Repertoꝛium pꝛincipaliũ et emer
gentiuʒ queſtionũ:ac omniuʒ:
que notatu digna ſunt:
Andree Barbatie ſic
culi ſuper ſecũda
ſecũde partis
ſecũdi de
cretali
um.

De Toꝛtis.

¶ Tituli sup scd'a secunde partis secundi decretalium cum qbuscunqz capitulis et paragraphis in ea contentis.

¶ Repertorium. D. Andree Barbatie Siculi super secū da secunde partis secundi Decretalium nouiter editum.

reo. et consiliarios ad excommunicationem procedi possit. in.c. imperator. nu.27. de iuramen.calum. car.91.

¶ Commissio iudicis. et procuratoris constitutio. si apud acta registrata fuerit. vtrum apud acta omnia verba substantialia et effectum exprimere sufficiat. et vtrum originalia ostendere. et edere compellantur. in.c.quoniam contra.nume.73.de proba. car.187.

¶ Concessio si fiat titio et heredibus suis. an de extraneis intelligatur in.c.in presentia.nume.63.de proba. car.174.

¶ Concessum vni quo casu omnibus concessum videatur in.c.inherentes.numero.46.de iuramen.calum. car.83.

¶ Concilio in generali si aliquid secundum iuris solennitatem fiat. per quasi ipsius sancti inspirationem fieri videtur. secus si sine ordine fiat in.c.quoniam.§.in aliis.nu.64.vt li.non contesta. car.76.

¶ Concubina clerici si secreta fuerit. iudici seculari non subiicitur. secus autem si notoria ibidem.nume.4. car.181.

Concubina. dato quod a concubinario recedat si postea redeat. et filium pariat. filiationis fauore. ex concubinario concepisse presumitur ibidem.numero.6. car.181.

Concubinatus an a iure ciuili permissus sit in.c.per tuas.numero.1.de probationibus. car.181.

¶ Confessio domini de preterito ad probationem domini de presenti efficax existit in.c.significantibus.numero.100.de libel.oblatio. car.11.

Confessio procuratoris an noceat ipsi domino in.c.ad hoc. numero.107.vt lit.non contesta. car.49.

Confessionem. quam filius super delicto probando fecit. nunquid pater reuocare possit ibidem numero.108. car.49.

Confessio delinquentis erronea reuocari potest. vbicunque ex statuti forma aliquis pro alterius delicto tenetur ibidem. numero.109. car.49.

Confessio ficta super eo. super quo vera confessio fingi nequit fingi non potest in.c.cum causam.nu.16.de iura.cal. car.96.

Confessio an speciem probationis sit. in rubri.nu.15.de proba. car.104.

Confessio partis extra iudicium vbicunque in scriptis redacta fuerit. preiudicat in.c.per tuas.nume.30.de proba. car.182.

¶ Confitetur an quis sexam esse titii vxorem. si de adulterio in sexam titii vxorem commisso accusatus fuerit. et ipsi accusationi respondens dixerit. se dictam sexam cognouisse in rubrica.numero.13.de litis contesta. car.18.

Confitendi crimen capitale vbicunque lex vocem propriam requirat. procuratoris ad hoc constituti vox minime sufficit. in.c.ad hoc.numero.114.vt lit.non contesta. car.50.

Confitetur si quis omnia in positione contenta. responsio ad substantiam. et qualitatem refertur ibidem.numero.14. et sequen. car.18.

Confirmatio papalis ad maius robur prestandum interponitur in.c.in presentia.nume.63.de probatio. car.162.

¶ Coniugium carnale et spirituale equiperatur in.c.quoniam §.porro.vt lit.non contesta. car.65.

¶ Consanguinitatis lineam in genere allegare sufficit. licet gradus non allegetur in.c.accedens.el secundo.numero.8. vt lit.non contesta. car.57.

Consanguinitatis impedimentum legitime probari potest in.c.iurauit.numero.55.de probatio. car.141.

Consanguinei proprie loquendo qui dicantur ibidem.n.9. car.57.

¶ Consensus filii requiritur. quandocunque pater. vt administrator legitimus agit. Alioqui in filii preiudicium iudicium ipsum nullum erit in.c.cum causam.numero.16.de iuramen.calum. car.95.

¶ Constitutio correctoria de contractu loquens. vbicunque de anime fauore agitur. in quasi contractu locum habet in.c.tue. numero.14.vt li.non contesta. car.56.

Constitutio specialiter de clericis loquens. an certi actus respectu generali constitutioni derroget in.c.inherentes.numero.3.de iuramen.calum. car.81.

Constitutio penalis. quo casu etiam principem comprehendat in.c.ex epse verbis.numero.13.de proba. car.109.

Constitutio pape nomine vbi in concilio editur. an papalis vel conciliaris dici debeat. et an conciliaris constitutio maioris efficacie quam epistola decretalis existat in.c.quoniam contra.numero.1.et numero.2.de proba. car.182.

Constitutio vbicunque aliquid prohiberet. non principaliter propter se. verum ad malum aliquod inde secuturum euitandum. et aliquis seruare negligit. nisi malum sequatur non peccat. secus tamen si per contemptum id fecerit ibidem.n.11. car.183.

¶ Contrahentium verbis standum non est. sed ipsius iuris dispositioni. in.c.olim.n.54.de li.contesta. car.35.

¶ Contracta si fuerit societas inter duos certo tempore duratura. et vnus interim societati renunciat. nunquid quoad damna et onera. vel quoad lucra socius remaneat in.c.quoniam. numero.50.vt lit.non contesta. car.63.

Contractum vbicunque ex parte sua aliquis adimplere debet et ex aduersarii parte ob ipsius non implementum penam petat. antequam probauerit. ipsum a parte sua impleuisse. ad penam agere non poterit in rubri.nu.23.de proba. car.110.

¶ Contractus vel quasi propter temporis interuallum inter interrogationem et responsionem impeditur in rubrica. numero.8.de lit.contesta. car.28.

Contractus quasi inter heredem et ipsum defunctum oritur. in.c.ad hoc.nu.21.vt lit.non contesta. car.42.

Contractus an valeat. si statuto disponatur. quod de contractu celebrato fisco gabella solui debeat. alias contractus nullus existat. et duo contraxere. quorum vnus pro parte sua gabellam soluit. alter autem minime in.c.quoniam.numero.48. vt lit.non contesta. car.63.

Contractus si ab vsurario celebretur. et pacta insolita apponantur. presumptione iuris. et de iure vsurarius esse censetur ibidem.numero.55. car.64.

Contractus in dubio. secundum quod celebrari consueuit. celebratus esse intelligitur in.c.iurauit.n.12.de proba. car.139.

¶ Consuetudine licet sententia laici ad episcopum appelletur non tamen talis consuetudo ad papam extenditur in.c.olim. numero.18.de lit. contesta. car.31.

¶ Consuetudo curie seruanda est in rubrica.numero.14. de libel.obla. car.2.

Consuetudo ecclesie si disponat. quod ipsa emphiteosis duntaxat in tertiam generationem extendatur. et contigerit quod in quartam vsque concessa fuerit. vtrum saltem vsque in ipsam tertiam generationem valeat in.c.quoniam.§.in aliis.n.33.car.71.

Consuetudo romane ecclesie facit ius in.c.litteras. numero.5.de iuramen.calum. car.86.

Consuetudo reprobata an in futurum induci possit in.c.ceterum.numero.16.de iuramen.calum. car.93.

Consuetudo. que legi contraria est. non valet ibidem.n.21. car. 94.

Consuetudo non valet. que vltra plenam probationem iuramentum exigit in.c.sicut consuetudo.nu.1.de proba. car.116.

Consuetudo laude digna esse debet ibidem.numero.3. car.116.

Consuetudo si fuerit notoria iudex secundum eam iudicare debet. dato quod sibi non allegetur ibidem.numero.5. car.116.

Consuetudo an valeat. si disponeretur. quod in actu. in quo sufficiunt duo testes. tres reperiantur ibidem.numero.6. car.117.

Consuetudo an disponere possit. quod testium cum minori testium numero quam a iure communi requiratur. valeat ibidem.n.9. car.117.

Consuetudo laicorum an testamentorum solemnitatem diminuere possit ibidem.numero.10. car.118.

Consuetudo vbicunque irrationabilis. contra ius gentium. ius diuinum. et ex principii nutritiua fuerit. a papa reuici debet ibidem.n.16. car.118

Consuetudo. si inter socios fuerit. quod capitale saluum remaneat et aliquam societatem contrahant. nec in eorum contractu illud exprimant. an actum inter eos esse videatur. vt dictum capitale saluum remaneat in.c.in presentia.nume.147.de proba. car.175.

Consuetudo si alicubi fuerit. quod operarios ad rusticum eius conducto ipsius expensas faciat. vel quod conducti ferramenta sua. et sue artis necessaria secum apportent. et tamen simpliciter conducantur. nunquid eadem consuetudine conducti videantur ibidem.nume.148. car.175.

Consuetudo circa actus substantiales disponere non potest in.c.quoniam contra.numero.41.de proba. car.184.

¶ Contumacia ficta vera efficitur. nisi a sciente purgetur. pari modo procuratoris contumacia nocet domino. nisi sciens ipsam purgauerit. in.c.ad hoc.n.48.et n.49.vt lit.non contesta. car.43.

Delegatus

Epo z si

Episcopus an si contra decretalem epistolam dispensare possit non tamen contra constitutionẽ generalem et conciliarem in c.quoniam §.numero.5.de proba. car.182.
¶ Epistola quid sit. et que continere debeat in.c.ex epistole verbis.numero.1.et seq.de proba. car.108.
Epistola legis locum habet.vbicunq3 terre dominus est talis.cuius mandatum in terra illa pro lege seruetur ibidem.numero.4. car.108.
¶ Equipollentibus quod quid fiat non refert in.c. significantibus.numero.47.de libel.obla. car.9.
¶ Equitas est duplex scripta.s.et non scripta in.c.cum causam.numero.19.de iure.calũ. car.96.
¶ Error expressus forme viciũ denotat.tacitus autẽ materie in.c.qm̃ contra.numero 51.de proba. car.185.
¶ Euictione si quis se obligauerit.et res de iure vel de facto euincatur.ac iudex parte non citata sententiam tulerit an de euictione teneatur in.c.ad hoc.ñ.83.vt lit.nõ cõte. car.46.
¶ Excellentia an sit condignum regi epithetum in.c.ex epistole verbis.numero.6.de proba. car.108.
¶ Exceptio vbi causam successiuam habeat.lz ad vnũ actũ opposita non fuerit.ad aliũ tamen opponi poterit in.c.ignarus epo.numero.6.de libel.obla. car.3.
Exceptio quod testis non sit omni exceptiõe maior quo casu admittenda non sit ibidem numero.40. car.9.
Exceptionẽ opponendi practica qualis sit in.c.dilecti.numero.4.de libel.obla. car.13.
Exceptio peremptoria ante litem contestatam admitti ad vsq3 ibidem numero.22. car.14.
Exceptio peremptoria vbi notoria fuerit de necessitate non expectatur et infinite fere alie pulchra de exceptione que vide per te ibidem ñ.23.cum.15.numeris.seq. car.14.
Exceptionis appellatõe venit actio in.c.ex lr̃is.numero.114.de mutu.peti. car.24.
Exceptio incompetentie an quid opponi poterit si superior sententiam ab incõpetenti iudice latam confirmauerit in.c.in presentia.numero.64.de proba. car.161.
Exceptio suspitionis contra iudicem post conclusum in causa opponi non potest in.c.quoniam contra.numero.58.de probationibus. car.184.
Exceptio falsitatis an post sñiam opponi poterit in.c.lz causam.numero.73.de proba. car.179.
Excessiuum appellatiõe.an inquisitio.q̃ super aliquibus ecclesie iuribus sit comprehendatur.que male occupata vel detenta dicitur in.c. quoniam.§.sunt et alij.numero.2.vt lite non contestata. car.69.
Excipere quid proprie sit in.c.imperatorum.numeru.8.de saramen.calum. car.90.
¶ Excommunicationis exceptionem opponens spẽm exprimere dz in.c.significantibus.ñ.39.de libel.obla. car.9.
Excommunicari existentes de capitulo possunt in.c.;oliz.numero.6.de lit.contest. car.19.
Excommunicatus an teneat si per procuratoris contumaciam iudex dominum excommunicauerit in.c.ad hoc.numero 125.vt lit.non contest. car.50.
Excommunicato actoris quis respondere non tenetur in.c.accedens.numero.51.vt lit.non contest. car.53.
Excommunicatio an sit fulminanda in.c.tue.numero.3.vt li.non contest. car.56.
Excommunicatio contra contumacẽ inferenda non est.quãdiu alia remedia extiterint ibidẽ numero.5. car.56.
Excommunicare quis potest suum subditum extra territoriũ existentem ibidem numero.20. car.56.
Excommunicatus an teneat.si auditor in curia pro causa.pro qua non detulit aliquẽ arestauerit.et ille licentiatus recessit.ob qđ excõicatus fuit ibidẽ.numero.30. car.57.
Excommunicatus per iudicia ordinarij litteras aliquis probatur.et procurator ab agendo repellitur.si assumpti mandati tempore excommunicatus erat.nisi contrarium probet in.c.post cessionem.numero.3.de proba. car.144.
Excommunicatio occulta de industria dolose facta nulla est ibidem numero.31. car.147.
Excõicatio an sit pena leuis vel grauis ibidẽ ñ.54. car.150.
Excommunicatus diabolus vtitur.quẽadmodũ rusticus asino suo ibidem numero.55. car.151.
Excõicatus si pro publica vtilitate agat.et actionẽ pplarẽ intẽdat an tanq3 cõtumax repelli possit ibidẽ.nu.62. car.152.
Excõicatus si bãnitus fuerit.sed an ante appellationem vel post dubitetur an post appellationez excõicatus presumatur in.c.in presentia.nu.29.de proba. car.157.
Excõicatus an sit ille.qui violentas manus in clerici fratrem iniecerit in.c.licet cãm.nu.63.de proba. car.179.
¶ Executorem si testator in testamento suo elegerit.nisi expresse appareat.officium accepisse nõ presumitur.in.c.post cessionem.numero.45.de proba. car.148.
¶ Exempla vtiq3 regulam non restringunt in.c.iurauit.numero.34.de probatio. car.140.
Exemptio si venientib⁹ ad habitãdũ fcã fuerit.et postea in q̃si contractum trãsiuerit an a venientib⁹ ad habitãdũ reuocari possit.in.c.ex eple verbis.nu.15.et nu.21.de proba. car.110.
¶ Expensarum condemnationis executio in procuratorem lite aunq3 in dominum sit,si ob id qđ ipsi procuratori icumbebat lata fuerit.secus tamen si ipsi dño incũbebat.in.c.ad hoc.numero.78.vt li.non contesta. car.46.
¶ Express.oĩn genere idem quod expressio in spẽ operatur.in.c.ex lr̃is.nu.8.de mutu.petitio. car.15.

F

Factum qđ alicuius propriam personam concernit p substitutum fieri nõ potest.in.c.ad hoc.nume.112.vt li.non contesta. car.50.
¶ Falcidia an quid in legatis ad piam cãm factis detrahat in.c.in presentia.nu.115.de probatio. car.171.
¶ Falsum quot modis capiatur in.c.ad hoc.numero.111.vt lite non contestata. car.50.
Falsum et nihil conuertunt.et in iure nature falsum peccare dicitur.in rubri.nume.9.de proba. car.104
¶ Fama q̃tuplex sit i.c.qm̃.§.por.ñ.40.vt li.ñ cõtest.car.40.
Fama probat.quod aliquis alicuius bona simulate emerit ibidem.numero.41. car.68.
Fama probari potest.quod baraterij falsis cum taxillis alios pecunias vincant ibidem.numeru.42. car.68.
Fama quid proprie sit.in rubri.nume.33.de proba. car.106
Fama publica an pbata sit.si testis dixerit.audiui hoc publice dici.i.c.p tuas.nu.12 cum seq.de proba. car.181.
¶ Feuda separatam naturam.et de per se habent in.c.pendentiam.numero.31.de mutu.petitio. car.26.
Feudũ ad dñm reuertit.si vassallus infra annum feudi inuestiturã nõ petierit i.c.qm̃.no.33.vt li.nõ cõtesta. car.62.
Feudũ si duo fratres habuerũt.et requisiti vt dñm defenderẽt si vnus viriliter.alter ignaue se habuerit.an ignauus feudo priuandus veniat in.c.iurauit.no.42.de probatio. car.141.
Feudi alienatio an in agnatorum fraudẽ fcã videat.ubi quis feudũ hẽbat.et q̃m sibi filij nõ erãt.et ob id in ipsos agnatos trãsiturum erat alienauit in.c.in pñtia.ñ.40.de pba. car.158.
Feudum vel emphiteosim si prelatus consanguineo suo vsq3 ad tertiam generationez concesserit.an talis concessio perpetua esse dicatur ibidem.numero.137. car.174.
Feudũ si quis simpl'r pro se accipiat.neq3 pro filijs exprimat an cẽ p ipsis accepisse p̃sumat ibidẽ nu.142. car.175.
Feudũ in tuscia situm si imperator dño alicui concesserit secundũ tuscie cõsuetudinem concessum intelligit ibidẽ nu.145. car.175.
¶ Feudatari⁹.ẽphiteote.et fictes psõe.an sine dñi cõsensu ogẽ vel cõueniri possint.i.c.qm̃.§.i alias.ñ.51.vt li.ñ cõtesta. car.75.
¶ Fictio ad eum casum.ad quem veritas adaptari nequit.adaptari nõ potest.in.c.in pñtia.nu.55.de proba. car.160.
¶ Filiatio quo pacto pbat.i.c.p tuas.nu.13.de pba.car.181.
Filiationis pbatio an vera sit.si pater.q̃n filij nascunt scripserit.hodie mihi fili⁹ natus est ibidẽ.nu.28. car.182.
Filiatio an testamento probetur.dato quod pr̃ filium habeat.et quem is in rei veritate nõ erat.tanq3 filiũ teneat.et in testõ suo heredẽ vniuersalem instituerit.deinde procedẽte tempore ali

tñ anteq̃

tamen antequam respondeat ipsum cōsulere potest. ꝛ ad cō-silium habendum inducias petere ꝛ quo casu parti per ad-uocatum respondere liceat ibidem.numero.17.ꝛ seq.car.42.

Lis ad hoc vt ꝯtestet an facto opus sit ibidē.nume.11.car.42

Lite nō ꝯtestata pp ꝯtumaciā ad testium receptiōe; aut ad sniam diffinitiuā mime ꝓcedit ibidem.numero.40. car.43.

Litis ꝯtestatio lꝫ p pncipales psonas fieri dēat.tñ si clientulo ꝓponente ꝛ non ꝯtradicente aduocatus ꝓposuerit ꝛ rñdeat litis ꝯtestatio inducit ibidem.numero.111. car.49.

Lite nō ꝯtestata an ad sniam diffinitiuā ꝓcedi possit si aliqs de bāno se cācellarij petat ibidem.numero.133. car.51.

Lite non contestata in cā restitutionis ēt contra cōtumacem ad sententiam diffinitiuam non proceditur in.c.accedens.nu-mero.1.vt lit.non contesta. car.51.

Lite nō ꝯtestata in cā in qua de imissiōis remedio ꝑuētum nō est ad sententiam diffinitiuam procedi non dꝫ in.c.tue.nume-ro.4.vt lit.non contesta. car.56.

Lis vbi actio ꝯ certam psonā nō dirrigit ꝯtestanda nō est.sꝫ iudici solum ꝯcludit. ꝛ si in hoc vtilitas ꝛ tertij ꝑiudiciū tan-gat in.c.qm.numero.36.vt lit.non contesta. car.60.

Litis ꝯtestatio necessaria nō est vbi cā spūal fuerit ꝛ sine alt-cuius incōmodo tractat ibidem.numero.37. car.62.

Litis ꝯtestatio in satis interlocutorijs. ꝛ q̄ diffinitiuas secunt ac etiam in satis cēsure nō exigit ibidem.nume.38. car.62.

Litis contestatio in causis summarijs necessaria nō est ibidē numero.39. car.62.

Lis ꝯtestata nō psumit:si iudex dixerit: visa litis ꝯtestatione secus si dicat: audita petitiōe responsione ꝛ litis contestatio-ne in.c.cū cām.n.17.de iuramen.calum. car.95.

Littere an elidant.si papa alicui de bñficio ꝓuideat cū clau-sula si ꝓ alijs nō scripserimus. ꝛ repiat ꝙ ꝓ vno tantum scri-pserit in.c.olim.numero.21.de lit.contesta. car.31.

Litteras taciturnitas declinatorias aduersario competētiū viciat in.c.accedēs.numero.1.vt lit.non contesta. car.51.

Lras alicuius aperiens an tanꝗ falsarius puniri dēat in.c. qm.§.in alijs.numero.68.vt lit.non contesta. car.71.

Litteris ordinarij statur in eo quod in illis litteris offeritur. in.c.post cessionem numero.7.de proba. car.144.

Litteris episcopi seu alterius ordinarij an requirat ꝙ dies ꝛ consul apponatur quemadmodum in publicis instris appo-nit ibidem.numero.58. car.151.

Litteris delegatorum quo pacto fides adhiberi debeat ibi-dem.numero.59. car.151.

Litteris arbitrorꝫ an quemadmodū ordinariorꝫ vel delega-torꝫ lris fides adhiberi debeat ibidem.numero.61. car.151.

Littere an valeant si rescriptum impetraui vt cause pcessus mihi assignet ꝛ opponat ꝙ alius iam cognoscere ceperit in c.cum bone memorie.numero.11.de proba. car.189.

Locatio cum pactis consuetis itelligitur:si fundus cū certis pactis ꝛ certis solutiōib' locari ꝯsueuit nec mētio de illis fi-at in.c.in ꝑñtia.numero.144.de proba. car.175

Locus securus nō dicit:vbi aeris intemperies fuerit.in.c.cūꝫ matrimonij.numero.6.de probatio. car.188.

M

Magister

in theologia licꝫ non possit iudicare consulere tamen poterit in.c.propo-suisti.nume.8.de probatio. car.117.

Magistrāculus minor in territorio suo quocūqꝫ ꝑtāte ma-ior est in.c.accedēs.numero.16.vt lit.non contesta. car.52.

¶ Maiestatem sacram cōtemnēs mortalr peccat.in.c.qm ꝯ.numero.22.de proba. car.183.

¶ Mandatū iuxta mandatū ꝛ sine mādato ꝗtum inter se differat in.c.ad hoc.ñ.90.vt lit.non contesta. car.47.

Mandatum delegati ꝛ ꝓcuratoris equꝑant in.c.prudenti-am.nume.30.de mutu.petitio. car.26.

¶ Manifestū dr illud qđ ex iuris dispōne ꝓbat in.c.acce-dens.nume.33.vt lit.non contesta. car.52.

¶ Maritus ꝗñ dotem ob vxoris mortē lucrari debeat.si tñ ipse malū adhibēdo medicū morti cāꝫ dederit ipsaꝫ no lucra-bit in.c.in ꝑñtia.numero.44.de probatio. car.159.

Maritus dotis fructus lucratur.sed vxor donationis fru-ctus propter nuptias minime lucratur in.c.prudentiam.nu-mero.12.de mutu.petitio. car.25.

Mariti absentia ob fornicationē valde piculosa est in.c.qm §.porro.vt lit.non contesta. car.65.

Mariti assertioni ēt cū iuramento nō credit:si vxor p septē; matronas ob aspectu virginitatem deponētes ꝓbauerit i.c. proposuisti.numero.2.de probatio. car.126

Maritus vxori pferri debet ibidem.numero.4. car.116.

¶ Mrimoniuꝫ ꝯhendum priuilegij ꝯcti matrimonij mime gaudet in.c.iurauit.nume.60.de proba. car.142.

Mrimoniuꝫ an teneat si qdam virginem rapuerit. ꝛ cūꝫ ea mrimonium ꝯtexit.que qm raptori ad ꝯhendū ꝯsenserat ab vno ex ipsius fratrib' occisa fuit.ꝛ nunqd adulter dotem lu-crari debeat in.c.in ꝑñtia.numero.50.de proba. car.159.

Mrimoniū a deo glorioso inuētum fuit ibidē.ñ.73. car.169

Mrimonium quasi possessionem in se ꝯtinet in.c.ad hoc.nu-mero.24.vt lit.non contesta. car.42

Matrimonij separatiōe facta,mulier ad virꝫ a quo se sepa-rauit redire nō tenet:nisi vir de non offendēdo eam de facto cauerit ibidem.numero.25. car.43.

Mrimoniū duob' modis impediri pōt ibidē.ñ.39. car.43.

Matrimonij pudorem ledentes:non tantum dotem:verum etiam donationem propter nuptias restituere tenentur ibi-dem.numero.42.ꝛ numero.43. car.44.

Mrimonium si consanguinitatis rōne non teneat : an vxor donationem propter nuptias lucrari poterit. ꝛ an maritus putatiuus ob adulterium dotem lucrari poterit.ꝛ nunquid huiusmodi lucrum in filiorꝫ legitimā imputari possit ibide. numero.61.cum duobus seq. car.44.

Matrimonij ad separationem vbi agitur causa ciuilis mīn cītatur ibidem.numero.65. car.44.

Mrimonium lꝫ notorium sit:vxor tamē a marito sine eccl'ie iudicio recedere non poterit in.c.accedens.el secūdo.nume-ro.25.vt lit.non contesta. car.58.

Mrimoniū spūale interplatum ꝛ ecclīam inferiorem ꝯhit. in.c.qm.§.in alijs.ñ.18.vt lit.nō ꝯtesta. car.65.

Matrimoniuꝫ vbicūqꝫ prohibitum fuerit vel litigiosi vitiū pēdeat tunc maritus vxorē; ducere prohibetur in.c.iurauit. numero.10.de probatio. car.139.

Matrimoniū licet in gradu ꝓhibito ꝯtractum fuerit.filij tñ le-gitimi esse possunt ibidem.numero.12. car.139.

Matrimonium si putatiuū fuerit.ꝛ vxor putatiua a mari-to dotem repetat.an priuilegio ne egeat gaudere possit. ibi-dem.numero.18. car.139.

Matrimonium dum contrahitur romane ecclesie mos attē-di debet ibidem.numero.25. car.140

¶ Matrone reprobant per quas virginitas reprobata fu-it.in.c.cūm mrimonij.nume.1.de proba. car.188.

¶ Mendacium magna culpa non est.cum aliquis locatur aut proximo consulendus mentit in.c.ex litteris.numero.83. de mutu.petitio. car.22.

Mētiri cū iuramēto quonāmō qs possit ibidē.ñ.88. car.22.

Memoria andree siculi auctoris q̄lis ꝛ ꝗta fuerit in.c.ter-tio loco.numero.67.de probatio. car.137.

¶ Militātes ꝓ republica in ann sua ꝓpria stipendia recipe-debēt in.c.ad hoc.ñ.114.vt lit.nō contesta. car.50.

¶ Minor ꝛ non maior an quispiā psumatur in.c.in presen-tia.numero.104.de probatio. car.169.

¶ Mōach' antiqor lꝫ magis honorandus ꝗ iunior sit ni-hilominus si iunior pfectior sit antiqori preferendus est in.c. in herētes.numero.3.de iuramen.calum. car.79.

Monachus an clerici appellatione veniat vbicunqꝫ absur-dum euitaret ibidem.numero.37. car.82.

Monachi subducti ꝛ decepti ut religionem ingrediantur quo casu eorꝫ bona monasterio non applicentur in.c.in pre-sentia.numero.24.de probatio. car.157.

Mōach' an filiofamilias vl' suo eqꝑet ibidē.ñ.127.car.172.

Monacho si hēditas delata fuerit ꝛ anꝗ illā adiret epus effe-ct' fuerit ac epus' tpe hereditatem adiuerit, monasterio an

Officia duo

Officia duo circa vnã ⁊ eãdem psonã ꝯcurrere debẽt in.c.ex litteris.numero.22.de probatio. car.122.
Officium vnde denominationem assumat in.c.post cessionẽ. numero.10.de probatio. car.145.
Opio qd.ꝓprie sit in rubri.numr.30.de proba. car.106.
Opposita iuxᷓ se posita õmẽte philosophi magis elucescũt. in rubrica.numero.2.vt lit.nõ contesta.car.39.⁊ in.c.post cessionem.numero.49.de probatio. car.149.
Ordiarij q dicant i.c.post cessiõez.nume.8.de pba. car.144.
Originis rõne ad hoc vt qs locum sortiaf:oꝫ ꝙ natus sit in loco vbi parentes domicilium constituerunt in.c.accedens. el secũdo.numero.32.vt lit.non contesta. car.59.

P

Pactum
nudum a causa esse non oꝫ in.c.ex lris. numero.27.de iuramen.calũ. car.87.
Pactum si maritus fecerit vt semper cum vxore moraꝫ faciatur si casus superueniat in quo in ciuitate stare non possit an ille casus exceptus videaf i.c.cetex.ñ.5.d iura.calũ. car.92.
Pacta cum iuramento si filia cum patre fuerit vt viuentibꝰ fratribus sit dote contenta ⁊ ei non succedat.⁊ interim fratres ⁊ pater moriantur an iuramento non obstante ipsi succedere possit ibidem.numero.7. car.92.
Pactum an valeat ꝙ qs testium ꝓbationi renunciet in.c.sicut ꝯsuetudo.numero.21.de probatio. car.120.
Pactum cum vxore celebratum.quo alimentis sibi ex dote prouenientibus renunciatur non valet in.c.iurauit.numero.89.de probatio. car.139.
Pape opinio facit ius in.c.prudentiam. numero. 6.de mutu.petitio. car.24.
Papa vtriusqꝫ iuris dubia declarare potest in.c.quoniam. numero.5.vt lit.non contesta. car.60.
Papa eius predecessorum vestigia sequi debet in.c.inherẽtes.nume.2.de iuramen.calum. car.79.
Papa si maximꝰ theologus eẽt:⁊ i testõ veteri aut nouo dubia verteref sue expositiõi stari dẽret ibidẽ.ñ.6. car.79.
Papa an iuramẽto suo inuoluaf ibidẽ.numero.7. car.79.
Papa iudici suspecto excusatiõis exceptiõez remouẽdo cãꝫ cõmittẽ põt in.c.cũ cãꝫ.ñ.1.de iuramẽ.calũ. car.94.
Papa an ꝓ ꝯnomẽ.tu imperatorẽ alloq possit in.c.ex epistle verbis.numero.5.de probatio. car.106.
Papa de se an i nũero singlari loq possit ibidẽ.ñ.7. car.109
Pape recursus hẽtur vbi iter eũ q supiorẽ nõ recognoscit ⁊ ipsius subditũ questio fuerit ibidem.numero.10. car.109
Papa lꝫ quoad foꝝ cesaris nisi in maioꝝ ꝓiudiciũ leges ciuiles tollere nequeat:nihilominꝰ si dubie fuerint eas declarare potest ibidem.numero.47. car.113.
Papa per duos testes de crimine cõuincitur.in.c.tertio loco.numero.70.de proba. car.137.
Papa in foro cesaris ordinem iudiciarium tollere nequit. in.c.iurauit.numero.35.de proba. car.140
Papa si qdpiaꝫ laico ꝙ tpalitatẽ sapiat mãd.uerit sibi impune nõ parere põt ibidẽ.numero.38. car.140
Papa ex ꝓrogatiõe vel ꝯsuetudine inter laicos cognoscere pot in.c.post cessiõem.numero.35.de probe. car.147.
Papa iuris ciuilis ⁊ canonici doctor est in.c.in presentia. numero.1.de probatio. car.153.
Parens quando reuisendi filium scolarem gratia in studium proficiscatur:pro represalijs capi non potest in.c.accedens.el scdo.numero.23.vt lit.non contesta. car.58.
Parens filio dat esse.magistri autem bene esse in.c.ex litteris.numero.5.de proba. car.110.
Pares curie precõnẽtionis viã de causis nõ feudalibus cognoscere pñt lꝫ talis iurisditio limitata sit in.c.ex litteris. numero.100.de mutu.petitio. car.23.
Parricidij causam si quis tractauerit.⁊ dei reuelatione effectum nõ habuerit an tractans vt parricida puniet in rubrica.numero.35.de proba. car.106.
Partialis presomitur ex partiali natus in.c.in presentia numero.30.de probatio. car.157.
Partialitas in ciuitate quodã hostiũ ad introducendũ inimicos existit in.c.lꝫ cãm.nume.54.de proba car.179.
Pax ⁊ ꝯcordia an facta videaf.si statuto caueaf:ꝙ supiniorijs iter ptes ꝯcordia fcã.ptãs se impedire nequit.⁊ reperiaf instrm in quo dicatur: titius fecit pacem cum seyo in.c. ex litteris.numero.18.de mutu.petitio. car.16.
Peccata venialia cõtinuata mortalia efficiunf in.c.qm̃ .§.in alijs.numero.35.vt lit.non contesta. car.72.
Pecunia vita hois est ibidem.numero.37. car.72.
Penam ab aduersario si alius aliqd implere dẽbat petere non põt nisi asi oia ꝯtractum impleuisse docuerit in.c.ex lris. numero.63.de mutu.petitio. car.20.
Pena sm delicti qlitatem imponẽda est in.c.qm̃.§.i alijs. numero.56.vt lit.nõ contesta. car.79.
Pena vt qs ꝓ ꝯfesso hẽatur ad heredem transit vbicũqꝫ iudex ꝓnũciat reum ꝯtumacem.ꝓ ꝯfesso hẽri in.c.cum causam. numero.41.de iuramen.calum. car.98.
Penam ob nõ residẽtiam an aliquis ipso iure incurrat in.c. qm̃.§.porro.vt lit.non contesta. car.67.
Per emptoriũ ad ꝯuincẽdam citati malitiam an reqraf vbi ũqꝫ aliqs maliciose ne citatio eũ apphẽderet ꝓcurauerit. in.c.qm̃.§.porro.vt lit.nõ ꝯtesta. car.65.
Perfectus nunqd aliqs hac in vita esse possit in.c.tertio loco.numero.62.de probatio. car.137.
Periurus ad iuramentum admitti non oꝫ in rubrica.numero.7.de iuramen.calum. car.79.
Periurꝰ nõ ẽ iurãs in ecclia residere si se ecclie grã absentauerit i.c.imperatoꝝ.nume.31.de iuramẽ.calũ. car.92.
Periurio excusaf.vbi aliqs in collegio bononiẽsi examiatꝰ fuerit.⁊ ibidem iurauerit.doctoratꝰ gradũ locoꝝ alicubi nõ accipe.attñ noua cã supueniẽti a ciuitate discesserit i.c.cetex. numero.6.de iuramen calum. car.92.
Persona publica duoꝝ bonoꝝ viroꝝ facto preualꝫ in.c. qm̃ contra.numero.15.de probatio. car.181.
Petitio icongrua ꝙ admittaf an ipe ptes facere possint in c.significantibꝰ.numero.2.de libe.obla. car.7.
Petitio in genere sufficit vbi genus sic restrictũꝫ est ꝙ equos casus eunteſ.ibidem.numero.14. car.8.
Petitio an vlis vł gñalis dicaf.si epõ aliq̃ in ecclia ius qꝺ sibi competat.⁊ an petitio admittef si qs oia bona.que de iure bois ad ipsum obuenere petierit: vel si oia bona petierit.que de presenti ipse iniusta in tali villa possidet in.c.significantibus. numero.123.de libel.obla. car.12.
Petitio mutua q̃ sit i rubri.nu.6. de mutu.petitio. car.15.
Petitio directo ꝯtria.per quam instrm pux ⁊ non fictitium neqꝫ vsurariuꝫ ꝓnunciari petit.nunqd admitti dẽat si coram iudice vsurarium instrumentum ꝓnunciari petaf in.c.ex lris. numero.19.de mutu.petitio. car.24.
Petitione sũmaria pẽdẽte an directo ꝯtria post litem ꝯtestatam plenaria admittaf ibidem.numero.120. car.24.
Petitorio si debita cã non petaf nunq̃ ꝯdẽnatio sequit. i.c.significãtibꝰ.ñ.111.de libel.obla. car.12.
Porcellus rustici ipsius oculus dī in.c.ignarus epõ.numero.57.de libel.obla. car.6.
Possessionẽ an circa incorpalia dare sit in.c.accedens. numero 24.vt lit.non contesta. car.51.
Possessionẽ si reus recupare voluerit ifra annũ audiendus est modo de stando iuri satisdationem prestet.⁊ congruenter de expensis satisfaciat in.c.quoniaꝫ.§.in alijs.numero.7. vt lit.non contesta. car.69.
Possessio vera transferf.si missio in possessionẽ ex re iudicata fieret ibidem.numero.10. car.71.
Possessionẽ ad recupandam si reo annus concedaf.⁊ actor ꝓ psonali actiõe in possessionẽ rei mittaf.⁊ ꝙ compellaf reꝰ infra annum possessionem recupare ⁊ se defendere petat.an possit ibidem.numero.22. car.72.
Possessionẽ sibi restitui qs ꝑ iudicis officiũ petere põt i.c.accedens.numero.59.vt lit.non contesta. car.54.
Possessioni rerum petitarum immissus pp ꝯtumaciã veraꝫ possessionem nõ nãciscitur.sꝫ custodie causa imittif in.c.ius. numero.11.vt lit.non contesta. car.56.

Priuilegiatus

¶ Publice qd proprie dicat in.c.tertio loco.numero.40. de proba. car.134.
¶ Puelle senensia libenter viros appetunt et eos dimittere nisi sibi debitum reddiderint in.c.causam matrimonij.numero.2.de proba. car.188.
Puella nō expña in etate habili si ꝓceri inde inhabilis facta a marito recesserit an ei restituēda sit ibidē n̄.18. car.188.
Puelle existēti in quasi professionis possessione an monasterium expēsas subministrare debeat. et virū cū bonis q̄ ad monasteriū portauerat ad mariū redire debeat ꝓbato ꝙ corrupta fuerit ibidem numero.21. et numero.22. car.189.
¶ Puniri quo casu quis culpa sua possit in.c.qm̄.§.porro. vt lit.non contesta. car.66.
¶ Pupilli et maiorsa ꝯnexitate pupilli priuilegio maior gaudere dz in.c.lite ant.n̄.43.de proba. car.141.

Q

Querella ꝓprie dī qn̄ nulla ꝯclusio apponit in cognatus epo.n̄.16.d lib.obla. car.4.
¶ Questio si iter duas eccl'ias fuerit et vna se male expeditā dixerit.alia vo se male ꝯdēnatā eē vtra eorū audienda sit in c.ad hoc.n̄.130.vt lit.non conte. car.51.
Questio finiū regundorum qualiter practicabitur in.c.ex litteris.numero.37.de proba. car.125.

R

Ratione recedi minime dz in.c.ex lris.numero.8. de mutu.peti. car.15.
Ratio nūlis pro lege allegat ibidē nu.3. car.15.
Recōuētio q̄ pacto inuēta fuerit in rub.n̄.4.d mu.pe. car.15.
Recōuentio qd ꝓprie sit et vñ dicat ibidē nu.11. car.15.
Recōuentio inter rē et actorē cē coram iudice delegato: qui vtrūqz causam audiet et finiet fieri pōt in.c.ex lris.numero.14. de mutu.peti. car.15.
Recōuentio quo tēpore fieri debeat: et an cū ꝯuentione simul tractari debeat ibidē nu.13.et nu.15. car.16.
Recōuētio quotuplex sit ibidē numero.56. car.19.
Reconuentio proprie dicta nunquid ante litem contestatam fieri debeat ibidem numero.57. car.19.
Recōuētio in cā eriali locū hāe nō pōt ibidē nu.71. car.21.
Recōuentio de cā summaria an fieri possit: si prima cā plenaria erat ibidem numero.92. car.22.
Recōuētio inter scholarē et aliū ꝯueniētē ipsum an corā rectore fieri possit ibidē nu.95.cum sequen. car.22.
Recōuētio corā iudice mercatie et alijs artificib9 i certis cāis statutoꝝ vigore iurisdictōez hñtib9 an locū hēat ibid n̄.96. 22.
Reconuentio inter actorem et ꝓcuratorem an cadere possit ibidem numero.103. car.23.
Recōuētiōi si actor rūdere nollit qd iuris ibidē n̄.106. car.23.
Recōuētio an fieri possit illi q se in possiōnē ex edcō di.adriani qua leuato vello ꝓcedi inuiti petat: vel si aliquid ē petēritum quo iudicioꝝ strepitus nō reqrit ibidez.108. car.24.
Recōuētio q̄re et q̄ egtate preterqz corā eodē iudice: eodēqz iudicio durāte actori fieri nequeat ibidez nu.110. car.24.
Recōuentio an ꝓcedat si princeps mādauerit vt statiz aliqd fiat ibidem numero.115. car.24.
Recōuentio corā iudice delegato de actiōe certa post rescripti ipetrationē an fieri possit ibidē nu.118. car.24.
Recōuentio ex tacita ꝓrogatiōe procedit in.c.prudentiam. numero.18.de mutu.peti. car.25.
Recōuētio p reū actori in plibus actiōib9 an fieri possit cum ipe tantū sup vna impetrauerit ibidē no.19. car.25.
Recōuentio si actori facta fuerit an super cā in rescripto nō expressa itez reū recōuenire poterit.et cū in cā reconuentionis reus efficiatur ibidem numero.21. car.25.
Recōuētōis in cā applōne remota ꝓcedi negt ibid nu.22. 26.
Recōuētio actori fieri pōt corā iudice: quē vltra vnā dietā impetrauit cōputādo vt sit ab ipsi9 rei diocesi ibid nu.24. car.26
Recōuentio de actiōe orta post impetratū rescriptū an corā delegato fieri possit ibidem numero.29. car.26.
Rector ecclesie si moriat et de bonis que veniētes ab intestato debēt dubitet quo eoꝝ preferendus sit in.c.ex epis. ꝯbis. numero.63.de proba. car.114.
¶ Recusatio an exceptio sit in.c.quoniam contra.numero.35.de proba. car.164.
¶ Regimen ciuitatū penes nobiles eē dz in.c.accedēs.el.ij. numero.2.vt li.non contesta. car.57.
¶ Relatiua simul natura sunt in rubrica numero.2.de mutu.petitio. car.14.
¶ Remissio nō dz fieri inimico suo nisi petēti.neqz alioq animicitie signa ostēdere in.c.ex lris.nu.80.d mu.peti. car.21.
Remissio passagij cōductori quo casu pp guerram fiēda sit et etiam an fiet si guerre timor fuerit in.c.cum cām.nu.14.de iuramen.calum. car.96.
Remedia prodita contra absentem contumaciter actione personali conuentum que sint in.c.qm̄.§.in alijs. numero.17.vt lit.non contesta. car.71.
¶ Religionem si quispiā ingrediatur abbas ingressi bona renunciare pōt.et ipsius consanguineis dimittere in.c.iuravit.numero.80.de proba. car.143.
¶ Renūciatio ois p quā iuri gētiū.iuri diuino et bonis moribus derogat nō tenet in rubri.nu.38.de ꝓba. car.107.
¶ Rescriptum alternatiuum admitti debz in.c.significantibus.numero.80.de libel.obla. car.11.
Rescripta cōuentionis et recōuentionis respectu de causa ad cām et ad personā nō expressam extendunt in.c.ex lris.numero.6.cū seq.de mutu.peti. car.15.
Rescriptū ad lites impetrās de cāe statu mentionez facere dz in.c.prudentiā.numero.4.de mutu.peti. car.17.
Rescripti in impetratione si qs falsum subiecerit an dolo vel pp simplicitatez illud fecisse presumatur in.c.in ꝓsentia.numero.32.de proba. car.157.
¶ Residere vbicūqz quis in aliquo loco tenetur si nō residerit an malitiose se absentasse presumatur in.c.quoniam.§.porro.numero.19.vt lit non conte. car.66.
Responsio conditionalis admitti debz in.c.cum causam.numero.18.de iuramen.calum. car.96.
Res ad cultum piū vsum deputata nō pōt nisi de pape potentia in alium pium vsuz conuerti in.c.ex epistole verbis. numero.33.de proba. car.124.
¶ Rei publice appellatiōe res publica vniuersalis seu imperialis venit in.c.tertio loco.numero.41.de ꝓba. car.134.
¶ Res infra ānū veniēti res cū fructibus restituit in.c.qm̄. §.in alijs.numero.46.vt li.non contest. car.73.
Reus nunqd audiri debeat si ipsuz peniteat.anteqz actor in se ꝓbādi onus reum ipsum possidere assumpserit in.c.cum causam.numero.36.de iuramen.calū. car.96.
Reus ad aduersarij interogationē respondere nō cogitur sz bene ad positionē qn̄ interrogatio ante litem contestatam heret ibidem numero.27. car.56.
¶ Restitutio in integrū an beneficiū appellari possit in.c.accedens.numero.6.vt lit.non conte. car.51.
Restitutio in integrum qñcūqz ꝓ peractum petatur. restitutio facta lite non contestata non valet in.c.accedens.numero 51.vt lite non conte. car.54.
¶ Rotte opio maioris auctoritatis est. q̄z cōis doctorꝝ opinio in.c.olim.numero.31.de lit.contesta. car.32.
¶ Rubrice oēs incipiētes per vt vel ne nigri summariū sūt in rubrica nūero.3.vt li.non contest. car.39.
Rubrica de probatiōibus an male concepta videat in rubrica numero.40.de proba. car.107.

S

Sacerdos in sacris non constitutus et ad parrochialem ecclesiam electus nisi infra annum promoueat an puniri debeat.et an hoc idez in parrochiali ecclesia locum habeat in.c.licet causam. numero.56. de probatio. car.180.
Sacerdos licet peccatum iam commissum reuelare non possit.poterit tamen peccatum committendum in.c.iurauit. numero.13.de proba. car.139.
Sacerdotis filius quo casu legitimus esse possit et succedere possit ibidem numero.13. car.139.

¶ Sacrilegium

Statutum

Statutū si disponat ꝙ donec masculi extēt femīa nō succedat quō intelligat ibidem.numero.16. car.145.
Statutū si disponat ꝙ forensis offm̄ in ciuitate hr̄e nequeat an pcurator esse poterit ibidem.numero.18. car.145.
Statuto si caueatur ꝙ q magister in theologia nō est offm̄ ī aliqua ecclesia habere nequeat an in ipsa ecclesia pdicaṝ poterit ibidem.numero.19. car.145.
Statutū si disponat ꝙ qcūq3 offm̄ hūerit illo anno in vnū ex seniorib⁹ assumi neqat:si aliqs custos fortilitij fuerit an i vnū ex prioribus assumi poterit ibidem.numero.21. car.145.
Statuto si caueaṝ ꝙ dēs in ciuitate offm̄ hn̄tes in alicu⁹ ecclesie festo certū qd soluant an ad gebellinos ⁊ portarū ciuitatis custodes extēdetur ibidem.numero.22. car.145
Statutum si dictauerit ꝙ aliquod personarum genus offm̄ habere in ciuitate prohibitus sit an illud idem arbiter eē poterit ibidem.numero.23. car.146.
Statuto si caueaṝ ꝙ si magnas in maij mense pallatiū intrauerit certa pena puniaṝ.⁊ accusatus magnus fuerit ꝙ pallatiū intrauerit.s3 de tempore pbatum non fuerit an magnas absolui debeat ibidem.numero.28. car.146
Statuto si caueaṝ ꝙ bānitus impune offendi possit.⁊ aliquē bānitū offendat:verū non appeat ꝙ pcussionis tpe bānit⁹ erat an puniri debeat ibidem.numero.29. car.146.
Statuto si caueaṝ ꝙ clerici in ciuitate offm̄ habere nequeant intelligiṝ si illa ad lucrū ⁊ cōmodum.non aūt ad dānū tendāt ibidem.numero.46. car.148.
Statutum si dictauerit ꝙ nobiles obnoxij certos equos tenere existant deinde nobilis delictū3 cōmittit:pp̄ter quod ipsā3 nobilitatem amittit an quo ad honores cōmoda dāna ⁊ onera perdat ibidem.numero.47. car.148.
Statuto si caueaṝ ꝙ nullus sub certa pena cum bannito loqui possit an si lr̄as vel nuncium ad bannitum miserit in penā statuti incidat ibidem.numero.52. car.148.
Statutum ꝗ caueṝ ꝙ agnati feminas excludāt quaobrē fiat in.c.in presentia.numero.74.de pba. car.165.
Statutū si dispōat ꝙ ab eo q ē incestuosus abolitio peti neqat an sacerdotis filio peti poterit ibidē.numero.84. car.167.
Statutum si ita disposuerit ꝙ ad iuris communis terminos reduci debeat an de iure ciuili vel canonico intelligatur ibidem.numero.88. car.168.
Statutū si disponat ꝙ filia sua dote ꝯtenta sit.⁊ testāt filios suos heredes vr̄s instituit:nunqd filia in illa institutiōe p̄termortuo cōprehendaṝ ibidē.numero.90. car.168.
Statuta an valeat si disponat ꝙ deficiēte persone nepotibus aut fratribus non existētibus spurius in subsidium succedat. ibidem.numero.91. car.168.
Statutum si disponat ꝙ homicide bona occisi heredibus applicentur:⁊ quidam anius monasterij religiosus sit.⁊ per illius abbatem prior in quo prioratu illi monasterio subiecto deputatus fuerit qui tamē ad libitum abbatis remoueri poterat.⁊ iste religiosus quēdam filiu3 legittimum habebat ⁊ tandem occisus est:nunquid occidētis bona monasterio:cuius ante a erat monachus applicanda veniant:an prioratui in quo ille monachus occisionis tempore prior erat vel filio legittimo ibidē.numero.117. car.171.
Statutum si disponat ꝙ obligatus per instrumentum die feriato capi possit intelligitur si tale instrumentum validū erat ibidem.numero.119. car.171.
Statutū an disponere possit ꝙ testatoris bona sine corporali apprehēsione in heredē3 transeant ⁊ testatoris possessio cōtinuetur ibidē3.numero.133. car.173.
Statuto si caueaṝ ꝙ tale ius forensi ꝯ ciuem reddaṝ quale ciui ꝯ forensem in ipsius municipio:an poterit statuti priuilegium ipsi clerico ius denegare.si in ipsius foro sue laico non reddaṝ ibidem.numero.160. car.175.
Statuto is caueaṝ ꝙ occidens aliquem de tali casata tali pena puniatur an in illius casate bastardis locum habebit in c.per tuas.numero.22.cum seq.de probē. car.181.
Statuto si caueaṝ ꝙ iudex delegatus notariū vel duos testes bonos viros ad scribendum acta accipe dēat:vtrū a bonis ui ris incipe possit.in.c.qm̄ ꝯ.nume.13.de pba. car.181.
Statuto si caueaṝ ꝙ a domo vl' a psona citatio incipere dēat quō intelligaṝ ibidem.numero.14. car.181.
Statutum audientiam negans an validum sit in.c.ad nr̄am. numero.9.de proba. car.182.
℃ Subsidiū charitatiuū ob necitē dn̄s subdit⁹ suis iponere pot i.c.post cessionē.nume.43.de proba. car.148.
Substitutio si sine liberis decesseris ita substitutum excludit: si vno cum libero sicut cum pluribus decesserit in.c.olim.numero.22.de lit.contesta. car.31.
Substitutio an p innalida ⁊ nō scripta hēatur si testāt filiū3 instituit.⁊ si sine liberis decesserit tiriū substituit:fili⁹ autē su⁹ sacerdos erat in.c.in p̄ntia.nume.96.de proba. car.168.
Substitutus an excludaṝ si pater filiam furiosam habebat. que cum matrimonium contrahere possit eam heredem instituit conditionem tamen apponens vt si sine liberis suis decesserit titium substituat ⁊ aliquis rem cum ea habuerit.⁊ filiū sustulerit ibidē.numero.89. car.168.
Substitutum an naturales filij excludant si testator filiā suā3 instituit.⁊ si sine liberis decesserit substituit titium. ibidem. numero.92. car.168.
Substitutus an excludaṝ si iste mōasteriū igressus in mōasterio nō pfiteratur s3 exiuit ibidem.numero.118. car.171.
℃ Succedere an possit tyrani fili⁹ ex violento mr̄imonio cōceptus in.c.curauit.numero.14.de proba. car.139.
℃ Suorum appellatione an amici veniant in.c.ex litteris. numero.8.de proba. car.110.
℃ Suspitio qd sit in rubrica.numero.34.de proba.car.106

T

Tacens

in his que vtilia ⁊ honorabilia sunt pro consentiente habetur in.c.licet causa3.numero.99.de proba. car.180.
Taciturnitas an scribi debeat in.c.quoniam contra. numero.37.de probatio. car.184.
℃ Temporis p̄ntis inclusio est exclusio p̄ṫitis in.c.significantibus.numero.58.de libel.obla. car.11.
Tempus quo actus ad personam confertur in considerāda persone habilitate vel inhabilitate capacitate vel incapacitate ad actum ad quem assumitur attenditur in.c.post cessionē numero.31.de proba. car.146.
Tempore egemus vt aliquid maturius agamus in.c.tue.numero.27.de lit.non contesta. car.57.
℃ Tenutam alicuius rei si quis auctoritate sua intrare possit vtrū rem alienādo illā eādem auctoritatem pcedere possit i.c. cū in eā.numero.16.de iura.calū. car.102.
℃ Terminos tollens qua pena puniatur in.c.ex litteris.numero.38.de probatio. car.115.
Termini finea qualr̄ pbādi sint ibidem.numero.39. car.115.
℃ Testamentum patris ⁊ filij si in eodem instrumento contineantur an vnicum testamētum vel plura esse dicatur.⁊ an vnica gabella de vtroq3 solui debeaṝ.si ex statuti dispositione illud fieri debebit in.c.ex litteris.numero.14. de mutu.petitionibus. car.17.
Testamentum nunquid tyranni cōdere possint in.c.accedēs numero.67.de lit.non contesta. car.55.
Testm̄ si corā p̄sbytero prochiali ⁊ duob⁹ testibus fieri dēat nihilominus prochialis p̄sbyteri defectu alij duo testes sufficiūt i.c.cū cām.numero.34.de iura.calū. car.97.
Testamēta duo si codē tpe icā repianṝ.⁊ qd posterius fuerit ignoraṝ.si i vtroq3 diuersi hēdes istituti fuerīt qs hoꝝ pferaṝ in.c.ex ep̄le verbis.numero.64.de proba. car.114.
Testamenti incapax si priuilegiū obtinuit vt sm̄ ius testari possit an sm̄ ius ciuile vel canonicum testari poterit in.c.curauit.numero.31.de proba. car.140.
Testamenti executores si clericus ⁊ laicus fuerint propter clerici cōmixtionem per episcopum compelli poterunt ibidem.numero.45. car.141.
Testamentum furiosi an validum sit si ita prudenter ac si sane mentis esset testamentu3 fecerit in.c.in presentia.numero. 47.de probatio. car.160.

Testator si

¶ Testator si sub cōditione .a. filio legauerit. z a substituto ipsi filio pure legata reperit an statim hic substituto legata deberi voluisse videatur in rubrica. numero. 17. de lit. contestatio. car. 18.
Testatoꝛ si certe ecclie si ibi sepeliat certū legauerit si excōicatus moriat. nec i ecclia sepeliri possit ecclie nihilominus legatū pstet quis in. c. ad hoc. nume. 36. vt lit. non ptesta. car. 43.
Testatoꝛ si suos heredes instituerit z bona sua in familia remanere mandauerit. an illi de familia inter se alienare poterunt in. c. ex litte. numero. 13. de probatio. car. 121.
Testatoꝛ si filium suū heredem vniuersalem instituerit. z matri sue mille legauerit. z parrochialem ecclesiam in quinq; libris instituerit clausulam codicillarem apponendo. an filio in pupillari etate mortuo hereditas matri non autem ecclie accrescat ibidem. numero. 13. car. 121.
Testatoꝛ si filio legales libros legauerit. si in legibus pfecerit z medicinales si profecerit in medicina. z mortuo pre filius in vtroq; profecerit. an vtriusq; facultatis libros hēre poterit. ibidem. numero. 35. car. 125.
Testatoꝛ si integre legata solui mādauerit an falcidiā phibuisse videat i. c. pposuisti. numero. 24. de proba. car. 133.
Testatoꝛ si de filijs mētionē fecerit de filijs naturalibus z his ex se descēdentibus z nō de legalibus z ciuilibus intelligit in. c. in pñtia. numero. 70. de proba. car. 164
Testatoꝛ si dixerit si sine liberis decesserit an nati existentibus liberis testatoris tacito iudicio ipsi liberi ad hereditatem vocati videantur an dumtaxat ad substitutum excludēdum ibidem. numero. 99. car. 169.
Testatoꝛ si filiū istituat. z si sine liberis nālibus dcesserit sempronius substituat. mortuo vo testatore iste filius istitutus nullū filiū hēbat. vex a pncipe rescriptū impetrauit q tres in filios adoptare possit. z clausule nō obstatibus legibus ōstitutiōibus z statutis ōtrā dictātibus apposita fuerit. z si filius iste istitutus mortuus fuerit. ac ora fuerit ōtētio iter substitutū z filios adoptiuos. qd iuris sit ibidem. numero. 110. car. 172.
Testatoꝛ si suū pñimoniū frībus de mōte albo legauerit. z a sede apłica tāq; ficti z simulati religiosi dānati z reprobati fuerit qd de illo pñimonio fiedū sit ibidē. numero. 157. car. 175.
Testatoꝛ an. c. i pñtia. d pba. derogari possit ibidē. ñ. 158. car. 175
¶ Testis an pbet. si de scientie causa sup re nō tangibili interrogat. z rñdeat. q2 eam manibus tetigi in. c. ignarus epo. numero. 19. de libel. obla. car. 4.
Testi reo vel persona ostendi dz in. c. significantibus. numero. 32. de libel. obla. car. 9.
Testium pluralitas necessaria est. vbicunq; in materia producendorum testium deuentum fuerit in. c. olim. numero. 26. de li. contestu. car. 31.
Testes instrox appellatiōe an cōprehendant in rubrica. numero. 5. vt li. non contesta. car. 39.
Testes quibus casibus lite nō ptestata recipi possint ibidem numero. 6. cum circiter. xxiiij. seq. car. 39
Testis vnus an li. nō ptestata recipi possit ibidē. ñ. 20. car. 40
Testis licet post publicatum processum in causa matrimōiali ppter piculum anime pduci possit. idem tamen in sponsalibus erit vbi de anime periculo agetur in. c. ad hoc. numero. 3. vt li. non contesta. car. 41.
Testis hñs ōcubinā an repelli possit ibidē. nume. 28. car. 43.
Testis culpa mea de industria mihi inimicus factus ōtra me testificari poterit ibidem. numero. 37. car. 43
Testium publicatio z receptio non iure facta nihil operat. ibidem. numero. 45. car. 44.
Testes primo recipi debent. deinde eorum dicta in scriptis redigi tertio pars citari debet: vt testium personis vel eorum dictis ad contradicendum veniat in. c. accedens. numero. 22. vt lit. non contesta. car. 52.
Testium post publicationem an contra eorum psonas z dicta opponi possit ibidem. numero. 23. car. 5c.
Testis pro dño an vasallus esse possit ibidē. ñ. 66. car. 55.
Testium receptio ō non cōtumacem facta li. nō ptestata etiam in matrimoniali cā nulla est in. c. accedens. el. y. nume. 2. vt lit. non contesta. car. 57.
Testis partis domesticus repelli pōt: non tamen domestici domesticus: secus in domesticis alicuius vxorem detinentis ibidem. numero. 14. car. 58.
Testis ad hoc vt pp inimicitiā iure cōi aliqs repellat. ō capitali inimicitia itelligit ibidē. nume. 15. car. 58.
Testis q ex iusta cā alicui inimicari dz z si actibus nō ōnderit vt suspectus si recusari poterit ibidem. numero. 16. car. 58.
Testis vnus si de veritate. z alter de confessione deponat ad inuicē vt iuramentum deferratur. patrocinātur ibidem. numero. 35. car. 59.
Teste a lite non ōtestata regulariter recipiendi non sunt. vbi tamen de morte vel testium diuturna absentia timet. solemnitate seruata ēt lit. non contestata examinari possunt in. c. quoniam. numero. 2. vt lit. non ōtesta. car. 60.
Testis si in vltimo vite spiritu ōstitutus fuerit. quo casu fortius de morte appareat lite non cōtestata in testem recipi poterit ibidē. numero. 8. car. 60.
Testem in mortis articulo ōstitutum solus notarius examinare non poterit. neq; ēt scribere q cū trepidatiōe deposuit ibidem. numero. 9. z. 10. car. 60.
Testes lite nō ōtestata recipi possūt. qñ timet ne obliuiscant. vel amicitiā aut affinitatē cum aduersario ōtrahant vel qñ subornatio timeat. ibidem. numero. 23. car. 61.
Testes quattuor si quis hēat. z vnus in mortis piculo constitutus fuerit. an omnes quattuor examinabuntur ibidem. numero. 14. car. 61.
Testis an Samuel de his que vidit. antequam moreretur esse possit si vt in historijs legitur resuscitatus fuerit. ibidem. numero. 15. car. 61.
Testes li. non contestata recipi possunt. quando se a loco absentant. z eorum absentia diuturna fuerit ibidem. numero. 16. cum pluribus sequen. car. 61.
Testis an senex. lx. annox natus nullo iudicis arbitrio adhibito recipi poterit ibidē. numero. 27. car. 61.
Testes ad perpetuam rei memoriam reus examinari petere poterit si probare intendat q ad sui defensionem fecerit ibidem. numero. 41. car. 63.
Testes li. non contestata recipi possunt licet actoꝛ libellum obtulerit. si reus per cauillationes litem contestari noluit ibidem. numero. 42. car. 63.
Testes quibus casibus diebus feriatis examinari possint ibidem. numero. 65. car. 64
Testes si publicati fuerint cum publicari non debeant. an vires suas amittere possint ibidē. numero. 67. car. 64.
Testes ō hēditatē iacētē an recipi possint ibidē. ñ. 68. car. 64
Testis receptio an nulla sit. si iudex ipm no valitudinariū tāq; valitudinariū recepit ibidē. numero. 69. car. 64.
Testes li. nō ōtestata ō ōtumacē recipi pñt z ēt snia diffinitiua ferri cū de mrimonio carnali vel spuali agitur in. c. qm. §. porro. numero. 1. vt lit. non ōtesta. car. 64.
Testes p viam inqsitiōis cū ad ppetuā rei memoriā agit sine litis ōtestatione recipi z publicari possunt in. c. qm. §. sunt z alij. numero. 1. vt lit. non contesta. car. 69.
Testis vnus in causa iāmata an sufficiat in. c. qm. §. in alijs. numero. 72. vt lit. non contesta. car. 77.
Testes epox z abbatū famuli an ō ipsis epis z abbatibus esse possint i. c. ipatox. ñ. 15. de iuru. calum. car. 90.
Testis si nimis grādeuus ēēt terminus ad deliberatē rñdēdum sibi daret. ēt si de ppimo factum esset in. c. cum sēm. nume. 14. de iuramen. calum. car. 95.
Testis dcō asserētis ego p certo hēo q titius sempronij filius sit an stetur licz filiatio recte pbari nequeat in. c. cū in causa. numero. 32. de iuramen. calom. car. 102.
Testes ne singulares sint. sensus vbicūq; capi pōt capi debz in rubrica. numero. 18. de probatio. car. 105.
Testes singulares sunt z nihil pbant. vbicūq; ego probare velim. q tibi duos solidos mutuauerim. z vnum testem de duobus solidis deponentem. z aliū de. xxiiij. denarijs deponentem producam ibidem. numero. 19. car. 105.

F I N I S.

Secunda secunde partis Andree barbatie siculi super secundo decretalium.

De Testis.

¶ Excellentissimi vtriusqꝫ iuris monarche ⁊ hac nostra vltima tempestate in ea facultate sine contradictione facile principis domini Andree Barbatie commentaria a titulo de libelli oblatione vsque ad titulum de dilationibus. Necnon super toto titulo de ꝓbationibus additis cꝫ pluribus naturalibus. theologicis ⁊ legalibus apostillis. incipiunt feliciter.

a a

†Rope^a inquit.

P

Psalmista celebris est Dñs invocantibus eũ ideo deprecor supremũ ⁊ altissimum deum huic ꝓncipio vnico vt prestare dignet cor sapiens ⁊ intelligens. vt legẽ sanctam suam aperire possuꝫ populo sancto suo. ¶ Et quideꝫ cõtinuatur hec rubrica. ad precedẽteꝫ hoc ordine supra visum est de foro compe. An ⁊ qñ forus possit declinari. Sed qꝛ rei ad iudicia vocati si non declinant forum petunt edi sibi libellum. vt sciant quid equaliter petatur ⁊ super quo debeant respondere. ideo cõpetenti ordine subijcit hanc rubricam. de materia habetur. vij. q. i. per totum. lxxxj. distin. c. maximianus nec repetitur in sexto nec in clemen. rubrica hec. ¶ Ego pondero vnum qđ

a vobis videbitur nouum. † Nam istud verbuꝫ offerre de suo proprio ⁊ naturali significato importat ꝙ illud offertur ꝙ a nemine petitur probatur in. l. fideicõmis. §. si rem. ff. de lega. iij. c. interposita de appel. c. litteras ad fi. de resti. spo. glo. magistra in cle. sepe de verbo. signi. ex quo sequitur ꝙ cum dicatur de libelli oblatione debet capi in suo proprio ⁊ naturali significato. vt illud dicat offerri qđ nõ petitur. Et adduco auc. offeratur ei libellus. C. de litis. contesta. vbi offerendus est libellus reo ⁊ tex. in. l. i. in prin. ff. de eden. in ver. edere debet que iure probent ꝙ actor debet offerre libellum ⁊ per consequens iudici ⁊ reo. ergo nimis perite dicunt doc. hic ꝙ rei petunt dari sibi libellum. qꝛ cum ista rubrica dicat de libelli obla. sequitur ꝙ loquitur de obla. que fit non petenti. ⁊ per consequens eoꝝ honorificentia salua non sapienter continuant hanc rubricam. ¶ Item dicunt etiaꝫ ꝙ rei ad iudicia vocati si non declinant petunt edi libelluꝫ istud est contra rubricam. C. de eden. ⁊ contra rubricaꝫ. C. de in ius vocan. vbi primo editur actio ⁊ postea fit ci-

3 tatio de reo † ⁊ ab ordine rubricarum licitum est argue-

b re^b. c. vt litigantes de offi. ordi. lib. vj. debet ergo continuari hoc modo. ¶ Viso sub quo iudice quis cõueniatur videndum est de processu iudicij. ⁊ qꝛ actor tenetur offerre libellum. ideo videndum est de libelli oblatione. ¶ Et est pro certo admiratione dignum. quare papa nõ est sequutus ordinem iurisconsul. incipiẽtis de eden. nisi dicas vna cum vate egregio. Velle suũ cuiqꝫ est nec voto viuitur vno. c. si quando de rescriptis. l. i. §. pueritiã

4 in ver. ꝓter ratio. ff. de postula. † ⁊ dicit libellus paruus liber vel codicillus. l. i. ff. de tabulis exhibẽdis quãdoqꝫ ponitur pro pane azimo. l. iudices. C. de epis. audi. qñqꝫ pro precibus impatori oblatis. C. quando libellus principi datur vel dicitur libellus a libra. i. a iusticia. Nam ille qui librat stateram gestat in manibus. xlv. distin. capi°. omnes ⁊ alibi dicitur non afferamus stateras dolosas. xxiij. q. i. non afferamus. Sed qꝛ vt preclare ꝓscri-

5 psit Cice. in ꝓmo officioꝝ. † omnis institutio dꝫ a diffinitione ꝓficisci. ideo tractaturi de libello videamus qđ sit libellus. ¶ Et quidem Hosti. in sũma huius ti. in principio dicit ꝙ est scriptura quedam petitionẽ actoris cõtinens que ab actore iudici ⁊ a iudice reo offerenda est vel sic ſm Spe. in ti. de libelli concep. §. i. est breuis mẽbrana actoris petitionẽ ⁊ eius cãm ⁊ actionem complectens. Sed Joã. an. ibi in addi. quem refert. d. An. in. c.

6 . i. J. eo. ⁊. d. Abb. hic dicit sufficere † ꝙ scribaẽ in charta bombacina ⁊ sic nõ est necesse ꝙ scribaẽ in charta aialis sed iudicio meo diffinitio Spec. inqꝫtum dicit actionem complectens nõ congruit libello ꝓut capitur in iure canonico. iuxta no. in. c. dilecti. E. de iudi. ⁊ ideo aliam ibi posuit Spe. diffinitionẽ vꝫ libellus est scriptura agentis questionem continens ⁊ futuram actionem deprimens. ¶ Pro certo eodẽ modo ista diffinitio nõ congruit libello ꝓut consideraẽ a iure canonico. d. Abb. refert hic diffinitionem Cy. in auc. offeratur. C. de lit. contesta. qui dicit ꝙ est breuis scriptura clara continens intentioneꝫ

7 actoris siue accusatoris. ideo di breuis. † qꝛ cauere dꝫ actor ne sit verbosus. l. ampliorẽ. §. in refutatorijs. C. de appel. di scriptura qꝛ dari dꝫ in scriptis. vt. d. auc. offeratur ⁊. c. i. J. eo. di clara qꝛ non dꝫ esse obscurus libellus dicit actoris. vt in. c. i. J. eo. di accusatoria. vt. l. libelloꝝ. ff. de accu. iij. q. viij. c. libelloꝝ. sed glo. in. c. J. primo dicit ꝙ est quedam scriptura in qua continetur res que petiẽ ⁊ cã petendi ⁊ non actoris ⁊ rei. Hosti. dicit ꝙ lꝫ libellus debeat multa continere de consuetudine approbata tñ sufficit ꝙ appareat qa petat ⁊ vsqꝫ ad elementa. itaqꝫ pueri prius oẽs viros appellant patres ⁊ feminas matres postea determinant vnuꝫ quodqꝫ ita in effectu vi ꝙ hic

8 feceris Roma. põtifex. † genus enim generalissimũ vnũ est continens in se species. l. legato generaliter. ff. de leg. i. ⁊ ideo nõ esset forte apponere os supra celum si diceremus ꝙ male cõcepta est illa rub. C. ⁊ ff. de ꝓba. ⁊ J. rub. de ꝓba. qꝛ cum glo. quas superius recitaui dicant viso de genere ⁊ clarũ est ꝙ genus est vnum. vt in. d. l. generaliter. si ergo legislator elegit ꝓbationem. vt genus cõtinens plures species debuit dicere de probatione ⁊ nõ

a ¶ Prope. Cũ ipse sit omniũ scientiaruꝫ auctor. xxxvij. disti. legimus. ⁊ ipse est dñs ⁊ magister de ſmo. c. si dñs a quo accepimus omnia bona. xvi. q. i. c. reuertimini qui ⁊ illũmiat oẽs hominẽ veniẽtem in hũc mũdum de hereti. Cum ex iniuncto. ⁊ subtiliter theologantes super Joã. j. c. Pro quo vide ph. in. viij. ph. ꝓmo ce. ⁊ mũ. ⁊ in. ij. de gene. circa fi. ⁊ in. xij metha. vbi a philoso multa in materia facientia colliges.

b ¶ Arguere. Adde. d. Jaso. de may. in rubri. de actio. numero. xx. insti. car. j. ⁊ vide q̃ in rubri de iudi. de hac materia diximus et facit qđ voluit do. Alexan. de imol. in rubri. ff. si cer. pe. vbi multa pulchra ponit.

de probationibus. ¶ Et cum superiori anno repetis-sem rubricam. C. qui admit. ad bo. po. pos. q̃ direxi illustrissimo duci mutine cō patri meo obseruandissimo tenui hoc intrepide ꝙ ille rubrice sint male ꝯcepte ⁊ ideo papa hic dicit de libelli oblatione ⁊ nō de libellorum oblatione tene menti qꝛ ista in euum erunt deo iuuante illustriora. ¶ Sed unum pondera qd̃ est inuestigatione dignum iurisco. incep. primo. ff. de in ius vo. postea aūt sequitur de eden. ex quo ad oculum apparet ꝙ per prius dꝫ reus citari ad iudicium. ⁊ postea libellus est ei offerendus qd̃ ꝓbari pōt arguendo ex ordine titulorum. vt in l. ij. ff. de statu ho. Et ad hoc facit tex. in d. auc. offeratur vbi di reo offeraꝭ libellus q ad iudiciū est vocatus. ergo prius vocari dꝫ reus ad iudiciū ⁊ postea dari ei libellus ⁊ ad hoc facit tex. elegans. in. l. non videtur. ff. de iudi. vbi dicit non videt consentire qui genus actiōis sibi edi postulat. ergo erat vocatus in iudicio. ¶ Itē probatur 9 per locū ab inconuenienti. qꝛ lex dicit † ꝙ interrogatiōes sunt fiende ante libellū. ergo ante citationem. l. i. ff. de interroga. act. qꝛ si postea incurreret vitium prepostera-tionis quod esset incōueniens ⁊ est magis attendēdus ordo digestorū q̃ codicis. ⁊ sic non obstat si dicatur ꝙ ordo codicis est vt edatur libellus. ⁊ postea fiat citatio vt in rubrica. C. de eden. coniuncta rubrica de in ius vocā. ⁊ sic ordo scripture est seruandus. C. de nonoco di. cōpo. circa fi. Nec ob. l. quidā iberus. ff. de serui. vrba. predio. in ver. teq̃ queso. vt cum ibero loquaris. ⁊ l. debitores. C. de pigno. l. cum postulassem. ff. de dam. infec. qꝛ continent vrbanitatem non iuris auctoritatē ita refert Cy. in dicta auten. offeratur superuenientes doctores tenuisse contra glo. ibi positam Jaco. de raue. dicit ꝙ cum querit quādo sit offerendus libellus pēdet ex alia. q. que precedit istam. videlꝫ cui debeat fieri oblatio libelli ⁊ q 10 tradi debet iudici ⁊ qui dꝫ tradi parti. † si queras quan- a do sit tradendus libellus.[a] Aut querimus de oblatiōe fienda iudici. ⁊ fit ante citationem aut de oblatione que fit parti. ⁊ tunc fit post citationē imediate vel simul. iste enim est ordo iudiciorum regularis ꝙ anteq̃ reus citetur libellus datur iudici ⁊ postea aduerse parti cum citatione. vel post imediate. Nam quādo tu habes aliquē obligatum debes ire primo ad iudicē ⁊ dicere ꝙ vis facere citare reum. ⁊ iudex interrogat te ex qua causa. ⁊ si tu alleges causam insufficientē. puta qꝛ dicis velle disputare secum iudex nō te audiet. si vero dicis ꝙ rem tuam tenet. vel ꝙ tuū est vel ꝙ tibi debitum. tunc iudex audiet te. qꝛ nemo debet trahere ad iudicium nisi actor sit prius loquutus iudici. l. neminem. C. de exhi. reis ⁊ tunc iudex dicet sibi. vbi est libellus quē mittam sibi. qꝛ debet venire instructus. ⁊ tunc pars debet habere libellū ⁊ offerre iudici. ⁊ tunc iudex exēplum eius mittet reo cum citatione. ꝙ hoc sit verum probaꝭ. quia actor anteq̃ reus citetur debet scribere in libello ꝙ perseuerabit vsq̃ ad finem litis. vt in auc. offerte. ⁊ in auten. sequitur. ergo anteq̃ reus citetur debet libellus esse scriptus. Item alia lege cauetur ꝙ nisi iste ordo seruetur. nullū autē incongruum dabit responsum. auten. generaliter. C. de episco. ⁊ cleri. ¶ Preterea dicit lex transmiserat. C. de annali excep. ⁊ auc. de executoribus. ⁊ his qui conueniunt ⁊ reconueniūt. 11 §. i. Item probatur. qꝛ iura dicunt † ꝙ per citationem interrūpitur prescriptio. sed si non daret libellus ⁊ reus pluribus actionibus teneretur nesciremus in qua actione interrumperetur prescriptio. ideo propter hoc lex dicit ꝙ citatio interrumpit prescriptionē. l. sicut. C. de prescriptionum. xxx. annorum. ¶ Preterea lex antiqua dicit ꝙ ad hoc debet fieri editio vt per hoc reus instructus veniat ad iudicium responsurus. sed non veniret instructus nisi cū citatione daretur libellus. l. i. in prin. ff. de eden. sed secūdum contrariam opinione primo veniret nō instructus. 12 † ¶ Preterea frustra fit per duo quod potest fieri per b vnum.[b] sed si in citatione fuisset missus libellus reo. reus

a ¶ Libellus. De hoc vide specula. in titu. de libe. ꝯceptio. §. Nunc videamus. Et de cōpe. iudi. adi. §. iij. circa mediū ⁊ vide oēs docto. i rubri. C. de in ius vocā. ⁊ in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dā. infec. Et vide nouissimos scribentes hic qui oīa necessaria cōgerunt.

b ¶ Per vnū. Istud dictū est phisicū ⁊ colligitur ab Arist. in. ij. phisico. in plerisque locis vt alibi an notauimus.

c ¶ Iudici. de hoc vide And. pon. in. l. i. in. ij col. ff. de in ius vocā. ⁊ in. l. ij. ff. si quis in ius voc. nō ie. ⁊ in. l. miles. §. secundū. ff. d adul. Lafran. in cle. sepe. ff. de pla no. deverb. sig. ⁊ vide ad mai. do. Alexan. de imo. in. l. i. ff. d pen. ⁊ in. l. ne quicq̃. §. d plano de offi. ꝓsu. ⁊ lega. ⁊ vide nouissimos scribentes hic.

deliberatius venisset. l. dominus. ff. de condi. inde. ⁊ ideo cum. c. significantibus. Jeo. dicat ꝙ cum citatione potest inseri petitio melius dixisset debet ita dicit Jaco. de ra. ⁊ talem credit fuisse opini. glo. Cy. ⁊ Pe. in dicta auc. offeratur. que si de consuetudine seruaretur esset bonum. ad iura allegata superius in contrarium respondet cum dicunt ꝙ ex ordine rubricarum arguendum est istud nō facit contra iura talis ordo hoc non importat. ¶ Item vbi constat de voluntate legis non attēdimus ordinem. cum dicebatur citari debere ne incurratur vitium prepo-sterationis propter interrogationes fiendas ante libelli oblationem. Respondet aut actor vult agere a citatione tali que non habet aliquod preparatoriū. ⁊ tunc mittit libellum cū citatione. ⁊ ita intelligit ea que dicta sūt. aut vult agere tali actione que habet aliquod preambulum. vt sunt actiones de quibus no. in. d. l. i. §. i. tunc mittetur sibi cum citatorio dicendo. veniat responsurus tali. an sit heres vel possideat. vel mittetur cum ipso libello interrogatio scripta in prin. secūdum illos qui dicūt ꝙ ante libellū fiant ille interrogationes. ar. l. i. §. ꝙ ait. ff. quorum legatorum. Nec ob. d. l. nō videt. qꝛ sm Cy. post Ja. de ra. ibi reus erat corā iudice ⁊ petebat sibi edi libellū. vel sibi actor porrexit libellū super decē que sibi a reo deberi dicebat nō expressa cā remota cōtract⁹. Nam cum fuisset reo talis libellus missus cū citatorio reus venit ⁊ petijt sibi edi speciē actionis. qꝛ reus dꝫ esse clarus per editiōes cāe remote. ⁊ iō dicit ꝙ. d. l. nō vꝫ non facit ꝯtra hanc opiōnē. dicit tñ ꝙ in multis locis aliter fiat tur de ꝯsuetudine. hāc opi. tenuit glo. J. c. pri. ꝙ libellus debeat dari iudici ⁊ a iudice parti. idē voluit gl. ij. q. iij. §. offeraꝭ. idē voluit Spec. in ti. de libel. concep. §. restat in pn̄. idē tenuit do. Anto. in. c. J. primo. refert tñ Bart. dicere in. d. auc. offeraꝭ ꝙ nō refert siue offeraꝭ iudici siue offeraꝭ parti vtraq̃ pratica ē bona ⁊ si mittat copia reo excludet ab inducijs deliberatorijs. idē voluit gl. in cle. ij. vt lite pen. ⁊ Jo. an. in addi. Spe. in ti. de libelli cōcep. §. nūc videamus. idē voluit Guil. de cu. in. d. l. edita actio. C. de eden. Jo. de fantu. ⁊ Dñicus de san. gemniano. ij. q. ij. c. offeraꝭ. Idē voluit. d. Abbas i. c. J. primo ⁊ 13 ibi tres esse praticas quarum quilibet pōt praticare. † Prima c est vt deꝭ libellus iudici.[c] ⁊ per iudicē reo. Secūda ē. vt ab actore offeraꝭ reo. Tertia est. vt offeraꝭ iudici ⁊ p eū trāsmittaꝭ reo in citatorio sed magis ꝯsentanea iuri est pratica prima. vꝫ eū per auc. offeraꝭ iudici. Nam in libello imploraꝭ iudicis officiū mercenariū deseruiēs actori hic est ꝙ in pncipio dicit coparuit corā vobis. d. iudice ⁊c. ¶ Itē in fine petit sibi iustitiā fieri. c. ij. de or. cog. ergo iudici est offerēdus ⁊ nō parti ad hoc allegat qd̃ hꝫ i. c. exhibita de iudi. voluit Spe. in ti. de libelli ꝯcep. §. sequitur in prin. Alia pratica ꝙ offeraꝭ reo ab actore pōt saluari q̃ copia remaneret in iudicio. Tertia pratica. vt mittaꝭ cū citatione pōt saluari. ⁊ est vtilis ad excludendas dilationes deliberatorias. ⁊ ita residet do. Abb. in 14 c. J. prio. Bar. in. d. auc. offeraꝭ dicit. † serua ꝯsuetudinē curie in qua es. Nā aliter seruatur sm eū Pisis ⁊ aliter Perusij. sed si ꝯsuetudo nō est. sequit opi. Cy. ⁊ aliorum. Sed do. Pe. de ancha. in cle. ij. vt lit. pen. refert hāc doctrinā Cy. ⁊ vltramon. ⁊ in cle. i. de fo. ꝯpe. ⁊ dicit ꝙ sit gñalis vocatio reo vt veniat r̄nsurus ⁊ nō mittaꝭ copia libelli in citatorio. Relati sunt scribētes circa hunc passum. sed qꝛ vt vidistis dubitabilis est. ⁊ varij sunt scribē- 15 tes circa illū ꝓpter qd̃ videꝭ ꝙ nō habeaꝭ veritas. † qꝛ eius qd̃ multipliciter exponiꝭ veritas ignoraꝭ. teste Boetio vt refert Bal. in. l. ne quicq̃. §. vbi decretū. ff. d offi. ꝓcō. nō ergo eru reprehensione dignū si magis ad dextrā q̃ ad sinistrā inclinauerim. Et mihi videt de iure dicendum ꝙ ante oīa sit citandus reus. ⁊ nō sit necesse prius adire iudicē ⁊ offerre iudici libellū. ⁊ ꝓsuppono illud qd̃ magis 16 gnus voluit Auerrois in de substantia orbis † maximā inquit sollicitudinē circa principia oportꝫ habere. fiat enim minima

minima quantitate. sed maxima potestate referūt ibi qui ꝯmentarūt magistrū modoꝝ significādi. ¶ Modo arguo sic formaliter principiū instruēde actionis ciuil ex vocatione rei ad iudiciū. iste est casus formalis. insti. de pena temere litigan. §. fi. vbi dicit. omni aūt actionum instituendaꝝ principiū ab ea parte edicti ꝓficiscit quis pretor edicit de in ius vocan. vtiqꝫ imprimis aduersarius i ius vocādus est. ista sunt vba formalia illius tex. Nā sic principiū porrigēdi libellū. est vocatio rei in ius sequit necessario ꝙ per prius est vocādus ad iudiciū. ⁊ postea offe-

17 rendus libellus. † principiū. n. presupponit principiatū. c. cū paulus. ⁊. c. principatus. l. q. i. ergo incipiēdū est a citatione tanqꝫ a principio formali actionis instituēde. ⁊ istō pro certo apponit gladiū ad oīa que sup isto passu visus est adducere Cy. nec iudicio meo vr necesse intrare illū laborē qō actor adeat prius iudicē. ⁊ examinet iudex si est iusta cā petat eū citari. qꝛ istud cōmode fieri nō pōt.

18 † qꝛ merita cāꝝ partiū assertione panduntꝰ. l. fi. C. si per vim. vl alio mō. c. cū ex lrīs. de in integ. resti. ⁊ cū dicebat Cy. ꝙ si vado ad iudicē ⁊ peto te citari. qꝛ volo disputare tecū. ꝙ iudex non dꝫ me audire. tu dicas forte interest mea disputare tecū. Nā. xv. āni sunt qbus ꝯsului pro celebri doctore do. Fracisco de crema. qui ad ꝯsiliū cuiusdā doctoris assumpti in sapiētē fuit ꝯdēnatus in sindicatu. ⁊ ab illa sniā appellauit ⁊ in appellatione fuit abso-

19 lutus. † ⁊ nunc accessit Papiā ⁊ corā ptāte papiēsi citari fecit illū doctorē ad disputādū secū. qui citatus fuit et cōparuit ⁊ potuit ad hoc ꝯpelli. qꝛ intererat illius do. Francisci ad conseruationē sui honoris. ꝙ ex iniquo cōsilio fuerat ꝯdēnatus. ⁊ ita poterit limitari doctrina Cy. ar. glo. multū singu. in. l. si pater. §. i. ff. de donationibus. ⁊ per ꝯñs incipiendū est a citatione. ¶ Secūdo dico fore casum in terminis in. c. significātibus. §. eo. in ver. cum tracti fuissent in cām oblato eis libello. ⁊ sic probat ille tex. formaliter ꝙ prius fuerint citati. ⁊ postea oblatus fuit libellus. ⁊ errat vehementer Cy. dicēdo. ꝙ verbū potest ibi positū debet exponi. i. debꝫ qꝛ in. d. c. significantibus nō apponit verbū potest. pꝫ ex qō datur intelligi ꝙ Cy. reprehēdebat tex. nostros ⁊ illos nō videbat. ¶ Tertio libelli oblatio que fit iudici anteqꝫ reus citetur. nō dicit ꝓprie de ꝓcessu. nō dicimus libellū offerri posse die feriato. vt in. l. mulcs. §. sexaginta. ff. de adul. vñ nō hꝫ vim citationis nec ꝯtrouersie mote. vñ proprie nō dicit ꝑfecta ꝓductio libelli nisi citetur reus. ergo sequit ꝙ p prius citari debet. ¶ Quarto adduco casuꝫ in cle. ij. vt lite pen. quē induco hoc modo illa cle. dꝫ intelligi fm titulū in q̄ posita est. l. iperatores. ff. de i iu. a die. sed posita est in ti. vt lite pen. ⁊ ideo cū requirit in citatorio. ꝙ mittatur copia libelli ipsi citato. qꝛ intelligit quo ad litis pendētiā. ad hoc vt dicat lis pendere opus est mittere copiā libelli in citatorio ipsi citato. vt instructus veniat cēsurus. vñ spāle est quo ad lit. pen. ergo in ꝯtrariū est ius cōe. l. ius singulare. l. ꝙ vero. ff. de legi. ⁊ si aliter diceremus illa cle. nō induceret aliqd de nouo qō eē nō debet. c. si papa de ꝑuile. in. vi. c. si romanoꝝ. xix. dis. ⁊ per hoc datur precipuus intellectus ad oīa iura allegata superius per docētes dicēntia mittēda copiā libelli in citatorio ipsi citato vt instructus cōpareat. qꝛ re vera illō est verū quo ad litis pendētiā. vt videat tunc pendere lis tene bene menti. ¶ Quinto dico fore casum in indiuiduo. in. d. auc. offeratur. ⁊ si mihi dicas. Tuire coge pecus. Nā ⁊ illuꝫ tex. allegarunt antiqui ⁊ moderni ⁊ nō tn ad hoc ꝓpositū. Ego plane fateor hoc. sed subtilius ⁊ longe melius induco ego qꝫ ipsi fecerint. qnimo plus dico ꝙ fm inductionē coꝝ nō ꝓbat ille tex. aliud ad qō ipsi allegāt. dicūt eni libellum debere offerri reo vocato ad iudiciū. Naꝫ ista stant simul ꝙ mittatur libellus reo in citatorio ⁊ dicetur offerri reo libellus. ⁊ sic non ꝓbat ꝙ prius sit citatus. ⁊ postea offerat. sed ego nouissimus induco illum tex. hoc modo ibi eni dicit offerat libellus reo qui ad iudiciū citatur. Nam illud relatiuū qui facit ꝯditionē ⁊ exponit ꝯditionaliter. vt est tex. in. l. ibi qui meus erit. ff. de leg. i. ergo sequit ꝙ ille tex. ꝓbat si reus ad iudiciū fuerit vocatus offerat sibi libellus. ergo debet prius vocari. ⁊ po-

20 stea offerri libellus. † conditio enim dꝫ adimpleri in forma specifica. vt. l. meuius. ⁊. l. qui heredi. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. ergo est ibi casus formalis. ꝙ per prius citandus est reus. ⁊ per posterius est ei libellus offerēdus. Quinimo plus dico. ꝙ ibi ē casus ponēs i ꝓfundū cōēꝫ doctrinā doctoꝝ. Nā do. Ant. ſ. c. ꝓxio refert Ioā. an. in addi.

21 Spec. in ti. de libelli concept. dicere. † ꝙ si aliqs reperit

a presens in iudicio pōt ei offerri libellus aliter nō citato[a] qō credit do. An. verū vt teneat recipere. sed non rñdere ⁊ refert dixisse se in. c. i. de iudi. ego plenius qꝫ alius dixi ibi. Sed nūc dico. ꝙ nō tenet nec accipere nec rñdere ex quo ad hoc nō fuit citatus. qꝛ auc. offerat loquit conditionaliter si citetur ⁊ ꝯditio dꝫ adimpleri in forma specifica. vt dictū est. ergo dꝫ oino citari ⁊ nō sufficit ꝙ reperiatur ibi presens. tene menti. qꝛ est nouū. ¶ Sexto adduco tex. cui mūdus nō rñdebit in auc. de exhi. ⁊ introducen. reis. §. illud ver. sancimus. ibi dum ammonitio data fuerit alicui modis oibus offerri libellū coniuncta sua glo. in ver. ammonitio que dicit hodie fit per executorem destinatū ad domū ꝯuēti vbi ꝓbatur ꝙ dꝫ moueri ⁊ citari reus vt veniat ad iudiciū vbi offerꝰ sibi libellus. ⁊ hō tenet expresse ibi Ang. qui dicit sine dubio istud esse veꝝ sed in aliqbus locis de ꝯsuetudine nō seruatꝰ. ¶ Septimo adduco tex. ſ. c. ꝓximo quā nouissime ita induco ibi enim dꝛ opꝫ sinodo libelluꝫ porrigere. vnde loqtur ille tex. qñ quis vult petere aliqd ab aliquo in concilio prouinciali dꝫ porrigere libellū iudici anteqꝫ reus citet. ⁊ ē. ratio. ne reus frustra fatiget venire ad ꝯciliū. ⁊ sic loquitur in casu speciali quādo quis vocatꝰ ad conciliū. ergo si nō ꝯueniret corā concilio. qꝛ tūc nō est opus exire suū domiciliū. ergo in ꝯtrariū erit ius cōe. l. ius singulare. l. ꝙ vero. ff. de legi. Et ex hoc poterit dari nouus intellectꝰ ad. d. c. ꝓximū ¶ Octauo. pondero tex. illū in ver. fcōm auctoritatē ecclesiasticā ex quo sequitur ꝙ procedit dispositio dicti. c. ꝓximi. vt procedat fm censurā ecclesiasticam ⁊ non legaleꝫ tenēdo ergo ꝙ prius sit porrigēdus libellus iudici. ⁊ postea citādus est reus. vt tenuit cōis opi. vt dicamus ꝓcedere fm auctoritatē ecclesiasticam ⁊ nō legalē. ¶ Ite etiā posset dici ꝙ ille tex. declaretur fm iura ciuilia. citato prius reo pꝫ e. d. §. fi. insti. de pena te. liti. ⁊ pꝫ e. alia iura que adduxi superius. Non ob. cū arguit Cy. ex ordine rubricaꝝ. qꝛ in. C. incipit de eden. ⁊ postea de in ius vocan. qꝛ dico ꝙ illud argumētū cessat. vbi habemus dispositionē. l. expressam. l. ille aut ille §. cū in verbis. ff. de leg. iij. sꝫ tex. est exꝑssus in. d. §. fi. vbi a cū actione dꝫ incipere institutio actionis. ergo. Nec ob. cū dicit ꝙ prius debet adiri iudex. vt in. l. neminē. C. de exhi. reis. qꝛ fateor qñ fit citatio. qꝛ dꝫ fieri ad mandatū iudicis. vt in. c. i. ſ. de iudi. vide ibi dicta. Nec ob. cum dꝛ ꝙ actor dꝫ inscribere ꝙ perseuerabit vsqꝫ ad finē. qꝛ istō est veꝝ citato prius reo. vt ꝓbatur in. d. auc. offeratur. Nec ob. cū oppoint de interrūpenda ꝑscriptione. qꝛ illud est spāle in casu illo. Nec ob. cū allegat. c. ij. de dilatio. vbi mittit copia rescripti in citatorio. qꝛ loquit in iudice delegato de cuius iurisdictiōe nō ꝯstat reo. ideo mittitur rescriptū delegatoriū. Nec ob. d. cle. ij. vt lite pen. qꝛ inducēdo. vt induxi superius ꝓbat ibi ꝯtrariū. Nec ob. d. l. siqs se iniuriā. C. de accusa. vbi dicit. ptātem adeat ꝓsidalē. qꝛ intelligit prius citato reo. ar. eius qō habetꝰ in

22 . l. si ꝯuenerit. ff. de iuris. om. iu. ¶ † Et ex istis elicit con

b clusio vā. vt ante oia reus citetꝰ. vt veniat ad vidēdū produci libellū[b] quo cōparente porrigetꝰ iudici. ⁊ a iudice dabitꝰ copia parti aduerse etiā nō petenti. qꝛ ꝓprie offerre est. vt nō petenti detur. vt voluit glo. in. d. cle. sepe. de verb. sig. ⁊ ista pratica vi de iure verior fm patruitatem micaꝫ qcqd dixerint antiqui ⁊ moderni ⁊ istum passum

[a] ¶ Nō citato Adde Bal. in addi. ad Spec. in ti. de ꝯtu. §. quedā vbi fere discurrit per oēs casus. ⁊ facit quod voluit Pau. de ca. in cōsi. cxxiij. pro quo vide Inn. in. c. cū contingat de rescrip. ⁊ do. Pe. ð an. in. l. ꝑcipimus. C. de appel.

[b] ¶ Libellum Sub qua vero forma ista citatio fieri debeat vide p Bal. in addi. Spec. in ti. de cita. versi. dic seruatꝫ ⁊ facit quod voluit Pau. de ca. in ꝯsi. h. vbi multa pulchra dicit.

nusq̃ legi. ita luculenter enucleatum. vt hic ꝛ vide glo. magistrã. in. d. auc. de exhi. reis. §. illud in ver. libellum que ponit practicam cõficiendi libellum in causis ciuilibus ꝛ criminalibus. ꝛ vide glo. in. l. in causis. C. de appel. ꝛ ibi per omnes doctores. ꝛ per Bar. in. d. l. libellorum. ff. de accusa. Si quid benedictum fuit supremo principi deo sit gloria decus ꝛ imperiũ in secula sempiterna. Andre. barbatia. ℭ Uenio nũc ad argumentũ. Et nota in suprascriptione ibi ex concilio. quia istud non fuit conciliuꝫ vniuersale sed prouinciale hoc colligitur ex tex. inquantum dicit sinodo. ꝛ ita allegauit istud capitulũ Petrus Ispanus in. c. i. ꝛ de iudi. in suprascriptione. vide ibi dicta per me.

Gnarus episcopus.

Totus iste titulus in sũma hoc dicit sm omnes. † Tenetur[a] actor porrigere libellũ hoc dicat istud. c. ꝛ si agit actione reali debet in eo exprimere rem quã petit. h. d. c. ij. si agit actione personali debet exprimere causam. hoc dicit vltimũ capitulum. ꝛ istud primũ capitulũ non diuiditur. quia ponit vnicã narrationem facti ꝛ dicit Joan. an. ꝙ ignarus episcopus de quo in tex. erat iudex. quia preerat sinodo. ℭ Uel sũmatur sic istud. c. i. sm do. Abba. Judex nõ debet admittere actorem ad litigandum nisi prius in scriptis libelluꝫ offerat. h. d. sm do. Abbatem. Sed mihi videtur ꝙ istud. c. ponat nouũ casum ꝛ singularem. videlicet ꝙ licet quis possit exponere suam petitionem in iudicio coram iudice verbotenus. dũmodo illam faciat scribi apud acta. vt est tex. singularis coniuncta sua glos. in. l. siquis se iniuriam. C. de accusa. tamen hic est casus ꝙ debet illam porrigere iudici i scriptis. hoc decidit iste tex. secũdum paruitatẽ meã. ideo poterit sic summari. Nõ sufficit verbo petitionem suam iudici exprimere. sed in scriptis illam porrigere debet. h. d. ꝛ est nouus casus. Et ꝙ istud sit veruꝫ. ego colligo ex illis verbis. videlicet secundum auctoritatem ecclesiasticam. quasi dicat secus secũduꝫ legalem per. d. l. siquis se iniuriaꝫ. ℭ Item ꝛ si quispiam altius eleuaret ingenium forte non erit insuaue. vt dicamus ꝙ hic sit casus ꝙ volens conuenire aliqueꝫ in concilio prouinciali anteq̃ faciat citari reum debet libellum querele vel petitiones porrigere apud presidentes concilio in scriptis ad hoc vt reus paratus veniat responsurus ex quo trahendus est ad concilium ꝛ erit istõ speciale in concilio prouinciali. vt dixi supra eo. in rubrica. ꝛ sic erit hic casus nouissimus ꝛ singularis. vt licet regulariter prius debeat citari reus. ꝛ postea porrigi libellus contra eum vt voluerunt celebres in iure viri. vt retuli supra eodem in rubrica. ꝛ etiã hoc demonstraui per iura optima. non tamen habet locum quando quis conuenitur in cõcilio prouinciali. q2 debet prius in scriptis porrigere libellum. ꝛ ideo poterit aliter summari ꝛ hoc modo. ℭ Agens in prouinciali concilio debet prius libellum in scriptis porrigere presidentibus concilio. deinde mitti reo. vt deliberate veniat responsurus. h. d. et habebit istud precipuum tribunal prouinciale. ꝛ habet rationem in se iste intellectus. quia tunc venit de longinquo. ideo est necesse vt inseratur copia libelli in citatorio per id quod habet in. c. preterea de dilatio. ꝛ in cle. ij. vt lite penden. vt reus veniat paratus ad respondendum argu. l. si longius. ff. de iudi. secus si venit de propinquo vel est in eodem loco. quia tunc non habebit locuꝫ per prius ista productio libelli. Et vt nostris detur audatia verbis adduco accõmodatuꝫ simile quod voluit dominus ꝛ consciculus meus Abbas in. c. licet de accu. vbi doctores ponunt illam questionem. † Utruꝫ in citatorio debeat apponi tenor libelli accusatorij. de quo per Bart. in. l. inter accusatores. ff. de publi. iudi. ꝛ in extrauaganti ad reprimendaꝫ in ver. super dicto crimine vbi tenuit ꝙ non per. d. c. licet. Sed in contrarium est tex. v. q. ij. c. si primates. do. Abbas in. d. c. licet de accusa. concordat opi. videlicet. aut accusatus venit de longinquo. ꝛ tunc mittitur copia libelli in citatorio. ꝛ ita procedat. d. c. si primates. ꝛ quod habetur in. d. c. preterea de dilatio. ꝛ in. d. cle. ij. vt lite penden. Aut est de propinquo. ꝛ tunc secus ꝛ ita procedat opi. Barto. Ita dicamus in proposito. vt coram concilio prouinciali debeat actor prius porrigere libellũ presidentibus ꝛ postea mitti copia citato ad domicilium. vt instructus veniat responsurus. ꝛ est pro certo intellectus verus ꝛ solẽnis ad istum textum. ℭ Item põt dici ꝛ tertio. ꝙ in concilio agitantur ardue ꝛ magne cause. vt nota. in. c. i. supra de iudi. vbi vide dicta. Ex quo sequitur vnum ꝙ tibi videbitur nouuꝫ † ꝙ in magnis. ꝛ arduis causis. debet prius libellus in scriptis porrigi iudici. ꝛ a iudice mitti reo. vt deliberate veniat responsurus ꝛ habet rationem in se iste intellectus. q2 ardua requirunt exactam solẽnitatem vt in. c. per venerabilem. §. rõnibus qui filij sint legittimi. c. ad hec de officio Archidiaconi. Et ideo dicebat Bal. in. l. parentes. C. de testi. ꝙ causa ciuilis ardua equiparatur cause criminali. ꝛ consuluit Petrus de ancha. suo consilio. xxvi. ꝛ ideo poterit ꝛ tertio iste textus sũmari hoc mõ. In arduis causis debet ante oĩa porrigi iudici libellus in scriptis. ꝛ a iudice mitti reo. vt deliberate veniat responsurus. ꝛ secũdum istum intellectum iste textus limitat illam doctrinam nouissimam datam a me ꝛ iura ibi allegata a me supra eodeꝫ in rubrica si ista sunt vera deus supremus laudes in secula. pro certo nec insuauia nec contẽnenda sunt tene menti. quia nouissima. ℭ Et pondera vnum quod tibi videbitur nouũ. videlicet † ꝙ libellus ꝛ actus de per se perfectus est. ideo singulariter intitulatur de libelli oblatione ex quo infero ꝙ si causa est summaria ꝛ in ea producatur libellus. vt in causa ordinaria. ꝛ pars non contradicat quod fieri potest. vt in clemen. sepe ad finem de verbo. significatio. ꝙ nihilominus poterit postea opponi in sequentibus actibus. vt non procedat ordinarie. † q2 singulares actus iudicioꝝ sunt per se perfecti. ꝛ si non opponit exceptio circa vnuꝫ actum. poterit tamen opponi circa alium actum. ita volunt Uincen. ꝛ compostella. in. c. dilectus de rescriptis. ꝛ ad hoc adduco singu. glo. in clementina sepe in versi. partibus ad finem de verborum significa. † ꝛ ideo exceptio non opposita contra libellum poterit opponi contra alios actus iudiciales.[b] quod est sempiterna dignuꝫ memoria. ℭ Sed pondera si dici possit. ꝛ forte non erit insuaue. videlicet † ꝙ vbi exceptio habet causam successiuam licet non fuerit opposita ad vnum actum. tamen poterit opponi ad alium actum. ista est glosa peregrina in. l. prima. ff. de seruis. vide ibi Angelũ. ꝛ istud non considerant glo. Joan. andre. in dicta clemen. sepe. nec ibi scribentes. ꝛ istud erat addendum ad rubricam supra eodem. ℭ Uenio nunc ad notabilia. Nota ibi ignarus episcopus. quia ex verbis suis non apparet ignorans immo sapiens ꝛ doctus ꝙ apparet primo. quia erat episcopus qui iuris presumptione videtur esse doctus. c. cũ in cunctis de electio. statuta enim canonuꝫ non ignorat. capĩo primo de consanguinitate ꝛ affinitate. Colligitur etiam ex verbis prolatis ab eo. quia sapiens sapienter loquitur. c. legimus cum si. lxxxiij. distinc. ꝛ ideo debet exponi ignarus. idest non ignarus. sed sapiens secũduꝫ Hostien. ꝛ erat nomen proprium ꝛ erat iudex qui preerat sinodo. ꝛ sinodus misit libellum aduersario secundum dominum Anto. ꝛ dominum Abbatem. ꝛ colligit hic dominus Abbas. ꝙ in sinodo prouinciali nedum archiepiscopus. sed etiam episcopi sunt iudices. xi. q. iij. c. siquis presbyter. ꝛ c. siquis episcopus. c. ferrote. vi. q. iij. glo. arguit pro ꝛ contra. iij. q. viij. in summa. ꝛ per Innocen. in. c. graue de prebendis. vbi tractat de concilijs ꝛ sinodis ꝛ qui debeat preesse. ℭ Sed Hostiensis hic dicit. † ꝙ archiepiscopus est vt caput. sed episcopi sunt

[a] ℭ Tenetur. ꝛ Ad materiam tex. Bal. ꝛ doctores in auc. offeratur. C. de lit. contesta. ꝛ in Spec. in ti. de libe. cõcept. §. vi. vsi. vtruꝫ libellus ꝛ do. Cardi. in cle. sepe de verbo. signi. q. xv. vbi de hoc multa.

[b] ℭ Iudiciales. Intellige istã cõclusiones esse verã anteq̃ perueniat ad allegationes ꝛ sit cõclusum in cã vt do. Pet. de ferrari. in. l. exceptio. de proba. ꝛ in. l. pemproriis. C. de rescind. vendi. ꝛ oẽs canoniste. post do. Abb. in. c. pastoralis de exceptio.

pi sunt vt membra. sequitur hic dominus Cardina. dominus Antonius ⁊ alij. Sed ego addo vnum quod tibi videbitur nouum. quia tex. in. l. prima. C. de manumissionibus titulo generali. dicit apud concilium manumittuntur. ⁊ glo. ibi exponit concilium. idest presidentes in concilio ex qua glo. infertur lumen precipuum ad istum textum ⁊ multos alios cum dicit sinodo. quia intelligitur. idest presidentibus sinodo. ⁊ sic episcopus erat vnus de presidentibus in sinodo. ⁊ arbitror ꝙ propter suam summam sapientiam fuit sibi a ceteris presidentibus iniunctum ꝙ responderet istis reclamantibus. Nota ibi dixit

8 † ꝙ in his que concernunt fundamentū ⁊ solenitatem

a iudicij quibus pretermissis iudicium redditur nullum.[a] vt est in libelli oblatione. iudex supplet de facto. c. causamque de iudi. vbi est textus elegans. c. ecclesia. vt lite pendente. glosa singularis in. c. primo in ver. absentia de electio. libro. vi. ⁊ hoc ideo est. quia interest eius vt certam sententiam ferat. l. prima ⁊ secūda. C. de sen. que sine certa quantitate. insti. de actio. §. curare. facit tex. singularis secundum lec. Azonis. in. l. vbi pactum. C. de trāsac.

9 faciat. c. i. qui matri. accusare pos. † vbi accusatio instituta ex turpi causa potest per iudicem repelli. Facit qđ voluit Baldus in lege prima. C. qui admitti ad bono-

10 rum possessio. vbi dicit. † ꝙ iudex ex officio suo potest opponere lerias ⁊ nullum responsum dare. vide elegātem glosam in. c. alteni. ⁊ in. c. querendum. §. q. vij. ⁊ in. c. nulli de accusatio. ⁊ quod voluit Abbas antiquus in. c. pertinent de emptione ⁊ venditione. ⁊ quod habetur in lege fina. ⁊ in lege plane. ff. de petitio. heredi. ⁊ quod voluit do. Antonius in capitulo cum dilectus de consuetudi. ⁊ Ludouicus romanus consilio sexagesimoqnto nō solum potest iudex excipere in his que conualidant iudicium. sed etiam in his que concernunt honorem ipsius iudicis. lege quos prohibet. ff. de postulatio. Et si quispiam opponat. ꝙ iudex non supplet de facto. vt in lege quarta. §. hoc autem iudicium. ff. de damno infecto. capitulo bone el primo de postulatione prelatorum. Sed Hostiensis ꝙ pōt supplere. ne de facto sibi illudatur puta. quia iudicium redderetur elusorium coram eo. lege si pretor. ff. de iudicijs capitulo primo de alienatione iudicij mutandi causa facti. ⁊ ne contingat partes vexari laboribus ⁊ expensis. capitulo super questionum. §. porro de officio delegati. vnde cum ex hoc contingeret publicam vtilitatem ledi non est admiratione dignum si iudex supplere potuit ex officio suo. capitulo bone el primo de postulatione prelatorum. Facit quod habetur in capitulo indemnitatibus. §. sane de electio. libro sexto. vide per Bartolum in. l. quarta. §. hoc autem iudicium. ff. de damno infecto. Nota tibi habentia secundum dominum Petrum de ancharan. ꝙ respectu personarum loquitur in plurali. adeo dicit. habetis ⁊ subdit postea in singula-

11 ri libellum. † ex quo colligit hic domi. Per. fore casum ꝙ plures possunt agere in eodem libello sicut plures possunt conueniri quod an sit verum. remittit ad notata in lege ex duobus. ff. de duobus reis per Bartolum. an ciuiliter plures possint conueniri in eodem libello ⁊ eodem mō in criminalibus. l. hos accusare. §. lege. ff. de accusationibus. Ita subtiliter ponderauit istum textum dominus Petrus hic. sed sua honorificentia salua istud notabile non colligitur. quia textus hic in fine dicit. Fratres. quo casu videtur ꝙ isti agebant colegialiter. ⁊ sic censentur vnus actor. vt per glosam in capitulo primo de procurato. ⁊ in capitulo edoceri de rescriptis. ⁊ in capitulo contingit de transactio. ⁊ sic nō censentur plures. sed vnum corpus. ergo non bene domi. Per. intellexit

12 istum textum. Sed ego aliter colligo ex textu isto † ꝙ prelatus ecclesie habens capitulum vel conuentum nō potest agere solus. sed requiritur consensus conuentus. aut capituli. ⁊ sic probatur hic doctrina glo. in dicto capitulo primo de pcurato. ⁊ in dicto capitulo edoceri de rescriptis. vide ibi dicta per me. Nota ibi libellum postu-

13 lationis vel reclamationis. qz Goffredus hic dicit. ꝙ reclamare iuxta vulgare se habet ad ciuiles ⁊ criminales causas. ex quo infert domin9 Cardinalis ꝙ illa duo verba premissa ponuntur pro eodem ⁊ ad hoc ponderat istum textum infra in ver. reclamatione vbi nō repetitur verbum postulatio. ⁊ videtur hic haberi respectus

14 ad factum. vt dicatur libellus reclamationis cum quis conqueritur ab alio. quia cum opprimit. postulationis autem dicitur cum petitur ab aliquo aliquid dari vel fieri. Ita hic refert dominus Cardinalis. Sed glosa prima hic dicit. ꝙ ista verba non ponuntur pro eodem. qz verbum reclamatio adaptatur libello criminali. sed postulatio adaptatur libello ciuili. ⁊ cum hac glosa transeunt omnes scribentes hic. ⁊ sic aliter sentit glosa ꝙ̄ Goffredus. ⁊ videtur verius. quia ex hoc euitatur superfluitas cum ista duo verba non ponantur pro eodem. ⁊ est magis verisimile. quia in lege nō debet apponi syllaba superfluo. vt dicat glosa in lege prima. ff. ꝙ metus causa. ego autem aliter colligo ex textu isto ꝙ̄ fecerint maiores. videlicet ꝙ licet libellus alternatiuus tanquā incertus admitti non debeat. vt notatur in lege ꝙ in hedem. §. eligere. ff. de tributoria. ⁊ habetur in capitulo ex parte h. de foro competenti vbi vide dicta per me. tamē non habet locum in iudice interrogante. vt hic est casus non ponderatus ab aliquo. ⁊ habet in se celebrem rationem. quia iudex ignorat quā viam velit actor eligere. iō

15 iudex loquitur alternatiue ⁊ idē est in actore † vbicūque incertitudo contingit ex facto rei potest actor concipere libellum alternatiuum. vt est textus elegans ⁊ hoc ibi voluit Bartolus in lege prima in. §. primo. ff. quorum legatorum. ⁊ hoc non fuit animaduersum per aliquem docentem ad textum istum vsque ad hec secula. ¶ Secūdo pondero ꝙ illa duo verba postulationis ⁊ reclamationis non ponuntur pro eodem. ⁊ adduco textum ad quem non aduertit antiqua nec moderna iuris prudentia. videlicet in lege siquis se iniuriam. C. de accusatio. in verbo aut libellos afferens. aut querellā apud acta deponens vbi iudicio meo videtur casus apponēs gladiū ad hanc oscitationem. quia videtur tex. huic similis et licet glosa ⁊ doctores ibi dent varias expositiōes. tamē

16 ibi Baldus dicit † ꝙ querella dicitur quando non ap-

b ponitur conclusio.[b] quia quis dicit conqueror de tali. qz verba querulosa sufficiunt pro libello. prima questione quarta capitulo quia presulatus. secunda questione prima. c. notum. sed libellus est quando ponitur conclusio ꝙ procedit in causa ciuili. ⁊ sic videtur ibi casus nouus ⁊ singularis coniuncta doctrina Baldi hic. vt dicamus ꝙ postulatio comprehendit libellum in causa ciuili. in qua concluditur. sed reclamatio adaptatur cause criminali in qua sufficit sola querela que habetur pro conclusione. Pondera etiam. quia in dicta lege siquis videtur casus pro asertione istius Ignari episcopi. quia textus legis dicit. aut libellos offerens. aut querelā apud acta deponens. tene menti. quia forte deus non fecit hec tempora frustra. Nota etiam ex eisdem verbis secūdum do-

17 minū Antoniū ꝙ inquantum dicimus † ꝙ libellus est de substantia iudicij si petatur. quia procedit siue petatur a iudice. siue a parte. sed bene concordat dicta lex siquis. Colligit etiam ex isto tex. argumentum in domi. Anto. qđ in causa ecclesiastica libellus est de substantia. tu allega per locum a speciali. c. dispendiosam de iudi. Et pondera quia domi. Anto. nimis restringit hunc textum ex eo quia dicit secūdum ecclesiasticam auctoritatem quo casu videntur comprehendi cause profane que sunt de foro ecclesie. capitulo si duorum de appel. capitulo secūdo de arbi. libro sexto in glo. Nota. ibi se pluribus non

18 habere secundum dominum Antonium † illud dicitur haberi premanibus quod habetur in promptu ⁊ in cōtinenti offerri potest absque aliquo interuallo temporis

[a] ¶ Nullum. Adde Specu. in ti. de aduo. versi. vel ita. et in titu. de accu sa. §. i. versi. in sūma. Non negabis tū quin etiā quandoque iudicium etiam sine actione procedat vt elegāter tenet do. Alex. de imo. in. l. si constāte. ff. solu. matri. ⁊ canonistarū plurimi in. c. abbate §. ceterum de re iudi. vbi vide multa pulchra.

[b] ¶ Cōclusio. vide ad h bal. in. l. nam etsi §. huius. ad si. ff. de inoffi. testa. ⁊ in. l. qui repudiāno. §. i. eo. titu. ⁊ spec. in titu. h testa §. i. versi. in querela. ⁊ vide ad Bar. in l. maximū in § not. C. de libe. ⁊ pre. vbi multa pulchra habes.

ego adduco tex. in. l. quod per manus. ff. de iure codi. et videtur esse quidam modus loquendi vulgariter ⁊ allego elegantem textū in. l. secunda. C. ne peri. nominatorum libro decimo vbi pulchre dixit Bartolus per illū

19 textum. † ꝙ si interrogatur testis de causa scientie super re non tangibili. respondet, quia tetigi cum manibus ꝓbat allegat ibi Bartol. dictā. l. quod per manus idem voluit Baldus in. l. non omnium. ff. de legi. ⁊ Petrus de ancharano in capitulo si quando supra de rescriptis ⁊ faciat quod habetur in. l. prima. ff. de ori. iuri. in versi. Illotis manibus. Nota ibi se nullum habere libellum reclamationis. quia iudex interrogauit disiunctiue. sed pars respondit apponendo vnam partem disiunctiue. vn

20 de videtur hic casus multum elegans † ꝙ licet quis sit dubius facto aduersarij ⁊ propter hoc possit concipere verba alternatiua vt est textus solemnis in lege prima. §. primo. ff. quo. lega. non tamen habet locum quando quis est certus. Nam isti fratres erant certi an vellent postulare an vellent reclamare. ⁊ ideo licet fuissent interrogati disiunctiue nihilominus responderunt certe capiendo vnam partem disiunctiue quod est perpetuo notandum quod addite ad ea que dixi in capitulo ex par-

21 te. b. de foro competenti. Nota ibi oportet vos. † quis a istud verbum importat necessitatem [a] non solum honestatem secundum Joannem andree. ⁊ ideo exponit necesse est facit glo. in capitulo primo de prescriptio. in sexto est tamen consideranda materia subiecti secundum quam importabit necessitatem vel honestatem de quo per glo. xxv. questione prima capitulo primo. facit quod habetur in lege prima in principio in versi. oportet. ff. de iureiurando. vt per glo. Bartolum ⁊ alios ⁊ in capitulo tua de desponsa. impub. ⁊ in. l. cū oportet. C. de bonis que liberis. ⁊ in capitulo cum vinum de regula. ⁊ in prima constitu. codicis. in verbo oportet. ⁊ in prohemio institu. in verbo imperatoriam maiestatem. ⁊ ideo probatur hic quod libellus est de substantia iudicij ita quod sine libello iudicium erit nullum vt hic voluit glo. idem tenet Innocen. facit. §. illud in auten. de exhibend. reis. Tu pondera quod tex. hic dicit secundum ecclesiasticam auctoritatem quasi velit dicere secus secundum leges de quo dicetur in glos. Nota ibi secundum ecclesiasticam

22 auctoritatem secundum dominum Cardina. † quia sufficit allegare in genere licet non allegetur titulus allegat capitulū vestra de coha. clerico. ⁊ mulie. tu dicas istud procedere in iuris latore qui potest dicere dimitat ita est lege cautū. capitulo ad audientiam de spon. auten. ex testamento. C. de colla. plene super hoc scripsit dominus Antonius in repetitione. dicti capitu. vestra ⁊ dominus Cardina. in clementina prima de electio. ⁊ adduci posset illud quod dixit Dominica veritas cū ad eum accesset tentator ⁊ christus respondit scriptum est non ex solo pane viuit homo. Nota ibi declarare

23 † quod libellus debet esse clarus ⁊ secundum Hostiensem nullam obscuritatem continere. Caue ergo secundum eum tu qui es ex parte rei de nimia generalitate in capitulo proximo. Caue etiam te ab alternatiua vel vt lege pretor. §. quod ait. ff. de iniurijs capitulo cum per causam de emptione ⁊ venditione. Caue etiam de verbo si q: conditionalis est lege sufficit de conditione indebiti. institu. de verborum obligatio. §. ex conditionali. Caue etiam de verbo duplici. capitulo finali. de rescriptis. ⁊ de verbo pregnante ⁊ de omni verbo dubio siue obscuro capitulo super hoc de renuncia. lege si is qui ducta. §. cum ita de rebus dubijs. facit quod notatur in capitulo finali infra eodem. ¶ Ego allego elegantem textum in lege edita actio. C. de eden. ibi in quantum dicit speciem future litis demonstrat ex qua sequitur ꝙ libellus debet esse clarus ⁊ demonstrabilis dicit hic dominus Petrus de ancharano esse cautel-

24 lam † vt si aduocatus percipit libellum non conclude-

re vel aliter explicare factum quod potest habere se ad condemnationem ⁊ absolutionem debet tacere nec petere declarari nec etiam talia interrogatoria testibus declarare per que concludatur necessario contra eum hoc voluit Joannes andree in capitulo dudum in fine prime columne de electio. Nota ibi vestris

25 manibus roboratam † quod libellus debet esse roboratus manu partis ⁊ secundum Hostiensem repete verbum oportet ⁊ tunc exponitur pro decet. quia secundum eum non est necessaria subscriptio partis. tabellio enim subscribit diem porrectionis ⁊ dilationem datam reo ⁊ ita seruatur secundum Joannem andree Et ita intelligit. §. sancimus in auctentico. de exhibendis reis. ⁊ idem sequitur Petrus hyspanus. Sed Innocentius tenet contrarium dicens esse notadignum quod libellus debet esse subscriptus a parte allegat dictum §. sancimus. quod tamen non seruatur secundum dominum Cardinalem. ⁊ idem sequitur dominus Petrus de ancharano. Sed dominus Abbas hic reducit opinionem ad concordiam distinguendo. Aut nos loquimur in causa ciuili ⁊ tunc non requiritur quod libellus subscribatur a parte. ⁊ isto modo procedat opinio Hostiensis. Aut loquimur in causa criminali. ⁊ tunc procedat opinio Innocentij. quia debet accusans se subscribere promittendo prosequi vsque ad finem vel obligando se ad penam talionis quod videtur velle glos. in lege in causa. C. de accusatio. ⁊ ita hic residet dominus Abbas. Tu in effectu considera. quia ista distinctio domini Abbatis confunditur per dictam legem si quis se iniuriam fecerit. coniuncta glosa sua que dicit verbotenus. vbi probatur euidenter quod viua voce ⁊ verbotenus potest fieri querela. vel reclamatio coram iudice omnimodo mandet postea scribi apud acta. ergo non est vera distinctio domini Abba. ¶ Secundo pondera. quia iste textus in tribus locis videtur loqui de hac subscriptione. Nam in primo dicit se non habere libellum pre manibus. ergo dicit debere roborari suis manibus. ¶ Tertio dicit cō scribentes libellum porrexerunt quod sic probatur hic

26 manifeste † libellum debere scribere a parte pondera subtiliter si dici posset quod istud procedat secundum auctoritatem ecclesiasticam. vel dicamus quod procedat in causis agitandis in concilio vel dicamus ꝙ procedat in causis arduis secundum tres intellectus quos dedi superius ad istum textum. Et pondero ad istū textum. quia dicit manibus vestris roboratum. quia videtur ꝙ libellus accipiat robur ⁊ firmitatem ex subscriptione partis. ergo sequitur ꝙ de necessitate requirit scripturā. Et infero vnum quod vobis videbitur nouū

27 † ꝙ si ille qui porrigit libellum sciat scribere ꝙ debet illum scribere manibus proprijs nec valebit subscriptio si fiat manu alterius. hoc probat iste textus. in ver. manibus vestris. quia illa verba importat industriā personarum ⁊ ad hoc adduco casum in lege probatorias in ver. per manus vestras. C. de diuersis officijs libro. xij. vide. q. quam decidit ibi Barto. per illum textum. ⁊ adduco glo. singula. in clementina prima de vi. ⁊ hone. cleri. per quā refert domi. Cardina. in clementina prima de iureiuran. inquantū dicit ibi tex. per manus vestras se consuluisse de facto ⁊ adduco tex. in. c. periculose in ver. proprijs manibus de peni. di. i. ⁊ tex. in. c. i. in ver. proprijs manibus de verbo. signi. lib. vi. ⁊ quod habetur in prima tragedia manibus ipsa lacera nus ⁊ quod voluit

28 Joan. andre. in. c. sicut dignum de homici. vbi dicit † ita iure cauetur ꝙ si quis suis manibus occiderit aliquem puniatur certa pena ꝙ non habebit locum in mandāte. quia non videtur occidere suis manibus refert ⁊ sequitur Dominicus in. c. si quis viduam. l. di. fuit tamen dictum Jaco. de belui. vt refert Bald. in. c. primo. § vel furtum. de pace iuramen. fir. in vsibus feudo. tene menti istum tex.

a ¶ Necessitatem. In autem hec distin. semper necessitatē importet vide no. p do. Jaso. de may. p hoc. in. l. i. in princ. ff. de iusti. et iur. ⁊ vide canonistas post do. Cardi. in clemē. i. §. ij. de suppleu. negli gen. prela. vbi omnis late.

29 istum tex. ita intellectum. ¶ Nota ibi sinodo † q libellus est porrigendus sinodo & sinodus est iudex in concilio prouinciali & non archiepiscopus secundum scribentes hic vt dicto capitulo si quis presbyter vndecima questione tertia cum similibus. tu tamen expone istum textũ vt dixi superius sinodo idest presidentibus in sinodo. Et
30 dicit hic dominus Cardinalis † q sicut archiepiscopus non est iudex in concilio prouinciali sed ipsum concilium ita in concilio vniuersali non est iudex Papa sed ipsum concilium est iudex & remittit se ad dicta per eum in repetitione dicti capituli licet supra de electioni. questione quinquagesima quinta. de quo alibi dabitur dicendi locus Jesu christo medio. psalmista tamen dicit omnia subiecisti sub pedibus eius. ¶ Nota etiam ex eisdẽ ver
31 bis † q libellus est porrigendus iudici ne postea negari posset se non recepisse sed non est de necessitate sed de cautela quia aduersario offerri potest secundum scribẽtes hic. vt in auctentica offeratur. C. de lit. contestatione tertia questione tertia offeratur. dic tamen vt luculenter dixi supra codex in rubrica. ¶ Nota ibi vt canonice valeat responderi quia iudicio meo probatur hic illud qđ Terentio nostro venit in ore par pari referto iuxta illud
32 Carbonis tu quoqz fac simile. † Unde debet quis canonice libellare si canonice vult sibi responderi indebite. ergo proponenti indebite respondebitur quod est singulariter notandum pro eo quod voluit gl. in capitulo dominus noster. vigesima tertia questione secunda que di
33 cit † q calumniose agenti calumniose respõdetur & voluit glo. elegans in capitulo cupientes. in ver. malignantium. de electioni. libro sexto. & facit tex. in. l. cum pater. in. §. ticio fratri. ff. de le. secundo. Et vide qđ voluit Angelus consi. cxciij. de responsalijs iniuste indictis q voluit
34 Baldus in. l. veluti. ff. de iusticia & iure. † de gabellis nõ
a canonice impositis quia poterunt canonice euitari.ᵃ
¶ Uenio ad glosas. Glo. diuiditur in septem partes. quia septez format questiones. ¶ Primo querit quot sunt species libelli. ¶ Secundo querit quid sit libellus. ¶ Tertio ibi & sic patet querit cui sit libellus offerendus. ¶ Quarto ibi in scriptis querit qualiter sit offerẽdus libellus. ¶ Quinto ibi & in principio querit quando sit offerendus libellus & interserit vnam oppositionem & soluit. ¶ Sexto ibi & per talem querit quid sit eius effectus. ¶ Septimo ibi sed nunquid querit an li
35 bellus sit de substantia iudicij. ¶ † Prima pars est clara quod sunt due species libelli. scilicet ciuilis & criminalis probatur hic est ver. postulationis vel reclamationis & probatur in. l. si quis se iniuriam comunicta doctrina Baldi. C. de iniurijs. Et plus dico q immo sunt plures alie species libelli vt voluit Baldus in. l. ne quicqz. §. vbi decretum. ff. de officio proconsulis. vide que plene dixi supra eodem in rubrica. ¶ Prio querit quid sit libellus ego expediui hoc supra eodem in rubrica. vide
36 ibi omnino. ¶ † Scđo querit cui sit offerendus libellus. Et concludit gl. ista iudici & per ipsum iudicem reo idem voluit glo. in auctentica offeratur. C. de lite contestatiõe. plenius examinauit hoc Cynus ibi sequitur ibi Bartol. & alij. dominus Andreas & alij sequuntur hic idez voluit glo tertia questione tertia offeratur. sed ego per plura media tenui quod per prius debeat citari reus & postea offerri libellus vt videri potes in rubrica supra eodem. Et dicit hic Joannes andree sufficere q reus venerit ad iudicium casu & non seriose quia ad hoc non fuit citatus & remittit se ad Specu. in titulo de libelli conceptione. §. sequitur ad finem quasi sentiat Joannes andree quod ex quo est prius cogitur recipere libellum & idem voluit ibi Specula. & adduci potest illud quod dici solet vbi te inuenero ibi te iudicabo. vt in lege prima. C. vbi de crimine agi oportet. Idem voluit in simili Joannes andree in capitulo finali. de electione libro sexto. Dicit tamen quod non compellitur incontinenti respondere si tale sit factuz quod indigeat deliberatione facit quod habetur in capitulo proposuisti. octuagesima secũda distinctiõe sed procerto videt quod non compellatur accipere libellum ex quo ad hoc non fuit vocatus & hoc probat subtiliter dicta auctentica offeratur inquantum dicit ei qui citatur quia illud relatiuum exponitur conditionaliter vt lege stichum quit. ff. de legatis primo. & sic requiritur conditionaliter quod citetur & ita tenui in rubrica supra eodem. ¶ Et pondero vnum quod vobis videbitur nouum. quod prius est citandus reus quam porrigatur libellus & ad hoc allego tex. quem hac nocte ad hoc propositum ponderaui in capitulo quoniam contra. de probationibus. in versiculo citationes arguendo ab ordine littere vbi prius ponitur libellus actoris. est ergo ibi casus nouus & singularis quod prius est citandus reus quam porrigatur libellus. Et ad hoc nemo animaduertit. ¶ Adduco etiam quandam rationem traditam per Joannẽ andree hic & alios & per eundem in dicta clemẽtina sepe de verborum significatio. vbi voluit q libellus ita est de substantia iudicij si petatur a reo ergo sequitur vina ratione quod per prius citatur reus quam porrigatur libellus & ad hoc propositum illam rationem cõsiderauit nemo
37 & ista addite ad ea que dixi in rubrica. ¶ † Tertio querit glos. an in scriptis sit offerendus libellus dicit quod sic. de quo vide glos. in auctentico de exhibendis reis in versic. libellum fallit dicit glo. in modicis & vilibus causis vt scriptura non requiratur allegat capitulũ si quis cum clerico vndecima questione prima & auctentica nisi breuiores. C. de senten. ex periculo recitan. & ita intelligit dictũ capitulũ si quis cum clerico. & sic est dare vnũ intellectum ad illum tex. sed Allanus dedit alium intellectum videlicet q ille tex. est correctus per istum vel dicit quod procedit de consensu partium pro hoc allegat Goffred. l. quoniens. C. de priuilegijs scholarium libro duodecimo. vel secundum eum loquitur quando episcopus cognoscit inter clericos suos familiares vt sine scriptura possit procedere quia in omnibus clericis in quibuscunqz causis non posset intelligi per clementinã dispendiosam de iudicijs vbi est speciale in causis beneficialibus vt possit de plano procedi nec etiam tunc indistincte procedit sine scriptura vt in clementina sepe de verborum significatio. & ita transeunt communiter doctores hic & sic varie docto. loquuntur. ¶ Tu vero pondera q glo. in dicto capitulo si quis cum clerico dicit idez q ista glo. procerto male loquuntur. ille tex. loquitur in causa pecuniaria. vnde posset esse causa pecuniaria magna & parua. non potest ergo restringi ad causam vilez. Item est restringere illuz tex. ad clericos familiares episcopi q: si pođeretur ille tex. & tex. in auc. vt clerici apud proprios episcopos loquuntur enim quando quis conuenit clericum q: in iudicium actor debeat adire & sic diuinare est quod loquatur de clerico familiari episcopi. nec est bene dictum q de consensu partium pcedat ille tex. ex eo quia loquitur preceptiue. dicit enim omnia sine scriptura procedant. cum aũt dicunt q est correctus tex. ille vi q non bene dicat q: vbicũqz lex noua corrigit antiquã dz facere specialẽ mentionem de lege antiqua. iste est tex. melior de corpore iuris in. l. si. C. de indi. vi. tollẽ. cũ ergo iste tex. expresse non faciat mentionem de illo ergo non corrigit. Sed ego miror vehementer de vno q glo. accur. in auc. vt clerici apud proprios epi. dicit q ille tex. est hodie correctus. & per consequens. d. c. si quis cũ clerico per constõnem concilij lateranensi positã in. c. qm contra de pba. & illã gl. sequit ibi Ang. & pro certo verecundũ fuit & antiqs & modernis nõ vidisse nec allegasse illã glo. & forte dici posset illud qđ sacro scriptũ est euangelio vos nescitis quicqz. Nihilominus cum honorificentia accursij stat illa ratio mea viua q vbi lex noua corrigit antiquam sepecialiter de illa facit mentionem.

ᵃ ¶ Cuitari. vide de B. d. ale. de imol. in. l. si publicanus. §. i vectigalis. ff. de pub. q totã mãs aggregat aliognñ si gabellam certã fraudaret posset de iure distinctue pdẽnari cũ sine nõ pcẽ. & vt tz bar. toẽs doci. i. l. §. C. vbi qs decurio. nequ ex forma statuti fraudator gabelle cẽt audiẽdus tã i foro ciuili qz ecclesiastico vt tz bar. i c. i. §. si qs si s se. fue. pt. i vsi. feu. quem omnino videto.

vt in.d.l.fi.⁊ ad.d.c.quoniam contra.etiam allegatum hic per glo.pondera q: glo.hic allegat illum tex.in ar. ergo ibi non est casus.c.forus.§.argumentum.de verb. signi.⁊ glo.accursij dicit ibi esse casum ⁊ de hoc varietate nemo animaduertit vsqȝ ad hec secula. Potest respōderi ad illum tex.ꝙ loquatur de notario scribente apud acta petitionem actoris sed non loquitur ꝙ libellus debeat porrigi in scriptis ⁊ sic accursius minus perite allegauit illum tex.⁊ eodem modo non bene cum reuerētia ista glo.allegauit illū tex.si dicatur mihi quid tenendum vt recto iudicio dici posse ꝙ ille tex.denotauit quandam prerogatiuam dignitatis pontificalis cui iura deferunt

38 vt in.c.q: pontificali dignitate.de offi.dele.li.vi.† vt epo non teneatur procedere in scriptis nec ferre sniam in scriptis quando clericus suus conuenitur coram eo tamen si partes vellent ꝙ proferat in scriptis sniam posset. Iste est casus in auc.nouo iure.C.de sen.ex pericu.reci.⁊ ista non tradas obliuioni q: nouissima sunt. Deinde glo.opponit de.c.pro vt.de dolo ⁊ contu.solue vt in ea.postea

39 ponit tres effectus libelli.† primus est ꝙ libelli oblatio perpetuat actionem.tu intellige quando libellus offertur principi secus si inferiori.vide tex.⁊ Bar.⁊ alios in.l.in.C.quando libellus principi offeratur. ¶ Secundo dicit glo.ꝙ per oblationem libelli res efficitur litigiosa dic procedere in actione reali secus in personali.q: tunc requiritur lit.contesta.vide Bart.in.l.i.C.de litigio.⁊ in.l.i.§.si.ff.de aqua plu.arc.⁊ in.l.i.ff.de litig. ¶ Dicit ⁊ tertio ista glo.ꝙ libelli oblatio interrumpit prescriptionē de hoc.vide scripta ⁊ relata in.c.illud.de prescrip. ¶ Sed vnū pondera q: procedit si libellus est validus q: si est in

a ualidus non interrūpit prescriptionē[a] tex.est sing.in.l.si accusatur vs coniuncta.l.marit.§.quinquēnij.ff.de ad

40 ulte. ¶ Ultimo glo.querit † an libelli oblatio sit de substantia iudicij,⁊ arguit ꝙ sic ⁊ refert ꝙ tacite omitti potest. Ioan.and.hic refert quattuor opi.sed in cle.sepe.de verbo signifi.in sua glo.refert plures alias opi.sed ipse tenet ꝙ si libellus petatur est necesse libellum offerre in modum petitionis ⁊ sic intelligatur omnia iura que exigunt libellum sed si expresse non petatur.tunc libellus non est de substantia sed fiet quedam petitio apud acta non per modum libelli ⁊ super eo contestabitur lis ⁊ tenebit processus ⁊ hanc opi.sequitur hic dominus Ant. Bart.in.d.auc.offeratur post alios tenet ꝙ libellus est de substantia iudicij etiam si nō petatur ⁊ allegat rationes quas hic refert dominus Abb.sequitur domi.Car. domi.Abb.⁊ nihil de nouo afferunt. Ideo eam non refero nihilominus ego teneo hanc partem ꝙ porrectio libelli sit de substantia iudicij ⁊ respondeo ad illam opinionem quam tenuit hic Ioan.and.⁊ in.d.clemen.sepe quod ita est de substantia si petatur.quia istud est cōtra naturalem significationem illius verbi offeratur que est vt offeratur illud quod non petitur.si ergo iura omnia vtuntur hoc vocabulo offeratur.ij.q.iij.offeratur.ergo dicere si petatur est contra illa iura formaliter.ꝙ aūt natura verbi offeratur sit vt illud dicatur offerri ꝙ non petitur est glo.in clemen.sepe.⁊ dixi.s.eo.in rubrica.⁊ in hoc defecit Ioan.an.⁊ sequaces tene menti quia non est dictum nec inuentum ab aliquo istud p̄ Io.an.⁊ sequa. ¶ Secundo adduco rationem nouissimā vȝ negari nō pōt q: iste passus fuerit multō dubitabilis vsqȝ ad tpa quibus emanauit iste tex.nam ⁊ glo.in.d.auc.offeratur dubitarunt ⁊ in.§.sancimus in auc.de exhi.re.⁊ eius quod multipliciter exponitur veritas ignoratur teste doctio refert Bal.in.l.ne quicqȝ.§.vbi decretum ff.de offi.pcon.modo superuenit illa decretalis ⁊ dicit sm auctoritatem ecclesiasticam debere porrigere libellum in scriptis iudici ergo sequitur ꝙ papa declarauit in iure canonico illud qd erat dubiū de iure ciuili.pōt enȝ papa declarare dubia iuris ciuilis.vt in.c.super litteris.de rescrip.c.raynutius.de testa.c.si pater.eo.ti.lib.vi.c.per venerabilē qui

filij sint legitimi.ergo. ¶ Secundo adduco illum tex. ⁊ induco aliter ⁊ subtilius quam fecerint maiores mei. hoc modo.scriptura libelli requirit de esse iudicij vt canonice reus possit respondere actori ex quo infertur ꝙ ad hoc vt canonice respondeatur oportet agentē canonice pponere ergo ad hoc vt canonice respondeatur requiritur libellum porrigi in scriptis.⁊ per consequens videtur hic casus formalis ita inductus. ¶ Tertio adduco tex.in auc.de exhiben.re.in.§.suscepto autem libello.vbi probatur ꝙ libellus recipitur per reum ergo presupponitur ꝙ porrigitur per actorē. ¶ Quarto adduco tex.in eodem auc.in.§.sancimus.in ver.dum amonitio oblata fuerit alicui.omnibus modis offerri libellum vbi pondero illum tex.ad duo primū est ꝙ prius debet amoneri reus ⁊ postea offerri libellus ⁊ sic est casus cōtra glo.⁊ doc.quos retuli.s.eo.in rub.qui dixerunt prius offerendum libellum iudici ⁊ postea reum citandum q: confunditur eorum doctrina per aliū tex.quē superius in rub.non allegaui contra gl.⁊ doc.nec mirum q: scribimus indocti doctiqȝ poemata passim vt dixit Hiero. in prologo bibilie. ¶ Secūdo pondero illum tex.ad q̄stionem nostram inquātum dixit omnibus modis offerri q: importat necessitatē ⁊ aliter actus gestus est ipso iure nullus vt voluit glo.in auc.vt defuncti funera.quod allegat pro singulari Ludo.ro.in suis singularibus.in primo notabili. Item adduco tex.in eodem auc.de exhiben.re.in.§.illud.in ver.libellum suscipientem ⁊ in ver. misso libello ⁊ ista adduxi que per aliquē adducta nō

41 sunt. Et pondera vnum † q: si dubitetur an libellus fuerit porrectus in scriptis ⁊ partes asserunt fuisse porrectum in scriptis statur assertioni partiū iste est casus singularis in.c.si.de pba.tene menti faciat simile quod voluit Bal.in.l.properandum.in prin.C.de iudi. Et inquātum ista glo.voluit non habere locum in causis vilibus ⁊ breuioribus[b] refert hic domi.Ab.Bar.dicere in auc.nisi breuiores.C.de sen.ex pericu.reci.ꝙ in talibus causis creditur simplici relationi iudicis q: alias creditur iuratio vt in.c.cum parati essemus.de ap.ergo fortius credetur iudici ꝙ dicit esse notandum pro arbitro ⁊ arbitratore quibus sepenumero datur potestas procedendi sine scriptura vt tunc credatur eorum simplici verbo allegat etiam eundem Bar.in.l.iubemus.l.sane.C.de sa.san.ec.vbi di

b 42 cit † ꝙ in istis breuioribus causis[b] pōt iudex scribere acta ⁊ creditur sue scripture.q: si creditur illius simplici verbo ergo fortius credit scripture sui libri ita seruatur in istis castris in quibus deputantur vicarij habentes cognitionem in modicis ⁊ ita dicit limitandū esse.c.quoniam contra.de pba.tu vide eūdem.d.Abb.in.c.ex litteris de pba.vbi sequitur hanc doctrinam Bart.⁊ illam sequitur domi.Anto.in.c.cū ad sedem.de resti.spo.⁊ in.d.c.quoniam contra.⁊ illam sequitur Bal.in.l.iubemus.§.sane.C.de sa.san.ec.⁊.d.Pe.de anc.in.c.cū a nobis.de testi. ⁊ Io.de imo.in.c.i.s.de iudi.⁊ adduco simile quod voluit Bar.in.l.si seruus cōis.ff.de stip.ser. Sed ego adduco in contrariū dictum Ang.in.d.auc.nisi breuiores vbi dicit nunqȝ placuisse sibi illud dictum Bart.⁊ esse dictū periculosum ⁊ maxime modernis temporibus quibus iusticia venditur auro. Et in contrariū adduco.d.Anto.in repe.c.quintauallis.de iureiur.vbi licet in superioribus locis approbasset doctrinam Bar.nihilominus ibi damnat doctrinam Bar.dicens fore periculosam ⁊ illaqueare animas.⁊ not.distinguit ꝙ aut loquitur quo ad acta decisoria.⁊ tunc non procedat doctrina Bar.aut loquimur quo ad acta ordinatoria iudicij.⁊ tūc procedat doctrina Bar.⁊ hanc distinctionē appropriauit sibi Lo. ro.in.l.secundum.ff.de rer.ob.⁊ cū hac distinctione transiui in.d.c.i.s.de iudi.vbi videre poteris. ¶ Pondera tamen.quia Ludoui.roma.arbitratus est furari lanam franciscam sed furatus est lanam caprinam ex eo quia Bartolus sing.loquitur eo casu quo nullus ordo iudicij

requiritur

a ¶ Prescriptionē.sec⁹ tñ si libellus merit secretus.q: tūc ipsā prescriptiones interrūpit vt ꝫ Bar.in.l.fi.C.de ana excep.⁊.d.Frā.de pa.i.l.edita C.de eden.pro q̄ vide.l.sicut.C.de pscr.xxx. an.⁊ dēs doc.l.i.si omissis.de omnis.exce.vbi multa scribūt.

b ¶ Causis ad de.d.pe.de sum.⁊ ibi dēs fere doc in auc.nisi breuiores .C. de app.⁊ vide spec.in ti.de li.cōcep.§.x.v.iij.

requiritur in istis causis vilibus si ergo non cadit ordo iudicij ergo non cadit distinctio actorum ordinantium iudicium. & ideo posset dici illud euangelium vos nescitis quicq̄. & idem deberet melius distingui vt attēdatur ad peritiam & ad honestatem iudicis qui non presumitur mentiri. c. in nostra de procura. c. ij. de oper. no. nun. l. si a bonefidei. ff. de rei vend. & quod voluit ibi Ang. Et

43 ex istis habetis † q̄ dispositio istius. c. non habet locum in causis breuioribus & vilibus & eodē modo fallit in multis casibus connumeratis hic per omnes scribentes & plures alios casus connumerat Specu. in titulo de libelli conceptio. §. nunc dicendum. vbi connumerat quinquaginta casus quos videre poteris † sed an habeat lo-

44 cum ista porrectio libelli in causa inquisitionis & denunciationis quidam dicunt q̄ non sed Innocen. hic tenet q̄ sic quia eadem ratio est in causa ciuili & criminali & in causa inquisitionis ergo erit idem ius. l. illud. ff. ad. l. acquiliam. c. translato. de constitu. sed Hostien. reducit ad concordiam distinguendo sic. aut inquisitio fit iudicis officio & tunc non requiratur libellus quia non est q̄ offerat sed loco libelli dantur capitula super quibus est inquirendum. c. qualiter. el secundo. E. de accusationi. Et isto modo procedet prima opini. sed si inquisitio fiat ad promotionem alterius tunc datur libellus quia tunc requiritur litis contestatio & requiritur ordo iudiciarius c. cum dilectus de purgatio. cano. facit q̄ habetur in. c. cum. l. & . a. de re iudica. & procedit hoc quando ille promouens impetrauit inquisitionē. secus si fuit per iudicem deputatus. quia tunc non est vt pars facit quod habetur in capitulo cum clamor. de testi. facit quod habetur in. l. si vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. de legatis secūdo. ¶ Sed in denunciatiōe potest & debet offerri libellus sicut in accusatione. c. licet. c. veniens. c. cum dilectus de accusatio. c. nouit. de iudi. ita transeunt hic scribētes. ¶ Tu vero considera q̄ immo indistincte opinio Innocen. videtur verior q̄ indistincte requiratur libelli porrectio in inquisitione q̄ sic demonstro ad oculum. Libellus porrigitur ad hoc vt reus valeat canonice respondere casus est hic. & in capitulo preterea. de dilationi. & in clemē. secunda vt lite pendē. sed istud idem militat in inquisitione. q2 dz inquisitus canonice respondere ergo sicut in accusatione requiritur libelli oblatio vt accusatus canonice respondeat ita & in inquisitione. ¶ Et si mihi dicatur antice iura non loquuntur de inquisitione ego

45 rñdeo † q̄ vbicunq̄ rō legis est amplior dicto & disposito legis extenditur dictum legis ad amplitudinem rationis. singu. est glo. fin omnes in clemen. i. de electioni. & probatur in. l. pater filium. §. fundum. ff. de lega. tertio. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. secundo. Nec obst. cum dicit Hostien. q̄ in inquisitione non est qui offerat libellum quia respondeo q̄ erit iudex. Et adduco in argu. singu. tex. in. l. diuus seuerus. ff. de administra. tutor. vbi dicitur q̄ iudex male inquirens facit litem suam sine ergo inquisitio fiat ad promotionem alterius siue mero officio iudicis debet offerri libellus. Item inquantum Innocen. Hostien. Joan. an. & omnes dicunt q̄ partes possunt conuenire & iudex non in figura iudicij sed de plano veritatem inquirat & audiat & veritate reperta ordinet quid velit. secus si cōuenīatur partes q̄ libello obmisso feratur diffinitiua. de quo per glo. in. c. si. de re iudica. lib. vi. adde ad primum dictum q̄ dominus meus Joan. de imo. hic dicit non esse verum dictum & moue-

46 tur. † q2 partes non possunt renunciare iuri introducen-
a ti solēnitatem. l. ius publicum. ff. de pac. l. nemo potest. ff. de lega. i. & pro certo fuit ista ratio Barto. in auc. offeratur. C. de lit. contesta. sed si partes velient q̄ iudex procedat vt arbitrator possunt hoc facere quia etiam in iudicem ordinarium potest compromitti vt in arbitratorem allegat no. in. l. sed si in seruo. §. si quis iudex. ff. de arbi. facit q̄ habetur in. c. litteras. de presump. & in. c. cum tempore. de arbi. & in. l. i. §. post operis. ff. de operis noui nunciatio. & in dubio dicit debere capi sensum vt actus valeat & non pereat. cap. so abbate. de verbo. significa. l. quotiens. ff. de rebus dubijs. ideo iudex videtur electus vt arbitrator. Nec obst. l. quotiens. C. de priuile. scholarium. libro. xij. allegata per Hostien. quia ibi est speciale in causis breuioribus & loquitur secundum tempora antiqua secundum que non erat necessarius libellus nisi in aliquibus personis. ideo facilius illi iuri renunciari poterit quia facilius tollitur ius speciale quam ius commune. l. ciuis militia. §. militia missus. ff. de testamen. mil. & allegat no. in clemen. constitutionem. de electio. & ita residet. ¶ Ego arbitror dictum Hostiē. Inno. Jo. an. & sequacium non fore verum & moueor ex tex. in auctē. de exhibē. reis. §. sancimus in ver. omnibus modis libellum offerri. vbi ponitur ius prohibitorium vt sine porre-

47 ctione libelli non procedat iudicium. tunc arguo sic † iuri prohibitorio ptes renunciare nō possunt illa est glo. singu. in. l. a diuo pio. ff. de ritu nuptia. & adduco Bal. in. l. fina. C. de edicto diui adria. tollen. vbi dicit q̄ constitutionem prohibitoriam quis renunciare non potest & adduco quod idem voluit in. l. quos prohibet. ff. de postulationi. vbi allegat Cy. in. l. si mulier. C. ad velle. & in. l. i. ne fideiussores dotium dentur. & facit quod voluit idem Bal. in. l. secunda. C. vt in possessione lega. & in tractatu scismatis. & quod voluit glosa. in. l. nemo potest. ff. de lega. primo. & Paul. de castro consilio. cccxlvi. & Lodo. roma. consilio. cxlvij. Sed inquātum Joan. de imo. dicit q̄ debet capi sensus vt tanquam in arbitratorem cum elegerint dico q̄ ista interpretatio cadere non potest ex eo q2 elegerunt eum vt iudicem ergo non vt arbitratorem. vnde illa interpretatio data per eum dicitur potius peremptio. vt in. c. cum dilecti. de accusatio. Item inquā-

48 tum Joan. an. post alios dicit † q̄ omnibus casibus in quibus proceditur sine lit. contesta. q̄ in illis casibus pceditur sine libello transit domi. Anto. & alij. Sed dominus meus Joan. de imo. hic dicit non esse verum dictum q2 cum ista sint duo substantialia iudicij. vz libelli oblatio & lit. contesta. non sequitur q̄ vno sublato tollatur & aliud argu. §. affinitatis. institu. de nup. & l. liberorum. §. notandum. ff. de his qui no. infa. & aile. ad hoc elegantē glo. in cle. sepe. in ver. notandum. de verbo. signi. que voluit q̄ licet in aliquibus causis non requiratur libellus nihilominus non pp hoc sequitur q̄ non requiratur litis contesta. & per consequens licet remoueatur libelli oblatio tamen non remouetur lit. contest. ita dicamus ecōtra vt sublata lit. li. contest. non videatur sublata libelli ob-

49 latio. Tu pondera. d. cle. sepe. in fi. q2 ibi dicit † q̄ si in causa summaria iudex cepit seruare ordinem iudiciariū non teneatur postea partibus contradicentibus illum non seruare & pcedere summarie & distinguit an partes expresse consenserunt vt procederet iuris ordine seruato & iudice illo inuito amplius penitere non possunt q2 vna via electa contraria videtur exclusa. c. vt quia duas. de electio. lib. vi. aut expresse non consenserunt nec contradixerunt & tunc licet non contradixerint quo ad certos actus possunt tamen in alijs actibus contradicere quia actus iudiciales sunt per se separati & distincti. & ideo lz sibi preiudicauerint quo ad aliquos actus no tamen videntur sibi preiudicasse quo ad reliquos. Item inquantum dicunt hic scribentes de causa beneficiali & matrimoniali adde q̄ hodie est expeditum in clemen. dispendiosam. de iudi. Item inq̄tum Inno. hic dicit q̄ in causis spiritualibus non requiritur libellus alleg. c. i. de dolo & contu. item dicit q̄ non requiritur libellus in casibus in quibus requiritur sūmaria cognitio que sunt vt l. ij. & . l. iiij. §. ibidem. ff. de exhi. re. & in. l. si is a quo. ff. vt in posses. lega. & in. l. iij. §. aue causē. ff. ad carbo. & cum hoc dicto transit Jo. an. & alij. Sed Joan. de imo. hic reprehendit istud dictum per. d. clemē. dispendiosam. de iudi.

a ¶ Nemo pt. vbi vide bar. q̄ no. q̄ illius q̄ libet voc. & videt & vide ibidē oēs scribentes & bar. in. l. quotiens. ff. vlti. no. C. de puile. scho. lib. xij. & Jo. de por. in. l. scienduz. in fi. de ver. ob. & spec. in ti. de lega. §. iiij. vñ. sz nisi qd legat⁹ & canonistas in. c. de causis. de offi. delega.

que connumerat certas causas speciales in quibus pro-
ceditur summarie. ergo in alijs causis erit secus. argu. c.
nonne. de presumptio. l. si maritus. C. de procurator. ad
c. i. de dolo ꝛ contuma. respondet dum dicit ꝙ non serua-
tur rigor iuris in causis ecclesiasticis inter personas ec-
clesiasticas quia intelligitur quo ad penas rigorosas vt
pene de rigore iuris introducte non habeant locum in
causis ecclesiasticis inter personas ecclesiasticas ꝛ sic nõ
facit illud. c. i. ad propositum ego hanc partem sequor ꝛ
50 adduco tex. in dicta clemen. sepe vbi probatur † ꝙ que-
libet causa regulariter est plenaria ꝛ habetur in. l. iudi-
ces. C. de iudi. ergo idem erit in causa spũali nisi aliud in
iure exprimatur vt in. d. cle. dispendiosam. Item damnat
etiam aliud dictum Inno. licet domi. Anto. hic cum illo
51 transeat dicẽs † ꝙ licet causa sit summaria nihilominus
in ea debent seruari substantialia iudicij sed libelli obla-
tio ꝛ litis contestatio sunt substantialia iudicij vt dictum
est ergo licet causa sit summaria tamen requirit libelli ob-
latio ꝛ litis contesta. ꝛ dicit hoc voluisse Bart. in extra-
uaganti ad reprimẽ. in ver. sũmarie ꝛ dicit hoc voluisse
glo. in. d. cle. sepe. ego allego Spec. in ti. de libe. concep.
§. fi. ver. inter alia ad quem se remittit glo. in. d. cle. sepe
in ver. postulet. dicit. o. ꝙ multe sunt cause sũmarie in q-
bus in iure non exprimitur ꝙ procedatur simplr ꝛ de pla-
no ideo in eis requirit libellus ꝛ litis contesta. ¶ Ego
vehemẽter admiror quare Jo. de imo. non allegauerit.
d. Cardi. hic dicit enim illud dictum Inno. procedere qñ
in talibus causis proceditur summarie simpliciter ꝛ de
52 plano sine figura iudicij. † Sed si solũ diceretur sũmarie
tunc est necessarius libellus ꝛ ad hoc allegat. l. ij. in pñ.
ff. ad exhiben. ꝛ allegat Bar. in. d. extraua. ad reprimẽ.
in ver. sũmarie. in pñ. ꝛ in ver. figura allegat ẽe gl. in. d.
cle. sepe. in ver. notandũ. ꝛ sufficit inquit ꝙ nõ reperitur
expressum in iure ꝙ possit procedi sine libello quãdo p-
53 ceditur sine figura iudicij. † ꝛ sic conclusio est cõ Inno. ꝙ
a licz causa sit summaria [a] tñ requirit libelli oblatio ꝛ litis
cõtest. ꝛ ideo sis memor in signatura rescripti ꝙ apponã-
tur illa verba summarie ꝛ de plano sine figura iudicij.
54 ¶ † Sed põderavnũ in quo ergo erit sũmaria si requirat
libelli oblatio ꝛ litis cõtest. rñde ꝙ erit sũmaria respectu
dilationũ nõ aũt respectu eorũ q̃ sunt substãtialia iudicij.
nec ẽt respectu probationũ qꝛ veritas seruãda est. c. quasi
cl. ij. §. fi. de accu. pro quo vide Bal. in cõmento. l. prescrip-
tione. ad fi. C. si contra ius vel vti. pub. Item in cõtrariũ hic
Inno. dicit ꝙ si cõsuetudo est in loco ꝙ nõ detur libellus
ꝙ stabit cõsuetudini ꝛ est limitatio solẽnis ad istum tex.
ꝛ similes alle. ad hoc. l. quotiens. C. de priui. scho. li. xij.
qđ dictum sequit hic Hosti. qui ad hoc alleg. c. fi. ad fi.
de eo qui mit. in pos. vbi statur consuetudini rõnabili sꝫ
d. Cardi. hic ꝛ. d. Abb. qui tñ limitat hanc doctrinam vt
restringatur consuetudo ꝙ nõ porrigatur petitio p mo-
dum libelli sed dꝫ nihilominus fieri cum describi petitio
apud acta ad hoc vt sup ea possit ferri sententia ad hoc alle-
gat ꝙ voluit glo. in. d. cle. sepe. in ver. fig. facit qđ voluit
Bal. in. l. vt fundus. ff. cõi. ui. ¶ Sed iudicio meo nõ vi-
detur esse verum istud dictum Inno. ꝛ sequatium ꝛ mo-
55 ueor ratione inconuincibili † consuetudo non potest di-
sponere contra substantialia actus ista est glo. sing. in. c.
nõ putamus. de consue. li. vi. vnde nõ posset facere cõsue-
tudo ꝙ appellaret a maiori tribunali ad minus. qꝛ esset
contra substantialia appellationis facit qđ habet in. l.
cum precario. ff. de precari. sed certũ est ꝙ libellus est de
substantialibus iudicij. Et forte non esse apponere os su-
pra celum vt dicamus ꝙ nec consuetudo potest nec etiã
statutum. ¶ Et ad hoc ego nouissimus pondero casum
in auc. de exhibẽ. re. in. §. illud. alias in. §. sancimus. in ver.
omnibus modis vbi iuris lator loquit per illa verba p-
cisa omnibus modis per que verba vi derogare futuris
cõsuetudinibus ꝛ futuris statutis disponẽtibus cõtrariũ p id
quod voluit glo. que reputatur sing. in clemẽ. hi qui. de

a ¶ Sũmaria. Adde ad h. d. alex. de imo. in cõsil. l. iij. col. in q. pte ꝛ doc. in l. ab executiõe. C. quoꝝ appel. no. reci. ꝛ dec canonistas hic q late scribentes dilatant.

b ¶ Breuis. Adde Albe. de cõsa. in. l. in bo. nerñdei. in. ij. col. de iureiur. ꝛ. d. Jas. max. i. l. admonẽdi. in repe. eo. ti. ꝛ canonistas in c. si questionis de sequest. Et multa q supra in alijs apostil. adiecimus.

eta. ꝛ qua. ꝛ per tex. ad hoc multum sing. in. l. fi. C. de re.
mili. ꝛ per id qđ voluit Ang. in. l. si quis annus. alias in. l.
testamenti factio. ff. de testa. ꝛ per pñs infringitur doctri-
na doctoꝝ hic indistincte dicunt posse statutũ ꝛ cõsuetudi-
56 nem disponere ꝙ sit iudiciũ sine libello. ¶ † Quod aũt di-
b cat cã breuis [b] ꝛ leuis dic standũ eẽ arbitrio iudicis. vo-
luit glo. in. c. fi. de re iud. li. vi. voluit Bar. in auc. nisi bre-
uiores. C. de sen. ex pericu. reci. cõsiderata cõditione perso-
narum. ꝛ ideo dicit gl. in. l. illicitas. §. ne tenuis. ff. de offi.
57 presi. † ꝙ porcellus rustici di oculus eius ꝛ facit tex. sin-
gul. in. l. mediterraneę. C. de anno. ꝛ tribu. lib. x. vbi dicit
cã breuis vbicũqꝫ tñ expẽdit in recoligendis fructibus
quãtum valent fructus vel modicũ plus. Item fallit sm
58 Inno. in notorio † qꝛ in eis nõ requiritur libellus. c. no-
strant. el. ij. de iureiur. §. manifesta. ij. q. i. c. qm̃. de fil. psb.
59 fallit ẽt † vbi producitur appellatio corã iudice ad quem
petẽdo ꝙ procedat sup ea ꝙ talis productio hꝫ vim libelli.
nec requirit alius libellus. ita dixit bal. in. l. ne quis. §. vbi
decretũ. ff. de offi. pcõ. Et adduco ꝙ sapiẽter voluit bal.
60 in. l. fi. §. fi. C. de tẽpo. ap. † vbi dixit valere pactũ. vt in cã
appellationis procedat sine libello. ꝛ facit glo. in. c. fi. de re
61 iudi. lib. vi. que dicit † ꝙ partes pñt facere ꝙ in totũ nõ
seruet ordo iudiciarius sed nõ pñt facere ꝙ in pte seruet
ordinẽ iudiciariũ ꝛ in pte nõ. decisio tñ iudicis isto casu
hꝫ vim pacti ꝛ nõ snie. vt habet in tex. ꝛ gl. in. l. ij. C. cõia
62 vtriusqꝫ iudi. ¶ † Itẽ dicit hic scribẽtes ꝙ si duo cõtẽde-
rent se possidere ꝛ nemo vellet dare libellũ ne videat fa-
teri reũ esse possessorẽ ꝙ isto casu põt procedere iudicium
sine libello ꝛ hoc ne ptes veniant ad arma ꝛ rixas. ꝛ ad
h allegant Spe. in ti. d li. concep. §. nunc dicendũ. ver. xxij.
ex quo alle. Bal. in. l. nullus. C. de sum. tri. ꝛ fi. ca. vbi ad
hoc alle. Inno. in. c. in presentia. de pba. ꝛ Cy. in. l. i. C.
vti pos. ꝛ ꝙ hꝫ in. l. fi. ff. de offi. pcu. cesa. Idẽ voluit Ja.
bu. in. l. incerti. C. de interdic. Idem sequitur ibi Bal. in. l.
ordinarij. C. de rei ven. dicens idem tenere Andr. de pis.
ꝙ sm eũ seruant in pratica aduocati p. l. vbi liberis. §. si
quis ex seruitute. ff. de libe. cau. Idem voluit Bal. in addi.
Spe. in ti. de libe. obla. ꝛ in. l. equissimum. ff. de vsufru. ꝛ in
c. fi. de seque. ꝛ adduco ꝙ voluit idem Bal. in. d. l. ne quis.
63 §. vbi decretum. ff. de offi. pcon. dicens † ꝙ vbi ad pre-
paratione alterius cause querit de possessione sine libel-
lo põt iudex se informare sũmarie de possessione ꝛ man-
dare alteri parti ꝙ agat possessorio si vult ꝛ ꝙ ad pos-
sessiones iniuriose vel cum armis non accedat absqꝫ suo
permissu alle. iura prealleg. ꝛ. l. si seruus. C. ꝙ cum eo. ꝛ
Jaco. de are. ꝛ refert And. de pis. dicere ꝙ ista pratican-
64 tur in palatio † sed qđ vtilis est cuius expensis dabitur
libellus actoris an rei conuenti. l. i. ff. de edẽ. pbat ꝙ da-
tur expensis rei. In cõtrium facit auc. offeratur. C. de li. cõ-
testa. ꝛ. iij. q. ij. offeratur pbant enim ꝙ expen. actoris.
sed glo. magistra in ver. pnunciatio. in cle. sepe. de verb.
sign. dicit ꝙ dabitur expensis actoris. d. Abb. hic refert
Bar. in. d. l. i. ff. de eden. in pñ. ꝛ in. d. auc. offeratur dicit
65 seruandam esse consuetudinem fori † sed qd si de consue-
tudine non appareat. d. Abb. dicit ꝙ fiet expensis rei qꝛ
iura volunt ꝙ porrigatur iudici ꝛ grauant actorem ad
duplicem libellum nec dꝫ esse actor scriptor rei ꝛ satis est
si offeratur quia datur sibi facultas scribendi quia origi-
nale debet remanere penes iudicem vel notarium. vt in
c. quoniam contra. de proba. ꝛ alle. qđ nota. in. c. accepi-
mus. ꝛ in. c. contingit. de fide instru. ita hic refidet dom.
Abb. Sed tu adde ꝙ Bar. in. d. l. i. ff. de eden. in pñ. sen-
tit ꝙ si de cõsuetudine nõ apparet fit expensis actoris ꝛ
nõ rei. Ang. in. d. l. i. ff. de eden. dicit eẽ casum de directo
66 † ꝙ producens instra in iudicio nõ tenetur dare copiã su-
is sumptibus casum dicit esse ibi in ver. copiã rescribendi
ego adduco simile ꝙ voluit glo. multũ elegans in. l. ait
67 pretor. §. fi. ff. ex qui. cau. in pos. ea. que dicit † ꝙ si dꝫ mitti
nuncius absenti ad iurandum de calũnia vel ad respon-
dendum positionibus debet mitti expensis ipsius absen-
tis ꝛ non

tis ꝛ non expeñ. mittendis ꝛ per hoc sapienter dixit ibi
68 Bar. † ꝙ si peto copiam instrumenti ꝓcuratoris dꝫ fieri expensis dñi absentis qꝛ per absentem nõ dꝫ fieri deterior conditio presentis. ¶ Et adduco simile quod notãt scribentes in .c. presentium. in prin. de testi. lib. vi. vbi que
69 rit do. dominicus † quis soluet expensas interrogatoriũ datorum a reo ſm que petit testes examinari ꝛ allegat dños de rota decisionibus antiqs decisio. lxij. vbi distinguũt hoc modo aut actor ꝓpter talia interrogatoria nõ erat expensurus plusqꝫ expendit pro remissione testiũ ꝛ tunc nihil dꝫ soluere reus. Aut actor erat aliqnid vltra expensurus propter portationem articulorũ ꝛ tũc reus dꝫ contribuere ad illas expensas allegant. l. ex parte. ff. famili. hercis. ¶ Adduco simile quod voluit dominus
70 Dominicus in .d. c. presentium † vbi refert se vidisse illo anno dubitari in contingentiis facti reus produxit positiones ꝛ dixit principalem suum esse legaliorem ꝛ meliorem qꝫ ꝓcuratorẽ suũ. ideo vult ꝙ dñs q erat in domicilio valde remoto rñdeat positionibus pp qꝺ iudex decernit remissinas ad ptes vt ille rñdeat positionibus quis soluet expẽsas huius remissiõis reus dicebat ꝙ actor qꝛ ipse debebat esse in iudicio vbi litigabat. ipse ergo est cã huius remissiõis. ideo sibi incũbit onus soluendi expeñ. c. fi. ẜ. de iniur. refert ibi .d. Dñi. Spe. dixisse ꝯtrium. quia actor nõ est in culpa lꝫ litiget per ꝓcuratorẽ cũ sit sibi indultũ a lege vt p ꝓcuratorem litiget. l. querelam. de pro
71 cura. l. i. ff. de procur. ¶ Item qñ fit remissio ad ptes ꝓ ꝓbatione ex parte rei que põt ꝓdesse actori reus in totũ facit expensas. c. mulieres. §. i. in. vi. c. statutũ. §. pe. de rescrip. c. li. ergo multofortius isto casu in quo reus vult ꝓbationes tñ pro se. tñ rñsio ad positiones nõ ꝓsit rñdenti. vt voluit glo. pe. in. c. ij. de ꝓfes. lib. vi. sed ꝓbatio testiũ facta p reũ bene põt ꝓdesse actori vt no. in gl. in .d. c. statutũ. §. pen. ergo solus reus dꝫ soluere expensas ꝛ ita refert se obseruasse in facto ꝛ obtinuisse. ¶ Et adduco si
72 mile ꝙ vidi dubitari de facto † quedã psona illustris litigabat p ꝓcuratorẽ petebat ꝙ iuraret de calũnia ille illustris q stabat in castris suis remotis a iudicio dubitabat qꝛ opus erat mittere ad eũ cuius expẽsis deberet mitti qꝛ ex istis dictis resultat vna ꝯclusio. sed Bal. in .d. auc.
73 offerat refert ꝛ sequit Cy. dicentẽ ibi † ꝙ nõ tenet actor dare copiã libelli reo expẽsis eiusdẽ actoris ꝛ iõ dr ꝙ reus accipiat ex actis copiam libelli suis expẽsis. nõ. n. ad aliud tenet actor nisi edere reo faciendo sibi copiã describendi alleg. d. l. i. post prin. ff. de eden. sed in qbusdam locis de ꝯsuetudine seruat ꝯtriũ ſm eum ꝛ idẽ Bal. in suis recollectis in .d. l. i. ff. de eden. dicit ꝙ ille q tenet aliquid alicui edere nõ tenet suis expẽsis. sed põt dicere facias tibi extrahi copiã tuis expẽsis. sed Pet. de anc. in .d. auc. offerat. ꝛ in. l. i. ff. de eden. in suis reportatis sequit gl. in .d. cle. sepe. ꝙ actor suis expẽsis teneat edere. ¶ Ego adduco glo. in cle. cãm. de elec. ꝛ glo. in cle. ij. de ap. q tenẽt ꝙ actor suis expẽsis det libellũ ꝛ idẽ tenuit Jo. de fan. ꝛ d. Dñicus. ij. q. iij. offeratur. ꝛ idem voluit .d. Cardi. in .d. cle. ij. de ap. ꝛ idem .d. Cardi. ꝛ Jo. de imo. in .d. cle. cãm. de elec. ꝛ adduco elegan. tex. in. c. cum psona de pri
74 uile. lib. vi. vbi ꝓbatur † ꝙ copia priuilegioꝝ dꝫ dari expensis ꝓducentis eum ipse teneat ꝓducere iura sua qꝺ tenet ibi Jo. and. Sed Jo. de imo. ibi per verbum forte dicit ꝯtrium fore verius ꝙ ille qui ꝓducit iura sua nõ dꝫ dare copiam parti suis expensis. qꝛ probatio debet fieri iudici ꝛ non parti. vt in. c. statutum. §. cum vero. de rescripto in. vi. ꝛ per hoc dicit cessare contrarium qꝺ formari posset de copia libelli que fit reo expensis actoris. ꝛ hꝫ ideo est quia debet offerri parti. vt in .d. auct. offeratur. ꝛ illud precedens dictum dicit saluari posse quo ad illũ casum ex quo ius ita expressit. secus in aliorum instrumẽtorum productione nisi aliud habeat consuetudo fori. Sed Joan. de ligna. in clemen. causam. de electio. tenet ꝙ expeñ. rei debet edi ꝛ mouetur. quia rubri. ff. de eden. dicit de edendo. i. demonstrando. Nam absonum esse videtur ꝙ actor sit scriptor rei. l. nimis. C. de testi. ꝛ adduco quod voluit Zenzelinus in .d. cle. causam. vbi dicit
75 † ꝙ intimatio appellatiõis que fit appellato debet fieri expensis illius appellati ꝛ non appellantis. lꝫ contrarium voluerit glo. ꝛ non bene ſm eum ꝛ mouetur qꝛ appellans tenetur ad porrigendum vel ad legendum vel ad faciendum copiam si petatur ergo alterũ sufficit. argumẽtuꝫ. l. i. §. edere. ff. de eden. Et si aliter diceremus sequeretur forte ꝙ metu expensarum actor dimitteret ius suum indiscussum. l. illud. ff. de peti. heredita. ꝛ lꝫ tex. in .d. cle. causam vtatur illo verbo porrecto. nõ tñ sequit ergo expeñ. porrigentis ꝛ allegat simile de illo q tenet ad exhibendũ. quia liberatur dando facultatem exhibendi vel describendi. allegat ꝙ habetur in .d. l. i. §. edere. ff. de eden. ꝛ in. l. i. §. pretor. ff. de tabu. exhiben. facit ꝙ habet in Specu. de libe. concep. §. nunc dicendũ. ver. actoris. ꝛ in. c. contingit. de fide instru. facit ẽt copia actoris fit expensis petentis. c. qm ꝯ. de ꝓba. Ita dicemus in copia libelli. vt fiat expẽsis petẽtis cũ libellus sit de actis. ¶ Facit ẽt nõ debemus grauare actorẽ in pluribus. qꝛ nec h. nec alibi scribit ꝙ actor suis expẽsis edat libellũ. ¶ Facit ẽt ꝙ voluit frater Aluarus quẽ referunt scribẽtes in .d. cle. cãm. de elec. vbi dicit ꝙ intimatio appellatiõis fit ad cõmodum appellati. ergo ipse appellatus tenet ad expensas. qꝛ q sentit cõmodũ dꝫ sentire ꝛ onus. rła q sentit. li. vi. Ita oblatio libelli cũ fiat ad cõmoduꝫ rei. ergo suis expẽsis dꝫ fieri. Et cũ hac doctrina Zenze. ꝛ Joã. de ligna. transiuit .d. Pet. de anc. in .d. cle. cãm. ꝛ transit ẽt d. Abb. ibi in suis apostil. inqꝫtum remittit se ad dicta per eũ in isto capło ꝛ indubitanter p supradicta iste passus reddit valde dubitabilis. qꝛ glo. Joã. an. in tribus locis tenuit ꝙ fiat expensis actoris ꝛ illas sequitur .d. Cardi. Jo. de fan. Ang. Jo. de imo. ꝛ .d. Domini. ꝛ Bar. in .d. l. i. Sed contrarium tenuit Cy. Bal. zenzeli. Jo. de lig. frater Aluarus domi. Abb. ꝛ Pe. de ancha. esset iudicio meo necessaria declaratio summi pontificis vel sacri
76 imperatoris. ¶ † Tu ante omnia ꝯsidera. qꝛ si reus eẽt pauper ꝛ actor esset abundans vel eꝯ reus esset diues ꝛ actor esset pauper ꝙ tunc dato libello p actorẽ diuitem reo pauperi dabit expẽsis actoris ꝛ idẽ dicẽdũ eꝯ ꝛ ita limitabit vtraqꝫ opi. ¶ Et ad hoc adduco tex. in. l. magis puto. §. in pmis. ff. de reb. eo. vbi est tex. p quẽ fundat
77 iusticia q est in regno francie. vt refert ibi Bal. † ꝙ hñs litem cum rege si est pauper rex facit expensas litis vt apparet ẽitas facit qꝺ voluit .d. An. in. c. olim. el. ij. de resti. spo. vbi dicit ꝙ inops nõ cogit subire iudiciũ si nõ hꝫ facultatẽ expendẽdi in litigando facit quod habetur in. c. si qui testium ꝛ quod voluit ibi Bal. ẜ. de testi. ꝛ quod habetur in. l. si ꝓcuratorem. §. ignorantes. ff. mã. ¶ Secundo mihi videtur ꝙ ratio qua mouetur Cy. Jo. de ligna. zenze. Bal. ꝛ sequaces hodie nõ habeat locuꝫ ꝛ in hoc iudicio meo defecit illustre ingeniũ eoꝝ. ipsi. n. mouent ꝙ tõ fit expẽ. rei. q: actor tenet edere. ꝛ rub. de edẽ. exponit. i. demonstrãdo. ideo sufficit ꝙ actor sinat copiã scribẽdi accipi a reo qꝛ põt dici istud fuisse olim sꝫ nõ est hodie. vnde posset dici illud quod Ciceroni venit in ore in inuectiuis suis ista quondam in hac publica virtus. ꝓ mo dñ hic suis manibus libellum porrigat sinodo ꝓ scdo dicitur in. c. preterea. de dila. ꝛ in cle. ij. vt lite pen. ꝙ debet mitti copia libelli reo vt responsurus veniat. Tertio dñ in .d. auc. offeratur ꝙ reo no petẽti offerẽdus est libellus. vñ p ista iura recessum est a dispõne .d. l. i. ꝺ ede. quã tenebatur actor demonstrare. vnde adduco rõnem iudicio meo inconuincibilem vbicunqꝫ quis offert se ad aliquem actum debet offerre suis expensis. l. ꝛ qui data opera. ff. ex qui. cau. maio. in integ. restitu. facit qꝺ voluit d. Anto. in. c. significantibus. de pign. cum ergo in casu nostro teneat actor offerre libellum reo. vt in .d. auctentica. offerat. ergo sequitur ꝙ suis expensis facit ẽt vbicunqꝫ

actus geritur ad commodum facientis semper fieri debet sua expensa vt in.d.regula qui sentit. et voluit albarus in.d.cle.causas sed ista oblatio libelli fit reo principaliter ad cōmodū libellantis licet secundario fiat ad cōmodū respondentis.ergo.attendit enim illud quod fit principaliter.l.i.ad fi.ff.de auc.tuto. ¶ Nec ob. si quispiam dixerit q imo hodie procedit.d.l.i.ff.de eden.et ad hoc adducat.l.edita.C.de eden.vbi dicitur edita actio speciem future litis demonstrat et doctores tenentes contrarium non potuerunt allegare meliorem legem pro ipsis quia ad hoc respondeo q hodie statur dispositioni.d.auc.offeratur vnde non sufficit demonstrare libellum sed opus est offerre.iij.q.iij.offeratur et per ista sublata sunt media motiua partis aduerse. ¶ Nec ob.cum dicebat albarus q ista porrectio fit ad cōmodum rei.quia concedo secūdario.quia princi.fit ad cōmodum porrigentis. ¶ Nec ob.cum dicebatur q actor omittet ius suum in discussum si tenetur soluere expensas. qr ego miror de istis et sibi similibus ex eo quia modica aut nulla expensa est copiare libellum et de istis minimis non curat pretor.l.si oleum.ff.de vol.et si esset ita pauper q non possit dare copiā dico q fiet expensis rei vt superius iam dictū est facit ad predicta.l.generaliter.§.pen.C.de iureiur.vbi si aliquis appellauit ad regem et petit se remitti ad regem fit expensis suis ita dicit Bald.se respondisse iustitiario apulie.in.c.nonnulli de rescriptis facit quod habetur in.l.cū sepe.C.de ero.mili.li.xij.et in.c.ij.de rescriptis.et in.c.cāmqz de testi.et in.l.qm liberi.C.e.et ex istis concludo veriores esse glo.in.d.cle.cām et in.d.cle.ij.de ap.et.d.cle.sepe de vb.sig.et sic fiet expēsis actoris et nō rei et licet istū passuz tetigerim iam sunt anni.xvij.in.d.cle.cām de elec.in prin.tū melius tetigi hic bene menti.quia passus est quotidianus. ¶ Item inqzuum hic Inno.dicit † q quādo petitur executio sine manu militari nō requiritur q offeratur libellus alias non esset litium finis.et finis vnius litis esset principium alterius.l.terminato.C.de fruc.et litis expen.sequunt omnes scribentes hic et allegant quod habetur in spec.de libelli obla.§.i.ver.xv.et ibi per Jo.an.quod est no.dignū sm do.Cardi. ¶ Ego adduco illud quod preclare scribitur in prima tragedia.finis alterius mali gradus est futuri et allego casum multum sing.in.l.defendente.ff.de auc.tuto.in ver.facias iudicata vbi dixit iudex condēnato illa verba.Et adduco quod voluit Inno.in.c.ex ratione de appel.vbi dixit † q quando petitur sententia mandari executioni non queritur partis citatio.ergo multo minus requiritur libelli oblatio. ¶ Ego tempero hanc doctrinam quando liquidum est illud quod in sententia continetur sed si non est liquidum tunc licitum erit reo negare et petere sibi offerri libellum et oportebit transire ad iudicem ordinarium per id quod habetur in.l.i.§.necess.ff.si mulier ventris nomine in pos.mi.ita sapienter dixit Bal.in.l.cos.C.de execu.rei iudi.et per consequens poterit opponi exceptio q negocium non est liquidū facit qd voluit Bal.in.l.i.C.de iur.et fac.igno.et in.l.cām.C.de execu.rei iudi.et in.l.si residuum.C.de distra.pigno.et in.l.si qd.C.de excep.et in.c.pastoralis.§.qm de rescriptis.et in.l.acceptā.C.de vsuris.et in.l.apertissimi.C.de iudi.et in.l.ex testamento.C.de testa.manu.et in.c.pastoralis.§.qr vero.de offi.deleg.Bart.in.l.i.ff.de eden.in l.pinde.§.notandū.ff.ad.l.acquil.in.l.an pactor.§.si quis paratus.de no.oper.nū.Ja.bu.in.l.i.C.de execu.rei iu.Bal.in addi.Spe.in ti.de sen. ¶ † Sed vtrū requirat citatio opi.sunt in.d.c.ex rōne et per Bar.et alios in.l.ad inopiā.§.in venditiōe.ff.de re iudi.de quo dicto alibi dabitur accōmodatus locus dicendi. Item inqzuum Inno.dicit hic q vbi imploratur iudicis officium non requiritur libellus et cū hoc dicto transeūt omnes hic tu de hoc allegata glo.singu.in rubrica.ff.de interrog.ac.et addo Bal.in.l.cos.C.de executi.rei iudi.vbi ad hoc dicit † q vbicunqz officium iudicis assumit vim ex actis non requiritur libellus etiam si petatur possessio transferri maxime hoc procedit sm eum si reus non petat libellum offerri dicit tamen de hoc esse opi.et remittit ad glo.que sm eum non est alibi in auc.de trien.et semis.§.penul.in glo.magna de quo vide per Guil.de cu.et plenius per Bal.in.l.ne quicqz.§.vbi decretum.ff.de offi.procon. ¶ Item intellige hoc dictum procedere vbi iudicis officium misericorditer imploratur propter aliud et non propter se qr tunc nō est necessarius libellus. Sed si officio iudicis peteretur datio vel factum principaliter et esset causa de sui natura ordinaria tūc bene requireret libellus nisi cōcluderetur non contra certam personam sed ad remotionem cuiusdā obstaculi ita egregie dicit Bal.in rubri.ff.de interroga.act.ad hoc alle.d.l.defendente.C.de auc.tuto.et qd no.Cy.in auc.si omnes.C.si vt se ab here.ab.

¶ † Ponit etiam Inno.hic alios casus fallentie in quibus nō requiritur libellus quos alij scribentes hic referūt insipide tamen et vt recitatores et pedagogi. Ang.etiam in.l.i.de eden.in prin.de istis fallentijs remittit se ad Innoc.hic sed qr satis fuit onerata hec decretalis non amplius extendam fimbrias sed moderantius vtar loris si quid bene dictum fuit supremus deus liberalissimus largitor laudetur in secula sempiterna. A. And.barba.

Significantibus.

Istud c.summatum fuit cum.c.precedenti vel sūmatur sic sm.d.Cardi. ¶ † In actione reali dz in libello exprimi res que petit .h.d.primo ponitur appellantis commissio ibi quo cura. ¶ Uel sic secundum domi.Abba.cum agitur reali non sufficit rem generaliter peti sed oz ita specificari vt emittetur obscuritas et equiuocatio.h.d. ¶ Sed mihi videtur q aliter et elegantius posset istud.c.summari.et pondero q iste agens petijt regulariter non specificando illam et tamē iudices processerunt super tali libello parte aduersa cōtradicente et appellante ergo sequitur q si pars aduersa non contradixisset nec appellasset q libellus generalis et obscurus valuisset et tenuisset si non fuisset oppositum.sufficit enim q in probationibus declaretur illa obscuritas et generalitas vt sunt due glo.in iure multum elegantes in.l.i.§.si argentum.ff.depositi.et in.l.i.ff.de eden.et probatur in.l.si.C.de anna.excep.voluit Innoc.in.c.cū dilectus.de ordi.cog.d.Car.in.c.examinata.de iudi.vbi voluit † q partes facere possunt q petitio incōgrua admittat et allegat glo.qm Ray.de for.reputabat sing.in.l.si.C.de anna.excep.voluit.d.Abb.in.c.dilecti.de iudi.Bar.in.l.edita actio.C.de eden.et in.l.i.ff.eo.et in extrauag.ad reprimen.in ver.sūmarie.alias in ver.sine figura.Bal.in.l.properandum.§.si autem.C.de iudi.et in.d.l.edita.C.de eden.Joan.de imo.in.l.gallus.§.et quid si.ff.de li.be.et posthu.et qd no.in.l.certi conditio.in prin.ff.si cer.pe.et in.l.si duobus.§.colonus.ff.de iureiur.erit ergo hic casus sing.et vnicus de iure canonico † q libellus generalis et incertus admitti potest nisi per partem apponatur.et ideo videmus cōem praticam eorum qui versantur in foro opponentium libellū esse generalem vacuū obscurum et incertū qr si non opponeret libellus procederet et incertitudo liquidabit ex probatione.Et ideo potest sic sūmari. In actione reali admittitur libellus generalis et incertus si non opponat.h.d. ¶ No.ibi praticus fuit domi.Anto.† plures posse conueniri super eadem re in eodem libello allegat Specu.in ti.de incidentibus questionibus.§.i.ver.ij.et seq.d.Abb.allegat qd habetur in l.i.per glo.C.si reus vel accu.mor.fue.et Bart.in.l.hos accusare.debuit allegasse in.§.lege.ff.de accu.et.c.probibetur.ij.q.i.Spe.in tit.de accusa.§.i.ver.ij. Revera doc.prefati et iura prefata loquuntur in causa criminali.de quo per Cy.in.l.qui de crimine.C.de accusa.et in.l.cum rationibus.C.qui accusa.non po. ¶ Tu pondera primo hic agebatur

a ¶ Perit. Adde ad mām huius tex.d.Jas.may.in.§.omnium.iij c.vij.et in.d.§.iiij.c.xv.et c.xij.et in.§.ceteras.nu.xvij c.xij.institu.de acti.vbi de istis actionibus multa de mēte oīm doct.colliges.

hic agebatur contra duos pro vna re ꝛ per consequens
5 ex vno ꝛ eodem facto † ꝛ sic plures possunt conueniri p
eodem facto in eodem libello secus si essent diuersa facta
quia tūc essent necessarij diuersi libelli argumen. lege sci
re debemus .ff. de verbo. significat. ꝛ probatur hoc dcis
in. l. supra iter. §. cassius .ff. de aqua plu. arg. ꝛ facit ꝙ ha
betur in. l. non est nouum .ff. de acti. emp. facit. c. ex parte
decani de rescriptis vbi contestatur lis super diuersis ar
ticulis in eodem libello facit. l. duo rei .ff. de duo. reis per
6 quem tex. dicit ibi Ange. † ꝙ potest quis vnico verbo li
tem contestari cum pluribus ꝛ euadere contumaciā plu
rium ꝛ facit. l. accipientis .ff. de auct. tuto. vbi Bart. dicit
7 † quod potest auctoritas vnico verbo iterponi principa
libus actibus ꝛ facit quod voluit Pet. de ancbar. in. c.
Raynucius de testa. ꝛ ex hoc sustentari posset ꝙ vidim⁹
superioribus annis serenissimū imperatorem federicū
in vnico verbo facere plures doctores Ang. tamen in. l.
apud eum. §. imperator .ff. de manumiss. titulo generali ꝛ
8 in. l. cum salutamus .C. de sententiā passis dicit † ꝙ impe
9 rator vnico verbo facit doctorem ꝛ papa episcopū † ꝙ
facit quia his nouissimis diebus sanctissimus papa pau
lus secundus vnico verbo fecit episcopum dominum al
phonsum de fonseca illustris prosapie castellanū in epis
copum abulensem. suppremum deum oro vt de virtute
in virtutem ambulet qꝛ auditorium meum sua humilita
te semper honorauit. ¶ Not. ibi tracti fuissent secundū
10 domi. Abb. † ꝙ quis dicitur tractus per solam citatioēꝫ
ante libelli oblationem quod dicit facere ad statuta im
ponentia penam trahenti aliquem ad certum iudicium
allegant no. in. c. si diligenti de foro compe. ꝛ Bar. in. l.
amplius .ff. rem ra. ha. ¶ Ego de eo qui trahitur ad iu
dicium allego. c. ij. de eo qui mit. in pos. c. ex transmissa
de for. cōpet. c. fin aūt ꝛ. c. dilectus de rescript. c. pastora
lis de causa pos. ꝛ proprie. c. dilecti ꝛ. c. olim de except. ꝛ
Bal. in auc. habita .C. ne filius pro patre in vltima colū.
¶ Ego aūt colligo ex tex. isto ꝙ proprius est citandus
reus ꝛ postea est offerendus libellus ꝛ ita pōderaui istū
tex. in ru. ē. eo. vide ibi dicta. ¶ No. ibi oblato libello ar
11 gumentū † ꝙ libellus est offerēdus reo expensis actoris
secundū do. Abb. sed potest secūdum eum rn̄deri ad istū
tex. ꝙ pcedat secundū consuetudinē locorum. pro certo
istud est diuinare ad istum tex. qꝛ nullam mentionē facit
de consuetudine ꝛ consuetudo est facti ꝛ in facto cōsistit.
l. de quibus .ff. de leg. ꝛ facta non presumunt nisi pbent
ꝛ ideo tene istud firmum vt in firma petra ꝙ libellus dꝫ
offerri expen. actoris vt plene dixi. ē. eodē. in. c. i. Et dicit
hic hosti. ꝙ inq̄ntum dicit oblato libello facit ad titulū
de libel. oblatio. Tu pondera subtiliter ꝙ illa verba ab
solute posita ꝙ oblato libello exponūtur cōditionaliter
vt. l. a testatore .ff. de condit. ꝛ demon. quo casu probat
illud quod ego dixi. ē. eo. in rubri. vide ibi dicta. ¶ No
12 ta ibi in cam qꝛ probat † ꝙ ante libelli obla. ꝛ ante li. cō
testa. dicitur cā ꝙ est contra doc. Jac. but. ꝛ bal. in. l. cau
sas .C. de trans. vbi dicunt ꝙ cā dicitur vbi lis contestata
13 est †. statuto vt dicunt cauet ꝙ absente aduocato cause su
persedeat in causa ꝛ adhuc lite nō ptesta. aduocatus se
absentaeꝙ nihilominus pcedetur in causa qꝛ confundi
tur eorum doctrina per istum tex. idem probatur in. c. ex
parte nostra de v̄bo. signi. ꝛ. c. sorus ver. causam. eo. ti. ꝛ
in. c. i. ē. de iudi. ꝛ in. l. fi. §. illud .C. d temp. ap. hoc voluit
Bar. in. d. l. cās ꝛ glo. ibi. facit q̄ð voluit Ang. psilio. cxc.
14 ¶ No. ibi cum plures terras † ꝙ sufficit petere in gene
re vbi gen⁹ est sic restrictū ꝙ euitatur equiuocatio ꝛ hoc
ideo est quia satis est certus reus ar. l. certū .ff. si cer. pet.
ꝛ q̄ð no. in. c. in lateranensi de pben. ꝛ quod no. Inno. in
c. certificari de sepul. ita hic colligit do. abb. qꝛ sequitur
ꝙ tūc dūtaxat potest reus petere rem exprimi qñ possūt
plures tales res eē ꝛ sic videt ꝙ si non possidet nisi vnaꝫ
peciam terre forsitan aliud disponeret argu. d. l. certum
Ita hic dicit host. ꝛ ideo voluit hosti. ꝙ iste tex. supplea

tur maxime quasi posito ꝙ isti fratres non haberent plu
res terras nisi vnam tm̄ ꝙ tunc haberet locū dispositio
istius capi̅ qꝛ posset eē magna vel parua ꝛ sic notabile
collectū p. d. Abb. est ꝯ doctrinā host. hic. Do. car. h dic
sufficeꝛ si vnā tm̄ terrā hēat ad euitādā incertitudinē al
legat in arg. d. l. certum ꝛ. c. licet ex quadam de te. dicit
postremo tum quia possent negare se tenere illam terrā
vel ꝙ nō totā ideo oportet ꝙ designetur terra per confi
nia vt hic dicit gl. ꝛ si necesse sit subicietur oculis iudici
vel aduersarij. l. si irruptione. §. fi .ff. finiū regūdoꝝ. l. ij .ff.
de ferijs. c. ameꝑe. ē. de proba. ita residet hic do. car. Tu
vero ꝯsidera primo quia licet ita dixerit hosti. tamen nō
dicit affirmatiue sed dubitatiue per verbum forsitā. Mi
hi videtur ꝙ contrarium sit verius ꝛ ad hoc adduco. l.
15 i. ꝛ. ij. de lib. ꝛ po. † vbi licet actus debeat fieri nomina
tim tamē sufficit ꝙ taliter specificetur ꝛ per illa iura di
cit Bald. in. l. humanum .C. de legi. ꝙ generalis clausu
la reuocatoria testamenti licet non faciat mentionem in
indiuiduo de testamento sufficit ꝙ ad illud referat. Se
cundo adduco tex. in. l. si matre. ver. item inhumanū est
ita angustiare agentem ad specificandum sufficit ꝙ res
clara sit cum ergo in proposito res reddatur clara ergo.
Item hoc probat iste tex. a contrario sensu ꝛ ista menti
commenda. ¶ No. etiam ex eisdem verbis fm̄ do. An.
16 † ꝙ libellus incertus procedit nisi a parte opponatur d
incertitudine facit. l. fi .C. de annu. excep. Sed nunquid
iudex ex officio suo possit facere ꝙ libellus declaret alr̄s
non procedat ad vlteriora. do. Ant. dicit hic ꝙ sic ꝛ mo
uetur ratione quia interest ipsius iudicis certam ferre
sententiam ꝛ nihil allegat sed no. meus Jo. de imo. hic
arguit ꝙ non potest iudex ex officio suo quia istud ten
dit ad commodum priuatum quo casu nō potest impar
tiri officium suum non petitum. l. iiij. §. hoc aūt iudicium
.ff. de dam. infec. c. ad nostram el. ij. de iur. iur. Postea
transit cum dicto do. Ant. quia interest iudicis declara
ri libellum vt certam possit ferre snīam insti. de accu. §.
curare. allegat etiam quod habetur in. c. causam q̄ de iu
di. ꝛ glo. in. c. i. in versi. absentia de elec. li. vi. Mihi aūt
videtur tenendo cōmunem opi. quod libellus generalis
ꝛ incertus admittatur reo non oppo. vt est tex. in. d. l. fi.
C. de anna. excep. ꝛ voluerunt doctores quos superius
17 allegaui † ꝙ si reus non opponat ꝙ non poterit iudex
ex officio suo petere vt actor declaret libellū ex eo quia
concernit fauorem partis ꝛ etiam quia licet libellus sit
incertus nihilominus certificari poterit in probatoni
bus vt voluit glo. in. d. l. i. §. si quis argentum .ff. deposi.
ꝛ per consequens poterit iudex ferre sententiam certam
ꝛ sic tollitur motiuum do. Ant. Nec ob. c. cum q̄. quia lo
quitur eo casu quo iudicium esset nullum ꝛ eodē modo
loquitur glo. in. d. c. i. in versi. absentia. loquitur enim eo
casu quo iudicium redderetur elusorium. sed in casu no
stro non redditur elusorium quia in probatioibus liquī
dabitur ergo do. Ant. non recte loquitur inhumanum
enim est angustare agentem ad declarandum ex quo in
dultum est a iure vt in probationibus possit loqui. tene
18 ista menti. ¶ † Sed verum est quod operepretium est
enucleare ꝛ ad maiorem reducere quia dubiū mihi esse
videtur si libellus generalis ꝛ incertus teneat ꝛ licet cō
muniter omnes teneant valere nihilominus contrariū
videtur de iure verius ꝛ adduco doctrinam Bar. quam
nemo scribentium ponderat in. d. l. fi .C. de anna. excep.
vbi in effectu dicit ꝙ libellus generalis non debet proce
dere donec declaret ad hoc vt reus possit deliberare an
velit contendere an cedere sed sufficit quo ad interrum
pendam prescriptionē ꝛ sic Bar. aperto ore sentit eē ca
sum specialem vt generalis libellus admittatur ad inter
rumpendam prescriptionem odio prescriptionis ergo in
contrarium erit ius cōmune. l. ius singulare. §. ꝙ vero .ff.
de legi. Quinimo plus dico ꝙ cōmunis opi. doc. in vtra
ꝙ censura cōfunditur ꝛ deletur per tex. ad hoc admira

bilem in.l.si in rem in §.verbis in versi. debebit conl dn, cto suo glo.ff.de rei ven.vbi libellus incertus non dz ad mitti ergo si admittatur talis admissio erit nullius effica cie ar.c.non debet.§.de testib. z vt meus detur audacia ꝟ bis hec fuit doctrina Ja.bu.in.d.l.sin tem z respondet ad.l.fi.C.de anna.excep.ꝙ non loquitur in libello cōuē tionali sed loquitur in libello citatorio z ordinato dum taxat ad interrumpendam prescriptionem z est respon sio subtilis z scriptura digna z memoria z tacito aucto re videtur surripuisse bar.in.d.l.fin.C.de anna.excep.z ex hoc videt ꝙ dcm do.Ant.superius recitatum non est

29 reprobatione dignū inquantum ipse voluit †ꝙ iudex ex

a officio suo potest petere ab agente vt declaret obscurū[a] libellum alias non procedet ad vlteriora Sed deficit il lustre ingenium do.Ant.qz non vidit tex.d.l. si i,rez.nec doctrinā Ja.bu.nec Bar. Preterea facit tex.c. preceden tis vbi dicit oportet reclamationem vestram libelli serie declarare vbi oportet importat necessitatem vt ibi dictū fuit z plus probat iste tex.quia actor necessitatur decla rare petitionē suam in tenore libelli ergo extra tenorē er go est necesse ꝙ libellus porrigatur clarus z nō gñalis z obscurus. Unde posito ꝙ per partem non opponatur de generalitate z obscuritate libelli tamē tenetur actor clare petere z sic concordat cum.d.l.si in rē ver.debetur tñ.tene menti qz a nemine hoc est dictum aduersuz.Et ex hoc sequitur ꝙ non est opus ꝙ iudex compellat agentez ad declarandum suum libellum generalem z obscurum ex

20 quo agens in tenore libelli debet declarare. ¶ †Prete rea facit libellus generalis z obscurus non dicitur libel

b lus[b] quod sic demonstro ille nō est libellus cui non com petit diffinitio libelli quia diffinitio conuertitur cum suo diffinito.l.i.z ibi Bart.ff.de testa.l.i.z ibi Bartol.ff.de ac.po.l.i.z ibi Bar.ff.de tute.sed diffinitio libelli est de monstrare speciez litis future.l.edita actio.C.de eden.vt xi in rub.ē.co.sed si libellus ē generalis z obscurus nō est demōstratiuꝰ future litis ergo non est libellus z per consequens non est opus ꝙ per eū opponatur ergo nō tenet z adduco simile quod voluit Bart.in.l. quicquid astringēde.ff.de ver.ob.vbi agitur contra notariū facie tē instrm obscurū vt nō teneat. Adduco simile ꝙ hr in.c.

21 ꝺ symoniace.§.ꝺ symo.z ibi.o.car.dixit p illū tex.† ꝙ q̄si tum qꝺ fit a principe vel a papa nō dz esse obscurum qꝺ dicit ꝯ litigātes qui in suis positionib' vtunt ꝟbis obscu ris z intricatis ergo eodē mō facit ꝯ libellantē vtentem libello obscuro z adduco.§. alias caducum.xxv.dis.per

22 quē tex.dicit ibi dñsꝰ † ꝙ si positio est ita obscura ꝙ nō potest intelligi ꝙ ipso iure vz probatus error z ideo rñdens pōt rñsionem suam tanꝗ erroneā reuocare nec ēt tenet rñdere qz est positiō captiosa z adduco tex.in.d. §.erit āt lex.i ꝟ.nihil obscuritatē vbi lex ñ dz ptinē obscu ritatē eo.mō z libellꝰ adduco.l.i.C.ꝺ emē.in.co.z ibi di xit bal.per illum tex.ꝙ eo ipso ꝙ testis deponit obscure dr vacillare z pulchre dixit dñicus in.d.§.erit aūt lex.ꝙ lex dz esse clara quo ad verba z quo ad facti narratio nē. z ex istis redditur verū dictum do. Anto.licet supius

23 reprobauerīz † quod iudex ex officio suo potest non pre cedere ad vlteriora si libellus nō declaretur. Et adduco simile ꝙ voluit gl.q̄ reputat sing.in auc.de teste.§.qz vo

24 coll.vij.q̄ dicit † ꝙ iudex ex officio suo pōt repetere testez q obscure deposuit ꝺ quo hi in.c.cū clamor z i.c.p tuas de testi.tene ista mēti qz nulla resonāte scriptura accepi. Et si dicas mihi quare ergo iudices illi statē libello du bio processerūt ad vlteriora dic qꝺ iprudēter z tipite hoc egerūt vñ posset dici illud qꝺ scribit apud pphetie pnci pe ysaia.liij.ca.oēs inqt sicut oues errauimus. Et si mihi dicat q̄re ps opposuit ꝺ obscuritate libelli dic ꝙ ad ha būdantiā qr ñ tenebat rñdere libello exq̄ mīnꝰ canonice libellauerat. Et si dicat ad qd ḡ fuit appellatū rñdeo ꝙ ēt appellat ab actu nullo.c.dilecto ꝺ app. l.si expsliz.ff ꝺ op.z licet iste tex.dicat reuocato in irritum.respondeo ꝙ

a¶ Obscurum libellū Sz nō qd ipm libellū obscurum nisi specialt mandato dñi ad isitiaz iudicio vl pio possit pcurator declarare vide d. alex.de imo. i.sū terem cir ca fi in.col i §. pterea q hoc egregie examinat

b¶ Libellꝰ ad de do. alex.de imo in cōsi.cl. in.ii.col in ff. Nec ob. circa fi. z vid ad ma teriā do. Bar. soci. in .l.certi pdiño nu .pa. ff.si cer.pet. z vid lāfra.in.c. qm ꝯ i eñ. pe h iones ꝺ pro ba.cur.vij. qui oia exaggerat.

c¶ Libello.vi de p vita .q.d. alex.ꝺ mol. in psi.ex.circa pn cip.q b singu. tangit.

illud quod nullum est reuocatur tanꝗ de facto processe rit vt in.c.accedens in versi.cassamus vt lit.non ptest.z auc.cassa.C.de sac.san.ecc. ¶ Facit ēt ad hoc vt reus te neatur rñdere opus est vt canonice proponant libellus iste est tex.in.c.i.ē.co.sed libellus obscurus nō est canoni cus vt dcm est ergo nō tenet reus respondere. z per ista confunduntur cōis opi.omniū.bal.tñ in.l.edita.C.de edend.

25 in.vij.carta ver.† tertio queritur si actiones nō ꝯrie po

c nantur in eodē libello[c] z reus nō opponat vtrū pcedat iudiciū videt ꝙ sic qz libellus generalis non electus p cedit si non opponatur qz quo ad iudicem concludit li bellus generalis. ¶ Item concludit parte tollerante z allegat.d.l.fi.C.de anna.excep.dūmodo ex probatis su per eo possit sequi sententia absolutoria vel cōdemnato ria z eliget iudex in cōdemnando minorez partem z in absoluendo eliget fauorabiliorem. ¶ Ange.in.d.l.si in tem dicit tenēdam esse cōmunem opi.allegat cle.consti

26 tutionem de elec.allegat Inno.z Berna.hic †z dicit ꝙ cum opponitur de generalitate vel obscuritate libelli oz ꝙ fiat declaratio z anteq̄ declaretur non est pceden. in causa imo stultus est iudex qui talem libellū recipit vt in.c.cum dilectus de ordi.cog.z idem voluit spec.in ti.ꝺ offi.iudi.§.fi.ver.quid si libellus. idem voluit Bal.in.d. l.si in rem allegat cle.constitutionem z .l. idem pompo nius .§.fi.ff.de rei vendi. Eedem Bal.in suis apostil. in

27 d.l.si in rem.dicit † ꝙ libellus generalis non dicitur pec care in forma qz si peccaret in forma esset ineptus nec re ciperet vires per declaratione z si est exceptū de genera litate ꝯ talem libellum si iudex pcedat sine vlla specifica tione videt grauare z de iure ciuili illud grauamen ve nit rescindendum per appellationē a diffinitiua dūtaxat Facit quod voluit Ang.in.l.i.ff.de eden. vbi dicit ꝙ fa tuꝰ est iudex qui mittit libellum generalez.ponit exēplū si dico te mihi obnoxium in centum vt.d.l.fin.C.de ann. exep.z docet cautum debere eē reum vt opponat de gña litate ille tñ libellus ita gñalis cum generali citatiōe suf ficit ad interrumpendam prescriptionē vt ibi. z eodē mō

28 dicit si dico † ꝙ tu minaris mihi super hoc re ideo peto mihi iustitiam ministrari ꝙ vz talis libellus si non fue rit opposituū iō necessaria est oppositiō secundū eum alle gat.d.c.cum dilectus de or.cog.z quod voluit ibi Inn. z Jo.and.facit qꝺ voluit Bal.in.d.l.i.in prin.ff.de edē.

29 vbi dicit † ꝙ libellus generalis pcedit tñ actor debet p bare specificata z declarata casum alleg. Bar.in.l.lz.C. de iudic.vi.tamen hic dicit ꝙ.d.l.fi.C.de ana. excep.lo quitur quo ad interrumpendaz prescrip.z sic videt tene re ꝙ libellus generalis non teneat do.anto.hic tenet ꝙ libellus generalis procedat nisi petat specificari z cum hac doctrina cōis transit hic Joā.de imo.nihil tñ allegat nihilominus non vr mihi recedendū ab opi.cōi. lz enim libellus debeat porrigi clarus z non obscurus vt in.c.p cedenti nihilominus si pducatur obscurus z generalis valet z tenet si nō opponit dū tñ declaret in pbatioibꝰ vt dictū est sufficit enim ꝙ post facto declaret z ad h ad duco ꝙ voluit glo.multū sing.in.c.i.de iudi.in.vi. q vo luit ꝙ lz quis non possit litigare per pcuratorem in cau sa criminali vt in.l penulti.§ ad crimen.ff de publ.iudi. c.veniens de accus.nihilominus si litigauit z non fuit op positum valet z tenet iudicium facit glo.in.c.q̄uis indu bitat.C.ꝺ adul. ¶ Adduco tex.elegantē in.c.pstituimꝰ iij.q.vi.licet enim criminosus nō debeat accusare .c.i. de accus.c.querendum . z.c.sunt qui.z.c.alieni.ij.q.vij. cuz si.nihilominꝰ si criminosus fuit admissus ad accusandū z non fuit oppositū valet z tz iudiciū vt ibi ita dicamus in pposito nro. ¶ Adduco glo.hi.in.l.reū criminis.C.

30 de pcur.vbi reus delatꝰ.i.accusatꝰ nō pōt eē pcu. † Sz pone ꝙ fuit admissus z pcurator nec fuit oppositū .glo. ibi lz valere ita dicamus in casu nro. Et adduco glo.i.l. hi iussa.§.veteranū.ff.ꝺ pcur.q voluit quod lz miles non debeat esse procurator nihilominus si fuit admissus in iudicio vt

iudicio vt ꝓcurator ⁊ non fuit oppositū valet ⁊ tʒ iudi-
cium. ¶ Facit etiam.l.tutori.C.de nego.gest. vbi actus
gestus in iudicio per amicū valet ⁊ tenet si nō fuit oppo
situm ita dicamus in ꝓposito lʒ libellus generalis nō de
beat admitti tñ si fuit admiss⁹ valet ⁊ tʒ iudiciū. ¶ Nec
ob.c.cum opponebā de.c.precedenti vbi in serie libelli do
bet petitio esse clara qꝛ satis dicitur esse in serie libelli lʒ
post porrectū libellū declaretur qꝛ qui declarat nihil de
nouo inducit.referet enim declaratio ad tps porrecti li-
belli.l.heredes palā.§.sed si notā.ff.de testa.c.i.de fi.tri.
⁊ fi.catho.vide ibi dominicū vbi allegat elleganꝯ dictū
oldra.vide pulchra verba que ego sparsi in repe.rub.de
fi.instru. ¶ Ego alias vidi istā qōnem versari de facto
hic ⁊ tenui hāc ptem in quibusdam allegationibus quo
tpe non erant aperta mihi tot iura vt nunc deo largissi-
mo largitore sit gloria ⁊ imperiū sempiternū cōmenda
31 ista memorie. ¶ No.ibi vt res ostenderet petierūt † ꝙ
in actione reali res debet ostendi reo.i.ita declarate exp-
mi ꝙ intelligatur de qua re agitur. ¶ Facit.l.si irruptō
ne.§.fi.ff. finium regundoꝝ ⁊.l.ij.ff.de fer. facit simile qđ
habet in.l.si cū exhibuissent.ff.de publi.vbi famuli debēt
exhiberi vt cognoscat qui fuerit delinquens facit qđ vo-
32 luit bar.ibi in.§.fi.vbi dicitur † ꝙ res vel persona dʒ ostē
di testi ⁊ potest dicere testis iudici ego volo ꝙ exhibean
tur omnes de familia vt cognoscā ⁊ videā eum qui deli-
quit vel volo ꝙ ostendat mihi res vt eam cognoscā facit
glo.in.c.cum cām.de testi. ⁊ quod voluit glo. ⁊ bal.i.l.
33 i.ff.si ex noxa.cā agatur. ¶ No. ibi si ita est † ꝙ constat
debet de grauamine ⁊ ꝙ fuerit appellatū.c. dilecto de
appel.c.ad vestram de iur.iur. ⁊ sic probat hic ꝙ vbi pe
titio iure fulcitur iustificat appellatio.c.bone de appel.
34 c.significauerunt de testi. ¶ Itē probat hic † ꝙ acitatē
a appellatione pendēte tractant [a] quādo appellatio est iu-
dicialis ⁊ qđ ab interlocutoria de iur.canonico appella
tur.c.cordi.de app.lib.vi. ¶ Et si opponat ꝙ ista decre
talis ponit in titulo de app.ergo superflue ponit ⁊ euitā
da est superfluitas.l.ampliorē.§.in refutatorijs.C. de ap
pel.solue ꝙ si vna ⁊ eadē decretalis repetitur in eodē ti-
tulo aliquid addendo nō dicit apponi superflue secus si
nihil adderet. ¶ Sed si apponit in diuersis titulis tunc
nō videt apponi superflue qꝛ ad diuersum finē ponitur
35 † ⁊ ideo dicit hostiēsis ꝙ nō sunt reprehendēdi condi-
tores iurium si decretales posite in aliquo titulo nō faci
ant ad titulū qꝛ sufficit ꝙ in aliquo faciāt ad titulū licet
modicū faciāt nec reprehēdendi sūt ēt si pluries repetāt
eandē materiā qꝛ hoc facere possunt ꝓpter diuersum fi-
nem ⁊ cum hoc transit do.anto. ¶ Porro certo ego non
possum nō admirari ⁊ vehemēter de conditoribus tali-
lium iurū vt vna decretalis ponat in diuersis titulis ⁊ se
penumero idē facit ad illū titulum non eni debet apponi
syllaba superflua in lege vt dixit glo.in.l.i.ff.ꝙ metus cā
minimū enim verbū appositū in.l. debet apponi cū mi-
nisterio aliquid operandi.xviij.disti.c.si romanoꝝ ⁊ iō
videret poti⁹ ꝙ deberet locari i titulo cōgruo ⁊ si in ali
quo facit ad aliuʒ titulum sufficit ꝙ illud decidit ibi vbi
posita est ⁊ propter modicū non repetat in alio titulo vt
euitetur ista superfluitas.nec est hoc absurdū naʒ in titu
lo de transactionibus ponant multe leges que habēt lo
cum in pactis ⁊ in titulo de offi.deleg.li.vi.ponit.c.fi.ꝙ
loquit in cōseruatoribus. Et sic resecanda est illa idem-
36 ptitas decretaliū † sed iudicio meo illud accidit qꝛ quili
bet ro.pon.voluit facere suam decretalem ideo apposita
est si dici posset ista superfluitas nihilomin⁹ subijcio me
sac.sanc.ro.ecc. Sed hosti.hic dicit ꝙ ideo accidit ꝙ su-
perflue ponant iura qꝛ fuit ex defectu ⁊ imperfectione vt
sciatur ꝙ nihil in humanis rebus est sic perfectū ꝙ āpli
us perfici non possit vnde refert tritū antiquitatis ꝓuer
37 bium † nullam insulam sic incisam que melius incidi
non possit vtrunqʒ dctū est verum secūdum do.Abb.sed
primum est verius ad excusandam superfluitatem sed

mihi videtur dictum Hosti.fore verum ⁊ catholicum ꝙ
homo in isto mūdo nullā habeat perfectionē ⁊ adduco
38 singu.tex.in.l.diui fratres.ff.de iure patro. † vbi impera
tor tulit sniam de consilio excellentissimoꝝ iuris cōsulto
rum. ¶ Deinde accidit eadem questio ⁊ de cōsilio alio
rum iur. consultorum decidit totum ꝯrium ⁊ istud non
est ex alio nisi qꝛ homo nō habet perfectionē in ista vita
vnde dicit ysaias.c.liij.oēs sicut oues errauimus.iuxta il
lud psalmiste ois homo mendax. ⁊ magnanimus dicit
Paulus apostolus nō enim sufficientes sumus aliquid
ex nobis cogitare sed sufficientia nostra ex deo est ⁊ liui
us de secundo bello punico dicebat omnia nimirū dij de
derunt. ⁊ sic perfectio nostra venit ex deo. ¶ Et pōdera
vnū ꝙ tibi videbit nouū ꝙ ista decre.hic ⁊ in ti.de app.
emanauit ab vno ⁊ eodē auctore ⁊ per ꝯñs non nisi cuʒ
rubore potuit apponi in duobus locis ideo congruenti⁹
potuit locari hic principaliter ⁊ accessorie potuit dispo-
nere in materia appellationis ⁊ ideo cū est qꝛ homo nō
est perfectus in isto mūdo tene menti. ¶ Et inquātum di
xi superius de petitione generali ⁊ obscura posset quis-
piam dubitare quod in exceptiōe generali ⁊ obscura di
cas ꝙ procedit ⁊ probatur formaliter i.c.sollicite de re-
sti.spo. ⁊ ex hoc datur intellectus ad.c.pia de except.lib.
39 vi. † vt opponens exceptionē excōmunicationis debeat
b exprimere speciem [b] qꝛ debet intelligi vt nō incontinenti
iudex reijciat illam in genere ꝓpositā sed debet inducere
opponentē ad specificandum ⁊ si non opponat ⁊ admit
tatur exceptio generalis sufficit ꝙ in ꝓbationibus speci
ficetur qꝛ spēs tūc ꝓbata presumitur deducta in iudicio
⁊ allego dictum Inno.in.c.ceterū de iudi. ⁊ facit ratio
qꝛ actio ⁊ exceptio equiparant.l.i.§.labeo.ff.de su. ⁊ ex
hoc sustentari posset doctrina ange.in cōsilijs suis consi-
40 lio primo † vbi si opponat ꝙ testis nō est omni exceptio
ne maior dicit ꝙ huiusmodi exceptio ñ admittit qꝛ pōt
esse non omni exceptione maior tempore ꝓductionis ⁊
post ꝓductionē qꝛ stabitur ꝓbationi ⁊ ita intelligat qđ
voluit Bar.in.l.i.C.de testa. ⁊ in.l.ad testium.§.cōdutō
ne.ff.de testa. ¶ Et in quātuʒ superius dixi ꝙ si isti fratres
nō hūissent nisi vnā terrā nō sufficisset libellari in genere
secundum hosti.qꝛ posset esse magna ⁊ parua debet eni
designari vt dixit glo. ⁊ si necesse fuerit subijci oculis sm
hosti.sed do.abb.dicit hec dicta sibi nō placere qꝛ nō re
fert an sit parua vel magna ex quo petit terram quā ille
possidet.l.qui defensor.§.qui interrogatus.ff.de interro
ga.declaratio eniʒ fit vt reus sit certus sed satis certus ē
ex quo non possidet aliā non enim refert qualitercūqʒ re
us certificet.l.si rem.ff.de rei vendi.l.duo sunt ticij.ff.de
testa.tute. ⁊ qđ no.in.c.quintanallis de iureiurā. ⁊ in.l.
gallus.ff.de libe. ⁊ posthu. ⁊ qđ no. Inn.in.c. certificari
41 de sepul. † vbi dixit ꝓcedere istum libellū peto partē bo
42 norum in tali testō relictoꝝ. ¶ † Itē valet iste libell⁹ pe
to seruum ex tali ancilla natum licet non exprimatur no
men serui nec illa habet plures filios vt in.d.l.si rē. ⁊ h
tenet do.Anto.hic licet non moueatur istis rationibus
ita dicit hic do.Abb. ⁊ superius tenui hanc parteʒ. ⁊ ad
de quod pulchre voluit Bar.in.l.demonstratio.ff.de cō
43 ditio. ⁊ demō. vbi dixit † quod si res est notoria sufficit in
genere specificare vt est pallatium domini legati ⁊ palla
tium potestatis. ⁊ idem dicit in persona cuius nomen es
set notorium quia sufficeret apponere nomen sine cogno
mine vt est glo.singul.a.in.l.hac consultissima.C. q test.
pos.de gallo presso qui fuit bidellus azonis ⁊ idem pos
set dici de homine summe sapientie vt fuit salomon vt hꝛ
in.l.ij.§ deinde fuit.ff.de orig.iur. ⁊ quod voluit Ang.
in.d.l.si in rem ⁊ in.d.l.hac consultissima ⁊ per Bal. in
l.i.ff.de lib.et posthu. ⁊ qđ voluit Bar.in.l.libelloꝝ.ff.d
acc.et posset poni exemplū circa me ipsum. Naʒ vulgus
appellat me Barbatiam.sufficeret enim apponere istud
nomen sine aliqua alia specificatione.et adduco ꝙ volu
it Bar.in.l.ille aut ille.§ cum in verbis.ff.de leg.iij. ⁊ .l.

a ¶ Retractat vide ad hꝰ iur. ⁊ do.alex.de imo.in.l.i.§.fi. paulo post ꝓn cipiū.ff.ad tur pi. ⁊ in.l.intra vtile in ꝓnc.in ii.col.ff.de mi no. ⁊ eūdē do. alex.in ꝯsi.xx xv.in.fi.ꝓte ⁊ vide.d. bar.so ci.in regula.lib ij.qui multas fallētias pōit.

b ¶ Species q̄liter aūt ꝓpo natur vide per spe.in ti.de ex cept.ūsi.sed qñ excōicationis in.§.v. ⁊ in ti. de dila.§.i. ūsi cū. ⁊ no. ⁊ po nūt do.i.c.pia de excep. ⁊ de excep.obscura vide per fely. ⁊ oēs doc.in ꝓe mio decreta.in ij.col.vbi mul ta habes.

non aliter eo.ti. ⁊ in.l.i.C.de relati. Bal.in.l.ancille.C.de
44 furtis ⁊ in.l.ij.C.de legi.vbi voluit † q͛ si iudex debeat ferre sniam de consilio sapiẽtis ⁊ pro illa causa habet casum.l.expressum q͛ non tenet͛ adhibere cõsilium sapientis q͛ desu͂ temperat͛ nisi ex forma statuti teneret͛ adhibere consiliũ sapientis q͛ tunc l3 haberet casum.l.expressũ nihilominus teneret͛ adhibere cõsilium sapientis ita dic͛ Bal.in.d.l.i.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ Lodo.ro.in.d.l.hac ꝯsultissima licet aliter dixerit ibi Ang. ¶ Venio ad gl. quã diuidit in.v.partes primo ponit praticã libellandi in actionibus singularibus ⁊ primo q͂n agitur actione reali. ¶ Secũdo q͂n agitur actione personali ⁊ aliquas q̃stiones interserit ⁊ ponit praticam libellandi in actionibus vniuersalibus ibi in vniuersalibus. ¶ Tertio ponit praticam in rationibus generalibus ibi in generalibus. ¶ Quarto querit an libellus possit mutari corrigi vel emendari vel aliquid de nouo accumulari ibi ites nota. ¶ Quito querit an eo casu quo mutatur vel accumulat͛ sint deinde indocie de nouo ibi ⁊ si mutauerit ⁊ in versi.
45 illud tamen. ¶ † Capio p͂mum in quo querit͛ quid deb3 exprimi in libello q͂n agitur actione reali glo.dicit q͛ p͂mo d3 exprimere rem quã petit ⁊ an petat totam vel partẽ Hosti.supplet q͛ etiam debet exprimere ipsius rei quali
46 tatem allegat.l.si rem.ff.de rei vendi. † ⁊ ideo si in libello actor petit terram debet exprimere si est arotoria vel vineata pratiua argu.l.si quis ita.C.de bo.proscrip. ⁊ si fundus habet certũ nomẽ d3 illud exprimere vt puta fundum sempronianũ. Et idem voluit Jo.an.in addi. spec. in ti.de libelli concept.§.iuxta propositũ ver.item nõ valet. ¶ Si vero petatur vna materia infecta puta massa d3 exprimi q͂titas ⁊ vtrum aurea vel argentea ⁊ d3 exprimi pondus ⁊ si est materia facta d3 exprimi nomẽ vasis ⁊ pondus puta ciphus vel scutella sed non debet exp͂mi an sit rotundum vel quadratum. Sed si petat vestem d3 exprimere nomẽ ⁊ colorẽ nõ tamẽ si sit noua an trita. Si vero petat hominẽ dicat nomem ⁊ an sit senex.vel iuuenis ⁊ si hominẽ ignorat vtatur circũlocutione puta ex tali ancilla natum ꝓbantur hec in.d.l.si rez ⁊ in.l.i.§.si quis argentũ.ff.deposi.⁊ de ignorancia stabit͛ iuramẽto libellantis .l.in venditionibus cum duabus.ll.se.ff.de ꝯhen. empt.l.generaliter.C.de epi.⁊ cle.⁊ cũ hac doctrina host. ⁊ Jo.an.transit do.an.no.car.⁊ alij. Sed do.Abb.dicit licet ista vera esse ⁊ probari in.d.l.si rem t͂n sufficit exprimere circũstantias ex quibus certum sit q͛d itendit actor petere.pone inquit reum non habere nisi vnũ fundũ sempronianũ situ3 in certa villa sufficit petere fundũ sempro
47 nianu3 quẽ possidet in tali villa † q͛ nõ refert quid ex equipollentibus fiat.c.l3 et quadam de testib.l.certũ.ff.si cer. pet.nec est necesse exp͂mere an sit aratoria an pratiua q͛ iste qualitates non alterant petitionẽ ex quo constat de corpore insti.de legat.§.si quis in homine ⁊ q͛d no.in.c.significauit de rescriptis. ¶ Nec ob.d.l.si quis intra loquitur in alio casu. loquitur enim q͂n reo confiscat͛ tunc eni3 vt euitetur defraudatio fit descriptiõ bonorum exprimendo qualitate3 ne possint supprimi secus in caso nostro cũ od certitudinẽ rei dũtaxat agatur. Et subdit quod si sũt plures homines eiusdẽ nominis tunc debet de necessitate facere alias demonstrationes ideo Barto.in.d.l.si rẽ
48 dicit cautum debere esse † aduocatum rei vt faciat positiones quod sunt plures eiusdẽ nominis tunc d3 de necessitate alias demonstrationes facere alias indubio intelligitur de suo clientulo q͛ illud nomen habebat. Jdẽ dicit esse faciẽdũ in ciuitatibus villis ⁊ castris quãdo sũt plura eiusdem nominis q͛ d3 adduci aliqua qualitas p͂ quã vna ab alia distinguatur lege ij.a fidei.ff.de iur.fisci.facit quod voluit idem Bar.in lege demonstratio.ff.de cõditionibus ⁊ demonstratio. ¶ Sed tu adde quod Bart.
49 summando dictam.l.si in rem dicit † quod qui petit rem debet illã declarare secundũ sui naturam ⁊ qualitate3 ⁊ aliud non dicit ⁊ sic sentit ibi Bar.euidenter quod si debeat exprimi natura et qualitas videtur sentire quod debeat exprimi si est pratiua aratoria an vineata.dicit tamẽ tex.ibi quod non debet actor nimium coartari od expressionem rei per quẽ tex.dicit ibi Ang.refrenanda esse interrogatoria quia sunt admittenda que ad declarationem oportuna sunt tamen istũ passum ipse non tangit ibi nec Bald.stat difficoltas quid tenendo q͛ tex.ibi dicit ad fi. quod debet exp͂mere nomẽ fundi.⁊ quo loco sit. ¶ Mihi autem videtur quod cõmunis opinio sit verior ⁊ ar
50 guo sic † accidentia magnam partem cõferũt ad cognoscendum quod quid est vt preclare ꝑscripsit philosophorum grauissim^9 aristoteles [a] in primo metaphisice refert Bald.in.l.non nudis.C.de probationibus ⁊ in Rubrica.ff.de re.uni.sed actor debet designare rez in libello vt certificetur reus ⁊ dixit tex.in dicta lege si in rez.ergo sequitur quod debet apponere qualitatem ⁊ accidens rei vt designetur ipsa res ⁊ per cõsequens tenetur specifica
51 re an sit pratiua an vineata. Secũdo arguo sic † accidẽs aduenies enĩ qualificat illud ⁊ reponit in diuersa specie ista est glo.singu.in.c.statutum de electio.lib.vi.iuncto.c.licet canon.eod.ti.⁊ li. Ex quo sequit͛ q͛ si terra est pratiua per illã qualitatẽ prati recipit denominationem ab illa qualitate ⁊ vocatur pratũ ⁊ eodẽ modo si est vineata recipit denoiatonẽ ab illa q͂litate ⁊ vocat͛ vinea ergo sequitur q͛ d3 exprimi accidẽs q͂lificatiuũ reponẽs subiectum in diuersa specie ⁊ per consequens non recte loqt͛ do.Abb. ¶ Tertio. Adduco quod pulchre voluit Bar.in.l.demonstratio.ff.de condi.⁊ demonstra. vbi ui
52 ¶ † quod si nomẽ fundi est singulare adeo res redditur certa licet non ponant͛ confines vel alia non viciatur libellus.l.quibus diebus.§.qui dotalem.ff.de conditio.⁊ demonstratio. Nec ob.d.l.si in rem inquantum dicit debere apponi nomen fundi ⁊ locu3 q͛ probatur cõmunis opinio per illum text. quia nomẽ sumitur ex natura rei
53 † nomina eni3 ⁊ cognomina sunt rebus cõsonantia vt habetur quarto methaphisice.capitulo si cupis decimasexta. questio.prima.vñ non põt apponi nomẽ nisi apponat͛ q͂litas dominantis eiusdẽ.⁊ sic interpretãdo ita est ibi casus pro cõmuni opinio. Item ad hoc pondero dictã.l.si quis intra prouinciam vbi dicitur quod illa solemnitas describendi ita vt ibi habet͛ emanauit ad euitandaz fraudem ad hoc vt res clara esset sed in casu nostro requirit͛ quod actor claram ponat suã petitionem vt euitet͛ incertitudo ergo debet exprimi qualitas q͛ sicut ibi requirit͛ expressio qualitatis vt euitet͛ fraus ita requirit͛ exp͂ssio q͂litatis vt euitet͛ obscuritas. ¶ Et facio argumentu valde
54 elegans † vbicunq3 expressio debet fieri nominan3 debet exprimi qualitas rei.iste est tex.in versic. nominatim in dicta lege si quis intra prouinciam.⁊ sic debet exp͂mi an sit aratoria an pratiua an vineata vt dicit ibi tex.§ a est simile quod habetur in.l.quid sit nominatim.ff. de libe.⁊ posthu.⁊ in.l.nominatim.ff.de leg.iij.⁊ in capitu. constitutionem in versi.nominatim de senten.excõmu.libro sexto. ⁊ quod voluit glo.in clementi.prima de vit.⁊ ⁊ honesta.clericorum. Cum ergo dicta.l.si in rem dicat quod in libello debet exprimi nomen sequitur quod debet exprimi qualitas ⁊ iudicio meo est casus singula.nõ ponderatus a nemine vsque ad hec secula in dicta.l.si quis intra prouinciam coniuncta.d.l.si in rẽ ad finẽ. ¶ Nec obstat cum dicit dominus Abbas quod sufficit demonstrare rem. q͛ rñdeo quod demonstratio rei demonstrat eius qualitatem lege secunda in versic.atrox aspectu.ff.
55 de seruo.⁊ ista menti cõmenda. ¶ Itẽ ex gl.collige † q͛ si quis petat rem si totum petat debet exprimere in libello totam si petat partem debet exprimere in libello partem ⁊ mouetur ad sic dicendum per dictã.l.si in rem.ff. de rei vendi.⁊ dicit hec dominus Abb. istud procedere quando vult petere partem tunc enim debet exprimere partem sed si simpliciter dedit rem videtur petere totam partem ⁊ ideo non est opus quod dicat peto totam rem ⁊ allegat

a ¶ Aristoteles Illud h͂t originaliter in .i. de aia vbi etiã commentator tex.cõmẽ.xi.⁊ i.pol.⁊ alibi in plerisq3 locis.

allegat glo. de hoc in dicta lege si in rem. & inducit istuz tex. vbi simpliciter petebatur terra & postulabatur vt de clararet dictam terrã non autem vt exprimeret an totã an partem & ita dominus Abb. damnat hic glo. istam & subdit postea se reperisse Barto. dicentem hoc in lege de pupillo. §. qui nunciat ff. de operis noui nunciatione vbi dicit esse expressum tex. de hoc & ita residet re vera glo. in lege pomponius. videtur esse conformis huic gl.

56 dicit enim † q si iudex pronunciauit rem esse meam nõ va let sententia qz est incerta nisi exprimat totam qz posset esse pro parte mea & pro parte non. stat difficultas quia iustius dixerit an glo. illa & ista an gl. in. d. l. si in rez. bar to. in. d. l. de pupillo. §. qui nunciat dicit illum tex. decide re questio. quã vidi de facto quidam agebat rei vendic. & petebat rem simpliciter an videatur petere totã rem & allegat illas duas glosas contrarias. potuisset cum ho nore suo etiam allegare istam ipse dicit tex. illum decide re hanc questionem qz si volo petere partem debeo exp̃ mere. Sed si totum sufficit simpliciter petere rem idẽ te nuit idem Barto. in. d. l. si in rem sequitur ibi Bal. Pe. de ancha. & Ange. ¶ Et adduco contra istam glo. l. le gata vxori. ff. de lega. ij. vbi Barto. refert Dy. damnare glo. d. l. pomponius. §. si is per illum tex. & eundem seq tur ibi Bar. allegans. l. hoc legatum. ff. de lega. tertio & idem Petrus in. l. si quis cum totum per illum tex. ff. de exceptio. rei iudicate. & ideo Angel. in dicta. l. pomponi us. §. si is dicit omnes doctores tenere contra illam glo.

57 † q immo appellatione rei venit tota res. & allegat glo. in dicta. l. si in rem. & ideo si iudex condemnat ad resti tuendam rem videtur condemnare ad restitutionem to tius rei allegat tex. & Bartoloz in dicta. l. de pupillo in d. §. qui nunciat & idem voluit in dicta. l. si in rem. idem voluit Joannes de Jmola & Lodouicus Romanus in dicta. l. de pupillo. §. qui nunciat. & idẽ voluit Joannes de imo. in. l. interdum in. §. filiusfami. ff. de heredibus in stit. & dicit glo. di. §. si is. non bene dicere & sequitur glo. d. l. si in rem. non tamen aliquid adducit de nouo & hãc opinio. dicit esse communem Lodo. Roma. in. d. §. qui nun ciat. & benemerito qz Dy. Guil. de cu. Barto. Bal. An gel. & communiter oẽs tenent hanc partem. ¶ Ante oĩa ego limito hanc doctrinam habere locum quando agit ad res ablatas principaliter vel etiam accessorie vt vel metu. qz vel tũc nõ est necessaria dicta specificatio & hoc in odium inferentis viz vel metum. Jdeo sufficit q dicaz spoliasti me multis mobilib⁹ tanti valoris. Jta dicit Jn no. in. c. cum dilecta de ordi. cogni. ita dicit Ange. in. d. l. si in rem. ¶ Secundo adde q glo. nostra & glo. in. d. l. pomponius. §. si is. videntur rectius loqui & iustius qd sic ostendo actor debet designare rem. & verũ totam an partem petat. ita dixit tex. formalis in. d. l. si in rem in prin cipio. ideo si appellatione rei venit tota res ad quid in io re actor dicit ibi q petat totam rem vel partem. ergo se quitur q quando petit rem nõ petit totaz nisi exprimat & sic vñ casus ibi pro ista glo. & pro gl. d. §. si is. secũdo alle go tex. in. l. ex mille in princip. in versi. totum fundum ff.

58 de euic. vbi probatur formaliter q appellatione fudi nõ
a venit totus fundus[a] nisi exp̃matur. ergo. ¶ Tertio ad duco tex. in. d. l. de pupillo. §. qui nunciat qui se recte põ deretur probat contrariũ eius quod dicit Bar. & aliq. di cit enim q si partem fundi nunciat debet demonstrare. sed si totum fundũ nũciat secus. vñ videt ibi casus q to tum fundum nunciat dz de necessitate ergo nõ sufficit ex primere fundum simpliciter. ¶ Quarto adduco textuz d. l. si quis cum totuz vbi idem probatur quicquid dixerit ibi Pet. & adduco vlterius textum istum esse cõtra glo. illam hic petierunt terram eis ostendi. vnde per ostensio nem demonstrat tota terra. qz demonstratio fungitur vice proprij nominis. l. si quis in fundi vocabulo. ff. de le gatis primo. l. fundũ. ff. de rei vendicatione. Nec obstat dicta lex legata vxoris. qz illud relatiuũ q restringit di spositionem. l. stitibuz qui meus erit. ff. de leg. primo. Nã ibi legauit que gratia vxoris parauerat. Sed illa q erãt cõmunia non videntur parata gratia vxoris. ideo nõ ve niunt. & ideo glosa ista videtur verior. ¶ Jtem insuper

59 hic doctores dicunt † q petendo partez videt petere di midiam. l. nomen filiaz. §. portionis verbum. ff. de verbo rum significatione glo. in. l. etiam. ff. de vsufruc. glo. in. l. si is rem. ff. de rei vendicatione. & quod habetur in. c. se cundo de deci. libro sexto. ¶ Tu limita hoc nisi appo neretur verbum aliquas pars. qz tunc importaret minus dimidia singula. est glo. in clementina prima de foro cõ petenti. Facit quod habetur in lege si vnquaz. C. de reuo ca. dona. & in. l. extra mille. §. finali in versi. aliquam par tem. ff. de euictio. ¶ Sed tu considera. qz contrarium te nuit Bartolus in. l. interdum. ff. de heredibus institnen

60 dis † vbi docet cautũ debere esse libellantẽ vt si in libel lo petat duas partes rei vt dicatur peto duas partes de tribus totius rei. qz simpliciter diceret duas partes intel ligeretur de duodecim partibus. vt habetur in dicta. l. in terdum. Et si dicas q ibi loquitur in hereditate que di uiditur in duodecim partes. ipse respõdet. q eodem mo do fundus diuiditur in duodeciz partes vt lege quotiẽs §. si duo. ff. de heredibus instituendis. l. conquestio. C. de lega. ¶ Sed ego adduco contra istud dictum Barto. capitulum indemnitatibus. §. si vero de electio. libro sexto vbi due partes intelliguntur respectu totius & per illum tex. dominus Petr. de ancharano hic reprehendit hãc doctrinam Barto. idem voluit ibi dominus Dominic⁹. Et adduco eunde dominum Petrum in capitulo ex tirpande de prebendis vbi etiam dãnauit doctrinã Bar to. & Adduco eundem dominũ Pe. in. c. cum homines de decimis. & quod voluit ibi dominus Abbas. & addu co Ang. in dicta. l. interdum. §. filiusfami. vbi damnauit doctrinã Bar. & idem voluit Angelus in dicta. l. si in rẽ & etiam voluit idem in. l. etiam. ff. de vsufruc. vbi dicit q iura allegata per Bartol. non faciunt ad propositum q alloquunt in hereditate cui attribuitur similis diuisio in parte duodecima & dicit q cõmunis consuetudo mũdi seruat contrarium eius quod voluit Bartolus. ¶ No

61 ta etiam ex glo. ista † q debet apponi locus vbi res sita
62 est. l. si rem in fine. ff. de rei vendicatiõe †. Sed quomodo certificabitur locus glo. ista dicit q appõi debẽt duo cõ finis. lege forma. ff. de censi. sed tu limita istam glo. nisi il le locus esset ita certus quod non indigeret alia demon stratione. exemplũ poni potest in palatio domini legati vel potestatis vel in ecclesia. tunc enim non est necesse ap ponere confinia. lege prima circa finem. ff. de dote prele gat. lege prima ad finem. ff. actionibus empt. & probat in textu meliori de corpore iuris in. l. cum seruos. § fina. ff. de contrahen. empt. vbi dicit existente certa demõstra tione loci superuacuum est apponere confinia per quem

63 tex. dicit ibi Bartolus se dixisse † q si aliquis accusator de maleficio cõmisso in palatio potestatis q non est ne cesse inserere confinia cum ille locus sit satis demonstra tus. Jtem voluit idem Barto. in. l. libellorz in principio ff. de accusat. & in. l. demonstratio. ff. de condit. & demon stratio. Jdem voluit Cy. in. l. hac consultissima. C. q te sta. facere pos. Et ibi cõmemorat Gandinum in palatio Bononiensi olim iniuste sindicasse quemdam. & cum in sindicatu fuisset accusat⁹ de maleficio cõmisso in illo pa latio. nec fuissent apposita cõfinia ipse opposuit libellum incertum & non tenere. q nihilominus talis oppositio fu it nullius efficacie. quia quod certuz est certificari nõ de bet per dicta iura. & regula cum quis certus. de regulis iuris libro sexto. & hoc ample sm omnes in precallega tis locis. & in. d. l. si in rem. Sed ego allego tex. multum elegantem in. c. olim el primo de restitutio. spoliatorum in versicu. super domo caruentie. vbi est casus formalis vbi petitur domus caruentie & nulla ponuntur confinia & hoc ideo est qz illa domus habebat nomen elegans &

[a] ¶ Totus fun dus add. l. pla ne. §. si. de leg. i. q hoc in ter minis dicit sed credo q intelli gat ista cõclu sio et d'a qñ fũ dus fuerit dũ suo & non aliter vt est tex. in. l. dota. §. i. de fũ. dot. & late spe cu. in ti. de pro ba. §. i. vlic. qñ si paro vbi hoc late.

notorium in loco. ꝛ ꝫ istō reuerendus do. Cardi.ibi q͡a illum tex.ad hoc ibi adduxit. ¶ Sed posset nō imerito opponi de eo quod voluit glo.singu. ꝛ peregri.in.c.si q͡s per.xxx.in ti.si de feu.defun.fuerit contro.que glo.voluit 64 † ꝙ in prescriptione presumit͛ bona fides. ꝛ probat͛ in.c. auditis ō prescri.vbi fuit allegata prescriptio ꝛ nulla facta fuit mentio bone fidei.tamen glo.in.d.c.si quis per. 65 xxx.dicit ꝙ est allegande bona fides. ꝛ clarum est † ꝙ presumptio iuris dicit͛ ꝓbatio manifesta ꝛ liquida vt dicit glo.in.l.si tutor.C.de pericu.tuto. ꝛ tex.in.l.i.C.de testa.mili.ergo quod certū ꝛ manifestum est debet nihilominus allegari ꝛ per illā glosam ita inducendo videtur confundi doctrina tantoꝝ patrum. ¶ Et adduci posset glo.in cle.appellanti de appel.que reputat͛ singula.dicit enim ꝙ notorium licet excuset ab onere ꝓbandi. non tā excusat ab onere allegandi. ꝛ faciat etiam text. in.d.l. si in rem inq̄rum vtitur verbo ꝺbebit vnde videt͛ apponere formā ergo sequit͛ ꝙ ab illa forma non erit recedēduꝫ licet res sit manifesta ꝛ notoria.tene menti ista cōtra cōmunem doctrinā. ¶ Et posito ꝙ cōmunis opin.vera sit 66 nihilominus eam limito † nisi statutū requireret pro forma talem expressionē. q͛ tunc licet res sit notoria ꝛ manifesta nihilominꝰ debet exprimi siue i libello siue i instrumento ꝛ adduco illud qꝺ Bald.nostro venit in ore in.l. 67 prima.ff.de liber. ꝛ posthu.† Statuto inquit cauetur ꝙ notarius debet apponere nomina cōtrahentiū ꝛ patris ꝛ aui alias non valeat instrumentū ꝛ notarius apponit nomen insigne vel ellegans.vt in gallo presso.vel q͛ posuit nomen patris vel aui videt͛ ꝙ valeat ex quo habemꝰ certitudinem persone non curamus de modo vt ibi. Itē q͛ istud nomen notorium ꝛ notoria nō indigent demonstratione.l.empto.ff.de acti.empti. ¶ Itē q͛ frustra adijceretur. ꝛ de superfluis non curat͛.l.ampliorē.§.in refutatorijs.C.de appe.nihilominus contrariū decidit quia ista verba sunt formalia.q͛ vltra procedit irritādo ergo 68 sunt de solemnitate ꝛ non de mera ꝓbatione † q͛ vbi est tradita forma non possumus a tali forma recedere. vnꝺ plus attendit͛ forma q̄ʒ ratio legis.vnde si actiōe formule non essent sublate nihil de eis esset mutatū.l.i. ꝛ.ij.C.ꝺ formulis.l.omniū.C.de testa.secus si statutū nō procederet irritando q͛ tunc non esset de forma.sed de mera probatione.ideo formam non possumus minuere.l.cōstitutionibus.ff.ad municip.ludo.tamen roma.in.d.l.hac cōsultissima.C.qui testa.facere pos.refert Ang. tenere contrarium ꝛ non bene stante prefato statuto. Sed certe ange.in lectura mea ponit questionē sed non loquit͛ in statuto apponente formā quinimo plus mihi videret͛ dicendum ꝙ posito ꝙ statutū nō ꝓcederet vlterius irritando nihilominus videret͛ apponere formā. ꝛ adduco quod voluit Bar.in.l.diē ꝓferre.§.stari.ff.de arbit. ꝛ adduco qꝺ voluit bal.super Inno.in litera testeo. ꝛ que ego dixi in.c.cū dilecta de rescrip.vbi oino vide ꝛ adde vnū ꝙ 69 in hac mā est nota dignum †. Ego agebam rei vendicatione contra te.quia possides fundū meū ego nescio cōfines q͛ sunt mutati. an tu reus cōpellaris ostendere mihi confines glo.de cn.in.l.cogi.C.de peti.hered.dicit ꝙ sic refert Ang.in.d.l.si i reꝫ quod dictum dicit esse veruꝫ si facto tuo mutati sunt confines.ponit exemplū tu possides fundum meum contiguū fundo tuo tu terminos extraxisti vt de duobus faceret͛ vnum ego nescio longitudinem fundi mei propter extorsionem terminoꝝ de quibꝰ non habeo memoriā.l.q petitorio.ff.de rei vendicatione alias secus q͛ non debet actor ex domo rei ꝓbatiōes requirere.l.nimis graue.C.de testi.ita dicit ange.iusse qꝺ nem de facto ipe suo in.d.l.si i rem. ¶ Cōtra pdicta op ponit eadem glo.de.l.que de tota.§.incerte.ff.de rei ven 70 dicatione. ꝛ in.l.si omnes.ff.cōmuni diuidū.† vbi ꝓcedit libellus incertus.rndit gl.ꝙ est speciale circa detalcationem legatorum respectu legis falcidie.loquunt enim illa iura quādo legatarius agit ad legatū in quo est locꝰ fal

cidie.quo casu propter incertitudinē cogitur petere partem incertam.ignorat enim an quarta an quita pars sit detrahenda actione falcidie. Nam si hereditas valet tercenta. ꝛ legantur tercenta.tunc debet detrahi quarta pars de quolibet legato ratione falcidie. Si vero essent legata.ccl.tunc non fiet tota detractio.sed tm̄ fiet de quinquaginta. ꝛ sic cum incertitudo causetur ex facto aduersarij vel aliunde excusat͛ agens petēdo incertū ita voluit hic Inno. ꝛ idem voluit in.c.cōstitutus.de in integr.resti. ꝛ 71 hic hosti. ꝛ sic dant regulam † ꝙ vbi actor est certus nō potest sibi imputari incertitudo.sed iputabitur reo q illū certificare non vult.l.i.§.si.ff.si pars hered.peta.l.i.§.ꝙ autem. Nec est mirū secundum Inno.si ex cā recipitur libellus generalis cum snia generalis lata q̄nq͛ teneat tā debet esse clarior q̄ʒ libellus insti.de acti.§.curare. ꝛ ideo sufficit petere fructus ex tali fundo sine alia expressione ꝛ si non extant peti extimatio.sed in sententia debet exprimi quātitas alias non valet secundum eū.ponit exēpluꝫ si iudex in sententia dixerit cōdemno te ad expensas factas in lite. ꝛ ad res que tibi obuenerint a tali nisi in actis constaret de certa quātitate.l.ait pretor.§.nec si.ff.de 72 re iudi.l.ij. ꝛ.iij.C.de sen.que sine cer.quā.† ꝛ sic ex dicto a Inno.collige admitti libellum generale ꝛ incertūꝰ non solum si illa incertitudo habeat originem ex facto rei sꝫ ēt quomodocūq͛ accidat incertitudo talis. Et cum hac regula transit hic domi.Anto.domi.Cardina.do. abb. ꝛ alij.Sed glo.in.l.ꝙ in heredem.§.eligere.ff.de tributoria vbi est glo.magistra ꝛ ordinaria in hac mā adducit tritum antiquitate prouerbiū. Tale mōtone tale bo chone. ꝛ subdit ꝙ tunc pōt procedere libelli incertitudo q̄n incertitudo causatur ex facto rei.sed si non causat͛ ex facto rei.tunc secus ꝛ in hoc glo.illa videtur dicere contra regulam Inno.hic sed do.meus Jo.de imo.hic nititur reducere eos ad concordiā hoc modo vꝫ ꝙ aut incertitudo causat͛ solum ꝓpter factum alienū in quo consueuit esse ꝓbabilis ignorantia.l.fi.ff.pro suo.c.ab excōicato de rescripi. ꝛ tunc talis incertitudo inficit ꝛ ita procedat glo.in.d.l.ꝙ in heredē.§.eligere.q̄nq͛ est realis incertitudo ꝙ facta diligenti inquisitione non pōt certificari ꝛ tunc procedat doctrina data hic per Innoc. ꝛ allegat quod hr̄ in.l.que de tota.§.incertꝰ.ff.ꝺ rei vendicatione ꝛ ita conuenit super hac discordia domi.meus. ¶ Sed Bar.in.d.l.i.in.§.i.ff.quoꝝ lega.firmat illū tex. hoc mō 73 † q̄n incertitudo cāt͛ ex facto rei libellus incertus admitti͛.sed tu pōdera q͛ subtiliter pōderet͛ text.in.l.i.§ q aūt.ff.quoꝝ lega.in ver.incertū est. ꝓbat͛ doctrina Inno. ꝛ q͛ virtus leg.stat in inducēdo legem.l.nō solū.§.q pūni pilū.ff.de excu.tu.iō induco illā legem hoc mō dicit.n. ibi incertū est cui actio cōpetat licet eni ille tex. pōat exēplum in actione cuius declaratio pēdeat ex facto rei nihilominus ratio illius tex.est generalis fundās se q̄n in- 74 certū est quo casu arguo sic. Formaliter † vbicūq͛ ratio legis generalior est dicto ꝛ dispositio legis. tunc dictū ꝛ dispositū legis extendit͛ ad amplitudinē legis singul.est glo.in cle.i.de elec.tex.est in.l.pater filiū.§.fundū.ff.ꝺ lega.ij.l.cū pater.§.dulcissimis.ff.ꝺ leg.ij.lꝫ ergo ille tex. loquat͛ q̄n incertitudo cōtingit ex facto rei nihilominus rō legis est q̄n cōtingit aliunde ꝛ sic lꝫ per illū text. quo ad dictū nō ꝓbetur dictū Inno.nihilominꝰ ꝓbat͛ quo ad rōnem illius tex. ꝛ in hoc ille tex.est nouissimus ꝛ ꝓbat doctrinā Inno.nec cū sua honorificentia recte loquuta est glo.in.d.l.ꝙ in herede.§.eligere.ff.ꝺ tributoria. ꝛ iō si illa incertitudo stat in ptāte libellantis iputabitur sibi si non ꝓducat certū libellū.q͛ ꝑ eo deficit. ꝛ adduco tex. q forsasse adducet te in admiratiōe in cle.cāꝫ de elec.vbi 75 dicitur † ꝙ appellatio facta ad curiam est intimanda appellato ꝙ si ipse impedit ne intimatio perueniat ad eum habetur pro intimato ꝛ ibi glo. allegat concordātias.ita dicamus in casu isto q͛ si libellans potuit certificari ꝛ non fecit imputabitur sibi q͛ libellus erit incertꝰ.

ꝛ adduco

¶ Incertum aūt libellus icertus admitti debeat vide no.per io.ꝺ por.in l.stipulanonū q̄dā ꝛ in.l.vbi aūt.§.q illud ꝛibi.d. elec. ꝛ in.l.inter stipulantes §.i.ꝺ vbo.obli. ꝛ in ꝓsi.cxxxi. in.ij.pte ꝛ pa. de cast.in ꝓsili. cxvi. ꝛ lanfrā. in.c.q̄n ꝫ ver. sen.ꝺ ꝓba.vbi ois latissime.

& adduco tex. qui fortasse adducet te in admiratione in cle. cũ3 de elec. vbi dicitur † q appellatio facta ad curiã est intimanda appellato q si ipse impedit ne intimacio perueniat ad eũ3 hẽ pro intimato & ibi glo. allegat cõcordantias ita dicamus in casu isto. q3 si libellãs potuit certificari & non fecit. imputabit sibi. q3 libellus erit incert9 & adduco elegantẽ doctrinã bart. in. l. vbi aũt nõ appet §. qui illud. ff. de verb. ob. vbi dicit † q si declaratio incertitudinis si est in potestate eius admitti libell9 incertus secus si est in potestate eius. & ita põt intelligi & restrigi istud dictum Inno. hic & ex hoc reprehendit doctrina Cyn. in. l. gallus. §. si eius. ff. de libe. & post. vbi dicit con cepi libellũ contra emphiteotã q cessauit soluere debitũ canonem per trienniũ vel alienauit rem emphiteoticam & oppõit emphiteota q libellus est incertus q3 alternatiuus. ideo nõ pcedit q recte opponit q3 in tali libello ẽ ambiguitas facti non debet agens ambigue factũ narrare. sed certum & clarũ narrare reo. l. item pomponius §. fi. l. si rem. ff. de rei vendi. Ita sapienter dixit Bald. cõtra Cynũ in. d. l. gallus. §. si eius. & per hãc distinctionẽ clare poteris intelligere illud qđ voluit Bart. & alij in. l. i. ff. de acti. empti. & in. l. si cũ exceptione. §. hec aũt actio. ff. q me. cã. & in. l. mileo §. decẽ. ff. de reg. iur. & qđ habet in. c. cum dilectus. & in. c. cum pro cã de empt. & ven. & in. l. ij C. de rescin. ven. & qđ voluit Inno. do. anto. & alij in c. constitutus de in integ. resti. & i. c. raynald9 de test. & do. Card. & iõ dixit pet. de ancha. in. c. cum cõtingat de offi. dele. q si in libello dico sententiam nullam vel iniustã procedit libellus. q3 sum incertus facto iudicio a cuius snia appellat & ita intelligatur qđ voluit idẽ do. pe. in. c. ex parte. b. de foro cõpet. recitat doctrinã Cy. & Bal. in d. l. gall9. §. si eius. & qđ voluit do. ant. in. c. si duo simil' de offi. deleg. vbi dixit † q admitti libellus alternatiuus* si dico ago 9 ticium. vel mariũ si bino nomine vocetur & ita intelligat qđ voluit do. anto. in. c. ex parte de rescrip. glo. in. c. pia de excep. li. vi. & Inn. & ibi Jo. de imo. post alios in. c. ex litteris de pigno. & idem dicunt ibi si sum libellarũ alternatiue concludendo in qualiber parte alternatiue facit. c. tertio loco de proba. vbi alternatiue fuit libellatum sigillum clandestinũ vel furtiuũ. & idez i. c. pcedenti vbi dicit habetis libellũ venditionis vel postulationis vel reclamationis & in. c. l3 cam de pba. in versic. turbatiua vel inquietatiua. q3 cõcludit in qualibet parte alternatiue & facit. c. si. de iudi. an dñi. possedit vel quasi vide ibi do. car. ℭ Et adde vnũ q est memoria dignũ † q admitti rescriptum alternatiuũ. sing. est tex. in. l. si pupillor. §. si pretor. ff. de rebus cor. vide ibi Nicola. de neapo. ℭ Et adde vnũ pro cõplemẽto hui9 passus † q vbicunq3 agens pp istã incertitudinẽ cõplectit duas actiones alternatiue in libello debet prestari q erit contẽtus q in vna fiat 9demnatio ita pbatur in. d. l. i. §. q aũt in ver. testari. ff. quor legator. & ista adde ad eos qui scripserunt in. d. l. q in herede. §. eligere. ff. de tributoria. Si quid boni dictũ est afferamus humiliter gloriam deo. si aũt male attribuat miserie & peccatis nostris. ℭ S3 vnũ est seculis oibus cõmemorandũ. nã & Ange. doctor profecto nõ insuauis recensuit se simul cum excellentib9 maximis viris consuluisse. ℭ † Statuto municipij apud perusinum sancitũ erat. vt pp pringentiã noui casus possent officiales ad hoc constitu exercere munificentiã & liberalitatẽ de bonis cõmunis perusij. Accidit christianissimũ regem francor legatos suos perusiũ destinasse. Extitit dubiũ nõ mediocre. an nouus accidisset casus stante statuto antedicto. vt locus esset muneribus largiẽdis refert cõsultũ fuisse nouũ 9tigisse casum l3 n. orator tũc qđ aduentus nõ sit qđ noui attamẽ nouus casus esse dr tam maximi ac serenissimi regis oratores perusiũ aduenisse. ita refert in. l. i. in pñ. ff. de fer. per glo. ad hoc elleganter ibi. idẽ dixit in rub. ff. de no. oper. nũ. & in. l. si negocia. ff. de nego. gest. facit qđ dixit bal. in. l. fistulas. §. frumenta. ff. de cõtrahen. emp. & do. Car. in. c. fraternitatibus de testi. & do. ab. in. c. nouũ genus de decimis. & qđ hr in. c. cognoscentes de consti. ita & vidistis & audistis me allegantem audiuis tertius Cũ magnificus & excelsus do. Guil. cusinoti eques fortissim9 in vtraq3 cẽsura doctor maxim9 ac optimus montis pesulani gubernator splendissim9 ac christianissimi & serenissimi dñi do. ludo. regis francorũ orator sapientissimus scholas intrare nostras pro ingẽti sua humanitate dignatus est q & auditorium nostrum dum legeremus adornauit hõestauit quoq3 & incredibili more sua generosa presentia splẽdescere mirũ imodũ effecit. Miranda nos mentior nouitas & seculis oibus inaudita. vt orator tam altissimi tam supremi tã christianissimi Regis q regũ oium quos legim9 aut audiuim9 aut vidimus splendor est decus & gla. & vt bal. supremi doctoris vtar verbis in lege imperialis. §. fina. de phi. feu. alie. per fede. corporale est orbe decus hanc fidẽ censure pontificie honorauerit pro sapientia sua prestantissima vtinam extarent his nostris temporibus de schola scẽuole pompony. aut Vlpiani auditores q suauitate dicendi & elegantia scribendi magnitudinẽ suã amplissimis laudibus ad celum vsq3 extollerent. preclare namq3 scribit apud sapiẽtie fontẽ i paradoxis. c. xxv. † sicut frigus niuis die messis ita legatus fidelis ei qui misit eum qñ animũ illius requiescere facit & ex glorioso Hieronymo transtulit Gratianus in. c. esto subiectus. lxxxv. di. Et si gloria patris sit filius sapiens nõ minus pncipis gloria est orator eius litteratissimus discretus & prudẽs. Et q3 nec talis nec tãto paruulũ istũ auditoriũ nostrũ dignat honor. altissimo principi deo honor oium liberalissimo largitori vberes gratias seruitus mea humiliter refert. ℭ Et in q̃stium superius dixi q non erat satisfactum nisi nomẽ loci esset notoriũ. vt puta pallatiũ dñi legati si nõ apponerent cõfinia. adduco bal. in. l. optimã. C. de 9hẽ. sti. vbi cõmemorat se vidisse in cõtingentia facti dubitari † vtr sufficiat dicere actũ in tali ciuitate. & ille tex. facit q sic dũ dicit absens a ciuitate & non dicit a tali loco ciuitatis. & aliud est dicere absens a ciuitate & aliud dicere actuz in ciuitate. Nam eo ipso q quis est absens a ciuitate videt absens a qualibet parte ciuitatis & ideo dicit q nõ sufficit dicere ciuitatem nisi apponat locus. & quod dicit q cauti notary apponũt locum & confinia puta actũ i platea ciuitatis perusij iuxta domũ Titij & Sei de quo i. c. abbate sane de re iudica. lib. vi. & in dicta sexti libri. & sic Bal. vr sentire † q platea dz cõfinari[b] & sic non sufficit dicere actũ in platea nisi apponant cõfinia & p 9ñs bal. vr sentire illud quod superius ego dixi nisi dicas q bal. loquit eo casu quo apponunt cõfinia respectu actus gesti. q3 platea hz multa capita iõ vt sciatur in quo capite actus fuit gestus debent apponi 9finia. ℭ Itẽ ad illud quod dicit Inno. qualiter debent peti fructus vide bar. in. l. ex diuerso. §. i. ff. de rei vendi. † Naz respectu fructuũ perceptor dz exprimi certa q̃titas nisi veniat ex nã actuum vt interdicto. vñ vi. vt no. Inno. in. c. tanta de exces. plat. vbi vide qñ snia vel libellus possit esse gñalis. dicit tamẽ Inno. posset pcedere qñ actor vniuersalr ignorabat q̃titatẽ fructuũ perceptor. tunc eni per supradicta sufficit sic gnaliter petere. sed postea in pcessu dz pbare certã quãtitatẽ. aliás nõ posset certa sequi snia facit ad hoc qđ nota. in. c. ex litteris de iureiur. & qđ no. Cyn. in. l. cũ te. C. si quis alteri vel sibi. & qđ no. in. c. grauis de resti. spo. in. c. ij. de ordi. cogni. & in. c. certificari de sepul. Bar. tñ in. l. i. ff. de eden. limitat nisi fructus veniãt accessorie ad rem q3 tũc sufficit petere rẽ cũ fructib9 vt sentit Inn. in. c. tanta de excessibus platoz & facit qđ voluit bar. in. d. l. ex diuerso. §. primo. vbi dicit † q si fructus sũt percepti añ lit. cõtest. dz declarare q̃titatem fructuũ vt. l. si rem. ff. de rei vendi. l. in actiõe. ff. de fur. & ita dic formasse libellũ rõ. stan ti. de offi. iudi. quo petunt fructus de quo vide ibi per bar. sed quo ad sniam latam super r. pen. dic vt nota. in. c. i. de sc

Marginal numbers: 75 (cle. cũ3), 76 (§. qui illud), 77 (Cyn.), 78 (dele.), 79 (offi. deleg.), 80 († q admitti rescriptum), 81 (neapo.), 82 (ximis viris), 83 (apud sapiẽtie), 84 (cõmemorat), 85 (Bal. vr sentire), 86 (in. l. ex diuerso), 87 (primo. vbi dicit).

a ℭ Libell9 alternatiuus an & qñ solus libellus pcedat vide p Jaso. de may. in §. sed iste nu. xx. cã. xxi. & in §. actionũ nu. xc. & no. cũ. inst. de actio. & vide fel. in. c. cũ contingat in. fi. de of. deleg. vbi totam mãm aggregat.

b ℭ Confinare. de platee cõfinib9 & termino vide multa pulchra p bar to. l. i. q. ff. d. fi. vbi ct. d. alex. de imo. que vide in. l. i. in. §. l. ff. si quis ius dicen. nõ obtẽp. & vide ang. are. in trac. malefi. versa. in platea cõis vbi de hoc multa colligere.

questra.pos. τ fructu.l.terminato.C.de fruc. τ lit.expen.
88 ¶ Deinde glo.ista querit † nunquid sicut tenet exprime re rem quã perdit. ita teneat exprimere cãm petẽdi τ rñdet φ non satis enĩ videt expressa cã eo ipso φ pponitur rei vendicatio cã enim nõ est in rei vendicatiõe nisi ipsũz dñium vnde satis est φ dicat rem ad eũ spectare iure domini vel quasi τ ideo pprium libelli erit φ quis narret se dñm τ dicat aduersarium possidere talem rez iniuste quare petit se pnunciari vel declarari se dñm vel dictã rem spectare ad se iure dñi τ ipsum reum condemnari ad
89 restitutionẽ rei τ cogi τ cõpelli † qr pprie in actione reali sñia dz ferri declaratoria.l.ex diuerso.ff.de rei vendicatio.l.sicuti.§.si queratur.ff.si seruit.vendi.tñ qñ qs petit alium codẽnari ad restitutionẽ rei lz nõ petat declarari se dñm nihilominus videt tacite petere declarari se dñm argo.l.illud.ff.de acqr.heredi.iõ sustinet talis libellus facit qõ no.glo. τ Bar.in.d.l.ex diuerso τ in.d.l.i.ff.de edẽ.psuetudo tñ se hz φ agens narrat rem spectare ad se iure dñi vel quasi τ sic petit pnunciari in qua ỏ cõsuetudine talis libellus lz sit alternatiuus admittit ƀ sentit glo.ista τ clarius.insti.de actio.§.alie. τ glo.in.c.Abbate sane de re iudi.li.vi.Et adduco ego ad pdicta ele-
90 gantem tex.in.c.dñas de testi.spo.† vbi mulier petijt virũ separari a se qr erat sibi cõiunctus sanguine in gradu phibito.nec petijt expresse declarari prius φ est sibi cõiunctus sanguine nihilominus tenuit libellus. qr tacite petere videt illud declarari per prius τ hoc colligit do.anto.ibi τ adduco.c.cũ venerabilis de excep. τ ibi do.ant. τ adduco.c.cu bertoldus de re iudi. τ.c.inter dilectos ỏ de fi.instru. τ ibi do.Car. τ adduco qõ voluit do.anto.
91 τ ibi dixi in.c.examinata.ẽ.de iudi.† τ est sciendũ φ iaz in actione reali q̃z in actione personali duplex est cã vna ppinqua τ alia remota. ¶ In actione reali cã ppinqua est qr sum dñs vel vendita τ tradita re τ sic de similib⁹. ¶ In personali vero actione cã propinqua est qr tu es mihi obligatus.cã remota ẽ qr tibi mutuaui vel pmisisti
92 vel qr vendidi rem τ tradidi τ sic de alijs †.Sed querit que cã sit exprimenda cõiter tenet φ in reali est necesse exprimere cãm ppinquã qr sum dñs.nec est necesse dicere ex qua cã nõ enĩ possum esse dñs nisi ex vna cã.vt in.c.inter dilectos de fide instru.l.an eadẽ.§.actiones.ff.de exceptio. rei iudi.hoc voluit Inno.in.c.conquerente de off. ordin. τ satis patet in hoc capitulo τ vtile est ipsi reo ne cã exprimatur qr si succũbit actor obstat postea sibi exceptio rei iudicate cum totum ius suum videt in iudicium deduxisse. vt.d.l.an eadẽ.§.actiones τ expressius pbatur in.d.c.abbate de re iudi.lib.vi.Alio tñ casu est sibi vtile vt exprimat qr facilius poterit deliberare.Sed certe latis debet scire, an res sit sua an nõ.argu.l.cum querebatur C.vñ vi.c.ab excõicato de rescrip.l.fina.ff.pro suo τ hoc verũ vt non teneat cam remotã exprimere nisi ius cõmune resistat agenti.vt qr vendidisset liberum hominem tunc enim dz exprimere cãm vt qr est mihi filius vel vxor τ sic de similibus in.l.i.ff.de rei vendi.voluit Inno.in.d.c.cõquerente. ¶ In personali vero actione non dz quis exprimere cãm ppinquam τ hoc iõ qr ex cã ppinqua ñ posset reus deliberare vt.J.c.proximo. Nam si dico pero a te.x.qr es mihi obligatus cum multe sint τ esse possint obligationis cause no posset reus deliberare.d.l.an eadem.§.actiones τ iõ necesse est exprimere cãm remotam vt puta qr tibi mutuaui.vel mihi pmisisti τ similia vt.J.c.proximo. τ ibi per Inno. τ per eundẽ in.d.c.cõquerente simile dicimus φ lz alias non teneat reus respondere tñ si respondet valet iudiciũ.l.fi.C.de anna.excep. voluit
93 Inno.J.c.proximo. ¶ †Querit et glo.circa istam partẽ an succũbens in rei vendicatione possit interim agere in noua cã non obstãte exceptione rei iudicate τ rñdet di-
94 stinguendo. ¶ Et insigniter dicunt hic scribentes † φ si peto a te.x.qr fuisti mihi ad illa obligatus ex cã mutui. videt φ talis libellus non pcedat qr verba presentis tẽporis expresse videntur iportare abnegationẽ de presenti.vt est tex.cum glo.in.l.certum.§.si fundũ.ff.de confes. τ ideo nõ pcedit talis libellus τ hec doctrina tradita ẽ a Cy.in.l.edita actio.C.de eden. τ eandem sequutus ẽ Bar.in.d.l.certum.§.si fundum τ eam sequutus ẽ Bal. in.d.l.edita actio. ¶ Sed contrarium tenuit Specu.in simili in ti.de actio. τ petit.§.sequitur ver.cũ sic dico. vbi voluit φ si peto talem rem quã dico ad me pertinuisse iure domini φ talis libellus procedit per.l.siue possidetis .C.de pbationibus qr ad quez olim ptinuit presumitur etiã hodie pertinere nisi aliud appareat τ sufficit libellũ cõcludere presumptiue. τ hoc sequit timorate cõscie do-
95 cto.do.anto.hic † qr verba libelli indubio debent intelligi pro libellante.l. si quis intentione ambigua.ff. de iudi. τ presertim in casu huius.c.in quo apparet eius intẽtionem esse nõ abnegare aliquid de presenti.cũ petat reum cõdemnari. ¶ Nec ob.d.l.certũ.§.si fundũ.qr ibi verba non pferebant in libello.sed pferebant a confitente quo casu verba nõ debent iportare vltra motum significatum τ presertim cum verba debeant potius intelligi sm intentionẽ proferentis vt.d.l.si quis intentiõe. τ hãc partem putat de iure veriorẽ.hic do.meus Joã.de imol. qr in hoc merito est relator.Ego allego tex.multũ elegãtem in.l.si in rem.in ver.vestimenta nostra dari vel cẽ op-
96 portere.ff.de rei vendi.vbi pbatur formaliter † φ ille q actione reali agit debet in libello deducere se eẽ dñm rei de presenti τ qui agit actione personali debet dicere sibi teneri de presenti τ eodem mõ iudex dz declarare de pñti illum eẽ dñm τ de presenti rem esse actoris τ i personali rem sibi tradi vel dari oportere. τ allego.l.ex diuerso .§.i.eo.ti. τ.l.loci corpus.§.cõpetit.ff.si seruitus vendicetur. τ.l.qui aliena.§.fi.ff.de nego. gest. τ eodẽ mõ pbationes inducte sup dñio debẽt cõcludere ỏ pñti super do-
97 minio.vnde per ista iura nõ tz talis libellus † peto hãc rem que fuit mea vel alicuiorũ meorum. Et eodẽ mõ non cõcludit in presenti pbatio facta de pterito.nec sñia
98 lata opitulatur agenti.ratio est † qr iclusio preteriti temporis est exclusio presentis tpis.d.l.certum.§.si fundũ. τ ad dcm spe. τ glo. τ do.anto. τ sequatiũ responde qr cũ dicatur φ ille qui fuit olim dñs presumitur hodie dñs qr illud est verum nisi per cõtrariã presumptionẽ tollat prima presumptio. qr in presumptionibus est dare gradum.l.diuus.ff.de in integr.resti. Nam hic tollit prima presumptio per contraria assertionẽ factam ỏ preterito tempus enim qõ hz in se inclusam tacitã abnegationẽ psentis temporis tollit illã primã presumptionem. τ cũ dicitur φ interpretatio fit pro libellante.vt in.d.l. si quis intentione τ per glo.magistrã in.c.cum ad sedẽ de resti. spo.qr rñdendo illud pcedit vbi est res dubia tunc.n.est opus interpretatione.Sz qñ res clara est. qr cõmemoratio temporis preteriti ẽ abnegatio tpis pñti ñ est op⁹ interpretatione.l.ij.C.de legi.c.cũ cõtingat de rescript.l.ille aut ille.§.cum in verbis. τ.l.non aliter.ff.de lega.iij. τ hanc partẽ damnãt dicti.glo. τ Spe.tenuit Angel.in.d.l. si rem. ¶ Sed tu pondera qr non erit apponere os supercelum dicere φ Cy.bar.ang. τ sequaces vago ducant errore.qr doctrina eorũ cõfunditur per tex.ad hoc accõmodatũ.in.c.preterea el.ij.de transac.vbi probatur φ pcedit ista petitio † peto talem fundum qui olim fuit me-
99 um τ idem si dico.confiteor istum fundum olĩz fuisse tuum qr ex hoc venio cõdemnandus τ sic colligitur ibi φ qui olim fuit dominus vel qui fuit olim superior hodie presumit dñs vel superior nisi probetur liberatio. Nam ibi fratres confitebant de preterito se olim fuisse subiectos τ tamen sententia fertur contra eos de presenti. qr hodie psumuntur subditi τ asserenti enim liberationem incumbit onus probandi τ per consequens talium est dicere φ assertio de preterito est tacita abnegatio de presenti. τ iudicio meo ille tex.est melior ỏ corpore iuris apponens securi ad arborem contra Cy.Bar. τ sequaces.

¶ Et adduco

¶ Et adduco vlterius.c.cum venerabilis de excep.vbi
si procurator capituli fuisset confessus olim dominiũ illi
100 us ecclesie pertinere ad epm debuisset cõdemnari † ⁊ sic
confessio dñij de preterito est efficax ad ꝓbationẽ dñij de
pñti. Ita colligit ex illo tex.ibi Pe.de ancha.⁊ remittit
ad no.in.d.l.certũ.§.si fundum ⁊ ad dcã in.d.l.edita ac
tio.⁊ ad.d.c.pterea. ¶ Et si quispiam mihi dixerit ami
ce Bal.in repeti.d.c.edita in.xxiiij.colũ.respondet ad di
ctum capl'um preterea dicit enĩz ꝙ verba facti debent eẽ
de preterito secundum verba obligationis ⁊ dictũ de pñ
ti.⁊ hoc qñ verba proferunt super re separabili a perso
sicut est dictum. Item ⁊ obligatio que potest separarĩ
idest funditus extingui per solutionẽ ⁊ alios modos.se
cus si sumus in iure inseparabili.vt si ago petitione he
101 reditatis.qꝛ sum heres martini. † Nam veritas in p
terito infert necessario in presenti.ff.ð mino.l.ꝙ si sane
§.sed ꝙ papinianus ideo libellus cõcludit. Sed ego di
co salua honorificentia bal.sua rñsio cõfundit per.d.c.
preterea.in vbi lz sim' i iure inseparabili a persõa tamẽ
non presumit separatum a persona nisi ꝓbetur vt est ibi
102 casus formalis. † qꝛ ꝙ olim fuit presumitur hodie esse
⁊ allego in argu.qð hr in.l.sancimus.C.de testa.⁊ in.l.
precipimus.C.de appel. Et adduco qð voluit idẽ Bal.
103 in.d.c.pterea vbi colligit † ꝙ qui cõfitetur olim se fuisse
subiectum ꝙ videt asserere ꝙ hodie est subiectus si non
ꝓbetur contrarium ⁊ est rõ inquit.qꝛ esse subiectũ est le
gis constitutio. ¶ Item est ius habens cãm successiuaz
104 † vnde si confiteor per verba preteriti plusqꝫ perfecti vz
quõdam fuisse dñm talis rei talis confessio de preterito
preiudicat in pñti lz quidam dicant ꝙ ista confessio de p
terito facta per abnegationẽ ð presenti non noceat.alle
gat no.per Cy.in.d.l.edita ꝙ dicit esse verum in possel
sione secus in dominio allegat.d.l.siue possidetis.C.de
ꝓbat.concedit tamen ꝙ super ista cõtradictiõe oz de ne
cessitate dari terminus ad ꝓbanduz.ad hoc allegat gl.
in.d.l.certum.§.si fundum quã glo.dicit esse meliorez q̃
reperiatur in iure ciuili. Ang.tñ in.d.l.certum.§.si fun
dum.sequit opi.Cy.⁊ Bar.⁊ respondet ad illum tex.ꝙ
ibi non negat se hodie subesse nisi respectu transactiõis
Sed pro certo ista responsio do.Cardina.non admittit
qꝛ tex.euidenter ibi dixit ꝙ qui olim habuit dñium.pre
sumitur etiam hodie habere.⁊ hanc partem sequit do.
Anto.in.d.c.preterea dicens ꝙ confessio in preteritũ in
fert in presenti.quid tñ teneat hic Pet.de ancha.nõ po
tui videre.qꝛ in lectura mea deficit istud.c. ¶ Sed An
105 ge.in.d.l.edita sequit dictum Cy. † ꝙ si in articulis est ð
ductum dñium de preterito ⁊ in libello est deductuz dñi
um de presenti.tunc bene resultat presumptio ꝙ hodie
sit dñs.⁊ sic probato illo dominio de preterito bene ꝓsu
mitur dominiũ presens ex quo est allegatũ in libello di
cit tamẽ ꝙ in simili fuit iudicatũ contrariũ in curia Ro
ma. ¶ Ego adduco pro hoc dicto ange.glo.valde sin.
in.c.si quis per.xxx.in tit.si de feu.fue.controuer.in vsib.
feu.que dicit ꝙ in prescriptiõe ꝓsumitur bona fides si al
legetur alias non. Ita videtur in proposito si probet do
minium de preterito ⁊ alleget dominiuz de pñti sufficit
vt presumat dñium de presenti ⁊ pro certo admiror ve
hementer ꝙ Ange.nõ allegauerit Bar.in.l.celsus.ff.de
106 vsucap.vbi dixit † ꝙ si ego ꝓbo initium possessionis ⁊ al
lego possessionẽ de presenti ꝙ sufficiat qꝛ qui olim posse
dit ꝓsumitur possidere hodie vt in.d.l.siue possidetis.C.
de proba. Et adduco qð voluit do.abb.in.c. accedẽtib'
de priuile.vbi refert ⁊ sequit dcm̃ Bar.in.d.l. celsus.qꝫ
ad ista respondeo ⁊ ostendo ad oculum eos male loqui
107 † vbicunqꝫ notorium resultat facto iuris non est allegã
dum qꝛ iam presumit.iste est tex.singu.⁊ solitarius in.c.
raynutius de testa.cõiũcta eleganti doctrina Inno.ibi se
cus si notorium resultaret facto hominis.qꝛ tunc debet
allegari.vt est glo.que reputat singu.cõiter in cle.appel
lanti de appel.⁊ est tex.in.l.si adulteriũ cũ incestu.§.idẽ

possioni versi.allegetur.ff.de adulte.facit qð voluit do.
Abbas in.c.afferte de presump.sed ille qui possedit oliz
vel habuit dominiũ olim ꝙ hodie presumatur possidere
⁊ ꝙ hodie presumat habere dñium est notoriũ resultãs
facto iuris vt est tex.in.l.siue possidetis preall'.ergo som
nium est dicere quod sit necesse illud allegare ⁊ per ꝓño
somniauit semp Ang.⁊ Bart.⁊ sequaces.deferendo tñ
reuerentie eorum.nec glo.in.d.c.si quis per.xxx.dicit ve
rum ex eo qꝛ cõfunditur per.c.audiuis.⁊.c.cum olim de
prescrip.vbi fuit allegatum prescriptio ⁊ nulla mẽtio fu
it habita de bona fide.⁊ ratio est qꝛ iure bona fides pre
a sumitur ᵃ vt voluit glo.in.c.si.de prescrip.⁊ iõ nõ requirit
allegatio ⁊ adduco Re.do.car.hic tenentẽ cõtra Cy.⁊
Bart.⁊ dicit ꝙ qui olim fuit dominus.hodie presumit
dominus nisi aliud appareat.⁊ ad hoc allegat.d.l.siue
possidetis.⁊ glo.in.c.cum ad sedem de restitu.spoliato.
in glo.sed nunqd ita hic dixit in octaua questio. ¶ Et i
ꝗstum contra istã conclusionem allegaui superius.d.l.si
in rem.ego respõdeo ꝙ licet tex.ibi dicat nostra vestimẽ
ta satis dicuntur nostra presumptiue dicendo ꝙ oliz fue
runt nostre.qꝛ presumit ꝙ hodie sint nostra non habetis
alibi istum passum ita luculenter expressuz deo supremo
sit gloria sempiterna. ¶ Querit etiaz glo.ista circa istã
108 partem. † an succumbens in rei vendicatiõe possit iteruz
agere in noua cã non obstante exceptione rei iudi.⁊ rñ
dent distinguendo.aut agit nulla cã expressa.sed genera
liter ⁊ tunc obstat exceptio rei iudi.si iterum vult agere.
qꝛ totum ius suum videtur in iudicium deduxisse aut ex
pressit iustam cãm.⁊ tunc non obstat exceptio rei iudic.
in alia instantia.⁊ hoc verum nisi quando plures actiões
oriuntur ex eadẽ cã qꝛ si tunc intentatur vna actio ⁊ suc
cumbit non potest agere ex alia.l.in duobus.§.si colon'
109 ff.de iureiur.vbi dicitur † ꝙ si fuit actum contra colonuz
cã damni dati actione locati ⁊ colonus dicit damnũ nõ
dedisse non potest agi alia actione puta aquilia vel alia
competenti.qꝛ omnes ille actiones competũt ꝓpter dã
num ex quo ergo colonus dicit ⁊ facta fuit absolutio re
spectu cause qꝛ non dedit dãmnum cessant omnes ille ac
tiones ex illa causa cõpetentes.vide hic late do. Abba.
referentem Bar.in.l.an eandem.§.actiones.ff.de excep.
rei iudi. ¶ In eadem glo.no.ibi.qꝛ sum heres.ista glo.
loquitur de iudicio vniuersali.vt est petitio hereditatis.
vnde procedit ille libellus peto a te hereditatem Titij.
qꝛ sum eius heres.idẽ voluit glo.in.l.i.ff.de eden. Pon
dera tamen qꝛ reo instante cogitur actor exprimere an
sit heres ex testamento an ab intestato.l.i.⁊.ij.ff.de peti.
heredi.voluit hosti.I.c.proximo.⁊ no.Bar.in.l.ex diuer
so.§.i.ff.de rei vendi.tamen rectior ⁊ magis ꝓprius libel
lus esset concipiendus in hac forma.qꝛ oz agens narra
re se heredem titij ex testamento vel ab intestato ꝓm fa
cti contingentiã.⁊ narrare quomodo reus possidet res
hereditarias.⁊ petere declarari se eẽ herede titij.⁊ p offi
cium iudicis petere illum cogi ⁊ cõdemnari ad restituẽ
das res hereditarias.quas detinet.l.lz.ff.de peti.hered.
dixit etiam Bart.in.d.l. ex diuerso.§.i.ff.de rei vendica.
110 † ꝙ si quis agens petitione hereditatis dicat in libello.
peto talem cõdemnari ad restitutionem talium bonorũ
qꝛ sum heres ꝙ tacite videt petere se pronũciari esse he
redem ⁊ cõdemnari possessorem ad restitu.arg.l.i.C.de
or.cog.tu vide qð habet in.c.litteras.I.de resti.spo.⁊ su
perius dixi ⁊ faciat qð voluit bar.in.l.i.in prin.ff.ð edẽ.
111 vbi dicit † ꝙ non est necesse exprimere causam cum om
nibus qualitatibus sufficit enim dicere peto.c.que mihi
relicta sunt in testamento nec habeo necesse dicere subsi
gnatum testibus qꝛ cum dicitur testamentũ intelligitur
de valido vt in.l.non putauit.§.non quiuis.ff.de Siab.
l.si post dimissionẽ.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊ refert Inno.hic
112 dicere † ꝙ si peto a monasterio centum que sibi mutua
ui non habeo necesse dicere in libello illud mutuũ fuisse
conuersum ad vtilitates monasterij.qui a dicẽdo mutuũ

a ¶ Presumitur. credo tñ ꝙ in scribente ad h vt bõa fidea ꝓsumat se per allari oz vt e no. text. l. l. si adulter. §. ide possioni. ff. de adult. ⁊ tz do. alex. ð imo. i. l. rem alienã de pigno. act. ⁊ in ɔs. lxxvi. in. ij. pte vbi latemã ista discutit

109 intelligitur de nummo valido. ¶ Dicit et ibi bar.† q conclusio libelli in petitione hereditatis est dicere quare peto hereditaté qr non videt bonus libellus. qr si est heres hz hereditaté prout sonat in iure. ergo nó hz necesse illaz petere. dici enim pót sibi quod petis intus habes vt scribitur in qnta tragedia. e hr in. l. i. C. de execu. rei iudi. sz debet cócludere peto me pnunciari heredé et aduersarium meū cogi ad restituendū et dicit esse casum meliorez de iure in. l. licet. ff. de peti. here. et istum dicit eé verū modum formandi libellū in petitione hereditatis. glo. tñ in. l. i. dicit se si reprobare. sed sic eam substinet. qr cuz dico peto hereditatem qr sum heres. i. peto res hereditarias vt eas possideam nomine meo. l. i. ff. de rei vendica. Ego adduco elegante doctriná Bald. in cómento. l. i. C. q ad mitti ad bo. pos. pos. in versi. mó circa primú punctū vbi

110 qrit quidá coraz iudice dicit. Dñe agnosco dñm rez vel volo esse dominus rez talis cognati mei. Concludit ibi q videt agnouisse bonoz pos. qr qñ verba tendūt ad eūdem finé videt idez operari. l. qui. C. de testa. l. y. ff. de pto. stipu. ¶ Et pondera. glo. illa recte videt loq. qr si heres in libello dicit peto hereditaté qr sum heres. q clare intelligit de rebus hereditarijs. qr dicendo qr sum heres videt dicere se habere hereditaté quatenus sonat in iure sed nó habet prout sonat in factuz ideo necessario refert ad res hereditarias. et ét videt petere se pnunciari heredem. per. d. c. literas de resti. spo. cum si. iuribus ad hoc allegatis superius. Sed adduco vnū qd est auditu et recitatione dignū. Na Ange. in. d. l. i. in princip. ff. de edé.

111 dicit † q in petitorio si causa debiti nó pbat nūqz seqt cóndemnatio et imputet ei q ad cáz se astrinxit lz nó habuerit necesse. l. habebat. ff. de institoria. l. diuus adrianus. ff. de re iudi. secus dicit in possessorio. qr sufficit factum probari.

112 † vñ si dico q me spoliasti possessióe ānui cēsus mihi debiti. lz non pbez censum mihi deberi si tñ pbo spoliationem sufficit mihi ad victoriá. et dicit esse perigrinū dicetum Inn. in. c. querelá ad fi. de elec. et ita refert se illo anno obtinuisse in contingentia facti. pro certo ista qd fuit anno isto de facto in ciuitate Cremone. Et cósului pro Ang. et Inno. et dixi q erat casus sin. de hoc in. d. c. querelam et allegaui qd ibi voluit Bal. et do. abb. et adduxi qd voluit Bal. in. l. solent. §. fi. ff. de offi. procósul. et le-

113 gati. ¶ † Et si quispiam querat que dicat actio vlis dicas q illa que de suo significato multa cóprehendit. vt est vniuersitas iuris. vt est hereditas bonoz possessio. et similia siue sit vniuersitas facti. vt peculiū de quo in. l. iij. in pñ. ff. de pecu. lega. et idem dicit Inno. in. c. cum ad sedem de resti. spo. si peterem castrum vel villa q dicit actio vlis que cóprehendit multa non tanqz spetiea. sed tanqz partes ex quibus cóstituit. vt si peto gregem grez. vt totum cóprehendit capita gregis tanqz partes ex quibus cóstituitur grez. l. marcellus. ff. de rei vendi. et ideo dixit

114 Bal. in. l. edita actio. C. de edé. † q procedit ille libellus vendico gregé meū quem possideo [a] et veniūt oia que peti possunt iure dnij vel quasi. qr in illa petitione veniunt omnia que iustum est venire et vnum et idem verbū large et stricte sumitur allegat. d. l. marcellus. et adduco qd voluit idé Bal. in. d. l. edita in. xxviij. col. v. circa speciali-

115 ter † vbi querit qualiter formet libellus in petitióe hereditatis. [b] Na pcedit iste libellus peto hereditaté tuij cuius sū hres a te q iniuste possides. allegat no. in. l. i. in pñ. ff. de edé. in gl. magna. Idé dicit si dicá hereditatem ad me ptinere et meá eé. vt no. in. l. i. ff. si pa hereditatis petat. ipse dicit q vbu meū i petitióe hrditatis significat heredé. Alij petūt declarationé et cóndenationé et est libell' clarior tñ sufficit p formali pclusione vbū peto. vt l. i. petea. C. de pac. q pcludit oia necessaria in actióe de peculio glo. formas libellū in. l. i. ff. si pa heredi. pet. qr seru' tuus mihi ex tali cá pmisit io peto vt róné faciat vl vt mihi satisfacias hz vires peculij. et lz nó dicá q códénetis tñ tacite id dico in rei vedi. c. abbate. de re iudi. li. vi. et i actióe

ex testamento insti. de lega. §. nostra. et idem dixit ibi bal.

116 † q pcedit libellus. si peto fundū instructū cū suis pertinentijs tenet libellus [c] si pertinētie sunt notorie. l. cum pater. §. vicos. ff. de lega. ij. alias dz fieri declaratio circa pertinentias iuxta no. in. l. forma. ff. de censi. et per Inno. in. c. cum ad sedem de resti. spo. No. in eadé glo. ibi ecclia cū

117 pertinētijs † qr vbi petunt pertinētie ecclie vel castri dicitur esse petitio vlis. ideo pcedit sup alia declaratione libellus de quo etiam per Inno. in. d. c. cum ad sedé vbi de-

118 clarat qd cótineat appellatióe pertinētiaz † et eodé mó pcedit libellus si petat prebenda cum plenitudine iuris canonicalis vt in. c. pposuit de cóces. pben. et eodé modo pót peti grex nó facta specificatione capitū. qr sufficit q postea in executione fiat declaratio. l. i. §. fi. cum onibus legi. sequentibus. ff. de rei vendicatio. et adde elegantem tex. in. l. ij. C. de fundis limitofis. li. xi. in versi. castrorum territorij vbi castra habent territoria et pertinentias. de quo vide p Spe. de ancha. in. c. licet cám de pba. ¶ In ea. glo. ibi rationé de administratióe aduerte. qr lz libellus possit sustineri ita vt loquitur glo. tñ aptior libellus est q narré te ministrasse negocia mea et petam códénari ad reddendaz rónem administrationis et ad cósignandum reliqua. vt no. Bar. in. l. i. in pñ. ff de eden. et hoc verum qñ agitur actione negocioz gestoruz. et hoc ét satis patet. quid si agat actione tutele vel actione pro socio.

119 ¶ † Et no. ex predictis q dña est inter iudiciū singulare ex vna parte et iudiciū vle et generale ex alia. qr primo casu in libello oz res certa exprimi sed in secūdo casu nó

120 est necessaria talis expressio in libello. ¶ † No. ét dñam inter iudiciū vle ex vna parte. et iudiciū generale ex alia parte. qr in vniuersali non est necesse exprimere ré etiaz in processu. vel in sñia. sed sufficit q tempore executióis exprimat. secus in generali actione vbi expedit expressionem fieri in processu ad hoc vt certa códénatoria possit ferri. facit qd habet in. l. fi. C. de iudi. et eodé mó in absolutione. vt patet in. d. l. fi. nisi aliqua maliciose fuerint obmissa. vt est casus sing. in. d. l. de rebus. ff. de arbi. qr tunc

121 absolutio nocebit in illis. ¶ † Et not. q petitio vlis est qñ apponit aliqd nomen vle plura cóprehendens. vt dictum est. sed generale est qñ non reperit tale nomé vle nisi hominus alias plura cóprehendunt simul. vt qñ narratur quem administrasse negocia alterius quo casu comprehendi pót administratio plurium sperum panis vini

122 frumēti et similiū. ¶ Sed pót esse dubitatio. † an si epa petit ius epale in aliqua ecclesia. an dicatur petitio vlis an gñalis. Inno. in. d. c. cóquerente de offi. or. dicit illá eé gñalez et nó vlem. Ipsemet Inn. in. c. certificari de sepul. tenuit cótrarium et illud videt eé verius. qr ius epale est quoddá ius vle plura sub se cóprehendens vt in. d. c. cóquerete. et eadé róne videt idé dicendū si petat p rectorez ecclesie ius parochiale. qr sub se multa cóprehēdit. vt ap-

123 paret. ti. de parochi. ¶ † Quid aūt si quis petit bóa que obuenerūt ad titium de bonis seij. vel si petat oia bona que de pñti possidet ipse titius in tali villa. an admitteretur ista petitio sine alia declaratione reo instante dubiuz facit qr si nó censet vlis nec generalis nó pcedet non facta alia expressione. Istud tenuit Inno. in. c. cum ad sede de resti. spolia. et Bal. in. l. titia. §. ij ff de lega. ij. Sed pñus sentit ipse Inno. in. c. certificari in pñia magna glo. de sepul. vbi vt velle q censeat petitio generalis et sic pcedit talis libell' et sufficiat i pcessu specificari res. Sz postea in alia glo. videt Inno. dicere illud fore verum si agatur actione psonali secus si agat reali. seu rei vendicatione q nó dat. ¶ Et in eadé glo. vr velle idé Inn. q nullo mó pcedat nisi fiat specificatio in libello. vltimate vt distinguere. an petitio veniat accessorie et tūc admittat libell' exemplū in simili si rector petit pnunciari et declarari sibi competere ius parochiale et ius pcipiendi quartá ptē de relictis a suis parochianis alibi sepultis. et ét i pñaz petat rectoré ecclesie ad reddendum et assignádum quat-

tam

[a] ¶ Possidens vid. d. Jaso. de maz. in. §. omnium nu. cxx. fi. insti. de act. car. xiiii. vbi de hoc late.

[b] ¶ Hereditatis. vide. d. Ias. ó maz. in. §. actionū nu. ccxx xviij. insti. de actio. q quo pcó huiusmói libellus formádus sit p eá casus discurrit.

[c] ¶ Tz libellus vid. ad h. d. Iaso. de maz. i. §. oium nu. iij. in si. de acti. cáp. ij. et in. §. curare nu. xviij. cū. cxv. insti. e. tit.

tam de relictis a suis parochianis ibi sepultis. Si aūt pn cipaliter peteret quartā relictoꝝ a suis parochianis ibi sepultis. tunc vr̄ velle ꝙ instante reo non ꝓcedat talis li bellus nisi fiat declaratio. ꝛ ista vr̄ melior opi. ꝑ qua etiā saluatur qḋ ipse voluit in. d. c. cū ad sedem. lꝫ do. An. hic videatur velle ꝙ qñ apponit̃ signuꝫ vl̃e. vt puta qñ peto oīa bona que possideſ in tali villa saltem ex accidenti pp additionē signi vl̄is dicat̃ petitio fore gñalis. ꝛ sic intelli git do. Anto. qḋ dicit Inno. in. d. c. certificari. Sed. do. meus Jo. de imo. hic putat verius eē qḋ sup̄ est dictum. ꝛ adducit. qꝛ ēt i iudicio singulari quo ad accessoria ad mittitur libellus incertus. Et ponit exēplum. si peto rem mihi cessitni cū fructibus. vt voluit Inn. in. d. c. tāta. ꝛ p id qḋ voluit Bar. in. d. l. i. ff. de eden. dicit tñ quod ꝯ hoc

124 a sunt opi. Nā alij dicunt † ꝙ respectu fructuū perceptorū ante litis contest. dꝫ fieri expressio ipsoꝝ fructuū. lꝫ respe ctu coꝝ qui post litē contesta. recipiunt̃ nō sit necesse fa cere expressam mētionē de ipsis fructibus ꝛ istud tenuit Barto. in. l. ex diuerso. §. i. ff. de rei vendi. licet idem Bar to. in dicta. l. i. ff. de edendo simpliciter tenuerit dictum Inno. ꝛ sic in hoc vr̄ Bar. fuisse ꝯrius ꝛ istā ēt partem vr̄ voluisse in. l. ediles. §. idem sciendum. ff. ꝺ edil. edic. ꝛ ibi vr̄ casus pro hac parte. sꝫ Inno. in. d. c. tanta. nititur r̄ñde re ad illū tex. ꝙ ibi nō dicit expressionē fiendaꝫ in libello Sed ꝙ debuit fieri in edicto pretorio. tñ re vera ille text. multū facit pro hac opi. sed cōtra seruatur prima opi. ꝛ cōsuetudo est optima legum interp̄ꝛs. l. minime. ff. de le. c. cum dilectus de ꝯsue. sꝫ forte de iure verior est alia opi. ita residet hic Inn. Ego vehementer admiror ꝙ. d. abb. hic nec in. d. c. tanta. nec in. d. c. conquerente istū passum dubitabilē nō examinauerit ꝛ reperio Ang. in. d. l. ex di

125 uerso in pn. † qui q̄rit q̄lr sup feudis sit ꝯcipiēdus libell⁹ ꝛ ferēda sn̄ia ꝛ ibi dicit ꝙ vbi p̄ncipal̄r petit̃ fruct⁹ dꝫ declarari in libello. Sꝫ vbi petunt̃ accessorie sec⁹. ꝛ iō dic sufficere ꝙ petā rē cū fructib⁹ ex oi cā. nō tñ pōt iudex cō dēnare ad ꝑcipiendos sicut nec ad vsuras currētes idē di cit in. l. iulia. §. idem. ff. de rei ven. ꝛ idem voluit in. l. si rē. eo. ti. vbi refert Inn. hic glosasse illam. l. ꝛ addit eo ang. in. l. i. ff. de eden. vbi dicit procedere libellū peto a te fun dū cum fructib⁹ perceptis ex omni cā allegat Inn. ꝛ ad duco Cy. in. l. cum propria. C. si qs alteri vel sibi. Et bal. ibi vbi idē tenet ꝛ allegat dicta Inn. hic ꝛ ideo Ang. in d. l. si in rem. dicit ꝙ cōis pratica mundi ita obseruat. vt petat̃ reo cū fructib⁹ ꝑceptis ex omni causa. ¶ Ego an

126 te oia pondero † ꝙ si actor in libello dicat. peto fundum ꝛ fructus. ꝙ isto casu dꝫ specificari ex eo qꝛ nō petuntur accessorie. sꝫ petunt̃ eque ꝛ principaliter. vt in simili ha beī qñ qs dedicat se ꝛ sua monasterio ꝛ isto casu non vr̄ ꝙ bene dixerit Inno. hic. nec Bar. in. d. l. i. ff. de edē. Sꝫ si dixisset. peto fundū cum fructibus. tunc videnf fructus peti accessorie. ꝑ id qḋ hr̄ in. l. i. ꝛ. ij. ff. ꝺ pecul. lega. ꝛ isto modo videret̃ substinēda opi. Inn. hic ꝛ pratica totius mūdi. tene menti hanc distinctionē in hac mā. qꝛ noua ē ꝛ inaudita. ¶ Secundo. ego considero ꝙ doctrina In no. ꝛ cōis pratica cōfundit̃ per tex. l. marcellus. §. armen

127 ta ff. de rei ven. vbi probat̃ † ꝙ si petant̃ illa que separa ta sunt a domo debent specificari in libello. ꝛ ideo sapiē

128 ter dixit ibi Bar. p illum tex. † ꝙ nō ꝓcedit libellus peto domū cū singulis massaritijs. sꝫ dꝫ illas sp̄alit̃ exp̄mere. ꝛ rō est. qꝛ separata sūt a domo. cū ḡ in casu nr̄o fruct⁹ ꝑcepti sint. ꝛ a fūdo ipo separati seqt̃ ꝙ lꝫ actor vtat̃ vbo iportāte accessionē. qꝛ dic̄ cū fructib⁹. tñ nō sūt accessorij. qꝛ separati sūt a solo ꝛ ꝑcepti. ḡ dꝫt specificari i ipso libello. ¶ Ter tio. adduco tex. i. d. l. si in rē. ff. de rei vend. in ver. vel qui

129 ex illa ancilla natus est. quē tex. induco hoc modo. † ꝙ si in libello petitur aliquid qḋ ortum habet ex alio dꝫ in li bello specifice exprimi sed fructus nascuntur ex fundo. er go in petitione specificandi sunt. ꝛ pro certo text. ille ap ponit securim ad arborem. ¶ Quarto. induco tex. queꝫ sic induxit nemo in. l. ediles. §. item ediles. ff. de edil. edic. in ver. fructus habuit necesse cōnumerari. Et arguo sic. vbi ratio legis est amplior dispositio ꝛ dicto legis dictū ꝛ dispositū. l. extenditur ad amplitudinē rōis. sin. est glo. in cle. i. de elec. ꝓbatur in. l. cū pater. §. dulcissimis. ff. de le ij. Sꝫ rō ibi posita ē amplior dispositio illius. l. qꝛ iō expri mēdi sūt. vt p̄stent̃. ħ dicit tex. ibi i v̄. p̄starent̃. lꝫ ḡ disposi tā illius. l. loquat̃ in edicto p̄torio. nihilominus extēdet̃ ad libellū actoris. vt iō exprimant̃. qꝛ p̄stādi sunt. ꝛ ex ħ tollitur respōsio Inno. data ad illū tex. dum dicit ꝙ lo quitur in edicto pretorio ꝛ nō i libello actoris. ¶ Quin to. adduco in mediū. l. in actione. ff. ꝺ fur. ꝛ adduco Ro fre. in libellis suis in ti. de offi. iudi. ¶ Sexto. tollo fun damentū Bar. in illa. l. i. ff. de edē. vbi dicit. ꝙ eadē rōe qua debent̃ mihi reo eadē rōne debentur fructus. ideo reus pōt esse certus ꝛ deliberare an velit cedere an con tendere. qꝛ ad hoc respondeo ꝙ lꝫ possit eē certus. an de beātur. tñ nō est certus quot debeant̃. iō dꝫ certificari. ꝛ pro certo hec pratica hꝫ maiorē equitateꝫ. ꝛ sic ē verior in puncto iuris est ꝛ equior. ꝛ ista adduc ad scribētes in suprioribus locis. ꝛ in. d. l. i. ff. de eden. Refert etiā hic do. Abb. Bar. dicere in. d. l. i. in p̄n. ff. de eden. ꝙ sopradi cta hodie faciūt ad praticā currentē in partib⁹ italie. vbi publica instrumenta habent executionē paratā sicut snīe

130 diffinitiue. † Nam si est aliqḋ instrumentū nō liquidum. vel obscurum. vt qꝛ promisisti mihi oia dāna ꝛ interesse simplr̄. ꝛ petā executionē ꝛ in ꝓcessu liquidabo de meo interesse. vel meo dāno. hoc fieri poterit. ꝛ dicit eē casum in. l. i. C. ꝺ sen. q̄ sine cer. quanti. profer. ita ibi dixit Bart. quē sequit̃ do. Abb. ¶ Ego addo qḋ idem voluit bar.

131 in. l. i. ff. de le. ij. vbi dicit. † ꝙ si quis in instrumento ꝓmit tit interesse. vel aliqḋ incertū ꝙ illud instrumētū pōt peti exequi ex forma statuti sicut si cōtineret̃ in eo certa quāti tas ꝛ in iudicio declarabit̃ quantitas. ꝛ allegat qḋ not. in d. l. i. ff. de eden. ꝛ in. l. defensionis facultas. C. de iure fisci lib. x. ꝛ in. d. l. i. C. de senten. que sine certa quan. ¶ Sed ego adduco in cōtrariū. l. proinde. §. notādum. ff. ad. l. ae quiliā. vbi dicit illuꝫ tex. facere ad statuta italie ꝙ instru

132 mēta habeant executionē paratā. † qꝛ illud est verū si in strumentū est liquidū. sꝫ si nō ē liquidū secus. puta ꝓmisi sti mihi emēdare damnū. tñ non apparet quantū sit. ego adibo iudicem vt declaret dānum nō vt cōdenet. ꝛ ita di cit debere intelligi qḋ hr̄ in. d. l. i. C. de sen. q̄ sine cer. quā. ꝛ sic vr̄ ꝙ Bar. fuit sibi cōtrarius. qꝛ primo dicit. ꝙ pōt peti executio. ꝛ in iudicio liquidabitur. sed in. d. §. notan dum. dicit ꝙ prius debet liq̄dare ꝛ postea petere execu tionē. ego vidi in fcō dubitari ꝺ hoc ꝛ fui iterpellat⁹ ad ꝯsulendū ꝛ ꝓ dicto bar. in. d. §. notādū. adducebā qḋ vo

133 luit bal. in. c. pastoralis. § qm̄ de rescriptis. vbi dicit. † ꝙ instrumētū nō liq̄dū nō meret̃ executionē. ad qd ergo pe tet̃ executio ante fcāꝫ dclarationē ꝛ alfabā qḋ voluit idē Bal. i. l. si residuū. C. de distra. pigno. ꝛ in. l. acceptaꝫ. C. de vsu. ꝛ in. l. si cām. C. de execu. rei iudi. ꝛ in. l. i. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ in. l. i. in p̄n. ff. de eden. ꝛ in. l. siquidē. C. ꝺ excep. ꝛ in. c. pastoralis. §. qꝛ vō de offi. deleg. ꝛ in. l. aper tissimi. C. de iudi. ꝛ finaliter cōsului dando hac distinctio nem. vꝫ si publicum instrumentum hꝫ conditionem re ve ra purificata sꝫ in iudicio nondū ꝓbatam dicitur instru mentuꝫ purū ꝛ nō cōditionale. sꝫ ad executionē facti nō pōt procedi donec liqueat iudici. ꝺ hoc est tex. sing. in. l. hoc iure. ff. de verbo. obli. Et ad sic dicendū adduxi tex. ꝛ Bal. in. l. cū testamēto. C. de testa. manumis. Isto modo reduco Bar. ad cōcordiā. qꝛ si re vera instrumentū ē pu rificatū in se recte peti pōt executio. ꝛ pēdēte iudicio quo ad facti executionem liquidabit̃ ꝛ sic est argu. ille tex. ꝙ idem opat̃ liq̄datio ꝙ opat̃ puritas ab initio. ꝛ iō discus sio facta pēdente actione ypotecaria fingit̃ actum cuꝫ or dine. qꝛ declarat retro ante litē cōtesta. bona nō fuisse sol uendo. ꝛ ita in ꝯtingētia facti ala ꝯsului. ¶ In ea. gl. ibi

134 b itē no. ꝙ libell⁹. q̄rit̃ an libellus possit mutari vl̄ emēda ri^b vl̄ corrigi. ꝛ r̄ndet obscure vl̄ ꝯfuse ꝛ eā ordinādo ħ in

a ¶ Fructus. Uide de isto li bello. d. Ja. de maꝫ. in §. cura re nu. pij. insti. de actio. cart. cxv.

b ¶ Emenda ri. Quo ad li ceat libellum emēdari vid p d. Ja. de maꝫ. in §. si minus nu. cij. ꝛ nu. xiiij. ꝛ nu. xxij. ꝛ se. car. cxiij. ꝛ car. cxiiij. ꝛ in ēn. ex male ficio nu. lxix. car. lxxv. ꝛ per eū in pluribus alijs locis ꝛ vi de ceī doc. vbi ēt bal. in auct. hodie i ff. C. de iuramē. cal. q multa pulchra dicunt.

tendit. aut libellus nõ ẽ adhuc exhibitus reo. ⁊ tñ potest actor corrigere ⁊ emendare. ⁊ ẽt in totũ ab agendo desistere. qꝛ nemo inuitus agere cõpellitur. l. i. C. vt nemo inuitus cõmnetur auc. qui semel. C. quõ ⁊ qñ iudex. si vero libellus est reo exhibitus. tũc nõ põt mutare si tales sunt actiones que electione tollant. l. ꝙ in heredes. §. eligere ff. de tributoria. Si vo actiones nõ sunt tales. ⁊ tũc ante litem cõtesta. põt fieri emẽdatio accumulãdo nõ tñ desistẽdo a prima. vt in. d. auc. qui semel. post litis cõtesta. non põt. sed opus est noua interpellatiõe. l. nõ põt. ff. de iudi. hoc in effectu intẽdit ꝑicula huius glo. sed Jo. an. refert aliqua dicta Inn. in. c. ꝓcedẽs. ⁊ cũ que posuerũt aliqui doc. in. c. inter dilectos de fi. instru. ꝑ que nõ hꝛ clara hec materia. Do. Anto. hic confuse loquitur ⁊ pene oĩa que dicit sũt cxcta a Bar. in. d. l. edita. Do. Abb. affert hic dicta Bar. in. d. l. edita. põt concludi breuiter ẽm Joã. de imo. hic ꝙ tria sunt que sunt diuersa vꝫ emendare muta-

135 re ⁊ accumulare. †Emendare ẽ declarare vel addere vel detrahere. Mutare aũt est qñ receditur a prima actiõe ⁊ noua proponitur. Accumulare aũt est qñ cum prima additur alia vt simul in vtraqꝫ procedatur. vt no. ꝑ oẽs ꝑsertim per bar. ⁊ per bal. in repetitiõe. l. edita actio. ⁊ cõclude breuiter circa primã ꝙ declarare põt actor libellũ ẽt post litis cõtesta. qꝛ qui declarat nihil de nouo inducit. l. heredes palam. §. sed si notan. ff. de testa. c. i. de summa tri. ⁊ fi. catho. li. vi. ⁊ vide circa hec que dixi in repetitione rubrice. J. de fi. instru. vbi accumulaui octo prestantissi-

136 ma dicta vide ibi oino ⁊c. †Detrahere ẽt põt post litem contesta. qꝛ si põt ex toto renunciare. vt hic dr ꝑ doc. ergo multo lotius in pte addere non tñ põt post litẽ contest. si facit circa substãtialia. vel circa rẽ petitã secus si circa qlitatẽ que nõ hẽat mutare substantiã actiõis vel facti nec formã suic. sed solum diuersificare executionẽ. qꝛ tũc talis qualitas põt addi ẽt post litis cõtest. l. in delictis. §. detracta. ff. de noxa. Inno. tñ multũ singulariter intellexit illũ tex. qñ a principio nõ fuit aliqua qualitas expressa secus ẽm eum si fuisset expressa qꝛ tunc post litis cõtest. nõ possẽt mutari ⁊ sic limitat illum text. Legiste tñ cõter transierunt cũ precedenti intellectu. ℭ Itẽ secus si talis qualitas haberet mutare substantiam actionis vel facti vel formã suic. vt hic ẽt sentit Inno. sꝫ ante litis cõte. põt bene addi dũmodo claudi possit sub actiõe ꝓposita. ut quo plene per bar. ⁊ alios in. d. l. edita actio. ⁊ hoc in iudicio sing. sed in iudicio vli. vꝛ ꝙ ẽt post litẽ cõtest. possit addi ꝑ id qd hꝛ in. §. si minus isti. de actio. bar. tñ in. d. l. edita dicit. ꝙ si peti dimidiã hꝛditatis nõ potero petere. post

137 litis cõtest. totã hereditatẽ. ℭ †Itẽ si peti totam. ⁊ peto reũ cõdẽnari ad restitutionẽ rei certe ⁊ nõ simplr ad res quas detinet ꝙ tũc post litis cõtes. nõ poterit addi alia. Sed contrarium in hoc vltimo tꝫ hic do. Car. ⁊ vꝛ ꝙ melius. qꝛ ꝑ additionẽ noue rei nõ mutat sũba eius ꝙ pncipalr petit. sed solũ addit aliqd circa id qd venit accessorie officio iudicis ad ipsum suo petitũ. ⁊ iõ vꝛ ꝙ talis additio fieri possit cum possit includi sub iure vli ꝙ nõ mutatur de quo pncipalr qrit cũ pncipalr petatur ⁊ actor petat se õ clarari hẽdẽ. ℭ Nec ob. ꝙ supius dem est de reali actione qꝛ non põt postea aliam prosequi. qꝛ ibi cã expressa respicit ipsum ius vniꝰ de quo pncipalr queritur. iõ illud restringit. q rõ cessat hic ⁊ hec hñt locum in emendatione.

ℭ Sꝫ circa mutationẽ[a] ꝯclude ꝙ si vult mutare desistendo in totũ a prima põt ꝑ. l. postqꝫ liti. C. de pactis. secus si vult differre vel si vult tñ renũciare instantie. qꝛ nõ põt ꝑ auc. q semel. C. quõ ⁊ qñ iudex. saluo nisi absolutoria ab istãtia iudicij cẽt ferẽda forte ꝑ icõgruã ⁊ ieptã actionẽ qꝛ tũc posset renũciare instãtie tñ si aũt vellet renunciare actioni saluo remanente iure in. c. cũ ex alia actione. ⁊ sic mutare ꝑ. d. l. postqꝫ liti. nisi forte vellet mutare de nõ famosa ad famosam. vt no. in. d. l. edita. sed circa accumulatione ꝯclude. ꝙ põt aliã accumulare nisi obstat aliqua regula ipediẽs accumulationẽ quaꝝ duas posuit glo. in

a ℭ Mutatio de. vide de hoc ꝑ d. bar. soc. ꝑ oẽs scribẽtes i l. edita. vsi. ẽm ẽfert cũ seq. C. de eden. ⁊ i re. ccv. car. ccviij. ⁊ regu. ccccliv. ⁊ lxiij. vbi mlt ta ad maꝫ hẽn.

b ℭ Nõ tenet. Adde ad mãm huiꝰ tex. d. Jas. de mayn. in ꝑn. fi. de actio. isti. nu. lx. car. v. vbi multa pul chra legeo.

d. l. edita actio. Tertiam addit Dy. in. c. nullus pluribus de reg. iur. li. vi. vbi plene tractauit illaꝫ mãm. ⁊ ꝑ Bar. in. d. l. edita actio vbi addidit ⁊ alias tres regulas ⁊ prosequit ad plenũ hãc mãm. ⁊ vbi ẽt per Bal. in repetitio-

138 ne. ℭ †Vtrum aũt debeant dari noue deliberatorie ꝑ emendationẽ mutationẽ vel accumulationeꝫ satis patet ex glo. sed an debeat reficere interesse. vide ẽt ꝑ bar. in. d. l. edita actio. ⁊ adde. qꝛ lꝫ deliberasset primo similr ẽo loco post alterationẽ libelli deliberare poterit. ℭ Et qꝛ satis honorata exiuit decretalis hec in mã sua quo ad expensas ⁊ interesse. vide hic do. an. do. Car. ⁊ d. Abb. plene ꝑ bar. ⁊ bal. i. d. l. edita actio. Si qd hõi dem fuit i h̃ caplo attribuẽdũ est sũmo deo. cui sit decus ⁊c.

a b c **Dilecti.** Sũmatum fuit cum. c. primo supra eodem nihilominus summatur sic. †Non tenetur [b] reus respondere libello in actione personali si non exprimitur causa petendi. hoc dicit ẽm domi. Abbã. Et diuiditur in duas ptes vt de se patet. Vel posset sic summari. Procedit libellus actione ꝑsonali. lꝫ cã petendi nõ exprimat nisi fuerit oppositũ. ℭ No. ibi ffes. † ꝙ in cã ecclie puenalis dꝫ agere ꝑlatum ⁊ conuentus. sꝫ si est ecclesia secularis dꝫ agere prelatus ⁊ caplm. Ita hic colligit do. Anto. allegat qd habetur in. c. edoceri de rescriptis. Re vera ista fuit doctrina glo. in. c. i. de procura. ⁊ in. c. edoceri de rescriptis. ⁊ ẽm illam opi. praticat Ro. curia. Sed gl. Accursij tꝫ ꝯtrarium in. l. an pretor. ff. de iure delibe. ⁊ pro illa glo. videtur casus sing. ⁊ peregrinus. xviij. q. ij. c. nullum vbi Abbas solus stare põt in iudicio pro cã sui monasterij ⁊ ad istum text. responderi põt vt dixi plenissime in

3 d. c. edoceri. vide ibi omnino. ℭ No. ibi corã priore † ꝙ libellus dꝫ porrigi iudici. facit. c. i. in versic. in sinodo corrigere. ẽ. eo. vide ibi dicta ⁊ que dixi in rubrica. ẽ. eodem.

4 ℭ No. ibi excipiẽdo proposuum † praticam opponẽdi exceptionem. vt reus dicat excipiendo propono. ꝯcordat c. dilectus el. ij. de rescriptis. c. ex pte. b. de for. compe. c. fi. de iudi. c. dilecte de excep. c. olim. co. ti. c. significantibus de offi. dele. in versi. excipiendo proposuit. que iura vtunt isto modo loquendi. ⁊ istud est cõtra Bar. in. l. i. ff. de except. vbi dicit non esse necesse ꝙ reus dicat excipiendo ꝓpono. sed sufficit ꝙ narret factum in iudicio ex quo oriatur actio ⁊ probatur doctrina sua vltra iura allegata ꝑ eum ibi in. c. dilecti de fo. cõpe. ⁊ in. c. meminimus de accusa. ⁊ in. c. ex litteris de exces. prela. ⁊ in. c. dilecti de except. vide que dixi in. c. ex parte. b. de foro compet. ⁊ in. d. c. fi. de iudi. ⁊ in. c. fin aũt de rescrip. ⁊ in. c. significantibus de offi. dele. ℭ No. etiã ex eisdem verbis argumentum

5 optimum † ꝙ lꝫ in actione personali sit exprimenda causa petendi tñ si non exprimitur est necesse ꝙ reus excipiat ⁊ si exceptio sua non admittatur ꝙ appellet alias iudicium procedit hic. n. ponderat exceptio ⁊ etiam appellatio ⁊ de his papa mandat in fine inquiri facit. h. fi. C. de anna. excep. ⁊ quod voluit Bart. in. l. i. in fi. ff. de eden. ⁊ tex. in. c. abbate sane. §. secus de re iudi. li. vi. qui text. ẽm do. Abb. hic vnicus cẽt scribendus litteris. Ex quo infertur ꝙ lꝫ non cogat respondere tamen si respondet valet responsio ẽm Inno. hic qui remittit se ad no. in. c. cõquerente de offi. ordi. tu vide que late dixi in. c. i. ẽ. eod. vbi tenco ꝙ libellus incertus erat nullus per. l. si in rem vsi. dꝫ ff. de rei ven. ⁊ ad. l. fi. C. de anna. excep. natũ fuit responsum ꝙ loquit quo ad interrũpendã ꝑscriptionẽ. vt late ibi dixi. ⁊ ad istũ tex. posset rñderi ꝙ iste iudex ꝓcedebat de facto. ⁊ non de iure nec curabat de exceptiõe. ⁊ iõ appellauit reꝰ vt eũ grauaret de fcõ. ℭ No. ibi minime tene-

6 bunt † ꝙ nõ expedit ꝙ reus petat cãm exprimi qñ in actione ꝑsonali nõ fuit cã expressa ⁊ hoc voluit Pde. ⁊ abb. q notãt ꝙ isti nõ petierũt libellũ declarari. sꝫ dixerũt se non teneri rñdere ꝑmo. n. casu vꝛ quia instruere aduersarium vñ hoc scõꝫ est cautius. nec dꝫ tũc iudex dicere libellũ debere declarari ex quo reus hoc nõ dicit. sꝫ ẽm excepta dꝫ dicere reum

dicere reum non teneri rñdere. de quo in Spec. de libelli
cõcep. §. fi. v. cautos sis ĉt. ꝛ licet quidã dixerit ꝙ reus debe
ret statim contestari litem. qꝛ postea non poterit mutari.
ꝛ sic reus absolueretur. sed hoc nõ pla
cet Spe. ꝛ Abb. antiquo. qꝛ in pcessu poterit actor cãm
declarare ꝛ probare. l. fi. C. de anna. excep. Jo. Cal. dicit
hoc verum cũ cã certa est expressa sed inepta. qꝛ tũc põt pro
cedere prima opi. de qua in. d. c. abbate sane. ꝛ sic primo
dictum procedit qñ causa est expressa sed inepta. sꝫ dictũ
procedit qñ nulla causa exprimitur que distinctio probatur
in. d. c. abbate sane. Tu pondera qꝛ retenta cõi opi. li
bellus incertus valet si nõ opponit̃ nĩ opus est ꝙ in pro
batione declaretur. vt voluit glo. in. l. i. ff. de eden. ꝛ in. l.
ij. §. si quis argentum. ff depo. ꝛ no. in. d. l. fi. C. de anna.
excep. Licet ergo reus rñdeat. tñ poterit actor declarare gñia
litatem libelli in pcessu ꝛ probare cãm. ꝛ per pñs declo
rabit libellum. ꝛ id melior cautela erat ꝙ non rñdeat re
us dicẽdo se non teneri rñdere ꝛ non exprimat cãm qua
re non teneatur. ꝛ per cõsequens nõ insonet aduersariũ
7 ꝛ ista iudicio meo videbitur melior pratica. ¶ †No. ꝙ
iudex non admittendo exceptionẽ legitimã vr agrauare
partem ꝛ ab eo appellari põt. licet expresse non interloqua
tur super ea nõ admittẽda de quo habetur in. c. significã
te de rescrip. vbi per do. Anto. ꝛ alios facit. c. i. J. de ord.
cog. glo. in cle. fi. de appel. Bal. in. l. i. C. ne ord. iudiciorum
ꝛ quod habetur in. c. dilecto ꝛ in. c. ex parte de ap. ꝛ in. l.
a pcedente. C. de dilati. ꝛ in. c. cum sup abbatia de offi. de
le. ꝛ in. c. dilectus el. ij. supra de rescrip. ¶ No. ibi si ita ẽ
8 †ꝙ cõstare oꝫ de grauamine ꝛ ꝙ a grauamine fuerit ap
pellatũ. facit. c. s. proximo in v. si ita est. c. dilectos. J. de ap.
¶ No. ibi reuocato in irritũ. ꝛ cete. ꝙ papa hic non ap
ponit istã clãm extensam ꝛ integrã. sed bene ponit eã ex
tensam ꝛ integrã in. c. exhibita. s. de iudi. in v. reuocato
in irritum quicquid post appellationẽ hmõi nouerios at
tẽtatũ. s. de iudi. ꝛ eodẽ mo ponit eã extense. s. c. proximo
ꝛ in. c. dilecti de excep. sed in multis decretalibus deficit
integra. vt in. c. significauit. ꝛ. c. rodulphus de rescriptis.
9 ꝛ. c. dilecti de excep. †sed an poterit reuocari per eundẽ
iudicẽ. ꝛ sic iudex qui de facto aliqd fecit ꝛ non de iustitia
possit ipsemet reuocare dicas ꝙ hic tex. est elegans in. c.
10 veniẽtes de iureiu. †vbi iudex qui appellatiõe pendente
mãdauit sniam executioni ipsemet illã retractat. adduco
tex. in. c. graue in v. per te ipsum relaxes. de offi. or. ꝛ text.
sing. ꝛ meliorẽ de iure in. l. i. in. §. i. ff. si mulier ventris no
11 mine in pos. mittat. †vbi dr ꝙ sicut iudex fuit facilis in fa
ciẽdo aliqd iniuste. ita dꝫ ee facilis i reuocãdo. fac gl. in
. c. si primates. ij. q. i. quã ad hoc adduxit bal. i. c. accedẽs
el. i. vt lite non pcesta. gl. in. l. cõ minor. ff. de euic. gl. in. l.
i. in. §. i. ff. de serui. glo. in. c. dilecti de testi. glo. in. l. rex. §.
ꝙ si minor. ff. d minor. bal. in rub. C. de suc. edic. ꝛ in. l. si
deserta. C. si ob publicas pen. ꝛ i. l. ob maritorum. C. ne vxor
pro marito. ꝛ in. l. ordo. C. de excep. rei iudi. ꝛ in. l. fi. C.
de serui. ꝛ in. l. pacta nouissima. C. d pac. ꝛ in. l. si pacto
quo penã. C. eo. ꝛ i. c. i. §. sꝫ ꝛ reus in ti. p quos fiat inuesti.
in vsi. feu. ꝛ in. c. ij. ꝛ in. c. sup litis. ꝛ in. c. ab excõicato de
rescrip. ꝛ in. c. pquerente de resti. spo. ꝛ in. c. veniẽtes d iu
reiu. ꝛ in. c. ij. de eo qui mit. in pos. ꝛ in. c. accedens el. i.
vt lite nõ pcesta. In qbus locis magnifecit tex. d. l. i. §. i.
ff. si mulier vẽtris noie in pos. mit. facit qd voluit bar. in
d. l. verũ. §. si minor. ꝛ in. l. i. §. itẽ nũciatio. ff. d op. no. nũ.
ꝛ qd voluit Jo. An. in. c. pluralitatib⁹ de offi. dele. ¶ Li
bellus quo fit qñ sic libellus pnctionalis ꝛ remitto ad dcã. s.
12 eo. in. c. i. †Tu aũt de multiplici libello vid q dixi i rub. s.
eo. nec alr dicendũ est sup ista gl. qꝛ in dictis locis luculẽ
ter fuit examinatũ hoc. ¶ Capio gl. ij. q collig i actiõe
psonali cam eẽ exprimendã alr nõ declaro de hoc dicas
13 vt dictũ fuit plene. s. c. proximo. vbi fuit dcm. †Utrũ de
beat exprimi cã propiqua an cã remota. Inn. tñ hic mul
tũ elegãter dixit. q̃lis dꝫ esse cã. ꝛ dicit ꝙ dꝫ esse talis que
inferat iustũ esse qd petit. ponit exẽplũ. creditor ꝓ pluribus

dicit. Ego peto mille marchas q̃s tibi mutuaui. ꝛ si reus
excipiat exprime ꝙ puersę sint in vtilitatẽ ecclie. vel ꝙ ꝓ
ctus sit legitime factus psentientib⁹ illis quorum requiritur
psensus. vel exprime ꝙ nõ sit sibi satisfactũ vel consimilia
que si nõ essent ita tollerẽt intentionẽ actoris. ꝙ istis casi
bus nõ cogit actor illud exprimere in libello. qꝛ nõ est d
nã actoris. id reseruat post li. pcesta. ꝛ tũc q melius pba
bit obtinebit. l. exceptionẽ. C. de pba. c. ex litis. ꝛ. c. licet cãm
eo. ti. Sufficit ergo ꝙ creditor petat in libello. qꝛ mutua
uit. ꝛ idẽ sequit hic Jo. an. ¶ Ex istis dictis colliguntur
14 plura dicta auditu ꝛ recitatiõe digna. ¶ Primo. †ꝙ li
bellus nõ est admittẽdus si cã in eo expressa nõ pcludat
de iure nisi ex aliquo incidẽti posset iustificari. ꝛ id dicit
15 Inno. ꝛ Host. †ꝙ si epus petat aliqd ius epale ab ecclia
que pretenditur exẽpta talis libellus nõ est admittendus nisi
talẽ cãm exprimat que ad hoc sufficiat. ponit exemplum.
ꝙ illud pscripsit ar. c. auditis. d pscrip. vel ꝙ illud fuit exce
ptũ in exceptione. ar. c. cũ venerabilis de religio. do. vel d
bet ponere aliqd aliud qd sufficiat. facit ad hoc. c. ad deci
mas de resti. spo. li. vi. facit sing. verũ Inno. in. c. fi. de offi.
16 vica. vbi dixit †ꝙ libell⁹ calumniosus est lacerãdus sicut
a libellus ineptus[a] facit. l. sicut. C. d pagania. ꝛ tex. sing. sꝫ
lectura Azonis in. l. vbi pcin. C. de transac. ꝛ glo. elegãs
in. l. qui cum maior. §. ꝙ si in patris. ff de bo. libe. ꝛ. c. exa
minata supra de iudi. ꝛ adduco. c. qꝛ v̄isimile de psump.
17 vbi hr †ꝙ quotiẽs aliqs vult pbare illud qd est v̄isimile
nõ est admittẽda eius pbatio nisi aliqd addat ꝙ hmõi
psumptionẽ excludat. puta fama loci vel bonitas testiũ.
ꝛ adduco qd voluit do. Ant. in. c. sup hoc de renũ. vbi di
xit ꝙ iudex nõ dꝫ admittere exceptionẽ non verisimilẽ. ꝛ
adduco qd voluit Bal. in rub. C. d pba. vbi allat in rĩstẽ
18 magnũ Auerroym ꝛ maximũ Aristotelem[b] †ꝙ smones
b nri debet adaptari reb⁹ sensatis ꝛ verificari in cõem opi.
hominũ sruentiũ intellectu. ꝛ pbatur hoc in. l. si ita qs in
v. ꝙ nemo sanus diceret. ff. de euic. ꝛ idẽ voluit in tracta
tu testiũ ꝛ in. l. fi. C. de edic. di. adri. tol. ꝛ id idẽ in. l.
i. C. de fuis fu. dicit ꝙ illud qd nõ ẽ v̄isimile est quedã fal
sitatis ymago. l. milites. §. milites. C. de qõnibus ꝛ ideo
commemorat in pallegata. l. x. in qbus Francie fuisse lo
cutã quãdã inquisitionẽ in qua ingrebat ꝓ dñm ꝙ ad
mandatũ sui famuli cõmissu certũ maleficiũ qꝛ vt nõ v̄isi
mile fuit cassata. pro certo meus dixisset ad peptũ famu
li qꝛ mandatũ est equocũ vt dixit in. c. mandatũ. s. de re
scriptis post Jo. Cal. Facit qd voluit idem Bal. in. c. af
ferte de psump. ꝛ allegauit hic scribẽs Inn. in. c. ex par
19 te abbatisse infra de priuilegijs †vbi dixit nõ ee admittẽ
dũ libellũ si cã in ea expssa nõ sit sufficiens ꝛ allegauit il
lud dcm bar. in. l. i. in pn. ff. de edendo. ꝛ ibi dixit nõ vale
re libellũ si peto a te centũ qꝛ rex ẽ in Frãcia de quo p gl.
in. l. ij. §. circa. ff. de doli excep. ꝛ qꝛ si in iudicio pbaretur
alia cã q̃ ea que deducta est in libello nõ sequeret condẽ
natio. l. hebat. ff. d institutoria. l. i. ff. si mel. fal. mo. dixe. ꝛ
20 ista nõ tradas obliuiõi. ¶ No. ẽt ex doctrina Inno. †ꝙ
sufficit ꝙ actor exprimat in libello cãs agẽdi nec tenet in
libello excludere exceptiões q possent reo cõpetere puta
nõ opus ẽ ꝙ dicat peto centu q mihi relicta sunt in testõ
Titij valido testib⁹ subsignato nec peto centũ q mutuo
mi tali pleto q puersa fuerũt in vtilitatẽ monasterij. nec ẽ
opus ꝙ addat ista nõ fuisse mihi soluta qꝛ istud seruat i
merita cause i replicationib⁹ voluit bar. in. d. l. i. in pn. ff.
de edẽdo sequit oẽs scribẽtes hic. facit qd voluit. d. An.
in. c. dilect⁹ filius de rescriptis vbi allat istud dcm Inn.
hic si tñ actor in libello exprimeret ita excipiẽdi cõpetẽs
reo nõ pp hoc vitiaret libellus. c. pstitutus de relig. do. ni
hilominus staretur libello contra ipsum agentem si for
te diceret. peto decẽ que mutuaui tibi in quibus es mihi
obligatus non obstante pacto de non petendo quod te
ci. Na ex hoc apparet libellum iniustum ꝛ staretur nar
ratis in libello contra libellantem. l. cũ preciũ. C. de libe.
causa. c. examinata de iudi. l. ij. C. de insti. ꝛ substi. sub cõ

a ¶ Ineptus. Adde bal. in. l. instar. i fi. C. de fur. fi. gl bar. ꝛ late. d. Alex. de imo. in. l. i. d of. assesso. d. Car. in cle. i. ij. q. de offi. ordi.

b ¶ Aristotelẽ. Hoc dcm de q̃. s. vide origina liter in libro d sensu. ꝛ sensa to ꝛ in plerisque alijs locis.

di.fac.l.iura.C.de om.agro deser.lib.xi. ¶ †Querit hic
21 Inno.epus petit ius episcopale asserens ecclesiam esse in
sua diocesi.reus dicit libellum non esse admittendū.quia
incontinenti est paratus pbare ecclesiam illam esse exem
ptam. Inno.quem sequitur Host. Joā. an.& cōiter alij
dicit libellum admittendum non obstante tali exceptiōe
vt fiat litis contesta.& pbatio exceptiōis differetur in pn
cipali.vt probatur.E.ti.proximo.c.ex parte & c.i. de litis
contesta.li.vi.nisi malitia actoris esset notoria cui nō est
indulgendum sm eum.c.significante qui ma.accus.pos.
22 ¶ No.ex istis duo.primum †q exceptio pemptoria nō
a debet admitti ante litis contesta.[a] licet eius probatio in
continenti offeratur & sic ampliatur.d.c.i.de lit. contest.
23 li.vi. ¶ Secundo.no.† q vbi exceptio pemptoria est no
toria non expectatur de necessitate lit. contest .sed potest
opponi ante & sic limitatur.d.c.i. Idem tenet Archi.i.c.
vt circa de elec.li.vi. Jo.mona. Archi.& Jo.an.in.d.c.i.
qz ex quo ius competens reo est notorium non debet pati
iudex actorem venire ad iudicium.c.qm de filijs presb.im
mo dz lacerare libellum calumniosum.vt dicit Inno. in
c.fi.de offi.vica. Idez voluit Spec.in.ii.de excep.§.dicto
versi.sed an reus & versi.vt aūt.& quod no.in.c.super lit
teris.E.de rescrip.& ita transit do. Anto.do. Abb.& alij.
Sed Jo.de imo.hic dicit dictum Inn.procedere in exce
ptione exemptionis.qz ipso iure non competit actio agē
ti.ideo pōt opponi ante processuz.allegat qō voluit bar.
in.l.conquerebatur.ff.iudi.sol.secus qñ talis exceptio nō
cōcluderet ipso iure actionem non competere.& per hoc
dicit apparere responsum ad dictū Jo.an.hic. nec Spe.
in.d.§.dicto firmat illud dictuz immo arguit in contrari
um de dicto.c.i.& sic sentit q si exceptio sit notoria sz non
tollit ipso iure actionem competentem reo non impedit
processum secus si ipso iure ita hic residet Joā.de imo.&
aliud nō dicunt hic doc. ¶ Tu pondera dictum Bart.
in.d.l.conquerebatur vbi dicit † q quelibet exceptio p
24 quam concluditur actori actionem non competere si in
continenti opponatur impedit litem cōtestari. Ista mihi
videtur verior doctrina q̄ doctrina Inno. Host.& alio
rum. Et ad hoc adduco.l.semel.C.de apocis pub.li.x.
25 † vbi exceptio solutionis opposita & incontinenti proba
ta impedit litis ingressum & adduco.l.i.C.de quadri.p
26 scrip.† vbi exceptio prescriptionis incontinenti probata
impedit litis ingressum.ita voluit ibi Ang. & adduco.l.
emptor.C.de prescriptio.lon.tempor.& adduco.l.i.§.fin.
27 ff.ad turpil.in versi.nec longo silentio sopita † vbi prescri
ptio equiparatur transactioni & rei iudicate.tunc arguo
28 sic. † Ubicunqz lex noua loquitur de vno ex equiparatis
a lege antiqua extenditur per.l.antiquaz ad illa alia eq
ptata per.l.si quis seruo.C.de fur.coniūcto.l.i.§.persua
dere.ff.de seruo corrup. Cum ergo.c.i. de litis contesta.
li.vi.loquatur in transactiōe & re iudicata.ergo habebit
locum in prescriptione.voluit glos.in.l. instar.C.de iure
fisci.li.xi.& Guil.de cu.in.l.eleganter.§.si post.ff.de con
di.inde.& Archi.in.d.c.i.& adduco qō voluit Ange.i.l.
29 ex contractu.C.de bo.auct.iudi.possi.vbi dixit †q excep
tio cessionis bonoꝝ si incontinenti probetur impedit li
tis ingressum allegat sing.tex.in.l.item si vnus.ff.de arb.
volunt Bar.in.l.iij.ff.de cessione bonorum. & adduco el
30 legans dictum Bal.in.l.i.C.de iur. & facti igno.† vbi di
cit q exceptio non facti non intentata impedit lit. ingres
sum voluit bar.in.l.fideicom.ff.de confes. & adduco qō
31 sapienter voluit Ang.in.l.fi.C.de codicil.vbi dixit † q ex
ceptio q quis est sibi contrarius impedit litis ingressuz
32 & adduco.l.nulli & Ang.ibi.C.de iudi.† vbi dicit q exce
ptio ne cause continentie diuidantur impedit litis ingressuz
& adduco.l.additus.C.ne de statu defund.vbi dicit An
33 ge.non reperiri alibi † q prescriptio opposita in modum
duplicationis impedit litis ingressum. & adduco quod
34 voluit Ang.in auc.de litigio.in.§.omnem vbi dicit † q
exceptio pacti de non petendo impedit litis ingressum.

a ¶ Ante litis contesta. Adde d.bar.soc.in regula.cccxvi. q hoc ponit & ipsius fere omnes fallentias.

b ¶ Continuatur. Circa istaz benedictā continuationem q̄ multum vtilis est vide oēs doc.tā antiq̄s q̄ modernos hic q oēs fere in idē coincidere videntur.

Idem dicit Inno.de pacto de non agendo.in.d.c.i.de li
tis contesta.li.vi. Facit qō no.in.c.constitutus.E.de releri
35 ptis.& adduco Pe.de anch.in psi.xvi.vbi consuluit † q
exceptio litis pendentia de qua non est facta mētio in im
petratione impedit litis ingressum si incontinenti probe
36 tur.& adduco quod voluit glo.singu.in.c.super de renū
cia.que dicit † q exceptio iuramēti prestiti coraz superio
re.licet non in forma iudicij impedit litis ingressum qō ē
bene notandum.qz est magna extensio ad.d.c.i. & addu
37 co quod voluit Bart.& Ange.in.l.senatus.ff. de accusa.
† vbi dicunt q exceptio q fui absolutus impedit litis in
38 gressum.& adduco qō voluit do.Ant. in.c.veniens de re
nunc.vbi dicit † q exceptio tacite renūciationis impedit
litis ingressum vide ibi eum.& adduco.l.seruus.C.d his
qui ad eccle.cōfu.vbi habetur q ois iusta exceptio incō
tinenti probata impedit litis ingressuz.& adduco qō vo
39 luit Ange.in.l.scire C.de bo.vacant.lib.x.vbi dicit † q
exceptio tu non debes audiri impedit litis ingressū. Idē
voluit bal.in.c.de testibus. J.de testi.idem voluit bar.i.l.
omnes.C.de fundis patrimonialibus.li.xi. ¶ Adduco
ēt qō sapienter voluit bal.in.l.aretusa.ff.de sta.homi.vbi
dicit idem si allegetur ius cōmune vel municipale impe
dire litis ingressum. ¶ Adduco qō voluit bal in.l.exce
40 ptio.C.de proba.vbi dicit † q exceptio exclusiua iudicis
vel actoris impedit litis ingressuz & adduco tex.& quod
voluit ibi do.Domi.in.c.cōcertationi de appel.li.vi.vbi
41 dicit † q oēs exceptiones imponentes finem cōtrouersie
de iure cōi aut municipali impediunt litis ingressum &
facit quod voluit Bart.in.l.si pupilli.§.videamus.ff.de
neg.gest.& Bal.in.l.fi.in.x.col. C.de edicto di. adri.tol.
Et vide Bal.in.l.postq̄ liti.C.de pactis.vbi refert.x.im
pedientia litis ingressum & in h bal. arbitrat' est summā
nunc tue arcem super asse.& illa.x.refert Pe. de anch.de
pedagogus & merus relator.in.d.c. vnico de lit. cōtest.
¶ Et ista oia adduci pñt ꝯ doctrinam Inn.hos.& Jo.
An.& cōem † q omnis exceptio iusta incōtinēti pbata
impedit litis ingressum.tene menti ista.qz maximo cum
labore potuisses inuenire ita sparsa i viraqz censura.

¶ De mutuis petitionibus. Rubrica.

b **Ontinuatur** [a] hec rub. ad pcedē
c tē hoc mō supra in pcedēti Rub.visuz
est de libelli oblatiōe sz qz pleriqz libel
li pducunt ab vtraqz pte & fiunt hinc
inde mutue petitiōes & dubitat de mō
& de pratica pcedendi Ideo cōpetenti ordine iurislator
annectit hūc titulū sm Gof.& alios scribētes hic.de mū
hr in.c.cuius in agēdo.iij.q.viij. ¶ Sz hosti.in sūma cō
tinuat sic.multotiēs ptingit q libello oblato reo offert li
bell' a reo actori vt ergo sciam' qd iuris de rei oblatiōe
videamus de mutuis peti.ita ibi dixit hs. Tu vo pōdera
qz hec Rub.vr sapere quādā supfluitatē ex eo qz in pce
denti titulo dixit de petitiōe actoris q̄ fuit oblatio libelli
pducti p actorē ad qd ergo itez repetit petitionē actoris
a in hec Rub. † illaba.n.nō dz apponi supfluo i.l.vt dixit
a gl.sing.in.l.i.ff.qō me.cā. ¶ Pondera ēt † q relatiua
sūt sit in nā idē in nāli intelligētia qz intellecto vno intel
ligit reliquū. Ita.d.bal.in rub.C.de indi. vid.tol.& nota
c.ij.de tēpo.or.li.vi.& in.c.fi.de rescriptis. Sz actor & re
us sūt duo correlatiua adeo q lex exorbitans loqns de
vno hz locū in reliquo.sing.ē gl.in.c.ij.de pfess.li.vi.ergo
sequit q sub rub.pcedēti inquātū loquit de libelli obla
tiōe ipsius actoris cōprehēdit reoblatio ipsius rei ad qd
ergo necesse fuit facere nouū titulū debuit.n.supmus iu
rislator vt ē papa resecare supflua.l.iplioreꝫ.§.i refutato
3 rijs.C.d ap. Quinimo plus mihi vr d iur dicēdo † q statu
tū loqns i cōuētiōe hz locū in recōuētiōe & adduco i simi
li glo.

li glo. valde sing. in Rub. ff. so. ma. vbi dr̄ quemadmodum dos petatur ⁊ gl. ibi supplet ⁊ repetatur ecce nunc quali ter lex loquens in petitione h; locum in repetitione. Ita in proposito potuit sub precedenti Rub. cōprehendi hec Rub. ad quid ergo apposuit iurislator Rub. de p se nec imperator fecit titulum de per se in. l. cū papinianus. C. de sen. ⁊ interlo. o. iudi. nec etiam iur. ꝯsul. fecit titulum de p se vt apparet in. l. si idē cū eodē. §. ꝙ si mutue. ff. de iuris. om. iudi. ⁊ in. l. neq; scriptura ver. mutue petitioni. C. de

4 cōpensa. ¶ † Et scias ꝙ quattuor fuerit iura que hanc

8 reconuentionem[a] adinuenerunt primū fuit ius. flor. in quo pp cōnexitatem cause reconuentio d; fieri coram eo dem iudice vt in. l. i. ff. de quibus rebus ad eundē iudicē eatur ⁊ illud est lege codicis confirmatum. l. nulli. C. de iudi. Induxerunt etiam iura flor. ꝙ agens corā iudice non cogebatur coram eo subire iudiciū pp aliquod pri uilegium sibi cōpetens tū poterat reconueniri. l. ij. §. sed si agunt. ff. de iud. licet cā non sit cōnexa. ex quo inferri po test ꝙ si scholaris agat coram rectore ⁊ reconueniat co ram eo nō pōt dicere nolo reconueniri coraz preside vel coram epō. Statuit. n. ius flor. ꝙ si agens coram iudice cuius iurisdictio erat coartata ad certam summā tū pōt reconueniri coram illo iudice l; propter reconuentionē excedat summā iurisdictionis. Ita probatur in. d. l. si idē §. ꝙ si mutue. Et sic reconuētio introducta ē d iure flor.

¶ Et si dicatur quare imperator ita curiose cōmendat il lustre ingenium papiniani in hac reconuentione vt ha betur in. d. l. cum papinianus. C. de sen. ⁊ interlo. o. iudi. ad hoc respondeo ꝙ alij iuris consulti locuti sunt d recō uentione que fit per viam agendi sed papinianus loquit de reconuentione que fit per viam excipiēdi vnde si reus conuentus negat se obnoxium agenti ⁊ excipiendo al leget actorem sibi obligatum ⁊ petit actorem sibi con demnari tunc iudex condemnabit actorem ⁊ sic alij iuris latores dixerunt ꝙ reconuentio fiebat per viam petitio

5 nis. sed papinianus dixit † ꝙ poterat fieri p viam excep tionis ⁊ de hoc est casus vnicus. ⁊ in iure solitarius in d. l. cū papinianus ⁊ pp hoc imperator extollit supremū ingenium papiniani ⁊ procedit et istud si iudex ille non sit cōpetens iudex actoris iste est tex. sing. in. d. l. cū papi nianus. istud dicit ang. in. d. l. cū papinianus fe͠c inauditū ⁊ nouissimum fuit ⁊ vltimum ius iustiniani in auc. ⁊ cō sequenter. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. ꝙ q vult recōueni re per viā agendi suū actorē d; reconuenire coram eodē iudice ⁊ statim ⁊ sic illi supremi iurisconsulti non fecerūt spālem titulum de conuentione potuit ergo comprehēdi hec Rub. sub precedenti. ¶ Posset nihilominus ista Rub. defendi ab istis obiectionibus vt dicamus ꝙ in ti tulo precedenti tractat quando actor est vere actor ⁊ re us est vere reus sed hic tractatur qñ actor est actor ⁊ re us ⁊ qñ reus est reus ⁊ actor ⁊ de hoc nō fuit dictum in precedenti ⁊ per ꝯñs non superfluit hec Rub. ⁊ est nomen inuentū a iure mutua petitio vt in. d. l. neq; scriptura. C. de cōpensa. ⁊ in. d. §. ꝙ si mutue. ¶ Et dicit hic do. abb. ꝙ cū petitio fiat ab vtraq; parte recte dicit mutua petitio ⁊ etiam possunt dici mutue petitiones nō solum qñ peti tio rei deducitur per viā reconuentiōis sicut facit hic s; et qñ deducit per viā ꝯuentionis vt qr inchoatur scda q̄stio qñ prima est quasi in fine tūc. n. non pñt simul tracta ri ⁊ vna snīa terminari lō proprie non est reconuentio ⁊ tūc h; locū regula. l. q prior. ff. de iud. hoc pbat in. c. ij. de

6 or. cog. Ego aūt pondero † ꝙ mutua petitio idem est ꝙ reciproca petitio ⁊ h; se in plus mutua petitio q; recōuē tio ⁊ allego. c. cum dilectus de suc. ab intesta. per quē tex. dixit Bal. in. l. vnica. C. de confes. in. ij. colla. ꝙ si aliquis conuenit abbatem nomine ipsius ⁊ abbas reconuenit eū nomine sui mon. ꝙ poterit sed erit mutua petitio ⁊ nō re conuentio ⁊ putat esse sing. casum in. d. c. cum dilectus. ¶ Et vnum pondera ꝙ est dignum memoria qr in quā tum hic dicitur mutua petitio sequitur ꝙ reconuentio vē

dicat sibi locum eo casu quo requiritur disceptatio iudi cij ergo vbi proprie non est iudicium ibi non h; locum p prie reconuentio puta cum petit testā aperiri vel insinua ri vel similia quia petens insinuationem non dicitur age re sed intimare. l. omnium. C. de testa. Ita pulchre dixit Bald. in. c. i. de controuersis feudi apud pares termināda ⁊ allegat quod voluit Cyn. in. l. fina. C. qui admit. ad bo. pos. ¶ Tu allega singu. glo. in. l. prima. C. qui ad miti. ad bono. poss. ⁊ ibi Bal. dicit se in questione facti consuluisse filiumfa. sine consensu patris potest pete re insinuari donationem ⁊ idem voluit in. l. fi. §. necessita tem. C. de bo. q; lib. ¶ Item vbi periculum est in mora non potest fieri reconuentio. l. sed si restituatur. ff. de iud. Ita dixit Bal. in. d. c. i. ⁊ eodem modo dicas vbi petitur executio sententie qr ibi non est cognoscere sed cognituz

7 esse ex quo infero † ꝙ si petitur executio instri ꝯfessionati ꝙ sm formā statutoꝝ tuscie habent executionē paratā p quo est casus singularis in. l. cum quasi. §. si plures. ff. de fi deicom. libe. ꝙ non habebit locū reconuentio. Ita bellis sime dixit Bal. in. d. auc. ⁊ ꝯñr. C. de sen. ⁊ interlo. om. iu di. ⁊ ista tenementi ⁊ scias vnum ꝙ tibi videbitur nouū qr in quantū ista rub. dicit de mutuis petitio. probat eui denter quod reconuentio est regulariter permissa ⁊ sic sē per detur reconuentio nisi in casibus expresse phibitis istō voluit lapus in suis allegationibus. lxvij. ad hoc alle gat. c. i. ⁊. ij. l. eodem. Sed iudicio meo hoc probat hec Rub. facit simile ꝙ habetur in. c. i. x. de test. ⁊ in. l. i. ff. eo. ¶ Et ex predictis habes ꝙ in plus se habet mutua peti tio quam conuentio ⁊ reconuentio ⁊ ad hoc adduco qd tres credus fecit Rub. de conuentionibus ⁊ mutuis pe titionibus ⁊ est antepenultima secunde partis vt refert Joan. and. in addi. Spec. in rub. de reconuentione ⁊ etiā pondera qr seriose iurislator concepit hanc rub. in plura li numero pro quo facit. l. si idem cum eodem. §. ꝙ si mu tue actiones. ff. de iurisdictio. om. iudi. ¶ Ex quo infero

8 vnū ꝙ ē eterna dignum memoria † ꝙ conuentus super

b vna actione poterit reconuenire actorez super pluribus[b] tam in eodem libello quam in pluribus ⁊ sic reus conuē tus pōt reconuenire agentem sepius casus est ellegans in. l. omnium. ff. de procur. facit ꝙ habetur in. c. ij. l. eo. ⁊ ideo non est admiratione dignū si hec rub. concepta est in plurali numero. ⁊ plus dixit glo. in. d. l. omnium ꝙ iu dex potest prefigere terminum reo ad reconueniendum agentem cum cōminatione ꝙ vltra non debeat audiri ⁊ est illa glo. ad hoc singularis ⁊ vnica sm Baldū ibi. ¶ Sed tu pondera quia glo. illa non videtur dicere ve rum nam regulariter non statuitur tempus ad agendū nisi in causa criminali. l. ticia. ff. de accusa. l. si eo. C. qui accusa. non possunt. c. licet in beato petro de accusa. ⁊ ni si in causa statꝰ. l. diffamari. C. de ingenuis ⁊ manumissis. ⁊ in casu. l. i. c. vt nemo inuitus ⁊ in casu. l. pupillus. C. d vsuris pupillaribus ⁊ in casu. l. si contendat. ff. de fideius so. ¶ Si ergo non pōt statui regulariter terminus actio ni intendande ergo nec recōuentioni intentate quia sub verbo conuentione comprehenditur reconuentio vt est glo. sing. in Rubri. ff. solu. matri. ergo. Item actor ⁊ reus non debent ad imparia iudicari. l. fin. C. de fruc. ⁊ lit. ex pen. c. in iudicijs de reg. iur. in. vi. facit glo. multum sing. in. c. ij. de confes. in. vi. Si ergo nō potest statui terminus alicui ad agendum ergo eodem modo non poterit sta tui terminus reo ad reconueniendum. ¶ Itē ꝙ huius modi preceptum non teneat ostendo sic istud preceptum ex parte iudicis est ambiciosum quia istud facit ad am pliandam suā iurisdictionem. l. cum papinianus. C. d sen. ⁊ interlo. o. iudi. ergo tanq̄ ambiciosū pceptū non debat tenere. itē quodāmo viderent duo spālia ꝯcurrere ad ius eē ꝙ eē nō d;. l. i. C. d dotis pmis. ⁊ p ꝯñs ex isto capite nō vr̄ ꝙ illa gl. dicat vez tene méti pdicta. ¶ Itē ex alio ca pite nō vr̄ dicere vez ex eo qr in. c. dispēdia. §. reꝰ quoq; d rescriptis li. vi. dicit tex. ꝙ recōuētio fieri pt durāte eodē iu

[a] ¶ Recōuētio nē. Que tm̄ re gulariter locū nō h; in q̄cun q; cā nō affert libellus vt tenz bal. i. l. ⁊ sic sine in dē. ⁊ iō dicit lex. C. ad treb. neq; corā arbi tro vt in. c. cum dilectꝰ d arbi. neq; in cā q̄ ce leritatē deside rat vt tz Joan. an. in. c. cū dile cti dñi. qd d or di. cog. ⁊ hut. l. c. i. hoc eo. ti. neq; in cā ap pellationis vt h; bal. in. l. p hac in vlt. col. in d bo extra. C. de tēpo. appel. ⁊ in multis alijs casibꝰ criminali bꝰ ⁊ ciuilibꝰ q̄ ois vid p te.

[b] ¶ Pluribꝰ. Adde ad mām huius ꝯclonis hec in. l. rebus. §. fi. ff. d como da. ⁊ vide no. i. l. olim. e vbi Jo. d pra. ff. d pcu. vbi multa dicit.

dicio ergo sequit quod iudex non poterit abreuiare illam dilatione datam a lege sine ministerio iudicis. ¶ Item in d. auc. et consequenter. C. de sen. et interlo. o. iudi. vbi quod recõuentio pōt fieri ante vel circa lit. cōtest. ergo sequit quod ĩa dutũ a lege ipsi reo ad reconueniendũ nō pōt abreuiari per istũ iudicẽ. ¶ Itẽ qr tex. c. i. §. eo. dicit actione proposita et rñsione facta monitione premissa incontinenti fit talis recõuentio ergo sequitur quod iudex nõ poterit abreuiare terminũ ad reconueniendũ nisi dicamus quod ex iusta cã iudex possit abreuiare dictũ terminum. et ad hoc adduco sile quod voluit glo. sing. in §. sancimus in auc. de exhibendis reis quã sequit ibi Ang. que voluit † quod iudex pōt ex cã abreuiare terminũ. xx. dierum datorum ad deliberãdum et adduco glo. in auc. de litig. §. oẽm q̃ dicit quod iudex pōt ex cã abreuiare terminũ. xxx. dierum datorum a lege et adduco elegantem gl. in. c. pia in versi. octo dierum de excep. li. vi. que dicit quod iudex pōt alterare terminũ illius consti. et adduco sing. doctrinã bar. sm oẽs in. l. ij. ff. de re iudi. vbi dixit quod iudex pōt alterare dilationẽ datam a lege ministerio iudic. si ex cã hoc faciat ita dicamus in proposito. ¶ Sz cõtra gl. d. l. ij. adduco tex. in. c. i. §. eo. in doceãdo hoc mõ ibi di actione proposita responsione facta et monitiõe premissa. † Nã ablatiui absolute positi exponūtur cõditionaliter. l. a testatore. ff. de condi. et demon. sed conditio dz seruari in forma specifica. l. qui heredi. et l. qui mentino. ff. de condi. et demon. ergo sequitur quod iudex non poterit venire contra conditionalem dispositionem legis nisi dicamus quod ex cã legitima possit vt dicit Bar. in. d. l. ij. de re iudi. et est dare causam legitimam in casu isto compellẽdi reũ ad reconueniendum ex eo qr posset contingere qd actor vexaret in diuersis et coram diuersis iudicibus vt habetur in auc. et consequenter. C. de sen. et interlo. om. indi. et c. dispendia. §. reus quoque de rescriptis in. vi. et ex hoc defendit gl. in. d. l. omniũ qd possit iudex assignare terminũ reo ad recõueniendum: vbicũq arbitrat reũ differre reconuentionẽ vt laceret actorem in diuersis et corã diuersis et sic cessabit ratio ambitus de qua dixi superius arguendo cõtra illã gl. et ista nõ trades obliuioni et dixit do. car. in. c. i. §. eo. in prima questione † quod recõuentio ẽ id quod verbũ sonat qr retro conuentio qr cõuentus recõuenit actorem qr tunc dicuntur mutue petitiones. quãdo qz ẽt sm eum dicuntur mutue petitiones que nõ sunt cõuentio et reconuentio nec simul terminant et tũc hz locũ dicta regula qui prior sed magis proprie dicũtur mutue petitiones qr conuentio et reconuentio sunt cum insimul tractantur et finiuntur vt hic. ¶ Ego inquãtũ in. c. ij. ff. ti. i. alias. c. i. rettuli Ang. dicẽtem se obtinuisse in qõne facti quod in libello sufficiat dicere censum mihi deberi licet aliter non allegem causam. Adde modo Jo. cal. in consilio primo in ti. de libelli oblatione quod sufficit allegare solam diuturnitatem temporis que habetur pro causa. allegatio. n. tanti temporis sufficit pro causa sm eum et sic sẽtit euidenter quod debeat exprimi causa et ita in questione facti consului apud cremonã. Summo et maximo principi deo sit gloria sempiterna Amen. Do. An. Barbatia.

¶ Retro conuentio. Et est species exceptionis vt l. papinianus. § si filius. ff. de mino. et no. bal. in. l. si constat in. i. col. ff. item ex. C. de compensa. vbi et au. scribentes.

Ex litteris.

† Reus reconuenire potest actorem ẽt corã iudice delegato q vtrãq cãm audiet et finiet. h. d. sm omnes. Uel sic sm do. abb. Judex eõdem delegatus compellit actorẽ ad rñdendũ reo in cã reconuentionis et vtrãq causã finiet ordine successiuo et vna snia terminabit. h. d. Et diuiditur. primo ponit mãdatum quod Bo loco iustificat ibi mãdamus. vel diuide sm do. cardi. primo ponitur factum decisum scdo rõ ibi quoniã. Tertio mandatum ibi mandamus et de eodem facto loquitur. c. cãm el. ij. de testi. Ego dũt aliter summo et sic Petens corã delegato exhiberi sibi iustitiã contra reum videtur petere iustitiam exhiberi reo contra se ipsum et ideo veram qz cãm simul audiet et terminabit delegatus. h. d. et iudicio meo est summarium nouũ et ad hanc decretalẽ inauditũ et colligitur ex isto tex. in ver. iustitiã postulent exhiberi. ¶ No. ibi rationis ordo † quod nõ dz recedi a ratiõe. c. si qñ de rescriptis. l. cum ratio. ff. de bo. damna. cle. cuz ratiõi de elec. l. cũ nõ rõne. ff. de legi. c. i. in versi. rationabilia de consti. lib. vi. cum si. Et dicit hic Pe. yspanus quod iste tex. loquit de rõne nãli et mouetur qr quod hic dr nõ est iure expressum et cũ hoc dicto transit hic do. Cardi. et alij. ¶ Ex quo dicto colliget † quod rõ naturalis allegatur pro lege. l. fere ops. §. sufficit in ver. naturali iustitia. ff. de ex. tut. et in cle. cum rõni naturali de elec. et faciat. c. cuz quidam in ver. rõni contrariũ. §. de iur. iur. ¶ Tu aũt cõsidera qr licz istud dictum sit verum in se per dicta iura non tñ congruit huic textui qr illud verbum rõnis ordo adaptatur rõni iuris positiui quod demonstro ad oculum per istũ tex. in quãtum dicit petit sibi iustitiã exhiberi qr sic petẽdo contra reum vr petere contra se ipsum exhiberi iustitiam ipsi reo et sic probatur quod ordo rõnis est iste qr sicut petit iustitiam de reo fieri sibi ita petit iustitiaz de se fieri reo ista ratio est posita hic et est expressa hic ergo errarũt oẽs dicendo quod non erat in iure expressum. vnde posset dici illud quod omnia testantur carmina oculos hñt et nõ videbũt et etiam vr expressa in. l. cum papinianus. C. de sen. et interlo. om. iudi. † fatendum est tñ quod ista iustitia iuris positiui videtur fundata sub quadã ratione naturali ex eo quod sacro scriptum est euangelio omnia quecũq vultis vt faciant vobis homines et vos eadẽ facite ipsis. c. humanũ genus. i. di. Ex quo sequit vnum quod tibi vr notãdũ quod actor nõ pōt cõqueri si reconueniat corã eodẽ iudice qr ipsemet videt hoc petijsse. et sic adduci posset illud quod epopinfo venit in ore empiuz longa prece ferre magistrũ. facit. l. cum papinianus preallegata. et assignatur duplex ratio reconuentionis vna est pro reo et contra actorem alia pro actore et contra reũ. pro reo contra actorem est qr ex quo vult actor ius reddi sibi coram vno iudice dedignari nõ dz hic eum contra se in cã cõueniri. et sic surgit recõuentio ex hoc capite ex eo quod dz actor velle et hec rõ sumit ex tex. isto in ver. iustitiam exhiberi et in. d. l. cuz papinianus et ex. c. cum si in agendo. ij. q. vij. alia rõ contra reum et pro actore est vt reus apud eundẽ iudicẽ eodem durante iudicio conueniat actorem ne actor perturbet in diuersis et corã diuersis iudicibus hec ratio colligitur ex. c. dispendia. §. reus quoq de rescriptis in. vi. et ex dicta auctenti. et consequenter et ex corpore vnde sumitur. ¶ Not. ibi plebanus et clerici abbati et fratribus qr iste tex. est arg. † quod siue prelatus agat siue conueniatur in iudicio dz hic consensũ conuentus seu capituli sui de quo vide. c. dilecti. ff. ti. i. et facit pro glo. in. c. i. de procur. et in. c. edoceri de rescriptis. que ita tenuit et est contra Inno. et alios in. d. c. edoceri. et contra glo. in. l. an pretor. ff. de iure delibe. multum luculenter enodes istum dubitalem passum in. d. c. edoceri vide ibi oio. ¶ No. ibi corã nobis delegatis casum iudicio meo mirabilem † quod licet rescripta ad lites sunt stricti iuris et non excedant casum non expressum in eis. c. significauit. c. Rodulphus. c. significante de rescriptis ita quod iurisdictio non extendit ad personas et causas in rescripto non expressas. c. cuz olim de offi. dele. c. sedes de rescriptis tamen respectu conuentionis et reconuentionis extenditur de causa ad causam et ad psonam non expressam ita colligunt hic doctores. ¶ Sz tu pondera † qr licz hic non sit facta expressa mẽtio in rescripto de alia cã in specie tñ videtur facta expressio in genere ex eo qr eo ipso quod in rescripto petit exhiberi mihi iusticiã contra reũ videor exprimere in genere quod exhibeatur iusticia reo contra me agentẽ in alijs causis et sic cũ honorificentia doctorũ hic nõ extendit rescriptũ ad lites sed ẽ quedã via cõprehẽsiua et sic ẽ hic casus singularis iudicio meo et nouus † quod idẽ operat expressio in generẽ quod operat expressio in spẽ. sicut comiter dici solet quod idẽ operat sciẽtia in generẽ quod operat sciẽtia in specie vt voluit pe. de yu. et alij in. l. sub pretextu. C. de transac. et ẽ casus sing. et melior de iure in. l. qui iure militari. ff.

de testa. milit. voluit ibi Ang. in. l. tres fratres. ff. de pac. et in. l. qui Rome. §. duo fratres. ff. de ver. ob. et in auc. ex cau. C. de li. preteritio et in. l. filio preterito. ff. de iniusto test. et in cons. cvi. ¶ No. ibi iustitiã sibi exhiberi pro generali cõclusione libelli sm do. Ant. et alios alleg. in. c. cũ dilectis de ordi. cog. et sic seruat moderna pratica. ego adduco. c. ex tenore. c. ex pte. c. lz ex suscepto de fo. cõpe. c. qualiter de iudi. c. ecclesia el pmo vt lit. pen. c. cum venissent de test. c. i. de offi. deleg. et qd habet in. c. quia presulatus. i. q. iij. et in. c. nonã. i. q. i. ¶ Sed Bal. in rub. l. incerti. C. de

9 interdi. in. xv. q. dubitat si hmõi libellus procedat ast † peto mihi iustitiã ministrari de quo vide que late dixi in. d. c. i. de offi. dele. et vide bal. in. l. pe. ff. de inst. et iur. vbi dicit qd nõ vr esse vtile apponere talẽ clam ex eo qz pone qd apponẽs talem clam nõ foueat iustitiã et iudex ferat sniam pro eo vr qd non valeat snia qz non est conformis libello vide q dixi in. d. c. i. de offi. deleg. ¶ Sz ego adduco istũ

10 tex. et aliter quã adduxerint doc. qz probat qd illa cla pregnans petens sibi iustitiã ministrari repugnat mẽti libellantis nõ. n. fuit mens sua petere iustitiã ɔ se et nihilominus lex interpretat ɔtra cũ qd est singulariter notãdũ ad

11 limitationẽ eorũ que habẽtur in. l. si quis intentiõe ambigua. ff. de iudi. et in. c. cum ad sedez de resti. spo. et per ɔtra stabimus interpretationi iuris et non intẽtioni libellantis qd est no. dignum. facit simile qd habetur in. l. i. in. ver. non volũtate. ff. ad turpil. no. ibi delegat] vnam dĩam inter iudicẽ delegatũ et arbitrariũ qz corã arbitro nõ pcedit reconuẽtio vt no. in. c. cum dilectus debi. Sed coram delegato sic et est ratio diuersitatis qz iurisditio dlegata pcedit de iur ideo succedit dispositio fundata sub rõnib° sed arbitraria potestas procedit ex partiũ consensu iõ tantum venit qñ fuit ex partiũ consensu expressuz. ¶ Itẽ ces

12 sat in arbitrio ratio. d. l. cum papinianus cũ nõ actor eũ eligat sed vtraqz pars et pp hãc rationem dixit bar. in. d. auc. et ɔñr in fin. verbis qd corã iudice delegato electo de cõi partiũ cõsensu nõ hz locũ reconuentio est. n. imputandũ reo quare non expressit illã cãm in rescripto sed. d. an. hic putat sufficere per quemcũqz sit ĩpetratus vt hẽat locũ recõuentio corã eo qz ex quo actor agit corã eo nõ dz dedignari coraz eodẽ se defendere. ¶ Sed do. Abbati placet primũ dictũ Bar. arg. l. fi. C. de pac. conuent. hinc est qd corã arbitris nõ hr locum reconuentio do. Phe. de

13 ancb. hic sequit doctrinã Bar. et idem sequit ange. in. d. auc. et ɔñr. ¶ Jo. de imo. hic sequit dictũ. d. an. sed nihil allegant et satis insulse loquuntur. ¶ Ego allego tex. ɔ doctrinã bar. in. d. auc. et ɔñr in versi. aliumqz mereri eli-

14 gi apud quẽ vtrũqz negotiũ venit lex vbi vr tex. formalis ɔ doctrinã bar. ¶ Secundo dico fore casum hic inquãtũ loquit de delegato siue ergo sit impetrat° ab vno siue sit impetrat° ab vtroqz corã delegato hz locũ recõuentio vt in. d. c. dispendiosa. §. reus quoqz. ¶ Tertio faciat qz iõ ius disposuit corã arbitro nõ esse locũ recõuentioni qz in contẽptũ iudicis ordinarij eligit priuatũ hominẽ iõ vt minus preiudicet iurisditioni ordinarie fuit introductũ vt nõ hẽat locũ recõuentio coram arbitro et vt restringatur notio arbitri. et nõ amplieť et ista mihi vr ratio bar. facit qd no. in. l. si societatẽ. §. arbitrorũ. ff. pro socio sz ista rõ nõ hz locũ in delegato dato a superiore lz de consensu partiũ qz superior est qui dat iudicem et nõ sunt partes.

15 ¶ Quarto adduco ɔ Bar. tex. cui mũdus non rñdebit in. l. ex consensu in prin. ff. de app. vbi est casus sin. qd a delegato ex partiũ voluntate dato iudicis superioris auctoritate appellať ergo sequitur quod nõ censeť arbiter sed delegatus et facit qz poniť in. ti. de app. et a snia arbitri nõ appellať vt. l. diem pferre. §. stari. ff. de arbi. ergo lz sit datus de voluntate partiũ est tñ delegat° et nõ arbiter ergo corã eo habebit locũ reconuentio. ¶ Quinto adduco. l. fi. C. de iudi. et ibi dixit Bar. se milies allẽasse qd isti arbitri electi ex forma statuti sunt potius delegati quã arbitri qd dicit esse vtile pp dĩas que sunt inter arbitros et iudices delegatos et clarũ est qd de consensu partiũ eligunť sed a lege dantur ergo corã eis habebit locum reconuentio facit. c. ab arbitris. de offi. dele. lib. vi. vbi appellatur a snia istoz electoz a partibus ex dispositione statuti vel legis voluit Bar. in. l. i. §. interdũ. ff. a quibus app. non lz et in prima consti. C. §. quibus bal. in. l. venales. C. quoz app. non reci. et in. l. i. C. de peri. et co. rei vendi. et in. l. diẽ proferre. §. stari. ff. de arbit. et in. c. cũ vicesimũ de offi. dele. et in. l. quid ergo. §. ex promisso. ff. de his qui not. infa. Phe. de ancb. in. d. c. ab arbitris no. Abb. in. c. fi. de re iudi. et dixi in. c. suspicionis de offi. deleg. vbi vide per alios. Et pondera. d. l. fi. C. de iud. vbi loquiť de hmõi arbitris et nihilominus posita est in ti. de iudi. ergo sunt iudices et non arbitri arg. l. imperatores. ff. de in diem adiecti. et glo. in. c. ubi qui de rescriptis li. vi. et etiam facit. d. c. ab arbitris vbi loquiť de huiusmodi arbitris et tamẽ cos iõ

10 cauit in titu. de offi. deleg. ¶ † Et ex istis concludo qd lz delegat° de volũtate partiũ sit datus a pside qd nihilominus est delegatus et corã eo hz locũ recouentio tene mẽti. ¶ Et vnum pondera de quo vidi alios fieri magnaz

11 dubitatione in facto † pena veniebat applicãda pro pte fisco et pro pte veniebat applicanda parti mõ agens in libello petiit reũ cõdemnari fisco pro vna dimidia et cõdẽnari parti pro alia dimidia et in fine libelli dicebat petẽs sibi in predictis iustitiã ministrari consului et obtinui libellum illum non tenere per illud qd voluit bar. in. l. i. C. de venditione rerũ fiscalium cum priuato cõmuniũ. li. x. et in. l. dicitur. §. senatus. ff. de iur fisci. et p id qd hr. l. ij. C. qñ et qbus quarta pars debeať lib. x. et p id qd voluit lo. ro. in. l. lege. ff. ad sil. ¶ No. ibi actione proposita qz iu-

12 dicio meo hic videtur casus melior de iure † qd exprimẽda sit actio de iur canonico qd est contra. c. dilecti de iud. et induco istũ tex. multũ sing. Na hic poniť oblatious absolute positus quo casu resoluitur in ɔditionẽ. l. a testatore. ff. ɔ ɔdi. et demõ. cõditio ergo dz adimpleri in forma specifica. l. meuius et. l. qui heredi. ff. de ɔdi. et demõ. ergo sequit qd actio dz ẽ exprimẽda de [illegible] canonico et ad hoc iste tex nõ iducitur sic ab aliqbus nec allať. facit qd hr in. c. cũ ad sedẽ de restit. spo. et in. c. examinata de iudi. et sic vr qd necessarius sit vsus actionis de iur cãonico. Nõ enim debemus recedere a iur ciuili nisi expresse caueať in iure canonico. c. i. de op. no. nũc. vide q dixi in. d. c. dilecti vbi

13 tex. istũ nõ allaui. ¶ No. ibi rñsione incõtinẽti † qd recõnẽtio dz fieri incõtinẽti post cõuẽtionem cõcordat auc. et ɔñr. C. de sen. et interlo. o. iu. c. dispẽdiosa. § reus quoqz de rescriptis in. vi. gl. in cle. sepe de v. sig. et hẽť hic in gl. et in

14 ea diceť. ¶ No. ibi monitiõe premissa. † qd iudex dz monere actore ad rñdendũ reo qd intellige ad instãtiã ipsius rei ar. l. ij. § hoc aũt iudicium. ff. de dã. infec. facit. c. i. de su. vide ibi dicta et ix qd sufficit vnica mõitio vt actor rñdeat libello rei facit qd voluit glo. in simili in. c. epo. xvij. di. gl. in cle. i. de here. glo. in. l. mora. ff. de vsur. text. in. l. sicia. §. vsuras. ff. de le. ij. monitio. n. facta a iudice hr p trina vt ẽ tex. sing. sm vnã lec. in. l. cessante. C. quo et qñ iudex et voluit gl. in. c. ɔsuluit de offi. dele. ¶ Not. ibi sup suis qõibus ɔiũcto vsi. actiõe ɔposita. qz ɔbat qd lz actor vnica actioe agat ɔ reũ tñ reus põt recõuenire actorẽ de pluribus actionibus voluit glo. in. c. sequenti et gl. in. l. diuz. ff. de ɔcur. dixi. v. eo. in rub. ¶ No. ibi vicissim cõiuncta

15 glo. i. sm do. abb. † qd cõuentio et recõuẽtio dñt simul tractari vz insimul fieri ɔuentio et recõuentio prius. n. ex ordine fit contestatio in ɔuentiõe et postea fit in reconuentiõe et sic de singulis actis hẽdis sup vtraqz. et lz vnũ fiat post aliud tamen dicitur vicissim fieri hoc dicit iste text. et clarius hoc dicit glo. i. hic. ergo simul et eodem tpe dñr fieri qñ duo fiunt ordine successiuo vnum post aliud sm do. Abb. hic. verecundum pro certo fuit tanto doctori super hoc loqui sine lege ego allego text. in lege si plures. ff. de iniur. vbi dicitur quod simul occiderũt quãdo occiderunt ordine successiuo vnuz post aliud qd bar. ibi indu

cit ad concordiam testium ꝛ allegat Cy.in.l.testium.C.de testi.in.v.q.Ego adduco elegantẽ glos.in.l.operis.ff loca.ꝛ quod pulchre voluit ibi bar.Et adduco gl.in cle men.i.de app.quam do.anto.allegauit cum legeret flo rentie in q̄one quadã in qua quidã fuit nutricat⁹ vt refert Jo.d imo.ibi in.c.bone de elec.ꝛ adduco tex.in.l.antiq.ff si pars heredi.petatur ꝛ qd voluit bal.in repe.l.petẽs in pe.cotta.C.de pac.ꝛ quod idem voluit in.c.cum dile ctus de causa pos.ꝛ proprietatis ꝛ qd no.per alios in.c.cum ca de testi.ꝛ in.c.translato de consti.tene hoc menti. ¶ No.ibi s̄nia vel concordia terminetur.elegantẽ modũ

16 loquendi † ꝙ iudex dʒ decidere cãm per ꝯcordiam ꝛ cõ positionẽ vel per s̄niam. ¶ Sed ego ꝛ non alius addu co similem tex.in.c.querelã in ver.concordia vel s̄nia ter minetis.de symo.ꝛ.c.causamq; in ver.sententia vel con cordia de testi.ꝛ.c.fi.de proba.in ver.de cõpositione tra ctat ꝛ allegaui alias ista tria iura pro splendida cõita te senensi.Nã cõmissarius pape terminauerat quandam q̄onem ecclesiasticã per via ꝯcordie ꝛ cõpositionis dice batur ꝙ nõ poterat qꝛ debebat decidere per s̄niam.Prius cõsului per ista iura ꝛ sic probat ꝙ iudex dʒ querere con cordiã ꝛ cõpositionẽ inter partes ꝛ si non potest tūc deci dere per s̄niam.c.fi.de transa.c.nisi essent de preben. glo.

17 singu.in.c.plaenit.xcvi.di.dicit † ꝙ si layci sint litigantes nec potest imponi finis sue q̄ōi ꝙ tūc poterit per censurã ecclesiasticã ep̄us loci illos cõpellere ad cõpositionem ꝛ

a concordiã ᵃ lʒ sint layci ꝛ de hoc dicetur hic in gl. ¶ Et pondero hoc verbuʒ cõcordia.ꝙ sepe apponitur in capi tulis pacis vide tex.in.l.de fideicõmisso.C.de transac.ꝛ ibi dicit Bal.per illũ tex.ꝙ retinetur cõcordia vbi discor dia in cã concordie amouetur allegat arebi.c.ij.de imu. ec.li.vi.ꝛ dicit esse notandũ illum tex.qꝛ illud verbum concordia semper apponit in capitulis pacis ꝛ dicit esse bene notãdum pp statuta loquẽtia de ꝯcordia. ¶ Pro certo vr̄ casus hic inquantum hic ꝓbatur ꝙ concordia ē terminus controuersie ꝛ discordie vt est tex.in.c.i.de col lusio.detegẽ.in ver.concordia.ꝛ ita probat in.d.ver.cũ q̄re li.ꝛ in aliis iuribus allegatis superius ꝛ adduco tex.in l.reprehendenda.C.de insti.ꝛ substi.sub ꝯditione facta ꝛ ibi est tex.elegans ꝙ cõcordia prefert lucro ꝛ dr̄ cõcor dia esse pactuʒ quoddam.l.i.ff.de pac.ꝛ ibi dicit Bald.

18 † statuto cauetur ꝙ facta cõcordia inter partes sup iniu rys potestas nõ hẽat se impedire ꝛ reperit instrm̄ in quo dr̄ ticius fecit pacẽ cũ seyo d iniuria ꝙ pp hoc vr̄ eẽ facta pax ꝛ cõcordia.ꝛ vr̄ esse facta cõcordia ꝛ pax eo ipso ꝙ aliqui capiunt se per manus beniuole s̄m gl.ibi ꝛ dicit ibi Bal.satisfactũ esse statuto loquẽte de pacto ꝛ concor dia facit gl.insti.de in rẽ ver.§.fi.ꝛ.c.cũ adriani.lxxiij.

19 di. ¶ Uenio ad glo.† querit glo.i.de ordine proceden di in causa ꝯuentionis ꝛ reconuentionis ꝛ in effectu po nit tria primũ est vt simul ꝛ vicissim tractent̄ cause ꝯuen tionis ꝛ reconuẽtionis cũ p̄rogatiua actoris.Secũdo inducie deliberatorie dentur vtriq; parti.Tertio vt vtra q; cã vna s̄nia terminet̄.quo ad primũ dant̄ pratice tres ꝛ prima dat̄ hic in glo.vt primo expediatur vnus actus actoris in cõuentione ꝛ statim expediat̄ similis act⁹ in re conuentione ꝛ sic fiet de singulis actibus fiendis vsq; ad s̄niaʒ ꝛ dat̄ hec p̄rogatiua actori vt primo expediat̄ act⁹ in cã ꝯuentionis ex eo qꝛ primo ad iudiciũ ꝓuocauit vñ succedit eq̄ssima regula.l.q prior.ff de iudi.vt qui prior appellat prior agat.c.i.de or.cog.ꝛ ꝓcedit hoc qñ actus vtriusq; cãe nõ pot ꝯcurrere eodẽ momento tẽporis alis aũt vbi fieret nullũ preiudiciũ actori videretur ꝙ vterq; actus posset expediri simul pro quo facit tex.in cle.sepe.d verb signi.ver.nos. vbi statuitur idẽ terminus vtriq; p̄ti ad positiones producendas ꝛ ad alia acta ꝛ cause muni menta exhibenda c.n.circuitus euitãdus ꝛ prolixitas di spendiosa litiũ euitanda si fieri pot cle. auditor de rescrip tis.c.finẽ litib⁹ de dolo ꝛ ꝯtu.l.qdã extrauerunt.ff.si cer. pe.c.abbate sane de re iudi.li.vi.ꝛ hunc ordinem ponit

glo.que reprobat spec.in ti.de reconuentione.§.nũc vidẽ dũ.Secũdã aũt praticam ponit ibi Spec.s̄m quosdam vt posset iudex procedere vicissim si vult.s.vt vna die pro cedat pro actore quantuʒ potest alia die pro reo ꝛ sic de singulis actibus ꝛ hoc putat verũ do.Ant.si pars petat tur.secus aũt si velit vt sigillatim ꝓcedatur quo ad singu los actus ꝙ vr̄ probari hic s̄m do.Abb.vbi dr̄ mãdari illi iudici.facit.l.i.in fi.ff.q̄ sen.sine app.rescin.hic.n.vba diriguntur ad iudicem vt apparet in ver.terminetis ꝛ p illã.l.in fi.probat̄ iudicem necessitari ad expediẽdũ vtrã q; cãm facit ꝙ not.i.l.viro atq; vxore.ff.solu.ma. Tertia aũt pratica vt hec vicissitudo seruet̄ magis vt primo reus respondeat actori ad primam positionẽ.Secundo vt re spondeat actor ad primaʒ positionẽ rei ꝛ sic de singulis. Item primo examinetur vnus testis actoris scdo vnus te stis rei que pratica nõ placet cõiter doctoribus de quo p Jo.an.in addi.spe.in ti.de reconuentione.§.nunc aũt vi dendũ.ꝛ hoc verũ s̄m eũ nisi forte pariter periculuʒ mor tis imineret q̄ casu posset saluari tãta vicissitudo. ¶ Tu aũt põdera quo ad istas praticas qꝛ hic lex vtitur illo v bo vicissim ꝛ ita vult tex.in.d.auc.ꝛ ꝯñr ꝛ tex.in.c.cũ di lectus de or.cog.dicit quod dʒ terminari eadem s̄nia.vñ videret̄ mihi dicẽdũ ꝙ si cã vtraq; agitetur insimul ꝛ ea dẽ s̄nia terminet̄ põt iudex suo arbitrio eligere praticã ꝛ sic eliget illã praticã per quã facilius vtrãq; cãʒ simul agi

20 tetur ꝛ simul terminabit̄. ¶ † Quo ad scdm de inducijs deliberatorijs distingue hoc modo post do.Abb.ꝙ aut oblato libello per actorẽ Reus incontinenti offert libellũ suũ ꝛ tũc inducie simul dabunt̄ vtriq; primo in ordine ip si reo.scdo ipsi actori ꝛ p̄mo r̄ndebit ipse actor ꝙ colligi tur ex ordine titulorꝫ.Nã primo tractat̄ de libelli oblatio ne q̄ fit ab actore.Secundo de mutua petitiõe q̄ accumu

21 latur a reo.† Tertio de lit.contest.ꝛ sic fit litis cõtestatio post productionẽ libellorꝫ vt actor ꝓducat libelluʒ ꝛ re us fuit terminus ad libellandũ ꝛ r̄ndendũ ꝛ postea in termino quo debebat r̄ndere producat libellum suum ꝛ tũc non arctat̄ reus ad r̄ndendũ donec actor offerat se pa tũ ad r̄ndendũ.vñ capit terminũ quẽ dʒ hr̄e ad deliberan dũ s̄ʒ doctores.iij.q.iiij.§.spaciũ.ꝛ differt cã sua intantũ donec offerat se paratuʒ libello r̄ndere arg.huius tex.in ver.i ꝯtinenti.dõ cautllosi aduocati reorꝫ vt dicit Jo.an.se pe ad protelandũ quo dñr respondere si deficiunt excep tiones ad probandum contra actionẽ porrigunt libellũ reconuentionis vt sic r̄ndeat libello actoris donec actor eodẽ libello offerat se ꝑatũ respondere.tñ hec malitia non iuuaret si actor statim sine deliberatione respõderet qñ reus prius r̄ndet libello actoris ꝛ postea in continẽ ti offert libellũ suũ ꝛ idem vr̄ dicendũ vt deliberatorie dẽ tur actori ꝛ interim donec r̄ndet differetur causa sua als non p̄nt simul tractari nec tenetur reus ad vlteriora pro cedere nisi primo respondeat libello suo.potuit eniʒ in cõ tinenti post r̄sionem suaʒ ad libellũ suã exhibere petitio nẽ arg.cle.sepe de verb.obli. ¶ Tu autem limita omnia ista qꝛ inducie deliberatorie sunt petende ꝛ si tunc nõ dẽ tur iudicium est nullum. Sed si iudex non dat inducias nec partes illas petũt ꝛ procedit in iudicio valet ꝛ tenet singularis est gl.in.c.vxor felicis.xvij.q.iiij.ꝛ idẽ voluit glo.in cle.sepe de v.sig.quã doctrinã assumpsit a glo.d.c.

22 vxor. ¶ † Quo ad tertiũ vʒ ad vnitatẽ sententie dicendũ est ꝙ lʒ tex.in.d.c.cum dilectus de ordi.cog.eadem dicat sententia terminande ꝛ sic probat ꝙ vna est sententia tñ re vera plures sunt sententie qꝛ tot sunt sententie quot sũt articuli.l.ēt.ff.de minori.facit simile quod habetur in.l. scire debemus.ff.de ver.ob. ¶ Ego pondero istum text. inquantum dicit iudicio vel concordia.qꝛ cum loquatur de conuentione huius cause ꝛ de reconuentione plurium causarum ꝛ vtatur verbo singularis numeri ꝙ hic est ca sus peregrinus ꝙ sententia lata super cõuentione ꝛ plu res sententie late super reconuentionibus dicuntur ꝛ iu dicantur vna sententia ꝛ ad hoc istum tex.allegauit ne mo.

mo. ¶ Item probat etiam inquantum vtitur verbo sin gularis numeri concordia. ꝙ concordia facta super con uentione et reconuentione dicitur vna cocordia sed in rei veritate videntur esse plures sententie quia primo oꝫ fer ri sententia in causa actoris secūdo in causa rei vt in.c.cū dilectus de causa poss.et proprie.et spe. in codēꝫ ti.§.nūc videdūꝫ et quod voluit bar.in.d. auc.pñr vbi dicit ꝙ pri mo fertur vna snia et postea alia et ad hoc allegaui tex. istum.et idem dixit in.l.i.§.fi.ff.que sen.sine app.rescin.et in.l.qui prior.ff.de iudiciis. ¶ Sed pulchra et non insua
23 uis erit dubitatio † disponit statutum quod de snia solua tur gabella vtrꝫ soluetur gabella de conuentiōe et etiā an soluetur gabella multiplex de multiplicibus conuentio nibus An soluetur vna gabella de oibus. Et videtur ꝙ vnica gabella sit soluenda adduco simile ꝙ voluit Ang.
24 in.l.patris et filii.ff.de vulg.et pup.† vbi dixit ꝙ si in eodē instrumento est testamentū prīs et filii ꝙ censetur vnicuꝫ testamentum et si ex dispositione statuti debeat solui ga bella de testō ꝙ soluet vnica gabella de vtroqꝫ testamē to qr censetur vnius testamentū. Et idē dixit Jo.de imo. ibi si testamentum patris est seorsum a testō filii ꝙ soluet vnica gabella. Et adduco elegantem doctrinam Bart.
25 in.l.inficiendo.§.infans.ff.de fur.† vbi refert prīo vigui se statutum ꝙ in nuptiis nō possent inuitari nisi.xii.dñe. Modo pater et filius ducunt vxores insimul an dicen tur. vnice nuptie et per pñs.xii.dñe sint inuitande decidit ibi Bar. ꝙ sic ex quo simul fiunt dñr et iudicantur vnice vide ibi Bar. referentem Dy. Ita videtur dicendum in proposito nostro vt vna gabella soluatur de oibus istis sententiis qr vnica censetur snia. ¶ Et limita glo.istam et tex.d.c.cū dilectus de ordi.cog.inquantū dicunt de vni cate sententie vꝫ nisi aliud intercedat. Nā si longe primo liqueret de possessione qꝫ de proprietate lꝫ simul sit actum pnunciabitur primo super possessorio de liquido prote lata questione proprietatis ita dicunt scribentes in.d.c. cum dilectus. limita et sm hosti. ibi qñ lata sententia sup conuentione mox appellatur et recusatur iudex ne proce dat in aliam sm formaꝫ.c.ad hec et.c.propositum de app. ¶ Contrariū tꝫ Jo.and. ꝙ imo nō poterit recusare per id quod hē in.c.audito de procura.et in.c.pastoralis de cā pos.et proprie.et in.c.audita de resti.spo. quasi velit ex quo est conclusum in cā ꝙ non hꝫ locum recusatio quod nō placet do.Ant. qr hic qñcunqꝫ facultas recusandi in cipit cōpetere pōt opponi ex quo iudex grauare pōt. ar. c.insinuante de offi.dele. et.l.ii.C.de consor.eiusdem litis sequitur hic do.Abb. dūmmō seruetur quod hē i.d.c.ad hec et in.d.c.propositum de appel. ¶ Tu vo primo dicas ꝙ si casus esset notorius et in iure esset expressa pena tūc no posset iudex grauare et p pñs non poterit recusari vt suspectus vide per oēs in.d.c.propositum. et per Bal.in.l. apertissi.C.de iudi. et isto mō procedat doctrina Jo.an. sine dubio secus si pena veniret imponenda iudicātis ar bitrio qr tunc posset grauare male arbitrando. ¶ Se cundo pondera qr vī ꝙ dictuꝫ Jo.an.sit verissimuꝫ post quā est pclusum in cā non pōt recusari vt suspectus et ad duco aliqua nō insuauia lꝫ seu pcerna digna memoria detrahit.n.regulis cōibus pp pclusionem factam in cau sa vñ dicit glo.in.l.si rem.§.quolibet tpe.ff.de euic. ꝙ post pclusum in cā nō prodest emptori denunciatio facta vē ditori et allegat illam glo.pro sin.Bal.in.l.ii.alias fi.C. de vsufru.rei iudi. ¶ Secundo adduco gl.valde sin.i.l.
26 qñuis indubitati.C.de adul.† vbi postquam est pclusum in cā pōt quis in cā criminali cōparere per pcuratorem. ¶ Tertio adduco ꝙ per illam glo. voluit Guil.de cu.
27 Cy. et alii in.l.si quis ex consensu.C.de epis.audi.† ꝙ ar bitrator pōt ferre arbitramentū ptibus nō citatis postqꝫ informatum eum voluit do.an.et alii in.c.quintauallis de iur.iur.et bal.in.l.fi.C. de Zhen.emp. Fran.de alb.in repetitio.l.si quis nebitra.ff.de ver.ob. ¶ Quarto addu
28 co elegans dictuꝫ bar.in.l.is qui reus.ff.de pub.iudi.† ꝙ post pclusuꝫ in cā non admittit exceptio ꝙ accusator nō inscripsit se ad penam talionis. ¶ Quito adduco ꝙ vo luit idem Bar.in.l.si mater.§.eandem.ff.de excep.rei iu
29 di.† vbi dixit ius superueniens agenti post pclusum in cā non prodest sibi. ¶ Sexto adduco gl. et dominicū in.c.
30 i.de confes.in.vi.que dicit † ꝙ post pclusionem in cā nō pōt fieri positio vt reus teneatur rñdere. ¶ Septimo ad duco ꝙ sapienter voluit do.car.i.cle.i.de excep.lꝫ.n.excō municatio possit opponi in qualibet pte iudicii vt i.c.pia
31 deuotione fidelium de excep.in.vi.† nihilominus nō pōt opponi post pclusuꝫ in cā. ¶ Octauo adduco quod vo luit lapus in.c.iudex de offi.dele.lib.vi.vbi in effectu de
32 cidit † ꝙ postqꝫ est pclusum in cā nō pōt opponi iudicis recusatio. et ad opi.Jo.an.nō poterat alligari dictū acō modatius isto.verecundum p certo fuit istis magnis i iu re viris non fecisse de illo dicto cōmemorationē. ¶ No no adduco ꝙ voluit Bal.in.l.in bone fidei.C. de iur.iu.
33 ar.in.l.admonendi.ff.eo. vbi dicit † ꝙ postqꝫ est cōclusuꝫ in cā non pōt peti deferri iuramentū. ¶ Decimo addu co quod voluit idem Bal.in.l.error.C.de iur.et fa.igno.
34 vbi dicit † ꝙ postqꝫ est conclusum in cā non pōt error re uocari. ¶ Undecimo adduco quod voluit idem Bal.
35 in.l.i.C.si ex delic. defunctoꝝ vbi dixit † ꝙ pacta sūt esse latam sniam et esse conclusum in cā. ¶ Duodecimo qd voluit idem Bal.in.c.pastoralis de causa pos.et proprie.
36 vbi dicit † ꝙ post conclusum in causa non possunt produ ci pstilia nec pōt opponi exceptio falsi pcuratoris. Cum ergo detrahatur cōibus regulis pp conclusionē in causa
37 ita detrahetur † ꝙ post conclusione in cā non possit iudex recusari vt suspect9. ¶ Tertiodecimo adduco ꝙ voluit
38 do.Abb.in.c.pastoralis de excep. vbi dicit † ꝙ exceptio que oritur post cōclusionē in cā non pōt opponi lꝫ antea potuisset opponi. ¶ Quartodecimo adduco quod vo luit Jo.de imo.post alios in.c.fi.de constituti. vbi dicit
39 † ꝙ constitutio noua disponens de preteritis presentib9 et de pendentibus in prima instantia nō cōprehendit post conclusum in causa. ¶ Quintodecimo adduco gl.
40 in.c.ex litteris de iur.iur.que dicit † ꝙ post conclusum in cā non admittitur iuramentuꝫ de calumnia. ¶ Sextode cimo adduco spāle est vbi agit de periculo animarum vt aliquid opponatur postquā est conclusum in cā ita dicit do.Car.in.c.ad petitionē de accu.ergo in ɔ̃rium erit ius cōmune vbi nō agitur de periculo animaꝝ dixit tñ singu
41 liter Bal.in.c.fi.ij.de proba.† ꝙ post cōclusuꝫ in causa nō pōt opponi qd lis nō sūt pcestata ex eo qr hec allegatio constat ex actis et acta loquuntur.et vbi non loquuntur acta nos nō loquimur. ¶ Decimoseptimo adduco qd voluit Bal.in.d.c.pastoralis de causa poss. et proprie.
42 vbi dicit † ꝙ conclusio in cā est vltimū verbum scriptū et probatū post qd nihil sequitur.l.qui duos.ff.de reb9 du biis. et si ex forma statuti possit peti cōsiliū sapiētis tñ post quā est conclusum non pōt pduci et lꝫ producantur cōsi lia magnoꝝ et sapientum viroꝝ post conclusum in cā tñ iudex nō vꝫ facere repoñi dicta cōsilia apud acta et illud sit.xviii. ¶ Et adduco.xviii. ꝙ voluit lo.ro. in suis cōsi liis.clxxv.ad fin.in ver.pro rñsione aduertenda sunt duo
43 † ꝙ nunquam papa post conclusionē in cā cōcedit rescri ptum vnt quin deroget iuri alterius ex conclusione quesi to. ¶ Uigesimo adduco quod voluit Bal.in.d.c.pasto
44 ralis vbi dixit † ꝙ post conclusum in causa non pōt dari aliqua dilatio ad allegandum. ¶ Cum ergo appareat ex istis ꝙ p conclusionē in cā detrahitur cōibus regulis vt decidunt ista iura et doctores superius adducti quos cū labore multoꝝ annoꝝ et vigiliis pmaximis supremus deus nobis reuelauit que in euū erūt illustriora et a mul tis attribuentur coꝝ ingenio vt quotidie faciunt tamen Jesus christus qui ē summa iustitia labores meos nō ta cebit. ¶ Et adduco contra cōem opi.vnā rationem quā
45 facit lapus in.d.c.iudex de offi. deleg.li.vi. † vbi dixit ꝙ in recusatione iudicis requiritur cause cognitio vt ibi pꝫ

a ¶ Conclusiones in cā. Ad de iudo. pon. in singularib[us] suis versi. exceptio versi. iij. et doc. in c. inter monasteriū de re iudi. spe. d. ti. de recusa. p to. vbi ista materia latē tractatur.

sed post conclusionem in cā[a] non admittitur pbatio vt in c. auditis de pcu. et in c. pastoralis de excep. et in cle. i. c. ti. et in c. cum dilectus de fide instru. tñ limitat hoc lapus ibi nisi opponeretur exceptio notoria que non requireret pbationē qr tunc talis exceptio esset admittenda post cō clusionem in cā. c. qm̄ de filijs presby. c. peruenit et c. ppo
46 suit de appel. p hoc dicit se semel de facto vidisse † q eis pstā primo et secundo fatali datis appellanti ad appellationē psequendā si fuisset iudex datus sup appellatione recusatus vt suspect[us] succubuit recusans ex eo solo q nō congruo tpe recusauerit qr nō restabat nisi pnunciare tē pora psecutionis fore decursa. Jo. de imo. ibi vt refert. d. dominicus litat hoc nisi exceptio recusationis habeat ortum post conclusionem in cā qr tunc posset recusare ar. c. insinuante de offi. del. qr cū habeat postea ferre sniaz que est grauioris preiudicij quaz alij actus iudiciales in illo magis expedit hēre iudicem nō suspectuz quā in alijs ar. c. consuluit de offi. dele. ¶ Nec obst. q probatio nō recipiatur post pclōnem in cā qr fatetur nisi legitima cā sobsistente ar. d. c. pastoralis de excep. Uel forte salte ex cā gñali restitutio peti possit allegat no. i. d. c. cum dilectus Sed do. dominicus in. d. c. iudex concordat opi. hoc mō aut est certa pena a iure statuta et tunc non pōt recusare ex eo qr nō pot grauare ptem aut pena venit imponēda iudicis arbitrio et tunc secus alleat simile qd voluit archi. in c. qr suspecti. iij. q. v. Mihi vr quod opi. lapi sit verior et per pñs opi. Jo. An. et ad tex. allegatum per Jo. an. in d. c. insinuante do verum et indubitatum rñsum dic. n. dicitur nisi postqm̄ eius familiaris est effectus litigare cōsenserit vbi pbat q illa familiaritas non superuenit post cōclusum in cā sed ante qr post cōclusum in cā quis non dr cōsentire litī nec litigare vt in c. auditis de procura. et in c. pastoralis de cā pos. et propri. et glo. in. d. l. qm̄uis indubitati. C. de adul. ¶ Itē qr tex. ibi dicit ante calculū hic ergo sequit q ante cōclusionem in cā ex eo qr paria sunt esse cōclusum in cā et esse latā sniam vt superius dcm̄ est ergo nō loquit qñ suspitio superuenit post cōclusuz in cā sō loquit qñ interuenit ante cōclusionē in cā. ergo nō est admiratione dignum si in casu. d. c. insinuante possit opponi exceptio recusationis et cognosci de ea et sic non est casus in. d. c. insinuante. nec ē arg. ꝯ dictum Jo. an. et cōtra dictum lapi licet Jo. de imo. in. d. c. iudex allegat. d. c. insinuate in arg. ꝯ lapum dicendo q recusatio superuenit post pclusum in cā qr sua honorificentia salua ibi nō superuenit suspitio postqm̄ fuit pclusū in cā vt demonstratur. et plus dico q doctrina sua confunditur per illud qd Bar. venit in ore. in. l. si mater. §. eandē in fi. verbis. ff. de
47 excep. rei iudi. vbi dicit † q si agenti post pclusionez in cā superuenit sibi ius qd nō pdest agenti quo ad illud iudiciū et mouetur ex gl. d. l. si rem. §. quolibet tpe. ff. de cui. Et subdit vnū quod est ppetuo no. quod pinde hr ac si post sniaz supuenisset tale ius et sic vult paria eē supuenire exceptionē post sniam vel post pclusionē in cā et per pñs cōis opi. morbo laborat incurabili. Posset tñ dici q si equitas suadeat iudici hoc vt post pclusionē in cā admittat hanc recusationē quod posset arg. tex. melior de iure in c. cū Jo. heremita. de fide instr. et qd voluit ibi. d. ant. et qd Bar. voluit in. l. vbicunq3. ff. de interro. act. Et ideo dixit Aud. de iser. in c. i. §. si qs hominem de pace tenēda
48 in vsibus feudoꝝ q post pclusionem in cā[b] poterit iudex sciscitare et interrogare si pluries fuerit cōmissus insultus et sic pp euidentiā equitatis posset saluari cōis opi. docētum. ¶ Pondera et in qōne hoc. qr cū sua honorificētia non vr eē iusta cā recusandi iudicē in cā recōuentiōis postqm̄ cā est instructa et cōclusa lz fuerit appellatū a snia
49 lata in cā pūcationis ex eo qr sunt diuerse cause † et ex separatio nō infertur. l. si maritus. C. de dona. inter virum et vxorem. l. cum actum. ff. de neg. gestis. ergo de vno nō arguetur ad reliquū. ¶ Posset tñ adduci vnū q iudicio meo est mirabile vt dicamus sepenumero eē aliquos iu

b ¶ In cā nō negatiua tñ qui etiaz qnq3 possunt instrā pro ducī vt lz do. Ja. de may. in l. b admonendi in xiiij. colū. ff. de iureiu. et pan. in c. cū dilect[us] in ii. col. in prī. de fi. instr. pro q vide. d. alex. decimo. in l. fi. ff. de qō. qm̄ illa pulchra dic.

dices ita egre et moleste ferētes eos q a sua snia appellatur ausi sūt vt faciāt eos verberari et aliqñ pōi in cippis per illud q voluit Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. ff. de no. op. nunc. qr isto casu videret esse iusta cā recusādi eundē a quo appellauit sniare in cā reconuentionis et isto casu posset pcedere q voluit opi. doctoruz. Si quid
50 boni diximus sup hoc dubitabili passu demus gloriaz altissimo pncipi deo. ¶ † Sz qd si iudex pnunciat super pūentiōe dūtaxat et nō sup reconuētiōe vtrū valeat talis snia. gl. ista loqt alternatiue dicit. n. q snia est nulla vl potius est appellandū ab ea allegat. l. i. §. fin. ff. que sen. sine app. rescin. et iō glo. ista loqt alternatiue qr tex. d. §. fi. loquitur alternatiue dū dicit q ibi cōter et hic et in auc. consequenter. C. de sen. et interlo. o. iudi. q dz appellari ex eo qr est peruersio cause ad cām que non dz viciare iudicium. l. i. C. de appe. glo. ij. q. i. in summa et. l. prolatam. C. de sen. et interlo. o. iudi. ita dicit hic do. abb. et ēt Jo. de imo. sed ego adduco gl. i. c. cunis in agendo. iij. q. viij. que tz q est nulla et ad hoc allegat istum tex. Idem voluit spec. in eo. ti. §. restat. do. ant. transit cum cōi opi. q sit appellandū. Sed idem do. Ant. in c. cum dilectus d ordi. cog. dicit se nō videre iteresse vt possit appellare. ij. q. vi. nō solent. et sic do. an. in hoc passu reperitur varius. Sed do. abb. in. d. c. cum dilectus reprobat hoc per. d. l. i. §. fi. Jo. de imo. ibi dicit q imo pōt dari interesse puta si molestetur in executione snie per aduersariuz et sic tz ibi Jo. de imo. q possit appellari. Sed excelsus doc. do. Joā de anna. archi. bonon. qui p certo fuit sancte et honeste venerabilis vite et quid habuit spersit in honorē beate virginis testis sit monasteriū seruoꝝ bononie in suis repor tatis. quod fecit i. d. l. i. §. fi. tz q snia sit nulla et ad h allegat istum tex. vñ actus factus ꝯ legē est nullus ipso iure allegat. l. nō dubium. C. de legi. ¶ Secundo istud probat i d. c. cū dilectus de ordi. cog. vbi ponit forma sm̄ quā vt iudex determinet eadē snia ergo si alr facit actus ē nullus
51 c. cū dilecta de rescriptis. ¶ Tertio mouet † snia lata ꝯ solitū ordinem iudicioꝝ est ipso iure nulla. l. prolatā. C. de sen. et interlo. o. iudi. sed ordo cāe pūentionis et reconuentionis est vt eadē snia terminetur vt hr in. d. c. cum dilectus. vel q vna snia ferat in pūcatione et statim feratur alia in reconuētiōe vt i. d. auc. et pñr. ergo si aliter fit snia est ipso iure nulla ista sont arg. per euz adducta ad soluādū gl. canonistales. Mirandū est nō dicentibus q cum legeret leges ciuiles debuisset potius defendere glosas iuris ciuilis ꝯ glosas iuris canōici et econtra deberet quia potius legēdo iura canonica defēdere glosas iuris canonici et argomēta sua leuia sūt et nullū videnē hēre neruū qr ex quo sont duo iudicia obmissio vnius nō viciat iudiciū alterius nisi opponat vñ Bart. multū egregie in. l. si pbas. C. cōi diuidundo dicit q quo ad illū titulū requirunt duo iudicia vnū in quo ego vēdicē ptē aliud in quo petā diuisione an vō sit vnū cōi diuidūdo et in eo incidenter cognoscat de dñio rñdet ibi Bar. qñ ille qui agit cōi diuidūdo nō possidet et negat eē cōis tūc dz ante oia agi rei vendi. nec pōt agi cōi diuidūdo post vt in. l. i. ff. fami. herci. qd dicit esse verū si opponat. sed si non opponatur exceptio pcedit illud iudi. et incidēter cognoscit de dñio et ita dicit ibi glo. oblituroni nō tradēda. et not. per glo. q
52 reputat singlar. l. si mancipium. ff. de cuit. et dat Bart. ibi vlem doctrinā † q qñ sunt duo iudicia quoꝝ vnū dz pcedere aliud q debeat opponi alr nō irritat processus vt ibi q dicit esse vtile qr si agat ꝯ fideiussorē lz nō esset fca discussio pncipalis debitoris pcederet iudiciū si non opponatur. ¶ Cū3 ergo in casu nr̄o sint duo iudicia. s. conuentionis et reconuentionis si non opponitur de snia reconuentionis valida erit snia lata super conuentione et per cōsequens necessaria erit appellatio et sic videt q argumēta do. Jo. corruant et per pñs non est snia ipso iure nulla. Sed difficultas est i itellectū. d. l. i. §. fi. et operepreciū erit videre verū intellectū illius tex. ex eo qr glo. et

doctore

doctores tenentes opiniones contrarias defendunt se sub cli
peo illius dubitabilis tex. supremus deus gratiose appareat
nobis ingenium ut veritas non lateat nos Amen. Nam
tex. d. l. i. §. fi. dicit si apud eundem iudicem inuicem petamus
si mea et tua petitio sine dilatione fuerit et iudex me potest con
demnauerit tibi quo magis tu prior me condemnatum habeas
non est mihi necesse pro hac causa appellare secundum sacras consti
tutiones iudicatum a me petere non posse priusquam de mea
quoque petitione iudicetur sed magis est ut appellatio interpo
natur ista sunt formalia verba istius §. ubi videtur casus quod si
iudex conventionis et reconventionis non pronunciat simul su
per utraque sed super uno tantum illa sententia tenet ut voluit ibi Gl. quam
Bal. limitat in l. viro atque uxore. ff. so. ma. quem refert et
sequitur Jo. de imo. ibi in ultimo notabili. tamen talis sententia tenet sed
non meretur executionem donec sit super alia pronunciatum istud
limitat hic rapha. cuma. verum ubi iudici potest imputa
ri quare non pronunciauit super utroque sed si iudici non potest
imputari quia processit ex defectu partium puta quia opposita
fuit exceptio requirens altiorem indaginem tunc non debet im
pediri executio istud voluit Inno. in c. cum dilectus de or
di. cog. allegat. l. fi. C. de compensatio. quia istud videtur esse quae
dam compensatio † et de liquido ad non liquidum non fit compen
satio ut l. neque. C. de compensa. sed quod ille §. probet talem sen
tentiam esse nullam hoc apparet ex situatione rub. quia ponitur
in ti. quando sententia sine app. rescin. ergo est nulla ar. l. imperatores
ff. de in diem adiec. ergo sequitur vana ratione quod non est neces
sario appellatio et si aliter intelligeremus fuisset opus §.
illum situari in ti. de app. Item hoc probat ille text. in verbo
non est mihi necesse pro hac causa appellare. Et si dicatur quod
standum est ultimis verbis appositis ibi ubi dicitur sed magis
est ut appellatio interponatur quia potest intelligi interponatur
id est interponi possit. facit simile quod voluit glo. in c. nam concu
piscentia de consti. in ver. oriuntur que exponitur id est oriri possunt
facit in simili gl. in l. fi. in ver. dederit. i. dare promiserit. C.
de dono promisso. et glo. in l. illud. C. de sa. san. ecc. et glo.
in l. fi. ff. de rerum diuisione et in l. mandatis. ff. de testi. et
in l. si rem estimatam. ff. de iure dotium et in l. mihi biblio
thecam. ff. de contra. emp. et in l. pater seuerinam ff. de condi.
et demon. et in l. cum stipulatus sum damari. ff. de ver. obl.
et quod exponit doc. in c. i. de dono. et gl. in c. et si christus in
ver. nolite et in ver. indulgemus de iur. iur. et in l. i. in prin.
ff. ad l. falci. et in c. si diligenti de fo. comp. et in l. cum eum
ff. de adopti. Non est ergo admiratione dignum si expone
tur ille tex. i. interponi possit quia iam a sententia nulla appella
ri potest ut no. in l. i. et expressim. ff. de app. et in c. dilecto eo.
ti. Vel exponi potest magis est ut appellatio interponatur
i. utilius est et sic est consilium et non preceptum et utilitas ratio
consilii consistit in pluribus. primo quia appellatio a sententia nulla
deuoluit ad superiorem et sic primus iudex desinit esse iu
dex et sic iudex appellationis de nullitate cognoscere potest
ut l. quedam mulier. ff. fami. hercis. l. carnelia pia. ff. de iure
patro. Item negari non potest quin ista sententia licet sit nulla tamen de
facto grauare potest quod grauamen illatum de facto tollitur
per appellationem † quia quelibet appellatio impedit execu
tionem sed non quelibet exceptio nullitatis ut no. per Bar.
in l. iiii. §. condemnatum. ff. de re iudi. ideo tex. ille consulit quod
utilius est appellare non tamen dicit quod sit necesse et si istud dice
re voluisset verisimiliter expressisset ar. c. ad audientiam
de deci. l. i. si mes. fal. mo. dixe. cum si sicut ibi expressit nega
tiue et hec colliguntur ex dictis Inn. i. d. c. dilecto de app.
¶ Et si quispiam adducat in contrarium l. cum papinianus. C.
de sen. et interlo. o. iudi. ubi tex. dicit ut liceat iudici quo
casu non videtur imponi iudici necessitas pronunciandi simul super
reconventione iuxta illud quod habetur in l. no quicquid. ff. de iud.
ergo talis sententia valet et tenet et iudicio meo non posset allegari me
lior tex. in iure pro opi. gl. iuris ciuilis contra glosas iuris cano
nici. quia respondere potest quod illud verbum liceat recipit restrictio
nem et suppletionem per text. huius c. i ver. terminetur ubi
imponitur necessitas per d. auc. et presentem et per d. c. dilectus de
or. cog. ubi eadem sententia terminari debet et multo fortius no

bis suadet ratio quia papinianus fuit primus commendatus
et mirum in modum ab imperatore super hac conventione ut
in d. l. cum papinianus. et dixi. eo. in rub. et imperator in
d. l. cum papinianus dicit quod vult augere et roborare sententiam
dicti papiniani. Nam si intelligeretur quod illa l. non impone
ret necessitatem sequeretur quod diminueret et debilitaret im
perator effectum reconventionis introducte a papiniano
quod esse non debet quia esset contra mentem imperatoris. facit illud
ouidianum votoque tuo tua forma repugnat. Et ideo potius
est dicendum quod teneatur insimul pronunciare. et ad illud quod
dicebat Bar. et glo. in d. l. si probatur. respondeo quod non loquitur
eo casu quo duo iudicia debent simul agitari et termina
ri ut est casus noster imo censetur unum et idem iudicium
et eodem modo posset responderi ad illud quod dixit bart.
in l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iudi. ubi loquitur quando
obmittitur ordo ut primo capiantur bona mobilia quia si per
uertitur talis ordo non viciatur iudicium. et idem voluit Jo.
an. et alii in c. quoniam frequenter. §. in aliis ut lit. non contesta. et
quod voluit do. ant. in c. i. de sequestra. pos. et fructuum et
spec. in ti. de causa. pos. et proprie. et in §. i. ver. sed pone pri
mo. ubi loquitur quando obmittitur ordo ut prius pronuncietur
super proprietate quam super possessione quia illo casu pronun
ciatur licet ordo peruertatur. sed in casu nostro non peruer
titur ordo quia super reconventione non pronunciatur simul
cum conventione. et eodem modo respondetur quod id quod vo
luit do. ant. in c. cum dilectus de causa pos. et proprie. et quod
voluit do. Abb. in c. iii. de eo qui mittitur in poss. ubi dicit
gl. fin. quod partes possunt facere ut ordo peruertatur. [a]sed in casu
nostro non peruertitur imo obmittitur ergo et eodem modo respon
detur ad id quod voluit Bar. in l. prolatam. C. de sen. et inter
lo. o. iudi. ¶ Nec ob. l. i. C. de app. primo quia habet plures in
tellectus. secundo quia non debet fieri unum et idem iudicium insi
mul ibi ut in casu nostro. ¶ Item adduco rationem habentem neruum
que est quod debet insimul pronunciari et insimul agitari causa conventio
nis et reconventionis ne reus distrahatur in diuersis iudi
ciis ut probatur in d. auc. et presentem et in d. l. cum papinianus et
in d. c. cum dilectus de or. cog. Modo si iudex pronunciat
super conventione et non super reconventione facit duo ma
la primum ledit partem ut distrahatur in pluribus iudiciis.
Item venit contrarius ordinem qui est ut insimul eadem sententia
terminetur et per consequens talis sententia tanquam lata contra iuris or
dinem non tenet c. exhibita de iudi. facit quod voluit do. Abb.
consi. cxxiiii. et ex istis defensate sunt glose iuris canonici con
tra glosas iuris ciuilis nihilominus non esset absurdum tene
re contrariam opi. quam tenuit glo. in d. l. i. §. fi. ff. que sen. sine
app. rescinda. quia non est dare casum. l. expressum de hoc
dubitabili passu. et ideo posset adduci illud quod Lucano
nostro venit in ore Quis iustius induit arma scire nephas
victrix causa diis placuit sed victa catoni. verior tamen videtur opi. quod
sententia sit nulla ipso iure. istum passum ita examinatum nunquam
reperies usque ad hec secula supremo principi deo demus
gloriam. ¶ Capio nunc aliam partem glo. in qua pendent le
ges et prophete secundum do. Abb. pro cuius enucleatione † que
ritur utrum liceat quandocunque durante iudicio reconventionis
reo convenire suum actorem. varie commemorantur opiniones
quidam dicunt quod reconventio debet fieri statim ante litem
conte. ut no. in d. auc. et presentem. et in auc. de executoribus. §.
sancimus. unde assumitur ubi dicitur statim seu mox debet re
convenire. alii dicunt quod usque ad sententiam. alii dicunt quod
usque ad aperturam testium et sic intelligunt illam dictio
nem statim. glo. ista dicit quod hec diuersitas terminatur ho
die per c. dispendia. §. reus quoque de rescriptis li. vi. ubi
dicitur reconventionem fieri posse durante iudicio quod in
telligit glo. donec fuerit renunciatum seu conclusum in causa
quia postea non dicitur iudicium. tunc enim dicitur iudicium quan
do negocium discutitur ut in c. forus de ver. sig. Sed extra
glo. fuit alie opi. ut hic refert Inno. Nam quidam dicunt
quod post litem contesta. potest fieri reconventio omnimodo
protestetur de reconventione ante litem conte. et ita intelli
gunt d. §. sancimus. ¶ Alii dicunt idem etiam si non fuerit

[a] ¶ Peruerta
tur. Addo pe. de
san. et dec. do.
in l. prolatam
C. de sen. et ca
nonistas in c.
fi. de iudi. li. vi.
Contrarium tamen tenent
multi doc. l. §.
finis de pace con
stan. et alibi in
plerisque locis
vide per te et con
corda.

protestatus dummodo in continenti post litem contestatam ante
quam terminus ad alia assignetur reconueniatur ar.l.le.
cta est.ff.si cer.pet.et.c.officij de elec. et ista fuit opi.azo. et
accursii in.d.auc. et psr.pro quo facit.l.si.ff. de li.ca. et .l.
nihil.C.de procur. Alij aut dicunt et in hanc partem vr in
clinari et Inno. q vsq ad sniam et sine prosecutione re
pot reconueniri sed tunc no procedetur simul in vtraq li
te. Nam si negaretur reconuentio post litem contest. sequeret
absurditas sm Inno. q actor litem quam mouit pendere
prestatione de alia re sub nullo iudice poterit puocare q
est absurdu. Quid enim si de iniuria lite pendente vel de
alia actione eum reconueniat tunc habebit locu illa re?a
q de nouo emergunt nouo indigent auxilio.c.insinuante
de offi.dele.c.ceterum de iura.calum.imo erit quedam insa
nia abstulisse huic reo iudices ordinarios actoris coram
quibus reus actorem conuenire pot vn vr illum subrogal
se coram quo conuenitur. Idem in.l. antiqua vt in.d.l.cum pa
pinianus dr indistincte cum in agedo quis sequit arbi
trium cuz contra se iudicem habere no dedignetur et hic
non facit mentione de lit.contest.ergo simpliciter illa.l.
est intelligenda.y.q.v.c.cosuluisti. Si aut protestet nihil
facit protestatio nisi qr tunc indubitanter est verum qd
post litem contest.incontinenti possit reconueniri. a. hosti.
tn ptium dicit.n.q lite contest.no est locus reconuentioi
nisi protestatione premissa.nec mouent eum rationes alle
gate superius per Inno.fatetur eni hosti.q lite pte. cora
vno iudice non pot actor cora alio vel alio conueniri nec
reputat absurdum hec imputari reo qui ante litem conte.
conuenire vel protestari debuit arg.c.i.de seruis non or.
nec reputat absurdum q differatur actio ex certa causa
.s.vt maior absurditas euitetur.vz ne cora diuersis iudi
cibus eodem tpe agatur.e.ti.de rescriptis nec reputat ee
insaniam huic reo subtrahere iudices ordinarios acto
ris ad tps cu imputandu sit illi q no puenit anteq coue
niret et subueniedu sit illi q vigilauit.c.vt debitus d app.
l.pupillus ad fi.ff.de his que in frau.credi. Cum ergo na
iudicij no patial q taliter reconuentio fiat si ex ca suspen
datur petitio no reputat hoc absurdu cu ex ca necdu sus
pendat sed priuetur quis iure suo sine culpa vt.c.qm fre
quenter.§.si vo vt lite no contest. ¶ Non ob.sm eum q
in.d.auc.nihil dicatur de litis contest.satis.n.est q ibi di
catur in eodem negocio.i.in eodem iudicio mixto conuen
tionis et reconuentionis examinatione q bene elucidat
in auc.de executoribus.§.sancimus.igit si quis obnoxium
habere arbitrat eum qui ptra se puentione exposuit no apud
aliu iudice sed apud eu mox puenire et eunde ee iudicem
in vtroq iudicio qsi dicat bene veniat reus ab initio vo
catus et intra se deliberet et an in aliquo actor sibi teneat
qd putauit a principio.i.ante litem contest.vt in.c. super
quonum.§.intentionis de offi.dele.l.rem no noua in pn.C.
de iudi.vel et statim post litem contest.protestatioe pmissa
libellu reconuentionis reus offerat et sic vicissim contestet
litem et ide sit iudex vtriusq iudicij et q ide negociu cen
seatur et est valde no.sm eum q dicta auc.altero no pte
ca dixit mox in pn.innuit qd reconuentio no sit vltra conte
statione protrahenda.ad hoc.n.q lite cotestata nulla p
testatione pmissa no est locus reconuetioi sz si iudex cora
quo lis sit ptestata vtriusq ptis sit ordinarius cora eo no
est locus reconuentioni.in reconuentioni locus non est ne
fiet preiudiciu principali.qom et ipsa differri pungat pp
nam reconuentionis que hz q simul tractentur et diffinia
tur vt hic et .l.qui prior.ff.de iudi.sed in modu conuentio
nis sic eum ppetua sit iurisditio ordinarij et hoc nihil ob
stat alia exceptio vnde pcurator lite ptestata vice mutua
puenit no aut reconueniri.l.si rem.ff.de copensationibus et
hoc veru sm eum qn actor et reus sunt eiusde fori alias
post lit.contest.nec conuentioni nec reconuentioni e locus
.c.fi.de iudi.et remittit se ad ea que ipse no.in summa sua
in ti.de puetione et reconuentione.§.qn quide cora ordina
rio.et hac opi.posita per glo.ista in princ.sua tenuit etiam

a ¶ Reconueni
ri. Adde ludo.
pon.in singu.
suis in vers.re
conuentio.vbi
late istam ma
tractat et vide
bal.et oes doc.
in auc.et psr o
si.qro qn fieri
debeat reconuetio
C.de sen.vbi e
pprius locus
hui materie.

Tancredus Goffre.Jo.mo.in.d.c.dispendia.§.reus quo
q de rescriptis.li.vi. Joa.an. hic et clarius in glo. sua in
cle.sepe de ver.ob.dicit.n.ad hoc vt sit va reconuentio opz
q fiat ante litem ptest.vel statim post vt voluit accursius
in.d.auc.et psr.et in corpore vn sumitur.§.sancimus.vn
dicit in.d.glo.hoc tenendu q licitum est reo qncunq pos
se conuenire actorem durante iudicio no tn illa conuentio
habebit virtutem reconuentionis vt simul in exordio fiat
vt dr in.d.cle.sepe.sed no declarat Jo.an.virum habeat
vim reconuetionis quo ad effectum iurisditionis protoga
tiuum vt scilicet durante iudicio post litem ptest.possit fie
ri reconuentio cora iudice alias non actoris sed respectu
iudicis delegati dicit q actor conueniri no pot coram de
legato post lit.cotest.sine nouis litteris per.d.§.reus quo
q.qd tz hic Jo.cald.et sic dicit se obtinuisse in coligetia
facti qd est valde notadu.vn eadem ratione vr sentire in
ordinario et sic q ista priuilegia reconuetois sint insepa
rabilia.plenius qz alibi sensit Jo. and.in addi.spe.in ti.
de conuentione reco.et.§.i.ver.sed nunqd cora ordinario
vbi concludit q vt procedat reconuentio quo ad effectu
protogatiuum opz q fiat cora iudice statim allegat iura
allegata superius per hosti. ¶ Nec ob.si dicatur q.d.c.
dispendia.§.reus quoq probet cotrarium in eo qd dicit
q poterit conueniri eodem durante iudicio sine litteris
aut litteras impetrare noluerit qr verbu maluerit respi
cit totam rationem simul vt sit sensus poterit reconueniri si
ne litteris et si magis voluit impetrare subaudi reconueni
re potuit eode durate iudicio. Hosti. hic itelligebat dem
hoc cu ante litem contest.fuerit protestatus. Joa.an.hic
aliter ridet q non obstat per ronem reconuentionis qr eo
dem durate iudicio ante litem ptesta. pot reconuenire et
ista sunt valde diuersa. Nam in puentione no est necesse q
vna snia terminet cu pricipali sed in reconuetioe secus
Ite sublata appellatione in puentione per rescriptum no
poterit appellari in reconuentione.secus credit in conuen
tione. ¶ Ite illud vbum puentionis positu in.d.c.dispe
dia.§.reus.pot respicere lit.contest.vt sic post litem cotest.
no possit actor pueniri cora delegato sine nouis lris.sed
opinione glo.nostre et Inno.tz Vinc. Tanc. et Archi.in
d.§.reus quoq.spec.in ti.de conuen.et recon.§.sequitur.
Bar.in.d.auc.et psr que mouet qr rone puentionis idu
cta pro reo cotra actore vt habeat eu in iudice defenden
do que eligit in agendo pcedit et post lit.cotest. ¶ Nec
ob.si dicat q illud repugnat nature reconuentionis cum
no poterunt insimul tractari si fiat post litem ptest.maxime
pp pclusione qr dicit hosti.q vt insimul tractentur respi
cit fauore reconuentionis. Aut ergo vult reus vti vtroq
priuilegio progatiuo et simultanei processus dz reconue
re a principio.aut hoc facit post lit.ptest.et duntaxat hz pri
uilegiu progatiuu et erit no va reconuentio qr insimul tra
ctabunt sed io appellabit reconuentio qr iudex no eet co
petes respectu actoris et sic aperto ore hosti.sentit ptra opi.
Jo.and.q ista priuilegia sint separabilia. Ite sm doctri
nam Jo.an.per iura antiqua no erat incitatum priuile
gium simultanei pcessus et poterat fieri reconuentio quo
ad fine progatiuu vt actor non dedignetur.e.c.que ro p
cedat qncunq reconueniat sed.d.auc.et psr.artat eum ad
reconueniendu incotinen.lex aut cu papinianus q dabat
priuilegium non corrigitur in loco.vnde auc.solum artat
ad reconueniendum in continenti qn vult vti priuilegio
simultanei processus non aut quo ad protogationem iuris
ditionis sed stat lex antiqua que in hoc no dz corrigi sm
eu cu euitada sit iuris correctio et no cauillando liam ea
sua est hz eu.d.c.dispedia.§. reus quoq q si artant reco
uenientem nisi eodem durante iudicio q verbum cu pos
sit determinare duo sequentia est intelligendum vt eque
illa determinet vt.l.iam hoc iure.ff.de vulg.et pup.l.si le
gatarius.§.si.ff.de le.ij.opi.aut contrariam q debeat sie
ri in ipso litis exordio tz hic do.aut. sequitur do. Abb.q
mouetur q.d.cle.sepe.nulla facit met.one de priuilegio
simultanei

simultanei processus sed simplr dicit q si reus aliquid voluerit dicere est in ipso litis exordio petitio facienda allegat ad idē.d.auc.z psir.que dicit q si vtrus vult pulsare actorē statiz quidē hoc facere dz. Nam z si non insi
mul ɔuentio z reconuentio tractētur nihilominus reus recōueniens dicetur pulsare actorez qd facere nō pōt ni si statim vt ibi dr. Ad idem allegat.d.§.sancimus in auc. de executoribus vbi tex.dicit mox a principio. Ad idem allegat tex.istum in ver.incontinenti vñ cuz hec iura cōiter exposcant reconuentionē debere fieri in litis exordio scdm ea debent alia iura interpretationē cōsequi ideo dicit q.d.l.cum papinianus non corrigitur per.d.auc.z alia iura sed cuz simplr loquaf de recōuētione debent intelligi sm predicta iura qsi sit incontinenti z ratio est qz lz elegerim iudicem ad aliquod ips non tñ ad longū.qd si impetrauit delegatum diocesis rei valde distans a sua diocesi putans de facili expediri pp vnicam cām ɔ reum nam durū esset q prope ɔclusionē sui negocij aliud attētaretur iudicium z sic haberet ibi trahere moram solum modo pp cām rei z sic idez in ordinario qui ad remota loca adeunt corā quo posset ꝓcedere ɔuentio post litem

55 contest.sine suo magno piudicio. ¶ †Item iurisditio ꝓrogata in recōuentionis actu est accessoria ad iurisditionē habitan in cā cōuentionis que obtinet locuz principalem durante cā recōuentionis que est accessoria cū sublato principali tollaf accessoriū vt in.c.accessoriū de re.iur.li.vi. Ad.d.c.dispendia rñdet q nō est absurdum q idez verbū relatū ad diuersa habeat diuersos intellectus allegat simile quod hr in.c. ab excōicato d rescriptis ego allego tex.in.c.ex litis eo.ti.z in.c.cum dilectus de consue.z in.c.audiuis cum sua glo.de elec.z in.c.cum ad sedem de resti.spo.z ideo cum referatur ad verbū recōuentiōis itelligif q fiat a pricipio.sz cū referf ad vbū cōuentionis z ad impetratione lrarum intelligitur pro vt sonat nam pzūptum ē iura iuribus concordari.c.cū expediat de ele. lib.vi. Et hoc est tenendū cū ille.§.reus quoqz nō veniat in fauorem rei sed potius restringendo eius facultatem vt durante eodem iudicio nec per viā ɔuentionis nec per viam recōuentionis sibi liceat actorē corā alio iudice ꝓpulsare non ergo dz operari ɔriū effectū vt lassatis habentis reconueniendi indistincte eodē durante iudicio cōtra alia iura que exigunt hoc statim fieri possit reconuenire ar.c.q ob gratiā de re.iur.li.vi.z.l.q fauore.C.de leg.z hec consideratio sm do.Abb.multum stringit z visus fuit papa illo verbo gñaliter durante iudico z c.ad ostendendū q qñ non durat iudicium q licet reo actorē conuenire corā alio iudice quasi postea liceat impetrare ad alios iudices.vnde dutaxat voluit ibi papa ꝓuidere actori in reconuentiōis actu sicut prouiderat in ɔuentione actorē vt in prin.illius capituli.nō ergo voluit inducere vt indistincte liceat reo reconueniri eadē actione durāte iudicio qz sic prouidetur cōtra actūtem cuius cōtrarium intendit z maxime hoc ostendif per.d.cle.sepe vbi ponitur ius nouissimū qd cōcordat cum prefata auc.z cū isto capitulo z loquif per verba necessitatiua vt ibi pz z hū de quo aliqua posuit Jo.an.in.d.c.cum dilectus dor. z ita quieuit hic do.Abb.Sed ego adduco Bart. in.d.§.sancimus in auc.de executoribus vbi sequitur gl.

56 in.d.cle.sepe z dicit eē menti tenēdū.Sed do.dominicus in.d.c.dispendia.§.reus distinguit hoc modo † quedam est reconuentio ꝓprie dicta que hz oia priuilegia recōuentionis z ista dz fieri ante litem contest.vel statim post vt voluit hosti.z glo.in.d.cle.sepe. Quedam est recōuentio improprie dicta que tendit tm ad prorogādū z tunc aut partes nō ɔdicunt z valebit reconuentio facta eodē durante iudicio corā ordinario vel delegato vt voluit Jo.an.in.d.§.reus.qz pñt partes ꝓrogare iurisditionem ordinariam de re ad rem vt in.c.p.z.g.de offi.deleg.z iō procedat glo.in.d.cle.sepe.aut ille nō est alias iudex ordinarius actoris vel delegatus z non poterit fieri ex quo ps ɔdicit.de delegato dicit esse tex.ibi sm vnum intellectū z facit.c.cum olim el.i.de offi.deleg.de ordinario nō suo ēt pz qz ad prorogādā iurisditionem ēt ordinariā requiritur ɔsensus partium vt no.in.d.c.p.z.g. ideo non poterit fieri reconuentio nisi incōtinenti sz lapus allegatione.iij. z dicit decidi hanc.q.per.d.cle.sepe.qz tpe clementis vigebat dubitatio hec tā per iura antiqua quā per dictum §.reus quoqz z.d.cle.sepe.disponit in exordio litis debere fieri recōuentionē z sic papa voluit ibi approbare hāc opi.z ita quieuit do.dominicus in.d.§ reus quoqz Sed Bal.in.d.auc.z psir in scda alias in.xxvi.col.dicit ante lit.contest.vel saltē post antequā iuref de calumnia dz fieri recōuentio.l.rem non nouā.C.de iudi.z est rō qz statim idem est dicere.l.q initio auc.de litigiosis.§.omnez. tū qz iste lites simul dñt terminari ne actor facto rei moram longam patiatur diuergo post litem contesta.non dr reconuentio sed ɔuentio vt in.d.c.dispendia.§.reus vbi exponif nomē reconuentionis ante litē ɔte.vt in ipsa cōtestatione vel saltem post sed verbū ɔuentionis ponitur ibi cū aliquo notabili interuallo post litē contest.z nihil ominus ille tex.apponit vtrūqz verbū reconuentionis z conuentionis z nō subiungit verbū beneficio.cōsistit aūt beneficium in habendo eundem iudicem sed nō in habēdo paritatem vt simul procedatur z istud dicit esse verū intellectū illius.§.z ita residet bal. Ex istis relati sunt scribentes z coꝝ scripta.hec faba cudenda venit sup nostros humeros z qz dubitatissima ē deus celi viuus labia nra

57 apperiat. ¶ †Et quidem capio primū si reconuentio ꝓprie dicta debeat fieri ante lit.contest.vel parꝝ post litem contest.z doctores oēs dicunt vt sensistis q nō refert an fiat ante an fiat post dūmodo fiat incontinēti post lit.cōtest. Mihi aūt vr q post propositam actoris qd est ante litem contest.dz reus ꝓponere reconuentionem z nō expectare lit.contest.z moueor per tex.d.§.sancimus i auc. de execu.vbi dr sancimus reum conuenire actorem mox a pncipio qui conuentionē ɔ reum exposuit bene ꝓbaf ibi q eo ipso q actor obtulit libellum ɔuentionis reo debet reus libellū recōuentionis offerre actori z vtitur ille tex. duplici vbo importante principiuz.dixit enim mox a pricipio ergo sequif q non pōt post litem cōtest.qz apponit formā reconuentionis dz.n.seruare ergo non bene dicūt doctores q post lit.contes. debeat proponi reconuentio.

■ Et est ponderandum verbum sancimus * ibi positū qz videf ponere necessitatem reo recōueniendi a principio mox ipsum actorē maxime apponendo illa duo vba geminata facit simile qd hr in.c. cuz cās ti.de rescrip.in ver. mandatū dedimus z ꝓceptū.z q in simili voluit bal.in auc.sed cum testator.C.ad.l.falci.vbi loquif qñ testator geminauit illa verba plena z integra legata. ¶ Secundo pondero tex.in.d.auc.z psir.C.de sen.z inter.l.o.iud. inquantū dicit ego cōuentus pulsare veni statim que qdē verba subtiliter intellecta nō importāt litē fuisse contest.vt incontinenti post litem contest.proponatur reconuentio quinimo importāt litē adhuc nō contestatā. Et ad hoc allego tex.multum singularē in.c.y.de accusac.in ver.conuentus fuerit.z sic illud verbū statim ibi positum intelligif ante litē contest.post ꝓpositā actionē per actorem z hz illud rationez in se qz ex quo dñt insimul tractari z terminari sequitur q producto libello actoris dz ꝓduci libellus rei z eoqz magis cuz sit ecōtra.d.auc.ex dicto.§.sancimus.z miror vehementer q hic Irnerius qui extraxit illam auc.z psir de corpore.d.§. sancimus.vtaf verbo lz.quod nō est verbum necessitatis z sic suo honore saluo male extraxit. Et si dixerit quispiam q illud verbū sancimus z statuimus z similia reddūt legem consultoriam z non preceptiuam vt dixit do.an.in.c. Naz concupiscentiam de consti.quia ad hoc respondeo qd nunquā lex dicitur esse consilij nisi exprimat ita probatur in.l.ob hec verba.ff.de his qui. ¶ Not.infami.ita dixit laurus

¶ Sancimus. De isto verbo vide multa ꝑ panor.in cōsi. xcviij.i.vi.col. vbi multa dic.

quem refert et sequitur arch. li. dist. §. si legibus. Et vo
luit Bal. in. l. legis virtus. ff. de leg. ergo sequitur q verbū sancimus ibi positum importat necessitatē. Ex quo in-
58 fero † q reus dz proponere libellū reconuentionis cōtra
actorem post libellū conuentionis ipsius actoris. Et qd
improprie ponit verbum lz in. d. auct. Et consequenter.
¶ Tertio ad hoc adduco tex. in cle. sepe in versi. verum
de verbo. signi. dum dicit ibi tex. est in ipso litis exordio
rei cōuenti facienda petitio vbi pbatur formaliter q an
te litē contest. dz proponi reconuentio et non post lit. con
test. ergo errarūt omnes scribentes tenētes contrariū. ¶ Et si
quispiam dixerit q ille tex. nō loquitur in reconuentiōe
ex eo qr vtitur illo verbo petitio et sic nō loquitur in recō
uentione pprie dicta qr ad hoc respondeo q lz tex. ille lo
quat de petitiōe rei cōuēti tñ ex quo dicit q in ipso litis
exordio ē fienda loquit de recōuentiōe vt probat in. d. §.
sancimus et per contra non loquitur de conuentione et hoc
colligitur ex ipsomet tex. cum dicit in ipso litis exordio
quia litis exordium dr libelli oblatio facta iudici p acto
rem. vt dixi supra titulo primo in rub. et c. i. Et ex istis se
quitur q reconuentio non pōt proponi post litis conte.
incōtinenti. sed ante litis contest. et iō posset adduci illud
quod prophete sanctissimo Isaie venit i ore. li. ca. omnes
oues errauimus. pro certo circa hunc passuz videntur oēs
errasse. Sed si mihi dicatur. amice in dicis contra istum
tex. in ver. actione pposita et rñsione facta cōpellatur in-
continenti. qr pbat ore aperto q reconuentio est fienda
post litem contestatā incōtinenti. qr do ad hoc responsuz
et facile et veruz pariens nouitatē quandā. Nā si sic in-
telligeremus sequeret q iste tex. corrigeret. d. §. sancimus
quod esse non dz iuxta illud non illi imperium pelagi. et
iuxta illud. diuisuz imperiū cū Joue Cesar hz. x. di. cap.
qm de dolo. et obe. c. solite. vel saltem diceremus aliud ō
iure ciuili. et aliud de iure canonico quod in dubio nō est
dicendū ar. c. cū expediat de elec. li. vi. et l. i. C. de inofficio
sis dotibus. Et ideo vr dicendum q aut loquimur de iu
re ciuili. et tūc dz fieri post ppositam actionem actoris. vt
in. d. §. sancimus. et in. d. auc. et contr. sed de iure canonico
pōt proponi post litis contest. incontinenti. vt est tex. for
malis in hoc capitulo. Sed tunc fortissime obstat tex. in
d. cle. sepe in ver. verum vbi de iure canonico nouissimo
dz fieri in ipso litis exordio. ergo nō post litem contest. in
continenti. et per contra iste tex. vr correctus quo ad hoc p
d. cle. sepe et ad hanc difficultatē nemo antiquorum. aut
59 modernoꝝ habuit animaduersionem. ¶ † Mihi videt
de iure dicendū q reconuentio dz proponi ante lit. contest.
tam de iure ciuili q̄ de iure canonico per iura allegata
supius. sed actor nō pōt cōpelli rñdere conuentioni rei nisi
incontinenti contestata prius lite super actione sua tenetur
rñdere reconuentioni. et hoc probat iste tex. in ver. cōpel
latur quasi velit. q postq̄ lis contestata est super actione
actor dz compelli rñdere seu cōtestari litē super reconuē
tione. et sic iste tex. nō dicit q post litē cōtesta. incontinen
ti debeat proponi recōuentio. sed bene dicit q post litis
contest. in conuentione cōpellet rñdere actor ipsi reo sup
reconuentione. Et si subtiliter ponderetur iste tex. psup-
ponit recōuentionē fuisse propositā ante litis contesta. et
habuisse actorē inducias ad deliberandū. qr alias verisi
militer nō posset rñdere incontinenti reconuentioni post
lit. contesta. per id qd dixi in rub. et in. c. i. [illegible] et isto mō
intelligendo iste tex. non est correctus per. d. cle. sepe que
reuera loquit de ppositione reconuentionis fiēda in litis
exordio. et sic iste tex. loquit de rñsione. et sic de lit. contest.
fienda super reconuentione incontinenti post contestatio
nem factam in conuentione. Et plus dico q iste tex. pro
bat vnuz ad qd defecit antiqua et moderna iuris prudē
tia. nam gło. in auc. qui semel. C. quō et quando iudex di
cit q reus nō cogitur pcise litem contestare per quā bar.
ibi refert fecisse verecūdiā iuuenibus aduocatis. qr dico
vobis illud nō habere locū in recōuentiōe. qr postq̄ lis

¶ Sententiā. Addō q̄ plures doc. p Jo. an. in. c. q̄niam de electio. et l sua marga. vers in dictā et i addi. spec. in ti. ō in. dic. s. vbi hoc i terminis late tenet.

est contestata super cōuentione cogitur actor pcise in
continenti contestari litem super reconuentione. et d hoc
est hic casus quē nouissimus ego psidero in ver. cōpella-
tis incōtinēti et hoc nō est dictū aduersum ab aliquo doc. Jesu
xpo cui data est ois ptās in celo et in terra. vt dr in cena
dñica sit gła sempiterna. ¶ Facit et ad pdicta situatio ti
tuloꝝ. qr incipit rub. de libelli oblatione. Secūdo. de mu
tu. petitio. Tertio. de litis contest. ergo sequit q mutua
petitio dz pcedere litis contest. et per contra fuit infirmitas
ingenij apud antiquos et modernos dicere q libellus re
conuentionis pōt proponi post litem contest. incontinen
ti tenementi. qr hmōi declaratio mea in euūz efficiet illu
strior. ¶ Et si quispiam opponat de. d. c. dispendia. §. re
us quoqz. vbi dr eodē durante iudicio pōt reus vti bene
ficio reconuentionis et conuentionis. et pro certo text. ille
turbat spiritus oēs et antiquoꝝ. et modernoꝝ patrum.
Ego pondero q iudicium dr vsqz ad sniam * tex. est con
iuncta gło. in. l. i. C. si aduersus rem iudic. hoc voluit ibi
Bal. et idem voluit ibi Dominicus in. c. pia de exceptio.
in sexto. inquantū tex. ibi dicit in qualibet pte iudicij. qr
intelligit vsqz ad sniaz. Ex istis dico q confundit ois rñsio
doctoꝝ inquantū dicunt. q illa verba durante iudicio in
telligunt vsqz ad pclusionez. qr salua coꝝ honorificentia
pprium significatū iudicij est vsqz ad sniam. et in hoc iu
dicio meo male interpretati sunt illum tex. Secundo. pō
dero proemium. d. c. dispendia et bene merito. qr est cau
sa finalis totius illius. c. vt est tex. melior de corpore iuris
sm Bar. et Bal. in. l. si. ff. de here. insti. habetur in. l. i. C.
de imponenda lucra. discrip. li. x. vbi dr a primordio titu
li posterior formatur euentus. et. l. regula. §. licet ver. interū
consti. demonstrat. ff. d iuris et facti igno. et in. l. i. ff. ad ma
cedonia. Modo in proemio. d. c. dispendia dr volentes
qua possumus industria abbreuiare et sic cā finalis illius
capituli fuit abbreuiare lites. si diceremus q vsqz ad sniaz
posset fieri reconuentio pprie dicta sequeret q non arta
rent dispendia litium. sed ampliarentur quod est contra men-
tem finale illius constitutionis egregio dicēte poeta. Volo
qz suo tua forma repugnat. ergo sequit q reconuentio p
prie dicta nō poterit fieri donec duret iudicium. qr dr du
rare vsqz ad sniam. vt dictum est qd esset contra mentem illius
capituli. et contra iura oia que volunt q simul terminētur. vt
in. d. c. cuz dilectus de ordine cognitionū. qr non possent
60 insimul terminari. Item faciat vbicunqz vnū determinās
sequit multa determinabilia. et illa nō pōt equaliter deter
minari. tunc illa determinat sm qualitatē vnius cuiusqz
ita decidit singularis tex. in capitulo cum dilectus de co-
suetudi. et est et tex. in. c. oliz ex litteris de rescriptis. Mo
do illud verbum eodem durante iudicio nō potest adap
tari ad reconuentionem proprie sumptam. qr nō possent
insimul tractari et decidi conuentio et reconuentio. ideo vr
mihi de iure dicendum q illud verbum durante iudicio
prout refertur ad beneficium recōuentionis intelligitur
de iudicio ante litem contestatam. et sic impropriat illud
verbum iudicium. sed prout refertur ad beneficium con-
uentionis. stat proprie et intelligitur vsqz ad sniaz. et isto
modo non est opus restringere illud verbum reconuen-
tionis ad effectum prorogatiuum iurisditionis nec est ab
surdum ita intelligere. qr vnum verbum relatum ad di-
uersa obiecta capitur diuersimode sm naturam illorum
obiectorum. probatur in dicto. c. cum dilectus de con-
suetudi. Ubi verbum electio relatum ad ecclesiam supe-
riorem capitur improprie et stat pro confirmatione. sed
prout refertur ad ecclesiam inferiorem capitur pro ele-
ctione. et sic capitur proprie. et sic vnum et idem verbum
relatum ad diuersa obiecta capitur proprie et improprie
sm naturam illorum. ita illud verbum iudicio relatum
ad reconuentionem stat improprie ante litem contesta.
sed prout refertur ad conuentionem stat proprie. Et ad-
duco simile in. d. cle. sepe. versi. verum. vbi Papa vtitur
verbo petitio rei conuenti. et tamen refertur ante litis cō
testa. et

testa. ⁊ sic restringitur ad reconuentionem proprie dictã Ita dicamus in proposito nostro quo ad illud verbum
61 **iudicium. ⁊ cetera. Et ex istis elicio conclusioné.** † ꝙ recõuentio proprie dicta dꝫ proponi ante litis contest. ⁊ in cõuentione dꝫ actor cõpelli precise rñdere super reconuentione. ⁊ ista vr̃ mihi verã obmissis sententiis alioꝝ superne olimpi mũdi deus laudetur in secula. Ultimo ista
62 glo. colligit argumentũ ex tex. † ꝙ frustra qs petit debitũ qui quod dꝫ nõ impẽdit. allegat hic Uinc. ꝯcordantias. vt hic per Joã. And. Ego allego elegantem doctrinam Baldi in. c. i. in ti. qualiter do. te. proprie. priuc. vbi dicit
63 † ꝙ petens penam ab aduersario si ipse debebat implere aliqd nõ põt petere penã nisi ante oia doceat se impleuisse ꝯtentum ex parte sua. allegat textũ quem dicit esse singularem in. l. in testamento la grande. ff. de condi. ⁊ demon. facit. l. cum pat. §. illi. ff. de reg. iuris. ⁊ quod habet in. l. cum pater. §. libenti⁹. ff. de legatis secundo. ⁊ adduco tex. in auc. dos data. C. de dona. ante nup. Per quem textum Bal. ibi colligit ꝙ qui nõ facit qđ dꝫ si petit quod opꝫ. l. si non fuit. ff. de iureiuran. facit. c. sicut el secundo. ꝯ. de iure iurando. facit quod voluit Inno in. c. mandatũ de rescri ptis. facit tex. ⁊ quod voluit ibi Bal. ⁊ Saly. in. l. cuꝫ ꝓponas. C. de pactis. facit quod voluit Bario. in. l. prima §. com arietes. ff. si quadru. pau. fecis. di. ⁊ quod voluit Bal. lege cum proponas. C. de nautico fenore. ℭ Item allegat hic Uinc. quinqꝫ contraria ⁊ soluit duntaxat vl
64 timum de. l. si. C. de compensa. † vbi contra repetentẽ ꝺ
a positum non admittitur compensatio debiti dicens illud eẽ speciale in deposito. ⁊ sic ex ista glo. no. ꝙ in actione ꝺ positi non habet locum compensatio. ⁊ per ꝯñs non habet locum reconuentio. vt in. d. l. si. ⁊ hic ⁊ ibi dixit bald. ꝙ coram arbitro nõ habet locum cõpensatio sicut nec reconuentio. sed pondera. quia contrarium videtur tex. elegans in lege non distinguemus. §. item si quis. ff. de arbi. vbi probatur ꝙ coram arbitro hꝫ locum reconuentio. ⁊ vide singularem glosam in. l. est receptum. ff. de iurisdictione omnium iudicum. que dicit ꝙ coram iudice prorogato hꝫ locum recõuentio. Ad alia autem ꝯria responde sꝫ Joan. And. ꝙ ẽt sunt specialia in scismaticis intrusis ⁊ excõmunicatis qui non conueniunt ⁊ conueniri possunt c. intelleximus de iudi. glo. ij. exponit verbum actio. idest petitio. ⁊ remittit se ad notata in. c. dilectus de indic. pro certo istud est impropriare istum textuꝫ. vide que dixi. ꝯ. in ᵹcesualibus. vide que dixi in. c. dilecti. ⁊ in. c. ex anuoata de iudi. ℭ Glo. in ver. incontinenti exponit. idest sine
65 aliquo interuallo. ⁊ sic de suo significato non exigit † ꝙ actꝰ fiat eodeꝫ motu ipso. c. quia pp de electio. ⁊ dicit hic do. Abb. ꝙ vbi aliter no exprimitur relinquitur iudicis arbitrio. l. ratum. ⁊. l. dicimus. ff. de solutioni. l. si peculiũ. ff. de statu liber. de consuet. di. v. c. nunqꝫ vide gl. in. d. c. qꝛ pp. ⁊ glo. in. c. si in qualibet. ⁊ in. c. puella. xx. q. ij. bar. in. l. a iudice. sol. ⁊ in. l. i. in prin. ff. de verbo. obl. ⁊ in. l. in bone fidei. C. de pac. ⁊ in. l. lecta est. ff. si cer. petat. ⁊ i. l. iuris gentium. §. quinimo. ff. de pactis. ⁊ vide glo. meliores de corpore iuris in. c. an sit de appel. que dicit ꝙ in dubio intelligitur ꝯm arbitrium iudicis. facit. l. si. C. ꝺ erro. aduo. ⁊. l. ij. C. de edilitijs actionibus. l. i. §. item si ita. ff. qui cum aliter. ⁊ in. l. si ex plagijs. §. tabernarius. ff. ad. l. acquil. c. olim el primo de resti. spo. c. dilecto de sen. excõmunicationis. li. vi. vbi doc. loquuntur de isto verbo incõtinenti. facit glo. in. c. si. de iureiuran. li. vi. ⁊ in. c. olim de excep. ⁊ in. c. scriptum de electio. vbi ꝓfessio procuratoris põt reuocari incontinenti. qꝛ intelligitur antequã reddat in scriptis. gl. est peregrina in. c. apud misericordẽ dꝫ xxij. q. i. ⁊ ideo dicimus ꝙ testis põt corrigere in continẽti dictũ suum qꝛ intelligitur antequã loquat cum parte. ⁊ facit illud quod Huguitio in glo. sua antiqua dixit in. c. sua nãle. i. di. vbi dicit vber. ꝙ illa doctri. vꝫ vim vi repellere lꝫ incontinenti scḋm subiectam materiam verificatur in spatio. x. annoꝝ ponit exemplũ occupatum est regnuꝫ regi stat per. x. annos ad cõgregandũ exercitũ ⁊ ad recuperandum regnũ ꝙ nihilominus ꝯm subiectã materiam vr̃ incontinenti repellere occupatoreꝫ. Refert istud dictũ vt stupendum Bal. in. l. si. C. de his qui a nõ domino manumittunt. facit qđ hr̃ in. l. iij. §. cuꝫ igitur. ff. de vi ⁊ vi arma. vbi dictio incontinenti verificatur in spacio sex mensium. vide Jo. An. in addi. Spec. in ti. de requisitione cõsilij. §. i. qñ consultor dꝫ mutare consiliũ in ꝯtinenti ⁊ ista
66 menti cõmenda. ℭ † In gl. penul. opponit contra tex. ꝺ elec. c. super spoliatiõe. de ordine cogni. vbi nõ admittit reconuentio. solue ꝯm glo. ꝯrium illud loquitur qñ quis agit possessorio ⁊ reus vellet reconuenire possessorio. tũc bene admitteretur recõuentio. sed si ageret possessorio. ⁊ reus vellet actorem reconuenire poss. ssorio bene posset vt in. c. ij. de ordine cognitionuꝫ. sic vult gl. ꝙ in summarijs habeat locum reconuentio qñ ambe cãe sunt sũmarie. Idẽ qñ vna est sũmaria ⁊ alia plenaria nisi aliud obstet vt puta odiũ spoliãtis ⁊ fauor spoliati. Jo. an hic super tex. post Inno. sentit ꝯrium. dicit. n. egregie vbicũqꝫ hꝫ locũ summaria cognitio ñ hꝫ locũ recõuẽtio nisi ꝯsimili sũmarie cognitionis. qꝛ tunc ꝯuẽtio ⁊ recõuẽtio sũt simul tractãde vbi vna reqrit plenã discussioꝫ ⁊ alia sõmaria vr̃ ꝙ simul tractari ñ possit cũ vna reqrat acceleratã expeditionẽ ⁊ alia exposcat lõgiores dilatiões idẽ sequit hosti. sꝫ Jo. An. in cle. sepe de ver. significatione distinguit. ꝙ aut ordinarius vel delegatꝰ cognoscit de causa in qua ꝺ sui nã summarie ꝓceditur. ⁊ tunc procedat opi. Inno. ⁊ sequatium. vt qualitas cause reconuentionem excludat. aut delegatus virtute cõmissionis in causa in qua als plena cognitio reqrit sũmarie cognoscit. ⁊ tunc aut papa motu ꝓprio tollit sbolia. ⁊ tũc aut id qđ tollit. tollit ad supplicatioñẽ petẽtis ⁊ tũc vr̃ remissa ẽt plenaria cõmissio i cã recõuentionis. mouetur sic dicendũ per. c. si moto proprio. de preben. in. vi. Sed Bar. in. d. auc. ⁊ ꝑñr. tꝫ ꝙ in sũmarijs habeat locũ recõuentio per. l. sed ⁊ hc. §. nõ solum. ff. de procura. vbi in causa damni infecti hꝫ locũ recõuẽtio. ⁊ tñ illa est sũmaria. l. i. ff. de dam. infec. ⁊ concludit duo membra. Aut vtraqꝫ est sõmaria. ⁊ tunc nulla est dubitatio. aut prima est summaria. ⁊ secunda est plenaria. ⁊ tunc hꝫ locũ recõuentio. sed non tractabũtur simul. qꝛ vt insimul tractarent inductum fuit in fauorem recõuenientis. ⁊ huic fauori potuit renũciari. Sed Pau. de Leazaris in. d. cle. sepe. ⁊ in. c. cuius in agẽdo. iij. q. viij. dicit põderãdaꝫ esse qualitatẽ iudicij sũmarij. qꝛ aut est summarioꝫ tantum quo ad dilationes breuiores ⁊ acta iudicij ordinatoria. ⁊ tũc recõuentio a cõuentione suscipit priuilegium vt sic sũmarie etiam procedat faciat. c. ꝯ. proximum ⁊ rõnes ibi posite. vbi aũt causa est sũmaria quo ad decisoria vbi admittunt leuiores ꝓbationes vt probatio per iuramentũ ⁊ similia. ⁊ qꝛ quedã sũt summarie cause quo ad probatiões in qbus qñqꝫ sufficit iuramentũ qñqꝫ vnus testis de qbus plene hi in Spe. de offi. iudi. ⁊ in. l. presenti. C. de his qui ad ecclesiã ꝯfu. ⁊ i. l. thesaurus. ff. de exhi. Bar. in. l. i. ff. de preto. stip. ⁊ in extrauagã. ad reprimeñ. in v. sũmarie. ⁊ tũc iste cause nõ adequantur virtute recõuentionis. qꝛ fieret magnũ ꝑiudiciũ ad alia qđ nõ est dicendũ. do. Ant. satis inuolute loquit sed do. Abb. ꝯprebẽdedo mẽtẽ Pau. ⁊ do. Ant. sic distinguit. aut ambe cãe sũt equales ex eoꝝ nã vel accidentis puta ex mõ impetrandi. ⁊ tũc i dubio ꝓcedit recõuentio. ⁊ simul tractantur. ⁊ terminant. vt. ꝯ. c. proximo. vbi etiã tãgit qđ si motu ꝓprio pape. ⁊ ꝙ in causis pariter summarijs hẽat locum recõuentio euidẽter ꝓbat tex. in. d. cle. sepe. ⁊ in. d. §. non solum. aut cause sunt diuerse nature. vt qꝛ vna summaria ⁊ alia plenaria. ⁊ nec sunt adequate ex modo ĩpetrãdi. ⁊ tũc si vã eẽt opi. Bar. ⁊ alioꝝ. ꝙ ista priuilegia eẽnt separabilia. vꝫ ꝙ habeat locũ recõuentio quo ad ꝓrogatione iurisdictiõis. sꝫ nõ quo ad simultaneuꝫ ꝓcessum. sed qᷓlibet tractabit ꝯm nãm suã. ⁊ sic posset intelligi gl. in. d.

a ℭ Repete. c. adde dõs scribentes pꝰ bar. in. l. interdũ in ij. col. ad fi. ꝺ. §. oppo. ⁊ in. l. fi. de condi. indebi. ⁊ vid gl. i. l. qui nutricẽ in ꝺ. nõ hꝫ cõtũ vbi excipit fere dẽs casus qbus cõpensatio nõ admittatur.

a ¶ Conuentionis. Add' in arg. l. i. C. vbi de cau. sta. l. i. § fi. que sen. sine appell. rescin. bar. in. l. i. § fi. ff. d' exer. cog. & bal. in. l. & § fi. ne vlt. & id dic lex. C. ad treb. vbi de ista materia late.

cle. sepe. i ver. exordio. nihil. n. tūc obstaret. vt fiat recōuē
tio. sʒ tenendo opinionē Jo. An. Jo. Cal. & alioꝝ. vt hec
priuilegia nō sint seperabilia. tūc concludo q̄ cā recōuen-
tionis trahit ad nām cause ꝯuentionis.ᵃ vt si prima erat
plenaria secunda efficitur plenaria si prima erat summa
ria secunda efficitur sūmaria. facit. d. cle. sepe vbi loquit
de causis summarijs. & simpliciter permittit reconuentio
nem. & vr̄ permittere gn̄aliter dum dicit si quid petere vo
luerit nō. n. contingit de facili q̄ intentata summaria. ac
cumulet̄ et summaria. & tn̄ tex. ibi indistincte permittit re
cōuentionē quo ad priuilegiū. et simultanei processus &
sic cuʒ indistincte loquatur. nec alibi dicatur oppositum
indistincte dʒ intelligi. xix. di. c. si romanoꝝ. l. d' pcio. ff. de
publica. pro hoc dicit do. Abb. facere rōnes sequentis. c.
iura. tn̄ indistincte pmittendo retentionē & dispositionē
q̄ simul dēant tractari & simul terminari videns adequa
re & parificare istas causas respectu modi ꝑcedendi. tn̄
in hoc nō irrogetur magnū piudicium. & cum videatur
adequare iustius est vt cā recōuentionis trahatur ad nāʒ
ꝯuentionis quā econtra. tum q̄ illa fuit in iudicio deducenda
& tanq̄ principalis dʒ ad se trahere nām alterius
ar. l. qui prior. ff. de iudi. & c. qui prior de reg. iur. li. vi. tū
q̄ prima vt dignior cuius occasione ꝓrogatur iurisditio
dʒ ad se trahere aliam. ar. c. q̄ in dubijs de cōsecra. eccle.
vel alta. & hoc verū dicit Pau. qn̄ altera summaria est
respectu ꝑcedendi tn̄ secus respectu decidēdi. iure. n. nō
cōicat priuilegiū suū alteri cum iāto piudicio ptis. ar. l.
ij. §. nequis a prin. ff. ne quid in loco publico. & c. super eo.
de offi. dele. Ex quo facillime pōt ꝯstare de vna pnunciabatur
sup illa pua & hoc casu pōt ꝑcedere qd̄ voluit Jn
no. in. c. ij. de ordine cogni. & hec ꝑcedunt qn̄ conuentio
& reconuentio respiciūt diuersas causas. Si v'o accusan
tur respectu eiusdē cause q̄ petitiones dantur directe ꝯ
rie super eodē iure que separata nō cēnt eq̄ales in mō ꝑ
cedendi ponit exemplū. petit debitor ꝯtium pnunciari il
licitum & nō mandari executioni aduersarius directe pe
tit ꝯtium ꝯtum pnunciari licitum. & mandari executio
ni. Item actor dicit recōuentionem nō debere admitti q̄
si sit plenaria. & tunc sm̄ Lapū in allegatiōibus suis al
legatione tertia ꝑcedit reconuentio. q̄ hec nō est separa
ta recōuentio. sed illa aduersa vnde est defensio ex parte
alterius arg. c. inter de exceptio. & qd̄ notat Jnn. in. c. ex
conquestione de restitutione spoliatoꝝ. & intelligit Do.
Abb. predicta esse vera in reconuentione qn̄ per eam ꝑ
rogatur iurisditio iudicis alias nō. vt hic per eū. & et per
Jo. de imo. Sed Bart. in. d. l. sed & hec. §. nō solum. ff. de
ꝓcuratoribus. dicit q̄ nō agitabant insimul conuentio. & recō
uentio. & ideo dicit si aliquis agit vt ꝓcurator corā p̄tore
& quia vellet recōuenire dominum in cā speciali corā epo
q̄ tenetur euʒ defendere. q̄ est competens tribunal. & in
eadem prouincia. vt ibi nō tamen agitabunt iste cause p
modum predictū sed separate sicut cause simplicis cōuen
tionis. & ita ibi quiescit Bar. Sed Bal. hic dicit q̄ in sum
marijs pōt fieri reconuentio si forma pluralitatis seruari
pot allegat dictū. §. nō solum. Saly. in. d. auc. & pōr seqt̄
doctrinam Jnno. hic. & nihil d' nouo adducit. nec refero
alios super hoc passu q̄ nihil de nouo addiderunt qd̄ est
admiratione dignum q̄ paucis datum est adducere no
ua. & nō visa p alios. Juxta illud in sexto Aeneidos. pau
67 ci quos equus amauit Juppiter &c. ¶ Mihi videtur
de iure dicendū qd̄ capiēdo recōuentionē ꝓprie sumptā
q̄ in cā sūmaria possit fieri sine causa conuentio & recon
uentio si sint ambe sūmarie. sicut si cā cōuentionis sit ordi
naria & causa reconuentionis sūmaria quo casu cā con
uentionis ordinaria efficietur summaria. & sic causa con
uentionis attrahet ad se & ad suam nām cām recōuentio
nis lʒ ordinariaʒ. & ambe efficient̄ summarie & idem si cā
cōuentionis est sūmaria & cā recōuentiōis est ordinaria.
q̄ efficiet̄ sūmaria qd̄ sic demostro ad oculū. Reconuen-
tio propter compēdia fuit īroducta. vt abreuiarētur lites.

Jta dixit tex. in. c. dispendia de rescriptis li. vi. & sic finis
consideratus a lege in mā recōuentiōis est abbreuiatio li
tiū. ergo si cā ꝯuentionis est ordinaria. & causa reconuen
tionis est extraordinaria. Sequitur q̄ causa ordinaria effi
ciet̄ sūmaria. pp cōuentionem cause reconuentionis sūma
rie. & si aliter diceremus sequeret̄ q̄ lites deducerent̄ in
longius q̄ causa recōuentionis sūmaria efficeretur ordi
naria. & sic duceret̄ in longū & repugnaret fini legis qui
est vt lites citius expidiant̄. l. quidam extimauerunt. ff. si
cer. peta. l. i. §. & post opera. ff. de opera no. nunc. c. finem
litibus de do. & cōtu. ¶ Nec ob. cū dr̄ ponit̄ q̄ causa pn
cipalis dʒ attrahere ad se causam accessoriaʒ. ar. c. acces-
sorium de regu. iu. li. vi. vt iaʒ dixi superius do. Abb. Nā
rn̄deo negando istud assumptum. Naʒ causa recōuentio
nis nō est accessoria ad cām reconuentionis. imo ē eque
principalis. vt hic probatur. & idem ꝓbatur in. d. c. ij. de
ordi. co. & sic cessat obiectio dicti. c. accessoriū. ¶ Quin
imo plus dico q̄ est eadem causa. & ideo fuit disputatuʒ
superius. Utrum pro duabus. an pro vna sñia cēt soluen
da gabella. Item posito non tn̄ cōcesso q̄ eēt accessoria.
nihilominus nō posset principalis attrahere ad naturaʒ
sui illā accessoriam q̄ repugnat fini legis & actus actiuo
rum sunt in paciente bene disposito. & ista menti cōmen
68 da. ¶ Jteʒ glo. ista colligit ex hoc tex. p̄ qd̄ actū recouen
tionis efficitur iudex qui alias nō erat iudex. & dicit hoc
procedere tam in delegato q̄ʒ in ordinario. & ideo si cle-
ricus conueniat laycum coram iudice layco q̄ tenebitur
rn̄dere clericus coram layco in causa reconuentionis &
sic per recōuentionē ampliatur iurisditio iudicis delega
ti & ordinarij. facit. n. l. cum papinianus. & d. auc. & pōr
& hoc tenet ibi Bar. facit. c. ij. ne ord. cogni. Item q̄ cle-
ricus potest reconueniri coram layco circa hoc multum
instat Hosti. no. abb. dicit se dixisse in. c. at si clerici. Ego
examinaui illu passum ad plenū in. d. c. at si clerici. & per
decem argumenta teniu cotra cōem opinionem q̄ cleri-
cus coram layco non possit recōueniri. Bal. in. c. i. de cō-
trouersia feudi apud pares termināda in vsibus feudoꝝ
dicit esse ibi glo. in argumentū q̄ clericus ciuiliter agens
corā iudice seculari possit ibi recōueniri sic ep̄s layc⁹ agēs
corā epo pōt ibi recoueniri & adducit ibi bal. rōnem. q̄
clericus agēdo corā layco fac̄ ipuʒ laycū iudicē suū. ergo q̄
pōt actio pōt & reconuentio. hec questio sm̄ Bal. ibi no
est dubia de iure ciuili. q̄ est tex. in auc. de sanctissi. epi. §.
reuerēdissimos. & dicit se examinasse hoc in. d. auc. & pōr
do. Ant. hic lʒ q̄ nō posset recōueniri. q̄ nō est iure cautū
& regula est in ꝯtrium. vt in. c. qualiter de iudi. Jo. d' imo.
dicit. q̄ cōis opi. est q̄ possit reconueniri. sed vtraq̄ opi.
est ꝓbabilis. & tenēdo cōem opinionē dicit nō esse abiur
du q̄ possit recōueniri. & allegat simile de cā feudi in qua
corā layco conuenit̄. vt in. c. verū de fo. compe. & est satis
equū p rōnē huius tex. nec est ratio generalis sm̄ do.
Anto. vt clericus non dedignetur. & c. vi. d. l. cū papinia-
nus. quia non concludit quando reus habet varium iudi
cem cū nā actor tunc no ipo re eligit. sʒ ex necessitate ꝑ
ueniendi ad sibi debitū. facit. c. cum sit generale de foro
compe. Item dicit do. Ant. q̄ rō fuit. q̄ quis dʒ velle cō
tra se si potest quē habet pro se. ideo si nō posset si vellet.
tunc non habebit locū reconuentio. sed clericus non pōt
velle conueniri corā layco. ergo nō potest reconueni-
ri. sed ista rō nō est ꝑcisa sm̄ Jo. de imo. hic. quia etiaʒ
vbi non potest fieri ꝓrogatio. videtur q̄ habeat locum
reconuentio. vt in. l. si iacti. ver. q̄ si inuice. ff. de iurisdi.
o. iudicum. vbi partes non pn̄t prorogare iurisditionem
iudicis. & tn̄ pn̄t recōueniri. lʒ Jo. An. hic teneat ꝯtrū q̄
imo possit fieri ꝓrogatio in casu illo & hoc lʒ Bar. in. d.
auc. & ꝯsequenter. quod non videtur verum sm̄ Jo. de
imo. hic. qui allegat Cy. in locis predictis. Et dicit etiaʒ
Jo. de imo. q̄ vera rō colligit ex tex. isto. Na iustū est q̄
recōueniat̄ corā illo corā quo petit exhiberi sibi iusticiā d'
reo. & sic cōmodius & cum minori dispendio partium. &
hec ratio

hec rō habet locū in clerico recōuento. ⁊ ita refidet hic Joan. de imo. ꝙ possit recōueniri corā iudice seculari. ¶ Ego hac nocte repperi quādam cedulā scriptā manu excellentissimi doctoris Jo. de anna. in qua facit sex mo tiua ad demonstrandū ⁊ concludendū ꝙ clericus possit recōueniri corā layco ⁊ ne occupem largitionē a spiritu sancto collatam illi magno doctori eius tacendo nomen ⁊ mihi illius appropriando ingeniū refero vobis hic. Jp se eni arguit hoc mō rō fundamentalis ⁊ pncipalis recō uentionis est naturalis eqtas que vult ꝙ illud ꝙ quis sta tuit pro se statuat ꝯ se ita dicit. d. l. cū papinianus. ⁊ d. c. cui⁹ i agēdo. ij. q. vij. Sȝ ista rō mlto fortius militat i clē co penes quē dȝ hēre locū eqtas facit i ar. ꝙ voluit scriben ceo ut cle. i. ō renū. ⁊ l. c. fi. de elec. li. vi. ⁊ i. c. qsito de his q̄ sūt a plat. Scdo qiltas ē in iudicijs fūdā. c. i iudicijs de reg. iu. in. vi. l. fi. C. de fruc. ⁊ lit. expē. ¶ Tertio. recōuen tio fuit inuenta vt eēt litiū finis. c. dispēdia de rescri. l. vi. ¶ Quarto arguit a rōne cessante. ideo nō pōt clericus cōueniri corā layco qȝ nō potest ꝓrogare iurisditionem iudicis layci qȝ est introducta in fauorem totius cleri. c. si diligenti. ⁊ c. significasti de fo. cōpe. sed ista cessant i re cōuentionē qȝ nō sit expressa ꝓrogatio sed est tacita a le ge. qȝ nō est ipse qui ꝓrogat. sed lex. qd fieri pōt. vt in. c. fi. ⁊ in. c. significasti de fo. cōpe. ¶ Nec ob. ꝙ in fauorem

69 publicū † qȝ ad tollē. argumētū sufficit daī instantiā. l. q. i. e. sicut vrgeri. qȝ instantia sic datur secūdum eū in fauo rem publicū est introductū ꝙ legati ⁊ ambasiatores nō possunt cōueniri in loco in quo legatiōis fūgunt officio ⁊ iā possunt ibi recōueniri. vt no. in. d. c. si. de foro cōpe. ¶ Quinto adducit. c. relatū de iure patro. vbi ita dentū videt ꝓhiberi recōuentio clerici corā iudice seculari si ꝓ cesserit violentia in odium spoliātis ergo vbicūqȝ cessat violentia remonet regula affirmatina ꝙ possit recōueni ri. ⁊ ita intelligit illum tex. glo. ij. q. ij. c. cuius in agēdo. ¶ Sexto dicit istud ꝓbari per. §. reuerendissimis autē ꝑsbyteris ⁊ §. reuerendissimi vero aprocbrisarij in auct. de sanctis. epis. ⁊ loquit satis imprudēter dicēs nō eē bo nam lacerationē factā ad illos tex. per do. anto. hic. ⁊ in d. c. at si clerici. ⁊ ita quienit in illa sua cartula pro certo motiuis ista nō habēt neruū nec pungūt sniam aduersā quā ego sum secutus in. d. c. at si clerici. fateor ꝙ equitas ⁊ abbreuiatio testiū ⁊ litiū ⁊ ꝙ nō dȝ dedignari ꝯgenu. ⁊ c. Fuit cā introducendi recōuentionē sed ista nō possūt cadere in clerico. ¶ Rñdeat mihi si aliqua equitas hu

70 mani ingenij patiat † ꝙ minor iudicet maiorē cōtra le gem iurisgentiū. maioribus. n. de iure gentiū parere iu bemur. l. veluti. ff. de ius. ⁊ iure. ¶ Item nulla equitas patitur. vt ille cuius est parere imperat. nā laycoꝝ est pa rere ⁊ obsequi. sed clericoꝝ est imperare ⁊ iubere. c. ec clesia sancte marie de cōsti. cū ergo ista eqtas repugnet clericis qȝ est cōtra iusgentiū ⁊ est statutū ⁊ equū. ergo cessabit in recōuentione clerici. ¶ Jtē ista abbreuiatio litium cadit vbi mā subiecta patit. sed in clerico cadet nō pōt qȝ nō pōt cōueniri corā layco ḡ nec recōueniri. vñ lȝ lex loquat in cōuentione. nihilominus hȝ locum in recō uentione. ⁊ ad hoc adduco glo. sing. ⁊ peregrinā in rub. ff. so. ma. vbi dicit quēadmodū dos petat. ⁊ glo. ibi dicit ⁊ repetat. ¶ Jtē actus actiuoꝝ sunt in patiente hñ dis posito. Quinimo plus dico ꝙ clericus dȝ dedignari re cōueniri corā layco. qȝ layci est obedire ⁊ clerici est iper rare. ⁊ sic illa rō legis. cum papinianus nō militat in cle rico nec est bonum simile de ambasiatoribus ad clericos qȝ clerici nō possunt cōsentire i iudicē laycū. vt. d. c. si di ligenti ergo. ¶ Nec ob. d. c. relatū. qȝ saluo honorificen tia glo. d. c. cuius in agendo qȝ ille tex. dicit ꝙ layc⁹ spo liauit clericū ad hoc vel clericus cōueniret ipsum laycum corā iudice seculari. qȝ actor sequit forum rei. c. cū sic generale de fo. cōpe. vnde nihil dicit tex. ille de recōuen tione. sed dūtaxat de cōuentione vt apparet in ver. vt sic viros ecclesiasticos faciant corā seculari iudice litigare.

lȝ glo. ibi per verbū forte dicat ꝙ intentio eoꝝ erant vt recōuenirent ipsos clericos coram seculari. ⁊ istud pro certo est diuinare ad illum tex. sic nō ponit ibi casus ꝓ lib. vt clericus spoliatus a layco non possit recōueniri co ram layco. Quinimo plus dico ꝙ nō pōt sumi argumē tum a contrario sensu ibi qȝ repugnaret iuri vt est casus in. c. qualiter de iudi. ⁊ in. c. nullus de fo. cōpetē. ⁊ sic ces sat argumentū a cōtrario sensu. vt voluit gl. in. c. cū apo stolica de his q̄ fiūt a prela. ⁊ in. d. c. nullus de fo. cōpe. ⁊ per ꝯñs cessabunt rōnes prestantis. doc. Joā. de anna.

71 b ¶ Ultimo. ex glo. ista nō † ꝙ in casu criminali non ha beret locū recōuētio [b] ⁊ remittit ad no. in. c. cuius in agē ij. q. vij. ¶ Inno. ⁊ Jo. and. quasi nihil dicūt. boni hic nec firmāt pedes do. anto. latius ꝓsequit. late ēt ꝓsequit bar. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. ⁊ in auct. ⁊ ꝯsr. C. de sent. ⁊ iterlo. om. iudi. do. ab. hic refert dicta bar. tetigit Cy. bal. ⁊ Saly. in. l. negande. C. qui accus. nō poss. hāc materiā tradidit per cōclusiones ang. in. l. i. C. qui accu. non pos. iste passus requirerent altissimā indaginē ⁊ quia hec decretalis est honorata satis in materia sua alias da bitur dicendi locus diuina aspirante ope. ¶ Ultia glo. colligit argumētū ex isto tex. iudicē debere reducere par tes ad concordiā do. abb. hic remittit se ad dcā in. c. fi. de transactio. ⁊ in. c. cū inter. R. seniorē ō electio. ⁊ in. l. i. §. ⁊ post operis. ff. de no. oper. nūc. ⁊ ad spe. de ꝑparatorijs iudicioꝝ. §. i. ver. ceterū ⁊ ver. sed istud. ¶ Sed do. ant.

72 hic dicit † ꝙ regulariter iudex nō potest cōpellere ptes ad concordiam fallit in papa vel imperatore qui voluit cōpellere in materia in qua habent liberā administra tionem vt in. c. cum inter. R. seniorem ⁊ in. c. cum pridē de pactis. ⁊ sic in cā beneficiali in qua hȝ plenitudinē po testatis vt in cle. i. vt lite pen. ⁊ in. c. innotuit de elec. c. ꝓ posuit ō conces. preben. c. per venerabilē qui fi. sint legit. sed in alia materia nō posset nisi legitima cā subsistēte ⁊ dicit ꝙ cā legitima subest. vt inferior possit cogere ptes ad cōcordiā seu cōpositionē si diu litigarunt in iudicio per id qd hr per glo. in. c. placuit. xc. dist. quod est singu

73 lariter notandū fm Joā. ō imo. hic. ¶ † Sed an iudex habeat suadere cōcordiam cōcludit ꝙ sic a principio. sȝ postq̄ sibi liquerō causa non habet suadere sed ōcidere nisi forte iudex videret ꝙ lis nimium ꝓgrederet in lon gum per appellationes. qȝ tunc posset persuadere actori ꝙ vellet potius cōcordare q̄ diu litigare. ⁊ similiter po terit suadere reo. ō quo ēt in spe. ō ꝑparatorijs iudiciorū sed an si reus foueat iusticiā possit p cauillatōes se ōfen dere. do. anto. hic dicit ꝙ nō sed ꝯtrium tenuit gl. in. c. cu pientes in ver. malignātiū de elec. li. vi. ⁊ in. c. dña noster xxij. q. ii. ⁊ ibi p archi. ⁊ aliqd p glo. ⁊ archi. in. c. nullus iij. q. iij. satis vr ꝙ dūmō sine mēdatio vel piurio qs se ōfendat ꝙ liceat se cauillose ōfendere p id qd hr in. c. i. xx. q. ij. ⁊ ēt si per mēdatiū se ōfendat nō peccat mortalr sed venialr ex quo hȝ iustā cām in ꝑncipali. p id qd hr. xxii. q. ii. c. i. ⁊ iō si aliqs mutuauit tibi decem secreto que postea secrete sibi illa non reddidisti si illa postea petat ⁊ tu times cōfiteri mutuū qȝ ille negabit solutionē pote ris secure negare ⁊ dicere te non tenere ex quo solutū ē

74 ¶ † Sȝ dubiū ē admodū qñ fit positio ō mutuo qd tūc sit fiēdum. ita hr resider Jo. ō imo. ⁊ aliō ñ ōcidit. ista sūt iudicio meo duo dubia speculatione digna si posuit li tigātes cōpelli ad cōpositionē secūdā et vtrū qs aduers⁹ dolō possit dolose se ōfēdē. Ego assero vobis vnū qd supe oib⁹ oñ. accidit erga ciuitatē messāc q̄ ex ꝑuilegiis ipa. effecta est nobil ciuitas suauissima mihi pria cum vna prialitas armis et sanguine expulisset aliā staret ciuitas oli psna ppso ⁊ pene euacuata et p hāc vrbē trāsisset il lustris ⁊ sapientissim⁹ comes. d. lup⁹. simen ō vrea vice rex dignissimus in regno sicilie vltra pharuȝ ex mādato serenissimi regis Jo. arago. ⁊ c. obtulit mihi ꝙ qcqd po terat in regnis suis quia libenter mihi cōcedebat. Ego statim nullo dato tempor ad cogitandū petij instantiss

a ¶ Instantiā. Jstud est pul chrū dcm̄ ⁊ lo gicuȝ ⁊ ponit ab aristo. in li. topi. ⁊ in mul tis alijs locis colligit ideo ꝑ mō diluēdo ar gumēta aduer sarij ipȝ nota.

b ¶ Recōuen tio. Credo ꝙ ista ꝯclusio hȝ locū qñ qs in iuriā sītā nō ꝓ sequit vt ȝ no ta. bar. in. l. iu tex q reptoriū in ōsc. nihil in i. col. de admi. tuto. p l. negā do. C. q accus. nō pos. vbi do cto. ēt. referūt.

ne vt paret operaz q exules illius ciuitatis reducerent ad patriã in pace z quiete z cum restitutione bonoz qui pro sua liberalitate z monificẽtia pmisit se curatuz z fi naliter ope cõpleuit deus gloriosus a quo illa petitio ꝓ cessit laudet in secula amen. ¶ Capio primũ. aut loqui mur in papa z iperatore q ea que dependẽt ex potesta te sua z põt cõpellere ptes ad copositionẽ. vt dcm̃ est sup per .d.c.cum inter . R.seniorẽ. ¶ Ego salua pace oium dico esse casum mirabilẽ iudicio meo in.c.fi.de mo. z ob. vbi est casus q papa z per ꝯñs impator in cã in qua hz plenissimã potestatẽ nõ cõpellit partes diu litigãtes ad cõpositionẽ nisi ipsis partibus volentibus cõsentientib᷒ z requisitis. z in hoc videnẽ defecisse oẽs scribentes qz p illum tex. deijcitur in ꝓfundum cõis doctrina doctoꝝ. ¶ Animiato pius dico q per illum tex. confundiẽ cõis doctrina docto. Dicunt.n.q vbicunqz litigantes diu li tigarunt. nec est sopita lis illa q est iusta cã vt inferior a papa cõpellat tales litigantes ad cõpositionẽ z cõcor diam. z allegant glo.com tex.in.c.placuit.xc.vi. z si sunt layci poterit eps eos cõpellere per cẽsuras ecclesiasticas vt ibi voluit glo.qz in.d.c.si ptes diu litigarũt z nihilo minus papa ibi cõposuit partibus cõsentientibus. ergo multo fortius z inferior a papa. Iuxta illud qd habeẽ in passione dñica. si in viridi ligno hoc fit in arido quid fiet. Et plus dico q cõfundiẽ doctrina Pet.de ancha. in.d. c.cum inter . R.seniorẽ. vbi dicit q in casu illius glo. pos set etiam eps cõpellere clericos ad cõponẽdũ qñ litigãt super beneficio. nec de facili potest lis decidi. Nam eps pot ex cã tales transferre inuitos. vt in.c.quesitũ de re.p. mu. quod dcm̃ refert z sequiẽ do. Abb.in.d.c. cum inter ¶ Pro certo non bene loquiẽ. qz papa nõ cõpellit par tes diu litigantes nisi velit consentire. ergo nec eps. arg. auc. multo magis. C.de sa.sanc.ecc. ¶ Nec ob. q eps põt transferre inuitos. qz illud ꝓcedit fauore ecclesie z sic fauore publico q consistit in sacris z religiosis. l.i. in pn ci.ff.de iusti. z in. quo casu põt quis cõpelli. vt transferaẽ z ideo dicit host. z Jo.andr.in nouella in.c. z si vnani miter de postula.pla. epm rõne inherentis vtilitatis pos se transferre presbyterũ de vna parochia ad aliam.c.nisi cum pridem.§.propter maliciam de renũ. z.d.c.quesitũ sed in casu nostro non agiẽ de publica vtilitate. sed de p uato. ergo z per cõsequens cõis doctrina doc. non est va z si quispiam adducat in ꝯrium istum tex. in vñ. concor dia z similia iura que allegam superius que dicunt q iu dex terminabit cãz per snĩam vel per cõcordiã qz rñdeo q nihilominus no dicunt illa iura partes cõpellendas ad concordiã. ¶ Et si oppo.de.d.c.cum inter. R.senio rem. rñdeo q papa illud fecit de potentia absoluta z nõ de ordinaria. sicut in simili facit in cle.qz cõtingit de re lig domi. Et si quispiã oppo.de eo quod voluit Bar.i.l. equissimũ .ff.de vsuf. vbi colligit q iudex põt cogere par tes ad faciendũ pacẽ z transactioẽ qz rñde q Bar. id dicit q de pace requirit altam indaginẽ. sed de trãsactio ne dicit habuisti in locis suis z aliter nõ declarar. sed gl. in.l.furti.§.qui iussu.ff.de his qui no.infa. dicit q iudex nõ põt cogere ptes ad faciendũ transactionẽ nec ad com promittendũ in arbitratorez. z illã glo.sequiẽ simplr ibi bar. z idem bar.in.l.cõgruit in fi. verbis.ff.de offic.presi. dicit q iudex dz monere partes ad cõcordiaz. maxie vbi iura ptium seruarenẽ illesa alias non. z ita itelligit.§.fi. in auct. vt litigantes iurent. z ideo bar.in.d.l.furti.§.qui iussu. dicit q in cã ciuili iudex põt hortari sz nõ artar ad talẽ ꝯcordiaz amicabiliter faciendã ptr viã facti. sed per viã iuris sic. allegat guil.de cu. in.l.ex stipulatione.C.de

75 sen. z interlo.om.iudi. z archi.xc.vi.c.discordantes † nisi forte esset dissensio inter insignes personas ex qua res pu blica turbareẽ. l.si quis ingenuã.§.que in ciuilibus dissen sionibus.ff.de capti. qz iudex dz studere ad sedandã illã discordiã ne transeat in publicũ iudiciũ. sicut dz studere in generalem pacẽ z quietẽ ꝓuincie sibi comisse. d.l.con

a ¶ Cõponen dum addẽ fely. in.c sup qõnẽ §.dum in fi.i. col.de offi. de lega. vbi in ter minis .q.tãgit z multa q alibi de ista mã dixi mus.

b ¶ Nisi petẽ ti. addẽ oẽs mo rales theolo gos super ma the .c.v. z sup dicto beati pa. ad corinthi.ni fallor. . Mihi vindictaz zc.q ad iudicia do quo pacto re missio fieri de beat vid bonã glo.in.c. pasto ral' de re iudi. oẽs doct. post d.ab.in c.si.§. de fo.cõpe. vbi vide.

gruit. z idẽ voluit bal.in.d.l.furti.§.q iussu. z idẽ voluit ange.in.d.l.equissimũ. vbi iudex non cõpellit partes sed hortatur saluo p viã iuris allegat.l.aptissimi.C.de iudi. nisi talis cõtrouersia tenderet in exitium rei pu. vt.d.l.si quis ingenuaz.§.q in ciuilibus. z idẽ etiã dixit idẽ Ang. in.d.l.furti §.qui iussu. dicit tñ Jo.and.in addi.spe.in ti tu.de pparatorijs iudi. q si iura partiũ sint clara z vna est pecuniosa z calũniosa q nõ peccat iudex suadẽdo cõ cordiã alteri parti. refert istud dcm̃ do.car.in.c.fi.de trã sacti. Judicio meo nõ bene dicit Jo.and. peccat enim iu dex sic suadendo vñ potius dz repellere calũniose agen tem vt in.l. vbi pactũ.C.de transacti. z per ꝯñs appet ex istis q inferior a papa nõ põt compellere diu litigãtes ad cõponendũ. Nec ob. cũ dicit do.abb.de papa q põt ꝓuare epm episcopatu suo sine cã. sed pro suo velle vt est glo.sing.sm eum in.c.per pncipalẽ.ix.q.iij. qz rñdeo fal sa honorificentia illius glo. papa nõ posset priuare epz sine cã legitima. vt plene z luculenter posui hanc qõnẽ in repetiti.c.q transactionẽ de offi.lega. Et adduci pos set.c.per venerabilẽ in ver. diuersis causis inspectis q fil. sint legi. Et ẽt dico vnum quod tibi videbiẽ memorãdũ

76 † q eo casu quo iudex potest cõpellere partem ad cõpo
a nendũ [a] z transigendũ. tñ illud est verũ si talis est cã super qua partes possint transigeẽ alias secus per id qd hr̃ i.l. transigere C.de transa. qz actus actiuoꝝ sunt in patiente disposito facit qd voluit do.an.in.c.per tuas qui fi.sint le gi. Et adduco ad ꝓdicta qd voluit bar.in.l.si de meis.§.
77 recepisse.ff.de arbit. vbi dicit † q si eris arbiter semp pro cura si poteris partes cõponere raro te ducas ad sñiaz. qz ad iudicẽ hoc spectat z si quo ad cõcordiã z cõpositiõez cõcluditur q nec iudex nec papa nec iperator posset cõ pelleẽ parteẽ ẽt si diu litigassent quinimo debẽt celeri sen tentia cõtrouersiam terminare.c.iurgantis de re iudica. ¶ Et si opponiẽ de.l.i §. z post ꝺ oper.no.nũ. Rñdeo q loquiẽ qñ partes veniunt sponte ad cõcordiã. qz tũc pre tor illã sequi dz sed nõ loquiẽ q pretor cõpellat vt appa ret in vñ. si sponte recesserũt dz pretor id ratũ habere. qd n. aliud agebat ptor qz hoc vt cõtrouersiã eoꝝ dirimeret .l.quidã existimauerũt.ff.si cer.pet. z ideo vẽ dicendum q iudex ecclesiasticus deberet cõpellere laycũ per censuras ecclesiasticas ad accelerandũ z ad finiẽdũ litẽ ita longe uam. z ita deberet intelligi quod habeẽ in.d.c.placuit. z ita dicebam quo ad hanc cõcordiã. ¶ Sed qd erit quo
78 ad pacem † vtrũ iudex possit cõpellere partes ad pacem ineũdam z quidẽ bar.in.l.ꝯgruit.ff.de offi.presi. dicit q si est pax fienda inter duas ciuitates põt pses compellere eas ad pacem in auc.de mãdatis pncipum.§.deinde. sed inter singulares personas si est qõ criminalis dz se inter ponere z cogere ad pacẽ ineũda.l.equissimũ.ff.de vsufr. secus si eẽt questio ciuilis. ¶ Ego itelligo istõ dcm̃ bar. qñ res pub. inquietareẽ ex crimine pticulariũ psõaꝝ qz tũc posset ꝯpellere ad pacẽ. ar.d.l.ꝯgruit. al's secus. Ad hoc adduco bar in.l.furti.§.q iussu.ff.ꝺ his q no.ifa. dixit.n. bal.in rub.de treu. z pace. q iudex dz studeẽ ad pacẽ dũ mõ pax sit eq̃ z bõa. nã si nõ sit eq̃ siue nõ sit bõa nõ ẽ stu dendũ paci ita itelligiẽ.d.l.eqssimũ. z refert gof. dicẽ in sũma illius ti. q añ factũ iudex dz studere paci. sed post facin᷒ ꝑpetratũ iudex dz oino punire si tñ ptes voluerit ꝓpo motu ꝯcordare ptor nõ dz ipedire.l.i.§. z post opis
79 ff.de no.op.nũ. ¶ Et limita ꝓdicta nisi † statutũ diceret q inimici cogant ad pacẽ qz tũc possent cõpelli. ita dixit bal.in rub.ꝺ.de treu. z pa. z ibi addidit vnũ q semper na ẽ dignũ memoria vz q tale statutũ itellr dũmodo of fendens pacẽ humiliter petat flexis genibus z det fide iussorẽ de nõ offẽdẽdo. z refert ꝓmũ dcm̃ fuisse bar.in.l. furti.§.pact᷒.ff.de his q no.ifa. 2m dcm̃ fuisse Jnn.i.c.ex pte in xpo de vb.sig. sed re vera errauit bal. qz bar.i.d.§. pact᷒. illõ nõ dicit. sz hũ idẽ bar.in.l.si n bi.§.quedã.ff.de
80 pactis dicit † q quis nõ remittere teneẽ inimico suo nisi
b petenti [b] z aliter ei signa amicitie nõ teneẽ ostẽdere. sic verificatur

verificat ꝙ dicit in oratione dñica. Dimitte nobis debita nostra sicut ⁊ nos dimittimus. Petenti ita tu dimittere ei. allegat magistrũ sniarũ.xx.di. ⁊ reliquis hoc theologis ⁊ sic loquit Bar. in foro cõscie. vide eundẽ in.l.nõ solum.§.iniuriarũ.ff.de iniur. bal.in.c.i.§.iniuria de pa.iu.fi.⁊ in.l.ij.ff.ad sille. ⁊ do. Abb.in.c.i.de malefi. ⁊ Lodo.ro.in.d.l.ij. ⁊ sic bar. nõ dicit ꝙ debeat petere pacez genibus flexis. Mihi vr dicendũ attendẽdam esse qualitatẽ persone. argu.l.plenum.§.equitij.ff.de vsu ⁊ habi.

81 ¶ Capio nũc secũdum articulũ †. Utrũ si quis foueat iusticiã possit se defendere dolo aduersus dolũ. ⁊ pro certo passus est inuestigatione dignus ⁊ excelso egeret in iure viro. sed dicet vt deus liberalissimus dederit. adduco pstantẽ doctorẽ Petr. de ancha. in repeti. capli.ij. de reg. iur. in.vi.in.v.q.ver. iuxta pdicta quero de tali questiõe

82 † Titius mihi mutuauit mille i secreto. ⁊ codẽ mõ ego sibi solui in secreto. an ego possum negare mutuũ prefatũ absq3 offensa dei ⁊ conscie ne damnor iniuste ⁊ videt ꝙ nõ qꝛ falsum dicere non inuenit sanctio cõcessum.xxij.q.ij.c.ne quis arbitret. nec dz veritas pro cõmodo tpali. vl salute corporis corrũpi qui enim dicit mendaciũ offẽdit christũ dicentẽ. Ego sum via veritas ⁊ vita.c. consituit de offi. deleg. viij. dist. consuetudo. sed ꝯ xpm nil põt licite attentari.xi.q.iij.c. qui resistit.c. dixit dñs.c. iulian°.c. is qui preest. viij.di.c.fi. aia enim que ex periurio sine mẽdacio afficitur cunctis opibus preferenda est.l. sancim°.C.de sa.san.ecc.c.cum infirmitas de penit. ⁊ remis. ⁊ in euangelio. Quid pdest homini si vniuersum mũdũ lucretur aie vero sue detrimentũ patiat.c. mathe° õ simo. Itẽ iste venit cõtra pceptũ superioris monentis eũ cũ iuramento dicere veritatẽ talis enim iuxta.l. diuinã dz mori.c.si quis. de ma. ⁊ obe. offẽdit ẽt deum cui iuramẽtuz prestat iuxta illud. Reddite deo iuramenta vestra.c. ⁊ si xps de iureiur. In cõtrariũ arguit de glo.in.c. cupientes de elec.li.vi. que dicit ꝙ qui hz ius in pricipali põt cauillatiões ⁊ malitias aduersarij per alias repellere allegat c. nullus.xxij.q.ij. qn enim quis iustũ bellũ suscipit nihil ad iusticiã. vtrũ pugnet insidijs iuxta illud ꝙ scribitur in secundo Aeneydos. Dolus an virtus quis in hoste requirit. Itẽ lex dicit ꝙ non videt dolũ facere qui fraudez excludit.l. cum pater.§. titio.ff.de lega.ij. ¶ Itẽ canõ dicit † ꝙ mẽdaciũ nõ est magna culpa cũ iocamur. aut proximo cõsulendo mentimur. ⁊ hoc vltimũ minus maluz est. vt in.d.c. ne quis.xxij.q.ij. cũ ergo isto casu libero animam aduersarij a morte qui mentit bis idẽ exigere contra bonã fidem nõ debeo dici periurus nec peccare mortaliter sed leuissime vt.d.c. ne quis. facit.c. bonafides de reg. iur. in.vi. Item si aliter nõ possum recuperare rez meaz permittit mihi eam furto subtrahere.i.o.c. iurisgẽtium in glo. Inno. in.c. olim el.i. de restit. spol. idẽ multo magis videt mihi licitũ pro ea non admittenda mentiri ⁊ fallere aduersariũ meũ ẽt cum iuramento. qꝛ pariter est vtrũq3 phibitũ.s. deierare ⁊ furari. vt patet libro exodi. Si ergo permittit furtũ dicto casu. ergo ⁊ periurium ⁊ dicit hanc rõnem esse vrgentẽ. Quid inquit dicendũz est refert quẽdã venerabilẽ fratrẽ magne scie. ⁊ magne cõscie tenere primã partẽ que est tutior apud deũ. si tñ dicendo veritatẽ enormiter lederet in tali casu. qꝛ quãtitas que est iam restituta dolo repetit si est multũ magna. respondit ꝙ apud deum qui scrutat corda hominũ sed que nõ in foro prodeunt.c. nauiganti de vsu. facile meret veniã sic mentiendo. qꝛ mitius cum deo agit ꝙ cum ministro eius. vt.l. celsus.ff. de arbit. ⁊ dicit per verbũ forte ꝙ od hãc formã iurãdi si recepit pecuniã mutuo nec se nõ debere cõpelli. nec ẽt tenet respõdere ꝙ mutuũ receperit sz põt respondere ꝙ posito ꝙ mutuũ recepit nõ est obligatus nec ter sicut in cõtestatione litis sufficit rñdere sup obligatione vel super actione sz non super facto. ⁊ dixit Inno. in.c.i. de lit. cõtest. ita ⁊ in talibus interrogationibus dz sufficere rñdere non sum obligatus ⁊ potest eẽ ꝙ sim

obligat°. sz tibi agẽt nõ cõpetit actio quã possũ elidere p exceptionẽ. Videt ergo sufficere ꝙ iurẽ super eo tantum per qd in effectu salua cõscia te excludã de tua iprobe petitione vel cõditionaliter rñdere iuxta doctrinã Dyn. in.c. exceptionẽ de reg. iur.li.vi. ⁊ Bar. in.l. nõ vtiq3.ff. de excep. ita quieuit do. Pe. in.d.c.ij. de reg. iur.li.vi. ⁊ idem do. Pe. in.d.c. cupientes remittit se ad dcã sua in.d.c.ij. ¶ Sed do. Jo. de imo. vt refert do. Dñicus in.d.c. cupientes. sequit illam rñsionẽ do. Petri ꝙ nõ teneat rñdere ꝙ sibi mutuauerit. ¶ Sed bal. in cõmẽto rubrice.C. de fide instru. in penult. car. in versi. incidenter etiam quero

84 † Titius pduxit falsum instrumẽtũ debiti cõtra Sẽpronium ⁊ Sempronius pduxit falsum instrumẽtũ solutionis

85 cõtra Titiũ. verũ vterq3 puniat criminaliter †. Item si ex forma statuti cõmittens falsuz dz pdere cãm qs istorum perdet. rñdet ad primũ ꝙ vterq3 puniet qꝛ vterq3 cõtra bonos mores deliqt ⁊ ꝯ rẽ publicã.l. licitatio.§. qd illicite.ff.d publica. ¶ Nec ob. ꝙ licitũ sit dolũ obiicẽ dolo. vñ si tu habeas malã cãm cõtra me licitũ est mihi negare ne tu obtineas mendaciũ. allegat glo.d.c. cupiẽtes qꝛ illud est verũ dum falsa pbatio nõ administret. Quãtuz vero ad secũdum dicit ꝙ sñia põt fieri pro reo. qꝛ in pari turpitudine melior est conditio possidẽtis allegat dicta per se in.l. cũ mulier.ff. solu. matri. Et adduco Ange. i.l. maritus.ff. de vsu. vbi dr ꝙ fraus cõmissa in cõmittendo nõ pdest. cõcordat lex tutor co.ti. in pn. ipse dicit hoc veruz nisi qs velit resistere fraudi per fraudẽ. qꝛ ẽt talis fraus est sibi licita. allegat.d.l. cum pater.§. titio de lega.ij. ⁊ glo. in.d.c. cupientes. ¶ Sed Inno. in.c. olim el.i. de resti. spo. dicit ꝙ nõ põt quis licite rem suã recuperare calũniose vel furtiue imo tenet illam restituere. hoc vltimo nõ placet Jo. and. dicenti ꝙ penitentiã dz agere de dolo ⁊ calũnia tñ rem suã restituere nõ tenetur ⁊ dolus cũ dolo cõpensabit.l. si duo.ff. de dolo.c. placuit. ⁊.c.fi. de adult. Quod vltimũ do. abb. reputat verũ inqñtum ageret ad vtilitatẽ priuatã. sed respectu peccati ⁊ iuris publici peccatum vnius alrõ nõ excusat. vt no. in.d.c. placuit. ⁊.c.fi.

86 ¶ Ex hoc infert † ꝙ habens iustam cãm nõ dz per mẽdacia victoriã obtinere [a] quicquid dixerit glo. in.d.c. cupientes. ⁊ in.d.c. dñs ⁊ sic no. ab. dãnat glo. illas. ¶ Et idem no. abb. in.c. sicut de iureiur. dicit ꝙ glo.d.c. cupiẽtes ⁊ glo.d.c. dñs. debent limitari dũmodo per fraudem vel mendaciũ qꝛ non est licitũ illo mõ recuperare rẽ suaz cum nõ sit licitũ mentiri ẽt pter salutẽ proximi. vt in.c. super eo d vsur. ⁊.c. ne qs.xxij.q.ij. ¶ Sz sub salua honorificentia vbicũq3 non inducit crimen. aut delictũ pter dolum talis dolus a vere nõ dicitur dolus qꝛ nõ cõsideratur finis ad quem talis dolus destinatur. Est enim finis causa cãrum. ⁊ est primum mouens vt in.l. eaz quã ⁊ ibi bal..C. de fideicõmis. Et ad hoc adduco glo. in.l.i.ff.d dolo. vbi taleis dolũ appellauit bonũ dolũ. gl. sequit ꝙ licitũ erit vti tali dolo. ¶ Et adduco ꝙ sapiẽter dixit bar. i.l.

87 veluti.ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ ibi † pone ingt ꝙ in ciuitate sũt gabelle minus licite vtz erit licitũ eas° fraudare ⁊ decidit ꝙ sic p.l. nõ videt.§. qui iussu.ff. de reg. iur. ⁊ claz ẽ ꝙ fraudari non põt sine dolo ⁊ mendacio. Et adduco text. cui mũdus nõ rñdebit in.l. cũ pr.§. titio fratri.ff. de leg.ij. vbi dicit dolo dolũ exclusit. ⁊ clarũ est ꝙ leges introducte sunt dei nutu nõ illaqueant aliquẽ.l. fin.C. de pscript. lõg. tẽp. est enim ars boni ⁊ eq.l.i. in pn.ff. de iusti. ⁊ iur. ergo ⁊c. ¶ Itẽ adduco glo. singularẽ ⁊ vnicã in cle. pastoralis de re iudi. pone ingt ꝙ aliqs est iniuste detentus

88 in carcere tirãni. an † erit licitũ carcerato pmittere cum iuramento redire ad carceres si relaxet ire ad ecclesiã ad audiẽdũ missã. ⁊ decidit ꝙ poterit nõ redire ⁊ clare [illegible] mentiri cũ iuramẽto. ⁊ nihilomin° licitũ est sibi [illegible] ¶ Et adduco qd voluit Jo. and. in addition° [illegible] rubri. de furtis ad fi. vbi refert vbertũ de bobio [illegible] fure.ff. de pdi. fur. dicere ꝙ si passus furtũ [illegible] Titio de nõ accusando eundẽ si indica[illegible]

[a] ¶ Obtinere vid ad mãs huius pclusionis d. alex. d imo. in.l. qd sit falsum.ff. de fal. ⁊ moder. in.l. qs sit fugitiuus.§. idẽ celsus.ff. de edil. edic. ⁊ spec. in ti. de pp°te.§. i. post pn. vbi de hoc late.

ls indicauerit fures nihilominus poterit non seruare pa ctum et accusare eū de furto. Adduco ēt qđ voluit Jo. and. in rub. de iureiur. Facit ēt ꝙ in meritorys et deme/ ritorys voluntas et ꝓpositū et intentio agentis īformat et q̄lificat actū. vt appatet genesis .xxy. c. de voluntate in quit Abraē volentꝫ interficere et sacrificare filiū. Jtē suf ficit cordis credulitas. vt magnanimus dixit apostolus quarto ad Romanos. Credidit Abraam deo et reputa tum est illi ad iusticiā. et habet in euangelio Jo. Abraaz letatus est videre diem meuz. et vidit. Alibi oī fides tua te saluā fecit scribitur. Luce. vij. c. ex corde ꝓcedunt for/ nicatiōes adulteria et similia. et ēt habet Mathei. c. xv. et in. c. ꝓposito animi aliter pmanēte .xxxy. qō. v. et. xiiij. q. v. c. si quid inuenisti. vbi deus interrogat cor. et nō ma num. de pe. di. i. c. periculose. c. cum voluntate de sent. ex cō. i. q. i. c. vide quātum bonū de cōsecra. di. iiij. c. baptis mi vicem. et vide Fede. de se. ꝯsi. xiij. vbi plura ad hoc iu/ ra in omni censura allegat cum ḡ animus nō sit inclina tus ad decipiendū ꝓximū. sed ad euitandā deceptiones factā sibi a ꝓximo nō videt ꝓprie mentiri. nec ꝓprie cō mittere dolū. et nō solum recuperat rem suā. sed et lucrat animā ꝓximi arg. c. peccatū de reg. iur. li. vi. ḡ non recte locutus est do. abb. ¶ Facit qđ no. in auc. de māda. ꝓn/

89 cipū. §. sed neqꝫ. vbi est glo. sing. † ꝙ licitū est supiori ꝓce dere saluum cōductū et decipere delinquētem et frāgere sibi illū saluū ꝯductum. de quo per scribentes in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. si ergo licitū est mentiri ad puniēdū personā alicuiꝰ. ḡ multo fortius erit licitū ad recuperan dam rē suam. facit quod sapienter cōmemorat bar. post Cy. in. l. nec nō. §. itē si quis. ff. ex qui. cau. ma. in integ. re sti. vbi refert vltra montes contigisse in facto qdam ba/ ro detentus erat iniuste in castro cuiusdā tyrani q iura/ uit vt euitaret carceres nō recedere de castro ꝙ si potu/ it recedere et nō recessit ꝙ debuit puniri. ita refert dixisse Cy. in. l. succurrit. ff. ex q. cau. ma. in integ. resti. et fortiꝰ licitū fuit mētiri ꝓ recuperanda re sua. et adduco qđ vo luit bar. in. l. cū ꝓpōas. C. de nau. feno. vbi dixit. rex ipo suit vnū grossum pro salma. Passagery de facto accipi unt duos. licitū est quocūqꝫ ingenio fugere manus eorū qꝛ pdones sunt et idē voluit in. l. y. C. de iu. anul. au. et in . l. y. C. de vectiga. et in. c. i. in ti. q̄ sint regalia. et ang. in. l. y. ff. de pub. et vlterius adduco tex. valde singulare in. l. i.

90 §. itē notandū. ff. de aleator. † per quē tex. Rynal. de for liuio alias liberari fecit quendā scholare accusatū ō fur/ to luserat enim in domo cuiusdā et pdiderat librū ibi lu dendo ꝯsuluit sibi do. Ray. ꝙ scholaris ille iterū iret ad domū illius ad ludēdum. et furaret aliqd ei equalens ꝙ in domo illa ludendo perdiderat. ꝙ nō poterit ō hoc ac cusari de furto quē tex. ꝑpetuo notabis. maxīe ꝓ quodā scholari q pdiderat libros iuris cano. ludendo in domo cuiusdā doctoris. et in illo ludo dixit expeditis ō textibꝰ veniamus ad lecturas et illas perdidit. ꝙ potuisset ī do/ mo illa furari tantū ꝗrum equaleret illis libris deperdi tis. si igitur licitū est furari rē alienā vt ibi ꝓbatur nōne et fortius licitū erit per cauillationes dolū et calūniā re/ cuperare rē suā et excludere verū dolū et ita videt de iur dicendū. tene mēti qꝛ istū passū nuqꝫ legisti ita enuclea/ tum. ¶ Et ex relatis in pmo q̄sito habet ꝙ glo. d. c. pla cuit cōtra Hy. nō recte loquit lꝫ ludo. ro. ꝯsi. cxxiiij. inci. Cōsiderando ad qd. cōsuluerit ꝓrimum vꝫ ꝙ iudices mer cantie possunt mercatores duos litigātes lite nō sopita cōpellere ad cōponēdum. et dicit ēt tex. singu. in. d. c. pla cuit. et ita glo. est ibi que hoc voluit. et vide bar. in ꝯsi. in cipiē. ꝯsilium ciuitatis Pisane. † vbi q̄rit si possumꝰ pe tere a iudice vt cōpellat meū aduersariū ad cōponendū vide eūdem Bar. ꝯsi. xiiij. incip. ad declaratione vbi mlꝰ tum sapienter loquit de isto passo. et ꝑ supradicta posses dicere ꝙ tyrānice faciunt pñdentes locoꝝ q ponūt cinco/ puatos in cōpedibus ad panez et aquam donec compo/ nant se de lite. Et inq̄stum superius dixi ꝙ epūs non pōt

91 ¶ Recōueni ri adō pe. ō fi. sn auc. hita C. ne fi. ꝓ pa. alle ga. l tex. et eos scribētes post d. ab. hic q illā māin late dēter minant et vide doct. i auctē. et ꝑñr. C. de f. n. qđ no. schola/ ris qꝛ facit ꝓ te.

transferre clericum inuitū dīu litigantē cōtra abbatē et alios scribentes. Adde ꝙ possum sustentare dcm̄ coruz eo casu quo esset timor guerre. puta qꝛ cēnt de magnati bus vt sepenumero cōtingit apud alemaniā. qꝛ tunc pos set epūs inuitū clericū transferre ita pulchre ꝯsuluit in cō cilio Basilieñ Ludo. ro. consi. cccxxviij. incipen. Quo ad primū cōsultationis articulū in vltimo dubio illius ꝯsil. Et hoc pro bono pacis. facit. c. nisi. J. de prebē. ¶ Extra

92 gl. q̄ritur † quid si prima cā est plenaria an possit fieri re conuentio de sūmaria cōcludit hic Jmola ꝙ videtur ꝙ possit fieri si contentet reus plenarie discuti ipsa sūmaria argu. eius qđ no. glo. in cle. sepe circa fi. de v̄bo. sign. vbi ex consensu partiū pōt fieri ꝙ in sūmario iudicio ꝓceda tur plenarie. sed si reus velit ꝙ procedatur sūmarie vide tur tunc ꝙ non possit ex eo qꝛ non possent ābe simul con/ gruenter tractari cum vna exigat dilationes prolixioret q̄ alia vt hic tangit Jnnocenti. et Joann. and. Si autez prima sit sūmaria. et secūda plenaria. tūc si pma est sum maria accidētaliter vigore rescripti ipetrati. tūc ꝓcedat recōuentio de plenaria. qꝛ illa ex vi recōuentionis efficie tur ēt sūmaria. arg. c. sequētis. et istud voluit glo. in v̄fic. violentie in fi. que est singularis et nō alibi in. d. cle. sepe de v̄bo. sig. si aūt eēt sūmaria sui nā vel per rescriptū pro prio motu superioris cōcessum tūc ꝺm glo. illā nō possꝫ fieri ꝙ ꝓcedit qñ reus vult simul vtranqꝫ tractari secus si solum vult habere priuilegiū ꝓrogatiuū iurisditionis per id qđ superius dcm̄ fuit in glo. et qđ voluit Bart. in d. auc. et ꝑñr. C. de sen. et interlo. om. iu. imo plus videtur ꝙ qñ per rescriptū est sūmaria lꝫ ꝓprio motu sit cōcessū ꝙ tale priuilegiū indultū per tale rescriptū vt sūmarie ꝓ cedatur trahet ad reconuētione vt eq̄litas seruet in iudi cys per tex. c. sequētis. Jstud voluit Pan. de liaza. vt re fert et sequit hic do. anto. facit qđ voluit bal. in. l. fi. C. de fru. et li. expē. ¶ Tu pōdera qꝛ bar. ibi nō loquit de re cōuentione in cā sūmaria sed distinguit de ꝑuilegio vni parti cōcesso ꝙ aut cōcernit litis ordinationē. et tūc trā/ sit ad aduersariū. vt ibi est tex. Et ex hoc sequit ꝙ vt iudi cium sit sūmarium respicit ordinationē iudicy et nō deci sionē. ergo nō dꝫ attendi an sit impetratū motu ꝓprio an ad postulationē ipetrātis. Faciat qđ voluit bal. vbi ponit

93 exemplū † qñ rescriptū cōcernit decisionē princeps inqt concessit vassallo cuiusdā comitis vt nō perdat feudū lꝫ nō obseruet pactū comiti. an eodē mō et comes nō tenea tur seruare pactū vasallo et distinguit. an priuilegiū fue rit cōcessum motu ꝓprio principis. an ad postulationē ipetrantis. et eodē mō dicit. fuit cōcessum a ꝑncipe ꝑuile gium cuidā patri. vt posset testari nō relicta legitima fi

94 lio suo emancipato. † Utrꝫ eodē mō filius emancipatus vtet ꝑuilegio. vt possit testari nō relicta legitima suo pa tri et distinguit vtrum emanauerit motu ꝓprio ꝑncipis an ad postulationē patris ipetrantis. et ex istis vr ꝙ cuꝫ sūmariū iudiciale respiciat ordiationē iudicy ꝙ transit ad aliū siue motu ꝓprio fuerit cōcessum siue ad postula

95 tionē. Jte tangitur hic per scribētes. † Utrꝫ cōueniens a scholarē corā suo rectore vel doctore possit recōueniri ꝑ scholarē corā eode rectore. Ja. de are. et Cy. in auc. habi ta. C. ne fi. ꝓ pa. tenēt ꝙ nō possit recōueniri. rō est quia actor inuitus non sponte adiuit rectorē in iudicē cuꝫ eli gere iudicē spectet ad scholarē. et reū. vt in. d. auct. habi ta. et ēt adducit alia rō. qꝛ rector nō est iudex vniuersalis sed certaꝝ cāruꝫ puta in cāis que mouentur cōtra scho lares. non in causis que mouentur a scholaribus contra

96 alios. ¶ † Et ex istis infertur ꝙ corā iudice mercantie et coraꝫ alys artificibus habētibus iurisditionē vigore sta tutoꝝ in certis cāis iuxta no. in. l. fi. C. de iuris. om. iudi. et in. l. y. C. de cōst. pecu. et in auc. habita nō hēbit locū re/ cōuentio et hanc partē sequit hic do. Ant. sed nō placet domi. Abba. indistincte. prima ratio nō est vniuersaliter vera. pone enim ꝙ actor sponte eligat vnū ex iudicibus ipsius scholaris. et scholaris stat cōtentus rñdere coraꝫ

illo iudice

illo iudice.qꝛ tunc cessat illa rõ qꝛ inuitus adiuit iudicẽ ⁊ adduco ego elegans ⁊ singulare dcm̃ qð voluit Dur. de cu.in.l.admonẽdi.ff.de iureiurã.sequit ibi ange.ꝙ eo casu quo iudex debebat deferre iuramentũ actori inuito ipso reo quo casu succurrit reo aduersus sniam inde latã vt ibi habet nihilominus si ad instantiã ipsius rei detur iuramẽtum actori nõ succurrit ipsi reo imputet ꝗ sibi qꝛ ꝗ ita sponte petijt deferri.ita dicamus in casu do.abb.imputetur actori.quare ipse elegit ⁊ no expectauit vt scholaris reus eligeret idem si vigore statuti nõ põt declinare iurisditionẽ rectoris. Itẽ vt dicit bal.in.d.auct.⁊ pñr.C. de sen.⁊ interlo.om.iudi.ex quo hꝫ a iure optionẽ eligẽdi iudicẽ in priuilegiũ nõ dꝫ hoc priuilegium esse dãnosuꝫ ⁊ tollere sibi bñficium reconuentionis collatũ sibi a iure cõi arg.c.qð ob gratiam de reg.iu.li.vi.⁊.l.ꝙ fauor.C. de leg. Itẽ scða ratio nõ videt bona.qm̃ ⁊ iudex scholarium in oĩbus cãis eoꝝ sicut qlibet superior est iudex in cãis subditoꝝ qñ cause vertunt inter se.vel alij mouẽt cõtra eos. Preterea iquit sicut illoꝝ rectoꝝ doctoꝝ ⁊ aliorum pñdentiũ alicui collegio iurisditio ꝓrogabilis est.vt no.Bar.in.l.i.ff de iudi.ita ⁊ fortius recõuentio q̃ ẽ magis fauorabilis arg.c.significasti.⁊.c.collecti de fo.cõpe. Quod euidenter colligit ex eo qꝛ clerici nõ possunt directe ꝓrogare iurisditionẽ nõ sui iudicis sine licentia sui superioris.vt in.d.c.significasti.⁊ vice recõuentiõis ꝓrogatur vt hic. ℂ Do.Abb.sic ꝯcludit.aut electo vno ex iudicibus scholaris per actorẽ ⁊ ipse eligit cõueniri corã alio.tunc nõ hꝫ locuꝫ reconuentio.qꝛ ipse actor nõ eligit iudicẽ ⁊ sic cessat rõ.d.l.cum papinianus. Dicit tñ ꝙ de rigore posset defendi oppositũ.vt sentit Bal.in.d.auc.⁊ pñr.qꝛ ex priuilegio istud cõpetit scholari.iõ nõ dꝫ auferri sibi facultas iuris cõis.⁊ ille qui cõtraxit cũ scholari debuit cogitare hoc euenire posse.arg.l.si quis domũ.ff.locati. Aut non hꝫ nisi vnũ iudicẽ vel si habet alios est contẽtus rñdere corã electo per actorẽ.⁊ tunc ꝓcedit recõuentio ⁊ idẽ credit in his q̃ presunt alicui collegio rõne predicta.nã istoꝝ iuramento est ꝓrogabilis de consenso partiũ.ꝗ iurisditio reconuentio.vt senẗ barr.in.d. auc.⁊ pñr ⁊ ita quiescit do.Ab.hic. ℂ Sed Imola hic sequit opi.Cy.⁊ do.anto.in scholari ⁊ idẽ dicit in artifice conuento corã suo massario per aliũ qui nõ est de illo artificio non tñ facit mentionẽ de bal.tenentẽ ꝯrium qui in.d.auc.⁊ pñr dicit.pone scholaris cõuentus corã potestate declinat foꝝ ⁊ eligit epm̃. Agẽs ⁊ scholaris stãt coram epo decidit ꝙ scholaris poterit illũ reconuenire. qꝛ priuilegiũ non aufert ius cõe arg.l.iij.§.si emancipatus.ff.de colla. Aliás sequeret ꝙ aut pderet priuilegiũ aut perderet ius cõe.ꝙ non ꝓbatur lege vel ratione aliqua.argu.l.ij.ff.de testa.mi.⁊ ita residet. ℂ Sꝫ Saly. in.d.auc.habita in.viij.col.vñ.quero decidit ꝙ scholaris nõ põt recõuenire nõ scholarẽ.qꝛ cessat rõ illius auc. ⁊ pñr.⁊ adducit ꝙ habet in.l.ij.§.sed si agant.ff.de iud. qꝛ actor trahitur ⁊ non trahit.non tñ facit mentionẽ de

97 Bal. ℂ †Ego aũt conabor sustentare hãc opi.ꝙ possit reconueniri qð ostendo ad oculũ ⁊ premitto ꝙ priuilegiũ collatũ scholaribus per.d.auctẽ habita fuit collatũ a lege motu ꝓprio ipsius.l.ex eo.qꝛ priuilegiũ cõcessum statuendo legẽ generalẽ vĩ concessum ex liberalitate legis non ad postulationẽ priuilegiati.ita ẽ gl.glo.elegans in auc.quas actiones C.de sac.san.ecc. Facit ꝙ ibi voluit Bar.facit ꝙ voluit glo.in.l.fi.C.de fruc.⁊ li.ex.sed priuilegiũ.d.auc.habita emanauit statuendo legẽ.ꝗ sequitur ꝙ emanauit ad augendũ iura scholariũ ⁊ non extendit ad alios. ℂ Ex quo sequit ꝙ i eo i quo dicta auc.nõ ꝓuidit cõstitutũ scholares in iure cõi.sed ð iure cõi est permissa ipsa recõuentio.vt hic ⁊.d.l.cũ papinian⁹.icꝫ ꝗ.d. auc.nihil exprimat de recõuentiõe.tñ cõstituit scholares in iure cõi. ℂ Ex quo sequit ꝙ non dꝫ attendi an actor inuitus agat corã rectore vel corã ꝑtãte.vnde perinde haberi debet ac si sponte agat coram iudice seculari.qꝛ in

eo in quo non priuilegiauit scholares remanent scholares in dispositiõe iuris cõis. ℂ Secũdo dico fore casuꝫ in indiuiduo in.c.dispendia.§.reus quoqꝫ de rescript.li. vi.vbi corã iudice delegato ad vnã cãm habet locũ recõ

98 uentio †ex quo sequit ꝙ lꝫ rector scholariũ sit iudex dũtaxat in causis que mouent ꝯ ipsum scholarẽ.nihilominus ratione cõuentionis poterit ipse cognoscere de cãis quas scholaris ipse mouebat ꝯ ipsum agentẽ.⁊ eodem dñõ videt ibi ꝓbari.ꝙ lꝫ massarius artificũ sit deputat⁹ dũtaxat ad cãs q̃ mouent ꝯ ipsos artifices.tñ poterit fieri reconuẽtio de eo q̃ est de alia arte.⁊ multo fortius.qꝛ si iurisditio extendit ex cã reconuentionis.vt in.d.§.reus quoqꝫ.multo fortius extendet iurisditio ordinaria.lꝫ particularis.qꝛ fauorabilior est iurisditio ordinaria q̃ꝫ sit iurisditio delegata.vt est gl.mirabilis in.c.i.de rescript.li. vi.sed iurisditio quã habẽt isti artifices ⁊ quã hꝫ rector supra scholares est ordiaria qꝛ confert eis a statuto p id qð voluit Inno.in.c.ab ecclesiaꝝ prelatis de offi.ordi.⁊ quod hr̃ in cle.⁊ si pñs de rescrip.ꝗ si iurisditio delegata particularis est capax reconuentionis.ꝗ multo forti⁹ erit capax reconuentionis iurisditio ordinaria particularis tene bene menti.qꝛ per hoc deijcitur in ꝓfundum doctrina Ja.Cy.Saly.do.anto.⁊ Jo.de imo. ℂ Tertio subrogatũ sapit naturã eius in cuius locũ subrogat l.cont qui.§.q iniuriaꝝ.ff.si qnis caut.c.ecclesia vt lit.pẽ. cuius sit.sed iudex electus a scholari subrogatur in locum iudicis ordinarij sui vt habet in.d.auctẽ.habita.ergo si eut corã ordinario habet locũ reconuentio.ita corã iudice electo a scholari cũ sit ordinarius eius. ℂ Quarto adduco elegans simile qð voluit glo.que reputat singu-

99 la.in.c.i.de inue.in ma.fa.in vsi.feu.q̃ dicit †ꝙ iudex feudi dr̃ iudex ordinarius specialis ⁊ sic est dare iudicẽ ordinariũ specialẽ inter certas psonas ⁊ in certis causis ⁊ appellat ab eo tanq̃ꝫ iudice ordinario quã glo.reputant singularẽ do.Car.in.c.super lr̃is de rescrip.⁊ Bal.in.c. suspitionis de offi.deleg.⁊ in.c.ceterũ de iudi.tũc arguo sic. Corã isto iudice particulari hꝫ locũ reconuẽtio.ergo eodẽ mõ hẽbit locũ recõuentio corã massario artificuꝫ ⁊ corã rectore scholariũ ex quo sũt iudices ordinarij pticulares qꝛ si corã iudice ordinario hꝫ locũ recõuẽtio ergo ⁊ corã alijs. ℂ Quito.adduco glo.sing.⁊ mirabilẽ cui nũdus nõ rñdebit in.c.i.de cõtro.apud pares terminã-

100 da in vsi.feu.que dicit †ꝙ pres curie possunt cognoscere p viã recõuentiõis de cãis nõ feudalib⁹.lꝫ talis iurisditiõ sit limitata.⁊ de iure spãli cõpetat eis p regulã.d.l.cum papinian⁹ ⁊.d.auc.⁊ pñr.⁊ tu põderabis accurate illã glo.qꝛ sentit ꝙ lꝫ actor inuitus adeat iudicẽ spãlẽ.nihilominꝰ vẽdicat sibi locũ rõ.d.l.cũ papinian⁹ ⁊ sic lex non reputat illo casu actorẽ iuitũ ex q̃ ille ẽ iudex ad ꝯ ordinariꝰ. Põdera ẽt illã gl.diligẽter qꝛ sẽtit ꝙ lꝫ.d.l.cũ papinianus loquat in iudice generali.nihilominꝰ hꝫ locũ in iudice spãli.qꝛ.d.gl.dꝫ itelligi sm̃ legẽ quã allegat.l.nõ solũ.§.liberatiõis.ff.de lib.leg.⁊ cũ illa gl.ibi trãsit bal.⁊ moderni lꝫ ꝗ rector ad massarius hẽat limitatã iurisditiõnẽ.nihilominꝰ i eis vẽdicat sibi locũ.d.l.cũ papinianus. ℂ Sexto.adduco qð voluit bal.in.l.i.prolo.§ preterea de al.feu.p fe.vbi dicit ꝙ lꝫ pres curie hẽant iurisditiõeꝫ singularẽ ⁊ limitatã ⁊ pter iuris ciuilis regulas ⁊ prouerbie spectẽt ad diuersa capitula iurisditõis.tñ hꝫ locũ recõuẽtio corã eis p regulã.d.l.cũ papinian⁹.⁊ mouet qꝛ actio est fauorabilis.qꝛ pres nõ habẽt adire diuersos iudices.l.i.ff.ð q.re.ad eũdẽ iu.eat. ℂ Septio si illð qð ẽ vniuersale recipit augmẽtũ.ꝗ ⁊ forti⁹ illð ꝙ est pticulare argu.auc.multo magis C.de sa.san.ecc. Jo dicebat bal.in d.§.preterea.ꝙ ois recõuẽtio auget exercitiũ iurisditõis ideo si iudex non põt cognoscere nisi a centum libris supra.nihilominus per recõuentionẽ recognoscet de quinquagita.⁊ isto casu auget iurisditio.qꝛ p hoc acqrit vnũ gradum iurisditionis quem prius non hẽbat.na ⁊ si rex francoꝝ acquireret vnũ castrum paruũ quod prius non

babebat diceref augeri quodá gradu eius iurisdictó fm Bal.ibi ergo multo fortius augebif spális iurisdictio.qr in babentibus simbolú facilior est transitus optimo pbilosopbo2 dicéte Arist. ¶ Octauo adduco istó tex.in q decidif q iste delegatus hébat mádatuz limitatú τ tamé pót fieri recóuentio τ sic ꝓrogatur mandatú iurisdictóis τ per ꝯñs ꝓrogabif codé mó τ eadé qualitate τ eadez forma.at dixit glos.que reputatur singularis in.c.bi qui de preben.in.vi.τ.l.inter socerú.§.cum inter.ff.de pact.dotalibus.ergo molto fortius ꝓrogabitur p recóuentioné iurisdictio spális ordinaria. ¶ Nono adduco casum in c.sequéti vbi formalr ꝓbatur hec doctrina. ¶ Decimo Arguo sic lz iurisdictio li sit limitata qr deficit sibi exercitium.nibilominus babet aptitudiné τ babitú.vt ápliet per ꝓrogationé.τ per ꝯñs per recóuentioné.τ allego celebre dcm̃ bosti.in sũma de penité.τ remis.§.cui cófitédú vbi multú singulr dixit presbyter parocbialis dedit licétiam suo parocbiano cófitendi alicui sacerdoti.q ille talis poterit eligere presbyterú nó babenté curá animarú in exercitio an sufficit q babeat in potentia τ in babitu licet aliter dixerit glo.que reputaf singularis in clemen.i.de priui.cum qoa glo.transeunt cóiter omnes τ nó bñ ita dicamus in ꝓposito nostro τ ex istis apparet rñsum ad rationes Cyni τ sequatiú.Et ex istis inferf q nó bñ dixit hic do.Anto.q corá inquisitore beretice prauitatis nó bz locum inqsitio ex eo qr est iudex determinate cause.qr cófundif doctrina sua per ea que adduxi superius τ lz sit determinate cause in exercitio nó tñ in potétia τ babitu tene méti predicta.qr sempiterna sunt digna memoria τ í eternú erút illustriora. ¶ Et adde vnó q dixit bal.in.d.c.i.de con.ap.pa.termi.vbi per illá gl. dedit

101 banc doctriná.vz † per statutú ciuitatis sunt cóstituti certi iudices pauperibus q babent cognoscere de cais ipo2 pauperú agentium.q si pauperes agunt corá ipsis iudicibus possunt coram eis recóueniri per illam glo.τ reddit rónem.qr esset iniquú qr non seruaref equalitas.l.fi.C.de fruc.τ li.expé.l.in sacris C.de prox.so.scri.lib.xy.

¶ Mibi videf q non recte loquif Bal.ex eo.qr istud est priuilegium[a] pauperú.vt ipsi cóueniant alios corã illis iudicibus τ est concessum illud pũilegiú a lege τ p ꝯñs motu proprio ipsius legis.vt dixit glo.in auc.quas actiones.C.de sacr.sanc.eccle.cum ergo fuerit eis cócessum ad instantiá eorum.ergo non dz extendi ad aliam psonam.nec militat in eis ratio legis posita in.d.l.cú papinianus.nam rõ qua fundatur illa.l.est.qr agens non seruat iusticiá si vult illum iudicé recusare in se qué non recusat ꝯ aduersariú istud non vendicat sibi locú in casu nr̃o.qr paupes nó eligút istos in iudices.sed statutú eligit eos casu quo agunt.sed eo casu quo cóueniunf nihil disposuit.limitata.n.cá limitatú parit effectú.l.i agris.ff.de acq.re.do.Expssio enim vnius est denegatio alteri[9].l.cũ ptor.ff.de iudi.c.nóne de ꝑsump.cuz ḡ statutú det iudices pauperibus agentibus ḡ deneg at pauperib[9] cóuentis.tñ etiá qr istud pũilegiú vr extra mente pũilegiátis ꝑuilegiú.n.sortif vires ex mente cócedétis.vt dixit Inno.in.c.cum ecclesiastici de excep.voluit.n.pũilegiare pauperes agétes nibilominus posset sustentari doctri.bald.τ arg.firmabif boc mó.Statutú exorbitans loqns in agéte bz locú in cóuento.iste est casus cóiuncta glo.in.c.y.de cófes.li.vi.cú ḡ istud statutú det iudices pauperibus agétibus.ḡ fortiun pauperibus recóuentis.Ité istud tendit ad fauoré pauperú.vt corá diuersis iudicibus τ diuersis instátys no vexenf.l.i.ff.de q.ce.ad eú.iu.eoi.Ité si statuentes illud cósiderassent idé costituissent ar.eius q volunt glo.l.tale pactú.§.h.ff.de pac.ḡ pinde bé ac si idem statuissent. ¶ Nec ob.cú arguebá de priuilegio ꝯcesso motu ꝓprio qr illud ꝓcedit respectu decisionis.ḡ τc.τ ista menti cómenda.Ité limitás istú tex.τ alia iura inq̃stum dicunt q simul debent tractari cá cóuentionis τ recóuentionis.vt nó babeat locú qñ cá recóuentionis est pjudicialis τ obstitiua in qua prius ꝓcedif qz in pncipali.tex.est in.l.papinianus.§.si filius.ff.de inoffi.testa.l.fin.C.de or.cog.l.i.C.qui ac.nó pos.l.qm̃.C.de adult.l.si de vi.ff.de iudi.l.i.C.de appe.Est alia recóuentio secũdaria simplex τ cópatibilis cú principali.τ de ista loquif auct.τ ꝯfir τ.c.dispendia.§.reus quoqz de rescrip.in.vi.ita pul

102 chre dixit Bal.in.d.l.impialé.§.preterea.† Ex quib[9] dicit ibi apparẽ q lz cóuentio absorbeat originalé petitionem τ illam extinguat q illam non extinguit q̃tum ad iurisdictioné et delegatá ita dixit Inno.in.c.ex cóquestione de resti.spol.q nó est nota dignú fm Bal.in.d.§.pte

103 rea. ¶ † Quid si ꝓcurator velit recóuenire actorem an possit.dic q non si nó est iudex actoris qr nó pót ꝓrogari sine spáli mandato secus si posset ꝓrogare.iõ praticatur q in mádato ꝓcuratorio apponaf de ꝓrogando.ita vidi practicari in quadá cá.τ allegaui Joã.an.in.c.cum olim abbas de offi.deleg.τ arg.in.d.auct.τ ꝯfir. Ité dicit hic Bal.q si aliqd sbale mutef nó est ꝓrogatio pone exéplú officiú prãtis ex forma statuti est semestre cú salario mille flo2eno2 tenédo tot equos τ tot assessores τ tñ dé ꝓrogatum est sibi officiú cú diminutione salarij dicit q istud nó est idé officiú.qr mutat id qd est sbale.i.merces sue códucte.l.pacta ꝯuento.§.paulus.ff.de ꝯ.emp.allegat ex.in.l.si cú dies.ff.de aedi.in additionib[9] τ Bar.in.l.iij.in pn.ff.de da.infec.Tu de boc vide eundé bal.in.l.cú a te.C.de pac.inter emp.τ vé.τ in.l.emilius.ff.de mino.τ in.l.si ꝯstante.C.de dona.añ nup.τ in.c.i.§.si.in ti.an ille q interfecit fratrem dñi sui in vsi.feu.τ in.d.l.si cú dies in pnci.τ in.c.fi.de ꝯsue.τ in.c.cú venissent de testi.glo.in.c.fi.de ꝓcurat.τ bf in.c.p.τ.g.de offi.deleg.τ ibi plene dixi.Ité colligit ex isto tex.Bal.hic.q abi ptes decidút lité pce cócordia sñia iudicis vel arbitri nó est ne-

104 cessaria. ¶ Et infert ad qónez statuti quo disponif † q arbiter infra mensem teneaf ꝓnunciare sub certa pena τ partes interim transigunt q nó tenebif arbiter ꝓnunciare nec pót cú lis sit sopita.l.elegáter.§.si qs post.ff.de condi.inde.Ego adduco illud qd pulchre aoluit do.an

105 to.in.c.venerabilis de iudi.† statuto ingt caueř q iudex teneaf decidere cám infra mensez decidit q si ptes nó requisiuerút iudicé ad boc vt ferat sñiam q iudex nó poterit puniri.lz infra mésem cám illá nó decidit. Facit glos.multú sing.in.c.fi.de rescrip.abi dixi.cú ḡ partes trásigerit.τ per ꝯña non solicitauerint arbitrú aut iudicem ad sñiandú.sequitur q arbiter puniri nó poterit.possent nibilominus partes instare.vt arbitraretur ita vt iter eas cóuentú est per id qd bf in.l.si conuenerit.ff.de re iudi.te

106 ne menti. ¶ † Quid si actor nolit rñdere reconuentioni Bal.hic dicit solutioné patere ex.l.oium τ.l.sed τ bé.§.defendere.ff.de ꝓcur. ¶ Plus dixit τ bellissime qd iudex poterit denegare audientiá actori in omni alia cá τ étmádare oibus alijs iudicib[9] q eú nó audiát nisi purget morá.τ allat.ff.ex q.cá.ma.in integ.l.sz si p ptores.§.sz si dum.vbi dicit eé gl.sing.τ solitariá.bar.ibi dicit q p illú tex.fundanf statuta terra2 denegátia bánitis τ excóicatis audiétiá pp ꝯumaciá eo2.Est ꝓ certo istud dictú do.bal.celebri dignú memoria.Sed ego dubito vtrú dixerit ve2.τ vtrú glo.illa dicat illud ad qd eam allat qr tex.in.d §.sed dú decreto dicit iurisditóez suá negabit.τ sic restringit se tex.ille ad iurisditioné dúaxat illius iudicis apud qué iste est ꝯtumax.absit dú eé vř q iste priuef audiétia alio2 iudicú erga quos nó fuit contumax.τ lz Bar.ibi dicat.q cótumax nó audif ipse loquif in statuto cuius dispositio est potentior pcepto iudicis.τ faciat contra istud dcm̃ Bal.iex fi.ff.de penis.τ facit contra cú vnicú delictú vnica pena est puniendum.c.at si clerici.§.de adul.de iudi.l.senat[9] césuit.ff.de acc.τ sic nec ille tex.dicit illd q voluit bal.nec dcm̃ eius est ṽum.Et si dicaf gl.ibi dicit h.te ṽa gl.ibi dič q iudex ðnegabit audiétiá sibi in illa cá.τ in omni alia.Ego dico q debet intelligi in omni alia cá quam bz corá eodé.sed nó coram alijs iudicibus.

[a] ¶ Priuilegiũ.adde q pauperes habet oia pũilegia q̃ habet ecclesia vt tz bal.in.l.pé.§.fi.iij.coll.in fi.C.ad treb.τ no.in aucté de ecclesiasti.ti.in pnc.τ in l.illá C.de sa.sã.ecc.τ ibi scribétes qui totam materiá exordiuntur.

iudicibus. ⁊ adduco celebrē doctrinā Bart. in .l. qui hȝ
107 §. si pupillus .ff. de tutelis vbi dixit † ꝙ si cōstituo ciuiā ꝓ
curatorē meū in cā quā habeo cū Sempronio ⁊ genera
liter in qualibet alia ꝙ restringit̄ quā habeo cum Sem
pronio nō tñ cum alio. Et ex hoc dat̄ precipuū lumē ad
illam glo. quā Bal. nō pro illustri ingenio suo pondera
uit ⁊ ista non tradas obliuioni. Fateor tamen ꝙ si iste
esset superior puta offis ciuitatis ꝙ posset denegare audiē
tiam sibi dari ab oībus iudicibus suis inferioribus esset
enim digna pena ꝑpter inobedientiā exercitā ꝯ supiores
ꝙ bene notabis pro regibus ducibus ⁊ similibus ꝑnci
108 pibus ita posset saluari dictum Bal. ¶ † Querit hic bal.
an ille q petit se mitti in possessionē ex edicto diui adria
ni de quo in .l. fi. C. de edi. di. ad. in quo ꝓceditur leuato
velo vel aliquid petit in quo nō requirit̄ strepitus iudi
cij possit recōueniri ⁊ decidit ꝙ nō .l. sed si restituat̄ i ꝑn.
109 ff. de iudi. Tu vide superiora dicta. † Quid si iudex non
a ꝓcedat secūduȝ ordinē cōuentionis ⁊ reconuentionis
sed obmittendo vel ꝑposterando ordinē verū processus
sit ipso iure nullus videt̄ ꝙ sic per .l. prolatā. C. de sent. ⁊
interlo. om. iudi. ꝯtrium decidit Bal. hic dicit tñ ꝙ pote
rit appellare nec oportet iustificare appellationeȝ aliter
qȝ per ordinis ꝑposterationē .l. i. in fi. ff. qñ ap. sit. arg. l.
ait pretor. §. pnultī .ff. de mino. allegat qd hī in glo. sum
me .y. qō .i. Tu de hoc vide que late dixi supra eo. in glo.
110 † Querit hic bal. que ego ra est ꝙ agens nō possit cōue
niri nisi corā eodē iudice durante iudicio. nam fingā me
creditorē. ⁊ aga corā iudice mihi gratioso ⁊ cum in ve
ritate siȝ debitor aduersarij mei nō poterit interim ius cō
sequi. Rñdet lȝ istud videat̄ iniquū tñ iniqui⁹ eēt oppo
situm .l. fi. C. de fruc. ⁊ lit. expen. Itē si cōstaret de fraude
corā alio iudice posset fieri cōuentio ⁊ nō recōuentio .l.
f. C. d asser. tol. ⁊ glo. in. d. c. dispendis. §. reus quoqȝ. sed
an possit iudex statuere terminū reo ad recōueniendū ac
torem videt̄ ꝙ nō qꝛ est statut⁹ terminus a iure. ¶ Sed
glo. ordinaria dicit ꝯtrium in .l. diuī. ff. de ꝓcur. quā ibi
bal. dicit eē singularē ⁊ solitariā. sed ego pōdero vnū di
latio data a lege sine ministerio legis regulariter nō pōt
per iudicē alterari. c. indultū de reg. iur. in. vi. sȝ a .l. dat⁹
est terminus ad recōueniendū ḡ non pōt per iudicē alte
rari. nisi saluando illā glos. dicamus ꝙ ex iusta cā iudex
hoc facere potrit ar g. c. pastoralis de excep. ⁊ ꝙ voluit
Inno. in. c. ad petitionē de accus. ⁊ bart. in .l. y. ff. de re iu
di. glo. in. §. oēm in auc. de litigio. gl. in. §. sancim⁹ i auct.
de exhib. reis. tex. in. c. cā sit romana de app. Itē colligit
111 ex isto tex. bal. hic † ꝙ ꝯtrioꝝ vnū ⁊ idē est statutū ⁊ e se
cundū eū argumentū ꝙ vbi exceptio non pōt ꝓbari per
testes ex forma statuti ꝙ eodē mō nō pōt ꝓbari actio vl
replicatio qꝛ iudicio nō dȝ claudicare. c. in iudicijs de re
iur. in. vi. l. fin. C. de fruc. ⁊ lit. expen. Et ꝓ certo colorate
loquit̄ bal. sed videt̄ defecisse in suo salutari qꝛ ꝯfundit̄
doctrina sua p .l. verbū oportebit. §. actionis vbo. ff. d ve
bo. signifi. vbi appellatione actionis nō cōtinet̄ exceptiō
ergo nec ecōuerso appellatione exceptiōis nō ꝯtinebat̄
actio qꝛ ꝯtrioꝝ idē est statutū ⁊ allego casum in .l. i. ff. de
excep. vbi dr̄ ꝙ excipiēs vr̄ agere ⁊ sic iproprie reus dici
tur actor. ⁊ eodē mō iproprie actio dicet̄ exceptio ⁊ glo.
ibi dicit ꝙ reus tȝ locū actoris ⁊ sic p quādā iproprietatē
qꝛ aliud est eē talē ⁊ aliud haberi ꝓ tali .l. mercis .ff. de
vb. sig. ⁊ per ꝯñs statutū exorbitās loquēs de vno nō ex
ticabit̄ in reliquo ⁊ ita intelligat̄ lex in exceptionib⁹ .ff. d
ꝓba. ⁊ adduco bar. in. d. l. i. vbi dixit ꝙ si loquimur i mā
penali ⁊ odiosa statutū loquēs de actōe nō hȝ locū in ex
ceptione vñ lȝ creditor pdat actionē nō tñ pdit exceptio
nē .l. extat. ff. ꝙ me. cā. si aūt loquimur in mā fauorabili tūc
appellatiōe actiōis cōtinet̄ exceptio. ponit exēplū in .l. i.
§. ait ptor. ff. de dolo vbi in fauorē rei ē inductū vt nō de
tur actio de dolo si alia actio cōpetat iō intelligit̄ large
vt exceptionē cōprehēdat cū ḡ istud statutū sit exorbitās
⁊ ꝯ ius cōe angustās facultatem ꝓbandi ꝙ cē nō dȝ vt

in .l. qm̄. C. de heret. dȝ stricte intelligi de exceptiōe vt si
cōprehendat actionē ita nec eꝯ ⁊ per ista ꝯfunditur do
ctrina dñi Bal. ¶ Sed posset qspiam substētare doctri
nā Bal. cū. d. bar. ⁊ adduco vnū ꝙ vobis videbit̄ nouū
112 in hac mā nō cōsideratū nec dictū ab aliquo † vbicūqȝ
eni cōiungūt̄ duo verba in lege quoꝝ vnū iportat fictōeȝ
⁊ aliud iportat veritatē verbū fictionis succūbit verbo
b veritatis [b] ⁊ per ꝯñs iportatur ꝓprietas ⁊ veritas iste
est textus multū singularis i .l. i. §. fi. ff. ꝙ qsqȝ iuris in vbo
pro nullo hr̄ nec est. quē tex. ad hoc poderauit illud ma
113 gnum iuris luminare bal. in .i. ꝯstit. ffaꝝ vbi dixit † ꝙ si
forensis efficiatur ciuis per ista verba habet̄ ꝓ ciue ⁊ sit
ciuis ꝙ perinde hr̄ ac si esset verus ciuis ⁊ alias consul
uit in quadā legitimatione facta florentie in qua dicebat̄
hēatur pro legitimo ⁊ sit legitimus. sed tex. in .l. i. ff. d ex
cep. vtit̄ duplici verbo vno fictionis ⁊ improprietatis al
tero veritatis ⁊ ꝓprietatis dicit enim ꝙ reus agere vide
tur ⁊ actor est in exceptione ḡ vere ⁊ ꝓprie quo ad exce
ptionē reus dicit̄ actor ex quo sequit̄ ꝙ statutum penale
loquens de actor̄ habebit locū in reo respectu sue exce
ptionis ⁊ sic ꝓprie appellatione actionis venit exceptio
114 ergo ita erit econtra † ꝙ appellatione exceptiōis veniat
actio qꝛ ꝯtrioꝝ idem est statutū. ergo si statutū est penale
aut exorbitans ⁊ loquat̄ in actione habebit locū in exce
ptione ꝙ est ꝯ Bar. tene menti qꝛ est inductio nouissima
⁊ ita dixi pridie legēdo rubricaȝ de exceptio. Et iudicio
meo est casus singularis coniuncta glo. in. c. ij. de cōfes. l.
vi. vbi illud ius est exorbitās ⁊ penale ⁊ loquit̄ in reo ⁊
nihilominus hȝ locū in actore vt voluit ibi gl. magistra
⁊ alias cōsului mutine vbi statutū puniebat reū nō ꝓbā
tem suam exceptionē ⁊ eodē mō haberet locū in actore.
Et sic dem̄. c. secundū cum glos. euidenter ꝓbat dem̄ do.
Bal. ⁊ per ꝯñs idem erit in replicatione tene mēti qꝛ in
hoc defecit illustre ingeniū antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ. Itē
colligit hic Bal. ꝙ locus a pari inducit parilitatē i om
nibus allegat no. in .l. hoc amplius. §. fi. ff. de dam. infec.
Tu dicas ꝙ vbicunqȝ duo regulariter equiparant̄ tūc ꝓ
cedat doctrina sua sed vbicūqȝ equiparat̄ quo ad qd sed
nō equiparant̄ regulariter tūc locus a pari non inducit
parilitate in oibus. adduco ꝙ voluit in. c. si post ꝯ. §. fi. d
elec. li. vi. vide relata ibi per dñicum ⁊ in. c. p ꝯstitutionē
115 de regula. eo. li. ¶ † Ultimo querit hic bal. qd si ꝑnceps
mandauit vt statim aliqd fiat quo casu dici nō ꝓcedere
reconuētionē si constat de mēte ꝑncipis nūqd tñ est inq
renda veritas decidit quod sic per glo. quā dicit eē ordi
nariam ⁊ singularē cum tex. in .l. qui bona. §. q dām. ff. d
dāno infecto pro certo bal. fecit trabem de pilo. Ego ad
duco tex. elegantes ⁊ illustriū viroꝝ dicta ⁊ allego. c. qli
ter el. y. de accus. ad finem in ver. scrutanda est tamē veri
tas. vbi ꝓbat̄ quod lȝ iudiciū sit tale in quo iuris ordo ñ
seruat̄ nihilomin⁹ seruari dȝ veritas ex quo tex. collegi
doctrinam quod lȝ ꝑnceps madet iudici aliquid fieri sta
tim tamen seruari debet veritas. Adduco tex. in clemē.
sepe in verbo ne veritas occultet̄. vbi licet iudiciū sit sum
marium tamen inquirenda est veritas ⁊ adduco capit.
veniens el secundo de testi. vbi idem ꝓbatur ⁊ text. in. c.
nouit in verbo sufficienter ostendere paratus supra de iu
dicijs vbi licet iudicium esset sūmarium tamē ꝓbatio d
bet esse sufficiēs ⁊ adduco. c. primū de collu. detegenda
Et iō Bal. in .l. prescriptione in penul. carta. versi. addu
catis. C. si contra ius refert Inno. dicere in. c. sup litteris
de rescrip. ꝙ sufficit ꝓbatio sūmaria de contractu gesto
per non subditū bal. ibi dicit ꝙ lȝ sit sūmaria respectu di
lationum non tamen erit sūmaria respectu testium vnō
non sufficiet vnus testis cum dilatione iuramenti ⁊ allat
singulare dictum Ioā. andr. in. c. romana. §. ꝯtheniēs de
foro cōpetē. lib. vi. in nouella. ⁊ adduco singulare dictū
Inno. in. d. c. nouit de iudi. relatum a Bald. in. c. si quis
per. xxx. in tit. si de feudo defuncti fuerit controuersia in
116 vsib. feudo. vbi dixit † ꝙ licet agatur in foro conscientie

nihilominus agens debet pbare clare suam intentionē ideo nō audiet pbando per vnū testem petens iuramentum sibi deferri. ⁊ adduco singularē text. in. l. penult. C. depositi vbi depositum est priuilegiatū vt ilico expediatur sed nihilominus debet clare probari ⁊ ibi Bar. dicit ꝙ dr̄ sūmariū respectu ordinis iudiciarij sed nō respcū pbationis ⁊ adduco legem i crimine. ff. d adul. vbi dr̄ ꝙ in crimine adulterij non datur dilatio ad accusandū sed bene dat ad pbandum ⁊ adduco glo. in. c. iurgētium de re iudic. vbi tex. dicit cōtrouersie celeri sniā terminent ⁊ glo. ibi dicit dū tñ cognoscatur de causa ecce nunc ꝙ lꝫ aliquid celeriter debeat fieri nihilominus pbanda est veritas. Et adduco quod voluit Bal. in. l. iudices. C. de iudicijs. ⁊ Pet. de ancbar. in. c. olim de accus. ⁊ qđ voluit Bar. in. l. filiusfamilias. ff. de dona. ⁊ in. l. i. ff. de testamēto militis ⁊ ꝙ hr̄ in. c. si clericus laycum. & de fo. cōpe. vide ibi dicta per me tene ista menti qꝛ cum laboribus ⁊ sudoribus aquisiui. ¶ †Et ex istis infert ꝙ lꝫ superior mandet aliquid fieri incōtinenti per iudicē intelligit cā cognita. l. fi. C. de leg. ⁊ c. i. de cā pos. ⁊ ppie. ⁊ in. d. c. iurisgentium nec videt velle puertere ordinē iuris ⁊ per ɔ̄sña non tollit ⁊ reconuentionē facit ꝙ voluit Andr. de baru. quē refert bal. in. l. i. C. si a pub. pēsi. ¶ †Sed vtrū coram iudice delegato possit fieri reconuentio de actiōe orta post ipetrationem rescripti hostiensis hic lꝫ ꝙ sic ⁊ latius in sūma eiusdem titu. §. qualiter versi. quid si vis ⁊ sequit do. Anto. hic ⁊ do. Abb. in. c. sequenti tñ Jo. and. lꝫ ɔ̄riūm in. d. c. dispendia. §. reus quoqꝫ. ego pro dicto hostiē. allego. glo. hic que dicit ꝙ cā reconuentionis nō est ex cōmissione delegata ⁊ sic sentit ꝙ in cā reconuentionis nō īprimitur iurisditio iudicis delegatis tempore ipetrationis rescripti sed solum tpe quo incipit cā recōuētionis ⁊ tunc cessat ratio posita i. c. fi. de rescript. ¶ †Ultio quid si petitur coram iudice pnunciari instrumentū vsurariū an admittatur directa cōtraria petitio per quā petit pronunciari instrumentū purū ⁊ nō fictitiū nec vsurariū ⁊ videt ꝙ nō qꝛ prima est piudicialis ad secundā ⁊ ecōtra cum sniā lata in vna pariat exceptionē rei iudicate i alia. l. fundū. ff. de exceptio. rei iudica. ɔ̄riūꝫ determinat lap⁹ allegatione tertia qꝛ in cognitione dicte cāe sunt copassibiles nec sunt incōpassibiles in pcessu qꝛ corā eisdem tractant ⁊ tractari possunt secus si corā diuersis iudicib⁹ tractari debeant vel tractarent vt no. Inno. in. c. tuaꝫ de ordi. cogni. de quo vide ibi per lapum vbi etiā querit an possit fieri reconuentio post litē contest. ⁊ cōcludit statiꝫ posse fieri post litē contesta. ⁊ ita dicit praticari id vide q̄ superius late dixi super glo. ¶ Dubitat ēt ibi lapus an pendente petitione sūmaria admittat directo contraria plenaria post litē contesta. distingue vt ibi per eum. si qđ boi dciū fuit hic de⁹ nobis hec ocia fecit. Andr. Barba.

Rudentiam.

†Actor qui impetrat rescriptū appellatione remota in cā reconuentiōis appellatione remota respōdet tenet. h. d. secūdum oēs cōiter. Uel secūduꝫ do. Car. generalius potest sic sūmari. Reconuentio hꝫ priuilegia concessa conuentioni in rescripto per actoreꝫ impetrato. h. dicit. Sed domi. Ab. nulla facta mētione d do. car. dicit gn̄alius posse sic summari. Modus procedendi datus per rescriptum in cā cōuentionis intelligit repetitus in cā reconuentiōis h. d. secūdum eum. ⁊ re vera istud sūmariū habuit origiē a sūmario do. car. sꝫ iudicio meo mala falce messuit illō ⁊ videt restringere nimis istū tex. quo ad modū pceden di qꝛ cum tex. iste fundet se super iusticia ⁊ sic non solum super mō pcedendi sed ēt super mō decidēdi iō videt ꝙ illud nō bene sūmauerit ⁊ iō posset sic summari. Eadem iusticia seruatur in reconuentione quā actor ipetrauit in conuentione. h. d. ⁊ est sūmarium generalius ⁊ cōgruentius littere qꝛ illud verbū iusticia concernit tam modoꝫ pcedendi quā modū decidendi ⁊ adduco glo. in auctē. de hered. ⁊ falcid. §. exheredatos in verbo iuste. que dicit ꝙ illud verbū refert ad iusticiā legis ⁊ hominis ⁊ sic importat ordinē iuris ⁊ iusticiā ex parte subiecti. ⁊ per illā glo. dixit ibi Ange. †superior cōmittit cām per ista vba audias ⁊ iusticiam facias ꝙ videt mandare duo per illa verba ꝙ seruetur ordo iuris ⁊ administret iusticia ex parte cāe de quo dixi in rub. J. d testa. in lectura mea tene menti ista. ¶ Cōis diuisio secunda ibi nos no. ¶ Casus. quidam ipetrauit litteras contra aduersariū suū appellatione remota reus eum reconuenit reconuent⁹ vult a quadam interlocutoria ɔ̄ se lata appellare querit vtꝝ per illam clausulam appellatione remota nō sit huic appellationi deferendū. videbatur de iure dicendū ꝙ non qꝛ rescripta ad lites sunt stricti iuris nec extendēda sunt ad persōas ⁊ res nō expressas in rescripto. c. rodulphus c. significauit. c. significante de rescrip. c. cum olim de of. deleg. cum ergo fuerit impetratus iudex delegatus in cā conuentionis videt ꝙ non debeat extendi ad cām reconuentionis. nihilominus Papa hic decidit ɔ̄riūm qꝛ cuꝫ actoris ⁊ rei eadē sit conditio ⁊ vno eodem iure debeāt tractari ⁊ dcidi sicut dsiderat actor sibi exhiberi iusticiā appellatiōe remota sic debet eē contētus vt exhibeat iusticia reo in cā reconuentionis. Et est par. c. prudentiaꝫ de offi. delegati. ¶ No. ibi prudentiā qūo capiat vide q̄ dixi in. c. prudentiam de offi. delega. ⁊ aliqđ dixi in. c. ne innitaris prudentie tue supra de cōsti. ¶ No. ibi appellatione remota †ꝙ in rescripto papa qñqꝫ apponit clausulam appellatione remota inferior aūt a principe nō posset hanc clausulā apponere fm dnm Cardi. hic allegat glo. in. c. super qōnum de offi. deleg. Tu dicas hꝫ pcedere in sniā diffinitiua sed nō in sniā interlocutoria vt est glo. multū singu. in. l. fi. C. de sen. ⁊ īterlo. om. iudi. ⁊ facit qđ hr̄ in. l. i. §. fi. ff. a qui. ap. non lꝫ. Et iō dixit Saly. in. d. l. fina. ꝙ Car. nō posset cōmittere cām appellatiōe remota etiā si esset legatus. l. ne quicquā. §. fi. ff. de offi. pconsul. ⁊ sic cōcludit ꝙ Cardi. legatus nō pōt cognoscere appellatione remota nec potest delegare appellatione remota. Quod tempera nisi ex priuilegio speciali hoc sibi cōpeteret ⁊ tunc nō posset alij delegare appellatione remota qꝛ potius videt ei concessum ex sua singulari industria per tex. ad hoc valde singularē legis. i. ff. de offi. prefect. preto. facit ꝙ pulchre voluit ibi Bal. ⁊ qđ voluit dns abb. in. c. i. de rescrip. vide que ibi dixit. vide. c. pastoralis §. fi. de offi. deleg. ⁊ dicta ibi per me. Et dicit hic glo. prīma ꝙ hodie nō hꝫ locū dicta clā ⁊ tenuit hoc Dol. Sed Hostiē. dicit ꝙ imo hꝫ locum alias secundū eum ad qđ occuparet mēbranas. xix. disti. c. si romanoꝝ habet de illa clā in. c. vt debitus de appel. ¶ No. ēt †ꝙ cā conuentionis ⁊ reconuentionis adequatur etiā quo ad defensiones positiuas ex mō ipetrādi sublatas. Et io sublata appellatione a conuentione videt sublata a reconuētiōe ad piudiciū ipetrantis. Et ex hoc collige reuꝫ vti priuilegio actoris non solum inquātum stat in iudicio vt reus ⁊ se defendit sed inquantum ēt vt actor ipugnat qñ actor fuit cā priuilegij. Et ex hoc collige quod iurisditio progata ex natura reconuentionis est oino eiusdē nature ⁊ qualitatis que est prima. Quod est verū qñ illā naturā ⁊ qualitatem tribuit reconuentioni actoris ipetratio vt hic eleganter pbat. ¶ No. ibi corā eodē iudice †ꝙ reconuentio fit corā eodē iudice delegato ⁊ sic nō solum corā ordinario sed etiam corā delegato ꝙ etiam pbatur sup. c. primo. ⁊ c. dispendia. §. reus quoqꝫ de rescrip. li. vi. ꝙ ē bene notandū vt rescripta ad lites cōprehendāt cās non expressas in rescripto pro limitatiōe. c. rodolphus de rescrip. ⁊ similiū ⁊c. ¶ No. ibi dō ita assentim⁹ †ꝙ opi. pape facit ius ⁴ sicut enim papa sentit in. i. cōdurā ita ⁊ nos sentire debemus allegatur hic sce. benie. c. in causis J. de re iudi. Sed ego allego tex. hinc similem in. c. cū inter priorem J. de excep. in verbo sentimus. Et si quispiaꝫ opponat de eo ꝙ hr̄ in. c. i. d. de consti. vbi sensus capitur pro vt nō

¶ Facit ius Ipsius tñ vba in iāā restrigi debent vt quā minus possint ledant ius cōe vt habent oēs doc. vbi ēt feli. in. c. sup eo. circa pn. d of. deleg. a que. n. papa corrigi dēat si errat vide p eūdē fely in. c. ne innitaris i. col. in vsi. sed sūt de ɔ̄sti. vbi multa habes.

pro vt nõ regulat a iure. rñderi põt q nõ pcedit in sensu pape qz qcquid pncipi placuit legis hz vigorẽ. l. i. ff. de cõsti. pnci. inst. de iur. na. gen. t ciui. §. sed q pncipi cũ qꝛ verbũ relatũ ad personã intelligit secũdum qlitatem persone. l. plenũ. §. eqꝛ. ff. de vsu. t habitatione. posito g qꝺ hoc verbũ lensus capiat in malam partẽ nihilominus relatus ad papã capiat pnt regulat a iure nã est verbũ volentes q iportat actũ nõ regulatũ a iure sed in papa idẽ eis iuris promulgatione t ẽt nouã iuris pmulgationem vt est glo. in cle. i. de offi. vica. de quo vide q dixi in. c. decernimus de iudi. vbi allegaui glo. multũ elegãtes t vide plenius in cõstit. c. volentes edita a federico tertio in regno sicilie quã superiorib⁹ diebus glo. ad instar Bar. glosantis ẽtuagantes iperiales t direxi serenissimo dño regi Joan. regi aragonũ t sicilie t in pemio vt decebat putatẽ meã simul t insufficientiã simul incusans dicebã glosãdã fuisse per antiquos t Illustris. iuris deos t iduentis triginta pene carminib⁹ stilo eroico cõmemoraui oẽs doctores q scripserunt vsqꝫ ad hec secula incipiendo a prima cõpillatõe in vtraqꝫ censura t ciuitates vñ nati sunt t modũ ab eis in cõmentãdo obseruatũ enirãdo respecto fuireũ. xxxvi. an. peracti sint qb⁹ a poesi t carminibus penitus destiti nocte dieqꝫ pstãdo operã vtriqꝫ cẽsure legendo cõmentãdo t cõsulẽdo libet in mediũ afferre illud qꝺ celebri psalmiste venit in ore nõ nobis domine nõ nobis sꝫ nomini tuo da gloriã. ¶ No. duas regulas p quas pcedi dꝫ equaliter sup cõuentione t recõuẽ-

7 tione ¶ † Prima est qꝛ actoris t rei eadẽ dꝫ eẽ cõditio c. nouit de iudi. c. nõ lꝫ actori. c. in iudicijs de regu. iur. in vi. l. fi. C. de fruc. t lit. expẽ. ¶ Scda regula est qꝛ actor dꝫ velle cõ se q vult pro se t sic ex eqtate. ff. q qsqꝫ iu. faciat. c. cũ inter de excepti. t illud q sacro scriptũ est euãgelio quecũqꝫ vultis vt faciãt vobis hoies t vos eadẽ facite ipsis. c. humanũ genus. i. di. Et in hoc capias tibi hec auditu t recitatiõe digna. refert do. Domi. in. c. i. de dolo t cõtu. li. vi. do de rota decisione. xxxvi. dicet actor ipetrauit rescriptũ vt nõ teneat cõparere in iudicio in ppa persona sed p⁹ pcuratorẽ q nihilominus eodẽ mõ vtetur reus vt nõ teneat cõparere i propria psona t istud vi fuetur eqtas. Et adduco q voluit bal. in. l. fin. C. de fru. t

8 lit. expẽ. vbi dicit † vassallus ipetrauit puilegiũ a pncipe qꝛ lꝫ nõ seruet pacta dño feudi nõ pdat feudũ decidit qꝺ eodẽ mõ dñs feudi nõ pdet pprietatẽ feudi lꝫ non seruet pacta vasallo. faciat illud domicij oratoris relatũ a Hieronymo vt cõmemorat Grati. in. c. esto subiectus. xcv. di. cur iqt ego te i pncipẽ habeã cũ tu n hẽas me i senato-

9 rem idẽ dixit bal. in. d. l. fi. † ipetrauit pr̃ puilegiũ a pncipe vt testari possit nõ relicta fima filio emancipato q nihilominus eodẽ iure vtet filius emãcipatus in fima patris. Et adduco q bellissime voluit ange. cõsil. cxviij. vbi cõmemorat Fuligni fuisse cõcessas iniuste repñẽsalias cõ tudertinos cõsuluit q eodẽ mõ potuerit tudertini idicere repreñẽsalias iniuste cõ fulignẽses vt seruet eqtas faciet illud canonicũ. Tu quoqꝫ fac simile t c. rex. multũ sin. in. l. cũ pater. §. titio fratri. ff. de leg. ij. in vñ. dolũ dolo excludit. t adduco quod voluerint dñi de rota decisi. xxxi. refert t sequitur Domi. in. c. i. de cõfessis li. vi. vꝫ q re⁹ nõ tenet rñdere ad interrogationes actoris nisi illa pducat in modũ positionũ qꝛ vt seruet equalitas reus nõ tenebitur rñdere nisi ponat per viã positionis illud de quo querit. Et adduco q pulchre voluit bal. in. l. cirografis. C. si

10 cer. pet. vbi dixit † q si iudex mãdauit instrumentũ minus solẽne executioni qꝺ tenet vti eodẽ iure qꝛ in eã sua mandabit executioni istrumentũ minus solẽne t vlterius tenebit parti ad iteresse pro certo terribile dictũ est ipsis iudicibus. Et ad hoc allegat dcm̃ Innoc. in. c. pastoral. de except. t adduco sing. glo. in cle. sepe de vbo. sign. q dicit ipetrauit rescriptũ a pncipe vt possim cõuenire debitorẽ meũ leuato velo t expedite q nihilominus eodẽ mõ reus recõueniat me leuato velo t expedite t hoc iõ vt seruetur equalitas t adduco q sapienter voluit ange. in. l.

11 iij. §. si qs g. ff. q qsqꝫ iur. vbi colligit ar. ex illo tex. † q doctor q cõsuluit vnũ in aliena cã q tenet in sua cã idẽ cõsiliũ sequi. qꝛ aut dolo cõsuluit t tũc dꝫ fieri retorquio in eum aut iperitus. t excludit a potentia eã allegãdi. l. ij. ff. q quisqꝫ iu. qꝺ bñ notẽt t timeãt doctores iuxta illꝺ põe manũ tuã sup os tuũ ne capiaris verbo indisciplinato. nã t in dfectũ boni doctoris sepenumero tristis sedet in bancho. l. i. C. q t aduersus quos. c. multi cathedrã. xl. di. Et ista memĩ cõmenda pista equalitate fuanda nõ tñ hꝫ locum in iudeo qꝛ tñ iudicius christianus testificari põt cõtra iudeũ sed cõ iudeus nõ põt testificari cõ christianũ t in hoc nõ seruat equalitas glo. est sing. t vnica in cle. i. de testi. eodẽ mõ dicas q nõ hꝫ locũ ista eqtas in dote t

12 in donatione pp nuptias † qꝛ maritus lucratur fructus

a dotis sed mulier alias vxor nõ lucrat fructus donationis pp nuptias ista est glo. sing. inst. de dõa. in. §. est t aliud. t rõ est qꝛ maritus sustinet onera mrimonij. l. p oneribus. C. de iur. do. sed vxor non sustinet onera mrimonij ergo t c. ¶ Sed cõ pmũ videt q ipetrãs tale ius in qua cũqꝫ re t qñcũqꝫ tenet vti eodẽ iure t sic nõ solũ q hic dr̃ pcedit in cã recouentiõis sed ẽt in alijs vt in. l. iij. §. pen. ff. q qsqꝫ iu. vbi pẽa locũ hꝫ ẽt in actionib⁹ quesitis post q incidit in edictũ. dicit gof. q remotio appellatõis non extẽditur ad illas persones nisi per pgatione vt h. Itẽ remotio applõis nõ est ius iniquũ sed certo respectu est equũ vt lites citius abbreuient t sic respicit actorẽ t reũ t cessat pena edicti. Itẽ qꝛ in certis cãis de stilo curie apponit hec cla applone remota pte nõ petente hꝫ g locum q hic dr̃ etiã qñ pprio motu pape cla ista apponit. Et si dicat q appellat est equũ g remouere appellationẽ ẽ iniquũ. dicit Jo. an. q remotio appellatõis t eius cõriũ q appellet vtrũqꝫ est bonũ. sic habet. xxviij. q. i. fi. n. est vero interdũ vtrũqꝫ cõrioꝝ est malũ vt pdigalitas t auaritia fm gof. in. c. ex parte de cõsue. c. intellecto de iur. iur. posset g dici rõnabilr q appellare est mediũ inter posse indifferent t nullo mõ posse sicut largitas in medio duoꝝ viciorꝫ pp q appꝫ n pcedere q quidã dicũt ipetrãtẽ talẽ clam lꝫ rescripto nõ vtat n tñ vti possit icidere in edictuꝫ l. iij. §. i. ff. q qsqꝫ iu. q loqtur d̃ isto quo iure vt ibi pꝫ i pncip. Jo. an. dicit q ista cla nõ tollit ptãtem appellãdi ex cã rõnabili saltẽ quo ad effectũ deuolutiuũ vt pꝫ ex. c. pastoral. de op. t c. pastoral. §. pterea de offi. del. ¶ Venio ad glo. t p enucleatõe pme glo. oppono sic q dispositõ huius. c. nõ pcedat qꝛ rescripta sunt scripti iuris nec dꝫ extẽdi. c. p. t. g. de offic. de. c. cũ qꝛ puilegiũ nõ dꝫ extẽdi de vna actione ad aliã ẽt per similitudinẽ rõnis. c. sane d̃ priuile. c. puilegiũ d̃ re. iur. li. vi. t sic lꝫ cla appellatione remota cocedat in priuilegiũ nõ tñ dꝫ extendi. tum ẽt qꝛ rescripta ad lites sunt scripti iuris vt in. c. rodulphus de rescrip. sol. iste fuere rõnes dubitãdi sed rõnes decidendi colliguntur ex tex. t ẽt ex glo. ista qꝛ in iudicijs nõ dꝫ eẽ exceptio psonaꝝ iuxta illud ita iudicabis magnum sicut t paruum. scdo qꝛ nõ dꝫ licẽ actori q reo licitũ nõ existit. tertio q ius in alterũ statuit in se statuere dꝫ. ff. q qsqꝫ iur. iuxta illud patere legẽ qꝫ tu ipse tuleris. c. cũ dcs de consti. Et sic ex ista glo. collige q extẽsio rescripti de cõuẽtione ad recõuẽtione nõ fit vigore illius tit. dũtaxat qꝺ qsqꝫ iu. sed ẽt ex alijs rõnib⁹ q dicte fuerũt supra. c. pxio vt in cãis sũmarijs admittat recõuẽtio t pcedat in ea sicut in cõuẽtione. et ex his rõib⁹ infert ad id q dicit h Tãc. et gof. q sicut appellãs adducit nouas defensiones. l. per hãc. C. de tem. ap. c. cũ Jo. de fi. instr. ita t appellatus vti-

13 tur nouis defensionib⁹. Itẽ collige ẽt ex glo. † q ista decretalis hodie vr̃ correcta quo ad clam appellatione remota. et sic nihil opat hodie sꝫ cõiter tenet cõriuꝫ qꝺ imo opat qꝛ iudex nõ tenet deferre appellationi ẽt si ex cã pbabili appellet nisi alia cã eẽt tũc expssa de quo reminisce Jo. de imo. ad no. in. c. pastoralis de app. Sꝫ ego addo qꝺ imo vr̃ qꝺ ista cla parũ et nihil opetur. et adduco

a ¶ Lucratur fructus. adde bal. in auc. fine o me. C. ad vel ley. vbi omnes doc. t spe. i ti. d̃ do. iter vi. t vx. t i ti. d̃ do. post diuor. resti vbi mltis d̃ ista mã. habes.

qđ voluit glo. q̄ reputat̄ singu. in. c. ꝓ illoꝝ de pbē. q̄ dič
qđ si in lr̄is papalibus apponūt̄ ista verba amoto quo-
libet ꝯtradictoꝛ itelligit̄ si ꝯdicat de facto sec⁹ si d̄ iur̄ ita
dicamus in ꝓposito lz apponat̄ ista cl'a appellatōe r̄mo
ta vr̄ remoueri appellatio friuola ꝛ de facto secus si eēt
ex iusta cā appellatio. Et adduco qđ pulchre voluit bar
to. in. l. i. §. si. ff. a q. ap. nō lz. vbi dicit qđ si in rescripto pn
cipis apponit̄ cl'a. appellatiōe remota vl̄ si in statuto ap
ponat̄ ꝙ intelligit̄ de appellatione friuola ꝛ iniusta alle
gat. c. ex pte de offi. del. ꝛ adduco eūdē bar. in. l. oēs po
puli ad fi. ff. de iust. ꝛ iur. vbi dicit statutū remouet inter
ꝓtatione fieri in statutis decidit qđ intell'r de iterptatiōe
friuola secus si esset iusta interptatio ꝛ adduco eūdem
bar. in. l. i. §. pui. ff. quod vi aut clam vbi dicit statuto ca
uet̄ qđ ꝯ publicū instr̄m nō admittat̄ exceptiō decidit qđ
itelligit̄ d̄ exceptiōe friuola nō de iusta ꝛ all'at. d. c. ex pte
ꝛ cū occurrisset qđ in facto ita ꝯsuluit idē bar. ꝯsi. cct. ici
pien. qdā noīe blasius ꝛ ad h̄ all'at. d. c. ex pte. Et addu-
co qđ voluit lo. ro. in suis ꝯsilijs ꝯsi. ccvIIj. vbi idē dič qđ
intell'r de exceptiōe friuola ꝛ adduco qđ voluit bal. in cō
mento. l. i. C. de his que pene noīe i. vij. colū. vbi dič ma
ritus puauit herēdē herēditate si molestauerit vxorē testa-
toris in vsufructu legato decidit qđ intell'r d̄ molestia fa
cti nō iuris ꝛ iō poterit exigere ab ea cautionem de vtē-
do ꝛ fruendo arbitrio boni viri ꝛ ad h̄ all'at elegāiē gl.
fn. l. si hui. §. ptoꝛ in gl. q̄ incipit nō mala. ff. de aq. hc. Et
idē voluit bal. in. l. i. C. de vsur. ita dicam⁹ in ꝓposito vt
remota appll'one itell'r d̄ iiusta ꝛ adduco qđ voluit Jo.
de im. in. l. paterfami. ff. de her. insti. vbi dicit testatoꝛ gra
uauit heredē ne molestet fideicō. qđ nihilominus poterit
his detinere detractionem in q̄rta trebellianice nec pp h̄
dicit̄ eū molestare ꝛ adduco qđ pulchre voluit idē imo.

14 ꝯsi. xxviij. ꝛ ꝯsi. cxxxvij. vbi cōsuluit † qđ si qs petat rōnē
sibi reddi ꝛ reliq̄ restitui qđ pp hoc nō dz incidere in pe
nam testatoris. Adduco ēt qđ sapiēter voluit pet. d̄ anc.

15 in ꝯsili. suis cōsi. lxxxiij. vbi refert † qđ qdam pnceps obli
gauit se defendere quēdam baronē qđ intelligit̄ qn̄ offē
deret̄ iniuste secus si iuste offenderet̄ qꝛ tūc nō ōffēdēdo eū
nō incidit̄ in penā ꝛ ad hoc all'at gl. in. d. c. ꝓ illoꝝ de p
ben. ita dicamus in ꝓposito. Et adduco ꝙ voluit cōpo.
in. c. cām q̄ de rescrip. vbi dixit ꝙ si papa cōcedit bn̄ficiū
alicui ꝛ apponit cl'am nō obstāte ꝙ alij cōtulerimus ꝙ i
telligit̄ si de facto cōtulit secus si de iure ꝛ adduco ꝙ vo

16 luit do. ant. in. c. in ꝓsentia de ꝓba. † vbi dixit si ꝓmitto ñ
molestare te intelligit̄ de facto nō aūt de iure. qꝛ v̄bū mo
lestia itelligitur de facto. Quod tn̄ limito vobis multū
singul'r dū illud verbū molestia ex nā actus sup quo pro
fert̄ intelligeret̄ ēt de iure nō solū de facto ponit exēplū si
mt hic bonomie nūdine ꝛ fit ꝓclama ꝙ venīētes ad nū-
dinas nō possint molestari ꝙ intelligit̄ nō solū de mole
stia que fit de facto sed ēt q̄ fiet et de iure ꝛ ita possent sal
uari dn̄i de rota decisio. cccxcij. quos refert do. abb. in. c.
ij. de resti. spo. vbi dixerūt ꝙ si spoliatus ꝓmittit nō mo
lestare suū spoliatorē ꝙ intelligit̄ sine molestet de facto
siue molestet de iure qꝛ illud venit ex nā actus iminētia ꝛ
ad hoc all'o sing. tex. in. l. i. C. de nun. ꝛ qđ voluit ibi bal.
post alios ꝛ cū ocurrisset questō de fcō in quodā merca
tore Januēsi vt posset ꝯducere mercātias suas io princi
patu cuiusdā pricipis cū h̄ ꝙ nō posset molestari ab aliq̄
cōiului ꝛ fuit obiectum ꝙ cū ad petitionē illustrissimi du
cis burgūdie fuissent sequestrate ille mercātie ꝙ non po
tuerit seq̄strari qꝛ nec de iure nec de facto potuit molesta

17 ri †. Ex istis elicitur hec luculenta conclusio ꝙ lz in rescri
pto principis opponat̄ cl'a appellatiōe remota ꝙ nihilo
minus ex cā rōnabili apl'ri poterit ᵃ. ¶ In gl. ij. primo
exponit l'am secūdo colligit argumentū iudicē eādē hre
iurisdictiōē ꝛ i ꝓrogata qua hz in oīligentia sicut in sili di
cimus si qd reliqt ab herede intelligit̄ repetitū a substitu

18 to. l. nō iustā. C. ad treb. ¶ No. ḡ ex glo. † ꝙ recōuētio
procedit ex tacita ꝓrogatione ꝛ intellige ꝓrogatiōe in

ᵃ ¶ Poterit vid. de ista mā bal. in addi. ad spe. in ti. de ap pel. §. cl'a ap. remota ꝛ ista cl'a in statutis apposita hz lo cū in oī appel latoe ēt a diffi nitiua vt ꝫ. n. alex. de imo. in consi. lxxvi. in iiij. pte quē ol' no vide.

**rie nō aūt hominis qꝛ clericus nō pōt ꝓrogare sine licē
tia sui epi vt in. c. significasti de fo. cōpe. ꝛ tn̄ recōuenit̄ si
ne eius licentia siue in ꝯctibus vt in. c. dilecti de fo. cōpet.**

19 surgit ḡ recōuētio ex eo ꝙ dz actoꝛ velle. ¶ † Querit ēt
glo. vtꝝ reus possit recōuenire actorē in pluribus actio-
nibus cū ipse dūtaxat ipetrauit sup vna de quo dcīt fuit
in. c. ꝓcedenti vide ibi dcā. Et adde ꝙ Jo. an. in. c. cū ve
nerabilis de except. q̄rit vtꝝ vna ecclesia q̄ hr̄ in titulum
possit pmutari cū pluribus ecclesijs q̄ habetur in titulū ꝛ
decidit ibi ꝙ sic ꝛ all'at istū tex. dicēs sicut plures ecclesie
rōne ꝓprietatis possūt pmutari cū vna vt ibi ē tex. ita ꝛ
rōne ti. Et posset induci iste tex. sic. si ꝓ vna actione reus
cōuentus pōt recōuenire suū actorē de pluribus actioni
bus vt est hic casus ḡ ꝛ eode mō in pmutatione sed bm
Jo. cal. ibi istud est fauorabile hic ꝙ qs corā plurib⁹ iu
dicibus nō vexet̄ ēt sop diuersis cāis vt in. c. dispendia d̄
rescrip. li. vi. sed ꝙ vnus hēat duas ecclesias est odiosū
nec est iuri cōsonū. c. qꝛ in tm̄ de pben. q̄libet eniz ecclesia
dz hēre suū singularē rectorē. c. gratū de rescrip. li. vi. di-
cit tn̄ Jo. cal. ꝙ istud dcīm posset tolleranti si illa plura bn̄-
ficia q̄ alter hz sint talia q̄ simul d̄ iure teneri possint secū
dum ea q̄ no. in. c. gr̄a de rescript. in. vi. secus si illa plura
teneret ꝑ dispensationē qꝛ tāq̄ dispensatio ꝑsonalis nō
transiret ad aliū. c. sane de priuil. vij. q. i. pergisti. l. cō pa-
tronus. ff. de leg. ij. ꝛ istud voluit Federi. de se. in tract. ꝑ
motationis in. x. q. ꝛ idē voluit do. de ro. decisio. in. vi. ꝛ
cōmemorat Jo. an. in. d. c. cū venerabil' se ita vidisse sua-
ri in facto sequitur oēs ibi sequr do. car. in. c. q̄uū de re
rum pmutatiōe. Et dicit vnū fede. de se. in loco psilega

20 to ꝙ est dignuz memoria vz † ꝙ si ille q̄ hz duo bn̄ficia
curata ex dispensatione vult pmutare vnum de illis cū
habēte vnū curatū caueat sibi qꝛ capiendo illud curatū
vacabit illd̄ ꝙ sibi remāsit. c. dudū d̄ ele. el. ij. c. d̄ nulla de
pbendis qꝛ dispēsatio facta de duobus curatis intelligi
tur de primis duob⁹. c. nō pōt de pbē. in. vi. cle. si plures
eo. ti. Ego adduco elegantē tex. in. l. boue. §. hoc sermōe
. ff. de v̄bo. signi. secus si pmutat cū simplici bn̄ficio qꝛ pos
set retinet illud cotatū cū simplici saltē cū dispēsatōe epi
qꝛ epo pōt dispensare cū simplici bn̄ficio vt no. in. d. c. du
dū el. ij. de elec. ¶ Pondera ēt qꝛ lz cōiter oēs dicant ꝑ
d. c. cū venerabilis ꝙ pōt pmutari vna ecclesia cū pluri-
bus alijs ēt respectu ti. pro certo nō vr̄ bn̄dictū qꝛ vbicū
qꝫ fit pmutatio de vna ecclesia cō pluribus respectu ꝓpie
tatis tunc nō colligit̄ ābitio ex q̄ fit cū ecclesia. ecclia eni
videt eē enitrix ꝛ mr̄ honestatis ꝛ iusticie vt in. c. i. de a-
lie. feu. ꝛ isto casu loqut dcīt. c. cū venerabilis. sz vbicun
qꝫ respectu ti. fit cū clerico intitulato ꝛ vr̄ ꝙ pp ābitiōem
ꝛ auaritia fiat inhiant eni clerici ꝑpalibus sicut piscet̄ ad
ꝛ equora. c. ex parte. ꝯ de censibus. Et iō dicebat Hierony
mus vt refert gr̄a. in. c. diacōi. xciij. di. postq̄ꝫ in ecclesia si
cut in romano iperio creuit auaritia perit lex de sacerdo
te ꝛ visio de ꝓpheta cō iu alia rō in ecclesia ꝛ alia in cle-
rico intitulato nō poterit extēdi. c. cō venerabilis loquēt̄
de ꝓprietate ad titulū ꝛ isto mō ꝯsiderando vr̄ ꝙ nō ꝓ-
cedat cōmunis opi. nisi sustinendo eorū opi. dicam⁹ ꝙ
pmutatio facta respectu ꝓprietatis est ꝑpetuo duratura
sed illa q̄ fit respectu titu. i durat ad vitā pmutantiū duta
xat ergo si pōt fieri ꝑpetuo fortius poterit fieri ad tps in
certū qꝛ nescit̄ dies ꝛ hora mortis pmutantiū ꝛ ita ꝓce

21 dat cōis opi. ¶ † Querit ēt glo. an actoꝛ recōuētus pos
sit iterum recouenire reū sup cā in rescripto nō exp̄ssa cō
efficit̄ reus in cā recōuentionis ꝛ cōcludit ꝙ nō qꝛ recō-
uentio nō intelligit̄ nisi quo ad illū qui pmo conuenit̄. ꝛ
idē voluit glo. bar. ꝛ alij in auc. ꝛ ꝯsi. C. de sent. ꝛ inter
lo. om. iudi. idē voluit hosti. hic adducit rōnem euitāde
infinitatis. c. ij. de rescrip. in. vi. ꝛ qꝛ in ꝑtāte fuit actoris
a pn. ipetrare sup pluribus. c. iij. de rescrip. li. vi. iputet ḡ
sibi. idē voluit spe. in ti. de recō. §. i. v̄si. penul. ꝙ si tu cōue
nis me corā vno iudice ꝛ ego te cōuenia corā alio ꝛ non
excipit̄ ꝙ poteris me recōuenire corā illo qꝛ corā illo
ego sum

ego sum conueniens ꝛ nõ recõueniens ꝛ simile põt dici in delegato fm do. Anto. que ipetr ꝯtra me vt si vigore noui rescripti ꝙ ipetraui cõuenio te poteris me ibi recõuenire dubitat tñ de hoc do. an. ꝛ istud voluit formaliter spec. i loco allega. superius hodie tñ est ꝓuisum qꝛ non põt ipetrari alius iudex durãte primo iudicio vt in. c. dispendia. §. reus quoqꝫ. de rescript. li. vi. secũdũ eũ lꝫ ꝛ cõram eo ꝓcedit recõuentio. ꝛ dicit hic do. abb. ꝙ si reus cõuenit actorẽ corã alio iudice ordinario ꝛ actor non excipit ꝙ ꝓcedit iudiciũ secus si est delegatus vt no. Bar. in d. auct. ꝛ pñr. Tu de hoc vide que dixi. s. c. proximo ꝛc.

22 ¶ † Ultio glo. opponit ꝙ in cã recõuentionis nõ ꝓcedatur appellatione remota qꝛ introductũ ad fauorem alicuius nõ dꝫ sibi nocere. l. ꝙ fauore. C de le. Soluit gl. ꝓcedere in cõcesso motu ꝓprio secus si ad instantiã petẽtis ꝛ hanc glo. oẽs cõiter hic dicunt eẽ singulare ꝛ adducunt in simili ꝙ voluit glo. in auc. quas actiones C. ď sa. san. ecc. ego adduco glo. in. l. fi. C. de fruc. ꝛ lit. expẽ. ꝛ adducũt ꝙ voluit Jo. an. in. c. q ad agẽdũ de reg. iur. in. vi.

23 † vt ecclesia nõ teneat admittere ꝑscriptionez decem vel

a xx. anno. ꝯ se sed bene vtaꝛ ꝯ alios tali ꝑscriptione qꝛ ecclesia nõ ipetrauit hoc priuilegiũ sed fuit sibi cõcessum a principe motu ꝓprio ꝛ adducũt aliã glos. singularẽ in cle. sepe de verbo. sig. que extendit istũ tex. ꝙ si per rescriptum motu ꝓprio pape cõcessum dareꝛ alius modus ꝓcedendi puta tollendo substantialia iudicij vt ꝓcedat summarie ꝙ eodẽ mõ ꝓcedeꝛ in cã recõuentionis. Secus si ad instantiã partis hoc fuit cõcessum ar. huius. c. ꝛ huiꝰ glo. ꝛ sic glo. illa extẽdit istũ tex. ꝛ gl. ne cũ appellatione remota ad aliũ modũ ꝓcedendi vt idẽ serueꝛ in cã recõuentionis si motu ꝓprio emanauit ꝛ idẽ sequiꝛ hic abb. antiquus dicens ꝙ per hoc. c. solũ qd de priuilegiato vt trahatur extra diocesiꝫ si priuilegiatus ipse aliũ trahat extra diocesim ꝛ possit ibi recõueniri si illud priuilegiũ ad sui instantiã emanauit ꝛ idẽ fm Jo. an. in priuilegio iuris de quo in. c. nõnulli in pri. de rescript. vult dicere ꝙ si qs ipetrat vltra duas dietas hodie vltra vnã põt ibi recõue-

24 niri vt no. i. d. c. nõnulli. dicit ẽt † ꝙ si qs ipetrauit vltra vnã dictã cõputado a diocesi ipsius rei vt fieri dꝫ põt ipse actor ibi reconueniri lꝫ ille locus distet vltra vnã dietã a diocesi ipsius recõueniri qꝛ diete debent cõputari de loco rei originalis ẽt respectu recõuentionis qꝛ pp recõuẽtionẽ ãpliatur ẽt in hoc iurisdictio ꝛ accessoriũ seqtur pncipale facit ꝙ no. in. d. c. nõnulli. ꝛ ponit spec. in ti. de ꝯuẽ. ꝛ recon. §. i. vsi qd si aliquis. Sed circa pncipale dictũ gl. si priuilegiũ est cõcessum motu ꝓprio pncipis sup cõuẽtione an extendaꝛ ad recõuentionẽ ꝑstantissimꝰ doctor ꝛ reuerendus do. ab. dicit doctores simul seq hanc glo. sed iudicio suo ꝯtrium põt clarius sustentari ꝛ moueꝛ qꝛ dispositio huius. c. nõ fũdaꝛ sup ipetratione duntaxat sed ẽt sup aliis causis assignatis superius vt actoris ꝛ rei eadez sit conditio ꝛ ex quo vult pro se dꝫ ẽt velle ꝯ se ꝛ ẽt qꝛ ex quo a iure ista duo reperiuntur ꝑificata vt hic ꝓbatur ꝛ. c. s. ꝓximo ꝛ cle. sepe de vbo. sig. ꝛ auc. ꝛ pñr. C. de sen. ꝛ interlo. om. iudi. ꝛ. c. dispendia. §. reus quoqꝫ de rescrip. in. vi. priuilegium indultũ in cã ꝯuentionis ẽt motu ꝓprio vꝛ indultũ in cã recõuentiõis arg. huius. c. ꝛ in doctoꝝ iuriũ

25 Nec est ingꝛ admiratione dignũ † qꝛ qñ duo eqparãtur dispositũ ẽt penalis motu ꝓprio cõcepta super vno videtur cõcepta super reliquo. c. si postqꝫ. §. fi. de elec. lib. vi. in glo. penul. que est singu. fm eum ꝛ adducit ẽt glos. in. c.

26 i. de postu. ꝑlato. quã reputat singularẽ † ꝙ dispositio penalis cõcepta super electiõe hꝫ locũ in postulatione qꝛ ꝑ postulationẽ deueniꝛ ad electionẽ ita in casu nostro ꝛ ꝑ ꝯuentionẽ deueniꝛ ad recõuentionẽ ꝛ hec duo a iure eqparanꝛ ergo disposi. ũ in vno vꝛ dispositũ in reliquo. Tu vo qstum ad illud argumẽtũ suũ dicas ꝙ istud argumẽtuꝫ ꝓced. t qñ duo sunt a iure eqparata in oĩbus secus si eẽnt equipata quo ad qd ista est glo. in. c. que a iure ď re. iur. in. vi. ꝛ in. c. ꝯstitutione de regu. iõ oportebat ꝙ diceret qñ duo sunt regulariter a iure equipata in omnibus.

¶ Adducit ꝛ secũdo dictũ pauli relatũ a do. ant. i. c. ꝓcedenti dicentis ꝙ si cã ꝯuẽtionis est plenaria ita plenarie tractabiꝛ cã recõuentionis sed non loquiꝛ paulus eo casu quo per indulgentiã pncipis ꝯuentio dꝫ tractari summarie faciendo gratiã actori vꝫ dispositio personalis nõ dꝫ egredi ꝑsonam. c. sane de priuil. l. cũ patronus. ff. de le. ij. ꝛ tex. multũ sing. in. l. fuius si heredi in vlic. ꝑsone cui ď mõstratur. ff. de statu. libe ꝛ sic istud argumẽtum domi. abba. nõ hꝫ neruũ. adducit ẽt qd hꝛ in auctatẽ si qs libe-

27 ros C. de na. li. † vbi si pater ex eadẽ muliere cũ qua põt ꝯhere matrimoniũ habeat plures filios nãles ꝛ vnũ ex eis in aliquo documento appellauerit simpliciter filium ꝙ videꝛ oẽs legitimasse ex quo oẽs eandẽ habẽt ꝯditionem cum ergo eãdẽ cõditionẽ hẽat ꝯuentio ꝛ recõuẽtio ergo sequitur ꝙ idulgentia facta sup vno vꝛ facta super reliquo. Et lꝫ hec rõ collorata sit nõ tñ pũgit nec mordꝫ qꝛ illud ideo est ꝓpter fauorẽ legitimationis. ꝛ ne detur occasio future altercationis inter fratres ꝙ eẽ nõ dꝫ. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. ď leg. ij. l. cũ oꝫ. §. cũ aũt. C. ď bo. qꝫ libe. Et rñdet do. abb. ad. d. l. ꝙ fauore ꝙ nõ ꝓcedit in duobꝰ vel pluribus diuisiuis seu correlatiuis qꝛ tũc dispositũ in vno videꝛ dispositũ in reliquo ar. eius ꝙ hꝛ. xxxij. q. i. c. si quis vxorẽ. ꝛ. q. vij. c. apostolus ꝛ qd no. glo. in rub. C. ne fideius. do. dentur vel ꝓcedit illa lex nisi odiũ veniat in necessariã ꝯñiaꝫ ex vi alioꝝ iuriũ. iura. n. volunt ꝙ pariter ꝓcedatur in cã ꝯuentionis ꝛ recõuentionis. lꝫ ergo in fauorẽ actoris ponaꝛ aliqua cĩa in causa cõuentionis. dꝫ tñ extendi ad cãm recõuentionis propter alia iura. ꝛ tũc fauor retorquereꝛ in odiũ nõ sumpꝛe sed in ꝯñam fauoris. qꝛ ex quo vult pro se opꝫ ꝙ recipiat ꝯ se in actu necessario cõsecutiuo ar. eoꝝ q̃ no. Inn. in. c. cum oli de censi. ꝛ ita residet do. ab. dãnata hac gl. ꝛ cõmuniter doctoribus. luculenta per Jonẽ est hec cõclusio sua. Sed ego adduco vnũ ꝓ do. ab. ꝙ apponit securim ad arborẽ huius hesitationis. nã tex. c. ij. de cõfes. in. vi. priuilegiauit actorẽ. vt reus rñdeat positionibus agẽtis. Et ex quo illud priuilegiũ emanauit a lege vꝛ emanasse motu ꝓpo legis. vt dixit gl. in auc. qs actiões. C. de sa. sã. ec. de qua facit ibi festũ bar. ꝛ in. l. fin. C. de fru. ꝛ li. expẽ. ꝛ nihilominus reus vteꝛ eodẽ iure vt actor rñdeat positionibus rei vt est glo. ibi aurcis lrĩs scribenda. ecce nũc qlꝛ ter priuilegiũ motu ꝓprio concessuz ad fauorẽ actoris trãsit in ipsum reũ ergo eodẽ mõ dicemus in casu glos. tenementi istud qꝛ ꝯquassabit capita in terra multoꝝ. Secũdo ꝯ istã gl. adduco pegrinã glo. in rub. ff so. mat. vbi rudicit queadmodũ dos petatur ꝛ glo. ibi dicit ꝛ repetaꝛ. Ecce nũc ꝙ lex cõcepta i petitione hꝫ locũ in ꝛpetitione ergo eodẽ mõ dicemus ꝙ lex cõcepta in ꝯuentõe erit cõcepta in recõuentiõe ꝛ multo fortius rescriptũ siue ergo ꝯcedaꝛ motu ꝓprio siue nõ expressum in vno hꝫ locuꝫ in

28 reliquo. ¶ Tertio adduco hãc rõnẽ † vbicũqꝫ duo ita se habent ꝙ lato sumpto vocabulo vnum venit appellatione alterius ꝛ eadẽ rõ est in vtroqꝫ ꝛ exprimiꝛ rõ in lege tunc ius exorbitans loquẽs de vno hꝫ locũ in reliquo Et pro certo doctrina hec non insuauis. ꝛ ꝓbatur ex tribus gl. simul iunctis valde singularibus vꝫ in cle. i. ꝛ cle. auditor de rescrip. ꝛ in cle. i. de elec. Modo ita est in ꝓposito ꝙ appellatione ꝯuentiõis lato sũpto vocabulo venit recõuentio per id ꝙ voluit glo. in. d. rub ff so. ma. Et eadem rõ est in vtroqꝫ vt hic ꝛ in. c. s. ꝓximo ꝛ in. d. l. cum papinianus ꝛ exprimitur in lege rõ vt in dictis iuribꝰ ergo ius exorbitans loquens de vno hꝫ locũ in reliquo ergo multo fortius rescriptũ motu ꝓprio ꝯcessum extendi tur de vno ad reliquũ. ¶ Quarto adduco recõuentiõ fuit introducta ad releuandũ subditos a diuersis tribunalibus ꝛ vt parcaꝛ laboribus ꝛ expẽsis subditorũ vt. d. c. dispendia. § reus quoqꝫ. ꝛ. d. l. cũ papinianus. Et ad hoc tendit voluntas pncipis rescribẽtis. c. nõnulli de rescri. c. cordi est nobis de app. li. vi. rescriptũ enim recipit esse

a ¶ Annoꝝ vide de ista mã doc. in. c. de qr ta. ꝛ l. c. ad audientiã ď ꝑscripti. ang. i auc. de ecc. tit. §. ꝑ tpalibus. ꝛ fe. de. ď se. ꝯñ. iii. q ista mãm late examinat.

ctum ex mente scribentis vt pulchre voluit Innoc.in.c.
cum ecclesiastice de except. et glo.in.c.cum inter eo.tit. et
in.c.super eo.de offi.deleg. et tex.in.c.cu adeo et in.c.cum
dilecta de rescrip.ergo mens principis rescribentis psu
mitur de iure ee talis qualis ee dz lex ergo rescribat mo
tu pprio nihilominus princeps vr velle illud qp de iure de
buit et per psis nō bene locuta est glo.nostris et doctores.
¶ Sed si quispiā vellet tutari et defendere glo. et cōem
opi.posset assumere illud fundamentū qp iste text. et c.p
cedens et dicta lex cū papinian⁹ fundant se qr actor pe
tyt iusticiā sibi fieri certo mō qr illud vbum iusticia ad a
ptatur ad modū pcedendi. et decidēdi vt dixi supius sed
casu nostro actor nō petyt iusticiā sibi fieri sūmarie sz pn
ceps ex gratia et benignitate sibi hoc indulsit pprio mo
tu ergo cessare dz ista retorcutio cū cesset cā.c.cū cessan
te de app.Et ad dcm.c.ij.de cōfes.in.vi. et glo.ibi posset
rñderi qp pcedit qr papa illud indulsit cōdēdo legē gña
lem sed hic nō facit legē gñalem ergo. etc. Et adduco qp
voluit Cy.in.l.rescripta.C.de preci.iper.offe.do.ant.i.c.
que in ecclesiaz de cōsti. et per psa verior reddit opi.gl.
sed pria opi.est equior .Sed ego pondero vnū qp vi ap
ponere securim ad arborē vz motus pprius excludit sur
reptionē sed nō includit dispensationē.c.nō pōt de pbē.
li.vi.cle.si plures eo.ti.cle.si romanus pontifex de sentē.
excō.ergo sequit qp iste motus pprius lz excludat surre
ptionē nō vr dispensare 5 ius cause et tollere naturā ad
equatiuā recōuentionis et p psis nō vr va doctrina glo.

29 ¶ † Utrum aūt corā delegato possit fieri recōuētio d ac
tione orta post ipetratū rescriptū damasus in qōnib⁹ su
is vt refert Jo.an.in.c.dispendia.§.reus quoqz.de rescri
pt.li.vi.tenuit qp nō ar.legis nam et huius.ff.de dego.ge
stis vbi dicit qp si quis gessit negocia alicuius eo mortuo
nō tenet noua negocia inchoare sed antiqua pficere ad
idē allegat.c.si.de rescrip.vbi rescriptū nō extendit ad fu
turas lites ergo idē erit in cā recōuentionis fatet tamē qp
si nulla cōpetebat actio ex quo non fuit repulsus sed po
stea incipit cōpetere fert pro reo snia.l. si rem alienā.ff.d
pi.actio.c.Abb.sane de re iudi.li.vi.Jo.and.dicit istud
dictum sapere eqtatē vt vniformis sit uis rescripti in ac
tore et reo vt tanto minus rescriptū preiudicet ordinarie
potestati.dicit ēt qp dcm .c.si.de rescrip.loquit in ipetrā
te dūtaxat de quo per cūdē in addi.spe.in ti.de rescript.
presentanone ad si.vbi idē dicit et idē sentit ibi spe. et idē
sequit Jo.de ligna.in.c.pcedēti.Sed hosti.5.c.primo et
latius in sūma huius ti.§.qualiter quid si vis.tz oppositū
et mouetur qr recōuentioni locus est qñcunqz ante lit.cō
test.vt fuit dcm.5.c.primo nec iura i hoc distiguūt an ac
tio sit orta post an ante nec vires rescripti inspiciūt qūtū
ad recōuentionē sed tm̄ equitas inspicit vt.d.c.primo et.d.
l.cū papinianus et.c.cuius in agēdo.iy.q.viy.Item in re
cōuentione delegatus vr ordinarius cū hoc beat a lege
.l. et qt.ff.de in.om.iudi.vñ rescriptum hoc casu plus p
dest reo quā si ipsemet ipetrasset et hāc opi.hostiē.sequtur
do.anto.5.c.primo.qr iurisdi.in hoc eēt per hominez p
rogabilis ergo et per legē sicut in sili sentit bar.in.d.auc.
et psñr.Itē iurisdi.in cā recōuentionis iprimit ab actu cō
uentionis nō a die ipetrati rescripti et sufficit qp actio ha
buit ortū sm tps recōuentionis lz nō habuerit sm tēpus
dati rescripti qcquid senserit glo.in.l.omniū.ff.de pcur.
Et bone ptem reputat hic do.ab.veriorē dicēs qp in reo
nō pōt dubitari d fraude cū ipse nō ipetrauerit rescriptū
et sic nō fuit sibi iputandū.Itē ex quo lex tollit reo pote
statem adeundi alios iudices durante primo iudicio vr
indistincte dedisse sibi iudicē apud quē pueniturr.verum
dcm.c.dispendia.§.reus quoqz.loquitur indistincte satis
enim est qp tpe quo vult reū recōuenire dicit eum sibi ob
ligatū et si diceremus cōtrariū oz dicere qp possz actor re
conueniri corā alio iudice qr lex tunc aufert alios cū dat
sibi istū apud quē pueniturr vt fuit dictū in.c. pcedenti sz
melius est dicere qp corā eodē possit quā qp apud alium

trahat actorē et ita resider hic do.abb.Ego in.c.pceden
ti quo ad istam.q.allegaui ibi glo.qp cā reconuentionis
non est ex cōmissione delegata vel cōmissa qp si est veruz
poterit pcedi in cā habente ortū post ipetrationē rescri
pti.et istud tenuit do.Domi.in.d.§.reus quoqz.Sed p
certo reuerendus do.abb.fecit sibi capellū pulchrū cor
natum dñijs paternis do.car.nā do.Car.in.c.pcedēti in
vlti.col.refert qp cum ipse scholaris legeret inter socios
hanc decretalē tenuit 5 Jo.an.ex eo qr si nō posset fieri
recōuentio pindicaret reo sine culpa sua et posset diu dif
ferri qp nō posset vti iure suo cū diu posset durare prima
cā.ad.d.c.si.respondet qp loqtur in actore qui volūtarie
accedit ad litigandum ideo pōt eē locus fraudi de qua
ibi sed reus necessario trahitur ad iudiciū.c.si.de iudi. et
sic in eo vr cessare psumptio fraudis dicit tm̄ stādū eē po
ri opi.qñ agitur corā delegato vt tunc sicut rescriptū pro
parte actoris nō concernit futuras lites ita nec ex parte
rei vt vtriusqz sit equa cōditio vt hic sed si corā ordīario
tunc nō apparet rō quare reus nō possit recōuenire etiā
de lite exorta post inchoatuz iudiciū dum tm̄ sit orta ante
lit.cōtest.ita qp nō sit lapsum tps recōuentionis vel etiaz
si post lit.cōtesta.est orta dūm fiat pstatio et refert do.
car.se ita tenuisse in.d.c.si.de rescrip.in.vi.no.Sed ang.
in.d.auc. et psñr sequitur opi.damasij Jo.an. et sequaciū
Sed Cy.in.l.pscriptione.C.si 5 ius vel vti.pu.dicit qp si
rescriptum est verū in cā et sit simile in obligatione et po
stea superueniat obligatio qp tz rescriptū et allegat.l.si rē
§.si.ff.de pig.actio.ex quo dicto posset inferri ad opi.ho
stien.do.anto.do.car. et sequaciū .Sed odofre.ibi vt re
fert bal.circa si.tenuit 5rium qp.d.l.si rem alienā.§.si.nō
habeat locū in iudice delegato pro quo bal.dicit hodie
fore casum in.c.si.de rescrip.Ego aūt limito ante omnia
hanc opi. damasij et sequaciū nisi ex eadē instantia pos
set sequi cōdēnatio pp ius futurū superuenitēs vt est vide
re in casu .c.abbate sane de re iudi.li.vi.qr tūc rescriptū
extenditur ad futuras lites ita sapienter voluerunt dñi d
rota decisio.lxxvi. et isto casu delegatio extendit ad actō
nē supueniētē p quo vide q dixi in.c.si.de rescrip. ¶ Se
cundo limito nisi actio postea exorta eēt cōnexa liti pñsi
qr lz superueniat ex post facto tm̄ cōpzehendit in manda
to ita sapienter voluit By.in.l.qui hz.§.fin.ff.de tutel.fa
cit in sili gl.que reputat mulitū sing.in cle.i.de test. Mō
demōstro ad oculū qp nec hosti.nec sequaces dixerint ve

30 rum et arguo sic † mādatū delegati et pcuratorio eqpan
tur tex.est formalis in.c.cū olim ab.de offi.deleg.sed mā
datū pcuratorio nō extēdit ad lites futuros vt in.l.qui
hz.§.si.ff.de tutel. et in.l.danni.§.si is.ff.de dan.infec. et h
voluit glo.in.d.§.si is et in.l.oium.ff.de pcura.g idē dice
mus in cōmissione delegari vt dlegatus nō possit cogno
scere de actione orta post mandatū .Et ad rōnem dom.
Car. et do.abb.rñdeo qp sepenumero quis pnnitur sine
culpa sua ex cā tm̄ ita no.i.qō.im.c.itē peccatū et in.c.co
gnoscentes de psti. et magnus dixit Jeremias in suis la
mentationibus patres nostri peccauerūt et nō sūt et nos
punitū sumus. Non est ergo admiratione dignuz si reus
non possit recōuenire actorē de actione orta post ipetra
tum rescriptū ne vulnerētur regule iuris. ¶ Ultio dicit
hic Jo.de imo.psupposita cōi opi.qp clericus possit recō
ueniri corā iudice seculari an iudex laycus exequat suaz
sniam 5 clericū cōiter dicit teneri qp non sed ad requisitio
nē eius eps diocesanus illam exequitur per.c.postulasti
de fo.cōpe.Sed per verbū forte posset dici secūdū eum
qp ex quo tunc laycus habeat subiectā psonā clerici quo
ad illam cām qp in psnam habeat subiectas illos res ei⁹
patrimoniales e allegat simile qp dicimus de cā feuda
li qr in ea cōuenitur corā layco verū sicut tūc iudex lay
cus pōt facere executionē in reuz dūmodo nō distringat
psonam vt no.in.c.vūm de for.cōpe.ita videt qp possit fa
cere in rebus patrimonialibus ipsius clerici nō distrigē
do personam ipsius.dicit tamē tutius esse pp opiniones
cautandas

cutiendus vt eps exequatur ad requisitionē iudicis secularis. ¶ Tu vo pondera. Primo ipse dicit q̄ cois opini. est clericū recōueniri posse corā layco. Tu vide que dixi in c. at si clerici supra de iudi. vbi extense hūc passum tetigi & dixi q̄ cōis opi. erat in cōtrariū. ¶ Scdo pondera q̄ ꝯ suam opi. vī casus in c. qualiter in verbo q̄ oino fieri ꝓhibemus. ē. de iudic. vide ibi dicta per me. ¶ Itē ipse male arguit arguēdo de bonis feudalibus † qr feuda habent nām de per se & separata vt in c. ceterū de iudi. vnde nō pōt argui de feudalibus ad allodialia seu patrimonialia. Item clerici gaudent eodē pūilegio in patrimonialibus quo gaudent in ecclesiasticis vt voluit glo. in c. ecclesia de cōsti. & in c. ex litteris de pigno. & in c. fi. de vi. & hone. clerico. sicut ergo iudex laycus nō pōt exequi in bonis ecclesiasticis ita nec in bonis patrimonialibus clerici. Itē ꝯ doctrinā suam allego ang. in l. fi C. de iudi. & Inno. in c. significasti de offi. deleg. & Jo. and. in c. p humani de homi. li. vi. vide dicta per me vbi hunc passū luculenter tetigi in c. verū. ē. de fo. cōpe. Item iniquum gl. fecit dūam an rescriptū ꝯcedatur motu ꝓprio principis an ad supplicationes petētis vide duo pulchra dicta do. Bald. in l. fi. C. de fruc. & lit. expē. Andreas Barbatia Bononiensis doctor & Miles.

¶ Rubrica de litis contestatione.

Continuatur sic secundū Goff. qr post libelli oblationē & mutuā petitionē sequi dʒ litis cōtestatio. Ideo post Rubricas precedētes locatur ista. De mā° hꝫ. iij. q. iij. offeratur repetitur in. vi. & eodē mō ꝯtinuat hosti. in summa huius ti. ¶ Sed glo. in rub. C. eodē ꝯtinuat sic qr iudicia recipiūt exordiū per lit. ꝯtest. iō videndū est de lit. ꝯteste. ¶ Et si qspiam oppōat. d. §. fi. insti. de pe. te. lit. vbi ꝓbatur q̄ iudiciū incepit a vocatione in ius. Rūderi pōt illud est per viā ꝑparationis vt ois qui agere vult incipiat a vocatione in ius vt faciat lit. ꝯtest. ita dixit Saly ce. in rub C. eo. referens Ja. bu. dixisse ibi ꝯ canonicos & aliud nō refert ibi Saly. re vera Ja. bu. dicit ibi canonicos tenere q̄ sola citatione firmetur iurisdictio iudicis nam p citationē nō inchoatur iudiciū ergo nec firmatur iudiciū sꝫ ipsi possent dicere q̄ citatō est ꝑparatoria iudicij. & ideo p citationē firmatur. Sed cōtra eos facit † qr ꝑparatoria si faciūt desinere rē eē integrā. l. si pecunia. ff. de ꝯdi. ob cām iō sola citatiōe nō vr firmari iudiciū ita residet Jac. bu. ibi sed iudicio meo nō recte loquitur imo p ꝑparamēta res vr incepta. l. i. §. cepisse. ff. de polli. l. p vestimētū. ff. de au. & ar. leg. † vbi app. vestimēti venit pānus ꝑparat° ad vestem & adduco qd̄ hr in. l. ex facto. ff. de here. insti. & cle. ne romani de elec. & also. l. si nō tñ. §. infecti. ff. de au. & ar. le. & qd̄ voluit bar. in. l. qntus. §. cū aūt eo. ti. in qbus iuribus formaliter ꝓbatur ꝯtrariū cius qd̄ voluit Ja. bu. lꝫ Sali. voluerit terga & vt agn° steterit corā tōdēte se ad dcm̄ Ja. bu. vt magn° dixit Ysayas. c. liij. ¶ Nec ob. d. l. si pecuniā qr loquitur in ꝯtu inominato regrēte ꝯplemētū & cū Ja. bu. dixit canonistas tenere q̄ p citationē firmetur iurisditō Ego dico canonistas dicere q̄ ꝑpetuatur iurisditō cū delegatus incepit eā vti ita dixit tex. formaliter in. c. lꝫ in vbo vti cepit de offi. deleg. & clarū ē q̄ index vr icepisse vti iurisditione nō solū p citationē sꝫ ēt p actū citeriorē lit. ꝯtest. ita sapienter dixit host. in. d. c. lꝫ & glo. ordi. in c. si a subdelegato de of. dele. li. vi. & cū Ja. bu. dixit q̄ citatio est ꝑparatio iudicij † ego dico q̄ est ꝑparatio mediata sꝫ libelli oblatio est ꝑparatō imediata & ad hoc iduco tex. insti. de pe. liti. §. fi. vbi tex. formaliter dicit citatō ē principiū actionū istituēdarū ex quo sequitur q̄ iudiciū icipit imediate a porrectione libelli & nō icipit imediate a citatiōe & ita subtiliter induco ibi illū tex. & p ꝯñs cū glo. in rub. C. eo. dicit q̄ iudicia recipiunt exordiū p ꝯtestationē. & Jaco. butri. dixerit q̄ citatio ē ꝑparatio iudicij. vr mihi q̄ ꝑparatio iudicij potius sit attribuēda actōi instituēe. tene mēti hāc ꝯsiderationē. Et adduco q̄ sapiēter voluit bal. in l. i. C. de relatio. ad fi. vbi colligit ar. ex illo tex. † q̄ ipetrās rescriptum ad lites dʒ facere mētionē de statu cāe. l. penul. ff. de app. reci. c. in nfa de ꝑcur. c. intra monasteriū de re iudi. & subdit se audiuisse curiā romanā suare q̄ dʒ fieri mentio si lis ē ꝯtestata alias non q̄ dicit eē satis rōnabile qr ante lit. ꝯtest. cā nō vr eē i aliquo statu. q̄ est sempiterna dignū memoria ad declarationē iuriū pallatorū. sꝫ Spe. de anc. hic ꝯtinuat hāc rub. hoc mō ꝑmisit iurislator pro fundamēto iudicij de fo. ꝯpe. cui° omissio reddit iudiciū nulliū. c. at si clerici. ē. de iudi. C. si a nō ꝯpe. iu. p totū. post q̄ aūt est deuentū ad iudicē ꝯpetentē libellus offerī vt in auc. offeratur. C. de lit. ꝯt. iij. q. iij. c. offeratur quo oblato & data copia pti datur sibi facultas recōueniēdi actorē vt in ti. ꝑcedenti de mutu. peti. quo facto deuenitur ad lit. ꝯte. q̄ est pars fūdamētalis iudicij vt est iudicio ꝯpetētia & ita residet do. pet. p certo hic dici posset nihil noui sub sole ipse relator est cōtinuationis date hic p antiquos & modernos lꝫ p alia vba ꝯtinuet & vr iudicio meo ꝯtinuatio verbosa. ¶ Sed posset situatio hui° rubr. morderi & eodem mō ꝯtinuatio. ¶ Prio ꝯtinuatio dʒ fieri ad ꝓxia vt in. l. ij. ff. de statu ho. in vbo ꝓxios & ꝯiunctos tit. applicantes. l. cū de lanionis. §. asina molendinariā. ff. de fund. inst. instr. qꝫ leg. sed ad ꝓximā rub. ꝯtinuari nō pōt. Nā vt demonstratū fuit in. c. i. ē. tit. i. recōuētio fieri pōt statim post lit. ꝯte. ḡ sequitur q̄ p ꝑus debuit iurislator tractare de lit. ꝯtest. & postea de mu. pet. & p ꝯñs peccat hec situatio. vl poterit dici q̄ errarūt oēs dicentes recōuentionē posse fieri statim post lit. ꝯte. qr imo dʒ fieri añ li. ꝯte. qr p prius est mutua petitio q̄ sit lit. ꝯtest. vt pꝫ hic ex situatione rubri. quo casu argui pōt vt in. l. ipatorēs. ff. de iudi. adi. & in c. vt litigantes de of. or. li. vi. Et iō posset sic ꝯtinuari. vꝫ visis ꝑparatorijs ꝑparantibus litis ꝯtestationē vidēdum est de ipsa lit. ꝯtes. Et adduci posset illud q̄ pulchre bal. nr̄o venit in ore in. l. ordinarij. C. de rei vēdi. vbi dixit q̄ ille qui est iudex iudicij ꝑparati dʒ eē iudex iudicij ꝑparantis. sūt aūt ꝑparatoria lit. ꝯtestat. citatio ad iudiciū de quo in c. i. de iudi. exaiatio fori vt i ti. de fo. ꝯpe. oblatio libelli vt in ti. de li. obla. mutua petitio vt in ti. ꝑcedenti. † Est enim ꝯtestō litis bellum quoddā ciuile & intellectuale ad instar belli materialis & corporalis nā in bello corporali & māli. Prio naqꝫ fiunt ꝑparatoria ad preliū ꝑcedit enim añ oia diffidatio. Et iō elegāter dixit Joā. an. in. c. p humani de ho. li. vi. q̄ ꝓditorie faciūt mouentes bellū sine deffidatione voluit bal. in. l. nullus. C. de sū. tri. & fi. ca. & in. l. si aquā. C. de serui. & aqua. & Joā. de ligna. in tractatu de bello. Scdo explanatur terra vt habilius ꝑlientur gentes vt iam actū extitit temporib° nr̄is. quibus inuictissimus genitū armorū dux comes Ja. pic. transiuit p romandiolā. deplanari eniꝫ fecit terrā in qua capessendū erat pliū. deinde destruūtur monitiōes eorū qm̄ prelium sumpturi sunt. ita est formaliter in isto prelio intellectuali. Primo vocatur ps. Scdo discutitur de iudicis cōpetentia. Tertio de serie libelli vtꝝ recte fuerit libellatum p actorē. Quarto de libello rei in recōuentione q̄ vr mutua petitio. Iō visis istis ꝑparatorijs preparantibus lit. ꝯtest. videndū est de ipsa ꝯtestatione. lucnlēta est & per Jouē gliosa hec ꝯtinuatio supmo principi deo sit gloria sempiterna. Et plus ausus sum dicere q̄ tenendo q̄ iurislator sapienter locauit hic hāc rubr. sequitur necessario dicendū q̄ recōuentio nō pōt fieri post litē ꝯte. ar. eius q̄ hr in tex. multū singulari. l. in testo la grande. ff. de cōdi. & demō. sed qr ois de offō qd̄ dʒ a diffinitiōe ꝓficisci optimo dicente oratore in li. i. de of. in pn. l. ois diffinitio. ff. de reg. iur. l. i. ff. de vol. Ideo videdū est qd̄ sit litis cōtest. Et qdē gl. ꝯ. c. ꝓrio sic ausa est diffinire[b]. Lit. ꝯtestō. est negotij ꝑncipalis hinc inde apud iudicē facta narra

a ¶ De mā ad de. d. alexā. de imo. in. l. lꝫ. §. pen. ff. de pecc. Jo. de poc. in. l. turpia de leg. i. pau. de ca. i cō si. ccxij. Ro. de cisto. ccclvij. si dato in no. d. alex. in. l. si fint ta. §. iulian° de dā. infec. & i cō si. lv. colū. ij. li. pte vbi de ista mā multa habentur.

b ¶ Diffinire de ista diffinitione vīs doc. in. l. reꝫ nō nouam. C. de iud. & canonistas in c. dudūꝫ el. ii. de elec. summistas oēs eo. ti. & vīs nouissimos scribētes hic.

tio ⁊ subsecuta rn̄sio siue negādo siue cōfitendo exigitur tn̄ ſm glo. animus in cōtestando vnde si ꝓtestetur q̄ nō intendit litē cōtestari nō erit ꝯtestatio ⁊ data fuit diffinitio ista a summis in iure viris azone .s. ⁊ bulg. Sed hostiē. ausus est more suo hanc diffinitionē reprehēdere quem sequitur hic Jo. an. dicit enī q̄ hec diffinitio destruit̄ p istū tex. nā p positionē ⁊ rn̄sionē narrat̄ hinc inde negociū corā iudice ⁊ tn̄ nō fit ꝯtestatio iō ſm hosti. diffinit̄ sic lit. ꝯte. est fundamētum iudicij p petitionē in iure ꝓpositā ⁊ cōgruam rn̄sionē secutā aīo ꝯtestandi litē factā q̄ omisso si i figura iudicij ꝓcedat̄ vexant̄ inanibus laboribus ⁊ sumptibus litigantes ⁊ declarat hosti. hec oia verba posita i sua diffinitione iō dr̄ fundamētum q̄ est litis initiū. c. suꝑ qōnū. §. itentionis de offi. deleg. ⁊ antea non dr̄ lis mota ꝓprie. c. ex parte el. ij. de vb. sig. nec qs dicit̄ petere s; petere velle. l. amplius nō peti. ff. rem ra. ha. p ipsam aūt firmat̄ iudiciū ⁊ perficit̄ petitio. l. q̄uis. ff. de in ius vocā. ⁊ ꝑpetuat̄ actio vsq; ad. xxxx. an. l. fi. C. de prescrip. xxx. vel xxxx. an. Itē dicit̄ in iure q̄ extra iudiciū non ꝯtestat̄ lis. iij. q. iij. offerat̄. ⁊ c. i. l. voluit. ff. de inter. actio. alioqn̄ s; aliqs rusticus peteret aliqd ab alio extra iudiciū eo negāte fieret ꝯtestatio. Itē dicit̄ congruā rn̄sionē vz. vt ipsam petitionē ꝯfiteat̄ vel neget de quo in. c. dudū el. ij. de electi. Item dicit̄ aīo ꝯtestandi litem q̄ si ꝓponeret̄ negocium nō aīo ꝯtestandi litē ex parte actoris vel rn̄deret̄ nō aīo ꝯtestandi litē ex parte rei nō induceret̄ lit. ꝯtest. vt dixit glo. in. c. i. vbi dicet̄. Item dicit quo obmisso .s. in figura iudicij .i. ordinis iudiciarij q̄ ideo sic exponit̄ q̄ hoc obmisso pōt dari ptās iudici vt ingrat ⁊ arbitret̄ vt sibi videt̄ nō seruato ordine iudiciario de quo in. c. i. de li. ob. ⁊ in. c. de causis de offi. deleg. ita hic gcuit hosti. sed do. cardin. dicit q̄ hec diffinitio data ab hosti. est vbosa ⁊ dicit sufficere diffinitionē datā a glo. supplendo eā sic. vz est negocij ꝑncipal̄ hic inde apd̄ iudicē facta narratio subaudi ⁊ petitio ⁊ subsecuta rn̄sio ⁊ ita hic resid; do. car. Tu pondera q̄ do. car. credit defendere glo. ⁊ eā nō defendit qnimo vitupat q̄ dicit indigere additione ⁊ idē hosti. illud q̄ dixit hic tenuit in sūma huius ti. ꝯ azonē ⁊ bulgarum ⁊ mouet̄ ex tex. c. i. J. eo. ⁊ ex tex. c. dudū ecclesia Rotomagensis vāc. l; ꝯ. de elec. ⁊ c. ꝑut de dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ c. cum cām ꝯ. de iur. calū. ⁊ hāc diffinitionē hosti. sequntur ceteri docentes ⁊ scribentes hic ⁊ voluerāt terga glosatoribus ⁊ viris nostris imemores eius q̄ dixit cy. in. l. non moriturū. C. d̄ ꝯ. ⁊ cō. sti. vt refert bal. i pecullo suo q̄ ydolum doctoꝝ sunt glo. Saly. in. l. traditionibus. C. d̄ pec. dicebat quod ita debemus inherere opinio. glo. sicut bononienses inherent caroccio ⁊ in. l. ij. alias. i. C. de sentē. q̄ si. cer. quā. dicebat idē saly. q̄ nesciens equitare teneat se super arzonis. ita dicit iudices nescientes iudicare sequāt̄ opi. glo. voluit Jac. bu. in. l. i. C. q pro sua iurisdictiōe. Et ideo dixit bar. in ꝯsi. incipiente Andriolus q̄ est qntū vl̄ septimū sequere īngt glo. ordinariā que pre ceteris melius intellexit ⁊ pulchre dixit bal. in. l. fi. C. de bo. q; lib. ad heredes odofredo. d̄ itatis. i. gl. . ⁊ iperpetuū si errabis nō eris ergo infuane tutari glo ꝯ hosti. ⁊ sequaces. Et pro certo omnis pharago nostra circa hāc rub. vsabitur circa huiusmodi diffinitionē. ⁊ videt̄ mihi q̄ diffinitio glo. sit verior q̄ ad oculū demōstro hoc mō petitio ⁊ exceptiō paribus incedūt gradibus cle. ꝯstitutionē de elect. l. i. §. labeo. ff. d̄ flumi. plene p bat. in. l. i. ff. de excep. ego plene dixi iam sunt āni triginta rrpetēs rubꝛ. de excepti. in cle. Sed sufficit vt reus dicat̄ excepisse ꝯ intentionē actoris narrare factū ex quo resultet exceptio iste est tex. in. l. iij. §. fi. ff. nau. cau. sta. ⁊ in. l. fi. ff. d̄ peti. her. hāc doctrinam vt bellissimā tradidit bar. in. l. i. ff. de excep. ꝓbatur in. c. finaūt. ꝯ. de rescrip. hoc colligit do. Anto. ibi ꝓbat̄ in. c. ex parte co. ti. ⁊ in. c. meminimus de accus. ⁊ in. c. dilecti de excep. ⁊ in. c. cu; Jo. here. de fi. instr. ergo eodē mō sufficit narrare factū ex parte actoris ⁊ ex parte rei ex qua resultet petitio ⁊ rn̄sio. ergo litis ꝯtest. est narratio negocij hinc inde factatam ex parte actoris quaz ex parte rei cū ex tali narratiōe resultet petitio ⁊ rn̄sio ⁊ iudicio meo est assumptū vex b abent̄ neruū. ¶ Secūdo dico fore casum in. l. vnica. C. eo. vbi videt̄ q̄ vi lis ꝯte. cū per narrationem negocij iudex cāin audire ceperit. non enī pōt audire causam nisi partibus ad hoc citatis vel presentibus narrantibus hinc inde negocium. vnde narratō negocij fit vtraq; parte narrante ergo ex tali narratiōe oritur li. contesta. ¶ Tertio adduco tex. in. l. secunda. in princi. in vsi. post narrationē ⁊ rn̄sionē. C. de iura. cal. vbi est casus formalis q̄ lit. ꝯtest. fit per narrationē ⁊ rn̄sionē ⁊ ē rō q̄ex narratione negocij resultat petitio ergo lit. ꝯte. est narratō negocij ⁊ responsio hinc ide facta. ¶ Quarto adduco casum in. l. rem nō nouā. §. patronū. C. d̄ iud. ⁊ ex istis iuribus ⁊ ex prima rōe datur celebre rn̄sum ad c. vnicū ꝯ. eo. ⁊ ad dcm̄. c. dudū ⁊ ad iura similia insq̄tu; dicunt per petitionē in iure factā que sunt fundamētum diffinitionis date ab hosti. vt dicamus q̄ hec iura canonica nihil d̄ nouo addant ad iura ciuilia sed dūtaxat declarent iura ciuilia ⁊ sunt q̄dam expositio iuris ciuilis ⁊ nō est admiratione dignū † q̄ ius canonicum est pratica iur. ci. ¶ Quito arguo sic li. ꝯt. ē quoddā certamē vt dixi superius ⁊ adduco casum in. l. ij. in princip. in vbo exercere certamina. C. de iur. cal. ⁊ in. c. l; ex suscepto de for. cōpe. in verbo ꝯtendūt optimo tragico dicēte poeta iurgia vendēs iprob⁹ iras ⁊ verba locat. ⁊ q̄d voluit Bar. in. l. i. C. eo. sed lit. ꝯtest. fit ex narratione ⁊ rn̄sione secuta sequit̄ q̄ ex sua naturali dispositiōe narration. egocij adducta in cōflictū ⁊ prelium cōprehēdit petitionē. ⁊ plus dico q̄ istud colligit̄ ex virtute vocabuli dicitur enī; contestatio. i. sil̄ attestatio ⁊ iō necesse est vt fiat p aduersariū responsio vt sic se ad inuicē attestētur ꝯdicendo vnus alteri sicut fit cum homines accedūt ad p̄liū. In iudicio enī; est cōflictus qdam ⁊ preliū quoddā l; do. de ro. dixerint actor dat libellū iudici petens reum rn̄dere tali libello s; reus postea ex interuallo compulsus rn̄det actore tūc nihil dicente vel etiā non presente ꝯrunt vtꝝ per hoc videatur lis ꝯtest. ⁊ arguit q̄ non ex eo q̄ lit. cōtest. nō est aliō nisi simultanea testatio vel iudicio declaratio volentiū litigare ergo videt̄ q̄ insil̄ ⁊ eodē tpe d; cōcurrere petitio actoris ⁊ rn̄sio rei per. l. cōsensu. ff. d̄ ac. ⁊ ob. q̄ dictio cū denotat simultatē vt in. c. ij. de lit. ꝯtest. li. vi. xxiiii. q. i. c. pudenda. c. fundamenta vet. isti sunt de elect. li. vi. ꝯtrium nihilominus dicunt fuisse determinatū ⁊ mouentur q̄ cōtestatio litis fit per narrationē ⁊ petitionē facta in iudicio ex parte actoris ꝓpositā ⁊ rn̄sionē rei secutā vt in. c. i. ꝯ. ꝓximo ⁊ c. dudū el. ij. de elec. ⁊ in. c. ꝑut de do. ⁊ cōtu. sed in casu isto datus erat libell⁹ ꝓ parte actoris in quo cōtinebat̄ facti narratio ⁊ petitio in qbus actor ipse persistebat ad quā directe rn̄sio facta fuit per ipsum reū ꝯfitendo vel negādo q̄ sufficit vt in. d. c. dudū. Nec ob. ꝯria q̄ ex quo actor perget ⁊ in petitione instat petēdo vt ꝓpellatur reus ad rn̄dēdum cōstat q̄ hūit animū cōtestādi ⁊ litigandi iō sufficit rn̄sio postea secuta ad inducendā lit. ꝯtest. ⁊ simultaneā ꝓp ꝯcurrētiā aīoꝝ ita dicūt in cōtigētia facti fuisse dterminatū ⁊ eos refert ⁊ sequtur do. Do. i c. ij. de lit. ꝯtest. li. vi. ⁊ ꝓ eis allegat. c. maiores ad fi. ꝯ. de baptis. sci̇̄ voluntas posita ꝑsumit̄ durare nisi appeat reuocatio. c. i; de ꝓcur. li. vi. allegat qd̄ voluit Jo. an. in. c. penul. de spon. ⁊ archi. in. c. sufficiat. xxvij. q. ij. vbi tenent q̄ si vir vna die exprimit verba apta ad mrimoniū ꝯsensū ⁊ rn̄sio fiat ex interuallo q̄ ꝯcm̄ est mrimoniū in i matrimonio reqrunt̄ verba. c. tue de spon. Et hāc decisionē rote cōmemorat ⁊ seqtur do. ab. Tu pōdera q̄ nō vr̄ vera doctrina ex eo q̄ ꝯtestō fit ad instar belli corporal̄ ⁊ materialis. Mō in bello corporali si vnus armat se ⁊ venit in capum in quo est pliū capescendū ⁊ stat ibi solus ⁊ aduersarius nō cōparet ⁊ iste recedit. die sequenti aduersarius se armat ⁊ venit in cāpum ⁊ ibi stat solus inter eos nunq̄ fiet pliū; eodē mō dicem⁹ in lit. ꝯtest. si actor narrat ⁊ petit

rat ꝛ petit in libello ꝛ recedit. postea reus venit ꝛ rñdet negando vel cõfitendo nõ fiet lit. ꝯtes. Itẽ in ꝯtestatione
8 quasi ꝯbit. l. ij. §. idem scribit. ff. de pecu. † sed ꝯtra vel q̄ si ipedit pp interuallũ tpis inter interrogationẽ ꝛ rñsionem. l. i. §. i. ff. de vb. ob. l. cõtinu⁹ in pñci. eo. ti. facit ꝙ voluit Bar. in. l. vnica. C. eo. Nec ob. ꝙ voluntas sꝫ posita durare pñumit. l. sancimus. C. de test. q2 de substantia actus ẽ ꝙ eodẽ tpe cõcurrat petitõ ꝛ rñsõio ergo si nõ cõcurrit eodẽ tpe actus vt vnisoli anõ tribit. itẽ faciat dicta lex vnica. C. e. vbi dr̃ p narrationẽ ꝛ sic ꝯprehẽdit narrationẽ negocij factã ab vtraqꝫ pte ꝛ p ꝯñs cõprehendit simultaneã petitionẽ. ꝛ rñsionẽ sed si qspiã vellet substentare do. de ro. posset subtiliter põderare tex. in. l. rẽ nõ nouam. §. patroni. C. de iudi. dñi. post narrationẽ ꝓpositã ꝛ ꝯdictionẽ secutã vbi tex. ab initio seculi. ꝓbat doctrinã dominoꝝ d̃ ro. hoc mõ ꝯdictio rei fit post narrationẽ ꝓpositam ab actore clarũ est ꝙ illa dictio post denotat ẽt longũ interuallũ voluit glo. in. l. pacta cõuenta. ff. de ꝯben. empt. l. cũ fundũ. ff. de vi ꝛ vi ar. c. cũ vitoniẽsis de elect. tex. singul. ꝛ stupẽdus i. l. ij. C. d̃ cu. reoꝝ quẽ tex. ad h̃ põderauit bar. in. l. i. ff. de qõ. facit tex. c. i. ꝙ me. cã. d̃. postmodũ ꝛ. c. cũ. m. ferrariẽsis de ꝯsti. vide ibi dcã p me vbi ad hoc allegaui tex. varios. adduco tex. i. l. ij. in pñ. in dñi. post narrationẽ. C. de iura. calũ. vbi eo. mõ põt induci ille tex. ꝛ per illa iura dat pcipuus intellect⁹ ad. c. ꝓximũ inq̄situm dicit rñsionem secutã q2 põt intelligi ex interuallo per illa iura ad hoc nouissima ꝛ eodẽ mõ põt intelligi tex. c. dudũ el. ij. de elec. ꝛ illa iura sic põderata deijciunt in ꝓfundũ doctrinã bar. in. l. i. C. eo. ꝛ decreuerã dãnare illã decisionẽ dñoꝝ de rota sed nũc mihi illud motiuũ testis sit mihi gl̃ius deus occurrit. aliter examiabo istõ i. c. vnico ꝯ eo. vbi est locus acomodatus iste sufficiãt ad substentandã diffinitionẽ datã a glosatorib⁹ ꝯ host. ꝛ sequaces.
9 ¶ † Querit ꝓ in hac rub. hic bal. nũqd lit. ꝯte. fient ex pte actoris stati oblato libello ꝛ actore iurante de calũnia ꝛ refert pe. dicere ꝙ sic q2 lit. ꝯte. hꝫ duo extrema. vnũ ex parte actoris alterũ ex pte rei sed istõ ẽm bal. est falsum q2 nõ hꝫ ea in sensu diuiso sꝫ in sensu ꝯposito ꝛ dicit h̃ ꝓbari ꝓmo q2 li. ꝯte. est indiuidua qñ ad indiuiduum ordinaꝰ. i. ad sñiam. l. in hoc iudicio. ff. fa. bercis. Itẽ pl̃ibus rõnibus hoc ꝓbaꝰ. ꝓmo ꝯtestõ stati ꝛ imediate facta ex parte petitionis oi oblatõe omissa eẽt nulla ipso iure auc. offeraꝰ. C. eo. ẽo q2 seqꝛꝰ ꝙ leges q̄ dicunt ꝙ ꝯ actorẽ ꝓcediꝰ lit. nõ cõt. nõ ꝓcederẽt ꝯ auc. q sꝫ. C. quo ꝛ qñ iu. Tertio q2 sequereꝰ ꝙ instantia termini statĩ incipet curreꝰ actori ꝛ ñ currẽt reo ꝛ sic instãtia hꝫet diuersa tpa vnum respectu actoris aliud respectu rei. Quarto q2 seqreꝰ ꝙ stati ꝙ libellus eẽt oblatus nõ posset emẽdari ꝙ est ꝯ. l. edita actio. C. de edẽ. Et subdit h̃ bal. ꝙ q̄dã expediũꝰ añ li. ꝯtest. ꝛ nõ post. q̄dã ante ꝛ post q̄daꝫ post ꝛ nõ añ vt sũt media lit. oẽs qões fũdamẽta iudicij ꝯuenientes ꝓbent añ lit. ꝯte. decidi. l. qñ. C. de adul. taꝫ excipiendo quã replicãdo tex. dicit eẽ ibi notabilẽ. Quinto mouet pe. q2 li. ꝯt. dꝫ hr̃e suã ĩtegritatẽ ex pte actoris ꝛ ex pte rei. l. rẽ nõ nouã. §. patro. C. de iudi. ꝛ iõ lꝫ pe. rey. sint in illa opi. nihilomin⁹ tenẽda est cõis opi. ꝛ subdit h̃ bal. ꝙ qnqꝫ sũt q̄ diuersa sũt. vꝫ. libell⁹ cũ ꝯclusiõe ꝛ petitione ꝛ libellus sine ꝯclusiõe de quo p cy. in. l. nec exẽplũ. C. de ꝓbo. interrogatões q̄ sunt ad ꝓparationẽ iudicioꝝ. l. i. ff. d̃ iterro. ac. positiones q̄ fiunt ad rñdendũ sup eis ꝛ ad releuandũ ponẽtem ab onere ꝓbandi vt no. in. l. i. C. de cõfe. in glo. magna ꝛ in. l. ij. §. ꝙ obẽuari. C. de iur. calũ. ꝛ articuli q nõ fiunt ad rñdendũ sed ad ꝓbãdũ nõ teneꝰ aduersarius rñdere talibus articulis sed positio seu
10 positionib⁹ all'at qõ no. in cle. sepe de vb. sig. † Querit ẽt h̃ bal. ego ꝯ aliquẽ vt cedat mihi actiones ipse est absẽs ꝛ nõ põt ꝯparere vtꝝ iudex poterit decerneꝰ actiões lite nõ ꝯtest. ꝛ vr̃ ꝙ sic arg. l. ꝓfecticia in pñ. ff. d̃ iur do. imo vr̃ ꝙ sine cessione trãseant actões all'at glo. quã dicit esse singularẽ in. l. damni infecti stip. §. vltio. ff. de dã. infec. ꝛ

l. pe. §. cũ aũt. C. ad treb. lꝫ aliqui dicãt ꝙ ibi sit spãle ꝛ ita bal. istis paucis ꝯtentus est sup hac rubr. Sꝫ tu adde ꝙ ꝯ opi. pe. ego adduco casum in. l. vnica. C. eo. vbi tex. dicit tunc enim vr̃ lis ꝯtest. cũ per narrationẽ negocij iudex eam audire cepit põdero eni illud verbũ tũc qõ dñotat extremitatẽ tpis. c. pastoralis. d̃ excep. c. fine litib⁹ d̃ do. ꝛ ꝯtu. c. si. de so. ꝯpe. de. i. de except. auct. ꝯ rogat⁹. C. ad treb. ꝛ ibi per bal. ꝛ per eũdẽ i. c. i. d̃ nul. va. q ꝯtu. ẽ ang. in. l. i. C. de codi. ꝛ in. l. gall⁹ in pñ. ff. de lib. ꝛ po. Lo. ro. ꝯs. cxxxi. q̄ sequitur ꝙ eo tpe quo iudex incepit audire petitionẽ actoris ꝛ ꝯdictionẽ rei tũc icepit lis ꝯtestari ergo si solus actor narrauerit ꝛ petierit nõ dr̃ lis ꝯtestari ꝛ per ꝯñs vt ibi tex. ab initio seculi deijciẽs in ꝓfundũ opi. pe. de bellap. q2 illa dictõ tũc apponit securi ad arborẽ pet. ẽo vbicũqꝫ duo substãtialia accedũt ad fabricandũ vnuꝫ indiuiduũ tũc per pñtiam vnius ꝛ absentiã alterius non
11 fabricaꝰ illõ idiuiduũ † nã vnũqõqꝫ ens est ꝛ existit per duo sbalia. s. mãꝫ ꝛ formã vt dicũt philosophi facit. c. vbi piculũ. §. ceteꝝ de elec. li. vi. volũtas ꝛ liberta s fabricant electionẽ ita ꝙ per pñtiã volũtatis ꝛ absẽtiã electio est ipso iure nulla vt est ibi casus sing. sꝫ li. ꝯtes. frabricaꝰ ex duobus sbalib⁹. vꝫ. petitõe actoris ꝛ ꝯdictiõe rei ergo sola petitio nõ fabricauit ꝯtestationẽ. assumptũ ꝓbaꝰ p. c. i. ꝯ eo. ꝛ. c. dudũ el. ij. ꝯ eo. c. pnt de do. ꝛ ꝯtu. c. cum eãm d̃ iura. cal. l. ij. in pñc. C. eo. ¶ Tertio adduco tex. exctum a pellago in. l. libertus. el. ij. ff. de in ius vocã. vbi p ꝓductionẽ libelli libertus nõ puniꝰ a patrono q2 lis nõ ẽ cõtestata quo ad libertũ ꝛ deijciꝰ in ꝓfundũ doctria pe. p illũ tex. ꝙ ẽ mẽti tenẽdũ. ¶ Item adde inq̄situm loquitur bal. d̃ cessione facta p absẽtẽ q2 vr̃ ꝙ illa doctria nõ sit vera ex eo q2 in cessione reqritur ꝯsensus cedẽtis ꝛ cessionarij sicut in qualꝫ actiõe ergo est necessaria pñtia. l. nec ignorans. C. de don. l. ꝯsensu. ff. de actio. ꝛ ob. Itẽ cũ cessio sit q̄si traditio saltẽ est necessari⁹ nũcius vel epl̃a iõ cedens sit cautus vt interponat aliquẽ notariũ recipiẽtem vel cedẽtem ꝓ absente tũc. n. q̄rit ipso iure tãq̄ꝫ sit publica psona ꝛ ita disputauit pe. de cernotꝭ. Sꝫ in ꝯriuꝫ facit. l. si. C. qñ fis. vel priua. Sed bar. in. l. i. cẽ. §. fin. ff. d̃ ꝓcura. vbi
12 est gl. fin. † ꝙ cessio põt fieri absens q2 sicut põt cedi ius instantie iter absẽtes ita põt cedi actio. Itẽ q2 mãdatũ iter absentes lꝫ ergo cessio saltẽ in vi mãdati. bar. ibi dicit si eẽ verꝫ ꝙ simplr possit fieri iter absẽtes cessio nã in cessione reqritur cã. l. p diuersas ꝛ. l. ab anastasio. C. mandati iõ si cõtract⁹ p quẽ fit cessio est talis q possit celebrari inter absẽtes vt ẽptio et vẽditio tũc ẽt cessio poterit fieri inter absentes ꝛ erit necesse semp iteruenire nũciũ vl̃ eplaꝫ allegat. d. l. ꝯsensu bal. aũt in. l. p diuersas. C. mãdati distinxit aut loquitur de cessione trãslatiua ꝛ tunc ingt ꝓcedat glo. in. d. l. iter. §. si. aut q̄ꝛunt ad actiões directas ꝛ tũc ꝓcedat glo. vide eũdẽ bal. in. c. i. ad si. in ti. de beneficio fratris in vsi. feud. ꝛ in. l. i. C. de actio. ꝛ ob. ꝛ i. l. ex legato. C de leg. ꝛ in. l. pen. §. cũ aũt. C. ad trebc. ꝛ in. d. l. i cẽ. §. fi. ꝛ ibi ang. ꝛ ꝙ hr̃ in. l. apud iulianũ. §. antistia. ff. ad treb. Itẽ bal. in. c. fi. ẽ. ti. i. dicit vnũ ꝙ ad hãc rubr. est satis vtile iõ acõmodate hic posui. dicit eni addacẽdo il-
13 lum tex. ad. q. † qdã fuit accusatus de adulterio cõmisso in seiaꝫ vxorem titij iste respondẽdo accusatõi dicit ego cõfiteor cognouisse carnaliter ꝓdictã seiã verũ videatur ꝯfiteri seiã eẽ vxorẽ titij ꝛ p ꝯñs videaꝰ ꝯfiteri adulteriũ refert bar. dicere ꝙ nõ q2 illõ verbũ ꝓdictã seiam est solũ a psone demõstratiuũ ꝛ nõ qualitatis ita dicit Bar. in l. si cui. §. i. ff. de leg. i. ꝛ hr̃ in spec. in ti. de deposito. §. vii. ver. xi. Bal. dicit ꝙ si hoc est verũ nõ est facta lit. ꝯt. sup adulterio ꝓbato p testes ꝛ caueãt sibi assessores ne admittãt huiusmõi rñsionẽ ꝛ ita residet. sed idẽ bal. i. d. l. si cui. §. i. referens doctrinã bar. trãsit cũ illa. Sed Joã. de
14 imo. ibi ꝯcludit † ꝙ si accusatus ꝯfitetur oia ꝯtẽta i positione tũc rñsio referꝰ ad sbam ꝛ qualitatẽ p. l. si. ẽm vnuꝫ intellm. ff. de fidcicõ. lib. Et idẽ dicit si ꝯfiteꝰ simplr ꝯtenta in positione esse vera p. d. l. si. Spe. tñ hoc casu lꝫ ꝯriũ

in.d.ṽsi.vndecimo p.l.cū tale.§.ffam.ff.de pdi.et demō. q lex fm eū paꝝ facit qꝛ dicit qꝫ falsa demōstratio nō viciat legatū aut ꝯfitet se cognouisse ticiā et tūc nō vr̄ ꝯfiteri illā q̄litatē p.d.l.si cui.§.i. Aut ꝯfitet cognouisse predictam ticiā et tūc vr̄ ꝯfiteri dictam qualitatē et sic dicit ſꝫ ꝙ bum forte bar.et spe.nō dixisse verꝫ qꝛ illud ṽbū dictā scꝫ pdictam est demōstratiuū titie et qualitatis vxoris ꝙ idubio vr̄ se referre ad ſbam et qualitatē ar.l.si defensor.§.q interrogatus.ff.de inter.actio.secus dicit p verbū forte si in positione ptinet qꝫ cognouit carnaliter ticiaꝫ filiā sei et vxorē semprony qꝛ tūc ex quo pōt referre se ad aliā qualitatē et ad demōstrationē nimis nociuā a dīllā indubio videt se referre cū in iudi.ṽba sint interp̄tanda fm intentionē ꝓferentis.l.si qs intentōe āmbigua.ff.de iu.faciat.c.cum ad sedē de rest.spo.et ita dicit posse saluari dcm̄ barto.subdit tn̄ eē tenēdum dictū dcm̄ spe.lꝫ forte de iure nō bn̄ ꝓbet et ita ꝯcludit imola in.d.l.si cui.§.i.tu ṽo pondera qꝛ ex dicto suo seqtur vnū qꝫ in alia mā que nō est ita ꝓiudicialis ꝯfitendo dictā seyam vr̄ ꝯfiteri ſbam et q̄litatem ex quo seqtur qꝫ si fiat positio qꝫ tu adiuisti hēditatem semprony filij titij r̄ndens cōfitēdo qꝫ adiuisti hēditatem dicti semprony qꝫ videris ꝯfiteri dictū semproniū eē filium titij sꝫ hec doctrina ꝯfundit p celebrē doctrinam bar.positā i.l.gerit.ff.de aq.hē.d.vbi i ꝓprijs terminis dicit qꝫ nō vr̄ ꝯfiteri illū eē filiū titij et p hac doctria bar.in d.l.si cui.§.i.nō pōt allr̄ari melius quā dcm̄ eiusdē.d.l.gerit ita als audiui allegari bar.in ꝓalleg.l.gerit.re ṽa clare hoc nō dicit nisi dicamus qꝫ illud dicat indꝰtū allrat .l.ex his ṽbis.C.de testō nul.nihilo.ista doctria est ṽa et dicta p spe.in.d.§.septio ṽsi.xi.nec repio doctorē facientem hāc dr̄iam verꝫ illa r̄nsio seu ꝯfessio sit nociua aut nō de q̄ dicet inferius et adduco ad p̄dicta elegātem pegrinā gl.in.c.feries de testi.q̄ voluit qꝫ si in istro dicat qꝫ.b.et.a.eiꝰ filia fecerit certū qd qꝫ ꝓbat directe qꝫ.a.sit filia.b. Bal.ibi dicit caueas qꝛ spe.dicit qꝫ si positō ꝯtineat qꝫ.a.et.b.eiꝰ filia ꝓmiserūt dcē et aduersariꝰ ꝯfiteat qꝫ itelꝫ ꝯfiteri ꝓmissionē sed non itelligit ꝯfiteri qꝫ.B.sit filia.A.allrat.l.ex his ṽbis.C.de testō nulli.et.l.cp̄la.ff.ō pac.et iō est dicit bal.qꝛ illa verba nihil ꝯferebāt ad.q.q̄ vtebat in iudicio secus si ꝯferrent vt dicit illa lex singularia et nōbilr̄ sꝫ eum.l.optiam.C.de ꝯ.et co.stip.vel dicit qꝫ illud instru.si ꝓbat ad plenū sed facit adminiculū.l.nō ignorant.C.q acc.nō pos.l.vxorē.ff.ō ina.testō ita resīdet ibi bal.et apꝫ qꝫ dixit idē qꝫ dixit Joan.de imol.sed p̄stana doct.do.bene.de plō.in.l.si.ff.de fideicō.libertati.allegat leg.creditor.§.titia.ff.de lib.le.qꝫ dicit facere pro vno mēbro eius qꝫ dixit Bar.in.d.l.si cui.§.i.sed lex ar si qs.§.plerīqꝫ.ff.ō relig.et sū.fu.dicit facere ꝯ mēbrū bar.vbi vr̄ ꝓbari qꝫ ista ꝯfessio referr̄ ad oia.s.ad ſbam et qualitatē et allegat le.si fine.§.q interrogatꝰ.ff.de iterro.act.et.l.iij.in pn̄.ff.ō fū.instr.et iō circa hūc passū distinguit hoc mō aut ꝯfitet oia ꝯtenta i positione et tūc vr̄ oia ꝯfiteri et ſbam et q̄litatē aut r̄ndēdo dicē cognoui ticiā carnalr̄.et c.nego.et tūc succedat regula.l.iij.ff.de fū.instr.et alia iura allegata superius et tunc nō vr̄ ꝯfiteri illā q̄litatē quinīo illā vr̄ negare et ita ꝓcedit.n.bar.et ꝓcedit ſꝫ fm eū quādo fuerat accusatus de pluribus vicibus et cōfitet de vna tm̄ tūc videtur ꝯfiteri ēt q̄litatē arg.d.l.iij.ff.de fun.instru.Et ista dicit fuisse de mēte Bar.in suo cōsilio inci.quidā iudex maleficioꝝ lꝫ nō alleget tot leges et ita resīdet ibi do. bene.

15 Ego adduco bar.ꝯsi.cclꝰiij.incip.† statuto ciuitatis florētie vbi quidā fuit accusatus qꝫ occiderat Titiū ciuem florentinū. Iste r̄ndens positioni fuit ꝯfessus qꝫ occidit titiūꝫ et.c.i inq̄sitione ꝯtēta negauit occidit qꝫ non ꝯfitet se occidisse ciuē florentinū ex quo seqtur qꝫ si nō apposuissꝫ illa verba cetera nego.qꝫ videret ꝯfessus et ſbam et qualitateꝫ re ṽa spe.in.d.§.vij.ṽ.xi.dicit positio est iplicita.i.cōtinēs plura dicta qꝫ eē non dꝫ fm eū.vt.l.ita fidei.ff.de fur.fis.et nat exempla pono.C.rectoreꝫ ecclesie teneri mihi ad cētū ponit ēt multa alia exēpla.et dcidit qꝫ ille q dꝫ r̄ndere poterit dicere explica positionē als nō respōdebo vel ipsemet explicite r̄ndeat dicēdo hoc est verū illud est falsum ar.l.precibꝰ.C.de ipub.et ali.sub.c.de muliere de spon.l.filius.i.r̄nso.et.§.sequēti.ff.de stip.c.raynucius et.c.raynaldus de testa.vel si velit cautius respōdere vbi vnum est falsuꝫ et reliquū verū poterit simplr̄ positioneꝫ negare vt.l.q ducēta.§.vtꝫ.ff.de re.du.qꝫ poterit facere.

a fm regulā q̄ dicit vbi aliq̄ pticularis ē falsa eius vniuersalis ē falsa.ᵃ ar.ix.di.c.si ad sacras.et.iij.q.ix.pura.l.cuꝫ eiusdē.ff.ō edil.edi.pono ingt qꝫ mutuaui.x.titio cuius tu es hēs si illud simplr̄ ꝯfitearis solū de mutuo videris ꝯfiteri nō aūt qꝫ sis heres defūcti.qꝛ istō vr̄ dcm̄ demonstratiue nō ponēdo seu affirmādo ar.l.cū tale.§.falsaꝫ.ff.de ꝯdi.et demō.Addō si pōderent exēpla posita ibi p spe.nō ponit exēplū de accusato de adulterio.et si at positō cognouisti carnalr̄ Titiā vxorē Semprony.Quo casu illō ṽbū vxor titij nō est appositū demōstratiue.sed ē appositū seriose aio ponēdi et affirmādi.vt ex hoc sequat adulteriū.in alijs aūt exēplis appositis p specu.puta pone qꝫ mutuaui titio filio Gai.x.dicit qꝫ nō ponit ponēdo illō ṽbū filio qꝛ nō facit ad eē obligatōis ꝙ vbicūqꝫ accusat aliqs de adulterio certū est qꝫ ad ꝓbatōeꝫ adulterij pōit seriose titiā vxorē gai.et sic mēs spe.n̄ fuit ista vt allrant aliꝫ scribētes sꝫ.d.anto.i.c.i.de plus petio.refert hāc doctrinā spe.et eā sequit et de eo nō obloqtur sꝫ ō doctria bar.d.l.si cui.§.i.nullā mētionē facit sed do.ab.refert doctrinā bar.et sequit distinctionē eius et obloquit de spe.sicut obloqtur bar.satis ipudēter dicēdo qꝫ in hoc passu nihil

16 bōi dicit.† Ego aūt semp deferrē honorificētie spe.sucoꝫ.n.et legū et canonū gustauit melius q̄ alter.et vt vnꝰ pōt cū oi itegritate ꝯtēdere.Relati sūt scribētes.Ego pōdero aūt oia cū bal.dixit retēta doctrina bar.seqtur qꝫ lis non fuit ꝯtestata sup adulterio.Et pp istud dcm̄ et pp istam doctrinā suā adduxi hāc.q.hēraiandā ꝓ certo nō loquitur more suo eleganti nec sapiēter nā bar.et sequaces loquūtur quādo reus r̄ndet ad positiones quo casu ꝓsupponit lis iam eē ꝯtestata super accusatione de adulterio nec fit cōtestatio per r̄nsionem ad positiones sed p r̄nsionem ad petitionē.superius late dcm̄ est.et adduci posset illud qō Istorici ferunt penū Hānibalē inuitatū ab Antioco.vt Phormionē phūm de re bellica disputantē audiret dixisse ferūt se plures senes delyros vidisse.sed qui magis delyraret neminē.do.bal.erat nimis grandeuus cū scripsit sup decretalibus.Itē pōdero qꝫ bar.ꝓ sua q̄ne allegat Spe.ꝓ certo nō bn̄ facit qꝛ spe.loqtur qn̄ apponūtur ṽba enūciatiua.nec seriose ponēdo sed bar.loqtur qn̄ illa verba vxorē titij ponūtur seriose.et ponendo ergo nō meret allegari doctrina spec.nec paruipēdi.vt ipse fecit ad.qō.su am.Item pōdero tex.in.d.l.si cui.§.i.

17 ibi.n.† dicit pr̄ sub cōditione legauit.a.filio.et a substituto ipsi filio pure repetijt legata decidit ibi qꝫ testator vr̄ voluisse statim deberi legata a substituto et sic nō repetijt illam ꝯditionē a substituto.iste est casus ibi et est rō qꝛ repetitio ꝯditionis in substituto repugnat ṽbis et mēti testatoris ex eo qꝛ nō presumit qꝫ testator habuerit illam charitatē erga substitutū quā habuit erga filiū.non mirū ꝙ si nō repetijt quo casu vr̄ recedere a ꝯditione.lꝫ in q.bar.reus accusatus no r̄ndet pure dicendo cognoui titiam carnaliter sed respondet iplicite dicēdo dictā titiaꝫ et sic qualificate eam demonstrat talem qualē ꝯtinet positio et sic ꝓpter paruitatem ingenij mei ego nō possum percipere apparētē colorē per quā bar.determinet hanc.q.ex illo tex.nam respondendo cognoui carnaliter titiā videt eaꝫ demonstrare vt titiā simpliciter.sed r̄ndendo dictā titiam vr̄ eam demonstrare esse vxorē qꝛ sic posita erat in positione.et saluo honore bar.qꝫ nō bene dixerit p̄ntuto prius qꝫ vno incōueniēti dato multa sequūtur.vt p̄clare

b scribit phisicoꝝ ᵇ primo in pn̄e.et habet in.l.ratas.C.de rescin.ven.quo casu nō est admiratione dig.si confitet se cognouisse carnaliter .d.titiam quod eaꝫ cognouerit vt vxorem

a ℂ Falsa ad mām huius cōclusionis vide aliqd p bar.et reliquos scribētes in.l.i.§.nūciatio.ff.de op.no.nū.et in.l.i.ff.de eo qꝫ cer.lo.Et vide spe.q ſꝫ in terminis dicit in ti.ō posi.§.vi.ṽsi.ꝯsiderandū est.

b ℂ Phisicorum.hr̄ hoc dicit originalē alleg loco tex. pn̄te .xxv.

vxorē sempronij maxīe si erat inimicus sempronij. Scdo premitto q̄ cōfessio interpretat̄ ꝯ cōfitentē.c.cū dilecti de accusa.facit qđ no.in.c.ꝯ eū de re. iu.in.vi.⁊ i.l.gēquid astrigēde.ff.de vb.ob.⁊ i.c.i pñtia ð pba.⁊ in.l.veterib⁹ .ff.de pac.iō dixit bal.in.l.vnica.C.de cōfes.in.xvi.col.q̄ si qs rñdens positiōi dicat se occidisse hoīem sȝ ad suam defensionē ista cōfessio intelligit̄ ꝯ eum.qz debuit dicere ad suam necessariā defensionē ⁊ idē dixit in.l.ij.C.de do.an. nup.⁊ probat̄ in.l.bis q.C.de sicat ijs.⁊ adduco in me- diū q̄ voluit And.de iser.in.c.i.§.itē si vasallus in ti.ð cō

18 tro.investi.in vsib⁹ feu.quem ibi refert Bal.† q̄ si rñdēs positiōi dicat.nego me occidisse hoīez si postea dicē q̄ ad suā defensionē pōt.⁊ rō ē qm eū qz vr̄ negasse hoīcidiū eo mō quo positū erat. ex quo seqt̄ q̄ cōfitendo crimē vr̄ cōfiteri illud ita vt positū ē cū ergo cōfiteat̄ se hūisse co gnitiōez carnalē cū.d.titia vr̄ cōfiteri eo mō q̄ positū ē s; copulā adulterinā. ⁊ sic nec bar.nec seqces recte loquūt̄ q̄ demonstro hic rōe potissima accidēs adueniens enti i actu illud qualificat ⁊ reponit in alia specie. istō pbat̄ i c.lȝ canō iūcta gl.singlr̄i.i.c.statuti ð ele.li.vi.nā in.d.c. lȝ canō apponit̄ pēa adepto ecclīaz pochialē si nō faciat se pmoueri in sacerdotē.i.anū.sȝ gl.in.d.c.statutum qrit

19 † qđ si pmouet̄ ad ecclīaz pochialē collegiatā ⁊ nō facit pmoueri.i.anū.vtrū hēbit locū pēa.d.c.lȝ canon decidit q̄ nō pp illā qualitatē collegij mō i pposito nr̄o aliud est dīe copulā carnalē ⁊ aliō ē dīe copulā adulterinā pōe er go q̄ i positōe dī q̄ ego cōmisi copulā carnalē adulteri nā ⁊ rñdēs ad pōnē cōfiteor cōmisisse.d.copulā car.cer- te ego videor cōfiteri q̄litatē adulterinā nec bar.nec seq. dicerēt ꝯriū.eodē mō vr̄ dōm si i pōne dicat̄ q̄ cognoui carnalr̄ ticiā vxorē gai ⁊ ego rñdeo cognouisse.d.ticiaz carnalr̄ q̄ ego videor cōfiteri copulā adulterinā alr̄ ista rñ. nō ꝯgrueret pōni ⁊ faciat ad h̄ si diceremus seqret̄ q̄ illō vbū dcāz nihil operet̄ q̄ eē sī dz qz syllaba nō dz appont̄ supflue vt dic.gl.i.l.i.ff.q̄ me.cā.⁊ i.c.solite.ð ma.⁊ ob. ⁊ i.c.si rōanoȝ.xix.d.⁊ iō dicebat bal.in rub.C.de ꝯ.ep. i.ix.q.q̄ minimū vbū nō ē appositū in aliq̄ dispōne sine misterio aliqd opādi sī pt.l.stipulat⁹.ff.ð vsu.§ vr̄ q̄ illō vbū dcāz repetat illā q̄litatē qz sic re⁹ negat pōnez put ponit̄ ⁊ ista ps vr̄ mihi ð iur̄ viol tene mēti pdcā.sȝ posset qs dubitat̄ qn̄ dī lis.magnus doct.d.An.i.c.aduersario de excep.dicq̄ tunc dī lis qn̄ ē contest. ⁊ mouetur ad sic dōm p illū tex.iudicio meo male mouet̄ qz ille tex.loqt̄ ð lite mota.sȝ nos loqmur ð lite simplr̄.⁊ sic ille tex.nō p bat suā doctrinā. Itē mouet̄ ex.c.ex pte vr̄a lo.i.de v.sig. pro certo ille tex.laborat eodē morbo.qz loqt̄ ð lite mo ta.sȝ gl.multū elegās in.l.oīa vel lites.C.de trāsac.dixit q̄ lis dī añ ⁊ post litē ꝯtestatā.sed cā dī post litē ꝯtesta. ponit tñ alias oppositōes.sed in illa psistit ⁊ illā doctri-

20 nā sequit̄ ibi Ja.bu.† Et inducit ad.q.statuti disponen- tis q̄ abūte aduocato cāc nō pcedat̄ in ea ⁊ aduocat⁹ ante litē ꝯtesta.se absentat petit̄ q̄ in ea nō pcedat̄ deci- dit Ja.bu.q̄ procedet̄ qz adhuc nō dī cā ⁊ hanc partez sequit̄ ibi Saly. q̄ lis dicat̄ ante litem ꝯtest.⁊ post ⁊ cā dicat̄ post litem ꝯtest.⁊ allegat duo iura ad hoc. vȝ auc. qui semel.C.quō ⁊ qñ iudex.⁊.l.postq̄ȝ liti.C.de pact.⁊ aliud nō dicit.sed certe ad.d.l.postq̄ȝ liti.respōderi pōt ex eo qz dicit liti de pdī o mote.⁊ sic vtitur eodē vbo euȝ iuribus allegatis supius.Bal.sequit̄ doctrinā Jac.bu. ibi.sed Bar.aliter loquit̄ ibi.dicit.n.q̄ cā est nomen ge neris.Ita q̄ dī ante litē ꝯte.⁊ post sȝ lis dī post litē ꝯte. ⁊ ad hoc alli dciū.c.ex pte vr̄a de v.sig.nec bar.ꝯsidera- uit vbū mō positū i illo tex.⁊ hāc doctrinā bar.seqt̄ ang. i.d.l.eas.Sȝ idē ang.ꝯsi.clxxx.incipi.Ordinamētū sa-

21 crū† vbi ꝯsuluit q̄ cā dī pēdere i iudicio dū discutit̄ de iu dicis incōpetētia. Arguit tñ q̄ cā dī post litē ꝯtest.⁊ nō añ ⁊ allat̄ Guil.de cu. Ja.bu.i.d.l.cās.refert postea cy. ⁊ bar.tenere ꝯriū.vt cā dicat̄ añ litē ꝯtest.⁊ post.⁊ dī al legare casū in.d.auc.qui semel.C. quō ⁊ qñ iu.⁊ in.d.c. ex pte.sȝ dicit se allare tex.meliorē ð corpore iuris ciuil.

in.l.ij.§.sin aūt i v.adhuc cāe pēdētes.C.de iu.cal.vbi lis adhuc nō erat ꝯtestata.⁊ nihilominus cā dī pēdet̄.ecce nūc q̄r ibi est casus formalis contra glo.Guil. Ja. bu. Bal.⁊ Saly.⁊ plus dico q̄ de hoc est casus in.c. forno in ver.cām de ver.sig.vbi cā dī dum negociū pponitur.§ ante litē ꝯtesta.dī cā.⁊ ego vlterius adduco tex.cū mū- dus non rñdebit in.l.ij.§. sed pdictum sacramentum in ver.in litibus que nondū sunt.C.de iu.cal.ecce nūc qua- liter in indiuiduo dī lis ante litem ꝯtest. Quinimo plus dico q̄ etiam dicitur lis extra iudicium.ergo multo for- ti⁹ dī lis ante litez ꝯtesta.in iudicio.iste est tex.in.c.sepe §.si.J.de appel.ergo nec glo.nec doc.illam sequentes re- cte loquuntur. Et etiam plus dico q̄ dicitur lis etiam re spectu iudicij summarij facit.c.p.c.⁊ quod ibi voluit do. Abb.ā de iudi.⁊ vide ēt do.Abb.i.d.c.ex parte vestra.

22 Lim.† Non⁹ per positiones ⁊ respō siones.sed per petitionem in iu re propositā ⁊ responsionem secutam fit con testatio. qua obmissa null⁹ est ꝓcessus.h.d. Primo ponit processum iudicum ⁊ ipsorum relationē. Secundo ipsū processum decernit irritū ⁊ dicit quare. scđa ibi de ꝓcu a. Casus. Inter epum Nouatiensem ex parte vna ⁊ capitum san.Quintini ex altera. orta mate- ria qōnis sup quibusdam iniurijs sniis excōicationis ⁊ alijs articulis.cā fuit commissa quibusdam iudicibus q processerunt hoc modo.vȝ q̄ factis quibusdam positio nibus ⁊ responsionibus ad eas ⁊ ptiuȝ allegationibus auditis cām eandem sicut fuerat eis iniūctum ad examē aplīcis remiserunt quā pp procuratores vtriusq̄ partis se conspectui aplīco presentarunt. Papa autem non in uenit litem contest.fuisse in processu.licet positiōes ⁊ re sponsiones hinc inde super pluribus articulis facte fue- rūt corā iudicib⁹ supdictis.ꝓcessū decreuit irritū.qz p po sitiōes ⁊ rñsiōes ad eas si fit litis côte.sȝ p petitionē i iur̄ ꝓpositā ⁊ rñsionē i iudicio secutā.h.d. Vl pōt sūmari sȝ Pe.de anc.omissio litis ꝯte.reddit iudiciū nullū q̄ resul tat ex facti narratione in iudicio ⁊ conuenti responsione secuta non aūt ex responsionibus eidez factis in iudicio h.d.Fm eum. Pro certo do. Pe.non bene sūmat. quia iste tex.fundat se super petitione ⁊ non super narratione vnde summarium eius videtur conformare se diffinitio- ni date de litis contestatione per glo. hic de qua dixi.§. eo.in rubrica.Sed ego pondero vnum vȝ q̄ iste tex. nō ponat aliquam nouitatem ad iura ciuilia ⁊ sic ad.l.vni cam.C.eo.⁊ ad.l.rem non nouam.§.patroni.C. de iudi. ⁊ ad.l.ij.C.de iu.cal. Sed duntaxat iura illa declarat. ⁊ eo magis q̄ decretalis hec edita est a Gregorio su- premo iuris latore.vnde vr̄ tollere illam obscuritatez q̄ erat in.l.vnica.C.eo.inquantū dicebat per narrationem negocij. Item pondero aliud qđ inquātū iste tex.dicit q̄ litis contest.non fit per responsiones ad positiones qz ex hoc vr̄ q̄ ista decretalis non ponat aliquid noui.qz iam hoc statutū erat in.c.dudum de elec.vnde pondero vnuȝ q̄ apud posteros erit sempiterna dignū memoria.posi- tiones fiunt tempore probationis.qz fiunt ad releuādū ponētem ab onere probandi.vt in.c.i.⁊.ij.ð confes.i.vi. ⁊ in.c.dudū ergo sequitur q̄ positiones ⁊ responsiones licet non faciāt litis contesta.⁊ nihilominus presuppo- nunt litē contestatā q̄ ad oculū sic demonstro paries p- supponit fundamentū sicut inter essentia accidētis psup ponit subiectum cui inheret teste phorum longe princi-

b pe Aristotele.[b] † Accidentia inquit est in eē.l. eius q in ꝓuincia.ff.si cer.pe.edificiū āt presupponit fundamētuȝ c.principatus ⁊.c.cū paulus.i.q.i.ergo sequit̄ q̄ respon sio ad positiones presupponit litez fuisse conte. Lȝ ergo non faciāt litem contest.nihilominus presupponunt.Et si dicatur mihi.quare papa hic dicat litem non fuisse cō testa.Ego respondeo q̄ ideo est qz ptes non asserebant fuisse litē contest.sed si asseruissent papa stetisset sue asser tioni tex.de hoc sing.i.c.si.J.de prob.Et ideo videt̄ q̄ iste

a Nō. adde ad mam huius tex.c.dudū el. ij.⁊ ibi doc. de elec.⁊.c.cū cāȝ ð iura.cal.⁊.c. put ð do.⁊ ꝯ. ⁊ vide.d.Car. i cle.sepe.xxiij. q.de verb. sig. spec.eod. titu. ⁊ ro. decisione pij. in nouis ⁊ nouissimos scribentes hic qui oīa ꝯgerit

b Aristotele. Illud dictum originalr̄ colli git in.iiij.⁊.v. metaphi. ⁊ in pmo audit⁹ nā lis in multis lo cis vt.ē.dixi- mus.

tex. veniat restringē dūo. qꝛ lꝫ papa nō inenerit litē fuisse ptesta. in pcessu. tñ satio ōf inuenta. qꝛ p rñsionez ad positiones ꝑsumit litē ptesta. fuisse ⁊ iuris ꝑsumptio est ꝓbatio liquida. vt dixit glo. in. l. si tutor. C. de peri. tutorū iō pcurrente assertione priū illa ꝑsumptio fit vigorosior ⁊ potētior. ⁊ isto mō tex. iste iudicio meo nō pcedit. Et forte nō esset ponere os supra celū dicere ꝙ per rñsiones ad positiones ꝑsumit litis contestatio facta. Licet aliter ex pcessu nō appareat qꝛ ꝑsumit pro iudice vt i. l. herēni na. §. gaia. ff. de euictio ⁊ c. in presentia de renuncia. ⁊ sic ꝑsumit ꝙ non admisisset positiōes ⁊ rñsiōes ad eas lite prius nō ptestata. Iste tamē tex. obstat ⁊ opus ē stare vt agnus coram tondente se. Volse cosi cola doue si pote. Cio che se vuole. piu nō domādere vulgari dicente poeta. Pondera ēt qd noui inducit iste tex. nonne hoc erat expressum in. c. dudū. ḗ. de elec. nisi dicas ꝙ inducit quandam declaratione ad iura ciuilia. ¶ †No. ibi olim pp

4 multa iura ita icipiētia. qꝛ iportat tria tpa pteritū ꝑsens ⁊ futurū. Ita hʒ i lege. i. §. hoc edictū. ff. de noui ope. nūc. ⁊ ibi dicit Bar. se substinuisse quoddā instrumentuz notarij qui scripserat titius olim petri. ⁊ Petrus viuebat. Ideo dicit ꝙ lꝫ significet tps pteritū tñ cōplectit ꝑsens ⁊ futurū. ꝙ est bene notandū. Faciat qd voluit glo. in. l. hec emptio. ff. de hen. emp. ⁊ supp̄mus dixit poeta in pmo Aeneidos. Audierat tyrias olimqꝫ verterat arces Et in eodē libro ait. Forsan ⁊ hec olim meminisse iuuabit. Facit qd voluit Bar. in. l. insulā. ff. de acquirē. re. do. ⁊ in. l. eius q. ff. si cer. pe. ¶ No. ibi. c. ꝙ certo cāu capl'z stat pōt i iudicio sine ꝯsensu plati. tu vide. c. cūmqꝫ ō iud. vbi regulariter nō pōt stare in iudicio sine ꝯsensu plati. tñ impetrare pōt rescriptū sine ꝯsensu plati. vt est casus. ⁊ recte adduci pōt gl. sing. in. l. i. C. qui admit. ad bono. pos. pos. que voluit qd lꝫ filiusfa. nō possit stare i iudicio sine ꝯsensu patris. tñ pōt impetrare iudicis officiū sine cōsensu patris. ⁊ ibi refert Bal. se incontingentia facti cōsuluisse. ꝙ filiusfa. sine ꝯsensu patris potuit impetrare insinuationē donationis sibi facte. ⁊ idem dixit. in. l. fin. §. necesse. C. de bonisqꝫ libe. Vide que dixi in. d. c. cūmqꝫ.

5 No. ibi pro iniurijs † ꝙ ꝑsona ecclesiastica pōt stare in iudicio p iniuria sibi illata. Fac. c. oli de iniurijs ⁊ dā. da. c. grauis de resti. spo. c. si canōici ō offi. ord. li. vi. c. veniēs de iureiur. ⁊ qd hʒ i. l. cū te dere iud. ⁊ p do. de rota deci. ccccccxxxvi. Et iō nō ē admiratōe dignū si magnanim⁹ aplus passus iniuriā a ꝑside iniuriat⁹ ē ꝑsidi paries inigt dealbata sedes iudicare fm leges ⁊ me cedis. c. parat⁹. xxiij. q. i. Et iō xpus in sacra sua passione rep̄hendit p cutientē. si male locutus sum testimoniū ꝑhibere de malo. si aūt bene cur me cedis. dixit tñ Bal. in. l. p̄ses. C. de transac. ꝙ pro iniuria illata monacho pōt abbas cū conuētu illā remittere. per. l. si quis in hoc genus. C. de episc. ⁊ cle. qꝛ illud quod fit per abbatez vr̄ fieri per deū. l. iubemus nullā. ⁊ auc. hoc ius porrectū. C. de sa. san. ecc. Nec pōt dici hoc pactū eē ambitiosum cū habeat respectus ad deū ⁊ hāc dicit esse veritatē. nihilominus de ꝯsilio pfectionis est. vt si aliqs dederit tibi in maxillā porrigas aliā. ⁊ si qs angariauerit te mille passus. vade cū eo duo milia. ⁊ ita dʒ intelligi glo. singl'is que rep̄hendit a multis in. l. vt vim. ff. de iu. ⁊ iur. nō tñ artat nos cōsiliuz perfectionis. vide dicta p me in. c. nā ꝯcupiscentiā de consti. nihilominus deus supp̄mus vt habet genesis. xij. seu. xiij. loquens ad Abraaz dixit. Esto ꝑfectus coram me. ¶ Nota. ēt ibi ⁊ excōicationis snīe. ⁊ quibusdā alijs ar

6 ticulis. qꝛ ꝓbat hic † ꝙ illi de caplo pñt excōicari qd est ꝯ illud qd hʒ in. c. romana. §. in vniuersitatē de snīa exc. li. vi. Sed itellige ꝙ singuli de capitulo q fuerit culpabiles pñt excōicari. ita ꝓbat in. c. significauerūt. ḗ. de excep. Pōdera ēt inquātū dicit sentētia excōicatiōis. qꝛ intelligit interlocutoria. iste est casus elegāns in. c. sacro approbāte cōsilio de snīa excōis. vbi sentētia excōicationē pōt illam reuocare. ergo ē interlocutoria. ar. l. ꝙ iussit. ff. de re

iudi. c. cū cessante de appel. ¶ No. ibi ⁊ qbusdam alijs

7 articulis. † ꝙ libellus dari pōt sup pluribus reb⁹. de quo allegāt scribētes hic Io. an. post Hostiē. in. c. querelam de elec. Ego allego. c. ex parte decani de rescrip. vbi pōt libellus ptestari super pluribus articulis in eodē libello dedu cta. ⁊ allego. c. lꝫ cūz in vbo super districtu honore ⁊ iurisditione. ḗ. de ꝓbationibus. ⁊ allego. c. pueniēt de iureiuran. vbi quis accusari pōt de plurib⁹ criminib⁹ in eodē libello. Faciat simile qd hʒ in. l. cū eiusdē. ff. de edi. ed. ⁊ i. l. plura. ⁊ i. l. plerūqꝫ. e. ti. vbi plures res pñt vēdi i eodē stito. ⁊ eodē mō plures pñt accusari ⁊ ēt accusat i eodē libello. vide qd hʒ in. l. si plures. ff. de accusa. ⁊ in. l. hos accusare. §. lege eo. ti. ⁊ p do. Pe. de anch. in. c. lꝫ ⁊ in. c. ij. de accus. ⁊ p Cy. in. l. cū rōibus. C. q accu. nō pos. ⁊ in. l. q de crie. C. de accus. ⁊ adduco vobis elegās consiliuz

8 Lud. ro. cxxxviij. vbi bellissime loquit. ¶ †Not. etiā ꝙ

a cū agit de iniuria illata⁹. vl' de snīa excōicatiōis dʒ fieri lit. ptesta. alias nullus est pcessus fm do. abb. Sꝫ tu pōdera. qꝛ iste tex. nō ꝓbat hāc doctri. qꝛ hic fuerūt multa accumulata in eodē libello. ¶ No. ibi factis positiōib⁹

9 † ꝙ positiōes fieri pñt in causis. nā illas ad faciliorem litiū expeditionē longeuus vsus admisit. ita dicit do. me⁹ Io. de imo. hic. allegat cle. sepe de v. sig. vbi formalr dat hec doctrina ⁊ allegat. c. i. ⁊ ij. de cōfes. in. vi. ⁊ c. pñtiuz de testi. eo. libro. Ego adduco tex. in. c. qm̄ contra de proba. vbi fit mētio specifica de singulis actis iudicialib⁹. ⁊ de positionibus nulla fit expressa mentio. quo casu vr̄ ꝙ nō a iure fuerūt inuente. sꝫ vsus magistroꝝ eas adinuenit nā ō positionibus reperit facta mentio a tpe Gregorij. vt hʒ in. c. dudū el. ij. de elec. ⁊ iō Bar. in. l. ij. §. ꝙ obseruari. C. de iura. cal. allʒ aliqua iura ciuilia ptētia hoc vbo positio. tñ dicit ꝙ nō fuerunt itroducte a iure nisi ab vsu. Tu vide glo. in v. positiōibus in cle. sepe de ver. sig. q dicit ꝙ a tpe Gregorij vsus eos introduxit. ¶ No. ibi rñsiōes ad positiones. qꝛ quotidie iste text. allegat ad h ꝙ lit. ptest. nō fit p rñsionē ad positionē. faciat. d. c. dudū ⁊ c. pat de dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ c. cū cām de iura. cal. cū similibus

10 allatis supius. ¶ No. ibi corā iudicib⁹. qꝛ ꝓbat † ꝙ positiones dñt pduci corā iudice ⁊ rñsiones fieri ad eas corā iudice. c. i. ⁊ ij. de cōfes. li. vi. Et adduco rōem. hñtem neruū. positiōes. n. ⁊ rñsiones ad eas succedūt in locū ꝓbatiōis. vt i. d. c. i. ⁊ ij. sꝫ ꝓbatio dʒ fieri iudici. ⁊ ad hoc adduco iura p Ioue bellissima in. l. si qñ ⁊ in. l. eos. C. ō test. ⁊ in. l. i. C. de ꝯdi. ob tur. cām ⁊ i. l. fi. ff. de libe. agno. ⁊ in. l. qnquagita. ff. de prob. ⁊ in. c. pleriqꝫ. ij. q. vij. ⁊ i. c. statutū. §. proferēdo de rescri. in. vi. ⁊ in. c. iter cetera eo. ti. ⁊ li. e. ꝯsuluit ō offi. dele. c. ꝯtigit ō fi. instru. ⁊ adduco. iij. glo. quaꝝ qlibet cōiter reputat singl'is. vꝫ i. l. iubem⁹ . C. de lib. cā. ⁊ in. l. ij. C. de iu. fi. ⁊ in. l. hac consultissima . §. pe. C. de testa. quas glo. infinit allʒ Bal. in. d. §. pe. ⁊

11 adduco elegās cōsiliū Ang. clxxxiiij. † vbi represalie fuerūt indite p ianuēses ꝯ florētinos pp debitū ō quo fuerat facta fides corā notario. ⁊ non corā ptāte ꝙ nulliter fuerunt indite tales represalie. ⁊ sic nō pñt pñtari positiones nec fieri rñsiones corā notario nisi iudex hoc cōmiserit. ita dixit Bal. in. d. l. hac ꝯsultissima. §. pe. p. l. iudices . C. de fide instr. ⁊ p glo. in cle. i. de offi. dele. tu lʒ nisi cā eēt ardua p id ꝙ hʒ in. c. p venerabilē. §. rōib⁹ q fi. sint le. ⁊ p id ꝙ vo. gl. in. §. porro. iij. di. ¶ Not. ibi nō inuenim⁹

12 lit. cōtestatiōez † ꝙ p inspectiōez actoꝝ ꝓbat interuentus solēnitatis iudicial qñ pro forma illius actus dēbat ꝯsici scriptura. c. qm̄ ꝯ ne prob. qꝛ si nō apꝫ scriptura inde fcā nō ꝑsumit iteruēisse. ⁊ sic ꝓbat hic ꝙ nō ꝑsumit pro rectitudine iudicij seu pcessus nisi qten⁹ ꝯstiterit iuristis documentis ⁊ sic ē hic casus fm. d. Ant. pro eo ꝙ voluit Io. an. in. d. c. qm̄ ꝯ ⁊ in. c. cū ad sedē ō resti. spo. ⁊ i. c. in ꝑsentia de renunc. ⁊ adducit do. Abb. sic qd voluit In

13 no. in. c. super his de accusa. † ꝙ si epus excipit ꝯ pmouendū ꝙ nō est subdiacōus ꝙ pmouendus tenet ꝓbare se fuisse ordinatū in subdiaconū. quia tenetur ostendere literas

a ¶ Illata. Ad de doc. i. l. i. C. ne ex delic. defunc. ro. bar. i. l. qd ergo. §. pēa. ff. de infa. do. al. x. de imo. in l. absentē ō pe. ⁊ facit qd voluit d. card. in cle. i. vig. q. de offi. or. vbi vid [illegible]

teras sue ordinatiõis de clericis pegrinis p totū.ij.q.v. in sūma. †Et ex hoc colligitur ꝙ negatiua pōt ꝓbari qñ est restricta ad certā scripturā ego allego.l.i.C.de exact. trib.lib.x.vbi ꝓbatur ista negatiua.tu non soluisti collectas cōis ex eo q: nō es descript⁹ in libro soluentiū. Et eodem mō ꝓbat hec negatiua.tu nō es bānitus.q: non es descriptus in libello bānitoꝝ.l.cū lege.ff.d proba.l.fi.C. de rebus cre. ⁊ iureiuran.istud voluit ibi Bald. Faciat qd hī in.c.si romanoꝝ.⁊ in summa.ix.di.vbi ꝓbatur ꝙ aliquis est canon ex eo.q: reperitur descript⁹ in cōpillatiōe canonū.⁊ ꝓbatur ꝙ aliquis sit scholaris.q: reperitur descriptus in matricula scholariū. ⁊ sic vbi affirmatiua venit ꝓbanda p certā scripturā ꝙ negatiua venit ꝓbanda p eandem scripturā.facit.l.si bene ⁊ ꝙ ibi voluit Ang.ff.de iniusto testō ⁊ ꝙ voluit Bar.in consi.incipiēte Martinus de eugubio.⁊ vide p eundē Bar.in consilio incipiēte Mucerni fuerūt inqsiti qlr probet ista negatiua.tu nō denūciasti cōi.⁊ vide qd pulchre voluit Bar. in.l.hi qui ad ciuilia.C.de appel.glo.⁊ bar.in.l.ij.C.de erroribus aduo.glo.⁊ Bar.in.l.pantonius.§.rei pduellionis.ff.de acqui.here. Faciat.c.ij.de cleri.nō resi. vbi probat illa negatiua tu non resides in beneficio. faciat qd hī in.c.cū ꝯtingat de rescrip.⁊ in.c.bone.el.i. de elec. ⁊ in.c.cū eccl'ia sutrina de cau.po.⁊ ppt.⁊ in.c.fi.de eo q mit.in pos.vbi p glo.⁊ Bal. ⁊ p eundē bal.in.l. ex testo .C.de te.manu.⁊ ꝙ hī in.c.inter dilectos de exces.prela. p Bar.⁊ modernos in.l.in illa.ff.de ver.ob. Ei dicit hic do.Ant.fore casum pro eo qd voluit Bar.in.d.l.hi qui

15 ad ciuilia. ¶ No.ibi remiserunt sm do.Car.† ꝙ qñqz delegati remittunt cām ad papā.⁊ forte sm Hostiē.hic hoc habuerūt in mandatis.vel hoc accidit de cōsensu ptiū.vt per papam ferat snia.vel vt declarari possent isti delegati quid iuris de processu. Tu pondera ꝙ veritas est.iudices remisisse ad aplicū examen ꝓcessum istū.sed quo ex cā non latet.dicta Hosti.sunt diuinatiōes.sz mihi vr ⁊ erit minor diuinatio ꝙ iō fuit fcā remissio processus ad papā.q: cā erat ardua.pmo erat inter ꝯstantissimas psonas.q: inter epm ⁊ caplm.quo casu pro declaratione dubij adit papa. vt est casus multuz sing.in.c.p venerabile.de elec. Scdo cā ista erat ardua.q: agebat de iniur.⁊ sen.excoicationis.⁊ de pluribus articulis.⁊ sic cā vr esse ardua.nō est admiratiōe dignū si illā remiserunt ad papā.nā ⁊ Archi.refert ad epm.vt in.c.ad hec. de offi.archi.⁊ in veteri testō ardua referebant sūmo sacerdoti deuteronomij xvij.c.⁊ eodē mō referunt sūmo pastori.vt in.c.p venerabilē.§.rōnibus.q fi.sint legi. Et ideo multū sapienter dixit Bal.in.l.fi.C.de here.inst.ꝙ ardue cāe sūt committende magnis aduocatis. Faciat qd voluit idē Bal.in.l.nullū.C.de testi.⁊ in.l.cū multa.C. de bo.q lib. Et ꝙ ista interpretatio mea sit pura veritas ⁊ nō diuinatio apparet ex tex.isto in ver.de ꝯsilio fratrū nostroꝝ vbi Gregorius nonus q fuit sūmus iurista diffiniuit istud negociū de ꝯsilio dñoꝝ Card.ergo cā fuit ardua.q: nō ꝯsueuerunt ardua explicari a solo papa.sed de ꝯsilio dñoꝝ Cardinaliū ita dixit Host.in.c.ex gestis.de cleri.nō resi.⁊ Joā.mo.in.c.sup eo.de heret.lib.vi.⁊.d. Cardi.in.c.lz de euitanda.de elec.⁊ in.c.cū a nobis.de testi.⁊ dixi plene in tractatu meo cardinaliuz papā non posse explicare ardua sine ꝯsilio cardinaliū.sed supioribus annis feci elegātissimū ꝯsiliū ꝙ imo papa nō arctat facere ardua sine ꝯsilio cardinaliū.⁊ habuit fortunatuz effectū illud ꝯsiliū.q: gloriosissimus Paulus papa scdus hodiern⁹ declarauit nō teneri ad hoc ⁊ ꝓnūciatū fuit p

16 viij.cardinales reuerendissimos. ¶ †No.ꝙ litis ꝯtestatio fit p petitionē in iudicio ꝓpositā ⁊ responsionē secutam ⁊ sic opus est ꝙ in iudicio ꝓducat.facit.c.i.&.de li. obla.vide ibi dicta.⁊ sic est hic casus pro dicto Joā.an. in addi.Spe.in ti.de libe.obla.§.nūc videamus.ad fi.⁊ Barto.in.l.ii.C.eo.⁊ per ꝯña ꝓbat iste tex.ꝙ nō sufficit mittere libellū aduersario ad domū nisi postea referat in iudicio.faciat.c.dudū de elec.c.prout de do.⁊ cōtu.c. cum cām de iur.cal.l.rem nō nouā.§.patroni.C.de iud. l.ii.in princi.C.de iur.cal.⁊ videtur probare iste text.inquantum simpliciter dicit per responsionem.quia si respondet confitendo videtur per confessionem contestari lis de quo dicetur super examinatione glo.

17 ¶ †Not. ꝙ processus est nullus si deficiat litis contesta.per quez tex.dicit hic Hostien.probari ꝙ parietes domus deficiunt si non apponatur fundamentum. Sed tu dicas ꝙ nō apposito fundamēto impossibile ē parietes extare.c.pn cipatus.⁊.c.cūz paulus.i.q.i.iuxta illud quod scribitur in libris regum domini sunt cardines ⁊ posuit super eos orbem.⁊ ideo magnus dixit Auerroys quem refert commentator modorum significandi in princi.maximā solicitudinem circa principia oportet nos habere. sunt

18 enim minima quātitate sed maxima potestate. ¶ †Nota iudicem ex officio suo etiam partibus non opponentibus si reperit processum nullum debere declarare ipsius nullitatem.ex quo infertur partes non posse etiam tacite renuntiare solemnitati iudiciorum.dixi in.c.i. supra de libelli oblatione. Si tamen dubitaret.vtrum lis fuisset cōtestata.quia processus esset deperditus.tunc staretur assertioni partium asserentium litem fuisse contestatam.casus est singularis in.c.finali.d probatio. ¶ Uenio ad glosas pro enucleatiōe glose.primo oppone sic ꝯ textum videtur casus ꝙ per positiones ⁊ responsiones ad eas fit litis contestatio.nam positiones fiunt super intentione actoris.⁊ rñsiones continent confessionē vel negationē.ergo est inducta contestatio.cum contestatio fit simul an est atio. Glosa ista dat duas solutiōes vnā in pn. alterā vo prope finē.⁊ dic ꝙ iō p positiōes ⁊ rñsiōes ad eas nō fit ꝯtestatio litis q: ille nō pñt valere nisi interueniat pncipiū ⁊ fundamentū iudicij.ideo dicit ꝙ vniuscuiusqz rei pncipiū est potissima ps.l.i.ff.de ori.iur. Ideo corrueret edificiū nisi adsit fundamentū.tu d hoc pncipio vide qd voluit Bal.in.d.l.i.ff.de or.iu.vbi colligit ꝙ ille q facit bonū pncipiū facit bonū ꝓcessuz.⁊ ille q facit maluz principiū facit malū ꝓcessum. Ideo dicit ꝙ doctores cōducti ad legendū in pncipio debēt bñ legere subtilr.vtiliter ⁊ fidelr.⁊ q nō intelligit pncipiū casus nō pōt intelligere casuz.l.argentarius.§.edi.ff de eden.⁊ pfectio cōstat ex principio ⁊ fine.⁊ ibi tangit qñ dr pncipiū officij. tetigit et in.l.i.ff.si quis iusdi.nō obtempe.⁊ in rub.ff.de reru diui.⁊ in.c.fi.de do.⁊ ꝯtu.⁊ Bar.in.l.ij ff de fur.⁊ in.l.nemo arbitret.C.d tēp.ap.⁊ in.d.l.i.si qs iusdi.non obtempe. Spe.de ancha.in.c.ij.de fer.⁊ in.c.i.de iu.cal. ⁊ in.c.sup questionū.in pn.de offi.dele.d.Abb.in c.ii.d fer.⁊ pulchre dixit Bart.in.d.l.ii.ff de fur.ꝙ iudiciū diuidit in tres ptes. In principiū mediū ⁊ finē. Pricipiū dr vsqz ad litis ꝯtestationē inclusiue. Mediū dr a litis cōtestatione vsqz ad cause ꝯclusionē. Finis aūt dr a conclusione vsqz ad sñiam. Et ex hac distinctione Barto.vr ꝙ positiones ⁊ responsiōes ad eas sunt mediū iudicij.ergo frustra loquitur de medio nullo precedēte principio ⁊ rō istius gl.ita fundata ⁊ declarata est per Joā. gloriosa Aliam rōnē ponit glo.vt in ea pz. Sed Hostiē. adducit alias rōnes.⁊ multū circa hoc instat.dicit enim ꝙ positiones ⁊ responsiōes sunt sicut edificiū quēadmodū alie ꝓbationes.si ergo fundamentū nō est positū edificiū poni non pot. Facit ꝙ dicimus vbi xps nō est fundamentū nullū boni operis superest edificiū.c.cū paulus.⁊.c.pncipatus.i.q.i.pro certo lz doctores hic dicāt Hosti.adderet hanc rōnē ad glo.nostrā. Nihilominus ista est ratio gl.nostre declarate vt iā feci. Item addit Hosti.aliā rōnē sicut vnica est lis.ita vnica dz eē lit.ꝯte.sed si p positiones ⁊ rñsiones fieret lit.ꝯt.seqret ꝙ tot eēnt ꝯtestatiōes qt essent positiōes ⁊ responsiōes.ita referunt docentes hic. sz ꝓ certo istud nō est bñ dcm honoi tāti doctoris saluo semper nam cū positiones ⁊ responsiōes ad eas ponant vnico textu cēsent vna positio ⁊ eodē modo rñsiōes cen

a ¶ Litis contestatio. Addo elegantē glo.in.l. ꝯsentaneus ⁊ in auc.q semel C.quo.⁊ quā. iudex.⁊ pau.d ca.in ꝯs.xcviij. incip.viso quodaz ꝓcessu.vbi de hoc late.

senſ vna rñſio.ergo vnica erit lit.cōteſt.ꝛ ad hoc allego.
l.cū eiuſdē.ff.de edil.edi.vbi ſi plures res vēdant in eodē
inſtrō ceſeſ eē vnum inſtrūꝫ ꝛ nō plura.ꝛ ſic ex forma ſta
tuti ꝙ quolibet inſtrō ſit ſoluēda gabella ſoluef vnica ga
bella tanq̄ꝫ de vnico inſtrō.ꝛ ſic nō recte loquiſ Hoſtiē.
¶ Itē ēt dicit Hoſti.lit.conteſt.ɔformaſ huic titulo.mā
aūt poſitionū ɔformaſ ti.de cōfeſſis ꝛ ſic appent iſta duo
diuerſa.ergo ꝛc. Pro certo iſta nō vr̄ bona rō q2 ſeq̄ref
ꝙ per ɔfeſſionē nō induceref lit.ɔteſta.ꝛ ſi recte pōderef
iſte tex.hic probaſ ɔtrīi.de quo tñ inferius dicetur.§ ꝛc.
Fateſ tñ Hoſti.ꝙ ſi poſitio fiat gñalis de oībus q̄ conti
nentur in libello.ꝛ ad illā fiat rñſio affirmādo vel negā
do.ꝙ facta eſt lit.cōteſt.Talis.n.poſitio firmaſ p hūc.ti.
ꝛ nō p titulū de ɔfeſſis.ꝛ in argumentū optimū alle.l.is
qui ducenta.§.vtrū.in fi.ff.de rebus dubijs. ¶ Nec obſt.
iſtō.c.ꝛ alia ſiſis iura hoc dicētia vꝫ.c.dudū ꝺ ele.ꝛ.c.cū
cām de iur.cal.q2 intelligiſ de ſingularibus poſitionibus
vt in prin.huius.c.vbi ibi q̄buſdā poſitionibus ꝛ rñſioni
bus ad eaſdē.q.d.de pluribus.i.ſinglībus poſitioīb9 loq
tur.nō de vlibus.ꝛ de hoc hr̄ in Spec.eo.ti.§.ſ.ad fi.im
mo plus dicit hoſti.ꝙ ſine tali poſitiōe gñali de leui non
fit lit.conteſt.nā adueniente termino ſicut cōſuetū eſt ad
deliberandū dato.dꝫ iudex primo interrogare reū.vtrū
ɔpoſita in libello credat eē vera ꝛ petita fieri dēre ꝛ eo
cōfitente vel negante fit lit.cōteſt.ꝛ hoc ē ꝙ dicit iſte tex.
ſed p petitionē in iurē propoſitā ꝛ rñſionē ſecutā q̄ſi dicat
ſm eum nō ſufficit ꝙ actor libellū in ſcriptis offerat.q2 li
bellus nō loquiſ.imo neceſſe eſt ꝙ cōtēta in libello ɔpo
nat.eſt ergo opus in lit.cōteſt.fiēda vbis inſtituta de ob.
in prin.l.i.C.de vſu.Et locū hꝫ illud qđ dici ſolet in.c.cū
pro paruulis ꝺ cōſe.di.iiij.Etatē hꝫ ꝺ ſe loquaſ.ergo per
petitionē ɔpoſitā ꝛ rñſionē ſecutā nō fit lit.cōteſ.ſicut ali
as vr̄ de baptiſmo.i.q.i.c.detrahe.ꝛ probaſ ſm eum i.l.
vnica.C.eo.vbi inter litē cōteſt.ꝛ editā actionē multū in
tereſt.lis.n.tūc vr̄ cōteſtata cū p narrationē negocij ſup
ple factā a partibus.vt ſupius dixi in rub.iudex cūm au
dire cepit quaſi dicat nō eo ipſo ꝙ libellus oblatus eſt p
quē ſolū vr̄ edita actio.ſed ipſo narrāte ꝛ loquēte.ꝛ reo
rñdente fit lit.cōteſt.l.ij.in prin.C.de iu.cal.c.dudū.el.ij.
de elec.c.preſentiū.§.pterea de teſt.li.vi.nec intereſt an iu
dice interrogante hoc fiat an ptes hoc faciāt iudice pro
tribūali ſedēte auctorante.l.ſi ſine.i.rñſo.ff.de interlo.ac.
iſta ſunt vba hoſti.ita relata hic p Ioā.And. Et ſic ɔclu
dit primo hoſti.ꝙ lꝫ p poſitiōeſ pticulares ꝛ rñſiōes ad
eas nō fiat lit.cōte.Secus eſt in poſitiōe gñali q̄ fit de cō
tentis in libello.ꝛ hāc opi.ſequiſ Bar.in.l.vnica.C.eod.
q2 ſicut in iſtis ɔlijs corporalibus preliū inter famulū ꝛ
famulū nō appl'aſ ɔliū.ſed badalucū ſꝫ q̄ſi tota maſſa ꝛ
totus exercitus vtriuſq̄ꝫ ptis ad inuicē cōfluūt.tūc vr̄ pre
liū ita in caſu nřo per iſtas poſitiōes pticulares ꝛ rñſiōeſ
ad eas nō induciſ lit.ɔteſt.ſed per narratiōe negocij vltā
ꝛ rñſionem ſecutā bene fit ɔteſtatio ſic loquitur text.d.l.
vnice.Spec.in eo.ti.§.nūc dicam9 v.ꝛ no.circa hoc mul
tū iſtat ꝛ tandē firmat hāc ſniāꝫ ꝙ aut in poſitione poni
tur nudū factū ꝛ ad idē rñdeſ.Pone exēplꝫ.pono me
dediſſe tibi centū mutuo.Tu rñdeo nō eſſe verū ꝙ poſitū
eſt ꝛ tūc fit lit.ɔteſtatio[a].Aut poniſ factū ꝛ ius.pone exē
plū.Pono me dediſſe tibi centū mutuo que mihi debeo
Tu rñdeo non eſſe verū ꝙ poſitum eſt.ꝛ tunc fit lit.con
teſtatio.ar.l.ſi pater cum.l.ſequenti.ff.de hered.inſtitue.
Cy.in.d.l.vnica.C.eo.dicit ꝙ ex quo preceſſit petitio tūc
ad poſitiones explicite factum in petitione cōtentū cōti
nentes inducit cōteſtationē alias ſm eum eſſet lex impo
ſita vbis ꝛ nō rebus ꝙ eſſe non dꝫ.l.ij.C.eo.de le.c.comiſ
ſa.de elec.li.vi.Nihilominus ɔtrīuꝫ ſentit glo.nřa in fine
que dicit ꝙ lꝫ petitio fuerit oblata nō tñ induciſ cōteſta
tio per poſitiōes ꝛ rñſiones.Et hoc magis videſ place
re do.Anto.q̄ꝫ dictū Cy.niſi dictū Cy.reſtringaſ q̄ñ po
ſitio fieret incōtinenti poſt libellū.ꝛ ille rñderet nō dato
termino ad ɔbandū vel poſitiones faciendū.tūc.n.q̄ñ fit

[a] ¶ Conteſtatio.Adde hoc.poſt bar.in.l.i.C.de li.ɔte.gl.ꝛ doc.in.c.dudum de electi.Spe.eo.ti.ꝛ nouiſſimos ſcribētes hic ꝛ vide in terminis auc.offeraſ ꝛ ibi bal.C.eod.titu.

nō dato termino ad ɔbādū cenſeſ hoc fieri ſolū pp libel
18 lū animo cōteſtandi litem. † Et q2 que i cōtinētu ſunt ꝙ
ſumunſ ineſſe.vt.l.lectā.ff.ſi cer.pe.c.officij de elec.vel in
telligit ɔ vt dixit Guil.de cu.in.d.l.vnica q̄ñ poſt libellū
porrectū recte formatū fuit facta poſitio q̄ ſe referat ad
libellū.vt q2 dicat in vna poſitiōe.ego pono illud quod
narraui in libello.tunc enim inducitur litis conteſt.quia
ſe refert ad libellum.vnde videtur negare contenta in li
bello ar.auc.ſi qs in aliquo documento.C.de eden.c.in
ter dilectos de fide inſtrumēto.Nec placet do.Ant.dcm̄
Spec.ɔcedens in iudicijs plenarijs cū nō ɔceſſerit libel
lus.ſꝫ pōt ɔcedere in ſūmarijs in quibus ſufficit q̄lis q̄lis
petitio.Et in hoc vltimo vr̄ do.Ant.ſibi ɔdicere ſm do.
Abb.in his q̄ dixit in.c.i.ꝺ.de libelli obla.vbi tenuit poſt
Io.An.ꝙ ſi reus nō exigit libellū ſꝫ rñdet ad qualē q̄lꝫ
petitionē ꝙ lis hr̄ pro cōteſtata de quo dicendū eſt.vt ibi
dixi.Sed do.Abb.hic ſequendo gl.iſtā dicit.vt nunq̄ꝫ vi
deaſ fieri lit.ɔteſ.per poſitioneſ ꝛ rñſiōes ad eas ſiue ſint
gñales ſiue ſint pticulares intelligēdo tñ de veriſ poſitio
nibus ꝛ rō mouēs eū eſt.q2 poſitiōes vſu introducte fue
runt ad faciliorē litiū exitū pp ɔfeſſiōes habēdas.ꝛ vt re
leuareſ actor ab onere ɔbandi.vt in cle.ſepe de verbo.ſi
gni.nō ergo ſūt ad oñdēdā petitionē.cū ergo illa verba
ſint aſſertiua.ꝛ denunciatiua nō pñt operari eſſm̄ petitio
nis.ar.c.ſignificauit ꝺ appel.Sed ſi libello oblato actor
narrat factū in libello ɔtentū ꝛ reus rñdet.tūc concedit
do.Abb.induci lit.ɔteſt.ꝛ ita intelligaſ tex.ꝛ Bar.in.d.
l.vnica.C.eo.ꝛ ita ɔcedat dcm̄ Hoſti.vbi loquiſ de poſi
tiōe gñali.ſecus.n.ſi eā faceret per modū poſitiōis peten
do interrogari ptē iur amēto ɔmiſſo.tūc.n.intēdit ɔbare
ſeu releuare ſe ab onere ɔbādi.nō aūt petere.ꝛ ideo tex.
hic in deciſione nō reſtringit ſe ad poſitiones pticulares
ſed gñales.q2 dicit nō p poſitiōes ꝛ rñſiones ad eas fit
litis ɔteſtatio p ſed petitiōēꝫ in iure ɔpoſitam ꝛ rñſioneꝫ
ſecutā.ꝛ idem dicit tex.in.d.c.dudum de elec.ergo rñſio
dꝫ fieri ad petitionē.q2 ille qui petit dicit ſe velle litigare
ꝛ rñdendo ad eam fit litis conteſtatio.ꝛ ſimul atteſtatio
Et ſic dicit nō placeſ ſibi dictū Cy.nec Spec.nec Guil.
ꝛ ita reſidet dānato Hoſti.ꝛ alijs.Sed do.meus Io.de
Imo.hic ſequitur opinionē glo.nře dicens ꝙ ſi ponderen
tur rōnes gloſe ɔbant ꝙ nō vr̄ facta conteſtatio.q2 opꝫ
oio ꝙ interueniat ɔncipiū ꝛ fundamentū.ꝛ q2 ille q po
nit nihil petit.ideo de rigore iuris nō ɔcedit dcm̄ Hoſt.
ꝛ alioꝝ. ¶ Nec ob.iſte tex.vbi dicit.poſitiones ꝛ rñſiōeſ
q2 habuit reſpectū ad cōiter accidentia.q2 plurics cōſue
uerunt fieri poſitioes.l.nā ad ea.ff.de legibuſ.vel forte re
ſpexit ad pluralitatē cāruni.dicit tñ ꝙ pp auctoritatem
Hoſti.Spec.Guil.ꝛ Cy.forte ſeruareſ in pratica dcm̄
coꝝ.ꝛ ita rñdet Io.de Imo.Sed do.car.hic dicit ꝙ rō
nes aſſignate hic p Hoſti.ſatis cōncidunt cū rōnib9 gl.
ꝛ ſubdit dānando doctrinā Hoſti.ꝙ eedē rōnes ɔhibiti
ue de poſitionibus particularibus habent locum in poſi
tione generali.q2 cum poſitio fiat enunciatiue nihil per
eam petitur vel reſpondetur.dictuꝫ tamen Hoſti.proce
dit ad bonum ſenſum.q2 talis poſitio generalis referens
cōtenta in libello cōtinet petitionem ſicut ꝛ ipſe libellus
ꝛ ſic obſeruaſ.q2 in cōteſtatiōe dicit actor vera eſſe nar
rata in libello ꝛ petita fieri dēre ꝛ reus reſpondet negā
do narrata eſſe vera dicenſ.petitio fieri non debere.ꝛ ita
reſidet.ſed do.Pe.de anch.hic refert Hoſti.diſtinguen
tem poſitionem vniuerſalem a particulari pro quo alle
19 gat † ꝙ ex pticularibus lꝫ veris non reſultat propoſitio
vniuerſalis.c.in geneſi de elec.ſed glo.hic tꝫ ꝙ nō reſul
tat lit.cōteſtatio ſi ſingularibus poſitiōibus fit reſponſuꝫ
lꝫ fuerit oblata petitio.In contrarium facit idētitas rōis
que eſt inter vnam reſponſionem ꝛ plures pluribus po
ſitionibus eundem effectum inferentibus.reſponſio.n.
ad genus ɔcludit rñſionē in ſinglis ꝛ rñſio ad pticularia
īfert rñſionē ad genaſ.l.pluribꝰ.ff.de ver.ob.l.ſi chorum.
ff.de le.iij.nā lꝫ iura loquāſ in numero plurali in diſpoſi
tio pluralis

tis pluralis verificat̃ et in vno.l.i.ff.de nego.ge.l.demō
20 stratio.ff.de ꝯdi.⁊ demō.† Unde statutū disponēs falsos
testes ꝑducentē certa pena puniendū.ꝙ et ꝑducentem
vnū testē falsum puniet dcīm statutū per dicta iura ⁊ alle
gat Dy.in.l.ij.§.hoies.ff.vi bo.rap. Idem.n.opatur ge
nus quo ad oia qd̓ opat̃ species quo ad species.l.si duo.
ff.de admi.tuto.l.oēs.C.de quad. prescri. hec ergo vlia
dicta data p Hosti.nō placet do. Pe. Quid ergo erit di
cendū putat dcīm Hosti.esse verū.sed nō p rōnem Hosti.
distinguentis inter vlēs ⁊ particulares positiones. Sz ex
eo ꝙ effīm ⁊ mentē iuris potius q̄ꝫ verboꝝ corticē sequi
debemus.i.q.i.c.marchion ⁊ basilides. Ideo dicit ꝙ si
ꝓcessit petitio actoris petentis reū cōdēnari ⁊ subsequē
ter ipsam petitionē scindit p plures positiōes iserētes to
tū effīm petitionis vel in vna tm̄ positiōe cōplectit̃ si oib⁹
vel illi soli rn̄deatur ⁊ ex rn̄sione appareat aīus litigādi
tollerāda est talis lit.cōtesta. ꝓbat̃ h̓ ex diffinitionē cōte
statiōis lit.que resultat ex petitiōe i iure ꝓposita.⁊ rn̄sio
ne secuta.vt hꝫ hic in tex. satis.n.est rn̄sum petitioni rn̄dē
do positionibus que eliciunt̃ de corpore petitiōis.qꝛ im
8 ptinentes non sunt p iudicē admittende⁹.l.ad probatio
nē.C.de proba.c.cū ꝯtingat de offi.dele. Item in cōtesta
tiōe requirit̃ aīus ⁊ verba q aīus ꝓbat̃ p exteriora.l.la
beo.§.idē tubero.ff.de supe.leg.sꝫ iste aīus māifeste colli
gitur ex petitiōe actoris in iure ꝓposito ⁊ rn̄sione positio
nibus secute que petitionē ipsam integrā representāt. ⁊
ad ipsam referunt̃.ergo eis rn̄dēdo vr̄ esse rn̄sum ipsi pe
titioni.l.asse toto.ff.de here.insti.l.si ita scripsero.ff.de cō
di.⁊ demō.vbi potius cōsiderare debemus terminū ad
quē sit relatio q̄ꝫ ad terminum referentē quo ad efficatiā
actus celebrati.l.ait pretor.§.si iudex.ff.de re iudi. ꝓ hoc
dicit facere a ꝯrio sensu.ꝙ voluit hic Inno.qꝛ ideo p po
sitiones ⁊ rn̄siones nō fit litis contest.qꝛ p eas nihil peti
tur ergo a ꝯrio sensu vbi ꝓcessit petitio actoris ⁊ subsecu
tis positionibus rn̄detur resultat lit.contest.ſm do. Pe.
¶ Non ob.iste tex.qꝛ dicit se illū intelligere.vt dixit In
no.qꝛ nulla ꝓcessit petitio actoris in scriptis.⁊ hoc bene
colligit̃ in tex.ibi sed per petitionē in iure ꝓpositā q̄si di
cat ꝙ in casu istius.c.nulla ꝓcessit petitio actoris. Itē di
cit se intelligere istū tex.cū certis positionibus fuit rn̄sum
Non tm̄ oibus includentibus totū effīm petitionis ꝙ dicē
apparere ex isto tex.dū dicit super pluribus articulis fa
cte fuerunt vbi ergo nulla ꝓcessit petitio.vel ꝓcessit. ⁊ nō
est rn̄sum sibi vel oibus positionibus totū effīm positiōis
includentibus est rn̄sum. istis duobus casibus intelligit
do.pe.istū tex.⁊ sic ex istis lit.ꝯtestatio.nō resultat ita hic
gcuit do. Pe.qui vltra alios dilatauit fimbrias sup hoc
passu Relati sūt scribētes inclit⁹ suppmi dei spūs dignet̃
nobis reuelare veritatē.Et primo addo inquātum do.
Pe.dixit statutū punit ꝑducentē falsos testes certa pēa
ꝙ eodē mō punietur ꝑducēs vnū testē falsum.bart.in.l.
ij.§.si negocia.ff.de nego.ges. glo. ⁊ Bal.in.l.diu⁹.ff.de
pe.here.gl.⁊ Do.i.c.pe.de rescrip.in.vi.⁊ qd̓ pulchre re
21 fert Dn̄icus in.c.q̄uis de preben.in.vi.† vbi refert papa
ꝓuidet mihi de beneficio dicēs si p̄o alijs nō scripserim⁹
⁊ repitur ꝙ scripsit pro vno tm̄ decidit ꝙ lr̄e elidūtur ⁊
dicit ita tenuisse Archid.in suis reportatis in.c. accepi
mus.d̓ eta.⁊ quali.⁊ adduco glo.in.c.si cōpromissarius
de elec.lib.vi.⁊ qd̓ voluit ibi Domi. ⁊ adduco eundem
Domi.in.c.i.de temp.ordi.li.vi.⁊ allego tex in.c.prudē
tiā.§.adicimus de offi.dele.vbi illud qd̓ statuit̃ in pluri
bus hꝫ locū in paucis.⁊ adduco Bar.in.l.ij.§. hoies.ff.
vi bo.rap.⁊ qd̓ voluit do.Abb.in.c.qm̄ oēs de testi. ⁊ ad
22 duco qd̓ hꝫ in.l.iubemus.§.pe.C.ad treb. † vbi substitu
tio si sine liberis decesserit.ita excludit substitutū si cū vno
libero decedat sicut cū plurib⁹.ꝙ ꝓcedit ſm Bal.ibi q̄si
eundē effīm hꝫ cū vno sicut cū pluribus. ⁊ inducit ad.q.
23 statuti dicentis† si quis inuaserit aliquē cū hoib⁹ arma
tis puniat̃ certa pena.⁊ quidā inuasit cū vno hoīe arma
to ꝙ nō hēbit locū pena statuti.vide ibi p eū.qꝛ pulchre
loquit̃.⁊ adduco qd̓ sapienter voluit idē Bal.in.c.man
datū de rescrip.vbi dicit.papa apponit clam si pro aliis
scripsimus.⁊ reperitur ꝙ scripsit pro vno di ꝙ verba de
cessent pp verba pluralis numeri.vt in.l.si.ff.ad treb. In
contrarium arguit dele.non est sine liberis.ff.de reg.iu.
⁊ allegat quod habetur in glo.c.q̄uis de preben.lib.vi.
vbi in effectu habetur quod idē est plare ꝙ singl̃e genē
natū.l.falsa.§.si.ff.de condi.⁊ demon.l. balista.ff.ad tre.
sicut dicunt doctores iuris ciuilis de statuto puniente ꝑ
ducentē falsos testes nā idē est si vnū ꝑducat ita ibi di
xit Bal.⁊ adduco quod voluit Alberi.de rosa.in suo so
lēni tractatu statutoꝝ in scda pte.⁊ adduco rationē alle
gatā a bar.in.d.l.ij.§.i.ff.d̓ negocijs gestis vbi reddit rō
nē videlicet ꝙ vbi nō est necessaria pluralitas.tunc suffi
cit singularitas.secus vbi esset necessaria pluralitas. qꝛ
tunc n̄ sufficeret singularitas.l.vbi nūerus.ff.de testibus
⁊ adduco qd̓ voluit Bal.in.l.i.C.de cond. inser.vbi mul
tū pulchre loquit̃ ⁊ adduco tex.in.l.si legatū in prin.ff.d̓
an.leg.per quem tex.dixit Bar.ꝙ si promisi dare centū
tibi illis terminis.q̄o ticius declarabit ꝙ nō poterit de
clarare in vno termino.⁊ adduco qd̓ voluit Ange.in.d.
l.iij.§.i.ff.de neg.ges.⁊ adduco gl.in cle.ij.de rescrip.de q̄
fac̃ testū ibi Imo.ꝙ vbū prolatū in singulari numero ve
rificatur in plurali.⁊ idē voluit Pe.de anch.in.c.relatū
el.ij.de testa.⁊ adduco quod voluit do.Anto.in.c. cū ve
25 nerabilis de excep.† vbi refert fuisse dispensatū ꝙ q̄daꝫ
posset ꝑmutare suum beneficiū cū vno beneficio ꝙ non
poterit ꝑmutare cū pluribus. Incontrariū tm̄ facit gl.in
d.cle.ij.de rescrip.Sed vnum cōsidero nā.d.l.iij.§.i.ff.de
neg.ges.que est fundamentū omnium istoꝝ dictoꝝ nō lo
quit̃ in mā penali ⁊ restringibili.ideo nō est admiratio
ne dignū si statutū disponēs d̓ pluribus hꝫ locū in vno.sꝫ
in casu do. Pe.⁊ alioꝝ loquimur in mā penali ⁊ restrin
gibili ⁊ clarum est ꝙ pena nō dꝫ excedere propriū casuꝫ.
vt est tex.melior de iure in.§.pena de peni.di.i. Cū ergo
istud statutū concipiat verba sua in plurali numero.ergo
nō extendatur ad singularē. Itē productio vnius testis
falsi nō opatur finalē intentionē statuentis.qꝛ iō statuēs
ꝯcepit sua verba in plurali.qꝛ productio pluriū testiū fa
cit plenam probationem secus productio vnius.l.iurisiu
rādi.C.de testi.c.in omni negocio eo.ti.Jo.viii.c.cū esses
26 de testa.ergo ⁊c. ¶ Tertio posset sic argui † vbicūqꝫ su
mus in testibus producendis semp est necessaria plurali
tas.l.vbi numerus.ff.de testi.c.pluralis numerus d̓ reg.
iur.in.vi.sed statutū istud loquitur in testibus ꝑducēdis.
ergo loquitur eo casu quo pluralitas est necessaria. ⁊ p
ꝯñs producēdo vnū testē nō incidit in penā statuti. ergo
⁊c. Itē statutū istud cōsiderauit maiorē iniquitatē pro
ducētis in producēdo plures testes falsos.ar.eius ꝙ hꝫ
in.l.iij.ad si.C.de epi.aud.⁊.l.capitaliū.§. famosos.ff.de
penis.ergo ⁊c. Item illud quod non dixit statutū nō de
bemus nos dicere.l.si seruū ver.nō dixit p̄etor.ff.de acq.
here.ergo.⁊c.Secundo adde ꝙ inquātum do.Abb.hic
dixit Bar.sequi dcīm Hosti.in.d.l. vnica. vt p rn̄sionem
gn̄alem ad positionē gn̄alem inducatur lit.contesta.Re
vera si ponderentur dicta Bar.in.d.l.vnica nō vr̄ sequi
hanc opi.Host.sed dūtaxat dixit ibi Bart.ꝙ si i iudicio
narro te debere mihi.x.⁊ tu negas ꝙ videtur induci litis
contesta.allegat Inno.hic ⁊ Spec.in loco p̄eallegato
nec facit mētionem de Hosti.nec loquitur q̄n illa narra
tio fiat p viā positiōis. Adde et ꝙ ista doctri.Hosti. con
sistit potius in quadam subtilitate que nō videtur sequē
da in causis ecclesiasticis.vt in.c.dilecti de induci.nec et
in causis ciuilibus.l.si fideiussor.§.q̄dā.ff.mādati. ¶ Itē
pondera.quia do. Pe.bene reprehendit rōnem Hosti.
qꝛ licet generalis p̄opositio fiat ex pticularibus ⁊ singu
laribus.⁊ per ꝯsequens seqtur ꝙ non pōt fieri litis con
test.ex gn̄ali positiōe ⁊ rn̄siōe.qꝛ si nō pōt fieri ex pticu
laribus.ergo nec ex generali facta ex illis pticularibus.
Pro certo istud nō est benedictū.qꝛ maioris efficacie est

d ¶ Admittende. Intellige istā ꝯclōnē eē verā nisi ꝓsum ptiue ꝯcludāt ⁊ onus ꝓbandi in aduersariū transferat vt tꝫ Bart.in.l.si duo.§.idem vlpianus i.ij.col. de iu.iur.⁊ ro. decisi. ccc〈x〉xvi. sup articu. in nouis vbi vid.

gñalis positio facta ex pticularib⁹ q̄ ipse pticulares po
sitiões. qꝛ cū pticularia concurrant ad faciēdum vle. ad
dit illi vli magis robur ꝫ fit alterius speciei. ad hoc ad-
duco qḋ hī in. l. sicut. ff. qḋ cuiusqꝫ vni. no. vbi si oēs ḋ po-
pulo faciūt mihi iniuriā pticulariter nō dicor passus iniu
riā a ppulo. Secus si ꝯgregati sunt in vnū vt ibi not. ꝫ
in. c. dilectus de simonia ꝫ in. c. q māumittis. xij. q. ij. ꝫ sic
totū vle cōpositū ex pticularibus ē maioris effect⁹ q̄ sint
ipsa pticularia. ergo nō bene est reprehēsa rō hosti. p. d.
Pe. de anch. Pondero ēt q opi. Hostiē. Spec. Guil.
de cu. cy. ꝫ alioꝝ nō videt vera. ꝫ arguo sic. Consuetudo
introducta ad vnū casum nō extēdit ad aliū auc. qui rez
ꝫ qḋ ibi voluit barr. ad h. C. de sa. san. ecc. Cy. in. l. ij. C. q̄
sit lō. ꝯsue. Et iō refert Pe. de anch. in. c. cū ex officij de ṗ
scri. Jo. de Ligna. dicere fuisse obiectū in cācellaria pape
quidā archid. ꝯsueuerat p se visitare quendā locū postea
volebat visitare illū p suū vicariū q non potuit. Et ideo
27 dicit Hosti. in. c. cū ecclia sutrina de cā pos. ꝫ ꝓprie. † q si
gs pscripsit ius postulandi non extēdit ad ius eligēdi. ꝫ
28 pulchre dixit do. Car. in. c. lz ex suscepta de fo. cōpe. † q
lz de ꝯsuetudine appellat a inia layci ad epum. nō tñ ex
tendit illa cōsuetudo ad papā modo in casu nr̄o de ꝯsue
tudine introducte sunt positiōes ad hūc finē vz vt releue
tur actor ab onere ꝓbandi. vt hꝫ in. d. cle. sepe. de verbo.
sig. ꝫ a. l. declarata est illa cōsuetudo ꝫ firmata q nō sūt
inducte positiones ad litē ꝯtest. quo casu vr̄ addi fortius
vinculū vt est tex. c. ij. de preben. in. vi. ergo seqtur q nul-
lo mō poterimus in iudicijs extēdere positionē lz gñalez
ad lit. ꝯtesta. ¶ Scḋo. li. ꝯtest. fit p petitionē in iure ꝓ-
positā ꝫ rñsionē secutā. vt hic. ꝫ in. c. dudū ergo nō fit per
positionē cū nō sit petitio. ¶ Tertio lz lex vnica. C. eo. di
cat q litis ꝯtesta. fit p narrationē negocij. tñ p alia iura
declarat vt intelligat p petitionē ꝓpositā. ꝫ exceptionez
secutā. vt in. l. ij. C. de iu. cal. ꝫ in. l. rem nō nouā. §. patroī
. C. de iudi. ꝫ hic in. d. c. dudū lz ergo ꝓducat positio gña
lis. tñ nō producit p viā petitiōis. ergo nō est satisfactum
istis iuribus. Et si dicatur. vt dicebat do. Pe. q illa po
sitio includit effectum petitionis. Ego rñdeo q non in-
cludit p modū petitiōis. ergo nō pōt operari effectū peti
tiōis. qꝛ actus actiuoꝝ sunt in patiente bene disposito. er
29 go ꝫc. ¶ Quarto facit. eiusdez rōnis est totū ꝫ pars. † ꝫ
a ideo de toto ad partē valet argumentū᷎. l. que de tota. ff.
de rei ven. Sed ex positionibus pticularibus nō pōt fieri
litis ꝯtes. ergo nec ex positiōe gñali. Et si quispiā arguat
a ꝯrio sensu huius tex. dicens. q ideo nō fit litis ꝯtest. qꝛ
positiones facte fuerūt sup plurib⁹ articulis. ergo secus
si fuisset vna positio. qꝛ rñdeo q nō pōt colligi argumen
tū a ꝯrio sensu hic. qꝛ tale argumētū sumit ex eo q deno
tat iuris ministeriū. sz nō sumit ex his que ponunt in nar
ratione legis. faciat glo. singularis in. l. vnica. C. qñ non
petē. p. ꝫ qḋ voluit Jo. an. in. c. dilecto ḋ ꝓben. Et ex istis
verior reddit doctrina glo. quā sequit do. Anto. d. Car.
Jo. de Jmo. ꝫ do. Abb. Pondera tñ vnū q tibi videbi
tur nouū. qꝛ in tex. isto nō apparet q fuerit ꝓduct⁹ libel
lus. ideo p positiones ꝫ rñsiones no fuit facta lit. ꝯtesta.
sed si fuisset ꝓductus libellus ꝫ facte positiones ꝯtinen-
tes illud qḋ ꝯtinet libellus. tūc videret capienda via vt
videat fcā litis ꝯtest. ex quo pcessit petitio. Et isto modo
posset saluari dcm̄ Host. Spec. Guil. ꝫ sequaciū ꝫ est ni
fallor ꝯsideratio nō insuauis. Et possent reduci ad cōcor
diam isto mō lites docentū ꝫ scribētiū. Pōdera ēt si dici
possit q iste tex. ponat quādā ꝓrogatiua in cā ardua. qꝛ
ex eo q papa adhibuit in decisiōe cōsiliū dñoꝝ cardina-
liū vr̄ negociū eē arduū argumento. c. p venerabilem. §.
rōnibus q fi. sint le. vt supius dixi. Et si ponderet dcm̄. c.
dudū el. ij. ḋ elec. eodē mō dicit ḋ ꝯsilio fratz nr̄oꝝ duxim⁹
irritandū. qꝛ logt i cā ardua. ꝫ p ꝯñs posito q positio ꝯti
neat illud qḋ ꝯtinet libellus nihilōminus pp arduitatē cāe
p rñsione inde factā nō inducit lit. ꝯt. ꝫ ita limitabit dcm̄
Pe. de anch. ꝫ seqciū. ꝫ ē p Jonē cōsideratio h auditu

ꝫ recitatiōe digna. Pondera ēt qḋ adduci posset quod
voluit bar. in. l. i. ff. ḋ excep. vbi dixit q sufficit narrare fa
ctū ex quo resultat exceptio. allat. l. fi. ff. de pe. hered. ꝫ. l.
ij. §. fi. ff. nau. cau. ꝫ sta. ita dicam⁹ in ꝓposito. vt sufficiat
ꝓducere libellū ꝫ p positionē gñalē narrare cōtēta in li-
bello. qꝛ ex rñsione secuta inducit lit. ꝯtest. nec vi suppina
hec cōsideratio liberalissimus dei spūs laudet in secula.
Et ista sufficiāt pro declaratiōe ei⁹ q ṗmo dixit hic host.
30 ¶ † Capio mō fm dcm̄ Hosti. dicu. n. q ad cōtestādaz
litē reqrunt ꝟba nec sufficit oblatio libelli ꝫ rñsio subse-
cuta. sz opz q post oblationē libelli interroget reus p iu
dicē vel p pte iudice sedente pro tribunali an credat peti
ta in libello eē ꝟa. Et ad hūc intellectū nitit Hosti. addu
cere. l. vnicā. C. eo. Sz Pe. vltramōtanus in. l. edita. C.
de eden. dicit q absente actore hodie fieri pōt lit. ꝯtest. p
auc. q semel. C. quō ꝫ qñ iu. qꝛ satis dato libello ꝫ ꝓposi
ta facti narratiōe obligādi liti. ꝫ sic exceptiōe rei lis ē cō
testa. ꝫ loquit. d. auc. q semel in casu. c. cāzqꝫ ḋ do. ꝫ cō.
cū sua mā. sz bar. in. d. l. vnica refert doctores cōuer tene
re ꝯ Pe. p illā. l. vnicā q̄ vr̄ reqrere pñtiā actoris ꝫ rei ꝫ
spāle ē i casu dicte auc. q semel. ergo incōtrariū ē ius cōe
. l. ius singlr̄e. §. q vero. ff. de legi. ꝫ inducit simile de bello
corporali. nā si vna ps tm̄ eēt in cāpo nō posset dici p̄
liū altera pte absēte. ita nō posset induci lit. cōtest. altera
pte absēte. ꝫ plus dicit ibi bar. q p narrationē ꝫ rñsionē
factā ex interuallo nō inducit lit. ꝯte. quasi ꝯtinuet. l. iij. §.
idē scribit. ff. de pecu. ꝫ ēt repugnat significatiōi vocabli.
qꝛ ꝯctus vel ꝯñ iped. ꝫ ex iteruallo tpis iter iterrogatio
nē ꝫ rñsionē. l. i. in pn. l. cōtinuus in ṗn. ff. de ꝟb. ob. sicut
videmus in corporali ꝓlio. si vnus hodie vēiret i cāpu ꝫ
reuerteret. ꝫ alius veniret die seqnti nō fieret ꝓlium ita
nec lit. cōtest. ꝫ adducit Bar. qꝛ cōtestatio ḋ simul atte
statio. ergo reqrit vtriusqꝫ ptis pñtia. ¶ Sz ꝯ. vtrūqꝫ ḋ
ctum tenuerūt do. de rota decisi. cccxxxij. vbi dictū tenue
dato libello p actorē petat reus cōpelli ad rñdū libello.
ꝫ reus rñdeat ꝯfitēdo ptē ꝫ negādo ptem. lz hmōi rñsiōi
rei actor nihil dixerat vel ꝓsens nō fuerit facta ē lit. cōte.
p vtrāqꝫ ptē. qꝛ litis cōtesta. fit p narrata ꝫ petita in iure
posita ex pte actoris ꝫ rñsiōe secuta ex pte rei. vt hic ꝫ. d.
c. dudū. ꝫ. c. put ḋ dolo ꝫ con. Sz in casu proposito dat⁹
erat libellus ꝓ pte actoris in quo cōtinet narratio facti
ꝫ petitio in qbus ipse semp ꝓsistebat ad q̄ fiebat directa
rñsio p reū cōfitēdo vel negādo q sufficit p iura ꝓdicta. ꝯ
ꝫ c. Dicunt ēt q faciebat dubiū. qꝛ lit. cōte. nihil ē nisi si-
mul attestatio vel mētis declaratio volētiū litigare vide
bat ergo q simul ꝫ eodē tpe debet ꝯcurrere petitio acto
ris ꝫ rñsio rei. l. consensu. C. de ac. ꝫ obli. ¶ Ad qḋ ipsi
rñdent q dato libello p actorē semp ꝯstabat de aio suo
litigādi matie istādo vt reus cōpellat ad rñdēdū ꝫ sic p
sistēdo i sua petitiōe semp aium litigādi habuit q sufficit
rñdēdo ꝯ tali petitioi satis fuit lis ꝯtestata. ꝫ fuit simul-
tanea pp cōcurrentiā aioꝝ. Et pp hoc dicūt fuisse saluatū
vnū magnū ꝓcessum in qdā cā ardua. ꝫ sic ꝯcludūt do. ḋ
rota in. d. decisi. ꝯ Hosti. ꝫ bar. lz de eis nullā fecerit mē
tionē. ꝯcso ergo sua est vt cōtestatio possit fieri absente p
tionē. ꝯcso ergo sua est vt cōtestatio possit fieri absente p
te ex quo obtulit libellū ꝫ ꝓsistit in sua petitiōe. ꝫ q tpis
iteruallū inter oblationē libelli ꝫ rñsionē nō viciat ꝫ q
nō reqrunt ꝟba in cōtestatiōe fienda. sz satis ē porrigere li
bellū cōtinentē narrationē ꝫ petitionē ꝫ q rñsio sequat.
ista tria sūt q̄ voluerūt do. de rota in ꝓfata decisione. Et
dicit hic do. Abb. q fm hūc vltimū modū sepenūero ṗti
cari p me. ꝫ ita vidit ibi ṗticari tpe q ibi legit referēs se le
gisse Parme. vi. ānis continuis. Et hāc opi. dñoꝝ de rot.
sequi hic do. Ant. ꝫ do. Car. Pōt tñ ꝓcedere opi. bar.
si porrecto libello ꝫ petitiōe actor reuocet libellū anteqꝫ
reus rñdeat. sz si illū dimittat penes iudicē ꝫ instat vt re⁹
rñdeat nō appet rō q̄re ex rñsione secuta in termino sine
nō. nō deat fieri lit. ꝯtest. imo sufficit consensus partis q̄
cunqꝫ appareat. ꝫ adducit do. Abb. c. cum causam de
31 appel. † vbi rñsio adducta ad libellum sufficit ad litem
contest.

a ¶ Argumentū. Adde bart. in. l. p fundum i fi. in ꝟ. iij. no. ff. de ser. rusti. ꝓdio. ꝫ ibi moderniores scribentes.

côtesta. si côfessio talis nô reuocet p partes vt ibi. r sic a pte pbat ibi q nô regulant ad paria stipulatio r lit. côtest. qr aduocat^9 nô pôt stipulari pro clientulo cû ad hoc nô habeat mandatû. vt no. p Bar. in. l. si pcuratori psit r in. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de vbo. ob. oz ergo regulari scdz ztius iuris gentiû qui psit psici p epsam. l. i. ff. d pz. emp. l. ex côsensu. ff. de act. r obli. nâ qs pôt p eplaz cô fiteri r vz côfessio. l. publica. ff. depos. Itê qr côfessio fcâ in libello pdest aduersario. r pôt se ex ea fundare lz tpe oblati libelli nô fuerit psens. nâ scriptura semp loqtur. l. ariani. C. de here. l. cû precû. C. de libe. cá. r qd voluit i. l. certû. §. si qs absnti. ff. de zfessis. r adducit. c. i. d libelli ob. vbi exigit libellus vt libellâti rñdeat. nec exigit de nouo vocatio r q fiat interrogatio. adducit et cle. sepe. §. verû de vbo. sig. vbi ad inducêdû côtestationê litis sufficit rñdere libello. nec sunt alia vba necessaria. r idê dicit pbari h in. d. c. dudû. vbi fit litis ztestatio p petitionê in iur p positâ r rñsionê inde secutâ. nô ergo reqrit alia interrogatio. nec ê curâdû de interuallo. qr satis ê exhibuisse petitionê. Et ex istis infert. d. abb. q nô requirit iudicis interrogatio. lz aliud sentiat hic glo. qr iure nô probat. r istud voluerût do. de rota in psara dec. satis. n. ê vt rñdeat petitioni actoris. facit. l. si sine. ff. de inter. ac. vbi dicit q si qs in iure rñdeat sine interrogatiôe. hr p interrogato. Nec ob. d. l. vnica. C. eo. inquâtû exigit narrationê. qr oz intelligi de narratione q fit in libello. vt dixit do. Ant. hic cuz ille tex. valde gnalr loquat oz reduci ad iura cano. q magis specifice attingût hac mâz ita cû vbrate reqeuit hic. d. Abb. Sz Jo. de imo. hic dicit q pp auctoritatê do. d rota eoz opinio suaret in ptica. sed si nô eêt eoz auctoritas difficile eêt tenere zriû. qr opinio zria ê côis. ita hic residet. r sic pondera accurate † qr sentit q maioris auctoritatis sit opinio do. de rota q côis opinio doctoz. r i hoc p certo errat. qr côis opi. psumit verior. r maioris auctoritatis. l. i. ff. de offi. questo. in ver. crebrior apud veteres opi. Itê pondera aliud. qr sentit q côis opio zuinci pôt de quo per Jo. an. in. c. i. de zsti. vide ibi dicta. Sz Pe. de anch. hic dicit se nô eê ausum reprobare opi. Innoc. Hosti. r Jo. an. hic ex eo qr fuerût vtices iuris. qsi velit dicere q habuerût intellz trâscêdêtê de quo intellu transcêdête hr in. l. scire opz. §. si maxie. ff. de excu. tu. in. v. maximi legû vtices. r in. l. a testatore in v. claudius magn^9 ingenio. ff. de condi. r demon. quos tex. allauit ad hoc p positû Bald. in. l. oês populi. ff. de iu. r iure. Sz ego alio tex. in. l. lz r reprobari in. ver. maxie disciplinatus hô. ff. de excu. tu. r in. c. nisi cû pdê in. vsi. satis eminêa scia desi-

33 derada. ff. de renûcia. † Nobi tû d isto intellu trâscendête loqntes vocât illû intellm adeptû. r côcordant oês magnû Aristotelê^a adeptû habuisse intellz. Sz ego dubito vtrum Inno. Hosti. r Jo. an. habuerit intellm trâscêdêtem r adeptum. lz Spec. in princi. sui opis affirmet fuisse duo magna luminaria tpibus suis Inno. r Hosti. nihilominus videmus multa r plima ex dictis eoz reprobari r côuinci. vñ ex hoc nô pôt argui trâscêdêtez hûisse intellz. vñ magnus dixit Auerrois^b in prio phy. loqns d Aristo. q a qngêtis ânis nô ê inuêtus error in dictis suis credit. n. q hô ille diuinus fuerit r deus r natura ostêderic ei vltimû posse. Subdit et. d. Pe. se dubitar si approbat opi. eoz qr tex. nô hz qui exigat in lit. côtest. vboz expssionê. sz simplr iste tex. r silex dicût p petitionez in iure factâ r rñsionê secutâ fieri lit. zte. petitio. n. r ad ipsaz rñsio eq pôt fieri in scriptis. sicut viua voce r reqsir voce vi exprimi q in scriptis redigit. iô dici solet q lex semp loqtur. l. ariâi. C. de legi. r adducit qd hr in. c. zstitutionez de snia excôis li. vi. vbi mittêdo lras excôicato qs ligat ac si loqret voce. Allegat qd no. Bar. in. l. i. ff. d vbo. ob. satis nâqz apz de aio litigâdi p libelli ob. r rñsionem rei

34 in scriptis porrectâ. nihil. n. refert vbis an signis intêtio declaret. l. certû. ff. si cer. pe. l. nô figura. ff. de ac. r ob. vñ carês voce sanus tñ mête r itellectu vt mutus nô posset litê ztest. nec cû eo fundari iudiciû eû si possit loq hz opi. Inn. r Hosti. r sequaciû. lz hz pdictas rôes posset alios ztrus celebrare qui zsensu zbunt. l. mutû. ff. de acqui. he. postreô do. Pe. reliqnit cogitâdû q opio sit vior. nâ opi. Inn. r Hosti. inirit rigori. sed opi. zria inirit equitati. r ita residet. sz bal. hic qrit pduct^9 ê libellus i scriptis iudice r notario actoz psentib^9 tñ producens tâqz mutus nihil dixit vbo. vtrû sup isto libello possit lis côtestari. Refert Jo. an. dicê h nô sufficê actorê libellû i scriptis offerre qr libellus nô loquit. imo neçe ê q ztêta in libello pponat h q opus ê vbis hm eû. lz Bald. dicit fore casu i zriû in. l. i. §. i. ff. de edê. ibi aut libello côplecti. Itê q nihil dicit expsse qsiqz tacite loquit. l. alt ptor. §. adit. ff. de ope. no. nû. r qui nô loquit lingua loqtur mête. Itê psumitur q vius fuerit vbo pduco cû in actis scripta sit pductio. l. cû ondinus. §. si. ff. de fidu. tu. r ita residet. nulla zrû facit

35 mêtionê de dcisiôe do. d rota. ¶ † Sed idê Bal. in. l. vnica. C. eo. qrit si oblato libello p actorê reus rñdeat absête actore. an erit lis côtes. vi q sic. qr hic intercessit narratio r rñsio. zriû dicit eê vius r monet triplici rôe. ¶ Prio qr sicut zfessio fcâ absente pte nô inducit litis côtesta. vt. l. certû. §. si qs absenti. ff. de côfes. ita nec negatio. nihil ergo opat negacio fcâ absente aduersario. ¶ Scdo. certû ê q in auc. qui semel pallegata reus côparens zdicebat libello. tñ tex. ibi dicit q pcedit lite nô ztest. ergo zdictio rei actore absête nô inducit lit. ztes. ¶ Tertio dicit q cû sit simul attestatio. ergo vtraqz pte psite fieri oz r p psis altero absête non pôt dici simul attestatio. g nô pôt fieri lit. ztes. absête actore. r ita residet tâtus doctor. mirô pro certo ê q ita sibi zdixerit. Saly. in. d. l. vnica. seqt dcm bar. p. d. auc. q semel inducêdo illâ vt ia induxit Bal. r hanc ptê sequit Ang. in. d. l. vnica in pn. dicês q ztestatio fit ad instar stipl'ois. r idê et ibi tenuit sup glo. r hanc opi. dicit eê verâ. Relati sunt pstâtiores in vtraqz cêsura virê circa istû passuz r varij sunt r aduersi vt vidistis. pie non fallor agerêt Româi pôti. aut sacri iperatores. si p sua. l. hac côtrouersiâ docêtû deciderêt. qd dicaz. ego tenuis pax doctus r iniquus spectator deus supmus sacro suo ospirâte spû apiat cani suo vitatê. Jo. de imo. vt vidistis dixit q z decisionê do. d rota erat côis opio. sed non côsiderauit q. d. Ant. do. Car. do. Pe. d an. r Bald. hic sequnt illâ deci. r et sequit do. Abb. hic quo casu dici pôt q si loquimur de iure ciuili côis opio ê z uños ue ro. qr illâ tenuit Ja. bu. bar. bal. Saly. r Ang. sz si loquimur de iure cano. vr q opio do. de rota sit côis ex eo qr moderni oês illâ sequit. ¶ Ex iô vr de iure dô. q opio do. de rota sit vior r pcius vitate ego adduco qd voluit do. Ant. in. c. pe. de iur. ca. nâ certû ê q ad hoc. vt reus hêat pro côfesso reqrit tria. ¶ Primû est q positiôes sint reo lecte r date ad intelligêdû. ¶ Scdz. q sit iussus r môitus rñdere per iudicê in psitia r p nûciû in absêtia. ¶ Tertiû ê q ztûatiâ suâ nô possit excusare. ista tria pbant formalr in. c. ij. de côfes. in. vi. Modo dicit do. Ant. in. d. c. pe. po-

36 ne † q si mittat positiôes reo absêti cû côminatione vt rñdeat alr habebit p zfesso. vtrû sit p hoc satisfactû dispositiôi. d. c. ij. volêtis positiôes debere legi reo. r decidit. d. Anto. q idê opat missio positionû in scriptis reo q opat legere positiôes reo psiti ergo seqt q idez erit i casu nro. vt si offerat libellus reo q rñdeat libello actore absête habebit pinde ac si ipsi reo psiti narret. r iudicio meo nô poterat aisari dictû accomodati^9 ad illâ dcisio. do. de rota. ergo litis côtesta. facta absête actore vz r tz. Scdo adduco singulare dcm eiusdê do. Ant. in. d. c. pe. vbi dicit. pôe q missa sit copia libelli reo r citat cû côminatiôe q veniat ad rñdêdû alr hêbit p zfesso dcidit ibi. d. Ant. q suffic. lz aliter non sint sibi lecte positiôes vel libellus narratus q dictû Jo. d imo. in. d. c. pe. dic eê singulare r nouû nec tactum ad aliquo. r illud ibi sequitur. ecce nunc licet libello porrecto ipsi reo r môito ad ztestandâ litez absête actore sufficit rñdere vt lis dicat ztestata r iudicio meo

a ¶ Aristotilê. Iza ma q ê ar duissima i phia tractat in iij. d ani. tex. côme. xxxvi. r istum itellectû adeptû siue vt clarius itelligas copulatione itellectus agêtis cû possibili putât auerroyste de mente phi. eê felicitatê humanâ. secus tñ alij p dcâ phi. in ethicis vt ibi subtilissime discunt. tu vero alie canonista secûdû fidê catholicâ teneas vt alibi dixim^9 r istû intellm firmiter teneo q habuerit aristoticus vt sentit latenter. d. and. qr ipse sub pedibus totaz nâm conculcauit. r post ipsû doctor subtilis pceptor meus qui in differendo cuz phisica tû etiaz diuina aleam humanitatis transcendit. quicqd aût hr d papiniâo r alijs iuriscô sultis a doctorib^9 fabulosuz puto. cum ipsis hmôi beatitudo ztingere nequiuerit lz fuerit viri i legali scia eminêtissimi cogitasse d gustasse fûdamenta phie an ita sit

b ¶ Auerroys. Istud dcm habet originalr in proemio auditus naturalis. r iij. d ani. tex. cô. xiiij. circa fi. vbi auerroys mira de aristotile exordit vide ibi.

nó poterat allegari duo dicta ita accommodata ad deci sioné do. d ro. q̃ ista duo dicta que pro certo ab ymo pel legi exacta sunt. ¶ Tertio. adduco tex. in. l. cornelia. §. si quis libellū ff. d iniu. vbi iuriscó. p oīa pificat tā q̃ ad penā q̃ quo ad ðlecti qualitate iniuriā factā vbo ⁊ scās scriptu ra. ergo pia sunt narrare petitioné in voce vel in libello. ¶ Quarto. adduco tex. in. l. item apud labeo. §. cū viciū ɔtineta. §. se. incipiēte ɔuiciū. vbi lꝫ legislator dicat conui ciū esse vociferationé vbi iniuriosi aduersus aliū. tñ idem est siue in psenté siue in absenté. ⁊ sic per lrãs seu scriptu rā iniuriosi verbi ex istis iuribus liqdo apparet eandé viꝫ opari libellū in scriptis ⁊ narrationé iactā ore ⁊ allegā tur ista tria iura p lud. ro. in suis ɔsilijs consi. cccxxix. inci piēte quo ad primū. ¶ Quinto. adduco casum in. c. ple ctis. xx. v. di. vbi scribēs alicui dī illi loq. ergo porrigendo libellum reo actor dī sibi loq. ¶ Sexto. adduco casū. c. qui in aliquo. li. x. vbi probaṫ q̄ ille q p suas lrãs ɔsentit dī eē pseno. cū ergo actor producat libellū in scriptis reo lꝫ se absentet saltē dī eē pseno qñ reus rñdet. ¶ Septio. adduco tex. in. c. vbi piculū. §. nulli de elec. li. vi. vbi sicut cardinalis existēs in conclaui nō pōt alicui loq. ita nō pōt alicui mittere epistolā vel nūciū. ¶ Octauo. adduco ca sum in. l. fi. in ver. vel p se vel p lrãs. C. de iu. emphite. vbi p baṫ formaliter q̄ pia sunt exercere actū p se vel per lrãs suas. ¶ Nono. adduco qd voluit Jac. bu. in. l. i. ff. de in terro. ac. ⁊ in. l. ij. §. q̄ obseruari. C. d iu. cal. vbi voluit suf ficere q̄ mittanṫ positiones reo absenti ⁊ nihilominus positiones legē de sunt reo. ¶ Decio. adduco qd voluit Spec. in ti. de positionibus. §. vij. ver. iterū q̃riṫ ⁊. §. ix. v. verūtamē ⁊. §. x. v. itē q̄ pōt. vbi tenuit idē q̄ pñt mitti po sitióes reo absenti cū comminatione ⁊c. Et sic pbaṫ i istis iuribus ⁊ dictis ꝗ q̄ vbi actus ad sui pfectioné reqrit vo cē sufficit q̄ interueniat scriptura. ⁊ ió posset sic defendi opi nio moderna do. de rota do. Ant. ⁊ sequatiū. Nihilomi nus sustētabilior dī eē opi. Inno. Hosti. Jo. an. ⁊ alioꝝ ⁊ pro eis dico fore casum in indiuiduo in. l. vnica. C. eo. i ver. p narratione negocij audire cepit. nā narratio nego cij. vt sepius dcm̄ est cōprehēdit petitioné actoris ⁊ secu tā rñsioné rei. vt probaṫ in. l. ij. in pn̄. C. de iu. cal. ⁊ in. l. rē si nouā. §. patroī. C. de iudi. cū ergo ille tex. reqrat iudicē audire petitioné ⁊ rñsioné. vt dicaṫ lis ɔtest. ergo seqṫ q̄ in auribus iudi. oꝫ narrari petitio ⁊ fieri rñsio. sed si por rigiṫ libellus in scriptis iudex nō audit negociū narratū ergo seqṫ q̄ non testaṫ lis. nā ita differūt audire ⁊ legeṙ nā legere referṫ ad potētiā visiuā. l. i. §. sꝫ si le. ff. de his q in testā dele. sꝫ audire referṫ ad potentiā auditiuā. ⁊ sic ad sensum lōge diuersum. Adduci posset illud q̄ poete sup mo venit in ore in pmo aeneidos. Nulla tuarū audita mi hi. nec visa soroꝝ ⁊ tex. in. c. ii. in ver. audiuisse ⁊ vidisse. ex. de ɔsue. ⁊ in. l. diuus ff. de re. mili. cū ergo ibi reqraṫ audi tus. ergo reqrit obm pportiōabile potētie auditiue. qr actiua actiuoꝝ sunt i patiēte bene dispositō teste pbo in se cūdo d aīa. lꝫ n. maiorē efficaciā vox viua vt magnꝰ dixit Hierony. i prologo biblie. lꝫ inqt nescio qd latetis ener gie vox viua docēus. ⁊ ēt ē maioris reuerentie vnde dice bat tex. sing. fin vnā lec. in. l. cessāte. C. quō ⁊ quādo iu. vnica citatio facta voce iudicis opaṫ efficaciā pemptoriā secus si fiat p nūciū vel p epl'am destinatos voluit glo. in c. consuluit de offi. dele. Et per hoc tolliṫ illud absurdum adductū a Pe. de anc. vꝫ ꝗ q̄ mutus nō posset litē cōte stare istud nō est bonū assumptū requirunṫ verba in cōte statione. ergo mutus litē contestari non poterit. nā in ma trimonio reqrunṫ verba. vt hṙ in. c. tue. ⁊ in. c. cū apud de spon. ⁊ tñ mutus matrimoniū ɔhere pōt ᵃ. l. mutus. ff. d iu. do. ⁊ ió glo. multū sing. in. l. cū nouissimi. C. de pseri. xxx. an. dicit ꝗ q̄ in valētibus loq reqruntur verba in ɔhendo matrimonio. secus in non valentibus loq. ita dicamus in p posito. vel poterit ɔtestari lis p pcuratoré habentem ver ba. ¶ Scdo. adduco casum in. l. cū antiq. ff. de edi. ⁊ de mon. vbi dī plus dcm̄ q̃ scriptū. ⁊ sic est ibi tex. aptus q̄

a ¶ Contrahe re pōt. adð. d. alex. de imo. in l. i. ff. de vb. ob. ⁊ no. in. l. ex fa cto in princ. ⁊ ibi nouissimos scribenteṡ. ff. d vulg. ⁊ pup. p q vide. d. anto. d bu. in. c. cum apud d spōsa. q hanc ɔclōne eleganter itat

38

39

lōge differunt dicē ⁊ scribeṙ. ergo nō est vā opinio ɔtra. ¶ Tertio moueor ex eo q̄ colligiṫ i. c. de testi. ⁊. c. d testi. ⁊ qd voluit ibi Jo. an. vbi dicit q̄ testis dꝫ deponere vo ce propria. ⁊ non in scriptis. ⁊ dicit eē speciale in muto. Pe. de an. do. anto. Abb. ⁊ alij in. d. c. de testibus. ⁊ bal. ⁊ Saly. in. l. iurisiuran. C. de testi. Et ió Bal. in. c. i. eo. ti. dixit se allegare casum in. l. iij. §. idē diuꝰ in versi. sepe solco teste iterrogare. ff. de testi. lꝫ Bar. tenuerit ɔtrium ⁊ male in. l. theopōpus. ff. de do. pie. ergo ista nō pcedūt a pari exprimere voce ⁊ exprimere p scripturā. ¶ Quarto. adduco casum cui scrā oīa ⁊ preterita ⁊ futura nō rñdūt in. c. a nobis q ma. ac. pos. in. v. nihil propria voce depro mētes p sola cartule cōscriptionem. vbi nō pōt fieri accu satio p cedulā. sꝫ opus ē q̄ fiat voce. ⁊ p ɔñs eodē mō lis ɔtesta. cause. n. criales aguntṫ ad instar ciuiliū. l. ab hac. ff. de pe. Si ergo in accusatione reqrunṫ vba. ⁊ non suffi cit scriptura. ⁊ p ɔñs sic in cōtestatiōe. ergo eodē mō in cā ciuili fiet ptitio ɔtestando litē i voce. ¶ Quinto addu co. c. inquisitionis de accusa. in pn̄. in ver. quasdā cedulas ad petitioné quorūdā vobis oculte tradentiū infamatio né epi ɔtinentes. vbi probaṫ formalr q̄ illud qd oꝫ fieri vbis nō sufficit fieri i scripł. Cū ergo lit. cōtest. fiat p nar rationē petitionis ⁊ rñsionis iudice audiente. vt in. d. l. vnica. C. eo. ergo seqṫ q̄ nō poterit fieri p scripturā. q̄ au ditus ɔsupponat vba adduco qd hṙ in ii° Aeneidos in pn̄. in ver. sic orsus ab alto ɔtinuero versic. Et breuiter Troie supremum audire laborē. ⁊ qd hṙ in pmo Aenei dū dī arrectis auribus astāt ille regit dcis aīos ⁊ pecto ra mulcet. ¶ Sexto adduco. l. hiadiuꝰ. C. de fideius. vbi hṙ q̄ fideiussio fit vbis ⁊ in speciale est vt fiat sine verbis qñ interuenit fauor pupilli scriptura iudicialis ⁊ pacti ta fideiubentis. vt est casus sing. ⁊ vnicus in. l. cum ōiū mus. §. fi. ff. de fideiuss. tuto. ergo in ɔtrīu est ius cōe. ⁊ per ɔñs vbi dñt interuenire vba nō sufficit scriptura. ¶ Se ptimo adduco tex. valde sing. in. l. sepe. §. si quis aico. ff. d ɔben. emp. p quē tex. dixit Bal. in auc. hic. C. ne fili. pro pre. ꝗ Statuto caueṫ q̄ siqs loquaṫ cū bānito puniaṫ certa pena ⁊ aliqs mittat nūciū vel lrãs bānito q̄ non incidit in penā statuti. ⁊ de illo tex. fecit testū Saly. in. l. non idcirco minus. C. de accusa. ⁊ p illū tex. vr̄ ɔfundi ɔtria opinio ⁊ vr̄ afferri pcipuū lumē ad. c. ɔstitutioné de sen. exco. li. vi. vt pcedat fauore ecclie discipline. vt hēaṫ in maiori. ⁊ ti more ⁊ tremore. cū re vā sit medicinaṫ. vt hṙ in. c. cū medi cinalis. de sen. exco. li. vi. ⁊ eodē mō daṫ lumen pcipuum ad. c. vbi piculū. §. nulli de elec. li. vi. vt pcedat in fauorē electionis pape pp piculū vacatiōis sedis papalis. ar. c. ne pro defectu. ex. de elec. eodē mō rñderi pōt ad illa iura q̃ dicūt. vt scribēs alicui epl'am dicaṫ sibi loq. qr illud im portat quādā ipropriet atē ⁊ nō loquunṫ illa iura eo casu in quo reqriṫ loqla. ¶ Octauo adduco. l. paulus. §. pau lus. ff. de leg. primo. per quē tex. dixit ibi Bar. ꝗ statuto caueṫ q̄ doctor actu legens non possit aduocare in curia ptātis sub certa pena ⁊ doctor mittit allones suas i scrip. ptātis in curia ptātis q̄ nō icidit in penā statuti. ecce nūc q̄ di uersa sunt aduocari in voce ⁊ aduocari in scrip. ¶ No no. adduco glo. ⁊ docto. cōiter in. c. ij. d ɔfes. li. vi. vbi tex. reqrit q̄ positiones leganṫ reo ad hoc vt beatur pro cō fesso ⁊ glo. ibi decidit q̄ nō sufficit q̄ positiōes mittāt sibi in scriptis ⁊ hāc pīe tenēt ibi cōiter doc. q. qd dixerit do. Anto. in. d. c. cū cām de iu. cal. ¶ Decio dico fore ca sum hic ⁊ in. d. c. dudū el. ij. de elec. aliter inducēdo q̄ ip si duxerint superioreṡ in iure viri. nā hic nō dī q̄ lis ɔtestat p petitioné porrectā vel oblatā. vt dicemus de libello. vt in. c. i. ex. de libel. ob. ⁊ in auc. offeraṫ. C. de litis cōtest. sed dī per petitioné in iure ppositā. ergo reqriṫ q̄ ore ponat suā petitioné ad litē cōtestā. Et si qspia dixerit. amice q̄d adducis in mediū q̄ poneṫ petitioné in iure ē pōere vbo ⁊ nō in scriptis. Ego adduco tex. in mediū quē nec antiq nec moderni iuris prudētia ad hoc ponderauit in. l. ite apud

40

41

apud labeoné.§.hec aût in ver.scribat aut proponat vl
câtet.ff.de iniurijs.vbi probaf formaliter q ille vr ,ppone
qui voce proponit.Cû gl ia côtestef p petitioné proposi
tá in iure et rñsioné secutá sequif q voce é ,ppone da.et in
dictio meo in hoc defecit illustre ingeniú antiquoz et mo
der.¶ Undecimo.adduco siле qd hr per Cy.in.l.vnica
.C.de confes.et per Saly.ibi.vbi dicût q confessio dicif
a con qd é simul.l.i.§.i.ff.de pac.l.osensu.ff.de acti.et ob.
Et id ad hoc vt dicaf ,ppie côfessio requirif presentia p
tis ad cuius cômodû illa côfessio fit ita dicemus in côte/
statione litis q est fienda simul actore petête et reo respô
dête in iure.vt dcm é.¶ Duodecimo pôdero istû,ter.et
tex.d.c.dudû inqnátû dicûc p petitioné in iure ,ppositá et
rñsionem secutá qz inter illa duo vba rñsionez secutá nô
apponif aliqd itermediû puta.qz vl post secutá.vt i sili hr
in.c.i.q me cá in ver.postmodû et in.c.in psentia de ,p
ba.et in.c.cum.m.ferrarien.d const in ver.postmodû.et
i.l.ij.C.d cu. reoz ver.post q ola habent denotare inter
uallû.et voluit glo.in.l.cû fundû de vi et vi ar.et in.c.cû
vitoniêsis de elec.et in.l.pcâ côncta.ff.de 3.emp.verisile
.n.é q iurislator si sensisset lité contestari ex rñsione ex in
teruallo secuto apposuisset illud vbû postmodû.vl equi
pollés ar.l.i.ff.si mes.fal.mo.di.et.l. vnica.§.finaût a de/
ficiétis.C.de ca.tol.et.c.maiores de baptis.et.c.ad audi.
d deci.et p ,pñs seriose et cû iuris ministerio dixit rñsioné
secutá quasi voluerit sentire incontinenti sine interuallo.
et lz do.de rota et eoz sequac.negêt assumptú ,2rie opôis
q lit.ptest.nó se hêat ad instar stiplonis qz 3 eos allego
sile ad propositû accômodatû.ná statutû se hz ad instar
stipulatiôis.ergo multo fortius se hêbit ad instar stipu/
lationis lit.ptest.vñ Bal.in.l.3ctus.C.de fi.instr.in.i.co
42 lu.dicit † q verba obligatiua statutoz debent intelligi
,ppie qz ad instar stipulatiôis fiût p iterrogationé et rñ
sioné.l.i.ff.de le.id dicit statuta eé stricti iuris.qz verba se
habent determinato mô.l.qcqd astringéde.ff.de vb.ob.
cû ergo eodé mô fiat côtestatio p positioné ,ppositam in
iure et rñsioné secutá.ergo se hêbit ad instar stipulatiôis
Et pp ista opio do.de rota et seqnaciû.honorificentia tñ
eoz semp salua.vt vbis vtar.c.neqz 3.d.est inanis et va
cua.Et admiror vehemêter cû dixerit q i quadá ardua
cá saluauerût ,pcessum vt supius hûistis qz posito nô tñ
côcesso q eoz opio saluari possit nô tñ saluari pôt in cá
ardua.qz in cáis arduis reqrif exacta et cellebris solem
nitas ar.eius q habef in.c.nouit de his q fi.a pre.si.con.
ca.et in.c.ad hec de offi.or.et in.c.p venerabilé.§.rôibus
qui fi.sint legi.et qd voluit Host.in.c.ex gestis de cle.nô
resi.et Jo.mo.in.c.sup eo d here.li.vi.et bal.in.l.cû mul
ta.C.de bo.que li.et do.Car.in.c.lz de eutanda de elec.
et in argumétû faciat iste tex.inquátû dicit de côsilio frûz
nroz quo casu arguif caz eé arduá p supdicta et per ,pñs
nô videnf hñ,pnôciasse do.de rota.tene méti ista q apud
posteros erût illustriora deo nro sit glia sempiterna. Et
vlterius pôdero istû tex.et tex.d.c.dudû de elec. in versi.
nô inuenim⁹ lit.,pte.qz,pbat illud qd p legistas dici solet
illud dr eé iuentû q est apphensam et illud nô dr inuétû
q nô est apphêsû q fac ad.q.statuti disponêtis d inuéto
cû armis a sorba pratis vt puniaf certa péa.p q vid bar.et
alios in.l.i.in pn.ff.de acq.pos.et i.l.barsatorá.C.de fide
ius.et p ang.et alios in.l.iij.§.neratius.ff.de acquiré.pos.
Facit illud Ouidianû. Tu nô inuéta repta es. facit qd
voluit Guil.de cu.et alij in.l.lz.C.de acqui.pos.facit.c.si
psodicâ de homicidio et ibi dixi et .c.romana.§.3benies
et ibi dixi de fo.côpe.li.vi.c.ij.de co.mu.et cle.et ibi dixi.
facit.l.ij.§.cuz aût.ff.de ser.fu.et.l.nunqz.§. thesaurus.ff.
de acqui.re.do.et exodi.xxiij.c.Et ex istis exaiata est pri
43 ma pars glo.¶ †Capio nunc secundá ptem in qua qrif
quid sit lit.,pte.et est negocij pncipalis hinc inde apud
iudicé facta narratio et subsecuta rñsio siue negádo siue
confitédo exigif tñ sm glo.aius contestandi litem.hanc
diffinitioné ausus é Hosti.potêter proijcere in ,pfundûz
ego aût circa hoc nihil afferá in medium ex eo.qz.3.eod
rubrica exaiaui hác diffinitioné et defendi gl.3 Hosti.et
fere oés.videte ibi dicta.Tertiû est an psumaf aius con
testandi ex simplici responsione.Quartum erit.vtrum,p
testatio impediat litis contest.et sic hz do.Abb. exaiatio
44 istis erit enucleata glo.ista.¶ †Capio scdûm. vtruz vi
a deaf reus litem ,ptestari ,pfitendo ᵃ.glos.hic sentit q sic i
quantû dicit siue ,pfitédo siue negádo.sed lôge melius dl
stixit glo.in.c.dudû el.ij.3.de elec.vz aut nullo oblato li/
bello reus ,pfitef.et non fit litis ,ptest.qz nô pcessit petitio
et hoc casu nô fertur snia diffinitiua.sed fit preceptû reo
vt soluat.J.certum tps.Aut oblato libello reus ,pfitef et
inducitur ,ptestatio si aio côtestandi litem côfiteaf et ferf
tunc snia diffinitiua.qz iura simplr dicunt q p narratio
nem et rñsioné fit litis ,ptesta.Nec distinguût côfitédo vl
negádo et hoc importat ipsa significatio vbi ,ptestatiôis.
et sic reus q côfitef simul attestaf.idem sensit gl.in.l.vni/
ca.C.eo.et glo.i.c.nos in quecûqz.ij.q.i. Sed Cy.et vltra/
montani in.l.vnica.C.eo.vt refert ibi Bar.tenét q per
côfessioné non fit lit.côtesta.ex eo qz côfessio tédit ad fu/
giendû iudiciû.id nô inducif litis côtest.imo dz fieri ab
solutio ab instantia iudicij.ar.l.si reus patus.ff.de ,pba.
hic vi tex.in.l.si domus.§.qui côfitetur.ff.de leg.i.Facit
.l.ré non nouá.§.patroni.C.de iudi.vbi hr q p narratio
né ,ppositam et ,3dictioné obiectá fit litis ,ptesta.et p ,pñs
reqrif ,3dictio.Bar.aût in.d.l.vnica dicit q p ,pfessioné
in dubio fit litis côtest.vt in.d.l.rem nô nouá.§.patroni
cum silibus.sed alibi dicit tex.q per narrationé et rñsio
nem.nec distinguit.vtrum fit rñsio ,3dicens an confitens
.l.ij.§.i.C.de in.cal.Nec ob.ll.allte in ,2riû.qz nô ,3dicût
imo côcordant cû glo.si bene inspiciatur.naz pôt esse q
qs côfitef eo proposito q non cogatur subif iudiciû.ita
loquuntur ,2ria.volebat.n.reus stati soluere.Jté pôt qs
confiteri eo aio.vt iudiciuz subeat.vt feraf snia diffinitiua
ita loquunf glo.sicut videmus in bello corpali. naz pôt
esse q qs nolens pliari reddat se victum sed vult esse in
plio.et vult q per vim belli capiaf.ita in proposito quis
confiteaf.tñ vult q p diffinitiuam côdemnaf q est qñqz
vtile.imo necessarium.vt puta pp ,pseruandá stipulatio
nem euictionis.vt.l.vtiqz.ff.d rei ven.et idé voluit Guil.
de cu.in.d.l.si reus patus.dicens q si confitetur.et dicit.
nolo litigare non inducitur litis contest.sed si simplr cô
fitetur bene inducif litis contesta.allat.l. in tribus.ff. de
iudi.ná iudiciû familie herc.daf inter volentes.et tñ fit
lit.contest.allat etiam.l.cum notissimi.§.illud.C.d pscri.
xxx.an.et.l.nam et postea.§.si quis.ff.de iu.iur.Jdem te/
nuit Jo.an.in addi.Spec.in ti.de litis contesta.§.ij.ver.
sed si reus.latius et amplius hanc materiá exordif dicés
q si côfessio fit cû aliqli resistentia pcedenti q tûc indu/
citur litis ,ptest.vt qz côfiteatur narrata.et neget petita
fieri debere.vel si confiteref mutuû.et dicit terminû datû
ad soluendû m esse lapsum sz prorogatû.vel si oia confi/
teaf et allet inopiá his.n.casibus et silibus fit litis côtest.
Jdem voluit Cy.in.l.ij.C.de in.cal.si aût côfessio fit sim
pliciter adhuc dicit litem contestari.qz iura sunt conten
ta sola responsione nec exigunt ,3dictionem.l.ij.C.de in.
cal.l.vnica.C.eodem.c.dudum de elec.¶ Nec ob.d.l.
ré non nouá.§.patroni.qz exigif ,3dictio pp iuramentuz
aduocatorum de quibus ibi tractat.¶ Nec ob.si dicaf
q si ex confessione inducitur litis contest.dz sequi snia di
finitiua que imponit finem côtrouersie q erit impossibi
le qz ex quo nulla est controuersia cum aduersarius con
fiteatur.respondet Jo.an.q imo fit aliqualis contro/
uersia saltem inquantum permisit se trahi ad iudiciuz et
petijt et recepit libellum et forte hoc procedit si in aliqui
bus dilatorijs est contradictum vel instatû.¶ Nec ob.
d.l.si reus patus.qz illa non loquitur de confessione que
est actus iudiciarius.sed loquif de oblatione solutionis
que est actus extraiudicialis.Confessio.n.est actus ordi
natus ad litem sz oblatio solutiôis nô imo ordinatur ad

ᵃ¶ Confitendo. Jntellige istá ,3clones eé verá si ,pfitens hz animuz ,pte standi puta qz velit q ex ,pfes sione sequaf côdénatio et ñ aliter.vt tenent doc.et expressius Bar.in.l.si dom⁹.§.vt pecûia.ff.d lega.i et l.i.i.C.de li.,pte.et vid nouissimos scrbêtes post Ang.in auc.de trié.et semis.§.illis quoqz et canonistas post do.car.in cle.sepe de verbo.sig.

excludendū illū ⁊ adeo est vera hec doctrina vt ēt p confessioné aduocati aio litigandi inducatur ꝯtestatio litis si non reuocetur confessio. vt. c. cū cāz de app. ⁊ hanc do. Abb. dicit esse veritaté ⁊ tenēdā glo. d. c. dudū vt dam. ⁊ ita quieuit do. Abb. h. Sed do. meus Jo. de imo. hic dic. ꝙ cōis opinio doc. sequitur glo. d. c. dudū ⁊ glo. d. l. vnice. Ex quo precessit libellus. sed p verbum forte dicit hoc esse verum. qñ cōstaret de aio. i. qñ interesset rei. vt feraf snia diffinitiua pp euictioné. l. hēc licet. ff. d euic. nā ei licitū est bonam fidé agnoscare. l. atqui nā. §. cum me abnte. ff. de neg. ge. al'o dicit se non videre quare in dubio debeāus intelligere ꝙ velit lité ꝯtestari. nisi forte cōfiteref debitū sed dicere diez solonis adhuc non venisse. sed cōis opi. est in ꝯtrarium. qñ sentiat ꝙ opinio vltramontanoꝝ sit verior de iure aliud nō firmat. nec aliquid hōi allegat. Sed do. Pe. de anch. h dic. † ꝙ si quis confiteť simplr. ⁊ offert se paraū soluere ꝙ non contestaf lis. si aūt cōfiteť cum aliquo adiuncto. puta confitetur debitum sz sub conditione vel soluisse ⁊ similia. tunc per talem confessionem fit lit. contest. allegat gl. in. l. vnica. C. eo. sed bal. hic distinguit hoc modo. Aut reus confiteť. qꝛ non vult litigare ⁊ non fit litis contest. l. si debitor. ff. de iudi. aut confitetur intendens procedere in cā. qꝛ sua interest procedi. ⁊ tunc per confessionem fit litis cōtest. dūmō precedat libellus conuentionalis. allegat. d. l. at qui nā. §. cuz me abnte. ff. de neg. ge. aut est dubiū. vtrum aio lité ꝯtest. vel non confiteatur ⁊ tunc aut ante libelli obla. confiteť ⁊ non fit litis contest. nec fertur snia diffinitiua sed fit preceptū. l. aic pretor. §. permittit. ff. de uin. l. si debitori. ff. d iudi. no. in. l. fi. §. necessitate. C. de bo. q. li. ⁊ si fit tale preceptum in figura iudicij sed extra ordiné. ⁊ ideo dicit si filius fa. confitetur debitum sine consensu patris fit ꝯtra eū preceptum ꝙ dicit esse merito tenendum. aut confessio fit oblato libello ⁊ per eum recepto ⁊ datis inducijs deliberatorijs. tunc fit litis contesta. ⁊ nō exigitur hic aliqd iuramentū calū. d. l. at qui nā. §. cum me absente. hoc dicit re vera si confitetur pñte aduersario alias non vz confessio. vt dic̄ Ja. bu. in. d. l. vnica nisi forte iudex vel tabellio reciperet confessionem pro abnte aduersario naz ille q confitetur quodāmō liti renunciat ⁊ valet renunciatio. vt singlr no. sm eum in. l. postq̃ liti. C. de pac. dicit etiaz

46 † ꝙ dē ꝙ consueuit aliquem effēz producere vi ea mente dictum ⁊ producit effectum nisi appeat ꝯtrariū. l. diuus. ff. de icis. mi. allegat ei ꝙ no. in. c. nos in quenquā. z. q. i. ⁊ ita refert. sed inquātum dicit de confessione facta coram notario pte abnte non bene loquitur ⁊ ꝯtra eum est glo. in. l. iube. C. de lib. ca. ⁊ in. l. instar C. de iure fi. li. x. Et ideo Saly. in. l. vnica. C. de confes. ⁊ in. l. gñalr C. de nō nuc. pe. ⁊ in. d. l. iube. dixit ꝙ confessio debet fieri in iudicio iudicialr iudice sedente p tribunali pte presente ⁊ acceptāte ꝙ voluit Bal. in. l. gallus. §. quidaz recte. ff. de lib. ⁊ po. vbi dixit ꝙ si pte ptem est accepta talis confessio nō pōt reuocari. Et ideo consului hodie apud mantuaz ꝙ multo minus reuocari posset qñ esset apud acta redacta in scriptis per id quod voluit glo. que reputaf sing. in. l. fura. C. de omni agi. deser. li. x. ⁊ glo. in. c. fi. de iur. iur. li. vi. ⁊ gl. i. c. ap ad misecordie iudicē. xx. q. i. ⁊ faciat ꝙ vo. bal. in rep. paduana i. l. edita actio. C. de edē. in. iij. loco Sed idem Bal. in. l. vnica. C. eo. distinguit aut confessio fit cā iudicij declinandi qꝛ reus nolebat litem contestari ⁊ tunc non fit litis contest. vt. d. l. si reus patus ⁊. d. l. si domus. §. q confiteť. aut fit cā subeundi iudicij ⁊ tunc fit litis contest. allat glo. in. d. §. cum me absente vbi dicit eē glo. ordinariā. aut dubitatur ⁊ tūc recurre ad distinctioné glo. aut fit in figura iudicij ordinarij oblato libello ⁊ fit lit. ꝯte. vt. d. l. si debitori. ff. de iudi. ⁊ est vtile scire hoc primo pp solénitatem sō pp effectū nā si non fit contestatio pōt ferri interlocutoria sine scripti recitatione sed cū est lis contestata requiraf snia diffinitiua solemniter ferēda qꝛ regula est † ꝙ vbicunqꝫ lis contestaf ibi speraf diffinitiua. l. de qua re. ff. de iudicijs ⁊ ita quieuit Bal. in. d. l. vnica. Sed idem Bal. in. l. si reus paratus. ff. d pcurationé distinguit hoc mō. qñqꝫ confessio fit ad iudicij preparationé ⁊ tunc non inducitur litis contest. l. volun. §. i. ff. de int. actio. qñqꝫ confessio fit ad iudicij euitationez ⁊ tunc non inducitur litis ꝯtest. d. l. si reus. qñqꝫ confessio fit ad iudicij inchoationez ⁊ tūc si fiat in forma iudicij inducit lis. ꝯtest. d. l. at qui nā. §. cum me absente. quandoqꝫ confessio fit ad veritatis indagationem post litem contest. ⁊ tunc per confessionem non fit litis cōte. qꝛ nō dz pluries lis cōtest. in eadem cā. Pro hoc dicit ꝙ qui confiteť positionem non vr̄ lis contestari allegat dictum. c. dudū. Itē qui confitetur de plano non seruato ordine iudiciorum non dr̄ litem contestarí vt. d. l. si debitori. dicit etiā ꝙ interdum contra confessum fertur snia diffinitiua interdū fit ei preceptū deponēdi ⁊ facto deposito absoluitur ab instantia iudicij vt. d. l. si reus ⁊ ita residet Bald. Ang. aūt i. d. l. si reus dicit ꝙ male reprehenditur glo. d. l. vnicē ⁊ sic sequitur illam gl. Sed Saly. in. d. l. vnica. distinguit hoc modo. Aut libellus est oblatus ⁊ reus fatetur ⁊ pecuniam offert ⁊ tunc non vr̄ lis contestari sed declarari vt. d. l. si reus. Aut fatetur ⁊ dilationez petit ad soluendum ⁊ idem vt. d. l. si domus. §. qui confitetur de le. t. l. ad solōné C. de re iudi. l. si debitori. ff. de iudi. Ratio istorum duoꝝ est qꝛ de aio eius ad declinandum iudiciū apparet. Aut confitetur ⁊ simul opponit exceptionem peremptoriam ⁊ tunc vr̄ contestari lis qꝛ pp exceptiones ppositā vult ad vlteriora procedi ⁊ de exceptione cognosci sm pe. ⁊ Cy. Sed de iure canonico forte nō procedit sm eum per ea que ipse dixit ibi in. iij. q. Aut confitetur dicens ꝙ hoc facit aio litem contestandi ⁊ tunc qꝛ dicit litem contestari. et ibi voluit gl. tunc vr̄ narrata confiteri sed contradicere petitiōi. ⁊ idem dicit si confitetur petens ad vlteriora procedi qꝛ vr̄ velle ꝓcedi ad sniam diffinitiuā pp aliqd suum interesse ad ꝙ non potest puenire nisi per lit. contesta. ita dicit se intelligere gl. in. d. l. at qui nā. §. cum me abnte. Aut simplr fatetur nihil adijciēdo. ⁊ tunc dicit Bar. ꝙ tunc lis vr̄ contestari si libellus erat oblatus non alias vt ibi voluit gl. Ipse aūt dicit se de hoc dubitare per id ꝙ superius dixit. sed sibi vr̄ d iure dicendum ꝙ aut fateť ius aut fatetur factū aut vtrumqꝫ Si ius puta dicendo se debere non vr̄ litem ꝯtestari nec iudiciam declinare idō oꝫ eum interrogare an debeat an nō. vel an velit contradicere petitioni. vel non. si vero confitetur ius ⁊ factum tunc non vr̄ litem conte. sed declinare ⁊ tunc procedat opi. Pe. ⁊ Cy. ⁊ tūc fiat pceptuz de soluendo. in casu vero libelli non dati non fiet li. contest. qꝛ tunc actor non agit nisi vt fiat pceptum ꝯtra confitentez de soluendo non aūt vt feratur snia diffinitiua sz si fateaf factū tunc fiet pceptum de soluendo ꝙ in libello non est petitū ꝙ est contra. l. vt fundus. ff. co. diui. Ipse rñdet ꝙ condenatio petita hz in se conditioné vt si neget ꝯdénetur diffinitiue sed si cōfiteaf feratur interlocutoria faciendo illi pceptū vt soluat ⁊ ita residet Saly. Et sic apz ex sup dictis qd cōis opi. sequif gl. d. c. dudū. ⁊. d. l. vnice. Ego ante oia pondero ꝙ circa hunc passuz iura varie locuta sunt nā in. l. vnica C. eo. disponit ꝙ tunc dr̄ lis contestari cū p narrationé iudex cāz audire cepit. Ego pōdero illd vbū tunc qd denotat extremitatez tpis vt in. c. pasto. de excep. ⁊ p ang. in. l. i. C. de codi. ⁊ in. l. gallus in pria. ff. d li. ⁊ posth. ergo sequitur quod tunc cū narrationé audita hinc inde iudex incipit lit. ꝯte. ⁊ per ꝯña narratio hinc inde facta corā iudice est cā mediata lit. cōtest. ita illa dictio per denotat cām mediatā vt est tex. in. c. pro humani. §. i. de homi. li. vi. Et per istud datur pceptum intellectui ad istū tex. ⁊ ad. d. c. dudū. de elec. inquantū dicit per petitioné ⁊ rñsionem secutam. Deinde pondero. l. q. §. i. C. de iur. cal. vbi dr̄ expresse ꝙ lis contest. post narrationez quo casu illa dictio post ē significatiua tpis ex interuallo secuti vt voluit gl. in. l. pacta ꝯuenta. ff. de ꝯtrahen. emp. ⁊ in. l.

47

Medianã. De ista dictione p vid archidiaco. i. c. cum ꝯtumacia ꝗd de re. li. vi. ⁊ bar. in. l. celsus. ff. d vsucap. ⁊ i. l. illo. ff. d of. psi. nico. de neap. in. l. quinquaginta. ff. d excusa. tuto. alia loca vide gte.

⁊ in.l.cū fundū.ff.de vi ar.⁊ i.c.cū vitoniēsis de ele.ergo nō est verū ꝙ narratio sit īmediata cū ɔtestatiōe qꝛ nō p narrationē sꝫ post narrationē fit li.cōte.⁊ p ɔñs ille tex. expsse ɔ̄dicit.d.l.vnice. Deinde pōdero dictam.l.rem nō nouā.§.pa.vbi dr̄ post narrationē propositā. ego repio vnā apostillā ad.d.§.pa. scȝ ppa manu Jo.d ana.viri profecto ⁊ sanctimonia ⁊ vtraqꝫ censura plenissimi vbi dicit no.tex.post narrationē ⁊ ñ dicit p narrationeȝ ⁊ sic sm̄ eum concordat cum isto.c.nostro in quo dr̄ p positionem ⁊ rñsionem non fit lit.conte.qꝛ sm̄ eum idē est narratio ⁊ positio ⁊ p hoc.d.§.pa. dicit post narrationeȝ ⁊ aliud nō dicit in.d.apostilla volui comemorare primo vt debitum faciā ⁊ excellētiā eidem doctori a deo datam patefaciā iudicio meo istud est male dictum ꝙ narratio ponat pro positione qꝛ est ɔtra casuȝ.d.l.vnice vbi dr̄ ꝙ p narrationē hinc inde factam iudice audiente inducit lit.ɔtest.ergo non capit pro positione itē dicit ɔ̄ oēm censurā ꝙ narratio capiat ibi pro positione qꝛ cū ibi dicat ꝙ post narrationē fit lit.conte.sequeret ꝙ per primo eēt positio ⁊ per posterius esset lit.cōte.quod est fl̄m per ea que superius dicta sunt qꝛ positiones fiunt post litē ɔte. tpe probatorio ad releuandū ab onere probandi vt supius late dixi ⁊ per ɔñs est sincofanta dignū quod capiat ibi pro positione nā aliud est narrare aliud est ponere. Jteȝ ex doctrina sua sequeret vnū qd̄ asserē eēt hereticū in iure positiones nūqꝫ introduxit consuetudo vt testat tex.in cle.sepe.de ver.sig.⁊ no.in.c.dudum.ꝫ de ele.⁊ ꝙ voluit Bar.in.l.ij.§.ꝙ obseruari.C.de iur.cal.⁊ ex doctrina sua sequeretur ꝙ fuissent inuente a iure ⁊ per ɔñs apostilla illa est somniū vacuuȝ ⁊ inane.excusandus est qꝛ vr̄ ꝙ apostillam illā fecerit tpe sue iuuentutis vt percipi pōt ex illa apostilla. Nec ēt ponderauit dictā.l.ij.§. i.de iur.cal.in verbo post narrationē. Nec ēt pōderauit ꝙ illa dictio post denotat longum interuallum. Et ideo euidenter apȝ ista iura inter se esse ɔtradictoria ⁊ diuersa, ideo opus esset dissoluere nodum istum. Quod profecto difficile mihi vr̄ qꝛ optimo dicente poeta apparent rarinantes in gurgite vasto. opus esset adinuenire hominē resolutum ⁊ summe disciplinatū ad laborandū in hac vinea dominica iō potius est obmutescere vt agnus coraȝ tondente. Sed ne labores euitasse videar. mihi vr̄ de iure dicendū ꝙ illa verba post narrationeȝ ⁊ rñsionē non importat interuallum sed intelligantur incōtinēti ⁊ sic perinde habetur ac si dicatur per narrationeȝ ⁊ ad hoc adduco glo.singularem ⁊ ad hanc rem accōmoda-
48 tissimam in.l.qui de crimine.C.d accusatio.que dicit† ꝙ si in libello accusatorio dicat ticius fecit insultum cōtra semproniū ⁊ postea ipsum vulnerauit ꝙ intelligitur in eodē actu sine aliquo interuallo ⁊ sic punietur de vno delicto ⁊ nō de duobus ita dicamus ꝙ itelligantur illa duo iura.§.patroni ⁊ dicta lex.ij.§.i.de iur.cal.⁊ adduco tex multum elegantem in.l.quotiēs.§.si quis scripserit.ff.de
49 here.inst.† vbi si testator ascripserit legatum seruo ⁊ postea leganit sibi libertatē ꝙ intelligitur incōtinenti ⁊ eodem actu ad hoc vt actus valeat ⁊ nō pereat ⁊ ibi Bal. allegat gl.in.d.l.qui de crimine pro singl'i ita dicamus in proposito ꝙ licet illa dictio post denotet interuallū ⁊ longū vt est tex.in.l.ij.C.de cu.reoꝝ queȝ tex.ad hoc magnifecit Bar.in.l.i.ff.de questio.nihilominus vt iura ista ribus concordent non erit apponere os supra celū ⁊ improprie illud verbum post vt excludat omne interuallum per.d.l.vnicā.C.eo.nam sepenumero vna dictio ponitur pro alia vt.l.gn̄aliter in prin.C.de insti.sub condi. ⁊ per glo.in.l.has cās.ff.de condi.⁊ demon.⁊ in.l.data.ff.de reg.iur.⁊ in.l.si pater.ff.de vul.⁊ pup.⁊ in.l.⁊ pu-io.ff.sa.her.⁊ in.c.constitutus de relig.do.⁊ in.l.proculus.ff.de vsufru.⁊ in.l.pater seuerinam.§.conditionem verba.ff.d condi.⁊ demon.⁊ ex istis nodus ille dissolut⁹ ⁊ enucleatus esse videtur supremo deo principi sit gloria. Modo aggredior qōnem nostrā si per confessionem factam oblato libello contestatur lis.⁊ mihi vr̄ de iure dicendum ꝙ non quicquid dixerint cōiter doctores. Modo arguo sic litis contestatio fit ad contendendū ⁊ certandum tex.ē in.l.ij.§.i.in ver.certamina exercere.C.de iur. cal.⁊ iam superius dixi.sed ille qui confitetur intentionē sui aduersarij in iudicio nec certat nec pugnat ergo non inducitur litis contestatio.⁊ si quispiaȝ dixerit ꝙ sepe reus confitetur ⁊ opponat terminum solutiōis adhuc nō venisse vt superius dictuȝ fuit. Ego respondeo ꝙ tūc est secus qꝛ non perseuerat in confessione.quinimo tunc voluit ⁊ purgare ⁊ certare vt nō fiant petita.⁊ adduci posset simile ꝙ voluit Jnn.in.c.cumana ecclesia de elec.vbi
50 dixit † ꝙ si aliquis corā iudice dicat ego nō consentio in vos tanquā in iudicem cōpetentē nisi quatenus de iure debeo ꝙ exquo non perseuerat in illa sua proteruia non pōt puniri tanquā contumax ⁊ reputat istud dictum singulare ⁊ mirabile Ang.in.l.non vr̄.ff.de iudicijs ꝙ dicit se allegasse ɔ̄ quendā magnū aduocatum ⁊ prouocasse illū ad irā.mirū est ꝙ ang.nō allegauerit casum de hoc singularē in.l.i.alias.ij.in verbo pertinaciter.C.vbi quis decur.vel choar.vt voluit ibi Bal.per illuȝ tex.ergo.⁊c. Secundo adduco ad hoc casum in.l.vnica.C.de confessis in verbo confessos in iure p iudicatis haberi placuit ⁊ iudicio meo non pōt ad illum tex.rñderi quem tex. induco hoc mō sn̄ia ūȝ esse cōformis libello.c.ij hely.de simo.l.vt fundus.ff.co.diui.sed ɔfessus habetur ibi pro iudicato ⁊ cōdēnato ergo sequit ꝙ illa cōfessio emanauit super libello actoris ⁊ sic probatur ibi ꝙ reus cōfitēdo petita in libello habetur pro cōdemnato.ergo nō requirit alia sn̄ia nisi qdā declaratio ᵃ vt habetur in.c.cum sꝫ leges d hereticis in.vi.⁊ forte errat vniuersus orbis dūȝ dr̄ ꝙ in cōfessum partes iudicis sūt in ɔdemnando ⁊ allegant legē proinde.§.notandum.ff.ad.l.aquil.vbi hoc nō dr̄ vbi dūtaxat exprimitur ꝙ nulle sunt ptes iudicis i cōfessuȝ. Et rō est qꝛ lex hȝ eū pro ɔdemnato.⁊ per ɔñs tex.d.l.vnice.C.de cōfessis est glo.dicti.§.nontandū. naȝ si lex hȝ eū pro cōfesso ⁊ iudicato ad quid opus est ꝙ iudex eū cōdēnet ⁊ iō melius est dicere ꝙ iudex feret sn̄iaȝ declaratoriā. Tertio dico ꝙ ab initio seculi hoc decidit text.in.d.l.vnica.C.de confes.in finalibus verbis ibi ⁊ soluere cogeris.ecce ꝙ illud verbū est executiuum ergo persupponit ɔdemnationē eē factā sꝫ opus esse exceptione vt hr̄ in.l.i.C.de exc.rei iudi.⁊ p ɔñs nō reqritur alia sn̄ia quid ē ergo ꝙ dicunt superiores nr̄i ꝙ requirit diffinitiua. ¶ Quarto si qspiā dixerit ꝙ tex. iste pbat ɔ̄riū inquātum dicit ꝙ p rñsionem ad petitionē fit ɔtestatio ⁊ idē dixit tex.in.d.l.ij.§.i.de iur.cal.si ergo rñdeat siue cōfitēdo siue negando satisfactū ē iuri regrenti rñsionem ⁊ idē voluit tex.in.d.c.dudū de elec. Quia rñdeo ꝙ nihilominus intelligēda sunt iura illa de rñsione congrua ⁊ habili parere litis contestationē qꝛ actus actiuoꝝ sunt in patiente bene disposito.⁊ faciat simile ꝙ hr̄ in.l.ij.§.i.ff. qui satis.co.vbi dicitur qualiscunqꝫ nihilominus intelligitur de sn̄ia lata a cōpetenti iudice quē tex.allegauit p singulari no.car.in cle.i.de seq.pos.⁊ fru. Et adduco gl. singularē insti.de ver.ob.§.sed hec solennia.in verbo qbuscunqꝫ verbis ⁊ glo.ibi dicit solemnibus.vnde si dico promittis mihi decem ⁊ tu respondes bene non est celebrata stip. facit.c. cum sis de aucto.⁊ vsupa.⁊ glo.in.l. i.C.de fide instru.⁊ tex.i.l.fi.C.qui admitti.⁊ insti.d bo. pos.§.fi.⁊ tex.in.l.iasta versi.qualiscunqꝫ ⁊ ꝙ voluit ibi Ange.ff.de ma. vindi.vide que dixi melius ꝙ̄ per aliquem vnquā dictuȝ fuerit in rep.rub.C.qui admi.ad bo. po.pos. ¶ Quinto adduco tex.in.d.l.rem non nouā.§. patroni. Et si mihi dicatur allegatus est per alios. Ego respondeo ꝙ induco per quendam modum per quem non est inductus ab aliquo vsqꝫ ad hec secula ibi enim iurislator vtit verbo obiecta per quem tex.dico declarari iura cano.dicentia litem contestari per petitionem in iure propositam ⁊ responsionem secutaȝ vt intelligatur

a ¶ Declaratio. Uel preceptum.vt tenent doct.post bal.i auc.hoc amplius.i.col.ij. ope posi.C.d fidei cōmis.ad quaȝ mām vide scribentes p⁹ bar. i.l.i. ⁊ i.l.cēti §.si.ff. de ɔfes. vbi iste questio late discutit.

per responsioné obiectam ⁊ obuiam petitói sed si respódeat cófitendo nó é respósio obiecta lz precesserit libelli oblatio ergo nó inducitur litis contestatio per simplicé pfessioné ⁊ per pña declaratur dictum.c.dudū ⁊.c.istud inquantū dicunt rñsionem secutá. Et lz Doctores superius relati conati fuerint rñdere ad illum tex.§.patroni tñ rñdet inquantuz littera ibi dicit per ɔdictioné sed non inquantum tex.dicit obiectá ⁊ sic oppositá ⁊ ió consueuit dici in.l.i.ff.de his qui sunt sui vł al.iu.ꝙ opposita iuxta se posita magis elucescunt[a] cognoscendo albuz cognoscimus nigrum ergo ⁊c. Maxime qꝛ confessio dī sił fassio vt no.Cy.⁊ Saly.in.l.vnica.C.de confes.⁊ per pña iudicatur concors dictum. Sexto faciat bellum corporale fit per ɔdictionem vt videmus ergo eodé mó ⁊ belluz iudiciale fit per ɔdictionez ⁊ miror ꝙ Bar.dicat ꝙ in bello corporali quis vult capi ⁊ vinci pugnando.qꝛ iudicio meo non est bene dictū qꝛ debemus attendere ad regularem dispositioné rei iuxta illud ꝙ dixit Inno.in.c.audita de prescriptū.sed regulariter homines qui assumunt conflictū pugne volunt vincere ét per dolum ⁊ fraudem vt hī in secundo eneidos dolus an virtus quis in hoste requirat gl.in.c.dominus.xxiij.q.ij.quinimo plus est rñsibile apud morales vt describitur in.vi.eneidos parcere subiectis ⁊ debellare superbos ⁊ apud lucanū in septimo soceruz vinci paciere rogamus ⁊ ideo scribiſ apud liuium de secundo bello punico ꝙ ille vnicus armorum dux apud penos hanibal dicebat vincédū o milites aut moriendum est nec debemus sperare casum ⁊ aduersaz fortunam.l.inter stipulantem.§.sacrā.ff.de ver.ob.tñz ét qꝛ ille qui subijcit se pugne vł subycere se iudicio fortune vt scribitur in tragedyſ anceps fortuna belli. ⁊ scribitur apud Lucanū in septimo ⁊ ecco marte tuere ⁊ per pña posito ꝙ aliquis in bello corporali vellet pugnare ⁊ perdere nó est attendendū sed est attendendū illud ꝙ regłr fit in bello corporali ⁊ accedat illud ꝙ Lucano nřo venit in ore in pñ. vbi reprehédit romanos de hoc.bella geri placuit nullos habitura triūphos ⁊ per pña ita debet attendi in bello iudiciali. Pondero etiam ad predicta dictá.l.ré nó nouá.§.patrói vbi dī post ɔdictioné qꝛ illa dictio post hz denotare actū moméraneū ⁊ imediatū vt supius dictum fuit per glo.in.d.l. qui de crimine. Scdo pondero tex.ibi per ɔdictionem obiectá qꝛ requirit duo ꝙ ɔdicatur petitioni per viá obiectionis ex quo fit ꝙ p confessionem obiectá petitioni nó fit lit.cótest. ⁊ per pñs lz confessio fiat post oblatū libellū nó videſ fieri litis contest.qꝛ repugnat natiuitati contestatióis litis ⁊ ió posset oppói illud ꝙ scribitur in illo ouidiano votoqz tuo tua forma repugnat. Et inquantū tenentes ɔriam opinioné respondebant ad illum.§.patroni ꝙ ibi exigiſ ɔdictio pp iura.aduocatoꝝ de calumnia de quo ibi tractatur qꝛ istud nó é benedictū ex eo qꝛ requiritur rñsio ɔdictoria opposita petitioni vt inducat litis ɔtestatio cuz sit quoddam certamen inter actoré ⁊ reum. Nec ob.cum dicebatur ꝙ est quedam ɔtrouersia ex quo permisit se trahi ad iudiciū ⁊ petyt ⁊ recepit libelluz qꝛ rñdeo ꝙ in hoc nulla est contradictio nec ɔtrouersia apta ad inducendam contestationem litis voluit enim esse certus de intentione actoris. Quinimo plus dico ꝙ nó est curandū de tali libello ex quo adest confessio vñ posito ꝙ libellus eét ineptus nihilominus confessus hérel ꝓ condemnato ⁊ ferretur sñia condénatoria per id ꝙ hétur in.c.pisanis ď restí.spo.per Inno.⁊ ubb.antiquum ⁊ per eundé Inn.in c.qualiter el.ij.de acc.⁊ hř in.c.i.⁊.ij.de acc.li.vi.de quo vide plene dicta per me in.c.at si clerici de indi.item possibile est ꝙ actor per prius nó monuit reum ad soluédū iuxta illud ꝙ hř in.c.nouit de iudicijs ⁊ in.l.iij C.de pig. ⁊ in.l.fideicom.ff.de vsuris ⁊ in.l.si manumissor ꝑ ang. .C.de obsequijs.lz ergo acceperit libellum nó ꝑsumitur confessus animo lité ɔtestandi qꝛ exitus acta probat vt sacro scribiſ euangelio a fructibus eoꝝ cognoscetis eos iuxta illud euangelicū operibus credite.confessio ĝ facta oblato libello nó inducit litis contestationez ⁊ per pña verior est opinio vltramontanoꝝ. [51] ¶ † Capio nunc vltimum an rñsio facta per reum exprimédo ꝙ nó animo contestandi[b] lité impediat litis ingressum ⁊ glo.ista tenet ꝙ sic ⁊ idem voluit glo.in.l.vnica.C.eo. Inno.in.c.cum.in.ferrariensis de consti.qꝛ rñsio pót fieri animo cótestandi litem ⁊ pót fieri animo instruendi iudicez. ⁊ sic protestatio nó est ɔria facto ſm Inno.in.d.c.cum.m.⁊ posuit Spec.in eodem tit.§.ij.versi.ex premissis partes. ⁊ plenissime Jo.and.in.c.exceptioné de reg.iur.li.vi.in mercurialibus vbi refert hác.q.fuisse disputatá per plurimos sūmos in vtraqz censura viros ⁊ varias opiniões posuisse. Et vř Jo.an.seq opinioné Martini de silima. ⁊ azonis cóiungendo eos hoc mó qꝛ aut iudex ⁊ aduersarius nó ɔdicunt ꝓtestatiói ⁊ impeditur litis ɔtestatio qꝛ ad contestandá lité requiriſ animus cum sit quasi ɔtctus vt auctentico de exhib.reis.§.illud ⁊ i.l.iij.§.idé scribit.ff.de peculio sed ex ꝓtestatione aps animum deesse ⁊ hoc qñ post ꝓtestationem incontinenti sequitur rñsio.si aūt ex interuallo vř recessum a ꝓtestatione arg.l.cum in ꝑfrea.§.locator horrei.ff.locati ⁊ tz hosti.in.d.c.cum.m. fcerariensis. Aut iudex ɔdixit ꝓtestói ⁊ idé ſz eū ꝙ nó sit inducta lit.ɔtestatio qꝛ cū depédeat a volūtate ptis ⁊ ſi iudicis ſi pt ɔdicendo iudicio inducere cósensū ⁊ animū partis maxime cū iudex nó possit precise cogere reuz ad lité contestandam vt notaſ in auc.qui semel.C.quo ⁊ quando iud. ⁊ idem putat si actor contradicat ⁊ protestetur in ɔrium qꝛ sua protestatio nó tollit protestationem aduersarij cum fiat super dependentibus dūtaxat a suo cósensu ⁊ volūtate iuxta notata per Jo.an.i regula gñali li.vi.in mercurialibus in pe.col.ver.sed pone ⁊ pře scribitur per docentes in.d.c.cum.m.⁊ in materia protestationis ⁊ hác sententiam tz Bart.in.l.vnica.C.eo. non tñ specifice tangit ibi Bar.quádo rñdet ex interuallo post protestationé ⁊ videtur sequi hic do.ant.per alia verba preterquam in vno membro in quo videſ sequi opinionem Ja.bu.⁊ Guil.de cu.[52] vz † quando iudex non admisit protestationé ⁊ qꝛ dixit protestationé hanc nó admitto sed volo ꝙ respondeas animo cótestandi lité quo casu dixerunt ꝙ protestatio nó iuuat qꝛ ex quo non resistit iudici ⁊ respondet vř velle ꝙ superior vult ⁊ censeſ acquiescere interlocutorie iudicis ex quo saltem post verba iudicis nó repetyt ꝓtestationé ad h alſt Ja.bu.l.dz.§.i.ff.tan.cau.sta.d. Abb.mé hic se putare qꝺ aut reus rñdet ad libellū ꝑmissa ꝓtestatóe ⁊ iudex post rñsioné dič ego ñ admitto talé ꝓtestationé ⁊ túc ꝓcedat pria opio qꝛ cū dependeat ab animo ɔtestantis litez.ɔtradictio iudicis sequens nó pót ponere intentioné vbi nó est maxime qꝛ in ɔctibus vel quasi si vnus puro sentit vnum ⁊ altera pars aliud nihil agiſ qꝛ ibi nó est consensus.l.in omnibus.ff. de actio.⁊ obli.aut reus primo premisit ꝓtestationem. ꝙ per ea que dicit non intendit litem contestari ⁊ añqz rñdeat iudex ɔdicit ⁊ reus postea rñdet ⁊ túc si repetit eandé ꝓtestatione ⁊ tunc idez ꝙ.ꝺ.si aūt post ɔdictioné iudicis simplr respondeat.túc videſ respondere animo lité contestandi ⁊ vł acqescere interlocutorie iudicis.argu.eius qꝺ no.glo.in cle.i.de dolo ⁊ contu.in ver.manifeste.i pñ. Faciat.d.l. cū i pluresſ.§.locator horrei.⁊.d.l. dz.§.i.⁊ qꝺ no.in.d.c.cū.M.ferra.⁊ ad id qꝺ dř protestationé tolli p ɔrium factū. vt.l.vbi repugnantia.ff.de reg.iur.⁊ in.c.sollicitudiné.de ap.rñdet ꝓcedere nisi factum sit multipliciter intelligibile ſm vnū intellectū factum nó est ɔrium ꝓtestationi sed ſm aliuin intellectuz bene est ɔrium ꝓtestationi tunc si qs ꝓtestetur intelligit facere ſm intellectū nó ɔriuz.vnde i ꝓposito vř respondere animo instruendi ⁊ informandi iudicem ⁊ nó animo litem contestandi ⁊ sic nulla contrarietas.vel dicit dicédum esse vt voluit Bar.in.d.l.vnica.C.eo.qui dicit protestationem operari quando protestatio respicit vnum ⁊ factū

a ¶ Elucescunt. Istud é logicū ⁊ ponit ab aristo.in li.ꝓdica. primo topico. ⁊ in multis alijs locis hoc colligere poteris.

b ¶ Contestádi litem. Adde spec. hoc eod. tit.§.iij.versic. illud not. ⁊ ibi Jo.an.in additionib᷒ vbi istá q.l terminis tāgūt ⁊ vide nouissimos scribentes hic qui oia late.

⁊ factum respicit aliud sic sunt diuersa. secus si concerne
rent vnū. ⁊ q͞r respondet ⁊ ꝯfitetur ꝙ nō animo respōden
di. tunc enim intelligit̃ per factū contrariū. q͞r concernit
idem factū. ⁊ hoc dicit. d. Abb. esse tenēdū de iure q͞r ē
pura veritas s͞m eū. Sed. d. Card. nō ponit circa hoc ꝗ̃
aliquid boni. sed allegat dictā. Jo. an. in. d. regula in
53 gn̄ali ⁊ in. d. regula exceptionem. lib. vi. ⁊ dicit† ꝙ si re⁹
respondet petitioni actoris ⁊ nō dicit animo litē ꝯtestā
di ꝙ nihilominus lis cōtestata est q͞r presumit̃ respōdis
se animo litem ꝯtestandi ⁊ allegat Inno. hic ꝙ vbi sunt
verba apta cōtestationi ꝑsumit̃ animus contestandi nisi
ꝯtrariū appareat per ꝯtestationez ⁊ dicit hoc tenere. d. de
rota decisiōe. xv. incipiente item si pa. sed. d. Ple. ꝯ anc.
hunc passum hic nō tangit. sed se remittit ad Cy. in. l. i.
C. eo. ⁊ ad mām protestationis que h̃r in. d. c. cū. m. fer
rariensis de consti. per scribētes. sed Bal. hic refert Ja.
bu. in. l. vnica. C. eo. dicere ꝙ ꝯtestatio excludit mentē a
verbis ⁊ ideo non fit litis ꝯtestatio sed ipse dicit ꝙ exclu
dit mentez a verbis negando sed intendit excludere effm̄
iuris vt̃ nō insurgat ex verbis ⁊ mente ꝙ est impossibile
cum iuris effectus a lege nō ab homine ꝓcedat vt ibi di
cit Ja. bu. in sec. qui addit aliam rōnē q͞r protestatio h͞z
aliquid fingere sed fictio non pōt tollere factuz s͞z possit
tollere mentē a v̄bis ⁊ dicit ꝙ loquit̃ Ja. bu. satis nōbilr̃
dicit ēt ꝙ factum ꝙ est posterius tollit verbū ꝙ est prius
argu. legis pacta nouissime. C. de pactis ⁊. l. si quis an
te. ff. de aqui. pos. ⁊. l. si. in prin. ff. de le. ij. refert trebaciuz
iuris ꝯsultū dicere nō interest quid senserit sed quid fece
rit lege a deo. ff. de aqui. re. d. l. liber hō vbi est tex. solem
nis faciens ad nostrā. q. ⁊ p̄sta alias s͞m Bal. hic ⁊ ita
hic residet. s͞z idem Bal. in. l. vnica. C. eo. refert doctrinaz
illius glose postea cōmemorat alios dicere hoc n̄o aut
iudex admisit ꝯtestationez aut repulit aut tacuit. Primo
casu non est facta ꝯtestatio. Secundo casu facta est. Ter
tio casu q͞r si tacuit nō ē f͞cā li. ꝯte. ⁊ in ar. ad hāc distinctio
nē alſt. l. ꝙ in die. §. si rōez. ff. d cōpensatiōib⁹ aliȷ dicūt ꝙ
ista ꝯtestatio nihil opat̃. nā hec ꝯtestatio est ꝯ f. in. Et ꝓ
testatio h͞z aliquid fingere s͞z circa factū nō procedit. l. in
bello. §. facte. ff. de cap. ⁊ postli. re. ad hoc adducit ꝙ no.
Inno. in. d. c. cum. m. ferrariensis vbi dicit ꝙ ita demum
opat̃ ꝯtestatio qn̄ factū poterat intelligi duplr̃. sed hic n̄
poterat itellī nisi simplr̃ ⁊ vno mō. ideo Ja. bu. dicit aut
iste r̄ndens voluit remouere mentē a v̄bis q͞r s͞z v̄bis ne
garet non t̄n intēdebat negare p illa v̄ba sed volebat ꝙ
ex illis v̄bis al's insurgeret ꝯtestatio litis tūc ꝓcedat opi
nio ꝙ lis nō ē ꝯte. cū ꝯtestatio nō opet̃ ꝯ factū q͞r non fit
ad remouēdā mētē s͞z vt ex verbis a mēte nō sequat̃ iuris
effectus ꝙ facere nō pōt priuatus hō cum iuris effectus
a lege ⁊ non ab homine procedat arg. legis. i. §. calūnia
torib⁹. ff. ad turpilia. s͞z in ꝯtrariū adducit ꝙ h̃r in si. de sti
pula. q͞r per ꝯtestationē fieri pōt ꝙ nō fit stip. s͞z fit nudū
pactū. l. iurisgētiū. §. s͞z ꝙ fere. ff. d pactis. nisi r̄ndendo di
cas ꝙ aliud in ꝯtctibus q reddunt̃ inter volētes aliud in
iudicijs q̄ redduntur inter inuictos. l. iter stip. §. i. ff. de ver.
ob. ⁊ sic ꝯtestatio nō h͞z iuuare ꝯtestantem ar. eoꝝ q̄ ipse
bal. dixit in. l. pacta nouissima. C. de pac. ⁊ ita ibi residet
Bal. sed Saly. in. d. l. vnica cōmemorat quosdā moder
nos dicere p̄fatā doctrinā Bal. non t̄n cōmemorat eos
in indiuiduo sed ipse dicit se tenere glo. illā. ⁊ cū Bal. di
cat ꝙ iudiciū redd. i in inuitū. ipse r̄ndet sic distinguēdo
nam si iudiciū sumit̃ pro s̄nia verū ē dicere ꝙ s̄nia reddi
tur in inuitum sed de alijs actibus iudiciarijs nō est sic di
cendū q͞r illi non fiunt a iudicibus sed fiūt a ꝑtibus ⁊ an̄
iussum iudicis ⁊ cōpulsionē dicunt̃ voluntarij maxime
ipsa lit. ꝯte. ꝑ quā quasi ꝯhitur ⁊ instātie q̄s obligat̃ cuz
obligatio reqrat ꝯsensum ⁊ aium. post aūt iudicis iussuz
procedit illa opinio moderna quā posuit ibi Bal. ⁊ ita
residet ibi Saly. bononiensis sed Ang. in. d. l. vnica re
fert alios tenere cōtra illam glosam sed ipse dicit tenen
dam esse glosam illam q͞r non est verum ꝙ ista protesta

tio sit contraria facto imo est declaratoria animi ipsius
rei excipientis. animus enim declaratur ex ꝯtestatione
tali. l. at si quis. §. plerics. ff. de relig. ⁊ sum. fu. l. labeo. §.
idem tubero. ff. de sup. lega. l. fulcinius. §. quid sit latita
re. ff. ex qui. cau. in pos. eu. vbi est glo. l. qui in aliena. §. fi.
ff. de aqui. here. nam ista sunt cōpossibilia proponere ex
ceptionē peremptoriam ⁊ nō habere animum contestā
di nec contestari litem cum cōtestatio litis depēdeat ab
animo contestantis vt. d. l. vnica deficiente ergo consen
su ꝯtentium deficit ipse ꝯtctus. l. i. ff. de pactis. l. consensu.
ff. de actio. ⁊ ob. tunc. n. dicitur ꝯtestatio esse ꝯtria actui
quando est incompossibilis cum ipso actu ⁊ tunc proce
dit opinio alioꝝ tenentium ꝯtrium. ⁊ ponit exemplum si
dico contestor litem ⁊ protestor ꝙ non facio animo con
testandi. Idem si dico adeo hereditatem ⁊ protestor ꝙ
non adeo animo adeundi. Dicit etiam ibi Ang. ꝙ si ad
uersarius dicit non consentio huic ꝯtestatiōi pp hoc nō
52 tollitur prima ꝯtestatio nec inducitur ꝯtestatio litis† q͞r
a protestatio ꝯtria prime ° nunq̄ͣ tollit primam nisi in duo
bus casibus primus est qn̄ protestatus tacet q͞r tūc intel
ligitur consentire. l. i. §. i. ff. de lib. agno. Secūdus casus
est qn̄ protestatio aduersarij tendit ad inducendū diuer
sum effectum a primo. vt. l. aut qui aliter. §. i. ff. ꝙ vi aut
clam. ⁊ super hoc an protestatus tacens videatur cōsen
tire protestōi vel non remittit ad p̄se notata per Inno.
in. c. cum a nā ecclesia de ele. ⁊ ita residet. S͞z Jo. de imo.
hic sequitur glo. istā dicens ꝙ ista ꝯtestatio non est ꝯtria
facto sed venit ad declarandū factum multipliter intelli
gibile ideo valet vt voluit Inno. in. d. c. cum. m. ferrariē
sis. si nec iudex nec aduersarius ꝯdixit secus. si iudex con
tradicat protestōi ⁊ reus r̄ndeat simpliciter vt̃ aquiesce
re voluntati iudicis. l. i. ⁊. ij. C. de rela. secus si repeteret
ꝯtestationē. si aūt solus actor cōtradicat ꝯtestōi rei ⁊ re
us r̄ndeat ꝙ non intendit r̄ndere animo contestandi litē
tunc s͞z aliqui dicant ꝙ r̄ndendo inducatur litis contesta
tio ex quo aduersarius ꝯtestōi nō consensit. t̄n contrariū
tenuit Bar. in. d. l. vnica ⁊ do. Ant. hic q͞r ꝯtradictio ad
uersarij nō pōt facere quia reus declaret suū animuz ad
qd̄ tendit ipsa ꝯtestatio. secus qn̄ tenderet ad patientiaz
aduersarij h̄ndam q͞r nō haberetur si aduersarius cōtra
dicit vt. d. l. aut qui aliter. §. i. ff. ꝙ vi aut clā. ⁊ ita residet
hic Jo. de imo. relati sunt modo scribentes in vtraqz cen
sura quis iustius dixerit glose nostre an vltramontani
operepreciū erit hoc videre liberalissimus deus digne
53 spirit̃ nobis v̄itatē. ⁊ v̄r ꝙ opi. vltramōtanoꝝ sit v̄ior† nā
ꝯtestatio aut ē declaratoria volūtatis aut ē ꝓhibitoria
ne alqd̄ fiat. Aut est incitatoria vt aliqd̄ fiat. Aut ē certi
ficatoria alicuius qd̄ ē vel nō est. Iste sūt q̄ttuor species
ꝯtestationis quas prosequunt̃ doctores in materia ꝯte
stationis. vide oīno que p̄se ego dixi in repetitione dicti
capituli cum. m. ferrariensis circa finem. Modo in hac
protestatione facta per reum ꝙ nō animo ꝯtestandi litē
nō cadit nisi prima species ꝯtestationis que est declara
toria voluntatis ⁊ clarum est ꝙ ibi cadit declaratio vbi
subest dubitatio. l. ij. C. de legibus. c. cū ꝯtigat de rescri
ptis. l. ille aut ille. §. cū in verbis ⁊. l. non aliter. ff. de leg.
iij. Requirit eniz protestatio extrema habilia. vnde pul
chre dicebat illustris doctor oldradus laudēsis in rub.
ff. de op. no. nun. ꝙ ꝯtestatio est solius animi expressio fa
cti dubij ambiguitatē aperiens de quo vide q̄ dixi in. d.
c. cū. m. ferrariēsis ex quo collige ꝙ ibi cadit protestatio
animi declaratoria vbi ē ambiguitas ⁊ dubitatio ergo
vbi nō ē ambiguitas nec dubitatio animi n̄ cadit ꝯtesta
tio q͞r actus actiuoꝝ sunt in patiente bene disposito ꝓbo
tū ꝓncepſ in scd̄o de anima. Scd̄o arguo sic. lit. ꝯtestatio
fit ꝑ petitionē in iure ꝓpositam ⁊ r̄nsionem secutā vt hic
⁊ in. d. c. dudū ⁊ in. l. vnica sed hic interuenit petitio in
iure ⁊ r̄nsio secuta ergo introducta ē litis ꝯtestatio. Ter
tio cui cōpetit diffinitio cōpetit ⁊ diffinitū. l. i. ff. de dolo.
l. omnis diffinitio. ff. de reg. iur. sed huic actui cōpetit dif

Prime. ad h̄ notā. in. l. si tam angusti. d̄ seruitu. ⁊ vide fely. i. c. cū. m. i. xxvij. col. i. me dio de cōsti. ⁊ ibi oēs canenistas vbi late oēs mō protestatiōis examinant.

finitio litis contestate ergo cōpetit litis cōtestatio ꝛ per
54 ꝯña ꝯtestata est lis. Quarto † non est standū verbis con
trahentiū sed standū est dispositioni iuris vnde si lis non
sit ꝛ partes dicant litem esse non pp hoc valebit transa
ctio. l. cum hi. §. sed cū lis. ff. de transa. Cum ergo partes
ꝯtestantur litē petendo ꝛ rñdendo sequitur ꝙ nō stabit
illis verbis nō animo litem contestandi qꝛ illa verba nō
pñt cooperari vbi ius aliter disponit. Contra faciat vbi
manifestissimus est sensus nūꝙ̄ interpretatio verboꝝ rā
tum valet vt melior sensus existat. l. si quis filium. C. de
lib. preteritis sꝫ ita ē in casu nostro nā per negationē pe
titionis in iudicio factā fit litis contestatio vt hic ꝛ in. d.
c. oudū ꝛ in. d. l. rē non nouā. §. patroni ergo appositio il
loꝝ verboꝝ non animo litē contestandi nihil operatur.
¶ Sexto adduco si ita est vt dicebat Ja. bu. ꝙ velit re
mouere mentē a verbis nō inducit litis ꝯtestatio. ego di
co ꝙ non pñmitur velle remouere mentem a verbis qꝛ
nō est presumendū ꝙ ita incontinenti velit remouere mē
tem ab eo ꝙ expressit qꝛ mens semel posita durare presu
mitur. l. sancimus. C. de testi. c. maiores de baptismo. nec
presumitur ꝙ ita incōtinēti velit eā remouere vt l. nā ad
ea. ff. de condi. ꝛ demon. iuxta illud terentianū. hui tam
cito. vñ latet. nō si vult remouere mentē a verbis ideo fit
interpretatio contra ꝓferentem. c. ꝯtra eum de reg. iur.
li. vi. l. veteribus. ff. de pac. l. quicquid astringende. ff. de verb.
ob. ergo nō pñmitur remouere mentem a verbis imo ca
pietur sensus vt vere negauerit vnde vr̄ ꝙ illa verba ne
go narrata ꝛ petita animo nō ꝯtestādi litē nō sunt aliud
dicere nisi asserē ꝯtrarium ꝙ factum est ꝛ per ꝯña protesta
tio ꝯtraria facto est respuenda. c. solicitudinē de ap. ¶ Se
ptimo faciat si quis dicat contestor litē sed nō aio contestā
di litē ista ꝓtestatio non tollit ꝯtestatione litis vt volunt
ang. superius relatus qꝛ ē ꝯtra facto sed vbicunqꝫ negat
petita fieri debere contestatur litē vt est casus in. d. c. ou
dum. ergo sequitur ꝙ hmōi protestatio ē ꝯtraria facto.
55 ¶ Octauo adduco † facto datur intelligi voluntas. c.
cum super de officio delegati. l. reprehēdenda. C. de insti. ꝛ
substi. sub cond. fa. gl. in. l. de quibus. ff. de legatis iuxta
illud poeticum ꝛ facta locuntur. sed negando facit actū
ꝓductiuum litis contestationis vt hic ꝓbatur ergo que
situm est ius actori circa lit. ꝯt. facte. ergo facto ipsius so
lius rei nō pōt tolli ius quesitum actori. l. ius nr̄um. ff. de
regu. iur. l. si C. si ꝯ ius. c. q̄ in ecclesiarū de consti. l. si. ff. de
pac. ¶ Nono ꝓtestatio fit ad finē declarādi dubiū vt su
perius est dictum qꝛ cū ꝓtestatio habeat plures species
hic cadit duntaxat illa sola species declarādi ambigui
tatem dubij sed nulla est dubitatio quin per rñsionem se
cutam ad petitionem ꝓpositā in iudicio fiat litis ꝯtesta
tio vt est hic casus ergo illa ꝓtestatio tanqꝫ nullius effe
ctus productiua erit reiiciēda ꝛ multo fortius erit reiciē
da si talis modus conciperetur a cōtinuo litigatore ar.
eius ꝙ hꝫ i. c. nullus. ij. q. v. ¶ Decimo si ob. lex si debi
tor. §. i. ff. qui. mo. pi. vel hypo. sol. per quē textū assump
56 sit fundamentū glo. in. d. l. vnica. C. eo. † naꝫ ibi creditor
consensit alienationi pignoris saluo iure suo nō vr̄ remit
tere ius qđ hꝫ i pignore ille est casus ibi. Ego pp paupe
riem ingenij mei nescio videre quō adduci pōt ille text.
ad hoc vt probet dictum glo. ex eo qꝛ ibi ille ꝯsensus ali
quid operat̃ lꝫ interueniat ꝓtestatio qꝛ poterit vendi ꝛ
remanebit saluū ius pignoris sed in casu nostro parū ꝛ
nihil operat̃ ista negatio si nō inducatur litis ꝯtestatio.
Item ibi nō impeditur actus ad quē tēdunt ꝯtrahentes qꝛ
tñ ibi fit alienatio sed in casu nr̄o impedit̃ actus ad quem
tendunt ptes qꝛ impeditur litis contestatio ꝛ fit quedaꝫ
vt ita dixerim fuga iudicij. item mouetur dicta glo. per le
gem sed ꝛ siquid. §. fi. ff. de vsufruc. ꝓ certo ille tex. non ꝓ
bat id ad ꝙ allegat̃. naꝫ ibi nō apponit̃ aliqua ꝓtestatio
iuris sui conseruandi. Sꝫ gl. est ibi que dicit nisi quis di
xisset saluo iure meo ꝛ sic illa verba saluo iure meo non
ponuntur ibi in tex. sed bene ponunt in gl. ꝛ per ꝯña nō
ꝓbatur ibi dictum glose. ꝛ ad predicta adduci posset il
lud ꝙ aliās contigit in facto referente host. in. c. ex te. de
furtis. vbi refert quendā dominū olim fecisse suspendi
quēdam protestando saluo iure suo ꝛ sic iudicio meo il
la duo iura allegata per glo. in. d. l. vnica non ꝓbāt suaꝫ
doctrinā. fuit. n. mos ꝛ glosatorum ꝛ antiquoꝝ iudicio
meo aut obscurus aut qꝛ voluerunt reprehendi raro ꝛ
nunꝙ̄ induxerit iura que allegabant pro certo esset rep
57 hendendum modus iste † qꝛ virtus legis stat in inducen
do legem vt in. l. non solū. §. qui primipilum. ff. de exc. tu.
quem tex. allegat ꝓ singulari Bal. in. l. petens. C. de pac.
ꝛ ista nō tradas obliuioni si bñ diximus dentur glorias
58 altissimo deo. ¶ † Queritur scriben. an p exceptionis ob
a iectū inducat lit. ꝯte. ꝛ quidē glo. in. l. vnica. C. e. dicit ꝙ si
opponit̃ exceptio peremptoria inducit̃ lit. ꝯtest. secus si op
ponit̃ exceptio declinatoria iudicij ex ꝑsona iudicis acto
ris vel rei quam glo. sequitur ibi Cy. ꝛ alij. Sꝫ in ꝯtrariū
facit. c. si oblato de lit. ꝯtest. li. vi. vbi dicitur ꝙ p obiectū
exceptionis peremptorie non inducitur litis cōtesta. sed
Bal. in. d. l. vnica distinguit ꝙ aut exceptio dilatoria ꝓ
ponit̃ ꝛ tunc ḃm omnes non inducitur lit. contest. ex eo.
qꝛ ḃm omnes proponitur ad declinandum ꝛ nō ad con
testādū ꝛ litigandum faciat. c. exhibita de iudicijs vbi iu
dex qđ sibi ꝯtrarius si simul procedat super exceptionibus
dilatorijs ꝛ negocio principali qꝛ per exceptionē dila
toriā asserit nō ee ꝓcedēdū sicut videmus in istis phys cor
poralib⁹ q̄m multa ꝓcedūt antequam perueniatur ad
prelium vt deplanare locū vbi capescendū est preliū ꝛ ꝯ
struere munitiōes eoꝝ qui preliū assumpturi sunt ita est
in isto prelio ciuili oēs iste exceptiones declinatorie de
bent prius examinari ꝛ idem est dictū in exceptionibus
litis finite q̄ opponunt̃ ad ꝓcessum. c. i. de eo lib. vi. si ve
ro est exceptio mere peremptoria. dicit Bar. ꝙ aut sta
tim post narrationes factam ab actore sequit̃ responsio
rei opponentis exceptionē peremptoriaꝫ ꝛ tunc inducit̃
litis contestatio. ꝛ ita intelligatur glo. in. d. l. vnica. ꝛ vr̄
velle hoc tex. in. d. l. rem nō nouam. §. patroni. C. de iud.
vbi post narrationem ꝓpositam ꝛ ꝯdictionē obiectā fit
lit. contesta. sed si post libellū datū vel narrationem pro
positam reus ex interuallo veniat ꝛ ꝓducat suas excep
tiones tunc nō inducitur litis contestatio qꝛ vr̄ ꝓducere
super meritis cause ita intelligatur dictum. c. si oblato li
bello eo. ti. lib. vi. ꝛ plꝫ hꝫ opinio. d. An. hic. sed. d. Abb.
non plꝫ. qꝛ. d. c. si oblato. loquit̃ indistincte ꝛ videtur loq
etiā quādo incontinenti respondit vt colligit ex prin.
dum dicit si oblato libello. naꝫ si papa voluisset illud qđ
dicitur per istos patres verisimiliter illud explicasset. c. ad
audientiam de decimis. ꝛ si intellexissent de opponente
ad merita cause bene hoc expressisset nec fecisset illaꝫ di
stinctionem in prin. etiaꝫ de libelli oblatione. Itē nō ꝯre
inducitur litis ꝯtestatio per obiectū exceptiōis pempto
rie ita ꝓcedit si incōtinenti opponat̃ sicut si ex interuallo
vt no. ibi per glo. Itē ꝫ ille qui excipit nec fatetur nec ne
gat. vt in. c. cū venerabilis. de excep. ꝛ in. c. exceptionem
de reg. iur. in. vi. sed ponit factū separatum a libello non
ergo inducit̃ lit. ꝯtestatio que inducit̃ per responsionem
ad petitionem. si eñ responderet ad libellum ꝛ simul te
rei exceptionem peremptoriam tunc bene esset inducta
litis contestatio. vt in. c. ꝓut de dolo ꝛ contumacia. ꝛ nota.
in glo. d. c. si oblato libello ita resides hic. d. Abb. super
hoc passu ꝛc. Sed ego pōdero tex. d. c. si oblato libello
ꝙ si per actorē ex pte rei exceptio peremptoria oppona
tur nequaqꝫ per hoc videt̃ litis contestatio esse facta. hec
sunt verba formalia illius tex. nam si recte ponderet̃ ꝓ
bat istud pendere ex animo opponentis exceptionem ꝑ
emptoriā an velit pp hoc ꝯtestari litē id opponendo ex
ceptionē pemptoriā nō vr̄ ꝯtestari litē qꝛ pñmit̃ sic oppo
nendo nō hēre animū ꝯtestandi litē. ex quo sequitur ꝙ si
animo ꝯtestādi litē illā exceptionē opponat vr̄ tūc ꝯtesta
ri litē. ꝛ ad hoc adduco ꝙ voluit Jnn. in. d. c. cū venera
bilis de

a ¶ Exceptionis obiectum. Adde. d. Alex. de imol. in. l. iꝫ §. pe. ff. de pec. ꝛ bal. l. i. ij. C. de edi. cog. ꝛ bal. in marg. d. tā. versi. li. ꝯte. ꝛ in. c. i. de controuer. vassa. in vsib. feu. vbi ista mā late tāgit. ꝛ vide mīta q̄ alibi ꝯ ista mā diximus.

bilis de exceptio. vbi dicit ꝙ si reus excipit animo conte standi litē vr̄ litem ɔtestari ergo indubio opponēdo simpliciter exceptionē peremptoriā non vr̄ here animū con testandi litem ⁊ pp hoc tex. dicti. c. si oblato vtit̄ illo mō loquendi vȝ non intelligit̄ litē ɔtestari non. n. dicit ꝙ nō ɔtestat̄ sed dicit non intelligit̄ quasi dicat non vr̄ haberē animū ɔtestandi ergo si appareret de animo litē ɔtestā di ɔtestaret̄ lis. ⁊ ideo an opponendo exceptionē peremptoriam videat̄ cōtestari lite pendet ex animo opponentis ⁊ iste iudicio meo vr̄ verus intellectus dicti. c. si oblato ⁊ ita dixi superioribus diebus legendo in voce capitulū cum venerabilis de exceptionibus isto menti cōmē

59 da. ¶ † Quid si in libello ponat̄ sola narratio ⁊ nō petitio ⁊ reus rn̄deat fatendo vel negando Inno. dicit ꝙ tolleranda est ɔtestacio vt res potius valeat q̄ȝ pereat. c. abbate de ver. sig. c. cū venissent de insti. l. quotiens. ff. de rebus dubijs ⁊ hoc maxime vr̄ ꝓcedere qn̄ agit̄ de iurib⁹ incorporalibus de ꝑssessoria ⁊ negatoria tutius tn̄ est sȝ cum aliquid petere sed ꝙ valeat sine petitiōe facit ꝙ hr̄ in. c. nonn. ij. q. i. ⁊ in. c. qꝛ ꝑsulatus. i. q. iij. ⁊ in. c. accedens. J. ii. proximo. Sed hosti. dicit libellū nō recipiendū in quo nihil petitur cū sine petitiōe snīa ferri nō possit. l. vt fundus. ff. cōi di. c. licet hely. de symo. nec in alio q̄ȝ in eo ꝙ petitū est possit quispiā ɔdemnari iō repꝛhenditur iudex qui nō in sīruū petitū sed in extimatione ɔdemnauit. l. fi. C. de fideicom. li. nisi forte de spiritualibus ⁊ inter viros religiosos agatur. Idem et dicunt si scrī narret coram papa qꝛ nō requirit̄ ɔc̄o seu petitio ⁊ istud voluit hic Inn. dicens ꝙ corā papa narratio actoꝝ ⁊ rn̄sio rei inducūt lit. ɔte. sine alia petitiōe ꝑsentia. n. pape supplet oēm defcūi. l. omnium. C. de testa. c. i. de transac. hoc tȝ curia romana maxime qn̄ agitur de electionibus ⁊ promotionibus ad ecclesiam fm̄ hosti. in istis et ꝓcedi pōt hodie sine lit. ɔte. per cle. dispendiosam de iudi. ɔiuncta cle. sepe de ver. sig. fallit et in possessorijs vt dixit glo. in d. c. qꝛ ꝑsulatus ⁊ hanc opinionem hosti. sequit̄ hic do. Anto. Sed do. Abb. putat ꝙ in his in quibus ꝓceditur iudicis officio sufficiat sola narratio sine petitione ita ꝓcedat tex. cū glo. in. d. c. qꝛ p̄sul⁹ ⁊ ꝙ dixit hic hostiē sis de causis spiritualibꝫ. si vero loquimur in his in quibus nō ꝓcedit̄ iudicis officio nec exuberat iudicantis officium tūc dicit nō sufficere narrationeȝ sine petitione ⁊ dicit hoc ꝓbari apertissime hic inquantum exigit tex. petitionē in iure ꝓpositam ⁊ rn̄sioneȝ secutā allegat. c. dudum de electio. ⁊ cle. sepe de ver. si. ⁊. c. op. q̄liter de elec. ⁊. c. lȝ hely. de simo. ⁊ ꝙ no. Inno. in. c. in nr̄a de sepul. ⁊ Joānes de lignano in. c. i. ⁊ in. c. in lr̄is de resti. spo. bar.

60 in. l. vnica. C. eo. dixit † ꝙ si actor narrauit factuȝ tn̄ ⁊ narrata ꝓut narrant̄ vera esse ⁊ reus rn̄ ad factū rn̄dit ꝙ facta est litis ɔtestatio per tex. illum qui dicit per narrationē negocij nec requirit de necessitate narrationē iurio. Preterea ex facto ius oritur. l. nex plagijs. §. i. cliuo ff. ad. l. aquil. vnde supposita narratiōe facti sequitur iuris ɔc̄o. Sed do. Abb. putat ꝙ Bar. intellexit fm̄ suaȝ opinionē qn̄ post oblationē libelli recte cōpositi narrat̄ factū viua voce vt fiat lit. ɔt. q̄n̄ dic do. Abb. se putare ꝙ inducitur lit. ɔte. ex sola narratione ex quo apȝ per libellū de modo petendi. sed si in libello nō fecit petitionē sed solum narrauit scm̄ tunc ꝓcedat ꝙ dictum est vt nō fiat lit. ɔte. per rn̄sioneȝ ⁊ hoc apertissime voluit iste tex. nam per positiones narrat̄ factu ⁊ tn̄ nō sufficiunt ad cōtestandā litē vt dcm̄ est ⁊ hoc et sequitur Inno. in. d. c. in nostra de sepult. hoc et alibi vr̄ voluisse Bar. arguendo

61 per locū a speciali dum dixit † ꝙ in cā criminali ꝓcedit libellus sine ɔc̄one. satis. n. est narrare factum qꝛ iudex in criminalibus vt ꝓcedat̄ ad vindictā publicā non artatur sequi ɔc̄onem ptīō vnde si ɔcludatur ad vnā penam nō tenet̄ iudex illam imponere sed eam imponet quā lex iubet imponi fm̄ Bar. in. l. libelloꝝ. ff. de accusa. vbi etiaȝ dixit ꝙ mortuo accusatore ita ī istis exuberat iudicis officium ꝙ pōt ex officio suo ꝓcedere. l. qd ergo. §. pena gravior. ff. de his qui no. infa. no. glo. in. l. in causis. C. de accusa. ⁊ in. d. l. libelloꝝ. ergo eadem rōne dicemus idem esse in omnibus in quibus exuberat iudicantis officium vt sufficiat sola narratio absq̄ ɔc̄one. secus in alijs. facit. c. ad nostram el. ij. de iur. iurā. ⁊ ꝙ no. in. l. iij. §. hoc dūt iudicium. ff. de dā. infec. si vero narratio sit latior quā ɔc̄o tunc attenditur ɔc̄o ⁊ narrata restringunt̄ ad conclusionē. c. ex parte. h. de fo. compe. ⁊ ꝙ voluit Dy. in. c. nullus de reg. iur. li. vi. voluit Cy. i. l. cū te. C. d̄ probat.

62 † vbi dicit ꝙ narrata superflua vltra ɔclusionē libelli nō subijciunt̄ necessitati ꝓbandi ꝙ fortis probat dcm̄. c. ex parte. h. ⁊ facit lex scio. ff. de app. ꝙ voluit Inno. ⁊ Jo. cal. in. c. ij. de or. cog. ita hic residet do. Abb. Tu vero adde illud ꝙ voluit glo. que reputatur singularis in rub. ff. de

63 interro. act. que dic † ꝙ nō requiritur libellus vbi proceditur iudicis officio ergo frustra loquimur de ɔc̄one nō. n. ꝓprie est iudiciū vbi iudicis officium implorat̄ gl. est singularis in. l. i. C. qui admi. ad bo. pos. po. que dicit ꝙ lȝ filiusfa. non possit stare in iudicio sine ɔsensu patris vt i. l. fi. §. necessitate. C. de bo. que li. nihilominus poterit implorare iudicis officiū. Et idē dicimus in seruo pro id ꝙ hr̄ in. l. seruus. ff. de bo. pos. ti. gn̄ali. Item do. Car. hic sequitur illud dictum Inno. ⁊ hostiensis ꝙ corā papa nō requiritur petitio. refert quosdam allegare ad hoc. c. accedens el. ij. vt lite nō ɔte. refert se ibi dixisse allegat et. c.

64 cum dilecta de confi. vtili vel inuti. † Ego addo ꝙ corā papa nō seruat̄ vt ferat snīam conformē petitiōi. pōt. n. excedere formā petitiōis ita eleganter dixit spe. in ti. de actio. ⁊ petitione. §. superest versi. sed nunqd ⁊ seq. in. ij. col. refert ⁊ sequitur do. Ant. i. c. licet hely. d̄ symo. ⁊ adduco quoddā valde singulare relatū a Bal. in. c. i. in tit. si de inuesti. inter do. ⁊ vas. lis oriat̄. ⁊ in Rub. de officio dele. ⁊ in. l. i. C. quo ⁊ qn̄ iudex qd̄ solus papa pōt committere cām dicendo facias sic. sed inferior dȝ dicere facias iusticiā allegat Inno. in. c. significantibus de offi. del. Sȝ vnum pondera. nā iudiciū nostrū dȝ esse conforme iudicio dei. c. deus omnipotens. ij. q. i. c. vt nostrū vt ecclesiastica bene. sed deus gloriosus ⁊ sublimis voluit ꝙ petere deberemus vt sacro suo dixit euangelio petite ⁊ dabitur vobis pulsate ⁊ aperiet̄. siquid petieritis p̄rem ipse dabit vobis oia. si ergo cogimur petere corā romano pōtifice ⁊ per ɔn̄s cōis doctrina doctoruȝ redditur dubia.

65 † Adde et cum dicunt in possessorio sufficere verba querulosa puta si quispiā dicat ɔqueror ᵃ qd̄ tolis me spoliari sufficiunt. n. hec verba pro libello ⁊ petitione ita dixit Ang. in. l. omnium. C. de testamentis ita dixit Bal. in c. i. §. sancimus in ti. quo tpe miles inuestiturā pe. debet. ⁊ in. c. i. de mi. vas. q̄ piu. est ⁊ in rep. legis incerti. C. d̄ interdictis ⁊ in. l. ordinarij. C. de rei vend. ⁊ idē voluit do. Ant. in. c. pastoralis de cā pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ cōiter allegant doc. hec iura. c. i. c. i. lr̄is. c. itē cū quis de resti. spol. ⁊ dcm̄ c. pastoralis. ⁊. c. qꝛ ꝑsulatus. i. q. iij. ⁊. c. nonū. ij. q. i. ⁊ ɔ̄ eorum opinionē oium vr̄ casus in terminis in. c. i. de resti. spol. in vbo a sua intentione discedat. vbi intentio capit̄ pro ɔclusione vt hr̄ in. c. examinata. de iudi. ꝑnterio ꝑsupponit habitū. c. ad dissoluendū. de despon. impu. l. x. ff d̄ ver. ob. ergo sequit̄ ꝙ ꝑsupponit petitionē ꝓcessisse ⁊ ex illo tex. dat̄ pꝛincipiū lumē ad. c. i. qꝛ ꝑsulatus ⁊ ad. c. nonū ⁊ ad similia iura vt intelligant̄ qn̄ exposuit q̄relā ⁊ conclusionē. ¶ Scdo adduco casum in. c. itē cū qs in vbo a sua intētione repellat. de resti. spo. vbi idē formalr ꝓbat̄ ⁊ p illuȝ tex. supplet̄. c. in lr̄is. eo. ti. ¶ Tertio allego. c. pastoralis. de cā pos. ⁊ ꝓprieta. fm̄ intellm̄ ibi. d. Anto. ¶ Quarto dico ꝙ ista est cā ciuil̄ ergo reqrit ɔclusionē p id qd̄ hr̄ in. l. i. in ꝑn. ff. de edē. ⁊ ideo cū Bal. in repeti. d. l. incerti. C. de interdi. dixit tutius esse ꝙ vltra verba querelosa apponat̄ ɔc̄o. ⁊ ego dico ꝙ p hec iura alle. a me est necessitas ⁊ plus et dico rn̄dendo ad. d. c. nonū. ⁊. d. c. qꝛ ꝑsulatus ⁊ ad. d. c. i. lr̄is. ꝙ eo ipso ꝙ iudex restituit

ᵃ ¶ Concor. De mā huius libelli vide gl. ⁊ pe. de fancl. in. l. ij. §. ocl. ff. de iudi. ⁊ vide d. alex. de imo. in ɔs̄. ccxl. i. ij. parte q multa ad māȝ dicit ⁊ in. l. viro solu. matri. ⁊ in. l. i. in princi. ff. de eden. ⁊ ang. in ɔs̄. vi. quē oīno videto.

spoliatum cõquerentẽ psumitur q pcesserit petitio. quia talia sunt subiecta qualia sunt eorum pdicata. Unde gl. sin-
66 gularis et vnica i. c. audi de decimis dixit † q si libellus nõ apparet sed pstat de snia q talis psumit fuisse libellus qualis colligit ex snia et ista nõ tradas oblivioni qr noua sunt nec dicta p aliquẽ. et põdera vnũ q lz heri tenue sit pñs olo q corã papa requirit petitio et pclo qr vl q doctrina mea nõ sit vera et ad hoc allego vnũ q mihi videbitur recitatione dignũ scribit nãqz tertio regũ. c. iij. comparuit mulier corã rege dicens filius meus viuit et alter nõ petijt sibi restitui filiũ et nihilominus rex mandauit restitui sibi filiũ ecce nũc q corã rege sufficit sola narratio ergo multo fortius corã romano pontifice sufficeret sola narratio cũ n. sup ra dẽs reges. c. nouit de iudicijs optimo dicẽte pphcta oia subiecisti sub pedib' ei'. et siquis prauu dixerit amice nõ est exemplis iudicãdũ sz legibus l. nemo. C. de sen. et iterlo. o. iudi. qr ad hoc rñdeo q immo iudicãdũ est exẽplis viror magne auctoritatis vt notat per doctores in. d. l. nemo. et facit q hi insti. de codi. et in. l. apud. ff. de ma. vindi. ergo multo fortius est iudicandũ exẽplo regis sapiẽtissimi vt fuit sapiẽtie fons salomõ. Et io dr in. d. c. iij. iudei timuerũt regẽ videntes sapiẽtiã dei cũ eo ad faciendũ iudiciũ faciat q hr in. l. ij. C. de sen. ex p. reci. Faciat ẽt qr illud iudiciũ salomonis regis est approbatũ a papa vt in. c. afferte de psumptioibus lz ergo petitio nõ hẽt oia illa solemnia q de iure requiruntur vt notat in. l. i. in pñ. ff. de eden. tñ sufficit qñ ẽ gñalis. ar. l. si. C. de annu. excep. et adduco q voluit bar. in extrauagã ti ad reprimendã in vbo sine figura ergo multo fortius valebit sola facti narratio corã papa si tacite inferat cõclusio. Nec ob. q sacro dicebat euangelio petite et dabitur vobis qr satis dicimur petere cum petimus animo. c. cũ volũtate de sen. excõ. Man hẽt septimo. c. et eiusdẽ. c. xv. xxxij. q. ij. c. pposito animi pmanente. et q voluit feuderi. de fe. pñ. xiij. et ista meñ cõmenda. ¶ † Utrũ autem
67 sufficiat gñaliter pcludere puta peto in predictis iustitiã mihi ministrari oĩc q sic sm dominũ Abb. c. ij. de ordi. cog. et q adijciat alia cla que est in vsu. vz peto in pdictis mihi iustitiã ministrari oi modo forma iure et via quibus melius possum et debeo. Tu vide q ego dixi in. c. i. de offi. dele. vbi istũ passum examinaui luculentius q vsqz ad illos dies fuerit p alios examinat'. Dicit ẽt hic. d. Abb.
68 † q si libellus hz pclusionem iuris sine narratiõe iuris puta peto te cõdẽnari in centũ occasione mutui vl q mihi debes qr ad positionẽ pseq uentis sequit positio antecedentis. l. illud. de aqu. here. capi. ex parte de sponsa. qr cum narro ius videor narrare illud factũ ex quo ius oritur et idẽ in reo negante faciat q no. Bart. in. l. vnica. C. eod.
69 † et ista faciunt ad. q. quotidianã sm do. Abb. quidam petijt suũ aduersarũ cogi. et cõpelli ad soluendũ. x. ad q sibi tenebat nec petijt priuo illũ pdemnari et sic pclusit super executione priuo. Bar. in. l. i. C. de exe. rei iudi. tz talẽ libellũ nõ valere qr anteqz qs cogat dz condẽnari ad soluendũ nõ. n. dz iudex incipere ab executiõe. Sz idẽ bart. in. l. si cũ nulla. ff. de iudi. tz õtrium saluando talẽ libellum qr petita executione vr priuo petita pdẽnatio ar. l. tales ff de here. insti. q do. Abb. putat esse verius. Ego istum passũ examinaui ad plenũ in. c. examinata ad h. õ. de iudi. vbi tetigit do. Ant. et alij scribẽtes. Et pro isto dicto allegaui casum in. c. i. in verbo vlcisci et vẽdicari. õ. de officio or. et dixi ẽt vnũ q sempiterna ẽ dignũ memoria q posito qd bar. dicat verũ in. d. l. i. C. de except. rei iudi. nihilominus nõ pcederet. vbi pcederet sũmarie non in figura iudicij tunc lz in libello diceret peto cõpelli et omitteretur verbum pdẽnari qd valeret iudiciũ illud voluit bar. in extrauaganti ad reprimẽdã i vbo sine figura vbi dicit qd si ex narratione põt cõphendi quid velit actor qr si valet sola facti narratio vbi pcedet sine figura iudicij ergo fortius pcedit si pclo non est bene apposita si tñ ex narratione põt cõprehendi quid velit argumento. l. i. §. l. C. de rei vxo. actio. et istud volui decidere text. cle. sepe de verbo. signi. dum dixit iuxta petitionis formam. quasi dicat lz non pronuncietur in eo quod est petitum sufficit quod pronuncietur iuxta illud quod est petitum. aliud est. n. esse petitum et aliud est esse iuste petitum. l. tam tñ. §. in hoc. ff. iudi. solu. Sed dummodo non sit tanta ineptitudo qd non auferat reo defensio non viciat et est profe-
70 cto doctrina auditu et recitatione digna. ¶ † Sed quid
a si reus non vult litẽ contestari ᵃ Hostiensis remittit se ad c. fin. de iureiurand. dominus Abb. remittit se ad dicẽda per eum in. c. penul. §. eo. Sed quia accomodatior locus est hic ideo decreui hunc articulum enucleare hic. Et quidem dominus Abb. in. d. c. penul. dicit quod non possit compelli precise quia vt sepius dictum est istud bellum ciuile est ad instar belli corporalis sicut enim non potest consistere bellum corporale ex parte vnius altero fugiẽte ita et istud bellum ciuile non potest fieri licet Bart. in l. vnica. C. eod. dicat q si reus non vult litem contestari procedetur contra eum ad missionem ex primo decreto allegat glo. in auc. qui semel. C. quomodo et quando iudex. que singulariter dicit q si pars est psens non potest precise compelli ad contestandã litẽ sed in contumaciam potest fieri missio potest ẽt eundem propter suam contumaciam punire. l. i. ff. si quis ius dicenti non obtempera. idem voluit Barto. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dãno infecto et clarius in. d. auctẽn. qui semel. et ibi refert se fecisse verecundiam iuuenibus aduocatis. dicit tamẽ q ex quo est presens et noluit iudici obtemperare q poterit iudex absqz alia citatiõe parte nolente litẽ pstari mulctare seu missionẽ ex primo decreto facere q dicit esse bñ notandum et hoc sentit glo. ibi. et faciat ratio quia cõtu-
b macia partis et iussus iudicis habet vim trine citatiõis ᵇ vt habetur in. l. ij. C. quomodo et quando iud. et glos. in c. consuluit. de officio delegati et hanc partem tenet Jo. and. post Marinum de siluianis in. c. exceptionem de reg. iur. lib. vi. in mercurialibus. Et allegat domi. Abb. hanc rationem vz in contestatione litis parte quasi cõtrahunt vt. l. iij. §. idem scribit. ff. de peculio et hic et. l. vnica. C. eodem. vnde dicitur contestatio. i. simul attestatio sed contractus non potest consistere ex vna parte quia deficit consensus alterius. est enim contractus vltro citroqz obligatorius. l. labeo. ff. de ver. significatione. l. cõsensu. ff. de ac. et ob. c. fi. de procur. lib. vi. ergo litis contestatio non potest fieri altera parte recusante respõdere. nec iudex potest supplere psensum alterius partis qui exigitur ad contractũ. et hoc ẽ q forte voluit glosa in. d. auc. qui semel. que dicit q etiam presens non potest cogi precise ad contestandam litem. Aliud enim est in positionibus et interrogationibus quia in eis non requiritur ptractus vel quasi sed sufficit factum confitentis. et ideo in penam fingi potest interuenisse et sic loquitur lex de etate. §. qui tacuit. ff de inter. actio. et ita dicit se expedisse vtiliter de hac questione Sed Petrus et Cynus in. l. vnica C. eo. tenent quod possit compelli. Sz bal. in. d. l. vnica refert Jacobum de are. in. l. i. §. ex hoc rescripto. ff õ ven. inspi. tenere glosam dicte auctentice qui semel sed Bald. cre-
71 dit † q iudex pignoribus captis et mulcta indicta et etiã per detentionem persone possit compellere partem ad litem contestandã sicut potest compellere ad reliqua que sunt de ordine iudicij quia iudicium redditur in inuitus nec videt rationem quare minus possit compelli ad litẽ contestandã et ad reliquos actus iudiciales allegat qd habetur in. l. quotiens. §. pretor. ff. de noxalibus. quid ergo inquit si reus oia patit anteqz velit lite pcestari verum iudex possit habere litẽ pro pcestata vr qd sic vt in. l. ij. C. vbi in rẽ actio. et qd notat in. l. certum. §. i. ff. de confessis contrarium dicit esse verius quia litis contestatio requirit certam formam per narrationẽ et responsionem qua forma omissa ipossibile est vt lis habeat p pcestata vt voluit Ja. de are. i. d. l. i. §. ex h rescri. et ita residet ibi bal. sz idem

ᵃ ¶ Cõtestari. Ad h vid bar. in. l. si finita. §. Julia. de dam. inf. vbi. d. alex. õ imo. copiose et nico. d nea. in. l. scir. õ exc. tu. et. d. Alex. de imo. l. l. h eo §. qui iniurias. ff. si quis caut.

ᵇ ¶ Citatiõis. Immo in probatorijs et ibi huiusmodi pbatorijs cõtumacia habet vim tacite pcessionis vt lz. d. alex. de imo. in. l. eius q de in. lis. et bal. in. c. vassalli h õ de feu. fu. ptro.

idem Bald. hic dicit quod iudex potest compellere tam
reum quam actorem ad litem contestandam allegat qd
habetur in. d. l. consentaneum. C. quomodo & quādo iu
dex. & aliud non dicit. Sed idem Bald. in. d. auc. qui se
mel opponit contra illam gl. qr iste videtur contumaciſ
simus ergo per personalē detentionem & per carcerē po
test compelli vt respondeat libello & ad hoc allegat. d.
l. consentaneum. Sed dicit glo. illam posse saluari aliaſ
defendi a. d. l. consentaneū qr illa loquitur post litē con
test. sed contra glo. illam allegat. l. quotiens. §. pretor ff.
de nora. Item cum reus nō opponat aliquā exceptionē
quare non debet litem contestare & parere tam ordini iu
diciario quā pretorio ergo cogendus erit ad seruandū
ordinem iudiciariū qui principaliter incipit a contesta
tione litis. l. eleganter. §. si quis post. ff. de condi. indebit.
& hanc partem putat de iure fore veriorem. Sed Ang.
in. d. auc. qui semel ad h. refert Jaco. de are. tenet contra
illam glo. quod cogatur precise litem contestari sed tam
remedijs aptis ad contestandū non ineptis ad cōtestan
dum qr non poterit torqueri nec carcerari nec denegari
ei victus & dicit istud sentire glo illam. Et ita ibi residet
Ang. Sed saly. in. d. auctentica qui semel arguit contra
illam glo. de. d. l. consentaneum quod precise possit com
pelli per deductionem ad carceres. tamen respondet qd
ibi lis fuerat contestata secus si non esset contestata. ad h
etiam adducit qr cum reus nullam iustam cām alleget
debet compelli ad seruandum ordinē iudiciorū & sic ad
contestandā litem allegat dictā. l. quotiens. §. pretor & di
ctā legem eleganter. §. si quis post & potissime qr mulcta
non prodest actori iponenda per iudicē reo & refert bal.
ibi dicere quod si iustam cām alleget puta qr actio est fa
mosa ideo non vult ad sententiā diffinitiuā procedere tūc
dicit glo. illam dicere verum alias si iustam cām non al
leget poterit precise compelli litē contestari & istud repu
tat de iure verius refert se ita tenuisse in. l. vnica C. eo. in
sexta q. Sed Joan. de imola hic dicit se vidisse seruari in
pratica quod iudex mandat partibus sub certa pena qp
non discedant a loco iudicij nisi primo contestetur lis &
istud dicit sufficere lz nō declaretur qualiter fuerit lis cō
testata. l. sciendum. ff. de verbo. oblig. per Barto. si antē
partes sint pertinaces & nolint litē contestari cōpelient
remedijs aptis ad hoc. Sed domi. Petrus de anchar.
hic istum passum non examinat sed remittit se ad dicta
Cy. in. d. l. vnica & per consequens videtur transire cum
Cyn. & idem etiam ipse voluit in. d. l. vnica in sua repor

77 tatis sed domi. Ant. hic dicit † quod si iudex iubeat reo
vt respondeat an in eius contumaciā possit habere liē
pro contestata refert quosdam dicere quod sic argumen
to legis certum. ff. de confes. & legis secunde. §. penult. C.
de iura. calum. Sed Jaco. de are. & quidam alij secundū
eum dicunt quod non quia in cōtestatione litis cōsidera
tur verborū expressio. l. rem non nouam. § patroni. C de
iudi. & vbi est necessaria verborū expressio non sufficit ali
us actus. l. prima. ff. de verbo. obli. hoc tenet Jac. d are.
in. d. l. i. §. ex hoc rescripto. ff de ventre inspici. Sed domi
nus Cardi. hic refert Hostiē. mouisse hanc qōnem in. c.
dudum de electioni. Sed remisisse se ad capitulū fi. de iu
ra. calum. & aliter istū passum non examinat. Sed domi.
meus Joan. de imo. in. l. si sinit a. §. iulianus ff. de dam. in
fecto allegat glo. in. d. aucte. qui semel quam dicit eē sin
gularem & per illam male facere iudices mandātes par
tibus quod nō recedant a iudicio nisi litem pstent. po
stea dicit contra illā glo. fortiter facere qr iudicium red
ditur in inuitū. l. inter stipulantem. §. primo. ff de verbo.
obligatio. tamē sequitur illam glo. & ad illud cōtrariū rn̄
det qr vel cogitur se defendere vel pcedere cōtra eum tā
quam contra cōtumacē & indefensum & pro illa glo. al
legat tex. in. c. cum olim de testibus. & qr ad factum iudi
ciale quis non potest cogi precise nisi in casibus in quib⁹
habetur in. l. sed & hc. §. pretor. ff. de procura. & aliud nō

73 dicit. † Sed Joan. de imo. in. c. ij. post domi. Anto. de of
ficio iudi. sequitur glo. d. auctenti. qui semel. & dicit quod
iudex potest precipere reo sub magna pena quod nō di
scedat a palatio antequā contestetur lis & tunc verisimi
le est quod si iudex voluerit cōtestabitur lis. si aūt reus se
absentet & sit contumax tunc propter opiniōes euitādas
debet seruari pratica vt iudex conetur compellere partē
ad cōparendū remedijs pretorijs captis pignoribus &
mulcta indicta si cōparebit poterit fieri litis cōtestatō &
procedet ad diffinitionē. tn̄ si hoc non obstāte perseueret
in cōtumacia tunc poterit expectari infra terminū a iudi
ce statutū & si non venerit poterit procedi ad snīam dif
finitiuam lite non contestata & ita quieuit Joā. de imo.

74 † Sed domi. Anto. in. c. penulti. de iur. calū. tenet quod
iudex si mittat libellū reo cum precepto quod si nō rn̄de
at habeatur pro cōfesso quod habebitur pro cōfesso &
erit pratica qp semp poterit pcedi cōtra reū absentez ad
snīam diffinitiuā absqz litis contestatio. & hec contestatō
erit ex ficta confessione sicut ex vera. qd dictum est valde
singulare si est verum. Sed non videtur esse verum quia
contra eum videtur hic casus. Et contrarium ego te
nui superius. Modo circa hunc dubitabilē passum rela
ti sunt prestantiores in vtraqz censura viri operepreciū
erit videre quis iustius dixerit & ante omnia dico vnum

75 † quod videbitur nouū videlicet quod si iurasset reus re
spondere coram iudice & postea non vult rn̄dere quod
poterit compelli precise respondere & sic erit dare casum
in quo compellitur quis precise litem contestari text. est
multū singularis in auctentico de exhibendis re. §. si ve
ro & quidam iurent &c. ¶ Pondero ēt aliud quod for

76 te non erit contēnēdum † quod si actor obtulit libellum
reo qui sponte illum recipit si postea nolit litem contesta
ri quod tunc poterit precise compelli argumēto eius qd
dixit glo. in clemen. prima de testa. & argumēto eius qd
habet in. l. i. §. cepisse. ff de pollicita. & quod habet in. l. si
pecunia. ff de condi. ob causam. ¶ Deinde aperienda
est via ferro quod imo cogatur reus precise contestari li
tem & primo adduco qp habetur in rubro & nigro. C. vt
nemo inuitus ag. vel ac. compellatur vbi. lex prohibuit
quod actor non compellatur agere & sic non compellat
litem contestari. ergo a contrario videtur quod reus cō
pellatur respondere & per snīa litem contestari. ¶ Et si
opponatur quod correlatiuorum eadem est ratio vt po
sito vno ponatur reliquum & dispositio facta super vno
videtur facta super reliquo vt in. l. fin. C. de indi. vi. tol.
& in. c. primo de tempo. ordinan. libro sexto. Et ideo dice
bat Bald. in rubrica. C. de rebus cre. & iur. iurando alle
gando allegatum quod correlatiua sunt simul in natura
idest in naturali intelligentia & ideo dixit glo. singulariſ
in. c. secundo d confes. in. vi. quod licet ille tex. exorbitā
exprimat verba sua in reo tamen habet locum in actore
quia ad hoc respondeo hec contraria procedere quādo
in correlatiuis est vna & eadem ratio sed in casu nostro
non est eadem ratio correlatiuorum. nam reo debet sub
trahi materia malignandi ideo magis consulendum est

a actori petenti sibi debitum quam reo ᵃ qui debitum non
pretendit. l. prima. ff. de eo quod certo loco. ergo sequit
quod inuitus compelletur contestari litem reus. ¶ Se
cundo adduco tex. qui in indiuiduo probat hanc doctri
nam in. l. interdum. ff quod falso tu. aucto. in verbo com
pulsus ad iudicium suscipiendum. Et ibi glo. colligit ex
tex. illo quod valet & tenet ille processus quando iudex
esset incompetens. l. secunda. ff de iudicijs. & licet sentiat
quod compulsio fuit iniusta tamen non videtur bene di
ctum ex eo quia iniusticia non presumitur in iudice vt in
. l. heremn⁹. §. gata. ff. d euic. c. pisanis d resti. spo. ¶ Ter
tio arguo sic formalr in crimīalibus pcedit ad istar ciui
liū. l. absentē. ff. de pe. Sz in causis crimīalibus reus cō
pellitur litē pstan. l. ia qu. ff de publ. iudic. ergo eodē
modo in causis ciuilibus reus compellitur litē pstari.

a ¶ Reo quā
do magis acto
ri qz reo vel eꝫ
fauendus ē vi
de p doct. in. l.
fauorabiliores
de re. iu. & vid
d. alex. d imo. i
l. de die q satis.
cog. & spec. i ti.
de leg. vi. qd si
actor hz vbi vi
de.

¶ Quarto dico fore casum in l. quotiens. §. pretor in
77 bo omnimodo. ff. de nox. † vbi illa dictio omnimodo est precise significationis vt in. c. qualiter et quando de acc. et in. c. qualiter supra de iudi. et ibi vide dicta per me et per illum tex. hanc partem tenuit ibi Bal. in lectura in recollectis et in apostillis et plus probat tex. ille multum singulariter quod licet reus compellatur litem contestari nihilominus salue sunt sibi legitime exceptiones. ¶ Quinto adduco glo. singu. secundum omnes in. c. ex conquestione de re
78 stitutio. spoliato. vbi glo. voluit † quod si iudex compulit reum contestari litem quod poterit reus post litem contestata. opponere exceptionem dilatoriam probatur illa doctri in. d. §. pretor. vbi reseruatur omnis legitima exceptio reo.
79 ¶ † Sexto pone quod reus est presens et non vult litem contestari dico quod potest compelli quia alias iudicium esset nullum vt in ca. appellationis vt in. c. raynocius de teste. et. c. per venerabilem qui fi. sint leg. et. l. fi. §. illud. C. de temp. appel. ita dixit Ange. in. l. vnica. C. eodem. Bald. in. d. auctentica qui semel. C. quomodo et quando iudex. Nec obstat. c. cum olim de testibus allegatum per Joan. de imola. quia respondeo primo capitulum illud habet multiplicem lectura ideo non habet veritas quia eius quod multipliciter exponitur veritas ignoratur teste philosopho relato per Bal. in. l. ne quequam. §. vbi decretum in principio. ff. de offi. proconsul. ergo non meretur allegari pro certo tex. ille contra conclusionem nostram. ¶ Secundo ille tex. procedit propter periculum more quia probatio erat tempore peritura ideo non curauit iudex compellere reum ad contestandam litem argumento capitu. quoniam frequenter vt lit. non contest. vbi agebatur per viam inquisitionis. Item ibi non fuit hoc animaduersum a iudicibus. potuissent enim compellere reum ad contestandam litem per iura allegata pro hac parte si ad hoc animaduertissent ergo et c. Quinimo plus dico quod dominus Anto. ibi colligit ex illo tex. quod partibus presentibus non potest procedi ad sniam diffinitiuam lite non contestata et sic videtur ibi probari contrarium eius quod dixit Joannes de imola quia imo poterit compelli pars presens contestari litem et accedit quod voluit ibi Pe. de anchar. vbi dicit probari quod contra eum qui non vult litem contestari proceditur ad sniam diffinitiuam lite non contestata quod dicit esse speciale in casu illo ergo sequitur quod in contrarium erit ius comune. l. ius singulare. l. quod vero. ff. de legibus. et per ptrio sequitur quod Joan. de imola allegando dictum capi. cum olim videtur percutere seipsum cum ligone suo. simile fecit Joan. Papa vt depingitur in papalisto tenens falcem in manu eruit sibi oculum. Idem dicit ibi Pe. de ancha. quod in alijs casibus presens non vult litem contestari ad mandatum iudicis remittit se ad notata in dicta auctentica qui semel et in. d. l. consentaneum. Ego pro certo non possum non admirari quod nec antiquus nec modernus magne auctoritatis doctor non ponderauerit ad hoc glo. in. d. c. ex conquestione que dicit fuit compulsa per iudicem iudicium ingredi. letabontur posteri. ¶ Ego adduco quod voluit Bald. in loco extraneo in. c. vassallus el primo in titu.
80 si de feod. fu. controuersi. in vsibus feud. vbi dicit † quod non inducitur litis contestatio per verbum dubito nisi dato termino ad deliberandum et respondeat dubito quia tunc dicitur inducta litis contestatio et dicit se allegare nouam rationem videlicet quia vassallos cogunt litem contestari allegat dictam. l. consentaneum ergo sequitur quod eodem modo dicemus et in alijs vt si sint presentes compellantur litem contestari quia in feudis seruatur ius commune nisi aliter exponatur de iure speciali vt est tex. sing. in. c. i. de feudi cognitione in vsibus feudo. et ita videtur mihi super hoc dubitabili passu de iure fore tenendum si quod boni diximus demus gloriam supremo principi deo. ¶ Et
81 tene menti vnum quod reor non contemnendum † quod si absens compareat in medio probationum. Et petat litem contestari quod non debet audiri quia status cause non petit debet ergo prosequi causam in statu suo in quo eam inuenit quia quod legitime actum est retractari non debet. capi. factum legitime de reg. iur. in. vi. ita bellissime dixit Bald. in. d. auctentic. qui semel. Quid si reus respondeat dubito vtrum inducitur litis contestatio. Joan. de imola hic dicit quod non. licet dominus Anto. teneat contrarium. Et mouetur ad sic dicendum quia si reus respondeat nec confiteor nec nego non inducitur litis contestatio quia non est congrua responsio ex quo non negat nec confitetur. mirum est quod Joan. de imola non viderit Bald. in. c. vassallus in ti. si de feu. defun. fu. controuers. el primo. vbi tenet quod per verbum dubito non inducitur litis contestatio nisi dato termino ad deliberandum respondeat dubito et dicit se allegare ad hoc nouam rationem quia vassallus cogitur litem contestari vt. d. l. consentaneum. ergo deliberare debet respondere. Idem voluit in capitu. vassallus el secundo eodem titulo vbi etiam dicit quod contumacia non inducit contestationem litis quia debet fieri expresse vt in. l. vnica. C. eo. sed contra Bald. et imolam dico fore casum singularem et meliorem de corpore iuris in. l. debitor in verbo negat vel dubitat. ff. de petitio. hereditatis vbi Cy. in suis additionibus colligit ex illo tex. quod per verbum dubito inducitur litis contestatio idem sequitur ibi Ange. idem colligit ex illo text. Bartolus. sequitur ibi Bal. Et si quispiam opponat dubitans equiparatur ignoranti. l. manifestissimi. §. sin autem nesciens vel dubitans. C. de fur. quem tex. allegat ibi Bart. pro singulari sed similis est tex. in. l. fi. C. de condi. indebi. posset respondei vt hec communis doctrina doctorum intelligatur dato termino ad deliberandum reo. quia si respondeat per verbum dubito videatur negare et ideo inducitur litis contestatio alias secus. vel posset aliter responderi et sic quod licet verbum dubito importet ignorantiam nihilominus debet intelligi secundum subiectam materiam et prout deteri⁹ est ita respondenti et ideo capietur pro negante et ita formaliter procedat tex. in. d. l. debitor faciat quod voluit Bald. in. l. terna vbi loquitur de hoc verbo dubito. C.
82 quibus ad lib. procla. non lic. ¶ † Quid autem si respondeat per verbum credo[a] quia dicit credo me non teneri an inducatur litis contestatio. Cynus in additionibus in dicta. l. debitor tenet quod sic et ibi dicit angelus quod hodie inoleuit mos quod actor dicit quod credit se iuste agere et reus dicit quod credit iuste se defendere. Et hanc partem tenet Guil. de cunio in. l. vnica. C. eodem. et idem voluit Bal. in. l. tertia. C. qui. ad lib. procla. non licet. et allegat glo. in. c. cum ad sedem de restitutione spoliatorum et idem voluit idem Bald. in. c. vassallus el primo et in. c. vassallus el secundo in tit. si de feud. defun. fu. controuer. et adduco glo. in capi. ex literis de iureiurando que dicit quod ita preiudicat confessio de credulitate sicut confessio de veritate istud sequitur hic dominus Antonius et dominus Abba. et istud putat verius hic Johannes de imola. dicit tamen seruandam esse consuetudinem fori si de illa appareat. ¶ Hostiensis tamen hic dicit quod si reus respondeat credo me non debere et si debeo paratus sum soluere quod non inducitur litis contestatio. petrus de anchar. hic sequitur istud dictum hostiensis et Jo. andre. sed Bartolus in lege vnica. C. eodem dicit quod reus debet respondere de veritate. vel de eo quod vehementer opinatur et credit quia alias non posset quis litem contestari de re aliena. lege secunda. §. labeo. ff. de aqua. plu. arcen. et sic tenet Bartolus quod in facto proprio non contestatur lis per verbum credo. Sed glosa in dicta lege vnica sentit quod non contestatur lis per verbum credo. Baldus autem ibi distinguit hoc modo. Aut ista responsio refertur ad positiones. Aut ad libellum. ¶ Primo caso non fit contestatio quia non est Responsum ad petitionem. quia aliud est petitio aliud est positio vt hic. Et dicto Capitulo dudum de electionibus.

Aut est

[a] ¶ Credo. an preiudicet lis per verbum credo vide per canonistas in. c. cum ad sedem de restitu. spolia. et iuristas post Bal. in. l. ii. C. de iureiu. calumn. vbi ista materia in terminis tangitur et vide nouissimos scribentes hic omnia congerentes.

Ant est responsum libello. Et tūc lȝ talis responsio nō sit congrua q: dȝ respondere de veritate tñ si iudex ꝛ pars admittunt talem respōsionem fit litis contestatō allegat notata in dicto Capitulo cum ad sedem. refert Innocentium hic dicere quod sicut debet esse legitima responsio sic dbet esse legitima petitio. Tu vero pondera quod aut loquimur in causa criminali aut loquimur in cā ciuili. ¶ Primo casu non valet responsio per verbū credo ꝛ in hoc non bene dicunt doctores allegati superius qd dȝ respondere assertiue ꝛ ita sapienter dixit Barto. in. l. inter omnes. §. ecce. ff. de furtis ꝛ in. l. marcellus. §. primo. ff. rerum amotarū. cū respōdeat de facto suo ꝛ ideo pulchre dixit Bart. in. l. de etate. §. nihil. ff. de interroga.
83 actio. colligens ex illo text. † quod si aliquis respondeat credo si appareat maleficiū quod talis obscur respōdet incertum eum dimittit interrogatorem. Ideo iudex potest non admittere ꝛ cogere eum vt certū respondeat lege certum in princip. ff. de confessis. Et si respondeat non credit nisi appareat certe talis responsio est certa si appareat reducitur ad credulitatem. Sed quo ad istud vltimū non videt verū dcm̄ Bart. quia positio fit vt qs releuetur ab onere ꝓbandi vt i clemētina sepe circa medium de verbo. signifi. ideo respondendo ita non credo nisi appareat. videtur quod pars debeat ꝓducere noua instrumenta vel testes sicut si nullam positionē fecisset quod est contra equitatem ꝛ contra finem ad quē inuente sūt positiones. Et ideo refert p̄stās doctor dom. Matheus ð mathesila. in suis singularibus se existente aduocato fuisse obtentū contra istud dcm̄ barto. Et sic in cā criminali non admittit responsio per verbū non credo me deliquisse. Sed dȝ respondere assertiue. aut loqmor in cā ciuili. ꝛ tunc aut in facto proprio. Aut in facto alieno. si in facto proprio si fuit datus terminus ad deliberandū. Et rñdeat credo me nō teneri q̄ videt lis ɔtestata p illud qō voluit bal. in. c. vassallis si de feud def. fu. controuersia. aut non fuit datus terminus ad deliberandū ꝛ verior videt opin. quod videatur lis ɔtestata per quod habet in. d. c. ex litteris. ꝛ in dicto capitulo quod ad sedem. si autē loqmor in facto alieno ꝛ fuit datus terminus ad deliberandum tunc videt lis contestata q: paria sunt dicere nego me teneri ꝛ credo me nō teneri ꝛ faciat quod voluit gl. singu. in. c. ex litteris de diuor. de qua facit festū Bald. in lege cum p̄cum. C. de lib. cau. ꝛ in. l. si quidē. C. de exceptionibus. Si aūt non fuit datus terminus ad deliberādum ꝓcedat doctrina glo. in. d. l. vnica. Hostien. Jo. an.
84 Bart. ꝛ sequacium. ¶ † Quid si reus respondeat per verba a opprobriosa Puta in mētiris [a] an per hec verba inducatur lit. contestatio videt quod non q: legibus nō vitys certandū est lege quisquis. C. de postula. lege quicqd calore. ff. de reg. iur. c. ex litteris de diuor. Guil. de cu. in. l. vnicā. C. eodē tenet quod iducat lit. contesta. q: lȝ verba illa sint opprobriosa nō cōgruūt naturē negocij ð quo agitur sicut in simili dicitur quod valet exhērdatio p verba opprobriosa vt in. l. tertia de lib. ꝛ posthu. do. Anto. distingnit hic an calore iracūdie dicat tu mētiris an animo respondendi ad libellū ꝛ an persistat an non in tali responsione per tex. dicti. c. ex litteris vt dicamus quod si aio respōdendi dixit illa verba opprobriosa sit inducta litis contestatio ꝛ sic procedat dictum Guil. Si aūt non animo respondendi sed potius calore ire ꝛ tunc si perseuerat in illa rñsione sit inducta litis cōtestatio alias secus.
85 ¶ † In dubio autem an presumatur dixisse animo rñdendi an calore iracundie dicit do. abbas cōsiderandum eē tempus in quo dicta verba protulit argumento eius qō voluit glo. in. l. nolū. C. de dolo ꝛ quod habet in. c. ij. de renun. lib. vi. ¶ Tu vero dicas quod si est cā pia ꝛ reus in iudicio cause respondeat libello tu mētiris accēsus calore ire quod inducit litis cōtestatio. ¶ Et ita limito cōmunē censuram ꝛ modernā ꝛ antiquaȝ ꝛ ad hoc allego casum singulacē in capitulo sunt qui opes Decima septima questiōe quarta vbi probatur q̄ cōtractus factus ab irato respectu cause pie valet ꝛ tenet. ergo idem dicendum in quasi contractu qui resultat ex litis contestatione. procedit enim extensio de contractu ad quasi contractum in fauorabilibus vt est glo. singularis in aucten. sacramenta puberum. C. si aduers. vendi. aut sumus extra piam cām ꝛ tunc si fuit datus terminus ad deliberandum iuxta notata in auctentica offeratur. C. eodem ꝛ tunc lȝ reus irato animo respondeat non potest excusari calore ire. ad h̄ adduco glosam in dicto capitulo ex litteris quam Bal. reputat singularem in lege cum p̄cum. C. de libera. cā ꝛ in. l. si quidem. C. de exceptionibus alias procedit do
86 ctrina doctorum. ¶ † Quid si libellus est inepte formatus hostiē. dicit quod reus pōt dicere ɔfiteor narrata sȝ dico petita fieri non debere. Et dicit se ita obtinuisse in facti contigentiam. domi. Cardina. dicit quod si constaret iu. de ineptitudine non procedetur sed statim reijcietur libellus a iudice capitulo examinata de iudi. mihi videtur de iure dicendum quod dicit hostien. parū seruat nobis ex eo. q: ex libello incongruo nihil perfici potest quia deficit fundamentū super quo sentētia fundari possit. q: actus actiuorum sunt in patiente bene disposito. vt scribitur in secūdo de anima. Et adduco text. mirabilē in. l. si. ff. de liberis ꝛ posthumis. in v̄bo nihil agit vbi producens libellum ineptum nihil agit. Faciat quod voluit
87 ibi Bartol. ꝛ clarum est † quod non ex ente non fit ens.
b Teste Philosopho. [b] ꝛ scribitur apud Boetium ex nihilo non existere vera sententia. Et adduco text. in. l. nisi in verbo non consunictur. ff. de iure. ꝛ ratio. distra. Et adduco tex. in. l. fideiussor in verbo frustra agit. ff. de nego. gest. ꝛ quod voluit glo. institutа de obligationibus i p̄ncip. quā Bal. repōtat singularē in. l. actor. C. de iure iu. ꝛ facit quod habet in tex. ꝛ glo. in. l. cum patronus. ff. de
88 in ius vocando ꝛ quod voluit ibi Guil. de cu. ¶ † Quid si reus dicat. Cedo lit. Hostiē. in. c. dudum el secundo de electio. quem referunt hic scribentes dicit quod non inducitur litis contestatio ex eo. q: non respondet positioni. Ego allego casum in lege rem non nouaȝ. §. patronum in versicu. per contradictionē obiectā. C. de iudi. dicit tamen Hosti. sufficere quod actor careat re. q: res ipsa aufertur a reo manu militari nisi restituat lege qui restituere. ff. de rei vendicatione. lege iteȝ si res. §. potest. ff. ð alienati. iudic. Nec sufficit quod discedat nisi in totum renunciet lege postquāȝ liti. C. de pactis. ꝛ est sensus predictorum quod licet reus dicat Cedo lit. non excusatur. sed oportet quod vel respondeat petitioni. vel ex toto recedat a lite restituendo rem. Sequitur hic dominus Cardinalis. Tu limita hoc nisi ista cessio litis fiat ꝓpter euitandum scandalum. q: tunc talis cessio non faceret reum perdere rem vide casuȝ allegatū singularē in capitulo nihil cum scandalo de prescriptionibus. Unde ibi dicta ꝛ pondera istud dictum Hostiēsis in quantum dicit quod debet respondere petitioni. vel restituere rem quia sentit quod non cogitur precise litem contestari. de quo plene dixi superius. Quibus dictis addo vnum quod solemnis doctor dominus Paulus de castro consilio du
89 centesimo vigesimo tertio tetigit illum passum. † Utrū
c reus precise [c] compellatur litem contestari. ꝛ tenet quod compellatur. ꝛ allegat textum ꝛ Jacobum de arena in lege prima. §. quod ergo. ff. de ventre inspicien. ꝛ dicit quod glosa in dicta auctentica qui semel. dicit contra casum illius textus. ꝛ re vera illum textum ꝛ Jacobum ð arena allegant omnes. vt superius retuli. Et sic mirabatur tantus doctor circa illum passum. Item refert Baldus in lege vnica. C. eodē Bar. dicere in. l. i. §. accusatus. ff. ad turpilianū. quod in criminalibus est rñdendū super facto. ꝛ non super iure. Unde accusatus de homicidio debet respondere. non occidi. non autem debet admitti re
90 sponsio non deliqui. quia istud respicit ius quod spectat ad iudicem. ¶ † Sed quare quis tenetur rñdere libello

a ¶ Mentiris vid de ista qō. bal. ocb doc. ꝛ Jo. ð pet. i. l. turpia ð leg. a. q ista mā3 late examinat.

b ¶ Philosopho. originalr vid hoc dcm̄. s. auditus nālis text. ɔmē. xxiiij. vbi melius q̄ in tota philosophia hoc legeo ꝛ ita credo eē nālr qd qd dicāt in oppositū theologi sȝ dcā cōp. i sup nālibus locū habēt cū qbus teneas p quo vid. xvi. q. i. c. ruerunt lvi. di. c. nasci. ex ð here. cum ex iniuncto.

c ¶ Precise vi ð ista. q. d. alexan. ð imo. l. l. si finita. §. full. de dā. infect. vbi dicit qd qd ex cogitari pōt.

criminoso. ꝛ non positioni criminose. Bal. hic respondet qꝛ nisi respondeat libello non posset ꝓcedi in cā nec iudicium poterit substantiari cum non esset lis cōtestata. sed non est sic in positionibus. qꝛ per eas non substantiatur iudiciū. Immo valet eis pretermissis cū nō sit substantiali ordine iudicioꝝ. qꝛ non pōt haberi pro cōfesso si non rñdeat libello. Sed quo ad positiones pōt haberi pro cōfesso si ad eas non rñdeat. vt habet in. c. ij. de confes. in sexto. ꝛ voluit Ja. de are. in. d. l. i. §. quid ergo. ff. de ven. inspici.

91 ¶ †Quid si actor simpliciter petat cētū. ꝛ simpliciter reus neget. actor probet de quinquaginta ꝛ quid si est responsum dūtaxat ad vnū ex cōtentis in libello. An sit reus cōdemnādus. Et videt quod non qꝛ negata maiori sūma non videt negata minor. Unde si nego me debere centum. nō sequit ꝙ negem debere quinquaginta. In cōtrarium videt veritas vt lege apud Julianū. §. itez queritur. ff. de doli exceptione lege sin. aūt. §. penultimo ff. de nego. gest. Et quia negando petita. videt negare se teneri in aliquo de petitis. ff. de interrogat. actio. lege de etate. §. defensor. ꝛ lege si defensor. §. qui interrogatus eodem ti. ¶ †Nec obst. ꝙ in maiori sūma non insit minor qn negatiue profertur. qꝛ illud verum de ꝓpria significatione sed de iuris interpretatione in iudicijs. vbi quis cogitur aduersariū certū facere ꝛ in totum ꝓcedere. vel negare. ꝛ sic super summa minori videt facta petitio est vniuersalis plura cōprehendens ꝙ vniuersaliter negando petita non videt in singulari negare. qꝛ oratio vniuersalis potest negari si in vno tantū est falsa. lege is qui ducenta. §. vtrū. ff. de reb. dub. Et remittit se domi. Anto. ad bar. in. l. i. §. si quis simpliciter. ff. de verbo. obli. ꝛ dicit primū cōiter teneri.

92 Sed Bald. in. d. l. vnica querit † quid si petij a tino centum q rñdendo ad libellum negaui simpliciter. Modo ego ꝓbaui de decem. querit an ista minori summa posset fieri cōdemnatio. ꝛ videt ꝙ non qꝛ lis super

93 hoc non est cōtestata. † Nā ad negatione maioris sūme non sequit negatio minoris sūme. Licet ecōtra sit in affirmatione. Cōtrarium dicit esse verum. qꝛ videt negata. non tm̄ maior sūma. sed et quecunqꝫ minor in ea inclusa. nā cum actor lite contestet super tota sūma. ꝛ super qualibet eius parte. quia loquit affirmatiue eodē mō oportet ꝙ reus litem cōtestet. qꝛ contestatio est correlatiua. ꝛ est expssuz quod in minori sūma fiat cōdemnatio. ff. so. matri. lege si constante. §. si. facit quod voluit Cy. in. d. §. fin. ꝛ in. d. l. vnica. Ita quevuit ibi Bal. do. abb. hic remittit se ad dicendū in. c. i. infra de plus peti. Et qꝛ capitulū istud satis fuit cōpendiosum in materia sua est pro certo tpa imponendi finem. Ideo accōmodatior erit locus dicedi in dicto. c. primo de plus peti.

a ¶ Audiendū vidi ad hoc angel. areti. in. §. sic itaqꝫ insti. de act. ꝛ pa. de ca. in ꝯs. cxlii. inci. visis aeii qui multas sententias ponit.

94 † ¶ Ultimo do. Abb. hic querit. Quid si i actis repiatur simpliciter scriptū lis est contestata refert post alios hosti. dicere ꝙ presumendū est oīa fuisse acta solenniter instituta de fideiusso. §. fi. Nisi forte apponerent verba inepta. sicut dicit hostié. se quēqꝫ vidisse. vt si diceret. rñdit reus ꝙ ꝯtendere velit ꝛ sic scā fuit litis cōtestatio. Secus si diceret ꝛ lis contestata fuit quidā tn̄ cōtra de qua in Spe. in eodē titu. §. ij. ver. quid autē Bar. tn̄ in. l. sciendum. ff. de verbo. obliga. sequitur hostie. Postremo bal. hic dicit ꝙ lꝫ positiones habeantur pro confessatis. tn̄ requiritur snīa iudicis qꝛ per legē non habet cōtumax ipso iure pro cōfesso ꝛ ideo requiritur secūdum eum cause cognitio sūmaria an ex iusta causa nō responderit an non ꝛ que cāe cognitionē desiderat ad officiuz iudicis ꝛ nō ad officiū legis pertinēt. allegat

95 Bar. in. l. eius qui delatorē. ff. de iure fi. ꝛ dicit † ꝙ vbicūqꝫ apponit verbū hēr intelligit per snīam iudicis qꝛ est future significatiōis. Forte voluit dicere qn̄ apponit verbum habeat. p id qd hēr in. l. in criminali in glo. C. de iur. om. iudi. Linura tn̄ nisi adiūgat verbū ꝛ sic. ꝛ dicat habeatur ꝛ sic qꝛ tunc intelligit ipso iure allegat. l. si tutor. C. de interdic. ma. Et refert ꝙ quidaz aduocatus adhi-

96 buerit cautelā hāc. vꝫ † ꝙ dum clientul⁹ suus deberet haberi pro confesso fecit cōmitti cām consilio sapientis sb hac forma que essent partes iudicis in diffiniendo. ꝛ qꝛ si erat ꝓnunciatū positiones haberi pro cōfessatis. consultor non poterat consulere super positionibus tanqꝫ confessatis ꝛ sic stetit actor absqꝫ ꝓbatione ex forma cōmissionis. ꝛ sic non nocuit nō respondisse. Et ideo tu qui es aduocatus alterius partis sis cautus ne clientulus tuus circūueniatur in formatione puncti ꝙ trāsmittit ad consilium sapientis. Dicas ergo ꝙ iudex cōmisit quid iuris ꝛ nunquid diffiniendū sit ex actitatis. ita quevuit bal. super hoc capitulo. ¶ Ego adduco ad primū dcm̄ eius volētis debere ꝓnunciari positiones haberi pro confessatis Jo. mona. in. c. ij. de cofes. in sexto vbi voluit hanc doctrinā. Et idē voluit Ja. de areno in. l. ij. §. ꝙ si actor de iuramento calūnie. Et adduco eundez Bal. in. l. i. C. ne ex de

97 lic. defuncto in. iij. colū. vbi dicit † statuto cauetur ꝙ aliquo habeatur ꝓ cōfesso ꝙ intelligit si haberi debet. ꝛ si iudici videbit. ꝛ refert bal. in. d. l. eius qui. dicētē eē interloquendum ꝛ allegat. l. generaliter. §. i. C. de iureiuran. Sed in contrariū allegat. l. penul. C. ad treb. Soluit ꝙ si negat contumacia est ꝓnunciandū alias non est necesse ꝓnunciare ex quo liquet ex actis. Et sic bal. in hoc est sibi contrarius. Et adduco eundē Bal. in. l. vnica. C. de confess. in penulti. carta. vbi dicit ꝙ ipso iure habetur ꝓ confesso. nec requiritur interlocutoria ꝛ mouetur ratione. quia contrariorū eadē est disciplina. l. i. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris. Sed vbi habet pro negante non requiritur interlocutoria. ergo nec vbi habetur pro confitente nisi aliqua iusta causa allegetur quare nō debeat haberi pro confitente. quia tunc requiritur interlocutoria ꝛ iō dicit ꝙ antequā cōmittat consilio sapientis sit cautus aduocatus. qꝛ sapiens nō poterit ꝯsulere ex illa ficta ꝯfessione que no est ꝓnūciata. sꝫ ꝓnuncianda ꝙ dicit esse verū nisi articulus eēt generalis pura q̄ sint ptes iudicis. quia tunc debet ꝯsulere ꝙ iudex pronunciet per suam interlocutoriam eū haberi pro confesso. ꝛ qd̄ eum primo habitū pro confesso condēnet ꝙ dicit esse bñ notan. Refert tamen Joannem mona. tenere in. d. c. secūdo de confes. in sexto requiri interlocutoriam ꝛ Jacobum de arena in. l. secunda. §. ꝙ si actor. C. de iura. calū. Et adduco quod voluit Innocen. in. c. fina. qui ma. accu. pos. vbi di-

98 cit. † statuit iudex terminū alicui ad agendum ꝙ elapso

a termino debet pronunciare illuz non audiendum ꝙ dictum refert ꝛ sequit Ang. in. l. dicta. ff. de accusa. ꝛ in. l. quādiu la terza. ff. de acquirenda heredi. Et adduco qd̄ voluit Bart. in. l. manifeste turpitudinis. ff. de iureiurā. ꝛ in dicta. l. ij. §. ꝙ si actor. Sed quo ad dictū Bal. iudicio dico male intellexit. c. ij. de cōfes. in sexto vbi dicit tex. haberi debet pro cōfesso. que verba sunt canon late sententie ꝛ non ferende. ꝛ ad hoc allego glo. in. c. quicunqꝫ de hereticis in sexto. ꝛ super hoc vide dicta mea in. c. si diligenti de foro competēn. ꝛ adduco glo. Archidiaconi in dicto. c. secūdo ꝛ glo. Joānis andree. ꝛ ideo est necessaria sentētia declaratoria per id qd̄ habet per glo. i. c. cum sm̄ leges de hereticis libro sexto. ꝛ adduci posset simile qd̄ voluit Bart. in. l. stipulatio. §. habet. ff. de ope.

99 noui nūcia. vbi dicit † ꝙ antequā deueniat ad tertios possessores est necesse ꝙ per iudicē feratur interlocutoria principalē nō esse soluendo. allt legē incerti. C. de īterdictis. legē extitus. ff. de acquir. pos. ꝛ qd̄ voluit glo. q̄ reputat singularis in. l. sed si possessori. §. pe. ff. de iureiurā. tex. in. l. ignori. C. de reuo. his que in frau. credi. cap. sm̄ iudex de officio dele. lib. vi. Idez voluit Ang. in auc. si debitor. C. de pig. ꝛ in auc. de fideius. §. neqꝫ ꝛ in. l. extitus. ff. de acq. pos. ꝛ idē voluit in. d. l. stipu. §. hꝫ. ꝛ adduco tex. in. l. intoris a patruo. ff. de ꝯfir. tuto. ꝛ i. l. a diuo pio. §. i rēdi. ff. de re iudi. ꝛ. l. nō tm̄. §. senat⁹. ff. de fideicōmis. liber. ꝛ in. l. fina. § si cum fetores. ff. si cert. pet. ꝛ qd̄ voluit glo. in. l. nisi dūtaxat. ff. de pac. ꝛ faciat qd̄ voluit Bal. in. d. l. tutoris a patruo ꝛ in. l. lꝫ. ff. si quis omissa cāe te. ꝛ in auct. sed hodie. C.

dic.C.de actio.⁊ obliga.⁊ Iõ dixit .d.car.in.c.cum nõ ab
100 homine de iudi.† ꝙ oportet iudicẽ ꝓnunciare clericũ fo
re incorrigibilẽ anteꝗ̃ illum tradat curie seculari puniẽ
dum.⁊ adduco qđ bart.nostro venit in ore in.l. lege aq
lia.ff.ad.l.aqliam.vbi dixit iudicez debere ꝓnunciare te
stes eẽ valitudinarios anteꝗ̃ recipiant lite nõ ɔtest.⁊ fa
ciat quod voluit Ludoui.Roma.ɔsi.xci.⁊ ɔsi.xxix. In
quibus ɔsiliis pulchre loq̃tur si prius sit ferenda interlo
cutoria anteꝗ̃ deueniat ad tertios possessores.facit etiã
quod not.per doctores in.l.decem.ff.de verb.obli. Bar.
nihilominus aliter loq̃tur in.l.si finita.§.iulian⁹.ff. de dã
no infec. quã fuerit locutus in locis superioribus. nihilo
minus ɔclusio vera erit hec ꝙ sit necessaria sñia declara
toria per id qđ habet in.d.c.cum sm̃.l.de hereti.li.vi. ⁊
ista non sunt obliuioni tradenda. Addite et inq̃stũ bal.
loq̃tur de illa cõceptione verboꝝ intelligat ⁊ sit ꝙ cidez
Bal.venit in ore in prima ɔstitutiõe ffoꝝ vbi dixit ꝙ ad
hoc vt forensis effectus ciuis gaudeat ꝑuilegio veroꝝ
ciuium celebris erit cautela vt apponant hec verba ita
mixta habeat ⁊ sit ciuis. ⁊ de hoc autus est allegare tex.
quem nemo vsq̃ ad tpa Bal. adinuenit.vz in.l.i.§.fina.
in verbo pro nullo habet nec est.ff.ꝙ quisq̃ iuris.Ego ad
duco illud qđ eidem Bal.bellissime venit in ore in.l.ne
q̃ natales.C.de ꝓbationi.vbi si papa cõmittit executori
vt conferat beneficium mihi si sum vite ꝓbate ⁊ lauda
bilis.⁊ apponit ista duo verba mixtim cõstet ⁊ sit ꝙ tũc
illa verba sapiunt ɔditionem ⁊ est limitatio generosa ⁊
inaudita petitus ad glos.clem.i.de offi.delega.⁊ ad ma
teriam.c.fina.de presumptio.Et limitat doctrinã einsdẽ
Bal.in.l.secũda.C.quãdo prouo.nõ est necesse.tene mẽ
ti.qꝛ hec doctrina fuit incognita Abb.nostro in.c.i.đ re
iudica.⁊ adduco in simili elegantem text.in.c.eam te de
rescrip.⁊ in vsi.mandatum dedimus preceptum vbi illa
duo verba important efficacius mandatũ.⁊ adduco tex.
in.c.penultimo de probationi.in verbo volumus ⁊ man
damus.⁊ adduco felicissimã doctrinã Bal.in auc.sed cũ
testator.C.ad legem falcid.ã vbi dixit ꝙ si testator dupli
cat ista verba heres soluat plena ⁊ integra legata ꝙ vi
det satisfactum dispositioni.§.si vero expressim in auc.de
hered.⁊ fal.collatiõe prima.Et adduco simile quod ha
betur in cle.prima de pe.vbi dicit sufficiẽter ⁊ idonee ca
ueat vbi illa duplicatio verboꝝ inducit maiorez efficaci
am.Et adduco elegantẽ doctrinã dom. Anto.in reperi
tione capituli per venerabilẽ qui filij sint legiti.ad illam
qõnem si testator dixerit si heres meus decesserit sine filij
is veris. Utrũ excludat monasteriũ de quo multi orta fuit
in capitulo presentia de ꝓbatio.⁊ dixi in Joanina infan
tule mee posita in.c. Raynaldus de testamẽtis.qꝛ domi
nus Anto.dicit.ꝙ si ponant verba duplicata. videlicet
sine filijs veris ⁊ legitime descendentibus operatur ex
clusionem pie cause.vide ibi omnino. Et adduco simile
quod voluit dominus meus Joan.de imola consi.cente
simoquadragesimo quinto.Quando in cõtractu ponũ
tur duplicata illa duo verba.promisit soluere ⁊ satisface
re.qꝛ inducũt maiorem efficaciã.⁊ adduco simile quod
voluit Ludo.Roma.consi.quinquagesimo tertio vbi cõ
suluit quãdo in cõpromisso apponũtur illa verba gemi
nata videbitur ⁊ placuerit qꝛ important maiorez effica
ciam arbitrandi vt bonus vir.⁊ ista sunt suauia quoti
diana pro certo ⁊ apud posteros illustriora. ¶ Ultimo
dico vnũ quod vobis videbit nouissimũ inq̃stum superi⁹
dixi. Utrũ quis cogatur precise litem cõtestari qꝛ in lege
cuz miles.ff.de alie.iu.mu.causa facta.est tex. singularis
secundum Bartol.ꝙ si quis cederet ius suum potentio
ri non ratione officij pura.qꝛ esset de prioribus.aut antia
nis ciuitatis.sed alias esset potentior non ratione officij
⁊ hoc cã mutandi iudiciũ ꝙ tunc nõ valeret ista cessio ⁊
ipse cogeretur agere ⁊ sic contestari litem.Et plus dicit
ibi Bartol.tamen per verbum forte ꝙ in tantum cõpel
letur per se agere ꝙ non poterit constituere ꝓcuratorem

ꝙ est sempiterna dignum memoria.⁊ si glo.in dicta au
tentica qui semel diceret verum.vt nõ dicit. nihilomin⁹
limitare per dictã legem cũ miles. Andreas Barbatia
doctor ⁊ miles.

¶ Rubrica Ut lite non contestata nõ ꝓcedat ad testiũ
receptionem vel ad diffinitiuam sñiam incipit.

Upra visum est de li
tis cõte
statione qualiter fiat.verũ qꝛ plerũ
q̃ lite non contestat.petuntur testes
recipi.vel de facto recipiuntur ᵃ ⁊ du
bitatur quid iuris ideo cõpetenti or
dine post precedentez rubricã ponit
istam ita continuat. Uel sic.quia dubitatur an litis con
testatio esset ita necessaria ꝙ ea ommissa non posset ad
receptionem testium vel ad sñiam diffinitiuã ꝓcedi. Jõ
subijcitur hec rubrica. Ita hic refert domi.abb.Sed ho
stien.in sũma huius tit.cõtinuat sic.Ex superiori tit.satis
conuincitur regulariter verũ esse ꝙ lite non cõtest.nõ est
ꝓcedendũ ad positiones.vel ad receptiones testiũ.⁊ hoc
verbum cõuincit.habet in capitulo decorẽ.infra de insti
tutio. Ideo taliter ɔtinuat rubricã que hoc ꝓhibet regu
lariter ⁊ dicit.vt lite nõ cõtesta.nõ ꝓcedatur ad receptiõ
nem testium.vel ad diffinitiuã sñiam que ius facit. vt no
1 tatur i.c.i.vt ecclesiastica beneficia.† Est ergo regula ꝙ
quãtũcunq̃ contumax fuerit aliquis non procedet ɔtra
ipsum lite non ɔtesta.⁊ si procedat cassandus est proces
sus imo cassus ⁊ irritus nũciandus.capitulo pmo secun
do ⁊ quarto infra eodẽ.ita quieuit Hostiẽ.in sũma.facit
ad primã partem huius rubrice.c.olim de iureiurando
vbi papa reuocauit receptionẽ testiũ factam lite nõ con
testata. ¶ Sed Joan.and.hic dicit ꝙ continuatio hui⁹
rubrice ad proximã apparet de se ⁊ aliud nõ facit.Sed
mihi videt ꝙ posset ɔtinuari hoc mõ. Uiso vno ex ɔtra
2 rijs videndũ est de alio.† qꝛ opposita iuxta se posita ma
gis elucescunt optimo dicente philosopho. ⁊ probatur
in lege prima.ff.de his qui sunt sui vel alieni iur. sed ista
sunt inter se opposita ⁊ aduersa cõtestatio litis ⁊ nõ cõte
statio litis iõ dignũ fuit viso đ vno.vt videat đ reliquo ⁊
iudicio meo dz suppleri ad hanc rubricã hoc verbũ vide
amus.ita ego repetens rubricã.C.qui admit.ad bo.po.
pos.dixi ꝙ debebat suppleri ibi videamus ⁊ adduxi i te
stem sapientiũ do.Ray.de Pisto.in rubrica.C.q da.tu.
po.⁊ ita supplere dbẽt oẽs rub.icipiẽtes p vt ⁊ icipiẽtes
per ne ⁊ incip.p qui vt est rub.vt li.pẽ.rubrica vt ecclie
bñ.rub.C.vt ifra certũ tpa act.ci.vel cri.ter.⁊ rub.q mři
moniũ ac.pos.⁊ rub.q accu.nõ pos.⁊ rub.C.ne fideiuss.
do.dent.Et cõmemoro vobis vnõ ꝙ oli vidi i repotatĩ
ꝓstantis doc.do.Diony.de pusio in rub.ff.de inf.om.in.
vbi referebat se viua voce audiuisse a bal.doc.suo dicen
3 te † ꝙ oẽs rubrice incipi.per vt.vel per ne sũt sũmariũ ni
gri.cũ ĝ hec rubri.incipiat per vt sequr ꝙ est sũmarium
nigri.ꝙ bñ notabis ꝓ rubricis in vtraq̃ censura ita inci
pientibus. ¶ Sz vnũ est ꝙ iudicio meo est inuestigatio
ne dignũ.rubrica hec dicit.vt lit.non.cõtesta.nõ recipiat
4 testes.† an videat ɔtinere ꝙ eodẽ mõ nõ recipiant instra
ad ꝓbationẽ fiendã lite adhuc nõ ɔtest. Et vr dicẽdũ ꝙ
hec rub.põat rĩam ꝓhibitiuã in testibus recipiendis ꝙ
nõ extendat ad instra recipiẽda.qꝛ videt ꝙ stet rĩa per
missiua quo ad istra ar.l.necnõ.ff.ex q.cau.ma.⁊ ꝙ lex si
dixit nec nos dicenius.l.si seruũ vsi.nõ dixit ptor.ff.đ acq
rẽ.her.tñ qꝛ tituli sũt diuersi de fide istru.⁊ de testi. Et q̃
noie differũt carent effectu.l.nullo.C.đ fer.l.si idẽ.C.de
5 codicil. ¶ Nec ob.si q̃spiã dixerit † ꝙ appellatiõe istru
mentoꝝ cõprehẽdũtur testes vt in.l.i.ff.de fi.instr.c.pue
nit de testib.cog.l.notões.§.istrumẽtoꝝ.ff.đ vb.sig.circa
ꝙ vid dcã mea bellissima in repe.ru.infra de fi.istr.qꝛ rñ
deri potest ꝙ econtra appellatione testium non veniunt

a ¶ Recipiun
tur. De quo
vide Inno.in
c.olim in.i.co
lũ.in glo.in v
bo de plano đ
accu.lisr.i cle.
sepe de vb.sig.
doct.in auct.si
qs.C.de testi.
pe.de sun.in.l.
ꝓlatã.C.đ se.
⁊ vide.d.alex.
de imo.in.l. in
lege aqli. ad.l.
aqli.⁊ in.l.iiii.
§.ptor de dam
no infec. Cete
ra vide per te.

lastrumēta.nihilominus licet istud quesitū nusq̄ ego legerem in censura ciuili.aut pontificia.tñ mihi videt̄ q̄ sicut lite non contestata non possunt ꝓduci testes ita z eodem mō non poterūt ꝓduci instrumēta ad ꝓbandū. Et adduco rōnem q: ꝓbatio presupponit subiectum fundamentale in quo fundet̄ z huiusmodi est litis ꝯtestatio.vt ꝓbatur in.c.dudū el.ij.de elec.z in.c.vnico supra tit.i.z ibi dixi z faciat quod dixi in rub.supra ti.i.sed huiusmodi fundamentū pariter respicit ꝓbationem siue fiat p instrumenta siue fiat per testes.ergo erit eadē iuris dispositio.l.illud.ff.ad legē aquil.c.ij.de translatione platoꝝ Et ideo hec rubrica potius cōcepta est in testibus quia erat magis dubiū.q: ꝓbatio per testes non est ita firma nec ita stabilis.vt ꝓbatio per instrumenta.vt dixi plene i repetitione rubrice prime de fide instru.nihilominus idez videt̄ statuū in instrumentis.arg.eius q̄ voluit glo.i.e.§.de confes.in.vi.z glo.in cle.i.de rescrip.z glo.in.l.tale pactū versi.fina.ff.de pac.ergo q̄ disponit̄ in testibus habebit locū in instrumentis.q: hec rubrica cōcepta est respectu ꝓbationis.sed ꝓprie ꝓbatio dicitur illa que fit testibus.aut instrumentis.vt est tex.melior de corpore in.in.c.forum.§.ꝓbatio de verbo.signi. Et plus dico sicut ꝓbatio per testes dz fieri iudici.l.eos.z.l.si quādo.C.de testibus.ij.q.v.c.pleriq3.eodē modo ꝓbatio per instrumētum debet fieri iudici ad hoc adduco quod voluit Bal. in.l.instrumentoꝝ.C.de ꝓcib.impera.offer.z per ꝯ̄ns illud quod dicit̄ hic in testibus habebit locū in īstrumētis ¶ Modo affero aliquas limitationes ad primā ptem

6 huius rubrice.† z primo nisi quis vellet facere examinari testes in partibus pegrinis in quibus nauis est submersa z tenet̄ facere fidem partionalibus nauis z mercatie q: tunc poterit ad receptionē testium venire nemine citato z lit.non ꝯtest. Iste est casus valde singu.in.l. de submersis.C.de naufra.li.xi.tenet ibi bar.z aly.z probatur

7 ibi in verbo leuato velo.¶ †Secūdo limito nisi officialis vel alius vellet ꝓbare suam excusationē ne in futurū puniatur.q: tunc poterit eos facere recipi lite non ꝯtest.ita dixit bar.in.l.ne quid.ff.ð incēdio.rui.nau. allegat i argumētū dictā legē de submersis.¶ †Tertio.limito nisi esset periculū de obliuione testiū ne testes traderent obliuioni factū partis q: tunc possent recipi lit.non cōtestata. ita dixit gl.multū sing.in.l.iij.§.cum causa.ff.ad carbo.facit lex quedā tabularū.ff.de furt.z quod voluit ibi ang. est enim vt preclare scribitur in ꝓlogo declamationum Memoria ex oibus partibus animi maxime delicata. ¶ †Quarto.limito nisi lis esset mouēda ꝯtra eū cuius timeo tyrānidem.q: tunc poterunt recipi testes lit.non cōtesta.si est periculū ne facultas testandi pereat z fit receptio illa tyrāno illo non citato. Ista fuit singularis doctrina host.in.c.quonia frequēter infra eodē. ¶ †Quinto.limita nisi medicus abscidisset virilia alicui qñ egritudo non erat mortalis a q: tunc poterit procedi ad receptionem testium z ad sniaz diffinitiuā illo absente. casus est singularis in lege.l.cornelia.§.ꝯstitutum.ff.de siccar. de quo facit festum ang. ibi z ia.l.penul.§.ad crimen.ff. de publi.iudi. ¶ †Sexto.limito non hēt locū quādo ꝓceditur ꝯ̄ aparitorē q falsam accusationē ꝓmouit q: tūc poterit ꝓcedi ꝯ̄ eum absente ad receptionē testium z ad sniaz diffinitiuam.singularis ē tex.in.l.mediū.C de penis ¶ †Septimo nō hz locū in crimine lese maiestatis.vt hr in extrauaganti data apud pisas de qua fecit memoriā Ange.in.d.l.pē.§.ad crimē.ff.de publi.iu.z in.d.l.lege cor.

13 .§.ꝯstitutum. ¶ †Octauo.non hz locū vbicūq3 iudex reb cipere testes ad sui informationē b ad hoc adduco glo. valde sing.in.c.i.§.si duo de pace te.z viol. eius in vsibus feudo. que dicit q̄ potest illo casu recipere testes sine iuramento ergo sequit̄ q̄ sine citatione partis z per ꝯ̄ns si

14 ne litis ꝯtestatione. ¶ †Nono.limita nisi reciperent̄ testes ad cognoscendū verū aliquis sit idoneus ad beneficium habendū.q: tunc posset executor recipere testes nemine citato.nec lit.ꝯtest.ita voluit Inno.in.c.fi.de psumptio.z in.c.bone de postu.prela.z adduco q̄ voluit barto.in.l.certū.C.vnde cognati in.v.colū.vbi dicit q̄ si papa mandat executori.vt aliquē examinet si est beneficio dignus.q: tunc nō est aliquis citandus cum sufficiat probationē ꝯcludere soli examinatori q: talis cōmissio potius

15 est consentialis. ¶ †Ex quo sequit̄ decima limitatio q̄ vbicūq3 in foro conscientie reciperent̄ testes recipiunt̄ lit.non contest.vide que dixi in.c. ne innitaris de constit.

16 zc. ¶ †Undecimo.limita vt voluit Iaco.de are.quem refert z sequitur bal.in.d.l.certū vbi dicit q̄ qñ ꝓbatio non concludit priuate persone.sed dūtaxat ꝯcludit iudi. tunc non requiritur citatio nec contestatio.nec oportet disputare nisi cum iudice.vt est glo.sing.in.l.iij.§. causa

17 cognita.ff.de bo.pos.ti.generali. ¶ †Duodecimo.limita nisi ageret̄ de euitādo delicto futuro.q: tūc iudex posset se īformare ex officio suo recipiēdo testes nulla precedente publica infamia.nec exigendo iuramentū a testibus. Istud fuit singulare dcm̄ Inno.in.c.i.de postu.prelat. Facit ēt ad predicta quod voluit Bald.in.l.neq3 natales.C.de ꝓba.z in.l.ij.C.qñ prouo.non est neces.z do.

18 abb.in.c.i.ꝗ.de re iudi. ¶ †Tertiodecimo.limita nisi ex parte rei ꝓducerent̄ testes ad ꝓbandū etatez.vt aliquis possit administrare tanq̄ maior.q: istud expedit̄ iudicis officio nobili iste est casus secūdum vnā lectu.in.l. de etate.ff.de mino.z facit.l.ij.C.de fer.in ver.etates ꝓbantur.vbi est tex.expressus q̄ iudex precipiet vt etas probetur principaliter. Et si opponat̄ quod tunc testes possunt recipi lit.nō contesta.qñ est periculum in mora alias secus. vt in.c.qm̄ frequenter.ꝗ.eod. Rñdet̄ q̄ illud ꝓcedit ex parte actoris in cuius potestate est qñ agat.l.fi.z ibi glo.C.de vsu.pu.c.significauit z.c.albericus de testi. Secus est qñ ꝓducunt̄ ex parte rei cuz non sit in potestate eius qñ agat actor ita pulchre dixit Bar.in dicta.l.de etate. Et inq̄ntum superius dixi q̄ ꝓpter obliuiones etiam tandem possunt testes recipi lit.non ꝯtestata. Adde q̄ istud voluit glo.in.d.c.qm̄ frequenter in pncip.z illam sequitur ibi host.qui ad hoc allegat.l. hac consultissima §.et cum humana fragilitas.C.qui testa.fa.possunt z sequitur Io.and. ibi z do.anto.qui dicit q̄ nihilominus iudex debebit arbitrari cōditionem psone z qualitatez negocij. q: si esset negociū valde notabile z non intricatum.tunc nō presumeret̄ obliuio ex tempore lōgo. Ego adduco qd̄ voluit bart.in.d.l.de etate vbi ponit q̄ si ipse tor venisset ad aliquā ciuitatez z ibi fuisset occisus. Sed gof.z Io.cal.dānāt illā glo.z mouent̄.q: iste casus non est exceptus a regula.ꝗ remanet sub regula.l. nam q̄ liquide.ff.de penu lega.l.in his.ff.de legi.l.i.ff.de reg.iur. Mouent̄ ēt quia semp allegaret̄ talis timor obliuionis z sic deueniret̄ ꝯ̄ regulā qua cauet̄ q̄ lite nō ꝯtesta.nō recipiant̄ testes. Sed do.abb.in.d.c.qm̄ frequenter.sequit̄ glo.illaz.z mouet̄ q: eadē est rō qñ timetur de obliuiōe sicut qñ timet̄ de morte q: satis habet̄ p mortuo quo ad illud negociū si est oblitus.arg.§.ecce.vij.qō.i. traslatus hr pro mortuo quo ad illud beneficiū z quo ad successorem potuit pro certo allegare de hoc glo.in.c.i.de temi. li.vi.z tex.ibi.cū ꝗ i.d.c.qm̄ frequēter ꝯsideret̄ casus mortis.vt recipiant̄ testes lit.non ꝯtest.ergo eadē erit rō cuz timeat̄ de obliuione arg.c.cuz dilecta de cōfir.vti.vel inutili.vbi exceptio a iure extēdit̄ ad similē casuz allatum etiā in argumentū glo.in.l.i.C.de condi.inde.z qd̄ hr in.l.si possunt.ff.de legi. Et per hoc respondet̄ ad motiuū Io. cal.inq̄ntum dixit hunc casum non esse exceptū a regula. Et respondet̄ ad aliud motiuū dum dixit q̄ semp allegaretur timor obliuionis q: iudex nō hz credere parti sed extimabit suo arbitrio cōsiderata negocij z persone q̄litate.

19 † ¶ Quid si debitū est in.d.gl.vel ē intricatū vel reus est absens z non pōt de facili couenirī quo casu satis potest timeri de obliuione q: ꝓpus facta hominis ex lōgo internallo tradūt obliuioni.vt no.i.c.ab excommunicato de rescripto

a ¶ Mortalis q̄ Sed nūqd de casu humane fragilitatis medicus teneatur Credo q̄ non vt videt̄ tenet Bar.in.l.illicitas.§ sicut.ff. ð offi.ꝓsi.ergo nisi de imperitia tenet̄ quemadmodū vnusquisq3 alius perit in arte sua ar.l.cornelia ð sicca.ꝓ q̄ vid ange in l.necessarios.§.vbi qs ff.ad sille.z do cto.in.l.medicus ð var.z ext.ordina.cogni.

b ¶ Informatione add bal. in.c.ac.si qs.ð.extra eē.C.ð testi.vbi hi lati nis habes.

de rescriptis ⁊ in.l.fi.ff.pro suo.ita residet do.Abb.in.d.c.qm̄ frequenter. Ego sequor glo.illā ⁊ hosti.⁊ Jo.an. contra gof.⁊ Jo.cal.⁊ primo dico fore casuȝ in terminis in.l.quidā tabularij in verbo memoria vix possit.ff.d fur. faciat quod ibi voluit Ang.secūdo dico fore casum in.l.iij.§.due cause.ff.ad carbo.in versic.pp interuallum tpis vbi dicitur ꝙ testibus nō adhibeť fides ꝓpter interuallum. quem tex.ego induco hoc mō.lex non p̄sumit queȝ futurum infamem.vel in futurū delinquere.vt repellatur a testimonio ferendo.arg.c.i.de scrutinio ⁊.l.merito ff. pro socio.ḡ si ꝓpter interuallū tpis diminuiť fides testi illud est ꝓpter obliuionē separatā qꝛ factū alienū quis p̄sumitur tradeť obliuioni.vt in.d.c.ab excōicato.⁊ iuxta illud poeticū.res tua te reperit argum res altera cecum. ⁊ maxime in facto de longinquo.vt in.l.peregre.ff.de acquirē.poss.⁊ in.l.i.C.de ser.fugit.⁊ ideo dixit Bar.in.l.si quis delectauerit.ff.de nouatio.ꝙ in facto ꝓprio si est de iniquo datur terminus ad liberandū.qꝛ presumiť obliuio in facto proprio ergo ⁊ fortius in facto alieno.d.c.ab excōicato. Et plus dico ꝙ si subtiliter pōdereť tex.d.c.quoniā frequenter ꝓbat opinio.glo.nam tex.ibi loquitur de morte.clarū est ꝙ senex facile videť mori.vt ē text. multū singula.in.l.his qui.ff.de fideicō.li.cū ergo loquatur ille tex.de morte ⁊ ēt loquitur de senibus nō videť intelligendus de senibus morituris.qꝛ satis hoc erat exp̄ssuȝ dū tex.loqtur de morte cōiuncta iuris p̄sumptione.vt facile p̄sumanť mori.⁊ ideo vř loqui de senibus.qꝛ senum languescit memoria.vt scribitur in quinta tragedia.⁊ in prologo declamationū diciť in quā p̄mum senectus incurrit.⁊ sic indicio meo est ibi casus formalis ꝓ opini.illius glo. Et adduco gl.que hoc dicit in indiuiduo in.d.l.iij.§.due cause. Item dico fore casum pro illa gl.in.d.c.qm̄ frequēter in princ.in v̄sic.ex cā rōnabili vbi tex.postq̄ȝ fecit suam exceptionē generalē.vȝ vbicūqȝ subesset cā rōnabilis.sed nemini dubiū esse cām rōnabileȝ ne testis tradat obliuioni factū alienū.ergo sequť ꝙ poterit recipi in testem li.nō ɔtesta.⁊ hāc partē sequiť Bal.in.d.c.qm̄

20 frequenter. Sed vnū est memoratu dignū † vtrū hoc habeat locū in vnico teste. puta.qꝛ nō hȝ nisi vnicū testē de veritate poterit ne illum dūtaxat examinare lit.nō ɔtes. Bal.in auc.si quis ab aliquo.C.de testi.tȝ ꝙ sic.⁊ mouetur.qꝛ ista receptio fit ad cautelā futuroꝝ.vt in.c.albericus ⁊ i.e.significauit de testi.iō est necessaria pp iuramētum deferendū ar.c.fi.de iureiur.⁊.l.admonēdi.ff.eo.ꝙ est benenot.s̄m Bal.ibi. Sed tu pōdera.qꝛ exceptio firmat regulā in casibus non exceptis.l.nā ꝙ ff.de penu legata.sed exceptio est cōcepta in pluribus testibus ⁊ nō in vno.vt in.d.c.qm̄ frequenter.ḡ quo ad vnū remanebimus sub regula.⁊ sic nō bene loqťur Bal. nihilominus tene dcm̄ Bal.qꝛ eadē est ratio in vno que est in plurib⁹ testibus ⁊ ad hoc vide p̄stantissima dicta q̄ dixi in.c.vnico sup:a tit.i.qm̄ statutū punit producentē falsos testes. qꝛ hȝ locū in ꝓducente vnū falsum testē.vide ibi omnino Ite subsentat istud dictū bal.per tex.d.c.qm̄ in v̄sicu.ex

21 cā rōnabili. ℭ † Quartodecimo.limita nisi timereť d futura subornatione testiū.qꝛ tunc possent ꝓduci lite non ɔtest. Et ad hoc pōdero tex.in.d.l.iij.§.due cāe ingȝtunt dicit si timereť ꝙ ex tpe testis vacillaret quasi voluit sentire de futuro periculo subornationis testiū ⁊ istum intellectum ad illuȝ text.tene fixum memorie.qꝛ iudicio meo est nouus ad illū text.⁊ ad hoc adduco bal.i.d.c.qm̄ fre

22 quēter vbi dicit † ꝙ vbicūqȝ ē suspitio future subornatōnis possunt ꝓduci testes lit.nō ɔtest.⁊ dicit eē casum singularem in.l.aquillia si delictū.ff.ad.l.acquil.in versi.ad suspitionē iudicē adducā.⁊ dicit ꝙ erit arbitrariū. qꝛ pēdebit ex iudicātis arbitrario.ar.c.de causis de offic.dele. ⁊.l.i.§.expilatores.ff.de effrac.⁊ expila. Sed ego dico ꝙ ab initio seculi est casus pro hac doctrina in.d.l.iij.§.due cause tene menti.qꝛ ad hoc est nouū. Et ex hoc redditur

23 vera prima solutio glo.in.d.§.due cause. ℭ † Quintodecimo.limita nisi ꝓcederetur ad declarandum ɔctuȝ vsurarium nullū contra absentem.qꝛ in tali casu nō est necessaria li.ɔtesta.sicut non est necessaria in cā sūmaria.cle.dispendiosam de iudi.cle.sepe de v̄bor.signi.ita pulchre dixit lapus in suis allegationibus.x.allegatione.dixit tn̄

24 Bal.in.d.c.qm̄ frequēter in p̄n.ɔ.eo.† ꝙ ad ꝓbandum aliquē esse manifestum vsurariū.i.mutuasse corā vniuersis non possunt recipi testes ante litis ɔtesta.qꝛ cessat illa rō ne fortuitis casibus ꝓbationis copia subtrahať cū ipsa multitudo vel ipse populus sit testis. Tu vero dicas sua salua honorificētia lȝ cesset illa ratio ne probatio pereat.non tn̄ cessat alia rō.qꝛ cā vsurariū est sūmaria.vt in

25 cle.dispendiosam de iudi.ergo ⁊c. ℭ † Sexto decimo.limita nisi in causis breuibus.qꝛ in illis possunt recipi testes lite nō contest.ita dixit Bal.in.d.c.qm̄ frequēter.⁊ ad hoc allegat bar.in.l.iij.§.pretor ait.ff.de dam.infec. Facit qđ voluit in ex̄uaganti ad reprimenda in ver.summarie.⁊ in auc.nisi breuiores.C.de sent.ex p.re.⁊ in.l.iu

26 bemus.§.sane.C.de sac.san.ecc.† Limita ēt in viginti casibus connumeratis in glo.cōputatis his qui habenť in tex.d.c.quoniaȝ frequenter.quos videre ibi poteris. Et ēt limito in.xxxvi.casibus cōnumeratis in spe.in tit.de teste.§.ij.in quibus recipianť testes lit.non ɔtest. Et iđ do.Anto.illas fallentias reddticit ad quasdā regulas de quibus per euȝ in.d.c.qm̄ frequenter. Sȝ ego examino vnū ꝙ est quottidianuȝ ⁊ dubitabile multū in quo doctores varij aduersi ⁊ discordes sunt deus gloriosus pro sua incredibili misericordia aperiat nobis veritateȝ casus est

27 iste † ꝙ vbicūqȝ nō est promissuȝ actori.vt mittatur in possessioneȝ i odiū contumacis tunc deueniť ad receptioneȝ testium.⁊ sniam diffinitiuā lite nō contesta. Ideo subtilissimus doctor Ja.but.in auct.si oēs.C.vt se ab her.absti. dicit ꝙ in casu illius auc.non hȝ locum missio in possessionem ex cōtumacia nec p aliud remediū pretoris in subsidium puenitur ad diffinitiuā litē non ɔtesta. Et idē est vbicūqȝ inuenitur similis ratio ideo cū quidā florentin⁹ eēt canzellatus de societate sua volebat facere se reponi in illa societate. fecit citari aduersarios qui noluerūt cōpare. Mō certū est ꝙ actor non pōt petere se mitti i possessione aduersarioꝝ suoꝝ tanq̄ȝ ɔtumaciū qꝛ nihil petiť ab eis quis consuletur ei. Certe ꝓcedi pōt ad sniam diffi

28 nitiuā lite non ɔtest.† Idem ēt est si quis dicat se nō esse inquietandū a massario cōis qꝛ nō petit ab eo.ideo ꝓce

29 di pōt ad diffinitiuā lite non ɔtest.† Idē etiā dicit esse si quis petat se canzellari de bāno.qꝛ nō cōcludit ɔ aduersariū.vt aduersarius sibi cōdēnetur.bene cessat missio iō ex contumacia pōt deueniri ad diffinitiuā ita dixit in.d. auc.si oēs.quē sequiť ibi bar.bal.Saly.Rapb.ful.⁊ angel.⁊ idē voluit Ja.bu.in auc.q semel.C.quō ⁊ qñ iudex quē sequťur ibi Cy.⁊ idem voluit Bart.in.l.si finita.§.in liānos.ff.de damn.infec.⁊ in.l.sancimus.§.cū aūt.C.ad treb.⁊ idē voluit lapus in allegationibus suis allegatōne.ix.⁊ idē voluit Saly.in.l.iij.C.finiū regū. ℭ Sȝ bal. i auc.ei q iurat.C.đ bo.au.iu.pos.xiij.col.dicit ꝙ doctrina Ja.but.⁊ bar.ꝓcedit in extraordinarijs ⁊ sūmarijs iudi.

a 30 sed nō in ordiarijs hic est † ꝙ si dť nulla dȝ lis ɔtestari a sn̄ pōt diffinitiua ānullari ⁊ remittit ad dcā per se in l.fi.C.de tem.app.⁊ tn̄ missio ex p:imo ⁊ scđo decreto nō pōt fieri allat qđ hř in spe.de p:imo decreto.§.restat v̄si.q si agať.⁊ etiā idē voluit idem bal.in.l.iij.C.fin.regūdoꝝ. Sȝ do.meus Joā.de imo.in.d.l.si finita.§.iulianus opponit ɔ Ja.bu.⁊ bar.de.d.l.fi.§.illud.C.de tem.app.⁊.d.c.i.⁊ per totū.ɔ.eo.vbi regulariter nō pōt deueniri ad sniam diffinitiuā lite non ɔtestā.nisi in casibus exceptis a iure.sed iste casus non est except⁹ a iure ḡ stabimus in r̄la qꝛ exceptio in casib⁹ nō exceptis firmat r̄lam l.in his.ff.de legi. Moueť ēt ex auc.q semel.C.quō ⁊ qñ iudex vbi actore absente nō poterat ꝓcedi ad sniam diffinitiuā.l.properandū.§ sinaūt.C.de iudi.⁊ tamen nō poterat consuli per missioneȝ in possessionē. ergo de mente

a ℭ Contestati.adđ vide in ɔs.xu.⁊ ro.de cilide cccxliii. fuit dubitatus ⁊.d.abb.in.c.audita de procura.⁊ ibi scribentes.

a ¶ Beneficialibus. Et facit pro ista conclusione cle. sepe de re iudic. iuncta cle. dispendiosam de iudi. et vide ad mam doc. in. c. ad probandum de re iudi.

iuris est. quod hoc nõ sufficiat. vt possit deueniri ad sniam lite nõ contesta. Licet hodie illud sit correctum. vt possit deueniri ad sniam diffinitiuã lite nõ cõtesta. Mouet etiam ex tex. cum glos. in. l. diui fratres ff. de lib. cã. 31 † vbi si petat quis se pnunciari liberũ nõ põt deueniri ad diffinitiuã lite nõ cõtesta. Nec ob. lex infantes et lex cum vero. §. subuentum ff. de fideicõ. lib. quas allegat Bar. in. d. §. iulianus. quia loquũtur qñ quis pretendit libertatẽ sibi esse debitam ex testamento quo casu subuenit per senatusconsultũ habentibus illis a quibus libertas est prestanda. non aũt loquitur eo casu quo quis ptendit se eẽ liberũ. Mouet etiam cõtra eos ex. c. tue. ex eo. vbi lr̃a dicit quod contra cõtumacẽ pcedit ad missionẽ in possessionẽ si fieri põt. sed si fieri nõ potest pcedit ad excõicationẽ. et sic ad aggrauãdũ contumacem. et per hoc videt innuere quod nõ pcedet ad sniam diffinitiuam lite non contesta. allegat etiã. c. qm frequenter §. porro ex eo. vbi videt eẽ speciale in cã matrimonij vt pcedatur ad diffinitiuam lite nõ cõtest. si appareat reũ eẽ cõtumacẽ ergo in contrariũ erit ius cõe. l. ius singulare. §. quod vero. ff. de legi. Nec obstãt iura allegata per Bar. quia potius faciunt contra Bart. ex eo quia loquũtur in casu spãli ergo ius cõe est in contrarium. d. l. ius singulare. et ita bellissime residet Jo. de imo. in. d. §. iulianus. sed ang. quem nemo allegat in loco extraneo vz in. l. si fundus. §. si pluris. ff. de pig. refert doctrinã Ja. but. in. d. auc. si omnes. et postea dicit esse contra casum legis si quis libertatẽ. ff. de peti. hered.

32 † vbi exheredato nõ põt plene consuli per imissionem in possessionẽ. et nihilominus requirit snia diffinitiua. et litis ptest. et ideo dicit per verbum forte quod ille tex. destruit doctrinã Ja. bu. et nõ ẽ ausus aliter decidere nisi quod cogitandum reliquit. Sed do. Abb. in. c. i. ex e. colligit ex illo text. quod pp̃ter contumaciã nõ pceditur ad sniam diffinitiuã lite nõ cõtesta. lz sit casus in quo non est puisum de remedio missionis in possessionẽ ibi enim nõ poterat fieri imissio. quia agebatur ad separationẽ thori. et mulier iam recesserat a viro. et tñ ibi non poterat pcedi ad sniam diffinitiuam. sed potuit pcedi ad multas iponendã. seu ad pferendam excõicationẽ. et ad hoc allegat. c. tue. ex e. quod dixit esse contra legistas in. d. auc. si omnes et ita residet. Sed in. d. c. tue. opponit quod nõ debeat recurri ad excõicationẽ sed ad sniam diffinitiuam lit. nõ ptest. vt in. d. auct. si oẽs. C. vt se ab here. absti. Quidã sentiebãt vt refert Joã. an. in. d. c. tue. quod si actor agat de retinẽda possessione. et reus est contumax quod nõ habebit locũ imissio. lz lit. nõ cõtest. pcedetur ad sniam diffinitiuã. vt. l. diffamari. C. de ingen. manu. c. accepimus de fi. instru. Sed Jo. de deo dixit cõtrarium dicens illum eẽ excõicandũ per. d. c. tue. et sic sentit quod vbi non est puisum de remedio missionis non põt pcedi ad sniam diffinitiuã lit. non contesta. et istud sentit Spec. in ti. de contumacia. §. sequitur versi. sed pone. et clarius hoc sentit in ti. de primo et secũdo decreto. §. restat versicu. sed pone. et sic alijs remedijs cõpulsiuis eundũ est cõtra ipsum cõtumacẽ. Et pro hac opi. facit fm do. Abb. d. c. tue. sed do. Abb. ibi dicit esse aptiorem tex. in. c. i. ex e. vbi agebat ad separationẽ matrimonij pp̃ter adulteriũ et sic non erat locus imissioni. nec potuit pcedi ad sniam vel receptionẽ testiũ lit. non cõtest. contra cõtumacẽ et sic longe clarius pbatur in. d. c. i. quã in. d. c. tue lz doctores non allegent. d. c. i. fm eos. Et subdit do. Abb. p. d. c. tue confundi vnã solutionẽ do. anto. tactã ab eo ibi pro concordia dum dicit. vtrũqz remediũ simul pcedere. vult dicere quod contumax possit excõicari. vt ibi et et pcedi possit ad sniam diffinitiuã. vt in cõtrarijs sed ille tex. repugnat huic solutioni. nec videt perseuerare do. Anto. in hac solutione. imo dicit quod ille tex. destruit prefatã theoricã Ja. bu. vel restringat qñ deficit remediũ mittẽdi i possessionẽ pp̃ter reũ. vel pp̃ter cãm. agitur tamẽ cõtra certam psonam a qua petit aliquid dari vel fieri cum qua põt lis cõtestari. et tũc nõ pcedat ad diffinitiuã lite nõ ptesta. sed pcedatur ad excõicationẽ. vel aliam multam. vel graua

men. et hoc excepto casu. c. de eo qui mit. in pos. libro. vi.

a 33 † vbi in bñficialibus a. quia non põt pduci ad missionem in possessionẽ pcedetur ad diffinitiuã lite non contest. sed illud non ideo cõtingit quia non potest mitti in possessionem sed quia causa est talis nature quod olim in cõtumacem poterat procedi ad diffinitiuã lite non contest. vt in. c. qm frequenter. §. si vero. et. §. finaũt. ex eo. et hoc apparet. quia summariũ est tale iudiciũ. vt in cle. dispendiosam de iudicijs ¶ Do. Abb. dicit posse dari aliam rñsionẽ ad illud vt cõcordet huic et obstet illi doctrine legali arguẽdo p locum a speciali. nam illud. c. disponit tantũ in cã bñficiali vt apparet ibi in versi. in hoc casu. ergo innuit quod regulariter non põt procedi ad sniam diffinitiuã lite nõ cõtest. lz non habeat locũ imissio. et videt inducere ius nouum in cã beneficiali. vt patet in. §. sed liceat. ergo nõ licebat prius virtute illius theorice. illa ergo theorica potest pcedere quando deficit remediũ imissionis nõ ex capite. quia natura cause non patit. vel rei. sed ex eo quia ius agendi nõ dirigitur contra certam personã nec ab ea petitur aliquid dari. vel fieri. sed pcluditur tantũ iudicij. et nõ parti. tũc enim non est necessarius libellus. vt nota in. c. i. de libel. oblat. et in auc. offerat. C. de litis contesta. potuit allegare glo. in rub. ff. de interroga. act. Et quia non est persona cum qua lis ptestatur pceditur ad sniam lite non ptest. non ex eo. quia non põt fieri imissio. sed quia non est persona cũ qua lis contestat. nec est puisum de aliquo remedio aggrauãte vbi vero est psona ad quã aggrauatio dirigi posset. tũc etiam lz ex natura cause non posset fieri imissio põt tamẽ aliud remediũ aggrauatio exercere. vt excõicatiuã multa et similia de quibus in. l. i. ff. si quis ius di. nõ obtẽ. ergo et c. allegat ẽt. quia regula est concepta negatiue. vt lite. nõ contesta. nõ pcedat ergo standũ est regule ex quo nõ est expssum contrarium. de penit. di. i. hec aũt. Et ad iura allegata per Bar. rñdet do. abb. Primo ad aucte. si oẽs. quia loquitur qñ nihil petebat a certa persona. sed citabant creditores. quia minor vult abstinere ab hereditate. et sic citabantur creditores si sua putauerint interesse. Tu de hac citatione cõparẽas si sua putabis interesse. allegat singularem glo. in. l. eãdem. C. si mĩor. se ma. fu. al. et Bal. in. l. i. de lega. ij. si aũt non cõparent põt pcedi ad vlteriora. Et nõ si quispiã no putauerit sua interesse non debz puniri ex hoc. Ad alia iura adducta per Bart. rñdet quod loquũtur quãdo agit de libertate obtinenda. et sic pcedũt fauore libertatis respectu cuius multa specialia inducta sunt vt satis innuitur fm vnam lecturã in. c. cum olim de testib. vbi patet

34 † quod in causa status pceditur ad sniam diffinitiuã lite non contesta. contra contumacẽ. et istud voluit glo. in. l. ij. C. sinium regũdorum. que exigit litis ptestationẽ ad hoc vt possit procedi ad diffinitiuã lz esset casus quo non eẽt puisum de remedio imissionis. lz Bar. videatur impugnare glo. illam in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. et minus bñ per predicta et ita qẽuit do. ab. hic sup hoc passu dubitabili dicit tamen se melius examinasse in. d. c. tue quã per aliquem aliũ fuerit examinatus. Sed bal. in. c. per tuas de

35 appel. vbi est casus † quod tunc iudex appellationis põt ferre sniam lite non contest. quãdo fuit ptestata super principali alias secus et dicit quod illud. c. est glo. l. si. §. illud. C.

36 de tempo. app. † Ideo querit si snia diffinitiua possit ferri lit. non contest. et distinguit. aut loquimur in iudice prime cause. aut loquimur in iudice appellatiõis. Primo casu distinguit aut adest reus et tũc refert et sequit doctrinam Ja. bu. in. d. auc. si oẽs. Aut adest actor. et tunc snia dictã auct. q semel. Quo aũt ad appellationẽ dic. vt ibi per eum et sic bal. sequitur opi. Ja. bu. mirandũ quod Bal. in. c. i. et i. c. tue. ex e. nõ ponderauit illa iura contra doctrinã Ja. de bu. sed tacitus et mancus processit. do. Car. in. d. c. tue dicit se tangere hunc passum in. c. i. de eo q mit. in pos. sz re vera ibi non tangit. sed Pet. de anchar. in. d. c. tue refert et sequitur doctrinam Bar. in. d. l. si finita. §. iulianus ¶ Rapha. aũt cuma. in. d. §. iulianus reputat dictũ bar. singulare.

singulare. sed dubitat an sit veru. Sed ego adduco bar. in. l. ab hostibus. §. sed q simpliciter. ff. ex qui. cau. ma. in integ. resti. in. v. col. qui dicit † q vbi petitur restitutio in integrum ª partibus presentibus tunc dz lis contestari sz si agitaretur altera parte absente. tunc posset perueniri ad sniam diffinitiuam lite nõ ptesta. et remittit se ad plene dicta in. d. auct. si oẽs et per pñs videt tenere ibi illud q tenuit Butriga. et alij ibi. et idem videt voluisse idem Bart. in. l. i. ff. de iuris. om. iudi. et in. l. ne qcq. §. vbi decre tum. ff. de offi. proconsul. et in. l. in causc. §. causa cognita ff. de mino. et hanc partẽ tenebat Philip. in. c. ij. de offi. iudi. † vbi dicebat q si petatur restitutio in integr. parte absente per cõtumaciã q deueniã ad sniam diffinitiuã lite non contestata per text. d. l. i. in cae. §. cã cognita. Et adducit simile de cã beneficiali in qua partibus presentibus est lis contestanda sm illa tempora vt in. c. ordinẽ de electio. sed altera parte absente per cõtumaciã potest pcedi ad diffinitiuã lite nõ contesta. vt in. d. c. qm frequenter. §. porro. ¶ Sed do. Anto. et Jo. de imo. in. d. c. ij. de offi. iudi. faciunt illã distinctionẽ an petatur aduersus certam personam aut incertã personã. Sed Jo. de imo. ibi opponit q qñ non põt plene consuli per inmissionẽ i possessionem nõ possit procedi ad diffinitiuã lite non ptesta. et allegat dictum. c. tue. et rñdet ad illud q procedat i foro canonico in quo habet locũ excõicatio. Secus in foro ciuili vel coram iudice seculari qui nõ hz potestatẽ excõicandi. Postea aũt dicit q lz iudex laycus non possit excõmunicare tñ potest mulctare vt in. d. l. i. ff si qs iudi. nõ obtemp. et l. con. C. de modo mul. Tu dicas ad hoc verbum bellissimũ q imo gl. singularis et vnica in. c. ad mẽ sam. xi. q. iij. dicit q iudex laycus põt aliquem excõmunicare et expõit idest bãnire quo casu ego nouissimus põdero illam glo. mirabiliter ad hoc † q snia banni de iure ciuili operat illum effectũ quẽ operatur excõicatio de iure canonico. et per pñsequens obiectio Jo. de imo. est nullius efficacie. subdit et posse aliter respõderi videlz q limitata est potestas iudicis secularis circa molta vt in. d. l. con. et sic valde minor pena est mulcta qz excõicatõ qr repellit a cõione hominũ et participatione sacramentorum et a iure reputatur pena grauis. l. hi qui. C. de apostatis. Tu quãtum ad hoc dicas q non datur a l penaz sed datur ad medicinã vt in. c. cum medicinalis sentẽtia de sen. excõicatio. in. vi. Numinino plus videtur dicendũ q grauior sit mulcta qz excõicatio qr mulcta est diminutio patrimonij et soluta non repetitur non est sic in excõicatione. qr purgata contumacia absoluit ab excõicatõe vt in. c. ex literis de constitu. postea vero dat aliam rñsionem vt attendamus si actio est talis per quam possit plene psuli p inmissionẽ i possessiões in q posset pcedi ad primam et secundũ decretũ qr tunc non poterit procedi ad diffinitiuã lite non contesta. vbi aũt posset habere locum inmissio et per inmissionem illam nõ esset plene consultum tunc posset procedi ad sententiam diffinitiuam. et ita dicẽ limitari dictũ. c. tue. vel posset dici secundũ eũ per verbũ forte. q non debet sumi argumentũ a contrario sensu in d. c. tue. qr resultaret iuri contrarius intellectus q eẽ nõ debet. l. ij. C. de condi. inser. qr est casus non violando literam in. d. l. in causc. §. cã cognita. Uel potest dici sz eũ † q vbi ius de quo agitur est breui tempore periturum si non potest plene consuli per inmissionem in possessionẽ qr etiam tũc per excõicationem nõ plene consultũ est actori qr excõicatus perseuerat in sua contumacia tũc possit procedi ad diffinitiuam lite non contesta. sed vbi ius non est tempore periturum. tunc non posset procedi ad diffinitiuam lite non contesta. et ita in hoc dubitabili passu requieuit Jo. de imo. in. d. c. ij. de offi. iudi. tamẽ Pe. de ancbar. in sua reportatis in auctẽ. si oẽs precallegata transiuit cum opi. Jac. bu. et sequuntur et sic relati sũt scribentes super hoc passu. ¶ Pro certo visa hac contrarietate canonũ esset iste passus pontificia decisiõe declarandus. Ego autẽ afferam illud q virgilio nostro venit in ore in primo eneydos. Classiqz immittit habenas et tandem Euboycis cumarum allabitur horis. O perepretium erit videre veritatem huius passus et ante omnia pondero vnũ q non fuit de consideratione alicuius aut docentis aut scribentis quem ego viderim. vz quo ad sententiam ferendam cum matrimonialis et liberalis paribus incedant gradibus vt in. c. fi. de re iudi. et in cã liberali proceditur ad sniam diffinitiuam lite non contesta. contra non cõparentẽ vt dicunt iura allegata per Bart. ergo seqtur q eodẽ mõ dz esse in causa matrimoniali. Sed in. d. c. i. J. co. dicitur contrariũ q debet procedi ad excõmunicationẽ. et nõ ad sniam diffinitiuam ergo. et c. Nominimo multo fortius deberet procedi ad sententiam lite non cõtestata qr agitur de periculo animaz. vt in. c. lator. c. tenor. c. consanguinei de re iudic. et maxime tenẽdo illud q tenui in. c. i. S. ti. i. q quis cõpelli potest precise litem contestari. vt in. l. quotiens. §. pretor. ff. de noxalibus. et l. i. §. quid ergo. ff. de ven. inspi. ergo multo fortius poterit quis compelli precise contestari litem in cã matrimoniali qz deuenire ad excõicationẽ et per consequẽs videtur q non recte emanauerit dispositio. d. c. i. J. co. et est iudicio meo obiectio noua et inaudita ad hoc posset rñderi sic q dictũ. c. i. non loquitur de federe matrimonij. sz loquitur de separatione matrimonij quo ad thorum pp ter adulterium †. Ex quo sequitur vnum q tibi videbitur nouum q licet in cã matrimoniali possit deueniri ad sniam diffinitiuam lite non cõtestata. vt in. c. qm frequenter. §. porro. J. e. per quẽ text. tollit contrariũ supra formatum. qr illud procedit vbi agitur de federe matrimonij nõ autem vbi agit de separatione thori. Sed cõtra hãc responsionẽ bellissime oppono hoc mõ. q ista pcedunt a pari sniam esse latam super federe matrimonij et esse latam super separatione thori ita dixit Jo. an. in. c. ex literis de diuor. ex eo qr ita agitur de periculo anime. vbi agitur de federe sicut vbi agitur de separatione thori pp adulterium cõmittendũ iuxta notata in. c. i. de conuersione cõiugatorum et in. d. c. ex literis. sicut ergo potest procedi lite non cotestata ad diffinitiuam super federe matrimonij. eodem modo potest procedi quando agit ad separationẽ thori. Et hoc demõstro ad oculũ nouissima ratione. nam. c. quoniã frequenter. §. porro. J. eo. assignat ronem quare super causa matrimoniali pceditur ad diffinitiuam lite non contestata est timor fornicationis. sed eadem ratio militat qñ agitur ad separationẽ thori. qr ẽ periculum adulterij cõmittendi. vt dictum est. ergo cadẽ erit iuris dispositio. † nam vbicũqz ratio legis est amplior dispositio legis extenditur dispositum legis ad amplitudinem rationis legis. ita dixit glo. in cle. i. de elec. text. in. l. pater filium. §. fundum. ff. de lega. iij. et per dom. anto. in. c. i. de re iud. lz ergo dictus. § porro loquatur d matrimonio nihilominus extenditur ad separationẽ thori. qr ratio quare se fundat est coformis vtriqz ergo et c. Et per pñs necessariũ est fateri. vel q dictum. c. i. J. eo. male decidat. vel dicamus q sm suã occasionẽ debeat intelligi. d. c. qm frequenter. §. porro vt stet in electione iudicis vtz cõpellat prius reũ ad cõparendum per excõicationẽ et postea procedat ad sniam lite non contestata ipso nõ cõparente. Uel prius pcedat ad sniam diffinitiuã lite non contestata. vnde stabit in arbitrio iudicis argu. tex. multum sing. d. c. qm frequẽter. § fi. J. eo. Et iudicio meo ista videtur pura veritas tene menti. ¶ Nunc autem aggredior doctrinã Butr. et Bar. et vltra iura allegata p barto. adduco tex. in. l. si legatarius. §. fina. ff. de fideicõmis. liber. vbi cõtra absentem pnunciatur lite non contestata. Et reddit rationẽ ibi ang. qr † vbi lex artat ad manumittendum et debens manumittere non compareat pronunciatur contra eum lite non contestata quẽ text. adducit ibi Ang. ad. q. † statutũ arctat heredes occisi ad faciendũ pacem interfectoribus bãnitis. et forte sm eum ad gra-

37 — 38 — 39 — 40 — 41 — 42 — 43 — 44

¶ In integrũ De hoc vide. d. alexã. de imol. plene in. l. si si nita. §. iulian. p cart. ff. d dãn. infec. et docte. post bal. i auc. si. C. vt se ab hered. absti. et spe. hoc eo. tit. §. penul.

tiam sunt restituti. qꝛ si omnes vel aliqui Jdicunt facere pacem ꝙ pretor potest ꝓnunciare illos legitime rebelles. qꝛ statutū videt̄ astringere heredes ad faciendaȝ pacem. Adduco etiam pro Bar. in. l. fideicōmissarijs libertatibus. ff. eo. vbi absente reo ꝓnunciatur lite non contestata. Et adduco. l. cum. §. penul. eo. ti. ⁊. l. non tantum §. senatus eo. titu. que iura videt̄ probare doctrinā bar. ⁊ aliorum. ⁊ peroptime facit text. d. l. cum vero. §. subuentum eo. titu. dum tex. dicit cā cognita vbi fit ꝓnunciatio cā cognita absente aduersario qui tex. melius probat doctrinā bar. quam aliquis alius. Nihilominus si quis vellet tenere contra doctrinā Bar. ⁊ butri. posset sapienter respondere ad dicta iura. vt dicamus ꝙ nō probant illud ad quod allegantur. loquunt̄ enim qn̄ fertur decretum contra absentem sed terminus questionis est verū lite nō ꝯtestata possit deueniri ad sniam diffinitiuam ᵃ. Sȝ clarum est ꝙ sententia decreti est interlocutoria. ⁊ nō diffinitiua. vt est glos. in. l. presenti. §. cum aūt. C. de his qui ad ec. cōfugi. quam allegat pro singulari Ang. ⁊ Jmo. in. l. ꝙ iussit. ff. de re iudi. Et ego allego glo. in auc. de hered. ⁊ falci. §. si quis autē. ⁊ ꝙ ibi cōmemorat Nicola. de neapo. Et pondero verbū ꝓnunciasse appositū in. d. l. cum vero. §. subuentū. ⁊ in alijs legibus allegatis superius qꝛ illud verbum pronūciatio proprie adaptatur sententie interlocutorie ⁊ non diffinitiue vt est glo. quam reputo singularem in. l. ij. C. vt lite pen. Et lȝ tex. in. d. §. subuentum vtatur illis verbis cā cognita non ꝓpter hoc oȝ presupponi ꝙ erat snia diffinitiua qꝛ etiam decretum requirit aliqualem cognitionē. vt. l. tutor si petitus ⁊ in. l. sere egresse. ff. de tutor. ⁊ curato. da. ab his. ⁊ ꝓpter hoc dico ꝙ tollitur quedā solutio data per docentes in. l. in cause. §. cā cognita. ff. de minoribus. vbi dicunt ꝙ lis fuerat contestata ⁊ mouentur ad sic dicendū qꝛ cāe cognitō requirit ꝯtestationem quia pro certo istud est diuinare ad illum tex. Jtem ēt non probat ille tex. ꝙ deuentū fuit ad sententiam diffinitiuā lite non cōtesta. qꝛ illud verbuȝ cā cognita etiam adaptatur ad sniam decreti non requirentis lit. ꝯtesta. nec sniam diffinitiuam vt probatur in dicta. l. cum vero. §. subuentū. Et ex istis videtur erronea illa responsio dicentium ꝙ illa iura ponunt specialē casuȝ fauore libertatis. vt deueniatur ad sniam diffinitiuam lite non contestata ⁊ per consequens cōmunis doctrina non videtur vera. ¶ Nec obstat lex sancimus. §. cū aūt. C. ad treb. per quam Bart. mouetur qꝛ respondeo secūdo glo. ibi ꝙ iudex non ferat sniam sed dūtaxat facit redigi apud acta qualiter ⁊ pro quo ⁊ ad cuius petitionē ille fuit vocatus. ⁊ absqȝ aliqua ꝓnunciatione transeunt actiones ⁊ est secundus intellectus datus ad illam legē qui sm̄ Barto. ibi est verior. Jtem ille tex. habet multiplices lecturas ergo veritas eius ignorat̄. ergo non pōt allegari pro cōmuni opinione doctorū lȝ iudicio meo nō sit cois opinio. tum qꝛ eius ꝙ multipliciter exponitur veritas ignoratur. teste Boetio. quem refert bal. in. l. neqꝫ qꝫ. §. vbi decretum. ff. de offi. proconsul. Jtem qꝛ potius ille tex. debet reduci ad cōmunes regulas etiā impropriādo verba. vt voluit glo. in auctē. ex testamento. C. de collatio. ⁊ probatur in. l. si serui vestri. C. de noxali. ⁊ in. c. causamqꝫ de rescript. ¶ Nec obstat text. auc. tenne si omnes. C. vt se ab hered. absti. que est fundamentū Jac. butri. Et posset responderi sic actus actiuorum sunt in patiente bene disposito teste philosophorum longe principe Aristotile in secundo de anima. Contestatio ergo litis presupponit subiectuȝ susceptiuū ꝯtestationis litis. sed in. d. auc. si omnes. nō potest haberi subiectuȝ habile susceptiuuȝ contestationis. qꝛ loquitur in persona incertis cum quibus litis contestatio fieri non potest. tum etiā qꝛ in cōtestatione litis ꝓceditur ad instar belli corporalis vnde si quis se armet ad pugnā opus est ꝙ adsit certa persona cum qua assumpturus sit pugnam. sed in. d. auc. si omnes. rei erant incerti. ergo non probat doctrinā

ᵃ ¶ Diffinitiuam. Adde ad māꝫ bal. in. l. i. in penul. col. C. de ordi. iudi. ⁊ facit qd̄ cōsu. fit oldra. in ꝯs. p̄ij. ⁊ rota. decisio. ccclxiij. incipit. fuit dubitatum vbi vide.

Jaco. Butriga. ⁊ Bar. Et sic ex istis videtur cōcludi ꝙ de iure ciuili non potest procedi ad sententiaȝ diffinitiuā lite non contestata posito ꝙ non posset consuli per immis-

45 sionem in possessionem. † Sed stat difficultas qd̄ de iure canonico. ⁊ allegant̄ ista duo iura. c. i. ⁊ c. tue. J. eodeȝ ꝙ licet non possit consuli per immissionem tñ non proceditur ad diffinitiuam nec ad receptionē testiū. sed procedit̄ excōicando cōtumacem. Et pondera accurate dictum. c. primum. qꝛ non loquitur de federe matrimonij. sed de separatione respectu thori. ergo sequitur ꝙ ibi datur regula ꝙ vbi non potest consuli per immissione in possessionē non ꝓceditur ad diffinitiuā ꝙ est contra Jaco. Butri. bar. ⁊ sequaces. Et plus probat ille text. ꝙ aliud est agere ad dissolutionē matrimonij. ⁊ aliud est agere ad separationeȝ thori. qꝛ primo casu ꝓceditur ad diffinitiuā lite nō ꝯtestata contra cōtumacē. c. quoniā. §. porro. J. eo. Sed secūdo casu est secus. Sed vt superius dixi istud confundit ꝑ dictum. §. porro ꝓpter timorē fornicationis seu adulterij ideo videt̄ dicendū ꝙ vel dcm̄. c. primum corrigitur per dictum. §. porro vel dicamus ꝙ intelligitur vt superius dixi. Sed quo ad. c. tue. vbi iudicio meo est text. singu. ⁊

46 melior qui reperiat̄ in iure distinguēs † ꝙ vbi potest ꝓcedi ad immissionē in possessionem contra contumacē fiet immissio ⁊ non procedet ad diffinitiuam sed vbi non potest procedi ad immissionem proceditur ad excōicationem ⁊ non ad sententiam diffinitiuā. ⁊ iō loquitur de excommunicatione. qꝛ cum loquatur in foro canonico habuit iurislator respectū ad id quod cōmuniter faciunt epi locorum imponētes penā excōicationis. qꝛ in foro secolari imponit̄ mulcta. vel alia animaduersio quaȝ iudex viderit magis teneri. vt in. c. quoniā. §. fina. J. eodem ⁊ ꝑ cōsequens. d. c. tue. apponit gladium ad radicē huius dubitationis. nec reperio tex. ita distinguentē. Quinimmo plus videretur dicendum ꝙ cum de hoc esset dubitatio inter glosatores ⁊ doctores ante ꝓmulgationeȝ. d. c. tue. vt not. in. c. ij. de offi. iudicis. forte non esset apponere os supra celum dicere ꝙ ille tex. emanauit ad tollendam illam dubitationē. ⁊ ideo distinxit an possit consuli vt mittatur in possessionem an non. Et forte hec ꝯsideratio nō est insuauis. ⁊ pondera etiam qꝛ hec opi. Bar. butri. ⁊ aliorum forte dedit cām opi. glose in auctē. qui semel. C. quomodo ⁊ quando iudex que voluit reum non possessise cogi ad cōtestandā litē ideo voluerunt aliqui doctores ꝙ ꝓcedatur ad receptionē testium ⁊ ad sententiam diffinitiuā lite nō cōtestata si non poterat consuli per immissionē in possessionē. Sed ego aperto ore demonstraui in. c. vnico supra titulo primo rationibus habentibus neruum reum posse compelli ad litem contestandam ergo non debent vulnerari regule iuris vt ꝓcedatur ad diffinitiuam lite non contestata. Maxime qꝛ litis contestatio est fundamentū iudicij. vt plene dixi in. d. c. vnico. Et ideo dicatis ꝙ cōmunis opinio videt̄ contra bar. Jaco. butri. ⁊ alios. Et pondera vnum ꝙ nunc non examino ꝙ cum sint infinite fallentie in quibus proceditur ad diffinitiuam lite non contesta. vt superius dixi. quare nō dicamus ꝙ tot fallentie faciant potius regulam licet contrariuȝ dicat text. in. d. c. qm̄ frequenter. J. eo. ⁊ addit bal. J. c. proximo aliqua notabilia que dicit facere ad. c. vnicum supra tit. i. ⁊ dicit ꝙ intelligitur lis contestari super eo ꝙ non est petitū ⁊ ꝙ nec actor petere putasset nec iudex in iudicio sensisset tex. dicit esse auctum in. l. si ex testa-

47 mento. ff. de excep. rei iudi. † Jtem colligit ꝙ quādo vna actio continet aliam in effectu licet non in forma specifica si lis est contestata super continente videtur contestata etiam super actione contenta casum dicit esse dua rum legum ad hoc singularem in. l. bone. §. aliquādo. ff. de edi.

48 edic. ⁊ in. l. si quis heres. §. i. ff. de excep. rei iudica. † Jtē colligit ꝙ ille qui litē contestando negat partem principalem negat accessoriam. l. egi tecū. ff. de excep. rei iudi.

49 † Et colligit etiaȝ ꝙ dictio sine ⁊ dictio absqꝫ sunt dictiones negatiue

nes negatiue seu exclusiue. & tamen si in facto cōsistit pos sunt probari tex. dicit esse notabilē in. l. si rem meā. ff. de exceptio. rei iudica. & ita residet Andreas Barbatia do ctor & miles.

14

D hoc deus.

† Si° agitur d adulterio ad se a paratione thori & ante litem contestatā re° est contumax potest excōicari. sed testes re cipi non possunt nec cā diffiniri. h. d. secūdum do. Anto. & dom. Abb. Sed pro certo istud sūmariū nō exaurisset totā hanc decretalē. Et ideo do. cardi. addit vz q pp suā contumaciā vel procuratoris. quam scit° & purgat pōt excō municari. h. d. Et idē ēt addidit hic bal. & diuidit q: pri mo ponitur delegatorū consulatio. 2°. responsio ibi cōsul tationi. Prima subdiuidit. q: primo cause cōmissio. se cunda ibi. tandez rei exceptio petitio & appellatio. tertia ibi verū actoris responsio & testiū suorum receptio. & ita resident hic scribentes. Ego vltra alios pondero vnū q non est dictum per aliquē vsq; ad hec secula. vt dicamus

2 q hodie istud. c. non procedit per. c. qm̄. §. porro. J. eo. † vbi propter periculū fornicationis in cā matrimoniali procedit ad sententiā diffinitiuam que ratio vendicat sibi locum si ue agat de federe matrimonij. siue agetur de separatiōe matrimonij quo ad thorum. si aliquis contrahētium est inuenis. Et adduco simile qd voluit Jo. cal. in. c. series de testibus q refert & sequitur do. abb. in. c. iurauit de pro

3 ba. † vbi dixit q lz post publicatum processum in cā ma

b trimoniali possunt produci testes b propter periculum ani me vt in. d. c. series. sed non vbi agitur de spon. vt. in. d. c. iurauit. tñ si in sponsalibus ageret d periculo aie idē erit in sponsalibus q in matrimonio. facit. c. cū dilecta de cō fir. vti. vel inutili. ita dicamus in proposito q vbi eēt peri culum fornicationis seu adulterij sicut in federe matrimo nij poterit procedi ad diffinitiuā lite nō contesta. & istud mihi videt verius q̄ȝ id q dixi. J. eo. in rub. venio ad nota bilia. ¶ No. ibi cum cā q: hic videtur casus formalis ꝯ glo. sm̄ vnā expositionē ꝯ Jac. bu. Bal. & Saly. in. l. cau

4 sas vel lites. C. de transac. vbi dicunt † q cā dicitur post litem contestatā & inducit Jaco. butri. ibi ad qōnem sta tuti disponentis q absente aduocato cause supersedeat i causa. Modo aduocatus ante litē ꝯtestatam se absenta uit petitur per partē vt supersedeat in cā q: aduocat° ab sentauit se pro facto cōia decidit q nō supersedet q: non dicitur cā ante litē contest. vnde cū statutū sit stricti iuris nō dz extendi maxie odiosum & ꝯ ius cōe. Quādoq; tamē improprie leges abutunt istis vocabulis. Sed re vera hic est casus ꝯ eos vbi lis nō erat cōtestata. & nihilominu° df causa. Unde causa dicit nomen generale & dicit eē ante li tem cōtestatam & post facit. c. inter ceteras & c. tenor de re iudi. & idem tenuit Bart. in. d. l. cās vel lites q ad hoc allegat auc. qm semel. C. quo & qñ iudex. & c. ex parte ve stra de verbo. sig. facit. c. forus. §. cā eo. ti. c. ij. de libel. ob. & q voluit Ang. ꝯsi. clxxxxij. & qd voluit bar. ꝯsil. ccvi. & Ludo. roma. ꝯsi. cccxxxvi. dicit ēt ibi bar. q lis dicit tan tum post litē contesta. sed ꝯ dictū eius videt tex. in. c. sepe

5 in fina. verbis. J. de appel. † vbi verbū lis verificat in actu

extraiudiciali q est bene notā. sm̄ do. abb. ibi q inducit ad

6 q. † aliquis promisit nō mouere litē alicui sub pena q in telligat per actū ēt extraiudicialē. Et multū pulchre di xit do. abb. in. c. pe. de iudi. q lis dicit respectu iudicij sū marij. Sed nō videt q do. ab. bene dixit i. d. c. sepe ad s. per illū tex. imo verior vr̄ doctrina Bar. q illud verbum lis proprie & stricte capiat pro actu iudiciali. Et ad tex. d. c. sepe pōt dari rñsum q: nō exprimit hoc verbū lis sim

7 pliciter & solitarie sed dicit in litib° sine iudicijs †. Unde

c illa dictio sine c apponit inter ea que sunt ide iuxta illud poeticuz Alexāder sine paris. Unde vr̄ q ille tex. forma liter probet q verbum lis capiat pro actu iudiciali licet lato sumpto vocabulo posset capi lis pro actu extraiudi ciali iuxta illud poeticum. vestras componere lites. Et

pondera ēt q: lz bar. in. d. l. causas dicat q lis dicat tan tum post litē ꝯtestatā. & mouet ex. d. c. ex parte vestra. q: si ponderet ibi tex. nō est cōtentus de verbo lite. sed dicit lite mota. Et idem ēt dicit in. l. postq̄ȝ liti de predio mo te. C. de pac. & sic nō exprimit ibi verbū lis simpliciter sz dicit lis mota. Et adduco tex. in. d. c. forus in prīci. in ṽ bo litium exercendaz vbi videt probari ꝯtrium eius qd voluit bar. Et ista addite ad legistas in. d. l. cās tex. in. l. ij. §. sin aūt. C. de iura. calū. in verbo causas pendere quem tex. allegat pro meliori de corpore iuris Ang. in ꝯsili. alle gato superius. ¶ Not. ibi a nobis cōmissa fuisse sm̄ do.

8 anto. † q cā matrimonialis cum agitur ad separationez thori d stilo curie aliquādo cōmittit inferiorib° ab epis vt in. c. cām de offic. deleg. Sed tu dicas q ēt si ageret de federe matrimonij papa cōmittit illam cām inferiori ab epo. vt in. c. litteris de testi. spo. differunt tñ cū agit de fe dere & cum agit de adulterio. vnde singulariter dixit In no. in. c. i. de adult. q ad maritū spectat agere ꝯ vxorē de adulterio sed cū agitur de federe matrimonij pōt agere quilibz cōiunctus vt in. c. vr̄ qui ma. ac. pos. & ēt pōt aget quilibet de populo. vt probat in. c. si. eo. ti. & in. c. si. de de spon. impub. ¶ No. ibi procurator eius. R. sm̄ do. Pe.

9 de ancha. † q cum agit de crimine ciuiliter interuenit pro curator ex parte rei. c. tue. de procurato. & c. sup his de ac cusa. Sed tu pōdera ꝯ no. pet. q: tex. hic dicit accusabat vnde mulier vtebat libello accusatorio. ergo erat causa criminalis. vt per totum ti. de accu. & adduco Cy. & Sa

10 lyce. in. l. nec exemplū. C. de fal. vbi dicunt † q verbū ac cusatio prolatum in libello iportat accusationez crimina lem & per cōsequens probatur hic. q ista est cā criminalis ex quo sequitur vnū q tibi videbit mirum q in cā crimi nali pōt quis se defendere per procuratorē q est ꝯ legez pe. §. ad crimen. ff. de publi. iudi. & in. c. veniens de accus. cum similibus. Solue & dicas q verbū accusatio late sū ptum verificat in causa ciuili & pecuniaria ita dixit glo. elegans in. l. viro atque vxore. ff. solu. ma. Facit. l. qui ac cusare. C. de edend. & allego iura ad hoc multū pulchra vz in. c. litteris in versi. accusatores de presump. vbi causa nō erat criminalis & nihilominus vtebat verbo accuso. & adduco. c. ij. vt lit. pen. & c. series in ver. accusabat. & c. preterea de testib. & c. tue. de procurato. & etiam q: in text. isto agebatur ad separationē thori & ad repetitionē dotis licet ergo vteretur verbo accusatio nihilominus conclu debat quo ad penam ciuilē. ergo accusatio erat ciuilis & nō criminalis. & adduco elegans consiliū federici de se nis. xxiij. vbi dicit q si in libello quis vtitur verbo accu so & precedentia vel sequentia verba sonant in cām ciui lem q restringitur libellus ad cām ciuilem. Et adduco ad hoc q voluit do. Abb. in. c. super his de accusa. & in. c. cū in tua de testi. & per ꝯñs ista nō fuit cā criminalis licz apponeret verbū accusabat tene menti h q: per alios hic

11 nō ponit. ¶ No. ibi libello † q ad inducendā lit. ꝯtest. sufficit respondere libello actoris nec sunt necessaria alia ṽba. facit. c. vnicū. Rti. i. vide ibi dicta. ¶ Not. ibi ad se parationē thori. & vt dotem reciperet penā viri cōmittē

12 tis adulteriū † q: pōt vxor agere ad separationē thori & ad repetendā dotē & est limitatio ad. d. l. i. C. de adul. vbi lz mulier nō possit accusare virū de adulterio. s. criāliter nihilomin° pōt agere ad separationē thori & ad dotē repe tendā. l. ꝯsensu. §. cā. C. d repu. xxxij. q. iiij. c. nemo. q. v. c. christiana religio. & c. precepit glo. in. l. i. C. de adult. & ita

13 limitat. c. publico. xxxij. q. i. ¶ Et ex predictis habeo † q sicut maritus accusat vxorē d adulterio ciuiliter ad sepa rationē thori & ad lucrandā dotē vt in. c. plerūq; de dote

d post diuor. restit. & in auc. vt liceat ma. & auie. §. si d adul terio ita mulier accusat virum d ad easdē penas infligen das. ¶ Not. ēt ex eisdē verbis dotē & separationē thori accumulari eodē libello q est spāle q: ante solutū matri moniū dos regulariter nō repetit. l. si ꝯstante. ff. so. ma. & rō est. q: cum mulier debeat morari seorsum & separata

a ¶ Si. adde ad mām hui° tex. doc. post gl. in c. i. d do. & ꝯtu. in. vi. & gl. i. c. q̄relaz d procur. & in. c. q̄relā d sen. exco. & dicit doc. i. c. qm̄ fre q̄nter d eo. tit. & spec. in ti. de teste. §. nunc tractemus & d recus §. v. vbi multa habes.

b ¶ Testes. ad de bart. in. l. pro duci. ff. d testi. & c. cām matri monij d probat. angel. in auct. qi do. iij. i. d. vl terius oppo. d testi. & infrā in c. qm̄ ꝯ dñc. te stes d probat. & oēs scribentes post gl. c. series i ṽbo. iuri. ꝯtra alleg. i tex. qui oia cōgerunt.

c ¶ Sine d nā istius dictionis vid. l. coz quos decedēs. §. fi. d leg. iii. & bar. i. l. i. ff. d publ. & in rub. C. de nouicu. li. xi. & in. l. si eā. §. qui iniuriaz. ff. si quis cautio.

d ¶ Accusator rū. add pau. de ca. i ꝯsil. xxxij. & oēs do. in. c. significasti de diuor. & spec. i ti. de adul. vbi de hoc late.

pondero unū q̄ ista restitutio petebaṫ corā iudice eccle- siastico vt ꝓbaṫ hic ⁊ in ꝓdictis iuribus. Sȝ ēt dico q̄ cō stito de matrimonio potest peti ista restitutio corā iudi- ce layco ita voluit gl. in c. nō est de sponsa. Jo. an. in ad ditio. spec. in ti. qui fi. sint leg. §. i. no. ibi si secus fieret ap- pellādo q̄ ꝓbaṫ hic q̄ appellari pōt a futuro grauami- ne. Sed mirū est cum appellatō ꝓsupponat grauamē. c. ois oppressus. ij. q. vi. l. i. ff. de app. ḡ non pōt appellari a grauamine futuro vide q̄ habeṫ in. c. i. de dilat. ⁊ in. c. si- 25 gnificauerūt de testi. per scribētes. ℭ No. ibi versus. † q̄ mulier non teneṫ redire ad virum a quo se separauit nisi vir caueat de nō offendēdo eā de facto secundū bal. hic qui dicit q̄ ēt teneṫ cauere de expellendo ꝯcubinā q̄ nō bene cōueniunt nec in vno disco moranṫ ⁊ q̄ focaria con sueuit insidiari vite vxoris ⁊ ad hoc allegat in simili gl. 26 que dicit † q̄ scholaris nō pōt in domū induceṫ ganeas in. l. aliter. ff. de vsu ⁊ habitati. Tu pōdera istū tex. q̄ ꝓ bat q̄ nisi vxor replicasset de suspitione viri vir fuisset re stitutus vt ꝓbatur in. d. c. ex cōquestione de restit. spol. ⁊ sic est hic casus in quo spoliatus nō restituiṫ ⁊ loqtur iste tex. de suspitione quā vxor hȝ ex viro ⁊ sic nō loqtur d̄ su- spitione focarie alias ꝯcubine mariti ⁊ p̄ ꝯn̄s nō ꝓbaṫ d̄ dcm bal. nihilominꝰ credo q̄ bal. recte loqtur q̄ si subti liter pondereṫ tex. in. c. tenor d̄ re iudi. ꝓbaṫ q̄ viuere cū ꝯcubina vel focaria ē viuere dissolute ⁊ licite pōt vxor re cedere a marito. Itē vr̄ vir stare in peccato mortali tenē do focariā vt dixit bal. in auc. lȝ. C. de natu. lib. ⁊ qd̄ vo- luit hosti. in. c. lator qui fi. sint legit. ⁊ Jo. an. in. c. sine cul pa de re. iur. in. vi. ⁊ do. ant. in. c. cū sit generale d̄ fo. ꝯpe. 27 ⁊ ēt † q̄ leges castitatis sunt amatrices in auc. de lenoni bus. ⁊ in auc. vt nō lux. ꝯ nām ⁊ in auct. q. mo. nāles ef. le. §. illud itē ēt ꝯ ꝑceptū dei relinquat inqt hō p̄rē ⁊ matrē ⁊ adhereat vxori sue ⁊ ēt q̄ socius expelli pōt de socieṫa te ducēdo ad domū sociorꝫ meretrices vn̄ vxor est socia hūani ⁊ diuini thalami. l. aduersus. C. d̄ crimi. expi. hēd. ergo licite poterit recedere a marito ergo tenebiṫ cauere de eis expellēdis. faciat ēt qd̄ dixit do. ab. in. c. testimoniū a 28 d̄ test. † qd̄ hn̄s ꝯcubinā pōt repelli a testimonio ferēdoᵃ ⁊ ista menti cōmēda q̄ sūt quottidiana. ℭ Itē pōdera ibi dicebat se hic virū suspectū ⁊ rō est in ꝓptu q̄ accu sauerat maritū de adulterio vt dictū ē quo casu vr̄ hēre iu stam cām allandi timorē suspitionis ⁊ isto mō intelligen 29 do ē hic casus singularis ⁊ pegrinꝰ ꝓ eo † q̄ dicūt statu ta pene totius ytalie vt stetur dictis creditoris dicētis de- bitorē suspectū vt capiaṫ de facto q̄ intelligiṫ si iuste ita dixerit de quo est glo. pegrina ⁊ hoc voluit ibi ang. in. l. i. ff. si cui plusq̄ȝ per legē falcidiā vbi tex. dicit putauit gl. supplet iuste l. si creditores. ff. de priui. credi. ⁊ qd̄ voluit bal. in. l. apertissimi. C. de iudic. ⁊ ex istis iferi vnum q̄ tibi videbiṫ nouū q̄ lȝ glo. in. d. l. ff. si qua. pau. fe. dicaṫ supple ar ⁊ ꝓbeṫ. tn̄ ista suppletio non cadit hic q̄ suspitio oriṫ iuste ex illa accusatiōe aliter suspitiōe nō ꝓbata. ℭ No. 30 ibi de mulieris ipunitate caueṫ † virū repellēdū a conse- quēda sua vxore si nō caueat eidem trepidāti facit. c. lras de resti. spo. ⁊ dicit hic do. abb. q̄ si mulier timeat seuitiā viri i culpa ipsiusꝰ mulieris vt puta q̄ cōmisit adulterium adhuc teneṫ vir sibi cauere ⁊ ad hoc allegat glo. in. c. de 31 hñdicto. xxxij. q. i. ⁊ inducit ad quottidianā qōnem † q̄ offendens aliquē si timeat ab illo offendi possit iplorare offm̄ iudicis vt cōpellat offensū cuius potentiā timet ad prestandā cautionē de no offendēdo eū q̄ iste tex. ⁊ alia iura in hoc generalr̄ loquūtur vt. l. illicitas. §. ne potētio res. ff. de offi. ꝓsi. ⁊ in. l. denūciamus. C. de his q ad ec. cō fug. ⁊ q̄ vtrobiq̄ȝ notaṫ. Sed in ꝯriū arguit q̄ de sua nō dȝ iprobitate seq istud iux arg. l. itaq̄ȝ fullo. ff. de fur. alle gat bar. in. l. qui bona. §. si qs iusto. ff. d̄ dā. infect. vbi tȝ q̄ offendēs possit petere hāc cautionē adducit ēt q̄ voluit Jo. an. in addi. spe. in ti. d̄ pigno. §. sequitur vn̄. qd si timeo vbi refert opi. antiquorꝫ ⁊ tandē ꝯcludit q̄ si offendēs fu it iudicialiter punitus pōt petere cautionē. si aūt nō fuit punitus poterit iudex facere preceptū de nō offendēdo vel alio mō ꝓuidebit ⁊ ita residet do. abbas. ꝓ certo dns ab. male inducit istū tex. ad predictā qōnem ex eo q̄ fal sum est diceṫ qd̄ iste timor seuitie mariti accidat ex culpa mulieris lȝ enim mulier accusasset maritū ad separationē thori ⁊ ad restitutionē dotis tn̄ istud nō accidit ex culpa mulieris imo accidit ex culpa mariti q cōmisit adulteriū ⁊ dedit vxori iustā cām accusandi maritū ⁊ per ꝯn̄s vxor vtitur iure suo ideo nō dꝫ esse in culpa. c. cū ecclesia vul- terana de elec. ⁊ adduco tex. in. l. qui cū maior. §. libertꝰ. ff. de bo. lib. in verbo ignoscendū est si voluit vlcisci ideo culpa iputaṫ viro danti cām edicto iuxta illud lucani ille erit ille nocens qui me tibi fecerit hostem. ⁊ sic iste tex. nō pōt adduci pro dicto bar. Minimo plus ēt dico q̄ glo. in. d. c. de benedicto nō pōt adduci pro doctrina bar. ⁊ an- tiquorum lȝ vxor fuerit in culpa q̄ loqtur in vxore quā maritus repetit q̄ timet seuitiam mariti cum cōmiserit adulteriū q̄ cū sit subdita marito ⁊ pene famula marito iuxta illud qd̄ hr̄ in. c. hec imago in. c. manifestum. xxx- iij. q. v. ⁊ iuxta illud q̄ scribiṫ libro genesis sub potestate 32 viri eris † ⁊ q̄ maritus reputat sibi ad peius adulterium vxoris quā occisionē filiorū vt ē casus singularis in. l. co dicillis. §. matre. ff. de lega. ij. ⁊ d̄ facili pōt vxor offendi a marito ideo nō est admiratiōe dignū si iura subueniant mulieri culpabili in tam precipiti periculo facit. c. lras ⁊ c. ex transmissa de restitu. spo. sed iste rōnes nō militant quo ad alios ergo non possunt adduci pro qōne bart. ⁊ ita hodie cōcepi dicere ⁊ scribere anteq̄ȝ vidissē bal. i. d. 33 c. ex transmissa vbi voluit † q̄ si facta est recōciliato inter duos quorꝫ de facili pōt eē offensio vt in marito respectu vxoris ⁊ in abbate respectu monachi q̄ si petūt cautiōes sibi dari lȝ fuerint in culpa qd̄ nihilominꝰ dāda est ⁊ ad hoc allegat q̄ hr̄ in auc. de mōachis. §. si vō. ⁊ adduco an ge. in. d. l. q bona vn̄. ceterū vbi dicit limitando. d. Bar. q̄ si ille a quo cautio desideraṫ petit sibi restitui psonam puta dn̄s petat sibi restitui seruū q aufugerat vel si vir re- petat vxorē fugientē ⁊ forte diffamatā de adulterio quia tunc teneṫ p̄stare cautionē si petatur ⁊ ita intelligit. l. pre senti. §. penult. C. de his q ad ec. confu. ⁊ c. litteras de re- stit. spo. alias nō credit cautionē sibi dbere prestari ⁊ mo uetur per. d. l. qui bona. §. si qs iusto ⁊ per. l. auxilii. ff. de mino. ⁊ eodē mō vr̄ posse rūderi ad. §. neq̄ȝ. in auc. d̄ ma. ꝑnci. q̄ iura allegant bar. in. d. §. si qs iusto. Imo in. d. §. ver. ceterū dicit videri equius dictū bar. q̄ ad offm̄ pre- toris spectat ꝓuidere ne fiant rixe vt in. l. equissimū. ff. de vsufruc. ⁊ q̄ dictꝰ. §. si quis iusto loqtur qn̄ timeṫ inferri dānū de re ad rem sed nō qn̄ timeṫ inferri dānū de perso- 34 na ad personā ⁊ ita residet ibi Joā. de imol. † Ego aūt h̄ b anno vidi hanc dubitationēᵇ versari in psona factoris mei quidā rusticus iniq̄ ꝯuersationis ⁊ vite minatus fu- it mortē illi insticii corā quodā officiali vt ille rusticus p̄- staret cautionē de nō offēdēdo factorē meū recusauit cō pellere illū rusticū asserens q̄ factor meus eodē mō da- ret securitatē illi maledicto rustico de non offendēdo eū Lud. ro. in. d. l. q bona. § si qs iusto alleg ēt bart. in. l. i. C. in quibꝰ cau. coloni censiti dn̄s ac. po. li. xi. ⁊ eundē bar. in. d. l. illicitas. §. ne potētiores. vbi tȝ illud idē q̄ tenuit ī d. §. si qs iusto. Sed tu pōdera q̄ bar. in dictis locis non attigit in indiuiduo illud q̄ ipse dixit in. d. §. si qs iusto di cit eni q̄ vbi quis iuste timet offendi petit licite cautiōes sibi p̄stari sed nō attingit qn̄ ipse fuit in culpa illius timo ris sed Guil. de cu. in. d. §. ne potētiores dicit q̄ si iuste ti- meo offēdi possum petere cautionē mihi p̄stari sȝ nō ape rit qn̄ ego fui cāusa timoris allegat tn̄. d. l. presenti. §. sane q est penultimus ⁊. d. §. sed neq̄ȝ ⁊ auc. mona. §. si vō intra. Et re vā illa iura loquūtur qn̄ petēs cautione fuit in culpa sed loquūṫ in his qui sūt subiecti illis a qbus pe tunt cautione ex eo q̄ repetunṫ a suis supiorībꝰ. Ex quo sequiṫ q̄ aut dicimꝰ q̄ guil. loquit in psonis nobis subie ctis ⁊ tūc est sine dubio q̄ ex quo est facilis offensio ⁊ re

a ℭ Ferēdo ad de panor. in. c. testimonium de testi. ⁊ no. glo. ij. q. vij. ipsi apo stoli limita tn̄ vt p. d. abb. in c. inqsitōis de accu quē vid.

b ℭ Dubitatio nem. de ista. q. vid. d. alex. de imo. in. l. q bo- na. §. si qs iu- sta. ff. d̄ dā. in- fec. ⁊ pa. d̄ ca. ibidē in. §. d̄ il lo ⁊ bar. ⁊ dōs doc. in. l. denū ciamꝰ. C. d̄ his q ad ecc. ꝯfug.

petuntur a dñis q teneat dare cautionē ꝓpter facilitatē offendēdi si dicimus q loquitur de psonis nō subiectis il lis a quibus petit cautio quoꝝ offensio non est facilis tunc iura allegata per guil. nō ꝓbant hoc ꝛ iō non esset aperire os supra celū dicere q dcm̄ guil. dz intelligi fm iura que allegat vt dixit bar. in. l. nō solum. §. liberatōis ff. de lib. leg. q dictū glo. dz intelligi fm iura q allegat ꝙ sequitur q. d. guil. dz restringi ad psonas subiectas illis a quib⁹ petit cautio ꝛ hec ꝯsideratio mea forte est generosa ꝛ non insuauis sed lud. ro. in. d. l. q bona. §. si quis iusto dicit posse sic distingui vna cū ang. aliqbus per se addi tis fm eum aut inimicitia ꝓuenit absqꝫ culpa mea ꝛ tūc pōt iudex cogere ad cauendū de nō offendēdo illū quē ego timeo offendi per. d. §. si quis iusto. sūpto argumēto a ꝯtrio sensu. Sed tu pōdera q2 ille tex. loquit qñ ē timor de offensa rei ad rem ꝛ nō loquit de timore offense psōe ad personā ꝛ sic non pōt allegari ad hoc ꝓpositum. Aut culpa mea subest quare quis sit mihi inimicus ꝛ tūc aut petit dari cautio ante offensam a nemine factā ꝛ tūc pos sit cogi pstare cautionē iudicis officio. Et ita intelligas di cta. l. illicitas. §. ne potentiores ꝛ. l. i. §. quies dco. ff. de ꝓ. verbis. l. equissimū. ff. de vsuf. ꝛ lex q iussit in glo. parua. ff. de re iudi. ꝛ facit qđ no. Inno. in. c. in pñtia de ꝓba. ꝛ maxie si ex tali dissensione respublica ledat vt plerūqꝫ so let fieri vt. l. si quis ingenua. §. que in ciuib⁹ dissensioni bus. ff. de capti. aut petit cautio post offensionē per peti tione factā a tali casu qcquid dicat ibi bar. dico vna cum ange. offensum nō posse cogi sed bene per iudicē hortari ad cautionē interponedā argumēto legis ex stipulatione. C. de sen. ꝛ interlo. om. iudi. ꝛ. l. furti. §. iussu in glo. ff. de his qui no. infa. ꝛ est rō q2 cū culpa petētis pcesserit offē dendo ergo sibi cōueri nō dz ut. l. auxiliū. ff. d mi. ꝛ. d. §. si quis iusto. Quod limitat in duobus casibus prio qñ ino sat inimicitia durasset ꝛ duratura eēt adeo q sequeret destructio ābaruꝫ partiū q2 tū. pōt iudex ꝯpellere ad pa cē ꝛ ad cautionē pstanda allegat. c. placuit. xc. dist. quē tex. dicit allegari per dñm ant. in. c. i. de mu. pet. ꝛ istud dicit esse bene no. an. q2 limitat legē trāsigere. C. de trāsa. sed tu vide glo. in. d. l. equissimū que allegat. d. c. placuit sed re vera glo. est in. d. c. placuit quā vniuersus mundus reputat singulare vide que ego plene dixi in. c. i. T. de mu. peti. vbi si nō fallor tenui ꝯ illa glo. vide ibi dicta. ¶ Se cudo limitat dñs ladu. qñ peteret cautio rōne eius rei ꝙ quis a quo cautio petit hic desiderat vt in. c. litras de rest. spo. ꝛ in auc. d mo. circa mediū. ꝛ ita dicit debere intelli gi q sup hoc articulo no. Jo. an. in addi. spe. in ti. d pign. §. sequit vbi qd si timeo ꝛ bal. in. d. l. i. §. quies ꝛ qđ not. cy. ꝛ Guil. in. d. l. pſenti. §. penul. ꝛ ita resides. sed Bal. in. d. l. illicitas. §. ne potentiores in suis recollectis transit cū dcō guil. de cu. ꝛ cū dcō Jo. an. in prefata addi. ꝛ etiā eā dcō guil. ꝛ bar. transiuit raf. ful. in. d. l. deniq̄ ciui⁹. C. de his q ad ec. ꝯfu. Ego pōdero in. d. l. pnti. §. fane q alle gat auc. de monachis. §. secūdo in auc. de san. epis. §. si qs aūt ad monasteriū ꝛ dicit q talia iura sunt in argumen tum q eodē mō iuret marit⁹ [a] non ledere vxorē cū eam repetit ꝛ ad hoc allegat casuꝫ hui⁹ capli tene mēti glo. illā q2 vꝫ iterptari istū tex. q fieret iuratorie cautōi ma riti. Scdo vꝫ sentire q illa iura allegata p eā ꝛ istud. c. ꝛ p ꝯña similia iura apponūt casuꝫ spālē in his psonis q̄ sūt sub ptāte psone offense ad cui⁹ seruitiū reduntur sed q̄ eaꝝ est facilis offensio iō nō ē admiratōe dignū si teneat dñs dare cautionē sed eo casu quo sūt extnei ꝛ per dñs of fensa futura nō est facilis. Mihi vꝫ q offensus nō tenea tur subire on⁹ cauēdi pmo p dicta iura q ponūt casuꝫ spe cialē in talib⁹ psonis ꝙ in ꝯriū est ius cōe. l. ius singlare. §. q vo. ff. de legi. Scdo p id qđ hꝫ in. d. l. q bona. §. qui sto. ¶ Nec ob. q loquit de offensa rei ad rē q2 eadē rō est in vtroqꝫ. Tertio adduco rōnē nō dz eē eiusdē cōditō nis delinquēs cū non delinquēte. c. cū q de pbē. li. vi. sꝫ de linquēs tenet cauere vt. d. §. qui iusto ꝙ nō delinquēs nō

[a] ¶ Iuret ma ritus. adde co ncnustus dco in. c. ex trāsmis sa d resti. spol. ꝛ in. c. lras in fi. eo. titul. ꝛ. l. pſenti. §. sa ne de his q ad ecc. ꝯfug. ꝛ ibi scribētes.

tenebit prestare cautionē. Quarto adduco simile qđ hꝫ in. l. cū in tabulis. §. i. ff. de his q. vt indig. vbi voluit bar.

35 † q lꝫ ꝓpter inimicitiā supuenietē videat reuocatū lega tū vt in. l. iiij. ff. de adi. leg. tñ si testator fuit cā illi⁹ inimi citie nō vꝫ reuocatū tale legatū ita dicam⁹ i ꝓposito i of fenso vt nō teneat pstare cautionē. Quinto adduco simi le qđ voluit Cy. ꝛ Bar. in. l. si miles. §. fin. ff. de adul. ꝛ bal. in. l. i. ad fi. C. de his que pe. no. vbi dicūt per illū tex.

36 † testator legauit certe ecclesie centū si eū ibi sepeliat qui postea excōicatus morit nec pōt sepeliri in ecclesia q ni hilominus ecclesia ꝯsequet legatū q2 culpa ipsius defun cti accidit q in ecclesia nō potuerit sepeliri. Sexto addu co simile i. l. i. §. cū qdnis. ff. de qdni. per quē tex. dixit ibi

37 Bar. † aliquis est testificatur⁹ ꝯ me ego data opa pro co illum ad inimicitiā meā decidit q nō potero recusare eum in testē ex quo fui cā illius inimicitie. facit qđ voluit Bald. in. l. sed si quis. §. illud. ff. si q3 cau. Septimo facit qđ voluit glo. singularis in. l. arbitere. §. dat remissionē

38 ff. de exc. tuto. † vbi si pr̄ pupilli fuit mihi inimicus ꝛ ini micitia illa accidit culpa ipsius q nihilomin⁹ fauore pu pilli ego potero recusari in tutorē lꝫ pater eius fuerit cā illi⁹ inimicitie cū ergo hoc sit speciale ergo regularit erit secus. Octauo faciat afflicto nō dz dari afflicto. l. diuus. ff. de offi. presi. ꝛ ibi in glo. sunt ꝯcordātie. cū ꝙ aliqs est afflictus offensione ergo nō dz affligi onere cautōis pstā di ar. l. eū q. ff. de iureiur. Nono q̄ nō dz reportare cōmo dū de dolo ꝛ malitia sua. c. ex tenore lraꝝ ꝛ. c. sedes apo stolica de rescrip. cū ergo iste sit in dolo offendēdo aliū ergo nō dz reportare cōmodū ex tali dolo. Decio si ista doctrina doctoꝝ eēt vera daret mā offendēdi aliū si offē dens defensaret pstatione cautionis q eē nō dz. l. ꝯuenit ff. de pac. d. l. siue hereditariā. ff. d neg. gest. Undecimo fac speciale est eo casu quo res publica turbaret ꝛ quies po pularis violaret ꝛ status pacificus ciuitatis puta quia vnus magnas offendit aliū magnatē in vrbe quo casu ci uitas eleuatur ad arma tunc ne tarbet pacificus status posset cōpelli ad pacē ꝛ ad cautionē pstandaꝫ vt in. d. l. eqssimū. ff. de vsufr. de quo dixi accumulate in. c. i. supra d mut. pet. ergo in ꝯtrium erat ius cōe. vidi tñ aliqñ inter d nes inferiores q vnus occidit aliū ꝛ coactus est frater occi si prestare cautionē de nō offendēdo fratrē occisoris qđ nō bene fuerit factū colligit ex rōnibus meis ꝛ eodē mo do dicendū est in cā factoris mei q2 inique ꝛ ꝯ oēm rōnē fecit pfatus officialis atemoreius q Platoni nrō vene in ore in his libris quos de re public. scripsit cuiusqꝫ rei publ. ꝓfuturi sunt duo Platonis precepta teneāt ꝛ ca refert romanus orator in libro officioꝝ. Et iō nō sine ru bore in medium afferre possem illud q celebris cantat psalmista deus iudiciū tuū regi da. ¶ No. in mrimonia

39 libus causis † ipediri mrimoniū duob⁹ modis. Primo qñ agit d substātia vinculi an matrimoniū tenuerit quo cāu nō seruat vsqꝫquaqꝫ iuris ordo ꝛ hoc pp iminēs per iculū seu pp fauorē matrimonij faciat. c. qm̄. §. porro dte eo. ꝛ q hꝫ in cle. dispendiosam de iudi. Scdo mō dicitur mrimoniū ipediri largo mō qñ agit ad separatōeꝫ tho ri ad repetendā dotē ꝛ ad lucrādā dōatiōnē pp nuptias ꝛ tunc suandus est ordo iuris. hoc enī casu cessat fauor matrimonij cū agat de re odiosa ad sepationē thori ꝛc. Tu pōderes an tūc sit eodē mō periculū adulterij fornica

40 tionis q2 tūc esset idē ius. ¶ † No. ēt q pp ꝯtumaciam nō ꝓcedit ad receptiōeꝫ testiū lite nō ꝯtestata nec ad sen tētiā diffinitiuā lꝫ sit casus de q̄ nō sit ꝓuisum de remedio missiōis in possessionē. hic enī n̄ poterat fieri imissio i pos sessionē cū ageret ad separationē thori ꝛ iaꝫ vxor a viro recesserat ꝛ tñ nō potuit ꝓcedere ad diffinitiuā sed potu it ꝓcedi ad excōicandū seu mulctādū ꝯcordat. c. tue. Je. Quod dicit do. abb. esse ꝯ legistas in auc. q semel. C. quo ꝛ qñ iudex ꝛ auc. si oēs. C. si vt se ab her. absti. ꝛ in. l. pe. C. ad treb. ꝛ remittit ad dicenda per se in. d. c. tue. Ego secundum paruitatē meā dixi, T. eo. in rub. Sꝫ tu pōdera quia

quia lz nō eēt puisum per imissionē in possessionē quo ad separationē thori nōne erat puisum quo ad imissionem in possessionē rerū dotaliū vel donationis ppter nuptias ergo nō est verū simpliciter φ hic nō erat puisum p imissionem in possessionem. ⁊ p pña docētes videnſ eē in errore nisi saluādo eos dicamus φ ista qō erat pncipaliter ad separationē thori ⁊ p pñam ad restitutionē dotis sō attendit illud φ pncipaliter deducit in iudiciū ⁊ nō ad illud φ deducit in pñam ar. l. interdū. §. q furē. ff. de fur. ⁊
41 l. i. §. fi. ⁊. l. φ dicimus. ff. d anc. tu. ¶ † Sed qūo itelligit pōt petere dotē cū ipsa sua aūcte spoliauerit vir ⁊ sic cecidit a iure suo argu. l. si quis in tantā. C. vñ vi. rñdet hic Bal. φ ad hoc ista mulier erat ꝯpulsa pp malos mores viri qui trahebat ꝯcubinā. l. si a parte. §. i. ff. de vbo. oblī. hi sunt mores qui ledūt pudorē matrimonij vñ ñ soluz tenetur vir restituere dotē sed ēt donationes pp nuptias. l. consensu. C. de repu. ⁊ ꝯsului annis supioribus apud icli
42 taz vrbē venetiaꝝ † mulier quedā recesserat a marito ppter infandū crimen sodomie petebat restitutionē illius maritus ⁊ late fuerant due snie in fauorē eius ⁊ alie due in fauorē vxoris ꝯsului pro vxore ⁊ fuit lata quinta snia
43 in fauorē vxoris ⁊ impositū fuit silentiū. † Sed vtꝝ vxor mortua possit hīs eius agere ad dotē. Bal. hic tz φ nō p. l. rei iudicate. §. heredi. ff. so. ma. ⁊. l. fi. C. de adulte. Ego
44 dixi de hoc in. c. fi. de dō. vide ibi. Itē dicit hic bal. † φ
a si vxor ꝑpetit dotē qz vir vgit ad inopiā * virū res viri adiudicabunt sibi p dote ex secūdo decreto vī φ nō qrēt si maritus assignaret dñiūz nō trāsfert vt not. Guil. de cu. in. l. si noxali. §. deniqz. ff. de pecu. ista ergo nō est plena restitutio dotis sed ad cautelā. vnde nō liberaſ vir nec alia eius bona ab ypothecis φ obliuioni nō tradas snī eum
45 ¶ No. ibi publicationi † φ publicatio testiū ⁊ sic receptio non iure facta nihil operaſ ego allego tex. in cle. ij.
46 in vbo rite de testi. ¶ No. ibi siue desendere siue no † φ articul⁹ ipertinēs pōt ꝑtermitti nec sup eo oz pnūciari fz Bal. hic faciat φ hī in. c. cū contingat de offi. deleg. ⁊ i. l. ad pbationē. C de pba. ¶ No. ibi pp suā vl pcuratoris ꝯtumaciā qz sm Bal. ponit hic alternatiua ⁊ aliud non dicit ego allego tex. mirabilē in. c. cū inter in ver. vel prestet fidelitatē ⁊ obedientiā vel dimittat ecclesiā. J. de renū. q modus fniandi sm Bal. ibi est mirabilis. Et si quis pīā dixerit φ nō oz admitti ista alternatiua tāqz incerta per. l φ in heredē. §. eligere. ff. de tribu. rñdeo φ nō ob.
47 qz † vbicūqz alternatiua ꝯcludit in qlibz sui pte valet ⁊ nō viciat p quo vide φ hī in. c. cū ꝯtingat de of. dleg. ⁊ i c. ex pte de so. ꝑpet. p pe. de ancha. vide ibi dcā nea facit c. i. de li. ob. an dñ. hereticis libellū postulatōis vel reclamatiōis vide ibi dcā tex. est sing. ⁊ pegrinus sm nico. de nea. in. l. si pupilloꝝ. §. si ptor. ff. de reb. eo. Mō ista disiūctiua ꝯcludit in qualibz sui pte qz siue dñs fuit ꝯtumax siue pcurator sufficit ⁊ ex quo ista disiunctiua ponit iter diuersa apparet φ ꝯtumacia pcuratoris nō est vā ꝯtumacia dñi sed ficta s. Bal. hic. ¶ No. ibi tex. sciens nō pur
48 gauit meliorē text. de corpore iuris sm bal. hic. † φ ficta ꝯtumacia efficiſ vā si nō purgeſ a sciente ⁊ φ ꝯtumacia pcuratoris dñō nō iputaſ nisi sciens ⁊ cognoscens illaz ꝯtumaciā nō purget facit. l. ipator. ff. d his q si. ma. ad. li.
49 pro. ⁊ sic pbaſ hic † φ pp ꝯtumaciā pcuratoris non excōicaſ dñs nisi sciuerit ⁊ non purgauerit. l. iij. §. si pcurator. ff. φ quisqz iu. ⁊ pōdera diligēter istū text. iqztū fūdat
50 se sup scia † qz vbicūqz alicui ponit pena cuius cā ē sua scia non puniſ nisi articuleſ ⁊ pbeſ de scia eius ⁊ ex hoc
51 alias ꝯsului bis hic bononie † vbi viget qdam durissima reformatio φ oēs loqntes cū rebellib⁹ pmi grad⁹ debēt mori ⁊ fuisset formata inqsitio ꝯ quosdā φ locuti fuerāt cū rebellibus pmi gradus sed nō fuerat articulatum qd scienter locuti fuissent cū illis rebellibus ⁊ lz fuissent ꝯfessi in tormentis φ locuti fuerant cū illis rebellib⁹ sed qz ñ fuit articulatū ⁊ pbatū φ scienter fuissent locuti cū illis rebellibus φ nō debebāt puniri pēa mortis ⁊ multo fortius si in lege vel in statuto apponaſ istud verbuz sciens vel scienter vt ponit hic ⁊ sm executus effectus φ fuerūt absoluti ita hic ꝯsului. Et plus ēt dicebā φ illa reformatio erat restringenda vt intelligaſ qñ quis loquereſ scienter cū rebellib⁹ in pudicium pacifici status bononie aliter nō recidebat in penā illius reformatiōis ⁊ ad h alle gabā tex. valde celebrē in. l. ij. ff. ad. l. iul. maie. vbi loquentes cum hostibus populi romani in pudiciū populi romani incidebāt in crimen lese maiestatis. Et adduco ad declarationē huius text. ⁊ huius passus aliq que videnſ excedere vires negligentia ingenij vz legē dcā. C. d agri.
52 ⁊ cen. lib. xi. per quē tex. dixit ibi bar. † statuto caueſ φ ꝑstās opē bānito puniaſ pena manus qd oz articulari qd sciens illū bānitum ꝑstitit sibi opē ⁊ pbare alias nō incidit in penā ⁊ ita dicemus in casu huius capli debebit articulari φ dñs sciuit ꝯtumaciā pcuratoris ⁊ eā non purgauit aliter nō poterit excōicari. Et adduco φ voluit idē bar. in. l. i. C. de col. illicitis li. xi. ⁊ idē voluit in. l. i. C. d desertoribus li. xij. ⁊ in. l. si eni. ff. de incē. ru. ⁊ nau. ⁊ in. l. i. ff. de recepta. ⁊ in. l. metodoruz. ff. de pe. Et adduco qd voluit idē bar. ꝯsi. cxxxv. inci. litteras vestre magnificētie
53 † vbi ꝯsuluit φ cū ageret ꝯ eum qui successit in suo alterius debuit articulari ⁊ pbari d scientia quod est bñ notandū pro his que habenſ in. c. qz vt. de iudi. ⁊ facit elegans tex. in. l. nullus. C. de fabri. li. xi. ⁊ qd ibi voluit bal. in aliqbus lecturis ⁊ adduco qd voluit Bald. in. l. data opa. C. qui ac. nō po. vbi dicit qd qñ agit ꝯ custodē ville nō denūciantē malefactores in villa qd oz articulari qd sciens malefactores non denūciauit dicit esse glo. que aureis litteris eēt scribenda in. l. ex maleficijs. §. longe min⁹. ff. de ac. ⁊ ob. ⁊ Adduco. l. si qs in grani. §. si qs in vbo sciens. ff. ad sille. ⁊ iō dixit ange. in. l. i. C. de mag. nō rū pen. quidā dedit opem bānito nec fuit articulatū de scia
54 φ fuit absolut⁹ dicit ēt se vidisse de facto † statutū puniebat omnē opē nobili ꝯ popularē nō fuit accusatus quidā qd ōderat opē nobili ꝯ popularē nec fuit articulatū ⁊ pbatū de scia qd eo existete aduocato fuit absolutus ab illa inqsitione ⁊ adduco qd voluit bal. in. l. bonoꝝ. C. qui
55 ad. ad bo. pos. vbi dicit † qd si supior admittit aliquē inhabilem ad actū in quo requirit dispensatio φ oz articulari ⁊ constari de scia alias nō valet φ est actū φ est bene notā. pro his que habenſ in. c. ij. de scisma. ⁊ in. c. diuersis fallaciis de cle. coniug. ⁊ in. c. veniens de filijs ꝑsbyte. ⁊ in. l. ipialis. §. miles. C. d nup. ⁊ in. l. qdam ꝯsulebāt. ff. de re iudi. ⁊ facit ēt ad ꝑdicta. l. i. C. de cri. pecu. ⁊ qd ibi volunt docentes ⁊ in. l. i. C. d his qui latro. occul. ⁊ i. l. si sciēte. ff. ad. l. pom. de par. ⁊ in. l. si ideo. C. de his qui. vt indi. facit glo. multū sing. in. c. ꝯcertationi de app. li. vi. quam glo. inducit ibi dinus ad. q. dantis opē bānito vt nō puniatur nisi articuleſ ⁊ pbeſ de scia ⁊ adduco elegantem
56 tex. in. c. quicūqz de here. lib. vi. in vbo scienter † vbi ad h vt quis puniaſ tanqz fautor hereticoꝝ oz articulari φ sciens illos hereticos fauit eis vide ibi scribentes ⁊ adduco tex. in. c. si vir in verbo sciens de adul. ⁊. c. fi. in vbo sciens de pcura. ⁊. c. exceptionē in verbo scienter de excep. c. cū vigesimū in verbo scienter de offi. deleg. c. postulasti in verbo scienter ⁊. c. fin. de cle. excō. mi. c. nuper in verbo scienter. c. significauit de sent. excō. c. inter dilectos de excess. prela. c. illud de presum. c. a nobis de excep. c. si diligēti in verbo scienter de prescrip. c. sicut de here. ⁊ ibi scripsi ⁊ pegrinū legerē ferrarie ⁊ adduco qd voluit glo. sing. ⁊ pegrina i. l. iij. §. si pcurator. ff. qd qsqz iu. q voluit † φ si pcura
57 tor opponit exceptionē ex qua dñs icidit in penā φ dñs nō puniſ nisi mandauerit illā exceptionē spāliter opponi vel ratā habuit qz p istum tex. recipit celebrē limitatōēz glo. illa. φ si dñs sciuerit illaz exceptionē fuisse oppositā a pcuratore ⁊ tacuit ⁊ nō ꝯdixit quod rūc poterit puniri per istum tex. Ex quo sequit vnū quod tibi videbiſ mi
58 rū φ si ciuitas ista dat potestatē aliquibus ciuibus faciēdi statuta ⁊ illi faciunt statuta ꝯ libertatem ecclesie cuiusrū
Andr. Siccu. sup. ij. Decre. f iiii

¶ Inopiā. Et istā repetitiōēz pōt facere vxor qñcūqz ēt sciuerit maritū male vti substantia sua vt tz hert. l. l. si ꝯstante. vi. qd. l. ptis ⁊ ibi d. alex. late so. ma. ⁊ in. l. si ro a q. §. fin. vt in pos. bal. l. suet. qd locū d col. pq vbō canonistaſ l. c. p vtraqz d vo. iter vi. ⁊ vxo. vbi d materijs matrimonialiuz multa habebis.

tas scit et patit et nõ ꝯdicat quod incidit ĩ penam bãni vt
in auc. cassa et irrita .C. de sac. san. eccle. et sic lz in mãdato
generali fiendoꝝ statutoꝝ non videat mãdãs facere sta-
tuta iniqua et ꝯ libertatẽ ecclesie vt est glo. singul. in. d. §.
si pcurator pnuncta doctrina bal. ibi nihilominus si scã
sunt ciuitate sciente et non reuocãte nec ꝯdicente quod in
59 cidit in penã. et ex istis põt sumi elegans cautela † ꝙ si p
curator est cõtumax quod iudex significet dño cõtumaci
am illam et assignet sibi terminũ .J. quẽ illã purget ne pos
sit allegare ignorantiã. c. sacro approbãte concilio de sen.
excõ. et istã menti cõmenda qꝛ excedũt oẽm dominũ antez
intellectũ. L. ¶ No. ibi siue deferendũ siue nõ deferendũ
60 † quod qñ solutio debiti quod videt incidẽs nõ facit ab
solutionẽ dubij pncipalis non oportet soluere istud inci
dens facit ad nota. in. c. i. J. de ordi. cogni. dicit tñ hic do.
Car. ꝙ non fuit deferẽdũ qꝛ nec a grauamine illato nec
a grauamine cõminato fuit appellatũ. c. vt debitus. et. c.
cum cessante de appe. et sic colligẽ nõ eẽ insistendũ dubio
cuius decisio nihil operat. c. cũ in iure peritus de elect. c.
cum in iure peritus de offi. deleg. et iõ egregie dixit bal.
61 in. l. i. C. de rela. † ꝙ qñ articulus est clarus et certus[a] nõ
dꝫ cõmitti cũ cõsilio sapientis et sbdit ꝙ qui hoc cõsiliũ
petit calũniose petit et sunt nunc. xxx. anni. quibus de scõ
fuit qõ in sindicatu ꝯstitutia viri Nico. de rigo. potesta-
tis Regiẽsis in sindicatu suo q ꝯnegauerat cõmittere cõ
silio sapientis quẽdam articulũ in iure clarũ et certũ con
suluit quod veniebat absoluendus per pdicta et ita abso
lutionẽ reportauit. facit quod voluit Bal. in. l. ij. C. de le-
gibus et ibi Raph. et quod voluit idẽ Bald. in. l. ancille
.C. de fur. et in. l. i. ff. de transac. et in. l. cũ pponas. C. de re
bus credi. et iur. iur. et in. l. placet. C. de sa. sanc. ecc. et i. l.
si diuersa C. de transac. do. anto. de. car. et alij in. c. exposi
ta de arbi. Bar. in. l. ille aut ille. §. cũ in verbis. ff. de leg.
iij. et in. l. post rem. ff. de trãsac. ang. in. l. in sũma. §. i. ff. de cõ
di. indebi. et in. l. eleganter. §. si post eo. tit. de quo dicen-
dum et ibi nisi statutũ introduceret hoc p forma qꝛ tunc
posito quod eẽt articulus in iure notorius nihilominus
seruanda esset forma statuti ita eleganter dixit Bal. in. l.
i. de li. et posthu. facit quod voluit lud. ro. in. l. hac cõsul-
tissima .C. qui te. fa. po. et in repe. rob. ff. de arbi. et per ista
expedita sint cum laude dei altissimi textualia oĩa. venio
nunc ad gl. ¶ Pro enucleatioẽ gl. i. oppõe ꝙ imo vxo
ri ppetat lucrũ donatiõis pp nuptias qñ vir cõmisit adul
terium. l. ꝯsensu. C. de repu. glo. ista fatet aliud ꝯtrium ꝙ
vxor lucrat donationẽ pp nuptias sicut ecõtra vir lucra
tur dotẽ ppter adulteriũ vxoris qꝛ non debent ad īparia
iudicari dꝫ tñ seruare filijs eiusdem matrimonij dictã do
nationẽ pp nuptias facit ꝙ hr̃ inst. de dona. §. est et aliud
Tu intellige istam gl. ꝙ dꝫ seruare filijs post mortẽ vxo
ris sed in vita mulier ipsa dꝫ hr̃e dotem et donationẽ pp
nuptias. Et incõtum glo. dicit ꝙ nõ debẽt ad īparia iudi
cari maritus et vxor quo ad dotẽ et quo ad donationem
ppter nuptias ego limito hãc doctrinã vt sit dare casum
quo ad h̃ vt iudicent ad īparia vz qꝛ vir percipit fructus
dotis et fructus donationis pp nuptias ꝯstante matrimo
nio sed vxor nõ percipit fruct[9] donationis pp nuptias cõ
stante matrimonio ecce nunc ꝙ iudicent ad īparia sed
istud ideo est qꝛ maritus sustinet onera matrimonij sed
non vxor ideo non est admiratione dignũ si ad īparia
iudicẽt qꝛ ad quẽ trãsit onus dꝫ trãsire emolumentũ one
ris. l. ab oĩbus. ff. de leg. i. sed vnũ est ꝙ inducit me in ad-
62 miratiõez † qꝛ auarissimũ est gen9 mulierũ. l. si stipulata
.ff. de vsur. quare mulier ista repetẽdo dotẽ non petijt do-
nationẽ pp nuptias forte obstabat sibi ꝯsuetudo vel sta-
63 tutum loci. vel forte timebat potentiã mariti. † Sed ego
vltra oẽs alios quero pone ꝙ tale matri. non tenuissꝫ rõ
ne cõsanguinitatis vel affinitatis et sic fuisset putatiuũ et
vxor vult lucrari donationẽ pp nuptias an hẽbit locum
glo. ista et iura allegata in ea. et glo. multũ sing. in. d. l. cõ
sensu. C. de repu. in glo. magna q incipiũt item querit in

marito an maritus putatiuus lucret dotes pp adulteriũ
vxoris et decidit ꝙ nõ ego pro illa glo. allego casum mul
tum singu. in. l. si vxor. §. diuus traianus. ff. de adulte. vbi
vir putatiuus accusat vxorem putatiuã de adulterio iure
extranei ergo sicut extraneus nõ lucrat dotẽ ita et nec ma
ritus putatiuus facit quod hr̃ in. l. an patrẽ. ff. ꝙ fal. tut.
au. ergo idẽ dicemus in vxore putatiua vt non lucret do
64 nationẽ pp nuptias. † Sed nunqd istud lucrũ imputabit
in legitima filiorũ. Bald. hic ꝙ non vt eleganter not. in
auc. de nup. §. optime. sed qd si dos cõsistit ĩ feudo vel em
phyteosi respondet ꝙ non cadũt in lucro qꝛ alienari nõ
pñt in. x. coll. et vt aliud nõ dicit bal. voluit allegar. c. i. §.
põt in. x. coll. et vt aliud nõ dicit bal. voluit allegar. c. i. §.
donare in titulo qualiter olim feu. po. alienari. et ista non
tradas oblinioni. ¶ Capio glo. secundam ex qua not.
65 † ꝙ vbi agit de crimine ad separationẽ thori non est qõ
criminalis sed ciuilis qꝛ fisco nihil acquirit et ideo inter
uenit pcurator facit capitulum tue. de pcur. Factãt ea que
dixi supra i notabilib[9]. et dic h̃ bal. ꝙ vbicũqꝫ ipõeret pe
na fiscalis vbi eẽt cã criminalis allegat no. in. l. vltima. ff.
de priua. delictis h̃ determinat glo. sing. hic cũ in. l. agra
ria. ff. de termino moto. Tu allega glos. vere singul. in. l.
iij. §. diuus. ff. de sep. vio. Ego allegaui multa p ꝗposui
hanc opi. in profundum in rubr. ff. de iudic. vide ibi oino
66 ¶ Capio glo. iij. que querit † aliquis vocat ad iudiciũ
et dicit se non habere aduocatũ dande sunt induciẽ ad q̃
rendã aduocatũ. l. ab hostibus. §. sed ꝙ simpliciter et. l.
ait pretor. §. vltimo. ff. ex qui. cau. ma. C. de iudi. l. pperan
dũ. §. pen. l. i. §. ait pretor. ff. de postu. Sed ego moueo vnũ
dubiũ circa hoc. pone ꝙ iste inuenit aduocatũ q recusat
assumere aduocationez an cogat illã assumere. dic ꝙ sic
alias priuabit officio aduocandi tex. est elegans in. l. p-
uidendo. C. de postu. ꝙ limita nisi illa aduocatio esset ꝯ
se qꝛ tũc nõ teneret illã acceptare. c. i. §. si. in ti. hic finitur
lex incip. ꝯsu. reg. vel esset ꝯ fratres vel filios suos tex. est
in. l. petitionẽ. C. de aduo. diuer. iudi. voluit ibi bal. qꝛ p
ma charitas icipiat a se ipso. l. si pseq. C. de serui. iuxta illũ
nemo vnqꝫ carnẽ suam odio habuit. et eodẽ mõ si aduo-
catio esset ꝯtra patriã suã argu. l. veluti. ff. de iusti. et iu. et
.l. minime. ff. de reli. et sump. fu. qꝛ nos nascimur patrie
nostre. l. i. §. si ea. ff. de ven. in pos. mit. ideo sapienter dixit
cicero in primo officioꝝ vnicuiqꝫ nostrum cari sunt pa-
rentes cari sunt libi cari sunt familiares sed oẽs hominũ
charitates vna patria ꝯplexa ẽ pro qua nõ dubitet quis
bon[9] mortẽ oppetere. et in q̃rto rethoricoꝝ dixit idẽ cice
ro nullũ periculũ pro patria graue putãdũ ẽ et qui id fu-
giunt stulte faciant et ingrati in ciuitate reperiant scribi
tur bellissime in libro de sonnio scipionis apud eundẽ Ci
ceronẽ omnibus qui patriã auxerint adiuuerint atqꝫ ser
uauerint certũ esse in celo diffinitũ locũ vbi beati sempi-
67 terno euo fruant. ¶ No. ex eadẽ glo. † ꝙ ppter absentiã
aduocati dantur induciẽ si iusta de cã esset impedit[9] pu-
ta quia incepta causa aduocatus recessit. difficile pro cer
to et graue esset aliuz querere aduocatũ q merita cause
non nouit. et sic eodem modo pro alio inducias obtine-
ret vt instrueretur. sed si maliciose petuntur non sunt dan
de argumen. c. ptont de do. et conti. Bald. hic dicit ꝙ p
pter aduocatum dantur induciẽ breues. ¶ Nota etiaz
68 ex eadem glo. † ꝙ aduocatus non est de substantia iudi
cij fallit in aduocato fisci. et aliud non dicit hic Bal. Sz
dominus Abba. capiendo glosam istam et Innocen. et
Hostien. sic distinguit. Aut quis maliciose petit inducias
causa differendi negocium et tunc non sunt dande. d. c. p
tit. Aut cessante dolo et tunc iudex aduertat an pars affi
ciatur graui damno propter absentiam aduocati. Item
an pars potuerit prouidere si impedimentũ sit graue vel
breue vel longum. et secũdum ista dabit vel non dabit in
ducias ad querendum alium. ista enim arbitrio iudicis
constituuntur. c. i. de dilatio. capitu. de causis de officio de
legati. l. ediles. §. Item sciendum. ff. de edi. edic. et stare
fidei dominus Abb. Tu limita hoc procedere quando
aduocatus

a ¶ Clarus et certus. Adde d. alex. de imo. i ꝯs. lxj. in. ij. p-
te et in. l. si sic stipulat[9] de v. obl. ang. in ꝯs. xxxij. et lãfrã.
in trac. de arb. vij. ꝯte canonistas in. c. cũ in iure de offi. dle.

b ¶ Mulierũ et istd ẽ nãle. et resultat a ꝯple-
xione ipsius fe-mine q ẽ imbecil-
lis ingenij et animi vt testat ꝯs. in. l. polit.
vbi de feminis multa p q̃ vide modernos in
§. de attum. tex. cõmenti. xcilj.

... aut si de longinquo reuersurus tunc procedat qꝫ
... expectandū aduocatum qꝛ tunc nō de-
... de iudi. ⁊ ad hoc adduco tex. ⁊ Bar. in l.
... ibi Bar. in l. qđ aūt ait pretor. ff. ex qui. can. ma. in inte. resti. ⁊ adduco ei
... l. aūt ait pretor. §. si. ff. ex qui. can. ma. in ite. rest. Et
... bar. illud eē declarandū vt per Inn. hic ⁊ in. c.
... dilatio. ⁊ in speculo de dilatio. circa aduocatos ⁊ p
... in. l. i. C. de dilatio. ⁊ adduco stupendū tex. in. c. cum
dilecti in verbo cū spea nō erat de dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ adduco
qꝫ voluit ibi Bal. Et adduco celebrē regulaꝫ datā in. l.
ignorare. C. de resti. in integrū eoꝝ que rei pub. cā ab fue
runt vbi daꝛ regula qꝫ si aliqs est reuersurus de primo
expectaꝛ Secus si de longinquo facit qꝫ voluit ibi Bar.
⁊ adduco tex. in. l. fulcinius. §. adeo ad finē. ff. ex qui. can.
in po. ea. ⁊ adduco glo. singularē in. l. euꝫ qui. ff. de pui.
credito. ⁊ faciat qꝫ voluit do. Abb. in. c. si. de eo qui mit-
titur in pos. tene menti qꝛ sunt p Iouē gloriosa. ℂ No-
69 ex ea. glo. † qꝫ actus nō est retractandus pp absentiā ad
uocati faciat lex velamento. C. de postu. Tu limita hoc
qñ quis venit ꝯ actum ex eo qꝛ aduocatus suus nō inter
fuit sed si petijsset terminū pro aduocato ⁊ sibi fuissꝫ de-
negatus quo casu pars fuisset grauata. l. ait pror. §. si. ff.
ex qui. cau. ma. in inte. resti. qꝛ pro tali grauamine po-
tuisset appellare ita sapiēter dixit Bar. in. l. i. C. de sen.
aduer. fis. lata. li. x. Quod dicit esse bene notanduꝫ fallit
ſm istam glosam in fisco vt snia lata ꝯ fiscū absēte aduo
cato fisci nō teneat qđ dictum limitat hic Io. and. proce
dere qñ est lata cōtra fiscum secus dicit si lata est in fauo
rem fisci arg. l. nō eo minus. C. de pcu. ⁊ istud voluit gl.
magistra in. l. iij. §. diuus. ff. de iure fis. Et pondera diligē
70 ter † qꝛ snia est ipso iure nulla qñ lata est ꝯ fiscum absen
te eius aduocato ita dixit glo. in. d. l. iij. §. diuus. ⁊ codeꝫ
modo dicas si eēt lata absente pcuratore fisci glo. est in
d. l. iij. §. diuus ⁊ idē dicas in cā ecclesie vt lata ꝯ ecclesiā
sit nulla absente eius aduocato ⁊ ideꝫ dicas in cā pupil
li ar. l. imperatores. ff. de re iudi. ita dixit Bart. in. d. l. i.
de sen. aduer. fi. ⁊ idem dicas si feraꝛ sententia contra ec-
clesiam absente prelato ecclesie glo. est sing. in. l. si presen
. C. quō ⁊ qñ iudex. ⁊ dicit hic Vincentius qꝫ forte etiaꝫ
spāle est in causa status. l. si fiscus allegata hic in gl. hoc
tñ vt dicit Io. an. est falsū vt notaꝛ in. l. non intelligiꝛ. §.
diuus. ff. de iure fisci. ij. q. iij. c. de iudicijs qꝫ nō approbat
tancredus de quo per Hosti. in summa ꝺ dila. §. equare.
Nec est admiratione dignū qꝫ dictū est de aduocato cau
se qꝛ dꝛ patronus cause vt. l. rem non nouā. §. patroni. C.
de iudi. ⁊ in. d. l. velamento ⁊ procedit istud ēt si aduo-
catus esset illiteratus vt hꝫ in. l. i. C. de postu. ⁊ voluit
bal. in. l. si q aduocati eo. tit. ℂ Opponitur ⁊ vꝛ qꝫ iste
pcurator nō debuit audiri imo ante omnia debuit fieri
restitutio. c. ex cōquestione. c. ex transmissa de re. spolia.
ℂ Glo. iij. dicit qꝫ istud est regulare qꝫ ante omnia fiat
restitutio sed excipit ab ista regula quinqꝫ casus in qui-
bus denegatur restitutio ⁊ iste est vnus de illis casibus
exceptis vꝫ cuꝫ timetur de seuitia viri tūc. n. non auditur
petens restitutionē nisi cautionē prestet sufficientem quā
iste pcurator vel dominus nō prestabat. ⁊ etiam tu pon
dera qꝫ posset esse tanta seuitia viri qꝫ pstando cautionē
adhuc nō restitueretꝛ iste est casus singularis in. d. c. lraꝫ
de resti. spo. ⁊ de ista tanta seuitia arbitrabitur iudex vt
dicunt ibi dicentes ar. c. de causis de officio deleg. ⁊ plus
dico qꝫ idem esset econtra si vir timeret insidias vxoris
in. c. i. de diuortijs. Et vide hos casus de qbus loquitur
ista glo. ⁊ etiaꝫ alios. xxxij. q. vi. in sūma ⁊ adducūt doc.
alios casus in quibus differtur restitutio coniugis nō ob
71 stante exceptione rei iudicate quandiu fides facta fuerit
de errore. c. fintatis de frig. c. p venerabilem. q. si. sint le.
⁊ qꝫ no. Inno. in. c. tenor de re iu. Et qbuꝫ dictis colligiꝛ
† qꝫ nō solū post rem iudicatā nō audiꝛ petens restitutio

nē imo nō audiꝛ indifferenter volendo pbare errorē snie
qꝛ lꝫ nō transeat in rem iudicatā nihilominus non audi
tur vt pars indifferenter ꝯ eum nisi sūmatim appareat
qꝫ ex aliqua causa iusta moueatur ⁊ intelligiꝛ iste casus
ēt si spoliatio fuit facta anteqꝫ snia feraꝛ in petitorio qꝛ
lata snia in petitorio nō pōt postea in possessorio ꝓ spo-
liatione añ facta agi qꝛ ꝓprietas attrahit ad se possesso
riū. c. cū dilect9 de cā pos. ⁊ ꝓprie. Itē cū notorie ꝯstat de
defectu ꝓprietatis facit qꝫ no. Inno. in. c. ꝯstitut9 ꝺ fi. ps.
⁊ in. c. ij. ⁊. ij. de or. co. ⁊ qꝫ hꝛ i. c. ad decimas ꝺ resti. spo.
li. vi. fallit in eo qui ꝓposuit intrare religionē añ copulā
c. ex publico de ꝯuersio. ꝯiu. Itē impedit restitutionē ve-
hemens suspitio heresis. c. inter de purg. cano. c. quanto
de diuortijs. Itē votū cōiter emissum. xxxiij. q. v. c. qꝫ deo
qđ intellige vt notaꝛ in. c. cū sit ⁊ in. c. vxoratus ⁊ i. c. du-
dū de ꝯuer. ꝯiug. Itē si p vim habuit possessionē. c. cum
locū de sponsalib9. Itē si nullā possessionē habuit aut nō
pbeꝛ legitimus ꝯctus vt ibi. Itē qñ pbaꝛ solutio i modū
exceptiōis qꝛ ad idē nō agiꝛ. c. ij. de or. cog. Item cū pe-
tens cessit. Itē expellitur per excōicationē. c. inter. ꝺ sen.
excom. glo. in. c. ij. de procu. Inno. in. c. cū nostris de con
ces. preb. glo. xxxij. q. ij. in summa. Item qñ sua spōte re-
cessit qꝛ tunc non pōt petere restitutionem. contrariuꝫ ta
men vꝫ probari in. c. lras de resti. spo. ⁊ ibi per glosam ⁊
in. c. significasti de diuor. ⁊ per Inno. in. c. veniens ꝺ reg.
spec. in ti. de petitorio ⁊ possessorio. §. si. ver. pe. vbi pōit
versus quos pōit hic Abbas antiquus. Et sic ex ista gl.
72 no. † qꝫ snia lata in cā matrimoniali nō trāsit in rē iudi-
a catam[a]. Tu limita nisi cēnt late tres snie glo. est singu. in
d. c. fintatis de frigidis. do. Ant. tꝫ ibi ꝯtrium qꝛ nullum
vinculū pōt firmare sniam quo minus error possit dete-
gi vt notatur in. c. tenor de re iudi. tu dicas illam gl. pro
cedere vt cū difficultate possit quiꝛ audiri quādo habuit
tres snias sed si de iustitia volentis retractare ap3 posset
iudex cō cognita illū audire. gl. quinta ponit spālia in cā
matrimoniali ⁊ inter cetera ponit vnū qꝫ ē no. dignū ſꝫ
Bal. qꝫ pater ⁊ mater possunt testificari pro ⁊ cōtra qđ
intellige remota affectione ꝗ ex qualitate psonaꝝ perpē
di pōt recipiātur ergo in testes sed cū qualitate affectio
nis. c. sup eo de testibus. ⁊ illud ꝓcedit qñ directe depo
nūt sup ꝯiug. secus si sup etate qꝛ eis magis creditur. l. ꝺ
tutela. C. de in integ. resti. mino. l. ēt. C. de proba. Crediꝛ
etiam memorialibus antiquis super etate vt voluit gl.
73 sing. insti. de ingenuis. §. si. † Sed qd in cā dotis vtrū sint
aliqua spālia vide glo. Bar. bal. ⁊ alios cōnumerantes
b priuilegia[b] in cā dotis ⁊ sup dote i. l. i. ff. so. ma. Et tene
mēn gl. hic ſm bal. ꝗ incipit hic pater. ꝗ ponit qōeꝫ verā
qꝫ nec in ciuilibus nec in criminalib9 testes pnt recipi li
74 te nō ꝯte. sup ple nisi ꝓcedaꝛ p viā inqsitiōis. ℂ † Capio
nūc gl. finalē ꝗ ē magistra disputās ad plenū virū ꝯtu-
cia ꝓcuratoris noceat dño. Et pro eius enucleatiōe op-
poniꝛ qꝫ scm ꝓcuratoris noceat dño ⁊ sic ꝯtuacia ꝓcura
toris. c. sepe appellatio. ij. q. vi. §. biduū ꝟ. aduersus siue
sit negligēa. c. cū venissent de resti. spo. siue sit ꝯfessio. c. sub
orta de re iudi. siue sit dolus. l. ꝓcuꝛ. ff. de tributoria. c. eū
oliꝫ ꝺ cau. pos. ⁊ ꝓprie. vbi ipetratio suspecti iudicis fcā
p ꝓcuratorē piudicat dño qꝛ iputari dꝫ sibi q malū ꝓcu
ratorē elegit. l. cū mādato. ff. ꝺ minoribus. sicut. n. ꝓdest
dño si aliqd iniuste obtinuit ꝓcurator vt. l. q ꝓpius. §. vt
in ceteris. ff. de ꝓcu. ita dꝫ nocere dño cū aliqd iniuste fe-
cit. ℂ Glo. ista facit quattuor pmo arguit ꝯ. Scdo arguit
ꝓ. Tertio soluit. Quarto pōit vnā qōeꝫ. Et mens gl. est
ista qꝫ dolus delictū seu ꝯtumacia ꝓcuratoris nō nocet
dño ignorāti ſꝫ scientia dño nō purgāti ꝯtuaciā illā nocet
vt hic. Ista rō ē qꝛ tūc est effecta ꝓpria culpa. in hꝭ aūt
ꝗ agit nō sonātia in delictum vt est cōfessio ⁊ omissio ⁊ si
milis si ꝓcurator facit ꝯ formā mādati nō piudicat dño
si facit pter formā piudicat nisi dñs cōtradicat statim cū
noticiam habuit. c. cum olim de offi. deleg. si autem fa-
cit ſm formā mādati absolute preiudicat dominus. ⁊ ad

a ℂ Iudicatā. Adde oēs canonistas p9. d. abb. in. c. lator de iudi. ⁊ pau. de ca. in consi. cclxviij. incipi. videt dicendū vbi oīa necessaria colliges.

b ℂ Priuilegia. Adde ra pau. de cast in ꝯs cccxxv. incip. quāqꝫ mlta copiose qui infinita addit sed a quo ipe dos heat pulegia sua vide p bal. in. l. assiduis. col. iij. C. qui po. in pig. heanꝛ.

hoc reducunt infra allegata in gl. Hosti. soluebat sic oia ꝯtra ꝓcurator meus ꝯtendo vel quasi confitendo iudiciũ subeundo ꝛ negligendo in his q̄ sunt sibi cõmissa mihi piudicat vt in prima ꝯcordãtia allatis in gl. sed delinquẽdo vel quasi dolũ vel cõtumaciã cõmittẽdo nõ generat mihi piudiciũ ignoranti vt in ꝯrys adductis in gl. scienti aũt vel ratificanti tacite vel expresse nõ purgãdo qd purgare possum mihi piudicat vt hic ꝛ in primis cõcordãtys ꝛ hec ante litẽ ꝯtestatã locũ hñt. post vo litem ꝯtestatã mihi piudicat si aduersarius dictus de dolo ꝓcuratoris ꝯ me excipit ꝓcurator tñ mihi tenet. ꝛ si soluẽdo nõ sit tñ mihi reseruat actio. l. elegãter. §. pe. ff. de dolo. l. fi. ff. de eo per quẽ factũ erit. ꝛ hec intelligunt de ꝓcuratore spãli. Dolus ergo ꝓcuratoris gñalis omniũ rerum nocet dño. ff. de doli excep. l. apud celsũ. §. ꝯstitũ. ꝛ sic intelligit. l. ꝓcurator. ff. de instit. aliãs tributoria. ꝛ hec sunt verba Hosti. cum quibus trãsiuit Jo. an. vt relator ꝛ recitator. Inno. circa hunc passum multa verba spargit intricate more suo. Do. Anto. et prolixe ꝛ obscure ꝓsequitur hunc passum ꝛ materiã vr assumpsisse ex dictis bar. in. l. i. §. si ꝓcurator. ff. si quis ius di. nõ ob. Sed do. abb. dicit clarius se loqui circa hanc mãm per tria membra principalia postea adducit decisiões aliquor. ꝛ ista mẽbra assumpsit a bar. in. d. l. i. §. si ꝓcurator. Primũ mẽbrum est nunqd fcm ꝓcuratoris noceat dño in obmittẽdo. Scdm membrũ erit vtrum noceat dño in faciendo. Tertiũ mẽbrũ erit spãliter de confessione ipsius ꝓcuratoris vtrũ indistincte noceat dño. Quo ad primũ bar. in. d. §. si ꝓcurator dicit ꝙ ꝯtumacia de qua loquitur hic nihil ponit it d merã priuationẽ significat. quo casu vr ꝯtumacia radicari in eo cui imminebat aliquid facere ꝛ ipse misit ꝓcuratorẽ qui illud non facit. quo casu nõ dr̃ ꝯtumacia ꝓcuratoris sed dr̃ ꝯtumacia dñi respectu eius quod ipse dñs facere debebat tex. est in. l. si ꝓcuratorẽ. §. tutores. ff. mãdati. l. cũ filius. §. in hac. ff. de verbo. obli. vnde si pater promisit aliquid ad diem ꝫ dies venerit in persona tñ pupilli nõ dr̃ ꝯtumacia pupilli sed defuncti. De hoc est tex. in. d. §. in hac. Hoc premisso sic distinguit in hoc primo mẽbro do. Abbas post bar. ibi ꝙ si aliquid ẽ iniunctũ vel ꝯceptũ dño ꝛ ipse mittit ꝓcuratorẽ qui non facit istud nocet dño qr est in ꝯtumacia dñs ꝛ nõ procurator. l. nõ distinguemus ꝛ qd ibi no. ff. de arbitris. si aũt procurator illud nõ fecit impeditus per casum tũc excusatur dñs sicut sin psona eius casus accidisset. l. cũ a matribus. C. qui pe. tu. c. significãte de pignori. Nũqz aliqd iniungitur ꝓcuratori ꝛ nõ dño ꝛ ꝓcurator non est obediens tũc qñqz constat ꝙ ista inobediẽtia cadit in delictũ ꝛ tũc in his que sunt parui piudicy vt puta circa immissionẽ in possessionẽ ex primo decreto ꝛ tãc ꝯtumacia ꝓcuratoris nocet dño vt. l. eũ qui reos agit hẽdum. C. de ꝓcuratori. l. quotiens. C. de dignita. lib. xy. Sed circa ea que sunt magni piudicy ptis circa mulcte impositionez nõ piudicat dño vt in. d. §. si ꝓcurator. nec circa immissionem ex scdo decreto vt. l. si cũ vsufructuario ff. si ex noxa. cau. aga. l. hoc amplius. §. fi. cum. l. seq. ff. de dam. infec.

75 Vel ex cõtumacia vsufructuary qui est ꝓcurator dñi ꝓprietary nõ põt perueniri ad scm decretũ ꝯ dominũ. Predicta sunt vera nisi dñs fuerit sciens ꝛ negligens in purgando ꝯtumaciam illam vt hic ꝛ in. l. i. C. de falsa mone. Et sic dz intelligi quod no. in. l. nõ solum in prin. ff. de procurato. vt si ꝓcurator fuit contumax in respondendo teneatur ipse ꝓcurator non dñs nisi dñs fuisset sciens ꝛ negligens. Si aũt non est certum cõtumaciã procuratoris cadere in delictum tunc nocet domino puta si obmiserit procurator appellare. J. decem dies. potuit. n. esse ꝙ expediebat domino sic fieri. l. i. in fine. ff. qñ appellan. sit. idez si procurator fuit negligens in ꝓducendo testes ꝛ alias probationes infra terminum. potuit. n. scire ꝙ tunc dñs non habebat ꝓbatiões tñ si procurator dolose fecit hoc succurretur domino scdm formam. l. eleganter. §. penul. ff.

76 de dolo. Et ex predictis sequitur solutio questionis ꝑ ꝓcurator fuit verus contumax an pp hoc dominus repellatur ab appellando. certe non quia cõstat ab inuito cõtumaciã esse ꝛ est res magni preiudicy nisi dominus fuerit sciens ꝛ negligẽs vt probatur hic cũ ꝯcordantys pontificis in glo. Et istud voluit Inno. hic licet isto modo Inno. non inducat. Item circa predicta dubitatur ꝑ quid

77 si dominus fuit citatus vt veniat ad iudiciuz ꝛ ad litigãdum ꝛ misit vnum procuratorez qui contestatus ẽ litem postea in aliquo articulo ipsi procuratori iniuncto fuit ipse procurator inobediens an pp hoc condemnabitur ipse dominus in expensis. Inno. dicit hic ꝙ sic licet dominus non possit pp hoc mulctari. Sed Bar. in. d. l. i. §. si procurator dicit istud dictum esse contra illum tex. qz pariter procedit iudicium in expensis ꝛ interesse partis sicut ad mulctam vt ibi habetur. Preterea sicut in generali mandato omnium bonorum non venit aliquod delictum. vt. l. si pater. ff. que in frau. cre. ita ꝛ in mandato vnius cause nõ venit ꝯtumacia in aliquo articulo. putat tñ Bar. ꝙ bene posset iudex ꝓpter contumaciaz ꝓcuratoris non audire partẽ nisi reficiat expensas sicut mittere in possessionẽ ex primo decreto nõ condẽnare vel exigere ab eo. hec sunt dicta Bar. in primo mẽbro q discrepat ab Inno. in aliquibus. ꝛ primo incipiendo ab hoc vltimo Inno. vult ꝙ propter contumaciaz ꝓcuratoris siue recusauit cõparere in iudicio prima vice siue in medio litis siue quãdocũqz dũ durat eius ꝓcuratio põt nõ solum ꝓcurator sed etiam dominus condẽnari in expensis. ff. cõmodati. l. cum. §. fi. cum. l. seq. arguendo ex illis vbi expresse dr̃ ꝙ dominus tenetur ex culpa procuratoris si minus idoneum elegerit. Item videtur expressum in. l. nõ cogendum. cũ. l. seq. ff. de ꝓcurato. vbi dicitur ꝙ procurator non cogitur litez contestari. sed dominus tenetur ob rem nõ defensam. dicit tamen ꝙ post litem contestatam potest magis dubitari ꝛ tñ tenet ꝙ dominus tenet de culpa eius. argu. ꝓdictar legũ. nec est mirandũ si alius teneat de culpa vel pena alterius. qz hic non est pena tñ sed interesse ptis que fecit expensas. Bar. tenet contrarium in. d. §. si procurator. vt dictum est. Istud etiã tenuit Specu. in titu. de sen. execu. §. sequitur. ver. sed qd si procurator. dicit enim aut dominus fuit citatus ꝛ procurator fuit ꝯtumax. ꝛ tunc nocet domino quo ad executionẽ ꝯ eum faciendã respectu expensar. argu. c. sepe de appel. aut procurator est contumax postqz ipsemet fuit litem contestatus ita ꝙ contumacia ꝓprie est ipsius procuratoris ꝛ tunc sña mandabit executioni contra ipsum procuratorem ꝛ illaz soluet procurator qz dominus nõ dr̃ mandasse. Sed. d. Anto. dicit se credere ꝙ in his que iniuncta sunt dño qñ procurator nõ fuit in iudicio est cõdẽnandus dominus. qz ex quo nihil est gestum cum procuratore iudex non hz potestatem condẽnandi procuratorem. sed si ꝓcurator aliqñ fuit in iudicio ꝛ sic fuit sibi mandatũ tunc putat. d. an. ꝙ erit in optiõe iudicis quẽ velit ꝯdẽnare qz hec nõ ẽ vera ꝯtũacia vt dicit Inno. ꝛ hosti. qz in casu isto ñ exigit vã ꝯtũacia sz ficta vel culpa ꝛ per hoc videt ad. d. l. i. § si procurator. dic ẽt ꝙ dñs ẽ in ꝓsumpta calumnia constituendo talẽ ꝓcuratorẽ ꝛ sola culpa sufficit ad hãc ꝯdẽnationẽ expensar. dicit etiam ꝙ de stilo curie seruatur opi. Inno. Sed do. Abb. dicit se nõ videre bene responsum fuisse ad dictum. §. si procurator nã tex. ibi nõ dicit ꝓcuratorẽ simpliciter ꝯdemnandum sz dicit ꝙ ipse ꝓcurator ꝛ non dominus ergo nõ est in optione iudicis quem velit cõdemnare. Itẽ cum dicit do. Ant. teneri dñm ex culpa sua do. Abb. dicit nõ videri culpaz domini affuisse si ꝯstituit eum qui cõiter reputabatur diligens ꝛ quandoqz fuit in iudicio ꝛ suscepit litem ar. c. significante de pig. cuz ibi notatis ideo dicit. d. Abb. se concludere simpliciter cũ. d. spec. ꝛ Bar. ꝙ si procurator nunqz fuit in iudicio tũc ꝯdemnabit dñs ꝛ non procurator quia ex quo nunquã fuit in iudicio non videtur iudex

tur iudex hic pñtem ꝯdemnādi eum qꝛ ꝓcuratori nihil iniunctū est a iudice putat tñ dñm acturū actione mandati ad interesse ꝯ procuratorē ⁊ ab eo expensas ipsas recuperaturū per.l.si procuratorem.§.si tutores.ff.mandati vbi hoc vř probari.Sed an dñs tūc poterit mulctari bar.supra sentit ꝙ sic qñ mandatū fuit factū domino quia tūc vř esse ꝯtumacis.Inno.sentit contrarium indistincte.n.dicit dominum non esse mulctandū pp ꝯtumaciā ꝓcuratoris vt puta si dñs misit procuratorē qui verisimilr putabaẗ bonus ⁊ diligens ꝙ lꝫ prima facie possit mulctari vt sentit bar.qꝛ ꝯtumacia est dñi tñ constito ꝙ misit bonū ⁊ diligētē ⁊ fecit illud ꝙ a lege ē sibi pmissū .s.ꝓcuratorē ꝯstituere ꝙ reuocabit sniā mulcte qꝛ mulcta ē pena directe ꝯtumacie[a] in qua dominus nō videẗ esse ex quo in nulla culpa fuit ꝯstituendo ꝓcuratorē ar. est optimū in.c.cum bertoldus de re iu.⁊ per ea q̄ notātur in.c.querelā de ꝓcura.nō.n.meretur penā ex quo facit lege pmittēte.l.gracchus.C.ꝯ adul.⁊ ad.l.si ꝓcuratorem.§.si tutores.ff.mandati respondet ꝙ loquitur eo casu quo quia tenebatur facere per se in tutore sibi enim imputatur si comisit alteri ⁊ ille non fecerit. Secus in eo q non teneẗ per se nō ad comparendū in iudicio vbi a iure pmittit ꝙ possit mittere ꝓcuratorē.l.i.ff.ꝺ ꝓcu.c.querelā eo.ti.Aliud est in casu isto qꝛ ꝯdēnatio expensaꝝ non est mera pena sꝫ interesse ex pte aduersarij cui nō dꝫ imputari factū ꝓcuratoris secus in mulcta vbi est mera pena ⁊ ita restringit do.Abb.dictum bar.Si vō contumacia est ipsius ꝓcuratoris qꝛ aliquando fuit in iudicio ⁊ sibi fuit iniunctū vt cōpareat ⁊ nō cōparuit tunc putat do. Abb.ipsum solū mulctādū ⁊ ꝯdēnandū in expensis non ipsuꝫ dñm per dcm.§.si ꝓcurator dñmō ꝯstituerit ꝓcuratorem diligentē quo casu est extra oēm culpā vt dictum est.Ego insistam mō circa istud primum ⁊ vltra domi. Abb.adduco bal.hic dicentem ꝙ relata cōtumacia ꝓcuratoris nocet domino secus forte si est euidēs puta qꝛ dicit nolo facere ista vt procurator ⁊ p ꝯñs dicit nolo rñdere nihilominus dicit Bal.sibi hoc nō placere qꝛ imputet sibi dñs q negligētē suā rē cōmisit.l.q solidū.§.etiā .ff.de le.ij.⁊ ita residet.Sꝫ idē Bal.in.d.l.i.§.si procur. refert Inno.hic dicere ꝙ nocet dño ꝯtumacia procuratoris.Sed moderni doc.sm eum dicūt ꝙ quantū ad correctionē ⁊ penā q̄ ꝯcernit psonā nō nocet dño.Sꝫ quātū ad pIudiciū bñ nocet dño qꝛ iputet sibi q talē ꝓcuratorē ꝯstituit ⁊ allẗ d.§.si tutores.Sed ipse dicit ꝙ oēs bene dicūt ⁊ opi.eoꝝ in vnū redeūt.Sꝫ gl.ordinaria in.l.nō pōt dolo carere vř dicere ꝙ nō pIudiceẗ dño ēt i refectione expēsaꝝ istud dicit bal.nō approbari cōiẗ a doc.Tene menti illā glo.ꝙ inquātū doctores attribuūt illā opinionē spec.clementi quarto.Et etiam Bart.in.d.§.si procurator qꝛ re vera fuit gl.in.d.l.nō pōt refert tñ bal.i.d.§. si ꝓcurator.vnum elegans dictum Ja.bu.vt eo casu quo pp contumaciam procuratoris possit procedi ꝯ dñm ꝙ non pōt ꝓcedi nisi constet de mandato allẗ.l.hec aūt in princi.in verbo ꝯstare liquere pretori.ff.ex qui.cau.in pos.eatur ⁊.l.si quis inficiatus.ff.depositi.⁊.l.quero.ff. ꝙ falso tu.aucto.⁊ aliud non dixit.Sꝫ Pe.de anch.hic refert dicere Bart.i.d.l.i.§.si procurator ⁊ cū illa trāsit Sꝫ idem do.Pe.in.d.l.i.§.si procurator transit cum.d. Inn.hic.sed nō examinat nec hic nec ibi in suis reportatis qs iustius dixerit.Sꝫ ang.in.d.§.si ꝓcurator trāsit cū dicto Inn.hic Sꝫ bar.quē nemo hic refert in.l.iij.i pn. ff.de re iudi.sic distinxit vꝫ ꝙ si per ipsius ꝓcuratoris cōtumaciā vel negligētiā habēns spāle mādatū tūc in dñꝫ fit executio allẗ.d.§.si ꝓcurator.Sꝫ si hēbat mādatum gñale tūc si ꝯdēnatio expensaꝝ fit pp aliquod maleficiū tūc ipse ꝓcurator venit ꝯdemnādus noie ꝓprio allẗ.d. l.i.§.si ꝓcurator.Sꝫ aūt venit ꝯdēnādus pp aliqd omissum qꝛ nō debuit fieri ⁊ tūc si illud incūbebat fieri a dño q mādauit hoc fieri a ꝓcuratore ⁊ tūc in ipsum dñm fiet executio qꝛ tunc ipse dñs vř contumax allegat dictum.§.

si tutores.nam cum ꝓcurator nō cōparet ipse dominus vř ꝯtumax.Si vero omisit aliquid ꝙ incūbebat ipsi procuratori ⁊ nō domino ⁊ tunc in ipsum ꝓcuratorē fit executio ⁊ ita dicit se intelligere illud ꝙ fecit clemens quartus qui fuit magnus iurista vt refert spec.in.d.§.sequiẗ ver.qd si ꝓcurator.⁊ ita residet Bar.ibi sed ang.in.d.l. 78 iij.in prin.refert bar.facere festū † ꝙ executio ꝯdēnationis expensaꝝ late in ꝓcuratore nūquā fit in do.si est lata ob id ꝙ incūbebat ipsi ꝓcuratori secus si incūbebat ipsi dño ita limitat dictū pape clementis.Subdit ibi ang.lꝫ Inno.cuius dicti Bar.non būit memoriā dicat hic ꝙ si lite ꝓcurator ꝯdēneẗ pp factū siue pp nō factū ꝙ ipse dobebat necessario expedire si ipse fuisset in lite tūc executio fit ꝯ dñm nō ex dolo vel culpa ꝓcuratoris sed ex sua qꝛ ꝓcuratorē indiscretū elegit vñ si ꝓcurator de dolo vō aut psumpto nō cōparuit aut acta nō edidit ⁊ in expensis fuit ꝯdēnatus executio fit ꝯ dñm.sꝫ si fuit ꝯdēnatus pp id ꝙ dño nō incūbebat necessario explicari in lite puta qꝛ falsos testeẗ aut fla instra ꝓduxit nunq̄ꝫ fit in dñm executio ⁊ hec snia Inno.placet Ang.ibi nō aūt snia Bar. q ēt fecit dr̄aꝫ inter factū ⁊ nō factū cuius distinctioni repugnat.l.i ff.qñ ex facto tuto. Itē si snia bar.eēt vera iaꝫ lit.ꝯte.cū nihil incūbit dño nūq̄ꝫ ꝯdēnatoria expensaruꝫ post lit.ꝯte.fieret i dño ita residet ibi ang.dānato.d.bar. sed Jo.ꝺ imo.in.d.l.iij.in prin.dicit ꝙ lꝫ bar.ibi non faciat mēnonē de.d.Inno.hic nihilomin[9] de illo fecit mēnonē in.d.l.i.§.si ꝓcurator vbi illud reprobat.⁊ putat ꝺ iure eē dñs dcm bar.qꝛ in gñali mādato nō vř dño mādasse ꝓcuratori vt cōmittat delictū ⁊ per ꝯñs ꝯtumaciā ar.l.si ꝓcurator.ff.de condi.indebi.⁊ sic Jo.ꝺ imo.sentit ꝙ ꝯtumacia accedat delicto de quo hř in.l.oē delictū.§. ꝯtumacia.ff.de re mili.Ego dixi ad plenū in.c.ex lrīs de ꝯsti.⁊ iō nō potuit fieri executio in dñm sꝫ dñs nō debit audiri si veniat ad se defendendū nisi prius reficiat expēsas aduersario.⁊ ita dicit posse intelligi dictum Inno.⁊ istud credit esse de iure vetius.nihilominus aliquid non adducit de nouo p.d.bar.ꝯ Inno.⁊ sic vř reducere ad ꝯcordiā bar.cū Inno.vt nō puniaẗ dñs in expensis.sed si veniat ad se defendendū nō audieẗ nisi refectis expēsis. Tu pondera primo ꝙ non bene loquitur cum dicit ꝙ si procurator nō cōpareat ꝙ vř cōmittere delictum ideo non punietur dominus in expensis.quia Bar.⁊ doctores supius allẗi expresse sentiūt ꝙ ista nō ē pena delicti sꝫ ē interesse ptis.vñ fateor plane ꝙ ex ꝯtūmacia sonāte in delictū dñs nō punieẗ nisi sciuerit ⁊ nō purgauerit vt hic ē casus.sꝫ nos nō loquimur in pena delicti ⁊ sic ꝯtumacie.sꝫ loquimur in expensis q̄ sunt interesse. Ex istis relati sunt principaliores scribētes sup hoc passu qui varij di- 79 scordes ⁊ aduersi sūt ad inuice.† Ego aūt facio hāc cōsiderationē ꝙ si dñs ꝯstituit ꝓcuratorē aliqnē cōi opi.reputatū diligētē ⁊ vigilē q ex post facto facit ꝯriū ꝙ isto casu nō puniaẗ dñs in expēsis pp suā ꝯtumaciā imo audiri dꝫ nō refectis expēsis.⁊ iō cū bar.§.⁊ Jo.de imo.dicebāt ꝙ dñs nō audieẗ nisi refectis expensis iudicio meo nō recte dixiūt.qꝛ si dꝫ audiri nisi refectis expēsis.psupponit ꝯtumaciā eius vt est casus in.l.fancimus.C.de iudic. 80 Et plus mihi vř de iure dicendū † ꝙ vbi aliqs reputaẗ cōiter diligēs ⁊ postea ē negligēs vř ascribi ad casuꝫ fortuitū.Cū ergo ⁊ Inno.⁊ bar.dixerint ꝙ pp casum accidentē in psonā ꝓcuris excusaẗ dño ita excusabiẗ isto casu. ⁊ moueor ex tex.multū elegāti in.l.si a bonefidei in ver. integre opi.reputate.ff.de rei vend.per quē tex.ang.bel- 81 lissime ibi dixit † excusari tutores ⁊ curatores qui deposuerūt bona pupilli vel minoris penes cāpsorē q cōiter reputabaẗ hō itegre fidei ꝙ si fugiat excusāẗ tutores ⁊ curatores.allẗ qd hř i.l.argētū ⁊ i.l.i reb[9] ⁊ i.l.sicut.ff.cōmo.⁊.l.nō solū.ff.ꝺ noxali.⁊.l.si res pupillares.ff.ꝺ admini.tu.⁊.l.pignus C.ꝺ pi.ac.⁊ p istū tex.dic se vidisse hic bonoie quedā ptatē in sindicatu eē in magna sulta.assignatus erat sibi a regiminib[9] quidā solemis ciuis reputatus

[a] ¶ Contumacie. Intellige hoc dcm ꝺ ꝯtumacia vā nō aūt ficta vt tꝫ.d.alex.de imo.in.l.i.§.si.si quis ius di.nō obtē.⁊ in.l.plerisq3 de i ius voc.⁊ ista mulcta aliquo casu cū iopie remitti pōt vt hꝫ idē d.alexā.in.l.ex ꝯsensu.§.si.de appe.⁊ doc.in l.ij.C.ꝺ sen.⁊ interlo.o.iudi.

cõiter integre fidei ptãs verecũdatus ẽ ponere eũ in carcere sz assignauit sibi totũ palaciũ p carcere sub fide ꝛ iuram̃to suo q postea de pallacio aufugit. actũ fuit i sindicatu ꝯ ptãtẽ tande absolutus extitit qꝛ habuit iustam excusatione p illũ tex. Et adduco qꝺ voluit glo. singu. ꝛ vnica in.c.illud.xl.di.q̃ dicit ꝙ p̃sumit ꝓ nobilib⁹ in his q̃ sunt nobilitatis. ita per illã gl. dicemus ꝙ p̃sumit ꝓ solicitis in his q̃ sunt solicitudinis. Et iõ refert Joã. an. in addi.spec.in tit. de loca.§.i.post pn. ꝙ in curia romana

82 fuit ventilata qõ. princeps † qdã cõmisit custodem sue arcis cuidã suo fideli cũ iste fideliũ necessitaret tre assisij accõmodauit illã arcẽ cuidã alij q ꝓditore se habẽs tradidit illã inimicis illius principis princeps egit in curia ꝯ illũ primũ custodẽ finalr̃ refert Jo. an. fuisse determinatũ in curia ꝙ si ille primus custos tradidit illã arcẽ custodiẽdã illi scdo ꝙ si ille secundus erat nobilis est excusatus ille primus custos. qꝛ si erat p̃sumendũ ꝙ nobilis hõ talem ꝓditionẽ facturus eẽt. ita vr̃ dicendũ in ꝓposito nr̃o vt si dñs cõstituit cõiter reputatũ solicitũ ꝛ vigilẽ ꝙ si postea est negligẽs excusabit dñs qꝛ in his que erãt solicitudinis p̃sumptio est illũ fuisse solicitum. iõ ascribit casui fortuito. ꝛ adduco in mediũ illud qꝺ bellissime vo

83 luit Ang. in suis ꝯsilijs vbi dixit. † quidã ꝓmisit teneri d euictiõe si res euincat d iure vel de fcõ ꝛ iudex tulit sniãz pte nõ citata ꝙ nõ tenet de euictõe qꝛ est casus fortuitus ꝙ iudex ferat sniam ita bestialiter qꝺ est bñ notãdũ ad intellectũ. l. si p iprudẽtiã. ff. de euic. nõ. n. vr̃ ps se astrixisse ad casum fortuitũ. ita recte vr̃ dicẽdũ in casu nr̃o vt nõ teneat dñs de ꝯtumacia ꝓcuratoris ad expensas. ꝛ isto mõ ꝓcedat dctũ bar. ꝛ alioꝝ. nõ. n. põt isto casu aliquid imputari dño. ꝛ ita restringat ꝛ limitet dctũ Jnno. Si aũt cõstituit aliquẽ in ꝓcuratorẽ de quo ñ erat cõis opi. ꝙ eẽt diligẽs aut negligens. ꝛ tũc est controuersia inter Jnno. cle. quartũ spec. ꝛ Bart. quis eoꝝ iustius dixerit. Mihi vr̃ ꝙ Jnno. verius dixerit ꝙ dñs teneat in expẽsis. lz. n. sit visus bñficio iuris cõstituẽdo ꝓcuratorẽ vt i. l. i. ff. de ꝓcu. tñ debuit eẽ cautus in cõstituẽdo ꝓcuratorez spẽlem ad certũ actũ ex quo ille actus incũbebat sibi. iõ vr̃ ꝙ dñs teneat de neglegẽtia illius. debuit. n. cõstituere talẽ qui illũ actũ pficeret. ꝛ ad hoc faciũt iura allegata supius per Jnno. Et si quispiã dixerit ꝙ dñs nõ potuit reperire ꝓcuratorẽ ad hoc diligentem. qꝛ r̃nderi põt ꝙ dz attedi locus in quo litigat. qꝛ si est locus insignis aut celebris vbi p̃sumit adesse copia similiũ ꝑsonarũ vt est elegãs tex. in.c. sicut. ꝯ de re iudi. ꝛ in.c. statutũ de rescrip. in vi. ꝛ in. l. si duas. §. maxie. ff. de excu. tu. ꝛ qꝺ voluit bart. in. l. ab hostibus. §. si vir vxorẽ. ff. solu. ma. ꝛ in. l. idemqz. ff. pro socio vbi posuit quandã doctrinã nouissimã dicẽs ꝙ est quoddã officiũ aptũ natũ deseruire multis vt est officiũ ꝓcuratoris officiũ aduocati q̃ officia deseruiũt ad multa[a]. Audiui alꝯ quendã ꝓcuratorẽ hic honõre hr̃e ipsum solũ. lx. cãs in pallacio ꝛ de isto p̃sumit hr̃i copia in loco illustri ꝛ celebri. sz si eẽt tale offi. in qꝺ non deseruiret ad multa vt est eẽ institutorẽ alicui⁹ mercatoris lz locus eẽt illustris nõ p̃sumeret ꝙ eẽt copia institutoꝝ qꝺ dctũ ibi fm bar. ẽ nouũ. ꝛ iõ nõ posset excusari dñs ꝙ nõ inuenerit ꝓcuratorẽ solicitũ si aũt essẽmus in loco rustico vbi ñ p̃sumit adesse copia taliũ vt in. l. fi. C. de test. adhuc dico ꝙ nõ excusaret dñs qꝛ debuit cõparere p se. ꝛ p pñs verius vr̃ dctũ Jnno. cũ quo vident trãsire doc. cõiter. ꝛ ex istis sit expeditũ primũ mẽbrũ in quo bar. discrepat a dicto Jnn. Scdõ discrepat Bar. ab Jnno. qꝛ bar. vult †

84 ꝙ pp ꝯtũaciã ꝓcuratoris nõ possit ꝓcedi ad fm decretum nec ad ea q̃ sunt grauis p̃iudicij. Sz Jnno. voluit ꝯtrium per. l. sz ꝛ hec. §. fi. cũ. l. seq. ff. de procu. ꝛ. l. quotiẽs. de digni at. lib. xij. Et idẽ qꝺ Jnno. tenuit Spe. in tit. de pmo ꝛ scdõ decreto. §. restat ver. qd si reus agit ꝯ ꝓcuratorẽ. ꝛ idẽ firmat hic Fran. vercellẽs dicẽs ita fuisse disputatũ ꝛ terminatũ per. l. eũ q reã agit hr̃dũ. C. de ꝓcu. Diuersitas ergo inter Jnno. ꝛ bar. est qñ ꝯtũacia est ꝓpria ipsius ꝓcuratoris vt qꝛ fuit iniũctũ aliqd ipsi ꝓcuratori. Sz do. Ant. distinguit an fuit reqsitus ꝛ postea fuit ꝯtumax ꝓcur. quẽ misit. qꝛ cũ hec sit pma ꝯtũacia ꝛ apparẽs ex quo est inuẽtus ꝛ reqsitus ꝙ teneat missio. sz constito ꝙ miserit ꝓcuratorẽ ex quo nõ pt aliqd iputari sibi si misit ꝓcuratorẽ diligentẽ cõi opi. ꝙ tunc de facili reuocabit talis missio. si vero reqsitus est ꝓcurator ꝛ est ꝯtũax nõ nocet dño. qꝛ isto casu exigit dño vã ꝛ apparẽs ꝯtumacia ptis qꝛ missio ꝯcernit interesse partiũ ꝛ punit ꝯtumaciam partiũ ꝛ sic temperat dictoꝝ Jnno. ꝛ p pñs in hoc vltimo ꝯcordat cũ Bar. ꝙ dictum. d. Abb. dicit sibi placere. qꝛ fm decretũ nõ interponit regulariter nisi ꝯ latitantẽ. vt. l. fulcinius. §. qd si latitare. ff. ex qui. cau. in pos. ea. ꝛ no. Jnno. in.c. dilectis. de ver. sig. Latitare ꝓprie ẽ qñ hz animũ fraudandi ꝛ occultat se. vnde ꝯsiderat animus vt dicit tex. in. d. §. qd si latitare. si ergo ꝓcurator ẽ ꝯtumax nõ est verũ dicere ꝙ dñs latitet cũ nõ hẽat aĩoz fraudandi ꝛ occultãdi se imo potius dz p̃sumi ꝯtrũ. ex q̃ ꝯstituit ꝓcuratorẽ adducit cle. i. de rescri. ꝛ ita residet. d. Abb. h. sz. d. Car. h dicit saluãdo Jnn. posset r̃nderi ad d. l. hoc amplĩ⁹. §. fi. cũ si. alle. a Bart. ꝙ vsufructuarius nõ est ver⁹ ꝓcurator ꝓprietarij. iõ sec⁹ est in eo qñ i hẽt mandatũ a dño. iõ iputet sibi ille q talez elegerit. dicit tñ esse verius seu equus dictũ Bar. qꝛ missio vr̃ hr̃e viz pene que nõ dz cõmitti ꝯ dñm nõ ꝯtumacem vt hic. ꝛ ad. d. l. ij. dicit posse r̃nderi ꝙ nõ ꝓbat nisi de missiõe q̃ fit ꝯ indefensos. ꝛ sic dicit ibi lr̃a talis aũt est sola missio cã custodie. dicit ẽt ꝙ nõ semp missio hz viꝫ pene. qꝛ fit qñqz ꝯ nõ ꝯtumacẽ. vt no. in.c. fi. de eo qui mit. in pos. vbi refert se dixisse. ꝛ qꝺ no. in.c. ꝯsultatiõibus. de offi. del. Do. pe. de anc. hic transit cũ dcõ Bart. ꝛ idẽ facit hic Bal. seqt enim Bar. vt dñs ꝓpter ꝯtumaciã ꝓcuratoris patiatur primũ decretũ sed nõ scdõz. sed idẽ Bal. in. d. l. eũ qui reã agit heredũ refert Jaco. but. in. l. si ꝓcurator. ff. si q̃s in ius vo. nõ ob. ꝙ q̃dã sunt in qbus gerit p̃iudiciũ ex ficta cõtumacia ꝛ tunc ꝯtũacia procuratoris nocet domino qꝛ fingit esse contumacia domini. l. i. in fi. ff. qñ app. sit. quedam exigunt verã cõtumaciã sicut est mulcta excõicatio ꝛ similia ꝛ in istis nõ p̃iudicat dño. vt. d. §. si ꝓcurator sed postq̃ ꝓcurator est effectus dominus litis vel qñ p ꝯtestationẽ tũc eius ꝯtũacia nocet dño. sed añ litẽ ꝯtestatã nõ nocet nisi ad edictalẽ missionẽ vt ibi. ꝛ sic tz Ja. bu. ꝙ post litẽ ꝯtestatã pp ꝯtũaciã ꝓcuratoris dñs patitur missionẽ ex scdõ decreto. ꝛ idẽ voluit Ja. bu. in. l. eleganter in pn. ff. de dolo. ꝛ idẽ sequit idẽ Bal. in. d. l. i. §. si ꝓcurator. Sz Saly. in. d. l. eũ q reã. dicit se putare ꝙ ꝯtũacia ꝓcuratoris noceat dño quo ad fm decretũ. ꝛ mouet ex eo qꝛ nocet dño quo ad sniaz diffinitiuã q̃ est diffinitiua totius. ꝛ sic nõ est verũ dicere vt dicebat bal ꝙ attendat grauitas p̃iudicij. Itẽ qꝛ missio ex scdõ decreto est ꝯtra necessariũ ad ipsam sniam diffinitiuã. est equidez ipsius executio vt. l. ordo. C. d execu. rei iudi. iõ lex pmittit diffinitiuã sniaz ferri in ꝯtũaciã ꝓcuratoris. ꝛ sic vt añ pmittit ꝛ in pñs sine quo snia nõ hr̃et effectũ. ar. l. ij. ff. de iuris. om. iud. l. ad legatũ ꝛ. l. ad rẽ mobilẽ. ff. d ꝓcu. Itẽ assignat Saly. casũ in. l. i. § ꝙ si nẽo. ꝛ i. l. ciuitates. ff. qꝺ cuiu. vniuer. no. ꝛ r̃ndet ad rõnẽ bar. d vsufructuario. qꝛ lz nũcupet ꝓcur. ꝓprietarij a lege. nõ tñ ꝓprie ẽ ꝓcur. qꝛ ab eo ñ hz mãdatũ ꝓut reqrit diffinitio ꝓcuris vt. l. i. ff. de ꝓcu. sz lato sumpto vocabulo custodie ꝛ diligẽtie sic nũcupatur. Itẽ talis ꝓcuratio cõcernit poti⁹ actũ extraiudicialem quã iudicialem. Uel subdistinguẽdo posset dici ꝙ vbi lite ñ ꝯtest. ꝓcedit ad fm decretũ ꝯtũacia nõ nocet dño vt in. ll. superius allegatis. ꝛ est ratio fm eum. quia ex interlocutorijs nõ fit venditio nisi pcedat latitatio ꝛ fraudatiõis cã. ꝛ sic dolus requirit eius cuius bona vẽdunt vt. d. l. fulcinius. § i. ꝛ. ii. ex diffinitiua secus. qꝛ solũ p ei⁹ executiõe ad venditioꝫ vel adiudicatiõez ꝓcedit. ꝛ ita residet Salv. Et ex istis stat ꝯclo † ꝙ pp ꝯtumaciã ꝓcuratoris ꝓcedit ad primũ decretũ[b] ꝯ dñuz. ꝛ in hoc oẽs scribentes

85

[a] Ad multa. Jta vt qñqz ẽt a diuitus cogat vt tz bal. p⁹ gl. in l. i. in. ij. col. in vñ. ꝯ dubitatur. C. d suffr. l. i. §. ꝓuidẽdũ eo. tit. ꝛ spe. in titu. de aduo. § i. q hoc egregie dissent.

[b] Decretus. Add. d. alex. d imo. in. l. eũ q in. iij. col. cum duab⁹ seq. C. de ꝓcu. ꝛ vide spec. in ti. de pmo ꝛ. ij. decre. §. iij. v. qd si reus panor. imo. ꝛ oẽs canoniste hic.

bētes sunt ꝯcordes. sʒ ex scdo decreto. Inn. tenuit ꝙ fiat imissio ꝯ dnm. ⁊ ꝓ certo ē opio rigorosa nec est admiratiōe dignū qꝛ Inno. solitus est vt appet ex dictis suis seq opiōes rigorosas ⁊ agrestes. nec mirū. ianuēsis nāqꝫ fuit Bar. aūt tenuit ꝯriū nec ē admiratiōe dignū. tenuit enīʒ opiones placētes vulgo vt alibi scripsit Bal. Sʒ Jo. de imo. refert hic opi. Saly. quā tā supius retuli vobis. sʒ ipse addit ꝙ si ē casus in quo deueniat ad verā possessionē ex ꝑsumpta ꝯtumacia vt in cā dāni infecti ⁊ tūc vr̄ sufficere ꝯtumacia ꝓcuris sicut suffīt quo ad diffinitiuā ferendā cū eadē sit rō. Nec ob. qḋ dctū ē de vsufructuario qꝛ ꝓprie ⁊ directe nō est ꝓcur. vt dixit Saly. Pōt ēt dici ſm eū ꝙ censet̄ ꝓcur. quo ad hoc vt possit deducer̄ in iudiciū ius dñi quatenus sibi expedit ad ꝯseruandū ius vsufructus. ⁊ sic ꝓprie loqr̄. l. i. in ṗn. ff. queād. vsuf. caue. sed nō quo ad alia. ⁊ ista fuit rō. d. l. hoc āplius. Dicit ēt ꝙ opio Inno. quo ad expensas vt puniat̄ dñs pp cōtumaciā ꝓcuris ꝙ̄ꝫ seqtur Host. ⁊ Jo. an. ē vior ꝙ̄ꝫ opio bar. in. d. §. si ꝓcur. qꝛ nō est bōa equipatio de mulcta ad expensas. qꝛ mulcta ē mera pena secus in expensis. qꝛ expense sunt de accessorijs ipsius litis. vt. l. terminato. C. de fru. ⁊ lit. expen. Et iō ſm Inno. ꝯtūacia ꝓcuris nocebit eccl'ie quo ad expēsas lʒ posset restitui si forte procur̄. nō eēt soluēdo a quo ecclīa ñ posset recupare expēsas. Qḋ limitat hic Host. nisi expēse eēnt minute. qꝛ tūc nō dareť restitutio eccl'ie. ar. l. scio. ff. de in inte. resti. ⁊. l. si oleū. ff. ꝺ dolo. Et ex his habes qd senserit ꝑstātiores doctores ⁊

86 antiq ⁊ moderni circa istū dubitabilē passum. † Nihilominus vr̄ de iure dicendū ꝙ pp ꝯtumaciā ꝓcuris dñs nō patiat̄ tedialē possessionē ṗmi decreti qḋ ē ꝯ cōem ⁊ antiquā ⁊ modernā iuris prudētiā. Et ex hoc infert̄ correlariū ꝙ multo minus patieť dñs ſm decretū pp ꝯtūaciā ꝓcuris qḋ ē ꝯ Inno. Saly. ⁊ seqnaces. Et incōuincibiliter sic demōstro. ita tñr dñs ex ꝯtūacia ꝓcuris si illam sciuit ⁊ nō purgauit. iste est tex. pegrinus in. l. ij. C. de exac. trib. li. xij. ex cuius spū ⁊ sanguie emanauit. c. istud in fina. vbis. vñ bar. supmus doctor i. d. l. ij. colligit ex ea ꝙ dñs ex ꝯtūacia ꝓcuris tñr si ꝯsciuꝰ ē ⁊ hoc mō dixit ibi bar. pōt litari. l. i. §. si ꝓcurator. ff. si qs ius di. nō ob. q̄ casu vr̄ ibi tex. ab initio seculi ꝙ dñs nō patiat̄ decretuʒ pp ꝯtūaciā ꝓcuris nisi sciuerit ⁊ nō purgauerit ergo ⁊c. Scdō dico fore casuʒ formalē in. c. tue. ꝺ eo. iūcto. c. isto. ibi. n. dr̄ ꝙ si reus est ꝯtūax ⁊ pōt mitti in possessionē ex ṗmo decreto fiet missio ex ṗmo decreto sʒ si nō pōt fieri missio ex ṗmo decreto tūc excōicabit̄ reus ⁊ sic est ibi casus formalis ꝙ excōicatio successit i locū ṗmi decreti ⁊ sic subrogata est in locū primi decreti. ergo sapit naʒ eiꝰ c. ꝑcipimus. lxxxiij. di. c. ecclīa vt lite pen. l. cū q. §. qui in

87 iurias. ff. si qs cau. † sʒ pp ꝯtūaciā ꝓcuris dñs ñ excōicat̄ nisi sciuerit ⁊ nō purgauerit vt ē casus hic. ergo codē mō nō patieť dñs primū ꝺcretū pp ꝯtūaciā ꝓcuris nisi illam sciuerit ⁊ purgauerit. fir. n. ista excōicatio ad tediū ꝯtūacie sicut interpoit̄ primū decretū ad tediū ipsius ꝯtūacis ⁊ sic ē ibi casus formalis iuncto isto. c. apponēs in profundū ⁊ antiquā ⁊ modernā iuris prudentiā. Ex quo seqtur vnū ꝙ cū ñ sit de apto iure ciuili passus iste decisus. nā ⁊ Pe. vltramō. ⁊ raph. ful. ⁊ qdā alij tenuerūt ꝯriū in. d. l. cū q res agit hrduʒ. qꝛ seqtur ꝙ cū de iure cano. hoc sit decisuʒ vt in istis duobꝰ. c. sil' iūctis ꝙ stabimꝰ iuri canōico ēt in foro cesaris. ar. eius qḋ dici solet i. c. raynucius. ⁊ in. c. raynaldus de testa. ⁊. c. sup litis ꝺ rescrip. Et ne alioꝝ taceā noia ⁊ eoꝝ mihi approprieꝫ igēia ista fuit īductio excellētissimi doc. Jo. ꝺ anna. archi. bonoñ. plusqꝫ dignissimi mihi patris ⁊ ꝑceptoris sūmo honore obſuādi. fecit. n. quādā breuē repetitōꝫ quā hēo manibꝰ meis scriptā quā veneror ⁊ excolo pp suā scimoniā in. l. solutū. §. p libera. ff. de pigno. acti. vbi dixit eē casū ⁊ i. d. c. tue ꝯ cōeꝫ opi. diuʒ ⁊ ꝙ erat inductio noua nō dicta p aliquē. Tertio adduco tex. ꝯiūcta gl. in. c. si cōpromissarius de elec. li. vi. q̄ dicit ꝙ negligētia ꝓcuris nocet dño ⁊ in hoc allat tex. istū ⁊ clarꝫ ē ꝙ dictū glo. dʒ itelligi ſʒ l. quā allat vt dixit bar. i. l. nō solū. §. liberatiōis. ff. de lib. leg. sʒ glo. allat ad hoc istud. c. in quo dr̄ ꝙ dñs ita puniť ex neglīa ꝓcuratoris si sciuit ⁊ ñ purgauit. ergo illa gl. sensit ꝙ tūc negligētia ꝓcuratoris nocet dñoª qñ illam sciuit ⁊ nō purgauit. Et pōdera singulariter illā glo. qꝛ extendit istū tex. mirabiliter inquātū loquit̄ vt excōicet̄ qꝛ. d. c. si cōpromissarius apponit penā. vt pdat ius eligēdi. ergo multo minus patieť tedialē possessionē ṗmi decreti ex negligentia ꝓcuratoris. ¶ Quarto. vbi nō ē negligētia ibi nō cadit pena imponēda negligēti. c. nos qdeꝫ de testa. c. qꝛ diuersitatē de ꝯcessi. ꝑben. auc. si tñ. C. de te. ap. qꝛ actꝰ actiuoꝝ sūt i patiēte bñ disposito. sʒ dñs ñ fuit negligēs ꝯstituēdo ꝓcuratorē. ergo nō dʒ puniri si ꝓcur. neglexit ꝯ oēm ꝓuisionē dñi. ¶ Quinto facit cuʒ iudex videt ꝓcuratorēʒ fore negligētē dʒ illū remouere. casus ē formalis in. d. l. cū q res agit hrdū. intelligēdo ꝙ hēat locū in ꝓcuratore cū situata sit in illo titulo ar. l. imperatores. ff. de iudic. adiec. dʒ ergo ptor vel remouere illū ꝓcuratorē ab officō. vel dʒ cogere illū ad rñdēdū. ergo nō pōt ꝓcedere ꝯ dñum ad pmū decretū. qꝛ punita vr̄ cōtumacia illius ꝓcuratoris. frustra. n. loqmur de sua contūacia postqꝫ remotus est. ¶ Sexto faciat gl. i. l. ij. ff. ex qbꝰ ca. in pos. eat̄ quā magnus ad hoc allauit raph. i. d. l. cū q. ¶ Septimo. adduco tex. in. d. l. cū q inquātū dicitibi tex. deliberabit ptor ꝙ vr̄ intelligēdū mādo dñum q si nō cōparet mittet agentē in possessionē ex ṗmo decreto. ⁊ sic nō dicit ibi tex. ꝙ ex ꝯtūacia ꝓcuris iudex interponer ṗmū ꝺcretū. sʒ dicit. deliberabit. Dr̄ aūt qs nō defendi gñalr̄ qñ sunt vocati ꝯuicti ⁊ amici. ⁊ nemo eoꝝ rñdet. l. itē ait ptor. §. si. cū. l. seqnti. l. hec ar. §. i. ff. ex qbꝰ ca. i pos. ea. ⁊ istud tenuit Pe. vltra. ⁊ raph. fulg. in. d. l. cū q. ⁊ p dño magna iudicibꝰ opio hec defendit̄ ⁊ eaʒ sequit̄ ꝑlatus Jo. ꝺ anna. ¶ Octauo. adduco tex. ꝓbantē hāc doctrinā. l. hoc āplius. §. ꝯsitū. ff. de dā. infe. vbi tex. dicit. si vterqꝫ cessaret mitteť i possessionē. vbi est tex. formalis ꝙ ad hoc vt interponat̄ ṗmū ꝺcretum opʒ ꝙ interueniat ꝯtūacia dñi ⁊ ꝓcuris. ergo nō sufficit ꝯtūacia solius ꝓcuratoris. Et ibi dixit do. meus Jo. de imo. in p ṽbum forte. ꝙ cautela eēt ꝙ prius citareť dñs p id qḋ hr̄ in. c.

88 cāmqꝫ de dolo ⁊ ꝯtu. † Ex quo seqtur vnū ꝙ vbicūqꝫ reqrit̄ ꝯtūacia plurīū nō ē satisfactū iuri si interueniat contūacia vnius. ꝓ quo faciat qḋ voluit Pe. de anch. in cle. i. de rescrip. ⁊ p ista deicit̄ i ꝓfundū opio antiqua ⁊ moderna ꝙ pp ꝯtūaciā ꝓcuris patiat̄ dñs tedialē possessionē ṗmi decreti. Nō si qspiā dixerit mihi q̄ ꝓgia audax. iura sūt pene infinita q̄ ꝓbāt cōem opinionē allegat̄. n. ꝓ cōi opione. d. l. hoc amplius. §. ꝯsitū. ⁊. d. l. cum q res agit hrdū. ⁊. l. nō distinguemus. §. si dñi. ff. de arbi. ⁊. l. si defunctꝰ. ff. de ꝓcu. l. si minor. ff. ꝺ bo. auc. iudi. pos. l. hec aūt. §. i. ff. ex qbꝰ cau. in pos. ea. l. sed ⁊ he. §. si. cū. l. seqnti. ff. de ꝓcu. l. i. ff. de lib. agno. l. iij. C. quō ⁊ qñ iud. l. i. C. ꝺ sen. ⁊ interlo. o. iudi. c. cū venissent de in integrū resti. l. q̄ties. C. de dig. li. xij. ⁊ posset ēt adduci. l. polla. ⁊. l. tutor. C. de his q. vt indi. ⁊. l. si ꝓcur. ⁊. l. apud celsum. §. ꝯsitū. ff. de doli exce. l. iij. §. decessisse. ff. ꝺ vi ⁊ vi armata. l. si qs id ꝙ. ff. ꝺ iur. o. iudi. ⁊ ꝙ hr̄ in. c. suborta de re iudi. ⁊ i. c. cū oliʒ ꝺ offi. dele. ⁊. c. cāmqꝫ de dolo ⁊ ꝯtu. in qbꝰ iuribꝰ hr̄ ꝙ faciēs p aliū vr̄ p se ipsū facere. Ista sūt iura q̄ cōeꝫ fulcant̄ opioem. ad q̄ iura rñdit Jo. de anna. i pallegato. §. p liberā. Dicit. n. ad. l. ꝺ āplius. §. ꝯsitū. ꝙ potꝰ fac ꝓ hac opione ⁊ ꝯ cōem opi. pp ṽbū vterqꝫ ibi positū ⁊ eā inducit ita vt supius iduxi. lʒ Jo. ꝺ imo. i. d. §. ꝯsitū seqtur cōem opi. Sʒ iudicio meo melꝰ posset induci vt induxi ego. ꝙ vbicūqꝫ in aliq̄ actu reqrit̄ ꝯtūacia duoꝝ vel plurīū pp ꝯtūaciā vniꝰ nō pt fieri imissio ꝯ aliū. nisi ille aliꝰ fuerit reqsitꝰ ⁊ citatꝰ. Et ad hoc adduci posset ꝙ voluit Inno. quem refert glo. in clemē. i. de rescrip. vbi dicit. ꝙ quotiens ad duos spectat defensio non sufficit contumacia vnius ad hoc vt fiat missio in possessionem contra

ª ¶ Dño. Add. ꝺ ad maʒ doc. vbi et bal. in. l. ab eo. C. quō ⁊ qua. iud. ⁊. i. l. si. ff. de in integ. rest. vbi ēt bar. multa dicit.

aliū.ſꝫ reqrit ↄtumacia vtriuſqꝫ. vt ꝓbat in.d.l. hec autē ⁊ ſequit hoc Jo.de imo.in.d.cle.i.licet ꝑe.de an.ibi te neat ↄtrū.aliter tn̄ cū adduxerā heri ⁊ n̄ bene qꝛ ipſe dic̄ ꝙ ſufficit ↄtumacia vnius ⁊ pro dicto ſuo adduci poſſet .l.de pupillo.§.ſi plurium.ff.de op.no.nun.vbi ſufficit ꝙ nūciatio fiat vni ſocioꝝ lꝫ ſint plures. Et adduci poſſet .l.ꝗ̄uis.ff.de dā.infec.vbi ſufficit ꝙ nūciatio fiat vſufru ctuario.lꝫ nō fiat dn̄o.ergo lꝫ.d.l.hoc amplius.§.ꝗ̄uis dicat vterqꝫ ceſſet.tn̄ ſufficit ꝙ vnus ceſſet ⁊ ſic nō vr̄ dū r̄ndere Jo.de anna.ad illā tex.pp iſta iura adducta a me in ↄtriū.tn̄ pōt r̄nderi ad di.iura.vt ꝓcedāt in denūcia tiōe reali quo caſu ſufficit ꝙ denūciatio fiat vni i ipſa re. ſꝫ ſecus eſt in caſu nr̄o.cū ergo reqratur ↄtumacia vtriuſ qꝫ.vt i.d.§.ꝗ̄ſitū.ergo ⁊c̄. R̄ndet ēt ad.l.cū qui. vꝫ ꝙ ibi fuit citatus dn̄s quo caſu ↄtumacia ꝓcuratoris hꝫ origi nē ab ipſo dn̄o ⁊ nō a ꝓcuratorē. Et iſtud dcm̄ ſenſit bar. in.d.l.ꝗ̄uis in penul.q.ff.de dam.infec.r̄ndetur ēt ad di ctā.l.nō diſtinguemus.§.ſi dn̄i.ff.de arbi.nā iſtud ꝓbat a maioritate rōis.qꝛ pōt intelligi ſm̄ vnā lecturā glo. ibi poſitā quā vr̄ velle Bar.in.l.iiq.in ꝓn.ff.de re iudi. vꝫ ꝙ erat actus qui incūbebat dn̄o. ⁊ dn̄s fuit citatus ⁊ non ꝓ curator ad hoc allꝫ.d.l.ſi ꝓcuratorē.§.tutores.ff.mādati lꝫ idē bar.iſtud nō teneat in.d.l.i.§.ſi ꝓcurator. ⁊ i.l.nō ſolū.§.i.ff.de ꝓcu. Et ſic nō ob.§.ſi dn̄i. Nec ob.l.ſi defun ctus.ff.de ꝓcu.qꝛ ibi cōmittit ſtipulatio ↄ̄ dn̄um ex ſuo fa cto ⁊ nō ex ↄtumacia ꝓcuratoris. Itē qꝛ dn̄s ibi repſen tat pſonā ſimplicis fideiuſſoris. ⁊ non vt dn̄i.ergo com mittit ibi ſtipulatio tāqꝫ ↄ̄ fideiuſſorē non tāqꝫ ↄ̄ dn̄uꝫ. ergo nihil ad ꝓpoſitū. Nō ob.d.l.ſi minor de bo.au.iu. poſ.qꝛ ibi adultus fuit citatus ⁊ ſic nō tn̄ ex ↄtumacia ꝓ curatoris ſua patit̄ vēditionē. Item qꝛ ibi ē rō ne cre ditores excludant. Non ob.d.l. hec autē §.i.ff.ex qui.cau. in poſ.ea.qꝛ ibi nō fuit ſola ↄtumacia tutoris.ſꝫ qꝛ pupil lus ſciuit.⁊ qꝛ fuit fcā citatio ad dn̄um.iuxta no.p bar.in .l.i.ff.de admi.tu. Nō ē ergo ↄtumacia q̄ illud opat̄ ibi ſꝫ qꝛ nō defendit̄. Faciat qd̄ notat̄ p ſcribentes ad illā.l. in.l.cum ⁊ minores.C.ſi adue.rē iudi. Nō ob.lex.ij.C. qūo ⁊ qn̄ iu.⁊.l.i.C.de ſen.⁊ iterlo.o.iudi.q̄s ꝓ cōi opi nione allāuit ang.qꝛ in vna nulla fit mētio ꝓcuratoris. ⁊ in alia nulla interuenit ↄtumacia. Non ob.c. cū venit̄ ſent de in inte.reſti.qꝛ in effectu nō ꝑiudicat cū dei reſtit. vel qꝛ loquitur in alia ↄtumacia q̄ eſt diuerſa vel qꝛ ꝓcu rator nō mutauit ↄditionē.⁊ ſic eligens fuit in culpa. vt dixit hic dn̄s Anto. Uel dic ꝙ ibi interuenit negligentia totius capi.⁊ ita etiam illum textum intellexit do. Ant. in.c.i.de dolo ⁊ ↄtumacia. Non ob.l.quotiens.C.de di gnitatibus.li.xij.qꝛ ibi nō ap̄z ꝙ ꝓcura.fuerit citatus.ſꝫ ſolū dī ꝙ ſi ille q iurauit nō affuit. ⁊c̄.qꝛ illū nō ↄſtituit. vel ſi illū ↄſtituerat nō fuit citatus. Facit ꝙ nō. Bar.i.d. §.ſi ꝓcurator. ⁊ in.d.l.cū filius.§.in hac. Uel dicas ꝙ iſtō nō eſt ſolū pp ↄtumaciā ꝓcuratoris.imo pp iur^m.qꝛ hoc vr̄ lr̄a pōderare.qꝛ venit ↄ̄ iuramentū.⁊ ſic in penā piu rij.nā ibi vnū ſtatuit̄ pro illuſtri. ⁊ aliud ↄ̄ illuſtrē.ar.l. eā q.ff.de iureiu. Poſſet ēt intelligi.d.l.quotiēs ſm̄ di ſpoſitionē.d.l.ij C.de erog.mil.annōe li.xij. Nec ob.ꝙ hr̄ i.d.l.tutore.⁊ in.d.l.polla. ⁊ in ſimilibus iuribus q̄ dicūt dn̄um teneri ex delicto ꝓcuratoris. Et ad.l.aut q aliꝫ.§. i.ff.ꝙ vi aut clam.⁊ ad.c.ſuborta de re iudi.qꝛ debent in telligi ſꝫ diſpoſitionē huius.c.⁊.d.l.ij.C. de eroga.mili. annōe.vꝫ qn̄ dn̄s ſciuit ⁊ nō purgauit.⁊ ita elegāter exa minauit iſtū paſſum excellētiſſimus doctor Jo.de anna. cuius ſanctiſſimā aīaꝫ deus glorioſus ⁊ ſublimis aſpici at oculo miſericordie. ⁊ audiat aure pietatis. expeditū eſt ſm̄ mēbrū. ¶ Capio tertiū dixit.n.bar.in.d.§.ſi ꝓcu

¶ Procurato ris. Uide ſ iſta mā.d.Alex. de imo. in.l. ꝓpe randū.§.ſin āt reus.ff.de iud. ⁊ ibi oēs doct. q hoc late exa minat. ⁊ vide nouiſſimos ſcri bentes hic.

89 rator † ꝙ dn̄s nō repellit̄ ab appellando pp ↄtumaciā ſui ꝓcuratoris.ſꝫ ſi ꝓcurator nō appellauit infra.x.dies dn̄s appellare nō pōt ⁊ idē voluit iſtis caſibus Inn.hic dicens ꝙ lꝫ dn̄s poſſit appellare.tn̄ dꝫ appellare.i.x.dies a tpe ſcie ſnīe ⁊ nō a tpe ſcie ex quo cā eſt ꝑtractata p ꝓ curatorē.l.i.§.ſi.ff.qn̄ appellandū ſit.ij.q.vi.c. biduū.§.ſi aduerſarius. Nec ob.l.ab eo.C.qūo ⁊ qn̄ iu.qꝛ ibi cā fuit tractata cū dn̄o.vn̄ tenet̄ ſi ↄ̄ dn̄um ↄtumacē ꝓſumptum ⁊ nō verū fert̄ ſnīa nō trāſit i rē iudicatā niſi poſt.x.dies a tpe ſcie in quo ſciuit ſniam ↄ̄ ſe latā.ſꝫ cōpoſtellanus i.c. i.de elec.li.vi.i gl.ſup vb̄.v̄.qd ſi ꝓcuratorē vr̄ recedē ab opi. Inno. ⁊ bar. ⁊ diſtinguit h̄ mō.aut ꝓcurator ē litꝫ ↄteſt. ⁊ tūc qꝛ eſt effectus dn̄s litis dolus ꝓcuratoris nocꝫ dn̄o.l.ſi ꝓcurator.ff.de do.exce.aut n̄ ē litē ↄte. ⁊ tūc ſecus poterit.n.tūc dn̄s appellare.i.x.dies a tpe ſcie cōputādo qꝛ tūc dolus ꝓcuratoris nō pōt nocere dn̄o p.d.l.ſi ꝓcura tor.ſꝫ.d.An.h̄ putat ꝙ vbi citatus eſt ꝓcurator ita ꝙ cō tumacia eſt ipſius ꝓcuratoris.tūc ꝓcedat dcm̄ Inno.vt dn̄s admittat̄ ad appellādū nō ob.ↄtūacia ꝓcuratoris. ſꝫ vbi dn̄s fuit citatus ⁊ ipſe miſit ꝓcuratorē tūc pp ↄtūa ciā ꝓcuratoris iudex a quo nō poterit admittere appel lationē.tn̄ tꝫ appellatio.vt deuoluat p no.in cle.ſciit.de do. ⁊ ↄtu. ⁊ in.c.romana.§.i.de ap.li.vi.ſꝫ aduerte inqt d. Ab.ꝙ bar.i ꝓn.ſue diſt.dixit ꝙ ſi ipſe dn̄s fuit citatus ⁊ ipſe miſit ꝓcuratorē q fuit ↄtūax ꝙ idiſtīcte repellat̄.do. ab appellādo.qꝛ contūacia radicat̄ in pſona dn̄i.ſed.d. Abb.putat ꝙ lꝫ ꝑma frōte videat̄ ꝙ appellare nō dēat tn̄ qꝛ ↄſtat ſ ↄtūacia.n̄ tn̄ appet ſ executōe tn̄ ſi dn̄s vult ꝓbat̄ ſe ↄſtituiſſe ꝓcuratorē q cōt opi.reputabat̄ diligēs ꝙ dꝫ admitti eius appellō.qꝛ fecit dn̄s id qd̄ ſibi a.l.pmiſ ſuꝫ ē.nō ſi ꝑter ſuā opi.alr̄ acciderit.nō dꝫ ſibi iputari ad penā.ar.c. de occidē.xxiij.q.i.iura.n.excludētia faculta te appellādi loquunt̄ in ↄtūace ſtudioſo ⁊ ſatis colligit̄ h̄ ex.l.ex ↄſenſu.§.ſi.ff.ſ ap.⁊ ex.l.i.v̄.negocio ꝑus ſūma tim ſeruato.C.qn̄ ꝓ.nō eſt ne.ij.q.vi.ſunt qꝫ.nā ipe dn̄s eſt ex oēm noxa ſaltē pūibilē tāta pena cū ↄſtituit idoneū ꝓcuratorē ſaltē apparentē.lꝫ ꝓcurator ille iſidelr̄ ſe ha buerit.ar.c.cū bertoldus. de re iu.c.ſignificante.de pig. Itē cū h iura ſint odioſa ⁊ penalia dn̄t reſtringi qn̄ ipſe dn̄s fuit v̄e ↄtūax.ar.c.hodie.⁊.c.in penis.de re.iu.i.vi. ⁊ h̄ ꝓcedūt q̄ ad ꝑ^m mēbꝝ cū q̄rebat̄ de ↄtūacia ꝓcura toris in nō faciēdo an noceat dn̄o.⁊ ita reſidet h̄.d.abb. ſꝫ bal.h̄ dicit Inno.ſentire ꝙ dn̄s pōt appellare.i.x.dies a die ſcie ipſius dn̄i niſi ꝓcurator nō ſit ſoluēdo ne ex dolo ipſius aduerſarius lucraret̄.l.i.§.ſi.ff.de eo p que fa.erit.l.i.in ſi.ff.qn̄ ap.ſit.ḡ ſcia ꝓcuratoris nocet dn̄o nō ſtati ſꝫ elap ſo termino.x.dictū.nā ante nō trāſit ſnīa in rē iudicatā ir reuocabilr̄. Itē ⁊ ſi dn̄s nō repellat̄ ex culpa ꝓcuratoris crimioſa.tn̄ ex ſua culpa ꝓpria dn̄s punit̄.qꝛ ius ſuū cō

90 miſit negligenti amico.† Porro inqt tria ſūt.vꝫ ſm̄ mā datū iuxta mādatū.⁊ ſine mādato q̄ diuerſa ſunt inter ſe

91 vt dicit tex.notabilis.l.iij.§.in hac.ff.ſo.ſol.† Poſteaq̄ r̄n idē bal. vtrū pp merā ↄtūaciā ꝓcuratoris dn̄s repel lat̄ ab appellādo. ⁊ vr̄ ꝙ ſic niſi ꝓcurator ſit nō ſoluēdo. l.i.in ſi.ff.qn̄ ap.ſit.⁊ no.in auc.hodie.C.de ap. ⁊ dicit ꝙ eſt triplex cōtūacia q̄dā v̄a ⁊ iſta repellit ab appellādo diſtincte.l.ↄtumacia.§.pe.de re iu.q̄dā eſt ↄtumacia dio ficta. ⁊ iſta n̄ repellit ab appellādo.l.ab eo.C.qūo ⁊ qn̄ iu.Quedā eſt ↄtūacia mixta.vt puta qꝛ ꝓcuratorē v̄us ↄtūax ⁊ dn̄s fictus ↄtūax.⁊ h̄ ꝑt cē qꝛ ꝓcu.ē v̄us ↄtūax ⁊ n̄ appellādo.ſ iſta ſ̄a ↄtūacia loq̄t.l.i.ad ſi.ff.qn̄ ap.ſit.n̄ aūt ſ ea q̄ ē in nō veniēdo cū tūc pſupponat ꝙ appellai potuit ⁊ debuit ḡ nō erat v̄us ↄtumax in nō veniēdo.tūc ēt ꝙ ſi ꝓcurator nō potuit appellarē pp paupertatē.qꝛ tūc nulla culpa ē nō ꝑiudicat dn̄o.ar.l.cū a minoribus.C.q pe. tu.l.pſeo.C.ſ ap.l.idē qd̄.§.ſi ignorātes.ff.mā.ſꝫ vr̄ ꝙ do lus ille nō noceat dn̄o.qꝛ ille dolus cōmittit̄ lata ſnīa.⁊ ſic poſtq̄ꝫ ꝓcura.ē fūctus ſuo officio.ſꝫ r̄ndet bal. ꝙ appel lare tenet̄.ſꝫ n̄ ꝓſequi.alle.l.inuitus.C.ſ ꝓcu. Subdit ēt idē bal.† ꝙ ſi ꝓcura. appellauit.ſꝫ poſtea n̄ petijt apl̄os an ꝑiudicet dn̄o ignoranti. ⁊ vr̄ ꝙ non.qꝛ petere apl̄os eſt de ꝓſecutiōe appellōnis. ⁊ cū functus ſit ſuo officio nō ꝑ tinet ꝓcuratori apl̄os petere credit ꝙ imo ꝑtineat qꝛ ad eū ſpectāt apēdices ipſius actus appellādi. ⁊ no.inqt hic

92 Bal.hūc paſſum qꝛ eſt nouus paſſus nō tactus ab alio ⁊ ēt idē Bal.q̄rit † qd ſi ꝓcurator ſimplr̄ eſt ↄſtitutus

ad lites

a ad litē cogit᷑ appellare. ſ; nō ꝓſequi aploem. Sed do. Car. hic refert Hoſti. diſtinguere poſt Jo. ⁊ Laurentiū ꝙ aut ꝗs eſt abſens ante litē ꝯteſtatā in caſibus in ꝗbus lite nō ꝯteſtata nō pōt ferri ſnīa diffinitiua. tunc ipſe nō eſt ferenda ſed ꝯtumax eſt excōicandus vel patitur miſſionem in poſſeſſionē. c. fi. §. fi. ī eo. Aut eſt abſens poſt litem ꝯteſtatā. vel ēt lite nō ꝯteſtata in caſibus in ꝗbus lite nō ꝯteſtata pōt ferri diffinitiua. ⁊ tūc ſi ꝓnunciatur diffinitiue ꝯ ipſum diſtinguit. an ſit abſens ex iuſta cauſa. an ex iniuſta. Et dī iuſta tripliciter. vt notat in. d. §. biduū ver. ſi aduerſus in glo. no. ſi aliq. Et vi dicendum ꝙ qñ dñs litigat p ꝓcuratorem ⁊ ꝓcuratorē ꝯtumax dñs audit᷑ appellans ī. x. dies a die ſnīe. vt. d. §. biduum. Et ꝙ tex. ibi dic ꝙ difficile audit᷑. dic. i. nullo modo audit᷑ poſt x. dies. ſ; ante ſic. ſed ipſe ꝓcurator appellare pōt tanꝗ̄ ꝯtumax. ⁊ ſi appellat eius appellationē nō ꝓſequit᷑ etiā nō ꝯtumax. Et ita dicit dñs Car. ſe vidiſſe de facto. ſ; n. poſſit ipſe dñs appellare nō tñ hāc appellationē ꝓcuratoris ꝓſequi cū hēat initium vitioſum. ſi aūt ꝓcurator ñ appellat. nec eſt ſolnēdo ita ꝙ dñs nō pōt ab eo proſequi ꝙ ſua intereſt vt dñs admittēdus ēt poſt. x. dies. vt not. glo. in. l. i. §. fi. ff. qñ ap. ſit. ⁊ glo. in auc. hodie C. de app. que gloſe ſm do. Cardina. hic ſūt ſingulares ⁊ pro hoc allegat. l. ꝓperandū in fine. C. de iudi. nō tñ ibi ſuccurritur per appellationē. ſ; per reſtitutionē in integrum minori ꝯ lapſum inſtātie ſi ei nō pōt ſuccurri ꝯ ſuos adminiſtratores. ⁊ ſic vr ꝙ in caſu ꝓmiſſo dñs nō audit᷑ ad appellandum poſt lapſum. x. dierū. d. l. i. §. fi. ſed pōt ex cā reſtitui ad appellandū ⁊ remittit ſe ad dicta ſua in. c. ij. ꝯ ꝓcura. ⁊ ita reſidet hic do. Car. Sed do. Pe. de anch. ſatis debiliter loquit᷑ hic ſup hoc paſſu. Jdeo eū; hic nō refero.

94 S; bal. in. l. i. § ſi ꝓcurator. ff. ꝗuo iudi. querit. ꝯ vtru; ex vera ꝯtumacia procuratoris dñs ꝑdat beneficiu; appellādi. Refert hic Jnno. dicere ꝙ nō ſed ipſe dicit ſe addere rōnem. qꝛ ꝓcurator nō pot renūciare appellationi. allegat ꝙ no. Jnno. in. c. cum olim de offi. deleg. ⁊ ꝙ hr̄ in. l. qui rome. § calimacus. ff. de verbo. ob. nec hermodiciū per verā ꝯtumaciam in ꝑiudicium appellationis. nec obſtat. d. lex. a. §. fi. ff. qñ ap. ſit. ⁊ auc. hodie C. de appella. qꝛ ibi fuit cōtumax in nō appellādo. nō aūt fuit ꝯtumax in nō cōparēdo ⁊ ſic nō obſtat caſus. n. ſunt valde diuerſi. Ang. aūt i. d. §. ſi ꝓcurator nihil boni adducit circa hūc paſſum. S; Saly. in. l. cum quis res agit heredū. C. de ꝓcura. refert Jnno. hic ⁊ rōnem ſuā que fuit ꝙ vtriꝗ; ꝯcedit᷑ ꝑtās appellādi. ſi igit᷑ ꝑuat᷑ ꝓcurator ꝑtāte appellandi. nō d; pp hoc ꝑuari dñs ſua ꝑtāte appellandi ex quo ignorauit. Saly. dicit hāc rōnem Jnno. nō eē ſecurā. qꝛ ꝯ eā vr̄ caſus in. d. l. i. §. fi. ff. qñ ap. ſit refert poſtea rōnem Bar poſitā in. d. l. i. §. fi. ꝗ eſt qꝛ pena vē cōtumacie eſt ꝯ lictū. vt ſupius dictū fuit. Saly. dicit hāc rōnem bart. nō eē ſecurā ex eo qꝛ vā ꝯtumacia ꝓcuratoris in nō rñdēdo poſitiōib᷒ nocet ipſi dño. vt i. c. ij. ꝯ ꝯfeſſis i. vi. Jō Saly. dicit ꝙ melior rō eſt qꝛ hec pena nō eſt circa ꝓceſſū cāe in eadē inſtātia. ſed extra ꝓceſſu;. Nec ob. ꝙ ſi ꝓcurator nō appellat ꝑiudicat dño vt. d. l. i § fi. ff. qñ ap. ſit. Et tñ illud euenit cē ꝓceſſunt eiuſde inſtātie. qꝛ illud euenit ex negligentia nō ex ꝯtumacia ꝓcuratoris. Dicit ēt ꝙ vbicūꝗ; dicimus ꝙ ꝯtumacia ꝓcuratoris nō nocet dño ꝓcedit qñ dñs ignorauit ꝯtumaciā ꝓcuratoris. ſecus ſi illa; ſciuit ⁊ nō purgauit. ⁊ allegat Jnn. hic ⁊ Bart. in. d. l. i. §. ſi ꝓcurator. ⁊ illud dicit eſſe valde notandū ⁊ ita ꝗuit Saly. ſed Ang. in. d. l. i. §. fi. ff. qñ ap. ſit refert opinioēs. Primo ꝙ ꝗdam dicunt ꝙ dñs nō d; audiri ſi ꝓcurator eſt ſoluendo. qꝛ ſufficit ſibi ꝙ poſſit hēre regreſſum ꝯ ꝓcuratorē ⁊ hāc opinionē refert Spec. in ti. de appel. §. i. v. nunc breuiter poſt mediū. Et per hāc opinionē ſeruatur

95 regula iuris que h; ꝯ ꝙ ſnīa ꝯ verū ꝯtumacē lata nō ſuſpendit᷑ p appellationē ⁊ ſeruat᷑ regula iuris. qꝛ nō ꝑiudicat dño ꝯtumacia ꝓcuratoris. ſed ꝑiudicat ei q delinꝗt. ⁊ eſt iſta opio ꝯ doctrinā Bar. q loquit᷑ indiſtīcte. Alij dicūt ꝙ nullo modo audit᷑ dñs. qꝛ cōtumacia ꝓcuratoris efficit dñum hoc dāno ⁊ dicit ibi Ang. hoc velle Jnno. hic. S; re vā Jnno. hic hoc nō dicit. nec dictū in ſe eſt verū. Alij dixerunt ꝙ dñs appellare pot. qꝛ nō eſt ꝯtumax vꝰ vel ſictus ſ; tp̄s datū ad appellandū currit ſibi a tp̄e late ſnīe ſiue ſciuerit ſiue ignorauerit ⁊ hoc tenuit Spec. in ꝑalleḡto v. ⁊ ſic nō a tp̄e ſcie ⁊ hāc ꝑtē refert ang. in. d. §. fi. ſe vidiſſe de facto ſeruari in iudicio. ⁊ eādē ſequit᷑ in. l. ⁊ poſt edictū. §. fi. ff. de iudi. ſtat ergo dñia inter Spec. ⁊ Bar. qꝛ Bar. voluit ꝙ a tp̄e ſcie currat tp̄s dño. ſ; ſpec. voluit ꝙ currat a tp̄e late ſnīe. ſ; ſm quoſdā opi. Spe. ſi ꝓbat᷑ iure. ſ; forte opio Spe. ꝓbat᷑ in tex. formali i. l. i. §. fi. ff. qñ ap. ſit. Ex ſupioribus dicta relata ſunt ꝑſtātiores doctores qd ſenſerint circa hūc dubitabile paſſū. Quid dicā tenuis ego neſcio pro certo pp ꝑaupie; ingenii mei ⁊ pp peccata mea qd circa hāc difficultatē dica;. Deus ſublimis ⁊ glorioſus q illūīat oēm hoīe; veniētē in hūc mūdū apiat nobis v̄itatē. Et qdē vr̄ mihi ꝙ hāc difficultatē appiat tex. in. d. l. i. § fi. ff qñ ap. ſit inquātū dicit difficile eſt vt audiat᷑. diſponit. n. difficile eſſe vt dñs audiat᷑ appellās qñ ꝓcurator ñ appellauit. ⁊ vr̄ dubitatio hec v̄ſari circa hoc ſ ſi ꝓcurator defenſauit dominum in iudicio ⁊ ſuccubuit. ſed nō appellauit. vtrū dñs poſſit appellare. ⁊ ſi appellare poſſit a quo tp̄e currat tp̄s appellandi. iſta mihi vr̄ ꝙ ſit qō nr̄a omiſſis tot inuolutionibus. ⁊ docentū ⁊ ſcribentū. ⁊ pro certo iuriſcōſulti l; alto ⁊ trāſcendenti claruerint ingenio. vt in. l. a teſtatore. ff. de ꝯdi. ⁊ demonſtra. ⁊ in. l. ſcire op;. § ſi maximi. ff. de excu. tut. tñ ſepenumero ita obſcure dixerunt. vt nos ⁊ nulli mentē eo; cōprehendere poſſumus. ⁊ tñ de nā legis eſt ꝙ ſit clara. iiij. di. c. erit autē lex. hñdicantur ꝯ ⁊ ſint hñdicti Romani pontifices. q iura ſua pontificia terſa enucleata ⁊ clara nobis tradiderūt. Jdeo tex. dicte. l. i. § finali obſcure loquens dicit. difficile eſt. vt dñs audiat᷑. gloſa exponit ibi ꝙ illud verbū difficile nō importat oīmodā negationē ſeu priuationē ⁊ ſic vult ꝙ admittat᷑ ad appellandū. ſed cū difficultate. Eode; mō exponit᷑ ēt in. l. ij. §. deniꝗ; ff. de du. ui. Quꝗ; exponit᷑ difficile. i. nullo mō. l. i. in ꝑn. ff. de pig. Quꝗ; exponit᷑ difficile. i. ipoſſibile. l. ſtichū aut pāphilū. §. ꝙ vulgo. ff. de ſolu. Facit ēt ꝙ voluit gl. ij. q. vi. § bidūū v. ſi aduerſus. Mō dī i. d. § fi. ꝙ ſi ꝓcurator defenſauit dñm in iudicio ⁊ nō appellauit. difficile ē vt dñs audiat᷑. vñ recte pōderādo illū tex. vr̄ ꝙ ſtet negatiue. qꝛ tex. ibi loquit᷑ hoc mō ſi aduerſus abſentē ꝓnunciatū ſit bidūū vel tridūū ex quo ſcit cōputandū eſt. ⁊ ſic decidit ꝙ tp̄s ad appellādū currit abſenti a tp̄e ſcie. poſtea ſubdit ibi tex. ꝙ dicimus abſentē poſſe ꝓcurari ex quo ſcit ſic accipimus ſi nō in cā p ꝓcuratorē defēſus eſt ⁊ ſic diſponit ꝙ ſi dñs ē defenſus p ꝓcuratorē nō pōt appellare ex eo. qꝛ nō iudicat᷑ abſens. ⁊ p ꝯñs illud verbū difficile poſitū ibi ſtat negatiue. v; ꝙ poſt lapſu;. x. die; nō appellat ⁊ ē rō. qꝛ ex quo fuit defenſus p ꝓcuratorē iudicat᷑ eē ꝑſens. vt ibi formalr̄ vr̄ decidere tex. ⁊ qꝛ ꝑſumptio iuris ē ꝯ dñu; defenſu; p ꝓcuratorē pp ſnīam lata;. ⁊ qꝛ ſemel dñs approbauit mores ꝓcuratoris iō eos reprobare nō pōt. l. iij. § fi. ff. de fideiuſſo. l. ſi vxor. §. fi. ff. de adul. Jtē poſſibile ē ꝙ nō expediebat dño appellare. iō nō audit᷑ dñs appellans. Jtē qꝛ incūbebat dño ꝓbare ꝓcuratorē fuiſſe negligētē ⁊ pp h̄ dicemus ꝙ poſt lapſu; x. dierū a die late ſnīe dñs nō admittat᷑ ad appellādu;. ⁊ illud v̄bū difficile ē vt audiat᷑ ipoꝛtat ꝙ nullo mō audiet᷑ appellans ⁊ iudicio meo cū ꝑfatis rōib᷒; iſte vr̄ verior intellectus ad. d. §. fi. ⁊ p ꝯñs fit caſus ibi ꝓ dicto Spec. ꝙ a die late ſnīe currat tp̄s datū ad appellādū dño defēſo p ꝓcuratorē ⁊ ē rō. qꝛ ex ꝗ fuit defenſus p ꝓcuratorē ꝑſumit᷑ ſciēs ⁊ ſic ꝑſumit᷑ negligens. ⁊ p ꝯñs ñ ſine rōnabili cā. ang. dixit ꝙ ita vidit ſuari i iudicio. ⁊ p ꝯñs vr̄ ꝙ dictus. §. fi. non probet illud ad qđ allegat᷑. ⁊ ideo poſſet dici ꝙ aut fuit indefenſus dominus abſens per procuratorem. ⁊ tūc poſſit dominus appellare a die ſcie. Aut fuit

a ¶ Cogit᷑ appellare. Adde bart. in. l. i. §. ſi aduerſus. ff. qñ appe. ſit vbi. d. alex. de imo. late bald. in. l. ab eo. in. ij. col. C. quo. ⁊ quā. iudex ⁊ canoniſtas in. c. i. hoc eo. ti. qui iſtam materiā late diſcutiūt.

defensus per procuratorē. et tunc possit appellare a die la te sine. Et nō erit contrariū vt supra celum. vt dicamus qꝫ ille tex. procedat qñ procurator erat soluendo ꝯ quem poterat puideri indēnitati domini. Secus si nō erat sol uendo. Et posset nihilominus sustineri qꝫ negligentia procuratoris in non appellando nō noceat domino. nec si bi currat tps appellandi nisi a tpe scientie. et adduci pos sent omnia illa iura que superius adducta fuerunt qꝫ ne gligentia procuratoris nō noceat domino quo ad priuū decretum vbi formata fuerunt. vij. argumenta forti⁹ nō nocebit quo ad beneficium appellandi. qr agitur de ma gno et maiori preiudicio ar. c. vbi periculum de elec. li. vi. Facit qꝫ nota. per scribentes in. l. fi. §. illud. C. de tēpo. ap. et in. l. qui mittitur. §. fin. ff. ex quibus cau. ma. in inte. re. et qꝫ voluit glo. in. l. quotiens. C. de digni. lib. xij. et qꝫ bī in. l. neqꝫ infamico. ff. de fideicom. lib. Item procurator tenetur appellare. l. innutus. C. de procu. ergo si non ap pellet ius psumit qꝫ dolose fecit. l. si procuratorem. §. igno rantes. ff. mandati. ergo sequitur qꝫ talis dolus nō noce bit domino. et ista menti comenda. Et adduco vnum de quo alias fuit dubitatū in facto Florentie posito qꝫ pro curator fuerit verus contumax adeo qꝫ ipse appellare non

97 possit. sed dñs bene possit appellare vt dictum est † procu rator dicit se appellare noie domini maxie in casu illius dubitationis. qr procurator habebat mandatū latum ex tendens se ēt ad futuras lites. ideo dicit procurator lꝫ fue rint verus contumax et repellar ab appellatione tñ ap pello noie domini. vtrum possit appellare maxie. si hēat mādatū ad futuras lites. Preclarus doc. Jo. de anna. i suis repertoriis in. d. l. i. §. fi. ff. qñ ap. sit per verbum forte dicit qꝫ ex quo lex ꝯcedit qꝫ procurator possit regulariter appellare noie dñi iuxta ea que habent in. l. ab executo re. §. i. ff. de appel. qꝫ vera cōtumacia dūtaxat excludit be neficiuꝫ appellandi noie suo. nō tñ excludit noie dñi. Di cit ēt dubitādo tñ qꝫ admittat ad appellādū eo mō quo dī in. l. si actor. C. de appel. p glo. et doc. vꝫ vt appellet vt defensor sicut dī ibi in actore et procuratore. vel melius dī ci qꝫ appellabit vt negociorꝫ gestor. l. i. ff. de ap. recip. di cit et qꝫ admittet pro suo interesse ad appellanduꝫ noie dñi. qr ex quo ipse fuit in vera cōtumacia et sic in ꝯo do lo. tunc dño actione mādati ad interesse tenet pinde ac si potuisset appellare et nō appellasset iuxta notata i. l. ini tus. C. de procurato. et sic p eum stetit quo minus appel lare possit. Quid tenendū sit dubitat iantus doctor. Tu pondera qr prohibita vna via vr prohibitum oē id per qꝫ peruenitur ad illud. l. oratio. ff. de sponsalibus. c. cum quid vna via de reg. iuris. lib. vi. cū ergo sit phibitus ap pellare procurator verus contumax ergo sicut appellare non pōt noie suo ita nō poterit appellare noie dñi. vnde dixit glo. singularia in. l. quotiēs. alias in. l. i. C. de prim. scho larium li. xij. quā allegat Bal. in. l. nō dubiū. C. de legibus qꝫ quidam do. Odo. cum non posset esse ptās bononien sis fecit se assumi in defensorem bononiensem qꝫ fieri nō debuit tanqꝫ factum in fraudem legis. Item pena dꝫ se qui suum auctoreꝫ. l. sancimus. C. de penis. c. cognoscen

98 tes de consti. Et iō dixit glo. penul. in. c. fi. de accusa. † sit sapiens in pena qui stultus fuit in culpa. xxxviij. di. c. qr ea. Modo in pposito euitaret procurator penā veri con tumacie si concederet sibi appellare noie dñi qꝫ esse nō dꝫ. Et pondera doctrinā traditam p Bar. in. l. dāni. §. si is q ff. de dam. infec. vbi dicit qꝫ procurator nō vr constitutus ad lites futuras nisi connexas primis et dependentes a primis. Faciat lex qui bꝫ. §. quolibet. ff. de tutelis. et qꝫ no tatur in. l. omnium. ff. de procuratoribus. Sꝫ cū ista cā ap pellandi noie dñi sit connexa prime sequit qꝫ poterit ap pellare noie dñi ex quo vr habere mandatum a dño. et sic illud dictum Bar. decidit prefatam dubitationeꝫ. er go multo fortius qñ habet mandatuꝫ ad lites futuras. Nec ob. cū dicebat qꝫ procurator consequit noie dñi illud qꝫ suo pprio noie pdidit dolo et fraude sua. vt dictuꝫ est qr illud opat mādatū dñi et ista menti ꝯmēda. ¶ Capio

99 modo sm assumptum. † vꝫ vtrum factū procuratoris non

a in omittendo. sed in faciendo ª noceat dño. et est duplex iste qō sm Bar. in. l. i. §. si procurator. ff. si qs ius di. si ob. Primo. an dño noceat. vt ex facto procuratoris det ꝯtra ipsum dñuꝫ exceptio. an dño noceat ita qꝫ ex facto procu ratoris det actio ꝯ ipsum dñum. ad primā rīdet Bar. quē hic refert do. Abb. qꝫ aut procurator deliquit anteqꝫ esset procurator. vel deliquit in negotio in quo nōdū erat procurator. et tunc dño nō pīudicat. l. si procurator. ff. de do. exce. Aut deliqt postqꝫ fuit procurator. et in negotio i quo procurabat. et tūc aut erat procurator ad iudicia aut ad ne gocia si ad iudicia. et tūc aut deliquit ante litē ꝯtestatā et ꝯ dñum nō pōt excipi. Aut deliquit post litē cōtestatā. et tūc ꝯ dñm poterit excipi. Si aūt erat procurator ad ne gocia. et tunc indistincte poterit excipi ꝯ dñm de dolo cō misso per procuratorē eius in illo negocio. l. apud celsum §. quesitū. cum. l. seq. ff. de doli excepti. vbi hec distinctio pbat. Ad scdm vero. vtrū ex dolo procuratoris possit dñs ꝯueniri. et decidit qñqꝫ procurator facit aliqd qꝫ est certū esse delictū et tunc dño nō pīudicat nisi habeat mandatū spāle vel ratihabitiōe secuta vt hic. et. l. i. §. qūēs et. §. deie cisse. ff. de vi et vi arma. aut ē certū qꝫ nō ē delictū sꝫ c als punibile. vt. l. iij. §. si procur. ff. qꝫ qsqꝫ iur. et tūc aut est tale factū qꝫ pōt eē delictū et si delictū. vt rñsio facta vni po sitioni vel interrogatiōi in qua pōt esse delictū si est mē datum et pōt nō esse delictū si est verū et tunc dño pīudi cat donec pbet ꝯtrium. l. nō solū. in prin. ff. de procur. §. cer tum. §. sed an ipsos. cū ibi no. ff. de confes. aut est aliud qꝫ in delictū nō cadit. et tunc dño pīudicat si hꝫ spāle man datum. vel hꝫ generale cū libera. l. procurator. in pn. ff. de institu. cū ibi no. Et dicit hic. d. Anto. et bene sm. d. abb. qꝫ idē est si habeat spāle mandatū et sic loquit. d. l. si pro

100 curator. Et ex pdictis ꝯcludit sm Bar. † qꝫ si procurator egit cāāt calūniosam et succubuit. et p dño ꝯstat qꝫ eīt de

b lictū qꝫ ipse procurator dꝫ ꝯdēnari in expensis ᵇ et nō dñs nisi habeat spāle mandatū. qr istud non dī dña ipse mā dasse. l. si procurator. ff. de condi. inde. et vi casus in. l. non est ignotū. C. de admi. tu. tenet Spe. in ti. de execu. sen. er go et ver. superius alleg. Et insꝯtum Bar. distinguit qñ est tale factū qꝫ in delictū nō cadit. distingue plene vt vo luit ista glo. qꝫ aut iuxta mandatū aliqd cōmisit et pīudi cat dño. vt in. c. cū olim. de cau. pos. et ppꝛie. Aut ꝯtra mandatū et nō pīudicat dño nisi ratū habeat. l. si diligēter. ff. manda. c. significante. de pigno. Aut fecit pꝛeter mādatū et pīudicat dño si scit et non ꝯdicit. c. cū olim. de offi. de. dicit ēt. d. Abb. qꝫ Jo. cal. minus pfecte examinat istos duos passus h q vi itelligere. d. l. si procura. ff. de institu. vbi dī qꝫ dolus procuratoris nocet dño. qr pcedit qñ habuit a dño generale mandatū cū libera vel spāle mandatum ad vnū negociū dūtaxat et dolose ꝯtraxit sciēte dño et ra tuꝫ hñte. et ita hic residet. d. Abb. Ego ad pdcā addo mirabilē tex. in. c. fi. de iureiu. li. vi. quē induco hoc modo procurator gñaliter cōstitutus nō vr habere mandatum ad delinquendum. vt hic et. d. l. i. §. si procurator. sꝫ si dñs sciat procuratorē in iudicio delinquere. et nō ꝯdicat. vr consentire. et per illū tex. refert Lud. no. in. l. que dotis. ff.

101 so. ma. vno cum dñis de rota dixisse † qꝫ dño vr dare mā datū agenti in iudicio noie ipsius dñi scientis et nō ꝯtra dicentis. lꝫ ille assertus procurator nullum habuerit māda tum a domino. ita dicit se decidisse vna cum dominis de rota in ꝯtingentia facti apud curiā quē tex. dicit nō fuis se allegatuꝫ ab aliquo vsqꝫ ad tpa sua nisi a se. pro certo psumptuose satis loquit. nec decuit aliorꝫ tacēt nomē. et eorꝫ sibi appropriare ingeniū. nā doctores antiqui et mo derni illū tex. ad hoc allegāt in. c. cum olim de offi. dele ga. et ego demōstraui ad oculum illum tex. non obstare in cōmento. c. ex parte decani de rescriptis vbi omnino videbitis. et c. Sed vnum est qꝫ conclusioni Bar. et oīuꝫ obstat fortissime. c. cōstitut⁹ de testib⁹. vbi pbat qꝫ si iux

impeditus

a ¶ Faciendo. Adde ad māmbuūs ꝯ. lonis bar. in. l. si procurator. i. §. co lū. 6ñ. idē dico. ff. de condi. in debi. lud. pon. in. l. iij. §. si pro curator qꝫ quis qꝫ iu. p quo vi de doc. i. l. igno rantes de procu ra. et ibi no. per glo.

b ¶ In expen sis. Adde bal. docto. nouissi mos post bal. in. l. i. i pr. col. C. de procura. bart. in. l. iiij. in pn. sꝫ quero de re iudi. spec. in ti. de execu sen. §. sequit versi. quid si procura tor. et vide no uissimos scri bentes hic.

impedit⁹ a tuis domesticis vel ꝯiunctis ꝙ videor impeditus a te facto ꝛ mādato tuo. lꝫ de mandato nō constet ergo multo fortius ꝓcedit istud in ꝓcuratore. Et addu co cle. cām de electio. ꝙ si a tuis domesticis impediar ne denūciatio appellōnis ad curiā veniat ad tuā notitiā ꝙ dicor impeditus a te. ꝛ adduco qđ voluit Barto. in. l. ꝺ pupillo. §. si quis ipsi ꝑtori. ff. ꝺ no. ope. nun. vbi dicit ꝙ famuli iudicis impedientes appellātes a sn̄ia iudicis videnꝰ illud facere mādato iudicis. ergo multo fortius vꝫ ꝙ illud fiat a ꝓcuratore. ꝛ adduco. c. i. de resti. spo. vbi homines ecclesie inuaserunt campuꝫ. ꝛ nihilominus cōuenitur ecclesia. nec ꝺ mandato aliter constat ꝛ adduco qđ voluit Inno. in. c. ex parte decāi de rescrip. ꝛ in. c. cuꝫ in iure de officio deleg. ꝛ in. c. in nr̄a de ꝓcura. vbi dicit ꝙ patientia dn̄i hꝫ vim mandati ꝓbatur in auc. qua in ꝓuincia. C. vbi de crimine ag. op. ergo idem dicemus in ꝓcuratore ꝛ adduco ꝙ voluit bar. i. l. i. §. fi. ff. ꝙ vi aut clā vbi ꝓbaꝰ ꝙ nō sufficit ꝙ sim ipeditus ab alio. vt dicar ipedit⁹ a te nisi sis ipeditus facto ꝛ opa tua sꝫ idē bar. ibi arguit ꝺ dicto. c. ꝯstitutus ꝛ de cle. cāꝫ ꝛ alr nō soluit. ꝛ ꝑ ꝯn̄s vꝫ voluere terga ad illa iura ꝛ transire cū illis. ergo multo fortius nos dicemus idē in ꝓcuratore. Possꝫ dari hec solutio. vt distinguamus. ē quoddā delictū momētaneū ꝛ tale delictū factū a ꝯiunctis amicis ꝛ affinib⁹ meis nō vꝫ factū facto ꝛ mādato meo iste ē tex. multū elegās in. c. qꝛ ꝯsulatus. i. q. iiij. ꝛ isto mō ꝓcedat singulare
102 dctm̄ Inno. in. c. cū ad sedē de resti. spo.† vbi dixit ꝙ delictū factū a famulo meo nō ꝯsumiꝰ factū mandato meo qꝛ ꝓcedit in delicto momētaneo. ꝛ ita ꝓcedat ꝙ voluit bal. alšns dctm̄ Inno. in. d. c. cū ad sedē in. l. i. C. ꝺ ser. fu. ꝛ in. l. i. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ in. l. i. C si qua ꝑ. po. ꝛ in. l. ad inuidiā C. ꝙ me. cā. ꝛ in. c. i. § vel furtuꝫ de pa. iu. fir. ꝛ in l. apud antiquos. C. de fur. ꝛ in. c. ꝑtatis de dolo ꝛ ꝯtu. ꝛ in. l. si is cuius. ff. si serui. vē. ꝛ ꝙ voluit Bar. in. l. i. §. famulo ff de vi ꝛ vi ar. ꝛ Ro. ro. in. l. de pupillo. § si qs p̄tori. ff ꝺ op. no. nun. ꝛ in ꝯsilijs suis consi. cl. ꝛ ita ꝓcedat glo. in. c. ex pte de fo. cōpe. que dicit dn̄o mādante vel ratū habēte est quoddā delictū successiuū vt ē impedire ne ego ꝓducā testes ꝛ simil̄es actus ꝛ tūc tale delictū factū a famulo meo vel a ꝯiuncto meo vel affine meo ꝯsumiꝰ factū me mandāte. ꝛ ita ꝓcedat tex. d. cle. cām ꝛ dicti. c. cōstitutus ꝛ similia iura ꝓ quo videbis q̄ dixi in. c. i. de offi. deleg. ꝛ isto casu delictū factū a ꝓcuratore ꝯsumiꝰ factum mādato dominiꝰ. ita poterit distingui in hac mā Bal. tn̄ in. d. § si procurator distinguit. aut dolus cōmittitur delinquēdo. aut ꝯhendo. aut litigādo que distinctio fuit gl. que reputaꝰ singularis in. l. si dolo. ff si qs omis. cā te. de qua loquutus est Bal. in. c. tue de ꝓcuratorib⁹. ꝛ hic si cōmittiꝰ ꝯhēdo tūc dn̄s nō pōt fundare se ex illo ꝯctu nisi qualificate prout est a principio. ꝛ iō dolus administratoris nocet dn̄o l. fideicom. §. aristo. ff. qui ꝛ a qbus arg. l. gaius ff. de manumiꝰ. si cōmittiꝰ expresse delinquendo dolus administratoris iō nō nocet dn̄o. l. meminerint. C. vnde vi. nisi dn̄s ratificet delictū suo noīe cōmissum. l. i. §. quotiens. ff de vi ꝛ vi armata. ꝛ rō est qꝛ non administrat q expresse delinquit. imo exp̄sse dilapidat iō nisi interueniat ratihabitio hn̄s vim spālis mādati non ꝑiudicat dn̄o sed si interueniat sic. fuit tn̄ Ja. de are. in sol̄eni opi. ꝙ in malijs ratehabitio nō obliget nisi aliquid ꝑueniat ad ratificantē puta possessio. qꝛ in negocio ꝙ nō est nec eē pōt in eo ratihabitio nihil opaꝰ. l. si pupilli. §. sed si ego. ff. de neg. ge. tn̄ in contrariū est tex. in. c. cū quis de sen. excom. li. vi. sufficit. n. ꝙ delictū sit cōmissum noīe ratificātis lꝫ ad eū nō perueniat vtilitas aliqua vt in homicidio cū ipsa ratificatiōe faciat delictū suū ꝙ est bene notādū ꝺm Bal. Et ꝓcedit ꝺm eū nisi sit tale delictū ꝙ nō possit explicari ꝑ ministrū. vt adulteriū vt no. i. l. i. § quotiens. ff. de vi ꝛ vi arma. Tertio vō casu q̄n ꝓcurator delinquit impetrādo ꝙ nō ē absolute delictū remittit ad notata. in. d. l. ij. §. si ꝓcurator. ff. ꝙ quisqꝫ iu. Et sic Bal. reprobat opinionē Ja. de are. Ego istud non examino. qꝛ nō est sarago huius. c. Sed vnū dici posset ꝓ sustentatione Ja. de are. ꝙ. c. cū quis ponat casū spālē in sn̄ia excōicationis. q̄ est sn̄ia medicinalis. vt in. c. i. de sen. excōis. li. vi. ꝛ idē Bal. in. l. obseruare. §. post hec. ff. de officio procon. dicit ꝙ lꝫ cōis opi. sit ꝯ̄ Ja. de are. nihilominus opi. sua est ipsa veritas. de quo vide scribentes in. l. nō eo mi
103 nus. C. de accu.† Et predicta induceꝰ hic per scribētes ad. q. fuit cōstitutus ꝓcurator ad fideiubendū pro ticio ipse fideiussit ꝛ renunciauit beneficio ordinis. vtrū possit cōueniri primo fideiussor q̄ principalis. referūt Bar. in l. si. in prin. que in frau. cre. dicere ꝙ potuit renūciare. qꝛ nō est donatio talis renunciatio. l. i. §. sed si fideiussor. ff. si quid in frau. cre. qꝛ in generali mandato veniūt oīa que de ꝯsuetudine ꝯsueuerunt fieri. l. si primo. §. recte placuit. ff. ꝺ aqua plu. ar. l. si. C. de fideiuſ. ꝛ qđ voluit Bar. in. l. nemo est qui nesciat. ff. de duobus reis. ꝛ ita concludit hic post alios do. Abb. Mihi vꝫ de iure dicendum ꝙ procurator non possit renūciare beneficio ordinis. Primo quia mandatum procuratoris est stricti iuris nec extenditꝰ vltra q̄ꝫ sit alias exp̄ssum vel scriptū. tex. est formalis in. c. cū olim abbas. de offi. dele. cū ḡ nō sit exp̄ssuꝫ in mādato. vt ꝓcurator renūciet bn̄ficio ordis. ergo nō poterit illi renūciare. Scđo adduco glo. Jo. an. in. c. solet. de sen. excō. li. vi. de qua facit textū Spē. de scđo ge. in. c. ꝑ
104 sentiu. de testi. li. vi. dicit. n.† ꝙ lꝫ delegat⁹ possit facere ea sine qbus cōmissio eius expediri nō possit. l. ad rē mobilem. ꝛ. l. ad legatū. ff. de ꝓcur. tn̄ nō vꝫ mandatū sibi illđ ꝑ ꝙ cōmissio facilius expediri possit istud iudicio meo decidit hanc dubitatiōnē. qꝛ ista fideiussio posset expediri sine renūciatiōe ordinis. ergo sequiꝰ ꝙ nō posset renūciare bn̄ficio ordinis. Tertio facit spāle est vt ꝓcurator ꝯstitutus ad ꝯhendū possit facere ea que tendūt ad confirmationē ꝯctus istud decidit tex. in. c. i. de pac. facit ꝙ
105 ibi dicit. d. Abb.† ꝙ ambasiatores ꝓcuratores ꝯstitutiꝰ ad pacē incūdam pn̄t apponere penā illi q pacē infirmauerit. ꝛ faciat ꝙ voluit Ang. in. l. bene a zenone C. de q. ꝑscrip. ꝑ illū tex. ꝛ ꝙ voluit idē Ang. in. l. ij. ff. de iu. om.
106 iudi.† vbi dicit ꝙ ꝓcurator ꝯstitutus ad vendēdū poterit dare fideiussōes euictiōis ꝛ apponere penā ad hoc vt ꝯseruetꝰ vēditio. sed renūciare bn̄ficio ordinis nō tendit ad obseruantiā fideiussiōis. imo est ꝯ̄ natalē dispōneꝫ fideiussionis. vt in auc. p̄nte. C. de fideiuſ. Quarto adduco ꝙ voluit tex. in. c. prudentiā. de offi. dele. vbi nō venit in mādato illud qđ ē ꝑter formā mādati. ergo mlto fortius nō venit illud qđ est ꝯ̄ ipm mandatū. nā ex dispōne iuris est ꝙ primo cōueniaꝰ ꝑncipalis ꝛ postea fideiussor. vt in. d. auc. p̄nte. ergo multo minus poterit ꝓcurator facere ꝯ̄ ipm mādatū. Quinto adduco ꝙ voluit Hosti. in. c. cām qꝫ. de re iudi. vbi dixit ꝙ ꝓcurator pōt facere id qđ est ꝺ ꝯiunctis mādato. ꝛ isto modo v̄ificaꝰ glo. in. d. c. cāmqꝫ que dicit ꝙ veniunt ea que sunt ꝑter formā mandati. ꝛ ita Hosti. reducit ad ꝯcordiā id qđ hꝫ in. d. c. prudentiā ꝛ gl. d. c. cām que. ꝛ sic voluit ꝙ pōt facere ꝑter formam mādati ꝓcurator q̄n illud est cōnexum mandato Sꝫ in casu nr̄o istud est ꝯ̄ mandatū. ꝛ ꝯ̄ cōnexuꝫ ei ꝙ est ꝑter formā mādati. qꝛ ex dispositiōe iuris introductū ē vt primo cōueniaꝰ principalis quā fideiussor. ergo nō potuit procurator venire ꝯ̄ illud ꝙ est substantiale ipsius mādati. qꝛ lꝫ non sit donatio. tn̄ est ꝯ̄ ipsum mādatū. qꝛ in mandato inest a iure vt ꝯueniaꝰ prius principalis. ꝛ postea fideiussor. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō recte loquiꝰ Bart. nec sequaces eius. Et multo minus si esset cā ardua. qꝛ fideiussit ꝓ magna q̄ntitate ar. c. vbi piculū de elec. li. vi. Et si quispiā obstinatus vellet sequi doctrinā Bar. nihilominus nō hēret locū vbi ageretꝰ de magna q̄ntitate ar. eius ꝙ dixit Bal. in. l. parētes. C. de testi. ꝛ Pe. de anch. ꝯsi. xxvi. ꝛ in. c. i. de resti. spo. li. vi. Et si dicaꝰ ꝙ ita est ꝺ ꝯsuetudine. vt dicebat do. Abb. rn̄deo ꝙ probanda erit hec cōsuetudo. Et cū dicebaꝰ ꝙ notari⁹ pōt apponere clas ꝯsuetudina

rios lz a ptib⁹ nō dicaſ. vt ē caſus ſing.i.l. ſi.C. ď fideiuſ. Et voluit bar.in.d.l.ſi.ff.q̄ in frau. credi. qꝛ ad hoc dico tibi vnū qđ videbitur nouum. pcedit.n. qñ ɔtus eſt in fieri.tūc.n.notarius pōt opponere clās ɔſuetudinarias. ſed vbicunqꝫ inſtrumentū eſt in facto eē ⁊ notarius non appoſuit clauſulas cōſuetudinarias non poterit poſtea illas apponere. ⁊ ita limitatur tex.d.l.ſi.C. de fideiuſ. ⁊ iſtud voluit Bal.in repe.rub.C.de reuo.his que in frau. credi. Et ex hoc limito tibi illam cōem doctrinā ꝙ pcurator fideiubēdo poſſit renūciare beneficio ordinis quia ita eſt cōſuetū fieri vt pcedat illa renūciatio eo tpe quo fideiubet. ſed ſi tpe quo fideiubet nō renunciat beneficio ordinis ſed poſtea ꝙ nō poterit renūciare tene mēti qꝛ in hac materia eſt nouiſſimū. ⁊ per iſta ſit expeditum hꝫ.

107 ¶ † Capio tertium vtrū cōfeſſio procuratoris noceat dño.ᵃ Et ex dictis doctoꝝ do. Anto.hic diſtinguit ⁊ eū ſequiſ do. Abb.ꝙ aut eſt pcurator late pcurās vt qꝛ eſt defenſor ſine mādato vel negocioꝝ geſtor. ⁊ ɔfeſſio non piudicat ei ex quo non hꝫ mādatū niſi ſequaſ ratihabitio .l.ſi defenſor.§.i.ff.de interro.actio. Si aūt hꝫ mandatū ſpāle ad ɔfitendū piudicat dño ɔfeſſio eius.l.qui ſeruus. ff.de interro.actio.l. proinde.ff.ad.l.aqui. Dixit tñ bal. vnū ⁊ auditu ⁊ recitatiōe dignum ꝙ lz pcurator hūerit ſpāle mandatū a dño ad ɔfitendū ꝙ ſi ex poſt ad noticiā pcuratoris puenerit aliqđ pp qđ nō eſt ɔfitendū ſed negandū ꝙ poterit pcurator negare. qꝛ hoc patiſ bona fides ⁊ hoc nā cōiter deſiderat. nec pp hoc dr̄ pcurator offendere mentē lz offendat verba mādati. legē dixit eē vnicā ⁊ ſing.in.l.ſi hoīem.ff.mādati. Et ego adduco ad hoc qđ pulchre dixit Bar.in pma ɔſti.C.§.quibus vbi allegat.d.l.ſi hominem. ⁊ qđ voluit idē bar.in.l. ambicioſa.ff.de decre.ab ordi.faci. ⁊ ad hoc allegaui ego mea pene.lx.ſingularia ⁊ peregrina ſparſa in vtraqꝫ cenſura in repe.rub.C.qui admitti. ⁊ vide que dixi in.c.niſi de offi. lega. Si aūt pcurator eſt gñalis ⁊ cōfiteſ dño pſente ⁊ nō ɔdicente ɔfeſſio piudicat dño ⁊ ita intelligiſ opi.recitata per Cy.in.l.vnica.C.de confeſ.in.xiiij.qōe. Si autē dñs nō eſt preſens ſz abſens ⁊ pcurator voluntarie cōfitetur. qꝛ voluntarie vadit ad iudiciū ⁊ nulla facta diſcuſſione cōfiteſ nō piudicat dño.l.certū.§.ſed an.ff.de cōfeſ. Si aūt ɔfitetur p viā iuriſditionis contentioſe. qꝛ rñdet poſitionibus pductis in iudicio tūc piudicat dño.l.plautius. ⁊.l.nō ſolū.§.i.ff.de pcura. ⁊ pcedit hoc nō ſolū in confeſſione vera ſed ēt in confeſſione ficta. vt puta qꝛ eſt cōtumax in rñdendo poſitionib⁹. ita hr̄ in.c.ij.de confeſ. li.vi. ⁊ hec ſunt vera niſi dñs reuocet ɔfeſſionē pcuratoris q̄ꝫ reuocare pōt pbando errorē ſicut pōt reuocare ɔpriā ɔfeſſionē vt no.in.l.error.C.de iur. ⁊ fac.igno. ⁊ in c.ſi.de confe. ¶ Tu adde ꝙ eodē mō dñs pōt reuocare ɔfeſſionē ſerui ſui.glo.eſt elegans in.l. ⁊ quid ſi abſens. ff.ſi ex noxa.cau.aga.facit quod plene ſcribit ibi Bald. vbi dicit idem in patre reuocante erroneā ɔfeſſionē filij eo caſu quo ɔfeſſio filij noceret patri puta ſi ex forma ſtatuti teneretſ ſoluere pro filio vt eſt glo.ſing.in rub.C.de ď cre.decur.lib.x. Et iō dixit idē bal.in.l.principaliter.C.

108 de libe.cau. † ꝙ pater pōt reuocare cōfeſſionē quā fecit filius ſup aliquo delicto probādo ɔtrium ſiſtat dictū.§.ꝙ ſi abſens. Idē dicit ibi bal.de abbate reuocāte confeſſionem ſui monachi. idē dicit de dño reuocante confeſſionem ſerui. Tu dicas idem in herede reuocante confeſſionem teſtatoris.l.nō idcirco.C.de iur. ⁊ fac.igno. Idē dicas in clientulo vt poſſit reuocare erroneā ɔfeſſionē ſui aduocati.l.ij.C.ď erro.aduo. Et ex iſtis infero vnū qđ tibi vide

109 bit nouū † ꝙ vbicunqꝫ ex forma ſtatuti aliquis teneſ p delicto alterius vt puta teneſ villa pro delicto facto i ſua guardia ꝙ poterit reuocare erroneā ɔfeſſionē delinquētis pbando ꝙ aſſr ſe hēat veritas ex eo qꝛ laborat morbo alieno qđ eſt beneno. Dicunt ēt ſcribentes hic ꝙ confeſſio pcuratoris lz noceat dño nō tñ eſt tāte efficacie quāte eſt ɔfeſſio dñi. qꝛ per ɔfeſſionē ppriā quis piudicat ſibi in alio iudicio. qꝛ nō pōt qs venire ɔ illud qđ ɔlucida voce eſt ɔfeſſus ēt ſi agaſ ad aliū effectū. ita ſapienter dixit Inno.in.c.cū dilectus de ordi.cogni. ⁊ in.c.per inquiſitionē de elec. nam lz pbatio facta in iudicio ſūmario nō pbat in iudicio plenario nō tñ pcedat qñ eſt facta per cōfeſſionē. qꝛ lz ſit facta in iudicio ſummario. tñ facit fidem in iudicio plenario. qꝛ ɔfeſſio nō reqrit telā iudicij. vt voluit Inno.in predictis locis. ⁊ iō ſinglr̄ dixit Bal.in.l.

110 pperandū in prin.C.de iudi. † ꝙ lz ſit lapſa inſtantia iudex pōt pnūciare ɔ cōfeſſum. facit.l. gñaliter.C. de non nume.pecu. ⁊.c.per tuas de pbatio. nō tñ pcedit hoc in confeſſione fcā p pcuratorē. ita ſapienter dixit Compoſtella.in.d.c.per inquiſitionē. qꝛ pcurator nō hꝫ ptātē confitendi niſi quo ad illam cauſaꝫ ideo nō dꝫ extendi ad aliā qꝛ forte ſꝫ fuit ɔfeſſus ⁊ iſtud voluit ſpe.in ti.de ɔfeſſio.§.nūc videndū ver.ſꝫ nūquid confeſſio in.i.col. ⁊ ē pro certo celebris ⁊ generoſa hec doctrina et cū hac doctrina tranſeunt oēs. Tu pondera ꝙ aut cōpoſtolanus ⁊ ſpeculator loquūſ in pcuratore cōſtituto ad ſic cōfitendum vel in pcuratore ɔfitēte in pñtia dñi iſto caſu dico doctrinā eoꝝ nō eſſe veram qꝛ in oī iudicio illa confeſſio facit fidē ⁊ moueor ex.l.ij.§.ſi iuſſerim.ff.ď acqui.poſ. ⁊ ex eo ꝙ dixit bar.in ɔſ.cij. vbi dixit paria ſunt fieri aliquid in manu tua vel in manu alterius te mandante alſat.d.§.ſi iuſſerim. ⁊ adduco ꝙ voluit Ja.bu.Saly.Bal. ⁊ alij in .l.ſi.C.de pcu. qñ dñs informat pcuratorē ad rñdendum poſitionibus ſic ⁊ ſic vt illa cōfeſſio valeat perinde ac ſi emanaſſet a dño. ⁊ adduco ꝙ hr̄ in.c.paſtoralis de iud.

111 ⁊ in.c.cū cām de appellatio. vbi pbatur ſingulariter † ꝙ lz litis ɔteſtatio debeat fieri p principales perſonas vt i c.vnico.ď.de litis conteſtatione tñ ſi clientulo pñte ⁊ nō cōtradicente pponat aduocat⁹ ⁊ clientulo pñte rñdeat aduocatus eius inducitur litis ɔteſtatio ⁊ ſic valebit i alia cā ita dicamus in ɔfeſſione facta p pcuratorē dño pñte ⁊ nō ɔdicente ꝙ valebit in alia cā. aut ſit per procuratorem gñalem dño pñte ⁊ nō ɔdicente ⁊ tunc idem per iura pfata. aut ſit per reuocantē ⁊ tunc vr̄ idē per tex.iſtū ⁊ p tex.l.ij.C.de exac.ciui. anno.li.xij. Et adde ei vnū qđ voluit do. Abb.in.c.ſuborta de re iudi. vbi pcurator monaſterij fuit cōfeſſus epm̄ hūiſſe qſi poſſeſſionē ſubiectionis q̄ ɔfeſſio piudicauit mōaſterio vt ibi. Ipſe dicit illud eē verū qñ pcurator fuit cōſtitutus ab abbate ⁊ ɔuentu ſimul. ſecus ſi eſſet conſtitutus a plato dumtaxat. quia tūc videtur ꝙ ſicut confeſſio ſolius plati non nocet ecclie ſic vt in.c.ij.ď confeſ.in.vi. ita ⁊ fortius non nocebit confeſſio pcuratoris ɔſtituti a ſolo plato ne vna via pmittatur qđ alia via phibetur.c.cum quid vna vis de reg.iur. in.vi.c.tue de pcu.l.oratio.ff.ď ſponſali. Ego limito illud niſi eēt actus conſiſtēs in facto ſolius plati. qꝛ tūc ɔfeſſio ſolius plati nocebit eccleſie vt pbatur in.l.lucius.§.tutores.ff.de admini.tut. ita dicamus ꝙ ɔfeſſio talis pcuratoris nocebit eccleſie. ⁊ ad hoc adduco qđ voluit ſolemnis doc.in ɔſilijs ſuis Pau.de caſt.ɔſilio.i. Item dicunt ēt ſcribētes hic ꝙ lz ppria ɔfeſſio tollat facultatē appellandi vt.ij.q.vi.ſunt quorū.l.ij.C.quoꝝ appel. non recipiuſ cōfeſſio pcuratoris nō nocet dño vt eū priuet facultate appellandi ita hic reſidet do. Abb. voluit iudicio meo ponderare.d.l.ij.C.quoꝝ appel.nō recip. inquātū dicit ppria voce ɔfeſſus vbi ille dr̄ ɔfeſſus crimen qui ore pprio ɔfiteſ quaſi nō poſſit ɔfiteri crimē capitale p pcuratorē. vñ dic ibi bal.ꝙ lz vox pcuratoris ſit vox dñi iuris artificio ⁊ officij ſuffragio. tñ nō eſt eius vox ppria. ⁊ ita vt pedagogus refert eum ⁊ ſequiſ Saly.ibi. Ego adduco tex.ad hoc celebrem ⁊ generoſuꝫ in.c.ex litis in verbo ore proprio cōfeſſus de exceſ.prelato. ⁊ adduco.l.gñaliter in verbo voce ppria. ⁊ in verbo pprio teſtimonio.C. de non nume.pecu. ⁊ tex.in.c.per tuas de probatio. vbi ponuntur eadē verba. ⁊.c.ſi non lz.xxiij.q.v. ⁊ quod ſcribitur in paſſione dominica. nos inquit ex ore eius audiuimus. ⁊ adduco tex.in.c. tonitam.§.finaūt.in verbo in iure

ᵃ ¶ Dño. Vide ad hec oldra.i ɔſ.cxxvi. ⁊ d. alex.de imo.in l.certū.§.ſz an de cōſe. vbi de hac ma late.

iure confessos de app. Ex quibus iuribus colligitur ad oculum † q illud quod dz fieri in propria persona alicuius non pot fieri per substitutum aut per procuratorem (112) ita dicamus in pposito cu iura requirat hoc vt cofessus crimen ad hoc vt repellatur ab appellando debeat confiteri illud voce sua ppria. ergo sequit q nō poterit constituere pcuratorē ad confitendum crimen capitale. et ad hoc allego tex. cum glo. sua in c. cum. J. et A. de re iudi. in verbo psonaliter accedētes vbi actus qui exerceri dz in ppria psona alicuius nō pōt exerceri p substitutū. hoc voluit glo. ibi formalis. et adduco tex. in c. ab apostolica. §. his aūt de offi. deleg. et adduco tex. in c. de his in verbo in proprijs psonis. et in c. vniuersitatis de sen. excōi. vbi actus exercendus per ppria psona non pōt exerceri per aliū substitutū habentē ad hoc mandatū. et adduco. c. qz frustra in verbo ipse restituat de vsu. per quē tex. dixit ibi do. Cardi. q illa restitutio dz fieri per ipsum vsurariū et nō per iudicem. quia vtendo illo verbo excludit substitutum. et adduco. c. i. in verbo proprijs manibus de verb. signi. li. vi. Et adduco. c. si. in verbo pprio iuramento. §. qd metus ca. et tex. in c. in criminali. v. q. iij. in verbo per se. et ibi multum eleganter dixit Domini. † q vbicunqz (113) actus ex iuris censura est exprimendus ab aliquo de per se non pōt substituere alium ad illum actū exercendū et adduco elegantē tex. in l. sepe audiui cesarem in verbo ipse pnuncta sua gl. ff. de offi. presidis. et adduco tex. in cle. i. de iureiuran. in verbo per manus nostras. per quē tex. dixit do. Car. se consuluisse. mandatū fuerat q quis per manus suas exerceret certum actū q nō potuit illū exercere per manus alterius et allegat glosā qua dixit esse singularem in cle. i. de vita et honesta. cleri. adduco text. in l. per hanc in verbo manu sua. C. de eroga. mili. anno. li. xij. per quem tex. dicit ibi Bar. † q militantes pro republica debent recipere stipendia manu sua ppria et nō p (114) substitutū. qz illa verba inferunt propriā industriā[a]. et extendit illum tex. ad doctores legentes pro republica. et adduco singularē tex. in l. probatorias. C. de diuer. offi. li. xij. inquantū tex. ibi dicit per manus nostras. Faciat elegans dictum Bar. ibi vt statutū loquens de instrumēto scripto manu publici notarij q non habebit locuz in istrumēto exēplato ab istrumēto publici notarij. et adduco singularē tex. in l. si cū multis in vbo si cū ipse. ff. d alie. iudi. muta. cau. fac. per quē tex. dixit singlr ibi Bar. q in casu illo nō poterit ille actor litigare p procuratorē. sed opus est q litiget in ppria psona. et adduco elegantem tex. in c. cū dilecta i vbo psonaliter de rescriptis. et adduco singularē tex. in l. singulos iuncta glo. sua. ff. de testa. vbi tex. reqrit q subscriptio fiat pprio cirographo. et gl. ibi dicit qd nō poterit fieri alieno cirographo. et adduco elegantē tex. in l. vnica. §. ne aūt. C. de cadu. tol. et qd voluit ibi Bal. et adduco celebrē tex. in l. nulli in verbo p sua psciētia. C. de epis. et cle. vbi colligit Bal. ex illo tex. † q ille qui dz facere distributionē sm suam conscientiā (115) non poterit distribuere sm cōsciētiā alterius. facit. c. nimis et qd voluit ibi Pe. de anch. de excessi. pla. facit singulare dctm Jo. and. in c. sicut dignū. §. fi. de homicidio. vbi dixit † statuto cauet qd si quis occiderit aliquez suis (116) manib' puniat certa pena qd nō hēbit locū in mādante et ibi doctores oēs atribuunt illud dctm Jo. an. et illud refert et sequitur do. Dominicus in c. si quis viduam. l. dist. Sed re vera illud dictum fuit Ja. de bel. quē refert et sequitur Bal. in c. i. §. vel furtam de pace iura. firmā. in vsi. feu. et adduco singularē tex. in c. periculose de pe. dist. i. vbi pcordant sacri euangeliste. Aliqui dicūt christū crucifixum hora tertia. alij qui dicūt hora none vt intelligat fuisse crucifixum hora tertia voce iudeorū. qui dicebāt tolle hunc et crucifige. sed hora nona fuit crucifixus proprijs manibus ipsorū iudeorū et adduco qd singulariter voluit bal. in l. i. ad finē. ff. de rerum diuisio. vbi dicit † qd iuramentū fidelitatis nō pōt vassallus presta- (117)

re per substitutū sed dz prestare in ppria psona. Et adduco. quod voluit do. Abb. psi. cxiij. et adduco legē diuus in vbo sua manu in pn. et in. §. fi. in verbo alia manu. et in. l. cū quidā in verbo sua manu. ff. de falsis. et adduco legē nō putauit. §. siquis sua manu. ff. de pta. et c. quicūqz in verbo proprijs manibus de here. li. vi. et adduco tex. in auct. q. C. de testa. in verbo. ppria subscriptione et. l. sancim'. C. de diuersis rescriptis in verbo sua manu et. l. iij. in verbo per se. C. de iud. Et ex istis vr pfundi quedā doctrina data a dño abbate in. c. qm ab aplica. §. is aūt de officio dele. vbi dicit † q si papa delegat cāz alicui et ponat hec (118) verba tuā cōsciētiā oneramus q nihilominus poterit subdelegare cām alteri et refert se ita in cōtingentia facti consuluisse et hoc anno cū fuissez reqsitus vt rūderē verbo † si legatus poterat cōmittere cām vbicūqz erant ap- (119) posita illa verba tuā psciētiā oneramus. et adduxi do. Abb. in. d. §. his autem. et Ang. in auc. ad hec. C. de iud. vbi refert se vidisse dubitari de facto. et refert fuisse declaratū q pōt subdelegare qz expressio eorū que tacite insunt nihil operatur. l. iij. ff. de leg. i. sed iudicis psciētia semp onerat. l. rem nō nouā. C. de iudi. auc. iusiurandū quod prestat ab his. et dicit de hoc videri casuz in clemē. exiui d verb. sig. vbi papa grauat multos guardianos et gñalea fratrū minorū sm consciētias eorū. et tn nō est dubiū q ipsi cōmittūt vt videmus quottidie fieri. Sz ad hoc responderi pōt q imo expressio operat singulariter dixit quidam Cardi. Octauia. vt refert Hosti. in c. fi. de p ben. vbi dixit † q si superior cōmittat cām alicui et dicat (120) audias et iusticiā facias et ille ferat snīam iniustā q erit ipso iure nulla. et tn tacite inerat a iure vt iusticiā faceret et adduco bar. in l. diem pferre. §. stari. ff. de arbi. vbi dicit cōpromittit in arbitrū vt d iur decidat et ipse fert laudū iniustū q erit ipso iure nullū. et per pñs expressio aliquid operat. Et p hanc doctrinā adduco qd voluit bal. in l. sicut. ff. de arbi. vbi ex glo. multum singulari ibi colligit argu. † q si aliquid est cōmissuz prioribus vel camerarijs per reformationē vel statutū quod ille qui absentat se nō pōt vices suas cōmittere alteri. et rō est sm eū qz electa est industria psone. et ita dicit in facto seruari. et adduco singularē tex. in auc. de iureiurā. a mori. presti. in versi. pprios reluctari sermones. de quo tex. fecit festū do. Cardi. in c. significauit de rescrip. et ibi dicit gl. legē fingere vnā esse psonā heredis et testatoris. Ex quo tex. cum glo. colligo stupendā doctrinā q vbi lex vtitur illis verbis pprium sermone non egreditur personā eius cui referunt nisi ex fictione legis pquā nō admittitur probatio in prium. vt est glo. elegans in l. vnica in princ. C. de rei vxor. actione. et adduco ad pdicta tex. in l. si cum herede in verbo psonē ei q demōstrat ad here. ff. de statu liber. quē tex. reputauit singularē Bald. in c. i. §. si qs vo in tim. de pace iuramen. firman. vbi refert fuisse dubitatū de facto † Disponit statutū q offenso liceat facere suā vindictā q si poterit illā mādare alteri. fac glo. Jo. in l. cum nudū. ff. de vi et vi ar. et idez voluit idē bal. in l. accusationis. C. q inc. cā. et in c. fi. de iur. cal. et in c. ad nostraz de pba. et in c. de cetero. de re iudi. et in l. vt vim. ff. de iusti. et iu. aliter tn dixit in l. grachus. C. de adult. de quo dixi in c. que in ecclesiaz. de constit. Et adduco ad predicta l. vnicam. §. ne aūt. in verbo suis manibus C. de ca. tol. per quem tex. dixit ibi Bal. q tabellio non pōt alteri officium suū delegare. qz per se dz scribere et nō per substitutum. de quo ibi per cum. et per. d. Anto. et per. d. Car. in c. qm ab apostolica. §. is aūt. de offic. dele. et qd voluit Bal. in rub. C. de fi. instr. et Bar. in l. i. ff. furti aduersus nau. et Pe. de ancha. in suis psilus. et d. Paul. de ca. in suis consilijs. et adduco ad pdicta q pclare scriptum est in prima tragedia. Quid tanta mandas odia iam ipsa manibus lacera tuis. vbi preclare ille poeta intellexit q aliud est mandare aliud proprijs manibus facere. ¶ Et si quispiam ausus esset adducere in prium auc. principes (121) (122) (123)

[a] ¶ Industriam. Et ista industria semper in dubio presumit et vr electa ēt ex magnitudine dignitatis ponderis et psone. vt tz do. alex. de imo. in l. i. col. ij. ff. de offi. ei' cui mā. est iuris. Joā d po. in l. qui liberis. §. hec verba d vul. et pu. pil. p quo vide oēs doc. i. l. artifices. ff. d sol. et in l. nemo d duo. re. vbi mlta colliges.

les.C.de iura.calū.vbi dr ꝙ principales persone debent iurare de calūnia ⁊ tñ tale iuramentū prestari potest ꝑ procuratorem.vt in.c.fi.de iur.cal.lib.vi.nam mandatū domini factum ꝓcuratori ad sic iurandum dr mandatū ipsius domini adeo ꝙ ipse dominus dr deierare si ꝓcurator falsum iurauit.d.c.fi.⁊ glo.ibi dicit ꝓprio iuramēto est iurare per procuratorem.qr ad hoc respondeo ꝙ illud procedit.qr sic est lege expressum.alr esset secun ꝑ iura allegata superius.Et si quispiam allegaret in ꝯtriū tex.valde singularē in.l.certe.§.si ꝓcurator.ff.de precar.in ver.ego proprie dicor.vbi factum ꝓcuratoris habentis mandatum est factum ꝓprium domini.de quo text.singu.exclamauit Nico.de neap.in.l.si qs mihi bona.§.ꝙ si mandauit.ff.de acqui.here.qr ad hoc respondeo ꝙ verbum dicor ibi appositū tollit ꝯtrium.⁊ per ista ꝯfunditur qd voluit Jo.an.in.c.vt circa.de elec.lib.vi.Et ex

124 istis elicitur conclusio vera ⁊ indubitata.† ꝙ vbicunqꝫ lex requirit vocē ꝓpriam confitendi crimen capitale nō sufficit vox ꝓcuratoris ad hoc ꝯstituti.pro certo erūt ista in causis illustriora que a nemine vsqꝫ ad hec secula adducta fuerunt nisi a me.dixi tñ in.d.c.qm̄ ab apostolica.§.is aūt de officio delegati.si qd insulse ⁊ minus digne dixerī imputet peccatis meis.qr omnis hō mēdax.si qd aūt boni dixeri deus nobis hec oīa fecit. ¶ Capto modo vltimā partē glo.que ḋrit dr in tex.ꝙ post contuma-

125 ciam ꝓcuratoris dñs excōicari non dꝫ † quid si iudex eū excōmunicat an teneat excōicatio.arguit pro ⁊ contra.⁊ concludit tutius ee ꝙ sit excōmunicatus absolui tamē debet sine difficultate.⁊ excōmunicator tenetur ei ad interesse per.c.sacro.de sen.excōmu.Do.Ant.tꝫ ꝙ si iudex citauit procuratorem non iuste excōmunicauit dominū ⁊ habent locum predicta.sed si requisiuit dñm ⁊ scit eū misisse ꝓcuratorem dicit idē.sed si ignorauit tunc iudex non patitur illas penas qr scit ꝯtumaciam apparentem nec cogitur diuinare an ille constitueret procuratorem.Do.Abb.distinguit.aut ꝯtumacia fuit ꝓpria ipsius ꝓcuratoris.quo casu proprie loquit iste tex.vt qr procurator citatus fuit ꝯtumax ⁊ tūc excōmunicatio est ipso iure nulla.nec tūc ꝓcedit dcm̄ glose.qr iuris error expssus vt hic patet.facit.c.per tuas de sen.excōmu.c.cū ad quorunda de excessi.prelato.sm̄ verum intellectū.aut hoc nō expressit ⁊ tunc excōicatio tꝫ quo ad ecclesiam militātē sed constito de iniusticia procedat decisio glose q̄ in hoc casu dꝫ restringi.aut ꝯtumacia fuit propter ipsius dñi vt qr ꝓcurator nunqꝫ fuit in iudicio.sed ipse dñs misit procuratorē qui fuit ꝯtumax ⁊ tūc vr ꝙ excōicatio indistincte sit iusta.qr lꝫ iudex sciat dñm misisse ꝓcuratorē nihil ominus prima frōte dñs ꝓsumit in culpa ꝯstituendo talē negligentē in ꝓcuratorē.sed ꝯstito ꝙ constituit eum q cōi opi.reputabat diligēs ⁊ fidelis tūc putat.n.Abb.ꝙ sine difficultate excōicatio relaxabit.iudex tñ nō patit penas ꝯtētas i.d.c.sacro.qr nō ꝯstabat sibi ð idoneitate psone ꝓcuris.⁊ iste tex.loqt ꝓprie ð cōtumacia ꝓcuris ⁊ nō ð ꝯtumacia dñi sicut est ista.⁊ idē putat forti⁹ tōre dicendō si iudex ignorauit dñm ꝯstituisse ꝓcuratorē vt euitet penas dicti.c.sacro ⁊ ille excōicatus absoluat sine difficultate.Sꝫ si ꝓcurator ecclesie codēnat in expēsis pp suā ꝯtumaciā dicit Inno.ꝙ executio ꝯdēnationis fiet in bonis ecclesie qr debuit coparere per se vel p̄ ꝓcuratorē ydoneum.Idē ēt dicit Inno.si ꝓcurator ecclesie alia mādata iudicis nō adiplet puta qr nō exhibet acta vel alia instrumenta.secus ṁxit si falsa instrumēta ꝓduxit ꝓcurator ecclesie vel aliā fraudē cōmisit talis ꝓcurator⁹.tūc.n.non punit ecclesia.⁊ rō diuersitatis est.qr ad hoc dñs nō tenebat.iō nō est sibi imputandū si hoc fiat a suo ꝓcuratore cū hoc sibi cōmissū ñ fuerit si ḡ ꝓduxit falsa istrumēta vel aliā fraudē cōmisit nō tenebit ecclesia.sꝫ ad cōparēdū.vel ad exhibendū instrumenta vel ad similia facienda tenebat per se vel p aliū facere.Dicit tñ Inn.ꝙ lꝫ ecclesia teneat in casu pmisso tñ sibi aliqñ subuenit per in inte

grū restitutionē.l.minor ēt.ff.de minori.Nec ꝓdictis cōtradicit qd hr in.c.si epm̄.xvi.q.vi.vbi tex.formalr dicit ꝙ delictum psone nō dꝫ nocere ecclesie.quia in predictis casibus nō punit ecclesia pro delicto ꝓcuratoris.sed ꝓ sua culpa in qua ꝯstituta vr non eligendo fidelē ⁊ facultatibus ydoneū ꝓcuratorē.Tu vero limita ꝓcedentem casū

126 qñ ꝓcurator ex seipso ꝓduxit falsa instrumēta. ¶ †Sed pone ꝙ illa instrumēta falsa data fuerūt sibi ab ecclesia vel a dño vt illa ꝓduceret in iudicio.tunc.n.veniret dñs puniendus tanqꝫ cōscius illius falsitatis vt vr ꝓbare hec lr a.arg.eius quod voluit glo.singularis in.l.fi.C.ð pac.conuentio.ita sapienter voluit hic bal.dicit ēt multus eleganter nisi illud debitū fuisset solutū vel prescriptum.qr tunc nō puniret.qr iuuat primordio veritatis.l.cū filius.§.heres meus.ff.de leg.ij.Et lꝫ ꝓducens sit in calumnia nō tñ est in falsitate.qr semel verum semper dicit verum vt dixit glo.singularissima sm̄ eum in.l.qui bona.§.si qs stipulatus.ff.de dam.infec.ita sapienter dicit hic Bald.

127 Tu pondera vnū qd forte erit auditu dignū † ꝙ falsum capit ꝓprgssime vꝫ ꝙ nunqꝫ fuit.quo casu falsum peccat in iure nature.⁊ isto mō posset saluari dcm̄ istud Bald. Itē dr falsum ꝓprie qd aliqñ fuit ⁊ nūc non est vt in procuratore reuocato.qr lꝫ a principio habuerit mandatū sꝫ postea mādatū fuit reuocatū dr falsus ꝓcurator ingessisse vt ꝓcuratorē.l.dispensatorem.ff.de solutio.Ita dicamus in illo dicto Bal.ꝙ lꝫ habuerit primordiū ṽitatis nihilominus falsum ē dicere nūc me fore debitorē.lꝫ.n.ꝓprgssime nō sit falsuꝫ nihilominus ꝓprie falsuꝫ est.Et qr hec decretalis satis fuit onerata in mā istū passum aliter nō examino.sed remitto vos ad elegantē doctrinā Bal. in cōmēto.l.falsus.C.de furtis.vbi dicit ꝙ falsum capit

128 qttuor modis vide ibi dis. ¶ † Sed qd si ꝓcurator ꝓduxit aliqñ positiōes quas credit esse veras an dñs sūt scit falsas.Rñdet bal.hic ꝙ punit dñs ⁊ alt doctrinā bar. in.l.sed si vnus.in prin.ff.de iniu.Dicit ēt ꝙ innocētia ꝓcuratoris nō excusat dñm q deliqnit per seipsum vel dolo ꝓprio.l.si quis id qd.ff.de iuris.o.iudi.Dicit ēt vnū qd reputat eē mirabile ꝙ dñs pōt defendere factū ꝓcuratoris ēt ꝑ interesse ipsius ꝓcuratoris.dicit eē tex.singularē in.l.ꝓcurator ad exhibendū.§.i.ff.rem ratā haberi.Dic ēt ꝙ ꝓcurator nō vr hēre mādatū nisi ad licita ⁊ honesta allegat.l.si ꝓcuratori.§.celsus.ff.de ꝯdi.inde.Idē ēt dic si dñs iurasset.qr in gñali mādato iurato nō veniūt illicita.qr iuramentū qd ē spāle dꝫ restringi ad licita ⁊ honesta.allat gl.in.l.nō vr.§.qui iussu.ff.de reg.iuris q̄ gl. ad hoc cōiter reputat singularis.Tu allega gl.in.l.i.§.fin.ff.de his qui sunt sui vel alie.iuris.quam Nic.de neap. ibi reputat singularē.Sed tu allega gl.in.l.eos.C.ð vario.⁊ glosam in.c.nerui.xiij.q.i.gl.in.c.i.qd metus causa gl.in.c.dedit de symonia.gl.in.c.ex tenore de sen.excō. glo.in.c.ego.R.de iureiuran.⁊ in.c.venientes.⁊ in.c.quē

129 admodū co.tit.li.vi.Dicit ēt hic Bal.† ꝙ si ꝯstituo ꝓcuratorē meū vt oia possit q̄ possem facere ego si pñs essē ꝙ per hec verba nō vr ꝯstitutus ꝓcurator ad adeūdū nisi noīatim sit hoc dictuꝫ vel hēat liberā administrationē.allegat Guil.de cu.in.l.i.ff.de offi.ꝓcu.cesaris.Dicit ēt hic Bal.quod lꝫ hēat liberā tñ non pōt aliquid in fraudē ꝯstituentis facere puta vēdere oia bona eius.qr tunc ꝓsumit fraus.l.omnes.§.lucius.ff.que in frau.credito.vel si ꝓcurator venderet ꝓ necessitatibus suis ꝓprijs qr tunc posset.l.creditor.§.si lucius.l.si mandauero.§.si tibi.ff.mandati.ita quetuit hic Bal.Sed Hostiē.latius attingit hanc mām expensarum tam ratiōe ꝯtumacie q̄ ratiōne victorie.⁊ de primis dicit ꝙ aut ꝓcurator est nō soluendo aut est soluēdo.Primo casu si expēse sunt moderate damnari dꝫ ecclesia ⁊ ēt executio est fienda cōtra eā nec dat restitutio.qr ꝓ modico nō dat restitutio.l.scio.ff.de in integ.resti.Si aūt expense sunt immoderate ⁊ graues ad officiū iudicis deseruientis actioni spectat examinare sine libello.ad hoc facit.c.ij.de offi.iudi.de literis et

habus

a¶ Procurator. Adde ad mām bar.in.l.a si pupilli.§.itē si fundū de nego.ge.ange.in auc.ð nō alie.§.qr ð el.ij.bal.in.l.transigere ad fi.C.ð fi.instrum.vbi ð hac mā multa

a

litibus oriantur. C. de fru. et lit. expen. l. terminato in fi. l. fi. C. de fide instru. Et si iudex videt ecclesiã ex pdẽnatiõe expensarum grauiter ledi poterit illam restituere. allegat. c. ad nostrã de reb. eccle. nõ alie. cõsuluit tñ Hosti. q differat vsq ad sniam diffinitiuã et tũc sicut videbit ecclesiã bonã cãm fouere vel nõ bonã poterit arbitrari pdemnationẽ in expensis per. c. calumnia de penis a qua condẽnatione excipiende sunt expense legitime a pdẽnato facte vt. l. pperandũ. §. sinaũt ex gestis. C. de iudi. Scdo casu quãdo procurator est soluendo dicit q si procurator est in dolo sed ecclesia est in culpa damnari debet procurator. et hoc est equius. quia dolus preponderat culpe. l. item si obstetrix. ff. ad. l. aquiliam. quia cõtumax videtur dolo se obtulisse liti. ideo faciẽda est executio contra eũ. l. iiij. primo respõso. ff. de re iudi. si autem ecclesia vel prelatus est particeps cõtumacie condẽnatur ipse platus et fit executio ipsum ad hoc facit qd no. in. c. auditis et in. c. constitutus de pcura. sz si nec ecclesia nec platus sed solus pcurator fuit in culpa sentit q damnandus est pcurator ex quo est soluendo et hoc quo ad primas expensas rõne cõtumacie. de secũdis aũt expensis rõe victorie dicit q si est appellatũ nõ est necessaria restitutio qr ad quẽ ẽ appellatũ cognoscet de psentibus et de hac cã expẽsarũ accessorie. c. vt debitus honor de appel. l. eos. C. eo. l. omnem honorẽ. C. qñ prouo. nõ ẽ ne. c. significauerũt de exceptio. ex quo cõpetit ordinarium remediũ cessat extraordinariũ. l. in cãe. ff. de mino. si aũt nõ fuit appellatũ dicit q põt petere restitui condẽnationẽ dicens se lesaz põt et dz tunc libellus offerri qr principaliter petit. c. ij. de officio iudicis. aduertat tñ † q si questio est inter duas ecclesias et vna dicat se male expendisse alia dicat se male cõdẽnatã esse potius audiant illam que dicit se male expẽdisse qr alteri imputandũ est de mala electione pcuratoris. l. verũ. §. itẽ queritur. l. in cãe. §. i. ff. de mino. pcludit tñ q hec sunt arbitraria in qbus iudex pcedit humanitate seruata declinando ad piẽ humaniorẽ iuxta notata in. c. fi. de transac. et in. l. placuit. C. de iud. do. Ant. super hoc articulo dicit qd quo ad iniuncta ecclesie sit pdẽnanda ipsa ecclesia in expẽsis qr ex quo nunqz fuit pcurator in iudicio nõ apparet q ex hoc dãnari possit pcurator ecclesia tñ posset restitui si pcurator fuit in iudicio et fuit cõtumax quo ad ea que iniuncta fuerũt ipsi pcuratori et ẽ satis equa hec distinctio hostiẽ. sm enim an pcurator sit soluendo an nõ et an sit in dolo vel in culpa et an alr vel vterqz participet et hec sũt dicta doctorum que hic inserui ne corum motiua laterent nos aut posteros futuros. domi. Abb. putat hac. q. satis fore decisam ex dictis superius relatis ideo pcludit vt in propria pumacia ipsius pcuratoris qr fuit sibi factũ mãdatũ indistincte pdẽnandus est ipse pcurator p. d. l. i. § si pcurator. ff. si qs ius di. non ob. si aũt pumax fuit ecclesia principalr vt qr citata misit pcuratorẽ qui fuit pumax et tũc cõdẽnanda est ecclesia q non cõparuit per se nec per aliũ aliquẽ ydoneũ vt in. c. constitutus et in. c. auditis de pcur. sed ecclesia hz regressum pcuratorẽ actiõe mandati. ff. mandati. l. si pcuratorẽ. §. tutores. et si nõ est soluendo eccl'ia dz restitui si grauiter ledat ex pdemnatiõe expensarum facit q not. in. l. cum mãdato. ff. de mino. et hoc si ecclesia no fuit in dolo circa pumaciã pcuratoris qr aduersus dolũ non datur restitutio. l. auxiliũ. ff. de mino. hoc tñ cãu premisso qñ ecclia nõ fuit i dolo lz restituatur priuatũ [a] non tñ restituitur aliam ecclesiã que tractat de euitando. cũ ecclesia fecit illas expensas quas repetit et vr ẽe in aliquali culpa nõ cõparãdo per se arg. l. ia verũ. ff. de mi. putat tñ do. abb. quod si in nulla culpa sit puta qr pstituit talem procuratorem quẽ diligentissimus pstituisset qd tũc ecclesia restitueretur in integrum argu. d. l. ia verũ in fine. sed si ecclesia nõ fuit in pumacia sed platus tunc idem est dicendũ qd dictum est de pcuratore cum platus sit pcurator et tñ dominus vt in. c. ij. de donatio. idem in simili dicit Bar. in tutore in. d. l. i. §. si procurator. si quis ius di. non obst. Tenetur igitur platus de suo arg. c. de multa. §. ia quoqz de preben. in glo. et in. c. fi. d dolo et pumia. Et ex hoc vr quod non vsquequaqz dicat verum gl. in. c. delictum psone de re. iur. in. vi. que dicit quod in iudicijs delictum plati nocet ecclesie et mouet per. c. cum olim de censibus ad quod capitulũ põt rñderi qd illa negatio de qua ibi poterat cadere in delictum et nõ delictum iõ vt dictum ẽ supra in ppõib et rñsionibus ad positiones factũ procuratoris sicut nocet dño ita factũ plati nocet ecc'ie. Itẽ illud. c. non loquit in nõ faciẽdo sed in faciendo iõ si qri

131 mus † vtrum factum prelati in faciendo noceat ecclesie vide qd plenissime scribitur per do. Anto. et do. Abb. in c. i. de dolo et cõtuma. quantũ ad ppositũ satis eque põt distingui vt distinxit bar. in tutore et curatore in. d. l. i. §. si pcurator. qr aut deliquit extra negocia pupilli et non nocet pupillo vt ibi per eũ. facit capitulũ si eps. xvi. q. vi. et regula dictum lib. vi. Aut gerendo negocia pupilli et tũc aut tutor colludebat cum aduersario et nõ preiudicat vt. l. meminerint. C. vnde vi. licet glo. ibi posita videatur distruere illum tex. Aut non colludebat et tunc pena non potest eque cadere in tutorẽ sicut in pupillum et preiudicat pupillo. l. polla. C. de his qui. vt indi. l. iubemus nullam. C. de sacrosan. eccle. et in hoc articulo putat do. Abb. illud capitulũ cum olim posse intelligi alio modo nam pena de qua ibi vt posset se iuuare ex instrumento ipugnato nõ poterit cadere in platum sed dũtaxat in ecclesiam quam producebatur instrumentum. ecclesia tñ hz regressum platũ sicut pupillus tutorẽ vt. d. l. polla si aũt pena põt eque cadere i pupillũ et i tutorẽ et tunc tenet tutor et pupillus sz cedẽdo actionẽ tutorez liberat vt. l. illud. ff. de curatio. l. i. §. hoc edicto. ff. ne uis fiat ei. l.

132 fi. ff. de admi. tut. ex his apparet sm eum † q si tutor egerit litẽ calũniosam q ipse põt pdẽnari in expẽsis suo nomine vt est casus in. l. nõ est ignotũ. C. de admi. tu. poterit ẽt pdẽnari pupillus. l. qui solidũ. §. ẽt. ff. de lega. ij. põt tñ pupillus cedendo actionẽ liberari. l. fi. ff. de admi. tuto. q dicta applicari pñt ad platũ arg. c. ij. d donatio. vbi platus dr pcurator facit glo. in. c. quecunqz. xij. q. iiij. tangit hic Inno. et hosti. modũ pcedendi absentẽ. Et de solẽnitate citationũ que mã plene tangit in. c. psuluit de offi. deleg. et in. c. cãmqz. de dolo et ptu. et in. c. ad petitionẽ de accusa. Tangit hic ẽt Inno. de intellectu auc. q semel. C. qño et qñ iud. sz nõ loquit pfecte. sz melius dic vt ibi not. p glo. et doc. itẽ dicit hic bar. q lz sit talis cãm qua non possit fieri missio in possessionẽ vt est cã diuortij. et quelibet cã criminalis tñ lite nõ ptest. põt pcedi ad sniam dif-

133 finitiuã et p hoc dicit destrui regulã Bar. dicentis † q si aliquis petit se cancellari de banno põt pcedi ad diffinitiuã sniam lite nõ ptest. qr nullũ ẽ aliud remediũ in quo hẽat locũ missio in possessionẽ. allat Bar. in. l. psentaneũ. C. qño et qñ iud. Sz diceret aliqs q istud. c. nõ est ptra bar. qd hic loqtur in accusatione sz certe sm Bal. hic nõ est ppriẽ accusatio sed queda qrela psidera ingt hic bal. qr hic imetat iudicis officiũ qr tale quid petit q nõ põt venire in possessionẽ. tñ istud officium iudicis sumit originẽ a crimine iõ solẽniter est pcedendũ ergo si peteretur cancellatio bãni eo qd bãnũ eẽt scriptũ p falsitatẽ scribẽtis dẽret lis ptestari q nõ putat qr illa ẽ cã publica q expedit iudicio officio sũmarie et de plano cũ ibi nõ sit ppe aliqs reus. Et iõ Ja. bu. dixit verũ in exẽplo sz nõ in rõa sicut ecõtra qñqz regula ẽ vã sz exẽpla sunt falsa. l. elegãter. §. nõ solũ. ff. d dolo. Et ad pcordiã hui. c. adduci põt sm bal. lex in lege aqlia si delictũ. ff. ad. l. aquil. quã legẽ dicit eẽ mirabile pp tria. pmo qr ibi pbat q tractacius futuri tpis principalr spectat ad iudicez. scdo qr ibi recipiunt testimonia pditionalia. tertio qr fert snia et nõ meret executionẽ nisi existẽte pditiõe sz hec oia ista procedunt iuxta psiderationẽ pũtus et delicti et testes ẽt ñ dñt recipi nisi piculũ vel suspitio sit ne fortuitis casib pbatio

[a] Priuatũ. in qb casib ecclesie dẽt restitutiõ vid p spe. in tit. de resti. in integ. §. vi. per ro. et de offi. o. indi. §. i. et vid bal. in aucten. quas actiões i ij. col. C. de sacro eccle. et an ge. in aucten. ecclia romana eod. titu.

nis copia subtrahatur mirabile est secundum bal. nec est alibi ille casus secundum eum. ¶ †Sed pone inquit statutum disponit quod requiratur litis contestatio nunquid ad sententiam diffinitiuam possit perueniri premissis illis tribus citationibus vel peremptorio equipolenti respondet Bald. quod non quia agitur vtrobique de pleno preiudicio et idem est modus citandi ante litem contestatam et post vt dixit illa glo. singularis in l. et post eodem. ff. de iud. in glo. que incipit et post et probatur in l. presenti. §. i. C. de his qui ad eccl. conf. et in l. si eum. §. si. ff. si quis cautio. ¶ † Ultimo querit hic Bal. nunquid condemnatoria lata contra reum mandabitur executioni si fecerat pactum de quota litis. respondet quod sic et dicit esse casum vnicum in iure in l. si remunerandi. §. maurus. ff. mandati et ita residet hic bal. tu pondera glos. in d. §. maurus que dicit quod sicut sententia condemnatoria est ferenda in persona procuratoris et non domini vt probatur in l. i. C. de sen. et interlo. om. iud. ita et eodem modo debet ferri sententia absolutoria in personam procuratoris quam glo. ad hoc reputat singularem Lud. Roma. in suis notabilibus. tu autem vide plene dicta per me. Sp. eo. in rubrica de illa doctrina Jo. bu. bar. et sequatium quod vbi non est prouisum per remedium immissionis in possessionem non potest deueniri ad sententiam diffinitiuam lite non contestata. et ex predictis impono finem huic. c. i. in quo si quid boni dictum fuit altissimo principi deo liberalissimo largitori sit gloria sempiterna.

Accedens.

Dicit Jo. an. quod diuersimode legitur hec decretalis vt tangitur in gl. tertia et super ea dicetur. sed vt commodius comprehendas summatur sic. † In causa restitutionis etiam contra contumacem non proceditur ad sententiam lite non contestata. hoc dicit. Uel sic. in causa restitutionis in integrum secundum vnum intellectum vel restituende possessionis secundum alium intellectum sententia ferri non potest lite non contestata. hoc dicit. Et sunt due partes primo ponit ordinem processus secundo ipsius retractationem secunda ibi cum igitur. ¶ Casus potest sic figurari. Archiepiscopus petebat restitutionem contra plebanum sancti martyni coram iudicibus delegatis plebanus non respondit super libello sed appellauit ex eo quia littere erant per veri suppressionem obtente et manifestum erat duos ex illis iudicibus esse suffraganeos dicti archiepiscopi de quo in litteris non fiebat mentio demum isti iudices in preordia processerunt contra plebanum tanquam contumacem et receperunt testes et protulerunt sententiam diffinitiuam lite non contestata et ad executionem diffinitiue fecerunt quedam mandata Papa considerans primo iusticiam appellationis secundo nullitatem pronunciationis et omnium que inde secuta sunt denunciat cassa esse et sic sententiam processum et omnia inde secuta denunciat cassa mandans Archiepiscopo vt ecclesiam sancti martyni dicto plebano restituat et omnia instrumenta que propterea occupauerat. ¶ No. ex suprascriptione inquantum dicit patriarce et Archiepiscopo coniuncto ingro quia probatur hic † quod causa archiepiscopi est committenda maiori Archiepiscopo et non inferiori et ratio est quia iudex maior est et citans maior est citato et venerabilior eo in causa que agitatur coram eo nec debet citatus expectare quod citans vadat ad eum cuiuscunque sit dignitatis etiam si sit cardinalis debet comparere coram citante siue per se siue per procuratorem ita colligit bal. in l. iubemus. §. omnes preterea. C. de epi. et cle. ideo in casu nostro causa archiepiscopi fuit expressa pro commissa patriarche et alii archiepiscopo. facit. c. cum olim. de officio delega. vbi causa episcoporum fuit commissa archiepiscopis. facit. c. cum venerabilis de excep. vbi causa sabinensis fuit commissa duobus cardinalibus. facit. c. cum matrimonii. de proba. c. ii. de calu. c. si. de collusio. deteg. c. cum clamor. de testi. et quod pulchre voluit. d. Anto. in. c. sane. de foro compe. vbi dicit † quod episcopus ratione rei site in aliena dyocesi non potest conueniri coram episcopo illius dyocesis. sed coram archiepiscopo. Ista iura tamen procedunt ex quadam decentia et vrbanitate. tamen papa potest aliter disponere. vidimus namque superioribus annis cum christianissimus dominus Ludouicus inclytus rex francorum detineret in carcere quendam olim Cardinalem instetit quod sanctissimus noster papa mitteret iudices ad formandum processum et instruendam causam et ad cognoscendam. qui misit quattuor famosos in iure viros. quo casu videtur quod papa potuerit causam cardinalis committere inferioribus a cardinali. Nec videtur admiratione dignum. papa enim potest adequare quadrata rotundis. vt dixit Hosti. in. c. cum venisset. de iudi. Ego tamen istud non decido quia cardinales sunt membra ipsius pape. vt nota. in. c. antiqua. de priuileg. absurdum videtur quod membra pape iudicentur per inferiorem ab ipsis membris. tum etiam quia res est ardua iudicet hoc romanus pontifex cuius iudicio humiliter me subiicio. ¶ No. ibi in presentia iudicum † quod libellus debet porrigi iudici. facit. l. si quis se iniuria in versi. non ad stationarios recurrat sed presidalem adeat potestatem. C. de accu. et adduco. c. i. in verbo synodo porrige de libel. oblatione vbi libellus est porrigendus indici. et per ista duo iura confunditur dictum Inno. in. d. c. i. vbi dixit non esse necesse offerre libellum iudici. vide dicta per me in rubri. Sp. de libelli obla. ¶ Pondera tamen istum tex. quia non loquitur quod libellus fuit porrectus iudici. sed loquitur quod fuit datus in presentia iudicis. et ista stant simul quod fuerit productus in presentia iudicis. et tamen non iudicialiter. et ideo dicebat Saly. in. l. iubemus. C. de libe. cau. et in. l. generaliter. C. de non nume. pecu. et in. l. i. C. de confes. quod quando confessio fit in iudicio debet dici coram iudice et iudicialiter. Nihilominus tene primum dictum quia verba relata ad personam intelliguntur secundum qualitatem suam. l. plenum. §. equi. ff. de vsu et habit. l. ex militari. ff. de testa. mili. et sapienter dixit ibi bal. † data est a papa potestas episcopo celebrandi tempore interdicti quod videtur data potestas quod possit celebrare in pontificalibus. ita dicamus in proposito quod libellus datus in presentia iudicis intelligitur secundum qualitatem iudicis. et pro hoc intelligitur iudicialiter. ¶ No. ibi restitutionis beneficium † quod restitutio in integrum appellatur beneficium secundum do. Cardi. hic. qui ad hoc allegat. c. fin. de in inte. resti. Ego allego. c. coram felicis in verbo beneficium. et c. constitutus in verbo auxilium et in verbo beneficium. de in integ. restitu. vbi appellatur auxilium et beneficium. et adduco. l. iii. §. si igitur in verbo auxilium et in. l. auxilium. ff. de mino. et l. sciendum in verbo auxilium ff. ex qui. cau. maio. in inte. rest. et ideo vocatur auxilium seu beneficium quia proceditur ex equitate iuris communis. vt habetur in. c. auditis. de in inte. resti. et in. c. ii. de officio iudicis. et etiam allego simile quod habetur in. c. quod ad consultationem de re iudi. vbi appellatio vocatur beneficium. et adduco preterea que luculenter adduxi in repetitio. rub. C. qui admitti ad bo. pos. in quantum antiqui et moderni qui ingenio et virtutis censure copia mirum in modum claruerunt. voluerunt quod bonorum possessio esset ius. Ego demonstraui ad oculum quod immo erat beneficium. et adduxi. l. i. in verbo beneficium. C. qui non pote. ptem. et insti. de bo. pos. §. si. in verbo plenum beneficium. et in. l. sed cum patrono. §. i. in verbo beneficium. ff. de bo. pos. nt. generali. et. l. post mortem. §. si. et. l. filium in verbo beneficium ff de con. ta. vide omnino dicta in prefata rub. ¶ No. ibi nihil ad obiecta respondit. quia tex. loquitur de actore. et dicit quod reus non respondit ad obiecta actoris. quia probatur † quod obiectum dicitur illud quod petitur ab actore. quod procedit largo modo. ita dicit hic dominus meus Jo. de imo. sed nihil allegat. Mihi videtur melius dicendum quod illud verbum obiecta capitur i. proposita. videmus etenim quod reus excipiens debet concipere verba sua per viam exceptionis dicendo excipiendo propono vt probatur in. c. dilectus el. ii. in verbo excipiendo proposuit de rescrip. et in c. ex parte de fo. compe. et in. c. fi. de iudi. et in. c. fi. de libel. obla. et nihilominus reus vtitur isto verbo proposuit dumtaxat. ibi. allego formalem in. c. cum Jo. heremita in verbo proponere de fide instr. et in. c. dilecti in verbo proposuerunt de exceptio. et in. c. cum dilecti de dolo et contu. in verbo proposuerunt. et in. c. ex litteris in verbo proposuerunt de excessi. plato. et in. c. meminimus in verbo proponens de accusa. coniuncto eo quod voluit ibi Jo. an. et. c. cum olim in verbo ad hoc proposuit de prescriptio. si ergo reus vtitur verbo proposuit in exceptione sua formanda ergo et eodem modo actor poterit proponere petitionem suam per

suã p verbuȝ obiicio. ⁊ ita saluabit iste tex. qꝛ actor ⁊ re
us nõ dñt ad impaꝛia iudicari. c. in iudicijs de reg. iuris
in. vi. c. i. ⁊. ij. ð mutuis petitio. Jtẽ pondera ẽt qꝛ ista vi
dentur potius eẽ v̄ba ptis q̃ imperite loq̃t. ℂ Not. ibi
8 ad nr̃am audientiã appellandũ. † qꝛ ꝓbat tenere appel
latione a grauamine subsistente legitima cã. ⁊ sic vr̃ pro
bare ꝙ lȝ nõ exprimat sigillatiȝ grauamen ꝙ valet ⁊ tȝ
talis appellatio. Pro certo si recte ponderetur iste tex.
istud notabile nõ colligit hic qꝛ tex. hic p̄supponit qð ex
his causis fuerit appellatũ ⁊ sic exp̄ssa fuit cã grauami
9 nis. ita colligit hic domi. Ant. Tu pondera † quod vbi
appellatur a grauamine non sufficit exprimere grauã
men in genere sed est in specie exprimendũ grauamen.
⁊ istud ꝓbat tex. in cle. appellanti de appellatio. Jstud
ẽt dixit ang. in. l. pretor ait. §. i. ff. de op. no. nun. ⁊ in. l. qc
quid astringende. ff. de verb. obli. ⁊ in. l. si sic. ff. de lega. i.
⁊ bal. in. l. ij. C. de epis. audi. ⁊ bi in. c. ꝯstitutis de appel
lationibus. Et iõ istud notabile do. anto. hic cuȝ sua bo
norincentia nõ est in se verũ. qꝛ posito ꝙ grauamen esset
notoriũ. tñ est exprimẽdũ qꝛ notoriũ releuat ab onere ꝓ
bandi nõ tñ releuat ab onere allegandi ⁊ ponendi vt vo
luit glo. que reputat singularis in cle. appellãti. ð appel.
⁊ probat in tex. singlr̃. l. si q adulteriũ cũ incestu. §. idem
polioni in verbo allegef. ff. de adul. ⁊ adduco ꝙ voluit
10 bal. in. l. scire opꝫ §. sufficit. ff. de excu. tuto. vbi dixit † ꝙ si
quis appellat gñaliter ab oĩbus grauaminibus nõ põt
ꝓsequi nisi illa grauamina in qbus non erãt lapsi. x. dies
qui dant ad appellanduȝ io poterit ꝓsequi illa dũtaxat
que expressit añ elapsum. x. dierũ. ⁊ ex p̄dictis apꝫ ꝙ no
tabile dñi anto. nõ est in se verũ item confundit per istuȝ
tex. inquantũ dicit ex his plebanũ legitime appellasse q̃
ex iustis expressis grauaminibus appellauit. nec obstat
iste tex. i hoc pricipio qꝛ suppletur per eundem tex. ad fi.
⁊ sic. d. Anto. fuit decept⁹ ex principio huius capi. not.
11 ibi sepe admõitus argumentũ † ꝙ qui est sepius admonẽ
dus vel citandus de quo hr̃ in. c. ꝯsuluit de offi. deleg. ⁊
in. c. ad petitionẽ de accu. vide que scripsi late in. d. c. cõ
suluit sȝ bal. hic super isto v̄bo sepe colligit ꝙ si nihil va
let sepe ita nec valebit pluries. Tu limita nisi per reitera
tionẽ daref efficatia qꝛ tuc iterũ gestus valeret ⁊ teneret
actus. casus est singlr̃is in. l. fi. C. ad. l. fal. facit ꝙ hr̃ insti.
de actio. §. de constituta ⁊ lex eũ q. §. debitũ. ff. de consti.
pec. ⁊ ꝙ hr̃ in. l. antiqui. C. ad velley a. ⁊ lex cũ scimus. C.
12 de ag. ⁊ censi. li. xi. ⁊ colligit hic. d. abb. † ꝙ recedens a iu
dice p appl̃onem frustratoriã est iterũ citandus ꝯcordat
c. pro vt de dolo ⁊ contu. ꝙ ꝓcedit ad cautelã vt ꝯuincaf
eius malitia qꝛ de necessitate nõ ẽ citandus. c. ij. de dolo
⁊ ꝯtu. li. vi. ⁊ istud est primũ nor̃e datũ hic p. d. abb. not.
13 ibi noluit tñ rñdere ad cautelã † vt appellãs n̄ videaf re
nũciare apl̃oni vt non cõpareat corã iudice a quo faciat
. c. solicitudinẽ de app. ⁊. c. grauĩ de offi. deleg. ⁊ colligit
14 hic Pe. de anch. in so notabili † ꝙ si post apl̃oem inter
positã ab interlocutoria si iudex a quo apl̃oni nõ defert
⁊ ad alios actus citaf appellãs ꝙ hodie nõ est necesse si
apl̃io nõ credit tenere. c. cũ q de dolo ⁊ cõtu. li. vi. ⁊ pon
dera istũ tex. in versi. corã eis qꝛ ꝓbat multũ elegãter ꝙ
ps dꝫ accedere ad ipsos iudices ⁊ nõ eꝯ ⁊ idẽ ꝓbat. ĩ. in
versi. ad eos ⁊ ita p illũ versi. colligit hic hosti. q allegat
ad hoc. l. iubemus. §. oẽs ꝓpterea. C. de epis. ⁊ cle. vbi ẽt
15 bal. dixit † ꝙ citãs maior est ipso citato ẽt si citatus ipse
eẽt cardi. tenef cõparere corã ipso citante facit lex prima
. §. si preses. ff. qs oz. in bo. pol ser. faciat ꝙ voluit gl. in. l.
apud. ff. de manu. vin. al's de manumis. itu. gñali que vo
16 luit † ꝙ minimus magistrunculus i territorio suo maior
est quocunq; ꝑtate ⁊ inquãtũ iste tex. dicit noluit rñdere
17 amplius ꝓbat † ꝙ qui hꝫ iudicẽ suspectũ nõ dꝫ aliquid
opponere ad ꝓposita sȝ ante oĩa dꝫ recusare iudice vt fe
cit iste plebanus nã aliqd rñdendo eẽt p̄clusa via excep
tioni recusatorie ⁊ p ꝯño vr̃ in iudicẽ ꝯsentire. c. inter mo
nasterium cũ ibi notis. ð. de re iudi. l. nõ vr̃. ff. de iudi. ita di

cit hic Pe. de anch. ꝓ isto tex. ⁊ est primũ nor̃e sui. ⁊ ẽ.
ℂ No. ibi in sua contumacia perduraret arg. optimũ
18 fȝ. d. abb. † ꝙ lȝ ptis ꝯtumacia nõ sit impeditiua proces
sus põt tamen ꝯtumax mulctari ⁊ ad vlteriora in causa
procedi isti aũt iudices excõicauerunt partem ꝯtumacẽ
⁊ ꝓcedebant ad vlteriora in cã ⁊ ꝓcessus inualidaf ex
eo. qꝛ lis non erat contestata. secus ergo si fuisset cõtesta
ta vel fuisset talis causa in qua potuisset procedi lite nõ
contestata. c. veritatis. de dolo ⁊ contu. nam mulcta im
ponitur ꝓpter inobediẽtiã. l. i. ff si quis ius dic. non ob.
ℂ Ad vlteriora vero ꝓceditur pro iusticia partis ⁊ sic
non est pena. ⁊ ideo nõ potest dici istũ capellanũ cõteri
duplici pena contra. c. at si clerici. §. fi. ð. de iudi. ⁊. l. sena
tus censuit. ff. de accusa. ⁊ allegat. d. Abba. glo. in. c. i. de
electio. in. vi. in verbo defecerit. in fi. que disputat nunqd
pars contumax possit condẽnari in expensis si ꝓceditur
ad vlteriora sua contumacia non obstante. ⁊ hec perpe
tuo no. fm. d. Abb. ℂ Ego aũt pondero istũ tex. ⁊ pre
stantius ⁊ generosius q̃ ipse faciat ⁊ alij doc. ꝓbat eniȝ
19 singulariter † ꝙ vbicũqȝ ꝯtumacia est minima nõ dimi
nuitur solẽnitas substantialis iudicioꝝ. Et in hoc dico
istum tex. fore nouissimũ ⁊ singularẽ in q̃tuȝ dicit in sua
ꝯtumacia perduraret. vnde oritur quedã ruina ad mul
ta iura singularia. nam in. c. ij. de offi. deleg. lib. vi. in ver
bo nimia contumacia ⁊ proteruitas vbi detrahitur iuri
ꝓpter nimiam ꝯtumaciam. ⁊ in. l. fulcinius. §. fin. ff ex q.
20 cau. in pos. ea. est tex. singu. fm Dy. ⁊ Bar. † ꝙ propter
nimiã contumaciam rei põt iudex decernere ꝙ creditor
missus in possessionem ex primo decreto faciat fructus
suos ⁊ nõ cõputet sibi in sortem. Et adduco tex. singula
21 rem fm Bal. in. l. consentaneum. C. quõ ⁊ qñ iudex † vbi
dicit ꝙ ꝓpter nimiã contumaciã reus contumax remitti
tur ad locũ iudicij ⁊ sic limitaf. c. romana. §. cõtrahẽtes.
de foro compe. lib. vi. ℂ Ex istis iuribus euidenter ap
paret ꝙ propter nimiã contumaciã rei detrahitur solẽ
nitati legũ. hic aũt ꝓbatur cõtrariũ. Posset dici ꝙ illa
iura limitent ⁊ restringant vt nõ procedant vbi agit de
substantiali solẽnitate iudicioꝝ. vt est litis contestatio. lȝ
ergo sit nimis contumax nihilominus non ꝓcedetur ad
receptionẽ testium vel ad sniam diffinitiuã lite nõ ꝯtesta
ta. qꝛ litis ꝯtestatio est fundamẽtũ iudicij vt late dixi in
c. vnico. ð. de lit. ꝯte. ⁊ in hoc istu tex. vt celebrẽ ⁊ genero
sum cõmendabis memorie. Et ex hoc infero vnũ qð est
omni veritate dignũ. Nã do. Abb. hic in tertio notabili
colligit qð nuda ꝯtũacia in nõ cõparẽdo est digna excõi
catione. ꝯcordat. c. i. de iudicijs. ⁊ adducit glosã singula
rẽ in. c. duo. lxxxvi. di. que dicit oẽm ꝯtumaciã eẽ dignã
excõicatione. ⁊ tanto est maior quãto ex minori re surgit
qꝛ magis vr̃ cõtemnere. ⁊ refert se ad dicta sua in. c. i. de
iudici. Ego adduco glosaȝ singularẽ ⁊ ang. in. l. in actio
nibus. ff de in litẽ iura. Et dico qð lȝ istud notabile do.
Abb. sit verũ in se nihilominus nõ ꝯgruit huic lr̃e ex eo
qꝛ hic interuẽit nimia ꝯtumacia ⁊ fuit excõicatus pp ni
miã cõtumaciã. iõ nõ ẽ admiratiõe dignũ si fuit excõica
tus. ⁊ iõ tex. dicit in sua cõtumacia ꝑduraret tene menti
p̄dicta. ℂ No. ibi testes receperũt tres act⁹ circa testes
22 factos † qꝛ primo recipiunt secundo eorũ dicta rediguntur
in scriptis tertio citaf ps vt veniat ad ꝯdicendũ p̄sonis
23 testiũ vel dictis eoꝝ. Et sic ꝓbaf hic formalr̃ † ꝙ post pu
blicationẽ testiũ põt opponi exceptio ꝯ̄ p̄sonas ⁊ dicta
eoꝝ. ꝯcordat. c. p̄sentiũ. c. ex pte ⁊. c. lȝ. ĩ. de testi. ℂ No. ibi
24 possessionẽ iuris pochialis † ꝙ circa incorporalia ẽ dar̃
possessionẽ. sed fm Hosti. melius papa hic dixisset quasi
possessionẽ. qꝛ ꝓprie ⁊ vere nõ est dare possessionẽ sȝ im
proprie. alleg. c. ꝯquestus supra de fo. cõpe. Ego allego.
c. suborta in v̄bo q̃si possessione de re iudi. ⁊. c. fi. ð. ð iudi.
⁊ iudicio meo dici põt qð lȝ romanus pontifex sit supre
mus iuris monarcha qꝛ sibi fuit dictũ qðcunqȝ ligaueris
qꝛ exponit p priuilegia vt no. in. c. qð sup his de voto. ⁊ i
c. i. de ꝯstitutio. ⁊ decẽret loqui vt loquunt doctissimi in iu

re viri vt dixit gl. singularis in .l. qd si nepotes. ff. d testa. tute. et qd voluit glo. i. l. i. C. de vsu. et qd hr in tex. l. si dcm ff. de euictio. in versi. nó ita vt vulgus opinat. nihilominus sepenumero grosso mó loquit. ita dixit Bal. in .c. i. ad fi. in titu. qui feud. dare pñt. allegat qd hr in. l. i. C. de seruis fugitiuis. Ego allego. c. vestra d locato. c. capella

25 d ferijs. † Et ex hoc inferri pôt qd substentabitur libellus quo eps petit possessioné iuris parochialis qr ipropria bit. i. quasi ná et si papa loquit improprie q est pelagus iuris multo fortius loqmur nos qui sumus et riuoli. Et vt rectius dixerim scioli. Et plus dico et credo dicere veritaté qd iste eps in libello p etit possessioné iuris parochialis et sic pprie libellauit et si mihi dicat qs spiritus tibi reuelauit dico qd hoc colligit ex snia istud decidút gl. singularis et vnica in .c. dudú de decimis vbicúqz .n. non aps de libello qr forte pcessus est deperditus psumimus talé fuisse libellú qlé cóphêdimus ex teote snie tene méti qr istud latuit maiores et deos nros et ex isto tex. colli

26 git fm do. Pe. de anch. hic † qd lz pcedat 9 aliqué vt cótumacé nó tñ dz fieri missio in possessioné 9 eú nisi examinatis testibus sup debito vt fecerút isti iudices sup hac tñ pbatióe súmarie pcedit et sufficit pbatio semiplena in pmo decreto et forte iur^m fm eu3 et remittit se ad notata i .l. cú psonat et auc. ei qui iurat. C. d bo. au. in. pos. et ad .c. qñ frequéter ad fi. vt lite nó ptest. sz hic nó fuit fcá ista receptio testiú ad finé pueniédi ad pmó dcretú sz ad sniam diffinitiuá fuerút testes examinati lite nó ptc. ita colligit hic dña pe. Tu pondera qr iste tex. loquit in plurali numero in pluribus testibus et sic loqt de plena pbatione .l. vbi numerus. ff. de testi. ité iste tex. loquit d oppositióe fienda 9 psonas et 9 dicta testiú et nó loquit de iuramento et p 9ñs loquit d plenaria pbatióe. ¶ No. ibi adiu

27 dicantes † qd et cú agit possessorio pôt snia eé adiudicatoria respectu possessionis et sic pôt dicere iudex adiudico tibi possessioné. idé é dicédú qñ possessio dat cá rei seruáde qr túc largo mó pôt dici adiudicatio possessióis. c. pringit de dolo et 9tu. ita hic colligit. d. abb. Et dicit hic d. Ant. qd pôt apponi 9clo libelli in possessorio peto adiudicari mihi possessioné. Tu pódera tex. in. d. c. 9tingit qr dicit adiudicauit possessioné cá rei seruáde ergo non pbat dictú do. abb. qr iudex nó dz simpliciter adiudicare possessioné sz dz dicere cá rei seruande vbi fit missio cá custodie ná illud verbú adiudico possessioné est trasferim3 possessionis facit simile qd hr in .c. cú cám in verbo adiudicauimus et in .c. suborta et in vbo subiectioné adiudica

28 uimus de re iudi. Et ex illis iuribus pbat † qd illud vbú adiudicare est gñale ad possessoriú et petitorió et ex eis

29 dé vbis colligit. d. Ant. † qd si qs citat vt cópareat obiecturus 9 psonat vel dicta testiú et ñ cóparet qd pt ferri snia 9 eú aliter nó citató qd é méti tenédú. sz ego credo qd non dixerit verú qr ad hoc vt ferat snia é necesse citare reú vt véiat ad audiendú sniam tex. é valde elegans in .c. cú oli de testi. et in .c. cótúacia d heret. li. vi. et in .c. 9suluit de officio delegati et in .c. ij. ne dolo et 9tu. li. vi. et in cle. sepe in vbo ad id de vb. sig. et in .c. cámqz de dolo et 9tu. et faciat qd hr in .l. aut q ale. ff. qd vi aut clá et qd voluit do. anto. in .c. sepe de app. et Jo. d imo. in. d. c. 9suluit. Uide ibi dicta p me. et voluit Lud. ro. in suis singularib^9. et adduco elegarité doctriná bar. in .l. si finita. §. inlitanus. ff. d dá. infec. vbi dixit qd dz iudex i citatióe facere cóminationé vz als pcedet ad sniam seu ad vlteriora iusticia mediáte ergo nó sufficit sola citatio vt veniat obiecturus 9 psonas vel dcá testiú ad ferédá sniam diffinitiuá. et per 9ñs nó recte loquit do. Anto. Sed vnú pondero ego qd erit salus sua. qr hic iste capellanus semp fuit 9tumax et pdurauit in 9tumacia sua. vñ psumendú erat amplius cú nó cóparitrurú corá iudice. ad qd ergo erat citandus ex quo erat vehemés psumptio de 9tumacia futura et ad hoc allego singularé et melioré tex. de iure in .c. scdo de dolo et 9tu. li. vi. et hec nó tradas obliuioni. ¶ No. ibi restituentes

30 † qd agés reali petit ré sibi restitui. alij dicút qd restitutio fit iudicis officio de qos hr in spe. in tit. de libelli 9cep. §. si. versi. hec aút. 9suetudo tñ se hz qd hoc petit in libello.

31 ¶ No. ibi ne quis psumeret pturbare † qd iudex adiudicás possessióez verbalr alicui pôt phibere ne in futuré pbibet de quo in .c. cú nris de pces. pbé. et in .c. ex pte. A. de testi. c. p illos de pbé. c. qréti de officio delegati. l. pmiscri. ff. de acqui. pos. ita colligit hic. d. an. Sed ex eisdem vbis colligit hic Pe. d anch. qd missus in possóem ex pmo decreto si turbet defendit p iudicé nó .n. vt hére interdictó vti possidetis cú posidén dútaxat dcs. missus aút ñ aqrit possessioné sz detétationé p qua toenda dat sibi interdictú ne vis fiat ei. ff. cú aút hic ageret de re spúali nó vz missio faciéda róne 9tumacie nisi pbaret petés beneficiú in titulú eé suú hac de cá forte isti iudices pbatioé sup titulo receperút. allát. c. i. cú ibi notatis de eo q mitti. in possessio. li. vi. Uerius tñ credit qd hic agebat de iure pochiali vt d pprietate. et iudices crediderút posse super hac cá testitutióis pcedere lite nó ptest. 9. c. consultatióibus de offi. deleg. et hic pbat. ¶ No. ibi cú lite nó ptest. et p veri suppressioné. et ibi sub metropolitano subesse et ibi legitime appellasse. plures cás 9currere ad irritationé snie. primo qr lite nó ptest. scdo qr suppressio veri. tertio qr post legitimá recusationé. quarto qr post legitimá

32 appelloné. † Ex qbus vbis nota qd taciturnitas dclinatoriar cópetentiú aduersario viciat lras ad lites. c. super

33 lris de rescriptis. Item no. ibi máifeste. † qr pbat illud dici máifestú qd 9stat ex iuris dispositióe. adduco tex. in c. si diligéti in vbo manifeste de fo. cópe. et .c. 9suluit in vbo máifeste cognoscit. l. d vsu. et vide bellissima iura q ad hoc pposiitú allaui in. d. c. si diligéti in vbo máifeste. Ex

34 his colligit do. Pe. † qd illud qd agit post recusatióz iudicis é nullú qd et colligút hic alij doctores. iste tex. in loquit cú appellatio fuit secuta post recusatioé. sz si qs recusasset iudicé et recessisset. et iudex in ei^9 9tumaciá pcessit an valeat pcessus. refert Inno. dicere in .c. cú spali de appella. se nusquá legisse casú pbanté pcessuz fore ipso iure nullú. bar. tñ tenuit qd pcessus sit nullus ipso iure ex eo qr recusans eximit a iurisdictióe iudicis recusati. allat .l. i. C. si quacúqz pditus potest. a. ita residet hic do. Pe. Re va bar. hoc voluit in .l. qr poterat. ff. ad treb. et ibi dicit se legisse casum. l. qd pcessus sit nullus ipso iure. et allegat dictá .l. i. Sz certe Inn. bene allauit illá .l. i. in. d. c. cú spali. No hec in varijs locis in vtraqz censura tacta é et quot capita tot snie. Ego hác qóné tetigi melius qz nuqñ tacta fuerit p aliquê in .c. suspitióis de offi. deleg. vñ

35 ibi 9ino. io aliud hic nó dico. ¶ No. fm do. Abb. † qd si papa ex certa sciétia cómittat cám ei qui ex certa cá pôt ab alia pte recusari nó tñ pp hoc tollit legitimá cám recusádi vt hic pbat euidéter. ná máifestú erat istos duos epos eé suffraganeos isti^9 archiepi vt ipse met papa dicit et tñ delegádo sciéter ñ abstulit ptáté recusádi. ad h allat qd sapiéter voluit Inno. in .c. ex trásmissa de fo. cópe. vbi appte hoc pbat h3 vná lecturá. vbi intelligit nisi ab alia pte iudex fuerit recusat^9. nó .n. psumit papa tollere exceptióes cópetétes pti vt in .c. ex pte el. ij. de offi. deleg. et .l. ij. §. merito. et §. si qs a pricipe. ff. ne qd in loco publico. nisi papa expsse remoueret exceptioné recusatióis. qr túc ñ posset recusari. et sic pt papa tollere exceptioné suspitióis et remittit se ad notata in .c. cú spali de appel. Sed ego allego singularé gl. in 9triú in .c. ad hec d rescrip. vide ibi q plene scripsi vbi tenui 9 Innoc. et et tenui 9 glo. in .l. apertissimi. C. d iudi. Est enim naturale vt recusemus iudicem suspectum. c. quia suspecti. iij. q. v. et faciat quod habetur in .c. scdo requiris ad fi. in ver. ipsa namqz ratio dictat qd suspecti et inimici iudices esse nó dñt. nam cum beatus Jo. chrisostom^9 nnuit itrare iudiciú suspectorú vt. d. c. qr suspecti. qzto magis et nos q tali sáctimonia nó

36 clarescimus. ¶ ¶ † No. qd subiect^9 respeu iudi exercétij iurisdictióis pt recusari si deputat iudex 9suá supioré qr psumitur

psumit sibi fauere.sic ēt pōt recusari oña i cā famali sui q
sibi seruit.c.insinuāte de of.dleg.Ego limito h nisi iste sb
ditus eēt vir magne sāctimonie qr tūc nō eēt psumēdū q
male iudicaret p eo cuius ē sbiect⁹ ⁊ ad h adduco qd vo
luit.o.ant.in.c.postremo de ap.vbi dic q lz cōiunct⁹ pos
sit recusari in iudicē ptis cuius est cōiūctus q nō hēat lo
cū in eo i quo clarescit sāctitas vite.qr nō psumit pp affe
ctionē sanguinis male iudicare fac.c.ij.de op.no.nū.c.in
nr̄a de pcur.gl.in.c.expedit.xj.q.i.⁊ q singulariter vo
luit hosti.in.c.sine litib⁹ de do.⁊ ptu limita ēt nisi eēt par
affectio.ar.l.nō solū.§.de viro.ff.de ritu nup. ¶ No.ibi
37 cassare † qr pprie sūptū adaptaf ad id qd ē tz sed iproprie
adaptaf ad id q ē ipso iure nullū fm.d.ab.⁊ alios ⁊ ni
hil alf at.Eo allo elegātē glo.in.c.i nostra de pcur.i glo.
fi.q allat istū tex.⁊ allego glo.i.c.venerabili de off.dele.
⁊ adduco tex.i.c.ad approbādum in vbo cassata.J.de re
iu.vbi pbaf q snia nulla cassaf.⁊ glo.ibi expōit.i.cassa
nūciaf.⁊ adduco tex.i.c.sup eo i vbo cassauim⁹ de elect.
⁊.c.multis in verbo cassabif.xvii.di.⁊ tex.i auc.cassa.C.
38 d sa.san.ecc.vbi certū est † q statuta ꝯ libertatē ecclesie
sūt nulla ipso iure.⁊ tñ tex.ibi dic cassanf qr pcedit qua
tenus de facto facta sūt.⁊ adduco.c.gratū in vbo cassa
ta de postu.pla.⁊ adduco qd pulchre voluit bal.i.l.hac q
39 ad emilia.C.de ap.vbi dicit † statuto caueſ q testamētū
nō insinuatū infra certū tps nō valeat.alio statuto caueſ
q possit insinuari nisi sit petitū cassari.decidit q si statu
tum ānullat testamētū ipso iure tūc satis petitū est cassa
ri ex quo est petitū declarari nullā ⁊ q nullū ē cassaf qr
nullū nō dz occupare mēbranas tū q: cassatio scripture
venit tacite ad cassationē q de iure fit vt voluit glo.sing.
in.l.exēpto.§.si qs.ff de act.emp.iō tantū ē dicere testam
sū nullū q̄tū cassam⁹.si autē testamentū nō eēt ipso iure
nullū sed p sniam tūc libell⁹ eēt ineptus nō ꝯtinēs sniaz
veritatis secūdū bal.ibi.⁊ vide qd voluit Inn.in.c.si.de
40 of.iu.† vbi dic q petif iudicis officio cassari snia aut testa
mentū nullū glo.in.l.i.§.i.ff de fer.⁊ in.l.i.§.i.ff q sentē.si
ne app.rescinda.l.cirographis.§.i.ff de adm tuto.⁊ q
pulchre voluit bar.in.l.q sub ꝯditione.§.quotiēs.ff.d cō
41 di.insti.⁊ ista mēti cōmēda. ¶ No.ibi imo q ista dictō
vēit correctorie ad pcedētia faciat tex.⁊ gl.i.c.pdicator
xvi.q.i.l.stichus imo pāphilus.ff.de manumis.testa.l si
ita scriptū.ff.de here.insti.⁊ ibi dixit ang.q si testis aicat
ticius peꝛ sit Seiū imo semproniū q vz dictū eius qr vl
se corrigere.adduco q pulchre voluit bal.in.i.ꝯsti.C.d.
qbus.vbi dixit iudex in snia dixit ꝯdēno imo absoluo q
vz snia ⁊ est absolutoria ⁊ dicit eē glo.in.c.pdicator ⁊ di
se nō recordari vbi ponaf.c.pdicator.re vera ē.xvi.qō.i.
42 ¶ † No.q cassata snia tāq̄ nulla cōpellif pars q sniaz
obtinuit restituē instr̄m snie ⁊ oia alia q habuerūt vigo
rē snie qr illa incipit esse inutilia penes ptem ⁊ possent
i futurā eē dānosa aduersario.l.dissolute.C.d ꝯd.ex lege.
.l.fi.C.ad exhibēdū ⁊ est h casus sing.fm do.car.ad h.Et
pbaf ex eo qr cogif hic archieps restituere instr̄a pleba
ni occupata occasione snie qr snia h cassaf.secus ḡ si snia
teneret.tūc eni nō iteresset eius q succubuit instr̄a retineſ ⁊
obtinētis interest hēe ne possit alias lis moueri ꝯ eū.c.cū
43 dilecta de ꝯfir.vti. ¶ † No.q appellatio deuoluit non
solū iniusticiā snie sed ēt nullitatē vñ si qs dicit appello qr
snia est iniusta ⁊ reperif nulla ex nā appellatō.s possz iu
dex sup nullitate pnūciare.l.carmelia pia.ff de iure pat.
l.qdā mulier.ff.fami.her.Inno.in.c.dilecta de appe.⁊ i
c.cū cōtingat de of.deleg.facit glo.in.l.i.C.qñ pro.non
est neces.⁊ qd ibi no.p scribētes ⁊ i l.si expressim.ff d ap
pel.p bar.⁊ ang.⁊ p pet.de anc.in cle.i.de re iu. ¶ No.
44 ibi ēt si animus † q vigore inualide appellatōis supior
cognoscit ⁊ pnūciat d nullitate pcessus post appellatio
nem actitati qd est bene notā.fm doctores hic.q appella
tio minus iusta deuoluit cognitionē nullitatis pcessus ⁊
snie sbsequute post appellationē.bal.hic colligit aliqua
ex tex.iudicio meo melius cadere possunt in glo.iō refe

ram sup glo. ¶ Exēplo mō gl.⁊ oppono ꝯ tex.in eo q
psupponit appellationē hic fuisse legitimā nā in appel
latione a grauamine seu ab interlocutoria requirūf duo
vz q grauamen pcessit vt in.c.dilecto de app.⁊ q ipsum
grauamē pp q appellaf exprimaf in appellatiōe.c.vt d
bitus de ap.quoꝝ neutrū hic iteruenit q̄re male. ¶ Gl.
prima soluit tripliciter q hec decretalis pcedit fm anti
qua tpa fm q nō erat necesse expmeſ cām sed quelibz ap
pellatio apetē nō frustratoria deferebat cām ad papaz
ij.q.vi.c.ad romanā sedē. ¶ Scda solutio ē q h fuit ex
pressa cā ⁊ pcessit grauamē ⁊ pposita suspitionis cā nō
fuit admissa.iō fuit appellatū. ¶ Tertia solutio ē q cā
appellatōis hic erat notoria.⁊ si hec vltima solutio eēt
vera multū limitaret illd.c.vt debitus.⁊ hāc solutionē se
quiſ hic supremi⁹ doctor ⁊ dicit bñ notādā.vz eni fm eum
talis appellatio appello ne pcedas cū sis mihi suspect⁹
ex tali cā p quā te recuso arg.l.nō distinguem⁹.§.cū qdā
.ff de arbi.⁊ per id qd no.in.c.sup quonam.§.si.de of.dle.
45 ⁊ per hoc sentit ēt host.† q qñ cā est notoria nō est neces
se exprimere grauamē sed interponi pōt appellatio mō
pdicto q doctrina nō placuit magno doctori Jo.and. hic
imo opz fm eū q prius pcedat grauamē q̄z liceat appel
lare.nec ēt fm eū excusat notorietas ab onere proponē
di sed bene excusat ab onere pbandi vnde necesse q eaſ
ad arbitros.Idē voluit glo.in cle.appellāti de ap.Idē
tz ibi Jo.de lig.⁊ cōiter doc.Minimo fm plerosqz non
sufficeret ēt si referat se ad acta vt qr dicat appello quia
me grauasti.vt apparet ex actis qr nominati cāe sūt exp
mende vt est tex.in.d.cle.appellanti de quo ibi p docen
tes ⁊ in.c.dilecto ⁊ in.c.vt debitus de appella.tene ergo
primā solutionem glo.vel secundam.que magis videtur
littere amicari per istum tex.in versi.ex his qui videtur
presupponere cās fuisse congrue expressas in appellatō
ne licet nihil dicat in principio.sed ideo qr non ponūtur
verba formalia appellationū ita residet hic domi.Abb.
Hostien.tamen assignat plures causas nullitatis huius
processus.primo qr iudices recusati fuerūt secūdo qr lit
tere erant surreptitie.ista enim non videſ simpliciter ve
ra quia littere surreptitie ad lites tribuunt iurisditionem
licet elidibilem.vnde opus est exceptione ⁊ appellatiōe
vt no.in.c.ad audiētiam ⁊ in.c.ceterum de rescrip.secū
dum domi.Abb.hic.post alios.Tu vide dicta per me i
dicto.c.ad audientiam vbi viuis ratiōibus ⁊ apertis iu
ribus demonstraui q littere surreptitie ad lites ipso iur
sunt nulle.Tertia causa est quia fuit processum lite nō cō
testa.hec sola licet sufficiat ad ostendendā nullitatem p
cessus super principali non tamen est sufficiens ad impe
diendā excōicationem illa enim non requirit litis conte
stationem vt in.c.i.de iudi.Quarta causa est qr iuste fuit
appellatū ⁊ bene sufficit tam ad nullitatem processus q̄z
ad sententiā excōicationis fm domi.Abb.hic. Sed do.
Pe.de ancha.arguit hic pro glo.⁊ hostien.contra Jo.
46 and.dicens † q exceptio dilatoria notoria cōpetens suffi
cit vt quis non dicaf esse cōtumax ad hoc allegat singu
lare dictum Inno.in.c.ij.de dila.Ita dicam⁹ in casu no
stro vt sufficiat cām grauaminis esse notoriaz licet ab ap
pellante non exprimatur.dicit tamen domin. Petr.hic
se non ponere istud pro constanti ⁊ sic voluit terga.nec
est ausus defendere glo.istam ⁊ Hostien.contra Joan.
andr.sed Bal.hic in textualibus in verbo manifeste col
ligit q per hoc quis releuatur ab onere probandi sed nō
ab expressione.Uel dicit aut notorium sapit defensionez
⁊ tunc non est necesse allegare.aut sapit ipugnationem
⁊ tunc sic.Dicit etiā aut est notoriaz actus pmanētis ⁊ nō
opz probari aut iuris deficientis ⁊ oz pbari.l.ciues.C.d
app.dicit ēt q ex quo erāt suffraganei huiusmōi act⁹ ⁊
officia sūt notoria.l.i.C.q ⁊ aduersus quos.⁊ idcia act⁹ no
toꝛy est apud plurimos sicut fama est illa que sonat i au
ribus populi.Sed q sit ēt apud mille nisi ta pōt pbari
p paucos testes allegat no.i.q.i.§.qñ aūt.Dria ē qr no

torium presupponit esse rei. quia non potest esse notorium nisi verum sed fama potest esse de eo quod non est verum. l. si. ff. de heredi. institu. Deinde opponit dicitur hic quod appellatio fuit iusta. sed quia recusatio non fuit proposita respondit satis est quod fuerit appellatum ex causa suspitionis sed verius est quod hic fuit proposita et allegata causa. sed iudices illam spreuerunt et male. quia causa suspitionis erat notoria. sicut enim est notoria via publica ita et mfgatur. ideo dicit sufficere si dicatur domine estis mihi suspectus si causa suspitionis est notoria. quia in notorio non requiritur expressa causa et ita residet hic bal. relati sunt scribentes. ego ante omnia pondero quia tex. isto non vtitur iste verbo notorie sed bene vtitur isto verbo manifestum. quo casu longa est differentia inter manifestum et notorium vt est glo. magistra. in. l. ciues. C. de app. et ideo improprie capitur hic manifestum pro notorio de quo vide glo. et que ibi dicta in. c. inter ceteras de re iudi. pondero etiam quod glo. et hosti. dixerunt veritatem quicquid dixerit Jo. an. et communis opi. et

47 remoto omnimodo demonstro ad oculum sic. † quod vbicunque notorium resultat ex facto iuris tunc excusatur a duplici onere et allegandi et probandi istud fuit singulare dictum Inn. in. c. raynutius. de testa. et probatur in illo tex. vbi iudex fuit motus ad pronunciandum ex notorio non allegato a partibus resultabat enim ibi notorium facto statuti aut consuetudinis et ad hoc adduco quod voluit do. abb. in. c. afferte mihi gladium de presu. et quod voluit bal. in. l. i. C. vt que desunt adu. et adduco tex. in. c. auditis et in. c. cum olim de prescrip. vbi fuit allegata prescriptio et non fuit allegata bona fides et ideo bona fides est quoddam notorium resultans facto iuris ideo non debuit nec allegari nec probari et ex illis duobus iuribus dicitur in profundum gl. in. c. si quis per xxx. in ti. si de feu. defu. fu. contro. est est quoddam notorium resultans facto partis et istud debet allegari sed non probari vt. l. si adulterium cum incestu. §. idem pollioni. ff. de adul. et glo. in cle. appellanti de appel. modo in casu nostro isti suffraganei facti iudices in causa sui metropolitani fuerunt suspecti cum sit eorum superior et est notorium resultans facto iuris quod sint suspecti aduersario in causa eorum metropolitani et facit. c. summare de off. dele. ad quod non debuit allegari istud notorium iudici cum constabat iudici facto legis iuxta illud lucani bella geri placuit nullos habitura triumphos ergo rectius loquitur glo. et hostien. quam Joan. an. et communiter alii tenentes mentem quia hec ratio latuit maiores nostros et antiquos et modernos. Et adduco celebrem doctrinam bal. in. l. minoribus. C. de his que vt indig. vbi dixit † quod in

48 appellatione ab interlocutoria est exprimenda causa signanter non generaliter vel obscure etiam si referat se ad acta puta si dicat appello quia me grauasti vt ex predictis apparet nisi specificetur per quam partem actorum appareat istud grauamen ar. l. ne causas. C. de ap. nisi de grauamine constet iuris presumptione. ponit exemplum

49 plum † iudex mandauit aliquem torqueri vel rem sequestrari nam propter presumptum vicium pronunciationis non est necessaria expressio cause appellationis quia ipsa interlocutoria est iniusta eo ipso quod continet aliquid iuri contrarium quod aperte est superuacua expressio cause ar. l. constat. ff. de ap. et. l. que testamento. ff. de excu. tuto. et. l. si quis prouocatione. C. de ap. vbicunque insuper iniquitas interlocutorie detegitur iuris presumptione non est necesse inferere causam appellationis arg. l. i. in fi. ff. de do. ple. ita dicit debere intelligi quod no. Inn. in. c. fi. de op. no. nu. sed vbi iniquitas interlocutorie habet detegi ex allegationibus et probationibus facti ita quod est quod sci non iuris tunc habet locum quod dicitur in. d. cle. appellanti vt appellans ab interlocutoria habeat necesse exprimere causam quare sententia sit iniusta et causam non expressam non posset prosequi allegat paulum in d. cle. appellanti quod dicit procedere in interlocutoria mera vt ibi per eum dicit etiam bal. ibi quod pluribus causis expressis sufficit vnam probare nec habet necesse protestari et dicere illa verba non me astringens et eodem modo tu dicas quando interlocutoria continet grauamen irreparabile et irretractabile per id quod habetur in. l. si quis prouocatione. et quod voluit ibi bal. C. de app. et per id quod voluit glo. et pau. in cle. i. de re iu. et per id quod voluit bal. in. l. arbitro. ff. qui satisda. cog. et ista tenent menti qui ad sustentandam illam gl. et host. aureis litteris esset scribenda. Sed celebrior fuit argumentatio mea primo loco facta quam ista dicta bal. tenentis menti qui gloriosus et sublimis deus non fecit hec tpa

frustra. Et adduco ad predicta singularem text. in cle. pastoralis. §. pisana quoque ciuitas de re iudic. † vbi si quis citatur

50 ad locum notorie non tutum non tenetur comparere et allegare locum non esse tutum ex quo ita est notorium et clarum est quod citatio non est interlocutoria. l. cum clericis. C. de epis. et cle. et sic sequitur quod paria sunt exprimere vel rem esse notoriam. Et adduco quod voluit Ja. de bel. in auc. de litig. §. ad excludendam vbi

51 dicit † quod quis non tenetur comparere cum furtiuo excommunicato notorie. facit quod no. in. l. non vtique. ff. ne euic. Et adduco quod voluit Jo. an. in addi. spe. in ti. de senten. §. contra vero item nulla ratione. vbi decidit † quod si quis citatur vt veniat cum furtiuo notorio banito cui ex forma statuti non redditur ius quod non tenetur comparere. Et adduco quod voluit bar. in. l. ii. ff. si quis in ius voca. non

52 ierit. † quod non tenetur clericus citatus coram iudice layco comparere quia notorium est illum non iudicem et facit quod voluit Inno.

53 c. preterea ne omis. Et ad dictum Jo. an. dicentis † quod si iudex

54 est consanguineus aduersarii debet opponi licet illa exceptio sit notoria. responderi potest quod illa est talis exceptio cui pars renunciare potest ideo licet sit notoria debet illam opponere. Simile dicimus in teste quando repelli potest tali exceptione cui aduersarius renunciare potest. quia tunc iudex non poterit testem ex officio suo repellere. secus si est exceptio concernens publicum ius. quia tunc iudex poterit repellere vt plenissime dixi in repeti. c. testimonium de testi. et ex istis sustentari sunt gl. et hosti. ¶ Opponitur et videtur quod etiam citra lit. contestatio. potuit dari possessio propter contumaciam partis vt in. c. proximo et in. c. quoniam. §. in aliis de eod. Soluit gl. ii. et ponit duos intellectus ad decretalem istam. Primus est quod hic non petebatur possessio causa rei seruande propter contumaciam quo casu procedit contrarium sed erat quod spoliatio non et agebatur possessorio et sic petebatur restitutio possessionis quo casu non potest procedi ad sententiam lite non contest. vt no. l. c. consultationibus de of. deleg. sed debet obseruari ordo iudiciarius et hunc intellectum videtur tenere hec glos. et clarius illum sentit glo. antepenul. hic. Secundus intellectus est quod hic petebatur restitutio in integ. iure minorus. Alii ex gl. secundum Jo. an. ponunt tertium intellectum quod hic agebatur petitorio cuius natura est vt petatur restitutio. c. examinata de iudi. sed dicit Jo. an. quod licet visus hoc approbet forte non est de iure de quo remittit se ad spe. de lib. concep. §. si. versi. hoc ante. et facit glo. insti. de act. in prin. versi. nullo iure que notanter dicit † quod possidens rem meam compellitur illam restituere mihi per officium iudicis

55 aut per actionem rei vendicationis quia rei vendicatio natura ad rem aut dirigitur in personam insti. de act. in prin. vn libellus in rei vendicatione debet concludere libellantem esse dominum et iudex per officium suum compellit possidentem ad restituendum vt ibi colligitur. dicit tamen quod valet libellus si quis petat duntaxat se pronunciari dominum. l. ex diuersis.

56 vbi aut. ff. de rei ve. et ibi dixit bar. † quod tollerari potest libellus si quis petat reum compelli ad rem restituendam quod tacite videtur petere vt iudex pronunciet prius illum fore dominum quia quod vult consequens videtur velle et antecedens. l. illud. ff. de aqr. her. et licet iudex expresse non pronunciet tamen videtur tacite pronunciare illum esse dominum condemnando aduersarium ad restitutionem rei arg. l. i. C. de or. iu. quod dicit do. ab. esse bene notandum et facere ad dicta in. c. i. de ut. primo et hoc possit limitari quod voluit bar. in. l. i. C. de exec. rei iu. et propter hoc posset tollerari lec. predicta non aut multum congruit huic litere. sed Inn. ponit quartum intellectum replicando etiam precedentem dicens quod hic petebatur restitutio iuris parochialis et quorundam aliorum iurium vel restitutio in integr. vel vtrunque principaliter.

57 Et ex hoc vltimo no. † quod simul et semel potest intentari rescissoria et rescissoria vnde possunt petere restitutionem aduersus dena et recissoria vnde possunt petere restitutionem aduersus contractum et restitutionem rei subtracte et recissio contractus de quo contractum et restitutionem rei subtracte. Ad secundum dicendum vt plene no. in. c. ex litteris de in integ. resti. vt secundum dicendum cum et iste erit quintus intellectus quod episcopus petebat restitutionem possessionis iuris parochialis et cum iudices viderunt quod archiepiscopus vnde iure parochiali finem faceret nolebant restituere sed contra ipsum pronunciare quod archiepiscopus presentiens petiit restitutionem in integ. quam ipsi dederunt † et ex hoc intellectu collige quod pendente iudicio super principali potest intentari restitutio in integ. iure

58 minoris ad tollendam exceptionem que potest fieri aduersus actionem

¶ Concordat add. d. Alexan. de imo. in. l. eius qui de appell. recipien. et doc. ultra bal. in. l. minoribus C. ad silla.

actionē ꝓpositā. quinimo plus videt dicendū q ꝓposita exceptione pōt peti restitutio in inte. vt est notabilis tex. in. l. nā & postea. §. si minor. ff. de iureiur. & ibi bar. & licet iste intellectus sit nobilis & verus in se nō tñ est cōformis littere maxime in ꝓncip. seu fine vbi simpliciter innuit fuisse petitā restitutionē in integ. Et forte Inn. ꝯsisus de hac lec. dicit ꝓsumendū eē pro iudicibus ex quo discreti sunt arg. c. in nostra de ꝓcur. nec tenet doctor quo ad istos ꝓcessus sibi assumere onus excusandi q est not. dignū sed hosti. ponit sextū & singularē itellectū dicēs q archieps ꝯquerebat de plebano ecclesie sancti marci iō q sibi nolebat obedire nec de iure parochiali sibi rñdere sicut consueuerat nec hoc fecerat diu nec dicebat se spoliatū quia nec fuerat sed tam ipse quā ꝑdecessores sui in exigendo fuerāt negligentes iplorabat ergo iudicis officiū vt eum reduceret in illum statū in quo esse ꝯsueuerat & sic ei restitueret quasi possessionē ꝑdictorū nec hoc petebat p bñficiū restitutiōis in integ. sed per generale iudicis officiū de quo in. c. ex litteris de in integ. resti. & hoc dicit do. anto. esse memoria dignū q bñficiū capituli reintegranda iij. q. i. & c. sepe de resti. spo. vident habere locū qñ q est exclusus a possessione per suā negligētiam vnde tutius ē tunc vt accumulet restitutio vel q agat generali iudicis officio q dicit esse benenotā. & idē tenuit do. Anto. in. d. c. sepe & sequit lapus in allegatio. suis allegatōe. lij. & dicit q obtinet quia in isto remedio etiā si narret sua culpa vel negligētia nō exigisse debitū sȝ hoc remediū ꝓcederet tantū in ecclesia vel in minori vel in absente cui cōpeteret restitutio alias pro reb⁹ in priuatis non cōpeteret istud remediū supposita negligentia ar. l. i. ex quib⁹ causis ma. Idē dicit ibi lapus q intētans hec remedia nō hȝ narrare se fuisse spoliatū alr̄ succūberet i tentādo deīn remediū qꝛ tūc cōpeteret remediū ordinariū arg. l. in causē. ff. d minoꝛ. ¶ Ex hoc habes q hoc remediū est extraordinariū nec cōcurrit cū alijs remedijs possessorijs facit quod voluit Inno. in. c. post electionē d cō

59 cess. ꝑbē. vbi dicit † q per officiū iudicis pōt petere q possessione sibi restitui de qua appeat q eā bona fide habuerat et nō ꝓbata spoliatiōe allat. l. si coloni. C. d agri. & cen. li. xi. & q no. in. c. sepe de restit. spol. & sic intelligit dictū Inno. qñ amisit possessionē p negligentiā tūc concurrit cū opi. aliorꝫ facit et q voluit glo. in. c. cū ad sedē

60 de rest. spo. que singulariter voluit † spoliatū posse agere

a iudicis officio ꝯ quēlibet possessorē ᵃ ad restitutionē. ar. c. bone de ap. & optime adduci pōt in argumētū. l. si me & ticiū. ff. si certū pet. & q no. bal. in. l. ex diuerso. ff. de rei ven. & in. l. celsus. ff. de vsuca. & lȝ suprascripti intellectus sint notabiles & veri in se. Attamē. d. ab. placet ꝑmus intellectus tanꝙ magis ꝯgruat littere vt intelligat q hic petebat dūtaxat restitutio quasi possessionis iuris parochialis & sic agebat possessorio recuperande & hoc colligitur ex ꝑncipio & medio huius capli cū in ꝑncipio solū dicit q petebat restitutōis beneficiū postea iudices i sententia adiudicauerūt possessionē iuris parochialis archiepo & eū restituere in integ. vetuerūt ne quis possessionē restitutā ꝑsumeret turbare. ex verbis eniȝ sequētibus dum vetuerunt ne possessionē restitutā qs turbaret. euidenter colligit q agebat possessorio vt etiā declarāt illa verba restituētes in integ. & ēt vt intelligant respectu executionis adiudicate vt sit sensus ṽboꝝ dū dicit adiudicauerūt sibi possessionē & postea exequēdo restituerūt eū in integ. ponēdo in possessionē corporalē sicut prius erat & tunc bene sequit q vetuerūt ne quis possessionē restitutā perturbaret. ¶ Et ex hoc habemus hic casum clarum & notabilē pro glo. c. ꝯsultationibus de offi. delegat. vt qñ agit possessorio recuperāde nō seruari ordo iudiciari⁹ alr̄ ꝓcessus corruit q et sentit Bar. in. l. vnica. C. si de pos. momentanea appellatū fuerit. & ita residet hic do. abb. Sȝ Bal. hic in euidētialibus quꝛit que erat ista restitutio possessionis iuris pochialis cū archieps diceret possessionē

huius iuris fuisse subtractā. Et secūdum hoc colligit q snīa lata in possessorio est diffinitiua pro quo vide q̄ late dixi in. c. fi. de iudi. & dictis ibi adde tex. in cle. i. de re iu. Alius intellect⁹ est q archieps ꝑmutauerat ecclesiā de qua est qō cū alia ecclesia vl̄ alio iure spūali sentiēs se lesum petebat restitutione in integ. ꝯ ꝯctū & fm hoc colli-

61 git bal. notabile † q qñ petit restitutio in integ. ꝯ ꝯctum non valet restitutio facta lite nō ꝯtest. qꝛ ordinarie dȝ ꝓcedi vt. l. papinianus exuli. ff. de mino. C. de tēp. resti. in integ. l. petēde & l. fi. itē petit restitutio in integ. ꝯ sniam vt l. i. §. de qua. ff. de postu. sciās inqt bal. q minor & ecclesia lȝ nō restituant aduersus delictū tñ restituūtur aduersus sniam latā cōtēplatione ꝑtensi delicti. vel dicit tertio q hic petebat restitutio mixta. s. aduersus ꝯctū ad rē ipsam qꝛ ipso ꝯctu interuenerat traditio vt. ff. de admi. tuto. l. si sine heredi. §. interposito decreto. vbi dicit minori iudicis officio restitui possessio tñ si aduersari⁹ fecit ibi edificia ꝑmittit aduersario ea tollere salua ꝑstina rei forma bal. dicit se putare q si edificia sint magni valoris sufficeret si aduersarius solueret interē p illā notabilē legē itra vel le. §. si qs vēdentib⁹. ff. de mino. exponit et istū tex. in inte.

61 i. plenarie & in totū † & qd sonet dictō in inte. & qd sonet dictio vniuersuȝ dicit eē duas gl. notabiles in. l. nihil aliud. ff. d re iu. & l. si qñ. C. ne bo. va. li. x. & ita residet h bal. aliter nō examinās qs sit verior itellect⁹ quo ad istū tex. arripuit ꝓ certo fugā inuestigādi de ṽitate huius nubitabilis lr̄e. cōpatiēdū est senectuti sue sint cui grādeu⁹ tpe quo legit has ṽcretales & adduci posset illō q sacro scriptū est euāgelio Jo. vltio. cū eras iunior cingebas te &c. Ego addo vnū ad istō q ipse dixit q ṽbū integrū exponit plenarie. i. in totū & est expositio iuri ꝯsona sȝ ego allego ꝓ eo gl. valde singularē in ṽbo plenarie. in cle. i. de re iudi. q̄ exponit illō verbū plenarie. i. integre quasi dicat q tūc dr̄ plenarie facta executio qñ est facta in minima pte totius ad hoc allegat. c. reitegrāda. iij. q. i. & sic voluit ibi glo. q idē est dicere plenarie q ē dicere itegre & iportāt hec ṽba totale ꝯplemētū et i minimo. Ego adduco. c. grauis in ṽbo cū itegritate d resti. spo. & ibi bal. expōit illū tex. i. vsq ad vnū quadrātē & adduco. c. cū liberū in ṽbo cū integritate & c. fi. in ṽbo cū integritate de sepul. & c. non est & c. cōmissuȝ. c. cū hoies. c. in aliqb⁹. c.

b tua nobis. c. pastoral de deci. vbi ṽbū integre ᵇ excludit oem diminutiōeȝ ēt minimā & adduco cle. dudū. § huiusmodi. ṽ. verū in verbo itegre de sepul. & q hr̄ in extrauagāti q̄ incipit suscepti regiminis in ṽbo integre. & q voluit Jo. an. in. c. ad liberādū de iudeis lȝ aliter dixerit glo i. l. decē. ff. d fideicō. lib. & i. l. nerati⁹. ff. de reli. & sū. fu. & bal. in. l. i. C. de fru. & li. ex. & in auc. sȝ cū testator. C. ad. l. fal. vbi loqt de h verbo integra sed ꝓ certo bal. deficit i salutari suo qꝛ ꝓ verbo plenarie debuit allegare iura h expmēta & nō allegare ṽba iꝓpria & eodē mō deficit i suo salutari glo. Jo. an. in. d. cle. i. de re iudic. & de h ego adduco tex. in. c. suborta in verbo plenarie de re iudi. & i c. ꝑterea de offi. deleg. & in. c. accedēs. el. ij. vt lite nō ꝯtes. & in cle. i. de ꝓba. & q voluit glo. in. c. cū inter de re iu. & q hr̄ in. l. locū. §. qri. ff. de vsuf. & ista nō sūt cōtēneda sed do. car. h referēs istos varios intellect⁹ dicit q nō multū refert qualiter h ageret qꝛ quōcūqꝫ fuerit actū ꝓcedit q hic nr̄ q nō valuit ꝓcessus lit. nō ꝯteste. na et si petebat restitutio in integr. tñ ex quo nō incidēter sȝ ꝑncipaliter fuit opus lit. ꝯtesta. c. ij. de of. iu. & h q fuerit petita restitutio in integ. bñ cōsonat huic lie secūdū cū i ṽsi. bñficiū restitutionis & ita residet hic domi. Cardi. circa varietatem lecturaꝝ super hac decretali videt ꝓ certo effugisse laborē sed domi. pe. de ancha. dicit hic verius eē q hic agebatur de iure parochiali & iudices crediderūt ꝓsse super hac causa restitutionis procedere lite non contest. q est contra capitulum ꝯsultationibus de offic. delega. sed Jo. de imo. hic sequitur intellectū Hostiē. dicens esse singulariter notandū & valde vtile pro recuperanda pos

a ¶ Possessorē adde bal. i. l. fi. C. de his q a nō do. sūt ma. & specu. i tit. de resti. spolia. i prin. & pa. de ca. in consi. lij. incipien. in causa q̄ vertit

b ¶ Integre. de quo verbo vide specu. in tit. de here. in fin. & doct. i. c. lȝ de preben.

fessione reorũ vel iuriũ ecclesie que ex negligentia prela-
ti vel rectoris est deperdita ⁊ sic ampliat ea que habent
in.d.c.sepe ⁊ ita residet. ¶ Nõ est ergo aliquis moder
nus qui ferro apperuerit viã enucleandi hunc dubitabi
lem tex.erit pro certo auferre clauam de manu herculis
aperire veritatem apperiat deus illuminans omnẽ ho-
minẽ venientẽ in hunc mundũ.fuisset pro certo opus ꝙ
sanctissimus dominus noster paulus papa secundus vir
profecto sũme sanctimonie ⁊ sapiẽtie qui quietã pacatã
⁊ tranquillam sacrosanctã dei ecclesiam gubernauit ad
inuit auxit ⁊ sũma rerum optimarum opulentia reliquẽs
diem suũ clausit extremũ decreuerat indubitanter ambi-
guã dubia declaratione pontificali digna enucleare sed
mors repentina fuit impedimẽto deus gloriosus eiam
eius euo perfrui faciat sempiterno ex infra dicendis ap-
parebit quis iustior erit intellect⁹. ¶ Sed inq̃tum ego
superius saluaui glo. ⁊ hosti.addo elegans consiliũ bar.
cxxi.quod incipit inquirit contra dominũ Jo.de pesina
63 † vbi cõsuluit ꝙ ꝓcessus est ipso iure nullus si inimicitia
est notoria capitalis lz non allegeẽ suspitio ⁊ in hoc ẽ mi-
rabile ⁊ in hoc allegat cle.pastoralis.§.pisana quoqꝫ ci
uitas de re iudi.ergo multo fortius valebit appellatio si
cã suspitionis est notoria lz non exprimaẽ ⁊ adduco bal.
in.l.executorẽ in vlti.col.C.de execu.rei iudi. vbi dicit ꝙ
qñ exceptio est notoria non est necesse excipere ⁊ ad hoc
allegat tex.istũ sed stat modo difficultas non mediocris
quis intellectus sit verior ad istũ tex.lz enim dẽs isti intel-
lectus sint colorati ⁊ apparentes tñ verior intellect⁹ mi-
hi esse videẽ ꝙ hic fuerit petitũ beneficiũ restitutionis in
integ.ꝑncipaliter ⁊ in cõsequentiã fuit petita restitutio q̃
si possessionis iuris parochialis quod ite euidenter osten
do.ad eum casum adaptaẽ dispositio legis ad quẽ casuꝫ
adaptãtur verba legis.l.i.§.loquiẽ.ff.de mag.cõue.c.ad
audientiã de decimis cum si.sed verba istius littere i ꝑn
cipio adaptanẽ ad bñficium restitutionis in integr.ergo
ad id adaptabiẽ eius dispositio hoc ꝓbatur ibi beneficiũ
restitutionis postularet que verba adaptanẽ ad restitutio
nem in integ.vt probaẽ in.c.corã ⁊ in.c.ꝯstitutus ⁊ in.c.
fi.de in integ.resti.ergo principaliter fuit petita restitutiõ
in integ.⁊ lz iste tex.inferius dicat adiudicantes posses-
sionem iuris parochialis. Respondeo quod illa adiu-
dicatio possessionis fuit facta iconsequentiã qꝛ ꝑncipali
ter fuit petitũ beneficiũ restitutionis in integ. ⁊ iudices i
integrũ restituerũt ⁊ is consequẽtiã adiudicauerũt pos-
sessionem hoc decidit iste tex.in ṽbo restituẽtes in inte.⁊
ostedo viua rõe sicut dixẽ ꝯformis libello.c.lz hely.de sy
mo.cũ si.cũ ergo archiepũs iste petijerit bñficium restitu-
tionis in integ.ergo opoꝛtuit iudicẽ ꝓnũciare sup huius
modi beneficio restitutiõis in integ.lz in ꝯñam transtule
rim possessionẽ ⁊ adduco tex.singu.⁊ vnicũ in iure in.l.i
terdũ.§.qui furẽ.ff.de fur.vbi petiẽ furẽ puniri criminali
ter ⁊ in ꝯñam petiẽ eundẽ cõpelli ad restituẽdũ rem fur-
to subtractã ita dicamus in ꝓposito fuit petitũ bñficium
restitutiõis in integ.ꝑncipaliter aduersus lesionẽ ⁊ ꝯñr
fuit petita restitutio possessionis ablate ⁊ adduco sing.
tex.in.l.qui nomine.ff.de fal.vbi agitur ꝯ falsum nũcium
ad penã ꝑncipaliter ⁊ in ꝯña agitur ad interesse ita ẽ di-
cendum in proposito nostro ⁊ licet iste text.ꝓferat illa
verba adiudicantes quo ad sonũ verborũ prius tñ re ṽa
per prima videẽ ꝓnunciatũ super restitutione ꝯcedẽda ⁊
postea super possessione iuris parochialis.simile dicim⁹
in rei vendicatio.vt per prius videaẽ petitũ per iudicẽ ꝓ
nunciari agentẽ esse dñm ⁊ postea reũ ꝯdẽnari ad resti-
tuẽdam possessionẽ vt voluit bar.in.l.ex diuerso.ff.de rei
vendi.d.ant.i.c.examinata de iudi.in.c.sras ꝺ resti.spo
liato.in.c.cũ venerabilis de excep.in.c.cũ Bertoldus de re
iudi.in.c.inter dilectos de fi.instr.per prius ergo fuit pe
tita restitutio aduersus lesionẽ ⁊ in ꝯñam fuit petita re-
stitutio quasi possessionis iuris pochialis iõ illud verbũ
adiudicantes intelligiẽ post indultũ bñficium restitutiõis
in integ.⁊ iste intellectus ẽ conformior huic lr̃e ⁊ cessant
tot diuinatiões docentiũ ⁊ scribentiũ.Et vlterius ponde
ro glo.istã inq̃tum dicit forte facere potuerit imo fine for
64 te qꝛ pro certo ꝓbat ꝯriũ eius ꝙ cõiter dici solet † ꝙ do
ctores ⁊ magistri ⁊ iurisꝯsulti si consulũt aut respõdent ꝑ ver
bũ forte ꝙ nõ est nota dubitatõis sed certitudinis ita di
xit glo.in.l.mutuo in ꝑnc.ff.de ꝓcura.in.l.i.§.si.ff.de fer.
in.c.ij.de testi.in.l.i.§.i.ff.de rei vendi.in.l.si duo.§.si.ff.de
verbi.vbi sũt glo.magistre ⁊ voluit an.in.l.substitutõe.ff.
de vul.⁊ pul.per illũ tex.colligit ꝙ doctor põt in ꝯsi.suo
rñdere per verbũ forte qꝛ non est no.incertitudinis ⁊ du
bitationis.Ego superioribus diebus ꝯsului ꝯriũ ꝙ imo
si doctor lz aliquã opi.ꝑ verbũ forte dubitando vr̃ illã af
ferere ⁊ allegabã elegantẽ tex.in.l.i.§.i.ff.de rei ven. vbi
opponiẽ verbũ forte glo.ibi opponit de superfluitate illi⁹
tex.qꝛ bis repetit idẽ glo.ibi rñdeo ꝙ non superflue loqui
tur qꝛ primo locutus fuerat iurisꝯsultus per verbũ for-
te sed postea repetit idẽ verbũ sine verbo forte ecce nunc
ꝙ ṽbũ forte ꝓlatũ a doctore ⁊ similibus ꝑsonis est verbuꝫ
dubitatõis ad h̃ facit glo.ista iñ in sacro euãgelio nõ po
niẽ dubitatiue cũ iesus christus dixerit aduersus ꝑfidos
iudeos si me cognouissetis forsitan ⁊ pr̃em meũ cogno-
uissetis tene menti ꝑdicta. ¶ Glo.in verbo suo metropo
litano glo.ista põit multas cas recusandi iudicẽ suspectũ
Et prima est qꝛ iudex est suffraganẽ⁹ agentis ideo recu-
sari poterit allegat.c.cãmqꝫ de offi.deleg.idẽ dicit si ẽ affi
nis põt recusari in iudicẽ.iij.q.ix.c.absens idẽ si ẽ comes
ipsius.c.cũ.r.de offi.deleg.idẽ ẽt dicit ꝙ si domin⁹ est sus-
pect⁹ tota familia recusari potest.l.vnica C.si quacũ-
qꝫ predi.po.⁊ subdit glo.ista multũ elegãter ꝙ lz ex istis
causis repellaẽ iudex a iudicando nõ tamẽ repelliẽ testis
a testificãdo ⁊ cã est qꝛ facilius põt quis habere multos
iudices quã vnũ testẽ vnde repellaẽ a iudicio propter defe
ctũ vni⁹ testis.c.dilecto.ij.de testi.ita residet glo.ista sꝫ Jo.
an.limitat hic primã cãm recusatiõis quo ad iudicẽ dele
gatũ suffraganeũ secus si aderet suffraganeus vt ordina
rius nõ posset metropolitan⁹ ꝯuenire corã suffraganeo
ipsius subditũ nec posset ꝑp hoc recusari ita lz hic Joã.
an.allegat spe.in ti.i.§ supest ver.qd si actor seqẽ do.ab.
reddẽs rõnem diuersitatis qꝛ epũ suffraganẽ⁹ cognoscit
vt ordiari⁹ iter sbditũ ⁊ suũ supiorẽ nõ est ꝑsũptio vt mo
ueaẽ ꝯ subditũ ꝓpriũ rõne supioritatis cũ subditus sit si-
bi rõne iudi exercitij iurisdi.⁊ par cã affectionis tollit
cãm suspitiois vt in.l.nõ.§.de vno.ff.ꝺ ritu nup.c.postre
mo.de app.sed qñ iperraret vt delegatus a metropolita
no ꝯ nõ subditũ tũc subest affectio iperrantiũ merito po
a teriit per aduersariũ recusari ita hic residet do.abb.Sꝫ
do.car.hic refert Jo.an.tenete ꝯriũ in addi.spec.in loco
ꝑalle.⁊ verius sm cũ qꝛ in hoc nõ vr̃ diuersitas inter or-
dinariũ ⁊ delegatũ.Et subdit do.car.ꝙ q̃tum ad casuꝫ
ꝑmissum iõ vr̃ metropolitanũ posse ꝯuenire corã suffra-
ganeo suo subditũ ipsius qꝛ par affectio excludit suspitiõ
nẽ ⁊ refert se dixisse in.c.cũ ꝯtigat in.ix.q.ꝺ.ꝺ fo.ꝯpe.Tu
põdera qꝛ deberet attẽdi qualitas ipsius suffraganei pos
set namqꝫ tãta esse bonitas eius ⁊ vite ⁊ fidei adeo ꝓba-
te ꝙ posito ꝙ ille eẽt supior eius ꝙ nihilominꝰ non eẽt
ꝑsumẽdũ ꝙ suffraganꝰ magis inclinareẽ ad dextraꝫ q̃
ad sinistrã posito enĩ ꝙ eẽt ipetrat⁹ delegat⁹ vel eẽt con
sanguineus vel eẽt affinis no eẽt ꝑsũptio ꝙ a rõe recte iu
dicãdi discederet ꝙ tũc recusari nõ posset adduco in ar-
gumẽtũ elegãtẽ tex.in.l.si a bone fidei.ff.ꝺ rei vẽ.⁊ addu
co mirabilẽ tex.in.c.ij.de op.no.nũ.Et adduco sicut ꝙ vo
luit hosti.in.c.finẽ litib⁹ ꝺ do.⁊ ꝯtu.⁊ adduco illũ ꝙ do.
an.vẽit in ore in.c.postremo ꝺ ap.vb dedit hãc doctrinã
65 † ꝙ lz delegat⁹ ꝯsanguine⁹ iuste possit recusari ab aduer
sario tñ si talis delegatus est vir magne fidei ⁊ sanctimo
nie ꝙ nõ poterit recusari ab aduersario qꝛ imitu ꝯsãgui
nitatis nõ ꝑsumiẽ ꝙ a iusto tramite iusticie discedat ita
dicam⁹ in casu nr̃o.Et si q̃spiã dixerit quis erit ille ⁊ lau
dabimus eum nã non est q facaiat bonum non est vsqꝫ ad
vnum

a ¶ Recusari
Recusationis
causas vide no
tabilr̃ ꝑ pano.
in.c.cum sup
l.i.col. de offi.
deleg.⁊ibi scri
bentes ⁊ vide
specu. in titu.
ꝺ recu.§.ij.vbi
omnia habes.

vnum optimo dicente psalmista sensus ꝛ humana cogitatio ab adolescentia sua in malū pna sunt capitulo dis etas.xij.questione pma. ꝛ celebris dicebat propheta omnis homo mendax. ꝛ magnanimus dixit apostolus cautius ambulate quoniā dies mali sunt. ergo fateor ꝙ non erit facile reperire talem. Item pōdera quod si suffraganeus imperatus est iudex a metropolitano istud videt indubitatū quod per subditū suffraganei recusari poterit q2 concurrūt decem. prima cā est superioritas vt ꝛ argumento dicti capituli cāmqꝫ de offi. delega. Et lubest impetratio procurata argumēto. l. ꝛ qui data opera. ff. ex quibus cau. ma. in integ. resti. tunc enim recusari poterit sed si est subditus suffraganei ꝛ impetratus est a metropolitano lꝫ cōcurrat par affectio nihilominus ex parte metropolitani cōcurrit procurata impetratio ꝛ sic videt excludere parem affectionē ꝛ maxime hodiernis temporibus in quibus prelati ita viuunt quod habent suos superiores in tremore ꝛ timore. Et de subditis nullam faciūt extimationem. ¶ Et inqꝫtum glo. ista voluit quod si potestas est suspectus tota familia potest recusari vt suspecta allegāt dictam. l. i. si quacunqꝫ pre. po. Tu pondera qꝫ illa lex probat contrariū. dicit enim quod licet potestas sit suspectus non tamē est suspectus eius vicarius ꝛ sic vicarius poterit cognoscere bene tamē probat ibi quod iniuria facta vni de domo videtur facta toti domui. ꝛ ad hoc forte voluit glo. ista legem illam allegasse dictū tñ eius in se videtur verum esse pro quo allego casum in clemē. pastoralis. §. pisana quoqꝫ ciuitas de re iudi. Item inqꝫtum ista glo. voluit quod facilius repellitur iudex a iudicando quam testis a testificando ꝛ ponit rationes diuersitatis. Tu vide glo. in. c. i. ꝛ in. c. accusatores. iij. q. v. ꝛ in. c. cum. R. canonicus de offi. delega. vide que plene ibi dicta fuerunt.

66 † Et addidit hic do. abb. spe. in ti. de testa. §. i. versi. sed nunqd vassallus vbi tenuit ꝙ vassallus [a] pōt pro domino suo testificari sed Jo. andr. ibi in addi. dicit cōsiderandum esse qualitatē dñi ꝛ vassalli q2 posset esse dñs adeo fidei pbate quod non psumeretur velle vt subditus eius deponeret falsum ꝛ eꝫ posset esse talis q male tractaret subditum si contra euꝫ testificaret allegat ꝙ habet in. c. lꝫ infra de testi. ita residet hic do. abb. Tu adde eundem do. abb. in. c. insuper infra de testi. vbi formaliter idē voluit. Ego vidi sepenumero hanc qonem versari in facto ꝛ solitus sum allegare Bal. in. l. eos. C. de testib. vbi assignat illā rōnem vt cōsideret qualitas domini. Idem voluit do. car. in capitulo accedens. §. eo. ꝛ do. Anto. in. c. in litteris de testi. ꝛ facit quod voluit Bart. in. l. idonei. ff. eo. sed tu considera q2 Uincē. in. c. ego. N. de iureiurando tenuit ꝙ vassallus nō possit testificari pro domino. cōiter doctores damnant ibi illud dictum q2 ex eo sequeret quod non posset dominus reperire testem in territorio suo. Itē etiā non reperit vassallus phibitus testificari pro domino ergo censetur sibi permissum. l. i. ff. de testi. c. i. eo. titulo. Tu pondera quod deberet attendi an iste dominus esset rex quod status regum est clemens. xxiij. q. v. c. regum quo casu videret quod indistincte subditus testificari posset pro rege. Aut ille dominus esset aliquis tyrāncllus. Et tunc non posset q2 natura tyranni ē pellez populorū excoriare ꝛ vix pcariū dimittere spiritu ꝛ vide ea que dixi in repeti. rub. ucc. §. de testamētis in honorem tyrannorū

67 † vbi tenui eos non posse cōdere testamentum q2 sunt incapaces iuris ciuilis vide ibi omnino facit qđ voluit Jo. andr. in addi. speculi in. d. §. i. versi. qđ si vassallus. dicit tñ hic Bal. quod pstant iuramētuꝫ purgationis quod nō deposuerūt odio vel fauore precio vel timore ꝛ hoc de facto sepe occurrit secūdum eū. dicit etiā quod si haberent testes pres minor fides esset eis adhibenda q2 non est omnis idoneus testis in cui iperari potest. tene menti predicta. ¶ Ex glo. precedenti dñ dicit

68 argumentū. † No. ex ea quod iudex dꝫ defendere suū pcessum q2 dꝫ defendere decretū ꝛ suā missionē lege si quia missum. ff. ne vis fiat ei argumē. l. inter castellatum. ff. de arbi. ꝛ. l. iij. §. plane. ff. de iureiur. Tu adde rōnem q2 agitur de honore suo iō non est mirum si pcessum suū defendit argu. c. vt debitus honor de app. ꝛ legis omnē honorem qñ prouoc. non est nec. puto tñ qđ nō dꝫ iudex ad hoc citari q2 lꝫ sua intersit non tñ intersit vt partis ideo citandus non est. ad hoc allego Inno. in. c. verum de fo. compe. ꝛ in. c. in nostra de procur. est enim ꝯdictor voluntarius secundū Inno. in. c. cum inter de excep. facit ad pdicta. l. Iulius. ff. de his qui no. infa. ꝛ quod voluit Bal. in rubri. C. de eden. ad si. tene menti predicta. ¶ Opponitur contra tex. in eo quod dicit plenas fuisse causas appellandi cum tñ fuerit tantum vna q2 iudices erant suffraganei impetrantis. Glo. in versicu. ex his soluit dupliciter. Primo quod a principio fuit vna cā appellandi sed superuenit alia quia lite non contest. testes postea recepti fuerunt ꝛ hec placet Jo. vincentio ꝛ Hosti. Sed Jo. andre. contra dicit ꝛ melius secundū do. Abba. hic.

69 nam vt dicit Jo. and. ꝛ bene † si grauamen ēt pcedens si facit validā appellationē nisi ꝛ illud sit in appellatione expressum vt in. c. dilecto de appel. ꝛ clarius pbatur in clemē. appellanti eo. titu. ergo multo minus grauamen subsequens non sufficit cum non fuerit nondum expressum imo non existens tempore appellationis ꝛ pbatur euidenter in dicta clemen. appellanti. adeo forte glo. ista transit ad secūdam solutionē dicens quod licet vna fuerit causa in genere sed ideo dicit in plurali pter pluralitatem iudicum iō videt in persona vniuscuiusqꝫ consistere legitima cā appellandi. ¶ Sed certe ista solutio etiā non placet q2 vnicum fuit factū lꝫ plures essent iudices q2 dicebant hanc non fuisse sufficientē cām recusandi iudicem. ꝛ ideo melius est vt hic exponit Host. quod plures fuerūt cause q2 littere erant surreptitie ꝛ iudices erant suspecti ꝛ ita residet hic domi. Abb. domi. Pe. de ancha. damnat hic illam primā solutionē glo. dicēs ꝙ

70 caret intellectu † q2 inter nullū ꝛ aliquod non est dare mediū. aut enim valuit appellatio ꝛ frustra dicitur corroborari quod de se tenet argumento. l. si creditor. ff. de lega. i. aut non valet ꝛ nō iustificatur ex superuenienti grauamine quia si grauamē pcedens nō facit validā appellationē nisi exprimat vt in. d. c. dilecto ꝛ dicta clementi. appellanti ergo. ꝛc. Bald. autem ex hac glosa colligit

71 † quod appellatio ab interlocutoria ex vna cā potest fouerí ex alia ꝙ dicit procedere si noua cā venit ad verificationem prime ꝛ ad maiorē eius firmitatem puta q2 munimenta que latebant postea detecta sunt vel instrumētum quod erat petitum exequendū ꝛ sic erat pnunciatum ꝛ ad hoc appellatum postea cōpertū est non verū vel fortiter suspectū. ¶ Nec ob. dicta clementina appellanti q2 ibi loquitur quando causa venit ad nouā originem. hic autem quando venit ad maiorem firmitatē. l. titianus. ff. quod cum eo. ꝛ ita hic residet Bal. Tu pondera si dici possit quod doctrina doctorū hic pcedat quādo interlocutoria fertur in presentem q2 tunc debet iustificari ex causis precedentibus. Secus si feratur in absentem q2 tunc poterit iustificari ex noua actis corā iudice appellationis ꝛ est ratio q2 iudex dꝫ pro absente pbationes inducere auc. q semel. C. quo ꝛ quando iudex. vnde si iudex non fecit potest absens supplere in causa appellationis ne iudicis negligentia sibi noceat ꝛ isto modo posset saluari prima so. glo. non tñ istud dcm̄ Bar. est sine dubitatione q2 si presens non pōt ergo nec absens. nō enim debet esse melior conditio absentis quā presentis c. cū qui de pben. in. vi. secus dicas si defecisset pro iudice quod pꝰ nō iustificasset cām appellationis expsso grauamine quia tūc posset iustificare cam exequuto grauamine. l. arbitro. ff. q satis. coga. facit in argumentū glosa que reputatur singularis in capitulo ex cōquestione de resti. spoliatorū. vide quod voluit Bal. in dicta lege arbitro. Et adde quod voluit Baldus post alios in. l. inui

[a] ¶ Uassalꝰ vt de pe de func. l. l. liberos. C. de testi. ꝛ flori. in. l. idonei eo. tit. canonistas in. c. insup alle ga. tit. vbi hoc expediunt.

3 **¶ Primū est † quod excōicatio non est fulminanda qr quam diu potest fieri imissio non ꝺꝫ cōtumax excōicari.**
4 **¶ Secūdo pncipaliter infert † quod etiam in cāl quo non est prouisum de remedio imissionis non ꝺꝫ lite non** ꝯtestata ad sniam diffinitiuam procedi. ¶ Sed ꝯ pmū dictum obstat capitulū qm frequenter.§.fi.Jeo. vbi das optio iudici an procedat ad missionē an ad excōicatioēꝫ
5 Gof.non tangit istud ꝯtrium. ¶ † Sed ex tex.colligit ꝙ cōtra cōtumacē non est ꝓcedendū ad excōicationē quā diu extāt alia remedia qꝛ excōicatio est odiosa ⁊ allegat simile quod dicimus in actione de dolo.vt in.l.i.ij. ⁊ ter/ tia ff de dolo.que nō cōpetit quādiu est alia actio.l.ō do lo.C.de dolo.⁊c.dicebat etiā hosti.per istum tex. proba/ ri quod habens bona non possit excōicari dicit tñ fore falsum lꝫ sit honestum quod iudex ad hoc attenderet ni/ hilominus pōt secūdum eum īcipere a quo vult ⁊ quod credit magis timeri a cōtumace ⁊ cū hac opi.trāsit Jo. andr.⁊ do.anto. ¶ Specu.tñ in ti.de cōtumace.§.sequi tur ver.dicūt aūt.tenet primū dictū qꝛ a leuioribus reme dijs est incipiendū.quidā alij distiguūt an agatur reali actione ⁊ ꝓcedat distinctio huius capli an agatur actio ne personali ⁊ ꝓcedat cōtrariū. ¶ Domi. Cardi.vt re fert do.abbas dicebat hanc distinctionē habere equita/ tem sed qꝛ dictū capituli qm.§.fi.dat hanc libertatēꝫ in dicē vr ꝙ ꝓcedat i personali ⁊ reali sed.d.Abb.hic dicit hoc sibi non placere qꝛ ille.§.fi.loquit in actione psonali ⁊ nō reali ⁊ istud.c.loqtur in reali vt apꝫ in versi.rerum petitaꝫ tō ꝯcludit ꝙ qñ ꝓcedit in reali iudex dꝫ ꝓcedere pri⁹ ad missionēꝫ ⁊ nō excōicationē qꝛ p excōicationē ꝓ uidet ꝯtra delictū cōtumacie ⁊ nō prouidet ipsi actori q pr imissionē in possessiōe elapso āno efficeret ver⁹ possis sor vt.d.c.qm.§.in alijs.J.e.⁊sic p imissionē ꝓuidet actori circa rē petitā ⁊ ei punit ꝯtumax lꝫ non excōicet ⁊ istud putat esse verū intellectuꝫ ⁊ credit quod si iudex denega ret imissionē ⁊ ꝓcederet ad excōicationē poterit actor ap pellare lꝫ credat excōicationē tenere ⁊ ipsuꝫ reū nihil di cere posse cum de se tantū cōqueri possit ⁊ ad ꝑdicta alle gat dictā auc.qui semel.si vero agitur psonali tunc serue tur dispositio.d.c.quonia.§.fi.J.eo. ⁊ hoc ideo qꝛ quando agit personali mitiū mo itendit actor se habere circa rēꝫ ideo iudex non facit ita sibi iniuriam si nō ꝓcedit ad mis sionē sꝫ i alijs iuris remedijs cohercebit ꝯtumaciā rei ⁊ sic putat limitandū dictū gof. ⁊ hoc quo ad primū ⁊ ita residet hic do.abb. ¶ Sed do.Cardi.hic in lec.mea re fert quod do.bar.cardi.paduanus in quadaꝫ apostilla distinguit hoc mō aut agitur actione reali ⁊ attendit or do de quo hic.aut agit actione psonali ⁊ tunc sit in optiō ne iudicis vt apponat penam quā magis videbit timeri sed ipse distinguit hoc mō aut agit actione reali ⁊ tūc at tendatur ordo premissus.aut agit actione psonali ⁊ tunc an appet que pena magis timet ⁊ tunc illa est iponenda aut non appet que pena magis timet ⁊ tunc attendit or do premissus ⁊ ita residet ⁊ sic aliter loquit quā eū ret tulit do.abb.sed do.meus Jo.de imo.hic colligit nō esse ꝓcedendū ꝯ psonam quādiu quis habeat bona allegat ꝙ habet in.c.illud.xvi.q.vi. ¶ Pro certo ibi ꝓbatur ꝯ triūm allegat ēr quod voluit Bar.in.l.ij.§.preterea.ff.ō suspec.tuto. ¶ Tu pondera qꝛ defecit in saluatū suo qꝛ tex.iste loquit in his que habēt ordinare iudiciū sed ille .§ preterea ⁊ qō ibi no.loquit in his que cōcernunt exe/ cutionē qꝛ tunc per prius est fienda executio in bonis qꝫ in persona ⁊ in hoc cum sua honorificentia non recte est
6 locutus stat dubitatio nō mediocris † vtrū si agat actor reali vel personali possit incipere ordiatio iudicij a psōa prius quā a rebus ⁊ mihi videt ꝙ possit iudex incipere ab excōicatione persone ⁊ moueoꝛ hoc mō primo queli bet cōtumacia etiā minima digna est excōicatione singu laris est glo.in.c.si duo.lxxxvi.disti. ⁊ bene facit gl.in.l. in actionibus.ff.ō i lite iur.cū ergo iste sit cōtumax pote/ rit iudex incipere ab excōicatiōe si illā magis timeat. Et licet dictū.c.quoniā.§.fina.loquat in actione psonali ni/ hilominus illa pena ponitur in fine quo casu videt refer ri ad omnia superiora ⁊ per ꝯñs ad.d.§.in alijs.qui loq tur in actiōe reali arg.c.secūdo requiris ⁊.c.iquisitionī J.de appella.⁊.l.talis scriptura .ff.de legat.i.⁊.l.i.C de diuer.rescript.⁊.l.i.C.de libe.preteritis.vnde tex. habeo mirabilē in.l.quisquis C.si certū peta.per queꝫ Bal.ibi
7 colligit † ꝙ si in.l.precedūt multa capitula ⁊ in fine.l.ap/ ponitur pena quod illa pena determinat omnia capitu/ la precedentia ⁊ per illum tex.datur precipuū lumē ad dictum capitulum quoniā.§.in alijs.vt pena apposita in fi/ ne referatur ad omnia precedētia ⁊ ista sit secūda argu/ mētatio. Tertio excōicatio est medicina vt in.c.cū medi/ cinalis snia de senten.excōi.lib.vi.⁊ per Bart.in.l.ij.ff.ō publi.iudi.ergo non est snia fulminatoria. Et ideo est ꝙ pro omni simplici re episcopi apponūt penā excōicatio/ nis sicut ⁊ rectores nostri scholastici ordinis apponunt penā periurij. Quarto pondero istū tex.in ratione sui in versi.vt iuri pareat ꝙ ratio quare imponit excōicatio ē vt iuri pareat sed ista rō est generalis siue agatur actiōe reali siue agatur actione personali ergo vendicat sibi lo
8 cum vtroqꝫ casu † qꝛ vbi ratio est generalior dicto extēdi tur ⁊ amplīat dictū ad terminos rationis glo.est in cle. prima de elec.text.est in.l.cum pater.§.dulcissimis.ff.de legat.ij.⁊ in.l.pater filium.§.fundū.ff.de leg.tertio. Quīn to adduco in actione personali pōt fieri imissio pro quā titate debiti declarati.vt.d.c.quoniā.§.fi. ⁊ sic prouidet actori lꝫ actio sit personalis ⁊ nihilomin⁹ poterit excōi/ cari si iudex viderit magis timeri ergo non est bona illa ratio in ꝯtrium superius adducta quod ideo non debeat excōicari prius qꝛ potest prouideri actori per imissionē quia isto casu potest ꝓuideri actori in actione personali per imissionem ⁊ nihilominus pōt iudex incipere ab ex/ cōicatione ergo ⁊c.pōderabis in eternum hanc celebrē rōnē. ¶ Sexto per istam viā iudicia recipiunt facilio/ rem expeditione cū iudex videt magis timeri excōicatio nem ergo hec via erit sequēda qꝛ ad hoc anhelāt omnia iura.⁊ ad .d.§ in alijs.potest responderi quod declaret ⁊ determinet per dictū.§.fi. ¶ Et moueoꝛ per tex.valde singularē in.l.cōsentaneū.C.quō ⁊ quādo iudex.vbi da/ ta ꝯtumacia rei potest iudiciū incipere a captura perso/ ne ita dicam⁹ in casu nostro vt iudiciū incipere possit ab excōicatione ⁊ ista menti cōmenda qꝛ per alios non fue runt tacta. ¶ Item sequēdo dcm̄ gof. sequeret vnū mi/ rabile quod bōa temporalia vilia ⁊ caduca ⁊ mortalia defenderent animā ne illaquearet pena excōicationis fa cit quod scripsit seneca i pma epistola ⁊ ꝙ scripsit cicero in paradoxa prima. Et quod scripsit Lucanus in tertio in principio.sed.pars vilissima reruꝫ certamini mouisti opes ⁊c.ꝙ dicere iudicio meo est res pessimi exēpli vt di cit tex.in.l si quis aliqd.§.qui pocula abortionis in ver bo res pessimi exēpli est.ff de pe. Ideo abstinēdū est a ta li opi.capitulo cum ab omni de vi.⁊ ho.cle.vt emitetur il lud. Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames Maxime ꝓpter tyrānos qui faciūt sibi deuꝫ nūmorū ⁊ per cōsequens conclusio est quod siue agat actione reali siue personali ⁊ iudex videt magis timeri excōicationēꝫ quod poterit incipere ab excōicatione. Et ista per deum non sunt oblivioni tradenda ⁊ pondera vnuꝫ quod sem
9 piterna est dignuꝫ memoria † quod si loquimur quo ad iudicem circa ordinationē iudicij pōt incipere a captura
a persone ᵃ.si aūt loquimur quo ad partē non potest iudex ad petitionēꝫ partis incipere a captura nisi post ꝯtuma/ ciam ista est elegans ⁊ singularis doctrina Bar. in lege consentaneum .C.quomodo ⁊ quando iudex . Ex qua doctrina videt posse inferri ꝙ iudex posset incipere iudi cium ab excōicatiōe cōminādo sub pena excōicatiōis ꝙ cōpareat sꝫ post cōmissā ꝯtumaciā ad petitiōēꝫ ptis pote ri excōicari arg.illius doctrie bar. ⁊ sic expediuī est pmū. secūdum aute ego exprimā colligendo notabilia ex tex.

a ¶ Persone adde dēs doc. vltra bar.in.l. eā in eo.C. ad l.iul.pecu. ⁊ in l.plerūqꝫ.de in iuo vo. ⁊ in.l. quo ad eūtan duꝫ ad.ff.ō cō di.ob tur.cau. vbi est ꝓprius locus hui⁹ ma terie.

10 ¶ No. ibi rerum petitarum † ꝙ in actione reali mittitur quis in possessionē rei petite sed in actione personali mittitur in possessionē rerum non petitarum pro modo tamen & quātitate debiti declarati seu petiti. facit. d. c. qm. §. in aliis & §. fi. j. e.
11 ¶ No. ibi cā custodie † ꝙ missus in possessionē rerū petitarum propter ɔtumaciā non nāciscitur verā possessionē sꝫ mittitur cā custodie quod est ɔ̄ legistas in. l. si quis emptionis. §. penul. in verbo pōr possessor. C. de pscript. xxx. an. vbi pbatur ꝙ in actione reali missus in possessionem efficitur verus possessor ante annum elapsum. voluit Cyn. in. l. ij. C. vbi in rem actio. & bar. in. l. iij. §. fi. ff. de acqr. possess. Spe. in ti. de primo decreto. §. iam de effectu vsi. sed verū missus sed hic pbatur ɔ̄trium. Et idē pbatur in. d. §. qm. §. in aliis. ꝫ. eo. & idem pbatur in. c. cōtingit de do. & cōtu. & ibi est glos. magistra. & pcedit hoc sm iura canonica.
12 ¶ No. ibi in possessionē nequeat intromitti † ꝙ vbi non pōt fieri immissio in possessionē rerū petitarum non pceditur ad sniam diffinitiuā lite nō cōtesta. sed excōicatur contumax quod est ɔ̄ doctrinā traditā a multis legistis vt per Iaco. bu. bar. & alios in auc. si oēs. C. si vt se ab here. absti. & in auc. qui semel. C. quo & qn iudex. & in. l. penu. C. ad treb. vbi dicitur † ꝙ si non pōt cōsuli actori per immissio
13 nem in possessionē pceditur ad diffinitiuā lite nō cōtest. do. anto. hic reducit opi. ad cōcordiā ꝙ si agitur ɔ̄ certam personā pcedat quod dicitur hic vt pcedatur ad excōicationē & nō ad sniam diffinitiuā & illo mō pcedat opinio canonistarum. aut agitur ɔ̄ incertas psonas & tūc pcedat opi. legistarum ponit exēpluꝫ in. d. auc. si oēs & cū hac ɔcordia transit hic Io. de imo. ¶ Sed certe ɔ̄ hanc distinctiōeꝫ est casus in. c. i. ꝫ. eo. & etiā adduco in ɔ̄trium. l. si quis libertatem. ff. de peti. hered. vbi lꝫ in querela inofficiosi testamenti non possit plene cōsuli per immissionē in possessionē tamen est necessaria lit. ɔtestatio anteꝗ̄ deueniatur ad diffinitiuā. q tex. formaliter destruit doctrinā Ia. butri. bar. & aliorum ego examinaui istū passum satis luculenter in. c. i. ꝫ. eod. vide ibi. ¶ No. ibi vt iuri pareat. q: posset quispiā dubitare de quo iure intelligatur canonico an ciuili. dicatis ꝙ
14 dꝫ restringi ad ius canonicū † ex eo q: illud verbū ius platum a papa dꝫ intelligi de iure canonico q: actus actiuorum sunt in patiente bene disposito philosophorum longe princeps in secūdo de aīa facit. c. ex litteris & quod ibi voluit do. anto. ꝫ. de ɔsti. facit celebre dictū Bart. in. l. i. C. q
15 bo. cede. pos. vbi dicit † ꝙ statutū in terris ecclesie reducitur ad terminos iuris canonici & non ad terminos iuris ciuilis ex eo q: terre ecclesie reguntur iure canonico & non iure impiali. c. si duobus de app. glo. in. c. ij. de arbi. li. vi. & adduco quod voluit Bal. in. l. si qn. C. de inof.
16 testa. † vbi dixit papa cōcessit cuidā inhabili ptātem testādi ꝙ intelligitur ꝙ testetur sm iura canonica. & non sm iura ciuilia. & adduco quod voluit idem bal. in. l. si nondū
17 . C. de fur. † vbi dixit ɔstitutio ecclesie loquitur de sacrileg. aliter capitur sacrilegiū sm iura ciuilia. & aliter capitur sm iura canonica ꝙ intelligitur de sacrilegio put capitur a iure canonico adduco qd voluit bal. in. l. prima alias secūda . C. de succ. edic. vbi dicit aliter capitur gradus secūdū ius
18 ciuile & aliter secūdum ius canonicū † ꝙ si statutū popu
a li loquatur de gradu intelligitur prout capitur a iure ciuili ᵃ. secus si ɔstitutio ecclesie loquatur de gradu. & ideo iste tex. intelligitur iuri. s. canonico. ¶ No. ibi pareat ꝙ iudex excōicat ɔtumaces vt pareat iuri. Ex quo sequitur a ɔ̄trio sensu
19 † ꝙ si ɔtumax est talis ɔditionis qui lꝫ excōicetur nō parebit iuri ꝙ iudex nō dꝫ eū excōicare sed debet aliā mulctam iponere ex quo excōicatio non operatur effectū a iure deputatū. ideo dꝫ eum bānire vel in exilium mittere vel carceri tradere. facit qd voluit Io. an. i. r. i. de sen. excō. lib. vi. vbi allegat beatū thomā. ¶ Et ex isto tex. collige q: cum dicit excōicari pōt ɔtumax q: pbat ꝙ absens potest excōicari. faciat quod magnanimus fecit apostolus q corinthiorum absentem excōicauit facit. c. cum sit romana de app. & quod hr in. c. veritatis de do. & contu. Et alle-

ᵃ ¶ Iure ciuili. adde pand. de ca. post bar. in l. ii. C. de succ. edic. & in ɔsil. cxxxvij. vbi de hoc latissime.

10 gatur iste tex. sm do. car. † ꝙ qs pōt excōicare suū subditum etiaꝫ existentē extra territoriū ex eo q: dicit ꝙ iudex pōt excōicare cōtumacē absentem nec distinguit an sit in territorio an non. de quo in. d. c. cum sit romana. & in. c. fi. ꝫ. de fo. cōpet. vide que plene ibi dixi. Et inquantum iste tex. loquitur de cōtumace gl. prima dicit ꝙ pluribus modis quis dicitur cōtumax vt. l. ɔtumacia. ff. de re iudic. c.
21 certum. xi. q. iij. c. quoniā frequenter. §. i. infra eo. † Et dicit hꝫ bal. ꝙ citatus pōt psōaliter capi dū tū citatio valeat q: si si ꝫ citatō vbalr nec tenebit citatio realr. allat gl. quā dicit esse singularē in. l. qui neqꝫ. ff. de verbo. sig. & dicit ꝙ captura persone qnandoqꝫ fit ad litis ordinationeꝫ vt. l. consentaneū. C. quo & quādo iudex quādoqꝫ fit ad executionē & tunc non dꝫ fieri nisi excussis bonis debitoris. de hoc dicit esse duas glo. elegantes vꝫ in. l. i. C. qui bo. ced. pos. l. iij. §. tutoris. ff. de sus. pe. tuto. nisi capiatur pter publicum debitō q: ibi non est necessaria excussio bonorum. l. nemo carcerem. C. de exacto. tribu. li. x. & per bar. in. l. sacrilegij. §. fi. ff. ad. l. iul. pec. si tamē quis sine ordine sit captus per iudicem & soluerit non poterit solutū repetere. casuꝫ dicit esse vnicum & singularē in. l. fi. §. fi. ff. quod me. cau.
22 Tu vide Bar. in. d. l. consentaneū. vbi dicit † ꝙ iudex potest incipere a captura sed nō tenetur ad instantiā partis ad capturā persone incipere. Glo. secūda ampliat istuꝫ tex. inquantum loquitur de mittendo in possessione extendit ad quasi possessionē quaꝫ glo. ego pulchre induco ꝙ lex loquens de contractu hꝫ locū in quasi contractu. & codeꝫ modo loquēs de debito habeat locū in quasi debito & ad hoc allego singu. & peregrinā glo. in cle. auditor de rescriptis vbi ponitur casus exorbitans a cōibus regulis. & loquitur de beneficio debito quod extenditur ad beneficium quasi debitū quod est bene notan. & adduco elegantē gl. in. c. fi. de fo. cōpe. ꝫ. vbi tex. loquitur de contractu & glo. ibi extendit ad quasi contractū. & adduco stupenda & celebrem glo. i auc. sacramēta puberū. C. si aduers. vendi. vbi ponitur casus exorbitans a cōibus regulis. & dicit ibi tex. sacramenta puberum super ɔtractibus prestita indiolabili
23 ter obseruentur. † Glo. ibi querit quid erit in quasi cōtractu. & decidit ꝙ idem erit. restringit tamē se ad fauorem anime. Ex qua glo. colligit ibi Bar. & doctores repeten
24 tes in. c. cum contingat de iureiurā. † ꝙ vbi agitur de fauore aīe ɔstitutio correctoria loquens de cōtractu habꝫ locū in quasi ɔ̄ctu. & in hoc reputant illam glo. singul. & peregrinam vide bar. in. l. apud iulianū. §. fi. ff. q. ex cau. in pos. ea. & in. l. more. ff. de acqr. here. angel. & alios in. l. mutuum. §. i. c. ti. albe. de rosa. in prima pte statutorum. q. cir do. ab. in. c. quā fronte de app. Bal. in rub. C. de pac. Angel. in ɔsilio suo ad fi. vbi consuluit in quodā ɔsi anchonitano. Pet. de ancha. in. c. fi. de fo. cōpe. & in. c. romana §. cōtrahentes eo. tit. li. vi. Ego dixi ad plenū in. d. l. mutuum. §. i. & in cle. auditor de rescrip. & in. c. cum in officijs de testa. & in. c. fi. ꝫ. de fo. cōpe. ¶ Capio glo. tertiā. No.
25 ex glo. † ꝙ lꝫ iudex possit mittere in possessionē ex primo decreto ɔ̄ cōtumacē tamē non dꝫ multū festinare q: si nimis festinaret reuocaret sua immissio. l. si finita. §. si fore. ff. de dam. infer. Et ratio esse potest q: actus gestus ex precipiti festinatione nec rite nec recte presumitur gestus. c. cū ex litteris de in integ. restit. ¶ Ego pondero illā glo. in quantum dicit illo verbo multū in quo casu detestari videtur nimiā festinationē ergo festinationē non videtur damnare & adduco elegantē tex. in. c. iurgantiū de re iudic. vbi dicitur iurgantium cōtrouersie celeri snia terminentur & adduco tex. in. l. si ita fuerit. ff. de manumis. testa. in verbo precipiti festinatiōe. & adduco. l. i. in verbo festinatis . C. de requi. reis. & ibi Bal. allegat glo. in. l. si expressim . ff. de app. ꝙ excusator quis si dicat se non putasse iudicem ita festinare. facit tex. & glo. in. c. cum venerabilis de dol. & contu. c. fi. de elec. bar. in. l. prolatā. C. de sentē. & interlo. om. iudi. ideo pulchre dixit bal. in. l. cum ipse. ff. de excu.
26 tuto. † ꝙ si iudex p. ecipiti festinatione descendit de tribunali ante

nali ante bonū debitā φ ptumax cōparens iuxta.l.diuus ff.de in integ.resti.appellare pōt φ dicit eē bene notā.ⱥ
sō tex.multū elegans in.c.ponderet.l.disti.cū glo.sua di
17 cit tpe egemu ovt aliquid maturius agamus.vide q̄ late dixi in .c.si pro debilitate de offi.deleg.† Et si quispia q̄rie rit qū dicit iudex nimis festinare gl.ista videt̄ istud declarare si sūmarim nō cognouit ante imissioné.l.ij.C.vbi in rem actio.bal.hic dicit φ relinquit iudicis arbitrio vt in auc.de exhib.reis.§.si vero ⱥ quidā.ⱥ dicit sufficere iuramentū calūnie arg l thesaur⁹.ff.ad exhibēdū.ⱥ tractat glo.ista d effectu missionis ⱥ ponit quinq̄ remedia ꝯ ptumacē ⱥ inq̄tum glo.ista dicit ptumacē eē excōicandū dicit hosti.deferendū eē dignitati puta si eēt eps.deferūt.n.iura epis ꝑpter pontificalē dignitatē .c.q₂ pontificali de offi.deleg.li.vi.facit.c.q₂ periculosū est de sen.excō.li.vi. Est eniz dignitas.dignitatū ita dixit in.c. venerabilis de pben.adeo φ in mā penali ꝯstitutio loquēs de dignitate nō hz locū in episcopatu.ista est glo.sing.in.c.ij.de pben.in.vi. ⁋ Tu pōdera si dici possit φ deferat̄ dignitati persone in casibus expressis sed iste casus nō videt̄ expssus ḡ stabimus regule.nā ita est iudicādus magnus vt paru⁹ c.nouit de iudi. Itē ⱥ posito φ eēt eps nihilominus si esset nimia ptumacia sua ⱥ sic ꝑteruitas nō esset deferēdū sue dignitati.ita ꝓbatur si bene recordor in .d.c.q₂ pōtificali.Et etiā pōdero aliud q₂ forte hosti.nō bene loquitur in casu huius.c.lz eum sequat̄ Joā.and.ⱥ ōis schola moderna.nam iste tex.loquit̄ in eo qui est nimis ptumax si bene animaduertat̄ iste text.ideo nō est parcēdū ꝑpter dignitatē vt in.d.c.q₂ pōtificali.dicit etiā hosti.φ si esset vniuersitas nō excōicaret̄.c.romana.§.vniuersitatē d̄sen ten.excōi.li.vi.ⱥ referūt hic scribentes Jo.dixisse φ si excōicatus durauerit per ānum in excōicatione perdit causam⁹ ita dixit glo.Joā.in.c.quicūq̄.ⱥ in.c. rursus.xi.q.iii. Tu pro illa glo.vide gl.in.c.i.de iudi vbi dixi ad plenum ⱥ q̄ no.in.c.ꝯtingit ⱥ in.c.veritatis de do.ⱥ ptu.ⱥ dicit Tancre.se credere φ post ānuz ñ audiet̄ de ꝓprietate ⱥ allegat not.in.c.quoniā.§.in alijs.J.eo. Et inq̄tum glo.ista dicit quod pōt fieri ista imissio manu militari vt in.l.qui restituere.ff.de rei ven.doc.remittūt ad ea q̄ habent̄ in capitulo petrus .vij.q.i.tu aūt tempera hāc gl.ⱥ dicas nō habere locū in delicto pape aut cesaris q₂ manu militari ⱥ cū armis ⱥ impetu ⱥ ꝯtentione nō possunt mittere aliquē in possessionē cā custodie sed debēt recurrere ad brachiū seculare. Facit q̄ voluit Inno.in.c.oliz de ꝓuile.ⱥ ang.in.l.iuste.ff.de acqr.pos.ⱥ in.l.i.ff si quis ius dicenti nō obtē.ⱥ in.d.l.qui restituere do.ant.in.c.de cetero de re iudi.ⱥ in.c.significasti de off.deleg.vide que ibi dixi.sed dubitat hic Inno.qui iudices possint facere hanc imissionē dicit φ corporalē imissionē nō faciūt nisi iudices habentes merū ⱥ mixtū īperiū.l.iubere.ff de iuris.om.iudi.l.ne quicquā.§.vbi decretū.ff.de offi.ꝓcons. minores tñ iudices possūt decernere possessionē cā custodie cū aliquali cognitiōe.l.iij.§.i.ff.de dā.infec.hosti.remittit ad id φ ipse dixit in sūma de ptuma.sub.§.itē punitur.§.quis pōt ⱥ.§.nūc videndū ⱥ remittit se do.ant.ad nota.in.c.cōtingit de do.ⱥ cōtu.tu vide plene bal.in auc.ei q infrat.C.de bo.auc.iu.pos.ⱥ q̄ not.per alios in.d.l.iubere ⱥ in.l.si finita.§.iulian⁹.ff.de dam.infec. Et addit hosti.sextū remediū vz vt iponat̄ multa ⱥ de multis alijs remedijs ⱥ per plures qoes vide in speculo de ptumacia.§.nunc dicamus dī.specialiter ⱥ vers.sed pone iudex
18 † vbi querit si iudex pcepit aliquid fieri sub pena.x.ⱥ q₂ reus non paruit ⱥ precepit sub pena viginti.ⱥ q₂ re⁹ nō paruit precepit sub pena quiquaginta an nō parēs possit compelli soluere oēs ꝑfatas penas vide ibi per eum ⱥ allegat hosti.l.i.ff.si quis ius di.nō obtē. ⁋ Septimū remediū est φ inq̄tuz bono iudici videbitur puniat̄ extra ordinē .l.si qs missiū in.ff.ne vis fiat ei.l.licitatio.§.quod illicite ff.de publica.l.fi.ff.d var.ⱥ extraor.cogni. ⁋ Octauum remediū ponit q₂ capit̄ pignus ⱥ ēt ipse ꝑsonaliter detinebitur.l.iniuriaꝝ.§.i.ⱥ.ij.ff.de iniur.† Sed q̄ sunt

19 cause quibus imissio in possessionem non adaptatur glo. ista si.exemplificat in causa criminali.idem sensit Inno.in.c.tua de coha.cleri.ⱥ muli.in magna glo.in verbo ꝑterea glo.in.c.decernim⁹.iij.q.ix.ⱥ in.c.veritatis de dolo ⱥ ptu.in criminalib⁹ cōtumacia punit̄ per missionē i possessionē.q₂ ꝓceditur ad ānotationē bonoꝝ p tu.ff.de req.reis.φ dicit bar.hic locū a relegatiōe sup̄ sz a relegatiōe īfra dicit φ illō remediū ñ erat inuētū ita dixit bart.in.l.absentem.ff.de pe.ⱥ forte non hz locū ſm hodierna tempora ſm que non publicant̄ regulariter bona vt in auc.bona dānatorū.C.de bo.damna.Itē exēplificat glo.hic in causa criminali ciuiliter vel criminaliter mota φ non placet do.anto.quare in cā criminali ciuiliter vel criminaliter mota nō possit procedi ad missionē ⱥ ēt criminaliter mota cum ad instar ciuiliū in talibus ꝓcedat̄ vt in d.l.absentē.ⱥ in.l.fi.ff.de priua.delic. ⁋ Ponit glo.tertiū exemplū in cā matrimoniali qñ agitur ad separationem thori cui nō ꝓportionat̄ hec imissio cū illud sit inextimabile.ⱥ sic non posset fieri imissio ad mensurā debiti declarati. Idē dicit do.anto.in cā cōiugij dissoluendi vel cōiungendi.istud non est bonū exemplū ad istū tex.q₂ lz non possit fieri tunc imissio tñ ꝓcedit̄ ad diffinitiuā li.nō ꝯtesta.c.i.ḡ.e.c.quoniā.§.porro.J.eo. Inq̄tuz aūt dos accessione peteret̄ fieri posset imissio ob cōtumaciā.ponunt etiā doctores hic exēplū extra glo.vt non possit fieri imissio respectu bonoꝝ q₂ reus nihil hz ſz vincē. Ponūt etiā exēplū in cā beneficiali vt hodie est determinatū in.c.i.d eo qui mit.in pos.li.vi.tu vide glo.singu.in.c.si duob⁹ de rescrip.in.vi.limitātē .d.c.i.vide ibi per Domi. Ponūt etiā exēplū qñ agitur interdicto retinēde quo casu nō petitur dari vel fieri ⱥ tūc proceditur ad excōicationez ſm Jo.lz quidā dicant φ hoc casu ꝓcedet̄ ad diffinitiuā iuxta.l.diffamari.C.de inge.manumis. ⁋ † Ultio refert
30 hic do.car.auditor in curia romana arrestauit aliquē ꝓ cā pro qua nō debuit ⱥ ille illicētiatus recessit pp φ fuit excōicat⁹.determināt do.de ro.decisio.xxxv.φ excōicatio tenet ex quo fuit iudex ⱥ aliud nō dicit. Tu allega.xi.q.iij.c.sua. Et pōdera q₂ si notorie ꝯstaret φ auditor nō debuit arrestare illū talē φ talis excōicatio eēt nulla q₂ cōtinet notoriā iniquitatē.facit φ hr̄ .c.inter cetera de re iudi.in.c.per tuas de sen.exco.in.l si pars.ff.de inoffi.testa.vide q̄ late dixi sup hoc in.c.ab excōicato de rescrip. Et inq̄tum glo.hic allegat.l.quāuis.ff.de bo.auc.iud.possid.ⱥ .c.cōtingit de do.ⱥ ꝯtu.dicas φ illa iura ñ ꝓcedūt quo ad inchoandā ꝑscriptionē q₂ requirūt verā possessionem ista est glo.sing.in.c.sine possessione de reg.iur.in.vi. Si qd boni dixim⁹ deu⁹ gloriā altissimo deo. Andreas barbatia eques vtriusq̄ iuris doctor.

b 1 a

Ccedens el secūdo.† receptio b testiū facta ꝯ nō ptumacē lite nō ꝯtest.ēt in cā matrimoniali nulla est ⱥ est hodie correcta ex eo q₂ ꝓceditur hodie in cā matrimoniali ꝯ nō ptumacē ad sniam diffinitiuā lite nō ꝯtesta.cle.dispendiosam de iudi.cle.sepe de verbo.sig.ꝑmo ponit̄ appellantis querela.secūdo cōmissio ibi mandani⁹. Casum sic posuit hic bal.nobilis vir vicecomes cām hz matrimonialē cū vxore sua q₂ mulier obtentu cōsanguinitatis petebat separari que ad petitōnem vxoris fuit cōmissa tribus iudicib⁹ delegatis vz epo archidiacono ⱥ magistro petro q iudices fecerūt citari dcm̄ nobilē q per ꝓcuratorē opposuit duplicē suspitiōez s.personaꝝ ⱥ loci.dicit eni φ comes britānie erat sibi capitalis inimicus ex eo q₂ vxorē suā ⱥ terrā publice detinebat ⱥ φ dictus eps erat consanguineus dicti comitis britānie. Itē archidiacon⁹ erat clericus cōmensalis ipsius epi. Itē magister petrus erat oriundus de terra vxoris ⱥ ipsi vxori multū fauorabilis ⱥ sic oēs tres erāt suspecti cū oēs tres erant sub districtu comitis memorati. Itē opposuit exceptionē suspitionis pp locū ꝑmo pp locuz per

a ⁋ Cām. Uis ad mām huius ꝯclonis fely.i c.prudentiam §.si ita circa princi.de offi.deleg.ⱥ ibi do cto.vlō.d.a'ex an.de imo.i.l.libertus de in ius vo.ⱥ pau.de ca.in.l.testamenta ex qb⁹ mlta colliges.

b ⁋ Receptio. Adde ad mām huius tex.oēs doc.i c.qm̄ freqnēter hoc .e.ti.ⱥ vide spe.i titu.de teste.§.nūc tractemus vbi ista materia late tāgit̄.

quē trāsitur q₂ non pōt transiri nisi per districtū comitis secūdo ꝓpter locū ad quē citaſ q₂ est terra suoꝝ inimicorum vbi sine periculo mortis nec recedere nec cōparere audebat adiiciens ꝙ non habebat litteras de saluoconductu ⁊ tñ si fuissent sibi transmisse tales littere nō debebat cōfidere de suis capitalib⁹ inimicis ⁊ q₂ dicti iudiceſ delegati de istis exceptionib⁹ non curabāt sed ꝓcedebāt ad receptionē testium mulieris sup consanguinitate. fuit appellatū ad sedē apostolicā. papa cōmisit cām quibusdā nouis iudicibus ꝓpinquis terre dicte nobilis mulieris q possunt cām ipsam cōmodi⁹ terminare ad q̄s erat securus accessus vtriqȝ parti mandās eis ꝙ si constiterit ꝙ ante litē legitime ꝯtestataȝ vel post appellationē ex ꝓdictis causis interpositā testes super ꝯsanguinitate ⁊ super petitione dicte nobilis mulieris fuerit recepti decernerent dictas attestationes irritas ⁊ manes ⁊ cōpellant dictā mulierē vt reuertatur ad virū quem temere dimisit ita tñ qñ ꝓdictus vir plenariā restitutionē habuerit tam vxoris q̄ȝ terre dotalis cām sup matrimoniali sedere audiant ⁊ sine debito decidant. ¶ No. ibi nobilis vir. † q₂

2 posset quispiā dubitare quis dicaſ nobilis nec ꝙ est tex. melior de corpore iuris in. l. nobiliores natalibus bonorum luce cōspicuos ⁊ pͣtrimonio ditiores. C. de cōmer. ⁊ vectiga. quē tex. nō allegauit bar. in tractatu dignitatis ⁊ nobilitatis ⁊ quē posuit in. l. i. C. de digni. li. xij. Et sic tria debēt cōcurrere vt quis dicaſ nobilis vt sit diues virtuosus ⁊ natus ex parentib⁹ nobilibus. facit. c. fundamēta circa mediū de electi. lib. vi. vbi fit mentio de principibus marchionib⁹ comitibus ⁊ nobilibus. faciat qꝺ voluit ibi Domi. ⁊ qꝺ habeſ in. c. grandi de supple. negli. p̄ela. li. vi. ⁊ qꝺ ibi voluit domi. ⁊ iō tex. multū elegans in auc. de defenso. ciui. in pn. ⁊ in. §. primo in verbo ciuitatum habitatores qui ꝓbat ꝙ † regimina ciuitatū debēt

3 esse penes nobiles ᵃ qui ciuitates inhabitant. Et ibi ang. arguit contra statuta florentie excludentia nobiles a regimine ⁊ includentia plebeios. faciat auctē. vt oēs obedi. ꝓuin. circa pͥncipiū. ⁊ l. honores. ff. de decurio. ⁊ l. ad subeūda C. eo. li. x. cōsuluit tñ solemnis doctor Pa. de castr. cōsi. ccxxxix. † quidā comes palatinus habuit pͥ

4 uilegiū a principe vt posset legitimare filios nobiliū decidit ꝙ intelligiſ de nobilitate prout capiſ vulgariter argu. c. ex litteris de spon. Ego repetēs sacrā cōstitutioneȝ editā a federico tertio incipētem. volētes in regno opulētissimo sicilie vltra pharū donabā hāc doctrinā ex eo q₂ verba prolata a iuriscōsulto sunt intelligenda ꝼm cōem modū loquēdi ipsoꝝ iuriscōsultorū vt est gl. sing. in. l. qd si neptos. ff. de testa. tute. bene faciat glo. in. l. i. C. de vsur. cū ergo pͥnceps sit monarcha iurisconsultorū verba sua debent capi ꝼm ꝙ tantum pͥncipē decet nā ⁊ in partib⁹ nicis nobiles appellati sunt qui descendūt ex genere nūcium marchionū comitū baronū ⁊ similiū. ⁊ ita supioribus mensibus ꝯsului apud curiā. ergo intelligiſ de nobilibus vt capiſ a lege vt in. d. l. nobiliores. Et de ista nobilitate vide sing. ⁊ no. glo. in. c. illud. xlviij. disti. que dicit ꝙ presumiſ ꝓ nobilibus in his que sūt nobilitatis. ⁊ adduco celebre dictū ꝙ retulit Jo. an. in addi. spe. in tit. de locato ꝓpe pͥncipiū refert fuisse dubitatū in curia romana. nam custos fortilicij tista et est cā impeditus accommodauit illud cuidaȝ nobili qui illud tradidit inimicis agebaſ in curia cōtra istū cōmodātem fuit absolutus ꝓ

sciant q₂ cum accōmodasset fortilicium illud nobili viro non erat ꝓsumptio ꝙ ꝓditionē facturus eēt ideo fuit absolutus tenementi ꝓ excellentia nobiliū. Et adduco. c. ꝺ multa de preben. † vbi nobiles ⁊ litterati homines equi

5 pantur in dispensationibus fiendis. ⁊ adduco singularē glo. in. l. societateȝ. ff. pro socio. quā magnifacit ibi Sali. que voluit ꝙ ita admittitur ad canonicatus pariter nobiles vel literati ⁊ adduco tex. in. l. ꝓuidendū in verbo quos meritū vite nobilissimos fecit. C. de postulādo. ⁊ ꝙ scribitur in pͥma tragedia. nobiles aut non sūt nisi ꝗ

ᵃ ¶ Nobiles. a ⁊ facit ꝓ ista cōclusione ꝙ voluit bal. i. l. nobiliores. C. de cōmer. ⁊ mer. ad pͥcipalē autē. q. d. And. adde hu. in sing. sus. ē. nobilitas dī. i. his ⁊ facit tex. xi. disti. c. illud vbi vide.

clara virtus. ⁊ qꝺ habeſ in. c. nos qui ꝓsumus. xl. disti. in verbo grauis nobilitatē. ⁊ in. c. venerabilis de ꝓbend. ⁊ qꝺ ibi scribitur per oēs ⁊ qꝺ hꝫ in oratiōe pro lucio murena apud ciceronē homines ⁊ nō nobiles ꝓpter eloquētiam plerūqȝ consulatū consecuti sūt vide que dixi in. d.

6 c. volentes. ¶ No. ibi vir. † q₂ interpretaſ ideo adultus iste est casus elegans iuncta glo. in. l. cum quis decedēs §. codicillis. ff. de leg. iij. bene faciat illud qꝺ scribiſ apꝺ Senecā in tercia epistola nisi fallar cum te in virū philosophia trāscripsit. ⁊ qꝺ scribit apꝺ Ciceronē i libro ꝺ senectute. Ego ita eram deductus a patre ad sceuolā vt sumpta virili toga. ⁊c. toga illa dabatur adolescētibus ⁊ per pñs appellatione viri venit adultus. ⁊ facit illꝺ ꝙ sacra scribitur scriptura. Uiri galilei qd statis aspicientes. ⁊ qꝺ dixit Pet. primo actuū. viri fratres. Aut istud verbum vir exprimiſ cum adiuncto. q₂ diciſ vir talis mulieris ⁊ tunc capitur pro marito. tex. est cū glo. sua in. l. i. C. de digni. li. xij. quod est no. secūdum bar. in. d. §. codicillis pro

7 statuto loquente de viro. ¶ No. ibi linea cōsanguinitatis † ꝙ ꝯsanguineus inimici capitalis partis recusantis potest recusari vt suspectus ⁊ sic nō soluȝ recuso ipsuȝ inimicū si detur mihi i iudicē vt in. c. cum sup de offi. deleg. sed etiam cōsanguineū ipsius. Itē non solum recuso cōsanguineū ptis aduerse vt in. c. postremo de app. sed etiā consanguineū inimici mei qui mecū nō litigat quod est valde no. ꝼm do. Abb. iste tex. tñ loquiſ qñ inimicus cuius iudex erat ꝯsanguineus fauebat aduersario meo i lite. nam comes iste tenebat vxoreȝ ⁊ terram dicti vicecomitis ⁊ litigiū erat cum vxore cui fauebat ille comes merito erat suspectus ille iudex. Et subdit hic do. abb. ꝙ si iste comes non faueret aduersario meo i illa lite. ꝙ nihilominus possum recusare cōsanguineū eius in iudicē. arg. d. c. cum super ⁊ c. insinuāte de offi. deleg. ⁊ c. repellatur de accus. quod videſ ꝓbare iste tex. fundans se sup inimicitia ⁊ nō super fauore quē prestabat vxori. sed illud adduciſ ad ꝓbandū inimicitiā. ⁊ istud sentit Jo. an. hic sup tex. qui dicit ꝙ nō solū recuso inimicū sed etiā ipsius cōsanguineū ⁊ ita residet hic do. abb. Sed iudicio meo nō bene loquitur per istū tex. in ecrsi. qui erat pͥncipalis aduersarius vicecomitis. ⁊ sic iste tex. fundat se ꝙ iō recusabat iudicē cōsanguineū comitis. q₂ comes erat pͥncipalis aduersarius in ista lite. ⁊ ꝓpter hoc papa admisit hanc recusationē. ergo si non fuisset pͥncipalis aduersarius in ista lite non potuisset recusare illum iudicē ⁊ iste ē verus intellectus huius decretalis. ⁊ per pñs nō bene loquitur do. abb. restringeſ ergo iste tex. ad casum de quo loquiſ. Itē nō eēt sincopbara [illegible] cōsiderare amplā potentiā huius comitis qui hodie est dux britānie siue principalior dux qui sit in regno quo casu facilius inducereſ eius cōsanguineus ad nocendū iudex iudicādo ad ꝓiudiciū inimici. Itē esset ꝯsideranda qualitas vite hui⁹ iudicis. q₂ possibile eēt ꝙ esset ita ꝓbate vite ꝙ nō habereſ sinistra suspitio de eo. per id ꝙ hꝫ in. c. ij. de op. no. nūcia. ⁊ qꝺ voluit do. anto. in. c. postremo de ap. ⁊ ista men

8 ti cōmenda. Itē colligit hic do. anto. argumentū † ꝙ sufficiat allegare lineā cōsanguinitatis in genere lȝ nō allegat gradum ⁊ in quocūqȝ gradu in linea vel ascendētiū vel descendētiū vel transuersaliū sufficit. Tu vero pōdera q₂ iste tex. nō stat ꝯtentus solo verbo linea sed addit illud verbū ꝓxima linea. ⁊ sic nō ita allegauit in cōfuso ⁊ in genere vt dicit do. an. facit in argumētū qꝺ voluit gl. que reputaſ sing. in. l. si femina. C. ad turpi. qd aūt dicaſ linea vide. l. ꝓnunciatio. ff. de vb. sig. quā allegat bar. ad hoc cōsi. cviij incip. q₂ factū tale ꝓponiſ. ꝓ quo vide bal. in repe. c. si pater de testa. in. vi. ⁊ que dixi in repeti. l. cū acutissimi. C. de fideicōmis. ⁊ eode mō q₂ dicaſ ꝯsanguineus vide bar. in. l. cū qdam. ff. de acqr. here. vbi dicit ꝙ cōis modus loquēdi accipit quocūqȝ sanguine ꝯiunctū ⁊ ita dicit ꝙ accipiſ in ti. de cōsangui. ⁊ affi. ⁊ per azo.

9 in sūma de suis ⁊ legit. bal. in repe. d. c. si pater. dixit † ꝙ consanguinei

consanguinei proprie loquendo dicuntur ille qui sunt de latere transuersali. l. in fideicommissi. §. cum pollidius. ff. de usur. et idem bal. in. l. fi. C. de ver. signi. dixit quod sub nomine consanguineorum non comprehenduntur pater et mater et idem bal. in. l. nudum. C. de contrahen. emp. dixit quod statutum loquens de consanguineo non habet locum in consorte. quia consors dicitur per participationem dominii quod dicit esse bene notandum per illum tex. Et etiam sapienter dixit ang. in. l. quod serui. ff. de condi. ob cau. quod statutum exorbitans aut penale loquens de consanguineo non extenditur ad affinem quod non est oblivioni tradendum glo. tamen hic extendit istum text. de consanguineo ad affinem dicetur super ea.

11 ¶ No. ibi uxorem et terram † quod si quis tenet uxorem tuam te inuito presumitur esse tuus capitalis inimicus. Tu vide singularem tex. in. l. codicillis. §. matre. ff. de leg. ii. ubi grauius est viro adulterium uxoris quam occisio filii de quo tex. fecit festum post Jac. de are. bal. in. l. athletas. §. calumniator. ff. de his qui no. infa. faciat quod habetur in. l. fi. §. i. ff. de publi. faciat text. in. c. preterea de spon. in versi. deterius et quod habetur in. l. i. C. qui accus. non pos. in versi. crimina grauiora et glos. ibi ponit exemplum in adulterio non est ergo admiratione dignum si oriatur inimicitia capitalis. reformidatur enim elegans genus hominum.

12 ¶ Item pondera ibi terram quia probatur hic † quod capitalis inimicitia oritur ex spoliatione seu ex retentione rei particularis glo. est in. c. cum oporteat de accusa. Et idem dicas si aliquis fuit minatus tibi mortem quia presumitur inimicitia capitalis glo. est in. l. iii. ff. de arbi. idem est si aliqui odiunt se ad mortem in auc. de teste. §. si vero quis. l. iii. §. fi. ff. de adime. lega. et ibi dixit bar. quod dicitur capitalis inimicus qui gerit in morte vel accusauit aliquem de crimine capitali vel occidit aliquem consanguineum meum tamen tex. in d. §. fi. ponit vi diuersa

13 capitales et graues inimicitie † dicuntur enim graues inimicitie cum inter aliquos est quod de bonis ciuiliter. facit glo. in. d. c. cum oporteat. relinquetur tamen iudicis arbitrio que inimicitie dicantur graues. Et infert do. ab. hic ad intellectum c. frequens de de resti. spo. li. vi. ubi requiritur spoliatio totius substantie vel maioris partis bonorum ad hoc ut criminaliter agens repellatur. procedit enim quando excipitur contra tertium secus si excipiatur contra spoliantem vel eius consanguineum vel amicum quia tunc sufficit spoliatio particularis rei ex quo verisimiliter orta est inimicitia capitalis ut hic. Et ratio diuersitatis est quod in. d. c. frequens requiratur spoliatio totius substantie vel maioris partis ut concludatur inopia accusati. sed hic sufficit spoliatio vel retentio rei particularis ad concludendum inimicitiam capitalem. Idem probari videtur in. d. c. cum quis de rest. spo. fatetur tamen do. abb. quod res posset esse ita modica et vilis cessantibus circumstantiis quod non oriretur inimicitia capitalis ita posset intelligi glo. in. c. oportet. iii. q. ii. que videtur velle quod spoliatus modica re non potest excipere contra spoliatorem agentem criminaliter. Tu vero pondera unum quod hic non solum erat detentio terre sed etiam erat detentio uxoris. et sic non probat manifeste iste tex. quod detentio rei particularis inducat capitalem inimicitiam fateor tamen quod idem operatur retentio melioris rei quam quis habeat in bonis quod operatur retentio vel spoliatio omnium vel maioris partis bonorum tex. est multum sing. in. l. summa cum ratione. ff. de pecu. et dicit hic do. per. de ancha. in secundo suo notabili quod omnis domesticus eius qui aduersario meo fauet et receptat possum recusare sicut propter dominum recusatur tota familia allegat. l. i. C. si quacumque predi. potesta. pro certo. l. illa non probat dictum eius ut dixi in. c. accedens. C eo. et refert Jnn. in. c. inimicitiae de of. de

14 leg. dicere † quod licet domesticum partis possim a testimonio repellere non tamen domesticum testis. domesticos autem detinens uxorem alterius recusare potest ut hic patet. Colligit etiam hic

15 do. pet. † quod ubi agitur de repellendo aliquem a iure communi propter inimicitiam intelligitur de inimicitia capitali. allegat. l. iii. ff. de arbi. sed ubi tractatur de repellendo aliquem a premio sufficit odietas qualitercumque concepta. l. testamento centurio ff. de manumis. testa. immo a premio repellendo sufficit causa rationabilis non cognita illi qui si sciret esset verisimiliter inimicus ut puta quia legatarius habuit agere cum uxore testatoris ut perdat le-

16 gatum. l. sororem. ff. de his qui. indig. † Et refert do. Pet. plus dicere Jnn. quod si quis ex iusta causa de inimicari alicui licet ex actibus non ostendat tamen poterit ut suspectus recusari. ita dixit in. c. cum. J. et A. de re iu. ad quod dicit optime facere l. athlete. §. dat remissionem. ff. de excu. tuto. et dicit do. pe.

17 † quod ille qui fuit inimicus patris presumitur esse inimicus filiorum et extenditur ad quemlibet de genere ut in. l. i. C. si quacumque predi. potesta. nec est curandum ex qua parte fuit causata inimicitia quod dicit esse verum quantum est a repellendo a iudicando. sed a testificando si aduersarius meus dat alapam uni testi quem habeo quod non poterit repellere eum a testimonio. l. i. §. cum quis. ff. de quo. et allegat opinionem suam bal. in. d. §. dat remissionem. ubi dixit quod ubi est capitale crimen ibi est capitalis inimicitia unde qui contendunt de statu vel de omnibus bonis vel maiori parte presumuntur capitales inimici ut ibi secundum do. pet. hic. Ego adduco opinionem simile in

18 l. cum in talibus. ff. de his qui. ut indig. † ubi si testator esset in inimicitia cum legatario quod non propter hoc reuocatur legatum Et adduco quod voluit Dy. et bar. in. l. miles. §. fi. ff. de adul.

19 † ubi si testator legauit ecclesie centum si ibi sepeliretur qui postea excommunicatur et propter hoc ibi sepeliri non potest quod nihilominus ecclesia non perdet legatum quia culpa testatoris accidit quod in ecclesia non sepeliatur. Adde elegans dictum Jnn. in. c. cum. p. de ac-

20 cusa. ubi dixit † quod si iudex non probaretur inimicus sed esset suspectus de inimicitia posset recusari. sequitur Bald. in auc. si dicatur. C. de testi. et idem dicas si olim fuit inimicus. quia hodie presumitur inimicus ita dixit Inn. in. c. cum oporteat de ac. sequitur bal. in. d. auc. supradicta et etiam ad predicta adduco gl. valde sin. in. d. l. athlete. §. dat remissionem. que voluit quod si pater pupilli fuit in inimicitia cum tutore quod nihilominus ille non potest esse tutor. et quantum iste tex. dicit quod terram detinebat colligit host. quod non est amicus noster qui bona nostra tollit et ad hoc quotidie allegatur facit d. c. item cum quis. No. ibi commensalis hic ponitur tertia causa recusationis quando iudex est commensalis inimici mei quia non solum recuso iudicem commensalem aduersarii mei mecum contendentis in iudicio arg. c. insinuante de of. del. licet etiam si est commensalis inimici mei qui mecum non contendit in hac causa ubi deputatur iudex et sic qui viuit ad unum panem et ad unum vinum cum coniunctu inimici mei capitalis est mihi suspectus. et sic collige quod ex conuersatione continua et simul facta oritur inimicitia. Audiui ego a quamplurimis mercatoribus in partibus barbarie et alexandrie quod mauri nullo modo offenderent aliquem cum quo comederunt panem et sal. No. ibi de terra uxoris oriundus tertia causa

21 quando iudex est oriundus de terra aduersarii mei † et sic videtur quod

a ratione communis patrie possit iudex recusari.[a] et sic no. tria ex quibus colligitur amicitia secundum bal. ex parentela conuictu et communi patria docet hic bal. volentes allegare amicitiam captiosam practicam ex isto tex. glo. tamen hic dicit quod non sufficit ista compatria. sed host. dicit habere locum in duobus casibus quando essent in partibus remotis quia consueuerunt se sicut fratres diligere sicut quod no. Jo. an. in. c. legitima de op. li. vi. sed oporteret secundum do. car. dicere de tali nimia dilectione. secundum d. ant. dicit idem esse si non essent in remotis partibus. quia si sunt compatriote et agatur causa forensis longinqui quia verisimiliter fauebit suo conciui cum quo habet viuere potius quam extraneo dicit tamen esse relinquendum iudicantis arbitrio quod dictum putat do. ab. vere in delegato p. c. statutum. §. cum aut de rescrip. li. vi. sed non in ordinario quia sequeretur quod quilibet forensis pacientis a ciue posset recusare ordinarios iudices actoris allegat quod dictum fuit de metropolitano in. c. accedens. de eo. tu autem pondera quia iste text. non stat in hac causa recusatoria tanquam sufficienti quia est compatriota sed loquitur copulatiue quia dicit quod erat ibi oriundus et nimis fauens ergo non probat iste tex. quod sufficiat dumtaxat esse conciuem ad repellendum a iudicando sed oportet quod adiungat quod nimis fauet ergo non probatur doctrina doctorum sed nihilominus videtur verum ut sit iusta causa recusationis. et adduco illud quod ciceroni venit in ore in eo libro quem de amicitia scripsit potiores inquit sunt nobis ciues quam peregrini et quod habetur tex. valde sing. in. l. ii. C. de eno. ciui. li. xii. in verbo pauperibus ciuibus ubi cariores sunt ciues quam alieni gene et licet hic dicatur et nimis fauens fuit apposi-

[a] ¶ Judex recusari. vide ad hoc spe. in ti. de recu. §. ii. et vide aliquid per panor. in. c. cum sup. in. l. cold. post glo. de of. et no. ultimos scribentes ibidem multa congerentes.

tñ ab aduocato ad supabũdantiã q: sufficiebat q; distra
xat eẽt cõciuis illius mulieris poterat ẽt intel. iste tex. q;
erat de terra vxoris. s. cui⁹ vxor illa bz dñiũ nibilomin⁹
illud verbũ oriũdus ꝓbat ꝯtrũ ꝛ iõ iuste poterit recusa
ri cõciuis a forensi tene méti. not. ibi oẽs sũt sub destrictu
comitis q: ꝓbaẽ hic illõ q; superi⁹ dixi cũ do. abb. q: ex
quo comes ille erat potẽs timebat ille iudex eius cõsan
guine⁹ irã comitis iõ verisimiliter declinasset a recto tra
mite iudicãdi cũ esset in districto ꝛ forcia illius cõitis iu
dex iste. itẽ ꝓbat tex. iste multũ singulariter q; lz isti iudi
ces essẽt clerici ꝛ i dignitate ꝯstitutĩ tñ dicebãẽ eẽ ð distri
ctu comitis ex eo q: poterant distringi a comite lz eẽt lay
cus ꝛ sic dico fore hic casuz singularẽ ꝓ dicto io. an. in. c.

22 si. de of. deleg. li. vi. vbi dicit p illũ tex. † q; appellatiõe di
strictuali alicuius ꝑncipis cõprehẽdũẽ clici q; vr̃ eẽ mira
bile q: clerici ñ veniũt appellõne populi vt in. d. c. duo sũt
gñ 2. xij. q. ij. ꝛ tñ veniũt appellatiõe districtualiũ vt hic ꝛ
rõ q: in aliqb⁹ casibus possũt clerici distringi p ꝑncipes
seculares vt voluit gl. magistra in. c. ꝑncipes scli. xxiij. q.
v. ð quo dcõ fec̃ festũ lud. ro. i singularib⁹. cccc xxv. lz istũ
tex. ad h nõ allẽauit ꝛ est ista q̃rta cã qñ iudex est ð distri
ctu aduersarij mei ꝯtẽdẽtis i iudicio vt in. c. accedẽs. ꝫ. e.
vñ potero ẽt subditũ inimici mei mecũ ꝯtẽdentis in hoc
iudicio recusare nã suspitio hec oriẽ ex timore inimici mei
q: ad ipsius instigationẽ declinabit a tramite iusticie nã
põt talis iudex subdit⁹ inimici mei timere pp se ꝛ pp bõa
sua ꝛ parẽtes suos ar. c. visis. xv. q. vi. hũani mortis ẽ time
re vt ibi hr̃ ita hic dic̃. d. ab. p certo non recte loqẽ q: iste
tex. nõ solũ loqẽ de inimico vicecomitis lz loqẽ de inimico
ꝑncipali aduersario q: iste comes faciebat se ꝑncipalem
aduersariũ hui⁹ vicecomit. vt supi⁹ demõstraui. No. ibi
nec eni p districtũ ipsius qñtam ꝛ vltimã cãm recusandi
iudices qñ nõ põt hẽri accessus ad ipsos iudices nisi per
terrã inimicoꝝ ꝛ sic loc⁹ p quẽ trãsit dz esse secur⁹ ꝛ ideo
tex. infra dicit secur⁹ pateat accessus facit. c. ex pte de ap.
cle. pastoral. §. pisana quoqz ciuitas de re iu. l. de etate. ff.

23 ad treb. facit glo. multũ sing. in. l. ij. ff. de iudi. q̃ dicit † q;
qñ pr̃ ꝓficiscit cã videdi filiũ suũ scholarẽ in studio q; nõ
põt capi ꝓ repꝛehẽsalijs in loco studij q; nec p loca per
quẽ ẽ trãsitur⁹ sic apz ex istis q; ad iudicẽ spectat assigna
re ptib⁹ locũ securũ ꝛ si iudex sciẽter ꝛ appẽsate assignet
ptib⁹ locũ ad quẽ secure nõ possũt accedere tũc põt direc
te recusari vt suspect⁹ alr nõ ꝓprie recusaẽ psona lz po
ti⁹ declinaẽ eius iudiciũ pp locũ suspectũ. no. vltra dictas
cãs ꝑticulares tex. cam valde gñale habilẽ ad iudicẽ re
cusandũ vz qñ ꝯcludiẽ ex circũstãtijs q; dẽat fauere alte
ri pti q; qñ sit relinqtur iudicis arbitrio arg. coꝝ q̃ no. in
no. in. c. cũ specialis. de ap. ꝛ idẽ ẽt ẽ si ð scõ fauet nimis
vni pti vt hic ẽm vnã lec. q; ꝓ certo fieri nõ dz iuxta illud
q; doctissim⁹ apð grecos scripsit plato in his libris quos
de re publica scripsit r; q rei publice ꝓfuturi sũt duo pla
tonis pcepta teneãt vt ibi no. ibi se credere tex. quotidie
aisabilẽ qð qs nõ teneẽ ire sub fide de saluoconductu ad
terras inimicoꝝ talis eni cautio fragilis ẽ. c. lra ad h. ð re
sti. spo. l. quidã ita. §. i. vñ. pp fragilitatẽ cautionis. ff. ad
treb. ꝛ solitus erat dicere illustris armoꝝ capuane⁹ dñs
otto de tertis dñs pmẽsis nos frãgim⁹ muros forti⁹ frã
gem⁹ ꝛ carrã. ꝛ multos strenuos etate sua viros ꝯfidẽtes
ð saluoconductu pire legim⁹ audiuim⁹ ꝛ vidim⁹ ꝛ maxie
aliũ modernoꝝ ducẽ comitẽ iacobũ pizinniũ q cũ intisz
visitatũ sacrã maiestatẽ regis neapoli. M. cccc lxv. ꝓdi
tone capt⁹ fuit ꝛ carcerat⁹ seu interfect⁹ clã ꝛ vulgo di
ab ipso rege adeo q; adhuc i p̃sentiaꝝ dubitatur an viuat
nec ne ꝛ ignoraẽ vbi sit inicitũtũ quẽ vna ipsi vidissia
ꝛ inspexistis. recte trisum est antiqtate ꝓuerbiũ dulcẽ iu
ta fides ꝛ apð titũ liuiũ de 2o bello punico in pr̃. nulla fi
des nullũ iusiurandũ ꝛ apud lucanũ nulla fides pietas
q; viris q sequũtur q; ꝓ sacrario quodã seruãt tirãni ꝛ di
cit hic bal. q; inimic⁹ ꝓmbiis hz lras saluicõduct⁹ iõ ñ
teneẽ qs ire ad inimicũ obtẽtu taliũ lraꝝ. est tñ dare casuz

in quo saluuscõduct⁹ iuste frãgend⁹ non est ꝛ de hoc ẽ gl.

24 multũ sing. in auc. ð mã. pꝛin. §. sed neqz † q: si ꝯcediẽ sal
uuscondoct⁹ delinquẽti existenti in loco vbi de iure capi
poterat sed q: erat munitissimus de facto capi non pote
rat ptẽs dat sibi saluũconductũ vt secure veniat ꝛ redeat
q; illo casu poterit sibi rũpi saluũconductũ faciat q; vo
luit Ja. de belui. ibi ꝛ guil. de cu. in. l. i. §. nõ fuit. ff. de do.
aut qs erat in loco vñ capi nõ poterat de iure ꝛ ꝯcediẽ si
bi saluusconductus ꝛ non põt sibi rũpi ista est glo. sing.
in. l. qd sit fugitiuus in. §. itẽ apud labeonẽ. ff. ð edil. edi.
ꝛ qð voluit Cyn. in. l. p̃senti. C. de q ad eccle. ꝯfu. ꝛ qð
voluit bal. in. l. his qui reus. ff. ð pub. iudi. no. ibi. cũ pro
pinquiores scitis terre nobilis tex. iudicio meo mirabi
lem ad hoc q; qñ supioꝛ dieget cãm dz ꝯsiderare locum
ptibus litigantib⁹ ꝓpinquiorẽ ad hoc vt pcaẽ expensis
ꝛ laborib⁹ litigantiũ ꝛ adduco tex. valde singu. in. l. cuz
post sniam. C. de ap. vbi si partes appellẽt ad p̃sidem ꝛ
sũt remote a residentia p̃sidis q; ipse preses non dz de ip
sa cã cognoscere ne incomodenẽ ptes laborib⁹ ꝛ expen
sis dz cõmittere cãm in loco ipsis ptibus ꝓpinquiori ꝛ si
nõ facit appellari põt ab eo ꝛ per illũ tex. retulit pe. de
ancha. in. c. cũ te de offi. deleg. ꝛ in. c. nõnulli de rescript.
epũs inqt hz latã diocesiz ꝛ lz suũ tribunal i extrema pte
diocesis vocanẽ corã eo subditi stãtes in diocesim sed di
stantes a tribunali epi per plures dietas q; epũs dz dele
gare cãm loco ꝓpinquiori ipsis ptibus vt pcaẽ laborib⁹
ꝛ expensis ꝓ certo ex isto tex. colligiẽ optimũ ar. ad illaz
doctrinã vide q̃ dixi in. d. c. nõnulli ꝛ in. d. c. cũ te cõsulẽ
te ꝛ nisi fallor in. c. sane. ꝫ. de so. ꝯpe. sed istũ tex. tũc ad h
non allegaui tene méti q: ad hoc ẽ nouũ. No. ibi conuo
catis ptibus ẽm pe. de anch. q; lz lite nõ ꝯtest. ꝓcedaẽ in
cã matrimoniali vt hodie hr̃ in cle. dispendiosam de iud.
ꝛ in cle. sepe de vb. sig. tñ solẽnitas citandi non dz omitti
q: est ð iure nãli lz. n. ꝓcedaẽ sine figura iudicij tñ requi
riẽ ptis citatio. nõ eniz auferẽda est defensio allegat bart.
in extrauaganti ad reprimẽdã tu vide eũdẽ bart. in. l. i. ff. de
testa. mili. ꝛ i. l. filiusfa. ff. de dona. bal. i. l. mili. C. de testa.
mili. no. ibi lite ltime cõtest. q; ad hoc vt ꝯtestatio li. ope
tur effectũ opz q; legitime sit cõtestata tu vide gl. q̃ repu
taẽ sing. in. l. si pr̃. C. ne de sta. def. facit q; hr̃ in simi. in. c. p
posuisti in verbo legitime de fo. ꝯpe. in. c. accedẽs i ver
bo legitime de purg. ca. in. c. cũ oli de testi. in. c. veritatis
de do. ꝛ ꝯtu. in. c. cũ olim eo. ti. in. c. tue de cleri. pegr. in. c.
sicut de sen. excõi. i. c. psonas de testi. in. c. accedẽs de ac
cus. in. c. prudẽtiã. §. sexta de offi. deleg. c. plane de coll. de
teg. c. cũ nõ ab hoie ð iudi. c. ꝯsanguinei in vbo legitime
de re iu. c. ij. de calũ. c. i. de resti. spo. c. i. de testi. c. i. q; mr.
cã. c. cũ ꝓ cã de ꝓcur. c. quotiens de testi. no. ibi absqz cul
pa q; receptio testiũ facta ꝯ nõ ꝯtumacẽ lit. nõ ꝯtesta. est
nulla ipso iure ẽm pe. de anch. no. ibi cõpellẽtes coniuges
spoliare maritũ eo ipso q; incõsulte ꝛ temeẽ sine iudicio
ecclesie ab eo recedit vñ ex hoc agi põt possessorio ad re
stitutionẽ. c. porro. c. significasti de diuoꝛ. ꝛ plus dixit gl.
in. c. lras de resti. spo. q; si monita vt redeat nõ vult redi
vr̃ spoliare maritũ facit gl. in. d. c. significasti ꝛ in. c. veni

25 ens de regula. ꝛ pl⁹ dicũt doc. † q; si ipedimẽtũ eẽt noto
riũ nõ posset vxor recedere a marito sine iudicio eccle
sie idẽ dixit gl. in. c. sicut. xxxi. q. i. ꝛ in. c. ex pte de spons.
facit tex. in. c. multoꝝ. xxvij. q. ij. sed ꝯtrium puto verius ꝛ
adduco tex. i. c. dixit dñs. xxxij. questione. i. vbi dicitur q;
libere dimittitur vxor ergo intelligitur ipso iure p id q;
hr̃ in. c. ꝓ humani in vbo libere ð homi. li. vi. ꝛ i. l. spialẽ
§. callidis ð ꝓhi. ali. feu. p fed. adduco gl. in. c. si. ð adul.
ꝛ colligit hic pe. de anch. q; si vxor a seruitio viri temere
se subtraxerit ꝛ agat ꝯ virũ nõ dz audiri nisi ꝑmit⁹ reuer
taẽ ita q; spoliat⁹ re corporali nõ cogiẽ rñdere suo spo
liatori. c. cũ dilect⁹ ð oꝛ. cog. ita ꝛ spoliat⁹ re quodãmõ
corpali obsequio ꝛ dẽbito carnis ñ teneẽ rñdere q; est hñ
notã. ad ãpliationẽ. c. frequẽs ð resti. spo. li. vi. sed tu pon
dera q: imo iste nobilis spoliabaẽ re corpali per id q; hr̃
gencis

genesis ibi vbi dr nūc os ex ossib⁹ meis & hec caro ex carne mea est & erunt duo in carne vna vnde mulier temere re-
a cedens a marito ᵃvidetur spoliare maritum carne sua ꝓ
pria item colligit hic Bal. per istud verbum compellē-
16 tes argu. † ꝙ ad restitutionem cōsequendam sufficit ꝙ
qs dicat & ꝓbet se spoliatū ꝫ ino. ꝙ dictū bal. dic nō ꝓce
dere in viꝫ libelli ꝫ in viꝫ equitaria. l. illicitas in pncipio
ff. de offi. ꝑsi. dꝫ tn̄ ꝯtinere tria reꝫ sabiractā raptoreꝫ & ip
sum actū rapine qꝛ neqꝫ res neqꝫ ꝑsōa ē maleficiū ꝫ ex re
ꝑsona & actu fit maleficiuꝫ vt ē gl. sing. fm eū in. l. marcel
lus. ff. de verb. sig. & ita residet h bal. sed salua sua honorī
ficētia imo vꝫ i viꝫ libelli & adduco. c. i. de resti. spo. vbi suffi
cit in libello dicere se deiectū & sic suffic ūt verba ꝗrulosa
& adduco. c. ate cū quis & c. in litteris co. ti. & i. q. uj. c. qꝛ
presul. & c. notū. ij. q. i. & qd voluit idē bal. i. l. incerti. C. de
interdi. & in. l. §. fi. in. fi. quo tpe nul. inuc. pe. dꝫ in vsi. feu.
17 No. ibi plenaria restitutione † ꝙ plenaria restitutio vxo
rio nō dꝫ fieri fm bal. hic nisi ēt dos restituaꝭ sed iudicio
meo iste tex. pl⁹ vꝫ ꝓbaꝭ qꝛ cū dos ista ꝯsisteret in re immo
bili qꝛ terra dederat in dotē videnꝭ illa vba importare
ꝙ restituaꝭ vxori terra dotalis & fruct⁹ vsqꝫ ad vnū qua
drantē. & adduco in siꝭ celebrē & singularē tex. in. c. gra-
uis de resti. spo. in verbo cū itegritate restituat & ibi bal.
exponit illū tex. ꝙ teneꝭ restituere rē & fruct⁹ rei vsqꝫ ad
vnū q̄drantē & si quispiā dixerit ꝙ ille tex. vtiꝭ verbo ite-
gre & iste tex. vtit vbo plenarie q̄ diuersa sūt. l. si idē. C. de
codicil. qꝛ rn̄deo ꝙ sunt sinōa idē ipoꝛtātia & ad h allego
sing. glo. in cle. i. de re iudi. vbi tex. dicit pleno iure & glo.
exponit idest integre & allat. c. reintegrāda. iij. q. i. & ex h
do pcipuū lumē ad istū tex. vt intelligaꝭ ꝙ dēat fieri restꝭ
tutio fructuū vsqꝫ ad vnū q̄drantē tene m̄eti qꝛ est nouuꝫ
& latuit magnos iuris docto. itē colligit ēt Bald. h ex isto
tex. ꝙ cā dotis spectat ad iudicē ecclesiasticū & aliō nō dꝫ
eit ꝓ certo insulse loqtur nec istū tex. pōderauit vt docto-
rē tātum diceret. hic aūt pncipaliꝭ agebaꝭ de sedē m̄rimo
nij & accessorie agebaꝭ de dote quo casu iudex q cogno-
scit de m̄rimonio vt de pncipali cognoscit de accessorio
vt est causa dos & adduco elegātē tex. in. c. si ānū. xiiij. de iu
di. in. vi. in verbo. & depēdētib⁹ & gl. ibi expōit vt in do-
te iō colligere istō nōbile iudicio meo nō ē dignū memo
ria nec ē sarago nīr libelli ꝫ difficultas cēt si pncipaliꝭ pe
teretur dos vtꝫ posset adiri iudex ecclesiasticus vide dicta
ꝑ me post gl. & alios i. c. ex litis de pig. & iō dixit hic do.
18 ant. ꝙ iudex ecclesiastic⁹ cognoscit de dote accessorie † no.
iudicē nullitatis & appellatōis ab iterlocutoria cogno-
scere de principali negotio cassatu ꝓcessu ꝙ ē veꝝ qn̄ ex
presse cōmittit de quo dicēdū vt in. c. interposita de app.
19 fi no. ꝙ in cā appellatōis ab iterlocutoria i cā nullitatis
vbi deuolui negociū pncipale admittiꝭ recōuētio qn̄ ap
pellatio fuit iterposita an̄ lit. ꝯtest. & ꝙ pl⁹ ē admittiꝭ in
cā incōpassibili cū pria & suspensiua prie sed hi erāt iudi-
ces ꝓpter cōmissionē appellatōis qꝛ in vtraqꝫ cā vi ꝯmis
sa pp ꝯnēxiā cāꝝ. l. nulli. C. de iudi. c. i. de seq. pos. & fru. no
ta ꝙ in cā appellatōis pōt attētari possessoriū suspēsiuā
peritori de quo hr̄ in cle. i. de cā pos. & in. c. ex cōquestiōe
de resti. spo. Uenio ad gl. & quidē glo. i. & ij. sunt clare fm
do. abb. & iō leuato velo pcurrit ad alias ꝫ ꝓ enucleatōe
gl. i. opponas. dꝭ ꝙ linea ꝯsanguinitatis est legitima cā
recusandi iudicē qꝛ oꝫ ꝙ ēt affinitas est iusta cā recusan-
di. iij. q. viij. c. absens glo. i. fateꝭ ꝯtrm̄ & sic extēdit istum
tex. de cōsanguinitate ad affinitatē tu adde glo. in. c. acce
dens. de eo huic lisem. ho pōdero qꝛ. d. c. absens loqꝭ in te
ste affine sed iste tex. loqꝭ in iudice ergo sum⁹ in cāu sepa
rato quo casu claꝝ est ꝙ nō est bōa eqparatio vt. bñistis gl. in
c. accedes. de eo. vbi plures gl. ꝯmemorauim⁹ ꝫ nihilomi
nus dicas ꝙ recte glo. ista allegat qꝛ si repelliꭍ testis mi-
nus a fortiori⁹ repelliꭍ iudex pp affinitateꝫ qꝛ officiū est
to forti⁹ repelliꭍ iudex pp affinitateꝫ qꝛ officiū est hic
vnū testē q̄ꝫ centū iudices vt voluit gl. in. c. accedēs et go.
Limita tn̄ nisi eēt statutū penale loquens de ꝯsanguineo
qꝛ nō extenderet ad affinē vt dixi super⁹ in textualibus

item limita ēt istā glo. ꝓcedere qn̄ affinitas est ꝯcta p cō-
tractū m̄rimonij secus si eēt ꝯcta p sponsalia qꝛ ꝓprie nō
ꝯbiꭍ affinitas p sponsalia. l. ꝙ seru⁹. ff. de ꝯdi. ob cau. qd
30 ang. ibi inducit ad qōnē statuti disponētis † ꝙ null⁹ affi
nis alicui⁹ messanēsis possit eē ptās messanēsis ꝯcidit ꝙ
nō hꝫ locū in sponso qꝛ ꝓprie nō est affinitas in eo. & c. itē
limita nisi affinitas eēt finita qꝛ tūc nō hēret locū gl. ista
nec dictū eius ita ꝓbaꝭ in. l. cui eoꝝ. §. affinitatis. ff. de po
stu. & d. l. ꝙ seruus iō dixit bal. in. l. suggestionē. C. de vb.
31 si. † & disponit statutū ꝙ lites iter affines cōpromittāꝭ ꝙ
nō ꝯprehēdiꭍ socer cōdam cū genero ita dicit tenore ol-
dra. & aduocatos perusinos idē voluit ang. in. d. §. affini
tatis ita seqtur pe. de ancha. in repeti. c. canonū de ꝯsti. &
iō dixit hic bal. limitādo istā glo. nisi affinitas sit dio sub-
lata q̄ꝫ ad affectionē dicit eē glo. singu. in. l. sed hoc ita
ff. de re iudi. p q̄ꝫ glo. ita dicebāt antiq aduocati pusini ñ
hre locū in statuto finire affinitate. & pl⁹ dico ego ꝙ sicut
gl. ista extēdit istū tex. ad affinē ita cū ego extēdo ad ami
cum grādi amicitia iunctū vt possit recusari sicut consan
guineus & affinis & moueor arg. tex. valde sing. cōiūncta
glo. in. l. in testamēto. ff. de fideicōmis. lib. vbi amic⁹ capit
ex testamēto minus solēni amici sui tanq̄ꝫ eēt de venienti
bus ab intestato & idē voluit glo. in. l. si iure. C. de testa.
m a. & ibi dicit bal. per illas duas glo. ad h vnicas & sin-
gulares ꝙ ardor illiciti amoris opaꭍ effectū clē codicilla
ris & adduco glos. in. c. reqsisti de testis que dicit ꙗ sicut
legatū clerico a cōsanguineo suo nō debeꭍ ecclesie idēꝫ si
legeꭍ sibi a magno amico suo & adduco glo. in. l. cū alie-
nam. C. de legatis q̄ eqpat amicū cōiuncto & adduco gl.
sing. & vnicā in. l. ij. C. in quib⁹ cau. co. cen. li. xi. q̄ dicit ꝙ
appellatiōe suoꝝ veniūt amici & adduco bar. i. l. nītia. ff.
so. ma. vbi dicit ꝙ illā pietatē vꝫ hēre quiꭍ ad magnū ami
cū quā hꝫ ad cōsanguineū & pp hoc ampliaui lecturā. l. cū
acutissimi. C. de fideicō. in repe. vt nō solū hēat locū i de-
scendētibus sed ēt in magnis amicis vide q̄ ibi late dixꭍ
& que dixi in. c. cū. & canonic⁹ de of. dele. & in. c. nisi spāliꭍ
dilectio de elē. leg. ꝫ glo. hu⁹. c. dicat ꝙ amicitia non re-
pellit sed nimius fauor qꝛ cū sua honorificētia vbicūqꝫ ē
magna amicitia iter duos ibi est nimius fauor & qualiter
videm⁹ cū odio aduersarij qꝛ amic⁹ est alter ego vt sapi
enter scripsit cordub ēsis phs in. ii. epl̄a q̄ & c. in. gl. ij. que
exponit eius. s. comitis britānie ex q̄ gl. colligit archi. cle
ricos eē cōmēsales principū laycoꝝ. ego vidi illustrē leo
nellū marchionē ferrariēsem hēre quēdā canonicū ferrari
sem cōmensalē suū an aūt deceat clericū frequētare salas
b & mensa a laycoꝝ principū ᵇ vide q̄ luculēter dixi in rubr.
. de of. del. In gl. iij. gl. ista dicit ꝙ l loco originis qs dꝭ
hre domiciliū. l. municipes. ff. de vb. sig. quā glo. itellige
qn̄ nō habitat ibi faciat tex. & glo. in. c. cū nullus de tem.
ordi. li. vi. bar. in. l. assūptio. ff. ad muni. vide q̄ plene dcā
fuerūt in. c. i. & in. c. ex pte & in. c. fi. de for. cōpet. & limita
hāc glo. nisi quis eēt natus fortuito in aliquo loco qꝛ pa
rentes transibāt & in loco trāsitus nat⁹ est puer qꝛ ibi nō
dꝭ hre domiciliū faciat ꝙ hr̄ in. l. filios. C. de municip. li.
32 xi. † vbi ad hoc vt qs sortiaꭍ locū rōe originis opꝫ ꝙ sit
natus in loco vbi parētes cōstituerūt domiciliū nec sint
ibi tanq̄ꝫ trāseūtes ita pulchre colligit ibi bar. pro q̄ vide
ꝙ dixi in. c. rodulphus de rescrip. ꝙ hn̄ no. ꝓ pulsimo sal
uatore nr̄o iesu christo q natus fuit fortuito in bethleē te
ne menti ista †. Secūdo glo. ista q̄rit an sit legitima cāre
33 cusandi iudicē si est oriūdus de terra aduersarij. Glo. rn̄
det multū singulariter ꝙ illa verba de terra aduersarij
habēt duplicē significationē vt intelligaꭍ de terra in qua
aduersarius hꝫ iurisditionē & oīum & ad hoc adduco il-
lud ꝙ scribiꭍ paralipomenō cōsilio. c. ver⁹ est sermo quē
audierā de virtutib⁹ tuis in terra mea & adduco text. in
c. i. de postu. plato. Itē iportat locū originis de terra ad
uersarij idest in qua natus est aduersarius facit in simili
glo. q̄ reputaꭍ sing. in. l. ii. ff. de orig. iur. que dicit ꝙ colo
nus dicit ego vado ad fundū meū & tn̄ non est ꝓprius su

a Marito & ista bestialis femina pōt ꝓpria auctoritate a marito capi. vt tenet bal. in l. i. circa pncipiū C. vbi plus de curio vel cear nam semp debet vxor viro p̄stare operas obsequiales vt tenet idē bal. i aute. ex testa. vi. col. versi. de cimū. C. de col la. Jnno. i. c. ꝓlatum in glo. i verbo. ratū ꝙ met⁹ cā & bal in marga. versi. votū in fi.

b Principū Non negabis tamē quin clericus n̄ possit esse consiliari⁹ pncipis secularis vt est elegans tex. i auct. hita. vbi post ꝯcā doct. d. pe. de sic C. ne fi. ꝓ pa. vide ibi.

tis sed cōductus facit glo.in.l.quotiens.ff.de verb.obli. que dicit iste est liber Aristotil. idest quē fecit aristotiles nō tñ est aristotilis et ista menti cōmenda. Dicit tñ gl. φ no sufficit illa sola cā φ sit nat⁹ in terra aduersarij p quo vide que late dixi.ī.in textualib⁹. Et iō glo.ista colligit φ ista cā sola nō est sufficiens sed coadiuuat qr iūcta cū alijs facit plenā pbationē qr que nō psunt singula iūcta iuuant. ex qua glo.bal.hic pcludit nō oportere φ oēs allegationes cōcludāt de necessitate qr vna coadiuuat aliam et ex plurib⁹ adiuicē pſideratis fit vna pſideratio sufficiens. Et est hoc no.ſm eū qr nō erant eiusdē spēi allegat glo.quā reputat sing.in.l.ij.§.etas.ff.de excu.tuto. et allegat glo.in.c.cū dilect⁹ de suc.ab intē. et ita hic residet Ego hanc doctrinā bal.ānno superiori satis stricte et amare addaxi pr quēdam carialē meliorē vt aiunt de curia, fuit enim sibi remissa cā ad pſilium sapiētis. Ego cōsulueram pro vna parte et etiā multi alij ita consuluerant sꝫ iste aūt curialis dedit cōsiliū decisum nō faciens mētionē de pſilijs alioꝝ sed dūtaxat de meo pbādo et debilitādo pſiliū meū sed nō reprobabat nisi aliquas rōnes nō vrgentes quas posuerā in cōsilio sed rōnes vrgentes et decidētes illi.q.ta.uit. postea fuit transmissa qō ad aliū sapiētes et fuit reuocatū illud pſiliū decisiuū vt latū ab iniquo et ipso ita accidit in ciuitate vrbini ego nūc dico φ optime fa

34 cit hec doctrina bal.† qr nō oꝫ oēs allegatiōes stringere[a] sufficit φ simul cōiuncte concludāt et ad hoc adduco tex. valde sing.in.l.qui sentē.C.de pe.in ver.ad eūdē fines cōferētes. tene menti qr est quotidianū. Et ad hāc gl. addo vobis istas in.l.instrumēta C.de pba.in.l.ij.§.eiusdē.ff. de testi. et in.c.i.ī.de app. et in.c.cū cāiu et in.c.iij.loco dē pba.istā tñ glo.in.d.c.iij.loco non vidi hodie. Et adduco glo.in.c.illud de presūp. et in.c.cū bertold⁹ de re iu. et i.l. quāuis C.de adul. Et pro illis gl.adduco tex. in.c.audiētis de pscrip. vbi bal.colligit φ due pſumptiōes faciunt plenā pbationē p illū tex. Et adduco.l.exceptiōnē.ff.ad sille.et.l.iudicia.C.de rei ve.et.l.spadonē.§.q rara multa.ff. de excus.tuto.c.ad nostrā de emp.et vē.c.illa vos de pig. c.cū in diocesim de vsur.et fuit versus ouidij. libro.ij.dē remedio in pn.vbi ponit illa verba q nō psūt singula multa iuuant. Et si qspiā opponat ex hoc vr̄ φ testes singulares pbant φ est pr̄.l.testiū.C.de testi.et.c.licet eo. ti. Solue itelligēdo que nō psint singula.i.separatim posita multa iuuant idest insimul iūcta. et pcedūt hec qn̄ sūt aliquo plura que lꝫ sint distincta tñ tēdūt ad eūdem effectū et ad pbandū vnū factū vt puta si per vnū testē pbaui de mutuo et per famā de eodē mutuo φ est fama φ mutuaui ista duo iperfecta faciūt pbationē pfectā vt est gl.melior de corpore iuris in.d.c.i.de app. sed nō tēdūt ad idē factū secus vt si p vnū teste pbaui de mutuo et per alias de pfessione vt qr fuisti pfessus φ tibi mutuaui tales probatiōes etsi eēnt mille remanēt separate et nō vꝫ plusquā vna qr sunt diuersa facta et sic intellige gl. sing. et pegrinani in.d.l.ij.§.etas et φ volait bar. in.l.i.§.nē cornelio .ff.de qō.faciat φ voluit do.car.in.d.c.cum cāu de pba. et in.c.veniēs el.i.de testi. Et adduco tex.in.d.l.qui sniaꝫ vbi est tex.melior de corpore iur. et adduco bar. in rubr. .C.de pba.vbi allegat p sing.glo.d.l.ij.§.etas vide eundē bal.in.d.c.cū cāu vbi refert oldr.dicere φ ex plurib⁹ cordulis insimul iūctis resultat sonus et armonia quedā et ex plurib⁹ mēbris insimul cōpaginatis et cōiunctis resultat cōpositū et sic hō ita ex pluribus pſūptionib⁹ simul iunctis ad eundem effectū resultat plena pbatio et adducto φ voluit bal.in auc.rogan.C.de testi.vbi qrit duo testes deponūt de numeratiōis actu et tres testes deponūt de cōfessione an sit facta pbatio per quinqꝫ testes et vr̄ φ sic qr cōsonant in eūdē finē et si nō in facto solū in iure ergo dicūtur ptestes.l.q sniam.C.de pe. pr̄rium decidit ibi bal.qr iste sunt aduerse species vñ vna nō vnit alteri iuxta notata p Bar. et alios in.d.l.ij.§.etas. et ō hoc dicit eē casum in.c.cū dilect⁹ de suc.ab intest. vbi ille abbas pbauerat per vnū testē de obla.actu et per plures pbauerat de pfessione oblatōis iō nō vr̄ pbata oblatō qr sūt diuerse spēs nō tñ negat quin faciāt maiorē fidē quā vn⁹ solus. Et si qspiā adducat i pr̄riū φ voluit idē bal.i rub.dē pro.

35 teſti.in vsi.feu.† Ubi dicit φ si vn⁹ testis depōit de vitate et alter de pfessione φ patrocinaſ ad inuicē et deferatur iur.m ad hoc all'at.d.c.cū dilect⁹. et sic vult φ nō plene pbent de quo vide que plene dixi in.d.c.cū dilect⁹. dicit etiā bal. ad pfirmationē huius glo.in dcā rubrica de pro.in testi.ad fi. φ iudex ex diuersis animi motib⁹ et ex varijs suggestionib⁹ partiū testiū et instroꝝ qsiqꝫ venit ad vnū finalē cōceptū nō indigētem alio adminiculo ad ferēdā sniam p quo dicto allego .c.preterea et .c.in nostra de testi.et.c.cū ad sedē de resti.spo. Et adduco qō voluit idē bal.in.l.i.C.q pro numero tu.et in.l.fi.C.de pbat.et in.l. iij.C.ad.l.iul.ma.et in.l.ij.C.de fin.tab.et i.l.patre furioso.ff.de his q sunt sui vel alie.iur.et in.l.iij.§.eiusdē.ff.de testi.et in.l.in bonefidei.C.de iureiu.et φ voluit Alber.de rosa.in.l.instrū.C.de pba.bar.in.l.i.§.nē cornelio.ff.de qstio.et in.l.admonēdi.ff.de iureiur.et in pſi.clxvi.incip. pcessum fuit pr̄tinū et in pſi.cxxvi.incī.in cā Jo.festu.et per do.ant.do.car.pe.de anch.Jo.de imo.et ab.siculū in.c.veniēs el.i.de testi.et per eūdē do.abb.in.c.iij.loco de pba.et per do.Pe.de anch.in pſil.cxv.et Lud.ro.cōsi.vij.et pſi.viij.et pſi.lij.et per Jo.de imo.pſi.cxxxvi.et per do.ab.pſi.xvi.et per Saly.in.l.bone fidei.C.de iureiu.et per bal.in.l.spadonē.§.q rara multa.ff.de excu.tu.et ista tene menti qr quotidiana sūt p pfirmatione et ornamēto huius glo. ¶ Oppono pr̄ tex.in.pr̄ntin dicit φ fauebat alteri pti qr pp hoc nō oꝫ reputari suspectus qr qlibet tenet diligere pximū de peni.di.ij.primos.gl.in verbo nimis fauens format hoc pr̄riū et soluit φ modica amicitia et dilectio nō inducit suspitionē sed nimia sic iō in lr̄a apponitur verbū nimis. ideo dicit Host. et Jo.an.φ oꝫ addi nimia fauēs.imo pl⁹ dicit host.φ nō vr̄ suspect⁹ lꝫ nimis faueat nisi allegeſ cā fauoris ex q appeat nimis fauēs vt qr ondit eū in aliquo grauasse.r.ad hoc et.c.pposuit.ī. ap.pōt eni iudex fauere alteri pti si nō excedat modū.c. pſuluit de of.deleg. Ego dico φ sufficit allegare et pbare magnā amicitiā inter iudicē et aduersariū q casu pſumitur nimis fauens qr magna amicitia eqpaſ parentele vt voluerūt glo.in.d.c.requisiti de testo. et in.d.l.in testamento de fideicōmis.lib.cū alijs glo.quas allegaui supius et ita intelligo hāc mām marie si amicitia eēt talis q pduceret odiositatē in aduersario iuxta doctrinā Cy. et bal. in.l.si qs testi.C.de testi. et faciat glo.in.l.sciēdū.ff.dē ver. et pſidero vnū circa modū loquēdi glosaꝝ nostraꝝ qr pcerto est alien⁹ ab oi morali pho qr i amicitia nō vr̄ dare gradū. amic⁹ eni simpliciter est alter ego. iō moral ille cordubensis pmpendebat dicit eni amicū dixisti et amicū denegasti ita lare scripsit seneca in.ij.epl'a vbi oia vis. iō ro.dixit orator in li.de amicitia ego aūt in taatū rogatori possū vt amicitiā oib⁹ anteponatis reb⁹. vñ logr de amicitia simplr̄ et nō de gradu amicitie et sic dixit gl. est alienū a morali pho nisi dicas φ gl. locute sūt dē amicitia vt capiſ apud ignaꝝ vulg⁹ ista nō tradas obliuioni et refert hic do.ant.spe.multis sapiēter dixisse in spe.dē

36 posito.§.septimo vsi.qd si ponēs † φ si pars sibillat in aure iudicis qr secrete cū iudice loqtur nisi iudex illis clara voce rsidēdo aperiat ē legitima cā recusandi eū suspectū allegat qō hr̄ i.c.cū ex iniūcto de here.vide p eūdē in.dē off. dele.§.supest vsi φ si soci⁹. vbi dicit qō socius nō oꝫ pstitui iudex durāte societate qr poterit recusari ar.c.cū sup de of.deleg.alias dicit spe.in .d.§.supest ver.nē si sit inimicus φ si iudex nimis diligat aduersariū pōt recusari et dē plurib⁹ cāis legitimis recusandi iudicē vide Jo.an. in.c.legitima de ap.in.vi.et in.c.cū spāli de ap. Oppono vr̄ φ papa nō oꝫ se ipedire de restitutiōe rei spalis vt est terra vt in.c.cāmqꝫ q h.sint leg.c.si duob⁹ de app.glo.fi. hic sentit illud pr̄riū dicens φ erat dotalis et sic de accessorij

[a] ¶ Stringere. Vide ad hoc bal.i tractatu sal.i.i col. versi. et ideo et spe. eu.in tit.dē lier rogato. que si. snre li. conf. §.i.versi. sac dum vbi dē ista materia multa habebis.

cessorū poterat se ĩpedire. Itē dicit posito q̄ si fuisset do talis iñ papa poterit se ĩpedire quo ad h̄ vt non audiat᷑ vxor sup ꝓprietate m̄rimonij.ĩnq̃tū accusabat m̄rimo- niū de ꝯsanguinitate vł forte de alio ĩpedimēto nisi pus marit⁹ q erat re⁹ eēt integre restitut⁹ s̄ȝ vtrū executō pos sit fieri sup terra dotali p ipm̄ iudicē ecclīasticū vide que plene dixi in.c.significasti de of.dele. Ex gl. oppono ex q̄ cā est cōmissa certis iudicib⁹ sub illis teriari dȝ nisi lrie re cusent vel p applōnē lriam iurisdictio ab eis abdicet᷑.c. cū spāli .c.vt debit⁹ de app. ⁊ h̄ nō fuit plene cognitū de cā recusa.nec de lrīate applōnis cuȝ simplr mandet᷑ his iudicib⁹ vt ꝓcedāt in cā m̄rimoniali soluit hosti.q̄ lȝ iste ordo sit ꝯuandus vt litigātes sine ꝓdicūs cāis nō valeāt recedeř a dlegatis ptas tñ remanet penes dlegātē vt sine cōmiserit totā cām siue ptē dūmō sit ordiari⁹ vel si sit d̄ legatus cōmisit tantū ptē possit q̄ñcūq̄ȝ vult cōmissaȝ iu- risdictionē reuocare vt in.c.sup q̄dnū.§.porro de of. dele. .l.iudiciū soluit.ff.d̄ iu.maxie vbi honestas v̄isimiles cās ꝓrendit ⁊ modicū fit p̄iudiciū vt hic.refert ēt h̄ Inn.quos dā tenē ⁊ nō bn̄ ꝯuī cū q̄ hec cōmissio fcā fuit p applō- nē sed hoc n̄ vr̄ posse stare q̄ si ꝓcederet p viā applōnis fuisset ꝯmissū vt si nō eēt iusta cā grauaminis remitteret᷑ cā ad prios iudices a qb⁹ fuit appellatū dānata altera p te in expēsis vt.d.c.vt d̄bit⁹ q̄ n̄ fuit h̄ fcm̄ sed sine cāe co gnitiōe reuocauit iurisdictiōeȝ illoꝝ iudicū transferēdo in ꝯos.vel fm̄ Inno. h̄ d̄ appe.ꝯstitit pape eō mādat inq̄ri de eius lrīate sed dicit host.hoc eē ꝯ̄ tex.cū mādet inq̄ri d̄ v̄itate cāe applōnis vt appet in tex.ibi si tibi ꝯstiterit q̄ ante li.ꝯte. ⁊ dicit host.istō eē tenēdū q̄ papa hic ex cer- ta scia reuocauit iurisdictionē prioꝝ iudicū ⁊ ex cā cōmi- sit alijs secūdis iudicib⁹ in cām q̄ pȝ dū dicit ex cā ipsa ꝓ- uesco mō sito ⁊c.ibi cām reuocatōis cōmittit ⁊ dat certā formā secūdis ⁊ circa h̄ nō est m̄tū insistēdū q̄ in iure si est vis q̄ via ꝓcedāt isti secūdi.nā si tenet᷑ q̄ ex certa scia papa reuocauit q̄ vr̄ magis amicū lr̄e ĩndistincte cogno scēt de cā si de v̄itate applōnis aut de lrīate applōnis ꝯstitit pape ⁊ nō hēbūt de ea cognoscere aut nō ꝯstitit ⁊ hēbūt cognoscere s̄ȝ formā .d.c.vt debit⁹ de ap. Op.ꝯo ⁊ vr̄ q̄ nec p̄mi iudices nec secūdi poterāt cognoscē d̄ q̄ō ne applōis q̄ p̄mis fuit tm̄ cōmissa q̄ō sup petitorio se- cūdi v̄o nō possūt q̄ sbrogāt᷑ i locū p̄oꝝ ⁊ penes ꝯos ē il la iurisdictio q̄ erat penes p̄mos ar.c.nō solū de ap.li.vi. ⁊.c.vt debit⁹ co.ti.itē recōuētio nō admitti᷑ in cā applō- nis vt no.i.c.i.d̄ mu.pe.solut.d.ant.tripliciter p̄mo q̄ h̄ papa fecit ex offō ⁊ cōmisit cām vltra limites applōis reuocādo p̄mos vel istō factū fuit iure cōuētiōis vel hoc opat᷑ cāꝝ ꝯnexitas ne cāe ꝯtinentia diuidat᷑.l.nulli C.de iudi. ⁊ cā simplr cōmissa cēset᷑ eē ēt cōmissa quo ad peti toriū vł ea deuoluta quo ad petitoriū possit disseptari ēt de possessorio vel fuit satis q̄ō postea deducta in p̄ncipa li q̄ dixerat in exceptōib⁹ se spoliatū ab illo comite bri- tanie detinēte terrā ⁊ vxorē secūdū cū s̄ȝ nō vr̄ valere ista so.q̄ spoliatōeȝ nō deduxit i p̄mo iudicio nec excipiēdo nec agēdo s̄ȝ vt iustificaret lrīam cāȝ suspitoīa all'at q̄ ille comes detinebat terrā ⁊ vxorē vñ ꝯ̄ vxorē agēt nō apȝ exceptū nec ēt seq̄t᷑ excepit.q̄ agere pōt si iudices n̄ hēbāt ꝓtāte .d.ab.soluit sic ꝯcludēdo aut q̄rit᷑ vtꝝ p̄mi iudices potuerit cognoscere si cā petitorij fuit eis simplr cōmis- sa ⁊ remittit ad no.i.c.i.ꝯ̄ d̄ se.pos.⁊ fru. ⁊ vr̄ ꝯcludi q̄ sic pp ꝯtinētiā ⁊ ꝯnexitatē cāꝝ aut q̄rit᷑ d̄ istis ꝯis iudicib⁹ ⁊ tūc si tenet᷑ op̄i.q̄ vr̄ eē cōis q̄ isti cognoscāt nō p viaȝ applōis s̄ȝ p viā reuocatiōis ⁊ noue cōmissionis factū a papa tūc nō est dubiū q̄ p̄nt cognoscere maxie q̄ eis fu- it cōmissa q̄ō possessoria aut tenet᷑ op̄i.q̄ p viā applōnis ⁊ adeȝ.n.i cū lis nō est ꝯte. appellatio oꝑtie ꝓcedit ⁊ recō uētio sicut ꝓcedebat᷑ corā p̄mis iudicib⁹ i quoꝝ locū suc- rogāt᷑ iuxta no.in.c.i. de mu.pe.vel meli⁹ dicas q̄ si p viā recōuentiōis isti cognoscūt iñ si ꝓcedat᷑ sup p̄ncipali nō ē ꝯuētio s̄ȝ recōuētio iuxta no.p Bar.i auc.⁊ ꝯñc.C.d̄ sen. ⁊ interlo.o.iu.de quo dictū fuit i.c.i.d̄ mu.pe. sed cogno scūt ex vł cōmissiōis expsse vel tacite q̄ vna ꝯmissa vł cō missa altera expoliatio reducta sup eadē re ēt p viā acti- onis facit simile petitoriū vt i.c.ex cōq̄ōne d̄ restit.spo.⁊ c.si.d̄ or.co. Ultio no.ibi fine cāōnico q̄ ista adaptat᷑ cāis spūalibus ⁊ ꝓcipue m̄rimonialibus cū.n. papa cōmittit causas spūales ⁊ ꝓcipue m̄rimoniales dicit fine canoni- co decidas.si aūt apponāt᷑ ista v̄ba debito fine d̄cidas dic q̄ adaptāt᷑ cāis ꝓfanis ⁊ spalib⁹.papa tñ ꝯmixti vtitur isto mō loquēdi in suis cōmissionib⁹ ista est glo.sing.i.c. ex cōquestōe de resti.spo.q̄ ē no.dignū. Et adduco vnuȝ q̄ sempiterna ē dignū memoria ad limitatōeȝ hui⁹ quot cidiani tex.vt nō hēat locū q̄ñ essent guerř gn̄ales patrie vel regni ⁊ posset q̄s obtineri lr̄as saluicōductus q̄ illo casu si citaret᷑ tenet᷑ ꝯparere ita voluerūt dñi de rota deci sione.ccxvij.inci.itē guerre. ⁊ ad istū tex.r̄ndit q̄ ꝓcedit q̄ñ sunt guerre ꝑsonales capitales ⁊ spāles q̄ ē singula- riter notādū. Postremo bal.hic q̄rit ĩ qd sit district⁹ di cit q̄ est idē q̄ territoriū ⁊ nō solū cōprehēdit terrā s̄ȝ ēt ꝯprehēdit aquā ⁊ mare.nam ⁊ aque ꝯmēsurabiles sūt ad hoc all'at.c.vbi piculū debuit all'are in.§ porro de ele.li. vi.all'at q̄ hr̄ insti.de actio.§.rursus.⁊ in.l.i.C.vbi d̄ pos. a gi.oȝ. Ego all'o sing.tex.in.l.i.C.de classi.li.xi. ⁊ aug.in l.insule.ff.de iu.bal.in.l.si testa.C.d̄ insti.⁊ sub.sb ꝯdi.fa.⁊ in.l.fi.C.de testa.⁊ in.l.ij.C.de sen.ex pi.reci.⁊ in.c.lȝ cāȝ de ꝓba.⁊ i.l.ij.C.quēad.testa.ap.⁊ in.l.i.ff de re.di.xl.q. dñȝ dñi.in.d.c.vbi piculū.§.porro si qd hōi dixim⁹ deus nob hec ocia fecit. And.barba.boro.vtriusq̄ cēsur doc.

37

q

Uoniam.

Jo.an.diuidit ⁊ sūmat totam decretalē h̄ mō. diuidit᷑ in duas ptes in p̄ma ponit r̄lam de testi.nō recipiēdis sup p̄ncipali li.nō ꝯtest. Et ponit sex casus exceptos a r̄la.secūda ibi in alijs pōit q̄ūo ꝓcedi dēat cū lite nō ꝯte.re⁹ est ꝯtumax.p̄ma subdi- uidit᷑ q̄ p̄mo pōit r̄lam scdo casus exceptos ibi nisi forte q̄ scda subdiuidit᷑ in tres.in p̄mo ponit duos casus exce- ptos in secūda alios duos casus in tertia alios duos se- cūda ibi porro tertia ibi sūt ⁊ alij.itē secūda ps ibi porro sbdiuidit᷑ p̄mo dicit quid iuris si reus ē ꝯtumax ꝯ̄ quem agit᷑ de spūali vel carnali m̄rimonio.scda ibi sine quo dic̄ qd iuris si nō ē ꝯtumax ⁊ prio de spūali m̄rimonio ꝯo d̄ carnali ibi sinam.ꝯa p̄ncipalis sbdiuidit᷑ i duas p̄ma dic̄ qd iuris si reus est ꝯtūax li.nō ꝯte.ꝯ̄ quē agit᷑ reali ꝯa ibi si aūt qd cuȝ agit᷑ ꝑsonali prima subdiuidit᷑ prio tractat qd iuris cū ꝯuenit᷑ re⁹ possidens noie ꝓprio ꝯo cū ꝯuenit᷑ reus possidēs noie alieno ꝯa ibi qd si forsaȝ ⁊ h̄ itēdit ꝯm Jo.an. ĩ li.nō ꝯtesta.nō recipiūt᷑ testes sup p̄ncipali si re⁹ est ꝯtūax ⁊ si agit᷑ reali mittit᷑ in possessionē actor rei pe- tite ca custodie quā r̄petit re⁹ ifra anū veniēs si offert cau tionē d̄ stādo iuri ⁊ restituit expēsas post nō audit᷑ nisi su per ꝓprietate s̄ȝ si ꝯuenit᷑ actor reali q noie alieō possidȝ nominabit dñȝ i iudicio ⁊ statuet᷑ sibi termin⁹ ifra quē fa ciet dñm cōparere q si infra terminū illū non noiabit illū citabit quo ad h̄ vt eo nō veniēte iudex mittet in pos.vel actorē si v̄o actio est ꝑsonalis mittet᷑ actor i possessionē p̄ mo rerū mobiliū ꝯo imobiliū vel excōicabit᷑ reus.h̄ r̄lari ter fallit in sex casib⁹ cū timet᷑ mora vel absētia testiū cuȝ agit᷑ de m̄rimonio carnali vel spūali i cā inq̄sitōis vel pu blicatōis s̄ȝ in primis duob⁹ casib⁹ recipiūt᷑ testes ēt ꝯ̄ n̄ ꝯtumacē ita tñ q̄ ꝯuentat᷑ vel id sibi nūciet᷑ ifra anuȝ als attestationes nō valēt.itē in secūdis duob⁹ casib⁹ ꝯ̄ ꝯtu- macē recipi possūt testes ⁊ cā diffiniri ꝯ̄ n̄ ꝯtumacē i spūa li ꝯiugio ꝯ̄tra seruent᷑ antiq canones ⁊ in ꝯ̄bēdo ⁊ expe ctabit᷑ absens p sex mēses nisi iudex aliter arbitret᷑.in car nali v̄o absens expectabit᷑ h̄ dicit ꝯm Jo.an. ⁊ p ista decla rat᷑ vigor toti⁹ decretal᷑.ego legā p ptes vt facit h̄ .d.ab. ⁊ vsq̄ȝ ad.§.porro h̄ itēdit. Lite nō ꝯte.r̄lariter testes rci- piēdi nō sūt fallit vbi timet᷑ de morte vel diuturna absen tia testiū ⁊ ꝯuata solēnitate hic posita possūt ēt lite n̄ ꝯte testa.testes examinari.hoc dicat. ⁊ diuidit istō p̄ncipiū i q̄ tuor ptes prio ponit r̄lam ꝯo duos casus excipit ibi nisi

tertio solẽnitatẽ requirit.ibi si actor quarto qd iuris si illa nõ seruet ibi attestationes.venio ad notabilia no.ibi frequenter i dubiis reuocat a multis q lex iponit in casu dubij frequẽtati ꝑ prio dicto q iponat in casu dubij facit .c.cũ in iure perit᷒ de of.deleg.c.cũ in iure pitus de elect.l.q la-

2 beo.ff.ad carbo.† ex quo iferẽ q vbi lex aut canõ habet plures itellectus ⁊ varios capit ille q est magis dubitabilis ⁊ facit hoc ꝯ docto. ⁊ scholares ponentes ꝯclusiões nõ dubias ꝑ scdo ocõ allego tex.meliorẽ de corpe iur.in ꝓemio cle.i vbo frequẽtata dubia ⁊ rõ est qr lex adaptatur ad ea q frequẽter veniũt.c.frequẽs de resti.spo.i.vi.c.sepe ꝯtingit eo.ti.l.nã ad ea.ff.de legi.sz in ꝯtrium facit.c.lras de dispon.ipu.vbi põit casus rarissime ꝯtingẽs gl.ibi allegat plimas ꝯcordãtias ⁊ dicit rõz eẽ q lex adaptet ad ea q sepe veniũt.sz si est dare casum in quo adaptet ad ea q veniunt raro est fallẽtia ⁊ est glo.magistra ⁊ melior q reperiat in iur quot aũ vicib᷒ verificet istud verbũ frequẽter dic duab᷒ .c.vna tñ.xxvi.di.glo.in.c.monasteria de vi.⁊ bo.cle.q est bñ notã.ꝑ ꝯstitutõe puniẽte eũ q frequẽtauerit monasteria vel q frequẽtauerit tabernas ⁊ i ꝯtrarium dicit a multis dubitabat sentit q erant varie opi.⁊ bñ in glo.hic pz in.c.i.de eod.Et dicit vin.q hic approbata est opi.Jo.⁊ sua ⁊ reprobata opi.vgol.⁊ mart.Sz illi ad hãc decretalẽ rñdẽt q opi.Inn.tertij alias opini.nõ piudicat vt bñ in.c.literas de resti.spo.c.officij d sen.exco.inducũt ẽt qdam iura in ꝯtrium qre dicit vin.aut loquũtur lite ꝯtest.aut de interlocutoria nõ diffinitiua.Sz

3 tu collige ex isto tex.† q vbi lex noua dclarat dubias opinio.expsse facit de illis mentionẽ.⁊ ad hoc adduco.c.super lris de rescrip.c.ꝑ venerabilẽ q fil.sint legi.c.raynucius de testa.c.lras de resti.spo.simile dicimus qñ lex noua corrigit antiquã dz facere expssam mentionẽ de lege antiqua alias nõ vr illi derogatũ.tex.est melior de corpore iu.in.l.fi.C.d in.vidu.vidi dubitari nouissimis diebus si partes faciõt nouũ ꝯtrum vtz ꝑ illũ videat derogatũ alij ꝯtrui ꝯsului q nõ nisi expressam fecerint mẽtio

4 nẽ.℃ No.ibi declaramus † q ista decretalis nõ ẽ noui iuris introductoria sed ãtiqui declaratorio ⁊ sic cõtinet lns cõe .l.nõ dubiũ.C.d legi.qr q declarat nihil de nouo inducit.c.i.de sũ.tri.⁊ fi.ca.li.vi l.hrdes palã.§.sed si no

5 ta.ff.de testa.† Et sic colligit ex tex.isto q papa põt nõ solum declarare dubia iuris canõici vt in .c.lras de resti.

6 spo.⁊ i.c.ꝑ venerabilẽ q fi.sint le.sz ẽt dubia iuris ciuilis᷒ vt in.c.sup literis de rescrip.c.raynucius ⁊ .c.raynaid᷒ de testa.c.si pater eo.ti.li.vi.⁊ ita supiorib᷒ ãnis rñdi obseruãde memorie Pio pape scdo q me fecit regri ꝑ lras oñi viceccãcellarij ad cõficiẽdã nouã cõpilationẽ sup his q in plerisqz locis doc.dicũt indigere declaratiõe papali obtulit me paratũ assumere illã sarcinã bm puitatẽ ab imortali deo nob oatã ⁊ suadebã sue sanctitati q idẽ erat faciẽdũ in multis q in iure ciuili sũt dubia ãbigua intricata ⁊ obscura cesarea idigẽtia decisiõe.No.bm.d.Car.ordinẽ doctrine tradẽde vt iurislator icipiat a gñalibus ⁊ descẽdat ad spãlia ⁊ subdit sic fcũ eẽ in ꝓbatorib᷒ quia pmo incepit iurislator a ꝓbatõib᷒ in gñe ⁊ postea deuẽit ad spẽs vt d testi.de si.instr.de incriu.⁊ d psũp.⁊ dicit q est ordo nãlis.nã cũ pueri prio discũt in gñe ⁊ in ꝯfuso qr quẽlz virũ appellant patrẽ scdo in spẽ ⁊ veteriate distinguunt prem ob alijs allat phor pncipẽ aristotilẽ.i.i.phisicoz ⁊ ita resider do.car.hic.Ego adduco tex.in.l.i.ff.si cer.pe.in.v.rei nomẽ vt gñale ptor eligit ⁊ ibi ẽ casus for-

6 mal † q bñ ana cognitio icipit a gñe ⁊ adduco tex.l.l.i.in pn.ff.de iu.⁊ iu.⁊ adduco gl.in ru.ff.de testa.mi.q dicit viso de testo in genere videndũ est d testo i specie.⁊ also gl.in ru.ff.de vb.ob.q dic viso de obliõib᷒ i gñe videdũz est d obliõnib᷒ in spẽ ⁊ adduco celebres ⁊ elegãtes gl.qs ego adduxi i repeti.rub.C.q admit.ad bo.pos.pos.quã supiorib᷒ annis edidi i honorẽ illustris cõpatris mei ducis Borsij qui sacris ex vndis allectauit filium meũz Joannem romeum qui Benedictus sit in secula.Et addu

co verba philosophi in pn.phisicoz ita loqntis tũc enim opinamur vnũquodqz cognoscere cũ cãs cognoscim᷒ primas pricipia pma vsqz ad elemẽta itaqz pueri a pncipio oẽs viros appellãt patres ⁊ oẽs feminas matres posterius determinãt vnũquodqz.℃ No.ibi regulariter illd vr rlare q obtinet in plurib᷒ nõ in oibus scdũ do.car.hic qui allegat .l.rlariter.ff.de peti.here.⁊ dcã per se.i.c.lz de of.or.si aũt teneret locũ in oibus nõ esset rlare sed q si pncipiũ ⁊ ꝑpositio firma ⁊ sic ad veritatem rle nõ requiritur q nullã patiat exceptiõez quinimo dicit glo.in rub.de reg.iur.in.vi.q regula dicit qñ regulr sit vera ⁊ patiatur exceptionẽ.iuxta illd vulgare nõ est rla q non patiat exceptionẽ.h decidit iste tex.bm .d.ab.in qstũ dicit rlariter ⁊ postea ponit exceptionẽ.Ego allego.c.qmuis de re iu.in vbo regulr cõiuncta .l.sepe.ff.eo.⁊ adduco .c.si.in verbo regulr de of.vica.li.vi.⁊ .c.i.⁊ .c.regula.xvij.di.⁊ .l.rla.ff.de iu.⁊ fac.igno.secus de h verbo gñalr qr gen᷒ cõprehẽdit oia sua supposita ⁊ indiuidua sine exceptiõe aliq qr idẽ est q vlr.⁊ hoc ꝓbat in tex.multũ elegãt ⁊ i c.venerabilẽ de elec.in vbo gñaliter ⁊ regulr obseruãdũ vbi ponũtur illa duo verba qñ distincta ⁊ diuersa vt euidẽter ibi ꝓbat.plus ꝑ certo iportat illd vbũ gñaliter q illd verbũ regulariter.⁊ idẽ sentire vr Jo.an.ibi i nouella .facit.c.ius generale.i.di.⁊ .l.legata gñalr.ff.de leg.i.⁊ facit.d.l.i.in verbo rei nomẽ vt generale ptor elegit.⁊ d.l.i.ff.de iu.⁊ iu.⁊ ista reor nõ fore cõtẽnẽda.℃ No.re

7 gulã † q lite nõ ꝯte.nõ recipiunt testes ⁊ est rõ qr testes dñt recipi in iudicio sz añ lit.ꝯte.nõ est iudiciũ vt no.i au cle.de litig.§.oẽm q ⁊ c.Itẽ lit.ꝯte.est capud ⁊ fundamẽtũ iudicij si recipent testes lite nõ ꝯte.ꝑcederet sine capite ⁊ fũdamẽto q eẽ nõ dz.c.pncipat᷒ ⁊.c.cũ paul᷒.i.q.i.ꝑ quo vide q dixi in.c.vnico.d de li.ꝯte.Et cũ gñalr ⁊ indifferenter dispõat hec rla vr obseruãda nõ solũ iter laycos sz iter clicos ⁊ sic stricti᷒ ordo iuris ẽt in cãis clericoz est suãdus ꝓbatur ꝑ locũ a spãli in cle.dispendiosaz de iu.⁊ in cle.sepe de.v.sig.No.ibi nisi forte de morte testiũ timeat.hic icipit põere casus exceptos a rla.prim᷒ est si

8 timet d morte testiũ.Ex quo seqt vnũ qd ẽ mirabile † q si testis ẽ ꝯstitut᷒ in vltio vite spũ quo casu forti᷒ appet d morte q poterit recipi i testẽ li.n ꝯte.pauci sũt dies qb᷒ ꝯsului sic apd rauẽnã vrbẽ q ꝓbo rõe icõuicibili ꝯstitut᷒ in vltio vite spũ testari põt.§.pãphilo.§.ꝑpositũ.ff.de le.iij.l.qm idignũ.C.de testa.ꝑ q vide iura q difficile eẽt i vnũ cõgregare q ego accumulaui in cõmẽto.c.raynuti᷒ in vsi.in extremis vite põit᷒ de testa.q forti᷒ testificari pt l.eũ.l.ff.de testa.⁊ adduco bal.in ti.d pa.ꝯstã.§.vassalli nri.sed in ꝯtriũ facit .l.hac ꝯsultissima.§.at cũ huãna fragilitas.C.q test.fa.pos.vbi memoria ⁊ intellect᷒ lãguescunt tũc tpis.⁊ id dixit glo.in .c.i.i ti.epm vel abbatẽ vsi.seu.q exñs in articlo mortz efficit mut᷒.⁊ q i extremis laborat nec oino dr viu᷒ nec mortu᷒ vt ẽ tex.melior d iur in.l.q duos.ff.de ma.testa.sũ ẽt qr in teste dz adesse memoria ⁊ scia .l.qdã tabulaz.ff.d fur.⁊ ex hoc vr q stabit iudicãtis arbitrio si posset exãiari in testẽ vt arbitret qual intellect᷒ ⁊ qualis memoria sit.nã cuilibet est pmissũ testificari nisi a iure repiat expsse ꝓhibit᷒ vt i.l.i.ff.de testi.⁊ .c.i.eo.ti.cũ q existens in extremo mortis nõ repent ꝓhibit᷒ testificari ergo seqt q poterit testificari ita bellissime ꝯcludit bar.in.d.l.hac ꝯsultissima.§.at cũ huãna fra

9 gilitas.ex quo seqt † q solus notarius nõ poterit exãiare testẽ ꝯstitutũ in articulo mortis spectat enĩ ad iudices facit q hr in.l.ij.in pn.in vsic.tu magis scire potes.ff.de testi.facit tex.in.§.idẽ diu᷒ in eadẽ.l.in ver.solet testes interrogare.⁊ adduco in arg.singularẽ doctrinã Inno.in c.qm ꝯ falsam de ꝓba.quã refert ⁊ seqt bal.in.l.nullũ.C.

10 de testi.vz † q notari᷒ ex capite suo nõ poterit scribere q testis cũ trepidatõe deposuit qr nõ spectat ad eũ interpretari si testis tremebat qñ ita testificatus est sed spectat ad iudicẽ ⁊ de mandato iudicis dz illud scribere.dixit tamẽ

11 Bal.i.d.§.vassalli nostri † q iterrogatoria debẽt abbre-

uiari

a ℃ Ciuilis adde q etiam in his q cõcernunt peccata põt leges ciuiles tollere vt ẽ elegans tex.in c.fi.d psũpt.⁊ late ponunt docto.in.c.nouit d iudi.ad materiam asta conclusiõis.d.an.vid fely.in c.canonũ statuta in.ij.colũ.circa medi.in versi.iij.declaratio d consti.vbi multa bõa habet.

nlari pp infirmitatē ꝛ nō dꝫ interrogari nisi ꝺ substātialibus ꝛ de his de qbus lex iubet expsse testē interrogari puta an sit odiosus q꞉ non credit odiosu quātūcūqꝫ in in firmitate acceperit corpus christi q꞉ nō oīs q decipit cor pus christi est Jo.baptista.l.si quis in graui.ff.ad sille.vi de p scrib.in.c.pastoralis de cā pos.ꝛ ppriета. Et eodez mō dicas si timet ꝺ obliuione futura testiū q꞉ timet ꝙ te stes tradāt factū obliuioni ita sapiēter dixit gl.hic in ver bo subtrahat p.l.ij.§.due cause.ff.ad carbo. ꝛ cā sequitur hosti.hic q allegat in arg.d.l.hac ꝯsultissima.§.at cū hu

12 mana fragilitas sequit Jo.an.ꝛ.d.Ant.dicit tñ † ꝙ iu dex dꝫ hoc ꝯsiderare attēta qualitate psone ꝛ negocij q꞉ si cēt elegās ꝛ notabile factū nec intricatū non psumeret ex longo tpe obliuio arg.c.cū illoꝝ de sen.excō. Ego ad duco ꝙ bar.nō venit in oīe.in.l.de etate.ff.de mino.vbi idē firmat ponit exēplū si imparoꝛ venit in italiam ꝛ fuit occisus nō transibit tale factū in obliuiōez vel eimas pu sina accepit assiū.vel posset poni exēpluz in mortalitate magna vel de eo ꝙ accidit tpe alboꝝ hāc glo. sequit hic

13 bal.dicens † ꝙ si timet ne testes obliuiscant vel ne amicitiā aut affinitatē cū aduersariu ꝯtrahant nā qñ timet subor natio futura pñt testes recipi lite nō ꝯtest. nec pñt testes postea variare ꝙ alibi sꝫ cū nō reperit ꝛ totū hoc est ar bitrariū.c.de causis ꝺ offi.deleg.ꝛ allat.l.lege aqlia si de letū.ff.ad.l.aquil.in versi.ad suspitionē iudicis adducie quē tex.dicit eē meliorē de corpore iuris ad hoc.sꝫ gofre. ꝛ Jo.cal.tenēt hic ꝯriū ꝛ mouent q꞉ nō reperit iste casus exceptus a tēa ergo remanebit sub regula.l.i.ff.de re.iur. ꝛ.l.i bis.ff.ꝺ legibus.c.in nr̃a de sepul.c.ij.de coin.lepro. sꝫ d.abb.sequit glo.q꞉ ē eadē rō siue sit piculū mortis siue sit piculū obliuiōis allat in arg.§.ecce.vij.q.i. vbi trāslatus ꝺ bñficio hꝫ p mortuu quo ad illud bñficiū in ꝺ hoc adducas elegāte gl.i.c.i.de renūcia.li.vi. q allegat ad hꝫ §.ecce allegat ēt.c.cū dilecta de confir.vti. vel inutil. tu dicas ꝙ ibi est tex.melior de corpe iuris ꝙ per identitatē rōis exceptiu a regula extendit ad simile casum allat et glo.in.l.i.C.de ꝯdi.inde.q voluit ꝙ excepto vno casu vi dent excepti simules ego allo singlez tex.in.l.his solis.C. de reuo do.ꝛ ꝙ hꝫ in.l.ob es.C.de p.mino.ꝛ ꝙ pulchre voluit Jo.cal.in.c.series de testi.quē idē do.Abb.refert in.c.iurauit de proba.ꝛ ita do.abb.defendit glo.vestraz Ego pro defensiōe glo.allego elegantem tex.in.l.qdaz tabulaꝝ.ff.de fur.lꝫ re vera dcm̄ glose poptime ꝓbetur in.d.§.due cāe in versi.pp ipis interuallū ꝛ faciat rō nā lis q꞉ aliena facile tradimus obliuiōi iuxta illud ꝙ not. in.l.si.ff pro suo ꝛ in.c.ab excōicato de rescrip.ꝛ iuxta il lud ꝙ scribit apud ysopū Res tua te reperit argū res al tera cecū.ꝛ apud terentiū scribit aliena curat.ꝛ adduco ꝙ voluit Bar.in.l.qui bona.§ si qs stipulatur⁹.ff.de dā. infec.glo.ꝛ Bal.in.l.de tutela.C.de in integ.re.mino.ꝛ adduco istū tex.in versi.ex aliqua cā rōnabili nā satis vꝫ eē cā rōnabilis obliuio verisimiliter futura iuꝫ q꞉ factuz est alienū tū pp debilitatē memorie paucos.n. ꝛ legim⁹ ꝛ vidimus ꝛ audiuimus fuisse q memorādi potētia cla ruerūt nā ꝛ declamatoꝛ ille cordubēsis in ꝓemio decla mationū aiebat memoria est ex oībus ptibus animi ma xime delicata.ꝛ alibi scribit inter hūane natur cōmoda nil memoria dignius reperit.ꝛ dicebat romanus oratoꝛ in libro de oratore quid de memoria rerū oium thesau ro dixerim nā ꝛ si oia in oratore optimo sint sine memo ria pturus eē arbitror.Et philosophoꝝ princeps Aristo tiles de memoria ꝛ reminiscentia dicebat viros ꝛ clare

a scētes memoria ꝛ igenio eē semideos[a].facile ergo obliui scimur oēs iō rōnabilis cā est vt pp piculū obliuionis fa cti alieni testes recipiant lite nō ꝯte.qcquid voluerit Go fre.ꝛ Jo.cal.maxie q꞉ tex.iste fundat se ne veritas ocultet.hec rō hꝫ locū ēt in piculo obliuionis future q꞉ vbicū qꝫ rō legis est amplioꝛ dictis legis extēdit dcm̄ ad termi nos rōis.l.pꝫ filiū.§.fundum ff.de leg.ij.glo.singularis

14 in de.i.de elec. ¶ † Sed qrit hic bal.qd si habeo quatuoꝛ testes ꝛ vnus ē in piculo mortis an examinabunt oēs qt tuoꝛ bal.hic decidit ꝙ nō sꝫ exaiabit solus ille qui est in piculo mortis allegat.c.signi.J.de testi.ꝛ.l.admunēdi.ff. de iureiur.itē colligit ēt hic bal.de⁹ sit mihi testis q꞉ ego nō vidi cū qñ ego ēt ex tex.isto collegi ꝙ ꝯstitutus in extremis vite pōt recipi in testem ꝛ iō accidit q꞉ ipse nō lo qtur ordinate.dicit.n.ꝙ vꝫ testimoniū testis constituti in articulo mortis ꝛ pōt dcm̄ eius reprobari fallit tñ vbi di ctū eius facit ius tex.dicit eē singlez in.l.diuus.ff.ad sille. dicit ēt ꝙ ꝯtetus pōt fieri vsqꝫ ad vltimū vite spiritū si me moria nō sit lesa.dicit eē casuz singlez in l.sciō.§.si.de do.

15 cā mor.† qrit ēt quid si sitonissa suscitauit samuelē vt legi tur in historijs scholasticis an possit samuel testificari ꝺ his q vidit anteqꝫ moreret.rñdeo qꝺ nō q꞉ illa non fuit vā suscitatio q꞉ cū homo fiat ad similitudinez dei impos sibile est qꝺ imaginē faciat nisi solus de⁹ iō testificari nō potuisset secus dicit in lazaro q꞉ illa fuit vā resuscitatio ꝛ vere resurrexit ꝛ in eodē viuere resurgit.l.sꝫ reuocata. ff.de iure fisci.Tu vo vide qꝺ hꝫ tertio regū.vbi de cētro terre venit demon in forma Samuelis.samuel.n.stabat inter alios prophetas ꝛ punsit deus ꝙ ille demon reuelaret regi Saul.q vētura erāt sup eū exigētib⁹ suis deme ritis.iō non potuit cadet in eū testificatio eoꝝ q vidit sa muel.q꞉ ipe nō erat sāuel. ¶ No.ibi pp diuturnā absen

16 tiam sm casum exceptum a regula † ꝙ possint testes re cipi lite non ꝯte.qñ absentant se a loco ꝛ absentia eoruz est diuturna.ergo secus si esset propinqua.ꝛ adduco simi le quod habetur in.l.si longius.ff.de iudi.ꝛ quod voluit glo.ꝛ Bar.in l.ait pretor.§ deinde.ff.ex qui.cau.maio. in integ.restitu.vbi datur dilatio propter absentiā aduo cati.q꞉ nō ꝓcedit qñ longo tpe ē abfuturus.facit quod voluit Inno.in.c.i.ꝺ.eo.ꝛ in.c.ij.de dilatio.Cy.in.l.i.C. eo.tex.ꝛ bar.in.l.sed si vnius.§.cū aūt.ff.de iniur.ꝛ quod hꝫ in.c.dilecti in vbo cū spes nō erat de dolo ꝛ ꝯtu.Sed quanto tpe intelligat absentia diuturna Hosti.hic dicit ꝙ stabitur iudicantis arbitrio considerata conditione p

17 sonaꝝ ꝛ rei.arg.c.de causis de offi.delega.† Sed a quo loco dꝫ ista absentia esse.Uin.dicit ꝙ nō sufficit a loco iu dicij vel a loco sui domicilij.iō si cā est rome ꝛ hispanus dꝫ ꝓduci in testē q ꝺ hyspania se trāsfert in angliam non est locus receptiōi testiū post.n.litē contestatā citabit ro me vel mittet ad illos.ꝛ hoc ē verū sm eū nisi ꝺ loco do micilij absentarēt se testes ad ptes orientales vel ad tam remotissimos ptes ꝙ post litē ꝯtestatā nō inuenirētur ꝛ sic sentit ꝙ testes deūt recipi per iudicē cause licet sint alienigene.quod limita nisi testes essent alibi qꝫ in loco domicilij ꝛ esset imminens periculum mortis vel absentie ad remotissimas ptes.nec iterū pōt haberi recursus ad iudicē sine piculo.q꞉ tūc satis poterūt recipi p illū iudicē vbi degūt ne pereat ꝓbatio.arg.l.tutoꝛ q reptuꝛiū.ff.de

18 admi.tut.ꝛ sentiūt dñi de rota decī.lxxvij.† vbi dicunt iu dicē appellatiōis ab iterlocutoria pēdēte appellatōe ip sa posse pp piculū emergens recipe testes sup principali ꝛ vꝫ receptū et si fuerit ꝓnūciatū male appellatū.Sentit hic do.Ant.bñ facit qꝺ hꝫ in.l.i.C.vbi de crimine agi oꝫ ꝛ in.c.quāqꝫ.xxiiij.q.ij.ꝛ sic sentit Uinc.solā absentiā a loco domicilij non sufficere ad receptiōem testiū faciendam do.Ant.sꝫ cōtrariū.q꞉ quando absens pegrinatur dicit esse in piculo mortis vt.l.mortis causa cum.l.seq. ff.de dona.causa mor.maxie qñ absentia est per loca periculosa vel per mare.vel qñ nō est breuis.c.pastoralis §.i.de offi.iudi.sentit hic Hosti.Sed do.Abb.nō tenet hoc indistincte.dicit.n.ꝙ si est talis pegrinatio ꝙ verimiliter timeatur de morte quod qñ sit relinquit iudicis arbitrio tunc procedit hoc vltimum dictum.ꝛ etiā si recedatur ad loco domicilij recipient testes.sed nō recipiū tur propter absentiā sꝫ propter mortē.ꝛ saluabit dictuz Uincen.aut non est talis pegrinatio ꝛ procedat dictum

19 Hosti.vt si se cōferat ad aliena loca hito respectu ad do micilium si recipiat.† Quid si recedat a domicilio ꝛ magis

a ¶ Semideos Et teles ex snia philoso. st melancolici q soli vt affir mat fuere sapi entes ꝛ hꝺ q꞉ semp sunt in actu secundo vt testat. pleri qꝫ doctoꝝ.i.ij. ꝺ ani.ad mate riam autē eoꝝ q dicit.d.and. vio specu.in ti tu.de aduo.§. ij.ꝺ.habito.ꝛ vio.l.ij.C.ꝺ re re.iu.enucle.ꝛ i.c.si testes.iij. q.iij.vbi multa habes.

approꝑinquāt ad locū iudicij vel se nō cōferūt ad remota loca poterūt vocari ꝺ vtroqꝫ loco facit ꝙ habet̃ i.d.c. pastoralis sentit hic Jo.cald. Ex quo infert do.abb. ꝙ aduena recedens a loco iudicij lꝫ velit ꝓficisci ad loca ꝓpria pōt recipi vt hic dr̃ lꝫ glo.videat̃ dubitar̃. tñ istud sentit in.l.lege aquilia si deletū.ff.ad.l.aquil. ⁊ dicit hic domi. anto. ꝙ aduena pōt compelli ad dicēdū testimoniū vitatis si interfuit actui maxime si fuit rogatus. Tu circa ꝑdicta adducas tex.in.l.cū hi.§.transactiōem.ff.de transacti.vbi si reꝰ est tpe periturꝰ pñt testes recipi a nō suo iudice.⁊ ita refert se ang. ibi practicasse in fcō apud Paduā ꝑ illū tex. idē voluit in.l.si societatē.§. arbitrorū .ff.ꝓ socio. Idē voluit Fed.ꝺ se.ꝯsi.ccxxx.d. Pe.ꝺ anch. in.c.cū sit gñale de fo.cōpe.d. Ant.in.c.si clericus laycuꝫ eo.tit.d. Abb.in.c.si qs ꝯ clericū eo.ti.⁊ in.c.ex parte de testi.spo.⁊ in.c.i.de iureiura. Et pondera cū hic dicat̃ si timet̃ ꝺ morte vel futura absentia.qꝛ nō ē fingendus talis timor sꝫ ꝓbare dꝫ.⁊ adduco.c.tenor de re iu. vbi ficta infirmitas nō excusat.⁊.c.eos in ꝟbo figmēto de tē.or.lib. vi.⁊.l.cū hi.§ sꝫ cū lis.ff.ꝺ trāsa. ¶ No.ibi cū ciuilr agit̃ ꝙ hmōi receptio testiū fit lite nō ꝯte.cū agit̃ ciuilr secꝰ si crialr vt hic in gl.⁊ sup eo dicet̃. Ego lito istud nisi esset talis cā ctialis in qua posset ferri sñia lite nō ꝯte.vt i cāu .l.ne diu.C.ꝺ pe.qꝛ in tali poterūt recipi testes lite ñ ꝯte. est solēnis litatio ad istū tex.ita bellissime dixit Ange.in auc.de teste.§.si.ꝙ hꝫ notabis ꝓp multos casus multum singlēs q accumulant̃ ab ange.in.l.pe.§. ad cri ff.de pu. iudi.⁊ in.d.l.ne diu.C.de pe.in qbus pōt ferri sñia diffinitiua ꝯ absentē.qꝛ in illis casibꝰ poterūt recipi testes lite nō ꝯtest. ¶ No ibi ne ꝟitas occultet̃ cām finalē huiꝰ exceptiōis.qꝛ ꝑ eā extendunt̃ oia dcā ⁊ disposita in isto tex. ad casum ne ꝟitas occultet̃.qꝛ rō ē amplior dcō ⁊ dispo sito.l.cū pr̃.§.dulcissimis.ff.de le.ij.⁊ adduco in simili singulare dcm̄ hosti.in.c.i.ꝺ testi.cogen.vbi dixit ꝙ lꝫ certe ꝑsone sint a iure ꝓuilegiate vt nō possint cōpelli ad testificādū vt in.l.lege aquilia.ff.de testi.iiij.q.iii.c.iulia.qꝛ ꝓcedit qñ alr̃ ꝟitas manifestari pōt.secus si alr̃ hēri nō posset.qꝛ tūc cōpellerēt̃ testificari ne ꝟitas occultet̃. ¶ No. ibi ne fortuitis casibꝰ ꝙ ꝑ fortuitos casus ñ dꝫ ꝑire facultas ꝓbādi. Et ex hoc q̄rit hic bal. an mors nālis dicatur casus fortuitꝰ.⁊ vr̃ ꝙ nō qꝛ casus fortuit dñr illi q nō sūt in culpa nec in ꝓuidētia hūana.l.ij.§.eo aūt tpe .ff.ꝺ admi.re.ad ciui.pti.l.si ea res.ff.de ac.emp.sꝫ mors nāis pōt ꝓuideri vt in ꝓnosticis hypocratis. ḡ nō dr̃ cē casus fortuitus.ita bellissime arguit hic bal.ad idē facit .l.fluminū.§.seruus.ff.de dam.infec.⁊.l.si vt certo.§.q̄ vo senectute.ff.cōmoda.⁊.l.si seruus seruū.§.si fornicariꝰ. ff.ad legē aquiliā. Preterea casus fortuiti dñr casus insoliti ⁊ nō imagiabiles.l.cū duobꝰ.§.dāna fatalia.ff.pro soc.l.fistulas.§.fruīta.ff.ꝺ ꝯhe.ēpt.i ꝯriū arguit ꝙ imo sit cāus fortuiꝰ ꝓut refert̃ ad actū regulādū et casu tex. dicit eē in.l.q̄ fortuitis.C.de pig.ac.⁊ ē qdā ordinator qꝛ vt dr̃ in psalmo innumerabiles posuisti dies eiꝰ.⁊ alia scriptura dicit posuisti terminos eiꝰ q pteriri nō pñt.ego iaꝫ sūt.xxx.anni cū legerē clementinas tetigi istū passuꝫ in ꝓemio inq̄stū dicit ibi tex. vite sortē ⁊ ēt sūt.xxix. anni qbꝰ legi hāc decretalē ⁊ ex isto tex.collegi ꝙ mortē dici casuꝫ fortuitū ⁊ satis bellissime istū passuꝫ tūc tetigi lꝫ bal. tūc si videri qꝛ ꝺ eius lec.hic bonoie nulla ꝯmēoratio fiebat ⁊ vr̃ ꝙ iter casꝰ fortuitos ꝯnūeret̃ ⁊ h decidit iste tex.⁊ reputo istū tex.i h mirabilē qꝛ cū loq̄t̃ ꝺ senibꝰ q naliter cito sūt morituri vt ē tex.elegās in.l.is q.ff.de fideicō.liber.⁊ allegabā tex.in.l.iul.ff.si qs.o.ca.te.⁊.l.illico in verbo vite sortē.C.de testa.mili.⁊ adduco tex. in ꝓemio cle.in ꝟbo vite sortē. Cicero tñ in suis paradoxis ⁊ seneca i ꝓuerbijs mortē nihi minantis ista bōia nā nō pena ⁊ ideꝫ Cicero i suis filippicis i orōne incipiēte frequētia vestrū icredibilis dicit q̄sqꝫ oibꝰ mortē nā ꝓposuit.⁊.c.in ecclesiastico.xiij.q.ij.dicit dēs morimur ⁊ apud beatū phꝫ in tertio ꝯsolatiōis philosophice constat ingt eterna positū

ꝙ lege vt ꝯstet genitū nihil.⁊ in prima tragedia dr̃ nūqꝫ stigias q̄rimꝰ vndas.⁊ sic nāle ē vt moriamur iuxta illud ꝙ scribit̃ genesis.c.ij.cinis es ⁊ in cinerē reuerteris ergo nō ex fortuito morimur.faciat illud ꝙ scribit̃ Ysaie.xxxviij.c.morieris ⁊ nō viues ⁊ alibi dr̃ morimur ⁊ sicut aq̄ dilabimur. ¶ Et dicas huiꝰ vite sūt tres termini. Casualis dꝫ ⁊ iste pōt pteriri ⁊ ꝑueniri. Alius terminꝰ ē nālis ⁊ iste pōt ꝑueniri debilitando nāꝫ sꝫ ñ pōt preteriri qꝛ sꝫ philosophū cuilibet ꝯstituto in nā hūana iposita est rō sue magnitudinis vl̃ augmēti. Alius ē terminꝰ ꝑmordialis q ꝯsistit i dispositiōe diuina q nec pteriri nec ꝑueniri pōt.xxiij.q.iij.c.sicut ⁊ iō dixit bal.in tit.de pace cōstan. in.xxvi.col.in ver.si.diuina vocatione dcus hora mortis vocat nos ꝺ ipali seculo ad ꝑpetuuꝫ ⁊ ad hoc allegat ad ꝯfirmandū ego also tex. valde singlēꝫ in.c.q̄ ꝓposter.xij.q.ij. in ꝟsi.q diuina vocatiōe.⁊ subdit ibi bal.ꝙ si qs sua morte moriat̃ dr̃ mori nāliter sꝫ si gladio dr̃ iudicio dei talis morte ꝑuenire vt est gl.singlis ⁊ vnica instituta ꝺ capitis diminutiōe in ꝑnci.⁊ ꝙ sacro scribit̃ euāgelio sciens oia q̄ ventura erāt sup eū ⁊ sic talis mors nō dr̃ euenire nāliter nec ex cāu fortuito. Dixit tñ bal.in.l.i.C qadmit. ad bo. possessionē pñt i.xi.col.ꝙ mors ē casus fortuitꝰ in.l.vnica.C.ꝺ his q si ap.tab.vbi.dixit ꝙ mors fortuna dr̃ venire ex casibꝰ fortuitis sꝫ mors nālis dr̃ vēire ex casibus humanis qꝛ qcqd nascit̃ mortale ē nihilominꝰ dicas ꝙ ista iura itelligūt de eo q ꝑdecedit qꝛ nō viuit eo tpe quo nāliter viuere deberet dr̃ eē casus fortuitꝰ cius mors iste ē cāus in.l.fi.C.de iure doti. sꝫ decedere ē nāle ⁊ ad istum tex.rñderi posset ꝙ iq̄stū dr̃ senes ñ referat̃ ad casus fortuitos qꝛ senē mori potius ē nāle q̄ꝫ fortuitū ⁊ ita bellissime tenui in ꝓemio clemētinarū.q̄ tpe erā nouus scholaris.⁊ ista mēti cōmēda. ¶ Not. ibi senes ꝙ q dñr senes quo ad hoc.c.vr̃ relinqui iudicis arbitrio.arg.versi.forsan. Quidam dicūt secūdum Vincē.senes septuagenarios.q a bellis ⁊ curis excusantur.l.fi.C.qui eta.se excu.li. x.qḋ est no.iiij.q.iij.c.itē inuiti.alij appellāt senes centenarios.qꝛ.l.appellat illud vltimū spaciū vite hois.l.fi.C.ꝺ sac.sanc.ec.qḋ est no.ita h retert Abba.antiquus ꝑm.d. Car.sꝫ Inno.dicit ꝙ in casu huius.c.dñr senes septuagenarij.de illis aūt q ꝯpleuerūt septuagesimū annū nō pōt intelligi cū ⁊ ipsi si volūt testificant̃ inuiti tñ nō compellunt̃ ferre testimoniū.l.inuiti.ff.de testi.nec vocantur ad munera publica auctitate tñ.vt.l.fin.C.q eta.se excu. li.x.a mūeribꝰ aūt ꝑsonalibus publicis auctitate ⁊ vtilitate excusat̃ qs post.lx.annos.d.l.fi.C.q eta.se excu.dicit ēt Inno.ꝙ quo ad testimoniū ferēdū q dicant̃ senes relinquit̃ iudicātis arbitrio.qꝛ q̄nqꝫ qs est senior in quinquagesimo anno q̄ꝫ alius in.lx.dicit et ꝙ satis pōt timeri de morte post.l.annū ꝑm nām inferiorꝫ cāꝫ.qḋ est hñ no.ꝑm.d. Car.qꝛ minor pars hoiꝫ attingit illā etatē ꝑm.d.Card. dicit ēt Inno.ꝙ leges q̄ dicūt septuagēarios excusatos a mūeribus nihil faciūt ad rē.qꝛ ibi nihil fit timore mortis.h aūt spāle aliqd occurrit.qꝛ h recipiunt̃ testes timore mortis ne cū eis pariter pereat ꝓbō ꝟitatis. Hosti.dic ꝙ de septuagenarijs.⁊.ñ.pōt intelligi qbus casibꝰ recipiūtur saltē voluntarie si nō inuiti q nō debēt cōpulsionēꝫ expectare.maxie cū appropinquāt morti.tñ timere debēt peccatū ꝟitatis tacēdo.c.i.de cri.fal.⁊ sic nullū ꝯriū loq̄tur ꝑm cū.sꝫ Jo.an.dicit addēdū esse qḋ hr̃ in.c.si quis testiū.in.i.glo.⁊ sic hoc casu senes dñr maiores.lxx.annis tales.n.dñr senes ꝑm eū quo ad hoc vt nō cogant̃ ferre testimoniū.l.inuiti.ff.de testi.ꝓūcia glāsi.q.iii.c.itē inuiti si tñ volūt pñt testificari.⁊ h sufficit ⁊ locū hēat qḋ h dr̃ scd.d.Car.dicit ꝙ cū iste tex.exorbitet a rl̃a ⁊ loquat̃ ꝺ senibꝰ dꝫ itelligi de senibꝰ ꝓut capit̃ a.l.⁊ sic stricto mō c.q̄ a iure.de re.iur.i.vi.qꝛ tñ fauet̃ ꝓbōnibus ꝑm eū, vt h fore fieret noua ꝯsto approbaret̃ opi.ꝑmissa vt fiet iudicantis arbitrio qs dicat̃ senex ex casu huius.c.⁊ sic fit recte pōderet̃ dcm̄.d.Car.sentit hoc fore dubiū ⁊ indigere noua ꝯstitutiōe. Ego aūt a superioribꝰ ꝑm putarem

nobis a deo

a ¶ Casus fortuitus. Adde ad istē.q.oēs fere doc.in.l.interdū in ꝑn.ff.de iud.⁊ bal.in.l.i.in fi.C.q ad liber.ꝓueni.nō pos. naliter āt ꝑs affirmatiua tenenda.c.dcm̄ dūt hyppocratis de euentu mortis ē intelligendū.vt expōsse tꝫ ipse in ꝓuis nālibus.⁊ hꝫ plinius ēt lib.vij. galienus ⁊ oēs medici difficile āt eēt determinare q̄ōnē hāc theologice maxie ꝓp hyppocritas theologātes nisi ipse qui nō homis interitū verum vniuquodqꝫ parasitus ad volūtatē dei referūt. cogita q̄ pacto dicendū sit ꝑ decisionē canonistarū q̄s nouissimi scribēt ponde h.xx

b ¶ Philosophum. Istud pulcherrimū dcm̄ phi. h. ē originaliter in.ij.ꝺ ani. tex. cōmen.xli. Et lꝫ ibidē phi. ⁊ Auerroys loquant̃ solū de corporibꝰ animatis vt pꝫ in lr̃a tñ simplr̃ i qbuscunqꝫ corporibꝰ tenetur sꝫ mentē ipsorꝫ vt pꝫ primo ⁊ vniu.audiꝰ nālis ⁊ ꝑmo ce.⁊ mun.qcqd doctor subtilis ꝑceptor meus lꝫ ingeniose.non tñ recte saluat tāti viri reuerētia trāsit vide si altius canōista speculari volueris an h verū sit.⁊ facit ad mām qḋ voluit spec.in tit.ꝺ posi.§.iij.vr̃.⁊ nota ⁊ gl.in auc.de non eli gen.ii.nub.⁊ i auc.q.mo.nat. effi.legiti.

nobis a deo datā collegi tot q̄ in iur canōico sūt dubia ⁊ idigēt cōpillatiōe noua q̄ facerēt maius volumē q̄3 volumen clemētinaꝝ. dubitarē forte si i morte illa ita ꝑirem ne alij sibi attribuerēt laboꝛes nr̄os ⁊ diurnos ⁊ nocturnos. Sz. d. abb. hic dic̄ ꝙ i septuagenarijs idistincte statꝰ istud. c. dicit tñ ꝙ cū hic hēat respectꝰ ad mortē erit arbitrariū. qꝛ in minori tꝑe efficit̄ quis senex varietate cōplexionū. iō stabit̄ iudicis arbitrio. vt voluit Inn. ⁊ ita qescūt oēs circa istū passuz. Tu vo pondera. c. finītaris. xxxiij. di. vbi dr̄ ꝙ corpora nr̄a defecerūt ⁊ sic n̄ sūt ita robusta ⁊ virilia vt iā oli ꝯsueuerāt. lz. n. iura ciuilia loquāt̄ ð septuagenarijs nihilominus illud posset hr̄e locū oli tꝑibꝰ illis bm̄ q̄ corpora nr̄a erāt robustioꝛa vsq3 ad illā etatez septuagenariā. Et pp̄ h̄ magnꝰ dixit psalmista si vixerit hō āplꝰ septuaginta aīna postea labor ⁊ dolor forte n̄ eēt appire ds supra celū. sꝫ diceremus ꝙ hec decretalis intelligat̄ ð minori tꝑe. ex eo qꝛ leges mutāt̄ bm̄ tp̄a. c. n̄ dz ð ꝯsang. ⁊ affini. vñ tꝑe quo leges ille ita dispósuerūt corpora nr̄a erāt robusta vsq3 ad illos āños postea labor ⁊ doloꝛ. ⁊ iō serūt exponētes vatē vulgarē vt intellexerit i xxv. anno. cū ḡ ille tex. loquat̄ ð etate senili in quo timet̄ mors ꝙ appet qꝛ ꝓximū loquit̄ ð senibꝰ ⁊ infirmis. q̄ casu infirmi vidēt̄ hr̄e pignus mortis eodē mō ⁊ senes vñr hr̄e pignꝰ mortis. attēdeī ḡ ð senectute bm̄ hec tp̄a bm̄ q̄ hoies itēꝑestiue senescūt. iuxta illud Boetij. Intēpestiui funduntr̄ vertice cani. cū ḡ corpora nr̄a defecerūt seq̄t̄ ꝙ nō attēdeī illa etas quā posuerūt leges maxīe istis tꝑibus qbꝰ hoies ꝓstant operā libidini ⁊ effemī corpus tradūt senectuti vt scribit̄ in ꝓemio declamationū. ⁊ scripsit Cicero in libro de senectute. illis. n. tꝑibꝰ hoies non ita senescebāt. cōmemorat. n. ibidē Cicero catonē cum septuagesimū annū cōpleuisset dedisse operam lr̄is grecis ⁊ euasisse magnū talē q̄lē in reliqua grecia neminem acceperint. ⁊ iō putarē ꝙ si testis eēt sexagenariꝰ posset recipi in testē bm̄ dispositionē istius tex. ⁊ nō eēt recurrēdū ad iudicis arbitriū. qꝛ hodie talis etas vr̄ q̄dez orbas senectꝰ vt voluit terētiꝰ in Formione duz dixit. senectꝰ ipsa morbꝰ ē. vñ si psalmista voluit ꝙ post. lxx. annos amplius laboꝛ ⁊ doloꝛ recte dicemus cōsideratis his tꝑibꝰ ꝙ vltra. lx. ānos ē labor ⁊ dolor. scripsit tñ Cicero i libro ð senectute ꝙ hoies bñ rīati in iuuētute lz puenerint ad etatē grādeuā nihilominꝰ ꝓualēt viribꝰ vt ꝯmemorat quēdaz senē ⁊ grādeuū patriciū romanū occidisse quendā i galiū virile ⁊ fortē tꝑe quo galli deꝑdati sūt vrbez ⁊ iō recte dicebat bal. in. l. seniū. C. q̄ testa. fa. pos. ꝙ plus vz vmbra senis q̄3 ensis iuuenilis. allat̄ no in. c. i. de renūciatiōe.

17 ⁊ p ꝯñs sto in hac ꝯclone † ꝙ si qs ꝯpleuerit. lx. ānos poterit recipi in testē vt hic dr̄ nullo adhibito iudicātis arbitrio. si aūt illaz etatē attēdeī ad q̄litatē ꝑsone. ⁊ tūc recurret̄ ad arbitriū iudicis. qꝛ videmus multos pp̄ malū regimē senescere añ tp̄s. Et dico vnū circa hāc māz

18 qd tibi videbit̄ nouū. † qdā adolescēs obligauit se ꝑstare mihi opas suas postea ē effecꝰ qnquagenarius pp̄ illā etatē dicit se liberatū a ꝑstatiōe ⁊ mouet̄ ex tex. elegāti in. l. liberta. ff. de op. liberto. vbi libertas liberat̄ a ꝑstatiōe operaꝝ si ipsa effecta ē qnqnagenaria. Nico. de nea. mouet hāc qōez ⁊ credit illā. l. nō hr̄e locū in eo q voluītarie se obligauit ꝑstare opas. ⁊ allat in arg. l. ꝓcurator qui ꝓ enectiōe in v̄bo fidē suā astrinxit. ff. ð ꝓcu. Et vnū cōmemoro vobis ð istis senibꝰ audiui hic bonome ab antiqs

19 q cognouerūt sapiētissimū doctorē Jo. de lig. † naz cū cōpleuisset. lvi. annū ꝯstitit operā studio astrologie ⁊ euasit clarus ⁊ solēnis astrologus cuiꝰ iudicia nr̄is tꝑibꝰ cōmēorant̄.[a] Et pōdera tex. ibi ne vitas occultet̄ ꝙ in iure dz reddi rō occidēdi bz do. Car. hic allat qd hr̄ in. l. si qñ ð reser. Tu aūt dicas ꝙ iurisdiatoꝛ recte fac̄ reddere rōes si pt alīs sufficit sola voluītas. iste est casus singlis in l. i. §. pueritiā in v̄bo ꝓto ratus. ff. ð postu. Pro quo vide ibi Ang. referentē pulchra v̄ba Feder. de senis. Pondera ēt tex. ibi casibꝰ fortuitis ꝙ papa ꝓuidet casibus fortuitis. qd intellige qñ fieri pōt bz do. Car. sunt. n. tot ꝙ dici vel excogitari nō pñt. l. si. C. de vsu. Pōdera tñ vnū de istis senibꝰ qꝛ in anc. ð mōachis ꝓpe mediū cōmemorat̄ qdā q vixit. cxx. annis qꝛ in illo tali non hr̄et locū qd dcm̄ ē.

30 ¶ No. ibi ⁊ valitudinarij. Jo. an. dicit † illos dicī valitudinarios q sūt infirmi sic dicit qꝛ in eis vz infirmitas ꝯ nāz. vel bm̄ gofre. dr̄t a vario ꝯ̄riūm. Inno. in. c. itelligit. i. ifirmos pp̄ debilitatē corꝑis nō pp̄ febres accutas qꝛ ð illis dcm̄ erat. s. ibi ð morte. vel dicas ꝙ ista v̄ba sūt declaratiua pcedentiū qꝛ dixerat de illis quoꝝ morte timet̄. mō ponit exēpliū vt sūt senes ⁊ valitudinarij qꝛ eo ipso qd sūt senes ⁊ valitudinarij timet̄ ð eoꝝ morte ⁊ dic̄ hic. d. abb. ꝙ stabit̄ iudicis arbitrio q dicāt valitudinarij. sz honorificētia sua salua imo stabit̄ iudicio medicoꝝ qꝛ vt scripsit phoꝝ princeps prio topicoꝝ cuiq3 experto in arte sua credēdū ē. c. ꝓposuisti de ꝓbatiōibꝰ. l. i. ff. de vē. inspi. bal. tñ hic dicebat ꝙ iudex pōt iudicare ex aspectu ⁊ ꝯsilio medicoꝝ allt. l. martiꝰ. ff. locati. tu dicas ꝙ stabitur iudicio iudicis informati ex iudicijs medicoꝝ ⁊ inq̄stū iste tex. loquit̄ de senibꝰ ⁊ valitudinarijs dicūt h̄ doc. poni rōe exēpli ⁊ exēpla nō restringūt ītam vt sūt due gl. q̄s do. car solet dīe eē singl'es in. l. i. §. ꝙ vulgo. ff. ð vi ⁊ vi ar. ⁊ in. c. i. ne cle. vel mona. ita dixi in. c. cū i iure ð offi. deleg. fac̄. l. dāni infecti. ff. ð dā. īfec. c. cū plures ð off. deleg. in. vi. c. si papa de ꝑui. eo. li. l. scire oꝑꝫ. §. nō iuste. ff. de excu. tut. ⁊ p ꝯñs hebit locū in alijs testibꝰ ð quoꝝ repētina morte timet̄ vt recipi possint lite n̄ ꝯte. puta si sint nauigaturi vel belli n̄ cāpestre dnt capescere. l. ii. ⁊ iij. ff. ð dona. cā mor. ⁊ pōdera tex. istū in v̄bo ex aliqua cā rōnabili vñ iste tex. extēdit seipsuz ad superexistentia cause rōnabilis. ego adduco vobis hec iura in qbus iudicio meo ð ficeret vires moderne vz. c. cū sup in v̄bo aliqd rōnabile de re iudi. c. cū apostolus. §. ꝓhibemus. in v̄bo rōnabilis de censi. c. ij. in verbo rōnabilia de ꝯstit. in. vi. c. eadq3 in v̄bo rōnabil̄r. c. l. aroz in v̄bo rōnabil̄r. s. de re iud. c. qua frōte. c. oblate. s. ne ap. c. ij. de pēa. c. studuisti de offi. leg. c. ij. ð offi. or. c. i. c. ꝯ̄rente ð resti. spo. c. notū. ij. q. i. c. si ꝯstiterit. c. ad petitiōz de accu. c. z. lz v. di. c. si. ꝙ ne. cā. c. olīz de dolo ⁊ ꝯtu. c. ij. ð eo q mit. i pos. c. fi. de seq. po. ⁊ fru. c. cū istātia ð cēn. c. fínitati de cler. exco. mi. c. i. de exces. ꝓla. c. ꝯtingit. c. de cetero de sen. exco. c. ex ore ð ꝓui. c. i. ð exces. ꝓla cle. i. c. ti. c. alma. de sen. exco. li. vi. ⁊ plus dico quod istud v̄bū rōnabile expon. ī iudicātis arbitrio ⁊ de hoc allego elegantē glosam in. c. i. in v̄bo rōnabilia de ꝯsti.

31 li. vi q dicit † ꝙ statutū dicat̄ rōabile stat̄ iudicis arbitrio ⁊ adduco gl. i. d. c. cū apl'us. §. ꝓhibemꝰ q dic̄ ꝙ cā dicat̄ rōabilis stat̄ iudicio arbitrio ⁊ adduco ꝙ voluit archi. i c. si canōici ð offi. or. li. vi. vbi dixit ꝙ q̄ cā dicat̄ rōabilis stat̄ iudicio arbitrio ⁊ p h̄ itelligis oia iura allata supꝰ tene mēn. no. ibi ꝑpetuā vl' a ... ꝙ eq̄perāt̄ ꝯtumax ⁊ absēs n̄ ꝯtumacit̄ ⁊ hoc q̄ ad istud ð quo hic hī ⁊ sic ꝓbatur hic ꝙ qñ recipiūt̄ testes in cau istio dz fieri citatio adūsarij nā si qñ regularit̄ recipiūt̄ requi citatio aduersarij vt i. l. si qñ. C. ð testi. c. i noie eo. ti. ḡ fortiꝰ qñ recipiūt̄ ꝯ iuris rōes. ego do tibi has elegātes limitatiōes nā qo fuisset passus naufragiū i ꝑtibꝰ remotis ⁊ istaret vt reciperēt testes ad ꝑpetuā rei memoriā qꝛ tūc possz recipi ꝑte n̄ citata ar. l. scire oz. §. sufficit. ff. ð exc. tu. ita sapiēter dixit bal. i. l. ij. C. ð naufr. li. x. ho lita nisi recipent̄ ex offō sup no. an precedat infantia alicuius qꝛ tūc poterit illos recipe nō citato eo ð cuius agit̄ ꝑiudicio ita dixit Inn. in. c. bone de elec. ⁊ i. c. cū i tua ð spōsa. refert bal. i. l. q testa. §. ꝯtrarium. ff. de testa. tertio nisi recipent̄ testes ad cognoscendū an qs sit idoneus ad dignitatem seu bñficium vt dcm̄ fuit Inno. i. c. si. ð trasla. prela. ⁊ i. c. dudum de ꝑsū. ⁊ in. c. hoc de postu. pla. q̄rto nisi recipent̄ ꝯ eū cuius ego timeo tirānidē qꝛ tūc recipi poterūt ⁊ examinari tirano nō citato ita voluit hic hosti. sequit̄ Jo. an. ⁊ alij ꝙ ē bñ nōndū ꝯ multos tirānos ⁊ mltos ꝑirates q sanguinē populoꝝ exhauriūt ⁊ vix ꝑcariū dimittūt ꝑūz. quo

a ¶ Cōmemorant̄ Aluid mirū. Plato aūt diuinꝰ cognominatus grandeua etate se philosophie abiecta militia dedit q quantuz ꝓfuerit, 3 omꝰ sūt. Decrepiꝰ morti ꝓximus hebraicas litras didicit. alios āt infinitos omitto. qd fecit ꝓ te canonista qui iuuētute virēs vel senio confectus vereciidātis preceptores sacroꝝ canonū audire. ⁊ 3 angꝰ in ꝓhe. insti. q r3 legeos docere reqret. qua pacto autē tex. impatoris ibi respōdere possis cogita

nisi testes recipiant in eã inquisitiõis qr recipi poterũt li
gfito nõ citato singlr dcm fuit hosti.i.c.qlr el.ij. de accu.
q ibi approbat.d.ant. ₇ mouent p illũ tex.i.§.dz.inqsitũ
32 ibi dr q iudex dz dare noia testiũ pti.† ex quo i fertur q
recepti fuerũt testes pte nõ citata nã si deberet eẽ pñs nõ
eẽt necesse exhibere ei noia testiũ istud dciñ nõ vz vez eo
qr in criminalib⁹ ꝓcedit ad istar ciuiliũ.l. abñte.ff.de pe
nis sz in ciuilib⁹ reqrit ptis citatio vt i.d.l.si qñ ₇.d.c.in
noie dñi ḡ codẽ mõ erit in criminalib⁹ ₇ ad.d.§.dz.rñde
ri pt possibile ẽ q ps ignorabat illos testes iõ petijt exhi
beri sibi noia.sexto lĩta nisi eẽt recipiẽda i teste mulier qr
tũc vz eius testificatio sine ptis citatiõe qr pp honestatez
muliebrẽ iur^m dz sibi deferri i sua domo tex.est multũ sin
glis in.l.ij.§.finaũt digniias.C.õ iur.cal.septio limita ni
si recipiant testes vltra ure termini qr tũc recipiunt pte ñ
citata ita dixit bar.i.l.q añ eblas.ff.de ver.ob.idẽ voluit
bal.i.l.si qñ.C.de testi. ₇ in.l.i.ff.si qs cau. ₇ in.l.fi.C.qui
admi. ₇ in.c.ꝯsuluit õ offi.dele. ₇ i.c.cũ dilecti de dolo ₇
ꝯtu. ₇ in.c.ij.õ eo q mit.in pos. ₇ in.l.si ita relictũ ff.de le.
ij. ₇ q voluit bal.in.l.ij.C.õ tẽp.ap. ₇ i.l.itẽ illa ff.õ ꝯsti.
pe.nihilominn⁹ bal.in.c.sepe de app.alr loquit.viij. limi
ta nisi iudex reciperet testes p informatiõe cur.e tũc.n.pt
eos recipe sine iur⁹ istud fuit singlr dcm Inno.in.c.i.de
postu.pla.p quo dicto ego adduco gl.singlem in.c.i.§.si
duo õ pace te. ₇ vio.eius.tũ ergo ps citet ad vidẽdũ iura
re testes vt in.d.c.in noie dñi e illo cãn nõ reqrat iur^m se
quit q poterũt recipi pte nõ citata ₇ ẽt expsse Inno in
d.c.i.dixit q iudex põt recipe testes ad informatiõz cu
rie pte nõ citata ₇ ista vt reor nõ sũt ꝯtẽnẽda.sz qlla dz eẽ
ista citatio dic ꝑsonalis vt ꝓbat hic ₇ ꝓbat i auc.õ teste.
§.si.in vbo admoniti ₇ h voluit Inn.i.c.signi.de testi. ₇
hoc voluit Cy.in auc.si qs in aliquo.C.õ testi.p quo vidi
ibi bar.vbi pul.hec loquit idẽ voluit ang.i auc.õ teste.§.
si.no.ibi actor casum in quo qs cõpellit agere nõ tñ pci
se sz cãtiue vz ne pdat facultas ꝓbandi q ẽ hñ nõdũ pro
litatiõe.l.i.C.vt nemo inui. ₇ ad hoc adde glo.q reputat
singlis in.l.si ꝯtẽdãt.ff.õ fideiuf.p quo vide q dixi ad ple
nũ in.c.ad hec de rescrip.no.ibi aduersarius qr ꝓbat q
ille dr aduersarius q aduersat mecũ in iudicio ẽt añ litez
ꝯte.p quo vide.c.i.ꝫ.de iudi.in vbo aduersari⁹ vide pul
chra verba q ibi dixi.no.ibi p annũ tex.ponẽtẽ ꝓscriptio
nẽ annalez.gl.ibi in vbo p annũ allat elegãtissima iura q p
petua sũt digna memoria ego addo singlez tex.in.c.vni⁹
33 in ti.si de feu.def.fu.cõtro.in vsib⁹ feu.vbi dr † q si vasal
lus nõ petierit inuestiturã feudi i.annũ q feudũ ẽ aptum
dño ₇ redit ad dñm ₇ vidi alas dubitari ₇ consului nã in
multis ptib⁹ italie sũt statuta q ꝯsors vel vicinus posse
recupare domũ vẽditã a ꝯsorte vel vicino dãdo idẽ pciũ
q datũ ẽ ab alio õ quo hr in.l.dudũ ₇ ibi bal. ₇ Cy.C.
34 de ꝯtr..emp. ₇ in.c.constitu.õ in integ.resti.† nõ vicin⁹
alienauit domũ ₇ alter vicinus stetit p duos annos ₇ nõ
obtulit pciũ volebat postea offerre pciũ ₇ recupare ego
ꝯsului q illud ius redimẽdi erat annale ₇ elapso anno
nõ poterat illud recuperare ₇ adduxi.d.c.vni⁹.no.q ps
aduersa dz citari si põt ₇ si nõ põt citari dz cõuenire.i. an
nũ a tpe quo poterat ꝯuenire vel saltẽ denũciabitur sibi
hmõi receptio alr aũt nõ vz talis receptio.venio nũc ad
gl. ₇ p enucleatiõe gl.pmie oppono sic vz q multi casus
₇ pene infiniti sint quib⁹ testes recipi pñt lite nõ ꝯte.vt i
auc.si oẽs.C.vt se ab hẽd.abstineãt auc.qui semel.C.quõ
₇ qñ in.c.cũ oliz de testi.cũ alijs casib⁹ alsatis i gl.ista. ₇
i gl.seqnti.gl.ista ridet satẽdo ꝯtriũ q ẽt multis alijs casi
b⁹ qz hic cõnũeratis pñt recipi testes lite nõ ꝯte. ₇ enũera
tur.xx.casus cõiunctis hijs q ꝯnumerant i tex. ₇ inquãtũ
excipit cãm electiõis cãm simoniẽ cãm vsurar₇ cãz eccle
siasticã hodie hoc ẽ decisuz in cle.dispẽdiosã õ iudi. ₇ in
cle.sepe õ vb.sig.vbi ẽt multos alios casus repica ₇ iqsitũ
excipit casũ.c.interposita.ꝫ.de op.ibi ponit casus qñ ap
pellat ab iterlocutoria. Idẽ diẽ qñ appellat a diffiniti
ua altera pte ꝯtumace.l.fi.§.illud.C. õ tẽp.ap. ₇ in.c.p

tuas õ app. ₇ inqsitũ ista gl.excipit cãz restitutiõis in inte.
istud ñ vz verũ qr i.c.ij.ꝫ.eo.fuit petita restitutio in inte.
₇ tñ nõ valuit receptio testiũ scã lite nõ ꝯte.vt senti glo.
ibi.itẽ inqsitũ ista gl.excipit cãm hisis vt possint recipi te
35 stes lite nõ ꝯte.† sz dubiũ ẽ qlr ferri possit snia ꝯ mortuũ
a q dr fuisse hĩticus dic q seri ad dãnãdã memoriã ei⁹ vt ẽ
gl.singlis in.l.i.õ hẽdi.ab intest.§.p ꝯtriũ.facit illud q cõ
memorat Albericus õ rosa.in rub.C.õ hr.oliz fuisse ac
cusatã mẽoriã bonifacij octaui õ hẽtica ꝑuitate ad dãnã
daz eius memoriã opãte rege fracie ₇ coparuit.d.ricar.
õ salinbeni doctor solẽnis ₇ colẽdissim⁹ car.vn⁹ õ cõpila
torib⁹ sexti libri ₇ assũpsit dẽfensiõz p memoria bonifacij
₇ clarificauit memoriã eius ₇ obtinuit absolutiõz vide
ibi per eundẽ Bal.in.l.ij.C.qui testa.ex glo. addunt hic
doc.alios casus fallentie videlicet.c.qm̃ de offi.or.lib.
vi.c.p hũani de homici.eo.li. itẽ qñ recipiunt testes i iu
dicio vt p totũ ti.vt lite pẽdẽte gl.i cle.si.vt lite pẽdẽte itẽ
in actionib⁹ vsibus.l.i.l.hẽditas.l.fi.C.de pe.hered.itẽ
in cãu.c.i.de lit.ꝯte.li.vi. ₇ in cau.c.vitatis õ dolo ₇ ꝯtu.
₇ .c.qua sit grave õ exces.plato. ₇ in cau.c.ꝯstitut⁹ õ testi.
₇ in casib⁹ in quib⁹ nõ offert libellus.c.õ lib.obla.Et re
mittit hosti.ad sumã huius tit.spec.in tit.de teste.§.ij.cõ
numerat.xxvi.casus.legiste ponũt casuz qñ nõ est proui
sum p imissiõz in possessionẽ vt in auc.si oes.C.si vt se ab
hẽdi.absti. ₇ i auc.q semel.C.quõ ₇ qñ iudex. ₇ i.l.pe.C.
ad treb.hr in.c.i.ꝫ.eo.vbi plene dixi ₇ in.c.tue.ꝫ.e. ₇ pñt
36 tales casus excepti deduci ad aliquas regulas.† Prima
regula sit hm dñm anto.hec. q vbi nõ dirigit actio con
tra certã ꝑsonã sed solũ iudici ꝯclud̃ r sz in hoc tãgat vel
litas ₇ pẽiudiciũ tertij n ẽ lis ꝯtestãda qr nõ ẽ certa ꝑsõa
cũ qua agat ₇ cũ qua lis ꝯtestet ₇ sub hac r̃gula icludit
casus dicte auc.si oes. ₇.d.auc.q semel. ₇.d.l.pen.§.cum
aũt.C.ad tre. ₇ casus.c.sane.xxiij.q.ij. vbi ẽt post mortẽ
ingrit ꝯ aliquẽ.de heredi.p quẽ tex.Inno.vr ponere re
37 gulam † q vbi cã est spũalis ₇ sine alicuius incomodo
38 tractat nõ est necessaria litis ꝯtest.† scda r̃la est q in sen
tentijs interlocutorijs ₇ q diffinitiuas sequunt ₇ in sentẽ
tijs cessure in qbus pro examinatiõe ₇ ꝓbõne non exigit
litis ꝯtesta. ₇ ꝓcedi põt vsqz ad sniam lit.nõ ꝯtest. ₇ idẽ
est in emergẽtibus qonibus ₇ alijs ꝯnumeratis hic i gl.
ij.ne quo in.c.prudentiã.§.sexta.de offi.deleg. ₇ sub hac
39 cõprehedi pñt multi casus allegati supius.† tertia r̃la est
q in oibus causis sũmarijs in qbus non est necessaria li
belli oblatio nec litis ꝯtesta.vt in cle.dispendiosaz.de iu
di. ₇ in cle.sepe.de ver.sig.quartã r̃lam ponit Innoc.qñ
ius agẽdi tendit ad publicũ boni qr ibi põt iudex ex of
ficio suo supplere.c.cũ nobis.de elec.ij.q.v.c.qr eo.sacr
aũt no.p Inno.in.c.ad nostrã.el.ij.de iureiurã.sed pot
opponi cũ papa hic faciat dũtaxat vnã regulã quo ergo
iure doc.ponunt tot regulas.sequit.n.q aut false sunt.
aut papa fuit diminutus.rñdetur q papa habuit respe
ctum ad cõiter accidentia.arg.l.naz ad ea.ff.de legi.ha
buit.n.respectũ cũ ius agendi dirigit ad certã ꝑsonã ₇ p
ceditur quo ad ea q sunt grauis pẽiudicij nec factũ est sũ
mariũ sed ordinariũ. ₇ ꝓcedit in fauore ꝑuati.tunc eniz
ꝓcedit r̃la ₇ vnica ₇ vera hic posita vt nõ ꝓcedatur lite
nõ ꝯtesta. ₇ si q casus sunt in ꝯtriũ sunt casus excepti are
gula. ₇ ex hoc tex.ꝯiuncta gl.colligit q casus excepti fir
mant regulã.xxxij.q.vij.c.dixit dñs.c.ij.de ꝯiug.lepro.l.
in his.ff. de legi.l.i.ff. de regu.iur.l. q liquide.ff de pen.
leg.nisi reperiant excepti in alia parte iuris siue sint lisca
exceptis.vt est glo.in.l.i.C.de ꝯdi.indc.tex.in.c.cũ dile
cti.de ꝯñ.vti.vel inuti. ₇.l.his solis.C. de reuoc.do.l.ob
es.C.de ꝯedi.mi.non.n.pñt oẽs iuris articuli cadẽ.l.cõ
ꝯhẽdi.l.nõ pñt.ff.de legi.ita ꝯcludit hic.d. Abb.expe
dita est glo.i. ₇.ij.tu pondera vnũ q forte nõ erit appo
40 nere os supra celũ dicere † q tot casus spãles quibus vz
receptio testium lite nõ ꝯte.faciant potius regulã qz ex
ceptionẽ a regula ₇ ad hoc põdero glo. multũ singlem
in.l.Iulianus.§.si vo ignorãs.ff. de ac.empti.in glo.ma
gna que

C Abbas. Adde doct.i.c. si qs cõtra õ hr. ₇ gl.solẽnẽ in c.a nobis õ sẽ. excõica. ₇ ibi scribentes.

gna q̄ dicit ꝙ quinq; casus faciunt regulam ergo multo fortius in casu nostro casus pene infiniti sunt vt colligit̄ ex superius relatis in quibus recipiunt̄ testes lite nō ɔte. ergo faciunt regulā. Et iō dicēdū ē potius ꝙ lite nō ɔte. possunt recipi testes fallit in casibus in quibus lex expsse requirit litis ɔtestatio. ⁊ forte ɔditor huius.c. non habuit hāc ɔsideratione ꝙ tot casus eēnt in vtraq; censura spar si in quib⁹ lite nō ɔtēst. recipiunt̄ testes q̄ forte nō fuisset vsus illo verbo regulariter hic posito soluat apollo subq; cio tñ me decisiōi sacrosancte romane ecclesie ⁊c. ¶ In gl. ciuiliter quero quare tex. dicit cū ciuiliter agit̄ rñdet glo. q̄ in criminalibus nūq̄ recipiunt̄ testes lite nō ɔte. ⁊ q̄ stricte in eis ꝓcedēdū est ⁊ q̄ in eis nō versat̄ commo dū bursaꝝ ⁊ q̄ in criminalibus testes nō sunt recipiēdi nisi p̄cedat accusatio q̄ dꝫ fieri per presentes. ij. q. viii. c. ij. tū ēt q̄ agit̄ de grauissimo p̄iudicio iō nō dꝫ ꝓcedi inordinate pte absente. Limita s̄m vin. qñ interesset accusatoris vt q̄ eēt obligatus ad penam talionis ꝙ est postq̄ se inscripsit vt in. c. lꝫ in beato petro de acula no. ⁊ potes recitare hāc gl. hoc mō an in causa criminali possint testes in fauorē actoris vel rei recipi lite nō ɔtest. si sunt absuturi vel nauigaturi vl̄ in articulo mortis ɔstituti vꝫ hic tex. inferre ꝙ nō a ɔ̄rio sensu in aduerbio ciuiliter ɔ̄rium vt̄ p. l. lege aquilia si deletū. ff. ad. l. aqui. Solutio aut ex crimine agendū est ciuiliter vt ɔditione furtiua vel actione . l. aquilie vel iniuriaꝝ ad interesse ⁊ hꝫ locū ꝓuisio hui⁹ . c. aut criminaliter ⁊ tūc ex pte rei nō ex pte accusatoris debent recipi. sꝫ forte secus q̄ iniquū ē vt reo fortuitis casibus subtrahat̄ defensionis copia argu. l. facultas. C. de iure fi. li. x. accusatori aūt nō ē sic fauēdum. Et adde ēt ꝙ

42 **a** pulchre voluit Bal. † ꝙ reus pōt petere testes examinari ad perpetuā rei memoriā [a] si vult ꝓbare ꝙ fecit ad suā defensiōꝫ nā hoc facit ne patiat̄ iniusticiā. acusatori autē istud nō permitteret̄ q̄ in executiōibus penaꝝ nō est sibi fauendū. l. auxiliū. ff. de mino. istud voluit Bal. hic sꝫ clarius ⁊ melius posuit in auc. si quis in aliquo. C. d̄ testi. ꝙ est bñ no. ¶ In gl. in verbo subtrahat̄ glo. ista tꝫ idē eē si timeat̄ de obliuione ipsoꝝ testiū vide que dixi. s̄. in notabilib⁹ vbi secutus sum gl. istā ⁊ idē dicit gl. ista si debitū ē in diē vel ɔditionale ⁊ nō sperat̄ pacificatio de presenti ⁊ negociū ē valde intricatū vel reus est absens ⁊ nō pōt de facili ɔueniri quo casu satis timeri pōt de obliuione cū homines facta ꝓpria pp longinquitatem tpis tradāt obliuioni vt no. in. c. ab excōicato d̄ rescrip. ⁊ p bar. in. l. ij. §. ꝙ obseruari. C. d̄ inca. calū. ⁊ in. l. si quis delegauerit. ff. de nouatio. Et inquantū allegat legē lege aqlia Pondera q̄ ibi ē casus s̄m vnū intellectū qñ debitū est in diē vel ɔditionale si dubitet̄ de morte testiū poterunt recipi ēt ex pte actoris lite nō ɔtest. ⁊ fieri publicatio ad eternā rei memoriā q̄ tūc vꝫ eadē rō que ē in reo q̄ sicut ɔcedit̄ reo ꝙ possit facere recipi testes ⁊ publicari q̄ nō ē in ptāte sua qñ ɔueniat̄. l. circa. ala. l. puce i fi. ff. d̄ doli excepti. ita nō ē in ptāte actoris agere añ aduentum diei vel ɔditionis ⁊ sic inquātū dꝫ hic ꝙ receptio testiū solum fit sed nō publicatio facit ꝙ no. glo. in. §. sunt aliȷ̄. eo. intelligit̄ qñ debitū est pure. possē ēt dicere ꝙ. d. lex lege aquilia loqtur qñ deletū est cirographum testamenti tñ bar. vꝫ velle ibi idē si nō sit deletū si tñ dubitet̄ d̄ morte testiū ante euentū diei vel ɔditionis p̄o quo facit q̄ tūc eadē est rō in actore q̄ ē in reo in gl. timet̄ no. ex ea dictam inter istud. c. ⁊. c. significauit. s̄. de testi. q̄ ibi testes publicātur in cōtinenti ad ꝑpetuā rei memoriā hic v̄o nō statim publicant̄ sꝫ secuta ɔtestatiōe vñ in effectu nō vident̄ recepti añ litē ɔte. ⁊ dicit. d. ant. hic sub dubio tñ forte ꝙ si tpe quo iudiciū incohat̄ testes ipsi viuāt ita ꝙ possint examinari ꝙ talis receptio non tꝫ vt ex illis possit ꝓcedi ad sniaꝫ diffinitiuā ex quo cessat p̄iculū mortis. Ite q̄ cessat ca ne pereat facultas ꝓbādi. l. fi. C. d̄ testi. Sꝫ. d. abb. putat ɔ̄riū fore v̄ius p istū tex. q̄ annullat attestatiōem tñ illo casu quo est negligēs in ɔueniēdo vel nō denūciādo litem sꝫ ḡ alteruꝫ facit remanēt attestatiōes valide in distincte nec est verisimile ꝙ testes incōtinēti decesserint itē ex quo actus est legitime celebratus dꝫ hēre effectum . c. actus legitime de reg. iur. li. vi. allat ꝙ hꝫ in. c. cū dilecta d̄ ɔfir. vtil. vbi p̄uilegiū renouatū pp p̄iculū sine iuris ordine remanet in sua validitate decisa lite. Tu pondera q̄ p dcm̄ dñi anto. reus reducit̄ ad suam nām vt testes recipiant lite cōtest. iō capiēda eēt via vt actus esset potius regularis ⁊ ordinatus q̄ irregularis ⁊ extraordinarius arg. l. in testamēto. C. de testa. milli. ⁊. l. puto. ff. d̄ iure fisci ita alā tenui legens istud. c. in additiōibus quas feci ad totū s̄m librū decretaliū nūc aūt mihi vꝫ ꝙ nō recte loquat̄. d. Ant. ⁊ iō sapiēter fecit loq p v̄bū forte ex eo q̄ cū act⁹ recipit validitatē ⁊ pfectionē ex iuris dispositiōe erit remansura talis p̄fectio arg. c. decet de regu. iur. in. vi. tū ēt q̄ iura oia annullāt vt pcat̄ laboribus ⁊ expēsis ptiū ⁊ abbreuient̄ lites. c. nō nulli de rescri. c. finē litibus de dolo ⁊ ɔtu. ⁊ p istā viā parcit̄ laborib⁹ ⁊ expensis ptium ⁊ longitudini litiū ḡ ista via ē tenēda. tū ēt q̄ nullū comodū ē pitura doctris dñi ant. iō adduci posset illud ꝙ scribit̄ apud lucanū bella geri placuit nullos habitura triūphos. ¶ In gl. in v̄bo ɔuenta. querit̄ iste tex. loquit̄ cū ps est ɔuenta qd si ē ɔueniēda. Soluit ꝙ idē ꝙ satis colligit̄ ex tex. dū dicit ɔueniri nō possit ḡ sensus est ꝙ pars citanda est si citari possit ⁊ siue citari possit siue nō ꝓcedendū ē vt hic dꝫ. Ex hac glo. colligit hic bal.

42 † ꝙ lꝫ actor obtulerit libellū si re⁹ p cauillatiōes nō vult litē ɔtestari pñt recipi testes lite nō ɔte. sꝫ forma ⁊ modificatione hui⁹. c. gl. i v̄bo p annū hic dat ad ɔueniēdū vl̄

43 **b** ad dñūciādū † vtrū iste annus erit vtilis an cōtinu⁹. rñ. colligēdo fore hic casum in quo sufficit p̄scriptio annalis [b] ⁊ ad hoc allegat iura multa elegantissima que oino vide Secūdo dicit ꝙ iste annus a p̄ncipio erit vtilis quasi dicat ꝙ in ꝓcessu erit ɔtinuus ⁊ sic a principio requirit̄ scientia ⁊ ptās experiendi faciat iste tex. i verbo ɔueniri potuit . l. annua. ff. d̄ calūniato. ⁊. l. cum sex. ff. de edil. edi. fac. c. nos quidē de testa. ⁊. c. q̄ diuersitatē de cōce. ꝓben. ⁊ gl. q̄ reputat̄ singularis in rub. ff. de diuer. ⁊ tēp. p̄scr. q̄ dicit ꝙ tps appositū a lege ē ɔtinuū faciat gl. in cle. i. d̄ iure. testi. ⁊ ꝓcedit hoc qñ apponit̄ a lege ciuili faciat tex. mltū singlis in. l. i. § si quis pp. ff. d̄ itin. actuq; p̄ua. vbi tps ɔtinuū currit ignorāti lꝫ det̄ restitutio in integrū faciat gl. singlis in. l. senat⁹. ff. d̄ offi. p̄esi. sꝫ si tps apponat̄ a lege p̄toria tūc ē vtile nō ɔtinuū ita ē gl. multū singlis insti. d̄ perpe. ⁊ tēp. actio. ⁊ sic s̄m istā gl. erit hic casus ꝙ ipedito non currit tps ad incipiendum sꝫ postq̄ icepit agere fluit sibi tps ɔtinuo ⁊ sic ipedimēto facti currit p̄scriptio ꝙ ꝓbat i. d. l. i. § si qs pp sꝫ in ɔ̄riū facit dictū. c. nos qdē ⁊. d. c. q̄ diuersitatē. ⁊ mirū ē q̄ summa i eqtate canōica sꝫ quā nō currit p̄scriptio ipedito Sꝫ s̄m rigorē iuris ciuilis hñ currit vt i. d. §. si qs pp. ⁊ sic gl. ista ⁊ doc. oēs vident̄ loq ɔ̄ eqtatē canōicā. ite vtū ē admiratiōe dignū d̄ quo ā habui aiaduersionē nocte hac studēdo hāc lectio

44 nē † ꝙ vnicū ⁊ idē tps ɔtineat diuersitatē q̄ i pte ē vtile ⁊ in pte ɔtinuū ɔ̄ illud ꝙ dici solet vna ⁊ eadē res nō dꝫ iure diuerso cēseri. l. rē q edes ff d̄ vsucapi. facit sꝫ ꝙ hꝫ i. l. si parti ⁊ in. l. si duob⁹. ff. d̄ lib. ca. vbi qs nō pōt eē ꝓ pte seru⁹ ⁊ ꝓ pte liber. l. iōq; ⁊. l. libertas. ff. de ma. te. vbi libertas ñ pt dari seruo ad tps q̄ non pōt eē ꝓ pte tpis seruus ⁊ ꝓ pte tpis liber. fac ꝙ voluit bal. in. l. seruū C. q te. fa. po. vbi nō pōt fili⁹ emācipari ad vnū actuꝫ ⁊ ad aliū nō ⁊ dānat illud ꝙ voluit bar. in. l. i. §. in filiȷ. ff. ad treb. ⁊ adduco ꝙ voluit gl. singlis i. c. fi. d̄ clandestina d̄

45 spōsa. q̄ voluit † ꝙ ñ pōt qs eē ꝓ pte legitimus ⁊ ꝓ pte ñ ita vt dicēdū in ꝓposito ꝙ tps ñ pōt esse p̄o parte vtile ⁊ ꝓ pte ɔtinuū ad hoc rñdeo quod illa ɔ̄ria p̄eallegata repugnāt in cāu indiuidui sꝫ i cāu nro nō repugnat huic anno ꝙ i p̄n. sit vtile ⁊ postea fit ɔtinuū cū apponat̄ a lege ⁊ isto mō posset saluari gl. lꝫ pōdera q̄ forte alia ē ad saluās via ex eo q̄ ista gl. ñ vꝫ v̄a ex hoc vꝫ q̄ cuꝫ iste

[a] ¶ Memoriam. adde bar. i. l. fi. C. d̄ rsu. publi. ⁊ i. l. pure. §. fi. de do. excep. ⁊ facit ꝙ voluit bal. i ti. de pa. cō. §. vassallu. i. ij. co. vers. extra q̄ro que oino vide.

[b] ¶ Annalis. de ista p̄escriptione vid gl. in aucten. d̄ ecclesia. ti. §. penul. col. ix. ⁊ glo. ⁊ docto. in auct. quas actiōes C. d̄ sacro. eccles. vbi vide.

tex. faciat istū annū vtilē a principio eodē modo vt face re vtilem in medio ꝛ in fine pp eq̄tatē canonicā q̄ nō pa- titur vt tpꝰ curreat ꝑdito vt hꝫ i.d.c.qꝛ diuersitatē ꝛ in d.c.nos quidē de testa. ¶ In glo. nō valeant not. ex ea

46 † ꝙ receptio testiū nō facta ꝯuentiōe vel denūciatiōe ita vt hic hꝫ nō dꝫ restringere quo ad fauorē facientis recipi secus quo ad fauorē aduersarij qꝛ ad eius fauorē valet ꝛ tꝫ ꝛ rō est qꝛ aduersarius nō fuit in culpa idē tenet hic Inn. ꝛ ho. ꝛ d. an. qui ad hoc adducit ꝙ vbi actus cōis per alterū exercetur lꝫ omittātur requisita p exercentem nō vitiaꝰ actus pro cōmoditate alterius maxie qn̄ solēni- tas exigiꝰ post actū cōpletū istud dictum do. Anto. non placet dn̄o abbati hic maxie si solēnitas reqsita dū actus geritur nō obseruet qꝛ tūc corruit actus ꝛ sic nō pōt vale re in fauorē alicuius qꝛ forma dat esse rei ꝛ ꝯseruat rem in eē. l. hīs qui. quarta. §. quedā. ff. ad. l. fal. c. qꝛ pp d̄ elec. c. fine exceptiōe. xij. q. ij. sꝫ qn̄ solēnitas reqriꝰ post actū tunc actus tꝫ ꝛ ex post facto annullaꝰ ꝛ tunc forte posset ꝓcedere hoc dictū do. anto. qꝛ in isto hoc casu vltio dicit aliquid nō valere pp aliquod omissum ꝙ dꝫ interuenire post cōpletionē actus nō corruit ipso iure sꝫ annullari dꝫ p sniam vel opus esset exceptiōe iō valeret snia lata ex il lis attestationibus si non opponaꝰ ad hoc allegat. l. vni uersam ꝛ qð ibi volun Bar. C. de preci. iperi. of. ꝛ alla bal. in. c. qm̄ d̄ ap. refert postea. d. Abb. d. car. hic dānaꝰ

47 istā gl. dic. n. † ꝙ si iste aduersariꝰ accipiat illas attestatio nes ꝓ se dꝫ ꝙ illas accipiat ꝯ se qꝛ iudiciū n̄ dꝫ claudicaꝰ ꝛ sic vel i totū dꝫ refutare illas attestatiōes vel i totū acce ptare sꝫ d. abb. dicit se pataꝰ ꝙ aut depositio testis ꝯtinet vnū articulū īseparabilē facientē p vtraqꝫ pte ꝛ n̄ pōt aduer sariꝰ eā ꝓ se nisi et recipiat ꝯ se qꝛ cū sit vnicū factū diuidi n̄ pōt sicut dicimus d̄ ꝯfessiōe vt hꝫ in. c. i. ne ꝯfes. i. vi. ꝛ i. l. vnica C. e. ꝛ adducit sile ꝙ voluit Inn. in. c. cū olī d̄ cēsi. aut ꝯtinet diuersos articulos ꝛ ꝓcedit ista gl. vt attesta- tiones annullētur in odiū vnius sꝫ ista nullitas nō dꝫ no cere alteri q nō peccauit. c. quesiuit de his q̄ fiunt a ma. par. ca. c. cognoscētes de ꝯstitu. criminia. n. sūū sequitur auctorē. l. scimus. C. de penis. dicit tn̄ equū eē ꝙ si isti te- stes viuāt ꝛ de facili hēri possint ꝙ tūc nō valeāt indisti ete tam respectu ꝓducentis q̄ꝫ respectu aduersarij ex eo qꝛ tex. iste annullat indistincte talē receptionē non facta mētiōe rei aut actoris aꝰs valeant in fauorē alterius vt nō peat ius alterius q nō peccauit ꝛ ad hāc distinctionē allaꝰ in arg. c. ꝯsentaꝰa d̄ testi. ꝛ ista dicit fore noua equa

48 ꝛ iuri ꝯsona hn̄ enim ꝛ inducit hāc gl. ad. q. statuti † quo disponiꝰ ꝙ de ꝯtu celebrato solui deat gabella fisco aꝰs ꝯtus sit nullus nō ꝯhentes ꝯtraxerunt ꝛ vnus soluit ga- bellā ꝓ pte sua alter vo minime soluit decidit valeꝰ ꝯtū pro pte eius qui soluit sꝫ bene non valebit ꝓ pte nō sol- uentis ad hoc allaꝰ bal. in. l. i. C. si aduersus rē iudi. Et si dicaꝰ ꝙ ꝯtus nō pōt valere ꝓ pte ꝛ pte nō qꝛ n̄ dꝫ clau dicare. l. si cū dies. §. si arbiter. ff. de arbi. Ad hoc ipse rn̄ det ꝙ talis ꝯtus valebit in totū ar. l. ēt. ff. de mino. ꝛ c. de aliis de despon. ipub. ita bellissime queam hic do. abb. Ego hac nocte acurate quesiui lecturā dn̄i car. ꝛ reuera nō dicit illud ad ꝙ eū allegauit do. Abb. possibile nāqꝫ est qꝛ ego habeo lecturā quā dn̄s car. fecit dum eēt car. ꝛ ē ꝯstantior ꝛ celebrior lectura quā fecerit sꝫ dū eēt do ctor simplex ꝛ legeret p adhuc fecit reportatas seu lectu- ras ꝛ ibi fortasse potuit dicere hoc qꝛ credendū est do. Abb. vt dixit glo. in. l. titio fundus. ff. de ꝯdi. ꝛ demo. ma xime cū fuerit discipulus dn̄i car. ꝛ sic factura manioni sdax. re vera mihi vꝰ qð dn̄s car. nō recte loquaꝰ qꝛ esset p viā indirectā venire ꝯ istū tex. qui dic ꝙ talis receptio nō valeat qꝛ videretur valeꝰ p indirectū respectu ipsius actoris ꝙ esset ꝯ istum tex. qꝛ illud ꝙ non posset habere per se haberet p suum aduersarium ꝙ eē nō dꝫ per id ꝙ hꝫ in. c. plerīqꝫ ꝛ in. c. putant quidam. xiij. q. iii ꝛ in. l. nō dubium. C. de legi. ꝛ p ꝯñs valebit receptio quo ad ipsū

49 aduersariū ꝛ ad eius fauorē. Item pondero vnum † qꝛ illud verbum nō valeat nō est canon late snie sꝫ ferēde p id qð voluit gl. in. l. criminali. C. de iur. o. iudi. ꝛ in. l. iu beamus. §. sane. C. de sacrosan. eccle. ꝛ in auc. qui semel. C. quo ꝛ qn̄ iu. ꝛ in. c. si diligenti de fo. cōpe. ergo ipso iure valet talis receptio nisi opponaꝰ istud colligiꝰ ex vbis ꝛ mēte huiꝰ tex. ꝛ plus mihi vꝰ d̄ iure dicedū ꝙ etꝫ hic non opponaꝰ clā decreti annullatiua pōt partes ꝯsentire vt hmōi receptio valeat ꝛ teneat p id ꝙ singulariꝰ voluit Inno. in. c. cū dilecto. de ꝓben. ꝛ plene p bal. in. l. i. C. qui admi. ad bo. pos. pos. ꝛ p ꝯñs si a ptibus nō opponaꝰ ex tali receptiōe poterit fieri snia diffinitiua ꝛ ex hoc susten tari poterit dcm̄ dn̄i car. ꝙ eo ipso ꝙ reus acceptat pro se nisi ꝓtestaꝰ vꝰ acceptare p aduersario qꝛ in iudicijs ser uāda ē equalitas. c. in iudicijs de reg. iur. in. vi. Itē vide tur dī opi. gl. ex eo qꝛ in fauorē rei ē inductū vt ꝯueniaꝰ vel d̄ nunctieꝰ sibi infra annū in odiū producentis testes lite n̄ ꝯtest. vt apꝫ in tex. ibi ne forte ergo sequiꝰ ꝙ inquantū ꝓ sunt reo valebunt ꝛ nō inquantū ꝓsunt aduersario arg. l. nō eo minus. C. de ꝓcura. ꝛ adduco in fili ꝙ voluit glo. singlis ꝛ ange. ibi in. l. ij. ff. de accepti. ꝛ adduco simile optimū ꝙ habetur. in. l. cū duobꝰ aꝰs in. l. actiōe. §. item

50 q societaꝰ ē. ff. ꝓ socio vbi ē casus † fuit ꝯtā societas inter duos certo tpe duratura vnus ex socijs iterim renuncia uit societatē deciditur ibi ꝙ quo ad dāna ꝛ onera rema net socius sꝫ q̄ ad lucra secus. qꝛ quo ad lucra hꝫ ꝓ renū ciātē ita dicamus in casu isto vt ista receptio teneat ad damnū ꝓducētis ꝛ ad fauorē aduersarij. Et ex istis con cludo valere hmōi receptionē quo ad ipsum reū quate nus ad suū fauorē tēdit nihilominus do. Pe. d̄ anch. ar guit hic ꝙ talis receptio nō valeat in fauorē absentis si cut nō valeꝰ snia lata in fauorē absentis non contuma- cis vt no. per bar. in. l. furioso. ff. de re iudi. itē quo iure ex ista receptione potuit queri ius absēti nō citato nō. n. vꝰ potuisse q̄ri aliqð ius vt. l. ꝯsensu. ff. d̄ ac. ꝛ ob. l. post q̄ꝫ li ti. C. d̄ pac. dic in huic vltimo rōni rn̄deri posse ꝙ per iu dicē acqraꝰ isti absēti. vt. l. cū pro quo. ff. d̄ in ius vo. auc. gn̄alr. C. de epi. ꝛ cle. iō allego tex. meliorē de corpore iu ris in. l. si qs vxori. § si qs seruū fugitiuū ff. de fur. sile vi- ci posse rn̄deri pme rōni sicut. n. pro abnte ꝛ ꝯtūace sup plet iudex ꝛ fert sniaꝫ pro absente si reperit ipm̄ hēre ius vt. l. ꝓperandum. §. fin. aūt. C. de iudi. ita ꝛ si nō est ꝯtūax ꝓcedi pōt vt hic iudex pro abnte supplebit. iō credit ꝙ infra annū valeat talis receptio in fauorē absentis sicut ꝯ cū ēt inuito actore sed anno elapso credit ꝙ nō valeat ēt pro abnte qꝛ tex. iste loquiꝰ indistincte ꝛ sic seruāda erit eq̄litas in iudicijs ꝛ ita residet. in tene mēti illud qð pa

51 xi. ¶ † Quid si nō fcā ꝯuentiōe ꝛ denūciatiōe vt h̄ hꝫ ꝓs vult ꝓbare ꝙ nō fecerit in fraudē an deat admitti gl. in v. in fraudē dic ꝙ nō. qꝛ ista ꝯsūptio iuris ꝛ d̄ iure ꝯ q̄ nō admittiꝰ ꝓbō. Io. an. dicit sane eē intelligēda ne ꝯdi cat sibi alet vult. n. dict ꝙ p hāc gl. nō tolliꝰ qn posset do ceri de impedimēto ad ondēdū ꝙ ānus q est vtilis a pn cipio vtilis in glo. eccc. ꝛ eo. no sit elapsus. Hosti. aūt di- cit ꝙ est presumptio iuris tm̄. sed. d. Cardi. dicit ꝙ si nō doceꝰ de impedimēto ita ꝙ presupponebaꝰ annū eē eia ꝯsum locus est huic glo. ꝙ est ꝯsumptio iuris. ꝛ de iure hec. n. lr̄a noverget ꝙ fraus ꝓbeꝰ. sed ꝯsumit ꝙ hoc forte posset ꝓcurari in fraudē. ꝛ ad h̄ ꝓuidet. si nō doceaꝰ de impedimēto. tunc nulla est ꝯsumptio ꝛ ita h̄ residet. sed Bal. h̄ colligit ex glo. ista ꝙ ex tpis cursu inducitꝰ ꝯsum- ptio iuris ꝛ d̄ iure cū nō currat nisi a die scie ꝛ itelꝉr sal id qð d̄buit scire fama publica referēte. vt ē nobilꝰ tex. in

52 l. ꝙ te. ff. si cer. pe. dicit ēt † ꝙ ꝯsūptio iuris ꝛ de iure ē qn̄ lex ꝯsumit sup certo. vt no. i. l. a diuo pio. §. sꝫ illð i gl. sing. hn̄ cū. ff. de re iu. Itē dicit vbicūqꝫ lex figit pedē statuē do sup ꝯsūptiōe. l. si nō fuerit. ff. ꝓ so. † colligirēt ꝙ vbi ex tpe surgit. l. dispō vel ꝯsūptio iuris ꝛ de iure ꝙ mora nō pōt purgari tn̄ hic admittiꝰ excusatio more ꝛ residet. sed d. ant. dicit ꝙ ēt si ꝯcluderet fraus n̄ releuaret qꝛ lr̄a sup fraude se no fundat. vt pꝫ in vꝰ. ne forte. ipuādū est ergo

fibi

Sibi si nō fuit diligens in obseruando postea φ hic habet do. abb. dicit istā glo. limitari qñ vellet excludere fraudē secus si vellet ꝓbare se non habuisse facultatē ꝯueniendi tunc admitteretur qr iste annus est vtilis a pricipio. ops ergo φ nō solū excludat fraudē sed ēt negligentiā que ē culpa. l. φ nerua. ff. de posim ꝛ ita hic residet. Tu vero an ola collige ex ista glo. † φ facultas probādi nō est angu stāda vt in iuribus allegatis in ea q̄ glo. vr̄ esse ꝯ statutū bononie disponēs φ debitū a centū libris supra nō pos

54 sit probari p testes ō quo vide q̄ dixi in. c. ij. de probatio. bar. in. l. certi condi. §. qm̄. ff. si cer. pe. ho collige ex ea φ oritur p̄sumptio iuris ꝛ de iure pro fraude. Ego allego in simili singularem glosam in. l. cum allegas. C. de vsu. rio que voluit † φ si ꝯtractus celebret ab vsurario ꝛ appo nantur pacta insolita φ oritur presumptio iuris ꝛ de iu

55 re φ talis ꝯtractus sit vsurarius faciat in arg. gl. q̄ reputat singularis in. l. si quo sub cōditione. ff. de ꝯdi. insti. adduco in simili glosā multū singularē cū tex. suo in. l. iubemus C. de test. q̄ voluit † φ si notorius nō adhibuit in testamē

56 mēto solēnitatē que de iure iteruēire dz φ oritur p̄sump tio iuris ꝛ de iure φ cōmiserit falsum ꝛ adduco in simili glo. multū singularem in cle. i. de probatio. per quā do. Ant. ibi colligit † φ vbicunqz statutū aut lex hz aliquas

57 ꝓbationē pro plenissima seu ꝓ plenaria φ ex ea oritur p̄sumptio iuris ꝛ de iure. ꝯ quā nō admittitur probatio in ꝯtriū. Sed an ista glo. dicat verū appatebit ex infenus dicendis. Tertio collige ex glo. ista † φ ꝯ p̄sumptionem

58 iuris ꝛ de iure nō admittitur ꝓbatio in ꝯtriū. Ego do tibi aliquas celebres limitatiōes ad istā glosā. Et p̄mo nisi per cōfessionē ptis. collect. n. tūc talis p̄sumptio iuris ꝛ de iure gl. ē q̄ cōiter reputat singularis. in auc. sed iā necesse. C. de dona. an̄ nup. Sz reuera similis ē in corpore vn̄ sumit ꝛ in. l. in ꝯtractib⁹. §. de illo. C. de nō nu. pec. ꝛ adduco vo bis singularē doctrinā Inno. in. c. qr plerisqz de immunita te ecclesiaꝝ vbi dicit φ lz oriat p̄sumptio iuris ꝛ de iure φ sñia q̄ trāsiuit in rē iudicatā sit recte ꝛ rite lata vt in. c. cū iter vos de re iudicata. Nihilominus admittet ꝓbatio in ꝯtrariū p ꝯfessionē ptis ō quo dicto exclamat bal. in rub. C. de ꝓbatio. ꝛ facit simile φ hz in. c. i. de ꝯfe. li. vi. vbi ne gatiua q̄ p rerū nām ꝓbari nō pōt vt in. l. actor. C. de ꝓ batio. cū similib⁹ tn̄ ꝓbari pōt p ptis ꝯfessionē ꝗ fortius poterit tolli p̄sumptio. Mō intellige qñ talis actus depen det ex ptāte ptiū ꝯtrahentiū. qr pōt sibi piudicare ꝛ ita intel lige dcm̄ Inno. in. d. c. qr plerisqz alr̄ secus pone exemplū in spōsis post sponsalia de futuro interueniat copula carna lis ambo ꝯfitent φ nō aīo ꝯsumandi matrimoniū fecerunt φ nō st̄abit tali ꝯfessioni qr talis p̄sumptio post copulā carnalē nō depēdet a volūtate ipsaꝝ ptiū. c. sup eo. ō eo q

59 co. cōs. sue. vx. ¶ † Limita scđo nisi pa peteret fieri tales ꝓbationē ita dixit bal. in ꝯtractu. l. illā que habemē. C.

60 fa. herc. ¶ † Tertio limita nisi notorie appareret de in iustitia sñie q̄ trāsiuit in re iudicatā text. ē in. c. solicitudi nē. §. si vo. ꝯ. ō appellationibus voluit Jo. ō imo. in. c. qm̄ cō

61 tra de probatio. ¶ † Quarto limita nisi lex colligat talē p̄sūptionē ex aīo alicui⁹ pp factū extrinsecū alicuius qr tūc admittit ex ꝓtestatiōe q̄ illū actū pcessit illa ē glo. sin

62 gularis in. c. vidua de regularibus. ¶ † Quinto limita nisi eet ꝓbatio directa qr tūc p illā elideret p̄sumptio iuris ꝛ ō iure ita singulariter dixit Inno. in. c. fraternitatis de frig. ꝛ malef. ꝓ quo dicto adduco gl. singularē in cle. i. ō ꝓbatio. pone exēplū vt clare intelligas. Sponsa vult ꝓ bare φ sponsus a sponsa recesserāt a spōsalib⁹ quo ꝓba to tollit p̄sumptio iuris ꝛ ō iure q̄ p copulā carnalē p̄su mat ꝯtractū matrimoniū vide lud. ro. ꝛ Joā. ō imol. in. l. si

63 duo. ff. ō acqui here. † Stat ido dubitatio vtrū sit vā ꝯclo vt voluit gl. ista φ orit p̄sumptio iuris ꝛ de iure de frau de. Et p certo mihi vr̄ ō iure dicēdū φ non hoc mō. tūc orit p̄sumptio iuris ꝛ ō iure qñ lex fūdat se sup certo. tūc n. nō pōt ꝓbari ꝯtriū ita est gl. singularis in. l. a diuo pio. §. si pignus. ff. de re iudi. hoc voluit bal. in. l. ordo. C. ō exec. rei iudi. sz iste tex. sup hac p̄sumptione nō fundat se sup certo. imo fundat se sup dubio qr dicit ne forte. ꝛ ad duco glosā singularē ꝛ peregrinā in. c. sup lris de rescrip tis q̄ dicit φ potius p̄sumit simplicitas q̄z malitia ideo pp hoc pp̄a hic vsus ē verbo forte. Stat difficultas qd tenendū. Et mihi vr̄ φ glo. sit verior dominata opinione hosti. ꝛ moueor ad sic dicēdū p id qđ hz in auc. de here. ꝛ fal. §. si vō nō fecerit. i vbo ne forte surripuerit vbi imꝑ lator vtitur isto verbo forte ꝛ loquitur de fraude hēdis non conficiētis inuētariū ꝛ nō minus impator fundat se ibi sup certo lz vtat vbo forte. ꝛ istud nō tradas obliuioni. Sed qñ dr̄ p̄sēs vel absens Inn. intelligit qñ est in eadē ciuitate vt in auc. de teste. §. ꝛ hic do. hosti. dic φ ēt si sit ex ciuitatē pōt citari ēt si vadat in anglia. Do. an. dic φ abs̄ns dr̄ q ē in loco vbi ō facili nō pōt ꝯueniri vt ista litte ra dicit ꝛ capitulū cōstitutus de fideiussoribus loqtur ō receptiōe testiū facta per viā ordinariā vbi nō timet pi culū. do. Abb. quo ad casum istū dicit φ nō pōt dari cer ta doctrina qñ dicat abs̄ns sz stabit iudicio arbitrio ꝯside rata qualitate ꝛ quantitate absentie ex pte conueniēdi.

b Itē piculū iminēs ex pte testis. Quid. n. si testis ē in picu lo mortis[b] ꝛ nō capit rea dilationē vnius hore nā tunc satis vr̄ eē abs̄ns si incōtinēti reperiri non pōt qr tūc vex ē dicere hūc comode citari nō posse. qd si ē senex non tn̄ in tāto periculo. φ possit verisimilr̄ expectari p duos vel tres dies dz. n. tūc ad cū mitti vt citetur ꝓsonalr̄ si nō hz domicilium in loco ar. capl̄i romana. §. ꝯbētes ō so. cōpe. li. vi. Et de mā hr̄ qñ quia dicatur abs̄ns in auc. de fide in stru. ver. p̄ntes. ꝓ dicto Inn. vr̄ tex. ꝯiūcta gl. sua i auc. si oēs. C. si vt se ab here. abstineāt. vbi dr̄ si oēs absūt ꝛ gl. ibi dicit in eadē ciuitate. Istud hic nō examino vide dn̄z car. in. c. si de eo qui mitti. in pos. vide Pau. de eliaza. d. Ant. ꝛ Jo. ō imo. in cle. cām de electiōe. Ego repetij illā cle. vide ibi dicta p me. sz qñ reqrit ista denūciatio ō qua hic in tex. Inno. dicit qñ fuit abs̄ns reus ita φ cōmode ci tari nō potuit vt dr̄ in tex. qr si fuisset p̄ns. nō reqreretur ista denūciatio cū ipse debuisset iteresse receptiōi testiū p id φ hr̄ i. c. i noie dn̄i ō testi. ij. q. i. in prima. Mō dcm̄. d. abb. hic putat eē verū qr aut nō fuit p̄ns ꝛ nō citatus ꝛ tūc nō valet receptio testiū aut fuit p̄ns ꝛ frustra fit denū ciatio. qr q certus ē certificari nō dz. c. cū q certus de reg.

64 iur. in. vi. l. i. ff. de ac. emp. cū si. sz bal. hic † qrit vtrū ista ō nūciatio dcat fieri sciēti. ꝛ dicit hic φ sic ex eo qr ē ō solē nitate quo casu dicit ñ sufficere ſm̄ rōnem traditā a dīuo i. l. denūciasse. ff. ad. l. iul. ō adul. ꝛ sic appto oīe sz ꝯtriū. Ego credo φ bal. nō hn̄ dicat ex eo qr hic aduersari⁹ nō incitat ad aliqd faciēdū sicut dicimus in vēditore cui fit denūciatio vt veniat ad defendēdū vt plene hr̄ p bar. in. l. ñ solū. §. morte. ff. de op. no. nun. ꝛ in. d. l. dnūciasse ꝛ i. l. si emptor ꝛ in. l. empti. C. de euic. Jo. an. in addi. spe. i ti. de emp. ꝛ vend. §. fi. ad fi. gl. in. l. auctor. C. ō euic. ꝛ in cle. cāz de elec. Jo. an. ꝛ alij in. c. cū iter vniuersas ō elec. cū ꝗ hic ñ inuitet ad aliqd faciēdū ꝗ sufficit sola scientia

65 † sz vtrū possint tales testes examinari dieb⁹ feriatis specu lator i ti. ō feryo. §. ij. ver. qd si. sz φ sic ēt si eēnt fene solē nes. qr hmōi actus fit ex̄ iudiciū. Seqt do. car. ꝛ alij hic p. c. fi. ō feryo ꝛ. c. fi. de iudi. d. abb. hic sz ꝯtriū ex eo qr nō est actus mere extraiudicialis. reqrit. n. citatio vt in. c. i noie dn̄i ō testi. ꝛ dn̄t fieri iterrogatoria ꝛ iuramētū recipi vt i cle. i. de offi. dele. ꝛ sic nō ē actus oio extraiudicialis saluat tn̄ di ctū spe. ꝛ doctorū vt pcedat qñ eēt piculū in mora ꝛ res eēt ipe pitura. c. lz ō feryo. l. fi. C. eo. Tu ꝓ dicto domini abbatis pōdera qr duo ꝯpālia nō debent ꝯcurrere ad in uice. l. i. C. de dotis prom. nō in casu isto ꝯcurrerent duo ꝯpālia φ reciperent lite nō ꝯte. ꝛ dieb⁹ feriatis. nihilomi nus tenē dictum spec. per rōnē qua fundat se text. iste vz ne pereat facultas ꝓbādi vn̄ si ñ reciperent dieb⁹ feriatis periret facultas ꝓbādi dicas φ recipi poterūt ar. dicti ca. lz ō feryo. ꝛ. d. l. fi. Nec ob. φ duo ꝯpālia non p̄nt ad inui cē ꝯcurrer qr illud est verū nisi vnum veniret ad positio

a ¶ Cōfessiōes Alios autē qz plures casus in quibus negatiua ꝓbari pos sit vide p. d. alexan. de imo. in ꝯsi. x. ij. iij. par te viij ꝯsi. xxix ij. parte. in ꝯsi. ii. iij. pte ꝛ vi de plene p eū dē. d. and. i cō si. qđ icipit s. ri ꝓ sit qđ habe tur inter cōsi. d. Alexandri.

b ¶ Mortis. de materia ista vide ang. in. l. si vacantia de bo. vac. li. x. ꝛ oēs doct. vltra bar. in. l. admo nēdi in versi. quid si dictum testis. ff. de iu. iur. ꝛ d. alexā. de imo. i. l. hac cōsultissima. §. at cū humana. ꝓ pcia. C. de te stamē. vbi ha bes quicquid dici ꝛ excogi tari potest.

nem alterius vt voluit glo. multū peregrina in .c. in nrō de prebendis. que dixit q si est dispēsatū q quis hȝ duo bñ ficia videtur dispensatū q in vno residcat per se ⁊ in alio residcat per substitutū. ita dicamus in pposito receptio ista fit ne pereat facultas pbādi ergo poterit fieri recep-
66 tio ⁊ in consequentiā citatio die feriata. ¶ † Quis autē faciat interrogatoria dic iudex sm q sibi videbit qñ pars est absens ⁊ per hmōi receptionē nō interrūpit prescriptio q2 nihil per hoc perit sed fit vt pbatio nō pereat sm
67 doc. hic. ¶ † Quid si testimonia sint publicata cū non debuerint publicari. Rñdet Bal. q p hoc nō pdunt vires suas sȝ ille qui ē pcunctatus attestatiōes nō poterit vlterius pducere testes ita dic hic bal. allat q no. in glo. c. in pmis. y. q. i. dic ēt hic bal. q sufficit vnica ōnūciatio ex q ñ iferi grauamē abñti. sec9 si iduceret grauamē abñti. Pro pmo dicto facit q hr i. l. mora. ff. de vsu. p scdo facit qd hr in. l. si puenerit. ff. de pig. ac. ⁊ in. l. qui rome. §. colu- deo. ff. de ver. ob. tu dicas q cautela eēt pluries enūciari ⁊ ad hoc allego in simili singularem glos. in. c. cupiētes
68 §. q si per. xx. de elec. li. vi. † Sed vtrum ē hereditatem iacentē possint recipi testes ita vt hic hr. Bal. hic dicit q sic. Et dicit eē argu. optimum in. l. iij. §. totiens. ff. de dā. infec. tu tempera istud dictum bal. q primo dȝ dari curator tali hereditati iacenti per id q hr in titu ff. de cu. bonis dando. ⁊ q voluit ang. ⁊ Jo. de imo. in. l. si quis ita heres institu at. ff. de here. insti. ⁊ in. l. si seruus hereditari9. ff. de sti. seruo. ⁊ q voluit Bald. in. l. iȝ. C. de iur. delib. ⁊ in. l. si. C. de te. ma. ⁊ in. l. ea que. C. de tē. pe. rest. in integ. ⁊ in. l. si intra. C. de nō nu. pec. ⁊ in. c. si vasallus si de feu. defun. fu. cōt. ⁊ in. c. consultationi de offi. dele. ⁊ in. c. ptingit de dolo ⁊ ptu. ⁊ in. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ i rub. C. de suc. edicto. ang. ⁊ alios in. d. l. iij. §. totiens. d. Inno. in. c. cū nō liceat de pscrip. do. Abb. in. c. de quarta co. ti. ang. in. l. sed si cōditioni. §. seruus alienus. ff. de here. insti. ⁊ in. l. si hoc. ff. de vsuc. ⁊ ibi p alios scribētes. Et limita istud dcm Bal. nisi eēt hereditas ex priuilegio vt hereditas alicuius cardinalis priuilegiati a romano pontifice ad testādū. q2 tūc in eo non eēt dare hereditatē iacentē. ideo in ea nō cōtinuaf vsucapio nec daf curator tali hereditati ita bellissime dixit Ang. in. l. si seruus cōmunis meuȝ ⁊ castrensis peculȝ. ff. de stipu. seru. vide ibi Jo. de imo. querit Bal. in auc. si q9 in aliquo C. de test.
69 † iudex recepit testē nō valitudinariū tanq̄ valitudinarium vtrū dicta receptio sit nulla refert quosdā dicef q sic nisi patiētibus ptibus q2 tūc corroboraf ōsensu ptiuȝ refert alios dicere q nō pōt corroborari ōsensu partiuȝ illud qd peccat in ordine iudiciario. sed ipse credit q si nō est expssus error valeat q2 tunc cōmittif iudicio arbitrio q sint valitudinarij ⁊ psumif q iudex lite fecerit ⁊ tale factū transit in rē iudicatā iuxta no. in. l. ij. C. qñ prouo. nō est ne. q2 in arbitrarijs multū psumif p iudice nō solū in diffinitiua. sed ēt in interlocutoria vt voluit Inn. in. c. innotuit. de eo q fur. or. susce. ipse poterat cū honore suo allegare tex. sing. ⁊ meliorē de corpore iuris in. l. ij. C. de offi. ciui. iudi. quicqd dicant canoniste hec. ita ipudenter loquif ibi Bal. nō sū decui parūpēdere doc. nostros. Ego dico q cū sua honorificentia iste tex. ⁊ siles sunt intelligendi qñ iudex pnūciat testes esse recipiēdos q2 senes sunt ⁊ valitudinarij. ista est glo. sing. ⁊ vnica in . l. lege aqlia si deletū. ff. ad. l. aql. quo casu istud vr eē fundamentū iurisditionis iudicis q2 testes nō pñt recipi lite nō ptestata nisi sint senes vel valitudinarij ergo ōstare dȝ iudici eos esse valitudinarios aut senes p illud qd voluit Inno. in. c. cū sit generale. ⁊ in. c. verū. de fo. cōpe. ⁊ Jo. an. in. c. romana. §. ōtentes. de fo. cōpetē. in. vi. ⁊ qd voluit Ang. in. viij. ōsi. ⁊ qd hr in. l. hec aūt. in verbo cō-
70 stare liquere ptori. ff. ex q. cau. in pos. ea. ⁊ ideo † si iudex pnunciauit testes esse valitudinarios ⁊ re vera nō erant ⁊ a tali snia nō fuit appellatū q transiuit in rē iudicatā. ⁊ ad hoc allego elegantē dictū Lapi Abba. in. c. i. de rescrip. in. vi. ⁊ qd voluit Inno. ⁊ alij in. c. super litis. eo. ti. ⁊ isto modo posset saluari dictū Bal. qñ iudex interlocutus est. Sed vbicūq; iudex nō fuit interlocutus ⁊ recepit testes no valitudinarios. dico q talis receptio ē nulla q2 non est casus exceptus a regula vt hic pbaf ȝ ec. ⁊ istud non tradas obliuioni. si quid bene diximus demus gloriam in altissimis deo. Andreas Barbatia.

a ¶ Cum agif Ad materiam huius tex. vid inter oēs scribentes Inno. hic ⁊ ioan. an. ⁊ vid alber. de rosa in auct. si qs. C. de testi. ⁊ nouissimos scribentes hic ⁊ facit tex. xxij. q. ij. c. sæc quē videto.

Porro. In isto §. vsq; ad. §. sūt ⁊ alij casus exceptionis a rl̄a supra posita ⁊ pingui9 excipiunf isti casus quā casus pcedentes. cum in istis possit etiā ad sniam pcedi. Et sūmatur sic. † Cum agitur a de ma. car. vel spūali psit ōpuīacē ēt lite nō ōte. testes recipi ⁊ snia diffinitiua ferri. Si aūt reus ē abñs ⁊ nō ōtumaciter tūc i carnali ñ pcedif. ȝ expectaf abñs. In spūali aūt si agif de ōcio stabitur iuri antiq. si aūt de ōhēdo expectaf abñs p sex menses. hoc dicat. Sed de hoc vltimo qñ agitur de ōhendo dic vt hodie habetur in. c. cupientes ⁊ in. c. q̄ sit de elec. in vi. Et diuiditur in duas ptes. Primo decidit quid iuris qñ reus est abñs sine contumacia. Et ista secūda subdiuiditur in duas ptes principales. Primo decidit quid iuris qñ reus est absens sine ōtumacia. Et diuiditur in tres primo tractat de matrimonio spūali ōcto. secundo de ōhendo ibi quod si. tertio de carnali mat. ibi si autem. ¶ No. ibi casualiter † q casus spāles excepti a regula sunt seruandi casualiter. i. sunt seruandi duntaxat in casibus in quibus loquunf. c. i. de consti. c. literas de spon. impu. in vl. glo. ⁊ sic probat iste tex. q casus excepti a regula firmāt regulā in casibus nō exceptis. Ad q adduco nbi hec iura. l. nam q liquide. ff. de pe. le. quē tex. allegat pro singulari Jo. de imo. in comento. l. filio preterito. ff. de inīu. te. Tu alfa. l. in his. ff. de legi. l. i. ff. de reg. iur. c. in nostra in verbo exceptis armis ⁊ equis de sepul. c. ij. de coniugio ser. c. dixit dominus. xxxij. q. vij. l. pediculis. §. cum quereret. ff. de aur. ⁊ ar. leg. l. quesitum. §. denicq; ff. de fun. instru. l. gñali. §. vxori. ff. de vsu. leg. in auc. de non alienan. §. vt autem. ⁊ q habel in. c. quoniaȝ alfa in. c. si episcopus in verbo excepta graui infirmitate xviij. di. ⁊ in. c. clementis. xvij. distin. l. lucius. §. si pluribus. ff. ad trebel. glo. i. l. i. C. de condi. inde. ¶ Nota ab-
3 sentiam prelati ab ecclesia valde nociuam ecclesie † non n. dȝ prelatus sine licentia se absentare ab ecclesia septima questione prima. si quis in clero. c. ne pro defectu de elec. ⁊ per totum titulū de clericis non residentibus. patitur. n. ecclesia lesionem in temporalibus ⁊ spiritualibus pp absentiam sui prelati q bene notēt miseri prelati qui degunt in curijs principum ⁊ tirāno2 ⁊ seruiunt eis rel-ictis suis ecclesijs sanguinem exquirā de manibus eoȝ optime dicebat ppheta. Sed stat difficultas nō mediocris. tex. iste ponit expositionē de prelato absente ab ecclesia cui prouidetur per electionem vtrū extendaf ad ecclesias inferiores ⁊ ad beneficia inferiora quibus puidet
4 per viam prouisionis seu collationis. † vtrū possint recipi testes lite non contesta. ⁊ ferri snia labo2at hic Inno. ⁊ finaliter tȝ idem in beneficijs inferioribus ⁊ idē voluit glo. hic in verbo per electionē ⁊ hanc partem sequuntur cōiter oēs hic. Sed in cōtrariū facit hic ponitur rubrica alias res quia vt lite non ōtest. non recipiuntur testes. ȝ solū qñ est questio super electione ergo extra istam exceptionem nos remanebimus sub regula phibitiua. Nam exceptio firmat regulā in casibus nō exceptis vt. in. d. l. nam q liquide. cum similibus allegatis superius. Item q non dixit lex non dicemus ⁊ no. a. l. si seruum versi. nō dixit ptor. ff. de acqui. here. ergo remanebimus sub dispositione iuris cōis. l. comodissime. ff. de lib. ⁊ posth. cū similibus. Itē iste tex. dixit casualiter. quasi exceptio seruabitur duntaxat in casu suo. Item si papa hic voluisset cōprehendere ecclesias inferiores verisimilr illud expressisset. c. maiores de baptismo. c. ad audiēdam de decl. l. i. §. fin. aūt. C. de cad. tol. tum ēt q2 de maiori pndicio agitur de absentia prelati in istis ecclesijs maioribus q̄ in istis ecclesijs

ecclesia inferioribus. Et ideo dictum.c. ac pro defectu
loquitur in electione. Item quia iste textus loquitur de
tali ecclesia cū qua ꝯbit matrimonium spiritale ꝙ pro
pē cōtrabit inter episcopum ⁊ ecclesiam suā vt hic nota.
ergo nō extendet ad ecclesias inferiores. Unū tñ ē ꝙ di
cere ausus sū ꝙ ista exceptio cōphēdat ecclīā cui ꝓuidet
5 p postulationē. Et adduco rationē icōuicibilē †. vbicūq3
duo ita se habent ꝙ lato sumpto vocabulo vnū3 veniat
appellatione alterius ⁊ ē eadem ratio i vtroq3. ⁊ expmi
tur in iure tunc ius exorbitās loquens ð vno habet locū
in reliquo. fiunt tres glose singulares ⁊ valde insimul cō
iuncte ꝓbantes hoc in cle.i.ð elec. ⁊ in cle. auditor ð re-
scri. ⁊ in cle.i.ð ele. sed postulatio ⁊ electio ita se habent
ꝙ vnū venit appellatione alterius. ⁊ eadem ratio est in
vtroq3 qr ita ꝓuidet eccl̄ie p vnū sicut p aliu3 ⁊ expmit i
.l. istud ꝓbat p.c. cum in cunctis ð elec. cōiuncta glo. sin
gu. in.c.i. ð postu. pla. ⁊ facit etiā glo. in.c.ij. vnð dicunt
oēs ꝙ pena.c. cum in cunctis apposita eligentibus in
dignū cōphendit postulantes idignum. ¶ Et ita ego
extendo tibi istum tex. vt habeat locum in ecclesia cui ꝓ
uidet p postulationē teneméti qr ē berile ⁊ si de plebeo
vt scribitur in illo ouidiano. Et hoc infero ad vnum
ꝙ tibi videbitur nouū quod iste tex. h3 locū in eccl̄ia cui
prouidet p pñtationē ⁊ p ꝯñs probat euidenter ꝙ hēt
locū in eccl̄ia iferiori retēto eodē mō arguēdi electio lar
go sūpto vocabulo ꝯphendit pñtatiō3 ita ꝓbat si bñ me
mini i.c. ij alias.ij. de in.pa. pro quo vide q dixi i.c. q̄sito
de indi. ⁊ eadē rō ē in vtroq3 ⁊ exprimitur in.l. ⁊ adduco
gl. singlē ⁊ stupēdā in.c. si. ð ele. li. vi. vbi ē tex. exorbitās
a regula cōib⁹ ⁊ loqtur in electione ⁊ nihilomin⁹ gl. il
la extēdit ad presētationē ecce nūc ꝙ l3 iste tex. loquatur
de eccl̄ia cui prouidet p electiō3 nihilomin⁹ habebit lo
cū in eccl̄ia cui prouidet p pñtationē. adduco ēt qð voluit
gl. in.c. si post q̄3. §. si. de elec. li. vi. vbi electio collatio ⁊ ꝓ
uisio eqperat ergo ius exorbitās loquēs de vno hēt locū
in reliquo. l3 ergo ista exceptio exorbitet a regula nihil
ominus habebit locū in beneficio p viā ꝓuisionis ⁊ sic
habebit locū in inferioribus bñficijs faciat ēc vbicūq3 rō
.l. ē amplior dicto. l. extendit dcm̄ ad amplitudinē rōis
singlis est gl. in cle.i. de elec. l3 dictū huius. l. sit ꝯceptū in
ecclesia cui ꝓuidet p electionē nihilominus rō. l. ē āplior
loquit. n. gñaliter ne eccl̄ia patiat detrimentū ista rō est
ꝯformis eccl̄ijs inferioribus ⁊ maioribus ⁊ si dicat ꝙ in
eccl̄ia inferiori est alia rō nā platus supior pōt agere pro
ea ⁊ supplere defectū ꝓprij rectoris. l. sancim⁹. C. ð sacro
san. eccle. c. cū deputati de iudi. cle. abba. de rescri. c. cum
dilectus de suc. ab intesta. nō ē sic in eccl̄ia supiori qr ad
hoc ridco ꝙ non attendit illud ex eo qr Inn. multū sin
gulariter in.c. olim de resti. spo. dixit ꝙ si eccl̄ia inferior
caret ꝓprio ⁊ imediato plato nō currit ꝯ ea3 pscriptio ⁊
h3 locū. c. i. de pscrip. l3 platus supior possit pro ea agere
qr illud nō ē in ꝯsideratione iuris ⁊ p ꝯñs stricta dispu
tatione iste tex. h3 locū in bñficijs inferiorib⁹ crūe pro cer
to ista in cuns illustriora. ⁊ ad. l. si seruū. §. nō dixit pretor
do rñsionē multū elegantē. ꝙ l3 illud ꝙ nō dixit lex aut
statuta nō debemus dicere nos fallit nisi rōe materie in
qua loquit lex vel statutū suppleamus qr mā pstat oib⁹
interpretatā viā vt in cle. exiui de para. de verb. signi. hec
est celebris rñsio data per bal. in comento. l. oēs populi
in fi. verbo ff. de iusti. ⁊ iure. itē pondera istū tex. in q̄tu3
dicit super electione ꝙ recipiunt testes lit. nō ꝯte. q̄n est
questio sup electiōe qr eadē glo. in ṽbo electione q̄3 ego
reputo singlē3 ⁊ pegrinā dicit ꝙ ꝯphēditur questio sup
solēnitate electionis qr nō fuit celebrata in forma solēni
cōprehendit ēt q̄stio ꝙ electus est criminosus ⁊ indign⁹
cōprehendit ēt vt elect⁹ veniat ad cōsentiendu3 electioni
Bal. hic allat. l. i. C. co. dele. voluit allegasse glo. ibi in ṽ
bo sup his q̄ exponit ⁊ pro securitate cor3 q̄3 bal. inducit
6 ibi. ad. q. statuti quo cauet † ꝙ sup causis vertētibus sup
instro guarantigie ꝓcedatur sūmarie ꝙ idem est si agit
hypotecaria ad securitatē debiti q̄n agit ꝯ debitorē3 de
qua glo. ⁊ dicto exclamauit Spe. de anc. in repe. c. cano
nu3 statuta de ꝯsti. vbi allat ꝙ voluit Bar. i. l. solēt. ff. de
ali. ⁊ cib. leg. facit ꝙ voluit. d. car. in. c. cū dilectus ð cā
pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ ex hac doctrina dat pcipuū lumē ad iura
multa puta ad. l. a diuo pio. §. si sup reb⁹. ff. de re iu. ⁊ ad
.c. eccl̄ia san. marie. ð ꝯsti. i ṽ. sup ecclesia ⁊ ad. c. sup lr̄is
ð rescri. ⁊ ad. c. sup his ð accu. ⁊ ad. c. ad nr̄a3 el. i. in ṽbo
sup possessiōib⁹ ð iureiu. ⁊ vide bal. i. l. liberti. C. de ope.
lib. vbi facit differētiā virū dicatur de bōis an sup bonis
7 ¶ † No. absētia3 mariti valde periculosa3 pp periculū
a fornicatiōis ⁊ ꝯcernit istud periculum viru3 ⁊ vxorē3 si
eni pōt se absētare mari⁹. xxxij. q. v. c. manifestū nō eni3
dr̄ maritus habere potestatē sui corporis vt in. c. nō p3 ð
ꝯsan. ⁊ affi. ꝙ limita nisi faceret votu3 absentandi se ad
recuperāda3 terrā sanctam vt in. c. ex multa §. in tanta ð
voto. quo casu mari⁹ pōt se absentare sine licentia vxo
ris. Et si quispiam dixerit ꝙ si maritus absentet se vxor
sequatur eū ⁊ cessabit periculu3 fornicationis responde
ꝙ non tenetur eum sequi vagantem argumēto. l. ꝙ nisi
§. i. ff. de ope. liberto. nisi tempore contracti matrimonij
mulier sciuisset conditionem mariti qr tūc videtur cum
illis cōditionibus cōtraxisse ꝯsiderata qualitate mariti
arg. l. plenum. §. equitij. ff. de vsu ⁊ hab. ⁊ facit glo. in. c.
hebron alias incipit vnaqueq3. xiij. q. ij. ⁊ ibi scribentes
glo. in. c. i. qui ma. ac. po. ⁊ ibi per scribentes Cy. in. l. li
berte. C. de op. lib. Guil. de cunio in. l. obseruare. §. pro
ficisci. ff. ð officio procōsu. bar. i. l. meuia. §. vxori. ff. ð an.
leg. Jo. de imo. in. l. i. ff. so. ma. limita tamē nisi esset mo
dica ⁊ honesta peregrinatio qr tunc vxor deberet sequi
virum. Glo. in. c. i. de conu. leprosor3 bart. in. l. meuia. §.
vxori pallegata. Uel posset melius dici quod si mora eēt
breuis nō teneretur sequi virum. quia cessaret timor for
nicationis hoc videtur probare iste tex. in versi. propter
longā morā. ergo sequitur quod secus esset si esset breuis
mora ꝙ bene notabis pro multis ambasiatoribus pegri
nantibus ad loca remota ⁊ per longam morā absētib⁹
quia audiui multas vxores fuisse fornicatas. Et pō
dera quia ex quo iste tex. fundat se sub timore fornicatio
nis dr̄ dicendū qð indistincte vxor teneat sequi virū. Uel
qð vir abstineat a vagatione qr vr̄ esse cōtra substantia3
matrimonij vt absentet se vagando. Est. n. consortiū ōis
8 vite vt in. l. i. ff. de ritu nupti. ¶ Nota ibi † tunc et. n. qr
denotat extremitatē temporis ⁊ restringit dispositione3
ad illud tp̄s ⁊ adduco. c. personas ⁊ capitulū super eo. ꝫ.
de appel. capitulū pastoralis. ꝫ. de except. c. ij. ꝫ de sortile.
c. i. ꝫ. de libe. ob. c. finem litibus. de dolo ⁊ cōtu. c. si. de fo
ro compe. cle. i. de concess. preben. auc. cōtra rogatus. C.
ad trebel. ⁊ ibi Bal. ⁊ per eundem Bal. in. l. si ex cautio
ne. C. de non nume. pecu. ⁊ in. c. i. de mili. vas. qui contu.
Et in. l. quibus diebus. §. cum quidam. ff. de condi. ⁊ de
mon. ⁊ Ang. in. l. i. C. de codicil. ⁊ in. l. gallus. in prin. ff.
de libe. ⁊ posthu. ⁊ in. l. lege lecta est. ff. si cer. pe. ⁊ Bar.
in. l. post dotem. ff. solu. ma. Ludo. ro. consi. iiij. ⁊ consi.
cxxi. tene bene menti hec iura qr sunt vtilia ad testamē
ta defunctor3 in qbus frequenter apponunt illa ṽba tūc
9 ⁊ eo casu. ¶ † No. ꝙ ꝯiugium spūale ⁊ carnale eqpa
rantur. sed ꝯrium colligit in. §. si vero ⁊ in. § ꝙ si. ⁊ in. §.
si aūt ꝫ. e. de quo dic. vt no. in. c. tuc. de sponsa. sed ego pō
dero vnū qð non est animaduersu3 per alios hic qr in. c.
cum inter canonicos. ꝫ. de elec. appellat quasi ꝯiugium
10 facit qð voluit glo. ibi. † est enim dictio quasi no. impro
prietatis de suo naturali significato vt ibi habet ergo ꝓ
prie non dr̄ matrimoniū. facit ꝙ voluit glo. celebris ibi
11 ex quo sequit † ꝙ statutū loquens de matrimonio intel
ligitur de matrimonio carnali ⁊ nō de matrimonio spi
rituali qð ꝓprie nō est matrimoniū. qð est bene no. ⁊ ita
restringas istū tex. vide. d. Abba. in. d. c. cū inter canoni
cos. no. ibi maxime stat. n. sic ꝓprie qr sm̄ Inno. idē est
si opponat gradus. l. diuina nō ꝓhibitus. c. lr̄as. de rest.

a ¶ Fornicationis. Et facit pro ista ꝯclusione quod voluit bal. in. auc. cui relictū in. i. col. C. de indic. vidui. tol. vbi singu. dixit ꝙ matrimoniū scdm̄ figuram est scō tinentie.

spo. ꝛ vide simile qđ hr̃ in extrauagāti ad reprimendū i verbo maxie nota.ibi ꝯtumax qꝛ iste tex. ꝓcedit tm̄ qñ reus est ꝯtumax n az ſʒ Inno.hoc casu ꝯtra nō ꝯtumacē nullo mō procedit. not .ibi fine singlem tex. ſʒ dñʒ car. q explicauit tres mōs ꝯtumacie p̄mum est si peremptorio termino ꝑcedēte nō ꝯparuit ꝯcordat lex ꝯtumacia.ff.de re iudi.c.ne illicita.xxiiii.q.iii.et requiritur pemptoriū quo ad facultatē procedēdi in cā ſʒ quo ad ꝯdēnationē expēsaꝝ sufficit vnica citatio sine pēptorio de quo hr̃ i.c. querelā de ꝓcura.ego alias tpa lōgissima sūt feci ad dit. ad istū tex. ꝛ ꝯmemoraui.xv.limitationes in qb⁹ nō req runt pēptoriū ſʒ qꝛ satis grauata ē materia huius.§.io elinguis trāsibo alias dabitur dicēdi locus. ⁋ Et pōde ra istū tex.in verbo pēptoria citatōe recepta ꝯtēnit qꝛ vr̃ mirabile † ꝙ si citatus citatōe pēptoria non ꝯpareat ꝯ tēnere ꝛ dicit bal.hic sufficere qđ ꝯtēnat in fine terminī ſʒ a principio ignorauerit.l.ꝯsensu.§.si.ff.de appel. ſcd̄s mo dus ē qñ reus ne citaret se absentauit quo casu p̄sumitur ꝙ citatio ad eū ꝑuenerit.l.eunde.§.i.ff.de lega.l.nō pōt dolo carere.ff.de re.iur.tertius modus est qñ impedit ne nūcius possit accedere ad eū citandū ꝛ sic q ꝯstat impe dimentum ne citet hr̃ ꝑinde ac si esset citatus ꝑsonaliter .l.si iō.§.si.ff.de euic.l.si eū .§.iniusta.ff.de fideicō.liber.fa cit cle.cāʒ de elec. ꝛ sic si ꝯstat ꝙ fuerit pēptorie citat⁹ vel se abscondat vel impediat ne ad eū ꝑueniat nūcius ad citā dum ꝙ nō ē āplius citādus hoc decidit singulariter iste tex. ꝛ hoc voluit Inno.in.c.ad petitionē de accusa. Ego dico fore hic casuʒ indiuiduo ꝯ Ang.in.l.ad pēptoriū.ff.

13 de iudi.vbi dixit † ꝙ si quis procurauit malitiose ne ci tatio eū apphēdat ꝙ nihilominus requiritur pēptoriū ad ꝯuincēdā suā malitiam ꝛ in illa opinione refert fuis se ac.de are. ꝛ Ex.i auct.qui semel C.quō ꝛ qñ iu. Idē voluit gl.hic in verbo.sine. que dicit ꝙ oʒ fieri nūciatio publice ad domū vel ad ecclesiam. Ego aūt puto ꝙ si ꝯ ista malitia ꝯstat nō est necessariū pēptoriuʒ ꝑ istū tex. quē ad hoc reputo singlꝛ ꝛ istud voluit Inn.i.c.ad petiōꝫ de accu. ꝛ ſʒ ang.dānet illud dictū Inno.tñ non pōdera uit istū tex.q re vera fuit sibi cognitus. ⁋ No.ibi siue im pedit dicas idem si non ipediat ipse citādus sed ipediat eius ꝯsanguineus vel eius amicus qꝛ tūc p̄sumit ipedire facto ꝛ opa sui ꝯsanguinei vel amici ad hoc adduco.c. constitutus el.ii.J.de testi.t.le.cām de elec. Bar.in.l.de pu pillo.§.si quis ipsi ꝓtoꝛi.ff.de ope.no nunc.pro quo vide q late dixi in.§.i.de offi.deleg.no.ibi liqueat ꝙ ad hoc vt possit ꝓcedi ad sniam diffinitiuā ē opus ꝙ de cā liqueat. xi.q.iii.c.graue.l.si de mein.§. ex cōpromisso.ff.de arbit. vbi excusat arbiter si nō ferat laudū ex eo qꝛ de cā sibi nō liquet facit lex hec aūt in verbo constare liquere ꝓtoꝛi.ff. ex qui.cau.in po.ca.faciat ꝙ dicit Bal.in.d.§.ex cōpro

14 misso † ꝙ ſʒ statutū apponat penā iudici nō diffiniēti cāʒ .J.certū tpꝰ ꝙ si iudici de cā nō liqueat ꝙ excusat a pena statuti ꝛ adduco ꝙ bellissime bal.nro veni i ore in addi

15 ti.spec.in titu.de excep.vbi dixit † ꝙ si ex forma statuti ñ pōt opponi aliqua exceptio ꝯ pub.instrumētū ꝙ nihil ominus poterit opponi exceptio ꝙ tale instrumētū non est liquidū ꝛ allegat.l.quā aureis lrīs dicit esse scribēdā in.d.l.hec aūt.adduco ꝙ voluit idem Bal.in.l.si cām.C. de execu.rei iudi. ꝛ in.l.i.C.de iur. ꝛ fa.igno. ꝛ in.l.si resi duū C.de distractione pigno. ꝛ in.l.accepta.C.de vsu. ꝛ in.l.cū testamento.C.de ina.tc. ꝛ in.c.pastoralis.§.qm̄ de rescri. ꝛ ꝙ voluit Bar.in.l.i.ff.de eden. ꝛ in.l.i.ff.de leg. ii. ꝛ in.l.proinde.§. notandū.ff ad.l.aqli. ꝛ in.l. ait ꝓtoꝛ .§.si qs p a.ff.de ope.no.nun. ꝛ in.l.iiii.§. si qn iudex.ff. de

16 re iudi.facit ēt ꝙ voluit ibi an.dicēt.n. † ꝙ si de causa nō liqueat iudici ꝙ tūc pōt absoluere reū ab obseruatione iudicii. Ang.ibi allegat Inno.in.c.i.de confir.vti. vel in util.facit ꝙ voluit Ja.bu. ꝛ alii scribentes in.l.cū iudex

17 .C.de sen. ꝛ interlo.o.iudi.vbi dicit † ꝙ excusat iudex in sindicatu si ꝓnūciet sibi de cā nō liquere facit ꝙ voluit.d. Ant in.c.venerabiles de iudi. ⁋ No.ibi de spūali ꝯtra

18 hugio † ꝙ inter ꝑlatū ꝛ ecclesiam inferiorem vr̃ contrahi

a **matrimoniū spūale ᵃ. Quod ꝓcedit largo mō ꝛ impro prie sed stricte ꝛ ꝓprie sumendo dumtaxat contrahit in ter episcopum ꝛ ecclesiam suam ipse.n.est sponsus eccle sie ꝛ in signum huius solus episcopus defert annulū vt no. Jo.and.in.c.clerici de vi. ꝛ ho.cle.oo.ibi confirmata** ſm Hosti.esse hec casum expressum ꝙ ante cōfirmatōꝫ ꝛ consecrationem episcopi per mutuū consensum contra hitur matrimoniū spirituale de quo remittit ad no.in.c. ii.de transla.p̄la. ꝓbatur hoc in.c.cum inter canonicos de elec. ꝛ ēt ꝓbat hic in verbo maxime capiendo illud ꝓ prie vt sit ibi implicatiuū ꝙ est de ꝓpria nā illius vocabu li voluit gl.hic per.d.c. cum inter. sequit Go.naso quasi dicat idem qñ electio adhuc non est confirmata. Sʒ alii non mediocris auctoritatis viri exponunt hoc verbum maxime hic positū pro tm̄.quasi velint quod matrimo niuʒ contrahit tm̄ per ꝯfirmationē. Et hoc tenuit Gofre dus Sed primum dictum est verius ſm do. Cardinales nec nʒ impropriari illud verbuʒ maxime sine causa rōna bili ꝛ ideo dici solet qđ per confirmationem huiusmodi matrimonium sit ratum ꝛ firmum ita qđ dissolui nō pōt Facit capitulū fina.de transla.p̄la. vide glo.in.d.c.ii. eo.titu.glo. ꝛ do. Anto.in.d.c.cum inter canonicos ꝛ in c.nostri ꝛ in.c.cum in cunctis de elec. ꝛ in.c. si electio eo. tit.li.vi. ꝛ ſʒ glose variēt i dictis locis m̄ cōis opi.ē verior quod trahatur per consensum electi ꝛ eligentiuʒ. Item studiose ꝛ accurate considera qꝛ tex.iste videtur destrue re doctrinā Bar.in.l.iiii.§.ait pretoꝛ ff.de dam. infe. vbi dicit ꝙ sufficit citatio ad domū eo casu quo non repitur citādus in hiis que sunt parui preiudicii.in aliis secus in quibus dicit regulariter requiri latitationem nisi in duo bus casibus vʒ in causa damni infec. ꝛ in cā liberali. Di cit tñ latitationē presumi ex cōiecturis.per ea q̄ hn̄t in.l. fulcinius.§.quid sit latitare.ff.ex qui.cau.in pos.ea. ꝛ pre sertim si qspia fuerit in iudicio ꝛ postea ibi non reperiat qꝛ presumitur latitare sentit glo.in.d.l. fulcinius.§.i.cō iuncta.l.i. ꝛ.ii.eo.tit.nam iste tex.probat ꝙ vbi ꝯtra reū pōt ꝓcedi ad sniam diffinitiuam lite non contesta.in ma trimonio spūali ꝛ carnali oīmodo reus sit ꝯtumax seu vt qꝛ est pemptorie citatus ꝛ venire ꝯtennit. vel qꝛ mali ciose se occultat ꝛ sic latitat vel impedit ne possit citari. ꝛ per ꝯñs iste tex. aperto oꝛe ꝓbat ꝙ non p̄sumit latita re eo ipso ꝙ semel quis fuerit in iudicio. ꝛ p ꝯñs confun dit illa doctrina Bar. Et plus vr̃ de iure dicendū ꝑ istū tex.confundit doctrina Inno.in.c.si.de eo qui mit.i pos. vbi dicit ꝙ eo ipso ꝙ vir non repitur cum habitatione vxoꝛis p̄sumitur latitare. ꝛ eodem modo dicit de clerico qñ abest a beneficio ꝙ p̄sumitur latitare. qꝛ ꝓ certo iste tex. destruit illas doctrinas ſʒ ang.in.d.l.iiii.§.ait pretoꝛ referat ꝛ sequat illā doctrinā Inno. Et si quispiā dixerit doctores scribentes hic non ponderasse istum tex. cōtra Bar. ꝛ Inno. Ego ne alioꝝ taceā nomina ꝛ eorū mihi appropriē ingenia adduco do.meū Joā.de imo.in.d.§. ait pretoꝛ allegasse tex.istum ꝯ Bar. ꝛ Inno. ſʒ hic vbi erat expediens istuʒ tex. ad hoc nō ponderauit ꝛ sic dor mitauit.ideo ipse dicit in.d.§.ꝓtoꝛ ait.fore dādam aliam doctrinā hoc mō vʒ.ꝙ in casibus in qbus no requirit latitatio sufficit citatio ad domū si ꝑsona repiri non pōt ſʒ in casibus in quib⁹ reqritur latitatio sufficit citatio ad domum si ꝑsona non pōt repiri requirit tñ latitatio nō uenire possit ad ſm decretū excepta cā dāni infecti ꝛ cā li berali ita requiritur latitatio qñ petunt testes examina ri ad ꝑpetuā rei memoriā ex parte rei ꝛ non ꝓp absentem vel diuturnā absentiam vt in.§.pe.in auc.de teste. ꝛ hic req ritur ēt latitatio qñ proceditur ꝯ reum lit. non conte.ad diffinitiuam in casibus specialibus vt hic.secus qñ proce ditur lit.non contest.in causa appellationis vel ēt in ca su.l.propandum.§.i.C.de iudi. ꝛ in auc.qui semel.C.quō ꝛ qñ iu. ꝛ in.l.fi.§.illud.C.de temp.ap.idē quando pro ceditur contra reum lite non conte.in crimine lese maie statis

a ⁋ Spūale. Adde ꝙ cōtra hitur et spūale matrimonium per ingressum religiōis vt no. ſʒ Bal. ꝛ post ipsū Imo. ꝛ oēs fer doc.in.l. ex facto in ꝑn.ff. de vulg. ꝛ pup. qđ no. ꝑ te ca.ꝛ z nonulla q cleri cari vis. ꝛ cōa ri.quo āt ad q. d.and. vide.d. abba.in.c.acce dens de ꝑben. vbi et maiores scribentes.

statis vt no. Bar.in extrauaganti ad reprimendū in ver
bo publica actione qr tūc sufficit citatio predicta vt in di
ctis iurib9 et sic sufficeret citatio ad domū arg.d.l.iiij.§.
ptor ait et ita residet ibi Jo.de imo.dimittatis dicto Bar.
et dicto Inno. et eū sequit lud.ro.in.d.§. ptor ait q allat
pro hoc.l.fi cū.§.eorū qui ex iusta cā absunt.ff.de fideicō.
lib. et ita residet.ego adduco ang.in.l.pperandū.§.si q.
dem.C.de iudi.vbi recitat illud dcm Inno.in.c.fi. et cuz
eo transit sed iudicio meo dcm Inno.bar.ang. et sequa
tū est verius et pro eis adduco casum in.c.ex tue de cle.nō
resi.vbi probat qd in his q sunt grauis pjudicij sufficit ci
tatio pdicta ꝯ absentem a bñficio et sic probat ibi formaliter
qd si bñficiatus absentat se a bñficio suo psumit se absen
tare malitiose et dolose si sine licentia prelati sui se absen
tauerit qr ex quo tenet residere vt in.c.fi.de cle. non resi.
ergo nō residēdo dr latitare.Ex quo tex.assumo regulaz
19 † qd vbicūqz qs tenet residere in aliquo loco et non reperia
tur ibi residere psumit malitiose se absētasse et iō dicim9
idē i marito si nō reperiat cohabitai cū vxore p id qd hr
in.c.i.qui ma.ac.po. et eodē mō dicem9 si aliquis fuit in
iudicio et postea se absentat vr malitiose facere et addu
co sisse qd voluit odofr.quē refert Bal.in.l. quotiēs.C.de
20 re.ven.vbi dixit † qd aliendo rem pro qua est citatus psu
mitur in fraudē alienasse qd eodem modo presumitur in
fraudē alienasse si adhuc nō fuit citatus sed sciebat cita
tionē futurā qd dicit esse no.pp multas barattarias et vo
luit dy.in.c.pro possessore de reg.iur.in.vi. et Bar.in.l.
q petitio.ff.de rei ven. et in.l.fulcinius.§.ij.ff.ex quibus
cau.in pos.ea. et in.l.iij.§.fi.ff.de alie.iudi.bal.in.l. is qui
rei pub.ff.ex qui.cau.ma.integ. rest.ang.in.l.sinautē.ff.de
rei vendi.Saly.in.l.si post mota.C. de pe.hered.in.d.l.
quotiens.C.de rei vendi. Et ideo si aliqs fuit in iudicio
et scit se in futurū esse citandū et se absentat psumit latita
re et iudicio meo non poterat allegare melius pro doctri
na Bar. et longe miror qd dñs meus Jo.de imo.qui to
tam ingenue arcē superasse arbitrabat ita tenuerit nec
viderit Inno.in.d.c.ex tue.vbi tenuit in.d.c.fin. Et plus
dixit idē Jo.de imo.i.d.c.ex tue qd doc. cōiter sequuntur
illam doctrinā Inno.qd videatur in fraudē se absentare
et per ꝯña defecit in suo salutari.Et si dicas quō rñdebis
ad istū tex.inquantū dicit si latitet.ad hoc rñdeo qd satis
dr latitare eo ipso qd fuit in iudicio et scit in futurū se citā
dū et absentat se qd psumit malitiose se absentasse et p ꝯña
vr latitare psumptio.n.iuris dr liquida pbatio vt dixit
glo.in.l.fi tutor.C.de pi.tuto. et tex.in.l.i.C.de test.mili.
et p ꝯñs nō est iste tex.ꝯ Inn.Bar.Ang. et cōem opi.nec
obstat.d.l.fi cum.§.eorū qui ex iusta cā.ff.de fideicō.lib.qr
non meret ꝯtra hoc allegari non.n.dicit qd si is qui fuit
in iudicio si postea se absentat vr ex iusta cā se absentare
et sic in alio casu loquit et si quispiaz allegaret.§.hec ver
ba.d.l.fi cum.inquātū dicit adēe noluisset nō requiritur
qd latitet sufficit qd ꝯtēnat vbi probat qd nō vr latitare il
le qui nō vult ꝯparere sed vr ꝯtennere qr in casu nostro
nō est sic.qr cuz fuerit in iudicio et postea se absentet nec
repitur qd vr latitare et sic tex.ille non obstat ergo cōmu
nis opi.e verior lz alias in additionib9 quas feci ad istū
§.tenuerim ꝯ Inno.p istū met tex.deceptus ab eo qd vo
luit Jo.de imo. et lud.ro.in.d.l.iiij.§.ptor ait. sed meliori
fretus iudicio ita teneo sequendo Inno. et alios et ista ñ
21 tradas obliuioni. ¶ No.p sex menses † qd elect9 nō ꝯtūax
expectat p sex menses qd pcedit fm hec iura iō posset ad
duci illud qd ꝯ catelinam scripsit cicero in inuectiuis fuit
ista quōdā in hac re publica virt9.hodie.n.statuunt alia
tpa.vt habet in.c.quā sit. et in.c.cupientes.de elec.lib.vi.
no.qd in cā matrimoniali carnali nō pcedit ꝯ absentem
22 nō ꝯtumacē rō reddit in tex. ¶ No.ibi pēsatis † qd vbi
dilatio datur a iure cuz ministerio iudicis pōt elongari et
a breuiari * vt hic. et in.c.cū sit romana.de appe. et in.c.qd
ad ꝯsultationē.de re iudi.glo.magistra.in.c.indultum.
de reg.iur.in.vi. et in §.sancimus.in auc.de exhibē.reis

et in.c.pia.de excep.lib.vi. et in.l.ij.ff.de re iudi.vbi bar.
posuit celebrē et nouā opi.de qua dabit alius dicēdi lo
23 cus. ¶ † No.qd dilationes sunt arbitrarie.vt hic.l.non
nūqz.ff.de iudi.c.dilectus.de pcura.l.i.C.de dila.c.i.eo.
ti. et vnū pondera qd si iudex arbitret dilationem nimis
breuē qd posset appellari.vt pbat tex.iuncta glo.singu.
in.d.c.i.de dilati.qd est ꝯ Inno.in extrauaganti pñti hodie
incipit statutū.de rescrip.in.vi.quā Barto.reputat
singularē in.l.i.ff.de lega.ij.sed hic in additionibus alias
per me datis per octo media demonstraui Inno.nō be
ne dixisse als dabit dicendi locus et pondera istū tex.in/
quantum dicit pensatis qr pbat qd dilatio dz dari cā cogni
ta et nō ex abrupto et ita et dz abbreuiari et elongari fa
ciat.l.petende.C.de in integ.resti.mino.in ver.causis co
gnitis et in.l.i.C.de dilationibus lz Bal.tenuerit contra
24 rijs in.l.pe.C.de in integ.resti.mino. ¶ † No.qd aliquā
do quis punitur sine culpa sua si tamē subsit cā iusta alias
secus facit qd no.in.c.cognoscentes.ꝯ.de cōsti. et in.c.sine
culpa de regu.iur.in.vi.expeditis textualibus accedo ad
glo.Et quidem glo.in verbo electiōe que intelligit istuz
tex.in electo adhuc non ꝯfirmato et qui nondū consensit
et non apz qr ista glo.voluit sic restringere istū tex. forte
enim voluit apponere differentiam inter principiū et v/
bum si vero. et verbum si ōndea vero et verbū.lz si.sed nō
est bona ōña.cum versiculus lz si loquat de electione nul
la ante consensum electi vt glo.ēt ibi sentit. item versicu
lus si vō.loquit qñ est absens non per ꝯtumaciā vt ēt vult
ibi glo.vel forte iō glo.restringit tex.qr tex.in hoc princi
pio tm loquitur de electo quicquid glo.sentiat tñ hosti.
sentit istud principiū procedere ēt in electo cōfirmato et
consecrato si agatur cōtra eum de sedere ꝯtingēi spiritua
li vt si dicatur eum qui longo tpe possedit epatum a pn
cipio fuisse intrusum per potentiaz vel simoniace. si vero
non negat sedes sed petitur deponi pp crimen lz sit con
tumax non dñt testes recipi super crimine nec ferri sñia
lite non conte.iij. q.viij.c.decernimus similiter in matri
monio carnali vt.c.i.ꝯ.co. et idē lz Inno.Et de mō proce
dendi contra absentē qñ agitur de crimine plene hi per
scrib.in.c.veritatis de dolo et contu. et dicit hosti.istos.§.
sic distinguendos vt principiū loquatur in confirmato
ꝯsecrato lz ꝯtumace.sed versiculus si vero loquitur in cō
tumace absente.sed non contumace. et versic. qd si forsan
loquitur de non cōfirmato simpliciter qr ex quo agitur
de sedere spirituali et reus est ꝯtumax semper potest ꝯ
cedere vt dicitur in principio siue electio sit cōfirmata si
ue non siue consenserit siue non qr semper stat rō littere
que fundatur super ꝯtumacia et ne ex mora ecclesia pa
tiatur detrimentum in spiritualib9 et tpalibus hoc ēt pro
bat versi.si vero.qui ēt venit aduersatiue ad precedentia
et tamen loquitur cum versi.sequenti tam de electiōe nu
da qz ꝯfirmata q sic ē includēdū pncipiū data ꝯtumacia
vñ vbi electio capit hic multū gñaliter et ēt qcquid fue
rit isto tpe hodie tñ certissimū e p cle. dispēdiosaz ꝯ iudi.
cōiuncta cle.sepe de verbo.signi.si vero venit aduersati
ue ad pcedentia et loquitur cum versi.sequenti qñ reus ē
absēs nō p ꝯtūaciā et procedit tex.cū aliqd opponit con
tra electionē seu ꝯfirmationē vel rōne forme nō seruate
vel rōne criminis electi vt dr in hac glo.ita qd principa
liter impugnat ipm vinculum secus si vinculo presuppo
sito ipugnatur vel petit deponi pp crimen sequens tunc
est pcedendū pro vt hr in.d.c.veritatis de dolo et cōtu.
idem in matrimonio carnali arg.c.i.ꝯ.co. Ex eadem gl.
no.qd iste tex.hz locū in beneficijs inferioribus pro quo
vide que late dixi superius sequendo istā glo. Opponit
qd isti ablatiui in hmōi casibus superfluūt. ¶ Cil.in vñ.
hmōi fatetur ꝯtrium.simile hr in.c. vltimo. lxxviij.di.i.
q.iij.c.volumus vel dic fm hosti. et Jo.an. qd illud ver
bum tūc respicit finē paragr. et isti ablatiui respiciunt con
tumaciam de qua sequitur quasi velit litera qd tunc pro
cedendū est ad receptiōez testium et ad sñiam diffinitiuā

a ¶ Breuiari. Adde spec. in titu.de citatione.§.i. in fi. et vide doct.in.c.ꝯsultationē de re iudic. et do. philippum in.c. cuz sit romana de app. Pau. de ca. in.l.i.C. de dila. et l.ꝯfi. citū. et in.l.fi.ff. de fer. et nouissimos scribentes hic q multa ponunt.

cū agit̄ de matrimonio spūali vel carnali nō tñ semp est 15 in huiōi casibus data ꝓrūacia. ¶ †Itē querit̄ vtrū ille q se occultat ne possit citari vel ipedit ne citatio ad eū pueniat hēat̄ ꝓ citato gl. in ver. fine. dicit ꝙ sic ꝙ hr̄ ꝓ citato requirit̄ tñ ꝙ dnunciatio fiat publice ad domū suā vl̄ ad ecclesiā. Jo. an. dicit ꝙ cū hoc casu ad domiciliū non possit hēri tuta via citādi sufficit ꝙ citatio fienda publica auctoritate fiat in palatio *papali vel in audiētia cāruz ipso tñ papa ex certa sciētia ꝛ spāl̄r hoc mādante ꝛ postea affigat̄ ianuis ecclesie vel palacij ipsius loci vbi papa degit cū curia ꝛ tūc arcat̄ citatus p talē modū citādi perinde ac si psonaliter fuisset citat⁹ ēt si fiat ex dicā solēnes q hus papa ꝯsueuit facere gnālca ꝓcessus. H aūt dicit patere in extrauaganti bonifacij q̄ incipit dudū. s. d. Abb. hic dicit istud dcm̄ Jo. an. ꝓcedere in papa quo casu ē spāle ꝛ ꝓcedit qñ nō ꝯstat ꝙ malitiose ipedit ne citatio pueniat ad eū vel malitiose se occultat ꝛ si ꝯstaret de malitia tūc dicit istā cautionē gnālē nō eē necessariā ēt in inferiorib⁹ iudicib⁹ a papa hr̄. n. pro citato vt hic est tex. elegans pacificans perēptoriū ꝛ tale ipedimentū allat̄ Inno. in. c. ad petitionē de accusa. ꝛ allat ꝙ hr̄ in. l. i. §. fi. ꝛ ꝙ ibi voluit Bar. ff. ꝙ vi aut clam. ꝛ subdit hic. d. abb. ꝙ satis vr̄ ꝓbari qđ malitiose ipediat ne citatio pueniat ad eū si aliquis suus ꝯsanguineus vel amicus ipediat allat ꝙ not. in. c. ꝯstitutis d testi. ꝛ dicit hoc sentire bart. in. d. l. i. §. fi. ꝙ vi aut clā. qꝛ hec ipedimenta nō pñt de facili ꝓbari ꝛ satis putat vtile ꝛ cautū eē seruare illud ꝙ voluit glo. in cle. cām de elec. ita bellissime residet hic. d. abb. ego ante oia remitto ad ea q̄ plenissime dixi in repe. d. cle. cām de elec ħo dico ꝙ ista ꝓtica ꝛ doctrina Jo. an. vt fiat citatio gnālis in valuis palacij apl̄ici nō vr̄ ꝓcedere qꝛ aut dicimus ꝙ iste reus alias fuit in iudicio in curia pape ꝛ postea se abstat nec repit̄ tūc vr̄ malitiose latitat̄ ergo hr̄ ꝓ citato ex quo nō hz ibi domū nec ecclīā ergo poterit ꝓcedi ꝯ eū tanq̄ ꝯ latitātē ꝑ id ꝙ voluit Bal. in. l. iij. §. pretor ait. ff. de dā. infec. Inn. in. c. fi. de eo q mi. in pos. ꝛ in. c. ex tuc de cle. nō resi. ꝛ ang. in. l. ꝓpandū. §. siqdē. C. d iud. aut nunq̄ fuit in iudicio ꝛ tūc dz citari psonalr̄ per id ꝙ hr̄ in dictis locis. Nec dicit verū. d. abb. dēre ꝯstare ꝙ latitet qꝛ satis dz ꝯstare ꝙ latitat eo ipō ꝙ se absentat a iudicio vt superius plene dixi. nec ēt do. abb. recto iudicio ponderauit doctrinā bar. in. d. l. i. §. fi. ff ꝙ vi aut cla;. vbi colligit ex illo text. ꝙ lz ego sim ipeditus actiue requirit̄ ꝙ opa tua ꝛ facto tuo me ipediant vñ nō est iuris ꝓsumptio ꝙ ꝯsanguinei tui me ipediant opa tua ꝛ hoc voluit Inno. in. c. cū ad sedē de resti. spo. ꝛ sic tex. d. §. fi. est expresse ꝯ illud ꝙ dixit. d. abb. Est tñ verū ꝙ Bar. in. d. §. fi. arguit ꝯ illū tex. de cle. cām de elec. ꝛ de. c. ꝯstitutis de test. ꝛ finaliter voluit terga ꝛ ad illa iura nō ē ausus rñdere Ego multū egregie tetigi istū passum ꝛ ad illa duo iura rñdi in. c. i. §. de offi. dele. ꝛ sic. d. abb. nō bene ꝯsiderauit 16 i hac materia †Sz vtrū hodie requirat̄ citatio pemptoria in oibus casibus hic expressis. d. anto. dicit ꝙ nō per cle. sepe de verbo signi. coniuncta glo. cle. dispendiosam de iudi. postea dicit ꝙ forte saluabitur qñ ꝓcedit̄ in presentē ne decretalis corrigat̄ ꝙ dcm̄ nō ꝓcedit ꝺm. d. abb. cū istud principiū loquat̄ de ꝑñte citato pēptorie q venire cōtempsit iō dicit ꝙ hodie sufficit vnica citatio in istis casibus ēt in casu huius. c. ꝙ ēt sentit gl. hic dum allegat pro iure antiquo vñ taz in principio cāc q̄ quo ad snias sufficit hodie vnica citatio vt. d. cle. sepe ꝯiuncta. d. cle. dispendiosam. nō tñ ibi iponit̄ necessitas sz datur iudici facultas ꝓcedendi sumarie vt pz ibi ꝛ iō aut iudex eligit ꝓcedere sūmarie ꝛ ꝓcedat ꝙ dictū ē. aut vult ꝓcedere ple 17 narie ꝛ ꝓcedat ꝙ hic df. ꝛc. †Capio glo. in verbo maxime q̄ exponit illud verbū ꝺm ꝓpriū significatū vt ilex implicatiue postea refert alios exponere iproprie vt stet pro tñ ꝛ sic intellectus lr̄e est vt ꝓcedacēt si electio non sit ꝯfirmata. prima expositio est cōmunior ꝺm oēs ꝛ ideo dicit. d. ant. ꝙ alia expositio nō est bona qꝛ lz ꝯfirmatio

¶ Palatio. Ubi fieri debeat citatio qñ citandus nō reperitur vide p olidra. i ꝯs. cxxiiij. ꝛ vide laufra. in. c. qm̄ cōtra in princi. i. col. versi. tertio q̄ro qui omīa cō ggerat.

plus firmet non tñ perficit illā iam ꝑfectam sicut dicim⁹ in ꝯfirmatione post ꝛ sic ꝓcedit tex. ēt electione non confirmata ꝛ sic propriū significatū huius dictionis maxime ē iplicare facit ꝙ hr̄ i. c. auditis de elec. ¶ Capio gl. magnā in verbo sacris. diuidit̄ hec glo. in tres ptes principales prima allegat tex. iura vario mō loquētia de absentia clericoꝝ. scđo ponit modū ꝓcedendi ꝯ p̄latū absentē qñ agitur ex sola culpa absentie ibi sup hoc. tertio ponit modū ꝓcedendi qñ agit̄ rōne delicti extrinseci tertia ibi ꝯ p̄latū. scđa pars subdiuiditur qꝛ primo ponit modū ꝓcedendi ꝯ absentē cōfirmatū q hz possessionē scđo ꝯ eū q nō est cōfirmatus. scđa ibi de his do ꝛ interserit tertiū mēbrum qñ ille qui accusat electionē vel excipit ꝯ electū nō cōparet ibi si vero quero ergo qꝛ tex. in versic. si vero dicit ꝙ si reus nō est absens p cōtumaciā dz expectari cū agit̄ de mrīmonio spūali p tps in sacris canonibus diffinitum qđ est istud tps glo. in principio sui ponit tex. iura vario mō loquentia postea ꝯcordādo distinguit hoc mō aut agitur ꝯ absentem ex sola absentia aut ratione ꝙ ꝯ eū ꝓponit̄. primo casu subdistinguit̄ ꝙ aut habuit cōfirmationem ꝛ possessionem aut non. si habuit confirmationem ꝛ possessionem ꝛ tunc scitur vbi est debet citari per p̄latū vt ad ecclesiam suā reuertat̄. I. tps conueniens ꝺm locoꝝ distantiam ꝛ tpis qualitatē ꝙ si non fecerit poterit beneficio priuari nisi ondat cām rōnabilē quare non venit. Idem dicit fiendū d eo qui habuit a prelato licentiā se absentandi ad certū tps vt ēt elapso tpe mouentur ad redeundū als non tz sententia ꝯ eum. si vero nescitur vbi sit ita ꝙ citari nō possit psonalr̄ tūc dz citari termio citationis edito apud suā ecclesiaz vt I. sex menses reuertat̄. Et si I. sex mēses nō venerit ꝑuabitur suo beneficio. c. ex tuc de cle. non resid. Si do est absens ꝛ adhuc nō habuit cōfirmationē ꝛ possessionē sed duntaxat electus fuit tunc expectari dz p sex menses nec plus nec minus ꝺm ꝙ visū fuerit superiori. Si vero cōparet electus sed ille qui accusat electionē vl̄ excepit de crimine ꝯ electum non cōparet cōcludit glo. arbitrio superioris eē sibi terminū ꝓfigendū. si vero agit̄ ꝯ prelatū absentē nō rōne absentie sed contra eū ꝓponit̄ ꝛ tūc dz citari ꝛ si nō venerit excōicabitur ꝛ expectabit̄ p annū. post annū ꝓcedet̄ ꝯ eū ꝺm ꝙ tradit̄ in. c. rursus ꝛ in. c. quicūq;. xi. q. iij. ꝛ in. c. veniens de dolo ꝛ contu. ꝛ ita quieuit glo. hec elegans ꝛ est alia silis gl. in. c. qꝛ semp. vij. q. i. sed. d. abb. post alios sic distinguit aut agitur de mō procedendi contra absentem rōne criminis ꝙ ꝯ eū ꝓponit̄ ꝛ nō ē mā huius. c. sz tangitur in. d. c. veritatis. aut rōe absētie vel qꝛ opponitur ꝯ electionē seu ꝯfirmatione ex defectu forme vel psone sic electe vel ꝯfirmate primo casu si bñficiū nō reqrit residētiā tūc ꝑuari nō pōt post absētiā qꝛ cessat delictū ex quo nō reqrit residentiā. hoc tēpat nisi talis bñficiatus vaget̄ qꝛ tūc pōt bñficio priuari sufficit. n. ad priuandum quez suo beneficio delictum vagationis vt not. in. c. ex tuc de cle. nō resi. non. n. dz clericus vagari. vij. q. i. c. non opz. in quantū ad hoc adde glo. valde singlr̄ez in. c. nō opz el. ij. 18 de ꝯsc. di. vltima que dicit† ꝙ si clericus vagat̄ per mundū ꝙ bñficiū suū dr̄ vagare ꝛ pdit administrationē bñficij ꝙ ꝓ certo ē alta mēte tenēdū. ꝛ adduco simile ꝙ reso 19 lūt Bal. in auc. qui rē. C. de sa san. eccle. †vbi q̄rit emphiteota incipit vagari ꝑ mūdū ꝛ ignorat̄ vtrū viuat an sit mortuus dimisit tñ ꝓcuratorē qui ei anno soluit pēsionē sz ecclīa nō vult amplius illū ꝓcuratorē admittere ad soluendū ꝛ vult reuocare emphiteosim pp dubium mortis Procurator vult insistere possessioi refert sper. in ti. de locato. §. nūc aliq̄ ver. lxvi. tāgere istā qōnē ꝛ inclinare in fauorē ecclīe. Sz in ꝯtrariū allat Bal. l. ne nos. C. de capti. 30 †qꝛ ille qui fundat se super morte tenet̄ mortē ꝓbare saltē p famā. alr̄ qs ꝑsumit̄ viuere. vt no. in. l. si quidē. C. solu. ma. ꝛ in. l. ij. §. si dubitet̄. ff. quēadmodū testā aper. solum ibi bal. recurrendū esse ad ꝯiecturas. Sed si ex coniecturis nihil appareat dicit se sentire ꝓ ecclīa p ea que hēnt in. l. domi

in .l. dñi horreoꝝ.ff. locati. ⁊ glo.ꝛlaſ mihi qꝛ illá.l.nõ al legauit Spec.ita ibi Bal.refidet. Modo daſ ex iſtis pꝛ cipuũ lumen ad hãc doctriná vt reſtringaſ ad caſuꝫ quo clericum vagabundum beneficiatum conſtat viuere tũc eniꝫ poterit priuari bñficio ſecundũ practicaꝫ ſupꝛ tradi taꝫ ſed vbi bñficiatꝰ ẽ vagabũdꝰ. ⁊ dubiũ ẽ an ſit moꝛtuꝰ an viuat tũc vĩ de apto iure dicẽduꝫ ꝙ platꝰ ad quẽ ſpec tat collatio illiꝰ bñficij poterit illud alteri ꝯferre ⁊ ad hoc adduco tex.ſingl'eꝫ ⁊ pegrinũ in quo defecit illuſtre ingeniũ ſpecu. ⁊ Bald.in.l.liberti.ff.de peculio qui tex.

31 apponit ſecurim ad arboꝛẽ huiꝰ dubitatiõis vbi dĩ ꝙ ſi dñs ꝯceſſit ſuo ſeruo liberá adminiſtrationeꝫ peculij ⁊ ignoꝛauit ſi ſeruus viuat an ſit moꝛtuus vt puta qꝛ incepit vagari p mundũ vel acceſſit ad ptes remotas ⁊ peregrinaſ ꝙ vĩ reuocata illa ṽa adminiſtratio peculij tene hñ mẽti qꝛ ad hãc doctriná tex. ille aufert hic clauá ḋ manu herculis ita dicamꝰ in clerico beneficato qui vagatur p munduꝫ ⁊ ignoꝛaſ an viuat an ſit moꝛtuus ⁊ idẽ dicemꝰ in emphiteota vagãte p oꝛbẽ ſi dubitetur an ſit viuus an moꝛtuus tene mẽti.qꝛ aureis lrĩs eſt iſtud ſcribendũ. Et vnũ pondera qꝛ ſi iſta vagatia fuiſſet inflicta clerico ab epõ in locũ penitẽtie qꝛ tunc videreſ ꝙ nõ poſſet priuari bñficio pp vagationẽ. ⁊ ad hoc allego vnuꝫ ſempiterna dignũ memoꝛia refert.n.archi.in.d.c.opꝫ de conſe.di. vl tima raymundũ de pena foꝛti in ſũma ḋ peni. ⁊ remiſ.§. ſpecies penitentie.ꝙ pꝛopter parochialis põt iniungere ſuo parochiano pniam vagandi per mundũ cuꝫ baculo cubitali ⁊ ſcapulario vel aliqua veſte ad hoc cõſueta ⁊ moueſ ad ſic dicendũ qꝛ nõ eſt expꝛeſſo iure pꝛohibitum niſi conſuetudo eẽt in ꝯꝛium ⁊ refert gofredũ idẽ voluiſ ſe de quo dicendũ vt ibi p archi.ergo multo foꝛtius poterit epõs iniungere hãc pniam clerico ſuo. erit tñ neceſſe deſeruiri bñficio ſuo p vicariũ vt in.c.pueniẽ.ḋ appel. ⁊ iſta mẽti cõmenda.ſi aũt beneficium requirat reſidentiá tunc ſi eſt abſens ex cá ꝓbabili ⁊ neceſſaria puta infirmitatis vel vtilitatis eccleſie ⁊ tunc nõ dꝫ priuari ſed dꝫ expectari donec illa cá ceſſauerit.c.i. de clerico egrotãte vij.q.i.c.preſentiũ.his tñ caſibus ⁊ ſimilibus dꝫ apponi vicarius in eccleſia qui deſeruiat ⁊ pcipiat ꝯgruá poꝛtionẽ vt in.c.pueniẽ de appel.c.tue de cleri.egro.c.pñe ḋ clericis nõ reſidẽ. aut nõ ẽ abſens ex cá neceſſaria ſꝫ ex cá voluntaria ſeu ꝓbabili ⁊ tũc aut a principio habuit licẽtiá ſe abſentandi ad certũ tpꝰ tacitũ vel expꝛeſſum aut non. Pꝛimo caſu gl.hic concludit ꝙ finito tpe eſt neceſſaria monitio ad priuationẽ. Inno. ⁊ hoſt.in.c.tue de cler.nõ reſi.dicũt ꝙ qñ tpꝰ nõ expꝛimiſ ſꝫ tacite intelligitur puta qꝛ mittitur ad cõſiliũ vel ad tractandũ aliquá cám tunc finis talis cõſilij ⁊ cáe ẽ terminus ad redeundũ poſt quẽ finem cõputatis diebus ad redeundũ intelligiſ vagari .l.ſi cui.§.pꝛimo.ff.ex quibus cauſis ma.in integ.reſti. quo caſu ſine expectatiõe ſex mẽſium vel citatione pſit priuari bñficio. vij.q.i.c.pꝛſentiũ.ſi r.ĩ poſtea pꝛobet ſe legitime ĩpeditũ fuiſſe recuperat bñficiuꝫ ex cãa gñali ⁊ hĩ rõ humanitatis.iiij.q.v.c.qſqs. Alij tñ dicunt quos refert ibi Inno.ꝙ poſtq̃ ꝓpꝛia voluntate incipit moꝛari ꝙ dꝫ expectari p ſex mẽſes ⁊ citatio fieri dꝫ ad domũ ſue habitationis ſicut hĩ in.c.ex tue de cle.nõ reſi.nec dꝫ ei obeſſe ꝙ bonũ initiũ abſẽtie habuit. Et ad dictũ.c.preſentiuꝫ rñde ꝙ loquiſ ſm antiqua iura quo caſu minus tpꝰ dabaſ ſꝫ hodie datur maius tpꝰ hoc ẽt vĩ velle glo. ſꝫ non placet hoſti.in.d.c.ex tue.ſꝫ Jo.an.reducẽdo ad ꝯcoꝛdiaꝫ dicit primũ dcm̃ ꝓcedere qñ in pꝛio termino tacito vl' expꝛeſſo fuit monitus ſub pena priuationis ad redeundũ ſꝫ ſm dcm̃ ꝓcedat qñ lꝫ talem terminum habuit non tñ ſic fuit monitus p eũ ad quem ius priuandi ſpectabat ſꝫ Jo.de lig.impugnat iſtud dcm̃ Jo.an.qꝛ cuꝫ termini pꝛefictio oꝛdinetur ad finẽ ne pp abſentiá priueſ ⁊ ſic cũ nõ hẽat effectũ priuatio videreſ opari ꝯꝛiuꝫ effectũ qꝛ idẽ terminus eẽt cá priuatiõis ⁊ nõ priuatiõis ꝯ.l.titio.ff. de viſu fru.facit.l.legata inutiliter.ff.de adi.lega.ſed hec rõ ſm dñꝫ ant.modicũ valet qꝛ terminus in quẽ cũ ꝯſidereſ reſpectu pendentie bñ oꝛdinaſ ad nõ priuádũ ſꝫ qñ ꝯſideraſ in lapſum oꝛdinati bñ poniſ ad priuádũ vt in ſimili no.in.c.ab excõicato de reſcrip.iõ putat.d.ant. foꝛe dicẽdũ qꝺ ad ꝯuincẽdũ delictũ negligẽtie in ñ reſidendo ſufficit ꝙ ſtatuitio termini ⁊ ipſius lapſus abſqꝫ alia monitione ⁊ multo foꝛtius ſi eſt appoſita cõminatio ſꝫ quo ad actũ priuatiõis ſola monitio ſeu ſtatuitio termini cũ lapſu nõ opaſ hoc vt poſſit ad ſniam ꝓcedi lꝫ nõ reſidere ſit notoꝛiũ tñ quo ad actũ ſnie reqriſ citatio vel monitio ⁊ dꝫ eẽ iudicialis qlis nõ fuit illa mõitio facta tpe quo habuit licentiá quinimo nõ putat ſufficere ſi fuiſſet tũc iudicialiter facta qꝛ nõ põt fieri citatio ad cám cũ adhuc cá illá nõ ſit principiata ⁊ anteq̃ cá ꝓcedendi ſubſit de pſenti.l.nõ quẽadmodũ.ff.de iudi.c. romana.§.caueát ḋ ſen. excõ.li.vi.recte adduci poſſet illud qꝺ pꝛhoꝛuꝫ longe pꝛincipẽ ariſtotili in ſcḋo de aĩa venit in mẽtẽ. actus inqt actiuoꝝ.ſũt in patiente bñ diſpoſito. Et ex hoc ſentit.d.ant. ꝙ ĩ priuatiõe fienda pp abſentiá requiriſ citatio iudicialis ſentit ẽt ꝙ reqraſ ſniam eſſe ferẽdá in iudicio.d.abb. hic refert iſta dicta dñi ant. ⁊ dicit vtrũqꝫ dcm̃ foꝛe falſũ ⁊ ad hoc allẽgat ꝙ voluit oldradus lodẽſis in ſuis ꝯſilijs. cxxx.refert dñꝫ Pre.de anch.ſeqni illud ꝯſiliũ oldradi in c.nouit de his que fiũt a plato ſine cõſenſu.c.⁊ inter cetera moueſ oldra.qꝛ iura ſup hac mã loquentia requirũt tñ monitionẽ ⁊ nõ citationẽ vt in.c.ex pte de cle.nõ reſi. itẽ reqrunt iura vt abſens ſpolieſ vt in.c.ex tue de cle.nõ reſi.vñ nõ requirũt ſniam ferendá.dicit tñ do. abb. ſe putare pꝛincipale dcm̃ dñi ant. foꝛe verũ vt nõ ſufficiat mõitio facta tpe date licentie qꝛ tũc nõ erat in moꝛa ⁊ p ꝯñs nõ cõpetebat exercitiũ reſpectu priuationis vt in.d.§.caueant ⁊ in.c.romana.§.nec pꝛo eo de offi.oꝛdi.li.vi.facit lex obſeruare in ſi.ff.ḋ offi. pꝛocõſulis.iura.n.exigũt mõitionẽ ante priuationẽ ad conuincendũ vere delictũ nõ reſidentie ſꝫ p primá monitionẽ nõ vere ꝯuenit cũ poſſit detineri ex aliqua cá legitima ar.coꝝ q̃ no.in.c.extirpande .§.qui ṽo de pben.iõ tũc requiriſ monitio reſpectu priuatiõis. Et ita ꝓcedat iſta gl.ita reſidet hic do. Abb.tu põdera qꝺ dcm̃ dñi an.ſapit equitaẽ vt nõ priueſ niſi interueniat citatio iudicialis ⁊ ſnia iudicialis ad priuandum ex eo qꝛ vbicunqꝫ ſumus in notoꝛio requiriſ citatio lꝫ nõ ſolẽnis cũ i pẽptoꝛio ẽt reqriſ ſnia lꝫ ñ ita ſolẽnis ſta pꝛobatur in.c.ad nr̃am el.ij. de iu.iur. ⁊ in.c.cũ ſit romana de ap. ⁊ i.c.cũ oliꝫ de re iud. ⁊ in.c. veſtra de co.cle. ⁊ mul. ⁊ ſic lꝫ ſit notoꝛiũ ꝙ nõ reſideat.tñ requiriſ talis citatio ⁊ ſnia talis qlis requiriſ in notoꝛio vt in pſatis iuribus. nec ob.d.c.ex tue.in q̃tum vtiſ illo verbo ſpoliauit tra-

32 do vobis doctriná valde celebrẽ.vꝫ ꝙ vbicũqꝫ in.l.apponunſ verba executiua.tunc nõ requiriſ ſnia ṗuationis qꝛ illa verba executiua pſupponũt ṗuationẽ factá eſſe a iure.ideo requiriſ facti executio.ita formaliter colligiſ in.d.c.ex tue.in verbo ſpoliari. ⁊ adduco iura que ppetua ſunt recenſenda memoꝛia.vꝫ.c.fi.co.ti. ⁊ .c.fi.de poſtu. ⁊ qꝺ voluit.d.Ant.referens ſe in facto ꝯſultũ reſpõdiſſe. ⁊ adduco.c.querelá.in verbo remouentes.de iure iur. ⁊ in.c.ex lris.de exceſ.pla.in verbo admonẽtes ⁊ in c.de multa.de pben. ⁊ in.l.ſi qs maioꝛ.C.de tranſacti. ⁊ ꝙ voluit Bar. ⁊ Bal.ibi. ⁊ adduco.c.qꝛ layci.de iu.patro.c.cũ clerici.de pac. ⁊ qꝺ ibi voluit Caſpa. de cal.i.c.fi.de reſcrip.c.in noſtra.de ꝓcura.c.cũ dilecti.c.ad petitionẽ.de accuſa.c.iii.de vſur. ⁊ qꝺ ibi voluit.d. Abbas.c. ad falſarioꝝ.de cri.fal.c.pe.de col.detegen.c.fraternitati. ⁊ .c. poſtulaſti.de clerico exco.mi.l.i.§ remouet.ff de poſtu.auc.de defen.ciui.§.interim.l.impub.ff de ſuſpec. tuto.c.i.in verbo abijciaſ.de cleri.nõ oꝛd.min.c.cũ olim de rerũ pmu.c.graue.c.fi.de exceſ.pla.c.pueniẽ.de appe. c.ꝙ in dubijs.de renũ.tene menti.qꝛ ſunt iura a nobis inuenta que dant pcipuũ lumẽ in hac materia ꝙ lꝫ canones ⁊ leges laboꝛẽt qñ ṽba ſint late ſnie vel ferende tñ qñ apponunſ in.l. ṽba executiua ſẽp ſunt canõ late ſnie

⁊ ꝑsupponunt a lege priuationez sed requirit executio. facit glo. singu. in. l. prudendũ in verbo carcat. C. de po stu. mõ. d. c. ex tue. apponunt verba executiua respectu absentiũ. sed loquit de illis q absentãt se fraudulenter ne citatio põt ad eos puenire quo casu expectat per sex mẽ ses ⁊ citant per edicta vnde nõ loquit ille tex. in casu no stro qñ absens habuit iustũ initiũ absentandi se a benefi cio. ⁊ hec cũ sua honorificentia. d. Abb. nõ recte adducit illũ tex. ꝯ dñm Ant. ⁊ alios nec ẽt. d. c. ex pte recte addu citur in ꝯrium qꝛ decanus ibi absentauit se a decanatu ⁊ fecit p. x. ãnos ꝯpletos absens quo cãu presumit nõ velle ãplius redire ad beneficiũ ⁊ sic non loquitur in casu in quo loquitur Inno. dñs anto. ⁊ alij iõ papa ibi dedit li centiam eligendi aliũ qꝛ per tantũ tpˢ nõ erat spes re deundi ⁊ p ꝯñs illa iura nõ obstãt. quinimo pl⁹ dico q̄ p illa ꝯcordia data per Jo. an. qñ ando superior cõmi nat⁹ est ego adduco elegãtẽ doctrinã Bar. in. l. si finita . §. iulianus. ff. de dam. infec. per quã ꝯfũditur dictũ dñi

33 anto. dixit eñ ibi bar. † q̄ si iudex citat partẽ ad ꝯparẽ duz cũ comminatiõe vz q̄ alias iusticia mediãte pcedet ad cognitioez ⁊ pronũciationez qd talis citatio vr̃ pẽptoria ⁊ habet vim pẽptorij ad hoc allegat. l. in peremptorio. ff. de iudi. secus si dicat alias procedetur ꝯ te qꝛ itelligitur citatiõe interueniẽte ita egregie dixit ibi bar. ⁊ adduco singularẽ tex. in. c. cũ dilecti de dolo ⁊ ꝯtu. ita vt dicẽdũ in proposito q̄ vbicũq3 iudex cominatur ꝯ absẽtez q̄ si ñ ꝯparuerit finita cã termini pcedet ꝯtra eũ ad cognitio nẽ pñũciationẽ ⁊ ꝑuationẽ q̄ tũc nõ requitur alia citatio ⁊ isto casu verũ dixit Jo. an. ⁊ male dixit. d. an. ⁊ ista est via q̄ ducit ad supõn. nec obstat dũm dixit Jo. ð lig. dum dixit q̄ termini pfictio nõ dꝫ opari effectũ priuatiõis qꝛ rñdeo illud ẽẽ verũ qñ simplr̃ data est licentia se absentã di tũc. n. nõ opat priuationẽ arg. l. legata inutiliter. ff. de adi. leg. sed vbicũq3 ille ad quez spectat priuatio pcedit vlterius cominãdo tũc ẽ secus vt voluit Bar. in. d. l. si fi nita. §. iulianus. Itẽ ꝯsidero vnũ ad q̄ nemo aiaduertit quo. n. mõ illa cominatio põt opari lapsum sex mensium primo iudex nõ potuit illud facere. ⁊ illa verba sua pce det ad priuationẽ sũt referenda ad iura dispositionez vz post lapsum sex mẽsiũ nã in. d. c. ex tue dr̃ q̄ superior dꝫ ex

34 pectare absẽtẽ p sex mẽses † dilatio. n. data a lege sine iu dicis ministerio nõ põt abbreuiari nec tolli vt in. c. indul tũ de reg. iu. in. vi. cũ ergo. d. c. ex tue det dilationẽ sex mẽ sium sine iudicis ministerio ergo iudex ñ potuit tollere nec ꝑsumit fecisse illud q̄ de iure facere nõ poterat. ¶ Itez ocrũ. c. ex tue loquit eo casu quo aliqs absẽtat se malicio se ⁊ citatio nõ põt ad eũ peruenire ⁊ nihilominus lex in dulget sibi spaciũ sex mẽsiũ ergo multo fortius debent i dulgeri dicti sex mẽses absenti a principio ex licentia su periorio ⁊ p ꝯñs cominatio iudicis nõ põt nec dꝫ priua re illũ absentẽ bñficio iuris. Nec ob. d. c. ex pte qꝛ loquit eo casu quo apz absẽtẽ nõ hẽre animũ redeundi pp ab sentiã. x. annoꝝ ⁊ p ꝯñs ꝯcordia Jo. and. uana vr̃ ⁊ va cua. nec obstat doctrina bar. qꝛ i alio casu loqt. nihilomi nus posset quispiã ingeniis spiritus doctoꝛ substinendo opi. Jo. an. adducere enũ q̄ ẽ sẽpiterna dignũ memoria nã in. l. ij. C. de iure emphi. ⁊ in. c. potuit de locato hr̃ q̄ emphiteota nõ soluendo p biẽniũ cadit ab emphiteosi ec

35 clesie mõ in. l. locoꝝ. C. de oĩ agro deserto li. xi. dr̃ † q̄ si ẽ a phiteota ciuitatis non soluat p biẽniũ [a] cadit ab ẽphite si. decidit ẽt q̄ si steterit p annũ cũ dimidio ⁊ ñ soluat ca nonẽ ⁊ ciuitas facit eũ citari ad soluendũ q̄ illa citatio opat lapsũ sex mẽsiũ. mõ dicit ibi bar. q̄ ecclia ⁊ ciuitas eq̄perant. l. si. C. ð sa. san. ecc. idẽ erit in ẽphiteota ecclie vt citatio fcã opet lapsũ sex mẽsiũ ⁊ ad hoc bar. magni ficauit illũ tex. ⁊ dicit firari iura per illu ⁊ cũ eo trãsit ibi ang. ita dicamus in casu isto vt illa cominatio opet lapsũ sex mẽsiũ fcã p supioꝛẽ ad quẽ spectat ptãs priuãdi ⁊ isto mõ posset saluari dcm̃ Jo. an. ⁊ multo fortius qꝛ absen tia plani ẽ valde nociua ecclie vt pbat hic ⁊ in iuribus al

legatis supius. si hñ diximus circa hoc demus gloriã al tissimo deo. ⁊ dicit hic bal. extẽdens dcm̃ gl. ad tutoꝛẽ vt priuet tutella si nõ vult interesse negocijs pupilli. l. im puberibus. ff. de sus. tut. l. si. ff. vbi pu. edu. de. idez dicit in doctore negligẽte legere vt non hẽat salariũ q̄ limitat bal. nisi legitimo ipedimento fuisset ipedit⁹ puta morbo vel alia excusabili cã tene mẽti pp rotulum hoñ. dispone tem ꝯriũ. subdit hic. d. abb. si vo nõ habuerũt licẽtiam se absentãdi vel habuerũt sine ꝑfixiõe termini vel cũ ꝑfixiõe qꝛ nõ est via tũc si scitur vbi ẽ dꝫ citari ⁊ tpˢ erit arbitra riũ vt dr̃ in gl. ⁊ sequit host. iõ ƀm eñ diuersa tpa statuta sũt p canones circa hoc vt denotet illud arbitrariũ. si vo nescit vbi sit ⁊ tunc serua dispositiõem. d. c. ex tue vt fiat trina mõitio vt ibi dr̃ nec sufficiat vna pẽptoria ex quo ius requit trinã. ⁊ actus ẽ odiosus ⁊ agit de pena iponenda facit ad hoc gl. singlis in cle. i. de vi. ⁊ ho. cle. que voluit qd vbi agit ð priuãdo aliquẽ nõ sufficit vnica monitio p ẽptoria adducit ẽt q̄ voluit Jo. an. in. d. c. ex tue rectius adducere poterat singlem doctrinã Jo. an. in ru. de cle. nõ resi. in addi. spec. vbi dixit q̄ vbicũq3 absens citat per edicta nõ sufficit vnũ edictũ peꝑtoriũ p trib⁹ sꝫ tu põde ra vnũ q̄ lꝫ do. abb. transeat hic cũ dicto gl. dicte cle. i. ni hilominus ꝯ illã gl. ego allego casum in. c. ꝯstitutionem de sen. excõ. li. vi. ⁊ idẽ ẽ si scit vbi ẽ sꝫ citari nõ põt vt no. in. d. c. ex tue maxie cũ ꝑsumat abesse malitiose ex quo te net residere ⁊ nõ resideat vt voluit Inn. in. c. si. de cog. mit. in pos. iõ sufficere dꝫ citatio ad domũ p ibi nota. per Inno. sed humanius ẽ vt citet noiatim si cõmode citari põt ⁊ hoc vr̃ sentire tex. i. d. c. ex tue. ⁊ cõiter alia iura po sita in titulo ð cle. nõ resi. ⁊ qñ citatio fit ad ecclias qꝛ ne scit vbi est vel comode noiatim citari nõ põt dꝫ expecta ri p sex mẽses vt. d. c. ex tue. hec sũt vã vt requirat monitio ad priuationẽ nisi emanaret ꝯstitutio sinodalis vel epi vbi mãdat oibus absẽtib⁹ vt redeãt ad residendũ ⁊ pri uat nõ residentes tũc. n. ad actũ priuatiõis nõ requit alia monitio. hñ requit cũ vult declarare illos priuatos vt in. c. cũ ƀm leges de hereti. li. vi. ita refert hic. d. abb. ꝯsuluis se fede. de se. ꝯsi. ciij. qꝛ ꝯstitutio epi põt adiuuare ius cõe al'at q̄ hr̃ in. c. ij. de ꝯsti. li. vi. ⁊ qd no. Jo. an. in. c. fin. de

36 offi. archipresbyteri. ⁊ sic sentit do. abb. † vbi qs incidit

b in penã priuatiõis pp nõ residentiã [b] ex dispositiõe iuris nõ ipso iure sꝫ p sniaz q̄ tũc epˢ põt adiuuare ius cõe ⁊ p suã ꝯstitutionẽ disponere q̄ sit ipso iure priuat⁹ ⁊ hoc voluit ibi Dominicus. ⁊ faciat q̄ voluit gl. in. cle. ne ro mani de elec. ⁊ adduco q̄ voluit bal. in. c. rephẽsibilis de appel. vbi dicit q̄ ꝯsti. epi põt disponere q̄ qs sit ipso iu re priuat⁹ lꝫ ð iure cõi veniret priuãdus ⁊ facit q̄ voluit idẽ bal. i. l. cos. §. fi. C. ð vsu. sꝫ ego adduco in ꝯriũ celebrẽ

37 doctrinã Jo. an. in addi. spec. in tit. de elec. in pn. † vbi di cit electio plati fcã vno ex canonicis ꝯtẽpto si ẽ ipso iure nulla sꝫ venit annullãda. c. q̄ sicut de elec. mõ epus facit ꝯstitutionẽ q̄ talis electio sit ipso iure nulla decidit ꝯsti tutionẽ nõ valere qꝛ nõ põt facere actũ annullandũ ð iu re cõi q̄ ipso iure sit nullus vigore ꝯstitutiõis. ⁊ adduco q̄ voluit gaspar ð cal. in. d. c. ex tue. vbi dicit q̄ eo casu quo qs nõ ẽ ipso iure priuat⁹ bñficio pp nõ residentiã sꝫ hñ venit priuãdus q̄ nõ poterit epˢ p suã ꝯstitutionẽ priua re ipso iure ⁊ adduco. d. car. in. d. c. ex tue vbi qrit ꝯstitu tio sinodalis pcipit oibus bñficiatis vt resideãt i bñficijs ⁊ monet ad residẽdũ trib⁹ monitionib⁹ cum interuallo tpis an poterũt priuari sine alia citatiõe. refert fede. de se. in ꝑsato ꝯsi. ciij. tenere q̄ sic. sꝫ ipse dãnat illud ꝯsiliũ qd nõ sufficit gñalis mõitio qñ agit de piudicio pticularis ꝑsone iõ talis citatio nõ nocebit absẽtib⁹ q potuerũt ⁊ ð buerũt noiatim citari. l. i. §. denũciori. ff. ð ventre inspi. ⁊ q̄ hr̃ in cle. i. ð iudicijs vbi citatio p edicta pmittit in ca sibus de qbus ibi ⁊ sic regulr̃ nõ ẽ pmissa ⁊ si aliqs erat absẽs ⁊ sciebat vbi erat ⁊ poterat noiatim citari si perso naliter nõ fuit citat⁹ nõ poterit priuari virtute ꝯstitutiõis secus dicit si nescit vbi cẽt qꝛ tũc sufficit citatio per edicta vt in. d.

a ¶ Bienni iuz. Eodẽ mõ dꝫ soluere emphi teota ecclie. pri uari aũt ẽphi teota triennio vt tenẽt doc. in l. fi. C. de iure emphiteot. gl. i l. q̄ro. ff. locati canoniste late i. c. potuit ð lo ca. vbi vid.

b ¶ Nõ reside nã. Vide ð ista ma ample i ti. ð cle. non resi. p to. vbi oĩa co piose ⁊ vide in c. ex pte ð offi vica ⁊ i. c. pue ni: de appel. ⁊ p q. l. possessio nues.

vt.in.d.c.ex tue allat q hr in.c.fi. de elec.lib.vi.vbi electi
et opponentes se electioni noiatim citant qr eoz interest
singlr io talis monitio vr hère locu duntaxat quo ad illos
d quib⁹ nescit vbi sint et opabit contra tales pfata pstitutio q
elapso termino poterit pnunciari illos eé priuatos pp có
stitutioz pdicta p id q hr in.d.c.extirpandc.§.q vo d pbe.
et pcludit q monitiões gnales faciep epos de bñficiatis
vt veniat ad residentia allas priuat eos q nó nocet absẽti
bus q sciunt vbi sunt et noiatim pñt citari sz solu opatur
quo ad alios de qbus nesciebat et remittit se ad dicta sua
in isto.§.pcludit et dñs car.ibi valere pstitutioné epoz
vt pp nó residentia bñficiatus fit ipso iure priuatus lz de
iure cói veniret priuádus p dicto suo adduci posset glo.
38 in.cle.ij.qui de eta.et quali.q dicit q lz de iure cói cano
nicus pstitut⁹ in minorib⁹ ordinib⁹ añ illá clementinam
haberet vocé in electióe epi tñ pstitutio epi poterit dispo
nere q nó héat vocé nisi eét in sacris ordinibus pstitutus
et adduci posset p hoc q voluit Bal.in.l.eos.§.fi.C.de
vsur.vbi dicit q pót epus p suá pstitutioné disponere q
qs pbet eé vsurarius facilius qz disponit a iure cói facit
q voluit Fede.de se.pñ.vij.et pñ.xvij.et adduco tex. val
de singlem sm Py.et Bar.in.l.sulcimus.§.fi.ff.ex qui.
cau.in pos.ea.vbi hr q lz missus in possessioné ex primo
decreto nó lucret fructus nihilominus iudex pp nimiaz
pumaciá rei pót decernere vt lucret fructus multo forti
us poterit epus per suá pstitutioné ordinare iura cóe for
tior.n.reddit dispositio q fit p viá pstitutióis vt pulchre vo
luit Inno.in.c.quito de psue.refert bal.in.l.i.ff.de cóstí.
prin.nec ob.dictu Jo.an.in.d.addi.ad speculu qr in cásu
illo pstitutio epi disponit contra ius cóe qr de iure cói vz et lz
electio facta vno canonico cótépto dicto.c.q sicut sz si có
stitutio disponit q fit ipso iure nulla disponit contra ius cóe er
go etc.Et ex hoc vr q Gaspar d cal.nó recte adduxit il
lud dcm Jo.an.contra istá pclonem sed stat dubitatio qs iu
stius dixerit an fede.de se.an do.Abb.an.do.Car.in.d.
c.ex tue et quidé do.Car.hic in qonta.q.ponit hanc du
bitationé et decidit q si tale bñficiu nó regrit residentiá
bñficiati non artant per talé pstitutioné debent.n.perso
naliter citari.si aút regrút residétiá vr q nó sufficiat talis
citatio gnalis sz dz noiatim citari et ad suu bñficiuz vt.d.
c.ex tue imo psonalr citádi sút si scit vbi sint sz si ignorat
túc sufficit talis citatio gnalis per id q hr in.d.c.fi.qui.
ma.ac.po.et allat dicta per se ibi in.viij.q.et p tale edi
ctu vr quilibet nominatiz citatus per id q not.Inno.po
netur tñ tale edictu in suo bñficio et non in valuis eccle
cathedralis vt fieri solet.dic tñ posse citari si scit vbi sit.qr
túc dz specifice citari et ad suu bñficiu ex quo scit qs é ille
qui est citádus allat dicta sua in.d.c.fin.qui ma.ac.pos
sunt.dicit tñ q seruat q epi faciút talia edicta maxie qñ
accedút primo ad epatus et posito q valeat illud faciút
tñ eo casu quo scit vbi é citádus et dz psonalr citari qñ p
cedit contra eu ad declarandu q inciderit in edictu.Et ista di
cit eé notida qr sepe d facto accidunt.Tu pódera qr nó
vr q recte dixerit Fed.d se.et do.abb.pstitutio epi est ius
pretoriu vt p bar.in.l.stipulationu.ff.de verb.ob.et in.l.
ij.§.fi.ff.de vsuca.pro épto.et in.l.fin.ff.de pe.et in.l.i.ff.de
bo.pos.ti.gnali.et in.l.ij.ff.de decretis ab or.fa.bal.in.l.
i.C.de pcu.et in rub.C.qui admit.ad bo.pos.pñt et in.c.
eccla scte Marie de cóstitu.et i.l.oés populi.ff.de iust.
et iur.d.abb.in.c.fi.d offi.leg.vbi dixi plene et plenius di
xi in repetitióe rubrice.C.qui admitti.Modo pretor nó
pót aliquid disponere contra ius cóe ergo eodé mó et episco
pus q dz esse custos canonu et nó violator.c.ististutionis
xxv.q.ij.cu ergo dictum.c.ex tue de cle.nó resi.det spaci
um sex mésiu vt expectetur absés appositis edictis vt ibi
hr si maliciose se absentauit nec pót ad'eum citatio veire
ergo nescio videt viá p qz epus pstitutioné pdendo tollat il
lud spacium téporis et sciat vbi est absens et nominatim
eu non citet né disponendo contrarium facit contra ius cóe.¶ Et
si opponat de dicta.l.locoz.C.de oi ag.deser.li.xi.vbi ci

tatio opat lapsum sex mésium ita opabit in casu nro qr
rñdeo pmo q illa citatio fit noiatim in psona sz hic fit ci
tatio gnalis ergo nó obstat ille tex.Item ille tex.loquit
in eo qui fuit pumax ad soluédu p anni cu dimidio id
nó est admiratióe dignuz si citatio ibi opet lapsu sex mé
siu.sz in casu nro Jo.an.primo nó loquit qñ fuit absens
per tñ tps imo dicit q illa commatio fuit scá sibi ab ini
tio qñ habuit licentiá se absentandi ergo recte illa lex al
legari nó pót p illa doctrina Jo.an.tu et qr illa lex cóti
net casum spálé pp fauoré ciuitatis ergo et illu casuz nó
est trahéda.l.si vo.§.de viro ff sol.ma.Iré nó pót allari
pro dicto fede.de se.sicut.n.iudex nó pót tollere bñficiuz
iuris datu alteri eodé mó nó poterit epus p suá pstitutióz
nó.n.pt disponere contra ius canonicu.vbicuqz.n.dilatio dat
a lege sine misterio iudicis nó pót tolli vt in.d.c.indultu
nisi a lege exprimat vel nisi supueniat noua cá vt voluit
bar.in.l.ij.ff.de re iudi.cu ergo dcm.c.ex tue apponat ex
pectationé sex mésiu anteqz declaret priuat⁹ maliciose se
absentans ergo molto fortius dz expectari per tñ tps il
le qui nó maliciose se absentauit et et multo fortius dz no
minatiz citari si scit vbi est.fateor tñ q si eét aliqua noua
cá de nouo superueniés q posset túc puari arg.l.si homi
né ff mádati et.c.pe.de cle.nó resi.et.c.suggestuz de deci.
et.l.ex facto.ff de vulg.et pup.et arg.eius q voluit Bal.
in rub.C.qui admitti.in glosa ibi allat dictá.l.si hominé et
adduco q singulariter voluit idé bal.in.l.oés populi.ff.
de iusti.et iu.vbi dixit q epus pót ex cá de nouo supueniē
te facere pstitutioné contra ius canonicu ergo cessante tali cá
non vr q benedixerit fede.de sena.et lz pstitutiones epi
scopoz ita disponát nihilominus videmus q inhiant lu
cro et sic caro et sanguis é cá taliu constitutionuz et et vr
pp pdcá q gaspar de calda.recte dixerit q epus ñ posset
facere pstóné vt nó residés sit ipso iure puatus qr hmói
pstó est contra ius cóe lz disponat illu puandu.et ad.d.l.fulci
mus.rñderi pót qr ibi supuenit cá qre iudex alterat ius
cóe.sed in casu nro nó supuenit cá ergo etc.et ista teneme
ti.et pcedút hec qñ mrimonium erat iam pctu p pfirma
tioné.si vo adhuc pfirmatio nó est obtéta tunc expectat
sm qd dr in.c.qz sit.et in.c.cupiétes.de elec.lib.vi.alr p
uatur ipso iure.vt ibi dr.et pdicta sunt va qñ agit róne
solius absétie.si vo opponit contra formá electióis vel pfirma
tionis vel de indignitate electi seu pfirmati distingue sic
aut pót citari et scit vbi é et serua q hic dr in principio.
et q hodie habetur in.c.i.de electi.lib.vi.Aut abest sine
cótumacia de mente inno.videtur per istum tex.q si op
ponat contra electu et expectet p tñ tps.s.q dz petere pfirma
tioné.et si contra pfirmatioué túc dz expectari p tñ tps.s.q dz
petere cósecrationé et ró est.qr aut.s.istud tps venit et qlz
pót opponere aut nó venit et tunc erit puatus vel puabi
tur sm q iura disponút.facit ad h.c.cu in cúctis.d elec.
et.c.ij.de tráns.pla.hodie vide q hr in.c.i.et in fi.de elect.
lib.vi.ex istis declarata est hec materia.qs aút possit fa
cere hanc monitioné.dic vt hr in.c.ex tue.et in.c.relatuz
de cle.nó resi.et vide q dixi in.c.si qs contra clericu.s.de fo.có
pe.¶ Ultimo inqstu glo.dicit q accusatori absenti est
pfigendus terminus.dic vt hodie hr in.c.fi.de elect.li.vi.
¶ Capio núc glo.in versi.si aút.cu dr hic nó pcedendu
cu agit de mrimonio contra absenté nó pumacé donec presu
matur verisilr de eius morte sed qñ psumit de eius mor
te gl.rñdet p famá.postea opponit de.c.in pñtia.de spó
sa.vbi reqrit certitudo de morte gl.rñdet q p hmói vio
39 lentas psúptióes satis hr certitudo d morte sua.¶ Ex
hac glo.collige q pbó p violétas psumptióes dr certa
ad hoc adducit.d.Abb.l.lz imperator.ff.de leg.i.vbi dr
euidens pstat p coniecturas sed quo ad casum nrm distin
guit sic agit de morte quo ad dispóné hums.c.et tunc sa
tis probat mors p hmói psumptióes cuz nó agat hic de
mrio piudicio qr pbandu é ipedimétó i iudicio sz facit
piudiciu eo solo qr pcedit in absétia ptis et p hoc qr iste
tex.nó reqrit euidétissimá pbatioué d morte sz duntaxat qr ve

vrisimilr psumit ð morte. aut qrit ð morte quo ad dispões d.c.i.psitia vt possit qs ɔhere mrimoniū post mortē alte riius ꝛ tūc qcqd dicat auc.hodie.C.de repu.allata p istā glo.regl certa ꝛ sa pbatio ð morte ita pcedat dcm.c.in psitia sm do.abb.hic q allat dcā p bar.i.l.ij.ff.quēadmo dū testa ap.vbi voluit ꝙ si agit de maxio pīudicio mora ē pbāda vere nec suffic pbatio illius autentice sꝫ vbi agit ð magno.sꝫ nō tāto pīudicio sufficit pbatio illius autēti

40 ce hodie ita residet hic.d.abb. Sꝫ bal.hic dicit † ꝙ fama ē triplex temeraria pbabilis ꝛ violenta ꝛ ex eisdem cau sis nascit fama ꝛ suspitio ꝛ testis q ōpōit ð fama pt iterro gari qre homies ita famāt seu loquāt qꝛ rō multū addit ad famā allat ad h bar.i.l.de minore.§.tormēta.ff.ð qō. ego quo ad istā famā adduco vnū ꝙ ē dignū mēoria nā bar.in tractatu ð guel.ꝛ gebe.dixit ꝙ fama nō pbat quē eē gebellinū aut guelfū ꝛ pōt eē rō qꝛ agit ð maxio pīu dicio sꝫ q̄litatē ꝛ ɔditionē loci qꝛ i aliquo loco guelfi sūt exosi ꝛ nō pnt hēre officia nec dignitates ꝙ tene firmū me morie ɔsuluit tn̄ bar.ɔsi.lxi.icipi.do.pe.de bar.ꝙ fama ꝛ assertio officialis facit idiciū ad tormēta no tn̄ loqt ð sola fama nihilominus agit ð maxio pīudicio ex quo p sona torquet in.l.seruoꝝ.ff.ð pe. ꝛ adduco ēt ꝙ idē bar.

41 venit in ore ɔsi.cxxvi.incip.in cāu.festuci vbi ɔsuluit † ꝙ p famā pbat ꝙ qs emit oia bona alicuius simulate ꝛ in fraudē ꝛ adduco illud ꝙ in scō ɔsuluit ꝛ idē Bart.age bat ɔ quēdā ꝙ comiserat adulteriū vel ɔxerat mrimo niū cū alia fuit pbatū p famā adulteriū seu mrimoniū cō suluit ꝙ nō erat pbatio sufficiēs nisi ɔcurrerēt alia indi cia. Ego duo anni sūt vidi arduā dubitationē qdā lusor florētin⁹ ꝛ publicus barro obligauerat sibi quēdā p lr̄az cābij ad duo millia ducatoꝝ ꝛ dicebat in lr̄a ꝙ debat sibi tenere in banco cū eēnt elapsi duo anni petijt lr̄az cambij executioi mādari coram iudice mercātie ex forma statuti florētini sīt ille debitor captus ꝛ positus in carceribus defēdebat se nūq̄ habuisse pecuniā ab illo sꝫ in ludo cū falsis taxillis ludēdo ad credētiā vicerat sibi illas pecu nias ꝛ p ɔño lr̄a illa cābij nō erat alicuius efficatie fuit p batū illū lusorē eē pauperē ꝛ fuit pbatū p famā ꝙ erat publicus barro ꝛ lusor cū falsis taxillis fuit dubitatum vtrū illa fama sufficeret multi ɔsuluerūt p ꝛ ɔ ego ɔsului reuocādā eē executionē illius lr̄e cābij ꝛ ꝙ illa pbatio p famā sufficiebat ꝛ ad h adduxi multa ꝛ iter alia adduce bā q̄dā elegātē doctrinā saly.i sua copiosa repe.l.eaqdē .C.de accu.vsi.venio ad qntā vbi dicit posse pbari p fa

42 mā † ꝙ isti baratery ꝛ falsi lusores vicūt pecuīas alijs cū falsis taxillis ꝛ bararatyis ꝛ plus ēt dicit ibi saly. ꝙ pōt pbari p infames ꝛ criminosos ꝙ barro ꝛ falsus lusor vicerit mihi pecuīas meas cū falsis taxillis ꝛ isto cāu ad mittūt testes criminosi ex eo qꝛ ē talis act⁹ q ɔsueuit exer ceri iter criosos ꝛ corā criosis ꝛ ē litatio aurea istis scribē da.ad.c.testi.ꝛ ad silia iura.ɔ.de test.ꝛ inq̄rū gl. vult ꝙ pbatio p ɔiecturas ꝛ psūptiōes di pbatio certa ego pō dero tex.i cū ad sedē de re.spo.vbi ɔnumerāt spēs pba tiōis vꝫ pbatio q̄ fit p testes instr̄a p ɔfessionem ꝛ p facti euidētiā ꝛ sic nō facit mētionē tex.ille de pbatiōe q̄ fit p ɔiecturas ex q̄ tex.vr̄ indubitāter colligi ꝙ pbatio q̄ fit p ɔiecturas nō ē pprie pbatio gl.tn̄ ibi dicit ꝙ addi pōt qnt⁹ modus pbādi vꝫ psūptiōes tn̄ ille nō ɔnumerauit ꝛ iudicio meo ita accidit qꝛ nō ē pprie pbatio ꝛ iō dixit Inn.i.c.afferte mihi gladiū de psū.ꝙ si pbatū ē delictū ɔ aliquē p psūptiōes ꝙ nō puniet nali pena illius delicti ꝙ puniet pena mitiori voluit Bal.in.l.si.C.ð pba.ꝛ lu.

43 ro.in.l.excepitū.ff.ad sille.† ꝛ iō dixit idē bal.in.d.l.si.ꝙ ē quedā pbatio minor q̄ fit p vnū testē ꝛ est quedā pba tio maior q̄ fit p duos testes ꝛ ē quedā pbatio maxia cer ta q̄ nō pōt intellect⁹ errare ꝛ ista dr̄ idubitata pbatio ꝛ iō vr̄ dicēdū ꝙ ista pbatio p ɔiecturas n̄ ē pbatio ma xima nec ē pbatio maior sꝫ ē pbatio minor.pōderabam si dici pōt ꝙ si erat pbatio scā ex psūptiōe iuris dicat cer ta pbatio ꝛ ad hoc adduco elegātē gl.in.l.si tutor.C.de

peri.tuto.q̄ dicit ꝙ iuris psūptio vel pbatio liqda ꝛ pbat i tex.valde elegāti.l.i.C.ð te.mi.ꝛ adduco tex.ɔiūcta sua gl.i.c.finē litib⁹ ð dolo ꝛ ɔtu.vbi tex.dic fūdata intētiōe ꝛ gl.dic.s.p iuris psūptionē ecce nūc tex.meliorē ð corpo re iuris ɔiūcta gl.ꝙ qs pbat suā itētionē p iuris psūptio nē.opponit ꝛ vr̄ ꝙ possit pcedi i absētia ɔiugis ēt si vere ɔtumacis vt i.c.i.ɔ.q.ma.ac.po.gl.i vbo pīudicari dat duas solutiōes sꝫ sa ē melior pria qꝛ si ɔiunx ē absēs culpa sua vt i casu.d.c.i.tūc pcedit i absētia sec⁹ si sine culpa vt hic vel sꝫ host.ꝙ in ɔtinēti data absētia n̄ pōt pcedi vt hic sꝫ elapso āno bn̄ poterit pcedi ɔ talē ex cā adhibita diligē tia ð q̄ hr̄ i.c.relatū q si.sint legi.ꝙ inuit ista lr̄a ibi ð sed li vel i breui Inn.in.d.c.si.ð eo q mit.in pos. dic ꝙ i.d.c. relatū.ꝛ i.d.c.i.q ma.ac.po.marit⁹ erat maliciose absēs ꝙ psumebat qꝛ tenebat adesse cū vxore ꝛ nō erat iō suffi cit citatio ad domū n̄ solū q̄ ad ea q̄ sūt leuis pīudicij sꝫ ēt q̄ ad ea q̄ sūt grauis pīudicij.d.ant.seqt vltimā solutiōez hui⁹ gl.qꝛ suffic culpabilis absētia maxie qn̄ trahit origi nē a dolo vel delicto ne delictū pstet imunitatē ꝛ i dubio n̄ aliō si apꝫ psumit absētia maliciose si mlr nescit vbi ma rit⁹ sit voluit Inn.i.c.si.ð eo q.mit.in pos.ꝛ i.c.ex tue de cle.n̄ resi.d.abb.dic istū tex.pbat opi.host.qꝛ dic ɔiugez expectādū donec ð ipsi⁹ obitu psūat vrisimilr ꝛ h vr̄ fuisse hic ɔsideratū qꝛ dic post annū pcedēdū.itē ɔ Inno.ꝛ d. ant.dic.d.abb.ꝙ ex sola absētia n̄ psumit malitia ꝛ h dic pbari p istū tex.hic ēt nō ɔstabat ꝙ ex cā lrima se absen tasset quinimo papa hic vtit illo vbo forsā ꝛ sic psūit q̄ ad facultatē pcedēdi ɔ absētē vt detineat iusto ipedimēto ꝛ nō malitia circa q̄ dubitationē.d.abb.putat sic distiguē dū aut alr ɔiugū ē absēs maliciose ꝛ h ɔstat ꝛ tūc i dubio pt pcedi ɔ eū vt hic ꝛ h volunt oēs aut n̄ maliciose sꝫ cul pa sui vt i cāu.c.i.q ma.ac.po.vel sine culpa ð q̄ ɔstat ꝛ tūc ad h vt possit pcedi ɔ eū dꝫ diligēter inqri si pōt repiri vt ibi vn̄ suffic sola absētia culpabilis sꝫ n̄ maliciosa ꝛ istud voluit gl.ista bn̄ fac iste tex.ibi cū sine culpa ꝛ h ēt tenuit h host.sup tex. Nec ob.d.ibi maliciose qꝛ dꝫ suppleri nec culpose vt pꝫ p pcedētia ꝛ p.d.c.i.q.ma.ac.pos. aut ē ab sens ꝛ nescit an teneat sua culpa an maliciose an lrimo i pedimēto ꝛ tūc aut se absētauit nec ð aliq̄ iusta cā absēta tiōis apꝫ ꝛ dꝫ psumi ꝙ malitiose vt dixit Inn.i.d.c.si.ꝛ i.d.c.ex tue.sꝫ qꝛ n̄ sumus ð h certi dꝫ fieri diligēs iqsitio anteq̄ pcedat ɔ eū ꝛ sic pcedat.d.c.platū.aut absētauit se ex cā lrima a pricipio vel volūtaria n̄ tn̄ malitiose vel cul pose vt qꝛ iuit ad visitādū suū amicū vel qꝛ iuit ad nundi nas ꝛ n̄ reuertit nec hr̄ noticia vbi sit ꝛ tūc qꝛ hūit pria pīū sine culpa dꝫ psumi ꝙ detineat aliq̄ ipedimēto iusto ꝛ n̄ dꝫ pcedi ɔ eū nisi vrisimilr psūat ð ei⁹ morte ꝛ tūc di cit eē verꝫ itellectū istius.§.d.si vo alr absēs fuerit q̄si dicat n̄ culpose vel malitiose h ēt clare inuit iste tex.in d. qꝛ cum sine culpa sit absēs ꝛ sic loqt assertiue.si vo n̄ apꝫ ð lrimo ipedimēto a principio. n̄ posset dici eū absētē sine culpa cū teneat adesse resideat cū vxore.nec ob.tex. inq̄tū vtit d bo forsā qꝛ istud refert ad ipedimētū ꝙ tūc poterat dūme ri qꝛ ð pnti sum⁹ incerti sꝫ a pricipio satis erat certū ꝙ n̄ de sui culpa se absētauit ꝛ p h dicit.d.ab. tolli ois ɔtrar ꝛ vr̄ sm dn̄z abb.eē pura drās ꝛ no.ista ppetuo qꝛ p ea appit intellectus oium istoꝝ capituloꝝ ꝛ hec pcedunt ɔ absentē mrimonio tn̄ ɔcto sꝫ si est mrimoniū ɔhendū ꝛ il le qui est psens ɔquerit pp absentiā alterius dic de hoc vt hr̄ i.c.de illis.ɔ.ð spōsali.ꝛ p ista posset iferri ad illud ꝙ singlr dixit Ja.ð are.in.l.si qs istituat.ff.de here.insti.

44 vbi dixit † ꝙ creditor hereditarius si hr̄s ē absens her ditate iacēte pōt poter a iudice se mitti in possessionē re rū hr̄ditatis p q̄ntitate debiti ex prio decreto ɔ hr̄ditatē iacētē p id qd hr̄ i.l.i.iiij.§.totiēs.ff.de dā.isec.ꝛ mouet.qꝛ heres absens presumitur esse absens pp maliciaꝫ ꝙ dcm si est verū est mirabile ꝛ pōt declarari ex supradictis.sed pridie ego dicebā ɔ illā doctrinā ꝙ hereditas iacens nō patit iudiciū vt ē tex.melior de iure in.l.si seruus heredi tarius.ff.de stipu.seruoꝝ ꝛ ibi dixit dn̄s meus Jo.d imo.

ꝙ habes

45 † q habẽs instrm guarẽtigie ꝯ hẽditatẽ iacẽtẽ vel cẽ cautus vt nõ petat illud exeq ꝯ hereditatẽ iacentẽ nisi p priu detur curator bonis p id q hr in.l.i.z.ij.ff.de cu.bo. dan. ĝ sequit q hẽditas iacens cũ nõ patiat iudiciũ non patiet primũ decretũ z si qspiã dixerit q imo patiat primũ decretũ lz nõ Sm vt est tex. in.l.cũ debitoris .C.de iu. voluit ibi guiel.de cu.z Bal.z pbat in.d.l.iiij.§.totiens z voluit bal.in rub.C.de suc.ed.z in.c.si vassallus in tit. si de feu.def.fu.ꝯ.in vsi.feu.rñdeo z dico q ista pcedunt qñ corã iudice liquidatũ est hereditatẽ diu iacituram tunc enim patit missionẽ ex prio decreto alias secus z ita ꝯsului pridie z adducebã tex.in.l.si diu z ang.ddtem hãc doctrinã ibi.ff.ex qui.cau.in pos.ea.z adducebã eũdẽ ang. dantẽ eandẽ doctrinã in.l.debitor.ff.de nego. gest.z dicebam dictũ Ja.de are.nõ eẽ verũ q hẽs ꝑsumat eẽ absens ex malitia .Et ad hoc adducebã istũ tex.nec ob.d. Inn. in.d.c.ex tue.z in.d.c.si.de eo q mit.in poss. qr loqtur de marito nõ cohabitãte cũ vxore qr restringit ad cohabitandũ loqt in clerico q tenet residere in bñficio z ista mẽti cõmẽda qr sunt auditu z recitatõe dignissima. ¶ Oppo nit de enucleatiõe glo.si.vr q sicut pcedit ꝯ ꝯtumacẽ li.nõ ꝯtest.ita ẽt ꝯ nõ ꝯtumacẽ deberet pcedi qr cã quare pcedit est periculũ fornicatõis.q cã subest ẽt cessante cõtumacia ĝ idẽ ius seruandũ est.c.cũ dilecta de ꝯfir.vti.vel inuti.c.translata de ꝯsti.solue Sm Hosti.q nõ solũ timor fornicatõis est cã hui⁹ ꝯstitutiõis sed ẽt culpa rei ꝯtumacis ista duo insimul ꝯiuncta operant hanc spãlitatẽ z ita

46 ẽt colligit ex glo.† collige ergo q qñ due cãe ꝯcurrũt in aliq dispõne ad hoc vt hẽat locum dispositio opz q concurrat vtraq cã sec⁹ si tñtũ altera adest insti.de nup.§.af finitatis põt tñ ille tex.adduci in ꝯriũ qr pbat q lz vna cã cesset si tñ adest altera remanet .l.dispositio firma .l.liberoꝝ.§.notant.ff.d his qui no.ifa.l.si nõ iex eliascẽtia.ff. de here.insti.rñderi põt ad illos iura vt pcedãt qñ quelz cã de se erat sufficiẽs sed vbicũq sufficẽtia caretur ex dupli ci cã tũc esset opus q vtraq cã simul ꝯcurrerent.

Sunt z alij. Hic excipiũt duo alij casus a rĩs z pꝯ sic sũmari ad ppetu

1 am⁹ rei memoriã cũ agit p viã ingsitiõis possũt testes si ne lit.ꝯtest.recipi z ẽt publicari.hoc dicit.z nõ diuiditur No.ibi z alij qr illa dictio z ponit p ẽt q ẽ dictio iplicatiua vt in.c.oẽs.ff.de ꝯst i.z.ff.eo.c.in pncipio in Sbo ẽt.no. q gñaliter excipit casus qñ iminet excessiua iquisitio qli tercũq ĝ ingrat de excessib⁹ hz locũ dispositio hui⁹.§.iõ

2 multũ egregie dicit hic Inno.† q sub hoc noie excessum ꝯprehendit ingsitio q fit sup iuribus alicui⁹ ecclesie que male occupata vel detẽta dr.c.cũ olim de testi.ij.q.vij.c. q pp z.c.sequẽti.l.d simo.c.lz hely dr aũt excessiua dlictũ ita colligit bal.in.l.si qs in hoc gen⁹ ex illo tex.C.de epi. z cle.z faciat ti.de exces.pla.faciat q scripsit cicero in suis paradoxis in vltis vbi dicit q peccare est excedere ter

3 minos.licitos.† no.iudicẽ iferiorẽ posse pcedet ex officio suo sup iurib⁹ ecclesie q dicũtur mala detenta vel alienata z sic intellige Sm do.abb.dictũ Inno.in.c.ad nram el §.de iureiurã. vbi dicit q papa ex officio suo hoc facere põt qr per istũ tex.ãpliat vt etiã iudex inferior ex offõ suo ingrere possit.Ego ꝯsulo nũc super isto passu in ptibus brixie ingsitũ per aduocatos fuerat cõsultũ q peteret restitutio in integ.aduersus bona ecclesie male iã alienata ego ꝯsulo nũc q iudex ex officio suo inquirat ꝯ illos laycos detinẽtes bona illa male alienata z adduco istũ tex. z q hr in.l.bõa vacãtia.C.de bo.vacã.li.x.vbi iudex potest inquirere p bonis delatis fisco.ergo fortius iudex ecclesiastic⁹ poterit ingrere p bonis ecclesie male alienatis z adduco q hr in.c.nõ liceat pape .xij.q.ij.z in.c.si qs pꝯsbyteroꝝ de reb.ecc.nõ alie.vbi quelz ꝑsona ecclesiastica põt agere ad recuperãda bona ecclesie male alienata ergo multo fortius poterit iudex z adduco glo.in.c.ꝯstitutum .xvi.q.i.que dicit q qlz de populo põt de hoc experiri faciat q voluit gl.in.l.iubemus.§.yconom⁹.C.d sa. san.eccle.faciat rõ qr ius publicũ cõsistit in sacris .l.i.§. ius publicũ.ff.de iusti.z iur.oppo.z vr q in cã ingsitiõis veniat lis cõtestanda .c.cũ dilecti de pur.cano.c.cũ. J.z o.de re iudi.soluit glo.q iste tex.intelligit cũ is ꝯ quẽ inquirit est absens p contumaciã quasi vellet q si esset presens fieret ꝯtestatio.hosti.dicit q si nemine ipetrãte ingritur d excessibus alicui⁹ abñtis p ꝯtumaciã.tũc si ẽ fiẽda litis cõtestatio secus si per modũ querele ipetrat ingsitio z remittit ad notata in.c.cum dilectus de purg. cano.z sic sentit hosti.q qñ aliquis est pncipalis i ingsitione nõ pot pcedi ẽt ꝯ absentẽ lite nõ ꝯtestat. cuius ꝯriũ sentit glo.ista z Inn.in.d.c.cũ olim de testa.vbi simpliciter dicit q si est pmotor ingsitionis fit litis ꝯtestatio secus si fiat ex officio iudicis vel cũ generaliter pcedit sup crie maxime qñ agit de aliquo iure alicui dando vel acrescendo spe.late ꝑseqnt in ti.de ingsitione .§.nũc tractem⁹ versi. igit vbi recitatis opinio.dat hec ꝯcordia vz q in gñali pꝯsecutione siue absit ꝑsecutor siue non fit li.ꝯtesta. sic loqt e.cũ.J.z.A.de re iu.in spãli d si non est ꝑsecutor inquisitionis nulla fit li.ꝯtest.vt hic.fit tñ quedã ꝯtestatio vt hr in.c.qualiter.§.d3.de accus.si aũt pmotor inquisitõis est tantũ assistens vel apponit per iudicẽ vt eũ adiuuet non est cũ eo lis ꝯtestanda.si vero fit ꝑsecutor spãlis ipetrans z assumens telã ingsitionis cũ isto est lis ꝯtestanda hoc ẽt voluit hosti.in.c.cum clamor de testi.sed non attingit casũ qñ est pmotor spãlis ingsitionis z reus est absens do.ab.putat isto casu glo.istã dicere verũ vt sine ꝯtestatiõne possit inquiri idem sentit glo.in.c.cũ.J.z.A.de re iu. z idẽ voluit pet.hisp.z abb. antiquus qr vbi est spãlis pmotor nihil petit aperte sed tantũ cõcludit iudici vt illũ puniat vñ lz sit fienda quedã ꝯtestatio qñ est ꝑsens secus qñ est absens p ꝯtumaciã faciat ille q hr in.c.p tuas de ap.facit dictũ.c.qualiter.§.d3.d accusati.q indistincte pmittit ingsitionẽ pcedere qñ reus p ꝯtumaciã se absentat maxie hoc tenẽdum est de iure canonico secũdum q nũnus punit reus per viã ingsitionis nec in pena iponenda fit distinctio an sit ꝑsecutor an non z ad hoc dicit se allegare tex.in.c.veritatis de do.z ꝯtu.z ita pulchre quieuit do.ab.hic iudicio meo videret inuestigandũ si ingsitio fit remediũ ordinariũ an sit remediũ extraordinariũ z si est remediũ ordinariũ dẽat iteruenire lit.ꝯtesta. si aũt sit remedium extraordinariũ tunc non fit necessaria lit. ꝯtestatio z p ionẽ gloriosa ẽ istis distinctio hec z nõ ꝯtẽnẽda vt reor ego si nõ fallor multũ luculẽter examiaui h.ã.in rub.d iu. ex decisioe quã ibi apposui poterit mistũ sapiẽter decidi hec varia z ãbigua doctoꝝ doctrina.gl.scda põit qñ hẽat locũ receptio testiũ ad ppetuã rei memoriã ponit qsdaz drias iter hãc receptionẽ z illã de q hr.ff.eo.c.l pncipio i vltia glo.dicit host.q h loqt in actore iz illa in reo.rõ diuersitatis est duplex.pmo qr reus est fauorabilior.c.ex litis de pba.Itẽ qr est in pte actoris agẽ nõ eꝯ põit als drias de qb⁹ hr in.c.alberic⁹ z in.c.significanit.l.d testi.

In alijs. Iste.§.est vtilis quotidian⁹ ꝯpẽdiosus multũ z alto cẽt ꝯplectẽd⁹ ingenio dña de⁹ pluat ibrẽ suũ spũalẽ supra eos q hũc.§.declaraturi sũt .Et vsq ad finẽ diuidit pncipalr i tres ptes. In pma pte põit modũ pcedẽdi ꝯ reũ absentẽ ꝯtumacẽ cũ agit reali z possidet rẽ petitã noie pprio . In scda ibi q si cũ ꝯuẽt⁹ possidet noie alieo. In tertia ibi si aũt cum agit ꝑsoali. Uel diuide melius.pncipalr diuidit i duas ptes. In prima ponit modũ pcedẽdi cũ agit reali.in scdo cũ agit ꝑsoali si aũt.pria diuidit in duas.nã primo ponit cũ reus possidet noie pprio scdo cũ possidet noie alieno z nominat dominũ i iudicio.scda ibi quod si noie alieno tertia ibi si agit personali z loqnt totus iste tex.vsq ad finẽ iuxta secũdam regulã q lite nõ ꝯtestata nõ debet pcedi ad snĩam vel ad receptionẽ testiũ ideo dicit in alijs vero casibus z c.quia supra ꝯtestatus est cõpilator quid fiendum qñ põt pcedi lite nõ ꝯtestata z hoc dicit in summa.

1 † Si reus est ꝯtumax lite nõ contestata z agitur rea

a ¶ Ad ppetuum Adde doct. in auctẽ. si qs C.de testib.c. significauit eo. ti. z facit quod voluit Barto. l.i.si.C.d vsu. pu. z vid ola scribẽtes in.c. qm frequenter §.hoc eo.tit.z nouissimos referentes hic.

Si actione mittit actor in possessioné rei petite cā custodie quā tñ recuperat reus infra annū veniens si offerat cautionem de stādo iuri ꝛ restituit expensas. post annū vero dñs non seruatis non audit nisi super ꝓprietate sed si puenit reali qui nomine alieno possidet nominabit dominū i iudicio. Et statuet sibi terminus infra quē faciat dñm comparere qui si infra terminū nō venerit iudex illuz citabit quo adhuc non veniēte iudex mittet actoré in possessionem verā. Si vero reus ꝯtumax cōuenit actione personali mittetur actor in possessioné ipsius rei pro modo debiti declarati. primo rerū mobiliū. Secūdo imobiliū si mobilia non extant. Uel excōicabit reus. hoc dicit vsq3 ad fi nem. Et cū iste. § ꝯtinuetur ad pcedentes nō videt capere cōmodam diuisioné secūdū domi. Abb. Sed do. Petrus de ancha. ꝯtinuat istum. §. ad pcedentem hoc mō. dictum est sup: a ꝙ regulariter ad receptioné testiū non est pcedēdū lite nō ꝯtestata nec etiā ad sniam diffinitiuam. Fallit in casibus ỏ quibus supra. Posset ꝓbabiliter dubitari in oibus in quibus regulariter lite nō ꝯtesta. pceditur ꝯ contumacē qualiter ad debitū peruenit. Et ꝙ sit remediū ꝯ ꝯtumacem plene in isto. §. declarat. Et sic est hic casus elegans ꝛ peregrinus quod de. §. ad. §. fit continuatio. Facit capitulū qualiter el. ij. §. o3 infra de accusatio. capitulū prudentiam. §. addicim᷒ de offi. deleg. Ego dixi multū plene in rub. supra de iudi. vide que dixi in dicto. c. prudentia. Uenio ad notabilia. ¶ No. ibi prudenter attendēdum est secūdum domi. Cardi. † ꝙ in iudice requirit adesse prudentiā. Alibi dicit ꝙ dz esse promot᷒ c. cum. R. canonicus de offi. deleg. quod idē est. Alibi dicitur quod in iudice dz adesse discretio que capit ꝓ prudentia. c. i. de offi. custodia. sed tu dicas ꝙ in iudice debet adesse duo solea vnus est sol scie alia est insipida alius est sol ꝯscie alia est diabolica. iudex enim doctus ꝛ male ꝯscie est diabolus in terris ꝛ iudex bōe ꝯscie ꝛ imprudens videt esse quedā bestia insipida faciat. c. cum eterni de re iudi. in. vi. ꝛ ideo bal. in. l. hac lege. C. de sent. ex peri. rec. belissime loqtur de istis duob᷒ solibus qui debent inesse iudici cuius doctrinā commemorat Ludo. ro. in suis ꝯsil. ꝛ ꝯsi. ccxxv. Ego adduco tex. in. c. preterea de testi. ꝛ i. c. qm̄ ꝯ de ꝓbatio. ꝛ in. c. cum contingit de rescrip. ꝛ in. d. c. cū R. ¶ No. ibi an actione reali an personali. diuisioné actionū q2 est bimēbris q2 vna est realis alia ꝑsonalis. sed insti. de act. §. actionū datur multiplex diuisio q2 sūt actiones mixte ° vt familie hercis. cōmu. diuidū. vt insti. de act. §. actionū. dic ꝙ regulariter diuisio ē bimēbris. ¶ No. sol vt tedio effectū missionis in possessioné ꝓpter ꝯtumaciam. sed super quo consistit illud ted um dicet super gl. ¶ No. ꝙ cōtumax passus immissioné in possessione in actione reali ipsa recuperat si cōparet infra ānuz auc. et qui. C. de bo. auc. iu. po. ¶ Nota secundum dominuz abb. ꝙ etiam clericus recuperans possessionem conditionalē tenet prestare cautione de iudicio sisti hic enim tex. loquitur generaliter ꝛ ꝓncipaliter clericos cōprehēdere debz argu. c. i. de consti. ꝛ facit. c. a. ꝛ secundū de eo qui mit. in pos. Ex hoc dicit limitādum esse tex. in auc. de san. epis. §. si quis autē pro pecuniaris. qui simpliciter dicit clericuz puentum non teneri ad prestandā cautioné de iudicio sisti ꝛ idē no. glo. in. l. cum clericus. C. de epis. ꝛ cle. spec. in in ti. de satisda. §. i. videtur limitare ꝑdicta vt procedant nisi per contumaciā sit deuentū in possessioné tunc enim q2 est orta presumptio ꝯ clericū argu. c. semel malus de reg. iur. in. vi. tenebit prestare cautioné vt hic nec est admiratione dignum q2 laycus hoc casu possidens imobilia tenetur talē cautioné prestare ꝓpter ꝑsumptioné que resultat contra eum vt est tex. in. d. auc. et qui iurat. C. de bo. au. iu. pos. ꝛ glo. in auc. de exhib. reis. §. si vero. ꝛ quidam inrent. alias cessante ꝯtumacia non tenet vt. l. sciendum. ff. qui satisda. cog. faciat ꝙ voluit glo. ij. q. ij. offeratur. Ex predictis infert do. Abb. ꝙ siue clericus possideat imobilia siue non tenet ad hanc cautioné prestādā

¶ Mixte de his oibus ꝛ quibuscūq3 actionib᷒ mādi vidē late ꝑ d. iaso. may. i. §. oīum nu. v. car. vi. ꝛ nu. xxvii. cā. vi q̄ in. §. quedā nu. i. ꝛ seq. car. lxxvii. ꝛ in pluribus aliis. §. quos vidē ex te.

ꝛ istud sm eum tenuit ab. antiquus hic qui ad hoc allegat. c. primū de sequestr. pos. ꝛ fru. ꝛ ita residet hic domi. Abba. ꝛ est pro certo elegans doctrina. ¶ Sed quispiam posset eam mordere ꝛ cōtra eam allego glo. quā mādus vniuersus allegat sing. in. l. decurionib᷒. C. de silen. li. xij. que voluit † ꝙ si emanauit priuilegiū specialiter in fauoré aliquo ꝛ ꝛ postea sit derogans generalis priuilegiorū ꝙ non videt derogatuz tali priuilegio concesso in fauoré illarum personaꝝ. sed opus est ꝙ spāliter derogetur. cum ergo in casu nostro sit ꝯcessum specialiter priuilegium clericis vt non teneant prestare talē cautioné. ergo per istū tex. non videt derogatū tali priuilegio. Item priuare quem iure suo est pena vt est textus elegans in. l. si quis maior in verbo actione priuet. C. de transac. sed vbi lex non appoou penā priuationis iudex illam apponere nō pōt glo. est singu. in. c. si. de iure pat. ꝛ faciat glos. xv. q. vij. as. vij. in sūma. ꝛ faciat tex. multum nōbilis in auc. de non eligendo. q. nub. §. cum igit in versi. non est lex tale quid dicens de quo tex. fecit festum Bal. in auc. ex testamento. C. de secū. nup. bene faciat tex. in. l. at si quis. §. dīnus in vsi. cū in eū pena statuta nō sit. ff. de relig. ꝛ sump. fu. ergo sequitur ꝙ nos non debemus iponere talē penam priuationis. verisimile ꝓ certo est ꝙ si iurislator voluisse priuare clericos tali priuilegio illud expssisset arg. c. ad audiētiā de deci. c. maiores. de bap. l. vnica. §. finauit. C. si ca. tol. sufficit enim ꝙ puniat in expensis ne duplici onere grauet. ar. c. at si clerici. §. de adulte. de iudi. Posset tamē saluari dciū do. abb. vt ꝓcedat qñ esset nimia ꝯtumacia q2 tūc poterit alterari pena pp suā ꝓteruiam arg. l. ꝯsentaneū. C. quō ꝛ qñ iudex. ꝛ. l. fulci. §. si. ff. ex quib. cā. i pos. ea. tunc enim grauabit onere cautionis prestande ꝛ ita pcedat dictū domi. abb. alias secus erit tene menti hanc ꝯcordiā. Dicit ēt h do. abb. † ꝙ si clericus est actor tenet ꝑstare cautioné de ꝓsequenda lite ꝛ de satisfaciendo ꝓ expēsis eo casu quo succubuerit. iuxta formā auc. generaliter. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ adducit glo. ita tenere ibi ꝛ mouetur rōne q2 ius anniquū nō reperit imutatū qñ est actor ꝙ dicit eē bene nota. Et subdit ꝙ hac cautioné ꝑstat actor: ēt si possideat bona stabilia q2 iura in hoc casu loquūtur indistīcte vt notat in his in. d. auc. generaliter. iste tñ cautióes ex parte rei ꝛ ex pte actoris nō ꝑstant de ꝯsuetudine nisi iste de quibus in tex. isto. ꝛ ita dixit glo. insti. de satisdādo. §. sed hodie ꝛ p illā glo. dixit bar. in. d. auc. gñaliter se vidisse in. q. facti nō posse obtineri vt ꝑstaret cautio. ¶ Tu vero pondera q2 h ius nouū exorbitās lo quat in reo extēdit ad actoré ita ē glo. notabilis. in. c. ij. de ꝯfes. li. vi. q̄ voluit ꝙ l3 ille tex. sit exorbitās ꝛ loquat i reo ꝯtumace nihilomin᷒ ꝯprehēdit actoré ita dicamus in ꝓposito ꝙ si iura noua imutarēt vetera quo ad rei ꝙ eodē mō videāt imutasse quo ad actoré. sūt eni correlatiua posito vno ponit reliquū. l. fi. C. de indi. vi. tol. ꝛ ideo potius expresserūt de reo q̄3 de actore q2 magis erat frequētati in reo. facit glo. in. c. diaconi. xxvij. dist. ꝛ glo. in cle. i. de rescrip. ꝛ glo. in. l. tale pactū. §. fi. ff. de pac. si iura noua eximāt reū ab onere cautóis ꝑstande ꝯ eodem mó vident exonerare actoré. seruāda est enim equalitas in iudiciis. l. fi. C. de fru. ꝛ li. expé. c. in iudiciis de reg. iu. li. Et pp hoc vr cū honorificentia ꝙ gl. i. d. auc. gñaliter si bñ pōderauit hūc casuz. ꝛ ēt do. ab. nō loqt vt tāti de cet. doctoré. ¶ Not. reū volēté recuparē possessioné ꝑ in nō eē audiēdū si ꝑstat satisdationé ỏ stādo iuri ꝛ satisfaciat de expensis ꝯgruenter ꝙ ꝓcedit qñ missio fuit facta ꝙ cā q2 non ꝯparebat ad defendēdū se in iudicio arg. c. ex pte de verb. signi. sed si ista imissio fiat ob aliaz cām puta q2 nō soluebat ꝛ actor petebat sniam mādari executioni ꝯ cū tūc nō audit volēs recupare possessióez nisi satisfaciat ꝛ adimpleat id pp ꝙ facta fuit dicta imissio vt vr tex. in simili in. d. c. ex pte ꝛ in. l. si finita. §. iulian᷒. ff. ỏ dā. infec. tenet ibi Bart. ꝛ in. l. cōsentaneū. C. quō ꝛ quādo iudex facit. l. si pecunie. ff. vt in pos. lega. ita dicit hic dom. abb.

¶ Tu tene

¶ Tu tene mēti illum tex. ex eo qr est multū sing. & allegatur ad hoc q qcquid impedit imissionē fieri a principio illud oblatū ex post facto reuocat imissionē nec traditur alibi hec doctrina ita dixit Ang. in. l. de nie. §. placuit. ff. qui satisda. cog. & per illū tex. dixit idem Ang. cōsilio. cxciij. ciuitan ianue indixit represalias cō florētinos q ad reuocandan represalias est opus q florentini soluant ad hoc vt represalie tollātur. Limitat tn̄ Ange. nisi illud q īpediebat missionē cōpetebat de iure spāli qr tūc pp̄ter ɔtumaciā perdit dicit de hoc fore tex. sing. in. d. l. de dic. §. plane & idem dixit in prefato suo ɔsilio & idē voluit in. l. si finita. §. itē videamus. ff. de dam. infect. † vbi si heres non pōt satisdare in loco vbi litigabat pro legato pōt petere vt remittat ad suum domiciliū q si tūc fuit cōtumax in satisdando & pp̄ter hoc legatari⁹ fuit missus ī possessionē q heres no potest postea reuocare illā missionē lz sit paratus cauere vt in. d. §. itē videamus. † vbi etiā dixit statuto municipali cauet q ille qui fuit de numero ancianoꝝ hz priuilegiū ne ponat in carcere. vbi pena est arbitraria q si satisdet de maleficio & cōtingat q fuerit positus in carcere quispiam ex quo non satisdedit qd postea nō audiet si petat se relaxari satisdando qr hec satisdatio non est sibi permissa nisi ex priuilegio & sic de facili quis cadit a tali pu̇llegio. adduci posset q in simili ponit Bar. in. l. i. ff. de nūdi. & cū hoc dicto transit Joan. de imo. in. d. §. itē videamus nisi ex impotētia nō satisdedisset qr tūc non iputaretur sibi per. d. l. de dic. §. plane ver. diuersio. ¶ Tu pōdera qr istd ang. lz videat pulchrū tn̄ mihi nō videt esse veruz qr tex. ibi loquit qn̄ heres dolose non satisdedit & actor fuit missus in possessionē postea nō audit ergo nō ɔsiderat an illud cōpetat de iure spāli an cōpetat de iure cōi. sed vtrū dolose fecerit non satisdādo. qr tunc non audit dolus. n. & malitia sua non debent sibi opitulari. c. sedes apostolica. & c. ex tenore litteraꝝ de rescrip. istud bene notabis pro limitatiōe. d. l. si pecunia

10 ¶ † Cui aūt sit pstāda ista cautio an parti ad iudici dic parti sed parte absente ē pstāda iudici ita dixit hic. d. ab. ad hoc allegat Inno. in. c. i. de eo qui mi. in pos. Ego allego casuz mirabilē & singularē in. l. si quis vxori. §. si seruum fugitiuūc ōiuncta glo. ff. de fur. de quo tex. fecit magnum festū Bal. in auc. generaliter. C. de epi. & cle. & pe. de ancha. in. c. qq̄ de vsur. in. vi. Et subdit hic do. Abb. istū tex. dicere actorē mittendū esse in possessionē & reū nō audiendū nisi cōpareat ad subeundū iudiciū & satisfaciat de expensis aliter non recuperat possessionē † & ipse q̄rit an tpe imissionis possit iudex mittere actorē in possessionē & cōdemnare tūc reum in expensis & allegat Jo. de ligna. qsic in. c. ij. de dolo & cōtu. & dicta per se in. c. accedens el. i. vt lit. non cōtest. & in. c. iij. de eo qui mit. in pos. Tu pondera qr nō videt bene dictū. Primo qr nō debz quis duplici pena puniri nisi quatenus pmittit a. l. vt. l. senatus censuit. ff. de accus. c. sepe cōtingit de app. l. q nomine. ff. de fal. l. nēo martyres. C. de sac. san. eccl. Sed iste tex. non imponit istas duas penas insimul sed interpellatim. vult eniz q recuperet possessionē qn̄ punitur in expēsis & sic iudex tunc ɔdemnabit vt reficiat expensas qn̄ recuperat possessionē reputauit. n. lex sufficiens esse q actor habeat possessionē lz tunc non cōsequat expensas. fuit enim lex in in hoc benigna vt nō addat aflicto aflictio argu. l. diuus. ff. de offi. p̄si. sicut ergo iudex nō dz eē clementior lege vt in auc. de iudici. §. oportet. ita non dz esse crudelior. Faciat lex respiciēdum. ff. de pe. faciat ad hoc q voluit glo. in. c. cum venissent de eo qui mit. in pos. & per ɔn̄s non recte dixit Jo. de ligna. & do. abb. ¶ Nota ibi causa custodie effectum huius imissionis ex primo

12 decreto † qr infra annū dicitur custos. sed post annū efficitur verus possessor quo casu reo tn̄ absenti reseruat ius super pp̄rietate si q hz & sic de reo efficiet actor & perdit ipsius possessionē & cōmodū q maximū est insti. de interdictis. §. cōmodum. c. sepe de restitu. spo. Ex hoc infertur q ante annuz missus in possessionē ex primo decreto nō facit fructus suos sed tenet eos restituere infra annuz reo ɔparenti sed post annū bene facit fructus suos cum sit verus possessor hoc limitant doctores hic nisi reus fuisset nimis contumax qr tūc ob nimiā ɔtumaciā posset iudex decernere vt missus in possessionē ex primo decreto lucret fructus. allegat Bal. hic legē apud iul. §. fi. ff. ex quib. cā. in pos. ea. sed re vera non bene allegat debuit enim allegare legem fulcinius. §. fi. codē titu. Dicit tn̄ domi. Cardi. hic q ille. §. habet varias lecturas. sed lectura vera est q ibi fuit speciale beneficiū principis indultū misso pp̄ter nimiā cotumaciā rei & idem dicit esse in alio iudice ita specialiter decernēte secundū Ja. de are. & Bart. ibi. facit q notat in spe. in tit. de primo & secūdo decreto. §. restat vū co. penult. & idem tenuit hic domi. Abba. & idem voluit Bald. in. c. cōsultationib⁹ de offic. delega. & in. l. ij. ff. si ex no. cā ag. & in. l. acceptā. C. de vsur. & ang. in repeti. l. nēo carcerē. C. de exa. trib. lib. x. Et addit hic Bald. idem eē si ɔstitutio aut cōsuetudo dictaret q missus in possessionem ex primo decreto agens actione personali lucretur fructus & dicit esse glo. singularē in auc. de exhi. re. § si vero & quidam iurent in glo. que incipit q leges appellāt. Sed domi. Cardi. hic allegat Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. vbi damnat illā glo. q talis ɔsuetudo aut ɔstitutio est praua. refert tamē domi. Cardin. hic Bald. dicere in. c. consultationibus de offi. delega. illam glo. fore veram & bene secūdum domi. Cardi. qr per cōsuetudinem vel constitutionez potest alicui auferri ius suum capitulo in nostra. de iniurijs & da. dato. & refert se plene dixisse in. c. que in ecclesiarum de ɔstit. ¶ Tu pondera quia non bene arguit lz cōsuetudo vel constitutio possit auferre nobis ius nostrū pcedit quādo propter publicā vtilitatē aufert nobis & ex cā rationabili vt. d. c. in nostra de iniurijs. sz hic aufert nobis ius nostrū ad vtilitatem priuati hominis quare male. & refert Bal. in. d. c. consultationibus dicere valere statutum q missus in possessionem ex primo decreto lucretur fructus ad rationem. x. p centenario nec est vsura sed interesse diffinitū a statuto & hoc maxime videtur teneri posse in terris que viuunt ex mercimonijs. dicit enim Bal. loqui in imissione que fit actione personali. hic dō reati & difficile eē hoc sustinere nisi statutum taxet interesse secundum consuetudinem terre. potest enim deberi interesse quantum quis lucratur ex pecunia vt notatur in regula damnum libro sexto. & in. c. peruenit de fideiusso. ita residet hic dominus Cardi. Sed domi. Abb. hic refert Bart. in. d. l. si finita. §. iulianus. dicere q talis consuetudo sapit speciem vsurarum. Sed Ange. in repetitione. d. l. nemo carcerē. C. de exac. trib. sequitur illam glo. sed Bald. in. l. acceptaz

13 . C. de vsuris in. xviij. questione in vltima car. dicit † q vz statutum & consuetudo vt missus in possessionem pp̄ter contumaciā rei lucretur fructus nomine interesse allegat glo. quā dicit esse singularem in. d. §. qr vero. ¶ Nec est hoc admiratione dignum quia auctoritas pretoris pōt hoc facere propter nimiam contumaciā vt. d. l. fulcinius hoc facere propter nimiam contumaciā vt. d. l. fulcinius. §. fina. ita poterit facere pro interesse q dependet a natura vl' consuetudine que est altera natura. non a casu & facit quod in formna. l. fina. ff. de. periū. & co. rei vendi. & volunt idem Bald. in. l. secūda in sexta questione. ff. si ex no. cau. ag. dicit enim q vbi est statutum vel consuetudo vt missus in possessionem ex primo decreto lucretur fructus valet. qr illud lucrum est loco cōceptus sed vbi non est consuetudo vel statutum non lucratur nisi iudex aggrauaret vt. d. l. fulcinius. § fi. & idem Bald. in dicto capitulo consultationibus. dicit q iudex aggrauat primū decretum in actione personali ob nimiam contumaciaz potest exp̄sse ita decernendo quo casu veram possessionem transfert in missum allegat. l. apud iulianum. §. fi. nali. sed corrupte allegauit vt dixi supe⁹. † ¶ Postea

14 subdit valet statutū q missus i possessionē lucrat fruct⁹ ad

¶ Jno. Add' ad materiā huius dcl'ō flor. in. l. venditor § si ɔstante cōmu. pdio. l. si pignatus & l. totiens in si. ff. de pollici. canonistas in. c. que ecclesiaꝝ de cōstitu.

ratioñ.x.pro centenario totius pecunie mutuate vel lu
cratur oẽs fructus ex eo qꝛ statutum illud ꝯsiderat cõe I
teresse mercatoꝝ hic non est vsura sed est interesse diffini
tum a lege ⁊ a ꝯsuetudine ⁊ allegat illam glo. quã mihi
dicit non reperiri ⁊ allegat in argumẽ.l.nũmis ff. de in
litẽ iur. ⁊ ꝙ no.in.l.fi.ff.de preto.stip. ⁊ in.l.ij.§.fin.ff.de
eo ꝙ cer.lo.nam a legibus seu a legũ latorib⁹ semp pre
sumit abesse dolus ⁊ ideo nõ est vsura nec fraus sed ẽ q̃
daȝ eqtas scripta ⁊ ita residet ibi bal.triũphent ergo bo
nonienses sub clipeo bal.qꝛ hanc ꝯsuetudinẽ seu ꝯstitutõ
ne habent ⁊ cum ea praticant. Sed saly.in auc.ei qui iu
rat.C.de bonis auc.iu.pos.occidit talẽ ꝯsuetudinẽ sape
re vsurariã prauitatẽ ⁊ allegat bal.in.d.§.inl. Ange.in
d.auc.de exhi.re.§.si vero simpliciter trãsit cõ illa gl. Jo.
de imo.in.d.l.si finita.§.iul.transit cũ illa glos. ⁊ mouet
qꝛ est pena ꝯtumacie ⁊ nõ vsura. Sed domi. Lauren. de
florentia in trac.d vsur.qõ.lxiiij.tangit qõnem ⁊ allegat
Bar.in.d.l.si finita.§.iul·anus ⁊ bal.in.d.l.acceptã C.d
vsur. ⁊ distinguit hoc mõ quod si ꝯsideremus ꝙ in frau
dem vsurarũ emanauit dictũ statutũ vel ꝯsuetudo tũc ꝓ
cedat doctrina Bart. si aũt ꝯsideremus ꝙ loco interesse
ꝓstatum statutum apposuit illud lucrũ procedat dictum
Bal. ⁊ d.glos.dũ tamẽ ille sit verus debitor ⁊ ille sit ve
rus creditor ⁊ per ꝯña domi. Laurẽ.sequit glo.illã rela
ti sunt scribẽtes. Ego ante oĩa pondero ꝙ si statutũ vel
ꝯsuetudo exprimeret ꝙ iõ ita disposuit qꝛ rei sũt nimiũ
ꝯtumaces ⁊ ꝓpter nimiã ꝯtumaciã ita disponit ꝙ tunc
valeret ⁊ ꝯsuetudo ⁊ statutũ nam si iudex põt hoc facer
ob nimiã ꝯtumaciã vt.d.l.fulcinius.§.si.fortius hoc po
terit facere statutũ argu.l.oẽs populi.ff.de iusti. ⁊ iur. ⁊
adduco in argumẽtũ optimũ tex.moltũ singul.in.l.si is

15 cũ quo.ff.commun diui.† vbi ꝓpter nimiã cõtũaciã põt
a iudex mãdare vt euertat dom⁹ a vl discoperiat ergo mlt
to fortius ob nimiã ꝯtumaciã poterit statutũ decernere vt
missus in possessiones ex primo decreto lucret fructus ⁊
isto mõ sine nodo ⁊ scrupulo ꝓcedat gl.illa ⁊ eius sequa
ces. si aũt statutũ vel ꝯsuetudo nõ consideraret nimiã ꝯtũa
ciam ⁊ tũc dico ꝙ si est talis ciuitas cuius ciues ꝯsueue
rũt exercere vsuras vt multe sunt ciuitates hodie tũc vi
detur ꝙ talis ꝯsuetudo aut statutũ ꝓcesserit ob vsurariã
prauitatẽ qꝛ mala arbor malos fructus facit vt dicebat
diuina veritas. Et iõ dixit Bar. in tract. de guel. ⁊ gheb.
ꝙ quis censet eẽ talis qualis est patria sua.l.velim.ff.de
iusti. ⁊ in.l.ꝙ si nolit.§.qui mancipiõ.ff.de ed.edi. facit i
argumentũ ꝙ voluit Bal.in auc.sacra pube.C.si aduer.
vendi. ⁊ in.l.ij.C.de rei ven. ⁊ in.l.nõ dubiũ.C.de legi. ⁊
ꝙ voluit Saly.in.d.auc.sacra. Si autem ciuitas est ta
lis in qua nõ ꝯsueuit exerceri vsura ⁊ adhuc dico talis cõ
suetudo sapit vsurariã prauitatẽ qꝛ tale lucrũ ñ põt ada
ptari nisi ad vsurã ꝙ demõstro hoc mõ. ꝙ qa ex pecunia
mutuata detineat rem loco pecunie ⁊ fructus loco lucri
est vsura.c.ad nostrã de emp. ⁊ ven.c.illo vos de pign.c.
cõquestus de vsur. ⁊ habet in.l.i. ⁊ ij.C.de pig. act. Sed
iste creditor hꝫ possessionẽ in loco pecunie ⁊ fruct⁹ loco
lucri ergo est vsura. Et si dicat vt dicebat bal.do. Car. ⁊
sequaces ꝙ ista est pena ꝯtẽptus salua eoꝝ honorificen
tia qꝛ pena ꝯtẽptus est vt actor mittat in possessionẽ ex q̃
missione infert tedium ⁊ iusta debitori ꝯtumaci ergo nõ
dꝫ imponi alia pena qꝛ pena dꝫ ꝯmensurari delicto.l.re
spiciendũ.ff.de pen.c.tue.eo.ti.c.nõ afferamus.xxiiij.qõ.
i.ergo satis punitur cõtẽpt⁹ per immissionẽ in possessiones
⁊ sic eodẽ delicto quis nõ dꝫ duplici pena pteri. Et lõge
miror de dño Bal. ⁊ sibi simili cum dicat ꝙ est quedam
equitas scripta a statuto ⁊ ꝯsuetudine qꝛ videt ꝙ imo ẽ
quedã tartarica iniquitas qꝛ nulla equitas patit vt quis
lucret cum aliena iactura.c.locupletari de reg.iur.in.vi.
l.nam hec natura.ff.de ꝯdi.inde. Et cum dicit ꝙ succedat
i locũ iteresse. ⁊ põit exẽplũ.d.car.i ciuitatib⁹ viuẽtib⁹ ex
mercimonijs qꝛ mercatores nõ semp ex mercimonijs lu
crantur imo sepenumero ꝑdunt ꝙ in casu nostro iste hꝫ

a ¶ Dom⁹ ho
die tñ credo ꝙ
non possit di
rui dom⁹ ipius
ꝯtumacis vt tꝫ
eleganter bal.
in.l.inter cete
ra §.si quis ad
opus de leg.i.
⁊ copiose do.
alex.d imo.i.l.
si is.ff.de com
mu.diui. ubi.l
tex. quem dio
vide.

lucrum securũ ⁊ non subiectũ periculo ꝙ ꝓprie est de na
tura vsure. ¶ Nec obstat ꝙ dixit Bal.ꝙ nõ ꝓsumit ad
esse dolus in legislatore qꝛ illud est verum in dubio sed si
appet re ipsa de dolo legislatoris tũc cessabit illa ꝓsum
ptio tex.est in.l.i.ff.de doli excep. vbi in.l. cõdenda abfu
it dolus ita est in casu huius ꝯsuetudinis vel statuti.nã ꝙ
qs sit falsus propheta a fructib⁹ suis cognoscimus eum
optimo dicente saluatore. cũ ergo istud statutũ disponat
ꝙ quis habeat sortẽ ⁊ lucrũ sorti ergo sapit vsurã quia
qcquid accedit sorti vsura est.l.rogasti.§.si tibi.ff.si cert.
pet.maxime qꝛ dicit ad rõnem.x.pro cẽtenario vnde fir
mat pedes super lucro certo.qꝛ ex mercimonijs sorte ꝑ
deret ⁊ iudicio meo ista ꝯsuetudo appõit quãdã velatio
nem vsurarie prauitatis ⁊ qꝛ vsurarij sunt nequã hoium
genus vt dixit hosti. ⁊ Joã.and.in.d.c.ad nostrã ⁊ in.d.
c.illo vos.habebunt paratã viam ad secure lucrandũ ex
pecunijs suis ꝙ esse nõ dꝫ ⁊ ista menti cõmẽda. Limita
etiã istũ tex.nisi esset filia vel neptis testatoris que dotate
nõ essent ⁊ mitterent in possessionẽ rei sibi relicte.qꝛ tunc
lucrarent fructus casus est singularis fm Bar.in.l.pen.
ff.vt in pos.leg.voluit Ang.in.l.nemo carcerẽ.C.de exa

16 ctio.tribu.lib.x. ¶ † No.ꝙ licet cõtra simplicẽ detento
rem detur rei vendicatio vt.l.officiũ.ff.de rei ven. tñ si cõ
stat ꝙ possideat noie alieno nõ habebit locũ rei vendica
tio ita Jnno.hic intelligit dictã.l.officiũ.ꝙ est singulari
ter notãdũ. Sed tu pondera tex.in.d.l.officiũ ad fi. in v
bo puto tñ ab omnibus qui tenẽt ꝙ possunt restituere pe
ti posse vbi videt tex.formalis ꝯ Jnnoce.vbi cõpetit rei
vendicatio ꝯ omnes detinentes. sioe ergo detineãt nomi
ne suo vel nomine alieno habent facultatẽ restituẽdi reȝ
detentã ergo saltẽ vtili rei vendicatione cõueniri possent
tene menti illum tex.sic inductũ. Fateor tñ ꝙ poterit se
exonerare nominãdo dñm in iudicio scdm formam hic

17 traditã vt in.l.ij.C.vbi in rem actio.† Utrũ aũt missus i
personali possit conueniri rei vendicatione. Jnnoc.hic tꝫ
ꝙ non qꝛ talis nõ videt habere facultatem rei restituen
de sed solũ custodie. ¶ Nec obstat tex.l.is cui.§.missus
.ff.vt in pos.leg.inq̃tum ibi dicit talem mittẽdum in pos
sessionẽ qꝛ exponit idest in custodiã. ¶ Nec obst.lex ad
fue.§.i.ff.ad exhibẽ.qꝛ ibi dicitur ꝙ habens custodiã rei
potest rẽ ostendere ⁊ sic exhibere.sed nõ dicit ꝙ possit cõ

18 ueniri. ¶ † No.ibi post annũ ꝙ ꝯtumax elapso ãno nõ
recuperat possessionẽ. Sed quero de vno ꝙ tibi videbit

19 nouũ ad istum tex.† vtrũ iudex possit ꝓrogare istuȝ termi
num anni vt contumax cõparens post annum recuperet
possessioneȝ Ludo.roma.in suis singularibus decidit ꝙ
sic ⁊ dicit esse casum singularẽ in.c. cum venissent de eo
qui mit.in pos.vbi fuit auditus post annũ repetẽs posses
sionem. Sed mihi videtur ꝙ non recte dixerit do. Ludo.
⁊ ad hoc pondero glo.valde singularẽ in.c.sepe conti
git de app.que dicit ꝙ si post lapsum termini assignata a
iudice ad prosequendã appellationẽ quo casu appella
tio dicit deserta si postea appellans compareat ⁊ iud
vult facere sibi gratiã prosequẽdi appellationẽ ꝙ nu
nullo mõ facere poterit.qꝛ acquisitũ est ius appella
ita glo.illa limitat ꝙ habet in.c.consuluit de offi.d
ita dicamus in casu nostro vt post q̃s quesitũ est ius
vi ꝓpter ꝯtumaciã rei per lapsum anni nõ poterit
facere gratiam reo in preiudicium iuris iam qu
tori. Et pro certo non pot allegari melius co
dictum Ludo.roma.tene mẽti qꝛ multi de fal
q appropriabunt sibi hãc doctrinã vt iam fa
ns laudem nostrã non tacueris. Adduco tx
and.in.d.c.cũ venissent. Et ad tex.illum fo
ꝙ procedat ex cõsuetudine loci non ex fac
faciat ratio qꝛ vbi apponitur dilatio a.l
iudicio non potest per iudicem alterari
gul.iur.in.vi.sed hic dilatio anni ap
ministerio iudicis ergo nõ bene dixit
peri⁹ dixi de qõne gl.in auc.d exhi.re

Adde Bal.in.l.ꝯsentaneũ.C.quõ ⁊ qñ iudex in .ix.col.
vbi dicit ꝙ ex cõsuetu.vel statuto acquirũtur fructus ex p̃
mo decreto ⁊ allegat glo.illã sed dicit ꝙ illi glos.non est
standũ nisi ꝯsuetudo ꝓbetur ⁊ sic bal.sequit̃ illã glo. Sꝫ
dicit ꝙ ꝯsuetudo ciuitatis dꝫ ꝓbari q2 ẽ facti ⁊ in fcõ cõ
sistit .l.de quib9.ff.de legi.Tu pondera diligenter quia
Bar.in repe.d.l.de quibus dicit ꝙ vbicũqꝫ glos.vel do-
ctor dicit ita seruat ꝯsuetudo ꝙ tũc ꝓsumit̃ pro dicto gl.
vel doctoris ꝙ ita sit põt tñ ꝓbari ꝯ̃riũ ⁊ sic in hoc cũ
honorificentia Bal.hic non recte loqtur credẽdũ est.n.
bono viro.vt dixit glo.solemnis in.l.titio fundus de cõ
10 di.⁊ demon.† Adde ẽt ꝙ si missio in possessionẽ fieret ex
re iudicata ꝙ tunc transfert̃ vera possessio ita sapienter
dixit bar.in.l.a diuo pio.§.si sup rebus.ff.de re iudi.ꝙ di
ctũ retulit Bal.in.d.l.ꝯsentaneũ.Et ex illo dicto infert
aliud pulchrũ Bal.ibi ꝙ imissio in possessionẽ vigore in
strumenti ꝯfessionati transfert verã possessionẽ nõ solum
apparentẽ de qua loquit̃ lex titia.ff.de fo.sed ẽt possessio
nẽ existentẽ ⁊ substantialẽ vnde si inquietaret̃ hꝫ interdi-
ctum vti possidetis ⁊ si expellat̃ hꝫ iterdictũ vnde vi ⁊ dol
cit illud dictũ bar.fore nouũ sed forte ẽm eum nõ est ver
nisi missio fiat ex vltima volũtate.vbi est speciale q2 spẽli
ter est ita ꝯuisum.l.postq̃.§.ipatore.ff.vt leg.no.co. Tu
vide q̃ dixi supius.Et vnum põdera inq̃stũ supius dictũ
est de cautione p̃standa de stando iuri.q2 glo.sing.⁊ pe-
grina in.l.i.§.i.ff.de ripa muni.dixit ꝙ honesto viro ẽ re
mittenda cautio.q2 ex illa glo.sequit̃ vnũ ꝙ sempiterna
21 est dignũ memoria † ꝙ si reus de quo hic ẽẽt vir magne
a sanctimonie a lꝫ fuerit ꝯtumax deberet remitti onus ca-
uendi.per illã glo.⁊ lꝫ fuerit ꝯtumax ꝓsumendũ est ꝙ ali
quo iusto colore ꝯ̃trerit ꝯtumaciã argu. eius ꝙ habet̃ in
c.ij.de oper.no.nũ.⁊ qđ voluit hostiẽ.in.c.finẽ litibus de
do.⁊ ꝯtu.⁊ glo.in.c.expedit .xij.q.i.bal.tñ in rubri.ff.de
eo qui mit.in pos.dãnauit illã glo.per.l.ꝓtorie.ff.de pto.
stip.nõ tñ loqtur in viro magne sanctimonie vt posui exẽ
pliũ ergo tene mẽti q2 in pratica obseruaret̃ ꝓpter summã
22 religionẽ hois vt supra dixi.† Sed stat pulchra dubita
tio datur reo ānus ad recuperãdã possessionẽ mittat̃ mõ
actor in possessionẽ rei pro actõe ꝓsonali ⁊ petit ꝙ cõpel
latur re9 .ĩ.annũ recupare possessionẽ ⁊ defendere se vtꝫ
possit doc.hic referũt Jo.an.in rub.ĩ.de eo q mit.in pos.
⁊ decidit ꝙ poterit cõpelli ⁊ remittit se ad speculũ de p̃
mo ⁊ secũdo decreto.§.ij.ver.porro.vbi idẽ voluit ⁊ seqt̃
Jo.de lig.in.c.ij.de do.⁊ ꝯtu.⁊ idẽ voluit archi.in rub.
de eo qui mit.in pos.li.vi.Sed do.Anto.tꝫ hic ꝯ̃riũ ⁊
mouet̃ q2 satis est ꝙ patiat̃ penas iuris. Sed dicit do.
abb.hic ꝙ forte fuit deceptus do. anto.q2 semp putauit
Jo.and.tenere istã partẽ ⁊ ita eũ recitat sed minus bene
iõ ipse seqtur archi.⁊ Jo.and.lꝫ enim iura statuerit ānũ
nõ tñ tollitur per hoc quin ⁊ ante possint cõpelli ad pos
sessionẽ recuperandã facit ꝙ in simili hr̃ in.c.lꝫ canon de
elec.li.vi.faciat tex.iste dũ dicit facta imissione põt iudex
ꝓcedere ad aliã penã si hoc meruit ꝓteruitas ꝯtumacie.
Itẽ ista missio fit vt reus tedio affect9 veniat rñsurus.si q̃
hoc remediũ iudex videat nõ ꝓficere põt experiri aliud
remediũ arg.c.ceterꝫ de iu.cal.⁊ ꝙ in simili ao. Jo.and.
in.c.i.de sent.excõ.lib.vi.vbi dicit ꝙ iudex põt reuocare
excõicationẽ ab inuito excõicato si viderit excõicationeꝫ
illã nõ ꝓficere sed potius opari venenũ ⁊ tendere in dete
rius facit.l.i.§.qđ ergo.ff.de ven.inspi.quẽ tex.ad hoc al
legauit archi.in p̃fata rubrica ita hic residet do.abb.Sꝫ
bal.in rub.ĩ.de eo q mit.in pos.refert istã doctrinã archi.⁊
allegat rõnem q2 iudiciũ reddit̃ in inuitũ .l.inter stipulã
tem.§.i.ff.de ver.ob.postea arguit ꝯ̃ archi.⁊ allegat gl.
in.c.cũ venissent de eo qui mit.in pos.que dicit cõtrariũ
voluit enim ꝙ reus ꝯuentus reali actione nõ tenea reficere
cere expensas nisi cõpareat ⁊ velit rẽ defendere ⁊ posses
sionẽ recupat̃ ita dicit̃ ibi in prima glo.⁊ est rõ q2 qui
tenet̃ citra vinculũ obligatõis rõne possessionis tantum
expulsus desinit teneri.l.pretor.§.cũ hoc edictũ .ff.de dã.
infe.vnde cum reus bñficio iuris vsus sit nũq̃ꝫ cõparẽdo
ad ꝯ̃dicendũ merito nõ dꝫ cogi ad refectionẽ expensarũ
q2 nulla culpa deprehẽditur in eo.Et dictũ archi .dꝫ itel
ligi qñ missio fit in actione ꝓsonali vbi mora ꝓcedit. ar.
l.in fideicõmissi in princi.ff.de vsur.vel in reali vbi fruct9
de preterito veniũt restituẽdi ⁊ non sunt restituti.ff.de rei
vendi.l.vtiqꝫ.Sed idẽ bal.in.l.qui legati.C.vt lega.no.
cau.vbi est casus ꝙ iꝫ quis sit missus in possessionẽ tñ po
test cogere debitorẽ suũ alijs remedijs ad soluendũ. Et
tu pondera accurate q2 archi.in.d.rub.pro dicto suo al
legauit .d.l.qui legati .Subdit ibi Bald.esse argumen
tum expssum in fine secũdum quẽdã doctorẽ vltramonta
23 num ad qõnẽ quã habuit de facto † pro quodã debito
erant bona sequestrata ẽm formã statuti tñ creditor pe-
tebat debitũ.opponebat̃ sibi ꝙ erat tutus de sequestro.
certe ꝓcedit petitio creditoris nõ obstante sequestratõe
secũdum illum doctorẽ allegãtẽ.c.ij.de do.⁊ ꝯtu.⁊ rõ est
q2 non est sibi satisfactũ.ff.de fundo instru.l.nepõtis.l.he
res a debitore.§.seruo.ff.de fideius.⁊ pro hoc dicit Bal.
esse glo.sing.⁊ ordinariã in auc.de fideius.§.i. in versi.ꝙ
si pignus.⁊ ita residet ibi bal.Sed do.Domi.in.d. rub.
de eo qui mit.lib. vi.dicit ꝙ iꝫ iudex possit requirere reũ
vt hoc faciat per id ꝙ dicit glo.in.c.lꝫ canon de elec.lib.
vi.tñ.ĩ.annũ nõ põt si reus ꝯ̃dicat ideo actor ⁊ reus ha-
bent expectare annũ p.i.l.si quis emptionis.§.i.C.de pre-
scrip.xxx.anno.Sed pan.de elea. quẽ ibi refert dñic9 di
cit aut iudex non obstante missione vult cõpellere reũ vt
ꝓcedat ⁊ ꝓpter hoc euꝫ excõicat ⁊ tunc põt ⁊ ita potest
intelligi dictũ Archi.aut vult cõpellere vt possessionem
recuperet ⁊ tunc falsa est opi.archi.q2 istud est introdu-
ctũ in fauorẽ rei vt illã recuperet .ĩ.annũ ergo ad id com
pelli nõ poterit ⁊ ita residet ibi dñicus.Sed tu pondera
q2 ista distinctio videt̃ satis friuola ⁊ verbalis ⁊ primũ
membrũ non videt̃ verum ex eo q2 reus grauatus i vno
vt actor mittat̃ in possessionẽ ergo dꝫ releuari in alio vt
.ĩ.annũ nõ cõpellat̃ rñdere.arg.l.cũ qui.ff.de iureiu. Itẽ
ne addat̃ afflicto afflictio ⁊ duplici pẽa ꝯterat̃.d.l.senat9
censuit .ff.de app. Itẽ q2 debemus eẽ ꝯtenti penis lega-
lib9 auc.de iudicib9.§.oportet.ergo nõ poterit cõpelli .ĩ.
annũ cõparere . Itẽ ꝯ̃ archi.adduco tex.in fi.vbi dicit̃ ꝙ
iudex debet esse contentus altera pena dũtaxat vt mittat
in possessionẽ actorẽ pro quãtitate debiti declarati ergo
nõ põt cõpellere reũ vt recuperet possessionẽ q2 sequere
tur ꝙ iponeret̃ duplex pena ⁊ tex.dicit ꝙ altera pena ð
bet esse cõtentus .Quinimo plus videt̃ dicẽdum ꝙ ẽt si
esset nimia proteruia ꝯtumacie adhuc nõ cõpelleret̃ re9
recupare possessionẽ q2 tex.iste iponit penã excõicatõis q̃
nõ põt aliã penã iponere.Et ꝯ̃ archidia.⁊ sequaces ad-
duco illud ꝙ bal.nostro venit in ore in.l.ij.ff.si ex nox.cã
24 aga.† vbi dicit ꝙ si actor mittit̃ in possessionẽ vnius eq.
⁊ postea nõ vult sufferre expensas equi petit cõpelli eũ
ad recuperandã possessionẽ equi.decidit ꝙ nõ põt q2 nõ
est traditus iste modus a iure ⁊ dicit se ita inuenisse apđ
Jo.an.in addi.spe.Et ex h̃ appet ꝙ nõ somniauit.d.an.
inq̃stum dicebat ꝙ non cõpellit̃ reus recuperare posses
sionẽ.⁊ do.abb.dixit ꝙ ideo ita tenuit do. Anto.q2 credi
dit ita tenuisse Jod.andr.re vera Bal.fuit in ea opi.in q̃
Joan.andre.ita tenuerit vt credidit domi.Anto. Pos-
sent nihilominus opiniones deduci ad concordiam ꝙ si
esset talis res cuius missio in possessionẽ eẽt dãnosa acto-
ri vt q2 haberet prouidere de expensis equi. tunc proce
dat opinio Archidi. Joan.de ligna.⁊ sequaciũ.ꝙ com-
pellatur reus recuperare possessionẽ alias ꝓcedat opi.
contraria.Uel põdera q2 vt actor mittatur in possessio
nem ꝓpter ꝯtumaciã rei fuit introductũ ad tediũ ipsius
rei vt hic habet̃,ergo si esset sibi tediũ vt recuperet posses
sionem possit cõpelli recuperare q2 illud ꝙ est itrodu
ctum ad tedium non obeet operari fauorem.argu .l. ꝙ
fauore.C de legi.c.ꝙ ob gratiam de reg.iu.in sexto. Et
ad hoc adduco ꝙ habetur in auctent.de heredi.⁊ falci.

a ¶ Sãctimo-
nie.sed quid
clerico q bon9
ꝓsumit̃ nũqđ
cauere debeat
vide ad hoc ꝓ
spe.in ti.de sa
tisda.§.docõ.v.
ad hãc cautio
nem.⁊ dñi.sed
pone notius ⁊
vide do.car.in
cle.i.ix.q.de ꝓ
cur.vbi multa
pulchra dicit.

§.si quis vero nõ implẽs quẽ tex. Pe.de ancha.induce-
25 bat ꝯ excõicatũ in.c.intelleximus de iu.vbi habet † ꝙ he
res nõ adimplens voluntatẽ defuncti priuat hereditate
sua ad annũ ipsius heredis ꝙ nihilomin⁹ si est heredi dã
nũ vt hereditatẽ teneat lꝫ ꝑ annũ nõ adipleuerit nihilo
minus tenebit adiplere ꝛ tenere hereditatẽ dãnosaꝫ ita
dicamus in proposito ꝛ adduco qđ voluit do.car. in .c.
Joãnes de testamẽ.vbi habet ꝙ executor testamẽti non
exequẽs testamẽtũ ꝑ annũ cadit ab offõ exequendi. ꝙ ni
hilominus elapso anno põt epũs cõpellere eũ ad exequẽ-
dum.ꝛ addoco ꝙ voluit glo.mĩrõ solẽnis in.l.ij.C.ð iur
ẽphi.que voluit ꝙ emphiteota nõ soluens debitũ canonẽ
ꝑ debitum terminũ cadit ab emphiteosi ꝛ nihilominus
dñs vult ꝙ soluat canonẽ ꝛ detineat rem ne illud ꝙ est
inductum ad noxam cedat ad fauorem.ita dicamus in ꝑ
posito ꝛ ex hoc capite redditur vera doctrina archidiac.
26 ꝛ sequatium. ¶ † Nota quatuor hic posita quibus ꝓui
detur actori cum reus conuẽtus nominat dñm in iudicio
¶ Primũ est ꝙ nominet ꝛ statuatur terminus nominã
ti ꝑ quem faciat venire absentem. Item ꝙ eo sic nõ veniẽ
te citetur absens legitimis edictis. Item ꝙ causa ꝓpri
27 ua sũmarie examinet. ¶ † No.ibi si aũt duo remedia ꝓ
d ta ꝯ absentem ꝓtum aciter cõuẽtum actione personali
Unum ꝙ fiat missio in possessionẽ ꝓ modo debiti decla
rati nõ aũt vꝫ fieri in oĩbus bonis debitoris prout olim
fiebat ꝛ ꝓcedit hoc siue fiat missio ex diffinitiua vt.l.a di
uo pio.§.in venditione.ff.de re iu.siue fiat ex interlocuto
ria ꝓut fit in casu huius.§.Et idẽ tenuit gl.in auc.ei qui
iurat.C.de bo.au.iu.pos.ꝛ in.l.presenti.§.i.C.de his qui
ad ecc.ꝯfu.ꝛ in hac missione seruat ordo vt fiat prius or
do in bonis mobilib⁹ ꝛ illis nõ extantib⁹ in bona imobi
lia ꝛ si ista nõ extant vel nõ sufficiãt fiet missio in iura seu
nõia debitorũ.l.a diuo pio in ꝓn.ff.de re iu.ꝛ qđ no.Jn
no.in.c.i ð eo q mit.i pos.vbi põit praticã seruãdã in hac
mã ꝛ est iste tex.expsse ꝯ glo.que reputat sing.in auct.de
exhib.reis.§.si vero.q voluit ꝙ qñ missio fit ex interlocu
toria nõ seruat iste ordo ꝙ est bñ not.Et adde ꝙ qñ bo
na debitoris sunt ypothecata creditori tũc põt fieri imis
sio in oĩa bõa debitoris sicut qñ fit ex sñia diffinitiua iste
28 est celebris glo.in.d.§.si vero.† Ex qua glo.habes ꝙ cũ
hodie quilꝫ debitor obliget bona sua presentia ꝛ futura
suo creditori ꝙ poterit creditor petens se mitti in posses-
sionẽ cã rei seruãde vt mittat in possessionẽ omniũ bono
rũ nec põt dici ꝙ debeat imitti i possessionẽ pro mẽsura
debiti declarati ꝙ est bñ no.idẽ si creditor dicat deberi si
bi oĩa bona debitoris ꝙ tũc fiet imissio in oĩa bona ipsi⁹
debitoris ita dixit gl.pegrina ꝛ sing.in.d.auc.de exhibẽ.
reis.§.si vo .Et sic istis duob⁹ casib⁹ limitatiuis tex.istuꝫ
ꝛ.d.auc.ei q iura .C.ð bo.au.iu.pos.idẽ dicas si creditor
fecit pacẽ cũ debitore.ꝙ sua auctoritate possit intrare in
oĩbus suis bonis iuxta no.in.l.ij.C.de pign.nec est dare
rõnẽ quare deũ pactũ nõ teneat ꝫ erit tenẽdũ tale pactũ
29 ꝛ ꝓ ꝯñs fiet imissio in oĩbus bonis ipsius debitoris †.Sꝫ
vtrũ possit fieri ista missio per iudicẽ delegatũ sicut ꝑ iudi
cẽ ordi.glo.elegans in.d.§.si vero.tꝫ ꝙ non qr mittere in
possessionẽ est mixti iperij.l.iubere.ff.de iurif.om.iudic.
ergo sequtur ꝙ iudex delegat⁹ nõ poterit talẽ imissionẽ fa
cere cũ nõ heat mixtũ iperiũ.c.i.de offi.deleg.sũt tñ opi.
de iure canonico de quo in.c.si qs ꝯ clericũ de fo.ꝯpe.vi
30 de ibi dcã ꝑ no. † Sꝫ q̃rit hic bal.si imissio est facta par
tim ex falso debito ꝛ partim ex vero debito vtrũ valebit
saltẽ quo ad verũ debitũ ꝛ dicit ꝙ ipso iure nõ vꝫ in ali-
quo.sed si totũ debitũ est verũ ꝛ est facta in re maiori qȝ
sit debitũ tenebit ꝛ valebit vsqꝫ ad ꝯcurrẽtem q̃ntitatem
casũ dicit eẽ notabilẽ in.l.si.§.i.C.ð bo.au.iu.pos.refert
ꝙ in primo mẽbro bar.ꝯsuluit ꝯriũ ꝙ in nihilo valeat
ꝑ.l.si nõ sortẽ.§.si centũ.ff.ð ꝯdi.inde.donec soluat debi
tũ verũ põt pignori incũbere ita tñ ꝙ fruct⁹ extenuẽt sor
tem.l.ntia.§.cũ per dotẽ.ff.de solu.que lex in suo casu est
mirabilis ẽm bal.hic.in adde ꝙ Bald.in.l.certi ꝯditio

§. qm igitur.ff.si cer.pet.retulit illã doctrinã ꝙ decretũ
interpositũ partim ex cã vera ꝛ partim ex cã falsa est nul
lum ꝛ refert bar.ita cõsuluisse.sed nõ allegauit Bart.in
d.l.si nõ sortẽ.§.si centũ.Sed Lodo.ro.in.l.is ad quẽ.ff.
de acq.hered.refert illud dcm̃ Bal.ꝛ bar.sed ð bal. hic
non habuit notitiã. ꝛ allegat rõneꝫ quare i totũ sit nullũ
vꝫ decretũ est indiuisibile.l.in hoc iudicio.ff.fa.her.l.i.§.
hec verba.ff.ne vis fiat ei ꝫ nõ põt esse in parte inualidũ
ꝛ in parte validũ ꝛ ita ipse ibi rñdet.sed in ꝯriuꝫ fortissi
me arguo de eo ꝙ hꝫ in.c.ad dissoluenduꝫ de despõ.ipu
31 berũ † vbi si aliqs i libello dixit accuso vel denũcio capiẽ
sensus vt valeat libellus.accusatio enĩ refert ad delictũ
cõmissum sed denũciatio refert ad delictũ cõmittẽdũ ꝙ
nihilominus capiet sensus vt act⁹ valeat in ea pte i qua
valere põt.Scđo adduco qđ hꝫ in.c.si.de peni.ꝛ remis.
32 li.vi.vbi voluit glo.ꝛ Jo.an.† ꝙ si indulgentie ꝯcesse ec
clesijs ab epõ cõcedãt statutũ ꝯcilij generalis ꝙ nihilo-
minus valebũt in eo in quo epũs ꝯcedere potuit ita dica
mus in proposito nr̃o ꝙ valebit tale decretũ quo ad ve
ram debiti parteꝫ ꝛ adduco ꝙ voluit bal.in auc.si quas
33 ruinas.C.ð sa.san.ec.in.i.col.q̃rit † ꝯsuetudo ecclesie dis
ponebat ꝙ ẽphiteosis ecclesie ꝯcederetur dũtaxat vsqꝫ
in tertiã gñationẽ cõtingit ꝙ fuit data vsqꝫ in quartã ge
nerationẽ dubitat vtruꝫ saltem valeat vsqꝫ in tertiã gña
tionẽ lꝫ nõ valeat in q̃rtam.refert Bar. in auc.q rẽ.C.de
sa.san.ec.dicere ꝙ in totũ redditur nulla ꝛ sic si vꝫ in pte
in qua fieri potuit ꝛ mot⁹ est bar.ad sic dicẽdũ ꝑ.c.i.§.si.
de le.coradi in vsibus feu.Sed bal.ibi determinat con
trarium ꝙ imo valet concessio in generationibus ꝑmis
sis non in alia generatione supradicta ꝛ dicit ð hoc tex.
ad lr̃am in auc.de nõ alie.§.illð.vbi tantũ ãnullat pactũ
ad generationem prohibitam licet domin.meus Joan.
de imo.in.ij.ð fen.dis.refer at illud dictũ bar.sed nõ ita vt
loqtur Bar.vide ibi dicta ꝑ me ita dicamus in ꝑposito
vt valeat tale decretũ quo ad ptem verã ꝛ pro certa mo
tiua ista sunt optima auditu ꝛ recitatiõe digna.sed ꝯria
pars mihi videt de iure eẽ verior ꝛ moueor hac rõne vꝫ
in his que sont indiuidua vtile viciat ꝑ inutile vt in.c.qđ
vtile de reg.iur.li.vi.sed sñia decreti est indiuidua vt ẽ di
ctũ ergo sequtur ꝙ pa vtilis viciat per administrationẽ ꝑ
tis inutilis iuxta illud poeticũ sed modicũ totũ vel ama
ricat vnica menda totalẽ faciem deformat facit.c.ꝯside
ret ð peni.di.v.vide in simili elegãs ꝯsiliũ Ludo. ro.ꝯsi.
alias quartũ .No.ibi alterutra pena sit cõtentus.ꝙ eui
denter ꝓbat iste tex.ꝙ missio in possessionẽ rei ꝑꝑ ꝯtuma
ciam ipsius rei est pena ꝛ ita colligit hic bal.qui allegat
l.satis.ff.de in ius voc.Ego dico ꝙ per istũ tex.sustentã
multa dicta mea ꝯ cõem opi.apposita supius in q̃bꝯ ar-
guebam neminẽ duplici pẽa esse ꝯterendũ.ecce nũc qua
liter ista missio essentialiter ꝛ formaliter est pẽa tene mẽ
34 ¶ † No.ꝙ successiua mora successiuã ꝯsideret penã ꝯ
põdera diligẽter istũ tex.quo ad actũ successiuũ ꝛ add
cosimile ꝙ habet in.c.ex pte de app. vbi disponit ꝙ q
tiens grauamen est successiuũ successiua erat appell
ꝛ faciat gl.multũ solẽnis in.l.i.ff.de ser.de qua locu
ibi ang.que dicit ꝙ successiua dilatoria successiuã
oppositionẽ voluit glo.in cle.sepe de verbo.sig.
c.dilectus filius de rescrip.voluit do.anto.in.c.
nem ꝛ in.d.c.dilectus filius voluit archi.iij.q.
ma pet.de ancha.in cle.cãm de elec.ꝛ in.c.de
luit Jaco.butri.in.l.si adulterã.C.de adul.ꝛ
tex.§.si quis post.ff.de ꝯdi.indebi.Bal.in.l.
os C.sñiam rescin.nõ posse.ꝛ in.c.pastoral
nibus bart.in.l.vt animus.ff.de fideius.ꝛ in.l.
quis post.pe.de ancha.in.l.nulli.ꝛ in.l.
di.ꝛ sic est hic casus ꝙ auget pena ꝑpte
maciã ꝛ ꝓcruam cõtumaciã ipsius de
addoco text.quẽ ad hoc ꝑpositũ repu
pore iuris in.c.ij.in versi.nimia ꝓterr
deleg.li.vi.vbi auget pena crescente

optimũ simile ꝙ posuit odofre. ℒy.bal. ꝛ alij.i.l. apud
antiquos.C.de fur.vbi bal.in finalibus suis verbis dicit
dapifer.i.famulus hodie furatur vnã rem vilẽ cras fu
ratur aliam rẽ vilẽ ꝛ sic cõtinuat furta domestica lꝫ aliq
dixerint ꝙ non debeat puniri furti per.l. respiciẽdum.§.
furta domestica.ff.de pe.nihilominus ipsi tenẽt ꝙ debe
at puniri furti.per.l.nemo.C.de epi.aud.ꝛ per.l.capita
lium §.grassatores.ff.d pe.ꝛ idem voluit bal.in.c.de ap.
J.de app.ꝛ in.c.i.§.furtũ de pace iu.fir.in vsi.feu.Et sic ꝺ
delicta leuia reiterata fiunt grauia ꝛ adduci posset text.
35 multũ sin.§.criminis.xxv.di.† vbi pbatur ꝙ peccata ve
a nialia cõtinuata efficiuntur mortalia [a] ꝛ ppter hoc alias
ausus fui dãnare glo.in.l.vnica.§.maneat.C.de rei vxo.
actio.que dicit ꝙ si vxor quotidie inebrietur est veniale
peccatũ ꝛ in hoc pro certo male loquitur quia peccatuꝫ
veniale frequentatum efficitur mortale vt dictum est ꝛ
vide ꝙ voluit glo.vi.i.c.testamẽtum ꝛ.c.nullus de psec.
di.v.glo.in.c.i.de relig.ꝛ vene.sanctoꝝ. Bal.in.c.tue.ꝺ
pcur.dixit ꝙ si vxor est ebriosa non ppter hoc põt peti se
paratio allegat.l.rei iudicate.§.i.ff.so.ma.Et ex istis ha
bes ꝙ cõtinuatũ crimen leue punit̃ magna pena qꝛ vide
tur effectum graue ẽ singl'ia limitatio ad.d.l. respiciẽdũ
.§.furta domestica.℃ Not.ꝙ ista lr̃a videt̃ dare iudicĩ
potestatẽ mittendi i possessionẽ vel excõicandi quasi ve
lit dicere ꝙ si non vult mittere in possessionẽ sed excõica
re non tenet̃ mittere in possessionẽ qꝛ ex tali missiõe dꝫ q̃
ri pignus pretoriũ ꝛ qꝛ est actus necessarie iurisditionis
l.i.ff.de iuris.om.iudi.nisi forte reus ad solã excõicationẽ
sit iuri pariturus.ꝛ ita intelligitur littera qꝛ supfluis mĺ
cia non est vtendũ ẜm bal.hic ꝛ ex istis habetis primum
modũ pcedendi ꝯ cõtumacẽ vt mittatur actor in posses
sionem.ẜm remediuꝫ est vt excõicet̃ ꝛ est generale reme
dium ad oẽm cõtumacẽ.l.i.ff.si quis ius dicẽ.non obtẽp.
l.i.ff.si quis in ius voc.non ier.tertiũ remediũ est ꝙ colli
gitur ex.l.cõsentaneũ cõiuncta glos.C.qño ꝛ qñ iu.vt iu
dex faciat ꝯtumacẽ psonaliter capi ꝛ ad iudiciuꝫ deduci
ad hoc est bene notãdũ ꝛ ad hoc bal.in.d.l.cõsentaneuꝫ
reputauit illũ tex.ad hoc singularẽ sed iste text.non facit
mentionẽ de tali captura psonali.quartũ remediuꝫ est vt
si lis sit ꝯtestata ꝛ liqueat de cã pcedat̃ ad diffinitionẽ vt
d.l.ꝯsentaneũ no.limitationẽ ad iura dicẽtia nemiñẽ du
plici pena ꝯteri vt.c.at si clerici.§.de adulterijs cũ si.ꝺ.de
iudi.nã hic dr̃ ꝙ iudex in penã ꝯtumacie põt mittere ac
torẽ in possessionẽ ꝛ excõicare cõtumacẽ vbi est nimia p
teruitas ꝛ dicit hic do.abb.se intelligere istum tex.ꝙ tũc
dr̃ esse magna ꝯtumacia rei qñ verbis opprobriosis ꝛ in
iuriosis dixit se nõ venturũ ad iudiciũ sicut enim ex post
facto data ipsius cõtumacia pteruitate põt ad aliã penã
pcedere vt hic ita pari rõne poterit a principio si pter
uitas ꝯtumacie istud mereat̃ qꝛ pena dꝫ cõmensurari de
licto.c.non afferamus.§.qd.i. Itẽ sicut ppter nimiã ꝯtu
maciã põt iudex decernere vt missus in possessionẽ ex p
mo decreto lucret̃ fructus vt in.l.fulcinius.§.si.ff.ex qui.
cã.in pos.ea.ita poterit facere missionẽ in possessionem ꝛ
aliã mulctã iponere ꝛ hec dicit esse bene notãda.Et in h
poterit saluare glo.notabilis secũdã eum in auctẽ.qui se
36 mel.C.qño ꝛ qñ iudex.que dicit † ꝙ si iudex pcipit pti
bus psentibus ꝙ antequã recedãt litem ꝯtestent̃ ꝛ alte
ra pars recedit ꝯtumaciter poterit iudex illũ mittere in
possessionẽ ꝛ ita residet hic do.abb.Tu pondera hãc do
ctrinã do.Abb.q̃ pro certo videt̃ nimis rigorosa ꝛ auer
sa equitati canonuꝫ ꝛ eo magis qꝛ fuit religiosus ꝛ vir
sancte vite debuit nõ fallor sequi equas opi.ꝛ deicere ri
gorosas iuxta illd ꝙ diuinus dicũt cãtica.Ego cogito co
gitationes pacis ꝛ nõ afflictionis ideo videt̃ mihi ꝙ nõ
recte dixerit.pmo non est vtendũ superfluis mulctis vt re
cte decidit iste tex. Item iste tex.loquit̃ disiunctiue vt mit
tatur actor in possessionẽ vel in cõtumacẽ ferat̃ sñia ex
cõicationis ergo vnica est ponẽda pena. Item tex.iste se
ipsum declarat vꝫ quod alterutra pena que magis timẽ

da est a principio sit ꝯtentus ad alteram nihilominus p
cessurus si hoc meruerit pteruitas ꝯtumacia ꝛ per ꝯñs
iste tex.phibet ꝙ a pncipio iudex nõ iponat ambas pe
nas ergo non poterit simul ꝛ semel a principio iponere
duas penas vt dicit Abbas. Item dicitur hic ꝙ crescen
te ꝯtumacia crescit pena requirit̃ ergo ꝯtumacia successi
ua ꝛ sic iponet̃ pena successiua ergo ex ꝯtumacia instãta
nea ꝛ momẽtanea quãtũcũqꝫ nimia sit non poterit impo
ni insimul duplex pena. Nec ob.cum arguit de.l.fulcini
us.§.si. Primo qꝛ ille tex.loquitur de rigore iuris ciuil.
Secũdo ibi est casus expressus ꝙ iponat̃ ibi duplex pẽa
Item qꝛ repugnat equitati canonice vt hic videt̃ casus
incestum prohibet a principio iponi duplicem penã ꝛ sic
non meret̃ ille tex.allegari ad casum nostruꝫ. Quinimo
plus ausus sum dicere ꝛ credo dicere veritatem cõsequi
sortem ꝛ fructus accedit ad vsuram.c.ad nostrã de emp.
ꝛ vendi.c.illo vos de pigno.c.cõquestus de vsu. ergo ta
le iudicio decretũ ꝙ missus in possessionẽ ex primo dece
to lucretur fructus sapit vsuram ergo nõ põt iudex ita ꝺ
cernere. Et ad illũ tex.rñderi põt ꝙ dꝫ itelligi ẜꝫ iura ci
uilia ẜꝫ q̃ pmittebãt vsure ꝛ iaꝫ ille.§.si.illo tpe emanauit
debebit ergo ob nimiã cõtumaciaꝫ iudex apponere mul
ctam sed non facere actorem locupletari lucro sapienti
prauitatem vsurariã ꝛ per cõsequẽs hodie ille tex.non
pcedit iene menti qꝛ est noua inuentio. Item ego nouis
simus põdero istũ text.ad hoc vꝫ ꝙ lꝫ vbi a iure iponat̃
pena alternatiua electio pene spectat ad iudicẽ vt ẽ glo.
in.c.sicut de iudeis ꝛ in.c.crapula de vi.ꝛ ho.cle.ꝛ in.c.
fraternitatis.xxxiiij.di.ꝛ in.c.querẽti de ver.signi.xxi.q.
iiij.in sũma.ꝛ in.c.sicut dignum de homici.Bar.in.l.i.§.
expilatores.ff.de effractor.ꝛ expila.gl.in.c.inter ceteras
de rescrip.bar.in.l.quicũqꝫ.de ser.fugi.do.abb.in.d.c.in
ter ceteras ꝛ in.c.pront de do.ꝛ ꝯtu.archi.in.c.ea vindi
cta.xxiij.q.iiij.glo.ꝛ doc.in.c.de causis de offi.delega.ꝙ
nihilominus iste tex.limitat oẽs illas glo.vt possit ipone
re vtrãqꝫ crescente ꝯtumacia. Itẽ pondero istũ text.ego
nouissimus ad aliud ꝙ lꝫ iudices hodie sint faciles ad
excõicãdũ ꝯtumaces quinimo pro qualꝫ re minima mit
tunt edictũ sub pena excõicatiõis in quã ipso facto icur
rant ꝙ vr̃ ꝙ prius dꝫ fieri missio in possessionẽ in pẽa cõ
tumacie q̃ꝫ excõicare cũ hoc vr̃ decidere iste tex. inq̃ꝫ tuꝫ
pmittit penã missionis i possessionẽ pene excõicatõis vti
nã hodie caperent istã partẽ epi locoꝝ.fuit tñ ista opi.go
fre.i.c.tue.ꝺ.co.vbi fuit dictũ ad plenũ ꝛ maxie hodie cũ
hoies sint adeo intenti ꝛ inhiant rebus tpalibus adeo ꝙ
magis timent pdere bona tpalia quã animã iuxta illud
psalmiste nõ est q faciat bonum.ꝛc.iuxta illud ꝙ scribit̃
apud lucanũ in.ii.sed pe vilissima rez certamẽ nouistis
opes.ꝛ qd voluit glos.sing. in.l.aduocati.C.de aduo.di.
b 37 iud.que dicit † ꝙ pecunia est vita hominis [b] ꝛ faciat il
lud ꝙ pclarus pho seneca dixit in prima epistola ꝛ tan
ta inquit ẽ mortaliũ stultitia vt ea q̃ caduca sũt ꝛ repabi
lia sũt pferri tpi arbitrant̃.nec putãt nũe teneri a qua tpa
acceperit.ꝛ faciat illud qd pclare scripsit cicero in.i. pa
radoxa dũ dixit nũqꝫ ego pecunias istoꝝ nec tecta magni
fica ꝛc.in bonis ꝯnumerãdis aut appetendis duxi.Et iõ
ꝯsiderata moderna malitia qua hoies magis timẽt pde
re bona quã animã iudex magis deberet mittere in pos
sessione pro ꝯtumacie õbus dclarãs q̃ꝫ excõicare contuma
ces vide tñ de hoc q̃ late dixi i.d.c.tue. Venio ad glosas
glo.i.qrit q̃re tex.duntaxat distinguit aut agit̃ actione rea
li aut agit̃ actione psonali.rñdet qꝛ sũt duo gña actionũ
aut enĩ dat̃ in reꝫ aut in personã ꝛ remittit ad ea que ha
bent̃ insti.de act.in pn.sed rñde ꝙ ista est pncipalis diui
sio actionũ ẜꝫ sũt alie diuisiões qꝛ q̃dã sunt mixte qꝛ pari
cõpetunt in rem ꝛ in personã vt actio familie herciscũde
que dat̃ inter coheredes p diuidenda hereditate. Item
actio cõi diuidũdo que datur pro diuisione rei cõis.item
actio finium regũdoꝝ que dat̃ inter cõtendẽtes de ꝯfini
38 bus.Et pclude pro aliquali instructiõe † ꝙ actio i rẽ itẽ

a℃ Mortalia Et sic collige eũdẽ actũ nũe ro ẜm theolo gos non posse fieri mortalem ẜꝫ eundẽ spẽ p quo vide aug. xxv.dis.§.hĩc ẽt ꝛ vide bea. tho.in.iiij.sen. di.xvi.q ꝺ hac mã isinitas qõ nes tangit.

b℃ Vita ho minis. Et ipsa pstat suffragiũ vt est elegans tex.l auc.quo. opor. epis.§.si qs aũt imo se cũdũ philoso phũ. Egyptio rũ gens primo ditari deinde philosophari. iussa ẽ ꝯ anti quos philoso phantes nam ciceronis sñia in.ii. ni fallor retho.ex pecu nia fructum ꝛ vtilitatẽ ꝯseq mur ꝛ pecunie oĩa obediũt ec clesia.vii.ꝛ.x. caplo.theolo goꝝ tñ aucto ritate ipsa ad aliud ordinat̃ i q̃tuꝫ.s ẽ finis omniũ sensibi lium ꝯqueren doꝝ ꝛ ob id o bone deus hꝫ quãdã felicita tis similitudineꝫ vt ꝫ bea. tho. .iiij.ij.in cap.ꝺ auaritia neqꝫ i pecunia felici tas ponenda est maxime q̃ male acquisita animum cor pusqꝫ cõmacu lat.i.q.i.c.cito ꝛ.i.q.iiij.c. repe riuntur.

tatur qñ non dicit personã sibi obligatã ꝛ multis de cau
sis cõtingit obligatio persone vt dicit in.l.obligamur.ff.
de actio.ꝛ oblig. Mixta aũt actio cõpetit qñ agit in rẽ
ꝛ in personã vt puta qñ volunt plures heredes diuidere
hereditatẽ qꝛ in qualꝫ re quis hꝫ partem suã ꝛ iudex po
test ex officio suo adiudicare vni partẽ rei ꝛ alij aliã par
tem vel cõdẽnare eũ in pecunia ꝛ adiudicare sibi rẽ qua
tenus ergo hꝫ partẽ rei dicit in re. quatenus agit ꝯ sociũ
vel coheredẽ dicit in personã ꝛ inq̃ntum agit ad psona-
les pstationes vt expensas factas in rebus cõibus vel p
fructibus pceptis facit glo.insti.de actio.§.quedã mixte ꝛ
sic habes modũ pcedẽdi in textu isto qñ agitur actione
39 reali ꝛ psonali quo ad effectũ missionis. ¶ † Sed qd si
agat mixta actione ꝛ reus est ꝯtumax. Soluit hic goff.
ꝙ inq̃ntum iste actiones dant ad res sequũtur naturam
realiũ sed quatenus dant ad personales prestationes se
quũtur naturã psonaliũ circa missionẽ.ff.fami.her.l. itez
40 labeo. ¶ † Sed qd de interdictis ꝗ̃ sũt psonalia ꝛ in rez
scripta ꝛ qñ agit interdicto vnde vi ꝑpter spoliationez
factã vel aliquo alio ĩpedimẽto putat goff. ꝙ imitantur
naturã realiũ actionũ lꝫ enim interdicta sint personalia
tñ sunt in rem scriptã cõpetũt eñi pro re lꝫ agatur aduer
sus personã.l.i.§.fi.ff. de interdic. ꝛ pro hoc faciat tex.in
c.ex parte de fo.cõpe. ꝛ qđ no.ibi Inn.cõputant.n.sicut
realia in cõputatione dietarũ ad idem allegat text.in.c.
cõsultationibus de offi.deleg. vbi fit missio sicut in reali-
bus. Et de predictis vide spec. in titu.de secũdo decreto
§.nunc videndum versi.sed quid in duplicibus.§.si seqũẽ
tibus idem putat gof.in actione qđ metus cã. Et lꝫ sit p-
sonalis tñ script a in rem puta si dicit se vẽdidisse vel alie
nasse rem per metũ ꝛ reus fuit cõtumax fiet missio sicut
in reali qꝛ vt dixi est actio i rez scriptã vt.l.metũ.§. volẽ
ti.ff.quod me.cã.l.si exceptione.§. aliqñ ꝛ.l.penul.eo.ti.
41 ꝛ per oĩa seqtur hic Io.and. ꝛ domi.anto. ¶ † Sed de
actione ypothecaria vr maior dubitatio cũ in libello nõ
dico rem meã sed mihi obligatã ꝛ reus est cõtumax fiet
missio an vt in actione reali an vt in actiõe personali ad
uersus ꝯtumacẽ. Et aduerte qꝛ magna est dĩa an pce-
datur aliquo istoꝝ modorũ qꝛ in actione reali facta mis
sione statim lapso anno efficitur possessor verus missus
secũdũ vnã opi.lꝫ cõmutabiliter secũdum legistas sed se
cũdũ canonistas infra annũ est custos ꝛ statim post an
num est verus possessor ꝛ incõmutabilis vt hic. Sed in
actione psonali nõ efficit verus possessor sed tantum cu-
stos donec interuenerit secũdũ decretũ vt hꝫ in isto §.si.
ꝛ habet in.l.fulcinius.ff. ex qui.cau.in pos.ea. Et iõ hec
distinctio est magne vtilitatis ꝛ glo.iuris ciuilis reperiũ
tur varie qꝛ in.l.iij.§.fi.ff.de acqui. pos. tenet ꝙ pcedat
prout in reali sed in.l.si quis ẽptionis.§.sed ꝛ si quis .C.
pscrip.xxx.ãno.tenet ꝙ pcedatur sicut in actione psona
li. Hy. vt refert Bar.in.d.l.iij.§.fi.distinguit aut fuit ac
tum ꝯ debitorẽ ꝛ procedat gl.in.d.§.ꝛ si qs. aut fuit ac-
tum ꝯtertiũ possessorem ꝛ pcedat glo.in.d.l.iij.§.fi.cy.
i.l.cũ ppones.C.de bo.au.iu.pos.refert varias opi.doc
torũ ꝛ inter ceteras refert Ia.de are.quẽ ipse videt seq
tenẽtem ꝙ semper pcedatur vt in actiõe reali ꝛ ꝙ tex.
d.§.sed ꝛ si quis.loquatur indistincte. Et si quispiã dixe
rit qũo põt adaptari ille tex.in creditore ꝯ debitorẽ cuꝫ
dicat post annũ auditur de ꝓprietate cum in dubio reco
gnouit creditorẽ in dñm. Ia.respondet ꝙ infra annum
debitor veniens audit super possessione post annũ vero
habebit ꝓbare indebituꝫ ꝛ super hoc disputabit ꝛ hoc
placet Bar.i.d.l.iij.§.fi.qꝛ in pfessoria ꝛ negatoria hoc
obseruatur ꝛ post annũ habebit ꝯtumax ꝓbare de iure
super ꝓprietate vt ipse no.in.l.si prius.ff.de ope.no.nũ.
Faciat ꝙ voluit Innoc.in.c.i.de eo qui mit.in pos.vide
per Io.and.in addi.spe.in titu.de contumacia.§.sequi-
tur versicu.sed nunquid hodie in ypothecaria vbi vide-
tur sequi illam opi.dicens clarius ꝙ i ypothecaria pce
ditur ad missionẽ i possessionẽ ꝛ istar realiũ actionũ ꝛ ꝙ

a ¶ Dominio addē ad mãm l.si a quo vt in pos.leg. ꝛ in.l.iij.§.ibidẽ in ad exhibẽ. ꝛ ol dra in cõsi.cc-xiij.incipi. iste sunt allegatio nes vbi totas materiam ha-bes.

ssiũ habet effectum quem habet in realibus sed differẽ
tia est respectu missionis que oritur ex trãscursu anni qꝛ
si fit missio contra debitorẽ post lapsũ anni debitor gra
uabitur onere ꝓbandi indebitum si vult recuperare pos
sessionẽ dꝫ probare dominium sed si contra extraneum
tunc extraneus artabit probare dominiũ. ¶ Et si dicas
ad quid ꝓdest hec missio aduersus extraneũ cũ sufficiat
creditori probare rem fuisse in bonis debitoris dicas ꝙ
sufficit hodie p autẽ.hoc si debitor .C.đ pigno. vbi patet
42 † ꝙ creditor nõ agit ypothecaria aduersus tertiũ posses
sorẽ nisi pri⁹ excusso debitore vnde post annũ releuatur
ab isto circuitu ꝛ ipsi extraneo incũbit onus ꝓbandi do
minium hoc idẽ videt placere domino anton. qꝛ videt
dictũ satis ratione fulcitum qꝛ tex.dicti.§.sed ꝛ si qs loqt
indistincte vt quãdo agit reali efficit missus verus pos-
sessor ꝛ cõtumax non auditur nisi sup ꝓprietate hoc est
clarũ.in debitore aũt ex quo nõ apparet ĩfra ãnũ ille mis
sus efficiet verus possessor ac si cõstaret rem fuisse sibi ob
ligataꝫ ꝛ debitor veniens audit de proprietate.s. debiti
qꝛ debebit ꝓbare id de quo erat contentio sicut in extra
neo debet ꝓbari ꝓprietas qꝛ de ea est contẽtio. Et refert
hic.d.abb.bar.in.l.iij.§.fi.ff.de aqui.pos.dicere qđ si mis
sio est facta aduersus debitorẽ ꝓpter cõtumaciam ꝛ cõ
pareat debitor ille infra annũ vt recuperet possessionem
ꝙ nõ audit si creditor vult ꝓbare statꝫ ypothecariã sed
de ea costat ꝛ refert ibi bar. fuisse dictuꝫ spec.in titu.đ cõ
tumacia.§.seqt ver.sed pone ꝛ approbat istud dictũ do.
abb.qꝛ ex quo est sibi obligata potest illã detinere donec
fuerit sibi satisfactũ.l.si cum venditor.ff.de euic.simile in
c.ex parte de ver.signi.ꝛ cũ hoc dicto specu.ꝛ bar.trãsi
uit Io. de imo.in.d.l.iij.§.fi. ¶ Sed Ludouic. roma.
ibi dicit videri dubiũ qꝛ si hoc nõ pcedit in reali vt in.d.
§.sed ꝛ si quis . qui indistincte loquit. Ergo idem erit in
ypothecaria ex quo fit missio totaliter ad istar falie vt.l.
43 cum qui res agit heredũ.C.de pen. ꝛ adducit simile † ꝙ
a lꝫ spoliãs velit ꝓbare icontinẽti đ suo dñio⁹ nõ tñ ꝓpter
hoc tollit quo minus spoliatus ante omnia debeat recu
perare possessionẽ vt in.c.i.de resti.spol. ꝛ ita rẽdet do.
Ludo. ¶ Pro certo non videt bonum simile qꝛ illud
emanauit odio spoliãtis ꝛ fauore spoliati. Iura eñi vo
luerunt spoliatos ante omnia restitui debere.l. meminẽ
rint.C.vnde vi .l.si quis a se fundũ.C.ad.l. iul. de vi pu.
c.in litteris de restitu.spo. ꝛ ideo non est bonum simile.
Sed longe miror ꝙ nemo eorum viderit in auctẽq
iuris.C.đ bo.au.iud.pos.in.xiiij. col. vbi dicit ꝙ credit
recedere debet de possessione ꝛ sic tenet cõtra dictũ spe.
ꝛ Bar.lꝫ de eis nullaꝫ facit mentiõeꝫ. ¶ Limitat tñ
ex facto eẽt licitũ creditori ꝓpria auctoritate itrare pos
sessionẽ bonorũ debitoris per .l.iij.C.de pigno.dictũ spe.
ꝛ bar. videtur satis equum. Primo vt euitetur circui⁹
Secundo vt satisfiat creditori. Sed ego vidi alias qui
dam apostillaꝫ scriptam super.d.l.iij.§.fin.si bene recor
dor manu excellentissimi docto. Ioã. de anna.dicenti
ꝙ cum fuisset de facto illa questio ꝛ allegaret dictũ s
cu.ꝛ Bartol.pro vna parte fuit allegatus per adue
rium ꝙ iura allegata per spe.non ꝓbant doctrinã
ꝛ etiam in se illa doctrina non est vera. ꝛ dicebat
ꝛ ang.in.d.l.si quis emptionis.§.sed ꝛ si quis.t
trarium ꝛ aliud nõ dicit. Ego longe miror q'
rit bal.in.d.auc.ei qui iur in Soly.ibi in.xii.c
de spe. ꝛ bar. nullam facit mentionẽ sed vt lo
gogi mere refert dictũ bal.ibi ꝛ cum eo tr
ra diligenter illam limitationẽ bal.quãdo
tum vt creditor ꝓpria auctoritate intrare
hodie cõiter apponũtur in instrumẽtis ill
sit intrare ꝓpria auctoritate ꝙ talis do
bebit dubitationẽ.ed stat difficultas p
ta illa auctoritas intrandi vtrũ dictu
videtur mihi de iure dicendũ ꝙ non
tex.in.d.§.sed ꝛ si quis in verbo de

reus recuperat possessionē sicut ille qui hꝫ officium ꝙ quo ad recuperandā possessionē lex facit eum dominū ⁊ clarum est ꝙ dominus prefert͂ habenti ypothecā ⁊ isto mō inducēdo illū tex. videt͂ cōfundi dictū spec. ⁊ bar. Secūdo adduco istū tex. in quo dicit͂ ad finē ꝙ recuperat possessionem ita ⁊ taliter sicut fuit superius distinctū sed superius fuit distinctū ꝙ in reali recuperat possessionē ⁊ ꝓ pꝛīo recuperat vt dña ergo ita recuperabit in actione ꝑsonali qꝛ dictio sicut hꝫ iportare oīmodā similitudinē ad hoc adduco ꝙ voluit do. Anto. in. c. pisanis de resti. spo. ⁊ qḋ voluit Bal. in. l. edita actio. C. de eden. Et adduco tex. in. c. personas in verbo sicut de alio diximus de app. posset tñ adduci pro dicto specu. ꝙ eo casu quo cōstaret notorie de ypotheca creditoris quod tūc reus non recuperaret possessionē infra annū per singulare dictū Inn. in. c. significasti de diuoꝛ. vbi dixit ꝙ exceptio notoria dominii ipedit interdictū recuperāde refert ⁊ sequit͂ Jo. de imo. in. c. i. de restitu. spol. ⁊ in. c. pastoralis de cā pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ voluit Bal. ⁊ alij in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acquir. pos. ⁊ cōsului heri apud vrbinū ⁊ clarū est ꝙ iura volunt spoliatoꝝ ante oīa restitui ⁊ nihilominus non restituit͂ ex quo notorie ꝯstat de nō iure suo. Ita dicamus in casu nostro ꝙ lꝫ iste tex. ⁊ similes dicant cōtumacē cōparētē restituēdum vt limitent͂ ⁊ restringant͂ qñ notorie cōstat de non iure suo qꝛ res illa est ypothecata creditori ⁊ illo casu euitabit͂ superfluus circuitus ⁊ isto mō saluari pōt doctrina spec. ⁊ Bar. ⁊ ista adde ad legistas in d. l. iij. §. fi. Bal. hic ad finē tangit predictuꝫ passum hoc mō. habeba ypothecā ꝯuentionalē sum missus in possessionē per pretorē reus offert satisdationē ⁊ expensas an debeo recedere de possessione qꝛ satisfactuꝫ est iuri ⁊ redit missio ad nō cām nisi forte ex pacto vel ex. l. municipali haberē ius ingrediendi mea auctoritate vel debitor ꝯstituisset se ypothecā precario nomīe possidere ⁊ si tūc ꝓpter obseruandū ordinē iuris deberē extra mitti tamē statim deberē in possessionem reponi. l. cum debitoris. C. de indi. c. cū dilect⁹ de cā pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ adduco eundem Bal. in. l. ij. ff. si ex nox. cā aga. in. vij. quero ex pmo decreto expulsus verū habeat aliquod interdictū dicit ꝙ non qꝛ primū decretū non transfert possessionē sed cōpetit sibi officiū iudicis ⁊ per hoc dicit patere ꝙ qñ intentatur ypothecaria ex pretorio pignore non debet concludi ad restitutionē possessionis sed ad retentionē. l. si cum creditor. ff. de euic. ⁊ ista mētī cōmenda. Item inquātuꝫ iste tex. dicit tedio affectus. Glo. querit in quo erit istud tedium distinguit hoc mō aut sit missio in reali aut in personali.

44 ¶ Ho. ex ea † ꝙ missus in reali expellet reū ꝺ possessione ⁊ erit possessoꝛ. Et in hoc pondera istam glos. que est ꝯtrie sibi in versi. si possessoꝛ ⁊ in versi. verus. ⁊ sic tenet ꝙ secundū canones non efficitur possessoꝛ ante annū sed custos ⁊ idem tenuit vbicunqꝫ glo. tetigit hanc materiā sed ista glo. ꝓcedit secundū illā opinio. que habet vt statim efficiatur verus possessoꝛ. Uel posset intelligi ista glo. ꝙ loquat͂ de possessione iꝓprie sumpta puta pro detentatione ꝙ videtur verius ꝺ iure canonico vt dicamus ꝙ lꝫ in reali missus nō fiat icōtinētī verus possessoꝛ ex cogratia custodie. c. i. de sequestratio. c. i. ⁊. ij. de eo qui mit. in pos. cum habeat solā detētationē que est quedā iꝓpria ⁊ ymaginaria possessio ⁊ ita ꝯsonant iura predicta ⁊ si expellitur ꝯtumax de possessione non vt eā perdat sed tātum amittit detentationem ⁊ secundū hunc intellectum nulla ⁊ parua erit differentia an ante annū possideat vel nō vt infra super alia glo. dicetur sed i personali actione missus in possessionē nō expellit reum de possessione ⁊ sic non habebit solus detentationē sed custodiā reo tñ possidente in hoc nulla est diuersitas inter ius canonicū ⁊ ciuile ⁊ hoc clare ꝓbatur in. l. is cui in princ. ff. vt in possessione leg. ⁊ in. l. iij. §. fi. ff. de acquirē. pos. Idē ergo erit in reali qꝛ missus habebit solū detentationē vt reus cōpellatur in personali antē si missio facta est in bōa imobilia puta in domū ⁊ similia missus qui est ibi custos erit onerosus reo qꝛ si ille velit ire in cameram. ⁊ missus ēt intrabit camerā ⁊ ita in cōsimilibus actibus. si in bona mobilia puta in equū si dñs voler ducere ad vnā aquā poterit missus prohibere ⁊ ducere ad aliā aquā saniorē cum ipe habeat custodiā. Si missio sit facta in libro ⁊ domin⁹ volet legere in vno titulo poterit missus voluere cartā ⁊ ita in similibus. Uide de predictis in spec. de secūdo decreto. §. iam nūc de effectu versi. sed vtꝝ missio cū tribus versi. sequentibus ⁊ ver. porro. Et dicit idē spec. in ver. vtrū ꝙ si timet͂ ex hac missione scandalū inter actorē ⁊ reū poterit iudex suo officio iubere passo missioꝫ recedere ⁊ cōstituere vnum qui fructus colligat arg. l. equissimū. ff. de vsufru. ꝙ dicit do. abb. fore bene notādū. Ego allego ꝙ in simili voluit Bal. in. l. nullus. C. de sum. tri. ⁊ fi. ca. vbi

45 dixit † ꝙ si duo litigant de possessione ⁊ oritur scanda
a lum ᵃ in dando libellū qꝛ nemo corū vult esse actoꝛ poterit iudex ꝓcedere sine libello ⁊ allegat specu. in ti. de lib. obl. arg. d. l. equissimū. Et idē voluit in. l. ordinarij. C. de rei vendi. ⁊ i addi. quas fecit ad spec. in ti. de lib. ob. ⁊ in d. l. equissimū voluit do. Abb. in. c. ij. de sequestra. Itē dicit etiam ibi spec. ꝙ qñ inter scholares ⁊ ciues bononie est questio siue agat͂ reali siue personali nō fit ista missio sed sequestratio ⁊ iō fit qꝛ timet͂ de recessu scholaris quo casu permittitur sequestratio vt in. c. ij. de sequest. alias aūt vbi cessat timoꝛ cessabit sequestratio quia regulariter est prohibita vt in rub. C. de probi. seq. ⁊ sic sequestratio non fiet vbi nō subest timoꝛ debebit ergo fieri missio Sed cur tam varie in reali ⁊ in personali vt in reali statim missus habeat possessionem secundū vnā opinio. vel secundū aliam habeat solā custodiā vel detentationē. Sꝫ in personali secundū omnes habet tantum custodiā vna cū reo. Goffre. dicit ꝙ ideo qꝛ in reali dico me ius hr̄e in aliqua re in qua sum missus ꝙ nō est in actione personali de quo in speculo de scḋo decreto. §. iam nūc de effectu ver. sed que est rō. vbi dicit quod in personali missio fit in bonis extraordinarie qꝛ dico personā mihi obligatā ex contractu vel delicto vel quasi vnde missio deberet fieri in personā sed qꝛ persona libera possideri non pōt. c. ij. de pigno. l. cum heredes. § fi. ff. de acqr. poss. fit missio in bonis ideo nō hꝫ ita pingue ius cū bōa ñ sint obligata sibi nec dici bona sua. Sed in actione reali dicit bona fore sua vel sibi obligata ideo ordinarie fit missio in eis ⁊ cōsequit͂ pinguius ius seu pinguiorē effectuꝫ ⁊ ista est ēt rō quare in actione reali nō interuenit secundū decretuꝫ sed post lapsum āni efficit͂ verus possessoꝛ ⁊ incōmutabilis sed in personali requirit͂ ꝫm decretū vt no. hic in glo. ⁊ per gl. in. l. si initia. §. iulianus. ff. de dam. infec. Et hoc vltimū dicit spec. in ti. de secundo decreto. §. videndū versicu. sed que est rō.

46 Itē nota secundo ex hac glo. † ꝙ reo veniēti infra annū restituit͂ res cū fructibus ⁊ sic aperte vult ista glo. ꝙ missus infra annū nō lucrat͂ fructus etiā in reali. Aliter tñ dixit glo. in auc. de exhib. reis. §. si vero quā dixit Bart. sapere vsurariā prauitatē vt superius retuli nisi iudex decernat vt missus lucret͂ fructus ꝓpter ꝯtumaciā qꝛ vt superius dixi hodie non ꝓcedit hoc dictū ex eo qꝛ disponeret ꝙ creditoꝛ lucretur fructus ꝓpter ꝯtumaciā rei vsura. vt dixit bar. in. d. l. si finita. §. iulian⁹

b Sed nulla cōstitutio pōt ꝑmittere vsuras ᵇ vt in cle. i. de vsur. ergo multo minus iudex per suum decretū poterit ꝑmittere vsuras vt sup⁹ dixi ⁊ iō. d. l. fulcin⁹. § penultimo hodie ꝓcedit quo ad ipsum creditorē poterit nihilominus iudex aliter euꝫ multctare. Qualis aūt debet esse ista cautio. Glo. ista dicit sufficiens qꝛ debet esse pigno ratitia vel fideiussoria ⁊ lꝫ iste tex. non exprimat istud verbum sufficiens nihilominus exprimit i. c. i. Jꝺ sequestra. vnde dicit Joa. and. ꝙ illud ꝙ hic omittit͂ suppletur ibi ⁊ sic cessat ꝯrium. Sed hosti. dicit sufficere iuratoriā cautionem ⁊ remittit se ad nota. in. c. ex parte de verb. signi. ⁊ in. c. i. de indi. ¶ Sed spec. in ti. de primo ⁊ secūdo de

a ¶ Scandalū ⁊ facit pro ista cōclusione ꝙ voluit idē spe. in titu. ꝺ ingsi. §. qñ aūt versi. vtrū aūt. ⁊ ꝙ voluit. do. car. in auten. l. in princip. de pe. ⁊ do. Alexā. de imo. in ꝯs. i. in ij. parte.

b ¶ Usuras. vide. d. Alexā. ꝺ imo. in ꝯs. cvij. ⁊ in ꝯs. penul. in. iij. parte. ⁊ flozianū in ru. C. ꝺ vsu. d. an. ꝺ pra. i ꝯs. suis.

creto.§.iam nunc de effectu refert opiniones ꝛ residet in hac. videlicet ꝙ sufficiat cautio iuratoria. Tancredus sic tenet ꝙ requiritur sufficiens cautio ꝛ ad hoc adducitur autenti.ei qui.C.de bo.au.iu.pos.vbi dicitur cautio cum fideiussore. ¶ Tum etiam qꝛ est cautio de iudicio sisti quo casu est cautio pretoria ꝛ omnis cautio pretoria debet esse sufficiens cum fideiussore vel pignore.l.i.§.comunes.ff.de preto.stipula. Idem tenuit glo. in.c.i.infra de sequestra.fatetur tamen dominus abb.† ꝙ vbi reus non posset prestare fideiussorez aut dare pignora qꝛ pauper est tunc stabitur sue iuratorie cautioni p id ꝙ voluit glo. in auc.gñaliter.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ ꝙ habes in.c.i.ꝛ.ij.de dolo.ꝛ ꝯtu.li.vi. Ad hoc vltimū adduci posset elegans tex.in.l.non facile.ff.si cui plusquā per.l.fal.vbi paupertas remittit tale onus vide dicta Ange.ibi. ¶ Et ex prefata doctrina huius glo.ꝛ.d.c.i.de seq. scias † ꝙ vbi apponunt illa verba cautio sufficiens tenet quis prestare fideiussorem aut pignora ita ꝛ dixit bal.in.l. sancimus.C.de verb.sig.ꝛ ad hoc allegat.c.i.de sequestrat.c. qua fronte de app.c.ex parte de verbo.sig.ꝛ allegat istum tex. Sed re vera iste tex.non loquit de cautione sufficiēti voluit allegare glo.istā facit ꝙ habes in.c.ponit de dolo ꝛ ꝯtu.ꝛ in.c.pisanis de resti.spo.ꝛ in.c.ad nostrā de iureiur.ꝛ in l.si mandato.§.si.ff. mandati. ¶ Idē dicas si dicas cautionem cōpetentē prestet ꝙ intelligit cum fideiussore vel pignore secundū Bald. in.d.l.sancimus pro quo est tex. sing.cōiuncta glo.sua in.l.debitori.ff.de iudi.ergo fortius si geminarētur ista verba adinuicem caueat sufficienter ꝛ idonee vt dixit tex.multū sing.in cle.i.de pe.facit simile ꝙ habes in.c.ex insinuatione de app.in verbo idoneū ꝛ securum.si aūt diceret lex ꝙ prestet mediocrē cautionem dicas ꝙ ꝯprehēderet obligatio omniū bonoꝝ tex.est singu.in.l.filio.ff.de leg.no.caue.sm Ludo.rom.in.l.diuortio.§.iterdū.ff.so.ma. Ergo sequit ꝙ ista gl.sentiat ꝛ doctores sequentes eam ꝙ verbū cautio solitarie expressuz a lege intelligit de cautione nuda ꝛ fideiussoribus vel pignoribus ꝛ vt est casus in.l.sancimus.C.de verb.sig. si aūt exprimit a lege pretoria tunc intelligit cuz fideiussore.ꝛ pignore. Posito ꝙ ita sit nihilominus intellige ꝙ licet sit nuda nō tamē dz esse nuda a validitate ita habes in.l. huiusmodi in pnci.ff.de leg.i.ita dixit Bald.in.d.l.sancimus. ¶ Itē non dz esse nuda ab impositione pene.glos. est in.l.ij.§.si dubiet.ff.de iudi.quā Ange.reputat sing.in.l.diuortio.§.interdum.ff.sol.mat. sed similis est in.l.nisi.§.quāuis.ff.si cui plus q̄ per.l.falci. ¶ Itē nō dz eē nuda ab obligatione bonoꝝ ita egregie voluit Bart. in.l. si priuo.ff.de ope.no.nun. ¶ Sed vltra alios ego pōdero istū tex.inqꝫtum dicit prestita cautione de iudicio sisti. Primo videt intelli iste tex.de cautione vestita ꝛ non de nuda ex eo qꝛ loquit de iudicio sisti ꝛ in iudicio sisti dat cautio cauta ꝛ secura vt est text. melior de corpore iuris in verbo cautior ꝛ securior in.d.l.i.§.reos cōes.ff.de ptor. stipu.ꝛ per ꝯñs non est opus vt dicamus istū text. diminutum ꝛ suppletū per.c.i.j.de sequestra. vt dicit Jo. an. qꝛ dato ꝙ nūqꝫ eēt enaffet illud.c.i.nihilominus per istū tex.ita ꝛ intellectū teneretur dare fideiussores vel pignora. ¶ Quinimo plus pondero istū tex.hic iste reus fuit ꝯtumax in veniendo ad iudiciuz est verisimile ꝙ in futurum erit ꝯtumax argu.eius ꝙ dicit apud ysopuz preteriti ꝛ ꝛ tio scire futura facit.c.semel malus de reg.iur.in.vi. non est verisimile ꝙ iurislator voluit hic stari nude cautiōi eius qui fuit contumax quinimo plus dicere ausus sum ꝛ credo dicere verum ꝙ hosti.cum sua honorificentia erat ꝛ discipulus eius qui fuit Specu.cū voluerunt ꝙ stetur iuratorie cautioni.nō enim est exigendum ab eo quē credim⁹ deiceraturū gl.est elegans in.c.clericos de co.cle.ꝛ mu.sed iste fuit contumax semel ergo presumet ꝛ in futurum cōtumax .c.semel malus de reg.iur.in.vi.ideo nō erit exigendū iuramētum ab eo ꝛ sic erit prestanda cautio cum fideiussore vel pignore ꝛ isto mō non ill'equa.

¶ Pignore vis ad hoc omnes doc. vltra do.Car.in cle.i.§.ꝛ qꝛ ꝺ pe.ꝛ.d. Alexā.de imo.in.l.i.q sa tisda. cog. vbi hoc in terminis habes.

bitur anima iurantis. ¶ Item pondero alias cum quidam scholaris habuisset in pūctis .l.sancim⁹ .C. de verbo.signi.dixi in cetu doctoꝝ ꝙ licet doc.cōiter dicant ꝙ verbum cautio expressum a lege intelligat de nuda p.d. l.sancimus.tñ glo.in.c.pma cautione ꝺ ꝯsecra. di.iij. dicit quod simplex cautio dicit idonea lz lex aliter dicat ꝛ videt casus hic formalis pro dicto illius glo.ꝙ appellatione cautionis solitarie prolate ꝛ lege itelligitur de idonea cum fideiussor vel pignore.[a] † Et ex hoc videt inferri sequendo illam doctrinā etate nostre stupendā ꝙ iura canonica solitarie exprimentia hoc verbō cautio intelligantur de idonea.ꝛ etiā sequitur aliō ꝙ videt nouissimū ꝙ lz iura ciuilia exprimant verbū cautio solitarie nihilominus si ꝯtumax prestet cautionē ob ꝯtumaciā preteritā teneat cauere cum fideiussore vel pignore ita ꝛ ꝓcedat ꝛ itelligatur dicta auc.ei qui iurat .C.de bo.aucto.iu.pos.ꝛ lz multa iura canonica que superius allegaui exprimāt de cautione sufficienti nihilominus illud faciunt ad maiorem declaratione. ¶ Item pōdero aliud ꝙ tibi videbitur nouē ꝙ etiā si exprimat cautio a lege pretoria nisi aliter ex verbis legis appeat intelligit ꝺ cautione nuda ¶ Et ad tex.l.i.§. cōmunes .ff.de preto.stip . vbi est clipeus doctoꝝ tenentiū ꝯtriam facile dari pōt responsuz.ꝛ verum ꝙ ibi non ꝓfertur cautio solitarie sed dicit secura cautio vt apparet in verbo cautior ꝛ securior . Pro quo vide glo.sing.ꝛ meliorem de corpore iuris quid ipozter hic verbū securus in.l.i.C.si aduersus solutionez.iō ergo dz esse idonea qꝛ sic exprimit . Nec obst .l.i.§.iubet.ff.de colla.bono. que ēt est fundamētum doctoꝝ qꝛ verbū recte ibi positum tollit ꝯtriam ꝛ ita vidi rhisum ad illā legē per solemnē doctorē domi.Jo.de anna.in quadā apostilla facta manu sua ad.d.l.sancimus. ¶ Nec ob.lex pretorie.ff.ꝺ pto.stip.qꝛ pōt rñderi ꝙ loquit in satisdatōe ꝛ nō loquitur in cautione. ¶ Et ex istis resultat vnū ꝙ videtur nouū ꝙ verbum cautio siue ꝛ lege ciuili siue a lege pretoria exprimat solitarie intelligit de nuda cautione.si aūt exprimat a lege canonica tunc erit secus per istū tex. ꝛ per glos.in.d.c.prima cautione. Et apparet ex istis ꝙ non erat necessaria illa suppletio quam facit glos.hic ꝛ doctores.iste tex.suppleat per.c.i.de sequestra.qꝛ videretur ex hoc ꝙ papa fuisset hic diminutus. Et iō intelligit de satisdatione idonea.tū qꝛ subiecta materia hoc petit ex quo erat cautio de iudicio sisti.tum ēt qꝛ exprimit a lege canonica si autē exprimat a statuto vide per Bal. in auc.generaliter.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ in.l. vniuersa.C.de ꝑci.ipera.of.ꝛ ipse voluit in.l.i C.de ꝑcur.ꝛ ista memoranda.ꝛ si bene dicta sunt laus in altissimis deo ꝑapi ¶ Glo.in vbo expensaꝝ colligit reū debere satisfacere de expensis antequā audiat vel absoluat ꝛ dicit vinc.ꝙ satisfaciet ante igressum iudicij per.l.sancimus.C.de m/di.c.reprehensibilis de app. Nec credit habere locū quadrimestre tps datū cōdemnatis ad soluendū de quo habet in.c.querenti de offi.deleg.ꝛ intelligit hosti.de expensis factis ante missionē quā factis post ex quo sunt facte occasione ꝯtumacie allegat.c.auditis de ꝑcur.ꝛ abb.dicit ꝙ.d.l.sancim⁹ decidit ꝙ ꝯtumax nō audiat ante oia restituat oia dāna aduersario ex eius contumacia illata ꝛ per illū text. clare ꝓbatur ꝙ quadrimestre tempus datū cōdemnatis non habeat locū in talis sine expensis ꝛ putat do.abb.predicta ꝓcedere vbi oia soluat expensas reus qn confitetur suā ꝯtumaciam ꝑ sua cōtumacia est manifesta sed si est dubiaꝛ q̄ quā excusationē ꝯtūacie qꝛ fuit in itinere captus legitimo īpedimento detentus ꝛ tunc absoluatur formam ecclesie si fuit excōicatus ꝛ postea ... ritate vt hꝫ in.c.venerabilis.§.idem de sen ... ꝛ in.c.ex parte de verbo.sig. Idem putat ... perare possessionē ꝛ negat cōtumaciā ... cautione. Et postea disputabit de veri ... tepex.d.c.venerabilis.§.idem est ꝛ p...

te ⁊ per id ꝙ voluit glo.in.l.si finita.§.iulianus.ff.de dã.
infec.¶ Et adde ad istas expensas qꝛ glo.multũ singu.
in.c.finẽ litibus de dolo ⁊ ꝯtu.dixit ꝙ põ dꝫ petere huiuſ
modi expensas in libello ⁊ sic sentit quod nõ veniãt iudi
cis officio per.l.sciendũ.§.idẽ ediles.ff.de edi.edic.Et sic
vult ꝙ nõ veniãt iudicis officio ante litẽ ꝯtestatã sed post
litẽ ꝯtestataꝫ bene veniunt.Sed Pe.vltramontanus in
d.l.sancimus tenuit ꝯtrariũ ꝙ imo veniant iudicis offõ.
Et re vera fuit doctrina Inno.in.c.sepe cõtingit de app.
Istud seqtur Cy.in.d.l.sancimus.Bal.hic dicit tutius
esse ꝙ petant in libello.Et idẽ dixit do.abb.in.c.auditis
de ꝑcura.¶ Sꝫ tu tene ꝙ imo veniãt iudicis offõ p tex.
elegantẽ in.l.ꝑperandũ.§.sinaũt in alterutra C.de iudi.
⁊ allego ad hoc duas glo.multuꝫ elegantes in.l.si quis
missum.ff.de dam.infect.de qua glo.fecit festũ Bal.in.c.
ex parte de rescrip.Et adduco aliã glo.in.l.quis.arbiter
ff.de arbi.quas glo.allegauit Bald.in.d.§.sinaũt in al
terutra.Et adde vnũ ꝙ voluit Ang.in.d.l.si finita.§.iu-
lianus.ff.de dam.infec.qđ inq̃stum veniant dãna reficien
da vt in.d.l.sancimus dicit ꝙ nõ veniũt dãna extrinseca
sed ea solum que actor passus est ratione ꝯtumacie circa
ea que in iudicio vertunt ⁊ illa dãna tunc restituit. Sed
istud dictũ Ang.cõiter nõ tenet qꝛ imo dꝫ reficere dãna
extrinseca.Ut ibi per oẽs ⁊c.¶ Oppo.ꝯ tex.de ꝯtrieta
te naꝫ primo dicit reũ venientẽ.ꝯ.annũ recuperare posses
sionẽ quasi innuat qđ possessionẽ ꝑdiderit.¶ Et ꝙ mis
sus in reali sit possessor ex ꝑmo decreto.Et tñ postmodũ
in fine huius.§.sentit oppositũ dum dicit quod post ãnũ
constituitur missus verus possessor ⁊ sic innuit ꝙ antea
nõ erat possessor.Soluit glo. in versi.possessionẽ recupe
ret.Et in versi.verius laborare circa possessionẽ.Et vera
solutio vt intelligas dependet a solutione illius questio-
nis an stati efficiat verus possessor an ẽt post lapsum ãni
de hoc etiam inter legistas sunt due opiniones vt no.gl.
in.l.si quis emptiõis.§.fi.C.ꝺ pre.xxx.annorũ.Io.mar.
⁊ azo tenuerunt ꝙ missus in possessionẽ ꝑ actione reali
statiꝫ possidet ciuiliter ⁊ naturaliter.l.ꝑsentaneũ.C quõ
⁊ quãdo iud.Sed bulg.tenuit ꝯtriũ dicens eũ possidere
post ãnũ ⁊ sic ãnus ẽ loco secundi decreti in realibus.Si
ergo teneas opinionẽ primã vt efficiatur statim possessor
Respõde ad istũ tex.vt in ver.si vero.ꝯ.ãnũ recuperet.qꝛ
eaꝫ ꝑdiderat.¶ Et ad finẽ cũ dicit missũ esse verũ posses
sorẽ demũ post ãnũ.dic irreuocabiliter ⁊ icõmutabilit uẽ
ꝑ prius dicitur reuocabilis ꝑ oblationẽ cautionis.ꝯ.ãnũ
¶ Si vero tenetur secũda opinio ⁊ tũc dic ꝙ recuperat
possessionẽ.i.dẽtẽtationẽ ⁊ verbũ i fine appositũ stat ꝑprie
vel secundũ gl.recupet.i.recipiat ⁊ dicit glo.hic ⁊ cõiter
vbi hãc materiã tetigit ꝙ fꝫ canõistas est dũtaxat custos
ꝯ.ãnũ ⁊ idẽ ꝑbatur in.c.cõtingit de do.⁊ contu.spec.i ti.
de secũdo decreto.§.iam de effectu.vers.si vero dicit ꝙ ca
nonistẽ tenẽt istã partẽ ꝙ sit custos sꝫ sibi placet alia pars
ꝑ istũ tex.dum dicit recuperet ergo eã ꝑdiderat.⁊ simili ?
ho vtit tex.in.c.pastoralis de officio ordi.Et sic ex verbis
illis clare colligitur ꝙ eã ꝑdidit.⁊ ꝙ dicitur hic ꝙ post
ãnũ efficitur possessor.Respõdꝫ vt superius fuit respõsũ
exponendũ incõmutabiliter qꝛ nõ tenetur illã restituere
reo venienti nisi ꝑbet dominiũ.bar.in.l.iij.§.fi.ff.de agr.
pos.sentit istã opinio.⁊ sic potest intelligi illud ꝙ ipse vo
luit in.d.l.si finita.§.iul.dicens ꝙ nõ facit fructus suos i
fra ãnũ sed post cũ tunc sit veruſ possessor.Dominus an.
simpliciter sine aliqua allegatione dicit tenendã hanc cõ
munẽ opinionẽ canonistarũ.Dominus abb.dicit ꝙ ista
cõmunis probatur in.c.i.⁊.c.ij.de eo q mit.in pos.⁊ in.c.
pastoralis.§.ꝑterea ꝺ offi.ordi.vbi tex.dicit missionẽ fieri
causa rei seruãde ⁊ idẽ dicitur in rubrica de eo qui mit.
in pos.⁊ validũ est argumẽtũ a rubrica de penit.di.ꝑma
hec autẽ verba iuncta glo.Itẽ in.c.iij.ꝺ eo qui mit.in pos.
dicitur causa custodie ⁊ idẽ dicitur in.c.fi.eo.tit.⁊ loquit
in realibus.Sed certũ ẽ ꝙ quando dicit possessio cã rei
seruãde vel causa custodie nõ trãsfert possessio vt aperte
dicit tex.in.l.iij.§.fi.ff.ꝺ aqui.pos.aliud est possidere.ali-
ud ẽẽ in possessione iõ concludit ꝙ in reali cõseqtur solã
custodiã rei quã detinet excluso reo cõtumace vt inferũt
satis omnia iura ꝑallegata ⁊ ideo vtũtur verbo restitueſ
possessionem qꝛ detẽtio est quedã imaginaria possessio ⁊
ipse solus hꝫ custodiã.sed in ꝑsonali vterqꝫ ẽ i possessiõe si
reus possidet.sꝫ missus hꝫ custodire.Et ex istis dicit dñs
abb.satis fuisse declaratũ istũ articulũ.Ego aũt ꝯsidero
vnũ ꝙ lꝫ iste passus luculenter ⁊ cũ vbertate iuriũ sit ex-
pletus ꝑ maiores nostros.tñ mihi vꝫ de iure dicedũ ꝙ si
sine maxia deliberatiõe iura canonica expsserũt missũ in
possessionẽ in actiõe reali hẽre custodiã rei vt ꝑbat vltra
alia iura i.c.i.de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ iõ cõsidero ꝙ glosatores
iuris ciuilis fuerũt inter se discordes ⁊ diuisi qꝛ aliq tenue
runt ꝙ possideat ⁊ aliqui ꝙ custodiat ⁊ detineat ⁊ hoc
fuit cognitũ romanis põtificibꝰ.⁊ supuenerũt iura cano.
⁊ expsserũt ꝙ ẽ custos.cũ ergo papa possit declarare du-
bia iuris ciuilis vt in.c.ꝑ venerabilẽ qui fi.sint leg.⁊ i.c.
sup litteris de rescrip.⁊ in.c.raynutius de testa.⁊ in.c.si pa
ter co.ti.li.vi.videturꝙ declarauerit illã discordiam que
erat inter glosatores iu.ciui.Et ꝑ ꝯñs tenẽdo istã opinio
nem seruarẽtur iura cano.⁊ opinio legistarũ in foro cesa
ris.sed tenẽdo cõtrariã opinionẽ opinio legistaruꝫ serua
bitur in foro cesaris ⁊ opinio canonistarũ seruabitur in
foro ecclesie iuxta illud ꝙ habetur in.c.si duobus de ap
pella.⁊ ꝑ glo.in.c.ij.ꝺ arb.i.vi.iuxta illud ꝙ scribitur in
ꝑmo eneydos.nõ illi imꝑiuꝫ pelagi.⁊ iuxta illud diuisũ i
periũ cũ ioue cesar hẽs.⁊.qñ.x.di.c.solite de ma.⁊ ob.⁊.
cũ ad verũ ⁊.c.si iperator.xc.dist.Et forte hãc doctrinam
infaꝫ multi nõ capient sed tñ vera ẽ ⁊ tenẽdo ꝙ sit verus
possessor.ꝯ.ãnũ volunt legiste.sequitur ꝙ si expelleretur ꝺ
facto de possessione cõpeteret sibi interdictũ vnde vi.secꝰ
si nõ eẽt verus possessor.l.si duo.§.cũ iquilino.ff.vti posi
detis ⁊ ista menti cõmẽda.Itẽ dicitur hic qđ elapso ãno
missus in reali efficitur verus possessor an requiratur se
cũdũ decretũ.glo.in verbo cõstituetur cõcludit finaliter
ꝙ nõ.⁊ ꝙ solus trãsitus ãni ꝯstituit missũ verũ possessorẽ
⁊ incõmutabilẽ ⁊ ista ẽ opinio canonistarũ ⁊ legistaruꝫ
⁊ satis ꝑbatur hic ⁊ in.c.pastoralis de officio ordi.⁊ in
.l.si finita.§.Iuliã.ff.de dã.infect.vbi est glo.ordinaria ⁊
ibi redditur ratio quare.Itẽ hic dicitur de possidẽte reꝫ
immobilẽ ia qui possidet nomine alieno ⁊ nominat dñm
in iudicio vtrũ hoc habeat locũ i re mobili vt nominãdo
dñm euitet iudiciũ.gl.in verbo in rebuſ immobilibus ar
guit ꝑmo ꝙ nõ.Finaliter tenꝫ cõtrariũ.Multi tenent ꝑ
mã sniaꝫ vt Io.go.philippus alanus Inn.⁊ odofredus
⁊ reddũt rationeꝫ qꝛ si ꝑdesset nominare dñꝫ i iudicio pos
set reus aufugere.Cõmuniter tenetur opinio glo.quã se
quitur vicentius host.pe.ab.glo.accursii in.l.ij.C.vbi in
rẽ actio.Cy.ibi ⁊ alij.specu.in titu.de ꝑmo ⁊ secũdo de-
creto.§.restat versi.hoc esset notãdũ.Et hãc partẽ secũdũ
dñm ab.secũtur moderni hic.Et ad illud ꝙ dicitur de fu
ga rei dat respõsũ ꝙ poterit ꝑuideri remedio cautõis qꝛ
poterit sequestrari.l.si fideiussor.ff.qui satisd.cogã.⁊ al-
legat rationẽ Io.andr.hic.vꝫ.quo ad forũ equiperamuſ
rẽ mobilẽ ⁊ immobilẽ allegat not.in.c.ex parte ⁊ in ca.
fi.de fo.ꝯp.Sed bar.in.d.l.ij.C.vbi i rẽ acti.Adducit ali
am rationẽ.vꝫ.qꝛ ex quo agit si de corectione dꝫ fieri ex
tẽtio ex idẽtitate rationis de beneficio dicte legis secũde
ad rẽ mobilẽ cũ nec de ea aliquid dicitur in.d.l.ij.nec ẽt
hic nec aũ iura codicis hẽbat locũ istud bñficiũ ⁊ hãc ptẽ
vt egorẽ seqtur pꝰ alios dñs ab.hic.ne fiat aliqđ ꝑiudiciũ
dño abrãti ar.ca.cũ sup ꝺ re iud.⁊.c.iter quatuor ꝺ maio.
⁊ ob.⁊ allegat ꝙ habetur in auc.qua in ꝑuincia.C.vbi
ꝺ cri.agi op.⁊ ita trãsit hic dñs ab.⁊ aliud ñ dicit.Ego
sequor eãdẽ doctrinã ⁊ adduco.c.fi.ꝺ ꝑscriptio.cõiuncto
c.malefidei possessor ꝺ reg.iur.in.vi.⁊ cõiũcta cõi doctri
na doctorũ in.d.c.fi.nã illa iura loquũtur i reali ⁊ nihil
ominus extẽdũtur ad actiõeꝫ ꝑsonalẽ ꝯ̃ mlto fortiꝰ hñfi.
ꝯ.ꝯcep tũ sup re imobili habebit locũ in re mobili ⁊ ẽ me

mozam digna hec psiderató ad istū passū e adduco q̄ sa pieter dixit Bar.in.l.ij.C.de litig.vbi ille tex.loq̄r de re li tigiosa e nihilominus extēdit illā legem loquētez de ac tione reali ad actionē psonalē lz Cy.in auc.litigiosa.C.d litig.teneat ꝯtrium e do.ant.in.c.fi.vt lite pendēte.e do.abb.in.c.ecclesie eo.ti.iteȝ an.in.c.cū.M.de ꝯsti. e Jo. adduco rōnem appl'one rei veniunt iura e actiones ita pbatur in.l.nam q̄.§.fi.ff.ad trebe.e in.l.i.ff.si cer.pet.e in.l.rei appl'one.ff.de ver.sig.bar.in.l.quintus.§.argen to.ff.de au.e ar.leg.glo.bar.e alij in.l.i.ff.de sta.ho.tex. in.l.i.§.quedā.ff.de re.di.ergo multo fortius appellatōe rei imobilia veniūt res mobilia [a]. Itē adduco hāc rōnez iudicio meo incōuincibilē vbicunq3 duo sic se habent q̄ vnū lato sumpto vocabulo venit appellatiōe alterius e eadē rō est in vtroq3 tunc ius exorbitans loquēs de vno hz locū in reliquo sūt tres gl.multū sing.cōiuncte adinui cem pbantes hoc vz in cle.i.e in cle.auditor de rescrip. e in cle.i.de elec. Sed istud nomē res est gñale ad mobi lia e imobilia q3 nomē rei vt generale ptor elegit.l.i. ff.si cer.pet.e eadē rō est in vtroq3 ergo erit idē ius siue ꝯ beneficiū legis loquaf de re.siue de re mobili e per ꝯñs erit ideȝ ius facit q̄ voluit bar.in.l.liberoꝝ.ff.de ver.sig. e Bal.in.l.fi.ff.de hered.insti.Jo.de imo.in.l.si vero.§. de viro.ff.sol.ma.adduco simile q̄ voluit doc.in.c.fi.de re scrip.vbi querūt vtrū habeat locū in realib⁹ dispositio il lius tex.lz loquaf in actionib⁹ psonalibus ita dicam⁹ i p posito q̄ lex loquēs de re imobili extendaf ad rem mobi lem adduco ēt q̄ hr̄ in.c.pueniēt el.ij.de testi.cog.† vbi p batur formaliter q̄ appellatiōe rei venit actio s'm hosti. ibi sociat q̄ ibi voluit do.car. Et adduco q̄ voluit gl.in l.regulariter.ff.de pet.her. vbi debitor pōt dici possessor debiti.facit lex q̄ si in dic.§.iul.eo.ti.facit glo.in simili in auc.sacra puberꝝ C.si aduer.ven.vbi tex.ē correctorius e loquif in cōtractu e nihilominus gl.extendit illū tex.ad quasi ꝯtrum ita dicam⁹ in pposito q̄ bñficiū.d.l.ij.e hu ius.§.lz cōcipiant dispōnē suam sup re imobili nihilomi nus idē erit in possessiōe rei mobilis e iudicio meo ideo potius expsserunt de re imobili q̄3 de re mobili q3 erat magis frequētatū ergo erit eade iuris dispositio vt volu it glo.in cle.i.de rescript.e in.c.ij.de psti.li.vi.e in.l.tale pactū.§.fi.de pac.e ista reor non fore cōtēnēda. Iteȝ q̄ri tur quare iste tex.loquif de possidente noie alterius vt pos sit conuentus noiare dominū in iudicio vtꝝ hēat locum indistincte.glo.ista rñdet q̄ non sed restringit tex.qñ cō uentus nullū ius hz in re ponit exemplū in colo cōmēda tario e depositario secus dicit in habēte ius in re pōe exē plū in marito in rebus vxoris vt.l.doce ancillā C.de rei ven.in emphiteota e feudatorio e supficiario e vsufru ctuario e creditore e similib⁹.in his eni s'm glo.non pro dest noiare dñz i iudicio q3 sicut isti possūt agē p eoꝝ iuē ita poterūt se p coꝝ iuē dfēdē. Circa hūc articulū q̄tuor fuerūt opi.pncipales.pria est hui⁹ glo.e gl.l.ij.C.vbi i rē actio.vt indistincte nō hēat locū noiatio ex quo isti tales hñt ius in re.scda opi.fuit Jo.an.modificantis hāc opi nio.secus si vendicaf certū dñium tñ vel q̄ ex illo debef. tūc enim sufficeret dñm noiare cum ius illoꝝ non tangef e remittit ad no.in spe.de primo decreto §.restat ver.nū quid.adē in effectu tenuit Cy.in.d.l.fi.per alia verba di cit.n.q̄ si conuenit super re quā aliquo respectu sibi posit aut seruitutibus vel pensionib⁹ dño debitis tunc poterit in iudicio dñm noiare sed super fructibus clariora verba. Dicit enim q̄ iste q̄ hz ius in re.aut pue nitur solū respectu possessionis sue vt est emphiteota feu datarius e similes ꝯuenif ab aliquo dicente se potiorem in emphiteosi esse tunc sit vera opinio q̄ no possit in iudi cio dñm noiare q3 ei non pindicaf si vero ꝯuenif respe ctu dñij directi e sic respectu iuris q̄ est apud aliū tūc dz dñm noiare in iudicio e liberi abif a iudicio respectu illi⁹

[a] C Mobilia Idē ad hoc.d. bar.cepo.in.l. nominis e rei ꝯ verbo.signi. e specu.in tit. ꝯ emptio.e vē. §.i.i.q.co.ver. gatē.

50

dñij e hoc q̄ten⁹ illō iudiciū nō repugnet iuri ipsius ēphi teote.pōt.n.dicere emphiteota nō curo quis sit dñs dire cte nec volo hoc defendere sed dico me eē emphiteotā.lz quatenus petitio actiōis repugnat iuri ipsius emphiteo te habebit emphiteota necesse se defendere nec posset do minū noiare q̄tum ad declinandū iudiciū sed bene pos set eū noiare vt posset ab eo suis defensionibus informa ri vt in auctē.qua in puincia.C.vbi de crie agi oz. Fuit e certia opinio guil.de cu.quā refert e sequif do.an.hic q̄ ius agendi se cōpatif cum iure dñi q3 illi non derogat lz adiūgit se dñi ax ai ad ius emphiteote si hz locū noiatio si dñi ꝯdicit iuri dñi vt q3 intēdit recognoscere dñm e sic pōt ei pindicare saltē respectu ciuil' possessiōis e tūc ha beat locū noiatio. Quarta opinio fuit Bald.magis lar ga in.d.l.ij.vbi dicit q̄ indistincte isti habentes ius in re nominant dominū in iudicio ēt si cōueniant pro iure suo interest enim dñi esse in iudicio q3 forte obtineret adues sarius qui negaret se habere ius ab isto domio e ista q̄r ta opinio plz do.car.hic quo ad hoc vt teneat iudiciū ēt in pindiciū dñi.sed quo ad hoc vt teneat iudiciū in preiu diciū emphiteote vel vassalli seqtur opi.Jo.and q̄ videf fore magis cōis.sed do.abb.non eligit q̄ opinio sit veri or i pūcto iuris.e pro certo decuit tātum doctorē hoc in uestigare ex quo passus iste est dubius e non bene tritus e iō voluit terga laborem forte cuit ans distinguit h' mō aut cōuentus nullū ius hz in re e tunc clarū est q̄ pōt e dz dominū noiare in iudicio.hoc pbatur in.d.l.ij.C.vbi in rem actio.aut hz aliquod ius vt emphiteota vassallus e similes e tunc q3 cōueuif super iure suo non hz locū no minatio in iudicio ex eo q3 non est dñs illius iuris petiti in iudicio e isto mō dicit posse pcedere opi.glo hic e in d.l.ij. Et plus dicit spec.in ti.de primo e secūdo decreto §.restat ver.sed qd si actor.q̄ ēt si dñs sponte vellet asss tere in se iudiciū non admitteref lz eius intersit vt qdaȝ dicunt.cū possessio nālis de quo nec agif non est sua dicit tñ q̄ hec sñia e actio non pindicabāt dño pprietario ab senti q3 sua interest potius hēe obligatū vnū q̄3 aliū3 in xta no.in.c.potuit de locato.sed ad hoc vt fiat sibi pindi ciū dz vocari ad hoc vt ab eo hēat informationē e ita pcedat opi.Bald. Et idē erit e fortius si nō intendit re cognoscere istū in dominū sed aliū.dz enim tunc vocari ad hoc vt fiat sibi pindiciū sed no est necesse quo ad hoc vt iudex nō pcedat q3 hic tñ discutif de iure presentis e nō de iure absentis nec acta faciunt sibi pindiciū ꝯ nō est necesse vocare eum e q̄ acta nō faciant pindiciū absē ti tenuit Cy.in.d.l.ij e Jo.an.h.aut querif super totare insolidū vt q3 vendicaf e sic tangif nō solū ius presentis sed ēt directū dominiū absentis e tūc lz Jo.an.e bar.sen tiant q̄ non hēat locū nominatio tñ do.abb.dicit ꝯtrium esse verius q3 nō tenef defendere ius alterius si non vult e iō pro pte tangente absñtē poterit eū noiare cū nō hē beat pprietas cū possessione.l.nāliter.§.nihil cōe.ff.de acq̄r.pos.e idē vr̄ dicendū vbicunq3 in vendicatōe toti us includif pars iuris alterius.nā rō q̄ est de toto ad to tum est de parte ad ptem.c.pastoralis.§.item cū totū de offi.deleg.vr̄ tñ q̄ vbi petif a possessione onus reale lz il lud soluaf alteri absenti q̄ non hēbit locū noīatio q3 ta le on⁹ pro tpe pterito sequif possessorē.l.iperatores.ff.d pub.e.pastoralis.de deci.e per possessorē stat quo minus soluat isti facit q̄ notaf in.c.auditis de pscrip.per Inn. Et ad hanc distinctionē sunt reducenda secūdū do.abb. iura allegata pro ꝯtria in glo.fi.e specifice refidendo di cit. Hic pmo quo ad.d.c.de reb⁹ q̄ ibi nullo fuit sci no minatio sed ex vrbanitate quadā ecclesia ꝯsuluit pncipē an ipse alienauerit eius bona illicite in alios e dic vt ibi dr̄ q̄ si ex corruptiōe serui bona sunt surrepta pōt agi ꝯ corrumpentē ēt si bona veniant ad aliū q3 corrūpens te nef ex dlicto suo nec aliquid possidet nisi noie alterius e per ꝯña facit multū e remotis ad.d.l.fi.§.iulius.respon det.q̄ nihil facit cū ibi dicaf q̄ pactum personale nō tra sit ad

sit ad successorē rei similiter ēt nō obstat lex a debitor qz
ibi cōuenit dolosus de dolo suo iō puniēdus est. et sic rñ
det ad. c. iudices et ad. c. inter memoratos nō. n. aliqd di
cunt de noiatiōe sed tñ dicūt q superior potest ꝯueniri
sup iure subiectionis alicui⁹ ecclesie qz ipse possidet et nō
ecclesia possidet iō parū et nihil faciūt hec q in ꝯriū addu
51 cta sunt. † mihi aūt vr qcquid dixerit maiores nři q nec
feudatari⁹ nec emphiteota et siles persone possunt age
re aut cōueniri nisi nominēt dñz aut hēant ꝯsensuz a dño
Et demōstro ad oculū hoc mō. ille q nō pōt rē alienare si
pōt eandē deducere in iudicio iste est casus multū singu.
in. l. ait pretor. ff. de iure deli. et ad hoc facit simile q volu
it glo. in. c. edoceri de rescrip. in. c. i. de ꝑcur. in. c. cōtigit
de transac. in. c. cāmqz de iudi. Sz ēphiteota vassallus et
similes persone nō possunt alienare sine ꝯsensu dñi vt in
l. fi. C. de iure emphi. et. l. ipiale de ꝓhi. al. feu. per fe. g seq
tur q nullo mō pñt deducere rē in iudiciū siue agant siue
ꝯueniātur et tene menti qz ad h̄ ꝓpositū est inductio no
uissima. Si bñ dictū est demus gliam i altissimis deo. Se
cūdo moueor ex eo q voluit glo. in. l. inuitus. ff. de fideic.
libe. q colligit q dñs non pōt alienare ius vassalli inuito
vassallo et eodē mō nec ꝯ q glo. recte intellecta loquit d
iure ipsius dñi ad q vassallus ꝑtendit ius vt nō transeat
in aliū dānum. eo. mō est dicēdū q agit de ꝑiudicio dñi si
ēphiteosis aut feudū trāsiret ad aliū vt p bart. in. l. cū hi.
§. si vni ex plurib⁹ ff. de trāsac. et in. l. q rome. §. duo fres.
ff. de ver. ob. Tertio moueor hoc mō q est reperire pos
sessoriū in vassallo ad dñm et ꝯ in dño ad vassallū ꝓbat
in. c. i. de forma fide. in vsi. feu. et in. c. de forma. xxij. q. v. et
p bal. i rub. J. d cā pos. et ꝓprieta. et in. c. i. de resti. spo. Ex
quo sequitur q si aliquis agat cōtra ēphiteotā vel vassal
lum ꝑ iure ipsius vassalli aut ēphiteote videtur ꝑiudica
ri possessorio dñi ergo pōt noiari. qz cū agit ꝯ ius vassal
li agit cōtra possessoriū dñi. faciat q voluit Inno. host. et
aly in. c. fi. de ma. et obe. vbi dicunt q superior nō pōt pa
cisci nec cōponere in ꝑiudiciū dñi facit q voluit Bal.
in. c. lz cāni de ꝓba. et q voluit do. abb. in. c. cū nō liceat
de pscrip. ¶ Et ex istis vr mihi ꝯclusio verior q indistin
cte vassallus emphiteota et siles ꝑsone noiant dños i iu
dicio et hz locū q hic vr et qd hr in. d. l. y. C. vbi in rē. a.
52 qcqd dixerit glo. legū et canonū. ¶ † Et ex ꝑdictis deci
di qd de creditore recōuento sup re in qua hz hypothe
cariā an nominet debitorē dñm in iudicio vr Joā. an. hic
sentire idē q in feudatario et emphiteota cū eos ꝯiūgat
qñ ponit exēplū qz de eis pariter exēplificat et idē sentit
spe. in ti. de ꝑino et. q. decreto. §. restat ver. sed nūquid idē
Sz Jo. and. ibi in addi. dicit q in creditore aliud ē dicē
dum. s. vt possit dñm noiare p. l. si pignore. ff. de pig. act. p
. l. fi. C. d fur. idē tenuit Cy. in. d. l. y. C. vbi in rē acti. Do.
53 abb. sic distiguit † q aut ꝯuenit sup iure ypothece qz dicē
alius creditor illam eē prius sibi obligatā et iō ipse nebz
hre possessionē tanqz antiquior creditor et non noiet dñm
qz tangit ꝑuatiue ius istius creditoris et ꝓpo nomine rē
possidet et sic cessant mens et verba huius tex. et. d. l. y. Et
idē dicit eē in cōsimilib⁹ terminis. et adducit do. Abb. l.
vnā. C si antiquior creditor. Aut conuenit sup dño ip
sius rei qz agit rei vēdicatione et tūc poterit nominare p
supradicta lz aliter videant sentire in hoc Jo. an. et bart.
qz tangit ius vtriusqz vide tñ Jo. and. in additione ꝑdcā
vbi aliud sentit et placet do. ab. et idē dicit esse in alius ha
bentib⁹ ius in re sm distictionē datā supius p eū. Tu pō
dera rōnez superius formatā q ille q nō pōt alienare rez
nō pōt illā deducere in iudiciū siue agat siue ꝯueniat. er
go nominādus est in iudicio ille ad quē spectat vt in. d. l.
ait ꝑtor. ff. de iu. delib. qñocūqz ergo ꝯueniat creditor su
per ypothecā debitoris poterit debitorē dñm noiare i iu
dicio ten e menti ꝑdicta. ¶ Glo. sequens qrit qñ dz fieri
ista domini noiatio cū tex. dicat statim. glo. rñdet q ante
libelli oblationē vel ēt post anteqz rñdeat libello. qz hec
noiatio ad euitandū iudiciū hz vim cuiusdā declinatorie
lō dz ꝓponi ante litē ꝯtest. c. iter monasteriū de re iudi. l.
nō videt. ff. de iudi. ideo post litē ꝯtest. nō poterit noiare
nisi aliter ꝓbaret error per not. in. c. fi. de ꝯfes. idē voluit
bar. in. d. l. y. et satis ꝓbat iste tex. cū dicat statim. facit lex
is qui se obtulit. ff. de rei ven. Tu pōdera qz forte erit me
lius dicere q stabit i arbitrio iudicis qñ fiet ista noiatio
qz illud verbū statiz exponit sm q iudex arbitrabit ista
54 est glo. melior que reperiat in iure in. c. an sit de ap. † Sz
qd si noiauit dñm sed ꝓcessit in iudicio perinde ac si ꝓpo
noie possideret. Dic q dz ꝓcessus ꝯ cū. l. officiū. ff. de rei
ven. et istud est q voluit glo. in. d. l. y. vbi in rē actio. que
exponit illū tex. i vbo dz noiare. i. pōt quasi velit dicere q
nēo cogit dominū noiare si non vult q tz ibi bar. vel itel
lige dz ꝓprie. vt sit necessitatis cōditionaliter noiare si
vult euitare iudiciū et dānum ꝓpriū dz tūc noiare dñz ar
gu. l. is qui se obtulit et. l. q se liti. ff. d rei ven. et sic ex istis
55 hēs q verbū dz exponit pro verbo pōt. † Ego addo ad
istos pñcs simile q hr in. l. post edictū. ff. d iudi. vbi expo
nitur verbū dz ꝑ pōt ibi. n. dicit q iudex post pemptoriū
de benignitate expectat ptem et exponit ibi bar. post ali
os verbū dz pro pōt. et adduco tex. ꝯiuncta glo. in. c. itel
leximus de iudi. et adduco glo. in. c. lrās de resti. spo. et q
voluit Inn. in. c. xposuit de ap. et adduco tex. in. c. pasto
ralis de ap. in ver. potest. qd verbū exponūt doc. i. dz facit
ēt q hr in. c. at si clerici de iudi. et qd hr in. c. nō dz de test.
et q voluit do. car. in repe. c. testimoniū de testi. tene men
ti ꝑdicta qz tot iura collecta ad bonū nō inuenies q ver
bū dz exponat pro pōt q bene notabis pro itellectu. l. nō
qcqd. ff. de iudi. dicit ēt Inno. et Jo. an. post eū q iste qui
se obtulit et postea ꝯtumax appeut et ꝓpter hoc decerna
tur possessio actori q non nocet istō dño qui hñ possidet
quo ad possessionē et ꝓprietatē. l. fi. C. si p vi vel alio mō
sed ille qui litē suscepit tenebit ad interesse ante litē ꝯte. p
actionē de dolo et post litē ꝯtest. cōdēmnabit ad ipsaz rē
cū habeat ꝑ possessore et hoc si ille qui agebat reuz non
possidere ignorabat. l. is q cū. l. seq. ff. de rei ven. et. l. fi. ff. si
vsuf. pe. si vero sciebat eum nō possidere decipit a se ipso
vt in dictis iurib⁹. vel melius sm Inn. cōdēnabit iste qui
se obtulit actore ignorante a litis extimatiōe vel cōdēna
bitur scdm quosdā qñtum in litē iuratū fuerit vel ad inter
esse. ff. de pet. hered. l. pe. sed do. ant. nō putat q hic hēat
locū iuramētum in litē ex quo non fuit versatus in dolo
nō restituēdo vel ēt dolose non litigauit et est iur^m in litē
iur^m affectionis qñ qs hz ad rem ita q plurimū pp illaz
affectionē excedit verū rei pretiū et pstat tāe iur^m affectō
nis qñ qs pōt restituere rem et nihilominus dolose vr cō
tumaciter resistit restituere vel dolo facit q restituere nō
pōt. l. q restituere. ff. de rei vend. l. in act. ff. de in litē iur. et
sic vera vr hec ꝯclusio qñ ēt sequtur hic do. abb. vt nō hēat
locū iur^m in litē. qz iste nō pōt nec vnqz poterit restituere
rē nec dolose litigauit sed dūtaxat temere iō nō tantum
deliquit et p ꝯñs nō venit ita atrociter puniendus. xxiiij.
56 q. i. c. nō afferamus. c. in penis de reg. iur. in. vi. † Est eni
pena iponenda sm qualitatē delicti. l. respiciēdum. ff. de
pe. et inqñtū dicitū est q acta gesta cū isto possidente noie
alterius nō ꝑiudicat dño absenti alis possidēti. tz aūt bar
to. in. d. l. ij. C. vbi in rem act. qz res inter alios acta alijs
nō ꝑiudicat. C. res inter alios acta per totū. et plus etiā
voluit facta ēt executiōe re ad actorē translata non ꝑiua
bitur dñs absens possessione sua si quā habuit ar. l. fi. C. si
p vim vel alio mō. nō ob. si dicat q sicut absens possidet
per colonū q eo electo ꝑdit possessionem. l. iij. §. q si ser
uus. ff. de acqr. pos. et ita isto casu dz dñs ꝑdere possessio
nem si per iudicē est ablata illi qui alieno noie possidet et
alteri est data qui missus est in possessionē. ad hoc rñdet
sm Inno. hic. et sm bar. in. d. l. ij. iō colono eiecto dñs p
dit possessionē qz violenter eiciens colonuz intendit sibi
possessionē acqrere et ēt intendit auferre cuicūqz posses
sionem illam. q secus videt esse in iudice qz iudex nō in
tendit ius alterius alteri dare et ēt si iudex intēderet dare

suo alterius alteri ipse nõ posset pbat hoc in.l.fi.C.si per vim vel alio mõ.facit in.c.i.de ca.po.ꝛ pro.in ver.nos ꝯ parté inauditá aliqd diffinire non possum⁹ nec debem⁹ ꝛ sic non adest ptãs nec voluntas iudicis ꝛ ab istis onibus potentijs fabricant oẽs actus humani vt est tex.i.l. batis de offi.deleg.vbi docentes allegant boetiũ in libro topicoꝝ. Faciat ꝙ hr̃ in.c.inter quattuor de ma.ꝛ ob.ꝛ qd in.l.si deserta.C.si ob pub.pensi.ꝛ ibi vide pulchra iura accumulata per bal.que inuenta fuerũt o Ja.de are. Alij dicũt tunc ẽt possessioné amitti sed iudicis officio recuperari vel ꝯditione ex.l.fi.C.si per vi3 vel alio mõ. Sȝ pcedens doctrina hic placet hosti.ꝛ vr̃ verioꝛ cũ iudicialis possessio hẽat plus iuris quã facti.sed violenta possessio nihil iuris hȝ ꝛ in qualibȝ piudiciali pcessu iudex intendit alteri seruare ius suũ vt est text.sing.in.c.sup eo de offi.deleg.per qué tex.pnunciauit do.anto.apud pusium

57 ꝙ ẽt statutũ vr̃ reseruare ius tertio.† vñ lȝ disponat ꝙ a snia lata de cõsilio sapientis nõ possit appellari ꝙ nihilominus tertius appellare põt dicit esse tex.sing.in.d.c.super eo facit.c.inter dilectos de dona.ꝛ ꝙ hr̃ in.l.ij.§.merito ꝛ.§.si quis a principe.ff.ne quid in lo.pu.ꝛ in.l.cũ aunus.C.de emanci.libe.ꝛ in.c.quãuis de rescrip.in.vi.c.ex tuarũ de auctoritate ꝛ vsu palij. Hec intellige vera esse qñ dñs absens ignorabat detentoré rei sue litigare tunc enim nõ fit piudicium dño absenti nec in proprietate rei nec ẽt in possessione iuxta no.in.c.cũ super de re iudi.ꝛ in c.quãuis eo.tit.ꝛ in.l.sepe.ff.eodẽ.sed si dñs sciebat litem motã suo detentori tũc distingue si litigans est dñtarat detentoꝛ ita ꝙ dñs põt eũ remouere a lite ꝛ suscipere in se defensioné ꝛ non facit ꝙ illo casu fit domino piudicium saltẽ in possessione ar.l.bona fides.ff.deposi.ꝛ.c.cũ sup de re iudi.ꝛ sentit Cy.in.d.l.ij.vbi in rem actio.dũ distinguit inter scienté ꝛ ignorantẽ dñm.tunc dicit ꝙ iudex non intẽdit piudicare alteri tñ iste saltem ex sua negligentia vr̃ pdere possessioné arg.eoꝝ q̃ hñtur in.c.olim de restit.spo.ꝛ in.l.ꝙ meo.ꝛ in.l.clam possidere.ff.de acqr.pos. aut litigans erat possessoꝛ ita ꝙ aliquo mõ possidebat ꝛ sic litigat de iure suo ꝛ tũc cũ nõ possit eũ a lite remouere tũc nullũ facit sibi piudiciũ ex eo qꝛ cessat ratio que colligit ex.l.sepe.ff.de re iu.ꝛ ex caplo quãuis eod.tit. Sȝ tu ꝯsidera qꝛ Inno.in.c.cũ super de re iudi.aliter loqtur ꝙ hic. Dicit enim ibi ꝙ si agit ꝯ colonũ dño ipso sciente tacente ꝛ non ꝯdicente tũc piudicat sibi rõne possessionis non tñ rõne pprietatis.vbi aũt ignoꝛasset cãm agi.tunc non fit sibi piudiciũ ẽt i possessiõe ꝙ vr̃ pcedere qñ ipse dñs ante executioné factã ꝯ colonũ ꝯparet.nã si fuit ignorãs cãm agi vr̃ ꝙ possit ipedire executioné illius.tñ do.Ant. ibi vr̃ sentire ꝙ nõ ipediet executio quo ad detentionem quã hȝ colonus.sed respectu possessionis nõ piudicabit dño ignoranti. Sed Inn.multũ sapienter ibi tȝ ꝯtriũ ꝙ et respectu detentiõis nõ fiet executio qꝛ ex hoc sequeret ꝙ possessio dñi pderet qꝛ cum illa sit fundata sup detentione quã hȝ ipse colonus conuentus vr̃ ꝙ pdatur qñ detentio occupat ab alio.l.iij.§.si seruus.ff.de acq pos.l.pegre.§.quibus.eo.ti. Sed idẽ Inno.tȝ hic ꝙ p talẽ executionẽ nõ fiet piudiciũ dño ignoꝛanti qꝛ non fuit mens iudicis piudicare nisi ipsi reo conuento detentori secus qñ ipse colonus alteri tradidit rem vel expulit qꝛ tũc nõ piudicat dño in possessione ꝛ sic loquit secũdũ eũ.d.l.iij.§.si seruus.ꝛ.d.l.pegre.§.quib⁹ lȝ bar.de hoc dubitauerit in.d.§.quib⁹ ꝛ non decidat. Sed idẽ bar.in.d.l.ij.C.vbi in rem ac.sequit doctrinã Inno.hic sed nullã fecit mentionem qualr̃ Inno.tȝ ꝯtriũ in.d.c.cum sup.põt dici p cõcordia Inn.ꝙ vbi dñs ignoꝛaret cãm agi.lȝ sciret postea sniam latã esse ꝯ colonũ.tũc si non appellat nec ꝯdicat ne fiat executio ꝯ colonũ tũc fit sibi piudiciũ in possessione ex quo patit aliũ occupare illã possessioné argu.l.quãuis.ff.de acqr.pos.sed non fit piudiciũ in proprietate ex quo nesciuit cãm agi.per id ꝙ hr̃ in.d.c.cũ sup. Sed si

¶ Preiudicium Non tñ potest agere interdicto recuperãde vt tenet bal.in.l.penul.ad fi.C.si a nõ compe.iudi.ꝛ plenissime p canonistas in.c.litteras de resti.spo.neqȝ aliquo iure p scribit vt elegãter tenet flori.in.l.seruitutes piij.co.ff.ꝺ ser.

dñs ignorasset cãm agi ꝛ ẽt ignorasset sniam latã ꝛ executioné ipsius ẽt ignorasset tunc nõ piudicat sibi.primo casu pcedat dictũ Inno.in.d.c.cum super.sed isto secũdo casu pcedat dictũ Inn.hic ꝛ bar.in.d.l.ij. Et hanc ꝯcordiam reperit datã a Jo.de imo.in.l.a snia.ff.de app.sed Bald.in.d.l.ij.sequit doctrinã Inno.hic ꝛ idẽ tenuit in.l.officiũ.ff.de rei vendi.ꝛ in.l.ob maritoꝝ.C.ne vxo.pro mari.bar.tñ in.d.l.pegre.§.quibus dicit ꝯtriũ facere.l.q vniuersas.§.itẽ cũ ptoꝛ.ff.de acq.pos.l.celsus.§.i.ff.ad exhibendũ.nec soluit bar.ibi hec ꝯria. Lud.ro.i.d.§.quibus sequtur dctñ Inn.hic primo per rõnem suã.qꝛ non videt non fuisse mens iudicis vt piudicaret tertio absenti.qꝛ snia iudicis est referenda ad menté eius.l.ꝛ puto.§.i.ff.sa.her.l.si inter.ff.de exc.rei iudic.bene posset allegari glo.que reputat sing.in.l.si ptoꝛ.§.marcellus.ff.de iudi.que dicit ꝙ statur dicto iudicis ex qua cã tulit sniaȝ. Secũdo mouet qꝛ in piudiciũ possessoꝛis ẽt de facto possidentis iudex nihil statuere põt nisi eo prius citato allegat legẽ si deserta.C.si ob pub.pens.ꝛ.l.fi.C.si per vim vel alio mõ.ꝛ qd voluit Innoc.in.c.inter quattuoꝛ de ma.ꝛ ob.sed ego adduco elegantẽ doctrinã bal.in.l.nam ita diu⁹.ff.de adoptio.vbi dixit † ꝙ predo ẽt notorius non est p

58 a uandus* sua possessione nisi prius eo citato.ꝛ adduco ꝙ voluit idẽ bal.in.l.cũ fratrẽ.C.de his qui.vt indi.vbi dixit ꝙ prelatus notorie criminosus exercet iurisdictioẽȝ antequã per sniam deponat ad hoc allegat singularẽ dictuȝ Inn.in.c.cũ nostris de ꝯces.pben.ꝛ adduco eũdem bal.in.l.si maritus.C.de do.inter vir.ꝛ vxo.facit.c.in istis de resti.spo.ꝛ optimus text.in.c.lȝ epũs de pben.in.vi.ꝛ pulchre do.Domi.ibi arguit ꝯ executores papales puãtes alios sua possessione eis non citatis. Tertio mouet ex eo ꝙ voluit Inno.in.d.c.inter quattuoꝛ de ma.ꝛ ob.ꝙ lȝ de substantia iudicij sit ꝙ citet ille ad quẽ libellus dirigit p quo ego adduco casum singula.ꝛ pegrinũ in.l.i.§.denũciari.ff.de vent.inspi.de quo tex.fecit festũ bal.in rub C.de suc.ed.ꝛ in.d.l.nam ita diuus.sed quo ad extensionẽ piudicij ex snia puenientis sunt ẽt citandi illi quoꝝ interest ꝛ alias nõ piudicat eis lȝ secus si secũdario interit.pmũ dicit pbari in.l.de vnoquoqȝ.ff.de re iu.scdm dicit pbari per glo.in.l.auctoꝛ.C.de euic.cũ ergo nõ fuerit citatus possidens per colonũ.ergo nõ potuit quo ad possessionem ex snia sibi piudiciũ generari. ¶ Nec ob.inquit Bar.allegauit in ꝯtrium legẽ q vniuersas.§.item cũ ptoꝛ qꝛ põt rñderi primo qꝛ inquantum tex.ille dicit ꝙ snia que victum possessione priuat intelligi dȝ respectu eius contra quẽ agit non aũt respectu tertij in iudicio non nominati. Sed do.ant.dicit ꝙ si agens ꝯsequit possessionẽ ppter ꝯtumaciã ꝯuenti tunc talis snia non nocet dño.l.preses.C.de pig.l.qui repud.ff.de inoffic.testa.hñ facit.lex si iõ ꝛ ꝙ ibi voluit ange.ff.de euic.facit lex si superatus.ff.de pig.ꝛ ꝙ ibi voluit ang. Si vero agens obtinet in ꝯdictorio iudicio ꝛ nõ ob ꝯtumaciã tũc si dño absente ꝛ ignorante nõ nocebit ei talis snia.si aũt lata est dño sciente ꝛ nõ ꝯdicente tunc nocebit talis snia dño in possessione nõ tñ nocebit in pprietate.d.c.cũ super de re iudi. Nihilominus dictũ.c.cũ super videt pbare ꝙ faciat sibi preiudiciũ in possessiõe ẽt si domin⁹ ignoꝛauerit si agẽs obtineat possessioné sibi assignari ꝛ sic tex.ille confundit istud dictũ do.ant.nisi rñdẽdo dicas ꝙ tex.ille hȝ varios ꝛ multiplices intellect⁹ nec põt hẽri clarus intellect⁹ iuxta illud ꝙ a beato scriptũ est pbo vt refert Bal.in.l.nequam.§.vbi decretũ.ff.ꝺ offic.pcons.vbi dixit ꝙ vbi ignorat veritas cuius multiplex datur expositio.ꝛ ideo non est peccatũ in spiritũ sanctũ vbi vna lex habet multiplices intellectus si iudex perat in eo vt singulariter voluit Inn.in.c.per tuas de symo.retulit Bal.in.l.ab eo.C.quo ꝛ qñ in.facit qd nota.in.l.cũ platis.ff.ne vi ꝛ metu. Itẽ datur secũda responsio ad dctm.§.itẽ cum ptoꝛ.vbi tex.loquit de victo.sed in casu isto loqmur in possessore qui nõ fuit noiatus in iudicio ꝛ sic fuit absens ꝛ ignorans cãm

illam

illam agi quo casu nõ p̃sumit̃ ꝯsentire ⁊ ita ẽt r̃ndet̃ ad d.l.celsus allegatã in ꝯtrium.⁊ si opponat̃ q̃ factũ iudi-cis censet̃ factũ ptis.l.ob cãm.C.de euic.l.i.⁊.ij.C.si i cãz iudicati.q̃ põt r̃ndere q̃ p̃uo dz ꝯstare factũ iudicis ita r̃ndet Ludo.ro.in.d.l.pegre.§.qbus.tu ad hoc adduces mirabile dictũ Inno.in.c.vt nr̃m de app.inq̃tũ dixit con stare debere collationẽ vt ibi fcãz fuisse sed hic non ꝯstat nobis de voluntate iudicis imo p̃sumit̃ nõ adesse volun-tas iudicis ad ꝑiudicandũ absenti ⁊ per ꝯñs dictũ Inno. hic vr̃ verius prima per illam regulã reus inter alios ac

a ta.° secũdo q̃ tex.d.c.cũ sup dicit absq̃ ꝑiudicio ꝯtẽtẽsis ecclesie sñie mãdabit̃ execu.tñ q̃ dño nõ vr̃ dare colono ptãtem deducẽdi rem in iudiciũ q̃ dũtaxat dedit sibi cu stodiã ⁊ detentionẽ fundi.Et si põderet̃ rõ legis sepe.ff. de re iu.vr̃ facere pro dicto Inno.hic ex eo q̃ patronus ibi manumittendo seruũ dicit̃ dare licentiã liberto expiẽ di in iudicio nõ aũt est sic in colono ⁊ per ꝯñs seq̃ẽdum est dictũ Inn.hic ⁊ illa menti cõmenda q̃ text.iste dicit q̃ noiato dño dz statui terminus p iudicẽ vt deducat̃ ad

59 noticiã dñi † sed p quẽ fiet ista itimatio dño an p iudicez an per istum colonũ in glo.in verbo ꝯcedendũ dicit esse fiendã per illũ qui in iudicio dñm noiauit vel ſm hosti. ⁊ vincẽ.fit per iudicez si forte noians est minus idoneus ita hic dicit Jo.and.sed Inno.simplr̃ facit mentionẽ de detentione vt per eũ fiat ista notificatio.⁊ dicit Jo.an.q̃ piculosũz eẽt dño q̃ interpellatio facta colono ꝯstitueret ipsũz dñm i mora ꝯ̃ id q̃ hr̃ in.l.veniunt.§.petitã.ff.d pe. hered.Et iõ est tutũ ꝯsiliũ q̃ actor denũciet dño naz si co lonus non denũciaret dño sibi non ꝑiudicaret vt in .d.§. petitã.⁊ idẽ tenent cõiter doc.in.l.ij.C.vbi in rem actio. qño enim lis posset hẽri pro ꝯtestata si nõ nũciat̃ dño.⁊ sic essemus ex̃ terminos huius lr̃e.bart.in.d.l.ij.tz expr̃ sic hãc denunciationẽ debere fieri per iudicẽ ⁊ ita intelle-xit illã litterã.⁊ expressius dixit hoc patere ex isto text.⁊ tz hr̃ hr̃ Inn.secũdũ eũ.sz certe Inn.hic si dicit hoc imo di cit oppositũ.nec ista littera hoc dicit imo secũdã dñz ab. potius ꝓbat oppositũz in eo q̃ vult q̃ isto nõ veniẽte ad hanc statuitionem termini dz eum iudex citare legitimis edictis.si eni intellexisset de citatione fienda p iudicem a principio simpliciter dixisset q̃ iudex eũ vocet trinis edi ctis sed q̃ p̃mo fit per detentorẽ iz postea fieri solẽniter per iudicẽ.eẽt eni tutũ vt ista fierent p iudicẽ ⁊ putat do. abb.q̃ si iste detentor nõ faceret teneret̃ ad interesse nec ꝑiudicat̃ absenti vt dicunt scribentes facit.l.i.ff.de eo per quẽ fa.erit.⁊ si denunciaret veraciter absenti hoc suffice ret q̃ in hoc esset quasi nũcius iudicis arg.c.cũ dilecti de do.⁊ ꝯtu.Tu pondera gl.in cle.cãm de elect.vbi est glo. multũ sing.q̃ inq̃tum appellãs ad curiã tenet̃ denõcia-re se appellasse ad curiã infra mensem appellato sufficit vt denunciet̃ sibi per aliquẽ amicũ ⁊ adduci posset text.i .l.quidã decedens in vbo vndecũq̃ sciuerit.ff.d admi.tu to.ad hoc ergo vt ꝑiudicet̃ dño absenti noiato in iudicio deberet sufficere a quocũq̃ hũerit notitiã veraciter.Que ritur ẽt qd intendit hec littera dum dicit q̃ absens dz ve nire vt intentionem actoris excipiat.Glo.exponit.i.sus-cipiat quasi velit dicere q̃ absens dz suscipere iudiciũ in se q̃ excipere q̃nq̃ capit̃ ꝓ suscipere vt i iurib° allegatis in gl.simile hr̃ in.c.lz hely.de symo.⁊ in.c.si quis de reb° ecc.nõ alie.vel expone excipiat idest per exceptioẽ peri mat.mihi vr̃ q̃ ista sit melior doctrina ex eo q̃ vbi actus ꝑncipaliter spectat ad vnũ ⁊ in ꝯñni spectat ad aliũ dz cõparere ⁊ excipere vt in.d.l.sepe.ff.d re iu.⁊.c.quãuis co.ti.tum q̃ reoꝝ est excipere.c.ex pte d rescrip.ergo ⁊c. ¶ Et inducit̃ iste tex.ad.q.† vtrũ clericus noiatus in iu dicio seculari per laycũ colonũ possit cõparere ⁊ declina re foꝝ videt̃ q̃ nõ ſm Jo.an.vt cogat̃ defendere ibi vbi nominãs tenebat̃ arg.l.i.C.vbi in rez actio.⁊.l.heres ab so.ff.de iudi.refert tñ Fran.vercel.cõmemorare q̃ ista fuit mediolani in qua vbertus de bobio ꝯsuluit ꝯtrũ ⁊ secuit eidẽ Fran.iuxta regulã actor sequit̃ forũ rei.c. cum sit generale de fo.cõpe.⁊ cum hac doctrina transi. Jo.an.hic.¶ Nec ob.q̃ no.in spe.de primo ⁊ secũdo d creto.§.restat ver.quid si dñs ⁊ versi.seq̃ẽti ibi eniz lo

61 quitur ꝯuentus hz ius in re ꝑpua † q̃ feudatarius est cõ uentus super vtili suo dñio nõ poterit clericus aduocare cãm illam ad foꝝ suum ecclesiasticũ suscipiẽdo defensio-nem sed loq̃tur in colono nõ habẽte ius in re ⁊ idem erit in similibus personis ⁊ hoc seq̃tur do.anto.hic ꝯcludẽs aut clericus venit tanq̃ noiatus ⁊ ius habens ⁊ isto ca-su est necessarius defensor ⁊ principalis ⁊ tunc aduocat cãm a foro ad forũ suum ecclesiasticũ ⁊ sibi dandus est li bellus de nouo ⁊ satis hoc innuit littera ista ergo dz ꝯue-niri coram suo iudice ecclesiastico.Aut venit voluntarie nõ nominatus ad defendẽdum emptorẽ cui domũ vẽdi-derat ⁊ tunc tenet̃ ibi emptorẽ defendere ⁊ iudiciũ susci-pere q̃ ibi nõ est reus principalis cum iudiciũ dirigat̃ ꝯ̃ possessorẽ noie suo ꝓprio qualis est emphiteota vel feu-datarius vt.l.i.C.vbi in rem actio.⁊ glo.in.c.clericũ nul lus.xij.alias.xi.q.i.refert se dixisse de hoc do.ab.in .c.q̃ v.supra de iudi.gloriose per ionẽ est hec dubitatio.⁊ ad duci posset elegans ⁊ pegrina qõ bar.quã ipse disputa-uit que incipit statuto cauet̃.de qua facit memoriã i .l.vẽ ditor.ff.de iudi.⁊ in.l.ꝓcurator.§.i.ff.rem ra.ha.⁊ in ꝯsi lio suo incipiente agit̃ ꝯ̃ sciboliũ.⁊ est.xi.ꝯsiliũ ⁊ in ꝯsilio incipiente ꝯsiliũ pisane ciuitatis ⁊ est tertiũ ꝯsiliũ.tetigit Pet.de ancha.in repe.c.ea que de reg.iur.li.vi.in.xvij. q.⁊ in.c.significasti de fo.cõpe.⁊ in.c.ad audientiã de ꝑ scri.tetigit Bal.in.l.i.C.vbi in rez act.⁊ in .l.emptori.C. de euic.⁊ in.l.qui absentẽ.ff.de ꝓcurat.⁊ in.l.si quis.ff.de his qui sunt sui vel ali.iu.⁊ag.in.l.si cui.§.pl.ff.de accus. ⁊ in.l.venditor.ff.de iudi.⁊ in.l.qui absentẽ.ff.de ꝓcura. ⁊ in.l.i.C.vbi in rem act.⁊ in.l.si ꝓcurator.§.i.ff.rem ra. hñ.Saly.in.l.i.C.vbi in rem act.do.abb.⁊ alij.in.c.si.d emp.⁊ ven.re vera bar.ponit qõnem sub istis terminis.

62 † statuto cauet̃ q̃ cãe vertentes inter ꝯsanguineos cõpro mittatur mõ ꝯsanguineus vẽditoris cõparet ⁊ agit ꝯ̃ em ptorem venditur p̃sentat se in iudicio ⁊ petit cõpromissũ fieri ex psona sua tanq̃ ꝯiunctus illi mouenti qõnẽ.bart. ibi disputauit q̃ põt.Sed ꝯtrium tenuit bal.in.l.i.C.vbi in rem act.⁊ idẽ etiã tenuit in.c.i.de mil.vas.qui cõ.est.d quo alibi dabit̃ dicendi loc(us) deo fauente.Et inq̃tuz su perius plene dixi de creditore habente ypothecã volente ipedire reum recupare possessionẽ addo Bald.in.c.i.de mil.vas.q ꝯtu.ẽ.vbi refert Inn.hic dicere q̃ creditor põt obijcere reo recupare volẽti exceptionẽ dolo facis.refert alios dicere ꝯtrium q̃ creditor nõ possidet.l.iij.§.si.ff.de acqui.pos.nisi res esset ypothecata p pactũ tunc Bal.tz cũ Inno.lz sit actũ actione psonali si iudex inuenit se dece ptum in interpositiõe decreti põt ex ꝓprio motu ⁊ ex me ro officio reuocare.c.ꝯsultationibus de offi.delega.⁊ sic Bal.vr̃ recedere ab eo q̃ in plurib° locis dixerat.vide q̃ dixi superi°.Sed vtrũ quo ad oẽm effectũ lis hẽat̃ ꝓ cõ testata per istũ modũ de quo in tex.vel quo ad interrũpẽ dam p̃scriptionẽ respectu huius denunciatõis glo.dicit qd hr̃ pro ꝯtestata quo ad istũ effectũ ⁊ nõ quo ad cẽz effectũ q̃ dictio quasi ⁊ dictio tãq̃ denotãt hic iproprie tatem nõ.n.est hic vera ꝯtestatio quo ad oẽs iõ dicit tã

63 quã ⁊ glo.hic dicit quasi † q̃nq̃ tñ iste dictiones sunt ex pressiue veritatis vt sacro scriptũ est euangelio quasi ge-nitus a patre.i.vere genit°.facit qd hr̃ in primo psalmo hodie genui te ex vtero ante luciferũ ⁊ qd hr̃ ysaie.liij. c.generationẽ eius q̃s enarrabit.facit q̃ hr̃ in.c.put de do.⁊ ꝯtu.⁊ iõ tex.in.c.pochianos de deci.in verbo qua si debitũ vbi decime petuntur quasi debitũ ⁊ gl.ibi expo nit.i.vere debitũ ⁊ sic de iproprio significato iportant ve ritatem sed de ꝓprio ⁊ vero significato iportant diminu tionem.⁊ addoco aliqua que recitatione auditu ⁊ labo re digna sunt naz oldra.ꝯsi.clv.dicit q̃ in corpali posses sione est dare quasi dñium allegat.l.iij.§.fin.ff.de vi ⁊ vi arm.⁊.ff.q.mo.vs.amit.l.q vsufructũ.C.d aque ductu.l.

a ¶ Acta vlõ de ista regula mlta p.d.alex. de imo.in ꝯsi. clv.in.§.parte vero in.l.sepe d re iudi.⁊.d.Jas. de may.in.l.si duos in ꝑn.ff.d iureiur.vbi mlta singularia colliges.

vsum aque li.xi.ego allego casum in.c.fi. de iudi. in vbo possessionē iuris vł quasi ꝛ i vbo ꝓprietate vel quasi ꝛ.c.
64 cum deputati in verbo tāq̄ꝫ co.ti. ꝛ dicit ēt oldra.ibi † ꝙ si i ꝯsilio generali fit aliqd ſm iuris solēnitatē ꝙ dr fieri per quasi inspiratōē ut spiritus sancti sed si fit sine ordine repente dr fieri per vam inspirationē ꝛ sic dr esse drīam an aliqd fiat per verā ispirationē an per q̄si inspirationez ꝛ credit per verbū forte ꝙ qñ electio fit per verā inspira tionē nō requirit cōfirmatio supioris qꝛ ea q̄ spiritu dei agunt nō sunt sub lege.c.lꝫ de regu.ꝙ bene notabis pro electione beati nicolai qꝛ fuit facta per verā inspirationē spiritus sancti ꝛ pro electione beati ambrosij.ꝛ electiōe beati seueri qui erant meri layci ꝛ per verā inspirationē spiritus sancti ꝓmoti fuerunt in epos qꝛ secūdum illā do ctrinam oldradi vr ꝙ nō indiguit ꝯfirmatione supioris talis diuina electio de quib⁹ electiōib⁹ vide tex.sing.in .§.ex oibus.lxi.di.dicit tñ ibi oldradus ꝙ si esset dubium bñ requireret ꝯfirmatio supioris per.c.cū ex iniuncto de
65 here. ¶ † Et pp hoc ꝯsului pridie apud rauēnā si dos da ta per patrē filie sit ꝯputanda in lītiam mortuo patre ab intestato ꝛ cōsului qđ sic p tex. formalē in.l. qñ nouella .C.de inoffi.te.opponit ibi Saly.post alios ꝙ dos est ꝓ priū pīmoniū filie ergo nō est cōputandū in lītiam ergo rñdet ꝙ est iproprie pīmoniū p dictionē quasi q̄ ē dimi nutiua ꝛ no.iproprietatis.ꝛ adduco text.in.l.in facto.ff. de ꝯdi.ꝛ demon.in vbo quasi ꝛ i.l.lꝫ in ꝑdyo.ff.qui.mo. pign.vel ypo.ꝛ in.l.si sponsus.§.si vxor.ff. de dona.iter vir.ꝛ vxo.glo.in.l.si in ꝑsonā.§.si pecunia.ff.de pac.ꝛ ꝙ voluit ibi ang.c.cū ecclesia sutrina.de cā poss.ꝛ ꝓprie.c. lꝫ bely.de symo.glo.in.l.i.ff.de trā.text.in.l.si defunctus .C.de suis ꝛ leg.ꝛ ꝙ voluit ibi bal.c.ad nram el.ij.de in teur.glo.in.c.gratū de offi.deleg.tex.in.c.ꝯsuluit de vsu ris ꝛ in.c.cū dilectus de his.pa.ꝛ in.l.maximū vicū.C.de lib.pie.ꝛ in.l.ij.C.per quas ꝑsonas nobis acqrit vide ꝙ pulchre voluit ibi bal.facit.c.cū inter canonicos de ele. vbi mrimoniū ꝯtractū iter ꝑlatū ꝛ ecclesiā dr ēē quasi ꝯiu
66 giū ꝛ dicūt ibi scribentes † ꝙ statutū loquens d mrimo nio nō hꝫ locū in mrimonio spūali ex eo qꝛ appellat ꝯiu giūm q̄si ꝯiugiū. Tu pōdera qꝛ si illō statutū est laycorū intelligit de mrimonio ꝓut capit a layco per id qđ volu it bal.in.l.si nōdum C.de furt.ꝛ in.l.si qñ.C.de inoffi.te. Si aūt exprimit in ꝯstitutione ecclesia.ꝛ est casus fauora bilis dicas ꝙ cōprehedit ne dū mrimoniū carnale sed ēt spūale per id qđ hr.Š.eo.§ porro.si aūt est ꝯstitutio pena lis ꝛ loquit de ꝯiugio intelligit de carnali nisi rōne mãe subiecte cōprehenderet mrimoniū spūale ꝯtractū inter ꝑ latū ꝛ suā ecclesiā.tene menti ꝛ adde istud ad dcā docto rum.in.d.c.cū inter canonicos.facit ēt.c.ij.de priui.in.vi. ꝛ.c.cū dilecta de ꝯfir.vti.vel inuti.ꝛ.c.i.de postu.plat.c. nudū ecclesia rotomagensis de elect.l.fi.§.sin aūt.C.cōia deleg.c.nōnulli ad fi.de rescrip.c.post cessionē de ꝓbat. c.postulastis de cōces.ꝑbē.c.iij.ne vsur.c.d bigamis.c.ex
67 litis de iureiur.l.si pr̄.§.qui duos.ff.de adop. ¶ † Et idē
a dicas de verbo quēadmodū vide ꝙ hr in rub.ff.so.ma.ᵃ ꝛ quēadmodū dos petat vide ibi p Jo.de imo.post ali os ꝛ ide dicas de verbo quodāmō .l.ꝯficiunt.§.si qs vsi. ff.de iure codi.ꝛ in.l.ait pror.§.huius edicti. ff.de eden.c.i.de don a.quid si apponat verbū sicut vide bal.i repe.l.edita acti.C.de edē.tex.in.c.pisanis de resti. spo.ꝛ ibi do.ant.colligit ꝙ illa dictō sicut hꝫ iportare oi modam similitudinē facit.c.ꝑsonas de ap.facit ꝙ pulchre voluit Ludo.ro.in suis ꝯsiliis ꝯs.cccxxiiij.facit ꝙ hr i.c. significasti de homi.ꝛ qđ voluit glo.in.c.i.de su.tri.ꝛ fi. ca.ꝛ ꝙ voluit bar.in.l.tutor.ff.de excu.tuto.ꝛ qđ hr in.c. cū ecclesia de p̄bēd.in.vi.ang.i auc.de resti.§.vobis igit ꝛ qđ hr in.l.mulierē.C.ne pa.pote.Et per ista pōt infer
68 ri per doc.in.c.cūꝫ oli mater de off.deleg.ꝙ male rep̄hen dant glo.ibi incipitum dicit † ꝙ aperiēs lras alterius dꝫ puniri tāq̄ꝫ falsarius qꝛ Innocen. aliter ibi sentit ꝛ dixit ibi pet.hyspanus ꝙ puniat pena arbitraria ꝛ non pena

ᵃ ¶ Matrimo nio. Ibi vide bar.in .§.q.prin cipali q̄ de ista dictione multa ꝛ vide notissi mos scribētes qui oīa signifi cāta illius dic tionis cōgessit.

falsi ꝛ cū eo transeunt cōiter doc.ibi.do.abb.ibi allegat Bar.in.l.qui testō.ff.de fal.vbi dicit ꝙ si aperuerit lras ꝛ ostendit aduersario punit vt falsarius.sed si dumtaxat aperuit puniet pena ex̄ordinaria allegat.d.c.cum olim magister qꝛ re vera videt ꝙ glo.illa recte loquat ꝛ non bene rep̄hendat que incipitum dicit ꝙ punit quasi fal sarius sensit per iura allegata superius ꝙ nō punit vt de falsarius ꝛ sō puniet alia pena arbitrio iudicis iponē da ꝛ ad hoc allego celebre dictuꝫ Bald.in.c.nōnulli de rescript.qui dixit ꝙ vbi quis punit tanq̄ꝫ falsarius non punit pena falsi sed punit arbitrio iudicis ꝛ per ꝯñs pe na est ordinaria.cū ergo illa glo.dicat ꝙ punit quasi fal sarius ergo intelligit pena ex̄ordinaria qđ no.qꝛ cōquas sabit capita in terra multoꝝ ꝛ hoc ꝓpter illā dictionē q̄si ꝛ vide Bal.in ti.de pace cōstan.§.vassalli nostri vbi loq tur de illa dictione quodāmō.qꝛ q̄nq̄ꝫ est aduerbiū quali tatis q̄nq̄ꝫ aduerbium similitudinis qñ ponit pro tanq̄ꝫ ꝛ ista nota qꝛ nusq̄ꝫ reperies hanc materiā ita tactam.
69 ¶ † Ite no.ex glo.eadem ꝙ ꝑscriptio interrūpit per de nūciationē ꝛ sic surgit ista quasi ꝯtestatio ꝛ videt gl.ista intelligere de renūciatione facta a dño per detentorē cuꝫ alia gl.dixerit per eū hāc denūciationē fiendā iste passus est satis dubius qꝛ iste tex.dicit simplr ꝙ lis est quasi cō testata ab eo de quo possessor ad iudiciū vocatus est sic ex ponimus vt exponit abbas possessor.i.dña possessionis tūc satis ꝓbat intellectus glo.qꝛ vr possessor ex quo pos sidet eius noie.c.si diligenti de p̄script.sed Jo.an.intel lexit de eo q possidebat noie alterius ꝛ ēt hr in.l.ij.C.vbi in rē acti.vnde assumpta est hec decretalis.mouet qꝛ qui vult facere metitionē ne dño satis exprimit ꝛ huic dicto cōcordat ēt gof.dicens interruptam ēē ꝑscriptionē a die qua ꝯuentus est colonus qꝛ huic dicto obstat qꝛ sicut p citationē dñi nō inducit ꝯtestatio vel quasi ita ꝛ fortius per citationē coloni. Ite durū vr vt sine requisitione veri dñi inducat ista quasi ꝯtestatio ꝛ ꝙ reqrat requisitio do mini vr sentire Cy.in.d.l.ij.i eo ꝙ dicit ꝙ ista quasi ꝯte statio ꝯsurgit ex hoc qꝛ primo vocat iste detentor ꝛ ille veniens noiat dñz in iudicio ꝛ per ꝯñs negat tacite istū actorē esse dñm vt.l.pōponius.§.si ia.ff.de ꝓcur.ꝛ facta dnunciatione dño si non venit videt affirmare negatōēꝫ coloni ex hoc surgit ista quasi ꝯtestatio ita ēt sentit bar. in.d.l.ij.ponendo aliud exēplū ꝙ denūciatio facta dño hꝫ vim ꝯtestatiōis qꝛ in ista ciuili ꝯtestatiōe ꝓcedit que si ad exēplū belli corporalis sicut in ꝑlio corꝑali ꝯtingit q̄nq̄ꝫ ꝙ ille qui tꝫ arcem vel fortilitiū aliquod dicit illi q hꝫ exercitū ꝯ se volo denunciare dño pro quo hic posit⁹ sum ꝛ nisi mihi succurrerit infra tantū tp̄s ego cedā tibi illō fortilitiū ꝛ sic ē quoddā q̄si ꝯteliū. Ita hic iste tenēs rem alienā noiat dñm in iudicio ꝛ expectat ab eo subsi diū quo veniente litigat sed eo nō veniēte cedit ꝛ sic bar to.aperte sentit ꝙ reqrit dnūciatio ꝛ hoc sufficit anteq̄ꝫ fiat citatio per edicta sꝫ illa fiunt ad effectū missiōis fien de sed forte glo.ꝛ Jo.an.voluerūt vt requirat dnūciatō sed ea fcā ꝛ illo nō veniēte trahit retro effect⁹ huius ꝯte statiōis ad diē qua vocatus fuit colon⁹ seqt do.ant.ꝛ rō ꝯsona huic lrē q̄ prio reqrit citationē coloni scdo dnūcia tionē fiendā dño ꝛ eo nō veniēte dicit ꝙ lis ē q̄si ꝯtesta ta a die q̄ possessor vocat⁹ fuit ad iudiciū ꝛ putat.d.ab. hāc ēē mētē lrē ꝙ añq̄ꝫ fiat dnūciatio saltē p dētore non pt dici q̄si ꝯtestatio qꝛ expectat vna dño q hꝫ litigare ꝛ in se suscipere iudiciū sꝫ postq̄ꝫ dñs reqsit⁹ ñ vēit nec aliqs ꝓ eo ꝛ sic nō ꝯstat illū in iudicio ēē dñz vł aliū hñtem rā tionē dētoris vł possessoris volētis dfendere ꝛ tacite ne gātis istū actorē ēē dñz satis pōt dici ꝙ ab illo die q̄ fuit vocat⁹ colon⁹ fuit fcā iterruptio ꝛ ista q̄si ꝯtestatō ꝙ rñ dit i gñe ꝛ noluit dfendē nec appuit qd dixerit dña ꝛ sic pt lrā rduci ad ꝯcordiā.q̄ prio vz exigē reqsitōēꝫ ꝛ postea fac mētōēꝫ dūtaxat d citatōe coloni.ꝛ p h bēs declaratuꝫ istū articulū vñ surgat ista q̄si ꝯtestatō ꝛ d ista iterruptō ne ꝑscriptōis ꝑle hꝫ i.c.illō d ꝑscrip. ¶ No.ēt ex ista gl. ꝙ ista

71

70 † q ista quasi litis ptestatio nō operatur oēs effectus q̄s operatur vera cōtestatio sed tātum quo ad interrumpēdam pscriptionem rō ē potest qz quo ad interruptiōez prescriptionis ex quo non deficit pro parte satis est offerre libellū ꝛ deducere rē in qrimoniā iuxta no.in.l.ij.C.de ann.excep.xvi.q.iij.pscriptionū ē vbi exigit ptestatio.vā illa ptrouersia ē q̄si ptestatio ꝛ opaf illius effcm.ali9 effect9 hui9 q̄si ptestatiōis colligit ex lr̄a q̄ pcedit postea facta edictis ad dandā veram possessiōez ꝛ reseruatur absenti dumtaxat q̄stio proprietatis ꝛ rō huius est sʒ host. duoꝝ cōtumacia ꝛ apta malitia ꝛ quasi fundamentum ꝛ sūmaria examinatio.vbi eniʒ n̄ interuenit vera cōtūacia vel quasi non daf incōtinēti vera possessio sed fit missio cā custodie vt pbaf in.§.pcedenti.ꝛc.Tertius effectus est sm quosdā vt sicut actio tpalis perpetuaf per lit.pte. vt in.l.fi.C.de presc.xxx.an.ita p istā q̄si ptestationē ppetuaf actio tpalis ꝛ h iō ne fit melioris cōditionis ptumax q̄ presens arg.c.cū q de pben.in.vi.de quo p Cy.in.l.ij.C. vbi in rē actio vbi refert opiniōes ꝛ videnf ibi legiste magis inclinare in hāc sniam sed do.ant.tʒ ɔriū ꝛ mouef qz hec quasi ptestatio tanq̄ exorbitans dʒ restringi argu.l. sancimus.C.de testa.ꝛ.l.pcipimus.C.de appel.ꝛ iō non dʒ opari nisi illos effectus q sibi attribuit sūt a iure ꝛ hāc ptem dicit teneri p guil.in speculo ꝛ hāc opinionē dic.d.

71 abb.hic satis sibi placere.ꝛ mouef † qz improprietates dēt euitari ꝛ restringi ꝛ nō in ɔsequētiā extēdi iuxta no. in.c.pterea ꝛ l.e.intellecta de v̄bo.sig.vr̄ tn̄ q ista qō sit modici effectus qz cū iste debeat poni in verā possessionē ꝛ aduersarius efficiaf de possessore petitor frustra q̄ritur an actio ppetuef cū nō sibi sʒ aduersario icumbat onus agendi vt hic ꝛ in.l.fi.C.de rei vendi. ꝛ inquātū.ff. dcm̄ ē de illa dictiōe q̄si.vide q hr̄ i passiōe dominica luce vbi dr̄ sathanas expetiuit vos vt cribraret vos q̄si triticū.Itē tex.hic dicit oīo cōparēte dʒ fieri missio negocio pus sūmarie examinato.q̄r fiet hec examinatio gl.i v̄bo sūmarie rn̄det q exigit semiplena pbatio nō.n.dʒ iudex in cōtinēti ɔ ptumacē dare verā possessiōz nec ēt mittere i possessionē cā rei seruāde nisi prius mittēdus hēat pūptionē pro se ꝛ vltra hoc dʒ prius recipi iur̄m ne calūnietur.Aduerte qz gl.reqrit istā examinatiōz sūmariā in missiōe fienda ex pmo decreto quo casu nō transit vera possessio.Et ēt q̄n datur vera possessio de quo vide hic doctores.glo. sam ꝛ ang.in.§.suscepto i auc.d exhib.reis.bar.in.l.ij.C. vbi in rē actio ꝛ in extrauaganti ad repimēdā in verbo sūmarie spec.in titu.de.i.ꝛ.ij.decreto.§.ij.in pnci.Bald.in auc.ei q iurat.C.de bo.aut.iu.pos.ꝛ in.l.ij.ff.si ex nox.cā.

72 ag.saly.i.d.auc.ei q†.sʒ ego dubito d vno vʒ q lʒ cā sit sūmaria ꝛ sic sūmatim sit cognoscēdū ꝛ sic pbatio sit sūmaria mihi vr̄ q n̄ sufficiat vnic9 testis9 qz pbatio vr̄ sūmaria respectu dilationū n̄ tn̄ respectu ipsius pbationis qz lʒ iudiciū sit sūmariū ꝛ pbatio sit sūmaria tn̄ scrutanda est veritas.ꝛ in hoc adduco elegantē doctrinā bal.in .l.pscriptione.C.si ɔ ius vel vti.pub. in vltima carta in v̄ si.intelligas q sit sūmaria respectu dilationū nō q sufficiat vnus testis vel iuramentū ꝛ p verbū forte dicit q sufficerēt duo testes q̄les q̄les in sūmaria pbatione ꝛ adduco elegātē tex.in.c.q̄r.el.ij.§.fi.de accu.vbi dr̄ scrutari tn̄ dʒ vitas vbi lʒ iudiciū sit sūmariū scrutāda ē v̄itas ꝛ adduco tex.in.c.veniens de testibus.ꝛ adduco singlem tex. in.l.pe.C.depositi.vbi depositū illico ē restituendū tn̄ dʒ pbari q fuit depositū ꝛ i illo tex.facit magnū festū bar. ibi ꝛ sic lʒ illud iudiciū sit sūmariū pbāda est v̄itas.ꝛ adduco stupēdū tex.in.c.nouit in v̄bo sufficiēter ondat d iu[...] i.vbi pbaf q ēt in iudicio in foro ɔsciē dʒ v̄itas sufficiēr pbari ergo nō sufficit vnus testis cū iuramēto vt ibi [...] ꝛ adduco cle.sepe de ver.signi.in ver.ne v̄itas occul[...] vbi lʒ iudiciū sit sūmariū veritas pbanda est.ꝛ addu[...] volnit bar.in extrauaganti ad reprimendū in v̄bo sū[...] ie vbi dicit q cā nō est sūmaria respectu pbationum [ad]duco gl.in.c.ij.de re iudi.vb dr̄ iurigantiū ptrouer[...]sie celeri snia termine ꝛ tn̄ glo.ibi supplet habita pbatione ꝛ adduco q voluit Spe.de anch.in.c.olim de pbatio.vbi allat bar.in.l.filiusfa.ff.d dona.faciat.c.i.d collu. deteg.ꝛ adduco singlem casum in.l.in crimie.ff.de adul.

73 vbi nō datur dilatio ad accusādū de adulterio sed bene daf dilatio ad pbandū ꝛ adduco celebrē doctrinā bal. in.c.i.d mut.pe.vbi dicit q si pnceps mādat aliqd fieri l ptinēti tn̄ dʒ inqri v̄itas ꝛ allat glo.quā dicit eē singlem i.l.q bona.§.dāni.ff.de dam.infec.faciat q voluit bal.i.l. iudices.C.de iudi.ꝛ adduco luculētū tex.in.c.fi.de here. li.vi.vbi in cā hesis pcedif simplr ꝛ d plāo tn̄ reqrif plena fides.ꝛ adduco q singlr voluit Io.an.i.c.romana.§.

74 ɔtētes de fo.ɔpe.li.vi.vbi dicit † q iudex dʒ se informare sūmarie si forēsis ɔxit i loco ad h vt ɔ eū cōpetat iurisdictio iudici loci dicit n̄ q dʒ plene pbari q ibi ɔxerit ꝛ iō si pbaref p vnicū testē q ibi ɔxit n̄ posset pp hoc deferri iur̄m de q̄ dicto fecit magnū festū bal.in.l.pscriptiōe.C.si ɔ ius vel vti.pu.ꝛ adduco exq̄sitā doctrinā relatā a bal. in.c.si qs p triginta in tit.si de feu.defuncti fu.ptro.vbi di-

75 xit † q si denūciet aliqs i foro ɔsciē q cū peccato detinet alienū ꝛ pbat p vnicū testē non pōt deferri sibi iur̄m q lʒ iudiciū sit sūmariū pbatio dʒ eē plena ꝛ dic fuisse singulare dcm̄ Inn.i.d.c.nouit d iudicijs ita dicam9 in pposito nr̄o q ad trāsferēdā verā possessiōz nō sufficiat vnicus testis qz lʒ q sūmariū sit iudiciū pbatio tn̄ dʒ eē plena q̄ n̄ sufficit iur̄m ꝛ de isto dem9 grām in altissimis deo apud quē durior obligatio nata ē mihi qz heri auditoriū istud nr̄uʒ idignissimū mirū inodū adornaui p duas horas pn̄tia sanctissimi pris ꝛ l̄rātissimi i oī cēsura viri frīs cherubini obseruantie seraphici sancti frācisci q pdicans oib9 exēplo scimōia ꝛ morib9 mūdū istū illūinat de9 sue scīnōte pmia digna ferat. ¶ Glo.in v̄bo reseruata format vnā oppositionē ꝛ vnā qōnē ꝛ n̄ est bn̄ ordinata qz pma pe cōpetētius poneref in pn. ¶ Capio sam ptē.oppono ꝛ vr̄ q hic nō dʒ tm̄ seruari qō sup ppetate sed ēt sup possessione.ꝛ.annū vt in.§.i aliis.ꝛ.eo.solu.gl.ista refert q̄sdā tenere ɔriū ꝛ fuit Tancre.sʒ gl.ɔcludit ꝛ bn̄ q aliō ē i.§. i alijs.vbi audif vsqʒ ad annū sup possessiōe aliud ē i isto .§.q si sup.vbi stati daf v̄a possessio ꝛ āplius nō auditur a hīo sup ppetate ꝛ reddit rōez diuersitatis vt i ea apz ꝛ ita tenēt cōiter doc.hic.ꝛ ita tenēt legiste in.l.ij.C.vbi i rē actio ꝛ ponit hic host.aliquas rōnes diuersitatis iter istū.§.ꝛ illū pma qz hic ɔtēt9 possidet noie alieno ibi noie pprio.fa qz hic noiat aliū ibi nemīnē.tertia qz hic dant īducie ad aliū psentādū ibi nō.q̄rta qz ibi n̄ cōparet possidēs hic cōparet sʒ nō vult defendere.quīta qz ibi vnius ptumacia hic duoꝝ.sexta qz hic iteruenit q̄si lit.ɔtestatio ibi nō.septima qz ibi nulla fit exaīatio hic aūt fit exaīatio sūmaria.Itē ibi.ꝛ.annū audif sup possessiōe hic autem nō.satis videtur sufficere illa sola causa quia hic iteruenit q̄si litis ɔtestatio sic ɔ reo existēte ptūace post litē.ɔtestatā pcedif ad missionē verā ꝛ icomutabilē possessiōz si n̄ liquet de cā vt in.l.psentaneū.C.quo.ꝛ q̄n iudex ꝛ no.in c.put de dolo.ꝛ ptu.ita q̄n interuenit ista quasi possessio ꝛ ponit hic host.sup tex.quatuor casus differentes p q̄s

76 apperif intellectus aliquoꝝ iurium. ¶ † Primus vbi ɔuenitur realiter q noie pprio possidet ibi passus missionē.ꝛ.annum auditur sup possessione vt in.§.in aliis.ꝛeo. Et sit hec rō hui cū qz ibi cōphēdif vnius cōtumacia dūtaxat ꝛ nulla excōmunicatio.Secūdus ē † q̄n quis noie

77 alieno possidet vbi seruata forma huius.§.etiam statim facta missione veniēs n̄ auditur nisi sup proprietate ꝛ sic

78 rō duoꝝ contumacia ꝛ aperta malitia.Tertius est † vbi fit missio post litē ɔtestatā si non liquet de cā nec liquere pōt de cā ibi similiter nō audif super ppetate.c.prout de dolo ꝛ contu.ꝛ sic rō fundamēti ē vera litis ɔtestatio Itē iudicij icepti desertio ꝛ iuris ɔtēptus ꝛ plenaria exa

79 minatio.Quartus † vbi lite nō ɔte.liquet de cā fert snia pro actore ꝛ in possessiōz mittif quo casu veniēs ptumax ēt sup proprietate nō auditur.l.properandum.§.sinaūt

a ¶ Libellum. Adde.d.Alex. de imo.i.l.marit.§.quinquēnū d adulte.d.ab. ꝛ doc.in.c.illō in.iiij.col.vr̄.q dā ē pscriptio. d pscriptio in.i l.i.d arbi.bar.i l.naturaliter d usuca.vbi ista materia late.

b ¶ Testis. de hac mā vide scribētes vltra bal. in.l.i.in i. col.in versi.sʒ q̄ro.C.vt i possessio. lega.ꝛ i l.si q̄s a liberis de libe.agnos. d.Alex.d imo. i.l.pe.ff.d iuris om.iudi.ꝛ iosi. l.in.ij.parte.

rebus.C.de iudi.⁊.d.c.put .T. Sed quero .J. quantum tpe audiri super pprietate plurimas venien. glo. hic pcludit q donec pot pcedere de iure canonico pscriptio ⁊ idē Jo. an. ⁊ cōtrer dōs .s; quātū tps requirit ad pscribendū isto casu gl. in. l.ij. C. vbi in rē actio dicit tps .x. annoz inter presentes ⁊ .xx. inter absentes quā glo. sequit ibi Bar. ⁊ alij lz Bde. ⁊ Cy. alr ibi dicāt sed nō bēt locū 3 ecclesiā qr requirit spaciū .xxx. annoz qz currit 3 ecclesiaz .c. de quarta de pscriptio. Et limitat illa glo. nisi fuerit statutus terminus p iudicē a pncipio infra quē audiat dn̄s super pprietate qr tūc post lapsum illius termini nō audiet amplius sup pprietate fz Cy. in. d.l.ij. per. l. a quo fundus ff. de dam. infec. ⁊ .l. mancipioz. ff. de op. leg. qr cuz iste terminus nō sit a iure determinatus stabit iudicis arbitrio arg. l.i. ff. de iure delib. ⁊ .c. de causis de officio delegati. sequit hic do. anto. sed do. abb. putat qd a principio spe missionis nō pōt statui iste terminus ad agendū cum satio punita sit tūc ptumacia illius ōādo verā possessionē actori ⁊ qr nemo cōpellit agere ve. l. vnica. C. vt nemo inuitus ⁊ faciat iste tex. vbi dz q a principio iudex dz esse pētus alterutra pena s; poterit postea loco secundi dcreti peti vt statuat sibi terminus ad agendū sup pprietate ⁊ postea amplius nō audiet ⁊ ita dicit dēre intelligi dicta. l. a quo fundus. ⁊ dicit ita sentire bar. ibi ⁊ in. l. psencaneom. C. quō ⁊ qn iudex ⁊ dicit do. abb. hic istud dcm̄ eē valde singulare ⁊ hēre rōem in se ne missus in possessionē diu cogat expectare ⁊ ita residet hic do. abb. Sed ego adduco saly. in contēto auc. ei q iurat. C. de bo. aut. iudi. pos. in .xv. col. in dci si. Ego aliās dixi refert originaliter illā opinione fuisse dyni q statuat certus terminus ⁊ cā sequit Cy. in .xij. q.i. d.l.ij. C. vbi in rē actio. ⁊ refert se alias dixisse saly. q dn̄s suus q fuit ricar. de saly. doctor pro certo pstantissimus dicebat .n. q ista pfixio termini d bebat fieri ex cā ⁊ nō sine ⁊ est rō qr nemo inuitus agere cōpellit nec de iure suo inuitus docere. l. in spāli. ff. d rei vē. di. C. vt nemo inui. l. vnica. nisi debitor diffamaret creditorē vel possessorē vt in casu. l. diffamari. C. de inge. ma. ⁊ in casu. l. si eo tpe. C. de remi. pig. vel accusationē porrexisset vt in. l. si ca. C. qui ac. non po. cū ergo in casu horū doctoz nihil de pdictis interuenerit ergo iudex nō hz ptātem statuendi hunc terminū nec pars hz ius petendi hoc nec est iusta cā prior ptumacia qr illa iā satis est punita per translationē possessionis factā in actorē. nemo. n. duplici pena pteri dz. c. at si clerici. §. de adul. de iudi. l. senatus censuit. ff. de accu. ergo. ⁊c. Preterea ius a quo possessio ablata est hz reseruatū ius agendi sup pprietate ppetuo vsqz ad .xxx. annos ⁊ est talis dilatio data a lege sine iudicis ministerio ergo non dz talis statuitio termini nec pōt minui put notāt docto. in. l.i. C. de dilatio. Nec ob. fm eum. d.l. a quo fundus qr illā dicit se retorquere pnynū ⁊ Cy. qr ibi loquit de prefixione termini vt agat ⁊ ostēdat ius edificandi hēre alr opus qd fecit demolietur ⁊ sic ibi pena cominata nō est q amplius de iure suo nō audiat sed q opus factū in pristinū opus reponetur ⁊ si actor ad quasi possessionē antiquā ⁊ nō vltra restituetur nec lex vltra requirit ⁊ nō mirum si lex ibi h ab eo requirat qr ibi aliquid fecit edificando sed in casu nro nihil fecit nisi qr dūtaxat se absentauit ⁊ illa absentia tam est pena pdigna punita. Ex his dicit saly. patere glo. d.l.ij. esse verā vt in rei vendicatiōe per directū nec per indirectum p prefixionē termini locū hēat fm decretū ⁊ ita dicit se tenere ⁊ idē eē in petitiōe hereditatis per easdē rōnes ⁊ ita quieuit in. d. auc. ei qui ⁊ ēt idē Saly. idem tenuit in. d.l.ij. C. vbi in rez actio. Ego longe miror q do. anto. nō viderit saly. in dictis locis nec eundē viderit. d. abb. Ego ante omnia pondero vnum qr gl. in. l. pretor. ff. de dam. infec. voluit † q ille qui patitur fm decretuz [a] super aliqua re videtur habere illaz pro derelicto ⁊ illā glo. ad hoc propositum reputauit singularem bal. in comento. l.ij. ff. si ex no. causa aga. quo casu videtur vnum

81 [a] Decretum vide ludo. pō. in. l.iij. §. si q pcu. ff. si quis ius dicen. non obtēpe. ⁊ pe. d fūz. i. l. ea que. C. quō. ⁊ qn iu de. ⁊ d. Alex. d imo. in. l. si. C d pre. mino. ⁊ eūdē. d. And. in psi. qdā suo qd incipit pmo dei vbi ratione huius cōclusionis cū isinuit q ad materiā attinēt no. colliges

mirabile ⁊ eēt ruina multoz iuriū q nō eēt audiēd [illegible] per pprietate ex q hz rē p derelicta nec dar acti [illegible] agēdi sup pprietate vsqz ad .xxx. annos. Sed ex h seq [illegible] q inchstū dn̄s Ricar. d saly. ⁊ ēt saly. voluerit q talis [illegible] tuitio termini dēat fieri cū cā ⁊ nō sine. vt cū eoz bono [illegible] ficentia q nō recte loquant qr cū illā rē videat hēre p derelicta poterit iudex ex motu suo ⁊ ex officio suo statuere terminū gl. tū in. d.l. a quo fūdus in vlti. si iudex ad suū arbitriū statuet ipsi. decidit hic. q. dicit. n. q iudex pōt statuet terminū reo .J. quē cōpareat alr nō audiet lz .J. aūdi a iure posset recupare possessioz ⁊ seqt ibi ang. ⁊ id dicit cautū dēre eē actorē vt faciat illū terminū statui a iudice ⁊ in hoc dicit ibi ang. illū text. fore singularē qr si iudex pōt pfigere minorē terminū quā g statuat a iure g multo fortius poterit statuere terminū .J. quē cōpeat sup pprietate s; dēret intelligi qn iste terminus statuit a iudice q interpositū est fm decretū quo casu illo termino el. apso nullo mō audiet sup pprietate ⁊ id Bar. in. d.l. cōsentaneū dicit talē terminū posse statui post lapsuz anni ⁊ sic si recte pōderet saly. nō bn̄ dixit. ⁊ adduco rōnē .J. cōuincibilē nā reus in illo casu pinicit in duplici ptūacia. Jēcūdi mo qr nō cōparuit in pmo decreto nec apparuit in secū quo casu psumet ptūax in futurū qr semel malus psumit dr are malus in eode genere mali. c. semel malus de reg. iur. in vi. iuxta illud ysopi pteriti rō scire futura facit. Ju nō ē admiratiōe dignū si iudex possit statuer certū terminū .J. quē docear d pprietate cū possit hz decretū videat hēre rē p derelicta vt dcm̄ ē ⁊ istā mēti comēda. Jo. finaūt pōnit ordinē vt pmo capiant bona mobilia deinde capiant bō a imobilia pōc q iste ordo pueritur qr habēs bona mobilia exigit pmus q ad imobilia ⁊ sic si fuit fernat ordo d q hic vtrū valeat pcessus vt q si qr ē fact a solitū ordinē iudicioz .ij. q. vi. si diffinitia. l. plurā. C. d sē. ⁊ interlo. o. iud. Jo. an. dicit q vz pcessus. qr ex lf o satis videt dari optio iudici tū qr tex. loquit alternatiue ⁊ regulariter alternatiue nō sunt ordines. de quo in. c. in alternatiuis. de reg. iur. in. vi. hoc maxime est verū in ordinario q penas cōmutare pōt. c. lz. de pe. sed de legato eēt qd q tenet ipōnere penā statutā a iure. d. Abba. dubitat ēt in ordinario ex eo qr iste tex. nō simplr loquit alternatiue sed qualificat alterā partē alternatiue dicens si bōa mobilia non habeat. Nec obstat q iudex possit a pncipio eligere penā que magis timetur qr illud refertur ad penam missionis ⁊ ad sniam censure vt declarat verbū alternatiuū. ⁊ ideo consuluit iudici vt seruet hunc ordinem ⁊ mandet nūcio q mittat in possessionē mobiliū si extant ⁊ si nō extant tunc nūcius ingrat de bonis imobilibus fm mandatū sibi factū. ⁊ si nō reperiant bona mobilia fiat missio in bona imobilia ⁊ referat iudici se quesisse bona mobilia ⁊ nō inuenisse talē sufficientia qr creditur ei iuxta no. per Bar. in. l. a diuo pio. §. in venditōe ff. de re iudi. Bar. tū ibi putat q iste ordo in executione snie posit nō fuit de substātia sed de iusticia. iō per viaz appellatiōis poterit reuocari grauamen ⁊ ita putat eē d. Abb. hic in casu nostro vt no sit de ordine ⁊ de substātia sed est de iusticia. sed Joā. de imo. hic tz q imo sit d substātia ex quo tex. dicit si forte mobilia nō hz. Posset tū saluari dictū Jo. an. si nō apparet de expresso errore in ipso pcessu q hret mobilia ⁊ fieret missio ad imobilia. Tu vero pondera qr pro dicto Jo. an. Bar. ⁊ sequetium adduci posset qd voluit Bald. in. c.i. de mu. pe. vbi dicit † q si peruertitur ordo recōuentiōis valet ⁊ tz processus. vide ibi dicta. ⁊ adduco qd voluit dn̄s Abb. in. c. q ad psultationē. de re iudica. vbi dicit q si in executiōe snie omittit ordo hic traditus valet ⁊ tenet processus ⁊ si reus sentiat se grauatū ex hoc appellet. ⁊ adduco q hē in. l. si pbatū. C. cō. diui. ⁊ ibi dicit Bart. p illū tex. ⁊ ibi no. q si omittit ordo de quo ibi valet iudiciū. ⁊ tz ⁊ adduco qd voluit. d. Abb. in. c. cum dilectus. de cā posse. ⁊ prop. ⁊ in. c.i. de seq. pos. ⁊ fru. lz alr ibi dixerit. d. Ant.

82

⁊ adduco

⁊ adduco q̄ voluit idē do. abb. in. c. iij. d' eo q̄ mit. in pos. ⁊ adduco. l. i. C. de appel. vbi p̄us oz cognosci de posses- sorio quā de petitorio tñ si puertit ordo vz ⁊ tz iudiciū ⁊ adduco glo. multū singularē in. c. iij. de eo q̄ mit. in pos. vbi iudex p̄nūciauit quē mittēdū in possessionē puertendo ordinē ⁊ tñ snīa transiuit in rē iudicatā faciat gl. in. c. ij. de ordi. cog. ⁊ adduco tex. in. c. cū dilectus de cā pos. ⁊ p̄pric. Et plus dicō q̄ si puertit ordo ⁊ ptes n̄ opponāt ⁊ sic videant ɔsentire q̄ validū est tale iudiciū singularis ē gl. in. c. olim de cā pos. ⁊ p̄pric. ⁊ facit q̄ voluit. d. abb. in suis ɔsilijs. ɔs. c. iiij. ⁊ p ɔtō vī vera doctrina Jo. an. sz pōdera vnū q̄ in hac mā est celebre si iudex q nō seruauit ordinē traditū in dictis locis puniat. vī dicēdū q̄ sic vt ē tex. in. c. qua frōte d' appel. loquit tñ ille tex. quando per uertitur ordo vnius cause ad se ipsam quo casu punitur iudex. sz hic ē puersio ordinis vnius cause ad se ipsam n̄ se quit q̄ iudex puniat. Pondera q: dici posset ⁊ erit no- ua doctrina q̄ aut iudex nō seruauit ordinē de quo hic per contemptum contempnendo ordinem hic traditum ⁊ tunc dicatis q̄ processus est nullus ⁊ iudex sic conten- nens puniat iste ē tex. valde celebris in. d. c. qua fronte. ⁊ isto casu n̄ pcedat doctrina Jo. an. nec bar. nec sequatiuz aut nō fecit p ɔtēptū ⁊ tūc nō puniat ⁊ valeat pcessus ⁊ ita intelligat dcm̄ Jo. an. bar. ⁊ alioꝝ. faciat in argu. q̄ voluit gl. in. c. ij. de maio. ⁊ ob. ⁊ in. c. de libellis. xx. di. ⁊ in. c. sacerdotes. ij. q. vij. tene menti hec q: nō sunt ɔtēnē da demus deo in altissimis gloriā. Jtē dī hic q̄ mittitur in possessionē p quātitate debiti declarati q̄r fiet ista de claratio gl. sequēs dicit qd̄ p libelluz actoris ⁊ sic sentit gl. q̄ respectu possessiōis tradēde stat libello sup quanti tate petita Jo. an. post Tancredū exigit ēt iuramentum ipsius actoris de h' dicendā vt hī in auc. ei qui iurat. C. d' bo. auc. in. pos. ¶ Glo. finalis opponit ɔ̄ tex. in eo q̄ dī cit q̄ facta missione in psonali actione reū est audienduz ꝯ annū vel post annū iuxta distinctiōe. §. in alijs. ꝶ eo nō . n. vī q̄ illa distinctio sit p̄portionabilis ad istū. §. q: cre ditor oz semp restituere pignus antequā sit distrīctū. l. si priꝰ. C. de distractatiōe pignoꝝ. Sed glo. soluendo re citat opi. Jo. an. tenuit q̄ post annū nō efficit possessor q̄ ad vsucapionē sed ɔsequit comodū possessionis quo ad hoc q: vbi ante annū tenet p̄bare debitū post annū rele- uat ab onere p̄bandi ⁊ transfert onus p̄bandi in reum. Sed ista opinio vt rigorosa nō placet Jo. an. nō. n. p̄bo ri posset q̄ nunquā fuit pecunia debita nisi p ɔfessionem c. i. de ɔfes. in vi. nec placet glosatori. Ponunt hic quinqz opiniones. Jnno. hic variauit ⁊ in. c. dilecto de verbo. si gni. dat hic quedā distinctio p ansz ant. quā sequit hic. d. abb. de quo hī per bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. d' dam. infec. ⁊ p bal. in. l. ij. ff. si ex no. cā oga. solv. ⁊ bal. in auc. ei q iurat. C. de bo. au. iudi. pos. sed in quantū gl. ista vult

83 † q̄ creditor possit pscribei iuri offerēdi ɔ̄ debitorē. Jdē voluit glo. in. l. cū notissimi. C. de pres. xxx. annoꝝ sz vltra montani ⁊ Cy. ibi tenent ɔ̄riū q̄ nō pscribit. ex eo q: est quedā facultas ⁊ facultati nō pscribit. l. viā. ff. de via pu bli. ⁊ eos sequit hic Jo. an. ⁊ bar. in. l. pignori. ff. de vsu- ca. sequit ēt hic do. abb. sed Jo. de imo. sequit illā glo. lz ius offerendi sit quedā facultas nihilominus q: ex illa d' ducta in iudicio imediate ṡm suam nām orit ius agendi q: orit pignoratitia lege si rem. §. oēs. ff. de pig. actio. Jdē ei pōt pscribi sicut ⁊ iuri adeundi vt voluit idē Bart. i. l. i. ff. de ɔdi. ex. l. ⁊ vī casus pro isto gl. in. l. in bello. §. si qs seruū. ff. de capti. Et ad dictā. l. viā pōt r̄ñderi vt loquat facultate q̄ lz deducta in iudicio vel in actu imediate ṡm suā nām nō p̄ducit actionē iō ei nō pscribit. nā lz quis dat p viā publicā ex hoc nō orit actio ⁊ idē voluit Jo. imo. in. d. l. pignori ⁊ in. l. si finito. §. postea āt. ff. d' da. ⁊c. ⁊ intellige q̄ pscribat spacio. xxx. annoꝝ vt. in. d. l. notissimi. Et adduci posset gl. in. c. i. d' feu. da. in vi. le. glo. in. d. §. postea dīt. ⁊ illas sequit ang. i. l. pigno Bal. in. d. c. i. de feu. da. in. vi. l. co. adduci pōt p istis

glo. l. si. C. d' bo. aut. iu. pos. vbi iuri offerendi expensas p rata pscribit. ⁊ adduci posset tex. multū singlīs in. c. titi° in titu. si de feu. def. fu. ɔtro. vbi ius offerēdi respectu feu di pscribit anno. vt ita hī ibi ita vī dicenduz in casu isto adduci pōt. c. i. §. porro in tit. q̄r oliz feu. pot. alie. in vsi. feu. vbi pscribit iuri offerendi vt ibi hī ⁊ alīs vidi dubita-

84 ri de facto ⁊ ɔsului † statuto cauet q̄ ɔiunctus possit re- cuperare domū venditā p ɔiunctū extraneo de quo hī in. l. dudū. C. de ɔ̄. empti. ⁊ in. c. ɔstitutus de in inte. resti. ɔsului p predictū. c. titius q̄ pscribit anno. sz multū facit in ɔ̄riū q̄ voluit gl. in. d. l. pignori q̄ dicit q̄ nō pscribit rei vēdi cationi quā hz debitor p. l. male agit. C. de pres. triginta annoꝝ ergo sequit q̄ nō pōt pscribi iuri offerendi ex eo q: tali casu saltē p indirectū eēt sublata rei vēdicatio q̄ eē nō dz. c. cū qd̄ vna via de reg. iur. in. vi. ⁊ fuit rō Jo. de are. ɔ̄ illas glo. in. d. l. si pignori. ⁊ lz Jo. de imo. ibi nitat r̄ñdere nihilominus r̄ñde q̄. d. l. male agitur. non loqui tur in creditore vt est questio nostra. adduci posset simile

85 † q̄ qs nō pscribit sacerdotiuz vñ si mille annis qs repu- taretur sacerdos ⁊ nō eēt ⁊ celebraret vt sacerdos nō pre scriberet sacerdotiū sicut qui nō est ptor nō pscriberet p- toriam. l. barbarius. ff. de offi. ptoris. ⁊ eodem modo nō

86 prescribit matrimoniū †. vñ lz aliquis cohabitaret cum muliere vt cū vxore q̄ nō pscriberet m̄rimoniū. faciat q̄ scribit p oēs in. c. lator de re iudi. ⁊ q̄ hī i. l. qua in puin cia. §. diuus. ff. de ritu nup. plene scripsit bal. in repetitiōe

87 . l. i. C. de eman. lib. † eodē mō si qs nō eēt doctor ⁊ tñ re putaret doctor q̄ pp hoc nō pscriberet doctoratū. l. eos . §. q se. ff. de falsis. Et eodē mō si qs reputaret notarius l. actuarios. C. d' nume. ⁊ actuarijs li. xij. faciat q̄ voluit ibi

88 Bar. ⁊ idē bar. in. d. l. barbarius. idem dicas † q̄ quis n̄ prescribit ius filiationis vñ si per mille annos qs reputaret filius alterius non tñ pp hoc pscriberet iura filiationis de quo vide bal. in. l. i. C. qñ nō pe. ptes. idē dicas vt nō legi

89 timus nō pscribat iura legitimitatis † vñ si p mille annos qs reputatetur legitimus ⁊ tñ nō eēt nō pscriberet vt eēt legitim° singularis ē gl. in. l. nemo. ff. d' vsuca. p legato ⁊ ista menti comēda ⁊ in quantū gl. ista dī q̄ interrūpitur p̄ scriptio p istā quasi litis ɔtestatio. limita nisi fuisset facta corā incōpetenti vt est tex. ɔiuncta. gl. in. l. si pater. C. ne d' fis. defunctoꝝ. faciat glo. in. c. vt debit° de appel. ⁊ adde singularē tex. in. l. si cui. §. q iniuriarū. ff. si qs cautio. vbi in terrūpit pscriptio pp morā rei factā in ɔtestando litē ita singulariter allegat illū tex. bar. ibi. Ultimo iducit iste tex.

90 ad. q. † statuto cauet qd̄ de dāno credat dño possessionis qs dicat dñs possessionis. gof. hic dicit q̄ ille cuius ē pos sessio lz sua nō sit p̄prietas de hoc tangit p spe. in titu. de p̄ba. §. si. versi. sz pone statutū. vbi hoc examinat ⁊ tandē dicit q̄ ille q hēt possessiōz tm̄ ⁊ n̄ p̄prietatē pōt dici dñs sz iproprie sz vt dicit hic. d. an. illa doctria nō facit ɔ̄ hāc decisionē q: si iproprie dī dñs ergo nō cōphēdit in statu to vbi verba vñt capi p̄prie ⁊ n̄ iproprie. l. iij. §. hec v̄ba . ff. de neg. gest. c. i nīs de iniurijs ⁊ dāno dato. c. susceptū d' rescrip. l. vi. tñ ipse seq̄t istud dcm̄ sz p aliā rōem q: lz p- p̄rie n̄ sit dñs rei ē tñ dñs possessionis ex quo verbū p̄fert cū adiectiōe possessiōis op3 q: intellexit de iproprio dño statutū. n. recipit iproprium intellectū qñ ex v̄bis expressis nō pōt hēre p̄priū intellectū sz ista rō ṡm dīm abbatē n̄ satisfacit q: possessio vulgariter capit pro p̄prietate ⁊ si adiungit huic verbo dñi itelligit magis p̄prie de p̄priet a te ⁊ adducit i mediū qd̄ voluit bar. i. l. i. locoꝝ. C. d' oi ag. dser. li. xi. vbi dīc statuto cauet q̄ dñi possessionū possint facere certū qd̄ q: dz itelligi nō solū de dño possidēte sed ēt d' dño rei q: ipse ē dñs possessiōis ⁊ sic plus sētit bar. q̄ ēt si nō sit dñs l possessiōe dz d' eo itelligi q̄ putat dīus. d. abb. hic q: v̄ba dñt itelligi i potiori significato. l. i. §. q ip petuum. ff. si ager vectigalis. l. cum satis. C. de ag. ⁊ cen- si. li. xi. ego addo. do. Anto. in. c. cum ad sedem de resti. spolia. vbi dicit q̄ si lego alicui possessionem intelligitur idest podere ⁊ sic intelligitur de possessione ⁊ proprieta

te ꝛ adduco iudicio meo text. optimum in.c. sanctorum in verbo possessiones de rescrip. ꝛ in.c.cũ aliquibus ð re iudi.li.vi. ꝛ in.c.pe.de furtis in verbo possessore vbi capitur pro dño ꝛ adduco.c.multoꝝ ð iudeis. ꝛ.c. pen.de penis in verbo possessionibus.adduco bal.in.l.fi.C.ð cõpensa. ꝛ adduco.c.ceterũ.ff.de iudi. ꝛ.l.fili.§.fi. in verbo possessioné nõ hꝫ.ff ad muni. ꝛ ꝙ voluit Bart. in.l.iubemus.§.fi.C.de sa.san.ecc. ꝛ in.l.i.§.si vir vxori.ff.de aqui. pos. ꝛ ꝙ hꝛ in.c.i.in verbo possessione ꝛ ꝙ voluit Inno. de eo qui mit.in pos. ꝛ ꝙ hꝛ in.c.ad nostrã el.i.de iureiu. ꝛ ista recte faciunt ad illud ꝙ dixit bar.in.d.l.locoꝝ.no. inquit modũ loquendi qꝛ tñ est dicere ꝓprietas possessionis quantũ dñs rei qđ dicit esse vtile ꝓ statutis dicentibus † quod domini possessionis possint talia facere nã nõ refertur solũ ad dominos possidentes ſꝫ ad dominos rei ꝛ sic voluit ꝙ intelligaꝛ de dño possessionis vtiliter ꝛ ð dño possessionis directe iñ adduci posset ꝙ voluit bart.in rub.ff.de ope.no.nun.vbi dixit ꝙ si statutũ loquaꝛ p illa verba si qs fuerit offensus in domo sua ītelligaꝛ in domo locata ſm cõem mõꝫ loquendi vulgariũ vt est gl.singlaris in.l.ij.ff.de orig.iur.que dicit ꝙ comitatiuus dicit vado ad fundũ meũ ꝛ tñ ñ est dñs fundi ꝓ q̃ vide dñm car.in c.i.de po.plato.ego ibi accumulare dixi vtrũ bar.dixerit verũ ſꝫ in casu nõ statutũ loqꝛ de domino ergo ꝛc. Et per ista sit finis huic decretali famose si aliquid bene dixim⁹ sit deo altissimo gloria. Andreas barbatia eques ꝛ doctor clarissimus. Finis rub. vt lite no p̄t.si.per dominum ꝛ monarcham supremum barbatiam bononiensẽ.

De iuramẽto calumnie. Rubrica.

† Dicit hic bal.ꝙ oli fuit iuẽtuꝫ iur^m.calũnie p edicta ꝓconsꝛ mortui i certis casib⁹.l.ð pupillo.§.q opis.ff.ð op. no.nun.l.iusiur.ff.de iure iur.cũ similib⁹ tandẽ fuit statutum ꝙ prestareꝛ gñaliter in omnibus causis.C.eo.l.i. ꝛ ij.§.sed qꝛ.deinde fuit statutũ ꝙ ipse persone pncipales iurarent per se ipsas vt in auc.sed pncipales.C.eod. Tu adde ad eũ quod in.d.l.de pupillo.§.opus ꝓbatur ꝙ in iudicio ẽxordinario iuratur de calumnia qꝛ oia interdicta sũt extraordinaria insti.de interdictis.§.fi.facit quod no.Bar.in.l.ij.C.eo.in pn. Ideo dixit do. Anto.in.c.ij.ꝭ. eo.ꝙ vbi proceditur sola facti veritate inspecta non iuratur de calũnia. Faciat ꝙ notat gl.que reputaꝛ singularis in.l.si mancipiũ.§.i.ff.de euictio.que dicit ꝙ vbi agiꝛ de equitate nõ curatur de apicibus iuris. Faciat ꝙ no.spe. in eodem titu.§.sequiꝛ versi.sed nũquid impetratur vbi dicit † ꝙ lꝫ pars petat iurari de calũnia tñ nunquã quis teneꝛ iurare ð calũnia nisi hoc iudex decernat facit tex. in.l.videmus.§.deferri.ff.ð in litẽ iura. ꝛ qđ voluit bar. in.d.l.ij. ꝛ ita tꝫ.d. Ant.i reptorio iuris ciuilis in lra.C.q incipit iur^m. Et ita ẽ in q̃libet iur⁹ deferẽdo in iudicio vt deferaꝛ a iudice nec ps teneꝛ iurare nisi a iudice deferaꝛ ita tꝫ Io.an.in.c.vltra tertiã de testi.ita ẽt tꝫ bal.i.l.ij.ff. de iur.iuran.vbi dicit ita se consuluisse ꝛ obtinuisse ita ẽt refert in repetitiõe.l.ij.ff.de iure iuran. ꝛ scias ꝙ Bal.in consiento.l.i.C.de confes.in quinta car.in versi. premitto ad euidentiã.dicit ꝙ triplex est veritas de quo ibi per eũ dicit tñ ꝙ est veritas ꝯsilio ſꝫ nõ re ꝛ hoc modo capitur in iuramento calũnie qꝛ quis iurat dicere veritatẽ de cõsilio lꝫ forte non sit in rebus ipsis ꝛ factis ideo responsio ni facte sub iuramento calumnie datur fides qꝛ illud verum esse presumitur ꝙ est bene nota.pro intellectu hui⁹ rubrice. ꝛ adduco quod voluit idem Bal.in additiõib⁹ spec.in eo.ti.vbi dicit ꝙ iuramentum non presumitur solẽne qꝛ est qualitas extrinseca ſꝫ presumitur verum qꝛ est qualitas intrinseca ꝛ sic satis concordat cum eo quod voluit in.d.l.vnica ꝙ est bene notanduꝫ. Et dicit hic do minus car.ꝙ ista rubrica erat vltima primi libri scilicet post tit.de arbi.vt patet in prima ꝛ tertia compilatione sicut etiam in codice vbi etiam est media inter ti.de arbitris ꝛ ti.de iudi. Sed tu pondera quia post tit. de arbi. ponitur ti.de satisdando.deinde ponitur titu. de formulis ꝛ postea sequitur rubrica de iuramento calumnie. Quare autem hic sit posita apparet ex continuatione. Continuatur autem sic ſm gofredum.quia actione in iudicium edita ꝛ litis contestatione facta succedit ex ordine iuramentum calumnie ideo sequitur de iuramento calumnie. Et ad hoc iuramentum prestandum potest ſm dominum Pe.de ancha.hic quilibet delegatus quelibet personaliter citare.c.i.de iudi.in.vi. ꝛ prestaꝛ in causis in quibus proceditur de plano.de.s.c.spe. de verbo.signi. † Ex ista continuatione habetur quando sit prestandum illud iuramentuꝫ calumnie quia imediate post litem contesta. ſm dominum abb.hic.vꝫ.n.arg.ab ordine rubricarum vt hꝛ supra in proemio grego.in.l.si quis sub cõditione.ff.de re.militis ꝛ in.c.ex parte de appel. ꝛ ꝙ tali tempore sit prestandum videtur probari in capitulo penultimo.ꝭ.eo. Et hoc iuramentum de calumnia intelligitur.s.euitanda sicut exponitur illud vnusquisqꝫ habeat suam propter fornicationem euitandam.xxij. disti. c.nerui. Faciat.c.i.eod.titu.lib.vi. ꝛ ꝙ no. Spec.in eod. ti.post principium versi.videndum reperitur. Et dixit Bal.in additionibus Spec.in eod.titu.ꝙ iuramentum calumnie habetur loco probationis vbi probatio sit per iuramentum allegat legem thesaurus.ff. ad exhiben. ꝛ quod habetur in specu.eo.titu.§. si per statutum. Ex limina nisi causa esset notoria quia exigitur iuramentuꝫ calumnie ex quo est spes probationis.vide eundem Bal.in ad.spec.eo.titu.versi.quid sciendum.hosti.autem in sũma cõtinuat hoc modo oblato libello ꝛ lite cõtestata exigendũ est iuramẽtũ calũnie vt ordo iuris requirit.ideo hec rubrica sic continuatur. Tu vero põdera qꝛ in rubrica C.dr de iureiurã.pp calũnias dando.glo. aũt ibi dicit seqꝛ rub.de iur⁹ calũnie ꝛ vi ꝙ ab illo gl.habuerit exordiũ hic ꝙ ꝯcipiaꝛ rub.ð iura.calũnie ꝛ eodẽ mõ ꝯcipitur in.vi. Et pondera vnũ ꝙ in hoc ti.est prestanti no.dignũ.ꝙ refert Bal.post Spec.in ti.de iura.calũ. vbi dicit ꝙ si rex litigat est honestũ ꝙ remittaꝛ sibi iuramentũ calũnie. qꝛ ex illo dcõ ego arguo ꝙ viro scẽ vite erit hmõi iuramentũ remittendũ. ꝛ moueor ad hic doꝫ p id qđ voluit gl.sing.in.l.i.§.i.ff.de ripa mu.q dicit ꝙ honesto viro remittiꝛ onus p̄stãdi cautionẽ.ergo multo fortius erit remittẽdũ viro scẽ vite. ꝛ adduco rõne hũiẽ nam iũ istud iuramẽtũ calũnie p̄staꝛ ad euitãdã calũniã ſꝫ in viro scẽ vite nõ p̄sumiꝛ adeẽ calũnia.ergo sequiꝛ ꝙ nõ p̄stabit hmõi iuramẽtũ.assũptũ ꝓbo p singu. ꝛ celebrẽ doctrinã hosti.i.c.finẽ litib⁹.de do. ꝛ ꝯtu.vbi dixit † ꝙ si ho scẽ vite litigauit in iudicio ꝛ succubuit ex eo qꝛ non hũit iustã cãm litigãdi ꝙ nõ puniꝛ in expensis qꝛ nõ p̄sumiꝛ aĩo calũniandi litigasse sed quodã iusto colore motus p̄sumiꝛ litigasse. Adduco ad hoc mirabilẽ tex.in.c.ij.ð oper.no.vbi dicit tex.ꝙ nõ p̄sumiꝛ ꝙ vir dei q seculo renũciauit dicat mẽdatiũ.facit gl.in.c.expedit.xij.q.i.e faciat gl.i.l.ticio fund⁹.ff.de ꝯdi. ꝛ de.q dicit bono viro ẽ credẽdũ faciat gl.i.c.lugdunẽsis.ix.q.iij.faciat tex.i.c.in nra.de ꝓcur. ꝛ gl.i.c.dẽs.vij.q.i. ꝛ i.c.q de mẽsa.xxxvij.dis.gl.i.c.ad audientiã.de p̄scrip.elegãs tex.in.c.i.de clerico p saltũ promoto. ꝛ adduco ꝙ voluit dñs Ant.in.c. postremo.de appel. ꝛ Bal.in.c.cũ ꝯtingat.de rescrip. ꝛ qđ voluit idẽ Bal.in.c.scõꝝ.de p̄scrip.vbi dicit ꝙ causat bona fides ex eo ꝙ qs credit bono viro ꝛ qđ voluit ag. in.l.i.ff.de eo p quẽ fa.erit ꝛ in.l.si a hõe fidei.ff.d re iu. si ergo regi q laycus est ꝛ mãdo dedit⁹ remittiꝛ iuramẽtũ calũnie pp honestatẽ nõne multo forti⁹ dꝫ remitti scõ viro in quo cessat oĩs p̄sumpta calũnia. Et ex hoc leuiũ abuꝛ quasi oĩa iura istius tituli incẽtuꝫ disponũt de clericis epis ꝛ similibus p̄sonis qđ ꝓpositis sacris q p̄stant hmõi sacramentũ vt limiteꝛ in hõie magne religionis ꝛ sancte vite.forte non est sincofanta dignũ. Nihilominus mihi videtur quod non sit ei remittendum

ꝛ adduco

⁊ adduco.c.i.vt lite pēd.vbi surreptitia ipetratio nō tȝ etsi sanctus sit ille qui illam impetrat sicut fuit beatus thomas cantuariensis episcopus de quo loquitur dictum capitulū.i.Ego alias legi in vita ipsius ꝙ cum spiritus cuiusdam viuentis fuisset raptus in celum empireū ⁊ aspexisset inter sedes apostolorū quādā sedē vacuā petiit ab angelo eius cōductore cui parata eēt sedes illa vacua responsuȝ ab eo pcepit vȝ magno sacerdoti āglico.postea ad paucos dies beatus thomas martyriuȝ suscepit ⁊ sic probatur ibi ꝙ propter meritū vite non est recedēdū a iuris dispositione. Jō magnanimus dicebat apls castigo corpus meum ⁊ in seruitutē redigo nec cū alijs predicauero ipse reprobus efficiar. Et propter hoc limitari posset illud quod sacro scribitur euangelio vbi ē spiritus dei ibi libertas.qꝛ intelligitur de libertate a seruitute peccati ideo non est seruus peccati q habet spiritum dei secum. vnde viri quantumcunqȝ sancti ⁊ perfecti sunt astricti prelatis ecclesie ⁊ canonū regulis cle.si.de here-

6 ticis † nam per nullum perfectionis gradum quis absoluitur a ieiunio ⁊ alijs preceptis ecclesie.nā sūma pfectio fuit in christo nostro ⁊ tamen.xl.noctibus ieiunauit. Jtē soluit tributum.⁊ cum curasset illū leprosum mandauit illi ꝙ psentaret se sūmo sacerdoti ⁊ offerret illud quod est scriptū in.l.moysi ⁊ sic curā suā xps subiecit legi moisaice ergo quantūcūqȝ quis sit sancte vite tenetur viuere secundum leges ⁊ regulari legibus ⁊ per ꝯsequēs tenetur subire iuramētū calūnie.Sed pondera qꝛ videtur posse substentare pmā partē ꝙ iuramētū calūnie remittēdū sit scō viro.fateor enim sanctos viros subiectos canoni. sed ex eo qꝛ lex exigit iuramētū calūnie euitande propter presumptionem calūnie quaȝ adesse presūit litigatori.sȝ in sācto viro cessat illa sinistra presumptio calūnie lȝ q̄ad subiciatur legi nihilominus lex videtur sibi remittere cessante causa.Et si dicatur vt magnꝰ dicebat psalmista ois homo mendax.qꝛ potest responderi.s.existens in peccato est mendax sed sanctus vir non est i peccato.ergo ⁊c.Et eodē modo rīderi pōt ad illud ꝙ dicitur i epistola Jo.si dicimus ꝙ peccatū nos habemus ipsi nos seducimus. ⁊ ad illō etiam dicitur septies peccat iustus in die vt intelligimus pronus est ad peccandum sed gratia dei cooperans illum liberat a peccato. Juxta illud si ceciderit iustus non collidetur.⁊ faciat illud ꝙ scribitur in passione dominica ego oraui pro te vt non deficiat fides tua. Et eodeȝ modo potest responderi ad illud ꝙ voluit psalmista non est qui faciat bonum non est vsqȝ ad vnum qꝛ intelligitur ex dispositione sua sed gratia dei est secus.ideo magnanimus dicebat apls non enim sufficientes sumus aliquid ex nobis excogitare. Et ad.d.c.i.vt lite pen. optima posset dari responsio. ibi enim expresse sanctꝰ homo impetrauit per surreptioneȝ ergo nō stamus sue pessime impetrationi excusabitur tamē ꝙ nō per maliciam sed p simplicitatē id accidit vt voluit glo.que reputatur singularis in.c.super litteris supra de rescriptis. sed istud non obstat casui nostro qꝛ licet sanctus homo subijciatur legi nihilominus lex videtur remittere sibi tale iuramētū nā si in arido ligno hoc fit quid fiet in viridi quia si remittitur regi Layco fortius remittetur homini religioso ⁊ sancte vite.sunt enim reges.xij.questione pma capitulo duo sūt

7 genera. ⁊ ista tene menti perpetuo. ¶ † Jtē videtur etiā dicendum ꝙ si aliquis fuit semel periurus ꝙ amplius nō admittatur ad iurm̄ tex.ē sing.in.c.paruuli.xxxij.q.vltima. ⁊ per ꝯñs nō admittet ad iurandū de calūnia. Et ad pdicta adduci posset ꝙ voluit bal.in suo pectulio i ṽbo iurm̄ vbi dicit ꝙ iuramentū veritatis succedat loco iuramēti calūnie in causis spūalibus refert hoc dici p inn.in.c.lrās Jeo.idē dicit in crialibꝰ causis allat.c.cū dilecti ḋ accu. ⁊ iō dicit ꝙ iurm̄ calūnie nō est iurm̄ pbatiōis sȝ purgationis interdū tn̄ iurm̄ calūnie facit sufficiētē pbationē vbi id ꝙ petit pdest agēti ⁊ alij si nocet vel parū nocet.l.thesaurus.ff.ad exhibē.dicit ēt ibi ꝙ iurare pōt de calūnia oēs q hñt administrationē a.l.vel a iudice siue spūli iuramēto refert inn.ita dicere in.c.impatorū.Jeo.dicit ēt ibi bal.ꝙ iurans in aiaȝ alicuius dȝ dicere illud ꝙ sibi vr̄.allat inn. in.c.fi.Jeo.⁊ de iuramēto pstando in aiaȝ alteriꝰ allat ꝙ no.lxiij.di.c.tibi dño.dicit et ꝙ iurm̄ minoris repñtat ipsuȝ maiorē nō essentialr̄ qꝛ eēt quoddā ipossibile sȝ hñs repñtat ipsū maiorē perfictiōe iuris allat Jnn.in.c.cūm Jeo.refert ēt ibi bal.dñm suū qui fuit car.fabriensis allare ꝙ ad hoc vt roma.forte voluit dicere vt Romana ecclesia possit mouere arma spūalia ⁊ tpalia sufficit ꝙ hēat iustitiā veritatis lȝ nō hēat iustitiā probatiōis qꝛ pcedit ēt vt pars cui sufficit fundamentū veritatis ⁊ ista nō tradas obliuioni.Sed tu adde ad pdicta dñs Pe.ḋ anch. in suis repoꝛtatis in rub.C.eo.vbi dicit canōiste ponunt istā rubricā ḋ iuramēto calūnie post titulū de litis ꝯtestatione ex eo qꝛ post litem ꝯtest.prestatur tale iurm̄. sed in codice ponit ante titulū de litis cōsta.q̄ ē ergo melior situatio ꝯcedit ꝙ situatio canonistarū qꝛ regulariter post litē ꝯtest.nō iuratur nisi semel.iō iurm̄ calūnie ꝯcernit totā cām ⁊ ista ē rō q̄re canoniste posuerūt hāc rubricā postea qꝛ post iudiciū inchoatuȝ ita residet ibi do.Pe. Sed mirū ē ꝙ dñs pe.ignorauerit ꝙ rub.de iurᵒ calūnie in.i.⁊.iij. cōpilatiōe fuerit situata añ titulū ḋ iudicijs ⁊ post titulū ḋ arbitris ⁊ sic in prima ⁊ tertia cōpilatiōe fuit secutus cōpilator ordinē iuris ciuilis sȝ postea ordinē illū mutauit nec apȝ rō quare ita mutauerit nec doctores hic nec in alijs locis ponunt rōnē quare nisi illud ꝙ voluit dñs petrus.posset dici ꝙ ita placuit legislatori vt in.c.si qñ ḋ rescrip.⁊ in.l.i.§.pueritiā in versi.si ptor sūit ratus.ff.de postulando.faciat qđ voluit federicus de senis ibi quē

8 refert ⁊ sequitur aug.ibi. ¶ † Quid aūt sit iurm̄ calūnie dixit hosti.in sūma huius tituli in pn̄.iuramentū calūnie ē cū qs se bona fide iurat nō aio calūniādi agere vel rñdē seu aliqd aliud pponere.C.eo.l.ij.§.i.ff.fami.her.l.inter

9 coheredes.§.familie. ¶ † Est aūt calūnia cū quis ex certa sciētia iniuste agit vel resistit.ff.ad turpilli.l.i.§.calumniari.ij.q.iij.§.notandū. Natura aūt cauillationis hec est vt euidēter veris ad euidēter falsa deducatur qs p breues mutatiōes seu per subtilissima argumenta.ff.de verbo. signi.l.nā ⁊.ff.de reg.iur.l.ea est nā.⁊ tales subtilitates iudex merito recusabit.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.l.sicut.§.si debitori.Facit qđ voluit do.car.in clemē.vt calūnie de re iudi.vbi diffinit qd sit calūnia.dicit.n.calūnia ē falsam cām scientr̄ intēdere seu ducere allat totū titulū.ij.de calūniato.⁊ legē ambiere.§.calūniator.ff.ḋ his q no.infa. ⁊.d.§.notādū.ij.q.iij.⁊ faciat.c.calūniā de penis ⁊.l.vbi pactū.C.de trāsac.⁊ iō pulchre dixit Jnno.in.c.i.de offi. vic.ꝙ sicut libellus ineptus est a iudice reijciēdus.l.fi.ff. de lib.⁊ post.l.i.ff de offi.assessorꝰ.gl.in.c.sacerdotibus xi.q.i.ita ē reijciēdus libellus calūniosus faciat lex sicut .C.de paganis.Faciat qđ pulchre voluit Jnn.in.c.i.de

10 offi.vic. ¶ † Et ex istis infero qđ ꝯtinuus litigator psumitur calūniosus ⁊ iō nō admittet ad pstandū hmōi iurm̄ calumnie argumento capitulo suspectos ⁊ capitulo nullus.ij.q.v.gloria in altissimis deo. And.barbatia.

i **A suprascriptiōe.** Circa suprascriptionem aliqui habent honorius tertius. Tu pondera circa hoc qꝛ ista rubrica in pria ⁊ in tertia compilatione erat posita post titulū de arbitris ⁊ ante ti.de iudicijs ⁊ fuerant ille compilationes lōge ante tempora honorij tertij qui fecit quintā compilationem nec in prima compilatione apȝ an fuerit primꝰ honorius an secundus. ibi enim dicitur honorius episcopus vrbis rome omnibus epis occidentalibus ita dicit hic dominus cardinalis.Sed ego in meis decretalibus in suprascriptione habeo honorius secundus ⁊ per consequens non est ille defectus queȝ dicit dominus cardinalis Andreas barbatia Bononiensis in vtraqȝ censura doctoꝝ supremus.

a ❡ Clericus. Vide ad mãm huius tex. bar. ⁊ doc. doc. in. l. ij. §. sed quia veterum. C. de iuramen. cal. ⁊ in. l. cũ clericis. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ spe. eo. tit. §. restat vĩ. nũqd clericus vbi multa.

1 **Aherentes.** a †Clericus in cã sue ecclesie iur[amentum] calũnie põt alteri cõmittere ⁊ per se iurare nõ cogit̃ nec dʒ sine superioris licẽtia. h. d. Et diuidit̃. ❡ Primo ponit ꝙ decidere dubia spectat ad romanũ pontificẽ. ❡ Secundo ponit dubiũ ꝓcedens ex ꝯrietate ouarũ leg[um] ʒ ibi legibus. ❡ Tertio illud diffinit ibi vt ergo. ❡ Quarto moderat̃ ibi verum. ❡ Quinto cõminatur ibi oib[us]. Et dicit hic hostiensis qd̃ istud. c. legitur. ij. q. v. c. inherentes. ❡ Nota ibi vestigijs ꝑdecessorũ 2 † ꝙ papa sequit̃ vestigia suoꝝ ꝑdecessoꝝ. Faciat. J. d ap. c. i. qd̃ ꝓcedit nisi ꝑdecessor fuerit sismaticus q2 tũc talis dĩ minor quolibet christiano vt est glo. singularis in. c. achatius. xxiiij. q. i. q̃ glo. limitat capitulũ in oĩuit de electione vbi successor in papatu nõ ligat̃ lege ꝑdecessoris vt nõ habeat locũ i sismatico q2 ligat̃ lege predecessoris cũ sit minor quolibet christiano. Et intellige si vestigia ista sunt rõnabilia alias secus capitulo tum ex lrĩs de in integrum restitutio. ergo multo fortius papa dʒ iherere vestigijs clementissimi iesu christi. nã oĩs christi actõ nostra fuit instructio capitulo signi. de elec. hieronymus in prologo biblie ⁊ ꝙ sacro scriptũ est euangelio sequere me. ⁊ alibi dixit domica veritas quisqȝ tollat crucem suã ⁊ sequatur me. ⁊ alibi dixit exemplum enim dedi vobis vt quemadmodum ego feci ita ⁊ vos faciatis. ⁊ eodem modo dicas in modernis doctoribus ⁊ iunioribus vt sequant̃ vestigia antiquoꝝ doctoꝝ q2 ãtiq sũt ꝑhonorãdi. auc. de def. a. §. si. nisi doctores moderni eẽnt doctores q2 tũc ãtiquior doctor seq̃t̃ vestigia iunioris doctoris. l. si seruũ. §. sequit. ff. d verb. obli. in verbo celsus adolescens scribit ⁊ ideo dixit ibi ang. ꝙ doctor ãtiquus nõ debet indignari subscribere se ꝯsilio doctoris iunioris faciat text. multũ 3 elegãs in auc. de mõachis. §. ordinatioꝫ † vbi lʒ antiquior moach[us] sit magis honorãdus q̃ʒ iunior mõachus nihil ominus si monachus iunior est pfectior ⁊ melior ãtiquo est prehonorãdus. ⁊ ibi bellissime dixit ang. ꝙ nõ dʒ adhiberi tantus honor doctori antiquo quãtus doctori iuniori si ẽ doctior antiquo. Dixit tñ glo. sing. in. l. gallus. ff. d lib. ⁊ post. ꝙ quãto iuniores tãto ꝑspicaciores. Et eodeʒ mõ dicas debemus seq nos vestigia sapientũ viroꝝ vt notat̃ in. l. nemo. C. de sen. ⁊ interlo. o. iudi. faciat ꝙ voluit ibi Bal. Faciat ꝙ hĩ in. c. cum oẽs de ꝯsti. in versic. ⁊ sapientis dictet auctoritas. Quinimo plus dico quod debemus parere maioribus. lege velut. ff. de iusti. ⁊ iure. Et pondera istum tex. in quantũ dicit predecessorum nostroꝝ q[ui] non solum cõprehẽdit imediatũ predecessorem sed et mediatum. faciat quod hĩ in. c. i. de renunc. lib. vi. ❡ Nota ibi grauiores q̃ones per sũmũ põtificẽ terminari q2 cum exprimit hic papa in quo loco ꝑdecessores dixerint hoc ex quo vĩ probari hic ꝙ iuris ꝯditor faciens mentionẽ de iuribus. ⁊. l. ꝑdecessoꝝ suoꝝ nõ tenet̃ allegare quotã illoꝝ iuriũ sʒ sufficit allegare i gener̃ ita dicũt ꝑdecessores nostri ꝓhẽ. in. c. vrã de coha. mu. ⁊ cle. c. ad audiẽtiã de sponsa. c. nouit de iudi. c. in noĩe dñi de testi. c. in oĩ negocio. eo. ti. c. q̃r el. ij. de accusa. c. tua d decimis. c. dño sancto. l. di. auc. ex testo. C. de colla. cle. a. d elec. ⁊ ibi vide dñm car. plenissime tetigit hoc dñs anto. in repe. d. c. vrã secus dicit ibi in doctore legẽte qui dʒ indiuiduali̇t allegare 4 iura. ❡ †Item no. ex eodẽ versu cãs grauiores esse decidendas p romanũ pontificẽ. c. quotiẽs. xxiiij. q. i. c. maiores de baptismo. c. per venerabilẽ. §. rõnibus qui fil. sint leg. Quinimo plus papa saluat ꝯstitutões loquentes d maioribus causis decidendis p sedem apostolicã vbicũ q̃ʒ derogat iurib[us] iste ẽ tex. in. c. vt debitus ad fi. J. de app. faciat qd̃ hĩ exodi. xviij. c. vbi maiores cause referebãtur sũmo sacerdoti. Facit glo. magistra[tus] ⁊ melior de iure i. c. ꝙ translatione d offõ dele. q̃ cõmemorat q̃ sint iste cause maiores decidende p papã inter quas cõmemorat cãs in q̃bus iura ⁊ doctores discordant. ꝙ intellige hʒ dñm abbatẽ si est dubiũ. l. diuine vel. l. canonice allegat. d. c. per venerabilem. §. rationibus ⁊. c. inter alia. J. de sen. excom. 5 ❡ †Sed si dubitaretur de. l. ciuili quo ad laycos recurreretur ad imperatorẽ. l. oĩ inouatione. C. de sa. san. ec. l. fi. C. de legibus. Tu dicas ꝙ lʒ sit recurrẽdũ ad iperatorẽ nihilominus papa potest decidere dubia iuris ciuilis ex quo decisa non sunt per sacrum imperatorẽ vt videmus in. c. super lrĩs. J. d rescrip. vbi papa determinauit dubia iuris ciuilis que hñtur in. l. prescriptione. C. si contra ius vel vti. pu. Faciat ẽt ꝙ habetur in. c. raynutius de testamentis vbi fuit dubitatũ apud iura ciuilia si filio deberetur dõe quarte nec erat determinatum per sacrum imperatorem tñ papa decidit illud dubium ⁊ seruatur sua decisio etiam in foro cesario faciat ꝙ habetur in. c. raynaldus eo. ti. ⁊ in. c. si pater. eo. ti. li. vi. Secus dicit do. Abb. si dubium cõcerneret forum ecclesiasticũ vt per glo. in. c. possessor de reg. iurg. in. vi. Faciat ꝙ habetur in. c. cũ cõtingat de iure iur. ⁊ in. c. lʒ mfrea eo. ti. li. vi. ⁊ in. c. q̃uis de pactis eo. li. Et adde ꝙ si eẽt dubiũ legis diuine veteris aut noui testamenti tunc staretur magis interpretationi ⁊ expositioni illuminatissimi doctoris augustini ⁊ supremi doctoris hieronymi ⁊ aliorum illustrissimorum doctorum si illa expositio adiuuaretur auctoritate noui aut veteris testamenti ita dixit glo. singularis in. c. de libellis. xx. di. Pondera diligenter glosã illã. q2 si subtiliter ponderet̃ sentit ꝙ papa dʒ ẽ doctus i iure cano. Faciat c. i. de consan. ⁊ affi. ⁊ ibi dixit host. canonista pferendus ẽẽ theologo in promotione ad ecclesiã. Et pondera etiã 6 † ꝙ si papa eẽt maximus theologus vt ẽ modernus pontifex sixtus quartus theologie doctor supremus ꝙ staretur expositioni sue si eẽt dubium in veteri aut nouo testamento. ⁊ faciat ꝙ voluit dominus anto. in. c. ne innitaris de cõsti. vbi dixit ꝙ in articulis fidei vel in alia interpretatiõe potius staret̃ interpretatiõi pape argumẽto ca. p venerabilẽ q̃ fi. sint leg. ⁊ vide eundẽ dñm an. in. c. tua d decimis. ⁊ in. c. qualiter. el. ij. de accusa. ⁊ in. c. certificari de sepul. magnifice glo. d. c. de libellis. ⁊ facit. c. i. de ꝯ. cinijs. vbi stat̃ iterpratiõi magistroꝝ sup decis. ❡ Pondera ẽt aliud qd̃ ẽt requiret̃ ꝯsiliũ cardinaliũ ex quo sũt cause ardue p tex. ad hoc singu. in. d. c. p venerabilẽ. §. rationibus. q fuit extractus ex veteri testõ q[ui] tũc ardua oĩa referebantur sũmo sacerdoti ⁊ sũmus sacerdos vnacũ sacerdotibus leuitici generis expediebat illa ardua. tũ locũ sacerdotũ leuiticoruʒ successerũt dñi cardi. vt ꝓbã in. d. §. rõnibus. voluit Hosti. in. c. ex gestis de cleri. non resi. ⁊ Joã. mona. in. c. super eo de hereticis lib. vi. dominus card. in repe. c. lʒ. de elec. dixit in tractatu cardinalium 7 circa prin. ❡ †Sed cũ superioribus annis fuisset dubitatio nõ mediocris sanctissim[us] paulus scd̃s iurauerat obseruare. xliij. capitula nec posset attẽtare illa aliq̃ dñoꝝ cardi. discrepante. consului multum luculenter ꝙ non tenebatur ⁊ ita fuit obseruatũ ꝙ ꝯsiliũ vidi trãsferri inclito regi frãcie p dignissimũ ambasiatorẽ qui istud auditorium intrauit ⁊ nobis retulit. ❡ Nota ibi legibus. vt de 8 riciis iurare nõ ꝓsumat. Sm̃ Abb. argu. optimũ † ꝙ lex ꝑncipis secularis emanans expsse circa clericos quo ad eoꝝ fauorẽ est seruanda ẽt citra auctoritatem pape pulchrum per Jouẽ ⁊ gloriosum est hoc dictũ. ❡ Sed mihi vĩ ꝙ nõ dicat verũ q2 ꝯdere legẽ est iurisdictiõis vt voluit gl. in. l. i. ff. de iu. o. iu. bar. in. l. omnes popu. ff. de iusti. ⁊ iure. Inno. in. c. cũ accessissent de cõsti. lʒ pnceps nõ hʒ iura supra clericos. c. ecclesia. de ꝯsti. ergo nõ pot facere legẽ ligantẽ clericos. ⁊ si dicat ꝑnceps. C. de sa. san. ec. ⁊ in ti. de epi. ⁊ clericis. fecit leges expresse disponẽtes d ecclesijs ⁊ clericis ⁊ tñ q̃tũ ad fauorẽ ꝯsũt ecclesijs ⁊ clericis ⁊ obseruant̃. q2 ꝯgruũ datur responsum. nã Hosti. singulr̃ dixit in. c. fi. de solu. ꝙ lex imperialis expresse fauens ecclesijs approbata a romano pontifice ꝓsumit̃ ⁊ rõne approbationis ligat ecclesiã ⁊ clericos. ⁊ vĩ pro illo dicto Hosti. fore hic casum ex eo q2 papa hic loq̃t̃ de lege ciuili approbatiue ⁊ maxime q[ui] lex illa loquit̃ i mã iuramenti

iuramenti quo casu princeps hȝ vim apostolici in iura-
mento vt est glo. singularis in .l. adigere. §. quis. ff. de iu
re patro. ⁊ per ɔña non recte loquitur hic do. Abb. tene
menti. Et pondera diligenter verbum presumat q̃ vĩ lo
qui eo casu quo clericus iurat auctoritate ꝓpria vbi de-
beret habere licentiam superioris. Facit in argumentũ
quod habetur in .c. decernimus de iudi. Item ⁊ videtur
loqui tex. q̃n sine cã iusta iurat quo casu ꝓhibemur oẽs
sic iurare iõ iacobus iustus frater domini iesu christi in
sua epistola inquit nolite iurare per celum neqȝ per ter-
8 raȝ' sit sermo vester si est. est. si nõ. nõ ⁊ sic ex cã iurare pos
sumus. Faciat ꝙ scripsit psalmista iurauit dñs ⁊ non pe
nitebit ⁊ alibi dĩ quibus iurauit in ira mea ⁊ libro apoca
9 lipsis dĩ iurauit per viuentem in secula seculoꝝ. ¶ † Et
superioribus annis accidit perusii quod spiritus cuiusdã
puelle octo annoꝝ raptus fuit ad celuȝ ⁊ postquã reuer
sus est spiritus ad corpus puella intrauit religionem ⁊
dicebat ꝙ in paradiso loquebanẽ st ⁊ nõ. Retulit semel
mihi rub. pater frater antonius ð brisia ordinis predica
toꝝ ꝙ cũ qdã armiger confiteret̃ sibi dicebat ꝙ nõ pote-
rat abstineri a iuramento in oĩ suo verbo iniunxit sibi pe
nitentiam ꝙ q̃n ita incaute iurabat diceret orõnẽ dñicã. se
cũda vice q̃n audiuit eũ confitentẽ. Retulit se abstinuisse
penitus ab illicito iuramento pp illã penitẽtiã. ¶ No.
10 ibi oẽs ẽm dñȝ car. † ꝙ lex ciuilis loquẽs per verbũ oẽs
cõprehẽdit ẽt clericos alĩs dubitatio de q̃ hic fuisset nulla
remittit ad dcã per se in .c. i. de in inte. rest. Colligit etiaȝ
11 dñs car. ex eisdẽ ṽbis † ꝙ qui oẽ dicit nihil excludit allẽ
.c. solite de ma. ⁊ ob. ex eo q̃ dicit oẽs principales infert
ꝙ ẽt cl̃ici debent iurare de calũnia si sunt principales in
iudicio vel eoꝝ ꝓcuratores .c. pastoralis de iudic. Sed
bal. hic in verbo. oẽs colligit arg. ꝙ a gñali sermone nul
lus excipitur. Dicit tñ ꝙ hec argumẽtatio locũ hȝ q̃n ea
dẽ rõ ⁊ ɔditio ẽ oĩum ꝑticulariũ. alĩs secus. vñ hec dictio
oẽs nõ icludit exẽptos nec spãr probibitos allẽ .l. decu
rionibus. C. de silentiarijs li. xij. ⁊ .l. iutius. ff. ad turplia.
⁊ .l. quotiens. C. sa. her. ⁊ .l. ab oĩbus. ff. de le. i. ⁊ .l. centu
rio. ff. ð ma. te. ⁊ .l. legatoꝝ. §. qui pl̃ca de le. ij. ⁊ .l. oẽs. C.
sine censu vel reliqui. ⁊ sic in hoc conatus ẽ ondere suum
posse. adduci posset illud dñis poete. Ego adduco .c. bo
ne cl. ij. de po. prela. vbi actus dĩ factus ab oĩbus lȝ fuerit
factus excepto vno. Et adduco ꝙ voluit Nico. de neap.
in .l. qui hẽbat. ff. de le. iij. vbi dicit ꝙ sub illo ṽbo veniunt
oĩa q̃ ɔgruunt ex nã sermonis ⁊ adduco gl. in .c. dilecto
de sen. exco. li. vi. in glo. ij. Et adduco .c. ad nostrẽ el. ij. ð
iur. iur. vbi quidã iurauit seruare ordinẽ in oĩbus causis
ꝙ nihilominus ñ veniunt cause notorie. Et adduco tex.
in .l. i. versi. per oĩa. ff. de le. i. ɔiunctis differẽtijs appositis
ibi a bar. ⁊ alijs. Et adduco glo. in .l. inter oẽs. ff. qui sa-
tisd. cog. q̃ restringit illũ tex. l. sapientes. Et alle. tex. cum
sua glo. in .c. i. de cõstitutionibus in verbo ab oĩbus custo
diatur. ⁊ ibi dicit gl. excepto papa ⁊ iperatore. Adduco
gl. in .c. si ṽo de sen. exco. vbi dicit tex. oĩa iura ⁊ gl. restri-
git loquentiã de illa mã. Et adduco tex. in .l. ij. §. furiosũ
in verbo in oĩbus ⁊ per oĩa. ff. de iure co. quẽ text. allẽauit
ɔ singl̃i ang. in .l. in negocijs. ff. de regu. iur. facit lex in oĩ
bus. ff. de bo. pos. ti. gñali. ⁊ lex oĩbus. ff. ad treb. ⁊ addu-
12 co .l. vxori mee versi. oĩum. ff. de vsufr. leg. † vbi fuit lega
tus vsufr. oĩuȝ. decidit̃ ꝙ non venit vsufr. legitime. faciat
gl. in .c. nemo de simonia ⁊ in .§. sane in propb. grego. ⁊
glo. in .c. si qs oẽȝ. i. q. vij. ⁊ elegantẽ glo. in .l. i. C. co. dele
gatis ⁊ ibi bal. per illã gl. dixit notarius in instrumento
scripsit ꝙ oẽs de vniuersitate interfuerũt ꝙ restringit̃ ad
p̃ñtes ⁊ nõ ad absẽtes. ⁊ adduco ꝙ voluit Bal. in .l. i. §.
huius studij. ff. de iu. ⁊ iur. vbi dixit no. stip. est pro oĩbus
ꝙ restringitur ad eos quoꝝ interest. ⁊ adduco bar. in .l.
i. §. nunciatio. ff. de ope. no. nun. vbi refert pulchrã distin-
ctionẽ Iaco. de are. quã secutus ẽ discipulus eius oldra-
dus vbi videre potes ⁊ ibi inducit Bar. ad testẽ saluan-
dum qui interrogatus a quibus audiuerit. r̃ñdit ab oĩb'.

qð restringit̃. s. loquentibus de illa mã. ⁊ ista reor nõ esse
contẽnẽda. ¶ No. ẽt ex versi. ꝓcedẽti inquãtũ dicit cleri
13 cus iurare nõ p̃sumat ẽm Io. de imo. † ꝙ lex ẽt ciuilis vĩ
posse ꝓhibere clericos ⁊ fortius laycos iurare allẽ .l. si
quis inquilinos. §. si. ff. de le. i. ⁊ ꝙ hr̃ per gl. in .d. l. adige
re. §. si. ff. de iure patro. q̃ voluit ꝙ lex ciuilis hȝ vim apo-
stolici in mã iuramenti ⁊ sic lex ciui. vĩ posse disponere ð
iuramẽto ⁊ remittit ad dicta p dñm Pe. ð anch. in repe
titione .c. ex q̃ de reg. iur. in vi. Sed hosti. in .c. q̃ẽadmo-
dum de iureiur. vĩ dicere hoc fore verũ q̃n lex est appro-
bata per canonẽ de quo remittit Io. ð imo. ad dicta i .d.
c. q̃ẽadmodũ ⁊ ad .d. c. cũ ɔtingat de iureiur. ⁊ ad bar.
in .l. si qs p ro eo. ff. de fideiuss. Sed ego dico vt iaȝ predixi
ꝙ si est lex imperialis ⁊ disponat in fauorẽ clericoꝝ ⁊ ec
clesiaꝝ ꝙ valet ⁊ eȝ ⁊ p̃sumat̃ approbata per papã. Se-
cus si est in p̃iudiciũ eoꝝ. Et ẽt pondera q̃ iste tex. nõ ꝓ-
bat notabile collectũ per Io. de imo. q̃ iste tex. loquitur
approbatiue ergo nõ ligat clericũ ex dispositiõe iuris ci
uilis. s; ex approbatiõe canõis. ⁊ ẽt pondera q̃ gl. in .d.
l. adigẽ. §. si. loquit̃. i iur' remittẽdo. dicit. n. ꝙ lex ciuilis
hȝ auctoritatẽ vim ap̃lici in remittẽdo iur' ⁊ allẽ .l. si. ff.
qui satisd. co. ego allẽ tex. in si. ff. ad munic. Et põdera q̃
14 bal. in .l. ij. C. de indicta viduitate dixit † ꝙ statutũ muni
cipale hȝ vim ap̃lici ad relaxandũ iur'^m ⁊ allẽ glosã dicti
.§. si. ⁊ idẽ bal. in .l. pactũ ꝙ dotali. C. de colla. dixit ꝙ sta
tutũ municipale hȝ viȝ ap̃lici in remittendo iuramẽto sal
ua semp honorificencia tãti doctoris nõ ẽ bñ dcm̃ q̃ gl.
illa loquit̃ in .l. imp̃iali que est maioris rigoris q̃ȝ sit lex
municipalis vt voluit bar. in .l. si diuina domus. C. ð exa
cto. tributoꝝ li. x. ⁊ faciat ꝙ voluit Bal. in .l. piȝ. C. de sa.
san. ec. ð mã vide eundẽ bal. in .l. nec patronus. C. ð oper.
lib. ⁊ i repetiõe .l. ij. ff. de iur. iur. ⁊ in .l. ij. C. ð rescin. ven.
⁊ in .l. nõ dubiũ. C. de legib' ⁊ in auc. sacramẽta puberũ
.C. si aduer. vendi. ⁊ Io. de imo. in .l. si qs inquilinos. ff.
de le. i. ⁊ in repe. dicti .c. cũ ɔtingat. d. abb. i qõne incipiẽ
te statuto senẽsi caueẽ vtinã altissimus detis clõgare nõ
bis vitã donec repeteremus dictũ .c. cũ ɔtingat vt videret̃
15 veritas illius gl. ¶ No. ẽt ar. optimũ ẽm dñm abb. † ꝙ
lex principis emanãs expsse circa clericos i eoꝝ fauorez
ẽ seruãda ẽt citra pape auctoritate ⁊ remittit do. abb. ad
c. ecclesia sancte marie de ɔsti. Tu dicas imo hic interue
nit pape approbatio ⁊ ẽt censet̃ approbata eo ipso qð ẽ
lex imp̃ialis fauens clericis vt voluit hosti. in .d. c. fin. de
solut. ⁊ p do. Do. in .c. lege. x. di. ¶ No. ibi p̃ncipales p
16 sone † ꝙ p̃ncipales psone dñt subire iur. calũnie ⁊ p ɔñs
infert̃ ex tex. isto ꝙ clerici si sunt in iudicio p̃ncipales dñt
iurare ð calũnia vel eoꝝ ꝓcuratores vt in .c. pastoralis ð
iudicijs opȝ tñ ꝙ ꝓcurator hẽat spãle mãdatũ ad hoc .c.
si. eo. ti. li. vi. ⁊ faciat ad istum tex. ꝙ hr̃ in auc. p̃ncipales
.C. eo. vbi tex. loqĩ p̃ncipalibus ⁊ ibi ꝓbat q̃ psone dicãẽ
p̃ncipales. vide .c. pastoralis i ṽbo p̃ncipales ð iu. ⁊ tex.
i .c. tue ð ꝓcurato. in ṽbo p̃ncipaliũ psonaꝝ ⁊ i .l. p̃ncipa
liter. C. de lib. cã ⁊ in .c. ad audiẽtiã ð pscriptio. ⁊ in .c. cũ
olim in ṽbo p̃ncipalr̃ eo. ti. ⁊ in .c. cũ clerici in ṽbo p̃nci-
palr̃ de verbo. sig. ⁊ in .l. i. §. si. ff. q̃ñ ap. sit. Et adduco ꝙ
ellegant̃ voluit bal. in auc. hodie. C. ð appel. vbi dixit ꝙ
ille dĩ p̃ncipalis cuius interest vide eundẽ bal. in .d. auc.
p̃ncipales ⁊ i .l. p̃ncipalr̃. C. ð lib. cã. ⁊ qð scribit̃ p doc. i
c. cũ sup de re iudi. ⁊ in .c. auditis ⁊ in .c. ad audiẽtiã ⁊ in
c. cũ nõ liceat ð pscriptiõib' vbi per do. abb. ꝙ est bñ no.
ad statutũ bonõie loquẽs de p̃ncipali. Et ẽt pondera q̃
loqĩ iste tex. i plĩ nũero dũ dic̃ p̃ncipales psone q̃ casu sũt
plẽs ɔcurrẽtes in iudicio q̃ tenent̃ iurare de calũnia quo
casu seqĩ ꝙ iudex tenet̃ subire istõ iura. calũnie tñ in p̃nci.
sui in auc. iusiur. ꝙ psta. ab his in p̃n. oȝ tñ iurare ꝓposi-
tis euãgelijs vt ꝓbat̃ in .l. ij. C. eo. qð tñ nõ seruat̃ ẽȝ bar.
ibi hodie. Itẽ actor ⁊ reus vt i .d. l. ij. ⁊ hic. Itẽ ⁊ aduo-
cat' tenet̃ iurare de cal. vt .d. l. ij. ⁊ .l. rẽ nõ nouã. C. ð iud.
Sed hodie ð ɔsuetudine nõ seruat̃ ẽm gl. ibi q̃ ɔsuetudo
per verbum forte non valet ẽm dominum Abb. hic tan-

a ¶ Per ter-
rã. s; os p creã
turas iuramẽ-
tum pmissum
sit vt dẽs doc.
in .c. ⁊ si xp̃um
ð iur. iu. bal. in
auc. sacramẽtã
si aduer. vend.
⁊ spec. in tit. ð
iura. dela.

quam peccati nutritiua.c.ex parte.ꝛ.c.fi.de cõsue.ꝛ eẽt
optimũ ſm eum vt ea non obſtãte exigeret tale iuramẽ-
17 tum ab aduocato. ¶ †Et ẽt refert hic do.abb.ſe audiſſe
a valentiſſimis aduocatis ꝙ ſepe ad importunitatẽ eico
rũ aſſumunt cãs ſcienter iniuſtas ꝛ credit eos teneri in fo
ro aie ad intereſſe ſi per falſas allegationes obtinent ſnias
pro eoꝝ clientulis alleg. ꝙ voluit gl.in.c.i.de cõfeſ.in.vi.
que dixit aduocatũ dicere pti ſi ꝯfueberis perdes cãm.ſed
non dicit tu pdes aiam alleg. ẽt ꝙ voluit Inno.in.c.ſicut
dignũ ꝛ in.c.ad audiẽtiã de homicidio ita refidet hic.d.
abb.Ego vidi in ciuitate meſſanenſi dum eẽm ibi.xv.an.
in curia ſtraticõti in pn.ãni exigi iuramentum calumnie
ab oibus aduocatis ꝛ ſic non dicit verũ gl.in illa.l.rem
non nouam ꝙ conſuetudine non ſeruaſ. Itẽ cũ legerem
ferrarie vidi quendã grãdeuũ aduocatũ valentiſſimũ in
vtraqꝫ cẽſura de quo ſepenumero dicebat mihi vicarius
epi ferrarienſis cũ admiratõe tñ qñ interueniebat pro ali
qua cã exclamabat corã illo tribunali pro iuſtitia ꝛ obti
nebat.deinde edẽ caſus inſurgebat inter alios litigantes
ꝛ ipſe aſſumebat patrociniũ pro quadã pte ꝯria illi par
ti pro qua obtinuerat ꝛ exclamabat ad celũ ſe fouere iu
ſticiam deus glorioſus parcat aie ſue.nam ꝛ glo.in.l.ab
anaſtaſio.C.mandati dicit aduocati nouerunt oia mala.
18 †Et adduci põt ꝙ commemorauit bal.in.l.ita vulneratꝰ
.ff.ad.l.aqui.vbi dicit aliquis eſt mortifere vulneratꝰ vt
euaderet caput vulnerantis capto conſuluit ꝙ alter exaia
ret illum vulneratũ argumẽto le.Itẽ mella.§.celſus eo.
ti.decidit ibi Bal.ꝙ tali aduocato pro premio eẽt dan-
dus laqueus ad cũ ſuſpendẽdũ lꝫ lu.ro.in ſuis ſingulari
bus referat hoc ꝯtigiſſe tpe ang.qui ita cõſuluit ꝛ lucra
tus eſt veſtem centũ ducatorũ non tñ alleg. locũ vbi ang.
illud dixerit difficile eſt dicere ꝛ creditu de tanto doctoꝛ.
Item adde ꝙ doctores in.d.l.rem nõ nouã alleg. illam
gloſam dicẽtẽ lege cauet.ſed ꝯſuetudine nõ hr ꝛ ſic ſen-
tiunt talẽ ꝯſuetudinẽ valeẽ.Sed raf.fulg.ibi dicit ꝙ illa
lex nõ eſt ſublata qꝛ leges nõ abrogant per nõ vſuꝫ vt ſꝫ
hoſti.in ſumma de ꝯſuetudine.§.gñaliſſima. Pe.ꝛ Cy.
ibi ꝛ ſic ſentiũt ꝙ illa lex nõ eſt ſublata per non vſum.lꝫ
ꝯſuetudo hñ valeret ita reſidet ibi raf. Ego aũt intrepi-
dus teneo ꝙ talis ꝯſuetudo nõ teneat ꝛ ad hoc adduco
Io.an.in.c.romana ꝺ fo.cõpe.li.vi.vbi ita tꝫ ꝛ adduco
rõnẽ.iuramentũ calũnie non põt a parte remitti vt in.c.
i.eo.ti.lib.vi.ẽt per ꝯſuetudinẽ vt in.c.ceterũ.ꝭ.eo.ſi ergo
pacto pti non poteſt remitti per conſuetudinem fortius
non poterit remitti aduocato qui ſcit calumniari ꝛ ca-
19 lumniatur libenter vt dixit gl.in.d.c.i.de confeſ.in.vi.†ꝛ
ideo tales aduocati procuratores pro maiori pte pdũt
linguã in morte.vt eſt glo.ſingul.inſti.q.mo.teſta.infir.
20 audiui aũt a fide digno magne ſcientie virũ ꝛ in vtra-
qꝫ cenſura doctorẽ ampliſſimũ fratrẽ Ioanẽ de capiſtra
na ſacri ordinis ſacriſſci frãciſci quẽꝫ ſuperioribus annis
vidimus pdicantẽ hic ꝛ ferrarie ꝙ cũ ipſe eſſet laycꝰ ꝛ
ruſticus duceret boues cũ curru ante hoſtiũ eius vnꝰ bos
cecidit in terrã nec modo aliquo poſſet eleuare ruſticuſ
erat in magna deſperatiõe cũ a caſu applicaret illuc q-
dam alius ruſticus dixit ſe facere illũ bouẽ ſurgere ꝛ in
effectu hec verba dixit ad aures bouis.ꝙ ſicut aia aduo
catoꝝ eſt deperdita ita bos ille reſurgat ꝛ incontinenti
bos ille ſurrexit iſte do.Ioãnes doctor laycus ſtans i fe
neſtra audiuit ꝛ vidit ꝛ ſtatim renũciauit mũdũ ꝛ ꝓfeſ
ſus eſt regulã ſublimẽ ꝛ inclitã illuſtriſſimi Frãciſci ꝛ i
vita ꝛ i morte miraculis coruſcauit teſtes ſint mihi dñi
21 mei vngari q hñt eũ ſepultũ in vngaria. ¶ †Et de vno
vehemẽter admiror qꝛ cũ legerim ſanctuariũ ſepenume
ro ꝛ multa genera hoim ſanctificata ſunt nullũ aduoca
tum legi ſanctũ preter aduocatũ pauperũ dñm yuo an
glicũ de quo fecimus mentionẽ in verſibus noſtris poſi
tis in extrauagãti federici tertij. ¶ No.ibi in ipſo litis
22 exordio †ꝙ iuramentũ calũnie eſt pſtandũ in litis exor
dio.i.incõtinenti poſt litẽ ꝯteſtatã ſimilis modus ponit

in.c.ꝙ a patribus.v.di.nã ipſa litis ꝯteſtatiõe icipit ex
ordiũ litis.c.ſup qõnũ.§.nos aũt.de off.deleg.tñc.n.ꝺ
lis mota.c.ex pte.de ver.ſig.ante do dr qs agere velle.l.
amplius.ff.rẽ ra.ha.ideo exponit hic Innoc.i.imediate
poſt litẽ ꝯte.hoc ꝓbaſ in.c.cũ cãm.ꝭ.eo. ¶ Sed ſi pſtet
longe poſt nõ pp hoc viciaſ iudiciũ.de quo in.c.i.eo.ti.
lib.vi. ¶ Item ſi pſteſ ante litẽ ꝯteſtatã nõ eſt opus de
nuo pſtare dũm ſit pſtitũ ſup tota cã vide Cy.Barto.ꝛ
23 alios in.l.ij.C.eo. ¶ †Sed ſtat dubiũ vtrũ poſt ꝯcluſio
nem in cã ſit iurandũ de calũnia.Bal.in addi.ſpe.in eo.
ti.ad ſi.dicit ꝙ ſic allegat Io.an.in.d.c.i.in nouella vbi
dixit ꝙ ad petitionem partis non poſſet ſed ex offo ſuo
poſſet per no.in.c.cum Ioan.heremita de fi.inſtru.Sed
dominus domi.in.d.c.i.limitat hoc in cauſa ſũmaria qꝛ
tunc ad petitionẽ partis poſſet exigi tale iurꝫ calũnie qꝛ
in cauſis ſũmarijs nõ attenditur cõcluſio allegat gloſaꝫ
que reputaſ ſingularis in cle.ſepe de verbo.ſig.Ego aũt
nouiſſimus pondero tex.d.c.i.dũ dicit poſtmõꝫ in quali
bet pte litis.primo illud verbũ poſtmõꝫ importat longũ
interuallũ poſt litem ꝯteſtatã vt ꝓbaſ in.l.ij.C.ꝺ cu.reo.
ꝛ in.c.i.ꝙ metus cã ꝛ dixi in.c.cũ.M.de ꝯſtitutio.ex ꝗ
vr ꝙ ẽt poſt ꝯcluſum in cã.qꝛ adhuc eſt lis ergo vſqꝫ ad
ſniam poteſt exigi tale iuramentum quia vſqꝫ ad ſenten-
tiam dr eſſe lis ꝛ adduco.c.i.ꝺ re iud.li.vi.vbi ca dr vſqꝫ
ad ſniã ꝛ colligit ibi dominicus ꝙ ꝓcurator ꝯſtitutꝰ ad
cam vr ꝯſtitutus vſqꝫ ad ſententiam ergo.eodem modo
dicitur lis vſqꝫ ad ſententiam. Et adduco.c.pia.de exce
ptio.li.vi.vbi dr ꝙ excõicatio põt opponi in qualibet p-
te iudicij dicit ibi domi.ꝙ appellatione iudicij venit ſnia
ꝛ ſic ꝓbaſ ꝙ ſi ꝯſtituo ꝓcuratorẽ ad tale iudiciũ intelli-
gitur vſqꝫ ad ſniaꝫ faciat ꝙ voluit bal.in.l.i.C.ſi aduer.
rem iud.Ex quo infero ꝙ cũ in.d.c.pia dicaſ i qualibet
pte iudicij ꝙ exceptio excõicationis poterit opponi vſqꝫ
ad ſniam.Et ex hoc dico dñm car.male dixiſſe in cle.i.ꝺ
exceptio.vbi dixit ꝙ exceptio excõicatiõis nõ põt oppo-
ni poſt ꝯcluſionẽ in cã ꝛ allegat.d.c.pia.reuerentia ſua ſal
ua male loquiſ.Et ex iſtis reſpõdeo gl.in.c.ex litis de iu
reiur.que voluit ꝙ poſt ꝯcluſum in cã non põt peti iura-
mentũ calumnie cũ ergo tex.d.c.primi dicat poſſe pſta
ri poſtmõꝫ in qualibet pte litis non referendo verba ſua
iudici ſed partibus referuntur ergo poterit pſtari ad pe
titionẽ partis poſt ꝯcluſum in cã ꝛ p ꝯñs male dixit Io.
an.ꝛ oẽs ꝛ ẽt põdera tex.in.c.i.vbi dr poterit pſtari i
qualibet parte litis qꝛ nõ refert verba ſua iudici ſed par
tibus ergo poterit pſtari ad petitionẽ ptis poſt ꝯcluſum
in cã.Et ẽt pondero illum tex.cum dicit ꝙ non eſt de ſub
ſtantia ordinis qñ tale iuramentum pſtetur ergo pote
rit pſtari vſqꝫ ad ſniam.Nec ob.motiuum Io.an.ꝙ ta
le iuramentũ habeatur vt ꝓbatio.qꝛ reſpondeo ꝙ non
hr vt probatio vera ſꝫ pſumpta vt late dixi in rub.ꝭ.eo.
ꝛ forte in hoc defecit illuſtꝛ ingeniũ Io.an.ꝛ antique ꝛ
moderne iuris prudẽtie deo ſit gra in altiſſimis. ¶ No.
24 ibi alibi †qꝛ his nouiſſimis diebus vidi dubitari de ſcõ
qõo intelligatur verbũ alibi ꝛ accurate queſiui tex.iuris
vtentẽ hoc verbo ꝛ tandem inuenimus iſtũ tex.ꝛ conſu
lui ꝙ eſt iplicatiuum ſimilis loci quẽ ad hoc reputo vni
cum ꝛ ſingularẽ in iure vñ occurrebat de facto ꝙ qs nõ
poſſet edificare molendinũ in certo loco habẽte annexã
qualitatẽ apponebaſ verbum ꝛ alibi ꝯſului ꝙ intelligaſ
de loco ſimili loco expreſſo ꝙ eſt verbum iplicatiuum ſi
milium arg.l.ſi fugitiui.C.de ſer.fugi.ꝛ.c.ſedes apoſto-
lica de reſcrip.ꝛ cle.abbates eo.titu.ꝛ induco hic caſum
qꝛ dr ꝙ in legibus erat prohibitũ clerici iurare ꝛ alibi
erat eis pmiſſum iurare ꝛ exponit verbũ alibi.i.in legi-
bus ergo eſt hic caſus peregrinus pro illo dicto cum er
go molendina poſſint edificari in flumine priuato vt ple
ne per bar.in.l.quo minus in.ij.q.ꝛ in.xi.q.ff.de flumi.
ꝛ per Bal.in.l.item pupilli ꝛ in.l.nemo.ff.de reũ dñi.
ꝛ in.l.ſi manifeſte.C.de ſer.ꝛ in.l.nemo.ff.de pac.ergo
ſtabimus permiſſioni iuris. ¶ No.ibi ſiliJ noſtri condã
heinrici

bérici impatoris qꝛ papa appellat impatorē filiū.faciat cle.i.de iureiur.vbi appellat filius ecclesie ꝛ adduco tex. in.l.i.C.de offi.pref.pto.vbi xp̄ianissimus impator appel lat se seruū dei sz nō appellat se seruū ecclesie ꝛ faciat ꝙ voluit Pe. de anc.in.c.i.ꝺ sum.tri.ꝛ fi.ca. si ergo ipator mūdi dn̄s vt.i.l.pcatio.ff.ad.l.ro.de iac.appellat se seruū dei altissimi merito ergo ego iniquissimus peccator po tero dici canis dei ꝛ ita in comentis meis soleo vti. Item
25 no.illud verbū quondā[a] † qꝛ est priuatiuū de p̄nti ꝛ po
a sitiuū de preterito pro quo adduco hic in mediū iura ꝛ doctores.c.ex pte de foro compe.ꝛ ibi dn̄s an.in cle.i.de iureiur.in verbo ꝯdā ꝛ ibi dn̄s car. ꝛ alij.i.c.inter dile ctos de fide istru.ꝛ ibi dn̄s ant.ꝛ alij i cle.pastoralis de re iudi.ꝛ ibi dn̄s car.ꝛ alij.c. presentia de testibus.c.i presentia de probatio.c.ex parte ꝺ fide instru.c.fi.de test. cog.c.accedēs.c.ad petitionem.c.ii.ꝛ ibi per dn̄z car.I.de accusatio.c.cum inter de re iud.c.lz ꝺ transla.prela.c.sua nobis de appella.c.vt inquisitionis de hereticis li vi.l. eius qui in prouincia.ff.si cer.peta.ꝛ ibi bar.ꝛ per eundē in.l.qui insulaz.ff.de acq.re.do.in quibus locis saluat in strumētū a facilitate ꝛ adduco illud ꝙ hr̄ in.l.ij.C.cōia vtriusq3 iu.ꝛ in.l.ij.C.de do.cā mor.ꝛ i.l.cui eoꝝ.§.affini tatis.ff.de postu.c.cū ꝯ.de pigno.ꝛ ibi per dn̄m car.ꝛ ꝙ hr̄ apud ciceronē in inuectiuis ꝯ catelinā fuit inquit ista quondā in hac republica virtus.ꝛ apud virgiliū in secū do eneidos fuimus troes ꝛc̄.ꝛ ꝙ voluit do.car.in.c.olim de rescrip.ꝛ in.c.cū olim de officio deleg.ꝛ bar.in.l.i.in pn.ff.ne op.no.nun. Et pondera qꝛ tex.iste dicit quondā impatorē bēricū.qꝛ alr̄ papa loquit ꝺ iperatore mortuo ꝛ de iperatore aut rege viuente vt probatur i cle.pasto ralis de re iudi.in verbo hēricū quondaz impatorem in versi.carissimi in xp̄o filiū regē robertum qꝛ noia defun ctoꝝ ꝓferunt sine aliquo titulo sicut hic sed nō sic noia vi nentiū vt in.d.cle.pastoralis ꝛ ē rō ibi s̄m guil. de mōte laudino ꝙ mortui honore huius seculi nō indigēt cū sint ad maius tribunal vocati.c.sacris de sepulturis ꝛ iō in missa eoꝝ nō dat pax.vt no.gl.de cōsecra.di.ij.c.pacē ꝛ ēt redditur rō qꝛ cū non sint in turbatiōe huius seculi sed quiescāt in dn̄o.ꝛ adduci posset hymnus quē decātarūt sacratissimi angeli in natiuitate dn̄ica dum dixerunt pax hominibus bone voluntatis.ꝛ sic pax cadit in viuētes ꝛ nō in mortuos. Reddit ēt rōez matheus i.d.cle.pastora lis vz qꝛ mortui sunt mundo ꝛ iō p̄illā gl.dr̄ ꝙ ille q no minat doctores defunctos dz eos nominare sine conten
b datiōe aliqua[b] puta Inn.host.archi.ꝛ Jo.an.ꝛ similes.
26 ¶ † Et ideo cōiter doctores videntur circa hoc errare qui ꝓferūt doctores defunctos cū magnis laud.bus. Sz cum fit mentio de viuētibus apponimus nomē appellatiū puta dn̄s Jo.de grassis solēnis doctor ꝛ antiquus. Et ita fecit Jo.an.in.c.i.de eta.ꝛ qua.li.vi.vbi cū nomi naret Fede.de se.tunc viuentē dixit sūmus decretorū do ctor dn̄s federicus senensis.sed hodie fit totū ꝯtrium cele bres doctores viuos ꝓferūt solo noīe proprio ꝛ antiquos mortuos ꝓferūt cum nominibꝰ appellatiuis ꝛ hoc ex racore iniquitatis ꝛ inuidie.vnde posset afferri illud ꝙ patriarcha Ja.pertulit in mediū audita morte iosepb filij sui fera inquit pessima deuorauit eum vt hr̄ genesis. xxx.c.alias.xxxij.c.quandocūq3 tn̄ defunctis inserit inu ria vt insti.ex qui.ca.ma.non pos.§.q̄nq3 tn̄ laudibus ex tollimus mortuos vt in.c.gloriosus deus in sanctis suis in vsi.clarissimi doctores de reliquijs ꝛ ve.sant.ꝛ cle.i.eo. titu.faciat ꝙ voluit dn̄s car.in.d.cle.pastoralis de re iu. Et lz mortui sint liberati a pompa huius mundi nihil ominus cū sepeliuntur dn̄t indui a layco ꝙ est signū bo notum operum.vel debent indui vestibus vt coraz tribu nali iesu christi appareant cū aliquo signo bonoꝝ operū vt sunt vestimenta ꝛ non debent apparere nudi corā illo tremēdo tribunali nā ꝛ angeli vbicūq3 apparēt apparēt vestiti ꝛ iā clemētissimus iesus christus in mōte tabor cū se transfigurasset apparuit vestitus candida erant eius vestimēta vt nix. Uide pulchra verba arch.in.c.nemo.de
27 ꝯsecra.di.i. † fuit .n.superioribus temporibus quidā ma gnificus vir.ꝛ miles ꝛ comes lombardus qui cum esset in extremis mortis iniunxit heredibus suis ꝙ sepelirēt cū bireto more militū cum veste aurea ꝛ calcaribus au reis cinctus zona auri ꝛ cū scharselia aurea ꝛ iniūxit ꝙ opponerent.x.ducati aurei ꝛ tres taxilli ꝛ ꝙ sederet cuz pulchra serona in monumento cū ense aureo ꝛ ita actuz est quo spiritu fecerit ego nescio ꝛ fuit quidā do. Pe.de rubeis de parma. ¶ No.ibi nec ad alios creditur perti
28 nere.colligit hic bal. † ꝙ statutū factum in loco nō exten dat vires suas extra locū ꝙ credit esse verum qn̄ locus apponit in statuto cā limitandi ipsum statutū.l.fin.C.de testa. Idem dicit qn̄ statutum ꝓcedit ex cā limitatiua.l. fi.ff.de iur.om.iudi.siue ꝓcedat a potestate limitante lo cum siue ꝓcedat a ptāte limitāte in loco nō excedit fines quibus circūscribitur nisi per aliā.l.vt hic.ꝛ.l.i.C.de vsu cap.transfor.ꝛ in auc.hoc ius porectū.C.de sa.san.eccle. ꝛ lex in quoꝝ.ff.de pigno.duo ergo restringunt statutuz potestas.Limitaᵒ q pōt facere statutū vniuersale ꝛ nō vult facere qꝛ si vellet faceret vltra suā iurisditionē ꝙ nō posset ꝛ nemo presumitur velle illud ꝙ de iure nō pōt.l. vxor patrui.C.de leg.ꝛ inducit ad.q. statuti ꝯ ius cōmu
29 ne vt non porrigatur ad res sitas ex territoriū puta † si sta tutū disponit ꝙ valeat donatio inter viruz ꝛ vxorē reuo cabiliter vel ꝙ purius succedat vt non extēdat ad res si tas in alieno territorio.l.i.C.de sacrosan.ecc. Idez dicit ex ꝯ si statutū prohiberet pmissa a iure cōmuni.puta mu lierem a iure cōi ab intestato non succedere successio eni lz sit vniuersalis sua natura tn̄ pp prohibitionem iuris si hz ius acrescendi vt no.in.l.i.C.de secundis nupti.vbi est glo.singularis s̄m eum ꝛ multo minus si statutuz dispo suit de particulari successione in qua non hz locū ius ac crescendi puta qꝛ vir lucretur dotem qꝛ non extenditur ad bona dotalia existentia extra territoriū statuentium. Sed in ꝯtrium arguit de.l.exigere dotē.ff.de iudi.nā spā le est in dote vt attēdat ꝯsuetudo viri.sed illud ē veruz in bonis subiectis illi ꝯsuetudini si bona loco coherēt. sz in q̄litate vel gn̄e inspiciturᵒ psonā.i.virū q ē caput vxoris ꝛ aliō nō dic ꝺ istis dicēdū ē vt plene p bar.ꝛ alios in.d.l. i.C.ꝺ su.tri.ꝛ fi.ca.ꝛ p pe.de anch.i repetitiōe.c.canonū statuta de constō. ¶ † No.ibi ad omniū ecclesiaꝝ cleri
30 cos generalr̄ † ꝙ vbi reperiunt duo iura ꝯria si vnuz est generale ꝛ aliud spāle statur spāli in sua spē.argu.c.ge neri per spēm de reg.iur.in.vi.ita colligit hic.d.Card.ꝛ ēt colligit hic.d.Ant.ꝙ vbi ꝯcurrit lex gn̄alis ꝛ lex spā lis disponēs aliqd circa spēm ꝯtentam in gn̄e spāle dero gat gn̄ali vbi dispositū derogat dispōtu in gn̄e alle.bar. in.l.i.ff.de oper.no.nūci.ꝛ in.l.i.ff.de publi.sed.d.Abb.
31 colligit † ꝙ cōstō loquēs spālr̄ de clericis lz generalr̄ re spectu certi actus derogat constōni generalr̄ disponenti de psonis lz psonalr̄ respectu illius actus.hic.n.pma cō stitutio disponebat de clericis lz generalr̄ vt nō psume rent iurare.alia vero constō loquebat generalr̄ de oibus sed spālr̄ respectu certi actus vz vt pncipales psone hbe rent per se iurare de calūnia tn̄ illa spālitas respectu ge neris psonaꝝ ꝛ generalis respectu actus piudicat alteri generali ꝛ spāli respectu iuramenti de calūnia ꝙ dicit valde,esse no. ¶ Ex q̄ infert tex.istū singulr̄ facere ad di
32 uisionē.q. † an clericus possit recōueniri corā iudice secu lari qꝛ iura spāliter ꝓuident vt nō iudicent clerici a lay cis lz generalr̄ loquant.ꝛ alia iura que puniunt recon uentionē loquunt generalr̄ lz specialr̄ respectu recōuen tionis.ergo illa constō loquens specifice de clericis tan q̄ spālis dz ꝺrogare alteri tanq̄ generali arg.c.generi per spēm.ꝺ reg.iur.in.vi.ꝙ dicit eē hn̄ no. ¶ Et subdit istum tex.ad hoc ꝓpositū non fuisse allegatū ab aliquo. vide q̄ ego late dixi in.c.at si clerici.ꝺ iudi.no.ibi per in terpretationē ꝙ vna lex interpretat aliā extensiue ꝛ ali qn̄ illā ꝺclarat sed tūc restringit.allegat qꝺ hr̄ in auc.de

[a] ¶ Quondam. De mā istius dictionis vide multa p.d. Alex.de imo.ꝛ Jaso.de may. in.l.et[a] i.ij.col. ff. cer.pe.ꝛ per doc.i.c.ex par. h.de foro com.

[b] ¶ Aliq. Adde ad materiā .l. semp ꝺ in.iur. ꝛ xxvi.q.ij sci endum ꝛ spec. in tit.ꝺ aduoc. §.vi.versi.qdō ꝛ facit ꝙ volu it Archi.xviij. q.ij. diffinimus vbi vide multa.

sil. ante do. instr. na. §. si. facit q br in. l. nihil. ff. de pign. act. eman. li. no. ibi. vij. l. q ex quo canones obtinēt vim ciuilium statutorum q et potestates terrarū tenenf obseruare canones de quo in. c. i. de oper. no. nūci. facit qd no. glo. sing. in auc. vt iudi. sine quo. suf. in. ij. col. q dicit q sacra euangelia sunt allegāda in decisionibus cāp. et facit gl. singularis in. l. i. C. de iu. et fa. ig. que dicit q in foro seculari potest allegari exceptio excommunicationis et obseruat ius canonicū in foro seculari. Faciat glo. i. c. pia. de exceptio. li. vi. not. ibi diuine et humane duplicē esse. l. diuinā et humanā. c. nimis de iureiur. l. vt inter diuinū. C. de sa. sā. eccle. c. humanū genus. i. dist. dicitur āt lex diuina quequid continetur in. l. diuina et in prophetis vt in. d. c. humanū genus lex āt canonica sicut lex ciuilis ē humana et positiua licz sint diuinitus promulgate vt in. l. fi. C. de pres. lō. tēp. et i. c. quo iure. viij. di. sz hosti. dicit q lex canonica ñ est lex humana c. i. de transla. prela. ergo est diuina et cōprehēditur sub theologia[a] allegat. c. filius de testa. et c. cū sit de eta. et quali. sz Jo. an. dicit quequid dicat ho. lex canōica est lex humana et positiua sz pe. yspanus cōcordat cū ho. et exponit diuine. i. canonice que expositio secundum dnz car. hic bene cōgruit littere huic q dicit q canonica scia pōt dici diuina vt hic. Jtē pōt dici humana. c. nō dz. de csā. et affi. et sic diuerso respectu pōt dici hūana et pōt dici diuina et refert se ad dicta sua in pemio gregoriano et ita residet hic. d. car. et istud sequitur hic dñs abb. lz de dño car. nullam faciat mentionem mouetur p. d. c. nimis et p. c. qualiter el. ij. de accusatio. et maxime dicit hoc procedere pp decretū et iō dicit q i parte subicitur ethice. i. phie morali et in parte subicit theologie et allegat nota. per Jo de cal. in proemio gregoriano et dixit q simpliciter no pōt dici lex diuina et dicit eē text. expressum i d. c. nō dz. vbi canones disponētes sup csanguinitate appellātur statuta humana idem dicit de legibus ciuilibus et ita hic residet. Tu adde q aut nos loquimur quo ad leges ciuiles et tunc clarum est q appellātur leges sclī vt ē casus in. d. c. filius in verbo lege dei et non lege seculi et adduco. c. lege. x. di. in versi. humana lex. et adduco. §. cū vero in eadem distinctione i verbo humanis legibus. et adduco. c. ij. de delictis pu. et c. venientes de iureiur. et adduco. c. i. de re iudi. et c. ij. de prescrip. lib. vi. et c. qz suspecti. iij. q. v. ñ appellantur leges publice. c. de accusatiōib[9] ij. q. v. et si opponatur nōne sunt prolata diuinitus per ora pncipū vt in. d. c. quo iure et. d. l. fi. et iō dixit bal. in rubr. de contro. iudi. in vlt. scil. q spiritussanctus posuit in ore pcipis illa verba gestū meū ratū ñ habebo. et q hr Jere. nie in pncipio vbi deus dixit ecce posui verba mea in ore tuo. et q habetur in. c. si ille. i. di. in versi. i quibus spiritū sanctū credimus fuisse loqutum et apud beatū philosophum in prosa magna pulchre dicitur. at q tu ore platonis sanxisti. et apud cicerone in suis familiaribus animaduertēda sunt i ciuitatibus q apud platonē nrz scripta sunt diuinitus. qz ad ista respōderi potest q iura habuerant respectū ad ipsos promulgatores ita dixit archi. i c. ij. de prescriptio li. vi. nam ipse deus supremas agit per psonas mediatas iuxta illud euangeliuz missus est angelus gabriel ad virgine desponsatā ioseph ē admiratione dignum si leges ciuiles appellantur leges seculi alibi appellantur leges simpliciter vt. c. clerici. de iud. vbi dicitur q leges non dedignantur imitari canones. Jtem appellantur et capitula leges ciuiles iste ē text. sing. in. c. de capitulis. x. di. vbi lex imperialis appellatur capitulū. et ibi egregius doctor dns dominicus dicit illū tex. facere ad excusādū eos qui allegant leges capitula sed forte melius et prestātius dici posset q tūc lex appellatur capitulū qñ no est canonizata in decreto. atē lz doctores omnes in preallegatis locis sequātur illam responsionem archi. vt habeatur respectus ad promulgatores q homines fuerunt nihilominus iudicio meo nō recte est dictū qz iura canonica promulgata sunt per homines et nihilominus appellātur lex dei vt est casus in. c. filius de testamētis in verbo tu q lege dei viuis. et iō do responsū facile et pciosū gloriosū hoc modo iō iura ciuilia appellantur humana qz tendunt ad finē humanū qz dirigunt homines ad publicū bonū. ista est gl. singlis in. c. cū contingat de iureiur. et

33 ideo qz finis ē cā causarū † et oē agēs agit pp finē et finis ē q mouet agentē et denominatur res a fine vt. l. ei qui puncta doctrina bal. C. de fideicō. et ista est rō exquisita et luculēta quare iura ciuilia appellantur humana et nō diuina cum a deo fuerint inuenta et apposita in ore pncipū et pretorum q no. contra multos nrānos ideotas et ignaros legē dicentes se habere leges in capite. Si vero loquimur quo ad iura canonica mihi vr intrepide dicendū q dicūtur iura diuina primo. qz cū iura canonica superius iaz allegata appellent leges ciuiles leges seculi ergo a contrario videntur innuere qd iura canōica sint lex dei. secūdo vnumquodqz denominatur a fine vt dictū ē sz finis iuris canonici est dirigere animas ad ipsū deū et vnire illas spiritui dei vt est glo. singularis in. d. c. cū contingat. et bene facit text. in. c. vt animarum periculis de constitutio. li. vi. g lex canōica ē lex dei. Tertio formaliter istud decidit tex. cū mundus non respondebit in. d. c. filius allegato p hosti. in versi. tu qui lege dei viuis et non lege seculi ergo lex canonica ē lex dei. Quarto faciat iura canonica emanarūt ex priuilegio dato a deo supremo vicario suo petro et successoribus vt i. c. i. de trālla. prela. et p illū text. dns card. ibi colligit q iura canōica sunt iura diuina. Quinto adduco tex. in. c. qz suspecti. et in. c. canonica. iij. q. v. sexto adduco. c. ij. de priui. li. vi. lz aliter dicat gl. ibi et non bene. Septimo negari nō pōt q ius canonicū ē fabricatū ptiz ex iure diuino et ptiz iure humano vt tam supius dictū est p aliqs g denominatio fit a nobiliori arg. l. si commune. ff. quemad. ser. amit. cū si. faciat et. c. sup eo. el. ij. de appel. in vbo sacros canones et in. c. eccle. de iudi. in versi. leges imitātur sacros canones ergo cum sint sacre sūt diuine et sic pōt verificari illud q i mediū adducit poeta vulgaris ponitur ibi beatrix pro sacra theologia io sub beatrice gloriosa cōprehensa sunt hec nostra iura canonica et apparet per supradicta responsio ad dictū capitulū non debet de csanguinitate et affinitate. Et de isto detis gloriam in altissimis deo. Adduco etiā q voluit Bartolo. in repetitione. l. i. C. de sacrosanctis ecclesiis ad finem vbi dicit quod sm leges humanas testamentum requirit septē testes sed sm sacros canones et iura diuina secus. et sic sentit qd ius canonicū non dī ius humanū et adduco tex. in. c. cu esses de testamentis in versi. cū sit alienū a iure diuino et ab institutis sanctorum patrū ergo tene menti pdicta. ¶ No. ibi intentione seruata † mētem legis tā diuine quā humane debere seruari.

34 b

[b] Et dicit hic do. abb. qd vbi rō est expssa i. l. illa restringit et ampliat dem et dispositū legis et in odiosis allfat Dy. in. c. certū de reg. iur. in. vi. allegat legē nō dubiū. C. de legib. et lege cū pater. §. dulcissimis. ff. de le. ij. et. l. cū mulier. ff. solu. matri. Mirandū pro certo i qd nō allegauerit glosā quā oēs reputant singularē in. c. i. de electioni. et tex. in. c. ij. requiris de appellatiōib[9] et tex. in. l. pater filiū. §. fundō. ff. de lega. ij. Dicit et do. abb. qd vbi rō nō est expressa in. l. Et mens pōt pcipi ex nāli rōe cōiecturata q potuit mouere legislatorē illa hr p expressa allegat Cy. in. d. l. nō dubiū et tex. in. d. l. cū mulier. ff. so. ma. Et p certo est admirādū qd nō viderit casū meliorē de corpore iuris de hoc in. l. cōsulta. C. de fideicom. in vbo intelligi pōt de qua Bal. ibi facit magnū festū et qd non viderit tex. in. l. quoties. C. de fideicom. pro quo vide ibi bal. et adduco tex. in. c. suggestū de decimis et in. c. ij. regris de appel. et in. l. scire opz. §. sufficit. ff. de excusatione tutorum. et adduco gl. quā totus mūdus alleg. p singulari i. l. tale pactū. §. fi. ff. de pac. et in. l. codicillis. §. instituto filio. ff. de leg. ij. Bar. in. l. maximū viciū. C. de liber. prete. et p eūdē. d. abb. in. c. fi. de re iudi. et in. c. suggestū de decimis et in. d. c. ij. regris. et ista nō tradas obliuioni qz sepenumero

[a] ¶ Theologia. Subiectum. n. ipsius ē reddere vnicuiqz q suū est cū habitudine ad ipsū deum ideo dicimo pnceps ē facit theologie pro quo vid. d. abb. et. oēs scribētes i pemio decret. lib. et in. c. clerici. de iu. vbi et inter oēs vide. d. and. et mira q nos ad eum de mente theologorum adiecim[9] in apostillis.

[b] ¶ Seruari. Adde oēs doc. in. l. oēs populi de iusti. et iu. clemē. cupiētes de pe. bal. i tracta. scisma. i iij. col. specu. in titu. de iura. cal. § v. versi. quid si reus.

mero occurrūt pp statutā terrarū ꝛ vide Bellissima dicta Baldi in ꝯsi.incipien. Martinus Jo.ꝺ floren.posito inter ꝯsilia angeli ꝯsi.lxvij. Et sic habeo ex tex.isto seruādā eē intentionē legis faciat cle.i.in versi.ceterū ꝺ iureiurādo ꝛ est rō q꞉ seruādo intentionē legis seruamus ipsā legem quia mens legis ꝛ lex sunt idem vt voluit Dyn.in c.fin.ꝺ reg.iur.in.vi.faciat lex si quis filiū.C.de lib.prete. in versi.vbi manifestissimus est sensus testatoris nusquā interpretatio verboꝝ tm̄ vz vt melior sensus existat.c.intelligentia ꝛ.c.preterea ꝺ verb.signi.nō.n. in folijs sz in sensu ꝯsistit euāgeliū.i.q.i.c.marchion.ꝛ.c.basilides facit.c.fi.de preben.c.cū in illis eo.titu.li.vi.c.cū volūtate ꝺ sen.excōmu.c.ex multiplici.de decimis.c.sedulo.xxxviij.di.l.iij.§.ꝯditio.ff.de adi.leg.l.labeo.§.idez tubero.ff.de su.ꝛ leg.c.humane.xxij.q.iiij.l.scire leges.ff.de legi.l.si qs intentiōe ambigua.ff.de iudi.faciat ꝙ scribit genesis.xxij.c.de voluntate abrahe volentē interficere ꝛ sacrificare filiū ꝛ ꝙ sacro scriptū est euāgelio fides tua te saluū fecit luce.vij.c. Et ex corde ꝓcedūt fornicatiōes ꝛ adulteria matthei.vij..c.ꝛ.xv.c.faciat.c.ꝓposito ai pmanēte.xxxij.q.v.c.piculose de peni.di.i.c.videl qūtū bonū.i.q.i.faciat lex si qs seruo.C.de fur.c.i.ꝺ spōsalib⁹ li.vi.lex si qs ñ ducā rapere.C.ꝺ epi.ꝛ cle.l.scire opz.§.si matrie.ff.ꝺ excu.tut.ꝛ ꝙ hr̄ in.l.i.C.ꝺ fica.ꝛ ꝙ voluit fede.de se.ꝯsi.xiij.ꝛ lu.ro.ꝯsi.xxx.ꝛ p ꝯnis intentio ē obseruāda.q̄ faciūt optīe ꝯ eos qui offendūt mentē legis. Jō arguit gl.singularis in.l.quotiens.C.de pri.li.xij.ꝯ dn̄m odonē qui cuz posset esse ptās bononiēsis fecit fieri se defensorē ꝙ facer̄ nō potuit tanq̄ offendens mentē legis ꝛ iō pulchre dixit bal.in.l.

35 nō dubiū.C.de legibus. Statuto cauet̄ ꝙ magnates non possint emere bona imobilia i ciuitate aīd magnas emit sed in instrumento fecit apponi nomē famuli ꝙ vr̄ offendere mentē statuti ꝛ iō nō vz illa emptio voluit Pe. de anch.in repe.c.i.de ꝯsti. Et ideo pulchre dixit Jmo. prelatus emens de pecunia ecclesie fecit apponi in instrumēto nomē alterius ꝛ nō nomē suū ꝙ ꝯ ista fraudez ꝓuidit ecclesia q꞉ aquirit ecclesie.c.cuz in officijs de testa. vide q̄ plene dixi i.c.i.de peculio clericoꝝ ꝛ in.c.i.de testamētis faciat ꝙ refert ang.in.l.qui in sella.ff.de ser.ru.pred.ꝙ quidam egregius histrio vocat̄ gonella fuit bānitus vt nō poneret pedes i terra ferrariēsi aufugit veronā ibi aūt fecit fieri currū explenatū terra veronēsi ꝛ intrauit currū ꝛ posuit pedes in terra veronēsi ꝛ ingressus est ferrariā ꝺfendebat se ꝙ non posuerat pedes in terra ferrariensi ꝙ nihilominus debuit puniri q꞉ fraudauit intentionē bānī faciat ꝙ habetur in.c.pleriq; ꝛ in.c.putant quidez.xiiij.q.iij.no.ꝙ nē dū in cā ciuili sed ēt in criali iurandū est de calūnia de q̄ in.c.i.eo.tit.li.vi. ¶ No.ibi nō eps nō ꝑsbyter nō abbas nō monachus q꞉ fm ordinē lr̄e presbyter ꝑfertur abbati arg.ab ordine lr̄e ē validū.l.gnalr.§.quod ergo versi.ordinē scripture sequēdū.ff.de fideicō.lib.c.quāndā de elec.li.vi.ꝛ ibi glo.magistra.sed istud nō est dicendū hic q꞉ abbas nō solū ꝑfert̄ ꝑsbytero sed ēt ꝑfertur canonico ꝛ similibus.c.ꝯstit.de offi.ordi.li.vi.ꝛ ꝙ ibi voluit dñicus.c.hac ꝯstitutiōe de offi.dele.eo.li. vbi abbas ꝑfert̄ faciat.c.decernimus de iud.vide q̄ ibi scripsi.faciat ꝙ voluit gl.in.c.a subdiacono.lxxxiiij.di.miles tñ ꝑfert̄ mōacho vt in.c.nicholao militi de appel.ꝙ ꝓcedebat olī q̄si monachi nō erāt clerici ꝺ quo i.c. gnalr.xvi.q.i.vid q̄ dixi i.d.c.nicholao. ¶ No.ex eisdē v̄bis ꝙ appellatiōe clericoꝝ nō venit monachus ita colligit hic.d.anto. Sz ꝯriū tenuit hic do.abb.ad hoc allat istū tex.in ꝑn.vbi leges loquebant̄ de clericis ꝛ papa interpretat̄ in clericis cuiuscunq; ordinis ꝛ interp̄tat̄ in monachis ergo appellatione clericoꝝ veniūt monachi allat ꝙ hr̄ in.c.clericos xxi.di.ꝛ in.c.duo sunt gna.xij.q.i.ꝛ ꝙ hr̄ in rubro ꝛ nigro de vita ꝛ ho.cle.ꝙ dicit ꝓcedere in mā fauorabili secus in mā penali ꝛ restringibili. Tu pondera q꞉ oliz monachi non erāt clerici vt in.d.c.gnalr.xvi.q.i.ex quo apz ꝙ clerici nō sunt monachi nec monachi sunt clerici ꝛ iō videmus apud sanctā ꝛ asperā regulā cartusiensiū vbi quidam sunt clerici ꝛ quidā sunt monachi ꝛ faciat rñsio.C.ꝺ epis.ꝛ cle.ꝛ faciat auc.de monachis vbi monachi ꝛ clerici ponunt̄ tanq̄ diuersi.ꝛ adduco ad predicta tex.multū elegātes quos ad hoc ꝓpositū collegit nemo.ꝛ adduco tex.in.c.fi.ne cle.vel mo.li.vi.vbi tex.loquitur ꝺ platis presbyteris clericis ꝛ fi.ꝛ.c.nullus.de fo.cōpe.vbi codē mō loquit̄.c.eos.c.clicis ꝺ imu.eccle.li.vi.c.platis de ho.li.vi.c.ne aliquid de priui.eo.li.cle.i.de ꝯsan.ꝛ affi.cle.i.de ꝓuilegijs ꝛ ēt adduci posset rubri.ne cle.vel mo. Nec ob.rubrica de vi.ꝛ ho.cl.vbi fm dn̄m abb.appellatione clericoꝝ veniunt monachi q꞉ salua sua honorificentia illud nō est ideo ꝙ appellatione clericoꝝ veniāt monachi sed illud iō est q꞉ nigrū est gnalius rubro ꝛ sic amplian̄t

36 rubrice p nigrū.ꝛ adduco rōem icōuenibilē† accidens aduenies enti qualificat illud ꝛ reponit in diuersa specie ita occidit glo.singularis in.c.statutū ꝯiuncto.c.lz canō de elec.li.vi.si ergo ad clericatum accedat monachatus alterat̄ nomen clerici ꝛ sic diuersa species ergo appella

a tione clericorum non venit monachus ᵃlicet monachus

37 clericus sit.posset † tm̄ saluari dictuz domini abbatis vbicūq; euitaret̄ absurdā q꞉ tunc appellatione clericorum venirēt mōachi.exēplū si ꝯcederet̄ ꝓuilegiū clericis videretur ꝯcessum monachis clericis q꞉ absurdū eēt clericos fore priuilegiatos ꝛ mōachos ñ.cum sint sanctioris vite q꞉ clerici non sunt sanctioris vite.c.subdiacono.lxxxiiij.di. Et moueor ad sic dicendū p tex.multū singlez in.c.cū p exēptionē de priui.lib.vi.vbi hr̄ ꝙ si clerici sunt exēpti ex priuilegio ꝙ eodē mō sunt exēpti canonici lz habeant illā qualitatē canonie adeo vt appellatione clericoꝝ nō veniant canonici p̄ quo q̄ vide q̄ late dixi in.c.bone.de po.ꝑla.ꝛ illud est pp euitandū absurdū q꞉ absurdū esset clericos exemptos ꝛ canonicos nā dicit ē.i.d.Abb.li ꝙ appellatōe mōachoꝝ nunq̄ veniūt clerici seculares.xvi.q.i.c.placuit.ꝛ appellatione monasterij nō venit ecclesia secularis.eadē rōe adducit sile qd no.Bar.in.l.i.ff.ad municipi.ꝙ appellatiōe ciuiū veniūt comitenses.l.q ex vico.ff.ad munici.sed nō ꝯ allegat qd no.in.c.rodulphus.ē.de rescrip.ꝛ in.c.significauit.eo.tit. Jtē pondera verbū ibi cuiuscūq; ordinis.q꞉ p ista verba cōprehendunt̄ clerici prime tonsure faciat qd dixi in.c.at si clerici.ꝛ in.c.cum nō ab hoie.ē.de iudi.ꝛ ꝙ hr̄ p glo.in cle.i.de vita ꝛ ho.cle.ꝛ adduco sile qd hr̄ p gl.multū singu.in.l.ꝓmittēdo.ff.de iure do.vbi tex.dicit cuiuscūq; gradus ꝛ ꝯditiōis.ꝛ glo.ibi exponit siue sint layci siue clerici q̄ glo.reputo singularē ꝛ vnicā ꝙ constō legalis ita gnalr loquēs cōprehendat ꝛ laycos ꝛ clericos nā si esset constō iuris canonici nō esset dubiū p id qd voluit glo.multū pegrina in cle.i.in verbo q̄buscūq; ꝑsonis.de iud.q̄ dicit ꝙ cōprehēdunt̄ layci clici duces ꝛ ꝑncipes epi ꝛ fisco. ¶ No.ibi audeat incōsulto suo ꝓlato.q꞉ hic est casus elegans ꝛ declarans nām illius verbi ausus seu audeat.q꞉ iportat

38 † ꝙ vbi actus deberet fieri de ꝯsensu vel licentia superioris illud fit de temeritate ꝓpria.vide elegantē tex.in.c.ꝺcernimus.de iudi.vide que ibi dixi.facit illud qd scribit̄ in prima tragedia. Quo ꝑgis audax ꝛ ēt ibidē oī.man⁹ ad oē facinus audaces ꝛ inq̄tuz supius dixi de illo v̄bo ubi in isto tex.posito addite aliū tex.in.c.significāte.de ap. ¶ No.ibi cōpellant̄ iurare ꝛ tñ iurāt si volūt ꝛ red

39 dit rōnē Bal.hic.† q꞉ nemo inuitus cogit̄ vti ꝓuilegio ꝛ no.arg.ꝙ clerici ꝑsertim beneficiati nō tenent̄ rñdere positioni sub iuramēto.q꞉ ex piurio deponerent̄ ꝛ sic punirent̄ vltra piculū litis mote ꝛ essent pace clericis iniudie fm Bal.hic ꝛ layci essent ꝯtenti de hoc fini eū.ꝛ inq̄tum superius dixi ꝙ iura canonica sint diuina adduci posset tex.in.c.dilecti de iudi.in v̄bo sanctoꝝ patrū instituta. ¶ † Capio glo.prima gl.q̄rit qd ꝯtinere iurans

40 b de calumniaᵇ glo.ista ꝯmemorat quinq; ꝛ idem voluit gl.magistra in.l.ij.C.eo.q̄s glo.hn̄ notabis pro pratica iurādi de calūnia. Et idē ponit spec.in eo.titu.§.nūc vide

ᵃ ¶ Monachus. Vid doc. canonistas oēs fere vltra do. abba.in.c.i.ne cler.vel mona.ꝛ.d.Car.i cle.ij.ꝺ celebra.missa.ꝛ ibi inuenies scribentes qui ola aggregant.

ᵇ ¶ Calūnia. Add oēs doct. vltra bar.in.l.ij.C.ꝺ iura.cal.allega.in text.ꝛ specu.in tit.de teste.Ange.ꝛ moderniores instrutissimos isti.de pe.teme.litigā.§.i.vbi vid.

amus in pn. vbi in effectu ponit ea que dicunt in hac glo. psuluit tñ ibi spec. q omittat illad. c. de dilla. frustra toruis nõ petẽdis qr raro vl nũquã litigãtes cẽnt sine periurio z allat do. abb. simile q hr in. c. clericos de co. mu.
41 z cle.† vbi nõ est iur^m exigẽdũ ab eo q verisilr pñt atus ẽ ad piuriũ z faciat tex. illuminati doctoris augustini positus in. c. ille. xxij. q. v. aut. uq. Tu pondera q illud psiliuz spec est ɔ tex l. i. C. eo. in versi. iuramẽtũ pstabit q nõ cã differẽdi pposuit vbi est casus in terminis q iurãs ɔ calũnia iurabit q nõ aĩo differẽdi iõ nõ dz iudex eẽ clemẽtior lege auc. de iudicib^o. §. opz. Nec ob. d. c. clericos qr
42 ibi dr† q eps nõ dz extorqre iuramẽtũ a clerico pcubinario ne accedat ad pcubinã qr pp fragilitatẽ humanã facile ẽ q ad pcubinã accedat. c. qr tua. l. di. nõ est sic i litigãte. Itẽm qr oia sup. d. c. clericos agit duntaxat de piudicio ipsius clerici s in casu nrõ. nõ solũ agit de piurio ipsius litigãtis s agit ɔ piudicio aduersarij iõ nõ est admiratione dignũ si exigat tale iuramẽtũ ad euitãdũ piudiciũ alterius z istud mihi vr verius dicit ẽt ibi spec. q exigit iur^m de euitãda calũnia i pñti z futuro nõ aũt ɔ pterito qr fcã nõ pñt heri p infecto. l. ia bello. §. facta. ff. de cap. z post li. re. Nec ob. tex. in. d. l. ij. de iura. calũ. in vbo mouisse litem in pn. qr dz exponi s spec. ibi. i. mouere p. l. iter cohredes. §. familie. ff. fa. her. hoc tñ non placet iacobo butri. ibi imo debit iurare z hebit effectũ qr videns falsã iurare desistet a iurãdo z cã. Itẽ a pncipio non calũniabitur sciens q hz iurare z istud dcm̃ vr seq do. ant. hic. sed do. abb. putat primũ dcm̃ verius qr si iur^m deret extẽdi ad pteritũ quare lex voluisset q post lit. ptc. iuret deret tñ iurare ab ipso inicio. dicit tñ qd ista qõ ẽ modici effectus qr sup emergentibus z icidẽtib^o qõnibus iura dant litem ptesta. vt ẽ dcm̃ supius z post litẽ ptestatã iurat sup tota cã vñ satis est q iurat se credere litẽ mouere iustã z q in futuro nõ calũniabit allat. c. pe. de iarciur. maxie hodie pcedit qr iuramentũ malitie põt exigi in quacũqz pte iudicij. Et quotiens iudici visum fuerit vt hr in. c. ij. eo. titu.
43 li. vi.† z subdit. d. abb. dcre pstari istud iuramẽtũ tactis sacris euãgelijs vt i. d. l. ij. z allat gl. i cle. i. de hrti. ɔ psuetudine in sufficit tãgere qualibet scripturã. sed q̃r iurabit iudeus remittit ad spec. eo. tit. §. restat versi. sed pone vbi dicit q iurabit p. x. pcepta moysi vt ibi p eũ ita residet hic do. abb. tu põdera pmo qr tex. d. l. ij. vtit vbo mouisse z rõ est qr iur^m pstat ipe quo lis mota est vt ibi hr z hic. si ergo lis erat ptestata ergo lis mota erat iuramẽtũ ergo deinde pstãdũ dz referri ad pteritũ vt dicat se credere iuste mouisse qõnẽ. ergo recte loquit tex. z p pñs ñ dz improprari vt dicamus mouere. Et qr cũ pstet sup tota cã vr cõprehẽdere pncipiũ mediũ z finẽ litis. ergo tale iuramẽtũ extẽdit ad pteritũ verisilr. n. scire debat q tale iuramẽtũ erat cõtipiẽdũ sub tpe pterito z p pñs no recte loquitur spec. adde ẽt iqstũ dixit do. abb. illud iur^m eẽ pstanduz tactis sacro sanctis euangelijs qr ego nõ reperio censuraz expssam q teneat tãgere euangelia z cũ ipse allat dictaz legẽ. ij. in pn. si ponderet ibi tex. nõ loquit de tactura euangelioz sed dicit ppositis euãgelijs z sic nõ sumus in doctrina glose vnice z singularis in cle. i. de hereticis q volunt q vbicũqz lex reqrit tacturã euangelioz ñ põt iur^m pstari tacta alia scriptura. Et qr istud magnã reqrit indaginẽ ego examinabo statim. sed inqstuz spec. voluit iuramentũ calũnie cadere in iudeũ dico hoc nullo iure pbari nã tex. in. d. l. ij. dicit ppositis euangelijs istud nõ cadit i iudeo q nullã reuerentiã hz ad euangelia z actus actiuorum sunt in patiẽte hñ dispositõ dicẽte pho in scdo ɔ aia ergo illa lex. ij. recte est ɔ dcm̃ spec. ij. adduco celebrẽ doctrinã Bal. in. c. i. §. itẽ sacramenta in titu. de pa. iu. fir. in vsi. feu. vbi dixit q dispositio. c. qñuis de pactis in sexto ñ hz locũ in iudeo qr iuramentũ euangelioz nõ cadit in iudiciũ tene mẽti hoc dcm̃ ad litationẽ dicti. c. qñuis z ad litationẽ coz que tangunt apud legistas in. l. fi. C. de pac. in. l. pactũ q dotali. C. ɔ collat. z in. l. stipulatio hoc modo

pcepta. ff. de verb. obli. z in. l. q superstitis. ff. ɔ acq. here. tertio adduco ɔ spec. glo. singularẽ in auc. iusiurandũ q
44 pte. ab his. q dicit† q iudei z heretici nõ pñt eẽ officiales qr nõ pñt iurare ad sacra dei euangelia ex quo sequit q vbicunqz iur^m est prestandũ sub sacris euangelijs iudeus est icapax illius. Quarto adduco q dixit bar. in rub. de iusti. z iure vbi dicit q iõ iudeus nõ põt eẽ tutor xpiani qr nõ põt subire iuramẽtũ de quo hr in. l. fi. C. de ad. tut. ergo ex istis vr spe. nõ bene vt decuit tm̃ doctorẽ dixisse. pro dicto suo tñ facit qr iudeus iurans p deũ suũ ita obligat iuramento sicut nos iuramus per sacra euangelia tex. est in. c. mouet te. xxij. q. i. z si alr diceremus sequeretur vnã incõueniens q iudeus nõ posset litigare q eẽ ñ dz. iura enĩz ciuilia z canonica pmittunt iudeos in iudicio psequi ius suũ vt p totũ. C. de iudeis z. I. eo. itẽ sequeret aliud absurdũ q p indirectũ z obliquũ cõpellerent iudei fieri christiani qr videntes se orbatos via agendi i iudicio cõpellerent p obliquũ fieri christiãi q eẽ nõ dz. c. q sincera. xlv. di. põdera vt dicam^o q dcm̃ spec. pcedat q ad iudeos litigãtes ad inuicẽ qr tũc pñt iurar p legẽ suã si aũt litigãt cũ xpianis videret dicendũ q deberẽt pstituere xpianũ pcuratorẽ ad iurandũ q erit capax iurãdi sup sacris euangelijs z moueor ad sic dicendũ p id q dixit doctores in simili in. c. intellexim^o de iudi. vz q lz excõicatus possit se defendere in iudicio nihilominus nõ põt i ppria psona eẽ in iudicio sed dz pstituere pcuratore mũ dicamus in casu isto z sic saluabit gl. z dcm̃ Bar. z dcm̃ Baldi quẽ allegaui supius tene mẽti qr ẽ noua psideratio. psueui tñ in cõmẽtis meis dãnare dictã gl. bar. z bal. sed sm istã psiderationẽ nõ reprehẽsione digna. z inqstuz dcm̃ est q iurans de calũnia dz tãgere euãgelia institui declarare istũ passum breuiter tñ qda iura dicunt simplr iurandũ eẽ vt in toto titulo ɔ iureiur. ff. z. C. z ff. quedã iura dicunt corporalr debere iurari. c. ad abolendã. §. statuimus. I. ɔ hereticis. capitulũ vbi piculũ. §. sup his ɔ elec. li. vi. quedã dicut iurandũ eẽ sup scã dei euangelia. c. quotiens de purga. ca quedã dicũt dere tangi. i. q. vij. c. quotiens gl. magistra in cle. i. de hrti. decidit q in pma spẽ ñ requirit tactura z sic ad substantiã iuramẽti ñ reqrit tactura. c. z si xpus de iureiu. s fortiat stringit iuramẽtũ corpale iõ iura cõiter volũt q pstet corpalr. iij. q. viij. c. honoramur iõ dixit gl. i. c. vt circa ɔ ele. li. vi. q vbi iura reqrit corpale iuramẽtũ ñ sufficit verbale z ita dic ibi gl. papẽ nicholaũ fuisse iterlocutũ lĩtat gl. i. d. cle. i. q vltimũ iuramẽtũ pstat ex pcepto iuris sicut ẽ videdũ in iuramẽto calũnie z veritatis testiã. z simuliũ tũc reqrit tactura z cõtra dat pcipuũ lumen ad. d. l. ij. in pn. C. eo. inqstũ dicit ppositis euãgelijs z ita ẽt in sa. ij. z isti. spẽ. s an tũc requirat q tãgat euãgelia gl. in. d. cle. i. dicit q psuetudo ẽ apud italicos q nõ s sufficit tãgere quẽlibet librũ vel scripturã q gl. lĩtat nisi faceret mẽtionẽ de tactura euãgelioz qr tũc no sufficit tãgere aliã scripturã z in h illa gl. ẽ vnica z singlis. z facit ẽt q voluit gl. in. d. c. vt circa vt nõ sufficiat tãgere euãgelia pede aut cubito si man^o hẽat. In cã sit feudali qñ pducunt testes dz fieri expssa mẽtio q iurauit ad scã dei euãgelia corpalr tãgendo tex. est in. c. i. §. si enim dño in titu. qd sit inuestitura in vsi. feu. z ibi dicit bal. ita dere seruari in quolibet iuramẽto solẽni z si nõ ruus asserit iteruenisse psumit q dicat verũ qr acta iudicij psumuntur solẽniter gesta. l. cũ ordinarius. §. fi. ff. de fi. tu. z ideo voluit bal. in. c. i. §. itẽ sacramẽta de pa. iu. fir. vbi dicit q de psuetudine sufficit iurare sup quãlibet scriptura in qua deus denominet vel aliqd de euãgelio pcineat allat Ja. but. in auc. sacramẽta puberũ. C. si aduer. ven. dicit et ibi Bal. sufficere q iuret sup qlibet tabula i qua sit depicta maiestas dei vel sanctoz sm Ja. but. ipse aũt dicit q dz seruari psuetudo. Ego adduco tex. i. l. gñalr. §. oibus. C. ɔ iureiu. piũcto dicto bal. ibi vbi in dubio qñ iuramẽtũ deferi itelligit q sacre scripture totalr tãgat iõ dixit bal. in. d. auc. sacramẽta. q dz interuenire tactura corporalis euangeliorum

euangelioꝝ quo ad casū illius aut. qꝛ venit ad interpretationē dicte legis gn̄alr̄ sed illa hꝫ locū tactis euāgelijs ergo illa autētica sacramēta ita est intelligenda argumēto autentici de fil. ante do. instru. na. ⁊ faciat. l. nihil. ff. de côing. cū emen. li. Refert ēt ibi Bal. ꝙ quidā vltramontani tenuerūt sufficere qḋ iurans tāgat aliā scripturā quā euāgelia qꝛ itētio iurātis ⁊ relatio quā hꝫ ad scripturā faciunt qḋ illa scriptura hꝫ loco euāgelioꝝ quantū ad ꝯfirmandū iuramētū nō. n. dicit iurans iuro sup istis euāgelijs. Sed dicit in genere Juro ad sācta dei euāgelia. Fatendū est tn̄ qḋ rōnabilius eēt qḋ ibi esset liber euāgeliorum. Uel aliqua scriptura tractans de euangelio vt iuret sup illa. Jta faciūt illi q sūt canti ꝑ Ja. bu. ibi. Et ibi dicit Bal. qḋ i magnis factis vidit ħ obseruari ab ecclesiasticis qꝛ faciūt dferri sacra euāgelia. Et sup eis faciunt iurare tactis corporalr̄ scripturis ⁊ refert ita fecisse obseruari epm albanēsē qn̄ pusini sibi iurarūt fidelitatē pro ecclesia romana ita in effectu dicit ibi bal. ℄ † Mihi aūt vr̄ ꝙ vbicūqꝫ lex reqrit vt sacra euangelia tangant non possit ꝯsuetudo inducere ꝙ alia scriptura tangat in locū euāgelioꝝ lꝫ alr̄ voluerit glo. in. d. cle. i. de hereticis ⁊ doctores sequaces. lex. n. requirit euāgelia tangi ad hoc vt iurans terreat̄ occultare veritatē. vn̄ tangēdo aliā scripturā vr̄ dari mā deierandi. maxīe in idiotis rusticis ⁊ plebeis q nullā reuerentiā hn̄t ad alias scripturas Licꝫ. n. iura sanctorum patrum precipiant nos stare cum magna veneratione quando sacrū euāgelium cātatur in ecclesia nihilominus mihi vr̄ ꝙ illud habuit origīne ab ipso deo celi diuo qꝛ cū clemētissimus saluator nr̄ iesus xp̄s transfigurasset se in mōte tabor ⁊ facies eius splenderet vt sol. ⁊ vestimēta ei⁹ cādida essent vt nix audita est vox de nube celi dicens hic ē filius meus dilectus in q̄ mihi cōplacui ipsū audite. ⁊ sic deus ipse iussit nobis ꝙ audiremus verba christi ergo iussu dei sumus iussi ⁊ impulsu audire euāgeliū ꝙ est verbū xp̄i. si ergo lex artat nos ad tāgēdū euāgeliū in iuramētis nostris vr̄ se conformare verbo dei nō vr̄ ꝙ cōsuetudo possit alterare legē in hoc. Et pondero. c. fi. Leo. in ṽbo ꝓpositis tm̄ ⁊ nō tactis euangelijs loquit̄. n. in epō iurāte de calūnia vt tantū ꝓponant̄ coram eo euāgelia sed nō tāgant̄ ab eo sed in laycis est secus qꝛ dꝫt tāgere. Datur mō ex illo tex. intellectus ad. l. y. i p̄n. in verbo ꝓpositis euāgelijs. C. e. vt suppleat̄ ⁊ tactis qꝛ si dūtaxat iurislator voluisset illa ꝓponi apposuisset dictionē taxatiuā tm̄ vt apponit̄ in. d. c. fi. Et pondero dcām. l. gn̄alr̄. §. oibus. C. de iur. iur. in ṽbo tactis scripturis ꝯiuncto versi. de iura. calūnie vbi ꝓbat̄ formalr̄ qḋ iuramētū calūnie est p̄standū tactis euāgelijs ⁊ hꝫ rōnē qꝛ tāto magis deierans punit̄ quāto sanctior ē ille p quē iurat vt hr̄ in. c. mouet te. xxij. q. i. ergo vr̄ ꝙ talis ꝯsuetudo sit peccati nutritiua qꝛ p eā iurātes inducunt̄ ad deierandū. dixisti do. car. in. d. cle. i. §. porro de hereticis ꝙ talis ꝯsuetudo gn̄alr̄ inducta nō derogat iurib⁹ dicentibus specifice ꝙ tāgat̄ euāgelia nisi appeat in ħ specifice iductā eē ꝯsuetudinē. nō. n. debem⁹ a iure recedere nisi quaten⁹ appeat de precisa ꝯsuetudine ꝯria. c. fi. ꝺ ꝯsuetudine ⁊ sic vult ꝙ appareat ꝙ ꝯsuetudo seriose hoc disponat ꝙ tāgat̄ alia scripta q̄ꝫ euangelia. Sed pro certo mihi vr̄ ꝙ ēt si p̄cise talis cōsuetudo exp̄sse ita dispōeret ꝙ nō staret tali ꝯsuetudini maxīe hac labe tēpoꝝ in qua oēs studēt malo. iuxta illud ap̄li cautius ambulate qm̄ dies mali sunt. Sed vnū ē ꝙ comemorādū futuris studijs huius nr̄i seculi ⁊ huius fluentis cui magno cū stupore celebrādū duxi vt recte id dicere possim ꝙ sacro scriptū est euāgelio oēs de saba veniēt. nā nudius tertius magnanimus ⁊ illustris gentiū armoꝝ dux inuictissimus dn̄s Rob. antiquissime ⁊ illustris ꝓsapie sc̄i seuerini q̄ inter maiores ⁊ illustres regni sicilie citra farū duces supremū obtinet p̄cipatū ac gn̄alis inclitī ⁊ illustrissimi Galeacij sfortie ducis mediolani meritissimi ac totius ligurie p̄ncipis semidei capitaneus gloriosus ⁊ nr̄e supbe ytalie ꝯsul inuictus atqꝫ ꝓfector has scholas nr̄as ingressus lectiōes nr̄as libēti auditurus aīo tremendo suo aspectu oium auditoriū nr̄um adornans illud felix ꝓsperū faustū iocundū ⁊ longe effecit beatū lectiones nr̄as admirabili est cōplexus ingenio nimia animi sui voluptate ⁊ incredibili quadā audiēdi cupiditate ⁊ dserēdi copia ac maiestate has nr̄as academias reddidit splēdidiores inauditū ꝓ certo seculis nr̄is extat miraculū vt illud dicere ausim gratias tibi ago o deus altissime vt ciceronis vtar verbis in li. de so. scipionis quod his felicissimis annis in auditorio isto tm̄ splēdorē inspexerimus eleuatus ē per iouē animus noster vsqꝫ ad astra vt illud merito dixerim quod diuina dicunt carmina hec dies quā fecit dominus exultemus ⁊ letemur in ea ⁊ qḋ diuino cantauit ore symeon propheta optimus. nunc dimitte seruum tuum domine ꝺm verbum tuum in pace quia viderunt oculi mei ⁊c. Et quod optimus dixit sp̄alnusta bōitatē fecisti nūc cū ꝺuo mo. nā ⁊ magnanimus supmi dei ap̄lus paulus p̄dicādo tā illustrē auditorē i celū vsqꝫ ꝯplissimis extulisset laudib⁹ vtinā his nr̄is tpib⁹ adessent ꝺ schola socratis auditores q hūc diē imortalē ꝯscripsissent. ⁊ illud iure afferā qḋ dn̄ica dixit virgo vt qḋ ħ fecit narrabit̄ i mēoriā ei⁹ deo i altissimis sit gloria. ℄ Jn gl. ibi oimꝫ ecclesiaꝝ. † no. et ea ꝙ illud qḋ est vni ⁊ illud qḋ ꝯcedit̄ vni vꝫ dici ⁊ ꝯcedi oib⁹ ꝯcordātie sunt in ea. deinde arguit in ꝯriū ⁊ soluit vt in ea habet̄. ℄ Sed ꝯ soluit gl. facit qꝛ illud erat ꝯcessuꝫ clericis cōstantinopolitanis in p̄uilegiū vt nō iurarent. ergo nō dꝫ extēdi ad alios ⁊ si diceres hoc p̄uilegiū est i corpe iuris clausum. ergo nō dꝫ extēdi ad oēs ex eo qꝛ facit ius q̄ ad oēs. Certe iste nō est bonus intellus p. c. cū ordinē. de rescrip. facit glo. ꝺ. in ꝓhe. grego. in ṽbo in iudicijs. Jō dicendū est. aut oibus fuit ꝯcessum sed illi fuerūt exp̄ssi per excellentiā vel attenta mēte legis diuine ⁊ hūane debuit ꝯcernere oēs clericos ⁊ ita fit interpretatio hic. ⁊ ħ solo vr̄ esse melior ꝺm. d. Abb. facit qḋ no. in. c. ad eius. v. di. ⁊ in. c. sane. de p̄uile. Sed tu pōdera qꝛ nō est dare rōnē quare nō cōprehēdat oēs clericos. ideo ꝙ dn̄ini oib⁹ ⁊ adduci posset sile ꝙ ego dixi in rub. Sup ꝯsti. vbi allegaui singu. doctrinā Ange. dicētis ꝙ vbi scribit̄ ep̄la ab eo q hꝫ ꝑtātē legis cōdende in loco ⁊ est scripta ad decisionē vnius cāe ꝙ illa decisio cōprehēdit oēs cāa siles futuras in alijs ꝑsonis. lꝫ idē Ang. alr̄ dixerit in. l. i. ff. de fer. ⁊ nō hn̄t ita dicamus in ꝓposito vt cōprehēdant̄ oēs clerici. † Sꝫ vtrū in cā criali sit iurādū de calūnia glo. in ṽbo siue criali arguit pro ⁊ ꝯ. ⁊ ꝙ sit iurandū in cā criali adducit istū tex. ⁊ ēt. l. i. C. eo. vbi gn̄alr̄ inuit̄ iuramentū calūnie p̄stādū vbi ꝓbō ē fiēda. sꝫ ꝓbō forti⁹ ē fiēda i cā criali. qꝛ reqrit̄ ꝓbō luce meridiana clarior. vt. l. sciant. C. de ꝓba. c. ex litis. eo. ti. ergo forti⁹ ē iurādū de calū. in cā criali ad idē alleg. l. fi. C. de fi. instru. vbi cū redarguit̄ instrumētū ꝺ falso iurat̄ ꝺ calūnia. in ꝯriū adducit̄ ꝙ hr̄ insti. ꝺ pub. iud. in p̄n. vbi dr̄ magnā eē drīam inter cās ciuiles ⁊ criales tā in eis exercēdis q̄ꝫ istruēdis. itē i criali cā licitū ē trāsigere. C. de transac. l. transigere. c. ij. q. iij. preuaricator. ⁊ ille q trāsigit vr̄ ꝯfiteri. l. furti. ff. de his qui no. infa. ergo nō dꝫ iuramētū calūnie p̄stari cū liceat vnicuiqꝫ se redimere. ad idē allat. l. i. ff. ꝺ his qui sibi mortē ꝯsci. vbi in cā sanguinis licitū est suū aduersariuꝫ corrūpere ⁊ p ꝯn̄s multo fortius erit licitū mētiri. gl. nr̄a inclinat in p̄mā ptē vt iurādū sit de calūnia in cā criali ⁊ hāc opiōēꝫ tenuit vas legū † q fuit azo vt ṽbis bal. vtar. i. l. ꝯsensus. C. de fide inst. q inducebat hāc decretalē ad hoc. ⁊ sic pōt dici illud ꝙ lucano venit in ore in p̄n. magno se iudice qsqꝫ tuet̄. ⁊ r̄ndet gl. ista ad ꝯria ꝙ lꝫ sit drīa iter cās criales ⁊ ciuiles nō tn̄ oio alr̄ tractat̄ vna q̄ꝫ alia alias sequeret̄ ꝙ i criālib⁹ nō daret̄ libellus nec alius ordo ꝺuaret̄. Nec ob. ꝙ liceat trāsigere in cā criali. qꝛ ñ excludit̄ iur^m calūnie. nā ⁊ idē videmus i cā ciuili. ⁊ codē mō r̄ndem⁹ ad. d. l. i. ꝺ his q sibi mor. ꝯsi. ꝙ licitū ē corrūpere aduersariū qꝛ licitū ē trāsigere. nō tn̄ pp hoc licitū ē calūniari

a℄ Scripturā De ista benedicta materiaq̄ nullius momenti est secūdum theologos Nā ex s̄nia docto. mei qui p lapidē falsū iurat periurus est vide bal. in marga. §. iuramētū ⁊ i auté. sacra. ꝺ aduer. ⁊ pau ꝺ ca. ⁊. d. alex. ꝺ imo. cop oīe in. l. iij. §. iurare ꝺ iniur. vbi cū vidris nihil vlterius qras.

b℄ Eodē vbi. vidꝫ bar. ⁊ doc. fere oēs qui istam materiam late examinat ⁊ vid cāonistas. l. c. i. ⁊ q̄. ꝺ iure iur. q istā materiā late tāgunt

in ca.idem scdm glo.q tenuit et hanc pte.ibi non dicitur q sit licitum corrumpere suu adversarium. sed dicitur q ignoscitur. e p pns no vicio caret iuxta illud ignoscendu est qr ignorans feci. e faciat q habetur in.c.nerui.xiii. di. Item licitu est transigere vt p hoc no habeatur p pfes so vt dixit bar.in illa.l.i.non tn per hoc permittitur ca/lumniari ita tz gl.in.d.l.i.C.co. e Ja.bu. e cy. Jo.vicetius vguttio. Tancredus pbi. e spec.co tit.§.sequitur. Quidam alii in iure illustres tenent pnam partem q non sit iurandu per.ll.superius allegatas in pnum qr satis est q accusa/tor puniatur similitudine supplicii.ij.q.viij.c.si quis idem huguccio.qr facile quis pro salute corporis deierat ei. e non sic deierat pro saluandis reb9. pro certo videtur istd difficile habe pntiuz tempor.qr hodierni viri ide reputant salutem corporis e saluationem reru est enim vita hois pecunia glo.in.l.aduocatum.C.de aduo.di.iudi.na pa. metellus non pugnauit pro libertate reipu. manutenen/da sz ne thesaurus surriperetur exposuit se periculo mor tis ita scribitur apud lucanu in tertio. Sed pars vilissi/ma reru certamen mouistis opes. bar. supremus doctor in .d.l.i.C.co.vr velle q d iure oz pstari iuramentu calumnie in crie. sz consuetudo in alte hoc no obseruat. sed statim cu accusator acusationem producit iurat illa esse vera e sic aio calumniadi non pcedere. postea compares reus e iurat de veritate dicenda e ita approbat comunis stilus secudu do.abb.hic. sed hosti.hic capit mediam via quemadmoz adhibet glo.singularis in fisi in.c.vt costitueretur.i.di.q loquitur de media strata capienda iuxta illud media gau debat ludere forma. dicit enim tutu esse no adhibere tale iuramentu in foro ciuili ronibus superius expressis. secus dicit in foro canonico vbi non imponitur pena sanguinis .c.nouimus de verb.sig.c.cu non ab homine de iudi.c.q liter de accusatio. Dominus an.hic euidenter non eligit que opinio videatur verior vr tn inclinare in sententiam glo. Dominus abb.hic sequitur istam glo. indistincte qr in accusatore cessant rones allte. imo poterit ee vtile qr sciens se dere iurare se abstinebit a iurando d caluma. ite qr opabit effectu in dilatoibus e aliis no petedis calumio se. Ite in accusato qr timore iuramenti no purgabit cam e ne insimul pdat corpus e anima timore iuramenti ab/stinebit se a caluma. e quanto vicinior e morti tanto timi/dior ee oz e si dicte rones excusaret a iuramento eode mo no eet indicenda purgatio cu deficiens in ea heat pro co/uicto. Ite qr tunc no exigeret iuramentu veritatis qr tunc est falsu vt p totu ntulu d pur.can. e .c. qr el.i. e.c.cu dilecti d accu. e no.in.c.ij.de cof. e expsse pbat iste tex. No ob. qd de iure canonico no imponit pena sanguinis qr reue ra iponit pena similis e forte magis afflictia iuxta no.per Inn.in ca.qr e qn de accu. Tn allega tex.in.c.nouimus de verb.sig.vbi iponit panis e aque pena.que dr pena do loris. Nec ob.q dr de similitudie supplicij qr illa dispo/sitio respicit finem litis.sed istud iuramentu respicit pncipiuz e tota caz e melius est an tps occurrere.l.si Caii q.cau. ecst.in inte.no est nec. Ite euidenter pbat hic vbi ponun tur vba iperatoria e tenor ipsius pstitutiois in qua expsse fit mentio de ca criali in versi.in quacuqz ca siue ciuili si/ue criali ergo in foro ciuili erit iurandu de calunia si ca est 49 crialis.† Et ex hoc infert q fortius pstabit istud iuramen/tu calunie i ca inquisitiois ex pte ipsius iquisiti ita voluit hic collectarius Jo.d lig. e spe.i co.ti.§.seqt versu qd vbi iprobat e ita pcluisit hic Reuerendus.d.abb. e postea oat quada distinctione circa hoc pro maiori declaratione q infero ad aliud q tenendo scdam opinione q fuit mar. glosatoris tenentis q no iuret de caluma in ca criali. infero 50 vnu qd ibi videbit nouu † q cu ca ciuilis e ardua q eo/de mo n iurabit de calunia in ca ciuili ardua ex eo qr illa eqparat cause criali vn dicebat bal.in.l.pentes.C.d testi. qd sicut pb.dent psanguinei testificari in ca criali eodem mo videnf pbibiti testificari in ca ciuili ardua qr ca ciui lis ardua eqparat cause criali. e adduco qd pluluit pe.

a ¶ Veritate. De quo vide multa p Barr. e doct.in.l.in actionib9 de in li.iuran. inno. e doc.in.c.cle/ricus de coha/bi.cler. e alie.

de anch.in psilijs suis psi.xxvi.vbi tenuit q ca ciuilis ar/dua eqparat cause criali. Posset nihilominus opponi p dicta eor p tex.ad hoc stupendu in.l. in seruor.ff.de pe. vbi cohercio psone e p pna ca crialis maior e quecunqz ca ciuili. sz do.car.hic dicit q in foro ciuili stadu est psue/tudini de qua dixit bar.in.d.l.i.sed in foro canonico sta/du est huic.c. e allat dcm hosti.supius recitatu. sz bal.hic refert bar.in.l.rel.ff.de cri.expi.here. q tenet iurare d vi/tate sz no de credulitate. p qd arguit hic bal. qr tuc istud iuramentu calunie no pmneret. v.capitula e ppe iurame/ tu de vitate a n pstat nisi ad dcisione litis vt.l.marcellus ff.reru amo. Ite si nollet iurare in ca criali no tn habere tur p pfesso qr sufficit simplex negatio mali ad lite funda/da sine aliquo iuramento calunie. ite iuramentu calunie fa/cit psuni bona fide salte in fco alieno vt notat in auc.de in dieibus.§.opz.ij.q.i.e.in primis. sed in criali hoc no pot opari vt in.l.i.C.de aduo.di.iudi. sz ergo iuret no comit/tere caluniam no tn est iuramentu calunie pprie sumptu.qr no hz pditioes e nas eius fundatas a iure vl pontus e sz qd no simplr. allat q not.in propb.institutionu i vbo ca/lumniantiu e insti.d pe.te.li.§.fi.ita residet bal.hic. sz Pe. de anch.refert hic opinione host. e postea subdit q in fo/ro psciencie petat reus negado malu si e veru.imo sz gl. si est relaxatus de carcerib9 cu iuramento de redeundo q tenet redire ad subeunda pena allat glo.singulare in cle. pastoralis de re iudi. e sic do. Pe.seqt distinctione dati ab hosti.hic. Sed ide do. Pe.in reportatis suis in.l.i.C. co.refert illud dictu bar.ia supius relatuz. Ide facit hic dns meus Jo.de imo.q dixit qd conter doc.sequutur opi/nione gl.refert postea dcm bar.in.d.l.i. e cum illo dicto transit e aliud no dicit. Sed saly.in.d.l.i.refert quosda di/cere q in crialib9 oz pstari iuramentu veritatis per.l.fi.ff.de cri.expi.he. e per.c.cu dilectus de accu. e ita dicut illi ta/les seruari d psuetudine. sz saly.dicit se vidisse seruari vt in fine accusatois iuret pdicta vera ee. e als in pn.vr quod suo iuramento denuciauit e accusauit tn hoc non tollit q iuramentu calunie deat pstari in exigedis pbationibus. relati sut pstantiores in iure vtriq huc passuz enuclear/unt sut sed nemo eor attulit aliqd noui i mediu.instruat nos ex alto de9 vt aliqd noui p os nruz afferat. ¶ Et mi/hi vr q reiecta opinioe marini e sequatu gl.ista e glo. iuris ciuilis dixerit vius. e demostro hoc clare. Licet lex ciuilis no disponat d iuramento calunie pstado in ca cri/li specifice e expsse vt fecit tex.noster nihilominus ro legis ciuilis satis ondit pstandu ee in ca criali q sic ondo. vbi/cuqz ro legis est gnalior dicto legis extendit dcm legis ad amplitudine ronis legis. istud pbat in.c.cu spali.§.ij.de app.in.l.pater filiu.§.fiduci.ff.d leg.iij.cu similib9. Sz ro opposita in.d.l.i.C.eo. dicit na sacramenti timor pteruo/sa litigantiu instantia copescat. Ista ro pariter pcernit liti/gates in causis ciuilibus e litigantes in causis crialibus imo multo fortius pternosa litigantiu instantia e copescen/da in causis crialib9. ergo sicut i ca ciuili iurat d calumnia eode mo iurat e in crialibus l3 vb a illius.l.i.no exprimat spaliter d ca criali.tn satis exprimit ro ergo pinde hi ac si eet expssum in.l.qr ro.l. e ipsa lex sunt vnu e ide.c.ij.reg/no de appel.dr.in.c.fi.d reg.iur.in.vi. Ex.l.l.no dubiu .C.de legibus tex.in.l.cu mulier.ff.so.ma. Secudo facit vbi agit de magno picul ibi est cautius agedu.c.vbi pi/culu de elec.li.vi.cu ergo in causis crialibus agat de ma/iori piculo qr agit d piculo psoe ergo multo fortius erit exigedu iuramentu calunie qr accusator sciens se dere iura/re de calunie abstinebit a iurado calunose qr no pfumat imemor sue salutis.c.i.de seruti.c.scimus.i.q.vij. Tertio adduco.l.ij.in pn.C.co.piuncta.l.iij.§.fi.ff.de se.viol. e l. agraria.ff.d ter.mo. e qd notat in.l.viro atqz vxore.ff.so. 51 ma.na in.d.l.ij.in pn.dr non aliter neqz actore e c. † clap est qd lato sumpto vocabulo hoc verbu actio copreben/dat accusatione e per pns hoc verbu actor coprehendat accusatore ita pbat i.d.l.iij.§.fi. e in.d.l.agraria. Sicut

econtra

ecōtra verbū accusatio cōprehēdit actionē vt probatur in.l.qui accusare.C.de eden.⁊ gl.in.d.l.viro atqȝ vxore quo casu sequit necessitate ineuitabili qḋ dicta.l.ij.cōprehendit accusatorē ergo est ibi casus indubitatus qḋ in cā criali iuratur de calūnia tene mēti ⁊ nō tradas obliuiōi qꝛ ista inductio ad illuz tex.latuit supremos iuris deos. Et sine forte honorius secundus qui fuit magnus in iure vir interpretatus est illā.l.ciuilē hic seu ꝯstitutionē imperialē vt hēat locū i cā criali potuit accipere istā suā interpretationem inducendo tex.d.l.ij.ita vt induximus nos. ¶ Quarto moueor ad sic dicendū p tex.ad.l.ij.in pnci. inquantū loquit de aduocato.equiparat.n. aduocatum actorē ⁊ reū ad subeundū iuramētū calūnie.s; nulli exercitato ingenio dubiū videri pōt qḋ aduocatus in cā criali teneat iurare d calūnia qꝛ psumit magis calūniari pp maius lucrū ꝙ inde sequit arg.eius qḋ dixit bal.in.l.i.C. mādati.ergo sequit ꝙ eodē mō actor ⁊ reus iurabūt de calūnia. ¶ Quinto adduco istū tex.inducēdo eū duob⁹ modis. Primo nō ē iure ciuili clarū ꝙ in cā criali iuret de calūnia qꝛ glosatores dubitant ⁊ sunt discordes vt dictum est sed iste tex.clare disponit ꝙ iuret de calūnia in cā criali ergo sequit ꝙ stabit dispōi iuris cano.ex q̄ canō nō ꝯdicit iuri ciuili faciat in argumētū qḋ hr in.c.si i adiutoriū.x.di.ergo ⁊c.scḋo induco sic emanauit.n.ad interpretandū illa iura ciuilia ⁊ interpretat⁹ est vt iuret in cā

51 criali d calūnia † ergo sequit ꝙ lex interpretata hēbit locū in casu in quo hēbit locū lex īterpretās vt in auc.de fi.aū do.i.na.⁊ i.l.nihil.ff.de ꝯing.cū emā.lib.nec est verū dicere ꝙ dierabūt tā accusator pp formidinē supplicij q̄ ac cusatus ad euitādū nālē penā delicti qꝛ istud nō ē psumēdū ex eo qꝛ vt sapiēter scribit apud lucidū patiētie sidus iob i pn.pellē pro pelle ⁊ oīa q̄ hz donat hō pro aīa sua. ē.n.cūctis pferēda rebus vt.d.l.san.de sa.san.ec.⁊ in presumptiōib⁹ ē dare gradū.l.diuus.ff.d i inte.rest. ⁊ vehementior presumptio vniat minus vehementem.c.afferte de presumptio. ergo illa psumptio aie excludit sinistram psumptionem allatā in ꝯriū ⁊ p ꝯns cessat fundamētuz opōis aduerse.⁊ lz lex.i.d bo.eoꝝ q mor.si cōsi.ignoscat corrūpēti q̄lrcunqȝ aduersariū suū tn̄ nō ē licitū p piuriū corrūpere suū aduersariū qꝛ lex punit piurū.l.de piurio.ff.d crie stelio.⁊ lz sit licitū calūniari ꝯ calūniā vt in.l.cū pat.§.rītio fri.ff.d le.ij.⁊ gl.i.c.dñs nr.xxiij.q.ij.⁊ gl.in.c. cupiētes in verbo malignātiū de elec.li.vi.quā doc.reputāt singlem ibi nihilominus nō ē licitū euadere calūniā

a p piuriū qꝛ offēderet de⁹ ⁊ resp.vt.l.i.C.d in.iu.⁊.d.l.d piurio.⁊ iō bal.multū singlr in rub.C.d fi.inst.limitauit

53 illas gl.† ꝙ lz sit licitū excludere calūniā cū calūnia non tn̄ ē licitū falsum fabricādo qꝛ tūc offenderet respublica. l.liritatio.§.qḋ illicite.ff.de publica. Et ideo si fecisti fieri ffm instrumētū mutui ꝯ me ꝙ ego nō possum facere fieri falsum instrumentū solutiōis ꝯtra te vt ibi per eū. Et iō licet possim corrūpere aduersarium q̄litercunqȝ redimēdo vexationē meā non tn̄ erit licitū cōmittere piuriū ar.l. ꝯuenire.ff.de pac.dota.⁊.l.fine hereditariā.ff.de neg.g. Nec obstant illa verba qualitercunqȝ apposita.in.d.l.i. qꝛ nō adaptātur ad illicitū piuriū.l.nō vl.§.qui iussu in gl.ff.de reg.iur.c.quēadmodum ⁊.c.quintaualis de iure iur.c.i.eo.ti.li.vi.Et posito ꝙ illa verba eēnt nīmis gñalia que tn̄ non sunt qꝛ dūtaxat dicit q̄lr ꝙ nihilominus n̄ adaptantur ad ipossibilis ipsi legislatori vt in.c.a nobis d sniā exco.c.eos de imu.ec.li.vi.bal.in.l.fi.§.i cōputatio. ne de iure delib.do.Anto.in.c.ecclesia de ꝯsti.Jo.monach⁹.in.c.vt aiarū eo.ti.li.vi.Et ex istis elicitur ꝯclusio vā ⁊ indubitata ꝙ tā de iure ciuili q̄ de iure canonico i causis crialibus iurat de calūnia tene mēti qꝛ istū passuz nusq̄ legi ita enucleatū gloria sit in altissimis deo. Et inquātū glo.i.posuit.v.capitula q̄ ꝯtinent in iuramēto calūnie bal.dicit hic bonū eē vt pp simplices hoies illa capitula exprimerent in iuramēto ⁊ dicit eē optimū argu.c.i.de forma fidel.in glo.ordinaria in vrī.seu.tene menti. Item

dixit idē bal.per gl.sequentē que voluit ꝙ illud ꝙ dicit

54 vni vr dictū alys bal.vt colligit argumentū † ꝙ statuta dñt trahi ad ꝯsequētiā si ꝯtineant ius cōe.secus si ꝯtineāt pilegiū d quo dr.in.c.quod ob gratiā de reg.iuri.in.vi. Tu vero dicas ꝙ posito ꝙ statutū ꝯtineat priuilegiū nihilominus non pōt operari priuilegiū nisi trahat ad cōsequentiā tunc dicas intrepide ꝙ trahitur ad ꝯsequētiā. ⁊ adduco peregrinā gl.c.in tm̄ de prebendis.q̄ voluit papa dispensauit mecū vt retineā duo bñficia regrentia residentiā qꝛ ista dispensatio n̄ operarī nisi traheret ad cōsequentiā puta ꝙ possez de iure in propria persona ⁊ in alio per vicariū seu substitutū.c.nō pōt de preben.lib.vi. tene mēti. Itē opponit ꝯ tex.i eo ꝙ dr̄ clericū posse iurare p aliū ēt in cā criali.quo casu ingrediemur intellectuz huius.c.vr̄ hoc pcedere nō posse qꝛ in cā criali nō interueniūt pcurator.l.pe.§.ad crimē.ff.de pub.iud.c.veniens de accusatio. Itē qꝛ istud iuramētū de iure nouo est prestandū p pncipales psonas.vt in auc.pncipales.C.e.ista gl.in solutiōe vr̄ se inuoluere.tn̄ dat duas solutiōes. Prima ꝙ id quod dicit pcedebat olim d iure antiquo s; hodie non pcedit nec de iure nec de ꝯsuetudie.seruat. Sed ista solutio nō est bona qꝛ tpe huius decretalis iā emanauerat illa auc.pncipales ⁊ de ea fit hic mētio in tex.⁊ difficultatē indocebat in mā.tn̄ illa nō obstante ꝯriū decidi tur hic. Itē iura loquētia vt in criali cā non admittat pcurator iaz emanauerant ⁊ nihilomin⁹ aliud hic statuit. Item vbi nō disponitur de crie pōt interuenire pcurator etiā in cā criali vt no.i.d.c.veniēs ⁊ in.d.l.pe.§.ad crimē. iō forte ista glo.multū prudenter transit ad aliam solutionē dicens hoc procedere spālīter in causis ecclesie nō in causis clericorum ⁊ sic est ius spāle ⁊ priuilegiatiuum pro hoc adducit istuz tex.in versic.si ecclesie sue nouerit expedire ⁊ etiam eo casu quo clericus eligit litigare per se dz per seipsuz hoc iuramētū prestare sed non compelli tur si cā est ecclesie ⁊ agit per aliū.⁊ hūc intellectū ponit Inno.pe.⁊ Abb.antiquus ⁊ pbat istud dn̄i Joā.an.in c.ceterū.j.eo. Dicebat tn̄ petrus p istā lrām q̄ ēt loquit i criali hoc.c.debere intelligi ⁊ in ꝓprys causis clericorū dicens ꝙ crialis qḋ nō possit noie ecclesie intētari fatebat tn̄ ꝙ in hoc.c.nō tenet.sed Abb.antiquus dicit ꝯriū.qꝛ ēt qñqȝ ecclesia hz cam crialē.in.c.dilectus.el.ij.c.veniens ⁊.c.de hoc.de symo.Spe.ēt in ti.§.restat.v.qd si platus. vr̄ hūc sensum sentire dicens ꝙ si platus ecclesie decreuit litigare p se tenet p se iurare.c.impatoꝝ.⁊.c.fi.j.eo.sed si litigat p aliū pōt cōmittere sindico.⁊ ita intelligit istum tex.sed Hosti.vr̄ magis restringere istū tex.dicit enim ꝙ eps pōt p aliū sine cā litigare ⁊ iurare ⁊ dicit hoc esse pilegiū epi vt in.c.fi.j.eo.sed inferior epo hoc nō pōt sine cā pro quo facit iste tex.in vrī.si viderit expedire.puta qꝛ testimoniū clerici est ecclesie necessariū in cā ante tunc platus in cā agit p aliū.vt in.c.insup.⁊.c.cū nūcius.de testi.secus cū nulla subest cā.sed ꝯ hoc ⁊ ꝯ tex.oppoe ⁊ vr̄ ꝙ iste tex.de nihilo seruiat nobis p.c.fi.j.eo.in.vi.vbi pz ꝙ q̄sqȝ ēt laycus pōt iurare de calūnia p aliū.l.iusiurandū.in a.ff.de iureiur.solo dicit Inno.qḋ spāle est in clericis ꝙ eoꝝ pcurator sine spāli mandato iurat de calūnia sed in aliys requirit spāle mādatū vt in ꝯrio ⁊ istud dcm̄ vr̄ placere.d.An.sed.d.Abb.putat hūc intellectū nō pcedere p.c.imperatiuū.j.eo.fm vtrūqȝ intellectū hui⁹.c. aut.n.illi monachi litigabāt p pcuratorē spālē sine mandato iurandi de calūnia vt vr̄ innuere ista lrā ⁊ hēs propositū.nā si mādat ꝙ ipsi iurent vel ꝯstituāt yconomū ⁊ sic nō sufficit pcurator.aut illi monachi litigabāt p se ⁊ idē est dom ꝙ aut iurent p se aut ꝯstituāt yconomu ⁊ sic gñalē administratorē monastery.⁊ idē dr̄ in.c.in pertractandis.j.eo.nec est hoc spāle in ecclesys qꝛ yconomus ⁊ q̄lz hñs gñalē ⁊ iuridica administrationē iurat de calūnia in aiam suā sine alio mādato.vt in.l.ij.⁊ ibi not.C.e. ⁊ dicet in.c.in pertractādis.j.e.ita h residet.d.Abb.⁊ idē tz h dñs meus Joan.de imo.p.d.c.impatoꝝ p id qḋ no.

a ¶ Deus. Ad de suc.cui relictū ⁊ ibi bal.in iij.col.ver.no. ꝙ deus.C.de indi.vidui.tol. Cardi.in cle.i. xiij.q.d iureiu. doc.in.l.ij.C.d re.credi.⁊ i.l. fi.ff.d i lit.iurā.

Jo.an.in.d.c.in ptractādis. Tu vo pōdera. q: vī q nō bn̄ dixerit p tex.in.c.cū cām.§.eo.vbi pcurator ꝯstitutus in cā iurat ꝺ calūnia lꝫ ñ hēat mādatū ad iurādū tñ iurat ꝺ calūnia ḡ idē dicemus in casu nr̄o. ¶ Scdo adduco.c. ñ.§.e.vbi idē vī pbari. ¶ Tertio adduco tex.i.d.c.i ptractādis.§.e.v.q̄nqꝫ p yconomos.q cām oio ñ nesciāt. vbi ē casus q nō sufficit yconom⁹ gñalis q cām ignoret ſꝫ cām sciat a spāliter⁹ ꝯstituaᷣ ad cāz eccl'ie tūc pōt iurare ꝺ calūnia ⁊ ē rō q: ex quo iurat i aiam suā oꝫ q sciat vł visiłr credat ⁊ sic vr̄ ibi casus p Jnn. ⁊.d.ant.ibi.n. mōachi litigabāt p yconomū.iō ad hoc vt iuret reqriᷣ qꝺ hēat noticiā cause in qua litigat ⁊ sic spāliter sic ꝯstitutus ad illā cām.nec ob.iste tex.q: eo ipso q dn̄s ꝯstituit pcuratores ad cām eo ipso vr̄ sibi delegare hoc officiū iurādi ꝺ calūnie argumēto.c.sane.⁊.c.pterea ꝺ offi.dele. Et ñ oppnaᷣ ꝺ c.ñ.§.eo.vbi vr̄ pbari ꝯriū q: pōt rn̄deri q nō poterit iurare in aiaꝫ clerici nec ēt loqᷣ ille tex.in pcur.eccl'ie ſꝫ loqtur in pcuratore ipsi⁹ clerici ⁊ sic i cā vt pbat ille tex. cū dēter in v.aduersarij tui. Et adduco ad p̄dicta q voluit bar.in.l.q bona.§.ñ alieno.ff.ꝺ dā.infe.vbi refert Jo.an. in.d.c.ñ.e.ti.li.vi.dicere qꝺ reqraᷣ mādatū spāle. Sꝫ papa clemēs q fuit valde bonus iurista vt bar. v̄biſ vtar ibi ⁊ fuit clemēs q̄rtus pn̄ūciauit ꝯriū vt refert spe.in eo.ti. §.restat v.qd ergo ⁊ v.sequēti. Ecidē vī velle gl.in.d.§. ñ alieno ⁊ istud bar.dicit eē ꝺ iure dīus ⁊ moueᷣ q: cale iuramētū pstaᷣ sup hīs q sunt modici piudicij vt in.d.§.ñ alieno ⁊ i.l.thesaurus.ff.ad exhibē. Dicit ēt appere q ñ reqraᷣ spāle mādatū q: nō oꝫ iurare in aiaꝫ dn̄i ſꝫ in aiaꝫ suā quo casu illud fieri pōt sine spāli mādato ⁊ istud vr̄ ꝺ iuᷣ tenēdū qcqd dixerit Jo.ꝺ imo.⁊.d.abb.hic. ¶ † Sꝫ

55 pone q dn̄s eēt in ptibus remotis an pcurator gñalis ñ ne spāli mādato iurādi ꝺ calūnia possit iurare ꝺ calūnia in animā tñ suā tetigit hūc passū bar.in.d.l.ñ bona.§.ñ alieno ꝺ dam.infec.⁊ illud fit in subsidiū ⁊ ad hoc bart. ibi alleᷣat rōes. Sed bal.in.l.ij.§.fin.aūt.C.e.tꝫ ꝯriū q: imputādū est dn̄o.q ꝯstituit pcuratores ad agēdū ⁊ sciebat q ñ debat admitti ad iurādū de calūnia ñ ei ab initio nō dedit mādatū spāle ad iurādū de calūnia.nec est bonū simile illud p qꝺ moueᷣ bar.i.d.§.ñ aliēo vꝫ i cessiōe actionū q: illud pēdet ex fcō alieno ⁊ p ꝯñs ñ nō reperiᷣ in loco nō est qd iputeᷣ dn̄o q ꝯstituit pcuratorē ad agēdū ſꝫ in casu nr̄o imputaᷣ dn̄o q nō dedit mādatū spāle ad iurādū. Et ēt ꝯ illud dcm̄ bal.tenuit Jo.ꝺ imo.in.d.§.ñ aliēo ſꝫ vtrū sufficit hēre mādatū ad iurādū de calumnia an sit necesse q expmaᷣ in mādato in cā quā habeo cū tali psona. Jo.an.in.c.ñ.§.eo.tꝫ q sic ⁊ cū seqᷣ Bar.in.d l. q bona.§.ñ alieno de dā.infec.facit qꝺ no.in cle.nō pōt de pcur.tñ ꝺ ꝯsuetudine nō seruaᷣ vide Jo. de imo.in.d.§.ñ aliēo. Jtē iste tex.reqrit q clericus oꝫ spālr hoc ministeriū alij declare qñ no p yconomū litigat vt patet i isto tex. ibi hmōi officiū liceat delare.absurdū.n. vr̄ vt pcurator ad vnā cām ꝯstitut⁹ iuret tm̄ de calūnia ⁊ nō dn̄s cū posset clericus eligere talē q oino eēt ignarus q̄litatis ⁊ cāe vn̄ pinde eēt ac ñ nō iuraret. Jō dicit do.abb. se fore in q̄dā opiniōe singulari ⁊ itelligit q hoc capitulū seruiebat sm̄ antiqua tpa sm̄ q̄ dubitabatur vtrū p pcuratorē ēt spālem posset hoc iuramētū pstari.⁊ potius tenebaᷣ oppositū vt satis vr̄ innuere.d.c.ñ.§.e.in.vi.emanauit ḡ illud c.tūc i clico vt licite posset p aliū iurare q: vī oriri quidā horror i pplo ex frequēti iuratōe clicoꝝ.⁊ lꝫ i effectu ipsi iurēt qñ dāt spāle mādatū ad iurādū nihilominus qñ ipsi nō tāgūt euāgelia nō vī tātus horror in plebe arg.ij.q. v.c.ñ qs p̄sbyter. ſꝫ hodie ꝺ nihilo seruit q: declaratū ē vt qlibet posset p spalē pcuratorē venire ad actū iurandi ꝺ calūnia vt in.d.c.ñ.li.vi.⁊ diceᷣ in.d.c.in ptractādis.fac ad p̄dicta.c.ij.de testib⁹ in.vi.ꝯcludēdo ad predcā distinguit hoc mō aut litigauit clicus p yconomū seu sindicuꝫ gñalē ad cāꝫ ꝯstitutū ⁊ iste tāq̄ gñalis administrator iurat ꝺ calūnia sine mādato spāli.⁊ idē ē in sindico vniuersitatis secularis.idē est in tutore ⁊ curatore ⁊ similib⁹ p-

sonis hn̄tib⁹ gñalē administratiōꝫ vt no.gl.⁊ bar.in.d.l. ij.aut est pcuraᷣ.gñalr ꝯstitut⁹ sine mādato iurādi ꝺ cal.⁊ nō pōt iurare de calūnia vt ē tex.i.d.c.ñ.eo.ti.li.vi.secus ñ hꝫ spāle mādatū.⁊ p ista dicit.d.abb.limitādā eē gl.sequētē in q̄rtū dicit nō eē dn̄iam inter yconomū seu sindicū seu pcuratorem de quo hr̄ in.l.neqꝫ.C.ꝺ pcur.⁊ in.c.petitio.e.ti.nā sindicus ad vnā cām tm̄ equipatur pcuratori nec oꝫ hēre lātā administratiōnē ꝺ quo pollicetur.d. abb.se dicturū in.c.i ptractādis.§.e. ¶ Opponiᷣ ꝯ tex. ⁊ vī quod epūs non iuret de calūnia sine spāli licentia pape vt in.c.ñ.§.eo. Gl.ñ.fatetur ꝯriū vt pp difficultatē hodie epūs iuret sine licentia romani pōtificis ⁊ hoc vī velle hosti. hic super tex.dicens q hodie papa quo ad hmōi iuramentū calūnie oībus generalē licentiā ꝯcedit sed in clicis inferioribus sentit hec glo.q ēt hodie debent hēre licentiam iurādi de calūnia a suo supiori.ꝯcludit tñ multum egregie q lꝫ non seruet nihilominus nō viciaᷣ iudiciū q ē bene no.q: facit ad multa sm̄.d.abb.hic.nā clericus non oꝫ testificari sine licētia sui plati.xiij.q.ij.c. q̄qꝫ ⁊ tñ ñ de fcō testificaᷣ sine licētia sui plati vr̄ valere testificatio lꝫ malefecerit p istā gl.q dicit fore bn̄ no. ⁊ idē dicē esse in religiosis vt sunt monachi regulares ⁊ sic q est fortius.facit q no.gl.in.§.cogitandū in auc.de mo.⁊ voluit spe.i ti.de teste.§.i.v.itē excipiᷣ q ē mōachus. Ego adduco singlem gl.in.c.i.de iudi.in.vi.q̄ dicit q lꝫ nō valeat qs eē in iudicio criāli per pcuratorē in.c.veniens de accusa.l.pe.§.ad crimē.ff.ꝺ pub. iudi.tñ ñ cōparuit p pcuratorē ⁊ fuit pcessuꝫ in cā criāli vꝫ ⁊ tꝫ iudiciū q ē lu pore dignū facit gl.que reputaᷣ singularis in.l.q̄uis in dubitati.C.de adul.⁊ adduco q voluit gl.in.l.filiusfa.§.

56 inuitus.ff.de procura.† vbi miles nō pōt eē procurator

b tñ ñ comparuit in iudicio vt procurator ⁊ fuit processuꝫ vꝫ iudicium.⁊ adduco q voluit glo.elegās in.l.reū criis .C.de procur.vbi hr̄ q accusatus de crie nō pōt eē pcur. tñ ñ assumpsit mādatū ⁊ pcessit i iudicio nihilominus vꝫ ⁊ tꝫ iudicium.⁊ adduco singularē tex.in.l.tutori.C.ꝺ neg. ge. vbi valuit iudiciū i quo alcuᷣ agit sine mādato lꝫ agere nō potuisset ⁊ ista sunt q̄ adduci poterāt p dn̄m abb. ⁊ sibi similē ad corroborādū gl.istā tene mēti q: p ioueꝫ sūt gloriosa. ¶ Jtē adde q iudicio meo ñ recte loqᷣ gl. nr̄a sua semp salua honorificētia.imo iudiciū est ipso iure nullū ⁊ adduco istū tex.i v.mime iurare audeat ⁊ i v.incustodiri mādamus.p q̄ vba vr̄ imposita necessitaᷣ vt epi nō iurent inconsulto papa ⁊ clerici reliqui nō iurent incōsulto suo plato lꝫ ḡ iurēt sine licētia tñ iudiciū est nullū. Ec plus dico qꝺ retēta cōi expositiōe doctoꝝ antique ⁊ moderne iuris prudentie hic inquātū exponunt illa vba incōsulto romano pontifice ⁊ inconsulto suo plato exponūt q debeat interuenire licētia. quo cāu arguo hoc modo vbicūqꝫ in aliquo actu reqritur licētia.supioris licentia oꝫ p̄cedere ⁊ oꝫ interponi verbis expssis istud bellissime decidit Jo.an.in.c.ñ abbatē de elec.li.vi.in nouella vbi voluit q licentia vbis expressis oꝫ dari ⁊ refert ⁊ sequitur illud dictū lu.ro.in.l.ij.§.volūtate.ff.solu.ma. vbi alleᷣat lapū in suis alleᷣonibus. Sed ego allego bal.in.l.obseruare.§.ñ.ff.ꝺ offi.pcō.lꝫ idē bal. alr loqueᷣ i.l.ñ filius .C.de pe.here.⁊ bar.in.l.cū pater.§.libertis.ff.de le.ij.q autem debeat precedere adduco q voluit Jnno.in.c.cū ꝯsuetudinis de ꝯsuetudine vide ibi dicta p me ⁊ per bar. ⁊ modernos i.l.ñ qs mihi bōa.§.iussus.ff.ꝺ acq.here.facit q hr̄ in auc.licentiam.C.de epi.⁊ cle.⁊ q habetur in auc.de alie.⁊ ēphi.§.licētia ⁊ in.c.cum ad monasteriuꝫ de sta.mo. Et ideo sapienter consuluit Jacob.de beluiso in quodā suo consilio posito inter consilia bar.q in ordi

57 ne est.xviij.vbi ꝯsuluit † q vbicunqꝫ actus requirit licentiā non pōt ratificari per sequentem consensuꝫ q: debuit precedere ipsum actum.cum ergo in casu nostro requiratur licentia ergo nullo modo actus valet ñ illa non interueniat ⁊ ñ illa non precedat actū. Nec obstant glose q̄s cuꝫ tāto stupore alleg auimus q: ñ loquūtur eo casu quo

requirunt

a ¶ Spāliter. Adde p ista cōclusiōe bart.in l.ij.§.finautem. C.de iura. cal. ⁊ bal.in.l.ñ procurator.C.ꝺ pcura. vbi hoc sterminis late habes.

b ¶ Procurator. Adde bar. in.l.filiusfamilias.§. veterā de pcu. ⁊ doc. in.l. militē.eo. tit.⁊.d.car.i cle. iij.ii.oppo.ꝺ pcura.q discurrunt p multos casus.

requirit licentia vt est casus noster. Et q2 lz ille glo. ita dixerint tn̄ nō esset apponere os supra celū reprehendere eos et et multi ex scribētibus et docētib⁹ reprehēdūt eos in locis suis. Quinimo plus dico et forte erit eleuare ingeniū ad sublimia ꝙ ꝯsuetudo nō pōt operari ꝯtrarium eius ꝙ hic dicit quo ad licētiā iurandi de calūnia hn̄da a prelato rōano pōtifice q2 per illa verba ita precise apposita hic dū dixit minime iurare audeat et ita custodiri mādamus vr̄ sublata oīs ꝯsuetudo futura in ꝯtrarium adducēda et adduco siste ꝙ vobis videbit stupendū nā in. l. fi. C. de te. mil. dicit tex. formal' nullo mō fieri ꝑcedim⁹ vt nullus pupillus miles possit testari per quē tex. magnopere

58 dixit ang. in. l. si queramus. ff. de testa. † ꝙ si statutū disponat ꝙ pupillus possit facere testamētū ꝙ tale statutū nō vz et mouet ad sic dicendū per. d. l. fi. i verbo nullo mō et cū sequit ibi Jo. d imo. lz aliter dixerit bar. ibi et nō bene ita dicamus in ꝓposito nr̄o vt nō possit disponere ꝯsuetudo ꝯ dispōnem huius. c. p illa verba ita custodiri mādamus maxie q2 ꝯcernit decorē clericatus ne clericus passim et sine delectu anhelet ad iurandū d calūnia i iudicio fateor tn̄ ꝙ si appareret de illa gnāli licentia pape seruaret talis licentia. si aūt nō appeat seruabit dispositio hui⁹ c. nec valet ꝯsuetudo ꝯtria. fateor nihilomin⁹ ꝙ bonū eēt ꝓuidere per censurā papalē vt incōsulto romano pontifice possit epūs iurare argu. eius ꝙ dixit Bar. in. l. i. ff. d bo. pos. ex te. mi. vbi in simili dixit ꝙ eēt bonū ꝓuidere per cēsurā cesariā et maxie ꝓcedit hoc quo ad eos q sūt i ptib⁹ remotis ar. c. nihil de electi. et sunt hec ꝯsideratōes nouissime ad istū tex. nō ponderate p aliquē prestantē virum āntiquū aut modernū vsqz ad hec secula a deo altissimo largitori della gloriā q2 ꝓlata sūt p canē suū deo volēte. Sz ista dubitatio n̄ ē mediocris q2 iste tex. loqtur de iuramēto calūnie cuius pstatione reqritur licentia aut pape

59 aut ꝓprij prelati. ¶ Quid in alijs iuramētis an requi

a ratur licentia sui plati ᵃ ad hoc vt clericus possit iurare i ꝯctibus et alijs actibus in qbus reqrit iur^m an sit hn̄da licentia pape seu plati ꝓprij. Inn. host. Jo. an. et alij varij fuit et aduersi nec hr̄ firma ꝯclusio. do. Anto. hic ꝯcladit ꝙ si clericus hz auctoritatē iurandi a iure pōt iurare sine licentia sui plati vt per totū titulū de pur. ca. Et eodē mō poterit firmare ꝯctum suo iuramēto. c. ex rescripto. c. et si christus de iureiu. nisi a iure reqrat vt interueniat licētia sui plati vt hic est tex. Sz do. abb. amplius loqtur dicēs ꝙ iusta cā suadēte pōt clericus iurare icōsulto prelato suo ex eo q2 sumus in regula ꝑmissoꝝ allegat. c. peruenit de fideius. d. c. et si christ⁹ et. d. c. ex rescripto nisi iure reqrat licentiā sui plati vt in iuramēto calūnie q2 ꝑsumit lex ꝙ falsum iurabit ad hoc vt cōuicat suū aduersariū iō vt cū maiori deliberatōe iuret apposuit canon vt interueniat licētia sui plati et ita hic residet. Sed do. car. multa verba sup isto passu spargit hic et iō diuersi diuersa senserūt ar. l. si vnus. §. principalr̄. ff. d arbi. ¶ Quid dicendū sit circa hunc dubitabilē passū supp2em⁹ doceat nos ex alto deus munere suo fretus. Pondero ante oīa vnū ꝙ in isto tex. dicit in ꝑncipio ꝙ legib⁹ cauet ꝙ nullus clericus iurare ꝑsumat seu audeat et quidā restringebāt illaz. l. ad clericos ꝯstantinopolitanos dūtaxat sed iste tex. dicit ꝙ intelligit de oībus clericis oīum ecclesiaꝝ et sic lex ciuilis disponēs ꝙ nullus clericus iurare ꝑsumat cōprehendit clericos cuiuscūqz ordinis vt hic est tex. Scdo pōdero illā. l. inq̄ꝝtū indistincte et simplr̄ dicit ꝙ nullus clericus audeat iurare ꝙ intelligit siue illud iuramētū sit iudiciale siue extraiudiciale siue in ꝯctibus vl' q̄si siue in alijs dispōnibus arg. c. solite de ma. et ob. c. vt circa de ꝑuil. l. i. §. et gnāliter. ff. de leg. ꝑstan. et p ꝯn̄s no restringit ad iuramētū calūnie. Tertio pōdero illud verbū audeat seu ꝑsumat cuius ꝓpriū et verū significatū est. vt de se et auctoritate propria nō iuret sed auctoritate supioris faciat ꝙ hr̄ in. c. decernimus de iudi. in verbo ꝑsumat vide ibi ꝑ dictū per me. Et facit. c. monasteria de vi. et ho. cle. et. c. omnis

utriusqz sexus de pen. et remiss. ergo sequtur ꝙ illa. l. est casus approbatus ab isto capitulo ꝙ indistincte clericus nō iuret nisi habeat auctoritatē supioris. siue ergo in contractu vel alijs dispōnibus iurare vult seu dz non pōt facere icōsulto suo prelato ꝙ est ꝯ Inn. hosti. Jo. an. bal. do. an. do. car. do. pe. do. abb. et do. Joā. de imo. Et plus mihi vr̄ de iure dicendū ꝙ nō fuit necessaria ista interptatio onoꝝ secūdi hic q2 inq̄ꝝtum interpretat legē ciuilē disponētē ꝑncipales ꝑsonas iurare debere q2 interpretatur illā legez habita licentia a papa seu a prelato ꝓprio q2 ista iterptatio pro certo nō erat necessaria quia lex ciuilis vr̄ aperto ore dicere dicendo. nullus clericus iurare audeat quasi dicat motu ꝓprio et auctoritate ꝓpria sz auctoritate supioris sic. ad qd ergo fuit necessaria talis interptatio cōtra. l. ille aut ille. §. cū in verbis. et. l. non aliter. ff. de leg. iij. iō cū postea lex ciuilis diceret ꝑncipales ꝑsonas debere iurare intelligit interueniēte licētia superioris et ita recte reducunt ad ꝯcordiā ille due leges q̄ primo aspectu videbant ad inuicē aduerse et ꝯtrie g̃ non erat necessaria ista interptatio et iō facile et breuiter et ēt sapienter poterat ꝯditor huius se expedire dicendo ꝙ secunda lex recipiebat interptationē a prima et declarabat ab ea et iō circa hoc de nihilo iste tex. seruit nobis nisi inq̄ꝝtum loqtur ꝙ iuramētū pōt delegari et ꝙ respectu epi papa est supior et supior clerici est suus plat⁹ et istud adducit hec decretalis de nouo et p ꝯn̄s nō sunt necessarie tot inuolutiones et intricationes et ambiguetates antiq et moderne ioris prudētie et iō inq̄ꝝtum iste tex. disponit ꝙ epūs dz habere licentiā pape et clericus sui prelati cuz iurat vt ꝓcedat in quolibet iuramēto. et ex hoc dat preciꝑuū lumē ad oīa iura disponētia de iuramēto prestado per clericum et si quispiā dixerit ꝙ iste tex. loqtur in iuramento calūnie et iō ita disponit de iuramento calūnie q2 facile rumpet i periuriū clericus ad hoc vt vincat suū aduersarium. q2 rn̄deo ꝙ iō expssit de iuramēto calūnie vt faciat ad titulū nihilominus idē est in quolibz alio iuramēto q2 illa lex marci imperatoris loquit in quolibz iuramento et ista decretalis nō restringit illā. l. ad iuramētū calūnie nec mēs huius. c. est restringere illā legē. sed quo ad iuramētū calūnie papa hic declarauit supiorē qs sit supior epi et dicit ꝙ est papa et superior clerici dicit ꝙ ē ꝓprius platus et per ꝯn̄s stabit cōclusio vā ꝙ in quolibet iuramēto ꝑstando p clericō requirit auctoritas superioris siue in iudicio siue ex siue in ꝯctibus vl' quasi omnia somnia antiquoꝝ et modernoꝝ. nihilomin⁹ si male dixim⁹ sont peccata nostra iuxta illud ꝙ sacro scribitur euāgelio excecauit oculos eoꝝ vt oculis nō videant et corde nō intelligāt. si aūt bn̄ diximus ex alto largitus est nobis. Quis aūt erit iste plat⁹ dicit Inn. ꝙ erit iferior plat⁹ ex quo ista lr̄a nō restrigit se ad epz facit ꝙ no. l. cū ex eo de elec. li. vi. et in. c. relatū de ꝑben. et dicit hic Inno. ꝙ si clericus est corā iudice ecclastico ordinario vel delegato ꝙ cū ille intelligat eē supior quo ad cām illā si iurat corā eo vr̄ cū ei⁹ licētia iurat iō suffic. sec⁹ dic si agit corā iudice seculari ꝯ laycū et hosti. dicit ꝙ idē erit corā iudice seculari q2 talis ēt hz dispōnē canonicā tūc ē iudex clerici. c. cū sit gnāle d fo. ꝯp. ar. c. pterea. et. c. sanc d of. dle. et ita residz h Jo. an. Sz. d. ant. dicit ꝙ vr̄ vā hec opi. q2 nō dr̄ h de licētia sui iudicis sz sui plati et cū h ocō. d. ant. transit h. d. meus Jo. d imo. et sic vr̄ velle h. d. anto. post Inno. et alios ꝙ vbi reqrit licētia sui iudicis sufficit litigare corā ipso iudice aliter nō iterposita licentia et istud voluit reuerēd⁹. d. abb. i. c. cū dilect⁹ d ꝯsue. et ibi vide multa q̄ dixi ad h et faciet ꝙ voluit bal. i. l. si filius. C. de pe. her. et bar. in. l. cū pr̄. §. liber. ff d leg. ij. Sz mihi vr̄ ꝙ nō sit ve

b rū dictū q2 cū licentia sit ꝯcedenda verbis expssis ᵇ vt voluit Jo. an. in preallegato. c. si abb. de elec. licet ergo litiget corā eo qui ꝑstare pōt licentiā nihilomin⁹ est petenda et sic non videt satisfactū huic. c. vide que dixi in. d. c. cum dilectus de ꝯsuet. Quid aūt si fuit petitū iurari de

a ¶ Sui prelati. vid ad mām alb. d ro. l auc. si dicat d testi. bar. cep. d ser. rusti. ꝑdi. alex. in ꝯsi. lxvi. i. ii. parte.

b ¶ Uerbis expssis vel potius dicas in scriptis vt tz bal. i l. fi. C. d errog. milit. an. li. pri. vbi vide.

calũnia ⁊ nõ fuit iuratũ Bar.in.l.de pupillo.§.q op⁹.ff. de ope.no.nũ.dicit ꝙ nullũ est iudiciũ ⁊ idẽ voluit Jac. bu.in.l.ij.§.sed qꝛ veremur.C.eo.vbi dicit ꝙ maliciosi ꝓcuratores qui rñdent ad libellũ negant narrata ꝓut narrant vera esse ⁊ fieri debere ⁊ in fine subiungũt hec vba vz ⁊ petunt iurari ꝺ calũnia ⁊ postea nõ curant vlterius insistere qꝛ si postea iuramẽtum illud calũnie nõ prestet iudiciũ erit nullũ ⁊ ita limitet.c.i.eo.ti.li.vi.faciat ꝙ no.
60 Jo.an.in.c.i.de lib.ob.vbi dicit † ꝙ oblatio libelli est ꝺ substantia si petat alias sufficit qualis q̃lis petitio glo.in cle.sepe.de verb.sig.adduco sile nam inducie deliberatorie ad rñdendũ libello sunt de sba iudicij si fuerint petite sing.est glo.in.c.vxor felicis.xvij.q.iiij.a qua hãc doctrinã assumpsit glo.Jo.an.in.d.cle.sepe.tu vero põdera qꝛ c.i.eo.ti.li.vi.dicit ꝙ hmõi iuramẽtũ nõ est de ordine substãtiali iudicij ergo nõ reddit iudiciũ nullũ si nõ interueniat itẽ tex.d.l.ij.§.sed qꝛ veremur.dicit ꝙ oĩmodo ab actore ⁊ a fugiente hoc iur͞m exigi nõ aũt in eius defectũ annullat iudiciũ vnde nullitas act⁹ est pena.c.si religiosus in ver.in penã viribus vacuet electio de elect.lib.vi.⁊.l.senatus.ff.de ꝫ.emp.vbicũqꝫ lex nõ apponit penã ⁊ non eam apponere nõ debem⁹ in auc.de nõ eli.so nu.§.cum igit in verbo non est lex tale qd dicens in.l.sed ⁊ si qs.§.diuus in versi.cũ in eũ pena statuta nõ sit.ff.de relig.⁊ sũ.fu.cũ ergo lex nõ ponat penã nullitatis si nõ est ꝓstitum iur͞m calũnie siue petat siue nõ petat valebit iudiciũ bene tñ poterit petere vt actione priuet ille qui recusabit iurare de calũnia cũ ergo iure veteri nõ reddat iudiciũ nullũ si tale iur͞m nõ fuerit prestitũ ⁊ per ius nouũ nõ est introductũ ꝯriũ q̃ stabim⁹ sub illo iure ãtiquo.l.sancim⁹.C.de testa.l.ꝑcipim⁹.C.de app.ergo.⁊c. tacite eni de iure antiquo remitti poterat vt est tex.melior de corpe iur.i.d.l.de pupillo.§.q opus sed de iure nouo nõ est de sba vt in.d.c.i.ergo eodẽ mõ non sit de sba si petat sufficit eni ꝙ ꝯumax in iurãdo priuet actione.forte ista mea ꝯsideratio ẽ insomnijs l3 sit noua itẽ refert hic bal.Jnno.dicere ꝙ valet cõstitutio sindici facta a capitulo sine auctoritate epi ꝙ dictũ bal.reputat no.dignũ.tu vero põdera ꝙ si est cã talis in qua capitulũ põt stare in iudicio sine auctoritate epi dico ꝙ illo casu capitulũ poterit statuere sindicũ vl ꝓcuratorẽ ad agẽdũ sine auctoritate epi ⁊ adduco optimũ tex.in.l.et.§.ex pterito.ff.de mi.vin.vbi ꝓbat qꝺ eo casu quo minor põt stare in iudicio sine ꝓcuratore poterit ꝯstituere ꝓcuratorẽ ad agendũ sine curatore de quo tex.facit sestũ ibi Bar.adduco.l.diuus.§.fi.ff.de cu.⁊ tu.da.ab his ⁊ adduco tex.meliorẽ de corpe iur.in.l.si vniuis.§.ꝓcurator.ff.de iniu.quẽ tex.bal.in plerisqꝫ locis reputat aureũ ⁊ singularẽ.Et adduco qꝺ voluit Jnno.i.c.cũ.P.⁊.A.de re iudi.⁊ ꝙ voluit ibi Bal.⁊ istud scripserũt doctores in.c.edoceri de rescrip.hr in.c.ex pte de restitu.spo.faciat qꝺ voluit hosti.in.c.inter dilectos de fi.instru.iõ dixit Jnn.in.c.intelleximus de iudi.ꝙ eo casu quo excõicat⁹ põt stare in iudicio põt ꝯstituere ꝓcuratorẽ in illo iudicio.Et iõ dixit do.Dñi.in.c.fi.de iudi.in.vi.ꝙ eo casu quo filiusfa.põt stare in iudicio sine consensu prĩs vt ibi poterit tali casu ꝯstituere ꝓcuratorez faciat ꝙ voluit bal.in.l.neqꝫ.C.de ꝓcu.⁊ in.l.filiusfa.ff.de ꝓcur.⁊ in ru.ꝫ.de ꝓcur.Et iõ dicit bar.in.l.seruos.ff.de alimẽ.⁊ ci.le.ꝙ eo casu quo seruus aut frater minor possunt stare i iudicio possũt i tali iudicio constituere ꝓcuratorẽ ad agẽdũ.faciat ꝙ voluit bart.in.l.i.§.si curatores.ff.q pe.tu.⁊ qꝺ voluit scribẽtes in.c.cũ dilecta.de rescript.⁊ ista sũt ꝓ pemo tenẽda iudicio.Põdera tñ qꝛ si teneremꝰ ꝙ.c.nõ posset agere sine ꝯsensu plati sicut eꝑ vt voluit gio.in.c.i.de ꝓcur.⁊ in.c.cãmqꝫ de iudi.⁊ in.c.edoceri de rescript.istud dictũ Jnno.nõ cẽt verũ vide dicta p me in.d.c.edoceri.Põdera ẽt qꝛ posito ꝙ Jnn.dicat verũ ⁊ bal.dicat verũ nõ tñ ꝓcedit dictũ eoꝝ in re ardua ⁊ ad hoc allego ꝙ voluit inno.in.d.c.edoceri ⁊ ibi vide dicta p me.⁊ adduco ꝙ voluit Jnno.in.c.ij.de oper.no.nun.⁊ ꝙ volui

¶ In spũalibus. Adde ad mãm hu⁹ tex. do.l.c.ij.eo.ti. [illegible] ⁊ vid no nisi mos scribentes hic.

Bal.in.c.cũ oẽs de ꝯstitu.Jtem dicit ẽt hic bal.ꝙ cl[erici] possunt recipere feuda ⁊ iurare fidelitatẽ sine licentia prelati sui allegat.c.i.§.personam in titul.per quos fi[at] inue.Tu põdera ad hoc qꝛ tex.hic dicit nullus clericus audeat iurare.ergo seqtur ꝙ in iuramẽto fidelitatis requiritur licentia epi maxie cũ ꝑstet in forma multũ solẽni vt in.c.i.de for.fi.c.i.de no.for.fi.⁊.c.de forma.xxij.qõ.v.dicit ẽt hic bal.ꝙ prelati in causis suaꝝ ecclesiaꝝ dicunt pricipales persone alias papa iperite adduxit illã auc.principales.C.eo.dicit ẽt hic bal.ꝙ papa dicit platus oĩuz eporũ ego adduco glo.singularẽ ⁊ exquisitã in.c.per principalẽ.viij.q.iij.que dicit ꝙ papa posset ꝑuare oẽs epos mũdi nisi turbaret vniuersalẽ statum ecclesie.ergo vi prelatus oĩum epoꝝ.dicit ẽt hic Bald.† ꝙ illa verba ꝯsulto
61 romano põtifice iportant permissionẽ allegat i arg.l.filiuz habco.ff.ad macedo.doc.tñ hic vt superius dixi interpretant istũ text.pro licentia plati habẽda †.Querit ẽt
62 hic Bal.papa cõmittit cãm vtrũ sit necesse clericũ requirere ꝯsensum epi rñdet ꝙ nõ arg.c.pterea de offi.deleg.melius dixisset bal.cũ sua honorificentia an sit necesse requirere licẽtiã sui prelati vt loqtur iste text.Querit ẽt hic Bal.si cã agat corã vicario epi nõ oportet clericũ ꝯsulere epm nec interesse qꝛ vicari⁹ epi fungit quãdiu est vicarius.l.iudiciũ soluit.ff.de iudi.c.ij.de ꝯsue.tu põdera qꝛ nõ videt bene loq qꝛ iste text.requirit permissionẽ ꝓprij plati pone ꝙ clericus subiect⁹ archidiacono litigat corã eo vel corã vicario epi nihilominus dz interuenire licẽtia archidiaconi ad iurandũ ⁊ sic dz restringi dictũ Bald.qꝛ epus est ꝓprius platus suus ⁊ ẽt põt morderi vt sectu[m]
63 supius qꝛ licẽtia dz ꝑstari ṽbis expssis.¶ † Vitio nobis veniã facit.l.ij.C.de lib.⁊ eoꝝ li.qñqꝫ ponit pro licẽtia vt.l.venia.C.de i ius vo.¶ Colligit ẽt h bal.ꝙ leges ciuiles possunt allegari in fauorẽ clericoꝝ de quo fuit dictũ supius ⁊ iniq̃tũ supius dictũ est de illo ṽbo alibi ⁊ allegauim⁹ duos tex.adde nũc tertiũ in.c.statutũ.§.in nullo.de.nec aĩbi de rescrip.in.vi.si aliqd boni diximus magnus exalto suelauit nobis de⁹ cui lz occ⁹ ⁊ ipiũ sempiternũ.

Jtteras.

† In spũalib⁹ ⁊ calũnia si iurat.h.d.[illegible] poit iuse ꝯsuetudinẽ curie.scðo isert ꝓcessibi vñ.sed qẽst rõ ꝙ nõ iurat de calũnia in cãis spũalib⁹ dicit hic bal.qꝛ vbicũqꝫ ẽ spũale vz eẽ ciq̃ iur͞m.nũc vr esse supfluũ qꝛ spũale spirituali nõ deseruit cut dicit accursius ꝙ offm offõ nõ deseruit vt no.in.l.heres furiosi.§.i.ff.de pet.here.scðo rõ est qꝛ iuramẽta sũt introducta de iuris rigore ⁊ rigor iuris nõ attendit i causis spũalib⁹ ꝺ qbus apud celebrẽ scriptũ est psalmista virga eqtatis virga regni tui.adduci poterat illõ ꝙ magnus dixit ꝓpheta virga tua ⁊ bacul⁹ tuus ipsa me ꝯsolata sunt †.Jtẽ iur͞m calũnie est inuentũ ex quadã superstitione q̃ cessat in cãis spũalib⁹.l.nõ erit.ff.de iureiu.⁊ subdit hic Bal.ꝙ Jnn.circa istõ.c.intendit pergrere [illegible] ⁊ tñ nõ ingredit p ostiũ ⁊ ita hic residet apparebit volẽte ex infradicẽdis si Jnn.igressus est p muros nõ vt pastor sed vt lup⁹ vt vr sentire h bal.sed idubitãter lõge mirãdũ est q̃re iurat de calũnia in cãis spũalib⁹ ⁊ sit correctũ.c.istõ vt est casus in.c.i.eo.ti.li.vi.cũ rões sup⁹ assignate nõ cessent.vr q̃ dicẽdũ ꝙ iõ nõ hz locũ iur͞m calũnie in cãis spũalibus oli ex eo qꝛ ꝑsumebãt canones antiq ꝙ qs nõ calũniaret in cãis spũalib⁹ sicut.n.magis ꝑsumit pro spũalib⁹ viris vt ẽ tex.multũ sin.i.c.significasti de ope.no.nũ.⁊ ꝙ hr in rũ de ꝓcur.eodẽ mõ ꝑsumit ꝙ qs nõ calũniet in negocijs spũalib⁹ iõ canones antiqui statuerũt nõ esse iurandũ de calumnia.in causis spũalibus sed postea noua surrexerit calũnia iceperũt.n.litigãtes in cãis spũalib⁹ calũniari.defecit.n.illa flãma charitatis ⁊ bonitatis ⁊ in simili adduco tex.sing.in.c.fraternitatis.xxxiiij.disti.in ver.defecerũt corpa nostra iuxta illud ꝙ hr in inuectiuis marci ciceronis fuit ingt quondã i hac re publica virtus.⁊ magnus dixit apostolus dico mali sũt

cauendo

cauti⁹ ambulate. iō sacri canones posteriores statuerūt iurandū eē de calūnia euitanda in spūalib⁹. lex eni ada- 3 ptaš tpi † nā vna ⁊ eadē lex vno tpe est equa ⁊ scā ʒ alio tpe est iniqua ⁊ diabolica faciat. §. erit aūt lex in ver. tpi cōgruens .iiij. di. c. eō dʒ de ɔsan. ⁊ affi. ⁊ faciat ꝙ hr̄ i. c. penul. de cle. nō resi. ⁊ in. c. suggestū de deci. ⁊ io. l. ex fcō .ff. de vul. ⁊ pu. Et mulcū egregie dixit bal. in rub. C. qui 4 admit. ad bo. poss. † ꝙ pcās qui iurauit seruare statuta poterit illa nō seruare si malitia tpis supueniente sint ef- fecta aliqua facit tex. multū pegrin⁹ in. l. si hoiem .ff. mā. ⁊ ꝙ voluit glo. in. c. tps plenitudinis .xxvi. q. vij. ⁊ in. c. laiorē .xxxiij. qō. ij. ℭ No. ꝙ decime dn̄r res spūales. c. quāuis de deci. c. cū olim ō pscript. c. si. de rerū pmu. iō di- cimus ꝙ layci nō possunt possidere decimas nec pscribe- re ⁊ si per mille annos illas tenuissent nō prescripsissent vt est tex. in. c. cāmqʒ de prescrip. ꝙ pcedit quo ad ipsuʒ ius decimandi sed quo ad factū secus vt io. d. c. si. de re- rū pmu. vide q̄ pulchre dixi in. c. vestra. de loca. ℭ No. 5 ibi cōsueuit † ꝙ ɔsuetudo romane ecclesie facit ius. c. in cāis de re iudi. vnde dicit hic tex. ꝙ ecclesia romana non ɔsueuit dare nec recipere iur̄ᵐ calūnie in spūalib⁹ ex q̄ se quiš vnū ꝙ tibi videbiš verū vʒ ꝙ ecclesia romana pote- rit disponere ɔsultū qz si ipsa cōsueuit pħibere ḡ poterit pmittere. ⁊ adduco sile qō habeš i. l. captatorias institu- tiones senat⁹ ɔsium iprobauit .ff. de hered. insti. vbi dixit Rog. ꝙ cū institutio captatoria sit pħibita senatu, ḡ ⁊ a senatu poterit pmitti ne quo dicto vidi ⁊ audiui Joā. de imo. faciēte festū dū scriberet in. d. l. captatorias ꝙ ē bn̄ notā. pro his que habenš in. l. si. C. de fideicō. ⁊ in. c. cū ti bi de testa. posset adduci sile ꝙ hr̄ in. l. morib⁹ .ff. de vul. ⁊ pu. vbi morib⁹ lacedemonioꝝ fuit introducta substi- tutio pupillaris ḡ moribus pħiberi poterit. Adduci pos- set sile ꝙ in. l. more nře ciuitatis .ff. de acq. here. vbi mo- re ciuitatis introductū est vt pupillus nō obligeš vt ibi ergo more ciuitatis induci poterit vt obligeš pupillus 6 ꝙ ē ppetuo notandū †. ℭ No. ibi districtōe iuris ciuilis 8 ꝙ iusiurandū de calūnia ⁎ est introductū de rigore iuris ciuilis nō tñ alšat in iduiduo sed in gñe ⁊ incōfuso non tñ est admiratōe dignū. ɔsueuit p certo iurislator alšare in gñe ⁊ nō i spē. c. ad audiētiā ō spō. c. vestra. de co. mu. ⁊ cle. c. qu alr el. ij. de accus. c. nouit de iu. cū si. ⁊ sic rigor iuris ciuilis ītroduxit tale iur̄ᵐ sed cāe spūales nō regu- lanš ꝟm rigorē iuris ciuilis ⁊ in. c. dilecti de iudi. ergo in cāis spūalib⁹ nō iurabiš ō calūnia idē is alijs cāis q̄ ver- sanš in foro ecclesiastico. c. i. de ɔsti. c. ne imitaris pruden- 7 tie tue eod. ti. † Ex quo inferš statuto caueš ꝙ in cāis vi- duaꝝ nō admittaš rigor iuris ciuilis ꝙ tūc nō habebit locū in talibus cāis iuramētū calūnie ꝙ est ppetuo notā- dū. ℭ No. ibi ex caōnā eqtate ꝟʒ. d. an. ꝙ ista v̄ba exclu- 8 dūt solēnitateʒ iuris positiui ⁊ iō dicit † ꝙ si cā dʒ decidi ꝟm veritatē ⁊ eqtatē ꝙ excludiš solēnitas iuris positiui ꝙ dcm̄ nō placet do. Abb. hic. moueš qz lʒ remittaš illo casu iuramētū calūnie non tñ remittiš alia solēnitas or- dinis iudiciarij qz in cāis spūalib⁹ tpe huius. c. seruabāš alie solēnitates rigorose vt ē litis ɔtestatio ⁊ similia lʒ ho- die in pte tales solēnitates rigorose sint sublate vt is cle. dispē. de iu. ⁊ in cle. sepe. de v̄b. sig. Tu pōdera qz cū. d. as. appōit illa v̄ba ō v̄itate ⁊ eqtate ꝙ illō v̄bō ō verita- te nō poniš i isto tex. nescio videre quo spiritu ductus eli- gat illō notabile ex tex. isto quinimo plus dico ꝙ vbicū- qʒ cōmittiš cā vt decidaš ꝟm veritatē intelligiš de v̄itate legibus approbata. l. nēo. C. de sen. ⁊ iterlo. o. iu. ⁊ iō mš tū elegāter dixit ibi Bal. ꝙ illo casu nō poterit decidere cām ex pacto nudo qz nō ē a legib⁹ approbatū ⁊ addu- 9 xit ꝙ voluit idē bal. in. l. iusti. ff. ō iu. ⁊ iure. † vbi dicit mā daš cām decidi de iure v̄itate ⁊ iustitia ꝙ intelligiš de iu- stitia fori nō aūt ō iusticia poli. faciat ꝙ hr̄ in. c. ij. de no. so. si. p eūdē Bal. in vsi. feu. ⁊ qō voluerūt do. de ro. deci- sione. ccccxxxv. ⁊. cccclxxxx. dixi in. c. penu. de accu. ⁊ in. c. bone memorie inq̄rum tex. dicit veritati ⁊ iusticie de cō- sti. vel inutili. vide que dixi in. c. dilecti. de iudi. ⁊ sic si est farago huius. c. dicere qñ cā decidaš ꝟm veritatē. Sʒ stat difficultas qñ mandaš decidi ꝟm equitatē quo casu pōdera qz ex dispositione statuti dʒ cā decidi ꝟm equita- tem ⁊ ante oīa ɔsidero. ⁊ do. anto. nō recte colligit ex isto tex. illud suū notabile qz nō dicit iste tex. ꝟʒ veritatē ⁊ eq- torē qz si diceret secūdum veritatē intelligiš p vt appro- batur a legib⁹ vt dixi sed dūtaxat iste tex. dicit nō secūdū districtionē iuris ciuilis sed ꝟm equitatē canonū. ⁊ p di- cto dn̄i anto. posset adduci tex. in. c. dilecti de iudi. vbi dš secūdō veritatē ⁊ canonū instituta. ⁊ sic pprie est h̄ tex. de eo ꝙ dixit hic do. Anto. inq̄rū dixit secūdā equitateʒ ⁊ veritatē sed iste tex. dūtaxat dixit secundū eqtatē cano- num. vnde vr̄ ꝙ pessime sit iste tex. pōderat⁹ qz do. ant. colligit notabile suū in genere sed iste tex. nō loqtur ō eq- tate in genere sed loqtur ō equitate canonū. Itē cū dicit do. Anto. ꝙ per illa verba secūdū equitatē tolliš solēni- tas iuris positiui. bonorificētia sua salua nō recte loqtur Quia illo casu nō tolliš solēnitas iuris positiui sed dūta- xat tollunš ea q̄ sunt de apicib⁹ iuris ⁊ de hoc allego gl. sing. ⁊ meliorē de corpe iur. in. l. si mancipiū .ff. de euicti. ⁊ adduci posset glo. in. c. dilecti. de iudi. Et lʒ do. ab. ɔsi- xerit dicto do. an. nihilominus nesciuit adducere ppria ⁊ accōmodata media. Et plus dico ꝙ si diceret vt deci- daš cā secūdū equitatē nō inspectis solēnitatib⁹ iuris ad- huc nō viderenš sublate iuris solēnitates sed dūtaxat vi- derētur sublata ea q̄ sunt de apicib⁹ iuris q̄ veritatē non tangūt ⁊ adduco in indiuiduo Bar. in. l. fideiussor §. q- 10 dam .ff. man. † vbi dixit mādaš cā decidi de eqtate nō in- spectis solēnitatibus iuris ꝙ intelligiš reiectis apicibus iuris q̄ veritatē nō tangūt. facit ꝙ hš in. l. quintus .ff. eo. ti. ⁊. l. bōa fides. C. depositi. ⁊ formaliter istō voluit bal. in. l. si p eo. C. mandati ⁊ in. d. l. fideiussor §. quidā. ⁊ fa- ciat ꝙ voluit bal. in. l. ii. C. de ɔsti. pec. ⁊ ꝙ voluit Rog. in. l. argentari⁹ .ff. de edē. ⁊ Ludo. ro. in ɔsil. clxxxi. ⁊ in repe. rub. ff. de arb. ⁊ ista erant q̄ do. ab. allegare debuis- set ʒ do. anto. tene menti qz nō sūt cōtēnēda. Itē iste tex. dicit nō secūdum rigorē legū sed ꝟm equitatē canonū ⁊ sic iste tex. restringit se ad eqtatē caōnicā repellēdo rigo- rem iuris vide q̄ dixi in. d. c. dilecti. Et pōdera illud ver- bū districtionē qz iportat rigorē iuris ciuilis. colligo ti- bi oīa pene iura q̄ vtuntur isto verbo rigore. C. si cle. lay- cū de fo. cōpe. c. in lris ⁊. c. sepe de restit. spo. c. ij. de re iu. c. si duob⁹ ⁊. c. interposita de app. c. tua de homi. c. super lris de rescrip. c. i. de dolo ⁊ ɔtu. c. dilecti is verbo subti- liter ō iudi. c. si. ō trāš. l. placuit. C. ō iudi. l. nulla .ff. ō leg. l. i. C. eo. pše ibi bar. c. i. §. ad hec vbi p bal. ō pa. iu. fir. is vsi. feu. gl. melior q̄ reperiaš is corpe iu. in. c. vt ɔstitueres in. v. di. archi. l. c. ius gñale. i. di. ⁊ adduco glo. sin. ⁊ cele- brē in. l. aūt ptor §. si debitorē .ff. q̄ in frau. cre. q̄ dicit ideʒ ē dicere illō pcedit de rigore istud ō eqtate ac si diceret illō est correctū facit ꝙ voluit ang. i. l. i. ff. de ɔsti. pnc. Et iō bal. dixit in. l. iusticia .ff. ō iu. ⁊ iu. ꝙ si cōpromittiš ō iu- re iusticia ⁊ v̄itate ꝙ illud verbū ō iure intelšr .i. ō rigor- ʒ ōfecit i salutari suo qz nihil alšat. Ego alšo tex. i. l. nul- la iuris rō aut benignitas .ff. de leg. sʒ ʒ dcm̄ bal. ego ad- 11 duco gl. in. d. c. vt ɔstitueres. v. di. q̄ dixit † ꝙ verbū ius ē q̄dā media strata inter eqtatē rigorē ⁊ per ɔñs nō capiš ius pro rigore vt dixit bal. sed si qs eleuaret ingeniū i al- tū recte dicere posset ʒ illā gl. fore casuʒ quē ipse ñ vidit in. d. l. nulla iuris rō. vbi capiš ius pro rigore ⁊ ista men- ti cōmenda ⁊ adde ad ea que dixi in. d. c. si cleric⁹ laycū ⁊ iō in regno nřo trinacrio fuit q̄dā pnceps nō aūt rex i certis ciuitatib⁹ sicilie magne prudētie vir q̄ solit⁹ erat diceš inimicis nřis iusticiā amicis aūt nřis eqtatē redda- m⁹. No. ibi sine debito qz lōge nutor de rōano pōtifice ꝙ iprope ⁊ grosso mō loquaš. hic eni loqtur de cāis spi- ritualib⁹ ⁊ illa verba sine debito adaptanš cāis tpalib⁹ ⁊ ɔfouis. in causis eni spūalib⁹ debet dici siue canonico decidat. ⁊ non sine debito ista est glo. celebris singula-

a ℭ De calūn. de hoc vid per glo. in rubr. ff. de iurciur. ⁊ in .l. si. C. eo. tit. ⁊ .d. car. in cle. i. eo. titu. ⁊ spec. in titu. ō iurā. cal. §. i.

ria in.c.ex cõquestione de resti.spo.saluet tñ glo.illa pa
pã in hoc vz φ papa nõ curat de ista ꝓprietate verborũ
sed permixtim vtitur illis verbis ꝛ iõ recte loquendo de
buit dici fine canonico decidas.tene mẽti qꝛ doctor ꝛ iu
ris peritus dum de iure loqtur dẽret vti vocabulis pro
priis ꝛ nõ impropriis vt plebeius glo.sing.in.l.qd si nepo
te a.ff.de te.tu. ꝛ tex.in.l.si uictũ.ff.de euic.in verbo nõ ita
vt vulgus. ¶ No.ibi canones nõ inducũt exponit vin.
i.prohibent ꝛ sic nõ ob.c.i.de ope.no.nũ.ꝛ.c.si in adiu
12 toriũ .x.di.Ex hoc dicto vine.infert † φ si legis dispositio
referat se ad aliã legẽ cuius tenor nõ reperit nõ viciat si
in lege referente ponit eius effectus aut sba vt est gl.ele
gans in.l.admonẽdi.ff.de iureiurã. ꝛ in auct.de teste.§.
qm̃ ꝛ in.l.vt liberis.C de colla. ꝛ sic validũ est statutum
referens se ad aliud statutũ φ nõ reperit si in illo statuto
referente apponit effect⁹ alterius statuti relati no.Bar.
in.d.l.admonẽdi ꝛ facit qđ voluit bal.in.l.i.C.de epi. ꝛ
cle.sed do.an.hic dicit sufficere φ canones non indicãt h
iuramẽtum calũnie qꝛ dispositio e legũ ciuiliũ nõ restri
gunt cãs spũales sed do.abb.dicit istã solutionẽ esse fraz
ꝛ ꝯ.c.i.ꝛ.ij.de op.no.nũ.vbi cãe spũales tractant ꝛ diffi
niunt ſm leges gñales que nõ ꝯdicũt canonib⁹ ad hoc
allegat.c.auctoritate de ꝯces.pben.li.vi.ipse aũt dicit φ
lz lex hoc disponerz gñaliter nihilominus nõ fuit receptũ
morib⁹ vtentiũ in cãis spũalib⁹ ꝛ iste stilus ꝯsuetus cu
rie ipedit virtutẽ legis generalis ꝛ istã dicit esse meliorẽ
solutionẽ p istũ tex.in ver.ꝯsueuit.ad qd enim allegaret
stilus ꝛ visus curie si canões expsse ꝓhiberẽt ꝛ ita residet
hic do.Abb. ¶ Tu adde pmo φ inqᵭtũ ipse vult φ lex
gñalis nõ morib⁹ vtentiũ approbari secus si nõ recipiat
morib⁹ vtentiũ faciat ad hoc.c.i istis.iiij.dist.faciat.§.le
ges cadẽ in. ꝛ intellige hoc qñ nõ recipit lex morib⁹ vtẽ
tium ita φ faciat ꝯsuetudinẽ ꝯtriã ita eleganter dixit do.
car.in ꝓhemio clemẽtinaꝝ re vera ꝓ uiero suo est hic ca
sus nou⁹ ꝛ singl'aris inqᵭtũ iste tex.ꝯsiderat stilũ ꝯsuetuz
ꝛ sic ꝯsuetudinẽ curie romane ꝛ ita uicebã hac nocte in
quadã.q.ꝓ nobilib⁹ uñis montis i ptibus mõtis serrati
tene mẽti qꝛ a uemine iste tex.est sic ꝯsiderat⁹ deinde põ
dera qꝛ hic dr̃ φ cãe spũales uecidunt ſz eqtatẽ canonũ
ꝛ nõ legũ ciuiliũ districtiõe sed iur^m calũnie fuit ex legũ
rigore itroductũ g̃ satis expssum est iure canonico i istis
spũalib⁹ iur^m calũnie ꝓhiberi ꝛ p ꝯñs nõ ꝓcedit solutõ
data p do.abb.ꝛ ad istũ tex.põt rñderi inqᵭtum dicit cõ
sueuit φ illud φ ẽ de iure canonico põt deduci in ꝯsuetu
dinẽ curie rõane vt ẽ tex.melior de corpe iu.i.c.ij.de pbẽ.
in.vi.ꝛ ex h tollit solutio do.abb.qꝛ sepe illud φ est d iu
re cõi deducit in ꝯsuetudinẽ vt in.d.c.ij.tene mẽti istuz
tex.sic inductũ.Et ex isto tex.nũc infero vnũ φ sempiter
13 na est dignũ memoria † φ in cãis spũalib⁹ nõ hz locũ ri
gor legũ ᵃ.c.dilecti ue iudi.Et sic limitat.c.i.ꝛ.sifia iura
ue op.no.nũ.vt non hẽant locũ iura ciuilia qñ sunt rigo
rosa.Et ẽt põt respõderi ad.d.c.i.inqᵭtũ dicit canones
adiuuari pncipũ ꝯstitutionib⁹ vt dicat φ in cãu isto nõ
adiuuant imo tollunt qꝛ tex.hic dicit φ eqtas canonũ ꝓ
ualet rigori legũ in cãis spũalib⁹ ꝛ iur^m calũnie est ue ri
19 gore iuris ciuilis.No.ibi nec dare nec recipere † φ iur^m
calũnie dat ꝛ recipit ꝛ sic sunt correlatiua dare ꝛ recipe
re g̃ posito vno ponit reliquũ.l.si C.de iudi.vid.iol.ꝛ qđ
ibi bar.l.nẽo martirem.C.de sa.san.eccle. ꝛ qđ voluit ibi
15 bal.iõ dixit idẽ bal.in.l.i.ff.de cal.† statutũ punit recipiẽ
tem aliqd p baratariã φ vr̃ punire datẽ.Vide singula.
glo.i.c.ij.de ꝯfes.in.vi.vbi pena apposita reo videt appo
sita actori faciat.c.ij.de tẽp.or.li.vi.ꝛ φ ibi voluit Dñic.
post alios φ exẽptio collata vẽdẽti vr̃ collata ementi ita
ass cõsului.Facit φ voluit do.Car.in.c.i.de in.vbi dixit
iudex excõicauit hoc mõ φ nullus cõicet titio φ ex natu
ra correlatiui vr̃ ꝓnũciasse φ titi⁹ ñ cõicet alijs. ¶ No.
ibi ꝯtẽtione de iuramẽto calũnie dimissa φ donec res est
dubia ꝯtendit in iudicio adduco tex.in.c.lz de suscept.in
verbo duxerit ꝯtẽdendũ.§.de foro ꝯpe.ꝛ.c.forus de vb.

a ¶ Legũ.adde spe.in ti.d̃ sen te.§.vt aũt vl̃. si igit. ꝛ facit ad hoc bonus tex.in.c.frater nitatis.xxxiiij. di.doc.in.c.nõ uz ꝯ cõlãgin. ꝛ affi.vbi est ma hui⁹ speculationis.

b ¶ Calumnia. De ista ma vi de oẽs doc.vl era Bar.i.l q. § finaũt.iu-q. pn.i.de iu.ca. ꝛ vid nouissimos scribẽtes hic.

signi.sed postqᵭ est decisa contẽtio qescit φ est ꝯ multos
romanos põtifices ꝛ ꝯ multos sacros iperatores quia
vtraqꝫ censuca plurima ꝛ plurima sunt dubia ambigua
obscura intricata quoqꝫ que pontificia ꝛ cesarea idigẽt
declaratione ꝛ iam ego secũdum paruitatẽ meã collegi
tot ex quibus solis fieret volumen amplius quã volumẽ
clementinaꝝ.Sed inter quos erat hec contẽtio dicit ho
stien.erat orta inter partes in cã sup decimis delegata vt
hic est casus scđm eum ꝛ ex hoc põt figurari casus in ter
minis in hac decretali ſm Hostien. Vel dic.φ contẽtio
erat orta inter iudices ꝛ ꝑtes ambas vel alterã. ¶ Op
pono ꝛ videt φ sit iurandũ de calũnia indistincte vt pro
batur in.c.i.§.eo.vbi dicit in quacũqꝫ cã ciuili vel crimi
nali iurandũ esse de calumnia ergo sequit φ idẽ erit i cã
spirituali argu.eoꝝ que habent in.c.solite de ma.ꝛ obe.
c.vt circa ne priuile.c.si romanoꝝ.xix.di.ergo i spiritua
libus iurandũ est de calumnia.glo.i.dicit φ quedã sont
cause spirituales vel quedã sunt cause annexe ipsis spiri
tualibus vt est causa iuris patronatus ꝛ nõ iurat de ca
lũnia sed de veritate dicenda iurat.c.dudũ d elec.c.ex iu
terio de iureiur.ꝛ in illis vendicat sibi locũ dispositio hu
ius.c.quedã sunt cãe mere criminales tpales ciuiles mi
xte ꝛ in istis iurat de calũnia ꝛ vẽdicat sibi locũ ꝯtriũ for
matũ.sed ꝯ hoc opponit qꝛ si iurat in criminalib⁹ ꝛ tpa
libus ciuilibus causis fortius erit iurandũ in spũalib⁹ qꝛ
in eis maius vertitur periculũ ideo cautius est ꝓuidẽdũ
c.vbi periculũ de electioni.li.vi.sed maius periculũ vi
tur de calumnia in spũalibus ergo in talibus fortius est
iurandũ.soluit glo.honestius esset iurare de calũnia pro
pter illã rõnem lz non seruet per istũ text.sed dic φ illud
non soluit ꝯtrium iõ dicit φ in spũalibus hoc fuit statutũ
qꝛ in eis magis ꝓsumit ꝓ hominib⁹ spũalib⁹ qᵭ ꝓ alijs
c.in nostra de ꝓcuratu.c.doctos monachos.c.sunt non
nulli.c.qui vere.xvi.q.i.iõ in istis spiritualibus negocijs
erat magis presumendũ.Inno.hic reddit alias rationes
de quibus per glo.in.c.i.§.eod.lib.vi.sed qꝛ postea fuit re
pertuz homines calũniari ẽt in istis spũalibus iõ fuit sta
tutum φ iuret vt in.d.c.i.eo.ti.lib.vi.ita hic dicit do.ab.
16 ¶ Tu pondera rõnem † qꝛ olim homines non ita ahe
labant ad ista beneficia spiritualia timebant enim deũ
ꝛ videbant se non posse viuere clericaliter cũ honestate
ideo non anhelabant ad ista spũalia sed dũtaxat hcis
timorate ꝯscie in quib⁹ cessabat ois ꝓsumptio calumnie
iõ fuit φ canões romanoꝝ pontificũ ꝓhibuerũt nõ eis iu
rãdũ de calũnia in spũalib⁹ credendũ eni est φ spiritus
sanct⁹ q loqtur per ora eoꝝ ista statuerit.Audiui enim a
multis egregijs viris bononiẽsib⁹ φ epũ bononiẽsis q fu
it cardinalis sancte crucis pater ꝓ certo magne sanctimo
nie nõ reperiebat aliquos qui vellẽt acceptare canonica
tus ecclesie cathedralis bononie.dicebãt eni se non posse
viuere vt canonici ꝑcipiũt in tm̃ φ ꝓmouit in canonicũ
quẽdã sartorẽ honestũ ꝛ clarũ virũ ꝛ fecit eũ clericatũ iõ
nõ est admiratione dignũ si in tporibus illis ꝓsumebat
φ tales viri nõ fuissent calũniati in istis spũalib⁹ sed po
stea superueniente malitia cessauit illa bonitas ar.c.fra
ternitatis.xxxiiij.di.iõ fuit opus noua adinuenire reme
dia iõ spiritussanct⁹ p ora romanoꝝ põtificũ disposuit φ
iuraret de calũnia ꝛ iõ emanauit.c.i.de iur.cal.li.vi.vt i
b spũalib⁹ iuret de calũnia.ᵇ vtinã tpibus nr̃is regnaret il
la ãtiqua bonitas ꝛ cũ btõ pbõ dicẽ possem⁹ vtinã adꝑ
scos nr̃a rediret tpa mores.ꝛ ista vr̃ mihi rõ formalis qre
oli nõ iurabat de calũnia in istis spũalib⁹ sz hodie iura
tur.põdera bñ qꝛ forte pp male viuẽtes ꝛ nõ scđm qđ ca
nones mãdant spũalia hodie nõ hñtur in sũma ve dirit
veneratõe qlibz layc⁹ ꝯtẽpnit hodie clericos ꝛ vult eis
asserri.ꝛ inqᵭtũ ista gl.dicit φ i cã iuris patronat⁹ tanqᵭ
ãnexa spũalibus nõ iurat de calũnia gl.hec ẽ ꝑpetuo no
tanda ꝛ eam sequtur gof.in.c.§.ꝓrio ꝛ hostiẽ.hic.facit.c.
φ in dubijs de cõse.eccle.vel alta.bene adduci posset lex
q̃ religiosa religiosa quoqꝫ sũt.ff.de reli.ꝛ sump.fu.vin.
refert

refert alios tenere ꝯriū ex quo ius patronat⁹ nō est ius spūale ⁊ rō canonis ꝯdicit iō pstādū erit iuramētū in cā iuris patronatus facit qḋ no. in spe.eo.ti.§.ij.versi.qd de causis ⁊ cū hac opi.transeunt hic Jo.an.⁊ do.ant.Sed do.Abb.dicit se reducere opi.ad ꝯcordiā hoc mō.aut su mus in mā odiosa ⁊ ꝓcedat hoc vltimū dictū vt appella tione iuris spūalis nō veniat ius patronatus ⁊ sic nō ve niat cā ānexa iuri spirituali arg.c.odia.de reg.iur.in.vi. .l.cū qdā.ff.de li.⁊ posthu.de pe.dl.i.c.pena.aut agit de fauore ⁊ tunc ꝓcedat pria opin.⁊ per ꝯñs glo.ista ex eo qꝛ cōnexoꝝ idem est iudiciū.c.trāslato de ꝯsti.c.inter cor poralia de trans.pla.⁊ sic in terminis huius.c.vbi nō tra ctat de odio credit do.abb.istā glo.verā ⁊ idē ꝙ glo.ista sentit spe.in eo.ti.§.i.ver.differt aūt.⁊ dicit do.abb.hanc distinctionē esse bn̄ notandā qꝛ vꝫ ad multa ⁊ aliud cir ca hoc nō dicit ego adduco.c.si.de iudi.in.vi.vbi dicit ꝙ sicut filiusfa.pōt stare in iudicio sine cōsensu patris in cā matrimoniali ⁊ itm in dependētib⁹ ab ea ⁊ p ꝯñs vr̄ eē idē in cōnexis ⁊ sic cōnexoꝝ idē erit iudiciū idē ꝓbat in cle. dispendiosam de iudi.⁊ per ꝯñs vr̄ loqui ista gl.si ita est ꝙ ius patronatus sit cōnexū cāe spūali vt censeat spūale p ipsa iura bn̄ facit.d.l.que religiosis.Sed vnū obstat d cisioni gl.qꝛ vr̄ sentire ꝙ essentialiter ⁊ formaliter ius pa tronatus nō sit ius spūale iqꝫtū vult ꝙ p annexionē dica

17 tur esse ius spūale † .Mihi vr̄ de iure dicendū ꝙ ius pa tronatus est spūale essentialiter ⁊ formaliter ꝙ ostendo hoc mō illud est ius spūale cuius laycus nō est capax.c. sacrosancta ⁊.c.massana ecclesia.ē.de elec.sed layc⁹ non est capax iuris patronat⁹ ḡ ius patronat⁹ est spūale ⁊ si dicat mihi imo est capax iuris patronat⁹.c.examinata d ꝯfirma.vti.vel inuti.⁊ per totū titulū de iure pat.qꝛ ad h rūderi pōt ꝙ pōt hr̄i ius patronatus ⁊ hꝫ de grā sedis apostolice istud ꝓbat in.c.ij.de iure patro.si.a.esset ius ꝯfanū ad qd papa de grā dispensasꝫ ꝙ hr̄et ius patro natus sile dicimus in iure cōferendi pbendas ꝙ ē spūale ⁊ de grā sedis apostolice ꝯcedit layco.c.adrianus.lxiij. di.hꝫ Jo.mona.in.c.ij.de pben.in.vi.Bald.in.l.rescri ptis.C.de.pci.ipa.offe.vide q̄ late dixi in rub.ē.de iudi. ⁊ plenius dixi in.c.iiij.eo.ti.sed qd si agat possessorio de re spūali fuit aliquis spoliatus re spūali ⁊ agit possesso rio recuperande erit de tunc iurandū de calūnia tāqꝫ de re aō spūali glo.ista in fi.dicit ꝙ tunc est iurandū de ca lūnia.idē dicit in exceptionib⁹ oppositis in re spūali alle. c.cū dilecti de ele.⁊.c.lr̄as de resti.spo.d.abb.hic dicit ꝙ lꝫ quo ad terminos huius.c.de nihilo seruiat nobis hec qō qꝛ hodie decisum est iurandū esse vt in.c.i.eo.tit.lib. vi.tn̄ iste articulus est valde vtilis in similib⁹ questiōib⁹

18 † vtꝝ qō possessoria iuris spūalis vr̄ esse spūalis ⁊ tracte tur vt spūalis glo.ista sentit ꝙ nō ex quo decidit debere de ea iurare sed vbi agit de mā spūali est secus.hoc idem

19 sentit Jnn.in.c.si.de iudi.vbi dicit † ꝙ de iure spūali pōt agi possessorio corā iudice seculari sed de mero iure spi rituali secus est qꝛ de eo nō pōt cognoscere etiā inciden ter ⁊ idē sentit glo.in.d.c.cū dilecti in verbo iuramēto de elec.que dicit ꝙ qñ agit de iur̄ spūali possessorio nō agi tur spūaliter ⁊ iō non est tractāda cā tāqꝫ spūalis idē sen tit glo.in.c.lr̄as de resti.spo.in verbo iuramēto q̄ voluit

20 † ꝙ in exceptionib⁹ pemptorijs ⁊ dillatorijs q̄ fiunt i cā spūali iurat de calūnia qꝛ tunc nō agit de re spūali ⁊ sic sensit illud ꝙ sensit glo.nostra idē sensit Jnno.in.d.c.cū dilecti vbi dicit ꝙ nō est cā māe spūalis vbi agit possesso rio idem voluit arch.in.c.frequēs de restitu.spo.lib.vi. ⁊ Jo.an.ibi in verbo ciuilibus.faciat sile ꝙ voluit Jnn. in.c.ceteꝝ de iudi.⁊ i.c.ex pte d fo.cōpet.vbi dicit † ꝙ qñ

21 qō est possessoria ⁊ agit sup feudo nō incipit nāꝫ qōnis feu dalis licet circa hoc vacillet ista sunt pulchre adducta p do.abb.hic.sed in ꝯriū adducit ꝙ voluit guil.de mōte laudino Beltra.⁊ Jo.de lig.in cle.dispēdio.de iudi.vbi dicunt † ꝙ si agit possessorio de bn̄ficio ecclesiastico debꝫ agi simplr̄ ⁊ de plano sicut qñ agit d re spūali qꝛ cā pos sessoria bn̄ficialis vr̄ esse spūalis vt in cle.i.de cā pos.⁊ p prie.⁊ qꝛ ibi actor hꝫ aliqualiter iustificare titulū iuxta no.i cle.i.de cā pos.⁊ in.c.lr̄as de resti.spo.mouent ēt qꝛ ꝯtinentia cāe diuidi nō dꝫ.l.nulli.C.de iudi.c.i.de cā pos. ⁊ ꝓprie. ¶ Nec ob.si dicat ꝙ nihil hꝫ cōe ꝓprietas cū possessione.l.naturaliter.§.nihil cōe de acq̄r.pos.⁊ ex se paratis ⁊ illatis non infert.l.si maritus.C.de dona.iter vi.qꝛ rūdet.illud enim esse verū ꝙ saltem in vno nō p iudicet in alijs sed in multis ꝓprietas ⁊ possessio habēt magnā cōmunionē vt ꝓbatur i cnsu multū sig.c.cūmqꝫ d

8 pscrip.vbi sicut laycus nō hꝫ ꝓprietatē iuris decimādi[a] codē mō nō hꝫ possessionē iuris decimandi ḡ possessio est eiusdem nature cuius est ꝓprietas.ad idē adducit ꝙ vo luit Jo.an.in.c.si.de iudi.vbi dicit ꝙ iō potuit agi corāꝫ iudice seculari qꝛ agebat de electione rectoris secularis quasi secus si ageret de electione rectoris ecclesiastici licet ageret ibi de possessorio.idē tꝫ Jo.an.in addi.spec.in ti. de petitorio ⁊ possessorio §.i.vsi.quid si ago possessorio

13 vbi dicit † ꝙ qō possessoria sup matrimonio vel alia re spūali nō est spūalis sed quasi.ad idē adducit qḋ no.Jo.

14 mo.⁊ arch.i.c.cū qui d eo q mit.i pos.li.vi.vbi dicūt † ꝙ sicut qñ agit de beneficio obtinendo aō hꝫ locū missio in possessionem cā rei seruande.sed procedi dꝫ ad vlteriora ꝙ codē mō si agat de possessorio de bn̄ficio.idē adducit tenuisse spe.in ti.de ꝯtumacia.§.sequitur vsi.illud ⁊ refert ꝙ obseruande memorie clemēs quartus ⁊ oēs doct.ita ꝓnunciarūt lꝫ aliter senserit glo.in.d.c.cū q.adducit etiā ꝙ voluit spe.in ti.de iura.cal.§.sequitur in pnci.vbi mani feste dicit ꝙ in possessorio super re spūali nō iurat de ca lūnia per.c.psentiū de testi.li.vi.⁊ sic sentit ꝙ debent tra

15 ctari vt cā spūalis.do.anto.hic ⁊ in.c.fi.ē.de iu.dicit † ꝙ si qō possessoria hēat ānexā cām ꝓprietatis vt in cā ma trimoniali ⁊ in cā bn̄ficiali decidit ꝙ satis pōt dici esse cau sa spūalis per iura ad hoc alleāta superius.Facit.c.acce dens vt lit.nō ꝯtest.⁊ ita ꝓcedit dcm̄ Jo.mo.⁊ arch.in d.c.cū q.⁊ qḋ notāt alij in.d.cle.dispēdiosaꝫ vbi talis cā tractat simpliciter ⁊ de plano ꝙ ē bene aot.hoc dcm̄ do. anto.videt approbare illud ꝙ voluit Laudi.Beltrā.⁊ Jo.de lignn.in.d.cle.dispendiosam.tn̄ qꝛ ꝓpter ꝯnexita tem debēt ad eandem naturā trahi vt in.l.nulli.C.de iu di.sed si questio possessoria est nuda nō habēs annexaꝫ cām ꝓprietatis dato ꝙ non sit materie spūalis trahit ad naturā spūalis ꝓpter ānexitatē argu.c.translato de ꝯsti. ⁊.c.cūmqꝫ de pscrip.⁊ hec fm do.Anto.sunt multū no tanda pteqꝫ in exorbitationibus in quibus fieret men tio de qōne super re spūali qꝛ tunc intelligeret de re que est mere spūalis sed qō possessoria non est mere spūalis qꝛ ex illa non cōfertur grā.faciat ꝙ no.i.q.i.in pn̄.sime ⁊.c.i.Et subdit hic do.abb.circa illud membrū qñ qōnio possessoria est nuda vt attrahat ad naturā cause spūalis recte facit illud ꝙ tenuit do.anto.in.c.cum sit generale d foro cōpe.⁊ in.c.tuaꝫ de or.cog.vbi dicit ꝙ sup re spūali potest esse questio facti dūtaxat Et tunc pōt iudex secu laris cognoscere qꝛ non est questio spūalis.sed si est que stio iuris puta ꝙ matrimoniū ꝯtum nō tenuerit primo casu qñ negat matrimoniū fuisse ꝯctum qꝛ tunc est qō fa cti.Et codē mō qñ dubitat an ꝯctus fuerit factus de du plo vel si dubitet ꝙ talis ꝯctus non est vsurarius eo casu quo est questio facti iudex secularis cognoscit sed eo ca casu quo est qō iuris non cognoscit iudex secularis istud voluit Barto.in.l.titia.ff.solu.matrimo.⁊ in.l.quotiēs .C.de iudicijs ⁊ in.l.i.ff.de iurisdi.om.iudi.⁊ in.l.omni innouatione.C.d sacrosancta ecclesia.Ergo fortius po terit cognoscere iudex secularis quando erit questio pos sessoria nuda. ¶ Sed dominus Abbas hic dicit ꝙ pri mum mēbrum huius diuisionis nō est verum indistincte ꝙ iudex laycus possit cognoscere de re spirituali.prout ē questio facti. ¶ Tu dicas ꝙ d hoc est casus ad litteraꝫ in capitulo post miserabiles d vsuris.Ubi iudex secula ris potest.est nihilominus qō multuꝫ dubitabilis ⁊ ple

[a] ¶ Decimādi Adde ad mate riā federi.d fe. in quodā cōsi. incipien.laicus d pdio.⁊ pau. de cast.in ꝯsilo. cclxxxvij. quē omnino vide.

nissime tetigit Lud.ro.in.l.titia.ff.so.ma.ego tetigi pre cise in.c.cũ sit gñale de fo.cõpet. ⁊ ẽt in.d.c.post misera bilẽ videre ibi.sed do.ab.recitatis superiorib⁹ dictis nõ est ausus aperire viã ferro ⁊ tenere vnã partẽ ⁊ reijcere aliã viriliter legũ ⁊ canonũ clipeis ⁊ manu rõnibus ar mata sed ex dictis illis fecit vnã distinctionẽ reducẽdo do ctores aduersos ad ꝯcordiã hoc mõ.ꝙ de cã spiritualí põt eẽ qõ ꝙ sit mere spũalis vel quasi spũalis. Itẽ mere tplis nõ habens aliq̃ spũalitatẽ anexã qñ disputat̃ pncí paliter de iure tpali ⁊ ẽ qõ tarta spũal' exẽplũ ponit vtrũ mr̃imoniũ vel collatio bñficij tenuerit vel an quis tenea tur ad decimas ⁊ siƚa ⁊ĩ talib⁹ iudex secƚaris nullo mõ se itromittit nec pncipalr̃ nec incidẽter.c.tuã de or.cog.c. lator q̃ fi.sint leg.cũ si.⁊ est qõ q̃si spũalis qñ agit̃ posses sorio ⁊ tale possessoriũ hẽat cãm ꝓprietatis anexã vt qr est fienda in ea aliqualis ꝓbatio super ipso iure ⁊ sic agi tur ad restitutionẽ coniugis vt.c.ex transmissa.c.ex pre de resti.spo. ⁊ talis cã trahit̃ ad nãm mere spũalis qr pn cipaliter disputat̃ de violentia ⁊ nõ de ipso iure spũali ĩ attribuendo actũ alicui speciei inspicimus illud ꝙ pnci paliter agit̃.l.i.ff.de aac.tuto.c.de cetero de homi.l.iter dum.§.q furẽ.ff.de fur. ⁊ adducit illud ꝙ dici solet ꝙ qñ agit̃ de crĩe ciuiliter dr̃ cã mixta.c.tue d̃ ꝓcu.c.sup his de accus.c.q̃sto.de iu.vbi ius pa.nõ ẽ mere ius spũale lȝ ha beat anexã spũalitatẽ [a] sed dicit̃ spũalib⁹ anexum ergo fortius idẽ dicemus in qõne possessoria hñte anexã quã dam ꝓprietatẽ ⁊ sic ꝓcedit opi. Inno. ⁊ archi. dicentiũ ꝙ non est mẽe spũalis ⁊ ꝓcedit hoc casu opi. Io.an. in prefata additi.ad speculũ vbi dicit ꝙ est mẽe spũalis ⁊ isto mõ ꝓcedant dicta do.in.d.cle.dispendiosã de iudi. ⁊ in.c.cũ qui de eo q̃ mit.in pos.li.vi.vt in iudicio tractet̃ talis cã vt spũalis nõ tñ est mẽe spũalis sed pp illã ãnexi tatem sicut dicimus in iure pa.vt in.d.c.q̃sto iõ materie tpalis est nõ habẽs aliquã spũalitatẽ ãnexam vbi dispu tat̃ tantũ de facto mero nec venit discutiendũ aliqd iuris ponit exẽplum cũ agit cleric⁹ ꝯ laycũ possessorio retinẽ de qr molestat̃ in possessorio retinẽde sue ecclesie ⁊ agit vt cesset a turbatione lȝ enĩ hoc casu agat̃ respectu eccle sie nõ tñ venit discutiẽdũ aliqd iuris spũalis sed meri fcĩ vt nõ turbet̃ ⁊ an possideat vel si agat̃ interdicto recupe rande vl' vi bonoꝝ raptoꝝ p calice ꝯsecrato ablato re cuperande vel de reliquijs ⁊ siƚibus rebus vbi non opus est dicere de aliq̃ ꝓprietate sed sufficit ꝓbare possessionẽ ⁊ rapinã in alijs.n.nihil repugnat laycũ iudicẽ cogno scere ꝯ laycũ nec in aliquo põt dici hec qõ fore spũalis cũ de spũalitate nullaten⁹ disputet̃.pro hoc tex.optimus in.c.petrus.x.q.i.sicut videmus ꝙ iudex laycus cogno scit de iniuria illata clerico ꝯsecrato est.n.iudex. qr nõ iu dicat de spũali allegat.c.cũ sit gñale de fo.cõpe. ⁊.l.si qs in hoc genus.C.de epi. ⁊ cle.adduci posset ꝙ voluit pe. de anch.in.c.ea que de reg.iur.in.vi. ⁊ ꝙ ipse voluit i ꝯsi lio suo.xvij.alẽ.vi.de iudeo ꝓijciente spurcitias aduer sus crucẽ dominicã clero ⁊ populo eũtibus ꝓcessionalr̃ ꝯsuluit ꝙ potuit puniri a iudice layco ⁊ ẽt a iudice eccle siastico p.d.l.si qs in hoc gen⁹.subdit ẽt.d.ab.ꝙ idẽ dici mus in iuramẽto obseruãdo qr põt iudex secularis se in tromittere vt iurans obseruet iurm̃ qr non est qõ spũalis nec q̃si vt in.c.lȝ de iureiu.li.vi.no.Io.an.in.c.fi.de fo.cõ pe.li.vi. ⁊ hoc casu ꝓcedat gl. ⁊ opi.alioꝝ dicentiũ ꝙ nõ est spũalis qõ possessoria nec est mirandũ ꝙ agat̃ de iur̃ spũali ⁊ qõ nõ sit spũalis qr sicut videm⁹ in exẽplis ꝓfa tis.c.i. ⁊.c.tertij.de eo q̃ mit.in pos. ⁊ qõ no.in.c.ꝯtingit de do. ⁊ ꝯtu.nã q̃nq̃ agit̃ de ecclesia ⁊ ꝓprietate quadã spũali qr nõ disputat̃ de titulo vt.d.c.cũ q.nec ob.c.cãsq̃ de ꝓscrip. ⁊ p hoc ꝙ do.anto.dicit ꝙ possessio est eiusdẽ nãe cui⁹ est ꝓprietas qr laycus iõ nõ põt possidere spũa lia qr possessio est qd iuris est enĩ ius libere insistendi rei vt no.in.l.i.ff.de acq.pos. ⁊ iõ nõ cadit in laycũ q̃ nullũ ius põt hr̃e in spũalibus sed qñ agit̃ nudo possessorio nõ disputat̃ de iure an possit cadere in laycũ an nõ ⁊ nihil in rio ex hoc acqrit̃ layco sed tantũ decernit sup facto an sit facta spoliatio vel iniuria illata vt in.c.cũ sit gñale de fo.cõpe.c.felicis de pe.in.vi.nã ⁊ ipsa detẽtatio nuda rei spũalis cũ sit qd meri facti hñ cadit in laycũ facit ꝙ hr̃ c.i.de pign. ⁊ in.c.cãmq̃ de ꝓscrip. ⁊ qõ ibi voluit glo. ⁊ p ista dicit hic do.abb.habetis hic istũ passũ plen⁹ exa minatũ ⁊ discussum q̃ fuerit p alios examinat⁹ vsq̃ ad hec secula.refert tñ se aliqd circa hoc dicere velle in.c.tu am de or.cog.ita belissime gessit hic tantus doctor.pul chra per iõnẽ ⁊ gloriosa fuit hec distictio q̃ mẽti cõmẽ da. Tu põdera qr quo ad istã .q.possessoriã do.abb.i.d. c.tuam nihil dicit.or faba ista cudenda venit sup hume ros nr̃os. Addo p̃mo ꝙ inq̃stũ do.abb. ⁊ do.ant. faciũt drĩam inter possessionẽ anexã ꝓprietati ⁊ inter possessio nem nudã adducere poterat ꝙ doctoris illustri Bal. nõ venit in ore in.l.ij.ff.de iuris.om.iudi.vbi dixit statuto ca uet̃ ꝙ forensis nõ possit acqrere rẽ imobilẽ in territorio suo ꝙ nihilominus poterit acqrere nudã possessionẽ fa cti ⁊ non iuris ⁊ adducit̃ tex.celebris in.l.i.§.si vir vxori ff.de acqr.pos.faciat ꝙ hr̃ in.l.si cum.ff.de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ in hoc defecit illustre ingeniũ eoꝝ. Item addit qr mihi vr̃ ꝙ proprie ⁊ stricte qõ possessoria rei spũalis sit spiritualis ⁊ nõ ex eo ꝙ sit annexa spũalib⁹ ⁊ ad hoc al lego tex.in.l.nulli.C.de iudi.quẽ sic induco.ibi enĩ dicit̃ ꝙ cã cõtinet ꝓprietatẽ ⁊ possessionẽ ⁊ non põt ipetrari vnus iudex i possessione ⁊ alius iudex in ꝓprietate qr ẽt videret̃ ꝯtinctia cãe cõiungo tex.valde celebrẽ i.l.cũ co rum.§.finitaris.ff.de postu.vbi Bar.colligit ex tex. illud

16 ꝙ † ꝓpria ⁊ nãlis significatio huius verbi ꝯtinet vt ꝓ prie dicat̃ cõtinere illud ꝙ in eo aliter cõprehẽdit̃. tũc ꝓpter hoc se alias dñatsie glo.quãdã vt ibi per eũ mõ cã spũalis cõtinet possessionẽ ⁊ ꝓprietatẽ sequitur ꝙ sicut ꝓprietas est spũalis ꝓprie ⁊ stricte ita ⁊ possessio est spũal' ꝓprie ⁊ stricte siue sit possessio fcĩ siue iuris. Scdo duo diuersa ⁊ penitus ꝯtraria nõ possũt stare in eodẽ subiecto dicente boetio natura respuit vt ꝯtraria ꝯiungant̃.l.vbi re pugnantia.ff.de reg.iu.si ḡ cã spũalis cõtinet ꝓprietatẽ ⁊ possessionẽ sequit̃ necessario ꝙ sicut ꝓprietas est spũa lis ⁊ ita possessio erit spũal'.nõ .n. solẽt aduersa sibi so ciari siue ḡ sit fcĩ siue iuris erit spũal'. Tertio adduco illud ꝙ scribitur per doctores in.c.cũ sit gñale de fo. cõpet.ꝙ qõ spũalis siue sit iuris siue sit facti spectat ad iudicẽ ec clesiasticũ ⁊ non ad iudicẽ secularẽ ⁊ damnat doctrinã Bar.in.l.titia.ff.so.ma. ⁊ in.l.quotiens.C.d̃ iudi. Quar to arguo sic dependens a spũali spũale est siue sit iuris siue sit facti.assumptũ ꝓbo per.c.fi.de iudi.in.vi. vbi dicit̃ ꝙ filius fa.põt stare in iudicio sine ꝯsensu patris in mr̃i monio ⁊ dependẽtib⁹ ab eo glo.ibi exponit dependenti bus vt est cã dotis faciat tex.in cle.dispendiosam de iud. si ḡ depẽdẽs ẽ eiusdẽ rõis cũ eo a q̃ dpẽdȝ ḡ idẽ dicem⁹ i questione possessoria facti vt dicatur spũalis ex eo qr de pendet a spũali. Quinto adduco hãc rõnem lȝ sit nuda possessio non tñ est nuda a qualitate rei cui adheret.sic dicimus in cautione nuda qr nõ est nuda a validitate vt .l.hmõi.ff.de lega.i.nec etiam est nuda ab ipositione pe ne vt est glo.in.l.nõ videt̃.ff. de iudi.nec etiã est nuda ab obligatione bonorũ Bar.in.l.si prius.ff.de oper.no.nũ.

17 ¶ Simile dicimus in pacto nudo † qr nõ debet esse nu dum a causa.c.i.de pactis. Bald. in.l.petens.C.eo.pot enim debet possessio qualificare iuxta nota.in.l.si in rem ff.de rei vendica. ¶ Et adduco quod eleganter voluit Bal.in.c.ceterũ de iudi.vbi dicit ꝙ eo ipso quod addi citur qualitas specificatur qualis sit questio possessoria qr si addicitur rei spiritualis est spiritualis vt habet̃ i.c. causamq̃ d̃ prescriptio. ¶ Et ex istis probo dolor datur ruina quedam ad stupendam glo.capitu.ceterum de iu dicijs.que dicit ꝙ d̃ questiõe possessoria feudi agitur co ram iudice ordinario quia nõ est questio feudalis quia domini feudorum non habent iurisditionem i possesso rio feudoꝝ sed dũtaxat i petitorijs qr questio possessio

nuda est

[a] ¶ Spũalita tẽ ⁊ facit ꝓ ista ꝯclusiõe ꝙ vo luit ro.cccclx xx.fuit dubita tum in not. ⁊ vide doc.i.c. ꝯ terea de iu. pa trona. ⁊ in .c. cum secularum eodem titulo.

nude est qd̄ facti ſm bal.ibi nec est admiratione dignaꝫ
qr nō tangꝫ ſba feudi ſed ſapit quādam ſuꝑficialē ꝛ nā·
lem poſſeſſionē que nō tangit ius dñi vt.l.nāliter.§.nihil
cōe.ff.d aq.poſ.dicit ēt ibi bal.doc.cōiter reprobare illā
gl. qr i poſſeſſorijs agif ad rē feudalē quoquo mō ſemꝑ
dicta qd̄ dꝫ trahi corā dño feudi .nā rōne poſſeſſionis in
dicta qd̄ dꝫ trahi corā dño feudi .nā rōne poſſeſſionis in
tereſt dñoꝝ ne re ſua vtaf ex̄neus insti.de interdic.§.com
modū.codē mō dicam⁹ intereſt ſpūalis ne re ſpūali vtaf
ꝓfanus ꝛ ſecularis. ¶ Ultio faciat qr iſtud poſſeſſoriū
ſemꝑ reſpicit adminiculū petitorij vt ſuperi⁹ ē dcm̄ quo
eſt ſpūale ꝛ ita tenui in.c.ſi.de iudi. Et pp p̄dicta ſeqtur
ruina ad illā doctrinā bal.tradi tā in.l.ij.ff.de iuriſ o. iu.
ſtatutū enim in caſu illo ſonat in ius ꝛ non in factū lꝫ er
go ille ex̄neus nō ſit capax iuris eſt tn̄ capax facti tū qr il
lud ſtatutū eſt ꝯ ius cōe idō dꝫ reſtringi q̄ntum pōt.l.ſi ſer
ui veſtri.C.de noxa.idō reſtringif ad ius nō ad factū ꝛ ita
intelligo .d.l.i.§.ſi vir vxori ꝛ .l.ſi cū.ſupius allfatas po·
ſtremo adduco ꝯ abbatē ꝛ alios.c.tertiuꝫ de iure patro.
vbi dr̄ ꝙ laycus de gr̄a ſedis apſice hꝫ ius pa.ꝛ p ꝯñs vt
gr̄a hꝫ poſſeſſionē iuris pat.lꝫ illa poſſeſſio ſit nudi facti
tn̄ eā hꝫ de gr̄a que eſt ſpūalis ꝛ ex iſtis ſeqtur vera ꝯclu
ſio ꝙ qd̄ poſſeſſoria rei ſpūalis ſiue ſit iuris ſiue ſit facti
ſpūalis eſt ꝛ ad iudicē eccleſiaſticū ſpectat qcqd dixerit
doc.tene menti qr ſi bñ diximus deus nobis hec ocia fe
cit ꝛ inq̄ſitum ſupius dictū eſt ꝙ in iſtis ſpūalib⁹ iuraf d̄

18 veritate dicenda ꝛ nō de calūnia † q̄ritur in quo differāt
iuramētum calūnie ꝛ iuramētuꝫ de veritate dicēda quo
ad primū ſpe.in eo.ti.§.i.verſu differt aūt.ponit multas
dr̄ias.p̄ma eſt iuramētum calūnie p̄ſtaf in ciuilib⁹ ꝛ pe
cuniarijs.c.ceteꝝ ꝛ.c.cum cā.l.eod. Sꝫ iſtud iur^m verita·
tis dicende tm̄ p̄ſtaf in cauſis ſpūalib⁹ ꝛ ſcis ānexis vt h̄
ꝛ in.c.dudū de elec.ꝛ inq̄ſitū dicit de ānexis. pōderabis
bñ iſtud dictū ſpe.qr apteꝫ opi.gl.quā ſuperius tetigi.

a ¶ Scd̄a dr̄ia eſt qr i illo r̄ndetur d̄ credulitate ᵃ vt hr̄ in
auc.de his q ingrediūtur ad appellāduꝫ.§.pe.ꝛ.§.ſi.col
la.v. Sed in iſto nō iuratur niſi d̄ ſcia quā iurans ſcit.iy.
q.ix.c.hortamur.c.p̄ſtitum de teſti.lib.vi.tertia dr̄ia ē qr
illud ꝯtinet multa capitula. Sꝫ iſtud ꝯtinet vnū ſolū ca·
p̄ſum vꝫ ipſum ꝙ verbū ſonat. Quarta qr in illo nō ua
tur dillatio qr in illo pōt dicere credo vel nō credo. Sed
ſecus in iſto.lege q interrogat⁹.ff.de interro.ac.glo.tāgit
in.c.pen.l.eod.vbi dicef deo volente. Quinta dr̄ia eſt qꝛ
illud p̄ſtant p̄ncipales perſone. Sed iſtō p̄ſtat ꝓcurator.
¶ Sexta dr̄ia qr illud p̄ſtat ſindicus vel actor in aiaꝫ ꝓ
priā.c.in pertractādis.l.eo.iſtō in aiam dñi vel vniuerſita·
tis vt in.d.c.p̄ſentiū. Septima dr̄ia qr ſi poſt iuramētuꝫ
calūnie p̄ſtitum dicaf noſce melius veritatē iteruꝫ r̄ndef
vt no.in.c.ſi.l.e.ꝛ iḡr in prio dicit ſpe.ꝙ iur^m de v̄itate di
cenda p̄ſtaf tm̄ in ſpūalib⁹. Inq̄ſtum facit cle.ſepe de v̄
bo.ſig.ꝛ.c.i.ꝛ.ij.de cōfeſ.in.vi.ꝛ in.l.ij.C.eo.vbi indiſti·
cte dē poſitionib⁹ eē r̄ndendū p iur^m de v̄itate dicēda ꝛ
ſic nō ſolū i ſpūalib⁹.ſo.pōt multipliciter r̄nderi prio qr
oli tm̄ in ſpūalib⁹ vt in iurib⁹ p̄alle.in qbus exuberat iu
dicantis offm̄ hic h̄o de ꝯſuetudine iuraf in qualꝫ cā vt
no.i iurib⁹ allegatis in ꝯriam.vel in ſpūalib⁹ p̄ſtaf hoc
iur^m indiſtincte ex offō iudicis .c.cū nobis ꝛ.c.cū dilecti d̄
elec.ꝛ p̄ſtaf pte poſtulāte qr i iſtis ſi ita exuberat iudicis
officiū fiunt.n.tūc poſitiōes vt ps releuef ab onere pro·
bandi vt no.in.c.i.ꝛ.ij.ꝛ vbicūqꝫ viſum fuerit iudici ita
tn̄ ꝙ ſi ſuppleat de facto ad cōmodū ꝑuatū. ¶ Nec ob.
ꝙ hr̄ in.c.bone de po.p̄la.ꝛ in.c.ad nr̄am de iureiur.per
Inno.ꝛ ꝙ dicūt doc.in.l.i.C.vt q̄ueſant aduoc.ꝛ ita r̄n
det ad illad ꝯriū h̄ do.ab.ꝙ nō ita exuberat iudicis offi
cium nec p alios doc.iſtō eſt expſſe tactū ſꝫ do.abb. Uel
dicit tertio ꝙ in iſtis cauſis ſpūalib⁹ p̄ſtaf iſtud iur^m ſup
poſitionib⁹ dūtaxat vt no.in.c.dudū de elec.ſed in ſpūali
ꝛ annexis pōt exigi indifferenter ēt ſup tota cā vt dicit h̄
Inn.ꝛ ꝓbaf in.c.ex lr̄is de iureiu. Itē inq̄ſtum dicit ſpe.
in ſcd̄a dr̄ia ꝙ in iuramēto de v̄itate dicenda ſi r̄ndef niſi
de ſcia quā ſcit ille q iterrogaf iferf ad deciſionē ſecūdi q̄

ſiti hic ꝙ ſuit vt hēat r̄ndere cum iuramento ꝓ eo ꝙ lꝫ
Spe.ſentit glo.in.c.i.de confeſ.in.vi.ꝛ Inno. in.d.c.pre
ſentium dicit ꝙ cum iurāt de veritate dicenda tā ponens
q̄ꝫ r̄ndens non ꝙ credit ſed ꝙ nouit dicere dꝫ arg.c. hor
tamur .iij.qō.ix.ſed cū iuratur de calūnia ponif ꝛ r̄ndef
ꝙ credit.l.ij.C.eod.ſed hic vr̄ ſentire aliud dicens ꝙ lꝫ in
ſpūalibus cauſis iuref aliqñ de veritate dicēda.ſ.cū iudi
ci viſum fuerit ex iuſta cā ꝛ tūc cogif iurare.idem in arti·
culo de quo dubitat vel de quo q̄rif vel ēt in tota cā ſi ꝓ·
babiliter ſuſpicaf ꝙ ꝯ ꝯſciam in multis eſt veritatē ne·
gaturus nō tn̄ per iuramētum iſtō interrogaf de creduli
tate per.d.c.p̄ſentiū nec pars dꝫ tn̄ r̄ndere qd ſciat ꝛ cre·
dat ſm Inno. Hoc vltimū viſum eſt mirabile hoſtiē.ꝙ
nō debeat interrogari de credulitate ꝛ ꝙ dēat r̄ndere idō
dicit ꝙ lꝫ ptes ꝛ teſtes in ſpūalibus iurēt de veritate nō
ſolū de veritate dicenda.ſed ēt de credulitate ſunt inter·
rogandi ꝛ r̄ndere tenēf allegat.c.quotiens.ꝛ. cāniqꝫ de
teſti. Plus dicit ꝙ cum iurans de veritate dꝫ ſm ꝯſciaꝫ
r̄ndere de veritate ꝯſcie cōſentanee quo ad r̄ſſionis effe·
ctuꝫ potius eſt illud iuramētū credulitatis q̄ꝫ veritatis
d.c.preſentiū.ꝛ de iureiur.c.ſi xp̄s. Sed hodie de ꝯſuetu
dine curie romane iuraf de veritate quā ſcit ſm eū ſꝫ Io
an.de lig.dicit ꝙ ſi veritas pōt ſciri tūc ſurgit habit⁹ de
monſtrat⁹ ex neceſſarijs pōt etiā credi ꝛ tūc ſurgit habi
tus ex ꝓbabilibus.vigore ergo iuramēti de veritate pōt
quis r̄ndere ꝛ ſcio ꝛ credo.putat tn̄ opi. Inn.veriorē qr
aliud eſt ſcire aliud credere.ſcia.n.elicitur ex demonſtra
tione ſed credulitas ex opinatis dicit hoſti.ꝓcedit in iu·
dicarijs qr iudex dꝫ interrogare de quocunqꝫ ꝙ facere
pōt indiciū ad iudicandū vt in .c.iudicātē cūcta rimari
dꝫ.xxx.q.v.c.afferte mihi gladiū de preſūp.ꝛ.iij.regū.c.
iij. Nā nos hēm⁹ ſciaꝫ ꝛ neſciaꝫ ꝛ ſic ſūt duo extrema ꝛ
inf iſta duo extrema ē q̄ddā mediū.vꝫ credulitas ſeu fi·

19 des.† ſciēcia hr̄ dupliciter prio i his q̄ ſūt alicui⁹ artis.ꝛ
tunc ſcire dr̄ rem per cām cognoſcere allfat do.abb.ariſt.
ꝛ.l.ſcire.ff.de legi. Secūdo mō hr̄ ſcia reſpectu facti vt
in mā nr̄a ꝛ tunc ſcire dr̄ illud ꝙ apprehēdim⁹ p ſenſum
ꝛ iſta eſt ſcia que reqritur ad eē in teſte.iiij.q.iij.teſtef.c.
hortamur .iij.q.ix.ff.de teſti.l.teſtes. neſcia aūt eſt de eo
ꝙ hō neſcit ita ꝙ hꝫ aliquā credulitatē ſeu fidē vt nota.
glo.in rubr.ff.de iu.ꝛ facti igno. Credulitas ſeu fides eſt
quā quis cōcipit ex varijs indicijs ꝛ p̄ſumptiōib⁹ allfat
do.abb.no.per bar.in.l.admonēdi.ff.de iureiur. ¶ Tu
pōdera circa h̄ qr nō vr̄ ꝙ ſit credulitas imo vr̄ ꝙ ſit ſcia
illa que colligif ex pluribus p̄ſumptiōibus ꝛ indicijs ex
eo qr plures p̄ſumptiones faciūt ſufficientē ꝓbationem
glo.eſt quā oēs reputant ſingu.in.l.ij.§.i.ff.de excu.tu.ꝛ
in.l.inſtrumenta.C.de ꝓba.ꝛ in.l.iij.§.eiuſdem.ff.de te·
ſti.ꝛ in.c.accedens vt lite non cōteſta.ꝛ in.c. cum cām d̄
ꝓba.ꝛ in.c.illud de preſumpt.ꝛ in.c.cū bertoldus de re
iudi.ꝛ in.c.i.de appel.ꝛ in.c.cuꝫ dilectus de ſuc.ab.inte.
ꝛ facit lex indicia .C.de rei vendic.ꝛ.c.cum in dioceſi de
vſur.ꝛ .l.excipiuntur .ff.ad ſille. cuꝫ ergo ex iſtis reſultet
ſufficiens ꝛ plena ꝓbatio ergo ſequif ꝙ elicif ſcia ꝛ nō
credulitas. Item pondera inq̄ſtum dicit do. Abb. poſt
alios ꝙ ſcire ē rē per cās cognoſcere adduco glo.in.l.ſi
pr̄.ff.de hered.inſti.q̄ dicit ꝙ ſcia eſt veroꝝ ꝛ nihil ſcitur
niſi verū. Et adduco ꝙ voluit bal.in.c.ij.d̄ ꝯſti. vbi dixie
ꝙ ſcia eſt entiū ꝛ non eoꝝ que nū nec ars reuelauit facit
ꝙ voluit idē Bal.in.c.cū cōtingat de reſcrip.ꝛ adduco
tex.i.c.qui occidit.xxiij.q.viij.ꝛ ꝙ voluit pe.de anc.poſt
alios in cle.ei qui de cōceſ.ꝓben.ꝛ adduco illud ꝙ volu
it ꝓhoꝝ facile ꝓnceps ariſtotiles in primo phiſicoꝝ i ꝓn·
cipio ait enim tunc opinamur vnūquodqꝫ cognoſcef cū
cās cognoſcimus primas ꝛ elementa prima.nā pueri a
principio omnes viros appellant patres ꝛ omnes femi
nas matres poſterius determinant vnūquodqꝫ ꝛ ſic pro
prie ſcire eſt rem per cām cognoſcere voluit ſūmus ariſt.
in primo poſteriorū ꝛ apd̄ boetiū in ꝓn.ſcribif atqꝫ latē
tis nāe varias reddere cās ꝛ idō i bucolicis ſapiēter ſcri·

a ¶ De credu
litate. Uide de
hoc iuramēto
credulita. mul
ta p pa.d̄ caſt.
ꝛ do. Alexā.
de imo.in.l.ſi
nō fuerit d̄ iur
iurā.ꝛ in.l.iuſ
iurādū.§. qui
i iuſiurādū.c.ti.

bitur apud virgiliũ felix qui potuit rerũ cognoscere cau sas ⁊ ista menti cõmenda. Ad ꝓpositũ ergo dicit hic do. abb. cum ista inter se sint diuersa sub iuramẽto de verita te dicenda nõ tenet stricte rñdere de veritate qꝛ veritas per pñumptiones nõ habet sed per sensum ꝓpriũ vt. d. c. testes ⁊ d. c. hortamur ⁊ qd voluit bar. i. l. i. ad fi. ff. de in terroga. actio. Sed in iudiciis non oꝫ capi ita stricte sed large pro omni scia quã hꝫ siue veraciter siue ex creduli tate ⁊ tunc dr scia impropie vt hic ⁊ in. l. ij. §. ꝙ obserua re. C. eo. vbi est text. de eo ꝙ credit ⁊ postea de eo ꝙ scit ⁊ apponit ibi de scia improprie quã quia hꝫ per credulĩ tatem. facit ꝙ voluit glo. in. l. ij. §. idẽ labeo. ff. de aq. plu. ar. ⁊ ꝙ voluit Bar. in. d. l. i. ad fi. ff. de interrog. ac. nã rñ sio p verbũ credo in facto ꝓprio ita pñdicat sicut rñsio d̃ veritate ita dixit elegans glo. in. c. ex luceria de iureiurã. Itẽ iudex adducit ad aliquã opi. ex circũstantiis vt alle ga celebre dictũ bal. in ru. d̃ ꝯt. inne. vbi dicit ꝙ iudex ex varijs circũstantijs ⁊ suasionibus instrꝫ ꝯfessionũ ⁊ simi lium aliqñ deuenit ad vnũ finalẽ cõceptũ mentis nõ indi gentẽ adminiculo iuramenti. pro quo dicto faciat. c. p̃te rea de testib. ⁊ tex. melior de iure in. c. cũ ad sedẽ de re sti. spo. ⁊ iõ circa hunc passum sic distinguit do. abb. cam in teste qꝫ in parte vt sub tali iuramẽto teneant rñdere ẽt de credulitate ⁊ in teste ꝓbat qꝛ iurat dicere veritatẽ ⁊ in. d. c. cestea ⁊ i. d. c. hortamur. tñ tenet rñdere de credu litate. c. quotiẽs. c. lꝫ ex quadã. c. tã lĩis de testib. oꝫ ergo intelligi hoc iuramẽtũ large vt dicat veritatẽ sup his su per quib⁹ interrogabit si vero iterrogat an credat oꝫ rñ dere vitatẽ vꝫ an credat an ñ. lꝫ. n. ignoret facti pncipal veritatẽ oꝫ tñ rñdere veritatẽ ad interrogatõem ⁊ hec i terrogatio p iudicẽ bñ admittit vt in iurib⁹ palleg. ⁊ in d. c. iudicantẽ. xxx. q. v. ⁊. l. vbicũqꝫ. ff. de interro. ac. ⁊ ex istis infert do. abb. hic se laudare ꝯsuetudinẽ modernaꝫ q̃ hꝫ vt qs iuret dicere veritatẽ quã scit vel credit qꝛ illd̃ i telligit tacite ex larga significatõe. hodie tñ rñdet ad po sitiones p verbũ credit vel non credit[a] lꝫ ꝓcessu iuramẽ tũ de vitate dicẽda. ⁊ iõ rñdẽdo p verbũ credit pñudicac sibi vt voluit glo. in. c. ex lĩis de iureiurã. ⁊ ita residet hic do. abb. ego adduco celebrẽ doctrina quã refert bal. i. l. vnica. C. de ꝯfes. in vltima cart. versi. illud est notandum vbi dixit ꝙ qñ iudex mandat rñderi positionib⁹ põt mã dare hoc mõ rñdeas positionib⁹ p verbũ scio si scis veri tatẽ sed si nescis veritatẽ rñdeas per verbũ credo vl' non credo casum dicit eẽ singularẽ in. c. pñtiũ de testi. li. vi. ꝙ obliuioni nõ tradas. Itẽ ad casum in. c. cũ dilecti de acc. vbi apponit forma iuramẽti. vꝫ vt iuret dicere meraꝫ ⁊ plenã veritatẽ vel ad inquisita veraciter rñdeat. Itẽ põ dera qꝛ nos credim⁹ illud ꝙ scim⁹ ita pulchre dixit Jo. an. in. d. c. pñtiũ. bene facit ꝙ voluit do. an. in. c. quotiens de testi. Ex quo legitur vnũ ꝙ sempiterna ẽ dignũ memo ria ꝙ credulitas pñupponit sciam g̃ nõ est admiratione dignũ si rñño per verbũ credat pñudicet sic rñdẽti. Et ex istis vr saluari cõis pratica mundi vt positionib⁹ rñdeat p verbũ credit vl' nõ credit ⁊ ista mẽti cõmẽda. Ultio cꝫ glo. oppo. vr ꝙ ista rõ posita in tex. nõ sit bõa qꝛ iuramẽ tũ calũnie nõ est pñstandũ qꝛ canones nõ iducũt nã vbi de ficiũt succedũt. l. ci. c. i. de op. no. nũ. x. di. c. si in adiutoriũ. Sꝫ hosti. supplet ad lr̃am inq̃ꝫ eum dicit canones nõ idu cũt. i. nõ sustinẽt qd pñstet tale iuramẽtũ idẽ dic abb. anti quus. Dic de hoc vt dixi alr̃ tetigi superius in notabili bus. si quid boni diximus[b] gloria sit in altissimis deo.

[a] Nõ credit De isto verbo vid multa per doc. nouissios i rubr. ff. d̃ iure iu. ⁊ o. Alex. d̃ imo. in ꝯs. cx. ⁊ in ꝯs. cxxcij. l. i. parte ⁊ i ꝯs. s[ecundo] l. iij. par. ⁊ p canonistas i. c. qñ cõtra i ver. confessiones d̃ proba.

[b] Per. De i... atius De ... vide bal. i. rubric. C. de ... ⁊ ees fere doct. in. l. sicut i pñ. de le. i. bar. i. l. quinqginta d̃ excu. tuto. cẽ tera q̃ sũt insti tuta vide p te.

In pertractãdis.

† Iura ri põt de calũnia p pncipales ⁊ p yconomos notã i ⁊ cãm hñtes. Uel sic. pncipalis psona nõ idi stincte releuat ab onere iurandi de calũnia lꝫ cõpareat p yconomũ sed sibi vl' yconomo est deferẽdũ inspecta qua litate cause ⁊ psone. ⁊ non recipit ꝯgruã diuisionẽ ꝓpter sui breuitatẽ bal. hic sũmat sic. iurari põt de calũnia per pncipalẽ. Itẽ per yconomũ si nouit veritatẽ ⁊ qui iurat

oꝫ iurare in aiam ꝓpriam. Et dicit ꝙ iuramẽtum mal semper prestat in aiam ꝓpriam sed iuramẽtum calũ semp prestat i aiaꝫ dñi. si dñs sit singularis psõa. ¶ N[ota]

2 ibi i pertractandis causis † ꝙ illa dictio per[b] ponit pñ ctiue. i. pfecte tractandis. l. vrbana pdia. §. pnoctare. ff. d̃ verb. sig. sic ꝓbatur hic ꝙ cause de iure canonico pfecte sunt tractande ꝙ bene notabis ꝯtra iudices idiotas qui mo dum ⁊ inane doctoris nomẽ hñt vt in. l. i. §. pueritiã. ff. de postu. ⁊ ibi ang. dicit ꝙ sunt legũ dolores ⁊ qd habet in c. multi cathedrã ascendũt. xl. di. Sed in ꝯtrium videt fa cere. c. dilecti de iudi. vbi simplr sunt tractãde cãe ecclesie ⁊ nõ subtiliter vt disponũt iura ciuilia ergo ⁊c. põt dici ꝙ respectu cognitõis ⁊ respectu ꝓbationũ cãe ecclesie p fecte sunt tractande. ar. eius ꝙ dixit bal. i. l. pscriptiõe. C. si ꝯtra ius vel vtilitatẽ pub. ad finẽ. vbi dixit qd iudiciũ dicat sũmariũ respectu dilationũ nõ aũt dicat sũmariũ respẽ probationũ qꝛ veritas diligenter seruanda est vt est tex. elegans in. c. qualr ⁊ qñ el. ij. §. fi. de accus. faciat. c. nouit in verbo sufficienter ostendat supra de iudi. ¶ Nota ibi

3 dino nõ nesciat. qꝛ exponit sm hosti. i. sciant ⁊ sic no. † ꝙ yconomus ita admittit ad iurandũ de calũnia si hẽat no ticiam cãe nec sufficit leuis notitia per istũ text. adducit ꝙ no. in simili in. l. admonẽdi. ff. de iureiur. ⁊ in. c. fi. eo. ti. vbi iuramẽtum ad supplendũ plenã ꝓbationẽ ẽ defe rendum illi qui scit vel verisimiliter oꝫ scire vel scire pñ mitur veritatẽ. ⁊ adduco elegantẽ glo. in. l. fi. C. de iu. do. impe. ⁊ ꝙ voluit pe. de anch. in. c. pastoralis de iudi. vbi dixit ꝙ vbicũqꝫ iudex perpendit ꝙ pncipalis psona me lius scit veritatẽ qꝫ ꝓcurator vel alius oꝫ illũ cogere ad rñdendum. l. si actor. ff. de ꝓcur. Et ex isto tex. arguit hic hosti. ꝯtra religiosos ⁊ alios mittentes ad cãm eos qui igno rant factum ⁊ interdũ mittũt viles qui sine ꝯscia oste gant. ꝯstituendi sunt enĩ idonei ⁊ qui cãm notã hẽant. l. ij. §. sinautẽ. C. eo. nec oꝫ iudex ꝯtrium sustinere sed ex offi cio suo malitijs hoium occultantiũ veritatẽ occurrere ar gu. l. curẽt. ff. de testi. faciat in arg. cle. vt calũnija de re n di. ⁊ tex. in. l. i. C. de edi. lib. to. in verbo veritatẽ colimus

4 † No. ꝙ yconomus iurat in aiam suã ⁊ non in aiaꝫ ꝯsti tuentis. ⁊ hoc iõ qꝛ hꝫ generalẽ administrationẽ de quo dicet in gl. fi. No. arg. ex eo ꝙ dicit iste text. ꝙ pncipalis psona tenet ꝯstituere yconomũ seu ꝓcuratorẽ noticiã cãe habentẽ qꝛ si non hꝫ noticiã cãe est iputandum dño dicit In. Inn. ꝙ si ꝓcurator vel sindicus fuerit interrogatus ⁊ rñdeat se velle ꝯsulere dño ꝙ non dabit sibi terminus ad ꝯsulendũ dño nisi iusta cã subsit ar. l. fi. C. de ꝓcur. ⁊ l. si actor. ff. eo. ⁊ plus dicit ꝙ si ꝓcurator dicit se nescire ea de quibus interrogat ⁊ illa talia ptinent ad pncipale ne gotiũ ꝙ cõdemnabit in expensis que ꝓpter hoc fierẽt ar gu. eius ꝙ hic hr ⁊ qd no. in. c. auditis ⁊ in. c. ꝯstitutus d̃ ꝓcur. hoc est verum sm Hostiẽ. ⁊ Joã. an. nisi articulus de nouo emergat vel sit talis ꝙ non possit dño iputari nõ instruxit ꝓcuratorẽ. arg. c. ceterũ. J. eo. ⁊ ideo hoc erit arbitrariũ ar. c. fi. de transac. de quo in speculo in titulo de positionibus. §. sexto ver. in sũma ⁊ vers. fi. sequẽti bar. in. l. non solum. ff. de ꝓcur. certe hoc nõ est admiratione dignum qꝛ que de nouo emergũt nouo indigent auxilio. l. de etate. §. ex cã. ff. de inter. actio. c. insinuante de offic. deleg. c. pastoralis de except. c. vt circa de electio. lib. vi.

5 ¶ † Not. ꝙ in peligendo psonaꝫ ꝓcuratoris vel yconomi ad actũ iurandi oꝫ considerari qualitas personaꝫ ⁊ qualitas cãe an sit spiritualis vel non ⁊ hoc cognoscitur ex notatis in. c. i. ⁊. c. lr̃as. d̃. eo. qualitas personaꝫ ꝯside ratur circa hoc vꝫ quia sit instior. l. fi. C. d̃ ꝓcur. sm Inn. vel sm hosti. inspicitur an tales sint religiosi qui non iu rant vel an sint seculares qui iurant vt in. c. J. primo vel epi qui habent electionẽ iurandi vel non. c. fi. J. eod. Iste dẽs expositiones possunt insimul cõiungi sm do. abb. d̃ iuxta notata in. c. i. d̃. eo. ¶ No. tñ secũdum expositionẽ

6 Inno. † ꝙ sindicus lꝫ habeat generalẽ administrationẽ nihilominus non põt eligi constituens vt veniat ad iu randum

randũ ⁊ rñdendũ si est iustior. ℭ Putat tñ do. abb. q͂
dictũ istud nõ pcedit indistincte vt psideret ista progati
na in pstituente cũ raro vel nũq̃ sit iustior. iõ putat suffi
cere q͂ sindicus sit iustus ⁊ habeat notitiã cãe secus si est
vilis nec habeat notitiã cãe ⁊ isto casu pcedat dictũ In
no. alias raro admitteret sindicus ad iurãdũ ⁊ ita resids
hic do. abb. Sed Joã. de imo. hic dicit q͂ si pcurator hꝫ
speciale mandatũ ad iurãs. de calũnia in tali cã tũc põt
prestari per pcuratorẽ in aiam dñi nec dꝫ dñs rogi tũc
iurare et si diceret esse iustior ex quo datũ est mandatuꝫ
speciale ad iurandũ in tali cã vt in .c. fi. eo. ti. li. vi. ⁊ hoc
ꝫ ibi Jo. an. tñ postea in rñdendo positionibus bñ possꝫ
peti q͂ dñs rñdeat si est iustior ⁊ sic intelligat .l. fi. C. de
pcura. ℭ Quod limitat nisi pcurator haberet speciale
mandatũ ad sic rñdendũ tali ⁊ tali positioni si cõtingat
illam fieri per id qđ no. Jo. an. in .c. fi. eo. ti. li. vi. ⁊ Bar.
in. l. qui bona fide. §. qui alieno. ff. de dã. infec. qꝛ tunc nõ
deberet dñs cogi venire ad iurandũ si aũt habuisset mã
datũ ad iurandũ õ calũnia nec fuisset expssa cã in qua õ
beret iurare quo casu de psuetudine admittit lex de iure
videret esse secus tũc posset pcedere distinctio Inn. qꝛ si
dñs esset iustior cogeret per se iurare alias secus ita hic
residet Jo. de imo. sed ego adduco Ja. bu. in. l. fi. C. de p
cura. vbi tenuit illud q͂ voluit Jo. an. in. d. c. fi. eo. ti. li. vi.
⁊ id q͂ voluit bar. in. d. l. qui bona. §. qui alieno. sed ipe
met bar. in. d. l. fi. de pcura. tenet priũm dicens indistin
cte posse dici dñm pstituentẽ debere cõpelli venire ad iu
randũ et in cã ciuili per id q͂ habet in. l. de minore. §. tor
menta. ff. de questio. ⁊ hoc vꝫ verũ si iudici videat p veri
tate eruenda posse partẽ interrogare ⁊ cõpellere ad rñ
dendũ arg. l. vbicũq. ff. de inter. ac. ⁊ c. cũ io. here. de fi.
instr. Et qꝛ permissum est iudici etiã in cã ciuili oĩb⁹ mo
dis laborare ad veritatẽ inueniẽdã. l. is apud quẽ. C. de
eden. c. iudicantẽ. xxx. q. v. cũ ergo istud põt spectari ad
veritatẽ idagãdã vide q̃ fronte q̃ trepidatõe loquat et i cã
ciuili merito q͂ si iudici videat poterit cogi vt veniat co
ram eo ad rñdendũ hoc p certo docet experientia qꝛ fa
cilius qs dabit mandatũ ad sic iurandũ q̃ ipse persõa
liter cõstituens veniat ad iurandũ ⁊ magis timeat pñriã
iudicis ⁊ iõ vꝫ dicendũ q͂ iudex põt cogere partẽ vt ve
niat ad rñdẽdũ positionibus nõ obstante q͂ cõpareat
pcurator q dicat se plenarie instructũ ⁊ oñdat mandatũ
euidens ad sic iurandũ ⁊ ad sic rñdendũ in casu i quo sic
interroget ⁊ in casu quo talis fiat positio. statuta tñ cõi
ter puident vt possit quis cogi psonalr ad rñdendũ posi
tionibus facit q͂ no. in. l. fi. C. de pcur. ⁊ in. d. l. si actor ⁊
qꝛ vt docet experientia pcuratores facilius negãt⁹ iõ
possent opi. reddũci ad cõcordiã qđ opi. bar. pcedat qñ
sũt pbata inditia p dñm aliã pcedat opi. Jac. bu. ita re
duxit ad cõcordiã bal. in. d. l. fi. C. de pcu. ⁊ pro certo vꝫ
equa distinctio ex eo qꝛ bñficiũ rñparendi p pcur. nõ est
auferendũ aliꝫ. l. i. §. vsus. ff. de pcur. nisi in tribus casib⁹
vꝫ qꝛ dñs scit melius veritatẽ vł est magis legalis vel p
curator est suspectus ista pbant in. d. l. fi. cũ sua gl. ⁊ in. d.
l. si actor. de mã vide Salyc. in. l. reos. C. de acc. Joã. de
imo. in. l. pe. §. ad crimẽ. ff. õ pu. iu. ⁊ in. d. §. q alieno. bar.
in. l. hec aũt. §. nõ defend. ff. ex q. ca. in pos. ca. ℭ Cui aũt
incũbat onus pbandi q͂ pstituens sit legalior. dic asserẽ
ti ita dixit bar. in. d. l. si actor. ff. de pcu. ℭ Oppo. p istũ
tex. vꝫ q͂ per yconomũ nõ sit iurandũ sed p pncipalẽ per
sonem vt in auc. pncipales. C. eo. ⁊ in. c. ĩi. eo. gl. finalis
soluit q͂ priũm pcedit in pcuratore secus in sindico seu
yconomo nã isti iurant in aiam pprlã sicut tutores ⁊ cu
ratores qui habent lriaꝫ administratiõe vt in. d. l. ĩĩ. C.
eo. ⁊ circa istum passum dat hãc distinctionẽ do. ab. aut
sindicus est gñalis ⁊ tunc qꝛ hꝫ administratiõe iurat in
aiam ppriaꝫ vt hic dũmõ hẽat notitiã cause vt hic ⁊ idẽ
in curatore ⁊ tutore ⁊ in patre in rebus aduenticijs filij
⁊ idẽ in si. puta in rectorib⁹ hospitaliũ vꝫ. d. l. ij. pcedũt
hec et si sindicus datus sit sub noĩe pcuratoris satis eniꝫ

est q͂ sit cõstitutus gñaliter a collegio vel ab vniuersita
te qꝛ nõ est vis in noĩe. c. petitio de pcur. ⁊ in. l. neqꝫ C. e.
idem in actore pstituto a iudice vel a curatore vel tutore
vt. d. l. ij. coniuncta glo. aut sindicus hꝫ spãle mandatum
seu est spãlis ad certã cãm ⁊ tunc eqpat pcuratori nõ. n.
hꝫ ita largã administrationẽ vt dicit Jo. an. hic ⁊ arch.
in. c. pñtium de testi. in. vi. in isto dicendũ est vt in pcura
tore q aut dat ad iudicia aut ad negocia. primo casu aut
pcurator hꝫ gñale mandatuꝫ ad oẽs causas q͂ fieri põt
vt in. c. dilectus de pcurat. c. is qui eo. ti. li. vi. nec hꝫ mã
datũ ad iurandũ de calũnia ⁊ nõ admittit vt in. d. auct.
pncipales ⁊ in. c. i. ĩĩ. eo. nisi dñs esset longe absens arg.
legis si longius. ff. de iudi. ⁊ bar. in. d. l. ij. aut non hꝫ mã
datũ spãle ad iurandũ de calũnia sed gñaliter vt solet fie
ri qꝛ postq̃ fuit pstitutus fuit adiecta cla dando sibi po
testatẽ iurandi de calũnia ꝫ Jo. an. in. d. c. fi. eo. ti. li. vi.
⁊ Bar. in. d. l. ij. C. eo. q͂ nõ dꝫ admitti qꝛ cũ fuisset gña
liter pstitutus nõ potuit instrui spãliter in omni cã. ⁊ pro
curator sic pdemnatus male iurando in aliq̃ cã in aiam
dñi nõ obligat dñm ad piuriuꝫ qꝛ in gñali mandato nõ
venit delictũ. l. si pcurator. ff. de cõdi. inde. c. i. de iurein.
lib. vi. dꝫ ḡ habere mandatũ spãliter ad iurandũ de calũ
nia in tali cã vt satis colligit ex. d. c. fi. eo. ti. li. vi. tunc eniꝫ
admittit ad iurandũ in aiam dñi. sed olim erat dubiũ vt
in. d. c. fi. ⁊ dꝫ cõcipere verba in persona dñi dꝫ etiã pcu
rator iurare in aiam suam siue dñs iurauerit per se siue
pcurator noĩe dñi qꝛ posset ipse calũniari in psecutione
iudicij vt no. i. d. l. ij. ⁊ hodie hꝫ in. c. ij. eo. ti. li. vi. faciat. c.
pñtium de testi. li. vi. eo casu quo pcurator hꝫ spãle man
datum ad iurandũ mõ pdicto iudex nõ solum posset ad
mittere vt ibi dicit tex. imo iniuriã facit nõ admittẽdo vt
ibi dicit Jo. an. qꝛ ipse dñs iurare videt ex quo dat man
datũ iurandi in aiaꝫ suaꝫ. Ex quo et infert q͂ dñs tãq̃ iu
stior nõ põt vocari cũ ipse iuret per illũ tanq̃ per picaꝫ
⁊ organũ sed in rñsionibus ad positiones poterit vocari
si dñs est iustior ⁊ pcedit. d. l. fi. C. de pcur. ⁊. c. i. de iudi.
li. vi. Si aũt est pcurator ad negocia de quo est certũ q͂
põt agere ⁊ defendere sup illis vt in. c. qui gñalr de pro
cu. li. vi. putat Jo. and. in. d. r. fi. q͂ si agit pro negocio q͂
ipse gessit admittet ad iurandũ sine alio mãdato qꝛ ipse
instructus in illa cã est melius q̃ dñs maxie si hẽat illud
mandatũ gñale ad iurandũ de calũnia ⁊ per hoc habes
hãc mãm clarã ꝫ dñm ab. resecatis supfluis ⁊ obscuris

7 ℭ †Quid õ defensore aut cõiuncta persona ⁊ cessiona
rio ⁊ similibus an admittat ad iurandũ de calũnia viõ
scribentes in. d. l. ij. ⁊ in spe. eo. ti. §. nũc dicam⁹. Et dicit
hic bal. q͂ in defensore dꝫ dari dilatio ad dñm psulendũ
. l. iusiurandũ ⁊ ad pecunias in pnc. ff. de iurein. l. q inter
rogatus. ff. õ interro. ac. auc. qua i puincia. C. vbi de crie
agi oꝫ. si vero est cõiuncta persona deliberare dꝫ anteq̃
8 iudicẽ adeat. l. qui i alterius. ff. de re. iur. ℭ †Sed possꝫ
dubitari cuius expensis mittetur ad dñm. an expensis
ipsius domini an expensis petentis. glo. in. l. ij. ff. ex q. ca.
in pos. ca. dicit expensis petentis. sequtur ibi Bar. ⁊ ange.
vide Dñic. in. c. presenti. vꝫ de testi. li. vi. vbi aliter loqui
tur. ⁊ per ista sit expedita presens decretalis gloria in al
tissimis deo patri ⁊ filio ⁊ spirituisancto.

a b **Operatorum.** † In cã⁹ collegij si
singuli de collegio sed yconomus ipsius iu
rat de calũnia. hoc dicit. Uel sic. Uniuersi
tas tenetur iurare õ calũnia nisi releuet cõstituendo yco
nomũ. h. d. Et diuidit primo narrat factũ. Secundo p
hibet ibi ad quid. Tertio puidet quid in posterũ ibi de
fratribus. Et põdera qꝛ do. an. intelligit istũ text. q͂ isti
litigabant per pcuratorẽ spãliter pstitutũ ad cãm ⁊ cũ
ab eis exigeret iur^m calũnie ipsi dicebant se ad hoc non
artandos. sed pars aduersa rñdebat eos cõpellẽdos fo
re qꝛ nõ sufficiebat pcuratorẽ iurare. ppter que iudex cõ
pellebat eos vt iurarent sub penis iuris. isti cõquesti sũt

a ℭ Regit. iõ q͂ eop. vita sit incerta ⁊ dubia no. in. l. liberis ff. de pecu. ⁊ la te Joã. de pas. in. l. defunctus §. fi. õ pcur. d. aũt Ja. õ mat. in. §. tripli nu. tẽn. cã. ixxxiii. insti. õ ac. pau pep. excoriato res curiarũ ca nes ac ciuium deuoratores ap pellat quẽ ro go vide.

b ℭ In cã. Ad de ad mãm hu ius tex. in auc. pncipa. C. e. t. ⁊ bar. in. l. ii. §. hoc et l. ij. qo. pn. C. eo. tit. ⁊ d. car. i de. i. §. ij. õ iureiurã. ⁊ spe. in ti. de ac. vbi multa ad h.

pape petendo eis de oportuno remedio puideri. papa rńdet vt in littera habet vt ɔstituant yconomū gñalez si volunt euitare penā iuris ꝛ per ɔña ex hac positione casus do. anto. sentit ɔtriam eius ꝙ ipse tenuit in.c.i.de eo. vt clericus nō releuet a iuramento calūnie ɔstituendo pcuratorē spālem ꝛ clarius ppendit hoc ex quodā suo notabili inquirit; colligit ex isto tex. ꝙ clerici copellunt̄ litigare per pcuratorē particularē aut iurare per se aut per pcurato. i aiaz dñi aut sindicū vniuersalē administratorez ɔstituere qui in aiam suā iuret ꝛ sic secūdū istū intellectū erit priuilegiuz clericoꝝ vt vniuersitas secularis releuet̄ ab onere iurandi ɔstituendo sibi sindicū gñalem nota. in c.pe. ꝛ eo. ꝛ in.l.. C.eo. Et refert do. abb. se dixisse. de c. pmo vide que ipse voluit in.c.i.de eo. io dicit tenendū eē illud ꝙ ipse voluit ibi vbi allegauit istum text. ad hoc ꝛ pcedit sua opi. etiā si isti nō litigassent per pcuratorē spālem satis est papā mandare vt ɔstituant yconomū generalem si volunt euitare iuramentū calūnie vel ēt fugere penā iuris. ꝛ sic nō sufficit cōstituere pcuratorē spālem. Sed tu pondera q: Inno. in.c.i.de eo. tenuit ɔtrium q: dicit ꝙ sufficit ɔstituere pcuratorē spālem in cā ecclesie qui poterit iurare de calūnia. Jo. de imo. ibi tenet ɔ in ac. ꝛ sic tz ista opi. quā tenet do. abb. Sed quia prima illā opi. tenuerit an Jo. de imo. an do. ab. nouit ille q nihil ignorat. Pondera ēt q: hic nō appareat ꝙ fuerit ɔstitutus pcurator specialis. scdo ɔtrium pbatur in.c.cū cām. de eo. vide que dixi. de eo. c.i. Bal. hic ponit casum huius.c. quidam iudices exigebant iurm calūnie ab abbate ꝛ fratribus clare vallis papa dixit ꝙ ad hoc nō debent cōpelli. veruntamē ne hac occasione aliena detineāt ꝛ ne a cā sua decedant ordinēt yconomū qui p eis petat excipiat ꝛ iuret quē si nō ɔstituant epūs ɔstituet. ¶ No. ibi iperatorū † q: loquit in plurali q: nō videt̄ bene dictū q: vnicus est iperator. l. depcatio. ff. ad. l. ro. de ia. c. solite ꝫ ma. ꝛ ob. l.i. C. de raptu vir. in verbo nostri orbis pluralitas pncipum mala pba. xij. metaphi. ꝛ in pma tragedia nō capit regnum duos. ꝛ lucan⁹ in pmo omnisq; ptās ipatiēs ɔsortis erit. Facit ꝙ habet̄ in cle.i. §. porro de iureiurando vbi est glo. sing. sm do. Car. ibi ꝙ duobus electis ad imperiū in discordia quilibet eoꝝ administrat. sed papa cognoscet de viribus illius electoris ꝛ ille remanebit imperator quē papa declarabit alius esset hereticus tenere duos esse iperatores vel duos pontifices q: offenderet̄ ille articulus fidei vnam sanctā catholicā ecclesiā vt ē gl. sing. in.c. nō aūt. vij. q.i. Idē videt̄ dicendo de duob⁹ pōtificibus romanis electis ad papatū q: stabit̄ declaratōni concilij vt est glo. sing. in.c. si duo. lxxix. di. q gl. fuit mltum allegata in ɔcilio pisano olim tpe gregorij vide scribentes in.c. lz euitanda de elec. Et ad istū tex. ꝛ similes in quātum loquūtur de iperatoribus in plurali vt. l. iperatores. ff. de in diē adiec. ꝛ in. l. diui fratres. ff. de in. pa. ꝛ in .l. diui fratres. ff. de li. cā vt pcedant successiue ꝛ ita intelligatur vnus post alium. sed nō eodē tpe. aliqñ tñ de fcō ꝛ nō de iure fuerūt duo vt pbatur in.d.l. diui fratres. ff. de li. cā vide scribentes in.l. in bis. §. impator. ff. de solu. ¶ Sed pulchra ꝛ nō insuauis inuestigatio est † vtrum iperator debeat iurare de calūnia. ego nō reperio istō tactum ab aliquo docente nec scribente bal. tñ in addi. spe. in eodē ti. dicit loquens tñ de rege nō aūt loqtur de ipatore ꝙ de honestate est remittēdum regi vt nō iuret ꝺ calumnia ergo multo fortius videret̄ esse idē in iperatore vt non iuret de calūnia ꝛ ad hoc adduci posset gl. in au. ctē. de hered. ꝛ fal. que voluit ꝙ illud ꝙ facit impator psumit̄ facere nutu dei de qua glo. fecit festū Bal. in.c.i. de no. for. fi. ꝛ faciat ꝙ idē bal. voluit in ti. de pace ɔstan. in pn. vbi dicit ꝙ pnceps est delegatus dei ꝛ qcqd facit psumit̄ facere nutu dei sed est ordinarius oium ꝛ iō dicimus ꝙ pnceps hz celeste arbitriū. ergo nō psumet̄ adeē calūnia in principe ad qd ergo sabibit tale iuramentū facit ēt tale iuramētum fuit inuentio. l. ergo lex nō ligat suum ɔditorē vt voluit Jo. an. in.c.i. de ɔsti. li. vi. Itē q: pnceps solutus est legibus. l. pnceps. ff. de legi. nihilomin⁹ posset dici ꝙ lz iperator nō liget̄ verbis legis disponētis de iuramēto calūnie tñ ligatur mente legis sicut dici solet in simili ꝙ lz papa non liget̄ verbis. c. oia vtriusq; sexus de pe. ꝛ remis. tñ ligat̄ mente illius ɔstitutionis vide que dixi in.c.i. de ɔsti. Itē lz impator nō liget̄ lege quo ad vim coactiuā ꝛ preceptiuā. d. l. pnceps legibus solutus nihilominus est subiectus legi quo ad vim regulatiuam ꝛ quo ad decentia vt habet̄ in. l. digna vox. C. de legibus. ꝛ nō solū inspicit̄ ꝙ lz sed ēt inspicit̄ ꝙ decet. l. semper in cōiunctionib⁹. ff. de ritu nup. regit̄. n. a dictamine rōnis pnceps ipse q: est animal rōnale politicum vt sapiēter dixit bal. in comento. l. ij. C. de serui. ꝛ aqua. nā ꝛ sancti viri in quibus psumit̄ abesse oia calūnia ꝛ in quibus est sūma libertas iuxta illud ꝙ sacro scriptū est euangelio vbi est spiritus dei ibi libertas nihilominus subijciūtur legi. c. i. vt lite pendente. ꝛ magnanimus dixit apostolus castigo corpus meū ꝛ in seruitutē redigo ne cū alijs pdicauero ipse reprobus efficiar. ergo ꝛ imperator quo ad vim regulatiuā subijciet̄ legi de iuramēto calūnie disponenti ꝛ multo fortius rex. ꝛ per ɔñs debēt cōstituere pcuratores speciales ad iurādū ꝺ calūnia q: si sancti viri subiiciūt̄ legi quo ad euitandā calumniā vt hic ꝛ c. i. de eo. Ergo fortius erit idem in laycis iperiali aut regali pditis dignitate q: si in viridi ligno hoc fit in arido qd fiet. ¶ Nec ob. ꝙ dicit̄ ꝙ presumit̄ pro pn. vt voluit Inno. in.c. que in ecclesiaꝝ de ɔsti. q: fateor cōdendo leges generalē vt sapienter scripsit Cy. in. l. rescripta. C. de pre. iper. off. ꝛ per do. Anto. in. d. c. que i ecclesiaꝝ. sed iste nō est casus noster presertim q: imperator hō est ꝛ peccare pōt q: si hoc est i papa ergo fortius erit in principe layco q: merita petri aut sanctū videt aut sanctū facit. c. si. xl. di. ꝛ tñ papa peccare pōt ꝛ errare. c. si papa. xl. di. ꝛ c. nos incōpetenter aliqd egim⁹. ij. q. vij. ergo fortius erit in principe supremo regibus ꝛ similibus. credo ꝙ dixerim veritatē lz aliter dixerim in rebus. de eo. in rub. deceptus a doctrina bal. ꝛ idē vr in romano pontifice ꝛ forte hec doctrina apud posteros erit illustrior. ¶ No. ibi ne aliena iura. † ꝙ ad superiorē spectat curare ne qs detineat rem alienā occasione friuola facit. l. fi. ff. de pe. hered. vbi iudex ex suo officio pōt supplere ne quis locupletaretur cū dāno alieno ꝛ ꝙ voluit ibi ang. facit. l. si pater. C. de no. empt. ꝛ qd voluit ibi bal. faciet ꝙ voluit Abb. antiquus in.c. peruenit de empt. ꝛ ven. hosti. in.c. bone de appellatio. text. in.c. ad nostrā de iureiur. ꝛ in.c. raynutius de testa. ꝛ ꝙ voluit Inno. faciat ꝙ voluit domi. antoni. c. cum dilectus de ɔsue. ꝛ in.c. bone de po. pla. qd no. contra multos tyrānos detinentes aliena. ¶ Nota. hinc a causa sua decidat ꝙ delictuz prelati. ꝛ c. in omittendo id ꝙ cadit in delictū piudicat ecclesie q: istis abbate ꝛ fratribus solētibus iurare de calūnia perdit̄ cā ꝛ sic preiudicat̄ ecclesie. allegāt hic scribētes. c. cū oli de cens. ꝛ glo. in.c. delictū persone de regu. iur. in. vi. ꝛ aliud no dicūt. ¶ Tu pōdera q: istud est verū qñ talis omissio cadens in delictuz sit cōmunicato ɔsilio prelati ꝛ capli. l. iubemus. C. de sa. san. ecc. facit ꝙ voluit ibi glo. facit ēt glo. in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. que voluit ꝙ si plebus ꝛ capitulum cōmunicato cōsilio incidunt in penā. d. l. ꝙ tale delictū nocet ecclesie. sed hic non apparet ꝙ communicato cōsilio recusauerint iurare de calūnia. ergo talis omissio nō preiudicat ecclesie. nisi saluando dicas ꝙ illa verba ab abbate ꝛ fratribus intelligunt̄ capitulariter iuxta no. in.c. cum ecclesia sutrina de cā pos. ꝛ ppie. ꝛ in.c. cam oēs de cōstit. ꝛ in.c. cam te de rescript. ita videt̄ posse responderi. pondero tñ si dici possit ꝙ hic fuit facti accidentia interuentus fratrū seu monachoꝝ ꝛ nō fuit iuris ministeriū ꝛ sic negligentia solius abbatis sufficiebat p id ꝙ ht̄ in tex. sing. multū in.c. nullus. xviij. q. ij. alias. i. vbi dicit̄ ꝙ ptās monasterij spectat ad solum abbatem

batem ⁊ per ꝯñs negligẽtia solius abbatis sufficit ⁊ ad hoc adduco.c.accepimus de fi.instr.vbi per illũ tex.dixit hosti.† ꝙ snia lata ꝯ monasteriũ pp negligentiam abbatis nocet monasterio ꝙ dcm̃ do. abb.ibi dicit se alibi nõ legisse tene bñ menti qꝛ ex sublimi ꝓcedit ingenio ⁊ adduco glo.in.c.ecclesie el.i.vt lit.pen.que dicit ꝙ si prelatus incidit in penã litigiosi nocet ecclesie ⁊ adduco.c.i.§.de seque.vbi ꝯtumacia ⁊ violentia plati ligat successorem ⁊ adduco.c.veniens de pscrip.vbi negligentia plati nocet monasterio vide ꝙ habet in.c.fi.§.eo.⁊ in.c.cum dilectus de ordi.cogi.in glo.⁊ ꝙ hr̃ in.c.i.de do.⁊ ꝯtu. ⁊ per oẽs scribentes no.ſm pe.de Ancha.† ꝙ abbas ⁊ monachi non cogunẽ iurare de calũnia si possũt hoc iuramẽtum alijs demandare ⁊ hoc si volunt sed si vellent p se ipsos iurare possunt vt in.c.i.§.eod.⁊ ſm hoc collige arg.ſm pe.de ancha.ꝙ iuramẽtum calumnie põt tacite omitti de quo in.c.i.eo.tit.li.vi.Sed tu pondera vnũ iste tex.dicit ab abbate ⁊ fratribus ⁊ nihilominus do.pet.de ancha.loqtur de monachis ⁊ per ꝯñs monachi appellantur fr̃es vide que late dixi in.c.cũmq3.§.de iudic.el.i. No.ſm eundẽ † ꝙ yconomi iurant de calũnia idez dicit in orfanotrofis idẽ dicit in alijs qui habẽt administrationem a lege vt sũt tutores curatores ⁊ similes ſm Jo.an. de quo in speculo.eo.ti.§.restat.No.ꝙ sufficiẽs vr̃ cẽ mãdatum ꝓcuratori factũ ad agendum ⁊ ad excipiendũ ex eo qꝛ excipere ponit pro defendere qꝛ alias nõ esset ydoneus ꝓcurator cũ debeat dari ꝓcurator ad agẽdũ ⁊ ad defendendũ.c.accedens.c.ꝯstitutus de ꝓcur.l.sed ⁊ si.§.defendere.ff.de ꝓcu.ita dicit hic do.abb.† ego in effectu dico ꝙ ꝓprie excipere idẽ est ꝙ defendere[a] ⁊ adduco legem si quidẽ in verbo nulla defensio tibi necessaria est ⁊.l.exceptiones vel defensiones.C.de exceptio. vbi ꝓbaẽ formaliter ꝙ exceptio est defensio ⁊ adduco insti.de repli.§.exceptiones versi.quib⁹ debitor defendiẽ ⁊.§.fi.⁊ adduco.l.i.C.de iuris ⁊ fa.igno.in ver.defensionibus tuis vti ⁊ adduco.c.significauit in ver.ois legitima defensio reseruet.c.dilecte in dñi.defensionis auxiliũ cõpetere dignoscaẽ.c.cũ inter dñic.absurdũ est vt reo defensionis copia denegeẽ de excep.⁊ sic appellat exceptiones defensiones ⁊ in vtraq3 censura nõ sunt meliora iura quã ista teneas menti obsecro ⁊c.No.arg.pro ⁊ ꝯ † ꝙ abbas ⁊ monachi possũt ꝯstituere yconomũ sine auctoritate alteri⁹ superioris in codẽ mõasterio de q̃ dicet cũ glo.Oppo.ꝯ tex.⁊ vr̃ ꝙ abbas poterat h̃ cõpelli ad iurandũ vel alius cui cura iminet monasterij qꝛ isti presumũtur scire veritatem eoꝝ q̃ spectant ad monasteriũ.l.municipes.ff.ad munic.iõ pulchre tex.dixit tales ꝯstituẽdos.q verisimiliter sciãt.§.eo.c.ꝓxio glo.i.dat duas solutiões.Pria est ꝙ ꝓora ista locunẽ in ecclesijs secularib⁹.Scda solu.est ꝙ istõ est spũale puilegiũ clicoꝝ ⁊ re vera iste due solutiones tendũt in idẽ ⁊ iure nõ ꝓbanẽ imo potius ꝓbaẽ oppositũ. vt.l.ij.§.ꝙ obseruare.C.eo.vbi dicit ꝙ habẽtes legitimã administrationẽ a iure iurant de calũnia vt tutores curatores ⁊ filios.Idẽ dicit glo.in.l.ij.§.hoc ẽt allegata i gl. scda fore in sindico vniuersitatis qꝛ tales habẽt ltiaz administrationẽ ⁊ idẽ dixit bar.in.d.§.hoc ẽt.Et ad illum tex.r̃ndeẽ ꝙ nõ ꝯstat illũ hr̃e mandatũ vel forte erat ꝯstitutus ad vnã cãm q eqpaẽ ꝓcuratori spãli vt fuit dcm̃ in c.ꝓcedenti.Idẽ voluit Inn.hic dicẽs ꝙ yconomi.sindici actores tutores curatores pentes ⁊ orfanotrofi ⁊ oẽs qui habẽt ltiam administrationẽ vt a lege vel a iudicib⁹ iurãt de calũnia allẽat legẽ.ij.§.i.⁊.ij.C.eo.⁊.l.i.C.de bo.ma.⁊.l.orfanotrofos.C.de epis.⁊ cle.⁊ auc.sed hodie ⁊ sic sindicus gñalis collegij secularis vel ecclesiastici iurat de calumnia in aĩam suã sine alio mandato dũmõ hẽat noticiã cãe in q̃ iurare dz.§.c.ꝓxio ⁊ sic nõ obstat ꝯrium formatũ p glo.Aut nõ ꝯstituit talẽ sindicũ ⁊ tunc si abbas vel rector agit ipse iurat ex eo qꝛ hz ltiam administrationẽ arg.eius qđ no.in.c.edoceri de rescrip.⁊ in.c.ij.eo.ti.li.vi.⁊ no.glo.in.d.l.ij.§.hoc ẽt.si agit alius tunc opz ꝙ iurent oẽs de vniuersitate.sed h̃ vr̃ q̃si ĩpossibile.sed si vniuersitas est secularis tũc iurãt ꝑncipales p quos regitur vniuersitas.l.municipes allẽta in glos.⁊.d.l.ij.§.hoc ẽt allẽata in gl.⁊ ibi bar.sed si est vniuersitas ecclĩastica tũc aut ab.ꝯstituit sindicũ seu ꝓcuratorẽ spãlẽ ⁊ tũc iurat ipse abbas aut ꝯstituit cũ cõuentu.vel alius p̃latus ꝯstituit cũ caplo suo ⁊ tũc iurabũt ꝑncipaliores vt.d.§.hoc etiã oẽs aũt de vniuersitate nõ debẽt cõpelli ad iurãdũ qꝛ tãq̃ nõ bñ informati possent icurrere piuriũ iõ nisi ꝯpellebanẽ h̃ oẽs ad iurãdũ.Quero sit hic mẽtio d̃ yconomo[b] † qs dicẽ yconomus[b] r̃ndet glo.in verbo yconomus d̃ quo dicendũ vt in ea apz vide hõaz gl.in.c.si qs erga.xij.q.vij.⁊ lz nõ sit vis i noie q̃si ꝯstituiẽ ab vniuersitate vt in c.petiuo de ꝓcura.tñ si est gñalis iurat de calũnia ipse ⁊ non ꝯstituentes secus si est spãlis qꝛ eqpaẽ vo ꝓcuratori de q̃ dic vt dictũ fuit.§.c.ꝓxio.† Sz q̃r ꝯstituaẽ yconomus glo.r̃ndet auctoritate epi moueẽ.p.l.oẽs.§.nihilominus.C.de epi.⁊ cle.⁊ si monachi nõ faciãt ꝯstituet eps sed Inno.dicit ꝙ lz eps ꝯfirmet yconomũ ꝯstitutũ a monachis.vt in.d.§.nihilominus.tñ sine epo vel eius ꝯfirmatione tenz ipsius ꝯstitutio.p.l.i.ff.ꝙ cuiusq3 vniu.no.⁊ c.vnico de sindico.⁊ iõ dicebat petrus ꝙ lz caueaẽ vt interueniat auctoritas epi tñ ꝯsuetudo hoc si hebet nec curia romana seruat istõ ꝙ in iferiorib⁹ ecclĩis sit necessarius ꝯsensus epi in ꝯstitutiõe sindici.Inn.distiguit inter cãs discretas ⁊ diuisas ⁊ cãs cõmunes ſm qđ no.i.c.edoceri de rescrip.sz do.an.h̃ distinguit aut q̃riẽ de ecclĩis cathedralib⁹ ⁊ i illis siue hõa sint discreta ⁊ diuisa siue sint cõia ⁊ isto casu exigaẽ ꝯsensus epi qꝛ h̃ est magni põderis vt no.in.d.c.edoceri.⁊ in.c.i.de ꝓcur.aut q̃riẽ in cãis inferioꝝ collegiataꝝ ecclĩaꝝ ⁊ nõ exigiẽ auctoritas epi ⁊ hoc ẽt dic tenere Jo.de lig.⁊ sic secũdũ eũ glo.hic nõ dicit verũ relata ad tex.In ecclesijs aũt vbi nõ est collegiũ sindicus vniuersalis dz ꝯstitui auctoritate siue ꝯsensu epi allẽat Inn.in.c.reqsisti in fi.de testa.vbi dicit ꝙ pp vnionẽ q̃ est iter epm̃ ⁊ ecclĩas sibi subiectas dz exigi consensus ipsi⁹ i ꝯstituẽdis coꝝ ꝓcuratorib⁹ ⁊ alijs cãis arduis.c.cũ ꝯsuetudinis de ꝯsue.sed do.abb.h̃ dicit se non videre bonã rõnem diuersitatis in h̃ inter ecclĩam collegiatã ⁊ nõ collegiatã Inn.i.d.c.reqsisti loqẽ indistincte ⁊ rõ sua euidenter vẽdicat sibi locũ in oibus ecclĩis collegiatis vel nõ collegiatis ⁊ forti⁹ i ecclĩa collegiata vbi tractaẽ d̃ maiori piudicio.Et adducit ad h̃ gl.q̃ reputaẽ multũ sing.in.c.potuit de locato q̃ sentit ꝙ tantã ptãtem hz rector ecclĩe nõ collegiate quãtã hz rector ecclĩe collegiate qꝛ cũ ꝯstituaẽ vnũ corp⁹ sicut oẽs i ecclesia collegiata faciunt vnũ corpus ita ⁊ eodẽ mõ ipse sol⁹ faciat vnũ corpus.Itẽ adducit istũ tex.inq̃ntũ in eo sit mẽtio d̃ epo ⁊ ꝙ reqraẽ auctoritas epi voluit gl.v.q.in.c.qꝛ epi.q̃ indistincte dicit ꝙ q̃libz ecclesia ꝯstituat yconomũ cũ auctoritate epi ⁊ moueẽ p tex.d.l.oẽs.§.nihilomin⁹.C.de epi.⁊ cle.idẽ tenuit glo.in.d.c.si quis erga.⁊ pp h̃ circũscripta ꝯsuetudie seqẽ do.ab.glo.istã.distinguit tñ h̃ mõ aut ꝯstituiẽ ꝓcurator seu sindic⁹ ad certã cãm ⁊ tũc nõ reqritur auctoritas supioris qꝛ est res modici piudicij aut ꝯstituiẽ sindicus gñalis ⁊ sic vt hẽat ltiam ⁊ gñalẽ administrationẽ totius ecclesie ⁊ tũc cũ sit q̃dam q̃si titulus i ecclesia reqriẽ tũc auctoritas epi.nec ob.d.l.i.ff.ꝙ cuiusq3 vniuer.no.q̃z in ꝯriũ allẽauit Inn.qꝛ loqẽ in vniuersitate seculari secus i vniuersitate ecclesiastica qꝛ cũ eps sit spõsus oium ecclesiaꝝ sue diocesis ⁊ eius ꝯsilio ⁊ auctoritate regaẽ ois ecclĩa.c.regenda.x.q.i.c.oẽs basilice.xvi.q.vij.c.cũ dilect⁹ de succes.ab inte.§ seqẽ ꝙ requiriẽ epi auctoritas q̃n ecclesia sue ⁊ diocesis q̃cũq3 sit illa constituit sindicũ seu yconomũ ⁊ ita qeuit.d.ab.hic.ego põdero d̃ cauti.§.nihilomin⁹ vbi dr̃ in causis ecclesie. nullũ aliũ puenire nisi eũ quẽ epi tractat⁹ eleget i sic vr̃ ibi text.appuenire nisi eũ q̃ epi tractat⁹ elegeriẽ sic vr̃ ibi text.apponere ꝙ siue ecclesia sit maior siue sit minor in cõstitutioe tus ꝙ siue ecclesia sit maior siue sit minor in cõstitutioe sindici dz interuenire ꝯsensus epi.⁊ adduco iste ꝙ hr̃ i.l.i.C.de ser.reipu.man.vbi ꝯsiliarij ciuitatis cõstituũt sindicũ

[a] Defendere dõ glo.no.⁊ doc.in.l.i.C.de testi.no.l.i.iustitias.§.tres ad trebel.bar.i.l. nõ solum.§.si statis de ꝓcu.

[b] Yconom⁹ vid.l.iubemus nulli.C.de sac.sa.ecc.l.i.§.quibus.ff.ꝙ cuiusq3 vniuer.no.xvi.qđ.vlti.c.q̃m.i.qđ.l.salutator ⁊.lxxxix.d.c.diaconũ vbi de yconomo multa.

dictum interueniēte auctoritate magistrat⁹ faciat lex mul
li.§.actor.ff.ꝙ cuiusqʒ vni.no.ꝛ qḋ voluit ibi ang.ḡ mul
to fortius ꝺʒ interuenire auctoritas epi qñ ecclesia sibi ſb-
13 iecta ꝯstituit sindicū.† qd aūt si inferior eccl'ia nō ꝯstitu-
at sindicū an possit eps solos ꝯstituere dic ꝙ sic ꝛ ita pōt
intelligi iste tex.ꝛ sic sentit Jo.an.sup glo.fi.sicut ḡ ado-
lescenti inuito dat curator per iudicē ne incurrat dānum
.' l.C.q pe.tu.ita ꝛ eps dabit yconomū ecclesie indefen-
se facte.c.cū sim⁹.viij.q.ij.ꝛ ꝓcedit hoc qñ iminet peri-
lū.vbicūqʒ nō imineret periculū tūc nō vr̄ ꝙ iudex artet ꝯ
necessitate ad dādū yconomū faciat.c.cū deputati de iu.
ꝛ.c.i.de sindico ꝛ sic intelligat dictū Jnno.h.sed qlis ꝺʒ
eē iste yconom⁹ gl.fi.dic ꝙ ꝺʒ hr̄e notitiā cause vt in.c.ꝺ
ꝓprio ꝛ ꝺʒ esse bone fame qr̄ ifamis ꝛ suspect⁹ nō ꝺʒ esse
yconomus.c.qr̄ epi.v.q.ij.tertia.qḋ.vij.c.i.lʒ sm̄ leges
aliud videat vt insti.de excep.§.fi.ꝛ tūc gl.ista ponit drā
inter ius canonicū ꝛ ius ciuile sed glo.fi.c.accedēs.l.di.
dicit ꝙ ifamis nō pōt eē ꝓcurator epi sed mon asterij bñ
pōt eē ꝓcurator.ꝛ sic glo.illa aliter sentit ꝙ̄ glo.hic.sed
glo.in.c.i.ij.q.vij.distiguit ꝙ si ē infamis p̄ sniaʒ nō pōt
eē ꝓcurator vt in.d.c.i.al's sec⁹ allegat insti.de except.§.
fi.sed glo.ibi distiguit inter puā infamiā ꝛ magnā ifamiā
ꝛ p̄mo casu non repellat sed scḋo casu repellat ita voluit
spe.in ti.de ꝓcur.§.i.vsi.Hic ꝙ infamis.host.dicit aliud
scḋm leges aliḋ scḋm canones.idē dixit vin.in.c.aua ꝺ de
el.sub dubio vbo forte.Et ibi ēt dixit ꝙ lʒ ꝓcuratorē re
rū eccl'iaꝝ repellat infamis p iura q̄ sunt allata in gl. nō
tñ repellat ꝓcuratorē negocioꝝ.l.vniuersa.C.de pre.ig.
offi.dūmō sit catholic⁹.l.ij.C de su.tri.ꝛ fi.ca.sed glo.i.c.
cū deputati de iudi.vbi dicit simplr̄ ꝙ infamis nō pōt eē
ꝓcurator.ꝛ sic est admirandē dignū ꝙ tot glo.ita varia
uerit circa hūc passum.lʒ do.ant.h venit ad hanc ꝯsidera-
tionē ꝙ si est ifamis ifamia facti nō repellit ab offō ꝓ-
curatoris.sed bñ repellit ab offō yconomi vl' sindici ꝛ rō
nē diuersitatis assignat qr̄ h est offīm ecclesiasticū ꝛ aliqd
ꝯtinet spūale.i.q.i.c.si qs eps.ꝛ talia spūalia officia non
cadūt in ifami ēt ifamia facti.l.quoniēs ꝛ.l.ij.C.de dig.
li.xij.si aūt est infamis ifamia iuris repellit de iure cano
nico sed si est ꝓcurator ad negocia non repellit.sed si ad
iudicia repellit siue sit ꝓcurator epi siue alterius plan in
ꝯtrum agit ꝓ iuribus eccl'ie sed incǭtrā agit ꝓ p̄rimonia
libus clerici infamis pōt eē ꝓcurator dūmō nō sit ꝓcura
tor epi ꝛ ad.d.c.accedēs rn̄det qr̄ loqt̄ i administratore
eccl'ie sed do.Car.hic dicit q̄ ad ꝓcuratorē ad negocia
vt nō repellat pp infamiā mouet qr̄ nō est iure cautū ꝛ
ꝯtrium vr̄ ꝓbare in.d.c.accedēs ꝯiuncta glo.vlti a.ꝛ.C.ꝺ
decur.l.si quis ꝓcuratorē li.x.vbi dicit glos.ꝙ tale offīm
est vile⁹ ꝛ sic cōpetit ēt infami vt not.Hyp.in rl'a infami
bus li.vi.si tñ sit ꝓcurator epi vr̄ posse repelli pp infami
am.v.q.ij.c.qr̄ epi ꝛ ibi glo.in.d.c.accedens in glo.vlti
ma q̄ dicit ꝙ lʒ nō possit eē ꝓcurator epi per.d.c.qr̄ epi
pōt tñ eē ꝓcurator monasterij p.d.c.accedens.indistincte
pōt tñ dici sm̄ eū ꝙ si est nud⁹ ꝓcurator ita ꝙ hēat nudā
solicitudinē nō repellit ēt ꝓcurator epi arg.d.c.accedēs
sed eps ꝺʒ abstinere a creando talē per.c.qr̄ epi ne et ta-
li ꝯuersatione ēt ipse eps ifamet arg.c.nulli.de accus.ita
ꝯcludit hic do.Car.quo ad ꝓcuratorē ad negocia.Sed
q̄ ad ꝓcuratorē ad iudicia dicit si opponat ifamia facti.
hec non recipit ꝛ sic intelligat.§.fina.insti.de excep.ꝛ hec
pp rōnē de q̄ ibi.s.ne lis tardet i hac discussiōe.aut appo
nit ifamia iuris ꝛ de ea ꝯstat ꝛ repellit sm̄ canones sic i-
tellige.d.c.qr̄ epi.v.q.ij.ꝛ ꝙ ibi voluit glo.sed sm̄ leges
vr̄ aliud p p̄dicta tñ qr̄ offīm ꝓcuratoris in multis eq̄pa
tur aduocato.Ad hoc allat.d.Car.dicta soa in.c.insup
de testi.ꝛ aduocat⁹ repellit ob infamiā.l.i.§.hoc edicto
.ff.de po.idē ḡ vr̄ dicendū in ꝓcuratore qr̄ iudiciū est ac-
tus legitimus vt no.in.c.post cessionē de ꝓba.ꝛ a talib⁹
repelluntur infames vt in regula infamib⁹ li.vi.ꝛ sic idem
13 vr̄ sm̄ leges ꝙ est sm̄ canones.†.ꝺ yconomo aut sindico
vel alio legitimo administratore repellit pp infamiā p ꝛ

a¶ Vide. ad hoc Bar.in.l.vni-uersos ꝛ in.l. si quis la.ii.ꝺ de cu.lib.x.nō ne gabis tñ quin veniat aduocati appositione vt hʒ lāt.in.c.qm̄ ꝯ in ver.testes de ꝓbat.ꝛ do. alex de imo.in l.iii.§.si ꝓcu-rator in fi.ff.ꝙ quisqʒ iu.

cipue si est ꝯstitutus ab ecclesia vel psona eccl'iastica per
iura allegata supius ꝛ hʒ cū optime facit.c.in noua.xvi.
q.vij.ꝛ sm̄ hoc dicit esse intelligendā glo.istā ꝛ ꝙ volu-
it gl.in.c.cū deputati de iudi.ꝛ ita residet do.car.Tu pō
dera vnum ꝙ nō videbit insuaue ꝙ ꝓcurator eq̄pat iu-
dici delegato.c.cum oli de offi.deleg.ꝛ si bñ recordor ar
guit Bar.in.l.qr̄.ff.de iur.om.iu.de ꝓcuratore ad iudi-
cē delegatū sed infamis nō pōt esse iudex.c.sciscitatus
de rescrip.l.cum pretor.ff.de iudi.§.tria.ij.q.vi.ergo seqt̄
ꝙ infamis nō poterit eē ꝓcurator.tene menti qr̄ ad h ꝓ-
positum est ꝯsideratio nouissima.Sʒ bal.hic dicit ꝙ yco
nomus non pōt eē ifamis ꝛ rō est qr̄ eē yconomā est ho
nor.tum qr̄ hʒ iurare ꝛ iuramētū ꝯsistit in fide ꝛ bona fa
ma.l.cassina.ff.de sena.sed vbi qs est ꝓcurator p̄uate p̄so
ne nō est honor sed onus q nō repellit infamē vt no.in.l.
vniuersos.C.ꝺ decu.li.x.ꝛ dicit patere isti.de excep.§.fin.
nisi sit infamia qr̄ calūniat⁹ de publico iudicio qr̄ tūc cū
repellat ꝯdenādus.vt in.l.reū criminis.C.de ꝓcur.ḡ mł
to fortius ꝯdēnandus repellit.dicit tñ ꝙ si obmittit exce
ptio valeret ꝛ teneret iudiciū.l.fi.C.de except.ꝛ ita hic
ꝯcluit bal.sed idē bal.in.d.l.reū criminis.C.de ꝓcur.limi
tauit hāc doctrinā nisi esset psona illustris qr̄ tūc ifamis
nō pōt eē eius ꝓcurator de iure ciuili arg.l.ij.§.miles.ff.
de his q no.infa.ꝛ p certo limitatiō est bellissima ad.§.fi.
insti.de except.ꝛ posset adduci illḋ ꝙ dicim⁹ in.c.qr̄ epi
14 † qr̄ ifamis nō pōt eē ꝓcurator epi ꝛ eps est illustris fac
lex qsquis ꝛ.l.ad similitudinē.C.ꝺ epi.ꝛ cle.ꝛ ꝙ voluit gl.
sing.in.l.vnica.ff.ꝺ offi.pfec.pre.ꝛ ꝙ voluit bal.i.l.null⁹
.C.de decur.li.x.ꝛ pōdera qr̄ hec rō militat in persona
illustri siue ꝓcurator sit ad negocia siue ad iudiciam q̄
no.ꝯ multos tyrānos retinētes in suis negociis ꝓcurato
res ꝛ factores infames ꝛ canes deuoratores oiuʒ bono
rū.aut loqmur quo ad psonas inferiores ꝛ tūc poterit eē
infamis ꝓcurator eoꝝ ꝛ ita allegat.d.§.fi.insti.de exce.
ꝛ adduci posset illud ꝙ voluit Bal.i.l.ēt alias in.l.eos
15 C.de testi.vbi dicit † ꝙ famuli epoꝝ ꝛ abbatū possunt te
stificari ꝓ eis ex eo qr̄ tenēt famulos honestos ꝛ dignos
ꝛ allegat Jnn.in.c.insinuate de offi.deleg.secus si essent
famuli heluari cerdonū scholarū vel similium qr̄ tenet in
honestos famulos nō poterūt testificari ꝓ eis limitat tñ
Bal.nisi esset infamis per sniam capitalē qr̄ tūc haberet
ꝓ mortuo.l.i.ad fi.ff.de ꝯstab.qr̄ tūc nō possunt esse ꝓcu
rator.sed si eēt infamis per aliam sniam in cā criali tūc
refert guil.de cu.dicere idē in.l.i.C.ꝺ posto.si eēt ifamis
pp sniam ꝛ in cā ciuili ipso facto vel per ꝯfessionem tūc
posset eē ꝓcurator.Sed posset h dictū limitari nisi in cu
ria p̄ncipis qr̄ in illa curia nō possunt ingredi ifames.l.
fʒ ꝛ milites.§.ignominie.ff de his q no.isa.sed do.ab.pu
tat indistincte ꝙ infamis infamia facti nō possit eē yco
nomus aut ꝓcurator ecclesie vel clicoꝝ ēt in bonis p̄ri-
monialibus clericoꝝ.ꝛ ꝙ nō possit esse gn̄alis yconom⁹
eccl'ie dicit ꝓbari expsse in tex.c.iudicatū.lxxxviii.disti.
vbi dicit hoc offīm debere cōmitti clicis ꝓbatis ꝛ p̄ris
nulla suspitiōe nōtis.tū ad decorē eccl'ie.de corā.in eccl'ia
ꝓbati clicat ꝛ adduci poterat qḋ voluit Jo.mo.i.c.cū eo
16 de cle.li.vi.vbi dic †ꝙ ecclia ꝺʒ habūdare viris lr̄atis ꝛ i
asinis ferratis.tum ēt ne bona eccl'ie dilapidenṯ a talib⁹
arg.c.siracusane.xxiij.di.adducit ēt dicta per se in.c.cū
in.ego ibi ad plenū scripsi vide ibi.nec ob.d.c.accedēs
ad fi.qr̄ ꝓcedit ex ꝓuisione pape vt pʒ ibi ad fi.ne illi mē
dicarēt sicut ꝛ alias dispensat cū deposito circa hñ'ias
c.studeat.l.di.ꝺ ꝓcur.aut ad iudicia ꝛ ad negocia eccle
sie ꝛ ad ꝓpria p̄rimonialia clicoꝝ ꝓbat in.d.c.qr̄ epi.v.
q.iii.in vbo non male fame suspectū.vbi tex.loqt̄ indisti-
cte siue sit infamia iuris siue sit infamia facti iḋ dicit ibi
tex.sed bone opi.ꝛ laudabilis artis inuentū.que vba nō
soluʒ excludūt infamē infamia iuris ꝛ facti sed ēt suspe-
ctum male fame ꝛ p ꝯñs excludit illū ꝯ quez laborat ru
mor vt not.gl.in.c.sup eo.de eo q co.cō.vxo.sue.xxv.q.
vi.c.si duo ꝛ tex.d.c.si epi.ꝛ rōnes ibi adducte possunt

trahi

trahi ad ꝓcuratorē ad negocia ꝛ dicit facere illū tex. in ꝑncip. ꝛ in fine eā alias debēt eligi ꝓbi viri vt euitet suspicio que oriř ex ꝯuersatione cū suspectis q̄ nō militat ēt in ꝓcuratore ad negocia ꝯstituto. adducit ēt istū tex. dū loqtur indistincte nā ꝛ laycis dz esse segregatio clericorū.y.q.vij.c.laycos ꝛ.c.sequēti multo fortius a suspectis vt eos nō ꝓmoueant ad negocia sua.xxxiij. di.c.i.lxxxi. di.c.clericus.xxviij.q.i.c.sepe.xviij.di.c. tantis danyel dinatus testimonijs sed quo ad laycos satis putat infamē admitti siue sit notatus infamia iuris siue infamia facti per tex.insti.de except.§.fi.ꝛ offm illud est onus ꝛ nō honor ꝛ cessant rōnes allegate supius ꝛ ita ꝗuit dom. abb. ꝛ in hoc passu multū dubitabili hec faba sup humeros aīos debillissimos cudenda venit. Ego adduco aū oia quādā celebrē ꝛ suauē doctrinā magni Jnn. in qua memorāda defecerūt illustria ingenia antiquoꝝ modernoꝝ interptum ad hāc dubiā mām aū Jnn. in.c.q̄r.ꝛ qm̄ el.y.in glo.magna de accus.ponit doctrinā quā retulit

17 illustris doctor bal.in duob⁹ locis vz in.l.fi.C.mā. † vbi dicit cōdēnatus est quispiā directa actione mādati q̄ casu effectus est infamia qꝛ illud ꝙ male agiř non est sine culpa ꝛ lz ex ꝯtibus cōdēnati qn̄qz fiāt infames tn̄ ista est minor quā ea q̄ resultāt ex maleficijs ꝛ iō taľ isamia nō repelliř a dignitate allegat Jnn.in.d.c.q̄r.ꝛ idē retulit idē bald.in.l.q depositū.C.depositi ꝛ ex hoc infert vna limitatio aurea ad tot glo.adinuicē varias ꝛ aduer

18 sas ꝛ limitatiōes ad totā hāc mām. † ꝙ infamis isamia inflicta ex ꝯctu nō repelliř ab offō ꝓcuratoris siue ecclie siue epi siue clericoꝝ siue in bōis eccliaꝝ siue i pātmonialib⁹ clericoꝝ siue ad iudicia siue ad negocia ꝛ est nouissima ad hūc passū ꝯsideratio. nec repellet talis infamia ꝓcuratorē illustriū ꝑsonarū. Et eodē mō pōt inferri ad

19 ambasiatores † vtꝝ sint mittēdi ifames ābasiatores tex. in clemē.i.de iureiu.ꝓbat debere mitti notabiles ꝑsonas ābasiatores ꝛ idē ꝓbař in.c.ad apostolice de re iu. li.vi.qn̄imo sacro accepimus euāgelio ipsuz deū celi. videte misisse angelū gabrielē ambasiatorē ad virginē desponsatā est.n.de maiorib⁹ ꝑncipib⁹ statib⁹ aū ꝯspectū dei vt sacro scriptū est euāgelio ego sum gabriel q sto in cōspectu dei ꝛ sic ē vn⁹ de illis septē spiritib⁹ q stant aū tronū ipsi⁹ dei altissimi de qb⁹ pclare scripsit ois sanctimonie monarcha Jo.euāge.primo apocalipsis in ꝑn. ꝛ a septē spiritib⁹ q in ꝯspectu troni sūt ꝙ ē bn̄ notā. ꝯ mul

20 tos tyrānos mittētes vsurarios * i eoꝝ ambasiatorē mō aggredior istū passū ꝛ dico ꝙ.c.qꝛ epi salua honorificētia glosatoꝝ oium ꝛ doctoꝝ non ꝓbat id ad ꝙ allegař cōiter. loqř eni in aduocato nō in ꝓcuratore vt apz i ꝟbis. dz hēre aduocatū nō male fame suspectū ꝛ sic in aduocato loqiř expsse mirū est ꝙ glosatores ꝛ doct. extēdāt illum tex. loq̄nte de aduocato ad ꝓcuratorē. ꝛ plus ꝓbat ille tex. ꝙ nō solū eps ecclesia ꝛ clici nō debēt hēre aduocatū ifamē sed nec aduocatū suspectū d̄ mala fama. Jtē plus ꝯsidero ꝙ posito nō tn̄ cōcesso ꝙ ille text. loqueretur de ꝓcuratore nihilomin⁹ si loqř d̄ ꝓcuratore ad negocia vt volūt oēs scribētes relati supius sed re ꝟa loqř in ꝓcuratore ad iudicia ꝙ demōstro ad oculū p illō tex. in ꝟbo tam pro ecclesia quā ꝓ suis actionib⁹ † nā illō ꝟbū actio realiter ꝛ formaľr adaptaľ ad iudicia h̄ decidit elegās tex. in.c.i.§.de ꝯsti.in ꝟbo scō in actionib⁹ ꝛ ꝓbaľ insti. de act.in ꝑn. vbi dř ꝙ actio est ius ꝓsequēdi in iudicio ꝛ ꝓbaľ insti.de excep.in ꝑn. ꝛ ēt ꝓbo auctoritate celebris psalmiste dū dixit iudicabit in actionib⁹ ecce nunc q̄r ꝟbū actio capiř ꝓut deferř ad iudiciū. Ergo seqř ꝙ capitulū qꝛ epi nō ꝓbat illud ad ꝙ allegatū est p alios p̄mo loqř in aduocato ꝛ sic nō loqř in ꝓcuratore. scdo in aduocato ꝯstituto ad ꝓmonēdas actiones in iudicio ꝛ ꝓbaľ rōne q̄ ꝟba relata ad ꝑsonā intelligūř s̄m ꝯditionē ꝑsone.l.plenuz.§.eqtij.ff.de vsu ꝛ ha..l.militari.ff.de testami. Jnn.in.c.pastoraľ de dona.cū ḡ ille tex.c.qꝛ epi dirigat illud ꝟbū actiones aduocato. ḡ seqř ꝙ capiunř ꝓ actionib⁹ iudiciali⁹ que ꝯgruūt aduocatis qꝛ aduocati nō ꝯstituūt ad gerēda negotia extraiudicialia sz ad actiōes dirigendas in iudicio ergo sequitur ꝛ merito ꝙ ille text nō ꝓbat de ꝓcuratore cōstituto ad negocia. Et indubi

21 tāter errarūt oēs vsqz ad istos dies † ꝛ sic poterit isamis esse ꝓcurator ecclesie epi ꝛ clericoꝝ ad negocia extraiudicialia ꝛ multo forti⁹ ad bona pātmonialia clericoruz tenenti inductionē qꝛ est nouissima ad illū text. ꝛ si dicaľ ꝙ lz tex. ille loquaľ in aduocato tn̄ hz locū in ꝓcuratore qꝛ istud iudicio meo est falsum. differt eni officiū ꝓcuratoris ab officio aduocati qꝛ officiū ꝓcuratoris est vile.l. vniuersos.C.de decu.li.x.sed eē aduocatū est nobile officiū.l.ꝓuidēdū ver.quos meritū vite nobilissimos fcē.C. de postu. ꝛ iō de vno ad reliquū cessabit argumentatio. Jtē aduocati oia mala nouerūt vt dixit glo.singul.in.l. ab anastāo.C.man. ꝛ ꝙ voluit glos.in.c.i.de cōfes.i.vi. ꝛ iō multo fortius pōt nocere aduocat⁹ q̄ꝫ ꝓcurator iō sura expsse voluerūt ecclesias ꝛ epos ꝛ siles non debere hēre aduocatos infames. ꝛ p p̄ño nō bn̄ dixit do.card.ꝙ aduocati ꝛ ꝓcuratores eqpanř ꝛ lz superius dixeri ꝙ ꝓcurator ꝛ iudex delegat⁹ eqpanř vt in.c.cū olim de offi. delega. qꝛ r̄ndeo ꝙ illa non est regularis silitudo sed secūdu qd respectu mandati qꝛ sicut ꝓcurator nō pōt facere nisi ꝙ dn̄s expsit in mandato.l.si diligenter.ff.mā. ita ꝛ iudex delegatus nō pōt excedere terminos in cōmissione expssos ꝛ iō.d.c.qꝛ epi nō solū ꝓhibet aduocatum male fame sed ēt ꝓhibet aduocatū suspectū de mala fama. Jtē adduci posset ꝙ aliud fit i ꝓcuratore ad iudicia ꝛ in ꝓcuratore ad negotia sic ꝙ hř in.c. pia deuotione fideli de except.lib.vi. Ubi excōicatus repelliř in iudicio nō tn̄ repelliř ꝯhendo ꝛ negociando vt scribiř per oēs i c.ꝟitatis de do. ꝛ ꝯtu. itē non ita isamaľ eps aut ecclesia p ꝓcuratorē ad negocia sicut p ꝓcuratorē ad iudicia pp strepitū frequētiam ꝛ notorietatē qꝛ ea q̄ fiunt in iudicio trāseunt in notoriū vt voluit glo.in.c.significauerūt de testi. ꝓbaľ in.c.cū olim de ver.sig. vt voluit Jnn.in.c.ex insinuatione de opp. ꝛ p p̄ñs poterit infamis ꝓcurare negocia ecclie. Preterea adduci posset alia cōsideratio ꝛ nouissima ꝙ.d.c.qꝛ epi n̄ ꝓbat ꝙ isamis n̄ possit eē ꝓcurator ecclie epi clicoꝝ aut suoꝝ bonoꝝ sz bn̄ ꝓbat ꝙ nec epi nec sacerdotes itēdētes ad solā laudē dei ꝛ bōoꝝ operū debēt hēre aduocatū seu ꝓcuratorē s̄m cōem opi. volētem ꝙ intelligaľ de ꝓcuratore male fame suspectū vnde nō vř ꝓhibit⁹ ꝓcurator esse ꝓcurator ecclesie aut epi seu clericoꝝ sed dūtaxat dicit ꝙ epi nō debēt hēre talē ꝓcuratorē quo casu vř ꝙ infamis nō ihabiliteř ad ꝓcurandū sed dūtaxat ecclia nō dz talē ꝓcuratorē hēre ḡ seqř ꝙ inter ius ciuile ꝛ canonicū est dr̄ia dūtaxat in h̄ qꝛ vř de iure ciuili ꝙ layci possūt eligere infamē ꝛ ꝓcuratorē sz clici nō possūt nō solū infamē sed suspectū de infamia ꝛ p p̄ñs ē capiendus itellect⁹ vt ius ciuile inq̄ꝫtū fieri pōt ꝯcordet cū iure canonico arg.c.i. ꝛ.c.cū expediat de elec.lib.vi. ꝛ.l.i.C.de inoffi.do. facit ēt qꝛ esse ꝓcuratorē est vile officiū vt dictū est lz ḡ infamis priueř honore nō tn̄ alleuaľ ob onere tū qꝛ infamis pōt esse tabellio vt voluit Bart. in.l.cū in eadē ff.ad.l.iul.rep. ꝛ in.l.ij.§.miles.ff.de his qui no.infa. Ang.in.l.si quis ex argentarijs.ff.de eden. ꝛ in.d.l.ij.§.miles. ꝛ Jnno.in.c.inter dilectos de excep. ꝑlato. Jam sūt elapsa curialia ānoꝝ triginta qb⁹ legi istū c. hic bononie ꝛ in additionib⁹ quas dedi tenui istā ptez quā teneo nūc sz cum erā puulus loq̄bar vt puul⁹ cogitabam vt puulus sapiebā vt paruul⁹ gloria sit in altissimis deo. Sed bal. hic refert aliq̄ que cōmemorāda sunt dicit enim post Jnno. alibi esse no. dignū ꝙ vniuersitas ꝑprie ꝯstituit ꝓcuratorē in re ꝑpria. Etiā sine decreto supioris .l.filiusfa.§.miles.ff.de ꝓcu. Sed in reb⁹ nō suis sed sibi debitis vniuersitas ꝯstituit actorē interueniēte supioris decreto ponit exēplū qn̄ petit rem q̄ nō est sua sed sibi debita ꝛ per aliū iurare pōt de calūnia ex eo qꝛ iuraľ d̄ credulitate ꝛ quisqz de suo ꝛ de alieno facto credere potest

* Usurarios nō istī sūt infames d̄ facto vt tz bar. in.l.imꝓbū ꝛ ibi bal. C.d̄ ifa. ꝛ bal. in.l.q accusaľ in.i.col. in ꝟs. aduertatis.C. de edē. ꝓ quo vide lodo.in.l. admonēdi.ff. iureiurā.

sed de animi affectione non iurat q: affectio est in corde
22 hoīs ꝓprie maxie ſm theologos † q dicūt ꝙ intellectus
a est i corde lȝ philosophi dicāt ꝙ itellect⁹ sit in cerebro⁺
re vera opin.phoꝝ vr̄ approbari a lege ciuili ꝓbat̄ in.l.
cū in diuersis.ff.de relig.⁊ sump.fu.subdit ēt bal.ſ Inn.
dicere ꝙ q iurat in aiam alicuius dȝ esse informatus q̄r
⁊ qd dn̄s iurare velit alr̄ dn̄s nō pōt esse piurus nisi ha
beret liberā ꝙ dicit eē singulariter not. subdit ēt bal.hic
ꝙ in istis sindicantibus qlibet exprimit vocē suā dȝ tn̄ eā
exprimere i caplō ⁊ ñ in alio loco q: vbi ē collegiū ibi dȝ
fieri actus collegialis nec valeret si qlȝ in domo sua ꝯsen
tiret nec deorsum nec diuisim faciūt caplm̄ ⁊ dicit ſ no-
tasse Io.an.in.c.sicut de elec.li.vi.dicit ꝓbari ſ in.l.ij.⁊
in.l.noīatoꝝ forma.C.de decur.li.x.nā collegiū nō dȝ di
uidi p singulas ꝑsonas.pro certo ista dicta bal.vera ⁊ vti
lia sunt sed vt grandeu⁹ vr̄ delirare vt de formione pho
fert penus hanybal dixisse vt cū multos senes deliros vi-
dissȝ sed q magis deliraret neminē.defecit ꝑ certo in suo
salutari q: text. habes meliorē de corpe iur.in.l.ij.§.his
in legib⁹ in ṽbo apud collegiū pōtificū.ff.de or.iu.ꝓbat̄
in.c.cum eccl'ia sutrina de cā pos.⁊ ꝓprie.gl.magistra in
c.cū oēs de ꝯsti.glo.i.l.sicut.ff.ꝙ cuiuscꝫ vniuer.no.glo.
Inno.in.c.bone el.ij.de post.pla.in.c.dudū de reb.ec.nō
alie.li.vi.in.c.romana.§.vniuersitate.de snīa excō.lib.vi.
⁊ in.c.cū ꝯsuetudinis.ē.de ꝯsue.⁊ i.c.cū oēs.ē.de ꝯsti.⁊ i
c.eam te de rescrip.in oibus istis locis celebres sunt glo.
Inno.iō dixit bar.in.l.oēs populi.ff.de iu.⁊ iu.in.v.col.
vsi.ij.q̄ro ꝙ si oēs de caplō ꝯsentiant sepatim in domo
sua ⁊ hoc ꝯstat per publicū istrm̄ ꝙ nō vȝ talis ꝯsensus
ad hoc allegat.d.l.ij.de decur.⁊ tex.i.c.in genesis ḋ ele.
fallit inqt bar.ibi in ꝯsuetudine ⁊ sic in his q̄ sunt facti
.l.de quib⁹.ff.de leg.⁊ iō cōpostellanus ⁊ Io.an.in.d.
c.eam te.de rescript.dicūt illud ꝓcedere in actibus iuris
secus in actibus facti ⁊ inducūt ad.q.vt ibi videri potest
maxie i lectura mea vbi hūc passuȝ tetigi ⁊ adduci possȝ
ꝙ voluit illustris doc.host.i summa i ti.ḋ rescri.§.qñ v.qd
si pp̄ vbi dic ꝙ si papa mādat aliqd expediri p maiorē p
tē.c.tūc exigit ꝙ capitulariter fiat ⁊ sic ꝯsentiāt collegia
liter iō nō poterit fieri seorsum secus dicit si papa in com
missione sua apposuerit illa ṽba per maiorē ptem cano
nicoꝝ q: tūc sufficeret ꝙ maior ps ꝯsentiret singulariter
nec opus esset ꝙ capitulariter ꝯsentiret ⁊ refert ⁊ sequit̄
hoc dcm̄ magnus doctor do.ant.in.d.c.cū oēs de ꝯsti.⁊
re vera voluit hoc oldra.lodensis in suo ꝯsilio ꝯsi.c.Sȝ
istud dcm̄ nō est ṽum nā illud ṽbū canonici expssum in
iure seu a papa denotat caplm̄ ⁊ actū capitulariter fien-
dū istḋ decidit tex.in.c.si canonici de offi.or.li.vi.⁊ pillū
tex.lapus abbas ibi reprehēdit oldra.in suo ꝯsilio ⁊ eū
sequit̄ ibi relator meus dñicus ḋ sancto geminiano nō
tn̄ allegant ꝯsiliū oldra.in indiuiduo. Certe illud dixit
ꝯsilio suo.c.⁊ adduco ꝯ̄ oldra.capitulū ad decimas ḋ re
sti spo.li.vi.vbi per illū tex.reprehēdit eundē oldra.sed
de host.nullā faciūt mētionē vel q: imemores fuerunt vl̄
q: illud nō viderint ⁊ adduco ꝯ̄ host.⁊ sequaces .c.cuȝ
M.ferrariēsis de ꝯsti.vbi istū passum elegāter tetigi ⁊
adduco .d.c.cū oēs de ꝯsti.⁊ adducebā isto mente tex.in
c.de monachis de pben.in.i.lectione ⁊ ista menti cōmen
da vide q̄ late dixi in.d.c.cū.M.⁊ in.d.c.cū oēs ⁊ in.d.
c.eam te ⁊ in.d.c.cū ecclesia sutrina de cā pos.⁊ ꝓprie.vi
de per bal.in.l.nō ambigit.ff.de legi.⁊ in.d.l.sicut.ff.ꝙ
cuiuscꝫ vni.no.⁊ ista erant adducēda per bal.ad ꝓbādā
doctrinā suā.sūt pro certo digna auditu ⁊ recitatōe.Itē
23 refert hic bal.archi.dicere † ꝙ in alienatiōib⁹ debēt exp
mi noia singuloꝝ nec sufficit ꝙ notarius vel testis dicat
ꝙ iteruenit totū caplm̄ sed dȝ specificare noia interessen
tium ita dixit archi.in.c.sine exceptione.xij.q.ij.lȝ in com
missionibus ⁊ mandatis non reqrat̄ tanta solēnitas ſm
quosdā ⁊ remittit se ad no.in.l.i.ff.de albo scriben.Ego
adduco illud ꝙ sapiēter voluit Io.an.in addi.spe.in ti.
de sindico.§.i.vsi.sed pone ꝙ noia vbi dicit ꝙ in his q̄ ar

a ¶ In cere-
bro.credo ꝙ i-
telligat de itel
lectu cogitati-
uo.quē ponūt
philosophi in
medio cerebri
in pori.n. pte
figurant ima-
ginatiuā in me
dio vero cogi-
tatiuā in poste
riori siue occi-
pite.memorati
uā sanctus aūt
doctor diuersi
mode virtutes
seu potentias
aie distinguit
Sȝ nō sūt p̄n-
tis speculatio
nis.

b ¶ Possit de
strui.adde bal.i
ti.de pa.ꝯstan.
nos romaneꝫ
in p̄n vbi mul
ta dicit que ad
māīm faciunt.

dua sūt debēt exprimi noia singuloꝝ iteressentiū in caplo
alr̄ secus sic sentit illud ꝙ voluit archi.in loco pallega.
vide bar.in.l.i.ff.de albo scribē. Aug.in.l.nulli.ff.ꝙ cu-
iuscꝫ vni.no.do.anto.do.abb.Io.de imo.in.c.i.de sindi
co.Pet.de anch.⁊ Io.de imo.in.c.q̄sto de his q̄ si.a p
la.si.cō.ca.Bald.in.d.l.nulli.⁊ in ꝯsilio suo.xiij.⁊ in.c.
tertio loco de ꝓba.⁊ eundē bal.in.l.i.in p̄nci.ff.de mag.
pueni.⁊ ibi ēt dixit ꝙ vbicunqꝫ interessentes obligarent̄
tūc deberent exprimi noia interessentium.tene menti hec
24 Itē colligit hic bal.† ꝙ ista vox sindicus lȝ de pluribus
ꝑdicet̄ q: singuloꝝ cām cōplectit̄ ⁊ simul dicit tn̄ in vno
verificat̄ lȝ sint plures in habitu ⁊ nō in actu ⁊ vocant̄
habitū actitudinē.secus tn̄ dicit in pecudibus vnde si le
go gregē ⁊ oia capita sunt mortua tpe testamenti exce-
pto vno capite ꝙ illud caput nō venit in legato q: non
pōt supplere vice alioꝝ capitū mortuoꝝ.l.grege.ff.de le
ga.i.Itē si turba boum mortalitate reducta est ad vnuȝ
illa non dicit̄ turba.l.ij.ff.vi bo.rap.q: deficit numerus.
Itē societas mercatoꝝ nō remanet in vno q: soluit̄ mor
te lȝ ciuitas ⁊ castrū remanet in vno sicut collegiū corpus
ciuiliter loquēdo allegat Inn.in.c.dilecti de excess.plat.
Itē gens ⁊ quadriga nō remanet in vno.l.peculiū.§.q̄
b 25 drige.ff.ḋ leg.iij.† Sed nūqd vniuersitas possit destrui⁺
pp maliū.Dicit Bal.ꝙ sic lege si vsufructus.ff.q.mo.vs.
amit.Tu adde ꝙ ciuitas pōt mori si auctoritate supio
ris dānet̄ ad aratrū voluit Inno.in.c.cū ex iniūcto.ḋ op.
no.nū.Itē si pereat casinate vel alluuiōe.lege ciuitas.ff.
qui.mo.vs.amit.Itē si fuerit apposita ciuitas i bāno dñi
pape ſm odofre.q: cū perdat ea que sūt iuris ciuilis eq
parat̄ deportato ⁊ ei q dānat̄ ad vltimū suppliciū qui
efficit̄ seruus pene ⁊ in snīa trahit secū executionē intel-
lectualē.l.q vltimo.ff.de pen.Itē deleri ciuitas si hoīes
eo ꝓposito discedant vt amplius nō sint reuersuri.l.pe-
nultima.ff.ḋ col.illi.l.pater.§.tusculan⁹.ff.de leg.iij.Itē
si incendio cōbusta sit vel aliquo casu in totū corruerit
ne spe reparationis.l.i.§.si quis edificiū.ff.de ope.no.nun.
Sed si cū spe reparationis durat ciuitas habitu sed nō ac
tu.argumē.eoꝝ que notant̄ in.l.sicut.§.fina.ff.ꝙ cuiuscꝫ
vni.no.de.in plerisqꝫ de elec.Ista addebā ad B ald.hic
Faciat ꝙ ipse voluit in ti.de pa.ꝯstan.in p̄n.Et pro cer-
to ipse impertinenter adducit ista ⁊ eodē mō impertinēter
⁊ ego sed alio respectu adduco ne videar merus relator
bal.quo casu fit vt vno incōueniēti dato multa sequant̄
optimo dicente pho in p̄mo phisicoꝝ tex.in.l.ratas.C.
26 resci.vē.iō alia dicta bal.ſ vt recitator referā. ¶ † Quę
rit hic bal.vtr̄ ciuitas possit ꝯstituere ꝓcuratorē ad ma
litias.Cōcludit ꝙ sic per.l.tam collatores.C.de re.mili.
li.xij.Tu vide que dixi in.c.veniens de accus.⁊ per ang.
⁊ Io.de imo.in cōmento.l.penul.§.ad crimen.ff.de pu.
iudi.Et ꝙ scribit̄ per alios i.l.seruū quoqꝫ.§.publice.ff.
de ꝓcu.Querit ēt bal.an sicut qs pōt iurare p ꝓcuratorē
ita possit excōicatus absolui per ꝓcuratorē. Dicūt qui-
dam ꝙ absolutio pōt peti per ꝓcuratorē ⁊ ita seruat cu
ria romana ſm eū sed recōciliatō dȝ fieri per manuum
positionē refert ita dixisse archi.xi.q.vltima.c.cū aliqs.
Faciat ꝙ hr̄ in.c.cū desideras.ē.de snīa excō.dicit ēt hic
27 bal.† ꝙ si cōtra eū est ꝯtumax pōt ꝓcedi ad excōicationē
ꝯ̄ ꝑlatem rectorē ⁊ ꝯsiliarios.ipsa aūt collectio alr̄ ꝯgre
gatio nō hȝ aiam ita dicit nōsse arch.xij.q.ij.q manumit
tit̄.Querit ēt ſ bal.vtr̄ sindicus possit ꝯstitui ab vniuer-
sitate laycoꝝ sine auctoritate magistrat⁹ eoꝝ gl.in.l.nul
la.ff.ꝙ cuiuscꝫ vni.no.sentit ꝙ nō q: in publicis negoti
is publica reqrit̄ magistrat⁹ auctoritas.l.i.C.de ser.rei.
pu.l.i.§.solent.ff.qñ ap.sit.in.l.i.§.i.ff.ꝙ cuiuscꝫ vni.no.
In ꝯ̄riū arguit̄ p legē actor.ff.re ra.ha.⁊.l.i.ff.de mu.⁊
ho.⁊ in.l.itē eoꝝ si decuriōes ⁊.§.actor.ff.ꝙ cui.vni.no.
vbi vr̄ ꝙ ille fungit̄ iure ꝓcuratoris.sed in ꝯstitutione ꝓ
curatoris nō reqrit̄ decretū iudicis.nisi qñ ꝯstitui a pu
pillo absqꝫ auctoritate tutoris vt nota.in.c.si.de iudi.in
vi.pro glo.dicit facere q: vniuersitas nō pōt alienare im
mobilia

...nobilia sine decreto ergo nec agere sup imobilia sine iu
dicio auctoritate.l.ait pretor.ff.de iure deli.Soluit hic
bal.q sufficit auctoritas imediati ppositi ipsius vniuer/
sitatis puta psulibus mercato4 arg.l.magistri de pac.s
ipse consul creari nō pōt sine auctoritate supioris.l.si.ff.
de iur.om.iudi.l.obseruare.z.l.nolationū.C.de decuri.
li.x.z auc.de defensso.ciui.§.interim.nisi lex municipalis
aliter statuat.l.probibere.§.plane.ff.q vi aut clam.Uel
31
sua loci tradat sup hoc spālem formam.l.si.C.de ven.rei
ci.li.xi.¶ †Queritē ē b bal.q pstitutus est sindicus per
populū florentinū ad denūciandū oēs nobiles mō qdā
male gratia factus est magnus fictus z nō natiuus nū/
quid includit alias pprebendat in isto sindicatu.Rside
q nō qr mā est odiosa.Secundo qr est fictus nobilis.l.
iy.§.hec verba.ff.de nego.gest.Tertio refert an aliqd si/
at ad veteris statuti extentionē z tūc cōtinet casum fictū
an ad noui statuti pmulgationē z tūc secus.Primū p
batur in.l.i.§.i.ff.ad.l.fal.Scdm pbaf in.d.l.iy.§.hec v
ba.z dicit q similia vba ponit Ja.de are.in.l.i.§.nūcia
tio.ff.de op.no.nū.Et sic dicit bal.q statutū loquens de
nobili nō hz locū i ficto nobili.adduci pōt q voluit idē
32
bal.in.c.si.de eo qui mit.in pos.† statuto ingt cauet q ci
tatus a ptāte possit cōdemnari a successore mō quidā la
titauit quo casu citari nō potuit a ptāte hr pro citato q
nihilomin9 nō poterit cōdemnari a successore ex eo qr ē
ficte citatus z fictō nō hz locū in statutis allegat.l.i.§.si
is qui nauem.ff.de exerci.Adduci posset elegans doctri
33
na bal.in.l.i.ff.de fonte † vbi dicit statuto municipii ca/
uet q mulieres nō possunt portare perlas sub certa pe
na q nihilominus poterūt mulieres portare perlas fi/
ctas z nō incidūt in penā qr tale statutū intelligit ō pi
nalibus z nō fictis z istud nō fallor erat prestantius q
poterat adducere bal.hic pro suo dicto.Ego cū essez i il
lis primis cunabulis scholasticis cōductus incepi cōmē
tare clemētinas incipiēdo a pbemio vbi do.car.post an
tiquos adducit qōnem statuti pbibētis mulieres apor
tare perlas z adduxi doctrinā bar.i.d.l.i.Sed ō bar.z
oēs sequaces adduxi tex.nouū quē nulla resonante scri
ptura aut voce acceperaz in.l.vellera.C.de vesti.ole.seu
aura.lib.xi.vbi pbatur q si quis est pbibitus aportare
vestes certi coloris q ēt est pbibitus aportare vestes il
lius coloris lz ficti z pfacti.ponc qō nemo possit porta/
re vestes auratas qr spectat ad pncipē aportare tales ve
stes q nihilominus nō poterit aportare vestes aureas
fictas z sic ille tex.cōfundit doctrinā Bar.q casu feci tūc
hanc psiderationē q attendat ad mētem statuētium qa
si mens co4 fuit ne vxores plebeio4 videant in aportan
do perlas similes vxoribus nobilium.q tunc non bene
dixit bart.z istud pbatur singulariter p.d.l.vellera.qr
vt cōiter videmus pauci sūt qui possint discernere istas
plos fictas a veris imo multi periti decipiunt z in hac
ciuitate multi iam fuerunt decepti.Et in dubio vr q ista
sit mens statuētiū vt appeat iparitas nobiliū z plebeio/
rū.Aut mens statuentiū fuit parcere expensis plebeio4
ne cōsumerent pzimoniū z circa portādas ipsas gemmas
z tunc attendat ad qtitatem expense q fieret ad portan
das gemmas fictas qr si est parua nō videns pbibiti se
cus si sit magna.qr tūc secus isi prima pars videt verior
q statutum voluerit facere iparitatē vt dixi.z fuit noua
hec psideratio z noua indictio de.d.l.vellera.z cū hec
psideratione isti fuit vsqz ad istos dies tene menti qr cle
mens.Minus deus de grā sua cibauit nos i illis annis pue
rilib9.¶ Addite ō bal.q imo vr q statutū cōprbēdat
casum fictū.z adduco qō voluit idē bal.in.l.i.C.ō nūdi.
vbi dicit statuto cauet q si qs occiderit aliquē in die ve
neris sancte.q tale statutū habebit locū i eo q fuit mor/
tifere percussus die veneris sancta lz mors z separatio aie se
quat ex post.isto tn est fictio saper idē ptate casuā allat
.l.huic scriptus z.l.si a vulnerat9.ff.ad.l.aq.Ego miror
q nō allegauerit glo.in.l.qui filiabū.ff.de pfel.vbi est gl.

singularis quaz ad hoc allegat bal.in.l.transigere.C.de
transac.z in.c.i.in ti.q.mo.feu.amit.Adduco ēt ō dictū
bal.c.ad audiētiā de cle.n resi.vbi erat pstitutio disponēs
q residens dūtaxat percipiat fructus beneficii q nihilo
minus habz locū in absētez cā sue ecclesie quo casu habe/
tur pro ficto residente ergo sequitur q non solū casus fi/
ctus hz locū in iur cōi.sed hz locū in cōstitutione z p pfis
in statuto populi.¶ Adduco cōtra eundē.c.ex parte de
31
cler.nō resi.† vbi iurans residere in ecclesia si absētat se
gratia ecclesie nō est periurus qr habetur pro residente
ecce nunc quod fictō habet locū in iuramēto quod est mi
rabilius qr iuramētum obligat quem precise vt est glo.
singularis in lege si pecuniam.ff.de cōdictione ob causā
Item adduco cōtra bald.quod voluit bart.in.l.ampli/
us.ff.rem ra.hab.vbi dixit iurani soluere tibi q nihilo
minus possum cōpensare qr cōpensatio hr pro solutiōe
ecce nunc q iuramentū verificat in actu ficto z vide qō
voluit Jo.de imo.post alios in.l.si insulam.ff.de vbo.ob
lig.vtrū statutū loquens de pfesso hēat locū in ficte con/
fesso quā.q.disputauit Ja.bu.z ista addite ad eaq scri/
būtur in.l.iy.§.hec vba.ff.de neg.gest.z ita nō bene fecit
dñs Bal.ita ex arrupto loq circa hūc passuz.Et pōdera
vnum quod tibi videbitur nouū ad.q.bal.qr si statutum
dicat q habeat pro nobili z sit nobilis q isto casu habe
bit locū statutū in isto nobili.z adduco singlez tex.in.l.i.
§.i.ff q cui.in vbo p nullo habet nec est.quē tex.ponde
32
rauerit bar.in.i.psti.ff.q † si statutū dicat q forensis ha
a
beat pro ciue[a] z sit.q talis forēsis habebit ea q hñt veri
ciues z idē dico q si statutū diceret ista verbia in oibus
z per oia habeat pro nobili qr tunc hēbit illa priuilegia
que habēt veri nobiles tn sit fictus nobilis.ad hoc addu
co q voluit bal.in.l.oēs populi.ff.de iusti.z iur.z addu/
co sing.tex.in.l.iy.§.furiosus.ff.de in.codi.in vbo in oib9
z per oia gescentis loco habet.pōt ēt addi q si iste est ef
fect9 nobilis p viā pstitutiōis seu statuti nō dicet fict9 no
bilis per id q dixit ex.z bal.in.l.in vrbe.ff.ō sta.ho.bar.
in.l.i.ff.ad mu.z rō est qr dispositio facta per viā cōstitu
tionis est fortior.celebre dictū fuit Inn.in.c.qsio de psue
33
tudine.refert illō bal.in.l.i.de pstit.pri.¶ † Ultio bal.h
dixit q infamis pōt eē pcu.ad negocia qr nulla.l.phibe
tur.l.mutus.§.i.ff.de pcur.q est bñ no.ppter ea q supē
ria dicta sunt de pcura.ad negocia.Dicit ēt q infames
possūt eē executores vltim az volūtatū.l.ex facto.§.ex fa
cto.ff ad treb.Itē pōt eē arbiter.l.pedius ff de arb.Itez
pōt eē testis electus de cōi cōcordia partiū auct.de teste
§.si vō ignoti.Itē in subsidiū cū tormentis pōt eē testis
allegat bar.in.l.cūctos populos.C.de sū.tri.z si.ca.Itē
pōt esse iformator ad inueniēdū.l.q vltimo.ff.ō pe.si qd
boni diximus deo in altissimis sit gloria sempiterna.

b
c
Eterum. † In ppryis[b] causis iurant clerici ō calū/
na nō obstante ōria psuetudine.h.d.Et pe
missa cā ponit mādatū z psuetudinē repro
bat ibi psuetudinē de nō prestando hoc iuramētū z erat
in alia cōpilatiōe.Sz do.abb.hic dicit q nō pōt aliqua
spālitas assignari in ppryis causis clerico4 z iō doct.ita
sūmarūt istū tex.vt saluet opi.q ponit in.c.i.ō eo.Sz dñs
abb.sequēdo suā opi.quā posuit in.d.c.i.sūmat sic.ēt cle
rici in eo4 causis iurant de cal.ōria psuetudine nō obstā
a
te.¶ No.ibi nouis morbis † q nou9 morb9 nouo indi
get medicamēto qō pcedit fm do.Pe.de aneb.ēt in re
bus z dispōnib9 vt ea que nouo emergūt nouo idigent
auxilio.l.de etate.§.ex cā.ff de interro.acti.Ego adduco
illud celebre dictū bal.in rubr.C.q admi.ad bo.pos.pos
vbi dixit q ppter cām de nouo supueniētē pōt ptās rece
dere a statuto iurato a se allegat.l.si hoiem.ff.mand.Et
idē bal.in cōmento.l.oēs populi.ff.de iu.z iu.dixit q ex
cā noua pōt eps cōdere cōstitutionē ōiua canonicuz mo
3
uet ex.d.l.si hoiem.adduci pōt.c.pe.de cle.nō resi.† vbi
licentia data de non residendo reuocat ipso iure propter

a¶ Ciue adde bald.in.l.siue in.ij.col.C.pa ba.z in.l.q fortuitus.C.ō pi. ac vbi mlta ad istā mām faciē tia colliget.

b¶ In ppriis adde ad mām huius tex.gl.in auct.de his q ingrediū.ad ap.z doc.in.l.cū clericis.C.de epi.z cle.z in.c.i.ō eo.t.z multa q ibi di ximus in apo stillis.

noua cām superueniētem faciat.c.sugestū de decim.c.pa storalis de excep.c.vt circa de elec.lib.vi.c. insinuante de offi.deleg.c.cū.p.gāf.de renūciatione.l.ō etate.§.ex cā.ff. de interrog.act.l.diuus.ff.de pet.he.& ibi sapienter dixit ang.† statuto cauet.q̄ nemo possit arengare vt īponat

4 collecte in populo & superuenit nouus casus rei publice necessarius q̄ non obstāte tali statuto poterit īpune arē gari vt collecta iponat.facit q̄ hr̄ in.l.ij.C.si sepius in in teg.resti.pos.faciat q̄ voluit bal.in.l.inuitus.C.de pen.

5 & iō egregie dixit host.in.c.i.qui ma.ac.po.† maritus fe cit pactū vt semp morā faciat cum vxore & superueniat nouus casus in quo stare nō pōt in ciuitate q̄ vr̄ except⁹ ille nouus casus supueniens.Facit q̄ voluit do.ant.&

6 alii in.d.c.p.gafredus † vbi dixit aliquis fuit examinatus in collegio bononiē.& iurauit nō accipere gradū do ctoratus alibi q̄ in isto collegio postea recessit superue nit pestis in ciuitate q̄ excusatur a periurio si alibi reci pit gradū per tex.illū faciat q̄ voluit Saly.in.l.si C.de

7 pac.† vbi dicit filia viuentib⁹ fratribus pacta est patri cū iuramēto vt sit dote ɔtenta & ei non succedat vt in.c. q̄uis de pac.in.vi.interim illi fratres moriuntur q̄ mor tuo patre filia ei succedit nō obstante illo iuramēto ar.l. iubem⁹.C.ad velleia.q: dicit nou⁹ casus aduenisse mor tuis fratribus optime ,pbat per.d.c.cū pe.ganfred.hoc retulit lud.ro.in.l.pactū q̄ dotali.C.de col.& in.l.q sup stitis.ff.de acq.here.faciat q̄ voluit ibi Jo.de imol.& q̄ voluit dñicus in.c.q̄uis de pe.in.vi.& adduco q̄ voluit

8 bar.in.l.ɔstitu.C.mādati † fuit inqt aliquibus vt ,puide ent sup statutis ciuitatis decidit q̄ nō possunt antiq̄ sta tuta corrigere temperat & limitat nisi nouus casus sup ueniat mouet per.d.l.si hoiem.ff.man.& adduco singul. glo.in.c.latorē.xxxiij.q.ij.q̄ dicit q̄ sacerdos parochial pōt ex noua cā superueniēte diminuere penitentiam iniū ctam suo parochiano ab epō.& sic pōt venire ɔ̄ factū su perioris mouet p.d.l.si hoiem.& adduco celebrē gl.in.c.tē pora plenitudinis.xxvi.q.vij.que eodē mō dicit q̄ peni tentiā iniūctā a papa pōt epūs ex noua causa alterare suo pochiano & per ɔ̄ns vera est ista ɔclusio q̄ nouus casus nouo idigebit auxilio.faciāt duo tex.sing.& in iure mira biles.l.i.§.si quis vltro.ff.de q̄stio.& l.vnū fratres.ff.de pe.quinimo plus videt mihi dicendū q̄ antiquus mor bus si nō tollat nouis medicamētis opus erit nouo me dicamento retulit in extrauaganti sederat tertij incipiente volentes q̄ cū quidā princeps fuisset p tpa longissima in obsidione opidi cuiusdā munitissimi ,pfecto & magna cū fenitia se habuisset ɔ̄ illos & nihil potuisset ,pficere petiit ɔsiliū ab vxore que rn̄disse fertur q̄ celsitudo sua facere deat vt faciunt medici qui cū nō possint tollere morbum vno medicamēto vtunt ɔ̄trario iō si cū fenitia nō potuit illū vincere vtat clemētia & humanitate & ita factū est.& sub iecit eos & p ɔ̄ns nō solū nouus morbus nouo eget me

9 dicamēto sed ēt ātiqu⁹ tenet meū pdicta.¶ † No.q̄ ius positiuū est q̄si antidotū ad negocia & ponit hic antidotū p medicina q: dr̄ antidotū fm̄ papiā datū ex ɔ̄rio.medici na aūt semp est ɔ̄ria morbo naz ɔ̄ria ɔ̄rijs curant de pe. di.ij.c.i.Et iō recte ātidotū appellat.quādoqz tñ ātidotū accipit q̄ illa obligatione nālt qua obligantur bñfacien tibus bñfacere vt.l.sed si.l.§.cōsuluit.ff.de pe.he.& dicit antidotū quasi ɔ̄ria donatio vt ibi no.gl.& sic ppetuo pō derabis tex.istū q̄ leges & canones sūt medicina aiarū sed canones ypocratis galieni auicenne & filium sūt me dicina corporū.ɔferendi sūt g̃ doctores canonū & legū do ctoribus medicine q: eis pstant sicut aia pstat corpi.c.cū infirmitas de pe.& re.l.sciendū.C.de sac.san.ec.& pclare scripsit romanus orator in li.de senectute cū tibi siue de⁹ siue vt ita dixerim oium nā mater tibi dederit aīum quo nihil est pstantius nihilqz diuinius &c.ut de quo dicet sup

10 glo.¶ No.ibi ad vitatē eliciendā † q̄ iuramētū calū nie fuit a iure introductū ad veritatē inueniendā & ɔ̄ria cō suetudo tendit ad oppositū fm̄ bal.h est ɔ̄ publicū bonū

nō ob.fm̄ eūz qd̄ no.in.l.rē nō nouā.C.de iudi.q: ibi lo quit in iuramēto aduocati & aduocat⁹ ,pprie non iurat in cā sed circa cām ita quieuit hic bal.Sed ego pondero q̄ non bñ sentiat vr̄ enim sentire q̄ glo.in.d.l.rē non no uam q̄ voluit valere cōsuetudinē vt aduocati nō iurēt de calumnia dādo illud rn̄sum q̄ nō iurant de cā sed iurāt circa cām.nā si bene cōsideremus iuramētū calūnie tēdit ad veritatem eliciendā sed oē factū aduocati tendit ad oppositū siue ergo iuret de cā siue circa cāz eadē est rō cū ipse tendit ad veritatē occultandā iō glo.in.c.i.de cōfes. lib.vi.arguit aduocatū non recte facere cū dicit clientulo si veritatē cōfiteberis perdes cāz sed nō dicit perdes aiaz & iō glo.in.l.ab anastasio.C.man.dicit q̄ aduocati oia mala docuerūt quā intellige cū effectu.& facit q̄ voluit gl. insti.qb⁹ ex ca.testā.infir.q̄ dicit istos tales cōiter meretricia lingua & pulchre scripsit vates egregius Joā.bo.lib. xv.de genealogia deorū.c.de poesis loquens de aduocatis & sifibus sunt quidā inquit aurea toga insigniti quibus manus adunce quasi parate ad bracandum.& in prima tragedia scribit virgiū vendens improbus iras & verba locat & sic appellat aduocatos iprobos.ergo multo for tius tenent iurare de calūnia q̄ principales persone tāq̄ doctiores & prōptiores in calūniando & ideo lex illa in.d.l.rem nō nouā pariter astringit partes principales & aduocatos ad iurandū de calumnia.sicut ergo nō valz ɔsuetudo ɔ̄ria quo ad pncipales eodē mō non valebit q̄ ad aduocatos.& cōfundo doctrinā Bal.& glo.per istū tex.quē nouissimus ego ita induco.vbicūqz rō.l.est ampli or dcō legis dictū.l.intelligit ad āplitudinē rōis.l.gl.est sing.in cle.i.de elec.tex.in.l.pater filiū.§.fundū ō leg.ij. & in.l.cū pater.§.vniuersitatis.ff.de leg.ij.& in.l.regula.§. lz.ff.de iu.& fa.igno.& ibi bart.hanc doctrinā colligit ex tex.illo.mō lz iste tex.cōcipiat dictū suū spāliter quo ad ptes litigantes & non quo ad aduocatos carū nihilomi nus rō huius tex.est gn̄alior q: dicit ad veritatē elicien

6 dam⁹ ergo cōpzehēdit oēs qui tendūt ad occultandam veritatē sed aduocati sūt huiōi ergo &c.tenet mentē q: est noua inductio ad illū tex.& noua ɔsideratio & ista addit ad ea que dixit in.c.i.ō.eo.sed retentis eisdem verbis pe. d anch.hic colligit q̄ iuramētum calūnie est inuentū ad eliciendā veritatē ex quo dicit patere q̄ sub iuramēto ca lūnie icludit illd.c.& si qrat verū illō nō inficiabit sz do ab.collit q̄ vtute hui⁹ iuramēti tenet qs rn̄dere verū q̄ credit nec dz inficiari verū si qrat ab eo.facit.c.i.ō.e.No. ibi ab vtraqz pte q̄ ne dū actor sz reus ēt iurat de calum

11 nia.ɔcordat.l.ij.C.eo.& dixi.ō.eo.c.i.not.† q̄ appellatio nō defendit ptē qn iuret de calūnia q̄ est bn̄ no.fm̄ fra. vercel. q̄ limitat Jo.de lig.nisi allegaret aliq̄ iustā cā p pter quā non teneat iurare.nam hec censetur remota du taxat friuola appellatio.non aūt appellatio interponen da ex causa iusta.c.vt debitus.j.de appel.Ego allego.c. ex parte el secūdo de offi.delega.vbi remota appellatione intelligit de friuola.Et per illū tex.dixit bar.in.l.i.ff.a q̄ app.nō lz.q̄ si statutū remouet appellationē.videtur re mouere friuolam appellationē al.d.c.ex parte & etiam per eūdem tex.dixit idem Barto.in.l.si.§.per vim.ff.q̄ vi aut clā.disponit statutū q̄ nulla exceptio opponi pos sit ɔ̄ publicū instrm̄ decidit q̄ intelligit de friuola & ad duco q̄ voluit idē bar.in com.l.oēs populi ad ū.ff.de iu. & iu.vbi dixit statuto cauet q̄ nulla interpretatio fieri pos sit in verbis statutorū q̄ itelligit de glosatōe friuola alle gat.d.c.ex pte.sed non intelligit de glosatione iusta.ad duci pōt tex.in cle.exiui de paradiso de vb.sig.& q̄ sapiē ter voluit bal.in.d.l.oēs ppli in finalib⁹ v̄bis inqūt al legat dictā cle.exiui de paradiso.& ista nō sunt obliuioni

12 tradenda † sed vtrū valeat statutū q̄ istud iuramentū p stetur in calculo ferende snie.Jo.an.in addi.spe.in eo.ti. §.sequitur versi.& nota refert pau.hic tenuisse q̄ sic.Jo. an.ibi dicit hoc habuisse a dño suo & refert istud dcō Jo. An.hic.& p ɔ̄ns vi illud seq.qd̄ dictū nō plz.d.Abb.hic

e mouetur

a ¶ Ellicienda Adde.d.car.in cle.i.§.nos q.iij.d.iuretur.& facit qd̄ voluit tex.xxij.q.i.nō est.

et monet. qr dat materiā deierandi. nā si qs rńdet falsum vel falsas dilatiões petijt q in fine iurauit 𝔠triū ne puniatur et ne veniat 𝔠 factū suū. et qr iuramentū nō est exigēdum qñ verisilr dubitat quē esse deieraturū. vt in. c. clericos. de co. mul. et cle. et. c. ille. xxij. q. v. item qr facilius hr veritas iuramento pcedente q̃ subsequēte postea adducit ēt simile de iuramēto testis vt pus iuret et postea deponat. iiij. q. iij. §. item iurisiurandi. et in. c. de testi. ff. de testi. cū ibi not. cū ģ nō apparet aliqua rōnabilitas huius 𝔠suetudinis seu statuti. ergo nō dz pjudicare legi. c. fi. de 𝔠sue. pro hoc allegat istum tex. in q̃tum dānat 𝔠suetudinem legi 𝔠triam. ita hic residet. d. Abb. ego dico q Jo. an. in pfata additiōe narrat dñm suū. qui suo tpe fuit assessor mediolani vidisse practicari q tale iuramentū prestabatur dūtaxat tempore snie a victore et dicit ēt se putare q pileus aľs paulus ita voluit qui dixit q talis cōsuetudo non erat iuri 𝔠tria qđ dicit placet Hosti. in summa eiusdem titu. §. iii. in fi. Et etiam dicit placere Fran. vercel. allegat pro rōne. c. fi. ff. eo. et sic 𝔠cludit valere cōsuetudinem seu statutū q in calculo snie iuretur de calū-

13 nia.† Pondera tñ qr in legibus doctor Joan. an. fuit martianus de sillimanis. et in iure canonico fuit Oldralodensis. Pondera etiā secula illa fuisse illustriora. qr supremi in iure viri erant assessores illustriū ciuitatum. alibi refert Ang. Jaco. de are. fuisse assessorē senatoris romani. qui fuit illustrissimus dux sabaudie quales sint modo assessores illustriū ciuitatū vos ipsi videtis. Item cum tot illustres doctores teneant valere 𝔠suetudinem vel statutum esse profecto dignus carcere et brenibus geris si volueret terga dño abbati et tam illustres viros indefensos relinqueret. Et 𝔠 do. abb. arguo sic. lex introduxit iuramentū calūnie eē pstādū in exordio litis. l. ij. C. eo. c. i. eo. ti. li. vi. ģ lex pōt disponere q pstetur i fine ar. l. oi nouatiōe. C. de sa. san. ecc. qr ea q̃ sunt pncipia gñandi sunt pncipia corrūpēdi. c. oīs res ꝺ reg. iu. l. nil tā nāle. ff. eo. sed 𝔠suetudo seu statutū est lex in populo vt. l. oēs populi. ff. de ius. et iur. et. l. de qb⁹. ff. ꝺ legi. Itē lz. d. l. ij. C. eo. dicat iurādū eē in exordio et disponat iurādū eē in fine si pp hoc talis 𝔠suetudo 𝔠tria ē huic textui vt dicit do. abb. hic qr i casu hui⁹ decretalis 𝔠suetudo i totū tollebat iuramētū. sz hosti. Jo. an. et alij nō loquūť qñ 𝔠suetudo in totū remouet iuramētū sz qñ alterat iuramētū ꝺ tpe ad tps qr tūc nō ē disponere 𝔠 legē et sic in hoc nō bñ induxit. d. abb. istū tex. itē. d. l. ij. §. sed qr veremur. C. eo. dicit q pro cōi vtilitate fuit inuētū iuramētū calūnie sz nō dicit q p cōi vtilitate fuit inductū vt pstareť in exordio ģ si 𝔠suetudo disponit q ireť in fine nō pp hoc vř eē 𝔠 pub. vtilitatē et i hoc nō recte loquiť. Adduco ēt 𝔠 eum. c. i. eo. ti. li. vi. vbi nō dř q sit de sba iudicij vt istud iuramētū pstetur in exordio ergo stāte 𝔠suetudine poterit pstari in fine. qr tūc 𝔠suetudo nō vř esse 𝔠 sbam iudicij ergo rč. Faciat q voluit Jo. an. in. d. c. i. Nec ob. cū dixit do. abb. q si quis fecit falsum a principio postea iurabit falsum ne sit sibi 𝔠trius. Tu 𝔠sidera in casu quo loquunť doctores antiqui. dicūt. n. se vidisse iuramētuz calū. pstari i fine a victore qr exitus acta pbat iuxta illud a fructibus eoꝶ cognoscetis eos vt dixit dñica veritas. et index illud phi. cuius finis bonus est ipse quoqz bonus censeť. Juxta illud ois laus i fine canit cū ergo est in casu victorie psumptio ē q qcqd petierit iustū ē. nē vbicūqz pro hz notitiā q in fine est iuratura de calūnia psumptio est q ita non petet falsum nec calūniose sicut si i exordio iur asset ex quo oino scit se iuraturū pp q psumptio ē q nō sit imemor sue salutis. c. i. de scrutinio. c. fancim⁹. i. q. vij. et p 𝔠ñs vř q hmōi 𝔠suetudo nō est pecati nutritiua. Nec ob. dcm̄. c. clericos. qr loquitur qñ pcedebat actus oino malus qr clericus erat côcubinarius nō debebat exigi iuramētū ab eo ne iterū acce-

a dat ad 𝔠cubinā.ᵃ qr semel malus psumiť semp eē malus in eodē gñe mali. sz in casu nřo nō 𝔠stabat q iste falsum petierit qr tūc fateor q 𝔠suetudo tunc nulla mō deferret iuramētū sibi iuxtā elegātē doctrinā azonis. C. ed. l. aqui.

14 relatā a bal. in. l. 𝔠 negātē. C. eo. vbi dixit † statuto caueť q ꝺ dāno dato steť iuramēto dānū passi. et euidens ē nulli dānū illatū eē q tūc nō deferreť sibi iuramētū. Nō ob. cū opposuit do. abb. de iuramēto testis. qr bartolomeus brixiensis in sua qōne veneriali. xlvi. dixit q si testis pmo deponit et postea iuret q valet eius dcm̄ et mouet ad sic dicēdū ex hoc qr vt testis pmo iuret nō ē de sbali ordine iudicij ita dicam⁹ i 𝔠posito cū nō sit ꝺ ordine substātiali iudicij vt ireť in exordio litis vt dcm̄ est. ergo rc. nihilominus illa rō bartolomei brixiensis cum sua honorificentia quo ad testem non est bona. Et adduco contra eum et sequaces textum quem ponderauit nemo in. c. fraternitatis de testibus in versicu. interposito prius iuramento quo casu ablatiui absolute positi resoluūtur in conditionem. l. attestare. ff. de condi. et demon. sed conditio debet impleri i forma specifica i. l. meuius. et. l. qui hēdi. ff. ꝺ cō di. et demon. ergo errarunt oēs dicētes valere dcm̄ testis deponentis sine iuramento si postea iuret et tolluntť multa relata per Bal. in. l. iurisiurandi. C. de testi. et iō adduci posset illud psalmiste cōquassabit capita i terra multorū et est noua inductio ad illā mā; ad dcm̄. c. fraternitatis et per 𝔠ñs maioꝶ nroꝶ opinio vera est. Et faciat q vo-

15 luit hic bal. dicens † statutū nō posse disponere vt nō prestetur iuramentū calūnie ad hoc allegat istū tex. ex quo sequitur q pōt limitare tps quo tale iuramētū prestet. dicit tñ q statutū pōt remittere iuramētū calūnie sz pacto remitti nō pōt iō si i instrumento 𝔠tinēť dcm̄ est q de dāno dato steť simplici dicto creditoris. q nihilominus creditor teneť iurare de calūnia qr lz iuramētū veritatis remitti possit pacto. c. tuis de testibus. l. i. ff. ꝺ ferijs. tñ iuramentum calūnie remitti nō pōt qr non solum tendit ad veritatem sed ēt ad solēnitatem vt. l. ij. §. sed qr veremur. C. eo. et si remittiť sacramētū veritatis actor tñ qui mentitur pōt reprobari qr hoc pactum factum est in defectū probationis. dicit tamen Bal. hoc esse falsum per. l. admonēdi. ff. ꝺ iurein. et p. l. ij. C. eo. remittit ad no. in. l. fi. ff. de pacto. stip. et ista perpetua sūt digna memoria. Sed vnū sublimi ingenio pōderabis. qr gl. in. l. ij. C. eod. dicit q lz rescriptum pncipis in quo expsse tollitur iuramentū calūnie si dicat nō obstāte tali lege et hic dř q non vz 𝔠suetudo et tñ 𝔠suetudo et statutuz psūt derogare legi. l. oēs pop. ff. ꝺ iust. et in. l. de quibus. ff. de legi. vñ videť q ea rōe qua nō vz 𝔠suetudo eadē rōe nō valebit rescriptū hoc dicit nemo hic. Tu solue q pnceps est. ā. iuo positiuū. l. pnceps. ff. de legi. et eius est tollere cuius est 𝔠dere. l. oi nouatione. C. de sa. san. ecc. iō nō est arguendū ꝺ potestate pncipis. l. ij. C. de cri. peculatus. sed in casu nřo lex annullat 𝔠suetudinē tanq̃ irratiōabilē et eoqz magis qr talis 𝔠suetudo loqť in omni cā sed rescriptū principis est pticulare in vna cā ergo nō est eadē rō in vtroqz. Itez qr psumitur qđ princeps iusta cā motuš faciat iuxta no. per Inno. in. c. que in ecclesiaꝶ de 𝔠sti. et per 𝔠ñs nō ob. glo.

16 illa. ¶ † Sed vtrū 𝔠suetudo hic reprobata i futurū induci possit et p 𝔠ñs de nouo. glo. singlis in cle. statutum de elec. dicit q 𝔠suetudo semel reprobata pōt induci de nouo. 𝔠triū dixit gl. in cle. si vna de re. ec. nō al. et ibi Pau. et Jo. de lignano et lapus in. d. cle. statutū et in facto dic se ita 𝔠suluisse ibi rub. do. Car. sequiť Jo. de imo. ibi q idez tenuit in. l. ij. ff. de testa. Dicas qđ vbicūqz 𝔠suetudo tolliť tanq̃ irrationabilis ppetuo vř dānata et reuocata secus si alia de cā reprobata est ŝm Cy. et bal. in. l. ondum. C. de 𝔠. emp. et p ang. in sua elegāti repetitione. §. ex non scripto insti. de iure nāli vide dñicū in. c. i. de 𝔠sti. li. vi. vbi refert quādā celebrē distinctionē Pe. ꝺ peru. q̃ rettulit do. an. l. c. fi. R. ꝺ 𝔠sue. vide que ibi plene dixi. Itē pōdero

17 vnū q nō ē insuaue † pone qđ summus in terra iniqtas iuxta illud q scripsit virgi. i scdo eneidoś scelerata excedē terra. tāta. n. ē iniqtas hoīs q lz iurēt ꝺ calūnia tñ mirū i modū calūniā sequūť vñ illaqueāť ad piuriū stāte dispositione

ᵃ ¶ Concubinā. Alioq magis peccaret cōs deferens iuramētū q̃ piurus si euz crederet falso iuraturū vt ē elegās tex. et gl. xxij. q. v. ille homo quam oino vide et faciat quod voluit bal. in auc. cui relictum in. ij. col. C. de indi. vidui. tollen.

tiõe huius.c. Ego crederẽ talẽ ꝯsuetudine valere ⁊ teneri nõ obstãte tali decretali ⁊ moueor qr lex dꝫ adaptari lo co.iii.di.erit aũt lex ergo ⁊c. moueor ꝑ id qđ dr in simi li ꝙ ꝓp inquiatẽ boium loci vꝫ statutũ vt ꝯbenꝰ sine cer ta solẽnitate non obliget iuramento ita pulchre scripsit bal. ⁊ saly. in cõmẽto aut. sacramẽta puberũ. C. si aduer. ven. bal. in. l. nõ dubiũ. C. de legi. ⁊ in. l. ij. C. de res. ven. ⁊ in repetitiõe sua elegãti. l. ij. ff. ꝺ iur. iu. ꝑ se ꝑ Jo. ꝺ imo. in .c. cõ ꝯtingat ꝺ iureiurãdo. Et adduci posset ꝙ in simi lr in. c. ij. ꝺ ꝓba. vbi doctores dicũt † ꝙ validũ est statutum ꝙ debitũ nõ possit ꝓbari per testes vsqꝫ ad certã summam ꝓp copiã falsoꝝ testiũ q reperiunt in loco ⁊ ꝑ ista singlr limitet iste tex. tene menti qr si neruũ hꝫ deniũ gloriãi oltissimis deo. Et dicit hic do. car. ꝙ si iuramẽtũ ꝓstadũ ab aduocato anteqꝫ audiatur possit tolli ꝑ ꝯsuetudinem refert abbatẽ antiquũ dicere ꝙ nõ ex eo qr ad pub. vtili tatem introductũ c. vt. d. l. rẽ nõ nouã. No ob. ꝺm eunt gl. bulgari dicẽtis ꝙ illud. l. cauet sed ꝯsuetudine nõ hr quã glosam fatet inter aduocatos sibi forhtan innicem deferentes hẽri pro euangelio de quo ꝑ Cy. in. d. l. rem si nouã q one scda. Ipse aũt dicit ꝯtrũ fore verius per ea q ipse dixit in cõmẽto. c. si. q. xix. ꝺ ꝯsue. ⁊ ita hic residet do. car. Jtẽ bal. vltimo ex tex. isto colligit reprobari con suetudine q solet excitare calũnias est. n. a iure reproba ta ⁊ dicit ꝙ hec sunt verba. l. fina. C. de decur. libro. x. ex pedita sunt textualia ⁊ quedã alia. Prima glo. dicit ꝙ iste tex. est pars. c. puenit. ꝺ de fideius. glo. in verbo domis morbis No. ex ea ꝙ experimẽta morboꝝ cogunt nos in uenire multas medicinas. l. di. c. vt ꝯstitueret. in qꝫtũ ad hoc ponderã vnũ ꝙ ꝑclare scripsit seneca in ꝑma episto la dixit. n. nõ venit vulnus ad cicatricẽ in quo medicamẽ ta diuersa tẽtant nõ ꝯualescit planta q sepe trasfert quo ergo voluit gl. ista diuersa medicamẽta dari morbis. nisi saluando dicamus successiue dari medicamenta diuersa qr si vnũ nõ ꝓfuit dabitur aliud medicamẽtũ diuersuꝫ ⁊ ita intellige istã gl. ¶ † Itẽ no. ex ea ꝙ iuriste sunt me dici aiarum ⁊ iustitie administratores allegat do. car. hic qđ voluit phoꝝ princeps Aristo. primo ethicoꝝ. ex quo sequit ꝙ iuriste sunt tanto medicis ꝓstantiores quãto aia ꝓstat corpori ⁊ iustitia egritudini ꝫ posset adduci illud ꝙ phs venit in ore in scdo de aia differt inqt hoc ab hoc tanqꝫ perpetuũ a corruptibili. faciat illud terrentianum dij imortales hõ homini quid ꝓstat. habent ergo iuriste nobilius ⁊ preclarius subiectũ ⁊ maxime pontificie cen sure interpretes q dirigunt aiam ad ipsum deum vt dixit glo. reputat a singlis in. c. cum ꝯtingat de iureiur. pro q est tex. in. c. vt annuarũ periculis de consti. li. vi. ergo sũt excellentiores. vnde faciat ꝙ scripsit summus phie ꝓnceps in ꝓn. primi de aia. bonoꝝ inquit honorabilium noticiaꝫ opinates vnã sciẽtiã nobiliorẽ alterã dicimus ⁊c. dicit. n. ꝙ vna scia dr ꝓstantior alia nobilitate subiecti cũ q subie ctũ diuine pontificie cẽsure ⁊ ci. phie sit ꝓstantius subiecto medicine qr subiectũ medicine ẽ corpus egrotũ. ergo dr nobilior medicina. faciat et qr sacerdotes dicunt genus regale ⁊ ꝓferuntur cũctis. xv. q. ij. c. duo sunt ꝗña. e. cõ ex communicatio de hereticis. ſꝫ doctores iuris sũt sacerdotes. l. i. in ꝓn. ff. de iusti. ⁊ iu. in versi. cuius merito qs nos sacer dotes appellat. ergo seqt ꝙ ꝓferri doctoribꝰ medicine eo qꝫ magis cũ ꝓhibeat hoies ad peccãdũ iuxta illud oratij oderũt peccare boni virtutis amore oderũt peccare mali for midine pene vt dixit glo. in. d. l. i. in ꝓn. ergo ⁊c. ⁊ siquis ꝑ iaꝫ dixerit ꝙ istud nõ hꝫ locũ in doctoribꝰ phie qr phoꝝ ꝓnceps in primo ethicorũ dixit. opus morale sumpsi mus nõ vt sciamus ſꝫ vt boni fiamus ergo phia ẽ aia me dicine ⁊ apud lactãciũ scribit cupiditates optimum iram teperat libidinẽ cohercet vetat irasci vetat cupere vetat mortẽ. temere ergo doctores iuris nõ sunt preferẽdi do ctoribꝰ phie. ad hoc facile ⁊ dignũ ꝑ iouẽꝫ daturus sum rĩsum vt dicamus ꝙ suasiue phia inducit nos vt boni fia mus sed ciuilis sapientia vel canonica tãqꝫ iperãdo nos ꝓhibet ⁊ cohercet facit elegãs tex. in. c. facte sũt. ll. vt hu mana cohercerentur audacia. iiij. di. ꝗ. ⁊c. ⁊ ista adde ad ea q plene dixi i. c. clerici. ꝺ de iudi. vbi elegãtius ꝙ aliqs vsqꝫ ad illa tẽpora passim hũc exonimauit ſꝫ ex post accepi qđ quidã in phia phus ꝑclarius conatus est rñdere mot uis nr̃is facta in. d. c. clerici. quẽ tractatũ deꝰ testor me si vidisse ⁊ faciat tex. multũ singlis in. l. ij. §. post hec deinde ff. de or. iu. in vsi. nec rei pub. nec ciuitas stare põt sine iu risperito ꝙ sume No. ibi bal. ¶ In gl. ibi ad veritatem elliciendã No. ex ea duas causas quare fuit introductũ iuramẽtũ calũnie. Hos. addit tertiã vt timore diuini iura menti non sit imemor sue salutis. gl. in verbo ab vtraqꝫ q eit qđ si dñs est absens a longe ⁊ litigat per ꝓcuratorem qs iubet de calũnia. Dicit qđ dabitur curator illi in. l. i. ⁊. ij. ff. de cu. bo. dã. Jo. and. dicit ꝙ qõ nõ ꝓcedit qñ ꝓ curator hꝫ mãdatũ speciale nec dñs ẽ multũ remotus vt no. vicentius in. c. i. supra eo. qr tunc dabitur dilatio ꝓcu ratori vt denunciet dño arg. l. ij. C. vbi in rem actio. Po stea mutauit opinionem ⁊ tenuit quod ꝓcurator admit titur ad iurandũ capitulo petitio de ꝓcura. Spec. ꝺ eo. ti. §. restat. versi. quid ergo. refert opiniones ⁊ clare nõ eli git aliquam. Sed quod detur curator tenuit Cyn. post Jaco. de are. in. d. l. ij. §. Si naũt. C. eo. Sed bar. ibi dicit quod vbi est ꝑ astr datio ꝓcur. nõ est locus dationi cura toris sicut testamentaria tutela excludit datiuam. l. si sub conditione. ff. de testa. tutela. notatur in. c. ex pte. cl. ij. de appel. ideo tꝫ qđ ꝓcurator dꝫ admitti ad iurandum qr iura que dicunt principale debere iurare dꝫ intelligi qñ dña põt haberi ac facili simile hr. ff. de iudi. l. si longius. Et alibi dr actio vtilis nõ cõpetit nisi facta cessione ⁊ li mitat hoc verũ si ille q cedit põt reperiri. ꝺ de iure cõ cedit. l. i. C. de actio. ⁊ obli. hoc placet dño Ant. hic. dicit eñi qđ ⁊ alia prattica seruari potest vt detur curator vnicꝰ respectu q dat curator nõ ẽ ibi ꝓcurator. ſꝫ q ad hunc iurã di de calũnia. nõ aũt dꝫ dari tori liti ⁊ ita refi. hic do. an. Sed bal. hic dicit sufficere si del curator ad hunc actum iurãdi de calũnia assat. l. ab hostibꝰ in ꝓn. ff. ex q. ca. ma. in inte. resti. ⁊ aliud hic nõ dicit. ſꝫ do. car. refert ꝓ factũ dñi Bald per no. in. d. l. ab hostibꝰ ⁊ ꝙ detur curator refert Jaco. ꝺ are. ⁊ Cy. ita tenere. deide refert Bar. alr loqui dcm ẽ. ⁊ ita trãsi. Sꝫ do. abb. dic se nõ videre quo istud dcm dñi ant. ꝓcedat qr curator dat bonis seu administra tioni bonoꝝ. l. i. copulãdis. C. ꝺ nup. quo poterit dari ad illũ actũ iurãdi ꝺ calũnia iurat due vel hñu administra tione vt. d. l. ij. C. eo. ⁊ plene dcm fuit in. c. in pertractãdis ⁊ in. c. iperatoꝝ. ꝺ e. qr isti ꝓsumunt scire qlitatẽ cause vtrũ cã sit iusta an nõ. ſꝫ si curator dat ad actũ dũtaxat iurãdi ꝺ cal. qr poterit iurare cũ sit ignarꝰ cause nec hẽat cõe administrationẽ repelliũ ab actu iurãdi si ignoret ꝓditiones cause vt i iuribꝰ ꝓallegatis ⁊ põt dari curator ad totam cãm sicut ꝓcurator ꝯstitutus a vo dño ⁊ hic nõ sũt bona vacãtia qbus solet ꝓcurator deputari. seqt ꝫ vt tũc ꝓcu rator admittat cũ litatiõe vꝫ si ꝓcurator fuerit ꝯstitutꝰ ꝯstituitꝰ añ litẽ motã admittat cõ nõ sit qđ imputet dño ꝙ ꝓbabilr ignorauit cãm mouendã ꝯ ꝓcuratorẽ ⁊ ꝑ ꝓsiꝫ ꝓcur. nõ mouendã ꝯ aliũ non potuit comode dari spãle mãdatũ ad iurãdũ ꝺm formã quã idẽ. d. abb. posuit in. c. in pertractãdis. ꝺ eo. si vo dñs curatus ꝯstituat ꝓcura. ⁊ se absentauerit non dando speciale mandatum iurandi de calumnia tunc putat quod poterit dominus tanqꝫ con tumax condemnari in expensis ex eo quia non constituit procuratorem legitimum argu. c. auditis ⁊ c. constitu tus de procurato. putat tamen dominus abb. quod vole te aduersario admittitur ad iurandum quia non agitur de magno preiudicio ⁊ poterit tale iuramentum tacite **omitti etiam parte presente vt. d. c. i. eod. titu. lib. vi. ⁊ ita residet hic dominus abb. Ego addo ad ista dicta quic quid dixerit abbas ⁊ bar. quod glo. ista dicit veritatem quã sequit vltramontani in. d. l. ij. §. fin aũt. ⁊ ei sequitur ibi bal. ⁊ mouet per. d. l. ab hostibus. ff. ex qui. cau. maio. ⁊ com pu.**

¶ Ethicorũ. Jllud dictuꝫ qđ fortasse nõ vidit do. and. nõ ẽ originalr i ꝑ ethicorũ. sed i. ij. c. ij. circa ꝓn ci. Ad qđ quã tũ valeat visio sua. de q mirũ i modũ gloriat vide phm i fon te ⁊ cogita. Sꝫ miror ꝙ. d. an dre. nõ aduer terit. ꝙ ex isto dicto phi seqt legale scientiã nõ esse scientiã Nã dicit phus Opus morale sumpsimus. nõ vt sciamus. er go legalis scien tia nõ est scien tia. quo pacto o bone deꝰ iu riste ꝓferentur phis ⁊ medicis si nõ sunt scien tes. Preterea ꝺ variabilibꝰ nõ ẽ scietia ꝑ po. doc. in prohe. decre. sed scien tia legũ est va riabilissima. ꝓ bat mior. ꝑ. c. nõ dꝫ de consan. ⁊ affi. ang. in pro emio isti. ergo ⁊c. ꝓ q vide q dixiniꝰ in. c. cle rici. ꝺ. de iudi. vbi ola ar. do. an. diluimus i apostillis. ⁊ vi de ꝓceptorem meũ nicoletuꝫ in. q. sua. q hr sup li. ꝓlt. bu. gar. ad vtrãqꝫ ptẽ. ⁊ ponit ꝓ legistis rõnes ꝓbabiles. quas neqꝫ bar. neqꝫ ab. excogitarũt nihil tñ ꝯclu dit ꝯ artistas q vere sciunt. De ista mã af fluenter dixi in quadã questio ne mea. quaꝫ ꝓ pedie impssio ni daturus suꝫ vbi oluꝫ scr̃ do cto. artium ⁊ legum tã anti quorum quam modernoꝝ mo tiua collegi.

reo in pn. et si subtilr ponderet ista gl. loquit qn dns erat absens ex iusta cā cū dicit q erat absens vltra mare vel in aliā peregrinationē et sic sētit q ex iusta cā erat absens seu ex cā pbabili faciat titulus de peregrinantibus et ita bal. in. d. l. ij. §. fin. aūt. vt intelligere istā gl. inquantū allegat. d. l. ab hostibus. sed paria sunt nō dare administratorem vel dare et minus sufficienter. l. quotiens. ff. q satisda. co. sed iste procurator est insufficiens ad iurandum d calumnia ex quo non habet mādatum speciale ad iurandum de calumnia vt in. c. fi. eo. ti. li. vi. qr cū istd iuramētum prestetur in animā dni vt in. c. presentium d testibus lib. vi. non poterit prestari per procuratorem ne dns incidat in periurium qr procurator nō pōt facere incidere dnm in preiurio sine mādato speciali sed cū mādato speciali sic in. d. c. fi. eo. ti. li. vi. et per hoc tollitur fundamētū bar. cum dixit quod iurabit pcurator cū pcurator hoc casu non possit iurare in animā dni. tollitur etiā sua ratio cum dixit quod tutor testamentarius facit cessare datiuum qr istud est verum quādo testamentarius tutor ē pfecte datus. vt institute de aquiliano tutore in principio sed vbi ex aliqua causa non sit sufficiens tunc datur a iudice. l. si sub pditione. ff. de testamentaria tutela. l. nō solum. §. libertus. ff. de excusationibus tutorum. l. si tutor rei publice causa. ff. de tutelis et rationibus distrahēdis. ¶ Nō obstat vt dicebat de cessione quia illud n ē bonū simile. nā cedere actioz pēdet ex facto alieno et ideo si nō est quid imputetur petēti cessionē qr nō potest haberi copia debentis cedere subuenitur sibi s3 hic iputatur dno q cōstituit pcuratorē ad agenduz et sciebat quod nō dbebat admitti sine speciali mādato ad iurāduz de calūnia ideo imputet sibi si nō dedit ab initio speciale mādatum et ideo iste pcurator nō debet admitti hoc casu ad iurandum et per cōsequens defensata est opinio istius glo. qm sequitur bal. in. d. l. ij. §. fin autez. et sequitur etiā io. de im. in. l. qui bona fide. §. qui alieno. ff. de dam. infec. quicqd dixerit bar. vbi supra dns ant. et dns ab. hic. ¶ Si vero eēt absens ex causa voluntaria tunc nō daretur curator bonis ad mouendas questiōes vt videtur de mente dicte legis ab hostibus et huius glose et baldi et sequatium in preallegatis locis. Si vero moueretur sibi questio et eēt absens ex causa voluntaria tunc daretur curator bonis ad eū defendendū. d. l. i. ff. de cura. bonis dando. nec plz mihi dcm dni abb. dicentis † q si ps voluit qd pcurator admittat ad iurandū de calūnia l3 nō habuerit spāle mādatū a dno ad iurandū nihilominus admittet. et moueor ꝯ dnm abbatē qr isto casu pcurator d3 iurare in aiaz dni et obligare eā ad piuriū vt in. c. pſitiū de testibus li. vi. et ista nō sūt parui pindicij imo magni vt in. c. cū n ab hoie in vbo piurio d iudicijs quo casu q sūt magni pindicij nō veniūt sine spāli mādato. l. si pr q i frau. cre. et iō dixit gl. stupēda i. l. ij. §. si pcurator. ff. qd q3q3 iuris. et si exceptio est penalis dno pcurator non pōt eā opponere nisi hēat spāle mādatū ad eā opponēdā. Et p illā gl. mirabilr dixit ibi bal. q si ciuitas dedit ptātē aliqbus ciuibus statuendi et ipsi faciūt statuta ꝯ libertatē ecclesie q puniunt ipsi statuētes et nō punit ciuitas seu mādantes qr nō vr mādasse illud q erat eis penale vt in auc. cassa. C. de sa. san. ecc. et. c. nouerint de sen. exco. Nec pro certo placet distinctio sua qū dixit aut dns ꝯstituit pcuratorē ad cām anteq eēt citatus aut postea qr si bn ponderet ista gl. loqt qn aliq litigabāt p pcuratores et vnus q pcuratorē ꝯstituit est longe remotus ecce qd loqt in pcuratore spāli et dns litigabat p pcuratorē q postea ē longe remotus et sic sua distinctio est ꝯ intellectū hui9 gl. bn vr do. abb. iprobare praticā dni anto. q dixit q dabit curator ad iurandū qr tūc iudex nō admittit aliquē ad iurandum nisi cām oino sciat vt in. c. in ptractādis. §. et. iō posset dici q ex quo dns ꝯstituit pcuratorē q esset curator bonis danduz p rōnē her. et qr vbi lex puidet frustra petit legis puisio. l. fi. C. de pac. ꝯuen. nec sufficit risio q insufficiēter datus fuit qr quo ad illā litē sufficienter datus fuit pterq3 iurandū de calūnis. ergo quo ad illū actū iurādi d3 dari curator qui cām oino sciat qr quo ad illū actū dns nō puidet iō poterit puidere iudex et sic nō admittet pcurator ad iurādū d calūnia vt voluit bar. s3 admittet ille curator et erit ista opinio noua vt det curator bōis vt voluit ista gl. nec iurabit pcurator s3 dabit curator ad actū dūtaxat iurādi de calūnia vt dicebat dns ant. nihilominus nō audeo recedere ab ista gl. et cōi opinione. Nec obst. q pcurator fuit sufficienter ꝯstitutus quo ad litē l3 nō quo ad iuramētum calūnie quinimo fuit penitus insufficienter qr ille q est reus in vno dr factus reus in oibus. xxxviij. di. c. que ipsis cpis et de peni. di. v. c. ꝯsideret. et ista vt pulchra nō tradas obliuioni. Quid aūt in defensore in ꝯiuncta persona et in cessionario si possint iurare de calūnia tāgit hic do. Anto. et tetigit dns Bar. in. l. ij. §. q obseruari. C. de iura. cal. dicendum vt ibi per eos ex vltima glo. no. q cōsuetudo que est legi ꝯria non est seruanda. et dicit q ista consuetudo est ꝯ multas leges quas enumerat et procedit nisi inuaretur noua rōne qr tunc valeret. c. non d3 de consan. et affi. † Et colligit hic dns Anto. non valere consuetudinem que est legi ꝯria. sed certe hoc nō probat iste tex. sed loquitur de ea consuetudine que impedit veritatem elici et inueniri nec hoc dicit ista glos. nec istud dictū est verum l3 do. Anto. in multis locis hoc dixerit. naz cōsuetudo que noua rōne fulcitur et bona pindicat oibus legibus de materia loquentibus argu. d. c. non d3 de cōsan. et affi. et argu. c. cam. p. goffredus de renun. arg. tex. mirabilis. l. si hoiem. ff. mandati facium que superius dixi in textualibus. si quid boni dictuz est circa declarationem huius decretalis gloriam dabitis altissimo deo. si quid mali dixerim imputandum est peccatis meis.

Um causam. † Procurator ecclie et vniuersitatis pōt de calūnia iurare. h. d. et ē po. c. licet cām d pbati. et. c. cū cām de testi. pmo ponit pcessuz scdo ponit exactio iuramēti d calūnia. Casus inter archiepm rauennate ex parte vna et cōe fauentie ex pte altera qd vertebat sup villa luci. cā fuit cōmissa p romanū pontificē qbusdā iudicib9 et qr ipsi nolebāt in negotio pcedere. papa mādauit ptib9 vt p ipsa cā se ꝯspectui apostolico pñtarent q miserunt pcuratorem cum instrumentis de rapto. Papa fecit petitionem archiepi p pcuratorē pñtari et ad cam per ptē alteram rñderi et interrogationibus et rñsionibus redactis in scriptis et lite corā papa plenissime ꝯtestata papa fecit iuramētū calūnie ab ipsis pcuratorib9 hic inde exhiberi. No. pmo ibi archiepm añpotius archiepus rauēne cōi fauētino et rō ē qr in ista cā archieps erat actor vt apz ex vsi. exhiberi et ex vsi. q opponi. et iō suplet hic host. ad istū tex. in versi. archiepm. s. agentē. ex quo habes qd actor pponendus ē reo. c. vnico. de lit. ꝯte. vide ibi q dixi. et i. c. dudū d elec. s3 ēt simplr capiendo archieps est pponēdus cōibus ciuitatū p id q hr in. c. nouit. §. d iudi. vbi pncepes subsunt colla sue epo suo. ergo eps est pferendus. c. deniq3. iiij. di. c. duo sūt gña. xij. q. ij. vbi dicunt reges. c. āni. c. ex tnuncto de hēti. vbi appellant dij. cle. si qs suadete d pe. vbi sūt sanctissimo xpi legati, sūt colūne ecclie. Et vna cū papa sūt coepi et iō scribit apud valeriū. li. i. c. d religioe religioni cessit ipiū. fac q hr i. c. sacerdotib9. x. q. i. qd. No. ꝯ tyrānos corā qbus epi loquūt capite discopto. No. ibi pcessissent qr iō papa hic reuocauit istos iudices qr nō pcesserūt i cā s3 fuerūt negligentes q si pcessissent in cā et fuissent soliciti Papa nō reuocasset eos qr verisimile qd sine cā papa nō reuocasset ad se negotiū vr. n. st huare honorez iudicib9 qn ab eis reuocat cā3 iā pmissā. c. iter posita. §. illa. d app. l. litigatoris. ff d arbi. potuisset nihilomi9 papa reuocare sine iusta cā. l. iudiciū soluit. ff d iu. s3 host. d. car. do. ant. et alios. tu dicas q. d. l. iudiciū soluit n pcedit d vi hūitate et dcctia n. n. dec3 pape reuocat cā3 iudicib9 cō

¶ Procurator. Adde ad materiam hui9 tex. d. alexā. de imo. et modernior. ff. in. l. qui bona §. q alieno. ff. d dā. īfe. et ro. decision. xxix. incipi. q dā et vide spe. in titu. d iura. calū. §. iij. q discurrit per oēs casus.

missa sine iusta causa adduco sise ꝙ voluit hosti.in.c.cū
inter de excepti.vbi singulr dicit Inno.† ꝙ papa pōt cō
mittere cām iudici suspecto remouēdo exceptionē recusa
tionis dicit ibi hosti.ꝙ ꝺ vrbanitate hoc facere nō dꝫ.de
quo vide dicta p me.in.c.lꝫ ꝺ suscepto ꝺ fo.cōpe.ꝛ addu
co simile ꝙ voluit Io.an.in.c.p venerabilē q̄ fi.sint legi.
vbi tex.dicit diuersis causis inspectis.Io.an.ibi dicit ꝙ p
cedit de volūtate ꝛ adduco ꝙ voluit sanctus thomas ꝺ
aquino quem ego refero in.c.i.de pꝯsti.vbi dicit ꝙ lex pn
ceps legibus solutus ē.ff.de legi.ñ pcedit ex decentia qꝛ
cū lex iudicat hominē ad regulr viuēdū ñ dꝫ absolui pn
ceps a regularitate viuēdi p q̄ alſo casuꝫ in.l.digna vox
.C.de legi.nec est admiratione dignū qꝛ pnceps non ab
soluif a dictamine rōnis qꝛ ē animal rōale politicū.Ita
egregie dixit Bal.in.l.ii.C.de ser.ꝛ aqua.ꝛ ista tene mē
ti.Et ex hoc tex.colligit pꝯnct a doctrina bal.† ꝙ negli
gentia est iusta cā pꝯuādi iudicē a iudicādo ꝛ de iudicis
negligentia vide ang.in.l.mācipia.C.ꝺ ser.fug.ꝛ Bal.
in.l.argentarius.§.cū aūt.C.ꝺ eden.ꝛ in.l.si quis sepul
chro.C.de sepul.vi.ꝛ in.l.si qñ.C.de testib.ꝛ in.l.si qs in
pꝯscribēdo.C.de pac.ꝛ in.l.iiii.§.metū.ff.de dā.infec.bar.
in.l.si.ff.de var.ꝛ exor.cog.vide q̄ plenissime ego dixi in
c.cum sit gñale.de fo.cōpe.ꝛ pondera qꝛ iste tex.loqtur
in romano pontifice tñ idē in inferiore vñ posset eps re
uocare suū vicariū ꝛ eodē mō ptās posset reuocare suū
assessorē negligente ita hꝫ in.l.iudiciū solui.ꝛ pcedit h
ēt si lis eēt ꝯte.ut a voluit glo.eleganꝯ in.d.l.iudiciū solui
tur.vide p ang.in.l.qꝛ.ff.de iur.om.iudi.¶ Not.ibi se p
sentent ſꝫ oēs scrib.hic † ꝙ lꝫ papa citet aliquē vt se suo
ꝯspectui pñtet ꝙ pp hoc nō vr tollere beneficiū cōparen
di p pcuratorē secus nisi dicēt papa diceret ꝙ pñtaret se p
sonaliter coraꝫ eo qꝛ tūc nō posset ꝯparere p pcuratorē
.c.i.de iud.in.vi.c.cum oēꝫ ꝺ ꝯsti.c.propofuit ꝺ dila.ꝛ colli
git hic Bal.ꝙ lꝫ in mandato apponāf illa verba pñsenta
re se tamen potest constituere procuratorē ad se pñsentan
dum.Et sic nō cogitur respōdere p se ipsum.Tu pōdera
accurate qꝛ forte non dicunt bene doc.hic oēs qꝛ illō vi
detur voluisse papa in suo mandato qꝛ verba a se plata
importent.l.ante ille.§.cū in verbo.ff.de le.iii.l.nōis.ꝛ rei
.§.verbū ex legibus.ff.de verbo.sigi.voces.n.sūt signa eaꝝ
que sunt in aīa passionū philosophus pmo pheyenias
a e.cordis preco lingua est.Bald.in tract.de si.lingue.p
eo est bal.in.c.mandatum de rescrip.ꝛ in passione do
minica scribitur nā ꝛ loquela tua te manifestum facit ꝛ
dicebat cassiodorus quē cōmemorat Bal.in.c.i.ñ.ꝺ test.
nullū magis mentis testimoniū quā qualitas ꝯspecta ꝺ
horum.l.labeo.§.idē tubero.ff.de sup.lega.ſꝫ illa verba
se pñtet intelliguntur pꝯsonaliter ꝛ importāt industriā
persone.Et adduco ad hoc.c.in criminali.v.q.iii.vbi p
batur ꝙ illa verba pꝯse itelligūtur.i.pꝯsonaliter.faciat ꝙ
voluit ibi do.Domi.ꝛ adduco.l.p hāc.C.ꝺ erro.mi.au.
li.xii.ꝛ ꝙ ibi voluit bar.ꝛ adduco.l.sepe audiui cessareꝫ
.ff.de offi.pꝯs.ꝛ.l.nulli.in vñ.p sua ꝯscia.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ
ꝙ bellissime voluit bar.i ꝯsi.lxxxii.icipi.factū sic se hꝫ vbi
in quodā testamēto pōderat illa vba ipsis filiis.ꝛ addu
co tex.in.l.si cū miles.ff ꝺ alie.iu.ꝛ ꝙ voluit bart.ibi vbi
singlr dixit p illū tex.qdā alienauit iudiciū.dꝫ ꝙ illa alie
natio nō tꝫ ꝛ ꝙ ipse teneſ pꝯseq iudiciū nec poterit ꝯstitue
re pcuratorē ad pꝯsequendū ꝯ illō vbum ipse vel se ipo
tāt industriā pꝯsone ꝛ sic idē ē ac si dixissent pꝯsonalr vt in
c.cū dilecta de rescrip.in vbo pꝯsonalr ꝛ in.c.cū.i.ꝛ.a.de
re iudi.in vbo pꝯsonalr accedētes ꝛ in.c.ꝺ his in vbo i p
prias pꝯsonas ꝛ in.c.vniuersitatis in vbo.in ppria pꝯsona
.ꝯ.de sen.excom.ꝛ ex istis vi ꝙ nō recte locuti fuerūt do
ctores.ꝛ ad istū tex.posset dari rñsuꝫ facile ꝛ verum qꝛ si
referant illa vba ad cōe fauētie ñ pñt opari ppriū signi
ficatū vocabuli itelligēda.n.sūt p rñsale qꝛ eē cōe fauētie ē
pꝯsona ficta.ꝛ nō ꝯ avt in.l.metū.§.aī aduertēdū.ff ꝙ me.
cā.l.mortuo.ff.de fideius.c.romana.§.in vniuersitateꝫ.de
sen.excō.li.vi.xx.q.v.c.q manumittit.xi.q.iii.c.audi deni

¶ Persone. Adde bal.in.l. quotiens in ii. col.in vñ.q̄ro si pñ.C.ꝺ hered. insti ꝛ facit qꝺ voluit.d.alex. de imo in cōsi. xxxv.i.aū.pte ꝛ in ꝯsi.xlii.ea dē parte.

ꝗꝫ apłm loquētē.c.i.§.ꝯuenticulā de pace iur.fir.in vsib.
feu.vñ verisilr nō fuit de mēte pape vt cōitas fauentie ec
cederet pñtare se i auditorio eius ꝛ p ꝯñs illa vba non
pñt opari pñtationē pꝯsonalē cōmunitatis.ꝛ iō sermo re
latus ad pꝯsonā dꝫ restringi ad q̄litatē pꝯsone.l.ex milita
ri.ff.de test.mi.l.plenū.§.equitii.ff.ꝺ vsu ꝛ ha.ꝛ ꝙ voluit
Inno.in.c.pastoralis de dona.si aūt habemus respectū
ꝙ ut illa verba referunſ ad archiepm rauēnatē eodē mō
intelligenda sunt ꝯm dignitatē pontificalē.c.qꝛ pontifi
cali dignitati de offi.dele.li.vi.c.qꝛ piculosuꝫ ꝺ sen.excō.
li.vi.lꝫ ꝗ mandaſ archiepo vt se pñtet cōspectui pape in
telligif p pcuratorē.l.qcunqꝫ.C.de procura.ꝛ p ꝯñs iste
tex.nō pbat cōem doctrinā doc.tene menti pdicta.Sed
longe mirandū ē ꝙ cū actor sequaſ foruꝫ rei.c.si clericus
laycū.c.cū sit gñale de fo.cōpe.cōmunitas ista fauentina
est laycoꝝ.ergo debuit ꝯueniri corā impatore ꝛ nō corā
romano pōtifice.Soluit Boatin' ꝺ mantua ꝙ vacabat
imperiū quo casu succedit papa in iurisditione impio va
cāte.c.lꝫ ex suscepto.ꝺ fo.cōpe.Pro certo ista est singlis
diuinatio ꝙ imperiū tūc vacauit ꝛ ois rñsio diuinatiua
est reyciēda vt dixit gl.singlis in.l.filiū quē habentꝫ.C.
fa.her.bene soluit ꝙ cōe fauentie p vim occupauerat illā
villā quo casu pōt occupator ꝯueniri corā iudice suo ad
electionē plati spoliati.c.cū sit gñale de fo.cōpe.lꝫ iste so
lutiōes sint vere in se tñ diuināt.vel solue ꝙ cōe fauentie
noluit excipe ꝛ sic vr ꝓrogasse iurisditōꝫ iudicꝫ ecclīasti
ci q̄ cāu pt vt no.in.d.c.lꝫ ex suscepto.vł solue ꝙ erat de
ꝯsuetudie ꝙ recurrereſ ad papā.ꝛ sic ad iudicē ecclīasti
cū p no.ibi ꝛc.vł solue ꝙ iō fuit hu' recursus ad papā
qꝛ ipator erat i ptib' remotꝫ vt faciliorē expeditiōꝫ reci
pet cā ista corā papa ꝗꝫ corā ipatore in remotis agente.
ar.l.si lōgi'.ff.de iudi.ꝛ forte ista ē vior solo ꝗꝫ solo alio
rū.satēdū est tñ ꝙ va solo latet nos qꝛ teste beato philo
pho quē refert Bal.in.l.ne qcꝗꝫ.§.vbi decretū.ff.de off.
pcon.dicit ꝙ vitas ei' ꝙ multiplr exponif ignoraſ.ho
die tñ tota romādiola spectat ad ecclīā romanā sic reco
gnouit rodulphus rex romanoꝝ de q̄ in Spec.de resti.
pꝯsen.§.rōne cāe.v.ꝙ est obuentū ab ipatore.vide plene p
dñm meū Io.de imo.referētē in rub.ff.de ver.ob.Ité q̄
fuit h pe.de anc.vtrū eoipso ꝙ supior icipit cognoscere de
cā alicui iudici delegata videaſ reuocare illā ab illo iu
dice remittit se ad doc.ꝛ scribē.i.c.cū.Mo.ferra.de pꝯsti.
vide ibi dcā p me.nihilominus praticaſ ꝙ supior aduo
cat cāꝫ ad se ꝯm p.l.iudiciū soluif.ꝛ postea alteri cōmit
tit vł ipse reassumit.† No.ꝙ eps i cā ecclie pt ꝯstituē pcu
ratorē.ēt lite nō ꝯte.sine decreto alteri' idē in alio plato
ꝯm Inno.ꝛ sic maiorē ptātē vr hre platus in bōis ecclie
ꝗꝫ tutor vł curator i bōis pupilli vel adulti qꝛ ñ ꝯstituit
pcuratorē añ litē ꝯtest.vt.l.neqꝫ.C.de pcur.facit gl.me
lior de corpe iuris.v.q.iii.c.si.voluit Inno.in.c.lꝫ hēs
de sy.rō diuersitatis ē qꝛ platus hꝫ vberiorē ptāte admi
nistrādi ꝗꝫ hēat tutor qꝛ pt plat' ꝯuertere fruct' in suā
vtilitatē qꝺ nō facit tutor.de quo vide plene dicta in.c.
ꝗr.el.ii.ꝯ.de accu.ex hinc descēdit † ꝙ pꝯ q hꝫ vsufructū
in bōis filij pt ꝯstituere pcuratorē añ li.ꝯtest.de q̄ in.l.i.
.C.de bo.ma.p cy.bar.ꝛ alios No.ꝙ pcurator dꝫ hre h
dē de mādato p istrꝫ ꝺ rato de q̄ in.l.si pcuratorē abiīcꝫ
.ff.de pcur.ꝛ in.c.ꝯtingit.de transac.ꝛ plus dica ꝙ suffi
cit si hēat instra cāe ꝛ asserat se esse pcuratorem qꝛ tūc
pꝯsumif hre mandatū in illa cā.glo.est singul.in.l.si.C.de
pac.conuen.faciat tex.cum glo.in.c.coram de offi.dele.
vbi etiam per scribentes ꝛ p dominum Anto.in.c.cum
dilect' ꝺ religio.do.¶ No.ordinē pcedēdi i cā qꝛ pmo
dꝫ afferri petitio.sō rñsio ad illā ꝛ sic lis ꝯtestari ꝛ deīn
iurariō calūnia vbi q̄ late dixi i.c.vnic.ꝯ.ꝺ lit.ꝯt.¶ No.
ēt ꝙ vltra petitionē dꝫ pcedere interrogatio anteꝗꝫ fiat
rñsio vide q̄ late dixi i.d.c.vnico.Et no.ēt ex ordie lꝫ ꝙ
iuramentū calūnie pꝯstaſ statim post litē.ꝯte.de quo dic.
vt.in.c.i.eo.tit.li.vi.ꝛ dic hic pe.hispa.ꝙ calūnia est cū
q iniuste agit vł iniuste resistit.ii.q.iii.laudandē.l.i.§.ca
lumniator

liniator.ff.ad turpil. No.ibi legitime ꝯtestari.fm Bal. ꝙ si dictũ sit i libello ꝙ lis fuit legitime ꝯtestata lz nõ exp̃ mat qualiter fuit ꝯtestata ꝙ sufficit ꝛ videtur de hoc hic tex.sz ipsum rotũdus tene menti istuz modũ allegandi datũ a Bal.vt quotiens allegat casuz in terminis õ aliq̃ dubio dicit esse tex.rotunduz. semel in hac ciuitate vidi quendã doctorẽ allegãtem corã legato bononiensi q cuz stomacho ꝑuipẽdit modũ illũ allegãdi ex illa hora ꝯsueuit dicere casus ẽ formalis ꝛ ita secuti sunt oẽs. Itẽ põdera q2 tex.hic nõ dicit legitime ꝯtestata vt refert bal. sz bene dicit plenissime ꝯtestata ꝓbat tñ ꝙ ad hoc vt lis dicatur ꝯtestata op9 est ꝙ interueniãt oĩa formalia que necessaria sunt ad litem ꝯtestãdã ał'a litis ꝯtestatio non operatur debitũ effectuz.faciat glo.singl'is in.l.si pr̃.C.ne de sta.de fun.q̃ dicit ꝙ lis nõ litime ꝯtestata ñ interrũpit ꝑscriptionẽ.ꝯsidero ẽt ꝙ illud ṽbũ plenissime hic positũ importat solẽnitatẽ itrinsecã q2 iure ꝑsumit interuenisse vt no.in.l. sciẽdũ.ff.de verb.ob.ergo multo fortius ꝑsumit ꝙ fuerit plenissime ꝯtestata qñ hoc exprimit a papa vt hic fuit ꝛ iudicio meo vł fuisse qdã habũdãs modus loquendi cũ dixit plenissime ꝯtestata. Põdera ẽt q2 ꝯstito de ꝑparamẽtis ꝑsumit ꝑparatũ iteruenisse arg.eius ꝙ hr̃ i.l.i.§. cepisse.ff.de polli.ꝛ ar.eius ꝙ voluit gl.q̃ reputat singl'is in.l.apud celsuz in ꝑn.C.de doli excep.cũ ergo hic dicat ꝙ interuenit interrogatio ꝛ r̃nsio ꝛ sic petitio ꝛ r̃nsio ad illã facile ꝑsumit ꝙ fuerit lis ꝯtestata q2 act9 actiuoꝝ sũt in patiẽte bñ dispositio.ex quo seq̃t ꝙ non ꝑsumit ꝙ lis fuerit ꝯtestata qñ iudex dixit visa litis ꝯtestatiõe sz bñ ꝑsumit si dicat audita petitiõe r̃nsione ꝛ lit. ꝯtestatioe tãc .n.recte ꝑsumit lit.ꝯtest.ꝛ ẽ ꝑ iouẽ ghosa hec ꝯsideratio dicit tñ Pe.õ anch.hic ꝙ si ṽba q̃ dicit hic papa narraret in vna snia q2 diceret audita petitiõe r̃nsioe litis ꝯtestatione.ꝛc.facerẽt plenã fidẽ alle.de.l.de ꝓba.sz in alio inferiore sic narrãte dicit idem si ꝑtes fuissent ꝑñtes nec ꝯdixissent secus si ꝯ absentẽ allat no.in.c.qm̃.§.õ ꝓba.ꝛ. ꝙ voluit bar.in.d.l.sciẽdũ õ verb.ob. Tu pondera q2 si subtilr̃ põderet iste tex.enũciat actũ q tũc tpis interuenire potuit q2 dicit interrogationib9 ꝛ r̃nsionib9 redactis in scriptis ꝛ lite corã nobis ꝯtestata iõ stat istis ṽbis nũ ciatiuis. ꝛ adduco elegãtẽ doctrinã bar.in auc.si qs i aliquo documẽto.C.de eden.ꝛ gl.singl'is in.l.i.C.de si.istr. ꝛ iu.al.si.li.x.ꝛ ita loq̃t iste tex. No.ibi ab ipsis ꝓcuratoribus † ꝙ sindicus vniuersitatis appellat ꝓcurator ꝛ dicit hic bal.ꝙ õ apicib9 nominũ nõ est curãdũ vbi ꝯstat õ sensu ṽboꝝ.l.ij.C.õ ꝯsti.pe. No.ibi vtrũqz.ꝙ tã actor.q̃z reus iurãt de calũnia vide dicta in.c.i.§.c. ¶ Venio ad glosas.ex gl.i.ibi ꝛ ẽt vbi iurat de calũnia ista ꝑo ẽ vera quã ẽt tenuit accursius i.l.ij.§.ꝙ obsuari.C.e.ꝛ faciat q2 idẽ vł eẽ ꝑiudiciũ in r̃nsione q̃ fit ꝑ ṽbũ credit vel nõ credit ṽtute iuramẽti õ calũnia ꝙ ẽ qñ fit asserẽdo vel negãdo ṽtute iuramẽti ṽitatis q2 codẽ mõ ꝑiudicat r̃nsio vtroqz casu vt no.gl.in.c.ex litis de iureiurãdo q̃ ad hoc ẽ mł tũ elegãs.ꝛ seq̃t hic Jo.an.ꝛ Cy.in.d.l.ij.nõ.n.dz ex abrupto r̃ndere ꝛ circa hoc dat ista distinctio aut q̃rit vtrũ qs dẽat hẽre tpꝰ ad deliberãdũ an ꝑstet iuramẽtũ an ne aut q̃rit an dẽat hẽre tpꝰ ad deliberãdũ anteq̃z r̃ndeat positioni q̃ fit sub ṽitate iuramẽti calũnie.ꝑmo casu dic ꝙ ñ dabit tpꝰ ad daliberãdũ q2 cũ iuramẽtũ calũnie sit ꝑstandũ post litẽ ꝯte.ꝛ sic post r̃nsionẽ factã libello vt hic i tex. satis poterit eẽ instructus ꝑ r̃nsionẽ quã facit libello ꝛ iõ nõ dz aliud tpꝰ sibi dari.scdo cãn dic ꝙ nõ dz hẽre si fiat sup his q̃ explicite ꝯtinet i libello si aũt ñ ꝯtinet explicite i libello ꝛ tũc positio ẽ õ facto alieno tũc dz dari tpꝰ ad deliberãdũ q2 sup fcõ aliẽo tollerabilis ẽ dubitatio vł ignorãtia.l.si.ff.ꝓ suo.c.ab excõicato õ rescrip.dixit tñ bal.mł tũ elegãter in.l.cũ aliena.C.de lega. † ꝙ si aliqs sepe examinauit factũ alienũ tũc nõ est tollerabilis ignorãtia ꝙ ẽ bñ no.ad litatione dictoꝝ iuriũ.si ãt agit õ facto ꝓprio tũc nõ dẽret dari tpꝰ ad deliberãdũ nisi eẽt factũ de longinquo õ q̃ verisilr̃ mẽoria hẽri nõ posset.l.peregre.ff.de acqui.pos.l.i.C.de ser.fugi. Pondera tñ ꝙ lz doc.ita tñ seãt ꝙ sufficiat factũ eẽ de lõginquo. Ego vidi dubitari de fcõ si sufficiebat factũ eẽ õ longinquo ꝛ ꝯsului mutine ꝙ tpꝰ dẽat eẽ valde õ longiquo ꝛ adduxi doctrinã bar. in terminis in.l.si qs delegauerit.ff.de noua.vbi dixit ꝙ tpꝰ dz eẽ valde õ lõginquo ꝛ iõ excipiẽs simplr̃ factũ eẽ de longinquo incõgrue ꝛ iepte vł excipere ꝛ ita cõsului. faciat simile ꝙ hr̃ in.l.fulcinius.§.si.ff.ex q.causis in pos. ea.vbi nõ sufficit ꝯtũacia rei sz req̃rit ibi tex.nimiã ꝯtũaciã tene mẽti q2 cõiter errat in pratica circa hoc. secus ãt si eẽt factũ õ ꝓprio nisi eẽt intricatũ q2 tũc daret tpꝰ ad deliberate r̃ndẽdũ.l.emptor.§.lucius.ff.õ pac.ꝛ õ isto ṽbo intricato vide singl'em tex.in.l.sũma cũ rõne.ff.de pecu. ꝛ ad ꝑdicta faciat ꝙ voluit bar.in.l.pe.ff.õ ꝯfes.ꝛ i.d.l. ij.§.ꝙ obseruari ꝛ gl.in.l.si reus.ff.de leg.i. Jo.an.in.c.ex tenore.j.de test. † codẽ mõ dicas si factũ eẽt õ ꝓprio ꝛ tñ r̃ndens eẽt nimis grãdeu9 q2 tũc daret sibi terminus ad deliberate r̃ndendũ q2 ꝑp senectutẽ memoria reddit lãguida.iõ dixit seneca in ꝓemio declamationũ memoria ẽ ex oĩbus ꝑub9 animi maxie delicata in quã primũ senectus incurrit ꝛ in.vi. tragedia scribit senũ lãguescit memoria ꝛ faciat gl.elegãs in.l.iij.§.due cause.ff. ad carbo. Et ꝙ hr̃ in.l.qdã tabularũ.ff. de fur.faciat ẽt.c.eã te õ rescrip. in ver.si bñ mẽminimus.ꝛ ꝙ hr̃ i.c.ꝑterea.xxiij.di.ꝛ ꝙ no. in.c.qm̃ frequẽter i ꝑn.vt lite nõ ꝯte.vide ibi dicta.fateor tñ ꝙ aliqui fuerũt grandeui q i extremo senio claruerũt ingenio ꝛ memoria istis talibus nõ daret tpꝰ ad deliberate r̃ndendũ tanq̃z obliuiscentibus ꝛ iõ refert romanus orator in eo libro que de senectute scripsit † ꝙ cato cum egisset.lxx.annũ dedit opaz litis grecis ꝛ euasit talis q̃lis in reliqua grecia vnquã fuit iuuentus ita refert cicero ibidẽ.ꝛ ẽt audiui hic bononie ꝙ cum sapiẽtissimus doctor Jo.de lig.cõplenisset.lvi.annũ.ꝯstituit operã studio astrologie ꝛ euasit ꝑclarus astrologus ista menti comẽda.ꝛ idẽ ẽt posses dicere si eẽt aliqs multitudine negotiorum vexatus ꝙ in eo ꝑsumeret obliuio ꝛ daret tpꝰ ad deliberate r̃ndendũ vt dicimus in romano pontifice grauato multitudine negotioꝝ vt dẽt tollerabilis obliuio per ea q̃ habent in.c.ꝑterea.xxiij.di. Et vnũ est mẽu tenẽdũ circa ꝑdicta.ꝙ vbicũqz ẽ datus terminus ad deliberate r̃ndendũ ꝙ r̃nsio inde secuta nõ põt reuocari respectu erroris ista ẽ glo.in.c.ex litis õ diuortijs.quã bal. reputat singl'em in.l.si quidẽ.ff.de excep.ꝛ in.l.cũ ꝑcũ.ff.de lib. cã.sz idẽ bal in loco mł tũ extneo.i.c.si.de ꝯfes.nõ seq̃t illã gl. imo dãnauit eã ꝛ mouet q2 ꝯfitens semꝑ hz illã ꝯfessionẽ vt deliberatã ergo eã reuocare nõ põt.faciat ꝙ idez bal. voluit in.l.error.C.õ iur.ꝛ fa.igno.sz tu põdera q2 si ita eẽt ꝙ eã posset reuocare seq̃ret ẽt ꝙ nihil opareł illa assignatio termini ad deliberate r̃ndendũ ꝛ iõ cũ deliberate r̃ndit nõ vł ꝙ possit illã reuocare ex q̃ cũ deliberatiõe ẽ ꝯfessus nullus error ꝑsumit arg.l.diui fratres.ff.de iure patronat9.posset tñ dici ꝙ stet iudicantis arbitrio.ꝯsiderata ꝯditiõe ꝑsone ꝛ qualitate negocij. Itẽ no.ẽt ex ista gl. † ꝙ excõicatus iurare põt de calũnia q2 ex quo ꝑmittit sibi r̃ndere i iudicio vt in.c.itelleximus de iudi.in ꝯsequẽtiã vł sibi ꝑmissuz iurare õ calũnia nã q vult ꝯsequẽt vult ꝛ ãtecedẽs.l.iã dubitari.ff.de here.insti.l.illud.ff õ aqui. here.hãc gl.seq̃t hic Jo.an.ꝛ cõiter scribẽtes q2 istud ẽ iuramentum onerũ q2 ad sui preiudicium excõicatus ꝑstat tale iuramentũ iõ intelligit sibi esse permissum ne pena prestat imunitatẽ.l.relegatoꝝ.ff.de interdi.ꝛ relegatis.allegant ꝙ no.in.c.cum in ecclesiis de ma.ꝛ ob.ego allego rõnem incõuincibilem vbicũqz aliquid est ꝑmissum nobis ꝛ nõ possumus ad illud venire nisi cũ ꝓhibito nobis ꝙ licitũ ẽ nobis vti ꝓhibito vt deueniam9 ad ꝑmissuz singl'is ẽ casus l.i.l.si victũ aut strauũ.ff.de re iu.cũ g excõicat9 ñ possit venire ad ꝑmissuz nisi iuret õ calũnia g ꝛc.faciat ẽt q2 lz ṽmeriti ñ iuuent ad comodũ ñ tñ excludunt ab onere. Ita ꝓbat i.l.actiõe.§.itẽ q societatẽ.ff ꝓ socio.ꝛ iõ dixit bar.in.l.i.C.de digni.li.xij. ꝙ ille q deb/

nit eē nobilis ex dispositiōe statuti exigētib⁹ suis dmeritis desinit eē nobilis quo ad comoda ꝛ honores ſꝫ nō quo ad incomoda ꝛ vituperabilia qꝛ in illis remāet nobilis faciat ꝙ voluit dy.in.l.q solmēdo nō ē.ff.ð heredi.insti.ꝛ Bal.in auc.habita.C.ne filius ꝓ patre ꝛ in.l.itē q̄o.C.ð nālibus liber.ꝛ adduco glo.optimā in.c.qm̄e.ð appel. vbi excōicatus pstat iuramētū si ē sibi ad onus ꝛ adduco gl.in.c.cū inter de excep.ſꝫ tu pondera qꝛ ſꝫ voluerūt glo.ꝛ scribentes nihilominus vr̄ qdā horror vt excōicati iurēt qꝛ cū sint mēbrū diaboli.ꝛ eis vtat̄ diabolus vt rusticus vtitur asino suo ꝛ eos cribaet vt scribit̄ in passione dn̄ica sathanas inqt expetiuit vos vt cribraret vos sicut triticū ꝛ sint priui ab eccl̄ia vt vtant̄ iuramēto l quo altissimus deus pncepo inot̄ ꝛ actus activoꝝ sūt in patiente bn̄ dispositio ꝛ saltē hec doc.offēdit mēteo pias iō poti⁹ dicēdū vr̄ ꝙ excōicatus nō iuret p se ſꝫ ꝯstituat ꝓcuratorē ad iurādū iuxta ea q̄ no.in.d.c.intelleximus ð iud.ꝛ ſꝫ dicat̄ ꝙ sit iuramētū oneris tn̄ ē iuramētū honoris qꝛ p illud credit̄ sibi ꝙ nō aio calūniādi rn̄deat nā ꝛ īfamis nō admittit̄ ad testificandū qꝛ iuramētū pstandū a teste ſꝫ sit oneris ē tn̄ honoris iuxta no.in.c.testimoniū ð testi. faciat āt.qꝛ iuramētū nō pstat̄ ab eo q verisilr est deierat⁹.c.clericos de co.cle.ꝛ mu.ſꝫ excōicatus psumit̄ deieraturus.qꝛ dato vno incōueniēti plura sequunt̄ vt scribit̄ p aristotilē pmo phisicoꝝ in pn.ꝛ hr̄ in.l.ratas.C.ð rescin.vendi.ꝛ ēt qꝛ vr̄ eē res pessimi exēpli ;vt excōicatus admittat̄ ad iurādū iō ab oi eo ꝙ hꝫ spēm mali iussit apostolus abstineri.c.cū ab oi.de vi.ꝛ ho.cle.faciat.l.si q̄s aliqd.§.altercationis.ff.ð pe.in versi.res pessimi exempli est ergo tenebit̄ potius iurare p ꝓcuratorē quā p se ꝛ ista nō tradas obliuioni. Itē ex isto gl.infert hic Io.an. ꝙ in casibus in q̄bus pupillos ꝛ minoꝝ pn̄t stare in iudicio pstabūt iuramētū calūnie ꝛ de hoc remittit se ad spe. eo.ti.§.restat versi.ſꝫ cū pupillus ꝛ vn̄.ſꝫ nūquid ꝛ no.in gl.l.ij.§.ꝙ obseruare.C.eo.ꝛ pone exēplū cū appellat̄ ð possessiōe momētanea quo casu pōt minoꝝ agere vt in.l.i.C.si p vim vel alio mō.ꝛ p ꝯn̄s poterit iurare ar.l.i.C.ð his q ve.eta.spe.gl.in.c.paruuli.xxij.q.v.ꝯcludit indistincte ꝙ pupillus doli capax iurare pōt arg.l.ij.§.i.C.eo.ꝛ maxie ꝓcedit hec doctrina in pupillis q nati sūt in ptib⁹ longobardie ꝛ rōanie ꝛ ēt in ptib⁹ romie.sūt.n.sagacissimi dolo ꝛ malicia pleni.ꝛ adduco singlē gl.in.l.seqt̄.§. scdo in v̄bo tutoris.ff.de vsuca.q̄ dicit ð istis pupillis q̄ les longobardia ꝛ romania parit ꝛ anoricie caput rōe ꝛ Ꝯcludit ꝙ istud iuramētū calūnie ꝙ tutoꝝ vel curatoꝝ dꝫ iurare de calūnia nō aūt pupillus vel adultus.l.ij.C. eo.ti.ꝛ ērō qꝛ ipsi administratores psumunt̄ melius scire iustitiā q̄ pupilli vel adulti ſꝫ pupillus vel adultus forte melius sciant v̄itatē facti no tn̄ pn̄t ita cōgrue discernere an foueāt iustitiā vel ne nisi cēnt casus in q̄bus minoꝝ hēat ltimā psonā stādi in iudicio qꝛ tunc sicut solus pōt agere i iudicio eodē mō ꝛ solus poterit iurare ð calūnia vt voluit Io.an.ꝛ do.anto.hic ꝛ gl.in.l.i.C.eo.ꝛ gl.i.d. l.ij.ꝛ ita ꝓcedit gl.i.d.c.paruuli.xxij.q.v.ſꝫ quo ad iuramentum veritatis dicas ꝙ infantes ꝛ furiosi non prestant iuramentum veritatis.l.i.C.de falsa moneta qꝛ ge q̄d videt illa etas ignorat ꝛ no.in.d.c.paruuli.ſꝫ pupilli non coguntor iurare de veritate dicenda.argu.l.ij.ff.de testi.sm̄ Ia.bu.in.l.ij.C.eo.sed Bart.ibi tꝫ contrarium quia si pupillus scit veritatem ꝛ est doli capax.potest sibi deferri iuramētū v̄itatis vt voluit Cy.in auc.itē sacro puberū.C.si aduer.ven. Itē ipubes pōt examinari vt testis nō ad plenā ꝓbatiōnē sed ad faciendū indiciū.l.i.§. ipubes.ff.ad sylle.ergo cū aliqd̄ dictū pupilli pōt opari in cā dꝫ sibi deferri iuramentū.itē si rn̄det cū auctoritate tutoris eius defect⁹ supplet̄.l.clax.C.de auc.pstā.ꝛ conclude pro ꝯcordia cū glo.d.c.paruuli.ꝙ qdā sunt q hn̄t intellm̄ nō ita imbecille.sed magis plenū ꝛ isti iurant de v̄itate dicēda vt sunt adulti.no.gl.in.d.l.ij.§.ꝙ obseruari.sed an tutoꝝ vel curatoꝝ debeat pstare suā auctoritatē

a ¶ Aduocat⁹. Altas āt grauiter aduocatus puniet̄ vt not. i.c.i.cū gl.ð cō fes.in.vi.nō negabis tn̄ quin aduocatus iter esse poterit nisi ꝯriā cōsuetudo suadeat vt tꝫ elegāter bar to.in.l.si postulauerit.§.qm̄ .ff.ð.adul.quē olo vide qꝛ mlta pulchra dic.

qn̄ minoꝝ iurat de v̄itate dicenda tex.in.d.l.clax.vi ocedere ꝙ sic.sed tu dic latius vt dixit bar.i.d.l.ij.§.ꝙ obseruari.ꝙ in hoc duplex actus inenit̄ ;pmus ē vt agnoscat̄ actus an minoꝝ dēat interrogari an nō ꝛ ista examinatio dꝫ fieri cū tutore vel curatore ꝛ cū eius auctoritate.vt.d. l.clax.ꝛ ar.d.l.ij.§.ꝙ obseruari.ipse.n.scimt iusticiā ꝛ veritatē facti an dēat cadere in sciam minoris an nō illō de quo fienda est interrogatio.qdā est actus rn̄dendi ꝛ iste duplex.aut.n.querit̄ vtrū tutoꝝ auctorizet.ꝛ dōm est ꝙ dꝫ auctorizare vt rn̄deat vt in.d.l.clax.sed vt sic rn̄deat vel neget dicendum est ꝙ nō pōt auctorizare ex eo qꝛ istud nō cadit in sciam suā nec de facto nec de ꝯsciā ꝗnt̄ sed minoris.l.vidcamus.ff.de in lite iurādo.l.marcellus. ff.rerū amo.ꝛ ita refert.d.Abb.ð hanc doctrinā Bal.ꝛ trāsit cū ea.sed bal.de q̄ ipse nullā facit mētione in.d.l.ij. §.ꝙ obseruari.tꝫ ꝙ ipsa rn̄sione dꝫ tutoꝝ vel curatoꝝ auctorizare ꝛ ꝯsentire nō solū vt rn̄deat sed ēt vt rn̄deat sic ne minoꝝ p suā simplicitatē pclitet̄.vt.d.l.clax.de auc. pre.ꝛ si nō vult ꝯsentire vt sic rn̄deat̄ sicut cadit in sciam pupilli vel adulti posset forte mulctari vel ab officio remoueri.arg.l.eū q res agit hr̄dn̄.C.de ꝓcur.ꝛ ꝓcedunt ista in ciuilibus.sed in crīalibus dic vt p Cy.ꝛ Bal.i.d. l.clax.ꝛ Bar.in.l.auxiliū.ff.de mino. Pondera diligēter istud dcm̄ bal.ad ampliatiōnē.d.l.eu q.q̄ loqt̄ i ꝓcuratore negligēte defendere dn̄m ꝛ iudex possit eū repellere ab officio illo ꝓcurādi vt extēdat̄ ad tutorē ꝛ bal.ibi extēdit ad executorē vltie volōtatis vt si ē negligēs in exequēdo.possit repelli ab officio illo vide ꝙ hr̄ in.l.ij.ff.de ser.per eundē bal.mihi aūt vr̄ ꝙ v̄ius dixerit bal.ꝛ ad h̄ adduco.d.l.clarū in v̄si.adesse curatorē a cū cauti⁹ ꝛ melius ē cū suasione pfectissima rn̄sa facere minores ne ex suo ipetu vel iuuenili calore dicāt vl̄ faciāt ꝙ si fuisset ꝓlatū vel nō expssuꝫ ꝓdesse eis poterat.ex q̄ tex.colligit̄ euidēter minorē psumi iperitū ꝛ moueri iuuenili calore.ergo ad sic rn̄dēdū dꝫ curatoꝝ auctorizare.nā si rn̄so facere dēt minores cū suasiōe pfectissima seqt̄ ꝙ a se rn̄dere nō dn̄t ꝛ p ꝯn̄s ē ibi tex.deijciēs i ꝯfundū doctrinā bar.ꝛ ēt adduco rōeꝫ appositā i tex.mirabili.l.si marit⁹ i ingrato.§.lex iulia.ff.ð adul.in v̄si.nō est idoneus nec etatis robore.vn̄ si nō ē idoneus ad accusandu forti⁹ n̄ erit idoneus ad rn̄dēdū ꝛ adduco ꝙ voluit hosti.i.c.pasto:alis ð iud.

14 vbi dixit † ꝙ si pncipalis ē psona simplex rn̄debit ꝓ eo i

a indicio aduocat⁹ᵃ ad h̄ ne capiat̄.cū g̃.d.l.clarū repperit minorē ipitū seqt̄ ꝙ ad sic rn̄dendu auctorizabit curatoꝝ ꝛ ista pro mihi vr̄ ð iore v̄ior in gl.ij. ¶ No.ex tex.cū gl. sm̄ Io.de imo.ꝙ plātos pōt ꝯstituere ꝓcuratorē an̄ litē

15 ꝯtestatā † sicut ꝛ pr̄ pōt ꝯstituere ꝓcuratorē i bōis aduēticijs filij an̄ litē ꝯtestatā vt hr̄ in.l.i.C.ð bo.maternis.sed an reqrat̄ ꝯsensus filij.Inn.in.c.accedēs ð ꝓcu.dicit ꝙ si filius ē maioꝝ infāte ꝛ ē p̄ns nō attēto eius etatis sit q̄ tūcūqꝫ maioris reqrit̄ ꝯsensus filij al'fat.l.fi.§.vbi aūt.C. de bo.q̄ lib.ꝛ in arg.al'fat.l.fili⁹.§.si a filia ff de ꝓcu.ipse tn̄ tꝫ ꝯriū ꝛ mouet̄ p.l.i.C.ð bo.mat.in v̄.oia agere tn̄ solidū pfectūqꝫ dn̄iū eis fuisset eqtū ꝛ pōdera q.§.vbi aūt.nō loqt̄ qn̄ pr̄ ꝯstituit ꝓcuratorē vt reqrat̄ ꝯsensus filij.ſꝫ loqt̄ qn̄ pr̄ agit vl̄ ꝯuenit̄ ð aduēticijs filij.qꝛ tūc re

16 qrit̄ ꝯsensus filij.ꝛ ibi ang.dixit † cautus vēre eē aduocatos vt semp cū pr̄ agit vt administratoꝝ hm̄ūs vt reqrant ꝯsensus filij.alr̄ iudiciū erit nullū i p̄iudiciū ipsius filij.ꝙ ē singulr̄ notādū sm̄ Inn.in.d.c.accedens.q intellexit illū textū et qn̄ ꝯstituit ꝓcuratorē ꝙ ē hn̄ no.ꝓ eius ampliatiōe ſꝫ re v̄a Inno.nō ꝯseuerauit in illo itellectu.ſꝫ Ray. de forliuio quē retulit bal.i.d.l.fi.§.vbi aūt dixit ꝙ reqritur ꝯsensus filij.qn̄ pr̄ constituit procuratorem in bonis filij.vt in casu.l.i.C.de bo.ma.Bal.ibi dicit nō esse v̄rū ꝛ male intelligit illū tex.ray.ſꝫ eūꝫ qꝛ nō ē necesse vt in constitutione procuratoris interueniat ꝯsensus filij.ſꝫ requiritur ꝯsensus filij quando ꝓcuratoꝝ cōstitutus a pr̄e cōtestat̄ litem de hoc vide ang.ꝛ io.de imo.in.l.fi.§.si pupillus.ff.de verbo.ob.ista est mā.c.accedens ð ꝓcura.

ego hic

ego hic nō examino nihilominus dico vnū pro ꝯcordie vȝ q̄ si pꝰ cōstituat procuratorē in aliqua ardua re ad agendū ꝙ tūc requirat̄ cōsensus filij ꝓ arduitatē negotij ⁊ adduco in argu. ꝙ voluit Bal. in. c. oēs de cōsti. vbi dixit ꝙ vbi agitur de alienanda re ardua sunt vocandi absentes a capitulo ⁊ adduco elegās dictū Inno. in. c. edoceri de rescrip. vbi voluit ꝙ si agitur ꝺ re ardua. tenetur eps cōstituere procuratorē cuȝ cōsensu capl'i sui faciat ꝙ voluit idē Inno. in. c. cum dilecta de rescrip. ⁊ in. c. cūmqȝ de iudi. ⁊ in. c. cum. I. ⁊. a. ꝺ re iudi. ⁊ faciat in ar. c. p venerabilē. §. rōibus. q filij sint legitimi ⁊. c. ad hec ꝺ officio archi. ⁊ isto mō ꝓcedat dictū ray. de forli. ⁊ dictū Inno. ⁊ sequatium. aut res nō est ardua ⁊ procedat ꝯtria doctrina tene menti hanc cōcordiā ⁊ pondera ēt q̄ glo. ista defecit in vno inquātū dixit ꝙ eps pōt ꝯstituere ꝓcuratorē ante litē cōtestatam q̄ debuit tāgere an requiratur cōsensus capl'i in tali cōstitutione vide gl. in. c. .i. de ꝓcur. ⁊ in. c. cūm qȝ de iudi. ⁊ in. c. edoceri. ꝺ rescrip. ⁊ ibi dixi ad plenum in glo. fi. nota istā glosā i materia interrogationum que fiunt in iudicio ad quam cotidie habetur recursus Ideo querendū est de quibus interrogationibus loquitur iste tex. Et glo. dicit ꝙ quedā interrogatiōes fiunt āte litē cōtestatā q̄ ꝑn̄t omitti ⁊ pōit. x. vel xi. exempla ⁊ finaliter cōcludit dando regulā generalē ꝙ ante litem ꝯtestatā ⁊ postq̄cūqȝ eq̄tas mouerit iudicātē interrogare poterit ꝑtē. l. vbicūqȝ. ff. ꝺ interrogato. actio. xx. q. v. c. iudicātē ꝯcta rimari opȝ. dicit tn̄ ꝙ pa ad interrogationē ptis aduerse nō tenebit rn̄deri. l. de etate. §. nihil. ff. ꝺ interro. actio. ⁊ sciās ꝙ nō habemus duos titulos ad inuicē differentes vȝ titulū de interro. actio. ⁊ titulū. de ꝯfes. ꝗ naȝ titulus de interro. actio. ꝯcernit ea que spectāt ad ꝑparationē ⁊ ordinationē litis. ⁊ fiunt ad finem vt actor nō incidat in aliquod dānū ⁊ vt iudicium non sit frustratoriū q̄ possȝ ꝯtingere talibꝰ interrogationibus omissis actorē petere plus debito vel agere ꝯ nō possidentē cum vtile sit vt interrogetur reus si possideat an nō ⁊ vtrū sit hrēs vel ne ⁊ ꝓ qua parte sit heres ⁊ sic de ꝯsimilibus casibus vt hr̄ in hac glo. ꝙ vtile ē vt sciamus ꝑdicta ante li. ꝯtest. rōe predicta. si aūt omittat̄ imputet̄ actori. c. examinata de iudi. ⁊ sic intelligo hanc glo. inquātū dixit ꝙ non dȝ omitti an̄ lit. ꝯtest. cū āt vtilium vt fiant nō tn̄ imponitur necessitas. l. qui petitorio. ff. de rei ven. quimo plus dixit glo. multum elegans q̄ȝ sequit̄ bar. in. l. i. ff. de interro. ac. ꝙ si ꝑ obliuionē omittātur iste interrogationes ante lit. ꝯtesta. nihilominus possūt fieri postea q̄ eq̄tas suadet ne ꝓcedendo ad vlteriora interim partes grauentur laboribus ⁊ expensis q̄ casu habebit locū. n. l. vbicūqȝ. ⁊. d. c. iudicātē. sȝ titulus ꝺ cōfessis proprie ꝯcernit ea que spectāt ad decisionē negotij vt per totū titulū. ff. de ꝯfessi. que aūt dr̄a sit inter hec interrogatoria ⁊ illa que fiunt per iuramēta de calūnia vel ꝺ veritate dicenda de quibus in. c. i. ⁊. ij. de ꝯfessis in. vi. ⁊ in cle. sepe de verb. sign. ⁊ in. l. ij. §. ꝙ obseruari. C. eo. solue in istis interrogatorijs que fiunt ad preparationē ⁊ ordinationē litis nō ponitur aliqd̄ assertiue seu positiue simpliciter enim interrogat volēdo informari ab aduersario n̄ tn̄ fatet̄ ea que ponūtur i interrogatio. sȝ i positionibus que fiunt sub iuramēto calūnie vel veritate ponēs vnde fatetur ꝯtenta in suis positionibus ēt sub iuramēto ⁊ pa alia pōt se fundare sup illis vt no. i. c. i. ⁊. ij. de cōfessis in. vi. ⁊ in. c. ꝑtitium de testi. eo. li. sȝ respectu respondentis nō est aliq̄ differentia q̄ ipse tenet̄ respondere ad quelȝ ꝺ credulitate ⁊ nō de veritate vt. d. c. i. ⁊. ij. de ꝯfes. vbi pȝ ꝙ dumtaxat de credulitate dȝ rn̄deri ad illa interrogatoria de q̄bus in glo. q̄ cū teneatur respondere de etate de qua hȝ credulitatē vr̄ ꝙ nō de v̄itate sȝ de credulitate hēat rn̄dere. hec fuit ꝺ mēte bar. ⁊ alioꝝ in. d. l. i. ff. ꝺ interro. ac. ⁊ voluīt dn̄i ꝺ rota deci. xxx. hoc ēt voluit Ja. bu. sub rub. ff. de iterro. ac. in q̄stū ibi dixit rn̄dentē ad hec iterrogatoria iurare dēre spāl'r de calūnia. arg. l. thesaurus. ff. ad exhi. ⁊ illud vr̄ eē v̄ius dcm̄ q̄ȝ dcm̄ gof. q voluit ꝙ ad hec interrogatoria rn̄det̄ sine iuramēto. tn̄. d. Ant.

18 hic sequit̄ dcm̄ Ja. bu. ⁊ ēt do. abb. ꝗ nā sup oi emergēti an̄ lit. ꝯte. pōt exigi spāle iuramētū calūnie cū adhuc nō sit ꝑstitū gn̄ale iuramētū calūnie ꝯcernēs totā cām. vn̄ cogit̄ pa illud gn̄ale iuramētū ꝑstare cū adhuc non sit lis ꝯtest. q̄ tūc nō cēt ꝺ nouo aliud iuramētū ꝑstādū cū illud cōcernat totā cām sȝ iuramētū malitie pōt exigi vbicūqȝ iustū visum fuerit iudicāti. vt in. c. ij. §. e. li. vi. in v̄bo in quacūqȝ pte iudicij videbit̄ expedire ⁊ per hoc dicit do. abb. fore declaratū ꝓuilegiū huiꝰ gl. sȝ ego ꝓ maiori enucleatiōe oppono interrogatiōes fiunt solū an̄ lit. ꝯte. in actione ꝓposita vel ꝓponenda vt no. in. l. i. in pnc. ⁊ in fi. ff. de interro. ac. ergo nō bene dicit ista gl. ꝙ interrogationes fient vbicūqȝ eq̄tas mouerit iudicē ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ꝓcedit. d. l. vbicunqȝ. ff. de interro. actio. ⁊. d. c. iudicantem cuncta rimari oportet. Solue ꝙ duplex est interrogatio vna est regularis ⁊ singularis. ⁊ de ista loquitur. d. l. i. ⁊ similes leges. alia ē interrogatio irregularis ⁊ illā pōt facere iudex in quacūqȝ pte iudicij. ⁊ de illa loqt̄. d. l. vbicūqȝ ⁊. d. c. iudicatē. ad hoc faciat. c. cū Jo. heremita. de fide inst. ⁊ est ꝑ iouē generosa hec inuestigatio. Oppono ēt ꝙ nō est licitū iudici inferiori facere hāc iterrogationē vt dicit. d. l. vbicūqȝ. sȝ soli xp̄ianissimo iperatori eq̄taē. n. facē ipse ipator solus. l. i. C. de legi. ⁊ ꝑ eq̄tatē ꝯseruatur maiestas impij. vt pulchre dixit Bal. in. l. i. ff. de ꝯsti. ꝑn. ⁊ per ꝯn̄s nō spectat ad iudicē iferiorē. pōt dari ⁊ facile veruȝ

19 rn̄suȝ ꝗ vt dicamus eq̄tatē eē duplicēª scriptā ⁊ nō scriptā vt in. c. fi. de trāsac. l. placuit. C. ꝺ iudi. l. i. C. ꝺ legi. eq̄tatē aūt nō scriptā facit solus ipator ita ꝓcedit tex. d. l. i. C. ꝺ legi. hȝ. n. celeste arbitriū. l. cūctos populos. C. de sum. tri. ⁊ fi. ea. mouet̄ nutu dei ita dixit glo. singl'r in auc. de here. ⁊ fal. in pn. de qua ꝑ bal. in. c. i. de noua forma fide. ⁊ in tit. ꝺ pa. cō. in pn. ⁊ de hac eq̄tate ꝓcedat ⁊ loquat̄ ꝯtriū. iudex. n. nō dȝ eē clemētior lege. § oȝ. in auc. de iudi. ē q̄dā eq̄tas scripta ⁊ ꝺ hac loqt̄. d. l. vbicūqȝ ⁊. d. c. iudicātē. ⁊. d. c. cū Jo. here. quo cāu lȝ hoc faciat index. nihilominus ꝑnceps ipse facere vr̄ q̄ ex mādato sue legis vt iudex facere. c. q ꝑ aliū de reg. iur. in. vi. nā respectu ꝑncipis oēs ordinarij vr̄ quodāmō delegati ar. l. iudicium solui. ff. de iud. ⁊ adduco accomodatū sic ꝙ voluit bal. in. c. i. an ut. ꝺ pa. ꝯstā. in pn. vbi dixit ꝙ lȝ ipator sit iudex ordinarius hominum nihilominus est iudex delegatus ipsius dei allegat glo. in auc. de here. ⁊ fal. in principio ita dicamus in iudicibus ordinarijs. licet enim sint ordinarij hominum tamen delegati sunt ipsius imperatoris. ē ꝑ iōnē n̄ supina hec ꝯsideratio. Oppono ēt di. i. d. l. vbicūqȝ ꝙ iterrogatiōes fiūt ꝑ iudicē vbicūqȝ eq̄tas exigit. ergo seq̄t ꝙ nō debuit fieri lex illa ex eo q̄ lex dȝ fieri ꝺ dubio ⁊ difficili. c. cū i iure ꝑitus. de offi. deleg. c. cū in iure ꝺ elec. l. ꝙ labeo. ff. ad carbo. auc. ꝺ fi. inst. §. q̄ igit̄ i pn. solue ꝙ nō ē dubiū peritis ⁊ doc. ad ꝺ faciat. l. vulgaris ē qō. ff. ꝺ fur. de pe. di. i. vulgaris. ē. n. qō vulgarit̄ ꝑitis ⁊ doctis sȝ alijs ē dubiū. ⁊ ꝑ ꝺ emanauit illa lex vbicunqȝ. vel solue ꝙ fuit dubiū an̄ illā. l. sȝ postea nō iō fuit ꝓmulgata illa lex. ꝑ quā istud dubiū ē decisuȝ. l. n̄ dubiū. l. ꝺ legi. ⁊ ista vt reor nō sūt ꝯtēnēda ⁊ inq̄situ doc. hic posuerunt

20 dr̄iam iter tit. ꝺ interro. ac. ⁊ ti. ꝺ ꝯfes. ꝗ adde ꝙ q̄dā dicūt ꝙ differūt i mō ⁊ in substātia. alij dicūt ꝙ differūt tanq̄ȝ genus ⁊ spēs. nā iterrogatio se hȝ ad positiōeȝ tāq̄ȝ genꝰ ad spēm vn̄ seq̄t q̄ positio iterrogatio sȝ nō ecōtra. q̄ q interrogat nō asserit. sȝ q pōit asserit facit ꝙ no. in. l. ij. §. si appellat̄. ff. si cer. pe. ⁊ sciās ꝙ gl. i. l. i. ff. ꝺ inter. act. dicit ꝙ ꝯfessio q̄ fit ad ꝑparatiōē iudicij n̄ vȝ nisi corā iudice. l. iubemꝰ. C. ꝺ li. cau. ⁊ iō egregie dixit saly. i. d. l. iubemus ꝙ semp dȝ quis subtil'r inspicere acta. q̄ n̄ sufficit ꝙ dicatur ꝙ ꝯfessio ē scripta i actis nisi dicat̄ ꝙ i ꝑn̄tia iudicis ⁊ iudicial'r emanauit. vid' eūdē sa. in. l. vnica. C. ꝺ ꝯfe. ⁊ i. l. gn̄al'r. C. ꝺ n̄ nu. pe. Itē pōdera. d. l. vbicunqȝ allegatam per glo. n̄ant ꝙ poterunt fieri interrogationes ad

ª Duplex. Vide ad hoc l. i. in. fi. C. ꝺ legi. bal. i. l. iij. C. de instit. ⁊ subst. ⁊ l. e. ad hec de pa. iura. fir. vbi ēt moderniores scribūt

instãtiã ptis vsqȝ ad ↄclusionẽ cause. sed post ↄclusionem cause nõ tenet iudex facere illas interrogatiões ad instã tiã ptis. sed ipse iudex poterit ex officio suo post ↄclusio nẽ in cã. hoc decidit illa. l. vbicũqȝ quo casu importãt illa verba interrogationẽ fiendã. post ↄclusum in causa per ipsũ iudicẽ suo officio. faciat. d. c. iudicãte. ꝛ. d. c. cũ Jo. heremita ꝛ poterũt fieri nõ solũ ad declarãduȝ deducta iã in illo iudicio. sed ẽt ad fundãdã intẽtionẽ actoris tex. est mirabilis in. d. l. vbicũqȝ ita refert septingentia facti obtinuisse do. anto. in. c. i. de iudi. ꝛ in. d. c. cũ Jo. hi mi. ꝛ in. c. i. d lit. ↄte. ꝛ per ista forte posses dicere audacter ex peditũ habes principium huius glo. ꝛ vnũ pondera quo ad ea que tendũt ad preparationẽ litis ꝙ ↄtumax habet pro ↄfesso. si non rñdet interrogationib' fiendis ad ppa rationẽ litis. l. de etate. § q tacuit. ff. de interro. act. nisi for te probet ↄtrum ꝛ in. l. si filius. ff. de interro. act. fm Jac.

21 bu. ibi quod intellige qñ est certificatus sup q̃ debeat rñ deri. secus si non fuisset certificatus. † qꝛ ficta ↄfessio non põt fingi super eo super quo nõ põt cadere vera ↄfessio qꝛ actus actiuorũ sunt in patiẽte bene disposito. optimo dicente pho in secundo lib. de anima. hec est celebris do ctrina Ja. bu. in. d. l. si filius. Ex quo dicto Bal. ibi sumit argumentum ꝙ lapsus termini banni ex forma statuti hȝ vim confessionis nisi absenti factũ sit plenarie declara tum. ❡ Ex ea. glo. si. no. ẽt ibi dolo desiit possidere non

22 etiam ex ea † ꝙ tenet quis respondere si dolo desiit possi dere. Sed in contrarium facit quis nõ tenetur rñdere ad ea que tangũt turpitudinem' respondẽtis. l. qui iurasse. ff. de iure iuran. l. marcellus. ff. rerũ amo. capitulo dudũ el. ij. de elec. Bart. in. l. fin. ff. de his qui. vt indig. ꝛ in. d. l. marcellus. Et ideo inolevit pratica in iudicijs vt dicat ista positio est criminosa ad hoc vt quis non teneat ad il lam rñdere. Solutio ideo tenetur ad istam positionẽ rñ dere ne retineat rem alienam cũ iactura alterius. ❡ Et circa hoc adduco vobis vnũ quod videbit sempiterna dignum memoria quod non solũ dĩ quis desijsse posside re si postq̃ vocat' fuit ad iudiciũ rẽ alienauit sȝ ẽt postq̃ spes fuit ꝙ ad iudiciũ vocaret ꝛ iõ rẽ aliẽauit ꝛ dĩn pos sidẽ rẽ vt dicat dolo desijsse possider ita sũm' tenuit doc. odof. super. l. quoniã. C. de rei vendi. Refert ꝛ sequit ibi Bal. dicens ꝙ talis emptio est dolosa ꝛ mala fide facta. ꝛ non patrocinat emptori allega tio. in. l. si cũ rea. ff. d ac. emp. ꝙ dicit esse bene no. qꝛ est remediũ optimũ ad mul tas baratarias ꝛ fraudes ꝛ sic eundem effectũ operat timor vocatiõis ad iudiciũ ꝙ opet ipsa vocatio faciat qd voluit Dy. in. c. pro possessore. de reg. iur. in. vi. Bal. in. l. fulcinius. §. ij. ff. ex qui. cau. in pos. ea. ꝛ in. l. iij. §. si. ff. de alie. iudi. ꝛ in. l. qui petitorio. ff. de rei vendic. Bal. in. l. i. s qui rei publice causa. ff. ex qui. causis ma. in inte. re. faciat ꝙ voluit idem Bal. in. c. pe. de excep. ꝛ qd voluit Inno. ꝛ alij in. c. dilecte. de excep. Ang. in. l. finalẽ. §. i. ff. de rei vẽ. Saly. in. l. si post morã. C. de pe. he. ꝛ in. d. l. q tiens. ꝛ adduco sic in. c. suggestũ. de ap. vbi arripiẽs iter ad papã post habitã noticiã lrãꝝ iterpetratãꝝ ↄ̃ se lȝ ad huc nõ fuerit citatus vigore illaꝝ lrãꝝ ↄsumit in fraudẽ arripuisse iter ex quo erat spes ꝙ vocaret corã iudice de legato ꝛ ẽ mirabile ad limitãdũ. c. meminimus. ꝛ. c. ad h

23 de ap. ꝛ iõ dicebã hodie sup. c. nulli epoꝝ. de accu. † ꝙ si epũs postq̃ sciuit ꝙ familiaris suus criminosus volebat eum accusare ꝛ pp h separauit illum a sua familiaritate ꝙ si ille famulus accusat eũ nõ põt eũ a sua accusatione re pellere qꝛ idẽ opat timor accusatiõis future ꝙ opat ip samet accusatio. ꝛ adduco. l. nouissime. §. si qs cõpulsus. ff. ꝙ sal. iu. au. vbi spes inferẽdi tormẽti vel timor opat

24 idẽ ꝙ opant tormẽta. † ꝛ iõ ↄsuluit solẽnis doc. Pe. de anc. ꝙ eo casu q̃ ↄductori passagij est fienda remissio pp guerrã ꝙ eodẽ mõ fiet remissio si est timor guerre lȝ ad huc nõ fuerit icboata guerra ita dixit in ↄsi. suo. ❡ No.

25 ex eadẽ gl. ibi auferẽda possessio † ꝙ si possidens re negat illã in iudicio possidere ꝙ pdit illã possessionẽ. ꝛ pro eo

❡ Turpitudi nem. Adde. l. si transactiõe. C. de trãsactio. ꝛ pe. de sum. i. l. qui petitorio d rei vẽd. ꝛ doc. in. c. dudum d electio.

efficit actor nec auditur amplius nisi sup ppᵗetate iura sunt optima. l. si. ff de rei vẽ. auc. de trien. ꝛ semis. §. illud ꝛ auc. item possessor. C. qui po. in pig. ha. vide plene per

26 Bar. ꝛ alios in. d. l. si. † sed pone ꝙ reũ peniteat anteq̃ actor assumat in se onus probandi reũ ipsum possidere. Utrum audietur reus. d. Anto. hic ꝛ alij dicunt ꝙ sic p. l. si quis libellos. C. de appe. ❡ In eadẽ ibi ꝙ reus nõ cogitur respondere ad interrogationẽ aduersarij. sed ad positionem aduersarij bene tenet vt lȝ hic gofre. ꝛ est rõ fm eum qꝛ interrogatio fit ante litẽ ↄtestatã sȝ positio fit post litem ↄtestatã ꝛ sub virtute iuramenti de calumnia Sed vt dicit do. Ant. vtroqȝ casu est dicenduȝ ꝙ non dȝ cogi respondere nisi interueniat mandatũ iudicis ꝙ pos set esse talis positio cui teneretur respondere vt not. in. c. ij. de ↄfes. in. vi. põt poni exemplũ si esset positio iuris vt. l. ornamentorum. ff. de aur. ꝛ arg. le. nisi esset positio iu ris extrauagantis non notorie. facit ꝙ voluit bar. in. d. l. ornamentoꝝ ꝛ in. l. cum prolatis. ff. de re iudi. Nisi esset positio iuris municipalis de quo ibi per bar. ꝛ i. d. l. ij. §. ꝙ obseruari. C. eo. nisi esset positio consuetudinis nõ no torie. Faciat ꝙ voluit Bal. in. l. i. C. vt que desunt aduo. Et adduco vobis optimam glosaȝ in. l. proxime. ff. d his que in te. dele. que dicit quod interduȝ iudex interrogat partem de eo quod est iuris. qñqȝ interrogat de eo quod est facti quandoqȝ ps interrogat partem in iudicio. Et tunc glo. que est melior de corpore iuris in. c. iudi. xx. q. v. dicit ꝙ ps interrogans dȝ illud ponere ꝛ iurat ꝙ no calumniandi non ponit. ꝛ sic tenebitur rñdere ꝛ repu tat illã glo. singularẽ dñs meus Jo. de imo. in. d. l. ↄxie pondera ẽt illud ꝙ voluerunt dñi de rota quos refert ꝛ sequitur dñs domi. de scõ gemi. in. c. de cõfes. in. vi. decis. cccc. ꝛ cõclusione. xxxij. vbi dicunt ꝙ si interrogationes fiat per iudicẽ maxime ante litem ↄte. tunc possunt fieri per verba interrogatoria. ꝛ ad hoc allegant gl. istã aut fiunt per ptẽ ꝛ tunc debent fieri per verba positiua ꝛ est rõ qꝛ ille qui interrogat nihil ponit ꝛ per ↄñs nihil affir mat nec confitetur. sed ille qui ponit confitetur eo que po nit vt voluit glo. ista ꝛ glo. in cle. i. de sum. tri. ꝛ fi. ca. er go vt non claudicet iudicium ꝛ seruetur equalitas vt in c. in iudicijs. de reg. iur. li. vi. ꝛ in. l. fi. C. de fru. ꝛ li. expẽ. iustũ ergo fuit ꝙ actor ponat per viã positiõis. Quid si positio fiat interrogatiue an reus teneatur rñdere. cõclu dum ibi do. de rota ꝙ aut ipse sponte respondet ꝛ valet ris sio. aut nõ vult respondere ꝛ non cogitur ꝛ per ista meri to dici põt expeditum esse principium huius glo. ❡ In

27 ea. glo. ibi rñdere nõ cogitur. † no. ex ea ꝙ reus non cogit rñdere ad interrogationẽ aduersarij sed ad positionem aduersarij bene tenet respondere quando interrogatio fit ante litẽ ↄte. sed positio fit post litem. ↄte. ꝛ sub virtute iuramenti de calũnia. sed vt dicit do. an. vtroqȝ casu ẽ di

28 cendũ ꝙ non cogit rñdere. ❡ † Item collige ẽt ex gl. ꝙ non admittit rñsio ↄditionalis ex eo qꝛ certuȝ dȝ rñderi. facit ꝙ habetur in. l. si qdẽ. C. de excep. in. c. cũ venerabi lis eo. ti. l. de etate. §. nihil. ff. de interro. act. vbi paria sũt non rñdere ꝛ obscure rñdere. ꝛ ibi dixit bar. ꝙ si reus rñ deat hoc nõ credo si appareat maleficium ꝙ obscure rñ det ꝛ iudex põt cogere eũ vt clare rñdeat. l. certũ. ff de cõ fes. hodie est prouisum per. c. ij. de ↄfessis in. vi. vt si quis ẽ iussus a iudice vt respondeat positioni ꝛ nõ respondet si ne cã rõabili habetur pro ↄfesso. Sed solẽnis doctor do. matth. de mathasellanis in suis singularibus querit qd si reus rñdeat non credo nisi appareat vtruȝ ista rñsio sit certa ꝛ lȝ ꝙ sic qꝛ si appareat reducit ad credulitatẽ ꝙ dictum dicit eẽ singulare. limitat tñ illud si apȝ ex actis iã factis. sed si appareret p acta fienda de nouo. vel p instrũ de nouo producenda vel per testes de nouo producen dos. tunc talis rñsio eẽt incerta. ꝛ in nullo releuaret acto rem ab onere probandi ꝙ esse non dȝ cle. sepe circa me dium de verbo. sig. ita dicit de scõ fuisse obtentum eo ↄsi

29 stente aduocato ꝙ est bene no. † ꝛ ex ista glo. põt inferri ꝙ non

ꝙ nō ꝓcedit ista rñsio credo vt in tali instro ꝑtinet vt hr̄ in titulo de teste.§.quarr ⁊ qd ergo ⁊ versi. ceterū in spe. qꝛ nō releuat aduersariū ab onere ꝓbandi.qd limita nisi rñsio eēt facta sup instro.qꝛ tūc tꝫ.l.si defensor.ff.de inter. actio.⁊ ita praticat ſm bal.⁊ est in ar.ista gl.ꝙ ñ admit tetur rñsio cōditionalis vt.d.c. Jtē qdā fiunt interroga/ tiones ad lit.ꝯte.⁊ in istis ꝯtumax q nō vult litē ꝯtestari nō hr̄ ꝑ ꝯfesso ex eo qꝛ desideraſ verboꝝ solēnitas.l.quo tiens.ff.de noxalibus aut.q semel.C. qūo ⁊ qñ iudex. ita no. Ja.de are.in.l.i.§. ex hoc rescripto.ff. de ven.inspi.in alijs vo interrogatiōibus q̄ fiunt post lit.ꝯte.ad verita/ tis indaginē.ꝯtumax hr̄ pro ꝯfesso.tex.ē.i.d.c.ij.de ꝯfes. in.vi.vñ qui nō vult rñdere positionibus vt eas confite/

30 ri[a] ✝ ꝙ intelligetribus ꝯcurrētibus.primū est ꝙ positio nes sint sibi lecte ⁊ date intelligi.ſm est ꝙ sit iussus ⁊ mo nitus rñdere ꝑ iudicē in presentia nō ꝑ nūciuꝫ in absētia. tertium ē ꝙ ꝯtumaciā suaꝫ nō possit excusare nā si posset infringere cōtumaciā nūꝙꝫ pōt hri pro ꝯfesso pōt āt eā infringere quando est talis positio cui nō dbuit respōde ri tūc.sed dari dbeat ꝑ prī⁹ termin⁹ ad deliberate respō dēdum ⁊ iudex noluit dare terminū ⁊ hec oia euidenter probata sūt ꝑ tex.i.d.c.ij.ſꝫ inno.in.c.cū in cūctis in glo.q̄ incipit triū mēsiū.ff.de elec.dicit ꝙ tacere ē presūptio ſꝫ ñ

31 probatio.c.nōne de ꝑsump ✝.Sꝫ an sit verū ꝙ semp ꝯtu/ max ꝯcurrentibus illis tribuſ hēatur pro ꝯfesso dic ꝙ sic i preiudicium ꝯtumacis.vnde si preiudiciū ē sibi vt habe atur pro ꝯfesso habebitur pro ꝯfesso si ꝑiudiciū est sibi vt habeatur pro negante habebiſ pro negante qꝛ capiſ illud ꝙ est sibi deterius.faciat ꝙ hr̄ in.l.quādiu.ff.ō acq. here.adduco ad ꝑdicta ꝙ voluit bal.in.l.ij.§. ꝙ si actor .C.eo.tit.sed idē bal.in.l.si filius.ff.de interro.ac.dixit ꝙ vltra predcā tria ad hoc vt quis hēaſ pro ꝯfesso reqriſ quartū.vꝫ ꝙ positio sit iurata ex parte ponētis saltē per iuramētum calūnie ⁊ sic ñ sufficit iussus nūcij.ita voluit glo.⁊ archi.in.d.c.ij.de ꝯfessis in.vi.⁊ dy.in.c.ꝯ eum de reg.iu.in.vi.sed Ja.bu.in.l.i.ff.de iter.ac.⁊ in.d.l.ij.§.ꝙ obseruari.C.eo.tꝫ idem si transmittātur positiones vel id sup quo interrogatur.Spe.in ti.ō positiōibus.§.nolo.v. verūtamē prope finē dicit ꝙ si fuit citatus per nūcium vt veniat ad respondenduꝫ cū cōminatione ⁊ respondit se nolle cōparere vel respōdere ꝙ poterit ꝓnūciari ꝑ iu/ dicē eum hri pro ꝯfesso idē voluit in.§.decimo.vers.item pone ⁊.§.octauo.versi.itē qriſ.sed do.an. hic dicit suffice re ꝙ absenti missis positionibus iponaſ vt rñdeat. vel ꝓ cipiaſ vt veniat ad rñdēdū cū cominatiōe ꝙ nisi venerit ad rñdendū habebit cū pro ꝯfesso.naꝫ tunc si sit ꝯtumax poterit hēre cū pro ꝯfesso ⁊ isto mō ꝯtumaciā suā puni/ re.l.ꝯtumaciā.ff.de re iudi.l.i.ff.si qs ius di.non obtē.idē dicit si missa eēt huic absenti copia libelli ⁊ citareſ cū cō minatiōe ꝙ nisi venerit ad rñdendū habebit cū pro con/ fesso ꝙ dcm̄ est singlr notandū ſm Jo.de imo.hic qd di ctū refert nō fuisse tactū ꝑ aliquē nisi a.d.ant. ⁊ cū isto di cto vt mirabili transiuit ipse hic.sed certe istud dcm̄ satis colligiſ ex doctrina Jac.but.superius relata ⁊ ex doctri na speculatoris superius dicta. ⁊ pro isto dcō.do.Bo.in c.ij.de ꝯfes.in.vi.alle.c.mulier.ō sen.exco.vbi dr facere ve re ille cuius auctē aliquid fit.l.hec verba.ff.de adul. nihil ominus idē do.ibi tꝫ ꝯ do.an.ꝙ nō sufficiat ista missio ꝑ tex.d.c.ij.regrentis ꝙ interueniat iussus iudicis ⁊ istaꝫ ꝑ tē dicit eē tutiorē.do.meus Jo.de imo.in.d.c.ij.dicit se dere ꝙ opinio gl.⁊ archi.seruaret in pratica.nec pro cer to est hoc admiratiōe dignum qꝛ auctās gl.ōēs alē an tecellit vt dixit bal.in.l.cum hēditas.C.de positi.do.abb. transit cum illa glo.⁊ archi.damnat opinione dñi anto. ⁊ mouet qꝛ.d.c.ij.est odiosum ergo est restringenduꝫ.c. odia de re.iu.in.vi.de pe.di.prima pena.tū ēt qꝛ minus peccat qui contemnit venire ⁊ rñdere ad iussuꝫ nunciꝫ ꝙꝫ ad iussum iudicis ⁊ maiorem effectum ꝑducit citatio iu dicis ꝙꝫ citatio nuncij.l.ij.C.qūo ⁊ qñ iud.in glo.in.c.cō sit de offi.dele.alle.ēt elegantē tex.in.l.ō etate.§.q.ta/ .il

cuit.versi.apud ꝑtorē.ff.de inter.ac.⁊ sic ꝯcludit ꝙ si non cōparet reus ad rñdendū poterit tanꝙꝫ ꝯtumax puniri ſꝫ nō poterit puniri vt habeaſ ꝑ ꝯfesso.allfat ēt bal.i.l.i.C. qūo ⁊ qñ iud.vbi dixit ꝙ absēs nō hr̄ ꝑ ꝯfesso qꝛ maior ē ꝯtumacia pñtis q̄ꝫ absētis.allegat.l.ij.C.qūo ⁊ qñ iud. ⁊ ita vr̄ intelligere.d.c.ij.tu alle.tex. ibi in ver.interroga tus extitit vbi reus hr̄ ꝑ ꝯfesso in illis positiōibus in qb⁹ extitit interrogatus.ſꝫ si fuit transmissa copia positionuꝫ nō fuit interrogatus ergo nō est satisfactū dispositioni.d. c.ij.vñ poterat sic argumētari ad eū casuꝫ ad quem non adaptātur verba.l.nō adaptaſ dispositio legis.l.i.§.loq tur.ff.ō ma.ꝯue.l.iiij.§.quotiens.ff.de dam.infec. ſꝫ vba. d.c.ij.nō adaptanſ ad missionē in positionē fiendā ꝑ nun ciuꝫ ergo nō adaptabiſ dispositio eius ad hoc.et gl.i auc. semel q.C.qūo ⁊ qñ iud.inquantū dicit ꝙ solū poterit ꝓ cedi ꝯ eū tanꝙꝫ ꝯ ꝯtumacē ergo nō habebiſ ꝑ ꝯfesso.Fa ciat ēt ꝙ voluit guile.queꝫ refert ⁊ seqſ dñicus.in.d.c.ij. vbi dixit ꝙ si reus interrogat⁹ fuerit a notario vt rñdeat positionibuſ ⁊ ipse nollet rñdere ꝙ nō ꝑꝑ hoc habebiſ ꝑ ꝯfesso ⁊ moueſ ꝑ illū tex.q loqſ ꝙ dꝫ eē iussus a iudice.⁊ plus dicit hoc ēt ꝓcedere si iudex cōmiserit notario ꝙ ñ habebiſ ꝑ ꝯfesso ad iussuꝫ notarij ꝑ illū text.qui loqſ in iudice.⁊ sic cū.d.c.ij.introduxerit ius ſpāle nō dꝫ extēdi ex casuꝫ ibi expssuꝫ.l.ꝙ vo ⁊.l.ius singulare.ff. de legi.l. l.ad si.ff.ad municipa. ¶ Circa istud vltimum dcm̄ ego pondero vnū ꝙ si pñte reo iudex cōmisit notario vt iube at reo rñdere qd ꝑꝑ hoc vr̄ satisfactū dispositioni dicti.c. ij.⁊ hoc ꝑ.l.ꝓcuratori pñtis.ff. ō verbo.ob. ⁊ moueor ꝑ simile quoddā ad hoc accomodatissimuꝫ. Nos habem⁹

31 b ✝ ꝙ citatio facta a iudice opaſ terminū pemptoriuꝫ[b] ⁊ sufficit vnica vt est tex.singlis ſm vnā lecturā in.l.cessan te.C.qūo ⁊ qñ iudex.⁊ voluit gl.in.c.ꝯsuluit de offi.dele. ſꝫ si iudex pñte reo mādet nūcio vt citet reū q incōtinentī illū citat qd illa citatio opaſ terminū pemptoriū qꝛ hr̄ ꝑ inde ac si iudex ꝑpria voce citasset. ista fuit celebris do/ ctrina bal.in.d.l.cessante ita dicamus in casu.d.c.ij.tene mentu hoc qꝛ nec moderna nec antiqua iuris prudentia posuit hoc.Sed do. Pe.de anch.in.c.ij.de ꝯfessis in.vi. nixus ē hāc ꝯtrouersiā reducere ad ꝯcordiam hoc mō.vꝫ aut citatio ē gnālis vt reus ꝯpareat rñsurus positiōibus fcis ꝑ aduersariū ⁊ isto casu si nō cōpareat non pōt hēri ꝑ ꝯfesso.qꝛ nō erāt sibi cognite positiōes.sicut.n.ignoraſ nō hr̄ ꝑ ꝯfesso vt.l.nō fatet.ff.de ꝯfes.ita ⁊ ficte ꝯfessus ñ dꝫ hēri ꝑ ꝯfesso.qꝛ vbi pōt adaptari fictio ibi adaptaſ ⁊ veritas.l.si filius.ff.de interro.ac.⁊ isto casu ꝓcedat.d. c.ij.opi.glo.archi.⁊ alioꝝ.aut interrogatio sit ꝑ lras ⁊ nūciū sciente qꝛ iudex mittit copiā positionū ꝑ nūciū ⁊ re us nō vult rñdere vel qñ fuit citatus venit corā iudice ⁊ iudex ondit ei positiōes ⁊ noluit rñdere ꝙ tūc pōt hēri ꝑ ꝯfesso.⁊ isto mō ꝓcedat ꝯria opinio.dicit tñ do.pe.ꝙ.d. c.ij.multū facit ꝑ opiniōe archi.⁊ Jo.an.ēt qñ explicite ⁊ in scriptis iudex trāsmittit absēti vt nō sufficiat ad hāc penā infligendā ꝙ dicit patere.qꝛ tex.ibi dicit iussus a iu dice quo casu vr̄ stringere illā dispositionē ad casuꝫ quo iudex psonalr̄ iubet ⁊ interrogat ipsuꝫ reū q̄ꝫ ꝑ h̄ maior sit ꝯtūacia q̄ꝫ ꝑ notariū vel nūciū ⁊ moueſ argumēto ei⁹ ꝙ hr̄ in.l.ij.C.qūo ⁊ qñ iudex.⁊.c.venerabilibus.§.sec⁹ de sen.excō.lib.vi.ſꝫ.d.Abb.hic hāc rñsionē sibi appro ꝑriauerit tacito auctore ⁊ ita quieuit Pet.de ancha.in d.c.ij.nō tñ expresse elegit que opi.eēt vior ex eo qꝛ pas sus est difficulta multū ⁊ apparēt ratiōnātes in gurgito vasto.dñs meus Joā.de imo.hic transiuit simpliciter cū dicto.d.Ant.magnifacieno illud.d.Bal.hic d. Lar.⁊ d. Pe.de ancha.taciti ⁊ elingues ⁊ vt agnus corā ton dente se obmutesceſ visi sunt.Ego aūt in scdo anno quo indignus doctor fact⁹ fui ⁊ indigne legēs in ꝯcurrentiā doctissimi ⁊ sci viri Jo.de anti.postea archidiaconi bo noniensis plusꝙꝫ meritissimi hūc passuꝫ examinam h ad ditiōib⁹ meis.⁊ sunt fere anni.xxx.⁊ nullo addito testis sit mihi altissimus ꝓinceps deus si fidelr̄ refero vt videatꝫ

a ¶ Consentit. Adde lāfran.i .c.qm̄ contra i viti.col.in ver. positiōes ⁊ vi de pa.de cast.i .l.ij.C.q test. face.poss.Flo. in.l.ō etate.ff. ō interroga.ac tio.⁊.d.Alex. ō imo.in.l. su⁹ .C.de repu.he re.

b ¶ Peremptoriuꝫ adde felý. in.c.cōsuluit vi.col.in ꝑncipio ō offi.delega. car.ccxix. qui istā materiā in terminis tāgit ⁊ vid lanfran. in.c.qm̄ cōtra ō prob.i plerisꝙꝫ locis.

si gr̃a sua gratis extitit data nobis in illo initio lȝ pecca tor ingratissimus fuerim. Primo dixi ꝙ opi. archi. glo. ⁊ sequa. erat cō. ſȝ ꝯria opi. erat dñoꝝ ⁊ pōderabā. d. c. ij. in q̄stiā reqrit reū eē interrogandū a iudice ⁊ a iudice iussum. qꝛ emanauit vt excluderet ptē aduersaȝ ab interrogatione fienda vt aduersarius nō interrogaret reū ad h̄ vt reus ꝯtumax h̄retur pro ꝯfesso. ⁊ quo ad ptē aduersā illa v̄ba a iudice interrogat⁹ ⁊ iussus apposita sunt cum ministerio ſȝ nō sunt apposita cū misterio vt excludāt notariū aut nūciū iudice ꝑcipiente. ⁊ si aliter diceremus raro vel nūq̄ reus h̄ret̃ ꝓ ꝯfesso s̄m dispōnē. d. c. ij. qꝛ nūq̄ reus expectaret interrogatōnē ⁊ iussum sibi fieri a iudice. vn̄ iudiciū recipit faciliorē expeditionē sequēdo opi. ꝯriā glo. ⁊ archi. ⁊ pp h̄ tex. d. c. ij. ad fi. dicit si añq̄ rñdere sit iussus nec reperit illa v̄ba iussus a iudice. io sufficit vt sit interrogatus a notario vel iussus a nūcio ꝓficatis sibi positiōibus a iudicis mādato. vn̄ vr̄ ꝙ ille tex. cōsiderauerit quādā frequentiā qꝛ iudices iterrogant ⁊ iubent in ꝓpria ꝑsona reo rn̄dere debēt. qꝛ idē est si abſnti reo mittanſ. Scd̄o adduxi glo. q̄ reputat sing. de iure ci-

33 uili in. l. de pupillo. §. meminisse. ff. de op. no. nun. dicit † ꝙ si iudex mittit nūciū cum hac forma. precipio tibi vt soluas tito decē ⁊ si senseris te grauatū cōpareas. qꝛ si tu cōpareas resoluit̃ illō preceptū in vim citationis. ſȝ si non coparet remanet in vim precepti glo. ē singularis de iu. cano. in. c. ex pte in xp̄o de ver. si q̄s magnificit bal. in. l. i. ff. de iure dl̄i. ⁊ in. l. actionē. C. de trāſ. sed regula hēmus ꝙ sn̄ia precepti dȝ recitari a iudice. l. ij. C. de sen. ex pi. reci. c. si. de re iud. lib. vi. ⁊ tn̄ recitatur preceptū a nuncio auctoritate iudicis ecce mō ꝙ lȝ lex reqrat preceptū fieri a iudice nihilominus poterit explicari a nūcio iudicis mandato tene menti qꝛ est ꝯsideratio satis generosa ita dicamus in proposito. tertio iudex pōt facere ꝙ pte inuita h̄eaſ pro cofesso. vt. d. c. ij. ergo ⁊ pte abſn̄te. quarto adducebā doctrinā bal. in. l. ij. C. q̄ñ ⁊ q̄ñ iud. vbi dixit ꝙ iudex pōt presente pte mandare nuncio vt citet illam ꝙ talis citatio habebit vim ꝑemptoꝛ ⁊ habetur perinde ac si a iudice facta eēt ⁊ tamē fit a nuncio iudice mādāte ita dicamus in casu nr̄o. ❡ Quinto adducebā tex. singularem ⁊ meliorem de corpore iuris in. l. nō figura in vñ. non minus valere ꝙ scriptura q̄ ꝙ vocibus lingua figuratis significaretur. ff. de act. ⁊ obliga. vbi nil refert an aliquid exprimatur voce an litteris. ❡ Sexto adduxi. c. cōstitutionem cū iuncta glo. de sen. excom⁹. li. vi. vbi loquens cum excommunicato incidit in excommunicationem ꝙ procedit siue loquatur ore siue loquatur per scripturam ⁊ sic paria sunt loqui cū aliquo voce vel loqui ꝑ litteras. ❡ Septimo adducebā. c. perlectis. xxv. di. vbi scribens alicui dicitur sibi loqui. ❡ Octauo adducebam. c. qui in aliquo quinquagesima. ai. vbi mittens litteras cōsensus seu approbatiōis alicui dicit̃ esse presens secū. ❡ Nono adducebam. ca. vbi periculum. §. sane de elec. li. vi. vbi ꝓhibitus loqui cum aliquo incidit in penam si loquatur sibi per litteras. ❡ Decimo ponderabam tex. d. c. ij. de conf. in. vi. vbi iussus non respondens habetur pro cofesso nec facit ibi differentiam tex. si est iussus a iudice vel a nuncio iudice mandante. Unde nō replicauit ibi tex. illa verba iussus a iudice quasi voluerit ꝙ habeamr ꝓ cōfesso si est iussus respōdere. siue ergo iudex ipse ꝑcipiat ore siue litteris iussus dicitur. Et ex hoc respondebam ad. d. c. ij. inquantum a principio dicit a iudice interrogatus. ꝙ iuris lator ibi non perseuerauit in hoc sed vsus ē v̄bo duntaxat iussus. adeo nō fuerunt apposita illa verba cū ministerio vt non possit iuberi per nūciū ad litteras iudicis. ❡ Et ad. l. de etate. §. nihil versi. apud pretorem respondebam ꝙ loquitur de interrogationibus que fiunt ad preparandam iudicium. sed dictū cap. ij. loquitur de his que fiunt post litem contest. ad eruendam veritatem litem qꝛ satis dicitur apud pretorem ex quo fit pretore mandante. Et etiam respondebam ad. d. c. ij. in verbo interrogatus a iudice qꝛ ponitur ad excludendam partem aduersam interrogantē. ❡ Nec ob. cū dicebatur ꝙ maior ꝯtemptus ē non respondere ad iussum iudicis q̄ ad iussum nūcij qꝛ ita ꝯtēnitur iudex. si ꝯtēnitur missus ab eo sicut ꝯtēnit̃ ipse iudex. istud probaſ auctē supmi iudi latoris luce. xij. c. q vos ꝯtēnit me ꝯtēnit. c. accu. ij. q. vij. io magnus dixit ap̄ls. i. ad ro. ad fi. hec qui faciunt ñ solū morte digni sunt. ſȝ qui facientibus ꝯsentiunt. ⁊ sic paria sunt ꝯtennere iudicem vel missum ab eo. ⁊ ita dēm tunc temporis. sed nūc addo tex. in. l. iij. §. item diu⁹. ff. de testi. vbi dr̄ testes solere interrogare ⁊ nihilominus iudex cōmittit examinationem testiuȝ vt in auc. apud eloquētissimuȝ. C. de fi. inst. ecce mō ꝙ lȝ quis sit a iudice iterrogat⁹ nihilominus pōt iudex alij illā interrogatōnē cōmittere ⁊ iudicio meo est ibi tex. melior de corpore iuris isto mā inducēdo deyciens in ꝓfundū archi. glos. ⁊ sequaces. qꝛ nimis restringunt. d. c. ij. Adduco ēt ang. in auc. hoc amplius. C. de fideicom. vbi querit ille tex. requirit monitionem fieri per iudicē que no fuit facta per iudicem ſȝ per nūciū vel per cedulā citatoriam a iudicis mandato vt est mortis verū monitus arctaretur ad penā illius auc. ⁊ refert se habuisse hāc q̄ōnem de facto ⁊ fuit q̄ō transactiōe decisa s̄m eum ⁊ dicit se allegasse ꝙ nō arctatur illa pena qꝛ ille tex. requirit monitionē iudicis per quā quis cōstituitur in ꝯtumacia vt in. l. cessante. C. q̄ñ ⁊ q̄ñ iu. ⁊ subdit ꝙ si in termino monitoris nō cōpareat pōt ꝯ̄ eum ꝓcedi eo vlterius nō citato allegat Jnn. in. c. ad petitionē de accusa. ⁊ in. c. Pe. de coh. mul. ⁊ cle. ⁊ sic vr̄ cōcludere ꝯtra suā allegationē. postea dicit sed nos habemus. c. ij. de confessis in. vi. vbi monitio dȝ fieri per iudicē si fiat per alium non fit sibi preiudiciū qꝛ poterit excipere ego non fui monitus a iudice. sed postea dicit ꝙ est quedam glo. singularis. quam alibi nescit ꝙ quo ad penaȝ illius auc sufficit monitio facta per nūciū ac cōfessione iudicis vel per epistolā in auc. de here. ⁊ fal. §. illud. ⁊ tenēdo opinionē illius glo. dicit ꝙ non sufficeret ꝙ ista monitio fieret ad domū ⁊ ita residet i. d. auc. hoc amplius. Et sic vr̄ tenere ang. ꝙ sufficiat monitio nuncij portantis positiones abſn̄ti de mandato iudicis lȝ videatur ang. ibi dubitare. ⁊ adduco textū in auc. de ecclesiasticis titulis. §. si qs aūt. vbi sufficit ꝙ monitio fiat per nūciū mādato iudicis. sed idem ang. in auc. de hered. ⁊ fal. §. si quis aūt nondum plenis. tenet ꝯ̄rium ꝙ non sufficiat iussio nūcij ⁊ alle. d. c. ij. ⁊ dicit ꝙ est penale ⁊ non dȝ extendi nisi ad casum in quo loqtur. Dicit etiam ꝙ. d. §. si quis aūt in auc. de ec. ti. ponit casum specialē qꝛ loquiſ in relictis ad pias causas. ergo in cōtrarium est ius cōe. l. ius singulare. l. ꝙ vo. ff. de legibus. ⁊ idem voluit idē ang. in. d. §. illud ⁊ ita sequitur glo. ⁊ archi. in. d. c. ij. ⁊ cēt iudicio meo ꝯ̄ stimulū calcitrare pp ignorantiā assessoꝝ qui sequuntur glo. vt idolū. nec recederent ab idolo suo. Tu dicas ꝙ si est cōsuetudo fori que opio pratticetur seruabiſ illa. l. de qbus. ff. de leg. qꝛ consuetudinis non est vilis auctoritas. c. consuetudinis ⁊. c. fin. de ꝯsue. sed si ꝯsue. nō appareat verior est opio ꝯ̄ glo. ⁊ archi. ⁊ sequa. ⁊ adduco ꝙ voluit spec. in ti. de inst. edi. §. cōpendiose ver. idem ꝙ per ius canoni-

34 cum vbi tȝ ꝙ licet in. c. cum esses. de testa. requirat̃. ꝙ testamentū fiat corā p̄sbytero parochiali ⁊ duobus testibus nihilominus si nō fiat coram p̄sbytero parochiano sufficiūt duo alij testes in defectū presbyteri parochialis ⁊ cū illo dicto transit do. abb. in. d. c. cum esses. cuȝ ergo presbyter parochialis sit iudex aiaruȝ suoꝝ parochianorum vt in. c. oīs vtriusq̄ sexus. de pe. ⁊ remiſ. ergo sequitur ꝙ actus fiendus corā iudice vel per iudicē multo fortius poterit fieri ex comissiōe ipsius iudicis ita dicamus in casu nostro. tn̄ ꝯ̄ illud dictum spec. ꝯsului hac nocte ⁊ ꝯ̄ illud tenuit dn̄s meus Jo. de imo. in. l. nēo pōt. ff. de le. i. ⁊ ego ita tenui in comēto dicti. c. cum esses. ⁊ ad ꝓdicta vide que plene dixi in. c. vnico. ff. de lit. contest. ⁊ ex dictis ibi ⁊ hic poterit super isto passu rn̄deri in quolibet celebu ⁊

❡ Excōmunicato. Intellige tu excōmunicatiōe maiori q̄ siue a lege seu ab homine ꝓlata fuerit repellit ab hominum cōmunione vt tȝ. d. car. in cle. i. §. q. de exceptio. pro q̄ vide doct. in. c. illud ⁊ in. c. postulasti. de cle. excōmunicato. equiparaſ enīȝ īfamie iuris vt tȝ elegāter bal. in. c. irreprehēsibilis ꝺ appellatio.

bui & illustri palatio nec legi alibi ita exaiatū vt hic istū
35 passum deo in altissimis sit glā. † Querit hic do. Car. in terrogatur quispiam an sit hrs sei ex persona sempronij refert ꝙ cum ista q̄stio accidisset in facti ꝯtingentia consuluit ꝙ tenet solū rn̄dere an sit heren sei. non aūt tenetur rn̄dere an scius fuerit hrs sempronij qz solū de suo facto tenet rn̄dere & non de alieno allegat. l. si fine. ff. de inter. actio. ꝙ dicit esse bene notandum qz sepenūero cōtingit de facto pro hoc adducit ēt ꝙ no. gl. in. c. ij. de ꝯfes. in. vi. ex qua colliguntur certe cause ex quibus excusatur quis a rn̄dendo positionibus. & idem dicit de interrogationibꝰ & inter cetera ꝙ est alia causa qn̄ iterrogatio vel positio est obscura vel captiosa qz non tenetur rn̄dere allat glo.
36 in. l. q iurasse. §. si pater. ff. de iureiurando. † vidi dubitari superioribus diebus erat quedā positio captiosa & reus noluit respondere aduersarius dicebat ꝙ dz haberi pro confesso. ego cōsului ꝯtrarium & adduxi casum in iudicio probantē hāc doctrinā xxv. di. in. §. altius ea denium. & ibi dominicus de sancto gemi. elicit per illum tex. ꝙ eo ipso ꝙ positio est captiosa vel obscura nō tenetur respōdere & si respondeat potest reuocare confessionem tanq̄ erroneā aliter nō probato errore qz eo ipso ꝙ obscura vel captiosa presumitur per errorē rn̄disse. & adduco textū ad hoc mirabilem. iiij. di. erit autem lex in verbo nulla captiōe. Et ēt limito consilium eius vz. si aduersarius non potest aliter deliberare nisi respōdeat an sit heres titij & titius fuerit heres sempronij. qz tūc tenebitur rn̄dere per id ꝙ habetur in. l. pe. ff. de vul. & pu. & in. l. ij. C. de hered. inst. & adduco bar. in. l. si fine. §. illud. ff. de interro. ac. & ista nō tradas obliuioni. & pondera vnū. quia dictum est. ꝙ. c. ij. de cōfessis. in. vi. loquitur de eo q interrogatur a iudice & est iussus a iudice. qz posset quispiam merito dubitare quid si est interrogatus ab arbitrio & iussus ab eo respōdere & est contumax vtrum habebit locum pena. d. c. ij. & per ionem inuestigatio non est insuauis ex eo qz ille tex. est penalis & loquitur in iudice & exorbitat a iure cōmuni videret restringendus ad casum in quo loquitur. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. & nō est extendendus. l. cum quidā. ff. de lib. & po. c. odia de reiu. in. vi. de pe. di. i. §. pena. Uidetur de iure dicendū ꝙ aut est arbiter electus ex dispositione statuti. aut ex dispositione iuris & in isto tali habebit locum dispositio. d. c. ij. & hoc per elegantem tex. in. c. ab arbitris de offi. delega. in. vi. vbi tales arbitri appellant iudices delegati vt colligitur ex situatione ponūtur enim in titulo de offi. deleg. Faciat quod habetur in. c. superioris eo. ti. & in. c. ij. requiris de app. & in. l. fi. & qđ ibi voluit bar. C. de indi. & ꝙ voluit ibi bal. in. l. diem ꝓferre. §. stari. ff. de arbitris. & in. l. i. C. ō periculo & eo. res ven. & in. l. si dictum. §. si compromissero. ff. de euic. & in. l. pena. C. sen. res. non po. & qđ voluit in prima constitutiōe codicis Bar. & qđ voluit Pe. de anc. in. d. c. ab arbitris & vide que dixi. in. d. c. suspitiōis. Et quo ad istos tales indubitanter hz locum pena. d. c. ij. aut sunt arbitri voluntarie electi a partibus cōpromittentibus & idem vr̄ dicēdum ex eo qz arbitria redacta sunt ad instar iudicioꝝ. l. i. ff. de arb. l. rem non nouā. C. de iud. Et in simili adduco celebre dctū bal. in. l. ij. C. quō & qn̄ ind. prope fi. vbi q̄rit vtrum dispositio illius. l. loquentis de iudice citante hēat locū in arbitro citante decidit ꝙ sic ita dicamus in casu nostro. & adduco gl. multū elegantem in. d. c. ij. alā. in. c. i. in verbo iudices de confes. in. vi. in fine que dicit ꝙ appellatione iudicum comꝓhendunt arbitri in mā eis congruenti. & adduco elegantem glo. in. c. i. de re iudi. li. vi. ꝙ est bene no. propter statuta loquentia de iudicibus vt comꝓhendant arbitros in materia eis cōgruenti. & pōt allegari ratio habens neruū. vbicūqz ratio. l. est amplior dicto legis extenditur ad amplitudinem rōnis. l. regula. §. lz. ff. de iur. & fa. ig. glo. singularis in cle. i. ō elec. sed lz dictum. c. ij. concipiat verba sua ad iudicem nihilominus ratio fundamentalis illius tex. cōgruit arbitro. ergo habebit locum dispositio eius. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de le. ij. l. pater filium. §. fundum. ff. de le. iij. ergo & c. & ista menti cōmenda. Et inquantū superius adduxi bal. in. d. l. si filius. ff. de interro. actio. inquantū dixit quod requiritur quartū. vz. quod reus recuset rn̄dere post pr̄stitū iuramentum veritatis aut calūnie ex quo dicto sequitur qđ ante pr̄stitū iuramentū non ꝓcederet dispositio dicti. c. ij. & istud tenuit Jo. an. ibi vt non habeatur pro confesso recusans iurare. Sed certe cum ista questio accidisset in facto florētie dominus Jo. de sancto georgio qui fuit gener Jo. and. & dominus ricardus de saly. cōsuluerūt cōtrarium qz non est minor contumacia eius qui non vult iurare & respondere quam ꝯtumacia eius qui post iuramentum non rn̄dit & eos sequitur Bal. in. d. l. ij. §. quod si actor. C. eo. per illū textum vbi non erat iuratum de calūnia & qui non vult iurare habetur pro ꝯfesso & hanc ꝑtem sequitur Pe. de anch. in. d. c. ij. in ꝑnci. vz post iuramentum calumnie vel veritatis. Uide dominum car. in c. i. de postu. ꝑla. vbi allegat Rycar. de saly. & d. Joā. de sancto georgio ita consuluisse ꝑduc & ipse eos sequit & etiam eos sequitur saly. in. d. l. ij. § ꝙ si actor. Et ex istis pz quod non est verū dictum Bal. requirentis quartum in casu dicti capituli secūdi. Nec ob tex. ibi qz ideo ita loquitur qz considerauit illud ꝙ cōiter fieri solet qz positiones solent fieri post iuramētū calūnie vt nota. ibi in glo. in. c. i. eo. ti. & iō non vr̄ apponere iuris ministeriū argumento eius ꝙ voluit gl. in cle. i. de rescriptis. sed pone ꝙ libellus est ineptus vel non ꝯcludēs vel manifestam rei ōfensionem ꝯtinens an poterit condemnari & haberi pro confesso. Bal. in. d. l. ij. §. qđ si actor dicit quod non. quia sicut ex vera confessione non potest condemnari ita nec ex ficta qđ est no. dignū fm cū. Et istud inducit ad qōnē
37 statuti dictantis † ꝙ bānitus habeat pro confesso quia istud oz intelligi qn̄ accusatio vel inquisitio includit crimen punibile alās est impossibile ꝙ fiat condēnatio & ad hoc allegat Barto. l. absentem. ff. de pen. sed primū dictū Bal. non vr̄ esse verum. qz lz libellus sit ineptus & incōgruus tn̄ si qs cōfitetur delictum potest vigore confessionis condēnari qz in ꝯfessum nō est fienda tela iudicu. celebre dictū fuit Inno. in. c. qualiter. el scdo. de accusat. & Abba. antiqui in. c. pisanis. de resti. spoli. pro quo facit tex. in. c. i. & ij. de accu. lib. vi. cle. confitōnem. de elec. sequit Bar. in. l. si ꝯfessus. de custo. reo. ff. Bal. in. l. edita. C. de eden. dixi ego plene in. c. at si clerici. de iudi. ita erit in cōfessione ficta. qz fictio adaptat ad id ad qđ adaptat veritas qđ est bene notandū pro extensiōe illius dicti Inno. ¶ Adde ēt ꝙ requirit ꝙ iudex ꝓnūciet reū contumacē in respondedo. primo. n. dz patefacere delictū rei anteq̄ habeat pro cōfesso. vt est tex. multū singularis in. l. eius qui delatorem. ff. de iure fisci. & voluit Bal. in. d. l. ij. §. ꝙ si actor. C. eo. faciat ꝙ habet in. c. cum fm legem de here. lib. vi. sequit. d. Abb. hic. Ex quo infert post Bar. ꝙ cōtumax in nō respondendo vel non iurando de calūnia si decedat ante pronunciationem iudicis ad eius heredem non transit illa pena vt habeat pro ꝯfesso vt est tex. multum singularis in. d. l. eius qui. Et hoc dictū sequit pet. de anch. in. d. c. ij. Et ideo pulchre dixit Bal. in. d. l. scda
38 §. ꝙ si actor. † ꝙ lz quis nolit iurare de calūnia & iudex ferat sententiā pro eo ꝙ valet talis sententia qz ipso iure non cecidit a cā posito ꝙ noluerit iurare de calunia sequitur dominus Pe. in. d. c. scdo. ex quo infert ibi dominus
39 Pe. † ꝙ si quis sit interrogatus & iussus a iudice vt respondeat positionibus & non respondet qđ valet sententia iudicis contra talem fictam confessionem tene menti predicta. Et adduco qđ pulchre dixit Bald. in. l. i. C. de
40 delic. defun. vbi voluit † qđ quandocūqz lege vel statuto cauetur quod qs habeatur pro confesso ꝙ intelligitur si iudici videbitur ideo est interloquendū. & adduco ꝙ voluit ang. in. l. titia. ff. de accu. vbi dicit iudex assignauit terminum alicui ad agendum & elapso termino si ege-

ror q nihilominus audietur nisi iudex pronunciauerit il
lū nō eē audiendū. et ad hoc allegat singulare dcm̄ Inn.
in.c.si.qui ma.ac.po. et idē et voluit idem ang.in.l.quā
diu.§.ij.ff.de acq.here. et ad hoc allegat Inno.in.c.i.actor.
qui si.sint legi.sed certe Inno.hoc non dicit ibi.sed bene
dixit in.d.c.si.qui ma.ac.po.sed mihi videtur de aperto
iure dicendū q non sit necessaria sententia interlocutoria
in casu dicti.c.ij. et per ɔsequens sequitur q iudex pronū
ciabit ɔ illā fictā confessionē. et ad hoc pondero text.d.c.
ij.de confessis lib.vi.in versi.haberi dꝫ pro confesso. quo
casu loquitur tex.ille p verba presentis temporis et non
per verba futuri temporis ergo est canon late sñie et non
ferēde. et ad hoc adduco q habetur in.c.inter ceteras d
re iud.vbi testis dicit stari debet. et doc. ibi exponunt ip
so iure ergo illa verba haberi debet pro confesso exponē
da sunt ipso iure. Et adduco elegantem glo.in.c.quicun
qꝫ de here.in.vi. et glo.in.c.si quis et clericis de vi. et ho.
cle. Et ideo videtur deceptus do. Pe.de anch.inquantum
dicebat q in.d.c.ij.diceba⁹ pro confesso.qꝛ tunc nō esset
aliqua dubitatio si ita starent verba text.per id q voluit
glo.in.l.in criminali.C.de iure omniū iudicum et in.l.iu
bemus.§.sane.C.de sa.san.ecc. et sic tex.d.c.ij. ponit in ꝓ
fundum omnem doctrinam doctorum. Secundo addu
co glo que reputatur singularis in.l.pen.C.ad treb.vbi
satis ē q ex actis appareat illa ɔtumacia.qꝛ illud q cer
tum est non indiget certificatione.l.i.ff.de ac.emp.c.eum
qui certus est de reg.iu.in.vi.si ergo contumacia apꝫ ex
actis sufficit cōtumacē haberi pro ɔfesso vt dicit ibi text.
Nec ob.l.eius qui delatorem.ff.de iure fi.in versi.opꝫ cō
stare prius et de crie pronunciare quis pro certo ad ca
sum nostrum allegari non potest ille tex.quia nos loqui
mur de contumacia et sic in delicto commisso i iudicio d
quo ɔstat p acta et acto trāsiuit i notoriū vt i.c. cū olī d v.
sig. Inn.i.c.ex isinuatiōe d app.gl.i.c. significauerunt de
testibus scribentes in.c.euidētia de accu.sed.d.eius qui
loquitur in delicto extraiudiciali et sic in facto extra iudiciū
merito ergo opꝫ pronunciare super eo et ita inducendo
illum tex.potius est contra Bar. et sequaces. et ex hoc se

41 quitur vnum q videtur mirabile † q licet iudex non pro
nunciet reum ɔtumacē haberi pro ɔfesso nihilominus il
la pena vt habeatur pro confesso transit ad heredem nō
obstante.d.l.eius qui delatorē. et adduco q voluit bal.
in cōmento legis prime.C.de confes.in pe.cartis in versi.
sed nunquid ɔtumax qui habetur pro cōfesso habeatur
ipso iure an per sñiam ferendam a iudice refert Ioannē
monachi in.d.c.ij.dixisse q per sententiam habetur pro
confesso et refert idem voluisse Bar.in.d.l.eius qui dela
torem. Sed ipse dicit contrarium esse verius et mouetur
hac ratio ie cōtrariorum eadem est disciplina.sed vbi cō
tumax habetur pro negante non requiritur interlocuto
ria ergo eodem modo vbi quis habetur pro cōfitente nō
requiritur iterlocutoria et hoc dicit esse verū nisi aliqua
causa iusta allegaretur quare non debeat haberi pro cō
fesso qꝛ tunc requireretur iterlocutoria ex eo qꝛ est q̄stio
emergens que in scō cōsistit refert laco.de are.tenere idē
in.l.ij.C.eo q tenuit io.mon.i.d.c.ij. ¶ Et ideo dat cau
telam ibi bal.q anteqꝫ cōmittatur consilio sapientis qꝛ
sapiens nō posset soluere ex illa ficta confessione que nō
est pronunciata sed pronunciāda q dicit esse verum nisi
si articulus esset generalis qꝛ q̄ sunt partis iudicis debet
consulere q iudex eū pronunciaret per suam interlocu
toriam haberi pro confesso. et isto modo intelligatur q
voluit bal.in.d.l.i.C.ne ex delictis defunctorum. in quā
tum dixit q habebitur pro confesso si iudici videatur.sꝫ
in hoc bal.non recte loquitur q sapiens nō possit cōsulere
ex illa ficta confessione qꝛ immo potest ex quo ex actis ꝓ
sentatis corā eo constat de tali confessione que nullam
requirit iudicis ꝓnunciationem ergo et c. ita tenui alias
in additionibus quas feci ad hanc decretalē sūt pene anni
.xxx.tene menti. ¶ Dixit tamen bal.in.c.vnico.§.d litis
contest.q vbicunqꝫ apponantur ista verba cōiūcta insi
mul habeatur et sit pro confesso.q intelligitur ipso iure
nec requiritur iudicis interlocutoria vide q̄ dixi ibi. Ex

42 iste adduci possunt ad.q.vꝫ † vtrū cōtumax ad rn̄dēdū
libello possit haberi pro confitente.sicut habetur p ɔfitē
te quando non vult reus rn̄dere positionibus. Dñs an.
tenuit vt vidistis superius hic q sic si iuberetur reo vt rn̄
deret vel si libellus destinaretur sibi per nūcium cū pcepto
vt rn̄deat cū cōminatiōe.q si nō rn̄deat hēbit p ɔfesso et sꝫ
eū eēt pratica valde vtilis qꝛ semp posset pcedi ɔ absētē
ad sententiam diffinitiuā absqꝫ vlla ɔtestatione et hec cō
testatio eēt tunc ex ficta confessiōe sicut fit ex vera de quo
refert se dixisse in.d.c.vnico de lit.ɔtesto.vbi retulit opi
nionem Io.de a are.in contrariū et illā ibi sequitur.sed
hic aliter loquitur et eum satis amare redarguit do.abb.
hic.sed re vera si recte ponderēt verba domini Anto.hic
ipse nō dixit affirmatiue et assertiue.sed locutus est dubi
tatiue per verbū forte et refert se ad dicta per eū in.d.c.
i.de lit.ɔte. et ibi tenuit cum Iac.de are. et dixit ibi ɔtriū
eius q dicit hic. et per dñs non fuit ista voluntas domini
Anto.tenere ɔtrū eius q tenuit ibi.sed ex quodā volenti
vt ita dixerim ingenio ad excitandū alios ita locutus est
et p dñs nō est reprehēsiōe dignus.et c. et ad predicta ad

43 dite Bal.in.c.fi.de eo.† vbi querit an ɔtumax habea⁹ pro
ɔfesso siue sit ɔsens et lecte sibi sint positiones et iussus sit
ad iudicē respondere siue sit absens et ei missa sit copia po
sitionū vt veniat responsurus et noluit venire q habere⁹
pro ɔfesso allegat Iac.bu.in.d.l.ij.§.q si actor.C.eo.q
dicit esse bene no. et allegat glo.in.l.certum.C.de ɔfessis
et Io.de are.in.l.i.ff.de ven.inspi.postea dicit dicendū eē
vt in.d.c.ij.de ɔfes.in.vi. et sic doctores hec attribuūt istō
dictū dño Anto.re vera non fuit dictū eius. addite aliud
qd erit sempiterna dignū memoria ad imitationē.d.c.

44 ij.vꝫ † q si actor est ɔtumax in respondendo positiōibus
rei et reus eodē mō est ɔtumax in respondēdo positioni
bus actoris q nullus eorū habebi⁹ pro ɔfesso pp mutuā
ɔtumaciā et sic vno cōpensabitur cū alia arg.c. intelleri
mus de adul. et .l.viro atqꝫ vxore.ff.so.ma. et si dicatur q
dictum.c.ij.loquitur in reo ɔtumace et non loqui⁹ in acto
re nō cōtumace et est exorbitās.ergo dꝫ intelligi in casu i
quo loqui⁹ arg.l.si seruū.versi.nō dixit pretor.ff.de acq.
here.qꝛ ad hoc respondeo q lꝫ loqua⁹ in reo fuit quedā
frequentia facti tñ idem erit in actore ista est glo.singlis
in.c.ij. et adduco ang.in.l.si fuerit.ff.de iureiurā. vbi ha
betur q contumacia in non iurando de calūnia et contu
macia de non respondendo positiōibus eq̄pꝑantur sicut
ergo cōpensatur vtraqꝫ ɔtumacia in non iurando de ca
lūnia eodē mō cōpensatur mutua ɔtumacia in nō respō
dendo positionibus et est celebris limitatio sm̄ ange.ibi
ad.d.c.ij.de ɔfes.in.vi.addite ēt q inquantum superius
tactū fuit verū requira⁹ sñia interlocutoria ad hoc vt ha
beatur pro confesso et quidem doctores fere oēs volue
runt q sic adde.c.fi.de eo.vbi dixit tex.habeatur pro cōfes
so ergo sequitur p iudicis sñiam ex quo sunt verba futu
ri temporis vt voluit glo.in.l.in criminali.C.de iur.om.
iud. et est non fallor difficilis obiectio.responde q nō lo
quitur in contumace respondere positionibus sed loqui
tur in eo qui est ɔtumax iurare de calumnia et forte ema
nauit ille tex.ex errore doc.qui vigebāt tpe huius cōpila
tionis.nam videntur iudicio meo oēs errasse in.l.ij.§.q
si actor.C.eo.q vbi dicunt q requiritur sententia iudicis
interlocutoria. et potuerunt moueri p illum tex.in versic.
cadat a cā qꝛ intelligitur per sñiam iuxta doctrinā in.l.
iubemus.§.sane.C.de sacrosa. eccle.cum si. et qꝛ sane ille
tex.dicit q iudex repellat eum ergo intelligitur per sñiā
pro certo videtur q errauerit illustre ingeniū et antiquo

45 rum et modernorum ex eo † qꝛ illud verbum cadat ē ita
naturaliter priuatiuum q in quocunqꝫ tpe proferatur ē
canon late sñie istud voluit glo.in.l.ij. in verbo,cadat.C.
de iur.cal.sed hanc partem consuluit Pe.de anch.cuius
consilium

consilium ponit inter ꝯsilia Jo.cald.in titu.de feu.in.vi. consilio. ⁊ faciat.l.si quis maior.in ver.priuatus ⁊ ꝙ vo lnit Bar.⁊ Bal.C.de transac.vbi dant ipsam doctrinā ergo sequitur ꝙ intelligitur ipso iure ⁊ ēt faciat idē tex.

46 in versi.repellat.† ꝙ est verbum executiuum cuius natu ra est vt importet canonem late snie sed executionem fa ciendam a iudice faciat.c.repellantur de accus.⁊.c.cū p. manconella.in versi.repulimus de accus.c. ex tue ⁊ ꝙ ibi voluit glo.in.c.fin.de cle.non reside.⁊ ꝙ voluit dns Anto.in.c.fi.de postu.tex.i.c.querelam.in versi.remouē tes de iureiur.⁊ in.c.ex litteris de exces.prela.⁊ in.c.de multa de prebendis.⁊ in.c.cum dilecti in versi.remouere curetis de accu.⁊ in.c.ad petitionem eo.ti.⁊ in.c.iij.de vsur.⁊.i.c.quoniā frequenter.§.porro.vt lite nō contest. ⁊ iō illa verba cadat a cā sūt canon late snie.⁊ illud vbū repellat iudex important executionem ⁊ ꝓ pña nō est ne cessaria snia interlocutoria ⁊ iō dicebam in.d.c.repellā tur ꝙ iudicium agitatum p inimicum erat ipso iure nul lum ex quo ponitur ibi verbum executiuum ita dicamus in proposito nostro ipso iure ꝙ contumax in iurando de calumnia ceciderit a cā ⁊ in hoc errarunt oēs dicentes sniam requiri ⁊ forte cum illo errore apposita fuerunt il la verba.in.c.fi ℥eo.habeatur pro confesso.qꝛ imo habi tus est pro cōfesso.humiliter me subijcio decisioni sacro sancte romane ecclesie ⁊ decisioni xpianissimi imperato ris.mittet forte deus ex alto in vtroqꝫ censura interpretē qui meliorem in modum illam enucleabit vnde dici pos set ꝙ a magno scriptum est isa.liij.c.omnes inquit er rauimus ⁊ ex istis infero verum esse dictum Spec.in titu.

47 de depositionibus.§.viij.ad fin.vbi dixit bellissime † ꝙ si contumacia circa articulos positionum est talis ꝙ ex eis pendet tota causa.ꝙ contumax in illis reputabitur con tumax quo ad alia in tm̄ ꝙ iudex poterit ferre sniam su per tota causa.illo contumace amplius non citato ꝙ se cus est in alijs.c.ij.de dolo ⁊ contu.ꝙ est singulariter no tandum ad ampliandum.d.c.ij.de confes.in.vi.Sed Jo. an.tꝫ ꝯtrium in.d.c.ij.qꝛ ꝯ talem contumacem est institu ta pena vt habeatur pro confesso sed si iste esset vere con fessus citaretur ad reliqua qꝛ cum sit punitus nō oꝫ rei terari pena.c.at si clerici de iudi.nemo.n.vꝫ duplici pena conteri.vt ibi.⁊ faciat.c.prout de dolo ⁊ contu.vbi con tumax in vno articulo debet citari in alio.vt.in.d.c.de do lo ⁊ contu.li.vi.⁊ istud dictum Jo.an.sequitur Pet.de anch.⁊ dominus Dominicus in.d.c.ij.qꝛ ex supradictis saluatur dictum Spec.cum cecidit a causa.⁊ iudex debe at eum repellere ergo non est amplius citandus ⁊ ad di ctum Jo.an.respondeo ꝙ lꝫ ille qui fuisset vere confes sus esset citandus non tamen sic in contumace qꝛ contu max debet esse deterioris conditionis ꝙꝫ non contumax arg.c.cum qui.de preben.in.vi.ergo.⁊c.⁊ ista non sunt tradenda obliuioni.laus deo.Andreas barbatia in vtra qꝫ censura doctor ⁊ miles.

Tam in causa.

† Episcopus p alium agens cau sam propriam per illum iurat de calumnia.si per se ipsum agat ipse iurat propositis sꝫ non tactis euangelijs hm̄ Jo.an.vel sic non restringendo lit teram.Epūs iurat de calumnia si per se ipsum elegerit liti gare propositis tamen sed non tactis euangelijs.si vero per sindicum vel actorem litigat per illum poterit iura re licet primo actor refutans sine causa huiusmodi iura. prestare debet cadere ab instituta actiōe.reus vero debet haberi ꝓ cōfesso.h.d.⁊ sunt pres.scdo ibi pena. ¶ No. ibi non per te sed per sindicū ꝙ hic est casus iudicio meo singularis ⁊ vnicus pro eo ꝙ dixi in.c.precedenti dānan do mnem doc.docen.ibi.ꝙ si mandatur alicui compa reas per te ꝙ videtur electa industria persone adeo ꝙ nō poterit comparere per alium ex eo qꝛ tex.hic dicit non p te sed per sindicum ⁊ plus dico ꝙ illa verba compareas per te exponuntur.s.per te ipsum hoc decidit iste text.in versi.per te ipsum ꝙ sempiterna est dignum memoria vt de dicta in.c.pcedēti. ¶ No.ibi tactis euangelijs † ꝙ iu ra.calū.est prestandum tactis euangelijs de quo dixi in c.i.℥eo.idem est dicendum de alijs iuramentis requisitis a iure.iij.q.ix.hortamur.faciat glo.singu.in cle.i.de here. ⁊ est ratio qꝛ quando iuratur super scriptura non com mittitur tantum peccatum qꝛ periurium tanto magis est penale quanto sanctius est id super quo iuramentum est prestitum.xxij.q.i.c.in omni no.Inno.in.c.⁊ si xps.de iu reiu.ita hic dicit.d.abb.tu pondera qꝛ in contrarium vi detur tex.in.c.rursus.in verbo non minus apud deum q clerici vo.vbi non minus apud deum obligamur quis ex simplici voto ꝙꝫ ex voto solemni.sed votum ⁊ iuramentū equiperantur vt in.c.i.de voto.sicut enim obligamur deo ex simplici iuramento ita obligamur deo ex iuramento q̄lificato.solue distiguēdo hoc mō.aut loqmur q̄ ad deū aut loqmur q̄ ad ecclesiā si q̄ ad deū ita peccat iurās sup sacris euangelijs sicut super alijs scripturis qꝛ iuramen tum vtroqꝫ casu dirigitur in ipsum deum.aut nos loqui mur quo ad ecclesiam ⁊ tunc erit secus.faciat glo.in.c.si aliqua.xxij.q.i.que dicit ꝙ qui iurat per deum ⁊ non so lemniter ⁊ deierat ꝙ minus peccat ꝙꝫ qui solemniter iu rat per euangelia.faciat dictū illu.doct.augu.xxij.q.i.c. mouete.quanto.n.per qd iuratur magis est sanctum tāto magis est penale periurium sed quo ad deū equale erit peccatum.ad hoc faciat ꝙ pulchre scripsit cicero in suis para.in vltima vbi dixit ꝙ equaliter peccat occidens im peratorem ⁊ occidens seruum qꝛ vterqꝫ facit illud ꝙ nō licet ⁊ equaliter peccāt duo naute si culpa vnius submer gitur nauis onusta auro ⁊ culpa alterius submergitur nauis onerata palea.quia quo ad non licere non attēdi tur an quis multum excedat terminos licitos an paruꝫ sufficit ꝙ termi non licitos excesserit.⁊ etiaꝫ dic ibi ꝙ na uis ita submergitur per duo foramina sicut per.x.⁊ ideꝫ dicimus nos ꝙ quo ad dānationem perpetuaꝫ ita offen ditur deus altissimus per vnum peccatum mortale sicut per.x.c.consideret.de pe.di.v.ita est distinguendum in iu ramēto soleni ⁊ iuramēto simplici.tene mēti ista. ¶ No. epm in causa pecuniaria posse litigare per se.sed in con trarium facit.c.qꝛ epi.v.q.iij.⁊.l.penul.cum auc.ibi ap posita.C.de procura.vbi persona illustris non pōt litiga re per se ipsam.host.autem dicit ꝙ in foro seculari non haberet locum dispositio huius.c.qꝛ deberet epus litiga re per alium in illo foro.sed de foro cano.procedit ꝙ hic dicitur.alij autem dicunt illud.c.hodie esse corectum.sed do.Abb.intelligit illa iura procedere de honestate non autem de necessitate allegat simile ꝙ no.glo.in.c.i.de sin dico.ꝙ sicut lex ciuilis imponit necessitatem personis il lustribus vt litigent non per se sed per procuratores ita ius canonicum voluit inducere honestateꝫ.videtur illud dictum fore verum non ea ratione ꝙꝫ dicit do.Abb.sed ex eo.qꝛ.d.c.qꝛ epi.non solum loquitur de epo sed etiam de vniuersis sacerdotibus.⁊ clarum est ꝙ sacerdotes be ne possunt litigare per se ⁊ tamen ille tex.dicit ꝙ possunt litigare per procuratorem ⁊ pondera subtiliter quia il le tex.non loquitur de procuratore sed loquit de aduo cato.pondera si dici posset † ꝙ lato sumpto vocabulo ap pellatione aduocati venit procurator [b] vt ibi dicit Jo.de san.sed certe ille tex.loquitur de materia prohibitiua.⁊ prohibet clericos litigare per se ergo videtur permitte re ꝙ habeant procuratorem qui non est aduocatus.nāꝫ esse procuratorem est vile officium ⁊ pondera.d.c.quia epi primo non confert priuilegium soli episcopo vt non litiget in propria persona sed idem sentit de sacerdoti bus ⁊ de inferioribus.⁊ si dicatur quis spūs reuelauit ꝙ respondeo ꝙ reuelauit ratio apposita ibi a iuris latore vꝫ.ne dum attendunt ad lucra temporalia perdant eter na ⁊ sic ratio.i.est amplior dispositiōe.l.ergo extēditur dispositum ad limites rationis.l.regula.§.licet.ff de iur. ⁊ facti ignora.cum similibus.sed ista ratio congruit etiā

[a] ¶ Episcop[us]. Adde ad ma[teriam] huius tex.do. Alex.de imo.i l.q bona.§.q alieno ff.de da. infec.⁊ in.l.nō solū in pnc.de ꝓcu.Ro.deci. xxxix.incipi.q dam vbi diu vide.

[b] ¶ Procura tor. Adde.do. Alex.de imo.i l.iij.§.i.ff.ꝙ qꝫ qꝫ iu.⁊ fac gl. in.l.i.C.man. ⁊ ibi doc.

sacerdotibus. ergo si illud. c. imponeret legem quod non possent litigare per se daret ruina inevitabilis ad multa. et multa iura que permittunt sacerdotes litigare per se in causis ecclesiarum et proprijs. item ille tex. non gravat ut litiget per procuratorem sed dicit quod habeant advocatum bone fame et per consequens non recte allegatur ad procuratorem. et cum dicebat Jo. de fan. quod appellatione advocati venit procurator istud non est bene dictum. primo quia ponuntur in titu. diversis. ut ps. C. de advo. diver. iudi. et C. de procu. ergo realiter et formaliter differunt. nam que nomine differunt effectu carebunt. l. nul. C. de pe. item quia esse procuratorem est vilissimum officium. l. si quis. C. de decurio. li. x. et ibi dicit bart. quod advocati volunt exercere officium procuratorum et sic bar. et ang. ibi dicunt quod loquitur de procuratore ad negocia tamen tu pondera quia isti procuratores ad lites ut videmus sunt tabelliones et officium tabellionum est vilissimum. l. vni. C. de decu. li. x. et ibi Bar. arguit contra advocatos qui exercent officium tabellionis. refert et bar. in. d. l. si quis quod pusimi prohibent procuratorem assumi ad officium prioratus ut non possit esse de prioribus civitatis. ergo appellatione advocati non venit procurator cum officium advocati sit honorabile. l. advocati. C. de advoca. diver. iudic. et sic non bene dixit Jo. de fan. pondera etiam quod licet. d. c. quia episcopi. loquatur in advocato tamen ratio eius adaptatur ad procuratorem quia sicut debet habere advocatum episcopus eodem modo debet habere procuratorem quia advocatus non exercet officium procuratoris sicut ergo ne perdat lucra eterna debet habere advocatum eodem modo debet litigare per procuratorem quia ro. l. extendit dictum. l. vt dictum est. faciat gl. in cle. i. de elec. legiste tamen legentes. d. l. quicunque. C. de procu. stant ut agnus coram tondente est tamen passus examinatione dignus et dicere quod. d. c. quia epi. sit correctum per istum tex. non videtur bene dictum quia ubicunque lex nova corrigit antiquam facit de illa expressam mentionem ut est tex. melior de corpore iuris in. l. si. C. de iudi. vi. sed iste tex. non facit mentionem. d. c. quia epi. et si illud voluisset corrigere verisimiliter de illo fecisset mentionem ar. c. maior. de batis. c. ad audientiam de deci. l. i. ff. si me. fal. mo. di. cum si. item quia evitanda est legum correctio. l. sanci. C. de test. cum si. item dicere quod illud. c. procedat de honestate est durus sermo et nihilominus. d. abb. allegare potuisset celebre dictum. d. An. in. c. ij. de iud. ubi dixit quod doctor sacerdos non potest de honestate ex delegatione layci cognoscere de causis laycorum

4 quia distrahuntur a contemplatione divinorum tamen iudicium agitatum coram eis valet et tenet ita dicamus in casu nostro. ut de honestate debeat episcopus litigare per procuratorem eodem modo et sacerdos. sed ex iuris censura potest assumere iudicium in propria persona. nec poterat. d. Abb. allegare dictum accomodatius quam istud pro sua opinione. pondera si dici posset ut attendatur an episcopus vel sacerdos litigent coram iudice seculi et tunc debeat litigare per procuratorem vel advocatum et ita procedat prefatum. c. quia epi. aut agit coram iudice eccle. et tunc secus et ita procedat iste text. sed pondera quia huic disti. repugnat ratio posita in. d. c. quia epi. quia in quocunque foro litigaret per se perderet lucra eterna. vel pondera si dici posset quod aut causa est ardua et procedat quod hic habetur ut possit litigare per se quia maiorem diligentiam hebit ipse in causa sua quam advocatus vel procurator iuxta illud poeticum res tua te reperit argum res altera cecus maxime hodie quia omnes intendunt calumnie et extorsioni pecuniarum facit quod dicit glo. in. l. ob anastasio. C. mandati. et ita intelligatur iste tex. aut causa non est ardua et tunc procedat d. c. quia epi. et ad sic dicendum moveor ex exceptione quam facit d. c. quia epi. quia excludit heresim ut per se ipsum iudicium exerceat ergo idem dicemus in quocunque arduo negotio e. cum dilecta de confir. uti. vel inutil. l. bis solu. C. de revo. do. na. gl. in. l. obes. C. de pred. mi. et hec distinctio videtur non insana et isto modo possent reduci ad concordiam. pondera etiam quia videtur quod episcopus et etiam sacerdos possint causas ecclesiarum suarum et etiam causas proprias exercere in propria persona. edictum de procu. constitu. est permissorium et quilibet potest constituere procuratorem nisi reperiatur prohibitus. l. i. ff. de procur. Simile dicimus in teste. l. i. ff. de testi. c. i. eo. ti. simile dicimus in accusatore. l. qui accusare. ff. de accu. gl. in rub. qui ma. ac. po. sic dicimus in matrimonio contrahendo cum ergo non reperiatur prohibitus episcopus vel sacerdos litigare per se vel constituere procuratorem ergo sequitur quod poterit aut litigare per se aut per procuratorem. item episcopi et sacerdotes prohibiti sunt exercere officium ignominiosum eis. c. i. de vi. et ho. cle. li. vi. sed assumere officium litigandi in causis suis non est eis ignominiosum quia nullo iure est expressum ergo. et c. item posset formari hec ratio ad hoc propositum singulis. si de quo minus videtur messe et inest ergo multo fortius de quo magis. xiij. q. ij. c. non estimemus. c. cum in cunctis de elec. et ibi in gl. sunt concordantie. sed minus videtur messe quod episcopus possit procurare causas layci et tamen possunt ut est casus multum singularis in. c. per venerabilem qui fi. sunt le. ubi archiepiscopus fuit procurator regis in curia pape et generaliter videmus omnes pene principes habere episcopos et alios sacerdotes procuratores in curia pape. ergo multo fortius poterunt per se ipsos litigare in causis suarum ecclesiarum vel in causis proprijs patrimonialibus. et pondera unum quod est addendum ad ea que plene dixi in commento. c. eccle. sancte de consti. nam. d. c. quia epi. v. q. iij. equiperat causas ecclesie et causas patrimoniales episcopi quia sicut episcopus tenetur litigare per procuratorem in causis ecclesiarum ita et eodem modo tenetur litigare per procuratorem in causis patrimonialibus ergo est ibi casus quod episcopi sacerdotes et similes gaudeant eodem modo privilegio in patrimonialibus quo gaudent in ecclesiasticis cum ille tex. equiparat patrimonialia sacerdotum et ecclesiastica. tene menti quia illum tex. ad hoc propositum non ponderavit cum multa allegasset ad hoc. i. d. c. ecclesia sancte me. pondere bene quia non est a memoria delendum. et plus dixit ab. antiquus in. d. c. per venerabilem quod etiam clericus potest esse procurator layci in una causa coram iudice layco. et faciat quod voluit Inn. in. c. i. de sindico pro quo vide. d. abb. in. d. c. per venerabilem et in. c. i. in nostra de procu. item adduco. c. i. in verbo placitis secularibus ne cleri. vel mo. ubi prohibentur clerici disputare super placitis secularibus in iudicio. ergo non prohibentur super ecclesiasticis et proprijs ergo poterunt per se litigare super illis. et adduco illud quod magnanimus dixit apostolus videlicet nemo militans deo se implicat secularibus negotijs. c. sed ne cle. vel mo. ergo in suis et ecclesiasticis negotijs poterit se exercere. adduco etiam

5 quod habetur in. c. arch. de rapto. ubi potest episcopus immiscere se in negotijs concernentibus honorem christianitatis in iudicio ergo fortius in concernentibus ipsas ecclesias. fac etiam cui conceditur unum conceditur et id per quod devenitur ad illud. c. preterea. de offi. dele. l. ij. ff. de iur. om. iu. sed episcopis et sacerdotibus permissa est administratio suarum ecclesiarum ergo videtur eis permissum ut in iudicio possint administrationem illam tueri et defendere. et ad. d. c. quia epi. potest responderi quod est canon consilij et non precepti consuluit. n. episcopis et similibus ut non litigent per se et potest esse ratio quia in iudicijs fiunt contentiones et iurgia inter ipsos litigantes ex eo quia contendunt. ut. i. c. forma. de ver. sig. et in prima tragedia dicitur iurgia vedes. ideo consuluit ille canon ut illam contentionem non assumant in propria persona sed non arctat. et sic consulimus faceret ar. l. reperta. C. de epis. et cle. et. l. consulta. C. de test. et ad. d. l. quicunque. C. de procu. ubi dicitur quod persona illustris non debet litigare per se sed per procuratorem. respondeo per id quod habetur l. prio eneidos si illi ipsum pellagi. et alibi dixit ditiusque ipsum cum ione cesar hec et ideo servabitur illa lex in foro civili et ille tex. fundabitur in iure canonico. pondera etiam aliud si posset dici quod illud quod dicitur hic restringatur ad unam causam et illud quod dicitur i. d. c. quia epi restringatur ad multitudinem causarum ar. eius quod scribunt doc. i. c. i. de sindico. et in. c. i. nostra de procu. et i. c. per venera. qui fi. sint legi. ubi dicunt quod clericus est prohibitus esse procurator generalis in causis laycorum sed ad unam causam potest esse procurator. ita videretur dicendum in casu isto nihilominus teneas intrepide quod non solum episcopus sed etiam sacerdos potest litigare per se. tene menti istum passum sic examinatum quia non est delendus a memoria. et in questione videtur hic quod episcopus potest litigare per sindicum dicit Inn. quod improprie sic appellatur quia potius est procurator quam sindicus quia sindicus proprie est qui constituitur ab universitate. l. i. §. quibus. ff. quod cuiusque uni. no. ¶ No. ibi cum pretendum fuit quod recusans prestare hoc iuramentum non incidit in penam indistincte sed tunc tantum

tm cu recusat qn est de necte psladu. adduci posset illd q scripta e a pbo in scdo d aia actus actiuoru sut in pacien
6 te bene disposito. ¶ † Not. h duos casus in qb epa cuz iurat no tenet tangere sacras scripturas sed iurat ppositis euangelijs no ergo sufficit iurare per sua cosecratione vel tangendo pect suu vt quida seruant sed euangelia dz esse in psntia. sed quid in alijs casibus in qbus epi tenent iurare an sufficiat iur sine tactura. Jo. an. tenuit is se ad glo. c. vt circa de elec. li. vi. in ver. corporali in fi. qui finis fuit additio. et ibi videt reuocare q dixerat in glo. qr per iura antiqua tantu cauebat de iuramento testis. xi. q. i. c. nec honore cu sequenti et in auct. de san. epi. §. nullus qui casus fuit postea prorogatus ad iura. cal. vt hic. ergo in alijs iuramentis tenet sacra tangere. i. q. vij. c. quotiens c. ergo. ii. de iureiur. idem videt velle do. anto. hic. et d. car. sed archi. et Jo. mo. et guil. in. d. c. vt circa tenuerut otriu q regulariter epi no teneant tangere sacra et sensit gl. in d. c. nec honore. sed do. abb. hic cocludit q in casib expssis et in arduis et vbi epa est infamat semp tenet tanger sacra p iura allegata supius. sed in causis leuib no solu epi sed et oes psbyteri priuilegiati sunt vt non tangut sacra sed dz interrogari per sua pcecratione. istu dicit ee casum sing. in. c. si quis psbyter. ij. q. v. q sic restringit lz loquat gnaliter vt hoc. c. appoat aliquid spale in epo et vt alia iura no corrigant sed in casibus n leuib sed si sibus istis expressis dicit epm pruilegiatu vt no tangat et mouetur qr exceptio firmat regula in otrium in casibus no sibus exceptis vt no. in. l. i. C. de codit. inde. et in. l. i. ff. q vi aut clam et in. c. cu dilecta de psr. vti. vel inuti. faciat etia iste tex. sm eum sic inducedo na de iuramento calunie no erat expressum prius. et tn videbat ide esse in iuramento calunie q in iuramento testis et hoc non examino nisi ex similitudine ronis nec edit hic ius de nouo nec apponit priuilegiu qr papa hic rndet ad cosultatione g inducit ius coe et no spale. c. cosultationi de temp. or. in glo. tn qr pendente lite non est licitu edi nouu ius nec priuilegiu concedi ad illam cam vt h in auc. vt iudi. no expectent sacras iussio. ad fi. et qd no. in. c. fi. vt li. pen. et per glo. et no. c. in c. lz canon de elec li. vi. ¶ Nec ob. q priuilegiu no dz extendi. c. sane de priui. qr istud no pcedit i priuilegio clauso in corpore iuris q est coforme roni et dignitati indultum nec vr tunc extensio ee sed vendicat sibi locu potius ex tacita volutate cocedentis vt pbatur in simili in. c. i. de eo. vbi priuilegiu cocessu clericis costantinopolitanis videtur concessum oibus clericis ex idepritate ronis et ppoimoda similitudine facit et ro. d. c. si qs psbyteri. vbi psbyteri idistincte habet puilegiu in leuib cais ne manus qbus pficit corpus xpi videant pollui quo ad opini. vulgi cograu est vt epi priuilegient in causis aliquatulu maioribus. dici pot etia q illud no est pprie priuilegium sed ius disponens in fauore publicu et sacrox. l. i. ii. c. ius publicum. q satis pot extendi ex similitudine ronis cu nemini noceat et indulgeat. l. vniuersa. C. de pci. ipera. offe. et de mo et forma iurandi allegat glo. magistra in. d. c. i. de heret.
7 ita rndet do. abb. hic celebris doctor † . mihi aut sm paruitate a deo datam videt de iure dicendu q in casibus leuib epus non tangat sacra per. d. c. si quis presbyter qr si psbyteri sunt in hoc priuilegiati multo fortius censentur priuilegiati epi. et si dixeris priuilegiu ipsum priuilegiatum non egredit. iij. disti. priuilegia. est. n. priuata lex vt ibi et etia personale. c. qr personale de reg. iur. in. vi. faciat ad hoc. l. cum patronus. ff. de leg. ij. ergo non egredit ipsos presbyteros et eo magis qr epatus addit qualitatem ad presbyteru. et accidens adueniens enti qualificat illud vt in. c. statutu in glo. de elec. li. vi. c. lz canon eo. tit. et li. cu ergo ille tex. loquatur d presbytero ergo no habebit locu in epo qr ad hoc rnderi pot q io extedit ad epm priuilegiu vt euitet absurdu. qr absurdu eet psbyteros priuilegiatos in hoc et epos non esse priuilegiatos. et adduco sing. tex. in. c. cum per exceptione de priuileg. vbi clerici sunt priuilegiati dubitat ibi q in canonicis videbatur ibi dicendu q no qr priuilegiu no dz extendi nihilomin decidit ibi otrium qr absurdum esset clericos puilegiatos et canonici minime cuz sint superiores simplicib clericis. et adduco. c. fi. de symo. vbi si datur potestas dispensandi cum monachis symoniacis vr data vt dispensetur cu abb. symoniacis. ita dicatur in proposito vt si concessum est priuilegium presbyteris in leuibus cais no tangendi sacra q multo magis videat datum epis q et presbyteri sunt vt. c. ii. et. iij. de pecu. cle. et iste sunt rones magis celebres q rones antiquox et modernox. sed in alijs casibus epo tenet tangere sacra nisi in testimonio feredo et in iurando de calumnia. et ad sic dicendu moueor ex. c. ve
8 nerabili de sen. exco. † vbi qn epo petit se absolui ad cautelam iurat parere mandatis ecclesie et dz tangere sacra et tn ille no est casus arduus. ergo et c. Scdo adduco. d. c. nec honore in ver. dignitas sacerdotij. vbi in priuilegium dignitatis epalis fuit introductuz vt feratur testimoniu ppositis euangelijs ergo in otrium erit ius coe. l. ius singulare. ff. de legi. cu si. et sic est ibi casus q singulr epo dz tangere sacra ergo in casibus no expressis stabim regule. l. in his. ff. de legi. l. i. ff de reg. iur. Tertio faciat iste tex. qui priuilegiat epm q qn iurat de calunia non tagat sacra sicut in ferendo testimonio. sicut ergo est puilegiat in vno et ita est priuilegiat in alio ergo sequr q in alijs casib erit regula firma q teneat tagere sacra. puilegia n. no faciut lege coem. c. ¶ more. xc. di. et. vij. q. i. c. petisti et p pño epo regulr tenet tage sacra. ¶ Quarto podero istu tex. in vbo vr q est iuris itroductoriu. l. qd tn. §. si arbiter. ff. de arb. c. preterea reqsisti de sp. c. perpendimus c. venies de sen. exco. l. i. de iudi. in. vi. et sic no est iuris declaratoria imo ius introducit de nouo ex eo qr illd puilegiu collatu epo in testimonio ferendo no videbat habet locu in iurando de calunia. qr in iurando de calunia agitur de comodo pprio ipsius epi io videbat q in maiore timore tenebat tanger sacra. sz in testimonio ferendo no agit d comodo ipsius epi et tn iurat ppositis euagelijs. io papa introduxit nouu ius in iurando de calunia g in alijs casibus stabimus rle vt tangat sacra. c. quotiens et c. fi. de pur. cano. c. ego enim de iureiur. i. q. vii. c. qriens. vn bn potuissz papa si voluisset exprimere de alijs casib. l. vnica. § sinaut. C. de ca. tol. c. maiores. de bap. g stabim sub dispoe iuris cois. nec ob. q dicit do. abb. q istd. c. fuit editu ad cosultatione. g no facit ius spale qr illud pcedit in dubio. sed in casu certo erit secus na epa est priuilegiatus in ferendo testimonio sed iste tex. dicit q no tangat sacra in iurando de calumnia sicut in feredo testimo
a nio na ista dictio sicut a iportat oimoda silitudine ita pbat i. c. pisanis d resti. spo. ita colligit ibi p illu tex. d. anc. faciat. c. personas de app. et qd voluit bal. in comento. l. edita actio. C. de ede. et lud. ro. in psi. cccxxx. ergo seqt q hmoi puilegiu no pot extendi qr spale est vt extedat propter euitandu absurdu vt in. d. c. cuz per exceptione. g et c. Nec ob. cu dicebat do. ant. q lite pedente sup aliq ca no solet edi nouu ius ad illa cam qr illud est veru qn pti e p iudiciale et ita loqt otriuz. sed iurare de calunia ppositis euagelijs no pindicat pti sed cogruit dignitati potificali cui iura oia deferut. c. potificali de offi. deleg. li. vi. c. qr periculosum de sen. exco. eo. li. nec ob. cu dicebat q puilegiu clausuz in corpe iur. extendit qr pot rnderi q pcedit nisi reperiat regula in otrium vt est in casu nro. item qr illud q dici solet d priuilegio clauso in corpe iur. pcedit q ad derogatione qr no derogat puilegio clauso in corpe iu. sicut derogat puilegio no clauso. Nec ob. cum allegat copstu. i. §. eo. qr papa ibi ita declarat illd puilegiu. Et sic no est extesio sed declaratio. c. a. de sum. tri. et fi. ca. lib. vi. l. heredes pala. §. sed finita. ff d testa. faciat. l. quaius. et qd ibi voluit bal. C. d fideico. Ite posito q extenderet illud priuilegium cu papa est ille qui illud extedit sicut ergo papa illd etensit ibi ad alios. Ita et codez

a ¶ Sunt vid de hac dictioe vltra bal. in. l. edita. C. d ede do vbi multa habeo.

modo extendisset ad alios casus hic si voluisset sed istud non fecit ergo remanebimus sub regula z per psa.d.c.i. potius facit cótra do.Abb.nec obstat cum diceb at si pre sbyteri sunt priuilegiati in leuibus causis ergo z epi de bent eé priuilegiati in maioribus qr istó nó seqr pñunu tur enim puilegiati in eo in quo sunt puilegiati presbyte ri vt pbaf in.d.c.cú per exemptioné vñ nó sequit q papa puilegiauit epos i maiorib⁹ qr pcedút i casib⁹ exprssis pu ta in ferendo testimoniú z iurando de calúnia z plus di co si fuerant priuilegiati in maiorib⁹ ad qd fuit necessa ria prouisio istius z.d.c.cú bonore.ad'qd occupant men
9 branas qp esse nó dz.c.si romanoz.xix.di.† Et ex istis el licitur cóclusio vera epos esse puilegiatos in leuib⁹ cau sis z de alijs casibus expressis in iure sunt priuilegiati z nó in alijs vt nó tagant sacra euangelia z ista pclusio vr dior. ℭ No.ibi pèa optimú z pegrinú tex.qp cóstitutio disponés qp qs cadat a cá est penalis qp est bñ no. pro in tellectu.l.ij.§.si actor.C.eo.z adduco text.valde celebrez in.l.si qs maior.C.de transac.in verbo actione priuatus vbi priuare qué actione sua est pena z adduco elegaté tex.in.l.testa.centurio.ff.de manu.testa.vbi est pena vt qs
10 priuef suo officio. Et ex istis iurib⁹ †collige vnú qp tibi vi debif nouú qp nunqz iudex pót priuare aliqué sua actióe nisi talis sit pena que reperiaf expressa in iure z moueor p id qd voluit glo.in.c.si.de iure patr.qz moderni ibi re putant singularé vt núqz iudex possit imponere penã p uationis iuris sui contra aliqué nisi repiatur expressa in iure z ego allego aliã glo.xv.q.vij.alo.viij.in súma.z ad duco tex.in auc.de nó eli.so nub.§.cum igif.in ver. non nó est lex tale qd dicés de quo tex.fecit festú Bal.in auc. ex testa.C.de secú.nup.z allego aliú tex.in.l.sed z si quis .§.diuus.in vers.cú in eú pena statuta nó sit.ff.de relig.z sump.fu.faciat.c.is cui de sentē.excó.li.vi.tene menti hec
11 iura z ei plus póderosistú tex.ad aliõ vz † qp appellatióe pene nó venit pena mortis aut corpis pena afflictiua sed pena pecuniaria tene méti qr ad hoc ppositú néo allega uit istú tex.z faciat.c.cú ecclesia de imu.eccl.in vbo pena corpali vbi pbaf qp túc appellatióe pene venit pena cor poris^a afflictiua si lege expmaf pena corpis adduco.l.ij. .C.d spor.in vbo corp aliter puniaf.z.l.aliõ fraus.§.pe. .ff.de vb.sig.faciat.c.si religiosus de elec.li.vi.in vbi.pená virib⁹ vacuef electio.faciat glo.in.c.decet de imu.ecc.li. vi.sed cõtra ista adduco.c.inter alia de imu.ecc.vbi pro bat formalr qp appellatóe pene venit pprie péa mortis vel pena afflictiua corpis z ita colligit do.abb.ibi in qr to notabili z adduco.c.i.de ser.in vbi.ad morté vel ad pe ná vbi appellatóe pene venit pena corpis afflictiua z ad duco.c.finé litib⁹ de dolo z ptu.in vbo puniaf vbi venit pena vboz z adduco.c.i.de cófes.z tex.in.l. ip aior.ff.de iure fis in verbo ipe te pene subdi.sti.z in rub.pñcia plu ribus legib⁹.ff.de pe.z ió dicendú est qp pprie est z stri cte qp appellatione pene venit pena mortis vel corpis af flictiua faciat illud qp diuina testanf carmina a pena ifer ni libera animá eius.large aút z iproprie venit pena pe cuniaria z ita pcedat iste tex.z similes ista non sút a mé
12 te tua delenda. ℭ No.ibi.habeaf p pfesso † qp eo.mó é pena vt quis habeat pro cófesso z sic.c.ij.de cófes.in.vi. est penale tene menti qr non erit extendendú de pe. di.i.
13 .§.pena z colligit hic Bal.regulã generalé † qui suo no mine hz actioné vl pro suo interesse pót pstituere pcura torem añ lit.pte.z qñcúqz.z dicit hác doctriná apponere eleganté tex.in.l.si vnus.§.idem ait.ff.de iniur.z ió pr se cúdum eú númodo sit vsufructuari⁹ pót cóstituere pcu ratoré in bonis filij.secus si non est vsufructuari⁹ z dicit de hoc fore glo.sing.in.l.i.C.de bo.ma.ego adduco text. elegantes z celebres in.l.eú.§.ex preterito tpe.ff.de ma. vin.p qué tex.Bar.ibi refert doc.dicere qp eo casu q mi nor potest stare in iudicio per se sine curatore poterit có stituere pcuratorem per se sine curatore z adduco.l.di uus.§.si.de pe.he.z tex.z doc.in.c.ex parte de testi.spol.

a ℭ Corporis. adde.d.car.in.si cle.ii.§.i.ij.q. circa fi.d he.q hoc in termi nis tangit.

b ℭ Sacra. adde tex.in auc. vt cés obedi. iud.pnin.§.i. do.i.c.z si xpo de iureiurá. z bald.l.mar.d. iuramentú vbi d hac mã late.

z ió pulchre dixit Inn.in.c.cú.l.z.a.de re iudi.qp eo ca su q monachus potest stare in iudicio sine pfensu abba tis poterit in illo iudicio pstituere pcuratoré sine pfensu abbatis z faciat.c.cú dilecti.de rescrip.vbi eo casu quo monachus est effectus prior vel gubernator alicuius có gregationis poterit pro ea agere sine cósensu abbatis z pstituere pcuratoré sine cósensu eius.z adduco qp volu it Inno.in.c.edoceri de rescript.vbi dixit qp eo casu quo platus solus agere pót sine consensu .c.sui qp poterit illo casu cóstituere procuratorem sine cósensu.c.sui.z eodem mó eo casu quo capfm agere poterit dc per se poterit có stituere pcuratoré de per se.z adduco qp volui Inn.i.c. intelleximus de iudi.vbi dixit qp eo casu quo excóicatus pót stare in iudicio poterit in illo casu cóstituere pcura torem ad agendú vel defendédú in iudicio.z adduco qp voluit Bar.in.l.seruos ad custodiá templi.ff.de ali.z ci. leg.vbi dixit qp eo casu quo seruus pót stare in iudicio z frater minor pót stare in iudicio poterit pstituere illo ca su pcuratoré ad agendú vel defendendú.faciat qp voluit do.Bene.d plubi.in.l.seruos.ff.de li.ca.z adduco qp vo luit do.Dñicus de sancto geminiano i.c.si annú in.xiiij. de iudi.in.vi.vbi dixit qp eo casu quo pót filiusfamili. sta re in iudicio sine cósensu patris vt est in cáis ecclesiasticis z spūalibus z in cá matrimoniali poterit in illis casibus sine consensu patris cóstituere pcuratores ad agendú.z adduco qp voluit Bal.in.l.necqz.C.de pcura.vbi dixit qp minor pót pstituere pcuratorem p se in his casib⁹ in qui bus pót stare in iudicio per se z adduco qp voluit gul.ne so.in.c.auditis de pcur.vbi dicit qp epo eo casu quo po test stare in iudicio per se poterit illo casu per se cóstituere pcuratorem.z adduco qp voluit idé Bal.in.c.cum.J.z A.de re iudi.vbi pro dicto Inn.ibi allegat.d.l.sz si vni⁹ .§.idem ait.ff.d iniur.z adduco Bal.in.l.filiusfa.ff.de p cur.vbi allegat doctriná Inn.in.d.c.cú.J.z.A.z addu co eundé Bal.in rub.C.de pcura.z ió idem bald.in suis apostillis i.c.edoceri de rescrip.allegat ad hoc ppositú d.l.sed si vni⁹.§.idé ait.ff.de iniu.z adduco qp voluit bar to.in.l.ij.§.si curatorem.ff.q pe.tu.z adduco qp sapienter voluit bal.in.l.reos.C.de acc.in.x.col.vbi dixit vtz eo ca su quo pr pót cóparere p filio in cá criali pro suo interesse possit pstituere pcuratoré z ista tene menti qr excedunt vires modernas z antiqs. ℭ No.ibi cadat a cá z habeat
14 pro confesso † qp lz quis sit cótumax nó habef pro cófes so ipso iure ne sic cadat a causa nisi iudex super hoc pro núciauerit ex eo qr verba futuri tpis sunt canon snie fe rende z non late vt hf in.l.cognouerit.§.qp si fecerit.C. de here.z in.l.in criminali.C.de iur.om.iudi.cú si.z istó voluit glo.hic.mihi videf de aperto iure dicendú qp inqz tum dicit hic habeaf pro pfesso qp emanauerit pper er rorem glosaz z doctoz qr pro certo non recte intellexe runt.l.ij.§.si actor.C.eo.tenuerunt enim qp pctumax in iu rando de calumnia nó cadat ab actione sua ipso iure sed requirif iudicis snia z tám obdit huic errori ille.§.qp si ac tor.in versicu.cadat a causa z in versicu.occurrat z in ver siculo repellat per qué tex.gl.hic z doct. z glo.in.d.§.qp si actor z docto.tenuerunt qp requiraf snia de quo dicaz super glo.z intellige qp habeaf pro confesso quatenus est sibi preiudiciú alias habebif pro negante.c.ij.de con fes.in.vi.dixit tamé Bald.in.l.i.C.si ex delict.defunct. vbi voluit qp dz intelligi si iudici videaf z voluit glo.i.d. l.ij.§.qp si actor.de quo dixi i.c.pcedéti. ℭ Venio ad gl. glo.primá.forte voluit qp principalis persona iuret quá do est iustior qp videf colligi.ex.l.fi.C.de pcur.vide que dixi in.c.in pertractandis.ã.eo.no.ex eadez glo.qp rare est vt quis possit iurare de calúnia per sindicú vel per ac torem vt in iuribus allegatis in ea z sic non est speciale
15 in epo in glo.ij.ibi quádoqz tamen tangit †.No.ex ea qp
b regulariter episcopus iurando nó hz tágere sacra^b nisi in casibus in quibus requirif expressum z idé voluit glo. in.c.vt circa de elec.li.vi.in vbo corporali sed glo.ibi in additione

additione que regulariter nō hr̄ tenuit ꝯtrium ꝙ imo regulariter tenet̄ tangere sacra nisi vbi oppositū exprimit̄ in iure. tu dicas vbi plene dictū fuit superius in glo. si. nota ex ea † ꝙ vt actor cadat ab actione vel vt reus habeat̄ pro cōfesso requirit̄ iudicis snīa pro quo facit qꝛ vba sūt cōcepta in tpe futuro vt no. in. c. ꝗ̄quis de elect. ꝛ in. c. si diligenti de fo. cōpe. ꝛ per glo. in. c. in penis de regu. iur. li. vi. ꝛ idē voluit hic Jnn. ꝛ glo. in. d. l. ij. §. ꝙ si actor ꝛ cōiter oēs docen. in vtraqȝ censura sequunt̄ glo. istā ꝛ gl. d. §. ꝙ si actor. ꝛ antiqua ꝛ moderna iuris prudentia. sed mihi vr̄ circa hūc passum salua prius honorificentia tātorū patrū quoꝝ ꝓcūbens non sunt dignus soluere corrigiam calciamentoꝝ vt Jo. bap. verbis vtar. ꝛ p̄mo ego pono ad ptem tex. istū ex eo qꝛ inchꝯtū dicit cadat ab actōne ꝛ habeat̄ ꝓ cōfesso cm anauit ad. d. §. ꝙ si actor. Et de sanguine ꝛ spū illius. §. vr̄ ex ctus. assumamus ꝗ̄ text. illuȝ qui hoc mō loqtur si actor noluit subire sacramētū calūnie ꝛ hoc legitime fuerit approbatū nō liceat ad litē penitus puenire sed cadat ab instituta actōe quasi iprobus litigator ꝛ iudiciū ei cū legitima interminatione occurrat ꝛ a iudicio eū ꝗ̄ longissime expellat ista sunt formalia verba illius tex. † mō ego cōsidero primo illud v̄bum penit⁹ ꝙ est canō late snīe nō ferende ꝛ adduco tex. cum glo. in. l. si qs aduocati. C. de postu. in v̄bo penitus arceant ꝛ glo. ibi dicit ipso iure. ꝛ lȝ ibi vbertus de bobio teneat ꝯtrium vt ibi refert rapha. fulg. tñ ipse saluando illā glo. dicit se ponderasse illud v̄bum penit⁹ ꝙ est canon late snīe ꝛ alterata est nā illius verbi arceant̄ ꝛ adduco. c. nullus. el. i. ij. q. ij. in verbo penit⁹ ꝛ in. c. ex lrīs in verbo nullā penit⁹ iurisditionē de offic. deleg. ꝛ. c. cleri. in verbo penit⁹ de exces. prela. ꝛ auc. Jtē si appellatiōe. C. de tēp. ap. in verbo penit⁹. ꝛ. pastoralis in v̄bo penit⁹ de rescri. c. i. de postu. pla. lib. vi. c. cupientes. §. si p viginti de elec. li. vi. lȝ ergo in. d. §. qꝺ si actor apposita sint verba futuri tpis nihilominꝰ alterat̄ nā eoꝝ per illud verbū penit⁹. simile dicimus in verbo fundit⁹ vt sit canon late snīe vt est glo. celebris in. l. decernimus. C. de sa. san. ecc. sicc dicim⁹ de illo verbo metus vi sit canon late snīe vt hr̄ in auc. ꝺ incest. nup. in p̄n. cum ꝗ̄ ibi dicat̄ nō liceat penit⁹ puenire intelligitur ipso iure. tene menti hanc inductionem. secundo pōdero illꝺ verbū occurrat vt intelligat̄ penitus. Jtē pondero illꝺ verbū ꝛ aliter. ħ mō vȝ ꝙ verbū occurrat ē v̄bū executiuū ꝛ refert iudici quo casu vbicūqȝ in. l. apponit̄ verbū executiuū ꝓsupponit snīam latā sed iducit facti executionē istꝺ ꝓprie sapiunt illa v̄ba tristitia iudici occurrant iportant enīȝ facti executionē. de hoc allego tex. cū sua glo. in. c. ex tue de cle. nō resi. vbi apponit̄ verbum remoueat ꝛ verbū spolief vt inferat priuationē factā a iure sed executionē fiendā a iudice adduco. c. querelā in v̄bo remouentes de iureiu. c. ex lrīs de exces. plat. in verbo amouentes. c. i nr̄a de procu. l. i. §. remouet. ff. de postu. faciat. c. si. in verbo spoliari de post. ꝛ ibi refert do. anto. se in facto respondisse ꝙ tale verbū est executiuū snīe inflicte a iure ꝛ adduco. c. qꝛ layci de iur. pa. ꝛ. c. cū clerici de pac. vbi per gasparē de cal. ꝛ. c. ij. de rescrip. ꝛ. c. fi. ꝺ cle. nō resi. ꝛ. c. de mta de p̄ben. ꝛ. l. si qs maior. C. ꝺ trāsac. in v̄bo actiōe priuat⁹ vbi bar. ꝛ Bal. colligūt hāc doctrinā ꝛ adduco. c. cū dilecti de accus. in verbo remouere cu retis ꝛ. c. cū olim de re. pmu. c. grauē de prebē. c. pastoralis. §. vez̄ de appe. c. puenit in verbo euitari ꝛ ibi per do. abb. c. ꝙ in dubijs de renūc. c. nouit de his q̄ fi. a pre. sine ꝯsensu ca. ex quibus iurib⁹ colligit̄ † ꝙ verbū executiuuȝ appositū in. l. presupponit canonē late snīe ꝛ facti executionē fiendam a iudice ꝛ adduco glo. cōiuncto text. in. l. ij. C. de in. emp. in verbo cadat ꝛ glo. celebris ibi exponit ipso iure. ꝛ ex illa gl. apponit̄ gladius ad radicem hui⁹ dubitationis vt iste tex. inchꝯtum dicit cadat ꝛ. d. §. ꝙ si actor intelligant̄ ipso iure ꝛ vt meis detur audacia verbis adduco celebrē ꝯsiliuȝ Pe. ꝺ anch. appositū inter ꝯsilia Jo. cal. in ti. ꝺ feu. ꝛ ꝯsi. lȝ. incip. an ex incuria ꝛ neglige

tia vbi dixit ꝙ quotiens in lege vel in alia dispōne apponunt̄ verba sui natura priuatiua ita ꝙ secū habeant priuationē annexā ꝛ ponit exemplū de verbo pdant ꝛ de v̄bo cadant ꝛ de v̄bo careat ꝛ allegat glo. in. l. ꝓuidendā. C. de postu. vbi tex. dicit careat foro ꝛ glo. ibi exponit ipso iure quā ang. ibi ꝛ rap. dicūt esse sing. ꝛ sic cōcludit do. pe. in prefato ꝯsilio ꝙ verbū cadat est verbū naturaliter p̄uatiuū ꝛ iducit canonē late snīe ꝗ̄ in. d. §. ꝙ si actor ꝛ in isto tex. inducit̄ canon late snīe ergo non bñ dixerūt glo. ꝛ doc. ꝛ videnf habuisse ꝯsiderationē ad. l. in criali. C. ꝺ iu. om. iu. vbi dr̄ actione mulctet̄ ꝛ pro cōdēnato habeat̄ que v̄ba nō sunt nāliter priuatiua nec ēt sunt v̄ba executiua nec ēt apponit̄ aliquod v̄bū inducēs canonē late snīe vt est v̄bū funditus vt in. l. decernimus i gl. C. de sa. sanc. ecc. in ver. nullatenus ꝛ in auc. si qua mulier. C. ad velle. vel dictio penit⁹ vt superi⁹ dictū est ergo ꝛc. Jtē pōdera ēt in. d. §. ꝙ si actor. verbū repellat ibi appositū ꝙ ē v̄bū executiuū iducēs caōnē late snīe vt i. c. repellāt ꝛ i. c. cū. p. m aneonello de accu. ꝛ per ꝯña ex snīa. l. reperit̄ iste ꝯtumax p̄uatus actione ꝛ iudex dȝ eū repellere de facto † ꝛ hoc iportat verbū longe ª seu longissime appositū hic. ergo est verbū late snīe. ꝛ idē dico de illo verbo, hēatur pro cōfesso qꝛ intelligit̄ ipso iure ꝛ ad hoc allego. c. ij. de confes. in. vi. vbi dr̄ hēri dȝ pro cōfesso qꝛ intelligit̄ ipso iure vt dicit̄ in p̄cedenti. c. itē qꝛ illa v̄ba cadat ab actōe ꝛ habeat̄ ꝓ cōfesso ponūt̄ ibi equalr̄ ꝛ equaliter determināt̄ cū ergo cadat ipso iure ergo ꝛ eodē mō hr̄ pro ꝯfesso ipso iure faciat in arg. l. legatarius. §. i. ff. de leg. iij. l. tam ħ iure. ff. de vul. ꝛ pu. l. i testō. C. de testa. mil. absurdū nāqȝ videret̄ qꝺ qñ cadit ab actōe nō reqrat̄ iudicis auctoritas ꝛ qñ dēat hēri ꝓ ꝯfesso reqrat̄ snīa cū equalr̄ apponāt̄ illa v̄ba. ergo equalr̄ debēt determinari p illa iura ꝛ iudicio meo hec doctrina vr̄ verior ꝛ ꝓstantior ꝯgruens lr̄e. d. §. ꝙ si actor. qcqd dixerint gl. ꝛ doc. ꝛ si occurreret in seō ꝯsulerē ꝯ glo. ꝛ doc. tene mēti qꝛ forte in euū erunt illustriora. Possum⁹ ꝗ̄ dicere illud ꝙ sanctus heremita cādido cātabat ore laudate dñm oēs gentes. ꝛ ex istis cōfundent̄ multa dicta tradita a sup̄ioribus nostris ꝛ iō si est necessaria inestigatō eius ꝙ Jnn. nō hic venit in ore Queris † pone ꝙ iudex reqsitus vt ferat istā snīaȝ ꝯ recusanteȝ iurare de calūnia ꝛ interim pereat instātia iudicij an hēbit aliquā actionē ille q ꝯtendebat aliuni debere iurare. Jtē ꝛ si ille q noluit iurare agat vꝝ possit excipi cōtra eū ꝙ cadere debeat a cā iō nō vȝ audiri dicit ꝙ non pōt excipere de recusatōe iuramēti qꝛ ea q̄ emergūt post lit. ꝯte. spectāt ad officiū iudicis. l. ediles. §. itē sciendū. ff. de edi. edic ꝛ ex lite nō dȝ oriri lis. l. termiato. C. de fruc. ꝛ li. exp. inst. ꝺ ob. q̄ ex q̄si deli. nas̄ i p̄n. ꝛ sic cōcludit ꝙ si ne sit terminatū negociū per snīam sine lapsa sit instātia ꝙ nō poterit ampli⁹ agi ad istā penā. dicit tñ ꝙ nō hȝ locū in his q̄ fiunt ex iudiciuȝ iō si quis elegerit ꝯ formā est p̄uatus ꝓtāte eligendi. c. qꝛ pp de elec. ad istā enim penas semp agi pōt. refert tñ alios tenere ꝯtriā ꝗ̄ host. ꝛ Jo. an. simplr̄ referūt hāc doctrinā Jnn. ꝛ trāseunt cū ea. ꝗ̄ bar. in. l. in criali. C. de iur. om. iu. ꝗ̄ ꝯtriū dicit. n. ꝙ si qs votatur in examine priuato q̄ casu vocans pdit actionē vt ibi hr̄ ꝙ postea poterit agere cōditione ex lege ꝛ excipere ꝯ agentē ꝛ hāc ptem vr̄ seq hic do. Anto. ꝛ Jo. ꝺ imo. nec de iure canonico est dubitendū quo iure nō perit instantia ꝗ̄ durat ꝓpetuo vt hr̄ in. c. pe. de iu. ꝛ pl⁹ ēt dixit gl. in d. l. i criali qꝺ ēt cōpeteret ꝯditio sine cā. ꝗ̄ qd si plat⁹ vel sindic⁹ eccl̄ie sine iusta cā recusauerit iurare de calūnia vꝝ noceat eccl̄ie vt ab instituta cadat actiōe vel hēat̄ ꝓ cōfesso tetigit hāc qōnem Jo. and. in addi. spe. eo. tit. §. fi. v̄si. qd si tutor. ꝛ dicit ꝙ non p̄iudicat ecclesie allegat. c. si epm. xvi. q. vi. refert tñ ibi guido. de suza. tenuisse i. l. iubemus. C. de sar. san. eccle. vt preiudicet ecclesie. Sed soluendo prelatus de suo estimationē releuabit̄ ecclesia ab illo preiudicio allegat. l. quicunqȝ. C. de ser. fugi. ꝛ si prelatus nō hȝ vnde soluat punict ecclesia. ꝛ si aliter vi-

ª Longe. de ista dictione vide aliqd p barto. i l. nēo. C. ꝺ ann. ꝛ tri. li. x. ꝛ vīꝺ tex. in. l. a diuo pio. § si post de re iu. ꝛ in. l. apparet ꝺ finnere actiōꝺ priua.

ceremus sequeret absurdū q̄ prelato litigāte pro eccle
sia nō iurabit de calūnia si nō iuranti aō īponat pena sz
dicit q̄ repellet actor sed in reo nolente iurare debit lo-
cum absurditas ideo tūc punit ecclesia qr sicut v̄a ꝯfes-
sio prelati vel sindici p̄iudicat eccl'ie ita ꝛ ficto ꝯfessio p̄-
iudicabit f̄m do. Ant. q ad hoc allegat. d. l. iubemus. ꝛ
c. iperator. ꝟ. eo. Ideo ꝯcludit q̄ stabit huic ficte ꝯfessioi
sicut statur vere ꝯfessioni. Sz do. Abb. qui omni posse ni
xus est vapulare dicta do. anto. dicit illud. c. iperator nō
facere ad istā. q. qr loqtur qñ tota ecclesia est ꝯtumax i iu
rando vel in ꝯstituendo sindicū aptū ad iurandū iō tūc
ex delicto totius ecclesie punit vt no. in. c. cū dilect⁹ de or
di. cogi. ꝛ h̄r in. d. l. iubemus dicit ēt q̄ vera ꝯfessio ipsi⁹
p̄lati nō nocet ecclesie allat q̄ no. in. c. de ꝯstantinopoli-
tana. xxij. di. ꝛ in. c. si. de p̄script. Ideo ꝯcludit do. abb. q̄
in causis in qbus ꝯfessio solius prelati non nocet ecclesie
vt in casib⁹ ibi notatis tūc delictū solius p̄lati non nocet
ecclesie qr si v̄a ꝯfessio nō nocet ecclesie seqt q̄ multo for-
tius nō nocebit ficta ꝯfessio. l. iij. ff. p socio. in casib⁹ aūt i
qbus nocet puta qñ hz diuisam administrationē a capi-
tulo ꝛ cā nō est ardua ꝯcludit q̄ ēt nō nocet qr prelatus
soluet de suo qr ista nō est vera ꝯfessio arg. l. eius qui de-
latorē. ff. de iure fis. Et qr v̄a ꝯfessio pōt sonare in delictū
ꝛ nō delictū iō in dubio vz ꝛ sic intelligit. c. suborta. d̄ re
iudi. vbi ꝯfessio sindici p̄iudicat ecclesie. Sed in casu hu-
ius. c. istud factu p̄lati oīno cadit in delictū iō non p̄iudi-
cat ecclesie qr ad hoc p̄latus nō habuit mandatū ab ec-
clesia. l. i. §. si ꝓcurator. ff. si qs ius di. nō obtem. Faciat q̄
ibi voluit bar. ꝛ ēt allegat. l. nō est ignotū. C. de admini.
tuto. de tutore q mouit cām calūniosam ꝓ pupillo vt nō
noceat factū tutoris pupillo sed in ꝯtrium adducit gl. in
c. delictū p̄sone de reg. iur. li. vi. q̄ dicit q̄ delictū solius p̄-
lati nocet ecclesie agendo in iudicio ꝛ h̄r in. c. cū olim de
censi. do. abb. r̄ndet q̄ glos. illa simpliciter nō est vera ex
eo qr dictū eius nullo iure ꝓbat. Quinimo ꝯtrium ꝓbat
vt in. c. cū venerabilis de excep. ꝛ ad. d. c. cū olim allega
tum p illā glo. r̄ndet q̄ illud poterat cadere in delictū ꝛ
nō delictū iō p̄iudicabit ecclesie ex quo p̄latus est legiti-
mus administrator ecclesie vt h̄r in. c. edoceri de rescrip.
ꝛ ita sapienter transiuit hic do. Abb. Sed mihi videt q̄
guido de suza. dixerit veritatē ꝛ ꝓbat doctrina sua in. d.
l. iubemus. C. de sa. san. eccle. vbi prelatus nolēdo exhibē
tionem vt ibi h̄r fit preiudiciū ecclesie ergo fortius fiet p̄-
iudiciū ecclesie in actu facto in iudicio. Scdo adduco istū
tex. hoc mō hic dr̄ q̄ p̄lot⁹ iurar̄ pōt vel per se vel p sindi
cū ꝛ si iurar̄ recusat ab instituta cadit ab actione vt h̄r ꝓ
ꝯfesso. si dicat mihi tex. iste n̄ loqt in cā ecclesie sz loqt i cā
ꝓpria ꝛ p̄imoniali ipsius epi. qr od hoc r̄ndeo negādo
istō assumptū qr tex. iste dicit p se vel p sindicū vn̄ vr̄ loq
in cā ecclesie cū ḡ iste dicat q̄ cadit ab actione ḡ intelligi
tur q̄ cadat noīe eccl'ie ꝛ p ꝯñs est h casus sing. q̄ p̄lat⁹
recusans iurare de calūnia in cā eccl'ie facit ipsam ecclesi
am incidere in penā. fatendū est tn̄ q̄ releuabit eccl'ia ab
ista pena p̄lato soluente estimationē. ꝛ adduco ad hoc q̄
voluit do. me. Io. de imo. i. c. i. de dolo ꝛ ꝯtu. vbi hāc ꝯtē
tenuit ꝛ ꝓ ea allegauit istū tex. ꝛ. d. c. iperator. sed istū tex.
nō inducit vt induco ego. Tertio moueor ponam⁹ q̄ ec-
clesia nō habeat capl'm clarū est q̄ rector ecclesie nō ha-
bentis capl'm hz tantā ptātem in illa ecclesia q̄ʒta hz p̄la
tus in ecclesia capitulari ista est glo. singu. in. c. potuit de
loca. ḡ seqt q̄ saltē p̄latus talis eccl'ie p̄iudicabit eccl'ie re
cusando iurare de calūnia. qto faciat. c. cū dilect⁹ de ord.
cogi. in v̄si. p dolū ipsius. vbi dol⁹ p̄lati nocet eccl'ie ḡ mul-
to fortius nocebit ꝯtumacia in iurādo de calūnia. quito
faciat. l. polla. C. de his q. vt indi. vbi tutor accusans de
facto vt ibi h̄r facit censeri pupillū indignū h̄reditate. eo-
dem mō dicem⁹ p̄latū recusando iurare facere ecclesiaz
cadere ab actōe ex eo qr ecclesia eq̄pat pupillo vt est glo.
multū sing. in. c. inquirendū de pec. cle. f̄m do. Car. ibi ꝛ
iō Bal. in. d. l. polla. ꝛ in scda positiōe r̄ndendo ad. l. me

misserint. C. vñ vi. dicit q̄ ille est actus iudicialis q eq̄pa
tur ꝯtui. l. iij. §. idē scribit. ff. de pec. ita dicam⁹ in casu no
stro vt sicut tutor pōt p̄iudicare pupillo in actu agēdi iu
dicialiter ita ꝛ eodē mō p̄latus agendo iudicialr̄ posse
p̄iudicare ecclesie ꝛ sic vi sentire bal. in illa solutiōe illō
qō voluit glo. in. d. c. delictū p̄sone de reg. iur. in. vi. ꝛ ad
d. l. nō est ignotū. C. de admi. tuto. facile ꝛ verū pōt dari
r̄nsum vt dicamus q̄ ibi istituit actionē calūniosam q̄ le-
gibus oīb⁹ excisa est p totū titulū d calumniatorib⁹. c. ca
lūniā de pe. cle. vt calūnijs de re iudi. sed hic non instituit
actionē calūniosam iste ep̄s. ergo sublatū est fundamētū
dn̄i abb. de eo q̄ h̄r in. l. nō est ignotū ibi. n. h̄r q̄ rōe cui-
cuj nō oz instituī calūniosa actio. quā legē h̄n not. gl. ibi ꝛ
epos. Sexto faciat. c. cū olim de censi. vbi abb. pōt allādo
in iudicio renūciare ꝓbationib⁹ cōpetentib⁹ eccl'ie ꝛ re
nunciando p̄iudicat eccl'ie ꝛ clarū est q̄ talis renūciatio
nō pōt h̄re se nisi ad malū. faciat q̄ voluit glo. in. §. qr vo
in auc. vt mu. credi. vel debitrices. ꝛ per ꝯñs non est vera
illa responsio data supius q̄ erat dubiuz an illa ꝓbatio
esset vtilis vel nō. Septimo adduco sing. ꝛ pegrinū dictū
gof. q̄ refert ꝛ seqt hosti. in. c. accepim⁹ de si. inst. vbi vo
luit q̄ snia lata ꝯ p̄latū noceat eccl'ie nō solū qñ factis p
bationib⁹ fuit lata. sed ēt qñ noluit p̄lat⁹ cōparere ad do
cendū de iure eccl'ie iuxta no. in. l. diffamari. C. de ingen.
ma. ibi. n. archiep̄s in termino dato ad ꝓbāda p̄uilegia
ꝯtumaciter nō cōparuit p quā iponit sibi silentiū ppetuū
sup facultate redarguendi p̄uilegia de falso ꝛ p̄iudicat
sibi in suis successorib⁹. ꝛ gof. ꝛ ho. dicūt q̄ in antiq ꝯpi
latione erant illa v̄ba ꝛ successorib⁹ suis ꝛ fuerūt detra
cta qr tacite intelligunt f̄m eos. c. i. de sol. ita dicamus in
ꝓposito q̄ recusando iurare de calumnia prelatus p̄iu
dicat eccl'ie ꝛ ibi dixit ho. q̄ quādo p̄latus nō facit dolo
se nō cōparēdo in termino assignato q̄ tn̄ suā p̄iudicat
eccl'ie ita in ꝓposito lz ep̄s non iuret de calūnia nō tn̄ p̄su
mit calūniose hoc facere sed potius p̄sumit q̄ nō velit de
ierare arg. c. estote misericordes de re. iur. cū si. Octauo
adduco. c. nicholaus de app. vbi ꝯtumacia monachi qui
est ꝓcurator monasterij nocet mōasterio. Nono adduco
q̄ voluit scribē. sup glos. c. ecclesia. el. i. vt li. pen. vbi dicit
q̄ si p̄latus incidit in vitium litigiosum q̄ p̄iudicat eccle
sie. Decimo adduco q̄ h̄r in. c. i. de seq. ꝛ ibi voluit do.
ab. q̄ ꝯtumacia prelati nocet ecclesie. ita dicamus q̄ ꝯtu
macia in nō iurādo d calūnia p̄iudicabit ecclesie. Unde
cimo adducor rōnem. solēnitas iurandi introducta ad ri
gorē iuris ē obseruanda vt d sc pz quo casu error aduoca
ti nocet rustico ita sapienter dixit bal. in. l. iuris ignoran
tias. C. q admi. ad ho. po. pos. ꝛ iō dixit bal. i. l. i. §. mūda
no. ff. de op. no. nū. q̄ rustic⁹ nō restituit in itegr. ad ea q
sūt itroducta ad iuris rigorē obseruādū. voluit gl. i. q. iij.
c. iuris ignorātia ꝛ. xxxviij. di. c. iuris ignorantia. ḡ forti-
us p̄iudicat eccl'ie scm̄ sui p̄lati. ꝛ si qspiā adduxerit i ꝯtri
um q̄ voluit glo. in. l. si qs in tanti. C. vñ vi. q̄ voluit q̄
si p̄latus icidit in penā illius. l. q̄ nō p̄iudicat ecclesie q̄
ad h r̄nderi pōt q̄ ille act⁹ nō pōt cadere nisi in delictū
ꝛ iō p̄lat⁹ nō pōt excusari a dolo ꝛ p ꝯñs nō nocet eccl'ie
sed iste act⁹ nolēdi iurare de calūnia pōt cadere in nō de
lictū qr multi sūt q in tantā habēt venerationē iur⁹ q̄ il
lud nullo mō subire volūt. l. q̄ sub ꝯditōe. ff. d ꝯdit. instit.
Duodecimo adduco. d. c. iperator. ꝟ. eo. ꝛ lz. d. ab. supius
r̄nderit q̄ recusatio iurandi de calūnia vel ꝯstituēdi sin-
dicū ad iurandum fuit scm̄ cōicato ꝯsilio abba. ꝛ ꝯuent⁹
qr ego fateor q̄ ibi debebant iurare abbas ꝛ fratres. ni-
hilominus ego pōdero q̄ sufficiat dūtaxat iuramētū ab
batis ex eo qr tota ptās agēdi pro monasterio est penes
solū abbatē vt est casus singu. xviij. q. ij. c. nullam. de quo
tex. fecit festū nomi. Abbas in. c. edoceri de rescript. licet
aliter dixerit glo. in capitulo primo de ꝓcuratoribus ꝛ i
capitulo causamq3 de iudicijs. ꝛ in dicto capitulo edoce
ri. Tamen non vere loquitur vt ad oculum luculen-
ter demonstraui in dicto capitulo edoceri. vbi omnino
videbis

videbis si ergo in casu.d.c.īperator exigit iuramētū ca-
lumnie ab abbatib⁹ ⁊ fratrib⁹ debuit accidē ex aliqua
spālitate vel q₂ cā erat ardua vel q₂ fratres erāt meli⁹ in
formati vel q₂ cōsuetudo ita disponebat. Ex q̄ bñr̄ re-
gulā in ↄ̄triū ꝙ solus abbas sufficiat vt in.d.c.nullā.x-
viij.q.ij.nihilominꝰ tex.d.c.īpatorū dicit sicut ab alijs.q̄
casu intelligit̄ puta epis vel rectorib⁹ ⁊ filib⁹ sed tex.ibi
dicit ꝙ cadūt a cā recusando iurare siue ḡ solus abb.iu-
ret siue sol⁹ eps ecclesia cadat ab actione. ⁊ sic illa verba
sicut ab alijs apponunt gladiū ad hāc dubitationē vt sit
21 ibi casus † ꝙ si ꝑlat⁹ est ↄtumax in iurādo de calūnia ꝙ
ecclia incidit in penā ⁊ per ↄ̄ñs actus exercit⁹ in iudicio
qui prima fronte non tendit ad dolū.ꝑiudicabit ecclesie
gestus per ꝑlatū suū.xiiij.faciat iste act⁹ nō iurandi est ob
missus ⁊ sic negligentia ḡ preiudicabit ecclesie ⁊ ad hoc
adduco.l.iubem⁹ supius allegatā vbi dixit Ja.bu.ꝙ ne
gligentia ꝑlati nocet ecclesie p illū tex.ſm vnū intellectū
Decimoquarto faciat illō delictū nō iurādiō calū.nō est
euidēs nec manifestū sed ē celatū ⁊ vnitū cū administra
tiōe q̄ casu nocebit ecclie ⁊ ad hoc adduco ꝙ sapiēter vo
luit excellēs doctor bal.in.d.l.iubem⁹.vbi dic̄ eē delictū
velatū ⁊ pp hoc nocere ecclie ⁊ p ista vr̄ ↄ̄fensata aliq̄lr
opi.guil.de suze. ſm puitatē nobis a deo datā.vtꝝ aūt
istō iur̄ᵐ calūnie ꝑstet̄ qñ qs recusat̄ in iudicē dic ꝙ non
q₂ tale iur̄ᵐ ꝑstat̄ post li.ↄte.sed recusatio añ li.ↄte. ꝓpo
nit̄.c.inter monasteriū ↄ̄ re iu.ita dixit b.d.ant.tu limita
hoc dcm̄ nisi recusatio supueniret post li.ↄte. vel antea orta
de nouo supueniret in notitiā q₂ tūc posset appōi post li.
ↄte.vt i.c.pastoral̄ de excep.c.vt circa de elec.li.vi.l.ij.C.
de ↄ̄sor.eiusdē litis.q₂ tūc dēret ꝑstari iur̄ᵐ calūnie cū ces
set illa rō ꝓnūciatōis.qd in denūciatiōe euāgelica dic ꝙ
nō iurat̄ de calūnia sec⁹ in denūciatōe iudiciali puato vl̄
publica ſm Jo.d̄ lig.seqt̄.d.ant.tu pōdera.c.i.co.ti.lib.
vi.vbi in cāis spūalib⁹ iurat̄ de calūnia s₃ denūciatio euā
gelica est cā spūalis.ḡ ⁊c.nisi dicas ꝙ iō nō iurat̄ q₂ nō
agit̄ de cōmodo denūciantis bursario s₃ de cōmodo aie
ipsi⁹ denunciati.poss₃ tñ dici ꝙ stabit̄ iudicis arbitrio p
id ꝙ hr̄ in.c.ij.§.fi.eo.ti.li.vi.qd in cā appellatōis dic ꝙ
iurat̄.c.ij.e.ti.li.vi.qd si fuit ꝑstitū añ li.ↄte.an reiterabit̄
post li.ↄte.dic ꝙ nō ar.auc.hec facta.C.e.ſm Cy.i.l.ij.
in ꝑn.C.eo.an possit peti vt iuret̄ de calūnia.ꝑpe finē snie
cy.in.d.l.ii.in ꝑn.in.vij.q.e₃ ꝙ sic p tex.§.fi.eiusdē.l.vbi
dr̄ in quocūq₃ statu cōpellit̄ qs iurare seqt̄ h.d.an.faciat
ꝙ voluit Jo.an.in.c.i.e.ti.li.vi.ego limito h dcm̄ nisi eēt
ↄclusum in cā p id ꝙ voluit gl.celebris i.c.ex l̄ris de iure
iurā.⁊ p id ꝙ voluit glo.in.l.si rē.§.quolib₃ tpe.ff de eui
ctio.q̄ voluit ꝙ denūciatio litis mote l₃ possit fieri quol₃
tpe nō tñ post ↄclusum in cā q̄₃ gl.reputeuit sing.bal.i.l.
ij.alīa fi.C.de vsu.rei iu.⁊ adduco ꝙ voluit.d.car. in cle.
22 i.de excep.vbi dixit † ꝙ l₃ exceptio excōicatōis possit op-
poni in q̄cūq₃ ꝑte iudicij vt in.c.pia de excep.lib.vi.nō tñ
poterit opponi post ↄclusu₃ in cā ⁊ ꝙ pulchre dixit bal.
in.l.admonēdi.ff.de iureiur.ꝙ l₃ peti possit delatio iura-
menti i suplemētū vt ibi hr̄ n̄ tñ peti pōt postq̄₃ ē ↄclusu₃
in cā faciat sīle ꝙ dixit bar.in.l.is q reus.ff.de pub.iu.ꝙ
post ↄclusu₃ in cā nō pōt peti iscriptio ad penā taliōis.qd
si mādatū ꝓcedit simplr̄ ⁊ de plano an iurabit̄ de calum
nia dic ꝙ sic.ita dixit Jo.an.i addi.spe.i e.ti.§.seqt̄.v.qd
si cā i additiōe q̄ incipit h sciās.⁊ iudicio meo istō nullu₃
h₃ dubiū q₂ pōt v̄sari calūnia in talib⁹ cāis vt hr̄ i cle.se
pe.de v̄b.sig.ḡ ⁊c.qd si qs allat̄et cām absentie dic ꝙ te
nebit̄ iurare de calūnia ita t₃ Jo.an.in.d.§.seqt̄ v̄si.qd d̄
qōnib⁹. Tu pōdera ꝙ si cā absentie ē euidēs ⁊ notoria
ꝙ tūc nō erit necessariū tale iur̄ᵐ p id ꝙ hr̄ i.l.vbi pactū
.C.de trāsac.⁊ p id ꝙ voluit glo.i.c.veniēs de acc.faciat
qōno.in.l.reos.C.eo.in.l.seruū quoq₃ §.publi.ff.d̄ ꝓcu.
23 † qd i cessionario puta cedēs iura sua iurauit de calūnia
an cessionari⁹ q litē₃ ꝓseqt̄ teneat̄ iurat̄ d̄ calūnia. Jo.
and.in addi.spe.in eo.ti.§.restat v̄si.⁊ hodie in additiōe
q̄ incipit ⁊ in sequēti t₃ ꝙ sic.p.c.ij.§.ij.rñso e.ti.li.vi.vtru₃
esset corā arbitro sit ꝑstandū tale iur̄ᵐ. Joā.and.in addi.
spe.i eo.ti.§.supest v̄si.certū.t₃ ꝙ sic allat̄.l.ij.§.sed q₂.C.
eo.faciat q₂ arbitria sunt redacta ad instar iudiciorū.l.
rem nō nouā.C.de iudi.l.i.ff.de arbit.qd si aliqs iurauit
nūq̄₃ prestare iur̄ᵐ calūnie an si litiget ⁊ nō iuret icidat
in penā huius.c.qdā₃ ꝙ sic.⁊ sibi iputat ꝙ sic iurauit ar
gu.l.ij.§.pe.ff si qs cau.ſm Cy.in.d.l.ij.§.ꝙ si actor.vbi
dicit ꝙ tale iur̄ᵐ est temerariū ⁊ sibi remittet̄ iniuncta sñ
sibi pnia ꝓ tali iuramēto temerario.l.fin.in ꝑncip.ff ad
muni.voluit hic.d.an.adduci posset sīle ꝙ dixit bar.hri.
in suis qōnib⁹.q.iiij.vt₃ si qs iurauit nūq̄₃ iurat̄ ꝙ nihilo
24 minus pōt purgare se p iur̄ᵐ †.qd i eo qui vult redargue
re instrm̄ de falso an teneat̄ iurare de calūnia gl. in.c.ac
cepimus de fi.instr.t₃ ꝙ sic gof.in.c.cōtingit eo.ti.glo.in
.l.si C de fi.instr.tene menti hec ⁊ inq̄rū hic dr̄ hēat̄ pro
ↄfesso vtꝝ poterit appellare glo.in.l.i C.quo.ap.nō re.
dicit ꝙ sic quā ba.ibi limitat si suā ↄtumaciā excuset al's
hēbit̄ pro cōfesso ⁊ cōuicto.l.gñalr̄ §.ij.C.de reb.cre.⁊
iureiur.l.marcell⁹.ff re.amo.q̄ casu nō poterit appellar̄
vt voluit pe.⁊ Cy.in.d.l.i.⁊ voluit Jo.an.in addi.spe.i
eo.ti.§.fi.v̄si.sed nūqd vbi t₃ ꝙ poterit penitere p.l.si qs
libellos.C.d̄ ap.vbi.o.ant.putat hoc veru₃ si postea velit
iurare ē₃ de ꝑteritis nō solū de futuro.⁊ subdit ēt ꝙ vsq₃
ad sniam poterit penitere p.l.q cū maior.§.accusasse ⁊
.l.i seruitute.§.petysse.ff.de bo.li.⁊ allegat ꝙ voluit bar.
25 in.l.eriali.C.de iurisd.om.iu.vbi dixit † ꝙ actor q actione
mulctat̄ ⁊ reus q hr̄ ꝓ cōdemnato possunt penitere vsq₃
ad sniam ⁊ voluit glo.ibi.faciat ꝙ voluit ibi bal.⁊ saly.
in.l.alia.C.de h'is q.vt idig.⁊ in.l.si qs maior.C.d̄ tran
sac.⁊ cū hac doctrīa trāseūt oēs. Tu pōdera q₂ casus.d.
.l.in eriali.nō pōt adaptari ad casum istū d̄ q̄ hic hr̄.est
n.diuersus ibi.n.dr̄ actōe mulctet̄ ⁊ ꝓ ↄdēnato hēat̄ q̄ v̄
ba nō inferūt canonē late snie iō nō est mirū si añq̄₃ fera
tur snia ↄ̄ eos possint penitere sed in casu nr̄o ē lata snia
a lege ḡ nō possūt penitere ⁊ sic bar.d.an.⁊ oēs vident̄ p
cutere se ipsos cū suo ligone q₂ cū dicant ꝙ post sniā₃ pe
nitere nō ꝑñt.sed h vr̄ lata snia a lege ḡ penitere nō pote
rūt ꝙ aūt hoc sit verū facit tex.i d.§.si actor in v̄si.penit⁹
⁊ in v̄si.cadat ⁊ in v̄bo iudex longissime repellat. q̄ v̄ba
sunt canon late snie inducēdo vt superius induxi ḡ cū ex
tali snia su q̄stum ius parti lequi ꝙ sera est pnia hic ⁊
iō posset dici illud vulgare tarde venere bubulci. Et si qs
piam opponat ꝙ v̄ba posita hic vt habeat̄ pro confesso
apponunt̄ vt aduersarius releuet̄ ab onere ꝓbandi vt in
c.ij.de cōfes.in.vi.tñ opus est vt ꝓnunciet̄ per id ꝙ volu
it glo.que reputat̄ sing.in.l.sed si possessori.§.fi.ff de iure
iurā.⁊ ꝙ voluit bal.in.d.l.ii.§ si actor.⁊ ꝙ voluit dñc.
in.c.i.de cōfes.in.vi.q₂ ad hoc respondeo qō illud ꝓcedit
in eo qui est cōtumax ad rñdendu₃ positionibus sed hic
loquimur in eo qui est cōtumax ad iurandū de calum.⁊
sic casus sunt separati ⁊ diuersi ergo ex vno nō infert̄ ad
reliquū.l.cū acmm.ff d̄ neg.gest.quinimo plus dico qō
tex.d.c.ij.non probat illud ad ꝙ allegat̄ ex eo q₂ tex.di-
cit haberi d₃ pro cōfesso ⁊ sic est canon late snie ⁊ non fe
rende requiritur tamē snia declaratoria vt in.c.cum ſm
leges de heret.in.vi. Item in casu nostro apponūtur v̄-
ba executiua vt superius ꝓbaui ergo ⁊c.refert tamē bal.
hic quosdā dicere ꝙ non est necessaria snia interlocuto-
ria ad istā₃ factā cōfessionē q₂ iposita est a lege ⁊ allegat
hosti.⁊ Jo.and.postea refert bar.tenere ↄ̄triū in.l.ei⁹
qui delatorem.ff de iure fis.⁊ dicit ꝙ ita praticat̄ allegat
Bal.simile ꝙ dicimus de infamia.l.ꝙ ad statum de pe.
dicit ēt ꝙ quedā glo.singu.dicit ꝙ pena cadentie nō pōt
peti sed excipi in.l.extat in glo.magna ff ꝙ me.cā.ꝙ se-
cus est hic q₂ ista pena est ex parte actoris ⁊ rei ⁊ sic etiā
ad agendū.tu tene intrepide vt dictū est ꝙ requirat̄ snia
vide que dixi in.c.precedēti.deinde inq̄t hic bal.vides ꝙ
sicut est iurare per se de calūnia ita est iurare per aliu₃ a
se submissū allat̄ r̄am q p altū li.vi.allegat Inn.⁊ dicit
26 esse mirabile † ꝙ si qs pōt sua auctoritate iurare tenetū

aliculus rei vtrū alienādo illa; rem possit ꝯcedere illam auctoritatē ꝛ dicit esse solēnē; glo. s; io. ꝙ nō in. l. cum fundū. ff. d vi ꝛ vi ar. l; possit adhibere secū socios ꝯplices ad hūc actū sine quibus nō posset factū pagere. nam cui aliquid cōmittitur faciēdū vr̄ comissa ea sine quib⁹ id fieri nō pōt. l. si stipulatus fuero p te. ff. de verb. ob. ꝛ ita hic residet. ego adduco eundē Bal. in. c. i. §. si quis vero de pa. te. ꝛ vio. eius vbi dicit ꝙ si quis habet facultatē intrandi propria auctoritate ꝙ tale ius nō pōt cedi alij. allegat gl. Jo. in. d. l. cū fundū. s; glo. ecursy. ibi t; ꝯtrium cū qua glo. ipse transit ibi ꝛ inducit ad. q. statuti disponētis ꝙ liceat alicui facere suā vindictā; vtrū poterit illud ius vindicādi cedere alteri ꝛ decidit ꝙ nō in casu dicti statuti ex eo qꝛ demonstratio ē ꝑsonalis ꝛ ad hoc allegat tex. valde singularē. i. l. huius si here. in versi. ꝑsone cui demōstrari adheret. ff. d statu li. ꝛ idem tenuit i. l. accusationis. C. ꝙ me. cā. ꝛ in. c. ad nostram de iureiur. ꝛ in. c. d cetero. de re iudi. ꝛ in. c. i. §. vel futurum. de pa. iu. fir. ꝛ in. l. vt vim. ff. de iusti. ꝛ iu. s; ꝯtrium ipse sensit i. l. grach⁹. C. de adulter. ꝙ imo possit cedi. Tu ꝯsidera ꝙ aut statutū loq̄r p verba importantia industriā ꝑsone ꝛ tunc nō possit cedi alteri p. d. l. seruus. si heredi. c. cū dilecta in verbo ꝑsonaliter de rescri. l. probatorias. C. de diuer. offi. li. x. l. p hanc. C. de erro. nul. ano. li. xy. cū si. iuribus q̄ allegaui in. c. precedenti. aut statutū nō vtitur verbis importātibus industriam ꝑsone ꝛ tūc si offensus pōt facere suā; vindictā p se vł cū suis socijs ꝛ ꝯplicib⁹ tūc si possit cedere alij ex eo qꝛ seruari pōt dispositio statuti. aut nō pōt facere suam vindictā nec per se nec per ꝯplices nec p socios qꝛ forte est forensis ꝛ inhabilis ad hoc. ꝛ isto casu vt dispositio statuti non sit frustratoria tūc possit cedi. ꝛ plus pōdero ꝙ l; statutū vtatur illis verbis faciat suam vindictam no vr̄ ꝯsiderasse industriā persone qꝛ eo ipso ꝙ est offensus vr̄ statutū ꝯsiderasse illū esse iparem offendenti. iō vr̄ voluisse ꝙ illā cedere possit qꝛ illā faciat per manus alterius nihilominus sua vindicta est. c. mulieres de sen. excō. ꝛ e collegit hic bal. ex isto tex. ꝙ aliud est videre scripturas ꝛ aliud tangere ꝙ dictum adduco ego ad. q. iuxta no. in. c. tnuitatis ꝛ in. c. de testib. §. de testi. ꝛ in cle. y. eo. ti. ꝛ in auct. at q semel. C. de ꝓbat. ꝙ l; aliqs tetigerit vel testiū ꝛ nō legit. nec ꝑcūctat⁹ est ꝙ nō vr̄ didicisse testificata qꝛ aliō est legere aliō tangere. istud adde ad elegentē repetitionē quā feci dū essē; scholaris. d. cle. y. de testi. neutro tñ casu ſm bal. hic o; eas legere vel intelligere cū ēt idiote ꝑsone q̄ nullo mō sciūt li as possent iurare tactis scripturis q tact⁹ reddit iuramētū solēne vt si minor se maiorē dixerit o; tūc tangē scripturas al. at. l. si alteri us. C. si mi. se ma. dixe. ꝛ adduco vnū ꝙ vobis videbit stupendū ꝙ si statutū dispōit de certa solēnitate iterponēda in ꝯctu als ꝯctus sit null⁹ ēt si fuerit iuratū qꝛ intelligit si illud iur^m fuit verbotenꝰ ꝯstitū secus si sit corpalr ꝯstitū qꝛ tūc nō poterit retractari actus qꝛ statutū illō loquēs d iuramēto recipit restrictionē a iur cōi si vbalr fuit ꝯstitū sec⁹ si corpalr fuerit tacta sacra ꝛ h p text. d. l. si alterius ꝛ ita dicunt ibi docteres ꝙ autē recipiat restrictiōē a iure cōi p; i. l. si serui vri. C. d noxa. c. cū dilect⁹. de ꝯsuet. ꝛ ita consului sepenumero. Item † nota. hic Bald. ꝙ sensus visus non est sensus tactus nec auditus nec sensus intellectus q ē in aio cui⁹ sedes adheret cerebro ꝛ cordi. illud ꝙ vr̄ sensus visus ponit pro oi sensu vt no. in. l. testiū. C. de testi. ꝛ in. l. q testamētū. §. fi. ff. de testa. tñ testis q interfuit tractatui ꝛ nō cōclusioi n ꝓbat ꝯsumationē act⁹ allat bal. no. in. l. eleganter in ꝑn. in glo. pu. ff. de ꝯdi. indebi. q̄ dicit esse multū elegātē; tu pōdera qꝛ i ꝯctu artē dix ꝯclusio ꝛ sola ꝯclusio dr̄ ꝯct⁹ ꝛ si tractatus ꝯctus durasset per mēsem nō apponeret tps tractat⁹ sed apponeret tps ꝯclusionis qꝛ ꝯclusio ꝯctus dr̄ esse ꝯct⁹ iste casus melior de corpe in. au. l. si volūtate. C. de rescin. ven. adduci posset sile ꝙ dixit Inno. in. c. sup lrīs de rescrip. ꝙ lic; mille verba interueniat rescripto tñ sola ꝯclusio dr̄ rescri

a ℭ Veritas ad ad elegātē tex. in auc. d si. instr. in ꝑn. de ꝯfectis. di. ij. c. corp⁹ e archi. in. c. i. de sent. excō. in. vi. vel dic ꝛ longe ꝑstanti⁹ ex snia ꝓhi. ꝙ veritas sit coequatio intellectus ad rē ꝑ q̄ vid. s. auctorita q̄ de mente canonistarum ꝛ theologorū diximus.

b ℭ Poste. ꝯl ginalr hz alias to loco text. cōmen. v. scōm aūt dictū text. commenti. i. cū pluribus sequētibus.

ptū monet ex eo ꝙ dr̄ libello ꝛ cōmemorat illud dictum Inn. bal. in. l. ꝑscriptionē. C. si ꝯ ius vel vti. pub. pōdera

28 ēt qꝛ dicit † ꝙ sedes intellectus est caput ꝛ cor. ꝛ sic iudicat ista duo. videret ꝙ deberet attendi ꝙ est nobilius mēbroꝝ. Iurisconsulti videnꝰ sentire ꝙ caput sit nobili⁹. l. cū in diuersis. ff. d reli. ꝛ sup. fun. ꝓhisici aūt asserūt ēē cor nobilius mēbrum ꝛ p ꝯñs sedes intellect⁹ erit cor p eorū opiniōē satisfacit. c. i. de sacra vn. vbi illa elegās ꝛ spiritualis vnctio trāsit ad cor quo casu vr̄ ꝙ vnū spūale trahis ad aliud spūale ꝛ sic cor sit mēbrum ꝯstanti⁹. aliō nō dico super hoc qꝛ scit altissimus deus ꝙ istō occurrit mihi in cathedra sine reuolutione cartarū alius dabit dicēdi loc⁹ deo volēte tene mēti. Refert ēt bal. hic Inn. dice

29 re † ꝙ quedā scimus que nō videm⁹ fuerūt tñ aliqñ visa vt cesarem triūphare paulū ꝑdicare troiam captā eē vt. l. plocian a. ff. de in. co. qꝛ l; notoriū in sui origine regrat visum tñ in suo ꝓcessu cōmēdat memorie apud viuentes. Vñ mortui faciūt fidem viuentib⁹. l. si arbiter. ff. de proba. Unde dicit Inn. ꝙ pōt qs iurare se vidisse christum humanatū paulū ꝑdicantē ꝛ romā in statu senatus. ꝛ sic nō est necesse vt in notorio reddat cā visus qꝛ sufficit ꝙ de veritate notorij nō dubitet per aliquē sani capitis ꝛ ꝙ in ꝑso hoc teneat tanq̄ vera snia que vba dic bal. hic cēnt

30 aurea lrā scribenda †. verbū q̄ scio ſm eum est equocū qꝛ multis mōis scimus ſm scripturas s; vehemētē opi. ſm ꝓhūam. l. ad quē. l. cū q̄dā. §. ꝙ dr̄. l. pan. §. rei ꝑduellionis ꝛ ibi glo. celebris. ff. de acqr. here. ꝛ h seq̄r ꝙ si testis dixerit se tātū scire ꝙ titius occidit seyum nisi redderet se per rōnem visus non ꝓbat qꝛ loq̄r equoce ꝛ sic obscure. ꝛ si dixit verū est ꝙ titius occidit seiū; ꝓbat si non

a est iterrogat⁹ de cā scie qꝛ visus⁹ nō est aliud nisi res visu pcepta ꝛ i memoria retēta ꝛ dicit singlr istud nōri i. l. y. in ꝑn. ff. de aq̄ plu. ar. ꝛ cum ista dixi. o; intelligi ꝙ hī in. l. solam. C. de test. ꝛ gloriat h bal. dicens istud dictū suū eē nouū. sed tu pondera qꝛ scia est veroꝝ ita dixit gl. celebris in. l. si pr. ff. de here. insti. ꝛ ēt dixit bal. in. c. q. de ꝯsti. ꝙ scia est entium ꝛ nō eoꝝ q̄ nec nā nec ars reddevit facit. c. occidit. xxiij. q. viij. ꝛ ꝙ voluit idē bal. in. c. cū cōtingat de rescrip. ꝛ pe. de ancha. in. c. cū ei quē d ꝑcel. ꝑhen. ꝛ iō in. c. ꝯstitium de test. li. vi. scire ꝛ credere ponit vt diuersa ꝛ in. c. q̄r el. i. de accus. idē ꝓbat nō si scia est

31 veroꝝ † qꝛ scire est rē p cām cognoscere optimo dicente

b ꝓho in. i. poste.[b] ꝛ sapiēter ēt dixit in ꝑn. ꝓhisicoꝝ tūc inquit vnūqd q; cognoscer opinamur cū cās ꝑmas cognoscimus ꝛ ꝑncipia prima vsq; ad elementa. g scire p vehementē opi. nō est scire sed est credere. vñ ista stāt simul ꝙ scio credo vt per Jo. an. ꝛ alios in. d. c. ꝯstitium ꝛ in. c. q̄tiens de testi. sed nō ē ꝯ illud ꝙ credo ego scio ergo non est va illa doctrina bal. nisi dicant⁹. ꝙ illud ꝙ per vehementē opinionē credimus represental intellectui nro sub q̄dam apparētia veritatis ꝛ ad hoc adduco celebre dictū

32 bal. in. l. filiū diffinim⁹. ff. q sunt sui vel alie. iu. vbi dic † ꝙ statur dicto testis dicētis ego habeo ꝓ certo ꝙ titius sit filius semproniј ꝛ tñ filiatio nō pōt recte ꝓbari vt in. l. lucius. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. nisi p sigña tractat⁹ ꝛ filia vt ꝑle p bal. i. d. l. diffinim⁹ ꝛ l; hec sint aliēa a mā hui⁹. c. nihilominus vt enuclearē dicta bal. ista attuli in mediū ꝛ ad ꝑ

33 dicta addite ꝙ voluit Jo. an. i. c. cū dilecti de accu. † vbi q̄rit si iurans de calūnia ꝯfteat possit suā ꝯfessionē interpretari exponere ꝛ excusare iuxta tenorē. d. c. cū dilecti ꝛ sic decidit ꝙ sic qꝛ vr̄ iurasse ad interrogata rādere ꝛ nō vr̄ iurasse vt plenā ꝛ merā dicat veritatē. mihi vr̄ dicere dicendu; ꝙ attendat ꝯsuetudo fori si est vt plenam ꝛ meram dicat veritatē qꝛ tunc videt iurasse ita vt fieri cōsueuit in illo foro arg. l. si priua. §. recte placuit. ff. de aq̄ plu. arcen. ꝛ. l. generaliter. C. d fideiusso. ꝛ. l. excepto. C. locati. alias procedat dictū Jo. an. eodē modo posset dici. ad. d. c. cum dilecti. vt si non appareat sub qua forma iurauerit presumitur iurasse ſm ꝙ consueuit fieri in illo foro. Laus deo clementissimo Andreas Barbatia.

De ꝓbationibus.

ℂ Habetur ꝺ hac rubrica .ij. q. i. iiij. q. ix. vi. q. vltima. c. si. xxiiij. q. iij. c. de illicita ⁊ adaptatur. c. bone el. ij. de ele. c. i. eo. ti. c. cupientes. §. si vero eo. ti. li. vi. c. pia de except. eo. ti. lib. vi. c. filij de heret. eo. li. c. cū cōtingat de offi. del. c. super hoc de renū. c. sicut nobis de sen. excō. cle. sepe de verbo. signi. Ita hic cōmemorat Jo. and. ℂ Et ɔtinuāt fm oēs hoc modo. viso de cōfessionibus ex quibus agentes releuantur ab onere ꝓbandi[a] sed qꝛ rei sepenumero negant intentionē agentis ideo viso de confessionibus videndū est de probationibus ita cōtinuāt Hosti. Gof. do. Anto. do. Car. Pe. de ancha. ⁊ abb. consciculus meus.

ℂ Ego primo pondero ꝙ iurisconsultus cōcepit hanc rubricam de confes. ⁊ eo. mō imperator vt habetur. ff. ⁊ .C. ⁊ etiam iurislator in titulo precedenti dixit de confes. nam ⁊ ɔfessus ⁊ confessio differūt ⁊ ad hoc faciat quod voluit Cy. in rubrica. C. de cōfess. allegans illud ꝙ psal. venit in ore ɔfitebor tibi domine in toto corde meo bene faciat illud quod etiaʒ dicit confitebor tibi in cythara. ⁊ adduco etiaʒ ꝙ dixit psal. confessio ⁊ magnificētia opus eius. quare ergo tam varie. debuerūt enim se cōformare ei quod cōceptum est a iurislatore in suis titulis ergo nō debuerunt dicere viso de confessionibus ⁊ licet hoc non fuerit suscitatum ab aliquo scribente tñ dici potest ꝙ licʒ quo ad verba differant. tamen quo ad effectum ⁊ substātiam non differūt arg. eius ꝙ habetur in. l. i. in prin. ff. de iusti. ⁊ iur. nam vnum est abstractum ab alio ⁊ per consequens non differunt. nec refert qđ ex equipolentibus fiat vt. l. si mater. C. de insti. ⁊ substi. sub condi. fac. Item etiā pondero aliud apud leges titulus de confess. apponitur post titulum de re iudi. ⁊ alios concernentes idem vt apparet apud. C. ⁊ in titulo. ff. de confes. ⁊ papa hic nō eodem modo locauit titulū de confess. glo. multū sing. in. l. i. in princip. ff. eo. ti. reddit rōnem vʒ. confessio fit post litē cōtest.† ⁊ hec est dr̄ia inter titulum de interroga. actionibus que fiunt ante litem ɔtestatam ⁊ titulū de confessis. qꝛ confessio fit post litem ɔtestatam. Ja. de are. ibi Bar. ⁊ moderni dānāt illam glo. dicunt enim ꝙ ēt fit ante litē contesta. l. si reus paratus. ff. de ɔiurato. l. certū. §. si. fm vnum intellectū. ff. de confes. l. si domus. §. qui cōfitet. ff. ꝺ lega. i. l. si debitori. ff. de iudi. l. debitoribus. ff. de pac. ⁊ ꝑ hec iura ausi fuerūt glo. illā adducere in profundū. Ego autem dicebam ꝙ situatio facta hic per papā tollit ɔ̄riū ex eo qꝛ locauit post litem cōtesta. ⁊ ante titulum de re iudica. si subtiliter ponderes ista situatio gl. illa est defensa a morsibus illorum qꝛ ꝓbant ꝙ regularis natura cōfessionis est. vt fiat post litem ɔtestataʒ vt voluit glo. illa ⁊ posito ꝙ sepenumero confessio fiat ante litem cōtesta. illud non est regulare qꝛ regulariter rei insistunt negando intentionem actoris vt docet experientia. ℂ Itē illa glo. considerauit frequentiā quia frequētius rei confitētur post litem cōtestatam q̄ʒ ante ⁊ ideo illud attenditur arg. l. in fideicōm. ff. de vsur. ⁊ quod habetur in. c. sepe de resti. spo. cum si. ⁊ adduco ad hoc celebrem doctrinā Ricard. de sali. quā ⁊ refert ⁊ sequit nepos eius Barto. de sali. in rubrica. C. de confes. ergo hec sunt sempiterna digna memoria quia scribentibus in iure canonico penit⁹ fuerūt occulta. Item pondero aliud ꝙ hec rubrica male est situata. ⁊ ēt errant oēs scribentes dicendo videndum est de ꝓbatione in genere. ex eo qꝛ genus precedit speciē .l. i. in pnc. ff. de iusti. ⁊ in. l. i. ff. si cer. pe. in ver. nomen rei[b] velut generale pretor elegit. ⁊ aristo. in prin. phisicoꝝ[b] bellissime iqt. tūc. n. opinamur vnūquodqꝫ cognoscē cuʒ cās cognoscim⁹ prias ⁊ p̄ncipia prima vsqꝫ ad elemēta Itaqꝫ pueri a principio oēs viros appellāt patres ⁊ oēs feminas matres posterius determinant vnūquodqꝫ videl. l. generaliter ⁊ que plene ibi dixi in cōmēto meo. ff. de verb. ob. sed confessio est spēs ꝓbationis vt est text. melior de iure in. c. cuʒ ad sedē de restit. spol. vbi cōnumerant

spēs ꝓbationis ⁊ inter eas apponit cōfessio ergo debuit per prius locari genus ⁊ per posteri⁹ spēs ⁊ in hoc recte intelligendo male posita fuit hec rub. hic. debuit enim poni ante titulū de confessis nec reperio verā solutionem ad istud ɔ̄rium. ⁊ lʒ Jo. an. hic dixerit ꝙ cōfessio nō erat probatio ⁊ eū sequātur oēs scribētes tñ sua honorificētia salua non dixit verum qꝛ mouetur ex tex. c. i. de ɔfess. libro sexto quia ipse percutit se cum ligone suo quia ille tex. probat cōtrarium vt .J. ego inducam quando tāgam questio. tactam hic per eum. ⁊ licet bal. in rubrica. C. de probat. ⁊ scriben. oēs hic sequantur illam doctrinā Jo. an. nihilomin⁹ defecerunt in suo saluteri duobus modis. primo non aduerterunt ad tex. ꝓbantē doctrinā Jo. an. ꝺo errarunt in alio. qꝛ nesciuerunt soluere contrarium vt ex infra dicendis apparebit. Ego autem do nouissimam so. nō inuentā ab aliquo vsqꝫ ad hec tēpora vʒ ꝙ est q̄dā ꝓbatio que stat in potestate rei ⁊ est quedam ꝓbatio q̄ stat in potestate agentis. titu. de confes. loquitur ꝺ ꝓbatione q̄ stat in potestate rei. titulus autem iste loqtur de ꝓbatione que stat in potestate agentis. ⁊ isto modo soluitur cōtrarium. quando enim iudex assignat terminū actori ad ꝓbandum intelligitur ꝺ ꝓbatione q̄ cōsistit ī potestate ipsius agentis ⁊ isto modo dicitur ꝓbatio. sʒ quo ad reum cōfitentem non dr̄ ꝓbatio sed dicit releuatio ⁊ ita procedat doctrina Jo. an. ⁊ cōis. ℂ Item pondero ꝙ etiam male est concepta hec rubrica in numero plurali qꝛ ex quo docto. dicunt videndum est de ꝓbatione in genere non debuit cōcipi rubrica in plurali de ꝓbationib⁹ qꝛ genus est vnum quod predicat de pluribus differentibus spē. vt. d. l. i. ff. si cer. pet. ⁊ in. d. l. i. in pnc. ff. de iusti. ⁊ iur. ergo debuit dici de ꝓbatione. ⁊ si dixerit mihi quispiam ita placuit conditori ar. l. i. §. pueritiā in versic. pretor ratus. ff. de postu. c. si qñ de rescrip. cum si. ego fateor ꝙ ita placuit. ⁊ adduco illud dantis poete vossi cusi cola doue si poti zo che se vole e piu nō dimandare ⁊ est cōis rñsio scribentiū in vtraqꝫ censura ⁊ maxime glosatorum ℂ Sed ego pōdero ꝙ poeta ille loqtur de deo ergo nō potest adduci illa auctoritas ad propositū. scđo dico ꝙ iurislator non potuit venire ɔ̄ dispōnem naturalē quinimo ipse sequit nālem dispōnem vt. l. adoptio non iure facta ac cru. ff. de adop. aristo. in. ij. phisicoꝝ[c] ars imitat naturā inq̄ntum potest. ⁊ apud dantē dicitur che larte nostra sequi quella quanto poti. ⁊ Cicero in titulo de senectute i hoc sumus sapientes ꝙ nām tanqꝫ deū ducēqꝫ sequimur eiqꝫ paremus ⁊c. ⁊ ideo cū ⁊ glosatores ⁊ doc. aliquod indissolubile non possunt soluere dicunt ita placuit cōditori vel dicunt istud est spāle. cum ergo gl. dicant in rub. ff. de testa. mili. viso de testō in genere. videndū est de testamento in specie ⁊ in rub. C. de testi. ⁊ in rub. ff. de verb. obliga. ⁊ in rub. C. qui admit. ad bo. pos. vbi in effectu ꝓmittunt genus spēi ⁊ genus est vnū ergo debēt cōcipi in numero singulari. ⁊ in h iudicio meo errarunt iurisconsulti oēs qui ponūt rubricā de testis in numero plurali ⁊ postea diffiniūt testē in nūero singulari. ita ī rub. de pac. in ru. ꝺ pcu. cū si. ⁊ tō si verū est vt epi dicūt incipiendū est a genere ⁊ deueniendū esse ad speciem nec est admiratione dignū qm̄ homines fuerūt vt. liij. c. apud ysaiā oēs vt oues errauimus vnusqsqꝫ declinauit in viam suā. ⁊ cū hac opi. ⁊ viuā ⁊ moriar. ꝙ male cōcepte sunt plerisqꝫ rubrice. ℂ Pondera etiā qꝛ doc. ɔtinuāt hanc rubricaʒ ad precedētem vt audistis. nam p̄cedens rub. dicit de ɔfes. ergo hec rub. debuit sequi ⁊ ꝺ ꝓbatio vt eēt ɔformis, rñde soluendo. ꝙ hec rub. loquit de actu fiendo. ⁊ ꝓut ē in fieri. ⁊ si de actu facto ꝓut est ī facto eē rō dicit ꝺ ꝓbōnibus qꝛ ꝓposita negatiōe statim ꝓbatio non est facta. secus si facta esset. qꝛ tūc eēt defensio ⁊ non ꝓbatio per. c. cū olim de vbo. si g. ⁊ qđ voluit Jnn. in. c. ex insinuatione de app. ⁊ gl. sing. in. c. significauerūt de testi. ⁊ qđ voluit do. anto. hic ⁊ saly. in rub. C. eo. sed circa cōtinuationē in qua querit vtrum fiat de libro ad librū nihil dico hic. vi-

a ℂ Probandi Add. d. Ja. mey. in. l. cū testamētū nu. v. de iu. ⁊ fac. ig. cū. lxxxi. sʒ an hoc locum habeat in ɔfessione de credulitate vide eundem ibidē nu. vi. ⁊ modernio res aliquos referentes.

b ℂ Phisicorum originalr hoc dem hr̄ allegato loco a tex. cōmē. i. vsqꝫ ad qntuʒ vel alibi annotauimus.

c ℂ Phisicoꝝ colligit hoc dictuʒ originalr allegato loco tex. cōmen. lxxviij. ⁊. lxxviiij. ꝓ quo vide. d. car. in. c. cupientes. viij. col. de elec.

de que late dixi in rub. ff. de iudi. et in comento .c. testimonium. de testi. et in.c. prudentia §. adicimus de offi. dele. 3 et in rubri. i. de accus. et in rub. ff. de vbo. ob. 4 hic scriben. primo qd sit pbatio scdo vn dicat et errat i ordine iudicio meo. qr primo debuerut qrere vn dicat pbatio. et postea deuenire ad diffinitionem et huic errori dederunt causam sumiste gof. hosti. et fisca q primo inceperunt a diffinitione. et et dedit cam cicero in li. de offi. in princ. hic est oia de officio questio. oz primo a diffinitione pficisci. qr sana coz honorificentia primo debemus hre noticia noia. b qr ignorato qd per nome di. necesse est artem ignorare. vt scripsit magister petrus hispanus in comento sue loyce et a significato noia coprehedimus pprietate rei noiate. c. si cupio. xvi. q. i. c. cu sm apostolu de preben. §. est et aliud insti. de dona. et aristo. in quarto metha. noia et cognomina sut rebus cosonontia. et io ille qui iposuit noia rebus habuit cognita et pprietate et nom eaz vt fuit adam et et noe. et qd magnus scripsit alber. in li. de pprietatib rez. et si dicat mihi tu alias externa deberes allare iura propria. qr tex. est in. l. i. in pn. ff. de iusti. et iur. vbi anq iurisdator diffiniat ius pmittit sciendu esse vn descedat. iuri opam daturu prius nosce oz vn iuris nome descendat et c. et si dicat mihi tu eneruas snias patru ego rndeo qd iura sunt que eneruant ego aut et pica et organu in hac censura sum deus eni est doctor et docens. vn glo. pio. in rub. C. eo. dicit qd pbatio di a pbe qr ille qui pbat pbe facit quasi prudenter facit. et ad hoc adduco text. in. c. plerique boni viri tacent qd pbore no possunt. ij. q. vij. no eni sufficit allegare. sed et opus est pbare glo. in. c. no est de consue. li. vi. et ibi dixit domi. 4 † in statuto cauet qd stet allatioui actoris qd oz suppleri et pbationi glo. in. c. sup eo. de appel. glo. in. cle. i. de in iteg. resti. gl. in. l. i. ff. si qdru. paup. fec. dica. et glo. ibi supplet et pbet et in. l. negd. ff. de ince. rui. et nauf. et in. l. ait ptor. ff. vi bo. rapt. et glo. etiam i. l. ij. ff. de fer. et in. l. magis puto. §. illo. ff. de reb. eo. et qd hr in. l. doce. C. de rei vend. in. c. nobis de deci. in. c. cu sup de cocess. preben. et dixit tex. sing. et vnicus in. c. indicas herimanu epm in ver. nos vni pti. iij. q. ix. ad piudiciu alteri credere no possumus nec debem. et onico dicas cu esset percussa rndit si male locut sum testimoniu phibe de malo no enim voluit stari assertioni pcutientis pbe ergo facit 5 pbans. † Capio nuc diffinitione et qde glo. in rub. C. eo. refert diffinitione data ab azo. quare g incepit ab azo. rndeo iure et merito fecit taq a pstantiori et digniori iuxta illud qd hr in. c. i. de ma. et ob. et in. l. i. ff. de alb. scrib. et in. l. i. ff. de acqr. re. do. fuit eni vas legu et adduco in testem bal. in. l. pctus. C. de si. instr. et adduco ste qd hr li. actua. c. vi. in vsi. pstitui euz vas lectionis vt porter nome meu cora gentib cora regibus et filijs israel paulus .n. apostolus fuit vas electionis. Probatio sm ea diffinit sic est rei dubie p argumeta ostesio. clara enim est qd p negatione reo efficit dubia iuxta no. in. l. i. C. de pba. et qd no. in. c. tua de cohabi. cle. et mulie. merito g pbo sit sup re dubia dicit postea p argumeta ostesio q casu psiderat fine. qr finis pbonis est ondere rem dubia fore vera et ad duco istos tex. in. l. matre i. l. exceptione in. l. pprietatis dnium et in. l. si de possessioe. C. de pba. q iura no allegat comuniter ab aliquo. dicit et p argumeta et isto io est qr ca decidit arg. l. q filiu. §. fi. ff. ad treb. si g ca decidit arg. g et fit pbo p argumeta vn glo. i. l. cu pbo. ff. de pba. decidit qd iudex pot dicere reo. ego no te pdenaui sz pbo fuit illa q te codenauit. et adduco egregiu tex. i. l. ij. C. quo. ap. in vsi. argumetis. et podera subtilr qr azo loqt i plurali nuero lz Saly. in rub. C. de pba. referat eu i singulari numero. et et vi qd et gof. danat diffinitioes azo. loqt in singulari nuero qd pbat p tex. que ipse allegat pt azo. c. forus §. argumeta de vb. sig. na dicta doc. dnt intelligi sm iura que allegat et et glo. dnt itelligi sm iura allegata ab eis vt dixit bar. in. l. no solu. §. liberatois. ff. de liber. leg. et cu magno iuris ministerio azo loqt i plurali qr ex pluribus psumptionib oritur plena pbo vt est glo. qua abb. hic magnifacit in. l. ij. §. etas. ff. d excus. tu. et et ea fecit sin. in. c. accedens el. ij. vt li. no pte. facit gl. in. l. iij. §. eiusdem. ff. de testib. et in. l. instru. C. de pba. glo. i. c. cu causam et in. c. tertio loco. eo. et in. d. c. accedes. et in. c. illud de psupt. et in. c. cu bertoldus de re iudi. et in. c. i. de app. et in. c. cu dilectus de succes. ab inte. et tex. in. c. cu diocesi de vsur. et in. c. ad nostra de emp. et ve. et in. c. illo vos de pig. et in. l. ex excipiunt. ff. ad sille. et in. l. spadone. §. iura multa. ff. de excusat. tu. et in. l. q sniam. C. de peni. merito g azo locutus est i plurali supuenit goff. et danauit diffinitione azo. hoc mo qlz bona diffinitio oz copetere cuilz suo diffinito. l. ois diffinitio. ff. de reg. iur. l. i. ff. de dol. sed diffinitio azo. non pgruit pboni q fit per testes et instru vt in. c. forus. §. pbo de vb. sig. vbi di pbo fit testibus aut fide tabulaz g non 6 fit per argumetu. Saly. in rub. C. eo. defendit azo. † qr argumentu capit duobus modis. primo mo stricte et ita loqtur tex. in. d. c. forus. §. argumeta. et isto mo no intellexit azo. alio mo capit large et isto mo intellexit azo. et io capit argumentu p pbone qr idem est qd argure probare. Ego pro eo adduco tex. in. l. desideriu. C. depo. in vsic. arguit et glo. exponit. i. argure pbat. et non pot allegari melior tex. ad saluanda diffinitione azo. ergo qsto forus locutus est in plurali numero. nihilominus pot morderi azo. et iuf. et merito. argumetu no est pprie pbo sed est qdam subtilis inductio et vbi in iure no est casus legis et p aliqua subtile inductione pbat ille casus tuc dicimus argumetu sed no pot dici qd ibi sit casus et io glo. bernardi in. c. i. d pac. dixit argumetu qd ex nudo pacto ori actio. et Jo. an. reprehedit ibi glo. qd imo est ibi casus et no est argumetu quo sit argumeta et et argumeta non adaptant ad vera et pprie pbonem lz scire leges sit inducere eas vt est tex. sing. in. l. no solu. §. q primipilu. in ver. oib ois aptans. ff. de excus. tuto. ego ad hoc adduco tex. i. d. c. cu ad sede vbi papa posuit istas spes pbonis testiu instrumetoz euidetia fci et pfessionis glo. ibi oppo. qd imo est dare pbone per psuptioes argumeta et sicta. et soluedo glo. ibi fatet qd est dare alia spem pbonis quo casu illa non est pprie pbatio qr crime pbatu per psumptoes no punit nali pena delicti sed pena mitiori ita comemorat Bal. in. l. sciant. C. de pbat. allegat Inn. in. c. afferte de psump. ergo seqt qd azo defendi no pot nec est mirum qr aliqn bonus dormitat homerus. l. clodius. ff. de acqr. hered. et io gof. diffiniebat pbonem hoc mo. pbo est rei dubie per testes vel instru pleruq p idicia et psumptoes et alios modos approbatos a iure. pro certo ista vi esse tutior diffinitio sed iudicio meo excedit nam diffinitionis qr est nimis longa et nimis copendiosa et io vi esse potius declaratio. hosti. seqtur diffinitione azo. tn addit vnum vz pbatio est rei dubie litis facta ostensio. qr illud verbuz litis vi ad aptari ad oes modos pbandi et facit reddere actu legitimu. ego dicebam aduersus hostie. qr eo ipso qd azo dixit qd erat ostsio vi intelligere de ostensione litis sed qr pia sunt no facere atu vel facere et minus itie. l. quo ciens. ff. q satis. co. l. no dubiu. C. de leg. x. di. c. vides fili carissime cu si. ergo nec et psumedu est ia supponi in iuf viru intellexisse de ostsione no iure facta. Jo. an. secutus est diffinitione gof. supuenit nico. de mat. in rub. C. de pba. et dicit qd pbo est extrinseca rei dubie demonstratio p ipsam certificata iudicio meo. melius dixisz p suas spes certificata qr pbo hz plures spes vt dixi p tex. d. c. cu ad sede cu glo. sua ergo bal. in rub. aliter diffiniuit hoc mo pbo est rocinatio de se certificata per ipsaz. iudicio meo 7 verbalis est hec sua diffinitio † diffinitio. n. constituit ex gne et differentiis vt scribit in pdicametis aristo. et in li. pdica. et in. l. i. ff. de acqr. pos. et in. l. i. ff. de ta. et in. l. i. ff. d test. vbi bar. sz ista no est hmoi. ego vellem eqde scire ab ipso bal. quo spu fret dixit qd erat rocinatio. si poderem iura loquetia de pbomb nusq reperiet istud verbu ponamus nobis an oculos. l. matre. l. pprietatis dnium. l. si de possessione

a Probatio d ista diffinitione vid. ali de vltra dca doc. bal. i rub. de pb. in. i co lu. in vsi. reddetur et i. l. ea qde. vij. co. c. t. et vide. d. Jas. d may in repe. l. admonendi ff. de iureiura. vbi et do. fran. are. multa bona dicit.

b Vi. d. B vl de pb. i. i. post. vbi est pprius locus vt supra in plerisq locis annotauimus.

si de possessione.C.de pba.z tex.alios nō inuenlem⁹ istō verbuz ergo loqꝰ ex ceruice sua capitāea z iō in hoc erit solus z nemini associabimus vt in fili dixit text.i.l.i.ff.de sena.in vsi.excepto saturnino. Itē bal.ēt in hac rub.hic aliter diffinit vz pbatio est orō siue demōstratio siue rō ddu cens vitatē in lucē rei dubie fidē faciens allat no.i ru. .C.eo.z.l.ob carmē.§.si testes.ff.d testi.z ita residet z iu dicio meo eodē mō bal.febricitat nesciuit eni eligere pro priū nomē ꝯgruens diffinitiōi pbōis z ēt errauit qz sepe numero pbat falsum z iudex seqꝰ illud falsum vt in rub. z per totū.C.si ex fal.instr.z qd no.in.c.lz cām.J.eo.z in .l.diuus adri.de re iu.z in.c.ex pte de rescrip. Itē est idē bal.sibi aduersus dicit.n.q est rei dubie fidē faciēs z al legat no.in rub.C.e.z p ꝯñs ipemet vꝰ seq diffinitionē da tam p azo.pmo qz remittit se ad not.ibi vbi glo.accursi. refert azo.z seqꝰ sed idē bal.in p allegata rub.C.de pba. ꝑnpendit z dānauit diffinitionē azo.vt statī referā. sup uenit do.abb.hic z seqꝰ diffinitionē goffr.z aliqd addit dicens pbō est rei dubie litie fcā ostēsio p arg.p ꝓsumptio nes z p modos litios a iure inuētos.z p certo illud nihil est sentit.n.illud qd dixit gof.z sūt diffinitiōes vbose qd est alienū ab oi regulari diffinitōe qz dz cōstare ex gñe z differentijs vt per bar.in.l.i.ff.de testa.supuenit bal.i ru. .C.de pba.z dixit q pbō est fides veri litis mōis z tpib⁹ fcā cā cognitori z tñ hic dixit q erat rei dubie. pondera qz ipse loqtur de pbatione q est in facto eē quo casu ta lis pbō est certitudo vt dixit.d.ant.hic q ad hoc allauit c.cū olim de vb.sig.z Inn.in.c.ex insinuatōe d ap. z gl. in.c.significauerūt de testi.sz nos hic loqmur de pbōe p vt est in fieri q z dicit hic bal.q diffinitio azo.nō ꝯgruit pbōi q fit p facti euidētiā qz illa nō est ostēsio rei dubie sz est ostēsio vitatis z ad hoc allat.d.c.cū ad sedē in vsi.facti euidētia z allat.l.minor.xxv.an.ex aspectu.ff.de in.z.l. si irruptiōe.ff.fi.regū.z ego allo tex.i.l.ij.ff.de fer. in vsi. atrox aspectu z qd voluit bar.ang.Jo.de imo.ibi in.l.i.

8 in pn.ff.de op.no.nū.vbi dixerūt † statuto cauet q ꝯ po. instrm no possit opponi aliq exceptio q poterit opponi exceptio resultans ex facti euidētia z qd voluit azo in sū ma.C.ad.l.acql.quē refert bal.in.l.ꝯ negātem.C.ad.l. acql.dicit ēt bal.q ēt notorio pbari pōt z adducit.c.no stra de coha.cle.z iuoli.z tñ notoriū nō est dubiū faciat q hꝰ in.c.euidentia de acc.in.l.ea qdē.C.de acc.in.l.pu pill⁹.§.pscribere.ff.de exer.in.l.emptorē.ff.de act. emp.z p ꝯñs acriter dānauit diffinitionē azo.supuenit saly.boñ. in rubr.C.eo.z dānauit diffinitionē bal.z colligit ex di cto bal.inqstū dixit q pbō est fides veri q pbō falsa nō dz esse pbō.ego p hoc dicto adduco glo.sing.in.l.i.C.d hereti.q dicit q falsus denari⁹ nō vꝰ esse denarius z ad duco † q falsum z nihil ꝯuertunꝰ z falsum oi peccat in iure nature ita singlr dixit Bal.io cōmēto.l.falsus in n.C.de fur.z faciat qd scribit i.i.ency.crudelis tu quo falsis lodis imaginib⁹.saly.aūt repbendit h vz q fal pbō vꝰ pbō allegat rubrīcā z titulū.C.si ex fal.instru. dicat q lz pbō sit falsa tñ opat effectū pbōnis nisi de ate liqueat tūc.n.dz iudex seq veritatē.l.illicitas.§. .ff.de offi.psi.iō iterum poterit iudex ferre sniā3.qz di:core hu allsata z pbata z refert ita fuisse dis p sacros theologie magistros in ecclia pdicatoꝝ oc allego pet.de bellop.z alios scribē.quos re Bar.in.l.cū qo.C.de iur.z fac.igno. z scrib. l.a diuis pio in pn.ff.de re iudi.z pe.de anch. de reg.iur.li.vi.z Jo.col.z alios in.c.pasto o de of.deleg.ego vltra oēs alios tetigi istas o nouas ꝯclusiones poteris ibi videre quo alsa pbo opeꝰ effectū pbōnis donec ꝯstet .c.qrela.C.d fal.z ēt rñdet Saly.cū bal. tiōe p fci euidētiā qz ꝓcedit qñ facti eui lici vt iudia secus si cōstabat vt puato dubia z iō pbāda est indici vt iudu cū ad sedez z ad.l.eiuēs.C.de ap.z

idē dicit esse i notorio z p ꝯñs seqtur diffinitionē azo. qz pbō vꝰ rei dubie dū est in fieri secus aūt cū est in fcō ēt.tn pondera qz pbō fit pp negationē rei vt dcm̄ est posito er go q factū sit euidens vel sit notoriū tñ per negationē ef ficitur dubiū z dz pbari,z inotescere iudici ergo recte dī xit azo.q erat rei dubie qz poterat eē notoriū z iudici nō ꝯstare p id q hꝰ in.c.ad nrām de iureiur.z p ꝯñs non re cte dixit bal. Uidebaꝰ tñ mihi dicēdū posse pbōnē h mō diffiniri vz ē negate intētiōis agētis ostēsio litie p suas spēs facta z isto mō nō patiꝰ aliquā obiectionē hec diffinitio reus.n.negat intētionē z actionē agentis sibi ꝯpetere in pta ea q hꝰ in.c.examinata.ff.de iudi.in vsi.actio z intē tio quo casu sit dubia.ergo op⁹ est illā certificare z iii in terim dubia reo est.sed facta pbōne dꝫ esse fides veri z h mō ꝯsiderando nulla erit cōtrouersia inter azo. z bal.z ex hoc bal.in hac rub. dixit q erat rei dubie fidē faciēs spēs.n.pbōnis sunt multe vt in.d.c.cū ad sedem ꝯiūcta glo.q addit z per ꝓsumptiones z hec diffinitio continet oēs spēs ergo siue fiat per facti euidētiā siue per testes si ue instra siue ꝯfessiones siue per argumēta z ꝓsumptōes pbō est z hec diffinitio tāqz nouissima est tenenda z ēt ꝯ diffinitionē bal.possit opponi q pbō nō est fides veri sz est fides credulitatis vt ostēdi pōt in testib⁹ deponentib⁹ de pitia sue artis deponūt.n.non de eo qd est vez sz d eo qd credūt vez iō poterit snīa lata ad relationē eoꝝ tolli z reuocari q nunqz trāsit in rem iudi.l.i.ff.de vēt.inspi.l. semel.C.de re mili.li.xii.c.fraternitatis.J.de frig.z male fi.c.ꝓposuisti.J.e.voluit Bal.in.l.ab hostib⁹.§.si vir vxo rem.ff.so.ma.z ibi p oēs scribē.z p eundē in addi.spe.in ti.de ꝯfes.z in.l.testiū.C.de testi.Jo.an.in.c.significasti de homi.z in addi.spe.in rub.de homi.referēs guido.d suza.ang.in.l.q si nolit.§.si mancipiū.ff.de edi.edict.Sa ly.in.d.l.testiū refert se de facto vidisse exhumari corp⁹ z iterū dari alijs medicis ad cognoscendū vt singlr di

9 xit do.ant.in.d.c.ꝓposuisti.J.co.† idē esse in snīa lata de consilio sapientis vt nōqz transeat in rē iudicatā.z lz do. abb.teneat ibi ꝯrium tñ ꝯ eū soleo adducere cāum in idē uiduo in.l.diui fratres.ff.de iure patro.vbi formalr pro baꝰ doctrina.d.anto.dicēs in.d.c.ꝓposuisti. Et inqstum dixit bal.in sua diffinitione facta cāe cognitori sentit q p batio dz fieri iudici z nō no.saly.in rub.C.eo.allegat.l. qnquaginta.ff.eo.ego adduco tex.in.l.eos z.l.si qñ.C.d testi.z.l.i.C.de cōdi.ob tur.cau.z.l.si.in versi.pluribꝰ.ff. de lib.agno.z tex.in.c.plerūqz.ij.q.vij.c.inter ceteras de rescrip.c.statutū.§.cū vo e.t.li.vi.ang ꝯs.cxciij.z adduco tex.in.l.ij.in pn.in vsi.tu magis scire poteris.vbi testifica tio z sic pbō dz fieri iudici z in.§.diuus in eadē.l.in vsi. sepe soleo testes interrogare z bart.in.l.lutius.ff.de his qui no.infa.vbi voluit singlr q si testis assignet iudici bo nam cām sui dicti z iudici vꝰ nō adhibere sibi fidē q po test z allegat.d.l.iij.in pnn.consuluit tñ q apud acta fa ciat inseri cām ꝓpter timorē sindicat⁹ idem voluit bal. in.l.magistratus.C.qñ ꝓuo.nō est neces.Inn.in.c.qm ꝯ J. eo.z ibi ēt tradidit sing.doctri.z si testis deponit tremē q notari⁹ nō pōt ex capite suo illud scribere sz de iudicis mandato de q fecit testū bal.in.l.nullū.C.de testib.z hec no sunt obliuioni tradēda. Itē dixit bal.hic q semiplena pbō est fides veri p modos semiplene ꝯcludētes hec dif finitio dānari pōt p eo q superius dicta sūt in diffinitiōe plene pbationis qz nō est fides veri sz rei dubie ostēsio vt dictū est z in hoc nō vꝰ hñ loq vt dictū est. Subdit ēt hic bal.q pbō est pfecta z ēt est semiplena.pbō pfecta est q constat ex sua ptib⁹.l.i.ff.de oti.ior.pbō semiplena ē q cōstat ex vno teste.l.in bōe fidei.C.de iureiu.l.admonen

10 di.ff.eo.c.si.eo.ti.z subdit celebrē doctrinā vz † p vbicū qz actus reqrit determinatū z certū numerū testiū tūc il le actus dꝫ indiuisibilis z nō recipit diuisionē per plenā z semiplenā pbōnē pōit exēplū i testō reqrēte septē testes nā si pbaui p sex testes testū nō possit petere deferri mi hi iuram.ad supplemētū septimi testis z allat.l.si vn⁹.C. Andr.Siccu.sup.ij.Decre.

¶ Conuenit tur adō.l.pa.ff.de fal.z.l.i.ff.de reg.cath.z vide bar.i.l.qd sit tal co.t.z io.l.nec exē plum.C.eo.z multa que.d.scrip.in aliqui bus appostil lis q nō exce dere memoria debuerit theo logoꝝ dñrum⁹.

de testa. et monet qr no recipit divisione et testm est ipso
11 iure nullu. et subdit multu singlr † q si est casus in q duo
testes sufficiut i testo et pbo testm p unica teste q si vz de
ferri mihi iuramtu.l supplemetu alterius testis et ponit exe
plu in.l.si.C.fa.her.pot poni exeplu in.l.hac cosultissima
12 .§.ex ipfecto.C.de testa.ubi vz testm cu duob testib.† pt
poni exeplu in testo ad pias cas i quo sufficiut duo testes
ut in.c.relatu de testa.quo casu si testm ad pias cas pbet
per unu teste no poterit peti supplemetu alteri testis p
iura.tene bn menti qr ad.d.c.relatu est nova doctri.et p
batio ergo. na ibi requirutur duo testes idonei et lrimi sz
in ca sua null est testis idone nec lrimus ut in.l. nullus
idoneus.ff.de testa.§.q et pbo spale est in casu illo q va
leat cu duob test.§ no pot cocurrere alid spale.l.i.C.de
do.pmis.§.et est hic oclusio elegans ad intellcu.l.fi.C.d
codi.et ad oia iura regrentia determiatu numeru testiu.
et adduco ego rone in incouicibile vz tuc deferf iuramtu.
in supplemetu ubicuq est dubiu sed i casu isto no e aliqd
dubiu de validitate act sed clar et certu est testm ee nul
lu et sic actu esse nullu . § no pot cadere supletio p iura.
qr ad eu casuz ad qua no adaptanf vba.l.no adaptaf di
spositio ipsi.l.ij.§.tocies cu si.ff.de da.infe.ergo. et ut me
is def audacia vbis adduco in teste eude bal.i.l.y.C.d se
cun.tab.tene menti in secula sempiterna. Itë opponit h
Jo.an.q h rub.debuit pcedere ti.de ofes.ex eo qr cofes
sio est spes pbois ut in.d.c.cu ad sede.sed gen dz pcede
spem ut supius dictu e ergo.ipse rndet negado assuptu vz
q ofessio n e pbo sed e relevatio ab onere pbois p id qd
hr in.c.i.et in.c.ij.de ti.i.et de h dicit se allare in idividuo
solene tex.in.c.i.de cofes.li.vi.ubi positio negativa q per
rez natm pbari no pot.l.actor.C.de pba.c.bone memo
rie de elec.tn pbaf p cofes.rei ecce nuc q ofessio e releva
tio ab onere pbandi et hac doc.seqf h.o.ant.pe.de anch.
do.car.cosci.meus abb.et et.d.me. Jo.de imo.in.c.i.f.eo.
13 et ex h inferf ad q. iudex assignavit mihi terium.viq.die
rum ad pbada no pbavi infra terminu q nihilominus
elapso termio potero pducere ofessionez rei et admittef
talis pbo ex eo qr cofessio no e pbo sed relevatio ab one
re pbadi et h sequuf coiter des et hac doc.comemorat et
seqf bal.in rub.C.eo.et adducit sile vz postq snia trasivit
in re iudic.orif psumptio iuris et de iure q no admittif
pbo.c.cu inter nos de re iudi.et nihilomin admittif p
batio in otriu per ofessione ptis ut fuit sing. dictu Inn.in
c.qr pleriq de imu.eccl. allat et glo.in auc.sed ia necesse
.C.de do.an nup.et in corpe vn sumif et in.l.in otrib.§.d
illo.C.de no nu.pe.q gl.in deo suo sut singlares et no ali
bi q eo casu q actus regulariter pbari no pot p testes p
baf p cofessione ptis et faciat glo.q et reputaf sing. in.c.
fraternitatis de frig.et malc.et faciat qd voluit Ja.bu.et
14 olq in.l.certi odictio.§.qn alias in pn.ff.si cer.pe.† statu
to cavef q certa suma pecuniar si possit pbari per testes
nihilominus poterit pbari p ofessione ptis et adduco qd
voluit bal.in.l.filiu que hnte.C.fami.her.ubi dixit q eo
casu q actus pbari no pot p testes poterit pbari p ofes
sione ptis vel et si ps patiat.et adduco q voluit oes scri
ben.in.l.si duo .ff.de acqr.here.et qd voluit gl.q reputaf
sing.in.c.vidua de reg.qmimo plus dico q do.anto.teti
git istu passum et ide tenuit in.c.lz cam .f.eod.et miror q
nullus modernus scribes hic d eo fecerit mentione et ad
duco qd voluit bar.i.l.absente.ff.d pe.et pl et dico p hac
doctrina Jo.an.et coi est casus stupedus ad que tot illu
stres in iure viri nulla hucrut aiadversione.vz i.c.si sacer
dos de offic.or.et ut meis def audacia vbis do.ant.ibi di
cit esse casum p doctrina Jo.an.que posuit h.ceci pro cer
to fuerut des et maxie bal.q arbitratus est abstulisse cla
vam de manu herculis qr isto casu no fuit ausus videre
clava na in.d.c.si sacerdos ista ponuf ut diversa q aliqs
sit certus de aliquo actu vel illu actu sciat per ofessionem
qr illa ponuni ibi ut diversa et ibi dicit do.ant.q aliqs n
di esse certus nisi deponat per alique sensuz corpis secus

¶ Probatio vide ad hoc vltra oes docto. .o. Jaso.d ma. in.l.cu testamé tuz d iur. et fac. igno. ubi hanc .q.in termino tagit et dicit qc qd excogitari potest.

si depoat q scit p ofes.ego mo no aliter examio illu tex.
qr ibi ad plenu examiavi vide ibi p me.et lz do.anto.faci
at magnu festu de illo tex.allo ego tex.illos icognitos ei
hus scrib. ad h ppositu vz in.c.bone el.y.de post. plato.
et in.c.i.de excel.pla.et in.c.i.de cle.p sal.pmo.et in.c.y.d
ofir.vti.vel inu.et in.c.tertio loco de psump.et in.c.cu in
iure pit de of.dele.et in.c.cu secudu de pben.et in.c.plu
res de testi.et in.c.inqsitionis de accu.et sunt nove tex.op
ponetes illud verbu qd posuit.d.c.si accedens tene meti
qr coiter ignoranf.et adduco sing.doctri.bal.in.l.filium
diffinimus.ff.de his q sut sui vel alie.iur.ubi dixit q testis
depones de filiatione pot reddere rone dicti dicedo ego
sum certus qr ex signis et psumptionib ut ibi ple p cuz
pot qs dicere se ee certu q ego sim filius talis q hn no
tabis ad limitatione et intelligetia .l.luci.ff.de odi.et de
mo. Supvenit saly.bosi.i ru.C.e.q comemorat hac.q.fa
ciens mentione de bal.sz de Jo. an.nullam h fecit metio
ne et dnat bal.et dicit q cofessio est pbo et est relevatio
ab onere pbandi et allat q hr i.l.cu q.ff.de iur eiu.ego di
co unu circa h q iudicio meo ista sut onexa pbo et releva
tio ab onere pbandi qr si cofessio est pbo seqf necessario
q relevat agete ab onere pbadi § et p ono cu Jo.andr.
negat ofessione ee pbonem vf negare q sit relevatio ab
onere pbandi ex quo sut conexa. subdit et ibide saly.q
in crialib cofessio privat cofessu a ptate appelladi allat
.l.y.C.quo.app.no recip.tu podera subtiliter illu tex.q
no solu regrit ofessione sz et q sit argumetis supat vide
ibi et dcs per scrib.sed p deo sal.allo glo.sing.cu tex.suo
in.c.romana.§.cu aut de app.in.vi.et qd scripsit bal.i.l.
unic a.C.de ofes.et tepo.qr illa cofes.i crialib dz fieri vo
ce ppria et dz esse i iudicio vide q latissime ego dixi in.c.
at si cle.s.de iudi.et et dixi in.c.fi.s.de cofes.facit ibi tex.et
limita isto dcm saly.qn pncipalr ad h fuit i iudicio et iu
dex pncipalr ad h sedebat et fuit cofessus crime secus si i
cidenf qr tunc no posset dnari ex illa cofessione ista fuit
pegrina doc.bar.in.l.si cofessus.ff.de cust.re.p q doctri
na est glo.in.c.ex penitetib.l.di.qua ad h dixit esse sing.
ofci.me.ab.in.d.c.at si cler.et et aplia dictu sal.q si libel
lus accusatori fuisset ineptus tn si accusat e ofessus cri
men poterit nali pena delicti puniri qr in cofessa no req
rif tella indiciu ita dixit Inn.in.c.qlr et qn el.y.de accu.
ita dixit abb.antiquus in.c.pisanis de restit.spo.et allat
qd hr in.c.i.et.ij.de acc.lib.vi.vidi ego hac.q.vlari in sto
h bon.et fui istantissime rogat ut cosulere o Inn.et post
multos labores osului et obtinui o Inn.et o eves docti
oium et adduxi ang.in osil.suis q alias obtinuit o Inn.
et posuit p via disputatois plurib roib et subtilissimis
motivis ut videre poteris in comento.d.c.at si cler. vide
ibi oino qr faciet tibi honore.sed opepreciu erit cofunde
15 Jo.an.et oem doctri.eius vz † q cofessio sit spes pbois
16 et per ons sit pbo et ido si est assignat termin ad pban
du q post lapsum termini no poterit pduci ofessio q di
do hoc mo.p in.d.c.cu ad sede qrif q sut spes pbois tex.
ibi decidit q sunt testes instra evidetia fci et ofessio et gl.
ibi dicit et psumptioes.si ofessio est spes pbois nullus in
ficiari poterit q ofessio est pbo ergo dato terio ad pba
du post lapsuz terium denegaf des spes pbois.scdo ad
duco .c.sepe.§.i.de op.in dsi.cu de levi ptib psumb com
probati.ubi est tex.formalis q ofessio est pbo tn levis et
facilis.et faciat q voluit ibi.d. ab.3o adduco.c.i.de ofes.
li.vi.et induco hoc mo vz positio negativa pbari no pot
ista e rsa postea ab illa rsa potf exceptio nisi p ofessione.
sz exceptio firmat rsam et fit a rsa.l.na qd liqde.ff.de pe.
leg.l.in his.ff.de leg.l.i.ff.de reg.iu.c.in rsa in dic.exce
ptio armif et eqs d sepul.c.dixit dns.xxxij.q.vij.d pin.le.
ergo seqtur q ofessio est spes pbois qr alias no fieret ex
ceptio a regula p pdicta.et p ono.d.c.i.pbat otriu eius
qd voluit Jo.and.quarto adduco.l.gnalr .C.de no nu.
pec.ubi tex.dicit q ofessio est ppriu testimoniu pprium
confitentis.si ergo est testimoniuz ergo est pbatio.qnto
adduco

adduco.c.per tuas.§.e.vbi et ꝓbat id.sexto adduco glos. sing. ⁊ vnicã in.c.ecclesia.s.mar.d cõsti.q̃ dicit ꝙ sñia nõ
8 põt ferri sine mediis ꝓbõnũ ⁊ de ista gl.fecit festũ bar. in rub.C.d iuř vo.cũ ex confessione ferat sñia.c.si.d.c.l. .l.vnica.C.e.l.ꝓide.§.nota d.ff.ad.l.aq. segř ꝙ cõfessio ẽ ꝓbõ.vij.adduco subrogatum sapit nãz eius i cui⁹ locũ subrogatur .l.eũ q.§.iiurias.ff.si qs caut.l.vnica in prin. .C.de re.vx.ac.c.ecclesia vt lit.pẽ.cũ si.sz ꝯfessio subrogat in locũ ꝓbõis segř ꝙ ẽ ꝓbõ ⁊ dř in passione dñica ap̃ lu ci qd adhuc desiderãm⁹ testiũ nos ipsi ex ore ei⁹ audim⁹ ⁊ p ꝯñs ꝓbř ibi ꝙ hñs ꝯfessiõz ptis.nõ hře ꝓbõz ⁊ ex istis cõsiditur cõis opi.possz nihilominus saluari cõis opi.d mõ ꝙ est q̃dã ꝓbõ q̃ stat i ptãte agẽtis sz i mera ptãte rei vt ẽ ipa ꝯfessio ⁊ ẽ q̃dã ꝓbõ q̃ stat i ptãte ipsius agẽtis q̃ cãu vbicũqz iudex assignat agẽti terminũ ad ꝓbãdũ iuẽit d ea ꝓbõe q̃ ꝯsistit i ptãte ipsi⁹ agẽtis ⁊ p ꝯñs p⁹ lapsũ termini poterit ꝓducerẽ ꝯfessionẽ ipsi⁹ rei ꝯfitẽtis qz ista ñ
16 erat in ptãte ipsius agẽtis † ⁊ vba iudicis adaptãt ad possi bilia ñ at adaptãt ad ĩpossibilia.l. ĩpossibiliũ.ff.d reg.iu. .l.si decesserit.ff.q satis.cog.cũ si.⁊ hoc mõ saluet doctri. Jo.an.⁊ alioz sequentiũ tene menti qz est noua cõcordia nõ inuenta ab aliquo.Jtẽ dixit bar.in rub.C.eo.ꝙ ẽ dar furis ꝓbõnẽ vt filius nat⁹ a muliere hñte maritũ ⁊ com mittẽte adulteriũ vt psumat potius nat⁹ ex marito ⁊ nõ natus ex adulterio ⁊ dicit eẽ casũz sing.in.l.miles.§.mu lier.ff.de adul.⁊ idẽ voluit in.l.filiũ diffinim⁹.ff.de his q sũt sui vel ali.iur.⁊ in.l.si vicio.C.de nup.faciat ẽt qd ipe voluit in.c.p tuas.§.eo.⁊ adduco ang.in.l.vij.mẽse.ff.de sta.ho.vbi idẽ tz ⁊ dicit esse casũz singul.in.d.§.mulier ⁊ adduco.d.ab.in.c.pe.§.de adult. ⁊ in.c.transmisse.§.q fi. sint leg.⁊ i.c.p tuas.§.e.vbi fecit festũ d.d.§.mulier ⁊ pl⁹ etiã dixit ⁊ est nõ fallor mirabile dcm̃ in.d.c.p tuas ꝙ il lud qd dř in.d.§.mulier loquẽs in vxore hz locũz i ꝯcubina vt natus ex ꝯcubina psumat nat⁹ ex cõcubino.lz cõcubi na fuerit cognita carnalr ab alio ego si bñ recordor dñ nam illã doctri.i pallega.c.p tuas.§.eo.qz ille fauor q p̃sti tus est mãtimonio vt in.d.l.miles.§.mulier.ff.de adul.nõ hẽat locũ in cõcubinatu videbim⁹ diuina fauẽte grã ibi dcm̃ th.d.ab.est stupẽdũ nec fuit traditũ ab aliquo tene menti qz incõtingẽtia sci posset facere tibi honorẽ. Jtez dixit bal.i hac rub.hic i ver.porro sũt due semiplene pro bationes eiusdẽ sbe eiusdẽ forme ⁊ tũc adiuicẽ ꝯiuncte faciũt plenã ꝓbõz ⁊ ita dicit ꝓcedere egregiã gl.in .l.ij. §.etas.ff.de exc.tu.tũc.n.cõiuncte simul ꝓbãt secus dicẽ si sint diuersi gñis ⁊ diuerse forme ⁊ diuersaz hñt ꝯside rationẽ tũc.n.nõ ꝯñt insimul accumulari ⁊ cõiũgi vt fa ciãt plenã ꝓbõnẽ ⁊ ponit exẽplã testib⁹ singularibus qz tũc nõ põe fieri coacervatio testiũ singulariũ.adeo ꝙ nõ pt peti dferri iuramẽ.i supplemẽtũ plene ꝓbõis vñ si aliqs ꝓducerẽt multos testes singlares videret eẽ peioris ꝯditõis q̃ si vnũ testẽ duntaxat ꝓduceret nõ.n.possz dferri iuram̃. eo qz vnus detrahit de fide alterius adeo ꝙ dici põt llũ testẽ hře ꝓ se ⁊ ponit ẽt ex^m in aialib⁹ vt ex boue ⁊ o.ego adduco eũdẽ bal.vbi pclari⁹ loqř q̃ h in ru. pn.§.el .de cõrto.inesti.vbi dicit † ꝙ singularitas est ⁊ q̃dã aũt est adminiculatiua q̃dã est aduersa obsti ꝯdictoria de pma põit exẽplũ vbicũqz fit semiplea fama ⁊ semipleã ꝓbõ de ꝯfessiõe vel semipleã ꝓ nũ testẽ ⁊ ꝓbõ de fama tũc ista singularitas nõ dř singularitas adminiculatiua ⁊ de hac dř eẽ i.l.q sniam.C.de pe.in dñi.ad eũdẽ effectũ ꝯse tex.ad h ꝓpositũ fuit lucius oldr.in.l.spado a.ff.de exc.tu.⁊ i.d.l.ij.§.etas.e.ti.⁊ ibi p cũ illũ tex.allegauit bal.i.c.cũ cã.§.e.⁊ i.l.testiũ i.C.d te.⁊ i.l.de quib⁹.ff.de legi.⁊ i.d.l. i⁹ p gl.i.d.l.ij.§.etas allaui oẽs glo.cõ bũanũ ingeniũ inuenire potuit in vtra efero sed tu ꝓ eis alla bar.ꝯsil.clxi.⁊ b.ꝯsi.cclxv.⁊ Jol.de imol.ꝯsi.xviij. ⁊ ꝯsi.viij.⁊ ꝯsi.liij.⁊ do.abb.ꝯsi.ij.⁊

ꝯsi.xliij.⁊ id dixit bal.in pallegato.c.i.in fine.ꝙ ex diuer sis sugestionib⁹ psumptionũ testiũ ꝯfessionũ ⁊ siliũ iudex deuenit ad vnũ finalẽ cõceptũ mẽtis nõ indigẽtẽ admicu lo iuramẽti ẽt ad ferendã sñiam allat.c.cũ ad sedẽ de te sti.spo.ego allo.c.pterea ⁊ .c.in lřis de testi.⁊ .l.h carmẽ .§.si.ff.eo.⁊ de hac mã tetigit bal.ad plenũ in.l.de qbus
18 .ff.de legi.⁊ ibi dixit vnũ stupore dignũ † ꝙ vbicũqz põt capi sensus vt testes nõ sint singulares dz ille sensus capi ꝓ h allo qd hř in.c.cũ tu de testi.tetigit d h bal.l.testium .C.de testi.⁊ in.l.ꝓprietatis.C.de ꝓbat.⁊ in.l.i.C.q pro nu.tutel.⁊ ibi dixi ꝙ hřtica prauitas ꝓbat p testes sing. si vn⁹ testis dicit aliquẽ esse hereticũ in vno arti.⁊ aliquẽ dicit eẽ hereticũ in alio art.ꝓbata est hřtica prauitas ho tetigit idẽ bal.in.l.ij.de don.añ nup.⁊ in.l.i.C.de ꝯfes.⁊ in.l.cũ antiqtas.C.de testa.⁊ in ti.de no.feu.⁊ in.l.vnica .C.de ꝯfes.⁊ in.l.data.C.q acc.nõ pos.⁊ in.l.i.C.si vnus ex pluri.⁊ in.c.bone el.i.de elec.⁊ ibi tradidit sin.doctri.
19 † ego volo ꝓbare ꝙ mutuaueri tibi duos soli.⁊ produco vnũ testẽ deponẽtẽ de duob⁹ soli.⁊ aliũ testẽ deponẽtem de.xxiiij.denarijs ꝙ isti testes sũt singul.⁊ non probãt ꝙ est mirabile tetigit idẽ bal.in.l.i.C.si vn.ex plur.⁊ in.l.ij. .C.reos inter alios.act.⁊ in.l.ij.C.q̃ sit lõg.ꝯsuet.⁊ in.l.i.C. de sen.q̃ pro eo.ꝙ interest ꝓfert.⁊ in.l.ij.C.de secũ.tab.⁊ in.l.pecunie.C.de solu.⁊ dixi in.d.c.cũ cam.§.eo.ꝙ ꝓbõ fabricat ad instar nãlis sicut.n.ex diuersis mẽbris ad eũ dem effectũ ꝯcurrentib⁹ pficit hõ aial ⁊ sitis ita ⁊ eodez mõ ex plurib⁹ psũptiõibus ad eũdẽ finẽ cõcurrẽtib⁹ red dit pfcã ꝓbõ ⁊ sicut ex diuersis cordulis ad eũdẽ fi.tẽden tibus pficit sonus ⁊ melodia eodẽ mõ pficit ꝓbõ ⁊ alle gat.d.l.q sniam.C.de peni.faciat qd voluit idẽ bal. in.c. si.de ꝯsue.qd voluit L.y.i.l.ij.C.q̃ sit lõg.cõsue.saly. post alios in.d.l.testiũ bar.in.l.i.§.si qs neget.ff.quẽad.testa. ap.⁊ in.l.h carmẽ.§.si.ff.d testi.faciat gl.in.c.cũ ecclia su trina de cau.pos.⁊ ꝓpri.i vñ.vacillasse q̃ voluit ꝙ vbi te stes sing.sunt ꝯcordes in sba ꝓbãt ⁊ idẽ voluit glo.in.c. audũ de ꝯue.ꝯiug.⁊ in.d.l.h carmẽ.§.si.⁊ in.l.ꝓprieta tis.C.de ꝓba.tenemẽti.illas.iij.gl.ad h ⁊ faciat qd vo luit archi.Jo an.⁊ alij in.c.i.de arbi.lib.vi.⁊ qd voluit gl.⁊ arch.in.c.nihilomin⁹.ij.q.ix.faciat sing.d.do.ant
20 in.c.nihil de vb.sig.vbi dixit † ꝙ si ꝓbo p vnũ testẽ testõ rem dixisse ego instituo titiũ mihi hrẽdẽ ⁊ per aliũ testez dicentẽ titius sit mihi heres ꝙ isti testes sũt varij diuersi ⁊ sing.⁊ nõ ꝓbãt qz nõ solũ dñt esse ꝯcordes in sba sz dñt eẽ cõcordes in cortice vboz ⁊ ita refert fuisse obtẽtũ i cõ tingentia fci ⁊ segř hãc doc.abb.ibi.ego pma vice q̃ vidi ci illud dcm̃ cõsului sm illd sequẽdo do.ant.sed alio tpe occurrit illa qd inter alios ⁊ meliori fret⁹ studio cõsu lui ꝯ do.anto.⁊ ẽt ꝯ bal.in.d.c.bone.i.de elc.de q̃ nullus q scripserit in censura canõica fecit mentionẽ ⁊ mot⁹ fui per id ꝙ voluit glo.in.d c.audũ d ꝯuer.ꝯiug.⁊ glo.in.d. c.cũ ecclesia sutrina ⁊ dicebã.ꝙ.d.ant.ibi dicit ꝯriũ eius qd voluit in.d.c.nihil.faciat ẽt ad pdicta qd voluit Jnn. in.c.cũ oporteat ⁊ in.c.q̃r el.ij.de accu.vbi sing.dixit ꝙ vbicũqz actus est indiuisibilis ⁊ hz plura capita concur rentia ꝙ ꝓbat p testes sing.ꝓbo p vnũ testez ꝙ ego ap patus i altari dixi euãgeliũ ⁊ per aliũ testẽ dicẽtẽ ꝙ ego dixi eplam ⁊ per aliũ testẽ dicẽtẽ ꝙ eleuaui corp⁹ dñi ꝙ lz isti testes sint sing.th̃ ꝓbant me missã celebrasse ex quo act⁹ est indiuiduus ⁊ idẽ dicit in iure decimãdi vt ꝓbat p testes sing.vide do.abb.ibi ⁊ eundẽ ꝯsil.ij.⁊ ꝯsil.xliij. vbi mirabiliter vltra alios loqř in hoc passu vide qd vo luit pe.de anch.ꝯsi.ccxxvi.lo.ro.ꝯsi.xxix.faciat ad h cele bris ⁊ sing.qd disputata p sũmum canonistã paul.d lia. que incipit ꝯ pub.instrm ⁊ de illa fecit mẽtionẽ.d.meus Jo.de imo.in.l.inter pos.ff.de re iudic.⁊ faciat qd ẽt ipe voluit in.d.l.i.§.si quis neget.ff.quẽad.test.apie.⁊ in.d. c.q̃r.el.ij.de acc.⁊ in.l.i.§.si stipulanti.ff.de vb.ob.vide ẽt q̃ ego ibi dixi faciat qd voluit.d.an.i.c.lz ex q̃dã.§.d te sti.⁊ p eũdẽ in.c.veniens eo.ti.⁊ in.d.c.bõe el.i.de elect. ⁊ in.d.c.audiui ⁊ in.d.c.cũ ecclia sutrina ⁊ p ꝯñs stat con

Andr.Siccu.sup.ij.Decre. o iij

¶ Probatio nis adde bal.i addi.ad specu. in ti.de l.n.ꝯs. sula vs ⁊ facit qd voluit idez do.an.in q̃dã ꝯsilio qd icipit scripsit eccl'as sticus.xij.col. qd hř inter cõ silia.d alex.de imo.in.iij.pte ⁊ vide pau.de cast.in cõs.iij. incl.in cã que.

clusio singu. q singularitas est duplex vz adminiculatiua et in ea fit accumulatio spe͂rum et quedam alia est contradictoria et obstatiua et nulla fit accumulatio faciat qd voluit bart. in repete. l. admonendi. xij. col. ff. de iureiur. faciat qd voluit lapus de castello. in sua repeti. c. si. §. sacre de iureiur. et qd voluit bal. et Saly. in. d. l. in bone fidei. C. de reb. cre. et iureiur. et qd hr in. c. cum dilect⁹ de succes. ab inte. vide etiam que ego ibi dixi et ista no tradas oblivioni videntur. n. excedere vires ingeniorum modernorum et maxie referendo memoriter et iucunde sine visione cartarum tene menti. Item dixit bal. in rub. C. eo. † q presumptio est duplex vz iuris et hominis. presumptio aut iuris subdividitur queda est iuris et de iure queda est presumptio iuris simpliciter. primo casu illa dicitur presumptio iuris et de iure que est introducta a iure et vltra introductione a iure facta iura firmat pedem in ea et statuit et standu est vt in. c. bis q fide de spo. et ibi gl. melior de iure et glo. in. l. no est verisimile. ff. q met. ca. et contra istam presumptionem iuris et de iure ex quo lex statuit et firmat pedem no admittitur probo in contrarium vt in dictis iurib⁹ simile dicimus in fictione iuris vt i. l. vnica in pn. C. de re. vx. act. et in. l. si duo. ff. de acqr. here. fallit i certis casibus vt supius dictu fuit qz p confessionem ptis admittitur probo vt dictu fuit. presumptio aut iuris sup qua lex no statuit nec firmat pedem pot iudex ex tali presumptione iudicare lz contrarium probari possit et est talis nature presumptio iuris simplr qz adeo iura presumit q vr probata illa presumptio eo ipso q non probatur contrarium et dr ee probo liqda et de hoc e gl. qua oes reputant sing. in. l. si tutor. C. de pic. tu. et est tex. in. l. i vbi liquida. C. de testa. mi. et beatus bas gl. celebres in vtraqz censura † q actus presumptus a iure probatur eo ipso q no probatur contrarium vt gl. in. l. si creditor. C. de pig. acti. gl. in. l. ij. C. de err. calcul. gl. in. l. ij. C. de pe. hered. glo. in. l. siue possidentis. C. de pba. gl. in. d. l. si tutor. C. de pic. tu. gl. in. l. i testo. C. de testa. mi. et tex. in. l. i. eo. ti. glo. i l. i. C. de fi. instr. et iur. ast. fis. li. x. dixi tn ibi bar. q eo casu quo reqritur probo a statuto non sufficit probari presumptione legis alias damnaui doctrina bar. ex eo qz presumptio iuris est probo liqda quo casu est probo liqda vt dixit gl. sing. in. d. l. si tutor. quo casu no est frustradus nec oneradus qa supfluo probomb⁹ vt est tex. in. c. sicut. j. eo. adduco etiam gl. in. l. sup his. C. q mil. no pos. li. xij. ponderet inuicem legiste q tot glo. nuncqz alfarunt insimul apud censura canonica adduco gl. in. c. pe. de excep. i. c. ij. de pscrip. in. c. sicut el. ij. de iureiu. in. c. ad falsarior de cri. fal. in. c. i. q me. cau. in. c. cu oes de psti. in c. pposuit. lxxxij. di. vide q dixi in. d. c. cu oes summe g notent q iuri canonico opazpstiterut qbus simul icognite fuerut iste glo. Circa pmo mo scdm de presumptione hois et dixit bal. vb. supra q est queda presumptio hois vehemens et est qda presumptio hois nimio vehemens et pot poni exemplu de hoie q visus e exire domu alicui⁹ mulieris gladio euaginato et sanguinolete. Et auditus fuit clamor mulieris et mulier reperitur in facie percussa q presumptio e q fuerit pcussa a fugiente vn presumpto hois vehemens est illa que colligitur ex argumetis sed nimis vehemens est illa que colligitur ex presumptionib⁹ ad hoc faciat qd voluit bal. i. l. sciant. C. de pbat. et qd voluit Lud. ro. in. l. lege cornelia. ff. ad sille. Itc esunt et bal. in rub. C. eo quot sut spes probationis et dixit q sut tot quot sut mo probandi deinde dixit q sunt qnqz. nico. de mat. in alia rub. reducit ad quinqz spes probonis saly. bon. ibi refert spe. in ti. de pba. §. si. dixisse esse. xiiij. spes. ipse aut reducit ad qnqz vt dicebat nico. de mat. ad hoc adduci posset tex. in. c. cu ad sede de resti. spo. vbi dr q est per testes p instra per facti euidentia p confessione et glo. ibi celebris dixit et p presumptiones alle gat titulu de presump. stat g coiis pclusio spes probois forte qnqz. ¶ Ego aut ne videar obmutescere et voluere terga docentib⁹ mihi vr q pprie et stricte due dutaxat sint spes proois qd probo subtiliter hoc mo significatio verbi denotat ppria natura rei et pprietate eius p id qd hr i c. cum sm apim de preben. et. xvi. q. i. c. si cupis insti. de do. §. est et aliud. l. labeo. §. ide tubero. ff. de sup. leg. et faciat qd voluit ibi bar. vide q late ego dixi in repet. rubri. j. de fi. instru. vbi retulit Ja. but. in. l. i. ff. de fi. instr. et in. l. co. sti. ffor que retulit do. anto. Sancti prohemio grego. mo argno subtiliter hoc mo † ex ppa significatione vocabuli illa est probo que fit testib⁹ et fide tabularum iste est casus in ductus sing. et no alibi in. c. forus in. §. probo. j. de vbo. sig. vbi dicit tex. formalr q probo fit testibus aut fide tabularum si ergo de ppio significato vocabuli illi⁹ verbi probo coprehenditur probo que fit p testes vel instra sequitur q pprie sumpto vocabulo qz noia et cognomina sunt rex consonantia vt supius dixi allegado aristo. in. iiij. metha. erunt due spes probois et pprie sumpto vocabulo statutu penale et exorbitans loquens de probone intellr de ea que fit testibus aut istris et hec est doctrina nouissima no tacta nec dicta per aliquem in vtraqz censura. Et adde de presumptione hois sing. doctrina specu. in ti. de presumpt. §. i. dicentis

14 † q si aliquis reperitur occisus q presumendu est q fuerit occisus a suo inimico existete in ciuitate illa adeo q ex illa presumptione poterit poni ad tormeta refert illd dictum lud. ro. in. l. i. §. occisor. ff. ad sille. et ipa illud qn inter occisum et occisore interuenerat inimicitia capitalis puta de oibus vel maiori pte bonorum ar. c. frequens de resti. spo. li. vi. et eius q hr in. l. lz. ff. de arb. et ego adduco sing. doctrina bal. in. l. i. C. de ser. fu. referentis dcm Jac. bu. ego loquut⁹ sum cuida ad aures. et ille incotinenti occidit titium q si pcessit capitalis inimicitia inter me et titiu presumptio est q ego dederi madatu ad occidendu secus si no erat capitalis inimicitia qz tunc potius vr suasisse contrarium et adduco sing. dcm bar. in. l. i. ff. q vi pub. vbi dixit qdam reptitur occisus an ostiu meu qd presumptio est q ego illum occideri q pcedit qn ego era solitus talia facere ar. l. inciuile. C. de fur. et adduco singula. doctr. eiusdem bar. in. l. iusto. ff. de vsucap. in aliqb⁹ lecturis reperitur qdam occisus i aliquo loco q presumptio est q fuerit occisus ab eo qui locu illu frequentabat q sane intelligendum est vt dictu est si erat ho solitus talia facere vel pcesserat capitalis inimicitia inter eos p sup: adicta. et adduco quadam scdm coingentia q accidit iam fortasse triginta septe anni fuit reptus pe monasteriu cartusiensiu in quada arbore qdam puer qndeci anorum suspensus et mortu⁹ apparebat in crura eius fracta more sodomitarum nesciebatur qs fecisset practicabat in illo loco qdam vt aiebant inquinatus illo flagitio et per collegia artificu fuit positus ad tormenta varia diuersa et crudelissima nihilominus constanter semp negauit. fuit dubitatu vtru potuisset poni ad tormenta et per ista vr q sic nihilomin⁹ fuit liberat⁹ pp pseuerantia negationis. et adduco sing. doctri. bart. l. si. ff. de hered. inst. qua et refert et sequitur bal. ibi. Aliquis minatus est titio morte et repert⁹ e titius occisus decidit q presumendu e q fuerit occisus ab eo q minat⁹ fuerat si tn erat ho consuet⁹ talia facere et in hoc dicit illa tex. fore meliorem de corpe iu. et ista sut quottidiana nec sunt obliuioni tradenda. Ite dixit et bal. in rub. C. eo. q circa probone iudex dz se hre ad instar medici qz sicut medicus cognoscit infirmitate eode mo et iudex et apponit tria exempla pmu est q medicus cognoscit infirmitate p vrina et sic tanqz in spe. simile dixit paul⁹ apostolus pma ad rom. simile fecit sathan erga xpm ondit enim sibi oia regna mundi et gloriam eorum tanqz in quoda speculo ita et iudex venit ad cognitionem rei dubie p probone sumpte ab argumetis allegat bal. qd hr in. l. statutis. C. de sen. ex pic. recita. Scdo medicus cognoscit infirmitate pprie per tactura pulsus est. n. pulsus infirmitatis pcbo non fallax. simile dixit bal. in trac. scisutatis que posuit in rubr. C. si qs aliq testa. p ab. q cor dis lingua est pcbo idez dixit in. l. i. si. C. de edic. diui. adri. tol. et in. c. mandatu de rescrip. et in. c. i. de testib. ita et iudex pprie cognoscit intentione agentis per testes. Tertio medic⁹ cognoscit infirmitate a remotis petit. n. ab infirmo quid comederat seu qd aliud fecerat vnde potuit

infirmo

¶ Sanguinolente de ista materia vide late p do. ab. et oes canonistas in. c. i. prima boc co. et. q de mente bar. et cuiusdam abo. de appera ta oia necessaria dicit et vide ang. i trac. male. per totum.

infirmo infirmitas illa accidere ita ꝛ iudex ex argumētis ꝛ similibus ꝑsumptōib⁹ ꝓcipit a remotis ꝓbōes. Itē ad
5 duco vnū ꝙ tibi videbit̄ stupendū † ꝙ vbicūqꝫ iudiciū est sūmariū intell'r eē sūmariū respectu dilationū n̄ at̄ respectu ꝓbōnū ita egregie dixit bal. i cōmēto. l. ꝑscriptōe .C. si ꝯ iuo vel vti. pub. ꝓpe fi. ꝑ duas col. ꝛ all'at Io. an.
16 i. c. roma. §. ꝯbētes de fo. ꝓpe. li. vi. vbi dixit † volo ꝓbar̄ ꝙ qdā forēsis ꝯpit hic quo casu rōe ꝯctus pōt hic ꝯueniri vt in. d. §. ꝯbētes ꝛ i. c. fi. eo. tit. cū fi. ꝛ istud dꝫ sūmarie fieri ꝛ ꝓbo ꝑ vnū testē ꝙ ꝯpit h̄ ꝛ peto deferri mihi iuramentū i supplemētū dcidit ꝙ fieri nō pōt. qꝛ licet iudiciū sit sūmariū respectu dilationū nō tñ respectu ꝓbōnis. ꝛ ita tēpat ibi bal. qḋ voluit Inn. i. c. sup l'ris de rescript. ꝛ ad hoc all'at Inn. i. c. nouit de iudi. sed ego dicu eē cāuꝫ i indiuiduo. i. d. c. nouit i. v. sufficiēter ośdat ꝯuicta celebri doctrina Ang. i. l. i. alias. §. C. vbi d ratio. ag. oppos. vbi enī regulariter aliqs nō ē iudex sꝫ respectu certe qlitatis ꝙ illa qlitas ē sufficiēter ꝓbāda. ergo non sufficit vnicus testis cū delatōe iuramēti vt singl'r voluit ibi Inn. sꝫ tex. ibi hoc ꝓbat formal'r ꝛ reputauit illō dcīn Inn. sin. bal. i. c. si qs ꝑ trigita i ti. si de feud. defūc. fue. ꝯtro. ꝛ adduco
17 tex. valde egregiū i. c. q'l'r ꝛ qñ el. ij. §. dꝫ vbi hr̄ † ꝙ iudicium agitatū ꝯ religiosos dꝫ eē sūmariū. tñ tex. ibi dicit scrutari tñ dꝫ veritas ecce nūc mirabilē tex. ꝙ lꝫ iudiciuꝫ sit sūmariū itell'r respectu dilationū fi tñ respectu ꝓbōnū ꝛ adduco. c. veniēs el. ij. de testi. vbi ꝓbr̄ eadē doctrina ꝛ adduco gl. i. c. ij. I. de re iudi. vbi dicit tex. irrgantiū ꝯtrouersie celeri snia terminent̄ glo. ibi dic̄ tñ ꝓbari dꝫ vitas ꝛ ꝑ ꝯño itell'r sūmariū respectu dilationū. ꝛ adduco mirabilē tex. in. §. pe. alias fi. C. de posi. vbi depositū est ꝓuilegiatū vt illico ꝯtūinal. ꝛ ꝑ ꝯño iudiciū ē sūmariū tñ dicit ibi tex. ꝓbādū eē illō depositū. faciat qḋ pulchre voluit ibi bar. ꝛ adduco ad hoc tex. optimū i. c. i. de collus. ꝛ faciat. l. i crie. ff. ad. l. iul. de adult. vbi i accusatōe adulterij nō ē dāda dilatio nihilominus fieri dꝫ ꝓbō faciat cle. sepe de vb. sig. q̄ voluit ꝙ lꝫ cā sit sūmaria tñ inuestigāda eē vitas ꝛ ꝓbanda ē lꝫ ergo iudiciū sit sūmariū nō itell'r respectu ꝓbōis. ꝛ adduco bar. ita dicētē i exuag. ad repri. i. v. sūmarie ꝛ qḋ idē bar. voluit i. l. i. ff. d testa. mili. ꝛ voluit bal. i. l. milites. C. eo. ti. ꝛ adduco qḋ voluit Pet. de anch. i. c. oli d accu. vbi dixit ꝙ lꝫ iudex possit ꝓcedere ꝛ decidere sine iuris solēnitate nihilomin⁹ nō pōt decidere sine ꝓbōe ꝛ ad hoc all'at bar. i. l. filiusfa. ff. de dona. ꝛ adduco bal. i. l. iudices. C. de iu. vbi refert Ja. d are. ꝛ alios ꝛ adduco tex. forte meliorē q̄ repiat̄ in corpe iur. i. c. fi. d heret. li. vi. † vbi iudiciū sup heretica prauitate dꝫ eē sūmariū pp fauorē fidei ꝛ nihilōinus dic̄ ibi text. ꝙ ꝓbari dꝫ vitas p viros idōeos tene mēti hāc ꝯclusionē qꝛ ē elegāt ꝛ solēnis. nec ē tradita p aliquē ita vsqꝫ ad tēpa ista. ꝛ eo ē mō dico si lex aut statuti requireret aliquē actū debere ꝓbari l'rie qꝛ tūc nō sufficeret ꝓbare illū actū ꝑ vnicū testē cū dlatione iuramēti. ad hoc ego adduco gl. quā re ꝯfing. i. c. at si clerici i v. l'ria ꝓbōe. §. de iudi. q̄ dic̄ ꝙ vbi ꝓbō l'ria q̄ fit p testes oi exceptōe maiores. † ꝛ d'r oi exceptōe maior q ē idōeus tali idoneitate q̄ nulla exceptōe repelli pōt. faut ore glo. mirabiles ꝑma ꝯ ꝯfang. ꝛ ash. ha ē i. §. itē vboꝝ insti. de inutil. stip. … mihi dixerit ꝯtire coge pecus. qꝛ Io. an. tenuit … i. ꝑ cā. §. de ꝓcur. vbi tex. appōit illa vba si l'ria …rit. ꝛ nihilomin⁹ ipse ibi dicit ꝙ sufficit vn⁹ te…ōe iuramēti ꝛ pl⁹ ēt dico ꝙ bal. i. l. id ꝙ pau…il. ꝛ cle. dixit testōr grauauit heredē soluere …b⁹ l'rie ꝓbātib⁹ testatorē fore debitorē eoꝝ …ꝓbauerit p vnū testē ꝛ petant eis dferri iu…rēdū nihilomin⁹ vt dixi ꝛ Io. an. ꝛ bal. …ꝑstata gl. d. c. at si clici ꝛ ꝯ eos est tex. in …r ēmō. ꝛ all'atur illū tex. ꝑ vnico ꝛ fin. …C. de sen. q̄ si. cer. qtit. ꝓfer. vꝫ iudex cō…ibi si ego ꝓbauero debitū ꝛ ꝓbo ꝑ …bi deferri iuramētū ꝙ ego nō dco

admitti nisi ꝓbē ꝑ duos testes l'rios ꝛ integros ꝛ dicit eē casuꝫ sin. i. d. l. luci⁹ ꝛ ꝯ Io. an. ꝛ ēt bal. adduco sin. dcīn Inn. i. d. c. nouit d iudi. dicētis ꝙ vbi req̄rit̄ clara ꝓbō n̄ sufficit ꝓbō ꝑ vnicū testē cū delatōe iuramēti ꝛ allegauit ꝛ secut⁹ fuit illud dcīn bal. i. d. c. si qs ꝑ trigita ꝛ ꝯ eos adduco pelagus in quo nemo scribētiū nec i cēsura canōica nec ciuili nauigauit. vꝫ. c. accedēs i. v. l'rie ꝓbauerit. c. lꝫ i beatu petro d acc. ꝛ. c. accedēs i. v. l'rie ꝓbauerit. I. d pure cano. c. totiens de testi. i v. l'rie ꝯtiterit. c. ꝯsanguinei de re iudi. i. v. l'rie ꝓbauerit. c. iurauit i. v. l'rie ꝓbauerit. I. eo. c. i. ꝙ me. cā. i vsicu. l'rie ꝓbauerit. c. ij. de testi. spo. c. pe. d collus. c. prudētia. §. sexta i. v. l'rie de offi. deleg. c. cū nō ab hoīe de iudi. ꝛ dixi ad plenū i. c. serico d testi. ꝛ i. d. c. prudētia. §. sexta. ꝛ lōge mirādū ē de bal. qꝛ i. d. l. id qḋ pauperib⁹ ꝑ dcō suo dicit eē casuꝫ i. d. l. luci⁹ d ꝯdi. ꝛ demō. ꝛ ibi formal'r ē cāsa ꝯ eū. ꝛ idē bal. formal'r tenuit ꝯriū ꝑ illū tex. i. d. l. hec snia. tene mēti qꝛ cōiter ista fuerūt incognita oīb⁹ scribētibus. ¶ Uenio ad aliq̄ dcā bal. i hac
30 rubrica ipse q̄rit † qd sit opi. ꝛ dic̄ ꝙ ē rōcinatio de re dubia ꝛ aliud nō dicit. ego addo ad eū aut ipse loqt̄ d opi. iudicis snīantis ꝛ tūc salua sua honorificētia illa opi. n̄ ē d re dubia. sꝫ ē de re quā iudex opinat̄ verā ꝛ adduco ꝯ eū qḋ hr̄ i auc. iusiurā. qḋ pstā. ab his. vbi iudex iurat iudicat̄ sꝫ qḋ sibi vr̄ ꝛ ꝑ ꝯño sꝫ suā opi. sc̄o adduco qḋ voluit Inn. i. c. i. de ꝯsti. q̄. vbi idē voluit. tertio adduco glo. vnicam ꝛ sing. ij. q. vij. c. iudicē q̄ dic̄ ꝙ iudex dꝫ iudicar̄ sꝫ suā opi. ꝛ nō sꝫ suā volūtatē ꝛ all'auit illā gl. ꝑ singulari abb. in. c. i. §. de cōstitu. quarto adduco glo. i. l. a ꝓcōsulibus ꝛ i. l. eos. C. de appe. vbi iurisstator appellat snias iudicū opiones. ergo seqt̄ qḋ opi. q̄ cadit i iudice nō erit rōcinatio d re dubia vt dixit bal. secus ē vbicūqꝫ i aliq̄ alio passu extat opi. varia ꝛ diuersa vt hr̄ i. l. cū ꝓlatis. ff. d re iudi. i. c. capellanus d fer. Inn. i. c. ꝑ tuas el. ij. d symo. vbi dixit ꝙ vbicūqꝫ i. l. nasci plurimi intellectus nō ē ꝑtū in spūꝫsanctū seq vnū stante illa dubitatiōe ꝛ illō dcīn retrulit bal. i. l. ab eo. C. quo ꝛ qñ iud. ꝯ ē restringenda illa diffinitio data a bal. hic ꝛ adduci possꝫ illō ꝙ a boetiu philoso. scriptū ē ꝙ vbicūqꝫ aliqd hꝫ varios intellect⁹ vitat̄ ei⁹ ignorat̄ retulit bal. i. l. ne qcqꝫ. §. vbi decretū. ff. de offi. ꝓcōs. ꝛ facit qḋ hr̄ i. l. post dotē. ff. so. ma. cū si. tene mē
31 ti ꝑdicta. ¶ Dicit ēt bal. † ꝙ ꝑsūptō ē rōcinatio d re vesimili. ego addo ad eū ꝙ illud qḋ nō ē vsimile ē qdam falsitatis ymago. l. milites. §. oꝫ C. de qstio. ita dixit bal. in. l. i. C. de ser. fu. ꝛ dicit ꝙ expimētū verū sermonū est vt ꝯcordet cū reb⁹ sensatis ꝛ verificet̄ i cōem opi. hoīꝫ fruentiū intellectu. ꝛ all'at auerroi ꝛ all'at. l. si ita qs in. v. ꝙ nemo sanus diceret. ff. de euic. ꝛ cōmemorat ibi in regno fracie fuisse laceratā quādā igitōeꝫ i qua igrebat̄ ꝯ dñm ꝙ ad mādatū famuli fecerat delictū qꝛ illud nō erat vesimile fuit lacerata i iudicio. ꝛ adduco eundē bal. in rub. .C. eo. vbi all'at aristo. phoꝝ ꝑncipē ꝛ magnū auerroi ad hoc ꝛ idē bal. i auc. rogati. C. d testi. all'at magnū alber. ꝛ i. l. testiū. C. e. all'at magnū auerroi ꝛ qḋ ipe voluit i. c. afferte mihi gladiū d ꝑsump. ꝛ i tractatu scismatis ꝛ i. l. fi. C. de edi. diui adri. tol. ꝛ adduco singu. dcīn Inno. qḋ
32 ita reputat oēs i. c. additis de ꝑscrip. dicētis † ꝙ si duo testes ꝯponūt ꝓ iur̄ cōi ꝛ alij duo testes eque idonei deponūt ꝓ iur̄ spāli ꝯ aliquē ꝙ stabr̄ testib⁹ deponētib⁹ ꝓ iur̄ cōi tāqꝫ deponētib⁹ vsimiliora facit. c. pterea. I. d testi. ꝛ e. lꝫ cā. I. eo. faciat. l. nō ē vsimile. ff. ꝙ met. cau. ꝛ. c. qꝛ vr̄simile d ꝑsump. ꝛ qḋ scribr̄ i passione dñica non erāt cōuenientia eoꝝ testimonia ꝛ adduco. c. sup hoc de renunc. ꝛ ibi collige. d. ant. ꝙ vbicūqꝫ exceptio nō ē verisimilis iudex nō dꝫ eā admittere ꝛ adduco. l. satis apte. C. ad. l. cor. d fal. ꝛ tex. i. l. ob carmē. §. fi. ff. de testi. ¶ Itē dic̄ ēt
33 hic bal. qd sit fama † ꝛ dic̄ ꝙ fama ē rōcinatio vulgi. ego addo d ista fama ꝙ scribr̄ ap̄ liui. d. ij. bello pūico i ꝑn. i v. fama ē hanibalē erasis fere nouē q̄ cūs salua pace bal. ille tex. intelligit̄ de fama que erat apud scientes ꝛ viros celebres ꝛ qḋ scribr̄ in ꝑo eneidos i. v. fama ē notissima

qz pactū ꝯ publicā vtilitatem non tȝ vt ibi est casus ſȝ ꝓbatio ē inuēta pp publicā vtilitatē ergo sequit ꝙ pacto renūciari non poterit ⁊ idē sequit ibi.d.auto. ⁊ ēt Jo.de imo.ibi q dicūt ꝙ cōiter doctō. sequunt glo.d.§.qz vero. Superuenit Cy.bar. ⁊ bal.in.d.auc.iubemus ⁊ dixerunt ꝙ aut renūciatio fit in iudicio ⁊ valet ⁊ tȝ calore iudicij aut fit ex̄ ⁊ tūc erit secus. ⁊ in ar.facit.l.cū ostēdimus.§.fi. ff.de fideius.tutor. ⁊ l.manumissio ꝑ lictores.ff.de manumis.vindic. ⁊ l.eū ꝓ quo.ff.d in ius voc. ⁊ l.si quis vxori.§.si seruū fugit.ff.de fur. ⁊ c.i.de iudic. dixit ēt.d.meus Jo.de imo.in.d.c.si diligēti ⁊ in.d.c.sicut ꝙ si renūciatio ꝓbatiōis firmata est iuramēto ꝙ illo casu vȝ ⁊ tȝ. ⁊ si dicat qd ē ꝯ publicā vtilitatē ipse rn̄det secūdario ⁊ nō principalr ſȝ nihil allegat ad hec. Superuenit subtilis doct. Jo.de lig. in.d.c.sicut.ꝭ.eo. ⁊ tenuit ꝙ renūciatio valet ⁊ tȝ ex eo qz quilibet suo fauori renūciare pōt.l.si quis i cōscribendo.C.d pac.c.ad apostolicā. ⁊ c.porrectū de regulari. ⁊ ēt allegat.c.de testibus.ꝭ.de testi. ange.aūt in.d.l. pactū inter heredes secutus est spec.preterq̄ in criali vt lā dixi ⁊ alber.galeot. vt ipse refert. Superuenit Saly.i d.auc.iubemus ⁊ dānat glo.in.d.auc.ve matr.debi. vel credit.§.qz vo. ⁊ dicit azo.tenuisse ꝯ illā gl.in sūma de teste. vt supius allegaui allegat ēt glo. sequētē azo. i corpe vñ sumit.d.auc.iubemus.C.de iudi.dicit ēt ꝙ qlibet pōt suo fauori renūciare dicit de hoc fore causum in.c. de testi. ꝭ.de testi.dicit ēt ꝙ instrō in iudiciū ꝓducto pōt ꝓducēs renūciare ⁊ desistere. ⁊ allegat.l.iij.C.de fide instru.dicit ēt sequēdo Cy. ⁊ alios ꝙ si talis renūciatio fiat i iudicio valet ⁊ ꝓbatur hoc in.d.c.de testibus.dicit ēt ꝙ si renunciatio est gnālis.qz gnāliter qs renūciauit ꝓbōnibus nō valet talis renūciatio.qz ꝓstaret mām malignādi ⁊ fabricādi falsum.qd esse non dȝ.l.ꝯuenire.ff.de pac. dotal.l.sine hereditaria.ff.de nego.gest.cū si.secus si sit restricta ad certū genus puta ꝓbādi ꝑ testes. ⁊ adducit ēt qd hi i auc. rogati ⁊ in.l.testiū.C.de testi. ⁊ remanet Saly.in hac cōclusione qd gl.ȝ sing.in.d.§.qz vero male locuta ē ⁊ dicē ꝙ ⁊ corrūpit ⁊ violat tex.d.§.qz vo. ⁊ in hoc Saly.āpliauit sibi habenas plusq̄ alius q circa hūc passum scripserit alios modernos scribētes ego nō refero. qz recitato vno ex istis quos recitauerim viꝫ oēs recitasti q̄ aliorum sunt ⁊ recitatores ⁊ pedagogi ⁊ de nouo nihil sciuerunt adducere. Sȝ.d.me. Jo.de imo.lȝ ita trāsiuerit i dictis locis cum illa glo.d.§.qz vo attñ in.l.custodiaꝝ.§.est seriatis.ff.de pub.iod.fuit in ꝯria opi. ⁊ mouet ꝙ lȝ in.l.i.ff.de testi. dicat ꝙ titulus de testibus ē frequens ⁊ necessarius nihilominus poterit renūciari ꝓbationi testiū ⁊ allegat .l.i.in pn.ff.de appe. ꝯiuncta.l.i.in pn.ff.a qb.appel.non lȝ.nā in.d.l.i.dr̄ ꝙ vsus appellādi est frequēs ⁊ necessarius ⁊ nihilominus iuri appellandi renūciari pōt ⁊ hoc nō appōit gladiū ad hūc celebrē ⁊ egregiā.q. ⁊ tollit d medio.d.l.i.ff.de testi. Ego aūt cuȝ subtilis doc.d.meus Jo.de anna.tpe quo cēt euge.papa hic cum sua curia. ⁊ legeret.d.c.sicut.ꝭ.eo.illo die intraui secum. ⁊ erant plurimi epi ⁊ ꝓthonotarij ⁊ inter quos erat.d. Pe. archidia.bonoñ.q fuit paulus papa secundus ⁊ [illegible] illā opi. Jo.de imo. ⁊ vt merus recitator trāsiuit Ego aūt post dicensiū dicebā gl. in corpe vñ sumit iubemus azo bosti. Jo.d lig. ⁊ alios quos supius recitaui ꝯ gl.d.§.qz vo vehemēter errasse. ⁊ alle [illegible]abile tex.in.l.si.C.si cer.peta.in ver.ꝓ cōi [illegible]bi est casus stupēdus ꝙ ꝓbatio ꝑ testes ē itro [illegible] vtilitate ⁊ vt meis oares audacia ūbis addu[illegible] ibidem in indiuiduo colligentem ꝙ talis [illegible] vtilitate ⁊ si dicat mihi ꝙ illa lex loqt in [illegible]bscripto a testib⁹. nihilominus ille tex.ꝓ [illegible]o ꝑ testes ē ꝓ pub.vtilitate introducta.ex [illegible]misisse ⁊ Cy. ⁊ bar. ⁊ bal. ⁊ seqces i.d. [illegible]teo ꝙ renūciatio ꝓbationis facta i iu[illegible] qz salua coꝝ pace in iudicio iudex [illegible] vtilitatē.iuxta illud qd dixit aplus ꝯ

ꝯsidē plūs dalbate sedes iudicare ſm legē. ⁊ ꝑ ꝯñs iudex dȝ attēdere ad dispōem legis ⁊ nō ad calorem iudicij qz maior ē pub.vtilitas q̄ calor iudicioꝝ. ⁊ ꝑ istū tex.ꝯfundit opi. Jo.de imo.dicētis ꝙ si talis renūciatio ē iuramēto firmata vȝ ⁊ tȝ.salua pace sua imo ē ꝯ pub.vtilitatē ⁊ ꝯ pub.bonū ꝑncipaliter ⁊ nō secūdario. vt recte decidit ille tex.qz vba capi dnt ꝑncipalr ⁊ nō scdario. ¶ Scdo adduco text.in auc.de teste.in pn.vbi dicit tex.i v.vtilitas testiū ē pp ꝓbationē si nō cēt ꝓbatio ad nihilū cēt vtilitas testiū. ergo sequit ꝙ siue loquamur de renūciatiōe ꝓbationis fcā in gnē siue fcā de testibus talis renunciatio fcā nō vȝ qz ē ꝯ pub.vtilitatē. ¶ iij.allego tex.i.d.c.si diligenti vbi pcō priuatoꝝ nō derogat iuri pub.nec iuramē

38 to q̄. ¶ †Quarto ois renūciatio ꝑ quā derogat iuri gentiū ⁊ ꝑ quā derogatur iuri diuino ⁊ ēt ꝑ quā derogat bonis moribus nō tȝ vt est casus melior q sit in corpore iur. in.l.quidā in iure.ff.de dona.in v.aduersus ius gentiū ⁊ bonos mores ⁊c.sed ista renūciatio ē ꝯ ius gentium ⁊ ꝯ ius diuinū. qz in ore duoꝝ vel triū stat oē verbū deutronomij.xviij.c. Jo.c.ix.c.ȝ vniuersis.ꝭ.d testi.c.cū esses d testa.cū si.ergo nō tȝ. ¶ Quinto.nō ob.d.c.de testib⁹ qz ibi erat fcā ꝓductio testiū ⁊ renūciauit ꝓbatiōi testiū future quo casu ꝓsumptio est ꝙ sufficienter ꝓbauerit suā intentionē iō renunciauit ꝓbationi testiū sed casus noster non est iste ergo. ¶ Sexto.d.l.i.ff.d testi.vbi vsus testiū ē necessarius sed necessitas nō subycit legi.c.iij.de fur.cū si.ergo sequit ꝙ nō potuit renūciari actui necessario. ⁊ cū arguebat Jo.de imo.de.d.l.i.ff.de app. rn̄deo ꝙ alia est rō ⁊ longe diuersa inter dcām.l.i.ff. de testi. ⁊ .d.l.i.ff. de appel.ex eo qz lex ꝓsumit ꝓ iudice ⁊ ꝯfidit se de ministro suo ꝙ recte ē iudicaturus.l.ij.C.de offi. ciuili.iudi.l. herēnius.§.gaia.ff.de euictio.c.in ꝓñtia de renuncia.c.ꝑfania de resti.spoliat. iō non est admiratione dignū si lex admittat renunciationem appellationis ⁊ ēt pars videtur se ꝯfidere de iudice ꝙ iuste erit iudicaturus faciat in argumentū.l.i.ff.de offi.prefec.ptor. vbi dr̄ ꝙ nō ꝓsumit aliter iudicaturus q̄ ipse princeps illa ergo ꝓsumptio q̄ est in iudice cessat in parte. qz omni conatu nititur vincere iuxta illud qd scribit in.ij.eneidos dolus an virtus qs in hoste requirat. ⁊ in illo terentiano oēs malle sibi q̄ alteri ⁊ ois ordinata charitas icipit a se ipso.l.si prefec.C.de

39 seruitu. ⁊ aqua cū si. ¶ Septimo.faciat † ꝙ appellatio
a ne ꝓbatiōis vēit ꝓbatio [a] ꝑ testes ꝑ instrā ꝑ euidentiam facti ꝑ ꝯfessionē ⁊ ꝑ ꝓsumptiones quo casu renunciato gnē vr̄ renunciata qlibet eius spēs ergo si qs renūciaret ꝓbationi videret renūciasse oibus spēbus ꝓbatiōis ⁊ ꝑ ꝯñs tenderet talis renūciatio ꝯ oia iura humana ⁊ diuina ⁊ ēt ꝯ ipsum ius gentiū. ergo sequit ꝙ in gnē fieri nō pōt nec ēt spēs ꝓbanda per testes. ponderabā tñ vnū qd est nouissimū in hac mā ꝙ deberet attendi ad qualitates inhabitantium. qz si essemus in loco vbi d facili inueniūtur testes falsarij vt cōiter videmus vbiqȝ iuxta illud. Ex opi. regnāt qualibet vrbe lupi. ⁊ faciat in argumentū qd voluit Ja.butr. ⁊ alij in.l.certi ꝯdi.§.qm̄.ff. si cer.pe. vbi dicit ꝙ vȝ statutū ꝙ certa q̄ntitas nō possit ꝓbari ꝑ testes ꝯsiderata falsitate inhabitantiuȝ faciat simile qd voluit bal. ⁊ saly.in auc.sacra puberū.C.si aduer.vendi. vbi locuntur qñ in loco habitātes decipiūt minores vt valeat statutum ꝙ non obligent iuramēto ⁊ per eundē bal.in .l.nō dubiū.C.de legi. ⁊ in.l.ij.C.de rescin. vendi. ⁊ in.l. neqd patronus.C.de op.liber. ⁊ plenissime per scriben. in repe.c.cū ꝯtingat de ior.iurā. ita dicamus in casu nr̄o ⁊ ita procedat opi. Azo.glo.hosti. Jo.de lig. ⁊ alio um secus si in loco cessaret ista iniquitas inhabitantiū ⁊ isto mō ꝓcedat glo.in.d.§.qz vero. ⁊ doc.sequentes eā ⁊ ille excellentis. doc. Jo.de anna. obmutuit sicut agnus corā tōdente se ⁊ ita remanebimus in hac ꝯclu.firma vt in firma petra. ⁊ lȝ istū passuȝ tetigerim in.d.c.sicut. tñ nō ita nec copiose nec subtiliter. ⁊ qz.c.illud ē oneratū i sua mā ideo vt iste passus sit enucleatus appolui hic eundem. ⁊c.

a ¶ Probatio mo. Adde do. alex. de imo. in l.cū q d iureiu. i auc. ȝ nouo. C.si cer. pe. ⁊ vide ad mam fudo.in.l.fideiussor: in versi. qualiscūqȝ .ff. qui satis.coga. vbi vide.

dixi etiam ad plenum in repeti.d.c.si diligenti sed non
ita vt hic.ideo dicamus non nobis dne non nobis. sed
40 nomini tuo da gloriam ¶.Et etiaz not.ex hac rubrica cũ
loquitur in plurali numero de probationibus quia vi-
detur male cõcipi.ex eo quia infra ponuntur spẽs vt de
testibus de fide instru.et similibus ergo debuit concipi
in numero singulari.põt responderi q̃ lz in titulis sequẽ-
tibus ponantur species tamen in hoc titulo etiam tracta
tur de specie vt apparet in.c.proposuisti.§.eo. vbi loquit
de assertione artificum et peritoꝝ in arte.sunt enim spẽs ꝓ
41 bationis vt superius plene dictuz fuit ergo ¶ et illa dictio
de sicut etiam dictio ex de proprio et naturali significa-
to importat causam proximam et immediatam sed de im
proprio significato importat causam remotam et medi-
tam vt per bar.in.l.i.§.ex incendio.ff.d incen.rui.et nau-
fra.et in.l.non dubium.C.de legi.et in.l.cũ oportet.C.
de bo.q̃ libe.et in.l.a filia seu in.l.facta.§.heres.ff.ad tre.
et in.l. item si vnus alios.l.pretor ait.§.quod si de fructi
bus.C.de bo. auc.iudi.possi. et in.l.i.ff.de coniung.cum
emancip.liber.et in.l.seruus.§.cum aũ.C.de inoffi.testa.
bald.in.l.ij.C.de actio.empti.et in.l.de pecoribus C.ad
.l.acquil.et in.l.si de interpretatione.ff.de legi.et in.l.
ex hoc iure.ff.de iusti.et iur.et in.c.penulti.de offi.legati.
et in.c.i.de testi.d.antoni.in.c.i.de cleri.pugna.in duello
do.dñic.in.c.pro humani de homici.lib.vi. Jo.and.in.c.
qualiter de electio.et in.c.auditis de in integ.resti.et ibidẽ
per alios et bellissime per oldradũ.consilio.xlix. plene
per pet.de ancha.in repeti.c.si pp tua debita de rescrip.
libro.vi.et per modernos in.l.qua actione.§.celsus.ff.ad
.l.acquil.et quod sacro scribitur euangelio .Joan.xvi.
in ver.vos estis ex parte diaboli et quod scribitur Joã.
ix.c.in versi.ex deo et sacro scribitur euangelio mathe.in
ver.non de solo pane viuit homo.sed ex omni verbo qd
procedit ex ore dei.et in sacra sua passione in ver.oĩs qui
est ex veritate audit vocem mei.et habetur in.l.si eo tem
pore.ff.de peculi.et in.l.de pupillo.ff.de oper.no.nunc.et
in.l.si ex legati causa.ff.de verbo.oblig.et in.l.ex his ver
bis.C.de testa.milit. et in.l.nominis et rei.§. verbum ex
legibus de verbo.significa. et per ista datur precipuum
lumen ad omnes titulos incipientes per hanc prepositio
nẽ de adeo q̃ etiam largo modo concipit speciem contẽ
tam sub genere vt habet in.l.si quis maior.C. d transac.
vbi etiam tex.ille loquitur de pacto lz contineatur sub ru
brica de transac.et.c.i. de offici.delega.lib.vi. vbi text.lo
quitur etiam de defensore. licet titulus sit de offi delega.
tene menti predicta.et ex istis pono finem in dicendo su-
per hac rubrica ꝓ aliquali scholastico documẽto si quid
boni aut laude dignuz dictum fuit altissimo principi deo
largitori sit gloria.si autem aliquid mali et reprehẽsione
et damnatione dignũ dixerim tribuendũ est insipie et igno
rantie mee omnis enim homo mendax vt scripsit psal.
¶ Uenio modo ad suprascriptionẽ que bene merito expo
nenda et declarãda est qr allegabilis vt colligitur ex su-
prascriptione posita in.c.euidentia de accu.vbi dĩc hiero
42 nymus de morte Abel.et allegat ¶ q̃ appellatione mor
tis venit occisio.et per dñs nõ soluz mors naturalis.sz et
violenta de quo dixi ad plenum in Joannina mea.vide
ibi circa pn.et faciat quod hr in.l.regula.§. lz ver. iniuũ
cõstitutionis demonstrat.ff.de iur.et fac.ignor.et in.l.i.C.d
impo.lucra.descrip.li.x.iu ver.a primordio tituli poste-
rior formas euẽtus vide que plenissime dixi in rub.ff.de
verbo.obliga.et incipit suprascriptio hec gregorius Tã
43 creto regi.¶ et dicit Gregorius vt exponunt scriben.ĩn
ꝓhe.grego.vigilans.qr peroptime vigilauit in cõpilla-
tione ista et dicit solẽnis doctor Philippus ibi vt refert
Jo.an.et omnes q̃ super cathedra piscatoria non sedit
homo perspicacioris ingenij et eminentioris scientie fuit
enim campanus seu de campania maximus legista et ca
nonista et etiam theologus et referunt idem dixisse Ar-
chi.in prohe.vi.de bonifacio octauo qui compillauit se.

xtum q̃ super cathedra piscatoris non sedit aliquis per-
spicacioris ingẽij.simile adduci potest quod scribitur.iij.
regum.c.iij.de salomone q̃ nunq̃ fuerit similis sui.simi
le scribit de rege roberto.lib.xv.de genelogia deoruz q̃
a tpe salomonis in solio regali non sedit rex similis regi
Roberto.Et pondera qr minus vrbane et curialiter vi-
detur loqui hic grego.dicendo Tancreto regi et nõ ap-
ponendo aliqd adiectiuum ꝯgruẽs maiestati regie vt il
alij romani pontifices fecerũt vrbane scribẽtes maiestati
regum.vt habet in.c.nouit.de off.leg.in ver.illustris ma
gnificẽtie.et in.c.nouit.de iudi.et in.c.quato.de iureiurã.
et in.c.venerabili.de cõsu.vti.vel inutili.tamen idem q̃
hic habetur in.c.tuam.de ordi.cogni.fortasse posset di
ci q̃ scientia inflat et sepenumero reddit eminentissimos
doctores superbos vt habetur in.l.domicilio habeo.ff.de
testa.vt fortasse suprema scientia prestiterit causaz vt ita
inurbane gregor.responderet Tancreto regi.vel posset
dici q̃ cum gregor.in omni decretali ab eo edita breuis
sime fuerit locutus q̃ eodem modo causa breuitatis ita
succincte et breuiter dixerit.et isto modo excusaret et hec
via est capienda.arg.c.i.de serui.cum si.et etiam faciat
qr non videtur reuerenter dictum per id quod scribitur
in primo eneidos.Ibi regiq3 hec dicite vestro.et in eodẽ
libro ver.Rex erat eneas et in ver.o regina nouam et in
prin.ij.in versu.infandum regina iubes.et in.iiij.versu.
at regina graui.et in sacra passione dominica ver.reges
gentium dñantur eorum et in ver.tu dicis qr rex sum ego
et psal.ij.in ver.ego autem rex sum constitutus ab eo.et
quod scripsit psal.deus iudicium tuum regi da et quod
scripsit oratius quicquid delirant reges et audiui et cõ
suetudinẽ in ictito cõsilio venetorum quando scribantur
noĩa dantium voces in cõsilio apponunt noĩa dignitatuz
simpliciter dicũt.n.petrus rex paulus dux gaius doctor.
et sic de singulis ideo non est admiratione dignum si sic
simpliciter dicat Tãcreto regi tene menti ista. ¶ Item
44 not.etiaz ex hac suprascriptione ¶ q̃ gregor.premisit se
regi quod ꝓcedit hm modernam ecclesiam.sed hm pri-
mitiuam ecclesiaz preferebat Imperator vt habet in.c.
victor.xxvij.di.et i rubrica icipiẽte ꝯstitutiões lotharij ibi
lotharius imperator Eugẽio pape vniuerso populo et ẽt
habet apud plinium in co.ii.quem de naturali historia
scripsit lib.ij.in princi.vbi preponit se vespesi ano Impe-
ratori et ita refert Jo.and. et alij supra in prohe.grego.
¶ Ego ad hoc adduco quod egregie li.scribit apocali
psis in pric.i ver.Joãnes septem ecclesiis que sũt in asie
vbi Joãnes apostolus et etiam euangelista premisit se
ecclesiis Et adduco quod apostulus pria ad corinthios
scripsit et in sua epistola vbi preposuit se oĩbus ad quos
scribebat.et idez fecit gloriosissimus petrꝰ apostoloꝝ su
mus pricepsi i epistola sua et idez fecit Jacobus i sua ca-
nonica. ¶ Sed hodie i hac moderna ecclesia introductꝰ
est stillus vt papa scribens nõ soluz se preferat regibus
sed etiam prefert se sacro imperatori.vt i.c.ꝯmiari de cri
mi.fal quod voluit Joãnes and.et omnes in.d.prohe.
gregor.nec est admiratione dignum.dicit enim impera-
tor ẽe filius pape.c.si imperator.xcvj.di.facit eniz papa
vnuz tribunal cũ Jesu Christo vt i.c.quãto d trãsla.pla.
et voluit ibi hosti.nam et omnia sunt subiecta pedibus
eius vt optimus scripsit psal. omnia subiecisti sub pedi-
bus eius est enim vnicus monarcha in mundo vt habet
in.c.nouit de iudici.et sicut in ipso celo est dare vnicum
monarcham ita et in terra est dare vnicum et supremum
monarcham qui est papa et adducit ad hoc glos singu.
in cle.ad nostram de hereti.et ideo nõ est mirum si papa
preferat se imperatori et ex hoc colligitur illud quod ha
betur in epistola inter claras C.de sum.tri.et fide cath.
vbi papa loquens ĩpatori pfert eũ sibi et dicit christianis
sime principũ et loquitur sibi in plurali numero in versi.
mansuetudinis nostre quia illud processit olim non au-
tem procedit hodie et posset adduci illud quod a cicero-
ne.

ne scriptũ est in inuectiuis fuit quondam in hac re publi ca virtus. Item pondera et q2 in hac suprascriptione sũt duo defectus primo deficiunt illa verba vz salutẽ et apostolicã benedictionẽ que verba ponuntur.§.in probe.gregor. et in probe.vi. et in probe.cle.dũ salutem et apostolicam benedict. ergo hic est ille defectus.põt rñderi vt recipiat suppletionem ex illis proemijs nec est admiratiõe dignũ vt vna lex suppleatur per aliã et interpretetur per aliam.c.periculose de peni.insti.prima. Itẽ est hic defectus latinitatis deficit.n.verbuz principale quo casu oro reddit vitiosa nã apud istoricos et oratores et similes sẽper apponuntur illa verba S.P.D. hic autem deficit verbũ illud ergo et responderi põt q2 debet suppleri per id quod habetur in tex.egregio.l.prime. in prin.ff.de hẽdi.insti. vbi deficit verbum esto. et adduco tex.in.l. errore.C.de testa. vbi deficit verbum esto. et adduco tex. et gl. in.c.i.§.de iudi. vbi glo. supplet verbum placet et adduco.c.i.de vi. et hone.clerici. vbi deficit verbum principale et glo. ibi supplet.l.statuit et.c.i.de preben. et glo. ibi que supplet verbum placet et adduco.c.vt vniusquisq3 de pecuñ.cleri. vbi deficit verbum principale et gl. ibi supplet et adduco.c.q2 nos de appel. vbi codẽ modo deficit verbum principale et glo. ibi addit et adduco.c.i.de raptor. vbi idem est defectus et glo. ibi addit verbũ et adduco.c. i.Leo. vbi eodem modo deficit verbum principale faciat quod scribitur primo apocalipsis in prin. in ver. gratia vobis et pax ab eo qui est et qui venturus est et a septem spiritibus qui in conspectu eius troni sunt et deficit verbum principale et adduco quod hẽ.§.in probe.gregor. vbi dũ doctoribus et scholaribus bonoñ. commorantibus.s. et apostolicam benedict. et deficit verbum principale et eodem modo deficit in probe.vi. et in cle. et eodem modo adduco quod sacr. scribit euange. xpũs post resurrectionẽ cũ venisset ad suos discipulos dixit pax vobis nullo iterposito verbo principali. et quod scribitur ad corinthios primo per paulum apostolum vbi scribens corinthijs omisit verbum principale et quod hẽ in canonica Jacobi apostoli. et prĩt indacti ista ad.q. quam Bar commemorauit in.d.l.i.in prin.ff.de hered.insti. vbi dixit iudex omissit verbũ condẽno dicendo victũ victori in expensis omissis verbis cõdẽnamus dixit valeat illa snia et determinat q2 sic per tex. illum q2 debet suppleri a iure verbũ condẽnamus. dicit tamen alias in contingentia facti fuisse decisum contrarium et q2 ille text. apponit casum specialem in vltima voluntate quia testãtor mortis cogitatiõe turbatus omisit verbum principale ideo lex supplet defectum testatoris non autem sic in iudice nihilominus decidit sententiam valere sed idem Bar. in.l. si preses C. de senten. et interlo.o.iudi. cõmemorat eandem.q. et decidit sniã; nõ valere. et rñdet q2 secus est in testatore quia mortis cogitatiõe turbatus et p põa est sibi aduersus bar. nihilominus nos allfaustus ira q̃ nõ solũ supplent vbũ pncipale missum in vltima voluntate sed etiam supplent verbuz principale omissum in alijs dispositionibus et per consequens illud quod voluit Bar. in.d.l.i. in prin.ff. est verificabatur per ista iura que ego adduxi in medium hoc propositum sunt nouissima quia non adducta consideratã ab aliquo antiquo et moderno. Ego alium passum de quo modo non habeo memoria iura ad hoc propositum ad hoc non viderãt reddita sit suprascriptio huius decretalis. et tradenda obliuioni. capio nunc.c.i.ex episto Barbaris.

Ex epistole verbis

Hec decretalis elegans compendiose est continens pene materias.C. et ff. de edend. et ideo subtilis est et magnopere in ea erit insistendum et diuiditur duas partes. primo ponitur petitio regis. secundo ponitur eius repulsio et hoc intendit † reus non tenetur actori sua instrumenta edere ad fundandam eius intentionem. hoc dicit sm omnes. Sed re vera summarium istud nimis restringit tex. quia non solum procedit quo ad reum sed etiam procedit quo ad ipsum actorem sicut enim reus non tenetur edere sua instrumẽta actori ad fundandam intentionem ipsius actoris q2 eodem modo non tenetur actor edere sua instrumenta reo ad fundandam eius intentionem et est ratio potissima quia actor et reus nõ debent ad imparia iudicari.c. in iudicijs de regu.iur.in.vi.l.fi.C.d fruc. et lit.expen.c.i. de mutu.peti.cum si. ergo hoc casu non dñt iudicari ad imparia posito q2 rei sint fauorabiliores vt infra dicet domina cõi opi.doctor. et glosarum et ideo posset sic summari Sicut reus non tenet sua instrumeta edere actori ad fundandam suaz intentionem. ita nec actor tenet edere sua instrumenta reo ad fundandam suam intentionem.h.d. sm nouissimum intellectuz datũ hic a me et propter hoc erit hic casus singu. et peregrinus declarabit infra et antequã colligam notabilia explanabo aliter tex. ¶ Not. ibi ex epistole verbis. quia de significato huius verbi ex vltra omnes alios scribentes dixi. Leodem in repetit. rubrice et licet alias cõmentauerim hanc rubricam nihilominus super hoc passu nõ dixi ita vt dixi hodie. ¶ † No. ibi epistole. q2 de epistola habetur in.l. non epistolis.C. de probatio. et in.l. in epistola.ff. ad trebell. et in.l. in epistola.ff. de acquir. here. et in.l.ij. et in ti.C. commina. et epistolas et in.l.i.ff. de constitu. prin. et in prima constitu. flor. et debz epistola continere nomen et cognomen et subscriptionez mittentis epistolam ita colligit Bal. in prima cõsti. flor. in prin. et ibi etiam dixit q2 si mittens epistolaz apponat sigillum et non apponat nomen propriũ q2 illa epistola non obligat nec valet et allegat text. ad hoc optimum in l. ad testamentũ.§. si quis testibus.ff. de testa. et idem dicit ibi Bal. q2 si apponat nomen suum et non subscriptionẽ suam q2 valet et tenet epistola.l. cum antiquitas.C. de testa. et refert Cy. habuisse hanc.q. d facto. dicit etiaz ibi bal. bellissime † q2 si mittens epistolam apponat nomen suum et non apponat nomen consuetum sue dignitatis et factum est arduũ q2 tunc talis epistola nõ tenet nec obligat mittentẽ et dicit esse casuz in.l. sacri.C.d diuer. rescri. secus dicit si factum non est arduum nec est admiratione dignum q2 ardua requirunt exactã solẽnitatem vt ẽ text. melior de iure in.c. per venerabilem.§. rõnibus.§. qui fil. sint legit. et q2 voluit glos. celebris in.§. porro.ij.disti. et per Bal. in.l. cum multa.C. de bo. q3 liber. et in.l. nullum .C. de testi. et in.l. fin.C. de heredi. instituen. vide de hoc q̃ late dixi in tractatu meo de cardin. Dixit etiam Bald. ibidem q2 si quis apponat nomen suum proprium et nõ apponat nomen dignitatis q2 vz actum valere prout si fi erit a priuato et allegat.c. quoniam abbas de offi. deleg. ego anno superiori consului in cã illustrissimi Marchionis montis ferati predecessor eius cõfirmauerat quandã inuestituram castri et illam cõfirmauerat sub proprio nomine et nõ apposuerat q2 vt marchio illud faciebat et cũ iste modernus marchio succederet marchionatui ex antiquis inuestituris et non ex iure illius marchionis confirmantis q2 ille marchio videbatur confirmasse vt priuatus homo et ideo non tenebatur iste nouus marchio vt successor illius confirmare illã inuestituram vide plene ibi in dicto consi. et adduco.d.l.i.ff. de consti. prin. vbi si princeps rescribit per epistolã q2 habet vim legis et vidi dubitari de facto in ardua questione nicolaus marchio ferrariensis rescripserat per quandam suã epistolam q2 non soluens debitum canonem non cadat ab emphiteosi sz teneatur ad dãna et interesse fuit dubitatum si illa epistola operabatur dispositionẽ legis ne dũ inter illos inter quos scripserat sed etiam inter omnes alias personas super simili casu et allegabatur elegans doctrina ang. in.l.i.ff. de ser. vbi dicebat quod illud quod dici

¶ Reus. Ad de.o.bar. soc.i regula.ccix. vbi hẽs hic eẽdez actionẽ cũ oib9 limitationibus suis quẽ omni no vide.

**tur in.d.l.i.de epistola principis non habet locum in epi
stola regis nec in epistola ducis nec marchionis & simili
um & strictis dentibus allegabatur illa doctrina cum es**
4 sem aduocatus pro aduersaria parte dicebam † q ubi ali
que est talis dño terre cuius mandatum in terra illa ser
uatur pro lege q epistola sua habet locum legis & addu
cebam in indiuiduo eundem ang.in.l.item ueniunt.§.ce
terum.ff.de petit.heredi.ubi dicebat apud triuisium ha
buisse.q.talem emanauerat epistola ducis uenetorum su
per decisione certe cause deinde accidit similis questio in
ter alias personas fuit dubitatum si epistola illa faceret
ius inter alias personas refert se cõsuluisse q sic ecce nũc
q est sibi contrarius in hoc & ita ego & consului & obti
nui & dixi de hoc ad plenum ubi uide omnino in rubrica
ff.de constitutio. ¶ Nota ibi uerbis epistole. quia pro
bat q talis est epistola qualia sunt uerba contenta in ea
& antequam compleam istud notabile. pondera q hec
decretalis gregorii & cõmuniter decretales edite ab eo
sunt adeo compendiose sub breuitate q se ipsas diuidũt
& se ipsas sũmant & cõmuniter consueuerunt doc. non sũ
mare eas ego tamen in comentis meis semper illas ali
ter sũmaui quam ipse faciat & dicũt scriben. q differunt
sue decretales ab aliis editis a romanis pontificibus tã
quam aurum a plombo & re uera ita est. Uenio nunc ad
notabilia talem esse epistolam qualem indicant uerba
eius. & adduco quod uoluit aristo.in p'io periermenias
uoces inquit sunt signa que sunt in anima passionum no
te. & ego ad hoc allego.l.diuinam ut habetur math.vii.
&.xv. alias.xvi. & q preclarus cecinit psal. eructauit cor
meum uerbum bonum. ecce nunc q cordis preco est uer
bum seu lingua & alibi dixit psal. dixit insipiens in cor
de suo non est deus. & quod alibi dixit dies diei eructat
uerbum & per cõsequens probatur illud quod bal. uenit
in ore in.c.mandatum.de rescrip. dicentis cor esse lin
gue imperatorem & in tractatu feudi quem posuit in
rubrica.C.si quis aliq.testa. prohibue. dixit preconem
cordis fore linguam & idem uoluit in.l.fin C. de edic.di
ui adria.tollen. & q uoluit idem Bal.in.c. uenerabilem
de elec. ubi dixit q ubi scriptura non cantat nec ego can
tabo & in.c.rodulphus de rescript. dixit q ubi scriptura
non loquitur nec ego & in.l.si inter.C. de contrahend. &
comitte.stip. idem dixit q ubi instrumentum non loqui
tur nec nos loquemur. & idem uoluit in.c.fin.de probati.
ubi etiam probatur q ubi acta non loquũtur nec nos lo
quemur. & adduco eundem Bal.in.l.ad probationem.C.
de probat. ubi est tex.stupendus in uer. quem tenor desi
gnat ubi est tex. tale est instrumentum quale ostenditur
ex eius tenore & per illum tex. dixit idem Bal.in.l.ex hoc
iure.ff.de iusti. & iur. q regnum apulie est pheudum ro
mane ecclesie. & qualis nature sit tale feudum dicit q osten
ditur ex tenore inuestiture. & allegat.d.l.ad probationẽ
& ego allego.l.sancimus.C.de fideiussor. in uersi.placiti
tenor & tex.in.l.fin.C.de reb.alie.non aliena. in uersic.te
nor. ubi qualis sit dispositio testatoris colligitur ex teno
re testamenti. & adduco tex.in.c.si cui de extra ordi.capi.
coradi.in usib.feud.in uersi. uim uerborum & tenorem in
uestiture sequendum de quo tex.fecit festum Bal. in pro
he.feud. & adduco in.c.i.in ti.de duobus fratri.a capi.in
uesti. quem tex. magnifecit ibi Bal. & etiam illum allega
uit in prefato prohe. & adduco tex.in.l. unica commuta
tis successi.C.de lati.liber.tollen. & ibi Bal. colligit q qua
le sit feudum ostenditur ex tenore concessionis. & addu
co quod uoluit idem Bald.in.c.i.§.de testi. ubi allegauit
egregium oratorem cassiodorum dicentem nullũ magis
mentis mee esse testimonium q qualitas inspecta uerbo
& allegat illud. loquere & te cognoscam & allegat etiã il
lud uulgare non te cognosco se non te marizo. & adduco
tex.in.l.generaliter.C.de non numera.pec. & ibi Bal. al
legat illud dictum q nullum magis mentis nostre & re.
& adduco quod uoluit idem Bal.in.l.uerbum uolo.C.de

**fideius. & in.l.quot.eo.tit. & quod uoluit idem bal.in.l.i.
ff.so.mat. & adduco tex.in.l.fideiussores magistratuum.§.
pro aurelio.ff.de fideiussor.in uersi. querentibus inspici
dus est sermo** & in.l.si quis sic stipuletur stichum aut pã
philum in uersi.lecta subscriptiõe.ff.de uer.oblig. & ad
duco text.in.l.i.C.de iur.emphi. ubi probatur qualis sit
& emphiteosis recurritur ad tenorem concessionis. & quod
uoluit Inno.in.c.i.ne sed.uac. & adduco.c.preterea de de
lat.in uer.uiso tenore ubi qualis sit commissio colligitur
ex tenore cõmissionis. & adduco.c.ex tenore de rescrip.c.
ex tenore de fo.competen.c.tenor.de re iudi. & id pulchre
dixit tex. q quale sit priuilegium recurrimus ad eius te
norem.c.tenor de priuileg. & adduco.c. Pe.de cõfirma.
uti.uel inuti. & quod habetur in.l.i.§ qui.ff.de tutori. &
curator.dat ab his. & in.c.legimus.xciii.di. & dixit cele
bris tex.in.c.raynaldus de testa. q quale sit compromis
sum recurrimus ad eius formam & tenorem & quod habe
tur in.c.nauiganti de usur. merito ergo decidetur hic qle
esse epistolam colligi ex uerbis eius & ista non sunt ob
liuioni tradenda. excedũt.n.uiros modernos & etiam an
5 tiquos. ¶ No.ibi tua excellẽtia postulauit † q papa lo
quitur hic regi p hec ũba tu q uerbũ non est reuerenter
dictum. & ad hoc adduco sing.tex. & meliorẽ de iure in.l.
i.C.de uetera.iu.en. ubi Bart. colligit ex illo tex. q nõ est
irreuerẽter dictũ alicui magno uiro dicere tu. nã ibi põt
dici imperatori tu ergo fortius inferiori limitat nisi con
suetudo se haberet in contrarium. Ego pondero.c.ii.de
presump. ubi tex loquitur alteri in plurali numero cum sa
lomon rex dixerit date mihi gladium de quo tex. facit fe
stum dñs Cardi. ibi dicens falsum esse quod dictum fuit
a quibusdam q loqui uti in plurali fuit duntaxat inuẽ
tum tempore Cesaris & si mihi dicatur q.d.c.ii. emana
uit post Cesarem. ego respondeo q licet ita sit tamen fu
it extractum de spiritu & sanguine.c.iii.tertio regum. Et
ego adduco.c.i.de calũniato. iuncta suprascriptione ubi
di Antonio. & tamen in.c.i.papa ibi loquitur in plurali
& adduco.c.i.de pegrinãti. iuncta sup:ascriptiõe ubi ap
ponitur nomen cuiusdam & in.c.i. papa loquitur in plura
li. & adduco tex.in epistola inter claras.C.de summa trin. &
fide cat. in uersi. uestre mansuetudinis ubi papa loquens
imperatori loquitur in plurali numero per uerba uos
sed hodie seruandus erit stilus romane curie per id q
habetur in.c.qm grani.ue cri.fal. nam & xpo. superioribus
annis fuit quedam puella octo annorum in ciuitate pe
rusii cuius spiritus raptus fuit in celum ut ex litteris diuer
sorum religiosorum constitit hic boñ. & ego locutus sũ
cum quodam nobili perusino qui uenerat ad me pro eo
filio habendo & eum interrogaui & respondit quod ui
derat illam loquentem & cum loquebatur matri & patri
dicebat eis tu. & cum obiurgata fuisset ab his qui pre
sentes erant q irreuerenter respõderet matri & patri ex
cusauit se dicendo q in paradiso ita loquebantur ani
me sanctorum uirorum. unde nos uidemus q etiã chri
sto apostoli dicebant tu ut sacro dicitur euangelio petro
respondente ad christũ tu es filius dei qui in hunc mun
dum uenisti. & in sacra passione fuit dictum ei tu es rex
iudeorum. omnis ergo christi actio nostra fuit instru
ctio.c.significasti de electi. & facit quod scribitur in pri
mo eneidos in uer. tunc o regina quid optas tui. & in
uersi. o qui res hominumq deumq. & quod sacro scribi
tur euangelio nicodemo respondente ad christũ scimus
**q a deo uenisti quia nemo potest facere signa que tu fa
cis. & per consequens non irreuerenter est locutus papa
huic regi quod est bene notandum contra multos pre
latos & multos tyrãnos qui punirent si quis eis diceret
6 tu. ¶ Not. ibi excellentia. † quia fortasse mirandũ est q
excellentia attribuatur regi q quia regi attribuitur sa
cra maiestas est ex eo enim rex unicus monarcha in suo
regno & habet coronam spericam in qua non est dare
principium nec finem ex eo quia est unicus princeps in re
gno. &**

gno ⁊ ideo adduco Bal. in auctẽ. hoc amplius. C. de fideicom. ⁊ adduco sing. consi. Oldra. in ordine. xliij. vbi loquitur de maiestate regia multum egregie quare ergo papa hic derogauit regie maiestati cum cōmuniter appelletur sacra maiestas. hoc contrarium non est tactũ ab aliquo qui vnq̃ scripserit hic in hac decre. vñ mihi de iure dicendum ꝙ papa derogasset maiestati iesu christi cuius est vicarius. nam ⁊ christus habet maiestatem vt sacro scribitur euangelio in versic. veniet cum potestate ⁊ maiestate magna. vnde non erat decens ꝙ papa qui ẽ monarcha in isto mundo ⁊ veram optinet maiestatem ꝙ illud vocabulum attribueret inferiori a se. est eniꝫ subditorum regis dicere sacra maiestas. sed non pape nec ẽ trahendum hoc vocabulum ab inferioribus subditis regum vt dicunt excellentia regia quis appellandus est sacra maiestas per id quod habetur in. c. i. de sacra vnctio. quod bene notabis contra multos idiotas qui istud verbum excellentia attribuunt tyrãnis idiotis ⁊ similibus potius est vocabulum spectans ad doctores excellentissimos ⁊ eminentissimos iuxta illud quod scriptum est a cicerone in primo officiorũ trahimur omnes inquit ⁊ adducimur ad sciencie cupiditatem in qua excellere pulchruꝫ putamus. sic proprium excellere est in sciencia ⁊ virtute ⁊ adduco quod voluit Bald. in prima constitu. ff. oꝛ vbi querit vtrum doctor sit preferendus militi ⁊ dicit ꝙ doctor habens excellentiam preferendus est militi ⁊ dicit ꝙ tempore suo ita erat solitum seruari in hac inclita ciuitate bonon. 7 ¶ No. ibi vt scriberem imperatori ꝙ papa loquitur de se in singulari numero ego adducam aliqua que fortasse excedent ⁊ longe superabunt vires humani ingenij ⁊ adduco. l. ij. C. de appellat. in ver. rescripti mei ⁊ tex. in. l. i. ⁊. l. ij. C. ad. l. iul. maiesta. ⁊. l. castitati ⁊. l. iure mariti. C. ad. l. iul. de adulter. ⁊. l. minoribus in versi. fisco meo. C. de his quibus vt indig. ⁊ in. l. fin. C. de pact. in versi. secta meorum tpꝛ ⁊ in. l. i. C. de questo. ⁊ in. l. i. C. qui ad libert. perueni. non pos. ⁊. l. fi. C. vt nul. liceat in fren. aut ar. lib. xi. ⁊ text. in. l. i. ff. de testa. milit. in ver. optimos fidelissimosq̧ commilitones meos ⁊ in auctẽ. de sanctissi. episc. non recordor de. §. poteris colligere ibi. ⁊ adduco epistolam inter claras vbi papa loquitur in singulari numero in ver. corpus meus ⁊ adduco. l. ij. C. de donatio. inter vir. ⁊ vxor. ⁊. l. in testã. C. de testa. milit. ⁊. l. ij. C. de falsi. ⁊. l. ij. §. penulti. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ quod voluit Bal. glo. ⁊ alij. in. l. sotutis. C. de senten. ex peri. recitan. c. quosdam de presumptio. c. nihil de prescript. c. ij. de homici. c. filius de testa. c. cum in iure peritus de offi. delega. quod habetur in. c. cum ab vno de re iudic. lib. vi. ⁊ in. c. sexta ⁊ in. c. licet. xvi. alias. xvij. disti. ⁊ in omnibus istis locis ⁊ sacratissimus imperator ⁊ sacratissimus romanus pontifex locuntur in singulari. nõne ⁊ dominica veritas locuta semper est in singulari numero cum post resurrectionem apparuisset discipulis dixit nolite timere quia ego sum. ⁊ etiam in sacra sua passione cum interrogatus fuisset a pilato tu es filius dei benedicti respondit ego sum ⁊ etiam respondit pilato ego ad hoc natus sum ⁊ ad hoc veni in mundo isto ⁊c. ⁊ etiã scribitur psal. ij. ego autem rex sum constitutus ab eo. ⁊ fortasse gregorius hic quia fuit excellens theologus habuit respectum ad humilitatem pijssimi nostri saluatoris Jesu christi ⁊ ita loquutus est in singulari numero seu in prima persona ⁊ etiam vt predixi non est admiratione dignum si magno viro dicimus tu quia dominice veritati fuit dictum tu vt dixit psal. sede a dextris meis ⁊ in versi. tu es sacerdos in eternum ⁊ in versicu. dominus a dextris tuis confregit ⁊c. ⁊ ista non sunt contẽnenda sꝫ sempiterna digna sunt memoria. ¶ No. ibi imperatori 8 alias dubitant † vtrum recte diceretur regi romanoruꝫ imperator ⁊ quidem oldra. in suis consilijs vt refero in tractatu de prestantia Jesu christi ꝙ non est dare nec in lege veteri nec in lege noua vꝫ veteris ⁊ noui testamenti dare hoc nomen imperator ⁊ vidi quandam epistolam editã ab egregio oratore leonardo aretino in qua paruipendit ꝙ rex romanoruꝫ appelletur imperator. ⁊ adduco ego quod scribitur apud valerium. c. de iure triũphandi vbi decidit ꝙ dux exercitus dicebatur imperator ⁊ nõ poterat triumphare nisi in victoria occisi fuissent quinq̧ milia. ⁊ allego illud contra danteꝫ in sua monarchia vbi 9 dixit ꝙ imperium fuit introductum a deo † quia re vera non reperitur ꝙ christus approbauerit imperiuꝫ immo destruxit imperium ⁊ fuit ille lapis q abscisus de monte percussit statuam in pedibus ⁊ eam penitus deleuit ⁊ destruxit quia destruxit omne imperium vt ad plenum dico in dicto tractatu de prestan. iesu christi. vbi videri poteris. nihilominus imperator appellatus est ⁊ pondera etiam quia papa hic non videtur loqui decenter de imperatore qꝛ simpliciter dicit vt scriberem imperatori qđ est contra epistolam inter claras. C. de summa tri. ⁊ fid. cath. in ver. christianissime principuꝫ vbi ita decenter loquitur de sacro imperatore. posset dici ꝙ non scripsit ita simpliciter vt detraheret imperio sꝫ causa breuitatis istud fuit appositum hic. ¶ Nota ibi quatenus pacta ⁊ instrumenta superius allegaui. l. fi. C. de pact. debui allegare. l. fi. C. de edend. vbi princeps loquitur in singulari numero ⁊ etiam allego. c. communis filius. xxiij. distinctio. 10 ¶ Not. ibi postulauit quis si est casus valde celebris † ꝙ vbi est questio inter eum qui non recognoscit superioreꝫ vt est imperator ⁊ regem ⁊ sic subditum eius recurritur ad papam vt in causa illa iudicet. nec est admiratione dignum. quia papa est vnicus monarcha in mundo. ⁊ est suppremus princeps vt est glo. singularis. in cle. i. de heret. ꝙ ego intelligo quando si recognoscens superioreꝫ est suspectus. tunc enim recurritur ad ipsum papam vide que late dixi in capi. nouit de iudi. vbi retuli Bald. dicentem ꝙ si est questio inter regem francie. ⁊ aliquem habentem feudum subditum eius ꝙ tunc non recurritur ad pares. sed recurritur ad ipsum papam vide omnino quia plene ibi dixi. ⁊ ita oportet tex. istum restringi.

Jterũ colligit hic dominus meus Joan. de imo. ꝙ ideo papa in casu huius capitu. est iudex quia obligatio erat naturalis ⁊ non erat ciuilis quia imperator non obligatur ciuiliter ex sua lege ciuili. ex eo quia lex non ligat suũ conditorem allegat Cyn. in. l. digna vox. C. de legibus. Archidia. ⁊ alios in capitulo secundo de constitu. libro sex. faciat quod voluit Bald. in auctenti. quibuscunque modis. C. de sacrosanct. eccles. ⁊ adduco glo. valde egregiam in. c. i. de constitut. vbi dicitur canones ab omnibus custodiantur. ⁊ glo. ibi excipit ipsum papam ⁊ sic sentit 11 ꝙ conditor canonis non obligetur canõe †. sed salua pace Joan. de imo. licet imperator non obligetur sua lege de iuris rigore tamen obligatur sua lege de iuris equitate ⁊ etiam posset dici ꝙ licet non obligetur ex verbis legis ciuilis tamen obligatur ex mente constitutionis ciuilis. ⁊ adduco simile quod dicunt omnes scribentes in capitulo omnis vtriusq̧ sexus de peni. ⁊ remissio. ⁊ idem dicunt in dicto. c. primo de constitut. ꝙ licet papa non ligetur ex constitutione. d. c. omnis vtriusq̧ sexus. tamen ligatur ex mente eiusdem cõstitutionis quinimmo plus dico ꝙ lex ciuilis habet duplicem virtutem. vna est punitiua ⁊ arctatiua. altera vero virtus est regulatiua licet enim princeps sit solutus legibus vt. l. princeps. ff. de legibus intelligitur quo ad virtutem punitiuam ⁊ arctatiuam. sed non est solutus legibus quo ad virtutem regulatiuam debet enim princeps regulate viuere ⁊ non bachanalia iuxta illud Juuenalis qui curios simulãt ⁊ bachanalia viuunt. ⁊ hanc distinctionem tradidit inclitus doc. beatus tho. de aqui. secunda secunde quam ego retuli ⁊ declaraui in. d. c. primo de constitut. vide ibi omnino. ⁊ miratus sui ibi de tanto doctore ꝙ non allegauerit. l. digna vox. C. de legib. vbi illa distinctio colligitur euidenter non enim duntaxat debet attendi quod licet.

sed etiam illud quod decet.l.semper in coniunctionibus ff.de ritu.nup.c.decet de immunit.eccle.lib.sexto.c.cũ nõ deceat de elec.lib.vi.⁊ faciat glo.in.l.semper.ff.de regu. iur.que loquitur de honesto viro qui non debet circun-uenire aliquem precio quam glo.reputauit singul.bal. in.c.si proponente.de pscrip.⁊ in auc.ad hec.C.de vsur. ⁊ in.c.cũ aũq3 de testi.ergo sequit ꝙ de virtute regulari iã imperator obligatur ex sua lege.⁊ ideo non recte lo-quutus est Jo.de imo.nec ẽt ipse ostendit ꝙ imperator puenicbat hic ex obligatiõe naturali.immo puenicbatur ex pacto vt apparet in ver.quatenus pacta que dudum emissa sunt tene nte in pdicta.sed dñs ⁊ psiculus meus Abb.hic dicit ꝙ imperator conueniebat corã papa ra-tione peccati quo casu vĩ mihi dicendũ ꝙ rõne peccati codicibus canonis subdita est oĩa creatura vt p Inno.in c.ꝙ sup his.de voto.⁊ in.c.i.de psti.⁊ i.c.nouit de iudi. ⁊ rõ est qr vnũ est ouile.⁊ vnicus est pastor iuxta illud euãgeliũ fiat vnicũ ouile ⁊ vnicus pastor.faciat.d.c.no-uit.de iudi.sed nõ demõstrat.d.Abb.ꝙ imperator hic peccabat aduersus regem iniuriam ⁊ propter hoc cõ-ueniebatur corani papa ⁊ in hoc defecit in suo salutari dicit ẽt ꝙ imperator potest conueniri coram papa vbi sunt grauia quasi velit dicere vbi crimẽ est graue.⁊ ego adduco singula.tex.coniuncta doctrina Joan.an.in.c. pro humani.de homici.lib.vi.vbi imperator cõmittens crimen de quo ibi incidit in penam illius constitutionis ⁊ poterit a papa puniri ⁊ est ibi casus mirabilis ⁊ sin-

12 gula.† ꝙ licet constitutio penalis loquens de principe nunquam habet locum in principe supremi gradus nisi exprimat ⁊ nihilominus in.d.c.pro humani fit mẽ-tio de principe nec exprimit de suppremo principe ⁊ sic comprehendit illum.⁊ hoc ideo qr emanauit ad euitan-dum periculum animarum.quinimo plus pondero.⁊ est põderatio noua.⁊ ad hoc.c.mãdata pnceps suppre-mus est iudex in sua cã.l.proxime.ff.de his que in testa. delen.l.liberius.ff.de her.insti.⁊ in hoc.c.cũ venissent de iudi.sed in casu huius.c.erat questio inter imperato-rem ⁊ regem sibi subditum quo fit vt imperator posit dicere.ego sum iudex in hac causa ⁊ quo ad papam li-beras edes habeo.ergo sequitur ꝙ non potuit haberi re-cursus ad papam contra imperatorẽ in causa ipsius im-peratoris.vnde poterat dici non illi imperium pelagi vt in primo eneidos vestras eure domos illa se iactet in au-la.⁊ adduco glo.in.c.i.de constitut.vbi habetur.ab om-nibus canones custodiantur ⁊ ibi singu.glo. excipit pre-terq3 ⁊ a papa ⁊ ab imperatore ⁊ per psequens videntur omnes somnasse quo ad intellectum huius.c.quare ergo papa fuit aditus ⁊ non ipse imperator cuz potuerit iudi-care in cã sua.l.i.C.ne quis.in sua caus.⁊ plus singulari-ter dixit bar.ibi ꝙ non solũ suppremus princeps potest iudicare in sua causa sed etiam quilibet populus liber non recognoscens superiorem ⁊ idem dixit in.l.i.§.de q̃ ff.de postula.⁊ in.l.nõ ambigit.ff.de legi.⁊ in.l.infamẽ ff.de publi.iudi.⁊ in.l.hostes.ff.de capti.⁊ quod idem voluit in.l.iij.§.actor.ff.de re iudic.ergo non solum pro-cedit hec doctrina quo ad imperatorem sed etiã quo ad alium non recognoscentem superiorem.iudicio meo hec doctrina bar.est erronea admodum.⁊ moueor per dictã .l.i.ne quis in sua caus.in ver.admodum iniquũ vbi est tex.ꝙ valde iniquum est iudicare in sua causa.sed ab illa regula excipitur imperator.ergo in casibus non excep-tis stabimus in regula prohibitiua.l.in his.ff.de legi.⁊.c. in nostra de sepul.cum si.⁊ est ratio specialitatis qr prin-ceps mouetur ad iudicandum nutu ipsius dei triumphã-tis vt est glo.in auctẽ.de hered.⁊ falci.in princi.de qua fecit festum Bald.in.c.i.de noua for.fideli.in vsib.feud. ⁊ in capitu.i.de pac.constan.in princi.Item habet impe-rator celeste arbitrium vt in.l.i.C.de summa trinita.⁊ fi-de catholi.que ideo cessat inferiori ab imperatore non enim reperitur iure cautum populum liberum habere

celeste arbitrium ⁊ moueri ad iudicandum nutu ipsius dei triumphantis ⁊ si recte ponderentur popularia regi-mina huius mundi bene apparet de eorum iusticia seu i-iusticia. ergo sequitur ꝙ valde iniquum est ꝙ in sua cau-sa iudicent ꝙ deus ⁊ moleste fert iniquitatem homi-num iuxta illud odisti iniquitatẽ.⁊ iuxta illud quod scri-bitur iudic.quinto odit enim Deus eorum iniquitatem. quare ergo iste rex adiuit papam nulla recta ratio demõ-stratur a scribentibus ⁊ hic in hoc deficit illustre eorum ingenium. Pondero ego posse sic dici ꝙ iste rex requisi-uit imperatorẽ vt ostenderet sibi pacta que erant descri-pta in armario imperatorio.sed quia imperator requirẽ-re ⁊ ostendere recusauit ideo rex habuit recursum ad pa-pam ⁊ per viam supplicationis instetit ꝙ papa scribe-ret imperatori. ¶ No.ibi quatenus pacta.quia hic est

13 casus singula.sm dominum Abba.† ꝙ imperator obli-gatur ex pactis ex conuentionibus ex contractibus ge-stis inter eum ⁊ priuatum ⁊ per consequens eodem mo-do obligatur ex legibus seu statutis transeuntibus in qua-si contractum ⁊ allegat notata in capit. nouit de iudici. quia iste passus est quottidianus ⁊ solemnis.plenius cer-te est attingendus iuxta.l.legauit.ff.de liber.legat.in ver-si.plenius attingas quero. dabo primo remissiones dein-de veniam ad indiuidua.tetigit Innocen.in.c.in nostra de iniur.in.c.nouit de iudic.in capitulo dilectus de tem-pori.ordi.⁊ in capitu.que in ecclesiarum de constitutio. dominus Anto.in capitulo cum omnes.⁊ in capitulo p-mo.eodem titulo.⁊ in dicto capitulo dilectus.⁊ in dicto capitulo nouit.⁊ in dicto capitulo in nostra Cy.in.l.di-gna vox.C.de legi. Joan.and. in addit. Specul.in titu. de.censi.§.nunc dicendum versicul.quid si vniuersitas.⁊ in titul.de instrumen.edict.§.nunc aliqua versicu.sed po-ne.domi. Abb.in dicto capitulo.i.de constitutio. Barto. in.l.priuilegia.C.de sacrosanct.ecclesi.in.l.omnes popu-li.ff.de iustici.⁊ iur.⁊ in.l.semel.ff.de decret.ab ordi.fa-cien. Bal.in dicta.l.omnes populi ⁊ in.l.princeps legi-bus solutus.ff.de legi.⁊ in.l.prima.ff.de constitu.princi. ⁊ in.l.non nupte.ff.de senator.⁊ in.l.digna vox.C.de le-gi.⁊ in.l.ij.C.de seruitut.⁊ aqua.⁊ in.l.si cum mihi.ff.de dol.⁊ in.l.qui se patris.C.vnde liber.⁊ in capitulo pri-mo de natura feud.in vsib.feudo.⁊ in conclusionibus iu-ris canonici.⁊ per alios scribent.in prefatis locis.⁊ ego dixi in pluribus locis preallegatis commentatis a me. quinimo plus dico ꝙ ipse altissimus deus sepe ⁊ pcõ iu-ramento se obligauit ⁊ seruauit pacta ⁊ iuramenta sic prestita.quinimo plus dico quod est admirabile ꝙ etiã demon qui mendax est aliquando seruauit pactum sic promissum. ¶ Nũc venio ad indiuidua ⁊ miror de do-mi. Abb.qui facit istum tex. singu. quia similem allego in capit.i.de natur.feud.nisi saluando eum dicamus ꝙ iste tex.est singula.de iure canonico.sed de iure ciuili est alius text.in preallegato capitulo primo.⁊ adducã simi-le quod voluit.d.Ant.in clemen.i.de rescript.quod glo. ibi est singula.de iure canonico ⁊ glos.in.l.tale pactum §.fina.ff.de pact.est singula.de iure ciuili ego tamen so-litus sum allegare glo.penitus infinitas in vtraque cen-sura de hoc vide dicta supra eod.in rubrica. Deinde ad-duco rationem inconuincibilẽ ꝙ principes obligentur ex suo contractu vel conuentiõe. nulla enim potestas po-test disponere contra substantiam actus seu contractus ⁊ similium vt in.l.cum precario.ff.de precari.⁊ quod vo-luit gl.in.c.fina.de procu.libro sexto.⁊ quod notat in.l. vbi ita donatum.ff.de donatio.ca.mor.⁊ adduco gl.que reputatur singula.in.c.non putamus.de consuetudi.lib. sexto sed substantia contractus est vt sit vltro citroque obligatorius.l.labeo.ff.de regul.iur.ergo precise neces-sitate dicendum est ꝙ eo ipso ꝙ princeps contrahit vi-detur subicere se nature ⁊ substantie contractus.ergo eo ipso hinc inde nascitur obligatio iuxta illud euolat emis-sum semel irreuocabile verbum.⁊ si diceremus contra-

rium nos

rium nos detraheremus maiestati imperatoris. quia es set priuatus potestate contrahendi ⁊ esset deterioris cō ditionis ꝗ̄ homo priuatus ⁊ ideo dixit Bal.in dicta.l. princeps legibus solutus.ꝙ si non obligaretur princeps ex cōtractu sequeretur ꝙ cū sit omnium presul esset omnium exul quod non est dicendum qr esset deterioris cō ditionis ꝗ̄ priuati homines ⁊ per consequens esset ban nitus a potestate cōtrahēdi. ⁊ adduco celebrē doctrinā bal.in.c.i.de natur.feud.vbi dixit ꝙ licet deus subegerit imperatori leges ⁊ pape canones nō tamen sibi subegit obligationes ⁊ conuentiones quin ex ipsis non obligaretur.⁊ subdit imperator fecit cōmune papie comitē in pluribus castris ꝙ non poterit disuestire illud cōe a dicto comitatu sine causa faciat capitulo primo de feud. sine culp. non amitten. ⁊ arguit etiam ibi bal.contra celestinum papam qui de mane vni conferebat gratiam ⁊ de sero auferebat illi ⁊ conferebat alteri.⁊ subdit satis impudenter non more timorati viri ꝙ ꝓpter fatuitates suas idē celestinus renūciauit papatui.⁊ scribitur de eo. celestino apud dantem hoc modo che fece lo gran refiuto.ego legi alias totam vitam huius sanctissimi patris Celestini ab infantili etate vsq; ad exitū vite fuit homo sanctitatis mirabilis ⁊ dum esset infans ⁊ haberet crucifixum in camera matris beata virgo ⁊ beatus Joānes existēs iuxta crucē vt stant descendebant ⁊ docebāt eū litteras ⁊ cum ipse reuelasset aliquibus infantibus āgelus minat⁹ est ei ꝙ eū flagellaret si amplius reuelasset ⁊ ideo nō fuit fatua illa renūciatio sed habuit originē a spiritu sancto iudicia dei sunt abissus multa.⁊ per consequens nō est detestādus optimus iste pater vt fecit bal.⁊ adduco etiam quod voluit idem Bal.in conclusionibus iuris canonici vbi dixit ꝙ licet princeps sit dñs legum non tñ est dñs morum ⁊ idem bal. in.l.ij.C.de seruitu.⁊ aque. dixit ꝙ licet princeps sit solutus legibus non tamen ē solut⁹ a dictamine rationis qr ē animal rationale politicū ⁊ satis concordat cum eo ꝙ voluit beatus Thomas vt superius retuli ⁊ probatur hoc in prealiegata.l.digna vox.C.de leg.Et idem bald.in.l.qui se patris.C. vnde

14 liber.dixit † ꝙ si imperator accepta pecunia dat mihi feudum ꝙ nihilominus illa non est gratia nec donatio feudi sed est venditio qr attendimus ad materiā subiectā ⁊ non ad verba argumēto.l.si vno ff.loca.⁊ argumēto eius quod voluit idem bal.in.l.fi.C.de vsur.ꝙ tene mēti qr consului sepenumero.tyranni accepta pecunia dicunt se largiri feuda ⁊ similia quod succedentibus successoribus ⁊ volentibus reuocare consului quod non poterāt. qr erat contractus venditionis ⁊ non gratia ⁊ largitio tene mēti qr possit occurre de facto.⁊ faciat quod voluit Joan.and.in addit.Specul.in titu. de censi.in.d.§.nūc dicendum.vbi ponit questio.⁊ etiam ponit bald.in.l.si

15 cum mihi.ff.de vol.† facta est exemptio venientibus ad habitādum quod illa exemptio postea trāsiuit in quasi contractum ⁊ non potest reuocari a venientibus ad habitandum voluit etiam Joan.and.in.d.titu.de instrum. edic.§.nunc vero aliqua in fi.voluit bar.in.d.l.omnes populi.Abba.in.d.c.i.de constitutio.voluit Ludo.rom. in comēto.l.si vero.§.de viro.ff.solut.matrimon.⁊ ideo singulariter dixit bal.in.l.priuilegia.C.de sacrosan.ecc.

16 † ciuitas consueuit dare elemosinam cuidā ecclesie annuatim quod si ciuitas vult illam postea reuocare non pōt quia transiuit in quasi contractum faciat quod habetur in capitulo ad apostolicam de symonia. quod facit pro consuetudine que diu seruata est apud hanc celebrem ciuitatem bonon.tēpore natiuitatis dominice ⁊ tēpore resurrectionis dominice distribuit ciuitas certam quātitatē farine pauperibus ꝙ si vellent reuocare non possēt qr talis elemosina transiuit in quasi contractum.⁊ idem

17 dicendum est † si aliqua collegia studiorum ꝯsueuerunt doctorare aliquos scholares gratis ⁊ amore dei ꝙ nūc non possent reuocare talem consuetudinē qr transiuit in quasi contractū intuitu elemosine.dixit tamen multū sin

18 gulariter Jnno.in.c.in nostra de iniuri.⁊ dāno da.† ꝙ si statutum transiuit in quasi contractum cum subdito ⁊ superueniat necessitas aliqua propter publicā vtilitatem ꝙ tunc superior non tenetur obseruare illum quasi contractum ⁊ potest esse ratio. quia in quocunq; sermone in quocunq; priuilegio ⁊ alia dispositiōe semper intelligitur excepta publica vtilitas vt est egregius text.in.l. iubemus la prima.C.de sac.san.eccle.⁊ colligit illud ibi Bal.⁊ tex.melior de iure in.l.si quis in grau.§.hij quoq;.⁊ quod voluit ibi Bald.ff.ad sillenia.⁊ cum hac doctrina Jnno.transeunt cōmuniter omnes. sed in vno defecerunt ⁊ etiam idem Jnno.quia probatur hec doctrina in tex.singula.⁊ vnico in.l.titius.ff.de obsequijs.secus autem si statutum illud transiuisset in quasi contractum cum non subdito.quia tunc superueniente necessitate publice vtilitatis non posset reuocare.⁊ hoc est bene notandum vt videtur superior limitasse illum suum quasi contractum cum subdito ⁊ ratio est quia publi.vtilitas preferenda est priuate.l.vnica ad fi.C.de caduc.tollen.c.bona de postulatio. prelato.Dixit etiam singulariter do. Anto.in capitulo cum omnes de cōstitutio.multū egre

19 gie † ꝙ vbicunq; priuilegium indultum a principe transit in quasi contractum eodem modo reuocari nō potest sicut ⁊ statutum transiens in quasi contractum. ⁊ adduco celebrem doctrinam Bald.in.l.fina.C.de transac.licet de eo non fecerim mentionem in remissionibus allegatis superius.

20 † ꝙ si est dubitatio inter papam ⁊ aliquā ciuitatem quia papa dicit illum spectare ad dominium ecclesie ⁊ illa ciuitas negat ⁊ fiat conuentio inter papā ⁊ ciuitatem vt aliquid annuatī det romane ecclesie ꝙ illo casu seruanda est conuentio illa nec papa potest venire contra ⁊ temperat hanc doctrinā nisi interuenisset dolus.quia tunc talis conuentio non ligaret papam. ⁊ allegat quod habetur in.l.sub pretextu.C.eo.⁊ codē modo dicit de imperatore ꝙ si aliqua capitula facta sunt inter eum ⁊ aliquam ciuitatē ꝙ obligat imperator obseruare illa capitula. ⁊ pondera.quia Bald.loquitur quando est dubiū vtrum illa ciuitas sit de dominio ecclesie an non vbicunq; esset manifestum ciuitatem illam esse de dominio ecclesie ⁊ celebrata essent capitula inter ipsos vtrum teneretur papa seruare illa capitula ita vt dictum est de contractu celebrato per principem circa hoc. ego non intendo ponere os ad celum.quia posset contingere de facto nec vellem allegari auctor in hoc passu ne incipiat nouus auctor haberi ꝙ prohibuit sapiens cato ⁊c. ⁊ adduco simile quod dixit Bald.in.c.venientes de iur. iuran.contra tudertinos asserentes se nō esse de dominio ecclesie romane qui dicit ꝙ potius fuerunt martyres ꝗ̄ confessores ⁊ pondero etiam inquantum omnes superius allegati doc.dixerunt quando statutū transit in quasi contractum cum non subdito ꝙ tūc nullo modo reuocari potest.

21 quia ego pondero † ꝙ si ille non subditus veniret ad habitandū in loco vbi exemptus est.⁊ superueniret guerra aut aliqua calamitas in ciuitate illa ꝙ tunc propter publicum fauorem posset superior illam exemptionē reuocare seu suspendere eatenus quatenus durat necessitas ex eo quia que de nouo emergunt nouo indigent auxilio.l.de etate.§.ex causa.ff.de interrogator.act. c.insinuate de offic.delegat.tum etiam quia in quacunque dispositione videtur excepta publica vtilitas.tum ēt quia ecclesia tali casu non est exempta vt est text. valde singula.in.l.nullus.C.de cursu publico.libro.xij.⁊ tam ecclesia dicitur exempta ob angarijs ⁊ similibus.c.aduersus de immunitate ecclesi.et go idem dicimus in eo qui non est subditus si effectus est subditus.§.faciat etiam.l.si hominem.ff.mand.vbi ex causa de nouo surgente licitum est recedere a mandato domini ⁊ quod voluit Bald.in rubrica.C.qui admit.ad bo.possessio.pos.⁊ in .l.omnes populi.ff.de iusti.⁊ iure ⁊ glos.in capitulo ie.

torem.xxxiij.q.ij. & gl.in.c. tempora penitudinis.xxvi.q.vij.que allegant.d.l.si hominem & sunt sing.ille gl. & solitarie in decreto ergo idem dicendum erit in proposito & isto casu vendicabit et sibi locum dictum Inno.in.d.cau nostra. & et plus dico quod etiam deus ipse seruauit pacta & iuramenta a se prestita vt habetur genesis.c.xxij. vel circa vbi promisit habrae multiplicare semen suum sicut arenam maris & stellas celi. & et promisit noe amplius non submergere mundum & et scribitur in cantico zacharie benedictus dominus deus israel in ver.ius iurandum quod iurauit ad abraam patrem nostrum &c. & alibi dixit spalm. iurauit dominus & non penitebit eum. quanto ergo fortius terreni principes obligati sunt obseruare pacta & conuentiones quod est bene no.contra multos principes duces armorum sequentes mores armigerorum de quibus poeta scripsit Lucanus nulla fides pietasque viris qui castra sequuntur. & et
12 aliquando demon seruauit promissa. Audiui et ego a quodam celebri doctore dicente se audisse a domino suo domino mattheo filiciani doctore admodum solemni perusino cum legeret.l.presens.ff.de procura.dicebat illam.l.didicisse a demone cum perusij decessisset quidam splendidus miles apparuit quidam spiritus in trabe domus cuiusdam no.perusini. & dicebat se esse illum militem defunctum & faciebat vocem illius militis. & respondebat omnibus querentibus. quod & molestum & egrum erat notario illi. oportebat.n.custodire tota die domum. quia tota ciuitas concurrebat ad domum eiusdem & quolibet sero conquerebatur de isto spiritu coram eodem spiritu. quia poterat ingredi aliam domum & dimittere istum notarium in pace. finaliter fuit facta conuentio inter eos per stip. penalem quod recederet de domo facto sibi quodam obsequio ab illo notario quo facto recessit. postea ille spiritus visus est in orto illius domus. notarius exclamabat contra eum de rupta fide & de pena. spiritus defendebat se quod non dicebat esse in domo ille qui erat in orto domus. & allegauit casum.d.l.presens & fuit declaratum quod non inciderat in penam nec fregerat promissionem. ego adduco tex. valde egregium in.c.raynutius de testa.in ver.dominus & ortus vbi ponuntur vt diuersa. vide ea que egregie ego ibi scripsi tene menti predicta.
¶ No.ibi pacta. quia iste rex petebat obseruari sibi pacta ab imperatore sed ex tex. & ex positione casus colligitur quod pacta fuerant celebrata hinc inde. quia quedam obsequia debebant fieri iustiniano imperatori. & econuerso quedam debebant fieri regi tancreto & iste rex petebat sibi obseruari conuenta ergo sequitur quod ipse obseruauerat conuenta imperatori. nam aliter non potuisset petere conuenta ser-
13 uari sibi. et quia vbicunque aliquis debet adimplere contractum ex parte sua & petit ab aduersario penam ex non implemento contractus ex parte illius quod nunquam potest agere ad penam nisi probet per prius ex parte sua impleuisse contractum iste est tex.in.l.si non fuerit.ff.de iur.iur.vbi est casus quod ille qui non facit quod debet non recipit quod oportet. ita colligit ibi Bal.ex illo tex. & allego tex.in auc. dos data.C.de donat.ante nup. & etiam ibi Bald.colligit hoc quod qui non facit quod debet non recipit quod oportet allegat dictam.l.si non fuerit. & adduco eundem Bal.in.l.tali stipulatione.ff.de iur.do.vbi idem collig. & allegat.d.l.si non fuerit. & voluit idem Bal.in.c.i.in tit.qualiter do.feud.proprie.priuc. vbi dixit quod nunquam quis potest petere penam ex contractu nisi per prius probet quod ex parte sua contractum impleuit & allegat.d.l.si non fuerit & allegat tex.in.l.ex testamento la grande.ff.de conditione & demonst. & dicit illam.l.ad hoc fore singularem. faciat quod habetur in.l.iulianus.§.offerri.ff.de act.emp. & .l.si pater & quod voluit ibi Bal.C.eo. & adduco quod voluit Inno.in.c.suam de penis. & egregium consilium Ludo.roma.lxxiiij. & .ccxli. & celebrem doctrinam Pe.de anch.in.c.an sit de appellat. & quod voluit Jo.de imo.consi.xv. tene menti ista quia incognita fuerunt omnibus scribentibus vsque ad istam horam. Pondera etiam istum tex.in hoc verbo pacta. quia scribentes sumant istum tex.in instrumentis & tamen iste tex.loquitur in pactis nec aliquis scribentium animaduertit. pacta.n.non sunt instrumenta.l.contrahitur.ff.de pignor. & quod singulariter voluit bar.in.l.si quis legatum.ff.de fal.vbi ponit differentiam inter ista & scriptura & probationem inter ista & pred. Pondera si dici possit quod istud capitulum apponit quoddam precipuum inter illustres personas vt sint priuilegiate in hoc quod non teneantur edere sua pacta aut sua instrumenta nec est admiratione dignum ar.l.si.C.de iniur.vbi est tex.singularis secundum omnes quod licet in causa criminali quis non possit litigare per procuratorem vt i.c.veniens de accu.cum si.tamen illustris persona potest. & in ar.adduco sing.tex.i.l.quot.C.de dignita.lib.xij.vbi illustris persona debet citari per scripturam. & in arg.adduco.c.quia periculosum.de sen.excom.in.vi. & .c.quia pontificali dignitate.de offi.delega.eo.lib.conuincta cle.in plerisque de elect. & adduco quod retulit consiliarius meus Abb.in.c.venerabilem.de elec. & in
14 c.quanto.de iureiur. et quod vbicunque est dubium de periurio illustrium personarum tunc interpretatio talis iuramenti non spectat ad episcopum.sed spectat ad papam.secus si non essent illustres persone hoc probatur in.d.c.venerabilem. iuncto d.c.quanto. & fuit singu.d.Spe.vt ipse allegat ibi.ita dicamus in proposito. Item posset esse ratio que faciebat contra decisionem huius.c.quia occultatur veritas si non fiat copia instrumentorum quo casu committitur peccatum mortale.c.vt quisque.xi.q.iij. & quod voluit Hosti.in.c.i.de testi.cogen.sed ad hanc rationem responderi potest.quia.c.quisque loquitur in teste & etiam Hosti.in.d.c.i.de testi.cogen.loquitur in teste. sed nos non loquimur in testibus. ergo non fuit ista ratio dubitandi. Nec obst.quod iste tex.loquitur de serenissimis vt est imperator & rex quia in sequentibus verbis loquitur largius & amplius vt apparet in ver.nulli dicendum est.quia verba sunt generalia & ampliatiua verborum precedentium. & in arg.adduco singu.glo.in cle.i.de iudi.in ver.quibuscunque personis.vbi comprehenduntur duces & illustres persone vt ibi videri poteris. & adduco rationem inconuincibilem vbicunque ratio legis est amplior dicta lege.extenditur.d.l.ad amplitudinem rationis legis ista est gl.in cle.i.de elec.que secundum.d.car. ibi est sing. & adduco tex.in.l.regula.§.i3. & Bar. & bal.ff.de iur. & fac.igno. & tex.in.l.pater filium.§.fundum de leg.iij. & in.l.cum pater.§.dulcissimis.de leg.ij. & Bar.ibi cum ergo ratio istius tex.sit amplior dicto huius tex.ergo extenditur dictum ad terminos rationis. & ista est veritas indubitata. Pondera etiam in quantum iste tex.loquitur in pactis quod ex eo potest poni casus in terminis hoc modo. inter Iustinianum imperatorem. & predecessores regis tancreti fuerunt celebrata pacta hinc inde quod quedam obsequia deberent fieri imperatori & econtra quedam deberent fieri predecessoribus regis & per consequens ipsi regi tancreto rex ignorabat que erant ista pacta & super quo & qualiter debebat agere ad obseruantiam eorum ignorabat. petit ab imperatore vt requireret ista pacta in armario & archiuo imperatorio ad hoc vt colligeret que essent sibi seruanda. imperator recusauit rex supplicauit pape vt super hoc scriberet imperatori. papa respondet quod supplicatio regis est iniusta. quia reus non tenetur edere instrumenta sua ad fundandam intentionem actoris. sed actor debet dicere illa esse penes se & in iudicium afferre ita sit casus in terminis
¶ Modo stat dubitatio ista erant pacta & instrumenta quod demonstro ad oculum primo ex tex. in ver.pacta quod instrumenta minime sunt.l.contrahitur.ff.de pigno.[illegible]
15. si.Secundo ne procedamus super equiuoco. instrumentum capitur tribus modis primo pro instrumento [illegible] colitur fundus & hoc modo capitur generaliter. & [illegible] proprie tex. est in.l. quesitum.ff.de fund.instruc.sed dico vnum quod salua honorificentia omnium ille tex. loquitur generaliter quia vtitur hoc verbo continet[illegible] casu importat propriam naturam vocabuli.iste [illegible] stupendus in.l.cui eorum.§.item papinianus.ff [illegible] & hoc etiam ibi bar.dicens se damnasse glo.ergo se[illegible] ille tex.non loquitur improprie nec posset dese[illegible]

nis opi.nisi dicamus.aut loquimur in ꝯcreto aut loquimur in abstracto vt plene dixi in repe.rubrice.X.de fid.instru.quinimo plus dico ꝙ l3 glo. in rub.ff.de fid.instru. ⁊ bar.⁊ omnes ibi dixerūt ꝙ appellatiōe instrumēti large ⁊ impropriē veniunt testes salua eoꝝ pace.dicunt cōtra casum.l.in.c.peruenit de testi.cogē.in ver.appellatio

a ne instrumentorū testes[a] ptineri ergo ex proprio significato vocabuli.⁊ in h defecerūt omnes.⁊ adduci posset ad q.assignatus est mihi terminus ad producendu3 instrumenta.vtrum potero producere testes.de quo dixit bal. in.l.i.C.de iur.calum.ego plene dixi de hoc adducendo multa noua in repeti.d.rubrice de fid.instru.Item capit instrumentū.ij.modo.p sexu vt in.c.fraternitatis de frigidis ⁊ malefici.qñ mulier non h3 instrumentum aptu3 ad concipiendū ⁊ homo non h3 instrumentum aptū ad generandum.Dicitur ⁊ .iij.instrumentum ad ꝓpositu3 nostrum quod cā3 instruit vt in.l.i.ff. de fid. instrumen.quo casu requirit scripturam.sed pacta de sui natura non requirunt vt dicta.l.cōtrahitur.ff.de pigno.ergo sequitur ꝙ iste tex.non facit ad propositum de instrumentis. nisi dicamus ⁊ hoc modo saluari posse istū tex.iste tex dicebat ꝙ hmōi pacta erant in armario imperatoris ⁊ in archiuo vbi omnes scripture continebantur.⁊ de hoc archiuo loquitur iste tex.⁊.c.cum ciā.X.codē. ⁊.c.ad audientiam de prescrip.c.oblatione.lxxx.di.⁊ clemen.i.de iure iuran.Nico.de matare.bal.⁊ alij in.d.i.exemplo.C.de ꝓbat.ergo iste tex.non patitur illā obiectionem tene menti.quia a nemine ita declaratus est iste text. vt feci ego nunc. ¶ Item adde ad istum text.inquantum dicit pacta quia d3 intelligi ꝙ erant nuda sed non a cā vt est tex. in.c.i.de pac.⁊ voluit ricard.d Saly.in.l.legē.C.d pac.

16 vbi p nepotē suū.d.Bar. ¶ No.ibi in gazofilatio.† dicitur.n.a garys.i.diuitijs.⁊ filare ꝙ idē ē ꝙ ꝯseruare ad gazofilatium dicitur conseruatio diuitiaꝝ ⁊ conseruatio scriptorarum ita dixit gl.singula.xc.di.c.oblationē ego allego illud ꝙ in prima scribitur tragedia gazis inhians ⁊ congesto pauper in auro. ita ꝙ appellatur archiuum vt ꝓbant iura supra allegata. ¶ No.ibi que dudum inter iustinianū principem ⁊ predecessores suos emissa fuerunt.† qr istud verbum dudum denotat tps preteritu3.c.

17 dudum de ꝯuers.coniuga.c.cum iam dudum de preben.

18 ¶ No.ibi iustinianū principē † ꝙ imperator appellat princeps.Abb.remittit ad gl.in cle.i.de baptis.vbi ē gl. magistra ⁊ melior que reperiat in corpore iuris.⁊ colligitur ex ea ꝙ princeps idez est quod prepositus domus quasi sit princeps domus capitulo q̄uis de verbo.signi. appellatur princeps deus altissimus allegatur ꝙ scriptū est ab ysaia.viiij.capitulo in.ver.ego sum deus fortis pater futuri seculi princeps pacis.dicitur etiā princeps ang. iosue.viiij.capitulo dicente inclito archangelo michaele ego sum princeps exercitus.dicitur ēt princeps papa de consecra.distinc.i.capitulo corpora.dr ēt princeps epus. c.ij.de maior.⁊ obedie.in ver.si quis maledixerit pncipi. dicuntur ēt principes iudices ecclesiastici.c.diffinimus sancta sinodus decimaseptima.q.iiij.dicitur ēt princeps imperator capitulo ad apostolice de re iudi.li.vi.dicitur ēt princeps gruis.⁊ apis.vii.q.i.c.in apibus vnus est princeps.dr ēt princeps nomē alicuius dignitatis que digni tas appellatur principatus. vt est principatus achaie ⁊ principatus tarentinus ⁊ principatus salernitanus ⁊ si.ista sunt que connumerantur per scriben. super glo. d.clemen.i.de baptis.ego adduco tex.in.c.fundamēta de elec.in sexto in ver.principes ⁊ tex.in.c.si Abbate de electio.li.vi.vbi legat[a] de latere dr princeps ⁊ adduco.c.principes seculi.xxiij.q.v.⁊ adduco quod scribitur in sommio scipionis in ver.nihil est illi principi deo qui omnem mūdum regit ⁊ quod scribitur.xij.metaphisice in ver. entia noluit male disponi.vnus ergo princeps.⁊ quod habet psal.ij.in ver.principes cōuenerunt in vnum.⁊ alibi dixit psal.vt collocet eum cum principibus suis.⁊ quod sacro sancta ro.cantat ecclesia quam honorati sunt amici tui deus.q̄ confortatus est principatus eoꝝ.⁊ quod scripsit valerius lib.i.c.de religione in versi.vt singulis etrurie populis decem filij principum mitterētur.⁊ quod scribitur in passione dominica in ver.principes sacerdotum ⁊ psal.nolite confidere in principibus ⁊c. que auctoritas adducta fuit a populo messanen.ad pedes beati Alberti ordinis carmelitani tempore quo carolus.ij.cum centenis galeis fuit in obsidione dicte ciuitatis.⁊ a rege federico fuisset scriptum ꝙ non poterat continuare.⁊ ꝙ potius comburerent ciuitatem q̄ transferrent in carolu3 qr perderet totum regnu3 ex hoc ⁊ populus ad pedes beati Alberti allarum illud nolite confidere in principibus ⁊ orauit pro illo populo du3 celebrarentur diuina ⁊ statim inuente fuerunt.x.naues onuste frumento transeuntes per medias galeas inimicoꝝ.faciat etiam illud quod dicitur venit princeps mundi huius ⁊ in me non h3 quicquā.⁊ adduco ꝙ non solum competit principibus in bonam partem iuxta illud principibus placuisse viris summa laus est.sed ēt capitur in malam partem pro principibus pessimis ⁊ iniquis iuxta illud quod scribitur euāgelio in belzebub principem demonioꝝ ⁊c.⁊ iuxta illud psal.tollite portas principes vestras ⁊c.⁊ adduco.l.constitutiones ff.de appel.in.ver. factionis duces ⁊c. ⁊ per ꝯñs illud nomen princeps erit equiuocu3.⁊ faciat quod scripsit Cicero in primo officiorum circa principium qd declarauit temeritas Gay Cesaris pp principatum.vbi imperium appellauit principatum tene menti ista ⁊ nō tradas obliuioni. ¶ Not.etiam ibi ad quod faciendu3

29 obstitit vehementer.† qr istud verbum vehementer[b] cō

b sueuit apponi ab oratoribus vt habetur in diffinitiōe studij.studium.n.est vehemens applicatio animi ad aliqd peragendum de quo vide quod habetur in.l.i.§.huius studij ⁊ ibi Bald ff.de iusti.⁊ iur.⁊ quod habetur in.l. vnica in ver.studiosa.C.de lati.liber.tollen.⁊ quod scripsit ibi Bal.⁊ adduco Cicero.in primo officiorum circa prin.in ver.orator parum vehemens dulcis tamen ⁊ p consequens vehemens orator dicitur copiosus.⁊ adduco quod in sacra passione scribitur marh.in ver.non audis quanta aduersus te dicunt testimonia. ⁊ non respondit Iesus ad vllum verbum ita vt admiraretur pilatus vehemēter.⁊ adduco ꝙ scripsit psal.in ver.dii fortes vehementer se eleuauerunt. ¶ Not. ibi nulli dicendu3 est qr hic capitur ampliatio decisionis huius cap. vt nō solum comprehendat imperatorem ⁊ antecessores regis ⁊ ipsum regem sed quemliber priuatum hominem vt iā superius dictum est. ¶ Not. ibi apud te documenta. qr veniunt non solum publica instrumenta sed etiam scripture priuate.ex eo qr ex illis docemur seu aduersari[c] docetur auct.si quis in aliquo documento.C. de eden. cap. quoniam contra falsam in.ver.documēta.X.eo.l.doce.C. de rei vendi.l.ait pretor.§.docere.ff.vi bo. rapt.ar.,eius ꝙ scripsit catho sapiens.disce sed a doctis ⁊ quod maximus scripsit valerius in proemio in versi. vt documenta sumere nolentibus longe inquisitionibus labor adsit. ⁊ qd veniant priuate scripture vt apporisse appoce ⁊ similes probatur in.c.ij.⁊ in capi.si.X.de fid.instru.⁊ in.l.i.C.de iura.calum.faciat quod ibi scripsit Bal.⁊ alij ⁊ per cōsequens ꝓbat iste tex.ꝙ instrumenta tangentia aliquas debēt reperiri apud se ⁊ apud se ipm querere. ¶ Nota

30 ēt ex isto tex.ibi in mediūq3 ꝓferre.† ꝙ instrumēta siue sint publica siue sint priuata spectantia ad actores d3 ea ꝓducere in medium.i.in iudicium ⁊ colligit Abb.h ꝙ iudicium dr esse medium inter actorem ⁊ reum ⁊ alleg. .l.nulli.C.de iudi.ibi aūt non dr ꝙ iudicium sit medium sed bene dicitur ꝙ causa continentia diuidi non debet ⁊ per consequens potius probat contrarium allegat etia3 simile de.c.hec autem vita.xxiij.q.iiij.vbi dicitur ꝙ vita humana.⁊ per consequēs vita nostra est media inter celum ⁊ infernu3.⁊ ego adduco.c. lex eterna.xxiij.qō.v.⁊

a ¶ Testes ptinent. Adde ioānē de imo.in rub. de fi.instr.iungtam.i.c. qñ ꝯ verū.insfra d p ba.doc.in l.admonēdi l si.ff. de iureiur. vbi luculenter ista mā hētur.

b ¶ Uehementer.De quo vide elegātē tex. vij.q.i.c. qualis ⁊ glo.in.l. libera.ff.d pec. ⁊ ibi no.p doc.

ideo anime beatorum de hoc mundo recedentes dicuntur ascendere. ascendunt enim ad ipsum celum. et eodem modo anime impiorum dicuntur descendere ad inferos. facit quod scribitur in symbolo de christo qui ascendit in celum. et etiam descendit ad inferos. et quod dixit psal. si ascendero in celum tu ibi es. si descendero in infernum ibi te inveniam. Et faciat quod preclare scripsit patiens Job. c. xxi. in ver. tenent cytharam et tympanum in manibus et gaudent ad sonum organi et in delitijs dies suos ducunt et in puncto ad inferna descendunt. et adduco quod in paradoxis scripsit Cicero in ver. quibus gradibus romulus ascendit in celum et quod idem scripsit in libro de senectute in ver. o preclarum illum diem cum ad illum divinorum animorum celum ascendam. ¶ Item capit illud verbum medius multifarie multisque modis in omni ita dixeri minerva. capit. n. pro vita nostra. vnde idem est dicere talis sublatus est de medio quod est dicere .i. de vita que est media et etiam capit pro iudicio. et adduco celebrem tex. in pro. clementinarum. in ver. fortuna humane conditio sustulit illum de medio et tex. in. c. i. quod metus caus. in ver. sublata est de medio. et. c. cum bertoldus. et. c. cum inter. et. c. quod ad consultationem. de re iudi. et. c. inquisitioni. in ver. in medium. de appellationibus. et quod voluit glo. in. c. ecclesia sancte marie. de constitu. que singulariter dixit quod sententia lata sine medijs probationum est nulla de qua fecit festum bal. in rubrica. C. de in ius vocan. et ex ista gl. colligitur illud quod voluit bar. in. l. ij. ff. de fur. dicens quod iudicium dividitur in tres partes in principium medium et finem. principium dicitur usque ad contestationem litis. medium autem dicitur a contestatione usque ad conclusionem in causa. finis autem dicitur ab inde usque ad sententiam. et per consequens probatio dicitur esse medium inter principium et finem iudicij tene bene menti quia ad hoc glo. in dicto c. ecclesia a nemine extitit allegata usque ad hanc horam et adduco glo. et scriben. omnes in. l. a. ff. si quis ius dic. non obte. que loquitur de principio et medio vide ibi per omnes. et adduco quod voluit bal. in. l. a. ff. de origi. iur. ubi loquitur de isto medio et facit illud oratij poete dimidium facti qui cepit habet. et quod scripsit psalm. media nocte surgebam ad confitendum tibi deus. et quod scripsit ovidius cum media semper gaudebam ludere forma. et quod voluerunt glo. magistre in. c. canonum de rescrip. et in. c. dudum de electio. et quod etiam scribitur apud ovidium ver. inter utrumque vola medio tutissimus ibis. et quod scripsit Lucanus in prin. ver. librati pondera celi orbe tene medio. et quod solet dici medium tenuere beati. et quod scripsit Aristote. medium tenere est difficile. et quod scribitur apud dantem in prin. nel mezo del camino de nostra vita. et quod habetur in passione dominica surgens in medio summus sacerdos. et quod sacro scribitur evangelio Jesus autem per medium illorum ibat. et quod etiam sacro dicitur evangelio Jesus sedebat in medio illorum. et iuxta illud in medio ecclesie aperuit os eius. et quod in simili scribitur de iulia que fuit media inter virum suum pompeium. et patrem suum Cesarem ut scribitur apud Lucanum in primo et quod dicimus de Christo qui fuit medius inter deum et homines fuit. n. mediator dei et hominum ut habetur in. c. cum ad deum. xcvi. di. ¶ Item inquantum superius dixi allegando iosue. ix. c. quod Michael archangelus appellatur princeps. infero unum quod erit novum ad illud quod scripsit Joan. in princ. apochalipsis in versi. gratia vobis et pax a deo qui est et qui venturus est et a septem spiritibus qui in conspectu troni eius sunt quod cum michael archangelus sit unus de illis. ergo illi septem spiritus appellati sunt principes. Expeditis istis textus libus aggredior materiam et quotidianam et difficilem. et huius c. et ideo. ¶ No. ex tex. isto quod reus non tenetur edere sua instrumenta[b] actori ad fundandam intentionem eius. l. i. C. de eden. l. ij. ff. de fid. instru. l. fi. eo. titu. dz. n. actor venire paratus ad iudicium. l. nimis grave. C. de test. quo fit ut actore non probante reus absolvatur. l. i. et. l. qui accusare. C. de

eden. c. ut nostram ut eccle. bene. c. cum dilectus de successio. ab intestat. cum si. et circa hunc passum ita distinguunt doc. hic et in prefatis locis aut instrumenta sunt communia. aut sunt propria respectu rationem proprietatis. aut sunt eius qui illa petit. aut sunt eius a quo petuntur. aut sunt communia ratione actionis. si sunt propria eius qui illa petit sunt eidem edenda. l. pretor ait. ff. de eden. l. i. C. eo. l. procurator eo. tit. l. cetere. §. fi. ff. fami. hercis. cum si. si autem sint communia ratione actionis aut ille qui rationes illas scripsit habet publicum officium vigore cuius illas scripsit et tunc tenetur edere. l. quedam. §. nummularios. l. si quis ex argentarijs. §. pertinere. l. argentarius. ff. de eden. et est casus secundum unam lecturam in. l. i. C. eod. aut non habet publicum officium et tunc dixit Ja. bu. in. d. l. i. C. de eden. sed ex consuetudine scribit rationes. tunc tenetur illas edere et ad hoc allegat cle. i. de usu. et hanc opinionem secutus est Bar. in. l. quedam. §. nummularios. ff. de eden. et in. l. i. C. eo. et videtur damnare gl. in preallegata clemen. i. de usur. et dicit magis placere sibi opinio. Jac. bu. quam opinio illius glo. re vera glo. illa dixit quod erat speciale in usurario ut teneretur edere rationes usurarie pravitatis. sed non competebat de iure communi. sed Ja. bu. tenuit quod imo de iure communi. Supervenit Abb. hic et reprehendit Bar. quod non bene fecerit damnare gl. illam et assignat rationem quia gl. loquitur in usurario faciente occulte usuras quo casu de iure communi non tenetur edere libros rationum suarum et isto modo loquitur ibi glo. aut nos loquimur in manifesto et publico usurario et tunc de iure communi tenetur edere libros rationum ita domi. Abbas salvat illam glo. hec autem non superuit Bar. et eandem doctrinam tradidit hic Joan. de imo. sed do. Card. sequitur doctrinam Jaco. bu. et bar. hic et etiam in. d. cle. i. §. ceterum de usuris sequitur opi. bar. et dicit quod communiter servatur doctrina bar. Sed Jac. de belvis. in. l. i. C. de eden. damnat doctrinam Ja. bu. dicit enim quod semper fuit quod mercatores scripserunt libros rationum suarum. et nihilominus non reperitur aliqua iuris censura disponens quod teneantur edere libros suarum rationum. et eodem modo et artifices semper scripserunt rationem sue artis. et nulla iuris censura appareat quod teneatur edere librum rationum sue artis ergo. Supervenit Guiel. de cuni. et dixit quod ubicumque ego trafico cum aliquo. ego videor mandare et committere sibi quod scribat librum rationum et per consequens huius vigore tenetur edere mihi rationes. et allegat glo. quam scribentes dicunt esse singularem. in. l. fi. C. de pac. conven. Sed Bal. in d. l. i. C. de eden. allegat aliam in auc. de tabel. §. nos ut et nihilominus bal. ibi recitatis istis opi. sequitur opi. Ja. bu. Bar. et Rap. ful. in. d. l. i. recitat Bal. et finaliter sequitur opi. Jaco. bu. et Bar. et per consequens videntur damnasse glo. d. cle. i. et etiam dicunt quod ita servat consuetudo. et etiam dicit Bal. opi. Jaco. bu. et Bar. fovere equitatem. Supervenit Ang. in. d. l. quedam. §. nummularios. et in. d. l. i. et excipit duos casus. videlicet aut loquimur in fisco et tunc favore fisci edende sunt rationes edenda sunt instrumenta fisco et allegat. l. ne quisquam. ff. de eden. et. l. ij. §. omnes. ff. de iure fis. et continent casum specialem favore fisci. ¶ Secundus casus est secundum eum quod si aliquis facit librum suarum mercantiarum seu sui artificij et utitur illo libro quod eodem modo alter ad quem rationes ille spectant poterit illo libro uti per ea que habentur in. d. l. si quis ex argentarijs. §. pertinere. exceptis istis duobus casibus. regulariter est contra quod nec mercatores nec artifices tenentur edere rationes nisi aliter se habeat consuetudo. Et per predicta non sequitur doctrinam eorum etiam equi Jaco. bu. nec Bar. dicit tamen doctrinam eorum etiam equi [illegible] et fovere equitatem. et tamquam laudabilis opi. servatur in civitate perusina et aliud non dixit circa hunc passum. supervenit Saly. bono. in. d. l. i. C. de eden. et sequitur doctrinam Jaco. bu. et Bar. et movetur per. d. cle. i. rio. et per consequens sentit quod de iure communi mercatores artifices et similes scribentes libros rationum tenentur. et subdit etiam quod si consuetudo esset quod tenerentur huiusmodi artes de consuetudine quod tenere

a ¶ Medium. De hoc adde quod eggregie dixit Jo. de imo. in. l. quod debeat in princ. de vulg. et pup. bal. in. l. si. §. si et si quo. v. colli. C. commu. dele. et multa que etiam dicuntur in mente phi. diximus in plerisque apostillis.

b ¶ Sua instra. Adde item aliter bal. et doc. in. l. i. C. de edend. spec. in. tit. de instru. edi. per to. non tamen credo quod intelligatur ista conclusio in casu in quo procedi debet sine strepitu et figura iudicij ut tenet elegantiter bart. in tractatu ad reprimendam ver. sine figura quem etiam vide.

libros rationum. et dicit ꝙ illa consuetudo est in ciuita-
te astensi. et etiam in regno francie. et idem voluit Pet.
de bellaper. in. d. l. i. C. de edend. et etiam dicunt in. d. l. i.
esse casum. ¶ Relati sunt scriben. circa istũ passuz quid
dicendum erit in tanto dubitationis pelago qꝛ tot illu-
stres in iure viri. et in vtraqꝫ censura dubij sunt varij et
diuersi vꝫ mihi de iure dicenduz ꝙ opi. bar. τ Ja. bu. nõ
procedat τ arguo hoc modo. ad illũ spectat petere edi si
bi rationes ad quem ille rationes spectant. istud assump
tum probat tex. formalis in. l. pretor ait. ff. de edend. vbi
tex. formaliter ita inquit pretor ait argentarie mẽse exer
citores teneri edere rationes his ad quos rationes per-
tinent τ per ꝯñs tex. est euidens ꝙ ille põt petere ratiões
sibi edi ad queꝫ spectant. tunc arguo sic formaliter. ratio
nes dicuntur ad illum spectare cuius mãdato scripte sũt
iste est tex. in. d. l. si quis ex argentarijs. §. pertinere in. vñ.
eo mandante cum ergo non mandaueriꝫ mercatori vel
artifici ꝙ scribat illas rationes ergo non possum petere
illa mihi edi. qꝛ ille põt petere ad quẽ spectãt. sed ad me
non spectant ex quo non mandaui fieri ergo non potest
cõpelli mihi edi. tene menti qꝛ istud arg. videtur insolubi
le. τ apponit gladium ad radicem tante dubitationis. τ
si quispiam dixerit mihi amice de hoc ẽ casus in. d. l. i. C.
de eden. ego rñdeo ꝙ illa lex habet multiplicem lecturã
vt ibi per glo. τ doctores omnes scribentes. ergo ex illa
lege non apparet veritas qꝛ eius quod multipliciter ex-
ponitur veritas ignoratur vt a beato scriptũ est boetio
vt refert Bal. in. l. nequicq̃. §. de plano alias. §. vbi de-
cretum. ff. de offi. proconsul. τ faciat quod voluit Inno.
in. c. per tuas. el. ij. de si. τ Bal. in. l. ab eo. C. quo τ quã
de. ¶ Itez quia. d. l. i. loquitur in femina que nõ potest
esse argentaria vt. l. femine. ff. de eden. sunt enim incapa
ces publicorum officiorum. l. femine. ff. de reg. iur. vnde
videndus est tex. d. l. i. cuius verba si bene memini forma
liter ista sunt. ¶ Ipse dispice quemadmodum pecuniaz
quam te deposuisse dicis probare debes τ ꝙ desideras
vt aduersaria tua rõnem tibi exhibeat id ex cã ad iudicis
officium pertinere solet. vnde probat primo ille tex. ꝙ si
sufficit actorẽ dicere sed est necesse probare. l. i. coniuncta
glo. ff. si quadru. pauper. fec. dicit. vbi glo. supplet τ pro-
betur τ allegaui glo. pene infinitas in vtraqꝫ censura in
rubrica supra eod. τ ideo probat ille tex. ꝙ actore non
probante reus absoluitur. probat etiam ille tex. ꝙ deside
rium idem est ꝙ petitio faciat. l. desiderium. C. deposi. cõ
cordat iste text. in c̃trum dicit postulauit tua excellentia.
vnde petebat actor rationes sibi edi a femina pro certo
ista petitio videtur inepta τ per consequens fuit a iudice
lacerãda per id quod habetur in. l. i. ff. de offi. assessor.
τ in. c. examinata de iudi. vbi vide qꝛ vltra vires huma-
nas dixi sup illo passu ibi. τ faciat qð habetur in. l. vbi
pactum. C. de transac. τ in. l. cum maior. §. ꝙ filij patris
ff. de bo. lib. τ in. l. sicut. C. de paganis. Cum ergo femi
na sit prohibita esse argẽtaria ergo inepte petijt rationes
edi a femina τ longe mirandum est ꝙ iudex non repule-
rit euz. nã text. d. l. femine vtitur isto ṽbo femine remote
sunt ab officio argentarie. quod verbuz psupponit latam
esse sententiam a iure τ infert executionem fiendam õ fa
cto τ ad hoc allego. c. querelam in ṽ. remouentes de iure
iurã. τ in. c. ex tue in versi. remouet de cle. nõ residen. τ. c.
in nram de pcura. τ. l. i. §. remouet. ff. de postulan. τ codẽ
ṽbo vtitur. l. femine. ff. de reg. iur. in versi. femine remote
sunt. si dicatur mihi vt dicunt oẽs scribẽtes ꝙ ibi femina
successit argentario. τ ideo illud qð pncipaliter fieri non
poterat a femina põt fieri vigore successionis τ ita iuris
interpetres inducũt illam. l. primu p eis allego sing. gl.
in. c. i. ne cle. vel mona. vbi licet clericus non possit ẽẽ con
ductor possessionũ τ similiũ nihilominus si succedat cõ-
ducenti poterit perseuerare in conductione licet princi-
paliter per se non potuisset tamen vt successor poterit ad
34 duco. l. i. §. pe. ff. ad. l. cor. de fal. vbi Bart. dixit † statuto

perusij cauetur ꝙ popularis non possit credere iura sua
ꝯtra popularem alicui nobili perusino ꝙ nihilominus
si popularis habens dicta iura instituat nobilem heredẽ
ꝙ non incidit in penam τ poterit nobilis agere ꝯ popu
larem quod est mirabile. τ adduco mirabile dictuz Jo.
And. in additio. spec. in titu. de senten. prolat. §. qm̃. ver.
ꝙ si pcurator. quod dcm̃ reuelauit canonistis do. Anto.
in. c. i. de re iudi. τ reuelauit legistis Bal. in. l. creditori-
35 bus. C. de seruo pigno. dat. manu. dixit. n. † ego agebam
coram iudice ꝯ te τ iudex tulit sñiam ꝯtra me a qua sñia
appellaui τ dum prosequerer appellationem coram iu-
dice ad quem infirmatus sum τ institui mihi heredẽ illũ
primum iudicem qui tulerat sñiam illaz ꝯtra me ꝙ nihil
ominus ille iudex poterit prosequi illam appellationez
τ infringere sententiam ꝯ tulit. τ adduco quod voluit
Jo. de imo. in. l. si cum dominez. ff. de fideiussor. vbi dixit
36 † ego laicus agebam in iudicio coram laico. τ veniens
ad mortem institui clericum mihi heredẽ ꝙ poterit cle-
ricus prosequi illam cãm coraz iudice seculari tanq̃ suc
cessor faciat. c. qꝛ. n. τ quod plene ibi dixi. ff. de iudi. τ qð
no. per scriben. in. l. si constante. §. si. ff. so. ma. τ ista erant
que potuissent allegare illi miseri qui scripserunt in. d. l.
i. sed ista tolluntur facile a me pcedunt. n. quando illius
successionis est capax succedens. qꝛ actus actiuorum sunt
in paciente bene dispositio vt scribitur in. ij. õ anima τ hꝫ
in. l. ij. versi. prout res patitur. ff. de sta. ho. sed femina nõ
est capax succedendi argentario τ ex hoc tollit illud qð
possent dicere aduersantes. qꝛ lex argentarius. §. nihil. ff.
de eden. loquitur eo casu quo succedens argentario ẽ ar
gentarius. τ sic qñ notarius succedit notario in officio ta
bellionatus τ sic in nuus rogationibus. sed femina nõ põt
ẽẽ argentaria vt. d. l. femine. ergo non põt succedere ar-
gẽtario τ sic pro hac doctrina est tex. in. d. §. nihil. τ hoc
minime perpẽderunt docentes. ¶ Item etiaꝫ pondera
d. l. i. in ṽ. aduersaria tua. qꝛ probat ꝙ ille qui litigat me
cum in iudicio dꝛ meus aduersarius probatur in. l. cum
pponas. C. õ pac. τ in. c. proposuisti de fo. compe. τ in. c. cū
si. de iura. calũ. lib. vi. τ ibi dominic. τ in. c. hij qui vt lit.
pen. I. eo. lib. τ in. c. si. de eo qui mit. in posse. τ ibi per. d.
37 Abb. τ in. c. i. de iudi. τ ibi dixit do. ant. † ꝙ si aliquis li-
tigat mecum in iudicio possum recusare vt suspectum si
impetretur iudex in alia cã ꝯ me. τ allegat glo. valde sin
gula. in. c. cum super abbatia de offi. delega. faciat. c. insi
nuante eodem titu. tex. in. c. in lr̃is τ ibi per domi. Abb.
τ in. c. Item cum quis eo. titu. per eundem. τ per ꝯñs p
batur egregie p ista iura. ꝙ aliqñ ꝯtinue inimicitia sine
aliqua iusta causa. vt dicimus in iudice qui iudicando ꝯ
bit inimicitiam cum eo quẽ condẽnat. c. nõ est crudelis.
xxiij. q. v. c. qualiter el. ij. de accu. τ faciat text. valde cele-
bris in. l. cum in tabulis. §. i. ff. de adimen. leg. vbi si testa-
tor leganit mihi aliquid τ postea efficitur meus inimicus
culpa sui. ꝙ non reuocatur legatuz. faciat ẽt quod voluit
Bar. in. l. i. §. cuz quis. ff. de questio. ꝙ si ego fui causa ini
micitie cã eo qui producendus erat in testẽ ꝯ me ꝙ nihil
ominus imputabitur mihi qꝛ poterit testificari ꝯ me. τ
ista non habent locuz fauore pupilli. vnde si pater pupil
li ꝯxit inimicitiam mecum causa τ culpa sui ꝙ nihilomi
nus eo mortuo potero recusari a tutelis pupilli ipsius
mortui sing. est gl. τ vnica in. l. mileb. c. §. dat remissionez
. ff. de excu. tuto. vide que late dixi in. d. c. i. de iudi. Pon
dera ẽt. d. l. i. in ver. τ hoc ex causa ad iudicis officiũ spe-
ctare solet. qꝛ probat singulariter ille tex. ꝙ equitate sua
dente poterit mulier edere librum rõnuz quo casu sequi
tur ꝙ multo fortius ex causa τ per ꝯñs equitate suaden
te poterũt mercatores τ artifices compelli ad edendum
rationes in suis libris descriptas τ faciat in ar. l. si homi
nem. ff. man. τ ẽt pondera quia vt dicunt scriben. in. d. l.
i. poterit esse causa si mulier ex cõsuetudine loci est argẽ-
taria. vt consueuit fieri in ciuitate astensi τ in regno fran
cie vt dcm̃ est. mihi autem vꝫ ꝙ illa cõsuetudo nõ teneat

tas q̄ minus honesta. ⁊ ēt tanq̄ minus rationabilis. q͛ non est de honestate sexus muliebris exercere hmōi officia. ⁊ de rōne consuetudinis est φ sit honesta prima di. c. ꝯsuetudo. c. fi. de ꝯsuetudi. ⁊ iō singulariter dixit Inn. in. c. dilecti ♁ maior. ⁊ obedient. papa iuravit servare cōsuetudines loci. φ intelligitur si sint honeste ⁊ laudabiles alias secus non enim est honestum mulierib⁹ exercere virilia officia per dict. l. femine de regul. iur. ⁊ dict. l. femine ♁ eden. ⁊ facit quod voluit glo. singula. in. c. i. §. notandum in titulo que fen. dar. poss. vbi femina nō pōt levare funda. ⁊ facere vindictam ♁ iniuria domini feudi ⁊ si opponeretur de eo quod scribitur i primo eneidos ♁ multis mulieribus exercentibus arma ⁊ virilia vt ibi dicitur pantasilea furiēs ⁊ c. quia sunt fictiones iuxta illō nā miranda canunt sed non credenda poete ⁊ si opponatur de eo quod habet in. c. cū dilecti ♁ arbitr. vbi de consuetudine mulier succedit regno ⁊ iudicat ⁊ fert sñtētias capitales ⁊ refert ange. in. d. l. femine de regul. iu. ⁊ l. cum pretor. ff. de iudic. ⁊ in repetit. l. aī q̄. C. de fideicō. se vidisse reginam Johan. in regno apulie sedentem in solio regali ⁊ ferentem sententiam capitalem contra illos de basso. q͛ rñdeo φ istud accidit ratiōe dignitatis ergo ⁊ fortasse doctris doctor laborat morbo icurabili φ ♁ ꝯsuetudine mulier possit esse argentaria. ergo. ⁊ ēt pondera. d. cle. i. de vsur. que non vr̄ pbare doctrinā glo. ibi ex eo q͛. d. cle. i. loquit̄ de iure cōi ⁊ non de iure speciali. ⁊ loquitur de vsurario faciente vsuras occulte ⁊ text. ibi dicit φ in fraudem hoc facit ⁊ tenet̄ edere libros rōnuȝ ergo sequit̄ φ est de iure cōi ⁊ nō de iure spāli. lex. n. potius adaptatur ad regulā q̄ ad speciez ar. eius quod voluit gl. sing. in. c. consultationi de temp. ordi. facit le. n. est dicere quod est spāle ⁊ iō solēnis doctor do. christoforus de castelliōe de mediolano solitus erat paruipēdere eos qui rñdebant φ erat spāle dicebat. n. consultius esse dicere φ erat faber. pondero ēt q͛ possent ꝯcordari op[illegible] ⁊ mo vȝ φ aut sumus in foro vbi attenditur equitas ⁊ nō attenditur rigorositas vt est i foro mercantili ⁊ tunc pcedat doctrina Bar. Ja. bu. bal. do. card. raph. Saly. ⁊ sequaciuȝ. ⁊ ad hoc adduco qō hr̄ in. l. quedā. §. fideiussor ⁊ l. quintus. ff. man. ⁊ quod vtrobiq̄ voluit Bar. Bal.

38 ⁊ Saly. vbi dicunt † φ apud for mercator attendit̄ equitas ⁊ non subtilitas nec rigor ⁊ faciat. l. bona fides. ff. de posi. ⁊ faciat glo. sing. in. l. si mancipiū. ff. de euictio. que dixit φ vbi agitur de equitate cessant ⁊ silent ea que sūt de apicibus iuris. ⁊ voluit Ange. in. l. argentarius. ff. de eden. ⁊ bal. in. l. si ꝓ eo. C. man. ⁊ in. l. ij. C. de constitu. pecu. ⁊ faciat glo. valde sing. in. c. dilecti de iudi. que voluit

39 † φ vbi agitur de bona fide nō curamus de apicibus iuris. faciat quod voluit ibi do. anto. ⁊ vide que late ibi dixi ⁊ faciat quod voluit lo. ro. consi. clxxxi. ⁊ do. anto. in c. litteras de iur. calū. ⁊ alias vidi dubitari de facto i hac

40 inclita ciuitate boñ. † statuto cauet̄ φ in causis viduaꝝ sit iudex potestas qui ♁ equitate oȝ pcedere ⁊ decidere fuit dubitatum si potestas tenebatur facere excussionem principalis debitoris ⁊ fuit ꝯsultum si bene recordor per celebrem doctorem Jo. de anna. φ requirebatur excussio ego tunc consului contra eum ⁊ allegaui gl. in. d. l. si mācipium ⁊ allegaui doctrinam Bal. ibi in suis apostillis. licet non in suis lecturis tene menti. vide que dixi in. d. c. dilecti ⁊ isto modo posset procedere doctrina Bar. ⁊ sequacium alias procedat opi. contraria. ⁊ ad hoc adduci pōt. d. l. i. C. de eden. in ver. hoc ex cā. ⁊ adduco quod voluit ang. ⁊ Bal. in. d. l. i. vt superius retuli. dicebāt. n. opi. Ja. bu. ⁊ Bar. sapere equitatem ⁊ ēt opi. laudabilē alias pcedat opi. contraria tene menti q͛ isti non sūt cōtemnenda nec ēt sunt de plebe. iuxta illud ouidianuȝ nec de plebe deo. ⁊ iuxta illud quod scribitur in paradosis in versi. que stoici vix in occio ⁊ in ginnasijs probit. Si autem essemus in foro rigoris procedat opi. contraria. ¶ Item pondera etiam q͛ posset dici φ opi. Barto. est vera ⁊ vt ita dixerim sancta ⁊ equa ⁊ ad eius veritatem demonstrandam moueor hoc modo titulus de eden. est equissimus hoc decidit tex. euidenter in. l. i. in ver. equissimus est titulus iste. ff. ♁ eden. ⁊ tex. in. l. pretor ait in ver. equissimum eo. titu. ⁊ sic apparet φ editio rationuȝ sub maxima fundata est equitate. tūc arguo hoc modo licet casus ommissus habeat̄ ꝓ ommisso. l. cōmodissime. ff. de liber. ⁊ posthu. l. maritus. C. de pcur. c. susceptum de rescrip. in. vi. l. si de ꝓprietate C. si a non competen. iudi. l. inter socerum. §. cum inter. ff. de pac. dotali. ⁊ posuit alique pulchra dicta Jo. an. in. d. c. susceptum que ad pcxtum rettulit bal. in. l. si mater. C. de insti. ⁊ substi. sub condic. fac. que ibi videre potes ⁊ subdit ibi Bal. valde sin-

41 gulariter † φ vbicūq̄ casus ōmissus hȝ eandem equitatem q̄ habet casus expressus tunc casus ommissus ratione equitatis habetur pro expresso quo fit φ licet iura expressserint de argentario ⁊ nummulario vt ratione equitatis teneantur edere libros rationū φ nihilominus eadē ratio eqtatis erit in mercatoribus ⁊ artificibus cōficientibus libros mercantiaꝝ suarum. ⁊ artificiorū suoꝝ. licet. n. iura nō expresserint. ⁊ omisserint nihilominus hr̄ ꝓ expressis rōne suadentis equitatis ⁊ est noua inuentio vt recte dicere possim vt apud ouidiū scribit̄ poetā inuētuȝ

43 est medicina meū. ¶ Preterea adduco ēt. l. quedā. §. nummularios eodem titu. de eden. vbi text. loquitur de argentario ⁊ nihilominus ratione suadentis equitatis extēdit̄ ad nomulariū pariformiter dicamus φ extēdat̄ ad mercatores ⁊ artifices. nec est dare rōnē diuersitatis q͛ nō seu secus. preterea faciat. d. l. i. C. ♁ eden. in ver. ⁊ hoc ex cā q͛ si suadente equitate mulier tenet̄ edere rōes multo fortius tenebant̄ mercatores ⁊ artifices nō. n. omnia

44 singilatim in iure exprimi possent. l. nō psit. ff. de legi. recurrimus. n. ad rōnes ad argumenta ⁊ similis vt. l. qui filiū. ff. ad treb. l. his solis. C. de reuocan. dona. cū si. ergo ⁊ ex istis reddit̄ opi. bar. verissima tene menti ista q͛ nusq̄ inuenies aut dicta sunt p alios. ¶ Pondero ēt. d. l. i. ad fi. in. v̄. ad iudicis offm̄ pertinere solet. ego n̄ vidi doctores scribētes super illis verbis finalibus quid importent illa v̄ba ptinere solet. ego adduco bar. in. l. i. C. quō. ⁊ q̄n iudex. vbi tex. apponit illud v̄bū solet. ⁊ dic̄ ibi bar. se nūq̄ fuisse clarū de hoc. q̄n apponant̄ illa v̄ba ad iudicē spectare solet. ⁊ distinguit φ pp euitandū absurdū exponit̄ solet. i. pōt ⁊ allegat. l. ⁊ post edictum. ff. de iudi. aut non resultat absurdū ⁊ hȝ rōnē ꝯformē in dispositis ⁊ tunc secus allegat. l. i. ⁊ ij. ff. de ali. ⁊ ciba. vide ibi per eū ⁊ illa tene mēti in secula sempiterna. ¶ Capio aliud mēbruȝ distinctionis̄ aut instrumeta sunt cōmunia rōne materie. q͛ mā que in eis tāgit̄ est cōis mihi ⁊ tibi. ⁊ tūc quilibet pōt petere sibi edi. c. ꝯtingit. ⁊ c. q ppetuus de fid. instru. ⁊ pcedit hoc si ille talis hȝ originale q͛ tenet̄ edere alteri. ex quo mā est cōis. secus si nō eēt originale. sȝ esset exemplum quod alter a pars redemit ex sua pecunia. q͛ tunc nō tenetur illud edere. l. fi. C. de eden. ⁊ ibi bart. si autem esset eius qui petit tunc posset re vendicare. l. instrū. ⁊ l. nō est nouū. C. de edend. vide hic per scriben. ⁊ inquantum dictū est φ fauore fisci instrumenta sunt fisco exhibē da vt in. l. ne quisq̄. ff. de eden. l. ij. §. diuus. ff. de iur. fisci dicit hic Jo. and. φ idem erit in causa matrimoniali ⁊ remittit se ad notata p eundē in addi. spec. in tit. de instru. edic. §. nunc videnduȝ. v̄. sed quid si. ⁊ dicit φ fauorabilior est causa matrimōialis q̄ causa fisci. ergo. multo fortius erit idem in causa matrimoniali faciat. c. fi. de restitu. spo. [illegible] di. sequitur do. anto. hic. qui extendit etiam ad causam dotis. φ idem fauor prestādus sit doti. qui prestatur matrimonio ad hoc faciat. c. si omnium quartum decim. de iudi. in. vi. in. v̄. in dependentibus ex eo. ⁊ ibi gl. ⁊ celebris exponit illum tex. i. in dote. ⁊ idem voluit cle. dispendiosam de iudi. ⁊ per consequens sicut mulias potest stare in iudicio sine consensu patris in causa matrimoniali ita poterit stare i iudicio in ca-

¶ Fictiones. Non negabis tamen quin mulier abesse possit rei publice causa vt ē elegan. text. l. bello et ibi Pico. ♁ manu. ff. ♁ excu. tuto. ad mām aūt pn. ipsius. q. d. Ang. vide per Specu. in titu. ♁ fund. versi. qd de mulieribus vbi multa hēs

sed operepreciū esset videre vtrum istud ꝓcedat eo casu quo p̄ncipalr̄ agit̄ de mr̄io. ⁊ in ꝯtrariū de dote an vo si n̄ agat̄ de mr̄ionio sȝ dūtaxat agat̄ de do. vtrū iudex ecclīasticus inter laycos possit eē iudex sup dote. qḋ est dubiū. ⁊ tangit̄ in.c.de prudentia de do. post diuor. restit. ⁊ in auc. ꝙ locum.C.de colla. ⁊ in.l.i.ff.so. ma. ⁊ in.c.ex litteris de pigno. vide ibi in addi. meis vbi melius tetigi istū passum quā aliquis alius. ¶ † Item ēt dicūt scriben. hic eē in cā alimentoꝝ vt reus teneat̄ edere instrumenta actori in cā alimentoꝝ ⁊ rō eē pōt. qꝛ fauorabilior vr̄ esse cā alimentoꝝ. quā cā fisci. si ergo idē est in fisco forti⁹ ⁊ in cā alimentoꝝ ar. auc. multo magis.C.de sa.san.ecc. ⁊.c.cuȝ in cunctis de elec. ergo. Sed ego limito hoc ꝓcedere vbi cunqȝ qḋ est sup alimētis debēdis de futuro secus aūt si eēt qḋ sup alimētis p̄teritis qꝛ tūc nō est in eis idē fauor q̄ est i futuris. qꝛ cessat rō ne fame pereat. ⁊ adduco egregium tex. in.l.de alimentis.C.de trāsac. ⁊ adduco simile qḋ hr̄ in.c.fi.de reꝝ permu. vbi cōpositio nō pōt fieri sup decimus futuris. sed bene pōt fieri super decimis preteritis. ⁊ adduco simile qḋ voluit Io.an.in.c.pe. de cōfir. vti. vel inutil. † vbi dixit ꝙ compositio super decimis futuris requirit consensum pape seu superioris alias secus ⁊ adduco simile qḋ voluit Io.de imo.in.c.fi.de re.pmu. vbi dixit ꝙ si aliqs ꝑmutauit domū cū eccl̄ia ꝓ decimis p̄teritis. ⁊ deinde domus illa passa est ruinaȝ ꝙ dānum cedit eccl̄ie secus si ꝑmutatio illa facta fuit ꝓ decimis futuris. qꝛ tūc ruina domus cedit ad dānum ꝑmutantis ⁊ nō ad p̄iudiciū eccl̄ie ⁊ ita dicit debere intelligi qḋ voluit bar. brisien. qōe. xlix. ⁊ adduco simile qḋ voluit abb. in repe.c.per tuas de arbitris. vbi dixit † ꝙ sup vsuris p̄teritis pōt cōpromitti in laycū secus super vsuris futuris tene bene menti illā doctrinam ego adduco quod voluit Bal. in.c.i.§.sir in tit. de ꝯtrouer. inuesti. in vsi. feud. vbi dixit ꝙ sup vsuris p̄teritis pōt fieri cōpromissum faciat qḋ voluit idem bal. in rub. ff. de iudi. ⁊ in.c.ex lr̄is de iur. iur. vide saly. in.l.eos.§.i.C.d vsu. vide que ego vltra oēs alios plenius dixi in comento.c.cū sit ḡnale. ff. de fo. compe. sȝ operepreciū erit videre si ꝓcedat illa cōis doctrina ꝙ quis teneatur edere instrumenta fisco in fauorem fisci de quo dicetur inferius. Idem etiam dicit.d. Abb. hic eē in ecclesia quia fiscus ⁊ ecclesia equiparantur vt in.l.fin. .C.de sa.san.eccle. ergo si hoc militat in fisco ergo militabit ⁊ in ecclesia. ⁊ subdit † ꝙ idem erit in causa hospitalis vt reus teneatur edere instrumenta hospitali agenti ⁊ mouetur. quia omnia priuilegia collata ecclesie a iure videntur collata hospitalibus allegat.l.omnia priuilegia.C.de epis. ⁊ cle. ⁊ qꝛ iste passus est celebris in vtraqȝ censura ego adducā aliqua que sparsa sunt tā in iure pōtificio q̄ȝ i iure ciuili ⁊ adduco.c.ex litteris de ꝯsuetu. vbi colligit Pet. de anc. ⁊ ēt.d.abb. ꝙ hospitalia ⁊ alia loca pia gaudent eodem priuilegio quo gaudēt ecclesie ⁊ allegat.d.l.oīa priuilegia ⁊ allegat ēt.d.abb. egregium dctm̄ Io.and. ſm eum in.c.ij.de in integ. resti. vbi dixit ꝙ hospitalia lesa restituunt̄ in integrūȝ sicut ⁊ ecclesie lese ⁊ in prescriptione gaudent illo priuilegio quo gaudēt ecclesie ⁊ idem voluit.d.abb. in.c.accedentibus de priuile. allegās istud dictū Io.an.in.d.c.ij. ⁊ idem ēt ipse voluit ī c.fi.de testa. ⁊ lȝ colligat in.d.c.ex litteris hospitalia gaudere priuilegio ecclesiarum tn̄ ego collegi ibi ꝓbari euidenter ꝙ ecclesie gaudent eodeȝ priuilegio quo gaudēt monasteria ⁊ similia. faciat sing. dictum hosti. in.c. conq̄stus de fo. cōpe. vbi dixit ꝙ sicut cōmittit sacrilegiū occupās bona ecclesiaꝝ eodē mō occupās bona hospitaliuȝ ⁊ adduco ꝙ voluit do. abb. in.c.cū sit ḡnaliter eo. tit. vbi post alios dixit ꝙ sicut ille, qui tȝ bona ecclesie pōt ꝯueniri coram iudice ecclesiastico lȝ occupās sit laycus qḋ eodem mō occupās bona hospitaliū ⁊ adduco celebrē dctm̄ Inno. in.c.cū ad sedē de resti. spo. vbi dixit ꝙ sicut a iure assignant̄ ecclesie ꝑtinentia eodē mō assignantur ⁊ hospitalibus. ⁊ ēt dixit ꝙ sicut ecclesie dn̄t dotari ꝙ eodeȝ mō dotāda sūt hospitalia ⁊ adduco.c. grādi de sup. neg. p̄la. li. vi. ⁊ gl. in.c. cupiētes.§.i.d elec. eo. li. ⁊ adduco celebrē dictū aug. in auc. d aliēa. ⁊ emphi.§. si vo qdā. vbi voluit ꝙ sicut hr̄ditas dānosa si adita ē p p̄latū nō nocet eccl̄ie eodē mō hr̄ditas dānosa nō nocet hospitalib⁹ tēpat tn̄ si fecerint inuētariū de quo vide q̄ late dixi i.c.i. de testa. ⁊ adduco qḋ hr̄ i.c.d q̄rta d p̄scrip. ⁊ ibi pulchre dixit bal. ꝙ sicut bōa eccl̄iaꝝ p̄scribūt̄ spacio. xl. annoꝝ eodē mō tali priuilegio gaudeāt bona hospitaliū. ⁊ adduco text. in c. accedentib⁹ d priuilegijs. ⁊ faciat singulare dctm̄ archi. in.c. diffiniuit sancta synodus. xvij.q.iiij. ꝙ sicut ecclesie gaudēt immunitate vt adeuntes ad ipsas ecclesias inde nō possint extrahi. eodem modo ⁊ hospitalia gaudent eodē priuilegio quod est singulariter notandū ad ampliandū titulum.C.de his qui ad eccle. ꝯfug. ⁊ hoc dctm̄ refert ⁊ sequit̄ bal. in.l. si quis ad declinandā ꝑpe si.C. de epis. ⁊ cle. ⁊ adduco elegantē doctrinā eiusdē bal. in auc. licētiā .C.de epis. ⁊ cle. vbi dixit ꝙ sicut rector ecclesie p̄sumitur locupletatus de redditibus eccl̄ie ꝙ eodem mō ⁊ rector hospitalis p̄sumit̄ locupletatus de bonis hospitalis ⁊ vidi als de hoc arduā q̄ōnem ⁊ requisitus ad ꝯsulendū ita ꝯsului. Dixit ēt ibidem bal. ꝙ sicut rector ecclesie nō pōt testari de redditibus ecclesie ꝙ eodē mō rector hospitalis nō poterit testari de redditibus hospitalis. ⁊ adduco ꝙ voluit bal. in auc. hoc ius porrectū.C.de sa.san.ec. vbi dixit ꝙ sicut bona ecclesie q̄ñ alienantur requirunt solemnitatem de qua ibi ꝙ eodē mō requirunt bona hospitaliū q̄ñ alienantur. ⁊ adduco quod voluit Pe. de anch. i cle. i. de in integ. resti. vbi dixit ꝙ sicut restituit̄ ecclesia aduersus lesionē. eodē mō restituit̄ ⁊ hospitale ⁊ qḋ voluit idē do. Pe. in cle. dispendiosā de iudi. ꝙ sicut in causis ecclesiaꝝ ꝓceditur ita vt ibi hr̄ ꝙ eodē mō ꝓceditur in causis hospitaliū. ⁊ idē do. Pe. in cle. cūm de elec. dixit ꝙ solēnitas de qua ibi nō solū hȝ locum in cā eccl̄ie. sed ēt in cā hospitaliū. ⁊ adduco qḋ voluit Pau. de liaza. in cle. cōstitutionē de elec. vbi dixit ꝙ sicut in electione prelati ecclesiastici reqritur solēnitas ⁊ opponi pōt in forma ꝙ eodem modo erit in electione rectoris ad hospitale. ⁊ qḋ voluit idē Pau. in cle. dispēdiosaȝ de iudi. ꝙ sicut mittitur quis in possessionē ecclesie ꝙ eodē mō mittit̄ in pos. hospitalis qḋ tene menti ꝓ eo qḋ hr̄ de eo qui mit. in pos. ⁊ faciat qḋ voluit Lapus i tractatu de senodochijs. ⁊ qḋ voluit Guil. de monte laudino in cle. qꝛ ꝯtingit de relig. domi. ⁊ adduco qḋ voluit lapus in.c.i.§. hec aūt de elec. li. vi. vbi dixit ꝙ dispositio illius.§. nō solū hȝ locū quando quis eligitur ad ecclesiam. sed ēt q̄ñ eligit̄ in rectoreȝ hospitalis eo casu quo ꝓceditur per viā electionis. ⁊ vide ad predicta que ego dixi in.c. fi. de testa. ⁊ in.c. qꝛ nos eo. ti. ⁊ in.c. ex lr̄is de ꝯsuetu. ⁊ tēpa predicta ꝓcedunt. s. qḋ hospitale est publicū ⁊ ē fundatum auctoritate epi. ⁊ p̄ncipalr̄ celebrant̄ ibi diuina. secus si eēt hospitale p̄uatū sicut faciunt nobiles in domibus suis qꝛ talia hospitalia non sunt publica nec gaudent priuilegio ecclesiaꝝ d quo p gl. ⁊ archi. in.c. quidā. xviij.q.ij. ⁊ per bal. in.l. orfanatrophos.C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in autent. hoc ius porrectum .C.de sacrosan. ec. ⁊ per alios in.d. cle. qꝛ contingit. nō ergo est admiratione dignum si fauore hospitalis in cāis suis edenda sint instrumenta. tene menti ista quia ita collecta nusquam reperies nisi quatenus tetigi ego in locis prefatis quibus addenda erat hec doctrina do. Abb. hic tene menti. ¶ Item tempera quatenus hic habetur ꝙ actori reus non tenetur edere instrumēta vt procedat nisi actor vellet adiuuare suam replicationem. quia tunc reputatur reus. iste est casus ſm vnam lecturam in.l. fin. .C.de edend. in replicatione enim sua fauemus actori sicut ⁊ reo in sua exceptione.c. a nobis de except. tene menti, ⁊ procedit hec limitatio iudicio meo tenendo illud qḋ tenet glo. hic. idem etiam hic dicunt scriben. erit in causa libertatis vt edantur instrumenta actori in causa libertatis arg.c. fi. J. de re iudi. ⁊ idem in testamētis.l. iij.§. pe.

ff.de tabul.exhibē. ⁊ faciat q: in causa libertatis quo ad probationem fauetur libertati vt est tex.in.l. lege iulia petronia.ff.de manu.quem tex.allegauit pro sing.bal.in tribus locis vʒ in.l.ɔ̄ctos.C.de fi.instru. ⁊ in.c. cuʒ sint ꝓ tium iura obscura de reg.iur.li.vi. ⁊ in.c.dño guerraʒ.§. promptiores i ti.hic finitur lex incipi.ꝑsue.reg.in vi.feu. ⁊ iudicio meo ista ē melior rō ⁊ melior allegatio quā de c.fi.de re iud.allegata hic per.d.abb.q: ille tex.loquitur in s̄nia.sed casus noster est in ꝓbatiōe.q: instrumēta sūt ad ꝓbandum ⁊ instruendum causam vt.l.i.ff.de fi.instr. l.i.C.de iur a.calum.cum si.sicut ergo in dubijs sententijs fauetur libertati vt in.d.c.fi.codem modo i dubijs probationibus fauetur libertati tene menti q: ē nota dignū. posset tamē quispiam opponere ꝙ non reperitur iste fauor: fisci vt edantur sibi instrumenta nisi quando esset ꝑsumptio ꝙ quin illa instr̄a fisco subtraxerit ⁊ ideo tenet̄ edere illa fisco q: aliter fiscus producere in iudicium seu in medium illa nō pōt. ⁊ posset responderi ad.d.l.ne qs quam.ff.de eden.ꝙ habeat plures lecturas ⁊ posset respondere ad.d.l.y.§.diuus.ff.de iure fisci.ꝙ de hoc videtur casus in ver.subtraxerit in.d.§.diuus. ⁊ posset etiam euidenti demonstrari ratione fiscus i dubio viuit ꝫ iun cōe.l.non puto.ff.de iur.fis.marie quia est opulentus ⁊ ē quedam bursa seu quidam saccus vt dixit glo.in rubrica.C.de iur.fis.lib.x. ⁊ vt videmus omnia sibi imbursat ⁊ per consequens non videtur ꝙ amplius sit locupletādus ita posset colorate opponi seu nihilominus cōtrarium ē verius vt est tex.formalis in.d.§.diuus in versic.el exhibenda sunt vbi instr̄a ad fiscum spectantia sunt sibi edenda ⁊ si quis habʒ et non vult exhibere presumitur ꝙ ea instrumēta fisco subtraxerit si aliter apparere non possunt ⁊ per consequens ille tex.nō obstat tali obiectioni ⁊ licet in dubio presumatur fiscus vel iuf cōi vt.d.l.si puto.tamē fallit eo casu quo a iure reperitur priuilegiatus quo casu seruandum est priuilegium arg.eius quod in passione dominica oppositū fuit a perfidis iudeis i ṽ. nos legem hebemus.tene menti ista licet alias aliter dixerunt ⁊ non bene si ita dixi i comento huius.c.alias fortasse fuerunt vicia scribentium q: legebā in voce nec scribebant ⁊ mos colligentium semper est i deterius ⁊ i falsam artem. ¶ Sed restat qōnādmodum difficilis ⁊ iudicio meo egeret preclaro ⁊ excelso doctore hic df ꝙ reus nō tenet̄ edere sua instrumenta actori ad fundandaʒ

46 intentionē eius.qd erit ecotra † verū actor teneat̄ edere instrumenta reo ⁊ quideʒ glo.hic tʒ ꝙ sic qō actor tenet̄ edere instrumēta reo ⁊ nō est cōtēnenda auctoritas gl. ex eo.q: oēs alios antecellit vt dixit bal.in.l.cū hereditas .C.de posi.⁊ Ja.bu.in.l.i.C.qui pro sua iurisdi.⁊ bar.in consi.v.incipi.ang.⁊ bal.in.l.fi.§.necessitate.C. de bo.qꝫ liber.dixit adherendo odofredo veritatis.l.gl.⁊ in perpetuum nō errabis cum si.que ego posui in.c. ne innitaris de ɔ̄stit. ¶ Et ꝓbatur opi.eius in.l.fi.C.de eden. ⁊ dicunt scribentes ꝙ in casu isto nō hʒ locū regu.l.i.ff.de excep.q̄ dixit ꝙ reus in sua exceptione censetur esse actor ⁊ ēt mouentur scriben.q: fauorabiliores sunt rei q̄ꝫ actores.c.ex litis.ꝫ.eo.l.arrianus.ff.de ac.⁊ oblig.c.clerici.lxxxi.dist.c. dño guerrā.§.ꝑmptiorum allegato superius.ergo fauendum est eis.l.benignus.ff.de legi.Ergo.Jtē fauendū ē potius ei q tractat de dāno euitādo q̄ꝫ ei q tractat de lucro captādo aliud ē.n.lucra nō capere ⁊ debita ꝑdere.l.fi.C. de codicil.cū si.sed reus tractat ꝺ dāno euitādo actor ꝺo de lucro captando ergo.⁊c.faciat etiam quia actor presumit̄ ꝑparatus ⁊ hēre instr̄a non autem sic presumit̄ in reo ergo iuxta illud reos eius te reperit argū.faciat etiam l.nō est nouum ⁊.l.iustum ⁊.l.fi.C.de eden.⁊.l. dissolute.C.de condic.ex.l.⁊.l.y.de cōdic.sine caus. ergo ⁊ hāc opi.tenent cōiter doctor.difficile esset aliter dicere iuxta illud iudicium populi nemo ⁊c.c.ne innitaris de cōstitucum fi.Nihilominus bal.hic tenet contrariū ꝫ esset aperienda via ferro vt aduersus cōmunem opinio. obtineri

possit.⁊ quidē vr esse casus in terminis in hoc.c.ɔ̄ glo. ⁊ sequaces hic.n.probatur in fi. verbi ꝙ reus dʒ custodire penes se instr̄a eū tangentia.sicut ⁊ actor.sicut ergo actori nō tenet̄ reus edere sua instrumenta ad fundādaʒ intentionē actoris.ergo codē iure nec actor tenetur edere sua instr̄a reo ad fundandā suā defensionē ergo ē hic tex. n binitio secuti cui rūderi nō pōt.⁊ si dicatur ꝙ est casus in.d.l.fi.C.de eden.ergo.rūdeo ꝙ illa lex in hoc ē dubia ⁊ dantur a scriben.diuerse lecture.vnde cius qō multipliciter exponit̄ veritas ignorat̄ vt scripsit boetius ⁊ recitat bal.in.l.ne quicqʒ.§.vbi decretū.ff.de offi.ꝓconsul.vn̄ presumēdū est ꝙ gregorius auctor huius.c.vti summus legista perpendit hoc esse dubiū apud leges iō subtiliter illud dubiū declarauit in isto.c.vt apparet ex verbis fi.nec

47 est admiratione dignū † q: papa lʒ non possit tollere leges ciuiles quo ad foꝝ cesaris nisi essent in preiudicium animaꝝ nihilominus si leges ciuiles sūt dubie pōt papa eas declarare ⁊ nō solū declarationes hēbit locū in foro canōico.ſʒ ēt i foro cesaris vt ꝓbat̄ i.c.ꝑscriptiōe cū ibi notatis ꝑuicta.l.ꝑscriptiōe cū ibi no.C.si ɔ̄tra ius vel vti.pub.⁊ c.raynutius.⁊ l.c.raynaldus ꝺ pepōis.ꝫ.ꝺ test.⁊ i.c.cū papa co.ti.li.vi.⁊ i.c.ꝑ venerabilē q fil.sint legi.⁊ ꝑ ꝓ̄sidē tex.ē declaratori⁹.d.l.fi.faciat ēt actor ⁊ re⁹ ñ dʒ ad ipsa iudicari.c.i iudicijs de re.iur.in.vi.l.fi.C.ꝺ fruc.⁊ lit. expens.c.i.⁊.ij.ꝺ mutu.peti.cle.sepe ꝺ re iudi.cū si.ſi ergo reus nō tenet̄ edere actori.ergo nec ecōtra. adduco ēt ꝙ iudicio meo fallaxe est illud assumptū qō accepit cōe vocē scribentiū.vʒ ꝙ nō hēat locū illa regula ꝙ reus censeatur actor in sua exceptione.⁊ moueor ad sic dicēdū ꝗ nullus hūc q ponderauerit.d.l.i.nā.d.l.i.ff. de excep. ponit duo ṽba vʒ ꝙ reus in exceptiōe sua vr̄ ⁊ est actor.q̄ accumulatio ṽboꝝ iportat ṽitatē ꝙ reus ē verus actor in sua exceptiōe in tm̄ ꝙ statutū loquēs de actore habebit locū in reo ꝓponente suā exceptionē.q: quo ad eam ē ꝓprius ⁊ verus actor ⁊ ad hoc adduco simile qō hr̄ in tex.singulari ⁊ aureo.in.l.i.§.hec aūt in ṽ.ꝓ nullo hr̄ nec est.que tex. ponderauit bal.in prima cōsti.ffoꝝ.in prin.vbi dixit

48 † ꝙ si ex forma statuti forensis est effect⁹ ciuis ⁊ apponit illa duo ṽba habeat̄ ꝓ ciue ⁊ sit ciuis ꝙ illo casu gaudebit hīs priuilegijs quibus gaudēt veri ⁊ nāles ciues hoc importat illa accumulatio verboꝝ.⁊ adduco qō voluit idē bal.in.c.i.de lit.cōte.vbi dixit ꝙ lʒ illa verba hēant sunt canon ferēdi s̄nie ⁊ nō late vt ꝑ gl.in.l.in criali.C.de iu.om.iudi.cū si.tñ si addat̄ istud verbū habeat̄ ⁊ sit iam canō late s̄nie.⁊ adduco simile qō voluit idē bal.in.l.de q̄ꝫ natales.C.ꝺ ꝓbat.quādo papa in litteris suis destinatis ad executores apponit ista verba constet.⁊ sit.⁊ alias ꝺ hac multiplicatiōe ṽboꝝ scripsi plenissime lōgā nimis esset referre ergo sequitur ꝙ casus opin.laborat morbo incurabili.Et si diceret quispiā hoc fit vt appeat veritas ⁊ ē peccatum mortale occultare veritatem.c.quisque.xi. q.iij.hosti.in.c.i.ꝺ testi.cogen.rñdē vt supiꝰ dixi q: ista obiectio vendicat sibi locum in testibus. cum non possit aliquo casu probari ṽitas nisi ꝑ testes q: si nppei scriptura.⁊ pars non potest se aliter armare.sed in casu nostro reus dʒ hēre penes se istr̄a tāgentia factū suū ergo sibi est imputandum nec obstat.l.non est nouuʒ ⁊.l.iustū. quia si actor petit aliquid vigore instrumenti tenetur edere illud instrumentū reo.iste non est casus noster ita loquant̄ d.l.nō est nouū.⁊.d.l.iustū. vn̄ nō sufficit asserere ꝫ oportet ꝓbare vt ē glo.in.l.i.ff.si quadr.pauper.feci.dica.cum si.⁊ ꝓbatio ē fienda ꝓprie testibus vel instrumētis.c. ruo.§.ꝓbatio ꝺ verb.sign.ergo.nec obstat.l.dissolute loquitur eo casu quo actor vigore instr̄i petebat a reo un oppōebat se soluisse q: debebat actor ostēdere i debiti.Nec obstat cū opponebat̄ ꝙ fauorabiliores rei q̄ꝫ actores primo istud est verum in dubio.Se distinguitur aut in pricipio aut i medio.aut in fi ey vt not.in.l.si quis intētione ambigua.ff.ꝺ iud cum ad sedē de testi.spolia.vel.iij.ꝓcedit nisi al

iure expressum sꝫ hic ē expressuȝ ꝯtrium ergo stabimus le gi vt dr̄ in passiōe dn̄ica nos legeȝ hēmus ꝛ ista pars vī ctor de iure sꝫ grādis sit auctoritas glo. ꝛ sequaciū nihil ominus posset dici illud qđ dixit iurisleior in.l. labeo.§. idē tubero.ff. đ suppellect.lega.in ver. ꝛ si magna sit tube ronis auctoritas nō tn̄ a seruio discedo deo ergo in altissi mis sit gloria. ¶ Itē in quātū dcīn est reum teneri edere instrūa fisco dat̄ distinctio aut loqmur in cā ciuili ꝛ tūc ꝓ cedat.d.l.ij.§.diuus ꝛ.d.l.ne q̄squā.aut sumus in cā crīa li ꝛ tūc reus accusatus nō tenet̄ edere instrūa seu acta crīa lia ꝯ̄ se facta vt ꝑ bar. ꝛ dcīs scribē.in.d.l.ij.§.diuus iuxta illud quod scribitur in decreto non tibi dico vt te pdas dixit tn̄ bar.i.d.l.ij.§.diuus.ꝙ si acta sunt in archiuo pu blico tūc edenda sunt fisco qi ad hoc reseruant̄ in publi co archiuo vt exhibeant̄ oibus petentibus ꝛ vertitur in hoc publicū bonū vt hēat̄ noticia delinquentiū.sicut dici mus de excōicatiōe q̄ exhibenda est vt excōicatus uitet̄ excōicatio.n. insequit̄ excōicatuȝ quocūq̄ȝ vadat.l.ex en .ff.de postu.in glo.i.c.cito turpem.i.q.i. sicut dicimus de obligatiōe q̄ sequit̄ obligatū quocūq̄ȝ vadat ꝛ insequit̄ eū sicut lepra sequit̄ leprosuȝ vt dixit gl. sing.in.l.ff a fra tre.ff.de condi.indeb.imprimit̄.n quidā caracter.l.iiij.ff. de seruit.l.quis ergo casus.ff.de pecu.bar.in.l.nemo pōt .ff.de leg.i.simile dicimus in snīa capitali que insequitur condēnatum quocūq̄ȝ vadat vt in.l.qui vltimo.ff. đ pen. ꝛ voluit ibi bar. ꝛ idem bar.in.l.cunctos populos.C.de sum.tri.ꝛ fide catho.ꝛ ibi refert fuisse de facto quedam mulier cōdēnata capitaliter ducebat̄ ad patibulū ꝛ fuit abstracta de manibus familie ptōris ꝛ aufugit ꝙ nihilo minus quocūq̄ȝ vadat snīa capitalis eam insequit̄ ꝛ per ꝯ̄ns dicta acta criminalia ex quo reperiuntur in publico archiuo sunt exhibenda. Sꝫ Inno. querit lꝫ reus non te

49 neat̄ edere instrūa actori vt s̄ hr̄ † vtrū iudex ex officio suo possit mandare reo vt edat instrūa. ꝛ vr̄ ꝙ sic ꝛ ad hoc ad duci posset glo. sing.in arg.in.c.nulli de accu.tn̄ decidit ꝯtrioȝ ꝙ iudex nō poterit facere nisi ex cā ꝛ mouet̄ per.l. de etate.§.ex cā.ff.de interro. ac.c. insinuante de offi.dele. ꝛ.c.cū Joan.heremi.de fide instr.d.abb.hic dicit ꝙ cōiter non tenet̄ doctrina Inno. ꝛ distinguit est quedam mā in qua exuberat iudicis officium vt in.c.cū venissent đ insti. ꝛ.c.ad nostrā el.ij.de iur.iur.c.abbati de appel. ꝛ isto casu ꝓcedat doctrina Inno.sꝫ in doctrina Inno. ponit̄ exem plum in his que tendunt ad fauorem aie aut libertatis ꝛ similium secus in mā in qua nō ita exuberat iudicis offici um.sed ego dico ꝙ opi. Inno. ꝓbat̄ formaliter in.l.i.C. de eden.in ver.ex cā hoc ad iudicis offim̄ pertinere solet nam eo ipso ꝙ iudex aliquid ex officio suo parte nō petē te facere pōt videtur ꝙ tunc exuberet iudicis officium. ꝛ adduco tibi quedam que ꝛ auditu ꝛ recitatione sum ad modū bellissima.l.vbi pactū.C.de trāsac. ꝛ quod voluit ibi Bar i.l.si non defendantur.ff.de pen.vbi Bar.l.diui fratres.co.ti.vbi ꝑ eundē.l.i.§.si quis vltro.ff.de questio. vbi per eundē ꝛ quod idē voluit in.l.iij.§. condemnatū in.l.pretor ait.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dam.infec. ꝛ qđ vo luit idem bar.in.l.cū qui ita.§.qui ita.ff.de verb.oblig.vbi ex officio suo pōt repellere male agentē ꝛ idem dixit in.l.le cta.ff.si cer.pe. ꝛ in.l.exceptionē.C.de ꝓbat. ꝛ i.l. si vnus .§.pac.ne peteret ver.ꝙ in spēs.ff.đ pac. ꝛ singulariter di

50 xit ideȝ in.l.sub pretextu.ff.de extordi.crimi.† ꝙ ptōr pōt mandare collegijs artificū vt ondāt eoꝝ statuta si sapiāt aliquid ꝯ̄ religionem vel monopolium. ꝛ faciat gl.sing. in.c.i.in ver.absentia de elec.lib.vi.sm̄ Pe. de anch.ibi

51 allegantem ad hoc bal.† ꝙ iudex pōt petere a procura tore vt exhibeat i iudicio mandatū ꝓcuratoriū ne iudiciū reddat̄ elusorium ꝓ qua glo.ē tex.in.c. ecclesia vt lit.pe. ꝛ est tex.in.c.cāmq̄ȝ de iudi.vide que ego ibi ad hoc ple num adduxi ꝛ adduco tex.valde sing.i.c.indēnitatib⁹.§. sane de elec.li.vi.c.ex frequentibus de instit. ꝛ qđ voluit ibi do.ant. ꝛ.c.ex lrīs de sponsali. ꝛ ibi ꝑ eundeȝ ꝛ.c.pe. qui matr.accu.pos. ꝛ iđ sing.dixit idem.d.anto.in.c.cum

52 dilectus de consue.† ꝙ lꝫ stante aliqua censura aut regla aut constitutionis ꝑ quā reus nō possit opponere nihil ominus iudex ex officio suo poterit opponere ꝛ repellet̄ agentem ne locupletet̄ cū aliena iactura. ꝛ dicit ita fuis se obiectum de facto ꝛ allegat Inno.in.c.cū olim đ censi. ꝛ rettulit ꝛ sequutus est hoc dcīn lo.ro.in.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū de dam.infec. ꝛ ego adduco eundeȝ.d.anto.in.c. bone de postu.prela.vbi idē voluit ꝛ adduco celebrē do

53 ctrinā eiusdem.d.anto.in.c.i.de iud.volētis † ꝙ lꝫ sit con clusum in cā ꝛ reus nō possit ꝓducere instrūa ad fundamē tum sue intentionis ꝑ id quod hr̄ in.c. cum dilectus.J. de fide instru.ꝙ nihilominus iudex ex officio suo poterit pe tere si habeat instrumenta ad fundandam suam intentio nem ꝛ admittere eundē ad presentandū ꝛ dicit de facto fuisse ita iudicatū equitate suadente.mouetur per.d.c.cū Joan.heremi. ꝛ idem voluit in.c.i.de lit.contesta. ꝛ ideȝ ēt dixit in.d.c.cum Joan.heremita. ꝛ faciat quod voluit Inno.in.c.i.de offi. vicar. ꝛ.d.car.in.c. ex parte de resti.

54 spoliato. ꝛ Inno.in.c.per tuas de testi.vbi dixit † ꝙ si ex actis apparet ꝙ testis non fuit interrogatus đ ti. prescri ptionis ꝙ ex officio suo pōt eundē interrogare de titulo ꝛ ēt ibi dixit ꝙ ex suo officio poterit repetere testē ad in terpetrandū dcīm suū pro quo allegat̄ glo.sing.in auctē. de teste.§.qi do. ꝛ faciat qđ voluit ang.in.l.cū quidā.ff.đ

55 vsur. ꝛ iđ dixit bald.in.l.si pater.C.de actio.empti.† ꝙ si emptor in iudicio petit rem venditā sibi tradi ꝛ a reo nō opponit̄ de precio nō soluto ꝛ ex actis constat iudici em ptorem nō soluisse precium ꝙ nihilominus poterit con demnare eundē ad precium soluendū. ꝛ per ꝯ̄ns illo ca su exuberat iudicantis offim̄. ꝛ adduco text.in.c. raynu

56 tius de testa.† vbi iudex ꝓnunciauit super quarta debi ta ex cōsuetudine que tn̄ nō erat petita ꝛ nihilominus iu dex ex suo officio ꝯdēnauit. ꝛ adduco.c.afferte mihi gla diū de ꝓsump. ꝛ qđ scribitur.iij.regum.c.iij.faciat qđ vo luit bal.in rub.C.de manu.vindi. ꝛ tex. ꝛ ibi ang in.l. si. ff.de peti.heredi. ꝛ adduco gl.in.c.nulli allegatā superi us de accu. ꝛ quod hr̄ in.c.querendum. ꝛ in.c.sunt qui. ꝛ in.c.alieni.ij.q.vij. ꝛ qđ voluit gl.xi.q.i.c. sacerdotibus ꝛ qđ voluit gl.in.l.i.ff.de offi.assesso.faciat.c.ex pte de re

57 scrip.† vbi lꝫ quis astrinxerit se ad ꝓbandū duo ꝛ tn̄ pro bauit vnū dūtaxat.si illud tendit ad bonū publicū lꝫ pe agens nō possit petere reuȝ ꝯdēnari nihilominus iudex poterit ex suo officio reū ꝯdēnare.faciat qđ habetur in.c. licet causam.J.eo. ꝛ hoc voluit ibi do.ant. ꝛ adduco bal. alleganteȝ.d.c.ex parte ad hoc in.l.i.C. de condi.indeb. faciat qđ voluit bar.in.l.si quod ex pamphila.ff.de le.ij. ꝛ adduco quod voluit bal.i.l.i.C.qui admit.ad bo.pos

58 ses.pos.vbi dixit † ꝙ parte non opponente iudex ex offi cio suo pōt allegare ferias ꝛ per ꝯ̄ns vi dari hec doctri na elegans ꝙ satis dī mā eē exuberens vbi iudex ex offi cio suo pōt mādare aliquid fieri aut cōdemnare pte nō petente tene menti ista qꝛ nunquā reperi eo per aliquē ad hoc adducta. Sed vnū est in quo defecerunt ꝛ Inno. ꝛ

59 alij hic † vbicūq̄ȝ aliquis iudex regulariter non potest in terponere suū offim̄ nisi interponat ex cā vtrum teneat̄ in actis exponere cām. Inn.equidē voluit hec ꝙ ex cā iudex pōt mādare reo edere instrūa.ego dico ꝙ tenet̄ ad hoc vt euitet sindicatū qꝛ ex quo regulr̄ actū illū facere nō pōt sꝫ ꝑmissuȝ ē sibi ex cā hoc facere dico ꝙ dꝫ exprimere illā cām apud acta. ꝛ adduco celebrē doctrinā datā a bart. in.l.lucius.ff.de his q no.infami.vbi dixit ꝙ lꝫ testis assi gnet bonā cāȝ dicti sui. ꝛ tn̄ iudici vr̄ ꝙ testis ille dicat fal suȝ.ꝙ nihilominus pōt iudex nō adhibet̄ fidē sibi ꝛ ferre snīam ꝯ̄ ꝓducentē ꝛ mouet̄ ꝑ.l.iij.in ꝓn.ff.đ testi.in ꝟsi.tu magis scire potes quāta fides sit testib⁹ adhibēda.ꝯ̄sulit tn̄ ꝙ apud acta faciat describi cām q̄re sibi nō adhibet fi dē.ne postea puniret̄ in sindicatu ꝛ ita dicit se ꝛ itelliget̄ ꝛ praticare.d.l.iij.tene mēti qꝛ aureis l̄ris eēt scribēda hec doctrina.sꝫ defecit bar.in suo salutari. qꝛ hec fuit do ctrina Inn.i.c.cāmq̄ȝ đ re iudi.sequit̄ ibi.d.abb.post ali

es vide relata ibi per me ꝛ plus dico ꝙ Inno. idē voluit in. c. qm̄ ꝯ. Leo. ꝛ idē voluit hosti. in. c. cū ꝯtingat de offi. deleg. ꝛ idē voluit bal. in. l. magistratū. C. q̄ ꝓuo. nō est neces. ꝛ ad hoc faciat. c. afferte mihi gladiū de ꝓsump. ꝛ qd̄ voluit idē. d. abb. ibi ꝛ in. c. in ꝓ̄ntia de renunc. aliq̄r tn̄ vi facere ꝯ q. lā doctrina Inn. in. c. significauit ꝺ testi.
60 † ꝺ eo q petit q̄ntā dilationē sibi dari ꝫ dispositionē cano nū ꝛ iudex negat ꝙ nō tenebit exprimere apud acta cāꝫ q̄re negat ꝫ pōt r̄ńderi ꝙ iō illud est q: illud stat in arbitrio iudicis vide q̄ ibi dixi tene menti ista qꝛ nūq̄ legi
61 ita collecta vt hic. ¶ Itē querunt scriben. hic † qd si ista instrumēta sint penes tertiuꝫ an ille tertius teneat exhibere ꝛ. d. ant. hic allegat bar. in. l. i. §. editiones ff. ꝺ eden. ꝙ sic sed. d. abb. adducit quod voluit bar. in. l. ij. §. diuus ff. de iure fis. ꝛ etiam dicit ꝙ bar. in. l. quedā ff. de eden. tenet ꝙ iste tertius nō teneᷓ exhibere instr̄a ꝛ moueᷓ ad sic dicenduꝫ per. l. si quis ex argentarijs. §. pertinere eod. tit. vbi tūc quia teneᷓ mihi edere rōes aut scripturas q̄s me mandante ille fecit seu illas fecit aut scripsit vt ē tex. in. d. §. ptinere ergo. destinguiᷓ tn̄ de tertio. vtrū sit armariū publicū vt tam dictū est seu archiuū vt in. c. cū cām I. eo. c. ad audientiam de prescript. cle. i. de iureiurā. pse per bar. in. d. l. ij. §. diuus. sed de vno ego admiror vehementer q: ꝓ hac doctri. est hic casus ad quē nemo scribētiū in vtraqꝫ censura animaduertit. nam ista istr̄a erant penes tertium ꝛ tamen hic probaᷓ ꝙ iste tertius nō tenetur edere talia instrumēta ergo est hic casus formalis ꝙ tertius non teneᷓ edere. tene menti q: ad hoc istum tex. nemo allegauit ꝛ per ꝯsequens ꝓbaᷓ hic doctrina bar. in. d. l. quedam ff. de eden. ¶ Itē pondero aliud ꝙ tibi videbitur nouum vꝫ dictuꝫ est supra ꝙ fauore fisci edēda sunt instrumēta fisco vt in. d. l. nec quicquam ff. de eden. ꝛ. d. l. ij. §. diuus. q̄ fit vt habētibus fiscū edenda sunt rōes instrumēta ꝛ similia. sed ecclesia hꝫ fiscū epo etiaꝫ hꝫ fiscū rex hꝫ fiscū imperator hꝫ fiscū ista ꝓbanᷓ. ꝺ ecclesia est gl. sing. ꝛ melior de iu᷑ in. c. q: diuersitatē de concessio. ꝓ ben. fm̄ conscicaluū meum abb. ibi habetur in. c. vergentis de heret. ꝛ in. c. excōmunicamus in prin. eo. ti. ꝛ vtro bigꝫ ego dixi ꝛ habeᷓ in tex. cle. volentes de heret. de epo loquiᷓ bar. tenens epm̄ habere cameram fiscalē i. l. i. ff. de iudi. vbi omnino vid̄ ꝛ quod voluit bal. in rubri. ff. de iudi. ꝛ in auct. bona dānatorū C. de bo. dānato. vbi
62 censuit † ꝙ epi non habēt fiscū de iure sed habēt de facto ꝛ ideo de facto confiscant bona clericoꝝ dānatoꝝ ange. in autē. vt nulli iudicū. dicit ꝙ epi de facto cōfiscāt bona dānatoꝝ ꝛ de iure no habent fiscū. de imperatore aūt ꝙ habeat fiscū habetur in ti. C. de iur. fi. li. x. eodē modo dicamus ꝺ rege q ē monarcha in regno suo ꝛ hꝫ fiscū ꝛ camerā fiscalē vt videmus ꝛ in regno suo adeo hꝫ supremū imperium ꝙ a sn̄ia regia nō appellaᷓ vt p bald. in. l. i. ff. de offi. pfec pretor. ꝛ in ꝓ̄ma constitut. ffoꝝ. ꝛ ego dixi ad plenū in tractatu de prestā. regum. quo fit vt cum rex sit priuilegiatus q: hꝫ fiscum edenda erant sibi instrumenta fauore camere sue fiscalis ni ergo poterit dici ꝙ ꝓuilegiatus non vtitur priuilegio contra alium priuilegiatū c. super spoliatione de ordi. cogni. ff. auc. quas actiones. C. de sacr. sanc. eccle. l. sed milites. ff de excu. tuto. ꝛ ibi per bal. l. verum. §. fi. ff. de minor. l. fi. ff. ex qb. cau. maio. in integr. rest. l. iubemus. C. ad treb. l. q̄uis. C. de priuile. fis. auc. habita. C. ne fil. ꝓ pat. ꝛ quod voluit ang. in auc. de sanct. epis. §. ſꝫ hec pn̄a ꝛ quod voluit Lo. ro. in repe. auc. fisr. C. ad. l. fal. ita posset r̄ńderi ꝛ si dicaᷓ ꝙ magis ē priuilegiatꝰ ipator respectu sui fisci q̄ꝫ rex respectu sui fisci ꝓ̄uꝰ. n. est dn̄s vniuer. l. deprecatio heu demōte. ff ad. l. rodi. de iac. scd̄us non est dn̄s vniuersi sed regni sui dūtaxat ꝓ quo vide que dixi in tracta. ꝺ prestātia ipera. ꝛ regū. ergo sequitur ꝙ imperator vtiᷓ suo priuilegio ꝯ re
63 gē. sed respōderi poteſt † ꝙ vbicunqꝫ duo sint priuilegiati respectu vnius cause. tunc vnus non vtiᷓ priuilegio ꝯtra alium iste est casus formalis in. d. c. super spoliatione de ordi. cogni. cum ergo isti sint priuilegiati respectu vniꝰ cause ergo vnus nō vtitur priuilegio aduersus alium ſꝫ redacti sunt ad iura cōe ꝛ ideo stamus in regula ꝙ reus nō teneᷓ edere instrumēta sua actori ad fundandā eius intētionē. dixit tn̄ bal. vnum qd̄ est memoratu dignū in. d. l. q̄uis. C. de priuileg. fis. ꝙ scholaris nō vtitur priuilegio auc. habita. C. ne fil. ꝓ patr. cōtra aliū scholarē ego vidi istā q. in facto ꝛ consului cōtra bal. ꝛ si bene recordor sa ly. in. d. l. q̄uis reprehēdit doctrinā bal. vide per eundē sali. in. d. autē. habita. nō tradas ista obliuiōi q: nō sunt tradita p aliquē. ¶ Itē pōdera gl. hic q̄ dic ꝙ rex erat in quasi possessione obsequorē ꝛ cū adiuuabat cāꝫ suā respectu possessiōis. ego allego aliqua q̄ sempiterna erunt cōtinēda memoria bar. enim dixit in. l. i. §. cū autē ff. ꝺ se
64 cūd. tabul. † reperiūtur duo testamēta eodē tēpore ꝛ tñ ignoratur qd̄ sit posteriꝰ instit. sūt heredes diuersi i vtroqꝫ quis pferreᷓ i hereditate decidit ꝙ ille q ē in possessiōe bonoꝝ ꝛ adduco quod voluit idē bar. i. l. q duo. §. cuꝫ in bello. ff. de reb. dub. vbi ponit qōeꝫ de patre ꝛ filio submersis in mari. ꝛ ignoraᷓ q̄s posterius decesserit respectu successiōis bonoꝝ ꝛ eodē mō ꝺcidit ꝙ preferreᷓ ille successor q ē in possessiōe bonoꝝ. ꝛ adduco quod voluit idem bal. i. l. si inter virum ꝛ vxorem eo. ti. de reb. dub. maritꝰ ꝛ vxor eodē tpe submersi sunt i mari dubitaᷓ ꝺ successiōe bonoꝝ ꝺcidit ꝙ pferreᷓ ille q reperiᷓ eē i possessiōe bonorū ista sūt ꝑpetuo notāda ꝓ eo ꝙ voluit gl. i. c. vltia volūtas. xiij. q. ij. ꝛ i. l. fi. C. ꝺ edi. diui adri. tollē. ꝛ i. c. si duobꝰ ꝺ rescrip. li. vi. ꝛ adduco gl. vnica. ꝛ singu. i. c. illud. xv. q.
65 v. q̄ dicit † rector ecclesie mortuꝰ ē dubitatur ꝺ bonis q̄ habebat venientes ab intestato dicebāt ꝙ erant q̄sita ex patrimonio successor ecclesie dicebat ꝙ immo q̄sita erant ex redditibꝰ eccl̄ie ꝺcidit ibi gl. ꝙ pferreᷓ ille q ē i possessiōe bonoꝝ si successor ecclesie ē i possessiōe erit pferēdꝰ secus si erit i possessiōe venien ab intestato. ꝛ ad hoc tene menti illā gl. ꝑpetuo. ꝛ adduco ꝙ pulchrē voluit bal. i. c. i. ti. ꝺ contētio. inter do. ꝛ fi. vbi pōit septē dicta multū pulchra ad hoc vide ibi oino ꝛ adduco gl. insti. ꝺ interdic. §. comodū ꝛ adduco gl. i. d. c. i. allegātē tex. insti. ꝺ interdic. §. comodū ꝛ adduco sing. dictū bal. i. c. capitulū sācte crucis ꝺe
66 rescrip. † vbi dicit papa ꝯtulit potestariā bonoñ. eodē tēpore duobꝰ stat dubitatio q̄s pferaᷓ ꝛ ꝺcidit ꝙ erit pferēdus ille q reperiᷓ esse i quasi possessiōe potestarie ꝛ cuꝫ ista q̄stio fuisset ꝺ facto superioribꝰ ānis hic bon. i duobꝰ qbus erat ꝯmissū ꝺ potestaria ꝛ interpellatus ad ꝯsulēdū ꝓ eo q ñ erat i q̄si possessione potestate r̄ńdi ꝙ si fouebat ius ꝛ ꝙ potiꝰ cederet q̄ꝫ ꝯtēderet. ꝛ adduxi hāc decisioꝫ bal. ꝛ adduco sing. gl. i. d. c. afferte mihi gladiū ꝺ ꝓsūpt. dubitatio ē inter duas mulieres hñtes filiū cuiꝰ erat illiꝰ vt ibi hr̄ ꝛ filius mortuꝰ ē q̄ earum succedet in bonis illiꝰ īfantuli ꝛ ꝺcidit gl. ibi multū singulariter ꝙ pferreᷓ illa q̄ ē i q̄si possessiōe filiatiōis ꝛ adduco singularē doctrinā bal. i. l. fi. C. si qs aliq. testa. ꝓhibuer. vt si dubitatio ē inter heredes vt in casu illo ꝺ q̄ ibi loqtur ꝺcidit ꝙ pferreᷓ ille q ē in possessiōe bonoꝝ. ꝛ adduco celebre tex. i. c. i. §.
67 sacramētū ꝺ ꝯsuetu. rec. feu. † vbi si ē qō ad quē spectat feudū ꝛ ꝓbatio ē dubia cui sit ꝺferēdū iuramētū ꝺcidit ꝺferēdū eē illi q ē i possessiōe ꝺ q̄ fecit festū ibi bal. ꝛ singulariter notādū ad nōta in. c. fi. ꝺ iureiuran. in. l. admonēdi. ff. eo. i. l. in bone fidei. C. eo. faciat ꝙ hr̄ in. c. si clericus laicū. ff. ꝺ for. cōpe. faciat sing. tex. in cle. i. ꝺ caus. posse. ꝛ ꝓpri. ꝺ eo q reperiᷓ hic possessionē ꝓ triēniū faciat ꝙ hr̄ i. c. ex lr̄is. I. e. faciat sing. dictū host. i. c. i. ꝙ me. ca
68 † vbi si ꝯfesse mortua est ꝛ dubitaᷓ ꝺ ꝯfessiōe vt ibi hr̄ illo cāu pferreᷓ ille q ē i possessiōe bonoꝝ tene menti ista sūt penetralia i vtraqꝫ cēsura ad magnificādū gl. vide vid̄ q̄ ego latius dixi i comēto. l. i illa i. xxiij. car. ff. ꝺ
69 obli. † Item tetigit hic bal. ego litigabā tecū ꝛ lata sn̄ia ꝯtra me appellaui ad iudicē ad quem ꝛ iudicē hr̄em copiā sentētie vt illā ꝓducerē corā iudice appellaui. ꝛ copiā sn̄ie hr̄e ñ potui cū ꝯfessisset

iudice appellationis cõquestus sum q̄ sniam illã nõ potuit hr̃e q̄ remediũ erit istã.q.nõ tetigit aliquis doctor s̄ nisi solus bal.tetigit eam Inno.in.c.g.perpetuus.J.de fi. instr. ꝛ ibi oẽs tãgũt eã tetigit bar.in.l.is apud quẽ.C. de edẽ. ꝛ in.l.si appellationẽ.C.de ap.tetigit feder.d se. psi.xxvi.archi.in.c.romana.§.si vo de app.li.vi. cõpostela.in.c.sup lr̃is de rescrip.bal.in.l.ij.C.vt lit.pen.ꝛ in.d. l.is apud quẽ ꝛ in auc.ei qui.C.de temp.app.ꝛ in.d.l.si appellatõe ꝛ hic. Inno.aũt determinauit in.d.c.g.ppetuus q̄ iudex assignabit terminum victori modo illi faciat copiã illius sniẽ. ꝛ si non fecerit ex tũc pñũciat q̄ nullo tpe illa snia pſit sibi ita eleganter dixit Innoc.sequit hãc doctrinã bar.in.d.l.is apud quẽ ꝛ in.d.l. si appellatione ꝛ bal.in preallegat.locis ꝛ ẽt hic sed fede.de sen.determinauit ɔ̃riũ in.d.ɔsi.xxvi.ꝛ ẽt ɔ̃riũ determinauit archi.in.c.romana.§.si vo.ꝛ ẽt cõpostel.in.d.c. sup lr̃is tetigit ẽt hãc.q.d.car.in.d.cle.psti.de elec. opepreciũ erit videre qs iustius dixerit in hac mã.Et ex eo q: sunt suppositi in iure viri ꝛ varij ꝛ diuersi sũt poterit adduci illud quod scribit apud lucanũ quis iustius induit armo scire ephas ꝛc.p Inn.facit si de quo minus vr̃ inesse ꝛ inest ergo ꝛ fortius de quo magis auc.multo magis.C.de sa.san.ecc.c.cũ i cũctis de ele.iuxta illõ aristo.pp vnũquodq; tale ꝛ illõ magis sed min⁹ vr̃ iocẽ q̄ pp ɔ̃tumaciã qs perdat omne ius suũ ꝛ nihilomin⁹ pdit.l. si eo tpe.C.de remis.pigno.l.diffamari.C.de ingen.manu.l.si eo.C.de accus.l.titia.ff.eo.ergo sequit q̄ multo fortius erit in casu isto vt denegeẽ huic audiẽtia si aliquo tpe pducat illã sniam ḡ.fz p opi.fede.de se.archi.cõposto. facit vbicũq; iurisditio cõpetit iudici rõne certe q̃litatis tũc nõ põt pcedere in illa cã nisi ante oĩa de illa q̃litate sibi cõstet per id qd hr̃ in.l.hec aũt in vẽi.constare liquere pretori.ff.ex qui.cas.in pos.ea.ꝛ in.l.gñaliter in vẽi. postq̃ aũt hec i timota fuerit pretori.C.de reb.cred.ꝛ iureiur.ꝛ in.l.sed si de sua.ff.de acq.hered.ꝛ in.l.multũ.ff.de cõdi.ꝛ demõstra.ꝛ allegat pegrinũ dcm̃ Innoc.in.c. vo de fo.cõpe.ꝛ in.c.cũ sit gñale co.ti.que dicta angel. in ɔsi.vij.dicit fuisse incognitas legistis ꝛ quod idẽ angel.voluit ɔsi.xxvi.ꝛ faciat.c.romana.§.ɔ̃trahentes de fo.cõpe.li.vi.ꝛ qd voluit ibi Jo.an.cuius doctrinã reuelauit apud legistas bal.in.l.pscriptione ppe fi.C.si ɔ̃ tus.vel vti.pub.mõ iudex ad quẽ ad hoc vt pcedat in cã p qua appellatũ est ad eius tribunal dz cõstare de sniã inde lata sed in casu nr̃o non cõstat ḡ sequit q̄ nõ poterit pcedere ignorat eni fundamentũ sue iurisditõis ḡ nõ pcedit doctrina Innoc. bar. bal.ꝛ alioꝝ qui cõiter sequũtur eũ ꝛ adduco ipsũ in al leg.suis allegatione.x.is vltio dubio disputato ibi p eũ

70 † fuit eni qd in cõtingentia facti in ciuitate mutine quidã mutinen.mutuauerat s̄ bononie cuidã certã pecunie q̃ntitatẽ ꝛ cũ fuisset repertus mutine.fuit actũ ɔ̃ eum vt absolueret a iuramento iurãs soluere vsuras. q: vsur arias vel hẽbat bõa mutine vl fuit repertus ibi fuit dubitatũ si deberet pducere instrm ꝛ videbat dicendũ q̄ nõ p id qd hr̃ in hoc.c.ex eo.q: reus nõ tenet edere sua instra actori ad fundandã eius intentionẽ ꝛ arguit ibi multũ egregie ꝛ decidit q̄ ille qui psumit hr̃e instrm tenet edere.ꝛ si nõ edit dicit q̄ obseruatur p ea q̃ hr̃ntur i.l.i.§.editiones.ff.de edẽ.ꝛ p pñs ponit casum spũlẽ odio falsi crimis faciat in ar.l.querelã.C.de fal.l.diuus adria.ff.de re iudi.c.lz cãm.J.eo.ꝛ ẽt faciat ɔ̃ dcm̃ Inn.d.c.romana §.si vo vbi appellans tenet pbare se appellasse infra decẽ dico sz isto casu nõ docet se tali tpe appellasse ḡ appellatõ sibi nõ pdest.ꝛ si q̃spiã rñderit vt iam rñdet Jo.an. in.d.c.g.ppetuus vbi dixit illud limitari nisi iusto ipedimento fuisset ipeditus.Cũ ergo sit ipedit⁹ facto appellati ḡ excusabit arg.c.q: pp de ele.cũ si.q: ad hoc rñdeo q̄ ipse debuit curare hr̃e a iudice a quo actõ appellationis seu interpositionẽ appellatõis infra tps lrimũ ꝛ ondere iudici ad quẽ.ꝛ si dicat q̄ stabit dicto suo dicẽtis q̄ pdidit illã scripturã dico q̄ nõ est sibi credẽdũ nisi aliter

constet.ꝛ potius capit psumptio ɔ̃ eũ q: in facto suo presumit diligens vnusquisq; iuxta illud res tua te reperit argũ. Dixit tñ fed.de se.d.ɔsi.ccvi.q̄ quo ad ipsum reũ poterit praticari doctrina Inn.ꝛ idẽ voluit cõpostel.in d.c.sup lr̃is ꝛ idẽ voluit archi.in .d.c.romana.§.si vo.ꝛ idẽ voluit bal.in.l.hi qui ad ciuilia.C.de appe.ꝛ in.d.l. si.C.de eden. ¶ Mihi aũt videt q̄ doctrina Innoc.nõ pcedat per rõnes quas allegaui supius cũ nõ cõstet de qualitate iurisditionis ipsi iudici ad quẽ ergo nõ põt iurisditionẽ illã exercere q: est peccatũ in fundamẽto iurisditionis ꝛ fundamentũ iurisditionis dz pbari liqde nõ per vnicũ testẽ cũ delatione iuramenti vt voluit Jo. an. in.d.c.romana.§.ɔ̃trahentes.ꝛ re vera fuit dcm̃ Inn.in.c. nouit de iudi.ꝛ pbat formaliter ibi text.in versic.sufficiẽter ostendit ꝛ voluit bal.in.c.si qs per triginta in ti. si de feu.defun.fue.cõtrouer.tene menti ista ꝛ longe mirãdũ est q̄ nemo scribentiũ hic allegauerit lepũ in dicta sua. x.allegatiõe ꝛ istã nõ tradas obliuioni q: pclarius tact⁹ est iste passus hic q̃ alibi altissimo principi deo sit gloria.

71 ¶ Itẽ dixit hic Inn.multũ singl'r † actor facit mentionẽ in suo libello vel in suis positionibus ponit instrm vtz tale instrm si petat edi ante litẽ contestatã vel petat edi anteq̃ rñdeat positionibus debeat edi ꝛ decidit q̄ sic ad hoc vt deliberare possit an velit cedere vel ɔ̃tendere ꝛ quidẽ doctores hic referunt bar.declarasse istud dictum Inno. in cõmento.l. edita actio.C.de edẽ.re vera ibi bar.in.viij.col.in vẽi.i. quero inq̃rũ gl.ibi vtitur isto

72 vbo put ꝛ dicit q̄ glo.illa est noua † q̄ vbum put dnotat tps ꝛ qualitatẽ eius vel denotat tm̃ qualitatẽ quod dicit esse vtile pp accumulationẽ i libello ꝛ pp mutationem in libello si debeat fieri ante lit.contesta.ꝛ p pñs vt reus deliberet an velit cedere vel ɔ̃tendere.ꝛ dicit se iducere ad.q.tactã hic p Inn.ꝛ subdit q̄ aut in libello non opponit p viã limitatõis sz per viã seu p modũ assertõis vbi gr̃a dicit q̃spiã se petere talẽ domũ quã emit a tali p tanto pcio ꝛ rogat⁹ fuit talis publicus not.cuius manu confectũ est illud instrm quod ex hoc poterit deliberare an velit cedere an cõtendere. Aut ponit p viã limitationis q: dicit prout in tali instro manu talis notarij ɔ̃tinetur ꝛ tũc aut d tali instro reus psumit certificat⁹ ꝛ tũc nõ tenet actor sibi edere ꝛ ponit exemplũ.legatarius petit legatũ ab herede put cõtinet in instro ꝛ tunc heres psumit informatus ꝛ certificat⁹ q: psumit habuisse instrm testamenti ꝛ p pñs põt deliberare an velit cedere vel cõdere ꝛ qui certus est certificari nõ dz.c.eũ qui certus de reg.iur.in.vi.l.i.ff.de do.ple.cũ si ita pulchre declarauit bar.hãc celebrẽ doctrinã Inn.arguit postea bar.in ɔ̃riũ de.l.postq̃.§.si dicas.ff.vt leg.nomi.caue.vbi dz edi heredi instrm testamenti ꝛ rñdet bar.ad illõ ɔ̃riũ vt pcedat ɔ̃ heredẽ negantẽ testrm vt sibi edat instrm testamẽti sed nõ loqtur quo ad deliberandũ vt heres deliberet ita genit bar.in hoc celebri passu in.d.l.edita.d.car.hic trãsit cũ hac declaratione facta a bar.ꝛ dicit q̄.d.l. postq̃.§. si dicas ad hoc allegauit ray.de forli. ceteri aũt scribẽ.circa hoc nihil afferũt noui.Sed ego afferebã in mediũ optimũ tex.in.l.instroꝝ.C.de preci.imp.off.ꝛ adduco bal. ibidẽ dicentẽ illũ tex.destruere dictũ Inn.hic rñdet tñ illum tex.loq in instro exemplato seu in instro registrato quo casu registrant verba ad cõtextũ ꝛ fit exemplatio d verbo ad verbũ q: verba apposita sunt in instro cũ ministerio opandi vt in.l.lecta est in adiutorio.ff.si cert.pet. ꝛ ibi ẽt bal.docet notarios registrantes vt apponãt verba ad cõtextũ ꝛ ego adduco tex.valde sing.in.l.i.in pri. ff.de excus.tuto.ꝛ adduco glo.in.l.i.ff.q̄ met.cau.q̃ dicit q̄ syllaba nõ est apponẽda supflua.ꝛ adduco bal.in cõ

73 mento rub.C.de contrahẽ.empt. in.viij.q. vbi dixit † q̄ minimũ verbũ appositũ in instro est appositũ cum ministerio aliqd operandi si fieri põt.l.si vno.ff.locat.ꝛ dixit glo.valde celebris in.c.solite de maio.ꝛ obedien. q̄ dictio tãq̃ posita ibi non apponit supfluum sed cũ ministe

rio aliqd operandi ⁊ singulariter dixit Bar.in.l.qui ro me.§.duo fres.ff.de verb.obli.in.vi.q.vbi dixit ꝙ vba ap posita in instro videntur semp apposita vt aliqd adducant de nouo ⁊ faciat sing.doctrina Bal.in pallegata rubri/ ca de contrahen.empt.dicit enim ꝙ statuta fiunt ad in/ star stipulatois vno interrogante ⁊ altero rndente.io pōde rando sunt verba statuti faciat.l.incivile.ff.de legi.⁊ op ponit ibi bald.in.d.l.instrū ⁊ in.d.l.postq.§.si dico vt leg.no.caue.⁊ rndē ꝙ procedit quo ad substantiā instri ⁊ non quo ad deliberationem.⁊ p pmo soluit ita vt soluit Bar.⁊ ray.de forli. ¶ Dixit et hic.d.car.ꝙ hoc dictum Inno.ꝙ debeat edi instrm sequitur.d.de ro.decisio.xxx viij.⁊ subdic et simile in dlegato vt si delegatus citat ab sentem iuxta nota in.c.cum in iure peritus ⁊ in.c.cū con tigat.de off.deleg.mittit copia delegationis apostoli ce in citatorio ꝙ si absens cōpareat vigore illius citatio nis ⁊ petit videre originale delegatoꝝ ꝙ dz sibi edi.⁊ al legat tex.in.c.preterea de dilo.in versi.viso tenore.⁊ sub dit valde singulariter ꝙ ista visio originalis instri opat effectū.qꝛ lz in libello fiat mentio de instro nihilominus si ostendat originale reo conuento sepenumero cedit liti quasi videat diffidare de iure suo vidēdo originale instri tene menti ppetuo.⁊ ego addo ꝙ si ista mētio que fit in li bello de publico instro vt dixit Inno.apponat in lege ⁊ formalr referant vba ꝙ tūc statur relationi legis isto est glo.optima in.l.admonēdi.ff.de iureiur.vbi hr ꝙ si vna lex referat verba alterius legis ⁊ illa altera lex nō inue niat ꝙ nihilominus stat legi referenti de quo per bar.ibi ⁊ scribē.oēs ⁊ plenius tetigit Bal.in.l.i.C.de epis.⁊ cle. ⁊ hz in.l.vt liberis.C.de colla.⁊ in.c.in noie dni de testi. ⁊ in.c.i.de fi.instr.⁊ in.c.i.ꝙ me.cā.⁊ idē dixit bal.in.l.si

74 bellōte in.l.iij C.de nup.⁊ ibi dixit † ꝙ si ego accuso ali quē de crie ⁊ peto illū cōdēnari sm formā statuti vel cō suetudinis ⁊ ꝯsuetudo nō reperit disponēs de illo crie ꝙ illo casu punief sm formā statuti extraordinarie. ¶ Mihi aūt videt ꝙ nō recte dixerit ꝙ imo puniet ordinaria pe na statuti expressi p tex.ad hoc valde sing.in.c.ad dissol uendū de despon.impub.in vsi.accuso vel denūcio.vbi si libellus est disiunctiuus ⁊ in vna parte est ineptus ⁊ in alia pte est cōgruus saluabit libellus ex capite habili de qua tex.fecit festū hosti.ibi ⁊ cōiter oēs scribē.⁊ ista nō tradas obliuioni.sed q̄uis petit ista editio instri ⁊ istum tetigit hic.d.ant.⁊ d.abb.tetigit bart.in.l.si.C.de eden. ⁊ in.l.qdam in pri.ff.eo.⁊ distinguit aut peto edi mihi in strumentū ꝙ est meum.⁊ tunc cōpetit mihi actio ad exhi bendū allegat.l.iij.§.sciendū.ff.ad exhib.aut peto instrum qd est cōe mihi ⁊ alteri.qꝛ est hreditariū sumus eni hredes ⁊ isto casu possum petere instrum actione famil.herci.l. si que cautiones.§.fi.l.cetere.§.fi.ff.fa.her.aut instrum nō est meū sed ad me ptinet rōne actiōis vt in.l.i.§.officio.ff. de tutel.⁊ ratio.distrahen.⁊ tūc aut ptinet ad me rōe ac tionis aut in actu inter viuos aut in actu vltime volunta tis.⁊ tūc aut peto a notario ⁊ tūc tenet edere mihi p titu lū de edē.aut peto ab argentario ⁊ tūc aut me mandāte fecit instru.tacite vel expsse ⁊ tūc peto actiōe mādati.l. si qu ex argentariis.§.ptinere.l.qdā in pri.§.nūmularios .l.argentarius eo.ti.c.c.i.de vsur.aut factū ē me nō man dāte ⁊ tūc secus de hoc est dicēdū vt supius iam dixi qꝛ po sito ꝙ me nō mādante scripserit nihilominus casus ob missus si rōne eqtatis hz eandē eqtatem cū casu expresso ꝙ nihilominus casus obmissus hr p expsso p id qd hz in d.l.i.in vsi.eqssimus.⁊ per id qd voluit bal.in.l.si mater C.de instit.⁊ substi.vbi voluit ꝙ casus obmissus hr pro expresso vbi eadē eqtas est in vtroqꝫ.⁊ de hoc vide bar. in.d.l.qdā.aut nos loqmur quo ad actū vltime volunta tis ⁊ tūc petit p titulū quēadmodū test.aperi.dixit tn ang. in.d.l.qdā.ꝙ vbi ante litē ꝯtestā.petit edi instrz incident tūc petit iudicis officio mercēnario vide p oēs i.d.l.qdā

75 in pri.vbi latius distinguūt. ¶ Quesitu et .d.an.vtrum instrm debeat edi integrū ⁊ de hoc tetigit bar.i.l.i.§.edi tiones.ff.de edē.⁊ decidit ꝙ aut instrm est meū.⁊ tūc dz in tegrū mihi edi p id qd hz in.d.l.iij.§.sciendū.ff.ad exhib. aut instrm est cōe qꝛ ē hereditariū ⁊ tūc eodē mō dz mi hi edi integrū.l.si que cautōes.l.cetere.§.fi.ff.fami.her.⁊ eodē mō dēt edi acta iudicialia integre ex eo qꝛ acta iu dicialia sunt cōia p id qd habet in.d.l.i.§.editiones.di cit tn multū egregie hic Inno.ꝙ si illa acta ego redemi de proprio mea pecunia a notario actoꝝ ꝙ isto casu rō ne interesse mei ꝙ illa acta dicunt mea ⁊ nō teneor edē aduersario.si aūt instrm nō est meū sed est alienū ⁊ volo illud redarguere de falso rōe respectu diei ⁊ respectu cō sulis ⁊ tūc dz integre mihi edi cū die ⁊ consule vt in.d.l. i.§.editiones.⁊ qd pulchre voluit bal.in.l.cū quidā.C.de fid.instr.si aūt volo redarguere de falso instrm alienum nō respectu diei nec respectu consulis nec respectu alteri us cāe.sed dūtaxat qꝛ dico aliter fuisse dictū q̄z sit scriptū in dicto instrumēto iuxta ea que habentur in.l.in dona tionibus.C.de dona.⁊ in.l.i.in prīc.ff.quemadmo.test. aperia.⁊ quod voluit Cy.in.l.si quis decurio C.de fal. ⁊ isto casu non dz edi cum die ⁊ consule ad hoc vt tollat materia fabricandi falsum.si aūt volo redarguere de fal so ex eo qꝛ dico me hre priorem ypothecā seu priorē ob ligationē ⁊ tūc videt ꝙ debeat edi per tex.in.d.§.editio nes.sed contrariū tenuit ibi glo.vt tollat mā fabricandi falsum.sed bar.reducit ad cocordiā si ille debitor confite tur se obligatū ⁊ tali die tunc nō pōt fabricari falsum ⁊ cessat illa rō ꝓhibitionis ne detur mā fabricandi falsum ⁊ isto mō ꝓcedat ille tex.alias secus. Itē Bal.in cōmen to.l.fi.C.de eden.allegauit multa ⁊ varia iura ꝙ debet edi instrumentū ꝯ istum tex.⁊ similes sed re vera illa iu ra sunt quedā limitationes ⁊ fallentie ad regulā allegat enim.l.iij.§.sciendū.ff.ad exhib.⁊.l.i.⁊.l.pen.ff.de tabu. exhib.⁊.l.titius.ff.de actio.empt.⁊.l.si pdioꝝ.C.ad.l.fal. ⁊ qd hz in.l.ij.ff.so.ma.⁊ in.l.postquā.§.si dico.ff.vt leg. no.ca.⁊.l.si maritus.§.fi.ff.ad.l.fal.⁊.l.siue possidetis.C. de ꝓbatio.⁊.l.cogi.C.de peti.here.hec ꝓfecto sunt iura que ad cōtextū ad hoc allegauit bal.in.d.l.fi.C.de edē. poterat et allegare aliud vz in cā bnficiali.potest eni su perior ad quem spectat institutio bnficij petere a bnficia to titulū sue collationis qꝛ bnficio ecclesiastico sine cano nica institutione obtineri nō pōt.c.bnficium de regu.iu. in.vi.c.vt ordinarij de offi.ordi.eo.lib. ¶ Limita ni si longo tpe institutus in bnficio celebrasset diuina sciente ⁊ paciente diocesano loci.qꝛ tunc eēt psumptio ꝙ cano nice fuerit institutus in beneficio pp h nō posset cōpelli re edere titulū bnficij.singulare fuit dctm Inno.in.c.illud de psump.voluit hosti.in.c.lz hely de symo.⁊ allegauit tex.de hoc in.l.q in aliena.§.ꝙ si nō adierit.ff.de acqri. hered.⁊ hoc voluit ibi bal.ang.⁊ Io.de imo.quē tex.al legant pro illo dicto Inno.⁊ et dico ꝙ est tex.in.l.si filius.C.de peti.hered.quē tex.pro dicto Inno.allegauit ibi Bal.⁊ idem voluit bald.in.l.siue possidetis.C.de pba. ⁊ qd voluit Archi.in.c.nemo de cōsecra.di.i.⁊.d.pa.de perusio germanus.d.bal.in tractatu paruulo quarte ca nonice. ¶ Ego de hoc dixi vltra omnes in repeti.l.stipu dum.ff.de verb.obli.anno preterito quo fui cōductus ad

76 legendū iura ciuilia tene menti predicta. ¶ † Querit et hic do.Anto.vtrū statutū debeat edi integrū.vz totū vo lumen statutoꝝ an debeat edi dūtaxat.c.statuti ⁊ non to tum volumen decidit ꝙ dūtaxat.c.allegat.c.contingit de fide instru.c.cum persone de priuileg.li.vi.c.ꝯstitutio nem de verbo.signifi.eo.li.l.incivile.ff.de legi.Bar.aūt ibi refert quosdam dicere ꝙ sufficiat edi.c.faciens pro al legante ⁊ non totum statutum allegant.l.argentarius. §.edi.ff.de eden.sed ipse refert dominum suum tenere cō trarium ꝙ imo debet edi totum statutum per tex.dict.l. incivile ⁊ ad.d.§.edi.respondet ꝙ loquitur in instrumē to non autem loquitur in statuto.⁊ domi.Bart.fuit Ia co.butri.⁊ adduco eundem Barto.in rubrica.ff.de ope ris no.nunciatio.⁊ in.l.omnes populi in vlti.questio.ff. de iusti.

de insti. ꝛ fur. ꝛ in.d.l.instrẽtorum vbi per Cy.C.de prcib. imper.offer. ꝛ adduco tex.in.c.i.de vita ꝛ ho.cle.alias ꝺ cleri.coniuga.lib.vi. ꝛ Ludo.roma.ↄsi.cccq. dicet in.d. c.contingit de fid.instr. ꝛ ista tene menti. Jtẽ dixit ẽt hic Bal. ꝙ occultus est porta intellectus allegat insti.ꝺ gra di.§.cum magis ꝛ rõ est fundamentuꝫ voluntatis bone ꝛ cã est porta iudicij allegat.l.i.C.de predi.curia. li.x.fa ciat tex.ibi in ver.cãs quibus strangulanſ exprimant al legat.l.i.in prin.ff.de no.ope.nun. ꝛ .l.fi .C.de edic. diui adri.tol. ꝛ vnum ẽt pondera circa mãm huius.c. qꝺ vo luit bar.in.l.eos.§.super his.C.de app.vbi dixit ꝙ ꝓdu ctio actoꝝ seu instrumentoꝝ põt fieri notario ꝛ allegat auc.que supplicatio.C.de precib.imper.offer. ꝛ ideꝫ vo luit in.l.instrõꝝ.C.de preci.iper.offer.sed contrariũ tenu it ang.in.l.precipimus.§.huic.C.de appel. ꝛ allegat.l.si qñ ꝛ.l.in offerendis.C.eo.ti. ꝛ etiam ↄ bar.tenuit bal.in d.l.instrumẽtoꝝ vbi dicit ꝙ instrã que eduuſ in iudicio ad probandũ debent edi iudici. ꝛ nõ notario allegat .l. quinquaginta.ff.de ꝓba. ꝛ idem voluit in.l.magnũ.C.q accuſ.non pos. ꝛ in.l.hac consultissima.§.pen.C.de testa. faciat simile quod dicimus in testibus per.l.i.C.de cõdi. ob turp.cau.vide que dixi.ſ.eo.ĩn cõmento rubrice inq̃ tum Bal. vt retuli ibi dixit cause cognitori ꝛ ex istis ap pono finem in scribendo in hac celebri decretali si qd bo ni dictuꝫ fuit altissimo deo spiritu creatori dabimus glo riã si aũt aliquid male diximꝰ iputabiſ peccatis nostris.

Jcut consuetudo

Lau dabi lis. Consuetudo laudabilis ꝛ ſm do. Ant. sũmaſ sic †.nõ valet ↄsuetudo que vltra ple 1 nam ꝓbationẽ exigit iuramẽtum ꝛ hoc dicat ſm eum. ꝛ lꝫ istud sũmariũ colligaſ ex tex.tñ ſm hoc videreſ ꝙ po tius debuisset.c.istud locari in ti.de consue. Sed bal.sũ mauit sic.q plene probat non teneſ iurare .h.d.ſm eum sed pro certo istud sũmarium non exuiscerat totum text. qꝛ papa hic reprobat ↄsuetudinẽ terre. ꝛ de hoc bald.ni hil dicit in suo sũmario. ¶ Sed do.car.sũmat sic.Qui plene fundauit suam intentionẽ nõ tenetur iurare etiam si ↄsuetudo aliud disponat ꝛ istud sũmarium bene ada ptatur littere sed ego pondero qꝛ iste tex.non vtitur illiſ verbis plene sed dicit qñ aliquis fundauit suam intẽtio nem instrumentis aut testibus ergo.sed do. Petr. de an char.sũmauit sic.actor qui plene probauit non teneſ iu rare lꝫ consuetudo dicat ↄ̃rium.h.d.ſm eum re vera do. pet.videſ restringere istum tex.dũ loquiſ de actore.nam text.iste dicit si aliquis suam intentionẽ fundauerit ꝛ sic videſ cõprehendere non solũ actorẽ sed ẽt reum ꝛ fortaſ se ꝓpter hoc bal. ꝛ do.Car.in eoꝝ sũmarijs non restrin xerunt istum tex. ¶ Superuenit do. Abb. ꝛ sũmauit hoc modo.actor qui plene probauit non teneſ iurare ↄ̃ria cõ suetudine nõ obstante sine cã rõnabili.re vera patiſ istud sũmariũ obiectionẽ factam superius.vel sũmat hoc mo do.non valet consuetudo vltra plenã ꝓbationem exigẽs iuramentũ ꝛ sic videtur transire cũ sũmario do. Anto. ꝛ per ↄ̃ns ista sũmaria patiunſ obiectionẽ. ¶ Ego auteꝫ pondero ꝙ tex.iste loquitur in probatione que fit per te stes vel fit per instrumenta ꝛ per ↄ̃ns loquiſ de ꝓbatiõe ꝓprie ꝛ stricte sumpta vt decidit tex.in.c.forus.§.proba tio de verb.signi. ꝛ.c.cum ad sedem de resti.spo. vbi etiã colligitur de ꝓbatione q̃ fit per facti euidentiã ꝛ p ↄfeſ sionem vt istis casibus plane ꝓcedit iste text. ¶ Nec ob stat si qspiã dixerit istũ tex.loq in testibus ꝛ instris. ergo nõ põt extendi ad confessionem qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ iuriſ lator posuit hic de instris. ꝛ testibus grã exempli ꝛ exẽ pla non restringunt regulam.l.dãni.§.fi.ff.de dã.infec.c. si papa de priuileg.in.vi. ꝛ sũt due glo.sing.videlicet i.l. i.§.ꝙ vulgo.ff.de vi ꝛ vi arma. ꝛ in.c.i.ne cleri.vel mon. quas glo.reputauit esse sing.do.car.in.c.cum in iure pe ritus de offic.delega. ꝛ eodem modo dicamus si consue tudo disponebat de probatione per instrumenta vel te stes sed si iste probatio facta fuisset per presumptiones. quia tunc est impropria probatio per id quod habetur i capitulo.quia verisimile de presumpt. ꝛ per id quod vo luit glo.in.cum ad sedem de restitutio.spoliato. ꝛ per id quod voluit Bal.in.l.fi.C.de ꝓbatio. ꝙ tunc videretur de iure dicendum ꝙ talis consuetudo nõ esset contra ra tionem nec esset contra iusgentium nec etiam contra ius diuinum: vt magnus dixit Hostienſ.hic quem sequitur Joan.andr. ꝛ cõmuniter omnes vt inferius ostendaꝫ. ꝛ istud minime considerauit antiqua ꝛ moderna iur.pru dentia. ꝛ adduco quod egregie voluit Bal.in.c.i.in pri. de controuerſ. inuesti.in vsib.feudo.vbi dixit ꝙ iudex se penumero ex varijs ꝛ diuersis suggestionibꝰ testium in strumentoꝝ ꝛ confessione partium ꝛ alijs adminiculis deuenit ad vnum finalem conceptum mentis ẽt non indi gentem adminiculo iuramenti. ꝛ per ↄ̃ns sentit ꝙ ꝓba tio per presumptiones indiget adminiculo iuramenti qꝛ non est propria ꝓbatio. ꝛ iõ delictuꝫ ꝓbatum per ꝑsum ptiones non punitur naturali pena delicti. vt probaſ in c.afferte de presumpt. ꝛ qꝺ voluit Jnno.in.d.c.qꝛ verisi mile eo.ti. ꝛ Bald.in.d.l.sciant. ꝛ ex istis dabiſ limita tio noua ad istum tex. ꝛ ad cõsuetudinẽ illius terre. quã nemo scribentium ponderauit altissimo sit gloria. ꝛ per ↄ̃ns posset dari sũmarium ad istum text.hoc mõ. ¶ Si aliquis ꝓbauerit instris.aut testibus suam intentionem non tenetur iurare nõ obstante consuetudine contraria nisi p ꝑsumptiones ꝓbauerit.h.d. Et dixit hic bal.ꝙ vix istud c.reperitur alibi.pro certo lꝫ sit breue ad contextuꝫ istud attamen est compendiosum in materia ꝛ iõ magnopere erit insistẽdũ ꝛ potest casus figurare h mõ. Jn quadaꝫ ci uitate erat ↄsuetudo ꝙ qui fundabat intentionẽ suam te stibus aut instris.tenebatur iurare. ꝛ si iuramentũ subi re recusabat ꝓbationibus minime fides dabaſ.papa re probat hanc consuetudinẽ ꝛ allegat rõnem ꝙ ad iura mentum recurriſ in suffragiuꝫ sed vbicũqꝫ est certitudo tunc non recurrimus ad suffragiũ iuramẽti sed in dubijs 2 causis.iste sit casus . ¶ No.ibi sicut † ꝙ hec dictio est si militudinis ꝛ iportat oimodmaꝫ silitudinẽ tex.est bellis simus in.c.pisanis de resti.spo.vbi do. Anto. colligit ex illo tex.ꝙ iportat oimodã silitudinẽ tene menti ad de clarationẽ multoꝝ iuriũ. ꝛ adduco solemnẽ tex.in tit.de pac.ↄstã.in prin.vsi.sicut habuistis ab antiquo faciat.c. ꝑsonas ꝺ appella.c.inqsitionis in ver.sicut de accuſ.c.ꝙ sicut de elec.l. siquotiẽs in vsi.sicut de verb. oblig.vide ibi dicta p me.l.sicuti.ff.de arbi.bal.in.l.edita actio.C.ꝺ eden.lo.ro.ↄsi.cccxxx. ¶ No.ibi consuetudo laudabilis 3 .† ꝙ consuetudo debet eẽ laude digna quod est bñ notã. ↄ consuetudinẽ de qua hic que erat vituperatiõe digna. ꝛ de hac ↄsuetudine laudabili hñ i.c.ad apostolicam de symo. ꝛ allegauit illũ tex.bar. in.l.ꝑuilegia.C.de sac.ss. eccle.vbi loqtur de consuetudine laudabili ob quã certe elemosine daũſ annuatim p laycos ecclesijs aut paupi bus qꝛ talis ↄsuetudo est laudabilis vt in.d.c.ad aposto licã ꝛ dixit singulariter Jnn.in.c.dilecti de ma. ꝛ ob.pa pa iurauit seruare ↄsuetudines alicuius ecclesie aut ter re ꝙ intelligitur si sunt laudabiles ꝛ honeste ꝛ adduco sing. ꝛ peregrinum glo.in.l.nõ videſ .§.q iussu.ff.de reg. iur.q̃ dicit iuraui obedire potestati ꝙ intelligitur de mã datis iustis ꝛ honestis. ꝛ glo. in.l.i.§.fi.ff.de his qui sũt sui vł alie.iur.q̃ dicit ꝙ si quiſ iurauit seruare statuta ali cuius loci intelligitur si sint iusta ꝛ honesta quam gloſ. refert ibi nico.de neapo.quosdam dicere esse sing.sed ipse allegat glo. in.l.eos.C.de vsur.ego allego glos.in.c.ad hoc de appella. ꝛ in.c.ij. ꝛ in.c.ex parte de accuſ. ꝛ in.c. nerui .xiij. dist. ꝛ in.c.ego de iureiuran. ꝛ in.c.veniens ꝛ in.c.quemadmodum ꝛ in.c.quintau allis eo.ti. ꝛ in.c.i. de pac. ꝛ in.c.ij.de maio. ꝛ obedi. ꝛ in.c.ꝙ super his eo. ti. ꝛ glo.in.c.ad aures de tempo.ordi. ꝛ gl.in.c.ex teno re de senten.excõmu. ꝛ glo.in capitulo dedi.de symo. ꝛ glo.in.c.cum iuramentum de homi. ꝛ glo.in.c.i.de pac.

⁊ tex.in.c.i.de iureiur.lib.vi. ⁊ quod voluit ibi domi.in c. prudentiam.§.sexta alias.§.fi. de offi. delega. ⁊ ꝙ voluit bald. in .l. si ad excludendam.C. de iureiuran. tene menti omnes istas glo. quia nusquam ab aliquo qui scripserit illas collegi nec etiam sciui. ¶ Et collige etiam ex istis verbis. ꝙ sicut est dare aliquam cõsuetudinẽ laudabilẽ ita est dare consuetudinem damnatam. simile dicimus de ecclesia. q2 est dare ecclesiã sanctam que ẽ ipsius dei iuxta illud quod scribit apocbalipsis vidi bierusalem sanctam ⁊ aliã ecclesiã diabolicã que est demonis ⁊ eodẽ modo est dare ciuitatẽ vnionis. ⁊ est dare ciuitatem abusionis. vt est ciuitas babilonis. ⁊ dicitur eẽ laudabilis. qñ est rationabilis ⁊ tendit ad illuȝ finẽ ad quẽ tendit introducens eam nam glo.sing. ⁊ vnica in.c.cum cõtingat de iureiur. ponit ibi ꝙ finis iuris ciuilis est dirigere homines ad publicũ bonũ quo fit vt illa cõsuetudo de iure ciuili dicatur rõnabilis ⁊ laudabilis que tendit ad publicũ bonũ ad queȝ tendit ius ciuile. sed finis iuris canonici est euitare periculũ animaꝝ ⁊ dirigere animas ad ipsum deũ. illa ergo consuetudo de iure canonico erit laudabilis ⁊ rõnabilis. que tendit ad finem iuris canonici faciat quod habet quarta distin.§. erit aũt lex. ⁊ qd habet in.d.c.ad apostolicã. ⁊ faciat.c. vt aiarum periculi de cõsti.li.vi. ⁊ ista indubitanter est melior ro. quam illa que tradita est a glo.in.c.i.de cõstit.li.vi.in versi. rõnabilis que glo. dicit ꝙ qñ statutũ aut cõsuetudo dicatur rõnabilis statur iudicantis arbitrio. faciat quod voluit.d. Anto.in.c.fi.de consue. ego ibi dixi ad plenũ. ⁊ ẽt dixi in

4 d.c.ad apostolicã. ¶ No.ibi sane modũ loqẽdi ꝑ quia verba prolata a iurisconsulto ⁊ ẽt a quocũq3 alio debent intelligi ad sanum intellectũ.c.fi.ver. sane de iureiura.c. fi.vsi. sane de consue.c. Abbate sane de re iudica.in.vi.c. sane de excel.prela. ⁊ ideo dixit magnus auerrois ⁊ sũmus dixit philoso. quos refert bal.in rub.C.de proba. ⁊ in.l. testium.C.de testi. ⁊ magnus dixit Alber. quẽ refert bal. in auc. rogati.C.de testi. ⁊ idem bal.in.l.i.C.de ser.fug. ⁊ in.l.fi.C.de edic.diui adri.tol. ⁊ in tracta. scisma. queȝ posuit in rub.C. si quis alij testa. probib. ⁊ in.c. afferte de psump. dixit ꝙ experimentum verorũ sermonũ est vt cõcordet cum rebus sensatis. ⁊ verificet in cõem opi. bominũ fruentium intellectu ⁊ est casus in.l. si ita quis in versi. ꝙ nemo sanus diceret.ff.de euic. q2 omne quod non est verisimile est falsitatis ymago.l. milites.§. oportet.C. de questio. ¶ No.ibi vsitatum apud vos. ꝙ huiõi verbũ introducat ꝯsuetudinẽ faciat tex.in.c.ad audiẽtiam de pscrip. in versi. vti consueuistis. ⁊ .c. cum ecclesia sutrina de caus. pos. ⁊ proprie. sed in ver. cõsueuerũt. ⁊ in.c.i. vt lit.pend. in versi. consueuistis ⁊ in.c. dilectus de offi.ordi.in versic. sicut ab antiquo. ⁊ in.c.ij. de suscep. de fo.cõpe. in ver. cõsueuit ⁊ adduco optimũ tex.in ti. de pa.cõstan. in pñc.in versi. sicut ab antiquo vbi bal. allegat.l. si manifeste.C. de serui. ⁊ .l. nullũ.C. de offi.rec.puinc. ⁊ .l. si in aliqua.ff.de offi.proconsul. ⁊ leg. ⁊ .l. in totũ.C. de edifi.priua. ⁊ ad du vnũ verbuȝ lris aureis scribendum vȝ ꝙ in pontibus in pascuis nemoribus ⁊ cõmoditatibus aquaruȝ obseruandum est illud quod est consuetũ fieri. ⁊ pulchre dixit Bal.in rub.ff.de eo qui mit.in pos. ꝙ appellari potest a iudice si non seruat illud qd est consuetũ fieri sicut si non seruaret ius cõe. quod verbum non tradas obliuioni simile etiam dicimus ꝙ attendit ad illud quod est ꝯsuetũ fieri per patrem familias.l. qui semisses.ff.de vsur.l. vel vniuersorum.ff.de pigno.actio. simile dixit Inn.in.c. grãdi de supplen.negli.prela. ꝙ debemus attendere ad illud ꝙ cõsueuerũt facere reges vt conditor regis largiat vt consueuit largiri regia maiestas tene menti ista. ¶ No. ibi didicimus ꝙ papa didicit quod erat consuetum fieri apud istos q2 probat ꝙ papa nõ ꝓsumit scire ꝯsuetudines locoꝝ seu ecclesiaꝝ nisi illas adiscat ⁊ reuelentur ei. ⁊ rõ est q2 sunt facti ⁊ in facto ꝯsistunt.c.i. de cõsti.lib.vi. .l. de quib9.ff.de legi.c.fi. de ꝯsuet. nisi essent ꝯsuetudines notorie quia tunc presumeret scientia ar.c.i. de postu.prelato.xvi.distin.c. ꝙ dicitis. ⁊ quod voluit gl.in.l. si tutor .C. de peric.tuto. ⁊ ideo singulariter dixit bal.in.l.i.C. vt

5 que desunt aduo.par.iud. ꝑ ꝙ si consuetudo est notoria iudex debet iudicare secundum illam consuetudinem posito ꝙ sibi nõ allegetur. faciat text.in.c. raynutius de testa. ⁊ ꝙ habet in.c. afferte de presump. ¶ Not. ibi cum aliquis fundauerit intentionẽ suam q2 tex. iste nõ astringit se potius ad actorẽ. q3 ad reuȝ. sed loquit in eo qui habet fundare suam intentionẽ ⁊ pondera istũ tex.in vẽ. intentionem q2 simile habet in.l. si quis intentione ambigua. de iudi. ⁊ in.c. examinata eo.tit. ⁊ ibi dixit do.car. ꝙ illa dicitur intentio que resultat ex probatione ⁊ illa dicitur actio que resultat ex libello ita dicit se declarasse istũ passum in suo examine hic doñ. vbi assumpsit gradum vide q ego ibi latissime dixi. ¶ Itẽ pondera istum tex. q2 pbat multũ singulariter ꝙ ꝓbatio est fundamẽtum intentionis agentis ⁊ ex hoc tex. posset assumi diffinitio ꝓbationis ꝓ quo vide que late dicta fuerunt.ff.eo.in repe.rub. licȝ istum tex. ad hoc ibi minime allegauerim debet ergo addi ad ibi dicta. ¶ Hoc ibi instrumentis aut testib9. ꝙ his qui fundat suam intentionem dicitur eam fundare producẽdo instrumenta vel testes ⁊ ista ꝓprie ⁊ stricte dicitur probatio vt.d.c. forus.§. probatio de verbo signifi. ⁊ pondera quia ex ordine premittit instrumenta testibus quie arguendo ab ordine quod arg. validum est in iure vt in.l. generaliter.§. quid ergo in versi. ordinem scripture sequẽdum.ff.de fideicõ.liberta. de quo dixi ad satietatem in.c. decernimus de iudi. videtur ꝙ probatio per instrumenta sit prestantior probatione que fit per testes istum passum satis plene ego examinaui in repeti. rub. ff.de fide instrumen. vbi omnino vide de isto tex. ubi ego minime feci mentionem. vnde occurrit illud poeticum scribimus indocti doctiq3 poemata passim. ⁊ etiam pondera q2 inter instra ⁊ testes opponitur hic alternatiue vt probet ꝙ eq̃lem vim hẽnt instra cum testibus.l. in exercendis.C. de fi. de instru.c. cum Joan. berentia.ff.eo. tit. ⁊ ꝑ consequens non requiritur copulatiue vt fundetur intentio istrumẽtis ⁊ testibus. sed sufficiat altera pars disiunctiue.l. bisque ducenta.§. virũ.ff.de reb.dub.c. inter ceteras de rescripti. cum si. ¶ Itẽ dicit hic Jo.and. forte secus si confessione quasi dicere velit ꝙ si quis fundabat suam intentionem partis confessione. non requirebatur iuramentuȝ loquẽti Joã.and. per verbum forte. do.Car. hic dicit non esse curanduȝ quia est facti ⁊ aliud nõ dicit nec aliquis al9 ¶ Ego dico ꝙ si illa verba instrumentis ⁊ testibus ponuntur causa exempli. exempla non restringunt regulas vt est dictum. sequitur ꝙ idem esset si fundaret intentionem confessione. sed si causa exempli non apponunt tunc sequitur ꝙ idem erit in confessione que species est ꝓbationis vt in.d.c. cum ad sedem de resti.spolia. alias dictũ Jo.an. esset verum quod ꝓbo inconuincibiliter. Cõsuetudo ẽ stricti iuris. sicut ⁊ prescriptio vt egregie dixit bart. in auc. q rem.C. de sac.san.eccle. ⁊ ex.in.l.i.C. q̃ sit long. consuet.in q. alias in.iiij. oppo. ⁊ singulariter dixit inno. in.c. in litteris de restitu.spoliato. ꝙ si ꝯsuetudo est in ecclesia ꝙ canonicus installetur in certo loco vt habeat q̃si possessionem canonicatus ꝙ talis consuetudo non extenditur ad alium locum. ⁊ adduco ꝙ refert Petr. de ancha.in.c. cum ex officij de pscrip. ꝙ Jo. de ligna. ibi dicit ꝙ quidem archidiaconus consueuerat visitare certã ecclesiam ꝑ se postea volebat illam visitare per vicarium opponebatur ꝙ non poterat quia illud quod est consuetum vel prescriptum certo modo extendi nõ potest ⁊ ita fuit decisum i cancellaria pape. ⁊ adduco ꝙ pulchre voluit do.abb.in.c. cum olim de pscripe. ꝙ si aliquis pscripsit ius excõicãdi in aliquo loco. ꝙ non videtur prescripsisse ius absoluendi ⁊ per consequens ista consuetudo est stricte interpretanda. vt non extendatur vltra ꝙ ẽ cõsuetum fieri. posset tñ dictum Jo.an. habere locuȝ eo q2 vbi habemus

vbi habemus confessionē partis nō recurrimus ad testes
sat instra vt scribit i passione dñica apud lucā. vñ. qd ad
huc desideramus testimoniū nos ipsi ex ore eius audiui
mus. ⁊ faciat quod voluit Inno. in. c. qr plerisq; de imu.
6 eccle. ⁊ bal. in rub. C. co. ⁊ dixi. Reo. in rubri. ¶ † Item
querit hic Jo. an. qd si ista ↄsuetudo disponeret. q̄ in ac
tu in quo sufficiūt duo testes vt est regulare ↄsuetudo re
quirit tres testes dicidit q̄ nō vȝ per istū tex. qr si iuramē
tum nō vȝ addi plene ꝓbationi. vt hic dr. ergo multo mi
nus vȝ addi tertius testis cum iuramento testis enim ia
rare vȝ. l. iurisiurandi. C. d testi. cū si. Sed scribē. oēs hic
allegant eūdē Jo. an. ↄtrium dixisse in addi. spe. in tit. de
instru. edi. §. cōpendiose. vñ. ferunt quid de ↄsuetudo vbi
dixit q̄ consuetudo inualidā ꝓbationē facit validā ⁊ ē
econuerso. validā ꝓbationē facit inualidā. ⁊ de primo
allegat. c. cū dilectus de fi. instru. vbi scriptura que nō est
auctētica ⁊ nō ꝓbat ↄsuetudo facit illā auctenticā ⁊ pro
bare quo casu vȝ ↄsuetudo vt stetur libris artificū q̄ con
suetudo viget hic boñ. ¶ Ego addo ad oēs scriben. hic
quo ad istū casum Bal. in. l. cūctos populos. C. de sum.
tri. ⁊ fi. ca. vbi reputat. d. c. cū dilectus esse sing. tex. ⁊ ad
duco eundē in. l. vnica. C. de confes. vbi temperauit illud
statutū vt intelligat̄ cōcurrente iudicis ↄscia ita q̄ non
stetur simpliciter libris artificū mercatoꝝ ⁊ similiū vt in
omni q̄titate credatur. ⁊ adduco qd̄ voluit do. abb. in
c. bone de postu. prela. el. ij. vbi allegauit illa dcā Bald.
⁊ restrixit ad nō magnā q̄titatē vide que dixi ad plenaȝ
in. d. c. bone ⁊ quod voluit Bal. in. l. cōparationis. C. de
fi. instr. ⁊ ang. in. l. argentarius. ff. de edē. ¶ Et dixit do.
Car. hic referens gasparē d calda. dixisse hic q̄ aut ista
ↄsuetudo erat gnālis ⁊ tunc nō tenebat aut erat spālis.
⁊ tunc tenebat puta qr diceret q̄ omnis actus nō possȝ
ꝓbari nisi per tres testes sec⁹ aūt si restringeret se ad ac
tus spālem. ⁊ adduco simile quod habet̄ in. l. ius ciuile.
ff. de insti. ⁊ iu. vbi est glo. q̄ ius gentiū. seu ius nāle est im
mutabile quo ad suam totalitatē. secus autē ad aliquā
partē vnde si statutū diceret q̄ ꝓbatio nō possit fieri nisi
per tres testes esset nimis gnālis ⁊ esset ↄ ius gentiū sed
si diceret q̄ certa q̄titas debeat probari per tres testes
esset secus. ⁊ etiā dicit Jo. an. in prealegato loco q̄ pro
batio per duos testes vȝ. c. cum esses de testa. c. in omni
negocio. J. de testi. Sed si requireret tres testes tunc face
ret ꝓbationem validā inualidā sed do. anto. hic restrin
git hanc doctrinā Joā. an. vȝ qn̄ quia locupletaret̄ cum
aliena iactura vel tractaret de lucro captando puta qa
ↄsuetudo disponeret q̄ donatio nō teneat nisi interueni
ant tres testes qr tunc fauore donatarij non tenebit si nō
interuenerint tres testes qr tractat de lucro captando se
cus dicit si tractaret de dāno euitando qr nō sunt paria
lucra non capere ⁊ debita pdere. l. fi. C. de codi. ⁊ ꝓ cer
to sapit equitatē ista distinctio do. anto. Sed Jo. d imo.
tȝ hic ↄtrium per id quod habet̄ in. l. fi. cū auc. ibi posita
. C. de ceb. credi. ⁊ int. int. alias. C. si cer. pe. vbi lex dispo
nit q̄ debitū debeat ꝓbari cum maiori numero testium
q̄ ius cōe requirat. do. abb. hic dicit se tenuisse hacten⁹
illā distinctionē datā per gas. de cal. sȝ dato longiori stu
dio visum est sibi q̄ nō recte loquat̄ ⁊ pro certo non est
admiratione dignū qr dixit ꝓpheta. iunior fui. ⁊ senui.
⁊ magnanimus dixit apostolus cū erā paruulus loque
bar vt paruulus sapiebā vt paruulus cogitabam vt par
uulus sed postq̄ vir factus suȝ euacuaui ea que sunt par
uuli ⁊ voluit Joā. and. in ꝓhe. vi. in nouella faciat illud
poetichā scribimus indocti. ⁊c. ⁊ adduco text. in. l. diui
fratres. ff. de iure pa. ⁊ magnus augustinus in omni mi
nerua antistes fecit librū retractationū multa eni a se di
cta retractauit id excusabil abb. ⁊ faciat qd̄ voluit bal.
in. l. nō videt̄. C. de in integ. rest. minor. ⁊ io subdit do. ab. h
fore casuȝ formalē ⁊ ↄ doctrinā gaspar. qr ista ↄsuetudo
erat localis ⁊ nō vniuersalis in toto mūdo ⁊ nihilomi
nus nō tȝ. ergo. ¶ Et addit q̄ si aliqua cē rationabilis

adest in loco. qr homines sunt praui ⁊ iniqui tunc vale
at talis ↄsuetudo faciens validā ꝓbationē esse inualidā
⁊ mouet̄ ex. l. ex facto. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ allegat in ar
gu. l. si hoiem. ff. man. ego vehementer admiroꝝ q̄ nō al
7 legauerit bal. in. l. non dubiū. C. de legi. vbi dicit † q̄ ꝓ
pter iniquitatē inhabitantiū statuta derogant iurigētiū
iuri diuino. ⁊ solemnitatibus legū. ⁊ idē voluit in auctē.
sacra puberȝ. C. si aduers. vendi. vbi tenuit valere statutū
q̄ minor non seruans solēnitatē statuti non obliget̄ etiā
si iurauerit ⁊ hoc qn̄ habitantes in illo loco sūt praui ⁊
decipiunt minores ↄhentes secū. ⁊ idē voluit Salyc. ibi
⁊ quod voluit do. anto. in repe. c. cū cōtingat de iureiu.
⁊ plenius Jo. de imo. ibi in sua repeti. ⁊ Phe. de ancha.
in repeti. c. ea que. de reg. iur. in. vi. ⁊ in repe. c. canonum
statuta de ↄsti. ⁊ ē quod voluit idē do. Abb. in sua cele
bri qōne incipiēte statuto senen. cauet̄. ⁊ voluit bar. in. l.
oēs populi. ff. de insti. ⁊ iur. vbi dixit q̄ si ꝓpter iniquita
tem habitantiū statutū in loco disponit q̄ si minor ↄtra
rit sine certa solēnitate q̄ contractus ⁊ iuramētum pre
sumunt̄ metu ⁊ dolo extorti. ⁊ quod voluit Ludo. rom.
ↄsi. xij. ⁊ ista potuisset adducere do. abb. pro hac sua do
ctrina. nec est mirū quod aliquādo bonus dormitat ho
merus vt in. l. clodius. ff. de acqren. hered. Sed licet do
ctores omnes hanc doctrinā tradiderint vt veram in ↄ
sariis locis. tñ videt̄ q̄ non sit vera nisi iniquitas inhabi
tantium ꝓbetur. vnde si statutū dicat. q̄ ꝓpter iniquita
tem inhabitantiū disponimus actū non valere nisi inter
ueniat maior numerus testiū eo casu quo de iure cōi va
leret. ⁊ adduco bald. in. d. l. oēs populi. vbi dicit q̄ illa
cautela bar. de qua ibi est quedā truffa. aliter enim debe
ret apparere de cā rōnabili illius statuti. ⁊ adduco text.
in. l. cū hij. §. sed cū lis nō fit ⁊ ita singat̄. ff. de transact. ⁊
quod ibi voluit bar. vbi inter transigentes non est lis. ⁊
tñ colorate partes dicūt esse litē. vt nō valeat transactio
⁊ adduco ang. in. l. eleganter. §. si quis post. ff. de cōdi. in
debi. ⁊ in. l. i. ff. de transac. ⁊ in. d. l. cū hij. §. sed cū lis. vbi
arguit ↄ cōpromittentes. ⁊ adduco Inno. in. c. gratia d
deposi. qn̄ prelatus non egre mutuo ꝓ necessitatibus ec
clesie. ⁊ tñ fingit ecclesiam esse in necessitate ⁊ qd̄ voluit
guil. de monte laudi. in cle. i. de reb. ecc. non alie. ⁊ addu
co tex. in. c. q̄ super his ⁊ in. c. pastoralis in versi. merito
dubitat̄ de fid. instr. ⁊ c. cos in ver. nullo figmento de tē
po. ordi. ⁊ quali. ordi. ⁊ c. ij. de sal. ⁊ quod voluit ibi do.
Phe. de ancha. ⁊ adduco tex. in. c. i. de in integ. rest. li. vi.
⁊ faciat quod voluit Jo. de imo. in. l. i. §. questitū. ff. d ap.
vbi dixit cā nō est dubia vt referat̄ ad superiorē ⁊ iudex
fingit esse dubiaȝ vt se exoneret ⁊ remittat ad superiorē
q̄ non audit̄. ⁊ adduco quod consuluit pau. de cast. ↄsi.
lxi. qn̄ statutā requirit fieri cōpromissuȝ sup dubijs cāis
⁊ litibus nō sufficiat fingere cē dubium nisi re vera sit. ⁊
adduco. c. fi. de in integ. resti. ⁊ c. pen. d collus. ⁊ adduco
tex. valde celebrē in. c. fi. de crimi. fal. in vñ. nequaq̄ po
tuit sapientia animum adducere in dubitatiōe. ⁊ allego
cle. i. de iudi. ⁊ cle. i. de so. cōpe. ⁊ cle. i. de vsur. ⁊ tex. in. l.
lege acquilia si deletū. ff. ad. l. acquil. ⁊ i proprijs nostris
terminis adduco in mediū pau. de cast. in repeti. d. auc.
sacra puberum. C. si aduers. ven. vbi dicit non sufficere q̄
statuentes dicunt q̄ ꝓpter iniquitatē habitantiū ita dis
ponunt ⁊ statuunt qr non statur assertioni. l. i. C. de mā.
⁊ inualid. li. xi. l. si forte. ff. de castren. pecul. non tamen
allegat istud pelagus leguȝ ⁊ canonū allegatū nūc a me
esset difficile ⁊ forte impossibile adduceretur ad hoc ꝓ
positum considerata labe modernorum temporuȝ quia
in miraculuȝ procedit videre viros doctos. ¶ Et ad il
lud qd̄ dixit. d. abb. q̄ mutauit opi. ⁊ allegat istum text.
contra domi. gaspa. de caldar. Tu pōdera quia vt dixit
Bal. in. l. i. C. de his qui ante apt. tabul. loquēs de Cy.
dixit q̄ mutauit opin. in deterius nec est mirum secun
dum eum quia propter diuersa fantasmata quottidie
generantur in nobis diuerse intellectiones ⁊ ita accidit

domi. Abb. q: ɔsuetudo de qua hic lz esset localis respe ctu illius ciuitatis. nihilominus erat gñalis respectu ac tus de quo disponebat enim q fundās intentionē suam insistis aut testibus teneret iur are. ɛ per ɔñs nō restrige bat se ad certā quātitatē sed loquebat generaliter in om ni quātitate ɛ in hoc erat errone a. ɛ rationi ɛ iuri ɔria vt dicetur in glo. ɛ in hoc iudicio meo non recte locutus est domi. abb. ɛ adduco simile quod tetigit Jaco. butri. Bar. ɛ oēs in. l. certi cōdictio. §. quoniā. ff. si cert. pet. vbi dicunt valere ɔsuetudinem vt debitū a. c. libris supra nō possit probari per testes ɛ per ɔñs illud statutū non ē ge nerale vt non possit fieri ꝓbatio per testes sed restringit ad certam q̄titatem dixit tñ Jac. but. ibi ɛ alij q nihilo minus poterit probari interesse per testes. dixit ēt Bal. multū sing. q si pars patiatur debitū a. c. libris supra ꝓ bari per testes poterit probari ɛ valebit probatio. non obstante illo statuto q: quilibet potest fauori suo renun ciare[a]. l. si quis in cōscribendo. C. de pac. cap. potrectum de regu. cum si. ego allego simile quod voluit bal. in. l. fi lium quē habebiem. C. fa. herc. vbi dixit † q lz ɔ̄ presum ptionez iur. ɛ de iure admittat ꝓbatio tñ si aduersarius patiat probari tūc poterit ꝓbari ɔ̄rium. Sed ego pon dero vltū qđ ponit doctrina Bald. in profundū hoc mō ɔstitutioni ꝓhibitorie nō possunt partes renunciare nisi ab eadē ɔstitutione exprimat iste est casus optimus in. c. nonnulli in ṽsi. nisi interuenerit prium ɔsensus de rescrip. ɛ adduco glo. in. l. a diuo pio. ff. de rit. nupt. q̄n induci duo vult q ɔstitutioni ꝓhibitorie non possunt partes re nunciare ɛ allegauit illā glo. pro sing. Bald. in. l. nō du bium. C. de legi. ergo istud statutū sit ꝓhibitorū vt non possit probari ergo. ɛc. ɛ adduco eundez bal. in. l. quos ꝓhibet. ff. de postu. vbi formaliter dixit ɔstitutioni ꝓhi bitorie nō posse partes renūciare ɛ alleg. Cyn. in. l. a. C. de fideiuss. doc. den. ɛ p ɔñs nō recte locutus est bal. tene menti predicta. ¶ Jte refert do. ant. hic. ɛ scrib. oēs do ctrinā Jo. an. que originalr fuit Ja. de are. in prefata ad ditione de instru. edic. §. cōpendiose. ver. sed pone ɛ ṽsi. quid si cōsuetudo vbi querit † si cōsuetudo pōt dispone re q testiū valeat cum minori numero testiū quā req̄ ratur a iure cōi ɛ determinauit Jaco. de are. q non.[b] ɛ mouet p. l. si non speciali. C. de testa. vbi dicit si non spāli priuilegio patrie tue. vbi ad hoc q quis possit testari cō minori numero testiū q̄z req̄ratur a cōe req̄rit spāle priule gium pricipis ergo si de iure cōi vel de cōsuetudine pos set frustrari precibus implorasset. l. q̄ sub cōditione. §. i. ff. de cōdi. insti. cum si. ij. mouet q: talis ɔsuetudo daret materia inducendi falsitatē vt in. l. si. C. de fideicō. in ṽsi. vt per ampliorē omniū testiū magis lux veritatis assistat. iij. mouet per. l. si. C. de testa. vbi iperator reprobat con suetudinem disponentez q testiū fieri possit cum minori numero q̄z requirat iura cōia. iiij. mouet pactum priuatorū nō pōt derogare huic solēnitati. l. testi factio. ff. d̄ test. Sz ɔsuetudo ɛ pactū equipantur. l. non possibile. ff. de pact. ɛ. l. pignus ɛ. l. ex pretorio. ff. de reg. iur. ergo ɛ per ɔñs damnat ɔsuetudo venetoꝝ que est q quis possit testari i presentia psbyteri sui parochialis dūtaxat ɛ hanc partē sequit Jo. an. ibi. ɛ oldra. loderi. ɔsi. cclvi. dixit tñ Joā. an. post antiquos in. d. §. cōpendiose. ṽsi. sed pone q i te stamentis statur ɔsuetudini alicuius progeniei ɛ per ɔñs si aliqua magnifica casata cōsueuit testare certo mō q stabitur tali ɔsuetudini reuelauit istud dcīm apud lega stas ang. in. l. testi factio. ff. de testa. ɛ reputat illud dictū esse sing. ɛ illud ēt sequit ibi Jo. de imo. do. anto. hic seq tur doctrinā Ja. de are. sed operepretium erit videre ve ritate q: bar. in. d. l. testi factio. ɛ in. d. l. si. C. de testa. ɛ in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. ɛ fi. ca. ɛ in. d. l. si non spāli tenet ɔ Ja. de re. ɛ ide voluit bal. in. d. l. si no specia li. ɛ in. d. l. si. ɛ in. d. l. testi factio ɛ i. d. l. cunctos populos ɛ ēt idē voluit ang. in. d. l. testi factio. ɛ mouet bar. q cō suetudo seu statutū pōt disponere sup solēnitate testamēti

a ¶ Renūciari adde ad illam ɔclusionē Jn noc. in. c. iiij. de renū. ɛ bal. in marga. ṽsic. re nunciaiis ɛ li mitationē quē posuit ro. deci sio. ccxci. inci. licet in no. vbi omnino vide.

b ¶ Non. sec⁹ tñ dicas l testō pncipis qđ ēt sine iurio solē nitate vz vt lz pa. d̄ cast. i. l. si go ipatorē. C. q testa. fa. pos. vbi vide q: mi rabilr loquit.

vt habet i. l. §. C. quēadmo. testa. aperi. l. si quis ex signa toribus. ff. eo. cōsuetudo enim disponere pōt sup solemni tate. l. i. §. fi. ff. de ven. inspi. no. in. l. fi. C. de iur. deliber. cū ergo numerus testiū sit de solemnitate testi vt in. l. si vn⁹. C. de testa. ergo cōsuetudo poterit disponere de tali solē nitate. tū pondera q: solemnitas de qua arguit Bar. est lenis solemnitas vt est publicatio testamēti quo casu cr ea ea que sunt lenis ɔsuetudo disponere pōt tex. est in. d. l. i. §. fi. ɛ facit qđ no. Bal. in. i. ɔsti. C. de leni solemnitate sed solēnitas quo ad numerū testiū non est lenis imo est ardua adeo q vno deficiente testiū est nullum. l. si vnus. C. d̄ testa. ɛ sic primū ar. bar. corruit tene mēti. ¶ Secū do mouet Bar. q equalis est potestas patris. ɛ patrie. sicut enim pater hz filium in ptāte. l. naz ɛ ciuiū. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ita ɛ eodē mō patria. hz enim ci uitas ciuem suum in ptāte. l. veluti. ff. de iusti. ɛ iur. l. post liminiū. ff. de cap. sed pater pōt testari inter filios cū duo bus testibus vt. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C. d̄ testa. bene facit. l. si. C. fa. her. ergo eodē mō poterit ciui tas introducere ɔsuetudinem vt valeat testamētum facti a suo subdito cū minori numero testiū ɛ faciat ad hoc q habet in. l. i. §. si ea in veri. rei publice nascimur. ff. de vē. in pos. mit. vbi iudicio meo est tex. melior de iure sed pro certo ista ratio Bar. minime procedit quia cessat i testa mento inter patrem ɛ filium timor falsitatis cōmittende quia magnus dixit apostolus ad galatas filios ergo he res. voto enim patris congruit filio omnia parari. l. cor ptio. ff. vnde liber. l. nihil. §. facilior. ff. de bo. lib. nam ex parentibus. ff. de inof. testa. l. si. C. de curat. fur. l. illi qui dem. ff. q met. cau. l. contra volūtatem. C. de mana. test. ɛ qđ scripsit aristo. in. viij. ethico. ɛ Cy. in. l. ꝓpter insidi as. C. qui accus. nō pos. vbi dauid rex tribus diebus ɛ tri bus noctibus planxit absalonē filium q̄z q̄z sibi hostez ɛ aduersum. l. iij. C. de inoffi. testa. cum ergo cesset ratio fal sitatis inducende non est mirū si cessat solemnitas quin imo plus dico q ar. bar. deberet sic inferre si ciuitas insti tueret ciuem suū heredē ɛ iste non casus noster. ergo ra tio sua corruit. ¶ Dicit etiam Bar. q. d. l. si. C. de testa. non obstat q: reprobat cōsuetudinē preteritā non aūt ꝓ hibet quin induci posset futura consuetudo ɛ ibi Cy. vo luit q reprobat preterita cōsuetudo fm Cy. ibi isti po sua est dubius si reprobata cōsuetudine videat reproba ta non solum preterita sed etiam futura tangunt scribē. J. ɛ nos etiam tangemus. sed ꝓ modo do remissiones h ad hoc vt alleuiē materiam infra ɛ habet per glo. in. c. i. de ɔstitutio. lib. vi. ɛ per Jnno. in. c. ex parte de ɔsue. ɛ glo. in cle. statutum de elec. ɛ glo. in cle. si vna de rebus ec cle. non alie. Jo. an. in. d. §. cōpendiose. versi. quid si ɔsue tudo ɛ per eunde in. c. fi. de cōsuetu. ɛ in. d. c. i. archi. ɛ in fin. c. in hac. Bar. in. d. l. si. C. de testa. ɛ in. d. l. testamenti factio. ɛ in. d. l. cūctos populos ɛ in. d. l. si nō spali. ɛ in. l. ij. C. de diuers. off. libro. xij. Cy. in. d. l. fina. ɛ in. l. ij. C. q̄ sit long. consuetu. ɛ in. l. quidum. C. de contrahen. empt. Bal. in. d. l. si non speciali ɛ in. d. l. si. C. de testa. ɛ in. d. l. testamenti factio. ɛ in. d. l. cunctos populos. ɛ in. c. i. de capitu. alfas de. l. corradi. in vsib. feud. ɛ in. c. i. in ti. quali ter olim feud. poterat aliena. ɛ in. d. l. quidum de contra hen. emp. ɛ in auct. omnes peregrini. C. cōmu. de succes. ɛ ang. in. d. l. testi factio. ɛ in repet. §. ex non scripto. insti. de iur. natura. gen. ɛ ciui. petr. de peru. in tractatu quer te canonice in. v. q. tractatus sol paruuli. do. domin. in. d. c. i. de constitut. lib. vi. refert distinctionem eiusdez pe. de perusio. do. Anto. in. c. fi. de consuetu. cuius doctrinā dicit se viua voce audiuisse. do. meus Jo. de imo. in. d. c. i. de cōstit. lib. vi. Jo. de lig. in. d. cle. si vna de rebus ec. non alienan. Petr. de ancha. in. d. c. i. de constitutio. lib. vi. ɛ in. d. cle. statutum de elec. ɛ in. d. cle. si vna ɛ in. c. ex tirpande de preben. do. Abb. hic. ɛ in. d. c. fi. de consue. ɛ ibi Jo. de imo. do. car. in. d. clemen. statutum refert se consuluisse in facto etiam in. d. clementi. si vna. refert se consuluisse

consuluisse. et lo. ro. in. d. l. si non specialis et habetur in. l. iii. §. diuus. ff. de sepul. viol. at. et pro certo erit passus examinatione dignus quia glo. in. d. clem. statutu dicit contrium eius quod voluit in. d. cle. si vna. ¶ Modo assumendo qonem incepeam Bart. respondet quod. d. l. si. loquitur de consuetudine preterita. non aut de consuetudine futura et per contrarium sentit quod diminuta consuetudine preterita nõ videtur diminuta consuetudo futura. sed vere. d. l. si. hoc non probat vt inferius apparebit. ¶ Subdit etiã Bar. non est iure expressum quod consuetudo non possit diminuere solẽnitatez testamenti. ergo. sed ad hoc responderi potest quod imo ostenditur quod consuetudo non possit. et maxime per ea que superius dicta sunt. Ludo. roma. in. d. l. si nõ specialis dat quãdam distinctionẽ satis verbosam nec stringit que opi. sit sequẽda faciat et quod spãle est i legatis ad pias cãs vt valeat testamẽtũ restricta solẽnitate legali vt in. c. relatũ de testa. ergo in contrium erit ius cõe in aliis et per contrarium consuetudo non poterit diminuere et illud facit contra Bart. et pro bar. et sequacibus adduci posset. quod dispositio iuris ciuilis requirentis septem testes in testis. et per contrarium consuetudo idem disponẽs nõ tz qr est aliena a gñali ecclesie consuetudine et aliena ab institutis sanctorum patrũ. ergo seqtur quod consuetudo diminuens valet et tz. tum etiam qr ille qui nimis emũgit sanguinẽ elicit. .iiij. disti. c. deniqz. iõ solẽnitas iuris ciuilis est nimis seuera vt interueniant septem testes. ergo consuetudo diminuẽs valebit et tenebit. circa hoc vide que dixi in. c. cũ esses de testa. vez dispositio iuris canonici diminuẽs solẽnitatez testiũ in causis nõ pijs tollat ius ciuile. vide qr ego plenius qz alius examinaui istũ passum ibi. sed questio nostra est reducta ad

10 terminos iuris ciuilis † si consuetudo laycorum possit diminuere solẽnitatẽ testium et mihi videtur contra Bart. et sequaces quod nõ et ad hoc pondero aliter tex. in. d. l. si non spãli. quã fecerint doc. ibi enim tex. dicit quod testm factũ sine solẽnitate legali nullo iure vz. illa verba sapiunt clausulam decreti habent enim effectũ istorum verborum. vz testamentũ aliter factum decernimus irritũ et inane. et etiam illa verba apponũt formã vt egregie dixit bal. in. c. i. in tit. qui success. tenea. cl. q. et etiam dicit bal. in. l. ex facto. ff. de vulg. et pup. quod vbi superior confirmat statutũ inferioris. et apponit clãm decreti quod inferior non potest venire contra illud statutum. et ibi dixit Jo. de imo. quod etiam inferior non poterit interpretari illud statutum. quanto ergo fortius non poterit inferior statuere contrium aut contrariam consuetudinem inducere. ¶ Preterea adduco. d. l. si. C. de testa. in versi. sanctimus obseruari. et in versi. nullã innouationẽ fieri volumus et in versi. nullo modo concedimus per que verba videntur ligari manus populi. vt nõ possint contriam consuetudinem inducere. nec etiam cõtrariam dispõnem facere et adduco. l. fin. C. de testa. mili. in versi. nullo modo concedimus per quẽ text. singulariter dixit ang. in. l. si queramus. ff. de testa. vbi bar. dixit statutum posse disponere quod testamentũ factum a pupillo valeat ang. ibi tenuit contrium. et adduxi. d. l. si. vbi imperator prohibet pupillum militez posse testare et apponit illa verba nullo modo concedimus quod illa verba derogant populo vt contrium possint inducere. et sequitur illud dictum ang. Jo. de imo. in. d. l. si queramus et allegat gl. valde sing. in cle. ij qui de etat. et qualit. modo cõiũgendo verba. d. l. si. C. de testa. cõiuncta. d. l. si. C. de testa. mili. et doctrina ang. in. d. l. si queramus et glo. in. d. cle. ij qui. probatur formaliter, quod derogatũ est consuetudini contrium disponenti et per contrarium cõmunis opi. doctorũ deducta est in profundũ. ergo sequitur quod multo fortius non valet consuetudo venetorum que non requirit nisi presentiam presbyteri parochialis qr est contra iusgentiũ et contra ius diuinum. et contra sacros canones vt in. d. c. cum esses et quod habet deutronomij. xviij. c. et in. d. cum esses i ore duorum vel trium ec. Jo. ix. c. et ex istis defensata est opi. Ja. de are. oldra. Jo. an. do. anto. et sequatiũ tene menti

Item Bal. hic dicit quod incõtrum iste tex. dicit consuetum esse dicit idem esse si statutum esset. et per contrarium vult quod illud quod dicitur hic de consuetudine vendicet sibi locum in statuto populi sicut ergo consuetudo non põt addere iuramentum plene probationi eodẽ modo nec statutum populi. et dicit quod in hoc. c. istud vix habet simile quod dictũ est verum quia consuetudo et statutum sunt vnum et idẽ. differunt enim vt tacitum et expressum qr statutum est expressa pactio ciuium vt. l. omnia populi. ff. de iusti. et iur. sed consuetudo est tacita ciuium pactio. l. de quibus. ff. de legi. vide pulchra verba Bal. ibi et faciat. c. i. de cõsti. in versicu. rõnabilis qr sicut consuetudo dz esse rõnabilis et congruere religioni saluti et discipline vt dixit do. anto. in. c. si. de consue. ita et eodẽ modo statutum populi. faciat quod singulariter voluit bar. in. l. sub pretextu. ff. de extraordi. crimi. et dixit hic bal. statuto cauetur quod in contractu debeant interuenire duo testes principales et duo supernumerari puta amici vel parentes et aliter contractus non valeat etiam si iuretur quod tale statutum est nullũ qr est cõtra cõem solemnitatem. ¶ Sed ego dico quod si statutum illud emanaret propter iniquitatem habitantiũ qr praui et iniqui sunt et decipiunt contrahentes secum. et de illa iniquitate appareat et exprimatur in statuto quod tũc et eo casu valet ex eo quia ex causa rationabili est introducta. et ad hoc adduco qd voluit bal. in sua celebri repeti. l. ij. ff. de iureiur. et adduco ea que superius dicta fuerunt et voluit Bald. et Saly. in. d. auc. sacramenta puberũ cum si. ¶ No. ibi ad iuramentũ recurritur in suffragium. dixit hic per istum tex. do. Ab. hoc dari precipuũ intellectum ad. l. admonendi. ff. de iureiuran. ad. l. in bonefidei. C. eo.

11 ad. c. si. eo. ti. † quod si aliquis intentionẽ suam plene probauit debet condemnari reus nec iudex dz deferre iuramentum plene probanti qr cum in suffragiũ recurratur ad iuramentum et in subsidium et non cadit nec subsidiuz nec suffragium isto casu ergo. ego adduco hanc subtilem rõnem ad eũ casum nõ adaptatur dispositio legis. ad quẽ nõ adaptantur verba legis. l. iiij. § totiẽs. ff. de dam. infec. cum si. sed verba huius. c. nõ adaptantur ad istũ casum ergo nõ habebit locũ dispositio eius. dixit et belissime bal. hic. actor probauit plene suã intentionẽ. et errore ductus accessit ad iudicem et petit sibi deferri iuramẽtũ quod iudex nõ dz sequi istum errorẽ. sed dz condemnare reum nullo delato iuramento plene probanti et hoc dicit probari per istũ tex. valde sing. in rõne sui. pro certo istõ dictũ bald. est celebre. Sed ego miror vehemẽter de eo. qr defecit in suo saluari. nã tex. egregius et sing. in. l. titie. ff. de aur. et arg. leg. decidit hãc. q. vz actor obtinuit sñiam pro se in iudicio. et errore ductus appellauit et corã iudice appellatõis petijt sñiaz in melius reformari. quod iudex nõ dz sequi istũ errorẽ. sed potius sñiam confirmabit et allegauit illũ tex. pro sing. bal. in. c. cũ olecta et in. c. ex parte de rescrip. et in. c. sup eo. de

12 app. et in. c. significauerũt de excep. ¶ † Ulterius dixit etiã hic bal. actor ante litẽ contestatã nõ iurauit de calumnia et post litem contestatã probauit plene suaz intentionẽ decidit quod postea nõ tenetur iurare de calũnia ex quo probata est veritas qr ad iuramẽtum nõ recurritur nisi in suffragiũ vt hic est casus. ergo nõ erit opus iuramẽto de calũnia secundũ eũ faciunt tñ. c. ij. de iura. calum. li. vi. vbi põt

13 exigi iuramẽtum malitie si iudici videatur. ¶ † Dicit etiã hic bal. iudex mandauit alicui vt cõpareat ad subeũda tormenta alias habebitur pro confesso. et iste talis probauit suam innocentiã quod non tenebitur subire tormẽta ex quo probata est veritas. vnde ad tormenta recurritur vt ad

a suffragiũ ᵃ vbicunqz ergo nõ est opus tali suffragio non recurreretur ad illud sufficit enim quod veritas sit probata iudex enim ad aliud non anhellat nisi ad veritatez inuestigandã. l. is apud quẽ. C. de edẽ. viij. di. c. veritate cuz si. iuxta illud quod dixit tex. in. l. i. C. de idic. liber. tollen. in versicu. veritatem enim colimus. Dixit etiam idẽ Bal. hic per istum tex. multũ singulariter quod si actor semiplene pro

a ¶ Suffragium. adde ange. are. i trac. mal. ver. fama i mã tenture. §. q. et bal. i. l. i. ad fi. versi. vltio hec. C. de iuram. cal. q multa pulchra. ecordie.

bauit iuramentũ erit deferendũ actori. ⁊ non reo ⁊ hoc decidit iste tex. q2 istud suffragiũ datur ei qui aliquid fe. cit ex parte sua ⁊ allegat quod habet in. c. i. §. hec autē sacramenta in ti. de pa. iur. fir. in vsib. feudo. ideo datur istud subsidium semiplene probanti ⁊ in hoc magnifacit istum tex. ⁊ pro certo est mirabile. sed ego contra eũ ad duco sing. tex. in. c. si. de iureiur. quē tex. ita induco nam in. l. in bonefidei. C. eo. disputant ⁊ glo. ⁊ doc. ⁊ etiã i. l. admonendi. ff. eo. cui potius sit deferẽdum iuramentum an actori an reo. ⁊ multi tenuerunt ꝙ reo. ⁊ etiam multi tenuerunt ꝙ actori. ⁊ diuisi fuerunt ⁊ glo. ⁊ doctores ⁊ iudicio meo videntur fuisse ceci. q2 est hic casus singu. ꝙ debeat deferri actori semiplene probãti ⁊ in hoc defecit illustre ingenium doctorum in vtraq3 censura. Sed sup uenit. d. c. si. ⁊ declarauit illuz passũ dubitabile ⁊ voluit ꝙ si eēt arbitrariũ staret iudicãtis arbitrio cui potius esset deferẽdũ iuramẽtũ ergo sequitur ꝙ dictũ bal. hic ꝯsũ ditur per. d. c. si. ⁊ de hoc bal. minime habuit aiaduertio nem tene menti q2 est noua inuentio. posset nihilominus dici ꝙ l3 iste tex. probet deferendum esse actori semiplene ꝓbanti. tamē istud fallit nisi aliter iudex arbitraretur p. d. c. si. it tradas obliuioni q2 ē noua doctrina. ¶ No. ibi cum alie legitime ꝓbationes deficiunt quia videt hic

14 tex. sing. ⁊ vnicus ꝙ probatio per iuramẽtum dicit esse

a ꝓbatio ͣ legitima nam illud verbum alie est multiplicatiuum ⁊ implicat ad similia. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. c. sedes apostolica de rescrip. cle. abbate co. ti. cum si. ⁊ ad hoc adduco elegans dictũ Jo. and. in. c. si. de ꝓcura. vbi

a tex. dicit legitime ꝓbauerit subdit ibi Jo. an. ꝙ si ꝓbauit per vnũ testem poterit suppleri per iuramẽtum ⁊ per consequens decidit ibi ꝙ eo casu quo requiritur ꝓbatio legitima sufficit probatio per vnũ testem cum iuramento. ⁊ adduco celebre dictum Bald. in. l. id quod pauperibus. C. de epis. ⁊ cleri. vbi dixit testator in testamento mandauit heredi satisfacere omnibus legitime ꝓbantibus testatorē teneri eis. decidit ꝙ sufficiet si creditores ꝓbauerint per vnũ testē testatorem eis teneri cum delatione iuramenti. ⁊ ad hoc allegat tex. in. l. lucius. ff. de códi. ⁊ demonstra. Sed contra istum tex. ⁊ doctrinã Jo. and. ⁊ bal. adduco glo. que reputat singu. in. l. cum de indebito in princip. ff. de proba. que dicit ꝙ probatio per testes vel instrumẽta dicitur legitima ꝓbatio. ⁊ non probatio per iuramẽtum ergo. ego vidi quãdã apostillã scriptam manu Jo. de anna. doctoris excellentissimi dicentis se allegare ideo aliam glo. videlicet in. l. si. ff. ꝙ met. caus. que dicit instrumentis vel testibus ⁊ iuramẽto ⁊ in auctē. vt iu iine quoq3 suffra. §. necessitate que idem dicit ⁊ in. l. si. §. licentia. C. de iur. deliberan. sed re vera ille glo. nõ dicunt ꝙ iuramẽtum nõ sit legitima ꝓbatio. Sed ego allego Bal. in. c. i. §. i. alias in princ. in ti. de cõtrouer. inuest. in vsib. feud. ⁊ in. c. i. §. sacramẽtum. de ꝯsuetudi. rec. feu. ⁊ in. c. si vassallus in ti. si de feu. defun. fuer. ꝯtrouer. ⁊ in. c. i. §. si vassallus in ti. si inter domi. ⁊ vassal. lite oriat vbi dixit ꝙ iuramẽtum nõ ꝓprie est ꝓbatio. quo fit vt nõ dicatur legitima probatio. si ergo lex aut statutũ requirit certum actũ ꝓbari legitime non sufficiet ꝓbari per vnicum testem cum delatione iuramenti ⁊ contra istum text. ego adduco glo. in. c. at si clerici in versi. legitima probatiõe de iudiciis. que dicit quod illa dicitur legitima probatio que fit per testes omni exceptiõe maiores ⁊ ille testis dicitur omni exceptione maior qui adeo est idoneus ꝙ per exceptionem repelli non potest glo. in. c. i. de ma. ⁊ obe. ⁊ in. l. de inuti. stip. §. item verboꝝ. ergo ꝓbatio per vnũ testem cum delatione iuramenti nõ dicitur probatio legitima. sed potius priuilegiata ⁊ adduco tex. in. l. lucius. ff. de condi. ⁊ demon. vbi si iudex condemnauit me si tu hoc ꝓbaueris. ⁊ tu probas per vnicum testē non poteris petere deferri tibi iuramẽtum. ita allegauit illum textũ bal. in. l. hec sententia. C. de sent. que sine certa quãti. ⁊ per hoc confundit illud quod dixit idē bal. i. d.

a ¶ Probatio. Adde ꝙ q̄cũ ꝙ ad penā agitur ñ admittit vt tenet elegãter flo. in. l. lege in iiij. col. ad. l. aquil. ⁊ do. pe. de sun. in. l. bonefidei. ff. fallen. d ꝑe. credi. pro quo vide ex. in. l. si quis. C. vnde vi ⁊ ibi doctores

l. id ꝙ pauperibus insertum allegauit. d. l. lucius. ⁊ sic allegauit tex. dicentem contrariũ eius quod ipse voluit ⁊ ẽt ipse est sibi cõtrarius per id qđ habet in. d. l. hec sententia. ⁊ adduco quod singulariter voluit Jnno. in. c. cognoscentes de cõstim. ꝙ vbi requiritur clara ꝓbatio seu quid clare probari ꝙ non sufficit probare per vnicum testem cũ delatione iuramẽti. ⁊ quod voluit idē Jnno. in. c. nouit de iudi. ⁊ Bal. in. c. si quis per triginta in ti. si de feu. defunc. fue. ꝯtro. ⁊ quod voluit Jo. an. in. c. romana §. contrahentes de fo. cõpe. li. vi. vbi dixit ꝙ ꝓbare fundamẽtum iurisditionis requirit clarã ꝓbationem nec sufficit ꝓbare per vnicum testē cũ delatione iuramenti ⁊ allegat Jnno. in. d. c. nouit ⁊ per ista cõfunditur quod voluit Jo. and. in. d. c. si. de procur. ⁊ vide que dixi in. c. cum repeti. rub. ⁊ que dixi in. c. testimoniũ de testi. ⁊ ista sunt sempiterna digna memoria. ¶ Nota. ibi hanc ꝯsuetudinem reprobamus q2 ista erat cõsuetudo laycoꝝ ergo sequitur ꝙ non spectabat ad papã reprobare hanc ꝯsuetudinē. distincte enim sunt potestates. x. di. si. c. quõ. c. solite de ma. ⁊ obe. iuxta illud non illi imperiũ pelagi ⁊c. spectabat ergo potius ad imperatorē. nihilominus videri potest ꝙ abicumq3 consuetudo est irrationabilis. ⁊ est

16

contra ius gentiũ ⁊ est cõtra ius diuinũ ⁊ per consequens est peccati nutritiua spectat ad ipsum papã reiicere talē ꝯsuetudinē. nã ratiõe peccati conditori canonis subdita est omnis creatura. c. ꝙ super his de vot. per Jnno. ⁊ in. c. i. de constitutione. ⁊ ad hoc adduco. c. ex frequentibus de insti. vbi ad papã spectat tollere grauem ꝯsuetudinē ⁊ minus cõnabilem. sed ista consuetudo erat contra rõnem ex eo q2 ratio disponit vt superflua resecent. l. õpiorem. §. in refutatoriis. C. de appel. l. hec stipulatio. §. diuus ff. vt leg. no. caue. nã3 deus ⁊ natura nihil agunt frustra ⁊ ideo minimũ verbũ appositum in. l. apponitur cum ministerio aliquid operandi glo. in. l. i. ff. ꝙ met. caus. ergo Jtem erat contra ius gentiũ quo cauetur in ore duoꝝ vel trium stet omne verbũ deuteronomij. xix. capi. Jo. in. c. in nomine domini de testi. c. cum esses de teste. ⁊ faciat tex. valde solemnis in. l. quidã in iur. ff. de dona. de pacto qđ est contra ius gentiũ vide ibi omnino. Jtem erat ꝯtra ius diuinũ quo cauetur non esse licitũ recurrere ad iuramentum sine cã. c. ⁊ si christus de iureiur. ⁊ qđ scripsit Jac. apostolus in sua canonica. nolite inquit iurare neq3 per celum neq3 p terrã. sed sit sermo vester si est ē. si nõ nõ. et cũ tamen iurari potest. nem ⁊ ipse deus reperitur iurasse vt dixit psal. iurauit dominus ⁊ non penitebit euz. ⁊ romana cantat ecclesia in versi. quibus iuraui in ira mea ⁊c. ⁊ scriptum est a zacharia iusiurandũ quod iurauit ⁊c. ⁊ ꝓpheta dicebat reddite iuramẽta vestra deo. faciat quod voluit glo. i. hic. ¶ Jtem pondera ⁊ istũ tex. in versi. cum alie legitime probationes. q2 per eum videt saluari glo. de qua nullus scribentiũ aiaduertit in. l. proprietatis dominiũ. C. eo. vbi dominiũ ꝓbatur testibus vel instrumẽtis ⁊ aliis legitimis ꝓbationibus. ⁊ gl. ibi dicit. s. per famã consentientē. ⁊ clarum est ꝙ fama cõsentiens non est legitima ꝓbatio. confirmat enim ꝓbationem. l. iij. §. eiusdem ff. de testi. in versi. fama confirmat. ⁊ est admiratione dignam ꝙ nemo dãnauit illam glo. nec de ea fecerit hec mentionē. est tamen verũ ꝙ loqtur de fama recenti. secus tamen si esset antiqua q2 tunc non ꝯfirmaret sed plene ꝓbaret vt est glo. sing. in. l. ⁊ qui natura. §. cũ me absente ff. de nego. gest. vide per ang. ibi. ¶ Sed tenẽdo ꝙ iuramentum sit legitima probatio. iste tex. non probat ꝙ iurasse alie in hoc tex. non implicat. iste tex. non probat ꝙ iurasurdum verbũ aliud non implicat vt in sacra habet pa. fione in qua dicitur ⁊ crucifixi sunt duo alij nequã cũ eo. nam christus non fuit nequã imo fuit innocens vt l. liij. c. ver. iniquitatez non fecit. nec inuentus est dolus in ore eius. ꝓbatio enim que fit testibus ⁊ instrumentis dicitur litis vt est glo. sing. in. c. sicut. i. de sen. excõmunicatio detur verior intellectus. ꝙ improprie Pa. [illegible]

hic et per contra nō recte loquuta est glo.in.d.l.pprietatis
17 ¶ †No.ibi cuz tūc. ꝙ hec dictio tūc denotat extremitatem ipsius vt hꝫ in.c.super eo.et in.c.psonas de app.et i.c. pastoralis de excep.et in.c.finē litib⁹ de dolo et cōtu.et in c.si.de fo.cōpe.et in.c.qm frequēter.§.porro vt lit.nō cōtesta.et in cle.i.de excep.et in.c.pen.de sortile.et in cle.cuz ei quē de ꝯces.pben.et in auc.ꝯ rogatus.C.ad treb.vbi p Bal.et eundē in.l.si ex cautione.C.de nō nu.pec.et in.l. quib⁹ dieb⁹.§.cū quidā de cōdi.et demō.et in.c.i.de mil.vass.qui arma.belli.deposu.bar.in.l.post dotē.ff.so.ma. glo.in.c.quā sit de elec.in.vi.et in.l.i.C.de codic.et ibi angel.et in.l.gallus i pn.per eūdē.ff.de libe.et postbu.tenementi ista. ¶ No.ēt ibi reprobamus ꝙ papa reprobat ꝯsuetudinē minus rōnabilē et eodē mō dicit hic bald.ꝙ ex officio suo papa cassat et reuocat statutū allegat.l.i.ff. de do.excep.et.l.ambitiosa.ff.de decre.ab or.fac. ¶ Tu pondera.d.l.i.q: loqtur in statuto facto ꝯtra aliquē priuatū hominē quod eē nō dꝫ q: lex dꝫ eē cōis.l.i.ff.de leg. l.si priuatus.ff.qui et a quib.l.totiens.ff.de polici.l.antio censium.ff.de priuileg.credi.iiij.dist.§.erit aūt lex.et dixit bar.multū singu.in.l.oēs populi de iust.et iur.ꝙ lz lex sit cōcepta verbis gnālibus tn̄ si facta est ꝯ aliquē ꝙ nihilominus non tenet et pōt appellari ab eo.l.i.§.solent.ff.qn̄ app.sit.de quo dcō exclamauit do.abb.in.c.i.alias in.c. cognoscentes de ꝯstitu.vide que ibi plene dixi et infinitis vicibus ꝯsului super hoc. Itē poterat allegare Bal.d.l. sub pretextu.ff.de extraordin.crimi.pondera ēt q: ipse allegat .l.ambitiosa.que nō loqtur in statuto sed loqtur in decreto quo casu est minoris vigoris decretū q̄ statutū vt dixit Inno.in.c.q̄to de ꝯsue.quē allegat bal.in.l.pscriptōne.C.si cōtra ius et in.l.i.ff.de ꝯsti.pn.ergo si papa pōt reprobare statutū minus rōnabile ꝯ sequtur ꝙ fortius decretum quod est minoris potentie vt in.l.sexe egresse et in.l. si tutor petitus.ff.de tuto.et curato.dat.ab his.l.cū do.§.
18 sobuētum.ff.de fideicō.lib. ¶ †Sed stat difficultas vtrū ꝯsuetudo ista reprobata vt minus rōnabilis possit de nouo induci an intelligatur ppetuo reprobata tangit p scriben.in locis allegatis superius et refert do.meus Io.de imo.in.c.i.de ꝯsti.audiuisse do.anto.in.c.si.de ꝯsue.dicētem posse induci ex noua cā surgente et ad hoc ego adduco.c.suggestū de deci.et in.c.pen.de cle.non resi.et.l.ex facto.ff.de vulg.et pu.et.l.si bolem.ff.mā.et egregiā doctrinā bald.in.d.l.omnes populi vbi dixit ꝙ ex noua cā pōt epus cōdere ꝯstitutionē ꝯ ius canonicū allegat.d.l.si hominē et idē bal.in rub.C.qui admi.ꝙ ptās ex cā de nouo surgente pōt venire contra statutū iuratū a se.et adduco qd̄ voluit glo.in.c.latore.xxxiij.q.v.et glo.in.c.et ꝯpa plenitudinis .xxxv.q.vij.et ex istis iuuari posset doctrina .do. ant.et ēt eundē refert et sequtur do.dominic.in.d.c.i.de cōsti.li.vi.Ego pondero ꝯ do.ant.q: si ꝯsuetudo est irrationabilis quō posset ex noua cā fieri rōnabilis.pone ꝙ sit ꝯ ius diuinū prohibitoriū et punitoriū difficile esset reperire nouā cām vt introducatur talis ꝯsuetudo penit⁹ irrationabilis bal.aūt in.l.uddā.C.de ꝯhen.empt.dicebat ꝙ si ꝯsuetudo erat irrationabilis et lex declarat illam eē irrationabilē ꝙ nō pōt introduci de nouo.iudicio meo deberet attēdi qua ex cā dicatur minus irrationabilis.q: si forte esset ꝯ ius diuinum quod est ꝓhibitoriū puta nō occidas nihilominus ex cā posset introduci que rōne iuuaretur puta si esset bānitus et statutū disponeret ꝙ bānitus possit impune occidi tunc eni posset itroduci consuetudo faciat quod hꝫ in.c.qui homicidas et in.c.nō est crudelis xxiij.q.v.et in.§.obicitur eadē cā.q.iiij.et qd̄ hꝫ exodi.in d̄r. si.nō permittas maleficos viuere sup terrā. Itē ēt pōdera q: vi ꝙ illud quod semel reprobatū est nō possit iterū itroduci.et adduco celebrē tex.et pulchrā doctrinā oldr. lauden.in.l.ij.C.de testa.manu.quā refert et sequitur bald. ibi vz.ꝙ si notarius est semel reprobatus et priuatus officio tabellionatus et eodem modo doctor ꝙ amplius nō pōt recreari tabellio nec doctor āplius examinari et decorari et idē refert et sequitur bal.in.l.ij.C.de libe.et eoz liber.et adducit illud ꝙ in.vi.scribitur eneydos facilis discensus auerni.sed reuocare gradū supposqz euadere ad auras hoc opus hic labor.et idē voluit in.c.ij.de postul.et in.c. cum quidā de iureiur.et in.c.ij.de iudi.et in probe.greg. et ego adduco sing.tex.meliorē de iure in.l.ij.C d̄ diuer. offi.li.xij.et quod egregie voluit ibi bal.et ista optime faciunt ꝙ consuetudo semel reprobata amplius approbari nō possit.sed vnuz affero in medium quod in hac mā ē nouissimū et ponit in ꝓfunduz omnē doctrinā doctoꝝ.nā in.l.maximū vitiū .C.de liber.pter.impera.ibi reprobauit leges antiquas et per ꝯns ꝯsuetudines antiquas apponentes dfias iter masculos et feminas respectu successionis dixit enim tales constitutiones esse iniquas et irrationabiles et nature accusatrices et dānauit eas.et idē fecit in.l.leges.xij.tabul.ax.ff.de legi.here.et nihilominus valent et tenēt statuta terrarū excludentia feminas a successione parentū et masculos vocāt ad successionē lz bar. in.l.cūctos populos.C.de sū.tri.et fi.ca.dixerit tale statutum esse irrationabile et non extendēdū tn̄ lz et cōiter per omnē italiā vigent hmōi statuta et tenēt vt per bal.in.d. l.cunctos populos et in.l.venia.C.de in ius voca.et in.l. certū.§.nā cogna.et in.l.maximū vitiū.C.de liber.pteri. et in.l.si defunctus.C.de suis et legi.Cy.in.l.i.C.de adul. et ibi ēt bal.et ang.in disputatione sua incipiente nobilis quidā et per Saly.in.d.l.maximū vitiū.ecce mō ꝙ ꝯstitutio reprobata tanq̄ iniqua et nature accusatoria que natura est sequenda et nō cōtēnenda vt dixit cicer.in de senectute in hoc inquit sumus sapientes ꝙ nām tanq̄ deū ducēqz sequimur eiqz paremus et nihilominus vz statutuz in ꝯrium ergo cōsuetudo dānata vt irrationabilis pōt d̄ nouo induci vt est ibi casus stupendus.et pro certo apponit ista rō securim ad arborē et reijcit omnē distinctionē doctoꝝ.v.dn̄ic.de san.gemi.in.d.c.i.de ꝯstit.in .vi.refert distinctionē do.pe.de peru.in.d.q.v.in tractatu paruulo quarte canonice et ipse ampliat illā distinctionē adducēdo illud dcm̄ do.ant.sed re vera quo ad hūc rōne m meā mussauit ipse et oēs nec obstāt allegata per oldra.et bal. de notario semel dānato de falso et de doctore degradato.q: non pōt induci rō aliqua colorata vt iterū recreetur nōri⁹ iux̄ illō quē semel horrendis maculis infamia nigrat hūc detergendo nulla proficit aqua nō est sic in cōsuetudine q: pōt interuenire noua rō vt voluit do. anto.et alij et ꝓbant iura allegata superius per me.posset tn̄ dici debere attendi verū illa irrationabilitas que inducitur a lege fuit alias approbata.et tunc dico ꝙ posset de nouo induci.et ita formaliter rn̄deo ad.d.l.maximū vitiū.lz enim īperator reputet illā cōstitutionē iniquā et accusatricē nature nihilominus alias fuit approbata a maiori iurislatore q̄ sit ipse imperator.nā deus supremus cū dedit legem moysi statuit ꝙ filius masculus succederet patri exclusa filia dotata vt habetur numeri.xxvi.c.si ergo introducatur de nouo ꝯsuetudo imitatrix legis diuine non iudicatur irrationabilis super hoc ego aliter nō me extendo.nam consuetudo vel statutū includens masculos filios et excludens filias dotatas a successione parentū ab intestato hꝫ rōnes motrices et rōnabiles quas cōmemorat Ja.d̄ are.in sua q̄ne quā refert et sequitur Jo.and.in addi.spe. in rub.de succes.ab intesta.et ēt cōmemorat Bal.multuz egregie et melius quā quisqz alius in quodā suo ꝯsilio incipiente maritus Jo.de florē.posito inter cōsilia Ange. in ordine.lxvij.ego tn̄ in cōmento rubric.de succes.ab intesta.ꝯ.vt aliqd adderez noui in hac mā cōmemoraui omnes qui scripserūt ab antiquo vsqz ad illa nouissima tpa postea feci aliqs rōnes ꝯstrigētes ꝙ illa lex maximū vitiū ꝓcedebat indistincte et ꝙ statuta terrarū aliter disponentia non tenebat et si diceretur ꝙ erant equa tn̄ dixi ꝙ erat equitas abusiua et sepenumero in multis ciuitatib⁹ italie consului ꝯ prefata statuta vide ibi oino. ¶ Itez limitauit Inno.hūc tex.et suam materiā vt quia teneatur

iurare ꝛ allegat auc.liti.§.i.ꝺ eo qui promisit ferre fni͂az pro me ꝓ pecunia de quo habetur in.c.cū eterni de re iud. in.vi. Item si aliquis esset infamatus vt in.c.i.de confes. ꝛ in.c.tam litis de testi.codē modo si cōsuetudo eēt rōnabilis vt voluit glo.i.hic derogat enim iuri scripto cōsuetudo rōnabilis.l.de quibus.ff.de legi.c.fi. de cōsue.ꝛ eodem mō qn̄ eēt plene ꝓbatum.c.fi.de iureiur.l. admonendi.ff.eo.l.in bonefidei.C.eo.l. cū quidam.C.de fid.instr. ista sunt iura allegata a glo.i.hic.tempat hec dicta celebris glo.ista nisi cōsiderata qualitate cause ꝛ ꝑsone allegat.l.si qn̄.C.vn̄ vi faciat.c.fi.ꝙ me.cau. bal.aūt hic magnifacit istam glo.lȝ scribentiū nemo eā viderit ꝛ ꝑ p̄ñs minime recitauerit.dicit enī ꝙ vbicūqȝ cā est ardua non deferetur iuramentū sed vnū est in quo defecit bal.in suo salutari nihil enim allegat ꝓ dicto suo verecūdū ꝓfecto fuit tanto doctori.ego adduco ꝙ cā ciuilis ardua eq̄pat cāe crīali quo casu in cā criminali nō defert iuramētum vt in.d.l.admonēdi cū si.ergo nō deferet in dcā cā ciuili assumptū ꝓbo ꝑ id qđ voluit idē bal.in.l. parentes.C.ꝺ testi.vbi dixit ꝙ cā ciuilis ardua eq̄pat cāe crīali ꝛ faciat qđ no.in.l.qui testō.§.mulier.ff.de testa.ergo sequit ꝙ si cā ciuilis est ardua in supplementū semiplene ꝓbationis nō defertur iuramentū tene mēti ꝑpetuo. ¶ Itē allegauit idē Bal.hāc glo.ꝙ ille cui defertur iuramētum dȝ eē omni exceptione maior sed nihil allegat pro hac sua doctrina ꝛ re vera hec nō dixit glo.ista mihi aūt videt dcīm Bal.fore verū qꝛ nō ꝺꝫ cōcurrere duo ꝓ̄pālia circa idez quod iste sit quodāmodo testis in cā ꝓpria qđ esse nō dȝ ar.l.nullus idoneus.ff.de testi.ꝛ.l.i.C.ne quis in sua ca. ꝛ ēt ꝙ sit infamis vel suspectus ꝛ adduco ad hoc sing.ꝛ vnicū tex.xxij.q.v.ali as.iiij.c.paruuli.vbi dicit ꝙ ille qui semel fuit periurus nō admittit amplius ad iuramētum ꝛ per p̄ñs si erit infamis vel forte vsurarius qꝛ vsurarij sunt nequā humanū genus vt dixit Ioā.an.ꝛ hosti.in.c. ad nostrā de empt.ꝛ vendi.ꝛ in.c.illo vos de pigno.dixi in.c.fi.de iureiur.vbi videre poteris tene menti. ¶ Itez etiā idem bal.ex hac glo.dixit ꝙ ad hoc vt deferat iuramentū semiplene probāti per vnū testē reqritur ꝙ ille testis sit omni exceptione maior.ꝛ non sit cōsanguineus ꝓducentis nec infamis nec alias suspect⁹ ꝛ remittit se ad scribenda a se in.d.c.fi.de iureiurā.ꝛ ad scripta sua in.d. l.admonendi.ꝛ in.d.l.in bonefidei ꝛ in opere suo nouissimo quod dicit se fecisse sup vsi.feu.vide per eūdē in.c. i.§.sacramētum de ꝓ̄hic.reci.feu. ¶ Et inqͥ̄tum ego superius allegaui bal.allegasse.c.i.§.hec aūt lacta de pac. iur.fir.debuit allegare.d.c.i.§.facta. ¶ Dicit h̄ ēt Bal. tex.hum o.c.fuisse melius ponderatum q̄ȝ aliquis alius tex.de corpore iuris. ¶ Itē dixit etiā hic bal.ꝙ ius diuinū est in singulis generū ꝛ in generibus singulorū ꝛ aliter se ipsum nō declarat re vera ipse voluit sentire illud qđ habet in.l.fi.C.si contra ius vel vti.pub.vbicūqȝ nos sumus in precepto a iure diuino ꝓhibitorio ꝛ punitorio ꝛ in nullo casu ꝑmisso tunc inest singulis generū ꝛ generibus singularib⁹ vt est in illo ꝓcepto nō mechaberis qꝛ in nullo iure reperit adulteriū ꝑmissum ꝛ iō idem bal. i d.l.fi.dixit statuto cauet ꝙ mulier bānita possit impune adulterari ꝙ tale statutum est ipso iure nullū ꝛ idē voluit in.l.i.ff.de ꝯ̄sti.princ. ¶ Item glo.d.l.fi.dixit ꝙ ius positiuū pōt distinguere ius diuinū de quo ibi plene per oēs ꝛ per bar.in.l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ qđ hr̄ i .l.ius ciuile.ff.de insti.ꝛ iur. Item dixit Lamber.de sal. in.d.l.fi.ꝙ ius positiuū pōt interpretari ius diuinū ꝛ est illa interpretatio restrictiua vbi gͥa n̄ occides restringit vim vi repellere lȝ.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iur.l.i.C.vnde vi .l.scienti a.§.qui cū aliter.ff.ad .l.acquil.c.significasti de homi. ¶ Dixit ēt gof.in.d.l.fi.ꝙ ius positiuū pōt modificare ius diuinū mouet ex.c.fi ex publico de conuersio coniuga.nam ius diuinum dixit quos deus cōiunxit homo non seperet.modificat a iure positiuo si matrimoniū non est carnali copula consumatū poterit disiungi ꝑ ira

a ¶ Actus. ad de do. alex. de imo.in.l.de quibus de legi. ꝛ facit qđ voluit raph. fulg. ꝛ l.fi.C. ꝺ testa.

19 ssum ad religionem vt ibi habet.† Itē dixit ēt hic bal. ꝙ si gelphi faciunt statutū minus rōnabile ꝯ̄ gebellinos vel eꝯ̄ gebellini faciunt statutū ꝯ̄ gelphos.ꝛ est min⁹ rōnabile ꝙ poterit papa illud cassare ꝛ tollere.ꝛ facit qđ habet in.l.si quis ingenuā.§.in ciuilib⁹ dissensionib⁹ de cap.ꝛ qđ hr̄ in.c.pisanis de resti.spo.ꝛ per oēs scribē.in

20 .l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iur. ¶ † Itē dixit hic Bald. pone statuto cauet ꝙ in contractu minoris aut mulieris debeat interuenire certa solemnitas ꝙ si ꝯ̄ferint sine illa solemnitate non obligent ēt interposito iuramento ꝛ decidit ꝙ non obligent ꝛ mouet qꝛ huiuscemodi statutū emanauit ad obuiandū lesioni minori ꝛ mulierū q̄ de facili decipiunt.l.minor.ff.de ser.expor.ꝛ ꝓpter publicum bonū emanauit ne subditi re sua male vtant.insti.de his qui sunt sui vel alie.iur.§.expedit ꝛ ꝓp imbecillitatē sexus ꝛ etatis ꝛ allegat.l.i.C.qn̄ imp.inter pup.iudi.ꝛ ꝓp talem solēnitatem nō p̄sumit lesio argu.auc.hoc ius porrectum.C.de sac.san.ecc.ꝛ codez mō dicit iura ꝓuidentiā ciuitatibus.l.ciuitatibus de leg.i.ꝛ ēt ius ciuile remittēdo iuramētum apostolici ꝛ allegat glo.quā reputat singu.in.l.adigere.§.q̄uis.ff.de iur.pa.ꝛ ēt allegat qđ habet in.l.si quis inquilinos.§.fi.de leg.i. ¶ Dicit ēt ꝙ ꝓuidere lesioni minorū ꝛ mulierū est imitari supremā ꝓuidentiam dei ꝓuidentiam ꝛ adducit in mediū ꝙ ꝛ aristo.ꝛ Alberto placuit dicentibus deū mittere mānam de celo ad alendū coruos paruulos existentes in pēnis albis quo tpe non recognoscūt a suis genitoribus ideo eos nutrit donec pēne albe efficiunt nigre ita ꝛ ius positiuū pōt ꝓuidere lesionibus mulierū ꝛ minorū vt etiā non obligent vt dictum est. Iste passus est difficilis ꝛ indiget altiori inuestigatione qꝛ doctores varie locuti sunt circa hūc passum.adduco pro mō remissiones bar.in .l.si quis pro eo .ff.de fide.ꝛ in auc.sacra.C.si aduer.ven.ꝛ in auc.decernimus.C.ꝺ arb.Bal.in.l.nō dubiū.C.ꝺ legi.ꝛ in.d.auc. sacra puberū ꝛ in.l.ij.C.ꝺ rei ven.ꝛ i.l.nec patron⁹.C.ꝺ op.lib.ꝛ in.l.pactum qđ dotali.C.ꝺ colla.ꝛ in.l.ij.C.de indic.vi.tol.ꝛ in.c.i.§.hec aūt lacta de pac.iur.fir.ꝛ in repe.l.ij.ff.de iureiur.ꝛ in.c.cū cōtingat eo.ti.Scripte.in d.auc.sacra bar.in.l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iur.plene ꝑ do.anto.in repe.d.c.cū contingat.plenius ibidē ꝑ Io. de imo.ꝑ pet.de anchā.in repe.c.ea que de regul.iur.in vi.ꝛ in repeti.c.canonū statuta de cōsti.ꝛ per do.abb.in repe.d.c.cū cōtingat.ꝛ in sua q̄ōne incipiente statuto ꝯ̄nensi cauet.Ludo.ro.ꝯ̄sil.xij.ego consului infinitis vicibus ꝛ inq̄tū bal.dixit ꝙ lex ciuilis hȝ vim apostolici in remittendo iuramentū ꝛ allegat glo.sing.i.d.l.adigere §.quāuis.ego allego eūdē in.l.ij.C.ꝺ indi.vi.tol.ꝛ in.d. l.pactum qđ dotali .ꝛ in.d.l.ne patron⁹ ꝛ Io.de imo.i d.c.cū cōtingat ꝛ in.l.si quis inquilinos.§.fi. de leg.i.in glo.fi. ¶ Pro enucleatione eius opponit hoc mō ꝯ̄suetudo derogat iuri ciuili ꝛ ēt iuri canonico.c.fi.ꝺ ꝯ̄sue.l. de quib⁹.ff.ꝺ legi.i.dis.c.ꝯ̄suetudo gl.r̄ndet iura illa ꝛ ꝯ̄suetudinis ꝓcedere eo casu quo cōsuetudo est rōnabilis.sed ista non erat rationabilis ꝗ.ꝛ assignat tres rōnes prima est ꝙ erat ꝯ̄ iuris ordinē ex eo qꝛ ordo iuris est vt actore ꝓbante reus cōdēnet sicut eꝯ̄ actore nō ꝓbante reus absoluit.l.i.§.qui accusare.C.ꝺ edē.c.vt nostrū vt eccle.bñ.fi.c.cū dilectus ꝺ succes.ab intesta.Tu pondera istud ꝓcedere qn̄ peccat in ordine in ordine vnius cause ad se ipsam .C.ꝺ sen.ꝛ interlo.om.iu.ꝛ in.l.si ꝓbatū.C.cōmu.diui.ꝛ quod habet in.l.i.C.de app.sed hic erat ordo substantialis vnius cāe ad aliā pro quo vide bar.in.l.ꝓlatā.C.de sen.ꝛ gu.in.c.nō putemus de consue.li.vi.vbi nō vȝ cōsuetudo que est ꝯ̄ substantiā actus⁹ seu iudicij.secūda rō est gl.est ꝙ ista ꝯ̄suetudo erat erronea qꝛ indifferenter ꝑ ꝓponebat iuramētum eē deferendū qđ fieri nō dȝ ar.c.fi.de iureiur.ꝛ.l.admonēdi.ff.eo.ꝛ.l.in bonefidei.C.eo. et faciat qꝛ nihil est tam aduersum cōsensui .l.i.ff.de pac.l.si per errorē.ff.de iur.om.iu.

suetudo est tacita ciuium pactio .l. de quibus. ff. de legi. et c. si. de consue. ergo non est mirum si consuetudo erronea extirpanda sit de medio. tertia ratio data a glo. est quod superfluo exigebatur istud iuramentum quia iam iuratum erat de calumnia quod amplius non erat iurandum et per consequens ista consuetudo inducebat superflua quod fieri non debet l. hec stipulatio. §. diuus. ff. ut lega. no. ca. communiter scriben. reprehendunt istam rationem ut hic per do. ab. et alios quia posito quod iuratum sit de calumnia non est superfluum si exigatur iuramentum malitie ut in. c. ij. de iura. cal. li. vi. sed iudicio meo hec reprehensio non est generalis quia postquam iuratum est de calumnia non exigitur iuramentum malitie generaliter sed ubicunque iudici videbitur expediri ut dicit tex. valde celebris in. d. c. ij. in vi. in quocunque parte iudici videbitur expediri. Ipse ergo autem assignabit quartam rationem videlicet quod erat contra communem solemnitatem sed host. assignauit tres elegantes rationes quas rettuli supra licet pe. de ancha. hic illas attribuat Io. an. et non bene. Bal. autem hic allegat aliam rationem videlicet quod consuetudo ista erat captiosa et iniqua. Ego adduco tex. iiij. di. §. erit autem lex in fi. nulla captione. et subdit bal. quod testes omni exceptione maiores videbantur pene reprobari cum actore recusante iurare non erat dictis testium fides adhibenda ideo papa hic reprobauit talem consuetudinem. Ego vero et si inferior omnibus sim ingenio et memoria tamen ne frustra ab altissimo principe deo datum mihi fuerit ingenium ut dixit bald. in. l. precibus. C. de impube. assigno hanc rationem videlicet ista consuetudo reddebat actores faciles ad iurandum ne amitterent quod eis deberetur et facere homines ad iurandum faciles est inducere eos in contemptum altissimi dei ut est tex. melior de corpore iur. in. l. que sub conditione. ff. de condi. insti. in prin. ideo consuetudo ista tanquam peccati introductiua fuit per papam damnata. et fortasse hec ratio non est inferior aliis rationibus datis ab illustribus et glos. et doc. Item assigno et aliam rationem videlicet sunt equidem multi qui metu diuini numinis non ausi sunt iurare iste est casus val. de sing. in. d. l. que sub conditione in fi. metu diuini numinis quo casu oritur quedam perplexitas quia si iurabit offendit conscientiam suam si autem minime iurabit tunc amittit illud quod sibi debetur et videtur re sua male uti quod est contra utilitatem publicam. interest enim rei publice ne quis re sua male utatur. §. expedit insti. de his qui sunt sui vel alie. iur. et etiam aduersarius locupletabitur cum aliena iactura quod est contra iura nulle. l. nam hoc natura ff. de condi. indebi. c. locupletari de reg. iur. li. vi. ergo merito reprobata est. Item et assigno aliam rationem videlicet ista consuetudo faciebat homines mori ciuiliter. et adduco ad hoc quod voluit hug. fontana doctor parme. quem refert Cy. et bar. in. l. transigere. C. de transac. dicebat enim quod si alicui non creditur est similis mortuo. cum ergo per istam consuetudinem non credebatur notario nec testibus descriptis in instrumento nec testibus ad probandum productis ergo tene menti has rationes quia fortasse honorabiliter sedere poterunt inter rationes assignatas per doctores. supremo deo principi sit gloria. ¶ No. ibi sacrum contra istum tex. oppo. potest. ista consuetudo non disponebat super sacro ut est in ti. de sacra. non reiteran. et per glo. magistram in. c. veniens de transac. et per glos. in. c. multi. i. q. i. et sunt septem sacra ut ibi connumerat glo. ut est sacrum inclitum corporis christi sacri baptismatis matrimonii. et similium iuxta illud quod sancta orat ecclesia Deus qui nobis sub sacramento mirabili passionis tue memoriam reliquisti. sed respondeo potest quod sacramentum hic non capitur pro illis sacramentis. sed capitur pro iuramento. ista enim sunt synonima iusiurandum iuramentum et sacramentum ut in rub. collecta cle. i. de iureiur. quia in rub. dicitur de iureiur. et in nigro dicitur de iuramento et in rubrica cum nigro. C. de iureiur. et in auc. iusiuran. quod presta. ab his. et iuxta illud quod magnus dixerit zacharias iusiurandum quod iurauit etc. et de sacramento habetur hic et in auc. sacra pubex. C. si aduers. ven. et in. c. i. §. hec sacra de pac. iur. fir. in vsi. feu. et in. c. i. §. sacramentum de consue. rec. feud. et in. c. q. facio. xxij. q. i. et dicitur sacramentum quasi per sacra astringimentum. debent enim iurantes tangere aut iurare per sacra ut per Cy. et bal. in. d. auc. sacra et per gl. que reputatur sing. in cle. i. de hereti. ¶ † Ultimo tangunt hic scriben.

omnes si valeat pactum quod quis renunciat probationi testium et est pro certo passus dubitabilis propter gl. adinuicem sibi aduersantes. ego olim tetigi hic plene sed plenius tetigi in c. si diligenti de fo. compe. ubi tangitur per do. anto. et alios scriben. sed plenissime dixi in repet. rubri. Reo. ideo remitto ad ibi dicta si quid boni diximus altissimus deus princeps extitit elargitor. Si autem aliquid insulse aut minus iuste diximus ex peccatis nostris accidit quia anima peccatrix ceca est nec habet cognitionem veritatis. cibus enim anime suauior est cognitio veritatis ut omnes asserunt oratores.

Ex litteris tuis.

Et hoc intendit. † In communi iudicio probat actor et reus et ille obtinet qui melius probat et si probationes sunt pares absoluitur reus nisi actor foueat causam fauorabilem. h. d. secundum do. Card. do. abb. et communiter omnes. et tria facit. primo narrat factum. secundo illud decernit et diffinit. tertio antipophorizat. ¶ Sed mihi videtur quod summarium istud nimis amplietur istum tex. quia ponit fallentiam in causa liberali et per consequens non bene extendunt ad causam fauorabilem quia ampliant exceptionem a regula nam exceptio firmat regulam in casibus non exceptis sed non ampliatur exceptio ut per glo. et bal. in. l. i. C. de condi. indebi. et sic exceptio firmat regulam in casibus non exceptis. l. in his. ff. de legi. c. in nostra de sepul. l. nam quod liquide. ff. de penu leg. l. i. de reg. iur. et secundum summarium istud videtur probari hic elegans doctrina Bar. in. l. proxime §. si. ff. de his que in testa. delen. † ubi voluit quod priuilegium datum a iure libertati videtur collatum omnibus piis dispositionibus. et adduci posset. c. si. de re iudi. ubi tex. loquitur de testo libertate et matrimonio et per consequens illud priuilegium quod datur libertati datur aliis piis dispositionibus. et etiam faciat ratio quia videtur hic exprimi de causa liberali gratia exempli et exempla non restringunt regulam. l. damni. §. si. ff. de dam. infec. l. scire oportet. §. non iuste. ff. de excu. tuto. c. si papa de priuileg. in. vi. c. cum plures de offi. dele. eo. li. c. si canonici de offi. ordi. eo. lib. glo. in. l. i. §. quod vulgo. ff. de vi et vi ar. et in. c. i. ne cler. vel mona. quas glo. reputauit sing. do. car. in. c. cum in iure peritus de offi. deleg. ¶ Mihi autem videtur quod nec bar. nec doc. hic recte loquantur et contra eos retorqueo. d. c. si. de re iudi. ubi iurislator expressit illa que gaudent eodem priuilegio quo gaudet libertas ergo si non expressisset. sed duntaxat expressisset libertatem non venirent alia. tum et si fauorabilia ergo ille text. potius facit contra eos. secundo adduco. l. primo gradu. ff. de his que in frau. credito. ubi est tex. singu. et unicus quod maior fauor a iure attribuitur libertati quam attribuatur alimentis et allegauit illum tex. do. Benedic. de plumbi. et de eo fecit festum et clarum est quod alimenta dicantur pia per id quod habetur in. l. cum hi. §. si pretor. ff. de transac. et in. c. filii qui. xxx. disti. et in. c. pasce. et in c. non satis. lxxxvi. dis. et quod no. in. l. ciuitatibus. ff. de leg. i. et cum libertas est fauorabilior ergo si iura exprimunt precipuum fauorem libertatis non comprehenduntur pia et similia. adduco etiam quod voluit ang. in reperi. l. eamque. C. de fideicom. ubi formaliter hoc dixit quod fauorabilior est libertas quam alia pia relicta et adduco. l. papinianus. §. quarta seu. §. quoniam quarta. ff. de inoffi. testa. ubi legatum libertatis diminuit legitimam filiorum quod non faciunt legata pia et per consequens libertas fauorabilior. et faciat quod voluit Augu. in. c. quicunque. xvij. q. iiij. et glo. in. l. si quis ad declinandam. C. de epis. et cle. et in. d. l. papinianus. §. si imperator. et dicebat bal. in. l. iubemus. C. de testa. quod apud naturalem rationem et apud canones fauorabilior est causa filiorum quam causa pia et idem volui in repet. l. i. C. de sa. san. ecc. et in repe. l. in suis. ff. de lib. et post. et per. de ancha. in. c. ij. de testa. et Io. de imo. in. c. si. de dona. et tamen libertas diminuit legitimam filiorum ergo fauorabilior est quam relicta pia. faciat etiam dare libertatem est de nihilo aliquid facere ut. l. quid attinet. ff. de reg. iur. l. intercidit. ff. de conditio. et demon. quod non contingit in aliis fauorabilibus dispositionibus et est contra naturalem philosophum dicentem ex non ente non fit ens. et boetius in quo dixit ex nihilo nihil existere sententia est vera. tamen etiam quia libertas dicitur esse bonum celeste iuxta illud

¶ Libertati. adde quod etiam libertatis priuilegio renunciari non potest neque ullo tempore potest prescribi ut tenet eleganter bal. in. l. cum ex oratione. ff. de excu. tutor. et in l. i. C. ne rei do. vel tem. et late spec. de .4. et ij. decre. §. x. dic. sed si lo.

non bene pro toto libertas ⁊c.⁊ iõ anno pterito quo fui cõductus ad legendũ leges dñi aui p ista illud quod dixit Ludo.ro.in.l.si ita stipulatus fuero a te.ff. de verbo. obli.⁊ per ɔñs dʒ addi ad istud sũmariũ datũ hic p ferri in regula ꝙ exceptõ firmat regulã in casib⁹ exceptis nec ampliaꝫ exceptio ad alias exceptiones regulariter ⁊ ista sunt ꝓpria cõtinenda memoria tene menti. ¶ Et casus sic figurari põt.orta fuit questio inter epm ⁊ suum archidiaconũ de finibus pbendaꝝ suarũ eps dicebat ꝙ archidiacon⁹ egressus est antiquos terminos ⁊ occupauit prẽ fundi sui de prebenda sibi assignata. archidiacon⁹ rñdebat ꝙ spatio.xl.an.inconcusse possederat prẽ illius fundi fuit dubitatũ qd iuris .papa rñdet ꝙ in hoc iudicio vtraqꝫ pars ꝓbare põt.qꝛ tʒ partes actoris ⁊ rei sed ille obtinebit q melius ꝓbauit.⁊ si ꝓbationes sint hĩc inde pares obtinebit re⁹ qꝛ iura ꝓ̃ptiora sunt ad absoluendũ ꝗ̃ ad cõdẽnandũ fallit in cã liberali.⁊ si qspiam appõat ꝙ reo nõ incũbit onus ꝓbandi rñdet ꝙ imo qñ apponitur pscriptio iste sit casus huius celebris decretalis ⁊ est pro certo cõpendiosa ⁊ multa cõplectiꝰ ⁊ quottidiana est in iudicijs ⁊ i palatijs iõ celebri cũ studio erit enucleãda altissimus deus spiritus apiat nobis veritatẽ. ¶ No. ibi ex lĩis tuis itellexi̇mus qꝛ ꝓbat iste tex.† ꝙ ex exteriorib⁹ intellect⁹ informaꝰ ⁊ intelligiꝰ iuxta illud ꝙ in lib. scribiꝰ de aĩa nihil est in itellectu qn p prius fuerit in sensu.⁊ porta intellectus est oculus insti.de gradi.§.cũ magis ⁊ aristo.in.i.methaſi.dixit pp admirari ceperũt homines philosophari.faciat.c.visis.xvi.q.ij.⁊.l.i.ff.de trãsac.in vẽ.visis ⁊ cognitis.c.auditis de elec.⁊ quod voluit .n.an.ibi.c.auditꝫ de i iteg.rest.c.auditꝫ d pscri.c.auditꝫ d pcu.⁊ in oib⁹ istis locis dixim⁹ ⁊ faciat.l.i.ff.quẽad.testa.apl.⁊ iõ magnanimus dixit apostolus.i.ad ro. inuisibilia dei p ea q̃ facta sunt intellecta cõspiciunꝰ sempiterna quoqꝫ virtus eius ⁊ diuinitas ita vt essent inexcusabiles hoĩes ⁊ dñica dixit veritas sacro suo euãgelio Jo.excecabo oculos coꝝ vt corde nõ intelligãt ⁊ oculis nõ videant.⁊ qδ scribiꝰ lib.gene.circa prin.in vẽ.aperient oculi vr̃i ⁊ eritis vt dij intelligentes bonũ ⁊ malũ.ecce mõ ꝙ occulus corporis subministrat intellectũ ad intelligẽdũ ⁊ ista menti cõmenda.qꝛ ad istũ tex.nec ad alios tex.sileo adducta fuerũt ab aliquo aut docente aut scribente in vtraqꝫ censura. ¶ Nota ibi te ⁊ archidiaconũ coniuncto vẽ.cõtrouersiã agitari.ꝙ qδ ista erat inter epꝫ ⁊ archidiaconũ suũ suscito ego hãc inuestigationẽ fuit ne necesse ꝙ interueniat petitio venie ab ipso epo per ipsum archidiaconũ ⁊ dixerit quispiã minime qꝛ hec fuit doctrina Jnn.in.c.ex parte de accus.re vera Jnn.cũ sua honorificentia errauit nec est mirũ qꝛ aliqñ bon⁹ dormitat homerus.l.clodius.ff.de acqre.hered.glo.in.c.ne quis.xxxij.qδ.vij.ysaias.liu.c.oẽs sicut oues errauimus.⁊c.⁊ adduco archi.in.c.cũ pastoris.ij.q.vij.tenentẽ ɔ̃ Jnno.⁊ adduco rõnem incõuincibilẽ subditus teneꝰ petere veniam a dño suo cũ parat iudiciũ ɔ̃ eũ ista est glo.singu.⁊ vnica in.l.bene a zenone.C.de quadrien.pscriptio.sed clericus seu canonicus seu archidiacon⁹ est subditus sui epi ꝓbaꝰ in.c.clerici in vẽ.epo dño meo de vbo.sig.⁊ in c.cũ apostolus.§.ꝓhibemus.de censi.⁊ in.c.irrefragabili.§.excessus.de offi.ord.⁊ in.c.ad nostrã.el.i.de ap.ergo seqtur necessario ꝙ dʒ peti veniã.adduco ẽt filius dʒ petere veniã a pr̃e cũ eũ vocat ad iudiciũ eo casu quo vocare põt vt vulgaria sunt iura ⁊ faciat qδ no.in.l.cogi.ff d peti.hered.sed epõ ut pater suoꝝ clericoꝝ vt hꝫ in.c.c fu-

4 biectus.xcv.di.dicit iñ ibi glo.sing.† ꝙ epõ appellat presbyteros suos fr̃es sed caueant psbyteri ne appellẽt suũ epm fratrẽ.⁊ faciat si de quo minus vr̃ inesse ⁊ inest ꝗ̃ mius vr̃ inesse ꝙ discipulus conueniat suũ magistrũ ꝗ̃ psbyter suum epꝫ ⁊ tamen teneꝰ discipulus petere veniã a suo magistro ita dixit nico.de neapo.in.l. liberto.ff.d ob

a ¶ Temporalibus adde do. abb.⁊ dõs do cto.in.c.suggestũ de iur.pa. in vẽ.nũqd an tem eps vbi δ hac mã late.

seqũs ɔ liber.patr.prestã.vbi dixit tex.liberto patroni persona sancta ⁊ honesta videri solet.eodẽ mõ dicit ibi idem erit in magistro vt psona eius sancta ⁊ honesta videri debeat ⁊ faciat tex.in.l.i.C.de excu.artifi.li.x.vbi doctor dicitꝰ esse pater scholaris ⁊ in libro δ vita ⁊ moribus philosophoꝝ dr̃ ꝙ cum philippo regi natus fuisset Alexander scripsit aristoti.ꝙ referebat grãs dijs immortalibus qui dederant sibi filium sed maiores reddebat qꝛ eo tpe dederunt quo nutriri posset sapientia ⁊ scia aristoti.

5 ⁊ assignaꝰ ibi rõ † qꝛ parentes dant esse.sed docto.⁊ magistri dãt bñ esse.dixit multũ eleganter Jnn.in.c.ij.δ magistri.ꝙ scholaris teneꝰ prebere alimenta magistro pauperi faciat.l.ij.ad fi.ff.de orig.iur.iõ in casu nostro si iste archidiaconus mouisset qõnẽ suã epo debebat per puerctatiũ.xxx.q.i.que dicit ꝙ filiolus vocans ad iudiciũ patrem suũ spũalem qui eũdem ex sacris eleuauit videtur petere veniã ⁊ ista non tradas obliuioni vide que ego latissime dixi in.d.c.ex parte de accus. ¶ No.ibi cõfines hr̃e prebendas in villis quas singuli singulas possident qꝛ ꝓbat iste tex.ꝙ pbende iste ɔsistebant in villis

a 6 † ⁊ p ɔñs prebenda consistit in tpalibus ad hoc faciat.ij.q.i.c.si.c.cuꝫ .m.ferrariensis de ɔsti.⁊ iõ est ꝙ sepenumero pbenda ecclesie confereꝰ layco qꝛ cõsistit in tpalib⁹ puta si deputata est ꝓ eo qui mundat ⁊ scopat ecclesiã accendit lampades sonat cãpanas vide in.d.c.cũ.m.ferrarien.Jtẽ colligit hic.d.⁊ cõsciculus meus abb.ꝙ prebenda alicuius diciꝰ esse sua rõne administrationis ⁊ inducit ad qõnem tactã a bar.in rub.ff.de ope.no.nũ.vbi

7 dixit bar.† statuto caueꝰ ꝙ si qs offẽderit aliquẽ i domo sua puniaꝰ acerrimo pena.⁊ aliquis percutit aliquẽ in domo cuius non hʒ dñium sed hʒ possessionẽ seu detentionẽ vtꝝ isto casu incidat in penã statuti ⁊ videꝰ dicẽdũ ꝙ nõ qꝛ genitiuus de suo ꝓprio ⁊ naturali significato iportat dñium .l.ij.§.in locũ.ff.de reli.⁊ sump.fun.nihilominus ɔ̃rium determinat ibi Bar.⁊ moueꝰ per glo.que reputaꝰ sing.in.l.ij.ff.de ori.iur.que dicit ꝙ colon⁹ dicit iste fundus est me⁹ ⁊ tñ colonus est in illo fundo ⁊ verificanꝰ verba sua fundũ esse suũ.⁊ moueꝰ qꝛ statuta debẽt intelligi ꝺm cõem modũ loquẽdi circũscripto ꝓprio significato vocabuli allegat.l.liberoꝝ.§.ꝙ tñ cassius.ff.de legа.iij.adduci posset glo.in.l.ij.C.in qui.cau.colo.cens.

8 li.xi.que dicit † ꝙ appellatione suoꝝ veniũt amici ⁊ ibi est vulgariter intelligendũ qꝛ appellatione suoꝝ veniũt filij ⁊ nepotes vsqꝫ in septimũ gradũ vt est glo.sing.in.l. si femina.C.ad turpil.⁊ faciat glo.in.c.cupientes de electio.li.vi.⁊ glos.in.c.nulli de rescript.que volunt ꝙ vba rescripti dñt intelligi ꝺm cõem vsum loquẽdi ⁊ qδ hꝫ in c.pñti.§.locus.de prebẽ.in.vi.vbi appellatiõe dicte viie dicta vulgaris ⁊ non legalis ⁊ qδ voluit Joã.and.in.c.fundamenta de elec.in.vi.vbi appellatione nepotis intelligitur ꝺm cõem vsum loquendi ⁊ qδ voluit Jac.but.in.l.i.ff.de fid.instr.⁊ qδ voluit do.anto.ꝯ in ꝓhe.grego.⁊ dixit bal.in.§.fi.e in ti.de pac.cõstã.ꝙ ois intellect⁹ qui nõ ɔsonat auribus vulgi dr̃ extraneus ⁊ allegat.c.ex lris δ spon.hanc.q.tetigit bal.in.l.i.ff.de ori.iur.⁊ in.l.ait pretor.§.itẽ.ff.nau.cau.⁊ stab.tetigit idẽ do. abb.in.c.qꝛ.v.de iudi.⁊ in cõsi.suo.clxxvij.⁊ in.c.i.de postu.ꝓlato.spe.in ti.de ꝓba.§.nũc videndũ ver.sed pone.o.bal.in addi.spe.in ti.de cõfes.o.car.in.d.c.i.δ postu.ꝓla.⁊ aliquid dixit ibi sed non plene .o.anto.tetigit Joã.de imol.in.d.rub.de oper.no.nũ.⁊ ibi lud.ro.ego tpe quo reuerendissimus do.L ar.spoletanus tunc auditor rote fuit conductus ad legendũ hic boñ.iura ciuilia ⁊ in.i.lectione fundã ego publicaui istam cõclusionẽ ⁊ corã oibus doctoribus tunc legentibus substentaui hanc ɔclusionẽ ɔ̃ doctrinã bar.io.ego ex post examinaui i.d.c.i.de postu.prelato.⁊ ẽt dixi in.d.c.qꝛ.v.⁊ lud.roma.in.d.rub.de ope.no.num.allegat multa dicta doctoꝝ statuta esse ꝺ da ꝺm cõem vsuꝫ loquendi ⁊ quasi videꝰ ꝺa in ...

9 facite tñ qđ voluit Jo. de imo. ibi † ⁊ dicit φ de iure ca
nonico genitiuus nõ importat dñium ⁊ allegat. c. i. ð po
stula. prelato. ¶ Ego dico salua sua pace φ imo de iure
canonico iportat dñium qꝛ in hoc non est dña inter ius
canonicũ ⁊ ciuile nec est ponenda dña ar. c. cũ expediat
de elec. lib. vi. sed ſm subiectam mãm nõ iportat dñium
ex eo qꝛ prelatus ecclesie non est dominus sed bene ẽ ad
ministrator ⁊ ecclesie ⁊ rerũ ecclesie. ecclesia enim est xp̃i
⁊ bona ecclesiarũ sunt eiusdem faciat illud euangelicũ
tu es petrus ⁊ super hanc petrã edificabo ecclesiam meã
⁊ quod sacro scribit euangelio math. xvi. in ṽsi. domus
mea domus orationis vocabit. ⁊ magnus dixit psal. in
troibo i domũ tuã dñe ⁊ adorabo ad templũ sanctũ tuũ
⁊ dixit Inn. in. c. pastoralis de cau. pos. ⁊ ppriet. ⁊ in. c.
in lris de resti. spo. φ bona ecclesiarũ sunt xp̃i ⁊ glo. in. c.
cũ carpensis de verb. sig. ⁊ tex. xij. q. i. c. q xp̃i pecuniã au
fert surripit aut intercipit vt homicida in cõspectu iudi
cis iudicabit. quo aũt ad administrationẽ ⁊ distributio
nẽ sunt platorũ vt in pauperes distribuant. c. aurũ hꝫ ec
clesia. xij. q. ij. ⁊. c. qm̃ quicqd hꝫ ecclesia pauperum est. xvi.
q. i. vide que ego dixi in lec. rub. de reb. eccl. nõ alie. dixit
et Lud. ro. φ de iure ciuili genitiu⁹ nõ iportat possessio
nem sed dñium ⁊ ad hoc allegat. l. i. §. i. ff. de ser. fugi. vbi
appellatiõe serui mei nõ venit suus bona fide possessus
sed ego allego ꝯ eum tex. in. l. ait ptor. §. item pmittit. ff.
ne vi. ca. stab. vbi appellatiõe domus mee venit dom⁹ in
qua quis stat vt hospes ⁊ p ꝯñs in hoc nõ recte videt senti
re sed. d. meus Jo. de imo. in. d. rub. de oper. no. mordet
dicit bar. ex eo qꝛ sumus in mã penali. ⁊ pene sunt restri
gende. l. cũ qdã. ff. de liber. ⁊ posthu. c. odia. lxxxi. di. ⁊ ge
nitiuus pprie iportat dñium vt in. l. ij. §. in locũ. ff. de reli
gi. ⁊ sump. fu. ḡ istud statutũ vt penale dꝫ restringi. ⁊ rñ
det ad glo. d. l. ij. ff. de orig. iur. vt restringat ad mentẽ lo
quentis qꝛ si colonus dicit vado ad fundũ meũ cuius ip
se colonus nõ videt sentire de dñio sed dũtaxat de deti
natione. sed statutũ penale videt itelligere de pprio signi
ficato vocabuli. ¶ Sꝫ Bal. in. d. l. ij. de orig. iur. non in
lectura nec in apostillis sed in recollectis tangit istũ pas
sum ⁊ dicit φ verificat in dñio p. d. l. ij. §. in locũ ⁊ refert
gramaticos dicere φ pnomina possessiua iportant dñiũ
qꝛ a possessione dictum est dñium vt in. l. i. in pn. ff. de acq.
pos. iuxta illud qđ lib. scribit genes. quodcũqꝫ calcauerit
pes tuus tuũ erit allegat postea gl. d. l. ij. ⁊ qđ voluit gl.
in. l. ij. C. in quib. cau. collo. censi. li. xi. ⁊ ita residet ⁊ idẽ
Bal. in. d. l. ait pretor. §. idem permittit. dicit φ statutũ
loquens de domo alicuius hꝫ locũ in domo ꝯducta ⁊ qđ
voluit idẽ Bal. in addi. spe. in ti. de cõfes. Spe. in ti. de p
batio. §. nũc videndũ. vsi. sed pone dicit φ si statutũ loqt
de dñio possessionis intelligitur de eo qui hꝫ dñium rei
Bal. ibi allegat in. d. l. ij. ff. de orig. iur. φ imo veniat do
mus cuius aliquis hꝫ detẽtatiõem. Bald. in. l. illud. ff. de
rit. nup. dicit φ si statutũ disponit de offenso in domo sua
habebit locũ si illa dom⁹ erat cõis ⁊ idẽ voluit in. l. i. C.
qui testa. fac. pos. v. car. in. d. c. i. ð postu. plat. allegat gl.
valde sing. in. l. quotiẽs. ff. de vb. ob. φ si aliqs dicit se ha
bere librũ aristo. qđ nihilomin⁹ aristoti. nõ hꝫ dñium il
lius libri ego pondero vnũ quod inqꝫtum scribẽ. oẽs al
legãt. d. l. ij. §. in locũ. quod nõ facit ad qõnẽ tactã a bar.
ex eo qꝛ verba illius. §. diriguntur ad rem ipsam. dicit enĩ
ille tex. si aliqs sepultus fuerit in loco alteri⁹ ⁊ sic verba
diriguntur in rẽ sed qđ bart. est qñ verba statuti dirigunt
ad personã qꝛ dicũt si quis offenderit aliquẽ in domo sua
⁊ p ꝯñs nõ vꝫ quod recte adducat ꝯ doctrinã bar. Item
de iure cõi appellatione domus mee venit et domus cõ
ducta. l. lex cornelia §. domũ. ff. de iniur. ḡ si statutũ loqt
de domo alicui⁹ posito φ sit penale verificabit in domo
cõducta qꝛ verba statuti recipiũt ſm subiectã mãꝫ aliqñ
restrictionẽ aliqñ ampliationẽ a iure cõi. c. cũ dilectus ð
cõsue. l. si serui nostri. C. de nox. c. ex parte in xp̃o ⁊. c. dile
cto de verb. sig. l. si. §. in cõputatione. C. de iur. delibe. ⁊ si

dicatur vt dicebat Jo. de imo. φ nõ hꝫt locum illa iura
in statuto penali ⁊ per ꝯñs in mã restringibili ego addu
co ꝯ eum tex. valde singu. in indiuiduo decidentẽ hãc. qꝫ
in. l. i. eo. §. i. in ver. domui sue. ff. ad. l. iul. de adult. vbi tex.
loquẽs in mã penali puta in homicidio ⁊ in appellatione
domus sue venit domus in qua qs habitat ⁊ detentatio
nem hꝫ ⁊ nõ dñium ergo ⁊ per illum tex. cõfundit quod
dixit Jo. de imo. in prefata rub. ⁊ adduco rõnem incon
uincibilẽ vbicũqꝫ statutũ emanauit pncipaliter in odiũ
delinquentis posito φ sit penale dꝫ emanasse in fauorẽ
publi. ⁊ per ꝯñs censetur esse fauorabile ⁊ nõ penale qꝛ
attendit illud ad quod pncipaliter est introductũ. l. qui
exceptionem. ff. de ꝯditio. inde. vñ si statutũ ex vno capite
est odiosum ⁊ ex alio capite est fauorabile ⁊ pncipaliter
emanauit in fauorẽ lꝫ in ꝯñam tendat in odiũ tñ dꝫ fauo
rabile ista est glo. que reputat sing. in. l. venia. C. de i ius
voca. sed ego allego scdãm in. l. sed si hac. §. si. ff. eo. ⁊ ter
tiam in. c. sciant cuncti de ele. in. vi. ⁊ quartã in. c. si ppter
tua debita de rescrip. in. vi. ⁊ iõ glo. multũ solẽnis quam
alibi ego nescio in. l. quẽadmodũ. C. de agri. ⁊ censi. lib.
xi. dicit φ vbicũqꝫ lex est penalis ⁊ tendit ad fauorẽ pu
blicũ iudicat fauorabilis ⁊ extendit per illam glo. dixit
10 ibi Bar. † φ si statutũ loquit de faciente homicidium φ
extendit ad mandantẽ fieri homicidiũ ⁊ per hoc nõ ob
stabunt que possent opponi. statuta fiunt a prudentibus
vt per Bar. in. l. oẽs populi. ff. ð iusti. ⁊ iur. ⁊ tex. in. l. i. ff.
de legi. dicit lex est preceptũ virorũ prudentũ ⁊ verba p
lata a peritis dñt intelligi ſm morẽ peritorũ vt est glo. re
putata sing. in. l. qđ si nepotes. ff. de testa. tute. ⁊ qđ volu
it glo. in. l. i. C. de vsur. ⁊ tex in. l. si ociũ. ff. de euict. in ṽsic.
nõ ita vt vulgus oppinat. secus si eẽnt plata a vulgarib⁹
⁊ idiotis qꝛ tũc deberent intelligi ſm cõem vsum vulga
rium vt est glo. in. l. quotiẽs. C. fam. hercis. ⁊ in. d. l. ij. de
orig. iur. ⁊ qđ hꝫ in. l. tẽꝫ pretor. ff. de sui. ⁊ leg. φ nihilo
minus dñt restringi ille gl. nisi publicus fauor aliud sua
deret qꝛ tunc statuti verba eẽnt intelligenda ſm cõmonẽ
vsum loquẽdi nam ⁊ si ṽba pape qui est supprem⁹ iuris
lator ⁊ oẽm presumit hꝛe sapiẽtiam ⁊ sciam capit verba
ſm vulgarẽ modũ loqẽdi vt in. d. c. presenti. §. loca. ⁊ in
c. vestra de loca. ⁊ in glo. ⁊ iuribus allegatis superius er
go multo fortius verba statutorũ q̃ vt videmus frequen
ter fiunt ab idiotis ⁊ ignorãtibus vt quotidie fieri vide
mus ergo ⁊ p ꝯñs doctrina bar. vꝫ verior ⁊ eam sequt
hic do. Ab. ⁊ in. d. c. qꝛ. n. ⁊ in prefato ꝯsilio allegato su
perius ⁊ ista pars vꝫ de iure verior ne hoĩes inducãt ad
delinquendũ qꝛ nũqꝫ puniret pena statuti vulnerans ali
que in domo ipsius si intelligeret de dñio qꝛ vt videmus
pauci sunt qui habent pprias domos ⁊ maxime in ciui
tatibus vbi vigent studia litterarũ ⁊ rei pub. interest deli
quentes punire. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquil. ⁊ vt fame
de sen. excõmu. c. nõ est crudelis. xxxiij. q. v. ⁊. §. obicitur
xxxiij. q. ij. ⁊ exodi. c. ij. nõ patieris maleficos viuere sup
terrã. ⁊ ista menti cõmenda ⁊ addenda sunt ad Bar. ⁊
alios in. d. rub. de ope. no. nũc. nec ea tradas obliuioni.
¶ No. et ex tex. isto in villas quas singuli singulas ⁊c.
quod clerici beneficiati colligunt fructus ex bonis tpali
11 bus suarũ prebendarũ † ⁊ iõ appellati sunt vsufructuarij
seu vsuarij ⁊ est hic glos. elegans ⁊ de ea faciunt festum
scriben. hic. ego adduco scdãm in. c. ex litis de pigno. ter
tiam in. c. peruenit de fideius. Quartã in. c. cũ olim de ce.
permu. Quintã in. c. possessionis de reb. ecc. nõ alie. sextã
in. c. qꝛ nos de testa. septimã in. c. si. de pecul. cleri. octauã
in. c. duo sunt gña. xij. q. i. nonã in. c. presenti de offi. ordi.
in. vi. decimã in. l. i. C. de anno. ciui. lib. xi. bar. tñ per erro
rem ibi allegauit glo. in. c. i. de offi. ordi. lib. vi. debuit al
legare glo. d. c. presenti hosti. in. c. requisisti de testa. gl. ⁊
archi. in. c. statutũ. §. assessorẽ de rescrip. in. vi. Jo. de lig.
in. c. gratia de rescrip. eo. li. bar. in. d. l. i. de ãno. ciui. ⁊ in
. l. diuortio. ff. so. ma. ⁊ in. l. cũ oportet. §. cũ aũt. C. de bo.
qꝫ libe. ⁊ in auc. licentiã. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in. l. sacrosan

cte.C.de facr.san.ecc.do.car.et ocs scribe.in.c.fi.de pec. cle.ego dixi ibi plenissime et per eosde scribe.in.d.c.regl fil.de testa.et per do.Dnic.post alios in.d.c.psenti et per alios scribe.in.d.l.diuortio ego aliqd dicam super glo. ista. ¶ No.et q archidiaconus et eps agebat coi iudicio no aut apparet q habuerit psensum sta auctoritate ab ecclesia in que erant huiusmodi pbende dicit hic multum egregie Inno.q iudicio subsistat eone pstitutionis vel psuetudinis et sic sentit q psuetudo dat mandatu ad agendu et dicit hic bal.pbari hoc dcm Inn.in.l.nulli.ff.q cuiusqz vni.no.et adduco eude bal.in.c.i.in pn.in ti.qui feu.dar.pos.in pn.vbi dicit q psuetudo dat madatum et subdit hoc est qd voluit Inn.sed no allegat locu vbi hoc dixit re vera hic est locus et subdit ibi Bal.psuetudo dat mandatu ad agendu et tenaciter obseruata hz viz decreti et iusticie et dat iurisdictione allegat.l.viros.C. de diuer.offi.li.xij.faciat.c.cu contingat de fo.copt.vide ibi dicta p me.et adduco in fini glo.sing.in.c.ad apostolice de re iudic.in.vi.que voluit q psuetudo dat voce in eligendo ipatore io dicit q rex boemie no hz de iure vocem eligendi ipatori sed de psuetudine est vnus de electorib ipatoris et adduco tex.egregiu in ti.d pac.psta. in pn.in ver.sicut ab antiquo.et ibi dixit bal.q in pascuis nemorib molendinis et comoditatib aquaz stant psuetudini.nec est miru qr psuetudinis non est nullius auctoritas vide que ego dixi in rub.d.de psue.et in.c.cu co-

11 suetudinis eo.ti. ¶ Et dixit hic Inno.† q si duo clerici seu canonici eiusde ecclesie litigant sup prebeda eiusdem ecclesie tuc no reqritur licentia aut psensus ecclesie ex eo qr adiudicet illa prebenda siue vni siue alteri eoz nihil deperit ecclesie et in nihilo pdiudicat ipsi ecclesie secus si esset litigans alteri ecclesie qr tunc requirit psensus ipsius ecclesie tunc enim posset piudicari ipsi ecclesie et ad hoc allegat qd hr in.l.inter tutores et in.l.tinu.ff.de admini.tuto.et cu hoc dicto suo trasseunt ocs scribe.ego adduco vltra alios pro dicto suo sing.text.in.l.volutas.C.

13 de fideico.† vbi testator instituit suos heredes et mandauit bona sua remanere in familia et phibuit alienari ex familia q nihilominus illi de familia poterut alienare inter se bona hereditaria.qr oino remanebut in familia et non ibunt ex familia ita dicamus in pposito et indubitater no poterat allega.melius pro hac doctrina Inno.tene meti illu text.p dicto suo faciat.l.si vnu ex familia.§. si de falcidia.ff.de leg.ij.et qd voluit Bal.in.d.l.volutas

14 vbi dixit † plarus emit aliqua domum a caplo q in tali alienatione no requirit decretu superioris qr non vadit ex ecclesia remanet dom illa in ecclesia.et dicit fuisse doctrina Jo.and.in.c.is qui tacet de reg.iur.in.vi.ipse aut dicit pbari in.d.l.voluntas.ego adduco eudem Jo.an. in.c.none de presumpt.vbi tradidit eande doctrinam et eunde ibi refert et sequit cosciculus meus abb.et adduco ego hosti.in.c.possessiones de reb.ecc.non alie.vbi dixit eps emit fuedu a caplo suo nec interuenit decretuz aut psensus superioris vtru valeat illa venditio.et determinat q sic ex quo no vadit ex ecclesia et mouet ad sic dicendum per.d.l.volutas qd est bn notanduz.et adduco qd voluit guil.de cu.in.l.cum his.§.si vni ex pluribus.ff.de transac.vbi dixit aliqs accepit emphiteosim ab ecclesia pro se et filijs suis et eo mortuo filij eiusdem volut diuidere illa emphiteosim vt quilz habeat parte suam sibi contingeté an possit determinat q sic ex eo qr p illa diuisionem res emphiteotica vadit ad obligatu et no exit ipsos obligatos.et eode mo vr esse dicendu in vassallo accipiente feudu pro se et filijs suis vt eo mortuo possint feudu inter se diuidere no petita licentia dni feudi ex quo feuduz vadit ad obligatos ipsi dno feudi.et ide voluit in.l.i.C. de impo.lucra.descrip.lib.x.et in.l.qui rome.§.duo fres ff.d verb.ob.et in.d.l.cu hi.§.si vni ex pluribus.et mouetur ocs per.d.l.voluntas et ide voluit feder.de se.psi.cc. alias psi.ccvi.et per eude bar.qui dicit se habuisse de facto in quodam marchione habente plura castra in feudum ita dixit ide bar.in.d.l.inter tutores.ff.de admi.tuto.et de hoc dixi in repeti.rub.de reb.ecc.no alie.vbi perviam disputationis comentaui istu passuz.et faciebat dubium qr diuisio hz se ad instar emptionis vide ibi dicta per me.et et adduco qd voluit cosciculus meus Abb.in

15 c.cum dilectus de psue.† vbi dixit eps emit a caplo fundum no interueniete decreto superioris vtru valeat talis venditio et determinat q sic.et pro dicto suo faciat.d.l. voluntas et oia hec dicta.v na ibi dicit qd singulariter nota.est dignu q eo casu quo requireret auctoritas epi qn capluz alienat si ipsemet eps emit q no est necesse q aliter appareat de auctoritate seu de licentia.et per psis sufficit q tacita auctoritas vel tacita licentia interueniat qd voluit Bal.in.l.si filius.C.de pe.hered.et bar.in.l. cu pater.§.libertis.ff.d legi.ij.Ego istud n examino hic sed p doctrina do.Ab.ego adduco sing.tex.in.l.i.§.mutus.ff.de tutel.vbi mutus io no pot esse tutor.qr no pot interponere auctoritate que expressis verbis ostenda est claru est q mutus aliter psentire pot.l.mutu.ff.de acq. heredi.l.mutus.ff.de pcne.cum si.ergo et.scdo adduco singulare dcm Jo.and.in.c.si abbate.de elec.in.vi.volentis licentia debere interponi verbis expressis et illo dcm refert et sequr Lodo.ro.in.l.ij.ff.so.ma.qui ad hoc allegat lapu allegat.xv.sed ego allego Bal.in.l.obseruare §.post hec.ff.de offi.pconsul.et lega.vbi allegat illud dictum Jo.an.in.d.c.si abbate qd est bn nota.p intellectu auc.licentia.C.de epi.et cle.et pro.§.licentia in auc.d ali. et emphi.et in.c.cu ad monasteriu in ver.licentia de statu mona.et soleo ego vltra ocs alios allegare si bene memini.c.cu venerabilis alias.cu psuetudinis in ver.petita et obtenta licentia de psue.vide que ego late dixi in.d.c.cu dilectus.et et latius et melius locutus fui ano pterito circa istu passum in repeti.l.sciendu.ff.d verbo.obli. ¶ Et et pondera p Inno.qr inqtum ipse voluit istos litigantes super pbendis posse agere sine consensu seu licentia ecclesie.qr in contrariu est tex.formalis in.l.aut pretor.ff. de iure delibe.inducedo illu tex.hoc mo ille qui no pot rem alienare.no pot rem deducere in iudiciu sed pbendatus no pot alienare sua pbendam.ergo no pot illam deducere in iudiciu.et ptrium tenuit glos.in.d.c.edoceri de rescrip.in.c.i.de pcur.et in.c.cumqz de iudi.glo.in in.d. l.aut pretor tenuit ptrium q imo prelatus ecclesie posset litigare sine consensu sui capli.et idem tenuit Inn.in.d. c.edoceri.iste passus est dubitabilis et curia romana practicat fm opi.glosaz iuris canonici.et iudicio meo egeret declaratione pontificia ego cum tetigissem istaz passum in.d.c.edoceri reuolui pene totu volumen decretalium et accumulaui tex.pene infinitos pro defensione glo.iuris canonici.et et inueni tex.pene infinitos p defensione Inno.et sequatiu vide ibi qr bellissima disputatione inuenies. ¶ No.et ibi super psinibus q ista qd erat d cofinibus et hr in tex.meliori de iure in.c.forus i versi.limes d ver.sig.vbi frequeter dr qd d liminibus io psueuerit apponi termini.l.hec actio.§.i.ff.fini.regun.l.i.ij.iij.et l. agraria.ff.de termi.amot.tene tn menti illu text.in ti.de pac.pstan.superius allegatu in vsic.sicut ab antiquo.q stat antiquis limitib et antiquis cofinibus. ¶ No.ibi controuersia agitari q inter epm et archidiaconuz eius

16 agitabat cotrouersia † ego quero hic vltra alios p ddarratione tex.qn dicit controuersia agitari a aug.in auc.d litig.§.ocm.dixit ante lite pestatas.re vera hic est tex. p doctrina aug.tene menti qr nemo vnqz pderauit doctrina aug.destrui per istum tex.qd apparet ex eo qr logr in productione testiu que fit postqz lis pestata est.pmi tn dcm puto esse veru et accipi potest ante lite pestatam vt in.c.pposuisti d fo.cope.vbi quis dr aduersarius antequa lis sit pestata eode mo dr cotrouersia mouere ante lite pestata faciat.c.i.d iudi.c.fi.d iur.calu.in.vi.c.big vt lit.pen.eo.li.c.ite cuz qs.c.in litis d resti.spo.c.aduersarius de

a ¶ Agitari. adde do.alex. de imo.in.l.si pulato.§.si qs forte et l.i.om plius re ra.habe.canonistas in.c.et si xps d iureiur.

ferio de cauf.pol.ꝛ propter.l.i.C.de eden. vide que ego dixi in.d.c.i.de iudi. ¶ Not.ēt ibi ad instruendā iudicis cognitionē.qꝛ allegant oēs scribē.hic istū tex.ad hoc ꝙ
17 † ꝙ pductio testiū dʒ fieri iudici hoc dcm̄ est in se verū ꝛ pbat in.l.si de possessione.C.de pbat.ꝛ in.l.eos ꝛ in.l.si qn̄.C.de testi.ꝛ in.l.i.C.de pdi.ob turp.cau.ꝛ in.l.fi.in.ꝑ ficu.psidib⁹.ff.de lib.agno.ꝛ in.l. quinquaginta.ff.de p/ ba.ꝛ glo.que reputat sing.in.l.iubemus.C.de lib.cau.ꝛ quod dixit ang.ↄsi.clxxxxiy.ꝛ Bal.in.l.instrox.C.de p cib.ips.off.ꝛ i rub.C.de pba.tex.in.c.qꝛ pleriqꝫ.y.q.vij. c.inter ceteras de rescri.c.qm̄ ↄ̄ de pba.c.statutū.§.pſetē do.de rescrip.in.vi.ꝛ adeo pbatio fiēda ē iudici ꝙ si no tarius scribat ꝙ testis tremēdo deposuit iuxta not.in.l.ꝺ minore.§.tormenta.ff.ꝺ qstio.nō stat sue scripture sed ꝺʒ scribere hoc ꝙ de mandato iudicis ita scripsit singulare dcm̄ fuit Inno.in.d.c.qm̄ ↄ̄ ꝙ refert Bal.in.l.nullū.C.ꝺ testi.sed re vera lʒ istud notabile sit verū in se.tn̄ nō colliḡ ex tex.isto qꝛ ista stant simul ꝙ testes pducant ad instruē dam iudicis cognitionē nō tn̄ seqr necessario ꝙ pductio debeat fieri iudici.ergo ꝛc.tene menti. ¶ No.ēt exami/
18 natis ꝛc.† qꝛ pbat ꝙ examinatis testib⁹ colliḡ q pferan tur.ꝛ vt hic dī pferunt hi q pfulgent dignitate ita ꝙ stat testib⁹ dignioribus.c.in nr̄a de testi.l.hoc carmē.ff.co.ꝛ dixit hosti.ibi ꝙ meli⁹ est hr̄e vnū testē bonū q̄ȝ centū ribal dos ꝛ iudicio meo vr̄ sentire ꝙ si aliqs pduceret centū testes ribaldos ꝙ nō posset deferri iuramentū pducenti in supplementū plene pbōis istꝰ voluit sentire ibi hosti. qꝛ testis ad hoc vt deferat iuramētū in suffragiū dʒ eē oī exceptione maior vt dixit bal.ī.c.pcedēti vbi fuit dcm̄ vi de ibi.ꝛ p ↄn̄s nō dʒ hr̄e vnū bonū testē q hʒ mille ribal dos.qꝺ limitabis nisi eēt talis actus q ↄsueuit fieri iter ri baldos quo casu valeret pbō facta p illos tales. cōsului ānis supioribus florentie.ꝙ qdam cū falsis tasillis barata uit quēdā ꝛ nō poterat pbari nisi p testes baraterios ꝛ crimīnosos ↄsului posse pbari.qꝛ actus est pband⁹ p eos qui verisiliter habēt notitiā actus.l.ꝺ sumersis.C.ꝺ nau. lib.xi.ꝛ allegaui Saly.in.l.ea qdē.C.de accus.in sua re/ peti.ꝛ fuit liberat⁹ qdā nobilis forensis incarceratus in stinchis florentinis tene menti. ¶ Eodē mō dicas ꝙ sta tur testibus seniorib⁹ potius q̄ȝ iuniorib⁹ vnde data pa/ ritate dcā senior pferunt ista est glos. sing.in.l.cū qd.ff.si cer.pet.cū quo oēs transeunt.sed ego pondero ꝙ senes ꝺ bilitant memoria ꝛ p ↄn̄s nō pferunt per id qꝺ hr̄ in.vi. tragedia senū languescit memoria ꝛ in.l qdā tabularuꝫ ff.de fur.ꝛ in pbe.declamationuꝫ memoria est ex oibus ptibus animi maxie delicata in quā pmū senect⁹ incurrit .l.ij.§.due cūe.ff.ad carbo.vbi est glos. melior de iure hr̄ i .l.lege acqlia in vbi.q testes.ff.ad.l.acql.c.qm̄ frequēter vt lit.nō ↄte.vbi recipiunt senes in testes ante litē ↄte.vel pp id qꝛ cito sunt morituri verisiliter ꝛ faciat.l. bis q.ff. de fideic.lib.ꝛ ibi dixit ang.melius eē manumitti a sene q̄ȝ a iuuene.ꝛ faciat ꝙ egregie dixit Bart. in.l.is pōt.ff. de acqr.here.ꝙ excusat senes ignorās illud qꝺ publi. dr̄ iuxta nōta p glo.in.l.si tutor.C.ꝺ peric.tuto.ꝛ faciat qꝺ hr̄ in.c.si.q mat.accus.pol.ꝛ iō illa glo.eēt restrigēda vt ↄsideret q̄litas senis ꝛ ēt ↄsideret q̄litas actus. ꝛ iō non ita indistincte vt loqr glo.illa pcedit faciat in ar.qꝺ dici solet maledictus puer centū annoꝝ ꝛ qꝺ no.in auc.ꝺ mo na.h.ad fi.ꝛ eodē mō dicas in cā criali vbi agiṫ de libe/ rando aliquē a crīe vt est glo.sing.in.c.cleri.lxxxi.di.quā repu aait bal.sing.in repe.l.data opa.C.q accus.nō pos. voluit enim ibi glo.ꝙ si duo layci dicāt me hac hora i h loco nō fecisse tale crimē.qꝛ semp astiterūt ꝛ duo clerici afferunt ↄ̄riuꝫ ꝙ lʒ clerici sint digniores laycis.xy.q.y. c.duo sunt gn̄a.c.deniqꝫ.iiij.dist.ꝙ potius stabiṫ dcō lay coꝝ fauore libertatōis ꝛ ēt qꝛ est melior psumptio p lay cis ꝙ qs nō deliquerit arg.l.merito.ff.p so.ꝛ qꝛ talia sūt pncipiata qualia sunt eoꝝ pncipia vt dixit Bal.i.l.fi.C. si quis omiſ ca.testa.§ capiṫ via absoluēdi.l.arianus.ff. de actio.ꝛ obli.c.dn̄o guerre.§.pomptiones i ti.ꝺ finitur

ler incip.ↄsue.reg.ꝛ faciat glo.multū singu.in.c.ne quis arbitret.xxii.q.ij.ꝛ singulare dictū Inn.in.c. ondū ꝺ ele. ꝛ ēt adduco singulare dctū Inn.in.c.auditis de pscrip. ꝙ reputauit singulare Jo.de imo.in.c.lʒ cāu.ī.eo.ꝛ oēs scriben.in.d.c.auditis ꝙ si testes sunt di pitate pares pō dere numero ꝛ mensura vt verbis bal.vtar.in.l.precib⁹ .C.de ipub.ꝛ aliy subsli.ꝙ pferūt illi quoꝝ dictis ↄsonat ius cōe illis quoꝝ dictis ↄsonat ius puilegiatiuuꝫ seu vt ita dixerim spāle ꝛ rō est qꝛ pmi asserūt illud ꝙ est veri similius ar.eius ꝙ hr̄ in.c.qꝛ verisimile de psump.c.sup hoc de renū.c.pterea de testi.l.hoc carmē.ff.eo. ꝛ.d.c.lʒ cāu in ꝺsi.verisilis iuxta illud ꝙ in sacra scripū est pas sione apud matheū ꝛ apud marchū ↄuenietia nō erant eoꝝ testimonia.ꝛ eodē mō dicas ꝙ pferunt illi quoꝝ di/ ctis ↄsonat ius nāle singulare dcm̄ fuit Inn.in.c.i.de fri. ꝛ malefi.ꝙ si testes a marito pducti.ꝛ testes ab vxoṙ sūt omni paritate pares.ꝛ testes vxoris asserūt maritū eē frigide nature ꝛ ipotentis.ꝛ testes mariti asserant ↄ̄riuꝫ ꝙ pferunt testes mariti quoꝝ dictis adderet ius nāle seu
19 ei⁹ psūptioṫ nā eni nō hn̄dat i supfluis.nec desiē i necessa
20 riys vt scribiṫ de gn̄a.ꝛ corrupt.apud aristo.in.l.ꝛ not. in.c.ius nāle.i.di.eodē mō dixit Inno.in.c.super hoc de renū.ꝙ si duo testes deponūt me fecisse pmissionē metu ꝛ decē deponūt ꝙ feci spōte ꝙ illi duo asserentes ꝙ feci metu pferent illis decē asserentib⁹ liberā volūtatē ꝛ ret/ tulit illud dictū ꝛ trāsiuit cū eo ang.in.l.si qs a se fundꝫ .C.ad.l.iul.de vi publ.ꝛ bal.in cōmento.l.obseruare.§. pficisci.ff.de offi.pconsul.ꝛ in tracta.testiū.quē ipse po suit in rub.C.si qs ali.testa.phib.ꝛ ēi seqtur Lo.ro.in re peti.rub.ff.de arbi.sed re vera ↄ̄ Inno.est tex. formalis i .l.nō est verisile.ff ꝙ me.cā.ꝛ vt mea deṫ audacia vbis illū tex.ↄ̄ Inno.allegauit ibi ang. dannās doctrinā In no.tene menti.qꝛ nullus modern⁹ de ang.fecit mēniones pondera qꝛ dici posset vt attendam⁹ p quib⁹ testib⁹ est maior psumptio ꝛ p illis stabiṫ si forsasse ille actus fuit celebratus corā iudice tyranno qꝛ tunc pcedet doctrina Inn.ar.eius qꝺ voluit glo.in.l.i.C si rector puinc.ꝛ ar. qꝺ hr̄ i.c.cū inter.ꝛ.semotē de elec.ꝛ qꝺ hr̄ in.l.fi.C.ꝺ pdi. curia.li.x.ꝛ in.l. pbatorias.C.de diuers.off.li.xij.ꝛ in.c. auditis de testi.spo.alias pcedat ↄ̄ria doctrina adduco ēt ad pdicta ꝙ singulariter voluit Bal. in auc.oēs pere grini C.cōmu.ꝺ succes.vbi dixit duo testes deponūt equ um emptū a me eē bulsum duo aliy testes eiusdē pitte ꝛ q̄litatis asserunt ↄ̄riuꝫ ꝙ stabiṫ testib⁹ dponētibus equū eē bulsuꝫ.sed tn̄ pōdera qꝛ ꝙ equ⁹ nō sit bulsus ↄsonat psumptioni nāe.q̄ seqtur ꝙ stabitur testibus asserentib⁹ ↄ̄riuꝫ p illud qꝺ voluit Inno.in.d.c.i.ꝺ frigi.ꝛ malefi. ergo nō recte loqtur Bal.faciat ēt ad pdicta glo.in auc. de tabellio.§.si vero absunt.inq̄tuꝫ dicit nō min⁹ in auc. de hered.ꝛ falci.collat.prima cōiuncta celebri doctrina Bal.ꝛ in auc.sed cū testator.C.ad.l.falci. vbi dixit ꝙ si testes sūt p vtraqꝫ parte pares.ꝛ ↄ̄ria deponūt ꝛ ex vna parte sunt notary ꝙ pferet dcm̄ notarioꝝ.ꝛ dicit de hoc fore glo.in.d.§ si vero absunt.ego alias vidi dubitari q dam pduxerat duos armigeros p se.aduersarius pdu xerat duos notarios quibus magis staret.nō tn̄ erat ac tus q spectaret ad armigeros nec qui spectaret ad exer/ citū tabellionatus ꝙ ↄsului p eo qui pduxit no. tene mē ti faciat ēt sing.dcm̄ Ja. bu.relatū a bal.in.l. presbyteri .C.de epis.ꝛ cle.vbi dixit ꝙ pferunt dicta testiū qui nō in terrogati assignarūt cām dicti sui illis q assignarūt cām dicti sui interrogati qꝛ videnṫ cū maiori pura ꝛ veritu/ dine deposuisse adduco ēt ꝙ retenta doctrina bart.in .l.teopompus.ff.de dot.pleg.per illū text.in ver.iuratus scripsit ꝙ testis pōt deponere p scripturā transmittendo eandē ad iudicē lʒ cōtet sit reprobata in.c.de testi.ī.ꝺ te sti.vbi per Jo.an.ꝛ alios ꝛ in.l.iurisiurandi.C.eod.per Bal.ꝛ Saly.ꝛ p do.car.in.c.qui a nobis qui matr.acc. pos.tn̄ si testes pro vna parte miserūt testificatiōes suas in scriptis ad iudicē ꝛ testes ptis aduerse testificati sunt

20 ¶ Necessarijs adꝺ eādeꝫ philo.in.ij.de an.in multis locis relegan. tex.in sti.ꝺ iur. natu.§. sed ꝙ naturalia ꝛ ibi ang.ꝛ oēs do cto.

cores iudice voce.lz sint oi paritate pares ꝛ ꝗrũ pferunt testes voce deponẽtes vox.n.viua pstãtior voce mortua iuxta illud qd voluit glo.in cle.i.de iude. p quo vide dcã per me in repe.rubri.ꝫ.de fid.instru.ꝛ qd magnus voluit Hyero.in plogo biblie in vsi. bz nescio qd latentis ener gie vox viua docentis ꝛ ista vt recor minime sũt ptẽnẽda

10 ¶ Et ẽt no.ex tex.isto qꝛ singulariter decidit † qui testes reputent digniores statur iudicantis arbitrio faciat in ar. glo.multũ sing.in.c.sedes apostolica de rescrip.ꝛ qd vo luit Jo.an.in.c.significantib⁹ de offi.dele.ꝛ in.c.cũ opor tet de accus.ꝛ in.c.qm frequẽter in pn. vt lit.nõ ptc.alibi de hoc iudicantis arbitrio diximus multa q̃ nunq̃ collecta fuerũt ab aliquo aut antiquo aut moderno quo casu re cte adduci posset singularis doctrina bar.in.l.diuus.ff.de his q no.infa.ꝙ lz testis bonã rõnẽ assignet.tñ iudex põt nõ adhibere sibi fidẽ est eni arbitrariũ allegat.l.iij.§.i.ff. de testi.dicit tñ pp timorẽ sindicat⁹ oz apud acta dscribi facere cãm q̃re sibi nõ credit.mirandũ est pro certo de tã to doctore qd nõ viderit Jnn.in.c.qm ꝯ.ĩ.eo.ꝛ in.c.cum de re iudi.ꝛ hosti.in.c.cũ cõtingat de offi.delega.ꝛ istud ẽt voluit bal.in.l.magistratũ.C.qñ pxo.nõ est neces.ꝛ idẽ singlr dixit idẽ bal.i.c.cũ sint partiũ iura obscura de re iur.lib.ꝙ vbicũq; sunt due cause fauorabiles ꝛ vna ẽ fa uorabilior altera ꝛ pnũciat p fauorabiliori ꝙ oz expri mere apud acta fauorẽ illius cãe pdominãtis ad hᵒ allat .l.si duo patroni ff.ð iureiu. ¶ No.ẽt ex tex.isto.ꝙ snia fertur pro possessore nã ꝛ possessio facit psumptionẽ pro possidente.ꝛ qꝛ prõptiora sunt iura vt dicit tex.ad absol uendũ q̃ ad codẽnandũ.d.l.arianus ꝛ.d.§.prõptiores .§.allegato ego aũt de q̃uo possessionis allam infra q̃ sũt penetralia in vtraq; censura vt scripsisse in.c.i.ð.e.remit to ad ibi dicta ꝛ nihilominꝰ ad ea addo istã gl.i.c.i.ð cõ tem.inter do.ꝛ sid.ꝛ dico possessio est cã nominãdi iudici um.l.i.ff.si a.her.liberat.n.possidentẽ ab onere pbãdi.l.ser uus.C.ꝙ cũ eo.insti.de interdic.§.cõmodũ.Jtẽ est cã p ponẽdi iudicio officiũ.l.fi.ff.de offi.pcur.cesar.l.vt libe ra.§.si qs et seruitute ff.de lib.cau.Jtẽ facit psumptio nẽ p possidente.l.fine possidetis.C.ð pbat.Jtẽ possessio parat remediũ recuperãdi.l.q possessionẽ ff.ð vi ꝛ vi ar. Jtẽ ipedit snie executionẽ.l.ob maritoꝝ.C.ne vx.p ma. ꝛ demũ inducit multa cõmoda vt hꝛ in.l.possideri.§.ex cõtrariũ.ff.de acqr.pos.ꝛ ego cũ magnis sudorib⁹ in dispu ta tione mea Antoniana adduxi centũ cõmoda possessionis sparsa in oi cẽsura a nullo vnq̃ accumulata potentia vi dere qꝛ forte excedũt oẽs humanos labores. ¶ Jtẽ dixit egregie admodũ bal.in.l.si duo.ff.de acqrẽ.pos.ꝛ in.l.si de vi.ff.de iudi.ꝛ in.l.si de eo.§.fi.ff.de acq.pos.ꝛ in.l.nã liter.§.nihil cõe.ff.de acqrẽ.pos.ꝙ si vnus pbat titulũ ꝛ possessionẽ.ꝛ alter pbat possessionẽ ꝛ nõ titulũ ꝙ pferet pbans titulũ ꝛ possessionẽ ꝛ erit limitatio ad hunc tex. ꝛ ista ꝛ hoc voluit alber.de rosa.in.l.si qs libertate ff.ð peti.here.idẽ voluit Cy.in.l.vnica.C.vti possi.idẽ voluit ang.in.d.l.si de eo.§.fi.ꝛ in.d.l.vnica.C.vti possi.idẽ vo luit bal.in.l.momẽtanee.C.q legi.psona.ꝛ in.l.ordina rij.C.ð re.vẽ.ꝛ in rep.l.incerti C.de iterdi.ꝛ i.l.vnica.C. vti pos.ꝛ i.c.ij.de rescrip.ꝛ Saly.i.d.l.ordinarij ð re.vẽ. d.me.Jo.de imo.in.c.i.de resti.spo.ꝛ in.d.l.si de eo.§.fi. ꝛ p scribẽ.alios in.d.l.nãliter.§.nihil cõe ꝛ ista non tra das obliuioni. ¶ Et ẽt põdera qꝛ bal.hic dixit q̃uo cõ stat potest iᵒ iudicio de reo qꝛ vterq; hꝫ vicẽ ꝛ rei ꝛ ac toris vider ꝙ dicat reus q prior vocat⁹ est ad iudiciũ qꝛ i nitius venit ad iudiciũ iudiciũ.n.reddit in inuitũ.l.iter sti pulãtẽ.§.i.ff.ð vb.ob.actor aũt dr ille q primus venit ad iu diciũ faciẽs vocare reũ ꝛ ẽt pondera.qꝛ lz rõ sit ꝙ prio recipiant testes actoris ꝛ postea recipiant testes rei vt no. in cle.sepe de vb.sig.tñ in casu isto vbi agit de cõi iudicio minime attendet ille ordo. ¶ No.ibi q̃dragita annoꝝ

11 spacio incõcusse † ꝙ bona ecclesiastica pscribũt spacio q̃

a dragita annoꝝ ᵃ dũmõ possideant incõcusse q̃ũ velit si ne turbatõe possessionis de hᵒ dicendũ vt in.c.de q̃ta ð pre

ᵃ ¶ Annotꝰ. sed an idez sit dicendũ in re quondã ecclia stica ꝛ effecta prophana. dic ꝙ nõ vt tz bar to.in.l.pantus in fi.de acqrẽ. hered.vbi etiã moderniores ipsũ insecunt.

scrip.vbi est locus accomodatus. ¶ Nota ẽt ex tex.isto

12 † ꝙ duo officia cõcurrunt circa vnã ꝛ eandẽ personã qꝛ vterq; obtinet vicẽ ꝛ rei ꝛ actoris.docto.oẽs hic limitãt nisi se ad inuicẽ ipedirẽt.qꝛ tũc nõ possent pcurrere circa vnã ꝛ eãdẽ psonã ꝛ ponũt exẽpli in iudice ꝛ notario qꝛ vnus ꝛ idẽ non põt esse no.ꝛ iudex.de quo hꝛ in.c.qm ꝯ falsam.ꝫ.eo.ꝛ inducit do.Abb.ꝛ alij istũ tex.ad.q.contra a supremo doctore bar.in auc.nisi breuiores.C.de sen.ex peri.reci.vbi dixit partes dederũt ptãtem arbitro in cõ promisso ꝙ pcedat ꝛ decidat in scriptis ꝛ sine scriptis.de cidit ꝙ poterit eẽ no.ꝛ iudex.ꝛ stabit dicto suo de dictis testiũ ista qd est celebris dabo remissiones.bar.cõ tenget ẽt in.l.si seruus.ff.de stip.seruo.ꝛ in.l.iubemus.§.sane C. de sac.san.ecc.bal.in.d.auc.nisi breuiores ꝛ in.d.l.iube mus.§.sane.ꝛ in rub.de op.in addi.spe.in.xiij.col.ꝛ in.l. si cõsul.ff.de adop.ꝛ do.ant.in.c.qm ꝯ.ꝫ.eo.ꝛ in.c.cũ ad sedem de resti.spo.ꝛ in repeti.c.quia an alijs de iureiu.do. me.Jo.de imo.in.c.i.de iudi.ꝛ in.d.l.si seru⁹ de stip.ser. conficiunt meus abb.in.c.tenor ꝫ.de re iudi.ꝛ hic eng. ꝛ in.d.auc.nisi breuiores ꝛ Lod.ro.in.l.sciendũ in cõme to ff.de vb.ob.ꝛ qdẽ do.anto.in.d.c.cũ ad sedẽ ꝛ in.d.c. qm ꝯ.retulit doctrinã bar.ꝛ eam secutus est.sed cum re petijsset.c.quia an alijs pallegatũ ausus est dãnare doctri nã barto.dixit enim eam esse piculosam ꝛ pstare materiã cõmittẽdi falsum limitauit tñ illã reducendo ad concor diam hoc mõ vz aut loquimur quo ad acta decisoria vt sunt pbationes seu dicta testiũ ꝛ tũc nõ procedat doctri na Bar.aut nos loquimur quo ad acta ordinatoria iudi cij ꝛ tunc procedat dctũ Barto.qꝛ primo casu tollit ma cõmittẽdi falsum Lo.ro.in.d.l.sciendũ recitato do.anto. in dictis tribus locis nec recitato alio doctore trãsiuit cũ ista concordia do.Anto.tu pondera ꝙ iudicio meo ista concordia non põt cadere in casu nostro qꝛ si iste arbiter potest procedere sine scriptis ad quid requirunt acta or dinaria iudicij cum tale iudicium non requirat acta scri benda ergo.alij autem doctores quos retuli excepto an ge.sequũtur doctrinam Bar.sed ang.in.d.auc.nisi bre uiores dicit non placuisse sibi illud dctũ Barto.quod est periculosum ꝛ illaqueat animã ad peccatum dat enim ma teriam fabricandi falsum quod esse non debet.l.fine he reditaria.ff.de neg.gest.l.conuenire.ff de pac.dotal.ego alias examinãdo istum passum deueni ad hanc concordiã ꝙ attendat qualis sit ille arbiter quia si est homo probate fidei ꝛ prestantis vite.tunc procedat doctrina Bar. quia non est presumptio ꝙ animam suam illaqueat.ꝛ hoc per tex.valde celebrem in.c.in nostra de procurat. ꝛ per.c.ij.ð oper.no.nunciatio.ꝛ per.l.si a bone fidei.ff de rei vendi.ꝛ per illud quod voluit Hostien.in.c.finem litibus de do.ꝛ contuma.ꝛ quod voluit glo.xij.questio prima.c.expedit ꝛ glo.in.l.titio fundum.ff.de condem. ꝛ demon.ꝛ do.Anto.in.c.postremo de appella.voluit equidem ꝙ nõ cadat sinistra presumptio aut suspitio in homine tali alias secus ꝛ ita hanc litem reduxi ad concor diam.Sed nihilominus salua pace Bar.videt ꝙ doctri na sua non sit vera nã dicta auc.nisi breuiores.loqt in le uibus cãis ꝛ breuiorib⁹ ꝛ ð leui preiudicio loquit quo casu lex parũ curat.l.leuia.ff de accus.l.scio.ff.de in integ. resti.l.si oleum.ff.de do.cũ si.Jtẽ non requirunt scriptu ram vt in.c.fi.de re iudi.lib.vi.sed doctrina bar.est lata periculosa quia non restringit se ad leuem cãm.ꝛ ponde rabam vnum antequ agrediar dictum eius quia fortassis la verba non apponuntur de voluntate cõpromittentiũ sed not.de cõmuni stilo not.apponunt illa verba dantia

amplioris habenas q̃ oporteat arbitris ꝛ adduco sus

13 pendũ dctũ Bal.in.l.quotiẽs.C.ð hered.insti.† vbi quis testator instituit filium suum heredẽ vniuersalem ꝛ ma tri sue legauit mille ꝛ ecclesiam parochialem instituit in quinq; libris ꝛ apposuit clausulam codicillarem deter minat ibi ꝙ mortuo filio in etate pupillari hereditas ac crescit matri.ꝛ non ecclesie parochiali licet illaz institue rit in quinq;

vit in quinque libris magis enim presumit dilexisse matrem quam ecclesiam illam. et ad illam clausulam codicillarem rñdet ꝙ apponit ex errore no. q ignorant qd illa cla ipottet et ad hoc faciat qd voluit vt iā dixi. do. ant. in repe. c. cū ɔtingat. et i repe. c. quitavallis. de iureiurā. et qd singlr voluit bar. i. l. i. ff. de iur. cod. i. vi. q. vbi dicit ad modū singlr ꝙ cla codicillaris nihil operat. qꝛ apponitur a notarijs. et testatores ignorant quid importet illa clausula. lꝫ. d. nũo io. de imo. in repeti. l. filio ꝑterito. ff. de iniu ℞. testa. dānauerit doctrinam bar. i. d. l. i. dicēs ꝙ notarius legit testamentum coraꝫ testatore. et legit coram eo illā clausulā codicillarem. ergo ꝑsumitur ꝙ de mēte fuerit apposita. ¶ Ego superioribus dieb⁹ ɔsului contra eum sequendo bar. et dicebaꝫ ꝙ ista stant simul ꝙ notarius legat. et nihilominus testator ignoret quid importet illa clausula codicillaris alias si non fallor vidi anni sunt. xxvi. reportata excellentis doctoris io. de petrutija de perusio in comento aūt. ex causa. C. de liber. ꝑtor. vbi dicebat. aut est stillus vnius not. et tunc ꝓcedat doctrina bar. aut est stillus omnium not. et tunc secus non tamen aliquid allegat pro certo nō bene dicit. qꝛ ista stat simul ꝙ omnes not. de stillo cōmuni apponāt illā clausulā codicillarem et nihilominus testatores non intelligant quid importet quo casu attēdēda ē testatoris voluntas et ñ vba notarij. l. iiij. C. de nece. serui. here. insti. l. ex facto. §. rerū. ff. de heredi. insti. l. labeo. §. idem tubero. ff. de suppelle. lega. ergo et per consequens ista doctrina bar. omnis ꝓcedit qꝛ not. ex ceruice sua capitanea ꝑsumit apposuisse illam clausulā. ergo sequit ꝙ nihil operatur et isto modo opinio Bar. non est reprehensione digna. sed posito ꝙ de voluntate imparuꝫ partiuꝫ fuerit apposita ipa clausula ꝙ possit decidere in scriptis et sine scriptis verum bar. dixerit verum. ¶ Ego superioribus annis cū occurreret qd hec in facti cōtingētia consului sequendo hāc doctrinā bar. et sequatium. sed iudicio meo nec bene consului. nec bene locut⁹ ē bar. et sequaces et moueor istis medijs. bar. sine lege loquitur ergo erubescimus. §. cōsiderem⁹ aūt. de trien. et semi. non enim est inf. cautuꝫ et ad. d. aūt. nisi breuiores facile responderi potest ꝙ loquit in causis breuioribus et leuioribus i quibus nō requiritur scriptura vt ibi et. c. si. de re iud. lib. vi. de leuibus non curat ꝑtor. l. leuia et quod voluit ibi bar. ff. de accusa. l. si oleum. ff. de dol. l. scio. ff. de in integ. resti. bar. in. l. si ꝑdium. C. de edili. actio. ergo. ¶ Item si doctrina bar. esset vera sequeretur ꝙ nō posset peti reductio ad arbitrium boni viri ɔ iniqua iudicantium grauamina vt i. l. i. ff. d apel. Item sequeretur ꝙ daret materia delinquēdi qd esse ñ debet. l. conuenire. ff. de pact. dotali. l. sine hereditaria. ff. de nego. gest. ergo. Item posito ꝙ illa verba iudicium efficeretur sumariū nihilominus nō dicitur esse sūmariū respectu ꝓbationis. qꝛ veritas scrutāda ē. c. ꝗliter el secūdo. §. debet d accusa. i ver. scrutari tñ dꝫ veritas vbi licet contra religiosos iudicium debeat esse sumariū. tamen ꝓbatio debet esse plenaria. et scrutari dbet veritas. et adduco. c. veniens el secūdo de testi. et. c. i. d colus. et cle. sepe de verb. signi. in. v. veritas tameꝫ nō ē occultanda. et adduco. c. si. de heret. lib. vi. vbi licet ɔtra hereticos debeat ꝓcedi sūmarie et iudiciū sit sumariū nihilominus veritas ꝓbanda ē per viros idoneos et adduco. l. crimine. ff. ad. l. iuli. de adulter. vbi lꝫ in accusatione adulterij sit abreuiāda dilatio. nō tñ abreuianda est in ꝓbatione. qꝛ veritas scrutāda ē et adduco. c. iurgantiū d re iudi. vbi dr iurgātiū ɔtrouersie celeri snia terminent. et ibi dicit glo. duꝫ mō ꝓbet veritas. et adduco. l. pe. C. dpo. vbi dpositū illico est restituendū et tñ tex. ibi dicit ꝙ dꝫ ꝓbari et adduco qd voluit Inno. in. c. nouit de iudi. et Jo. an. in. c. ro. §. ꝓhentes de fo. compe. in. vi. et adduco bal. exclamantē de illo dicto Jo. an. in. l. ꝑscriptionis. C. si ɔ ius vel vti. pub. circa fi. et adduco qd voluit bar. in. l. si filius. ff. de donat. et in. l. i. ff. de testa. mili. et bal. in. l. milites. C. eo. et in. l. iudices. C. de iudi. et quod voluit Pet. de ancha. in. c. olim de accusa. sed si hec doctrina bar. esset vera occultaretur veritas quod est contra omnem doctrinam et positiuam et diuinam et etiam moraleꝫ. l. his apud quē. C. de eden. vbi iudex laborat circa veritatem. et esset contra dominicam veritatem in sacra sua passione dicenteꝫ ego ad hoc veni in mundum istum. vt testimonium ꝑhibeam veritati. et sacro suo euangelio dixit ego sum via veritas et vita facit quod habetur in. c. veritati. xj. dist. Item si doctrina bar. eēt vera euerteret dispōēꝫ. c. qm ɔ falsam de ꝓbat. et lꝫ alias in comēto istius. c. nō ita dixerim vt modo nihil omnino parcendum est mihi ꝑ id qd dixit apostolus cuꝫ eraꝫ paruulus loquebar vt paruulus et c. dixi tñ de hoc superiori anno in repe. l. sciendū. ff. de verb. obli. et inꝗstuꝫ superius allegaui dicta pene infinita ad declarationē. l. voluntas. C. de fideicō. adde bal. in. c. decetero de trāsac. vbi vedit eandem doctrinam de ꝑpo emente a capitulo. et ad hoc allegat. d. l. volūtas vide ibi omnino. ¶ Et in quantum iste tex. vtitur illo verbo inconcusse. quod iam superius declaraui ego adduco. c. nihil de prescrip. in v. sine forali strepitu vbi tex. ꝓbat mirū in moduꝫ ꝙ ꝑscriptio debet eē incōcussa et sine aliquo strepitu iudiciali. et adduco tex. in. c. sanctorū in. ver. quiete et sine ꝓclamatione sinodali eo. ti. de quo tex. facit festum ibi. d. An. ꝙ ad hoc vt prescriptio ꝓcedat debet esse inconcussa quieta et sine ꝓclamatione seu ꝓtestatiōe iudiciali. et per consequens sine citatione. quia per illam interrumpitur prescriptio tenementis illos tex. qui ad concordantiam huius tex. non fuerunt allegati ab aliquo. ¶ Not. etiaꝫ ex tex. isto quia iudicio meo ꝓbat singulariter inquantum dicit ꝙ longissimo tempore possederit et probauerit. qꝛ ꝓbat † ꝙ allegās se prescripsisse nō est necesse ꝙ articulet ꝙ bona fide ꝑscripserit. et a nemine vnꝗ iste tex. allegatus fuit et potest esse ratio vrgens. quia in prescriptione presumit adesse bona fides vt voluit glo. in. c. si. et in c. diligenti. et in. c. nihil de prescrip. et bar. in. l. celsus. ff. d vsucap. et ex hoc infertur ruina ꝗdam ad glo. que reputatur sing. in. c. si quis per trigīta in ti. si de feu. defunc. fuerit contro. que dicit ꝙ ita presumitur bona fides prescribentis. si illam bonā fideꝫ alleget alias secus. et cum illa glo. transiuit ibi bald. et bene adduci posset glo. que reputatur sing. in. cle. appellanti d appellat. que dicit ꝙ licet notorium excuset ab onere probandi non tamen excusat ab onere ꝓponendi et allegandi et ꝓ illa glo. allegatur tex. apud leges sing. i. l. si adulterium cum incestu. §. idem polionis in v. error allegetur. ff. ad. l. iul. de adulter. re vera hic ē casus i contrarium et adduco duos alios text. vꝫ i. c. cū oli et in. c. audītis de prescrip. vbi fuit allegata prescriptio. et nulla fcā fuit mentio de bona fide. ergo sequitur ꝙ ꝑsumitur bona fides et istud tenuit. d. abb. ibi. posset dici hoc modo vꝫ est quoddam notorium resultans facto iuris. et est quoddam notorium resultās facto partis de primo notorio habetur in. c. raynutius de clera de testa. vbi iudex motus fuit ex capite suo ex notorio ance mic allegato. et illud iō ē qꝛ resultabat scdm iura et facit ad hoc. c. afferte mihi gladiū de ꝑsumpt. et quod voluit ibi cōsciensius meus abb. et quod habetur. iij. regū. c. iij. et adduco bal. i. l. i. C. de his q del. aduo. cum ergo ꝑscriptio videat fcā cū bona fide sic notoriū resultās facto iuris vt est hic casus et in. d. c. audītis et in. d. c. cum olim. ergo non fuit necesse ꝙ allegaretur ista bona fides et in hac glo. feudalis defecit in suo salutari et etiam Bald. ibi. Si autem resultet notorium facto ptis tunc excusat ab onere ꝓbandi. sed non tamen ab onere proponēdi. et iō allegari debet. et ita procedat gl. in. d. cle. appellanti tene menti qꝛ hec doctrina ē valde celebris et cōiter icognita. ¶ No. eciā i ver. † cū promptiora sint iura ad absoluendum ꝗꝫ ad condenandum. quia ꝓbat ꝙ iuristator in decisionibus cārū dꝫ allegare iura. et adduci posset d supremo iuristatore ꝗ fuit ꝑpus ꝗ in dictis suis frequens ē aucto

ritatibus. nã cũ3 tentaretur a diabolo vt scribit matthe. dixit scriptũ est nõ de solo pane viuit homo sed ex oi verbo qd̃ ꝓcedit ex ore dei. de quo hr̃ in. c. l3 in corrigendis de offi. ordi. ⁊ in eodẽ euangelio dixit scriptũ ẽ dñm deũ tuum nõ tentabis. ⁊ in sacra sua passione dixit scriptũ est ꝑcutiã pastorẽ ⁊ dispergẽtur oues gregis qd̃ sũme notẽt iuris doctores. vt in omni eoꝝ verbo vtantur auctoritatibus sacroꝝ canonum. aut sacroꝝ legum iuxta illud a bone maiori discat arare minor. c. fi. de fo. compe. Itẽ ꝓbat iste tex. ꝙ nõ astringitur allegare quotã legis sufficit n. dicere ita scriptum est auc. ex testamento. C. de colla. c. ad audientiã de sponsalt. c. cũ oẽs de consti. c. scriptũ est in lege. vi. q. i. ⁊ in passione dominica dicebãt iudei nos legẽ habemus ⁊ sic allegabãt. l. in genere faciat. c. nouit de iudi. c. sup l̃ris de rescrip. c. in noie domini. c. in omni negocio de testi. c. ⁊ si christus de iureiuran. c. tue de dec. c. nr̃a de cohabit. mul. ⁊ cler. c. qualiter de accusa. c. dominos sancta. l. disti. cle. i. de elec. ⁊ ꝓcedunt ista in cõsultatore s3 in doctore docente non ꝓcedunt q2 d3 allegare legem in ver. legis ⁊ quotã legis ẽm. d. Ant. in repe. d. c. vestra d cohabit. mul. ⁊ cle. quod est bene notan. q2 adeo plerique habent imperitiã legum q2 sepenumero sciunt alĺare. l. ij. in aliquo ti. sed nesciunt principium illi᷒. l. ⁊ sic quo ad verba eam allegaueris ignorant quid allegant ⁊ est bene aduertendum. q2 si ponderamus dicta bal. frequenter ⁊ sepe allegauit duo verba legis vt3 paulo calimacho §. pomponius edipus. ff. de leg. iij. est pulcher ⁊ memorandus modus allegandi. ⁊ eodem modo erit in consultore. d3 n. allegare iura. ⁊ quotas iurium vt plene per. d. ant. in. d. c. vestra. ⁊ ẽt scias ꝙ vbicunque nõ hẽmus leges sufficit allegare auctoritatem maioꝝ tex. est peregrinus ⁊ hoc colligit ibi ang. in. l. si idẽ cũ eodẽ in pñ. ff. de iurisdi. om. iudi. ⁊ faciat qd̃ voluit holli. in. c. inquirendũ de pecul. cleri. vide q̃ ibi ad plenũ dixi. ¶ No. ẽt ex isto tex. in

16 ver. possederit. † ꝙ ꝑscriptio non procedit sine possessiõe faciat. c. sine possessione de regu. iur. in versi. faciat celebris tex. est in. c. causamque de prescript. vbi dicitur ꝙ laicus non potest prescribere ius decimandi. ⁊ est ratio vrgens ꝙ prescriptio presupponit possess. vt hic est casus sed laicus est incapax ad possidendam iura decimarum quia est ius spirituale. ⁊ laicus est incapax iuris spiritualis. c. quanto de iudi. cum si. ideo non prescribit decimas ⁊ ideo si laicus per centum annos stetisset. ⁊ nõ soluisset decimas ꝙ nihilominus non prescripsit quia nunquam possedit decimas vt in dicto. c. causamque facit quod singulariter voluit Ioã. mona. in. c. ij. de preben. in vi. ⁊ quod voluit Io. and. ibi dominicus ⁊ etiam faciat quod dixit do. cardi. in. c. i. ⁊ ij. c. contingit de dol. ⁊ contu. per. l. quãuis de bon. auct. iudi. possi. ꝙ si aliquis ẽ iussus mitti i possessionem ⁊ aduersarius nõ patitur eum mitti i possessionem ꝙ ex quo non est verus possessor non poterit intentare interdictum. vñ vi. ꝓ quo dicto est glo. sing. in. d. c. sine possessione de reg. iur. in. vi. ego alias in hoc. c. an sus fui dicere ꝯtrium ponderando tex. d. l. q̃uis ⁊ dicebã ꝙ ibi accumulantur duo verba. ꝓpque talis iussus mitti ⁊ impeditus facto aduersarij erat verus possessor ⁊ pondera. dic. l. q̃uis in verbo. ꝓinde hr̃ ac si possideret. ⁊ mouetur ex. l. i. §. hec ait. ff. ꝙ quis. iur. in versi. pro nullo habetur nec est. ⁊ per. l. i. ff. de excep. ⁊ per id qd̃ voluit bal. in. l. ne. C. de ꝓba. ⁊ in. c. i. de lit. ꝯtest. ⁊ in prima consti. digestoꝝ i prin. sed in dubitanter male ponderauit quia bal. loquitur eo casu quo duo verba multiplicãtur ad eũdẽ effectũ vt dicunt iura illa. ⁊ adduci posset ad hoc tex. in cle. i. de peni. in ver. sufficienter ⁊ idonee ⁊. c. cũ te de rescrip. in ver. mandatũ dedimus ⁊ ꝓ. eptum ⁊. c. penu. de ꝓbat. in ver. volumus ⁊ mãdamus ⁊ in. l. iij. in prin. ff. d arbitr. in ver. libera ⁊ absoluta ꝑtãs. ⁊ in. c. i. de visur. in v. libere ⁊ absolute. ⁊ in. c. petrus d homici. in ver. irati cõmoti. ⁊ in. c. fi. de his que fiunt a maiori parte. c. in versi. pariter ⁊ cõiter. Sed nõ sic est in. d. l. q̃uis §. minus bñ põderaui. nec est mirũ q2 quandoque bonus dormitat homerus. l. clodius. ff. de acqui. here. nã sanctus augusti. fecit librum retractationũ. ¶ No. ibi in cã liberali

17 † ꝙ in dubio sertur snĩa que fauet libertati. c. fi. ff. ne re iudi. ⁊ superius multa diximus circa hoc. ¶ Sed nihilominus dico vnũ ꝙ ẽ ꝯtinendũ memorie ꝙ nõ solũ in sententijs fauetur libertati. sed ẽt in ꝓbationibus capimus. n. illã ꝓbationẽ que fauet libertati tex. est in. l. lege iulia petronius. ff. de in anu. titu. gñis. quem ad hoc allegans Bald. ꝓ singulari in. c. dño guerrã. §. promptiores in ti. hic finitur lex incipiunt ꝯsuetudines regni i vs. feu. ⁊ i. l. ꝯtrarius. C. de fid. inst. ⁊ in. c. cũ sint ptãnn iura obscura. ⁊ est ampliatio celebris ad istum tex. ⁊ ad. c. fi. de re iudi. ⁊ ad. l. duo. ff. eo. ꝓpabis tñ nisi talis snĩa seu ꝓbatio esset aperte iniqua q2 tunc nõ esset ꝓnũciandũ in fauorẽ libertatis aut testamenti aut matrimonij ⁊ similibus. illud ꝓbat tex. multum sing. in. l. si pater. ff. de inoffi. testa. in ver. aperte iniqua ⁊ faciat qd̃ singlr̃ voluit ibi ang. ⁊ est ibi tex. stupẽdus ꝙ snĩa lata ꝯ ius litigatoris si est aperte iniqua est ipso iure nulla ⁊ probat in tex. valde celebri in. c. inter ceteras. J. de re iudi. vide q̃ late ibi dixi. ⁊ est limitatio egregia ad. c. i. de re iudi. ⁊ ad similia iura dixit ẽt bal. in. d. c. cũ sint. ꝙ si sunt duo casus fauorabiles ⁊ vnus est fauorabilior altero ꝙ iudex d3 sniare pro fauorabiliori d3 tñ assignare cãm quo sit fauorabilius alĺat. l. si duo patro

18 ni. ff. de iur. iur. ¶ Ultimo no. ibi manifesti iuris † ꝙ illud dr̃ esse manifestum ꝙ resultat ex iuris dispositione faciat. c. si diligenti in versi. manifestum de fo. compe. c. accedens el. ij. in ver. manife. vt lit. nõ ꝯtest. l. i. §. q̃uis pretoris dictum manifestissimum. ff. de ventr. inspi. faciat. l. l3 imperator in ver. euidens voluntas. vbi illud quod resultat ex ꝯiecturis dicitur esse euidens. l. si locuplex. ff. de manu. testa. in ver. apertissime. vbi illud ꝙ resultat ex ꝯiecturis dr̃ ꝯstare apertissime facit. c. auditis in ver. euidenter ⁊ qd̃ voluit ibi do. anto. c. inquisitioi de sen. excom. in versi. euidẽter. c. l3 cãm de ꝓba. ⁊ ibi gl. ⁊ do. abb. c. qualiter el. ij. in ver. euidenter de accusa. c. quanto de transla. ꝑla. c. que in ecclesiaꝝ de consti. c. ⁊ si christus de iur. iur. in ver. patenter. c. precipu᷒. xij. q. i. in. ver. patenter. c. ij. de verbo. signi. in. vi. l. non codicillum. C. d testa. l. creditorẽ. ff. de leg. ij. c. i. alias. ij. de cogna. spi. li. vi. vide gl. i. l. si tutor. C. de picu. tutor. quã allegauit ꝓ singulari Io. de imo. i. l. q̃uis. ff. de re iud. ⁊ quod hr̃ in. l. quot. §. si dein ver. nisi manifestissime voluntas testatoris refragari videbere. insti. Et ista non sunt tradenda obliuioni. ¶ Venio

19 nũc ad gl. ⁊ qdẽ gl. i. dicit multũ egregie † ꝙ predia beneficioꝝ nõ sũt ꝓpria clericoꝝ s3 habẽt administrationẽ eoꝝ põdera ergo illud verbũ ꝓpria q2 multipliciter exponit a iure ꝑ id qd̃ hr̃ i. c. periculosuz de peni. disti. i. ⁊ Io. an. in. c. sicut dignũ de homic. vbi dicit statutũ dicit si qs ꝓprijs manib᷒ occiderit aliquẽ ꝙ nõ cõprehẽdit mãdãs ⁊ alĺat. d. c. ꝑicolosuz ⁊ ꝑ ꝯñs ipoꝛtat industriã ꝓprie ꝑsone. l. singulos in v. ꝓprio cirographo cũ gl. sua. ff. d testa. c. si. ꝙ met. cau. in ver. ꝓprio iuramẽto alibi istã passim mirũ imodũ examinaui s3 vnũ põdero qd̃ alis nõ põderauit nã bellissimus tex. in. l. eos. C. d app. in ver. ꝓpria snĩa vbi iudex appellatiõis d3 ꝯfirmare vel infirmare primã sniam sua ꝓpria snĩa ⁊ nihilominus põt ꝑ aliũ tenere mĩa q2 a docentibus nõ ẽ põderatũ. ⁊ adduco ꝯ istã gl. ⁊ oẽs q hic ⁊ alibi scripserũt tex. in. c. officij in ver. ꝓpriã portionẽ. vbi ẽ casus iudicio meo aureis l̃ris scribẽdus ꝙ portio mortuarioꝝ q̃ debet epo dr̃ portio sua ꝓpria quo casu nõ ẽ eccl̃ie ẽm intellectũ istius gl. q̃ sentit ꝙ tũc dr̃ ꝓpria qñ ẽ sua ⁊ plus dico ꝙ ego vidi dubitari in cõtingẽtis facti epũs quartã q̃ sibi debebat donauit cuidã dicebat ꝑ nõ nullos excellentissimos in iure viros ꝙ epũs nõ potuit illam donare q2 spectabat ad ecclesiam. Ego cõsului ꝯtrium ⁊ mouebar. per. d. c. officij q2 si erat sua propria ergo non erat ecclesie. ⁊ per ꝯñs erat de iure proprio ipsi᷒ epi ⁊ adducebã celebrẽ doctrinã bar. in. l. pro

C. de

30 .C.de transac.vbi in individuo ponit hāc qōnē † q̄ ep̄s pōt remittere ⁊ donare quartā mortuarioꝝ sibi debitā q̄ est casus psonale ⁊ debet sibi rōne oneris sue psone s; defecit ritus doctor. q̄ nec vidit nec pōderauit tex.in.d. .c.officij.in ver.propria portione. ⁊ etiā defecit q̄ non vidit Jo.and.in.c.requisisti de testa.vbi dixit q̄ ep̄us si tenet cōicaē quartā mortuarioꝝ sibi debitā capitul.ecclesie sue q̄ est sua ⁊ cedit iuri suo defecit tñ Jo.an. q̄ non ponderauit nec allegauit.d.c.officij.⁊ ita fuit obtentum ⁊ p fuit mihi.q̄ p̄sentatū mihi fuit vnū breuiarium ⁊ et eo loco occurrit q̄ cū eēt qō de hac quarta ep̄us cōpromisit de iure ⁊ d facto qdā celebres iuris iterpetres aūsi fuerūt dicere q̄ ep̄s non poterat ⁊ mouebantur ex quadā doctrina ang.in.l.imperatores.ff. de pac. vbi dicit q̄ plati ep̄i ⁊ alii similes nō psūt cōpromittere in arbitrū vt de facto pnūciet ⁊ psuiui ↄ̄rium q̄ poterat. q̄ nō cōpromittebat vt administrator rei spectātis ad ecclesiā.s; vt in re ppria sua ⁊ adduxi.d.c.officij tene menti q̄ tempore suo afferet tibi hec doctrina de lacte ⁊ lana. ⁊ inquantū ista glo.vult q̄ prebendatus est administrator sue p̄bende ⁊ agit p ea vt superius dictum fuit per.d.c. edoceri de rescript.addo vnum q̄ eo casu quo regulariter quis agere non potest.sed i casu speciali potest q̄ i illo casu poterit constituere pcuratorem ad agendum pro illo actu text.est valde elegans in.d.l.etiam.§.ex preterito tempore.ff.de manu.vin.vbi eo casu quo minor potest manumittere illo casu poterit constituere pcuratorem ad manumittendum de quo tex. festum facit ibi bar. ⁊ allegat .l.ij.§.si curatores.ff.qui per.tutor. ⁊.l.diuus.§.si.ff.de in tot.⁊ curat.da. ab his ⁊ in.l.seruos.ff.d ali.. ⁊ ciba.leg. dixi q̄ eo casu quo seruus potest stare in iudicio potest constituere procuratorem in illo casu ⁊ idem dici eo casu quo fratres minores agere possunt in iudicio poterūt constituere illo casu procuratorem. ⁊ idem voluit benedictus de plombino in.l.seruos.ff.de liber.cau. ⁊ adduco dcm̄ Jnno.in.c.cū.i.⁊.a.de re iudi.vbi dicit q̄ eo casu quo monachus pōt agere sine licētia Abbatis.q̄ illo casu poterit sine licētia eius ↄstituere pcuratorē ad agēdū.⁊ cū sequit ibi Bal.q allat p illo dicto casū in.l.sed si vnius.§. filiusfamilias.ff.de iniur. ⁊ idē ēt voluit i.c.i. de iura.calū.⁊ in rub.C.de pcur.⁊ in.l.reos C.d accusa. ⁊ scriben.ocū i .c.cum dilecta d rescrip.vbi dicunt q̄ eo casu quo monachus ē effectus prior poterit agere p illo prioratu.⁊ ēt ↄstituere pcuratorē ad agendū sine licētia sui abbatis ⁊ idē voluit i.c.edoceri eo.ti. q̄ eo casu quo capitulū agere pōt sine ↄsensu plati q̄ illo casu poterit ↄstituere pcuratorē sine ↄsensu eiusdē.⁊ idē voluit bal. in.l.neq; C.d pcu.⁊ in.l. filiusfamilias.ff.eo. ⁊ adduco gl.celebrē in.l.i.C.de pcib.imp.offer.q voluit.q̄ eo casu quo seruus agere pōt in iudicio q̄ eo casu pōt ↄstituere pcuratorē. ⁊ adduco gl.in.c.intelleximus de iudi. q̄ eo casu quo excōicatus pōt se in iudicio defendere.q̄ eo casu poterit ↄstituere pcuratorē ad eū defendendū.⁊ adduco glo.valde singula. in.c.ex parte de resti.spolia.que voluit q̄ eo casu quo minor potest petere restitutionē i integrū p se.q̄ poterit ↄstituere pcuratorē ad illā petendā ⁊ ex istis datur pcipuū lumē ad.l.si victū aut stratū.ff. d re iudi.vbi eo casu quo dānatus in metallū post agere in iudicio vt ibi habetur.q̄ illo casu poterit cōstituere pcuratorē ad agēdū ⁊ ista nō tradas obliuioni q̄a per neminē ad idem vnq̄ adducta fuerunt. ❡ Jtem inq̄ntū ista gl. vult q̄ habens p̄bēdā dicitur eius administrator. ⁊ pōt p ea agere sapit enim p̄benda quandam temporalitatē vt in textualibus dixi p.c.cū.M.ferrarieñ.d consti.dixit hic bal.q̄ dupliciter habetur respectus ad p̄bendam vz p vt cōsistit in fundo seu i domo ⁊ isto casu sapit tēporalitatē allegat qō habetur in.d.c.cū.m. ferrarieñ.sed p vt habet respectus ad canonicā.q̄ ānectitur canonie.q̄ ē spiritualis dicit etiā spiritualis facit quod habet i.c.dilecto de p̄ben.⁊ in.l.sicut.§.si.ff.q̄ cui.vniuers.no.tunc eni habetur respectus ad personā que persona mortua remanet ecclesie allegat.l.mortuo.ff.d fideiu. ⁊ isto casu dicit sape re spiritualitatem. ⁊ aliud non dicit super hac glo.bald.

31 ❡ † Mihi autē videt de iure dicendum q̄ essentialiter ⁊ substantialiter p̄benda sit res temporalis sed accidētaliter dī res spiritualis si mihi dicatur doce ego adduco dictū.c.cū.m.ferrarieñ.vbi p̄benda adeo sapit tēporalitatē q̄ cōfertur laico ⁊ ideo egregie dixit ↄpostolatus q̄ in ecclesia canoñ.sunt multe p̄bende que ↄferūt laicis vz qdam cōferuntur nobilibus pauperibus si habētib⁹ vnde honeste viuāt quedā cōferūtur laycis deseruētib⁹ ecclesie puta q̄ sonāt cāpanas vel mūdāt ecclesiā. ⁊ similia.sed eo casu quo p̄bēda inheret canonie. ⁊ est annexa canonie que est spiritualis videtur q̄ per illam ānexiōē effecta sit spūalis. ⁊ per ↄ̄ns accidentalr argumēto ei⁹ qō hr in.l.q religiosis.ff.d rei vend.vbi ea q adherēt religiosis.religiosa quoq; fiūt. ⁊ ēt q̄ vbicūq; tpale connectitur spūali spūale tunc q̄ dignius ⁊ p̄stātius attrahit ad se tpale ⁊ denoiatio fit a digniori.l.querit.ff.de stat.homi.c.q̄ in dubijs de ↄsecra.eccle.vel altar.faciat ēt q̄ attendit p̄mordialis nā rei et.eius qō hr in.l.si.ff. de decur.⁊ in.l. i.C.de impo.lucra.descrip.lib.x.in ver.a primordio titu li posterior formaē cultus. ⁊ ēt adduco vnū qō oībus est admirandū q̄ ex eo q̄ ciuitates imperij collate fuerunt ecclesie romane vt in.c.ↄstantinus.xcvi.di. ⁊ in cle.i.d iure iurun.pp reliquias tpalitatis vt dicendū q̄ impator poterit citare subditū suum in illis terris q̄uis sint ecclie pp memoriā antiquā dñij tpalis ita dixi in.c.si.de fo. cōpe. ⁊ vidi ad tex. ⁊ rōnes tex.cle.pastor.de re iudi.⁊ ēt p̄stātius de hac dixi in tractatu meo de p̄stan.impatoris potestatis ibi videre. ❡ Pondera ēt si nouissime dici posset q̄ aliqua p̄benda an sit spūalis ⁊ tpalis pendeat ex futuro euentu vz.aut daē layco.⁊ tūc erit tpalis.aut daē Canonico.et tūc erit spūalis.argumēto eius qō dicimus de appellatiōe vtrū extinguat an suspēdat pnūciatū pēdet ex futuro euentu.c.venientes d iureiur.c.pastoralis.§.preterea d offi.deleg..l.i.ad si.ff.ad turpi.l.tale pactū.§. qui pro. ff.de pac. ⁊ ibi p bal. ⁊ ang.in suis repe. ⁊ qō voluit Jo. de imo.in rub.ff.de appel.tene menti ⁊ ista a me hic data nō fuit ⁊ est noua.pōdera ēt si dici possit q̄ prebēda est quoddā mixtū ⁊ ē tertia spēs seu quoddā pncipiū q̄ ptim recipit a tpalitate ⁊ ptim recipit a spūalitate argumento eius qō dicimus de iure patronatus per id qō voluit gl. sing.in.c.pie mētis.xvi.q.vij. ⁊ qō no.in.c.filijs ⁊ nepotibus. vide q dixi in repe.rubrice.C.de iudi. vbi p.d.ant.⁊

32 abb. ⁊ i.c.quāto ⁊ ibi p.d.car.vide ibi oio. ❡ † No.vltimo ex ista gl.q̄ beneficiati dicunt administratores vsufructuarij supius in textualib⁹ ego allegaui oēs gl.in cēsura canonica ⁊ ciuili.C.eo.q a nullo aliquo nunquā adducte fuerūt ⁊ re vera passus est difficilis. ⁊ fortasse egeret declaratiōe pōtificia ⁊ pp bonū ⁊ eccliaꝝ ⁊ animaꝝ pie ⁊ sancte faceret roman⁹ pōtifex cū reuerēdissimus.d.car. declarare istū passum vtrū beneficiati vsuarij sint dūtaxat vel vsufructuarij tetigi ad plenū in comēto.c.si.de peculio clericoꝝ. ⁊ adduxi oēs legistas ⁊ oēs canōistas scribētes sup hoc dubitabili passu ⁊ tenui ↄ̄ oēs gl. ⁊ ↄ̄ oēs doctores ⁊ secutus fui opinio. Archidia. ⁊ Jo.de ligna. videre ibi poteris.sed pro nūc ego nō tenuiss elinguis ⁊ ad scripta mea ibi addo elegans ↄsiliū bar.qō tunc tpis nō videram vz.lviij.qō incipit.d.Jo.an.disputauit. ⁊ qdē archi.in.c.statutū.§.assessorē d rescrip.in.vi.tenuit clericos bñficiatos dici vsuarios ⁊ mouet p.c.pri.xij.q.ij.⁊ c.clericus.xij.q.ij.i.ver.pars dñi sūt ⁊ funiculū hereditatis eius.victū habēt ⁊ vestitū ⁊c.vbi formalr tex.dispōit clericos debere hre victū ⁊ vestitū de bñficijs eius ⁊ esse contentos ergo. ⁊ allegat multa iura ad hoc q videbis p me in.d.c.si.de pecul.cleric. ⁊ idē secutus est Joā.de lig. in.c.gratia de rescrip.in.vi. ⁊ allat vba hieronymi.xliij. distin.in ver.tibi dico o sacerdos de redditib⁹ ecclesie viuere ⁊ nō luxuriari oportet. ⁊ ēt caperi illud verbū luxu

rlari ēt in potu ⁊ cibo iuxta ea que habentur in.c. gloria episcopi.xii.q.ii.in versi. qui rugientem ventrem vix miliaco pane sacīare poterat nūc vo mella fastidit. ⁊ dicit ēt Archi.in.d.§.offessoré ꝙ si sūt aliqua iura dicētia clericos beneficiatos vsufructuarios debent restrīgi quo ad distribuēdū in pauperes qꝛ qcqd habet ecclesia est pauperum vt in.c.quoniā quicquid.xvi.q.i.ego arguo pro opi.archi.⁊ Jo.de ligna.spale ē vt reddit͡ꝰ ecclie largiātur benemeritis ecclie vt est casus in.l.iubemus nulli.C.de sa.san.eccle.⁊ qđ hr̄ in.c.q ecclesiasticis ⁊ in.c.qcōq suffragio.xii.q.ii.ergo in ɔ̄triū est ius cōe.l.ꝙ velut.ff.de legi.ergo nō poterit beneficiatus ꝑ voluntate sua capitanea largiri fructus ⁊ redditus ecclie sī meretrib͡ꝰ ⁊ similibus psonis.itē adduco si de quo magis vr̄ inesse ⁊ non inest ergo ⁊ fortius de quo minus auc.multo magis.C.de sa.san.eccle.c.cū in cunctis de elec.⁊ ibi in glo.sine cōcordantie aristo.in primo poster.sed magis vr̄ inesse qđ habens beneficiū ⁊ patrimoniū possit ɔseruare sibi patrimoniū ⁊ viuere d̄ reddit͡ibꝰ bñficij qꝛ ordiata charitas incipit a se ipso l.si pīesca.C.de serui.⁊ aq.sed nō pōt de bene.n.viuere de patrimonio.⁊ redditus largiri in pauperes tex.ē in.c.grecbus ⁊ in.c.pasto.⁊ i.c.si sacerdos.i.q.i.⁊ si qspiā rn̄deat vt dicebat huguitio.xii.q.i.c.illi.ꝙ illud fuit olim tēpore pmitiue ecclie qꝛ ista esse vr̄ qdaꝫ diuinatio q reiicienda est vt dixit gl.sing.in.l.filiū quem habentē.C.fam.hercis.nē ista rn̄sio nō ē aliud nisi dicere illos canones eē hodie correctos qđ nullo mō ē dicēduꝫ qꝛ lex antiqua nunqȝ corrigit per legē nouā nisi hoc expmatur iste ē tex.in.l.si C.de indi.vidui.tol.in vfi.expsse quē tex.allegauit ꝑ meliori de iure Lud.ro.in repe.auc.sifr.C.ad.l.fal.ppe fi.⁊ iō dixit gl.sing.i.c.cupiētes.§.ꝙ si per.xx.de elec.i.vi.ꝙ p sensum subauditū nō debemus inducere legū correctionē ⁊ dixit glo.sing.i auc.ex testō sm̄ Lud.roma.ibi.C.de colla.ꝙ per sensum impropriū ⁊ subauditū debemus excludere legū correctionēꝫ.ergo talis rn̄sio est merito reprehendenda. ¶ Itē adduco ēt

33 ꝙ res deputata ad piū vsum non pōt conuerti ēt in aliuꝫ pium vsum nisi de potentia absoluta ipsius pape vt ē tex.melior de iure sm̄.d.ant.ibi in.c.significatū de preben.⁊ ꝓbatur in cle.qꝛ ɔtingit de religio.domi.vbi hr̄ ꝙ d̄ potentia absoluta fit illa cōmutatio ⁊ faciat qđ voluit bal.in.l.si testō.C.de testa.vbi ēt idē firmat ꝙ de potentia absoluta fiat.⁊ faciat.l.legatū ⁊ qđ ibi voluit bar.ff.d̄ vsuf.legat.sed bona ecclesiarū sunt deputata ad piū vsuꝫ pauperū.⁊ in alimēta ipsoꝝ pauperū vt in.c.aurū hꝫ ecclesia.xii.q.ii.⁊ in.d.c.qm̄ quicqd hꝫ ecclesia.ergo seqꝛ ꝙ beneficiatus nō dꝫ deputare illa bona ad aliū vsuꝫ. Item ēt faciat ad hoc bona ecclesiarū sunt xp̄i gl.in.c.cū carpētis d̄ verbo.signi.Inno.in.c.pastoralis d̄ cau.pos.⁊ proprie.⁊ in.c.in lr̄is de resti.spoli.⁊ ꝓbaꝛ i.c.q xp̄i pecuniā intercipit surripit aut aufert vt homicida apud tribunal iudicio iudicaꝛ.xii.q.i.⁊ rō ē illius canōis vt clericus dilapidās fruct͡ꝰ ecclesie vr̄ occidere pauperes q nutriendi sunt ex illis redditibus quo casu non est mirum si vt homicida punietur a xp̄o.c.pasc.c.lxxxvi.di.ergo non pōt deputare illos redditus pro sua voluntate.⁊ per ɔ̄ns non vr̄ vsufructuarius.⁊ adduco qđ singlr̄ voluit huguicio in.c.nō liceat pape.xii.q.ii.vbi dixit ꝙ papa peccat mortalr̄ si de tpalibus ecclesie locupletatur suos quāto ergo fortius peccabit mortalr̄ inferior a papa beneficiat͡ꝰ.audiui ego ꝙ cū mater Eugenij pape quarti eēt in necessitate cōstituta.⁊ p quendā petijsset a filio suo sibi subueniri recusauit Eugenius dicens ꝙ redditus ecclesie erāt paupeꝝ ⁊ nō alioꝝ ⁊ iō cubicularij ipsius Eugenij fecerūt collectā inter se ⁊ dederūt quingentos ducatos illi nuncio.⁊ ex istis vr̄ verior ɔ̄clō clericos bñficiatos eē vsuarios.⁊ nō vsufructuarios.⁊ si qspiā opponat d̄ eo qđ hr̄ in rubrica de reb.eccle.nō alie.vbi bona ecclesie sūt ipsius ecclie.qꝛ de nāli suo significato genitiuus iportat dominiū.l.ij.§.i loco.ff.d̄ religio.⁊ sum.funer.pōt rn̄deri ꝙ sūt ecclie loco xp̄i.ecclīa.n.hꝫ illa bōa loco Iesu xp̄i p id qđ voluit gl.i.d.c.cū carpētis.vl̄ posset rn̄deri ꝙ sūt ecclie quo ad possessionē nō aūt quo ad dominiū per id qđ hr̄ i.c.i.de postula.plato.⁊ per id qđ voluit glo.que reputatur singu.in.l.ij.de origi.iur.ff.vel posset responderi ꝙ sūt ecclesie vt distribuat in pauperes p.d.c.quoniā cū si.⁊ ita cōcludo circa istum passū.vide tamen q̄ late dixi in ꝓlegato

34 .c.si.de pecu.cleri. ¶ Capio mō glo.ij.i glo.ista querit quis dicatur actor ⁊ dicit ꝙ ille qui prouocat ad iudiciū ⁊ facit citari aduersarium ille in hoc iudicio dicit actor ⁊ subdit glo.ista multū singulariter ꝙ vterqꝫ ꝓstabit duplex iuramētuꝫ calumnie.prestabit eni iuramē.calūnie vt actor.⁊ etiam prestabit iuramētuꝫ calūnie vt reus.deinde corrigit ꝙ hic ē dare casuꝫ in quo vnus gerit vicem duoꝝ ⁊ allēat hec iura.l.itē eoꝝ.§.decuriones.ff.ꝙ cuiusl.vniuer.no.c.relatio.xxi.q.ij.c.moyses d̄ cōsecra.di.ij.l.si ɔ̄sul.ff.de adop.deinde arguit i ɔ̄triū ⁊ adducit iura ad hoc i ɔ̄triū ꝙ qs nō pōt gereꝛ vicem duoꝝ ⁊ soluit ꝙ prīa rubrica ē fallētia scđa vo ē rl̄a quasi velit dicere illud qđ fecerūt antiqui iuris interpretes faciētes sūmas ⁊ diuidebant rubricas p exceptionē ⁊ regulā.⁊ de hoc est gl.celebris in.c.lr̄as d̄ desponsa.impuber.⁊ iō dicit ꝙ prīma rubrica apponit fallentias.i.iura adducta in prīmo rubrica sꝫ iura adducta in scđa rubrica apponūt regulā ⁊ p ɔ̄ns solutio glo.ē ꝙ illa iura sūt casus spāles.in ɔ̄trijs aūt sūt casus regulares sꝫ qꝛ ista solutio si satis vr̄ demulcere aures facile.n.ē dicere ē casus spālis.⁊ iō gl.dat sam sol.vꝫ aut nos loquimur in iurisdictiōe ɔ̄tētiosa.aut nos loquimur in iurisdictiōe volūtaria.p̄mo casu ꝓcedūt iura scđo loco allegata in ɔ̄triū.so casu ꝓcedūt iura allēata in prīn.⁊ in hac solutiōe residet gl.ista.vn̄ vr̄ gl.ista sētiꝛ vnū qđ ē lōge mirādū ꝙ ille q hꝫ duo onera dꝫ hēre duo comoda puenientia ex illis oneribus vt declarabitur inferius.Sꝫ.d.Ant.hic dicit aut duo officia sūt inter se incōpatibilia ⁊ tūc nō pñt cōcurrere in eadē psona sine dispensatione domini.aut sūt cōpatibilia in eadē psona.⁊ tūc ɔcurrere possūt in eadē psona.sꝫ.d.abb.hic parum pēdit.d.ant.dicēdo ꝙ nō bn̄ declarat illū passuꝫ.ipse aūt dicit ꝙ melior ē solutio data p gl.ꝙ in foro ɔ̄tētioso nō possint ɔcurrere duo officia i eadē psona secus in iudicio seu iurisdictiōe voluntaria vt i.d.l.si ɔ̄sul.sꝫ ego adduco celebrē doctrinā dn̄i Guil.de cuni.quā refert ⁊ seqꝛ bal.d̄ nouo.C.cōponē.§.ideoqꝫ.vbi dixit ꝙ aut sūt duo officia seu due dignitates sine adiuicē annexe ⁊ ponit exēplū de illo q ē doctor ⁊ medico ꝙ isto casu pñt ɔcurrere in eadē psona.l.i.⁊.ij.C.d̄ ꝓfes.li.xij.aut hꝫ salariū ex altera vel ex vtraqꝫ.⁊ tūc nō pñt ɔcurrere in eadē psona allēat.l.his quibus.C.qui mili.nō pos.li.xij.Itē ēt dicit si due dignitates vnirētur vt iā vidi hic bonon̄.vbi erat prīrie de p se.⁊ capitaneatus de p se postea vnita fuerūt.⁊ ille q ē prīus est capitaneus ꝙ poterit tūc hēre vtrāqꝫ dignitatē in auc.vt iudi.si.quod suffra.§.igiꝛ.⁊ adduco ad hoc ꝙ hr̄ in.c.cū olim de re iudi.de eo q insimul est canonicus ⁊ archidiaconus.vl̄ ꝓpositus ⁊ canonicus vt in ecclesia florentina si potest dare duas voces in capitulo vna vt prepositus ⁊ altera vt canonicus fuit olim questio in facto.⁊ Joā.an.cōsuluit ꝙ ex quo erat in capitulo vt prepositus.⁊ etiam vt canonicus ꝙ habebat duas voces iudicio meo singulariter fecit ista glo.quia dicit ꝙ vnus ⁊ idem subiicitur duobus oneribus quo fit necessario vt capiat duobus comodis prouenientibus ex duobus officijs onerosis quia ibi debent applicari comoda vbi applicātur onera si comoda ex illis oneribus proueniant.⁊ adduco tex.valde singu.ad hoc i.l.manifestissimi.§.cū aūt.C.de fur.in versi.collocantur.⁊.l.ab omnibus.ff.de leg.primo ⁊ in hoc teneatis hanc glo.perpetuo menti que a nullo consulentium fuit ponderata.⁊ ideo refert Bald.in.d.c.cum olim de re iudi.illā.q.accidisse tēpore suo ⁊ cōsuluisse sm̄ cōsiliū Jo.and.dicendo ꝙ nolebat recedere a fonte iuris ⁊ per consequens reputauit ioā.an.fuisse fontē iuris.iudicio meo

melius

melius fecisset reputare Jo.an.iuris pelagus. et adduco d.car.in.d.c.cu olim referentem se ita consuluisse sequendo Jo.an. ¶ Ego adduco qd hec qd fuit de facto apud vngariã in epatu quinqz ecclesiẽsis vbi quidam nobilissimus scholaris meus erat prepositus et canonicus lz postea fuerit promotus in epm quinqz ecclesieñ. et petebat a capitulo vnã distributionem vt canonicus. et aliã distributionem vt prepositus capitulũ recusauit consului in fauorẽ eius et obtinuit per ista.tene mẽti. et adduco ad propositũ celebrẽ doctrinã bal.in.l.si ex duobus.C.cõem. delegat.

35 vbi dicit testator legauit filio libros legales si profecerit in legibus et libros medicinales si profecerit in medicina mortuo pr̃e iste filius profecit in vtroqz et in legib⁹ et in medicina petebat libros vtriusqz facultatis dicebat qp nõ poterat hr̃e nisi p prima facultate legali qr tale legatum intelligebatur d prima vice.l.bone.§.hoc sermone.ff.de verb.signi.bal.ibi decidit contrarium qr iste filius fuit vsus duplomate vt in.l.continu⁹.§.cum ita in ver. duplomate.ff.de vb.oblig.similibus verbis fuit vsus excellentissimus doctor Jo.de anania cum disputassem cũ eo 3o ãno studij mei expedita disputatõe exclamauit altis vocib⁹ qp duplomate fuerã vsus. et dic ibi bal.qp ille fili⁹ vsus ẽ duplici duplomate et hi ẽ admiratiõe dignũ qr multi fuerãt q habuerũt intellectũ trãscedentẽ vt refert bal.in.l.oẽs populi.ff.de iust. et iur.de quibusdã iuris cõsultis vt de claudio vt habetur in.l.a testatore.ff.de cõd. et demõ.in ver.claudi⁹ magno ingenio d iur. apto rñdit et in.l.scire oportet.§.si maxime.ff.de excusat.tuto.in ver. maximi legũ vertices. et istos duos tex.adduxit bal.in.d.l.omnes. et ego adduco.l.sed et reprobari.§.si.ff.d excu.tutor.in ver.maxime disciplinati fuerunt nempe plerique habuerunt resolutũ ingenium vt de aristotele.magnus dixit auerrois in p̃rio phisicorum⁹ et i.iij. de anima.dixit enim credo qp iste homo diuinus fuit et a quingentis annis citra si ẽ inuẽtus error in dictis suis. et inclit⁹ doctor de eodem dixit hieronymus quicquid humanũ ingeniũ capere potuit in illo fuit et de codẽ scripsit dantes poeta vidi el maistro de coloro chi sano et quod scripsit excellens doctor et philosophie et medicine magr̃ gentilis de fulligno in quodam suo tractatu composito ad instantiã Cy.vbi loquitur de magistro Petro de hebano cõsiliatore. et faciat qd scripsit Aristoteles in li.d memoria et reminiscentia vbi dixit qp viri p̃ualẽtes ingenio et memoria sũt semidij et ista sunt cõ illud qd solitus erat dicere saly. doctor vtriusqz ergo doctor aulius et faciat quod voluit idem bal. in.l.ad scribarũ.C.de appella. et in.l.q duobus.ff.de condi. et demo. et in.l. binos.C.d aduoc.diuer.

36 iudi.in quibus locis voluit qp si aliquis ẽ doctor i vtroqz collegio põt hr̃e portionẽ ex duplici collegio et si doctor legit cathedraz iuris ciuilis et iur.canonici qd dz habere salarium vtriusqz censure.sz vnum ẽ quod de me ipso dixerim nã legẽs canones doceo iura ciuilia. et per cõsequens vtroqz duplomate vsus sum verũ ex hoc deberẽ percipere salarium cathedre non solum iuris canonici.sz etiam iuris ciuilis eẽt pcerto elegãs exercitatio et adduco ẽt quod voluit Lu.ro.cõsilio. xxiiij.vbi loquitur d eo qui est garzonus in taberna tabellionis. et efficitur notarius si dẽat habere salariuz vt garzon⁹ et vt notari⁹.vide ibi quia pulchr̃ loquitur et ista comenda menti qr alibi non inuenies ita arcumulate. ¶ Pondera etiam hanc glo.vult enim qp si constare non potest quis primo prouocauerit ad iudicium qp dirimetur iudicio sortis per.l.si cum ambo.ff.de iudi.Ego adduco.l.si duobus i pn. .C.co.delegat.vbi admittit iudicium sortis et ibi probat qp fortuna est index et ibi refert bal. qp fortune dux ẽ ipse deus et allegat senecam ad lucillũ in septima sua epistola. et est fortuna secũdum eum surda et muta et impeccabilis et aliquando vocatur vis diuina et allegat.l.fluminum.§.seruus.ff.de dam. infec. et etiaz dicit qp sũt dmões stantes supra lunam in aere et dicitur infernus respectu celi et allegat qp scribitur.ij.politicor cap.primo et d hac forte adduco glo.ang. et alios i.l. huiusmodi.§.si.ff.d leg. primo. et eũdẽ Ang.in.d.l.si cũ ambo. et bar.in.l.i.C.de his qui se defer.li.x. et in.l.ij.C.qñ et qui.quar. par.debe. eo.li.bal.i.l. pe.C.cõmu.diui. et in.l.seruus quoqz in pn. et ibi Jos.de imo.ff.de heredi.insti. et glo.in.l. nenseius ff.de neg.gest. et qd voluit Feder.de seni.cõsi.cclxxiiij. et cons.ccliij. et gl.in.c.i.de sortilegijs et bar.in.l.si duo.ff. vti possi. et adduco glo.vnicã et sing.in.l.i.C.vti possi. et dicit qp vbi est dubiũ facti nũquã recurritur ad iudiciũ sortis secus si ẽ dubiũ iuris. et faciat qd voluit bal.in p̃ria cõstitutionũ.l.qñ nascunt duo in codẽ partu q sũt filij alicuius regis. et faciat qd scribit lib.actuũ circa p̃ncipiũ de sapientissimo matthia apostolo vbi hr̃ qp cecidit sors super matthiã. et facit qp scribit in primo eneidos in ver. sz nobis sorte datũ. et faciat d iudicio sortis qd scripsit excellens doctor de flor.bonoñ.in.l.de itinere.ff.de serui. rustic.pdicta. et ista nõ sũt cõtẽnẽda vt reor qr alibi ita collecta nõ inuenies et p̃sului sapiorib⁹ nomis lz bonoñ.in diuisione fiẽda inter fr̃es an frater maior dẽat diuidere et fr̃ minor eligere et multi dicebãt qp nõ.ad p̃dicta adduci posset qd voluit hosti. et Jo.an. et abb.antiqu⁹ in.c.i.d pochijs vbi tenuerũt qp ille dz diuidere q ampliori tpe gubernauit bona. et adduxi in illo cõsilio cõ eos q asserũt cõtraz quod scriptũ ẽ genesis.xiij.c.vbi abraã diuisit patrimoniũ inter se et Loth nepotẽ suũ ex fratre. et dedit electionẽ nepoti dicẽdo si dextrã petieris ego petã sinistrã tene mẽti.qr posset vobis d facto ptingere.hic tñ audiui qp praticat qp recurrit ad iudicẽ vt diuidat et facta diuisione recurrit ad iudiciũ sortis.ego dixi illud pcedere qñ ita pcedit d voluntate partiũ alr̃ maior diuidet. et minor eliget et ita obseruat cõsuetudo ita dixit Bal.i.l.pe.C.co.diui. faciat qd ipse voluit in.d.l.seruus quoqz.ego examiaui istũ passuz in repe.rubrice de rrb.ecc.nõ alie.sz lõge subtilius et copiosius examiaui i p̃fato cõsi.nouissime a me edito. ¶ Item inquantũ gl.si.vult qp pnũciãdũ ẽ in fauorẽ libertatis.l. inter pares.ff.d re iudi.c.si.eo.ti.ego dixi superi⁹ nisi sñia eẽt aperte iniqua.qr tũc nõ eẽt pnũciãdũ in fauorẽ libertatis p.d.l.si pa.ff.de inoffi.testa.ego adduco qd voluit. d.Car.in.c.cũ bertoldus de re iudi. et adduco.c.p tuas d pbat. et qd voluit bar.in.l.iiij.§.cõdẽnatũ.ff.de re iudi. et faciat sing.dcm̃ hosti.i.c.ij.de arbit.qp refert.d.abb.in c.quintauallis de iureiurã. et Jo.an.in.c.qm̃ cõ falsaz d pbat.dixit.n.hosti.qp lz stãdum sit sñie arbitri iniuste vt.l. diẽ pferi.§.stari.ff.de arbitr.ipse dicit illud pcedere nisi euidẽter sñia arbitri eẽt iniusta.qr tũc nõ staret sñie arbitri. et ẽ limitatio mirabilis et sing.ad.d.§.stari. et adduco sing.doctrinã bal.in.l.i.C.si de moment.pos.fuerit appe. qp lz ibi dicat nõ eẽ appellãdũ a sñia lata in possessorio ipse limitat nisi sñia illa eẽt euidẽter iniqua. et allat sing. dcm̃ Jano.vt ibi videre poteris. et adduco celebrẽ doctrinã relatã p bar.in.l.i.in pn.ff de op.no.nũ.in.vi.col.vbi dixit qp si nũciatio noui opis manifeste ẽ iniqua qp põt sperni. et allegat gof. et dcm̃ spec.vide ibi oino p bar.qui idez ẽt ipse voluit in quodã suo cõsilio. et adduco celebre dcm̃ d.ant.i.c.sñia d peni.vbi dixit qp vbicũqz sñia ẽ cõ ius litigatoris. et ẽ euidẽter iniqua tũc nũqz trãsit in rẽ iudicatã et adduco aug.i.l.si ptor.§.marcellus.ff.d iudi.vbi egregie loqt. et adduco qd voluit.d.abb.i.c.nouit d iudi. vbi dixit qp vbicũqz sñia lata cõ ius litigatoris ẽ euidẽter iniq semp poterit obtinẽs denũciari i foro canonico vid q ibi egregie ego adduxi tene mẽti ista . qr tpe suo afferẽt tibi

37 fructũ. et ex p̃dictis expedite sũt gl. ¶ Sz qr praticabile qd finiũ regũdor scribẽ.hic adducũt doctrinã spec.in tit. d probat.vbi actor libellabit qr̃ fines et termini sui archidiaconatus extẽdebãt se ad talẽ locũ et qp fuit in pacifica

38 fica possessione per tempora longiora. ¶ Sed quomodo punietur ille qui tollit terminos.hosti. Jo.an. et oẽs hic veniunt in hanc distinctionem vz. aut quis remouet terminos causa occupãdi sibi territorium . aut occupat

a ¶ Phisicorũ. Illud dcm̃ hẽt originalr̃ allegato loco i plogo ibi nomen auctoris &c. et vide i.iij. de ani.lex. cõmen.xiiẽ. et an ge.i.l. sicut.ff. quẽadmo. ser. amit. vbi d ari sto.multa dicit.

hon cā occupandi sibi territorium sed cā offuscādi termi
nos ⁊ fines ad hunc effectum vt oriatur questio inter vi
cinos. aut remouet terminos non animo occupandi ter-
ritorium nec respectu offuscandi. sed ex ignorantia qz in
trauit terminos causa furandi lapides ⁊ ignorans illos
lapides esse terminos asportauit sibi animo lucrādi eos
aut ex malitia remouit terminos. primo casu qñ animo
occupandi territorium distinguitur. aut iste erat nobilis.
aut erat ignobilis ⁊ inferioris ꝯditionis. primo casu hr̄
respectus ad nobilitatem itaqz non punit̄ pena corpora
li. l. ij. de termi. mo. alias. l. ij. ff. de extraordi. crimi. ⁊ est
rō. qz in pena corporali parcitur nobili ita ꝙ verberib⁹
fustigandus nō est. ⁊ adduco. l. capitalium. §. serui. ff. de
peni. ⁊ ibi ex illo tex. colligit Bar. ꝙ honorabiles ciues
nō debent fustigari. ⁊ faciat glo. multū elegans in. c. cuꝫ
quidam de iur. iur. que habuit originē a gl. vnica ⁊ sing.
in. c. homo christianus. xl. di. voluit. n. ꝙ aut agitur d̄ pe
na pecuniaria ⁊ tunc grauior pena imponit̄ nobili q̄ȝ im
ponatur ignobili. aut agit̄ d̄ pena anime afflictiua ⁊ tūc
maiori pena punit̄ homo splēdidus seu doctus seu pre
stans ⁊ est rō qz pena imponit̄ maior rōne contemptus
iuxta illud quod voluit glo. x. di. c. quis nesciat ⁊ glo. de
libellis. xx. disti. sed homo cōstitutus in splendore seu in
honore offendendo deū dr̄ magis deū cōtēnere ita dixe-
rūt glo. ille faciat illud quod a sapiētie fonte scriptuꝫ est
salomone homo cū in honore eēt nō intellexit cōparatus ē
iumētis ⁊ similis factus est illis faciat qd̄ voluit guil. de
cu. ⁊ bal. in. l. nemo. C. de sūma tri. ⁊ fide catho. ⁊ iō isto
casu nobilis debebit relegari seu cōfinari vt habetur in
d. l. ij. ⁊ intellige ſm qualitatē persone qz si esset iuuenis
relegabit̄ per longiora tpa. sꝫ si eēt senex p breuiora tpa
vt no. in. d. l. ij. ⁊ rō esse pōt qz senex dr̄ cito moriturus se-
cus ē in iuuene. ⁊ allego tex. in. l. his q. ff. d̄ fideicō. liber.
vbi melius est seruo manumitti a sene q̄ȝ a iuuene. qz se-
nex citius morit̄ faciat. c. qm̄ frequenter vt lit. nō ꝯtest.
Si autem est ignobilis ⁊ inferioris cōditionis dꝫ verbe-
ribus cedi vt in. d. l. ij. si aūt remouit terminos nō animo
occupandi sed cā inducendi qōnem inter vicinos isto ca
su dꝫ verberibus cedi si ē ignobilis. l. i. ⁊. ij. d̄ termi. amo.
Si autē remouit terminos ex ignorantia animo furādi
⁊ tunc ex quo dabat operā rei illicite debet cedi verberi
bus ⁊ vltra hoc punietur pena furti. l. ij. ⁊. l. fi. ff. d̄ termi.
amo. ⁊ faciat. l. illd. §. i. ff. de iniur. Si aūt ex malitia fecit
remouēdo terminos ⁊ tunc punietur pena quinquagin
ta aureorū. l. agraria. ff. de termi. amo. ⁊ ita voluit Cy. i
l. i. C. de accusa. quem. d. Abb. hic rephendit dicēs ꝙ cy.
nō fuit locutus de ciuibus splendidis sed honorificentia
abbatis salua semper nō bene ponderauit verba Cy. qz
Cy. allegauit. d. l. ij. que loquit̄ de ciuib⁹ splendidiorib⁹
⁊ dcīn eius dꝫ intelligi ſm legem quā allegat. l. hoc arti
culo. ff. de heredi. institu. ⁊ quod voluit Bar. in. l. non so
lum. §. liberationis verbo. ff. de libera. legat. vbi dicit ꝙ di
cta glosarum sunt intelligenda ſm leges quas allegant.

39 ¶ Ultimo posset qspiā dubitare qualiter ꝓbandi sunt
fines ⁊ termini. ⁊ quidem bal. in. l. conuenticula. C. d̄ epis.
⁊ cler. refert Bar. dicere ꝙ si termini sunt antiqui pote-
runt ꝓbari per testes qui deponent de dicto antiquoꝝ vt
puta qz audiuerunt ab antiquis ⁊ antiqui audiuerūt ab
antiquioribus. l. si arbiter. ff. de proba. ⁊ quod voluit In
no. in. c. quid per nouale de verbo. signi. ⁊ in. c. veniens
co. ti. ⁊ ad hoc faciat quod hr̄ in. c. cū causa. J. e. ⁊ in. c. ad
audientiā de prescrip. ⁊ glo. in. c. cum olim de cens. ⁊ gl.
in. c. si papa de priuilegi. in. vi. ⁊ in dictis locis p scriben.
⁊ quod hr̄ in. l. in finalibus. ff. fini. regu. ⁊ adduco qd̄ vo
luit idem bal. in auc. quas actiones. C. de sac. sanc. eccle.
vbi refert. d. Car. fabrien. dixisse ꝙ ecclesia romana lꝫ nō
hēat instrumenta de dominio ciuitatū ⁊ terrarū suarum
nihilominus per famam poterit probare dominiuꝫ ⁊ al-
legat dictum Inno. in. c. cum causas de iura. calum. codē
mō p famā poterunt ꝓbari termini ⁊ ꝯfines. ⁊ distinguē
dū est circa hoc ꝙ aut ē fama antique aut ē fama recens.
Si est fama antiqua sufficit probatio per famā antiquā.
qz dr̄ inducere cōem opinionē dominiuꝫ. l. i. §. ꝙ labeo. ff.
de flu. ⁊ ad h̄ adduco gl. in. l. atqui nāꝫ. §. sꝫ cū me absēte. ff.
de neg. gest. de qua gl. fecit festū bar. in. l. quidā in suo. ff.
d̄ ꝯdi. insti. ⁊ ang. in. l. titius. ff. qui. mo. pig. vel hypothe.
sol. ⁊ idē ang. in. d. §. cū me absente. dicit per illā gl. se ob
tinuisse qōnē in ciuitate paduana ꝙ per famam antiquā
quis probauit dominium cuiusdam domus spectare ad
ecclesiam que domus per ducentos annos trāsiuerat in
manus diuersorum ⁊ nihilominus dicit se obtinuisse. fa-
ciat quod voluit glo. in. c. veniēs el. i. de testi. faciat quod
voluit Bal. in. d. §. cum me absente. ⁊ qd̄ idē voluit in. d.
l. proprietatis dominiū. C. de proba. ⁊ quod voluit idēꝫ
Bal. in. l. exemplo. C. eo. ⁊ in. l. cum super. C. de re. vend.
vbi dicit nobiles per antiquam famam probare se habe-
re dominium villarum posito ꝙ non habeant instrumē-
ta ⁊ quod voluit idem Bal. in. l. quot. eod. titu. aut ē fa-
ma recens. ⁊ tunc non sufficit ista glo. multuꝫ celebris in
d. l. proprietatis dominiuꝫ. ⁊ etiam probentur confines
per verba enunciatiua prolata in instrumento inter ipsos
contrahentes puncta exemplum in cōtractu emptionis.
⁊ venditionis ꝯhentes dicunt actum in tali ponte distri-
ctus bononie ꝙ licet ista verba sint enunciatiua. ⁊ cōiter
non disponant. tamen disponunt inter ipsos contrahen-
tes ista est gl. in. l. cū aliquis. C. de iur. delib. ego infinitis
vicibus consului super hac materia ⁊ limitabam gl. d. l.
cum aliquis nisi essent instrumenta antiqua. qz tūc ꝓba-
bunt ⁊ adducebam alber. de rosa. in. d. l. cum aliquis ⁊
Jac. bu. ⁊ eundem alber. in. l. optimam. C. de contrahē.
⁊ cōmit. stipu. ⁊ adducebam bal. in. d. l. cum aliquis. ita
tenere dicebam ēt qd̄ si instrumenta erant antiqua verba
enunciatiua disponunt ⁊ allegabam. d. anto. in. c. cuꝫ di-
lectus de succes. ab intest. ⁊ plus ēt dicebā ꝙ si essent plu-
ra instrumenta hoc attestantia posito ꝙ nō eēnt antiqua
ꝙ nihilominus probabunt ⁊ adducebā tex. quem ang.
dicit eē sing. in. l. i. C. de plus petit. ex quo tex. colligit ibi
ꝙ verba enunciatiua geminata disponūt. ⁊ faciat qd̄ vo
luit ang. in. l. sciendū in sua repe. ff. de verbo. obliga. vide
ibi dicta. de hac materia habetur in. c. cum causam. J. eo.
dicetur deo bene iuuante ibi. ¶ Sꝫ nec. c. istud fraudarē
in hoc passu iuuat ista adduxisse. Si quid boni dictū fuit
altissimus princeps deus fuit reuelator. Andreas bar-
ba. die. xxvij. februarij. Mcccclxxix.

P **Reposuisti.** Capio suprascrip-
tionem. in qua dici
tur Gregorius nonus proposito sancti catal
di. ⁊ sic ponderabimus ante omnia hanc de-
cretalem esse Gregorij noni qui fuit sūmus legista cano
nista ⁊ theologus. ⁊ decretales sue sunt adeo sapienter
cōposite ꝙ se ipsas ⁊ sūmāt ⁊ diuidunt nec opus est alio
sūmario de cuius excellentia diximus in suprascriptione
⁊ in. c. i. Re. vide ibi dino. ¶ Sed de vno ē magnopere ad
uertendū ꝙ cognitio cause matrimonialis spectat ad iu
risditionem epalem ⁊ nō ad inferiorē epo. nec spectat ad
epum simplr̄. sed dꝫ esse talis qui statuta canonū nō igno
ret iste est tex. in. c. i. de consanguinita. ⁊ affini. in ver. ad
episcopum qui statuta canonum non ignorat. ⁊ per ꝯtō
non videretur ꝙ aperirē os supra celum si dicerēꝫ ꝙ ad
episcopum dumtaxat theologum qui statuta canonum
ignoret ꝙ non poterit de causa matrimoniali iudicari.
quia ille tex. reqrit duo copulatiue. ergo requirit̄ ꝙ vtra
qꝫ pars copulatiue verificetur. l. si heredi plures. ff. de cō
di. insti. cum si. ⁊ per illuꝫ tex. dicebat ibi hostien. potius
promouendum esse ad episcopatum canonistam quam
theologum nisi fortasse essemus in terris hereticorum
propinquioribus tali episcopatui ⁊ per consequens ad
sedem petri potius esset promouēdus canonista q̄ȝ theo
logus vel artista. q̄re ergo fuit ꝙ Gregorius nonus tam
sapientissimus cōmiserit istam causam matrimonialē ꝯ
posito

posito sancti cataldi presumendum est pp eminentē sciē-
tiam canonum vigentem in illo proposito faciat qđ ha-
betur in.c.causa matrimonij de offi.deleg. ⁊ iō cognitio
cause matrimonialis regulariter non spectat nisi ad epz
scientem statuta canonum. ⁊ si aliqui canones reperiant
ꝙ de causa matrimoniali cognouerunt inferiores epo di
cendum est ꝙ aut illud accidit ex cōmissiōe papali vt hic
⁊ in.d.c.causa matrimōij. aut accidit ex priuilegio sedis
apostolice concesso inferiori dignitate. aut processit ex cō
suetudine. vt est casus in.c.litteras de resti.spolia. dixit tñ
multum singulariter ibi hosti. ꝙ lz ꝯsuetudo conferat iu
risditionē vt in.l.viros.C. de diuer.offi.lib.xij. ⁊ in.c.cū
contingat de for.compe.tamen in arduis illā nō ꝯfert. ⁊
cum matrimonium sit causa ardua consuetudo non con
fert iurisditionem in causa matrimoniali iferiori ab epo
tamen communiter tenetur ꝯriū. ⁊ ꝯ eū adduci potest glo.
que alibi non reperitur in.c.ad apostolice de re iud.l.vi.
vbi consuetudo confert vocem eligēdi imperatorē. dicit
enim ꝙ rex boemie est vnus de electoribus imperij non
ex priuilegio sed ex cōsuetudine licet ergo hostien. fuerit
vnum iuris luminare. vt refert spec.in prin.sui apparat⁹
vbi dixit ꝙ fuerunt duo luminaria i celo rutilāda vt fuit
inno. ⁊ hosti. nihilominus isto casu nō videtur dixisse ve
rum ⁊ ad hoc adduco tex. in ar.qui ē sing. ⁊ peregrin⁹
in.l.cuz pretor.ff.de iudi. de quo ang. facit ibi festum qđ
cōsuetudo tribuit mulieri potestatē delegādi ergo sequi
tur qđ consuetudo poterit tribuere inferiori ab epo iuris
ditionem cognoscendi ⁊ decidendi i causa matrimonia-
li tene menti ista ⁊ vide q̄ dixi in.d.c.litteras. Do. Car. hic
⁊.d.ant. opponunt quod cognitio cause matrimonialis
non spectat ad inferiorem epo vt.d.c.i. de ꝯsan. ⁊ affini.
sed ex cōmissione pape iste preposit⁹ cognouit de matri-
monio. Ita dicitur in.c.i.ꝯ eod. ⁊ idem etiam dicit Bal.
ibidem. ¶ Sequitur modo.c.proposuisti. est etiaz dare
aliud vt in.c.proposuisti.d fo.cōpe. ⁊ lz breue sit.c. istud
in verbis suis tñ in mā sua est compendiosum ⁊ comple
ctitur multa lz doctor. hic cōiter breuiter se expediant. ⁊
hoc intendit. in ꝓbanda virginitate assertio vxoris ⁊ te-
stimonium matronarum prefertur assertiōi mariti. h.d.
fm do. Anto. bal. ⁊ Pe. de ancha. ⁊ est cōmunis diuisio
consultatio ⁊ responsio. sed indubitanf istud summariuz
non exuiscerat tex. istum. ex eo q2 hic cōcurrit iuramentū
vxoris ⁊ testimonioni matronarū ⁊ iuramentuz mariti
contrarium ⁊ ideo non recte videtur sūmatum istud.c.p
cos. sed.d.car. hic sūmauit hoc modo vz. probatio virgi
nitatis que fit per iuramentum vxoris ⁊ testimoniū sep-
tem matronarum deponentiuz de virginitate ex aspectu
prefert assertioni mariti in contrarium iurantis. h.d.se-
cūdum eum. ¶ Superuenit.d.Aba. ⁊ sūmauit hoc mō
† non creditur assertioni mariti etiam cum iuramēto si
vxor probauerit per septē matronas deponētes virgini
tatē ex aspectu. h.d. secūdā eum ⁊ tamen istud sūmariuz
eius quo ad effectum videtur concordare cū cōmuni sū-
mario. nihil.n. dixit de iuramēto vxoris†. Ego aūt pon-
dero illum tex. probare ꝙ vbicūqz sunt duo iuramēta ꝯ
traria ⁊ vnū est contra ius naturale. ⁊ alterum est cōfor
me iuri naturali. tunc illud iuramentum prefertur alte
ri ⁊ vincit illud quod testimonio matronarum est corro
boratum. mulier enim asserebat cum iuramento se esse
virginem. ⁊ nō potuisse cognosci a marito istud iuramē-
tum indubitāter erat contra vigorem nature. quia infe-
rebat maritū esse impotētem. ⁊ per consequens naturā
defecisse in eo. quod non est verisimile. q2 natura non ha
bundat in superfluis nec deficit in necessarijs vt scribitur
in primo de generatione ⁊ corruptione ⁊ quod habetur
in.c.ius naturale.i.disti. vbi not. ꝙ natura est vis insita
rebus ex similibus similia procreans. sed maritus assere
bat ⁊ iurabat se dictam suam vxorem cognouisse ⁊ huic
sue assertioni ⁊ iuramēto assistebat presumptio nature. fa
ciat.c.si quis accepit.xxxij.q.i. ⁊.c. cōtinebaf ⁊.c.attesta

tiones de desponsa.impuber. ⁊ ideo multū egregie dixit
Inno.in.c.i.de frigi. ⁊ malefi. ꝙ si ex per vxoris ꝓducan
tur testes asserētes maritū eē nature impotētis. ⁊ marit⁹
ꝓducit testes ꝯriūm asserentes ꝙ si testes sūt oī paritate
pares pōdere numero ⁊ mēsura stat testibus mariti ex
quo eis ꝯformat ius nāle ⁊ ēt faciat ꝙ stat illis testibus
indubio q asserūt id qđ ē verisimilius singulare dcīi fuit
Inno.in.c.auditis de pscrip. vbi vide p oēs ⁊ qđ hr in.c.
lz cāni.ꝯ eo. vbi scriben. magnificaūt dcīi Inn.in.d.c.au
ditis lz nihilominus hic erit casus peregrinus ꝙ iuramē
tum mulieris asserētis se virginē ⁊ nō potuisse cognosci
a viro corroboratū testimonio septē matronaꝝ vicit ⁊ iō
ge superat ⁊ excedit iuratā assertionē mariti ꝯriaz ⁊ iste
ri casus hic exquisitus ⁊ iudicio meo aureis lrīs scriben
dus. ⁊ iō posset sic sūmari. In ꝓbanda virginitate iura-
mentū vxoris testimonio matronaꝝ ex aspectu corporis
deponentiū pualet assertioni iurate mariti in ꝯriuz. h.d.
⁊ ē casus ⁊ sing. ⁊ peregrinus. ¶ Uenio nūc ad notabi
lia. ¶ No. ibi q̄ vertif inter.o.d caffa noua ⁊ eius mulie
rē ex ordine lre. † maritū pferri vxori. ⁊ lz ego in lectura
antiqua illud nō collegerim ex isto tex. attamē melius ē
tarde animaduertere q̄z nunquā. nam scribimus indocti
doctique poemata passi vt vates scripsit egregius quem
qz inclitus doctor refert hierony. i plogo biblie facit gl.
val de celebra in.l.gñalr.ff.d adop. q̄ dicit ordinē seruan
dū eē vt prius icipiamus a viro ⁊ postea a muliere tene
mēti illam gl. ⁊ iō videmus in ꝯhendis matrimonijs ser
uari ꝯriū q2 incipimus a mulierib⁹ ⁊ postea deuenimus
ad viros qđ est ꝯ illā glo. sit fortasse ꝙ si mulier rñderet
negatiue qđ ēt vir rñderet negatiue ⁊ faciat q2 vxor sub
iecta marito vt scribif li.genes.circa pn.in ver.sub ptāte
viri eris ⁊ qđ hr in.c.hec ymago ⁊ in.c. manifestū.xxxiij.
q.v. ⁊ in.c.quecunqz mul.er.xxx.di. vbi vxor appoitat lō
gos crines ⁊ caput velatū in signū subiectiōis subiecta ē
nempe marito.l.si vxoris.C.de condictio.infert. ⁊ ꝙ ha
bef in.l.i.C.d digni.li.xij. vbi corruscat radijs ⁊ splēdore
mariti ordo enim scripture est sequendus testata ē lex ge
neraliter.§.qd ḡ in ver. ordinem scripture sequendum.ff.
de fideicom.liber. ⁊ vide que dixi in rubrica supra de or
di.cogni. ⁊ nouissime in tractatu de prestan. altissimi Je
su Christi in princip. vbi reddo rationes mirabiles qua
re vltimo loco tetigerim de prestantia christi ⁊ non pri-
mo loco ⁊ ista menti cōmenda. ¶ Not. ibi proprio iura
mento † ꝙ ad hoc vt testimoniū matronarum cum iura
mento vxoris preferatur iuramento mariti opus est ꝙ
vxor prestet iuramentum per se ⁊ non per alium tex. eniz
iste requirit proprium iuramentum ad hoc facit capi-
tulū cum contingat de iureiuran. in ver. proprio iur. ⁊ ca
pitulo si.ꝙ met.cau. in ver. proprio iuramento. ⁊ capitu
lo circa de elect. in sexto in versi. proprio iuramento ⁊ ca
pitulo si. de fo.competen. in sexto in versicu. iuramentū a
se prestitum ⁊ quod habetur in.l. per hanc in ver. per se
⁊ quod voluit ibi Bart.C.de eroga.mili.annoñ.libro
xij. ⁊ glo.in.l.singulos.ff.de testa.in versicu. proprio ciro
grapho ⁊ capitulo in his ⁊ capitulo vniuersitatis in v̄
in propria persona de senten.excōmuni. ⁊ in capitulo si.
de accusatio. in ver. personaliter ⁊ in capitulo cupientes
in versi. personaliter de electio. in sexto ⁊ in capitulo cuz
dilecta in versicu. personaliter supra de rescript. ⁊ in cle.
i. in versicu. propter manus nostras de iureiura. ⁊ quod
voluit ibi do. Card. glo. in cle.i. de vit. ⁊ honesta. cleric.
tex. in.l.i.§ ne autem in versi. proprijs manibus.C. de ca
duc.tollen. capitulo.i. de verbo.significa. in sexto in ver.
proprijs manibus capitulo sicut dignum.§ fi. de homic.
capitulo periculosum de penit. distin.i.l. probatorias.C.
de diuers.offi.libro.xij. ⁊ ibi Bar.l.si cum miles in versi.
ipse. ⁊ quod voluit ibi Barto.ff.de alien.iudi. ⁊.c.in cri-
minali.vi.q.iij.in versi. per se. ⁊ quod voluit ibi do. Do-
minic. ⁊ quod habetur in.l.eos in versi. propria sentētia
.C.de appellat. ⁊ in.l.non putauit.§.si quis sua manu.ff.

de contra tabul. et in. l. sepe audiui cesarem in versi. ipse. ff. de offic. presi. et qd voluit ibi glo. quam reputauit singula. Joan. de imo. in clemen. sepe de verbo. signi. et si quispiam opponat de eo qd retulit Ludo. ro. in suis singu. in. ij. col. vbi dicit fuisse qonem coram dominis de rota qp eo casu quo quis dz pprio iuramento iurare possit iurare p procuratorem et determinarunt qp sic et ad. l. si minore. §. tormenta. ff. de questio. conati sunt dare risum qp procedat in criminali. non aut in causa ciuili. cum ergo nos simus in causa ciuili vt est causa matrimonialis lz iste tex. vtatur illis verbis proprio iuramento. tn poterit iurare per procuratorem. qr ad hoc do vnum risum ad quod non animaduerterunt nec dni de rota. nec Ludo. ro. qui fuit vnus de dominis de rota qp vbicumqz causa ciuilis est ardua equiperatur cause criminali Ita dixit Bal. in. l. parentes. C. de testi. sed causa matrimonialis est ardua vt in. d. c. i. de consanguinita. et affinita. et iste tex. requirit propriu iuramentum mulieris ergo non erit satisfactum si iurat p aliu et ad hoc allego glo. in. l. fi. C. de iur. do. ipetr. q dicit qp ille dz iurare qui presumit habere notam veritate. et eodem modo responderi posset ad quoddam elegans consilium Bar. quod ad hoc propositum fuit incognitum illis dominis de rota et do Ludo. ro. et est in ordine. cij. et incipit in proposita questione. tene ista menti qr non sunt doctores de plebe vt scribitur in illo ouidiano. nec de plebe deo. Et mirandu longe est quod iste monarcha gregor. appellet istam. s. vxorem illius. o. mulierem. et postea in finalibus verbis appellet eam puellam de quo apparebit inferius. et dixit hic bal. multum singulariter. qp si pp distantiam loci vna et eadem questio vertitur coram duplici tribunali vt habetur in. l. i. ff de offi. consul. et vnus probauit per vnu testem et iudex detulit iuramentu actori probanti per vnum testem sed alter iudex detulit iuramentum reo qrit qd iuramentum preualebit et decidit qp primum iuramentum qr est corroboratum iuramento iurantis et iuramento testis et per qns sunt duo et preualebunt vni. qr duo vincula sunt potiora vno capitu. primo de treug. et pac. aute. itaqz. C. comu. de succes. Et si quispiam opponat et iudicio meo erit digna oppositio qp hic non debebat exigi iuramentum mulieris ex quo cocurrebat testimonium septe matronarum quo casu vbicumqz probatio est sufficiens per testes non recurritur ad iuramentum qr ad iuramentu recurritur in suffragium et subsidium vt est casus in. c. sicut. de e. et ad hoc animaduertit nemo. tu vide que ego late dixi in d. c. sicut. et inter alia dicebam qp iste tex. loquitur in testibus deponentibus de veritate et per cam scientie et ibi lz iste tex. loqr in testibus no deponentibus de veritate sed de peritia in arte deponentibus de iudicio sue artis vt hic et in. c. fraternitatis de frigi. et in. l. i. in prin. ff. de vent. in spi. et que dra sit inter eos habebimus ex infra dicendis et per qns iste tex. non loqr eo casu quo loqtur. d. c. sicut et sic ex diuersis et separatis non infertur. l. age cu geminiano. C. de transa. l. cum actu ff de negoc. gesti. vide ibi dicta. ¶ Nota ibi matronaru quod quotidie allegat iste

6 tex. † qp statur iudicio peritorum in arte sua cocordat. l. i. ff. de ventr. inspi. et qd phorum facile princeps scripsit aristo. in primo topicoru vnicuiqz inquit perito in arte sua credendum est. l. comparationes. C. de fide instru. l. hac edictali. §. his illud. C. de secun. nup. tex. in prima consti. ffor. et in. l. semel C. de re. mili. lib. xij. et in auc. de no alie. §. cu aute et in auc. vt prepona. no. impera. §. i. et in. l. i. §. si. ff. de verbo. obliga. quem tex. reputauit esse sing. Bal. in. l. directas. C. de testa. manu. dicens illum text. fore cognitum his quibus pulsus non cecidit supra libru faciat c. significasti de homic. c. fraternitatis de frigi. et malefi. c. qr indicante de prescrip. c. omnis etas. xij. q. i. et quod habetur in. l. nutum. ff. de acqui. heredi. et in. l. memini si non fal. C. de aduo. diuer. iud. vbi statur doctori de scientia sui discipuli. modo ista sunt generalia ad hanc doctrinam in vtraqz censura faciat quod voluit gl. in. c. cu beatissimus. xxxiij. q. i. et illud carbonicum dicere sed a doctis. modo deueniendum est ad indiuiduu. nam tex. in. l. i. ff. de ventr. inspi. in prin. dicit plurimas et non dicit de numero septenario sed iste tex. ponit numerum septenarium. est

7 tn verum † qp illud verbu plurimas importat vltra duas obstetrices vt est glo. singu. in. c. christiano. xxxiij. di. quo casu videtur de iure dicendum quod erit arbitrarium stabitur in arbitrio iudicis considerata qualitate cause. et industria et peritia peritorum in arte et ita erunt concordandi illi tex. ¶ Ite dixit hic Bal. qp debent ee honeste et nulli parti suspecte et allegat tex. in. d. l. i. et magnificat illum tex. et etiam dicit qp vnus peritus sufficiet per id qd habetur in auc. de non alie. §. cum autem. et idem voluit in prima consti. ffor. et ibi dixit multum singulariter qp valebit statutum qp stetur dicto vnius periti et mouetur per celebrem tex. in. l. i. C. de pondera. aur. et liber. lib. x. et mihi videtur dictum verissimum et moueor ex text. d. l. i. §. si. ff. de verbo. oblig. vbi pacto priuatorum induci potest qp stetur dicto vnius periti g multo fortius hoc poterit fieri ex dispositione statuti qr potentior est prouisio statuti q prouisio priuatorum. vt dixit Bar. in. l. omnes ppli. ff. de iusti. et iur. et in. l. non possibile. ff. de pac. et qd habetur in. l. nam pignus et in. l. ex pretorio. ff. de regu. iur. et glo. que reputatur sing. in rub. C. de decre. decuri. lib. x. et glo. in. c. non putamus de consuetu. lib. vi. et quod plene scripsit Bal. in. l. de quibus. ff. de legib. ¶ Et si quispiam opponat qp tale statutum est contra ius gentium et contra ius diuinum quo cauetur qp in ore duorum vel trium stet omne verbum capitulo cum esses de testa. c. in omni negocio de testa. deuteronomij. xix. c. i. viij. capitul. et intelligitur illa auctoritas in ore duorum vel trium non pauciorum. qr responderi potest qp isto casu iste no est testis. et faciat simile qd habetur in. l. theopompus. ff. de dote prelegat. et etiam ad predicta adduco Bar. in prima constit. ffor. vbi dixit qp ad iudicis officiu spectat mittere istos peritos ad cognoscendum si vulnus est mortale. aut si ex vulnere est remansura cicatrix et dicit esse tex. sing. in. l. semel. C. de re milit. lib. xij. in ver. iudice inquirente. et etiam dicit qp si in loco non est nisi vnicus peritus stabitur dicto illius periti solius. ¶ Sed do. abb. hic damnauit hanc doctrinam. et pro certo egregie admodum loquitur si dictum eius esset verum dicit. n. qp posito qp in loco non esset nisi vnicus peritus medicus vel similis qp iudex dz mittere ad loca vicina et habere alium vel alios peritos et mouetur ex eo qd habetur in. c. fi. lxiij. di. vbi eo casu quo actus requirit pluralitatem episcoporu et in illo loco no sunt tot episcopi qui sufficiant ad pfectionem illius actus tunc debet mitti ad loca vicina. eodem modo mouetur ex eo qd dicimus de testibus qp si testes non reperiantur in loco iudicij mittitur pro eis ad loca vbi degut vt in. l. si qn. C. de testi. et in. c. peruenit. de fideius. mouetur et quod si ca est ardua debet mitti extra locum vt res cognoscat per plures peritos in arte et allegat in argumentum. l. si hominem. ff. man. vbi ardua requirunt exactam diligentiam vt in. c. per venerabilem. §. dilectionis qui fil. sint legi. et per glo. in. c. latorem. xxxiij. q. ij. et gl. in. §. porro. iij. di. et qp voluit bal. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. et in rubri. C. qui admit. in quibus locis multa dixit allegando. d. l. si hominem. et etiam dicit idem esse in doctoribus volentibus examinare et doctorare aliquem quod si in loco non reperitur determinatus numerus doctoru qd tunc recurrat ad loca vicina et allegat. l. siquis. C. de psci. et medi. li. x. et dicit se vidisse ita obseruari in studio senen. qr aliquando non reperiebantur ibi nisi quattuor doctores mittebat ad loca vicina ad suppledum requisitum numerum doctorum et ita residet hic tantus doctor. ¶ Ego pondero qd pro sua doctrina potuit allegasse bal. in. l. iuris ignorantia. C. q admit. vz quod rusticus si aget in aliqua sua causa consilio peritorum dz ire ad ciuitatem et petere consilium plurium peritorum et allegat. l. bonorum. ff. de. bo. possi.

poss.ti.generali ⁊ dicit q̃ sicut sciunt rustici ire ad siluas
p lignis ⁊ ad ciuitatē p indulgentijs ita debent scire ire
ad iuris peritos p cōsilijs ita dicamus in proposito q̃
debebit adhiberi iudicium plurimorū posito q̃ in loco
8 non sit nisi vnus † fuit dubitatū supioribus annis qdā fu-
ratus fuerat aliq̃ villis ⁊ in quodā castro ppe mediola-
nū ⁊ papiā ptās illius castri posuit illū rusticū ad tormē
ta ⁊ extorsit cōfessionē eius. ⁊ misit pcessū ad q̃ndā doc-
torē vt cōsuleret ⁊ cōsuluit q̃ debebat furca suspendi.⁊
fuit secutū qd ptās secutus fuit illud pliū. ⁊ fecit suspē-
di illū rusticū inqrebat cō illū doctorē ad penā mortis ⁊
pfiscationē bonoꝝ ⁊ quindeci vt reor celeberrimi docto
res psuluerūt cōtra illū cōsultorē. ⁊ potestatē illā nō esse
puniēdū. ⁊ tribus vicibus miserunt ad me q̃ pformare
rem illa cōsilia ⁊ adderē. ⁊ recusaui penitus. ⁊ dicebaꝫ
illā potestatē ante omnia venire puniēdū qꝛ ad loca vici
na habebat plurimos peritos ⁊ peritissimos ⁊ cōsiliuꝫ
salutare ⁊ iuridicū poterat ab eis psequi ⁊ adducebaꝫ
.l.si auis.C.d ingenu.manu.in ver. si cū peritioribus tra
ctatū habuisses facile cognosceres. ⁊ adducebā doctrinaꝫ
bal. in.d.l.iuris ignorātia. ⁊ fuit secutus effectus qꝛ vt
nō pcederet cōtra potestatē nō fuit ēt processuꝫ cōtra il
lum cōsultorē. ⁊ allegauit dictā.l.si auis gl. multū cele-
bris in.c.relatum.xxxvij.alias.viij.dist. ⁊ eandē allega-
uit hosti.in.c.i.de primicer. ⁊ eā allegauit bal.in.c.ij.de
iud. ⁊ p eā tradidit hāc peregrinā doctrinaꝫ videlicet q̃
licet magister sacre theologie ordinis minorū nō possit
9. iudicare.tamen potest cōsulere † ⁊ fuit supioribus annis
dubitatū in ciuitate florētie cuidā patrono galee onuste
mercātijs facta erat cōmissio de ponēdis mercātijs ad ci
uitateꝫ lōdri.in partibus anglie. ⁊ super hac conferet cū
mercatoribus florentinis ibi degētibus q exonerauit ga
leam mercātijs in ciuitate londeñ.nec ptulit sup hoc cuꝫ
alijs mercatoribus. quo facto mercātie fuerūt dānifica-
te.fuit dubiū si dānuꝫ preiudicaret illi patrono dūtaxat
ego cōsului q̃ sic. ⁊ vltra adducta in illo cōsilio adduce-
bā dcāꝫ.l.si auis. ⁊ ita fuit iudicatū tene menti perpetuo
⁊ adduco tex. valde sing.in.l.penul.ff.ad exhiben. in.§.
si libros legisses doctor futurus fuisses queꝫ tex. allega-
uit oldra.lodeñ.in.cōsilio.lxiij.quod expedit studenti
habere multos libros quo cū videtur doceri a plurib⁹.
doctoribus. ⁊ ista adduci possunt pro hac celebri doctri
na do.abb. ¶ Sed ego adduco in ptrarium qd voluit
ang.in.l.hac edictali.§.in illud.C.de secūd.nup. vbi po
nit hāc.q.in idiuiduo ⁊ longe mirādū ē q̃ nec do.abb.
nec alijs scribētibus fuerit doctrina illa cognita dicit eni
quod si in loco nō est nisi vnus peritus in arte. nunquid
iudex debeat mittere ad alia loca vt habeat alios peri-
tos in arte puta qꝛ percussus ē aliquis ⁊ dubitatur vtruꝫ
sit remāsura cicatrix. vel vtrū ex illo vulnere sit moritur⁹
⁊ determinat q̃ nō p.d.§.cū autē.in autē.d nō alie. ⁊ be
nefacit.d.l.i.§.fi.de verb.oblig. ⁊ i autē.vt prepona.no.
imper.§.i. ⁊ adduco.l.sancimus.§.fi.C.de admi.tutor.d
quo tex.ang. ibi facit festū vbi habet q̃ si pupillus ha-
bet frumentū in loco puta hic bon. ⁊ valꝫ plus alibi q̃
hic bon.decidit ibi q̃ tutor seu administrator nō tenet
mittere illud frumētū ad aliū locū vbi carius ē preciū ⁊
facit in ar. p doctrina Ang.cōtra dictuꝫ do.ab.tene mē-
ti. ⁊ maxime pcedit hoc si ille peritus q ē in loco ē excel
lentis ingenij ⁊ excellētis scientie arg.eius quod habet
in tex. valde singulari in.l.i.§.sꝫ neqꝫ.C.d veter. iur.enu.
vbi sepenumero deus apuit ingeniū vni nō multū docto
super aliquo passu melius q̃ꝫ fecerit doctoribus ⁊ pitio
ribus ⁊ allegauit illū tex. p sing.do.abb. in.c.i.de pstī.
⁊ in.c.capellanus de fer. ⁊ in.c.litteris de restit.spo. ⁊ in
c.sinēlitibus de dol. ⁊ cōtum. ⁊ faciat.l.labeo.§. idem
tubero.ff.de suppelle.legat.in ver. ⁊ si magna sit tubero-
nis auctoritas non tñ a seruio discedo quem text. allega
uit petr.d ancha.in.d.c.litteras ⁊ faciat.c.esto subiectus
lxxxv.dist. ⁊ qd scripsit inclitus doctor hiero.in prolog.

bible hec doct⁹ plato nesciuit hec demosthenes eloqns
ignorauit est tamē equa admodum opi.abb. vt mittat
ad alia loca pro alio perito si casus esset arduus ⁊ pōde
rosus qꝛ ageretur de grauissimo pindicio per.d.l.si ho
minē ⁊ per alia dicta q̃ ego allegaui supius tamē si pe-
ritus existens in loco esset doctus ⁊ pbatus homo tunc
sufficeret p iura allegata supius nec obstat.c.si.lxiij.dist.
quod erat fundamētū domi.abbatis qꝛ pcedit vbicūqꝫ
requiritur determinatus numerus episcopoꝝ p solēnita
te actus qꝛ tūc nō posset actus solēniter fieri nisi interue
niat nūq̃ꝫ a iure regstus qꝛ seruāda ē forma.c.cū dilecta
d rescrip.l.si diligēter.ff.man.cū sy.sed in casu nostro in.
re cautū ē sufficere vnū in arte peritū si alius in loco non
reperit ergo ⁊ p psequens loqtur domi.abb.i casu lōge
diuerso a nostro.nec obstat cū adducebat.l.si q̃ndo ⁊.c.
pueniт q̃ iura locūtur in testibus q̃rū testificatio ē necessa
ria ad veritatē inuestigādā nec sufficit testimoniū vnius
vt in.d.c.cū esses cū sy.sed in casu nostro peritus in arte
nō ē testis nec deponit vt testis.sed deponit vt pitus d iu
dicio sue artis q̃ casu statur dicto ipsius solius.si alius si
reperitur in loco vt in.d.autē.d nō alie.§.cū autē.ergo ⁊
10 p psequens nō bene dixit.d.abb. ¶ †Sed circa aliū ar-
a ticulū videlicet si nō ē in loco integer numerus^a doctorū
ad examinādū ⁊ doctorandū aliqueꝫ ipse distinguit q̃
aut stāt doctores vt collegiuꝫ aut stāt vt singuli si stāt vt
collegiū ⁊ si reperitur determinatus numerus debet mit
ti ad vicina loca allegat.l.si qs.C.d pfessor. ⁊ medi.li.x.
sed circa hoc tu pōdera qꝛ posito q̃ ex aliq̃ causa legiti-
ma nō reperitur debitus numerus doctoꝝ collegij puta
ppter pestē aut guerrā q̃ tūc collegiū cōseruatur in his
solis q reperiūtur in loco.l. sicut.ff. q̃ cuius. vniuers.no.
c.grauiꝫ de postula.pla.si āt stāt vt singuli tunc poterit
mitti ad vicina loca ad supplēdum numeruꝫ doctoꝝ qꝛ
de iure dñt esse septē vt.d.l.si qs dixit tñ bar.in.l. magi-
stros.C.d pfesso. ⁊ medi.li.x.q̃ lꝫ debeant eē de iure sep
tē doctores ad examinādū ⁊ doctorādū aliquē tñ ex pri-
uilegio principis pñt eē quatuor ⁊ refert illud puilegiū
fuisse pcessuꝫ collegio perusino. ⁊ pōdera.d.l.si qs alle-
gatū per do.abb.qꝛ nō pbat doctrinā eius requirit.n.il
le tex. q̃ sint de eodē numero.sed forenses nō sūt de eodē
numero.ergo nō pcedit doctrina abb. ¶ Itē colligitur
ex isto tex. q̃ ista vxor accumulauit duo vꝫ.se non esse co
gnitā a marito nec potuisse cognosci ab eo. ⁊ tñ pbauit
vnū dūtaxat vꝫ q̃ erat virgo ⁊ cognita nō fuerat a mari
to sed nō pbauit q̃ cognosci nō potuerit qd ē cōtra tex.
in.l.circa.ff. de pba.vbi si qs astringit se pbare duo ⁊ p
bauit vnū dūtaxt q̃ tūc succumbit.l.fulcinius.ff.ex quib.
caus. in po. eāt.l. diuus adrianus.ff. de re iudic.c.licet
11 cām.§.eo.c.ex pte. ē.de rescrip. ¶ Do.ant.hic dicit † q̃
vbicūqꝫ pponūtur duo i iudicio habito respectu ad vnū
tūc sufficit pbare vnū sꝫ vbicūqꝫ pponit duo hito respe-
ctu ad illa duo tūc opus est pbare vtrūqꝫ. ⁊ more suo ni
hil alleg.p maiori.n.pte qñ collegit do.an.notabilia ex
decretalib⁹ nihil allegauit. ⁊ p certo nō fuit modus tra
ditiuus doctrie.nos aūt vt videtis colligimus notabilia
pinguia ex quolibet ɥbo ēt minimo canonis qñ legimus
canōes ⁊ legis qñ legimus leges ciuiles quē modū nul
la resonāte scriptura accepi aut viua voce docētis.sꝫ gra
tia iesu xpi illud accepimus ar.eius qd hr in.c.eā te in ɥ
bo.gra iesu xpi d rescri. ⁊ qd scripsit apostolus qcqd suꝫ
gra iesu xpi sum. Attamē p dicto do.an.ego allego tex.
⁊ bar.dantē hāc doctrinā in indiuiduo in.l.i. in prin.ff.
de his qui no.infa. ⁊ in.l.si heredi.ff.de condi.insti. ⁊ ad
duco quod voluit idē bar.in.l.his qui ducenta.§.virum
ff.de rebu.dub. ⁊ in.l.si a nullis.d leg.ij. ⁊ in.l.i.§. si cui.
ff.de fund.instru. ⁊ in.l.titio.ff.de vsufr.legat. ⁊ in.l.si qd
earum ⁊ in.l.in repetendis.ff.de lega.iij. ⁊ in.d.l. diuus
⁊ in.d.l.circa. Bald. in.l.i.C. de condit. indebi. ⁊ in.l.
i.ff.so.ma. ⁊ in.l.i.C.qui admit. ⁊ in.l.gallus.§. quidam
recte.ff. de liber. ⁊ posth. ⁊ in.l.i.in prin.ff. de iusti. ⁊ iur.

a ¶ Numer⁹. Adde ad istas pclōnē.d.abb. ⁊ dco doc.i.c. si pōt d re iud. ⁊ vid.d.car.in cle.ij.de magi. ⁊ doc.in.l.ma gros .C. pfes. ⁊ medi. lib.x. vbi d hoc late.

ar vbi.in.c.ij. de testi.in.vi.τ in.c.si forte de elec.eo.lib.d. car. in cle.i.de elec. τ ē traditur elegans τ singularis doctrina ꝙ vbicūq; pponūtur duo τ pponens nō pbauit nisi vnū τ illud tēdit ad publicū fauorē. ꝙ nihilominus iudex ex officio debet ferre sentētiā super illo solo qḋ est pbatū ita decidit glo. in.c.ex parte de rescrip.idē voluit dom.anto.ibi in.c.licet causā.ī.eo.τ idē voluit bald. in.l.i.C.de cōdi. indebi.vbi allegat gl.d.c.ex parte. τ eodē modo dicimus vbi sufficeret vnū τ adducūtur duo τ pponūtur duo disiunctiue vt in.l.i.ff.de act.empt. τ ibi bar.pbatur in.c. cū dilecti τ in.c.cū pro causa de empt. τ vēdi. τ in.l.fi.C.de resciad.ven.τ in.c.cū cōtingat de offi. deleg.τ in.c.ex parte.b.de for.cōpetē.cū ergo in casu nostro fuerūt pposita duo respectu vnius vz.ꝙ ista vxor nō fuerit a marito cognita lz ergo accumularūt duo fuit sufficiēs pbasse vnū p.d.l.i.ff.de his q no.infa.τ qḋ voluit ibi bar.τ maxie qr matrimoniū est cā fauorabilis.c.tenor de re iudi.ca.fi.eo.ti.tene mētī ista.qr p alios nō fuit ita declaratus iste passus hic. ¶ Deinde pondera qr tex.dicit ē mulierē τ per ḡsis gregor.appellat istā eē mulierē. τ postea in fi.dicit illā eē puellā. τ p ḡsiocā appellat puellā.vn̄ hoc pcesserit nemo docentū apuit.vī.n. dicēdū ꝙ iō in prin.appellauit eam mulierē qr habuit respectum ꝙ fuisset cognita τ corrupta.quis cum fuisset traducta ad domū mariti.τ cohabitasset cū eo pSumptio ē ꝙ eam cognouerit p id qḋ hī i.d.c.si qs accepit τ in.d.c. attestationes τ.d.c.ptinebat τ.c.i. de frigi.τ.c.i. de spon.duo. τ adduco tex.in.l.i.C.de rap.virgi.in.ver.ruptis mulieribus.τ faciat qḋ hī in.c.nec aliqua.xxvij.q.i.τ in.c.hec maior.xxxiij.q.v.τ in auc.si qua mulier.C.de sa.san.ecc. τ in.c.lz mulieres de iur.iur.in.vi.iuxta illud mulier damnauit.v.dist.mulier.iuxta illud adam sansonē dauid τ salomonē mulier decepit. fallit tn̄ hoc in altissima dei matre virgine maria q̄ τ si mulier appellata fuisset nihilominus virgo fuit iuxta illud isaie virgo ɔcipiet τc. τ iō sacro scribit euan.Jo.vi.in ver.quid mihi τ tibi mulier nondū venit hora mea. τ qḋ scribit in sacra sua passione Jo.in ver.cū vidisset matrē dixit mulier.ecce filius tuus. lz ergo iste tex.in fi.appellet eā puellā iō hoc dicit qr cuz nō fuisset cognita a marito iō appellauit eā puellā quasi virginem faciat illud qḋ scripsit aristo. de puella nominata napello τ qḋ hī in.c.de puellis.xxx.q.i.τ in.l.cuz qdam puella ff.de iur.o.iudi.iuxta illud ouidianū nā sepe puellis deterior a placet.τ iō inoleuit vulgaris modus loquēdi vt puellā vulgares appellent putaz. ¶ Item pondera istū tex.in ver.septē matronaz qr dicit hic bal. ꝙ sufficiebāt, due τ ad hoc allēat.l.i.in pn̄.ff.de vent.inspi.inquātū ibi tex.vtit isto vbo plurimis.τ per ḡsis sufficiūt due. qr illud iportat verbū plurime sm̄ eū. p certo do.bal. non bn̄ aiaduertit qr dicit ɔ casum in.c.christiano.xxxiij.di. allegato supius sed.d.car.hic dicit ꝙ iō interuenerūt septē matrōe ad testificādū.qr res erat ardua.qr forte ista puella volebat intrare monasteriū aon tn̄ do. Cardi.loquitur assertiue sed dubitando per verbū forte.τ in hoc est contrarius dicto bal.quem ipse non vidit quid dicemus hoc a nemine declaratum est.hic videtur mihi de iure dicendum ꝙ ideo interuenerunt septem matrone τ sic tā āplus nūerus primo vt magis assistat lux veritatis.qr p ampliorē numerū testiū magis assistit lux veritatis iste est tex.formalis in.l.fi.C.de fideiɔ.τ ista ratio ē suasiua.sed alia ratio videtur mihi magis pstringere vidlz ꝙ iste matrone nō deposuerunt iurate τ ppter hoc fuerūt adhibite septē matrone τ plus dico ꝙ nō erit ponere os supra celū dicere hic fore casū ꝙ vbicūq; pducūtur tres matrone ad cognoscēdū.τ testificādū de aspectu corporis ꝙ debeant iurare.sed vbicūq; interueniūt septē qr videtur cessare psūptio falsitatis pter ampliorē numerū ꝙ tūc nō exigatur iuramētū tene mētī hāc doctrinā quā nulla resonāte scriptura accepi. ¶ Tāgā tamen de p se articulū istū ā piti in arte debeat deponere cū iuramēto

a ¶ Linteamina. Uid de hoc d.alex.de imol. in.l.i.Itē apud §.si qs virginē ff.de inin.q istā .q.in terminis tangit.

¶ Item colligo ex tex.isto vnū qḋ mūdo erit nouissimū nec visum nec tactū ab āntiquis τ modernis iuris prudētibus extitit vsq; ad hāc horā ꝙ hic videtur casus apponere ruinā ad gl.q̄ reputatur sing.in.l.diez pferre.§.si plures

12 ff.de arbitr.q̄ gl.voluit † ꝙ duo testes affirmātes ppōnātur mille negātibus quam glo.magnifaciūt dd.ibi.τ pcipue.d.macbagnanus de bon.ibidē vt refert nico.de ne. τ etiā oldr.loden.in.l.i.in pn.ff.de ventr.inspic. τ refert ibi nico.de neap.nā hic maritus deponebat affirmatiuē cū iuramēto τ coadunabat dictum eius ex elegāti psūptione nature dicebat enim se cognouisse vxorē suā τ p cōsequens potuisse eē cognoscere.mulier autē negabat cū iuramēto τ cōcurrebant septē matrone nō iurate asserentes ꝙ ex aspectu corporis seu ex aspectu claustri pudoris ꝙ nō fuerat cognita τ nihilominus ista affirmatiua pfertur negatiua τ de hoc nō animaduertit aliquis circa istū tex.refert nico.de nea.i.d.l.i.se audisse illū.d.macba. limitārē illā glo.τ omnē doctrinā dicētez nō habere locū vbicūq; testes deponūt de peritia sue artis qr dictū tunc pluriū negātiū pfertur dicto paucioꝶ affirmātium.τ ita limitauit illā glo.τ dicit nico. de neap.sibi placuisse.sed hoc parui pēdit do.macbagnanam qr illa fuit doctrina oldre.tradita in.d.l.i.ff.de vētr.inspi.τ.d.macba.sibi attribuit tacito auctore ita dicit ꝙ faciebat ray.de forliuio attribuebat sibi dicta dy.tacito auctore. Itē dixit ni.de neap.in.d.l.i.τ alibi refert bal.si nō fallor in.l.i.ff.de off. pfect.vrb.seu in illis legibus ꝙ iste do.macba.fuit tempore iuuētutis do.bar.τ decessit in vigesimoquinto anno.τ audiui ego ab āntiquoribus q dicebāt se audiuisse ab āntiquis ꝙ cū erat.xxiiij.hora.d.macba.exibat studiū τ ludibat cū pupillis τ paruulis τ equitabat ptica vt faciūt pueri

13 † Item pōdera ꝙ virginitas pbatur ex aspectu corporis .i.claustri pudoris faciat glo.in.c.nec aliqua.xxvij.q.i. τ.c.hec ymago.xxxiij.q.v.τ dicit ibi gl.ꝙ ē pbatur alio

a modo videlz per linteamina a seu p camisiā a nocte qua sponsa dormit cū spōso. Ita dixit ibi gl.multū sing. vide qḋ voluit ibi archi.τ dixit hic bal.multū singlr qḋ non hz locū hoc i vidua.qr n̄ pōt cognosci p aspectū claustri pudoris τ de.h.d.eē gl.sing.in.d.c.nec aliqua.xxvij.q. i.τ bene facit qḋ hī in.l.rē nō nouā.sed vsitataz agnoscimur.C.de iudi.quā.l.allēauit azo in māe scholaribus.qui sero duxerat quādā viduā mulierē in vxorē.τ iō agnitus fuerat rē vsitatā τ nō nouā istud adduci posset per qḋ dixit bal.hic. ¶ Itē not.sm̄ do.Abb.hic post aliorum ɔiuncta gl.ꝙ lz stetur iuramento alicuius nihilominus pōt pbari ɔriū.nā ꝙ maritus cognouerit vxorē statur iuramento suo quia habet presumptionem iuris per.d.c.si quis accepit τ dicto.c.cōtinebatur τ.c.attestationes τ nihilominus hic pbatur ɔriū quia ɔ iuramentum mariti admittitur assertio iurata vxoris. τ testimonium septem matronaz.τ inde cit istū tex.τ glo.d.ab.ad.q.† statuto cauetur ꝙ stetur iuramēto dānū passi ꝙ nihilominus

14 licet passus dānū iurauerit poterit pbari ɔriū.τ eo mō statuto dicēte ꝙ de maleficio cōmisso stetur iuramēto custodis ville.ꝙ poterit pbari ɔriū hec qḋē celebris τ quotidiana τ versat i palatijs τ iudicijs ideo erit sine scrupulo enucleāda τ pmo dabo vobis remissiōes hāc.q.tetigit glo.in.l.i.ff.de iureiurā.ang.in.l.q bona.§.q dāni.ff.de dāfec.do.meus Jo.de imo.ibi tetigit plenius q̄ aliqs alius lo.ro.tetigit ēt ibi sz vltra dcā Jo.de imo.ibi nihil memoratu dignū adducit tetigit idē ang.i.l.q restituet ff.de rei vēdi.bal.in.l.i.C.de iur.iurā.τ in.l.ɔ negātez.C.ad.l.aquil.τ azo.in sūma eo.ti.ad.l.aql.bal.i.l.ait pretor ff.de iur.iurā.Ja.de are.cy.τ alij.in.l.i.C.si aduer.liber.Ja.bu.in.l.i.C.de re iudi.saly.ibi τ p eūdē in.l.i.C.si aduer. liber. Inno.i.c.si.ꝙ met.cau.τ i.c.qr pp.ā.de elec.gl.in .c.ij.de tempo.ordina.τ quali.ordi.libro vi.glo.in.c. statutū.§.i.de rescrip.eo.li.Joā.an.in addi.spec.in ti.de offi.iudi.§.y.τ p modernos scribētes in pfatis locis. visis ergo gñalibus descēdēdū ē ad species τ indiuidua.qr sermones

sermones nři efficiunť veriores cũ ad indiuidua descẽdi
mus vt voluit aristo.in p̃.phisicoꝝ. ¶ Et qđ Ja.ð are.
cy.ꝛ alij in.d.l.i.C.si aduersꝰ.liber. distiguũt aut statutũ
disponit ꝙ stetur iuramẽto dãnũ passi.aut disponit ꝙ de
dãno dato stetur iuramẽto custodis ville.p̃mo casu pốt
ꝓbari ꝯriũ lꝫ passus dãnũ iurauerit nihilominus pốt ꝓ
bari ꝯriũ.qꝛ illđ statutũ ẽ satis exorbitans.qꝛ qs nõ dꝫ
esse iudex ꝛ testis in cã sua ꝓpria.l.nullus ydoneꝰ testis
.ff.de testi.l.i.C.nequis i sua causꝰ.ꝛ ego dubito ð vno circa
hoc qꝛ.l.i.C.nequis in sua causꝰ.dicit admodũ ẽẽ iniquũ
ꝙ qs iudicet in cã sua.vel distinguas hoc mõ secũdũ lo
roma.in.d.l.q bona.§.q dãni.ff.ð dã.infec.vbi capit tria
mẽbra aut statutũ dicit ꝙ stetur dicto dãnũ passi.aut di
cit ꝙ stetur sacramẽto dãnũ passi.aut dicit ꝙ stetur con
sciẽtie dãnũ passi.p̃mo casu pốt ꝓbari ꝯriũ ꝙ aliter sit
q̃ʒ dixerit dãnũ passus.ego adduco qđ voluit gl.ꝛ ang.
in.l.i.ff.si cui pluš q̃ʒ p.l.fal.q̃ voluit si iuste putauerit seu
iuste dixerit.ꝛ inducit ang.ibi illã glo.ad celebrẽ.q.ð sta
tuto disponẽte ꝙ ð fuga debitoris stetur dicto creditoris
qꝛ intelligitur si iuste dixerit.ergo pốt ꝓbari ꝯriũ qnimo
plus dico videtur mihi de iure dicẽdũ ꝙ tale statutũ nõ
teneat qꝛ facit aduersariũ testẽ ꝛ iudicẽ in cã ꝓpria.qđ
ẽẽ nõ dꝫ vt in.d.l.nullus.ff.ð testi.ꝛ.d.l.i.C.ne qs in sua
causꝰ.vbi tex.diẽ ꝙ ẽ admodũ iniquũ q̃ lege ꝙ tale statu
tũ ẽ valđ iniquũ.ꝛ p ꝯñs nõ tꝫ.qꝛ de eẽ legis ẽ ꝙ sit iusta
equa aut ꝓuato comodo introducta.iiij.dist.erit autẽ
lex ꝛ dixit tex.valde sing.i.c.indicas hermãnũ episcopũ
.iij.q.viij.in ꝟ.nos vꝛ parti ad p̃iudiciũ alterius crede
re non possumus nec debemus vnde si papa nec pốt nec
dꝫ q ẽ supp̃mus iurislator.ꝛ omnia pốt vt in.c.cũcta per
mũdũ.ix.q.iij.ergo multo minus poterit hoc disponere
statutũ editũ ab inferiore ꝛ ideo nõ ẽ admiratione dignũ
si pốt ꝓbari ꝯriũ eius qđ iste dixerit sed recto iudicio vi
detur mihi de iure dicendum tale statutum non valere
nec tenere nisi ex iusta ꝛ rationabili causa induceretur
tene mente ista.quia licet alias comentauerim hanc
decretalem attamen hanc doctrinam non tradidi.

¶ Secũdo casu quãdo statutũ disponit ꝙ steť sacramẽ
to dãnũ passi decidũt scribẽ.ꝓfari ꝙ stabitur ciꝰ iuramẽ
to sed poterit ꝓbari ꝯriũ.ꝛ adducitur singulare dictum
inno.in.c.si ꝙ met.causꝰ.vbi ẽ casus ꝙ ð dãno dato steť
iuramẽto spoliati ꝯ ipsũ spoliatorẽ habetur i.l.si quãdo
.C.vnde vi.ꝛ in.l.i.ff.quãdo ex fac.tutoꝛ.cũ si.nihilomi
nus dicit inno.ibi poterit spoliatoꝛ ꝓbare ꝯriũ.ꝛ stabiť
ꝓbatiõi ꝯrie.ꝛ non iuramẽto spoliati ꝛ cuꝫ hac celebri
doctrina inno.trãsiuerũt omnes ꝛ antiqui ꝛ moderni
vtriusq̃ꝫ cẽsure iterpetres. Mihi tñ dauo ꝛ non edipo.
nunq̃ꝫ placuit hec doctrina ẽt dũ esseꝫ scholaris.ꝛ illam
reassumens dũ effectus fui indignus doctoꝛ ꝯtrauenui i
illo ꝓposito.ꝛ adduco hãc rõnẽ due sũt cause mouentes
iuris latorẽ in.d.c.si.ꝛ i.d.l.si qñ vt steť iuramẽto spolia
ti.vꝫ difficultas ꝓbãdi res amissas.ꝛ odiũ ipsiꝰ spoliato
ris.iꝫ ergo cesset difficultas ꝓbãdi qꝛ spoliatoꝛ ꝓbare
pốt res quas arripuit.nihilominus nõ cessat odiũ ipsius
spoliatoris.tũc arguo sic.vbicũq̃ꝫ ad aliquẽ actũ ꝯcurrũt
due cause motrices.ꝛ vna cessat.ꝛ altera remãet.ꝙ tũc
stat ꝓhibitio firma tex.ẽ in institu.de nupt.§.affinitatis.l.si
nõ lex ex ꝯscẽtia.ff.de heredi.instit.cum si.sed in casu no
stro nõ cessat odiũ spoliatoris.ergo stabitur iuramento
spoliati.l.liberorũ.§.notãter.ff.de his q no.infa.tene mẽ
ti hãc rationẽ q̃ iudicio meo perstringit.ꝛ apponit secu
rim ad cõmunẽ doctrinã ꝛ Jnn.ꝛ sequatiũ.ꝛ etiã dicũt
scriben.in dictis locis ꝙ eo casu quo statur sacramento
alicuius ꝓpter cõtumaciã tũc nõ pốt ꝓbari ꝯriũ autẽ.
sed nouo iure.ꝛ autẽ.hodie.C.de pen.iudi.q mal.iud.ꝛ
ẽt vbicũq̃ꝫ statutũ disponit ꝙ stetur sacramẽto dãnũ pas
si.ꝛ vult ꝓcedi expꝛsse ꝙ non admittatur ꝓbatio in ꝯriũ.
ꝙ tũc stabitur dispositiõi statuti ar.l.ꝯsperit.ff.q ꝛ a q.
ꝛ.l.ille aut ille.§.cũ i verbis ꝛ.l.nõ aliter.ff.ð leg.iij.ꝛ h
ꝓcedit quãdo statutũ expꝛesse diceret hoc.ꝛ etiã ꝓcedit
quãdo tacite p ꝟba expolẽtia puta qꝛ diceret ꝙ tale iu
ramẽtũ habeatur p omnimoda ꝓbatione vel plenaria
qꝛ tũc oritur ꝓsũptio iuris ꝛ de iure ꝯ quã nõ admittiť
ꝓbatio in ꝯriũ ista est gl.fin.in clemẽ.i.de ꝓbat. Et põ
dera etiã diligẽter qꝛ per supradicta videreť dicẽdũ ta
le statutũ nõ valere qꝛ inducit quẽ ad duo incõueniẽtia
videlꝫ ꝙ sit testis in causa ꝓpria ꝛ ẽt sit iudex in sua cã q̃
duo sũt ꝓhibita vt dictũ ẽ ꝛ ẽt cõcurrit tertiũ qꝛ inducit
quẽ ad periuriuꝫ quod esse nõ dꝫ vt in.c.sicut.ð eo.vide
ibi dicta. Et etiã qꝛ ad iuramẽtũ recurrimus in subsidiũ
ꝛ suffragiũ vt in.d.c.sicut.si ergo aliter res ꝓbari pốt er
go nõ ẽ recurrẽdũ ad iuramẽtũ ꝛ ẽt faciat qꝛ sine cã mini
me ẽ iurãdũ.c.ꝛ si xp̃s de iureiurã.ꝛ qđ voluit Ja.in sua
canonica nolite iurare neq̃ꝫ p celũ.neq̃ꝫ p terrã.sit sermo
vester si ẽ.est si autẽ nõ.nõ.cũ ergo in casu isto aliter pốt
ꝓbari veritas ergo sine cã recurritur ad iuramẽtũ.ꝛ ẽ lõ
ge mirãdũ ꝙ statuta terrarũ ita inducãt facile homines
ad iurãdũ ꝯ id qđ habetur in.l.ij.C.de iudic.vide.collẽ.
maxime cũ inde cãt homines facile ad piuriũ faciat gl.
multũ singu.in.c.clericos ð cohabita.cleri.ꝛ mulier.vide
ibi dicta.aut statutũ disponit ꝙ stetur iuramẽto custodis
ville ꝛ tũc dicũt scriben.in dictis locis ꝙ stabitur iura
mẽto ipsius ꝛ pốt ẽẽ ratio cã.d.l.nullus.ff.ð testi.ꝛ.d.l.
i.C.nequis in su.causꝰ.ꝛ ẽt põt ẽẽ ratio.qꝛ statutũ ꝯfidit
se ð ministro suo.ar.eius qđ dicimus ꝙ presumiť ꝓ sñia
iudicis.c.i ꝯ́sciẽtia ð renũc.l.hercius.§.gaia.ff.ð euic.c.
pisanis ð resti.spoli.tex.melioꝛ de iure in.l.ij.C.de offic.
ciuil.iudic.ꝛ.c.sñia pastoris.xi.q.iij.ex eo qꝛ ꝯfidit se de
ministro suo poterit tñ pars agere ad interẽ ꝛ dãna ꝯ
istũ custodẽ ville seu saltariũ ꝛ ẽt petere vt puniatur pe
na falsi.ꝛ faciat qđ voluit Ja.bu.i.d.l.i.C.ð re iudi.vbi
loquitur de statuto disponẽte ꝙ stetur dicto familie po
testatis si inuenerit aliquẽ cũ armis de quo dicto vide p
ang.ꝛ p Jo.ð imo.ꝛ lo.ro.in.d.l.q bona.§.qui dãni.ꝛ
ibi io.de imo.limitauit p̃dicta vt nõ ꝓcedat in spirituali
bus qꝛ sẽp in spiritualibus poterit ꝓbari ꝯrium ꝛ allegat
inno.in.c.qꝛ pp de elec.ꝛ rationẽ ẽẽ dicit qꝛ in spirituali
bus exuberat iudicis officiũ.c.ad nostrã el.ij.ð iureiurã.
secus dicit in tẽporalibus.aut loquimur tertio casu qñ
statutũ disponit ꝙ stetur ꝯsciẽtie alicuius q̃ casu sũt due
glo.q̃ videtur ad inuicẽ aduersari videlꝫ in.c.statutũ.§.
assessorẽ de rescript.in.vi.q̃ dicit ꝙ ita stãdũ erit ꝯsciẽtie
ꝙ nõ poterit appellari.sed glo.in cle.i.ð iure patro.tenꝫ
ꝯriũ.dña domi.i.d.c.statutũ.§.assessorẽ dicit ꝙ cũ fuisset
auditor camere vẽtilata fuit illa questio corã eo.ꝛ deci
dit p glo.in.d.cle.i.de iur.patro.reducit tñ eas ad ꝯcor
diã ꝙ aut loquimur vtrũ possit appellari.ꝛ tũc nõ pote
rit.ꝛ ita ꝓcedat glo.in.d.§.assessorẽ.aut querimus vtrũ
possit haberi recursus ad supiorẽ vt retractet illđ ꝙ ille
p ꝯsciẽtiam male iudicauit.ꝛ tũc erit secus ita dicit se in
facti ꝯtingẽtia ꝓnũciasse.sed bal.in.l.i.C.de iureiurã.al
legat illas duas glo.sibi ꝯrias ꝛ aduersas ꝛ aliter redu
cit ad ꝯcordiã hoc modo videlꝫ.aut loquimur in his q̃
sũt parui ꝛ leuis preiudicij.ꝛ tũc ꝓcedat glo.in.d.§.as
sessorẽ in ar.adduci posset.l.leuis.ff.de accusat.l.scio.ff.
de i integ.resti.l.si oleũ.ff.de dol.aut sumus in his q̃ sunt
grauis p̃iudicij ꝛ tũc ꝓcedat gl.in.d.cle.i.de iur.patro
as. ¶ Tu põdera qꝛ ius cõmune ñ facit differẽtiã vtrũ
reo sit grauis an leuis p̃iudicij vt.l.si ꝓprietarius.ff.de
dã.infec.ꝛ qđ voluit ibi dy.ꝛ bar.ꝛ qđ habetur in.c.de
appellationibus.ꝛ.de appellat.ergo. ¶ Item posset ẽt
attendi ut dolose se habuit decidẽdo secũdũ ꝯsciẽtiaꝫ ꝛ
tũc nõ bene dicat illa glo.ex eo qꝛ iudicio ꝯsciẽtie nõ dꝫ
ẽẽ iudiciũ discretiõis vt ẽ tex.valde sin.i.c.i.als.c.nõ solũ
de regu.lib.aj.in ver.iudiciũ discretionis.qđ ẽ singulari
ter notãdũ ꝯ multos religiosos habẽtes ꝯsciẽtiã ita scru
pulosaꝫ vt omni careãt discretione.audiui ego aliquos
religiosos decidisse causas ꝯ omne ius.ꝛ ꝯ omnẽ hõesta
tẽ excusãtes se de sua cõsciẽtia quinimo plus videtur mi
hi de iure dicendũ ꝙ in iudice oñt adesse duo soles videlꝫ

sol sciētie ⁊ sol ꝯsciētie nā ꝯsciētia sine sciētia ē insipida vt in.d.c.nō solū. Et sciētia sine cōsciētia ē diabolica .c.cū eterni iudicis tribunal. de re iudi.lib.vi. vide q̄ dixi in.c. cū ꝯtingat de rescrip. ⁊ in.c.cū.m. canonicus ō offi.deleg. ⁊ i.c.qm̄ ꝯ.J.e.in qbus locis allegaui bal.pulchre loquētē de hoc quo fit vt semꝑ poterit ⁊ appellari ⁊ reclamari ⁊ querulari de eo ꝙ quis p suā cōsciētiā male iudicauit.legi ego in historia gloriosissimi patris petri celestini ꝙ cū ꝑpter suā maximā cōsciētiā afflixisset corpus suum penitētia tā magna ꝙ videbatur finire dies suos ⁊ audita est vox de celo dicens ꝙ se nimis onerabat ⁊ ꝙ in cōspectu iusti iudicis iudicaretur ⁊ per cōsequens illa glo. nō recte loquitur iudicio meo. Idē ēt si forasse esset euidens nullū dānū esse illatū siue loquamur in falterio siue in eo q dānū passus ē. ꝙ tūc nullo mō staretur dicto aut iuramēto ipsorū ⁊ ad hoc adduco qd voluit bar. in.l.i. in pn.in.vi.col.ff.ō oper.no.nūc. ⁊ ēt dixit ibi raph.cum.

15 Statuto cauetur ꝙ ꝯ publicū instrumētū nulla possit oppōi exceptio ꝙ tū poterit oppōi exceptio q̄ resultat ex euidētia facti ad hoc faciat gl.sing.in.l.i.§.i.ff.de tabul. exhib. ⁊ qd voluit bal.in.l.ex pdiYo.C.de euic. ⁊ in.l.contra negantē.C.ad.l.aquil. ⁊ tex.in.c. inter ceteras de re iudi. ⁊ tex.in.l.si in ruptiōe.§.fi.ff.fini.regund. ⁊ ista sūt quotidiana ⁊ alta sūt cōtinēda memoria. ¶ Preterea quesiuit hic do.anto.de celebri ⁊ elegāti dubitatione.videlicet

16 † vtrū snia lata ad testimoniū istarū matronarū ⁊ p cōsequens vtrū snia lata ex relatione medicorū aut peritorū in arte trāseat in rē iudicatā an autē possit qtidie retractari. ⁊ quidē guido de suza.quem ⁊ refert ⁊ sequitur io.an.in addi.spec.in titu.de homic.in pn.tenuit ꝙ nō trāsit in rē iudicatā ⁊ pōt retractari p.l.si ex falsis .C.ō trāsa. ⁊ ēt voluit Io.an.i.c.significasti ō homic.hūc doctrinā sequitur hic do.an. ⁊ ꝓ ea allegat.l. admonendi.ff.de iureiurā.vbi snia lata ex delatiōe iuramēti retractatur p instrumēta ō nouo reperta facit.l.in bone fidei .C.eo.c.fi.eo.ti.ita dicamus in ꝓposito vt p nouos peritiores seu doctores retractaretur snia lata ad relationē eorū qnō fuerūt ita periti mouetur ēt ex.c.ij.ꝯ.de purga. vulgar.vbi snia iniusta lata ex purgatōe iniusta retractatur ⁊ nō trāsit in rē iudicatā. ⁊ ex hoc infert do. anto.ad sniam latā a iudice fm consilium sapientis. vt si statutum disponit ꝙ si ptes petant corā iudice ex dispositiōe statuti vt ferat sniam fm cōsilium sapientis. ⁊ ipse ferat sniaz de ꝯsilio sapientis ꝙ illa snia poterit retractari p sapientiorē ⁊ nō transibit in rem iudicatā indubitāter ista sunt pulchra dicta. ¶ Do. ⁊ cōsciculus meus abb.hic dicit se multo tpe secutum fuisse hāc opi.d.ant.dubitādo tū semper.sed mō captata opportunitate melius videndo tꝫ ꝯriū ⁊ dānat doctrinā suā ⁊ mouet hoc mō snia que trāsit in rem iudicatā nō retractat ēt si sit iniusta ꝯ ius litigatoris. ⁊ ad hoc allegat.c.primū de re iudi.sed posito ꝙ ista snia lata ad relationē peritoꝝ in arte sit iniusta tū transit in rē iudicatam.ergo sequitur ꝙ non poterit retractari ē aduertē dū circa hoc qꝛ nō ꝓbat istud assūptū ꝙ ista snia trāseat in rē iudicatā. ⁊ sup hoc pēdet difficultas huius dubitationis.nō sufficit ergo dicere opus ē ꝓbare.l. i.ff.si quadr.pauper.fec.dicas ⁊ glo.ibi supplet ⁊ ꝓbet. audiui alias nō tū legi ꝙ fatuitorū sapiētū pnceps Aristotiles vt hiero.vtar verbis vidit libros moysi seu pētateuchū ⁊ dixit rusticus iste multa dixit ⁊ nihil ꝓbauit. Itē mouetur ēt.d.abb. qꝛ succūbēs ꝯstituit̄ ē i negligētia in nō appellādo. ⁊ p consequens sibi preiudicauit ⁊ sibi est imputādum allegat capitulū ꝙ ad consulationem de re iud.pro certo ad istud tu pondera qꝛ nego assūptū do. Abb.ꝙ iste neglexerit appellare ex eo qꝛ nō habebat peritiores vt ostēderet illos pmos male testificatos fuisse ⁊ ideo tali imperito nō pōt imputari cursus tēporis. nec negligētia.c.non quidē de test.a.c.qꝛ diuersitatē de ꝯcessio.ꝓbend. ⁊ aperte ēt q̄ ad.d.c.ꝙ ad cōsultationē qꝛ ꝓcedit vbi negligētia ꝯsistit in agēdo seu si ꝯsistit in patiēdi

singulare fuit dn̄i hosti.in.c.significauerūt de testibus referūt oēs scribē.ibi ⁊ sequūtur ⁊ in.c.olim de resti. spol. ⁊ in.c.super de appellatio.li.vi.bal.in.l.ad solutioni.C. de re iudic. ⁊ in.l.ij.C.de iur.doti.impera. pro quo vide que ego dixi in.d.c.significauerūt. ⁊ pōderaui tūc vnū ꝙ fuit incognitū omnibus qꝛ.d.l.ad solutionē.vtitur vbo vniuersali vꝫ quolibet mō.siue ergo negligētia cōsistat in agēdo siue in patiēdo habet locū dispositio illius.l. tene mēti qꝛ hoc nō fuit pōderatū ab aliquo. ⁊ per cōsequens corruit fūdamētū cōsciculi mei abb. Itē mouetur ꝙ si ita eēt daretur ꝓcessus in infinitū qꝛ semꝑ eēnt futuri sapiētiores sed de hoc nihil allegat.ego adduco qd deus nō facit tēpora sua frustra qꝛ de tēpore ad tpa mittit aliquos luminaria in mūdo. ⁊ in litteris ⁊ in sanctimōia ⁊ in omni virtutū genere.faciat qd dixit bal.in l.ꝓcibus .C.de impub. ⁊ aly.substi. ⁊ qd dixit spec.in pri.sui operis loquens de inno. ⁊ hosti. qui fuerūt luminaria in celo rutilātia.qꝛ ad hoc respōdere posset ꝙ nō ꝑpter hoc esset ꝓcessū in infinitū qꝛ donec veniret sapientior impositus esset finis litibus.c.finē litibus ō dol. ⁊ cōtu. mouetur ēt do. abb.ꝙ post publicatū ꝓcessū nō pñt ꝓduci testes.C.de testib⁹.c.fraternitatis.J.de testi.aūt.q semel. .C.de ꝓbatio.cle.ij.de test.sꝫ in casu isto erat publicatus ꝓcessus si ꝓducerēt sapientiores ꝓducerētur post publicatū ꝓcessū ergo fieri non dꝫ ne deueniamus ad illud inconueniēs. Sꝫ ad istud facile dari posset respōsū ꝙ iste obstetrices seu piri in arte ꝓprie si sūt testes.qꝛ ꝓprie testis ē qui deponit per sensuz ⁊ per causam sciētie vt in.l.solā .C.de testi.c.cū causā co.ti.cū si.sꝫ isti deponūt de peritia sue artis ⁊ per cōsequens nō deponūt de causa sciētie.nec ō necessitate.ergo ꝓprie ⁊ vere nō sūt testes. Item deponūt p verbū videtur quo casu testis nō dꝫ deponere per tale verbū.l.quid tū.§.si arbiter.ff.de arbitr.ergo ar.do. abb.nō cōcludit.dicit ēt ꝙ sepenumero deus aperit ingenium vni ēt minimo preclarius ⁊ prestātius q̄ fecerit maioribus ⁊ doctiorib⁹ allegat.l.i.§.sed itaqꝫ.C.ō veter. iur.enucle.quez tex.superius magno cū studio allegaui indubitāter hec ratio do.abb.nō cōcludit qꝛ fateor possibile esse ꝙ deus aperiat ingeniū vni minimo q̄ fecerit maioribus sup aliquo passu iuxta illud qd in veteri scribitur testō potens ē deus de lapidibus istis suscitare populū israel. ⁊ in passione dominica apud marchū ꝯ in istus orāo dixit abba pater omnia tibi possibilia sūt.sed nō sequitur in casu nostro deus pōt sic facere.ergo fecit in isto istud nō sequitur. ⁊ nō recte ꝓ certo mouisset do.an.cōsultius nempe fuisset ꝯticessere ⁊ vt agnus coram tondēte obmutescere. ⁊ si diceret quispiā mihi nōd satisfactū per responsionem tuam ad motiua abb.esset hec faba super humeros tuos cudēda. ⁊ ꝓ certo sūt anni pene quadraginta quibus cū essem scholaris ⁊ legēs tangerē istū passuz tenui doctrinā cōmunē.d.an. ⁊ allegaui tex.in diuisdo decidētē illā doctrinā qui fuit incognitus ⁊ āntiquis ⁊ modernis ⁊ nouissimis vsqꝫ ad illa tēpora. ⁊ cū scripta mea volarēt p ora aliorū vidi aliquos scholares venientes de senis. ⁊ i recollectis eorū habebāt ꝓpria motiua mea que illi doctores sibi attribuerūt deus parcat eis aliene fuerūt laudes ⁊ fures ⁊ latrones.l.hereditatū.ff.ad.l.fal.bal.in probe.feu. ¶ Nūc vero aggrediorhāc.q. ⁊ expedio ante omnia illud qd dicit do.an.

17 de sapiente † ꝙ iudex ex dispositiōe statuti dꝫ ferre sniaz de cōsilio sapientis nec ipse nec aliquis qui vnq̄ scripserit in cēsura aut ciuili aut canōica allegauit.l. aliquā ꝙ sit dare sapiētē ego celebrem tex.in.c.fi.de crimi.fal. in ver.nequaquā sapiētis animū in dubitationē adducere potuit. ⁊ adduco.c.cū oēs de cōstitu.in ver. ⁊ sapiētis dicat auctoritas ⁊ adduco.c.ad nostrā de cōsue.in .v.sapientū ⁊ insipientū. ⁊ adduco illud qd dicūt hi q studio astronomie operā impēdūt sapiens dominabitur astris sed vnū quero nōne dicūt ꝯ celebrē doctrinā ⁊ oratoris ⁊ philosophi marci ciceronis in lib. de senectute in pe

ci.vbi

el. vbi dicit. q aut nulq3 fuit sapiens qd gdē dicit magis se credere. ⁊ si quisquā fuit ille fuit ⁊ loquitur de catone censorio. ⁊ pfert eū magno socrati dicens illius dicta būsua dicta ⁊ euenta laudātur. ⁊ clarū ē q cū olim essent septē sapientes apud athenas. ⁊ interrogatus ipse socra-
8 tes si esset sapiens negauit* penitus ⁊ se philosophū appellauit quasi scientie amatorē ⁊ inuestigatorē vnde ḡ euenit iste modus appellādi sapientes cū nō sit vare sapientē vt dixit moralis orator. melius ē tacere quā male loqui. capiemus ḡ sapientē scdm quod capitur a vulgaribus. nec ē admiratione dignū qr papa vtitur sermonibus vulgaribus. vt in. c. vestra de loca. c. psenti. §. loca ō pben. in. vi. ⁊ hoc mō oportet q intelligamus hāc doctrinā do. an. ⁊ lz alios cōmētaueriz istū. c. tñ hāc doctrinā nō tradidi hic tene mēti ¶ Et adduco. l. fi. C. ō test. inivē. iura sapientū hominū. vbi de hoc noie locutus ē imperator: ⁊ qd scripsit cicero in suis orationibus vbi sepe numero dicebat pleni sūt libri plene sūt sapientū voces ⁊ idē scripsit in libro ō senectute in ver. in h summa sapiētes q dūz naturāq3 sequimur. ⁊ qd scripsit hiero. i plo. biblie abscondā inquit sapientiā sapientib* ⁊ imprudētibus reuelabo. nec ista tradas obliuioni. Modo agredior istū dubitabilē passū. ¶ Et dico q ō eo ē casus in terminis in. l. diui fratres. ff. de iur. pat. vbi occurrit qstio in auditorio imperatoris ⁊ accersitis sapientibus pnūciauit in illa cā scdm cōsiliū eorū postea in diuerso tpe accidit eadē questio ⁊ accersitis sapientioribus pnūciauit imperator scdm iudiciū ⁊ cōsiliū sapientiorū ecce nūc q ibi ē casus in indiuiduo decidens hāc dubitationez p oño aīto. ⁊ lōge miror q do. abb. nō viderit bald. in addi. spec. in ti. de cōfess. vbi refert hāc. q. accidisse in cōtingētia facti ⁊ fuisse iudicatū iudicio medicorū hominē pcussū mortuū ex vulnere ⁊ fuisse sepultū. ⁊ postea fuisse refricatū in dubiū q nō decesserat ex pcussione ⁊ fuisse exhumatū illud corpus. ⁊ iterū traditū medicis ad cognoscendū. ⁊ idē voluit in. l. ab hostibus. §. si vir vxorē. ff. so. ma. ⁊ in. l. testiū alias in. l. si quis testibus. C. ō test. ⁊ ibi sali. bon. refert se ō facto vidisse exhumari corpus ⁊ iter tradi medicis sapientioribus ad cognoscendū si ex vulnere decesserit. ⁊ adduco ang. in. l. q si nolit. §. si mācipiū. ff. de edi. l. edic. vbi idē tenet. ⁊ si bene recordor allegat germanū suū bal. ita tenuisse. Longe mirādum ē q do. abb. eo anō viderit in hoc passu ita quotidiano ⁊ dubitabili. ⁊ allego vlterius celebrē text. in. l. si quis
18 adulteriȷ. C. de adult. † vbi cōsanguineus accusatus est cū coniūcta sua ⁊ qr nō fuit pbatū crimē fuit absolutus ex post fcō reperitur cōtraxisse matrimoniū cū illa cōiuncta ⁊ fuit cōdēnatus de adulterio ⁊ p pñs illa prima snia fuit retractata ⁊ ñ trāsiuit i rē iudicatā ⁊ p pñs cōis doctrina doctorū. ⁊ ēt doctrina do. an. ē verior gcqd dixerit do. abb. tene mēti pdicta. qr ab alijs nō fuerunt inuēta. ¶ Itē dixit ēt. d. abb. hic de doctore legēte q dz hre pitiā docēdi ⁊ facūdiā dicēdi subtilitatē interptādi ⁊ copiā disserēdi vt ē tex. longe stupēdus in. l. i. C. ō stud. libera. vrb. ro. li. xi. ⁊ ego adduco. l. magistros. C. de pfes. ⁊ medi. li. x. vbi vltra pitiā dz hre bonos mores. ⁊ dicit ibi Bar. q posito q aliquis sit peritus nihilominus
19 pōt reprobari pter malos mores † vidi ego sepenumero plerosq3 scholares notorie facinorosos ⁊ ad apicem doctoratus fuisse pmotos q p certo fieri nō debuit qr pp malos mores dbuerāt reprobari tñ approbati fuerūt ⁊ pmoti infulas doctoratus acceperūt qd fieri ñ debuit sed accidit illud q virgilio nostro venit i ore. quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames. ⁊ ēt faciat. l. reddatur C. de pfesso. ⁊ medi. li. x. vbi dicitur q doctor dz habere virtutis fortitudinē. ⁊ vlterius ego adduco glo. in. c. cū beatissimus. xxiij. q. i. que dicit ar. p scholari vt eligat sibi optimū magistrū. ⁊ p pñs doctor dz esse optimus in ea facultate q docet. ⁊ adduco qz inclitus doctor scripsit hiero. in plogo. biblie in ver. vt eos quos ex libris nouerāt corā quoq3 viderēt ⁊ faciat illō qd optime scripsit psal. cū sācto sāctus eris ⁊ cū puerso ⁊c. ⁊ q apud scribitur catonē disce sed a doctis. ⁊ qd scribit in de senectute in pn. ia ver. ego autē ita erā deductus a patre ad sceuolā vt sumpta virili toga quo ad possem ⁊ liceret nūq3 a senis latere discederē studebāq3 eius prudētia doctior fieri. ⁊ sic pōderabis que requiruntur a iure inesse doctori alios docēti faciat. c. reuertimi. xvi. q. i. ⁊ p pñs dz scire docere alios multi. n. sūt docti. sed alios docere nesciūt. ⁊ iō scholares adiscētes sub eis possunt adducere illō qd scripsit hieremias venerūt ad hauriēdū aquas ⁊ vasa sua vacua reportarūt. Ideo cōfusi sūt pariter ⁊ afflicti. dz ēt habere dicēdi facūdiā iō dicebat cicero in pmo efficiorū sed q pprū est oratoris aperte distincte ornateq3 dicere. dz hēre tertiū subtilitatē interpretādi ē. n. donū dei interpretatio vt scripsit bal. in. c. i. de cōstitu. vide ibi dicta p me. Item ⁊ quarto dz habere copiā differēdi faciat illud qd scripsit cicero i. ij. offici orū maxima inquit ē admiratio sapientis copiose dicētis quē qui audiunt plus sapere ⁊ intelligere quā ceteros arbitrātur ēt p precedēti dicto ō facūdia dicēdi qd scripsit idez cicero in eo. tercio in ver. huic autē arti maxime affinis ē eloquentia cui plurimuz pncipatus olim a maiorib* nostris tributū est si autē aliūdimus deus pa cepus nobis in legēdo ⁊ docēdo ista pstuerit vos admdico in testes vt id diceri nō nobis dñe non nobis. sed nomini tuo da gloriā ⁊ ista mēti comēda qr tēpore opportuno tibi cōferēt honorē. ¶ Itē pōdera istū tex. in
20 qstū dicit testimoniū septē matronarū sed nō apuit iste tex. q in hoc testimonio ferēdo iurauerit † ⁊ iō ē dubiū nō mediocre si obstetrices seu piti in arte tenedē iurare recordor tñ cū ferrarie legissez vigef statutū in collegio doctorū q doctores pmouētes ⁊ psentātes scholares apud collegiū vt examinētur ⁊ doctorētur vt exigatur iuramentū a talibus doctoribus ō pitia illorū scolariū. sepe numero veniebāt forenses quorū scientia non erat mihi cognita. ⁊ opus erat q eos psentarez ad collegiū exigebāt a me iuramentū doctores illi ō sufficientia illi* ego semp recusaui iurare nisi q dicebā iurabo si vultis de credulitate. qa psūptio ē p sufficientia scolaris per id qd habet in. c. si. ō psūp. ⁊ quidez ista. q. ē a iure decisa ⁊ eoq3 magis qr glo. sūt varie nā glo. in. l. i. ff. ō vent. inspi. ⁊ in. l. iusiurandi. C. de testi. ⁊ qd hr in auten. de naut. vsur. tenent q nō dz iurare sed gl. in. l. cōparationes. C. de fide instru. tenet cōtrarium sunt nāq3 gl. pdola nostra vt voluit cy. in. l. nō mortuū. C. de cōtrahen. ⁊ cōmit. stip. si ergo sūt ad inuicē cōtrarie dubiū lōge erit qd tenendū iuxta illud qd dixit dominica veritas erga sapiētissimos suos apostolos. vos estis sal terre q si aleuātur i quo salietur. ⁊ quidē bar. in. l. cōsti. digestorū tetigit hūc passū. ⁊ hāc adhibuit distinctionē vz. aut nos querim* vtrū piti in arte debeant iurare de necessitate. ⁊ de eā sciētie ⁊ tūc nō iurabūt. qr nō habēt indubitatā scientiā eius qd dicūt. aut deponūt de eo qd credūt ex peritia sue artis. ⁊ tūc iurabūt q ita credunt ⁊ ita reducas ad pcordiā gl. ille iter se varie. sz aic. ō neap. in. d. l. i. in pn. ff. ō vent. inspi. adhibuit aliā distinctionē hoc mō vz. aut a pn. deputati sūt piti in arte ad deponēdū de iudicio sue artis i causis occurrētibus ⁊ iurāt q postea cā deponūt de iudicio sue artis nō tenētur iurare. aut a pncipio nō iurāt ⁊ tunc tenētur iurare. ⁊ ita reducātur ad cōcordiā glo. ⁊ faciat ad hoc qd habetur in. l. hac edictali. §. his illud. C. de secūd. nup. ⁊ qd voluit ibi ang. mihi autē videbatur de iure dicēdū q debeāt iurare. ⁊ ad hoc adduco tex. in. c. fraternitatis de frigid. ⁊ malefi. vbi tex. dicit sub fide sua vnde tales periti in arte debent sub fide sua deponere ⁊ clarū est q prestatio fidei. ⁊ iuramētū cpperātur vt in. c. ad viros q met. caus. c. puenit ar iureiurā. c. peruenit de fideiussor. c. querelā alias. c. si. ne pla. vice. suas. ergo ē ibi casus formalis q iurare debēt. ⁊ si dicatur mihi quare in

a ¶ Reganit. Oraculo tamē apol. sapientissimus iudicat* ē socrates. neq3 sibi cato preferendus ē gequid dicat cicero ⁊ eius eo. d. and. hic ō hac legito diogenē plutarchū ph. i ethicis ⁊ dēs ad māg ār. q. d. and. vide mīta p spec. in titu. de aduoc p to. ⁊ qs psumat sapiens vide p bar. in. l. ij. ff. ō testa. ⁊ vid aristo. ix. ethico. q demonstrat sapiētē illū eē q scit oīa ⁊ difficilia p certitudinē ⁊ cāō alios q ordinat ⁊ persuadet p q vide augusti. viii. de ciuitate dei. c. i. theologi āt aliter qz phi loquuntur vt ex preceptis meus ex transcurso in multis locis.

casu huius.c.nõ iurarũt ad hoc respõderi posset vz ꝙ huiusmodi iuramẽtũ exclusit amplior numerus matronarũ.q̃ septẽ fuerũt q̃ deposuerũt q̃bus magis assistit lux veritatis.d.l.si C.de fidei.⁊ ẽt iteruenit iuramẽtum vxoris ⁊ per ꝯñs duo vincula interuenerũt nõ ẽ g̃ admiratione dignũ si matrone iste nõ iurãt q̃ nõ erat necessariũ iuramẽtũ imo videbatur esse superfluũ ar. eius qḋ habetur in.c.sicut.ẽ.eo.vide ibi dicta p me.⁊ p ꝯñs sequitur ꝙ si nõ iteruenissz iste amplior numerus testiũ ⁊ iuramẽtũ vxoris ꝙ iste matrõe iurassent.ergo sequitur ꝙ ita inducẽdo istũ tex.ẽ hic casus ꝙ iurare dñt ⁊ ẽ casus in.d.c.fraternitati.q̃le autẽ debeat esse tale iuramẽtũ an de certa scientia an de credulitate nullũ ⁊ pitie istõ nullũ habet dubiũ q̃ actus actiuorũ sũt in patiẽte bene dispo sito vt in secũdo scribitur ḋ anima.⁊ io.l.ij.ff.de sta.homi.g̃ tale dz eẽ iuramẽtũ quales sũt psone iurãtiũ.sz psone iurãt de eo qḋ credũt de pitia sue artis.g̃ erit iuramẽtũ credulitatis ⁊ p ꝯñs recte locutus ẽ bar. in.l.cõstitu. digestorũ tenete mẽti hãc doctrinã q̃ ẽ generalis ad iura infinita in vtroq3 censura quo ad peritos in arte.†

21 ¶ Querit ḃ bal.statutũ ĩponit penã testi ḋponẽti falsũ vtz pena talis statuti vẽdicet sibi locũ in istis obstetricibus.⁊ impitis in arte deponẽtibus falsũ ⁊ decidit ꝙ nõ. nõ aũt allegat ratione aliquã nec legẽ ḃ dictarẽ iudicio meo ratio esse potuit q̃ statutũ penale debz stricte intelligi ⁊ nõ egredi casũ ꝓpriũ.c.odia de regul.iur. in.vi.l.cũ quidã.ff.de liber.⁊ posth.§.pena.de peni.dist.i.sed ꝓprie isti nõ sũt testes cũ nõ depõant ḋ necessitate ex certa scientia vt dictũ ẽ ⁊ statutũ penale dz intelligi in casũ ꝓprio.l.ij.§.hec v̈ba.ff.de nego.gest.⁊.l.i.ff.de font.⁊ ibi dixit bar.ꝙ statutũ loquens de perlis nõ habet locũ in perlis fictis ⁊ improprijs ⁊ ista erãt ex quibus sustẽtari potest doctrina bal. ¶ Sed iudicio meo nõ est vera doctrina.⁊ moueor hac ratione istud statutũ emanauit ꝑ publicũ fauorẽ ⁊ tũc semp extẽditur de ꝓprio ad improprium sigṅficatũ ista ẽ gl.sing.in.l.quẽadmodũ C.ḋ agr.

22 ⁊ cẽsi.lib.xi.⁊ ibi dixit bar.† ꝙ si statutũ apponat certã penã occidẽti aliũ ꝙ nõ solũ habebit locũ in occidẽte.sz hẽbit ẽt locũ in mãdãte occidi.q̃ ꝑ publicũ bonũ extẽditur de ꝓprio significato ad iproprium.g̃ ita dicemus in ꝓposito nostro. ¶ Itẽ faciat ꝙ vbicũq3 sic se hẽat duo quorũ vnũ venit appellatione alterius lato sũpto vocabulo ⁊ eadẽ ratio ẽ in vtroq3 ⁊ exp̃mitur tũc ius exorbitãs penale ⁊ restringibile loquens ḋ vno hz locũ i reliq̃ iste sũt tres glo.solitarie in iure insimul iuncte in cle.i.⁊ in cle.auditor de rescrip.⁊ in cle.i.de elec.põt poni exemplũ in falcidia ⁊ trebellianica vt habetur p scribẽ. i auc. sed cũ testator.C.ad.l.fal.⁊ põt poni exemplũ in testamẽto ⁊ donatione vt est gl.fin.in.c.quãq3 ḋ vsur.li.vi.⁊ põt poni exemplũ in electione ⁊ postulatione vt in.c.cũ in cũctis de electio.vide ibi dicta p me.⁊ põt poni exẽplũ in electione ⁊ p̃sẽtatione vt est glo.singu.in.c.si.de electiõe in.vi.†

23 sed lato sũpto vocabulo appellatione testiũ veniunt testes deponẽtes de veritate ⁊ veniũt testes deponẽtes de iudicio sue artis vt ꝓbat iste tex. inq̃tũ dicit testimoniũ septẽ matronarũ ⁊ ẽt hoc ꝓbat rubrica huius ti. q̃ periti in arte ꝓducti sũt ad ꝓbãdũ ergo lato sumpto vocabulo veniũt appellatione testiũ.⁊ maxime q̃ vt vidẽmus ⁊ nos vidimus multos peritos in arte homines meos violẽta occisos iudicasse a p̃tatib⁹ ⁊ officialibus ꝙ occisi erant ex catarro seu guzula ⁊ p ꝯñs bal.nõ recte ẽ locutus maxime cõsiderata labe hoꝝ tẽpoꝝ ¶ In tex. ibi cũ essent in tua p̃ntia cõstituti.† collige ex isto tex.ꝙ

24 ptes a iudice vocate tenẽt in cõspectu iudicis se p̃ntare vel p se vel p idoneũ respõsalẽ.l.i.ff.de ꝓcur.l.si.C.eo.c. si.de dilat. Sz vnũ dico ego ꝙ posito ꝙ citatus esset in amplissima cõstitutus dignitate nihilominus citatus a iudice dz cõparere q̃ iudex citãs in cã illa maior ẽ illo citato ⁊ venerabilior. ⁊ ad hoc adduco.l.iubemus.§.oẽs preterea.C.de epis.⁊ cleri.⁊ ibi bal.colligit.ꝙ ẽt si citatus eẽt cardinalis deberet cõparere corã iudice citãte.⁊ faciat.l.i.§.si p̃ses.ff.quis ordi.in bo.poss.seruet.papa tñ de honestate deberet cõmittere causã episcopi archiepisco. Cardinalis patricare ⁊ similibus in dignitate ꝯstitutis iudicibus pari dignitate p̃ditis ⁊ ad hoc adduco.c.ij. iuncta sup̃scriptione de calum.⁊.c.cũ causã de offi.dele. ⁊.c.cũ clamor.de testi.⁊.c.si.de collu.⁊.c.cũ venerabilis de excep.⁊.c.ad p̃ntiã de appellat. Et qḋ pulchre voluit do.an.in.c.sane.ẽ.de foro cõpe.⁊ vidimus superioribus annis cũ iclitus rex Frãcie detineret quẽdã cardinalẽ in carceribus certis ex causis.d.pau.papa scḋs ad instruẽdũ ꝓcessũ i cã illius cardinalis misit quẽdã auditorẽ rote.⁊ quẽdã aduocatũ cõsistorialẽ ⁊ duos ꝓcuratores. ⁊ cum essez in prãdio domini legati boñ.ipsis describentibus dicebã ꝙ honestius papa fecisset ꝓpter dignitatẽ cardinalatus mittere aliquem ex reuerẽdissimis.d.car. ⁊ aliqua ex istis iuribus allegaui corã eis tene mẽti ista. q̃ q̃tidiana sũt ⁊ sepe occurrũt. ¶ Not.ẽt retẽtis eisdez

25 v̈bis q̃ videt ꝓbare iste tex.multũ eleganter † ꝙ p̃ntia infert itelligẽtiã.⁊ ad hoc allego.c.cõcilia. xvij.dist.i v. p̃ntiã pape nõ habẽt.⁊.c.p̃ntiũ de testi.in.vi.⁊.c.si.in v. presentiũ de maior.⁊ obedi.⁊.c.peruenit el secundo de testi.cogen.in ver. astantibus.⁊.c.primo de postul.p̃la. in versicu.p̃sentibus multis.⁊.c.sicut in ver.presentibus de regular.⁊.c.cũ Ioã.here.ḋ fide instru.in.v. affuisse.⁊.l.corã ḋ verb.signi.⁊.l. diez ꝓferre.§.corã.ff.ḋ arbitr.⁊ tex.valde celebrẽ in.l.testiũ.C.ḋ testi.i.v. p̃sto.⁊ ibi colligit bal.ꝙ si testis reddat cãm sui dicti ⁊ dicat q̃ fui p̃ns intelligitur de presentia ⁊ corporis ⁊ animi seu intellectus ⁊ ẽt qḋ voluit ibi ang.⁊ idẽ ang.in aũt.ḋ here.⁊ fal. §.si v̈o absũt.⁊ in ac. ḋ teste.§.ad h̃.col.vij.⁊ qḋ voluit. d.an.sup̃ i ꝓhe.grego.⁊ bar.in.l.i.§.si.ff.ḋ auctor.tuto. ⁊ Io.an.⁊ glo.ibi in.c.vt circa de elect. i vi. ¶ Sz ꝯ p̃dicta adduci posset glo.valde elegãs in.l.i.C.ḋ erro.aduoca.vbi in ver.p̃nte supplet ⁊ itelligẽte ⁊ qḋ voluit ibi bal.g̃ infert qḋ p̃ntia corporis nõ inducit p̃ntiam intellectus ⁊ adduco gl.in.c.in p̃ntia.ij.q.i.ver.p̃nte q̃ supplet ⁊ intelligẽte ⁊ adduco qḋ egregie dixit bar.in.l.i.i p̃nc. ff.ḋ ver.obli.vbi dicitur stipulatio cõficit vtroq3 loquẽte ⁊ bar.supplet ⁊ efficatia sermonis intelligẽte ⁊ adduco.c.ꝯquerẽte ḋ offi.ordi.in ver.inspectis ⁊ cognitis ⁊ auditis ⁊ intellectis ḋ elec.⁊ qḋ ibi voluit.d.an.⁊.c.auditis ⁊ intellectis ḋ ꝓcura.⁊ vide q̃ vtrobiq3 dixi ⁊.c. auditis ḋ in iter.rest.vbi ẽt dixi ⁊.c.auditis ḋ p̃scri.⁊ ibi

26 ẽt dixi ⁊ adduco.d.cer.in.d.c.si.ḋ maior.⁊ obe.† vbi dixit statuto cauetur ꝙ minor nõ possit ꝯhere nisi i p̃ntia agnatorũ ⁊ ꝯxit in p̃ntia eorũ nec intellexerũt ꝯcti illi ḋcidit nõ eẽ satisfactũ statuto q̃ nõ solũ intelligitur de p̃ntia corporis sz ẽt ḋ p̃ntia animi ⁊ allegat glo.in l fi ta tor.sed iudicio meo ẽ in.l.si seruus.ff. ḋ bo.poss.ꝯ.ta.gen. dicit ẽt statuto cauetur ꝙ minor nõ possit ꝯhere nisi in p̃ntia iudicis ⁊ partes simulate ꝯxerũt corã iudice q̃ nõ intellexit illã simulationẽ qḋ ñ vr̃ satisfactũ statuto ⁊ p istis duobus dictis allegat bal.in.l.i.C.q admi.ad bo. posse.poss.⁊ faciat ad p̃dicta ꝙ voluit ang.in.d.l.testiũ .C.de testibus q allegat tex.in aũt.ḋ heredi.⁊ fal.§.si vero absũt.⁊ qḋ idẽ voluit i auc. ḋ test.§.ad hec ⁊ adduco bal.in.l.ij.§.volũtate ⁊ qḋ voluit ibi Io.ḋ imo.⁊ lo.ro.

27 ff.so.ma. ¶ † Et iudicio meo videt verior doctrine vt hoc verbũ p̃ntia iportet ñ solũ p̃ntiaz corporis sed animi ⁊ adduco optimũ tex.ḃ ꝓbãtez in.l.iubemus.C.de test. in ver.p̃sentibus ⁊ tex.i.l.si pater.§.i.in ver.p̃sentibus.ff. de fideicõ.liberat.⁊ ad iura q̃ vident ꝯtriuz inferre respõderi põt ꝙ ad maiorẽ declarationẽ ita dixerũt verba enim debẽt itelligi cũ effectu.c.cũ dilectus de cler.nõ resi.⁊ eo.mõ respõderi põt ad gl.⁊ ad doctrinã bar.⁊ ad illud qḋ voluit.d.an.in locis allegatis supius ⁊ vide q̃ ego dixi ad satisfatione i.l.i.i p̃n.ff.ḋ verbo. oblig.⁊ faciat.d.l. i.§.q ꝯñs eo.ti.vide ibi dicta p me tene mẽti p̃dicta quia alibi non reperies ita accumulata. ¶ Itẽ.d.ab.hic sub

sequitur

sequenter tāgit vtrū doctoratus sit dignitas ⁊ dicit ꝙ canonistę nullibi habēt istū passū examinatū ⁊ cōant ipsi adducere aliqua q̄ ꝓ certo cōia sūt ⁊ vulgo tradita ⁊ de pilis cōat facere trabē et dicit ꝙ ē dignitas ⁊ allegat.§. iōq; in pma cōsti.C.⁊ bar.ibi ⁊ eundē bart.in.l.fi.C.de iude.⁊ in pma ꝯsti.ff.ꝓ.⁊ in.l.gn̄aliter.§.spurios.ff.d ca rio.⁊ refert bar.dicere qd̄ adeo doctorat⁹ ē dignitas ꝙ iudei nō pnt effici doctores. Ita dixit bar.in.d.l.fi. dicit et ꝙ.d.§.iōq;.nō loqtur de doctore ꝙ doctoratus sit dignitas sꝫ loquit de doctore q legit.xx.ānis.q̄ cūn efficit illustris ꝑ lecturā ita ꝯtinuatā ⁊ allat.c.quāto d magistr. ꝙ doctoratus sit dignitas sꝫ in.d.c.quāto idē.d.abb.dicit illū tex.nō ꝓbare cōmunē opi.doctoꝝ.ꝙ doctorat⁹ sit dignitas.dicit et ꝙ lꝫ doctor non legat nihilominus hꝫ potestatē legēdi in potētia ⁊ in habitu ꝑ id qd̄ hr in.l.cō sti.ffoꝝ.⁊ et loqt ꝙ doctoratus pferat militie allegat ea q̄ no.in.l.ex eo.ff.de testa.milit.ego adduco ad ista ꝙ cū

28 dixit bar.in.l.fi.C.de iudei.† ꝙ adeo doctoratus ē digni

a tas ᵃ ꝙ iudei nō possūt doctorari ⁊ in facto dic se vidisse opponi d illa.l.fi.ꝯ quēdā iudeū q volebat doctorari cū nō posset. qr sūt ifames ⁊ ad dignitatē aspirare nō possūt in auc.gazaros.C.de iude. rapha. fulgo.in.d.§. iōq; ⁊ in.d.l.fi.dicit se vidisse opponi ꝯ quēdā iudeū petētē doctorari.ego vidi quēdā iudeū q doctoratus fuerat padue i artibus ⁊ medicina ⁊ a quodā inclito rege fuisse ꝓmotū in militē.⁊ vidi et quēdā aliū iudeū ignarū lingue latine ⁊ pene mōstruosū ⁊ assūptū fuisse in doctorē medicine in curia romana tpe q̄ obsernāde memorie pius papa secūdus celebrauit quādā dietā mātue ⁊ vidi etiaꝫ quēdā alium in artibus et medicine doctorē et assumptum in militem a quodā tirāno mirat⁹ ꝓ certo lōge fui. et dixit bar.in.d.§.iōq;.ꝙ apostati non pnt doctorari.et dixit ibi bal.nō ꝓbari doctoratū eē dignitatē sꝫ loquitur de quodā qui erat princeps agentiū in reb⁹ habente magisterium.et eodē mō vr̄ dicendū de hereticis vt doctorari nō possint.qr precisi sunt ab oi dignitate.et vidi ego hic opponi ꝯ quēdā rectorē scholarū tpe quo assumpt⁹ est ad doctoratū ꝙ erat scismaticus et doctorari nō poterat.et nihilominus fuit doctoratus.et eodeꝫ mō vidi dubitari de excōicato si doctorari posset ⁊ qdē.d.car.i re.pe.c.ꝑpendimus de sētē.excōmo.q.xi.tenuit ꝙ doctorari pōt. ego in.c.quāto de magi.⁊ i ꝓhe.cle.tetigi.⁊ dicebā ꝙ nō poterat doctorari si erat excōicatus pp heresiꝫ vide q̄ ibi dixi.et eo.mō videtur dicēdū de spurio ꝙ doctorari nō posset faciat qd̄ voluit do.car.in cle.ij.de magistr.⁊ in ꝓhe.cle.do.pe.de ancb.in ꝓhe.vi.idem tenuit ꝙ doctorari nō possit nisi eēt legitimatus.dicit tn̄.d.car. in.d.ꝓhe.cle.⁊ i.d.cle.ij.d magi.ꝙ de ꝯsuetudine spurij doctorētur.⁊ nos videmus quottidie ita seruari vt illud proh dolor dici possit ⁊c.et eo.mō dicas ꝙ vsurarius doctorari nō pōt qr vsurarij sūt infames vt in.l.improbū fenus.C.ex quib.caus.infa.irrogat.vidi ego hic boñ. quēdā tabellionē doctoratū fuisse q vix ꝑ annū studio legali opaꝫ ꝯstiterat. ℂ Et inceptū dicit do.abb ꝙ.c.quāto d magist.ñ ꝓbat cōmunē doctrinā doctorū ꝙ doctoratus sit dignitas.ego dico ꝙ posito ꝙ ille text.deficeret nobis vt ñ ꝓbaret cōmunē doctrinā docētū nihilomin⁹ mihi ñ deficiūt alia et adduco sing.text.in aut. vt lic.matr.et auie.§.qr dudū in versi.cuiuslibet dignitatis aut studij. aut militie ecce ibi casū stupēdū et in ꝓposito accomodatū.secūdo adduco tex.in cle.ij.de magistr.vbi doctorat⁹ ē honor et assumi ad doctoratū ē assumi ad honorē.ergo ē dignitas.et adduco tertio clebrē tex.i.l.i.C.de ho.vehi. i v.viculis dignitatū honorati ⁊c.vbi honorati viri vt sūt doctores hn̄t viculū dignitatis ergo.faciat gl.i.l.fi C.d adu. diuers.iudi.in ver.honoratos.quarto adduco tex.in.l.indices.C.d infa.li.xij.et qd̄ voluit ibi Bar.vbi doctores ꝓpter crimē degradant dignitate. Quinto adduco tex. in.l.ij.C.de offi.diuers.iudi.in ver.certiorib⁹ viris et glo. ibi ponit exemplū in doctoribus legū.et adduco text.in auct.habita.C.ne fil.ꝓ patr.in ver.quorū scientia mūd⁹ illuminatur vbi doctores legū sūt lumē mūdi ergo sequit ꝙ ē dignitas.⁊ faciat qd̄ habetur in.c.gloriosus deus in sanctis suis d relig.⁊ venera.san.li.vi.vbi sūt cādelabrū in domo dn̄i ⁊ sūt q̄dā eternitates.c.sup specula.de magistris.⁊ dati sūt a deo.c.cū ex iniuncto de heret.⁊ sunt lux mūdi iuxta illd̄ qd̄ sacro scriptū ē euāg.vos estis lux mūdi.⁊ lꝫ xp̄s loquat d aplis tn̄ loqt d aplis put docuerūt mūdū qd̄ itidē faciūt doctores ⁊ qd̄ sacro scribit euāgelio vos estis sal terre.qd̄ si euānuerit i q̄ saliet.⁊ qd̄ litteraꝝ oium pnceps maximus dionysius ariopagita epūs athenien.in li.de hyerarchia angeloꝝ dixit ꝙ doctores legētes sunt similes deo qr exercent officiū Iesu xp̄i q fecit ⁊ docuit veniūt enim appellatione ꝓphete vt dixit tex.in

19 c.si rector.xliij.dist. ℂ † Et vtrū pferātur militib⁹ ego feci quēdā tractatū qui adhuc nō ē publicatus d pstātia doctorū ⁊ militū ⁊ retuli ibi tractatū.d.signorelli d homodeis mediolanen.quē qdā attribuerūt sibi in.d.c.quāto de magistr.⁊ feci pene.ccc.rationes sparsas in omni cēsura doctores eē pferēdos militib⁹ ⁊.vidi ⁊ reuidi omnes leges ⁊ omnes canones loquentes de illa materia ⁊ faciat qd̄ voluit fran.tigri.in.d.l.generaliter.§.supius .ff.de decur.vbi tenet ꝙ doctoratus ē dignitas vide que dixi in ꝓhe.cle.⁊ in.d.c.quanto.dixit et bal.in pma cōstit.ffoꝝ.vidisse tēpore suo seruari hic boñ.magnos doctores pferri militib⁹.

30 ℂ Not.ibi nobis videl.† ꝙ p istō verbū inducitur iuris ꝓmulgatio.c.ꝑpea requisisti de testa.vide.d.an.ibi ⁊ alios ⁊ vide que dixi in.c.decernimus de iudi.ꝙ tn̄ nō habet locū in teste.l.quid ij.ff.de

31 arbi.cū si. ℂ Not.ibi potius.opponit hic hosti.† ꝙ hic istud verbū potius ē cōpertinū ⁊ nō apparet cui referat ipse respōdet ꝙ dꝫ suppleri quomō.testimōio matronarū sed Io.an.hic dicit ꝙ ponitur cōpat ariue q̄ꝫ iuramēto viri ꝓpter testimoniū matronaꝝ.⁊ supple tu ⁊ ꝑp.iuramētū vxoris sꝫ pma expositio magis ꝯgruit lꝫ secūdū.d.car.hic tu pondera qd potius rset dicēdū.

32 ℂ Not. ibi testimonio matronaꝝ qr opponit hic.d.car.† ꝙ testimoniū dicit illud qd̄ nullo iuramēto ꝓlato fert.allegat.c.tua d cohabit.cleri.⁊ mulier.soluit ꝙ iō nō interuenit hic iur^m qr accessit pluralitas matronaꝝ ⁊ iura.vxoris ⁊ dicit ꝙ an debeat iurare matrone ē arbitrariū ⁊ in arbitrio iudicis ꝯsistit.tu dic vt supius dixi.⁊ adduco simile qd̄ voluit glo.magistra in.c.latores de cleric.excom. ministra.⁊ simile ꝙ voluit glo.in.c.sedes apostolica. de rescript.⁊ qd̄ voluit hosti.in.c.cuꝫ parati essemus de appellat. ℂ Venio nūc ad glo.⁊ quidē pma gl.colligit qd̄ ista mulier i petitiōe sua dixit si potuisse cognosci a marito.xxxiij.q.i.c.requisisti ⁊.c.si ꝑ sortiarias ⁊.c.vir.mo ⁊.c.laudabilē de frigid.⁊ malefic.⁊ in auc.de nup. .§.occasione.exeo qa erat frigide nature vel erat maleficiatus q̄si velit tacite oppōere ꝙ petitio istius mulieris nō fuit admittēda qr nō erat iustificata aliqua ex cā ad hoc faciat.l.satis apte.C.ad.l.cornel.d fal.⁊ qd̄ singulr voluit Inno.i.c.i.d offi.vicar.⁊ ideo vbicūq; aliqs petit aliqd nō v̄isimile nō dꝫ admitti sua petitio nisi appōat aliqd ꝑ ꝙ reddatur v̄isimile.c.sup hoc d renūc.c.afferte ⁊.c.qa v̄isimile de ꝑsūpt.sed hic no fuit appposita cā q̄re male.⁊ iō huius ꝯrij timore facta ē ista gl.q̄ dicit ꝙ iō no potuit cognosci a marito.qr erat frigid nature vel erat maleficiatus et ꝑ ꝯñs nō potuit cognosci ab eo.⁊ dicit hic hosti.posse poni exēplū vt in.c.ꝑ tua qui fidē de spōsalibus.vel dicit b Io.an.ꝙ ideo dixit se non potuisse cognosci qr ad separatiōeꝫ matrimōij nō sufficiebat dicere se nō eē carnaliter cognitā a marito.ad hoc faciat.c.q̄m frequenter.§.si autē in carnali vt lit.nō ꝯtest.sed iō dixit se nō potuisse cognosci qr volebat intrare religionē forte allat.c.verū et.c.ex publico de cōuer.ꝯiugat. ℂ Ca

33 pio gl.ij.ista gl.colligit † ꝙ occulus obstetricū sepe fal

b litur ᵇ et allegat.xxvij.q.i.c.nec illa.et nō soluit qr iam statur testimonio matronarū hic et ꝑsumitur ꝙ occulus

a ℂ Dignitas. An āt doctoratus sit dignitas vide ꝑ.d.alex. de iuno.in.l.ex eo tpe.ff.de testa.milit.⁊ l.d fi.cōiū in.l.ꝑte vbi vid̄ mulra egregie.

b ℂ Fallit. Sꝫ ad quez recursus haberi debeat si ꝯcipiāt vide ꝑ Bart.⁊ dēs doct.in.l. arbitrio.ff.q sa tis.cogan.vbi d hoc late.

coꝝ nõ fefellit Inn. hic dicit ꝙ secũdũ canones nulla ꝓ-
batio ẽ melior ꝙ̃ illa q̃ resultat ex aspectu. doctores hic
breuiter transeunt do. car. remittit se ad ea q̃ habẽt in. c.
fraternitatis de frigi. et malefi. Mihi videtur ꝙ doctri-
na Inn. nõ solũ ꝓcedat secũdũ canones sed ẽt ꝓcedat sʒ
leges. iura. n. ciuilia stãt ꝓbatiõi q̃ fit p aspectum et appro
bant eã. et decidũt posse sententiari et stari ꝓbatiõi et ad
duco. l. minor. xxv. ãnis ex aspectu. ff. de mino. et. l. ij. in ð.
atroꝝ aspectu. ff. de fer. et. l. si irruptione. §. si. ff. fini. regũ-
do. et adduco gl. valde sing. de qua cõsenit facere festuʒ
oldr. in suis cõsilijs in. l. i. §. si. ff. de tabul. exhiben. faciat
ad hoc tex. valde egregius in. c. cũ ad sedẽ in ver. p facti
euidẽtiã de rest. spo. et tex. valde pulcer i. l. si. C. õ edic. di
ui. adria. tollẽ. i ver. ꝓma facie seu prio aspectu. et qð hr̃ i
tex. c. auditis õ i integ. resti. et qð voluit ibi. d. an. et ꝙ vo
luit bar. in. l. i. in pñ. ff. de ope. no. nũc. et adduco tex. in. l.
de etate. ff. de minor. et qð scribit in ꝓmo eneidos in. ver.
et vera in cessu patuit dea vbi ex aspectu visa ẽ illa virgo
dea et qð scribitur in. iij. eneid. in versi. sic ille occulos sic
ora ferebat et qð scribit apud Liuiũ õ secũdo bello puni
co in pñ. in ver. eadem linamẽta q tex. ad hoc sũt admo
dũ celebres. et si quispiam recto iudicio apponat de xp̃o
vt scribit sacro euãgelio Io. viij. c. cũ xp̃us esset in dispu
tatiõe cũ iudeis et dixisset abrã ietatus ẽ videre diẽ me
uʒ et vidit. respõderũt iudei et c. har. in comẽto. d. l. de eta
34 te admiratur magnopere † ꝙ iudei ita errassent in etate
xp̃i et hoc pp aspectũ ipsius xp̃i. qr cuʒ esset in. xxxiij. eta
tis sue ãno cõstitutus iudei errarũt de lõgitudine et exces
su ãnorũ. et dicit se inuestigasse dicta theologoꝝ super h
passu et maxime dicta beati thome de aquino cuius vigilia
hodie celebraẽ et quidã dicũt ꝙ nõ fuit excessus error in
etate xp̃i qr dixerũt nõdũ quinquaginta ãnos. quasi di-
cat ꝙ nõ fecerũt eũ quiquaginta ãnorũ. sed erat eum oris
etatis ita dicit dictũ eẽ a qbusdã theologis subdit postea
ibi bart. se vidisse scripta beati thome dicẽtis ꝙ pp ieiu
nia xp̃i videbatur xp̃us antiquior ꝙ̃ eẽt et ita dixit bar.
in. d. l. de etate et aliud nõ dixit. ¶ Ego autẽ circa hũc
passuʒ pur dubitabilẽ multa ɔsidero nã xp̃us fuit homo
et passibilis. et mortalis. et sepenumero meditabaẽ super
his q̃ ventura erant sup eũ. et sacro suo euangelio dixit se
crete suis discipulis ecce nos ascendimus hierosolimam
et filius hominis tradeẽ ad flagellãdũ et irridendũ et c.
q̃ meditatio debebat aggrauare etatẽ xp̃i. et adeo aggra
uauit eã ꝙ cum magnopere orasset vt transiret ab eo ho
ra cepit pauere et tedere et positus in agonia factus est
sudor eius sicut gutte sanguinis. Et sic ex pluribus ꝓsum
ptionibus resultat plene ꝓbatio vt in. l. si spadoneʒ. §. qui
iura mista de excu. tu. l. excipiũẽ ad sillã. c. ad nrãʒ õ emp.
et vẽdi. gl. i. l. ij. i pñ. ff. de excu. tut. text. melior de iure. l. q
sniaʒ. C. de pe. in ver. ad eũdẽ finẽ ɔferẽteẽ ꝫ seqẽ ꝙ regi-
strandũ ẽ ꝓbatiõi q̃ fit ex aspectu et asserẽti ɔtriuʒ ꝓbat ex
aspectu fallere incumbit onus ꝓbandi p id qð voluit gl.
in. l. neqʒ natales. C. de pba. et p id qð hr̃ in tex. moltum
sing. in. l. in fideicõ. i pñ. ff. de vsu. et ista vr̃ pulchra et sin.
doctrina ad oĩa iura de hac mã loquẽtia. et ponderabis
diligẽter illas ɔsideratiões q̃s feci de xp̃o qr bar. dũtaxat
stetit in vno die. vij. marci. M.cccclxxix. et die sabati.

> ¶ Probatio vide ad mãm bar. et oẽs doc. in. l. cũ õ indebito. §. sed hoc ff. de pba. et in l. gnalr. C. de no nume. pec. et vide. d. alex. in ɔsi. l. in. iiii. pre. vbi multa not. habebis.

Tertio loco a nobis.

Tercio loco. Istud. c. secũdũ. d. car. hic ẽ du
biũ et obscurũ re vera ẽ ista obscuritas aliẽa
a lege ol. qr de esse. l. est ꝙ sit clara et apta. iiij. distin. §.
erit autem lex. et. xxv. distin. §. criminis alias. §. ea digna
et ibi dominic. infert ɔ eos qui faciunt positiones obscu-
ras et Inno. in. c. p tuas el secũdo de simo. dixit † ꝙ vbicũ
qʒ lex ẽ obscura nõ ẽ peccatũ in spiritũ sanctũ tenere vnã
opi. et refert et seqtur bal. in. l. ab eo. C. quomõ et quã
do iud. et faciat. l. cũ platio. ff. de re iudi. et. l. post dotem
ff. so. matr. et qð voluit bar. in. l. quicquid astringẽ. ff. de
verbo. oblig. referens tẽpore Ioan. pape. xxij. quendam
nota. fecisse instrumẽtũ ita obscurũ ꝙ iudicatũ fuit nul-
lius momẽti et fortasse id deus ꝓmisit hoc vt vẽdicet sibi
locũ illud qð scribitur ꝓmo ecclesiastices in ver. hic est
pessimã occupationẽ dedit deus filijs hominũ vt occupa
rẽtur in ea et dicit hic. d. car. eẽ hic casũ singu. p glo. que
reputatur sing. in cle. pastoralis de re iu. vt negatiua di-
recte ꝓbari possit vt ẽ tex. in. c. inter de excess. prelator.
et qð habetur in. c. veniens el. ij. de test. refert tñ quẽdã su
uʒ auditorẽ tenuisse hic ɔtriũ ꝙ negatiua erat ꝓposita p
verba affirmatiua qð ẽ ɔ intellectũ. d. car. de quo inferius
dicetur et ẽ nõ fallor. c. satis cõpẽdiosũ et multa cõplecti
tur q̃ singulari erũt inuestigatione digna. deus suppremus
largitor ꝓ suo i genus humanũ amore aperiat nobis
veritatẽ. ¶ Et quidẽ sũmator secũdũ do. ab. bal. per. de
ancb. et Io. de imo. sic † ꝓbatio testiũ ꝓfertur instrumẽ
to. h. d. secũdũ eos et ẽ cõis diuisio ꝓmo ponitur questio.
scdo respõsio. sed certe istud sũmariũ est nimis generale
nec exuisceraẽ tex. istũ et in ɔtriũ adduci posset ꝙ instru
mẽtũ habet eqnalẽ vim cũ testibus. l. in exercẽdis. C. de
fide instru. cũ si. ꝫ ꝓbatio testiũ nõ vʒ preferri instrumẽ
to. itẽ i instrumẽto cõtinẽtur testes et p ɔñs cõcurrũt duo
vʒ testes et auctoritas notarij. ꝫ potius stãdũ ẽ ꝓbationi
instrumẽti ꝙ̃ ꝓbationi testiũ. Superuenit hic. d. et ɔsocia
lis meus abb. nulla feciẽ metiõe de istis. et dicit ꝙ istud sũ
mariũ parũ et nihil nobis decernit qr aptius et melius
tãgitur hoc in. c. cũ Io. heremita de fide inst. tu vero põ
dera qr. c. istud locatũ ẽ ante illud. c. cũ Ioã. heremit. id
nõ põt adduci ɔ istud. c. cũ ꝓce. dat illud et in hoc nõ ha
buit animaduersiõem. d. abb. hic. ipse aũt sũmauit h mõ
vʒ singuli õ vniuersitate testificari pñt ad comodum vni
uersitatis sup cõtractu celebrato noie ipsius vniuersita-
tis cõtra ipsũ cõtractũ. h. d. sm eũ. Sed tu põderamdu
bitãter qð istõ sũmariõ nõ exuisceraẽ totũ tex. ꝫ dñi. d.
abb. in suo salutari. põdera ẽt qr sũmariũ eius videtur
extractũ penituẽ a sũmario. d. car. hic et p ɔñs posset dici
illud qð scripsit ecclesiastes nihil noui sub sole. sʒ. d. card.
hic sũmat hoc mõ. ꝓbationi instrumẽti facte super cõtra
cto p instrumẽtũ celebratũ sup alienatione reꝝ ecclesiasti
caꝝ ꝓfertur ꝓbatio cap. p illos de capło. h. d. secũdũ eũ
et indubitãter sumariũ. d. car. ẽt nõ exuisceraẽ totaliter
istũ tex. hoc mõ ꝓbatio testiũ q sũt de capitulo sup ɔtra
q celebrari nõ põt nisi p eos q sũt de capitulo ꝓfertur in
strumẽto de falsitate suspecto. h. d. et istud sũmariũ exui
sceraẽ totũ tex. nec patitur diminutionẽ aut cõtrarietatẽ
aliquã sed nũc dato tẽpore ad melius cogitãdũ videtur
mihi de apto iure dicẽdũ qð istud. c. apponat nouũ casũ
et nouã doctrinã hoc mõ vʒ ꝫ bar. in. l. i. §. si dubitabit
§. si qẽ neget. ff. quẽadmodũ testa. aperia. dixit qð ad hoc
vt stet testibus ɔ instrumẽtũ opʒ qð testes sint optime opi
nionis et per ɔñs sint omni exceptiõe maiores et dʒ arti
culari qð illi testes sint opinionis optime et seqẽ illam
doctrinã ibi ang. q tñ refert qð Io. de ligna. ɔsuluit ɔtrã
quasi voluerit qð qs presumaẽ esse optime opinionis et
Io. de imo. ibidẽ refert francis. de rampo. in aut. sed cũ
testator. C. ad. l. falc. secutũ fuisse i ɔsulẽdo ɔsiliũ Io. de
lig. mõ in ꝓposito nostro hic vr̃ cãsus nouus et sing. ɔtra
illã doctrinã bart. ad quã nec antiqui nec moderni aia
uerterũt et ẽt ego nũquã animaduerti nisi hodie. nam illi
monachi seu fratres deponebãt in fauorẽ sui monasterij
et p ɔñs deponebãt in fauorẽ suũ saltẽ secundario q. in
triendi erãt de istis rebus monasterij alienatis ꝫ nõ erãt
testes omni exceptiõe maiores vt reqrebaẽ instrumẽ
tũ ɔ qð ꝓducebaẽ et p ɔñs põt iste tex. sũmari hoc mõ
ꝓbatio testiũ q nõ sunt omni exceptiõe maiores ꝓfertur
instrumẽto ɔ qð laborat falsitatis ꝓsumptio. et hoc ẽ no
uũ et elegans sũmariũ ad istũ tex. nec tradas obliuiõi ca
suʒ figurabis h mõ. Quidã ꝓduxit instrumẽtũ sigillo ca
pituli sigillatũ in quo ɔtinebaẽ alienatio reꝝ immobiliũ
monasterij et per ɔñs petebat res ipsas in cuʒ alienatio
qr qdaʒ regularis canonicus dicte ecclesie signauerat si-
gillo

gillo capituli dictum instrumentum. comparuit sindicus capituli ⁊ obiecit dictum instrumentum esse falsuz ⁊ allegabat ratioñ qz q̃uis in capi. fuit tractatuz de alienatione dictaruz rerũ immobiliũ vnanimiter ⁊ cõcorditer fuit cõclusuz p illos de capitulo qd dicte res pseruarẽtur monasterio nec poterat alienatio illa fieri sine eoꝝ pseñsu ⁊ ad illud instrumentũ rñdebat disiunctiue qd illud sigillũ vel erat adulterinũ vel erat furtiuũ quesitũ fuit a romano pontifice quid iuris. papa rñdet standũ esse iurate assertioni monachoꝝ seu fratrũ. ⁊ iudicio meo rõ dubitationis fuit qz isti testes nõ erant omni exceptiõe maiores nec videbãtur integri testes. qz deponebãt in fauorẽ sui monasterij super rebus de qbus alimentari deberẽt ⁊ lz vtilitas nõ esset ppria eoꝝ pncipaliter nihilominus erat sua incidẽter. ⁊ iõ psumptio ẽ q aliquã affectionem hr̃e debebãt. sed rõ decidẽdi qz instrm illud erat suspectũ de falso qz cõtinebat actũ ꝯ iuris dispositionẽ qz rerũ ecclesiasticaꝝ est phibita alienatio regulariter vt in rubrica ð reb. eccl. nõ alie. c. tua de his que fiunt a pla. sine cõsen. capi. c. sine exceptiõe. xij. q. ij. c. i. ⁊ .ij. de reb. eccle. nõ alie. lib. vi. ¶ Uenio ad notabilia. ¶ Not. ibi fuit que situ a nobis. faciat illud qd sapiens dixit cato disce sed a doctis. c. prudentiã de offi. deleg. cũ si. ¶ Not. ibi quidã regularis. doctores supplent. s. canonicus erat. n. canonicus regularis ⁊ hoc pbatur ex tex. isto inquãtũ dicit fratres. ð hoc vide qd hr̃ in. c. cũmqz ð iud. ⁊ vide q̃ late ibi dixi ⁊ vide archi. in. c. statutũ in pn. de rescrip. in. vi. verũ tex. ille loquens de canonico ecclesie secularis a habeat locũ in canonico ecclesie regularis vt sunt fres. s. Joan. de mõte ⁊ sunt monachi ecclesie catanien. qz est decretalis q canonici sunt ⁊ vide cle. ⁊ si pncipalis de rescrip. vide q̃ ibi dixi ⁊ q̃ dixi in. d. c. cũmqz. ⁊ vide lo. ro. in. l. ij. in pn. ff. de ver. obli. vbi tacite facit mẽtionẽ de ptẽtione sup hoc passu q̃ fuit inter eũ ⁊. d. abb. i curia roma. vide que ego dixi plenius vltra oẽs alios ibi ãno superiori. ¶ Nota
3 ibi sigillo capituli istũ tex. pbare † capitulũ hr̃e sigillum p hoc faciat qd hr̃ in. c. significauit de appel. faciat. l. distrahẽte ⁊ ibi per saly. C. de re. alie. nõ aliena. vbi mulier põt hr̃e sigillũ. ergo fortiꝰ ⁊ capitulũ ⁊ faciat qd scripsit bal. in. l. si quis p calũniã. C. de epis. ⁊ cleri. vbi doctor põt hr̃e sigillũ. ⁊ plus pbat tex. d. l. distrahente q põt quis cõmittere sigillũ suũ pprĩũ alteri. ⁊ scienti pïudicat sed caueat dicit ibi bal. cui cõmittat. ⁊ adduco celebre dictum archi. in. c. ij. de pen. in. vi. vbi dicit q lr̃e seu instrumenta facientis ad cãm ⁊ sigillũ habẽt equalẽ vim. sicut ergo vr̃ q̃ ꝯstitutus pcu. si habeat instrm̃ faciẽtia ad causam vt est gl. sing. in. l. si. C. de pac. cõuẽ. lz de iur cãnõico sit similis in. c. corã de offi. deleg. ⁊ ita ⁊ eodẽ mõ si hẽat sigillũ ⁊ facit de hac doctrina festuz oñic. ibi ⁊ intelligo ego qñ sigillũ erat ad hoc deputatũ p id qd hr̃ in. c. significauit de appel. ⁊ ẽt adduco. c. ij. de soluit. vbi publicum instrumẽtũ ⁊ littere sigillo signate equiparant ⁊ arguitur de vno ad reliquũ tene mẽti ⁊ faciat quod voluerunt domini de rota decidentes de isto sigillo decisi. xiij. ⁊ decĩ. clxi. ⁊ dixit bal. multũ singulariter in comẽto rubrice. C.
4 de peric. ⁊ comod. re. ven. † q si ego vendo vinũ alicui. ⁊ ille imprimit suũ sigillũ i vegete. ⁊ fit acetuz q cedit piculo imprimentis sigillũ. qz p impressionẽ sigilli trãsfert possessio ⁊ dicit esse casũ singu. in. l. q si neqz. ff. de peric. ⁊ comod. rei vendi. ⁊ adduco qd pulchre dixit Aug. i. l. cõsentaneũ. C. quõ ⁊ quando iud. q p sigillũ pbatur delegatio cãe ⁊ allegat singu. dictũ Jnno. in. c. qm̃ ꝯ falsuz. Jeo. ⁊ idez dicit in nũcio citãte dicẽte se hr̃e cõmissionẽ p ostensionẽ sigilli iudicis que dicta ego intelligo qñ sigilla erãt ad hoc deputata p. d. c. a. significauit. Adduco ẽt qd habetur in. l. ne satisdatio p gl. ⁊ alios. ff. rẽ ra. hẽri. ⁊ adduco qd egregie voluit bal. in auc. dos data. C. ð do
5 na. añ nup. vbi dicit † q ex signis ⁊ sigillis mercatoꝝ impressis fardellis ⁊ mercãtijs suis pbat q sint illoꝝ mercatoꝝ tene mẽti qz ẽ quotidianũ dcm̃. Sz ego tẽpo q nihilominus põt pbari ꝯriũ ⁊ adduco Dy. ⁊ gul. ð suza. q̃s refert tacre. de. coinet. i sua cõpen. in. xi. rub. q. viii. vbi dixit q ex sigillis ⁊ signis q̃ ipmunt aialibꝰ maxie in regno sicilie quo ad ratias equoꝝ q lz psumptio sit q sint eoꝝ quoꝝ sunt sigilla ⁊ signa nihilominꝰ põt pbari ꝯriũ q si alr̃ diceremus seqret vnũ icõueniẽs q p impssionez sigilli dolose factã q̃s puaret dñio rerũ suaꝝ tene mẽti qz ẽ qdã triacha ad doctrinã bal. in. d. auc. dos data ⁊ ẽt faciat qd ð isto sigillo scripsit Bal. in. c. quoꝝ de offi. deleg. ⁊ hic ⁊. d. ant. ⁊ oẽs. hic ⁊ idẽ bal. in. c. iurauit. Jeo. et. c. post cessionẽ. Jeo. ti. vbi ẽt p. d. ant. alia cẽnt dicẽda circa hoc. qz capitulũ istud ẽ oneratũ in sua mã dicet in. d. c. a. post cessionẽ ⁊ in. d. c. iurauit ⁊ ibi videbis late igit ⁊c.
6 ¶ Jtẽ not. sm. d. abb. † q appellatiõe instrumẽti venit publicũ instrumẽtũ. ⁊ ẽt puatũ si ẽ sigillo sigillatũ ⁊ allegat tex. in. l. i. C. de iure. calũ. vbi pbat q appellatiõe instrumẽti venit nõ solũ publicũ instrm sz ẽt puatũ ⁊ ð ibi tz har. bal. Saly. ⁊ oẽs. ⁊ tetigi ego in repe. rubri. de fid. instr. ẽt aliqd dixi in. c. i. als in rub. ð eo. ti. dixit tñ bar. in d. l. i. q sm cõem vsuz loquẽdi appellatiõe instrm̃ nõ veñt priuata scriptura qz cõis modus loquẽdi seruãdus ẽ p quo facit qd voluit Jac. bu. in. l. i. ff. de fid. instr. Ego dixi de hoc plenissime in. d. rub. de fid. instr. ¶ Sz vnẽ põderã pp qd oẽs scribẽ. in. d. l. i. C. de iura. calũ. defecerũt in suo salutari qz tex. ibi dixit publicũ instrm ⁊ qdcũqz aliud ex quo scribẽtes pfati colligũt q appellatiõe publici instrm̃
7 venit puata scriptura. qz ego rñdeo † q vbicũqz verbũ implicatiuũ vt ẽ istud vbũ aliud qd implicat. c. sedis apostolice de rescrip. cle. i. eo. tit. ⁊. l. si fugi. C. ð serui. fugi. nihilominus vbicũqz pfert cũ signo vniuersali tũc iplicat ad maiora expssis istud dixit gl. in cle. i. in ver. queuis alia ð re iudi. quã ibi allat p sing. d. meus ibi ⁊ est alia gl. de q̃ ibi ipse nõ habuit memoriã in cle. ne romani de elec. tex. in. l. serui quoqz. §. publice. ff. de pcur. ⁊ tex. in. d. l. si fugitiui in ver. vel alia qualibet pena. ⁊ lz accur. glo. ibi dicat simili pena. dico q sõniauit accur. ⁊ male dixit ⁊ miror ð nuferis legistis in. d. l. si fugitiui q de hoc nõ habuerũt aiaduersionẽ. vide q̃ plene dixi in. d. c. sedes ⁊ p ꝯrio d. l. i. nõ pbat doctrinã abb. hic tene mẽti qz noua ẽ doctrina. ⁊ ẽ inuẽtio nr̃a. ¶ Et si mihi dixerit qspiã instrm di ab istruẽdo. l. i. ff. de si. instr. l. notionẽ. §. instrm. ff. de v. signi. cũ g̃ istruat g̃ venit appellatiõe instrm̃. qz rñdeo ar.
8 ab ethymologia vocabuli ñ pcedit nisi sit eadẽ rõ † testm̃ .n. dr̃ mẽtis testatio sm etymologiaz vocabuli eodẽ mõ ⁊ codicillus dr̃ mẽtis testatio. ⁊ tñ nõ est testm̃ imo sunt diuersa. l. si idẽ. C. de co. tene mẽti ⁊ vide q̃ plene dixi de ar. ab etymologia vocabuli post. d. abb. in. c. i. de iudi. ¶. ¶ No. ibi cuidã amico suo. q iste canonicus regularis p amico suo sigillo capituli sigillauit instrm ⁊ p ꝯrio psumit q p amico fraudem cõmiserit p certo ẽ admiratiõe dignũ q pro amico qs psumatur delinquet ex eo qz amicis nostris nõ volumus nisi bona ergo p eis nõ presumit delinquere ita dixit Aristo. quẽ refert ⁊ sequit bald. in. l. eos. C. de vsu. vbi dixit amicũ testificari posse p ami
9 co lz ibi glo. dicat q stat i arbitrio iudicis. ¶ † Tu pondera qz amici nr̃i iudicant pinde ac si sanguine sunt nobis ꝯiuncti ᵃ si amicitia est magna seu grandis ista ẽ gl. in. l. si mater. C. ð teste. mũn. quã bal. ibi repat sing. ⁊ dicit q arbor liciti amoris operat idẽ q clausula codicillaris ⁊ clarũ ẽ q cl'a codicillaris operatur effectuz inter ꝯiunctos. vt plene p bal. ⁊ alios in. l. si. C. de codic. ⁊ bar. in. l. si. ff. de iur. codi. ⁊ Joan. de imo. i comẽto. l. filio preterito. ff. de iniust. testa. dicit ibi bal. ẽt esse aliã gl. in. l. in testo. ff. de fideicõ. liber. que ambe dicũt eẽ in iure solitarias ego allego tertiam in. c. requisiti de testa. que dicit q magnus amicus equiperat ꝯiuncto ⁊ allego quartam in. l. cũ aliena. C. de lega. ⁊ allego quintã in. l. secunda in quibus. caui. collo. cenf. li. x. que dicit q appellatiõe suorum veniunt amici. ⁊ etiam adduci posset glos. de amico in. §. cogitãdũ i auc. de monac. ⁊ egregie dixit bar.

ᵃ ¶ Consileri. Uide de hoc p d. alex. de imo. in. l. nõ solũ. §. q alieno. ff. de pcur. ⁊ in. l. si vnus. §. i. ff. de pac. ⁊ la. ponta in singularibus suis dic. amicus q multa pclara dicit.

in.l.ticia.ff.de verbo. obli.ꝙ eo casu quo non tenet pena apposita ne ꝯsanguineus incidat in penaꝫ vt in casu illo ⁊ in.c.gemma de sponsali.ꝙ idem erat in magno amico ⁊ adduco quod voluit idem bart.in.l.heres meus.§.fi.ff.de condi.⁊ demon.⁊ adduco.l.hec aūt.§.defendi.ff. ex quib.caus.in pos.eat.vbi cōiuncti ⁊ amici equiperantur ⁊ ēt faciat ad ꝓdicta.l.late.§.amicos.ff.de verb. signi. ⁊ ego repetens.l.cū acutissimi.C.de fideicō.dedi ibi nouissimā lecturā ꝙ ille tex.dicat ꝙ voluit testator preferre cōiūctos suis ꝙ ēt veniunt amici grādi amicitia iuncti vide ibi q̄ adduximus oīa ⁊ quedam alia ⁊ illud domini ⁊ veritatis adduci posset apostolis suis.vos estis amici mei ⁊ clarū est ꝙ alibi appellauit eos ꝯiunctos ⁊ qḋ hr̄ in sacro euange.Jo.lazarus amicus noster infirmat̄ eamus ad eū.⁊ faciat qḋ voluit idem bal.in.l. imperialem in prin.de ꝓhibit.alie.feu.per feder.⁊ in.l.si q̄s testibus .C.de testi.⁊ in comento.l.data opera.C.q accus.nō pos. ⁊ faciat.l.sciendū.ff.de vsur.⁊ qḋ voluit glo.in.c. ad aures ⁊ in.c.nō nulli de rescrip.que glo.sunt in iure solitarie ⁊ ēt faciat qḋ scripsit Cicero in de amicitia i ver.ego aūt in tm̄ vos hortari possuꝫ vt amicitiā oībus anteponatis rebus ⁊ per ꝯñs stat regula firma ꝙ amicitia ⁊ ꝯiunctio sanguinis equiperent̄ faciat.c.quotiēs de testib⁹.⁊ vide que ibi dixi. ¶ No.ibi in iudiciū bm̄ bal. † ꝙ ad h vt instrumentuꝫ redarguat̄ falsum opus est vt ꝓducatur in iudicio.ego adduco ad hoc.l.si veteris.C.de fi. instr. ⁊ pondera eleganter istū tex.q̄ ille talis ꝓduxit instrumētū istud in iudiciū vt eo vteretur. ¶ No.ibi adulterinuꝫ vel furtiuum.⁊ optimū ⁊ celebrem excipiendi modū † ⁊ dr̄ adulterinuꝫ quasi sigillū ꝯfactum ⁊ nō veruꝫ capituli sigillū.faciat simile qḋ hr̄ in.c.si gēs angloꝝ.lvi.di. vbi tex.loquit̄ de gēte adulterina quasi bastarda ⁊ non proprie ⁊ vere.⁊ adduco qḋ sacro scribitur euāgelio dicēte xp̄o gens praua.et adultera.q̄ proprie nō erat gens iudeoꝝ ⁊ per ꝯñs ꝓbat iste tex.vnū quod celebri est dignū memoria ꝙ lꝫ petitio seu libellus debeat eē certus ⁊ nō dubius ⁊ alternatiuus vt in.c.ij.de dila.⁊ in.l.ꝙ in heredē.§.eligere.ff.de tribu.⁊ ibi dixit gl.sing.a tale mōtone tale hochone.simile alias dixerunt florentini de quadaꝫ ciuitate.quā melius est tacere sicimo vna sepe di montone ⁊ ꝓbat iste tex.ꝙ nō solū ꝓcedit in petitiōe sꝫ ēt ꝓcedit in exceptiōe vt est tex.multū sing.in.l.i.§.labeo.ff. de flumi.⁊ ibi dixit bar.ꝙ sicut petitio dꝫ eē certa ita ⁊ exceptio rei p illū tex.⁊ pōt adduci rō stupēda.q̄ reus in sua exceptiōe vere ⁊ ꝓprie dr̄ actor.l.in exceptiōib⁹.ff.de ꝓbationib⁹.sed ego allego tex.quē neqꝫ antiqui neqꝫ moderni ad hoc pōderarūt in.l.i.ff.de excep.vbi dr̄ ꝙ reus in exceptiōe dr̄ ⁊ est actor.⁊ sic illa accumulatio verboꝝ hꝫ importare ꝓprietatē vocabuli quicqd alii dixerint vide q̄ dixi in rub.X.de excep.⁊ aliqd dixi in.c.i.X.eo.in.xx.car. ¶ Et ēt pōdera singulr̄ istū tex.† ꝙ vbicūqꝫ alternatiua pariter ꝯcludit in vtraqꝫ pte alternatiue.tunc admittit̄ libellus alternatiuus ⁊ exceptio alternatiua.nam ista alternatiua ꝙ sigillū fuit adulterinū vl̄ furtiuū ꝯcludit in vtraqꝫ pte ꝙ siue fuerit adulterinū siue fuerit furtiuū nō ꝓbat.⁊ adduco egregiū tex.in.c.i.X.de libel.obla. in ver.hētis libellū reclamatiōis vel postulatiōis.⁊ adduco aliqua q̄ sempiterna recēsenda sunt memoria ꝙ admittit̄ rescriptū alternatiuū sing.est text.in.c. ex pte.a.de testi.⁊ ēt admittit̄ decretū alternatiuū text.est in.l.si pupilloꝝ.§.ait ꝓtor.ff.de reb.eoꝝ.quē tex.allat ꝓ sing.nico.de neapo.ibi tene menti.⁊ adduco ꝙ vbicūqꝫ actor ē incert⁹ ꝙ admittit̄ libellus alternatiuus ⁊ incertus egregius ē tex.i.l.i.§.cū aūt.ff.quoꝝ legat.⁊ h tenuit ibi bar. ⁊ ēt dico ꝙ vbicunqꝫ actor quacūqꝫ ex cā incertus ē pōt ꝯcipere libellū alternatiue singularis doctrina fuit Inn. in.c.ij.de libel.obla.⁊ faciat tex.in.l.i.ff.de ac.empt.per quē tex.dixit admitti libellū alternatiuū hoc mō vꝫ.peto rē si extat vel si nō extat peto extimationē.⁊ adduco egregiū tex.in.§.ij.C.de rescin.vēdi.vbi admittit̄ libellus alternatiuus vbicunqꝫ electio nō cōpetit reo pōt exēplū peto rē mihi restitui vel refundi mihi iustū preciū hr̄ in.c.cuꝫ ꝯ cā ⁊ in.c.cū dilecti de emp.⁊ vendi.⁊ adduco.c.fi.de iudi.in ver.iure dñij vel q̄si.⁊ qḋ voluit ibi.d.card.⁊ adduco.l.miles.§.decē.ff. de re iudi. vbi admittit̄ libellus alternatiu⁹.peto h vel illud ꝓ nostra. vl̄ iterest.faciat qḋ voluit ibi bar.⁊ faciat qḋ voluit idē bart.i.l.si cū exceptiōe .§.hec ēt ac.ff.q metu.cau.⁊ qḋ voluit idē bar.i.l.vbi aūt si appel.§.fi.ff.de v.ob.⁊ faciat.c.ꝯstitut⁹ de in inte.resti. vbi admittit̄ libellus alternatiu⁹ ⁊ faciat.c.ex pte.h.ꝯfo.compe.⁊ ꝙ voluit ibi.d.ant.⁊ qḋ ibi volunt.d.Pe.de ancha.vbi dixit qḋ si in libello peto emphiteotā recidisse ab emphiteusi q̄ erat finita emphiteosis vel nō soluerat debitū canonē tpe debito.⁊ adduco qḋ voluit idē Pe. de anch.in.c.cū ꝯtingat de offi.deleg.vbi idē voluit.⁊ in c.vt q̄s dilat de elec.li.vi.⁊ adduco.c.ex pte.ij.de rescrip. ⁊ ēt faciat.c.ad hec de appel.vbi iudex appellatiōis ꝓnūciat alternatiue vide ibi oīa ⁊ adduco.c.tuas de vsur. vbi iudex ꝓnūciat alternatiue ⁊ per ꝯñs iste tex.celebris merito sedere pōt inter tot egregios text.⁊ tot pulchra dicta docentiū tene menti ⁊ non tradas obliuioni q̄ cū sudoribus lōge maximis poteris ista inuenire altissimo f... cipi deo gr̄a sit sempiterna. Et pondera illud verbū furtiuū q̄ ꝓbat iste tex.multū egregie iudicio meo qḋ ꝓbauit furtū factū a domestico q̄ cū iste regularis canonicus eēt mēbrū capituli de facili erat ꝓsumēdū ꝙ furatus fuerit illud sigillū ⁊ furtiue sigillauerit illud instrumētū faciat ad hoc qḋ hr̄ in.l.i.C.de lati.liber.tollen.⁊ in.l.labeo.§.i.ff.de pec.⁊ qḋ voluit ibi Bar.⁊ qḋ hr̄ in.l.aspicien.§.furta domestica.ff.de peni. ¶ Not.ēt ex isto tex. in ver.quotiēs.q̄ ad hoc iste tex.est quotidian⁹ ⁊ ad h quotidie allegat̄.† ꝙ lꝫ negatiua nō possit directe ꝓbari ex eo q̄ nō entiū nulle sūt cause.l.acta.C.de ꝓba.c.bone.el.i.de elec.sexta qḋ.virtuta.c.actor.l.in illa.ff.⁊.l.hoc iure.ff.de verb.obl.nā nihil est i intellectu quin perprius fuerit i sensu vñ scribit̄ i scḋo metaphi.apud sūmū ꝓhe parentē pp admirari ceperūt homines ꝓbari.⁊ per ꝓuidendo extrinseca intellectus noster cognouit inuisibilia.⁊ magnanimus scripsit apostolus p.º ad romanos inuisibilia dei p ea q̄ facta sunt intellecta ꝯspiciunt̄ sempiterna quoqꝫ virtus eius ⁊ diuinitas.vt eēnt homines inexcusabiles ⁊c.⁊ faciat qḋ refert Jo.de landono in questionibus suis supra libro de anima Aristo.li.ij.vbi refert magistri Albertū dicere ꝙ vires anime sensitiue.aut sunt apprehēsiue de foris aut sūt apprehēsiue d intus.cum ergo negatiua sit nihil ergo nō pōt cadere in sensum ⁊ p ꝯñs nō pōt cadere in intellectu q̄ sensus subministrat intellectui ⁊ actus actiuoꝝ sunt in patiente bene disposito vt scribit̄ i scḋo de anima.accidentia.n.magnā pte ꝯferūt ad cognoscēdū ꝙ qd ē vt dixit Aristo.que refert bal.in.l.nō tardius.C.de ꝓba.⁊ accidētis est inesse.l.eius q̄ in ꝓuincia.ff.si cer.pe. ergo eius qḋ nō est nō pōt superuenire accidēs.ergo formaliter ⁊ essentialiter negatiua ꝓbari nō pōt.⁊ faciat simile qḋ dixit bal.in.l.falsus in ꝓn.C.de fur.vbi dixit ꝙ falsum ⁊ nihil ꝯuertuntur.⁊ faciat qḋ dixit Aristo.in ꝓo posterio.scire est rē p cām cognoscere.cap.it.cū cāꝫ d ... i.solā C.eo.gl.in.l.si pater.ff.de hered.insti.tex.in.c.cōdit.xxiij.q.viij.⁊ qḋ voluit Pe.de anch.in cle.i.qui te ꝯcessio.ꝓben.⁊ bal.in.c.ij.de ꝯsti.⁊ in.c.cū ꝯtingat de rescrip.sed illud qḋ nō ē nullā hꝫ cām ergo super negatiua nō pōt cadere sciētia tene menti ista.q̄ lꝫ sepenumero hic passim tetigerim in comentis meis tm̄ non ita accurate tetigi vt nūc. ¶ Sꝫ opponit̄ quare ergo negatiua ista ꝓbatur.pōt rn̄deri ꝙ ꝓfata ꝯria ꝓcedūt in mera negatiua adeo qḋ dixit gl.q̄ reputat̄ singularis.in.c.cū ecclesia sutrina de caus.pos.⁊ ꝓprie.ꝙ si testis conaret̄ asserere merā negatiuā ꝓsumeret̄ falsarius ⁊ vt falsari⁹ deberet puniendus.sꝫ ista negatiua erat coarctata ad certas ꝑsonas q̄a su act⁹ nō poterat fieri nisi p illas ꝑsonas.ꝯ pt ꝓbari ꝙ ille act⁹ nō fuerit fact⁹ ab illis ꝑsonis.vñ dic h tex.ꝙ quemadmo

dum

necbi seu fratres eiusdem capituli fecerunt mentionē de
alienatione dictarū rerum immobilium denegarunt alie
nationem illam fieri.sed voluerūt bona illa reservari ec
clesie.ergo potest probari ista negativa.qr non est mera
sed restricta ad certum numerū personarū.et adduco ad
hoc.l.fi.C.de reb.eredi.et iureiuran.vbi bald.ex illo tex.
colligit hanc doctrinā.et adducit.l.i.C. de exactio.tribu.
lib.x.vbi pbatur hec negativa tu nō soluisti tributū ex eo
quia soluentes tributum describūtur in certo libro.et tu
non es scriptus in illo libro soluentiū ergo pbatur ista ne
gativa tu nō soluisti tributū.et eodē mō per illum tex.p
batur hec negativa tu non es bannitus.qr nō es descrip
tus in libro bānitorū allegat.l.cū de lege.ff.de pba.Ego ad
duco.l.pertemina.ff.de acq.heredi.et qd voluit ibi bart.
et eundē Bar.in.l.ia pōt co.ti.et in celebri suo consilio inci
piēte martinus de eugubio et eūdē in suo consilio incip.nu
cerini vri et in.l.bi q ad ciuilia.C.de app.et in.l. in illa.ff.
de verb.obli.et in.l.hoc iure co.ti.vide tñ ea q ad plenū
ibi ego dixi.et adduco gl.in.c.bone memorie el.i.de elec.
et faciat tex.in.c.i.de lit.cōtc.vbi pbatur hec negativa lis nō
est contestata qr in pcessu nō reperitur descripta.c.qm̄ contra fal
sam de pbat.et adduco.c.dudū el.ij.de elec.vbi eodē mō
pbatur lis non contesta.qr in pcessu nulla reperitur facta men
tio.et adduco.c.ij.et.c.ex tue et.c.fi. de cleri.nō residen.et
c.qm̄ frequēter vt lit.nō contest.in pn.vbi pbatur hec negati
va.tu nō facis residentiā in tuo bñficio.et adduco.c.fi.de
crimin.fal.et.c.fi.de eo q mitti.in posse.et.c.fi. de talū.vbi
pbatur negativa.et adduco.c.i.de confess.in.vi. vbi litātur oia
primo loco dicta qd mera negativa pbatur p ptis cōfessio.
a nē qr cōfessio ē pprium testimonium cōfitētis.l.gñaliter.C.de
nō nu.pe.c.per tuas.J.eo.et adduco singulare dcm̄ Jnn.
in.c.qr plerique de imunita.ecc.de quo fecit festū Bal.in
rub.C.de pba.vide tñ q dixi in repe.rub.J.eo.et ēt faciat
gl.in.c.clerici.lxxxi.di.quā vt sing.reuelavit bal.in comē
to.l.data opera.C.q accusar.non pos.q voluit qd si duo
layci testificant me hac hora nō deliqsse hic qr semp affu
erūt.et duo clerici testificant contrariū qd lz stet testibus di
gnioribus vt in.c.in nr̄a de testi.et in.l.ob carmē.ff.eo.et
clerici sint digniores laycis.l.iiij.di.c.denique.tñ isto casu sta
bitur testibus laycis.et nihilominus afferūt negativā et ista
nō sūt tradenda oblivioni.tetigi istū passum in comēto.d.
l.in illa et.d.l.hec iura anno supiori.sz nō recordor si ita
egregie tetigerim.et dicit hic bal.vnū qd ē memoratu di
gnū qd pbatur ista negativa contra herede tu nō vindicasti ne
cem defuncti.ergo vt ingratus indignus es hereditate sua
et allegat stupēdū dcm̄ Jnn.in.c.qm sup his de accusa.qr
eo ipso qd potuisti vindicare et nō vindicasti es in mora
et p cōsequens vt igratus cecidisti ab hereditate defuncti nec opus
erat interpellatiōe p id qd voluit Jnno.multū singlr̄ i.c.
exstirpāde.§.qr vo de pben.de quo dicto fecit festū Bal.
in.l.ij.C.de spon.et Bar.in.l.inficiēdo.§.insano.ff.de fur.
et dominic.de sanc.geminia.in.c.i.de vit.et honesta.cleri
cor.li.vi.ego supiorib anuis vidi istā qōnē arduā in cō
tingentia facti et vidi in ea et r̄ndi me cōsulturū et cōsului
et allegaui gl.in terminis et in individuo in.l.i.C.de his
quib.vt indigni.et allegaui bal.ibi et copiose satis cōsului i
illo cōsilio. ¶ No.ibi iurati.qr tex.iste pbat mirabiliter
14 † qd si in scriptura actorū reperiantur ista verba iurati qd p
sumitur qd iuraverint.et adduco ego qd voluit Bal.in.l.
iurisiurādi.C.de testi.vbi et egregie admodū tāgit hanc
qōnē et dicit qd psumitur qd iuraverint et allegat glo.in auc.
de instru.cautel.et fid.§.in his in fi.et dicit ēt casum in.l.
theopompus.ff.de dot.plegat.re vera ibi tex.dicit iurati
scripserūt.sz nō dixit iurati afferuerūt seu simile et ibi col
ligit bar.qd testis pōt deponere suā testificationē in scri
ptis et mittere ad iudicē sz in contrariū facit tex.i.c.de testib
J.de testi.et Jo.an.et oēs dānant eū.et eādē dānavit bal.
et saly.in.d.l.iurisiurādi.vide q ego dixi in.d.c.de testib.
¶ Subdit ēt ibi bal.qd illud qd potuit interuenire ipe
illius scripture psumitur interuenisse p gl.celebrē in.l.i.C.de
fid.instru.et iur.has.fisca.li.x.sz postea arguit in contrariū et sub
cōtraria decisiōe residet dicit.n.qd vbicunque a iure requi
ritur forma dz exprimi qd illa forma interuenit faciat qd hr̄
in.c.cū dilecta de rescrip.forma.n.est q dat eē rei et cōser
vat rem in eē.l. q quadringenta.§.qdā.ff.ad.l.falci.sz in
testimonio testis ferēdo requiritur certa forma in iurādo vt
in.d.c.de testibus et in auc.sz iudex.C.de epis.et cle.ergo
debuit exprimi.sz hic nō fuit expssa ergo nō psumitur q iu
raverit.dicit tñ qd si nott.in scriptura apponeret ista vba
vz talis heri i tali loco vt testis iuravit et hodie deposuit
qd tūc staretur assertiōi talis no.et ita residet.facit qd ipse
voluit in.l.gesta.C.de re iudi. ¶ Modo super hoc pas
su nō est aliquis doctor pītiō q examinaverit hūc passū
in.d.l.iurisiurādi.nec ēt in.d.c.de testibus q fecerit men
tionē de hac doctrina bal.posita i.d.l.iurisiurādi. ¶ Ego
longe miror et de Jo.an.et de bal.et de eis similibus.qr
videntur sub hoc passu defecisse in suo saluari.et adduco
tex.in.c.p inqsitionē de elec.in ver.iurati afferuerūt.scdo
dico eē casum in individuo in.c.cū Jo.herenis.de fid.in
stru.in ver.iurati. Tertio i.c.inqsitiōis de accusa.in ver.
iurati.quarto in.c.venies de test.Quinto in.c.sup Sex
to in.c.tuis.Septimo in.c.cū in tua.Octavo in.c.cū tu de
testi.et qd ibi voluit.d.car.Nono casus est his i terminis
cui ois orbis terre n̄ rñdebit.Decimo i.d.l. theopōpus
ad quā bal.nō r̄ndet.et si qspiā dixerit qd bal.allegauit illū
tex.ego r̄ndeo qd nō ē admiratiōe dignū qr ille tex.ē vul
garis et cōiter allegatus a bar.et aliis.nō est ergo admira
tione dignū si per os bal.volaverit ille tex.sed illa iura q
adduxi sunt penetraleo et nulli cognite ad hoc proposi
tū et cū ingenio et memoria nulla resonante scriptura di
dicimus.divina tñ fauēte gr̄a et iō possē adducere illud
qd dixit bal.in repe.l.edita.C.de eden.qs dabit mihi pē
nas et volabo.tene mēti qr tpe suo cedēt tibi ad honorē.
¶ Et ex isto tex.et ēt ex ista verbis colligūt hic doctores
15 † qd illi de vniversitate seu de caplo seu de collegio pñt
testificari p ipso.c.collegio et vniversitate.faciat qd hr̄ i
.l.cōsensu circa mediū.C.de repu.et in.l.in tm̄ §.vniversi
tatis.ff.de rerū divi.et in.c.tuis et in.c.insuper et in.c.cū
nuncius.J.de testi.et in.l.oibus p bal.et in.l.eos p eūdē
.C.de testi.et in.c.cū accessissent de cōsti.et p archi.in.c.su
per prudentiā.xiij.q.ij. ¶ Et qdem bar.in.d.l.in tm̄.§.
vniversitatis refert quādā distinctionē traditam ibi per
guilel.de cuni.quā ēt ipse sequitur aut inquit est actus q nō
pōt pbari nisi p illos de capitulo seu de collegio vt sunt
electiōes cōfirmatiōes et similes et isto casu pñt pbari p
ipsos de capitulo.qr in electiōibus faciēdis nō consueue
rūt interuenire extrinseci.sed ipsi intrinseci de.c.vt hr̄ i.c.
j.de elec.et i.c.cū ecclia sutrina de caus.pos.et pprieta.et
isto casu poterūt testificari allegat.l.ex cōsensu circa mediū
.C.de repu.aut sūt actus q lz celebrentur per eos de caplo
tñ pñt pbari p alios.et tūc aut agitur de vtilitate vniversi
tatis seu capituli seu ecclie et ponit exēplū.qr factū est le
gatū p fabrica ecclie qd isto casu poterūt illi de caplo te
stificare.qr vtilitas est ecclesie et eodē mō dici possit de ho
minib ville qd aut silue et nemora sunt ipsius ville.et tūc
singuli de villa poterūt testificari ad comoditatē ipsius
ville vt plene scribit bal.in.d.l.eos.C.de testi.aut agitur
de comodo pprio illorū de capitulo seu de ecclesia pnci
paliter.et tūc nō poterunt testificari in favorē eorū.l.i.C.
nequis i sua caus.l.nullus.l.idoneus.ff.de testi.et ponit exē
16 plū † si testator legavit capā fratribus tūc.n.nō poterūt
testificari i illa cā cū agatur de pprio cōmodo eorū et eodē
mō vr̄ dicendū de hominibus ville quo ad siluas.et ne
mora ipsius ville.si agatur de cōmodo pprio qr ipsi vadūt
ad incidendū ligna gratis et sine aliquo pmio seu ficto
vel adducūt bestias et aialia sua ad pasculādū gratis qr
isto casu nullo mō poterūt testificari.et ita decidit Bal.
in.d.l.eos.et hec decisio infertur ex hac distinctione guilel.
de cuni. ¶ Do.tñ abb.in.c.insup et in.c.tuis et in.c.cū
nuncius videtur aliter sentire et contradicere doctrine et

a ¶ Confessio. Addo qd hz ēt vim fisci vt tenēt doc.in.l.i.C.de cōfe.nihil tñ noceb it si per trā facta fuerit vt.l.3 pe.de fun.in.l.i.f fi.C.de confe.vbi vide notissimos repetentes.

guiel. ꝛ bar. ¶ Pondera tñ q2 si pncipalr agit de vtilitate ville q2 silua ꝛ nemora sunt ipsius ville ꝛ spectant ad ipsam ꝛ in ɔñtiam spectant ad ipsos hoies ꝙ isto casu nõ attenderet vtilitas hominũ q2 nõ ꝑtinit eos pncipaliter. sed i ɔñtias quo casu vi ꝙ testificari possint ꝛ ad hoc adduco. l. qui testã. ff. de testa. vbi ꝓbatur ꝙ legatarius põt eẽ testis in fauorẽ hẽdis ꝛ sic pncipalr tendit ad comodũ hẽdis. sed in ɔñtiam tendit ad comodũ legatarij ergo nõ attenditur illud qd venit in ɔsequentiã ꝛ ad hoc adduco. l. i. §. si. ff. de auctor. tuto. ꝛ. l. ꝙ dicimus co. ti. ꝛ adduco qd voluit no. aut. in simili in. c. i. de translat. vbi dixit ꝙ electus ꝛ ɔfirmatus in epm adhuc nõ ɔsecratus põt cognoscere incidenter de cã criali lz pncipalr non possit. ꝛ adduco qd hẽ in. l. solemus. §. latrunculatores. ff.

17 de iudi. † vbi lz iudex maleficioz nõ possit cognoscere ð cã ciuili illud est verũ pncipalr. sed in ɔñtiam poterit ꝛ iõ mãdabit ꝙ res furto subtr acte a fure restituantur passo furtũ faciat. l. interdũ. §. qui furem. ff. de fur. vbi est casus multũ sing. ꝛ adduco celebre dcm̃ bal. in. l. i. §. huius stu

18 dij. ff. de iusti. ꝛ iur. † vbi dicit interrogatus testis si comodũ illius cause spectet ad eũ. rñdit ꝙ nõ ꝛ nihilominus spectabat ad eũ in ɔñam ꝛ incidenter decidit ꝙ nõ vicius dcm̃ eius q2 intelligit pncipalr qd dcm̃ sempiterna ẽ ɔtinenda memoria. ꝛ adduco qd egregie voluit Cy. i. l.

19 dictantibus. C. de testi. † vbi dixit ꝙ creditor põt testificari ꝓ reo ꝛ lz videat testificari in fauorẽ ipsius creditoris tñ illud est in ɔñam. ꝛ adduco qd voluit Jac. bu. i. l.

20 nõ solũ. §. querit. ff. de ꝓcu. vbi dixit † ꝙ fideiussor põt testificari ꝓ reo ꝛ lz tendat in fauorẽ ipsius. tñ illud est in ɔsequentiã ꝛ nõ principalr. ꝛ adduco qd voluit Dy.

21 scdm aliquos in. l. si cui. §. si. ff. de leg. i. vbi dicit † ꝙ reus testificari põt in cã correi q2 tendit in ɔñam ad comodũ eius ꝛ adduco simile qd voluit. d. meus Joan. de imo. in comento. l. pe. §. ad crimẽ. ff. ð pub. iudi. ꝙ lz qs in causa criali nõ possit cõparere p ꝓcuratorẽ vt ibi ꝛ i. c. veniẽs de accusa. ꝛ in. l. seruũ quoqz. §. publice. ff. de ꝓcu. cuz si. tñ incidenter poterit p ꝓcuratorẽ cõparere ꝛ allegat text. in. d. l. nõ solũ. §. si. ff. de ꝓcur. ꝛ qd hẽ in. l. i. §. penul. ꝛ. §. si. ff. de suspec. tuto. ꝛ dicit fore dcm̃ nouũ nõ tactum nec dcm̃ ab aliquo. sed ego repetens. d. c. veniens de accusa. dixi ꝙ erat casus in. c. ex antiquis. i. distinc. ꝛ faciat qd voluit ibi do. Do. ꝛ ista mẽti comẽda. ¶ No. tñ ffes q2 dicit hic. d. Abb. ꝙ isti ffes seu monachi stabãt collegialiter. ꝛ ex hoc seqt ꝙ si i aliqua dispositiõe dicat ffes seu canonici ita disposuerũt q2 ꝓsumit ꝙ collegialr seu capitulariter illud fecerit. ego adduco ɔ. d. abb. elegãs ɔsiliũ oldra. qd ẽ. lxxxviij. vbi dixit ꝙ si in aliquo actu reperitur scriptũ canonicos ita disposuisse. ꝙ nõ ẽ ꝙ capitulariter illud disposuerint. mirãdũ loge ẽ ꝙ illud ɔsiliũ fuerit incognitũ isto doctori. ꝛ ẽt adduco celebre dcm̃ spec. in ti. de sind. §. si. vbi voluit ꝙ si reperiat in aliquo instrumẽto ꝙ canõici ita fecerũt ꝙ nõ intelligit capitulariter ꝛ adduco qd voluit oẽs scriben. in. c. quãto de his q̃ fiũt a prela. sine ɔsen. capi. vbi idẽ voluerũt. ꝛ pꝫ ɔñs eligitur vna pclo stupenda ex dispositionibus que emanãt a magnificis dominis sexdecim. ꝛ dicit q̃ cõmissio seu concessio emanauit de volũtate dominoz sexdecim ꝙ nõ intelligitur collegialiter. ꝛ p ɔñs a maiori pte coz tenẽ perpetuo mẽti q2 in cõtingẽtia facti posset occurrere dubitatio. ꝛ adduco qd pulchre voluit Jo. an. in. c. requisiti ð testa. vbi p ea q̃ ibi dicta sũt dixit ꝙ si testãs ascripsit legatũ canõicis. ꝙ nõ intelligit ꝙ capitulariter eis reliqrit. ꝛ iõ tale legatũ nõ tenent cõicare eccĩe est ꝓ certo celebre dcm̃ ꝛ hec dicta incognita fuerũt. d. abb. ¶ Vidi ego dubitari i ɔtingentia facti ꝛ ɔsultus a quodã celebri doctori cui in hoc passu nõ erat cognita ista doctrina doctoz i. d. c. quãto ꝛ dedit mihi vnũ florenũ vt viderẽ ꝛ ɔsulerem in fauorẽ eius pro quo erat aduocatus. ꝛ vidi. ꝛ allegaui oĩa hec dicta in fauorẽ eius. sꝫ nihilominus dixi ꝙ hec dicta minime erant vera. ꝛ incõtrariũ erat tex. in. c. si canonico de offi. ordi. lib. vi. vbi quotiẽs illud vbũ canonici exprimit in aliquo actu intelligit ꝙ capitulariter ꝛ collegialiter interuenerint ꝛ adduxi. c. ad decimas de resti. spol. eo. li. vbi singlr ꝓbat hec doctrina. ꝛ lapus vtrobiqz ꝑ illos duos tex. comemorat ꝓfatũ ɔsiliũ oldra. ꝛ ẽt pallegatũ dcm̃ spec. ꝛ per illos tex. dicit ɔtrã. doctrinã eoz ꝛ refert ibi domini. ꝛ seqt doctrinã lapi eis tñ fuit incognita doctrina doctoz in. d. c. quanto ꝛ Jo. an. in. d. c. requisiti. ¶ Et ego vltra eos dico fore casum ð oldra. ꝛ spec. i c. cũ oẽs in ver. canonici de ɔsti. ꝛ ibi dixi ꝛ ẽt adduco ɔ eos. c. cũ eccĩa sutrina de cau. pos. ꝛ ꝓprie. ꝛ ẽt ibi dixi ꝛ faciat. c. cũ. M. ferrariẽsis de ɔsti. ꝛ ibi in celebri repetitiões dixi p amplius vide ibi oĩno. ꝛ cũ ista allegassez illi celebri doctori destitit a suo ɔsito. ꝛ sũmis instetit ꝓcibus ꝙ restituerẽ sibi florenũ ꝛ libẽti animo restitui nõ tñ erat causa ꝓpria. ¶ Itẽ colligit hic bal. ꝙ inquãtũ iste tex. dicit ffes ꝛ nõ cõmemorat ꝓpria noia singuloz fratruz

22 colligit multũ pulchre ex isto tex. † ꝙ in alienationibus rerũ eccĩe nõ reqrit ꝙ i instrumẽto alienatiõis describãtur noia singuloz. re vera ꝛ si magna sit bal. nñi auctoritas tñ ex tex. isto nõ põt colligi hec doctrina fuisset. n. nimis longũ ꝙ decretalis ista cõmemorasset noia singulorũ monachoz de caplo. ꝛ fuisset data mã emulis cõtra eloquendi ꝛ paruipendẽdi canones. ꝛ p ɔñs iste tex. nõ ꝓbat doctrinã ei9. ¶ Et tangit iste passus in. c. i. ð sindi. ꝛ i. l. i. ff. de alb. scrib. ꝛ adduco ego singlr qd voluit Jo. an. in addi. spec. in ti. de sin. §. i. ꝛ refert bal. in. l. i. ff. de magistra. ɔueni. vbi distiguit. aut cã ẽ ardua. ꝛ tũc dẽnt exprimi oĩa noia singuloz capli aut collegij aut vniuersitatis alr secus ꝛ iõ videmus in bullis antiquoz romanorum pontificũ in causis arduis descripta eẽ ꝓpria noia omniũ cardinaliũ ꝛ iõ i casu bal. hic deberet aiaduerti aut erat alienatio magnaz rerũ eccĩe. ꝛ tũc dẽant describi noia singuloz. alias secus. ꝛ adduco in ar. celebrẽ doctrinam eiusdẽ bal. in. c. cũ oẽs de consti. vbi dicit ꝙ vbicũqz alienant magne res monasterij puta grangie aut prioratus tũc dẽt vocari abbñtes vt ibi vide q̃ ego dixi. ad dua. n. requirũt exactã solẽnitatẽ glo. in. di. §. porro tex. c. p venerabilẽ. §. rõibus q̃ filij. si. legiti. secus in leuibus rebus eccĩe. ꝛ terrulas. xij. q. ij. ar. l. leuia. ff. ð accusa. cũ si. ꝛ ista tenẽti q2 bal. defecit in suo salutari. ¶ Itẽ no. ibi integre monasterio seu eccĩe seruarent sonat ista lr̃a ꝙ iste res q̃ asserebant alienare ffes eccĩe vnanimiter ɔuenerint integre reseruarent eccĩe. stat difficultas qd voluit sonare tex. iste ꝙ integre reseruarent nõ repio declaratũ aliquẽ resonãte scriptura hic ꝛ ꝓ certo lõge mirãdũ ẽ. sꝫ ego asserã aliqua q̃ diuina fauente grã pene videbunt excedere vires humani ingenij. ꝛ adduco. c. nõ ẽ. c. tua nobis. c. cum homines. c. ɔmissũ de decimis. in qbus iurib9 hẽ ꝙ decime q̃

a vniuersali pncipi deo debite sunt dẽt solui integre. ꝛ q̃

23 ponunt p oẽs iura illa. i. nullis deductis expẽsis. † ꝛ vidi ego i ardua qõne dubitari tpe obseruãde memorie nico. pape qñ i iposuerat. n. decimã papalẽ integre soluẽdã p subsidio terre sancte. clerici aũt bñficiati volebãt deducere expẽsas dicebant ꝙ poterãt p illud qd voluit bal. in. l. i. C. de fruc. ꝛ lit. expens. vbi ꝙ si ex aliqua dispõne decima dẽbeat solui integre intelligit deductis expẽsis. ɔsulti ergo ɔsulti fuimus oẽs doctores celebres q̃ tũc tpis legebãt ferrarie inter quos indignus fui ego ꝛ defendebãt illos clericos bñficiatos allegãdo dcm̃ bal. ꝛ ẽt ego adducebã p dicto bal. gl. valde sing. i. l. idẽ aeratius. ff. de relig. ꝛ sũp. funer. ꝛ nihilominus dicebã doctrinã illã ɔfundi p iura pfata ꝛ adducebã. d. car. in. c. pastoralis ð decimis. vbi dicebat nõ dẽre deduci expensas ꝛ adducebã. c. ɔquerẽte al'a. c. grauis ð resti. spo. in vbo cuz oi integritate ꝛ adducebã bal. bellissime dicẽtẽ ibi ꝙ intelligit vsqz ad vnũ quadrantẽ alias nõ dicitur integra restitu. ꝛ adducebã c. veniens de transac. in ver. integre ꝛ. c. si. de consir. vtil. vel inuti. in ver. integre ꝛ. c. cum liberum in versi. cum integritate ꝛ. c. si. in ver. integre de sepult. ꝛ qd voluit bal. in. l.

a ¶ Integre. Etiã si ɔsuetudo in ɔtrarium obstaret vt lz. d. Car. in cle. si. in. v. q. ð pe. p quo vide sũ inst. o i sũma de deci.

in.l.cẽturio.ff.de vulg.⁊ pup.vbi loquitur qñ testator i suo testo mãdauit plene ⁊ integre legata solui. ⁊ adducebaz bal.in auc.sed cũ testator.C.ad.l.falc.⁊ adducebã sing.
24 glo.in.l.decem.ff.de fideicõ.liber.q̃ voluit † ꝙ si testator mãdauit integre legata solui. vr̃ ꝓhibuisse falcidiam. ⁊ adduco tex.in.l.libellorũ §.fi.ff.de accus.in ṽ. ex integro. ⁊ tex.in.c.ad liberandã de iudi.⁊ qđ pulchre voluit Jo. an.ibi de vigesima beneficiorũ integre soluenda ꝓ subsidio terre sancte verum intelligatur deductis expensis ⁊ tex.in cle.dudũ.§.hm̃oi in ver.integri de sepultur.⁊ text. in extrauagãti incipiente suscepti in versi.integri.⁊ adduco feder.de sen.ꝯsilio.iiij.vbi rñdet ad.d.cle.dudũ.§.hm̃oi in ver.integri qđ intelligit deductis expẽsis.⁊ adduco gl. in cle.i.de re iudi.in ver.plenarie q̃ exponit illũ tex.i.integre.⁊ per ꝯñs verbũ integre idem est qđ plenarie.⁊ allegat ibi glo.c.reintegranda.iij.q.i.⁊ per ꝯñs iste tex.ĩq̃tum dicit integre exponit.i.plenarie.⁊ adduco.l.iij.ff.de popular.actio.in ver.integre opinionis seu in versi.integer vbi est casus ꝙ intentãs actionem popularẽ dz eẽ homo integer ⁊ per ꝯñs nõ dz esse infamis.⁊ adduco text. in.l.quesitũ.ff.de testi.i verb.integri fructus homo.⁊ adduco.l.criminis.C.de accusa.cũ qui accus.nõ pos.in ṽ. integra extimatio.vbi est casus sing.⁊ peregrinus quem ego solus alias ponderaui repetens.c.i.de accusa.qđ infamis infamia facti aliũ accusare nõ põt q2 nõ est integre extimationis. Ego tetigi istũ passum in repe.c.testimonium de testi.vide ibi ad plenũ.⁊ per ꝯñs istud verbum integre dz exponi ẽm mãm subiectã tene menti predicta q2 per alios ita ad vnum accumulata minime fuerunt.
25 ¶ † Nota.ꝙ negatiua directe ꝓbaf ⁊ ad hoc allegari cõsueuit iste tex.sed durus ẽ sermo ⁊ doctores circa istũ tex. febricitãt ⁊ vario mõ locuti sũt altissimus celi deus aperiat nobis veritatẽ ⁊ quidem gl.i.hic dixit ꝙ negatiua directe ꝓbari nõ põt.l.actor.C.de ꝓbat. sꝫ indirecte bñ ꝓbari pot.l.optimã.C.de ꝯtrahen.⁊ committen.stip.⁊ p ꝯñs stat glo.in hoc ꝯclone ꝙ negatiua hic directe ꝓbata nõ fuit.sꝫ bene ꝓbata fuit indirecte. Inno.primo sequit istã glo.deinde recedit ab opi.ista ⁊ sꝫ ꝯtrariũ ꝙ imo directe ꝓbari põt ⁊ ad instrumentum de quo hic assertiuum alienationis rerũ ecclesie rñdet ꝙ plures presumptiões laborabant ꝯ illud instrumentũ. ¶ Tu ṽo pondera ꝙ ꝓbatio instrumenti debuit ꝓualere ex eo q2 instrumentũ ꝓsumit verũ.l.cũ precib⁹.C.de ꝓba.⁊ tale ꝓsumit esse instrumẽtũ quale est in prima sui figura.l.ꝯtuis.C.si quis alteri vel sib.⁊ faciat qđ voluit bal.ibi.⁊ in.d.l.cũ ꝓcib⁹ faciat ẽt instrumẽtũ ꝓsumit verũ.l.ab anastasio.C.mand.⁊ ibi
26 mirũ singlr dixit bal.† ꝙ adeo ꝓsumit instrumentũ esse verũ.⁊ nõ simulatũ ꝙ necesse est ꝙ allegans instrumẽtũ simulatũ alleget speciem simulatiõis alr̃ nõ admittit sua allegatio.⁊ faciat sing.dcm̃ bal.in.l.i.C.si ser.extero.ꝙ si dicaf instrumentũ fore simulatũ opꝫ allegare ⁊ docerẽ ꝙ ptes ab ipso initio ita ꝯstituerũt.⁊ faciat qđ voluit bal.i c.i.de nou.feu.vbi dixit instrumentũ presumi verũ.⁊ tale quale apparet in pria sui figura.⁊ adduco qđ voluit idẽ bal.in.c.i.de feu.da.i vic.leg.conuf.vbi dixit ꝙ vsurari⁹ sepe fac ꝯctũ verũ nisi alr̃ appareat.⁊ faciat qđ idẽ bal. voluit in.l.iij.C.pul.vale.ꝙ agit.vbi alr̃at odofr.ꝙ instrumentũ factũ ab vsurario ꝓsumit verũ instrumẽtũ mutui nisi appareat cã originaria vt ibi p eũ ⁊ faciat.c.illo vos de pignor.⁊.c.ad nr̃am de emp.⁊ vendi.⁊ faciat qđ voluit ang.in.l.ij.§.si dubitef ⁊ro in.l.i.§.si qs neget.ff.quẽ
27 admo.testa.apia.vbi dixit † ꝙ si testes sũt adinuicem ꝯtrarij ꝙ stat testib⁹ deponentib⁹ ꝓ instrumento ita vr̃ dicẽdũ in ꝓposito nr̃o vt standũ eẽt huic instrumento nihilominus ista tolli possent q2 ꝓcedunt in dubio.sꝫ vbicunqꝫ ꝯcurrũt plures ꝓsumptiões falsitatis ꝯ instrumentũ. tũc stat ꝯ instrumentũ ar.eius qđ hr̃ in.l.qui sniaꝫ.C.de peni. ⁊ ar.eius qđ voluit glo.in.l.ij.in prin.ff.de excusa.tut.§. ¶ Superuenit Jo.an.⁊ dicit ꝙ si isti fratres de capitulo recordabãf de die ꝯgregatiõis eorũ tũc negatiua ꝓbaf di-

recte alr̃s ꝓbaf idirecte. ¶ Superuenit.d.abb.⁊ distiguit ꝙ aut isti fr̃es stabant collegialr̃ seu capitolarir̃ ⁊ p ꝯñs stabãt vt maior ps.tũc negatiua ꝓbaf directe alr̃s secus si nõ stabãt collegialiter.⁊ vt maior ps.certe vt supius dixi vr̃ ꝙ isti fr̃es stabãt collegialiter p iura allegata supius ⁊ ẽt ꝓbat iste tex.in ver.vnanimes quo cãu si stabãt vnanimiter seqf ꝙ stabãt collegialiter p id quod hr̃ in.c.⁊ si vnanimiter.ꝯ.de postula.prelat. sed Barto.in.l.si librarius.ff.de regu.iur.tãgit istũ passũ ⁊ dicit ꝙ negatiua ꝓbatur per eos qui sũt de collegio.⁊ ad hoc allegat istũ tex.sꝫ bal.hic colligit ꝙ negatiua ꝓbaf directe ⁊ postea nõ apponit aliqua verba vtilia.d.an.⁊ do.petr.đ anch. si examinant istũ passũ ita vt materia requirit. ¶ Superuenit do.car.⁊ dicit ꝙ in tertio questio istius.c.ẽ casus sing.⁊ alibi nõ repertus ꝙ negatiua ꝓbatur ꝓbatiõe directa ⁊ dicit hic fore casũ p glo.que reputatur sing.in cle.pastoralis de re iudi.⁊ dicit eẽ casũ in.c.inter de excessi.prelat.ꝙ negatiua ꝓbetur directe si tñ iudicio meo d.car.apit q̃õ iste tex.ꝓbet ꝙ negatiua ꝓbetur directe licet ipse dicat ꝙ negatiua directe ꝓbari põt vt p glos.i d.cle.pastoralis ⁊ in.d.c.inter.⁊ ẽt ego allego tex.in.c. i.de confess.lib.vi vbi negatiua ꝓbatur ꝓbatione directa. ¶ Sed in hoc pẽdẽt leges ⁊ ꝓphete si iste tex.ꝓbat hãc doctrinã refert tñ quẽdã auditorẽ suũ dãnasse istũ intellectũ.d.car.ad hũc tex.q dicebat subtilr̃ notari ꝙ i casu hui⁹.c.nõ fuit ꝓposita mera negatiua sꝫ fuit ꝓposita p vba affirmatiua ⁊ iõ fuit q̃dã repudiatio seu refutatio fcã p illos d'caplo.tñ.d.car.hic dĩc ꝙ nihilõin⁹ articulus fuit negatiu⁹ dĩc tñ ꝙ itellect⁹ sui auditoris fuit multũ subtilis. ¶ Sꝫ tu põdera ꝯtrariũ ꝙ ista gl.nõ dixit verũ ꝙ negatiua nõ fuerit ꝓbata directe q2 directo fuit ꝓposita ꝙ alienatio illa fuit facta sine cõsensu fratrũ.⁊ eodẽ mõ fuit ꝓbata tũc.n.dr̃ negatiua directe ꝓbata.qñ ẽ ꝓbata sine silogismo.⁊ tunc dicitur ꝓbari sine silogismo quãdo omnia sunt media puta quia directo dicitur ꝙ monasteriũ nõ alienauit dictas res ⁊ ꝓbauit directo q2 quotiens facta fuit mẽtio de alienatiõe recusauerit alienare ergo negatiua directo fuit ꝓposita ⁊ directo ꝓbata.⁊ adduco tex.ita põderatũ valde sing.i.c.auditis de ꝓscri.vbi quotiẽs negatiua ẽ restricta ad certã scripturã ⁊ per ꝯñs ad certũ numerũ ꝑsonarũ dr̃ ꝓbari euidẽter vt ibi ẽ tex.valde celebris ergo ⁊ ille auditor de quo tãto studio fecit mẽtionẽ.d.car.vr̃ vago duci⁹ errore.q2 negatiua fuit ꝓposita hic ṽbis negatiuis ⁊ nõ ṽbis affirmatiuis vt ipse dicebat q2 tex.vult illis ṽbis ꝙ noluerũt alienarẽ.ergo negatiua fuit ꝓposita ṽbis negatiuis ⁊ nõ ṽbis repudiatiuis vt dicebat ille auditor.⁊ p ꝯñs Inno.diuus hic dicat quã dixerit gl.ista hic.nec ẽ mirũ q2 negatiua directo ꝓbari põt vt voluit gl.in.d.cle.pastoralis ⁊ tex.in.d.c.iter de excessi pla.⁊ tex.in.d.c.i.de ꝯfes.li.vi.⁊ tex.in.d.c.auditis ⁊ in
28 hoc reputo tex.istuꝫ valde sing. ¶ † Not.ibi domus⁹ q2
a bal.exponit istũ tex.i.monasterij ⁊ p ꝯñs domus capif ꝓ mõasterio seu ꝓ ecclia ẽ tñ verũ ꝙ bal.hic insulse loquif ex eo q2 nihil allegat.verecundum certe fuit tanto doctori. ¶ Ego allega.c.dilectus de appella.in ver.in domo dei ⁊.c.olim el.i.de restitu.spolia.in ver.domo caluentie erat.n.domus deputata ad diuina.⁊ adduco quod optimus scripsit psalmista introibo in domum tuam ⁊ adorabo ad templũ sanctuꝫ tuũ ergo domus dei dr̃ esse templum eius.⁊ adduco quod sacro scribitur euange.mat. cum Jesus christus ingressus esset templum acceptis funiculis eiecit emẽtes ⁊ vendentes de templo dicens domus mea domus oratiõis vocabitur ⁊ in sacra sua cena dixit idem Christus in domo patris mei mansiones multe sunt. Capitur tamen equiuoce.nam in.l.prima in princip.ff.ad silleni.vbi tex.loquitur de domo.⁊ illustris doctor Jaco.de are.quem refert ⁊ sequitur ibi Bart.dixit ꝙ appellatione domus venit agnatio seu familia.⁊ per ꝯsequens idem erit si dicatur ꝙ succedant illi de domo vt intelligatur ꝙ succedãt illi de agnatiõe ⁊ familia

a ¶ Domus. De ista dictione vide aliqd p.d.Alexã.de ano.in.l.lecta si cer.peta.⁊ spec.in titu.đ instru.§ i.versi.pone i statuto.

volunt ibi bar. et i.l. pronūciatio.ff.de ver.signi. et i.l.tutelas.ff.de capit.dimi. et in.l.filiū diffinimus.ff. de his q sūt sui vel alie.iur. et ibi dixit q bastardi nō dicūtur ēt de domo. et faciat qd voluit ibi bal. et adduco qd scribit i primo eneidos in ver.cū domus asarici.vbi capit pro agnatione et familia. et adduco qd scribit apud lucanū i.ij. i ver.pignora nulla domus. et qd ↄsuluit Pe.de anc.ↄs.xxv.als cxv.de testatore disponēte hereditatē suā venire ad maiorē de domo. et ēt idē Pe.de anch.in repe.c.canonū statuta de ↄsti.circa fi.refert bald. habuisse.q. de sco testator disposuit certā ptē bonoꝝ suoꝝ venire ad maiorē de domo ego multū egregie dixi de hoc in repe.l. cū acutissimi.C. de fideicō. et ēt dicas q appellatiōe domus veniūt sepulchra mortuoꝝ appellant.n.domus coꝝ singularis ē tex. in.l.sepulchra i ver.domus mortuoꝝ.C.de sepul.violat.venit ēt appellatiōe domus spelūcha vt scribit i primo eneid. in ver.vestras eure domos etc. et faciat ad pdicta.c. si duo fres in cōi casa iti.de duo.fra.de no.benefi. investi.i vsib.feu.si veniat breuis casa q dr a cadēdo et ibi Bal.qrit si appellatiōe domus veniat capana et allat insti. de reruz diui.§.appellatiōe. et ego allego tex.in.l. lex cornelia.§. domū in ver.diuitoria et stabula.ff.ad.l.cornel.de iniur.

29 et adduco ang.in.l.i.ff.de tig.iniūc. et adduco ēt statuto cauet q forēsis nō possit acqrere domū in ciuitate q nihilominus poterit acqrere paruū tugurium seu capanā et similia et ad hoc allego tex.valde sing.i.l.senat⁹.§.marcel. in ver.dicta.ff.de le.i. et qd voluit ibi ang. et adduco bal. in.l.i.§.de exercitoria.ff.nau.caup.stabula. vbi dixit q appellatione nauis venit nauicula et faciat.l. scapbā.ff. de euic. et adduco qd voluit bal.in l.eaque.C.quo et qn

30 iud.vbi dixit † statutū loqt de domo hitatiōis q nō hʒ locū in hospitio. et ēt vltra pdicta allego egregiū text.in.l. pe.als ante pe.ff.de his q deiec.vel effuder.q appellatiōe domus venit nauis seu nauicula vide ibi tex.vide q dixi in cle.cām de elec. et de istis locis et domibus pijs vide q ad plenū dixi in.c.ex liris de ↄsuetu. et in.c.fi.de testa.tenementū ista qr alibi ita expsse n videbis. ¶ No.ibi vox vnanimis qr idē est dicere q isti fres seu canonici regulares vnanimiter[a] voluerunt res illas ↄseruari domui sue. et de hmōi verbis hr in.c.ad aurē q met.caus. et i.c.lʒ de offi. deleg. et in.c.i.de maio. et obe.in vee.in cocordia et vnitate. et dixit glo.ibi valde celebris qd illud dr fieri in vnitate et ↄcordia.q fit a maiori pte capituli et allegat gl.i.c. indēnitatib⁹ de elec.in.vi. et hoc tenuit dns meus Jo.de ēmo.i.d.c.i.lʒ aliter loqt gl.in.c.quorūdā de elec.in.vi. et in.c.venientes eo.ti. et lib. et in.c.vbi periculū.§.ne de ele.li.vi.vbi tex.vtit isto mō loquēdi oibus et singulis q verba iportāt oia expssa et qlitatē coꝝ. et allegauit illā gl. si bñ recordor p sing.do.meus Jo.de imo.i.c.nō pōt de re iudi.in.vi. ¶ Ego expssi hāc.q.ibi melius q aliquis scripserit in celara canonica et faciat gl.i.c.vt circa de elec.in vi.tex.in.c.nimis de excessi.prela. in ver.oibus et singulis et adduco qd voluit bal.in.l.ij.C.de pbat.vbi dicit q in inquisitiōib⁹ apponunt ista verba oia et singu. et idē voluit in.l.si cui.ff.de leg.i. et ego dixi ad plenum in.c.i. de plus petit.i.xxvij.col. et ibi allaui quoddā egregiuʒ ↄsiliū bar. et adduco.c. et si vnanimiter de postu.pla. et.c.bone.el.ij.eo.ti.vbi factū vnanimiter dr illud qd fit nemine discrepāte. et adduco tex. in auc.de defen.ciui.§.fi.in ↄsi.reluctāte nemine quē tex.allegauit p sing.ang.in.l. maiorē.ff.de pac. ¶ Et ēt pondera.d.c.i.de maio. et obed. vbi apponit multiplicatio verboꝝ. et dr in vnitate et concordia.quo casu illā multiplicationē nec glo ibi nec doctores ibi nec ēt alibi ↄsiderarūt.important.n.illa verba maiorē efficaciā arg.eius qd dixit tex.sing.in.l.i.§.hec at in ver.p nullo hr nec ē.ff.q qd.iur.ergo sequit q multo fortius intelligit nemine discrepāte. et per ↄns superflue in licētiādis et doctorādis scholaribus dnī doctores de collegio dicūt vnanimiter ↄcorditer et nemine discrepante sufficit.n.q dicāt vnanimiter tenementi. ¶ No.hic hʒ

[a] ¶ Unanimiter. Adde eundem.d.and.in c.cū eccla sutrina de causa. possessio. et pprie. et vide.d. alex.de imo.in ↄsi.cxxvi.icip. in cā et lite vertente inter.d. franceschinū q oia fere doctorum dicta concordat.

31 do.Pe.de anch.† q stat instrumēto asserenti alienatiōne eē verū ecclie.ego addo ad hoc q istud nō ē admiratiōe dignū qr psumit p instrumēto q sit verū.l.cū preci.C.de pbat.l.qūis.C.si qs alter.vel sibi.c. illo vos de pignor. cū si.q ego heri allegaui.lʒ ego pōdero q alienatio rerū ecclesie regulr ē prohibita vt in tit.de rebus eccle.nō alienan.c.sine exceptiōe.xij.q.ij.cū si.ergo regulr ē phibita se quit q regularis psumptio pferi psumptiōi accidentali. et aduēticie. et per ↄns nō dicit verū.do. Pe.i alienatione.n.rerū ecclesie requirūtur duo vʒ solēnitas canonica et iusta cā alienatiōis.istud pbat i.c.tua de his q fi.a pla. sine ↄsen.capit.in versi.vt meliora ↄspiciat tonus clerici interueniēte tractatu atqʒ ↄsensu. et pbat in.d.c.sine exceptiōe. et in.c.dudū et in.c.hec ↄsultissimo de reb.eccle.non alie.in vi. et hoc voluit archi.ibi et gl.Jo.an. et ē ibi tex.in forma et casibus a iure pmissis ergo requirit forma.i.solēnitas et iusta cā alienatiōis et hoc voluit gl.in c.ij.de i integ.resti. et hoc voluit do.ant. et alij ibi et idem voluit Jo.cal.in.c.q in ecclesiaꝝ de consti.per illū tex.in versi.legitimo ↄsensu. et si quispiā opponat mihi de duabus gl.q alibi nō reperiunt vʒ.xij.q.ij.in sūma et in.d.c. sine exceptione q volunt q si interueniat canōica solēnitas lʒ nō interueniat iusta cā alienatiōis vʒ et tʒ alienatio. et illas gl.sequit hic bal.re vera ille glo. nō dicunt verū et dānant apte per iura q nunc allegaui et eas dānant do. anto.in.c.i.de consti. et ego ibi dixi vide ibi dino possent tñ ille glo.saluari.qñ cōis opi.scientiā erat q alienatio illa tendebat ad vtilitatē monastery ita pulchre dixit.d. ant.i.c.cū apostolica de his q fi.a prela.sine ↄsen.capit. vide q dixi in pfatis locis.ergo sequit ↄ do. Pe. de anc. q nō stabit ↄ assertionē instrumēti cū sit ↄ ius cōe. et potius stabitur psumptiōi regulari. ¶ No.ibi vox vniuersi

32 tas qr vr pbare iste tex.† q illi de vniuersitate testificari psūt p ipsa vniuersitate bal.hic dicit istud eē impossibile qr illi de vniuersitate et ipsa vniuersitas sūt vnū et idē ergo sequit q vniuersitas testificat p se ipsa et p ↄns istud est impossibile faciat.l.i.C.ne qs i sua caus.l. nullus et.l. idoneus.ff. de testi.cū si.ipse adducit gl.i.l.sicut.ff.quod cuiusqʒ vniuersit.no.q distinguit.aut testificant vt singu

33 li aut vt vniuer. et dicit ibi bal.† q si mille milia hominū starent vt singuli nō facerēt vniuersitatē et allegat qd hr in.l.aliud.§.refert.ff.de reg.iur.facit.l.nec et pretio .ff.eo.qd hr in.l.i.§. quibus.ff. q cuiusqʒ vniuersi.no. et i .l.i.C.de iudi.ego adduco qd scripsit cicero sicut in libro de sonno scipiōis i vsi.nihil ē illi pncipi deo q oēm mundū regit qʒ ↄcilia cetusqʒ hominū iure sociati q ciuitates appellant et p ↄns idem sūt hoies ciuitatis et ipsa ciuitas et p ↄns vr q testificari n possint p ipsa vniuersitate et adduco do.card.hic dicentez q fratres capituli et ipsū capitulū sūt vnū et idem.et per ↄns aperto ore vr dicendum q non potuerint testificare pro ipsa vniuersitate nisi dicamus q testificati sunt vt singuli. et non vt vniuersi.et ita opʒ q iste tex.intelligat. ¶ No. ibi assertiōi fratrum standū etc.bal.dicit istum tex.fore mirabilē q stetur assertioni fratrum nō deponentium de pñtia corporis et etiam de intellectu.debuerunt enim deponere se fuisse psentes. et tamen non deposuerūt.et dicit q tacite videntur deposuisse de presentia corporis qr sepenumero ppter celeritatem locutionis omittitur media propositio. et ad hoc adducit elegantē doctrinā bar.in.l.i.ff.si

34 cer.petu.vbi bar.dixit † q.testis deponens sup facto alicuius.et interrogatus de causa scientie omittit medium ppositionez quia non dicit fui psens et vidi sed dūtaxat dicit.quia sum vicinus.et inducit bal.ad.q.que fuit de facto dicebatur ptes emologasse laudum.et opponebatur de contrario fuerunt producti testes qui deposuerunt q partes emologauerant laudū interrogati de causa scientie dixerunt q partes fuerunt contente de illo laudo.et non deposuerunt q fuerunt presentes et interfuerint illi emologationi q nihilominus valet testimonium eoruʒ quia

quia tacite videt̃ deponere de presentia corporali ⁊ intellectuali. Ita dicit fuisse ꝯsultum in facti contingentia. ¶ Ego pondero ꝙ deberet attendi ad q̃litatē ipsoꝝ testiū aut erant grossi testes aut erant periti testes ⁊ moueor ad sic dicendū per tex. in. c. cū dilectus de succes. ab intesta. quē tex. allegauit bald. pro singulari in. l. vnica. C. de cōfes. circa pn. vbi dicit † ꝙ si testis dꝫ deponere p sensum auditus. ⁊ tñ deponit per sensum visus. si est grossus testis sustentat̃ eius testificatio. alias secus ⁊ dicit esse casum sing. in. d. c. cū dilect⁹. vñ pp grossitiē testis sustentabitur eius deñ faciat sicꝫ qđ voluit gl. in. l. stipulatio ista. §. bi quoqꝫ ⁊ qđ voluit ibi Bart. ff. de vb. ob. aliter enim intelligēda sunt v̄ba ꝓlata a vulgaribus ⁊ grossis viris q̃ a peritis ⁊ doctis ⁊ per glo. in. l. ꝙ si nepotes. ff. de testa. tute. ⁊ in. l. i. C. de vsu. ⁊ in. l. ij. in princ. ff. de orig. iur. ⁊ in. l. quotiens. C. sa. her. ⁊ tex. in. l. itē prox. ff. de sui. ⁊ le. est tñ verū ꝙ illud dcm̃ Bart. in. l. i. ff. si cer. pet. nō ē ita absolute verū vt Bal. hic posuit. pro quo vidēdum ē qđ voluit idē Bal. in. l. ꝯuenticulū. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. c. i. §. si treꝰ de pac. tenē. ⁊ violator. eius. ⁊ in. l. i. C. de collus. d̃ tegē. ⁊ tāgit̃ p oēs modernos in. d. l. i. ff. si cer. pet. Itē colligit hic bal. ex tex. isto i v̄b. vox vnanimis † ⁊ dicit ꝙ vox vnanimis idē est ꝙ vox publica ⁊ inducit istū text. ad. q. testis deponit de publica voce ⁊ fama q̃ est in populo ⁊ īterrogat⁹ de cā scientie dicit ꝙ ita fert̃ in populo vel dicit ꝙ ita publi. dr̃ in populo ꝙ per hoc videt̃ ꝓbata publica vox ⁊ fama populi. ⁊ ausus est dicere istū tex. ꝓbare hanc doctrinā ita beneficut aliq̄s ali⁹ tex. qui reperiatur in iure. ⁊ aliud nō dicit. ¶ Ego longe miror de tanto doctore qr iste passus est valde dubius. Sed tn̄ pondera qr iste passus est multū dubitabilis. ⁊ forsitan egeret decisione pontificia aut cesarea. ⁊ adducā primo loca in quibus passus iste tangit̃ per scribē. que mihi doctori indigno cognita sunt. ⁊ quidē bal. hic tetigit. ⁊ in. c. lras d̃ ꝑsumpt. ⁊ in. c. per tuas. ꝫ. eo. ⁊ in. c. preterea. ꝫ. de testib. ⁊ in. c. cū inter de ꝯsuc. ⁊ in ꝯclusio. iuris canonici. ⁊ in quibusdā allegationib⁹ quas ipse fecit ꝯ. d. argentinū filiū supremi doctoris Ray. de for. in quadā. q. facti apud padua. ⁊ in cōclusio. iu. cano. quē locū refert Lo. ro. in. l. de pupillo. §. si qs riuos de op. no. nū. ⁊ in. l. testiū. C. d̃ testi. vbi refert Cyn. in cōtingentia facti ꝯsuluisse ⁊ in. l. i. ff. si cer. pe. ⁊ in. l. de quib⁹. ff. de legi. bar. tetigit i. l. de minor. §. tormenta. ff. de qō. ⁊ in. l. labeo. ff. de suppel. leg. ange. in. l. ea qdē. C. de accus. ⁊ in. l. ij. ff. ad mace. Io. de imo. in. c. cum oꝫ de accus. do. car. ⁊ do. abb. in. c. cū cāꝫ. ꝫ. de testi. ⁊ ego ibi dixi ⁊ plenissime dixit qdā egregius doctor cōsultus sup hac mā quē refert do. Bar. de Saly. in sua celebri ⁊ copiosa repe. d. l. ea qdē. C. de accus. nō tñ i indiuiduo cōmemorat illū doctorē. alias arbitratus suꝫ ꝙ fuerit ille. d. argentin⁹ sed re vera non bñ arbitratus sum ex eo qr Saly. dicit doctorē illū cōsuluisse hic boñ. sed do. argenti. suos dies ꝑfecit in famoso studio paduano quis fuerit ille doctor penitus ignoro. Tamē loquutus est in dicto ꝯsilio melius ⁊ copiosius q̃ aliq̄s doctor qui super hoc passu scripserit aut dixerit. ¶ Modo visis in genere maximis in iure viris qui hunc passum examinauerūt opus est descendere ad indiuidua qr sermones nostri efficiunt̃ veriores cum ad indiuidua descendim⁹ vt philosophoꝝ facile ꝑnceps scripsit arist. i pn. phisi. ¶ Et qdē incipiā a supmo doctore bar. nam in. d. l. de minore. §. tormenta dixit † testis deposuit super fama ⁊ publica voce dicēs ꝙ de eo sup quo deponebat erat publica vox ⁊ fama interrogatus de cā scie. rñdit ꝙ audiuit publice dici vtrū sufficiat ista redditio cāe ⁊ decidit ꝙ non qr testis dꝫ rñdere de cā scientie necessario ꝯcludente cap. cū cāꝫ. ꝫ. d̃ testi. l. solam. C. eo. alias interpretatio fit ꝯ ꝓbantē. c. in ꝑsentia. ꝫ. eo. ⁊ iđ nō ꝯcludit. l. nō hoc. C. vnde cogna. nam illa verba audiui publice dici. referri possunt ad vnū qui hoc publice dicebat ⁊ ex h̃ non ꝓbaret̃ publica vox ⁊ fama populi. debuit eñ dicere ꝙ audiuit dici a maiori pte populi. vel ab ipso populo. ⁊ iđ lꝫ intrepidus ꝙ nō est ꝓbata fama ac publica vox. ⁊ idē lꝫ ipse bar. in. d. l. labeo. ff. de suppel. leg. ⁊ est bñ ponderandū qr non leuato velo hoc tenuit sed cuꝫ deliberatōe ⁊ studio ex quo bis idē dixit ⁊ maxīe in locis famosis. faciat in ar. l. oīui fratres. ff. de iur. patr. ¶ Superuenit ang. in. d. l. ea qdē. C. d̃ acc. ⁊ sequut⁹ est doctrinā bar. ⁊ ēt idē voluit i. l. ij. ff. ad ma. ⁊ ne nobis approprientur ang. ingeniū ipse ibi pro bar. allegauit duas glo. vꝫ in. l. iij. §. eiusdē. ff. de testi. ⁊ in. c. inquisitionis de accus. cōmemorat tñ quosdā tenuisse ꝯ bar. sed eis in indiuiduo nō nominat ⁊ hāc bar. doctrinaꝫ sequutus est do. meus Ioā. de imo. in. c. cū oꝫ de accus. q̃ si bñ recordor ibi dixi ⁊ ēt dixi in. c. qualiter. el. ij. eod. ti. ⁊ idē tenuit do. Car. ⁊ do. abb. in. d. c. cū cām. ⁊ ēt ego idē tenui ibi. ⁊ cū fuisset qđ ista in facto sunt anni iā. xxxviij. in ciuitate ferrarie ꝯ quendā curialē. ego ꝯ eundē duū eēt aduocatus in cōflictu aduocatoꝝ ptis aduerse. ⁊ essem⁹ in allegationibus vt fieri ꝯsueuit defendi bart. opi. ⁊ ita fuit iudicatū ⁊ obtētum a vicario epi dom. de ottisalui d̃ foligno. ⁊ hāc. q. habuit de facto padue aduocando i q̃dā cū Bal. ꝯ eundē. d. illū argenti. in cā quadā ꝯ quēdā vsurariū ⁊ tenebat bal. in suis allegationib⁹ hanc opi. Bar. Sꝫ ꝯtrium strictis dentibus tenuit do. argē. sed idē bal. tāgens istū passuꝫ in. c. lras d̃ presump. dānauit bar. doctrinaꝫ. ⁊ tenuit ꝯ eū per illū tex. iuꝫtum dicit publica voce ⁊ c. sed re vera si recte ponderet̃ ille tex. ꝓbat barto. doctrinā ex quo dicit publica voce dꝫ q̃ ꝙ deponens de fama ⁊ publica voce reddat rōnem publice vocis. sꝫ redditio p illa v̄ba audiui publice dici nō ē redditio publice vocis. ⁊ per ꝯñs ille tex. ꝯ bal. ꝓbat potius doctrinā bar. nec bal. attingit sūmaꝫ minerue circē sup illo tex. aliq̃ñ bonus dormitat homerus. l. clodius. ff. d̃ acqr. he. ⁊ ēt si recte pōderet̃ text. iste nō ꝓbat doctrinā bal. qr lꝫ tex. dicat vox vnanimis non tñ loqt̃ de publica voce ⁊ ēt longe differūt vnanimis vox capituli seu collegij. ⁊ vnanimis vox populi. habuit nō fallor bal. ingeniū satis volatile. sed nō persistens vt videri pōt in suis ꝯnentiis ⁊ sepenumero incubuit studio ꝯdicendi dictis bar. vt euidēter videri pōt in repeti. l. i. C. d̃ sac. san. ecc. ⁊ in alijs suis lecturis. ⁊ ēt idē bal. in. c. per tuas. ꝫ. e. ⁊ in. c. ꝑpterea. ꝫ. de testi. ⁊ in. d. c. cum inter. sequut⁹ ē Cy. opi. ⁊ ēt in. l. testiū. C. d̃ testi. refert Cy. in qōne facti ꝯsuluisse ꝯtrium eius qđ voluit bar. ⁊ faciat qđ idē bal. voluit in. l. de qb⁹. ff. d̃ legi. Sꝫ idē bal. in. l. i. si cer. pe. sequut⁹ ē bar. doctrinā ecce mō qualr̃ hō iste variauit ⁊ ꝯdictori⁹ fuit sibi i h̃ passu. ¶ Superuenit Saly. in repe. d. l. ea qdē ⁊ referens dcm̃ bar. dūtaxat i. d. l. de minore. §. tormēta. nec ēt refert aliquē d̃ his quos ego supius retuli. ⁊ dicit ꝙ qdā solēnis doctor hic boñ. in qōe facti ꝯsuluit sequēdo op. dānata opi. Bar. ⁊ mouet̃ ꝙ illud qđ publice tenet̃ asserit̃. ⁊ opinat̃ inducit famaꝫ. l. iij. C. ad mace. l. ij. ff. eo. tit. illud itaqꝫ est fama ꝙ cōiter asserit̃ ⁊ opinat̃. sꝫ illđ qđ cōiter asserit̃. ⁊ opinat̃ dr̃ publicū ⁊ a populo fieri g̃. seqt̃ ꝙ dr̃ fama ⁊ publica vox populi. ⁊ per ꝯñs illud qđ fatur populus est vox publica. et ēt dicit ꝙ lꝫ in. l. ij. ff. ad mace. dicat ibi tex. a plerisqꝫ. ꝙ illud nō fuit appositū ad necessitatē sed ad quādam supabūdantiā et maiorē dclarationē et interpretationē. ¶ Sc̃do mouet̃ ꝙ illud qđ publice dr̃ itelligit̃ populice. i. populariter dici. et allegat. l. i. §. publicū ius. ff. d̃ iu. et iur. et dicit ꝙ melius facit. l. huiꝰ quoqꝫ. §. publice. ff. d̃ ꝑcu. et. l. si erit. §. si qs. ff. d̃ iure iu. et qđ hr̃ insti. d̃ excus. tu. §. ꝯñs et insti. d̃ publi. iu. i pn. et adducit gl. in rub. ff. eo. q̃ exponit istđ v̄bū publice. i. populice et p ꝯñs populariter et adducit. l. d̃ pupillo. §. si qs riuos. ff. d̃ op. nu. nū. † qđ illud dr̃ publice negari qđ negatur vniuersaliter vel generalr̃ ab oib⁹. cū ergo testis reddat rōnē ꝙ publice audiuit dici r̄cipit iterptationē a iur̃ ꝙ audiuit populariter dici a populo. et p ꝯñs testis reddens rōnē ꝙ publice audiuit dici intelligitur a populo vel maiori parte populi. ¶ Tertio mouet̃ ꝙ dꝫ attēdi

cõis modus loquẽdi.l.si sermus pluriũ.§.si.de leg.i.l.li-
broꝝ.§.ꝙ tñ cassius.ff.de leg.iij.l.cũ de lanionis.§.asinũ
molendinariũ.ff.de fun.instr.l.auuncul⁹.ff.de ver.sig.ad
duci posset.c.ex lris de spon.ꝛ qḋ polchre voluit Bald.
in i.l.de pac.ↄ̃st an.§.suie vbi dicit ꝙ ois intellectus q̃ con
ↄ̃sonat aurib⁹ vulgi ẽ eꝛneus ꝛ allegat.d.c.ex lris sꝫ cõ
munis modus loq̃di ita se hꝫ.ꝛ banc hꝫ interpretatõeꝫ
in vulgari sermone.el se dice in bologna bo i padua. hꝫ
hãc interpretationẽ ꝙ oẽs vel maior pars hoc dicit ꝗ il-
la verba audiui publice dici ſm cõem modũ loquẽdi hꝫ
hanc interpretationẽ ꝙ oẽs vel maior pa.h.d. ¶ Quar
39 to mouet a significato vocabuli † ꝙ arg.est in iure va-
lidum facit.e.si cupis.xvi.q.i.ꝛ.c.cũ ſm apostolũ de pre
ben.cũ si.sed istud verbũ publice ſm catholicon.ꝛ ſꝫ hu
gu.determinaſ a publico ꝛ a populo vt in.d.l.fuꝫ quo
q3.§.poblice.ꝛ in.d.l.non erit.§.si qs ꝛ in.d.§.ↄ̃ño instit.
40 de excus.tuto.ꝗ sequit † ꝙ de ꝓprio ꝛ nãli significato il
lud ẽ publice dici ꝙ ẽ a populo ꝛ per ↄ̃ñs idem ẽ pu-
blice dici.ꝙ dici a populo seu a maiori pte populi.ꝛ di-
cit stãdũ esse doctrine catho.ꝛ hugu.quo ad deriuatõeꝫ
ꝛ significationẽ vocabuli ꝙ vnicuiq3 perito in arte sua
stãdũ est .l.septio mense.ff.de bonis.c.ꝓposuisti.ĩ.eo.vi
de ibi dicta per nos. ¶ Mouet ꝛ quinto per tale arg.
verbũ dꝫ intelligi ſm mãꝫ subiectã.l.si vno.ff.loca.addu
ci posset qḋ voluit bal.in.l.fi.C.de vsur.ꝛ illud qḋ voluit
aristo.in.ij.de aia actus actiuoꝝ sunt in paciẽte bene di-
41 sposito.sed mã subiecta est fama ꝛ publica vox † naꝫ te
stis deposuit ꝙ erat fama ꝛ publica vox in populo. ꝛ in
terrogatus de cã scientie rñdit ꝙ publice dici audiuit.qꝛ
itelligit ꝙ audiuit publice dici a populo vel a maiori p
te populi id ↄ̃ quo erat fama ꝛ publica vox ꝛ per ↄ̃ñs il
la redditio cause adduci dꝫ ad mãꝫ subiectã.Sexto ꝛ vl
timo arguit istud verbũ publice dici est verbũ ipersona-
le ꝛ simplr ꝓfertur.ꝛ nõ magis ad vnũ q̃ꝫ ad aliud ꝗ dꝫ
simplr ꝛ indistincte itelligi ꝙ audiuerit ab vno publice
dici ꝛ audiuerit ab oĩbus dici ꝛ per ↄ̃ñs simplr intellig-
tur.l.i.§.gñaliter ẽ leg.prestã.l.dotalẽ de fun.dota.cum
si.ꝛ ad rõeẽ Bar.rñdet ꝙ ꝓcedit qñ psonalr est ꝓbatuꝫ
illud verbũ vꝫ ego audiui titiũ dicere hoc publice vel au
diui a titio publice dici.secus si mere ipersonalr ꝓferat n̄
habito respectu ad indiuiduũ.ꝛ iõ illḋ verbũ audiui pu
blice dici est referendũ ad illud quod ẽ vniuersale seu ge
nerale ꝛ nõ ad illud quod est pticulare ꝛ adducit sibi de
42 eo quod dicimus † ꝙ appellatione rei publice venit res
publica vniuersalis seu iperialis.ꝛ allegat.l.fi.C. de sa.
san.ece.ꝛ qḋ hr̃ in.l.mancipia C.de ser.fugi.secus si pfe-
ratur cum adiuncto qꝛ dicaſ res publica illius ciuitatis
vel huius ergo illa verba audiui publice dici referuntur
ad vniuersum ꝛ per ↄ̃ñs ad populũ. ¶ Dicit ẽt idẽ Sa
ly.ꝙ istud verbũ publice aliqñ capiſ pro loco aliqñ ca-
pitur vt corã populo.ꝛ ad hoc allegat.l.i.§. initium.ff ẽ
postu.in ṽsic.nerua filius.in.xvij.ãno.publice de iure rñ-
dit qꝛ capiſ publice ꝛ in loco publico ꝛ corã populo al-
legat ẽt qḋ hr̃ insti.de iu.na.gen.ꝛ ciui.§.rñsa prudentũ
in ṽsic.publice ꝛ ita ↄ̃suluit egregius ille doctor.ꝛ dicit
ibidẽ Saly.ꝙ hec dicta ad hanc mãm sunt noua.ꝛ inau-
dita.ꝛ per alios non tacta iõ no sunt tradenda obliuiõi
ꝛ ita genit tantus doctor. ¶ Ego vehementer admiror
ꝙ nullus modernus excellẽs ingenij vt fuit Lo.ro.in.d.
l.de pupillo.§.si qs riuos fecerit mentionẽ de isto doctoꝛ
ↄ̃sulente nec de Saly.nec de tot doctoribus quos allega
ui ego dũtaxat allegauit ↄ̃ bar.d.§.si qs riuos quẽ text.
pōderauit ↄ̃ bar.ille cõsulens.ꝛ et Saly.vt.ſ.relati sunt
mõ oẽs pstantis ingenij ꝛ quidã alij qui scripserũt super
hoc passu.Stat mõ difficultas qd erit dicendũ in tanto
dubitatiõis pelago. ¶ Et quidẽ iudicio meo prime rõ
nes Saly.seu illius doctoris cõsulentis sũt generales sꝫ
sonant in ius cõe quasi ꝙ de iure illa verba publice dici
referunſ ad populũ vel maioreꝫ ptem populi.sed testes
nõ sunt pares ex eo qꝛ alij sunt periti.ꝛ sciunt qd iportet

¶ Vocabuli. vis ad hoc.d. alex.de imo.in l.i.ff.de furt.ꝛ in.l.i.de acqr. pos.ꝛ in.l.i.de populi de iust. ꝛ iur. vbi de h iste.

verba iuris alij sunt imperiti ꝛ ignorant qd iportet vba
iuris. Primo mõ capiunſ vba ꝓlata a testibus peritis
ſm modũ ꝛ ↄ̃suetudinẽ peritoꝝ glo.est in.l.qd si nepo
tes.ff.de testa.tute.l.i.C.de vsur.ꝛ glo.ibi ꝛ qḋ hr̃ in tex.
pulchro.l.si dictum in pñ.ff.de euic.ꝛ in ver.nõ ita vt vul
gus opinaſ secus in testibus ipericis vt per glo.in l.ij.in
pñ.ff.de orig.iur.ꝛ per glo.in.l.quotiẽs.C.fa. her.ꝛ per
glo.in .l.stip.ista.§.hij quoq3.ff.de vbo.obli.sunt in iure
iste glo.solitarie ꝛ facit tex.in.l.item pretor.ff.de sui.ꝛ le
gi.ꝗ ille prime rõnes nõ sont gñales.ꝛ dec rõnis est ꝙ
sit gñalis ꝛ c.e.cũ rõni de elec.lib.vi.§.erit autẽ lex. Nec
ob.cũ dicebat saly.ꝙ iste erat cõis mod⁹ loq̃ndi qꝛ ego
fateor ꝙ cõis modus loquẽdi dꝫ attendi vt in.d.l.libro
rũ.§.ꝙ tñ cassius de leg.iij.cum si.sed ꝙ iste sit cõis vsus
loq̃ndi ipse nõ ꝓbat ꝛ super hoc pendẽt leges ꝛ ꝓphete
ꝛ cum arguebat de etimologia vocabuli rñdeo ꝙ istud
est cognitũ testib⁹ pitis sed testib⁹ iperitis est incognitũ
ergo rõ sua nõ est gñalis.ꝛ cum arguebat ꝙ illud vbũ
publice dici est ipersonale ꝛ indiffinite ꝓlatũ.ꝛ nõ ada
ptatur seu restringiſ magis ad vnũ modũ q̃ꝫ ad aliũ ego
rñdeo ꝙ istud nõ ꝓcedit in testib⁹ qꝛ in dubio capiſ illḋ
qḋ est deterius ꝓbanti vt in.d.c.in pñtia.ꝛ ẽt in ẽstꝛ ip
se dicebat ꝙ attendiſ mã subiecta fateor vt in.d.l.si vno
sed mã subiecta est vt fiat interpretatio ↄ̃ ꝓbantẽ ꝛ eodẽ
43 mõ rñdeo iudicium loquebaſ de equiuoco.† qꝛ vbicũq3
verbũ est equiuocũ ꝛ ꝓferaſ a teste capiſ significatũ ↄ̃ ꝓ
ducentẽ ipsum testẽ ꝛ adduco pegrinã doctrinã Bar.in
.l.ij.ff.de duob.reis.nã istud verbũ violẽter est equiuocũ
ad significa.actiuã ꝛ passiuã ꝙ nihilominus quo ad re
stes deponẽtes p istud vbũ violẽter fit interpretatio vt
deterius ↄ̃ ipsum ꝓbantẽ ꝛ faciat qḋ voluit ideꝫ bar.i.l.
nõ solum.§.sed vt ꝓbari.ff.de op.no.nũc.ꝛ per ↄ̃ñs licet
Salycet.adeo fuerit studio laudis eleuatus in isto passu
fortasse defecit in suo salutari.vnũ est ꝙ egre fero ꝙ non
reperi aliquẽ pstantis ingenij virũ q de eo fecerit mentio
nẽ.ꝛ ad rõnes suas rñderit.mõ saba hec cudenda venit
sup hũeros nostros vt terentij vtar vbis ꝛ ante oia pōde
ro verba bar.in.d.§.tormenta vbi exp̃erat publice eud.
ꝛ a maiori parte populi.postea dicit ꝙ si testis iterroga
tus de cã scie dixerit ꝙ palã audiuit dici ꝙ reddit suffici
ẽtẽ rõnẽ dicti ꝛ clarꝫ ẽ ꝙ in plus se hꝫ publice dici q̃ꝫ se hꝫ
palã dici vt recte ꝓbat tex.in.l.heredes palã.ff.de testa.ꝛ
in.l.palã.ff.de rit.nup.ꝛ p ↄ̃ñs bar.male pōderauit doc
44 trinã suã.posset dici † si testis accumulauit ista duo vba
insimul audiui pub.ꝛ palã dici.qḋ accumulatio illoꝝ v
boꝝ iportat ꝙ audiuerit saltẽ a maiori parte populi rõ
iportat accumulatio illoꝝ verboꝝ faciat.l.i.§.hec aũt
ꝙ qs.in̄t.cũ si.ꝛ eodeꝫ mõ si accumularenſ ista duo vba
publicũ ꝛ notoriũ vt est tex.quẽ solus ego pōdero i.c.cũ
dilect⁹ in ṽsi.publicũ ꝛ notoriũ.l.de purg.ca.ꝛ in istũ ad
duci possꝫ qḋ no.bal.i.l.neq3 natales.C.ẽ ꝓba.cũ hec qḋ
occurrissꝫ in cõtingentia facti multi elapsi anni sunt ego
ↄ̃sului ↄ̃ bar.ẽt ꝛ pene infinitis vicibus ꝛ ↄ̃ bar. allega
ui.l.ij.C.ad mace.lꝫ Saly.in.d.l.ea qdẽ fecerit cũ terriꝫ
ꝛ mouebar ex text.ibi in ṽsic.publice vbi illḋ qḋ publice
exerceſ ẽ esse notoriũ sed notorium ẽ illud ꝙ toto po-
pulo innotescit vt in.c.nostra de cohabi.cleri.ꝛ cle.ꝛ in
c.cũ dilectus de purg.cano.ꝗ.ꝛ ẽt adduco tex.l.ij.ff.ad
mace.in ṽsic.publice vbi eadẽ ꝓbaſ doctrina.ꝛ adduco
tex.in.c.tua de coha.mu.ꝛ cle.in.§.publice ꝛ ẽt adduco
text.in.c.qꝛ nos de ap.in ṽsic.publice vbi idẽ ꝓbaſ ꝛ ad
duco celebrẽ doctrinã Inn.in.c.i.de fi.inst.vbi dic ꝙ ad
h vt notarius hẽaſ ꝓ publico notario sufficẽ dꝫ ꝙ publi
ce exerceat offiñ tabellionat⁹ ꝗ seqſ qḋ illḋ vbũ publice
q̃ñocũq3 ꝓferaſ iportat actũ notoriũ ꝛ p ↄ̃ñs bar.nõ hñ
dixit. Nec ob.cũ ipse dixit possibile eẽ ꝙ testis audiuerit
45 ab aliquo publice dicẽte qꝛ rñdeo † ꝙ verbũ ꝓlatũ a te
ste dꝫ itelligi nõ solũ ſm dispõnem iuris vt est casus no
ster.sed etiã secundum cõem modum loquendi vt voluit
Bar.in.l.stipulatio ista.§.hi quoq3 de verb.ob.ꝛ Inn.
in.c.cum

in.c.cũ clamor.X.de testi.⁊ cũ bar.dicebat q̃ debeat fieri interpretatio ꝯ ꝓbantẽ vt i.d.c.in pᷓtrio illud ꝓcedit qꝛ verbũ est equiuocũ sed p iste iure ostensum est illud verbũ nõ eẽ equiuocũ sꝫ magis iportare publicã vocẽ populi ergo ⁊ p ꝯñs minus recte dixit bar.nec obstat q̃ ipse voluit in.d.l ij.ff.de duo.re.qꝛ ang.ibi dixit iudicẽ fuisse grossũ ⁊ rudẽ qꝛ debuit repetere testẽ ex suo officio ⁊ interrogare eundẽ qualiter intelligat illud verbũ violenter ⁊ allegat glo.q̃ꝫ reputat sing.in auten.de testi.§.qꝛ vero collat.vij.⁊ voluit inno.i.c.p tuas ꝺ testi.⁊ isto mõ posset ꝯsuli ꝯ bar.sed si volemus sustẽtare doctrinã bar. quã secuti sunt tot celebres doctores superius relati possemus suadere hoc modo ois actus q̃ fit populo debet exprimi q̃ a populo ipso fiat ⁊ allego illud dictum vetustate ꝓuerbiũ vox populi vox diuina.ergo sequitur q̃ vbicunqꝫ testis deponitꝰ ꝺ sermone aut voce populi tenetꝰ facere mẽtionẽ de ipso populo.⁊ adduco illud cato.iudicium populi ⁊c.quo fit vt testis deponens de iudicio populi debet exprimere ipsum populũ.⁊ non dicere publicũ iudiciũ.⁊ adduco illud q̃ terentio vĩo venit in ore circa principiũ in.ꝟ.rumor est filiũ meũ amare cõiuncto ꝟ.sequenti.id.s.populus curat ⁊c.ergo est ibi casus valde celebris q̃ ille dẽ rumor qui est apud populũ ⁊ testis deponens de rumore debet reddere causã sciẽtie qui est i populo ergo nõ sufficit dicere publicus rumor ⁊ adduco tex.in.l.decurionũ.C.de pen.in.ver.vane populi voces nõ sunt audiende vbi testis ꝺponens de voce populi tenetꝰ exprimere ipsum populũ ⁊ adduco q̃ sacra scribitꝰ euang.in ver.expedit vnũ hominẽ mori ꝓ populo ⁊ q̃ i sacra scriptũ est passione apud io.in ꝟ.expedit vnũ hominẽ mori ꝓ populo.⁊ apud marcũ ne forte tumultus fieret in populo ⁊ adduco tex.sing.⁊ meliorem de iure in d.c.cũ dilectus de purga.cano.in.ꝟ.publicus cuius vniuerse vicinie testis sit populus ⁊ ideo nõ sufficit aliquez actũ esse publicũ sed est necesse q̃ vniuerse vicinie populus sit testis tene menti qꝛ ꝓ doctris bar.forte nõ potest allegari melior nec pᷓstãtior tex.q̃ sit in iure ⁊ allegauit illũ tex.ꝓ meliori de corpore iur.d.ant.in repet.c.vestra de cohabi.mul.⁊ cleri.nõ tamẽ ad ꝓbandũ doctrinã bar.⁊ etiã adduco tex in.c.litteras de psump.in ver.voce publica.⁊ sic oportet q̃ testis reddat rationez q̃ sit publica vox ⁊ p cõsequens popularis ⁊ adduco illud q̃ a ꝓpheta dictũ est populus iste labijs me honorat cor aũt eorũ a me lõge est ⁊ adduco.c.hosius de electi.in ver.vtras populi ⁊ clarũ est q̃ littere exuperantꝰ vocibus vt est tex.optimus.in.l.nõ figurata.ff.de actio.⁊ oblgat.⁊ adduco.lxij.dist.c.docendus est populus ⁊ non sequẽdus ⁊.lxi.dist.c.miramur ⁊ .l.cũ cõstat.ff.de apell.i ver.ad clamorẽ populi ⁊ adduco q̃ i sacra scribitꝰ passiõe apud math. in ver.vniuersus populus respondit ⁊ vlterius adduco tex.apponentẽ securiꝫ ad arborẽ huius dubitationis in.d.c.tuas de cohabit.mulie.⁊ cleri.in ver.debet esse adeo publicũ vt nulla tergiuersatiõe negari possit ⁊ sic est tex. ibi longe mirabilis quẽ ad hoc ꝓpositũ ego nũq̃ꝫ põderaui q̃ illud verbũ publicũ ꝺ p se ꝓlatũ nõ facit notoriũ de necessitate sed debet esse adeo publicũ q̃ p tergiuersationẽ negari nõ possit ⁊ datꝰ p illũ tex.precipuum lumen ad tot gl.iure allegatasꝰ per illũ doctorẽ cõsulentẽ ⁊ per soli.in.d.l.ea q̃dẽ loquẽtesꝰ de hoc verbo publicũ tene mẽti qꝛ a nemine fuit hoc iuentũ ergo ⁊ plus vĩ ꝺ iure dicendũ q̃ cũ ⁊ Cy.⁊ bar.⁊ omnes dixerit sufficere q̃ testis reddẽs rationẽ dicti dicat audiui dici a maiori pte populi vt sit ꝓbati fama ⁊ publica vox populi qꝛ videntꝰ duo tex.deiecre in ꝓfundũ doctrinã illã pmo tex.sacre passionis in ver.vniuersus populus respõdit sanguis ⁊c.ergo nõ sufficit q̃ dicatꝰ a maiori parte populi.⁊ alius tex.est in.d.c.cũ dilectus in ver.vniuerse vicinie populus tene mẽti qꝛ nemo animaduertit.ad hoc posset respõderi vt dicamus q̃ sit q̃daꝫ modus loquendi vt apponatꝰ illud verbũ vniuersus populus ⁊ in simili adduco gl.Jo.an. in cle.sepe de ver.signi in ver.ppetuo que dicit q̃ est q̃dã modus loquẽdi simile dixit bar.in.l.i.ff.ꝺ iud.vel posset dici q̃ illa verba vniuersus populus restringuntꝰ ad maiorẽ partẽ populi p.l.q̃ maior.ff.ad municip.⁊ q̃ ita debeat restringi adduco q̃ dꝛ in eadẽ passione apud lucã in ver.sequebatꝰ illũ multa turba populi ⁊ mulierũ ⁊c. ergo nõ est verũ q̃ vniuersus populus ita dixerit.⁊ per hoc tollitꝰ illud q̃ posset dici q̃ i lege nõ apponatꝰ dictio superflue vt dixit glo.in.c.solite de maior.⁊ obd.qꝛ põt responderi q̃ sepenumero apponitꝰ ex quodã modo loquendi sic tene mẽti qꝛ ex istis poterit intrepide sustẽtari doctrina bar.ꝯ Cy.⁊ illũ egregiũ cõsulẽtẽ ⁊ sali.⁊ bal. ⁊ alios est tñ doctris bar.satis rigorosa. ¶ Sed posset distingui aut loquimur in re ardua ⁊ tũc nõ ꝓcedat doctrina bar.qꝛ in arduis reqritꝰ exacta diligẽtia ⁊ solẽnitas in.c.p venerabilẽ.§.rõnibus q̃ fil.sin.legiti.secus in rebus non arduis ar.l.leuia.ff.de accusa.⁊.c.ad hec de off.archi.⁊ gl.in.§.porro.iij.dist.⁊ etiã posset dici q̃ procedant opi.doctorũ cũ hoc tñ temperamẽto q̃ iudex ex suo officio repetat ipsos testes vt declarẽt dictũ eorũ q̃liter intelligunt illud verbũ audiui pob.dici.sed eẽt opus q̃ in cõtinẽti hoc faceret ne instruerentꝰ a parte.primũ dictũ ꝓbatꝰ p gl.in.d.§.qꝛ vero in aũt.ꝺ testi.secũdũ vero ꝓbatꝰ p illud q̃ꝺ habetꝰ in.c.preterea de testi.cogen.⁊ licꝫ alias examinauerim pluries passũ istũ nõ tamẽ ita diligenter et accurate vt hodie nõ esset fortasse peccatuz in spiritũ sanctũ cõsulere ꝯ bar.⁊ sequi Cy.⁊ alios.vel cõsulere secũdũ doctrinã bar.qꝛ vt scripsit luc.magno se iudice quisq̃ꝫ tuetꝰ suppremo deo sit gloria. ¶ Jtẽ no.a ꝯ

46 rio sensu † q̃ vbicũq̃ꝫ articuli sunt directo ꝯrij põt fieri reprobatio testiũ ꝓductorũ post publicatũ ꝓcessũ illud ꝓbat iste tex.in ver.aduersa pꝰ ⁊ est limitatio elegans ad.c.fraternitatis de testi.⁊ ad cle.ij.eo.ti.⁊ vide q̃ dixi ibi i repet.vbi pone.l.limitationes dedi ad iura ꝓhibentia ꝓductionẽ testiũ post publicatũ ꝓcessũ vide ibi dio. ¶ Et not.ibi pa aduersa q̃ ille dꝛ aduersarius meus q cõtendit mecũ in lite vide.c.i.de iudi.⁊ que late ibi dixi ⁊ que dixi in.c.i.ꝺ eo.⁊ q̃ hꝛ in.c.itẽ cũ q̃s ⁊ in.c.in litteris ꝺ de resti.spoliat. ¶ Capio mõ glo.⁊ q̃dẽ gl.i.colligit q̃ negatiua directe ꝓbari nõ põt.l.actor.C.de ꝓbati. vi.q.vlt.actor.sꝫ indirecte ꝓbari põt allat.l.optimã.C. de ꝯhen.⁊ comitten.stipu.de hoc fuit dictũ.ꝺ in notabili huius q̃ imo hic fuit negatiua directe.⁊ directe ꝓbata fuit ꝯ istã glo.⁊ seq̃ces vide dicta ibi.⁊ dꝛ directa que fit sine silogismo ⁊ omissis medijs puto nõ cõcessi.⁊ de similibus actibus ⁊ q̃ possit probari directe allegatur tex.i. d.c.i.de cõfes.li.vi.negatiua aũt indirecta est illa que fit

a p media vt est negatiua coarctata.ᵃ ⁊ ꝓbantꝰ iura que pene infinita allegaui superius ⁊ adde quãdã sing.doctrinã Cy.in.l.C.ꝺ donat.an.nup.vbi dixit q̃ sufficit ꝓbare negatiuã q̃ ad substãtiã licet nõ ꝓbetur q̃ ad accidẽs. et ponit exemplũ ego recepi a te pecuniã et in datione seu in traditione nulla cã fuit expressa.et erant tales persone inter quas verisimiliter poterat cadere donatio vt

47 voluit gl.ibi † q̃ si ꝓduco testes ad ꝓbandũ istã negatiuã q̃ nõ mutuauerit.⁊ ꝓduco testes qui dicunt se non recordari de verbis interuenientibus tempore traditionis.sed nihil fuit dictũ de causa q̃ ꝓbata est ista negatiua quo ad substãtiã licet nõ sit ꝓbata quo ad accidẽs.⁊ dicit ibi bal.hoc dictũ fore sing.⁊ mirabile.⁊ faciẽdũ esse quandã magnã manũ tene mẽti.qꝛ tẽpore suo dabit de lacte. ¶ Et iquãtũ ista glo.dicit q̃ vbi redarguitꝰ instrumẽtũ ꝺ falso ꝺbet apponi nomẽ cõsulis dicatis q̃ istud ꝓcedebat olim sed hodie nõ apponitꝰ nomẽ ꝯsulis ita dixit gl.in.l.gñali.C.ꝺ tabul.li.x.⁊ in auc.vt pponatꝰ nomẽ imper.§.i.vide que dixi late in repeti.rubꝛ.X.de fi.instru.

48 ¶ Capio gl.ij.i ver.iurati.põdera tamẽ † q̃ sm cõsuetudinẽ ꝓuinciarũ istud verbũ iurati est nomẽ digniatis nã in regno nostro sicilie ꝓores ciuitatis vt dꝛ pusu ⁊ senis ⁊ florẽtie hic aũr dicuntꝰ antiani ibi appellãtꝰ iurati

ᵃ ¶ Coarctata ⁊ ista põt eẽ ꝓbari p testes vt tenet elegãter Bal.in marg. vers.iuramẽtũ ⁊ late.d.Alex. de imo.in.l.i.ꝺ cer.pe.⁊ i ꝯsi. plis in .iiij. pte quem omnino videto.

q: a principio assumptiõis officij iurant fidetr agere publicũ bonũ ciuitatis. ¶ Collige ex ista gl. testes iurare dere. vt. l. iurisiurãdi. cũ si. C. e. nisi pars remitteret eis iur. qr tũc possent testificari sine iur. qr qlz posset renũciare suo fauori. c. ad apticã. c. porrectũ. de reg. l. si qs in pscribendo C. de pac. cũ si. r faciat gl. in. d. l. iurisiurãdi indicio meo lz doc. nec hic nec alibi dicãt. cẽt limãda h doctrina si cã cẽt ciuilis vt pcedat gl. ista sec9 si. cẽt cã crĩal. qr tũc nõ posset pars renũciare huic fauori p id qd voluit glo. q reptaf sing. in. l. pactũ inter hẽdes. ff de pac. lz. n. qs possit renũciare pbõni testiũ restringit ad cãz ciuilẽ si tñ ad cãm criales qr nemo est dñs mẽbrox suox. l. liber hõ. ff ad. l. aql. nã sicut nõ põt renũciare pductiõi testiũ in cã criali ita nõ posset renũciare iur. testiũ qr timore iura. psumunt dicere vitatẽ. ¶ Limita etiã nisi cẽt cõsuetudo vt qs posset renunciare defensioni puta qr vellet exponere vitã suã pro alio fideiubẽdo. vt est tex. sing. r an re9 dicta sua gl. in. c. cũ hõ mortuus. xxiij. q. v. qr tunc nõ hret locũ gl. in. d. l. pactũ iter hẽdes. vide q late dixi in rub. J. de fideius. Sed vnũ est sempiterna dignũ memoria vtrũ

49 dictum istius glos. extendatur ad statutum † statuto cauetur q iudex possit pcedere r decidere cãs nulla iuris solẽnitate seruata an poterit iudex recipe testes nõ iuratos r ferre sniaz ad testificatõz testiũ nõ iuratox r bar. in. l. fili9. ff de dõa. tenuit q sic ex quo excludit solẽnitas r q testis iurat de solẽnitate vt h r in. d. l. iurisiur. r l. c. de testi. J. de testi. g. sz. d. m9 Jo. de imo. i. d. l. filiusfa. dãnauit doctri. Bar. dicẽs iuramẽtũ eẽ de iure diuio r ñ d iur positiuo ergo a statuto remitti nõ potuit r dicit hãc fuisse doctrinã Bar. in extraua. ad repmẽ. in v. videbit r p ñs Bar. est sibi ipsi ẽrius cui dicto magis stabitur videret q vltimo qr psumit cũ illo reqescere vt dicimus in iurisciõsultos q vltima opi. recitata vĩ eẽ approbata ergo. supueniet Lu. ro. in ẽsi. xix. cũ habuisset hãc. q. õ scõ nõ sparsit multa vba. sed allegauit Bar. in. d. l. si fili9. r secutus est dictũ eius r inculcauit dictũ eiusdẽ Bart. in d. extraua. ad repmẽ. in v. vĩ r nõ aiaduertit q bar. fuerit sibimet ẽri9 r mouet qr si pactũ puatox h opari põt vt h dixit gl. ergo multo fortius opari poterit h statutũ ppli qr illud qd fieri põt pacto. põt fieri statuto r multo fortius allat glo. in rub C. de decre. decu. li. x. r Bar. i. l. nõ pose. ff. de pac. r in. l. oẽs ppli. ff. de iusti. r iu. ego allego glo. q apud cano est sing. in. c. nõ putamus. de ẽsue. li. vi. vbi illud qd põt fieri pacto. põt fortius fieri statuto cũ ergo ista remissio iuramẽti possit fieri pacto ergo fortius statuto. r p ñs ẽsuluit sequẽdo Bar. in. d. l. si fi. i9.

¶ Sed vnũ vltra eos pondero ego. lz. n. iuramentũ sit de iure diuino vt in. c. r si xpñs. de iureiu. cũ si. nihilomin9 repit de iure diuino q testes debeãt iurare. sed vĩ introductũ de iure positiuo vt hic r in tot iuribus q supi9 ego allegaui. ergo sequit q eodẽ iure tolli poterit. faciat siie q singlr dixit Ang. in. l. captatorias instõnes senatuscõsultũ iprobauit. ff de here. insti. colligit ibi Ang. ergo senatuscõsultũ poterit approbare instõnes captatorias. d quo dicto exclamauit. d. meus Jo. de imo. in. d. l. captatorias. r erat pcipuus intellus ad. l. fin. C de fideicõ. ita dicam9 in pposito si a iure positiuo fuit introductũ. ergo eodẽ iure poterit tolli. r faciat siie qd hr in. l. morib9 lacedemoniox. ff de vul. r pu. vbi morib9 inducta ẽ substõ pupillaris. ergo morib9 tolli poterit. r p ñs valebit statutũ vt nõ fiat pupillaris substõ pupillo. r adduco siie q hr in. l. more nro ciuitatis. ff de acq. he. vbi more ciuitatis itroductũ est vt pupillus nõ obliget adeũdo. vt ibi hr a ẽrio sequit q more tolli poterit. tene mẽti ista sia qr ad hanc. q. a nullo vnqz fuerunt adducta. ergo sequit q Bar. nõ bene dixit in. d. extraua. nec Jo. de imo. in. d. l. si filiusfa. ergo faciat ẽt ad pdictũ q voluit Bart. in. l. j. ff. de testa. mi. qñ apponunt illa vba q ptãs possit pcedere r decidere cãs nulla iuris solẽnitate seruata r voluit Bal. in. l. milites. C. eo. r Pe. d anc. in. c. oli. d accu.

¶ Pro certo passus est dubius. qr si ps põt remittere fortius poterit r statutũ. sed vnũ posset adduci in mediũ qd hr in. l. si ita qs fundũ. C. de pac. inter emp. r ven. vbi est casus mirabilis q qs põt vẽdere fundũ suũ. r apponere phibitionẽ q ibi nõ fiat monumẽtũ nec capella arguit ibi Bal. post alios de auc. cassa. r irrita. C. de sacro san. ec. ipse rñdet q illa auc. hz locũ in statutis r ẽstõnibus vt nõ valeant ẽ libertatẽ ecclesie. sed secus est in phibitiõe facta a puato hoie. r p ñs dispõ illius auc. nõ hz locũ in pactis priuatorũ ita dicamus in pposito nro q posito q pacto priuatox possit remitti iuramentũ testis nõ sequit ergo r statuto ppli poterit remitti. r ẽ obiectio optima r solẽnis ẽ consiliũ Ludo. ro. tene menti. qr est noua inuentio eo in casu quo teneremus q statuentes nõ potuerint in spẽ ita statuere videret q in gñe nõ statuerint per tex. in. c. ecclesia sancte marie. de ẽsti. r qd voluit. d. Ant. ibi. c. vt animarx. de consti. in. vi. r qd voluit ibi Jo. mona. c. q clericis. de fo. cõpe. r qd ibi voluit. d. Anto. c. tua. de deci. r qd voluit ibi Hosti. c. cũ laicis de re. eccle. nõ alie. r qd ibi voluit. d. Abb. c. cos. de immuni. eccl. li. vi. r voluit ibi Jo. an. tex. in. c. a nobis. de sen. excõi. quo sit vt si nõ potuit in spẽ tollere q nõ psumatur in genere voluisse tollere. nihilominus vt dixi passus est valde dubius nec repio istũ passũ diligẽter examinatũ ab aliquo. d. tñ Abb. ẽsuluit cõsi. clxi. sup doctrina bar. data in. d. l. si filius. sed istũ articulũ d iuramẽto testis nõ attingit dubitabilis certe est passus r non esset peccatũ in spũm sanctũ seq illud qd voluit Bar. in. d. l. si fili9 vl illud qd ipse voluit in. d. extraua. in. d. ver. non vĩ r ista non tradas obliuioni. Dixit ẽt glo. in. d. l. iurisiurandi.

50 † q epũs nõ tenet iurare qñ pducit in teste faciat q hr in auc. sed iudex. C. de epi. r cle. est enim pontificalis dignitas mirũ in modũ a iure puilegiata deferunt. n. eide sacri canones. vt in. c. qr pontificali dignitate. de off. dele. in vi. c. quã piculosum de senten. excomu. li. vi. vbi in generali excõmunicatiõe nõ comprehendit episcopus r faciat cle. si gs suadente de peni. vbi dicunt sanctissimi xpi legati r qd habet i cle. i plerisque de electi. vbi episcopi dicũt habere serenitatẽ. nõ est ergo admiratione dignũ si iuramentũ sibi remittat. r ista nõ tradas obliuioni r ad pdectũ dictũ adde Ludo. roma. in. d. l. si filius. vbi damnat doctrinã bar. ibi. r seqt eundẽ bar. in. d. extrauagan. ad reprimẽ. in ver. sine figura seu in ver. nunciatiuum r Jo. de imol. in. d. l. si filius. r addit ad eundẽ bal. in. d. l. milites. C. de testa. mili. r eundem Bal. in. l. presbyteri. C. de episcop. r cleric. r paruipendit Jo. de imol. q nõ viderit Bal. r dicit q bal. mouet ex eo qr de forma est q testis iuret vt in. c. de testibus. de test. r in. d. l. iurisiurãdi. r p cõsequẽs nõ potuit statutũ disponere q valeat dictũ testis sine iuramento. ¶ Ego longe miror d eodẽ qr cũ occurrisset de facto cõsului ẽrium vt dixi superius r i lectura aliud tenui r licet d forma sit vt testis iuret. tamẽ fuit introductũ de iure positiuo. ergo de iure positiuo potuit tolli vt dixi. sed tota difficultas stat in hoc vtrũ statutũ istõ fecerit. nã si potuit facere in specie ergo vĩ fecisse i genere vt dixi r ista vĩ mihi verior cõclusio tene mẽti qr alibi nõ habeas istũ passũ ita examinatũ. ¶ Hic etiã ad

51 de nõ habere locũ in notorio † põt enim testis deponere sup notorio sine iuramẽto. ita habet in. c. tua d cohabit. mu. r cle. eodẽ modo dicas nõ hre locũ vbicunqz iudex recipet testes ad informationẽ curie. qr tũc põt illos recipere sine iuramẽto stupendũ dictũ fuit Inno. in. c. i. de post. pla. pro quo dicto est gl. sing. in. c. i. §. si duo. in ti. de pac. tenẽ. r violator. eius. r eodẽ modo dicas vbi iudex recipet testes ad obuiandũ crimẽ cõmittẽdũ. qr tũc posset recipe testes sine iuramento. r etiam posset recipere testes. infames. ita singulariter dixit Innocen. in. d. c. i. de postu. pla. r est spãle ad obuiandũ delicta cõmittẽda faciat siie q dixit Archi. in. c. si peccauerit. ij. q. i. Jo. i. de lig. r alij scriben. in. c. nouit. de iudi. vbi dicũt q illis accusatoribus

ctoritas euangelica si peccauerit frater tuus ꝛc. est ꝯscilꝫ ꝛ nō pcepti ꝙ pcedit vbi agit̃ de peccato iaꝫ cōmisso secus aūt si ageretur de delicto cōmittendo qꝛ tūc esset pcepti ꝛ si qs nō obuiaret peccaret mortaliter. tene mēti ¶ Et antequā accipiā glo. ij. ego colligo vnū ex tex. isto ꝙ sempiterna est dignū memoria dī enim in tex. isto vox vnanimis. qꝛ bal. in. l. recusari. ff. de acqren. heredi. reprehēdit multos libellantes. qui in causa matrimoni ali libellant ꝙ quis cōtraxit matrimoniuꝫ p verba de p̄senti ꝙ impite libellant. ꝛ grosso modo † debent enim dicere ꝙ ꝯtxit matrimoniū per cōsensū de presenti. ꝛ p certo est elegans dictū. sed iudicio meo defecit in suo salutari. ex eo. qꝛ illis vbis videlicet p verba de pn̄ti vtit̃ romanus pontifex in. c. mulieri de iureiurando in ver. p verba de presenti ꝛ in. c. tertio loco in v̄. p vba de pn̄ti de presumpt. ꝛ iura ista fuerunt occulta tanto doctori. pro certo longe dolendū est. fuit enim bal. doctor supremus. ꝛ etiā ꝯ eū est hic casus vbi tex. loquit̃ de voce ꝛ nō de cōsensu. ergo vox presupponit cōsensū iuxta illud qḋ scribit̃ math. secundo referens ꝙ scriptū est ab ysaia i v̄. audita est vox in rama ꝛ per cōsequens presupponit cōsensum. ꝛ ꝙ scribit̃ apud psal. nō sūt loquele neqꝫ sermones ꝛc. ꝛ ꝙ in libro scribit̃ eneidos in ver. vocibus si flecteris illis. ꝛ ꝙ scribit̃ in libro Genes. circa principiū in ver. audiui vocem tuā. ꝛ timui. ꝛ faciat illud ꝙ Romana cantat ecclesia hodie si vocem eius audieritis ꝛc. ꝛ est ꝯ naturalē philosop. dicentē i libro perhyermenias voces sunt signa earū que sunt in anima passionū note. quo fit vt illa subtilitas Bal. videat̃ perniciosa ꝛ ꝯ iura omnia. ꝛ humana ꝛ diuina. ꝛ per cōsequens aliqn̄ bonus dormitat Homerus vt dixit glos. i capitul. nequis. xxxij. questione septima. ꝛ habet̃ in. l. Clodius. ff. de acqrend. hereditā. tene mēti ista qꝛ tempore suo facient tibi bonā rem. ¶ Capio glos. ij. ꝛ est glos. ista magistra in materia sua. ꝛ quottidie recurrit̃ ad eam. ideo sumopere erit stringenda. qꝛ materia est quottidiana colligit̃ pmo notabile † ꝙ potius stat̃ testibus qꝫ stetur instrumentis ꝛ allegat rationem. qꝛ potius stat̃ voci viue. quā voci mortue ꝛ sic vult ꝙ vox instrumē. ēi est vox mortua * ꝛ mouet̃ ex tex. in auētic. de instru. caut. ꝛ fide. §. si vero. ꝛ etiā dicit ꝙ testes reprobant instrumentuꝫ. ꝛ allegat capitul. cū Joannes heremita. I. de fide instru. postea vero arguit ꝙ nō stet̃ magis testibus qꝫ instrumētis. Quinimo habent equalē viꝫ. ꝛ allegat. l. in exercendis. C. de fide instru. postea arguit ꝙ immo magis stetur instrumentis quā testibus. ꝛ allegat. l. census ꝛ. l. cū d̄ indebito. §. fin. ff. de proba. ꝛ. l. finali. C. arbitr. tutel. ꝛ. l. si alterius. C. si minor se maio. dixe. postea vero soluit ꝙ aut opponitur per viam exceptionis ꝙ instrumentū est falsum. qꝛ fuit factum pure. qꝛ fuit dictū ꝙ fieret pure. ꝛ factū est sub cōditione. vel fuit plus dictū. ꝛ fuit minus scriptū. ꝛ sic de similibus modis falsitatis. ꝛ isto casu reprobari potest instrumētū. ꝛ statur testibus reprobantibus instrumētū aut aliter opponit̃ ꝯ instrumentū seu aliter loquitur de instrumētis ꝛ tūc si testes vel instrumenta pducant̃ ab eadē parte ꝛ tunc habēt equalē vim qꝛ ita pbat suā intētionē producens instrumentū sicut pducens testes vt dicta. l. i̅ exercendis. ꝛ ita pcedat ille lex. aut nos loquimur in alio casu puta in sententijs in laudis seu arbitramentis pcessibus actibus ꝛ similibus. ꝛ tunc potius statur instrumētis quā testibus vt i. c. quoniā ꝯ falsꝫ. I. eo. l. fi. C. arbitr. tute. aut loquimur in alijs casibus ꝛ tūc debet attendi q̈litas cāe aut antiqtas negocij. ꝛ tūc potius statur instrumentis qꝫ testibus. l. census. ff. d̄ pbatio. l. iij. §. diue cause ff. ad carbo. l. qdā tabularū. ff. de fur. §. qui bona. §. stipulaturus. ff. de dam. infec. vnde pter antiquitatē tempis presumitur fides testis vacillare. ꝛ etiā presumit̃ tradere obliuioni factū alterius ita sapienter dixit gl. ista. ꝛ etiā dixit ꝙ eo casu quo testes reprobant instrumentū ꝛ potius statur testibus qꝫ instrumētis. dicit procedere eo casu quo testes sunt pbati. ꝛ nulla exceptione repelli possunt ita ꝙ sunt omni exceptione maiores. ꝛ etiā dicit ꝙ debēt esse quattuor testes omni exceptione maiores ad reprobandū instrumētū ꝛ reddit rationē qꝛ notarius hꝫ p vno teste. ꝛ in instramento debēt saltē apponi duo testes vt hic per eam indubitant̃ ista gl. est examinanda in qlibet sui parte cū sit ordinaria ꝛ magistra i hac materia. Tangit̃ tamē plenissime per omnes scribent. in dicto. c. cum Joannes heremita de fide instru. quantū declaratio glo. patitur aggredienur eā. ¶ † Ego pōdero pmo ingtū gl. dicit ꝙ potius statur voci viue ꝛ nō voci mortue. ꝛ p cōsequens testibus voce viua deponētibus ꝛ nō instrumentis que sunt vox mortua. ego dico ꝙ est gl. in. l. in exercendis. C. de fide instru. ꝛ in. l. census. ff. de pbatio. ꝛ i. l. optimam. C. de cōtrahen. ꝛ cōmit. stipulat. ¶ Item pondero ꝙ ista glo. pro suo dicto allegat text. i autentic. de fide instru. §. si vero. certe debuit allegare. §. si vero tale ex quo multi. §. sunt ibi si vero. ibi eni dī in ver. voce viuis digniora. sed gl. ibi dicit ꝙ licet ille tex. dicat ꝙ testimonia voce viua sunt digniora instrumento. dicit ꝙ ille tex. loquit̃ de priuata scriptura. ꝛ p cōsequens nō loquit̃ de publico instrumento. sed illa glos. indubitanter non recte loquitur. qꝛ appellatione instrumenti venit publicū instrumentum ꝛ nō venit scriptura priuata vt probat tex. in. l. pma. C. d̄ iurando cn. calumn. inducēdo illū tex. ita vt induxi superius licet ꝛ Bar. bal. ꝛ saly. in dicta. l. pma aliter dixerint ꝛ nō bene vt dmonstraui ꝛ etiā videre poteris que dixi in repet. rubri. I. de fide instrumen. ꝛ p cōsequens illa glos. nō recte locuta est ꝛ est bene ponderanda ista glo. qꝛ cū loqt̃ de publico istrumēto sentit ꝙ. d. §. si vero. tūc loquat̃ in publico instrumēto. tene menti. qꝛ hec glo. a nemine alio fuit vnqꝫ intellecta. vt itelligimus nos. Item vī ꝙ ista glo. ꝛ similes allegate a me dicant veritatē ꝙ pbatio p testes dignior est pbatione p instrumēta. ꝛ adduco ꝙ voluit Hosti. in summa de fide instrumen. in prīnc. vbi dicit ꝙ pbatio per testes est dignior pbatione p istrumenta ꝛ adduco text. arguendo ab ordine in. c. cū ad sedem de restitut. spoliato. vbi dicit qḋ probatio fit testibus aut instrumētis ꝛ per cōsequens ex ordine littere pmittitur pbatio p testes pbationi p instrumenta ꝛ argumentum ex ordine littere validū est. l. generaliter. §. qd ergo ver. ordinē scripture sequendū. ff. de fideicō. liberta. ꝛ adduco. c. forus. §. pbatio in ver. testibus aut fide tabularū d̄ verbor. significati. ꝛ adduco ordi. rubricarū qꝛ p prius romanus pontifex locauit titulū de testi. qꝫ de fide instru. ꝛ codē modo fecit imperator in rubrica. C. de testi. ꝛ. C. d̄ fide instru. licet aliter fecerit iuriscōsultus. ff. de fide instru. ꝛ etiā imperator in auten. de fide instru. ꝛ in autentic. de testi. sꝫ habuerunt alium respectū. vel ita placuit ei situare illas rubricas argumēto eius qḋ habetur in. l. prima. §. initiū in ver. pretor ratus. ff. de postulan. ꝛ adduco ꝙ voluit Innocen. in. c. eaꝫ p. tabellio. de fide instru. vbi dixit potius standū esse voci viue quam voci mortue. ꝛ erat miraculū qḋdam ꝙ staretur pelli mortue. ꝛ scripture apposite in ea. ꝛ adduco rōnem illud est dignius ꝛ prestantius qḋ prius fuit inuentum. l. pater. ff. de acqren. re. doml. l. pma. ff. de alb. scribēs. c. pmo de maioritat. ꝛ obediē. c. placuit. decimaoctaua distinctio. c. cōsilia decimaseptima distinc. ꝛ faciat qḋ voluit Aristot. in pmo prior. sed p prius fuerant inuenti testes quam inuenta ꝛ introducta fuerint instrumenta fuerunt enim inuenti testes de iur̃ gentiuꝫ iuxta illud in ore duorū vel trium stat omne verbum in. d. capitulo cū esses de testa. deutero. decimonono. c. ꝛ sacro Euangelio Joan. ix. Sed instrumenta fuerunt inuenta a iure positiuo ergo. Item vnumquodqꝫ dī prestantius ꝛ dignius alio ratione prestantioris ꝛ dignioris inuentoris vt dicimus de matrimonio. qḋ fuit inuentū a deo vt scribitur libro genes. circa principiū capitul. i. de voc. ergo sequitur qḋ pbatio p testes dignior est pbatiōe per instrumenta

a ¶ Mortua. Jo. talis pbā appellat̃ miraculosa vt tenēt dcī s. re dec. in c. cū tot. ꝛ i. c. cū. p. de fi. istr. ꝛ diffuse dn̄s abb. hic qui m̄ moder. nouiss. mi scribentes referunt ꝛ sequuntur.

faciat etiã qđ voluit glo. in cle. i. de iude. ⁊ sarace. que vo luit ꝙ vox hominis est dignior voce mortua ⁊ per cõse quens dignior voce campane. ⁊ ideo saraceni vocant su os ad sua officia voce hominis ⁊ nõ campane. ⁊ faciat illud ꝙ inclitus scripsit Hierony. i ꝓlogo biblie in ver. vt eos quos ex libris noverant corã vero quoqȝ viderent ⁊ in ver. hȝ nescio quid latentis energie vox viua docen tis. ⁊ in ver. quid si ipsam bestiam sua verba resonantẽ audiuissetis. vide ibi qȝ mirũ immodũ loquit̃ de voce vi ua. ⁊ ꝙ scribit̃ paralipomenon. capit. viiij. in ver. verus est inquit sermo quem audiui in terra mea de virtutib⁹ ⁊ fama vicissi famã beati sunt serui tui. ⁊ ꝙ sacro scribit̃ euangelio venietis ad iudiciũ ⁊c. ⁊ si quispiaȝ opponat quod illud est prestantius ꝙ est capacius. nam prestan tior est archiepiscopus q̃ȝ sit episcopus ⁊ prestantior est patriarcha q̃ȝ sit archiepiscopus ratione maioris ampli tudinis vt est glo. ꝯsingula. ⁊ peregrina in. c. in nouo vi gesima ꝑma dist. sed instrumentũ est maioris amplitudi nis q̃ȝ sit testis ex eo qȝ appellatione instrumẽti venit te stis vt est glo. in. l. i. ff de fi. instr. ⁊ ꝙ hr̃ in. l. notionem. §. instrumentoꝝ. ff. ꝺ verb. signifi. ad hoc posset responderi ꝙ illud ꝓcedit ipropꝛie ⁊ si quispiam obstinatus oppo nat ꝙ illa glo. ⁊ doctor. omnes in. d. l. i. ⁊ i. d. §. instrumẽ torum vago ducti sunt errore. qȝ dicũt ꝯ casum legis in. c. peruenit de testi. cogen. in ver. appellatione instrumen torũ testes cõtineri. qȝ illud verbũ cõtinet̃ importat pro priã naturam vocabuli vt. l. cui corũ. §. affinitates seu. §. prior ait ⁊ ꝙ voluit ibi bar ff. de postula. ⁊ est admodum difficile istud argumẽtũ ꝙ sufficienter responderi nõ põt ideo dicemus ꝙ certo respectu ꝓbatio per testes est di gnior ⁊ certo respectu probatio per instrumenta est di gnior. ⁊ per cõsequens diuersis respectib⁹ tollitur obiec tio. tene menti. qȝ est noua doctrina pro declaratione isti us glo. ⁊ simil' i glo. quas superius ego allega. ¶ No.

55 ex ista glo. † ꝙ sententie laudum arbitria processus ⁊ ac ta iudicialia nõ possunt ꝓbari per testes si per instrumẽ

a ta.ᵃ Istam gl. allegat hic Joan. de imo glo. in l. si ptor §. marcellus ff de iudi. ⁊ in. l. in exceptionibus. ff. de pro bationi circa declara ionẽ istius glo. facit gl. in. l. curent ff. de testi ⁊ in. l. quor. §. fi ff de ꝓbat. ⁊ in. l. quoniã. C. de heret. ⁊ tex in. c. cũ dilecti de accusa. ⁊ in. l. in fraudeȝ. §. neqȝ ff de iur. fis. ⁊. l. ne in arbi. C. de arb. ⁊ ꝙ voluit bar. in. d. l. quor. §. fi. de ꝓbat. ⁊ domini ꝺ rota decis. cxxiii. ⁊ ang. in. l. testiuȝ. C. de testi. ⁊ egregiũ doctorẽ. d. paulũ ꝺ castro in cõsilio secundo ⁊ facit. c. sicut ꝺ re iudi. ⁊ ꝙ vo luit scribe. ōes ⁊ maxime bal. ibi ⁊ qđ voluit Innoc. in c. quoniã ꝯ falsam de ꝓbat. ⁊ ꝙ egregie voluit ang. in. l. testius. C. de testi. Deueniamus modo ad indiuidua verꝫ ista glos. dicat verum ꝙ nõ possint ꝓbari sententie arbi trarie processus acta iudicialia p testes ⁊ potentius mo tiuũ eius est. c. quoniã ꝯ. ⁊ eo vbi tex. reqrit nota. ad scri bendũ acta si sapienter cõsideret̃ ille tex. noluit aliud nisi obuiare ꝙ nõ staret̃ dicto iudicio. sed si acta ꝓbentur p testes obuiat̃ illi rationi ꝙ nõ stat̃ dicto iudicio. ergo se quit̃ ꝙ poterunt acta ꝓbari p testes ⁊ p cõsequens for mari posset rõ hoc modo ꝙ vbicunqȝ rõ legis est maior dicto ⁊ dispositio legis extendit̃ dictũ ad limites rationis legis ⁊ ad hoc faciat. l. pater filiũ. §. fundũ. ff de lega. ter tio ⁊. l. cũ pater. §. dulcissimis ff. de leg. secũdo. ⁊ ꝙ volu it ibi bar. ⁊. l. regula. ff. de iur. ⁊ fac. ignora. ⁊ ꝙ voluit ibi bar. ⁊ bal. ⁊ faciat glo in cle. i. de elect. qui ad hoc re putat sing. d. Card. ibi ergo seq̃t̃ ꝙ poterit fieri ꝓbatio per testes ⁊ ad hoc etiã adduco ꝙ voluit Innocen. in. d. c. quoniã ꝯ. vbi tenet hanc partem ꝙ ꝓcessus acta ⁊ simi lia poterũt ꝓbari p testes ⁊ mouet̃ p illũȝ tex. inquantũ dicit publica documenta sed nõ inducit illũ tex. ꝙ p pu blica documẽta comprehendũtur testes. ergo. ⁊ ꝙ no ve niant testes faciat tex. i auc. si quis in aliquo d. cumẽto. C. de edend sed ego possuȝ adducere tex. inducẽdo hoc mo

56 do ꝙ appellatione documentorũ veniunt instrumenta vt in. d. auc. si quis in aliquo documento. sed appellatione instrumẽtorũ veniunt testes vt est tex. formalis in. c. per uenit el ꝑmo de testi. cogen. inducẽdo ita vt induxi supe rius. ergo ⁊ p cõseqũẽs saluari possunt tot glo. quas al legaui superius ⁊ etiã text. superius adductũ ⁊ posset da ri intellectus ad. d. c. quoniã ꝯ de probat. vt intelligat̃ ꝙ acta debeant ꝓbari per scripturã notarij. vt ibi est tex. si ꝓbari possunt alias debẽt probari p testes. ⁊ isto modo saluari põt glo. i. d. l. si pretor. §. marcellus ⁊ in. d. l. quo saluari põt glo. i. d. l. quor. ad fi. ff. de ꝓbat. lȝ bar. ibi niã C. de hereti. ⁊ i. d. l. quor. ad fi. ff. de ꝓbat. ⁊ ideo intelligẽ dubitauerit si possint acta ꝓbari p testes. ⁊ ideo intelligẽ tex. d. c. quonioȝ ꝯ vt acta dẽbeãt ꝓbari p publicã scriptu rã si illa interuenerit alias erit secus. ⁊ per cõsequens po terit dici ꝙ in subsidiũ recurret̃ ad testes ⁊ i suffragiũ ve in simili habet̃ in. c. sicut. ꝯ eo. vbi recurrit̃ ad iuramẽtuȝ in suffragiũ ne angustetur facultas ꝓbandi vt. d. l. quo niam. C. de hereti. ⁊ isto modo poterunt saluari tot glo. quas superius allegaui ad idẽ ⁊ ꝙ habetur i. c. cũ dile cti de accusat. ⁊ adduco ꝙ voluit Ang. in. l. testiũ. C. de te sti. vbi tangens istũ passuȝ distinxit ꝙ aut testes interfue rũt ⁊ fuerunt presentes qñ acta fuerunt scripta. ⁊ tũc pos sunt probari p testes sed si testes nõ interfuerint scripture sed bene testificantur ꝙ acta fuerunt casu deperdita sed nõ interfuerunt qñ scripta fuerunt ꝙ tunc nõ poterunt ꝓ bari p testes ⁊ p ꝯseq̃ns erit cõclusio ⁊ vera ⁊ indubita ta ꝙ acta sunt ꝓbanda p scripturaȝ si fieri põt sed si fieri nõ põt poterunt ꝓꝓbari p testes ne angustetur facultas ꝓbationis ⁊ isto modo ꝓcedant tot glo. allegate superi us. tene menti hanc cõclusionẽ qȝ est vera ⁊ cõquassabit capita in terra multorũ. Itẽ inquantũ superius dixi ꝙ vox viua ꝑstãtior est voce scripta posset adduci ad illud ꝙ voluit bar. in. l. teopompus. ff. de do. prelegat. vbi di xit ꝙ testis põt deponere in scriptis ⁊ suã depositionem in scriptis mittere ad indiceȝ qȝ ex hac doctrina infert̃ vnũ ꝙ est nouũ ꝙ si sunt duo testes idonei ⁊ ꝓbant vive ⁊ suã testificationẽ in scriptis transmittunt ad iudicem ⁊ duo testes eque idonei ex pte aduersa deponunt viua vo ce ⁊ sunt eque idonei cũ alỹs pondere numero ⁊ merit ta ꝙ preferunt̃ testes deponentes p vocẽ viuam testibus deponentibus p scripturam ar. l. de minore. §. tormenta ff. ꝺ questi. ⁊ p ea que superius dixi ꝙ vox viua dignior est voce mortua seu voce i scriptis trãsmissa tene mẽ ꝙ est noua doctrina ⁊ nõ tradita p aliquem qui scripserit

57 vsqȝ ad hec secula. ¶ † Item animaduerte etiã ꝙ licet instrumentum sit verum in substantia tamen põt esse fal suȝ i accidẽtalibus ista fuit sing. doctrina tradita a bal. in. l. ij. C. de accu. vbi refert se in contingẽtia facti vidisse accusari tabellionẽ de falso ex eo qȝ apposuerat penam ꝯtra quam ꝯhentes nõ apposuerãt ⁊ ideo licet instrumẽ tũ sit verũ in substantialibus tamẽ in accidẽtalibus põt esse falsum ⁊ allegat ꝙ habet̃ in. d. l. ij. ⁊ vidi ego supe ribus diebus quidã conquerebat̃ ꝙ in instrumẽto par tes nihil dixerũt de pena ⁊ nihilominus notarius appo suerat penam ego dicebã ꝙ poterat notarius accusari ꝺ falso ita refert Bal. i questione facti vidisse in. d. l. ij. C. ꝺ fals. tene bene menti qȝ tempore suo tradet tibi de lacte ⁊ lana. ⁊ faciat illud ꝙ dici solet ꝙ accidens aduenie enti qualificat illud ⁊ reponit illud i diuersã spẽ vt ꝓbat̃ in. c. statutũ de electi. in. vi. per glo. ibi sing. ⁊ per id ꝙ hr̃ in. c. licet canon. eo. ti. in. vi. nã in. d. c. licet canon. hr̃ ꝙ ꝓ motus ad ecclesiam parochialem tenetur facere se pro moueri ifra annum alias punitur pena ibi inserta sed in d. c. statutũ ⁊ per glo. ibi queritur quid si aliquis est pro motus ad ecclesiam parochialem collegiatam ⁊ non fa ciat se promoueri in sacerdotem ꝯ. annum verũ incidat in penam d. c. lȝ canon. ⁊ dicitur ꝙ non qȝ. d. c. lȝ canon lo quitur de ecclesia parochiali. sed. d. c. statutum loquit̃ de ecclesia parochiali collegiata. ⁊ per cõsequens addidit illud accidens collegij ⁊ ꝓpꝛia facit rẽ diuersam ita di camus in casu questionis bal. vt posito ꝙ instrumentum sit verum

a ¶ Instra. li-
mira tñ nõ cẽ
necessariã ꝓbõ
nes per instra ⁊
scripturas i qi
bus q̃ scriptu
ram requirit vt
ꝫ sing. re. dec.
cccxxiii. incipi.
fuit dubitatũ ꝙ
necessit ⁊ tare
foe in ti de ꝓ
ba. ⁊ ibi in ide
dictione docto.

fit verum in substantia tñ si est falsum in accidête poterit reprehendi de falso. qr propter illud accidens vr esse di uersum faciat simile φ voluit Jo.an.post alios in pbe. gregor. ꝛ refert ꝛ sequit. d. Anto. ibi φ lz rector scholari um sit scholaris. tamen in materia penali appellatione scholarium nõ venit rector ꝓpter illã qualitatẽ rectora tus. simile dicimus φ appellatione clericorũ nõ veniunt canonici ꝓbat tex. singula. per locũ a spãli in. c. cũ per ex emptionem de ꝑuilegi. in. vi. vbi si ꝑuilegium est collatũ clericis φ vr collatũ canonicis qui clerici sunt. ꝛ hoc ꝓ pter euitãdũ absurdũ. nam ꝛ si clerici sunt exempti mul to ergo fortius exempti esse debent cononici. ꝛ ideo ap pellatione clericorũ illo casu exempti erunt canonici. ꝛ per cõsequens ista stant simul φ instrumentũ sit pro par te verum ꝛ ꝓ parte falsum faciat simile φ hr in. c. si eo tẽ pore de rescrip. in. vi. faciat simile φ hr in tex. vnico ꝛ sin gu. in. l. vnica ad si. C. de lati. liberta. tollen. vbi lex abro gari põt ꝓ parte ꝛ pro parte nõ ita dicamus in ꝓposito vide q̃ late dixi in. c. sedes apostolica de rescript. ¶ Itẽ etiam not. φ inquantũ ista glo. voluit φ instrumẽtũ nõ põt reprobari ꝛ per cõsequens admitti ꝓbatio ꝫ instru mentũ φ nihilominus poterit admitti ꝫ presumptionez resultantem ex instrumento ita dixit bal. hic ꝛ etiam idẽ voluit in. l. iuris gẽtiũ. §. sed φ ferre. ff. de pac. ꝛ dicit esse glo. de hoc singula. ibi ꝛ idẽ voluit ibi ang. qui allegat ad hoc aliam glo. in. l. reos. §. cũ in tabulis. ff. de duob. rei. ego vehementer admiror ꝛ de bal. ꝛ de ang. φ nõ alle gauerint tex. ad hoc vnicũ ꝛ sing. in. l. quicunq̨. C. de ap

58 po. pub. libro. x. vbi est casus † φ si aliqs dz soluere fictũ annuatim de aliqua re ꝛ ꝓduci tres cedulas vltimorũ ãnorũ in quibus cõtinet φ soluerit ꝓ illis tribus annis φ ꝑsumptio est φ soluerit pro temporibus ꝑteritis φ ni hilominꝰ ꝫ illam presumptionem poterit ꝓbari cõtrari um ꝛ istõ sequitur ibi bar. ergo est ibi casus sing. φ licet ꝫ instrumentum nõ possit fieri ꝓbatio tamẽ fiet ꝫ ꝑsum ptionem resultantem ex instrõ tene bene mẽti qr est sing. doctrina. ¶ Dicit etiam hic bal. φ licet nõ possit fieri ꝓ batio ꝫ instrumentũ nihilominus admittit probatio φ instrumentum est falsum ꝛ ad hoc alleg. l. optimã. C. de ꝯhen. ꝛ comitten. stip. quã ad hoc dicit eẽ sing. ꝛ p ꝯñs poterit ꝓbari instrm eẽ simulatũ eẽ vsurariũ ꝛ p similes mõs. ego addo ad hoc φ lz glos. velit φ aliquo casu nõ possit fieri ꝓbõ ꝫ instrz nihilominus requirit vt ꝓbetur illud eẽ instrm p id qõ habet in. l. ij. §. ꝑtor. ff. q satis. cog.

59 vbi bar. colligit ex illo tex. † statuto cauet φ qualiscũqz sit sñia arbitri mandet executioni φ opus est probare il lũ eẽ arbitrũ ꝛ allegat illũ tex. ꝓ sing. d. cardi. in cle. i. de sequestra. posses. ꝛ fructu. ꝛ faciat. l. i. §. itẽ illud. ff. ad si lania. ꝛ φ voluit Bar. i. l. i. §. ꝓ vim. ff. φ vi aut clã. ꝛ qõ voluit. d. ant. i. c. itẽ cũ quis de resti. spol. ꝛ i. c. lz de eurã de de elect. lz vbicunqz instrm est falsum nõ dr eẽ instrm. qr instrm dr ab instruẽdo. l. notionẽ. §. instro z. ff. de vb. sig. l. i. ff. de fid. instr. lz illud qõ est falsum est nihil qr falsum peccat i iure nature vt elegãter dixit bal. in cõmẽto. l. fal sus in prin. C. de fur. ꝛ faciat glo. sing. i. l. i. C. de heret. q̃

60 dicit † qõ falsus denarius nõ dr eẽ denarius ꝛ p ꝯñs stat vera ꝛ indubitata doctrina qõ poterit ꝓbari instrm eẽ fal sum ꝛ eodẽ mõ poterit ꝓbari istrm eẽ simulatũ ex eo qr simulatũ instrm nõ dr eẽ instrm sed dr abusiue esse istrm ex eo qr istrumẽtũ dr ab instruendo vt. d. l. notionẽ. §. i strumẽtoz ꝛ ad hoc adduco bal. i. l. si. §. in cõputatõe. C. de iur. delibe. vbi ita loqt singulariter. ꝛ ẽt adde qõ dr instrumẽtũ eẽ simulatũ. ꝛ in fraudem si est gestũ inter ꝑ sonas ꝓhibitas sing. est glo. i. l. qui testã. ff. de ꝓbat. ꝛ qõ voluit glo. i. l. si donatõe. C. de donat. ꝛ qõ voluit ibi bal. ꝛ faciat. l. i. C. de mendi. vali. lib. xj. ꝛ quod pulchre vo luit ibi bar. ꝛ idẽ bar. i. l. si forte. ff. de castren. pecul. ꝛ bal. i. l. i. C. de naturali. lib. ꝛ etiam dixit Bal. multũ singula

61 riter in. l. fraus. ff. de legi. † qõ si celebratũ est instrumẽtũ ꝛ diu est occultatũ qõ ꝑsumitur in fraudẽ gestũ iuxta il lud qui male agit odit lucem ꝛ qõ scribit in tragedi. de vlyxe. qui vocabatur miles nocturnus. qr acta que gere bat faciebat i occulto ꝛ nocte ꝛ ista tene mẽti. ¶ Item sequẽtũ ista gl. dicit qõ testes q ꝓducũt ꝫ istrz dñt eẽ idonei viri ꝛ ꝓbati ꝛ sic oi exceptõe maiores. ego adduco qõ voluit bar. i. l. ij. §. si dubitetur. ff. quemadmo. testa. aper. vbi dicit testes qui ꝓducũtur ꝫ instrumẽtuz debent esse optime opinionis ꝛ dicit ibi angel. qõ in dubio capitur probatio que fauet istrumento ꝛ eo cãu quo testes ꝓdu cunt ꝫ instrumentũ debent eẽ omni exceptione maiores per id qõ voluit glo. in. §. itẽ verborũ insti. de inutil. stip. ꝛ dicit qõ debet articulari in libello ꝛ ꝓbari qõ testes sunt optime opinõis ꝛ omni exceptione maiores. refert tamen qõ Jos. de ligna. cõsuluit ꝯtrium qõ lz statutũ aut aliqua iuris censura requirat testes productos super ali quo actu esse optime opinionis qõ nõ est articulandum nec probandum qõ illi testes sint optime opinionis ꝛ omni exceptione maiores tñ ang. ibi tenet cõtrariũ. bar. tamen ibi dixit debere esse optime opinionis sed nõ dicit debere articulari ꝛ ꝓbari. d. meus Jo. de imol. ibi refert qõ francis. de rampo. in aũt. sed cũ testãtor. C. ad. l. falc. re fert se ita cõsuluisse cum io. de li. ꝛ per cõsequens reddit fortior opinio ꝫ ang. Jo. de imol. ibi dicit qõ aut statutũ reqrit qõ testes sint optime opinionis ꝛ tunc ꝓcedat do ctrina ang. qr licet quis presumatur bonus nõ tamen ꝑ sumit optimus licet. d. auct. lz cũ testãtor. requirat qõ sint optime opinionis qlibet enim presumitur bonus fm eũ. l. cũ quidam de leg. ij. omnimõ. C. de inoff. testa. l. cũ pater. §. rogo. de leg. iij. c. i. de scruti. tamẽ non ꝑsumit optimꝰ ꝛ ideo dicit qõ si statutũ reqrat qõ testes sint bone opinio nis qõ tũc nõ est articulandũ de bona opinione qr ꝑsumũ

62 tur esse bone opinionis. † Tu pondera subtiliter qr ista q̃stio pendet in hoc verũ quis possit esse optimus seu ꝑ fectus in ista vita temporali ꝛ vr mihi de iure dicenduz qõ sic per id qõ altissimus dixit deus abrae vt hr. xvij. c. gene. vel circa vbi dixit deus esto ꝑfectus. ꝛ est magnope põderãdũ qr abraã hẽbat vxorem ꝛ filios ꝛ nihilominꝰ potuit cadere ꝑfectio in eũ i isto mũdo qr alias deus dr similiter nõ sibi dixisset esto ꝑfectus si eẽ nõ poterat. sicut dicimus in simili qõ lex non iponit dbis. l. omne dbũ. C. cõmu. de leg. c. cõmissa de elec. i. vi. ꝛ adduco illud qõ sa cro scribit euãg. estote ꝑfecti qr deꝰ pr vester ꝑfectus est ꝛ per cõsequens est dare hominez ꝛ optimum ꝛ ꝑfectũ in isto mundo et adduco tex. in. d. aũt. sed cũ testator. vbi reqrit hominẽ optimũ. et clarum est qõ lex nõ ligat nos ad impossibile. l. nemo. ff. de reg. iu. vt scribit de genealo gia deoz in ꝓhe. in. v. qõ potes facito ꝛ c. si ergo põt qs esse ꝑfectus ergo ꝑsumit et sic nõ est necesse articulari et ꝓbari qõ testes sint optimi et ꝑfecti qr ꝑsumendũ est qõ sint et p ꝯñs io. de lig. et franc. de rãpo. recte cõsuluerunt qcqd dixerit ang. et io. de imo. et ẽt ego q in plerisqz locis tetigi hũc passum et tenui ꝫ ipsos Jo. de ligna. et francis. de rampo. et iudicio meo nõ bene. tene menti qr ista fue runt incognita maximis in iure viris. qnimo plus dico de retenta opi. ang. et Jo. de imo. qui dicebat qõ si statutuz requirat actum ꝓbari p testes bone opinionis qõ nõ est opus articulare nec ꝓbare qõ sint bone opinionis ex eo qr ꝑsumuntur. d. c. i. de scrut. cũ simi. qr ad hunc dico qõ nõ vr qõ bene dicat ex eo † qr statutũ disponens illud idez qõ ius cõe addit ad ius cõe qõ pulcre dixit bar. i. l. iiij. §. ꝑtor. ff. de dan. infec. et qõ voluit do. meus Jo. imo. ꝯsi lio. ciiij. et. do. abba. in. c. causamqz de dolo et ꝯtuma. et i. c. ex parte de dbo. signific. et in rub. de regula. et i ꝯsilga fuis ꝯsilio. xix. et i. c. pastoralis. J. de appella. et qõ voluit etiã ibi bal. quo sit vt debeat articulari. ꝛ ꝓbari ita vt di sponit statutum ꝛ p cõsequens nõ recte loquit. et etiã ad precedens dictũ meum ꝫ ang. et sequaces adduco illud qõ li. scribit genes. circa prin. in. v. vidit deus cuncta q̃ fe cerat et erant valde bona ergo sequit qõ quis ꝑsumitur esse valde bonus etiam si ꝓducat ad ꝓbandũ ꝫ instrz et

per cõsequens pondera vnũ φ nunq̃ fuit dictũ ab aliq̃ nec antiquo nec moderno iuris iterprete φ inquãtũ ista glo. voluit φ testes qui pducũtur ad probãdũ ꝫ instrm iuxta notata. in. l. cũ precibus. C. de pbat. ꝛ in. l. optimã. C. de cõtraben. ꝛ committen. stipu. ꝛ in. c. cũ Joannes. ꝫ. de fid. instru. ꝛ i. c. cũ a nobis. ꝫ. ꝺ testi. reqrit φ sint testes omni exceptiõe maiores φ illud nõ est necessariũ ex eo. qꝛ quilibet presumit esse optimus vt in. d. auten. sed cum testator presumit esse pfectus vt in auctoritatibus diuinis adductis a me. ergo frustra requirunt glo. nõ solũ in hac materia. sed in materijs varijs diuersis ꝛ etiã similibus vt hꝫ in. c. i. de cõsangui. ꝛ affi. vbi requiruntur testes omni exceptione maiores ꝛ gl. instit. de inutilib. stipula. §. item verborũ ꝛ glos. in. c. at si clerici i ver. legitima pbatione ꝺ iudi. q̃ dicit p testes omni exceptione maiores qꝛ indubitanter gl. omnes ꝛ doctor. dẽs nõ bene loquũt qꝛ vident onerare litigantes vt articulent ꝛ pbent testes illos esse oi exceptione maiores ꝛ vexant litigantes in laboribus ꝛ expensis qꝛ psumendũ est φ sint optime opinionis ꝛ pfecti homines incumbet onus pbandi cõtrariũ aduersario p dicta iura allegata a nobis tene menti qꝛ alias hanc doctrinã non tradidi ꝛ ideo afferam illud φ dixit psal. nõ nobis domine nõ nobis sed nomini tuo da gloriam. ꝛ etiam faciat φ sacro scribit euang. in. ꝟ. si vis eẽ pfectus vade ꝛ vẽde oia q̃ hẽs i hoc mũdo. ergo est dare pfectionẽ in hoie ꝛ φ gloriosus Ja. apo. dicit i sua canonica omne donum optimum atqꝫ pfectum de sursum est descendens a pre luminum ꝛ φ voluit glo. in. c. cum

64 beatissimus. xxiij. q. i. q̃ loqt ꝺ optimo magistro. ¶ † Itẽ incẽtrum supius dixi si possent recipi testes nõ iurati stãte statuto φ possit iudex pcedere ꝛ decidere nulla iuris solẽnitate suata adde φ Lo. ro. i. d. l. siluillã. damat opi. bar. ibi ꝛ sequtur bar. in. d. extrauagan. ad reprimẽ. i. ꝟ. sine figura ꝛ refert Jo. de imo. ibi ita tenere ipe addit ad eum bal. in. d. l. milites. C. de testa. mili. ꝛ in. l. psbyteri. C. de epis. ꝛ cleric. ꝛ allegat rõeꝫ bal. dicentis φ de forma est vt testis iuret ꝛ allegat. d. c. testibus. ꝫ. de testi. ꝛ. d. l. iurisiurãdi. C. eo. ꝛ p cõsequens aliter tenet ibi i lectura q̃ꝫ reuerit in suo cõsilio. xix. allegato superius qꝛ ego respondeo φ licet sit de forma vt testis iuret tamen fuit introducta de iure positiuo. ergo sequitur φ de iure positiuo tolli põt qꝛ vnũ quodqꝫ soluit eo vinculo quo est ligatũ. e. oĩs reg. de re. iur. l. nihil taꝫ naturale. ff. eo. l. stichũ ante pamphilũ. §. naturalis. ff. de solut. ergo tene intrepide illud φ supius tenui. ¶ Itẽ incẽtrũ supius dixi φ dignior est vox viua q̃ꝫ mortua adduco qꝺ dixit. d. meus Joã. de imo. i. c. i. alias secũdo. ꝫ. de fid. istru. vꝫ φ scriptura mercatoris nõ facit semiplenã pbationẽ sꝫ testificatio eius ꝛ sic vox viua eiusdẽ facit semiplenã pbationẽ de quo dicẽdũ vt p bar. i. l. admonẽdi. ff. de iur. iu. ꝛ i. l. nuda rõ. ff. de

65 dõat. ¶ Itẽ collige ex ista gl. † φ quedã pbatio p scri-

a ptura est dignior [a] vbicũqꝫ actus ẽ antiquus vt. l. census ꝛ in. l. si arbiter. ff. de pbat. propter labilem memoriam hominum alle. l. iij. §. due cause. ff. ad carbo. ꝛ qꝺ hꝫ i. l. lege aquilia si occiderit. ff. ad. l. aquilia. ꝛ in. l. qui bona fide. §. siquis stipulaturus. ff. de dãn. infec. ꝛ faciat. l. qdã tabularum. ff. de fur. ꝛ φ ibi voluit ang. ꝛ. c. quoniaꝫ frequẽter vt lit. nõ cõtesta. in pri. vbi testes lite nõ cõtestata recipiciuntur ne tradant obliuioni negotiũ de quo testificaturi sunt ꝛ adduco φ voluit bar. in. d. l. qui bona. §. si

66 qs stipulaturus vbi egregie dixit † testis iterrogatus de die respondet se nõ recordari φ in alia istantia receptus in testeꝫ põt deponere de die dicendo φ nunc melius recordatur ꝛ adduco bal. in. c. i. in ti. quid sit inuesti. in vsib. feud. ꝛ in. c. i. §. notãdũ in ti. de noti. feud. in vsib. feud. ꝛ φ idem voluit in. l. de tutella. C. de in integ. resti. minor. ꝛ de excelientia memorie licet sit cõiter labilis adduco φ cicero nostro venit in ore iter humane nature cõmoda nil memoria dignius reperit. ꝛ põdera diligenter qꝛ loquitur de memoria naturali ꝛ nõ ꝺ memoria artificiali qꝛ artificiũ illud nõ est cõmodũ n le sꝫ potꝰ ẽ cõmodũ artis qꝺ hꝫ notabis p multis oratoribꝰ ꝛ pdicatoribus vtẽtibus mẽoria artificiali. qꝛ postq̃ꝫ discedũt ab orãdo seu pdicãdo nullã hñt mẽoriã ꝛ si ex iprouiso iterrogant nõ rñ. ꝛ p pño vꝫ potius illa eẽ memoria abusiua ꝛ vnibratilis ꝛ adduco φ idẽ scripsit in li. de ora. circa pn. in ꝟ. qd de memoria rex oiꝫ thesauro ꝛc. ꝛ adduco φ pcta re scribit in plo. declama. in ꝟ. mẽoria est ex oibꝰ ptibꝰ ei.

67 ꝛ c. † hic ãt ꝛ i me floruisse si nego. nã ꝛ duo millia noia eo ordie q̃ dcã erãt recitabã ꝛ plerũqꝫ ab vltio incipiẽs vsqꝫ ad pmũ dicebã nec ad cõprehẽdẽda cũcta q̃ vellem velox erat mihi memoria sꝫ ad ptinẽda cũcta q̃ acceperã ꝛ adduco φ pho p longe pncipi Aristo. venit in ore i li. de memo. ꝛ reminis. vbi dixit φ hoies q pualẽt igenio ꝛ memoria sunt semidei. ꝛ iõ non immeritos magnus dixit Auer. in ꝓ phisi. loqns de aristo. credo inqt φ hõ iste diuinus fuit. ꝛ faciat tex. in. l. i. C. de vete. iu. enu. in ꝟ. omnium hẽre memoriã potꝰ diuinitatis q̃ꝫ hũanitatis ẽ ꝛ φ mẽoria labilis sit in sensibꝰ. vt est dcm. adduco qꝺ i sacra scribit trage. senũ inqt languescit mẽoria ꝛ qꝺ voluit bar. i

68 l. in põt. ff. de acq. here. ¶ † Itẽ incẽtrũ ista gl. dixit posse recipi testes lite nõ pte. pp timorẽ ne fides testis vacillet põdera q̃ro ista est sinistra suspitio ꝛ nõ dubius. l. merito. ff. p so. l. oimõ. C. de ios. te. l. cũ pꝛ. §. rogo. de le. ij. l. merito. ff. p so. c. i. de rescri. c. estote misericordes. de re. iur. ꝛ faciat talia psumunt ex pncipiata qlia sunt eoꝝ pncipia d. l. merito. ff. p so. Bal. in. l. i. C. si qs omis. cã te. ꝛ p pño nõ capiet talis sinistra suspitio. ergo gl. ista nõ ẽ sine dubitatiõe. ꝛ et glo. in. d. c. qñ frequẽter tene mẽti. ¶ Itẽ incẽtrũ gl. ista loquit de pbõne q̃ pbõ prevaleat. addo qꝺ

69 voluit bal. i. l. sciãt. C. de pb. † vbi dic triplicẽ ee pbõnẽ vꝫ q̃dã est pbõ minor. q̃dã est maior. q̃dã est maxia pma est q̃ fit p vnũ testẽ cũ delatiõe iuramẽti. l. in bõe fidei. C. de in. iur. l. admonẽdi. ff. e. c. si. e. ti. maior ẽ q̃ fit p duos testes. l. vbi nũerus. ff. de testi. c. pluralis nũerus. de reg. iu. iij. q. iij. pluralis nũerus maxie est q̃ fit p plures testes ꝛ adduco qꝺ voluit idẽ Bal. in. l. p hac. C. de tẽp. ap. i pn. sup tex. in ꝟ. lumine vitatis. vbi dixit qꝺ est q̃dã pbõ plena q̃dã plenior ꝛ q̃dã plenissima. plena ẽ q̃ fit p duos testes. plenior est q̃ fit p plures testes. plenissima est q̃ fit p testes faciẽtes rẽ manifestã. ij. q. i. c. manifesta. ꝛ. c. de manifesta. faciat sile φ hꝫ in. l. si fideiussor. §. pꝛ ser. ff. q̃ pg. vbi glo. loquit de absolõne plena plenior ꝛ plenissima. l. aut ptor. §. pmittit. ff. de mino. vbi ẽ elegãs gl. sitis tꝺ hꝫ in. l. cũ plenissima. ff. de offi. pcõ. ꝛ faciat egregiꝰ tex. in. l. si. C. de fideicõ. in ꝟ. vt p ãpliorẽ nũerũ testiũ magis lux vitatis assistat. sile adduci posset de iure bono ꝛ meliori ꝛ optio. vt in. l. i. C. qñ ꝛ q q̃r. po debe. li. x. vbi ẽ gl. valde solẽnis ꝛ faciat qꝺ voluit ibi Bar. ꝛ qꝺ refert lo.

70 ro. in suis sing. xix. ꝛ dicit h. d. Abb. † φ papa puincal o crie p duos testes. ꝛ alle. gl. singu. ꝛ vnicã in. c. psul. ij. q. iiij. q̃ dixit φ papa ẽ ad instar diaboli q cecidit sine repatiõe codẽ mõ dicit de papa qꝺ cũ sit maior sine cõparatiõe si cadat cadit sine repatiõe. ꝛ iõ puincit p duos testes q̃ gl. oẽs idiffinite sequũt. sꝫ p certo ego dubito ex eo qꝛ k de q̃ minus vꝫ inesse ꝛ inest. ergo ꝛ fortꝰ de q̃ magis vꝫ. dixit Aristo. in. i. poste. auc. multo magis. C. de sa. sa. ec. c. cũ in cũctis. de elec. sed minus vꝫ inesse φ ad puincẽdũ cardinalẽ de crie requirat multitudo testiũ. vt no. in. c. licet vniuersis. ꝫ. de testi. ꝛ clarũ ẽ φ minor psũptio bonitatis psumit eẽ in cardinali q̃ꝫ in ipso papa ex eo qꝛ merita petri aut sanctũ videt aut sanctũ faciũt. gl. dis. c. i. ergo sequitur φ si in arido ligno hoc fit qꝺ fortius dẽret fieri in viridi ligno vt in sacra pas. apud luc. ꝛ p pño iudicio meo ista gl. nõ ẽ sine dubitatiõe lꝫ cõiter oẽs eã sequant ꝛ ista tene mẽti. ¶ Itẽ collige ex isto glo. ꝛ ad hoc cõiter alle.

b 71 † φ plures psumptiões [b] iniũctẽ faciũt vnã plenã pbonẽ qñ tendũt ad vnũ ꝛ eũdẽ effectuꝫ. ego adduco gl. i. l. ij. in pn. ff. de excu. tu. q̃ꝫ cõiter oẽs reputãt singu. ꝛ adduco aliã in. l. iij. §. eiusdẽ. ff. de testi. ꝛ adduco tertiã i. l. iubemus. C. de pba.

a ¶ Dignior. Vide ad h. d. abb. ꝛ ibi doc. in c. cũ olim. ꝺ cẽsi. ꝛ vide elegantẽ gl. in. c. sane. el. a. xxiij. q. ij. ꝛ aliqd p doc in c. cũ ad audientiaꝫ. de prescrip.

b ¶ Presũptiões. adde ni ꝺ neap. i d. l. ij. i pn. ꝺ excu. tu. alle. i tex. in ij. col. ꝺs. viso qd sit vbi viꝫ bar. ꝛ oẽs doc. qui late ibi hẽc. q. examinant.

.C.de pba.iuxta illud q̄ nō ꝓsunt singula multa iuuant. ⁊ adduco gl.in.c.veniens de testi. ⁊ aliaꝫ in.c.cū causaꝫ.ī.eo. ⁊ aliā i.c.accedens el secūdo vt lit.nō cōtesta. ⁊ aliā in.c.illud de psumpe. ⁊ aliā in.c.cū bertold⁹ de re iudi. ⁊ aliā in.c.i.de appellat. ⁊ aliā in.c.cū dilectus de success. ab intesta.q̄ gl.sūt valde celebres i vtraqꝫ censura. ⁊ etiā faciat glo.in.l.pře furioso.ff.de his q sūt sui vel alie.iur. nō tradan obliuioni q̄ tempore suo afferent tibi honorē ⁊ adduco tex.in.l.q sniam.C.ð peni.q tex.attribuitur oldrado loden.quē ipse allegauit in.l.spadonē.§.q iura multa.ff.ð excusa.tuto. ⁊ refert bal.in.c.cū causaꝫ.ī.eo. ⁊ ð illo tex.fecit festuꝫ idē bal.in.l.i.C.de testa. ⁊ i.l.testiū .C.de testi. ⁊ in.l.de qbus.ff.de le. ⁊ in.c.i.i p̄ın.de cōtrouersi.feud. ⁊ adduco tex.in.l.idicta indubitata.C.de rei vendi. ⁊ in.l.sciant.C.de pba. ⁊ in.l.excipiunt.ff.ad silla. ⁊ tex.in.d.l.spadonē.§.q iura multa. ⁊ tex.in.c.illo vos de pignori. ⁊ in.c.ad nostram de emp. ⁊ vendi. ⁊ in.c.cū in dioccsi. ⁊ in.c.cū questus cum sua glo.de vsu.c.auditis de prescript.c.cū ad sedem de resti.spolia.bar.i.l.i.admonendi.ff.ð iur.iura.bal.i.l.gall⁹.§.eius.ff.ð liber. ⁊ posth. ⁊ in.d.l.ij. ⁊ in.l.iij.C.ad.l.iul.maiesta. ⁊ in.l.i.C.q pro numer.tutella. ⁊ in.l.i.C.de testa. ⁊ in.l.testiū.C.de testi. ⁊ in dicto.c.pmo de cōtrouersi.inuesti.in vsib.feud. ⁊ in .l.de quibus.ff.de legib. ⁊ i.c.accedens el secundo vt lit. nō cōtesta. ⁊ per domi.cardi.in.d.c.veniens ð testi. ⁊ ibi per do.anto. ⁊ Jo.de imo. ⁊ p eosdē hic per do.abba.in. c.litteras.ð psump. ⁊ adduco elegans cōsiliū do.petr.de ancha.cclxv. ⁊ bar.cōsilio.cxxvi.incipiente nisi fallar ꝓcessum fuit ⁊ in cōsilio.clxvi.incipiente si non mentior in causa Johannis festucij ⁊.d.meū Jo.ð imo.cōsilio cxxxvi. ⁊ etiā adduco do.abb.cōsilio.xxxi.alias.ij. ⁊ q̄ ipse voluit cōsilio.ij. ⁊ adduco lo.ro.septimo ⁊ octauo cōsilio in qbus dicit q̄ diuerse psumptiones tendētes ad vnum faciunt plenā probationē ⁊ dicit esse glo.sing.i.d.l.ij.ff.ð excusa.tut. ⁊ etiā idē ipse voluit cōsilio.lij.bal.in.l.i.in bonefidei.C.de iur.iura. ⁊ in.c.auditis de pscrip. ⁊ alber.ð rosa.in.l.instrumēta.C.de pba. ⁊ adduxit bal.in.c.cum causā aliq̄ naturalia similia.nec est mirū q̄ ars adiunet nature q̄ vt dixit arist.in.ij.phisico.res imitaf naturā in q̄tū pōt.l.adoptio nō iur̄ facta.ff.de adop.sicut dicimus est ꝯ vt pclare scripsit cicer.i lib.retor.naturalis inquit arte adiuta ⁊ ideo dicit bal.in.d.c.cū causā.ī.eo.q̄ sicut ex pluribus mēbris diuersis ꝯcurrentib⁹ ad vnū ⁊ eūdē effectū pficitur indiuiduū vt videmus boies ⁊ alia animalia ex diuersis membris ad idē cōcurrentibus cōpleri ⁊ pficiatur ⁊ eodē modo ꝓbatio pficif ex pluribus psumptionib⁹ ad eundē effectū cōcurrentibus ponit etiā aliud simile videlicet q̄ ex pluribus cordulis ⁊ diuersis instrumētis ⁊ similibus ad eūdē finē cōcurrentibus perficitur melodia eodē mō ⁊ ꝓbatio.eodē modo ponit exemplū in musica q̄ ex diuersis vocibus ad eundē finem cōcurrentib⁹ fit ēē armonia ⁊ eodē modo i ꝓbationib⁹ ⁊ dicit eē tex.sing.in.d.l.qui sniam.C.de peni.in ver.ad eundē finē cōferentes ⁊ dicit illū tex.ad hoc ꝓpositū fuisse allegatū ab oldra.tene mēti ista q̄ fortasse excedunt vires humani ingenij nec aliq̄ resonante scripture vel repertorio ⁊ labor h⁹ aliorū hec ego attuli in mediū sꝫ lōgissimis temporibus. ¶ † Itē not.ex ista glo.q̄ voluit instrumētū reprobari p quatuor testes adminus ꝓbatos ⁊ idoneos ⁊ omni exceptione maiores ⁊ est questio nō fallor dubitabilis ꝓpter diuersas ⁊ varias opi.illustrissimorū doctor. ⁊ referuntur opi.in.c.cū Joānes heremita.de fid.instru.vbi vide p do.anto. ⁊ etiā p do.abba.q multō ordinate refert opi. ⁊ ēt p.d.cardi.q refert longe plures opi.quā retulerit do.abba. ⁊ tangitur iste passus ibi ⁊ hic ⁊ in.l.cū pcibus.C.de ꝓbat. ⁊ in.l.optimā.C.ð ꝯhen. ⁊ committen.stipu. ⁊ in.c.cū a nobis ð testi. ⁊ eā tenuit gofr.ibi quē omnes scriben.referunt hic ⁊ i.d.c.cuꝫ Johannes heremi.sed glo.hic firmauit suā opi.ad māꝫ adduci posset tex.sing.ſm vnā lec.i.d.c.cū a nobis.vbi ꝓ

71 [margin number beside "gissimis temporibus"]

hat q̄ si testes sunt descripti in instrō dꝫ reprobari p decem testes. ¶ Modo agredior hunc passum dubitabilē succincte tamē. ⁊ cum gl.ista que in mā est magra velit q̄ requiranf quattuor testes q̄ nota.hf ꝓ vno teste vt .l.dominus lab.ff.de testa. ⁊ in instrō sunt duo testes ⁊ instrm faciat fidē ꝓ vno teste.ergo reqrūf quattuor iudicio meo.ꝓmo ista glo.nō allegat aliquid q̄ stringat imo vr salua sua honorificētia q̄ eō psumptō semp sit pro istro vt.l.q̄uis.C.si qs alter.vel sibi. ⁊ .l.cū pcib⁹.C.de pba. cū si.legf q̄ necesse est q̄ reprobef p plures testes q̄ per q̄tuor ⁊ p ꝯñs nō vr recte loqui.Scđo ꝯ istā dico esse casum h iudicio meo sing. ⁊ vnicū iqꝫ isti fuerūt testes capti ⁊ licet nō apponef numerus testium tamē psumptio est q̄ fuerint longe plures vt cōitervidemus capitula canonicoꝝ regulariū habere copiā canonicoꝝ ⁊ asserenti ꝯriū incūbit onus ꝓbandi.l.neqꝫ natales.C.de pba. ⁊ per cōsequens ad reprobādū istud instrm necesse fuit q̄ interuenirent lōge plures testes ergo est hic casus ꝯ doctrinā ist⁹ gl. ¶ .iij.pōdero aliud q̄ istud instrꝫ q̄ isti canonici regulares reprobabant habebat iuris psumptionē ꝯ se. ⁊ tamē fuit cōuictū p tot testes ergo multo fortius ⁊ molto plures requirunf testes ad cōuincēdū instrm falsum q̄ nō habꝫ iuris psumptionē ꝯ se ⁊ in aliq̄ sui parte nō est inspectū. ⁊ etiā faciat q̄ gl.ista sine lege loqf q̄ h ꝓbet ergo erubescimus cū sine lege loquimur vt in aut. de trien. ⁊ se.§.cōsideremus ⁊ i.l.illā.C.de colla. ¶ Superuenit gofred.i.d.c.cū a nobis de testi.quē refert do. abb.hic post alios ⁊ fuit in alia opin.videlicet q̄ stetur arbitrio iudicātis cōsiderata cōditiōe notarij. ⁊ q̄litate instri. ⁊ q̄litate rei deducte in eo q̄ñ velit si instrm esset cōceptū super omnibus bonis vel sup maiori parte honoꝝ ar.c.frequens de resti.spoliat.in.vi. ⁊ .l.omnes.§.lucius .ff.que in frau.credi.vel esset de meliori re q̄ aliqs hꝫ in bonis vt est tex.vnicus ⁊ sing.in.l.sūma cū ratione.ff.de pecul. ⁊ ad hoc adduci posset qđ in simili voluit Jo.an. in.c.significātibus ð offi.dleg. ⁊ i.c.cū oportet de accusa. in.c.quoniā frequenter in p̄ın.vt lit.nō cōtesta. ⁊ q̄ voluit bar.in.l.si cōstāte.ff.so.ma.dixit etiā gofred.q̄ debita pitate testiuꝫ ⁊ instri seu testiū faciendō ꝓ instrō q̄ stabif instrō ꝯriū tenet hic do.abba.dicens q̄ potius stabitur testib⁹ viuavoce dponētib⁹. ⁊ mouef q̄ vox viua dignior est voce mortua ⁊ allegat q̄ not.in.c.cū.p.tabellio.de fide istru.tu vide pellagus eoꝝ que ego allegaui superi⁹. Sꝫ ang. ⁊ bar.i.l.i.§.siqs neget.ff.quemadmo.testa.aperiant.dicūt q̄ pot⁹ stabif instrō ⁊ de eis fecit nullā mētionem do.abba. ⁊ ideo dixit gofred.q̄ reus absoluetur. ¶ Mibi vr q̄ iscitua loqf ex eo q̄ vbi ꝓbationes sunt pares psumif ꝓ ea que est ꝓ istro q̄ psumitur verū vt in. d.l.q̄uis.C.si qs alter.vel sibi. ⁊ ad h adduco simile q̄ vbicūqꝫ ꝓbationes sunt pares ⁊ vna hꝫ ꝓbationē fame q̄ pfertur illa vt est gl.valde celebris in.l.ꝓprietatis.C. de ꝓbatio. ⁊ ibi dixit Ja.de are.quem refert ⁊ seqf Cy. bal. ⁊ sali.q̄ cautella est semp articulare de fama ⁊ illaꝫ ꝓbare q̄ stante paritate ꝓbationis pferf illa que adiuuaf a fama ⁊ ego infinitis vicibus ita cōsului. ⁊ etiā faciat simile q̄ dixit bal.in.c.cū sint partiū iura obscura de regul.iur.in.vi † .q̄ si sunt due ꝓbationes fauorabiles ⁊ vna est fauorabilior altera.q̄ illa preferf ⁊ iudex dꝫ hoc exprimere i actis allegat.l.si duo patroni.ff.ð iur.iuran. ⁊ p cōsequens fauorabilior erit ꝓbō faciens ꝓ instrō.sic tamē bene cautus iudex q̄ hoc exprimat apud acta per illā doctrinā bal.faciat simile q̄ voluit bar.i.l.i.lutius.ff. de his q not.infa.tene mēti ista q̄ ad opi.gofred.sed nō allegat.l.aliqꝫ que ꝓbet dictū eius. ¶ Superuenit in. ao.in.c.cū Johannes.ī.ð fid.instr. ⁊ tenuit q̄ duo testes idonei ⁊ omni exceptione maiores pferunf instrō mouetur p.l.optimā.C.de ꝯhen. ⁊ commiten.stip.vbi tex.vtif isto verbo testes q̄ testes ꝓbant instrm falsum quo casu appellatione testiū veniant duo capiunl.pluralis numerus ð reg.iur.l.vbi numer⁹.ff.ð testi.iij.q.iij.c.pluralis

73 [margin number beside "regul.iur.in.vi"]

numerus ⁊ hanc opi.seqt Jo.an.⁊ Jo.cal.in.d.c.cū io annes ⁊ cōmuniter illustres doctores secuti hanc opin. ibi ⁊ sequit bar.⁊ ang.in.d.l.i.§.si qs neget.ff.quēadm. testa.aperian. ¶ Mibi autē vr ꝙ lz auctoritas inno.⁊ tantoꝝ doctoꝝ grandis sit ⁊ maxima.tamen cōfundit p istū tex.inducendo illū vt iam superius induxi ⁊ ad.d.l. optimā cui nemo antiquoꝝ aut modernoꝝ ausus est re spōdere ego facile do responsum ⁊ iudicio meo verissimū ꝙ verbū p testes ibi appositū debet ampliari p eundem tex.in.ꝟ.liquidis ⁊ manifestissimis pbatiōib⁹ vbi istum vz cōuinci ⁊ reprobari p liqdas ⁊ manifestissimas pba tiones.ergo seqt ꝙ p plures testes ꝙ̄ p duos ⁊ ad h al lego ꝙ voluit bal.i.l.p hanc i princ.C.de tempor.appel lat.quē allegaui superius vbi loqtur de manifesta.⁊ de manifestissima pbatione ⁊ p cōsequens.d.l.optimā nō meret allegari ꝯ istā glo.⁊ si inno.⁊ sequaces haberēt cē tū lanceas cōfunderēt p istum tex.⁊ p.d.l.optimā tene mēti qr est noua inuētio ⁊ plus videret dicēdū ꝙ cū ista questio sit dubia inter glosatores iuris ciuilis ⁊ etiā eius dem iuris interpretes vt per nico.de mata.⁊ alios in.d. .l.in exercēdis ⁊ per bal.in.l.scripture.C.de fid.instru.⁊ in.d.c.cū Joannes ⁊ i.d.c.cū a nobis ⁊.in.q.q.in.c.testes ꝙ si esset apire os sup celū dic ꝙ iste tex.est declaratori⁹ huius hesitatiōis vt requirant plus ꝙ̄ quatuor testes.⁊ vl tra numeꝝ quatuor testiū stet iudicātis arbitrio.Ego p nunc aliter nō insisto qr materia examinat cōmuniter p omnes in.d.c.cū Joānes heremita.⁊ ideo.d.abb.hic re mittit se ad dicta sua ibi.⁊ sapienter faceret roman⁹ pō tifex vna cū dominis cardinalib⁹ decidere istū passum dubitabilē.⁊ etiā serenissimus imperator.Eget enim de claratione pōtificia aut cesaria pro nunc ita requiesco sup isto passu.fortasse diuina fauente gratia examinabimus in.d.c.cum Joannes.Et adde ꝙ bal.in.c.sequenti dixit vnū quo ad istū tex.ꝙ singulari dignū est nota vz ꝙ qn negatiua pfert verbis affirmatiuis ꝙ est mere negatiua ⁊ ad hoc allegat istum tex.⁊ dicit esse casum singular.in .l.si.ff.d heredi.insti.vbi dr titius ploꝝ heres esto.quasi dicat ꝙ si plorius heres nō erit titius heres erit.⁊ p cō sequens sub illa affirmatiua comprehendit negatiua ⁊ allegat etiā.l.verbis ciuilib⁹.ff.de vulga.⁊ pupil.nō aūt fuit recordatus bal.apponere hanc doctrinā h. ¶ Dic etiā hic bal.ꝙ inquantū tex.dicit iurati ꝙ requirit cita tio secus si diceret pducti qr tūc non requirit citatio.⁊ dicit esse glos.singula.in.l.post legatū.§.is vero.ff.de his qb.vt indigni.vide de hoc que ego ad plenū dixi in.c.ij.

74 de testi.Dicit etiā hic bal.† ꝙ pbat instrm nō verū p ex traneā cautelā ⁊ pacta insolita.⁊ dicit esse glo.celebrem in.l.si quis sub cōditione.ff.de cōditi.insti.⁊ ego allego

75 glo.sing.in.l.cū alias.C.de vsur.que voluit † ꝙ si pacta insolita apponūtur in instro celebrato cū vsurario ꝙ orit psumptio iuris ⁊ de iur ꝙ instrm sit vsurariū ⁊ admittit

76 pbatio in cōtrariū.† Itē colligit.d.abb.hic inquantū

a ista gl.dicit ꝙ fit pbatio p indicia ᵃ ipse allat bar.in.l.d minore.§.tormēta.ff.d questio.ego pōdero istā gl.iquātū allegat.l.indicia.C.de re.vendi.qr decūz eius dz intelligi hm.l.ꝙ̄ allegat vt voluit bar.i.l.nō solū.§.liberationis verbo.ff.de liber.lega.⁊ pbat.i.l.hoc articulo.ff.de he redi.insti.sed.d.l.indicia loqtur de indicijs indubitatis ergo sentit ꝙ indubitata indicia pbant.⁊ ego adduco sing.tex.in.l.si q adulterij.C.ad.l.iul.d adult.⁊ adduco tex.in.l.sciant.C.de pbat.⁊ nicola.de matar.ibi.⁊ etiaz bal.referentē ⁊ allego ꝙ voluit bar.in.l.ediles.ff.de vi. publi.⁊ in.l.iusto errore.ff.de vsucap.⁊ in.l.si.ff.de here di.insti.⁊ ꝙ voluit spe.in ti.de psump.§.i.ver.sed pōe ꝙ occisus ⁊ ista dicta refert lo.ro.in.l.i.§.hoc rescriptuz.ff. ad sil. ¶ Sed ego hic nō refero ex eo qr retuli i rubrica .Eo.vbi bal.plenius locutus est de indicijs vide ibi om nino ⁊ adduco ꝙ voluit idē bal.in.l.i.C.de serui.fugit.

77 allegans Ja.bu.† loquor vni ad aures.⁊ ille incōtinē ti occidit aliquē an psumat ꝙ ego mandaueri sibi illud

ᵃ ¶ Indicia d q̄ pbōne.vide d.alex.de imo. ɔsi.xcvi.in.iiij. pte.⁊ i ɔsi.liij. ⁊.lxvi.l.ij.pte q multa ad rē faciētia po.po nit.

homicidiū deciderit ꝙ sic si erant capitales inimicitie inter me ⁊ illū a(l)io secus ⁊ idē etiā dicit ego sto armatus cum eo q egredit aliquē ⁊ illū occidit sed nō do illi auxiliū operatiuū.sed diceret sto armatus ibi ꝙ nihilominus psumor dare auxiliū illi pp terrorē armoꝝ ⁊ alle.singu. d.Inn.in.c.cū ɔtinēris.de cle.pcu.tene mēti ista. ¶ Et si qd boni diximus gratia sit deo nro Jesu xpo.Andre. Barba.die.xxiiij.martij.M.cccclxxix.

Trauit.

Et hoc intendit hm glo.vt refert hic Jo.an.† in cau sa matrimoniali publicatis attestationibus sup ɔrio articulo alij testes nō debēt admitti. vel sumat sic hm aliū intellectū glo.vt refert hic Jo.an. ꝯ dicta pluriū testiū nō admittit ɔdictio vnius.cōis di uisio ɔsultatio ⁊ rñsio.vel sic hm Bal.et in cā matrimo niali publicatis attestatiōibus sup articulo directe ɔrio alij testes nō admittunt.deinde dat hm sūmariū dani a Jo.an.⁊ p ɔñs sequit Bal.sūmaris glo.sed.d.Anto.h sūmat sup ɔhendo matrimonio publicatis attestationi bus sup ɔrio articulo alij testes nō admittunt.h.d.post ea dat aliud sūmariū ēe datū a Jo.an.⁊ p ɔñs sequitur sūmaria glo.sed.d.Card.dicit hoc.c.varie ⁊ diuersimo de loqui.vt pz in glo.⁊ remittit se ad quartā oppositio nem datā hic a se ⁊ sūmāt hoc modo in mrimonio ɔhē do publicatis attestationibus ⁊ pbato impedimento si quis offerat ɔriā pbationē per testes.testes nō recipiun tur sed statur priori pbationi hm eū. ¶ Superuenit.d. Abb.⁊ reprehendit sūmaria data a Jo.an.post gl.⁊ di cit ꝙ primū sūmariū est ꝯ.c.cū in tua.de testib.⁊ ꝯ illud qd voluit idē Jo.an.in.c.serico.de testi.ꝯ scdm sūmariū dicit ꝙ est de indubitato.⁊ per ɔñs de nihilo seruit no

a bis.† qr lex dz poni i casu dubitabili.l.ꝙ labeo.ff.ad ver bo.c.cū in iure pitus.de offi.dele.⁊ in.c.cū in iure pitus. de elect.⁊ ideo p illa iura perīpēdunt doctores ⁊ scho lares repetentes cū apponunt ɔclusiones indubitabiles ⁊ ideo sūmauit istū tex.hoc modo vz.vbi agit de mrimo nio ɔhendo publicatis attestatiōibus ⁊ pbato impedi mento nō admittunt alij testes sup defectu impedimen. h.d.hm eū.⁊ est notabilis ⁊ verus intellectus ¶ Sed tu ponderas qr lz oēs scriben.hic vt vidisti ɔstāter affir ment tex.istū loqui in matrimonio ɔhendo ⁊ mouent p tex.istū in ver.accepturū.que verba sonant in tpe futuri vt in.c.ex pte.de spon.⁊ ita colligit Jo.an.⁊.d.Anto.⁊ cōiter oēs hic.sed ego pondero vnū ꝙ oībus videbit no

b uum.qr tex.iste dicit cū vellet traducere.† ꝙ verbū sapit executionē.qr illa mulier traducit a marito q desponsata est sibi per verba de pñti.vnde illud verbū accepturū in stringitur limitatur ⁊ specificat per illud vbū traducere ergo ista sponsalia erant redacta ad ɔsensum seu ad ver ba de pñti.vbicūqz enim verbū sapit executionē denotat actū factū a lege vt decidit tex.in.c.ex tue.⁊ in.c.si.d cle. nō resi.⁊ in.c.de multa.de pben.⁊ in.c.ex lrīs.de excessi. prela.⁊ in.c.si.de postu.⁊ ibi per.d.Ant.⁊ in.c.ꝙ in de bijs.de renū.⁊ ibi per eundē ⁊ p Bar.⁊ Bal.in.l.si qs maior.C.de trāsac.ergo sequit ꝙ ista sponsalia erant re dacta ad verba de pñti ⁊ si qspiā dixerit mihi quare pu blicatis attestationibus nō debēt admitti testes ad pba dū ɔriū.vt est casus sing.in.c.serico.J.de testi.posset ri deri ꝙ iste tex.hz multiplices lecturas.⁊ p ɔñs eius qd multipliciter exponit veritas ignorat vt a beato scriptū est Boetio refert bal.in.l.ne qcq̄.§.de plano.ff.e.§.vbi decretū.ff.de offi.pcō.vbi posset ēt rñderi ⁊ subtilius pō derando istū tex.ꝙ ideo publicatis attestationibus nō admittunt alij testes ad pbandū nō inesse impedimentū ideo fuit.qr prima receptio fuit lrīe facta quasi dicat per testes omni exceptiōe maiores qd pbo p glo.valde ce lebrē in.c.et si clerici.de iudi.in ver.lrīs pbōne ⁊ glo.ibi exponit.i.p testes oi exceptiōe maiores ⁊ faciat gl.in.§. itē verboꝝ.insti.de inuti.stip.⁊ tex.ɔiuncta sua gl.in.c.i. de ɔsan.⁊ affi.ideo est ꝙ nō debuerūt admitti alij testes ad pbandū

ad pbandū ꝯtrium.ergo.ꝛ figuraẜ casus hic hoc modo. Quidā iuuenis iurauit se accepturū quādā puellā i vxo/rem cū vellet ipsaꝫ traducere cōparuerūt qdā q testifica/ti sunt matrimoniū inter eos esse nō posse q attingebant se in qrto ꝯsanguinitatis gradu cōparuerūt qdā ex ad/uerso ꝛ offerebāt se pbaturos nō esse inter eos īpedimē/tum ꝯsanguinitatis ꝛ iam publicati erant testes querit/qd iuris rñdetur ꝙ publicatis attestationib⁹ nō debent alij testes admitti.ꝛ sic standū esse priori pbōni.ꝛ iste sit casus. ¶ No.ibi iurauit.ꝯcordat cū eo ꝙ inclitus dixit dauid iurauit dñs ꝛ nō penitebit eum ꝛc. ¶ No.ibi vt asserit.qꝛ papa h volnit fateri ꝙ ille iurasset se accepturū istā puellā in vxorē.sed apposuit illud verbū vt asserit adduco ad hoc ꝙ hꝫ in extrauā.ad reprimē.in ꝟ.vt asse/rit.ꝛ adduco ꝙ in sacra scribiẜ passiōe apud Io.in ver. noli scribere rex iudeoꝝ.sed qꝛ ipse dixit rex sum iudeoꝝ ꝛ adduco.c.ad hec.ē.de rescrip.in ver.vt asserit.† ꝛ ibi
4 colligit.d.Ant.cautelā optimā qñ reus nō vult ꝯfiteri i/tentionē actoris ꝙ appōat illa ꝟba.vꝫ vt asserit ꝛ addu/co.c.de eo q mit.in pos.in ꝟ.vt asserit.ꝛ in.c.ad nostrā.ꝺ iureiu.ꝛ in.c.ꝯtingit.de fi.instru.ꝛ i.c.cū cām.ꝛ in.c.pre/terea.ꝛ in.c.p.ꝛ.g.de offi.dele.ꝛ in.c.cū venerabiẜ.in ꝟ. vt asserit.ꝛ in.c.fi.de excep.ꝛ in.c.fi.in versi.vt asserit.de accu.ꝛ in.c.fi.in ver.vt asserit.de homi.ꝛ in.c.tuas lrās. ꝛ in.c.in lrīs.de testi.ꝛ in.c.cū psone.de pui.in.vi.ꝛ in.c. cū bertoldus.de re iudi.ꝛ in.c.pleriqꝫ de pac.ꝛ in.c.ab/bas.ꝙ me.cau.c.inter.de exces.pla. ¶ No.ibi in vxorē legitimā.qꝛ iudicio meo vi esse qdā modus dicēdi vt in simili dixit Bar.in.l.i.ff.de iudi.ꝛ gl.Io.an.in cle.sepe. de ver.sig.vel dicamus ꝙ fuerūt verba sponsi iurantis.
5 † qꝛ clarū est ꝙ appellatiōe vxoris venit vxor lrīa⁹ ꝛ ex iustis nuptijs.ar.eius qd dicimus ꝙ appellatiōe ꝯctus venit ꝯctus validus.ꝛ lō dixit Bal.in.l.nō dubiū.C.de
6 legi.† statuto cauet ꝙ de ꝯctu soluaẜ gabella intelligiẜ de ꝯctu valido.secus si est nullus.qꝛ ex eo nō soluetur ga/bella tex.est i.l.ij.C.de eunuchi.ꝛ hoc voluit ibi Bal.ꝛ adduco qd voluit Bart.in.l.nō putauit.§.nō quia.ff.de
7 ꝯta.vbi dixit † statuto cauet ꝙ bānitus possit impune of/fendi ꝛ bānū fuit nullū ꝙ bānitus nō poterit ipūe offēdi
8 ꝛ ēt dicit † statuto caueẜ ꝙ instrm guarentigie mandeẜ executiōi ꝙ nō hꝫ locū si instrm est nullū ꝛ faciat qd di/xit Bal.in.l.fi.§.in cōputatione.C.de iure deli.vbi dixit
9 † ꝙ appellatiōe instri nō venit instrm nullū ex eo qꝛ ab/usiue dī esse instrm.ꝛ faciat gl.sing.in cle.i.de seque.po. ꝛ fru.q dicit ꝙ appelōe snie abusiue venit snia nulla ꝛ ēt faciat rō qꝛ pia lꝫ nō facē illū actū ꝛ facē nulliter.l.qui. ff.q satis.cog.l.iiij.§.ꝯdēnati.ff.de re iudi.ergo sequiẜ ꝙ statutū aut lex aut pactū ꝯhentiū loquēs de vxore intel/ligiẜ de vxore canonica ꝛ lrīa.ergo per supabudantiā fuit appositū istud nomē hic legitimā. ¶ No.ibi accep/turū verba ista sonant in matrimoniū ꝯhendū de futuro sm.d.Anto.hic ꝛ alios alle.c.ex parte de sponsa.nec est admiratione dignū.qꝛ voces sunt signa eaꝝ que sunt in anima passionū devt in li.phiermenias scripsit Arist. l.labeo.§.idē tubero.ff.de sup.leg.cū si.ergo ꝛc.sed vnū pondera qꝛ nō pcedit qñ verba sunt executiua qꝛ posito ꝙ essent futuri tpis.tñ inferūt sponsalia fore ꝯcta p ꝟba sen p ꝯsensum de pñti.ita decidit celebris tex.in.d.c.ex pte.ꝛ ita ēt tenuit ibi.d.Ant.ꝛ ego ita infinitis vicibus ꝯsului in qōnib⁹ facti.et ex h inferẜ vnū ꝙ dixi supi⁹ cir/ca sūmaria ꝙ inchꝫtū iste tex.vtiẜ illo ꝟbo traduceẜ ꝙ vi/alterare nām illius ꝟbi accepturum et reducere illud ad spōsalia de pñti qꝛ executio ꝓsupponit actū eē factū.vt i c.fi.de postu.cū alijs iurib⁹ q̄ ego allegaui supius.et per ꝯñs vī ꝙ h agebaẜ de mrīmonio ꝯcto p ꝟba de pñti.et nō de mrīmonio ꝯhendo vt iam supius dixi tene menti.
10 qꝛ est noua inuētio. ¶ No.sm Bal.† ꝙ vbi mrīmoniū est pbibitū vel pēdet viciū litigiosi ꝙ tunc est pbibitus sponsus seu marit⁹ ducere vxorē et infert ad.q.initū pa/
11 ctuꝫ est de dote lucrāda † vel statuti disponit de dote lu/crāda so.ma.vt lꝫ sunt statuta pene p totā italiā et ma/trimoniū fuit ꝯctū in gradu pbibito vt h hꝫ.et o ꝯñs so/lutū est mrīmoniū ꝙ nō hēbit locū pactū de dote lucrā/da nec statutū loquēs de dote lucrāda so.ma.et alle.gl. valde sing.in.l.i.C.de ꝯdi.ob tur.cau.et idē ēt voluit ibi
12 dē Bal.et opponit h de eo qd hꝫ in.c.cū in vicio.de cla. de.dspon.et de.c.ex tenore.q fil.sint leg.† vbi filij nati ex matrimonio ꝯcto in gradu pbibito sunt legitimi.et per ꝯñs succedūt et ad hoc faciat qd egregie voluit Cy.i.l. q ꝯ.C.ꝺ ince.nup.quē et refert et sequiẜ ibi Bal.dicit.n.
13 † ꝙ qdā sacerdos venit ex ptibus francie in habitu lay/cali ad ciuitatē pusinā.et ibi ꝯxit mrīmoniū cū quadam pusina ignorāte virū illū esse sacerdotem et nati sunt ex eis filij ꝙ dñr legitimi.et succedūt. Bal.dicit ꝙ illud est ex dispōne legis quasi velit dicere ꝙ lex facit legitimus illū q nō est legitimus et pro certo istud est longe mira/bile.qꝛ vir pferẜ mulieri.l.in multis.ff.de sta.ho.quo sic vt poti⁹ videreẜ dicendū ꝙ eēt spuri⁹ pp maculā viri.et nihilominus ignorātia vxoris pualet.et in h ē limitatio ad oia iura q pferūt viros feminis.qnimo plus videreẜ dicendū ꝙ ex pte pñis dēret cēseri spuri⁹ seu incestuosus et ex pte matris dēret cēseri lrīus.sꝫ nihilomin⁹ illa iura dcidūt ꝯtrū ne qs pro pte dicaẜ lrīus et p pte spuri⁹.ar. eius ꝙ dicimus de seruo vt nō possit p pte dici liber et p pte seru⁹.l.si duob⁹.et.l.si pariter.ff.de li.caus.l.ideoqꝫ. et.l.libertas.ff.de fideicō.li.ꝛ qd voluit glo.in.l.heredi/tas ex die.ff.de heredi.insti.qd in simili voluit Bal.in.l. senium.C.qui testa.face.pos.ꝛ adduco ego quod singu/
14 lariter voluit idē Bal.in.l.eā quā.C.de fideicō.† vbi di/cit qdam tyrānus cognouit quādam mulierē per tyran/nidem ꝛ natus est filius ꝙ succeder.ꝛ ēt dicit h Bal.ꝙ pcedūt ista qñ cā matrimonij annullatiua est ppetua ꝛ ēt dicit ꝙ.d.c.cū inuicio.de clan.despon.ꝛ.d.c.ex tenore qui filij sint legitimi.procedunt in dispositione legis.qꝛ tunc factum legis trahitur retro.secus dicit in despensa/tione hois.qꝛ tunc dispensatio illa nō trahit factum re/tro ad pterita sed ad pñs ꝛ futurā ꝛ alle.l.qin pncicis §.diuus.ff.de ritu nup.ꝛ alle.ꝙ voluit Cuil.de cu.in.l. paulus.ff.de sta.ho.ꝛ ego alrā ꝯsului ab illustri capita/neo comite carolo de cāpo bassorūdi.secus dicit Bal.si nō hēt cām pbibitiōis ppetuā.sed tpalē ꝛ dicit esse ca/sum sing.in.l.i.C.si re.puin.ꝛ adduco eundē Bal.in.d.
15 l.eaꝫ quā.C.de fideicō.vbi dixit † donatio facta iter virū ꝛ vxorē si pcessit traditio ꝯfirmaẜ morte vt est casus sin/gu.in.l.papinianus.ff.de do.inter vi.ꝛ vxo.sed si marit⁹ putatiu⁹ donauit vxori putatiue ꝙ talis donatio nō cō/firmaẜ morte.ꝛ dicit de hoc fore casum sing.sm eū in.l. cū hic status.§.si qs sponsam.ff.de do.inter vi.ꝛ vxo.Di/
16 cit ēt † ꝙ si causa pbibitionis nō est perpetua.sed tēpo/ralis ꝙ tunc nō impeditur sponsus ducere vxorē ꝛ cam/ralē cognoscere per.d.l.i.ꝛ ego adduco ad pdicta ꝙ egregie voluit ꝯsciculus meus abb.in.c.ij.de do.post diuor.resti.vbi dixit celebratū est pactū inter virū ꝛ vxo/rem ꝙ qcquid lucrabiẜ maritus sit cōe inter ipsum ꝛ suā vxo/
17 rem † vel statuto caueẜ ꝙ bōa acqsita a marito sint cōia sibi ꝛ vxori ꝛ reuera matrimoniū erat putatiuū ꝛ sic ma/ritus erat putatiuus ꝛ vxor putatiua ꝛ acqsita sunt bōa ab isto viro putatiuo decidit esse cōicanda qꝛ vxor puta/tiua gaudet eo pñilegio quo gaudet vxor ꝟa.ꝛ ēt ad p/dicta adduco qd pulchre voluit Io.an.in.c.i.ꝺ do.post
18 diuor.resti.vbi dixit † mrīmoniū erat putatiuū ꝛ nō veꝝ ꝛ cōperta veritate solutū est mrīmoniū vxor putatiua re/petit dotē a marito maritus vult gaudere pñilegio ꝺdu/cto ne egeat singulr ibi decidit Io.an.ꝙ nō gaudebit il/lo pñilegio cū nō sit verus maritus ꝛ pōt esse rō qꝛ agiẜ de pindicio dotis ꝛ in dubio fauendū est doti.l.in ambi/guo.ff.de iure do.cum si.ꝛ adduco quod voluit Pe.de anchar.in capitulo ex litteris.de pigno.vbi dixit ꝙ dos putatiua gaudet pñilegio vere dotis.ꝛ alle.glo.sing. in.l.assiduis.C.qui potio.in pignor.habeātur.ꝛ addu/

a ¶ Legitima. sc.mīgdicat pma vel scda. si plures quis hūerit vide la/te p.d.dic.de imo.in ꝯ.clxx. in.§ pter vbi mi/rabil.videbis.

co tex. valde sing. in. l. prediū. §. prediū. ff. de fund. dota. vbi dos patentis gaudet priuilegio vere dotis vt sicut fundus vere dotis alienari nō pōt vt ibi. ita et fundum dotis patitur qd est singulariter notandū. faciat qd volunt scrib. i. l. si cū dotem. §. si mulier. ff. solu. matrimo. quē tex. allegat ibi pro singula. do. meus Jo. de imo. faciat etiā glo. celebris in. l. proculus. ff. de iur. do. que loquit̄ de ista dote putatiua. et etiā dicit bal. qd statutū loquens de dote lucrāda nō h3 locū i matrimonio phibito vt est casus singu. in. l. an in patrem. ff. qd fal. tu. auctor. faciat etiā qd ibidē voluit idē bal. ¶ † Dicit etiā hic bal. nō valere pactum celebratū cū ipsa vxore quo renunciat alimētis puenientibus sibi ex dote et mouet ad sic dicendū qr fruct⁹ dotis seu alimenta dotis sunt appēdices ipsius matrimonij et dicit de hoc fore sing. glo. bernardi. ē. de restitutiōe spoliato. sed re vera nō allegat capit. vbi bernard. illud dicat sed tu allega glo. in. c. ex parte ē restit. spoliat. vide ibi p eū et posset allegari rō iudicio meo valde celebris qd idē est iudiciū de matrimonio et dependētibus ab eo tex. est in. c. si ānū quartūdecimū de iudi. in. vi. et in cle. dispendiosam eo. ti. sed glo. in. d. c. si omniū sup ver. depēdētibus ponit exemplū vt in dote et p cōsequens idē erit in alimētis que pueniunt ex dote faciat qd ibi not. domini. et qd no. in. c. ex litteris de pign. et per ang. Jo. de imo. et alios in. l. i. ff. sol. ma. ¶ Subdit etiā3 hic bal. quotidianam et egregiā. q. † ego pmisi ducere aliq̄3 in vxorem et nulla fuit facta mentio dotis deinde verū intelligat̄ fuisse dos pmissa et vr qd nō ex eo qr conditio ab extrinseco nō subintelligit̄ in cōtractu. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. ff. de verbo. obliga. sed ista cōditio est extrinseca. ergo nō subintelligit̄ i tali pmissione. Itē qr matrimoniū pōt esse sine dote. l. eos que. C. de donat. ante nup. ergo nō itelligit̄ pmissa dos ita hic bellissime argumētatur bal. sed adduci posset qd interpretatio fit ꝯ eū q stat p ꝯtra. c. ꝯ eū de regul. iur. in. vi. l. veteribus. ff. de pac. l. quicquid astringende. ff. de verb. obl. gat. et faciat qd singulariter voluit bar. in. l. liberorū. ff. de verb. signific. † qd in materia ꝯctus appellatione liberorū non veniunt nepotes et adduco sing. doctrinā guido. de suza. q̄3 et refert et sequtur archi. i. c. si quis suadente. xvij. q. iiij. vbi dixit aliquis accepit emphiteosim p se et filijs suis qd licet appellatōe liberorū veniāt filie vt. l. i. cū si. ff. de verbo. signifi. nō tamen veniunt in materia cōtractus imputet̄ cōtrahenti. qr interpretatio fit ꝯ eū fm illā doctrinā refert. d. meus Jo. de imo. in comento. c. potuit de locat. ad fi. se in questiōe facti cōsuluisse apud lucā et re vera ita hr̄ in cōsilio suo. xx. alias. xxi. et ego adduco lay. de forli. et angel. i. l. tres fratres. ff. de pac. quos Jo. de imo. nō vidit ita dicamus i pposito nostro tene menti qr ista sunt meliora q̄3 illud qd arguit bal. nihilominus cōtrariū ipse hic decidit et mouetur qr istud est honestū vt mulier habeat dotem istud etiā est decens vt alatur ex dote et allegat. l. semper in cōiunctionibus. ff. de ritu nup. ibi autē dr̄ qd nō solū d3 attēdi id qd licet s3 etiā illud qd honestū ē. faciat qd hr̄ i. l. semp. ff. de regul. iur. p glo. ibi sing. et qd hr̄ in. c. magna de voto. Itē allegat bal. l. q̄ro et. l. mulier bona. ff. de iur. doti. et. l. q liberos. ff. de ri. nup. et dicit esse sing. glo. cōiuncto tex. i. l. obligamur. §. lege. ff. de actio. et oblig. et dicit habere rōnē ne maritus deneget alimenta vxori. et ita residet circa hunc passum dubitabilem. videretur mihi dicēdū qd fortiter obstat illud cōtrariū vt interpretatio fit cōtra eū qui stat p cōtractu et ad illud qd dicebat bal. de honestate et decentia illud pcedit ex dispositione iuris sed in dispositione hominis subimus pcō. et illud qd nō dixit pretor nec nos dicere debemus. l. si seruū. §. nō dixit pretor. ff. de acquir. hered. sed nihilominus vr mihi qd doctria bal. sit vera moueor hoc modo † indubio cōtract⁹ intelligit̄ celebratus fm qd celebrari cōsueuit et pmitti illud qd de cōsuetudine pmitti cōsueuit. l. excepto. C. loc. l. si priuus. §. recte placuit. ff. de aqua plu. arcend. l. nomina pdiorū. C. de agric. et cēsi. li. xi. et qd singulariter voluit ibi bar. et faciat. c. cōsuluit de off. deleg. et. c. qd translatione de offi. legat. et. c. cū. m. ferrariēn. de cōstitu. vide ibi dcā per me in repetit. et vide que latius dixi in repeti. rubrice. C. q admit. ad bono. pos. possunt. cū ergo in cōtractu matrimonij cōsueuit pmitti dos vt docet experiētia sequit̄ qd i isto cōtractu vr̄ fuisse facta pmissio dotis. et si dicatur quanta erit ista dos dico qd determinabit̄ fm vires patrimonij et fm q̄litatē viri et dignitatē p. d. l. qui liberos. et. d. l. q̄ro. et qd habet̄ in auten. qd loco. C. de collat. ¶ Itē adduco qd eo ipso qd ponit̄ substantiale apponit̄ appendicia seu appēdices et depēdētia et accessoria ista est casus in. d. c. si ānū quartūdecimū de iudi. in. vi. et in. d. cle. dispēdiosā de iudi. ergo sequitur qd facta pmissione matrimonij in cōsequentiā videt̄ facta promissio dotis ergo. ¶ Itē adduco vnū qd tibi videbitur nouū quo ad illa3. l. seruū. §. nō dixit pretor. qr bal. i comē. l. oēs populi in si. verbis dixit. † casus cōmissum recepit glosationē a iur̄ ita dicamus i pposito nostro vt illa promissio matrimonij recipiat glosationē a iure vt intelligat̄ facta pmissio dotis et isto modo substentare posset doctrina bald. hic ego nō reperio aliquē excellentis auctoritatis virū q hūc passum examinauerit qr esset dubitādū si statutū disponeret qd soluto matrimonio vir lucret̄ dotē qr tūc passus esset multū dubitabilis et videret̄ limitan hec doctrina bal. ne fiat ita larga interpretatio i fauorē viri ad piudiciū vxoris seu venientiū abintestato ipsius vxoris. ¶ † Et inq̄3tū dixit bal. qd vir posset denegare alimenta vxori nō danti sibi dotē est p certo pulcer passus et idē voluit idē bal. in. l. diuortio et i. l. si cū dotem. §. fin autē in. l. si vero. §. de viro. ff. so. mat. et i. l. qd i vxorē. C. de nego. gest. et i. l. fi. C. ad velleya. et i aūt. reliq3. C. comu. deleg. et in. l. p oneribus. C. de iur. dot. et in. c. quemadmodū de iur. iura. in omnibus istis locis bal. tetigit hunc passum. do. abba. in. c. i. de adulte. et in. c. tua de iur. iura. et in. c. salubriter. de vsur. et in. c. p tuas. de do. post diuor. re. Jn. in. c. p vr̄as. de do. inter vi. et vx. et in. d. c. p tuas. gl. in in d. l. si cū dotē. §. fin aūt in seuissimo. so. ma. dixit sufficit qd maritus hēat psonā vxoris. et p ꝯñs tenet qd nō pōt denegare sibi alimēta posito qd dotē pmissa3 sibi nō dederit et adduci posset qd vir et vxor sunt vna et eadē caro iuxta illud qd hr̄ lib. geñ. circa pn. dicēte Adā3 p vxore sua h os ex ossib⁹ meis hec caro ex carne mea relinqt hō pātrē et matrē et adherebit vxori sue. et clar3 est qd de rōnabilis filius tenet̄ alimētare patrē. vt. l. si quis a liberis. §. si vo parens. ff. de li. agn. ergo multo fortius tenebit̄ alere vxorē posito qd dotē pmissa3 sibi nō dederit. qr tūc vr̄ alere se ipm. et ideo gl. multū sing. in. c. admonere. xxxiij. q. ij. qd si marit⁹ stipulat̄ alimēta p se qd ēt intelligit̄ stipulari p sua vxore alimēta cū sint duo in carne vna et ēt faciat qd negādo alimēta vxori vr̄ eā necare et occidere. c. pasce fame morientē. lxxxvi. di. l. necare. ff. de li. ag. l. queadmodū. §. si magr̄at⁹. ff. ad. l. aq̄l. quo fit vt marit⁹ nō possit denegare alimēta vxori. et p ꝯñs et bal. nō recte h dixerit nec in tot locis nec etia3. d. Abb. in tot locis vbi hūc passum tetigit. s3 in ꝯriū facit tex. i. d. c. p vr̄as. de dot. post diuor. resti. i v. ne vxor dote nō soluta a viro sit dimissa vbi ca sus formalis qd vxor nō soluēdo dotē pōt repelli a marito. et p ꝯñs dēnegari pñt sibi alimēta tene hū mēti. qr ego nescio i iure meliorē tex. illo ad h ppositū. et ad dcā iura alle. p me i ꝯriū pt rñ. vt pcedāt eo cāu q̄ certū ēēt vxorē piturā eo cāu q̄ alimēta sibi dnegarent̄ a marito. tunc n. tenemur nō solū pētib⁹. s3 ēt cūctis submistrāre alimēta ne fame peant et ēt faciat ad pdcā. qr q nō facit qd d3 nō recipit qd op3. l. si nō fuerit. ff. de in. iur. et qd voluit ibi et bar. et bal. auc. dos data. C. de do. añ nup. et qd voluit ibi bal. q h colligit ex illo tex. et alle. d. l. si ñ fuerit. et qd voluit idē bal. i. c. i. i ti. si do. feu. p. puc. vbi alle. d. l. si ñ fuerit. et qd voluit idē bal. i. l. sali stipl'one. ff. de iure do. vbi idē dicit qd qui nō facit qd d3 nō recipit qd op3 et alleg. d. l. si nō

d.l.nõ fuerit. ⁊ faciat ꝙ voluit pet.de ancha.in.c.an sit de appellat.cũ ergo ista vxor nõ faciat ꝙ dʒ ergo nõ recipit ꝙ oportet. ⁊ ꝑ cõsequens nõ soluendo dotem marito põt marit⁹ recto iudicio dnegare sibi alienã. ¶ Nec obstat ꝙ voluit glo.in.d.§.sin aũt in seuissimo ꝙ sufficiat marito habere personã vxoris qꝛ nõ sufficit habere solã psonã.sed opus est habere dependentia ⁊ accessoria ad ipsam personã vt ꝓbatur in.d.c.si annũ quartũdecimũ de iud.in.vi. ⁊ in.d.cle.dispendiosaʒ ⁊ ꝙ voluit glo.fin. in.d.c.ex parte de rest.spolia. Et istũ passum alias tetigerim hic ⁊ in alijs comentis meis vbi passus iste tangit. eũ si ita digne eũ examiaui vt nũc vt id recte dici possit ꝙ inclitus scripsit Jero.i prolo.bib.scribimus indocti ⁊c. iuxta illud terentianũ hoc tempus alios mores aliamqꝫ viam postulat ⁊ ꝙ magnanimus scripsit apo.cũ erã paruulus loquebar vt paruulus ⁊ ꝙ scripsit Joã.an.in prohe.vi.in nouella tene menti hũc passum ita examinatuʒ. ⁊ altissimo da gloriã. ⁊ ista adde ad modernos in.l.i.ff. so.ma. ⁊ ad.d.l.si cũ dotem.§.sin autẽ in seuissimo. ⁊ ad id ꝙ voluit ang.i aũt.de qualit.dot.§.si. ¶ Not.ibi ſʒ morẽ qꝛ dicit hic bal.ꝙ intelligit ſʒ morẽ ecclesie romane ⁊ allegat.c.cũ in tua de sponsali. ⁊ per cõsequens probat iste tex.† ꝙ in matrimõio ꝯhẽdo attẽdit mos romane ecclesie [a]. Dicit etiam ꝙ attendit mos loci vbi matrimoniũ cõtrahit ⁊ ad hoc allegat.l.ij.C.quemadmoduʒ testa.aperia.vbi tex.dicit ꝙ in apitura testamẽti attẽdit mos loci vbi testamẽtũ aperit. allegat etiã tex.in.l.iij.§.fi.ff.de testi.vbi i testibus ꝓducendis attenditur mos loci vbi ꝓducũt allegat etiã.l.circa.ff.de ꝓbat.vbi tex.dicit mos ei gerendus ẽ.dicit etiã ꝙ mos redactus est in ius. ⁊ aliud bal.hic nõ dicit. ¶ Sed d.card.hic colligit ꝙ i matrimonio ꝯhendo audiunt denunciatores ⁊ testes ſm morem ecclesie. ⁊ allegat.d.c.cũ i tua de sponsali. ⁊.c.cũ inhibitio de clande.desponsat. ⁊.c.si.q matri.accus.poss. ⁊ subdit ꝙ iste mos redactus est in ius ⁊ allegat.d.c.cũ inhibitio. Ego adducebã glo.in.l.labeo.ff.de stat.liber. que dicit ꝙ mos aduocatorũ in iudicio seruandus est ⁊ reputat illam glo.eẽ sing.ibi nico.de neap. ¶ Et adduco tex.in.c.ex litteris de cõstitut.in ver.morẽ ⁊ ibi colligit.d.ant.ꝙ in litteris ⁊ rescriptis apostolicis attendit mos romane curie.nõ mirum ergo si in matrimonijs ꝯhendis attendatur mos romane ecclesie.qꝛ cũ matrimoniũ sit spirituale vt in.c.veniẽs de transac. ⁊ in.c.ꝑmo de vot.li.vi.i cõtractu eius attendit mos romane ecclesie. ⁊ adduco simile ꝙ hꝫ in.l.moribus lacedemoniorũ.ff.de vulg. ⁊ pupil. ⁊ in.l.more.ff.de acquiren.heredi. ⁊ in.l. cũ pretor in ver.moribus.ff.de iudi.i.dist.c.mos est. ⁊ ꝙ scribit in ꝑma tragedia in vers.vtinam ad nostros ꝑsca redirẽt tempora mores. ⁊ ꝙ scripsit Cicero in suis inuectiuis o tempora o mores. ⁊ ꝙ scripsit Luc.in secũdo ibi mores ⁊c. Sed vltra istos oẽs scribens.ego pondero vnũ nouũ ꝙ sempiterna erit dignũ memoria doctor.omnes hic quos ego allegaui superius † ꝙ mos iste redactus est ad ius ⁊ iuris dispositionẽ quo casu sequitur ꝙ desinit esse mos ⁊ ꝑ cõsequens nõ dʒ appellari amplius mos sed ius ⁊ ad hoc adduco tibi vnũ ꝙ iam alias dixi in comento antiquo huius.c.nã ⁊ ang.in repeti.§.ex nõ scripto instit.de iur.natura.gen. ⁊ ciuili.refert quandam celebrem doctrinã datam a Cy.qui refert se fecisse vere cundiã cuidã magno aduocato vltramontano in loco erat cõsuetudo.seu mos ⁊ ille mos erat redactus in ius seu illa consuetudo erat redacta in ius ⁊ ille aduocatus agens in iudicio vigore illius moris seu illius cõsuetudinis intentauit cõditionẽ ex illo more seu ex illa cõsuetudine.ex parte aduersa insurrexit Cy.ꝙ amplius nõ erat cõsuetudo seu mos.sed erat ius ⁊ debuit attentare cõdictionẽ ex iur ⁊ ꝑꝑ hoc succubuit ille magnus aduocat⁹ ⁊ cõdemnatus fuit in expensis cum suo dedecore.qꝛ in dubitãter hic est casus ꝓ illo aduocato ꝯ Cy. ⁊ etiam ꝯ ang.qꝛ iste mos erat redactus in ius. ⁊ nihilominus iste

25

tex.appellat illuʒ morẽ.ergo ille magnus aduocatus nõ debuit succumbere. ⁊ de hoc nullaʒ aiaduersionẽ habuerunt Cy. ⁊ Ang.nec alij doctores scribent.hic.tene mẽti qꝛ alias istud dictũ ego nõ dixi nisi hodie.licʒ alias fecerim mentionẽ de dicta Cy. ⁊ Ang. ⁊ per cõsequens sequit ꝙ sine intenet cõdictio ex more sine ex iure.nõ dʒ agens succũbere.tene mẽti qꝛ est ꝺ lacte ⁊ lana. ¶ Itẽ not.hic ſm.d.Abba. ⁊.d.meuʒ Jo.de imo.ꝙ isti erant denũciatores ⁊ testes ⁊ ꝑ cõsequens dicunt hic eẽ casum ꝙ duo officia possunt cadere in vnã ⁊ eandẽ psonaʒ.qñ vnũ nõ impedit aliud.vt in casu huius.c.qꝛ potuerunt isti denũciare ⁊ testificare sup impedimento matrimonij ꝯhend i Reo.vbi de hoc tex. ⁊ de hac doctrina aiaduersionẽ non habui. ⁊ addendũ est ad id ꝙ voluit bar.i auten.nisi breuiores.C.de senten.ex peric.recita. ⁊ i.l.iubemus.§.sane .C.de sacro sanc.eccle. ⁊ in.l.si seruus.ff.de stipula.seru. ⁊ ad id ꝙ voluit bal.in.l.si duobus.C.communi.de leg. ⁊ in.l.ad scribatũ.C.ꝺ appella.vide que plene dixi in.d.c. ex litteris. ⁊ etiã dicunt hic eẽ casuʒ ꝙ isti denunciatores ⁊ testes potuerũt i sponte sua venire ad testificandũ licet nõ fuissent citati.nec a iudice moniti aut accersiti. ⁊ per cõsequens nõ vident suspecti nec in eis habet locũ dispositio.l.q omnia.ff.de ꝓcura.vbi ille q sponte se ingerit vĩ esse suspectus ⁊ ego adduco rationẽ tenendo cõmunem intellectũ doctorũ ad istum tex.ꝙ loquat ꝺ matrimonio ꝯhendo qꝛ tunc non seruat solemnitas exacta a iure propter obuiandũ malo futuro per id ꝙ voluit Inno.in.c. i.de postu.ꝑla.† vbi dixit qꝺ ad obuiãdũ malo futuro recipiunt testes sine iuramẽto ⁊ recipiunt test es nulla precedente infamia. ⁊ dicit ẽt Goffre.in sũma q matr.accusa.pos.quẽ refert ⁊ sequit.d.Abb.in.c.cũ in tua.q mat.ac.pos.ꝙ ad obuiandũ delicto futuro recipiunt testes insepos.ꝙ ad obuiandũ delicto futuro recipiunt testes inspõmes qꝺ est singulr no.ergo nõ ẽ admiratiõe dignũ si spõte sua isti dnunciatores testificari potuerunt sup impedimento.vt obuiet matrimonio ꝯhendo tene bene menti hanc rationẽ meam ⁊ multo fortius si aduocationem iudicis testificati fuerint. ⁊ eodẽ modo si cõducti a parte licʒ citati nõ fuerint qꝛ tunc nõ est presumptio ꝙ sponte se ingerant.sʒ potius presumunt stimulati a parte ⁊ allegat hic bal.gl.quẽ reputat sing.in.l.post legatũ.§.his vero.ff.de his q.vt indi.ꝺ q̃ gl.fecit festũ ibi Bar.ꝙ dat fides testi ꝯducto a pte.lʒ nõ fuerit citat⁹ qꝛ nõ ꝑsumit qꝺ spõte se igesserit. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ hꝫ locũ.d.l.q oia.ff.ꝺ ꝓcu. ⁊ qꝺ testis dẽat citari cũ veniat ad testificãdũ ꝓbat in.c.i noie dñi.de testi.tetigit ibi.d.An. ⁊.d.me⁹ Jo.de imo.ibidẽ. ⁊ ꝑ.d.Abb.in.c.i.e.ti. ⁊ in.c.cũ in tua.de spõ. ⁊ i.c.cõsti tutus.de testi.plene examiat hũc passuʒ Bart.i.d.l.post legatũ.§.his vo.Bal.i.l.ꝑsbyteri.C.ꝺ epi. ⁊ cler. ⁊ in.l. alis.C.ꝺ his q.vt indi. ⁊ in.l.sed si iterpellat.ff.ꝺ arbi.d. Car.in.c.cã a nobis.de testi. ⁊ in.c.cũ in tua.de spõs. ⁊ Inno.in.c.cã.p.machonella.de accu. ⁊ ibi tradidit doctrinã admõʒ sin.† ꝙ si aliqs ẽ testificat⁹ ꝯ me i cã criali ⁊ postea sponte testificat ꝯ me in alia cã criali ꝙ ꝑsumit eẽ suspect⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ ꝓbat crimẽ ꝯ me tetigit Ang.in .l.ait ptor.ff.ꝺ iureiu.ꝑ illũ tex.i ꝟ.aliogn. ⁊ dñi ꝺ ro.dci. ccclxiij.spe.i ti.ꝺ teste.§.qr.ꝟ.sʒ iudex.Ja.ꝺ bel.i auc.de tes.quẽ refert Bar.in.d.l.post legatũ.§.his ꝟo.vide eis ibi ꝑ Bar. ¶ No.ibi in qnto ꝯsanguinitatis gradu ꝙ ipedimẽtũ erat in qnto gradu.sʒ in ꝯriũ facit.c.nõ dʒ.de ꝯsan. ⁊ affi.vbi ista ꝓhibitioẽ restricta ad quartũ gradũ.g̃ rñdc istũ tex.ꝓcedere olim ⁊ ſm ꝺ tpa.sʒ hodie est sec⁹.vt i.d.c.nõ dʒ.nec ẽ admiratiõe dignũ.qꝛ lex variat ſʒ varietatẽ tẽpꝝ.vt decidit tex.in.d.c.nõ dʒ. ⁊ in.c.sciendum.xxix.dis. ⁊ ideo dixit tex.iiij.di.§.erit aũt lex.qꝺ lex adaptat tempori. ⁊ ẽ rõ.qꝛ vna lex vno tpe ẽ equa ⁊ sancta ⁊ alio tpe effecta ẽ iniq̃.faciat qꝺ dixit pulchre Bal. in rubri.C.q admit.loquẽs de statuto populi.faciat tex. valde sing.in.l.ex facto.ff.de vul. ⁊ pup. ⁊ tex.in.c.pe.de cle.non resi. ⁊ tex.in.c.suggestum.de deci. ⁊ per ꝯsequẽs

27

28

[a] ¶ Ecclesie vide ad hoc glo. in.l.pe.de do.inter vi. ⁊ vxo. ⁊ in.c.pen.de spõ. ⁊ ibi doct.

hodie cessat impedimentũ in quinto gradu. et ideo posset adduci illud qd scripsit Cicero in inuectiuis. fuit quondã in hac re publi. virtus etc. ¶ †Sed ego vltra oes alios

29 collige ex tex. isto vnũ qd est oi dignũ memoria qd licz gradus ɔsanguinitatis aliter ɔsideret a lege ciuili. et aliter consideret a lege canonica. vt insti. de gradi. §. sexto gradu. et qd ibi voluit glo. qd nihilominus si gradus exprimatur a lege canonica intelligit de gradu put capit in iure canonico et hoc decidit iste tex. sing. lz p alios ad h nõ allegetur quo fit vt si gradus exprimatur a statuto populi secularis vel exprimatur a lege ciuili qd intelligit de gradu put accipit a lege ciuili. et ad hoc adduco quoddam simile accõmodatissimũ. nam Bal. in. l. si nõdũ. C. de fur. dixit † qd sacrilegiũ aliter capit in iure ciuili qz capiat i iure canonico a qd si statutũ populi faciat mentionẽ de sacrilegio intelligi put sacrilegiũ capit a iure ciuili. si aũt constõ ecclesiastica faciat mentionẽ de sacrilegio intelligit put sacrilegiũ accipit de iure canonico. et adduco in sili celebrẽ doctrinã Bal. in. l. i. C. q bo. ce. pos. vbi dicit † qd statutũ in dubio dz reduci ad terminos iuris cõis dubitat ibi sm qd ius cõe ciuile aut canonicũ. et distiguit aut est statutũ populi laycalis subiecti impio. et tũc statutũ illud reducet ad terminos iuris cõis ciuilis. si aũt est populus ecclesiasticus. tunc statutũ ab eo editũ reducet ad terminos iuris canonici et adduco bellissimã doctrinaz eiusdẽ Bal. in. l. si qñ. C. de inoffi. testa. † vbi querit inca pax testamẽti obtinuit priuilegiũ vt possit testari sm qd ius poterit testari. an sm ius ciuile. an sm ius canonicũ et distinguit aut obtinet tale priuilegium ab impatore. et tunc intelligit sm dispõnem iuris cõis ciuilis. aut est monachus seu clericus et similis et obtinet illud priuilegium a papa. et tunc intelligit sm dispositionẽ iuris canonici tpe quo serenissimus imperator federicus. iij. qui nunc est iuisset romã pro corona suscipienda et esset hic bon. fuit pñtatus maiestati sue quidã monachus vt eum pmoueret ad doctoratũ iuris ciuilis quidã sapiẽtissim9 referendarius maiestati sue publice rñdit dicendo credtis qd simus bestie quõ põt iste doctorari in legibus ciuilibus. et cosi se rimase vna bestia come era ó pma. facit qd voluit Bal. in. l. ij. C. de suc. edi. cuius dictũ referuaui mihi vltimo loco. qz magis accõmodatũ est ad casuz nostrum. ideo in. ij. collu. querit † statutũ disponit qd q nõ possit eligere eũ qui in tertio gradu ɔiunctus est sibi vel qs nõ possit eligere rectorem illũ qui coniunctus est sibi in aliquo gradu ɔsanguinitatis. vel statutũ disponit qd ẽphiteota nõ possit ɔcedi illi q est ɔiunct9 sibi in q̃rto gradu ɔsanguinitatis. verũ debeat fieri cõputatio graduũ sm dispõnem iuris ciuilis. an sm dispõnem iuris canonici. et dicit se sepius in ɔtingentia facti vidisse de h dubitari. et arguit et vi qd debeat fieri cõputatio graduũ sm ius canonicũ quo iure longinquior est gradus qz sz ius ciuile. vt habet in. c. non dz. de consan. et affi. tum etiã qz ius canonicum est nouius et vltimũ. et vltima derogant prioribus nõ solũ in statutis. sed etiã in pactis in legib9 et vltimis volũtatibus. l. pacta nouissima. C. de pac. in alle. de hoc glo. valde celebrẽ in. c. i. de consti. lib. vi. qd nouissima derogent prioribus in legibus et in vltimis voluntatibus et similibus pro quo vide que ad plenũ dixi. in. c. i. de rescrip. nihilominus ɔtrium decidit qz statuta sunt ius ciuile. l. oes populi. ff. de iusti. et iu. facit. c. ius ciuile. i. dis. tum etiam qz statuta recipiũt interpretationez a iure ciuili. l. vt gradatim. §. sed si lege. ff. de mu. et ho. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe. et per ɔñs sm ius ciuile interptanda sunt et ẽt dicit qd ius canonicũ derogauit iuri cõi in iure spũali. vz in matrimonio nõ aũt in iure ciuili generali. ɔtra9. n. sunt de iure ciuili. lz aliq sint de iure gentiũ vt. l. ex hoc iure. ff. de iu. et iur. et per ɔñs ɔcludit qd statutum loquẽs de gradibus intelligit computando gradũ secundum quod computatur a iure ciuili. et refert hanc fuisse doctrinam Nicola. de matare. in lectura sua in dicta. l. ij. et ita ibi residet. Sed Ang. ibi refert disputationem Ja. de bo. disputantis si statutũ loquat de gradib9 verũ intelligat sm cõputationem iuris ciuilis. an iuris canonici et determinauit sm cõputationez iuris ciuilis. et alle. ibi Ang. gl. xxxv. q. v. c. aũ ad sedẽ. que glo. voluit qd de iure canonico in matrimonio fit cõputatio graduum sm ius canonicũ. et refert ibi Ang. Hugo. de sancto victore in suis libel. posuisse quottidianas. q. de emphitheosi et silib9 qd nõ possit fieri nisi vsqz ad certũ graduz qd capiat gradus sm qd capit a iure ciuili. Longe miratus sum qd saly. in. d. l. ij. nullã fecerit mentionẽ de Nico. de ma. in lec. sua ibi debuit pro certo illũ videre. et dicta sua inuestigare. lz sibi imputet qd illũ nõ viderit. ego adduco Pe. de anc. in sua celebri repe. c. canonũ statuta. de consti. vbi refert hanc doctrinam Nico. de mat. et Bal. h et ẽt refert Bal. in contingentia facti ita ɔsuluisse. et incipit illud consiliũ eleganter. Et ego longe miror et de Bal. et Pe. de ancha. et sibi silibus qd nõ viderint Bar. in suo elegãti ɔsilio incipiẽte querit intra gradus. vbi sapienter ad materiã loquit sup hac materia. Et vlterius adduco sing. glo. insti. de grad. §. sexto gradu que dicit qd ius canonicũ derogauit iuri ciuili i iure spũali. vz in matrimonio. in ceteris aũt casibus remansit iuri ciuili disponenti de gradibus relati sunt scriben. sup hoc passu. ¶ Ego vltra eos pondero qd illud qd dr in. d. c. cũ ad sedẽ. et in. d. §. sexto gradu ponat gratia exẽpli. et per ɔñs. sicut ius canonicũ derogauit iuri ciuili in gradibus quo ad matrimoniũ qd eodẽ mõ derogauerit in

34 oibus. † exẽpla. n. nõ restringunt regulã. c. si papa. de priui. in. vi. c. si canonici. de offi. or. co. lib. l. dãni. ff. de dã. in. cũ si. et per ɔñs constõ edita a iure canonico in terris tẽporalibus subiectis ecclesie loquẽs de gradu intelligit put cõputat gradus a iure canonico. et ad hoc faciat qd dixit Bal. in. d. l. si nõdũ. et in. d. l. i. C. de cel. bo. et in. d. l. si qñ. C. de inoffi. teste. Et adduco vlterius qd posito qd cõstitutio ecclesiastica loqueret de gradu. et vellet derogare iuri ciuili. dico qd isto casu nõ posset ex eo. qz distincte sont ptates. x. dis. c. quoniam. c. solite. de maio. et obedi. iuxta illud qd scribit in primo eneyd. non illi imperium pelagi. et qd apud eũdem scriptum est in ver. dimisuz imperium cũ ioue cesar hz. et adduco glo. in cle. dispendio

35 sam. de iudi. q voluit † qd papa nõ põt tollere ordinem iudiciariũ in foro cesaris. quã glo. alle. pro sing. Bal. in. l. eos. in fine. ibis C. de vsur. et adduco qd voluit ange.

36 in. l. si. C. de iudi. † qd si iudex ecclesiasticus tulit sniaz ɔ laycũ et vult illã mandare executioni in bonis temporalibus ipsius layci qd nõ poterit. sed opus erit qd iudex secularis exequat illã sniam in bonis tpalibus ipsi9 layci et alle. Inno. in. c. verũ. et in. c. significasti. de fo. cõpet. et adduco quod voluit Pe. de anc. in repe. c. ea q. de re.

37 iur. in. vi. in. xi. q. † qd si laycus cõmiserit crimen ecclesiasticũ qd dz carcerari p iudicẽ secularẽ cui laycus est subiectus. et nõ p iudicẽ ipm ecclesiasticũ. et adduco sing. di-

38 ctum Inno. in. c. inqsitioni. de sen. ex. cõ. ibi dixit † qd si papa mandat aliqd layco qd sapiat tpalitatẽ qd põt ipune sibi nõ parere. et per ɔñs poterit sibi dici vt scribit in primo eneydos illo se iacet in aula. et adduco sing. doctrinã

39 Jo. an. in. c. ij. de malefi. vbi dixit † qd si laycus inciderit in penã ecclesiasticã qd iudex ecclesiasticus dz instare corã iudice layco vt illã exigat. lz ɔtriũ voluerit. d. Abb. in. c. ij. de pe. et adduco qd voluit Jo. an. in. c. postulasti. de iude. et i. c. pro humani. de homi. li. vi. et p ɔñs stat vera conclusio qd dispositio papalis loquẽs de gradibus vltra causam spũalem vt est matrimoniũ et similia qz quo ad causam spũalem omnes sumus subiecti pape. iuxta illud euangeliũ fiat vnus pastor et vnũ ouile. et dixit Inn. in. c. i. de constit. qd cõditori canonũ subdita est ois creatura. in ceteris aũt casibus stabimus dispõni iuris ciuilis et põt allegari rõ formalis qd papa nõ vi fecisse in genere illud qd in spẽ facere nõ potuit. c. ecclesia sancte marie de constitu.

¶ In iure canonico. Adde qd dz pñri pena statuti loquentis de furto lz sit eo grauius vt lz no. d. Ale. h imo. f addit. ad bar. i l. de his. C. eo. ti. et bal. in. l. si nõdũ. in v. sed nunqd sacrilegiũ. C. de furt. alle. in tex. vbi alius vide.

de cōstitu.cū si.ꝛ ista iudicio meo sunt que perstringunt
hanc conclusionē obmissis lōngis nico.de mata.Bal.ꝛ
similium teac mēti. ¶ Item inquantum heri diximus si
maritus possit denegare alimēta vxori nō danti sibi do.
tē tempore ꝙ si fortasse maritus erat plebeius ꝛ vxor erat
nobilis.vel marit⁹ erat senex.ꝛ vxor erat puella.vel ma
ritus erat diues.ꝛ vxor erat pauper ꝙ isto casu non vi
detur accepisse eam in vxorem pro dote danda.ita decidit per
tex.ꝛ glo.valde singul in.l.si voluntate.C.de doti.pmis.
ꝛ ꝙ voluit ibi bar.ꝛ Bal.ꝛ ꝙ voluit Ang.in.l.si diuor
tio.ff.de verb.obligat.vide que ibi dixi. ¶ Itē dixit vnū
Bal.ꝙ nō est obliuioni tradēdū in.c.tertio loco.Leo.ꝙ
ibi nō retuli qꝛ satis erat oneratū i sua materia illud ca
pitulū.vz† ꝙ si notarius idoneus ꝛ probate fidei iscrip
40 sit se instrumento cōfecto a tabellione deplorate opinio
nis ꝛ famæ.ꝙ pp habilitatē illius pmi sustentaꝛ instru
mentū.nō obstante inhabilitate alterius notarij ꝛ alle
gat egregium tex.in.l.si quis ex argētarijs.§.fin autē om
nes.ff.d edē.vbi habilitas alterū supplet defectū inhabi
litatis alterius de quo tex.facit festū ibi bal.ꝛ allegat
Jac.butr.Ego adduco Ang.i cōsilio.i.per illū tex.per.
41 d.§.sed cū omnes dicit † pducti sunt testes ꝛ iter eos est
quidā domesticus q̄ casu repelliꝛ ꝙ nihilominus susten
tabitur pter habilitatē alioꝝ.ꝛ adduco bal.in.l.impe
rator.ff.d stat.homi.vbi dicit duo nota.rogati fuit d eo
dem instrumento vnus est pbate fidei alter est dplorate
opinionis decidit ꝙ subsistebit instrumētū pp habili
tatē illius pbate fidei.ꝛ allegat.d.§.sed si omnes.ꝛ faci
at ꝙ voluit idē bal.in.l.i.C.si libel.princi.offera.ꝛ in.l.
prescriptione.C.si ꝯtra vel vtil.pub.ꝛ adduco eundem
42 bal.in.c.i.i ti.qb.mo.feud.amitt.vbi dixit † duo fratres
habebant feudum a domino ꝛ requisiti vt defenderent eū
in bello ꝛ accesserunt ad eū defendendum vnus eorū viri
liter se habuit in defendendo alter autem minime.decidit
ꝙ nō priuabitur feudo ille q male se habuit in defenden
do dominū propter virilitatē alterius fratris.ꝛ etiā dicit
ibi bal.ciuitas perusina diuidiꝛ i nobiles ꝛ plebeios ꝛ
habent feudū indiuisibile et nō nobiles fuerunt ingrati
domino plebei autē minime.decidit ꝙ pter illā cōnexi
tatē feudū non aperietur domino.ꝛ adduco textū valde
43 singular.in.l.si cōmunē.ff.quemadmod.serui.ami.† vbi
pp cōnexitatē pupilli ꝛ maioris maior gaudet puilegio
pupillie faciat ꝙ voluit bar.p illū tex.in.l.pcipimus ad
fi.C.de appellat.Adduco gl.in.l.final.C.d muner.ꝛ ho
44 nor.nō cōtinua.lib.x.† vbi si sūt duo socij.ꝛ vnus est im
munis alter vero minime ꝙ nihilominus gaudebit im
munitate pter cōiunctionē alterius socij immunis licet
bar.nō teneat illā gl.faciat tex.sing.sꝫ Dy.ꝛ bar.l.i.in
qui duos.ff.de liber.legat.vbi socius acquirit illud pro
pter habilitatē socij ꝙ d per se acqrere nō possꝫ.ꝛ addu
45 co ꝙ voluit.d.cardi.in.c.Joānes de testa.vbi dicit † ꝙ
si laicus ꝛ cleri.sunt executores testamti ꝙ poterunt cō
pelli p episcopū propter amixtionē clerici.ꝛ adduco ꝙ
46 voluit.d.abba.i.c.i.d prescript.vbi p illum tex.dixit † ꝙ
si res est cōis episcopo ꝛ caplo ꝙ vacante sede in illa re
cōmuni nō currit prescriptio capitulo pter amixtionē
epi.ꝛ adduco.c.cū dilectus de iur.patro.ꝛ ꝙ voluit.d.
47 abba.i.c.si.eo.ti.ꝛ feder.de se.i.cōsilio.lxiij.† vbi dicunt
ꝙ licet legatus de latere possit cōferre ecclesiam que spe
ctat ad ius patronat⁹ clerici tamē si illud ius patronat⁹
spectat insimul ad clericū ꝛ laicū ꝙ nō poterit illā eccle
siam ꝯferre legatus d latere.tene mēti qꝛ est elegans do
ctrina.ꝛ adduco ꝙ voluit idē.d.abb.in.c.ex parte deca
ni de rescript.in capitulo significasti de for.competen.ꝛ
qd voluit Ludo.ro.cōsilio.cxcij.ꝛ adduco tex.in cle.si
48 religiosus d procurator.† vbi si causa spectat ad ecclesiā
ꝛ ad laicū ꝙ religiosus pcurat in causa ecclesie poterit
esse pcura.illius socij ꝙ est bene notandū sm Petr.de
anchara.ibi vbi allegat.d.l.in qui duos.ff.de liber.le
gat.ꝛ ꝙ voluit.d.card.ibi.adduco ꝙ voluit idē.d.card.

49 in.c.coram de offi.delegat.vbi dixit † ꝙ si iurisdictio est
incepta corā vno collega ꝙ videtur ppetuata.corā alio
collega.ꝛ adduco ꝙ voluit do.meus Jo.de imo.in.c.si.
50 de postula.† vbi licet clericus nō possit postulare p laico
tamē poterit eo casu q̄ causa est cōmunis ecclesie ꝛ laico
ꝛ adduco ꝙ voluit Petr.de anchar.in.c.multorū d iu
51 dei.† vbi dicit ꝙ iudeus licet nō possit habere Cristianū
subditū illud est verū principaliter sed rōne cōnexitatis
puta.qꝛ xpiani sunt ascripti glebe ꝛ iudeus habet illud
territoriū ꝙ pp illā cōnexitatē hebit illud ꝙ de iure hē
nō possit.adduco etiā.c.p tuas de arbitr.ꝛ adduco sing.
52 dictū petr.de ancha.in.c.super eo d testi.† vbi dixit ꝙ lꝫ
quis non possit esse testis ad suū cōmodum vt.l.nullus
ff.de testi.l.i.C.ne quis i sua causa.ꝙ nihilominus.vbi cō
modū ꝛ incōmodū sunt cōnexa ꝛ indiuisibilia ꝙ pote
rit qs testificari ad suū cōmodū.ꝙ dictū dicit esse nouū
tene menti perpetuo ꝛ vide ibi p eū.ꝛ etiā ego dixi in ad
ditionibus ꝛ adduco ꝙ voluit sali.in auctē.hoc locū.C.
si mulier secun.nup.ꝛ limitabis doctrinā bal.nisi statu
tū p forma requireret duos tabelliōes qꝛ tūc nō sufficeret
vnū esse pbate fidei ꝛ alterum danate opinionis.qꝛ for
ma est seruanda faciat simile ꝙ voluit bal.in.l.i.ff.de li
ber.ꝛ posth.ꝛ in.l.i.C.de relati.ꝛ Lo.roma.in repe.ru
brice.ff.de arbi.ꝛ fortasse ista excedunt omnem humanū
ingenium.qꝛ nusquam reperies ita congesta. ¶ Nota
ibi attinent ꝙ isti testes testificati sūt illū virū ꝛ illā spon
sam se attinere ꝛ p cōsequns esse coniunctos.ego cū repete
rem.l.cū accutissimi.C.de fideicō.fuit dubitatio nō me
diocris apud cesenā vrbem vbi si aratū loquebaꝛ de atti
53 a nentibus q dicerenꝛ attinētes ᵃ † ꝛ accurate tūc quesiui
ꝛ reperi ang.in auctē.d alienat.ꝛ emphi.§.yconomus
vbi querit qui dicanꝛ attinentes ꝛ decidit eos dici attinē
tes qui cōiuncti sunt sanguine aut affinitate ꝛ idē vi vo
luisse cōsilio.cclxvi.bal.renigit d reperi.c.si pater de testa.
in.vi.sed ego reperi bal.in loco extraneo ꝛ peregrino vz
in.c.in litteris.J.de testi.vbi dixit ꝙ attinentes dicunꝛ illi
qui pñt pseq iniuriam suorū.ꝛ allegat glo.sing.in.l.si se
qui pñt.C.ad turpil.que glo.voluit ꝙ appellatione suorū
veniunt illi qui sunt in septimo gradu.ꝛ per pña bal.ibi
sentit ꝙ attinentes dicunꝛ cōsanguinei.ꝛ ad hec faciat
iste tex.in ver.cōsanguinitatis gradu.vbi pbaꝛ formaliꝛ
ꝙ attinentes dicuntur cōsanguinei sꝫ nihilominus bal.
hic dixit ꝙ appellōe attinentiū veniūt ꝯsanguinei ꝛ affi
nes.de isto tū tex.nullam facit mentionē cū loquatur de
ꝯsanguineis posset dici ꝙ hic fuit facti ꝯtingentia qꝛ im
pedimentū erat respectu ꝯsanguinitatis ꝙ nihilominus
idē erit in affinibus vt attinētes dicanꝛ esse affines.ꝛ ad
hoc faciat qd hr̄ in.c.non oꝫ.de consan.ꝛ affi.tene menti
¶ † Que
54 pter statuta terraꝝ loquētia de attinētibus.
rit et hic Bal.quō pbatur ista negatiua.tu nō es ꝯsan
guineus meus.dicit ꝙ pbaꝛ eoipso ꝙ nō pbaꝛ ꝯsangui
neitas.vnde sufficit negare.tu nō es ꝯsanguineus meus
dicit esse casum no.in.l.i.ff.de pbati.vbi ille qui dicit se
esse de tali gente vel de tali generatiōe teneꝛ illud pbare
55 qd est bene no. ¶ No.ibi legitime pbat † ꝙ impedimē
tum ꝯsanguinitatis dꝫ pbari legitime ꝛ exponiꝛ pbatō
legitime facta que sit p testes oi exceptiōe maiores.vt ē
glo.singu.in.c.at si clerici.in ver.legitima probatione.ꝛ
glo.ibi exponit.i.p testes omni exceptione maiores ꝛ di
cunꝛ oi exceptiōe maiores qñ nulla lrīa exceptiōe repelli
pñt vt est glo.in.c.i.de ꝯsan.ꝛ affi.insti.de inutil.stipu.§.
item verboꝝ.ꝛ ex hoc vi ꝙ male dixerit Jo.an.in.c.cū
pro cā.de pcur.iniquum tex.dicit ibi legitime ꝙ reuoca
tio pcuratoris poterit probari per vnum testē cum dela
tione iuramenti.qꝛ male loquiꝛ cum tex.requirat pbari
legitime.qꝛ intelligitur per testes omni exceptiōe maio
res.ꝛ quia testificans in causa sua non dr̄ testis omni ex
ceptione maior.l.i.C.ne quis in sua cau.ꝛ eodem modo
Bal.minus bñ dixit in.l.id qd paupib⁹.C.de epi.ꝛ cle.
56 † testator grauauit hrdē vt soluat oibus creditorib⁹ liie

ᵃ ¶ Attinētes.
Adde Ang.cū
dē in auc.d he
re.ꝛ fal.in fin.
col.iij.vir.dicēs
q dicunꝛ ꝛ nō
qd attinentes
i testes repelli
possint.vide p
d.alex.d imo.i
ꝯsil.xlij.in .iiij.
parte.

probantibus testatorem esse eorum debitores. ꝙ sufficit probatio per vnum testem cũ delatione iuramenti qꝛ in dubitanter male loquitur ⁊ cõtra eũ est tex. in. l. lucius ff. de condi. ⁊ dmon. ⁊ de hoc modo loquendi legitime ꝯstitit aut legitime ꝓbauerit faciat ẽt tex. in. c. prudentiã in ver. legitime. de offi. dele. ⁊ in. c. consanguinei. in ver. legitie. de re iudi. ⁊ in. c. i. ꝙ inc. cã. ⁊ in. c. ij. de testi. spo. ⁊ in. c. cũ olim. ⁊ in. c. veritatis. de dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ in. c. accedens. de pur. cano. ⁊ in. c. ex litis. de excel. prela. ⁊ in. c. suam. de pe. ⁊ in. c. ad falsariorum. de crimi. fal. vide ea q̃ plenius dixi in repe. rub. eo. ⁊ in repe. c. testimoniũ. de testi. ❡ No. ibi ꝓbationẽ ptib⁹ publicatã qꝛ seriose dixit ptibus. secus ergo si nõ dixisset ptibus. sed simplr dixisset publicatã ꝓbõnẽ ẽm Bald. hic qꝛ ꝓbat primo ꝙ post publicatũ ꝓcessum nõ admittunt testes. auc. de tes. §. qꝛ vero. col. vij. auc. qui semel. C. de ꝓba. c. fraternitatis. c. intimauit. c. de testibus. l. de testi. cle. ij. l. eo. Et dicit

57 hic Bal. † ꝙ si publicatio testiuz facta fuisset ⁊ pa ignorasset dictam publicationem ꝙ nihilominus nõ esset ꝓhibita producere testes. ⁊ allegat glo. c. cum de indebito. ff de proba. ⁊ refert Bar. in. q. facti requisitũ ita ꝯsuluisse. ⁊ dicit ꝙ. d. Ray. de for sequit hanc partẽ. ⁊ idez etiam ipse voluit in d. auc. qui semel. C. de ꝓba. ⁊ alleg. tex. in. d. §. qꝛ vero in ver. per cũctatus. Refert tñ glo. or. Jo. an. in cle. ij. de testi. tenuisse ꝯtrium. sed ipse sequit gl. iuris ciuilis. ⁊ Bar. ⁊ Ray. ⁊ adduco ꝙ voluit Ang. in. d. auc. de teste. §. qꝛ vo. vbi dãnat gl. Jo. an. in. d. cle. ij. ⁊ aliud nõ dicit. Ego tetigi istũ passuz in reper. d. cle. ij. sunt aũt elapsi ãni plusq̃. xl. ⁊ retuli zenzelinũ tenere ibi ꝯ glo. Joã. an. ꝙ requirant duo publicatio ⁊ scia. ita ꝙ facta fuerit publicatio ⁊ didicerit testificata. alr vero excludit. idem tenuit spec. in ti. de teste. §. sane. ver. pone ꝙ iudex publicauit. ⁊ refert Jo. de imo. in dicta cle. ij. in. q. facti ita pronunciasse Clementem papam quartũ q fuit excellentissimus iurista. vt etiam refert Spe. ibi ⁊ etiam refert ita dicere Joã. an. in. c. constitutus. de testi. ⁊ dicit Jo. de imo. in. d. cle. ij. gl. Jo. an. ibi eẽ viorẽ ⁊ mouet ex eo qꝛ ista questio olim fuit dubia inter glo. ⁊ sũmos iuris interpretes ⁊ papa in. d. cle. ij. dicit publicatio. id vt decidere illã antiquã dubitationẽ vt sola publicatio sufficiat vt excludat pars a ꝓductiõe testiũ. ⁊ pro hoc adduci posset qꝛ eo ipso ꝙ ẽ facta publicatio vr̃ hr̃i scia eoruz que hñr in ꝓcessu p eos quos negociũ tangit faciat gl. in. l. si tutor. C. de peri. tu. ⁊ in. c. cognoscẽtes. de consti. ⁊ in. c. ꝓposuisti. xxxiij. di. ⁊ faciat tex. in. c. i. de postu. plat. in ver. publice edat. ⁊ in. c. qm̃ dicitur. xvij. di. ⁊ quod habetur in. l. i. §. postea. de iude. in verbo pro rostris. ff. de ori. iur. ⁊ ideo refert. d. Anto. in capitulo fraternitatis. de testi. se in. q. facti consuluisse fuit lata sententia in possessorio contra quendam absentem volebat post publicatum ꝓcessum. ⁊ post latam sententiam ꝓducere testes ipse ꝯsuluit ꝙ nõ poterat qꝛ erat presumptio ꝙ didicerit testificata. secus si probasset ignorantiã. ⁊ ita dicit se consuluisse. ego in. d. cle. ij. dixi ꝙ iura nõ intendunt allegare ignorantiam. vt est tex. optimus in l. generali. C. de tab. li. x. in ver. scientiam ⁊ nõ ignorantiã cupimus allegare. ideo posito ꝙ facta sit publicatio processus ⁊ presumatur pro scientia eius ꝯ quez facta est publicatio ꝙ ipse sciuerit testificata nihilominus illa presumptio ẽ iuris ⁊ nõ est iuris. ⁊ de iure ideo ꝯ illã iuris ꝓsumptionẽ admittet ꝓbatio. ⁊ p hoc reducebã ego opi. ad ꝯcordiã vz eo ipso ꝙ publicatus erat processus presumẽduz erat ꝙ aduersarius sciuisset testificata ⁊ ita ꝓcedat gl. in. d. cle. secunda ⁊ qd̃ voluit Clemens quartus Spe. Jo. de imo. do. Anto. ⁊ sequaces. aut publicato ꝓcessu aduersarius vult probare se ignorasse publicationem illam ⁊ testificata. ⁊ tunc poterit probare ꝯtrium qꝛ illa non est presumptio iuris ⁊ de iure ⁊ qꝛ lex nõ vult allegare ignorantiam vt dixi. ⁊ isto modo procedat quod voluit zenzelinus Bar. Ray. de forli. glo. Bal. ⁊ sequaces ⁊ ad

❡ Facti. Vide pro ꝯclone Pau. de ca. in ꝯsil. cccci ⁊ in ꝯsi. ccclviij. ⁊ d. Cardina. in cle. i. q. iij. de regula. tibi doc.

§. qꝛ vero. in auc. de teste. in q̃stum dicit percunctatus põt responderi ꝙ considerat illud qd̃ cõmuniter litigantes contra quos producti sunt testes. qꝛ inuestigant qd testificati fuerint contra se. tene menti hanc doctrinã. qꝛ

58 alibi nõ reperies ita congestã. ❡ † Queritetiam hic bal. pone ꝙ est aliquis sancte vite nec est presumptio pro sua sanctimonia quod patiat se subornari verũ post publicatum processum ⁊ didicita testificata possit ꝓduci in testẽ ipse decidit ꝙ nõ qꝛ lz sit sanctus homo nihilominus tenetur viuere ẽm regulas iuris ⁊ allegat. c. i. vt lite pen. ibi aũt est iste casus. gloriosus martyr thomas cantuariẽ impetrauit rescriptum lite pendente nec fecit mentionez de litis penden. qd̃ facere debuit. l. ij. C. vt lit. pen. ⁊ egregie sup hoc loquit ibi Saly. c. inter monasteriũ. de re iu. c. vt debitus. de appella. ⁊ dixit Bal. in. l. ij. C. de rela. ꝙ curia romana seruat qd̃ non solũ fieri dz mentio de litis pendentia in impetratione sed etiã de statu cause. ⁊ dicit ita seruare curiam romanam. ⁊ ita heri consului apud fauentiam. ⁊ faciat ꝙ voluit Spe. de ancha. consi. xvi. ⁊ c. nõnulli. de rescrip. modo gloriosus thomas ĩpetrauit rescriptũ nõ facta mentione de litis pendentia ꝓnunciauit papa non valuisse. ⁊ ibi colligit Bal. ꝙ lz aliquis sit sanctus hõ nihilominus tenet seruare cões regul. iuris. ⁊ ita fuit ꝓnunciatũ ꝯ beatuz Thomã e in legenda sua legi ego ꝙ cum spiritus cuiusdaz esset raptus ad celum empireũ vidit quẽdam locum vacuũ in sedibus apostolorum ⁊ interrogauit spiritus ille angelũ conductorem quare locus ille erat vacu⁹ q r̃ndit seruat magno sacerdoti anglico ⁊ illis diebus passus est martyriũ. sed ego põdero ꝙ vbi est spũs dei ibi est sũma libertas ergo sequtur ꝙ sanctus hõ cũ spũs dei sit cũ eo sit liberat⁹ a iugo legis. ergo. ❡ Item faciat ꝙ habet in capitulo secũdo de ope. no. nun. vbi presumitur pro eo qui reliquit mundum. sed respondet ꝙ illa fuit opi. quorũdam hereticoꝝ dicentium ꝙ sanctus homo nõ subncitur legibus ex eo. qꝛ cum eo est spũs dei. ergo in eo est sũma libertas vt est tex. in cle. i. de hereti. vbi vt heretici dãnati sunt. nã spũs sanctus fuit cum apostolis iuxta illud euangel. accipite spiritum sanctum. ⁊ nihilominus subiciebant legi tenebant ⁊ seruabant legẽ ipsi⁹ dei. ⁊ ideo magnanimus dixit apostolus castigo corpus meũ. ⁊ in seruitutẽ redigo ne cũ aliis ꝓdicauero ipse reprobus efficiar. iuxta illud cuius vita despicitur restat vt eius ꝓdicatio ꝯtenet. ⁊ ideo sacro suo Christus dixit euange. sed nũc q habet sacculũ tollat similiter perã ⁊ c. ⁊ per consequẽs stat pura. ⁊ vera cõclusio ꝙ quãtocũq; sanctimonia polleat aliquis tenetur seruare cões leges positiuas. facit. l. iurisiurandi. C. de testi. ⁊ etiam legem diuinam iuxta illud beati immaculati in via qui ⁊ c. ❡ Item dicit hic Bal. in quã

59 tum iste tex. loquit de iuramento † ꝙ iuramentũ est tan
a te efficatie ꝙ cõpellit iurantem precise ad factum ᵃ licet enim quis non teneat precise ad factũ. vt. l. stipulatiões nõ diuidunt. ff. de verbo. ob. nihilominus ꝓpter iuramẽtum tenetur precise. ⁊ allegat glo. singu. in. l. si pecuniaz ff. de condi. ob cau. ⁊ illam glo. secutus est Bal. in ꝓhe. feu. ⁊ eam reputauit singu. ⁊ idem fecit in. l. i. C. de sent. que pro eo qd̃ est profer. ⁊ domi. Anto. in. c. ex rescripto ⁊ in capitulo cum contingat. de iureiurando. d. Abb. in repeti. c. per tuas. de arbitr. ego addo ad Bald. ⁊ alios tria singularia ⁊ memoratu digna ad. d. l. si pecuniã. dixit enim ibi Salyce. ꝙ in contractibus innominatis hz locum penitentia sed etiam si interuenerit iuramentum non hz locum penitentia ⁊ dixit glo. esse ibi singu. ⁊ idẽ voluit Jo. de imo. in. l. ij. §. si. ff. de dona. ⁊ etiam adduco quod Joan. de imo. in. d. l. ij. §. si. dixit quod vbicũq; interponitur iuramentum res desinit esse integra. ⁊ dicit esse glo. singula. in. d. l. si pecuniam. dixit etiam ⁊ quarto qd̃ eo casu quo mora purgari põt. vt. l. ⁊ si post tres ff. si quis cau. c. potuit. de locati. l. insulam. ff. de verborũ obli. sed si interpositum est iuramentum non potest purgari mora

gari mora. τ allegat ang. τ Bar. in .l. si insulā. ff. de vbo. ob. ¶ Sz ego allego tex. sing. i .l. si qs maior. C. ð trāsac. quē tex. ad hoc sic allegauit sali. in .l. si pacto quo penā. C. de pact. ¶ Not. hic sm Bal. d. Cardinal. τ domi.
60 Abb. † ꝙ matrimoniū ꝯhendū nō gaudet eo ꝑuilegio quo gaudet matrimoniū cōtractū qꝛ publicatis attestationibus nō possunt ꝓduci testes in matrimonio ꝯhendo secus in matrimonio iam cōtracto τ allegat. c. feriā .ʒ. de testi. τ ꝑ cōsequens actus initiatus nō gaudet illo ꝑuilegio quo gaudet actus ꝑfect⁹ τ completus ego addo vnū ꝙ idē erit in causa beneficiali vt post publicatū ꝓcessū possint ꝓduci testes iste est casus singul. in capitulo ad petitionē de accusat. ð quo tex. facit sestū ibi domi. cardinal. τ est ratio vt euitet̃ piculuz animarū. qꝛ qs sine canonico titulo beneficiū obtinere nō pōt. c. beneficiū de regul. iur. in sexto. c. vt ordinarij de offi. ordi. eo. lib. τ ad euitādū tale piculū omnibus modis anullāt iura canonica cap. vt animaꝝ piculis de cōstitut. lib. vi. gl. singu. in capitulo cū cōtingat de iur. iuran. τ ꝑ consequens illud priuilegiū ꝙ datū ē matrimonio carnali vt publicato ꝓcessu possunt ꝓduci testes dat̃ matrimonio spirituali ꝙ est singulariter mēti tenēdū. Et dicit hic Bal. quod illo casu ꝓducēdi testes post publicatū ꝓcessū dz prestari iuramētū purgationis ꝙ nō causa subornādi testes eos ꝓducit. ꝙ est bene notādū τ dicit ꝙ nō dabit̃ sibi nisi vna ꝓductio. τ h̃ iudicio meo iō ē vt minus vulnerent̃ cōmunes regule iuris τ dicit etiā hic bal. ꝙ ille .l. singularis sm eū exigere dotē. ff. de iud. nō hz locū in matrimonio putatiuo. tene mēti qꝛ nō tangit̃ ꝑ doct. i .d. .l. exigere dotē adde ad ibi dicta. dicūt etiā recentes eisdē verbis bal.
61 do. cardinal. τ do. abb. vt dixi † ꝙ actus initiatus nō gaudet ꝑuilegio act⁹ ꝑfecti ego adduco simile ꝙ voluit bal. in .l. si nondū. C. de fur. ciuitas in quit interfecit electū in epm ꝙ nihilominus nō punict̃ pinde ac si epm interfecisset. qꝛ actus erat in fieri. τ nō erat in facto esse. τ adduco
62 ꝙ voluit Bal. in .c. ꝑmo q. mod. feud. amit. † statuto cautū erat ꝙ si qs cōduxerit molendinū de tisino in padum puniat̃ certa pena. τ aliqs fabricauit molēdinū in tisino τ sine rotis ad macinādū cōduxit illud molēdinū i padū fuit nō mediocris dubitatio in facto. vtrū ille talis incideret in penā statuti. τ determinat ꝙ nō qꝛ illud molēdinū erat in fieri τ nō i facto. τ ideo nō dz gaudere ꝑuilegio completi molēdini. tene bene menti qꝛ nō poterat allegari dictū magis accōmodate ad istū text. faciat etiā ꝙ habet̃ in clemē. ꝑma de for. compete. τ ꝙ voluit gl. in cle. ꝑma de religio. do. faciat etiā simile ð licētiato seu examinato q adhuc nō ē assumptus in doctorē ꝙ nō gaudeat ꝑuilegio doctoris vt ꝑ Bal. in .l. i. ff. solut. mat. τ in auten. habita. C. ne fili. ꝓ pa. τ i .l. sed τ reprobari. ff. de excusa. tu. per. de anc. τ alij i ꝓhe. vi. τ ꝑ alios i .c. ex litteris de cōstitu. τ ego dixi late in ꝓhe. clementinarū τ
63 facit gl. multū sing. in cle. ij. de celebra. missar. que dicit † ꝙ in his que cōcernūt dignitatē pontificalē nō comprehendit̃ episcopus adhuc nō cōsecratus faciat. c. tua de his que fi. a prelat. sin. cōsens. ca. faciat etiā .c. meminim⁹ de accusat. τ ꝙ hr̃ in .c. inter monasteriū de re iudi. τ in.
64 c. cū te de rescri. vbi disputāt scribē. † ꝙ appellone abbatis non venit abbas adhuc nō benedictus faciat etiā simile ꝙ hr̃ in cle. ij. de magistr. vbi licentiatus nō appellatur doctor. vtrū autem sit quoddā mixtū participans partim de scholari. τ partim de doctore vide que late dixi in ꝓhe. cle. faciat etiā ad hoc bellissimus tex. in .l. bene τ a zenone. C. de qua. ꝑscrip. in ver. imperiales nondū suscepi
65 mus insulas. q tex. est melior de corpore iuris † ꝙ imperator ante assumptā imperialē coronā nō appellat̃ imperator sed appellat̃ rex romanorū. τ rō est qꝛ actus initiatus nō hr̃ ꝓ completo. τ adduco etiā ad predicta ꝙ vo-
66 luit ioan. an. in .c. ioan. ð cle. cōiuga. † vbi dixit ꝙ beneficiatus si ꝯhat sponsalia de futuro non vr̃ adhuc vacare beneficiū τ adduco ad hoc ꝙ hr̃ in .l. solet. §. que virū. ff.

67 de his q not. infa. † vbi mulier tempore ꝓhibito ꝯhens sponsalia nō incidit i infamiam sicut incideret si ꝯxisset matrimoniū. τ ista sunt memoratu dignissima. Sed vnū est ꝙ fortissi me vr̃ obstare ad omnia ista vz lex vel vestimētū. ff. de aur. τ argen. lega. vbi est tex. sing. τ dicit ibi bar. ꝙ si qs nesciret illū tex. responderet ꝯ casū legis. ibi
68 enim est iste casus † testator faciebat fieri sericū seu velutū seu pānū ad h̃ vt faceret sibi fieri vestimentū. τ adhuc erat in fieri. τ nō erat in facto. etiā testator fecit testamētū τ legauit vestimētū suū talis serici vel talis panni quod reuera erat in tela seu in fieri verum veniat appellatiōe vestimēti est ibi casus singularis τ mirabilis ꝙ sic. τ pōt esse ratio qꝛ res destinata ad vnū vsū licet adhuc nō sit puersa ad illū vsū nihilominus pide habet̃ ac si ad illū vsū cōuersa esset cle. ne romani de electi. vbi curia romana dr̃ esse in illo loco ad quē destinata est licet adhuc ad illū locū nō accesserit τ faciat .l. ex facto. §. rerū. ff. ð here
69 di. insti. τ ibi dixit bal. τ ang. τ eos seqt̃ Jo. de imo. ibi † scolaris reposuit libros suos in capsis τ eos destinauit mittere paduā τ fecit testm̄ in quo dixit hec verba lego libros sempronio quos habeo padue ꝙ licet libri illi adhuc non sint remissi padue nihilominus pinde videntur legati ac si eēnt padue ita vr̃ dicendū i ꝓposito nro cū ꝗ matrimoniū sit initiatū lz sit ꝯhēdū nihilomin⁹ ex quo destinatū est vt transeat in cōtractū matrimonij vt decidit iste tex. in ver. cū vellet eā traducere deberet cēseri pinde ac si cōtractū esset. τ si quispiaz mihi respondeat τ dicat amice dicta .l. vel vestimētū loqt̃ in casu fauorabili non mirū est si actus initiatus habeat̃ pro completo sed nos loquimur in actu qui est ꝯ cōmunes regulas iuris qꝛ post publicatū ꝓcessū nō possūt testes ꝓduci vt dictū est. ergo qꝛ ad hoc etiā responderi posset ꝙ illud ꝓcedit in materia penali τ ꝑ cōsequens nō solū in materia fauorabili τ ad hoc adduco sing. doctrinā ang. i .l. siquis. ff. de ope. no. nūc. vbi dicit statutū ꝓhibet ne in certo loco fiat aliqd opus sub certa pena τ est ꝑincipiatū opus decidit ibi Ange. quod incidit in penā si habeat initiū operis licet adhuc opus nō sit facit etiā .l. quintus. ff. ð aur. τ argen.
70 legat †. vbi appellatione argēti facti venit illud ꝙ est in fieri. τ faciat ꝙ habet̃ in gl. in cle. litteras de t' elcrip. vide ea que late ibi dixi in repet. mea. ¶ Ultimo not. ibi standū poni probationi. qꝛ papa hic respondet in futurū ꝙ regulariter eē nō dz. .l. ꝑma. ff. de re iudi. τ facit ad questionem quando sapiens in consilio suo dixit consulo reum condemnandum τ iudex sententiando dixit pronuncio ita vt in consilio continetur de qua questioe habetur in .l. prima. C. si aduer. liber. vbi per omnes scribentes. τ per Bar. τ alios in .l. i. §. si stipulanti. ol's. §. si quis simpliciter. ff. de verbo. obl. ego ibi dixi plenius ꝗ aliquis vnquam scripserit. vide ibi τ per gl. in. §. biduū §. q. vi. τ dixi plenissime in repeti. rubrice. de re iudic. in clemen. vide ibi omnino. ¶ Nota etiam recentis eisdē
71 verbis modum loquendi † standum esse probationi ꝑ dicti. τ per consequens potest pronunciari standum esse sententie priuilegio instrumentis τ similibus. τ ad hoc allegari potest tex. iste quottidie. sed ego allego text. ad hoc cōmodatissimum τ meliorem de iure .l. dicit profertur. §. stari sententie. ff. de arbi. τ adduco simile quod dicitur in .c. τ si xp̃s. de iureiuran. in ver. seruus stat domio τ adduco quod habetur in .c. qꝛ tua .l. distin. vbi Angelus dixit sta supra pedes tuos. τ loquar tibi. τ decidit ille tex. ꝙ tempore orationis debemus stare erecti. τ per consequens istud verbum standum esse est equiuocum. τ interpretandum est secundum subiectam materiaz in qua profertur argu. .l. si vni. ff. locat. ¶ Uenio nunc ad glo. τ indubitanter glo. ista est elegans. τ in hac materia magistra licet Bal. more suo paruipendat glosam istam dicendo bernardum in hac glosa fuisse nimis verbosum τ pro certo iprudenter τ male loquitur tāz magnus doctor quia iste passus est dubitabilis. τ glo. ista

copiose adducendo iura et respondendo per varias solutiones. ex eo qr glosatores variarunt circa istum passum nec est admirandum qr etiam oblocutus est de gl. iuris ciuilis in. l. ij. C. qui accusa. nō possunt et etiā oblocutus est de sacro imperatore in. c. omnes filij in ti. si de feud. defun. fuerit cōtrouer. in vsib. feud. dicendo imperatorē esse vnū pecus in casu illo de quo loquitur et etiā oblocutus fuit de beatissimo petro celestino appellādo eum fatuū in. c. i. de nat. feud. in vsib. feud. et etiā oblocutus est de bar. in repeti. l. i. C. de sacr. sac. eccle. dicēdo de bar. animaduertatis. qr homo iste vehementer errat. et in repeti. l. filiū quē habē tem. C. fami. bercisū. obloquitur de dño rosello dicēs. fuisse quēdā vacbettā. et etiā oblocutus est de dño anto. de but. appellādo eū quēdā buntanā bestiā istis diebus pnūciauit cōtrariū. et nō potuit appellari ab illo cōsilio stante forma statuti pusini. et cū adduci posset qd magnus dixit psal. libera me ab homine malo et a lingua dolosa et alibi dixit psal. Deus laudem meam ne tacueris qr os iniqui et dolosū sup me aptū est. Sūt. n. gl. idola et aduocatorū et iudicantium. vt dixit Cy. in. l. nō moriturum. C. de pben. et cōmit. stip. Subdit et bal. hic qd inquantū bernar. hic dicit audiui vincentiū dicere. qd bernardus fuit discipulus vinc. et lz ipse nō dicat vinc. fuit mediolaneñ. et inter pontificie censure interpres fuit maximus. et dicit hic Bal. qd scholaris deberet eligere sibi supremum doctorē. tamē nihil allegat sed ego allego gl. valde celebrē in. c. cū beatissimus. xxiiij. q. i. que dicit arg. p scholari vt eligat sibi optimum magistrū vt publice dicere audeat que ab eo audiuerit. et adduco qd sctissimus doctor scripsit hiero. in plog. bibl. in ver. vt eos quos ex libris nouerat corā vnoquoque videret. et adduco tex. in. l. scire oportet §. si maxime in ver. maximi legū vertices. ff. de excusat. tutor. et. l. sed et reprobari. §. fi. i ver. maxime disciplinatus homo eo. ti. et ibi colligit bal. qd ppter summam disciplinā doctoris est recedēdū nō solū a iure communi sed etiā a statuto populi qr illuminatur mūdus et est gloria sue patrie vbicunque degat et adduco. l. si quis. C. de ingenu. manu. in ver. si cū peritioribus tractatū habuisses facile cognosceres. et adduco. l. penulti. ff. ad exhiben. in ver. si libros legisses facile cognosceres. et adduco. l. a testatore. ff. de cōdi. et demon. in ver. claudius magno ingenio de iure aperto respondit de quo fecit festū bald. in. l. omnes populi. ff. de iustiti. et iur. et adduco. c. reuertimini. xvi. q. i. et auten. habita. C. ne fil. p patr. in ver. quorum scientia mundus illuminatur. et adduco. c. gloriosus deus in sanctis. de reliqui. et venera. sanct. in vi. et. c. sup specula. de magistr. et qd maximus scripsit daniel pphēta quem refert Hieronymus in plogo biblie. et ideo sapiens dixit Cato. Disce sed a doctis. et ista addēda sūt ad bal. licet arbitratus fuerit in omni sui sermone abstulisse clauam de manu Herculis sed indubitāter in hoc casu defecit in suo salutari. ¶ Nunc vero aggredior istā glo. et more excellentis interpretis ista gl. secu pmo colligit notabile ex tex. secūdo apponit contra tex. tertio soluit referēdo varias solones ad cōtra. Primo colligitur qd publicatio attestationibus nō possunt alij testes pduci. c. fraternitatis de testi. Ego adduco auten. de teste. §. qr vero coll. vij. et auten. q semel. C. de pbatio. et. c. intimauit. c. de testibus. l. de testi. et ante omnia limito hanc regulā illud est verū qñ publicatio nō fuit pcipitata. sed si fuisset pcipitata tūc possent testes pduci post publicatū pcessū isto est gl. vnica et singularis in cle. ij. de testi. et adduco simile qd actus pcipitatus est nullius vigoris. l. si ita fuerit. ff. de manu. testa. in ver. precipiti festinatione. et in. l. i. C. de regren. rei. et pulchre dixit barto. in. l. i. plato. C. de senten. et inter locu. om. iud. qd sententia precipitata est nulla. et allegat. c. cū ex litteris. de in integr. resti. et adduco singularē tex. v. q. v. §. sed aliud. vbi dicitur testis pcipitatū adhuc non lecto articulo presumitur suborantū et punitur vt falsarius. et adduco qd voluit dominus Anto. in. c. si p debilitate de off. delega. vbi sententia debeat ferri de cōsilio sapientis et cōsilium illud fuit pcipitatū sententia est nulla. et adduco qd voluit bar. in suo celebri cōsilio cōsi. vij. alias. viij. incipiente cōstitutione camarineñ. epi qd cōsiliū et refert et sequitur bald. in. l. captatorias. C. de testa. mil. vbi cōsuluit distributio bonorum testatoris in pauperes debet fieri ad electionē talis executoris et ille executor pcipitauit illā electionē qd est nullius vigoris. et adduco. c. pōderet quisque sermones suos. l. distin. et ibi dixit glo. celebris tēpore egemus vt aliqd maturius agamus glo. in prohe. cle. et arguit. d. domin. in. d. c. ponderet contra dicēs quos de mane mittitur pcessus et in vesperis ferunt sentētias vt cēseātur ipso iure nulle. vide quod ego late dixi allegādo varia cōsilia doctorū sup gl. c. ecclesia sancte marie. de cōstitutio. et facit. l. magis puto §. ne passim. ff. de reb. eorū. et p cōsequēs publicatio pcipitata nō impedit pductionē aliorū testiū. ¶ Itē dico hanc doctrinā gl. pcedere quo ad ipsū litigantē vt post publicatū pcessū nō possit fieri alia pductio. secus quo ad ipm iudicē qr iudex ex suo officio poterit pducere testes iste est casus singularis in. l. ampliorē in prici. C. de appellatio. sm bal. ibi. et est rō qr sinistra psumptio que psumitur contra ipsos litigantes cessat in iudice qr lex cōfidit se de ministro suo. l. herēnius. §. gaya. ff. de euict. c. in presētia de renunctiatio. c. pisanis de restitutio. spoliato. c. sententia. xi. q. iij. et est tex. quē audiui allegari p singulari a domino meo. de imo. in. l. ij. C. de offi. ciuil. iudi. ergo nō est admiratiōe dignū si iudex poterit ex suo officio pducere testes et ex illo tex. l. ampliorem. bal. colligit quādā doctrinā quā dicit esse nouā qd publicato pcessu pars nō pōt pducere testes absentes se et det nomine testiū quos volebat pducere iudici et iudex absente parte recipiet illos testes ex suo officio dicit tamē esse cauendā ne fraus ista comprehendatur ego dico quātū ad hoc qd deberet attēdi ad qualitatē iudicātis si est homo corruptibilis et solitus ferre sententias p baratariā qr tūc nunquā poterit pducere testes ex suo officio qr semel malus semp presumitur esse malus i eodē genere mali. Et allego qd voluit Bald. in. c. de feud. dat. in vic. l. cōmis. et qd idē bald. in rubrica. C. de pena iudi. q mal. iudic. iuxta illud notū puerbiū. Sordibus imbuti nequeunt dimittere sordes. qd est bene notādū p hac labe tempor. Et adduco vlterius qd in facto gloriatur dominus Anto. se obtinuisse in. c. i. de iudi. et in. c. i. de lit. cōtesta. et in. c. cū Joannes heremita de fide instru. qd postquā est cōclusū i causa et clausū est os parti vt nō possit nec testes nec instrumēta nec aliqd pducere qd nihilominus equitate suadente poterit interrogari si hz aliqd ad fundādam intentionē suā qd illa pducat et p cōsequens illud qd nō pōt facere pars faciet iudex ex suo officio equitate suadente. Et adduco eundē dominū Antoniū in. c. cū dilectus de cōsuetudine. vbi dicit se in facto ita obtinuisse. Et adduco eundē in capitulo bone de postulatio. platorū. Et etiā vlterius dico qd iudex ex suo officio post publicatū pcessum poterit repetere testes ista est gl. singula. in auten. de teste §. qr vero. colla. vij. de quā facit festū ibi ang. et allegat inno. in. c. p tuas de testib. et de illa glo. fecit festū idem Ang. i. l. ij. ff. de duobus reis. et qd cōtra sicut pōt repetere testes ex suo officio ergo poterit eodem modo producere. ego in repetiti. cle. secunde. de testi. de di pene. l. limitationes ad hāc materiā poteris ibi ad saturitatē videre. Deinde gl. oponit qd iniuste possunt pduci et allegat. c. cū litteras. et. c. sericus. de testib. et capit. cū Joannes heremita de fide instru. et respondet ad illud. c. cum ioannes qd pcedit qñ pducuntur testes sup eodē articulo vel de nouo depēdēte ab eo. et ad. c. sericus respōdet qd audiuit. d. vicen. dicētē nullo modo post publicatū pcessū i causa matrimoniali posse pduci testes. et dicebat. d. c. sericus nō pcedere. hosti. vero hic tenet qd. c. sericus pcedit i matrimonio cōtracto. Illud aūt quod dicitur hic pcedit in matrimonio contrahēdo qr i matrimonio cōtracto deuenitur contra legē dei quod

¶ Produci. Adde. d. alex. de imo. in cōsil. i viij. et in cōsi. cexij. in. ij. pte. et i cōsi. lxv. iiij. pte vbi maria et montes aggregat.

casu

casu tollerabilius vr venire ꝯ statuta dolum ꝙ ꝯ legē ip sius dei vt in.c.lz ex quadā.ꝟ.de testi.ꝛ ꝑ ꝯñs in matrimo nio ꝯbēdo ꝓcedat iste tex.vt nō possint ꝓduci testes post publicatū ꝓcessum secus erit in matrimonio iaꝫ ꝯcto qꝛ ꝯ legē dei est ꝙ aliquis stet cum ea tāqꝫ cū vxore que de vxor nō est.Sꝫ Jo.an.refert h̄ ꝙ Uincē.mutauit opi.ex eo qꝛ ipse loqꝫ eo tp̄e quo.c.series nō erat in illa cōpilla tione sed postq̄ꝫ fuit posita in scd̄a cōpillatione in secūdo apparatu mutauit opi.ꝛ tenuit.c.series ꝓcedere in mr̄i/ monio iā ꝯcto.ꝛ ēt dat alꝰ solutiōes ad.d.c.series q̄ cōi/ ter nō tenēꝫ idō nō est opus referre h̄.sed Joā.cal.h̄ dice bat ꝙ vbicūqꝫ in ꝯbendo mr̄imonio est idē periculū sic qḋ est in ꝯcto mr̄imonio tūc sicut possunt produci testes post publicatū ꝓcessuꝫ sup mr̄imonio ꝯcto.vt in.d.c.seri es.eodē mō erit ꝛ i mr̄imonio ꝯbēdo.ꝛ subdit h̄ do.ab. hāc doctrinā eē singularē ꝛ se alibi nō legisse ꝙ vbicūqꝫ ius ponit exceptionē a rl̄a illa exceptio extendiꝫ ad siles casus ꝛ dicit se allegare tex.de h̄ in.c.cū dilecta de cōfir. vti.vel inutil.ꝛ ibi dicit illū text.fore meliorē de iure.Tu pondera ꝙ exceptio q̄ fit a rl̄a firmat regulā in casibꝰ nō exceptis nō aūt ampliat exceptionē istō ꝓbaꝫ in.c.in ofa de sepul.in vi.exceptis armis ꝛ equis hoc colliꝫ do.An to.ibi ista est glo.melior de iure in.l.i.C.de ꝯdi.inde.hoc colliꝫ Bal.ibi ex illa glos.faciat.l.nā ꝙ liq̄de ff.de penu lega.quē tex.allegauit ꝓ meliori de iure Jo.de imo.i cō mento.l.filio pterito.ff.de iniu.testa.faciat.l.i.ff.de re.iu. l.lucius.§.si pluribꝰ.ff.ad treb.l.in his.ff.de legib.l.pedi culas.§.itē cū q̄reret.ff.de aur.ꝛ argē.leg.ꝛ ista faciūt ꝯ hāc doctrinā Jo.cal.quā hic sequit do.Abb.sed nihilo/ minus puto doctrinā eius esse verā ꝑ idemptitatē rōis ꝛ adduco tex.in.l.si tn̄.§.in edilitiis actionibꝰ in ṽsi.cete ris similibus.vbi vr̄ casus ita celebris vt sit in corpe iuris ꝙ exceptio facta a rl̄a extēdiꝫ de simi ad sile.ꝛ adduco text. in.l.bis solis.C.ō reno.do.ꝯiuncta sua glo.quē text.bal. ibi reputat ibi meliorē de iure ꝙ ēt si ponaꝫ dictio taxati ua vt ibi dr̄ his solis ꝙ nihilominus talis exceptio a rl̄a extendiꝫ ad siles casus casui excepto.ꝛ adduco.l.obes.C. de ꝓdi.mino.ꝛ adduco tex.in.c.i.§.porro in ti.que fuit ꝓ ma cau.bñfi.amit.in vsi.feu.ꝛ ibi colliꝫ Bal.ex illo text. quē ad hoc reputat sing.ꝙ in statutis penalibus fit extē sio de simili ad simile.ꝛ adduco glo.quā oēs reputāt sin gularē in.c.i.de temp.or.ꝛ quali.or.li.vi.Et adduco gl. in.c.fin.de elec.in.vi.q̄ in mā sua allegaꝫ ꝓ singulari vbi exceptio a rl̄a disponēs in ꝯfirmatiōe electionis extendi tur ad ꝯfirmationē ꝑ̄fitationis lꝫ alꝰ ꝯsulendo tenueri ꝯ illā glo.ꝛ adduco glo.in cle.abbates.ꝛ in cle.auditor ō rescrip.ꝛ in cle.i.de elec.in ṽsi.eligaꝫ q̄ glo.simul iūcte ꝓ bant hanc doctrinaꝫ mirū imodū ꝛ ꝓ illis glo.vide do. meū Jo.de imo.in.l.si vo.§.de viro ff.so.mat.vbi tacito auctore apposuit doctrinā in mā extensionis tactā ꝑ oñ̄s Matthe.ō mat.in suo celebri tractatu.ꝛ adduco qḋ hr̄ 75 in.l.i.C.de interdi.vbi tangunt scribētes † statuto caueꝫ ꝙ si qs ꝑcusserit aliquē in gula puniaꝫ pēa mortis ꝛ ali/ quis ꝑcussit aliquē in mamilla ꝙ nihilominus puniēꝫ ea dem pena ex eo qꝛ est locus spāalis ꝛ aptus eccipe mor 76 tem sicut ꝛ gula.ꝛ idē ē ibi dcm̄ † statuto caueꝫ ꝙ si qs ꝑcusserit aliquē in platea puniaꝫ certa pena ꝛ qdā ꝑcus/ sit aliquē in palatio dñoꝝ ꝙ nihilominꝰ puniēꝫ eadē pe na qꝛ eadē rō est in vtroqꝫ.Faciāt ea q̄ cōmemorat Ja. but.Cy.Bal.ꝛ alij in.d.l.i.C.de iterdic.faciat qḋ voluit glo.in.c.ij.de postu.ꝑla.faciat qḋ voluīt scribētes oēs in c.cum in cūctis de elec.vbi dicūt ꝙ sicut eligētes indignū ꝑuanꝫ ptāte eligēdi pro illa vice eodē mō postulātes in dignū ꝑuanꝫ ptāte postulandi pro illa vice lꝫ.d.c.cū in cūctis sit penale ꝛ loquaꝫ in eligētibus ꝙ nihilominus hēbit locū in postulantibꝰ ꝛ faciat glos.sing.in.c.quāqꝫ de vsur.in.vi.vbi illa ꝯstitutio est penalis ꝛ loqtur i testō ꝙ nihilominꝰ extendeꝫ ad donationē vt ibi.dicit tn̄ bal. in loco satis ꝑegrino vnū qḋ sempiterna erit dignuꝫ me/ 77 moria vꝫ ꝙ vbi sumꝰ in his q̄ ledūt iusꝫ nāle nūq̄ꝫ hꝫ locū

extensio ō simile ad sileꝫ.ꝛ faciat ēt quod voluit i.l.iij.C. de iur.do.ꝛ in.l.i.alias in.l.fi.C.de interdi.matri.vbi vo lūt vbicūqꝫ casus est talis de quo non pōt reddi alia rō nisi qꝛ ita placuit ꝯditori.vt hr̄ in.c.si qñ de rescrip.ꝛ in .l.i.§.inintū.in ṽsi.pretor casus.ff.de postu.nunq̄ꝫ hꝫ locū extensio de simi ad sile.ꝛ eodē mō dicit vbicūqꝫ casus eēt odiosus qꝛ tunc nō fit extensio de simi ad sile ꝛ ista sunt ꝑ pemo notāda pro eo qḋ hr̄ in.c.translato de ꝯstit.vbi si/ miliū idē est iudiciū vide que ibi plenissime scripsi.ꝛ fa/ cit qḋ hr̄ in.c.inter corpalia de trāsla.ꝑla.ꝛ ista sunt be ne notanda ꝑꝑ pauperiē eoꝝ que dicta sunt ꝑ scribentes hic qꝛ dūtaxat adduxerūt limitationē Jo.cal.ꝛ.d.c.cuꝫ dilecta.de ꝯfirma.vti.vel inutili.ꝛ idō sapienter dcm̄ est a vate egregio apparent rarinātes in gurgite vasto. Sed ego vltra alios pondero qꝛ vr̄ mihi de iure dicendū verā superius dixi in sūmarijs ꝙ inq̄ꝫtum iste text. vtebaꝫ illo verbo traducere vellet ꝙ erat ꝯctum mr̄imonium per ṽ ba de presenti qꝛ illud verbū traducere est verbū exequ/ tiuū ergo seqtur ꝙ presupponit actuꝫ fuisse ꝯctum ꝛ nō ꝯbendum. Sꝫ erit difficultas nō mediocris vt rn̄deamꝰ ad.d.c.series.tanto studio adductuꝫ in ꝯtrium ꝑ glo.istā ꝛ apparebit rn̄sio ex inferius dicendis.dat glo.scd̄am so lutio.ꝙ hic loquaꝫ in mr̄imonio ꝯbendo sed.c.series lo/ quiꝫ in mr̄imonio iam ꝯcto ꝛ per ꝯñs differūt actū esse gerēdū ꝛ esse gestū ꝛ ad hoc adduco aliqua similia que sempiterno erunt digna memoria ꝛ illuminabūt multa hinc inde rescripta.ꝛ adduco singularē doctrinā Inno. 78 in.c.oīs vtriusqꝫ sexus de peni.ꝛ remis.† ꝙ lꝫ sacerdos a nō possit reuelare peccatū a sibi in cōfessione manifesta/ tum.ꝙ nihilominꝰ illud est verū qñ peccatū est iam con tractū seu factū.secus si esset cōmittēdū.qꝛ tunc vt obuie tur peccato poterit illud reuelare qḋ dcm̄ sane intellige quod reuelabit i gn̄e nō aūt in specie ꝛ in indiuiduo vt est glo.sing.in.c.nerui.xiy.di.ꝛ adduco sing.dictū eiusdē 79 in.c.i.de postu.prela.† ꝙ vbicunqꝫ delictuꝫ est cōmittē/ dum.pōt procedere ex officio suo nulla infamia ꝑcedēn/ te ad recipiēdū testes ad hoc vt obuieꝫ delicto.ꝛ ēt pote rit eos recipere sine iuramēto secus si delictū esset iam cō missum.ꝛ plus dixit Hoff.in sūma qui matri.accus.pos. qḋ vt obuieꝫ delicto cōmittēdo possunt recipi testes infa mes.ꝛ fecit de illo dicto festū ꝯsiculus meus abb. in.c. cū in tua de spon.ꝛ adduco qḋ voluit bal.in.l.nullus.C. de sum.tri.ꝛ fi.ca.vbi dixit qḋ iudex potest ex officio suo ꝓcedere ad obuiandū delicto cōmittēdo.ꝛ qḋ idē Bal. voluit in.l.equissimū.ff.de vsufr.ꝛ idē bal.in.l.i.§.geo.ff. de offi.ꝑfec.vr.vbi dixit ꝙ iudex ante cōmittēdū delictuꝫ dꝫ obuiare ne fiat sed postq̄ꝫ est cōmissuꝫ dꝫ punire ꝛ idē dixit in rub.ꝟ.de treug.ꝛ pac.ꝛ adduco glo.ꝛ scribētes oēs in.c.ex parte de testi.ꝙ quilꝫ de populo pōt oppone re ꝯ sacerdotū ꝓmouendū ad ecclesiā ne ꝓmoueaꝫ secus in iam ꝓmoto.qꝛ tūc nō pōt opponere nisi is cuius inter est faciat.c.tuas de vsur.ꝛ qḋ hr̄ in.c.per tuas el.ij. de si. ꝛ adduco celebrē glos.in.c.hoc vr̄.xxij.q.v.ꝙ excusatur ille q est credulus respectu delicti ꝯmittēdi ad hoc vt ob uieꝫ secus in delicto iam cōmisso.ꝛ adduco glo. in.c.i.ō eo q mit.in pos.que voluit ꝙ illō.c.hēat locū in bñficio obtinendo nō aūt in bñficio iam obtento.ꝛ adduco sin. glo.in.c.ij.de here.vbi lꝫ oues pastorē nō accusabūt pro cedit in delicto iam cōmisso.secus in delicto cōmittendo qꝛ tunc inferior poterit corrigere supiorem ꝛ ponit exē plum de propheta Balaā qui cū sederet sup asinaꝫ vt ve niret ad maledicēdum populū asina dcrisit eū ꝛ reprehē sus fuit balaaꝫ ab asina ꝑꝑ futurū delictū.ꝛ adduco qḋ voluit do.anto.in.c.matheus de symo.vbi dixit ꝙ lici/ tum est redimere suam vexationē sine vitio symonie qꝛ ꝓ cedit in bñficio obtento nō aūt in bñficio obtinēdo.ꝛ ad duco.c.ad dissoluendū de despon.impub.vbi delictū cō mittēdum denunciaꝫ sed cōmissum accusaꝫ ꝛ adduco.c. sup eo.ꝟ.de testi.ꝛ qḋ voluit ibi Pet.de ancha.ꝙ mater pōt esse testis pro filia vbi agitur de matrimonio ꝯben/

a ¶ Peccatū vide sūma.in suo notabili tractatu ō epi scopo in.iiij.li. in.ij.par.Inn. ꝛ oēs doct.in c.oīs vtriusqꝫ sexus de pe.ꝛ remis.ꝛ ibi do cto.ꝛ vide pre ceptorēmeū i iiij.sen.qḋ.vnī ca vbi subtilit loquiꝫ.

do. secus vbi agitur de matrimonio iaz cõtracto ⁊ adduco qd voluit Archi.in.c.si peccauerit.ij.q.i. Jo.de ligna. ⁊ alij in.c.nouit de iudi. vbi dicũt ꝙ illa auctoritas euangelica si videris fratrẽ tuũ errantẽ corrige eum inter te ⁊ ipsũ est ɔsilij ⁊ nõ precepti ꝓcedit qñ peccatũ est cõmissum sꝫ si est cõmittẽdum est precepti ⁊ non ɔsilij ⁊ ligat ad peccatum mortale ⁊ ista sunt memoratu dignissima quo ad hanc diũam factã per istã glo. ⁊ scribentes de actu ɔtrahendo ⁊ de actu iam ɔtracto. ⁊ adduco ẽt aliud simile qd voluit Inno.in.c.admonet de renũc. ꝙ lꝫ qs nõ possit renunciare bñficium sine cõsensu sui superioris ꝓcedit vbi ius est q̃situm in bñficio. secus aũt si esset querendũ ⁊ faciat qd voluit do. Car.in.c.de mu ta de prebẽ. vbi allegat tex.sing.in cle.gratia de rescrip. ⁊ adduco qd voluit fed. de se.ɔsi.viij. vbi ɔsuluit ꝙ prelatus sine ɔsensu alterius põt repudiare legatũ seu hereditatẽ relictã ecclesie ⁊ mouetur qꝛ agit de iure q̃rendo ⁊ nõ quesito ⁊ allegat Inno.in.d.c.admonet. ⁊ adduco Bal.in auc.si qua mulier

80 .C.de sac.san.ecc. vbi dicit † si aliqs igredit religionẽ ꝙ abbas põt renunciare bona ingressi ⁊ omittere ɔsanguineis ipsius ingressi ex eo qꝛ agit de iure querẽdo ⁊ nõ de iure quesito. ⁊ adduco qd voluit idẽ Bal. in.l. si pupillo⁊.C.de repu.vel absti.hered. ⁊ in.l.si his.§.sed neqꝫ.ff. acquirẽ.her. ⁊ ibi plene Lo.ro. ꝙ prelat⁹ põt repudiare iura q̃rendũ ecclesie sed nõ quesita. ⁊ adduco eũdem bal. in.c.clerici de iu. vbi dixit multũ singulariter ꝙ validũ est statutũ super q̃rendis ecclesie vt nõ acq̃rantur secus i quesitis ⁊ allegat obseruande memorie do. signorellũ ð amodeis de medio. sed ego allego subtilẽ doctorẽ dom. Rycar.de saly.in repe.l.i.C.de sa.sanc.ecc. vbi ⁊ habunde ⁊ subtiliter sup hoc passu loquut⁹ est. ⁊ adduco eũdẽ Bal.quẽ refert ⁊ sequit do. Pe.de anch.in ɔsilijs suis ɔsi.xi. ⁊ faciat qd voluit idem bal.in.l.hoc.C.qui admi. ad bo.pos.pos. ⁊ qd idẽ bal. voluit in.l.magis puto.§.si fundũ.ff.de reb.eo. ⁊ adduco.l.qd aũt.ff.que in frau.cre.

81 † vbi debitor põt preiudicare creditoribus suis in iure pcu q̃rendo secus in iure quesitis ⁊ adduco qd voluit idẽ bal.in.l.cũ ꝓponas.C.de hered.insti. ⁊ faciat qd voluit Saly.in.l.pactũ curatoris.C.de pac. ⁊ adduco glo.i.c. delictũ psone de reg.iur.in.vi. ⁊ qd hꝛ in.l.iubemus nulli.C.ð sa.ecc.

82 † vbi prelatus põt p̃iudicare ecclesie in querendis nõ aũt in quesitis. ⁊ adduco qd voluit Inn. in.c. accedentibus de exces.prela. vbi tangit si prelatus põt renũciare statutis ⁊ ɔsuetudinib⁹ editis in fauorẽ ecclesie ⁊ qd idẽ Inn. voluit in.c.ex de ɔdi.appo.si prelat⁹ potest nõ adimplere ɔditionẽ ad hoc vt p̃iudicet ecclesijs i querendis ⁊ dicit ꝙ sic sec⁹ in quesitis ⁊ adduco lapũ allegatione.xv. ⁊ plene per do. Anto.in.c.i.de do. ⁊ cõtu. ⁊ plenius per do. Abbã. ubi ego ibi plenissime hũc passus examinaui. Et adduco qd voluit do. Car. in.c.potuit de loca. vbi dixit emphiteota nõ soluit canonẽ pluribus annis postea soluit ⁊ platus recepit ꝙ prelatus vꝫ p̃iudicare iuri ecclesie q̃rendo qd facere põt secus si esset q̃situm ⁊ qd idẽ voluit in.c.vt sup de reb.ecc.nõ alie. ego ibi dixi ⁊ qd voluit do. Pe.de anch. qui aliter loqꝫ in.c.tua de his q̃ fi.a prela.sine ɔsen.capi. vbi aliter loqꝫ q̃ꝫ do. car. ⁊ mouet per tex.in.d.l.magis puto.§.si fundũ de reb.eo. ⁊ adduco.l.si sponsus.§.si maritus.ff.de dona. inter vir.

a 83 ⁊ vxo. † vbi vꝫ donatio inter virũ ⁊ vxorẽ* in iure querendo sed nõ vꝫ in iure quesito ⁊ adduco qd hꝛ in.l.sernus.C.de iudi. ⁊ adduco qd voluit do.pa.de ca.ɔsi.xi. ⁊ in oĩbus istis locis tangit de actu gerendo ⁊ de actu gesto ⁊ sic diũa ista sunt bene notãda ꝓ diũa quã facit ista glo.ð.c.isto ⁊ .d.c.ferteo tene menti qꝛ videntur excedere vires humani ingenij que omnia fauente grã maximis cũ ⁊ sudoribus ⁊ laborib⁹ adept⁹ sum ⁊ libenti aĩo vobis cõico iuxta illud qd dixit seneca in scda epistola in versi. ego aũt cupio in te oĩa transfundere ⁊c. Datur ⁊ tertia so. ꝙ .d.c.ferteo ꝓcedat in eo qui stat pro matrimonio secus in eo qui stat ɔ̃ matrimoniũ sed iste text. loqꝫ in eo qui

a ¶ Uncẽ. vide ad istã ɔclusionem in.l. si sponsus .§. si vxor: ð do. iter vi. ⁊ vx. ⁊ .l. cum inter .C. de do.añ nup. ⁊ pan. de cõst. ¶ cõsl.exp.

stat ɔ̃ matrimoniũ ergo .d.c.ferteo nõ ob. ⁊ hanc so. seqꝫ hic Jo.an. sed nõ placuit Jo.cal. ex eo qꝛ ista rõ nõ fundat se sup fauore matrimonij. sed fundat se ꝑꝑ euitandũ periculũ anime vt in.c.ɔsanguinei. ⁊ in.c.ꝫ de re iudi. ⁊ faciat qd hꝛ in.c.lator co.ti. Si vero quis stet pro matrimonio siue ɔ̃ matrimoniũ versat idem periculũ. ergo minime sequenda est hec distinctio seqtur do. Abb. ⁊ possꝫ adduci hec rõ hoc mõ vꝫ vbicunqꝫ rõ legis est amplior dicto ⁊ disposito.l.tũc dcĩn ⁊ dispositũ.l.extẽdit ad amplitudinẽ rõnis legis.l.regula. ⁊ ibi bar. ⁊ bal.ff.de iur. ⁊ fac igno.l.pater filiũ.§.fundũ de lega.iij.l. cũ pater.§. dulcissimis de leg.ij. ⁊ ibi bar.glo.sing.in cle.i.de elect. sm do.car.ibi cũ ergo periculũ aiarũ sit rõ amplior dicto ⁊ disposito.d.c.ferteo ⁊ similiũ ergo ampliabit vt nõ habeat locũ vbi agitur de periculo aiaꝝ. ad hoc enim tẽdit ius canonicũ.c.vt aiaꝝ periculis de ɔsti.li.vi. cũ si. ergo isto mõ melius ɔfundit solu.glo. ⁊ qd voluit Jo.an. ¶ Sed vnũ pondera regula est ꝙ post publicatũ ꝓcessum nõ possint ꝓduci testes vt hic cũ si. a iuribus allegatis supius. superueniẽt .c.ferteo ⁊ fecit expressam exceptionẽ a regula ⁊ illa exceptio est cõcepta in eo qui stat pro matrimonio vt cantat text. ibi expresius ergo sequitur ꝙ stabimus iuri expresso.l.ɔspexit.ff.q ⁊ a qb. Itẽ expressum facit silere tacitũ.l.si.C.de pac. conuen. Item spẽle derogat generali.l.sed atinenta.§.hasilice.ff.de alimẽ. ⁊ cib.lega.l.sãctio legũ.ff.de pen.c.generi per spẽm ðre giu.iur.li.vi.cũ si. ⁊ adduco vlterius sing. ⁊ peregrinã gl. in.c.vidua de regula. vbi defert iuramẽtum ei qui stat ꝓ matrimonio ⁊ nõ ei qui stat ɔ̃ matrimoniũ ⁊ per ɔñs sequit ꝙ nõ est cõtnenda so.glo. quã seqtur Jo.an. qcqd dixerit Jo.cal. ⁊ sequaces. Itẽ dicit ẽt glo. ista ꝙ sña lata in cã matrimoniali nõ transit in rẽ iudicatã.c.ɔsanguinei. ⁊ c.lator ð re iudi. ergo multo fortius poterũt post publicatũ ꝓcessum ꝓduci testes in cã matrimoniali dicunt tñ oẽs scriben. hoc ꝓcedere nisi eo casu quo sña i cã matrimoniali posset trãsire in rem iudicatã puta qꝛ esset vitiũ remissibile a ptib⁹ vt.c.ij.ð spon. qꝛ tũc partes acq̃scendo tali sñie videnꝛ remittere illud vitiũ ꝙ erat remissibile per.c.qd ad ɔsultationẽ de re iudi. ¶ Itẽ dicit ẽt glo. ⁊ est alia so. ꝙ nõ erat nisi vnus testis vt est h̃ casus ⁊ iõ post publicatũ ꝓcessum nõ admittit testificatio vnius sed gl. dicit ꝙ nõ ꝓcedit hec so. qꝛ videt ẽẽ ð indubitatis qꝛ vox vnius vox nullius.l.iurisiurãdi.C.ð testi. Ego dicebam vnũ ꝙ regula sit firma vt i cã mrimoniali post publicatũ processum nõ psit ꝓduci alij testes ⁊ ad.c.ferteo do hanc rñsionem ꝙ ibi nõ fuerũt producti soli testes sed fuerunt producti testes vna cũ instrumento quo casu illud nõ est ꝓhibitũ a regula qꝛ lꝫ regula ꝓhibeat ꝙ nõ possint produci testes nõ tamen prohibet ꝙ non possint produci vna cuꝫ instrumento qꝛ ꝑꝑ connexitatẽ instri ⁊ testiũ admittit illud ꝙ simpliciter nõ admitteret vt.l.si cõem.ff. quẽadmo.ser.amit. ⁊ hanc lecturã tenuit do.anto.in.d.c.ferteo vbi dicit ꝙ fuerunt ꝓducti testes vna cũ instro in cã matrimoniali post publicatũ ꝓcessum ⁊ faciat qd voluit Lo.ro.in repe.rub.ff.de arbi. vbi cõmemorat do.anto.tenentẽ illud fuisse ꝓductos testes vna cum instro quinimo plus dico ꝙ salua bonoꝝ ɔscẽtia oium ille tex.nõ deberet p̃cise allegari ɔ̃ cõmunes regulas ex eo qꝛ est tex.dubi⁹ ⁊ patitur varias ⁊ diuersas lecturas ⁊ nõ hꝛ certificatio quid sentiat ille tex. tunc succedit rña a beato tradita boetio relata a Bal.in.l.ne qcq̃.§. vbi decretũ seu.§.de plano.ff.de offi. ꝓconsul. vꝫ eius ꝙ multipliciter exponit veritas ignorat ⁊ faciat qd voluit Jano.in.c.per tuas de symo. quẽ refert Bald.in.l.ab eo.C. q̃n ⁊ q̃n iudex. ⁊ qd hꝛ in.l.post dotẽ.ff.so.ma. ⁊ codem mõ rñdeo ad.d.c.cũ in tua. ⁊ iõ nõ esset peccatũ i spiritũ sanctũ tenere intellectũ qui minus ledat cõẽs regulas iuris ⁊ consulte faceret gloriosissimus ro.pontifex cũ certo do. Car. hũc passum ⁊ dubiũ obscurũ ⁊ ambiguũ decidere alias putans dicere ⁊ dixi ꝙ aut agitur ð matrimo

mo

[illegible] posset aduci testes post pu blicatas [illegible] in cā matrimoniali de qua pbibitione b[illegible] [illegible] de testi. [illegible] et agit de pbibitione inuenta a [illegible] [illegible] et tunc erit secus et ista pro enucleatione hui[illegible] [illegible] sit doctores tene mēti qz alibi ita col [illegible] non legi. postremo Bal. hic dicit quod animus e[illegible] [illegible] quedā est ꝓpositū et mentē decretalis [illegible] dicit enim inq̄situm iste tex. dicit ꝙ vir nolebat adducere vxorē ꝙ intelligit de domo patris ad domū ipsius viri. et dicit quod est satis ꝑuipēdendū ꝙ vxor de bet virū ad domū patris. † et subdit hic Bal. ꝙ nō possz de iure maritus cognoscere vxorē in domo patris allat qđ no. in. l. i. C. de rap. vir. nec deberet eam cognoscere in

14 ttinere nec de iure posset eā cōpellere ad cognoscendum c. cū in re de do. ante nupt. et dicit ꝙ si vxor appetat aliq̄ bona ꝙ ꝑsumunt esse sua et parafrenalia nec ꝑsumuntur esse mariti nisi ꝓcuret qđ maritus sibi accōmodauerit. l. si ut certo. §. vsqz adeo. ff. cōmo. similiter et reperat nisi ma ritus esset magne potentie aut magne nobilitatis qz tunc respectu magne potentie et nobilitatis ꝑsumeret ꝙ dōa uerit vxori allegat. l. si filius. ff. de dōa. reperat et nisi dos fuisset magna et magni essent fructus dotis qz tunc in ꝯ dem recōpensationes videret sibi donare allegat. l. hoc legatū. ff. de leg. iij. † Dicit et ꝙ vestimenta ꝓdigalia nec

15 perle. nec gēme seu lapides ꝓciosi ꝑsumunt donari a ma rito vxori qz istud est iactare et disperdere et nō ꝑsumit iactare suū. l. cū de indebito de ꝓba. in. c. super hoc de re nunc. et iō dicit ꝙ inoleuit mos ꝙ mariti legant expsse vxorib⁹ vestiméta ꝓdigalia seu vestiméta preciosa gem mas perlas et similia. alias nō viderent legata. Sz qz hoc c. satis oneratū fuit in mā amplius circa ista euagantia Bal. ego nō intēdo extendere fimbrias dabit loc⁹ accō modati⁹ ad scribendū die trigesimo mēsis marci. M. cc cclxix. tpe satis lucido et calido et peste cessante diuina gr̄a fauente Andr. bar. ¶ Et adde ꝙ inq̄situz gl. ista fecit illā distinctionē de eo qui stat ꝓ mr̄imonio et de eo q̄ stat ꝯ matrimoniū. Ego adduco celebrē doctrinā Bar. in. l. iij. ff. de iureiur. vbi glo. voluit ꝙ in cā mr̄imoniali deferr̄ iuramentū. Bar. ibi egregie distinxit ꝙ iuramentū defer tur ei qui stat pro matrimonio seu ꝓ mōachatiōe nō aūt ei qui stat ꝯ matrimoniū vel ꝯ monachationé. et lz Lod. ro. in repe. l. admonendi. mordeat doctrinā Bar. in. d. l. iij. tñ de hac gl. nullā fecit mentionē tene menti. Adde et inq̄situm superius dixi allegādo. c. qz tua. l. dist. debui al legare. c. qđ est hoc. xxv. di. quā Angel⁹ dixit ꝓphete sta supra pedes tuos et loquar tibi. Adde et inq̄situz dixit ꝙ illa v̄ba standū est priori ꝓbationi ꝙ sapiunt quēdā mo dū loquēdi. altissimus deus sit mihi testis qz illud dixi ex paruulo ingenio meo nō qđ aliqua resonante scriptura accepérim sed Jo. an. hoc dixit in. c. sequenti inq̄situz tex. ibi dicit quibus standū est ꝙ est qdam mod⁹ loquēdi. et addu allegat. c. preterea de testi. et. c. si cautio de fi. instr. et addu cit et. c. in oi negotio de testi. inq̄situm ibi dī in ore duorū vel triū stet omne v̄bum. c. cū esses de testa. de utro. xix. c. [illegible] et et allegat. c. ex lrīs de cōsue. inq̄situm ibi tex. [illegible] et firma. ego tāgam in. c. sequēti imo pl⁹ di [illegible] standū est et c. iportant quādā ꝑpetuita [illegible] de postu. l. pro cū. §. versum. ff. de in rē v̄so. [illegible] ff. de arbi.

Capio

[illegible] cessionem. suprascri [illegible] archidiacono parisiēsi qz ꝓbat [illegible] ecclesia cathedralis as [illegible] que est in ipsa eccle [illegible] ciuitate vt alibi dici [illegible] faciat. c. cū ecclesia su [illegible] ecclesia rotomagen. de [illegible] apostolū de ꝓben. [illegible] ben. in. vi. faciat [illegible] scripsit Bal. in

l. i. §. hui⁹ studij. ff. de iusti. et iur. et in auc. q̄ in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi oz † ꝙ si statutū disponat ꝙ si quis decli naverit curiā ꝑusinā puniat certa pena ꝙ nō solū cōpre hendit curiā perusinā secularē sed et curiā ep̄alē perusinā faciat qđ voluit Pe. de ancha. ꝯsi. ciiij. et ꝯsi. ccxxx. et in cōmentis meis trāsiui sam cū hac doctri. Bal. sz iudicio meo melius vr̄ dicendū debere attēdi verū illa v̄ba exp̄ mant in ꝯstitutiōe ecclesiastica et tūc veniat curia ep̄s ꝑusina aut exp̄mant a statuto populi et tūc veniat curia secularis perusina et moueor ad sic dicēdū ꝑ illud qđ vo luit Bal. in. l. si nudū. C. de fur. et in. l. si qđ. C. de inof. te. et in. l. ij. C. d succes. edi. cū alijs q̄ magno cū studio addu xi in. c. ꝓcedenti vbi oino vide qbus addere poteris hāc nouā inuestigationē tene menti istd. c. est famosum subti le et cōpendiosuz et illd repetijt famosissimus doctor pōti ficie cēsure Jo. cal. et lōge mirādū ē ꝙ excepto. d. an. nul lus scribentiū faciat mentionē de repe. Jo. cald. vel quia paruipēderit illā repetitionē qđ nullo mō est dicēdū vel aliquo alio colore moti tacuerit. fortasse dici posset illd qđ patriarcha scripsit Jacob li. genes. fera pessima deuo rauit eum. ¶ Et sūmat sic ꝑm Jo. an. et eundē Jo. cald. p lrās iudicio ordinarij ꝓbatur qs excōicatus nisi ꝯriuz ꝓbetur. h. d. Et diuidit in duas ptes. primo ponit factuz decisum. scđo ponit īterlocutoria pape ibi adē duo facit. primo ponit motiuū interlocutorie ipsius pape. scđo po nit ipam interlocutoriā. sz. d. bal. hic ponit ad lrām sum mariū Jo. an. sed addit duo vz per lrās iudicio ordina rij ꝓbat quis excōicatus nisi ꝯrium ꝓbetur. Itē ꝓcura. excōicatus tpe assumpti mādati non admittit nec ꝯstitui pōt excōicatus ꝓcur. h. d. ꝑm eum. ¶ Supuenit. d. ant. et sūmauit sic. ꝓcur. excōicatus tpe assumpti mādati agē do iudicialiter excludit. ¶ Supuenit. d. car. et sūmauit sic. per lrās iudicio ordina. ꝓcur. excōicat⁹ tpe assumpti mandati repellit ab agendo in iudicio nisi ꝯrium ꝓbet h. d. ꝑm eum. ¶ Do. Pe. d ancha. transiuit cū sūmario Jo. an. ¶ Supuenit. d. et cōsciculus meus Abb. et nitit vapulare alios et quo ad sūmariū Jo. and. dicit ꝙ est ni mis gn̄ale. scđo dicit ꝙ sūmariū. d. ant. non facit ad titu lum de ꝓbatio. sed facit ad titulū de senté. excōi. et ꝑ ꝯsis sūmariū eius est alienū a ti. et in du bio decretalis dz itel ligi ꝑz titulū in quo posita est. l. iper atorē. ff. de in di. adi.

3 vt litigantes d offi. or. li. vi. et iō sūmauit ipse hoc mō † p

4 lrās ° iudicio ordinarij ꝓbatur quis excōicatus et repel litur ab agendo ꝓcur. si tempore assumpti mandati erat excōicatus nisi ꝯrium ꝓbetur. h. d. ꝑm euz et dicit ꝙ istd sūmarium suū exuiscerat decretalé et nō patit aliquā ob iectioné. ¶ Sed ego addo ꝙ re vera si pōderet iste tex. loqtur gn̄aliter quia dicit ꝙ per lrās iudicio ordinarij ꝓ batur quis excōicatus et per ꝯsis papa hic loqtur in ge nere et lz fuerit ꝓpositus casus de ꝓcuratore corā papa. nihilominus papa rn̄dit gn̄aliter ꝙ per lrās iudicio or dinarij ꝓbatur quis excōicatus et postea infert ad casuz de quo quesitū fuit ꝙ si ꝓcu. erat excōicat⁹ tpe assumpti mādati ꝓcuratorij nō admittit ad agēdū. et iudicio meo de ꝓcuratore hic papa posuit hic gratia exempli. sed idē erit in alijs excōicatis gn̄aliter agentibus. exempla eniz nō restringūt regulā. c. si papa d priuileg. in. vi. c. si cano nici d offi. or. eo. li. Defecit tñ sūmariū Jo. an. in h. qz nō exuiscerauit sūmariū eius totā decretalé. et et pōdera qz inq̄situm iste tex. dicit nō duximus admittendū qz hic in dubitanter est casus sing. nō ponderat⁹ ab aliquo anti quo aut moderno. ꝙ excōicatus pōt ꝯstitui ꝓcur. sed iu dex nō dz euz admittere ad agendū iudicialiter ex eo qz iste tex. vtit illis v̄bis admittēdū qz ꝓsupponit posse cō stitui sz nō debere admitti. qnimo plus dico ꝙ cōiuncto c. pia de excep. li. vi. est hic casus nouissimus et credo no uissimuz. et singn. et credo dicere veritatē † qz scire leges

4 est scire inducere eas. vt est casus sing. ꝑm bal. in. l. nō so lum. §. qui ꝑmcipiū. ff. de excus. tuto. mō induco illā tex. hoc mō. hic dī ꝙ ꝯstitui pōt ꝓcura. qz si ꝯstitui nō possz

And. Sicu. sup. ij. Decre. t ij

n ¶ Per lrās adde ad mate riam hui⁹ tex. bal. in addi. ad spe. in ti. de ꝓ cura. versi. i. et late do. car. in cle. ij. xvi. q. d ꝓcur. vbi istas ꝯclusioné i ter minis tangit.

nõ dixisset ñ admisimus.sz dixisset repullim⁹ vel repellim⁹
qd,est vbũ executiuũ.iuxta illd qd alibi dr ait eni pphete
de no.qr sciam repulisti. ⁊ ego repellã ne sacerdotio fun
garis de renũ.c.nisi. ⁊ id Bal.hic vehementer errauit dicens hic pbari non posse pstitui pcuratorẽ ad iudicia excõicatũ.hẽo istud ergo assumptũ pro verissimo posse cõ
stitui pcuratorẽ.sed in.d.c.pia dr q si excõicat⁹ agat in
iudicio ⁊ nõ opponat exceptio excõicationis valet ⁊ te
net iudiciũ.ergo ita dicamus in pposito q si pcur.tpe assumpti mandati est excõicat⁹. ⁊ agit in iudicio ⁊ nõ opponit a iudice nec a pte q valebit ⁊ tenebit iudiciũ agitatum cũ eo. ⁊ iste sit casus stupendus hic piuncto .d.c.
pia.ad quẽ nec antiqua nec moderna iurisprudentia habuit aiaduersionẽ. ⁊ id posset sic sũmari.per lras iudicis
ordinarij pbatur qs excõicatus nisi pbetur priũm. ⁊ id
talis pstitutus pcur.nõ admittit agens in iudicio. sed si
admittit. ⁊ non opponit vz ⁊ tz iudicium.h.d. piuncto.c.
pia de excep.in.vi. ⁊ faciat simile qd hr in.l.filiusfami.§.
miles.ff.de pcur.vbi miles nõ põt eẽ pcur.tñ si pstituit p
cura. ⁊ agat ⁊ nõ opponat vz ⁊ tz iudiciũ vt ibi est glo.
⁊ qd voluit glo.in.l.reũ criminis.C. de pcur. ⁊ qd vola
it glo.in.c.i.de iudic.in.vi. ⁊ ista tene menti qr sunt pene
tralia iuris. ¶ Figurauit casuz in hac decretali Jo.an.
quẽ ⁊ refert ⁊ sequitur do.Car.hic.quidã litigabãt in curia romana corã papa.vnus coz pstituit pcuratorẽ quẽ
dam.g.fuit oppositũ q erat excõicatus ⁊ nõ debebat admitti ad agendũ iudicialiter.ex parte aduersa fuit negatuz q nõ erat excõicatus.fuit pbata excõicatio per lras
iudicis ordinarij in quibus dicebat fuisse excõicatũ a iudice ordinario papa rñdet standum eẽ lris iudicis ordinarij nisi pbetur q fuerit absolutus ab illa excõicatiõe
⁊ iste sit casus. ¶ Et dicit Jo.an.q libenter vidisset tertiam cõpillationem.vbi posita erat hec decretalis sed eã
non vidit vt hic per eũ. ¶ Uenio ad notabilia. ¶ No.

5 ibi post † qr de naturali significato huius dictionis post
est vt importet longũ interuallũ.c.cũ vintonien.de elect.
⁊ ibi glo.l.cũ fundũ.ff.de vi ⁊ vi ar.glo.in.l.pacta puenta.ff.de pben.empt.tex.in.l.ij.C.de custo.reo.in ver.post
seu postmodũ quẽ tex.colligit ibi bar.q qñ pfessus crimen in tormẽtis ratificat illã suam pfessionem dz ratificare ex interuallo per illũ tex.qr si incõtinenti ratificaret.ñ
teneret ratificatio.qr videret nimirũ ⁊ durare vel metus
⁊ terror tormentoz. ⁊ de illo tex.fecit festũ idẽ Bar.i.l.
i.ff.de questio.nõ hẽo nũc menti.§. ⁊ id glo.vnica ⁊ sing.
in.l.qui de crimine.C.de accus.dixit q spãle est odio pene q si testes dicant titius insultauit semproniũ ⁊ postea
cum percussit.vt intelligat incontinẽti ad hoc vt accusatus nõ puniat de duplici delicto de insultu ⁊ percussione
ar.c.odia de reg.iur.in.vi.de peni.di.i.§.pena.l. cũ qdaz
ff.de liber. ⁊ posthu. ⁊ ad hoc egregie ponderauit illam
glo.bal.in.l.quotiẽs.§.si qs postea.ff.de heredi.insti. ⁊ p
pñs cũ sit spãle odio pene in priũm erit ius cõe.l.ius singulare.l.q vero.ff.de legi.cũ si. ⁊ faciat ẽt tex.i.d.§.si qs
postea vbi est spãle fauore libertatis q illud vbũ postea
intelligatur incontinenti.§ in priaz ẽ ius cõe faciat.c. cũ
M.ferrarien.d pstit.in vbi.postmodũ vide dicta mea ibi
q: per hãc doctrinã dedi nouitatẽ ad multa iura. maxie
ad.c.i.q inet.cau.vide ẽt que ibi dixi ⁊ in.c. in pñtia.J.c.
vide ibi dicta per me ⁊ dedi ẽt nouã doctrinã ad.c.ij. seu
si.de rap. ⁊ liberaui quẽdam nobilẽ perusinuz a magno
picolo cõsulendo sup intellectu illius.c.tene mẽti ista ⁊ ñ
tradas obliuioni.lz Jo.cal.cõmentãdo istd.c.nõ collegerit notabile sup hoc vbo.nec aliqs doctorũ aut scribentiũ

6 ¶ No.ibi cũ sm Joã.cald.† qr ponit pro qr. ⁊ allegat
c.i.de bis que fi.a pla.sin.psen.capi. ⁊ c.cũ in cũctis o electio. ⁊ ẽt istud idẽ vbum infra hic positũ ponit p qñ.c.i.
de dona. ⁊ dicit nõ est absurdũ q vnũ ⁊ idẽ verbũ appositũ in eadẽ lege.seu in eodẽ canone ponat diuersimode
vt in.d.c.i.plus ego dico q vnũ ⁊ idẽ verbũ semel appositum in canone ponit multipliciter ⁊ vario mõ. sm sublectam mãm tex.est in.c.olim ex lris de rescript. ⁊ in.c.
ab excõicato eo.ti. ⁊ in.c.cũ dilect⁹ de psue. ⁊ in istis tribus locis per do.car. ⁊ faciat tex.cũ glo.in.c. auditis de
elec. ⁊ .c.cum ciim de offi.deleg.vide que dixi in prefatis

7 locis. ¶ No.ibi iudicis ordinarij † q statur lris iudicis
ordinarij in eo quod in illis litteris asserit. ⁊ ad hoc decretalis ista quotidie cõsueuit allegari ⁊ dicit Inno.p
cedere hãc doctrina qñ litere sunt sigillate sigillo epi qr
lre sigillate sigillo iudicis ordinarij equiualent publico
instro.c.ij.de pcur.li.vi.c.ij.de fo.c.ii.J.de fideius.tunc eni
equiualent publico instro quod sane intellige qñ sigillũ il
lud est ad hoc deputatũ.ad hoc faciat glo.singu.in.c.sua
alias in.c.significauit de app. ⁊ dicit hec Bal.q text.iste
dixit iudicis ordinarij vt excludat lras iudicis dlegati ita
q per lras iudicis delegati nõ pbatur quis excõicat⁹ ⁊
ego allego rõnem q: magis psumit pro iurisditione ordinaria qz pro iurisditione delegata est eni fauorabilior
firmior ⁊ tenatior iurisditio ordinaria qz delegata sing.
est glo.in.c.i.d rescrip.in.vi.vñ nõ psumit pro iurisditione delegata nisi pbetur vt recte decidit tex.in.c.pterea in
versi.viso tenore .J.de dila. ⁊ in.c.cum in iure peritus.J.

8 de offi.deleg.† ⁊ dicuntur ordinarij nõ solũ epi sed etiaz
inferiores ab eis qui dicunt hre iurisditionẽ ordinariaz
vt abbates archidiaconi ⁊ similes de quibus plenissime
scribitur per do. Abb.in cõmento.c.cum ptingat de for.
cõpe.ego repetij illud.c. ⁊ longe plenius dixi vide ibi dicta.sed pro aliquali enucleatione huius tex. adduco do.
anc.in cle. ⁊ si pncipalis de rescrip.vbi multũ ingñaliter
distinxit q aut iurisditio pfertur alicui non vniuersalr.sz
per viam simplicis pmissionis aut per viam rescripti aut
priuilegij ⁊ tunc dr iurisditio delegata aut cõfertur vniuersalr respectu territoꝝ non habito respectu ad causas
aut ad psonas. ⁊ tunc dicit ordinaria ⁊ eodẽ mõ si pfert
per electionẽ vel p viã legis vel per viã statuti. ⁊ tunc dr
iurisditio ordinaria faciat qd hr in.c.cum ab ecclesiaruz
plat.de offi.ordi. ⁊ qd ibi voluit Inn. ⁊ qd voluit Bart.i
.l.more.ff.de iur.om.iudi. ⁊ qd voluit Pet.de ancha.in
.d.clem. ⁊ si principalis. ⁊ qd eleganter voluit Jo.and.
in addi.spe.in ti.de assessor.vbi loqtur de ptãte habente
iurisditionẽ a populo vt iurisditio sua dicatur ordinaria
⁊ de assessoribus eius dicit q habent delegatã nisi illaz
haberent a populo vel ptãs eos adduceret ex cõcessione

9 populi ⁊ ibi dixit multũ singulariter † q posito q assessores videant regulariter hre delegataz q nihilominus
si ptãs eos eligit in publica arẽga corã populo seu aduna ntia generali tunc vr eis collata iurisditio a populo
⁊ per pñs est ordinaria ⁊ faciat qd voluit bar.in sua celebri qõne incipiente adunantia generalis ⁊ qd idẽ voluit in.l. ambitiosa.ff.d decre.ab or.fa. ⁊ faciat ad predicta gl.multũ celebris in.c.suspitõis de offi.delega. ⁊ adduco bar.in.l.pcipimus.§.i.de app.C.in qz lum ibi text.

10 vtitur isto verbo ordinarij vbi dixit † q auditores pncipis habẽt iurisditionẽ ordinariã sed auditores alteri⁹ inferioris dicunt hre delegatã. ⁊ per pñs dñi de rota qsũt
auditores pape dicunt habere ordinariã. auditores aũt
potestatuz seu assessores dicit q nõ dicunt hre ordinariã
regulariter nisi ex dispositione statuti ⁊ per pñs sentit q
auditores dñoꝝ legatorũ de latere si aliter nõ appareat
dicunt hre delegatã ⁊ nõ ordinariã ⁊ tẽpat ⁊ restringit
hec doctrina eo casu quo diximus conferri iurisditionez
ordinariã nisi in cõcessione seu datione apponat ista verba auctoritate nostra qr tunc dicitur esse delegata ⁊ nõ
ordinaria.c.cũ aliqbus de rescrip.in.vi. ¶ Ego cũ essez
scholaris nouitius ⁊ fuisset dubitatio nõ mediocris inter
auditores legati huius inclite ciuitatis bon.qui erat gubernator cũ ptãte legati de latere si auditores sui habebant ordinariã an delegatã iurisditionẽ ⁊ erant duo doctores reputati celebres illo tpe ⁊ vnus allegauit pᵗ aliũ
⁊ si bñ recordor melius qd allegabant fuit doctrina barto.in.d.l.pcipimus.§.i.coꝝ noia pro honestate taceo est
longe

[illegible] ꝙ nō viderint Bald.in.l.a iudice.C.de
[illegible] ꝙ auditore ꝛ legati de latere
[illegible] ꝛ non delegati ꝛ mouetꝰ hac
[illegible] c.ij.de offi.leg.
[illegible] hȝ ordinariā vt hʼ in.l. lega
[illegible] ꝛ auditor legati delatere ꝛ ꝺ
[illegible] exclamauit coscientia meꝰ ab
[illegible] iudi. ꝛ cū ibi. sequitur ego autē
[illegible] opi.nō iauit illā doctrinā ꝛ bal.
[illegible] argumentā poteris videre
[illegible] ibi demonstrans nō est vera il-
[illegible] voluerat ꝛ Bal. ꝛ abb. ꝛ ēt fa-
[illegible] Bald.in.c.i.in si.quid sit inue-
[illegible] adopt. vbi facit distiam [illegible] in
[illegible] translationis qȝ populus trāsfert
[illegible] romanus populus transtulit ꝫ
[illegible] in ipso populo quo casu ni-
[illegible] ꝛ ita dixit olim in hac ciuita-
[illegible] transtulisset in magnificos do-
[illegible] oēm iurisdictionē oēm de
[illegible] ipm populū vt illa iurisdi-
[illegible] in rubrica.ꝫ.
[illegible] letigi istū passum [illegible] post do.ant.
no dicitur ordinaria ego [illegible] super qōne de offi.deleg.
de offi.ordi. ꝛ in.c.super qōne de offi.deleg. [illegible] cū bertoldus.sed ista
ꝛ in.d.cle. ꝛ il principalis ꝛ in.d.c.cū bertoldus.sed ista
succīcte volui digerere hic p enucleatione huius tex.ꝫ de
currit mihi hec dubitatio Bar.in.d.l.pcipimus.§.i.loq
tur dubitat de auditorib' iperatoris ꝛ pape.quid autē
erat in auditoribus regū mundi ego nō reperio istū pas
sum tactū per aliquē ꝛ posset dici ꝙ nō habeant ordina
riam ex eo quod voluit Bal.in.l.si qs maior.C.de tran-
sact.vbi dicit illū tex.loquētem de iperatore nō hēre locum
in rege ego tetigi istū passum multū exqsite in tracta.de
prestan.imper. ꝛ regū. ꝛ tenui ꝙ illā preeminētiā habēt
reges in regnis suis q̄ȝ hȝ iperator in vniuerso. rex enim
monarcha est in regno suo * ꝛ i signū huiꝰ apportat co-
ronā in forma sperica ꝛ palā retondam representantē re-
gnū suū indiuisibile vt in.c.lȝ deuoti. ꝛ refert Bal.in au
tē.hoc amplius.C.de fideicō. ꝛ dixit Bar.in.l.i.C.vt q̄
def.aduo.par.† vbi dicit ꝙ rex pōt iudicare fm̄ suā con
sciētiā queadmodū ꝛ iperator ꝛ faciat qḋ voluit Bald.
in.l.i.ff.ꝺ offi.pfect.preto. ꝛ in.l.ꝯstitu.ff.ꝺ vbi dicit ꝙ a
sua regia non appellatꝰ qȝ est monarcha in suo regno ꝛ
faciat qḋ scripsit Bal.in.c.cū venissem de eo qui mit.in
pos.quo sit vt iudices magne regie curie in regno nostro
sicilie dicunt hēre iurisdictionē ordinariā ꝛ maxime cū rex
in suo regno neminē recognoscat in supiorē tene menti
qȝ ipe suo afferent sibi honorē. ¶ No.ibi per lr̄as † ꝙ
illa dictio per.ꝑportat cām primā ꝛ imediatā sicut dictio
ob. ꝛ similes faciat qḋ voluit Bar.in.l. nō dubiū.C.ꝺ le
gi.in.l.i.§.ex incendio.ff.de incen.rui. ꝛ nau.cū si. ibi ad
ductis p eū ꝛ qḋ voluit pet.de anch.in repe.c. si pp tua
debita de rescrip.in.vi. ꝛ per ꝯ̄ña cā prima ꝛ imediata
huius pbationis fuerūt lr̄e huius ordinarij. ¶ Sȝ vnū
quero ego q̄re dicit per lr̄as cū vnice essent lr̄e ꝛ nō plu-
res vnde inoleuit iste mos loquēdi vt vnicā lr̄am appel-
[illegible] lr̄as. ꝛ nō fm̄ ꝓpriā nām rei.vnde scribit in pro-
[illegible] desideriū mei desiderio expectatas lr̄as susce
[illegible] fuit lr̄a ꝛ ēt idē hʼ in eodē ꝓlogo in pnc. ꝛ
[illegible] ꝛ in rub.C.cōmi.vl epist. ꝛ.l.non epi
[illegible] de resti.spo.cū si.forte istud acci-
[illegible] decorē nam ꝛ in vnica lr̄a pluri-
[illegible] sunt ꝛ ad ꝑstantiorē scriben
[illegible] pontifices ꝛ ꝑnci ora-
[illegible] ¶ Et pondera vnum ꝙ
[illegible] illud dcm̄ Inno.dixit
[illegible] ordinarij sigillatio si-
[illegible] sigillatio vel sigillo
[illegible] multo fortius po
[illegible] est maius q̄ ꝙ
[illegible] illud positio.

do.si in viridi ligno hoc faciūt ꝛc. ꝛ subdit sigillo suo vl
sigillo alieno sed voce viua ipsius nō stabitꝰ nec dicto ꝑn-
cipis secularis sed Bal.hic dicit ꝙ inꝗ̄tum loqtur de si-
gillo dȝ itelligi de sigillo ad hoc deputato.allegat qḋ hʼ
in.c.significante de app.lȝ supius allegauerim.c.significa-
uit de app. ꝛ nō bene.sed nō placet dcm̄ Inn.de sigil-
lo alieno per qḋ hʼ in.l.hū ꝛ a zenone.C.ꝺ quadr. ꝑscri.
quasi velit dicere ꝙ isto est inductū in ꝓrogatiua ipsius
epi vt stetꝰ lr̄a sua suo sigillo sigillatis ꝛ mouetꝰ ad istar
notarij qui dȝ hēre ꝓpriū sigillū.l.fi.C.de asses. vt hic p
eum. ¶ Ego pōdero ante oia vnū ꝙ Inn. vʼ sentire ꝙ
ꝙ pbo vocis mortue ꝑstantior est voce viua cuius ꝯ̄triū
dcm̄ fuit ad plenū in.c.tertio loco vide ibi. ¶ Itē sentit
aliud ꝙ nō stetur dicto ꝑncipis secularis nā statur dicto
ꝑncipis soliꝰ.c.cū a nobis ergo. ¶ No.ibi ꝯstitit nobis
qȝ ꝓbat iste tex.† ꝙ iudici est fienda ꝓbatio.c.statutum
§.ꝯferende de rescrip.in.vi.c.inter ceteras co.ti.c.ꝑlerūq̄
ꝙ.ij.q.ij.l.i.C.de ꝯdi.ob turp.cau.l.si qs. ꝛ.l.euo.C.ꝺ te-
sti. gl.in.l.iubemus.C.de liber.cau.glo.in.l.hac consul-
tissima.§.pe.C.q testa.fa.pos.l.i.alias si.in ver.ꝑsidibus
ff.de liber.agno. ¶ Et pondera qȝ Bal.hic dixit istum
tex.esse mirabilē. ꝛ limitare.c.intelleximus de iudi. ꝛ di-
cit ꝙ ē mirabilis limitatio.vȝ ꝙ lȝ excōicatus possit se ꝺ
fendere p ꝓcuratorē vt hʼ in.c.cum inter.ꝛ.priorē de ex-
cep. ꝛ in.c.intelleximus de iudi.nō tn̄ poterit se defende
re p ꝓcuratorē excōicatū. ꝛ dicit esse hic casum sing.ego
aūt ante oia pōdero istū tex. ꝛ primo dico dcm̄ suum esse
verissimuȝ eāq̄ veritatē ostēdam cū prestantiori spiritu
quā ipse fecerit nā iste tex.non loqtur ꝙ ꝯstituēs ꝓcura-
torem erat excōicatus vt apparet ꝛ ex v̄bis ꝛ ex mente
eius ergo nō ꝓbat suā doctrinā ꝛ in hoc defecit in suo sa-
lutari.scḋo quo ad.c.intelleximus dico illū tex.varie in-
telligi qȝ dicit ꝙ excōicatus pōt se defendere dȝ tn̄ p ali-
um se defendere glo.exponit illū tex.dȝ.i.pōt quasi de q̄-
dam honestate dȝ ꝯstituere ꝓcuratorē ad se defendēduȝ
sed nihilominus pōt defendere per se ipsum ꝛ illā expo-
sitionē tenuit ibi Inno.Hosti.Abb.antiquus Vin.Jo.
an.ꝯsciculus meus Abb. ꝛ cōter alij.nec est admiratio-
ne dignū ꝙ fiat talis expositio p id qḋ hʼ in.l. ꝛ post edi-
ctum.ff.de iudi. ꝛ in.c.i.de ꝺsponsa.impub. ꝛ in.l.ij.C.ꝺ
pigno. ꝛ ibi Bar.sed superuenit Jo.cald.ibi ꝛ tenuit ꝯ̄-
riū ꝙ imo dȝ ꝯstituere ꝓcuratorē ad eum defendēduȝ
ꝛ mouetꝰ † qȝ de nāli significato verbū dȝ iportat necessi-
tatem vt est glos.in cle.attendentes de statu regula.ego
ibi prima vice qua legi illud.c.dedi quādā cōcordiaȝ vt
ibi videre poteris.ostēdo mō v̄itatē dcā duo spālia nō pos-
sunt occurrere ad idē.l.i.C.de spon.cum si. sed ibi ponitꝰ
vnum spāle a regula vt excōicatus possit se defendere in
iudicio.vnde si posset se defendere p ꝓcuratorē excōica-
tum sequeretꝰ aliud spāle. ꝛ iō insimul ꝯcurrere non pos-
sunt ꝛ p ꝯ̄ñs si vult se defendere in iudicio per ꝓcurato-
rem eligat habilē ad agendū sed ꝓcurator excōicatꝰ nō
admittitꝰ ad agendū iudicialiter vt hic est casus.ergo ꝛ
p ꝯ̄ñs dcm̄ Bal.est verū.sed nō ꝓbatꝰ hic sed bñ ꝓbatꝰ in
d.c.intelleximus ꝛ lȝ nō viderim tūc Bal.hic ꝛ iō de eo
nullam fecerim mentionē.nihilominus hodie feci quan-
dam additionē ad meā lecturā tene menti ista. ¶ Not.
ibi quibꝰ standū ꝛc.ꝙ Jo.an.hic colligit ꝙ est quidaȝ
modus loquēdi vt sacre leges dicant standū esse priuile-
gio lr̄is ꝛ similibꝰ. ꝛ allegat.c.ꝑterea el.ij.de testi.c.si cau-
tio de fi.instr. ꝛ allegat.c.ex lr̄is ꝺ ꝯsue.in v̄sic.stabilis ꝛ
firma.allegat illud qḋ scribitꝰ deutero.xviij.c.in ore duo-
rum vel triū stet omne v̄bū.c.in oi negotio ꝺ testi.c.cum
esses de testa. Jo.ix.c.sicut dicimus nō est standū sn̄ie in-
iuste allegat.c.inter ceteras ꝺ re iudi.allegat qḋ dicimꝰ
ꝙ seruꝰ stat dn̄o.c.petitio ꝺ iureiur. ¶ Itē ponitꝰ ne qꝰ
nō sedeat stare idē est qḋ erectā stare allegat.c.i.de vi. ꝛ
ho.cle. ꝛ dicitꝰ a cadendo allegat.c.nimis.ꝺ iureiur. ꝛ il-
lum sequitur oēs scriben.hic ꝛ aliud nō dicunt. ego ad-
duco tex.quē ipse ad hoc nō ponderauit in.c.precedēti

* ¶ Regno suo. Imo dicitꝰ lex animata in regno suo vt eleganter tenȝ bal. in auct.ꝺ amplius in.ij. col.in v̄si.quero an filij regis C.ꝺ fideicō. ꝛ qḋ rex ipatori in regno suo assimiletꝰ vide per old. in ꝯsi. eccl.inci.nos re-ginus ꝛ p do. alex.ꝺ imo.l.l. si mihi ꝛ tino ff.ꝺ v̄b.ob. ꝛ i l.hostes.ff.de cap.vbi ipsum ꝑncipi equiperat.

in ver. standum priori pbationi. Et adduco. c. ad hec in vñ. stare suo iudicio de app. & adduco. c. ad aures in vñ. stare suo iudicio eo. ti. & .l. diem pferre. §. stari snie. ff. d ar bi. quē tex. ad hoc ppositū nemo scribētium hic allega- uit lz aliqui coz in censura claruerint ciuili & adduco ēt c. quid est hoc. xxv. di. & qd sacro scribit euang. stetit Je sus in medio discipulor suor & quod in passione scribit petrum aūt stabat cum ministris. ¶ Et ēt pōdera illud

15 vbum futuri tpis † quod snia fert per verba futuri tpis. in. c. pcedenti vbi est similis tex. ego dedi aliquas remis- siones. nunc allego tibi tex. preclaros & optimos. l. i. §. d portatos. ff. de leg. iij. l. fundus qui lucij titij. ff. de rescin. ven. l. ait pretor. §. pmittit. ff. de mino. l. emilius largian' ff. eo. ti. l. si quis filio exheredato. §. sin aūt dca. ff. de inia sto. rup. irri. testa. Jo. an. in addi. spe. in ti. de except. §. vi- so ver. porro in italia. do. ant. in. c. sup qōnū de offic. dele. vbi ad plenū dixi ange. in. l. i. ff. de re iudi. & in. l. i. §. si qs ita. ff. de vbo. obli. lz in pcedenti. c. allegauerim ang. i. d. l. i. §. si qs simpliciter d vbo. ob. & non bñ & per Ja. d are. & dca scribē. in. l. i. C. si aduer. lib. & per Jac. but. & alios in. l. i. C. de sen. & interlo. om. iudi. dixi ad plenā in repet. rub. de re iudi. in cle. & in. d. l. i. §. si qs ita. ¶ No. ibi do- nec. qr pbat iste tex. q stare lris iudicis ordinarij nō est stare ppetuo. sed est tpale. qr illud vbuz donec sapit quā dam tpalitatē & nō ppetuitatē. c. eps. c. cū sm apostoluz & per illos. J. ne pleb. & si dicatur mihi ex tire coge pe- cibus heri dixisti q illa vba standū denotant ppetuitatē Sed hic denotāt tpalitatē. qr rndeo q illa verba stādūz esse snie lris & siblibus de pprio & nāli significato impor tant ppetuitatem per id qd hr in. d. l. diem pferre. §. stari snie vbi statur snie arbitri ppetuo. qr effectus snie est qd sit perpetu'. l. i. C. de postul. & qd voluit ibi Bal. & qd hr in. l. corruptionē. C. d vsur. & in. l. si. §. si. C. de bonisqz li. l. si qs heredē. C. de insti. & substi. sub pdi. fac. qd voluit an ge. ibi & in cōsi. xxxij. & tex. in. l. si pro parte. §. versum. ff. de in rem ver. & in. c. at si clerici. in vñ. ppetuo. E. de iudi. & in cle. sepe in vñ. perpetua de vb. sig. sed aliqñ ex adiū cto alterat ppositionū significatū ei' & de ppetuo efficit tpalis vñ illud verbū donec alterat nām illius vbi stan dō & ad hoc faciat qd voluit Bar. in. l. filius. ff. de his q

16 sont sui vel alie. iur. † vbi dicit statutū disponit q donec extant masculi femine nō succedāt q lz exclusio ab here ditate regulariter censeat esse ppetua nihilomin' restri gitur eius significatū & de perpetua efficit tpalis qr defi cientibus masculis veniunt femine ita dicamus in ppo sito nostro q nō statur ppetuo lris iudicis ordinarij as- serentibus aliquē excōicatū. qr oritur presumptio iuris. sed nō est psumptio iur. & de iure 9 quā nō admittit pba tio vt in. c. his qui fide de spon. & qd voluit glo. in. l. non est verisimile. ff. q met. cā. & qd hr in. l. si duo. ff. de acqr. hered. nō stabit lris donec 9riuz pbetur & sic in casu isto illud stare est tpale & non ppetuū. ¶ Sed ego pondero vnū qd ad istum tex. videbit nouissimū qa richardus dixit per lras ordinarij vt nō habeat locū in lris papalib' qr si papa in suis lris afferit se excōicasse aliquē nō poterit pbari 9riom & standū est assertioni solius pape hoc est reseruatū in signū sue singularis progatiue vt in tex. fin. & melior de iure in. c. cū a nobis de testi. & faciat cle. i. de pba. vnde nō poterit probari 9trium nisi pbaret q fuit absolutus & istud non tradas obliuioni. ¶ No. ēt qd di

17 cit hic tex. offm pcuratoris † q esse pcuratorē ē hre offi cium & inducit do. abb. istū tex. statutū disponit q qs nō possit hre officiū i ciuitate q nō poterit 9stitui pcur. & al

a legat. c. si quē de pcur. in. vi. & qd voluit Joā. an. & alij in. c. i. de 9stit. li. vi. & adducit aliqua que sempiterna sūt digna memoria ego adducā ea q a nemine vnqz addu- cta ad hoc ppositū fuerūt lz in rub E. de offi. deleg. ego te tigerim ad plenū testis sit mihi deus q de nouo nō vidi poteris videre qr fortasse adducit oia & quedā alia & ad duco do. Domi. in. d. c. si quē vbi ex illo tex. colsit illā do

a ¶ Si quem vis vide inter Geminia. qui hoc no. dispu- tat & vid bal. i rub. C. d op. li ber. qui multa pulchra dicit.

18 ctrinaz † statuto cauetur q forensis nō possit hre officiū in ciuitate q nō poterit esse pcur. qr esse pcuratorē ē offi cium faciat rub. de offi. pcura. cesar. faciat tex. celebriū i c. q dei timore de stu. mona. vbi eē pdicatorē est hre offi

19 cium dixit ibi cōsciculus meus Abb. † statuto cauet q qui nō est magister in theologia nō possit hre offm in ec clesia q nō poterit predicare in illa ecclesia ex eo qr dici tur esse offm pdicare qnimo plus dico q redimē hoiem de periculo mortis ad vitam vel de dānatione perpetua ad salutē dicit esse officiū & ad hoc adduco vnū q vnqz fuit adductū ab aliq cū rex abagaron misisset oratores suos ad iesum christū predicantē yerosolimis. & obtulis set dimidiū regni sui maiestati dñi nostri iesu xpi. & dice- bat q iudei habebāt eū odio & eum occiderent. & q in regno suo staret secur' & insuper petebat curari a lepra per litteras suas respondit christus q mitteret ad eum curanduz nec acceptabat munus suum ex eo qr debebat adimplere offm deputatū sibi a patre suo. & clarū est q officium christi fuit liberare animas seruor suor ab infe rio & pteritas psentes & futuras ergo officiuz est redime re aīas perditor q est bñ notā. ¶ Dixit bal. in rub C. d op. libe. q offi. i. erat publica auctoritas & allegat. l. i. & totū ti. C. de off. diue. magi. & ēt dicit q offm dr iniūctū q pfert a. l. vel ab hoie. & faciat q scripsit plinius secun dus insignium dicebat in sua epistola q de mandato ma- gistratus operā ipendebat officio & ēt ouid. in fastis offi cio ingt fungebat & sapienter dixit cicero in li. de offi quē

20 hic do. abb. refert q officiū est q nā aut. l. adimplet † & dicit q officiū dr ab efficiendo. & non ab officio ex eo qr officere est nocere sed efficere est pdesse ad decorē seu or natum vocabuli dictū est officiū translata est illa lra e. i o nec est admiratione dignū q vna dictio ponat p aliam dixit glo. in. l. has cās. ff. de cōdi. & demon. & in. l. data. ff. de reg. ior. & iō dicit ibi Cicero q nūqz ab officio cessan dum est. & ego adduco illud q terentio nostro venit in ore circa pn. in vñ. quid est q ara mea tibi efficere pōt hoc amplius & per 9na ibi formulā pbatur q officium stat in efficiendo faciat illud dñicum incepit iesus facere &c. & sic offm 9sistit in faciendo facit. l. officio. C. de neg. gest. vbi officium capit p obsequio & ibi est glo. multuz sing. ponens differentiā inter pietatē obsequiū & offm & ad duco qd voluit Pe. de ancha. in. c. i. de 9stie. lib. vi. vbi di cit q hre administrationē rex est hre officiū. & si illaz ad ministrationē habeat cū iurisditione dr esse dignitas & ponit exemplū in camborlingo pape qr dr hre officiū cū dignitate camerarius pape. & ēt dicit ibi idē do. pe. q eē custodem est officiū puta castri vel forticelij seu arcis & di

21 cit se vidisse dubitari de facto in ciuitate seneñ. † vbi sta- tutum disponebat q qui habuit officiū illo anno nō pos sit assumi in vnū ex prioribus. & qdam fuerat custos for ticilij eiusdem & esset assumptus in vnū ex prioribus fuit dubitatū vtr posset. & refert se cōsuluisse q non qr eē cu stodē arcis dr eē offm. & idē voluit in rub. de offi. delega. si bñ recordor ipse non allegat aliqd q d necessitate stri gat sed ego cū repeterē rubricā de offi. deleg. addnxi tex. sing. et vnicū nec adductū per aliquē in. d. rub. nec in. d. c. i. d 9stie. li. vi. vz in. l. ne qs. C. d dig. li. xij. 9iuncta sua gl. vbi eē custodē portar seu eē gabellinū ē officiū ē tm ville officiū. ergo multo fortius erit offm hre custodiaz arcis

22 seu forticilij † et anni sunt multi quibus fuit dubitatum hic bononie. Cōstitutione sacratissimi templi beati Pe tronij cauet q dcs hñtes officiū in ciuitate Bon. soluāt certū qd in festo eiusdē ecclesie fuit dubitatuz qd in istis gabellinis et in his stantibus ad custodiā portar ciuita tis cōsului per illā glo. in. d. l. ne quis q teneatur soluere et si bñ recordor ita fuit obtentū faciat ēt q esse tutorē est hre officium ita dixit glos. in. l. ij. ff. de fer. facit rub. C. qñ mul. tute. offi. fun. pōt. et eo. mō dicas esse visitatorē ē of ficium. c. cū dilectos de accus. c. ex lris d exces. prela. c. di lectus filius d rescrip. & eo. mō eē tabellionē app. officiū & ciā

e et appellat ars ita pulchre psuluit Ang. oftilio fino. xxx
ij. statutu disponebat de eo q ibus stulal ad officiu q bēat
loco in eo qui dns stulatur ad ta bellionatu exercendus e
eodē mō dicis q est ars facit ēt.c.i. de vi. e bo. cle.in.vi.
vbi eē buffones dr esse ars que est phibita clericis vt ibi
est tex. e eodē mō esse cirugicus dr esse ars. c. finiam fan
guinis ne cler. vel mona. e in.c. tua de homi. e eodē mō delega
tus de arbitro qr esse arbitru est officiu. c. vno delega
tum. ff. de offi. deleg. e ibi pulchre dixit do. abb. † statuto
cauet q aliquod genus psonaz est phibitu hre offiu in
ciuitate puta forenses e alios q isto casu nō poterit eē ar
13 biter p illu tex. Ego aūt do .l. dieni pferre. §. de officio. ff. de
arbi. e ponderabis diligenter qr nō solū hz locu in arbi
tro voluntarie electo a ptibus vt in.d.c. de officio. sed etiā
multo fortius in arbitro iuris loci debit electo ex dispo
sitione iuris vel ex forma statuti. vt est tex. melior de iure
in.c. ab arbitris de offi. deleg. li. vi. vbi talis arbiter eqpa
tur delegato. sed eē delegatu ē officiu vt in rub. de offi. de
lega. § e eē arbitru iuris est officiu vt ibi est text. celebris
e faciat qd voluit do. C. ar. in.c. ij. de offi. iudi. vbi loqtur
pulchre de officio. e faciat ēt qd hr in.l. legatis seruis. §.
de offi. de leg. iij. vbi eē coquu est officiu. Dixit tn Bal.
a multu sing. in.c. i. de feu. guar. † qd eē coquu principis ē
14 dignitas e nō officiu e per hoc datur limitatio optima
ad id qd dixi q esse tabellioné est hre officium. vt limitet
nisi esset notar. pncipis qr tunc est dignitas e nō est offi
ciu sing. est tex. in.l. i. C. d'mon. pn. inoleuit tn mos qd no
tarius pncipis aut pape appellat ptbonotarius e per
ista intelligis quod dixit cicero in lib. de offic. ois de offo
qd oz a diffinitione pficisci e adduco. c. ij. canon de elec.
lib. vi. vbi esse rectoré ecclesie est offiu qd tene menti ppe
tuo pp pstitutiones ecclsiasticas loquetes de habente offi
ciu. vt cōprehendat rectoré ecclesie pochialis facit etiā
c. ij. de offi. vic. li. vi. vbi eē vicariu est officiu facit. l. officia
les. C. de epis. e cle. e ista menti cōmenda pro his qui di
cuntur hre officiu. nō est ḡ admiratione dignu si text. hic
15 dicit pcuratoris offiu. † vnū tn pondera qr sub isto noie
gnali. pcurator. nō venit pcurator cesaris nisi exprimat
ex eo qr est dignitas pp excellentiaz dignitatis sicut dici
mus de notar. pncipis e de coquo pncipis. e per ista pos
set inferri qd erit in procuratore regis vel in nota. regis
vez fungat illa prógatiua qua fungit notari⁹ pape aut
pncipis e per ea q iam heri dixi superi⁹ erit idē dicēdū.
16 C No. ibi tpe assumpti mādati qr pbat † qd fundās ac
tum ex tpe dz duo pbare actu factū esse e pbare factum
illo tpe adduco tex. e glo. mgrām in cle. lfas de rescrip.
e glo. q reputat sing. in.l. cū actū. ff. de neg. gest. e Bar.
ibi dicētem se mille vicib⁹ allegasse illā glo. e ēt allegat
glo. in.d. cle. lfas. e adduco eundē Bart. in.l. nō solū. §.
17 sed vt pbari. ff. de op. no. nū. † vbi dixit statuto cauet q si
magnas intraui pallatiu in mense maij puniat certa pe
na e accusatus est magnas quod intrauit pallatiu sz nō
est pbatum tpa phibitu vz. mensis maij q tūc magnas
absoluet qr lz intrauerit pallatiu nō psumit tpe phibiti
arg. l. merito. ff. p so. e adduco. l. matrem. C. de pba. vbi
18 tex. valde celebris e ibi bal. dixit † statuto cauet q bāni
tus possit ipune offendi. e ego offendo bānitum sed non
apparet q tpe pcussionis erat bānitus q nihilominus
puniri debeo qr duo pbari dēant. s. qd erat bānit⁹ ēt tpe
pcussionis. e adduco glo. in.l. ij. C. de peti. here. quā bal.
ibi reputat sing. e adduco. c. auditis de rescript. e q ibi
volūt Jo. an. † vbi dixit accōmodaui tibi rōcinu de ireo
19 florentiā. e in itinere est mortuus equus cum ego repeto
equū tu excipis de morte eq sed non pbas q ille equus
mortu⁹ erat ille equ⁹ quem tibi accōmodaui q illo cāu
succūbere debes qr oz q duo pbet equū eē mortuū. e eē
illū iaz accōmodatū. e ita refert in facto cōsuluisse. e eo.
mō dicit d doctore q accōmodauit infortiatū scholari e
dicit furto subtractū. q oz duo pbare eē illū infortiatuz
e fuisse furto subtractū e adduco ēt tex. valde sing. in.l.

de rebus. C. de dona. ante nupt. e adduco glos. in.c. post
elec. de pcess. prebē. de qua ibi fecit festū do. Ant. e adda
co. l. i. §. item illud. ff. ad sille. e qd voluit bar. in.l. i. §. p vis
ff. q vi aut clā. e in.l. ij. §. i. ff. qui satis. cog. e do. ant. in.c.
lz d cuius ada. de elec. e in.c. itē cū qs de restit. spo. e ista
menti cōmenda pro intellectu huius tex. e horū iurium
C No. ibi tanq̄ pcuratoré nō diximus admittendū qr
30 ego pondero † q ista dictio tāq̄ vel quasi e si. sunt nota
iproprietatis. l. in facto. ff. de pdi. e demō. c. put de dol.
e pcu. c. gratū de offi. deleg. c. lz hely. de symo. c. dudū ec
clesia roto. de elec. c. cū inter canonicos de elec. c. cū eccle
sia sutrina de cau. pos. e pprie. c. cū dilectus de iure par.
l. i §. i. ff. de transac. vbi gl. e ang. i. l. personā. §. q pecuniā
ff. d pac. l. maxium vitiū. C. de liber. pte. l. lz in pduo. ff. q.
mo. pig. vel ypo. contra. l. si defunctus. C. de sui. e legi. l.
ij. e ibi Bald. C. per quas psonas nob. acqui. e adduco
tex. in.c. qm frequenter. §. qu aū sup vt lit. nō cōte. ex qui
bus iuribus vr iste tex. psundi qr cū primo se fundet q p
lras iudicis ordinarij pbat quis eē excōicatus ergo seq
tur q vere e proprie est excōicatus. qr pbō est illa q fit
testibus vel fide tabulaz vt hr in.c. cū ad sedē de restitu.
spo. e in.c. forus. §. pbatio d vb. sig. e hinc est q Inn. di
xit hic vt superi⁹ rettuli q lre iudicis ordinarij debebāt
eē sigillate ex eo qr equiualēt publico instro vt in.c. ij. de
fol. e in.c. ij. de fideius. e in.c. ij. de pcu. li. vi. quare est ḡ q
papa hic vtitur illa iproprietate vboz e miror vehemē
ter q tot docētes e tot scriben. qui fuerūt iur luminaria
de hoc hic nullā fecerit aiaduersioné. Ego rńdeo e fate
or plane q dictio tanq̄ seu dictio quasi sunt note iprope
tatis vt pbant tot iura superius in mediū adducta sz ni
hilominus aliqñ est nota pprietatis e vitatis. e addu
co qd sacro scribit euange. Jo. vsic. quasi vnigeniti a pre
e c. qr intelligit ve e pprie genitus. iuxta illud qd scribi
tur ysaie. liij. c. in vsi. generationé eius qs enarrabit. est p
pria e vera enarratio e faciat qd scriptū est a psalmista
in vsic. ante luciferū genui te e qd habet in psalmo scdo
fili⁹ meus es tu hodie genui te. e adduco tex. iuncta sua
glo. valde sing. in.c. pochianos de dci. in vsic. q̄si debitus
vbi tex. dicit q dcime soluūtur q̄si debitū. e glo. ibi expo
nit. i. ve dbitū ita dicamus in casu nostro vt ista dictio tā
q̄ sit nota pprietatis e vitatis. e nō sit nota similitudinis.
e iproprietatis. e faciat illa singu. rō Inno. quā superi⁹
rettuli dicentis q si iudex ordinarius poterat deducere
rem ad eē ergo multo fortius poterat deducere rez ad p
bat. Et tene menti ista. inq̄tum superius dixi referendo
Bal. in rub. C. d oper. liber. inq̄tum loqtur d officio. ipse
ibi paruipendit dictionarios dicens per quirant dictio
nary in suis repertorijs q bene ponderent isti qui faciūt
repertoria e aliud non vidēt. vt sunt tex. e glo. C Not.
31 fm do. ant. † q in cōsideranda habilitate vel inhabilita
te psone vel capacitate vel incapacitate ad actuz ad quē
assumitur attendit tps quo actus ad personā confert e
sic ad pstī. pcuratoris attenditur tps assumptionis man
dati. e ex hoc infertur q si tpe quo pcurator pstituit est
excōicatus et tpe assumpti mandati nō est excōicatus vz
quid agitur ab eo in iudicio. e ex hoc infertur q si tpe as
sumptionis officij pcuratoris nō est excōicatus sed tem
pore exercitij est excōicatus non valet quod agit ab eo.
e ex hoc infertur q lz cessz causa nullitatis mandati nō
tn cessat nullitas exercitij ex eo qr principiū attendit. c.
dudū el. i. c. auditis de elect. e per pñs seqtur q illud qd
ab initio est nullum ex post facto cōfirmatur. c. nō firma
tur de reg. iur. in. vi. ita egregie colligit hic do. anto. assu
mēdo ar. a pario sensu ex isto tex. et ex ista littera qr si tpe
pstitutionis pcuratoris est pcurator excōicatus non va
let qd agitur ab eo. secus si tempore assumptionis man
dati non est excōicatus e clarum est q regulariter argu
b mentum a contrario sensu ᵇ est validum in iure. l. i. §. hu
ius rei argumētum. ff. de offi. ei. cui man. est iur. l. q testa.
§. mulier. ff. de testa. c. cum apostolica de his que fi. a pre

a C Officiū vi de ad hoc lod. pon. in singul. suis in vsi. co cus officiu. q̄ro vtz e doct. in l. si venditor. §. i. ff. d edil. edi. vbi multa pul chra videbis.

b C Sensu ad de do. alex. de imol. in. l. i. ff. d of. ei. cu. mā. est iur. e in. l. oēs populi. ff. de iusti. e iur. in cons. lxxvi. l. iiij. pte lo. pon. in sing. suis in vsic. argum. a pario sensu vbi de hoc multa colliges.

la.si.pfen.capi.nó tñ hz locum vbi resultaret absonus in tellectus vel intellectus iuri ꝯtrius.l.iij.alias.ij.C.de ꝯdi tio.infer.ꝛ in.l.cóuenticulaz.C.de epis.ꝛ cler.ꝛ in.c. nul lus de for.cóper. vbi in hac mã dixi plenius ꝙ̃ alius vnꝙ̃ dixerit ꝛ plene per Lo.ro.referenté altos in cómento.l. si cum doté.ff.so.ma.in prin.ꝛ per Saly.in celebri sua re peti.ad.d.l.si cũ dotem.ꝛ nó hz locum etiã vbi statuentes inciderent in penã assumendo argumétum a ꝯtrio sensu vt est glo.in cle.i.de vsur.quã allegant per sing. Bal.in auc.ad hec.C.eo.ti. ❡ Jté et inꝗrum do.Anto.dixit ꝙ attendi debeat pncipiũ per.d.c.oudũ ꝛ.d.c.auditio re ve ra hec voluit hostiensis hic ꝛ Jo.an.ꝛ ꝙ debet attendi pn cipium actus ego adduco glo.in.l.minoribus.C.de his

32 quib.vt indig.que voluit ꝙ si mulier ꝯtxit scḋas nuptias ꝛ erat in minori etate cóstituta nec petijt tutoré dari fi lio suo pupillo ꝛ postea effecta est maior etate.ꝛ morif pupillus filius eius ꝙ nó attendif maior etas matern ꝛ per ꝯñs non attendif finis actus sed attendif tp̃s quo erat minor ꝛ per ꝯñs attendif initium actus ita dixit gl. ibi multũ sing.de qua fecit festum ibi Ang.ꝛ Salyce.ꝛ Bal.sed re vera est alia glo.in.l.i.C.in quib.cau.resti.in integ.nó é nece.de qua fecit festũ ibi ang.Saly.ꝛ aly.ꝛ faciat quod voluit Bal.in auc.si captiui.C.de epi.ꝛ cle. vbi commemorat glo.d.l.minoribus ꝛ idem fecit in auc. eisdem penis.C.de secun.nup.faciat ét ꝙ attendif initiũ ꝛ non finis celebris tex.ꝛ ibi Bar.in.l.iij.§.si quis cum minore.ff.de mino.ꝛ qḋ habef in.l.cuj mãdato.ff.man. ꝛ faciat.l.ii.ff.de mor.infer.glo.in.c.per tuas de donat. tex.in.c.litteris de rescrip.ꝛ quod habef in.l.i.ff.de ori. iur.iuxta illud quod dicitur in oratio.dimidiũ facti qui cepit hz.ꝛ quod magnanimus scripsit auerrois in li.de substantia orbis maximã inquit solicitudiné circa princi pia nos habere oportet.sunt enim minima quãtitate sed maxima potestate.ꝛ faciat quod habef in.c.cum paulus ꝛ in.c.cum principatus.i.q.i.ꝛ qḋ ab optimo scriptum est plasmista initio in oẽs terras fundasti ꝛc.no est ergo admiratione dignũ si inspiciamus initiu actus.Sed pó dera qz licet do.Anto.ita dixerit in hoc notabili suo ni hilominus inferius circa examinatioñé huius passus ꝛ huius ver.mutauit opi.ꝛ tenuit ꝯtrium dicens ꝙ arg.a ꝯtrio sensu hic vacare dz ꝛ per ꝯñs non dz assumi.é tñ ad mirãdũ ꝙ in eode.c.ita sibi ꝯtradixerit ꝯ illḋ qḋ dici so let in.l.ad ea.ff.de cóḋi.ꝛ demó.sed nó admiratione di gnuz qz ꝓpter diuersa fantasmata quotidie in nobis ge nerantur diuersi intellectus vt dixit aristo.in.iij.de ala ꝛ Bal.in.l.i.C.d his qui ante aper.tabu.sed erit difficul tas quid erit magis tenendum.Et quidem Abb.Pet. ꝛ collec.aly ꝛ etiam Jo.and.tenent hanc parté.s.ꝙ non procedat istud argumentu a ꝯtrio sensu.ꝛ allegant tria circa hunc passum que singulari sunt memorata dignis sima primu est.c.pia de except.in.vi.vbi si aliquis est ex cóicatus ꝛ agat in iudicio.ꝛ non opponat exceptio ex coicationis iudicium valebit ꝛ tenebit.ita dicamus in ꝓ posito ꝙ si ꝓcurator tpe constitutionis est excóicatus ꝛ agat ꝛ nó opponat exceptio excóicationis valebit ꝛ te nebit iudicium sed videtur istud non esse canonicum as sumptum ex eo qz.d.c.pia.loqtur in actore agente nomi ne proprio ꝛ pro re sua quo casu efficatius est iudicium ꝛ illo casu ita dictũ est inhabilis si opponatur sed si non opponatur non censetur inhabilis.ꝛ per cóseqüẽs eius inhabilitas est impendens ꝛ declaraf ex futuro euentu sequitur quod interim effectualiter non est inhabilis sed nos loquimur in procuratore qui agit nomine alieno ꝛ formaliter ꝛ essentialiter reputatur inhabilis vt hic est casus ad litteram ergo.ꝛc.ꝛ ideo Bald.in suo sũmario vt superius retuli dixit quod excómunicatus nó potest ꝯstitui procurator licet ego superius referens illud bal. sũmarium redarguerim eundem ꝛ allegaui contra eum d.c.pia.re vera non facit contra eum inducendo ita vt i duxi.ꝛ etiam posset dari alia responsio.ꝙ.d.c.pia pro

cedat in eo qui est occulte excómunicatus non autem in eo qui est publice excóicatus vt soluit hic Jo.calde.in sua distinctione ꝛ monef per.c.ad reprobanduz.ꝯ de re iudi.in versicu.publice excóicato quasi a contrario sensu secus si est occulte excóicatus ꝛ adduci posset sing.dictũ

33 Inno.in.c.si vere.ꝯ de senten.excó.vbi dixit ꝙ senténa lata a iudice occulte excóicato valet ꝛ tenet ita videref dicendum eo casu quo loquitur hic Jo.cald.sed re vera d.c.ad reprobandũ loqtur in publice excóicato.nec loq tur in procuratore publice aut occulte excóicato ꝛ ꝑ có sequens sumus in casu separato ꝛ longe diuerso.ꝛ ex di uersis non infertur illatio.l.papinianus exuli.ff.de mi no.l.si maritus.C.de dona.inter vir.ꝛ vxo.l.cũ actuz.ff. de nego.gest.separabiliũ eniz separate sunt cause ꝛ esse ctus.l.age.C.de transac.cum si.patebit ex inferius dicen dis si Jo.cal.bene dixerit quia iam reprehendif hic a.d. anto.ꝛ per ꝯsequẽs primum fundamétum assumptum ex.d.c.pia sublatuz est ꝛ deiectum in profundũ. ❡ Ad ducit ꝛ secunduz fundamentũ vz de.c.ꝯ de procur.in.vi. quem tex.induco hoc modo quidam cóstituit quendaz in suum ꝓcuratorem in absentia ipsius procuratoris ex post facto procurator acceptauit mandatũ ꝛ ratificauit factũ dñi ꝛ ratum habuit in ipsum vt in procuratoré de ciditur ibi quod est ꝓcuratoriũ illḋ quod agitur ab eo i iudicio ꝛ valde ꝛ adducitur ratio qz durat ꝛ ꝑseuerat voluntas ipsius dñi cóstituentis ex eo qz in dubio volũ tas presumitur durare nec ꝑsumitur mutata.l.sancimus .C.de testa.c.maiores de baptis.l.i.ff.si mes.fal.mo.dixe rit.ita dicimus in proposito si dominus ꝯstituit ꝓcurato rem excóicatum ꝛ postea tempore quo procurator ille assumit ꝛ acceptat mandatum est ab excómunicatione absolutus quod tunc videtur durare voluntas domini constituentis ꝛ per consequens recipit robur illa inua lida constitutio procuratoris ex perseuerantia volunta tis ipsius domini.ꝛ pro certo multũ singula.ꝛ elegáter inducitur ille tex.hoc modo ad probandum valere ge stum a procuratore absoluto ab excómunicatione tem pore assumpti mãdati.sed nihilominus respondetur ꝙ ille tex.nihil facit ex eo quia ibi erat defectus consensus qui de facili presumitur si voluntas nó appareat muta ta sed in casu isto erat defectus inhabilitatis ꝛ per con sequens inducif facilius consensus quã tollatur inhabi litas persone ad actum ad qué constituitur ꝛ per conse quens sublatum est istud secundum fundamentũ secun dum scriben.hic ꝛ eos sequitur do.meus Joan.de imo. hic ꝛ etiam do.abb.hic. ❡ Assumif ꝛ tertiũ fundamé

34 tum vz de.l.obseruare.§.post hec.ff.de offi.ꝓconsul.ꝛ ibi est iste casus preses prouincie anteꝗ̃ ingrediatur ꝓuin ciam delegat cãm vni deciditur ibi delegationem illam non tenere cum preses non sit adhuc adeptus quasi pos sessionem ꝓuincie dicitur ibi quod postquã preses est in gressus ꝓuinciã valet ꝛ tenet illa delegatio ita dicamus in proposito nostro quod valebit ꝛ tenebit constitutio ꝓ curatoris excóicati si tpe quo assumpsit mandatũ est ab solutus ex eo qz est in tali statu in quo ꝯstituens potest illum cóstituere ꝓcuratorem.ꝛ pro certo iste intellectus videtur sapere equitatem vt actus potius valeat quam pereat argumé.l.quotiens.ff.de reb.dub.l.quotiens.ff.de verbo.significatio.c.abbate eo.ti.l.quotiens.ff.de ṽbo. oblig.eoꝗ̃ magis quia per istum intellectũ iudicia ha bebunt faciliore expeditioné ad quam iura omnia ꝑó tificia ꝛ romana mirum imoduz anhellare videntur.c. cordi est nobis de appellatio.libro.vi.c.finez litibus de dol.ꝛ contum.l.ꝓperandum in princip.C.de iudi.cuz si.sed scriben.hic vt pet.abb.antiquus ꝛ aly superius re lati dant solutionem ad istud tertiũ assumptũ ꝛ subtilez et non mentiunt stupendum hoc modo vz ꝙ lz preses ꝓ uincie ante ingressum in ꝓuinciam nó habeat actum et exercitium iurisditionis exercende tñ habet potentiaz et habitum et ꝑ ꝯñs non deficit in eo omne fundamétũ ex quo habet

quo habet potentiã ⁊ habitũ ⁊ adducere poterit illud
qd a summo scriptori est phylo. ꝙ habitus ⁊ potentia de
facili reducit ad actum ⁊ exercitiũ ⁊ adducere poterit
c. pastoralis. §. qm. ff. de rescrip. vbi est casus pegrinus ⁊
sing. ꝙ iudices delegati hñtes habitum iurisdictionis ⁊
non actum ⁊ exercitium possunt delegare ⁊ pbatur i. c.
a subdelegato ꝯiunctim sua glo. de offi. deleg. li. vi. Et si
qsiam nulli deserit omnē in vicio ꝯ gl. vnicam ⁊ sing.
quas oēs sequunt vꝫ in cle. i. in ver. spāli. de priui. voluit
ꝙ iꝫ ꝓpter parochialis hēat amplissimā parochiales tcō
modo nō possit audire in ꝯfessiōe oēs suos coadiuuandū
ꝙ possit vocare aliū sacerdotē ad eundē coadiutor sit presbyter pa
⁊ dicit ibi glo. ꝯiunedo ille coadiutor in actu ⁊ exercitio
rochialis ⁊ per ꝯñs habeat parochiā in indiuiduo ꝯ hanc doc. ⁊ cōiter
ecce nūc ꝙ ibi est glo. sequunt ⁊ magnifaciũt ⁊ eam reputant
doc. illam glo. tene menti qꝛ tpe suo faciet tibi honorem sed gl. il
sing. tene menti obstante in ꝯtrium est veritas ⁊ longe miror
la minime obstante in ꝯtrium est veritas ⁊ speculũ iuris ꝙ
de tanto doctore vt fuit Joã. an. fuit. n. speculũ iuris ꝙ
in hoc defecerit in suo salutari qꝛ Hosti. in summa. ꝯ pe
ni. ⁊ remis. §. cui ꝯferendū ver. quid si sacerdos parochia
lis formaliter tenuit ꝯtrium ⁊ per ꝯñs interdū bon⁹ doc
mutat homerus. l. clodius. ff. de acqui. here. adduco qđ
habet in. c. perlectis. xxv. distin. ⁊ qđ voluit ibi do. Do.
de sancto gemi. vbi tꝫ idem de presbytero parochiali vo
cante alium pꝛsbyterum adiuuandū circa audiendas cō
fessiones ⁊ allegatur ratio ꝓ doctri. Hostié. qꝛ licet nō
habeat parochiaꝫ in actu ⁊ in exercitio nihilominus hꝫ
in habitu ⁊ in potentia qꝛ actus a aiun est parochiaꝫ su
scipere faciat simile quod habet in. c. licet de suscepto. de
foro compe. ⁊ vbi papa pōt cognoscere inter laycos ex ꝓ
rogatione ipsoꝝ vel ex ꝯsuetudine ⁊ si dicatur qđ nō hꝫ
iurisdictionē tpalem dico istud esse verū in actu ⁊ in exer
citio eā in habitu ⁊ in potentia bene habet licet eniꝫ ꝓyl
summus Jesus xp̄s dñs noster ꝓhibuisset petro exercitiuꝫ
gladij tpalis non tñ sibi ꝓhibuit habitum no. per oēs in
c. nouit. de iudi. ⁊ iaꝫ xp̄s exercuit iurisditionē suam sup
laycos vt sacro scribitur euāg. qñ flagellauit laycos vē
dentes ⁊ emētes in tēplo faciat ēr simile quod habet in
c. de multa. de pben. de ecclesia parochiali non hñte pa
rochianos in actu ⁊ exercitio sed in habitu ⁊ in potētia
⁊ qđ dicimus de impatore q vr̄ hr̄e iurisditionem in ha
bitu ⁊ in potentia supra terras tpaliter subiectas eccle
sie q̄ fuerunt romani impij ꝓ quo vide q̄ dixi ad pleniꝫ
in repe. c. si. de fo. compe. ⁊ ēr plenius dixi in tractatu de
ꝓstan. impator. vbi oīo vide. ⁊ ne alterius taceaꝫ nomen
⁊ illius mihi approprięm ingeniū ad istar furis ⁊ latro
nis. vt. l. hereditariū. ff. ad. l. fal. ⁊ qđ voluit bal. in ꝓhe
mio feu. ⁊ in. l. ꝓcibus. C. de ipub. ⁊ alijs substi. illā doc.
Host. aduersus gl. d. cle. i. de priui. adduxit ꝯsciculus me⁹
Abb. ⁊ ꝓ certo doc. illustris in appostillis quas ipse fe
cit ad glo. clemen. ita dixit in. d. cle. i. de priuile. nō tñ al
legat istud pelagus in hac materia qđ nos in medium
adduximus sola equidē Host. auctoritate ꝯtentus est.
Ego dixi de h in. d. c. pastoralis. §. qm. sed tot nō allaui
ibi qꝛ altissimus deus tūc tpis nō ipleuit orrea nr̄a vt iā
facit nūc. ⁊ iō nō nobis dñe. ⁊ inq̄rū supius dixit. d. an
to. dr̄e attēdi initiū pōdera. qꝛ pcutit se cū suo ligone nā
in. c. intelleximus. de iud. dixit actor ꝓuocauit reū excōi
catuꝫ ad iudiciū quo casu se defendere pōt vt ibi sed po
ne inquit ꝙ actor non ꝓsequit litem vtruꝫ reus excōica
tus ⁊ ꝓuocatus possit instare ꝙ actor ꝓsequatur cāni in
ceptam iuxta notata in auc. qui semel. C. quō ⁊ qñ iud.
decidit. d. Ant. ibi ꝙ non poterit ꝙ ꝯ eniꝫ facit doctrina
sua hic qꝛ si dꝫ attendi initiū qđ est pncipium. ergo atten
di dꝫ sequella ⁊ per ꝯñs minus bene vr̄ dixisse remitto
tñ me ad ea que egregie circa hunc passuꝫ dixi in. d. c. in
telleximus tene menti ⁊ arguit hic Jo. an. de. l. filiusfa.
§. inuitus. ff. de procur. vbi si aliquis cōstituitur ꝓcura
tor ⁊ expsse non acceptauit mandatū ꝓcuratoriū ꝙ nō

psumitur acceptasse officiuꝫ illud ex eo. qꝛ psumitur in
uitus vt ibi est casus. ⁊ per ꝯñs vr̄ esse ꝯ. d. c. iꝫ de pcu.
in. vi. ⁊ ēr adde ꝙ voluit idem Jo. an. in. c. Joānes de te
sta. ⁊ vbi vr̄ testator in suo testō elegit aliquē in executo
res ꝙ si expresse non acceperat officiū exequēdi ꝙ non ꝓ
sumit acceptasse ⁊ per ꝯñs psumit inuitus. qđ dictū est
memoratu dignuꝫ ex eo qꝛ allegat. d. l. filiusfa. §. inuit⁹.
⁊ ꝓ ꝯñs extendit tex. illū loquentē de pcu. ad executorē.
⁊ adduci posset simile qđ dixit bal. post alios in rubrica
ff. ꝙ fal. tutor. auctor. ꝙ lꝫ rubrica illa sit cōcepta in fal
so tutore ꝙ nihilominus hꝫ locuꝫ in falso curatore tene
ꝓ deo hñ menti. ⁊ ego tamētsi sim ipar ingenio tātoꝝ do
ctoꝝ quos bal. refert in illa rubri. also tex. sing. ⁊ vnicū
in. l. fi. §. oēꝫ defensionē. C. de admi. tu. quē tex. sic allauit
⁊ Bald. ⁊ Angel. ibi vbi pbat ꝙ dispō illi⁹ §. loquēs
de tutore hꝫ locū in curatore. ⁊ certis vicibus ego ita cō
sului in ꝯtingētia facti ⁊ in hoc deficit illustre ingenium
eoꝝ. Sed vnū pōdero qꝛ in tutore ⁊ curatore est eadeꝫ
rō vt ibi hr̄ ergo nō est admiratōe dignū si sit idem ius
c. inter corpalia. de transla. prela. cū si. sed in ꝓcuratore
⁊ in executore vltime volūtatis indubitāter no ꝯ est ea
dē rō. qꝛ fauor est maximus pro executōe testi. qꝛ execu
tor dr̄ pie facere exequēdo testm̄ ⁊ sic vltimā deficientis
voluntatē vt est tex. in auc. de here. ⁊ fal. §. si vero expssim
ver. pie fecisse ⁊ c. col. i. queꝫ tex. allauit pro sing. bar. i. l.
nemo pōt. ff. de lega. i. facit in ar. c. si. de testa. l. si pars. in
pn. ff. de inoffi. test. l. in testis. ff. de regu. iur. non tñ est sic
in ꝓcuratorio. ergo vr̄ ꝙ Jo. an. minus bene dixerit in
d. c. ioannes deferendo tñ ⁊ semper reuerentie tanti pa
tris amicus inquit Aristo. Plato sed magis amica ve
ritas. ⁊ per ꝯñs non est bona extensio data per eū faciat
qđ not. in. l. nulli. ⁊ in. l. id quod pauperibus ⁊ i. l. si qs
ad declinandū. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ in. c. nos quideꝫ. de te
sta. ego tetigi istuꝫ passuꝫ in. d. c. Joānes sed minime re
cordor si transiuerim cū dicto eius an illud reprobaue
rim vide ibi dicta. qnimo plus dico ꝙ. d. l. filiusfa. §. inui⁹
ff. de pcur. bellissime allegauit Spec. in tit. de arbi. ⁊ ar
bitrator. §. sequit ver. qd si arbit. ad hoc ꝓpositus vꝫ aliq
eligunt aliquē in arbitriū q expresse nō ꝯdicit virū taci
te videat acceptasse onus arbitrandi. Spe. decidit ꝙ sic
⁊ allegant. d. §. inuitus. ⁊ ex dicto eius elliciuntur duo
primuꝫ est. ꝙ Spec. pessime allegat illū tex. ex quo dicit
inuitus ergo non psumitur ꝯsentire. item extendit illum
tex. loquentē de procu. ad arbitr. bal. in. l. q̄ dui refert
illud dictū Spec. ⁊ plenius loquit ibi Lo. ro. qꝛ hec de
cretalis onerata est ta materia nō me extendo quo ad
istum passuꝫ coꝝ magis qꝛ ego retuli oēs ⁊ addidi q̄
dam nous in. d. c. Joānes. vide ibi oīo nō possuꝫ inficia
ri qn dixerim ꝙ oēs sicut oues errauimus vnusqsqꝫ decli
nauit in viā suam vt magnus scripsit Jsayas. c. liij. ⁊ ꝓ
ꝯñs vnusqsqꝫ declinauit in opi. suā vt tot sint sñia q̄t sūt
capita. l. si vnus. §. pncipaliter. ff. de arbi. c. qꝛ diuersitatē
de ꝯces. pben. Et ita pōdera qꝛ cū Jo. an. alleget ꝯ. d. c. li
cet. d. §. inuitus indubitāter nō meretur allegari ꝯ qꝛ. c.
lꝫ loqtur eo casu quo ꝯstitutus ꝓcur. erat absens ⁊ non
in psentia dñi constituentis illum ꝓcur. sed. d. §. inuitus.
loquit qñ ꝯstitutus procu. erat presens ergo sunt casus
diuersi ⁊ per ꝯñs ex vno non infertur ad reliquum. l. pa
pinianus exuli. ff. de mino. ⁊ ideo. d. c. licet. loquitur de
ꝓcur. cōstituto a dño in absentia ipsius ꝓcur. si post hꝫ
notitiā mandati et illud suscipit tunc nō est taciturnitas
sed est actus positiuus q hr̄ ꝓ expsso ꝯsensu iuxta ea q̄
hñtur in tex. sing. et vnico. l. si filius. ff. ad macedo. et qđ
voluit ibi Ang. et qđ hr̄ in. l. fideiussor. §. pater sey. ff. de
pig. et in. l. gaius. ff. de pig. act. et in. l. q patit. ff. manda.
et illa non tradas obliuioni. ¶ Dixit ēr Jo. cald. hic li
mitandū esse istuꝫ tex. non ꝓcedere in ꝓcu. occulte excōi
cato sed in ꝓcu. publice excōicato et mouetur per. c. ad
ꝯscribendū. de re iud. re vera ille tex. pmo loquit in iudi
ce et no loqtur io ꝓcur. erit opeprecīū discutere si ꝓcu. et

iudices equiperent. sed pōdera q: d.c. ad approbandū expresse loquit in publice excōicato quo fit vt si volum° sentire in occulte excōicato assumet arg. a ɔ̃rio sensu ꝛ p ɔ̃ñs recte ille tex. nō ꝓbat dictū eius sed a ɔ̃rio sensu sed longe mirandū est de eo ꝙ non adduxerit in medium dictum Inn. in c. si vere. ꝫ. de sen. excoi. ꝙ dicunt doctores oēs reputant esse sing. dixit. n. ibi Inno. ꝙ sñia lata a iudice occulte excōicato v3 ꝛ t3 ꝛ hoc infertur a ɔ̃rio sensu per d.c. ad approbandū ꝛ adduco ego sing. gl. in auc. de tabellio. §. penul. q̃ voluit ꝙ si tabellio est priuatus officio tabellionatus per sniam. i. ꝛ per ɔ̃ñs occulte ꝛ non publice ꝙ tunc infra interim ɔ̃fecta per talē tabellionē valent ꝛ tenent ꝛ iō bal. in comento. l. cūctos populos. C. de sum. tri. ꝛ fi. catho. dixit per glo. d. §. pe. ꝙ infamia occulta non nocet nec excōicatio occulta nec priuatio occulta. ꝛ faciat ad hoc glo. sing. in. c. cū sm leges de heret. li. vi. q̃ voluit ꝙ requirit iudicis declaratio ꝛ tex. sing. in l. eius q delatorē. ff. de iur. fis. sm Bar. ibi ꝛ adduco bal. in. l. iubemus. §. sane. C. de sac. san. ec. vbi loqt de excōicato occulte ꝛ de notorio priuato p occultā sniaz. l. tabellionatus officio. ꝛ allat gl. d. §. pe. ꝛ idē bal. in. l. i. C. de iur. ꝛ fac. igno. ēt loqt de excōicatōe occulta ꝛ allat pfataz glo. ꝛ idē Bal. in. l. i. C. de secū. nup. idē dicit p ipsaz gl. ꝛ ēt in. l. i. C. de test. eodē mō allaut. d. gl. in. l. si arbiter. C. de sen. ꝛ iterlo. om. iu. ēt allaut illā gl. ꝛ in. l. cū lege ff. de testa. eodē mō ꝛ pulcherrima glo. illā allegaut ienemēt pp miserā paupptatē eoꝝ q scripserunt in. d. c. si vere ꝛ in. d. c. ad approbādū ꝛ in. c. suscitatus eo. ꝫ. de rescrip. vide ēt q ibi dixi ꝛ ēt in. d. c. ad approbandū ꝛ longe ēt admiror de Inn. subtilissimo ɔ̃fectio legista ꝙ nō adduxerit in mediū gl. in. d. auc. de tabellio. §. pe. ꝛ fortius ēt admiror ꝙ tot scribētes in pfata locis nō adduxerint ɔ̃ illā doc. Inn. egregiā glo. xxiij. q. i. in sūma q̃ facit mētione de Inn. ita dicente ꝛ nihilominus dānat dictū ei° dicēs ꝙ snia lata ab occulte excōicato est nulla s3 interi3 seruat donec detegeē occulta excōicatio. ꝛ faciat gl. in. §. tria. ij. q. vij. ꝛ p ɔ̃ñs quocūq3 nos vertamur siue excōicatio sit publice facta siue occulte actus nō t3 ergo. ꝛ ista nō tradas obliuiōi allat ēt Io. cal. l. barbarius. ff. de of. pre. pto. re ē a ille tex. loqt in eo q fact° est pretor a pncipe non loqt in ꝓcuratore ɔ̃stituto a priuato hoie ꝛ p ɔ̃ñs vꝫ sentire ꝙ ꝓcurator ꝛ iudex paribus incedant gradibus ꝛ est ꝓ certo mirabile ꝙ illa. l. barbarius vendicet sibi locū in ꝓcuratore ꝛ l3. d. Ant. ꝛ d. meus Io. de imo. ꝛ cōscolus meus Abb. dānent dictū Io. cal. cū dīt ꝙ in ꝓcuratore nō v3 adhiberi distictio vtꝝ sit publice excōicatus an in occulte q: in eius auctoritate publicis ꝛ vtilitate priuatis nō h3 locū illa distictio ꝛ dicit h. d. Abb. ꝙ l3. d. Anto. nō alleget aliqd qd hoc exprimat attñ ipse dicit se allare Inn. in. c. cū dilecti: de ɔ̃siue. ꝛ Io. an. in. c. i. de rescri. li. vi. ꝛ dicit. d. Abb. se allare tex. i. l. i. ff. ꝙ fal. tur. aucto. debuit allare. §. ne pōpo. illius. l. vt factu idistincte a falso tutore siue occulte sit falsum siue publice non v3 gestū ab eo nisi alr iudex disposuerit vt ibi est casus sing. ꝛ est rō. q: dare tutorē spectat ad ipsuz iudicez iō stat dispōni sue approbādo illud qd fit a tutore sed in ꝓcur. est secus q: ꝓcurator non ɔ̃stituit a iudice sed constituit a dño. l. i. ff. de ꝓcu. ꝛ ita residet sup hoc passu egregio admodū. Sed lōge mirandū est ꝙ nemo eoꝝ pōderauerit hanc eqparationē inter iudicē ꝛ ꝓcuratorē factam a Io. cal. ꝛ ēt vehementer admiror de ipso Io. cal. ꝙ ea q̃ sparsa sunt in iure ꝛ trita sunt non scinerit nec adduxerit nec viderit sibi erit imputandū. Sed ego adduco gl. in. l. more. ff. de iurisdi. om. iudi. ꝛ glo. in. l. ꝛ q: eo. ti. ꝛ glo. in. l. legatū. ff. de offi. ꝓcōsul. ꝛ gl. in. l. i. in. §. a. ff. qui ꝛ a quib. adduco Bar. in. d. l. more ꝛ in. d. l. q: quas leges vnico cōtextu ipse contentauit dicunt enim ille glo. ꝙ sicut ꝓcurator est effectus dominus litis post litē contesta. l. neq3. C. de procu. c. i. ab eo. ij. eo. ti. li. vi. l. post litez ff. eo. cū si. ita ꝛ iudex delegatus post litē contesta. tanq3 dñs litis ꝛ cause. pōt delegare vt dicunt ille gl. ecce modo ꝙ ille glo. eqperāt ꝓcuratorez ꝛ iudicez delegatum ꝛ quanta sit tot glosa. auctoritas videat Bal. in. l. cū hereditas. C. depositi. dum dicit ꝙ auctoritas gl. oēs alios antecellit[a] cū3 si. ꝛ adduco tex. formalez ad quez isti mō seri nullā habuerūt aiaduersionez. in. c. cum olim Abb. el. ij. ꝫ. de offi. deleg. qi sunt duo capitula incipientia cū olim quē tex. dicit esse sing. in iur. reuerēdi. d. Car. ibi vbi papa arguit de procuratore ꝛ iudice delegato ergo ille text. ꝓbat doctri. Io. cal. gl. tñ aliter loquit in. c. cū bertoldus. de re iudi. ꝛ Io. an. ibi ꝛ glo. in. c. cū3 cām de appel. ꝛ vltramōtani oēs dānarunt illas glo. iuris ciuilis quos refert Cy. in. l. a iudice. C. de iud. nec est verū ꝙ iudex post litem ɔ̃test. efficiatur dñs iudicij per tex. in. l. iudiciū3 soluitur. ff. de iudi. vbi superior pōt reuocare iudicem qñcunq3 sibi videbitur dūmodo causaz aduocet ad se. secus si alij velit cōmittere sm Bar. in. d. l. more. ꝛ in d. l. ꝛ q: Et faciat qd voluit Bal. in cōmento. l. mandatū. C. manda. vbi refert opi. vltramon. ꝛ per ɔ̃ñs doctri. Io. cal. minime procedit. Et ēt pondera inquantum alij do. Abb. post alios ꝙ in officio auctoritate publico ꝛ vtilitate priuato non adhibeē illa distinctio inter occultū ꝛ publicum q: ego adduco ꝙ retulit Archid. in. c. i. de rescrip. in. vi. ꝛ eum refert ibi Dñi. ꝛ alij scriben. vbi est casus qd rescriptū impetratum ab excōicato est ipso iure nullū nec adhibetur distinctio si publice vel occulte sit excōicatus. modo dicit ibi Archi. ꝙ quidā volebat impetrare rescriptum ɔ̃ suum epm sed epus psentiens ꝛ volens impedire hanc futuram impetrationez occulte in camera sua excōicauit illum talez qui hec ignorans impetrauit rescriptum fuit dubium an esset ipso iure nullū q: impetratum ab excōicato videē dicendū3 ꝙ sic per illum tex. qui indistincte loquitur ꝛ nihilominus determinat ɔ̃rium rescriptum valere ꝛ ad hoc adducit auctoritatem Spec. in ti. de rescrip. presenta. vide per Archi. ꝛ alios scribentes in. d. c. i. ecce modo ꝙ rescriptum impetratum ab occulte excōicato v3 ꝛ t3 nec ipso iure nullum quod ē ɔ̃ Io. cal de. ꝛ alios nec ad hoc hic habuerūt animaduersionem est noua oppositio ideo est menti tenenda. sed rñderi facile posset ꝙ istud iam pmittitur ne episcopus vel quis alius prelatus glorietur de dolo ꝛ fraude sua q: dolus nō v3 opptulari doloso. c. sedes apostolica c. ex tenore litterarum. ꝫ. de rescrip. c. cum in officijs. ꝫ. de testa. l. dolo. ff. de dolo cum similibus. ꝛ etiam faciat q: nec Specu. nec Archi. nec alij loquuntur in procuratore sed loquuntur in principali ꝛ ideo aliquid permittitur principali ꝙ non permittitur procuratori tum ꝛ si principalis sit excōicatus vt est casus in. d. c. pia de exceptio. in. vi. tene menti q: nusquam legi ego ista bene tacta per alios. Item dicit hic Ioā. cal de. ꝙ si aliquis in vno loco est notorie excōicatus ꝛ in alio loco sua excōicatio est occulta vt contingit in casu. d. l. barbarius philippus. vbi est casus nam ille barbarius philippus erat notorie in partibus suis ꝙ erat seruus ꝛ per ɔ̃sequens inhabilis ad pretoriam ꝛ tamen in loco vbi creatus est pretor ignorabatur ꝛ nihilominus valebant gesta per eum in illo loco. si tamen litigantes coram eo sciuissent illum esse seruū3 ꝙ nihilominus quo ad eos non valuissent gesta coram eo quod est intelligēdum eo casu quo sgesta illa tenderēt ad cōmodum ꝛ fauorē scientium. secus aūt si tenderent ad pīudiciū eoꝝ q: tunc valerent ꝛ tenerēt nā cū aliqd est inuentū ad nocendū non v3 ꝓdeē sicut econtra qñ aliquid est inuentū ad fauorem non v3 operari preiudiciū. l. quod fauore. ff. de le. l. plures appocis. C. de fide instru. c. quoniam ob gratiam de reg. iur. li. vi. faciat qd habetur in. c. ij. de confes. lib. vi. ꝛ vbi habeē ꝙ ɔ̃tumax ad rñdendū positionibus habetur ꝓ cōfesso[b] q: intelligitur qñ confessio esset sibi preiudicialis sed si nō esset sibi preiudicialis tunc hē pro negāte faciat accōmodatum ꝛ optimū3 simile de. l. quā diu. ff. de acq. heredi.

a Antecellit. Adde Ioā. de imo. in. c. cum ɔ̃tingat de iureiur. Cy. in. l. non moriturū. C. de ɔ̃trahen. ꝛ cōmit. stipu. ita doct. in. l. ij. C. de sen. q̃ sine cer. quanti. vbi vide.

b Confesso. Adde bald. in c. si vassallus si de feu. fue. contro. in fi. ꝛ i. l. sicut in fi. C. d̃ repudi. hered. ꝛ in additi. ad spec. ī ti. d̃po. §. gl. dicit.

37 a — 38 — 39 b

ber. vbi si assignatus est terminus heredi instituto ad ad
eundũ & in termino illo nõ adijt qd capit vna preiudicia
lis sibi vt si est pendiciũ ei vt debeat p repudiate pinde est
ac si repudiauerit & si est ei preiudiciũ qd habeat p ade
unte tãc habebit pinde ac si hereditates adiuerit. & refert
ediculus meus Abb. in c. significatus eo de rescrip. ei. d.
c. ad probandũ de re iudi. & et hic qd cum illustris doct.
Pau. de eleazario doctor bon. legeret padue dubitauit
de hoc casu si litigantes corã pretore inhabili sciebant il
lũ seruũ & incapacem pretorie si gesta corã eo valerẽt &
dubiũ illud transmisit summo iuris pelago Jo. an. legẽ
ti hic bonon. & expertos & ... consiliũ & iudiciũ eius
q sibi per litteras suas rñdit ita vt dictũ est felicissima p
fecto & candida fuerunt secula illa in qbus minor iuris
interpres deferebat maiori sed his annis nris infelicissi
mis qlibet idiota credens totũ sibi pontificiũ & ciuile cẽ
fori cessisse vt a beato scriptũ est phylo. & et pondera vnũ
quo ad l. barbarius. qr ibi fuit cõstitutus pretor a pnci
pe q de nihilo facit aliqd vt dixit glo. sing. in c. cum pal
dẽ de pac. sed si nõ fuisset constitutus pretor a pncipe &
gessisset se p pretore gesta per eũ fuissent ipso iure nulla
ita pulchre dixit bar. in l. de qbus. ff. de legi. & reuera fu
it dictũ Bald. de cu. ibi qui allegat tex. ad hoc stupẽdũ
& sing. in l. actuarios. C. de actua. & nume. lib. xij. & hoc
et per illum tex. tenuit ibi Bar. & faciat qd pulchre dixit
Bald. in l. ij. C. de vindi. manu. qd licet aliquis gerat se
p pretore & non est vel aliqs gerat se p rabellione & nõ
est quod non valent instra cõfecta per eum. d. l. barbari
us. qr ibi interuenerat auctoritas pncipis. sed in caso isto
40 est secus. & plus et dixit ibi Bal. † qd si doctor est degra
datus a dignitate doctorea vel notarius est priuat⁹ offi
cio notariatus qd doctor non potest amplius doctorari
nec notarius amplius examinari q doctrina fuit in ve
ro Oldra. loden. & idẽ voluit idẽ Bal. in l. ij. C. de bo. li
be. & adducit illud qd Virgilio nostro venit in ore l. vi.
eneydos facilis descensus auerni sed reuocare gradũ su
pasqz euadere ad auras hoc op⁹ hic labor pauci quos
equus amauit iupiter & idẽ et ipse voluit in c. ij. de postu
latione prelatoꝶ. & in c. scdo de iudi. & in c. quẽadmo
dũ. de iureiur. tene menti istas quottas Bald. ad hoc p
positũ qr paucissimis sunt cognite. & plus dixit idẽ bal.
41 in l. i. C. de eman. liber. † qd si aliquis non est sacerdos.
& per mille milia annoꝶ si possibile esset exercuit sacer
dotiũ qd nihilominus nunqz est effectus sacerdos & eo
dẽ modo notarius si nõ est notarius & per mille annos
gessit se pro notario & cum facit instrũta qd non est notari
us qd non reqrit officiũ notariatus nec illa instrũta valent
et si opponatur qd rõne publice vtilitatis valere deberet
vt d. l. barbarius philippus rñde qd pcedit qñ fuit cõsti
tutus pretor a pncipe alias secus & eodẽ mõ dicit in do
ctore quinimo dicas qd debent puniri de falso faciat qd
voluit Bar. in l. eos. §. qui se. ff. ad l. cor. de fal. qñ aliqs
non erat doctor & gessit se p doctore in actibus doctore
is qr tunc punief vt falsarius secus si solo noie appella
ret se doctorẽ & non ingereret se actibus doctoreis vide
ibi per eũ & per bal. in l. sub pretextu. C. de epis. & cle. alias
de sac. san. ec. tene menti pdicta. Itẽ et pondera quo ad. d.
c. lz de procu. li. vi. de eo q est cõstitutus pcur. in absentia
& postea acceptat mandatũ dño cõstituente in eodẽ volũ
tate durãte qr ego itelligo illud pcedere qñ talis pcura
tor acceptauit ex post facto mãdatũ illud viuẽte dño cõ
stituẽte. secus si eo mortuo qr tunc vr cessare cõsensus seu
voluntas dñi & ad hoc adduco mirabile dictũ Inno. in
42 c. cũ dilectus de succes. ab intesta. † vbi dixit ego scripsi
epłam de titio in qua cõstituebã me eẽ debitorẽ suũ in cẽ
tũ. & anteqz titius recepisset illã epłam cõstituens seu trãs
mittens mortuus est qd nõ acqrit obligatio illi titio qd
dictũ cõmemorat & reputat illud esse sing. do. Ant. in c.
fi. de confes. & sequitur ibi do. meus Jo. de imo. ego pro
veritate illius dicti plene dixi in cõmento. d. c. cũ dilect⁹

de succes. ab intest. vide ibi oino & vltra alios pondera ad
intellectũ. d. c. lz. & d. c. pia. & d. l. obseruare. §. post hec
qd rñsiones oẽs cõtra illã doctrinã p doctores supi⁹ a me re
latas qd possent tolli & euelli per aliquẽ subtilit. & inue
stigantem. sed ego adduco vnã rõnem q nullo mõ pote
rit euelli ne dicamus qd in ratificatiõe psumpta seu facta
de receptione mãdati pcuratoris in absentia cõstituti re
grant extrema habilia vt est tex. aureus illis scribendus
sm Bar. ibi vz in l. bonoꝶ. ff. rem ra. habe. & et adduco
celebrem tex. in l. i. dispensatorẽ. ff. de solu. de quo fecit fe
stum Bal. in cõmento. l. falsus circa prin. C. de fur. sz in
excõicato non reperiunf extrema. & per cõns principium
mediũ & finis. ergo non pot interuenire ratificatio tene
menti hanc rõnem. qr pro certo est incõuincibilis ergo.
Procedo vlterius Jos. cal. hic apponit de. c. intellexi
mus. ff. de iudi. vbi excõicatus habilis est suscipere iudi
cium. & per cõns procurator excõicatus habilis erit. ipse
soluit qd ꝯtrã loquif in actu necessario. sed nos loqmur
in actu voluntario. ergo secus nã necessitati iura subue
niunt qr necessitas non subijcif legi. ego adduco aliqua
que & auditu & recitatione erunt dignissima vz. l. i. C. de
oper. lib. & ibi multã egregie colligit bal. † qd oñs pp ne
43 cessitatẽ pot imponere caritatiuũ subsidiũ subditis [a] sms
a & idem Bal. in c. cõqrente de offi. ordi. dixit idem in re
ge qd pp necessitatem incumbentẽ regno pot imponere
caritatiuũ subsidiũ regnicollis suis qd bene seruant & et
abutuntur tyrãni q p oibus coruz pranis voluntatibus
iponunt onera angarias talias & similia subditis. & cõ
sului ego superioribus annis de quodam tyrãnello ipo
nente collectã subditis vt dent salariũ famulis pro pe
ctenãdis canibus dñis ad venandũ. & faciat qd habef
in l. pro herede. §. si qd. ff. de acqui. here. vbi pp necessita
tem potest compellere creditor suum debitorem ad ope
randũ ad hoc vt sibi de debito satisfaciat. & adduco. c.
cum apostolus de censib. vbi pp necessitatem ecclesie po
test epũs iponere caritatiuum subsidium clericis. & addu
co tex. in c. i. de fer. & in c. licet eodẽ titu. ibi. n. est tex. sin
gu. qd diebus dñicis pp necessitatem licitum est piscare
faciat. c. ex pñtium de pigno. vbi pp necessitatẽ ecclesie
bona ecclesie possunt pignorari qd bene est notandum
p romanis pontificibus pignorãtibus bona ecclesie co
mane pp necessitatẽ ecclesie. faciat gl. sing. in c. pastora
lis de offi. ordi. q dicit qd tpe necessitatis licitũ est nobis
cõfiteri layco. faciat etiã gl. in c. veniẽs de trãsac. & addu
co. c. nõ minus de imunita. ecclesiaꝶ. vbi pp necessitatez
iponunf onera ecclesie. faciat. c. tertiũ de fur. vbi p neces
sitatem famis licitũ est furari. faciat cle. si furiosus d ho
micid. vbi tpe necessitatis licitum est occidere aliũ. & ad
duco singu. gl. in l. ij. §. cum in eadẽ. ff. ad l. rodi. de iact.
q dicit qd tpe necessitatis oia sunt cõicanda & censentur
esse cõia & per illam gl. multũ singlr dixit ibi Ang. quo
ad armigeros pugnantes p imperio aut pro ecclesia ro
mana qr licite pñt secare segetes & similia ad viuendũ
qd tñ non procedit in alijs armigeris sm eum qd est be
ne no. pro exercitu romane ecclesie qui nunc est de psen
ti. & adduco cleg. doctri. Pe. de anc. cõsi. clxxx. vbi dixit.
44 qd tpe necessitatis non est allegãda iudicis incõpeten
tia. vnde si debitorem fugientẽ facio capi per iudicẽ in
competentẽ non erit debitor relaxandus ex eo qr capt⁹
est a iudice incõpetenti qd est bene notañ. pro limitatio
ne glo. & materie cle. i. de sequestra. pos. & fruc. & c. at si
clerici in prin. ff. de iudi. faciat in arg. l. ait pretor. §. si de
bitorem. ff. que in frau. credi. & adduco. c. discipulus de
consecra. dist. vlti. vbi pter necessitatem famis discipu
li altissimi Jesu christi colligebant spicas. Faciat qd vo
luit glo. ibi elegãs & quod habef de Dauid q pter ne
cessitatem famis comedit panes propositionis. faciat. c.
& si christus de iureiur. in ver. pro necessitate. & c. i. con
sis de re iud. faciat et qd propter necessitatem licitum est
euertere domos. l. si qs firmo. ff. ad l. aql. l. est & alius. §.

[a] ☞ Subditis. Adde d. Jas. de may. l. i. ad monendũ circa fi. ff. de iureiu. Bal. in l. iubemus. in i. not. C. de sac. sanc. eccle. & ibi scribentes.

bellissime. ff. qd vl aut clā. ꝛ qd voluit ibi bar. ꝛ id egregie dixit Bal. i. l. ij. C. de sen. ex peri. reci. quod tpe necessitatis pōt iudex ferre sniam super equo. ꝛ adduco glo. sing. in. l. i. C. si qs decuria. vel coartal. q dicit qd tpe necessitatis pōt ꝓcurator ꝓpria auctoritate cape fugitiuū debitorē dn̄i sui. ꝛ adduco celebrē glo. in. l. nullus. C. de iude. ꝛ faciat. l. ij. C. de patri. q fil. distr. vbi pp necessitatē famis licitū est patri vendere filiuz vide que ego dixi in d. c. i. de feri. ꝛ ideo nō est mirū si pp necessitatē succurratur excōicato ꝛ ista non tradas obliuioni. Itē exponit Jo. cal. de. c. a nobis. J. de excep. ꝛ soluit ꝙ ille tex. loquitur in eo qui est excoicatus excōicatione minori sed iste text. loquitur in eo q est excōicatus excōicatione maiori si quispiā dixerit q spiritus tibi reuelauit istuz text. loqui de excōicato maiori excōicatione rn̄debis ꝙ reuelauit tex. admodū sing. in. c. si quem. J. de sen. excō. vbi ꝓbatur ꝙ appellatione excōicationis indubio intelligit de maiori tene menti. Itē pondera qr mirādū est ꝙ tex. iste repellat ꝓcuratorem excōicatum ad agendū in iudicio qr excōicatio infligitur excōicato ad onus. sed esse ꝓcuratorē est onus vile. vt. l. si qs procuratione. C. de decu. lib. x. ꝛ qd habet in. l. vnica ī fo. C. eo. ti. ꝛ gl. ibi vult qd aduocatus non dz esse ꝓcurator. ꝛ dicit ibi glo. ꝙ ate diolani aduocati sunt procuratores. cum ergo excōicatio infligitur excōicato vt non habeat cōmodum sed habeat onus sequit quod excōicatus poterat exercere officium ꝓcuratoris. ad hoc faciat quod voluit Pe. de ancha. in. d. c. intelleximus vbi colligit ꝙ excōicatio datur ad onus ꝛ ex illo tex. infert ꝙ excoicatus tenetur officiare ecclesiā ex quo tēdit ad onus dicit tn̄ se credere ꝙ non teneat exco qr est incapax illius oneris. sed vltra euz mihi videt dicendū ꝙ licet officiare ecclesiam sit oneris tn̄ est honoris. ꝛ tendit ad bonuz aie ꝛ ideo vt repellat ab honore in ꝯsequentiā repellit ab onere adducit etiā do. Pet. ibi. l. si quis solidū. ff. de here. insti. allegat ēt quod hr in auc. de here. ꝛ falci. §. si quis vero non iplens coll. i. ꝛ benefacit auct. hoc amplius. C. de fideicō. vbi habet ꝙ si heres fuerit negligēs per annū adimplere volūtatē testatoris cadit ab hereditate ipse vero restringit illum tex. qn̄ est heredi non iplenti dannū ꝛ preiudiciū vt perdat hereditatē secus si esset sibi vtile qr tunc nō priuat ab hereditate sed posset compelli adiplere voluntatē defūcti ꝛ tenere hereditatē qd est singlr notan. qr doct. cōiter in. d. auc. hoc amplius non ponunt nec ēt ponunt in. d. §. si qs vero non iplens. ꝛ ego adduco egregiaz doctr. do. 45 Cardi. in. c. Joānes de test. † vbi dixit qd executor negligens exequi vltimā voluntatē testatoris per annū cadit ab officio exequendi vt ibi. ꝛ. c. nos quidem eo. tit. l. nulli. l. si quis ad declināda. l. id quod paupibus. C. d epis. ꝛ cler. nihilominus dicit ꝙ elapso anno poterit epūs cōpellere executorē ad exequendū qr potius dz attendi illud quod nocet negligenti q̄ȝ illud qd sibi ꝓdest. Et etiā ego adduco sing. tex. in. l. actione. §. itē q societatē. ff. pro socio. vbi est iste casus ꝯtraximus societatez duraturā vsqȝ ad certū tēpus tu. J. illud tps renunciasti societati dr ibi ꝙ tu remanes socius quo ad dāna ꝛ incōmoda sed quo ad lucra ꝛ cōmoda non remanes socius ꝛ per ꝯñs capitur via sibi deterior ꝛ peior. ꝛ adduco qd voluit Dy. in l. si quis solidum pallegata de heredi. insti. quē refert ibi 46 Ang. ꝛ dn̄s meus Jo. de imo. † statuto cauet ꝙ clerici nō possint habere officia in ciuitate ꝙ intelligitur si illa officia tendant ad lucrum ꝛ cōmodū sed si tendant ad dānos ꝛ incōmodā non sunt exempti ab illis officijs onerosis ꝛ damnosis tene menti ꝓ terris vbi vigent partiales Et adduco qd voluit Bar. in. l. i. C. de dignita. lib. xij. ꝛ 47 in. l. i. C. de fi. famil. lib. x. † vbi dixit est statutū in ciuitate ꝙ nobiles obnoxij sint tenere certos equos deinde nobilis cōmittit delictū pp qd statutū disponit ꝙ nobilis delictū illud cōmittēs perdat nobilitatē ꝙ illo casu pdat nobilitatē quo ad honores ꝛ quo ad cōmoda nō autez

a ℭ Vigorio. Adde Bal. in l. hac ꝯsultissima in ij co. C. q testa fa. pos. ꝛ vide ad materie. roc in. l. stipulan'. é. §. stichū. ff. de verbo. obliga.

quo ad dāna ꝛ onera qr quo ad illa remanet nobilis qr illud qd est introductum ad nocendū nō dz fauere vt superius dictū est. ꝛ adduco glo. valde egregiam in. c. cuȝ inter. r. priorem de excep. q vult ꝙ excōicatus tenetur iurare de calūnia ꝛ licet nemo scribentiū alleget aliaz gl. attamē ego allego istā in. c. questioni de appella. faciat quod voluit Bal. in auc. habita. C. ne fil. pro pa. ꝛ in l. cum quis. C. de natu. liber. ꝛ quod voluit And. ro. in. l. si exheredatus. §. sub diuo. ff. ad sil. nec crediderit quispiaz ꝙ ipse allegauerit ibi istud pelagus qd allegauimus qr ista fuerūt fortasse sibi incognita sed ipse allegat duo vl tria ad plus. ꝛ adduco glo. in. c. ex parte. E. de rescript. q dicit ꝙ faciens actum ꝯtrium appellatōi videt appellationi renunciare qr illud ꝓcedit quādo renunciatio redit ad damnū eius secus si ad cōmodum qr tūc non haberet ꝓ renunciante ꝙ tene menti ꝓ intellectu. l. ad solutionem. C. de re iudi. ꝛ. c. ꝙ ad consultationē eo. titu. Et adduco qd voluit Bald. in. c. dilectus filius el primo de 48 rescrip. vbi egregie admodum dixit † sit ꝓclama ꝙ quilibet vadat ad exercitū. dubitat ibi Bal. vtrū banniti tenear seruare illud ꝓclama ꝛ accedere ad exercitum ꝛ decidit ꝙ non qr non pñt ingredi ciuitatez ex qua sunt banniti iudicio meo ꝯfondit doctrina eius per hec dicta superiora coqȝ magis qr illud ꝓclama tendit ad fauorez reipublice vt vadant ad exercitū quo casu fauore publico ois inhabilis censet esse habilis iste est tex. melior de iure. in. l. si qs in grau. §. hi quoqȝ. ff. ad sille. quez tex. ita allegat ibi Bal. ꝛ illum tex. reputauit singularē solēnis doctor Saly. in cōmento. l. si serui vt. C. de nox. ꝛ faciat illud qd hr in. l. iubemus. la. i. C. de sac. sanc. ecc. ꝙ in oi sermone ꝛ in oi priuilegio semp intelligit exceptū publicū bonū ꝛ p ꝯñs bāniti tenebunt ire ad exercitū quicquid dixerit supremus monarcha Bal. Et ad ꝯtriū rn̄deri pōt ꝙ lȝ esse ꝓcuratorē sit vile officiū nihilominus est pena priuare quē officio vel nō admittere quē ad officiū sing. est text. in. l. testō cēturio. ff. de manu. testa. ꝛ ēt faciat qd dicimus de teste qr lȝ ferre testimoniū sit onus vt appet ꝓ titulū de testibus cogen. ꝛ nihilominus infamis repellit a testimonio ferēdo vt in. c. testimoniū. J. de test. ergo ꝓ supradicta nō obst repellit sed nihilominus repellit qr lȝ testimoniū sit oneris nihilominus ē honoris qr vbicūqȝ qs sit talis cui fides nō dat ille est sicut mortuus vt dicebat Hugo. fontana doctor parmēsis. quē refert Cy. bar to. ꝛ alij in. l. trāsigere. C. de trāsac. mō expeditis testibus ꝛ ēt notabi. ꝯsentis. c. deueniendū est ad glo. ꝛ ad apparatū materie. ꝛ dicit hic ꝯsciculus meus Abba. ꝙ hec decretalis ꝯtinet difficilē ꝛ longaz materiā ꝛ si intēdat eā declarare non poterit illam breuiter declarare ꝛ ex declaratōibus qlibet intelligere poterit fm talēta ab altissimo elargita deo ꝯncipe. ꝛ ex hac doctrīa sua collige ꝙ breuitas pit obscuritatē qd bene oēs fatent de Persio poeta breui ꝛ obscuro in ope suo ꝛ audiui quēdā excellētissimū doctorē do. hieronym. agotto patriciū mesanēsi. vidisse dn̄z Colluciū historicū ꝛ poetā supremū cācellariuz florētinū dicentē qr noluisti intelligi ꝛ ego nolo te intelligere ꝛ ꝓijciebat illud opus ad terrā ꝛ per ꝯñs obscura breuitas parit cōtēptuz ꝛ per hoc datur precipuū intuē ad illud eritū vetustate ꝓuerbiū vȝ gaudent breuitate moderni qr intelligitur de ea breuitate que obscuritatez non est paritura. ꝛ ideo refert Bar. in. l. quicquid astringende. ff. de verbo. obliga. ꝙ tempore Joan. pape xxij. quidam cancellarius suus fecit dictatum ita obscurum ꝙ recte intelligi non poterat. ꝛ fuit iudicatum fore nullius vigoris faciat. §. alias ea demū. xxv. di. ꝛ qd voluit ibi Do. ꝙ qs ꝓbet p errorem rn̄disse positōi si erat obscura aliter nō ꝓbato errore ꝛ ꝓbat. iiij. distin. § erit aūt lex. ꝛ idē voluit ibi Do. ℭ Modo caplo gl. i. ꝛ quidem gl. ista procedit more excelsi ꝛ optimi iuris interpretis. qr primo arguit pro pte affirmatiua. ꝛ cōnectit multa similia deinde arguit pro parte negatiua. ꝛ idē facit nec est mirum

49 nec est miꝝ q: vt inquit pħoꝝ longe ꝓnceps aristo.† op
posita iuxta se posita magis elucescūt.l.i.ff.ḋ his q sunt
sui vel alien.iur.postea soluit ⁊ refert multas ⁊ varian
doctorū opi.nec est miꝝ q: idē solitum est facere roma/
nus pontifex vt in.c.sup lris de rescrip.⁊ in.c.lras de re
sti.spo.⁊ in.c.raynutius de clera.⁊ i.c.raynaldus depo
nis de testa.⁊ in.c.si pr eo.ti.li.vi.⁊ in.c.p venerabilē.J.
q fi.sint legi.Et prio colligit notabile q indistincte stet
lris ⁊ credat lris ⁊ sigillo epi ⁊ ordinarioꝝ.⁊ ēt scribē
tes hic addūt vt non solū epi ⁊ alioꝝ ordinarioꝝ sꝫ ēt de
legatoꝝ ⁊ allegat.c.statuimus.xix.q.iij.c.pure.xi.q.iij.
c.audita.xx.q.i.c.de ꝓsilijs.xviij.dist.c.puenit de fideius.
c.scdm.J.de solu.dicit ēt q credit sigillo ecclesie.lxxiij.di
stin.c.in noie dn̄i.dicit ēt qḋ credit sigillo iudicis alleg.
xviij.dist.c.i.Subdit ēt q quis pōt signare testm̄ alie
no sigillo.seu alieno anullo.§.pōt instit.de testa.l.si vn⁹
.C.eo.Dicit ēt egregie q stat sigillo regis seu ꝓncipis.
⁊ ad hoc allat.c.cū dilectus.J.de fide instru.⁊ ista sunt
ad contextū iura allegata hic p istā glo.p pte affirmati
ua q ⁊ memoriter ⁊ iocunde retuli multa in ꝑsentia vi/
sa scriptura.⁊ pōderā illa verba regis aut ꝓncipis q: si
intelligimus de rege idest de ꝓncipe supremo vt est ipe
rator non sentit de rege inferiore a ꝓncipe.⁊ adduci pos
set qḋ imperator sub noie regis adeptus fuit impiū.vt in
l.ij.de orig.iur.⁊ hoc colligit ibi Bal.⁊ dixi ad plenū
in tractatu de ꝑstantia imperatoris ⁊ ideo ante assūptam
infulas impiales imperator appellatus est rex romano
rū.vt in.l.bene a zenone.C.de quadri.ꝑscri.in ver.nodū
impiales suscepimus infullas.si aūt volumus intellige
re vt ista sint diuersa rex ⁊ princeps vr̄ sentire ista glos.
qḋ sicut stat sigillo supremi principis ita stat sigillo re/
gis in suo regno qḋ est bene no.⁊ etiā colligo ex gl.ista
q: ad ꝓbandum intentionē nostram non soluꝫ adduce
re possumus iura de illa intentōe loquentia sed ēt addu
cere similia q: similium idē est iudiciū.c.translato de cō
stitu.c.inter corporalia de transla.ꝑlato.l.si tā.§.in edi
lijs actionibus in ver.certis similibus.ff.de edili.edic.
tene menti hanc glo.sic a me inductā.deinde glo.arguit
ꝓ parte negatiua vꝫ qḋ non credatur lris epi aut ordi
nariorū ⁊ mouet hoc modo prestantior est viua vox q̄
vox mortua allegat.§.si vero in auc.de instru.fid.⁊ cau
tell.⁊ ad hoc adduci posset qḋ voluit Demostenes ora
tor inclitus dū dixit qd si ipsā bestiā sua verba resonantē
audissetis quem beatus retulit Hierony.in prologo bi
blie.⁊ ēt dixit habet nā nescio qd latentis energie vox
viua docentis ⁊ dixi ad plenum in repetition.rubrice J.
de fide instru.⁊ in supioribus lectōibus iam dixi ad ple
num.sed non credit voci viue ipsius epi ergo multo mi/
nus credit lris eius aut sigillo eius ⁊ per ꝯñs ista gl.ar/
guit a maio:i ad minus q: si de quo magis vr̄ inesse ⁊
non inest.ergo ⁊ fortius de quo minus.c.cum in cunctis
J.de elec.⁊ ibi in glo.sunt ꝯcordantie.⁊ est glo.melior
de corpore iuris assumptā gl.ista ꝓbat q non credatur
voci viue ipsius epi.vi.q.v.c.ne tā.⁊.c.placuit.allegat
ēt qḋ habet in.c.qm̄ ꝯ.J.eo.allegat etiā simile qḋ nō cre/
ditur ei q dicit se citasse vt in.c.cū parati essemus de ap
pella.allegat ēt auct.de instru.fid.⁊ cautell.§.neqꝫ.⁊ §.
cū igit.⁊ per ꝯñs si non credit viue voci ipsius episcopi
multo minus credit suis litteris vel suo sigillo.⁊ codeꝫ
modo vr̄ dicendū de notario q si non creditur sue viue
voci ergo non creditur suis scriptis seu instris nisi aliqd
aliud robur interueniat.⁊ in glo.ista adductis argu.p
⁊ cōtra venit ad solutionē.⁊ refert Huguzonē inclitum
tenuisse standū esse litteris epis.opi seu sigillo per iu
50 ra pro ꝑma parte allegata per istā glo.†Et fuit iste hu
gutio natione catelanus vt refert alibi Archi.gaudeāt
ergo ⁊ triumphēt dn̄i mei catalani scholares q: vir ma
xime discipline est gloria sue patrie vt est tex.singularis
in.l.sꝫ ⁊ reprobari.§.si.ff.de excu.tut.vbi bal.ita colligit
ex tex.illo mirabili ad hanc opi.⁊ hanc opin.sequit hic
Hostien.qui rn̄det ad.c.qm̄ ꝯ q ibi interuenit vox viua
epi sed non interuenerunt littere ipsius epi.Tu ponde/
d.c.qm̄ q: requirit q interueniat publica persona vt est
notarius ad scribendū ⁊ ideo statur sue scripture tanq̄
auctentice ⁊ approbate q non sic reperitur expressuꝫ in
litteris epi seu ordinariorum.Dicit etiam Hosti.sequē/
do Huguzo.se admirari vehementer de tenētibus ꝯriā
opi.ex eo.q: creditur instro notarij sepe vilis ⁊ abiecte
deplorate persone ⁊ non credat litteris epi tam pp au/
ctoritatē ⁊ ordinē pontificalē ad hoc adducere poterat
c.q: pontificali dignitate de offi.delega.lib.vi.vbi iura
admodū deferūt dignitati epali ⁊ cle.in plerisqꝫ de ele.
vbi dn̄r habere serenitatē ⁊ in.l.ad similitudinem.C.de
epis.⁊ cle.vbi videnť esse illustres.⁊ glo.sing.in.l.i.ff.de
offi.ꝑfec.preto.que equperat eos ꝓconsuli ⁊ text.in cle.si
quis suadēte de pen.in ver.sanctissimi xp̄i legati.col.eccle
sie esse dicanť iuxta illud psal.fundamenta eius in mon/
tibus sanctis.c.fundamenta de elec.li.vi.faciunt.c.quam
ꝑiculosuꝫ de sen.excōi.li.vi.¶ Dicit ēt Hostiē.q iurāt
epi in sua promotione seruare canones ⁊ per ꝯñs ꝯiun
ctis istis ad inuiceꝫ excellentia dignitatis pontificalis ⁊
iuramento coꝝ magis presumiť pro litteris eorum q̄ p
instro notarij.⁊ etiam adducit aliquas rōnes suasiuas
non tā admodum ꝑstringentes.sed Jo.cald.dicit ma/
gis credendū esse instro notarij quam lris epi ex eo q:
officium notarij est scribere vt in.d.c.qm̄ ꝯ.sed officium
epi non est scribere ⁊ per ꝯñs non statur ei qḋ est alie
num ab officio ipsius epi.⁊ licet eps interponat auctori
tatem scripture vt in.c.penul.de fide instru.non tā ipse fa/
cit scripturā ista enim sunt diuersa ⁊ a diuersis ꝓcedunt
auctoribus ⁊ per ꝯñs diuersitatem est iste actus parita
rus nec potest eps interponere auctoritatem sine scriptu
re vt in.l.i.ff.de auctor.tuto.ergo nō stabiť litteris ipsius
epi.⁊ pondera diligenter dū Jo.calde.dixit q officium
notarij est scribere q: adduci potest singulare dictū Jn/
no.in.c.qm̄ ꝯ.J.eo.q si testis tremendo deponit testificā/
do q notarius ex suo officio non potest scribere q tre/
mendo testis est testificatus ex eo q: ad eum non spectat
iudicare dictū testis sꝫ duntaxat scribere.⁊ retulit illud
dictū Jnno.Bal.in.l.nullā.C.de testi.tene illud menti.
⁊ etiam dixit Jo.an.hic ꝯ hanc opi.huguzo.⁊ Hostiē.
q si crederetur sigillo epi ḋ facili posset cōmitti falsitas
q̄ non ita de facili posset cōmitti in instro notarij haben
te subscriptionem testium.q: posset probari falsitas per
compationem litterarū.l.comparationes.C.de fide in
strumen.non aūt sic in sigillo q: posset surripi sigillum
a cancellario dormiente ⁊ apponi falsis litteris vt iam
hr̄ in.c.tertio loco.J.eo.vide que ibi late dicta fuerunt
⁊ sequitur cōsciculus meus Abbas hic dicens hāc opi.
Huguzo.cōiter dānari a doctoribus.ego ne videar aliq
quid circa hunc passum preterire adduco ꝯ istam glo.
ēt ⁊ scribētes non eē drīaꝫ inter vocē viuā ⁊ vocē mortu
aꝫ seu iter vocē viuā ⁊ lras.tā adduco vnuꝫ in quantum
Jo.an.⁊ Jo.cal.fauent instro notarij.ego adduco tex.
meliorē qui repiať in corpore iuris in.l.quotiēs.§.sed si
ff.de here.insti.vbi tex adeo ꝯfidit se de notario q presu
mit illum nō scribere falsū:sed sic non reperiť expressuꝫ
in epo.ergo ⁊ fortasse est ille tex.de melioribus tex.q po
51 tuisset allegari.¶ †Lnpio mō assumptū q eādē effe/
ctū operetur vox viua quem effectum opanť lrē seu scri/
pture tex.in.c.cū a nobis.J.de testi.vbi expresse dr̄ quod
nec litteris nec voci epi statur ecce ergo quod equipanť
Secundo adduco tex.qui alibi ita clarus non reperitur
in.l.nō figura.ff.de act.⁊ obli.vbi non refert an quis lo
quatur ore an loquatur litteris vbi dicit tex.vocibus scri
pturā figuratis.Tertio adduco text.in.l.item apud la/
beonem.§.conuicium coniuncto alio.§.incipiente cōui/
ciuꝫ eiusdem.l.ad.l.cor.de iniur.nam in primo.§.conui
cium dicit q conuiciū est iniuria que fit voce alicuius in
alio.§.conuicium dr̄.quod etiā est ꝯuiciam si fiat iniuria

n ¶ Mortuo. adde elegantē tex.in auc.ꝯ in stru.caute.§.si verbo.insti.de gradi.cogna.§.sed iā magis Spec.in ti.ḋ p ba.§.iij.versic. sed pone in.ij. parte.

per scripturã ecce modo ꝙ eundẽ effectũ operat vocife-
ratio scripture quẽ operatur vociferatio vocis viuẽtis.
Quarto adduco.l.lex corneliã.§.si qs libertũ.ff.eod.vbi
pbat eadẽ doctrina. ꝛ ne alterius mihi appropriar in-
genium ꝛ eiusdem taceã nomẽ qd dz esse alienum ab oi
supremo doctore vt heri dixi adduco Ludo.ro.consilio
cccl xviij.vbi ꝯsoluit in sacro consilio basilien. ꝛ eadẽ pe-
na debebat puniri iniurians aliquẽ voce vel per scriptu
rã tene mẽti.Quinto allego.c.constitutionẽ ꝯiuncta gl.
de sen.exco.lib.vi.vbi paria sunt excõicare excõicatum
voce aut signis aut osculo aut litteris ꝛ similibus. Sexto
adduco tex.valde singularẽ in.c.vbi periculũ.§.nulla.d
elec.lib.vi.vbi est iste casus ꝙ cardinales tpe electionis
pape existentes in cõclaui vnus nõ dz loqui alteri ꝛ sub
dit ibi tex.nec per nunciũ nec p litteras.ergo eundẽ effe
ctũ opatur.Faciat qd voluit ibi do.Do. Septimo ad-
duco.l.sepe.§.si qs amico.ff.de ꝯtrahen.emp. Octauo ad
duca qd voluit Bal.in auc.habita.C.ne fil.p pa.vbi tã
git illam qõnem si statuto cauet ꝙ nemo possit loqui cũ
banito sub certa pena an si miserit nunciũ vel lrãs ad bã
nitũ incidat in penã statuti vide ibi.ꝛ illum refert Lud.
ro.in.l.i.in prin.ff.de ver.obli.vide ibi dicta per me vbi
adduxi oia ꝛ quedaz alia. Nono faciat.c.perlectis.xxv.
dist. ꝛ vide ibi quod scripsit.d.Do.ꝛ qd hr in.c.si ille.l.
dist. Decimo adduco qd voluit do.Ant. in.c.cum cãm.
de iuca.calũ.vbi multũ egregie loqur. Undecimo vide
q dixi in.c.i.de lit.contest. ꝛ per ꝯñs non est sine maxima
dubitatione rõ ista adducta per gl. ꝛ doc.ꝯ opi. Hugu
zo.catellani lz alias cum repeterẽ hanc decretalez ista
minime adduxeriz ꝛ per ista sit expedita prima opinio.
¶ Offert se mõ scda opi.vz ꝙ opi.prima nõ est vera ꝛ
qd regłr minime statur litteris epi seu alioꝝ ordinario-
rũ nisi sint redacte in publicaz formã vel nisi hẽant sigil-
lum epi vel sigillum ecclesie vel sigillum alioꝝ epoꝝum.
vt in.d.c.in noie dñi.ꝛ in.d.c.ij.de solut.ꝛ in.d.c.peruc-
nit de fideiusso.ꝛ in.d.c.in nomine dñi.ꝛ in.d.c.i.xcviij.
dist.ꝛ per ꝯñs dicendum est ꝙ in casibus in qbus expsi
mit ꝙ stet lrĩs epi vel alioꝝ ordinarioꝝ sunt casus spe-
ciales ꝛ per ꝯñs in ꝯtrium est ius cõe ꝛ regula.l.ius sin-
gulare.l.qd vero.ff.de legi.ꝛ fuit hec opi.Uincẽ.medio
lanẽ.qui fuit supremus canonista ꝛ mouet ad sic dicen
dum per.l.ne in arbitris.§.fin.aũt in scriptura.C.de arb.
sed reuera ille text.loquitur in pacto apposito in cõpro-
misso qꝛ requirit scripturã.ꝛ vidi alias ego dubitari in
qõne facti vtrũ tale pactum appositũ in cõpromisso p
bari posset per testes ꝛ per ꝯñs non ꝯfundit opi.Hugu
zo.maxime per iura allegata supius.Fuit ꝛ tertia opin.
Inno.dicentis ꝙ aut loquntur in extraordinarijs ꝛ in ac
tibus extraiudicialibus ꝛ tunc nõ credit lrĩs epi.Aut lo
qnuc in iudicialibus ꝛ tunc creditur litteris epi. Et ad
hoc allegat.d.c.qm ꝯ.l.eo.sed Hosti.hic dãnat hãc do-
ctri.Inno.per.d.c.qm ꝯ vbi debet interuenire scriptura
notarij.vel posset dici vt ipse supius dixit ꝙ ibi erat vox
viua ipsius epi ꝛ non littere ipsius vel sigillum eius vel
ecclesie vel alioꝝ epoꝝum.sed tu rectius pondera illum
tex.d.c.qm ex eo qꝛ loquitur qñ illa scriptura dẽat fieri
a persona ad hoc auctentica ꝛ publica.ꝛ plus etiã dicit
ibi tex.ꝙ si non interueniret persona publica ad hoc de-
putata deberent assumi duo idonei viri in locum vnius
auctentice persone cũ ergo epũs non sit illa auctẽtica p-
sona sequeretur ꝙ deberẽt interuenire littere duoꝝ epo-
ruz.simile dixit Spec.quem allegat do.Anto.in.c.cum
esses de testa.vbi debet interuenire presentia presbyteri
parochialis in casu illius.c.modo pone ꝙ non interue-
nit presentia presbyteri parochialis vtrum sufficiat per
sona vnius alterius testis ꝛ decidit ꝙ non sed debent in
teruenire duo testes loco illius presbyteri parochialis
ita dixit Spec.in tim.de testa.vide per do.Anto.in.d.c.
cum esses.non posset modo allegari accõmodatior do-
ctrina ad ꝓpositum ꝯ dictũ Innoc.quam ista. ꝛ in hoc

videtur defecisse illustre ingenium oium. Pondera qꝛ
Hostien.circa opi. Hugo.dixit illam materiam ꝓcede
re in sniam excõicationis.allegat.c.i.de treug.ꝛ pa. Et
inquantũ superius dixi ꝙ secunda opinio relata per gl.
istam fuerit Uicen.non est veꝝ sed fuit quorundã quos
in diuiduo glo.ista non exprimit de quo videndũ est vt
hic per domi. Abba.qui satis prolixe ꝛ forsasse confuse
satis prosequitur. ¶ Item tertia opi.fuit glo. nostre vt
distinguat in extraiudicialibus actibus ꝛ in iudicialib9
quam videtur tenere hic Inno. sed aliter ipse loquitur
in.d.c.qm.l.eod.ꝛ etiam late hic ꝓsequitur do. Abba.
qui dicit ꝙ siue loquantur in extraiudicialibus siue in iu
dicialibus non stabitur litteris epi seu ordinarioꝝ qꝛ si
cut non potest preiudicare in iudicialibus ita ꝛ in extra
iudicialibus qꝛ sepenumero in extraiudicialibus versa
tur maius preiudicium quã versetur in iudicialibus.nã
in iudicio quasi ꝯtrahitur.l.iij.§.id scribit.ff.de pecul. si er
go hoc est in quasi contractibus ergo multo fortius idẽ
erit in veris ꝯtractibus ꝛ credit hanc rationem fore subti-
lem quo ad mentem.d.c.quoniam ꝯ.nec fuisse pondera
tam ab aliquo alio.tu vide que superius adduxi inquã
tum allegauit solẽnem doc.d.Pe:cal.de ost.in suis cõsi
lijs.fuit ꝛ alia opi.vz aut loquimur vtrum credatur iu-
dici seu litteris eius ꝙ cõmiserit totam cãm ꝛ isto casu
stabitur litteris eius ex eo qꝛ iudicium redditur in iuitã
l.inter stipulantẽ.§.i.ff.de verb.ob.aut iudex ipse attesta
tur de aliquo articulo cause ꝛ tunc e contra secus. ꝛ litteris
suis minime credet.mihi autem vr ꝙ hec distinctio mi-
nime ꝓcedat qꝛ si creditur litteris suis in tota cã multo
fortius credetur in aliquo articulo illius cause ex eo qꝛ
de toto ad partez validũ est ar.l.que de tota.ff.de rei vẽ
di.c.super qõnum ver.an cum totum.ff.de offi.deleg. ꝛ
adduco tex.valde singu.in cle.i.de offi.deleg.vbi licet iu
dex delegatus non possit subdelegare totam causam ni-
hilominus põt subdelegare aliquem articulũ illius cau
se faciat glo.ibi valde celebris ꝛ hoc voluit Bal.in.l.a
iudice.C.de iudi.ꝛ idem voluit Bar.in.l.ꝛ qꝛ.ff.de iur.
om.iud.vbi allegat.d.cle.i.de offi.deleg.ꝛ faciat qd idẽ
Bar.voluit in.l.vxori.ff.ad.l.corne.de fal.in.l.hec sen-
tentia.ff.de testa.tutel.ꝛ adduco text.in.d.c.super qõio
num de offi.deleg.ꝛ vbi iudex potest subdelegare aliquẽ
articulum cause licet non totam causam ꝛ adduco.l.i.§.
i.ff.qui.ꝛ a qui.quem tex.allegauit Bart.in.d.l.ꝛ qꝛ. ꝛ
adduco quod vocatur in auct. apud eloquentissimuz ꝛ
in.l.iudices.C.de fide instru.ꝛ ẽt adduco bellissimam di
ctum Inn.in.d.c.qm ꝯ.l.eo.vbi dixit ꝙ iudex potest cõ-
mittere notario in causa in qua iudicaturus est receptio
nem testium ꝛ etiam receptionem confessionis.ꝛ addu-
co singulare dictum eiusdẽ Inn.in.c.ex parte a.de testi.
vbi dixit ꝙ licet in cã criminali non possit cõstitui procu
ra.vt in.l.pe.§.ad crimen.ff.de pub.iudi.ꝛ.c.veniens.de
accusa.cum si.tamen poterit constitui procur.ad certuz
articulum cause criminalis qd est sempiterna dignã me
moria.ꝛ adduco singula.glo.in.l.ij.C.de nego.gest.his
Bart.ibi qui magnifacit eam ꝙ potest quis defendere
pupillum quo ad certum articulum cause vide ibi omni
no ita dicamus in proposito.ꝛ adduco.c.fi.de dolo ꝛ cõ
tu.vbi iudex cõmisit certũ articulũ cause puta citatiõem
de quo tex.facit festum ibi Bal.ꝛ adduco do. Pet.de
ancha.in.c.cum te consulentẽ de offi.delega.vbi lz idem
ꝛ ad hoc allegat quod nota.in.d.auc.apud eloquentis
simum.ꝛ adduco domi.Abba.in.c.cum bertoldus de re
iudica.ꝛ in.d.c.fin.de dolo ꝛ contu.ꝛ ista indubitanter
proijciunt in profundum hanc quartam opin.vnde si in
tota causa creditur lrĩs ordinarij sequitur ꝙ multo for
tius credetur lrĩs suis super aliquo articulo iuxta illud
quod scribit in passione dominica si in viridi ligno hoc
fit ꝛc.posset tamen qspiam pro hac opi.adducere ꝯ hec
oia motiua per me adducta qd voluit pstantissimus do
ctor Bottinus de mantua in.c.venerabili de testib. vbl
dixit ꝙ in

a ¶ Albert. Co
gunt et ꝙ est
multo grauius
expedire ele-
ctionẽ.d.pape
p subtractionẽ
ciboꝝ.c.vbi pe
riculũ. §. verũ
de electio.l.vi.
ꝛ late.d. Car-
dinalis in. §.
porro in .ij. q.
vbi vide.

dixit q in casu illius.c.non poterit iudex cōmittere re-
ceptiones testiū.ergo si nō pōt totaz cām ergo non pote
rit ptez ꝛ hec doctrina ē gemine est allata ꝯ tot dicta ꝛ ꝯ
tot iura tñ Jo.an.in.d.c.venerabili dānat illā doc. Bon
tñ vide p te.d.cle.i.de offi.dele.als tñ cū diligētē siad
uertionē bre circa illud dictū dicebā dici posse vt proce
datur cū ordin aliis secus tene mēti isto dec trodus ob
seruiom. Aliudā tñ dederūt limitatōes vt refert hic Joā.
an.hic vz.aut iudex in suis lrīs asserit aliquē excōicatū
in viz exceptōis dilatorie.aut viz exceptōis pemptorie.
pmo casu stet lrīs ordinarij.scdo casu erit secus.nā pmo
casu daf dilatio octo dieꝝ ad pbandū illā dilatoriā . se-
cūdo casu daf maior dilatio vt hr in cle.vnica ō except.
q aūt possit opponi in viz dilatorie aut in vim pempto
rie.vide qd hr in.c.cū venerabilis.ꝛ in.c.pastoralis . de
excep.ꝛ in.c.inter monasteriū.de re iudi.ꝛ in.d.cle. vni
ca.de excep.fuit ēt ꝛ alia opi.q̄ fuit Gofre. distīguētis
inter lras testimoniales vt non credaf lrīs ordinarij. vt
in.c.cū a nobis de testi.ꝛ lras nō testimoniales vt plene
hic per Jo.an.fuit ꝛ alia opi. Spec.in ti.de pba.§.si.v.
sed curia romana.vbi refert curiā romanā seruare q si
lre ptineant subscriptionē testiū vel sigillū credaf eis ali
as secus tñ reprehendif ista opi.ex eo qꝛ posset epus p si-
gillū suū preiudicare alicui qd non est dicendū per.d.c.
cū a nobis vt hic plene p do. Abba.fuit ꝛ alia opin. Ar
chi.in duobus locis vz in.c.vt circa de elec.lib.vi. ꝛ in.c.
placuit.vi.q.ij.dixit enī Archi.q si lre epi seu ordinarij
hēant subscriptionē testiū stabif eis vel si est ꝯsuetudo vt
stet lrīs epi de quo hic per do. Abb.q mordet hāc opi.
Arch.cū tñ vf seq Jo.an.hic.sed ego adduco tex.valde
egregiū i.l.i.§.C.de pōde.aur.ꝛ libi.lib.xi.vbi vz statutū
seu ꝯsuetudo q stef dicto vnius experti in arte ita dicaf
ergo in casu isto q valeat ꝯsuetudo q stef lrīs epi in re
in qua hz ꝛ noticiā ꝛ exercitiū arg.eius qd hr in.l.i.§.si.
ff.de ver.ob.vbi si pacto priuatoꝝ induci pōt q stetur
dicto vnius.ergo multofortius valebit ꝯsuetudo seu sta
tutū qꝛ illud qd fieri pōt pacto priuatoꝝ multo fortius
pōt fieri statuto ꝛ ꝯsuetudine.vt est glo.q̄ reputaf singu
laris in rubri.C.de decre.decurio.lib.x.sed de iure cano
nico est gl.in.c.nō putamus de ꝯsuetudine li.vi. Bar.in
l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ in.l.nō possibile.ff.ō pac.
ꝛ plenius per Bal.in.l.de qbus.ff.de legi. Fatendū est
tñ q si ageref de re maximi pīudicij q tunc illa ꝯsuetu-
do eēt tēperanda vt singlr dixit Bal.in.l.cūctos popu
los.C.de sūma tri.ꝛ fi.catho.limitando sing.tex.in.c.cū
dilectus de fide instru.ꝛ qd idē Bald.voluit in.l.vnica
circa pa.C.de ꝯfes.ꝛ qd voluit cōsciculus meus Abba.
in.c.bone de postu.prela.ꝛ isto modo saluari posset qd
voluit do. Abba.hic aperiens os ꝯ Archi.tene menti.
fuit ēt alia opi. Jo.cald.dicit enim q si lre epi vel alteri
us ordinarij hēant subscriptionē testiū ꝛ sigillū tūc cre-
daf eis ꝛ faciāt fidē ꝛ est p certo opi.satis rōnabilis sz
iudicio meo obstat fortissime.d.c.qm ꝯ Leo. Subdit ēt
qd in his q̄ sunt leuis pīudicij credef lrīs epi seu sigillo
ꝛ dicit hic do.abb.q q̄ df esse leuis preiudicij stabif in
dicentis arbitrio ego addo q nō est admiratōe dignū
q in istis leuibus credaf lrīs epi per id qd hr in.l.leuia
ff.de accusa.ꝛ in.l.scio.ff.de in integ.rest.ꝛ in.l.si oleum
ff.de dol.ꝛ qd hr i.c.si.de re iud.li.vi.ꝛ in.l.itē apud la
beonem.§.qōnes de iniur.ꝛ eoq magis qꝛ credif asser
tioni boni viri vt est singu.glo.in.l.titio fundus.ff.de cō
di.ꝛ demō.ꝛ tex.l.si a bonefidei ꝛ qd ibi voluit Ange.
ff.de rei vendi.ꝛ qd hr in.c.in nostra de pcu.ꝛ in.c.ij.de
no.ope.nun.vbi doctus vir ꝛ religiosus vir non pīumif
mētiri ita dicamus quo ad ordinariū vt eidē credaf.ad
do ēt q stetur iudicio arbitrio que dicanf leuia aut ma
gna qd habef in auc.q locū.C.de coll a.ꝛ in auc.pieres
.C.vnde vir ꝛ vxo.ꝛ qd voluit gl.in.c.i.de ꝯsti.lib.vi.in
ver.rōnabilis ꝛ qd voluit Joā.an.in.d.c.cū oportet. de
accusa.ꝛ in.c.qm frequenter in prin.vt lite non contest.
ꝛ in.c.significantibus de offi.deleg.ꝛ qd hr in.l.i.C.qn
impera.inter vidua.pupil.ꝛ orfan.dixit tñ Joā.de lig.
hic q nō oz attēdi an causa sit leuis vt stef lrīs ordina-
rij sed uz attēdi modus p quē credaf. ꝛ allegat.d.c.qm
ꝯ Leo.sed reueren.do. Car.hic dixit aut est actus q spe-
ctat ad iudicē ꝛ ad officiuz eius ꝛ tunc credaf lrīs eius
alias secus quo casu vf sentire q non stef lrīs epi seu or
dinarij ex eo qꝛ ad officiū eius nō spectat scribere lras iz
est officiō notarij vt superius dictū est.ꝯsciculus me9 ab
bas.hic reputat difficile iter tantos sumos in iure viros
erigere verā opi.ꝛ iter alia que ipse dicit adducit quan
dā occisionez dnoꝝ de rota ꝛ eam nitif declarare plixe
satis ꝛ ꝯfuse ꝛ dicit q ne captiuet igeniū suū ꝛ det māz
pastoris cogitādi ꝛ inuestigandi. Facit quandā distictio
nē satis plixam qd ego fragilis ꝛ homūcio ꝛ dauus ꝛ
nō edipus dicā in tāto dubitatōis pelago melius eēt cō
ticessere.ꝛ vt agnus corā tondēte se obmutescere nihilo
minus ne videar cuitare labores dicā qd sentio. Et pri-
54 ma frōte vf mihi ꝯsiderandū [a] an excōicatio sit pena le
a uis an vero sit pena grauis.[a] qꝛ si est pena leuis videaf
hēre locū illa distinctio Jo.cald.si vero eēt pena grauis
tūc videref eē secus ꝛ iudicio meo in hoc stabit tota dif-
ficultas hui9 difficilis passus eēt tñ ꝯsultius ecclesie san-
cte dei ꝛ clero ꝛ populo christiano q romanus pōtifex
cū fratribus suis collendissimis do. Car.declararet istū
passuz vt dubium obscuꝝ ꝛ ambiguum. ꝛ vf primo dicē
dū qd excōicatio est pena leuis ꝛ ita dixit hic.d. Ant.qd
nō est grauis pena imo leuis ꝛ adduco Bar. in.l.i. ulti-
mo §.ff.de publi.iudi.vbi q̄rit si excōicatio est pena capita-
lis vel cōnumeref inter penas capitales.ꝛ decidit q nō
imo est medicina ad hoc allegat .c. cum medicinalis
sententia de senten.excōmunicatio.li.vi.tu pōdera quā-
tū ad hoc q excōicatio infligif ad hoc vt qs de inobedi
ente fiat obediēs ꝛ isto modo df medicina.sed pone qd
excōicatus non fit obediens sed magis indurescit ꝛ fit
deterius df ne tunc medicina certe non vñ lz def ad me-
delā non tñ operaf medelam ꝛ ideo dicebat inclit9 do-
ctor sanctus Tho.de aquino quē refert Jo.an.in.d.c.
cum medicinalis.qd si iudex videt excōicandū rescipisce
re q non deberet illum excōicare.ꝛ pp hoc videretur
mihi dicendū quod an excōicatio sit pena an medicina
stat in pendenti ꝛ pēdet ex futuro euentu qꝛ si excōica-
tus rescipisset erit medicina si aūt indurescat ꝛ fiat dete
rior erit venenū.ꝛ ista iudicio meo est verior ꝛ pclarior
doctrina lz nullo resonante scriptura ego accepi. faciat
sic qd dicimus de appellatione an extinguat an suspen
dat pnunciatum vt no.in.l.tale pactū.§.q pnūciauit.ff
de pac.cum si.dixit tñ Bar.in.l.diuus.ff.de sicc.q excō
catio est pena spiritualis ꝛ per ꝯns vf sibi aduersari in
eo qd dixit in.d.l.ij.ꝛ etiā pondera q snia excōicatiōis
est interlocutoria ꝛ per ꝯns pui preiudicij ita dixit dñs
meus Jo.de imo.quem refert ibi Domi.in.c.ij.de con-
stitutio.lib.vi. et probatur in.c.sacro approbante con-
cilio de sen.excō.vbi iudex qui tulit excōicationem po-
test illam reuocare ergo est iterlocutoria.l. qd iussit ve-
tuitq pretor.ff.de re iudi.c.cum cessante de appella.cuz
si.ergo non est admiratione dignum si credatur litteris
ordinarij se aliquem excōmunicasse vt loquitur iste tex.
quare ergo tot rumores surrexerunt inter maximos iu-
ris doctores quo ad intellectum huius tex.et aliorum cum
agatur de re leuis preiudicij et maxime cum loquatur
de pcuratore excōmunicato quo casu non agif de ma-
gno preiudicio suo cuz ad aliena negocia accedat. si au-
tem dixerit quispiam qd imo excōmunicatio est grauis-
simi preiudicij eam glo.singu.et vnica i institu.de capi.di
mi.§.relegati equiperat excōmunicatum deportato et
faciat glo.in.c.pastoralis.§.i.de appella. et dicunt scri-
55 bē.in.c.ita quorundam de iude.[b] q diabolus vtitur ex
cōmunicato sicut rusticus vtitur asino suo.et per conse-
quēs per excōicationem excōicatus efficitur monstrum

[a] Grauis.me dicinalis tñ.c. cū medicinalis de sen.excō.in vi.ꝛ tale bal.i l.i.x.col.C.de here.insti.specu.in ti.ō pos. §.vij.ver.qd si quos ad hoc vide.

apud ipsum deum. et facit qḋ scriptū est a beato phylo.
q spectante deo filie monstri est. et simile vr̄ de angelis re-
bellibus deo altissimo q effecti sunt mōstra horribilia et
tetra q̄ de pulcherrimis effecta sūt mōstra terrena et in
hystoria transmigratiōis altissime virginis marie scribit
qḋ petiit q̄ in illo trāsitu nō videret spūs tetros et p ꝯñs
pp peccata hō efficit mōstrū et ēt efficit seruꝰ iuxta illud q
facit peccatum seruus est peccati et reputat esse filium
diaboli vt sacro scribit euangelio Jo. circa finē ver. vos
estis ex patre diaboli et opa patris vestri facitis ille ho-
micida est ille mendax est sunt enim verba ipsius xpi et
adduco. c. epi. xi. q. iij. q̄ dicit qḋ pp excōicationē excōica
tus morit citiusꝰ et ēt dixit glo. celebris. in. c. qua fronte.
de appel. qḋ pp peccata peccator citius moritur. et ēt fa
ciat text. in. c. corripiant. xxxiiij. q. iij. vbi maior pena q̄ ī-
ponitur in ecclesia dei est excōicatio. et faciat. l. placet. C.
de sac. san. eccle. vbi excōicatio appellat acrimonia. et
habet in. c. arma. de sen. excō. li. vi. et faciat. l. hi qui sa-
crā. C. de aposta. vbi est tex. singu. et melior de corpore in
ris in ver. maxima est pena versari inter hoies. et hoium
carere suffragio multo fortius erit maxima pena excōi
catio que priuat excōicatū a cōione fideliū. et a pticipa-
tione sacrorū ipsius Dei. et tradidit illū satane. et faciat
glo. Tallegata in. d. §. relegati disti. de capi. dimi. q̄ equi
perat eū excōicatū deportato gl. tñ in. d. c. pastoralis. §.
i. de appel. equipat eū relegato bar. tñ in. l. amissiōe. §. q
deficiūt. ff. de capi. dimi. nō vr̄ sequi gl. d. §. relegati. et ēt
illā non tz in sua celebri disputatione incipiēte statuto lu
cane ciuitatis et ēt si bene pōderet nō vr̄ eā sequi in. d. l.
ij. alu. i. ff. de pub. iudi. sed bal. illā sequit in. l. i. C. de sacr.
san. eccl. in repe. et in auc. itē nulla cōitas. C. de epis. et cle.
et in. l. pe. C. de vsufru. et in. l. i. C. de here. insti. et in. l. eaz
quā. C. de fideicō. et in. l. reos. C. de accu. et in. l. fi. C. ō sen
ten. pas. et in. l. gallus. §. qd si tñ. ff. de libe. et posthu. et in
l. seruū quoqz. §. publice. ff. de pcu. et in. l. amissione. §. qui
deficiunt. ff. de capi. dimi. et in. c. i. de treu. et pa. et q̄ ipse
voluit hic et cū supioribus annis ꝯsuluissez ferrarie ꝯsul
tus sup hoc adduxi i mediū has oēs quottas bal. cōiter
oibus moderatis incognitas faciat ēt q̄ ipse hic voluit.
et ēt adduco hugo. fonta. q hanc. q. bellissime disputauit
sequēdo glo. in. d. §. relegati. et ēt adduxi Ang. in sua ce-
lebri. q. incipiente duo adinuicē litigātes. mō in ppposito
nostro si nos tenemus primā ptē seu primū mēbrū distin
ctōis mee demōstratū est ad oculū q̄ credet lr̄is epi seu
alterius ordinarij asserentis se aliquē excōicasse qr quo
ad leuia credendū esse assertioni ordinarij per iura alle-
gata supius. et hoc mō ꝯfundit opi. ꝯtria opi. huguzo. et
cū dicebat hosti. maxie pcedere opi. huguzo. i snia excōi
catois. et ad hoc allegauit. c. i. de treu. et pac. Ego admi
ror admodū de tot illustribus doctoribus referentibus
Hosti. et tenētibus ꝯ eū et nō pōderātibus. d. c. i. de treu
ga et pace. ibi eni dicit tex. epis scriptā sniam excōicatio
nis vicinis epis nūciabit hec sūt formalia vba illiꝰ text.
vñ minime pbat q̄ epis. scripserit illā sniaz sz psumit scri
pta ab eo q illā scribere debuit et hmōi est tabellio vt est
casus in. d. c. qm̄ ꝯ. eo. et p ꝯñs illud verbū scripta nō p
bat doctrinā Host. sua semp salua honorificētia. n. iuris
speculū nā a. l notariū spectat scribere vt. d. c. qm̄ et. l. ne
in arbitris. §. finaūt in scriptura. C. de arb. et. l. i. et. ij. C. ō
sen. ex peri. recita. l. eos. §. q̄ super his. C. de appel. ergo
si non teneamus hz membrū distinctiōis q̄ excōicatio sit
grauissima pena tūc ego teneo p firmo q̄ nō stabit lr̄is
epis. seu alterius ordinarij. et de hoc allego casuz cui ne-
quaquā rñderi poterit in. d. c. cuz a nobis de testi. ibi. n.
vr̄ canonica et ciuilia iura sequentes quo casu pbat ille
text. singlr̄ q̄ nec de iure canonico. nec de iure ciuili stat
lr̄is ordinarij et si qspiā subtilis inuestigator dixerit mi-
hi amice ille tex. quo ad ciuilia iura nequaqz adaptari
pōt ad excōicatum ex eo qr iudex laycus non hz ptātem
excōicandi. ego rñdeo q̄ dz intelligi quo ad iudicē lay-
cum excōicare idest bānire qr bānitus equipat excōica-
to per illam gl. in pallegato. §. relegati. et adduco vnicā
et sing. glo. xi. q. iij. c. ad mensaz q̄ dicit q̄ laycus pōt ex-
cōicare. i. bānire et vide ēt per gl. in. d. §. relegati. Bal. in
c. i. in titulo hic finit lex incipiūt ꝯsuetudines regni i vsi.
feu. vbi tex. loqtur de excōicato faciat qḋ ibi voluit bal.
subdit postea tex. in. d. c. cū a nobis in ver. nullus iudi-
cis quātecunqz fuerit auctoritatis vbo credat nec scri-
ptū eius pbet i iudicijs sup vltimis volūtatibꝰ aut alijs
ꝯtractibus. salua tñ semp sedis apostolice auctoritate vbi
est casus formalis q̄ nec vbo nec scripture cuiuscūqz iu-
dicis quantecunqz fuerit auctoritatis credat ergo seqt
q̄ lr̄is epis. vel alterius ordinarij nō erit stādū ex quo
res est ita ardua et lz tex. ille loquat in testimonio feren-
do et p ꝯñs dēat intelligi sm̄ titulū in quo locutus est ar
gu. l. impatores. ff. de iudi. adiec. nihilominus in testimo
nio ferendo interuenit religio iuramenti. et tñ non credi
tur ergo multo fortius non credet lr̄is suis q̄ non sūt cor
roborate iuramento eius. Et ad istū tex. rñderi pōt pri-
mo qḋ loquit in pcuratore quo casu de nullo pīudicio
eius agit vel si agit est minimū de quo non est curādū. l.
leuia. ff. de accu. itē qr istud credi est tpale et non ppetuū
sic pōt se alleuiare qcūqz ab isto onere petendo absolu-
tionē vt. d. c. cū medicinalis ergo pōdera. tñ si posset ad
hiberi hec distinctio vz aut talis ordinarius est vir ma-
gne sanctimonie. et isto casu stet sue assertioni et per ꝯñs
suis lr̄is qr non est credendū q̄ falsū scripserit per id qḋ
voluit gl. in. c. de ludunen. ix. q. iij. gl. in. c. dēs. x. q. i. gl. in
c. expedit. xij. q. i. glo. in. l. ticio fundus. ff. de ꝯdi. et dēō.
tex. in. c. fi. de cle. p salt. pmot. et in. c. ij. de no. op. nū. et in
c. in nostra de pcu. et in. c. sicut de accusa. et in. l. si a bone
fidei. ff. de rei ven. et qḋ voluit ibi Ang. c. ad audientiā ō
pscrip. et qḋ voluit ibi Bal. c. sanctorū eo. ti. et qḋ voluit
ibi Bal. et adduco qḋ voluit Hosti. in. c. finē litibus de
dolo et ꝯtu. vbi dixit non esse credendū q̄ dolo aut falso
moueat aliqs magne sanctimonie allat glo. in. d. c. expe
dit idē voluit do. Ant. in. c. postremo de appel. et q̄ vo-
luit Ang. in. l. i. ff. de eo p quē fac. erit. vbi allat gl. d. l. ti-
tio fundus et qḋ voluit Bal. in. d. c. cū ꝯtingat de rescri.
vbi ēt allat. d. glo. et adduco qḋ voluit Pe. de anch. in
c. si iustus metus qḋ est. c. fi. de appel. q allegat Cy. in. l.
iiij. C. de ser. fugi. et faciat glo. multū sing. in. c. nobilissi-
mus. xcvij. dist. q̄ dicit q̄ credit nobilissimo viro. ergo for
tius credit viro sanctissimo et sepenumero in ꝯtingētia
facti ꝯsului ad excusandum hoiem pbate et sancte vite
q̄ dolo aut calūnia nō videat moueri et adduxi oia ista
in simul cū magno stupore legentiū et videntiū. posset tñ
aliqs subtilis inuestigator opponere ꝯ oia ista q̄ non p-
cedāt in casu qōnis nostre ex eo qr sanctimonia viri nō
excusat eū a solēnitate iuris obseruanda vt est tex. in. c. i.
vt lit. pend. et voluit ibi Bal. et idē ipse voluit in. c. iure-
iur. ꝯ. eo. vide ibi dicta cū ergo ista sit iuris solēnitas vt
iudex ordinarius hēat notariū ad scribēda singula ac-
ta vt ex tex. in. d. c. qm̄ ꝯ. ergo seqt q̄ sanctitas eius nō li
berat eundē a tali solēnitate. nā quāto qs sanctior est et
iustior tāto fortiꝰ dz esse solēnitatis legis obseruator de.
fi. de here. nā et apostoli q habuerūt stigmata Jesu xpi
et spiritū sanctū nihilominus fuerūt legis obseruatores
et ideo dicebat Bal. in. l. iusticia. ff. de iusti. et iure. q̄ ille
dr̄ bonus vir q ꝯsilio posset et allegat. l. cetere. §. i. ff. fa-
56 mil. her. et ēt dixit q̄ ille dr̄ bonus vir q nō facit aliqd
penale allegat. l. si pēdētes. §. i. ff. de vsufruc. et dr̄ ēt bo-
nus vir ille q facit in aliuz illud qḋ vellet fieri in se ipsuz
l. i. ff. de solu. et faciat qḋ voluit Bal. in. c. qntaualis. de
iureiur. et faciat tex. in. c. i. §. diuersi in titu. de alie. feud.
in vsib. feud. in ver. eccle. cultrix iusticie non patit in aliū
fieri illud qḋ in se fieri nollet Bal. in. l. si ea lege. C. de cō
di. ob cau. ergo seqt q̄ eodē mō vir magne sanctimo-
nie debet facere in alium illud qḋ est legale et canonicū
sicut vellet fieri in se ipsuz ergo dz esse solennitatis legis
obseruator

a ¶ Citius vide ad hoc beatū Tho. in iiij. sen. dist. xviij. et vide Bal. in marga. in vlti. excōicatus vsi. iiij. et d. Cardi. in cle. ij. §. cete rū de ele. tio.

obseruator tene menti. & si quis opponat de eo qd habet in c.penul. de purga.cano. quod tex. allegat hic scrib. qd statur litteris iudicis delegati seu relationi sue qr de hoc vt inferius circa illu articulu que magno cu studio tetigit hic Jo.cal. & alij scrib. veru illud qd di hic de litteris iudicis ordinarij habeat locu in iudicibus delegatis & ista non sunt tradenda obliuioni. Dixit tn bal. hic circa hunc articulu quotidianu que nemo hic allegat hoc mo vz aut nos loquimur in his q fiunt in figura iudicij & tunc no stat litteris epi. seu alterius ordinarij & ad hoc allegat d.c.qm cotra.ff.eo. qr debet adhibere notariu ad scribedu singula iudicij acta allegat. l. ne in arbi. §. finauit in scriptura. C. de arbit. c.cu a nobis. J.e. l. i. & .ij. C. de sente. ex pi. recitan. l. col. §. qd sup his & . l. ampliore & . l. pcipimus. §. qd si .C. de appellat. cu officia sint distincta & vnus no pot ipedire se de officio alterius allegat. l. i. C. de sportul. allegat glo. in. l. quicuqz. C. de executor. lib. xij. qua glo. allegauit ide bal. in. l. consulto diualis. C. de test. adduci pot. l. repetita. C. de epis. & cler. & qd voluit ibi guiliel. de cuni. & et adduci posset qr regralis auctoritas iudicis & scripture notarij qd voluit glo. in. l. iubemus. C. de liber. caus. & in. l. istar. C. de iur. fis. li. x. & in. l. hac consultissima §. penul. C. de testa. ¶ Dicit et bal. qr in alijs si ordinarius scribit aliquid pro se no creditur sibi. l. nullus. ff. de test. l. i. C. nequis in sua causa. si aute contra se statur allegat. l. distrahente. C. de reb. alie. no aliena. si aute scribit in preiudiciu alterius tuc no creditur secundu eu. ¶ Tn tempus hoc nisi ad ipsum iudice spectaret & eius officium vt supius dixi post. d. car. ¶ Item dicit et hic bal. qr si iste lre assereret actum gestu fuisse de preterito tuc crederetur ipsis litteris & allegat glo. quam doctor communiter reputat sing. in. l. i. C. de fid. instru. & iur. ast. fiscal. li. x. p illa gl. vide que ego dixi in repeti. l. sciendu. ff. de verbo. obliga. vbi adduxi pene oes docto. modi vario mo allegates glo. illaz vide ibi omnino. D. tn abb. hic pro litteris ordinarij asserentibus actuz de preterito allegat dnos de rota vide hic p eu. dicit et hic bal. vnu qr e sempiterna dignum memoria vz † quida erat notarius postea effectus e epus ipse vult facere instrm vt notarius veru ipse possit & bellissime decidit hic qr no pp honore potificalis dignitatis e qr tabellionatus e vile officio allegat. l. vniuersos. C. de decur. li. x. & ide et ipse voluit. i. d. c. cu a nobis. J. de testi. tene meti pro multis notarijs pmotis i episcopos vt iam vidimus teporibus nostris qr no poterut facere instrumeta vt tabelliones. ego podero. c. i. & c. sicut ne cle. vel monac. vbi clericus si e notarius & faciat instrumeta valeat & tenent vt volut scriben. in dictis iuribus & refert & sequit bar. in. d. l. vniuersos ergo sequi qr eo. mo nos dicemus & in epo qr no dz ce deterioris coditiois qz clericus vnu si h face pt clericus multo forti9 facere poterit & epus. & et qr multa fieri no dnt q tn facta tenet vt in. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui. vel alie. iur. & istud credo esse de iure verius. & et faciat qr no reperitur iure expresso ee prohibitu in epo illud qd habet. i. d. c. i. & i. d. c. sicut ergo censebitur sibi permissuz per iura vulgaria &c. remitto tn ad ea que scripta sunt per alios in. d. c. sicut & in. d. c. i. tene menti. † ¶ Querit etia hic bal. veru in litteris epi seu alterius ordinarij requiratur qr apponat dies & consul sicut apponit in publicis instrumetis & decidit qr sic per. l. optima. C. de contrahen. & comit. stipu. & faciat qd habetur in. c. abbate sane de re iud. li. vi. ego podero vnu in quo bal. re vera defecit ex eo qr hodie no apponit consul in publicis instrumentis sed apponitur nomez iperatoris vel pape secundu qualitatez locoz vbi publicu instrm celebratur istud dixerut dne glo. magistre vz in. l. generali. C. de tabular. li. x. & in auc. vt ppona. nomez ipat. §. i. & io debuit dicere qr deberet apponi nome aut principis aut pape. qd autez debeat apponi tempus nulla e dubitatio nuc e necessitatis qr aut est scriptura publica aut est scriptura puata si est publica tuc tpus e de substatialibus publici instrumeti vt in. d. c. abbate sane de re iudi. li. vi. & . d. l. optima. C. de cotra. & comit. stipu. nec valeret consuetudo contra substatialia actus vt in. l. cu precario. ff. de precar. & quod not. in. l. vbi ita dnatu. ff. de dona. caus. mor. & p glo. in c. si. de procur. li. vi. & io io. ro. in comet. d. l. sciendu de v. obli. comemorat dnos de rota expresse decidisse in quada eaz decisione no valere tale cosuetudine vt no apponatur tepus instrumeto qr daretur materia comittedi falsuz & malignandi qd esse no dz qr no possent homines defendere se a falsitate instrumenti qd esse no dz. l. couenire. ff. de pac. dotal. l. fine hereditaria. ff. de nego. gest. & fraus. & dolus opitularetur doloso qd esse no dz. c. cu officijs de testa. c. sedes apostolica. c. ex tenore. i fami. ti. de rescrip. ergo & isto iudicio meo vi ee pstatior doctrina qz doctrina bal. hic. cu g iste lre edite sint a psona auc. & publica vt e episc. & eoqz magis si habeat subscriptione testiu vel sigillu ipsius epi. vel eccle. vel alioz epoz ergo aut nos loquimur in scriptura priuata. & tunc erit secus. tuc eni de necessitate no requirit appositio diei vel temporis vt e tex. in. l. cu taberna. §. idem quesiit. ff. de pignor. que tex. ang. ibi ad hoc reputat esse sing. Ego autem examinaui istuz passu plenissime admodu in repeti. rubrice. J. de fid. instru. vide ibi omnino & inquantu supius retulit bal. qr vbicuqz officia sunt diuersa vnus n pot impedire se de officio alterius vt. i. l. i. C. de sportul. ego addo vnu qd voluit ang. in sua repe. l. si vacatia. C. de bo. vaca. li. x. vbi dixit in ciuitate perusina diuise sunt iurisdictiones iudicu potestatis perusini per portas ciuitatis ita qr vnus iudex no pot impedire se de porta alterius iudicis. superuenit pestis in ciuitate. & iudex vnius porte absentauit se a ciuitate qr nihilominus alter qui e presens poterit ipedire se de porta illius absentis & h pp necessitate

59 pestis & ita limitator. d. l. i. C. de sportul. ¶ † Opportune mo se offert in mediu qd elegans & quotidiana qd erit in litteris iudicu delegatoruz * & quidez elegater hac. q. tetigit copostol. in. c. i. de elec. li. vi. & in. c. capitolu sancte crucis. J. de rescript. & specul. in ti. de remissio. §. vtilez v. quid si. & ibi eaz tetigit io. an. & in rep. sua tetigit hic io. cal. d. an. d. car. d. abb. & alij. & quod credatur litteris delegatoru adducutur hec iura vz. c. cu olim el ij. de offi. deleg. c. cu in iuuetute de psum. c. cu secudu capitulu de prebe. c. cu dilectus de purga. cano. c. cu dilecti de accusat. c. cu dilecta de confir. vtil. vel inutil. c. veritatis de dol. & contu. c. peruenit. de fideiussor. c. accedens de concess. preben. c. i. de appella. li. vi. l. si publicanus. ff. de publica. & auten. vt nulli iudi. §. si quis vero comphesoruz & c. intimasti & c. super eo de appella. & quide datur hec conclusio aut nos loquimur in litteris citatorijs seu in litteris remissiuis & tuc statur talibus litteris delegatoru dumo costet de iurisditione ipsorum delegatoz vt in. c. cu iur peritus de offi. dele. J. & in. c. preterea de dila. & cosueuit in citatorijs mitti copia rescrip. delegationis vt in. d. c. preterea in. v. viso tenore. tene meti iura prefata que ab vno scribetiuz minime allegata fut. aut nos loquimur quo ad actus iudiciales & tuc creditur litteris eaz habetibus notu sigillu sicut creditur litteris ordinarioruz. ¶ Dixit tn spec. in pallegato loco qd si delegatus in delegatione expssit qr delegatus iudex informet se de negotio & illo instruat & p suas litteras remittat ad ipsum superiore qr illo casu creditur litteris ipsoz delegatoz ad hoc bene faciat qr notat in. l. i. C. de relat. & hac parte sequitur ibide io. an. in addi. suis. sed io. cal. no placuit hec doctrina & communiter scribe. sequit Jo. cal. mouetur eni ad sic dicedu qr verba rescrip. debet intelligi secudu dispositione iuris comunis ad hoc faciat. c. causasqz de rescrip. vbi e melior eaz de iure secudu. d. abb. ibi qr verba rescrip. sut iproprieda ad hoc vt reducat ad terminos iuris comunis. pbat in. c. cu dilectus de consuetu. & in. l. si serui vestri. C. de nox. glib. & in. c. ad nraz el. i. de iureiuran. & in. c. dilecto. & in eaz parte in xpo de vbo. significa. & in. c. cu dilectus de

¶ Delegatorum. Adde ro. decis. cccli. vel voluerit i no. & in deci. xxii. fuit dubitatum in no. vbi vis.

cleric.nó residé. ꝛ in.c.i.de feud.cog. ꝛ in.c.i.de cósuetu. rec.feud. ꝛ gl.que reputatur sing.i.l.fi.§.in cóputatióe. .C.de iure deliber.sed ex disputatione iuris communis iu dex debet adhibei notariū ad scribédū ꝓcessū ꝛ singula iudicij acta vt est tex.in.d.c.qm̄ cótra.Jeo.ni ergo nó sta bitur litteris delegatoꝝ tene méti qꝛ isto modo satis col lozat a é opi. Jo.cal.sed mihi videt ꝙ de iure sit verioꝛ doctrina spec.io.an. ꝛ sequatū ꝛ moueoꝛ ꝙ vba statuti aut rescripti aut similiū debent addere aliquid ad iure cóe ꝛ operari aliud quá disponat a iure cói iste fuit solé nis doctrina bar.in.l.iiij.§.pretoꝛ ait.ff.de dani.infec. ꝛ in.l.i.ff.de vsucap. ꝛ eá sequit Jo.de imo.ꝯsi.ciiij. ꝛ seqt Pe.de anch.in rub.de reg. ꝛ eá sequit.d.abb.ꝯsi.xviij. ꝛ in.c.cániqꝫ de do. ꝛ cótu. ꝛ in.d.c.ex parte in xpo ꝺ ꝟ.

60 signi.vbi dixit † ꝙ vbicūqꝫ dispó emanat in terminis iu ris cóis semp alterat iure cóe ꝛ addit ad illud faciat.l.iij .§.si rex.ff.de le.iij. ꝛ ꝙ voluit bal. ꝛ ei.d.abb.in.c.pasto ralis de appel.cū ergo in casu nostro ista cómissio ema nauerit i forma iuris cóis. ergo sequit ꝙ dꝫ opari vltra ius cóe. ꝛ p ꝯñs tollit doctrina Jo.cal.pp ista tene méti qꝛ in pratica deberet seruari doctrina spe. ꝛ Jo.and. tá pp auctoritaté eoꝝ quá pp istas róes Dicit et hic.d.an. ꝛ.d.abb.ꝙ ita credit l'ris delegatoꝝ hntibus notū sigil lū sicut credit l'ris ordinarioꝝ.Sed ego pódero vnū quo ná modo eqpari pót iurisdictio delegata iurisdictiói ordi nariæ.qꝛ data vna dissimilitudine equiperatio corruit ꝛ nó valet ar.c.sicut vrgeri.l.q.i.sꝫ gl.in.c.i. de rescript.in vi.dicit ꝙ iurisdictio ordinaria é fauorabilioꝛ ꝛ teneatoꝛ q̄ sit iurisdictio delegata ꝛ ad hoc reputat illa gl.sing.er go nó tꝫ ar.a simili. ꝛ ad iot iura allata supius rńdeo ꝙ loquitur in casibus specialibus ni ergo. ꝛ p ꝯñs expedi

61 ta é ista qó ex istis. ℂ Modo afferi se i mediū alia qó quid in l'ra arbitroꝝ vtrū credat l'ris eoꝝ sicut creditur l'ris ordinarioꝝ vel delegatoꝝ ꝛ quidé é ꝯclusio ꝙ aut arbiter sina l'ra attestatur se excomūicasse aliqué ꝛ isto casu n̄ stat l'ris suis qꝛ ñ hꝫ ptátẽ excóicádi.c.pe.de offi. ordi.nó.n.hꝫ iurisdictioné sed hꝫ cognitioné vt hꝫ in.l.aut ptoꝛ.ff.ꝺ re iudi. ꝛ in.§.tria.vij.q.iij.ego addo ad scribé. hic ꝙ illi cópetit ptás excóicádi q hꝫ iurisdictióe. ꝛ illi ñ cópetit q nó hꝫ iurisdictioné iste é casus valde pegrinus in.c.dilecta in xpo ꝺ maioꝛ. ꝛ obe.vbi ꝓbat ꝙ abbatissa nó pót excóicare mónales ꝛ rō é qꝛ iurisdictioéz nó hꝫ.c. noua q̄dá de pen. ꝛ remis.l.femine.ff.ꝺ regul. iur.cū ergo arbiter nó habeat iurisdictioéz ergo nó hꝫ ptáté excóicá di.aut loquitur quo ad alios actus iudiciales. ꝛ tūc ꝯclo est cóis ꝙ nó credatur l'ris suis vt hic tꝫ Jo.an. ꝛ cómu niter doc p.l.ne in arbitris.§.fin.aūt in scriptura.C.de ar bitr. ꝛ ét qꝛ infamia pót esse arbiter.vt.l.pedius alias in cipit pomp.ff.de arbi.sꝫ infami nó credit ergo. ita residét oés hic. ℂ Dicit ét.d.an.referés celebre dictū guiel.de cuni.in.l.arbiter.ff.de arbi.vbi dixit ꝙ arbiter nó pót sti pulari ꝓ alio qó dicit esse singulariter notádū ego póde ro.d.l.ne in arbitris.§.fin.aūt.qꝛ fortasse nó ꝓbat illū ad qó cóiter doctoꝛ.eā allant qꝛ loquit in his q̄ tédūt ad fa uoré ipsius arbitri ad fauédū sue ptáti. quo casu nó é ad miratióe dignū si l'ris suis minime credat ar.l.nullus.ff. de testi. ꝛ.l.i.C.ne qs i sua cau.tene méti qꝛ é noua indu ctio ad illū tex. ℂ Jté ét pódero ꝙ ita simpliciter loqué do nó recte loquūt doctoꝛ.ex eo qꝛ arbiter reperit in du plici forma vꝫ.est arbiter iuris. ꝛ é arbiter hominis ꝛ de arbitro iuris é tex.in.c.ab arbitris de offi.deleg.li.vi. ꝛ in.c.suspicionis de offi.deleg.vbi ad plenū dixi. ꝛ in.c.cū spāli de appel. ꝛ ió.l.diem proferre.§.stari.ff.de arbitri. ꝓcedit in arbitro hominis ꝛ nó ꝓcedit in arbitro iuris faciat ad hec qó voluit bal.in.l.quid ergo.§.ex compro misso.ff.de his q not.infa. ꝛ in.l.i.C.de per. ꝛ comod.rei védi. ꝛ in.l.venales.C.qñ ꝓuo.nó é necel. ꝛ in.d.l.diē ꝓ ferre.§.stari.q in.l.si dictū.§.si cópromisero.ff.de euic. ꝛ voluit bar.in.l.cū spālis.C.de iudi. ꝛ in.i.ꝯsti.C.§.qbus ꝛ Pe.de anch.in.d.c.ab arbitris. ꝛ faciat titulus i que

positus é.d.c.ab arbitris.qꝛ ponit in.d.ti.de offi.delega. ergo viua ꝛ necessaria ratione dicetur ꝙ doctrina do ctoꝝ nó hꝫ locū in arbitro iuris ex eo qꝛ dicit iudex de legatus ꝛ si dicat quis dicit arbiter iuris.dicatis é ille q eligit ex dispóe ꝛ necessitate iuris ꝛ p ꝯñs illud quod dicit in iudice delegato.habebit locū in arbitro tene méti qꝛ é noua doctrina nec eá ꝯsiderauit aliqs q hic scri pserit. ℂ Jté pódera ét ꝙ in iudice ꝺlegato posset da ri illa limitatio q̄ haberi dꝫ si vir sanctevite crederetur l'ris suis sigillatis nouo sigillo p.d.c. nobilissimus. ꝛ p glo. ꝛ iura allegata supius. ℂ Jté allat hic bal.ex isto tex.ꝙ credit ꝟbo regis nec pót ꝓbari ꝯtrium dicit tñ ꝙ scriptū regis recipit interpretatióez a iure allat nóbilé tex.in.l.ex facto.ff.ꝺ vulga. ꝛ pup.dicit ét ꝙ ipse poterit interpretari suas litteras allat.l.cū de nouo.C.ꝺ legib' dicit ét ꝙ sua interpretatio habebit ꝓ lege allat.l.fi.C. ꝺ legib.dicit ét ꝙ rex regit ꝺm ꝯsiliū sapiétū allat ad h celebré tex.in.l.dini fratres.ff.de iur.patro.ego addo p mo ꝙ iudicio meo male colligit ex isto tex.ꝙ stat verbo regis.pmo iste tex.logt in epo ꝛ argumétare de rege ad epuꝫ é mala argumétatio ex eo qꝛ epo regit suá dioceſiꝫ ꝛ rex é ꝑfect' multoꝝ ꝑtoꝝ ꝛ regit multas ꝓuincias ita dixit bal.i.l.i.ff.ꝺ offi.ꝓcósul.§.pessime arguit ex isto tex. loquente ꝺ epo ad regé.secūdo ét male arguit ex eo qꝛ iste tex.ñ logt ꝺ voce viua ipsius epi.sꝫ logt ꝺ l'ris epi seu iudicis ordinarij. ꝛ p ꝯñs nullo mó potuit assumere tale arg.ex tex.isto.ꝑterea ét faciat aut ipse voluit sentire ꝺ le gato ꝺ latere ꝛ ét male arguit qꝛ legat' ꝺ latere eqpat ꝓcósuli ꝛ ñ eqpat regi vt hꝫ i.c.ij.ꝺ offi.lega.li.vi.aut ip se voluit loq ꝺ archiepo ꝛ ét male logt qꝛ archiepo re spectu ꝓuicie eqpat ꝑsidi ista é gl.valꝺ celebris i.c.i.ꝺ of fi.ord.li.vi. ꝛ ét gl.ibi dicit ꝙ epo eqpat ꝺfensori ciuita tis ꝛ p ꝯñs q̄cūqꝫ se ꝟtat pessime é locut' quimo plus di co ꝙ doctrina sua vt ꝫ sacrū euágel.qꝛ io.vij.seu viij.ca pitulo iudeis dicétib' Christo tu ꝺ teipso testimoniū ꝑ hibes ꝛ xpo rńdit si nó creditis mihi credite mihi ꝛ pa tri qꝛ in ore duoꝝ vel triū stat oē ꝟbū.si ergo xpo noluit stari testimóio sui solius q̄to ergo fortius nó stabit sol' regis. Jté ꝯfódit ét dictū eius p tex.i.c.cū a nobis.ꝺ test.i ꝟ.salua tñ sedis aplice auc.vbi dūtaxat stat ꝟbo soli' pp. q̄ ꝯcludūt oés inferiores ab eo.quimo plus multū sing. d.abb.ibi ausus é cū tremoꝛ tñ repheděi.d.c.cū a nobis qꝛ si xpo noluit stari dicto sui solius.q̄ eodé mó debuit facere ipse papa ꝛ illá rephensioné dati p abb.ibi taci to auctore appropriauit sibi lo.ro. in.l.sacédū.ff.de ver. oblig.vió ibi dictū ꝛ p ꝯñs vehemēter errauit bal.parcé dū é tñ ꝛ ex eo qꝛ iá excesserat oct euagesimū sue etatis ánū cū scripsit in decretalibus. ℂ Pódera ét inquátū ipse dicit ꝙ rescriptū eius nó poterit interpretari nisi ip semet rex ,qꝛ pace sua salua ꝫ cū allego tex.valꝺ sing.in c.i.ꝺ postula.ꝑla.in.ꝟ.dubia verba rescripti nostri inter ꝑtatus. ꝛ ét quilibet doctoꝛ hꝫ ptáté a iur.interpretandi vt in.l.i.C.de studi.liber.vrb.ro.li.xj. Jté ét inquantū ipse dixit ꝙ regit ꝯsilio sapiétū p.d.l. dini fratres ego adduco tex.in auc.habita deliberatione abbatū ducū ꝛ ꝓcerū.C.ne fil.ꝓ patr.ego adduco tex.in.l.humanū.C. ꝺ leg.quod ꝛ iuste ꝛ sacte fecerūt hodierni principes si ꝯsilio sapientū regerent ꝛ sapientes ipsos diligerent ꝛ ió refert Cy.in.l.nolumus.C.de testa.ꝙ hodierni ꝑn cipes loquit tñ de ꝑncipibus sui temporis nó amát nisi q̄stores ꝛ istos robatores ꝛ ió dicit ꝙ pp h sepenumero ruūt a ꝑncipatu suo. ꝛ dicit ibi bal.ꝙ pñti tempore ꝺplo rat ecclesia ꝛ loquit ibi bal. de tempore suo. ꝛ faciat qó voluit idem Bal.in.l.ex hoc iur.ff.de iust. ꝛ iur.vbi dicit probdoloꝛ sanguineꝫ populoꝝ exorát ꝛ viꝫ ꝑcarū di mittūt spiritū ergo caueant sibi ꝑncipes q tyráice viuūt. ꝛ ideo bar.in.l.oés populi.ff.de iusti. ꝛ iur. dicit canes curiarū deuoratores omniū bonoꝝ. ꝛ apud boetiū dici tur pallatini canes. ꝛ referūt scriben.supra valeriū li.i.c. de neglecta religióe filiū dyonisi regé siracbusseꝝ interro gatum

gatũ fuisse post expulsionẽ a regno de cã expulsiõis.res-
põdit fuisse assentatores. ¶ † Querit ẽt hic bal.pone ꝙ
61 excõmũicatus ᵃagit p publica vtilitate qꝛ accusat aliquẽ
a pp publicũ bonũ ⁊ intẽdit actionẽ popularẽ vtrum pos-
sit repelli tãquã excõicatus ⁊ decidit ꝙ sic qꝛ ista ẽ excep
tio spiritualis.tu pone exẽpliũ ẽ facta iniuria psbytero pa
rochiali cõpetit actio cuilibet ð parochia vt dixit bal.in
.l.i.in pn.ff.de insti. ⁊ iur.ego adduco.d.an.in.c.a nobis
ð excep. vbi tetigit istũ passũ sed ego vltra bal. ⁊ ipsum
d.an. allego casũ sing.in.l.iij.ff.ð popular.actio.vbi di-
citur q intẽdis popularẽ actionẽ dꝫ esse homo integer sꝫ
excõicatus nõ ẽ integer hõ qꝛ per excõicatiõem effectus
ẽ deportatus vt ẽ glo.insti.ð capi.dimi.quã tãto studio
supius examinauimus ergo si poterit excõicatus talẽ a
ctionẽ intẽtare ⁊ si quispiã opponat ꝙ ratiõe publici bo
ni omnis inhabilis cẽsetur habilis.l.si quis in graui.§.
bij quoqꝫ.ff.ad silliã.ergo ob publicã vtilitatẽ excõica-
tus erit habilis.qꝛ respõdeo illud nõ pcedit in re spũali
qꝛ nulla cẽsura ciuilis põt habilitare excõicatũ ⁊ iõ glo.
fin.in.l.i.C.de iur. ⁊ fac.igno.dicit ꝙ in foro seculari po
test opponi exceptio excõicationis ⁊ repellet excõicatũ
agẽtẽ ab illo foro ⁊ idẽ voluit glo.in.c.pia.ð except.li.
vi. ⁊ lꝫ bal.p hoc dcõ suo allegauerit.l.i.§. ꝙ ait.ff.ð ale
ato:.re vera ille tex.hoc nõ dicit sed pprius ⁊ accomoda
tius tex.ẽ.d.l.iij. ⁊ ista tene menti qꝛ cõiter sunt in cogni
ta. ¶ Jtez inquantũ supius dictũ fuit ad intellectũ.d.
c.pia.ꝙ excõicatus agẽs in iudicio si si oponat exceptio
excõmunicationis vꝫ ⁊ tenet iudiciũ agitatũ cuꝫ eo ego
sparsi circa illud.c.supius nihilominus dico qcqd dixe
rit inno. ⁊ cõmuniter oẽs doctores volẽtes iudiciũ vale
re ego dico ꝙ ẽ casus formalis in cõtrariũ in.d.c.pia. ⁊ i
duco illũ tex hoc modo dicitur eni ibi ꝙ si excõicatus a-
gat ⁊ nõ opponit acta p eũ sũt in suo robore duratura q̃
casu p illa verba nõ pstatur robur nouũ talibus actis sꝫ
sũt in eo robore in quo erãt.sꝫ claꝝ ẽ ꝙ iudiciũ agitatũ
cũ excõmũicato ẽ ipso iur nullũ vt ẽ tex.in.c.intelleximᵘ
ð iudi.vbi ẽ casũs spãlis ꝙ quo ad defensionẽ iudiciũ agi
tatũ cũ excõmunicato valet ⁊ tenet ergo extra illũ casuꝫ
in ꝯriũ erit ius cõe vt iudiciũ sit ipso iur nullũ l ius sing.
§.ꝙ do.ff.de legi. ⁊ adduco ẽt.c.cũ iter.r.priorẽ ð excep
tio.vbi eadẽ doctrina pbaf ꝙ aut illa vba in suo robori
nõ pstaret nouũ robur nec nouã firmitatẽ adduco tex.in
.l.fi.C.de tẽpor.appellat. ⁊ adduco auctoritatẽ Jac.bu.
ibidẽ. ⁊ refert ibi ang.se infinitis vicibᵘ praticasse ⁊ psu
luisse secũdũ illã doctrinã. ⁊ idẽ ẽt ipse voluit in.l.oẽs.C.
de pscrip.trigin.vl quadra.ãno.referẽs eãdẽ doctrinã ⁊
faciat ẽt ꝙ hr̃ in.c.i.ð pac.in ꝟ.pacta sua habeãt firmita
tẽ vbi ẽ casus formalis ꝙ ð iure canonico nõ datur pa-
cto nouũ robur nec noua firmitas sed eã dũtaxat sibi re-
seruat quã habebat ⁊ pp hoc glo.ibi nõ bene loquif in
b quãtũ colligit ar.ꝙ ex nudo pacto oritur actio ᵇ de iur
canonico qꝛ illud nec pbat nec decidit ille tex. ⁊ ẽt pessi-
me loquif ibi io.an.inquãtũ rephẽdit illã gl. dicẽtẽ ar-
gumẽtũ ex illo tex. imo debuit dicere sm eũ quod immo
ẽ ibi casus formalis qꝛ aliud ẽ dicere ar. ⁊ aliud ꝙ sit ibi
casus.c.fortus.§.pbatio cõiuncto ꝟ.ar.ð verb.signifi. ⁊
adduco p hac cõclusione subtilissimũ doctorẽ.d.ricar.
de sali.in.l.legẽ.C.de pac.quẽ ⁊ refert ⁊ seqf nepos eius
ibi bar.de sali.vbi ponderauit.d.c.i.ð pac.ꝙ per illa ꝟ-
ba suã habeant firmitatẽ nõ pstatur nouũ robur.nec no
ua firmitas pacto de iure canonico ⁊ allegat pfatã do-
ctrinã iac.bu. ⁊ ð hoc ego plenius dixi in.d.c.i.ð pac. ⁊
ẽt dixi in.c.intelleximus de iudi.ergo seqf ꝙ totus mũ-
dus errat quo ad intellectũ.d.c.pia inquãtũ volũt valef
iudiciũ agitatũ cũ excõmunicato agẽte si nõ fuerit oppo
situ qꝛ indubitãter ibi nõ pbaf ⁊ si mihi dicaf ꝙ durũ ẽẽt
in praticha hoc obtinere ex quo cõmunis opi. tenet ꝯ-
triũ ⁊ iudiciũ plurimorũ psumif verius.c.prudẽtiã i pn.
ð offi.delegat.c. ne innitaris de cõsti.qꝛ ad hoc rñdeo ⁊
addo sing. doctrinã io.an.in.c.i.de cõstitu.vbi dixit ꝙ
cõmunis opi.põt errare ⁊ cõuinci a melioribus ⁊ subti
lioribus rationibus ⁊ ibi do.abb.p illo dicto allat tex.
sing.in.l.i.§.sꝫ neqꝫ.C.de veter.iur.enucle.vbi dr̃ ꝙ sepe
numero deus apuit ingeniũ vni minimo sup aliquo pas
su melius q̃ꝫ fecerit doctioribᵘ eo.cũ ergo in casu isto cõ
fundaf cõmunis opi.p dicta iura ergo seqtur ꝙ minime
erit tenenda qꝛ illa opi.dꝫ obtineri q̃ melioribus rõibᵘ ⁊
subtilioribus motiuis sufficiaf vt dixit tex.in.c.capella-
nus ð ferijs qnimo hãc meã opi.fortifico hac rõne incõ
uincibili vꝫ de quo magis vr̃ inesse ⁊ nõ inẽẽ ergo ⁊ de
quo minus auc.multo magis.C.de sacrosan.eccle.c.cũ
in cunctis de elec.sed magis vr̃ inesse ꝙ rescriptũ ipetra
tũ ab excõicato nõ sit ipso iur nullũ qꝛ inio deberet va-
lere sed certũ ẽ ꝙ ẽ ipso iur.nullũ vt ẽ tex.in.c.i.ð rescri.
li.vi.ex eo qꝛ ille q nõ põt agere põt impetrare ista ẽ gl.
in.l.i.C.qui admit.ad bo.posses. poss.quã bal. reputat
ibi sing.dixit.n.ꝙ lꝫ filiusfamil.nõ possit agere i iudicio
sine ꝯsen.patris vt in.l.fi.§.necessitate.C.de bo.q̃ lib.ni
hilominus poterit impetrare iudicis officiũ sine ꝯsensu
patris.si ergo non valet rescriptum impetratum ab ex-
communicato immo ẽ ipso iure nullum.ergo ⁊ fortius
erit ipso iure nulla actio intẽtata in iudicio ab excõica-
to ⁊ p ꝯñs iudiciũ erit ipso iur nullũ tene mẽti qꝛ nõ est
63 possibile huic rõi rñdere. ¶ † Et iõ dixit bal.in.d.l.i.se
in qõe facti cõsuluisse qdã fecit donatiõnẽ fil.famil. erat
necesse ipetrare a iudice illã insinuari ꝯsuluit bal.ꝙ po
tuit ipetrari isinuationẽ sine ꝯsensu pris. ⁊ idẽ refert se cõ
suluisse in.d.l.fi.§.necessitate. ⁊ adduco optimũ tex.in.l.
seruus.ff.de bo.poss.n.gñali.vbi lꝫ seruus nõ possit in iu
dicio agere tñ potest ipetrari ⁊ agnoscere bonoꝝ posses
sionẽ ergo. ⁊ adduco tex.meliorẽ de iur in.c.cũmqꝫ ð iu
di.vbi ẽ casus ꝙ lꝫ cõuẽtus seu capitulũ nõ possit agere
sine ꝯsensu abbatis seu plati sui nihilominus põt ipetra
re rescriptũ sine ꝯsensu sui abbatis. ecce ergo ꝙ in plus
se hꝫ actio q̃ ipetratio ⁊ ipetratio ẽ ipso iur nulla facta
ab excõicato posito ꝙ nõ opponatur ergo multo fortius
iudiciũ agitatũ p excõicatũ erit ipso iure nullũ posito ꝙ
nõ opponaf. ⁊ adduco qð voluerũt dñi de rota decisiõe
lxxxiij.vbi cõcludit ꝙ lꝫ filiusfamil.nõ possit agere in iu
dicio sine ꝯsensu pris tñ põt ipetrare sine eius ꝯsensu. ⁊
allego celebrẽ gl.in.l.i.C.de pcib.ipat.offerend.quo sit
vt sequaf ꝯclusio noua. ⁊ inaudita nec ab alio inuenta ꝙ
erit ipso iur nullũ iudiciũ agitatũ p actorẽ excõicatum,lꝫ
ab aliq̃ nõ fuerit oppositũ. ⁊ credo dicere purã veritatẽ
tene mẽti qꝛ deus si vr̃ fecisse hec ipa frustra vt dixit bal.
i.l.i.pcibus.C.ð inpuber. ⁊ alij.substi. ¶ Jtẽ offert se mõ
qõ difficilis admodũ tacta tñ hic p oẽs ⁊ indubitanter
egeret excelso ⁊ pstãti doctore vt eã enuclearet q̃ pp varie
tatẽ doctorũ nõ vr̃ eẽ bene tersa. ¶ † Et quidẽ q̃rit hic
io.an. ⁊ io.cal.post alios dñ ꝑ ꝙ iste pcu agẽs noie aliẽo
repellif pone ꝙ agat noie suo ⁊ p cõsocio q dõ ẽ excõica
tus vtrũ poterit repelli ⁊ vr̃ dicẽdũ ꝙ nõ p.cle.si religio
sus de pcur.ibi re vera ẽ casus.religiosus ꝯstitutus pcu.
a suo superiore in cã monasterij sui ⁊ i illa cã quidã erat
ꝯsocius iste monachus sine alio mãdato agit p illa cã in
iudicio ⁊ ẽt p cõsocio illius cãe vt ibi ꝙ põt quo casũ vr̃
in pposito ꝙ lꝫ iste sit excõicatus ⁊ nõ possit agere noie
alieno vt pcur.ꝙ poterit agere p cõsocio ⁊ dicit hic Jo.
an.ptestãdo ꝙ ipse sciscitatus ẽ vt videre posset tertiã
cõpillationem in qua formaliter ponif verba huius de
cretalis ⁊ minime potuit. ⁊ dic hic Jo.cal.capitulũ ele
git quẽdã religiosũ excõicatũ i platũ ⁊ fuit a quibusdã
de capitulo petita cõfirmatio electionis illius in platũ
sꝫ qdã alij ex aduerso petierũt illã electionem cassari qꝛ
electus erat excõicatus ⁊ dicit hanc qõeꝫ stare in hoc an
iste eẽt reus.qꝛ tunc posset in iudicio stare qꝛ cãm suã de
fenderet p.d.c.intelleximus de iudi. ⁊ .d.c.cũ inter.r.prio
rẽ de excep.si aũt staret vt actor ⁊ peteret in iudicio ꝯfir
mationẽ ⁊ nõ opponeretur ꝙ tunc valeret ⁊ teneret iu-
diciũ p doctrinã Jnn. ⁊ p.d.c.pia.inquãtũ disponit iudi

a ¶ Excõicato. Addõ.d.car. icle.iij. xvij.q. de pcu. ⁊ in.c. ad pbandum ⁊ ibi doc.de re iudi.

b ¶ Actio. Uide ad hoc do. alex.de imo.in l.si conuenerit .ff.de iurisd.om. iudi. ⁊ in.l.iurisgentiũ versi. sꝫ cũ nulla.ff. ð pac. ⁊ in.l.d. ff.de iudi.

ciū valere ⁊ tenere ſi nō opponatur ⁊ i effectu dicit ꝙ .d. clemēti. ſi religioſus nō facit ad propoſitum domi. Ant. hic dicit ꝙ in .d. cle. obſtāt religioſo duo . primū ē qꝛ debebat cōſtitui ꝓcur. a ſuꝑiori. ſcḋm ē ꝙ nō poterat agere ꝑ alio ⁊ ēt refert Ja. bu. dicēſ in .l. adulterā .C. ꝺ adulter. ꝙ vbi exceptio dilatoria habet cauſam ſucceſſiuam ſemper opponi poteſt ⁊ non clauditur per litis conteſtationem de quo ego dicam ſtatim. Ego capio modo hanc concluſionē ⁊ dico ante omnia ꝙ iſta queſtio eſt deciſa per illam nouam doctrinam q̄ȝ ſuperius nunc tradidi ꝙ .d. c. pia. non probat comunem opi. doctorum ⁊ circa illum tex. mundus errat vehementer vt demonſtraui. Suppoſito ꝙ communis opi. procedat non tamen ꝯceſſo dico ꝙ iudicium agitatum per aliquem inhabilem adiuncto ſibi habili ſuſtentatur ꝓp habilitatem illius habilis ⁊ dico eſſe caſum ſing. in .l. ſi cōmunem .ff. quemadmodū ſerui. amitta. vbi maior gaudet priuilegio minoris ꝓpter amixtionem illius minoris ita dicamus in ꝓpoſito ⁊ adduco text. in .l. ſi quis duos .ff. de liber. lega. quem text. reputat ſing. dy. ⁊ bar. ibi † aliquis erat ſpurius ⁊ non poterat ſuccedere patri modo ille ſpurius fecit ſocietatē omnium bonoꝝ cum quodā habili ⁊ pater ſpurij inſtituit illum ſocium omnium bonorum decidunt per illuȝ text. ⁊ dy. ⁊ bar. ꝙ propter amixtionem ſocij ille ſpurius habebit medietatem bonorum patris. ecce modo ꝙ ꝓp amixtionem quis acquirit illud quod acquirere nō pōt ⁊ de illo tex. ⁊ de illa doctrina fecit feſtum bal. ⁊ ſaly. in .l. ij .C. pro ſo. vide ibi ⁊ adduco .d. car. in .c. Joannes de teſta. vbi dixit clericus ⁊ laycus ſunt executores teſti. ꝙ propter amixtione clerici conuenitur laicus coram epo. ⁊ ad hoc recte faciat .d. l. ſi cōmunem ⁊ adduco ſing. tex. in .c. per tuas de arbitri. in cauſa ſpirituali vt eſt text. in .c. cum tempore de arbitr. tamen propter mixturam clerici poterit eē arbiter. vide ibi .d. abb. i ſua celebri repeti. ⁊ adduco .c. cum dilectus de iur. patro. vbi ſi clericus habet ius patronatus inſimul cum laico non poteſt legat° de latere ꝯferre illud beneficium propter illam amixtionem. faciat quod voluit .d. abb. in .c. ſi. de iur. patro. ⁊ adduco .l. ſi quis ex argentarijs .§. ſin autem omnea .ff. ꝺ edē. ⁊ qꝺ voluit ibi Jac. butr. ⁊ bal. ⁊ ang. vbi dicūt ꝙ teſtis deploratę opi. ſubſtentat per alios teſtes habiles ⁊ adduco quod voluit aug. in cōſilio .i. vbi dicit ꝙ teſtis domeſticus habilitatur per alios teſtes non domeſticos ꝓducentis ⁊ adduco .c. multo de iudę. ⁊ celebrē doctrinā .d. pet. de ancha. vbi ipſe dixit ꝙ licȝ iudei non poſſint habere xpianū in mancipiū vt p totū ti. C. ne xpi. mācip. in ꝓp amixtioneȝ rei pōt illud hēe ⁊ ponit exemplum ſi eſt fundus cui aſcripti ſunt coloni ecūt vt eſt in regno vngarie ⁊ in regno cypri. ꝙ iudeus habēs taleȝ fundū poterit poſſidere illos xpianos colonos cēſitos ⁊ hoc ꝓp illaȝ amixtioneȝ ⁊ quod voluit idē .d. pet. in .c. ſuper eo. de teſti. vbi dixit ꝙ vbicūqȝ ꝯſiſtat cōmodū ⁊ incomodū in aliquo actu qs poterat teſtificari per ſe ⁊ ſtatur dicto ſuo ⁊ adduco .c. i. qb. mo. feud. amitta. ⁊ quod voluit ibi bal. duo inquit fratres habent feudum cōe a dn̄o vnus defendit dn̄m viriliter alter aufugit ꝙ ille fugiēs nō priuabit feudo ꝓp amixtionē fratris. Et eodē mō ibi dicit ciuitas diuiditur in nobiles ⁊ populares ⁊ habent feudū cōe a principe nobiles cōmittūt feloniā ꝯ ſuū ſuperiorem ꝙ ꝓp amixtionē popularis nō priuabūtur feudo vt ibi ꝑ eum. ⁊ adduco glo. in .l. ſi .C. de muner. ⁊ hono. non ꝯtinua. li. x. vbi vnus nō exēptus acqrit exēptionem ꝓp amixtionē ſocij exēpti ⁊ adduco quod voluit .d. abb. in .c. ſignificaſti de foro cōpeten. ⁊ in .c. ex parte decani de reſcript. ⁊ lo. ro. ꝯſilio. clxxxiij. ⁊ adduco qꝺ voluit bal. in .l. imperator .ff. de ſta. ho. ⁊ ꝑ iſta vr̄ ꝙ minus bene dixerit Joā. cal. hic in ſua repeti. ⁊ alij eum ſequentes. nō tradas obliuioni. Et in quantū .d. an. allegauit Ja. butr. in .d. l. adultera de exceptiōe dilatoria habēte cauſam ſucceſſiuam ego adduco gloſ. valde ſingu. in .l. i. ff. de fer. quā magnifacit ibi ad hoc ang. † aliqs ē vocatus ad iudiciū tpe feriaꝝ q̄ inducte ſunt in fauorē hominū cōparet ⁊ reſpondet nec opponit exceptioneꝫ feriarum ⁊ expeditur ille articulus deinde die ſequenti citatur ad alium articulum qui comparet ⁊ opponit exceptionem feriarū replicat ꝙ ipſe non oppoſuit a principio ergo vr̄ excluſus ab opponēdo talē exceptionē. ipſe duplicat ꝙ iſta exceptio hȝ tractū ſucceſſiuū. ⁊ per ꝯñs opponi pōt ⁊ idem voluit .d. An. in .c. dilectus filius el. i. de reſcrip. ⁊ in .c. exceptionē obyciens ꝺ exceptio. ⁊ idē voluit pe. ꝺ anch. in cle. cauſā de elec. ⁊ i .c. paſtoralis ꝺ excep. ⁊ i ſuiſ reportatis ad iura ciuilia i .l. ſſcimus ⁊ .l. nulli .C. ꝺ iudi. idē voluit archi. iij. q. vij. i ſumma. ij. q. viij. c. hortamur idē voluit bar. ang. ⁊ Jo. de imo. i .l. vrānius .ff. ꝺ fideiu. idem voluit bal. in .c. ꝺ teſt. l. ꝺ teſti. ⁊ in .l. peremptorias .C. ſent. reſci. nō poſſ. ⁊ ibi alſat Jac. bu. i lectura antiqua i .l. alegāter .§. ſi qs poſt .ff. ꝺ ꝯdic. idebi. ⁊ idē voluit bar. ⁊ alij ſcribē. i .d. §. ſi qs poſt. ⁊ adduco tex. in .c. qi fruſtra ꝯ. de vſur. ⁊ hoc voluit .d. card. ibi vide que ego ibi dixi ⁊ de iſto actu ſucceſſiuo vide celebre tex. ⁊ .d. abbatē i .c. cōſtitutus de teſti. ⁊ in .c. ſi. de ꝯſuetu. ꝑ eundē .d. abb. ⁊ adduco tex. in .d. cle. cām ꝺ elec. Ecī ꝺ bart. in .l. i. §. im .ff. ꝙ vt aut illum allegauit ꝯ illuȝ tex. d. cle. cauſaȝ ⁊ .d. c. cōſtitutus. ⁊ nō fuit auſus illā ſoluere. vide q̄ ego dixi in .c. i. de offi. deleg. ⁊ adduco qꝺ voluit pau. de caſt. in .l. i. ff. ſi cer. pet. circa doctrinā bar. qn̄ teſtis reddit cauſā ſcientie qꝛ ſum vicinus ipſe diſtinguit aut ē actus ſucceſſiuus aut eſt momētaneus faciat quod hr̄ i .l. ſi inſulā ꝑ bar. ff. de ꝟb. obli. ⁊ in .l. ſi ita ſtipulatus eo. ti. ⁊ in .l. ij. §. ex his eo. ti. vide ibi ocā ꝑ me. ⁊ faciat qꝺ hr̄ in .c. petrus diaconus de homi. vide ibi ꝑ .d. abb. ego ibi plene dixi. † Jteȝ adducitur ēt qꝺ hic per oēs ſcrib. valde difficilis vȝ quidā cōſtituit ꝓcuratoreȝ excōicatū cum ptāte ſubſtituēdi ꝓcur. ille videns ſe excōicatum ⁊ repellēdum eſſe a iudicio ſubſtituit aliū habilē ad agendū queritur vtrū iudiciū agitatū ꝑ iſtū ꝓcuratorē ſubſtitutū valeat. ⁊ vr̄ dicēdū ꝙ ſic ex eo qꝛ ſubſtentatur iſtud iudiciū non rōe ꝑſone conſtituētis qꝛ eſt inhabilis. ſed rōe habilitatis mandantis qꝛ ille q ꝑ alium facit ꝑ ſeipſum facere vr̄ vt i .c. q ꝑ aliū ꝺ regul. iur. l. vi. c. mulieres de ſenten. excōmu. ꝯ .l. ſi quis mihi bona .§. ꝙ ſi mandaui .ff. de acquir. heredi. cum ſi. ⁊ maxime dicit hic do. abb. qꝛ ſi ſubſtituere alium ad agēdū i iudicio ē actus extraiudicialis ⁊ ꝑ ꝯñs nō cēſet eē iudicialis ⁊ ad actus extraiudiciales excōicatus eſt habilis ⁊ non repellitur. ⁊ allegat quod hr̄ in .c. veritatis de dol. ⁊ contuma. ⁊ qꝺ voluit ibi imo. ⁊ ita queſiti in repet. huius decretalis ⁊ excuſat ſe ſi prolixe fatis locutus ē qꝛ materia indigebat ⁊ paucis illā nec declarare nec exprimere poterat. ⁊ iō nō eſt admiratione dignum ſi ego ēt ꝓ declarāda materia ampliaui ſimbrias ego alias repetij iſtam decretalē ⁊ ſcripſi ꝑ nouē cartas magnas neſcio ſi ſcripſerij ꝑ quindecim cartas magnas mō. ¶ Sed .d. meus Jo. de imo. hic aliter loquitur dicit enim ꝙ licȝ iſte ſubſtituerit ꝓcuratorem extraiudicialiter tn̄ qꝛ effectus ē exercendos in iudicio cenſetur eē actus iudicialis. ego miror ꝙ nō allegauerit hanc ratiōem vȝ actus cenſetur eſſe exercitus ad locum ad quem deſtinatus ē caſus ē in .l. ex facto .§. verū .ff. de heredi. inſti. ⁊ faciat quod voluit ibi bal. ⁊ ang. caſus ē in cle. ne romani ꝺ elec. ⁊ adduco tex. valde ſing. ſ; bar. in .l. vel veſtimētum .ff. de aur. ⁊ ar. lega. ⁊ qꝺ hr̄ in cle. lras de reſcript. ⁊ ꝑ ꝯñs recte vr̄ loq ꝙ cenſeatur eē actus iudicialis. ⁊ diſtinguūt hic ſcribē. ꝙ aut iſte ꝯſtituit illū excōicatū vt nūciū cū ptāte ſubſtituēdi alium. ⁊ tūc actus vr̄ exercit° ⁊ expreſſus ab ipſo dn̄o ar. eius qꝺ hr̄ in .l. nullū .C. ſi qs alicr. vel ſib. ex quo ꝟba ꝯcipiunt in ꝑſona dn̄i adducere poterāt ꝙ voluit bar. in .l. i. §. cōtius .ff. de ꝓcura. aut ꝟba ſunt ꝯcepta ꝓcuratorio noie ⁊ tūc ē ſecus ⁊ ita reſidēt hij illuſtres doc. ego vehemēter admiror qꝺ Jo. ꝺ imo. q michi° ꝓualuit i iur̄ ciuili q̄ȝ claruerit i iur̄ canōico ⁊ ēt .d. pe. ꝺ anc. ⁊ eta

⁊ eis similibus q si viderit bal. in. l. i. i. §n. in v. ex qro. ff. de pcu. vbi põit qõez i individuo † qdã ɔstituit pcu. cũ 63 pãte substituendi aliũ. ⁊ erat excõicat⁹ ⁊ substituit vcz attẽdat vt ita vixeri secundus gradus an aũt primus. ⁊ per ɔñs ipse mandãs. ⁊ adducit qð attẽdat ipse mandãs. l. liẽ eoꝝ. §. si decuriões. ff. q cuiusqz vniuer. no. allat ẽt. l. si pater ex ꝓuincia. ff. de manu. vindic. vbi dicit eẽ casum sing. in rõdsui postea ɔcludit ɔtrũ ⁊ allat. d. cle. si religiosus de pcu. ocide distinguit tres inhabilitates psonaꝝ. ⁊ allat glo. in. d. cle. si religiosus ⁊ glo. illã secutus ẽ ang. in. d. l. i. in prin. ff. ð pcur. ⁊ pet. ð ancb. ibidẽ i suis repor tatis. ⁊ ẽt illã distinctionẽ. seqr. d. abb. in. d. cle. si religiosus in apostillis qs fecit ad glo. illaz ⁊ allat dcã in hoc. c. ⁊ qñ glo. illa distinguit q sunt qdã persone penitus inhabiles ad suscipiẽdũ pcu. officiũ ⁊ talis psona si pt assumere offiñ ẽt substituendi pcuratorẽ vt sunt femine. l. femina ff. ð pcu. vt sunt pupilli infãtes ⁊ furiosi faciat. c. q gñali ter ð pcur. li. vi. ẽ ẽt alia spẽs inhabilitatis q i cõstrũ religiosus ẽ hõ põt eẽ pcu. sz inqñtũ requirit auctoritas supõris vt ɔstituatur pcur. ⁊ inquantũ reqrit volũtas ipsius si põt pcurari nec substituere aliũ ex eo qz in eo dẽfecit volũtas qz nõ hz velle nec nolle. c. cũ ad monasteriũ. ð stat. mona. c. nolo. ⁊. c. ñ dicatis. xij. q. i. est ⁊. iij. spẽs inhabilitatis in qua reperitur habitus ⁊ potẽtia suscipiendi officiũ pcuratoris sed deficit actus ⁊ exercitiũ vt ẽ miles cleric⁹ secularis minor ⁊ similes vt. l. miles. §. innitus. ff. ð pcur. ⁊ isti possunt assumere pcuratoris officiũ si non repellã tur per exceptionẽ vt ẽ ẽt reus criminis vt i. l. reus criminis. C. de procurat. ⁊ isti poterunt etiam substituere aliũ ⁊ ita residet hic bald. ⁊ ibidem scriben. in. d. clemen. si religiosus †. ¶ Ultimo bald. hic posuit questionẽ admodũ celebrẽ vz quidã volebat ɔstituere pcuratorẽ ad agẽdũ in iudicio nec habuit aliquẽ fidelẽ de quo confidere posset. sed qdaz amicus suus fidelis erat excõicatus ⁊ ɔstituit eum procuratorez ad agẽdum eo tpe quo erat absolutus verũ talis constitutio procuratoris valeat ⁊ teneat. ⁊ arguit q sic p. l. in tempus. ff. de here. insti. vbi valet institutio heredis incapacis referẽdo illam ad id tempus quo effectus fuerit capax ergo. mouet ẽt qz restitutio restituit quem ad primum esse allegat. l. fi. C. de sen. pass. ⁊ auten. est idem ð nestorianus. C. de hereti. ⁊. c. ꝗ̃nis de rescript. lib. vi. adduci potest. c. qz diligẽtia ð elec. ⁊ quod voluit ibi dñ. Car. Jo. de imo. ⁊ do. abb. ⁊ idez do. Car. in. c. ad petitionẽ de accusa. ⁊ quod voluit do. Abb. in. c. inter quatuor de maio. ⁊ obe. ⁊ in. c. ex tue de cleric. non residen. ⁊ in. c. i. de parochijs. ⁊ i. c. tenor. de re iudi. ⁊ quod voluit bart. in. d. l. fi. C. de sen. pass. ⁊ in. l. gallus. §. quid si tñ. ff. de liber. ⁊ posth. Raphu. i. d. auc. idem est de nestorianis glo. in. d. c. quãnis ⁊ ibi domin. Petr. ⁊ do. Dominic. ⁊ idem do. petr. in. c. cũ oportet de accusa. Ang. in auc. ð heredi. ⁊ falc. in prin. Federi. de sen. ɔsilio. cxlviij. allegat ẽt bal. in. l. nec nos. C. de captiuis. vbi captus ab hostibus ⁊ reuersus habet perinde ac si nũqꝛ fuisset captus. dicit etiam idem bald. q rõ iuris stat impendenti. deinde opponit de. l. si minor. ff. de serui. exportan. vbi habetur q respicitur initiũ ⁊ p ɔñs talis ɔstitutio pcuratoris erit nulla cum habeat initiũ inualidũ. ⁊ etiam dicit q excõicãtio eradicat ab vniuersali consortio ⁊ conuersatione. faciat ad hoc quod habetur. in. l. his qui sanctam. C. de appel. ⁊ ita quieuit bald. in hac celebri questiõe. ego alias repetens. c. istud transiui cũ hac doctrina bal. allegaui tamen contra eum. l. huic scripture. ff. ad. l. aquil. nunc vero põdero. d. l. si minor. quia iudicio meo bald. non bene adduxit eam. quia. l. illa loquitur quando defectus versatur circa causam efficientem sed nos loquimur quando defectus concernit causam suscipientem ⁊ per consequẽs ista sunt diuersa ⁊ ita ad illam. l. respondet dominus meus Jo. ð imola post alios in. d. l. in tempus ⁊ etiam faciat quod paria sunt facere actũ tempore permisso ⁊ facere actum tempore prohibito. ⁊ refert effectũ ad tẽpus permissum vt est celebris tex. in. l. q sponse. C. de dona. ante nupt. ⁊ etiam faciat simile quod dicimus † q iudex vnius territorij potest citare aliquem existentem in alio territorio opponẽdo clausulam q compareat in territorio ciuitatis quod ẽ intelligẽdum quando ille territoria sunt sub eodem principe seu sub eodez preside vt voluit Cy. post petr. ⁊ alios in. l. omnes. §. si non apparitor. C. de episc. ⁊ cleri. ⁊ bart. in. l. i. ff. de requir. rei. ⁊ Ange. in questione sua incipiente hãnibal ⁊ p scribẽ. in. c. pastoralis de re iudi. ⁊ in. c. fi. de foro competen. ⁊ in. l. fi. ff. de iurisdi. o. iudi. vbi ⁊ per bald. ⁊ Ang. ⁊ etiam adduco simile qz potest quis citari die feriata referendo effectum vt compareat die non feriata quod est intelligendum quando est dies feriata in fauorẽ hominum secus si in honorez dei fuciat quod habetur i. l. dies festos. C. de feri. dixit tñ glo. in cle. sepe de verb. signifi. quod habet locum etiam quando citaretur die feriata in fauorẽ hominũ quã gl. sequitur bald. in. d. l. in tempus. ⁊ nihilominus videt q nec glo. illa dicat verum nec etiam bal. qz non est interdictu penitus citatio die feriata inducta in fauorẽ hoĩz si non opponatur. vt in. l. i. ff. de feri. ergo. ⁊ per cõsequẽs illa glo. debet intelligi qñ est citatus die feriata in honorẽ diũ p die nõ feriata vt si valeat talis citatio ꝗ̃. nec obstat cum dixit bald. q excõicatio eradicat hominẽ a cõmuni ɔsortio ᵃ qz istud nõ est verum quo ad actum extra iudicialem vt in. d. c. veritatis de vol. ⁊ ɔtum. ⁊ quod ibi voluit Inno. ⁊ etiam pondero aliud q minime ponderatũ fuit ab aliquo aut docẽte aut scriben. qz. d. l. in tẽpus loquit in actu vltime volũtatis. ⁊ ẽt loquitur ð benignitate vt appareret i tex. illo. i. v. benigne. ⁊ faciat. l. benignius. ff. de legib. ⁊. l. nulla iuris rõ aut benignitas eo. titu. ⁊ p ɔñs capit ibi vis benigna in fauorẽ testi. l. i testamẽtis. ff. de regu. iur. c. cum dilecti de donat. l. si pars. ff. ð inoffi. testa. c. fi. de re iudi. sz in casu nostro non loquitur in actu in quo suadeat benignitas qz excõicatus põt petere se absolui ⁊ presumitur ɔ eum non petendo absolutionẽ per id quod voluit Jo. ca. i. c. ab excõicato ð rescri. ⁊ per id quod habetur in. c. i. de sentẽ. excõ. li. vi. ⁊ etiaz loquitur in actu inter viuos ergo minime allegari potuit. d. l. i tempus quicquid dixerit Bald. ¶ Preterea etiam ille tex. loquitur eo casu quo incapacitas hedis instituti reputatur impossibilis nam si ẽ spurius vel deportatus qui sunt incapaces non possũt fieri capaces nisi ex indulgentia principis quo casu vbicũqz actus non põt fieri nisi a principe reputatur impossibilis vt est tex. in. l. iiij. §. i. ff. de fideicõ. liber. quem tex. refert Ang. in. l. i. ff. de inoffi. testa. audiuisse bart. in viua voce allegãtez illũ p singu. ⁊ vnico faciat. l. apud iulianũ. ff. de le. i. ⁊ quod voluit ibi Barto. ⁊ idem Barto. in. l. i. ff. ð vulg. ⁊ pup. ⁊ in. l. ɔtinuus. §. cũ quis. ff. ð vb. obli. ⁊ in. l. interdicit ff. de ɔdi. ⁊ demõ. ⁊ cõiter cõsueuit allegari singu. dictũ Inno. in. c. pastoralis ð caus. poss. ⁊ ppriete. ego ad illũ dictũ dedi quandam nouitatẽ in repeti. rubrice de reb. eccle. nõ alie. vide ibi omnino sz non est sic i excõicato qz põt ɔsequi absolutionẽ sine difficultate quo ergo spiritu bal. allegauerit. d. l. in tempus. loquentẽ ð incapacitate heredis ad excõicatũ pp istas rões indubitanter male locutus ẽ ⁊ tene mẽti qz sunt noua nec dicta nec scripta ab aliquo altissimo principi deo sit gloria. Põdera ẽt q non fuit bona responsio Joã. ð imo. in. d. l. in tempus ad. d. l. si minor. inqñtuz voluit q loquatur in causa efficiẽte. ergo nõ habet locũ in causa suscipiẽte primo qz nihil allegat qð stringat. secũdo dicit ɔ regulam aristo. ⁊ iuriscõsulto dixit. n. ij. ð anima actus actiuoꝝ sunt in patientie bene disposito ⁊ tex. in. l. ij. ff. ð ste. homi. in v. p vt res patitur. qz si causa suscipiens non ẽ habilis ergo causa efficiens erit inanis qz nõ potest effectũ pfectum parere ergo non fuit bona respõsio. ⁊ aliud qð ipse opponebat i. d. l. huic scripture. ff. ad. l. aql. l. q dictum esse

ᵃ ¶ Cõsortio. Adde. d. card. in cle. i. ii. q. de excepti. ⁊ bal. in additio. ad spec. ti. ð spon. versi. pari rõe.

extrema habilia. qr illud pcedit in fictione vt voluit bar. in repeti. l. si is qui p emptore. ff. de vsucap. ergo t cum bal. loquebatur de psil. l. q erat sequendu pcedit i casu in quo loquitur lex illa t id dixit glo .sing. i. l. codicillis §. si. ff. de le. ij. audi stultu testatore no tn sibi pdest stulticia sua t loquitur de eo qui pténit solénitatez iuris s3. d. .l. i tempus. non pót adaptari ad excómunicatu vt dictu est ergo t ista non trados oblinioni t in q̃stuz superius dictu est si excóicatus pót astituere dal hec doctrina p doctor. hic q excóicatus pót eligere pót declarare pót arbitrari vt. l. cu pf. §. hiditatez. ff. de le. ij. cu si. vt voluit ibi bar. post alios loquitur. n. ibi tex. de dportato s3 excóicatus eqparatur deportato vt é glo. fin. insti. de capi. dimi. §. relegati q̃s superius tato studio enucleauimus t p ista impono finé repetédi. si qd laud dignu dixeri altissimo principi deo sit gloria si aut aliqd insulse t minus recte attulerit imputetur peccatis nostris qr omnis homo mendax vt optimus dicit psalmista. die vlti. maij. Mcccclxxxviij. tempore nebuloso t satis calido.

1 # In presentia.

Sunt iā fal. lor anni. xxviij. qbus feci lecturam tum addi. nouissimis od hanc decretalé. deinde post aliq lustra eā repetij. mo do repetédā assūpsi. t erit ī magis noua ī dico nouissima qr exitus vite soli deo principi é cognit[*] vt scriptū é a Job. cōstituisti terminos eius q preteriri n possūt t reperi mō. c. istō repetitū fuisse p solemné doctoré do. Pe. d anch. dū legeret paduc t scribit p. x. cartas lecture satis plenas in pgressu recitabimus quid dixerit. t continet decretalis ista iura ciuilia t iura canonica t per consequens elicitur † q papa est doctor t iuris ciuilis t iuris canonici. t etiam sacre theologie. t colligitur extra. c. cum a nobis. J. de testi. t ibi per scribentes t colligitur ex. c. inper litteris de rescript. c. raynuti[*] t. c. rainaldus de testa. t. c. si pater. eodem titulo libr. vi. ex quibus comprehenditur scientia pape in legibus t etiam facit. c. nouit de iudi. c. tue. t. c. i. de decimi. c. qualiter de accusa. c. deus omnipotens t. c. si peccauerit. ij. q. i. c. litteras de resti. spoliat. ex quibus iuribus colligitur q papa est theologus t per consequens doctor legens canones deberet preualere t in legibus t in iure pontificio t in veteri t nouo testamento vt iam fuit Gregorius nonus vt dixi in supra scriptione. c. primo. J. eodem eget ergo. c. istud excelso t prestanti doctore. Et quidez Pe. de anch. more repetentium continuauit hic rubricam t retulit dicta Jo. an. sed nouitatem aliquam non apposuit de quo longe admiror vide que dixi in repetitione rubrice. J. eo. t incipit in presentia similiter incipit c. in presentia de renunc. c. in nostra presentia de rescrip. c. in nostra presentia. d procur. t omnia ista capitula cōtinent aliam materiam t ideo inter illa. c. istud erit monarcha iuxta illud poete. Tutti lomirano tutti honore li fano. Et diuiditur in tres partes. in prima ponitur facti narratio. in secunda cardinalis diffinitio. in tertia ponitur diffinitionis confirmatio papalis. Prima quidez pars diuiditur in quatuor primo ponitur actoris petitio. secundo rei exceptio seu responsio. tertio actoris replicatio. quarto rei duplicatio partes de se patét. t hoc intendit. †

2 Dubia[*] probatio non releuat probantem ita summat do. An. do. Pe. t alij vel sic fm do. Corne.

3 Ubi probatio dubia de necessitate non infert nō releuat probantem. vel sic fm Bal. Si quis rogatus est de restituendo si sine liberis decesserit euanescit fideicōmissum per ingressum religionis nec viciatur ingressus si probetur q igrediens tempore ingressus erat minor annis h. d. fm eum. vel posset sic summari. Si filius rogatus est de restituendo si sine liberis decesserit per ingressuz religionis euanescit fideicommissuz. h. d. Uenio modo ad notabilia. ¶ Nota in presencia. g. sancti adriani dr acboni cardinalis. qr probat † q presentia infert intelligentiam glos. est sing. in. l. si tutor. alias si seruus. ff. de bono. poss. titu. generali. l. coram. ff. de verbo. signific. l. diem proferre. §. coram. ff. de arbitr. c. psilia. in versi. presentiam pape non habent. xviij. dist. c. proposuisti. J. eo. in versi. in presentia tua. ego dixi ibi plenissime adducédo omnia t ciuilia t canonica iura pro t ptra de hoc loquentia vide omnino quicquid dixerit gl. c. in primis ij. q. i. t Bar. in. l. i. in prin. ff. de verb. oblig. t glos. in. l. ij. C. de erro. aduo. ¶ Nota ex eisdem verbis t istud é primu notabile collectu hic a petr. d anch. in sua celebri

4 repeti. † q aduersario meo existéte coraz iudice corā quo litigare volo nō est necesse q citetur. t per pñs sentit paria esse vel q quis sit citatus vel q quis sit presens coram iudice aduersario suo presente. dicit tamen se putare esse necessarium q iudex requirat eū q requisitio opatur citationem pemptoriam. t allegat. l. cessante. C. quomodo t quādo iud. t glo. in. c. psuluit de offi. delega. t aliud nō dicit. ego longe miror de tanto viro q p dicto primo suo nihil allegat. sed ego adduco glo. t Guil. de cu. in. l. i. ff. de in ius vocan. Jac. butr. in auc. si dé. C. vt se ab heredi. absti. vbi dixit q vbicunqz ex forma statuti requiritur aliqua solennitas in citatione rei t reus reperitur pñs in iudicio q tūc non requiritur talis solénitas t voluit Jo. an. in. c. si. de elec. li. vi. Arch. in. c. pposuisti. lxxxij. di. t in. c. vocatus. v. q. ij. Host. in. c. cuz cā3 de offi. deleg. t ibi p oēs petr. de saso. i. c. bone de elec. vbi dixit singulariter q si ille q é pñs in iudicio venit de longinquo presumitur q cōparuerit in iudicio citatus qd dictum é valde singulare. t de illo faciunt festū oēs tanq iste t illō referūt t sequūtur oēs d tota pclusiōe eccl[...]. vbi extédūt illud dictū ad testes q si veniūt d lóginquo t pñtauerūt se coraz iudice in iudicio q psumptio est q fuerint citati. t faciat qd voluit do. Anto. in. c. i. de iudi. vbi allegat dictum ipsius petr. de saxonia. t idez voluit Pet. d anch. in. d. c. si. de elec. li. vi. t in. c. cū oportet de accusa. t hoc idez voluit Dominicus in. d. c. si. sequit. d. Abb. in. d. c. ecclesia de psti. t in. c. tenor de re iud. idem voluit Ange. in. l. de vnoquoqz. ff. de re iudicata. idem voluit Jo. de imo. in. c. i. de iudi. t in. c. ad nostram cl. iij. de iureiur an. t in. d. l. de vnoquoqz t in. l. iiij. §. condénatum. ff. de re iudi. Saly. in rubrica. C. de in ius vocan. Rpha. fulgo. ibidé glo. in. l. si. §. illud. C. de tempo. appella. Lod. roma. in. l. iiij. §. pretor ait. ff. de nam. infec. bar. in. d. l. i. ff. de in ius vocand. in rubri. C. eo. t in. l. platā. C. de senten. t interloc. om. iudi. t in. l. furioso. ff. de re indi. t. d. l. de vno quoqz. eo. titu. t in. l. si pcur. presentis. ff. de verb. obli. bal. in. d. auc. si omnes. t in. l. cuz fratrez. C. de hisqb. vt indigni. t in. l. ij. C. qño t qñ iud. t in. l. platā. C. de sen. t interlo. om. iudi. t in. l. si. C. de sent. ex pic. recitan. t in. l. si accusatoribus. C. de accusat. t in. c. plerūqz de rescrip. t in. l. nā ita diuus. de adopt. t in. l. negeqz. §. vbi decretum. ff. de offi. pconsul. t lega. t in. l. i causé. §. si causa cognita. ff. de mino. t in. l. ij. §. legatis. ff. de iudi. t qdez cōclusio omnium esse videtur q si reperiatur aduersarius presens in iudicio presumitur citatus t dicunt hoc pcedere quocunqz modo in iudicio reperiatur t adducitur text. in. n. l. in cause. §. causa cognita in ver. presente vel citato vbi illa indicitur ad paria q quis sit presens in iudicio vel fuerit citatus nā iura non requirunt aliud nisi presentiam eius qui citādus est in iudicio vt est text. in. d. l. de vnoquoqz t ét est text. in. c. quia pter de elec. t in cle. causam eo. titu. ergo. nam t vocatio non fit ad alium finem nisi vt aduersarij presentia habeatur. d. l. i. ff. de in ius voca. ergo. t ista vr esse communis opi. omnium in locis preallegatis ego tetigi istum passum in. d. c. cū causam d offi. delega. t in. d. c. i. d iud. ¶ S3 mihi vr q doctrina cōis n procedat ita indistincte vt iam ponitur ex eo qr si aliqs rpiat in iudicio casu fortuito vl pp aliam cā3 q nihilominus é citādus t adduco hanc rationem anteqz qs citetur est monédus

¶ Dubia probatio. Limita tu istā pclones vt not. p gemi nia. l. c. i. d pac. in. vi. t. d. alex. de imo. l. l. i. §. fin. ff. de fine. actuqz fine. t p canonistas i c. ex. pte abba tisse de pñile.

monēdus ita habet in.c.ij hell. de fimo.l.c.ij. de accusa.
in.l.quidē ꝓbernꝰ.ff. de seruit. vrba.pdio.in.§.de questo
vt cū ybero loquaris ⁊ in.l.in fideicōmissi in prin.ff.de
vsur. ⁊ bal.in.l.si manumissori.C.de obsequi.⁊ hf in.c.
nonit de iudi. ⁊ domi. Abba. in.d.c.ij.de accusat. ergo
lȝ quis reperiatur presens in iudicio non tamen ꝓbatur
ꝙ ꝓprias fuerit monitus. ergo. faciat ⁊.ij.iura incipiant
de in ius vocan. ⁊ non de in ius p̄sentando vt in rubrica
ff.de in ius voce. licet ergo quis reperiatur presens in iu
dicio non tamen vr satisfactum iuri volenti quem in iu
dicio vocari. adduco ⁊.iij.c. quoniā.§.Leo.in .§. citati
ones vbi text. mandat ꝙ notarius scribat citationes ꝑ
tium ⁊ nō mādat ꝙ scribat p̄sentatiōes partiū ⁊ faciat cōsil
iudicioꝝ obseruantia nā iudicantes dicunt visa citatio
ne.nō tn̄ dicunt visa p̄sentatione ergo. Idem faciat hu
manū iudiciū debet ꝯformari iudicio ipsius dei.c.deus
oipotens.ij.q.i.c.qualiter de accusa. sed altissimus celi
deus adam p̄sitem citauit ergo sequitur ꝙ eodē modo
p̄sitem in iudicio iudices citare debēt. ⁊ ad iura allego-
ta in ꝯtrium respōderi pōt ꝓcedere quādo seriose se ad
iudiciū presentauit ꝓ cā in iudicio ventilāda. preterea ēt
adduco tex.in.d.l.ij.§.legatis. vbi si legatus reperiatur
in curia.nō debet citari pro alia causa quia ad hoc lega
tus ille nō venit vt ibi est tex.formalis. ⁊ per consequēs
videtur ꝙ cōis opi.morbo laborat incurabili.tene ista
menti quia sunt noua. ⁊ per alios non inuenta deo prin
cipi in altissimis sit gloria. Et etiam plus dico ꝙ inquā
tum do. Petrus in hoc suo primo notabili dixit ꝙ mo
nitio iudicis hȝ vim citationis peremptorie. ⁊ allegat .d.
.l.cessante. ⁊ glo.in.d.c.consuluit dicas tex.d.l.cessante.
non probare bene doctrinā nec glo.d.c. consuluit bene
dicere pro quo vide q̄ dixi in.d.c. consuluit vbi dānaui
ex toto illam lecturam . ⁊ etiam illam glo. ⁊ anteq̄ ꝓ-
cedā ad vlteriora .ego pondero suprascriptionē huius
cinquantum dicit abbati ⁊ ꝯuentui cōiuncto eo quod
habet hic in princ.in ver. sindico vestro qr ꝓbat vnum
ad quod si habuerīt animaduersionē āntiqua ⁊ moder
na iuris prudentia nā glo.in.c.i.de procura. ⁊ i.c. cāꝫ
de iudi. ⁊ in.c.ꝯtingit d transac. ⁊ in.c.edoceri d rescrip.
dicunt ꝙ in causa monasterij non potest agere solus ab
bas.seu in causa ecclesie non potest agere solus prelatus
nec solum constituere procuratorem seu sindicum sed re
quiritur consensus conuentus seu capituli. ⁊ secundum
illas glos.praticatur in romana curia quia hic est casus
sing. ⁊ peregrinus inducendo vt induxi. ⁊ plus dico ꝙ
hic videtur text.contra doctrinam Inno.in.d.c. edoce-
ri vbi tenuit contra illas glo. ⁊ etiam dico hic eē casum
contra gl.accursij.i.l.ait pretor.ff.de iur.deliber.iste pas
sus requirit altiorem inuestigationem. vide que ad ple
num dixi .n.c.edoceri. ⁊ in dicto.c.i.de procura. ⁊ pos-
set saluari doctrina Innoc.a morsibus huius suprascri
ptionis ⁊ text.vt dicamus ꝙ hic erat causa ardua quia
agebatur de maxima hereditate . ⁊ per consequens de
magno preiudicio monasterij ideo non est admiratione
dignū si in causa ita ardua requiratur consensus etiam
conuentus seu capituli ⁊ ad hoc allego simile quod ha
betur in.c.per venerabilem .§. rationibus qui filij sint
legiti. vbi licet papa omnia possit. viij.q.iij.c.cuncta per
mundum . cum similibus. nihilominus nō explicat ar-
dua nisi cum cōsilio dominorum cardinalium . ⁊ ita fu
it olim apud summum sacerdotem in veteri testamen-
to voluit Hostien.in.c.ex gestis de clerici.non residen
voluit bald.in.l.cum multa.C.de bo.q̄ liber. simile ha
betur in.c. ad hoc de offi .archidia.vbi archidiaconus
refert ardua ad episcopum faciat qđ habetur in.c. quā
to.⁊ in.c.nouit.de his que fi.a prela.sin.consen .capi.⁊
ad hoc adduco celebrem doctrinam Inno.in.d.c.edo-
ceri.⁊ quod voluit bald.in.c. cum omnes.de constitu.
⁊ ita solum fecimus supremum in iniurian . Innoc.⁊
eodem modo saluauimus idolum nostrum.i. glo.in.d.

.l.ait pretor.tene menti. ¶ Casum figuremus hoc mo
do i indiuiduo.quidam.a.condidit testamentū in quo
instituit filium suum heredem ⁊ eidem substituit.g.⁊.h.
fratres ipsius testatoris ⁊ hec adiecit verba videlicet si
filius meus sine liberis decesserit bona deuoluantur ad
ipsos fratres meos condito testamento testator deces-
sit filius immiscuit se hereditati pr̄ne ⁊ ingressus est mo-
nasterium ⁊ decessit sine liberis orta fuit materia que
stionis isti fratres testatoris substituti dicebant bona eē
deuoluta ad eos vigore substitutionis ⁊ quia partē bo
norum ipsi possidebant. ⁊ etiam aliam partem posside
bat monasterium.ideo petebant dicta bona consignari p̄
fato monasterio.comparuit sindicus monasterij ⁊ oppo-
suit ꝙ filius ille ingressus fuerat monasterium ⁊ deces
serat . ⁊ ꝑ ꝯñs bona acquisita erāt monasterio ꝑ eius in
gressum fuit replicatum ꝑ illos fratres ꝙ ille ingressus
minime tenuit qr in furore infirmitatis ille ingressus
fuerat monasteriū ⁊ per consequēs alienata mente. fu
it duplicatum per sindicum monasterij ꝙ licet i infirmi
tate ingressus fuerit.tamen postea idem ingressus ē mo
nasterium ⁊ iurauit amplius nō egredi monasterium
⁊ mortuus ē in eadē voluntate.fuit duplicatum ꝙ erat
minor annis. ⁊ ꝑ consequēs ingressus non tenebat fuit
etiam ex aduerso replicatū ꝙ licet in primo ingressu eēt
minor annis nihilominus in secundo ingressu erat ma
ior pupillo posito ꝙ esset minor.fuit per legatum cardi
nalem pronunciatum in fauorē monasterij ex eo quia ꝓ
batio facta ꝑ illos substitutos erat dubia. ⁊ interpretā-
da erat contra ꝓbantem ⁊ absoluit monasteriū a mole
statiōe factā ꝑ illos substitutos. papa mō ꝯfirmauit diffi-
nitionē legati cardinalis ⁊ absoluit monasteriū ab im
petitiōe illoꝝ ⁊ vlterius cōdemnauit illos ad restituen
dum illā partē bonoꝝ monasterio q̄ ipsi tenebāt ⁊ eisdē
imposuit silentiū .iste ē casus procedo modo. ¶ Nota

5 ibi .g.diachoni cardinalis † qr inter cardinales quidā
sunt epi cardinales vt epus tusculanus Hostien. vide.⁊
alij.quidam sunt presbyteri cardinales . quidam vero
sunt diachoni cardinales. sed minores numero sunt epi
scopi cardinales.nihilominus vbicūq; papa scribit car
dinalibus vt collegio denominatio fit a dignioribus. ⁊
ꝑ ꝯñs eos appellat fratres.secus si nō scriberet eis col-
legialiter ista ē glo.sing.in.c.i.de offi.lega.lib.vi. vbi ꝑ
oēs ⁊ ꝑ do. Dñicū in ꝓhe.vi.ego in tractatu cardinaliū
circa pri. adduxi multa d nouo vid ibi qr ꝑ alios ncā si
sunt ¶ No.ibi.g.⁊.h.fratres.qr debet intelligi ꝙ erāt
fratres carnales ⁊ non erant fratres cōsobrini. ⁊ si dixe
rit quispiam quis reuelauit tibi.dico ꝙ glo.in.l.i.ff.d in
offi.testa. ⁊ ibi refert ang.se habuisse istam.q.in facti cō
tingentia ⁊ obtinuisse ꝙ appellatione fratrum veniūt
fratres carnales ⁊ non consobrini ⁊ inducit illam glo.
ad multa statuta cauetur ꝙ de donatione facta fratribꝰ
non soluatur gabella vel ꝙ debeat interuenire certa so
lemnitas ꝙ restringitur illud statutum ad fratres car-
nales ⁊ non cōsobrinos vide ibi per eum. ¶ Item not.

6 ibi quōdam † ꝙ hec dictio importat positionē de prete
rito ⁊ presumptionem de presenti ⁊ adduco tex. in.l.cius q
in prouincia.ff.si cer.peta. ⁊ quod ibi voluit bar.inducens
illū tex.ad.q.per illud vbum quōdam. ⁊ in.l.insulā.ff.
de acquir.re.domi. ⁊ in.l.i.§.hoc edictum.ff.de oper.no.
nunc.vbi per eundem. ⁊ tex.in.l.cui eoꝝ.§.affinitates.ff.
de postulan. ⁊ in.l.ij.C.comu.vtri.iudi. ⁊ in.l.ij.C.de do
na.caus.mor. ⁊ text.in.c.ex parte.b. in §.quōdā de foro
ꝯpeten. ⁊ ibi per.d.ant. ⁊ in.c.ex parte de fid.instr.in §.
quōdam ⁊ ibi per eundem.d.an. ⁊.c.cū ꝯtra de pignor.
⁊ ibi per.d.car.in.c.i.in §.quondam de iur.calū.vbi vid
ꝑ me ⁊.c.vt inquisitionis de heretic.li.vi.in versi. quon-
dam ⁊ in.c.presentata de testi.in versi.quondam. ⁊ in.c.
tua nobis de appella.in ver.quōdā ⁊ in.c.inter cetera de
preben.in ver.quōdā ⁊ in.c.sicut dignum.§.i.J.d homic.
⁊ quod in suis inuectiōibus scripsit cicero in.§. fine fine

quōdā in hac repub. virtus tex. in cle. pastoralis de re iu di. in. v. quōdā imperator per quem tex. decūt scriben.

7 ibi † ꝙ doctor mortuus nō habet appellari doctor.[a] ⁊ p consequens miles mortuus non debet appellari mi les ⁊ sic de ducibus marchionibus ⁊ similibus nam do ctor dicitur a docendo ꝫ postquā ē mortuus non habet officiū docēdi ergo nō pōt appellari doctor. faciat glo. i c. admonere. xxxiij. q. ij. q dicit si re priueris nec nomē ha bere mereris. ꝙ sequit ꝙ recte scrib. ibi tradūt hāc doctrinā sed ego pondero vnū qđ nunqꝫ legi nec aiaduersionem habuerūt ibi scriben. in. c. gloriosus deus in sanctis suis de reli. ⁊ venera. sanct. vbi tex. appellat Ambrosiū Au gustinū Gregoriū ⁊ Hieronymū doctores ⁊ tamē mor tui sunt ecce ibi casum in terminis ꝯ eos. ⁊ ad illā rōnez quā ego adduxi ꝑ eis rn̄deo ꝙ satis dicūtur docere post morte ex eo qꝛ remanēt expositiões eoꝝ ⁊ lecture eoꝝ ⁊ sō scripture eoꝝ docēte adiscūt legētes. ⁊ facit. c. rener timi. xvi. q. i. vbi iubentur doctores apportare alimen ta in orrea dn̄i. i. exponere leges diuinas ⁊ positiuas qꝛ illud est offerre alimēta ad orrea dominica. ⁊ per ꝯñs re cte possūt dici doctores Joā. and. Barto. ⁊ reliqui tene

8 mendi. ¶ Nota ibi instituit filiū qꝛ ꝯm do. Ant. † testm̄ incipit ab institutione heredis instit. de heredi. institu. §. ante heredis. l. i. ff. de testa. cū simil. ⁊ dicit ꝙ si filius nō

b instituat heres testm̄ est[b] nullū. l. inter cetera. ff. de liber. ⁊ posth. hodie aūt ꝯm eum ex defectu exheredationis ⁊ ꝑteritionis testamētū ānullatur sed cetera firma manēt auté. ex cā. C. de liber. ꝑter. ⁊ ita residet. sed do. Petrus hic in suo repetiti. colligit ꝙ de iure. ffoꝝ. testamentum ē ipso iure nullū si filius nō instituatur. ⁊ allegat. l. filio ꝑ terito. ff. de iniust. testa. ⁊ d. l. inter cetera. ⁊ postea sub dit ꝙ ex causa ꝑteritionis vel exhereditionis hodie est nullum sed cetera in eo contenta remaēt firma. vt in. d. auten. ex cā. ego addo ꝙ fortasse doctrina tradita ꝑ eū ⁊ ꝑ do. Anto. ita absolute minime procedat qꝛ aut loq mur de iure ffoꝝ. aut loquimur de iure codicis. aut loq mur de iure autenticoꝝ aut loquimur de iure canonico si loquimur de iure ffoꝝ. dico testamentum valere si re linquatur ltia filio vel legetur licet non instituatur. ⁊ de hoc dico fore casum i indiuiduo in. l. non amplius. §. i. ff. de legat. i. vbi filius habuit titu. legati. ⁊ nihilominus testamentū valuit ⁊ tenuit ⁊ loqtur ille tex. de iure ffoꝝ. ergo confunditur doctrina eoꝝ q est casus omnium scri bentium. Secundo dico fore casuꝫ in. l. papinianus. §. si qs mortis. ff. de inoffi. testa. vbi filius si habuit portiōez suā ltiaꝫ titulo istitutionis ⁊ nihilominus valet ⁊ tenet te stamentum vt ibi est casus ⁊ loqtur de iure ffoꝝ. Tertio adduco tex. in. l. q filium. ff. vbi pup. educa. de. vbi ꝓbat eadem doctrina. Quarto adduco. l. ex asse in prin. ff. ad. l. falci. p quem tex. cōfunditur cōis opi. adduco glo. i. l. sta tamē. §. cui rogatus. ff. ad trebell. ergo. ⁊ ad. d. l. filio ꝑterito quā tanto studio allegant responderi pōt negā do assumptū ꝙ testm̄ sit ipso iure nullū per illum tex. qꝛ testamentū interiꝫ stat i pēdenti. ergo falsuꝫ est dicere ꝙ sit ipso iure nullum. ⁊ etiam ad. d. l. inter cetera potest ēt responderi pro quo vide que dixi in. c. rainutius circa principium. J. de testa. ⁊ est diuinatio quedam dare respō sionem quā doctor. dant ad. d. l. papinianus. §. si qs mor tis. vide que dixi in. d. c. raynutius. ⁊ ēt vide gl. que hunc passum examinat i. c. si pater de testa. in. vi. aut loqmur de iure codicis ⁊ tūc valebat testm̄ lꝫ filius non haberet ltiaꝫ portionē titulo institutionis. vt ꝓbat in. l. humani tatis. C. de impub. ⁊ aliꝫ. substi. aut loqmur de iure auctēti coꝝ ⁊ tūc ē ipso iure nullū si filius nō habeat ltiaꝫ por tionē titulo institutionis qꝛ ē titulus honorabilis ⁊ ē ti tulus vtilior. vt in. §. aliud quoqꝫ capitulū in auc. vt cū de appel. cogno. ⁊ est diligēter pōderandū qꝛ ibi tex. vtit istis verbis vꝫ nō liceat patri. ⁊ lꝫ ille tex. nō vtatur illis ꝟbis non possit quo casu inducit necessitatē vt ē gl. in. c. i. de regu. iur. lib. vi. ⁊ in cle. dispēdiosaꝫ de iudi. ⁊ tex. ⁊ ibi Bar. in. l. gallus in prin. ff. de liber. ⁊ posth. ⁊ pro batur in. c. testimoniū de testi. ⁊ ibi p. d. Car. ⁊ ꝓbat i. l. nemo pōt. ff. de le. i. nihilominus eodē mō operant illa ꝟ ba nō liceat qꝛ importāt necessitatē vt probatur i rubri ca. C. ne lic. poten. ⁊ faciat. c. cū non deceat de elec. li. vi. aut loqmur de iure canonico. ⁊ tunc sufficit ꝙ filio re linquatur legitima portio licet non dicatur iure institu tionis ⁊ hoc de eqiate canonica tex. ē formalis in. d. c. ray nutius. vide ibi dicta. ⁊ ēt ꝑ enucleatione eoꝝ q hic di cuntur pondero quia licet filius habeat ius abstinendi ab hereditate paterna vt in. l. i. C. vt se ab heredi. absti. nihilominus ꝓsumit ē heres. vt. l. necessarijs. ff. de acq. here. ⁊ qđ ibi voluit glo. ⁊ bar. vnde creditores heredi tarij nō possunt ꝯuenire ipsum filium nisi ꝓbent qđ here ditati se imiscuerūt qꝛ quo ad ea q sūt sibi vtilia ꝓsumi tur imiscuisse se hereditati. secus in his q sunt sibi damno sa. qꝛ tūc oportet ꝙ creditores ꝓbēt ꝙ imiscuerūt se he reditati ista ē glo. que cōiter reputatur sing. in. l. si cū do te. §. transgrediamur. ff. so. ma. ⁊ ēt adducit gl. i. l. cū here ditas. C. ꝺposi. q reputatur ad lꝫ sing. ꝙ vbi ē suus he res ibi nō ē dare hēditatē iacētē de quo fac festū ibi bal. ⁊ ēt facit glo. in. c. i. de feud. cogni. de qua bal. ibi exclo mat singulariter ꝙ mortuo patre filius nō dicit acqrere feudum sed feuduꝫ acquisitum tenere arg. l. in suis. ff. de liber. ⁊ posth. faciat qđ voluit bal. in. l. apud hostes. C. de legit. heredi. ⁊ si quispiam opponat de eo qđ voluit glo. in aucten. vt hi qui obli. se h a. res mi. §. sancimus. que dicit ꝙ creditores paterni dicunt esse creditores fi lij ⁊ eo ipso ꝙ qs ꝓbatus est filius hēt creditores inten tiōeꝫ fundatā ꝯ euꝫ. qꝛ probato vno probat ⁊ reliquū de qua glo. fecit festū bal. in. d. l. apud hostes. ⁊ ēt alle gari posset optimus tex. in ꝯtrariūꝫ in. c. i. J. de solu. vbi ē text. aureis lr̄is scribendus ꝙ eo ipso ꝙ qs est filius de bitoris tenet ad debita patris soluenda debitoribus pa ternis. ⁊ ēt possꝫ allegari tex. melior de corpe iur. in. c. ex ꝑsentium. J. de pignor. vbi ē casus ꝙ eo ipso ꝙ qs est filius debitoris est debitor creditoris ꝑn̄i ⁊ tenetur sol uere debita ꝑn̄a. ⁊ isti duo text. videntur probare opi. glo. in. d. §. sancimus. ⁊ ꝯycere in ꝓfundum glos. in. d. l. si cum dotem. §. transgrediamur. Est longe mirāduꝫ ꝙ nemo legistaꝝ in. d. §. trāsgrediamur ⁊ i. d. l. necessarijs de acqui. here. ⁊ in. d. l. i. C. vt se ab heredi. absti. ego vi di sepenumero hanc. q. versari in cōtingētiis facti ⁊ con sului olim apud papiam ⁊ apud ꝟonoꝫ ⁊ ēt hic bonōie

9 ⁊ dicebā hoc mō † ꝙ vbicūqꝫ filius repit obtinē heredi tatē paternam ꝙ tunc tenetur ad debita paterna ex eo qꝛ habet effectum hereditatis paterne. ⁊ ita interpreta tus sum. d. c. ex presentiū de pignor. in ꝟ. obtinet. seu obti nere. nam huiusmodi ꝟbum significat effectum vt est text. in. c. ij. de reb. eccle. nō alieno. li. vi. ⁊ in. c. si gratiose. de rescript. eo. li. ⁊ in. l. posthumus. ff. de inioff. testa. i ver. obtinet. ⁊ in. l. ꝓlatam. C. de senten. ⁊ interlocu. o. iudic. i ver. auctoritatē rei iudicate si obtinebit. cū ergo filius reperiatur obtinere bona paterna presumitur immi scuisse se hereditati paterne. ⁊ per consequens videtur se obligasse creditoribus paternis ⁊ ita ꝓcedāt text. pre fati. c. i. de solut. ⁊ d. c. ex ꝑn̄tium. ⁊ per istam doctrinam intelligis hunc passum quem alios ita declaratum nec audisti nec vidisti. vide q dixi in. d. c. i. ⁊ plenius dixi in d. c. ex presentiaꝫ. ⁊ ista non tradas obliuioni. addende sunt tamen ad legistas in legibus allegatis superius.

10 ¶ Not. ibi. h. ⁊. g. fratres coram ipso facere ꝑponi † ꝙ hic est casus ꝙ petitio seu libellus est offerendus reo in iudicio. ⁊ coram iudice de quo in. l. i. C. de lit. contesta. ⁊ in. c. ij. eo. ti. ⁊ i. c. i. J. de libel. oblat. quod ē bene notādū qꝛ si actio proponenda est in iudicio coram iudice ergo ⁊ fortius probatio ipsa. l. siquando. l. eos. C. de testi. l. i. . C. de condic. ob turp. caus. l. i. ff. de liber. agno. in versic. presidibus. c. pleriqꝫ. ij. q. vij. c. inter ceteras de rescript. c. statutum. §. ꝑferendo. eo. ti. li. vi. l. iubemus. C. de liber. causa. vbi

[a] ¶ Doctor. Adde. l. in sūma. ff. de re iud. ⁊. l. neratius de reg. iu. doct. in auc. de nup. §. deinceps.

[b] ¶ Est nullū. Adde. l. i. §. fi. de vulg. ⁊ pup. bar. in. l. cohe redi. §. fi. eo. ti.

causa.vbi est gl.reputata sing.et ibi saly. et idẽ saly.in.l.
vnica.C.de confes.et in.l.gñalr.C.de non nu.pecu. istum
passuz ego examinaui in repet.rubrice.ff.eo. et ẽt probat
iste tex.q illud vbũ corem significat pñtiam corporis et
intellectus.pbat in.c.corã de offi.deleg.l.corã.ff.de ver.
signi.l.diem pferre.§.coram.ff.de arbi.et qđ scriptũ ẽ in
passiõe dñica apud Matthe.in ver. accepta aqua lauit
manus suas coram populo vbi importat pñtiam et cor
poris et intellectus.et qđ hr in primo eneidos ver. coraz
quẽ queritis et c.tene menti. ¶ Itẽ no.ẽt ex eisdẽ verbis
11 sm.d.Ant.do.Car.et do.abb.hic fore casuz † q duo cõ
sortes eiusdem rei pñt agere eodem libello contra reum
et ẽt vno libello se defendere. et nihilominus sine lege lo
quuntur.verecundum fuit profecto tot illustribus docto
ribus sine iure loqui imemores eius quod hr in auc.de
trien.et semi.§.consideremus colla.iij.et in.l.illam.C.de
colla.et ibi dixit Saly.q si loquimur sine lege non tamẽ
debemus loqui sine rõne.l.cuz rõ.ff.de bo.dãna.et quod
voluit glo.c.ex eo de electio.in vi.i.distinc.c. consuetudo
imemores etiam eius quod fecit dominica veritas quia
in omni fere sermone suo loquuta est cum auctibus ve
teris testamenti.faciat quod scribitur in sua passione scri
ptum est percutiam pastorem et c.et etiam romani pontĩ
fices vsi sunt auctoritatibus in statuendo iura canonica.
c.cum omnes de constitut.c.nouit de iudi.c. tua de deci.
cum simil. et ideo allegare poterat quod habetur in.l.i.
et.ij.C.de consorti.eiusd.lit.sed in contrariuz facit qđ ibi
habetur vbi dicitur q debet quis petere partem suã por
rigendo libellum nomine suo. ergo sequitur q hic non
fuit bene actum qz quilibet debebat agere pro parte euz
tangente. et per pñs libellus iste nõ processit õ iure posset
dici q aut res est indiuisibilis et tunc debent agere vno
libello.l.si cum vno.ff.si ex noxa.caus.agat.l.loci corpus
§.si fundus.ff.si serui.vendi.et in argu.faciat sing.text.in
.l.si communem.ff. quemadmo.serui.amit.aut res est di
uisibilis.et tunc quilibet agere potest pro parte sua vt la
te scribit Barto.et alij in.d.l.ij.C.de consor.eiusd.lit.sed
in casu nostro res que petebatur erat diuisibilis quia qui
libet agere poterat ad portionem eum tangentez sed qz
in casu istius.c.fuerunt isti fratres substituti cõcordes q
vno et eodem libello agerẽt ergo solemnis fuit eoruz pe
titio.et videtur mihi q iste tex. addat hoc precipuum.et
extensionem quandam ad.d.l.i.et.ij.C.de consor.eiusd.
lit.nec de isto tex.fecerunt mentionem ibi doctores scri
bentes.verecundum fuit profecto eis. Et etiaz pondera
quia pro isto text.et hac doctrina adduci posset ratio vi
delz ne reus fatigetur pluribus libellis cum dispendio et
labore permaximo quod est consonuz iuri.c.nonnulli.ff.
de rescript.c.cordi de appellatio.lib.vi.l.properandum
in princi.C.de iudi.cum simil. ¶ Item pondera etiam
quia sindicus monasterij non opposuit contra hanc pe
titionem. et licet alias repererizz.c.istud nihilominus hec
a me non fuerunt visa nec scripta tene menti quia ad istũ
passum sunt noua. ¶ Nota etiam subtiliter sz do.Pe.
de anc.in lectura quã ipse hic fecit sz in repetitiõe hoc nõ
dixit mirãdũ ẽ q subtilius ꝯsideraverit i trãscursu lectu
re quã fecerit in sua repe.dic.n.q hmõi substitutio fcã a
pre filio suo fuit fcã filio pupillo q pr facere pt vt.l.mo
rib⁹.ff.de vul.et pup.cuz simil.et quia expresse ex isto tex.
non apparet quod fuerit pupillus ipse colligit subtiliter
hoc modo.considerat primo versum ad hoc hic positu.
secundo considerat petitionem istorum fratrum substitu
torum ex eo quia agebant petendo omnia bona. et per
consequens videtur q talis substitutio fuit pupillaris q
casu venit in tali substitutiõe.et legitima et trebellianica
ipsi⁹ filij pupilli.l. papinianus.§.sz nec impuberis.ff.de
inoffi.testamen.l.coheredi.l.verbis ciuilibus.ff.de vulg.
et pupilla.nam si fuisset maior pupillo tunc deberet de
duci legitima et trebellianica que minime ad substitutos
ipsos est trãsitura.c.raynucius.ff.de testa.et.c.raynaldus

et.c.si pater eo.titu.lib.vi.et pro certo ẽ egregia doctrina
et vera.et licet apte iste tex.hoc ñ dicat nihilominus satis
probat ita subtiliter inducendo.sed iudicio meo est poti
us argu.ex eo qz argu.est quedã subtilis inductio. vt in
c.fortis.§.argumentum.de verb.signi.glo.in.c.i.de pac.
ergo.et etiam ad istuz tex.responderi posset q licet pete
rint omnia bona tñ illud verbũ vniuersale recipit restri
ctionem sm mãm subiectam vt est glo.in.c.i.de constu.
in versi.ab omnibus.et glo.in.c.nemo de simo.et in.c.ad
nostram de iur.iur.et in.l.inter oẽs.ff.qui satis.cogan.et
in.l.i.C.commu.de leg.vbi vide Bal.qui egregie loqui
tur.et per pñs iste tex.necessario non probat doctrinã.d.
11 Pe. ¶ Nota ẽt ibi deuoluerent.† q est dubiũ an illud
8 verbũ sa directuz an sit obliquũ an sit cõmune^a.et tradit
doctrina q est verbũ cõmune pbat tex.in.l. de emãcipa
tio.C.de legit.heredi.l.lucius.secũdo responso.ff.de vul.
et pupilla.l.si infanti.C.de iur.deliber.l.ij.ff.de alimen.et
cibar.lega.hoc voluit Bar.in.l.centurio.ff.de vulga.et
pupil.ad si.et idem voluit in.d.l.ij.et idem voluit Bal.
et Saly.in.l.precibus.C.de impuber.do.Anto.d.Cor.
hic facit.c.si pater.de testa.in.vi.c.raynutius.et.c.raynal
dus.ff.de testa.et volunt scriben.oẽs et precipue do.Card.
in.xlij.q.ad.d.c.raynutius do.Pe.de ancha.in cõmen
to.d.c.si pater.tene menti qz est quottidiana. ¶ Not.q
isti fratres substituti petebant generaliter oĩa bona he
reditaria nec in libello specificabant illa bona nec ẽt in
processu iudicij qđ procedit sm vnum intellectũ ad istuz
tex.quando isti agebant petitione hereditatis.tunc.n.ẽt
in processu iudicij nõ sunt specificãda sz bene in executio
ne.l.iiij.ff.de peti.here.facit.c.ij.de libel.oblat. vide que
ibi plenissime dixi vbi est locus accõmodatus.si aũt sm
alium intellectum isti agebant rei vendicatione. et pete
bant ista bona sibi restitui iure dominij tunc erit secus re
mittit do.Abb.hic ad Inno.in.c.certificari de sepul.ff.de
quo dicendum vt ibi et per eundem in.c.conquerente de
13 offi.ordi. ¶ No.ibi a molestatiõe † q potest quis age
re vt aliquis cesset a molestatione sua et intelligitur sm
Inno.de molestatiõe iniusta que fit de facto et malo ani
mo et ex iniusta cã.et loquitur iste tex.de molestatione iu
diciali.iste passus est quottidianus et pfecto vtilis admo
dum.ego afferã succincte quedam auditu.et recitatiõe di
gna que erãt õ lacte et lana recordor q de anno.xxxviij.
pestis inuaserat hanc regiam vrbem bononiam.et abla
ta fuit dubitatio quedam ex ciuitate senen. ad prestantẽ
doctorem Joan.de anna.maritus grauauerat heredem
ne molestaret vxorem in suo legato.et alias priuabat he
redem hereditate ipso facto iste heres molestauit vxorez
illã ex iusta tamen causa.dubitabat vtrũ incidisset in pe
nam inflictam a testatore et dignatus est conferre mecuz
de illa qõe.ego adduxi bal.in indiuiduo in.l.vnica.C.de
his que pen.no.vbi ponit questionẽ in terminis in here
de molestante vxorem testatoris in suo legato. et decidit
q intelligitur de molestia iniusta.et malo animo facta et
allegat glo.in.l.si seruum.§.pretor ait in glos.incipiente
que non malo animo.ff.de acquiren.heredita.postmo
dum dato longiori tempore circa capescendos labores
studij inueni ista vz nam Bald.in.l.i.C.de vsufru.inquit
testator grauauit heredem sub pena ne molestaret vxo
rem in vsufructu quem sibi legauerat.modo heres mole
stabat eam.volebat enim quod prestaret cautionem de
vtendo et fruendo vsufructu arbitrio boni viri decidit
ibi Bald.quod poterit nec incidit in penam.et adduco
quod voluit dominus meus Joan.de imo.in.l. paterfa
milias testamento.ff.de heredi.institu.vbi dicit testa
tor grauauit heredem vt restitueret hereditatem suam
ticio.et mandauit sub pena quod ticium ipsum non mo
lestaret q mortuo testatore heres molestabat ticium
qz volebat detrahere de illa restitutiõe trebellianicam
dicit q nõ incidit in penã inflictã a testatore qz intelligit
de molestia iniusta.et q̃ fit de facto.et adduco singularez

a ¶ Cõe. Adde l.cuz patron⁹.ff.de lega.ij.et ibi scribentes. vbi de hoc verbo nõnulla vtilia habes.

glo.in.c.pro illaꝝ de ꝑben.inquantū tex.ibi loquit̄ d̄ mo
lestia.q: intelligit̄ d̄ molestia iniusta.⁊ ibi gl. inducit ad
qōnē in bullis papalibus cōiter ꝯsueuerūt apponi ista v̄
ba amoto quolibet detentore. q: intelligitur de detento
re de facto ⁊ nō de iure.⁊ cū semel fuissem delegatus in
vna cā ferrarie.⁊ aduocati optimi allegarēt in illa cā vnus
eoꝝ allegauit ꝯ̄ aliū illā gl. nec sciuit nec potuit rn̄dere il
le aduersarius q: illā non ꝑuiderat.⁊ adduco.c.in nr̄a d̄
rescrip.⁊ ibi hr̄ de eo q̄ ꝓmiserit nō molestare non impe
dire.vide q̄ ibi plenissime dixi. ⁊ adduco qd̄ voluit dn̄s
meus Jo.de imo.in ꝯsi.xxviij.vbi ꝯsuluit testator libera
uit administratorē ⁊ grauauit heredē ne eū molestet in
illa administratiōe sub certa pena ꝯsuluit ꝙ potuit pete
re rōnes administratiōis reddi ⁊ reliqua restitui. vt ibi
videre poteris.⁊ adduco eundē i ꝯsi.cxxxvq.⁊ in ꝯsilio
sequenti vbi idē ꝯsuluit.⁊ faciat qd̄ voluit cōpostellanus

14 in.c.cāmq; de rescrip.† papa ꝯtulit mihi beneficiū ⁊ ap
posuit hāc clāz vz nō obstāte ꝙ pro alio scripserimus q:
intelligit̄ si scripserit de facto non aūt de iure faciat l.au
relio.§.gaius.ff.de liber.legat.⁊.l.lucius.§.treu hr̄ des.ff.
ad treb.faciat.c.audita de resti.spo.⁊ adduco qd̄ ꝯsuluit
d.Pe.de anch.ꝯsi.lxxxiq.vbi ꝯsuluit qdā princeps pro
miserat defendere quendā in iudicio ꝙ restringunt̄ illa v̄
ba vz de iure ⁊ nō de facto.⁊ adduco qd̄ voluit.d.Abb.
in.c.ij.de resti.spo.vbi allegat egregiā ꝯclōnē dn̄oꝝ d̄ ro
ta ꝯ̄ cōem doctrinā ꝑfatā ꝙ ad hoc vt v̄ba aliquid operē
tur dn̄t intelligi ꝙ ēt de facto ⁊ ex cā iniusta.sz pro certo
hmōi v̄ba dn̄t intelligi d̄ molestia in alo mō factaz nō d̄
iure vt dcm̄ est.⁊ verba illa debent adaptari ad dispōnē
iuris cōis arg.c.ex parte in xp̄o.⁊.c.dilecto de ver. signi.
⁊.c.cāmq; de rescrip.faciat ēt qd̄ voluit.d. anto.in.c.ij.d̄

15 pac.⁊ qd̄ hr̄ in.c.iq.de accusa.† vbi si ꝓmisi nō cōuenire
aliquē intelligit̄ nō solū in iudicio sed ēt ex̄ iudiciū. vide
ibi oīm abb.⁊ adduco.c.sepe.§.fi. de appel. vbi hr̄ ꝙ si
ꝓmisi nō mouere litē alicui intelligit̄ ēt ex̄ iudicialr̄.eo.
modo si ꝓmisi nō molestare aliquē ⁊ per ꝯn̄s molestia
verificat̄ in actu extraiudiciali.Ego ad hoc adduco qd̄
hr̄ in passiōe dn̄ica apud Mathe.versic.qd molesti estis
huic mulieri vbi ꝓbat̄ formalr̄ ꝙ molestia capit̄ in actu
extraiudiciali ⁊ per illū tex.ampliat̄ iste tex.faciat ēt qd̄
voluit gl.in.l.nō solū.§.cū hic status.ff.de ꝓcur.vbi glo.
loquit̄ de eo q̄ ꝓmisit se nō implicaturū.vide ibi Bar.⁊
alios scribentes.Et pondero vnū qd̄ in hac mā erit no
tissimū per quē tex.vident̄ ꝯfundi tot gl.tot dicta docto
rum quodāmodo vr̄ eē quoddā precipitiū.q: in.l.i.C.de

16 nundi.est ibi casus singularis † ꝙ si fiat saluus ꝯductus
alicui p dn̄m terre vt nō possit ibi molestari i ꝑsona ⁊ re
bus ꝙ venit molestia quecūq; siue fiat de facto siue fiat d̄
iure.⁊ fuit dubitatū supioribus annis ferrarie fuit con
cessus saluus ꝯductus quibusdā mercatoribus ꝙ nō pos
sent molestari in ꝑsona ⁊ in rebus cōparuit qdā asserēs
se ꝓcuratorē ducis burgōdie ⁊ dicebat ducē illū esse cre
ditorē illoꝝ i sūma quantitate pecuniaꝝ ⁊ fecit sequestrari
bona illa ⁊ dicebat̄ ꝙ de iure fieri poterat q: appellatio
ne molestie venit molestia q̄ fit de facto nō aūt ea q̄ fit de
iure ⁊ iudicea ⁊ aduocati oēs erant ꝯcordes in hoc ꝙ se
questratio illa fieri potuit.ego ꝯsului ꝯ̄riū ⁊ inter alia ad
duxi.d.l.i.C.de nundi.vbi est tex.formalis in ꝯ̄riū nundi
ne.n.sunt priuilegiate vt in illis nō possit q̄s molestari.⁊
decidit ibi tex.de iure ⁊ de facto.⁊ si ꝯ̄riū diceremus pri
uilegiū illud nihil ꝓdesset.⁊ ēt nūdine nō fierēt copiose
q: nullus debitor alterius ad illas accederet ꝗ.⁊ ita fuit
obtentū ⁊ finitum tpe illustris ducis borsii lete menti.
Quinimo plus videret̄ de iure dicendū ꝙ interpretatio
dz fieri ꝯ̄ eū q̄ stat pro ꝯ̄tu.l. quicquid astringende.ff.d̄
ver.obli.l.veteribus.ff.d̄ pac.cū simil.quo casu sequitur
ꝙ ꝓmissio de nō molestando intelligit̄ ⁊ de iure ⁊ de fa
cto ꝯ̄ eū q̄ stat ꝓ ꝯ̄tu.⁊ per ꝯn̄s tot dicta supius allega

17 ta nō sūt sine dubitatiōe. ¶ †Not.ꝙ reus in recōuētiōe
pōt ꝓducere libellū ꝯ̄riū libello actoris hoc decidit iste

tex.ꝓbat̄ in.c.ex ꝯquestiōe.de resti.spo.qd̄ tenuit ibi In
no.⁊ p eūdē; in.c.cū ꝯtingat de offi.dele.ego ad plenum

18 ibi tetigi vbi videre potes. ¶ No.ibi se ⁊ sua.† q: in cā
cōmissiōis pōt qs fieri cōmissus ecclesie.⁊ pōt dōare alr̄
offerre se ⁊ sua posito ꝙ nō fiat monachus sz dūtaxat sit
cōmissus seu cōuersus.gl.ē sing.i.c.vt lex ꝯtinētie.xxvij.
q.i.q̄ dicit ꝙ talis dr̄ fieri seruus monasterij lz nō sit mo
nachus.⁊ in tn̄ astrictus ē ꝙ gr̄a regule restrictiōis nō
pōt egredi ⁊ transire in astrictiōē regulā.⁊ est limitatio
elegāt ad.c.sane cū simil.de reg.dicit tn̄ Archi.ibi ꝙ qui
dā dicūt ꝯ̄riū secus dicit gl.ibi si ecclia eēt secularis de q̄
vide archi.ibi.⁊ dic hic do.abb.approbari per istū tex.
dcm̄ bar.in.l.fi.C.de pac.⁊ mirat̄ longe quare bar.illud
dcm̄ suū nō apposuit in.l.stipulatio hoc mō ꝯcepta.ff.de
ver.obli.⁊ remittit se do.abb.ad dicta per eū in.c.fin.de
succes.ab intesta.⁊ subdit hic quā egregie se moderari il
lud dcm̄ bar.dixit.n.ibi bar.ꝙ si pōt dōare se ergo ⁊ for
tius poterit donare oia bona sua ꝑn̄tia ⁊ futura ecclesie
nō tn̄ bar.allat aliqd in iure canonico vbi ꝓbat̄ hec sua
doctrina.allat tn̄ no.in auc.ingressi.C. de sac.san.eccle.d.
abb.dicit ꝓcedere eo casu q̄ ingrediēdo religionē hr̄ pro
mortuo.⁊ mors lz sit ciuilis tn̄ operat̄ eundē effectū quē
opatur mors nālis ⁊ allat gl.sing.in.c. placuit.vi.q.i.⁊
tex.in.l.deo nobis.C.de epis.⁊ cle. adducere poterat cū
honore suo tex.in.c.cū scimus de regula.quē tex.allat.ꝓ
sing.bal.in auc.si qua mulier.C.de sac. san.eccle.ad hoc
vz ꝙ lz ltīs non debeat̄ filiis in bonis paternis nisi patre
ipso mortuo nihilominus debet̄ cū ingredit̄ religionē;
q: tūc eqpat̄ mortuo casum dicit eē sing.ibi.ecce nunc ꝙ
mors ciuilis opat̄ eūdē effectū quē opat̄ mors nālis. ve
recūdū fuit certe tanto doctori nō allare iura in quo versa
ret vt hr̄ in.l.ij.ff.de origi.iur.⁊ adduco gl. celebrē in.c.
i.de renon.li.vi.ubi mors ciuilis eqpat̄ nāli renūciās pa
patui p inde hr̄ ac si esset mortuus gl.ibi allegat. vii.als
viij.q.i.ecce ⁊ adduco gl.in cle.ne romani.d̄ elec. in ver.
papa moriente ⁊ gl.ibi dicit idē papa cedēte.⁊ per ꝯn̄s
cessio papatus opat̄ eundē effectū quē opat̄ mors nālis.
⁊ adduco.l.ab ea pte §.insolā.ff.de ꝯ.ob.re vera.d.abb.
vnū dicit ⁊ ꝯ̄riū facit.q: dicit se moderaturū illud dcm̄
bar.⁊ ipse extinguit illud q: nolla ē dubitatio ꝙ si quis
ingredīat̄ religionē ⁊ habeat̄ ꝓ mortuo ꝙ tunc nō solū
trāsit ꝑsona in ꝑtāte monasterii sz oia bōa ꝑn̄tia ⁊ futura.
sz istud fuit alienū a mēte bar.ibi q: dixit ꝙ qs pōt dōa
re oia bona sua ꝑn̄tia ⁊ futura ecclesie posito ꝙ nō offe
rat ꝑsonā suā als intelligēdo illū dcm̄ bar.seruiret nobis
de vēto.⁊ in hoc deficit illustre ingeniū tāti patris.⁊ re
mittit se ad.d.c.fi.vbi hāc suā moderationē nō dedit ad
illud dcm̄ bar.⁊ ēt pōdero qd̄ ipse vehementer admirat̄
ꝙ bar.nō repetierit illud dcm̄ in.d.l.stipl̄o hoc mō.q: l
dubitater ipse nō subtilr̄ pōderauit dcm̄ bar.l.d.l.fi. nec
ēt pōderauit illud nec.d.car.nec lud.ro.q in oibus arbi
tratus ē se auferre clauā d̄ manu herculis.nā bart.in.d.l.
fi.loquit̄ ⁊ pertrepidus ⁊ pauidus nō assertiue sed dubi
tatiue loquit̄.n.ꝓ v̄bū forte ⁊ per ꝯn̄s nō firmauit pedes
in illo suo dicto ⁊ possibile ē ꝙ iō nō repent illud dcm̄ l
d.l.stipl̄o hoc mō ꝯcepta.q: nō visuz ē sibi eē verum. q:
multū singulr̄ legit illā.l.⁊ illud dcm̄ erat memoratu di
gnū verisilr̄ illud repentisse ibidē qd̄ nō fecit al ꝗ. pōdera
bā q: hāc ꝯsiderationē habuit nēo.⁊ ēt mirādū ē d̄ bar.
q: bart.defecit i suo salutari potuit.n.allare ꝓ suo.d.c.vt
ꝓuilegia de priuilegi.⁊ p ꝯn̄s poterat loq sine v̄bo forte
sene mēti.neque mordeo bar.in hoc q: cēsure canonice
nō vr̄ ꝑstitisse opam.⁊ iō angustiatus ē spūs lapp̄i vt ip
se refert in repe.c.fi.§.sane de iur.iur. ꝙ bar. decesserit an
tequā vidisset.⁊ examinasset sacros canones q: mirabi
les intellectus ad illos ꝑstitisset.ꝓ certo ista qd̄ ē de pene
tralibus.⁊ apicib⁹ iuris ⁊ per ꝯn̄s mihi vr̄ ꝙ non esset
precipitanda doctrina super hoc. ¶ Superuenit.d.lo.
roma.in.d.l.stipulatio hoc modo.⁊ refert se hūc passuz
examinasse in repe.aūt.similiter.C.ad.l.fal.sed dato lon
gioꝝ

glori studio dicit se ⁊ melius ⁊ prestantius loqui super hoc passu in.d.l.stipulatiu hoc mō. ⁊ dicit de lato hono ri bar. ratiu sua nihil valet. adduci posset illō qd Ange. venit in ore in repet. l.si certis annis C.d pac. ⁊ in repet. .l.i.C de iudi. loquendu de lo. an. dicit enim semper de ferendo reuerentie Jo. an. fuit enim speculū iuris sm eū ⁊ mouetur Lo. ꝯ bar. ex tribus. primu ex dicto cy. i auc. ingressi. vbi dicit ꝙ si minor donat se religioni videt do nare omnia bona sua presentia ⁊ futura. ex eo qꝛ in con sequentiā veniūt bona sua vnde lz bona immobilia mi noris non possent alienari sine decreto vt toto. ti.C. de p̄ di. minor. nihilominus offerēdo se religioni trāseunt oia bona sua sine decretu. ⁊ illud ē qꝛ in cōsequentiā trāseūt illa bona cū trāsitu psone vt.d. auc. ingressi. ego adduco vnū qd bal. voluit in.l.i.C si aduer. dona. vbi dicit ipus sibile eē curatorē auctorare vt donētur bona minoris. qꝛ cū datus sit ad tuenda bona nō debet illa dilapidare. ⁊ lō dicit ibi lo. ꝙ inconsequētiā transeunt bona. ⁊ nō prin cipaliter. adducit ⁊ scdo gl. in.l.fi.C. de legi. tu. vbi incō sequentiā ⁊ nō principaliter bona minoris obligata sūt p dote. adducit ēt qd hr in.l. itē qꝛ. ff. d pac. ⁊ qd hr in.l. certi iuris. C. loca. vbi in ꝯñem bona minoris obligata sunt p pēsione nō aūt pncipl'r. adducit ⁊ tertio ꝙ multa fieri pñt in vniuersitate que pncipaliter ⁊ d p se fieri non possent allegat.l. ⁊ in modicis. ff. de ꝯben. emp. ⁊ .l. qdaꝫ ff. de acqui. re. domi. adducere poterat qd voluit. d. car. i c. quanto alias in. c. decernimus de iudi. vbi voluit ꝙ iu dex secularis pōt pnūciare super iur patronatus vniuer saliter nō aūt pticulariter puta pnunciando villā specta re ad me qꝛ vr pnunciare super iur patronat'. ⁊ allegat gl. sing. in decreto vide ibi dicta mea qꝛ singulariter exa minaui illū passum ibi. ⁊ ēt dicit idem Ludu. ꝙ bona fu tura nō veniūt in obligatiōe. l. fi. C. q̄ res pig. vel ppo. ob. pos. ⁊ qd habet in.l. si ita. ff. d aur. ⁊ arg. leg. p certu rōes clusdē sunt friuole. ⁊ sūt ꝯ istū tex. nā hic iste obtulit se ⁊ sua quo casu illa copulatiua ⁊ copulat pncipl'r vn̄ pnci paliter obtulit psonā ⁊ pncipl'r obtulit bona ⁊ tūc dicūt bona venire accessorie qñ oblatio fit cū hac dictione cū. qꝛ dicit offero me cū meis tūc veniūt bona accessorie istō pbatur in.l.i. ⁊.y. ff. de pecu. lega. ⁊ eo modo qñ quis in greditur religionē simpl'r qꝛ tūc nandu psonā vr accesso rie dare bona. sed vbicunqꝫ dicit offeru me ⁊ mea veniūt pncipal'r bona quēadmodū ⁊ psona ita no. p scribent. in d. auc. ingressi cū ergo hic obtulerit se ⁊ sua g bona pnci paliter veniūt ⁊ non incōsequentiā. ⁊ in hoc defecit tāt' doctor quinimo plus vī dicendū defendendu dictū bar. nā si pōt offerre se ergo ⁊ multo fortius bōa psentia ⁊ fu tura ecclesie qꝛ bona sunt vilissima respectu psone iuxta illud qd scripsit seneca in pma epistola in ver. ⁊ tanta est stultitia mortaliū ⁊c. ⁊ lucanus in tercio sed pars vilissi ma rerū certantē munitis opes. ⁊ p ꝯñs ratio bar. est vi us. fac. c. matheus d symo. nā illud qd dat ecclesie datur

19 pauperibus † qꝛ qcqd hꝫ ecclesia paupum ē'. xvi. q.i.c.

a qm̄. ⁊ pro certo ista stringunt p doctrina bar. ⁊ ēt pōde ta qꝛ i uicto bar. fi hꝫ locū rō lo. ꝙ cū vniuersitate faciat illud quod de p se facerē nō posset qꝛ truffa est matie per istū tex. hic. deinde arguit lo. pro dicto bar. clarū inquit est ꝙ maiori prerogatiua gaudere debent bona data ec clesie qꝫ bona data priuatu. l. sancimus. C. de sa. san. ecc. ni ergo. egu rñdeo huic rōni istud est verū qñ reperit ec clesiā in hoc priuilegiatā. l. fi. C. de sa. sanc. ecc. cū fi. sꝫ ec clesia in hoc nō reperit expsse priuilegiata ergo nō facie mus eā priuilegiatā. lij. di. c. priuilegiū. Subdit ⁊ secun do summa imensitas respectu donationis facte ecclesie ē summa mēsura in auc. d nō aliena. §. si minus ergu lz ista donatiu sit immensa tū p respectū ad ecclesiaꝫ ē summa mensura ⁊ nō dꝫ reputari inualida. ad hoc egu respōdeo ꝙ dꝫ esse talis ꝙ a iure videatur approbata sed nō ē vnū casum legis approbātē talē donationē psentiū ⁊ futuro rū factā ecclesie ergo. mouetur ⁊ tertio. ea que fiunt nutu

spūssancti non sunt sub lege. ⁊ allegat quod sacro scribit euāgelio. vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da pauperi bus ⁊c. cū ergu dicitur omnia ergo veniūt ⁊ pñtia ⁊ fu tura. nec ē mirū qꝛ sacra euāgelia allegantur in causis d cidendis vt ē gl. fin. i auc. vt iudi. sin. quoqꝫ suffrag. §. qui cuꝫ per tex. ibi sacri eloquij. qꝛ ad hoc ego respondeo ꝙ inciuile est aliquid dicere nisi tota lege prospecta. l. inciui le ē. ff. de legi. sed ipsa minime pōderauit totā illā aucto ritatē dixit. n. xp̄us ⁊ sequere me. ⁊ sic nō mandauit sim pliciter xp̄s ꝙ homo donaret bona sua pauperibus sed ad hūc effm̄ qñ vult xp̄m sequi. ⁊ per ꝯñs renūciare oib' iuxta illud qd sacro scribit euāg. dimisimus omne ⁊ secu ti sumus te qd erit nobis. ⁊ p ꝯñs nō recte arguit lo. alle gat ēt ꝙ que fiunt nutu spūssancti non sunt sub lege ad hoc allegat. c. due sunt. xviij. q. ij. ⁊ .c. lꝫ de reg. qꝛ ad hoc rñdeo exponēdo illā auctoritatē ꝙ nō sūt sub lege. s. iniq̄ ⁊ iniusta. sꝫ sub lege sicta equa ⁊ iusta bene sunt. lꝫ. n. sa cro dicatur euāgelio vbi est spiritus dñi ibi est summa li bertas nō tn̄ liberati sunt a lege. vn̄ apostoli qui habue rūt spiritūsanctū ⁊ iuxta illud euangel. accipite spiritus sanctū nihilominus subiecti erāt legi iō faciebāt vt mā datū est in lege ⁊ eius pcepta seruabant ⁊ magnanimus scripsit apostolus castigu corpus meū ⁊ in seruitiu redi gu ne cū alijs predicauero ipse reprobus efficiar facit cle. si. de heret. ⁊ faciat. c. i. vt lit. pen. vbi licet vir sit sanct' ⁊ cū eo sit spiritus sanctus tn̄ subicitur legi. faciat qd volu it ibi hal. ⁊ qd idē voluit in. c. int auit d. e. vide q̄ ibi dixi ⁊ sic ratiōes lo. suo semper honore salau lꝫ fiat cullorate tn̄ nō stringūt nec cōcludūt pro dictu bar. ⁊ si fortasse di cerē qd ista fuerunt sibi incognita nō eēt mendaciū dein de cōcludit ꝯ bar. ⁊ mouet ex duobus primu ꝙ ista bōa temporalia transferunt in ecclesiaꝫ sm dispositionem le guꝫ ciuiliū ad hoc allego. c. quo iur. viij. di. c. qm̄. x. di. c. cum ad verū ⁊ .c. si imperator. xcvi. di. vbi dicitur ꝙ pon tifices pro cursu temporaliū imperialibus legibus vterē tur sicut ⁊ imperatores in spiritualibus iur. pontificum vterentur. ⁊ per consequens bona que deferuntur eccle sie deferuntur secundū dispositionem legum impialium sed sm leges imperiales cūis opi. ē ꝙ talis donatiu om nium bonorum presentium ⁊ futurorum non valet vt cō cluditur p scriben. in.d.l. stipulatio hoc mō cōcepta ⁊ in d.l. fi.C. de pac. ergo. Sꝫ ad hanc rōneꝫ rñderi pōt ꝙ lꝫ sacri canones ita dixerit nō tn̄ iō ē ꝙ leges imperiales li gēt ecclesiā qꝛ clericorū ē ipas ⁊ laycorū ē obsequi. c. eccle sia sancte marie de ꝯstitut. c. hñ quidē. xcvi. distin. cum si. ergo leges impiales si ligarēt ēt imperarent ecclesie quod nō ē dicēdū. ⁊ adduco sing. doctrinam hosti. quaꝫ totus

20 mūdus sequitur in. c. si. de solut. vbi dixit † ꝙ si lex imperia lis ē ecclesie fauorabilis ꝙ censet approbata a papa ⁊ p ꝯñs nō ligat vt lex impialis sed vt lex papalia qꝛ omnia nr̄a facimus cū auctoritatē nr̄am impartimur vt dixit tex. belissimus in.l.y.C. de veter. iur. enucle. in vh. oia nostra facimus hr in. c. i. ⁊ .y. de ꝯfirmat. vtil. vel inutil. vbi per Inno. ⁊ p ꝯñs nō recte intellexit illas leges ludo. ru. de buit eas temperare sm doctrinā Hostien. mouetur vlti mo ꝙ huiusmodi donatio omnium bonorum presenti um ⁊ futurorū est contra bonos mores allegat notata p scribent. in. d. l. stipulatio hoc modu concepta. sed eccle sia ē auctrix ⁊ cultrix iusticie allegat sing. tex. in. c. primo §. diuersum de alie. feud. in vsib. feud. in ver. ecclesia au ctrix ⁊ cultrix iusticie nunpatitur in aliuꝫ fieri ꝙ in se fie ri non vult. ⁊ tu pondera quia lꝫ ita exprimatur de eccle sia tamen illud est euangelicum vt scribitur in athe. que cunqꝫ vultis vt faciant vobis homines ⁊c. c. humanum genus. i. dist. sed quilibet vellet ꝙ alter largiret sibi quic qd hꝫ ⁊ pñs ⁊ futurū ni ergo. ⁊ ēt deceptus ē. d. lo. sic al legando ex eo qꝛ sunt quidam boni mores ciuiles ⁊ sunt quidam boni mores naturales vn̄ lꝫ ista donatio oium bonorꝫ sit ꝯ bonos mores vt dicunt scriben. in. d. l. stipu latio hoc modo. tamen est cōtra bonos mores ciuiles. ⁊

a ¶ Pauperis est. Immo di cas ꝙ ipsa ve nit appellatio ne pauperum vt ꝫ no. bal. in l. oēs in princ. C. d epis. ⁊ cle. p quo vide ca nonistas in. c. si ne prela. vi. fuas.

p ꝯña firmaſ iuraměto actus.n. ꝯ bonos mores ciuiles firmanſ iuraměto.vt ē casus i.c.cū ꝯtigat de iur.iur. ꝛ in c.licꝫ mulieres eo.ti.li.vi.ſꝫ talis donatio ē ꝯ bonos moreſ ciuiles ꝛ nō ꝯ bonoſ mores nāles. ꝛ adduco ꝯsiliū abb. vbi cōsuluit ꝙ talis dōatio pt firmari iuraměto vt appa ret ꝯsi.cvij.secus aūt si eēt ꝯ bonos mores nāles qꝛ tunc nō valeret nec firmareſ iuramēto.vt.d.l.stipło h mō ꝛ.c. nō est obligatoriū ð reg.iur.in.vi.ꝛ dicit alr nō rńdēdo ad rōnes supius factas patere recte iuuēti rńsiones. ꝛ co naſ rńdere ad bal.nā bal.in.d.auc.si qua mulier.C.ð sa. san.ec.tetigit hūc passuꝫ ꝛ secut⁹ ē dcm̃ bar.p.l.iubemuſ nulli C.de sac.sanc.ecc. qꝛ ipse respondet ꝙ ille text.lo quitur de bonis presentibus. ꝛ nō de bonis futuris. ar. l.si ita.ff.ð aur.ꝛ ar.lag.ꝛ.d.l.fi.C.q̃ res pig.vł hypo.ob. pos.ꝛ ꝑ certo tpe restringit illā legē marie qꝛ in donatio nib⁹ dꝫ fieri plena interpretatio.c.cū dilecta de do.cū si. ꝛ ita quieuit sub hoc dubitabili passu. ¶ Ego lōge mi ror ex eo qꝛ qð nostra ꝓsupponit ꝙ fcā fuit donatio oīuꝫ bonoꝝ pñtiū ꝛ futuroꝝ eccłie.ꝛ p ꝯña ipse frustra rńdet ꝙ fuit donatio facta bonoꝝ pñtiū.ꝛ ad.d.l.iubemuſ nul li.ad quē ipse conatus est rńdere ꝯ bal. ego dico ꝙ bal. multū succinte in.d.auc.si qua mulier in septimo suo no tabili dixit ꝙ vꝫ donatio bonoꝝ pñtiū ꝛ futuroꝝ fcā ec clesie per tex.in.d.l.iubemuſ post pn.ꝛ aliud ibi nō dixit Ego aūt pōdero tex.illū in ver.donatiōe ꝯiuncto verñ. patrimoniū suū aut ptē quo casu appellatione sui patri monij vř venire illud qð hēbit ꝛ in futurū acqret ꝛ ad.d. l.si ita.ff.de aur.ꝛ arg.leg.rńdeo ꝙ loqꝛ in testō.ꝛ nō lo quitur in donatiōe ꝛ ad.d.l.fi.C.que res pig.rńdeo ꝙ nō loquiꝛ in donatiōe fcā ecc.qꝛ eccłia dꝫ vti priuilegio aut spāli prerogatiua vt dictū fuit ꝛ sic expedita sūt.d.lo.ro. q̃ sup hoc passu iā studio adduxit in mediū. Ego vlte rius pōdero ꝙ saly.vt dixi ꝛ raph.ꝛ alij in.d.l.fin.C.de pac.viderūt ꝛ legerūt ꝛ ꝯsiderauerūt scripta bar.ibi nec sibi in hoc passu ꝯdixerūt ꝯsinmendū ē ꝙ trāsiuerint cum dicto suo.qꝛ alr illud reprobassent vt iā facere ꝯsueuerūt cōiter doctores ꝛ i ar.faciat.l.si filꝰ.ff.ad mace.ꝛ qð ibi pulchre scripsit ang.itē.d.car.i.c.vt priuilegia ð ꝓuile.ł. tetigit passuꝫ istū ꝛ cōmemorat dcm̃ bar.ꝛ dič ibi eē casū formale ꝑ dicto suo.ꝛ idē ipse voluit in.c.fi.de succes.ab intesta.vbi ēt cōmemorat dcm̃ bar.in.d.l.fi.ꝛ ꝑ eo dicit eē casum i.d.c.priuilegia.lōge mirādū ē ꝙ do.abb.in.d. c.fin.nullā de magistro suo.d.car.fecerit mentionē nec ēt lo.in.d.l.stipulatio hoc mō nec in.d.auc.sꝫr.vntio tñ nr̃m asserebat ꝙ in istis lecturis que hodie fuerūt ad stā pas repeꝛiſ Pe.de anch.ꝯsi.xxij.incip.de primo dubio cōsuluisse ꝯ doctrinā bar.in.d.l.fi.ꝛ ēt ang.in duob⁹ lo cis ꝯsi.lxij.ꝛ ꝯsi.clxxiij.incip.visis instris.ꝛ q̃siui ista ꝯsi lia ꝛ nō inueni nec ē admiratiōe dignū qꝛ hodie legēteſ legūt ꝑ repertorio ꝛ se ꝛ auditores decipiunt. Sꝫ ego ad duco solēnē doctorē Pe.de anch.in repe.c.canonū sta tuta de ꝯsti.in.vi.car.vbi bellissime loqꝛ. qrit.n. pleroſqꝫ extare titulos ciuilis cēsure copiosiores ꝛ lōgiores quā sint multi sacroꝝ canonū verū clerici ꝛ ecclesie iegenſ aliſ legibus.ꝛ si eas capiūt ꝑ se in iudicijs.ꝙ eodē mō debēt capere ꝯ se ꝑtitulū.ff ꝙ qsqꝫ iur.ꝛ dicit se credere ꝙ sic. ꝛ allat.d.c.quo iur.viij.di.ꝛ.d.c.qm̃ ꝛ.di.ꝛ.d.c.cum ad verū.ꝛ.d.c.si iperator.ꝛ inducit ꝙ pontificesi progressu tpalū vtunſ legib⁹ impialibus.ꝛ ēt dicit ꝙ iuriscōsulti subtilissimo ingenio inuenerūt leges ꝛ p ora principū sūt diuinitus ꝓmulgata allat.l.fi.C.ð ꝓscrip.lōgi tēpor.ad ducere poterat qð voluit raymon.de pena forti.quēꝫ re fert bal.in rub.de ꝯtrouer.inuesti.in vsi.feud.vbi dixit ꝙ spōsiancius posuit in ore pretorio ꝙ metu gestuꝫ est ra tū nō hēbo.dicit ēt sacros canones plerūqꝫ subtilitatē iu riscōsultoꝝ ꝛ sequi ꝛ imitari^a vt apparet in tit.de caus. pos.ꝛ ꝓprie. Et subdit q̃ꝫ egregie † ꝙ si hřs clericus aut eccłia istituta hřs nō ꝯfecerit inuētariū ligaſ legibus ð in uētario loquētib⁹ ꝛ ꝑdit hēditatē ð quo hř in auc.ð he redi.ꝛ fal.§.fi.in ꝟ.hāc legē cōem oīb⁹ iponimus.ꝑ quo vide q̃ late dixi in rub.de test.in repe.ꝛ in.c.i.de solu. Et dixit ēt ꝙ icidit i penā tituli de his qb.vt indig.ꝛ ēt i penā auc.hoc amplius.C.ð fideico.ꝛ in auc.de hēdi.ꝛ fal.§.si qs ꝟo non iplens.ꝛ ēt icidit in penā.l.sciant.C.ð legi.hř. ꝛ ēt in clericis ꝛ similib⁹ hꝫ locū dispō.l.fi.C.ð acq.pos. ꝛ vidi dubitari supioribus ānis de.d.l.fi.vtrū hēat locū in clericis.ꝛ cōsului apud parmā ꝙ sic ꝛ adduxi hāc do ctrinā do.pe.cū ergo in ꝓposito nr̃o ista donatio oīuꝫ bo noꝝ pñtiū ꝛ futuroꝝ sit dānata cōiter de iuř ciuili vt no. in.d.l.stipulatio hoc mō.ꝛ in.d.l.fi.C.ð pac.ergo erit re probata ēt de iure canonico qꝛ eccłia ligaſ tali iure.ꝛ p ꝯña tacite.d.Pe.ibidē vř sentire ꝯ doctrinā bar. ¶ Ego pōdero quo ad.d.car.allegātē.d.c.vt priuilegia qꝛ indu bitāter nō mereſ allari ꝑ doctrina bar.ibi.n.tex.loqꝛ in eo q cōmisit se monasterio lꝫ monachus nō fieret qꝛ tūc vř mutatus status ꝑsone.ꝛ vř eē seruus plusq̃ꝫ si eēt mo nachus.qꝛ nō pōt inde exire cā restrictiōis regule vt per gl.in.d.c.vt lex cōtineaſ.ꝛ p ꝯña retorqueo illū tex.ꝯ eū dē.d.car.ponit.n.casum spālē i homine sic cōmisso ergo in ꝯriū erit ius cōe.l.ius singulare.l.ꝙ ꝟo.ff.de leg.cū si. ꝛ per ꝯña d.car.arbitratus est lucrari ꝛ indubitāter ꝑ didit.sic accidit doctorib⁹ minime isudātib⁹ nr̃o studio. ¶ Item ad.d.Pe.rńdeo afferendo in medium illam doctrinā hosti.allatam supius ad.d.c.fi.de solu.§.Item d.meus Jo.de imo.laborauit circa declarationē.d.l.sti pulatio.istū passuꝫ nō fuit ausus aggredi. adduco ēt.d. bal.q seriose hic istū passuꝫ examinauit.nec allatus est ꝑ aliquē scribētem in cēsura ciuili nec in cēsura canonica. ¶ Dixit.n.in ver.sꝫ pone qð ego obtuli oīa bona mea pñtia ꝛ futura mōasterio aut pio loco.ꝛ sic bal.eqparat siue ista dōatio fiat mōasterio siue fiat pio loco. ꝛ p ꝯña sentit ꝙ pia loca gaudēt priuilegio eccłiaꝝ facit.c.fi.de testa.c.fm de ꝯsuetudi.vbi melius tetigi istū passum q̃ꝫ

22 aliqs alius vide ibi. † Subdit postea bal.ꝙ ego dixi no lo eē monachus.vtrū talis donatio valeat.ꝛ arguit ꝙ si h mō si mutatio statu ꝑsone nullus pōt efficere vt testari nō possit allat.d.l.stipulatio hoc mō.ꝛ.l.ille aut.ff.ð hē di.insti.sꝫ iste nō mutat statū ꝑsone ergo non pōt efficere ne testari nō possit.scdo moueſ testm̃ est ius publicū.ꝛ si ius priuatū potuit allegasse ad hoc.l.testamēti factio.ff. de testa.ergo iure priuato nō pōt cōcedi nec tolli.l.seniū .C.q testa.fac.pos.ꝙ aūt iste sic donans ponat se in casuꝫ in quo testari nō possit.dicit se ꝓbare hoc mō.q nulla bo na in ciuitate relinquit testari nō pōt.dicit eē elegantissi mū verbū iuriscōsulti in.l.lex cornelia.ff.de vulg.ꝛ pup. sꝫ iste sic donādo nulla bōa in ciuitate reliquit qꝛ reperit se in morte nihil hēre ergo testari nō pōt ꝛ ponit quādā similitudinē sicut ille q excedat totū suū patrimoniū non vꝫ ꝙ facit in eo ꝙ excedit allat.l.vniuerse.C.de lega.dič ēt ꝙ hmōi donatio est ꝯ bonos moreſ vt no.in.d.l.stipu latio hoc mō.ꝛ ēt dicit ꝙ ista ē cōis opi.doc.in.d.l.fi.C. de pac.ergo. ¶ Cōtrariū postea determinat. ꝛ dicit ꝙ oēs gl.huius materie sūt ꝯcordes vt talis dōatio teneat sed ꝑ certo ipse nullā cōmemorat de illis gl.i indiuiduo fortasse voluit allare gl.dicentes ꝙ fauore religiōis ap pellatiōe liberoꝝ venit ingressus monasterij de q̃ ē tex. hic sup quo erūt rumores ꝛ langores multi ꝛ qð voluit gl.in.l.si ita qu.§.ea lege.ff.de ver.obli.ꝛ indubitāter nō faciunt ad propositū questionis nostre. Itēꝫ negat bal. hanc donationem esse contra bonos mores ꝛ nihilomi nus supius dixit ꝯriū teneri p omneſ i.d.l.fi. ¶ Dicit ēt esse casum ꝑ hac qōne in.l.locum.ff.de vsufruc.sed tex.il lū ad hoc nō inducit ꝛ non bene fecit qꝛ virtus legis est inductio legis.l.nō solū.§.q primipilū.ff.de excusa.tutt. ¶ Ego aūt ne videar vii osse labores induco illū tex.ibi enim diciſ ꝙ fauore religionis proprietarius pōt facere locū religiosum in ꝓiudiciū vsufructuarij ꝛ est rō qꝛ po tentius ꝛ firmius ius est ꝓprietarij quāꝫ ius vsufructua rij.ꝛ hoc inductum est fauore religiōis ꝛ indubitāter il le tex.nō facit ad ꝓpositum nr̃m.fauemus enim religio ni in casibus

a ¶ Imitari. Alioqui purus canonista est purus asinista vt elegāter et bal.in ꝓhe. decre. ꝛ ibi mo derniores scri bentes referūt ꝑ quo vide gl. ordinariaꝫ l.c. cho.xxv.dist.

ni in casibus expressis vel in dubio existentibus diversis
opinionibus. l. sunt de psone. ff. de religio. ⁊ sump. funer.
sed in hunc casum non vr̃ sauendum q2 est ꝯ bonos mo-
13 res. vt dictum est. † Subdit et idem Bal. q si qs in testã
legat ecclesie ⁊ postea iurat. ⁊ pmittit q eo casu quo re-
uocabit ipse donat q tale iuramentũ obligat. ⁊ tale pa
ctum est seruandum. e dicit non hẽe locum in psentis. ⁊
et dicit q stante tali donatione oium bonorũ psentium ⁊
futuroꝝ si quis dixerit q diuidi possit vt valeat quo ad
psentia. ⁊ non quo ad futura. qd hec diuisio fieri non pote
rit q2 non posset fieri econuerso ita forma aliter dixit bal.
⁊ relati sunt nobis scriben. sup hoc dubitabili passu vos
vidistis q opi. Bar. sequitur. d. Cardi. in duobus locis
e et vr̃ sequi. d. Abb. ⁊ eam secutus est Bald. in duobus
locis. e eam vr̃ sequi Saly. ⁊ repb. ⁊ alij scriben. ⁊ ppter
hoc vr̃ quod sic teñdaẽ cõia opi. q2 indicium plurimo
rum presumit verius. c. prudentiam de offi. delega. cũ si.
sed Phe. de anch. vr̃ sentire ꝯtrium ⁊ Lodo. ro. vt est dictũ.
stat mõ difficultas videre quis iustius dixerit. Quid ego
infelix peccator pro exili ingenio meo dicam in tam flu-
ctuante pelago triumphantis dei filius. d. noster Jesus
xps dignetur apire nobis veritatem per os infelicissimũ
mim. e mihi vr̃ de iure apto dicendum talem donationẽ
viciari in totum ⁊ non valere ⁊ arguo sic. non solum ab
stinendũ est ab eo qd est malum. sed et ab oi eo quod hꝫ
spẽm mali ita magnanimus scripsit apostolus habet i. c.
cum ab omni de vita e hone. cle. sed quod ecclesia accep
tet donationem oium bonoꝝ ab aliquo est spẽs mali er
go ecclesia abstinere dꝫ quod probo sic. nam acceptare
talem donationez est inhiare temporalibus. c. ex parte d
censibus. c. quicũqꝫ. xvij. q. iiij. cum si. e istud hꝫ spẽm ma
li quod sacris canonibus est inimicum. maior est vera vt
in. d. c. cum ab omni. minor et est vera vt in dictis iuribus
ergo sequitur quod conclusio est vera. q2 vt dixit aristo.
in primo prioꝝ ex veris nõ nisi vera e ex falsis aliquã
do verum. secundo moueor vbicũqꝫ res est pessimi exem
pli abstinendum est oino. l. i. in prin. ff. ad macedo. l. si qs
aliqd. §. qui ab ostiniis. ff. de peni. in ver. res pessimi exem
pli est ⁊ in. l. exemplo. C. de pbat. ⁊ ideo in sacra sua ce
na dixit dominus exemplum enim dedi vobis vt quem-
admodum ego feci ita ⁊ vos faciatis. ⁊ fuit exemplum
domini charitas dilectio ⁊ vnitas sꝫ quod ecclesia inhiat
temporalibus est res pessimi exẽpli quo ad ipsos laycos
ne detur eis materia inhiãdi temporalibus ergo abstinẽ
dum est. tertio dico fore casum in argumentum multum
14 singul. xx. q. iii. c. constituit vbi est tex. † monachi induxe-
runt quendam diuitem ad ingressum religionis. e non
ob aliam causam nisi vt lucrarentur bona temporalia il
lius decidit ibi tex. valere ingressum sed bona illius non
venire ad illum monasterium quia videntur turpi lucro
inhiare ita dicamus in proposito nostro tene bene men-
ti illum tex. ¶ Quarto adduco simile qd voluit Bart.
in repetitione. l. prime. C. de sacrosan. eccles. vbi dixit ali
quis legauit ecclesie. ⁊ moritur in notorio peccato mor
tali e mouetur Barto. per. c. quicunqꝫ. xxiij. questione
v. ita dicamus in proposito qd ecclesia nõ debet accepta
re illud quod tendit ad dedecus e ad pessimum exem-
plum alioꝝ q2 videtur ex hoc inhiare temporalibus. ⁊
impendere operam turpi lucro. ⁊ licet bal. in repet. d. l.
l. dicat doctrinam bar. q2 lꝫ non cedat ad fauorez anime
legatus tñ cedit in fauorem ecclesie. ⁊ alias transiui cũ
illo dicto bal. tamen confunditur per istam rationẽ quia
inhiatur turpi lucro. ⁊ prestat pessimum exemplum alijs
e ideo oimodo ab ecclesia abstinendum est. ¶ Quinto
adduco simile quod voluit Jnno. in. c. cum voluntate de
sentent. excõmu. vbi tradidit eandem doctrinaꝫ quod ec
clesia non debet acceptare legatum factũ ab eo qui mo
ritur in notorio peccato mortali. quia est turpe lucrum.
⁊ pessimum exemplum parat alijs nec prodest anime il-
lius ergo. ¶ Sexto faciat ista ratio sicut ecclesie ex istis
rationibus est prohibita acceptare hanc donationem
eodem modo est prohibitus ille donator facere hanc do
nationẽ ecclesie. correlatiua. n. sunt simul in natura idest
in naturali intelligentia quia vno intellecto intelligitur
reliquum ita magnus scripsit albert. in summa natura-
lium quem refert Bal. in rubrica. C de reb. credi. ⁊ iur.
iura. faciat. l. fina. C. de indict. vidui. tollen. vbi prohibi-
to emptore videtur prohibitus ⁊ venditor. l. nemo mar
tyres. C. de sacrosanc. eccle. ⁊ quod not. in. c. i. de tempo.
ordi. ⁊ quali. ordi. e ex hoc sequitur vnum q non pote-
rit dari concordia vt quis donare possit omnia bona pre-
sentia ⁊ futura ecclesie e ecclesia non debet acceptare q2
immo nec ille debet donare nec ecclesia debet acceptare.
tene mentẽ. ¶ Septimo faciat quod ecclesia ligaẽ hone
state e ideo singulariter dixit bar. in. l. cunctos populos
. C. de summa trini. e fide catho. fuit tamen opi. hostien.
dicit enim q statuta laycorum licet non ligent clericos
vt in. c. ecclesia sancte marie de constitu. nihilominus li-
gant eos generaliter ratione honestatis. quia fundata
sunt sub honestate ⁊ faciat rubrica de vit. ⁊ honesta. cle-
rico. actus enim eorum fundari debent super honestate
⁊ ad hoc faciat. c. conquerente de resti. spoliato. c. vt iux-
ta in versi. indecens de offi. ordi. c. cuꝫ non deceat. de elec.
libro sexto. e faciat. l. semper in coniunctionibus de rit.
nup. ff. vbi non solum debet inspici illud quod licet sed
etiam illud quod decet. ⁊ arguit ibi Bald. contra lega
tos Cardinales qui in dispensationibus suis non tẽdũt
ad illud quod decet. e faciat glo. in. l. semper. ff. de regu.
iur. que dicit q licet licitum sit contrahentibus se circun
uenire non tamen congruit honesto viro. ergo multo mi
nus congruit ecclesie e personis ecclesiasticis. pro quo
vide que dixi in. c. primo de emptione ⁊ venditio. ⁊ ideo
egregie dixit do. Cardi. in repeti. c. perpendimus de sen
ten. excõmu. e in repeti. c. licet de euitanda. de electio. q
secundum theologos omne indecens reputatur esse im-
possibile re vera illud etiam est secundum canones ⁊ sꝫ
leges vt apparet per iura predicta. e faciat. c. sicut de ac
cusat. in versi. vtilitati e honestati vbi non solum attendi
tur vtile bonum sed etiam honestum quanto ergo forti-
us ecclia debet intẽdere honestati. ¶ Octauo faciat. d.
c. primum. §. diuersum de aliena. feud. vbi ecclesia est cul
trix e auctrix ⁊ iusticie ⁊ honestatis. c. decet de immuni-
ta. eccle. libro. vi. ergo talem donationem non debet ac
ceptare. ¶ viiij. faciat quod inclitus doc. dixit hierony.
relatus a gratiano in. c. diaconi. xciij. distin. in versi. post
qꝫ in ecclesia sicut in romano imperio creuit auaritia pe
rijt lex de sacerdote. ⁊ visio de propheta. cum ergo in pro
posito nostro acceptare talem donationez tendit ad aua
ritiam ecclesie ergo sequitur q ab ecclesia impossibile est
acceptare quia est res exemplo pessima. ⁊ perniciosa er-
go. ¶ Decimo faciat spiritualia non pñt diu stare sine
temporalibus tertia questione prima. c. si quis obiecerit
ergo multo minus poterit stare homo in isto mũdo qui
donauit omnia bona sua presentia ⁊ futura videtur eni
reponi in quadam desperatione futura ⁊ huius despera
tionis potissima causa erit acceptatio per ipsam ecclesiã
⁊ pondera illud quod superius dictum fuit a ios dixit
enim omnia que habet donat homo pro anima sua ⁊ sic
restringit se ad presentia non aũt ampliat se ad futura. ⁊
et dominica veritas dixit vade ⁊ vẽde omnia que habes
⁊ da pauperibus. ⁊ per consequens loquitur de presen-
tibus non autem de futuris bonis ni ergo. nec iudicio
meo potest allegari aliquid quod stringat in fauorem
ecclesie cautela ergo ecclesia sancta dei. arbitratus tamen
fueram q quis facere posset hanc donationem presen-
tium ⁊ futurorum ecclesie e isto modo procedat dictum
Barto. ⁊ sequatium. sed ecclesia non deberet acceptare
⁊ isto modo procedat cõtraria opi. sed nihilominus mi
hi videtur q cum ecclesia prohibeatur acceptare q etiã
donator prohibeatur donare vt supius dixi. e ex istis se

quis hec pcīo ꝙ ecclesia nō dꝫ acceptare donationē om niū bonorū presentiū ⁊ futurorꝫ ⁊ ex hac pclusiōe sequit correlariūꝫ ꝙ quia talem largitionē facere nō pōt. ⁊ ita cōcludo in hoc dubitabili passu. gloria ergo sit altissimo iesu xpo triūphantis dei filio. ⁊ dicimus nō nobis dñe nō nobis sed nomini tuo da gloriā. Item dicit hic. d. abb. se

25 colliget limitationē ad illā regulā traditā hic † ꝙ dubia pbatio nō releuat pbātē qꝫ pcedat eo casu quo ē dubia ex se ⁊ ex facto suo secus si eēt dubia ex facto aduersarij qꝫ aduersarius pbasset suā exceptionē ⁊ obscura fuisset facta pbatio actoris vt in casu huiꝰ. c. nāisti fratres sub stituti pbarūt oblationē illā factā fuisse ab eo qꝫ erat mi nor ānis ⁊ p pbationē sindici fuit effecta dubia qꝫ pba uit ꝙ ille obtulit se ⁊ sua ⁊ postea iterꝫ ē pfessus vñ effecta est obscura pbatio agētiū lꝫ aliqualiter detraheret pbatio ni ipsius monasterij vñ poterat eē minor qꝫ pupillus vel eē minor qꝫ maior pupillo ⁊ p pñs succubuerunt. subdit ēt. d. abb. se dare aliā limitationē. ⁊ allegat gl. que repu tatur sing. in cle. līas de rescrip. ⁊ qđ hī in. c. auditis de p scrip. ⁊ adducit qđ voluit bar. in. l. nō solū. §. sed et p ba

26 ri. ff. d ope. no. nūc. bar. n. ibi dixit † statuto cauet ꝙ si ma gnas intrauerit palatiū dominorꝫ de mēse maij puniatur certa pena nisi celebratū fuerit pciliū generale. mō ac cusatus est magnas ꝙ intrauerit palatiū de mense maij excipit ꝙ illo mēse fuit celebratū pciliū gñale decidit ꝙ pbatio istius exceptionis elidit illā pbationē ad hoc vt euitetur delictū. ⁊ capiatur sensus ꝙ magnas nō delique rit ⁊ ad hoc reputat hāc doctrinā. fore admodū sing. Di cit ēt se dare aliā limitationē ēt in cā ciuili dicebat. n. ꝙ ti tius fecit oblationē ⁊ pfessionē fuit exceptū ꝙ erant duo titij vocati hoc noīe ꝙ ista exceptio elidit illā pbationē ⁊ p pñs reus absoluet ad hoc allegat. l. duo sunt titij ff. d testa. tutel. ita dicit hic. d. abb. ⁊ suadet hec mētē teneri. Certe iste passus est quotidianus ego afferā aliqua au ditu ⁊ recitatiōe digna ꝙ multa sunt specialiter ab vtra qꝫ censura introducta vt excludat delictū. ⁊ adduco bal.

27 in. l. vnica. C. de his qui pene no. in. ij. col. vbi dicit † ꝙ deli a ctum dꝫ pbari liqdo nec defert iuramētū qꝫ psumptio ē quod quis nō deliquerit. adducere poterat quod dicimꝰ ꝙ pbationes sup crimine debēt eē luce meridiana clari ores. c. p tuas. Leo. l. sciant. C. eo. cū si. ⁊ adduco eundē bal. in. l. precibus. C. de impub. in. vi. col. vbi dicit presu mēdū eē pro innocētia. ⁊ allegat. l. merito. ff. de pro so.

28 ⁊ idē bal in. l. cū fratrē. C. de his quib. vt indign. † repe ritur quidā occisus opponit ꝙ erat bānitus ⁊ ex dispo sitione statuti pōt bānitus impune occidi decidit capiē dā viā vt excludat delictū ⁊ nō presumat bānitus. ⁊ ad

29 duco qđ voluit idē bal. in. c. cum pringat de offi. deleg. † bānitus aliquis inquit ē excōicatus sꝫ dubitat an fuerit excōicatus ante appellationē an post appellationē ⁊ de cidit ꝙ presumit excōicatus post appellationē ⁊ sic capi tur via vt quis nō excesserit. ⁊ adduco eūdē bal. in. l. i. C. si quis omi. cau. testa. vbi dicit psumit talia esse pncipia ta qualia sunt eorum principia allegat. l. merito. ff pro sot. cū ergo principia sint bona. ergo ⁊ eorꝫ principiata adduci pōt illud qđ li. scribit gene. vidit deū cūcta q fece rat ⁊ erāt valde bōa. adduci posset illud qđ voluit ang. i

30 l. si fugitiui. C. de serui. fugi. vbi dicit † ꝙ natus ex patria libera presumitur patrialis adduci posset quod voluit glo. in. l. ꝙ si nolit. § si mancipium. ff. de edilic. edic. que dicit sepe solet filius similis eē patri ego alias oānaui illā glo. qꝫ imo regīr presumptio est qđ sit similis patri hoc decidit tex. ad hoc admirabilis in. l. veluti. ff. de iustit. ⁊ iur. vbi de iur genitiū est vt parentibus ⁊ patrie parea mus. ergo presumptio ē ꝙ simus similes patribus ⁊ pa trie ita singulariter pōderauit bar. in peregrino loco vꝫ in tracta. de gelphis ⁊ gebellinis. ⁊ adduco quod voluit

31 bal. hic † vbi dixit qdā mādauit vsuras extortas debere re stitui dicit ipse ꝙ ad hoc vt excludamus crimē vsurarꝫ ꝙ nō ē psumptio ꝙ fuerint extorte ab isto sed forte ipse fuit

heres alterius ⁊ ille fuit qui extorsit ⁊ nō iste heres tene mētū perpetuo. dicit ēt ibi bal. hic qdam legauit vsuras illius a quibus extorserat ꝙ nō est presumendum ꝙ pu blice extorserit. sed occulte ad hoc vt euitet ꝙ fuerit pu blicus vsurarius maxime si fecit testamētū ne infringat eius testamentū sm dispōnem. c. qꝫq de vsur. in. vi. ⁊ ad duco glo. que in iure est singu. in. l. si vero. §. qui pro rei qualitate. ff. qui satisda. cogant. que dicit quod qlibet presumitur bonus bonitate intrinseca sed non bonita te extrinseca. ideo licet aliquis presumatur esse bonus tñ nō presumitur bonitate que aduēit sibi ab extrinseco pu ta vt sit doctus vt mercator ⁊ sic de singulis aia. n. nostra vt dicūt philosophi ē tanqꝫ tabula rasa in qua nihil ē de pictū. sed de iur canonico ē gl. similis in. c. si forte de elec. li. vi. ⁊ adduco glo. valde sing. in. c. super litte. ē de rescri.

32 que dicit † quidaꝫ i impetratiōe rescripti subiecit falsuꝫ an presumitur ꝙ p dolū subiecerit an p simplicitatē. gl. ibi dicit ꝙ per simplicitatē ad hoc vt excludamus dolū tene mēti qꝫ fuciet sibi honorem. ⁊ adduco glo. ēt valde sing. i. c. nequis arbitretur. xxij. q. ij. que dicit ꝙ sit impro pitatio ad hoc vt quis nō incidat in delictum ⁊ adduco gl. in. c. nauiganti. §. primo de vsur. que dicit ꝙ indubio qs nō presumit vsurarius ⁊ gl. in. c. accedens de crimi. fal. que vult ꝙ in dubio qs nō psumit falsariꝰ. ⁊ adduco qđ hī in. c. ad audientiā de homic. ⁊ qđ voluit ibi Inno. ⁊ pdiscipulus meus abb. vide que ibi dixi ⁊ adduco gl. in. c. clerici. lxxxi. dist. quā apud legistas primus reuelāt fuit bal. in comēto. l. data opera. C. qui accusa. nō pos. q glo.

33 dixit † duo layci deponunt negotium coarctatū ad lo cū ⁊ ad tps ⁊ testificant ꝙ ego nō deliqui loco illo ⁊ tē pore. duo cleri. testificant pͣriū decidit ꝙ lꝫ cleri. digniores sint laycis. c. deniqꝫ. iiij. distin. ⁊ standū sit testibus di gnioribus. c. in nostra de testi. l. hoc carmen. ff. eo. nihilo minus isto casu stabit dicto laycorꝫ vt excludat delictuꝫ.

34 ⁊ faciat sing. dictū Inn. in. c. dudū el. ij. de elec. † accusa tus ē eps d crimine symonie ꝙ aliēabat ecclesiastica sub ānuo cēsu fuit opposita exceptio ꝙ aliēabat ecclesiastica tēporalia ⁊ nō spūalia decidit absoluendū eē ad hoc vt euitet crimen. ⁊ eo. mō dicit actū ē pͣ platū ꝙ erat iracū dus fuit exceptū ꝙ irascebat pͣ peccatores ⁊ facinoro sos decidit absoluēdū iuxta illud psal. irascimini ⁊ noli te peccare. ⁊ si quispiā opponat de eo qđ voluit bar. i tra cta. de regimine ciuitatis vbi dicit ꝙ regimen qđ ē apud populū presumit iustū. ⁊ nihilominus scripsit aristo. i. metaphisice ois pluralitas mala principū autē pessima ergo regimē pncipū nō psumit iustū dictū tñ bar. facit p istis dictis adductis a me. qꝫ capit via vt euitemus deli ctum. nihilominus cōtra eū facit doctrina aristo. iuxta il lud nō capit regnū duos. ⁊ alibi dꝫ omnisqꝫ ptās impa tiens cōsortis erit lꝫ ergo periculosuꝫ est aperire os circa hoc pp multa regimina popularia que hodie versantur in mūdo faciat qđ voluit gl. in. l. cū actuꝫ. ⁊ quod voluit ibi bar. ff. de nego. gest. facit quod voluit Cy. in. l. matreꝫ. C. de probat. ⁊ quod ēt voluit ibi bal. ⁊ qđ voluit Cy. ⁊ Ja. de are. quem refert Cy. ⁊ bal. ⁊ alij in. l. ij. C. de p bat. ⁊ adduco quod singulariter voluit bart. in. l. ij. ff. de duo. rei. quod dictū cōmemorat hic bal. dixit. n. ibi bar.

35 † accusatꝰ ē titius ꝙ cognouerit semproniā violēter ⁊ p testes probatum est ꝙ violenter illaꝫ cognouerit decidit ibi Bart. qđ illud verbum violenter verificatur in signi ficatione actiua ⁊ etiaꝫ in significatione passiua decidit excusandum esse titium quia in dubio probatio fit con tra probantem vt hic est casus. ⁊ ideo fiet presumptio ꝙ violentia fuerit illata titio a muliere. ⁊ per conse quens veniet absoluendus. Adduci potest contra se. l. i. C. de rapt. virg. vbi violentia presumitur illata a viro er go. sed pro dicto Barto. videtur ibi glo. vnica ⁊ singul. vbi mulier potest inferre violentiam viro circa carnaleꝫ cognitionem ⁊ refert ibi ang. fuisse illam questio. de fa cto florentie. ⁊ fuisse pdemnatū quandā mulierē vt ibi

vide

Ad Iuramētū. Adde bal. in. l. i. l. ij. col. d. qui dā solent. C. d his que pe. no. ⁊. d. pe. d. sum. in. l. in bone fi dei d re. credi.

vide p eū.d.abb. q comemorauit hāc doctrinā bar.in.c.
qz de indi.ergo ibi ad plenū dixi.sed vnū est ponderādū
qz dcm̄ testis dz intelligi sm̄ cōez modū loquēdi vt dixit
Inno.in.c.cū clamor de testi.quē allat bar.in.l.stipula
tio ista.§.hy quoque.ff.de verb.oblig. ꝛ faciat qd voluit
idem Inno.in.c.per tuas de testi.ꝛ iō dixit bal.in tit. de
pac.ꝯstātie.§.snie.ꝙ oīs sermo q nō ꝯsonat aurib⁹ vulgi
ē extraneus ēē allegat.c.ex lr̄is de sponsali.sed in propo
sito nostro cōis modus intelligendi ita se hz qd violentia
ꝓsumat illata a viro ergo ita debent intelligi dicta illoꝝ
testiū.cautella est tn̄ vt iudex ex suo officio nō ad instātiā
ptis repetat illos testes vt declarent dcm̄ eoꝝ per id qd
voluit gl.ad hoc sing.in auc.de teste.§.qz vero collat.vij.
faciat qd voluit hic bal.ꝛ idē voluit Ange.in.d.l.ij.ff.de
prob.ꝛc.qui reprehendit iudicē de eruditiōe ꝙ nō fuerit
vsus doctrina illius gl.faciat qd voluit Inno.in.d.c.per
tuas ꝛ qd voluit Io.de imo.in.d.l.ij. ꝛ ista non tradas
obliuioni ad excusandū plerosqz ꝛ si quispiā diceret omi
e nos proni sumus ad peccandū ꝛ ꝓclini.ꝛ imitatrix est
nā vitioꝝ.c.ꝓclinis.xx.q.i. ꝛ alibi scribit li.genes.sensus
ꝛ humana cogitatio ab adolescentia sua in malū ꝓna sūt
c.nis etas.xxi.q.i.si ergo disponimur ad vitia ꝛ ad pec
cata sequit ꝙ ꝓsumendū ē ꝙ simus ꝛ viciosi ꝛ peccato
res quare ergo emanauit tanto studio.d.l.merito.ff.pro
soc.ꝛ per ꝯns dicta superiora minime ꝓcedūt qz ad hoc
rn̄deri pōt hoc mō vz in ꝓsumptionib⁹ est dare gradū.l.
diuus.ff.de in integ.resti.minor.l.i.quē ꝛ aduers.quos.c.
afferte de presumptio.iij.regu.c.iij. sed fortior ac vehe
mentior presumptio est ꝙ quis sit bonus quāz ꝙ sit ma
lus ꝛ operetur malū qz vt dictū est talia sūt principiata
qualia sunt eoꝝ principia.tum qz nemo ꝓsumit inmemor
salutis eterne.c.i.ꝺ sen.iuz qz est ꝓsumptio nature quod
fortissimū agens faciat.c.estote misericordes ꝺ reg.iur.
ergo posito ꝙ nā hominū inclinet ad malū nō tn̄ pp hoc
ꝓsumit mala ꝛ rō est qz nos nō possumus operari bo
num nisi mediante gratia ipsius principij dei vt hr̄ Ia.
in sua canonica omne datū optimū ꝛ omne donū ꝓfectū
desursum est descendens a patre luminū.ꝛ etiam subdit
ibi si dixerimus ꝙ peccatū nō hēmus ipsi nos seducim⁹
ꝛ per ꝯns nō sequit inclinemur ad vitia ergo sumus vi
ciosi qnimo plus dixit phi.longe princeps Aristo.in pri
mo ethico.† ꝙ virtutes insunt nobis a nā ergo sequitur ꝙ
ꝓsumptio est ꝙ hoīes sint virtuosi.ꝛ si quispiā opponat
ꝙ imo virtutes insunt nobis ab operatiōe qz ois virtus
in actiōe ꝯsistit iuxta illud cepit Iesus facere ꝛ docere:vt
sacro suo dr̄ euang.ꝛ in lib.de senectu.Cicero illius dcā
hoīs dicta ꝛ euenta laudantur.posset nihilominus rn̄
deri vt distinguam⁹ aut loqmur dispositiue aut loqmur
ꝓfectiue ꝛ cōpletiue.primo casu insunt nobis a natura
qz nāliter disponimur ad virtutes.scdo casu insūt nobis
ꝓfectiue ꝛ cōpletiue ab actiōe.ꝛ iō scrib.sine operibus
fides mortua est ꝛ dicebat xp̄us si mihi nō creditis ope
ribus credite ꝛ tūc intelligen qd a beato scriptū ē philo.
Boetio dicēte ꝙ naturalr̄ nō sumus nec virtuosi nec vi
tiosi tene mēti ista qz fortasse vires accedunt ingenijs mo
derni.dixit tn̄ bar.egregiū verbū in.l.i.in princ.ff.de po
stula.vbi dicit gl.ꝙ quo ad deū nō est exceptio personaꝝ
sz bene ē quo ad mūdū bar.ibi dicit.aut loquimur respe
ctu gratie.ꝛ tūc apud deuz est exceptio personaꝝ.faciat
illud qd rn̄sum fuit paulo a xp̄o sufficit tibi gratia mea.
aut loquimur respectu iusticie.ꝛ tūc nō est exceptio ꝑsona
rū apud deū iuxta illud ita iudicabis magnū sicut ꝛ par
uū.c.nouit de iudi.tene mēti.¶ No.ibi vniuersa cōiun
cto ver.innaserāt qz ꝓbat hic ꝙ per ingressuz religionis
vniuersa bona transeūt in monasteriū nō solū quo ad do
miniū sz ēt quo ad possessionē ita hr̄ i.d.auc.ingressi. vbi
per Cy.bar.ꝛ alios ꝛ i.d.auc.si qua mulier.ꝛ certe hoc
ꝓbat hic.ꝛ si quispiā opponat ꝙ lz dominiū trāseat i ec
clesiā sine traditiōe aliqua vt in.l.fi.C.de sa.san.ecc.si tn̄
trāsit possessio sine corporali appꝛhēsione.l.i.§.sceuola.ff.

si quis test.liber.iuss.ee fu.ꝛ qd no.in.l.cōmissā.ff.ꝺ pub.
vbi p bar.ꝛ alios ꝛ spāle ē in casu.l.raptores.C.de epis.
ꝛ cler.sm̄ bar.ibi est casus sing.ergo in cōtrariū erit ius
cōe.l.ius singulare.l.ꝙ do.ff.de legi.cū simil.ꝛ lz in.l.in
suis.ff.de liber.ꝛ posth.ꝯtinuat dn̄iuz a patre in filiū non
tn̄ ꝯtinuat possessio vn̄ opus ē ꝙ corporalr̄ appꝛhendat
possessio lz gl.ibi teneat ꝯriū q̄ cōiter reprobat.ꝛ ēt ꝯriū
tz gl.in.l.cū heres.ff.de acqui.pos.q̄ voluit ꝙ possessio cō
tinuet in filiū sine corporali appꝛhēsiōe.ꝛ ad hoc faciat
qd hr̄ in.l.cum miles.ff.ex qui.cau.maior.in integ.resti.
ꝛ ēt spāle est in casu sing.ꝛ vnico.c.ex lris de ꝯsuetu.vide
ibi dicta tn̄ in casu isto transfert possessio seu transit pos
sessio in ipsum monasteriū.ꝛ in primo dicto est rō vrgēs
qz per mortē patris interuenit possessio nō aūt interuen
tit per ingressum ad religionē qz lz ingrediēs dicat mor
tuus mundo tn̄ viuit deo ꝛ dicet potius regnare q̄ꝫ mo
ri iuxta illud seruire deo regnare est.ꝛ dr̄ viuere nāliter.
ꝛ per ꝯns possessio nō interuenit iō nō est admiratione
dignuz si sine appꝛhēsione trāseat in monasteriū.faciat
quod voluit Bal.in.d.auc.ingressi.ꝛ etiam accedat qd
voluit Bar.in.l.si adoptauero.ff.de ꝓcar.ꝛ hoc probat
formaliter iste tex.inquantū dicit ꝙ isti fratres substitu
ti inuaserunt bona ad monasteriuz deuoluta.ꝛ per ꝯns
monasteriū erat in possessiōe tene mēti ꝓdicta qz ꝓcedūt
siue ingrediat quis monasterium simpliciter siue dixerit
offero me cum meis monasterio siue dixerit offero me
37 ꝛ mea.¶ Not.ibi petijt silentiū imponi † qz probat va
lere libellū in quo petitur silentiū imponi.ꝛ si quispiam
dixerit ꝙ non bene ꝓcedebat iste libellus coram legato
etiam de latere qz imponere silentium non spectat ad in
feriorem a papa sed dūtaxat spectat ad ipsum principez
qz agitur de preiudicio superioris cui inferior ꝓiudica
re non pōt.c.venientes.de iur.iur.cum simili.ꝛ vidi ego
alias dubitari hic bonoñ.cum quidam petijsset impo
ni silentiū aduersario corā reuerēdissimo.d.legato cardi
nali niceno consultus rn̄di ꝙ fieri nō poterat non.n.spe
ctabat ad eum imponere silentiuz causis ventilatis corā
eo.ꝛ cum fuisset mihi oppositum de isto text.vbi ꝓbatur
ꝙ iste legatus cardinalis imposuit silentiū illis fratrib⁹
substitutis ego tamē rn̄di ꝙ cardinalis hic habuit in mā
datis a romano pōtifice vt imponeret eis silentiū qd sin
gulariter ꝓbat iste tex.in v̄.de mandato nostro.tene mē
ti perpetuo qz posset tibi de facto cōtingere.ꝛ si quispiā
opponat ꝙ aliqua iura vtūtur istis verbis perpetuuz si
lentium imponimus sed hic nō apponitur illud v̄buz ꝑ
petuū silentiū ergo sequit ꝙ nō ē ꝓhibitus silere perpe
tuo nisi exprimatur.qz ad hoc facile do responsum vt ni
hilominus tacite videatur indicere silentium perpetuuz
per id qd habet in.l.inter castellianū.ff.de arbitr.ꝛ in.l.
seruus.ꝛ in.l.ne i operis.C.de pe.ꝛ ibi Cy.ꝛ probatur
in.l.i.C.de postu.qz effectus snie ē vt sit perpetuus vt ibi
ꝛ.l.corruptionem.C.de vsufr.ꝛ istud voluit Bald.in.l.
qui licita.C.vt lit.pend.vbi allegat.d.l.inter castellianū
ad hoc ꝛ ideo licet aliquā iura vtant illo v̄bo perpetuo
silentio nihilominus exprimit illud quod tacite inest.vt
in.d.l.inter castellianū cum simil.ꝛ posset etiam dici ꝙ
est quidam modus loquendi vt iura vtantur verbo ꝑpe
tuo.ꝛ allego in simili glo.valde singu.in cle.sepe super
verbo ꝑpetua de verbo.signi.que dicit ꝙ est quidaz mo
dus loquendi apponere illud verbum perpetuo eo ca
su quo actus habet effectum perpetuū.ꝛ ad hoc adduci
posset quod habetur in.c.at si clerici in verbo perpetuo
ꝺ de iudi.ꝛ vidi ego superioribus annis quandaz bullā
nicolai pape quarti in qua dicebat domus quorundam
rebellium perpetua mandentur ruina ꝛ consultus rn̄di
ꝙ erat quidam modus loquendi.faciat simile quod vo
luit Barto.in.l.i.ff.de iudi.¶ Item ꝓbat etiam iste tex.
retentis eisdem verbis ꝙ silentiū imponetur actori nam
isti fratres substituti erant actores ꝛ sindicus monaste
rij erat reus ꝛ petijt ipsis actoribus imponi silentium.ꝛ

a¶ A natura. Nō intelligas istam ꝯclusionē eē verā in virtutib⁹ theologalibus.quas bon⁹ phi.sub quā dici pōt nō potuit cognoscere De qb⁹ abunde vide ꝑ ꝓceptorē meū in.iiij.sentē.in mā de beatitudine ꝛ i plerisqꝫ aliis locis ꝛ vide de penitē.di.ij.c.dū sciās vsqꝫ ad.§.frequentem.

per ꝯña hic est casus ꝑ eo qđ voluit gl. in.c.cū olim de caus.pos. ⁊ ꝓprie. que dicit ꝙ ꝓprie loquēdo silentiū imponit actori ⁊ improprie imponit reo. Subdit ēt ibi gl. ꝙ canones ꝑmiscui vtūtur isto verbo vt ēt silētiū imponatur reo ⁊ in hoc reputat illā gl. eē sing. Reuerendus do. Car. ibi ⁊ de hoc silentio referā aliqua ⁊ auditu ⁊ recitatiōe digna. ⁊ hr̄ in.c. cum olim de re iudi. in.c. cum olim de ꝑscrip. in.c. cū olim de priuilegi. ⁊ in.d.c. cum olim de caus.pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ in.c. qr cunctis. de ꝯces. preben. li. vi. ⁊ in.c. accepta de resti. spo. ⁊ in.c. accepimus. ⁊ in.c. ex ꝑte. ⁊ in.c. cū Jo. here. de fi. instr. ⁊ in.c. auditis de ꝑscrip. ⁊ in.c. intelleximus de adul. ⁊ in.c. ꝯstitutis de appel. ⁊ i c. lz cām. Leo. ⁊ in.c. cū dilecta de ꝯfir. vtil. vel inutil. ⁊ in c. cū dilectus ꝙ met. caus. ⁊ in.c. cū dilectus de elec. ⁊ i.c. cū bertoldus de re iudic. ⁊ in.c. lz in beato petro. ⁊ in.c. accedens. ⁊ in.c. si ꝯstiterit. de accusa. ⁊ in.c. fi. de crimi. fal. ⁊ in tim. de pac. ꝯstan. circa principiū ver. nō admittimus in vsi. feu. ⁊ est glo. q̄ reputat singularis in.l. aurelius. §. centū. ff. de liber. legat. ⁊ qđ voluit gl. in.l. si ꝯtēdat. ff. de fideius. ⁊ gl. in.l. ij. §. per ꝯriū. ff. de ꝯ. tutel. actio. ⁊ tetigit bar. in.d.l. aurelius. §. centū. ⁊ in.d.l. si ꝯtēdat. ⁊ in quodā suo celebri ꝯsilio qđ in ordine est. xxxvi. ⁊ bal. in.c. ex ꝑte a. de testi. ⁊ in.d.l. qui licitaz. C. vt lit. pend. ⁊ in.l. si ꝑses. C. de sen. ⁊ interlo. o. iudi. ⁊ in.d. ver. non admittimus. ⁊ i.d.l. ij. §. per ꝯrium. ⁊ qđ voluit ibi By. ⁊ tetigit Saly. i.d.l. qui licitā. vt lit. pen. ang. ꝯsi. clxxvij. ⁊ do. meus Jo. de imo. in.d.l. si ꝯtendat. ⁊ qđ voluit do. Ant. in.c. si ꝗñ aūt de rescrip. ⁊ ego ibi examinaui veritatē illius gl. i.l. si ꝯtēdat. ⁊ adduxi qđā nouissima nō tacta ꝑ aliquē vbi videre poteris. ⁊ qđ ē dixit bal. admodū sing. in.d. ver. nec admittimus. ꝙ vbicunqꝫ quis venit ꝯ actuz emanatū a principe ex certa sciētia ipsius dꝫ imponi eidem ꝑpetuū silentiū adeo ꝙ oriatur exceptio ne amplius audiat. ⁊ adducit ibi bal. egregium tex. in.l.i. §. ꝙ aūt. ff. de aleator. ⁊ superioribus diebus cū in quadā confirmatione facta per.d. ducez ferrariēs. eēt imposita cla ex certa sciētia ⁊ quidam vellet infringere illā ꝯfirmationem lz emanauerit ex certa sciētia ꝯsului ꝙ erat imponendū ꝑpetuū silentiū illi tali ⁊ oriebatur exceptio ꝙ nō āplius audiret tēne mēti qr in cōtingentia facti posset sibi facere honorē. ⁊ ēt faciat qđ egregie voluit bal. in.l. si ꝑses. C. de senten. ⁊ interlo. om. iudi. vbi dixit ꝙ sñia silētij nō est sñia interloqutoria sꝫ dr̄ sñia diffinitiua ⁊ allat glo. in.d.l. aurelius. §. centū. qđ dcm̄ ē verissimū qr cū habeat effectū ꝑpetuū dr̄ eē sñia diffinitiua ꝑ iura allegata supius. ⁊ dixit bellissime ēt idē bal. in.c. ex parte a. de testi. ꝙ ista sñia silētij nō pōt plene mādari executioni qr si is cui imponit silētiū sileat hodie nihilominus cras nō siiebit ⁊ recte adduci posset illud qđ dictū ē ꝙ talis sñia hꝫ illū effectū ne amplius audiat. ⁊ ita dicebā occulte in quodā statuto vniuersitatis nostre scholastice vbi apponit illđ verbū nō audiat qđ vr̄ imponi sibi silētiū. ⁊ adduco qđ recitalit bal. in.d.l. ij. §. ꝑ ꝯriū de ꝯ. tutel. actio. vbi refert

38 By. ponere hāc.q. vꝫ. † duo erāt socij ⁊ finita est societas vnus petit absolutiōez generalē ab altero petens imponi sibi silentiū ne in futurū possit molestare eūdē aut hr̄des eiusdē vtrū possit peti imponi illud silentiū ꝑpetuū ⁊ vr̄ ꝙ nō ꝑ glo. ibi positaz qñ in ꝑtāte agentis ē qñ agere velit nec ē copellēdus. C. vt nem. inuitus agere. coga. l. diffamari. C. de inge. manu. in ꝯriū arguit ꝙ mō possit appelli absoluere gñalr ⁊ iponi sibi silētiū ꝑ certo recte facit iste tex. arguit ibi ꝑ ⁊ ꝯ. ⁊ postea distiguit. aut reo deperit ius ⁊ ꝓbatio. ⁊ tūc cōpetit sibi actio ꝯ actorē vt agat alias imponet sibi silentiū. aut deperit sibi ꝓbatio nō āt deperit sibi ius ⁊ tūc erit secus vt dicit ibi ꝑ eūz ego soleo adducere sing. tex. in.l. iij. C. de cessi. bonoꝝ vide ibi ꝑ eundē bal. ⁊ ēt ꝑ Saly. ibidē ⁊ allegaui si bene recordor illam tex. ꝯ dicta Jo. de imo. in.d.l. si cōtēdat. ff. de fideius. ⁊ qr huiusmōi mā ē quotidiana nec ꝑ aliquez antiquum aut modernuz in cēsura ciuili aut pontificia est ita declarata vt fecimus ⁊ qr ē declaratio tot iuriū in vtraqꝫ censura eē ita extense loquutus sum nec erit opus amplius insistere circa hūc passum in.c. lz causaz. J. eod. ⁊ forte excedunt ista verba antiquos ⁊ modernos ⁊ memoriter ⁊ iucunde hec dixi. ¶ Jtē inqñtū iste tex. dic ꝙ obtulit se ⁊ sua monasterio. dicit hic bal. pone ꝙ iste i laborabat in extremis ⁊ assūpsit habitū religionis offerēdo se ⁊ sua vt ꝑ excludat substitutus ꝑ ꝯñs euanescat fideicōmissuz ⁊ decidit ꝙ nō qr vr̄ fecisse in fraudē ad excludēdū substitutū ⁊ mouetur ꝑ tex. valde sing. in.l. filie mee emancipate ⁊ egre. ff. so. ma. ⁊ faciat qđ voluit idē bal. ibidē vbi ēt bal. dicit ꝙ.c. ij. de renunc. lib. vi. emanauit de vtero illius.l. qđ teneo mēti ꝑ ꝑ miseros scribētes in.d.c. ij. qui ignorauerūt hāc doctrinā ⁊ ibi ēt bal. inducit ad.q. de eo q renunciauit beneficiū in fraudē expectātis. ⁊ adduco quod vo

39 luit idem bal. in auc. nisi rogati. C. ad treb. vbi dixit † quidā erat ⁊ etate grandeuus ⁊ renūciauit beneficium cuidā suo cōiuncto vt iā ꝯsultus fui sapioribꝰ diebus decidit ibi bal. ꝙ nō ꝑiudicat expectanti ⁊ ibi allegat.d.l. filie mee emācipate ⁊ egre. ⁊ adduco qđ voluit idē Bal. i.c. l. §. porro. in tim. q̄ fuit prima caus. bñfi. amittē. in vsi. feu.

40 vbi dixit † qdā hēbat feudū. ⁊ ex eo qr nō hēbat filios tale feudū erat transiturū in agnatos atō iste vasallus alienauit feudū ꝙ ꝑsumit ꝙ illa alienatio facta fuerit i fraudē agnatoꝝ ne feudum trāsiret ad agnatos. ⁊ dicit de ꝑ videri casuz in.d.l. filie mee emācipate. dolus.n. ⁊ fraus ꝓbatur per ꝯiecturas vt dixit glo. in.l. dolū. C. de do. ⁊ i.l. apud celsū in ꝑn. ff. de dol. excep. bar. in.l. post ꝯtrāctū. ff. de donati. tex. in.d.c. ij. de renunc. lib. vi. ⁊ per ꝯñs talis fraus non poterit prodesse domino sed erit feudū reuersurum ad agnatos. ⁊ adduco sing. doctrinam Angel. in

41 .l. nuper. C. de natur. liber. vbi dixit † ꝙ qdaz habebat filios viuentes ex primo matrimonio ⁊ retinebat vnicam concubinaz in domo. ⁊ duz eēt infirmus ⁊ in extremo vite constitutus disponsauit illā cōcubinam vt per tale matrimonium legitimarent illi naturales iuxta ea que habentur in.c. innotuit de elec. ⁊ per ꝯñs efficerentur equales in hereditate paterna filijs primi matrimonij decidit ibi Ange. ꝙ licet huiusmodi legitimatio valeat ⁊ teneat non tamen preiudicat filijs primi matrimonij qr videt facta in fraudez per.d.l. filie mee emācipate ⁊ egre. ⁊ infinitis vicibus ꝯsului sm̄ hanc doctrinaz Ang. ⁊ ꝑ ꝯñs ex illa doctrina datur ꝑcipuum lumen ad istum tex. vt si ꝯstitutus in extremis assumat habitū religionis ⁊ ꝓfiteat ad hoc vt fideicommissuz euanescat ⁊ substitutus excludat ꝙ non ꝑiudicatur substituto qr cuz nō fecerit illam oblationē qñ in optima constitutus erat valitudine ꝑsumitur modo illa in fraudez illius fecisse. ⁊ ideo dispositius text. non debet sibi opitulari. faciat simile qđ dixit Jnn. in.c. cum in officijs. de testa. ⁊ est limitatio pegrina ad istum tex. ⁊ vlterius adduco quod hr̄ in.c. sicut. J. de regular. ⁊ egregie admodū dixit ibi solēnis doc. do. Pe.

42 de ancha. † qdam erat ꝯstitutus in extremis ⁊ desperatꝰ erat de vita fecit vocari quosdā religiosos ⁊ in manibus eoꝝ obtulit se ⁊ sua ⁊ assumpsit habituz religiōis ⁊ substitutio facta in testō erat ꝯcepta ꝙ si institutus decederet sine liberis ꝙ substituebat sempronium ꝙ isto casu monasteriū non habetur loco liberoꝝ qr talis oblatio ⁊ assumptio habitus videt facta in fraudē illius substituti vt euanescat fideicommissum qđ hꝫ notabis ad limitationē huius.c. ⁊ si mihi quispiam dixerit amice isti tales offerentes se ⁊ sua religioni videnť bono zelo facere ⁊ induci motu spūs sancti ergo seqť ꝙ cessat omnis fraus argu.c. due sunt. xix.q. ij. ⁊.c. licet de regular. ⁊ qđ habetur in.c. eam te de rescrip. in vers. iesu xp̄i gratia. ergo. qr ad hoc rńderi posset et assero in mediū celebrem doctrinam bal. in tit. de pac. ꝯstan. in. §. vasalli. in vsi. feud. vbi dicit ꝙ non oia q nō fuit vite recepit corpus xp̄i est Joannes baptista ⁊ ꝑ ꝯñs ista stant simul ꝙ aliqs assumat habitum religionis et offerat se et sua in extremo vite. et nihilominus

nihilominus cōmittit fraudē. ⁊ iō vbi fraus appet manifeste nulla est dubitatio. l. emptorē. ff. de act. empt. vbi dī qd pz expresse nō est pbare necesse. qz cū nos assūpserit dū erat in valitudine corporis vult seruire deo eo tēpore quo seruire nō pōt sibi ⁊ p ꝯñs in casu nostro pſomet in fraudē. secus si nō eēt substitutus vocatus ad fideicōmissuz p testatorē qz tūc cessaret oīs fraus. ⁊ lz illa regula sit vera ꝙ q̄ spiritu dei aguntur nō sunt sub lege reputātur iusta ⁊ sancta pcedūt qñ appet ꝙ spiritu sancto mouerat sed in casu nr̄o est pſūptio in ꝯriū. ⁊ adduco vlterius elegās ꝯsiliū eiusdē do. Pet. de anch. qd in ordine est. cccxcij. ‡ quidam pr̄ hēbat filiā habentē multa bona ⁊ cū veniret ad mortē illa filia ⁊ esset in extremis eā emācipauit ad hūc finē vt faceret filia illa testm̄ ⁊ instituit eū quē voluit ille pater ⁊ grauauit institutū de restituendo patri. ꝙ hm̄oi emancipatio vr̄ facta in fraudem tñ eam non emācipauerit qñ in optima constituta erat valitudine ⁊ ideo illa fraus non potuit patri frauduloso pdesse c. cum in officijs de teste. l. dolo. ff. de dol. c. sedes apostolica. ⁊ c. ex tenore litterarū de rescrip. ⁊ faciat optimus tex. in. l. cū pater. §. titio fratri. ff. de leg. ij. ⁊ ista ⁊ illuminant ⁊ declarant ⁊ restringunt istuz text. ne religiosi videantur inhiare tpalib⁹. ⁊ adduco vlterius qd voluit idē Pet. de ancha. ꝯsilio suo. ccccxxi. vbi ēt in hac materia bellissime ꝯsuluit. ego alias vidi dubitari de facto ⁊ cōsului ad restrictionē huius tex. ⁊ adduxi ista. Et vlterius adduco qd voluit Ludo. roma. in. l. ab hostibus. §. si vir vxorem. ff. soluto matri. vbi dixit ‡ ꝙ si maritus dz lucrari dotē ob mortē vxoris ⁊ ipse dedit causam morti vel quia adhibuit malum medicum vel nullum medicum adhibuit ⁊ mortua est vxor ꝙ non lucrabit dotez vt ibi voluit Bar. Bal. ⁊ alij. ⁊ subdit Lud. ro. ibi super glo. ꝙ eo casu quo quis ob negligentiā alterius dz consequi lucrū ⁊ ipse dedit cāni vt ille esset negligēs ꝙ illo casu nō ꝯsequet lucrum cuz ipse dederit causam negligētie. ⁊ allegat. c. postulasti de conces. preben. allegat ēt. d. l. filie mee. ⁊ adduco celebrem glo. in cle. dudum. de sepul. ⁊ qd voluit dn̄s meus Jo. de imo. in. d. l. filie mee. vbi refert doctri. Bal. de eo qui ꝯstitutus in infirmitate renunciauit beneficiū vt videat facta renunciatio illa in fraudem expectantis sed ipse tēperat hoc modo qñ illa infirmitas est grauis alias secus ⁊ dicit hoc pbari per tex. a ꝯrio sensu in. d. l. filie mee ⁊ per hec videns limitāda oīa dicta superiora ⁊ p ꝯñs dabit istud temperamētum ad istū tex. inquantū loquitur de infirmitate offerēti se ⁊ sua qz ad hoc ego dico ꝙ recto iudicio oēs doctores allegati superius hoc senserunt ⁊ maxime Ange. in d. l. nuper inquantuz loquutus est in eo qui in extremis vite laborabat. ⁊ ego do hanc regulā celebrem ꝙ vbicūq3 iura prestant priuilegiū infirmitati intelligunt si illa īfirmitas ē grauis iste ē casus formalis in. c. si epo. xviij. distin. in ver. excepta graui infirmitate vbi ab initio secu li est tex. apponens gladiū ad hanc doctrinā nec allegatus est per aliquem ⁊ plus dico esse hic casum in indiuiduo inquantū dī in isto tex. in feruore infirmitatis. ergo illa infirmitas erat grauis faciens infirmū freneticum. ⁊ plus dico. ‡ ꝙ vbicunq3 aliquis laborat tali febre seu infirmitate ex qua reddit freneticus testari non potest⁺ ista est glo. in. l. ob q̄ vitia. ff. de edil. edic. que loquit de eo qui est in frenesi. ⁊ allegat illā glo. p singulari Ang. ibi tene menti in perpetuū. ⁊ adduco. l. quesituz. ff. de re iudi. vbi si febris est a iure priuilegiata intelligit de graui febre ⁊ non de quartana et similibus. ⁊ adduco simile in. l. item apud labeonem. §. qōnem. ff. de iniur. vbi appellatione qōnis non venit leuis questio. ⁊ adduco elegans dictū Bal. in. l. si predium. C. de edil. actio. vbi dixit ꝙ si statutū certa pena punit facientē alicui vulnus in platea non habet locum in vulnusculo. faciat. l. leuia ⁊ qd voluit ibi bar. ff. de accusa. ergo ⁊ ista sunt ppetua ꝯtinenda memoria. Et inquantū superius dixi de silētio vide qd perorauit romanus orator in oratione sua incipiente diuturni silentij in oratione apud Gayum Cesarem ⁊ quod a Dante scriptum est circa princi. vn che per longo silentio parea fiocho. ¶ Mo. ibi minor annis qz ista verba sunt equiuoca vz posset esset minor qz pupillus. ⁊ per ꝯñs se ⁊ sua monasterio offerre non posset. c. i. de reg. ⁊ posset esse minor qz maior pupillo ⁊ minor. xxv. annis ⁊ per ꝯñs erat ista exceptio incerta. ⁊ si mihi dicatur pōt ne exceptio īcerta opponi in iudicio vr̄ ꝙ sic vt hic est tex. valde celebris. ⁊ adduco rōnem p stringentē exceptio regulatur fz actionē ita probat tex. in. l. i. §. labeo. ff. de flumi. ⁊ in. l. tine textores. ff. de lega. i. ⁊ tex. in. l. i. ff. de excep. vbi tex. dicit excipiens agere videtur. nam exceptio actio est. ⁊ faciat. l. in exceptionib⁹ ff. de probatio. sed actio seu intentio agentis potest esse dubia ergo ⁊ eodē modo exceptio potest esse dubia ⁊ incerta assumptuz probat tex. l. si quis intentione. ff. de iudi. ⁊ si mihi dixerit quispiam nonne iudex debet certaz sniam ferre insti. de act. §. curare. qz ad hoc respōdeo ꝙ licet exceptio sit incerta tñ potest liquidari ⁊ certificari ex probationibus factis in processu ista est glo. in. l. i. §. si argentū. ff. depo. quam glo. reputauit singula. Bal. in l. vt perfectius. C. de anna. excep. saluo semp honore suo similis est glo. in. l. i. in princ. ff. de eden. ⁊ si mihi dixerit qspiam amice hoc nō est iure expssum. qz. d. l. si quis intentione. loquitur in actore ⁊ non loquit in reo ergo nō erit extendēda lex loquens de actione ad exceptionem nec de actore ad reum. qz ad hoc plane respondeo actoris ⁊ rei equa debet esse conditio. l. fi. C. de fruc. ⁊ lit. expens. c. in iudicijs de reg. iu. li. vi. c. ij. de mutu. peti. ergo si lex loqtur in actore habebit locum in reo. ⁊ ad hoc adduco sing. glo. coniūcto tex. in. c. ij. de ꝯfes. lib. vi. vbi tex. est penalis ⁊ loquitur in reo. ⁊ glo. ibi dicit ꝙ habebit locum in actore ita dicamus econtra si loquatur in actore habebit locuz in reo. ⁊ si opponatur quare potius expressit de vno q̄3 de altero respondet ibi glos. ꝙ fuit maior frequentia ideo expressit de magis frequētato. ideo habebit locum in minus frequentato ex quo equalis debet esse conditio. ⁊ ad hoc faciat glo. in. c. diaconi. xxvij. distinctio. ⁊ glo. in clemen. i. de rescrip. ⁊ ibi dn̄s Anto. paruipendit legistas dicentes fore glo. sing. in. l. tale pactum. §. fi. ff. de pac. qz ipse dicit glo. esse similē in illa cle. i. do. meus Joā. de imo. ibi nixus est ꝯcordare ꝙ illa est sing. de iure ciuili. ⁊ altera est sing. de iure canonico ⁊ in hoc defecit qz de iure ciuili ē gl. in. l. i. C. de rap. vir. quā alibi Bal. dixit esse singu. glo. est in. l. i. C. de his qui ad eccle. confugi. glo. est in auc. cassa ⁊ irrita. C. de sacr. sanc. eccle. aliter tñ videtur sensisse gl. in cle. regulares de supplen. negli. prela. alibi ego istum passum enucleaui. ⁊ iō d. l. si quis intentiōis ambigua. potius expressit de actore qz erat magis frequentatum in eo ergo idē erit in reo ⁊ etiam faciat ratio actor ⁊ reus sunt duo correlatiua: ergo vno posito videtur poni ⁊ reliquum. l. fi. C. de indic. vidui. tol. cum si. ergo. ⁊ si quispiam obstinatus audeat ꝯ stimulum calcitrare adducēdo solennem doctrinam bar. in. l. i. ff. de exce. vbi dixit ꝙ aut loquimur in materia odiosa et tunc appellatione actionis non venit exceptio. secus in materia fauorabili. allat. l. i. §. i. ff. de dol. et alia iura vt ibi per eū qz ꝯ suam doctrinā dico esse casum in. d. l. i. inquantū tex. vtit v̄bo fictionis et v̄bo veritatis qz⁹ dicit vr̄ et est quo cān vbicūq3 v̄bū fictōis et verbū veritatis ꝯiungunt ad inuicē tunc dat propriū significatū iste tex. ad hoc stupēdus in. l. i. §. hec aūt in versi. p nullo hr̄ nec est. ff. qd quisq3 iur. quez tex. ad hoc pōderauit Bal. in pma ꝯsti. ffor. in princi. et adduco qd voluit idē Bal. in. c. vnico. ẽ de lit. ꝯtest. vbi apponit ista duo v̄ba insimul habeat et sic. et adduco eundē in. l. neq3 natales. C. de pba. vbi loqt de lr̄is papalibus in qbus opponunt ista v̄ba sit et ꝯstet. et p ꝯñs simplr̄ et idistincte statuū loquēs ꝯ actōe hēbit locū in exceptiōe tene mēti qz

And. Siccu. sup. ij. Decre. x

¶ Non pōt. Adde. d. Alexan. ꝯ imo. l. i. iubemus in. i. no. C. de testa. ⁊ in. l. qm̄ indignū ad fi. eod. tit. ⁊ in. l. indiscretis. C. q te sta. fa. pos. ⁊ ibi doc. antiquos scribentes.

est doctrina noua et pdicit in pfundu dictu bart. cu quo
46 transiuerut ocs. ¶ Ro. ibi in feruore infirmitatis† q il
lud qd factu e i feruore ifirmitatis quasi ab eo qui est in
frenesi no tz. et ad hoc faciat gl. in. d. l. ob q vitia. q pfes
non vz oblatio facta ab eo qui est frenesi qr videt esse in
calore furoris sicut dicimus de eo qui pbit calore iracu
die vt pctus ille non teneat. l. qcqd calore. ff. de reg. iur
et qd voluit ibi Bar. et. l. licitatio. ff. de publica. ita dica
mus de pctu facto ab eo qui est in feruore infirmitatis.
And. aut ro. in suis sing. prope fi. in eo notabili incipiete
volo comentare. l. quicqd calore. dicit q pctus non vz
ab eo gestus q est in calore ire fallit dicit nisi donaret bo
na sue ecclesie qr tunc talis pctus donationis valeret et
teneret et dicit ee canz sin. et vnicu. xvij. q. iiij. c. sut q opes
tumultuario mentis affectu p certo posset considerari
illud qd hr in. l. rem non noua. C. de iudi. vbi dr q exit
acta pbat vt non videat esse accensus calore ire eo ipso
q opes suas largitur paupibus et ecclesie. et adduco in
ar. quod comemorat Jo. an. in. c. cuz dilectus de succes.
47 ab intesta. vbi dicit† q si furiosus fecit testm ita pruden
ter ac si esset sane mentis q validum est testm qr tuc no
presumit esse in furore sed presumit hre dilucida inter
ualla. et adduco qd refert Pet. de ancha. post alios in
cle. si furiosus de homici. q si furiosus contrahit ita pru
denter ac si esset sane mentis q valet ille pctus qr presu
mitur habere dilucida interualla tunc tpis ita dicimus
48 in pposito.† et si mihi dixerit quispia pone q certuz est
qd est accensus calore ire et eode mo offerendo se et sua
monasterio est accesus calore ire erit ne valida talis do
natio indubitater ego dubito qr ecclesia non deberet ta
lem donatione acceptare qr videretur inhiare tpalib
per. c. ex parte. de censi. per. c. pstituit. xx. q. iij. c. quicuqz
xvij. q. iiij. ergo et ita restringatur. d. c. sunt qui opes. et
hz eqtatem hoc dictum meu et sapit honestatez et et ad
d. c. sunt qui opes. inquantu dicit q debet iponi sibi pe
nitentia ex eo qr nolebat reuocare donationem factam
ecclesie paupibus ad hoc posset subtiliter ponderari qr
ille donator non allegabat se fuisse in tumultuario men
tis affectu sed dicebat q eum penitebat largitum fuisse
ecclesie quo casu videbatur peccare vnde deberet atten
di ad modu agendi seu excipiendi tene bene menti qr est
noua pideratio ad illu canone. et et dubitat qd de voto
emisso i calore ire vt est i cau hui. c. fi. qd i pfessioe qd
in iuramento qd i delicto istud ego no examino nc sz suc
49 cinte affero i mediu† q votu emissum calore iracudie vl
a emissum in fauore infirmitatis non obligat [a] votentem
qr requiruntur tria vz deliberatio ppositum et vo
cis emissio ista fuit doctrina beati Thome de acquino in
secunda secunde quam retulit Jo. an. in. c. litteraturu de
voto. sed cu aliquis est in feruore infirmatis non cocur
rit deliberatio nec concurrit ppositum ergo sequitur q
non sufficit sola vocis emissio et faciat ad predicta quod
voluit do. Abb. in. c. sicut ex litteris de iureiuran. quimo
plus dico q glo. q reputatur sing. in. l. dolus. C. de dolo
voluit q pctus gestus ab ebrio. et eode modo dicemus
ab eo qui est in feruore infirmitatis vt dicit iste text. tz et
obligat ebrium sed copetit sibi doli exceptio p certo no
dicit verum qr pctus sunt voluntarii. l. sicut. C. de actio.
et oblig. l. i. ff. de pac. cum fi. sed in eo q est in feruore in
firmitatis non est dare voluntate pctus est ipso iure nul
lus. et adduco tex. xxij. q. iiij. c. vnusquisqz. de alijs aut vi
de sing. gl. in. c. dudum de conuer. coniuga. et in. c. ex lit
teris. de diuor. et in. l. ij. C. ad. l. iul. maie. et qd voluit co
sciculus meus Abbas in. c. ij. de malefi. vbi dixit q blasse
mans calore iracundie non dz puniri vt blasfemans. et
qd voluit do. Ant. in. c. mathcus. de symo. et Cy. in. l. si
non conuicij. C. de iniur. videret tn dicendu q deberet mi
tius puniri. arg. text. vald sing. in. l. omne delictu. §. qui
se. ff. de re mili. et quod hr in. l. i. C. si qs impera. maledi.
et qd voluit ibi Bal. et ide Bal. in. l. comen. l. data opa

 ¶ Non obli gat. adde ad h Bar. in. l. gerit de acqui. here. in versi. et qd si illa vba et vide beati Tho. in iiij. sent. di. xxx viij. q. oes pdi tioes reqrun ad votu ponit.

. C. q accu. non pos. et et deberet psiderari psuetudo hois
per id qd hr in §. cris. xxv. di. et tetigi ego in. l. i. ff. de ver
bo. oblig. in prin. inquantu tex. ibi loquit de muto furio
so et similibus si dormiens surgat de lecto et ratiocinet
tanqz esset vigilans si possit aut testari aut stipulari aut
offerre se et sua ecclesie. ¶ Not. q hic fuit duplex ratio
quo casu posito q pma fuisset facta in pupillari etate q
nihilominus scda fuerit facta post pupillare etate et hz
ronem in se qr ea q tpe mutant non presumunt stare in
eode statu. vt in. l. seu spadone. §. q absolutus. ff. de excu.
tut. et qd voluit ibi Bal. vnde vno tpe aliqs est pupillus
et alio tpe est maior pupillo sicut dicimus in sili q vno
tpe aliqs est indoctus. et alio tpe doct iuxta illud Hie
ron. in prologo scribimus indocti doctiqz poemata. &c.
et gl. celebris in pbe. cle. et qd hr in. l. psti. ffor. sz ego po
dero vnum q nunqua fuit ponderatu ab aliquo scriben
te hic aut docente na sindicus monastery dicebat q pri
ma vice qua obtulit se et sua erat minor annis seu erat
pupillus sz postmodu fecit oblatione se offerens et sua et
promisit et iurauit amplius non opponere podero ego
illud verbu postmodu de cuius na est iportare longum
interuallu. vnde si prima vice erat minor annis. secunda
vice erat maior qr inter prima et secunda oblatione lon
gu interuenit iteruallu cu simus in his que tpe mutant
et non stant in eode etatis statu assumptu probo p gl. in
c. cu vintoniensis de elec. de qua glo. fecit festu do. Bo.
in. c. i. de psti. li. vi. Scdo allego gl. in. l. pacta pucta. ff.
de pben. emp. que ide dicit q iportat longu interuallu.
Tertio adduco gl. in. l. cu fundu. ff. de vi. et vi. ar. Quar
to adduco text. in. l. ij. C. de custo. reo. in ver. postmoduz.
vbi est casus q positus ad tormeta et pfessus non dz rati
ficare suam pfessione nisi ex longo internallo. et illu tex.
ad hoc allegauit Bar. in. l. i. ff. de qstio. et adduco. c. fi. l.
de rap. in ver. postmodu na in. l. i. C. de rap. vir. l. ciuilis
prohibet matrimoniu pbi inter raptore et rapta. sz ius
canonicu aliter. disposuit q possit pbi iter raptore et ra
pta. et fuit ista questio de facto pusij et ventilata in curia
50 romana apud rotam.† quidam rapuerat virgine et pxit
matrimoniu cu rapta q fuit occisa ab vno ex suis fratri
bus qr psenserat raptori ad pbendu secu raptor dicebat
se lucrari dotem ob mortez illius vxoris versabatur qd
in hoc ego psului q illud matrimoniu non tenuit et q il
la no erat vxor sua legitima et motus fui p. d. c. fi. in vsi.
postmodu vbi dr q raptor pot pbere matrimoniu cuz
rapta no incotineti sed ex logo iteruallo qd iportat illa
dictio postmodu qr tunc vr purgatus metus mulieris
rapte. sed qn sit incotinenti vr durare ille metus. et tunc
stat dispo. l. ciuilis firma et ita fuit iudicatu per. d. de ro.
q longe admirati sunt de isto intellectu a me dato ad. d.
c. fi. et adduco. c. i. q me. cu. in ver. postmodu qr vr ibi ca
sus sing. no poderatus a scriben. q pfessio mulieris ibi
valuit et tenuit qr fuit facta ex interuallo post cominati
metu et ita vedi nouu intellectu ad. d. c. i. vide q ibi dixi.
et q dixi in. c. cu. m. ferrarie. de psti. vbi text. vtit isto vbo
postmodu et adduco p locu a spali gl. in. l. q de crie. C. q
accu. qua allat p sing. bal. in. l. quotiens. §. si qs postea. ff.
de her. insti. ergo in pritu est iun coe. l. sua singulare. l. q
vo. ff. de legi. cu si. et et adduco tex. d. §. si qs postea venie
tin cas spalez fauore libertatis. quo fit vt iste tex. pbet mi
rabilr q scda oblatio seu pfessio fuit facta tpe maioris
etatis q pupillaris pijssimo saluatori nro Jesu xpo lar
gitori sit in altissimis glia tene meti qr est noua inuetio.
ite podero aliud ex isto tex. q hc est tex. celebris retento co
51 de verboz thematet† q ad hoc vt actus dicat esse gemi
nat regrit interuallu tpis iter vnu actu et aliu et ad hoc
no habuerut aiaduersione antiq aut moderni iuris iter
ptes pnr altissimus deus no feci hec ipa nra frustra. et
adduco sing. doc. Bal. in. l. i. costi. C. circa pn. vbi dixit q
ad hoc vt cofessio dicat geminata regritur iteruallu tpis
iter prima et scdam als dicit qd est cofessio vnica pluries
repetita

reperita. et ad hoc allat glo. optimã q̃ quotidie ad hoc allari ꝯsueuit in. l. si puenerit. ff. de pig. actio. et adduco optimũ dictũ. d. Ant. in repe. c. si. de ꝯsue. vbi dicit ꝙ re- ita opi. ꝙ ꝯsuetudo ad sui eẽ reqrat bonũ actũ. vt no. in l. de qbus. ff. de legi. et in. l. ii. C. de epis. audi. et in. c. ꝯsue tudo. i. dist. nihilominus nõ īducet ꝯsuetudo si duo act° celebrent eodẽ die. sed reqrit interuallũ. et ad hoc allat gl. d. l. si puenerit. et adduco solẽne dictũ Bar. ꝯsi. xcvii. incipi. in qõne vertente vbi dicit ꝙ si aliqs vno momẽto dixerit alicui plures iniurias et diuersas ꝙ nihilomin° nõ puniatur ꝓ pluribus iniuriis sed ꝓ vnica iniuria ex quo nõ interuenit īteruallũ tpis īter illã iniuriã. et ad hoc allat glo. d. l. si puenerit. et. l. si vnũ. ff. de testa. et adduco qõ voluit Lud. ro. in ꝯsilio suo ꝯsilio. ccl. vbi fecit festũ de glo. d. l. si puenerit et dat p ista ꝓcipuũ lumẽ ad. l. cũ scimus. C. de agri. et censi. lib. xi. vbi tex. loqtur de cõfes siõe geminata vt tunc dicat geminari qñ interuenit īter uallũ tpis inter ea. et faciat tex. i. c. et si christ° de iureiur. vbi dr̃ ꝙ duplicatus sermo vr̃ ꝓbatus cũ maiori delibe ratõe. qr dz intelligi qñ īteruenit īteruallũ. et adduco qõ hr̃ p gl. i. c. cũ cãz de re iud. vbi dr̃ ꝙ bis fuit sniarũ et bis obtentũ in ꝯdictorio iudicio. et dicit ibi Bal. ꝙ est idẽ p idẽ et nõ ipoꝛtat nisi bis. et ad hoc allat. l. q bis. ff. de vb. obli. et adduco. c. bone. de appel. vbi dr̃ pluries fuisse ap pellatũ. et dicit ibi Gof. ꝙ fuit vnica appellatio pluries facta qõ est singlr̃ notandũ ꝓ eo qõ supius retuli ad cõ probationẽ eius qõ dixit Bal. in pria ꝯsti. C. tene mẽti qr nõ potuisset allare bal. ꝓ dicto suo melius q̃. d. c. bo ne. ꝯiuncto dicto Gof. et ẽt adduco cle. q̃uis. de appel. vbi petitio apostoloꝝ est fiẽda ter vnico momẽto qr tũc vr̃ bis ꝓ vnica p supradicta tene ista mẽti. Et inquãtum supius dictã fuit de silentio adduco vobis vnũ qõ alias non audiuistis ꝙ ista verba apposita in aliqua dispõne

52 vz longo silentio † qõ iportat tps triũ annoꝝ iste est tex. sing. admodũ ꝯiuncta sua gl. in. l. ii. §. si. alias in si. vbi ff. ne de sta. defunc. in. v. lõgo silẽtio de quo tex. et gl. fecit magnũ festũ solẽnis doctoꝛ do. Bñdic. de plũbi. ibidez. sed posset dici qõ erit istud arbitrariũ ꝯsiderata subiecta mã ar. eius ꝙ scribũt doctores in cle. i. de reb. ecc. no alie. et ẽt adduco celebrẽ glos. et Bart. in. l. prime. ff. de his. q̃ in testa. delent. vbi iudex põt iponere finẽ seu silentium aduocatis hr̃ in. l. quos ꝓhibet. ff. de postul. et ẽt adduco sing. tex. in. l. sed si p pretorẽ. §. ꝓtoꝛ ait. ver. sed dũ decre to. ff. ex qbus cau. maio. in integ. rest. ꝙ si qs nõ pareat iu

a risdictiõi ius dicẽtis qr põt iponi sibi silẽtiũ ° vt amplius nõ audiat. non solũ in illa cã sed ẽt in quecunqz alia. de quo facit festũ gl. ibi valde celebris et sequit ibi bart. et bal. tene mẽti qr de isto silẽtio cũ laude dei plenĩ° loquu tus suz q̃ nunq̃ꝫ dixeriz. ¶ Itẽ adduco solẽnẽ qõnez vz iste sindicatus ꝯstitutus ab abbate et ꝯuentu rñdebat illis fr̃ibus substitutis. et ẽt eos recõueniebat vt dictũ est sed pone ꝙ Abb. et ꝯuentus remisissent bona ista illis fra tribus substitutis vtrũ potuissent hoc facere. et qdez bal. ponit hãc qõnẽ in indiuiduo in. d. auc. si qua mulier et d terminat ꝙ possent. et adduci posset ꝓ ista dictũ Fede. de se. cõsilio. ix. vbi cõsuluit platũ posse repudiare lega tũ factũ ecclesie. et mouet ex singulari dicto Inn. in. c. ad monet. de renũ. vbi voluit ꝙ lz bñficiatus nõ possit renũ ciare ius bñficii incõsulto supiore ꝓcedit qñ hz ius q̃rẽdũ secus si esset ius q̃rendũ qr tũc posset. et adducit tex. ff. q̃ i frau. cre. l. si qs. vbi dr̃ ꝙ si debitoꝛ negligit acqrere ius q̃rendũ nõ pñt creditores dicere se fraudatos a debito re. ego in supioribus lectõibus tetigi istũ passũ bellissi me vide ibi qr adduxi pene oia q̃ scripta sũt in vtraqz cẽ sura. et tñ videns oia cõfundi p. l. magis puto. §. si fundũ ff. de reb. eoꝝ. vbi tutoꝛ nõ põt repudiare ius querendũ pupillo. et tenuit hic Bal. ibi de quo tex. ad hoc fecit fe stũ Pet. de ancb. in. c. tua de his q̃ fi. a pla. si. cõsen. cap. vide tñ q̃ dixi in. c. potuit de loca. post do. Car. ¶ No. sm do. Pe. de ancb. hic in sua repe. in. xi. no. ꝙ ista sub

53 stitutio facta fuit puberi. † sed pone ingt ꝙ decessisset pu bes iste. ĩ. annũ ꝓbatõis in monasterio an bona ista debe ant puenire ad monasteriũ an ad veniẽtes ab intestato. refert Ja. de are. Pe. de bellap. Cy. de pisto. in auct. in gressi ꝙ debeat puenire ad monasteriũ et nõ ad veniẽtes ab intestato. refert Jo. an. ꝯtriuz tenere hic in glo. si. p. c. bñficiũ. de regul. li. vi. et isto casu euanescit fideicõmissuz sz Jo. an. q ẽt dicit vnũ qõ supi° nõ retuli ego lz magno cũ studio mẽtis auditu digna adduxi q̃ a nemine aliquo sunt inducta. Dicit eniz ꝙ si iste obtulisset se et sua i frau dẽ substituti vt excluderet illũ tũc nõ noceret substituto. et subdit ꝙ fraus ꝓbabit si terminatus est illi substituto ꝙ bona illa et se offerret et dedicaret monasterio qr illo casu nõ euanesceret substitutio tu dicas vt lex dixi superi

54 us. † sz pone ꝙ ista substitutio facta fuissz ipuberi q igres sus eẽt monasteriuz et decessisset ibi vtrũ isto casu euane scat substitutio et bona deuoluant monasterio et habeat monasteriũ loco liberi ipsius ingrediẽtis. et dicit se vehe mẽter de hoc dubitare qr filiatio legalis seu ciuilis regu lat ad instar filiatõis nãlis. allat ad hoc. l. adoptio non iur scã. ff. d adop. adducere poterat qõ scribit in. ii. phy. ars imitat nãm iquantũ põt et qõ scripsit dantes poeta. Che larte nostra quanto po quelle siegue. et Cicero de amicitia alias de senec. in hoc sumus sapiẽtes qõ nãz tã ducẽ sequimur eiqz paremus. sed nãliter est ipossibile ipu berez gñare filios ergo seqt ꝙ monasteriũ nõ põt hñi ꝓ filio istius ipuberis. ita ipse dicit. et refert alios igenio suo attribuisse hec motiua. sz reuera dicit fuisse Cy. i. d.

55 auc. igressi in. iiii. q. et ꝓ eo adduci posset † ꝙ ad eũ casuz ad quẽ nõ põt adaptari veritas nõ põt adaptari fictio vt plene scripsit bar. in cõmẽto. l. si ita q ꝓ emptore. ff. de vsuca. ergo. postea q̃rit si ingrediẽs monasteriũ moriat infra annũ ꝓbatõis si bona sua puenire dẽant ad mona steriũ an ad veniẽtes ab itestato iste passus est dubitabi lis ad modũ et fortasse indigeret decisione põtificia. ego dico vnũ verbũ quo ad ꝓcedẽs dictũ eius qõ sequit hic do. meus Jo. de imol. et est limitatio sing. et pegrina ad hãc decre. et si ea mihi vr̃ salua sua honorificentia et ali as nõ esse ipossibile ipuberẽ gñare posse. et adduco qõ refert doctoꝛ inclitus beatus Grego. in dialogo sancto rũ ꝙ qdã puer nouem annoꝝ ingrauidauit suã nutricez ita in cõtingẽtia facti accidit. et refert glo. sing. xxi. q. i. in summa. et ẽt adduco qõ retulit magister scholastice histo rie de Salomone ꝙ cuz eẽt in decimo sue etatis anno in grauidauit vxorẽ suã filiã faraonis ecce nunc ꝙ nõ est ipossibile. et faciat qõ voluit dñs meus Jo. de imo. in. c. raynutius de testa. et in. l. i. also. ii. ff. de vulg. et pupil. põt enim malitia supplere defectũ etatis iuxta illud quod refert Hostiẽ. in. c. ii. de delic. puer. et ibi Jo. an. ex dicto Hosti. refert ibi do. Abb. limitationẽ ad cle. si furiosus de homi. vt adeo malitia suppleat defectũ etatis vt isãs possit ꝯtrahere irregularitatẽ. et qõ d Catone cõmemorat valerius. c. de indole. et qõ voluit gl. vnica in. l. si quidẽ. §. si pupillus. ff. de vsuca. q̃ loquit de pupillis doli capa cibus quales sunt in lombardia. et in romania. et quales nutrit auaritie caput roma ita dicit ibi gl. ergo minime est verum qõ dixit Cy. et do. Pe. ꝙ erat ipossibile. vnde potius debebat dicere ꝙ erãt regulares sed oio ꝙ erat ipossibile sic dicimus de eo ꝙ nõ põt fieri nisi p pncipez vt non dicat ipossibile sed dicat esse difficile vt per Inn. in. c. pastoralis. de cau. pos. et ꝓprie. et p text. in. l. iii. §. i. ff. de fideicõ. liber. et ista sempiterna sũt digna memoria ¶ Modo capio scdm et qr oia humana cognitio icipit a gñe postea deuenit ad indiuidua qr veriores efficiũtur sermones nostri cũ ad indiuidua descẽdimus vt scribit in primo physico. in pn. ideo pus dabo remissiones eta les quales nunq̃ꝫ audisti. Jac. d are. pe. et Cy. in. d. auc. igressi Jo. an. h do. Ant. do. Abb. hic et alii. et p eũdẽ do. Ant. in. c. ii. de for. cõpe. et p Pe. de ancb. hic et in. c. ii. ꝫ. de testa. et i sua celebri disputatõe quã disputauit padue

a ¶ Silentius. credo tñ ꝙ an q̃ silentiũ ipo nat dz ꝓcedere trina monitio vt est elegans text. in auct. de here. et falci. §. si qs aũt cũ gl. in vbo admoni tus et vide Fe ly. hic qõ hoc multa pulchra exorditur.

cum ibi cathedraꝫ censure pōtificie obtineret. ꝛ ī quodā suo celebri ꝯsilio.lxvi.vbi facit mentionē de sua disputa tione. ꝛ in.c.cū causam de elec.do.meus Jo.de imo.in.c.ij. de testa.reuerēdus do.Car.in cle.i.de elec.do.Dñic.de sancto gemi.in.c.si seruus.liiij.dist.Bar.i auc.si qua mu lier.ad si C.de sac.sanc.ecc.ꝛ in.l.nulli.C.ne sac.baptis. And.de baru.in.l.si qn.C.de bo.vacan.lib.x.quē refert ꝛ seqꝛ Bal.ibi gl.Jo.an.in.c.beneficiū.de regula.li.vi. Raph.fulg.in.d.auc.si qua mulier.ꝛ p alios scribē. in d.c.beneficiū.ꝛ in.c.religioso.de sent.excōi.lib.vi.Uisa dictis coꝝ apparebit maxima varietas sup isto passu in dicio meo dubitabili ego examinaui in.d.c.ij.de testa.sꝫ nūc ꝛ copiosius ꝛ fortasse subtilius ꝛ verius institui il lū aggredi ꝛ quidē Ja.de are.ꝛ Pe.de bellap.ꝛ Cy.i d.auc.igressi tenēt aperto ore ꝙ excludanꝛ veniētes ab intestato.ꝛ succedat monasteriū qꝛ mortuus est in mo nasterio iō vr ꝙ voluntas sua fuisset vt eēt monach⁹ ꝛ ꝑsona sua vr dedicata monasterio.ꝛ per ꝯñs bona ipsi us accessoria sunt ad ꝑsonaꝫ.l.i.ꝛ.ij.ff.de pecu.leg.ꝛ.d. auc.ingressi ergo.sed Jo.an.vt sepius dixi tenuit ꝯriuꝫ per.d.c.beneficiū pōderando tex.ibi in quantū dicit in gredir ꝛ per ꝯñs ante annū ꝓfessionis nō vr ingressus. sed Bar.in.d.auc.si qua mulier.arguit primo ꝙ veniāt succedētes ab intestato.ꝛ nō monasteriū p.l.i.pe.C.de po sthu.heredi.isti.postea arguit in ꝯriū de.c.fi.de successi. ab intesta.vbi monasteriū succedit deinde dicit interro gat dños canonistas.ꝛ sic appet ꝙ Bar.non claruit in iure canonico.tñ si verba sua pōderenꝛ ipse vr tenere in fauorē monasterij ex quo arguit primo ꝓ veniētib⁹ ab intestato.ꝛ vltimo arguit ꝓ monasterio ꝛ vr sibi ꝙ veri or sit opin.q̄ fauet monasterio.qꝛ vltima opi.censeꝛ ap probata a referentibus vt hr in.l.q filiuꝫ.§.sabini.ff.ad trebel.itē Bar.in.d.auc.si qua mulier.ad fi.vr tenere ꝯ monasteriū ꝙ apparet ex lege quā allegat vꝫ.l.nulli.C. ne sacr.bap.ꝛ ēt ibidēꝫ tāgit hāc.q.ibi eniꝫ est casus ꝙ cathecumini q adhuc nō sunt xpiani sed volūt fieri xpia ni debēt habere certū tps.j.qd videaꝛ de ꝑseuerātia sue volūtatis.ꝛ dicit ibi tex.ꝙ ante lapsuꝫ tpis nō sunt xpia ni qꝛ est tps ꝓbationis.ꝛ dicit ēt ibi Bar.statuto caueꝛ ꝙ si qs forensis habitauerit in ciuitate per.x.annos ha beaꝛ ꝓ ciue.ꝛ gaudeat priuilegio ciuium ꝙ .j.illud tps nō est ciuis nec hr ꝓ ciue nec gaudet priuilegio ciuiū.ꝛ eodē modo dicit in eo q ingrediꝛ religionē ꝙ .j.tps ꝓba tōis nō est monachus nec hr ꝓ monacho nisi post lapsū tps ꝛ p ꝯñs Bar.in indiuiduo vr decidere hāc.q.in fa uorē venientiū ab intestato.ꝛ ꝯ monasteriū sed vnū ē in quo defecit qꝛ nō fuit ausus rñdere ad.d.c.fi.de successi. ab intesta.vel qꝛ minime rñdere potuit vel qꝛ fuit ime mor ad rñdenduꝫ.sꝫ Rapha.fulg.in.d.auc.si qua muli er.dicit se accurate ꝯsulsisse nec reperit ꝯriā expssuꝫ i iure ꝙ igrediēs religione ꝛ moriēs.j.annuꝫ ꝓbatōis habeaꝛ ꝓ ingresso seu ꝓ ꝓfitēte.ꝛ dicit ꝙ Pe.de bellap.loqu tus est ex ceruice sua ꝛ sic ex volūtate capitanea.ꝛ ad.d. c.fi.de succes.ab intest.rñdet ꝙ ibi interuenit ꝓfessio ex ꝓssa.sed in casu nostro nō est ꝓfessio expssa ergo.ꝛ remit tit ad canonistas tñ sequiꝛ opi.Jo.an.hic lꝫ de eo nullā fecerit mentionē sed do.Pet.de anch.hic dicit ꝙ dura est opi.Ja.de are.Pe.ꝛ Cy.ꝯ veniētes ab intestato sꝫ nihilominus ipse dicit ꝙ sānior est opinio q̄ fauet religio ni.l.sunt hec ꝑsone.ff.de relig.ꝛ sump.fune.ꝛ sequiꝛ opi. coꝝ.Superuenit do.meus Joā.de imo.ꝛ refert dictū do. Pe.de anch.ibidē ꝛ dicit esse tenenduꝫ menti dictum Jac.de are.Pe.ꝛ sequaciuꝫ sꝫ veriorē fore opi.q̄ fauet venientibus ab intestato ꝛ moueꝛ qꝛ nullo iure caueꝛ ꝙ .j.annū ꝓfessiōis sꝫ qs decedat in religione qd habeaꝛ ꝓ ingresso seu ꝓ monacho ergo erubescimus cū sine lege lo quimur ꝛ subdit ꝙ cū ille ingrediēs .j.annū ꝓbatiōis non fecerit ꝓfessiones nec expssas dispōnes suoꝝ bonoꝝ ꝙ vr voluisse bona sua deuenire ad venientes ab intestato ꝛ allegat.l.ꝓficiunt.ff.de iure codi.ꝛ ad illud.c.fi.de successi.

ab itest.qd allegauit Bar.in.d.auc.si qua mulier.ꝛ.d.pe. in.d.c.ij.rñdet ita vt rñdit Raph.fulg.vꝫ ꝙ ibi interuenit expssa ꝓfessio ꝛ dedicatio.ergo ꝛ ita residet sup hoc sin gulari passu.ego lōge miror ꝙ Jo.de imo.nō viderit.d. pe.in ꝓfata sua disputatōe nec viderit eūdē in ꝓfato suo ꝯsi.lxvi.ꝛ i.d.c.cū cāꝫ de elec.nec ēt vidit pet.de anch.h in sua repe.ꝛ qdē do.Pe.more ꝛ disputātis ꝛ ꝯsulētis ampliauit sibi fimbrias arguēdo h mō sꝫ eni igrediēs re ligionē.j.annū ꝓbatōis sapiat de ꝑsona seculari ꝛ layca li tñ interiꝫ eēseꝛ religiosa.c.religioso de sen.excō.lib.vi.ꝛ vr religiosus.ꝛ allꝫat ea q̄ religiosis adherēt ipsa quoqꝫ religiosa sūt.l.q̄ religiosis.ff.de rei vēdi.si ḡ ē religiosus ꝛ mortu⁹ ē vt religiosus censeꝛ eē ꝓfessus ergo.ite dicit i ceptū hr ꝓ cōpleto.allꝫat.l.cū qdā.ꝛ.l.si nō fuerit.§.qd ergo.ff.de aur.ꝛ ar.leg.vbi legato argēto fcō vr legatū argētū qd est in fieri.ergo si monachus est in fieri hr ꝛ cēseꝛ esse monach⁹ si interī moriaꝛ adduci posset qd vo luit.d.Car.in cle.i.de elec.vbi dixit ꝙ igrediēs monaste riū.j.annū ꝓbatōis vr esse religiosus.ergo hēbiꝛ ꝓinde ac si ꝓfessus fuisset si.j.annuꝫ ibi moriaꝛ.adducere pote rat pe.de anc.ꝛ ēt do.Car.fin.tex.fm Bar.in.l.vel vesti mentū.ff.de aur.ꝛ ar.leg.vbi Bar.dixit ꝙ si qs non eēt instructus de illo tex.iterrogatus rñderet ꝯ casuꝫ illi⁹.l. testōr fecerat apponi in terra pannū de quo volebat sibi fieri vestimentū ꝛ in testō suo legauit vestē intelligendo de illa tella ꝛ p ꝯñs venit illud qd est in fieri ꝛ nō in fa cto ita dicamus in ꝓposito qd habebiꝛ ꝓ igresso sꝫ igre di noluerit.adducere poterat ēt do.pe.sing.tex.in.l.cuꝫ veteres in ver.hō fieri speraꝛ.C.de fideicō.libe.ꝯiuncta

56 l.q in vtero.ff.de sta.ho.ꝛ vbi appellatōe hoīs venit po sthum⁹ q non est hō sꝫ hō fieri speraꝛ.ita dicamus in ꝓposi to ꝙ appellatōe monachi venit ille q monach⁹ fieri spe raꝛ in eo q ingrediꝛ monasteriū ꝛ moriꝛ ibi.j.annuꝫ ꝓba tōis.ꝛ fortasse ista iura nostra sunt ꝑstantiora q̄ iura al legata p do.Pe.disputanteꝫ ꝯsulentem ꝛ legenteꝫ.mo uet etiā do.Pe.p id qd voluit Gof.Hosti.ꝛ Jo.an.in c.de his de sepul.vbi voluerūt ꝙ si qs ingrediꝛ religionē infra annaꝫ ꝓbatōis desinit esse parochianus prime sue parochie.ita dicamus in cāu nostro.ꝛ ꝯsului ego in ca su illo in iclita ciuitate Uenetiaꝝ ad instantia epi castel lani qꝛ ꝓ sua sanctimonia superiori anno recepti fuerūt testes de mandato.d.pape sup miraculis q̄ fecit ꝛ in vi ta ꝛ post morteꝫ.moueꝛ etiā do.Pe.qꝛ sequereꝛ ꝙ sta tus viuentis aut morientis variareꝛ ex tpe qd nō est di cenduꝫ.c.maiores.de baptis.moueꝛ etiā qꝛ illa ꝓbatio.j. annuꝫ resoluiꝛ in ꝯditōem ꝯriam sue voluntatis vꝫ si ad priores reuertaꝛ.sed in casu nro non est reuersus ad prio reꝫ vitā laycalem ꝛ seculareꝫ ergo est mortuus vt mona chus ꝛ vt ꝓfessus.ꝛ ita ꝯcludit iantus doctor in hoc du bitabili passu in fauorem monasterij.sed do.Ant.hic se quiꝛ opi.Ja.de are.pe.ꝛ Cy.in fauoreꝫ monasterij nec est admiratōe dignuꝫ.fuit.n.do.Ant.doc.immortalis cō scientie ꝛ ꝓbatissime vite.sed idem do.Anto.in.c.ij.de for.cōpe.inclinauit in parteꝫ fauorabilem venientibus ab intestato.sed And.de baru.in.d.l.si qn.C.de bo.vacā.te nuit ꝙ interim nō est religiosus.ꝛ faciat.l.si qs presby ter.C.de epis.ꝛ cle.queꝫ tex.allegauit Raph.in.d.auc. si qua mulier.ꝛ hanc partem sequutus est Bal.in.d.l.si

57 qn.sed do.ꝛ ꝯciculus meus Abb.hic tenuit ꝙ qd si igre diens religionem moriaꝛ.j.annum bona nō deueniunt ad monasterium nisi expsse obtulisset se ꝛ bona.nā si nō est facta trāslatio ꝑsone non vr facta bonoꝝ q̄ est accesso ria ꝑsone.ꝛ allegat quoddā simile qd ē memoratu dignuꝫ nā dicit clericus secularis si moriaꝛ non facto testō succe dūt sibi venientes ab intestato ex eo qꝛ ecclesia nō succe dit sibi nisi in subsidiū.xij.q.ij.c.fi.ita vr dicendum in ꝓ posito qd monasterium succedat in subsidium si moriaꝛ .j.annū ꝓbationis si nō hꝫ venientes ab intestato ergo sec⁹ si hꝫ indubitāter istud nō est bonum simile ex eo qꝛ mo nachus per monachatū trāsfert se ꝛ sua vt in.d.auc.in gressi.

gressi. ⁊ in.d.auc.si que mulier sed clericus secularis p assumptionē sacroꝝ ordinū non trāsfert bona sua in ecclesiā seu in romanū pontificē.ergo illud fiſcū sua renūcia seu in romanū pontificē.ergo illud fiſcū sua rene
dēsiā seu in romanū pontificē.ergo illud fiscū sua renūciat
ré.non vendicat sibi locum in casu nostro ⁊ data vna in
stantia contra arg.assumptū a fili vt in.c.sicut vrgeri.i.
q.i.Dicit ēt do.Abb.q aut simplr offert se ⁊ nullam facit mentionē de bonis suis tacitā nec expssam.⁊ tūc dicit se nescire videre quonāmō possit substentari opi.Frīa vz
Ja.de are.pet.⁊ sequatiū ⁊ ita residet in hoc dubio pafsu nullam tñ fecit mētionē de tot doctoribus tangentibus istō passuz quos allegaui superius.sed Ropb.falgo.in.d.l.nulli.C.de chrīstia.mancip.refert dictū Bartoli.⁊ remittit se ad dicta sua in.d.c.auc.si qua mulier.⁊ per pñs tenet in fauorē coꝝ qveniant ab intestato.⁊ per pñs magis deliberate hanc ptē tenuit ar.l.diui fratres
ff.de iu.pa.nō tñ addducit aliqd noui.Quid ego infelix peccator dixerim in tam dubitabili passu.vr dicendū verior ē esse opi.fauentē veniētibus ab intestato.⁊ ad hoc adduco.c.si seruus.liiij.dist.vbi vr q si seruus vult effici religiosus dz stare per triennium anteq̄ fiat religiosus ergo sequit q interiz nō est religiosus.⁊ vr potius remanere in dñio dñi ita dicamus in pposito nostro vt.J.annū pbationis videat potius pticipare de laycalitate q̄ de religiōe.Scdo adduco.c.consens clericus.xx.q.iij.Tertio adduco.c.indēnitatibus in prin.de elec.li.vi.Quarto adduco tex.in.c.beneficiū de reg.lib.vi.in ver.ingredit ꝯiuncta gl.sua vbi ille vr renunciasse beneficiū q aut tacite aut expresse aut euidenter p indicia renūciauit.ergo si de istis non ꝯstet qr nec renunciauit nec expssaz dispōnem de bonis suis fecit nec tacitā non vr renūciasse ⁊ per ꝯñs interim bona remanent in suo dñio. ⁊ p ꝯñs eo mortuo interim veniunt venientes ab itestato.⁊ per ꝯñs est ibi casus formalis p hac dubitatōe.⁊ est diligēter notandus tex.ille pbat enim eē dare pbatiōem euidentē per inditia ꝯcordat tex.in.l.iz impator.ff.de leg.i.
in ver.euidens volūtas.⁊ tex.in.c.auditis in ver.euidēter.⁊ ibi per do.Ant.de in integ.resti.⁊ in.c.iz cūm ꝯiūcta glo.J.eo.Quinto adduco casuz ad quez miror maiores nostros nō aiaduertisse vz in.d.auc.si qua mulier l
ver.si post ingressuz moriat vbi si moriaf post ingressuz bona deuoluunt ad eos ad quos deuolui debēt ⁊ p ꝯñs ad monasteriū ergo sequit q si ante ingressum moriat ⁊ p ꝯñs an pfessionē bona nō trāseūt in monasteriū sz p
ueniūt ad veniētes ab itestato.⁊ idubitāter ille tex.sic inductus ab initio seculi pbat formaliter hanc ptem.Sexto adduco.c.i.de regu.in ver.libere vbi ante annū pbationis ingrediens est liber ⁊ per ꝯñs nō est astrictus monasterio ex quo libere inde exire potest.⁊ ibi refert Bo.
58 sepenumero vidisse dubitari ī si.J.annū pbationis ingrediens monasteriū exeat si monachi aut religiosi possint facere illum coarctari vt soluat alimenta q̄ in monasterio percepit interim ⁊ refert se rñdisse q minime ex quo tex.ibi dicit libere.faciat qd hr in.c.statuimus in versi.libere de regula.quo fit vt si moriaf interiz in monasterio vr mori liber.⁊ per ꝯñs succedunt sibi venientes ab intestato.Septimo faciat ille annus pbationis fit ad cōmodum non solū ingredientis monasteriū sed ēt ad cōmodū recipientis ingredi volentē ⁊ pbatur in.d.c.i.tunc posset sic argui vbicunqz actus dz fieri ex ꝯsensu duoꝝ
a dz interuenire vtriusqz ꝯsensus[a].l.i.ff.de pac.l.sicut.C.de act.⁊ obliga.cum si.vnde posito q interuenerit tacitus ꝯsensus ingredi volentis ex quo mortuus est in religione ante annū pbationis tñ non interuenit ꝯsensus abbatis ⁊ cōuentus ergo sequtur q bona deuoluent ad veniētes ab intestato.⁊ per ꝯñs nō recte loquuti sunt Jac.de are.Pe.⁊ Cy.⁊ do.pet.de ancha.in tot locis.⁊ posset rñderi ad motiua pe.de anch.⁊ alioꝝ.primo cū dicebat q dz attendi status religiosus ⁊ non status secularis circa istum volentem igredi monasteriū qr rñdeo q debet attendi illud qd pdest ⁊ nō qd nocet per.d.l.cū vir.ff.d

vsuca.p dona.maxime cū tendat ad fauorem venientiū ab intestato quos lex nature rīsa prudentū cōstōnes pricipum senatuscōsulta ad successiōem vocant vt in.l.ij.C.
quoꝝ bon.vnde nāle preferf accidentali.l.q habet.ff.de
iurei.c.reqsisti de testa.sed q monasteriū succedat est p accidens sed q venientes ab intestato succedūt est p ius nature vt voluit tex.ille ergo.nec obstat cū dicebat q q̄ religiosis adherēt religiosa sunt qr illud ē veꝝ dū adherent secus si resoluta sit illa adhesio.sed eo mortuo ifra annū pbationis resoluta est illa adhesio ergo nō obstat ratio sua.Nec obstat cū dicit q ceptū hr p cōpleto vt in iuribus allegatis ab eo.qr rñdeo pcedit vbi agit de fauore secus vbi agit de odio.vnde dixit Bal.in.c.i.q .mod.
59 feud.amit.ī statuto cauef q si qs traduxerit molendinū de pado in ticinum puniaf certa pena.⁊ aliqs adduxit molendinum non hñs rotas ad macinandū ⁊ per ꝯñs molendinum q adhuc erat in fieri ⁊ non in facto ⁊ cōpleto esse q nō incidit in penā illā.cum ergo in casu nostro agatur de odio vt excludanf venientes ab intestato ꝯ oēm iuris dispōsem ergo actus q est in fieri nō habebit p cōpleto iuxta illud qd hr in.l.fi.C.ad sille.nihil vr esse actum cū aliqd superest ad agēdū.nec obstat cū dicebat sūma est rō q̄ facit p religione qr ego fateor pcedere in dubio.sed in casu nostro non est dubiū per iura ⁊ rōnes adductas a me ergo.⁊ ēt iz debeamus fauere ecclesijs paupibus ⁊ similibus tñ non debemus alijs facere iniusticiā.c.ex tenore de for.cōpet.in ver.ita simus viduis ⁊ paupibus in iusticia debitores q alijs iniusticiam facere nō debemus ⁊c.ergo.faciat etiā.c.i.§.diuerso de aliena.feu.in vsi.feud.in ver.ecclesia auctrix ⁊ cultrix iusticie.⁊ ideo dixit Bald.in.l.si qs presbyter.C.de
epis.⁊ cle.q ecclesia patronalis non pōt eligi in ecclesiā collegiatā inuito patrono hr in.c.nobis de iur.pat.nec obstat q dicebam de posthumo q homo fieri speraf qr illud pcedit secuta natiuitate sed si nō sequaf natiuitas hr proinde ac si nunq̄ fuisset cōceptus.nec interim iudicabif vt hō.l.pe.C.de posthu.here.insti.⁊ ita est in casu nostro qr infra annū pbationis vr mori vt posthumus ⁊ p ꝯñs monasteriū sibi nō succedit.nec obstat cū dicebat nec iducaf icōueniēs vt status viuētis vr moriētis variet ex tpe.vt.d.c.maiores.qr rñdeo i casu nostro nō potest variari ex tpe ex eo qr mortuus est liber.J.annū pbationis.vt.d.c.i.de regular.ergo.nec obstat cum allegauit.d.Pe.Gof.Hosti.⁊ Jo.an.in.d.c.de his de sepul.
qr fateor qd quo ad primā ecclesiā parochialem debuit interim esse parochialis ⁊ p cōsequens est effectus parochialis illius ecclesie in cuius parochia situatū ē monasterium istud eni nō obstet casui nostro ex eo qr mortuus est parochianus istius sche parochie. ¶ Nec obstat cū dicit q ille ingressus hz illā cōditiōem si ad porē statū redeat p id qd hr in.c.super eo.⁊ in.c.significatum de regula.qr in casu nostro mortuus est in priori statu.
⁊ per consequens vt laycus ⁊ non vt monachus ⁊ per cōsequens rōnes do.Petr.nec pingunt nec stringūt ꝯ venientes ab intestato in fauorez monasterij.⁊ ita tenui in cōsiento.c.ij.de testa.non tñ ibi rñdi ad rōnes.d.pe.
vt iam rñdi nunc ⁊ ex istis defensata est opi.Jo.an.⁊ sequaciū fauens venientibus ab intestato.est tñ cōsiderandum q Jo.an.fuit laycus.⁊ vt videmus layci sunt infesti ecclesijs.tñ videref mihi dicendū qd opi.ꝯria fauens monasterio sit verior.⁊ moueor per id qd hr in.d.l.nulli de lic.xpia.mancip.⁊ induco hoc modo cathecuminis infra annū experiencie moritur dicemus ne esse mortuū vt christianū vel vt paganum pro certo vt xpianum.⁊ nemo hoc canonice posset inficiari qr voluntas semel posita videtur semp durare.c.maiores de bapti.l.sancim[a]
.C.de testa.Et si quispiam opponat mihi dicendo q voluntas per mortem vr cessare vt probat tex.in.l.iij.ff.loca.⁊ voluit Cy.in.l.fi.C.de ꝯbē.emp.⁊ hr in.l.mādato
.C.māda.⁊ plene p Bar.in.l.cētesimus.§.fi.ff.de ver.

a ¶ Cōsensus Adde.d.alex. d imo.in.l.cōs populi.iiij.col. ff.d iust.⁊ iur.⁊ in.l.q maior ad municip.⁊ vide Lud.i sin gu.suis dñi.cōsensus dñi.vbi eliqz ⁊ bald.in marga.ver.cōsensus versi.i.vbi de hoc latissime.

obli. qz ad hoc ego respondeo q illud pcedit quādo voluntas adhuc nō est posita sed cū inter pbentes fuit dcm̄ cū voluero. vl' si voluero. et de silibus volendi modis. tūc enī p mortem vr' cessare volūtas sed in casu nostro non ob aliud iste ingredit' religionē aīo pbandi nisi qz vult fieri religiosus g̃ si morit' morit' vt religiosus qz volūtas sua vr' durare. d. c. maiores cū si. et per ptā tex. in. d. l. nulli de quo tm̄ festū fecit Bar. ꝯ opi. fauentē monasterio ē ꝯ eundē Barto. et per ptā pcussit se ipsum cū suo ligone faciat ēt quare iura canonica voluerūt q ingrediēs interim censeret' esse religiosus vt in. d. c. religioso de sent. exco. lib. vi. certe hoc voluerunt ad fauorē ipsius ingredi volentis cū ergo ad fauorem suū introductū fuerit sequit' q multo fortius in fauorē aīe sue qz si fauemus corpori fortius fauemus et aīe. l. sancimus. C. de testa. c. cū infirmitas de penitē. et remis. iuxta illud pelles p pelle et oīa q̄ hz donat hō p aīa sua. et caute semp pui det aīabus vt dixit gl. fin. in. c. cū ptigat de iureiur. tex. in. c. vt aīarū de ptitu. li. vi. et si opponat' de eo qd dixit Bal. in. l. in hernus. C. de testa. q apud nālem phm et apud rōnes et apud ipsum ius canonicū fauorabilior est fauor suor q̄ ecclesie ad hoc rn̄deo Bal. ibi loquit' respectu filiorū nō respectu alior veniētiū ab intestato qz respcū filior dicit' eē extranei. l. i. C. d ipo. lucra. d scr. li. x. faciat ēt. lxiij aliqs. i. dist. ex hiis oibus vbi est tex. sing. et stupendus q sanctissimus doctor Ambrosius cum esset cathecuminus fuit assumptus in archiepm mediolaneñ. ergo seqt' q interim censebit' christianus ita dicamus in pposito q interim censet' religiosus. et si qs dixerit amice illud accidit pp magnam sanctimoniā vide. et pp excellentiam scientie ipsius ambrosij. et in arg. faciat. l. sed et reprobari. §. fi. in ver. maxime disciplinatus hō. ff. de excusa. tut. qz ego rn̄deo q fuit spāle vt eligeret' in archiepm sicut dr' ibi de beato nicolao. et de beato seuero lanigero. sed non fuit speciale vt esset xpianus. nec obstat cū dicebā q naturale preferl' accidentali qz rn̄deo illud pcedit regulr' nō tn̄ respectu aīe q̄ cunctis est pferenda vt in. c. ma thea de simo. et. d. c. cum infirmitas cū si. et ēt ad. d. l. ij. C. quorū bono. posset rn̄deri inquantū dicit lex nature vt restringat' ad filios ar. l. cū ratio. ff. de bo. dāna. l. scripto. ff. vnde liber. l. nihil. §. facilior. ff. de bo. liber. l. ꝯ voluntatem. C. de testa. manu. l. ij. C. de inoffi. testa. cum si. et per ista videret' mihi dicendū q cā monasterij sit potior et sic bene senserūt Jac. de are. et Pet. et ʃileo. et si rapha. fulg. vidisset ista dicta nostra minime paruipendisset Pet. vt voluit ex voluntate sua capitanea fuisse locutum. possem facere pulchram repetit. seu disputationem de istis que pyssimus dn̄s noster Jesus xps reuelauit nobis per os huius infelicissimi peccatoris. nec vt reor tradenda sunt obliuioni. et ista addenda sunt ad ea q̄ dixi. in. d. c. ij. de testa. nec est mir scribim' idocti et c. ¶ No.

60 ibi iurauit pprio iuramento ᵃ q dedicatio seu votum religionis pōt firmari vinculo iuramenti. et per ptā pcurrunt duo votum et iuramentū circa idē. Sic vidi annis superioribus accidit cōi in persona obseruande memorie pauli pape scdi qui tpe quo ingressus est quondam cum alijs dō. Car. circa celebrandā electōem futuri pontificis pmiserunt oēs et vouerunt et iurauerunt se obseruaturos eo casu quo aliquis eor assumeret' in papa seruare. xliij. capitula inter q̄ erat vnum q romanus pontifex non posset creare aliquem cardinalē nisi cū oibus cardinalib' vnanimiter. et nemie discrepante ptentientibus accidit fors sup cum qd fuit assumptus in papā. et nullo facto interuallo iter et pmisit et vouit et iurauit seruare illa capitula. postq̄ aūt fuit intronizatus et papales infulas susceperat infulas sciscitatus est vir teneret' ad obseruandas et pmissionem et iuramentū et votum dicebat' sibi minime posse iuxta illud xpte pphete reddite vestra vota deo. et iuramenta. iuxta illud iurauit et nō penitebit. fui ego requisitus ante oēs alios ptulentes ad ptulendum vt non teneret' et ptului illū nō teneri. et nō dubites adduxi oīa et quedā alia et apud theologos et leges et canones et liquido demonstraui eundē non teneri. et fecit et videri et examinari in curia romana illud ptiliū. et fuit sibi ptultum q dixeram veritatem circa illum passum. et creauit octo cardinales inter quos fuit generalis minister ardinis seraphico francisci q modo est gloriosissim' sextus papa quartus. et ēt faciat qd refert. d. Ant. in. c. i. de consti. vbi refert Gregor. papam duodecimū iurasse se non creatur cardinales et nihilominus refert se fecisse duos cardinales non obstante illo iuramēto vz. d. bononiensē nepotē cuiusdā. et quendam gabrielem de condamelijs qui postea assumptus est in romanū pontificē vocatum eugenium qntum quē superioribus annis vidimus hic bonon. tene menti ista ad limitationē huius tex. et similium. et motus fui inter alia q illud votum et illud iuramentū tendebat in dedecus sacrosancte sedis apostolice et derogabat iuribus sanctor patrum. et derogabat psalmiste et prophetie inquantū dixit psalmista oīa subiecisti sub pedibus eius et iferebat' iniuria xpo nō pape et christus faciat vnum tribunal. vt in. c. quanto. de translatio. prelato. et qd voluit ibi Hostiē. et rn̄debam ad. c. per venerabilem. §. rōnibus. qui fil. sint legit. et ad id qd voluit Hosti. in. c. ex gestis. de cleric. nō resi. et qd voluit Bal. in. l. cum multa. C. de bo. q̄ libe. et qz in tractatu cardinalium quē peregerā per. xx. annos antea tenueram ꝯtrium rn̄di ad oīa motiua mea facta ibi et in istam excusatōem assignabā qz dato lōgiori studio et collata maiori gratia mihi ab altissimo principe deo non erat admiratione dignum si mutaueram opin. nā et Augusti. fecit libr retracta. et retractauit multa et apostol' dicebat cū eram paruulus loquebar vt puulus et c. quotidie. n. nos adiscimus. ¶ No. ēt ex eisdē vbis q iste iurauit pprio iuramento de hmōi verbis hr' in. c. cum contingat de iureiuran. in ver. pprio iuramento et in. c. fi. q met. cau. in ver. proprio iuramento et in. c. licet. de testi. in ver. proprio iuramento et faciat qd habetur in. l. eos in prin. in ver. propria sententia. C. de appell. et in. l. vni ca. §. finaūt in ver. pprijs manibus. C. de cadu. tollen. c. verbis in ver. in proprija psona. c. vniuersitatis. de senten. exco. c. fi. de for. cope. lib. vi. in ver. iuramentum a se prestitum. c. vt circa de elec. lib. vi. in ver. pprio iuramēto. de elec. lib. vi. l. singulos in ver. pprio cyrographo. ff. de testa. c. periculose in ver. proprijs manibus de penit. dist. i. et qd voluit Jo. an. in. c. sicut dignum de homicid. tex. in cle. i. de iureiur. in ver. per manus nostras et quod voluit ibi. d. Card. tex. in. l. pbatorias. C. de diuer. offi. lib. xij. in ver. per manus nr̄as et qd voluit ibi Bar. et qd voluit Bal. in. c. i. §. vel furtum de pac. iur. fir. in vsi. feu. et qd voluit glo. sing. in. l. sepe audiui cesarem. ff. de offi. presi. quē allegauit pro sing. Joā. de imo. in cle. sepe. de verbo. signi. et per ptā importat industriā pprie psone adeo q vr' tale iuramentum pstari non posse per pcuratorem ex eo qz iste tex. vtit' illo verbo pprio iuramento ad hoc faciat quod voluit do. Anto. in. d. c. licet de testi.

61 et quod voluit Bal. in rubrica. ff. de iureiur. vbi dixit ᵃ q testis non pōt iurare per aliū noie suo puta p pcuratorem ex eo qz iura vtunt' illis verbis pprio iuramento et sic cōsiderauit industriam psone. et hoc vr' sentire Bar. in. l. qui bona fide. §. que alieno. ff. de dam. infec. dixerit tn̄ dn̄i de rota cum hec qd ventilaret' coram eis q poterat iurare per pcuratorem sed de se deponere debebat per se ipsum et non per pcuratorem ad hoc vt euitaret ꝯtrium de eo q habet' in. l. de minore. §. tormenta. ff. de q̄stio. ita retulit Ro. in suis singu. in. l. ij. col. de quo alibi dabitur dicendi locus qz est passus alienus ab hoc sed inquantum tex. vtitur ver. pprio iuramēto adaptatur ad illum passum ergo stat cōclusio firma q iste non potuisset prestare tale iuramentū p pcuratorem ad hoc cōstituimus pp verba hic posita. et adduco celebrem tex. et doctrinam

ᵃ ¶ Juramēti. Et tale ēt pōt in melius commutari vt tenz no. Inn. in. c. ij. de religio. domi. et Bald in marga. in ver. votū vbi multa valde pulchra exordit.

ctrinã Bar. in. l. cum mulco. ff. de aliena. iudi. muta. cau.
fac. p illũ tex. in ver. ipse et eo fortius in cãu huius. c. vbi
agitur de alienatione psone ⁊ bonoꝝ. ⁊ sic est cã ardua.
⁊ requirit tex. ꝓpriũ iuramentum ardua enim requirunt
exactã solẽnitatem. c. per venerabilẽ. §. rõnibus. qui fil.
sint leg. ⁊ faciat qd voluit Bal. in rubrica. ff. de re. diuis.
si vassallus pot prestare iuramentũ fidelitatis dño p p-
curatorẽ an requiratur ꝙ psonaliter ipse pstet illud iura-
menti p id qd hr in. c. i. de forma fidelita. ⁊ in. c. i. de no
ua. for. fideli. in vsi. feu. ⁊ in. c. d forma. xxij. q. v. ¶ No.
62 ibi sine herede qz pbat† ꝙ monasteriũ hr loco heredis
⁊ qz circa istũ passuz versat maxima difficultas hui⁹. c.
ert difficultas. §. sed hoc pñti in auc. de sanctis. epis. io re
seruo istud notabile expeditis duobus vltimis notabili
bus hui⁹ tex. ex eo qz reqrit ⁊ altã ⁊ solẽnẽ disputatõez
pp varietatẽ doctoꝝ qz diuersi diuersa loquunt ⁊ ẽt qz
vltia meli⁹ memorie cõmẽdant. ¶ Not. ibi de mãdato
nro ꝙ iste diaconus cardinalis fuit datus auditor i hac
cã ⁊ dr in tex. ꝙ sniauit de mãdato apostolico quo casu
colligit ꝙ ille cui õmãdata ẽ cause audiẽtia nõ vr õmã
data cause decisio seu snia hec decidit formaltr iste tex. hr
in cle. auditor de rescrip. ⁊ plene ibi p. d. Anto. ⁊ alios.
ego ibi dixi ad plenũ ⁊ p eũdẽ. d. Ant. in. c. sup qõnum.
in pri. de offi. deleg. ⁊ ibi p alios vbi ẽt ad plenum dixi ⁊
faciat qd voluit Bar. in. l. a diuo pio. in prin. ff. de re in-
di. ⁊ ibi p Ang. ⁊ Jo. de imo. ⁊ faciat gl. magistra i. l. si
pcuratorẽ. ff. de pcur. ⁊ qd voluit ibi ⁊ Bal. ⁊ Ange. ⁊
alij scribẽt. vbi seriose tangunt istũ passuz ⁊ ego addu-
co rõnem talez vz rescripta ad lites sunt stricti iuris nec
extẽdunt vltra illud qd in eis est expssuz. c. significãte. c.
significauit. c. rodulphus. ẽ. de rescrip. c. cũ olim. ẽ. de of
fi. deleg. cũ ergo hmõi rescriptũ emanauerit ad lites er-
go stricte interpretandũ est. si ergo fuit demandata audi
entia. seqtur ꝙ non extendet ad diffinitionẽ seu sniam p
ferendaz ⁊ maxime hoc pcedit qñ in rescripto cõmissio
nis fuit appositum istud verbũ taxatiuũ vz solã audien-
tiã cõmittimus tali. qz tunc sine dubitatione aliqua vr
exclusa diffinitio seu ptis sũmendi ista est go. valde pere
grina in. c. pastoralis. de cau. pos. ⁊ ppzie. vide q dixi ibi
vbi hũc passuz accurate examinaui. ⁊ ista sufficiant pro
aliquali declaratiõe huius text. ex eo qz. c. istud est satis
oneratũ alibi dabit dicendi locus. ¶ No. ibi auctorita
63 te apostolica õfirmamus† ꝙ ad pstanduz maius robur
⁊ maius firmamentũ interponitur confirmatio papalis
⁊ vr indubitater ꝙ ista õfirmatio emanauerit in forma
specifica. ⁊ cã cognita. ⁊ ex certa scientia pape vt clare
colligit ex narratis corã papa quo casu illa snia vr effe
cta sententia papalis ⁊ trãsgressor eiusdem punietur
tanquam transgressor sententie papalis. ⁊ ad hoc ad
duco qd not. in. c. i. ⁊ . ij. ẽ. de cõfirma. vtil. vel inutil. ⁊ fa-
ciat qd egregie dixit Bal. in. l. ex placito. C. de rer. pmu-
ta. ꝙ si papa cõfirmat statuta spoletana vt cã specifica
vz cã cognita. ⁊ ex certa scientia ꝙ tali casu non dñr esse
statuta spoletana sed effecta sunt statuta papalia. ⁊ trãs
gressor illoꝝ statutoꝝ punieẽ tanꝗ trãsgressor statutoꝝ
papalium faciat qd voluit idẽ Bal. in. l. ex verbis. C. de
dona. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ in. l. ex facto. ff. de vulg. ⁊ pupil.
vbi idem voluit. ⁊ ẽt ibi dixit. d. meus Jo. de imol. ꝙ eo
casu quo in tali confirmatione apponit cła decreti puta
decernentes veritatẽ qcqd in õtrium factũ fuerit ꝙ tunc
illa cła operat mirabilem effectum ꝙ inferiores non so
lum non poterũt reuocare ⁊ tollere illud statutũ sed ẽt
non poterunt illud interpretare qz interpretatio specta
bit ad ipsum supiorem faciat. l. fi. C. de legi. faciat ẽt tex.
in. l. ij. in ver. oia enim nostra facimus cum auctoritatez
nostram impetimur. C. de vete. iur. enucle. ⁊ adduco sin.
doctri. Ange. in. l. de pupillo. §. q opus. ff. de no. ope. nũ.
vbi dedit cautelam ꝙ si lata est snia vt petat per obtinẽ
tem confirmari hec a superiore qz tunc illa linea confir-
matio operabit effectum triũ sniarum cõformiter latarũ

⁊ sic in ea hebit locum dispositio cle. vt calumnie de re
iudi. ⁊ ẽt adduco qd pulchre voluit Bal. in suo celebri
tracta. scisma. quẽ posuit in rubrica. C. si qs aliq. testa. p-
hib. in. x. col. vbi dicit ꝙ. c. vbi periculũ. de elect. in. vi. ⁊
cle. ne romani. de elec. non indigent õfirmatiõe ex eo qz
approbata sunt ⁊ proprie cõfirmatio presupponit actũ
nullũ qz illud ppzie dr cõfirmari ꝙ cõfirmatione indi
get pp nullitatem allegat. l. tribunus. §. fi. ff. de testa. mi-
li. l. legata inutiliter. ff. de leg. i. l. qui in puincia. §. diuus
ff. de rit. nup. l. qz. ff. de interroga. actio. auc. de defen. ci-
uit. §. interim. ⁊ adduco qd preclare scripsit idem Bal. i
l. rescripta. C. de prec. impera. offeren. in. iij. col. vbi dixit
ꝙ illud ꝙ papa confirmat nemo infirmat nisi pp super
uenientes excessus ⁊ crimina. ⁊ ideo dixit idẽ Bal. post
alios in. c. illud de maio. ⁊ obedi. ꝙ si papa confert aut
cõfirmat beficiũ collatum monacho qd erat manuale.
qz ad nutum abbatis reuocari poterat vt in cle. qz regu
lares de supplen. negli. prela. ꝙ illo casu non poterit re
uocari sed de tpali ⁊ manuali effectum est perpetuũ fa-
ciat quod voluit Archi. ⁊ alij. in. c. presenti de offi. ordi.
lib. vi. ⁊ qd voluit. d. Abb. in. c. ad audientiam de cõfir.
vti. vel inuti. ⁊ qd no. in. c. i. eo ti. ⁊ voluit Lap. allegatio
ne. ix. ⁊ adduco qd voluit idẽ Bal. in. l. nam ita diu⁹. ff.
64 de adop. vbi dixit† ꝙ si superior cõfirmat sniam latam
a iudice incõpetenti ꝙ non poterit apponi exceptio icõ
petentie ⁊ ẽt ibi dicit vt voluit glo. ꝙ vbi petit actus cõ
firmari requirit partis citatio. ⁊ si quispiam dixerit mi-
hi amice nego illud assumptum ꝙ in hac cõfirmatione
papali interuenerit certa scientia pape qz non appet ex
pressa in tex. ⁊ glo. sing. in. c. statutũ in prin. in verbo lit
terarum. de rescrip. lib. vi. dixit ꝙ certa scientia in rescri
pto papali nullum operat effectum nisi expresse expma
tur in litteris p qua gl. faciat tex. in. l. itẽ vlpianus. ff. de
excusa. tuto. cum ergo in hoc. c. non exprimat ergo seq-
tur ꝙ papa non confirmauit ex certa scientia. imo vr cõ
firmasse in forma cõi q confirmatio parũ operat ne vra
tur in. c. i. ⁊ . ij. de confirma. vti. vel inuti. ⁊ faciat glo. in
c. qz diuersitatẽ. de conces. preben. qz ad hoc rñdeo pri
mo ꝙ glo. illa cõiter reprobat ⁊ ꝙ õtrium in facto deter-
minarunt dñi de rota quos refert ⁊ sequtur do. Bo. i. d.
c. statutum. ⁊ voluit Jo. de imo. in. l. qdam õsulebant. ff.
de re iudi. scdo rñdeo ⁊ melius vz ꝙ licet certa scientia
non exprimatur in litteris verbis specificis nihilomin⁹
sufficit ꝙ appareat ꝙ papa habuerit certam scientiam
ista est glo. sing. in cle. si principalis de rescrip. ⁊ qd vo-
luit Bal. in. l. eos in prin. C. de appell. ⁊ in. l. impetrata
. C. senten. rescis. non pos. modo ex verbis istius text. ap-
paret ꝙ papa habuerit certa sciam huius snie maxime
qz de mandato pape emanauit. faciat ẽt ꝙ lz õtct⁹ sit va
lidus nihilominus pot peti cõfirmari iste est casus sing.
in. l. si quis. C. de decurio. lib. x. quem tex. magnificauit ibi
Bar. dãnans doctri. Inno. in. c. ij. de cõfir. vtil. vel inuti.
quã ẽt dãnauit ibi Hosti. ⁊ faciat qd voluit Bal. in ru-
bri. de controuer. inuesti. in vsi. feud. referens hanc. q. fu
isse de facto apud portugaliã ⁊ cõsuluisse ꝙ pot peti cõ
firmari dãnata doctrina Inno. tene menti ⁊ ista signifi
cant p aliquali enucleatiõe huius cõfirmationis papa-
lis vide tñ Bar. in. l. ⁊ qz. ff. de iur. om. iudi. vbi pulchre
examinauit hũc passum cõfirmatõis interponende vide
ibi per Ange. ⁊ qd voluit Inno. in. c. cũ olim. de cã pos.
⁊ ppzie. ⁊ qd voluit Ang. in. d. l. ⁊ qz ⁊ glo. in. c. i. d ele
ctio. lib. vi. ¶ Ultimo no. ibi sine herede fm do. meum
Jo. de imo. h dicentẽ hic fore cauz vnicũ ⁊ sing. ꝙ mona
a steriũ hr loco heredis⁹. ⁊ loco liberoꝝ ꝙ ostendit h mo
do illi fratres substituti mortuo nepote eoꝝ filio testato
ris sine liberis dicebant hereditatez deuolueñ. fuisse ad
eos ex eo qz venerat locus substitutionis qz iam decesse
rat sine herede ⁊ sine liberis. fuit eis rñsum per viam ex
ceptionis ꝙ non decesserat sine liberis ex eo qz monaste
rium hr loco heredis ⁊ per õñs loco liberorum. ⁊ ideo

a ¶ Heredis. Adde Bar. in l. si qs ita. § i. de leg. ij. doct. in. c. p venerabilẽ q fi. sint le gitimi.

ingressus monasterium non dicitur decedere sine herede aut sine liberis ⁊ per ꝯsequēs dicit hic esse casum formalem ꝫ sm eum Bar. aliter dixerit in auc. si qua mulier. C. de sac. san. eccle. ⁊ in auc. nisi rogati. C. ad trebel. ita residet hic Jo. de imo. re vera Bar. in prefatis locis aussus est dicere ꝙ nulla lex reperiatur q̄ hoc dicat. nec ēt reperitur aliqua decretalis que hoc disponat ꝙ monasteriuꝫ habeat loco heredis. ⁊ loco liberoꝝ. ⁊ per ꝯsilia. §. ꝫ hoc presenti non ꝓbat monasterium haberi loco heredis aut liberoꝝ. ⁊ etiam hec decretalis hoc nō ꝓbat. ⁊ nititur ad hunc tex. rñdere ꝙ ista fuit allegatio aduocatoꝝ. aduocati enim istud asserebant ꝙ ingressus monasterium non dicitur decedere sine herede nec sine liberis. qꝛ monasterium hꝫ loco filij cum ergo fuerit allegatio aduocatoꝝ non dꝫ stari allegationi sed dꝫ stari probationi iuxta illud qḋ voluit glo. in. l. i. in ver. dicatur ⁊ probet ff. si quadr. paup. feci. dica. cū si. ⁊ adduci posset singul. dictū Jo. an. apud canonistas in. c. dilecto de prebē. vbi dicit ꝙ non statur narrationi partis seu aduocatoꝝ ꝓ quo dicto allego glo. sing. in. l. vnica. C. qñ nō petē. par. sed posset dici Bart. illud qḋ scribitur in bucholicis titire coge pecus nā glo. vtriusqꝫ censure tenuerūt ꝯtrarium ꝙ immo monasteriuꝫ habeat loco heredis ⁊ loco liberorum ita tenuit gl. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de ver. obli. ⁊ in auc. nisi rogati. C. ad trebellia. ⁊ in auc. si qua mulier. C. de sac. sanc. eccle. ⁊ in auc. de sanc. epis. §. sed hoc pñti ⁊ glo. ista hic ⁊ per ꝯsilia glo. sunt ꝯcordes circa intellectū istius decretalis ⁊ oēs p̄fate glo. ⁊ ad hoc allegant istū tex. ⁊ quāta sit auctoritas gl. adduco qḋ voluit Cy. in. l. i. C. vt actio ab hered. ⁊ ꝯ heret. ⁊ qḋ retulit Bal. in suo peculio retulit. n. Cy. dicere aduocatis audi idolū meum i. glo. ⁊ Bar. in cōsilio. v. incipiente Ang. dixit sequere glo. ordinariā q̄ p̄ceteris melius intellexit ⁊ Bald. in. l. cū hereditas. C. deposi. dixit ꝙ auctoritas glo. ⁊ oēs alios antecellit ergo sequitur ꝙ durū eēt ꝯ stimuluꝫ calcitrare postq̄ꝫ glo. oēs hunc tex. ita intellexerunt ope p̄cium erit videre merā veritatē quaꝫ in hac mā altissimus celi deus nobis apiat ⁊ istud ēt ꝙ dixit Bal. sequtur ang. cōsilio. ccxxxv. ⁊ ēt ꝯsi. lxxvij. vbi dicit nō esse decretalē nec legē dicenteꝫ hoc ꝙ monasterium habeat loco heredis vel loco liberoꝝ ⁊ p ꝯsilia seqꝛ sm bal. Bar. ⁊ Ang. oēs errasse circa intellectū istius decretalis ⁊. d. §. sed hoc p̄senti ⁊ ideo posset adduci illud qḋ ꝯsueuit dicere Cy. q cū nesciebat soluere dicta canonuꝫ nec interpretare dicebat ꝓcessit ex errore canonistarū faciat qḋ ipse voluit i. l. si certis annis. C. de pac. ⁊ in auc. sacramenta puberuꝫ. C. si aduers. vendi. vtinā existerent istis temporibus de scholis Cy. auditores qꝛ magno ducerentur gaudio videntes tam suppremum doctorem vt fuit Bar. ⁊ ēt Ange. ita dicere ad hunc tex. ⁊ ante oīa dabimus remissiones in locis in qbus ⁊ antiqui ⁊ moderni iuris prudentie tetigit istū passuꝫ in ciuili ⁊ pontificia censura ⁊ quideꝫ glo. allegate superius q̄ in numero fuerunt qnqꝫ hūc passum tetigerunt Dy. in. l. si ita qs. §. is cui. ff. de leg. ij. Jo. an. hic remittēs se ad dicta in. c. raynaldus. X. de testa. ⁊ Host. ibi Bar. in. d. auc. nisi rogati ⁊ remittit se ad dcā sua in. d. l. si ita qs. §. is cui. ⁊ in ꝯsi. suo incip. facta substitutio p hec verba ⁊ in ordine est. lxxviij. ⁊ in ꝯsi. incipiē. queritur vtrum monasterium. Et in consilio incipiente quidā noie titius ⁊ in cōsi. incip. naruensis. in oibus. n. istis locis Bar. examinauit istū passuꝫ ⁊ cōsuluit plerisqꝫ vicibus nec tot cōsilia allegata sunt p aliqueꝫ aut antiquū aut modernū in iure ciuili aut in iure canonico nisi a me tetigit Cy. in addi. in. d. l. si ita qs. §. is cui ⁊ ēt Fran. tigri. doctor equidē vt alibi retulit Bal. sancte vite ⁊ magne memorie in. d. l. si ita qs. §. ea lege. ff. de ver. ob. ⁊ in d. l. si ita quis. §. is cui. ⁊ si bene aduertamus illud qḋ dixit Bar. in p̄fatis suis cōsilijs emanauit a Fran. tigri. disputauit hanc. q. p̄stantissimus doctor Jac. de belui. bononien. quam ipse posuit in. d. auc. de sanc. epis. §. ꝫ hoc presenti. Ricar. malumbre in. d. auct. nisi rogati mar. de filima. disputauit mirꝫ imoduꝫ hanc. q. cuius disputationē retulit Saly. in. d. auc. nisi rogati. tetigit Pal. in auc. si qua mulier ⁊ in auc. ingressi. C. de sacr. sanc. ec. ⁊ in. l. deo nobis. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in. d. auc. nisi rogati ⁊ in. d. l. si ita qs. §. is cui. ⁊ in auc. sed hodie. C. de adult. tetigit Ang. in. d. auc. nisi rogati ⁊ in. d. auc. de sanctis. epis. §. ꝫ hoc p̄senti. ⁊ in suo admirabili ꝯsilio. ccxxxv. ⁊ in cōsilio. lxxvij. incipiēte subtilis ⁊ dubia interpretatio tetigit do. Ant. hic ⁊ Pet. de anch. in sua celebri repeti. huius. c. in. iij. q. tetigit Saly. in. d. auc. nisi rogati ⁊ in. d. auct. si qua mulier ⁊ ēt. d. Abb. hic ⁊ in. d. c. reynaldus. ego vltra alios examinaui istū passum in Joānina mea sic dicta ex noie filiole mee pupille iā d̄fūcte nescio si tot remissiōes dederim in. d. Joānina in qua p̄scripsi māꝫ. d. c. raynaldus ⁊ multa apposui noua vbi videri pōt dixit tñ Ange. in. d. ꝯsi. lxxvij. ꝙ bar. in. d. auc. nisi rogati remittit se ad. d. sua in. d. l. si ita qs. §. is cui ipse aūt dicit se accurrate p̄cūctatuꝫ fuisse lecturā Bart. in. d. l. si ita qs. §. is cui nec inuenisse ⁊ ēt ibi Ang. adducit germanū suū bal. in d. auc. nisi rogati tetigit. d. meus Jo. de imol. in. d. §. is

65 cui ⁊ ēt hic. ℭ † Modo istis ita remissis veniamus ad examinationē huius q̄onis ⁊ añ oīa vehementer admiror de bar. dicēte ꝙ nō erat lex ciuilis nec lex canonica q̄ dicet et monasteriū hr̄i loco liberoꝝ qꝛ vꝫ ꝙ vnū dixerit et aliud fecerit qꝛ in p̄allegatis cōsilijs a me cōsuluit monasteriū hr̄i loco heredis et loco liberoꝝ et ēt posseꝫ ad eum rñdere cuꝫ ipse dixerit non esse iure cautū. nā vbicūqꝫ non habemus casum legis sufficit allegare auctoritatē maiorū a celebris est tex. in. l. si idem cū eodē in princ. ff. de iurisdic. om. iudi. de quo ad ꝓpositum facit sestum ibi Ang. et adduco qḋ voluit Host. in. c. inquirendum de pecul. cleric. vbi tāgens questionem quandam ibi dicit ꝙ non est dare casum expressum in iure sed est interpretatio magistroꝝ. ergo sentit ꝙ talis magistrorum interpretatio seruatur pro lege. et adduco tex. in. c. i. de deci. vbi statur interpretationi magistroꝝ et faciat. l. aquiliana alias cum aquiliana in ver. interpretatio prudentum. ff. de transac. et confundit dictum Ang. in. d. cōsilio lxxvij. in quo refert Bart. dixisse ꝙ non erat iure cautuꝫ cum ergo oēs glo. et iuris ciuilis et iuris canonici d̄ hoc passu loquentes interpretate sunt monasterium haberi loco liberorū et etiam cōiter scribentes ita interpretati sunt ergo stabimus interpretationi eorum et per ꝯñs perinde erit ac si esset expressuꝫ in iure. tene bene meam hāc responsionem qꝛ ad hanc materiam est noua. nō inuenta per aliquem. ℭ Modo venio ad scriben. Pet. de

66 anch. hic in. iij. q. sue repetitionis dicit † pone ꝙ testator instituit filium suuꝫ heredē et substituit hoc modo si sine liberis ex se descendentibus vel ex suo corpore natis substituo semproniū modo iste filius institutus ingressus ē monasterium vtrū hoc casu monasterium habeat loco liberorum adeo ꝙ excludat substitutū refert Jo. an. hic dicere Dy. tenuisse ꝙ monasteriū excludat substitutum qꝛ habetur loco liberoꝝ remittit tñ se ad dicta in. c. raynaldus de testa. vbi refert hanc. q. in contingentia facti accidisse in p̄sona hagerutti. et refert ibi Dy. in fauoreꝫ monasterij tenuisse. ipse autem tenet ꝯtrium et ēt alij tenuerunt ꝯtrium sed anteq̄ꝫ procedam vlterius ego subtiliter pondero illum modum substituendi. qꝛ per scribē. in hac. q. ponitur disiunctiue vꝫ si decesserit sine filijs natis ex suo corpore vel sine filijs a se d̄scendentibus. vnde videntur seriose disiunctiue concepta fuisse substitutiones quo casu sequitur ꝙ si copulatiue fuisset cōcepta talis substitutio tunc sine dubio naturalitas vinceret legalitatem. qꝛ illa multiplicatio verborum reddit dispositionem efficatiorem et in proprijs terminis hanc doctrinā et hanc limitationem ad istum tex. posuit do. Ant. in. c. re peti. c. per venerabilem qui fil. sint legi. vbi dixit ꝙ si testator copulasset istas duas nālitates simul limitaretur

c. istud

a ℭ Maiorū Adde eundem do. And. in ꝯs. xxiij. ⁊ in ꝯsil. xxxvij. in. ij. volu. vbi tāgit qd de hoc dici potest.

c.istud et doctrina doctoꝝ pro quo facit.l.i.§. hec aūt in ꝯsi.pro nullo hȝ nec est.ff.ꝙ quisqȝ iur.vbi illa multiplicatio ṽboꝝ auget effectū. et allegauit illum tex.bal.in.l.cōstitutio.ffoꝝ. et adduco qḋ voluit bal.in auc.sȝ cū testō; .C.ad.l.fal.ꝙ si testator mandauit heredi soluere plena et integra legata ꝙ videtur satisfactuȝ dispositioni auc. de hered. et falci.§.si vero expressi. et voluit bar.in.l.centurio.ff.de vulg. et pupil. et adduco text.in.c.i. de vsur.in ṽsi.libere et absolute et adduco tex.sing.in cle.i. de peni.in versi.sufficienter et idonee et.c.cum te de rescrip.in ṽsi cu.mandatū dedimus et pceptum et in.c.penal.Leo.ia ṽ si.volumus et mandamus. et quod voluit do.me. Jo.de imo.ꝯsi.cxxxvi.de eo qui promisit soluere et satisfacere. et quod cōsuluit Ludo.roma.cōsi.lij.alias.iij. quando i ꝯpromisso dicitur prout sibi videbit et placuerit et quod habetur in.c.penul.in versic. pariter et cōiter de his que fi.a maioꝛ.par.c. et in.l.iij.in prin.ff.de arbi.in versi. libera et absoluta. et clarū est ꝙ minimū verbum appositū in.l.est appositum cū ministerio aliquid operandi.l.i.in glo.ff.ꝙ met.cau.c.solite in glo.de maio. et obed.cum si. ergo tene menti a nemine fuit adducta hec doctrina in hac materia nisi a domino anto.in loco extraneo.d.c.p venerabilē nō tñ allegauit hec iura.refert etiam alios tenere ꝯtrium eius quod voluit Dy.ꝙ imo testōr considerauit naturalitatem que prefertur legalitati.c.regsisti de testa.l.qui habet.ff.de tutel.sed ad hanc rationem rñdeo ego ꝙ vbicunqȝ ciuilis dispositio operatur eundem effectum quem operatur naturalitas.tunc est idem iuris in vtroqȝ ista est glo.singul.in.c.placuit.xvi.q.i.sed in casu nostro operatur eundē effectum filius legalis queȝ operatur filius naturalis ergo sequitur ꝙ erit idem ius. et per consequēs illa ratio non militat.sed Dyn.tenuit in fauorem monastery et motus est hac ratione.vȝ ꝙ illa conditio si sine liberis a se natis vel ex suo corpore descendentibus tacite inest a iure et allegat.d.l.si ita qs.§.is cui.tūc arguit hoc modo expressio eorum que tacite insunt nihil operatur.l.non recte.C.de fideius.l.non nunqȝ.ff.de con. et demon.ergo seqtur ꝙ perinde est ac si dixisset sine filijs ex suo corpore descendentibus et c.qꝛ ad hāc rōnem ego respondeo ꝙ imo expressio eorum que tacite insunt operatur quia videtur exprimi aliter ꝙ̄ insit. et adduco celebrem doctrinam bar.in.l.diem proferre.§.stari.ff.de arbi.vbi dixit ꝙ tacite inest a iure vt arbiter ferat iustā sententiam et si ferat iniustam sniam tenet vt ibi est text.subdit ibi bar.ꝙ si exprimatur in ꝯpromisso ꝙ pronunciet sm ius et ipse ferat iniustam sniam ꝙ tunc erit ipso iure nulla.certe modo ꝙ expressio alterat illud ꝙ tacite inest et inducit formā. et reddit actum ipso iure nullū. et idem voluit ipse idem bar.l.ȝ dubitauerit in.l.si societatē.§.ad arbitroꝛū.ff.pro so. et eum seqtur bal.in.c. consanguinei de re iudi. et indubitanter fuit cecitas doctoꝝ attribuere hanc doctrinā bar.quinimo fuit cuiusdaȝ excellentissimi doctoris octauiani cardinalis quē referunt omnes scriben.post hosti.in.c.si.de preben.vbi dixit ꝙ sententia iudicis delegati iniusta semp dicitur eē ipso iure nulla qꝛ lata contra formaȝ cōmissionis in qua dicitur. audiat talis. et iusticiā faciat ergo et c. et iudicio meo in hoc defecit illustre ingeniū et Dy. et sequatiū et adduco quod voluit Bal.in.l.ex diuerso.§.si quis in iudicio.ff.so.mat.vbi dixit ꝙ vitium tacitum inducit vitiū materie.sed expressum inducit vitium forme ecce modo ꝙ expressio eius ꝙ tacite inest alterat actum tene menti. et adduco quod sin-

67 gulariter voluit bald.in.c.i.de iur eiu.vbi dicit † ꝙ iuramentū expressum super vsuris prestandis inducit viciuȝ

a forme[a]. et est nullum ipso iure nec habet locū.c.debitores eo.ti.secus si tacite iurauit soluere seu prestare vsuras ecce modo ꝙ vnū et idem est vnius nature tacitū et expssum est alterius nature cōtrarium et adduco do.card.in d.c.debitores vbi tradidit eandē ꝯriaȝ post alios scribē. tene menti et adduco admirabile dcm bald.in.c.i.§.do-

nare in ti.qualiter olim feud.poterat aliena.in vsib.feu. vbi dixit ꝙ auc.res que.C.cōmu.delega. hȝ tacitā pbationem et nihilominꝰ alienari potest vt ibi est casus sed bal.in.d.§.donare.dicit illam auc.vendicare sibi locū in tacita phibitione alienationis.sed non hȝ locum in expssa phibitione testatoris. et voluit istud solēnis doct.do.pau.de cast.si bene recordoꝛ in.d.auc.res que. et dixit ꝙ erat nouū dictū inuentū a se et alibi nō legerat. et idē voluit in.l.fi.C.cōmu.deleg.sed fuit imemoꝛ eius qḋ voluit bal.in.d.§.donare ergo. et sic apparet ꝙ illa ratio Dy. et sequatiū est et inanis et vacua. ¶ Superuenit Jac.de beluis. et disputauit istā.q. et tenuit contra monasteriū et mouet tali rōne.vbi est glo.hominis cessat glo.legis sed testatoꝛ glosauit hic seipsum qꝛ intellexit de naturalitate sine filijs ex suo corpore descendentibus ergo cessabit glo.legis et adduci posset quod expressum facit cessꝭ tacitum.l.fi.C.de pac.conuen.sed ad hāc rōnē posset rñderi ꝙ imo est necessaria glosatio legis qꝛ nūqȝ potest qs ita clare loqui quin sit necessaria glosatio legis iste ē casus in cle.exiui de paradiso de verbo. signi. et vt melius detur audatia verbis adduco bal.in.l.omnes populi.ff.de iusti. et iur.in fi.verbis vbi allegat.d. cle.exiui. quinimo plus dico ꝙ testatoꝛ presumiꝭ velle et cogitare illud qḋ voluit statutū legis ita dixit bal.in.l.precibꝰ.C.de ipub. et alijs sabsti.in.xviij.col. et ad hoc allegat.l.si duo.ff.de acquiren.hered. et per ꝯñs testatoꝛ videtur velle dispositionem suaȝ regulari sm iuris dispositionē. et ideo dixit bal.in lectura.l.i.C.de sac.san.ecc.ꝙ volūtas testatoris p̄sumitur etiam talis qualis de iure esse debuit. ergo nō p̄sumitur ꝙ testatoꝛ voluerit ipedire vitam cōtemplatiuam et castitatem et famulatū erga deū.refert hͣ etiā do. Pe.bar.cōsuluisse in fauorem monasterij ex eo qꝛ habetur loco liberoꝝ vt ē hic tex. et nō allegat in adiuidno ꝯsilium bar.sed dūtaxat dixit bar.consulendo dixit.tamē mirandū est de tanto doctore repetente qꝛ parcendū eēt sibi si in discursu lecture ita dixisset re vera illud consiliū incipit facta substitutio sm hec ṽba. et in ordine est consilium.lxxviij.tamen extant alia consilia que pet.non cōmemorat hic que in temissionibus superius cōmemorani. et mirum est de tanta varietate bar.fortasse meliori d liberatione fretus aliud cōsuluit ꝙ̄ dixerit in lectura. et allegat illam rōnem Dy.ꝙ expressio eoꝝ que tacite isūt nihil operaꝭ ad quam supra responsum est. ¶ Dicit ēt ꝙ expressio dotis refertur ad matrimoniū carnale allꝫt .l.iij.ff.de iur.do.non enim sm eū potest referri ad monasteriū qꝛ dos nō cōpetit pro ingressu ad monasteriuȝ qꝛ esset symonia et ideo dicit ꝙ talis conditio apposita per testatorē habetur pro nō scripta. et allegat ibi Cy.§.sed hoc presenti. et istud idem voluit Rycar.malūb. et sic.d. pet.sequitur ꝙ habeatur monasteriū loco heredis seu filiorum per istū text. et aliud hic non dicit.sed ille passus ꝙ non detur dos pro ingressu monastery reqrit altioreȝ indaginem de quo vide que dixi in.c.nō satis de symo. vbi ad plenū dixi. ¶ Superuenit do.ant. hic et dicit ꝙ illa conditio si sine liberis decesserit non est turpis cōditio qꝛ videtur inuitare filiuȝ ad matrimoniū carnale nec est turpe cōtrahere matrimonium et considerata regularitate conditionis non dicitur turpis illa conditio et allegat.l. suis quoqȝ.ff.de heredi.insti. et etiam dicit quod videtur huiusmodi ingressus ad monasterium inuitare illum ingredientē ad hoc vt bona non veniant ad substitutū et vꝭ inducē illū ingredientē in quadam et superbiā et insolentiam ꝓpter bona q̄ affert ad monasteriū et psuat eū a bono obediēne et iō dicit ꝙ istō potius videtur inductam in fauorē et priuilegiū ipsius monastery ne impediaꝭ castitas et ad deum famulatus et ideo dicitur eē casus exorbitans et per consequēs non extendiꝭ tex. iste vltra ꝙ̄ disponat nec.§.sed hoc pñti. ¶ Tu pōdera ꝙ tex.in aucten.de nup.in pn.dicit ꝙ nuptie auferunt quādā imoꝛtalitatē humano generi et in pma tragedia si hn

a ¶ Forme. et tale nō obligat ēt si vsuris nō fauent vt elegāter tȝ.d.car. in cle.i. de vsu. et faciat qḋ voluit pau.d ca. in ꝯsi.lxviij.queȝ videto.

recordor dicitur q iupiter reparauit genus hūanū per generationem vnde posito q testator ita dixerit si filius meus sine liberis ex se descendentibus decesserit istō non fecit vt ipediret bonū religionis et contēplationis et simulatus ergo ocum pncipem sed illud fecit vt inuitaret filiū suum ad matrimoniū ɔtrahendum et ad vertilem prolis procreationē q forte non erit peccatū in spiritū sanctum imitari hoc mō .d.§.sed hoc presenti.q lz impediatur ingressus ad religionē tñ hoc ex cā apposuit illaz cōditionez voluit enim viuere et post mortez habēdo nepotem ex filio per id qō habef in.l.nam et si par entib⁹ .ff.de inoffi.testa.et in.l.isti quidem.ff.q me.cau. et iō dixit aristo in.viij.eticho.q pater magis diligit filium *qz econtra ex eo qz pater ɔseruatur in filio et ideo iperator in.d.§.sed hoc presenti voluit illam ɔditionem haberi p nō scripta qñ hac intentiōe fecit vt impediret vitā ɔtemplatiuam vnde licet isto casu ipediatur tñ ipeditur per accidens et in ɔñam et non principaliter et ideo non debem⁹ attendere ad illud quod fit in ɔñam.l.interduz.§. qui furem.ff.de fur.cum si.allegatis superius. Et ēt pōdera qz videtur q do.Ant.nō recte pōderauerit tex.d.§.sed hoc presenti qz loquitur in donatione quo casu fit plenissima interpretatio vt in.c.cum dilecti de dona.et per ɔsequēs non dz stricte intelligi sed ample et plene et illud dixit angel.in ɔsi.suo lxxvij.et per ɔñs non bene dixit. et etiaz ille tex.loquitur in testamētis qz vtitur illo verbo relictis et in testamentis fit benigna interpretatio.l. in testamētis .ff.de reg.iur. Item ille tex.emanauit in fauorē monasterij ergo seqtur q debet ampliari et extēdi.l.fauorabilis rea.ff.de reg.iur.cum ergo non cōtineat odium quo casu veniret restringendus vt in.c.odia de reg.iur.lib.vi.l.cū quidā.ff.de lib. et posthu.l.si preses.ff.de peni.ergo min⁹ bene dixit do.Anto.Superuenit bal.in.d.auc.nisi rogati. et sequitur opi.Ja.de belui.et dicit illam esse equā.et allegat rōnem superius dictā quod tacitum stat in gl. legis sed expressum excludit glo.legis bene facit.d.l.fin.C.de pact.cōuen.vbi expressum facit cessare tacituz et ēt faciat qz in icertis et non certis locus est cōiecturis.l.cōtinuus §.cum ita de vbo.oblig.l.si certis annis.C.de pac. ergo stabimus expresse dispositioni ipsius testatoris nihilominus posset ad hanc rōnem responderi vt iaz superius rñdi dicit ēt quod ingrediēs monasteriū offert se et sua vt ē casus hic et in.d.auc.ingressi.et in.d.si qua mulier .C.de sa.san.ecc.sed ista non sunt sua qz veniunt restituenda ergo et c.qz ad hoc ēt rñdeo quod non veniunt restituenda eo casu quo ingredif monasteriū et morif ergo non bene arguit bald.subdit etiam quo posset quis donare bona sua inter viuos et grauare donatariū de restituendo alicui quo casu monasteriū nō haberef loco filij et per consequens idem dicit esse in vltima voluntate vt nō habeatur loco filij.quod aūt in cōtractu nō hēatur loco filij allegat.glo.in.d.l.si ita quis.§.ea lege.ff. de vbo. obli.et p ɔñs sentit quod.c.istud et.§.sed hoc pñti non habent locum in cōtractu et sic non fiet extensio re vera istud voluit Angel.in quodā suo ɔsi.vt inferius apparebit non tamen fecit mentionē de dicto bal.lz illud allegauerit in genere et istud vr voluisse.d.auc.vt supra retuli pro nūc ego dico q nec glo.nec bal.nec alij recte loquunf et ostēdo per tex.d.§.sed hoc pñti in ver.relictis ɔiuncta.l.hoc sermone .ff.si qui.ingen.es.dica.et qō voluit dom.bñdic. de plūb.pbant enim ibi hoc verbū relictis adaptari ēt ad actū inter viuos et sic ad donationē inter viuos et per ɔñs minus bene pōderarūt illū text. et adduco in mediū hanc rōnez incōuincibilē vbicūqz duo sic se habēt quod vnū venit appellatione alterius et eadē rō est in vtroqz in iure exprimif q ius exorbitans loquēs de vno habet locū in reliquo sunt tres glos. et sing. et stupende insimul iuncte vz in cle.abbatis et in.cle.auditor de rescript.et in cle.i.de electio.sed ita est in casu nostro qz appellatione relicti venit actus inter viuos et actus vltime voluntatis vt probat.d.l.hoc sermone et eadez ratio exprimitur re impediatur vita cōtemplatiua vt in.d.§.sed hoc presenti ergo de vno ad reliquū validum erit argu. ergo non bene dixerunt tot illustres in iure viri.et etiaz adduco qō lz ius sit exorbitans et emanauit in fauorem anime tñc extenditur de contractu ad quasi cōtractum singularis est glo.secundū oēs in auct.sacramenta pubez.C.si aduers.vendit.vbi text.loquitur de contractu.et glo.extendit ad quasi cōtractum.et certum est q in iudicio quasi ɔtrahitur .l.iij.§.idez scribit.ff.de pecul.ergo seqtur q non recte dixit Ang.in suo consi.cexxxv.cōsuluit enim quod in actu ɔueniente ex sententia iudicio cōdemnātis aliquē si sine liberis decesserit quod tunc non vendicet sibi locū.c.istō nec dic.§.sed hoc presenti.ergo.allegat etiā Bald.quod habetur in.c.i.de milit.vassal.qui arma bellic.depos.allegat non tñ illū tex.inducit re vera ibi est casus † vassal

68

lus erat miles et habebat feudū militie et postea deposuit arma bellica.et effectus est monachus quod in tali feudo non succedit monasterium et per cōsequens non habetur loco filij.et rō est quia status militie secularis repugnat militie ecclesiastice.nec est verisimile quod mōasterium possit seruire domino pro feudo requirente armatam militiā.et per ɔñs iudicio meo non bene facit ad propositum huius questionis.z ibi ēt dixit idem bald.quod lz monasteriū habeaf loco filij.et allegat istum tex.nō tñ habef loco filij in casu illius.c. Itez ēt pondera qō Bal. dicit ergo idem erit in vltima voluntate quia salua pace istud non sequitur quod si in materia contractus non habeatur loco filij ergo non habebif in materia vltime voluntatis cum ratio in casu nostro sit diuersa in vtroqz.dicit etiam quod si substituit liberis et sic facta fuit inter liberos vel inter ascendentes non habebif monasteriū loco filij qz primum suadet ratio naturalis sm suadet ipsa pietas allegat.l.nam et si parentibus.ff.de inoffi.testa.l.isti qdem .ff.q met.cau.l.si.ripto .ff.vnde liber.l.nihil.§.facilior.ff.de bo.liber.ego de hoc allego Saly.in.d.auctenti.si qua mulier.vbi dixit quod stantibus filijs naturalibus et legitimis monasterium non habef loco filij vide ibi per eum qui si bene recordor allegat glo.ibi et adduco eundem Bal.in auctenti.sed hodie .C.ad.l.iul.de adulte.vbi dixit monasteriuz haberi loco filij et heredis et allegat istum tex.et temperat quando voluntarie ingreditur monasterium vt ibi famuletur altissimo.sed vbi ingrederetur monasterium ad penitentiam faciendam vt in casu illius auctē.monasterium non habetur loco filij faciat quod ipse voluit in.d.aucten.si qua mulier et i.d.aucten.ingressi.sed hic idem Bald.dicit istum tex.quod monasterium habeatur loco filij non solum habef locum in testamento sed etiam habet locū in legato ideo si legatū ticio mille et si sine liberis decesserit substitui gayuz et institutus ingrediatur monasterium habebitur loco filij etiam in legatis et recte hoc dictum probari potest qz cum loquatur de testamento ergo idem erit in alia vltima voluntate.subdit etiam vnum quod est memoratu

69

dignissimum † statuto cauetur quod testamēta debeant intelligi vt iacent ad litteram sine aliqua subauditione aut interpretatione vtrum isto casu monasterium habebitur loco filiorum et arguit quod non quia hoc non colligitur ex verbis testamenti ergo.contrarium determinat et dicit quod tale statutum videretur contra vitam contemplatiuam et contra libertatem ecclesie et tanquā impeditiuum vite contemplatiue et religionis non tenet dicit tamen q in terris imperij posset procedere illō statutum sed in terris ecclesie minime.ego adduco quod licet statutum dicat testamentum debere intelligi pro vt iacet ad litteram quod nihilominus recipit interpretationem a iure cōmuni argum.l.si serui vestri.C.de nouatione a glo.in.l.si.§.i computatione.C.de iur.delib.ex eo qz illa verba sine interpretatiōe sunt restringenda ad interpretationem friuolam nam si ex iusta causa fiat.et ad hoc adduco

C Filium.et ēt filio melior amicus qz quasi alt⁹ vt no.tz bal.in.c.per tuas de pbat.ideo de ipsius morte magis contristaf qz filius de morte patris vt habz idē bal.i.l.i.in §.col.in fi.in tex.C.de his q ante ap.tabu.vbi m.ira pulchra videto.

duco Barto. in. l. omnes populi. ff. de iustic. ⁊ iur. ad fi. vbi dixit statutū ciuitatis disponit statuta debere intelli gi sine aliqua interpretatiōe decidit ꝙ intelligit̄ de friuo la ⁊ iniusta ⁊ ad hoc allegat. c. ex parte de offi. deleg. er go. ⁊ adduco eundē Bar. in. l. i. §. per vim. ff. ꝙ vi aut clā vbi dixit statuto cauet̄ quod ꝯ publicū instrumentū non admittat̄ exceptio quod intelligit̄ de exceptiōe friuola ⁊ ad hoc allegat. d. c. ex parte ⁊ etiā adduco eundē i. l. i. ff. a qb. appel. nō lic. vbi voluit ꝙ si statutū remouet appel lationē ꝙ intelligit̄ de appellatiōe friuola ⁊ allegat. d. c. ex parte adduco etiam illud quod dici solet lr̄a occidit spiritus aūt viuificat iuxta illud non in folijs sed in sen su consistit euangelium. i. q. i. c. marchion ⁊ adduco ēt. l. cū annus. ff. de ꝯdi. ⁊ dem. in v̄si. plus dictū ꝙ̄ scriptū ⁊ p ꝯñs nō attendit̄ tenor scripture sed attendit̄ mens. Bal. ṁ circa hūc articulū variauit qr in. l. ij. C. de petr. qui fi. distr. aliter loqtur. Ego dixi ad plenū in repeti. l. cum ac cutissimi. C. de fideicō. vbi multū egregie examinaui istū passum ⁊ cōmemoraui mām que bal. sparsit in iure ciui li ⁊ canōico vide ibi oīno. ¶ Dixit ēt hic bal. p tex. istū ꝙ mōasteriū habeat̄ loco filij habeat locū in cōuentioni bus in pactis ⁊ similibus ⁊ per ꝯñs expresse ꝯtradicit si bi in eo quod voluit in. d. auc. nisi rogati ⁊ ꝯdicit ange. ⁊ per ꝯñs variū ⁊ mutabile semp habuit ingeniū tant⁹ illustris doctor Saly. in. d. auc. nisi rogati refert Jac. de belui. disputasse ꝯtrium ⁊ allegat rōnem illam quā Ja. de beluis. adduxit vz ꝙ illa dictio ex iportat cāz per oia ⁊ imediatā cum dixit ex suo corpore descendētibus intel ligit̄ enim imediata de qua dictione plene hr̄ per bart. in l. i. §. ex incendio. ff. de incend. rui. ⁊ nau. in. l. nō dubium . C. de leg. in. l. cū oportet. C. de bo. q̄ lib. bal. in. l. ex hoc iure. ff. de insti. ⁊ iur. cū si. refert ēt ibidē Saly. mar. de fi li. disputasse hunc passum ⁊ tenuisse ꝯ monasteriū qr te stator ꝯsiderauit nūlitatem sed. d. meus Jo. de imo. in. d. l. si ita quis. §. is cui refert opi. Dy. Ja. de beluis. Ryca. malūb. ⁊ ante oia limitat ꝙ monasteriū succedat ⁊ ha beatur loco filij ꝓcedere qñ tale mōasteriū est capax bo norū secus si est incapax vt est regula fratrum minor qr tunc esset secus ⁊ allegat. d. cle. exiui de paradiso ⁊ lz ali ter fuerit loquutus bar. in trac. minoricharū in princ. ni hilominus tz ꝯtrium per. d. cle. exiui. circa hunc passum esset fienda longa disputatio de qua hic per Joā. an. ⁊ p do. anto. ⁊ idē Jo de imo. in. l. i. ff. de testa. vbi assumpsit istū passum refert fuisse sex opi. vt ibi per eū qui ēt ibi dicē ꝙ ingrediens religionē infra annū ꝓbationis non hēat̄ ꝓ mortuo ⁊ per ꝯñs sequtur ꝙ non hēatur pro monacho quod dictū est addēdū ad ea que dixi superius de monēte . J. an. ꝓbationis in monasteriū subdit ēt Jo. de imol. in. d. §. si is cui vbi est casus testator apposuit ꝯditionez si liberos habuerit dr̄ ibi ꝙ non est satisfactū voluntati testatoris si ille grauatus habuit filios adoptiuos ⁊ sic est ibi casus ꝙ si testator facit mentionē de filijs intel ligitur de filijs naturalib⁹ ⁊ legitimis descendentib⁹ ex se ⁊ non de filijs legalib⁹ ⁊ ciuilibus ita inducendus est ille tex. nec procedamus sub obscuro ⁊ ambiguo. subdit ibi ꝙ bar. in. d. auc. nisi rogati habuit respectū ad ius ci uile inqꝫtum ipse dixit ꝙ monasteriū non hēatur loco fi lij ⁊ hoc per. d. §. sed hoc presenti vbi tex. dicit ꝙ pro non scripta hēatur talis dispositio ⁊ sic ꝯm illum text. mona sterium nō hēatur loco filij. ⁊ ego ēt pōdero illū tex. vbi apponunt̄ duo verba accumulate vz ꝙ habeatur pro in ualida ⁊ pro non scripta quo casu importat̄ efficatior ef fectus per iura que superius a me allegata sunt qui tex. recte facit ita adductus per multiplicationē verbor pro dicto do. Anto. in. d. c. per venerabilē allegato superius aut nos loquimur secundum dispōnem iuris canonici ⁊ tunc erit secus qr habebit̄ loco heredis ⁊ loco liberorum ⁊ dicit ita ꝓcedere opi. hosti. Dy. ⁊ sequatiū. ⁊ per ꝯñs dicit ꝙ opi. bar. seruabit̄ in terris romani imperij. sz opi. cōtraria seruabit̄ in terris ecclesie ⁊ foro ecclesie ⁊ ita re

fidet Jo. de imo. ibi. sed hic non fecit istam dr̄iam sed di xit ꝙ erat casus sing. ⁊ non alibi ꝙ monasteriū habeat̄ loco liberorum ⁊ per consequens ponit differentiā i hoc inter ius ciuile ⁊ ius canonicum quia de iure ciuili illa conditio habetur perinde ac si nō fuisset scripta in testa mento hic autem exprimitur ꝙ imo habebitur loco libe rorum nec dicitur sine herede decedere melius ergo fecis set concordare istum tex. cū illo per id qd̄ habetur in. c. cum expediat de elec. in. vi. ⁊ in. l. i. C. de inoffi. do. ⁊ ideo videndum erit si possunt ista duo iura reduci ad concor diam cum glo. iuris ciuilis ⁊ iuris canonici tenuerūt ha beri loco liberorum. sed Ang. in extraneo loco videlicet in consilio. cclxxv. refert se in contingentia facti vidisse q̄ stionem iudex condemnauerat per sententiam vt si sine liberis decederet bona sua deuoluerentur in semproniū iste sic condemnatus intrauerat monasterium sancti Ja cobi fuit ardua dubitatio vtrum monasterium habeatur loco filiorum ⁊ dicit ipse quod non qr. d. §. sed hoc p̄sen ti loquitur in testamento ⁊ in donatione quo casu in do natione fit larga interpretatio vt. d. c. cum dilecti de do tio. non est sic in sententia qr est stricti iuris ⁊ non exten ditur allegat quod habetur i. l. i. C. si aduer. re. iudi. ⁊. l. paulus. ff. de re iudica. nisi aliud operari non posset alle gat. l. fi. C. de vsur. re. iudi. ⁊ dicit etiam quod non habet locum in contractu loquitur tamen sub dubio forte ⁊ al legat germanum suum Bal. in. d. auctē. nisi rogati vbi Bal. intrepide hoc tenuit non habere locum in cōtractu sed non vidit idem Ang. bal. in hoc. c. vbi tenuit totum contrarium quod imo habet locum in conuentionibus pactis ⁊ similibus. sed contra istud dictum Ange. facit illud verbum relictis appositum in. d. §. sed hoc presenti inducendo ita vt superius induxi contra eum ⁊ etiam ad duco quod preceptum iudicis testatoris ⁊ contrahentis equiperantur. l. fina. C. de re. alie. non alie. l. seruus hac le ge. ff. de manu. testa. alias de manu. ⁊ adduco Bald. in . l. si ea lege. C. de conditio. ob cau. vbi facit hanc equipe rationem ergo sequitur quod. d. §. sed hoc presenti ⁊ eti am iste tex. vendicant sibi locum in sententia iudicis ⁊ adduco hanc rationem vz posito ꝙ ita sit non tamen cō cesso quod. d. §. sed hoc presenti. loquatur in testamento ⁊ in legatis vt dicebat Bald. quia ad hoc allegauit. l. generaliter de conditio. ⁊ insti. sub conditio. fac. qui tex. re vera non loquitur in filio legali vt ipse dicit ⁊ per cō sequens ideo bene allegauit illum text. sed si ita nihilo minus adduco hanc rationem perstringentem vbicunq ratio legis est amplior dicto ⁊ dispositio legis tūc dictum ⁊ dispositum legis extenditur ad amplitudinem ratio nis legis. l. pater filium. §. fundum. ff. de legatis tertio. l. cum pater. §. dulcissimus. ff. de legat. secundo ⁊ ibi Bar to. l. regula. ff. de iur. ⁊ fac. ignor. ⁊ ibi Barto. Bald. ⁊ Ange. ⁊ est glo. in clementi. prima de electio. quam do. Cardina. reputat singula. quo fit vt licet iste text. loqua tur in testamento. ⁊. d. §. sed hoc presenti eodem modo lo quatur in testamēto nihilominus ratio apposita hic ne impediatur vita contemplatiua ⁊ famulatus erga deum principem habet locū siue fiat donatio siue fiat testamē tum siue fiat contractus siue feratur sententia. ergo idem ius erit in omnibus istis casibus ⁊ similibus in pactis conuentionibus ⁊ hanc rationem non potuisset euitare Angel. nec etiam Bald. item ⁊ si illustres fuerunt in re. Pondera diligenter ⁊ tene menti. ¶ Item si re cte ponderemus ista iura ideo potius expresserunt de te stamento quia erat magis frequentatum vnde si fuissent interrogati iuris latores quid intendunt statuere de sum tuis contractibus pactis ⁊ similibus indubitater respō dissent idem ⁊ per consequens habetur perinde ac si de eis expressissent vt dixit glo. in. l. tale pactum. §. fina. ff. de pact. ⁊ ibi dixit Bald. quod idem est in legibus in sta tutis constitutionibus ⁊ rescriptis ⁊ lz cōtra illa glo. re putetur singu. tamen superius nos cum laude dei allen

gauimus plures ergo τc. τ per ↄn̄s ista videt͛ pura veri tas qcqd maiores nostri dixerit. Et adduco etiaʒ eundē Ang. in alio suo eleganti ↄsilio incipiente subtilis τ du bia interpretatio τ in ordine est septuagesimūseptimuʒ tetigit istū passum satis exquisite τ lʒ quod cū testōr ↄside rauerit nālitatē videt͛ excludere filiū iuris artificio fabri catū dicit enim quod testōr nō potuit melius nec expres sius exprimere nālitatē qr dixit sine filijs ex suo corpe de scendentibus quo casu stabit͛ verbis eius. l. illa aut illa. §. cū in verbis. l. nō aliter. ff. de leg. iij. ↄsiderauit eniʒ agna tionē τ per ↄn̄s ius naturale. l. ius sanguinis. ff. de pact. nā appellatiōe liberoꝝ veniūt naturales filij liberoꝝ. ff. de verb. signi.[a] τ qd̄ hr̄ in. l. con. ff. de capi. dimi. dicit ēt q̄ li citum est testōri de bonis suis disponere cū amplius non redeat arbitrium allegat. l. i. C. de sac. san. ecc. dicit etiaʒ q̄ testōr ↄsiderauit ipsum ius naturale quo vnū quodqʒ ens appetit se eē τ ↄseruari allegat aristo. in. i. phisi. cuʒ ergo testōr expresserit nālitatē ergo expssit ↄseruationeʒ sui τ per ↄn̄s sequenda est eius dispositio τ per ↄn̄s dā nat Rycar. τ alios sequaces τ ita residet do. in c. Jo. de imo. in. l. in pupillari. ff. de vulg. τ pup. dicit q̄ cōis opi. est q̄ monasteriū habeat͛ loco liberorū per. c. istud ergo si est cōis opi. erat sequenda. l. i. ff. de offi. questo. in versi. crebior apud veteres opi. sed tu pondera ex eo qr non vi detur q̄ sit cōis opi. qr multi doctores sunt τ illustres τ maximi qui disputando tenuerūt ↄtrium viuis rōnibus vt Jo. de bel. mar. de fili. Jo. an. ēt sequēs est τ alij quos superius retuli τ sepenumero Jo. de imo. fecit cōeʒ opi. illaʒ que in vero nō est τ hoc ideo accidit sibi qr paucos legit doctores vide que dixi in. c. cū ex officij de prescrip. Raphe. aūt cuma. in. d. l. si ita qu. §. in cui dicit q̄ cōiter doc. sequuntur opi. Dy. τ bar. posset nempe rūderi vt di xit Raph. aūt ful. in. d. auc. nisi rogati dixit q̄ opi. Ryc. non erat equa. d. pau. de cast. ibi dixit vnū verbum sequē do Dy. τ bar. q̄ cū testator expressit illā ↄditionē si sine liberis decesserit ex suo corpore descendētibus itelligit͛ de naturalib⁹ nec habuit aiuʒ nec intentionē ad eum casuʒ quo institutus ingrederet͛ monasteriū τ si testator fuissʒ interrogatus q̄ si filius institutus ingrederet͛ monasteri um decidit q̄ rūdisset quod monasteriū excluderet sub stitutū nec voluisset ipedire vitā contemplatiuā τ in hoc passu taʒ dubitabili ita insulse requieuit. Ego aūt rūdeo q̄ inclusio vnius est exclusio alterius. l. marit⁹. C. de pro cura. l. cū pretor. ff. de iud. c. nōne de ↄsump. xxv. di. c. qua lis cum ergo testator expressit nālitatem ergo exclusit ci uilitatē τ per ↄn̄s expressio filij naturalis exclusit filium ciuilē τ iuris artificio fabricatū τ huiuscemodi est mōa sterij. dr̄ enim filius ciuilis ergo τ per ↄn̄s debilis rō il la non militat. ¶ Sʒ Saly. in. d. auc. si qua mulier dicit q̄ vt monasteriū habeat͛ loco filij ↄcessit ex errones opi. τ per ↄn̄s vult q̄ papa fundauit se super errore τ addu ci posset pro eo. q̄ scribit͛ ysa. liij. c. in vl̄i. oēs sicut oues er rauimus pro certo detestanda est temeritas Saly. sentit enim tot luminaria mūdi vt fuerūt glo. iuris ciuilis τ ca nonici errasse q̄ non est ↄsumendū ar. c. prudētiam de of fi. deleg. ↄsumit͛ enim pro iuris doctissimis vt fuerūt glo satores nostri. c. cū beatissim⁹. xxiij. q. i. sileant ḡ fauces eiusdē fuit indubitanter inscius iuris canonici. † solitus

71 enim erat dicere doctor viriusqʒ ergo doctor nullius po stremo superuenit Bar. de quo nullus fecit mentionē in lo cis allegatis superius neʒ in. d. §. sed hec presenti in auc. de sanctis. epi. tenuit mōasteriū nō haberi loco filij ex eo qr sequeret͛ quod ingrediens haberet monasteriū in vxo rem q̄ nequaq̄ dicendū est. ad hoc rūderi potest honore suo saluo istud absurdū sequi non pōt qr ista nō est vera generatio qd̄ ingrediens generet monasteriū in filiū sed ē quoddā ciuile artificiū a iure ciuili fabricatū τ adduci posset simile q̄ scribit͛ ysaie. liij. cap. in ver. generationeʒ eius quis enarrabit. dicit ēt Bar. ibi dānando disputatiōeʒ Rycar. qd̄ emanauit ille §. sed hec presenti. qr vita ↄtem platiua est melior vita actiua τ lʒ ipse nihil de hoc alle get facit quod habet͛ in. c. nisi cū pridē de renunc. τ in. c. diuersis fallacijs de cle. cōiug. τ qd̄ sacro scriptū est euā gelio Jo. in vl̄i. martha martha versaris circa plurima maria aūt optimā partē elegit que non auferet͛ ab ea. τ ideo dicebat ↄpheta accipite psalteriuʒ τ date timpanū τ xp̄s suo euangelio dixit si vis esse perfectus vade τ vē de oīa que habes τ da pauperib⁹ τ sequere me. ecce nūc q̄ vita cōtemplatiua est vita perfectionis τ per ↄn̄s sm̄ Bar. illa cōditio habebit͛ pro non scripta. qr ad hoc ego rūdeo q̄ vita cōtemplatiua est melior vita actiua sm̄ qd sed vita actiua est melior vita cōtemplatiua sm̄ quid ex eo qr est vtilior quā vita cōtemplatiua prestat. n. immor talitatē quādā generi humano vt in auc. de nup. in pri. τ superius dixi ergo nō est generalis ratio Bart. relati sunt scribentes super hoc ambiguo τ dubitabili passu re stat modo qd̄ hic disputandi ↄuincia cadat supra hume ros similes τ debilitatos admoduʒ meos lʒ altissim⁹ do minus noster iesus christus illuminās oēm hoiem i hūc mundū venientē vt hr̄ in sac. euang. τ in. c. pen. de heret. de cuius plenitudine sm̄ apostolū oēs accipimus pluat i hec suaʒ spūalem vt recte discutere possim quis tantoꝝ patrū iustius dixerit. subijcio tū vnū q̄ bal. hic non dixit dispōnem huius. c. hre locū in cōuentionib⁹ τ pactis τ er ror scriptoris facit hūc errorē sed bn̄ dixit bal. quod ha bet locū in ↄtractibus donationis ideo retractandū est illō quod dixi superius τ qr opposita iuxta se posita magis elucescunt. l. i. ff. de his qui sūt sui vel alie. iur. τ fuit do ctrina aristo. τ lʒ istā passum examinauerit in ioanina nostra τ adduxeriʒ ea que gratia spiritus sancti collecta fuerant tūc sed mō longe melius aperitur meius nobis gratia spiritussancti nec allegaui tot loca. in quibus iste passus tangitur nisi mō τ videt͛ primo de iure aperio di

72 cendū † q̄ monasteriū non hēatur loco filij stante dispo sitione testōris si filius meus decesserit sine liberis ex suo corpore descendētibus quod demonstro hoc mō ois hu mana ↄstitutio seu ois prouisio hominis priuati que cō format se precepto ipsius dei altissimi est iusta sancta ho nesta τ sm̄ oēs bonos mores. nam iudiciū humanū con formatur iudicio dei. c. deus omnipotēs. ij. q. i. c. qualr τ qn̄ ei. ij. de accus. genes. c. decimooctauo sed dispō testōris vt si sine liberis ex suo corpore descēdentib⁹ ē ↄformis ↄ cepto ipsius dei imortalis scribit͛. n. lib. genes. circa prin. τ benedixit eos deus τ dixit eis crescite τ multiplicami ni τ replete terrā τ sunt ponderanda accurate illa imor talis dei vba loqtur eniʒ preceptiue cū ergo testōr appo suit illam ↄditionē si sine liberis τc. conformat se ↄcepto diuino. ergo seqtur q̄ illa cōditio τ dispositio est sequē da in matrimonio enī concurrūt tria admodū τ ↄcipua τ singularia que non vr̄ ↄcurrere in ingressum mona stery τ in vita cōtemplatiua subiciō tn̄ me decisioni eccle

b 73 sie sancte † nam matrimoniū fuit inuentū a deo[b] ergo rō tione inuentoris videt͛ preferendū vite contemplatiue q̄ videt͛ fuisse inuenta in veteri testō a prophetis τ patriar chis nulli dubiū q̄ vnum dicit͛ τ prestātius τ nobili⁹ al tero rōne inuentoris. l. i. ff. de alb. scribē. per tuas de ma. τ obedi. c. si a sede de ↄben. lib. vi. ergo cōcurrit secūduʒ qr fuit inuentū in paradiso vnde cū dixit adā hoc os ex os sibus meis τ hec caro de carne mea reliquet homo pa trē τ matrem τ adherebit vxori sue sed vita cōtemplati ua non fuit inuenta in paradiso ergo ratione loci videt͛ esse nobilior. est τ tertium precipuū quia fuit inuentum in statu innocentie tunc enim temporis primi parentes erant sancti nec preuaricati sunt nec leguʒ nec preceptuʒ ipsius dei triūphātis ergo ratione huius tertij prestanti or est vita contemplatiua concurrit etiam τ quartū vʒ ↄ oritas temporis vnum enim dicitur prestantius alio ra tione prioritatis temporis. l. pri. ff. de acquirendo rerum dominio. aristoteles in libro phisicorum in principio. c. a prim. pri. de maioritate τ obedienti. cum ergo vita actiua fuerit

a ¶ Significa. vbi viti barto. qui aū oēs do cto. mirabil͛r lo quitur τ in. l. cognoscere. §. honorū eo. tit.

b ¶ Ad deo vid ad hoc. c. i. de vo. li. vi. τ vid Fely. in. c. i. vt lit. nō cōte. do. ab. in. c. i. de fri gi. τ malefi. τ vide do. meū. i suū. fen. in ma teria de matri monio q̄ oēs ipsius matrimo nij excellētias ponit.

fuerit inuenta prius quã vita cõtemplatiua ergo in hoc eidẽ prestat. et q̃spiam dixerit vita cõtemplatiua est pfectior vita actiua vt voluit bar. et alia auctoritas supius a me adducta rñdeo quod vita actiua est vtilior vita cõtẽplatiua ita pbatur in.d.c.nisi cũ pridez de renũ. sed publicum bonũ ciuile stat in publica vtilitate ciuiũ et boiuz vt dixit glo. vnica et sing. in.c.cũ cõtingat de iureiur. que dicit q finis iuris ciuilis est dirigere hoies ad publicuz bonũ quare ergo iperator in.d.§.sed hec presenti ita vt cõtinet publicũ bonum et finẽ iuris ciuilis et iõ dicebat bal.in.l.oẽs filij in ti.si de feu.defun.fue.ptro.in vsi.feu. quod si iperator disponit q spurij succedant insimul cuz fiis et naturalibus est vnũ peccatũ et nõ hz deum nec bone statẽ pre oculis et si liceret q tñ nõ lz dicerẽ quod iperator ibi disposuit ꝯ publicũ bonũ cum repugnet publico bono nam matrimoniũ introductũ est ad replendũ libe ris ciuitatẽ vt dixit tex.in.l.i.ff.so.ma.et ad quãdã imortalitatẽ generi hũano vt in.d.auc.de nup.in pn. ergo cõtra dispõnem.l.ciuilis est q talis ꝯditio hẽatur pro inualida et non scripta. et si mihi dixerit quispiã vt cõtinetur ꝯtrariũ dicunt quod illa ꝯditio ẽ ipeditiua vite cõtẽplatiue ego rñdeo q ẽ ipeditiua i ꝯñaz et nõ pncipalr q̃ casu multa tollerant in ꝯñam que pncipalr non tollerãt .quod dicimus ff.de auct.tut.l.interdũ.§.qui furẽ.ff.eo tit.cum si.pncipalis enĩ intẽtio testantis fuit quod filius ꝯhat matrimoniũ ad ꝯseruationẽ ipsius testatoris qz pꝯseruatur in filiũ.l.nam et parentib⁹.ff.de inoffi.testa.cũ si.allegatis superius.qz vnũ quodqz appetit se ẽ et pmarere vt dixit aristo.in loco allegato supius et Cicero.in.i. offi.ver. cuiqz generi animãtium ẽ a nã attributũ et c. et p ꝯñs nõ dz attendi si in ꝯñam ipedit igressum monasterij et posset rñderi ad.d.§.sed hec presenti et saluari intentio mẽs iperatoris vt pcedat q pncipaliter mens testatoris fuit ipedire vitã cõtẽplatiuã ergo. et adduco q egregie voluit bar.in.l.titia la.ij.§.si iperator.ff.de leg.ij. vbi sentit q eo ipso q apposuit illã ꝯditionẽ si sine liberis decesserit et sic habuit casum ad matrimoniũ ꝯhendum dicit ibi bar. q masculus et femina pducti sunt ad gñationem prolis allegat.l.maximũ viciũ.C.de lib.preteri.ita dicimus in pposito q habuit testator intentionez circa gñationem prolis. et adduco quod dixit tex. egregie i.l. si quis filium.C.de lib.pre.in vsi.vbi eniz manifestissim⁹ est sensus testatoris nusquã interpretatio verboꝝ tamẽ valet vt melior sensus existat cũ ergo manifestissimus sit sensus testatoris in casu isto de generatione prolis cessabit omnis interpretatio. et eo magis cum oẽs scriben.te nentes ꝯtrium loquantur per ṽba iproprĩa dicũt eniz q monasteriũ hr loco filioꝝ ista sunt ṽba iproprĩa. et nos debemus fugere iproprietates vt dixit glo.in.c. in his de verbo.sig. z aliud est eẽ filium et aliud est haberi p filio vt in simili hr in.l.marcie.ff.de ṽb.sig.preterea facit.c.vltima volũtatis.xiij.q.ij.vbi dr q deus et sancti patres voluerunt modis oibus vltimã voluntatẽ mandare executioni.cum ergo ista vltima voluntas sit et licita et decens qz tendit ad ꝯseruandã rẽ publicam sequitur q omnino est exequenda. et adduco etiam diffinitionem testamenti est enim nostre voluntatis iusta sententia de eo qd quis post mortẽ suam fieri velit.l.i.ff.de testa.sed ista volũtas testatoris est huiusmodi.qz disponit q bona sua veniant in tertiam si filius decesserit sine liberis.ergo est seruãda in cas oi concurrunt duo.qz est licita et decẽs que duo in piunctiuis requirunt vt dixit tex.melior de iur.in.l.semp in coniunctionibus.ff.de ritu nup.in ver.lz. et dicet et cum dicebat q nõ erat turpe ꝯhere matrimoniũ.ego dico q imo est necessariũ et expediens rei publice. et ideo dixit in d.l.i.ff.solu.ma.expedit enim rei publice dotatas esse feminas ad replendam liberis ciuitatem. et per ꝯñs testõr vr mandasse illud qd erat expediens et necessariũ.nõ ergo dz dari pro nõ scripta et inualida illa conditio. et vltra hoc pondero qz tex.huius.c.si subtiliter ponderet vi derogare illi.§.sed hec presenti.qz cum ille tex.dicat q habetur pro non scripta iste tex.dicit monasterium habetur loco liberorum. et per consequens voluit derogare vltime voluntati testatoris tex.iste ergo et c. et iste erant indicio meo que possent adduci in medium a quocũqz exposito et exercitato ingenio que tamen non adduxi in iouinina nostra nec est admirandum.qz quotidie adiscim⁹ et etiam ad predicta adduco stupendum dictuz.d.Bal. in loco extraneo et incognito in quodam suo consilio incipiente martinus ioannes de florentia posito inter cõsilia Ang. et in ordine est.lxvij.vbi dicit † statuto cauet q

74 agnati excludent feminas. et hoc est propter conseruationem familie et agnationis et multiplicande et conseruande de quo per eundem in.l.certum.C.vnde cogna. et ego in rub.ff.de suc.ab intest.adduxi omnia que in vtraqz censura scripta sunt per docto.mõ dicit ibi Bal.pone q agnat⁹ nõ hz genitalia.seu aliter est impotẽs ad gñandũ virũ excludant femine p talẽ agnatũ vel fortasse est monachus q matrimoniũ ꝯhere nõ põt.decidit feminas excludi. et mouet ratione.qz statutũ considerauit illud qd regulariter euenire solet. et per consequens tales agnati succedent. vnde posset dici q testator considerauerit frequentiam contrahendi matrimoniũ carnale.qz frequentius layci inclinant se ad contrahendum matrimonium q̃ ad ingrediendum monasteriũ.ergo. et per ꝯñs reddit verior ista opi. et etiam adduco q ingressus monasteriũ et sic effect⁹ mõach⁹ ex iusta causa et vtili pmittit q exeat mõasteriũ et ꝯhat matrimoniũ carnale.vt p io.an. et oẽs in.c.cũ ad mõasteriũ.de sta.mo.licz dñi theologi senserit ꝯtriuz vt referunt ibi scriben.ecce nõc q ipedit vita ꝯtemplatiua ad hoc vt ꝯhatur matrimonioz carnale. et viuat ille vita actiua. ¶ Preterea faciat natura est vis insita rebus ex similibus similia procreans vt habetur p glos. in.c.ius naturale.i.dis. et p Arist.in pmo de gene. et cor. cũ ergo testator dixerit si decesserit sine filijs ex suo corpe descendẽtibus ꝯsiderauit istã naturalitatẽ vt filius pcrearet sibi similes. et per ꝯñs filios.nõ potuit ergo impator tollere hac naturalitatẽ.qz iura naturalia sũt imutabilia insti.de iure natur.§.sed naturalia.cum si.ergo. preterea faciat antequã esset ius ciuile testamentũ erat.est eniz testamentũ de iure gentium.vt per Bart.in.l.interdum.ff. de condictio.indebit. et qd no.in.l.qui a latronibus.ff.de testa. et in.l.si testm.C.eo. et dixi ego plenissime in repeti. rubri.ff.de testa.vbi videre poteris.ergo nõ potuit impator tollere volũtatẽ testatoris et facere illã inualidã et p nõ scriptam cum in ea versetur et ius naturale et ius gentium.preterea faciat.l.contra voluntatem.C.de test.manu.in ver.voluntatem violari vbi est tex.celebris qd vltia voluntas nõ dz violari qñ est iusta.sed in casu nostro est iusta qz tendat ad generationẽ prolis et ad publicũ bonum ciuile ergo. ¶ Preterea etiam faciat.l.cum apud .C.de comu.seru.manumi.vbi est tex.indicio meo aureis litteris scribendus quod tũc imperator interpretatur voluntatem testatoris quando est ambigua lz eniz Bal. ibi colligat quod imperator potest interpretari voluntatem testatoris.dico quod debet restrigi ad omne de quo ille tex.loquitur cum ergo loquatur quando volũtas testantis est dubia.ergo secus quando est certa et clara.tũc enim non est opus interpretatione dicta.l.ille aut ille.§. cum in verbis. et.d.l.non aliter.ff.de lega.tercio.Ec per illum tex.infertur ruina quedam ad istum textũ.vt papa debuerit interpretari illam dispositionem testatoris. cuz sit certa et clara ergo.preterea faciat illd quod scribitur in secundo eneydos fama est notissima lesbo.quam aperta et euidens sit calumnia ᵃ aduocatorum nemo est qui

a nesciat. Jdeo dixit glo.in.l.ab anastasio.C.mand.quod aduocati omnia mala nouerunt et deberet suppleri et fecerunt per id quod voluit glo.in.c.i.de confessi.in sexto. dicit enim quod aduocatus dicit clientulo si confiteris causam perdes.non tñ dicit sibi tu pdes aiam negãdo.ẽ

a ¶ Calũnia. hz tñ palmam cũ vincat cãm ẽ si totus mũdus rumperet vt lz no.glo.in rub.C.de pac. ꝯgen.lib.xij. et an liceat aduocato iustum aduersarium decipere vide in c.dñs noster. xxij.q.ii. et ibi archi. et multa q̃ alibi supra diximus i plerisqz appositi.

ideo in ra voluerūt aduocatos teneri iurare d calūnia sicut ⁊ ipsos litigantes.l.rem nō nouā.C.de iudi.⁊ lȝ gl. ibi dixerit ꝙ de ꝯsuetudine nō seruet tñ illa gl.reprobat per scribē.i.c.i.de iur a. cal.vide q̄ ibi plenissime dixi ⁊ ēt dixit glo.insti.q.mo.test.infirmā.alios de testa.ꝙ moriū tur sine lingua ⁊ de plerisqȝ audiui ꝙ in extremis vt fatui obierunt. ¶ Quō romanus pōtifex facit legē d alienis aduocatis quam sit laudabile aut detestabile nō est meū iudicare maxime cū tex.hic nō alleget rōnes ꝙ monasteriū hēatur loco filij.ꝑterea ēt faciat qr lex iste p quādam viā obliqȝ vſ disponere illud ꝙ disposuit.d.§.lȝ hec ꝑsti in auc.de sanctis.epi.ꝙ videref nō esse fiendū.c.putant qdē.⁊.c.plerisqȝ.xiiij.q.iij.⁊ qđ voluit bal.in.l.non dubiū.C.de legi.§.ꝑterea dispositio istius.c.vt inducere mōasteriū ad inhiandū tpalib⁹ ꝙ eē nō dȝ.d.c.ex pte de censi.cū si.allegatis superius.ꝑterea ēt faciat.d.§.lȝ hec

75 ꝑsti.† vbi si testator dixerit si sine liberis decesserit substituit ecclesiā vel piū locū seu piā cām ꝙ tūc monasteriū n̄ hēf loco filij.mō arguo sic ⁊ iudicio meo insolubiliter exe q iustā testatoris volūtatē est piū text.est in auc.de here.⁊ fal.§.si nō expssimi in ꝟsi.pie fecisse quē tex.allegauit ꝑ sing.bal.in.l.aeo pōt.ff.de leg.i.ergo seqſ ꝙ mōasterius nō hēbif loco filij ꝯ casuȝ piā vt est executio vltime volūtatis testatoris ⁊ ista sunt q̄ gratia spirit⁹ sancti heri cōcepi circa istā primā partē posset dici illud poeticū soluet apollo. ¶ Nihilominus lȝ illa demulceant aures ⁊ pia ꝯsideratione pstringāt mentē nimis cuiusqȝ iudicantis nihilomin⁹ ꝓ monasterio ⁊ in fauorē ei⁹ seu in fauorem eccl̄ie ego adducā aliq̄ memoratu digna ex ꝓprio meo fabricata ingenio spū sancto coopante ⁊ primo pondero istū tex.in q̄tū dicit intelligēdū est nō sine hērede ⁊ p ꝯsō sine filio vt dr̄ p glo.i.l.ēt.ff.so.ma.⁊ in.l.ex facto.§.si q̄s rogare.ff.ad treb.qr ista est īterpretatio itellectiua ⁊ non est extensiua ḡ male loquūtur oēs loquētes in vtraqȝ cēsura per ꝟba iproptia ꝙ monasteriū habeaf loco filij ⁊ ꝯiungo tex.in.l.q̄uis in ꝟsic.intelligi pōt.C.de fidercō.vbi bal.colligit ex illo tex.ꝙ illa est interpretatio intellectiua ⁊ non extensiua ⁊ ad hoc faciat ꝙ voluit bar.in.l.maximū viciū.C.de lib.ꝑteri.⁊ in.l.codicillis.§.instituto filio.ff.de leg.ij.⁊ glo.in.l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.⁊ qđ hr̄ in.c.secūdo requiris de app.⁊ ibi bal.⁊ idē bal.in ꝯs.allegato supius incipiente martianus Joā.de florē.⁊ qđ voluit ꝯsiciculum meus abb.in.c.suggestū de app.⁊ in.c.fi.de re iudi.⁊ iō bal.in.d.l.q̄uis allegauit Dy.in.c.fi.de reg.iur.in.vi.dicentē ꝙ rō legis ⁊ mens idē sunt ḡ seqtur ꝙ iste tex.nō ꝓcedit per viaȝ interpretationis extensiue sed p viā interpretatōis intellectiue ḡ stantibus terminis supradictis monasteriū pinde est ac si ꝓprie eēt filius ingrediēns teneāt mēti hāc ꝯditionē ad istū tex.qr est noua nec inuenta p aliquē vbi de hac mā tactū est ⁊ faciat tex.in.l.ita fidei.ff.de iur.fis.vbi interpretatio legis est idē ꝙ tex.legis de quo tex.magnū fcstū fecit bal.i.l.i.C.de ꝓba.ḡ interpretatio testamēti ē idē ꝙ testamētū ⁊ interpretatio vltime volūtatis est idē ꝙ ipsa vltima voluntas ex quo ē interpretatio itellectiua ḡ dato ingressu ad

76 monasteriū daf filiatio scđo † vbicūqȝ actus ciuilis fit p viam legis ⁊ ꝯstitutionis tūc opaf effectū ac si ita eēt ꝓprie ꝟitas iste ē tex.formalis in.l.i.ff.ad muni.⁊ hoc voluit ibi bar.p illū tex.⁊ fuit celebris doctrina Cy.i.l.in vrbe.ff.de sta.ho.quā ⁊ refert ⁊ seqtf ibi bal.⁊ faciat ꝙ voluit bal.in.l.i.ff.de ꝯsti.pn.⁊ in comento.l.ꝑscriptione.C.si ꝯ ius vel vti.pu.vbi dicit ꝙ ꝓhibitio q̄ fit per viā cōstitutiōis est fortior ⁊ firmior ⁊ allegat celebre dcm̄ Inn.in.c.q̄to de ꝯsue.cū ergo in ꝓposito nostro ꝙ monasteriū hēatur ⁊ sit filius ingrediētis fit per viā ꝯstitutionis ⁊ legis vt est hic casus formalis ergo habef perinde ac si eēt verus filius dicā aēpe scribē.in presatis locis ꝙ si forensis fiat ciuis per viā ꝯstitutionis gaudet priuilegio veroꝝ ciuiū ⁊ perinde est ac si eēt verus ciuis.ego aūt sūt nisi fallor quadragīta ani ⁊ forte vltra qb⁹ motu ꝓprio

a¶ Pontifex que solus decernere pōt vt lȝ bal.l.tra.scismatis col.iii.iudicare tñ semp dȝ papa sm ꝯsciam suam vt lȝ bar.§.l.i.in fi.C.vt q̄ def.aduo.par.quem vide.

me non petente nec rogante aliquē de magnificis regentibus assumpserūt me in ciuem per viam ꝯstitutionis ꝙ possim cōsequi ⁊ hēre oēs imunitates ⁊ oia que hebēt veri ciues etiam vt essem de collegio ⁊ ēt ꝯstituerūt ꝙ ego possez exportare arma huius potentissimi populi bononien.nihilominus nō tentaui aliquid petere de his concessis mihi vt ego. ¶ Tertio faciat vbicunqȝ non habemus casum legis licitū est allegare auctoritatē maiorum.l.si idē cum codē in prin.ff.de iuris.om.iudi.cū aliis superius iam allegatis.sed glo.oēs in vtraqȝ censura ⁊ doctores pro maiori pte tenuerunt aperto ore ꝙ ingressus monasteriū hēatur pro filio ergo recte possumus dicere de hoc fore legē qr interpretatio ꝓuidentiū facit legem. ¶ Quarto clarū est quod papa hȝ ptātem interpretandi iura ciuilia vt in.c.raynutius ⁊.c.raynaldus.J.de testa.⁊.c.si pater eod.tit.lib.vi.⁊.c.sup lr̄is de rescrip.lȝ inficiari nō pōt ꝙ iste passus erat dubius vtꝝ monasteriū hēatur loco filij ꝑꝑ varietatē doctoꝝ quos superius ego rettuli quo casu seqtur ꝙ papa hic interpretatus ē illud dubiū ⁊ interpretat⁹ ē illū.§.sed ꝯ presenti ꝙ mōasterius intelligif esse filius ergo seqtur quod hic ē casus formalis nā in oibus actibus gerendis dēt ꝯcurrere duo voluntas ⁊ ptās vt in.c.cum sup abbatia de offi.deleg.⁊ voluit hostius quē referūt scribē.ibi ⁊ probatur in.c.sup inordinata de preben.in vers.qui velit ⁊ possit ⁊ probaf i.l.oēm verbū.C.cōmu.dele.in vers.voluntas litis ⁊ ibi bal.exponit.i.auctorizabilis qr in omni actu cōdendo reqritur voluntas ⁊ auctoritas cū ergo papa studeat ⁊ incūbat circa vtilitatē subditoꝝ in.c.cordi ē nobis de appe.li.vi.⁊.l.bene a zenone.C.de quadr.ꝑscrip.⁊ hēat potestatem declarandi ista dubia ergo seqtur quod hic ē casus formalis. ¶ Quinto adduco ēt istū tex.⁊ induco hoc modo illa vbicūqȝ plures sunt opi.⁊ eligif illa opi.que meliorib⁹ rōnibus ⁊ subtilioribus motiuis mouetur.c.capellanus de ferij.lȝ cum super hoc passu retinēt opini.aduocatus nihilominus papa potuit eligere vnā d istis opi.que presumif verior ex eo qr ꝯ̄sumif quod iusta causa mouet pontifex

a vt voluit Inno.in.c.que in ecclesiarū de ꝯstitutio.maxie de cōdendo l.generalē vt voluit Cy.in.l.rescripta.C.de precib.imperat.offeren.⁊.d.anto.in.d.c.que in ecclesiarum ergo potuit papa adherere assertioni aduocatoꝝ vnius partis ⁊ sic tollitur illud ꝙ dicebatur ꝙ narratio non priuat ius seu allegatio partis vt voluit glo.in.l.vnica.C.q̄ñ nō peten.par.vt dixi super⁹ tamē quādo narratio est reditura ad ius per supremum iuris conditorē vt esi papa seu princeps tunc illa non dicitur narratio ⁊ desijt eē narratio ⁊ sic iuris dispō maxime illud vt sepius dictum est omnia nostra facimus cuȝ auctoritatem nostram impartimur ⁊ maxime quia potest deus aperire ingeniuȝ vni minus docto in alquo passu quam fecerit maioribus ⁊ doctioribus vt dixit i.l.ij.§.sed neqȝ ex multitudine auctor.C.de veter.iur.enade. ¶ Sexto adduco istum tex.aliter vȝ isti fratres substituti dicebant filium illum decessisse sine liberis ꝯtrium asserente sindico monasterij sed hic decidiτur ꝙ non sine filiis decessit ergo ingressus monasterium fecit eum intelligi decedere cum filijs ⁊ faciat qđ voluit Joan.de fantucijs.xvij.questio.quarta cap.quicunqȝ.vbi dicit mōasterium haberi loco filij ⁊ allegat istuȝ tex. ¶ Septimo dico fore casum hic aliter inducendo dicitur.n.hic ꝙ intentio monasterij seu sindici sui fuit plene probata sed intentio fuit quia iste decesserat post ingressum ad monasterium ⁊ per cōsequēs intentio sine fine ꝙ decesserat cū filijs nec aliter fuit ꝓbata nisi ꝙ ꝓbat⁹ fuit sol⁹ igressus morte sequuta. ¶ Octauo dico esse casum hic aliter inducendo istum tex.isti fratres substituti allegabant illuȝ filium decessisse sine liberis sindicus mōasterij allegabat ꝙ ingressus erat monasteriū substituti replicabant ꝙ ille ingressus nō tenuerat qr fact⁹ in feruore īfirmitatis lȝ sin ꝓpositus dicitis ꝓbauit ꝙ postea reuocauit illud primū

⁊ iurauit

r iurauit r obtulit se r bona sua monasterio sʒ illi sub/ stituti circa istā replicatiōeʒ seducerūt ergo sequif ꝙ visi sunt acquiescer ꝙ ingressus in monasteriū morte sequuta biʒ loco libere faciat in argu.c.ꝙ ad ꝯsultatione ō re iu. r.l.sepe.ff.eo. Nono arguo sic.lex dat ꝓpriū significatū vocabuli ita dixit Jac.but.in.l.i.C.de iur.cal. r in.l.i.ff. de si.instr. r in.l.ꝯsti.C. r multū eleganter refert do.ant. supra in ꝓhe.grego. r ego examinaui veritatē istius pas sus si stemus significato legis omisso significato vocabu li in repe.rub.J.de fi.instru.sed iste tex.dat significatū illi vocabulo si sine liberis decesserit vt intelligat cū liberis decedere si decedat post ingressuʒ monasterij ḡ stabim⁹ huic significato omisso nāli ꝓprio significato r ista rō stringit mirabiliter. Decio adduco ēt istū tex.inqͣtū dīc plene fuisse ꝓbatā intentionē monasterij vbicūqʒ lex ap probat ꝓbationē vt plenā nō pōt ꝓbari sʒ ꝯtrium vt per glo.in de.i.de ꝓba.ḡ r ista sunt q̄ iudicio meo apposuī gladiū ad hanc hesitationē vt iudicādū sit in fauorē mo nasterij.tñ ꝓ parte iam ꝯria posset adduci vtrum vʒ iu/ ra oia appellāt ecclesiaʒ matrē nostrā vt in.c. alma ma/ ter ecclesia de sen.excōi.li.vi. r in.c.fi.de fo.cōpet. r ego ibi adduxi oia iura que sunt in pontificia censura loquē tia de hoc adduxi in.d.c.fi.que qdam scholaris me⁹ an no superiori adduxi ꝯ tema cuiusdā repetētis seu dispu tantis cū modico honore illius r mō iste tex.faciat eccle siam de matre r filia in fauorē vt agrat est durus sermo qd tenēdū sit ex vno capite vrget iste tex. r strigit ex alio capite vrgent iura allegata r rōnes⁹ purobā sic dicer ꝙ de iure ciuili nō ꝓcedit iste tex. r iō substitutus excludet monasterium de iure ciuili r ad illū.§.sed hic ꝑiti respō deo ꝙ ꝓcedat qñ appet ꝙ testator apposuerit illā ꝯdi/ tionē nullitatis vt excludet vitā cōtēplatiuā sed vbi non apparet vel ex ͮbis vel ex cōiecturis vel per aliquā eui/ dentiā tunc substitutus excludit monasterium r fortasse multi capient ex posteris hanc meā distinctionē. r cōcor diā i foro aūt eccle r i terminis eiusdē ꝓcedat dispositio istius.c.vt diuisum imperiū cū ioue cesar hʒ r in.i.eney/ dos nō illi ipertū pelagi. ℂ Minimo plus vr mihi de iure dicēdū ꝙ posset dari ꝯcordia singularis r noua vʒ aut est magna hereditas r tunc substitut⁹ excludit mōa sterium aut est pua hereditas. r tūc erit secus vel si apud illū substitutū remaneret maior pars testatoris ꝙ tūc in residuo succedat monasteriū r adduco vnū sile qd volu it Pe.de ancb.ꝯsili.xliij.vbi per istū modū limitauit.l. cū annis r.l.cum acutissimi.C.de fideicō.vel posset etiā dici ꝙ deberet restringi iste tex.vbi agif de magno ꝓiu dicio substituti secus si de paruo qd tendit ad idē.sed ad duco ꝙ singulariter voluit do.Car.in.c.cū cōtingat de iureiur.nam refert doctrina Cy.in auc.sacra pubex.C. si aduer.ven.vbi exclamat ō iniquitate illi⁹ aūt. r dicit ꝙ multos misit ad iferos r depauperauit minores r redu xit ad nihiliuʒ r eodē mō dicit de iniquitate canonistaꝝ quidē fecerunt in muliere dotata vt possit alienare doteʒ cū iuramē.vt in.d.c.cū ꝯtingat r remanet mulier ifelix r indotata. ℂ Et refert r sequitur Bal.in.c.i.§. hec autē sacra de pac.iur.fir.in vsi.feu. r sic vno incōuenienti da to plura sequūtur aristo.in.i.phis.in pn.tex.in.l.rata.C. ō rei.ven.mō ad ꝓpositū dicit.d.car.ibi ꝙ bonū eēt ꝓui dere ꝙ mulier nō ligaref iuramēto vbi agitur ō magno ꝓiudicio sui secus si de paruo.ita vr dicendum in ꝓposito nec volo ꝙ admiremini si in hac iuris philosophia sint tot cōtrouersie r opi.qr vt dixit ang.in.l.ij.alias.iij.C.ō eui

77 ca.pro empt. † ꝙ nunqͣ fuit aliquis perfectus in ista sci

a entia⁹ r mouef ex eo ꝙ fecerūt iurisconsulti qr vnus rep/ hendit aliū r iō solus deus est verax r omnē hʒ perfectiō nē r dñs est scientiaꝝ primo regū.c.ij. r ꝓ ista sit expedi/ tus iste passus quē examinaui in lobanina mea r i.l.cuʒ acutissimi in repe.sed indubitati r tūc q̄ sciui fuerūt mi nima pe coꝝ que ignoraui sed nūc iesu xpi medio dixi vt audistis querit hic bald. vr monasteriū haberi loco libe

78 roꝝ pro certo melius dixisset quod hic vr † ꝙ monaste/ rium intelligif eē de liberis r sic r ꝓprius r rectius lo/ cutus fuisset sed processit cum cōi errore allegantiū istuʒ tex.per verbo impropria cui filio eqpetur an filio suo r per ꝯñs ei inuito acqratur possessio bonoꝝ an filio emā/ cipato. r per ꝯñs volēti acqraf possessio cū traditōe r si nō eqpatur suo nec emancipato an eqpef filio adoptiuo r per ꝯñs transferaf in monasteriuʒ ipsum possessio sine aliqua traditione. r ꝯcludit ꝙ cū monasteriuʒ im ꝓprie sit heres ꝙ eqpaf filio adoptiuo r allegat qd hr in .l.si adoptauero.ff.de precar. r ita residet r aliud nō dicit.ꝓ certo nō recte loqtur inqͣtum dicit monasteriū im ꝓprie eē heredē qr imo ꝓprie ꝑ ea q̄ supius dicta sunt. ℂ Mi hi aūt videref dicendū hoc mō ꝙ monasteriū intelligaf eē filius ingredientis emanauit in fauorē monasterij vt hic ē tex.ergo dʒ capi ois via que ē fauorabilior ipsi mo nasterio.l.quod fauo.C.de legi.r.qñ ob gratiā de reg. iur.in.vi. r adduco auc.sed ep̄alis dignitas.C.de epis. r cleri.vbi filiusfamilias effectus ep̄s liberaf a pr̄ia ptāte vbi agitur de fauore ipsius ḡ si tenderet in ꝓiudiciū eius quod sit liberatus a iugo pr̄io tunc censebif esse in ptāte pr̄ia ita singulariter dixit ibi gof.ita dixit nico. de neap. in.l.item in ptāte.ff.de his q sunt su.vel alie.iur. r refert fuisse qōnem in regno apulie vbi ꝯstitutione cauebaf ꝙ filiusfa.nō succedat patri nisi sit in patria ptāte.mō decef sit pater relicto filio ep̄o.dubitarū fuit si deberet succede re patri r dicebaf ꝙ nō qr non erat in ptāte patria ꝑ.d. auc.sed ep̄alis refert fuisse determinatū ꝯtrium qr erat li beratus a patria ptāte inqͣtum tendebat ad cōmodum r fauorē ipsius alias censef eē sub iugo pr̄io.ne illud qd est introductū ad cōmodū pariat incōmodū r idē volu/ it bar.in.d.l.itē in ptāte r adduco vnū qd vobis videbif nouū nec ab aliquo resonante scriptura accepi nā in.c.iu dei.xxviij.q.i.dixit gl.ibi sing.ꝙ filius iudei effect⁹ chri stianus liberatus ē a pr̄ia ptāte qr intelligif quatenus tendit in fauorē ipsius filij effecti christiani secus si ten/ deret in ꝓiudiciū qr tūc hēretur ꝑinde ac si esset in ptāte pr̄ia r ita ꝯsului annis superioribus in ꝑsona cuiusdam iudee effecte christiane q̄ fuerat filia salamonelli ō aufia tūc habitatoris ferrarie mō ita dicam⁹ in ꝓposito si i fa uorē monasterij tendit ꝙ eqpef suo in ptāte detento vel emancipato liberato a iugo pr̄io vel filio adoptiuo ca/ piaf via fauorabilior monasterio r ad hoc adduco In/ no.in.c.cū olim el.ij.de ꝓuileg.vbi dixit qd monachus eq patur seruo r idem voluit glos. in.l.cū heredes.§.fi.ff.de acqr.pos. r glo.in.l.pedius alias incipit pui.ff.ō orbi. r idē voluit bar.in.l.i.in pn.ff.ō sup.ser.vbi dixit ꝙ hodie ille titulus parū ꝓdest qr nō sunt serui vt oliʒ fuit tpe ro manoꝝ quo erat seruoꝝ maxia copia r habūdantia sed ꝓdest pro monachis qr eqpāf seruis r ideʒ in.l.si seru⁹ r in.l.qd seru⁹ eo.ti.de stip.ser. r in.l.cuʒ hi.§.si ea.ff.de trāsac. r in.d.l.cū heredes r in.d.l.pedi⁹ r in.l.seruos ad custodiā templi.ff.de ali. r ciba.leg. r qd voluit.d. r ꝯcisculus meus abb.in.c.penul.de fideius.post alios scri ben. r in ꝯsi.suo.lxxxviij.pet.de ancb.in.c.dilecti de fo. ꝯpe. r in.c.ij.de testa.li.vi.arcb.in.c.cuʒ pastoralis.ij.q.vij. alij aūt tenuerūt monachū eqpari filiofa. vt per eundeʒ Pe.in.l.cū ꝓponas.C.de here.insti. r in.l.i.ff.de vulg. r pupi. r hr in.c.statutū.xviij.q.i. r multū egregie dixit bal.in cōmēto.l.i.C q admit.ad bo.poss.pos.voluit eniʒ ibi vt attendatur ad vtilitatē r fauoreʒ monasterij quia si vtilius est monasterio ꝙ monachus equiparetur filio fa.tūc eqpabif filio fa.si aūt est vtilius monasterio ꝙ eq pef seruo tūc eqpabif seruo faciat ꝙ voluit idē bal.in.d. l.cū ꝓponas de hered.insti. r angel.in.d.l.i.ff.de vulga. r pupi.ita intrepide dicamus in qōne bal.hic r per con sequens defecit hic Bald.in suo salutari r percussimus eum cum suo ligone quod accidit doctoribus r sapien tibus qui fecunda non sunt prediti memoria r etiaʒ in genio insimul r ista non tradas obliuioni. Item querit

a ℂ Scientia. hinc argumen tum pōt sumi ꝯ legistas sciaʒ legalē nō esse scientiā cū en tium verorum scia sit r vnū q̄ ꝙ scientia ma xime secun/ dum opi. phi. pōt apprehēdi ab intellectu agente r possi bili cōcur. enti bus phantasmatibus neqʒ datur a philo. aliquid supna turale qcqd dicat doctor me. in.i.q.ꝓlo. pri mi sniarum vbi adducit om/ nia terribilia motiua phi. r ipsis ignouisse respondet De hoc in.c.cleri ci de iudi. r in plerisqʒ locis in additionibus: ad.d.andr. ad stomachū vsqʒ mus.

bic. Pet. de anbca. in primis suis verbis in lectura huius c. in pa. † testator instituit filiū suū nec apposuit illā ꝯditionem si sine liberis decesserit sed dūtaxat dixit post mortem filij mei heredis instituti volo edificari monasteriū quoddā vel quēdam piam locū et moritur filius institutus relicto nepote ex eo vtrū nepos excludat monasteriū substitutū an econtra monasteriū excludat illū nepotem natū ex filio testatoris dicit se de hac qōne dubitare et tū nō decidit sed reliquit cogitationi pro certo verecundū fuit tam celebri doctori qōnem non decidere debuit enim laborasse iuxta illud qrite et inuenietis et iō dicebat Hyero. in prolog. biblie et laborasse iuuat. et alibi dr labor improbus oia vincit quinimo plus dico quod incidit in illud quod scribit in. l. ij. ff. de orig. iur. turpe ē patricio viro suo ignorare in quo versatur sacra scribit euangelio es magister in israel et hec ignoras nā et Rycar. malūb. de ista ꝯditione vide Bal. in. l. quicūq. C. de epis. et cle. et si dicat mihi illa disputatio fuit occulta et icognita. d. Pet. ego rn̄deo quod nō debuit eē sibi incognitū dictū Bal. sui doctoris et magistri i. l. cū accutissimi. C. de fidei cōmis. et ibi retuli hāc. q. et allegauit dispu. Rycar. malumbre ꝯ monasteriū et ipse sequitur est decisionē eiusdē Rycar. et iō excusari nō pōt do. Pe. tū est admiratione dignū qr qnq bonus dormitat homerus. l. clodius. ff. de acgren. hered. sed adduci posset ꝯ decisionem Rycar. et Bal. qr fundamentum eorū est quod magis testator dixerit nepotē ex filio quā ipsum monasteriū nā Bar. in forēni sua repe. l. i. C. de sac. san. ecc. lz nō ponat istā. q. in propriis terminis tū dicit quod fauorabilior est cā pauperū seu ecclesie aut monasterij quā fauor filiorū sed Bald. in repe. illius. l. i. acriter et reprehendit et mordet Bart. vt apparet in ver. aduertatis qr homo iste vehementer errauit obloquēdo de bar. sed solemnis doctor. d. mathe. us de matel. in quodā suo celebri tractatu edito super extensione dixit quod cū illa qō accideret in ꝯtingentia facti. d. ant. et do. pet. de anch. ꝯsuluerunt sequēdo doctrinam Barto. et dicit quod cōiter per italiā tenet illa opi. Bar. tū ego plurimis vicibus consului ꝯ Barto. et feci mentionē de eo qō refert. d. matthe. ¶ Modo restat videre qd iuris sup hoc passu dubitabili ego vidi istā. q. superioribus annis et fuit cōsultū per quēdam egregiū doctorē de cuius noie ego mō non recordor sed bene recordor quod fuit factū dūtaxat auctoritate bal. in. d. l. cum accutissimi et Rycar. malumb. et intrepide et insulse satis ꝯsuluerat tū vr quod ista opi. sit verior et iuridicior qa apud rōnē et apud nālem philosophū et ēt apud ius canonicū fauorabilior est cā filiorū quā sit cā pia dixit bald. in. l. iubemus. C. de testa. et in. l. et in epistola. C. de fideicōmis. et in repe. l. i. in sing. ff. de liber. et posth. et in repe. d. l. i. C. de sa. san. ecc. ergo seqtur qr nepos ex filio instituto excludet monasteriū substitutū qō probo rōne incōuincibili hoc mō vz vbicumq est filius testatoris monasteriū nō intelligit esse filius ista est glo. que reputat sing. in auctē. si qua mulier. C. de sa. san. ecc. sed nepos ex filio instituto excludit aliū filiū testatoris eiusdē nepotis patruū vt est casus in. l. cū ānus. ff. de ꝯdi. et demō. et in. l. cū accutissimi. C. de fideicōi. ergo multo fortius excludet piā cām nec video posse responderi ad hanc rōnem pterea faciat illā affectionē quā habuit testator ad filium suū institutū in portione sibi relicta habuit ad nepotē nasciturū ex eo vt est tex. formalis in. d. l. cū ānus ergo seqtur quod in illa portione nepos excludit monasteriū substitutū maior enim est cā liberorū quā ipsius monasterij. c. quicūq. xvij. q. iiij. vbi hr qui vult exheredare filium et ecclesiam instituere aliū querat pro cōsilio quā augustinū gl. in. l. si quo ad declinandā. C. de epis. et cle. et in. l. papinianus. §. si imperator. ff. de inoffi. testa. nam et testator magis diligit se quā diligat monasteriū. sed magis diligit filium qz se ipsum vt. l. isti quidē. ff. q met. cau. l. nā et si parentibus. ff. de inoffi. testa. aristo. in. viij. ethi. l. nihil. §. facilior. ff. de

¶ Praefert. intellige tu istā ꝯclusionē vbi aliāl nō fuerit a iure decisum vt. c. fi. de translatio. cuz ipsa sit optimus legis clipeus vt est no. bal. i. l. i. in. i. not. C. de ead. tol. et pōt ēt in decisionibus cārum allegari vt not. doc. in. c. ij. regnis de app. vbi vide.

bo. liber. l. scripto. ff. vnde lib. cum si. ergo sequit necessario qr excludet monasteriū substitutū. pterea faciat quo viucula sunt potentiora vno auc. itaque. C. cōmu. de suc. c. i. de treug. et pac. sed circa filium aut nepotē ex eo concurrit ratio et concurrit pietas vt habetur in. d. l. cum auunculus et faciat. l. cum ratio naturalis. ff. de bon. damna. sed que ad piā cām cōcurrit sola pietas et non rō nālis vt probatur in. c. pie anime defunctorū. xiij. q. ij. ergo pferet filius filij monasterio substituto rō enim nālis pfertur. l. voluntate. ff. qui. mo. pig. vel hypoth. soluit. l. filio quē pater. ff. de liber. et posth. l. q bz. ff. de rure. c. requisisti de testa. l. scire oz. §. sufficit in vsica. naturali instinctu. ff. de excus. tuto. cle. cum ratiom naturali de elect. et. l. humanitatis de excus. tuto. ergo sileat monasteriū pia cā et sileat nā in ꝯsumptionibus est dare gradum. l. diuus. ff. de integ. restit. l. i. C. qui et aduers. quos. c. afferte de ꝯsumpt. sed fortior ꝯsumptio est dilectionis et charitatis ipsius testatoris erga nepotē natum ex filio quā erga monasteriū et piam cām vt apparet ex predictis ergo stabimus fortiori ꝯsumptioni et p ista reddit vera opi. Rycar. bald. et sequatiū. sed vnū pondero ego quod fortasse apponet ruinam ad hanc opi. vz quod monasteriū pferatur nepoti ipsius testatoris et adduco hanc rationem que vobis videbitur et mirabilis et ad hāc q. noua vz † eundem effectum operat scientia in genere quē operat scia in specie iste est casus in. l. qui iure militari. ff. de testa. milit. quem tex. allegat ibi Bal. et ang. pro sing. et idē voluit idē bal. in. l. i. ff. de iur. codi. vbi allegat eundē tex. et idem voluit Ang. in. l. tres fratres. ff. de pac. vbi allegat. d. l. qui iure militari et dat eandem doctrinā idē ipse voluit in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verb. oblig. et in suo cōsi. clxi. et. l. si vt certi. cum. l. si idē in vtero. C. de testa. mili. et auct. ex cā. C. de lib. prete. et in. l. filio preterito. ff. de iniusti. testa. et quod idē voluit in. l. manifestissimi. §. sin aūt nescius vel dubitans. C. de fur. et eandē doctrinā tradidit per. vltra Cy. de pistorio Bar. et alij. in. l. sub pretextu. C. de tras. vbi allegant illa. l. qui iure. et ꝑ pñs istud assumptum est firmū vt in firma petra. sed testator cum instituit filiū et post mortē substituit monasteriū seu piam cām habuit noticiam in genere de nepote nascituro ex filio suo ergo sequitur quod perinde est ac si habuisset noticiā eiusdē et in specie et in indiuiduo et tū substituit monasteriū vel piam cām ergo monasteriū excludit nepotē ex filio stat mō difficultas pbare qr habuit noticiam in genere ego probo per quādam et celebrē et sing. doctrinā bar. in. l. titia. §. imperator. ff. de leg. ij. vbi querit vtrū pater donādo oia bona sua vel maiorē partē bonorū videat renūciare bñficio. l. si nunq. C. de reuo. dona. et dicit quod si ignorauit sibi filios nasciturus nō vr renunciasse bñficio illius. l. secus si sciuerit sed clarū est quod pater sciuit vel scire ꝑsumitur filium generaturum filium ex eo qr natura ꝑduxit masculum et feminā ad generationem prolis vnde presumitur cogitasse de nepote nascituro et nihilominus substituit filio ergo siue nascatur nepos siue non nascatur vocabitur substitutus. et etiam facit qr testator non presumitur habere affectionē ad eum qui adhuc non est in rerum natura vt pulchre et singulariter dixit bart. in. l. lucius la. ij. ff. de hered. insti. et si dicatur mihi amice tu dicis contra casum. d. l. cum auunculus et. d. l. cum accutissimi ego respōdeo quod ille leges sunt fundate sub presumptione et maior presumptio vincit minorē vt dictum est et maior presumptio est de nepote nascituro vt dictum ē et ad hanc presumptionem nature videt inclinata potius mens testatoris et per pñs videtur quod non procedat ille. ll. et licet circa istum passum imperator arbitratus fuerit papiniani igeniū fuisse accutissimū et subtilissimū tamen illud fecit in fauorē nepotis vt excludat aliū substitutū sed illorū fauorē non videt qr testator cogitauerit eo casu quo substituta capella seu altare ꝯstruēdū dixerit ex eo qr pellez pro pelle et oia que hz donat homo pro anima

anima sua vt scribit iob.in prin. et licet pr videatur magis diligere filium q se ipsum intelligit respectu corporis sed nō habito respectu ad animā que est pferendo cunctis.l.sancimus.C.de sac.sanc.eccle.c.infirmitas ō pe.et re.c p pña decisio illa legum nō ita indistincte pro ut ego hodie ut dixerunt omnes ab initio seculi vsq nūc refert and.de isernia in vsib.feu.non tamē nūc habeo mētē retuli tamē in.c.significasti de homici.accidisse in regno

81 apulie tempore caroli secundi † q repertus est qdā percussus vno vulnere duntaxat et mortuus accusati fuerūt insimul pr et filius et cū fuisset pbatū q pr et fili⁹ pcusserunt sed ignorabat qs eorū fecit eos poni ad tormenta et intrepide negarunt se percussisse illum et propter hoc nō poterant puniri morte pfatus carolus scds finxit velle suspēdere ambos ad furchas et decreuit q prius suspenderetur filius pr videns filium ascendere furchas vt suspenderet clamauit ne filium suspēderent ex eo qr ipse pr fuerat et percussor et occisor et sic carolus fecit suspendē prēz et absoluit filiū et p certo maximū exēplū ē ad illud q hr in.d.l.isti qdē et ad doctrinam aristo.i.viij.ethi.qr pōt responderi q pcedat respectu corporis nō tamē respectu aie pma.n.charitas incipit a se ipso.l.si pleo.C.de ser.et aqua et ita ego dixi in.d.l.cū oecutissimi nō tn̄ ita plene esset difficile obtinere in pratico pp̄ter auctoritatē illoz.ll.et Bal.et ricar.sed q in puncto iuris mihi vr q sit pura veritas et ideo ille sapiens senex.d.pe.de ancha. nō frustra reliquit cogitādū et p ista cū laude dei expedita sunt tex.huius subtilis et quotidiani.c. ¶ Ueio nūc ad gl.p enucleatione huius gl.possz opponi q in iur nihil debeat apponi superfluo vt hr.S.i pbe.gregor.et in pma pstit.C.§.quibus sed ista substitutio si sine liberis decesserit de qua fit mētio hic apponit in.c.ramald.pe ponis et in.c.raynuti.de cler a.J.de test.et in.c.si pr.co.ti.li.vi.ergo superfluo reperit hic qr facile dari pōt respōsum q lz iste modus substituendi repetat in alijs locis tn̄ diuersificat.nā hic ponit ad aliud ppositū et ad diuersam decisionē ergo vnū non est reliquum et per pñs nos superfluit Jo.an.remittit se ad notata in.d.c.ramal.d.ant.sicco pede transit sup declaratione huius glo.sed.d.abba.hic dilatauit simbrias declarando eā p celebrē doctrinā bar.i.l.ex facto.§.siquis rogatus.ff.ad trebell.sed anteq̄ recitemus dicta.d.abba.hic referentis bar.expediā illud q voluit hic bal.ante omnia nā minime declarauit gl.istā bal.hic more suo sed dixit vnū q sempiterna erit dignū memoria qr inquantū gl.hic tangit q si institutus decedat cū liberis naturalibus et nō legitimis vtrū excludāt substitutū bal.hic dixit bellissime q lz gl.i.aūt.quib.mo.natur.effi.sui.§.pe.q ipse reputat hic sing.glo.tamē est similis in.l.fi.C.ō natu.liber.quā ipse allegat hic.et faciat glo.in aūt.de resti.fideicom.§.nouissime qr nepos legitimus natus ex filio spurio aut naturali pōt institui ab auo suo et p cōsequens phibitū i patre spurio vel naturali nō est phibitū in filio ab eo descendente bal.hic limitat nisi ille filius esset incestuosus qr tunc natus ex eo nō posset institui ab auo et dicit esse casuz sing.in.l.siqs incestus.C.de incest.nu.postea subdit q quedā gl.dicit q

8 filij sacerdotū dicunt esse incestuosi † et p cōsequēs sequit

a q filius sacerdotis incestuosus nō pōt institui here⁹ ab auo suo non tamen bal.allegauit locū vbi glo.illa dedit hanc doctrinā re vera est in.l.ij.C.de epis.et cler.que hoc voluit in indiuiduo sz ipse hic dicit glo.illā nō fore verā qr nati ex sacerdote in sacerdotio constituto intellige dicunt eē spurij et nō incestuosi et dicit q in sacerdote cesset pturbatio sanguinis et seminis et allegat.l.si adulterij cū incestu.ff.ad.l.iuli.de adulter.et p cōsequens damnauit glo.illā ego adduco eundē bal.in.d.l.siqs incestus vbi idē tenuit damnādo illā glo.et allegat Cy.in.d.l.ij.C.ō epis.et cleri.et reuera fuit petr.de bellaperti.auctor illi⁹ reprobatōis glose qr inquantū gl.illa dic q sunt incestuo

8 si pe.dixit imo spurij † nam illa dicto imo est cōtradictio

ris precedētis verbi vt.l.stichus immo pamphilus.ff.de manu.testa.alias de heredi.insti.et est gl.in.c.pdicator.xvi.q.i.de qua idē bal.in pma pstit.C.dixit se nō habere memoriā sed idē bal.i.d.l.ij.mutauit vellū et cū occurrisset questio incōtingētia facti refert fuisse determinatū et cō

84 sultū fm glo.illā † disponebat namq statutū q non posset peti abolitio ab eo q est incestuosus fuit dubitatū cū accusatus fuisset filius sacerdotis et petebat abolitionē accusationis fuit exceptū q nō poterat qr erat incestuosus bal.determinat q nō potuit abolitio peti per illā gl. ad hoc valde celebrez.ego nescio si amor auri induxerit eū ad sequendā illā glo.ex quo in.d.l.siquis incestus eā damnauit et eodē modo hic eundē dānauit scribit apud Jo.buch.lib.xv.de genealo.deorū.c.de poeti.in ver.qh⁹ manus admitte.vult enim aduocatus habere manus p clives ad aurū extorquendū.deus scit quo spiritu duct⁹ ita variauerit cū nō alleget aliq̄ rationē pstrigētē.bar. ibi nullā fecit mētionē illius glo.vr ergo q cū ea trāsiuerit.et eā approbauerit ex quo eā nō repbauit.mos enim fuit bar.q vbi dictā gl.sibi displicuit vt nō verū solitus fuit dānare glo.illā et lōge miror q sali.ibidē nullā mētionē fecerit de illa gl.nec de doctrina bal.ibi sz rapha. fulgo.refert bal.ibi.et cōtingētiā facti nō tamē facit mētionē de bal.in.d.l.si qs incestus et hic.sed nō placet sibi gl.illa dicit eniz se nunq̄ audiuisse filios sacerdotis dici incestuosos.nec matrimoniū cōtrahi iter episcopū et ecclesiā suaz nihil tamē de hoc allegat potuit allegare.c. quoniā frequēter.§.porro vt lit.nō cōtesta.vide que ibi ad plenū dixi.et q hr in.c.cuz inter canonicos in ver.q̄si coniugiū.S.de elect.dicit etiā q coitus illicitus largo sūpto vocabulo appellat incestuosus et allegat glo.l.fi.C. de pdit.ob turp.caus.et glos.in aūt.de incesti.nup.in pri. et ita residet et aliud nō dixit.mirādū est de tāto doctore q tēporib⁹ suis fuit et re et fama excellētissimus. ego adduco vltra bal.rapha.et alios scriben.gl.in.l.vulgo cōcepti.ff.ō sen.homi.inquātū tex.ibi dixit q turpe est filio nominare patrē glo.ibi ponit exēplū de monacho vel incestu.q gl.si subtiliter pōderet sētit q nat⁹ ex monacho dr esse incestuosus et si mihi dixerit quispiā q hoc.non sentit illa glo.qr apponit illā disiunctiuā vel qr ad hoc respōdeo et dico q nō vr apponere diuum p illud q voluit gl.q reputatur p omnes sing.et vnica.in.l.siqs ncio ff.de le.ij.que allegauit q legatur pro anima dr legatū ad pias causas de qua glo.per Bald.in cōmento.l.i.ff. de.le.ij.et pbat in aūt.de eccle.titul.§.sinautez.in ver.pie anime et tamen gl.ibi dicit legauit p anima vel ad pias causas et sic est similis modus loquēdi cū gl.i.d.l.vulgo et per cōsequens vr gl.illa sētire illud q voluit gl.i.d.l. ij.posset tn̄ quispiā dicere q illa glo.restringit glos.d.l. ij.vt procedat in monacho sed indubitāter ista restrictio dari nō pōt qr glo.illa dicit vel cū incestu.et adduco gl. xv.q.vlt.c.cū multe que dicit q filij sacerdotū fuat sui ecclesie dicit tamē q cōsuetudo illud nō seruat hodie et p cōsequens si sunt sui videt esse incestuosi et adduco.c.si sacerdos.xxx.qō.i.vbi si ex fornicatione sacerdotis nascitur filius dr icestuosus qr sacerdos dr committere icestū cū filia spirituali.et adduco tex.i.c.siqs episcopus.xxvij. q.i.vbi idē pbat in episcopo et adduco tex.i.c.a multis de eta.et qli.vbi p fornicatione clericus deponit ergo et ista iura et glo.fuerunt incognita et incognite.d.bal.lz in omnibus arbitratus fuerit abstulisse clauā de manu bar.et etiā adduco duas gl.sing.et in decreto solitarias quas allegauit post alios scriben.d.meus Jo.ō imo.in.c.vt clericorū de vit.et honesta.cleri.vz i.c.lator mesimi. vij.q.vij.et in.c.maximianus.lxxxi.dist.q dicunt q sacerdotes p simplici fornicatiōe nō deponit ergo sequit vl q illa iura nō dicunt verū nec etiā illa gl.vl nō dicūt veruz glo.d.c.lator et.d.c.maximianus possunt sic reduci ad cōcordiā vz aut loquimur fm rigorē antiquoz canonum et tūc p simplici fornicatiōe sacerdotes dponebāt

a ¶ Deres.ad de spe.in ti.de instr.edi.§.pñ. v.iij.op.et vide d.ant.de ro.in arbore ɔsāguinitatis.vij.col. et aliq̄ de istis inscluib⁹ filijs p.d.ale.ō imo. in.l.ij.et seq.ff. de in iusvocā.

et isto modo ꝓcedunt illa iura et glo.in.d.l.ij.et.d.l.ꝙ vulgo.ꝛ in.d.c.mulier. ¶ Sed sm moderna tpa erit le ctus vt non deponant sed suspendant dūtaxat iste est tex. formalis in.c.vt clericoꝝ.de vita ꝛ hone.cleri.ꝛ rō esse pōt.qꝛ ab illis tpibus corpore defecerunt ꝛ nō reperit illa virtus que iam antiqs temporibus fuerat.vt est tex. sing.ꝛ vnicus in.c.firmitas.xxxiiij.dis.nam deteriores fa cti sumus iuxta illud qđ scribit in ꝓlogo declamationū in ver.indeterius res data est vt scribit in lib.ij.eneydos. fuimus troes.ꝛ per ꝯñs sm hec tpa non dicuntur filij sa cerdotū incestuosi.ꝛ iudicio meo nō fuit bene decisa illa questio relata per Bar.non enim vident fuisse doctores illi copiosi in canonibus nec in legibus fateoꝛ tñ ꝙ si eēt fornicatio qualificata.qꝛ vz cum adulterio ꝙ tunc esset secus per id qđ habetur in.c.cum non ab homine.de iu di.vel esset coinquinata vicio ꝯ naturam propter quod vitiū venit ira dei in filios diffidentie.c.clerici.de exces. prela. ¶ Venio ad.d.Bar.hic relata per Abb.hic ꝛ q dem dixit Bar.in.l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad tre. super illo articulo vtrū natus in seruitute excludat sub stitutū stante substitutiōe si institutus decesserit sine libe ris ꝛ dicit ꝙ aut liberi nati sunt a seruis in figura matri monij.Et tunc tales filij excludūt substitutū.Et ad hoc allegat insti.de cog.seruo.in prin.ꝛ.l.i.§.ff.de iure delib. ꝛ.l.lucius.§.fi.ff.de leg.ij.ꝛ est primū membrum distin ctionis quā etiam facit hic.d.Abb.vz ꝙ aut isti filij sunt nati ex seruis constitutis in seruitute ꝛ sine figura matri monij aut sunt nati ex liberis legitimis siue sint natura les ꝛ nō legitimi ꝛ ausus est mordere Bar.dicit eniz ꝙ prima alle.Bar.non ꝓbat illud quod ipse dicit.allega uit enim insti.de cogna.seruo.in prin.vbi tex.loquit de legitima successione an ꝛ qñ seruoꝝ filij adepta liberta te succedant. ¶ Nec loquit ille tex.de seruis natis in fi gura matrimonij nec etiam iura secundo loco allegata probant illam distinctionem an sint nati in figura matri monij an nō ꝛ ita circa istud primū membrum reprehē sus est Bar.iur.supremus a.d.Abb.hic.Ego non repe rio aliquē tam modernū qui adeo declarauerit in iure vt respondeat Abb.saluando dictum Bar.capio illuz tex. insti.de cogna.seruo.nam ibi tex.dicit nati in seruitute a seruis quo fit vt intelligat in figura matrimonij.qꝛ ma trimoniū erat iam contractum de facto.qꝛ inter seruos de iure ciuili non pōt contrahi matrimonium.ideo erat contractum de facto.ꝛ per ꝯñs in figura matrimonij na ti fuerant illi.ꝛ adduco glo.ibi sing.respondentez ad.l. ex libera conceptus.C.de suis ꝛ legi.nam in illa.l.ex li bera nullo modo erat contractum matrimonium.sed in insti.de cogna.seruo.erat ꝯctū de facto.ꝛ per ꝯñs erat ĩ figura matrimonij cū essent serui.ꝛ in hoc defecit Abb. ꝛ debuit subtiliori inuestigationi incūbere anteq̃ Bar. reprehenderet ꝛ dixit Bal.vnū ꝙ est mirabile in.d.l.ex

85 libera ꝯceptus † ꝙ si seruus ꝯhit matrimoniū p verba d ꝑsenti ꝛ deinde est manumissus ꝛ perseuerat in illo ma trimonio aliter matrimoniū nō contrahendo qđ filius inde natus est legitimus ꝛ dilcg.glo.quā reputat valde celebrem in.l.si quis in senatorio.ff.de ritu nup.secus si i primo matrimonio non interuenissent verba de pñti qđ dictū est sempiterna dignū memoria.sed ego adduco cō tra Bal.glo.sing.in.l.iij.in pñ.ff.de acq.pos.que dicit ꝙ si ego putabā translatā mihi eē possessionē ꝛ reuera ego nō habebā lz postea ingredi ar possessionē de nouo.ego nō acqro nouā possessionē ꝛ istud apponit in ꝓfundum hanc doctrinā Bal.qꝛ enim primū matrimoniū non te nuisset qꝛ celebratū cum seruo postea manumissus cōti nuauit illud matrimoniū qđ nō tenebat.ergo nō sit no uū matrimoniū.ꝛ adduco casuz ꝯ eū i.c.pe.de eo q du. in ma.quā pol.p adulteriū.qdā ꝯxit matrimoniū cū ali, qua viuēte eius vxore ꝙ matrimoniū non tenuit qꝛ plu res ꝛc.sed si postea mortua pma vxore iste ꝯtinuat illō primū matrimoniū nullū cū ista asserta vxore ꝙ sine no

uo consensu nō est matrimoniū ꝛ hoc est rōnabile. pos set tñ saluari dictū Bal.per illud quod voluit Inno.in c.i.de ꝯiug.seruo.vbi vz sentire illud qđ sensit Bal.ꝛ et posset adduci qđ pulchre voluit Bal.in cōmento.l.ij.C. de seruit.ꝛ aqua.ꝙ si aliquis putabat esse canonicus ꝛ fuit missus in possessionez canonicatus per stallū in cho ro ꝛ in capitulo ꝙ si postea efficiatur verus canonicus ꝙ non est opus ꝙ amplius stallet in choro ꝛ in capitulo vt retuli in.c.cum sup.d cau.po.ꝛ ꝓprie.Et vidi dubita ri de facto quidā exercuit se pro factore ꝛ reuera nō erat qꝛ ipso iure per pactum erat priuatus factoria ꝙ lz illaz continuauerit ꝙ nihilominus nō acquisiuit nouā facto riam ꝛ ita consului per glo.d.l.iij.ꝛ per.d.c.i.cum si.te ne menti.Et inquātum.d.Abb.et dicit ꝙ.l.si.ꝛ.d.l.lu cius.§.fi.nō ꝓbant doctrinā Bar.ego dico salua sua pa ce.qꝛ.d l.si ff.de iure delibe.dicit verū filium ꝛ loquitur de nato in seruitute.ꝛ glo.ibi exponit.i.iustum ꝛ legiti mum filiū.ergo sequit ꝙ loquit de nato in seruitute in fi gura matrimonij.ꝛ per ꝯñs ꝓbat doctrinaz Bar.ꝛ eo dem modo respōdeo ad.d.l.lucius.§.fi.loquit enim in natis in seruitute q excludunt substitutuz.ergo sequitur ꝙ nati erant in figura matrimonij.lex enim dfert matri monio qualecunqz sit.si ergo nati sunt ex seruis in figu ra matrimonij excludunt substitutū posito quod matri moniū nō teneat.ꝛ adduco etiā mirabilem ꝛ sing.tex.in .l.si vxor.§.diuus.in ver.qualecunqz matrimoniuz.ff.ad .l.iul.de adulte.per quem tex.dico tibi vnum ꝙ faciet ti bi honorem in sempiternū.nam Bal.in.l.consentaneuz

86 .C.quo ꝛ qñ iud.dixit † ꝙ femina meretrix non gaudet priuilegio vt ponatur in monasterio.sed ponitur ad car ceres cōmunis.sed Io.an.in addi.Spe.in ti.de iniur.in rub.limitauit hanc doctrinam.vz nisi ista meretrix esset

a maritata^a.qꝛ tunc ꝓpter reuerentiā matrimonij non po netur ad carceres cōis qualecūqz esset illud matrimoni um ꝛ allegat.d.§.diuus.in ver.qualecūqz.ꝛ ideo iura ci uilia non deferunt natis in seruitute qñ non sunt nati in figura matrimonij vt excludant substitutū sed si nati sunt in figura matrimonij deferunt ꝛ excludunt substitutum ꝛ ideo Bar.ꝛ sequaces fecerunt mentionē qñ nata fuit in figura matrimonij a seruis.ꝛ posito ꝙ Bar.ꝛ anteq hoc se asserint nō tñ hoc apuerunt nec allegauerunt.d.§. diuus.ꝛ lz glo.ista dicat.l.cū pater.§.nolo.vel.l.lucius. .§.fi.hoc dicere.nec doc.hic scriben.hoc pōderant.qꝛ cū reuerentia sua glo.debuit loqui per copulatiuā et.ꝛ nō per disiunctiuā vel.ꝛ ad hoc allego glo.in indiuiduo in d.l.si.ff.de iure delibe.que glo.vult naturales excludere substitutum.ꝛ allegat copulatiue.d.l.cum pater.§.nolo ꝛ.d.l.lucius.§.fi.ꝛ etiā adduco gl.in.d.l.lucius.§.fi.vbi copulatiue allegat illa duo iura.ꝛ ideo deberemus dice re ꝙ disiunctiua ponitur pro copulatiua nec est mirū ꝙ vna dictio ponatur pro alia vt est glo.in.l.in facto.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ.l.data.ff.de regu.iur.ꝛ tex.in.l.pater seuerinam.§.conditionum verba.ff.de condi.ꝛ demon. cū si.ꝛ pondero vnuz ꝙ miseri legiste non ponderarunt in dictis locis vbi tangitur hec materia.qꝛ.d.l.lucius.§.

87 fi.vtitur verbo contineri.ꝛ dicit † ꝙ appellatiōe libero rum seu filioꝝ continent naturales ꝙ verbū denotat ꝓ prium ꝛ naturale significatū.vt est tex.in.l.cui coroni.§. affinitates.ff.de postu.vbi dr ꝙ appellatione nepotis de nit ꝓnepos.ꝛ ibi dixit Bar.damnasse per illū tex.gl.in.l. gallus.§.instituēs.ff.de libe.ꝛ posthu.que dixit ꝙ appel latione nepotis ꝓprie nō venit pronepos vbi Bar.dam nat illam glo.ꝛ ego etiam adduco.c.peruenit.el secūdo nat illam glo.ꝛ ego etiam adduco.c.peruenit.el scđo testi.cog.in ver.appellatiōe instrumētoꝝ testes cōtine ri vbi tenuit ꝯ omnes doc.mūdi ꝙ de ꝓprio significato appellatione instrumenti venit testis.vide que ibi dixi ꝛ latius in repe.rub.J.de fide instru.licet aliter dixerit Ja. bu.in.l.i.ff.de fide instru.ꝛ Bar.in.l.i.ff.de fide instru. ¶ Capio mo mentoꝝ.ff.de ver.signi.vide in dicta rub.

beros ꝛ

do scđm membrum distinctionis aut exprimitur inter li

a ¶ Maritata immo ꝙ plus ē meretrix talis si sumit ex ma rito pere filius etiam si publice meretricē con tracta est vir ipsi⁹ matrimonij. Ca sus est nota. o bone de⁹ in.l. mi eo.§.d'sun cto.ff.de adul. p q̃ vide Lod. ro.ol' aggre gante in suis singu.ds.mere trix qđ hoc la [illegible]

beros et nõ inter suos si sine liberis decesserit qr de iure ciuili inter suos non cadit matrimoniũ verũ et legitimũ sed cadit quedam figura matrimonij. aut loquimur de iure canonico et tunc cadit matrimoniũ inter eos p totum ti.de coniug.seruo. et posset inferri vnum nouum qp mihi occurrit nunc vz si statutũ municipale loquitur de matrimonio verum comprehendat matrimonium contractum inter seruos de facto secundum ius ciuile an intelligatur secundum dispositionẽ iuris canonici ex quo põt dubi licite et vr dicere dicendũ qp aut ð matrimonio fit expssio a lege municipali aut a pstitutiõe ecclesiastica pmo casu videt qp hẽat locum dispositio iur.ciuilis et sic cõprehenditur matrimonium seruorum secum in figura matrimonij et ad hoc adduco quod singulariter dixit bal.i.l.si nudum .C.de fur.vbi dixit qp aliter capit sacrilegum a iur ciuili et aliter a iur canonico qp si statutum laicale loquit ð sacrilegio intelligitur secũdũ ius ciuile si autẽ exprimit a cõstitutione ecclesiastica intelligitur .p vt consideratur a lege canonica et adduco quod dixit idẽ Bal.in.l.i.C.qui bo.ced.poss.vbi dixit † iura volunt qp statutum debeat reduci ad terminos iuris cõmunis de quo iur cõmuni intelligitur an de iure ciuili an canonico et decidit qp aut ẽ statutum editum in terris imperij et tunc reducitur ad terminos iuris ciuilis aut in terris ecclesie et tunc reducitur ad terminos iuris canonici faciat quod voluit idẽ bal.i.l.si quando.C.de inoffi.testa.vbi dixit datur priuilegiũ alicui testãdi fm qp ius intelligitur an fm ius cãonicum an fm ius ciuile et distinguit aut pceditur ab impatore et tunc intelligitur secũdũ ius ciuile aut a papa et tunc intelligit secundum ius canonicum et faciat quod voluit idẽ bal.in.l.i.C.de succedi.vbi dicit qp aliter capit gradus a iure ciuili et aliter a iure canonico si in aliqua dispositõe fit mentio de gradu secũdum quod ius capietur decidit qp si exprimitur in terris imperij capietur secundũ ius ciuile.si aũt in terris ecclesie capietur secundum ius canonicum ita dicamus in proposito vt capiatur matrimonium seruorum quando est contractum in figura matrimonij secundum iura ciuilia et si dicatur mihi amice istud non est verum matrimonium ð iure ciuili sed est quale quale matrimonium ex quo hz figuram matrimonij.ego respõdeo qp intelligitur de matrimonio qualecunqz sit vt est tex.aureis litteris scribendus i.d.l.si vxor.§.diuus i ver. qualecunqz matrimonium. si autem exprimatur a cõstitutione ecclesiastica intelligit de matrimonio vere contracto vt in.c.i.et per totum ð coniug.seruo.tene menti hãc q.qr nusqz reperi tactam et maxime in dictis.ll.loquentibus de figura matrimonij.et mirum est qp scribentes hic non allegauerit tex.de hoc ver.figura in.l.nõ figura.ff.de actio.et obligat.et i cle.sepe de verb.signi. ¶ Item si matrimonium est contractum iter liberos et testõr apposuit illa verba si sine liberis decesserit substituo talem an testator intellexerit de filijs naturalibus distinguit bar.in locis prealegatis.s.in.d.§.si quis rogatus et i.d.l.heredi.§.si.ff.ad trebellia.quem refert.d.abba.hic.qd aut testator expresse fecit mentionẽ de liberis naturalibus et tunc veniunt naturales et excludunt substitutum et allegat.l.q filiabus.ff.de le.i.re vera illaz.l.ad hoc ppositum allegauit glo.in.l.si.ff.de iur.delibera.et tũc seruanda est voluntas testatoris.l.ille aut ille.§.cũ in vbis et.l.nõ alr.ff.de le.iij.nusqz enim interpretatio verborum tantum valet vt melior sensus existat.l.si quis filius.C.de liber.preteri.aut testator expressit tacite qr mihi dixit si sine liberis naturalibus decesserit sed in aliqua parte testõr fecit mẽtionem de liberis naturalibus vel in probe.testi.fecit mẽtionẽ de filiis naturalibus qp tunc excludunt substitutum ¶ Tu pondera qr videtur mihi dicendũ qp quando fit mentio i probe.qp habeatur pinde ac si eẽt facta expressa mẽtio i dicta substitutione qr illud qp scribitur in probe.videt repertum in dispositione.l.regula.§.licet ver.initium cõstitutionis demonstrat.ff.de iu.et fa.igno.l.i.i pn.ff.

ad macedo.et hoc voluit ibi bar.tex.in.l.si.ff.ð heredi.insti.quem reputat ibi Bar.esse meliorem ð corpore iuris.l.i.ff.de origi.iur.et ibi Bal.et etiam.d.petr.de anchar.in suis repertorijs tex.in.l.cum hij in.prin.ff.ð transac.et ibi Bar.tex.in.l.i.C.de ipo.lucra.descript.li.x.in ver.a primordio tituli posterior formatur euentus.c.ex multis de do.allegatur glo.quam ang.reputat sing.in.l.i.ff.de iudi.et ideo pulcre dixit Bal.in prima constitut.C.i.§.quibus quod in lege condenda non est necessarium pho.sed si apponatur cũ ministerio operãdi vr appositum de quo per eundem in.l.hec verba.C.de adicc.sal.caus.leg.et i pho.feud.et in.l.prima.ff.so.ma.cũ si.et idem dixit Bar.si cõditio heredis instituti est talis qui non potest habere filios nisi naturales et conceptos in fornicatione tunc enim vr de mente testatoris qd naturales inde nati excludant substitutum et ponit exemplum in dic.l.heredibus.§.i.ff.

89 ad trebell.† pater habebat filiam furiosam que non põt contrahere matrimonium cum non habeat cõsensum et matrimoniũ contrahitur consensu.l.nuptias.ff.ð regul.iur.c.tue et.c.cũ apud de spõ.cũsi.et pr instituit eã heredẽ apponẽs cõdictionẽ vt si sine suis liberis decesserit substituit titium et si aliquis habuit rẽ cũ ea et natus est sibi filius excludit substitutus per illũ filiũ qr testõr vr de talibus filiis suis dixisse facto enim dat intelligi volũtas.l.reprehenda.C.de inst.et substi.sub condic.fac.cum si.et plus sensit glo.in.d.l.heredibus.quod etiam si filia non esset furiosa et pr apposuisset illam condictionem qd etiã naturales filij nati ex ea excluderent substitutum que gl.cõiter reprobatur per omnes scribentes qr non est verisimile quod pater cogitauerit de ignominia non solum sua sed etiam filie sue ar.l.isti quidem.ff.quod met.caus.et.l.palam.§.que in adulterio.ff.de ri.nup.et per illã gl.infertur vnũ qd est memoratu dignum quod si statutũ disponit qp spurii succedant sicut et legitimi quod tunc testõr vr sensisse ð filiis naturalibus ex quo ita disposuit statutum et p psequens videtur voluisse disponere testõr illud qp dispõit statutum sui municipii hoc est bellissimũ dictũ.Et adduco ego celebre consilium dy.quod incipit quidam relatum a Bar.in.l.heredes mei.§.cũ ita.ff.ad trebellia.vbi sequitur illud consilium qp testator indubio videtur voluisse testamentum suum regulari fm cõstitutionem sui municipii.et ad hoc adduco quod singulariter voluit Bal.in.l.precibus.C.de impub.et aliis substi.in.xviii.col.vbi dicit qp testator psumitur cogitare et velle illud quod vult statutum legis et allegat.l.si duo.ff.de acq.hered.faciat quod voluit pe.ð ancha.in suis repertoriis in.l.tres fratres.ff.ð pac.referens fuisse dubitatum

90 in contingentia facti † statutum disponebat quod filia esset dote contenta modo testator instituit filios suos heredes vniuersales filia femina dicebat se comprehensa in illa institutiõe mortuo pre et volebat adire quare a filiis masculis fuit determinatum qp non poterat qr testator videtur voluisse et disposuisse illud qd disponit lex sui municipii et adduco Bart.in.l.vt iurisiurandi.§.si liberi.ff.de oper.liber.vbi dixit pater accepit emphitheosim pro se et suis filiis statuto cauetur qp femina dotata nõ succedat sed sit sola dote contenta decidit qp videtur accepisse illam emphitheosim fm consuetudinem sine tempore et faciat quod voluit pe.de ancha.psi.ccccxiii.vbi in facto ita psuluit et allegauit Bar.i.d.§.si liberi.et adduco eundẽ.d.pe.in suis repertoriis i.l.sed si hac.§.libert.ff.in ius vocan.vbi dedit eandem doctrinã et allegat Bar.in.d.§.si liberi et idem voluit.d.meus Jo.de.imo.in.l.si.ff.de pdi.et demon.et idem voluit in comento.c.posuit de locat.referens in questione facti ita consuluisse apud lucã et allegat Bar.in.d.§.si liberi.et adduco eundẽ suo psil.xxi.et idem in questione facti consuluit pau.de cast.psil.lxxvij.ego infinitis vicibus psului secundum hanc doctrinam et iura allegata per istos illustres in iur viros dicebã casum subtiliter inducẽdo in.l.veluti.ff.de iusti.et

iur. ver. vt pñie pareamus impellimur enim de iur. genti um parere pñie ergo eodẽ modo impellimur parere cõ stitutionibus pñie q2 si tenemur parere superiori eodem modo ⁊ legi cõdite ab eo vt voluit inno. in. c. i. de offi. del. Bal. in. d. comento. l. falsus. C. de fur. ⁊ faciat quod hr in. l. ꝙ si voluit. §. si mancipium. ff. de edi. edic. ergo sequit̃ qd testator in suo testõ voluit illud qd vult lex sue patrie ⁊ adduco singulare dictũ Barto. in suo celebri tractatu de gbelfis ⁊ gebellinis vbi dicit quod quilibet presumit̃ eẽ talis qualis ẽ sua pñia ⁊ ad hoc allegat. d. l. velut ⁊ faciat qd habetur per Ang. in. l. si fugitiui. C. de seruis fu gi. tene menti q2 tempore suo afferent tibi ⁊ lac et lanã

¶ Sed dubium est si tale statutum valeat ⁊ quidem. d. abb. hic dicit quod nõ ⁊ allegat bar. in. l. testi factio. ff. de testa. ⁊ allegat. c. nemo sibi blandi. xxxij. q. v. ⁊ allegat. c. nõ dicat aliquis. xxxij. q. iiij. re vera per prefatam glo. videretur dicendum statutum valere bar. võ in. d. l. testi factio tenuit tale statutũ esse nullum ⁊ esse contra legem diuinam qua cauetur non erit heres filius ancille cum filio libere[a] ⁊ ad hoc allegat. d. c. nemo. ⁊. d. c. non dicat aliquis ⁊ aũt. qb. mo. nat. effi. sui. §. penul. ⁊. l. fi. C. de na tura. liber. ⁊ dicit qd excellens doctor. d. recuperius de sancto miniate disputauit statutum illud modo valere faciat quod volui Bar. consilio. clxi. cum consilio sequẽ ti ⁊ in consi. xv. ⁊ fede. de senis consi. cclviii. hostië. in sũ ma qui fi. sint legi. ver. si imperator. Jo. an. in addi. spe. de succ. ab intesta. ad fi. Jo. cal. in quarto suo ꝯsil. posito in ti. de constitut. ⁊ in consilio quinto posito in ti. qui fil. sint legi. d. ant. in repet. c. per venerabilez qui fil. sint legi. d. card. ibidem in sua repe. ⁊ ẽt. d. abba. ibidem in sua re pe. ⁊ idẽ. d. abb. ꝯsi. lxxvij. lo. ro. cõsi. xxxiii. ⁊. cxlij. bal. in. l. i. C. de iur. anul. aur. ⁊ in probe. C. ⁊ in. l. cum ꝙ. C. de fideicom. ⁊ in. l. generaliter. §. cum aũt. C. de insti. ⁊ sub sti. sub condit. fac. ⁊ in. l. fi. ff. d' his qui ven. eta. impetra. ego vidi hanc. q. de facto arduam ⁊ consulucrunt om nes aduocati perusini ⁊ etiam omnes aduocati floren tini ⁊ adducebant ea que adduci poterant a doctoribus solemnibus concludentibus tale statutũ non valere ⁊

91 erat. alia. q. florentie vbi † statutum disponebat ꝙ spuri us succederet in subsidium non existentibus filiis aut ne potibus aut fratribus defuncte persone ego cõsului cõ tra omnes ⁊ assumebam fundamentũ ꝙ fuit inconuin cibile ⁊ sic bene recordor fuit ita obtentũ dicebam enim non esse contra legem diuinam nam lex diuina disponit qd filius ancille nõ erit heres cum filio libere sed in casu huius statuti nõ pot cadere hoc incõueniens q2 statutũ in subsidium ⁊ propter nõ existentiam filiorum nepotum fratrũ ⁊ similium vocauit spurium seu naturalez restrin xit tamen statutũ illud nõ extẽdi ad bona sita extra terri toriũ statuentis vt restringatur statutum tale quantum fieri potest argumen. eius quod singulariter dixit Bar. in. l. cunctos populos. C. d' summa tri. ⁊ fi. catho. vbi vo luit qd si ex dispositione statuti masculus filius excludit feminam in successione parentis qd tale statutũ nõ extẽ ditur ad bona sita extra territorium statuentis sed restrĩ gitur duntaxat ad bona territorij tene menti predicta.

¶ Dixit etiam Bar. in. d. l. ex facto. §. si quis rogatus.
92 † ꝙ si testõr istituit filiã suã ⁊ si decesserit sine filiis seu li beris substituit titiũ ꝙ si filia istituta decesserit cum filijs naturalibus ꝙ naturales illi filij excludant substitutum cuius contrarium tenuit ibi Ang. in. l. isti quidem. ff. q met. caus. propter honestatem ⁊ propter euitandam for nicationem ⁊ eundẽ sequitur ibi. d. meus Jo. de imo. in. d. §. si quis rogatus allegat. l. palaz. §. que in adulterio. ff. d' ritu nup. nitit̃ tamen saluare dictum bar. hoc mõ vz ꝙ si illa mulier est extranea ipsi testatori tunc procedat di ctũ bar. ⁊ naturales filij seu spurij nati ex ea excludãt sub stitutum alias procedat doctrina Angel. nam videtur ꝙ maiorem affectionem circa honestatem habeat testa tor erga filium quam erga mulierem extraneam ar. d. l. isti quidẽ. l. ⁊ nam ⁊ si parentibus. ff. de inoffi. testa. cuz si. indicio meo ꝯcordia hec est pessima q2 eo ipso ꝙ testa tor instituit mulierem heredem non videtur voluisse in stituere fornicariam nam dedecus est ipsi testatori habe re heredem turpis vite quo casu videtur agi de honore ipsius testatoris q2 persona heredis ⁊ testatoris censent̃ vna ⁊ eadem auct. de iura. a mor. presti. c. significauit de rescrip. ⁊ ibi est glo. sing. secundum. d. cardi. ergo videt̃ testator pretulisse honorẽ vt in. §. iulianus. ff. si quis omis. caus. testa. c. i. de purga. vulga. honor enim rebus cunctis preferend[us] est. c. ex merito. vi. q. i. ⁊ iõ dixit bal. in. c. pe
93 nult. infra eo. † ꝙ mulier rustica honeste viuens preferẽ da est mulieri nobili inhoneste viuenti ⁊ dicit esse casũ sing. cum sua glo. in. l. pronũciatio. §. i. ff. d' verbo. signi. ⁊ quod voluit idem bal. in. c. veniens el primo de testi. ⁊ faciat quod ipse voluit in. c. i. §. si quis hominem in ti. de
94 pac. tene. ⁊ violator. eius. vbi dixit † ꝙ licitum est assume re duellum propter conseruandum honorem. ⁊ etiam di xit idem Bal. in. c. petitio de iureiu. ꝙ simile est perdere statum ⁊ perdere vitam ⁊ gl. multum singu. in. l. si pater
95 §. i. ff. de dona. † ⁊ paria sunt liberare quẽ de manib[us] la tronum ⁊ liberare quem ab infamia quod est bñ notan dum pro prelatis ⁊ similibus quando liberantur ab in quisitione vel accusatione qua veniret remouendi a pre latura sua singulariter dixit Bal. in. l. i. C. man. ⁊ faciat quod habetur in. c. nolo. xij. q. i. crudelis est qui suam fa mã negligit. ⁊ ad corinthios apostolus expedit enĩ mi hi potius mori quã vt aliquis gloriam meam mihi eua cuet ⁊ dixit Cy. i. l. i. C. vñ vi. quod propter cõseruandũ honorem licitum est occidere aliquem. ⁊ idem ẽt volunt Bar. in. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ pe. de anch. i. c. ie. i. de homi. ⁊ in ꝓuerbiis salo. scribitur ꝙ melior est amissio occulorũ ꝙ̃ fame ⁊ ꝙ voluit hugo. fonta. quez refert Cy. Bar. ⁊ alij in. l. transigere. C. de transactio. ergo non bñ dixit Jo. de imo. tene menti ¶ Pondera ẽt si dici posset ꝙ aut illa filia instituta hz filios naturales ⁊ ltios ⁊ ẽt hẽat filios naturales tñ ꝙ isto casu veniant filij legitimi exclusis naturalibus ⁊ isto mõ procedat doctrina ang. aut nõ hz nisi naturales tñ ⁊ tunc vr̃ ꝙ testõr hũit affe ctionẽ ad ꝓlẽ ⁊ p ꝯñs ad nepotes pp ꝯseruationẽ memo rie sue ⁊ hoc mõ possz saluari doctrina Bar. se. l. libera rum. ff. de ver. sig. ¶ Item dixit ẽt idẽ bar. i. d. l. heredi
96 §. i. † ꝙ si testõr istituit filiũ ⁊ substituit si sine liberis de cesserit titium ⁊ filius suus erat sacerdos q nõ poterat hre filium sine peccato qd isto cãu vr̃ ꝙ illa substitutio hẽat̃ ꝓ nõ scripta ⁊ ꝓ inualida vel intelligat̃ ꝙ videat̃ instituta ecclesia ⁊ ad hoc allegat caũz istius. c. ⁊. d. §. sz hoc ꝓsentit in aũt. de sancti. epis. tene menti ꝓ his q super sus dicta fuerũt circa intellectũ huius. c. q2 nõ allegaui Bar. in. d. l. heredi. §. i. Sz ego vlterius adduco vnũ ꝙ i hac mã ẽ nouũ inq̃rẽdũ dr̃ d' filio q nõ pt nasci sine peccato vr̃ inuestigãdũ vnũ vz i. l. miles. §. defuncto. ff. ad. l. iul. d'
97 adul. ẽ tex. † ꝙ si mulier ẽ maritata ⁊ cõmittit adulteriũ ꝙ filium inde natus ꝓsumit̃ nasci ex marito ⁊ nõ ex adul terio quẽ tex. reputauit ad hoc sin. ang. i. l. septimo mese. ff. de sta. ho. bal. i. l. filiũ diffinimus. ff. d' his q sui vel alie. iu. ⁊ i. l. si vicinis. C. d' nup. ⁊ ibi ẽt cy. ⁊ idẽ Bal. i. c. p tuas ⁊. Jeo. d. ab. i. c. trãsmissa q fil. si. legi. ⁊ i. c. penul. de adult. ⁊ i. d. c. p tuas. Jeo. mõ † pone ꝙ filius inde natus est cor pore viciatus q2 forte ẽ cecus vel forte est claud[us] vel ali quid aliud vitiũ patit̃ ꝙ isto casu nõ ꝓsumit̃ natus ex ma rito sz ꝓsumit̃ natus ex adulterio q2 peccatũ agnti vici um ⁊ ad hoc adduco ꝙ sac. scribit̃ euãg. Jo. ix. vbi quid ã cecus natus sedebat i via mẽdicãs. discipuli aũt Jesu xpi dixerunt eidẽ rabbi in quo peccauit hic aut parentes ei[us] sz vt ei[us] vt cecus nasceret̃. nec hic peccauit nec parentes ei[us] sz vt manifestetur gloria dei in eo dixit iesus ⁊ etiã cõ. ille ce cus fuisset illuminatus ⁊ recepissz oculos ex sputo e pul uere facto a iesu christo ⁊ ostensus fuissz sacerdotibus sa cerdotes moleste ferentes qd christus imposuisset illi oculos

[a] ¶ Liber. isto dictũ ẽ origina liter hũi pauli ad galat. c. i. ꝓ q vide bal. i. l. si nõ spẽli. i. ij. col. C. de testa. ⁊. d. alex. i. l. q das. §. nihil. ff. de edẽ. ⁊ i. ꝯsil. cvi. in. i. pte.

oculos iniuriati sunt illi doctores dicentes natus in peccato quo casu videtur de iure dicendum quod cum corporis vitiatus presupponat conceptionem suam et natiuitatem fuisse in peccato sequitur limitatio sing. et nota ad.d.l.si miles.§.defuncto.vt non presumatur natus ex marito de cuius menti quia est noua inuestigatio et posset pertingere de facto. ¶ Item posset esse dubium stantibus terminis huius.

99 c. videlicet si sine liberis decesserit † vtrum nati existentibus liberis videantur ipsi liberi vocati i dispositione ita quod tacito indicio testatoris videantur vocati ad hereditatem duntaxat ad excludendum substitutum et est questio multum dubitabilis et egeret longa inuestigatione sed pro nunc dabo remissiones et quidem gl.q coiter reputatur sing. in.l.intius la.ij.ff.de hered.insti.et quod si videatur vocati tacito indicio defuncti quia testator potius vi dilexisse filium suum quam nepotes nascituros ex eo et illam gl.sequitur Rey. de Forli.bar.bal.ang.et.d.me.Jo.de imol.ibi quamuis dicit se tempore suo vidisse consilia pro et contra sed opi.illius gl.secundum eum est cois et pro eo dicit esse casum in.l.i.C.de pos. ¶ Ego examinaui hanc.q.in repet.l.cum acutissimi et inter alia que de nouo ibi dixit dicebam quod illa gl.non dixit illud ad quod coiter allegatur per doct.ibi vide ibi omnino et etiam allegatur glo.i.l. si.fa.§.cum quis.ff.de leg.i.vbi etiam per.d.me.Jo.de imo.et Raph. cu.tenet gl.in.l.ex facto.§.si.ff.ad trebell.vbi etiam per eundem Jo.de imo.et disputauit istum passum quidam egre.doctor pusinus vocatus.d.ybo.in curia ro.et contra eum arguit Lod.ro.quod facit mentionem in comento.l.si cum dotem in prin.ff.so.ma.pp tamen superbiam suam non facit mentionem in specie et in indiuiduo de ipso. d.ybone sed dicit quod quidam moderni et cetera.ibi videre poteris. Pet.de ancb.variauit circa hunc passum quia aliquando tenuit illam gl.consulendo aliquando etiam tenuit contra illam gl.consulendo ego eum retuli in diuersis locis vbi hunc passum examinat in.d.l.cum acutissimi oldra.consuluit contra glo.d.l.luti⁹ et eundem sequitur saly.in.l.i.C.de condi.ins.nititur tamen distinguere et concordare opi.ego recitatis omnibus et quibusdam aliis pro et contra feci bis.xxxx.er.vide ibi omnino quia aliter hunc passum hic

100 non exprimo. ¶ Item quero etiam hic scribendum quid erit in contractu an veniant naturales filii vbicunque contrahens accipit emphiteosim pro se et filiis suis an veniant filii naturales sicut veniunt qui exprimuntur a testatore et concludunt quod sic.dixit tamen bar.i.d. l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad trebe.quod aut quis accipit emphiteosim pro se et filiis suis a priuato et tunc veniunt naturales filii sed idem bar.in.l.quod dicitur.ff.de vb.obli.tenuit contrarium quod etiam si quis accipiat emphiteosim a priuato pro se et suis filiis quod non veniunt naturales et coiter doc.sequuntur istud dictum vltimum bar.aut accepit emphiteosim ab ecclesia et tunc non veniunt filii naturales quia non est verisimile quod ecclesia intellexerit de filiis natis in peccato ita tenuit spec.in.ti.de locat.§.nunc vero aliqua v. cicij.nam ecclesia dicitur esse auctrix et cultrix honestatis et iusticie vt est tex.in.c.primo.§.diuersum in titu.de alien. feud.in vsi.feud.et per consequens naturales filii non comprehenduntur. non enim debemus attendere ad id quod licet dumtaxat sed etiam ad illud quod decet.c.decet de immunita.eccle.lib.vi.l.semper in coniunctionibus.ff.de rit. nupt.cum si.ergo in hoc passu non est instandum. Sed in quantum glo.allegat.l.cum auus et .l.cum acutissimi. et.l.generaliter.§.cum autem. adduco vnum quod in hac materia erit nouum ad dicta tria iura que alibi i iure non reperiuntur loquuntur de nepotibus conceptis et natis post mortem aui instituentis filium et grauantis eum de

101 restituendo post mortem suam si sine liberis decesserit † sed pone quod pater habens filium et ex eo nepotem instituit filium et post mortem ipsi⁹ filii substituit sempronium mortuus testator et mortuus filius institutus ab eo relicto nepote vtrum habeat locum.d.l.cum auus et.d.l.cum acutissimi et.d.l.generaliter.§.cum autem.hanc.q.non reperio tactam ab aliquo nisi a rapha.cu.in.d.l.cum auus. quem ibi refert quidam famosus doctor.d.Franciscus de capitibus legista doctor paduanus refert eundem doctorem suum rapha.habuisse hanc.q.de facto et consuluisse in fauorem ipsius nepotis vt excludat substitutum.sed motiua rapha.non refert simplex est in hoc relator et ideo motiua rapha.quibus motus est ad sic consulendum ego non vidi pro certo et subtilia existentissima debuerunt esse vt id dixerim quia in contentione inter Alex.Hanibal.et Scipionem dicta fuerunt in v.tale quale ro.docet.ego autem ex me adduco hec motiua.vz.d.l.cum auus.fundata est in coniectura pietatis sed eandem pietatem presumitur auus habere ad nepotem natum ex filio suo qualem habuit ad filium suum sed filius excludit substitutum vt habetur in dictis iuribus ergo sequitur quod eodem modo et nepos excludit substitutum. Adduco etiam si testator habet affectionem ad eos qui nondum sunt in rerum natura vt in.d.l.cum auus cum si. ergo multo fortius videtur habuisse affectionem ad eos qui tunc temporis erant in rerum natura sed iste nepos tunc temporis erat in rerum natura ergo sequitur quod de mente testatoris fuit quod nepos excluderet substitutum et etiam adduco singularem tex.in.l.iij.C.de inoff.testa.vbi coniectura pietatis materne videtur instituisse filium quem non instituit ergo multo fortius in casu nostro facit etiam quia plus fuit dictum quam scriptum vt in dicta.l.cum auus cum simili.ergo in casu isto presumitur dictum quod nepos excludat substitutum licet non fuerit scriptum preterea adduco singula.doctrinam Jo.an.i addi.spe.in ti.de instr.edi. §.porro v.quantus est .vbi dixi quod pater non potest renunciare beneficio.l.si nunquam.C.de reuoca.do.ex eo quia beneficium illius.l.fuit introductum ob fauorem ipsorum filiorum quo fit vt eis inuitis tolli non possit et est bona doctrina Bal.ad probandam Theoricam Raphael.consulentis sic dicamus in proposito quod posito quod nepos esset natus nihilominus in fauorem nepotis hoc fuit introductum non videtur quod auus potuerit ei istud beneficium auferre ista sunt motiua ex debili meo fabricata ingenio que ad comprobationem eius quod voluit raph.adduci possunt. Sed mihi videtur quod non esset operire os supra celum si teneremus contrariam doctrinam vz quod nepos non excludat substitutum et per consequens non recte consuluerit.d.rapha.cuma. et arguo hoc modo idem operatur noticia i genere quod operatur noticia in spetie.l.qui iure militari.ff.de teste.milit. et quod voluit petrus et alij.in.l.sub pretextu.C.de transac.et Ange.in.l.tres fratres.ff.de pac. cum si.que superius in alia questione pallegaui.sed auus iste habuit noticiam non solum in genere sed etiam in specie de isto nepote suo.nihilominus si post mortem filij substituit alium videtur de nepote non curasse et per consequens substitutus excludit istum nepotem nec video huic rationi posse responderi. ¶ Secundo adduco dictam.l.generaliter.§.cum autem vbi tex.formaliter loquitur de nepotibus conceptis et natis post mortem aui.tunc enim ex tacita mente ipsius aui videntur excludere substitutum.sed in casu nostro est conceptus et natus ipso auo viuente et sciente ergo sequitur quod ex mente aui non excludit substitutum.et si mihi dicatur auus non fuit recordatus de nepote.respondeo istud non est verisimile argumento eius quod habetur in.l.liberorum.ff.de verbo.signifi.et omne quod non est verisimile est quedam falsitatis ymago.l.milites.§.oportet.ff.de questioni.et quod voluit Bal.in.l.prima.C.de serui.fugit.ergo.et faciat illud quod scribitur in primo eneidos omnis in ascanio chari stat cura parentis. Adduco etiam.d.l.iij.C.de inoffi. testamen.vbi est casus quod ideo non institutus habetur pro instituto et videtur esse institutus quia mater non potuit illum instituere.ergo sequitur quod eo casu quo potuit instituere et non fecit habetur pro non instituto.sed i caso nostro iste auus potuit facere expressam mentionem de nepote et non fecit ergo videtur voluisse preferre substitutum sibi.et adduco quod voluit Bar.in.l.titia.§.imperator.ff.de legatis secundo.vbi tenuit contra illam doctrinam Joan.an.quin imo pater potest renunciare beneficio.l.si vnquam.C.de reuo.do.et allegat quod habetur i.l.paulus.§.paulus.ff.de bo.li

her. et facit ratio q. dic. l. si vnq̃. cũ sit fundata sub presumpta voluntate testatoris. ergo contraria presumptio
ne tolli potest. quia in presumptionibus est dare gradum q. maior presumptio tollit minorẽ. l. diuus. ff. de in
integr. restit. capital. afferte mihi gladiũ de presumptio. l.
prima. C. qui et aduers. quos et innocenc. i capitul. illud de
presumptio. et q̃ beneficio illius. l. si vnq̃ pater possit renũ
ciare tenuit Bal. in indiuiduo in. l. prima. C. de inoffi. do
nat. ergo. et etiam ad hoc adduco glos. in dicta. l. si vnq̃
preterea ad hoc faciat qd voluit gl. in dicta. l. cũ accutis

102 simi que dixit † qd si testator instituit filium et grauauit qd ad certũ tpe restituat hereditatẽ sempronio qd tunc
cessat presumptio. l. cũ anna. et si. luriã q. videt pdilexisse
substitutũ nepoti nato ex filio suo expressa eni presumptio
facit cessare et scilere tacitam. l. final. C. de pac. conuentio.
ergo. preterea faciat. l. si vt certi. et l. si cuz vel in vtero. C.
de testa. mi. vbi si testator scienter posthumũ preterit nõ
videtur eũ vocasse ad suam hereditatẽ ita dicamus in p
posito nostro. cum testator sciuerit se habere nepotem ex
filio. et tamen vocauit substitutũ vr illum pretulisse suo
nepoti. et per cõsequens nõ haber doctrina raphael. lo
cum. Preterea adduco ad h singular. dictũ Guiliel. de
cuni. in dicta. l. tertia. C. d inoffi. testa. qd sequit ibi Bar.
Bal. et alij voluit enim ibi Guil. q̃ p cõtraria cõiecturã
mater videat renunciasse beneficio illius legis. sz i casu
nostro est cõtraria cõiectura cũ testator haberet filiũ et
nepotem et post mortẽ filii vocauit substitutũ ergo seqt
q̃ ex mẽte sua vr nepos exclusus faciat ẽt q̃ illud qd nõ
dixit testor non dicem⁹ nos sicut illud qd non dixit ptor
nec nos vt est tex. singu. in. l. si seruo. §. nõ dixit ptor. ff. de
acq. here. ergo sileãt fauces rapha. Et recte dixit guili.
de cu. i. d. l. iii. q̃ si apparet põt q̃ testor potuit instituere
et nõ instituit q̃ nõ habebit locũ ille tex. et adduco q̃ vo
luit. d. petr. de ancha. in psilio. xliii. vbi psuluit q̃. d. l. cũ
anus et similes leges fundate sunt sup psumpõe et piectu
ra et iõ si apparere põt de ɔ̃ria piectura non habebunt
locũ q. stabit maiori psumptõi volũtatis testõris et faci
at q̃ voluit lo. ro. psi. xxv. et qd voluit bar. bal. et sali. i. d.
. l. iij. et si qspiã dixerit q̃. d. l. iii. et. d. l. cũ anus et si lea fũ
date sunt sup fictõe ɔ̃ q̃s nõ admitit pbatio in ɔ̃riũ vt in
d. l. vnica i pri. C. de re. vxor. actio. rñdeo negãdo istũ q.
imo fundate sunt sup piectura vt expsse dicit tex. in. d. l.
iii. in. v. piectura pietatis ergo stabitur maiori piecture
tene mẽti ista ego tñ de hoc dixi sed nõ ita late in repet.
d. l. cũ accutissimi et ista nõ tradas obli. q. sũt quottidia
na. ¶ Item dixit hic Jo. an. multũ egregie dãdo intel
lectum ad. d. l. cũ anus et ad. d. l. cũ accutissimi et similes
vt pcedãt qñ est institutus filius testõris tunc. n. excludit
substitutus sz pone q̃ testõr instituit sibi heredẽ extneum
et substituit post mortẽ suã ticiũ q̃ mortuo herede non
excludit substitut⁹ pp existẽtiã nati ab illo herede extneo
et faciat rõ q. cũ. d. l. cũ anus loquat in filio testõris et
d. l. cũ accutissimi emanauerit ad interpretationem. d. l.
cũ anus sequtur q̃. d. l. cum accutissimi interpretata habe
bit locũ in casu. l. intrepetate et p ɔ̃ña in filio ipsi⁹ testõris
p id q̃ hr in aut. de fil. an. dota. instr. nat. §. si. et in. l. nihil
ff. de cõiungen. cũ eman. liber. et p ɔ̃ña iz. d. l. cũ accutis
simi ãpliauerit nũz nepotũ pnepotum et similium vt ibi
hr nõ tñ ampliauit qualitatẽ numeri et est indubitanter
celebris doctrina nihilominus mihi vr q̃ minie pcedat
et moueor hac rõe illaz affectionez presumit hre testator
ad filiũ heredis quã hũt ad ipsũ heredẽ prem ipsius fi
lij i portione eidẽ relicte iste est casus i. d. l. cũ anus ergo
sequitur q̃ qcũqz sit heres et grauat⁹ sit d restituen. post
mortem alteri ille substitutus excludit pp natiuitatẽ filij
illi⁹ heredis et p ɔ̃ña nõ solũ ãpliatus est numerus. sz ẽt
ãpliata est q̃litas et ita tenuit per ãpliora hac ãpliores

103 rões i. d. l. cũ accutissimi qcqd voluerit io. an. h. ¶ † Itẽ
glo. ista ɔ̃rit qd si iste institutus dedit bona eccle. nõ aũt
obtulit se et sua bona verum isto casu hẽat locũ iste tex. §.

sed hoc psiri. in auc. de san. episco. decidit q̃ nõ q. isto ca
su bõa eẽnt restituẽda substituto qnimo plus dico ego
q̃ si aliter diceremus daret mã et occasio fraudãdi substitutũ
q̃ eẽ nõ dz p ea q̃ supius latissime dcã sũt er. d. l. filie mee
emãcipate. ff. so. ma. secus qñ offeret psonã suã q. tũc trã
sirẽt bõa sua cuz psona vt in auc. ingressi et in auc. siqua
mulier. C. de sac. san. eccle. dicit ẽt glo. i. c. vt lex ɔ̃tinẽtis.
xxxvij. q. i. q̃ si ista daret bõa sua eccle. seculari q̃ venirẽt
bona pñtia nõ aũt bona futura d quo dic vt supius dixi
in tertia aitb⁹. ¶ Dicit ẽt gl. q̃ si liberi nascerent et post
eos morirẽt q̃ nihilominus veniret substitutus. c. raynu.
et. c. raynal. z de testa. et faciat qd hr i. c. si pt co. ti. li. vi. se
cus si testõr dixisset se hre filios p id qd hr in. l. vxorem.

104 . C. qñ dic. lega. cedi. ¶ Itẽ inqrẽti glo. ista dicit † q̃ qs
psumit maior et nõ psumit minor et iõ allegãti minorez
etatẽ incũbit onus pbãdi glo. est i. l. ná et postea. §. si mi
nor. ff. d iureiur. et i. l. ij. C. si minor se maior. eẽ dixer. atñ
doct. hic dãnãt istã gl. p tex. meliorẽ de iur sm eos i. l. cũ
te minorẽ. C. de pbat. et p id qd hr i. l. de etate et in. l. mi
nor. xxv. ãnis. ff. de minor. vbi pbatur q̃ allegãs se eẽ mi
norẽ nõ credit sibi nisi pbet minorẽ etatẽ et eodez mõ al
legãs se eẽ maiorẽ non creditur sibi nisi pbet se eẽ maio
rẽ et ego allego glo. meliorẽ de iur. i. c. psbyter. alias sig
psbyter. lxxviij. di. q̃ dicit q̃ allegãs se minorẽ dz illõ pro
bare sed opponitur sindic⁹ monasterij hic allegauit ma
iorẽ etatẽ illi⁹ pñtẽtis seu offerentis se et nihilominus si
lã minorẽ etatẽ nõ pbauit. ergo falsum est dicere q̃ alle
gãs minorez etatẽ teneatur illã pbare soluit hic. d. abb.
post alios q̃ iz sindicus mõasterii allegauerit maiorem
etatẽ tñ nõ fundauit se sup maiori etate sz fundauit se sup
oblatiõe scã p illũ offerẽtẽ se et bõa sua et dic hic. d. abba.
multũ egregie hã̃itari sing. doctrinã Inno. i. c. inotuit
d eo q fur. or. suscep. vbi dixit q̃ vbicũqz psumit q̃ solẽni
tas interuenerit ex aliq̃ psũptõe iteruẽiẽte q̃ nihilomin⁹
cessat illa psũptio solẽnitatis si appareat maior psũptio
i ɔ̃riũ dicit ẽt limitabit nisi eẽt negata sz i ɔ̃riũ allegat q̃
voluit Jo. an. i. c. fraternitatis d hereri. vbi dixit q̃ i pro
fessionẽ psumit maior etas et ad hoc allegat. c. i. z d regu
lar. et. c. i. d dispon. ipu. li. vi. et ad hũc tex. rñdet Jo. an. q̃
h fuit negata maior etas iõ nõ psumit et allegat. c. cum
nobis oli d electi. sz. d. abba. dãnat hãc doctrinã Jo. an.
et dic nõ pbari p. d. c. i. d regular. et. d. c. i. d despon. ipub.
li. vi. et rñdet ad. d. c. cũ nobis oli. q̃ nõ loquat eo casu q̃
exuberat iudicãtis officiũ vt i. c. cũ dilecti. §. d electi. et ita
resi̇det hic tãtus doctor. re hã. d. abb. vr errasse p tex. ad
hoc celebrẽ i. c. si forte d elect. li. vi. et adduco hãc celebrẽ
distictõz aut maior etas seu minor allegatur ad ifringẽ
dũ aut ad iustificãdũ et ad acgrẽdã administratõez aut
cõditionaliter aut pure. tũc aut i piudiciũ alteri⁹ aut nõ
in preiudicium alterius. pmo casu cuz allegat ad infrin
gendũ necesse est q̃ allegãti incũbat onus pbãdi per
tex. in. d. l. cũ te minorẽ et. d. l. de etate et. d. l. minor. xxv.
annis et si idẽ non pbaret succumberet p illa iura aut al
legatur ad iustificandũ et ad cõsequendã administratio
nem et tunc tenet pbare maiorẽ etatẽ põt exemplũ iudex
dedit tutorẽ pupillo et opponit q̃ talis datus tutele nõ
tenuit q. ille erat maiorẽ pupillo q̃ isto casu non credit
opponenti esse maiorez pupillo q. psumit p rõ iudicis
ar. c. in presentia de renun. l. herenius. §. gaio. ff. de tuto.
cum. si aut pponit cõditionaliter puta papa dixit cõfe
ras beneficium tali si erit etate idoneus et tunc opus est
pbare etatem idoneam. l. in fideicomis. §. cum polidius
. ff. de vsur. aut cõmisit pure et tunc si tẽdit in piudicium
alteri⁹ debet pbari alias secus ista fuit stupenda distin
ctio data a bal. post antiquos scriben. in. d. l. cũ te mino
rem q̃ distinctio fuit incognita. d. abba. hic et etiã i cogni
ta alias scribentibus tẽne menti. et etiaz scias q. gl. in. d.

105 c. presbyter. lxxviij. distin. † quesiuit de etate xpi et quan
to tempore predicauit xps et remittit se ad Jo. grisosto.
qui dixit q̃ predicauit tribus annis et. ego adduco glo.
sing. de

sing. de iure ciuili i. l. vsure. C. de vsur. q exponit illa vba p tepus e ipa vt intelligat p tribus ânis e ibi dicit glo. qd tâto tépore pdicauit âtixpus quâto tempore predica uit xpus tene menti. Dicit et glo. colligendo ex isto tex. q dubia pbatio nô releuat pbâtê e ad hoc quotidie al legatur iste tex. faciat. c. olim ex litis d rescript. Item dic et glo. q fallit fauore religionis vt dubia pbatio pbet. e hic doctrinâ dñauit hic. d. abba. dicês q fauore reli giôis nô debem⁹ afferre pjudiciû aliis e allegat. c. ex téo re. d. de for. ppet. i v. ita summa viduis e paupibus i iusti cia debitores q aliis iniusticiam facere nô dbemus. ego do pondero q sicut fauemus pie cause circa sentêtiâ vt i c. si. de re iudi. cû si. codê mô fauemus pbationi respectu pie cause iste est casus i. l. lege iulia petronia. ff. d manu miss. genera. quê tex. allegauit p sing. bal. i. c. cû sint partium iura obscura de regu. iu. i. vi. i suis addi. e i. l. pctus. C. d fid. instru. e in. c. dño guerrâ. §. pp̄terea i ti. hic finitur lex icipiût psuet. regni. cû ergo i casu nro simus i pia cau sa sequi q copietur via fauêa pbationi quâdo dubie faci at simile qd hr i. l. si pars de inoffi. testa. vnde isto casu p batio dubia non pcluderet qñ apte esset dubia sz si apte nô esset dubia qr aliquo adminiculo admirari poss tûc valeret pbatio in pia causa. arg. d. l. si pars i v. apte in quas dicit et glo. q pbatio dubia non releuat pbâtem ad hoc allegat bal. l. quotiês. §. siqs postea. ff. de heredi. isti. vbi dicit ex illo tex. vbi notat de dubia institutione vt fuit in iacob. e esau. bal. ibi dicit q dubia pbatio iterpre tatur p pbâtê e dicit et glo. singu. hic faciat simile qd hr in. l. veteribus. ff. de pac. e i. l. qcqd astringêde. ff. de vb. oblig. vbi intrepretatio fit pcû q stat p pctu impurandû l. a. sibi quare pventionem aptius non expsserit. c. p eum de regul. iur. li. vi. e faciat simile qd voluit guid. d suzar. quê discipul⁹ ei⁹ arch. refert e sequi i. c. si qs suadête. xvii. q. iiij. vbi dixit q i materia pctus appellatôe filij nô veni unt filie sequi Jo. de imo. i. c. potuit d loca. ad fi. referens se ita i qôe facti psuluisse. e adduco ray. d forliui. e ang. vbi idê dicût i. l. tres fratres. ff. d pac. e adduco optimû simile qd voluit bar. in. l. liberoz. ff. d vb. signifi. vbi licet appellatiôe liberoz veniât nepotes e similes ne ibi actû illô ê vû qñ expssio fit a iure secus si expssio fiat ab homi ne i pctu qr tûc nô veniût e fit intrepretatio p phêtê ita est dicêdû in casu nostro. ¶ Itê iqsitû ista gl. allegat. l. siqs itêtôe. ff. d iudi. vbi pbat q si libellus est dubius stat in terpretatôi libellâtis e hr in. c. cû ad sedez. d resti. spolia. vbi est gl. elegans e dixit bart. in. d. l. siqs q eo casu quo agens declarat libellô dubiû non exigit ptia citatio e est rô vrgês qr illa declaratio non facit nouû libellû qr de clarans nihil de nouo inducit. l. heredes palam. §. sed si notâ. ff. de testa. e faciat q voluit guilie. de cuni. in. l. edi ta actio. C. de eden. vbi idê dixit q declarâs libellû nô dr nouû libellû pducere e si ex dispôe statuti debeat solui gabella p pductôe libelli e fuit soluta qñ libellus fuit pductus q si postea declarat non soluetur alia gabella e faciat q pulcre voluit bal. in rubrica. C. de re. pmut. e faciat tex. i. c. i. d sum. tri. e fid. cat. e ibi refert. d. domini.

106 oldra. psuluisse † q si datus est terminus ad pducêdum articulos qs pduxit articulos i termino q nihilominus post elapsû termini poterit illos declarare p illû ex. qr d clarâs nihil de nouo adducit e hâc doctrinâ voluit bal. in. l. i. §. huius studij. ff. de iusti. e iur. lz de psilio oldra. nul li fecerit mêtionê ego dixi i repet. rubrice. C. de fid. instru. vide ibi e dixit bal. i. d. l. siquis itêtiôe. q si agens semel declarauit dubium libellû non admittit amplius ad de clarâdû e dicit fore gl. i. l. quicqd astringende de vb. ob liga. e dixit et ibi post bar. q lz agês possit declarare du bium libellû nô tñ poterit illô declarare heres eius vt ê glo. sing. in. l. pomponius scribit si frumêtû. §. fi. ff. de rei vendi. est tñ admiratiôe dignû qr psona heredis e testa toris cêsent vna e eadê psona e sermo testatoris psumêt et sermo heredis vt i auc. d iniur. a mo. psti. e p gl. in. c.

singnificauit de rescrip. atñ illud id est qr illô q pcernit idustriâ e aiuz vnius nô potest fieri p substitutû. l. vnica. §. ne aût. C. de caduc. tollen. l. inter artifices. ff. de solut. c.

107 fi. de offi. delegat. cû si †. ¶ Dixit et bal. i. d. l. si quis e et bar. q lz libellus sit dubius e nô fuerit declaratus per li bellâtem tñ poterit ferri sñia ex tali libello dubio si p p bationes inde factas est declarat⁹ e allegat. gl. i. l. i. §. si agentum. ff. depositi. quâ gl. idê bal. in. l. vt pscriptio. C. de an. except. dixit eê singul. re va est glo. similis in. l. i. i princ. ff. de eden. vide ibi e bar. bal. e alios. e si mihi dica tur pone exêplû quo declarabitur libellus dubius p p bationê pôt dici ego petii seruû mihi deberi e nô expssi quê seruû e in pbationibus ego pbaui seruû in indiui duo dberi mihi q tunc feretur sñia ea tota difficultas agêtis est circa pbationê gl. in. l. cû pbatio. ff. de pbat. e iô glo. q reputat sing. in. c. ecclesia sancte marie de psti tut. dixit q sñia lata sine medijs est nulla ipso iure. medie aût sunt pbationes e adduco ad pdicta. c. cû dilecti de accusat. vbi pbatur q vbicûq psessio est dubia e pôt se hêre ad bonû e malû tûc pôt fieri interpretatio quo ad bonû dûmô interpretet psessionem e illâ nô pimat vt ibi est tex. quem ad hoc ibi reputat sing. vide q ibi dixi e di

108 xit multû sing. d. pet. d ancha. quo ad. d. l. si qs † q si act⁹ regulariter hêt se ad malû e nô ad bonû e ex aliquo ex trinseco posset se hre ad bonû q tûc admittit interptatio e ponit exêplum aliquis dixit q dilapidauit bona eccle. istud dilapidare regulariter sonat ad malû. l. impres. ff. de appel. c. venerabili de offi. delegat. c. lz hely. de sim. in v. dilapidauit tñ pôt fieri interpretatio ad bonû q dila pidauit expêdendo in pias causas e in alimonias egêtiû niaz dicit et ibi. d. petr. q eo casu quo libellus est certus e p aliquod accidês poss reddi ia aliû q tûc nullo mô stat interpretationi actoris e est mirabile ad intellectû d. l. siquis. e adducit etiam illud q voluit Bal. in. l. non solum. §. sz vt pbari. ff. de oper. no. nûc. vbi dicit q si act⁹

a pôt se haberi ad bonû e malû q capitur ad bonû ^a ne ex cludat delictû e optie facit q voluit innocen. in. c. dudû el. ij. d elect. e ista sunt memorie tenenda p declaratiôe

109 istius gl. e. d. l. si qs. ¶ Item dicit isto glo. † qd si testôr instituit piam causam e substituit q isto casu ingressus monasteriû non excludet piâ câm. e est rô qr puilegiat⁹ nô vtit puilegio suo p alium puilegiatû auc. quas actio nes. C. d sac. eccle. tollat gl. ista tex. i. auc. d sancti. epis. §. sed hoc presenti. e est ratio qr nô dz discoopiri vnû alta re ad hoc vt copiat aliud sz qr ista glo. regrit altiorê ida ginê. iô expediâ aliqs glo. prius e postmodû ad securi tatê dclarabimus gl. istâ q maz côtinet quotidianâ. e q dê dicit glo. ista qd inqsitû erat dubiû d etate e qd iudex ex officio suo debuit qrere d etate qr cû diceretur qd eêt minor ânis erat equiuocû iô debuit ex officio suo pres in terrogare mouet ex eo qd hr i. l. vbicûq. ff. de iterrogat. acti. in. c. cum Joannes heremito. C. d fide instru. e. c. iudi cantê cuncta rimari oportet. xxx. q. v. e adduco ego quod pulchre voluit. d. Ant. referens fuisse obtêtum i facto q et post pclusuz in câ pôt iudex interrogare ptê si habeat instria ad fundandaz intentionê eius e hoc eqtate suadê te. ita dixi in. c. i. de iudi. e i. c. i. de lit. pte. e i. d. c. cû Jo. here. e faciat gl. q reputat sing. i. c. i. i. v. absêtia de elec. li. vi. qz refert pe. de anch. ibi audisse allegari pro sing. a Bal. doctore suo vbi pôt ex officio suo requirere si asse rês se pcurem e qd habeat mandatuz vt illô pducat ne iudicium reddat illusoriuz e adduco tex. in. c. causamqz de iudic. vbi est text. melior de iur. p decisione illius glo.

110 vide que ibi late dixi. Dicit etiam glo. ista † q iudex pôt ex officio suo repetere testes vt declarent dubiaz eoz testi ficationez allegat q habetur in. c. cuz clamor de testi. re va est ibi glo. magistra e voluit hoc Inno. in. c. p tuas d testi. e re va hoc dcm emanauit a fonte iuris vberrimo vz a glo. in aût. de testa. §. qr vero coll. vii. q ad hoc repu tatur sing. e de ea facit festum ibi ang. e idê ang. in. l. ij

a ¶ Ad bonû. Adde spe. i ti. de arbi. §. viij. e in ti. de psû. §. ij. in pn. pro quo vide doc. in. l. barbarius de off. pto. vbi p multos câus discurrunt.

ff.de duo.re. ⁊ si dicitur non pōt fieri post publicatū processum per cle.ii.de testi.c.fraternitatis.c.intimanit.c.de testibus co.xi.qr ad hoc rūdetur q timor subornationis testium q psumitur adesse pti cōducēti cessat in iudice.qr lex cōfidit se de ministro suo.vt sine timore subornationis ex officio suo repetat testes ipsos in argumentū facit.l.ij.C.de offi.ciui.iudi.vbi est tex.sing. ⁊ faciat in argumē. mū i.l.ampliorē in princi.C.de appell. ⁊ sing. sm Bal. ibi habetur q si pars ē absens q nihilominus iudex ex officio suo pōt recipere testes qr i eo non psumitur adeē timor subornatōis ⁊ ibi Bal.dat quandā cautelā quam dicit eē nouā vide ibi ⁊ p ista limitatur q hētur in.c.preterea de testi.cogen.vbi testis pōt declarare dictū suum in ptinēti unqz loquatur cū pte qr illō nō pcedit in iudice.qr in eo nō psumitur subornatio tene mēti istā glo.sic declaratam qr declaratur p istu qd hētur in.d.§.qr vero ⁊ i.d.c.

111 cum clamor. ⁊ in.d.c.p tuas.posset tñ dici † q si cōis vsus loquendi declararet dubiam testificationē testium q tunc nō eēt necessaria cautela istorū gl.qr dictū testis dz intelligi sm cōez mōuz loquendi singularis est glo.in.l. stipulatio ista.§.hi quoqz ff.de vb.obligat.voluit ibi bar. qui ad hoc allegat Inno.in.d.c.cū clamor tene menti. ¶ Itē dicit ēt glo.q in hac substitutione est dare casuz in quo nō veniūt restituenda oia bona ⁊ allegat auc.res q C.cōmu.delega.vbi fit reseruatio in certis casibus vt nō oia veniunt restituēda vt ibi hr.ego addo vnū qd singulari erit notu dignū lz a scribētibus hic nō fuerit dictū nec ēt cōmuniter a docentibus apponitur i.d.auc.resqz vz q illa auc.nō hēt locū in materia feudorum ⁊ p pñs restringenda est ad casuz de quo loqtur ista fuit celebris doctrina bal.in.c.i.§.donare in ti.qualiter oliz feud.pot.alien.vide ibi p eū ⁊ dixi ego i repet.rubrice de reb.eccle.nō aliena.vbi videre potes ⁊ ēt in Joannina nra nec ēt hēt locū.d.auc.in phibitionē expssam alienatiōis loqtur.n.tex. ille in tacita phibitione alienationis quo casu nō cōphēdūtur casus ibi expssi sz vbicūqz testator expsse in testō suo phiberet alienationē tūc nō hēret locum.d.auc.ita egregie dixit bal.i.d.c.i.§.donare.dixit tñ celebris doctor.d. pau.de castr.in.l.fi.§.fi C.cōmu.delegat.q lz interim valeat alienatio vt in.d.§.fi.illō est vnum in tacita phibitione alienatiōis nō tñ hēt locū i expssa phibitiōe alienatiōis ⁊ dicit eē nouā doctrinā ⁊ ēt cōsuluisse.nihilominus de Bal.cuius fuit hec doctrina in.d.§.donare.nullam fecit mētionē ⁊ tñ verecūdū fuit tāto doctori maxime cum fuerit ⁊ dis.ipulus ⁊ fortius.d.Bal. ⁊ eodē mō dicas q non reuocatur res aliēata posito q testator expsse phibuerit illā aliēari si illa phibitiō erat occulta iste ē casus sin. sm bart.in.l.i.fi.§.fi.ff.de leg.ij.quo casu valebit alienatio tene mēti ad limitatōnem huius dicti.d.bal. ⁊ hēt ratio nē dictū eius qr expssum facit silere tacitū.l.fi C.de pac. cōuēt.qñ illō tacitū est ex speciali puisiōe secus si cēt ex puisiōe iuris cōmunis ita egregie dixit bar.in.d.l.fi.C.de pac.cōuent. ⁊ ad hō allegat sing.gl.l.l.ij C.de iur.emphi. tene mēti vid q dixi in.d.repet.pfate rubrice. ¶ Itē not.

112 ēt ex glo.ista † q appellatiōe heredis venit filius vt hr i .l.ēt.ff.so ma.vbi est glo. ⁊ i.l.ex facto.§.fi.ff.ad trebelli. vbi ēt est glo. ⁊ ille due glo.sunt solitarie in iure ⁊ faciut illō q magnanimus scripsit apostolus ad galatas filius ergo heres. dicit etiaz glos.q ēt appellatiōe hedis venit heres extraneus.l.i.cōuēti.dibus.ff.de vb.signifi.l.in materia libus.C.de legat.sz in casu isto nō venit heres extraneus qr si veniret heres extraneus seqretur q nūqz eēt locus substitutiōi.nā semp substitutus excluderetur qr testator semp decederet cū herede vt.l.i.§.an bōa ff.de iure fisc. ⁊ hr in auc. preterea.C.vnde vir ⁊ vxor. ⁊ sic nūqz quis decederet sine herede maxie stāte statuto aut cōsuetudiōe loci vt est hic in hac celebri ecclē.beati petronij boñ.vbi viget cōstituto q dicta eccles.succedat oibus ⁊ ciuibus ⁊ forensibus decedētibus sine agnatis ⁊ cognatis ⁊ p pñs est hic gl.valde sing.ad hoc ppositū vz q lz appellatiōe heredis veniat filius heres ⁊ extraneus nihilominus pp euitādum absurdū venit filius ⁊ nō extraneus ⁊ ad hoc est bñ notanda vt pp euitādū absurdū improprietur vocabulū ad hoc faciat tex.i.l.pr seuerinā.§.cōditionuz verba.ff.de cōditi. ⁊ demo. ⁊ gl.in.l. ⁊ puto.ff.famil.hercis. ⁊ tex.optimus ⁊ sz ang.sing.in.l. ⁊ pculus.ff.de vsufr. ⁊ tex.in.l.si cū antea .C.de dona.an nupt. ⁊ glo.in.c.cōstitutus de relig domi.

113 ⁊ pulcre dixit Bar.in.l.i.ff.de cōdi. ⁊ demō.† q pp euitādū absurdū hec dicto si ponitur p cāusis ⁊ faciat gl.in.l. si pr.ff.de vulg. ⁊ pupi. ⁊ q voluit Cy.in.l.nō dubiū.C.de legib.tene menti qnimo plus dico q cōsiderata mā subiecta illō vbū sine herede itelligitur.i.sine filio masculo qr ac tus actiuorum sunt i patiēte hīt dispositō vt i.l.ij.h.scribitur de a in apō aristo. ⁊ l.ij.ff.de sta.homi. ⁊ faciūt ille due glo. solitarie vz i.d.l.ēt ⁊ i.d.l.ex facto.§.fi. ⁊ ad hoc adduco tex.l.c.i.de suc.feu.i vsib.feu.i v.sine herede ⁊ tex.met ibi exponit ipsuz dicens sine herede.i.sine filio masculo ⁊ vl di ego supioribus ānis qdā scriptu in quadā extrauagāti incipiēte volētes q ē i regno nro sicilie q qdā.d.gualterius doctor nēpe re ⁊ fama in regno illo famosissimus q fuerat discipulus.d.Bal cū legebat papie ⁊ dicebat illum tex.fore ad hoc sing. ⁊ vnicū ego nūt repetēs ⁊ cōmētās.d.extrauagan.volentes quā intitulaui ad gloriam ⁊ honorē Inuictissimi regis Johānis aragonū ⁊ sicilie regis dicebam q erat tex.vltra illū i.c.i.in ti.incipiēte lotrarius impator eugenio pape ⁊ vniuerso populo in vsib.feud. vbi est tex.similis i v.sine herede ⁊ exponitur sine filio masculo ⁊ adduco tex.l.c.i.§.rursus ⁊ i.§.si fuerit i ti.qb.mo. feud.amit. ⁊ i.c.i.de benefi.femi.i v.sine herede i vsib.feud. ⁊ in.c.i.in ti.de duob.fratri.de nouo benefi.inuesti.i v. sine herede ⁊ adduxi ēt.c.i.in ti.de eo q fi.fecit in v.sine herede ⁊ l.c.i.i ti.quēadmo.cōtrouer.termi.debe. ⁊ in.c. feudū i ti.si de feud.defun.fuerit cōtrouersi.i v sine herede ⁊ l.c.i.§.ij.alias.iti.i ti.q feud.dar.poss. ⁊ vidi in ptigēria facti pluribus vicibus dubitari de hoc nec repi aliquez ita accumulate nirisse nec legēdo nec cōsulēdo.ego autē vt aleuiarē posteros a laboribus ⁊ sudoribus pgsim tūc totū libru feudorum ⁊ collegi oēs tex.de hoc passu loquētes ⁊ apposui i.d.extrauagan. volentes. poteris ibi videre. ⁊ istu addo ad ea q nimus est scribere lo.ro.in.d.l.ēt. ⁊ ad eūdē ⁊ ad alios scribē.l.d.l.ex facto.§.fi.ad trebelli. ⁊ p pñs attēdēdu erit mā subiecta qualiter intelligatur illō vbū sine herede faciat ⁊ Bal.in.c.si pr de testa.li.vi.i repetit.vbi qsiuit de significato horum verborum si decesserit sine herede ⁊ ego dixi i repetit.l.cū accutissimi.C.de fideicō. in v.sine herede nō tñ tūc tpis erāt nobis cognita tot iura feudalia de hoc loquētia tene mēti qr tpe suo debūt tibi de lana ⁊ lacte iuxta illud qd pclare scriptū est psalmo fructuz dabunt tempore suo. ¶ Nunc opportune se

114 offert declaratō glo.quā supius premiserā.† vnde qrit ista glo. si fuit facta substitutio pie cause ⁊ institutus ingrediatur monasteriū vtruz ingressus monastery excludat illā piam causam substitutā. ⁊ decidit glo.ista quod nō.qr nō debet discooperiri vnuz altare vt cooperiatur aliud ⁊ qr priuilegiatus nō vtitur priuilegio suo cōtra aliud priuilegiatū in auten.quas actiones.C.de sac.sanc.eccle. c.super spoliatōe de ordi.cogni.alias de cau.pos. ⁊ propriet.l.iubemus.C.ad trebel.cum si. ⁊ mouetur glo.ista ad sic dicendū p.§.sed hoc pñri.in auc.de san.episc.colla.ix. doc.oēs scribē.hic aliter nō ponderant modū loquendi per istā glo.iudicio meo fortasse nō insolentissimo glos. istu male ponderauit.d.§.sed hoc pñri.ibi.n.tex.ille loquitur eo casu quo substō facta est in redēptionē captiuorum vel in alimenta pauperū quo casu limitatio illa restringenda est ad casum de quo loqtur.qr exceptio firmat regulaz in casibus nō exceptis.nō nūt ampliat ipsaz exceptionē.l. nā q liqde.ff.de pe.le.l.in his.ff.de legi.c.in nra.de sepu. in v.exceptis armis. ⁊ ego ⁊ qd voluit.d.Anto.ibi ⁊ faciat gl.egregia. ⁊ qd ibi voluit Bal.in.l.i.C.de cōdi.ide.

ergo

¶ Demō. vbi vide.d.bar.so. idē dicentes. ⁊ vide frā.are.in l.fideiussor.§.fi.ff.de fideius.l.iij.ff.de le.i. ⁊ vide.d.alex.de imol.in.l.si ita qs pmisit.de ver.obl.q de ista dictōe multa dicunt.

ergo extra illos duos casus. vz in redemptionez captiuo
rum et pro alimentis pauperum stabimus in dispositio
de iuris cōis. l. si extraneus. ff. de cdi. ob cau. l. cōmodis.
ff. de libe. et posthu. cū si. et dixit rōnem spālitatis. nā illa
exceptio pro redēptione captiuoz hz hoc precipuum ne
xpiani captiui apud infideles efficiantur infideles et reli
quant sanctā fidem. et per consequens continet quādaz
specialitatem fauore fidei argumento eius quod habet
in. c. in fidei fauore. de hereti. lib. vi. et eodem modo ha
bet precipuam specialitatem exceptio de alimentis pau
perum ne moriantur fame. c. pasce fame morientē. lxxx
vi. di. ergo non dz fieri extensio extra istos duos casus. et
per cōsequēs gl. ista nimis ample locuta est poterat dici
nimis coge pecus. posset tñ argui pro glo. et sequella di
centium et scribentium hic qd in his que sunt fauorabilia
fit extensio. vt est glo. egregia in. l. illud. C. de sac. san. ec.
Bar. in. l. si constante. ff. sol. ma. habet in. l. si furiosi. C. d
nup. tex. melius de iure in. c. cum dilecta. de confir. vti. vl
inutil. fm. d. Abbas. ibi et apud legistas est tex. melior de
iure in. l. his solis. C. de reuocan. do. vt Bal. ibi verbis
vide ibi lz ponat dictio taxatiue nihilominus fit extēsio
habet in. l. ob es. C. de ṗd. mino. et in. l. ita nobis pudor.
C. de adul. et glo. que reputat singu. in. c. i. de tempo. or
di. et quali. ordi. libro. vi. et quod habet per Cy. Ja. bu.
Bal. et alios in. l. i. C. de interdi. ergo sequit qd posito qd
ille tex. apponat illas duas exceptiões nihilominus fiet
extēsio ad alios et sic nō posset sustētari glo. et dicta doc.
tñ ego rñdeo intra illa et gl. illas ṗcedere eo casu quo est
omnimoda eadē rō. qr similiũ idē est iudiciũ. c. translata. d cō
sti. c. inter corporalia. de transla. ṗla. sed in casu nr̃o non
est omnimodo eadem ratio. ergo sequit qd nullo modo
fiet extensio. et per cōns insiciari nō pōt qn glo. ista parũ
appensate locuta fuerit. Ideo posset sibi dici diu cogita
anteq̃ verbum proferas. c. ponderet. l. dis. vide tamen q̃
115 dixi in Roānina mea. ¶ † Procedo vlterius glos. ista
vult qd non detrahat sibi falcidia. qr priuilegiatus non
vtitur priuilegio cõ alium priuilegiatuz operepreciũ erit
videre veritatem huius passus. et qdem Ang. in. d. §. sed
hoc pñti. in ver. vltimo no. ex versi. finaliter qd lz in legatis
pijs vel factis ecclesijs vel monasterijs vel alijs pijs locis
non detrahat falcidia. vt in auc. similiter. C. ad. l. falci. et
in corpore vnde sumit. tñ dicit illud esse verũ qñ est pso
na priuata. secus aũt dicit qñ est persona religiosa vel ec
clesiastica vel ecclesia vel monasteriũ vel alius pius locus
qr tunc poterit detrahere falcidiam. nam in priuilegiiz
pie cause eius vel ecclesie et similium qd non detrahatur si
bi falcidia. vt in. d. auc. similiter. sed nō est inuentũ qd nō
detrahat sibi falcidia qñ illa debet ecclesie aut monaste
rio. aut pie cause. aut similibus locis. et est rō fm eum qr
priuilegiatus nō vtit priuilegio cõ similē priuilegiatũ. et
allegat qd hr in. d. auc. quas actiões. et re vera trepidus
loquit. qr per verbũ forte. et per consequens nō asseruit
animi clarũ eẽ. qr p verbũ forte rñdent sepe periti vt di
xit glo. in. l. si duo. ff. de arb. nec vz dubia rñsio q̃s cōsultor
facit per verbũ forte. l. in substōnē. ff. de vulg. et pup. et qd
voluit ibi Ang. et dixi ego sup gl. in. c. i. al's. y. s. de testa. q̃
alle. illud euāge. si me cognouissetis forsitan et c. lz rap.
cu. in. l. i. §. ad municip. ff. ad. l. falc. refert Dy. de eis illis
ita tenuisse et ēt Alber. de rosat. in. d. auc. similr. C. ad. l. fal.
Joā. de imo. in. d. §. ad municip. ñ. sequit eandē partē. et
ad hoc adduci posset qd olim de iure antiquo in legatis
pijs poterat detrahi falcidia. vt in. l. ticio vsufructus. ff.
de cdi. et de. et faciat qd voluit ibi Bar. quo casu res d fa
cili reuertit ad suam nāmvt in. l. si vnus. §. pactus ne pe
teret. v. qd in spē. ff. d pac. c. ab exordio hũ ane nam. xxxv.
dis. qnimo p improprietatē et subauditũ sensum debemus
excludere legũ correctionē. vt est gl. sing. in auct. ex testō
C. de coll. et tex. in. l. si serui viri. C. de noxa. et p cōns detra
het falcidia de pijs relictis. et adduco qd voluit Bal. in
l. si. C. de sa. san. ec. vbi dixit qd vna ecclesia pscribit ctra

aliã. ergo. et faciat ēt rō. qr minor restituit aduersus aliũ
minorē. l. iij. §. minorem. ff. de mino. ergo et eodē mō erit
i ecclesia faciat ēt gl. ista. sed. d. et cōsciculus meus Abb.
hic sequit hanc ptē. et refert distinctionē Bar. in. d. auc.
quas actiões. C. de sa. san. ec. et ēt refert celebrē doc. d. frāc.
de alberg. cōsulendo hanc partē tenuisse. dicit tñ qd gl. de
hoc dubitauit et nō firmauit pedes in. c. pontifices. xij. q.
iij. sed Lu. ro. in reper. d. auc. similr dānauit doctrinā Ang.
nullā tñ mentionē de Dy. nec de Alber. de ro. nec d frā.
de albe. nec ēt de. d. Abb. hic fecit. qr sepenũero alle. eũ
sub gñali noie modernoz. ego vidi hanc. q. de facto et vi
di cōsiliũ per quēdam qui allega. Lu. ro. in. d. auc. similr. et
aliud nō dicebat nisi illud qd ibi dicit Lu. ro. et cũ essem
requisitus ad subscribendũ me illo cōsilio rñdi qd Albe. de
ro. et Dy. et Rap. cu. et Jo. de imo. et Abb. hic et Frā. d
alber. tenuerũt cõriũ. et i suo reddito cōsilio ille doctor nō
viderat aliquē de eis. et pp hoc nō erat potens tollere il
la. sed illos d medio alr subscribēs nō videret laborasse
ēt istũ passoz et iō requisitus fui vt apponerē manus et co
piose cōsulerē. et ita feci. lz ille se excusaret qd nō dignaba
tur alle. d. abb. ex quo erat ctemporaneus sibi. ego rñdi
in cōsilio meo qd vanũ dicebat. cõriũ fecit. qr iā allegauit Lu.
ro. doctorē sui tpis et moderniorē. et. d. Abb. q erat anti
quior recusabat allegare hũit pp hoc me odio capitali. sed ego
tñ cōsului cõ Ang. et cõ reliquos et dicebā qd iniquũ Ang.
dixerat qd priuilegiatus non vtitur priuilegio contra si
milem priuilegiatũ. ego rñdi negādo qd h eēt similis ṗuile
giatus in casu isto. imo cõriũ erat vius. qr lz vnus eēt ṗui
legiatus i gñe. tñ alter erat ṗuilegiatus in spē. et iō spēs de
rogat gñi. c. i. de rescrip. c. gñi p spēz. de re. iur. li. vi. l. ali
menta. §. basilice. ff. de ali. et ci. le. et feci plura fundamēta
q̃ videre poteris i roānina nr̃a vbi plene casuz istũ tetigi
116 et iter alia assũebā h fundamētũ incōuincibile † vbicũq̃
duo sic se hñt qd vnus est ṗuilegiatus in gñe et alter est ṗuile
giatus in spē. tũc ṗuilegiatus in spē ṗfert ṗuilegiato in
gñe. casus est elegās in. l. si. ff. ex q. cau. ma. in inte. resti. lz
ista pia cũ est ṗuilegiata in spē. vt est casus in. d. §. sed h
pñti. lz alia ecclesia ē ṗuilegiata in gñe. vt in. d. auc. simi
liter. ergo species ṗferenda est generi tene menti. ¶ Hoc
est vnũ summopere cōsiderandũ. qr doc. hic et etiam in dcō
§. sed hoc presenti loquũtur non solũ de ecclesia substitu
ta. sed etiã de pijs locis vt voluit ista gl. et p cōns sentiũt
idem erit in hospitali substituto ex quo sequit qd iura q̃
ṗuilegiāt mōasteria ecclesias et pia loca videntur ṗuilegia
re ēt hospitalia. istud ṗbatur in tex. meliori de iure in. l.
lege ōia priuilegia. C. de epis. et cler. et faciat ad hoc. c. si.
de testa. et. c. ex lris. de consue. et qd voluit Pe. de anch.
ibi. d. Abb. et alij ego ad plenũ ibi dixi ṗbat in. c. grādi.
de sup. ne. ṗla. li. vi. voluit Lap. quem refert et sequit do
mini. in. c. i. §. hec aũt. de elect. li. vi. et egregie dixit Bal.
in auc. licentiam. C. de epis. et cleri. qd sicut plati ṗsumi
tur locupletati de rebus ecclesie eodem modo et rector
hospitalis. al's in facto ita consului apud regium et etiā
singular dixit Inno. in. c. cũ ad sedez. de resti. spo. qd sicut
assignantur pertinentie ecclesie eodem modo assignant
et hospitali. et dixit Hos. quem referunt oēs in. c. cũ sit ge
nerale. de fo. cōpe. qd sicut cōmittit sacrilegiũ cõ bona ec
clesie eodem modo cõ bona hospitaliũ et qd no. per scri
ben. in. c. cōquestus. eo. ti. et pulchre dixit Bal. in. l. si qs
ad declinandam. C. de epis. et cle. qd sicut ecclesie gaudēt
immunitate vt fugientes ad eas non possint inde extrahi.
eodem modo et fugientes ad hospitale allegat ita dixis
se Arch. in. c. diffiniuit sancta sinodus. xvij. q. iiij. et idez
Bal. in auc. h ius porrectũ. C. de sa. sa. ec. dixit qd sicut in
alienandis rebus ecclesie requirit solēnitas qd eodē mo
do in alienandis rebus hospitaliũ. et dixit idem Bal. in
c. de quarta. de prescri. qd sicut ecclesia in ṗscriptiōe gau
det ṗuilegio quadraginta ānoz eodē mō et bona hospi
a taliũ.ᵃ et dixit pe. de anc. in cle. i. d in integ. resti. qd sicut
ecclesia aduersus lesionem restituitur in integram ita et

a ¶ Hospitalis addc. d. alex. d imo. in cōsi. cxx. in. i. pte et i cōs. lx. in. ij. parte et facit qd voluit pau. de cast. in cōsi. cclxxxviij. q̃ oino videto

hospitale. & idem .d.petr.in cle.causam de elect.dixit ꝙ
hospitale gaudet beneficio illius cle. & idem dixit in cle.
dispendiosaȝ de iudi.vt hospitale gaudeat priuilegio in
cle.dispendiosaȝ sicut & ecclesia dixit tamen bal.in.d.au
ten.hoc ius porrectum.istud ꝓcedere in hospitali publi-
co puta qn̄ est fundatum auctoritate episcopi secus in
hospitali priuato qḋ sepenumero nobiles faciūt in suis
domibus & allegat glo.valde singu.in.c.quidā.xvij.q.
ij.& qḋ voluit ibi archi.faciat qḋ idem Bal.voluit in.l.
orphanotrophos.C.de episco.& cleri.tene menti ista vt
de q̄ latius dixi in.d.c.ex litteris de cōsuetudine. ¶ Itē
referunt hic scriben.questionē federi.d̄ seni.cōsil.clxxiij.
sub istis terminis item federic.de seni.dubitauit de qua-
dam cōtingentia facti.& cōsuluit subtilissimū doctorē.
d.Io.de paglierentibus doctor.seneñ.ita qḋ volebat in
strui ab eo de illa questione.Et erat sub istis terminis.
statuto cauebat ꝙ bōa homicide applicarent heredib⁹
occisi accidit ꝙ qdā ꝓfessus religionē habebat filiuȝ na-
turalem.& fuit iste religiosus occisus dubitauit vtrū bōa
occidentis applicarētur filio naturali illius professi occi
si an applicarentur monasterio in quo cociīsus fecerat ꝓ-
fessionē & ad cōsultationē federi.respondit iste.d.Io.ꝙ
debebant applicari filio naturali illius professi. & moue
bat p.d.l.ex facto.§.si.ff.ad trebel.mouetur etiam qꝛ ꝓ
prie & stricte appellatiōe heredis venit filius licet large
veniat heres extraneus vt.l.in cōuentionib⁹.ff.de regul.
iur.l.in annalibus.C.de legat.allegat etiā istū tex.ꝙ ap-
pellatiōe hr̄dis veniat filius bene faciunt glo.in.d.lege
ex facto.§.si.& i.l.etiam.ff.so.ma.nec fuit ausus Federi.
de se.cōtradicere respōsioni & decisioni eidē date ad Io.
fuit sane doctor excellēntissim⁹ sȝ pax prudēs. Itē referūt
hic scriben.ꝙ federi.de senis sȝ tunc nō fuerit ausus cō-
tradicere nihilominus postea in alio cōsilio qḋ in ordine
est.xxxv.disputauit ꝯtriū vbi ponit questionē statuti di-
sponebat ꝙ bōa homicide applicarēt heredibus occisi
modo quidā religiosus erat monachus vnius monaste-
rij & per abbatē illius monasterii fuit dputatus prior in
quodā prioratu subiecto illi monasterio qui poterat re-
moueri ad libitū abbatis iuxta ea que habēt in cle.qꝛ re-

117 gulares de supple.negli.ꝑla.† hēbat monachus iste quē-
dā filiū legitimū.& tandē occisus est fuit dubitatū i facto
an bōa occidētis applicanda venirent monasterio cuius
antea erat monachus an prioratui in quo monach⁹ ille
erat prior tpe occisiōis an filio suo ltio.& qꝛ ꝯsiliū illud
est satis lōgū et quā ꝓlixum ergo i paucis refero ipse ar
guit pmo ꝙ debeat applicari monasterio.mouet p istuȝ
tex.mouet etiam qꝛ quicquid aquirit monachus aqrit
monasterio.c.cum oliȝ de priuilegi.c.statuti.xviij.q.i.mo
uetur etiam qꝛ licet aliquis sit in alio loco nihilominus
attenditur locus ad quē regulariter est dstinatus.cle.ne
romāi de elec.l.ex facto.§.rex.ff.d̄ heredi.insti.licet ergo
iste esset in illo prioratui & tamē ex quo erat remouibilis
& reuerti debeat ad primum monasteriuȝ habetur p in-
de ac si mortuus esset in pmo monasterio.arguit postea
ꝓ prioratui qꝛ ex quo mortuus erat in illo prioratui de-
bet attēdi locus in quo mortuus est vt ibi postea arguit
i fauorē filii ꝙ appellatione heredis venit filius allegat
istū tex.& .d.l.ex fcō.§.si.deiñ dcidit in fauorē monasterij
& in fauorē prioratus vt illa bona veniant diuidenda in
ter monasterium & prioratū & per ꝯño determinauit ꝯt
um eius qḋ voluit Io.pagliarē.Ego cōsidero vnū etiā
habere ꝙ federi.de senis prius determinauerat istaȝ.q.
ꝯ filiū vt apparet ex ordine cōsiliorū.postea vero cū sup-
uenisset hec questio nō sub meris terminis fuit questio-
nis & miror vehemēter ꝙ cōsuluerit Ioan.pagliaren.d̄
eo ꝙ alias cōsuluerat ꝯtriū & p ꝯño videt ꝙ vltima sua
opi.videt approbata ab eo videt enim seq decisionē Io.
pagliarū.nisi dicat ꝙ non ausus fuit cōtradicere decisio
ni Io.prefan.sed.d.petr.de anch.in repeti.c.canoñ.sta
tuta d̄ cōstitu.refert istaȝ questionē & nihilominus distin

guit hoc modo ꝙ aut ille ꝓfessus ante ꝓfessionē istituit
filiuȝ naturalem.& postea occisus est ꝙ bona homicide
applicant fisco & nō applicant mōasterio.aut instituit il
lum filium in re certa.& monasteriū vniuersaliter istituit
heredē & tūc ille institutus in re certa dato coherede vni
uersali hr̄ pro legatario.l.quoti.ff.de hered.insti.l.ij.§.si
ex fundo.ff.e.& tūc succedit monasteriū.ita refider.d.pet.
ibi.ego pōdero ad qḋ.d.pe.distinguit si iste ꝓfessus isti-
tuit monasteriū.qꝛ postq̄ est ꝓfessus & ꝓfessus bōa trā-
seūt i mōasteriū & q̄sita & q̄rēda p auc.igressi auc.si q̄ mli
er.C.d̄ sa.san.ec.cū si.ḡ nulla istōne op⁹ erat.mihi āt vi ꝙ
doctris Io.paglia.sit pura dītas ꝙ applicet filio & ꝯsi
dero mētē & rōnē statuētiū q̄re voluerūt statuētes ꝙ bo
na occidētis applicarent hr̄dib⁹ occisi fecerūt pp duo vt
puniret occidēs i bōis & ꝙ hr̄s occisi hret bōa occidētis
vt posset vindicari se d̄ occisiōe pētis.assumēt āt vindictaȝ
d̄ occisiōe pētis nullo mō pt spectat ad mōasteriū.qꝛ do
ctris euāgeli.dispōit si qs pcusserit te i vna maxilla porri
ge sibi & aliā mathe.iiij.nec āt spectat assumē vīdictā ad
hr̄dē feminā vt hr̄ p gl.sing.i.c.i.§.notādū.q feu.da.pos.
vbi dicit gl.ꝙ feīa nō pōt leuare feudū vt iā supi⁹ dcm̄ ē
vn̄ vt ista applicatio bonoȝ dari hr̄dib⁹ occisi rōe cuius
dā cōpēsatiōis pp assumēdā vindictā & vindicādi iniu-
riā.ar.l.ab oib⁹.ff.d̄ le.i.& .l.mānifestissimi.§.cū aūt.C.de
fur.& ꝙ voluit i sua celebri.q.Ia.d̄ are.q̄ & refert & seqt
Io.an.i addi.spe.i rub.de suc.ab īte.& pienissime bal.in
ꝯsi.suo incip.martin⁹ Io.de floreñ.supi⁹ sepe allati.& p
ꝯño nec Fede.recte loqt nec pe.d̄ anc.nec scribē.h sup h
passu.vba.n.statuti dñt itelligi ꝓpe & stricte vt itelligat
de filio si filī⁹ extat & nō de filio ciuili vt ē mōasteriū.ḡ &

118 ista po vī mihi d̄ iure eē dior tene mēti. ¶ † Itē inq̄ritur
ista gl.q̄rit qd si iste igressus mōasteriū nō ꝑseuerauit in
mōasterio.sȝ exiuit vtrū isto casu excludat substitutus &
glo.decidit ꝙ nō.dȝ.n.itelligi d̄ igresso monasteriū cum
effectū vt duret & ꝑseueret i mōasterio.ego adduco.l.si quis
hr̄dē.C.d̄ isti.& subst.sub ꝯdi.fa.& qḋ egregie voluit ibi
Ang.dixit.n.se ꝯsuluisse i scō marit⁹ istituit vxorē si assu
meret hitū.iij.ordis seraphici frā.ala pn abat eā hr̄dita-
te mortuo testāte assūpsit hitū hui frā.sȝ nō ꝑseuerauit in
illo ordie ꝯsuluit puatā eē hr̄ditatē.& re vō illud ꝯsiliū ē
in ordine.xxxiij.& adduco.l.si ꝓ pře fili⁹.§.versum.ff.de
in rē ver.vbi nō dī mutuū ꝯuersuȝ i vtilitatē pr̄is nisi du
ret dsuȝ & faciat.l.ij.§.ꝑuenisse.ff.d̄ act.& hr̄.& vē.& addu
co tex.i.l.si.§.si.C.d̄ bo.q̄ li.vbi sȝ d̄ relictis filiosa.dhet
pr̄i vsusfructus illud est verū qn̄ durāt & ꝑseuerāt penes
ipm filiū.sȝ si nō durāt erit secus ibi est tex.valde sing.fa
ciat.l.alia.C.de his q.vt indi.l.q cū maior.§.accusasse.
& .l.in seruitute.§.petysse.ff.de bo.li.faciat.l.corruptiōes
.C.d̄ vsufru.& .l.i.C.de postu.& ꝙ voluit ibi Bal.l.inter
castellianū.ff.de arb.& qḋ voluit ibi Bar.l.seru⁹.& .l.ne
in opis.C.de peni.& qḋ ibi voluit cy.c.at si clerici.ff.d̄ in
di.iuxta illud nō q incepit.sȝ q ꝑseuerauerit vsq̄ ad finē
saluꝰ erit & luce.in.ij.qd tot dur asse p ānos ꝓfuit i mētē
corruptis morib⁹ & qḋ scribit apud eūdē in.i.v.h duri i
mota catōis sceptra fuit fineq̄ tenē.& ista mēti comēda.
¶ Itē dic ēt gl.ista ꝓcedē ꝙ h hr̄ vbicūq̄ igressus mo
nasterij tenuit & valuit sec⁹ si ingressus fuisset nullus.qꝛ
tūc substitut⁹ non excluderet p talē ingressum inualide.
ego allego in hīi sing.tex.in.l.ij.C.de eunu.per quē tex.
colligit ibi Bal.statuto cauet ꝙ de ꝯctu soluat gabella
& pcea celebrarūt ꝯctū nullū qḋ ñ dȝ solui ex eo gabella
idē voluit bal.i.l.si dubiū.C.d̄ legi.adduco sile ꝙ voluit
bar.i.l.nō putauit.§.nūq̄ vis.ff.d̄ ꝯtab.vbi dixit statuto
cauet ꝙ bānit⁹ possit ipūe occidi ꝙ itellr si bānū illd̄ tēn
it.sec⁹ si erat nullū.qꝛ tūc nō posset occidi.& eodē mō di

119 cit † statuto cauet ꝙ obligat⁹ p istr̄ȝ possit capi die ferio
to qꝛ itellr si illd̄ istr̄ȝ erat validū.sec⁹ si erat nullū ad pia
sūt si facē actū & nulliter illū facē.l.qui.ff.q sa.cogā.& id
dixit tex.in.c.video fili charissime.x.disti.ꝙ ea q̄ sunt ꝯ
legem pro infectis habent.faciat tex.quē Bal.solet alle
gare pro

gere pro singulari vt refert Lu.ro.in repe.rub.ff.de arb. in.l.si accusatorus.ff.de adul. vbi libellus nullus nõ interrũpit prescriptionẽ. ⁊ adduco glo.valde egregiã i.l. si pater.C.de testa.defun.q̃ dicit ꝙ litis cõtestatio nulla nõ operat effectũ litis prestate ita dicamus in casu isti⁹ glo.tene mẽti ista. ¶ Et inq̃ztũ sup.no dictũ fuit ad plenũ q̃n ingressus ad monasteriũ fit in fraudẽ ad excludẽdum substitutũ. vt illa fraus nõ prosit vt voluit hic Abba.antiquus Jo.an.⁊ alij ⁊.d.Cardi.hic temperauit illam cõem doctrinam vt pcedat q̃n non fuit pfessus religionem sed vbicũq3 fuisset pfessus l3 fecisset in fraudem ad excludendũ substitutũ ꝙ nihilominus substitut⁹ fuisset exclusus pp sequellã professionis sed iudicio meo nõ recte loquit.d.Card.nam si nõ fuit pfessus nulla est dubitatio.qꝛ tũc substitut⁹ non excludit per istũ text.⁊ per consequens minus appẽsate loquit.si aũt fuit secuta pfessio tunc succedit vnũ qđ repugnat oi iuri ⁊ omni sano ingenio.qꝛ iste fraudulosus lucraret ex fraude sua.qꝛ fa tis dicit lucrari adimplendo voluntatem suam.l.si seruus.ff.de conditi.ob cãu.sed si quis forte dicat ꝙ de ista fraude nihil acquirit sed bene acqrit monasterio.naz satis dicit acqrere satisfaciendo pessimo suo animo nec etiã monasteriũ deberet locupletari cũ aliena iactura.c.locupletari.de reg.iuri.li.vi.l.nam hoc natura.ff.de condit. inde.⁊ adduco tex.ad hoc valde sing.in.c.constituit.xx. q.iij.⁊ per pñs non recte locut⁹ est.d.Cardi.l3 superi⁹ de eo nullã fecerim mentionẽ. ¶ †Item applico.q.valde sing.q̃ vidi in qõne facti testator instituit filiũ ⁊ substituit vt si sine liberis naturalib⁹ decesserit sempronius mortuo testatore iste filius institut⁹ nullũ habebat filiũ sed impetrauit rescriptuz a principe ꝙ posset adoptare tres in filios ⁊ fuit apposita clã non obstantib⁹ legib⁹ cõstitõnib⁹ ⁊ statutis dictantibus contrariũ. ⁊ mortu⁹ est iste filius institut⁹ fuit qđ inter illũ substitutũ ⁊ istos tres filios adoptiuos fuit dubitatuz qđ iuris ⁊ dicebat dicendũ ꝙ adoptiui illi non excludebant substitutũ per tex.in.l.si ita qo.§.in cui.ff.de leg.ij.vbi si testator apposuit illam clam si filios habuerit ꝙ intelligit de naturalibus ⁊ nõ de adoptiuis.⁊ per pñs substitut⁹ non debebat excludi.dicebat contrariũ fore verius.qꝛ in ista adoptione fuit apposita illa clã non obstantib⁹ legib⁹ cõtrariũ dicentibus.Ego consului zriũ primo p istum tex. contrũcto.§.sed hoc presenti.scđo dicebam ꝙ talis adoptio subreperat.qꝛ non expresserat impetrans superiori totam facti seriem.qꝛ si illam expressisset verisimiliter superior nõ concessisset ⁊ adducebaz tex.in.c.superior.de coha.mul.⁊ cleri.in ver.totam facti seriem.⁊ qđ habet in.c.dilectus filius.⁊ in.c.ad audientiã.de rescript.⁊ qđ voluit Bal.in.l.prescriptione.C.si z ius vel vti.pub.vbi alleg.d.c.super.⁊.d.c.dilectus.⁊ alia iura vt videre ibi poteris.⁊ ideo non est presumptio ꝙ princeps voluerit preiudicare huic substituto.l.cũ anus C.de emancip.li. l.ij.§.merito.⁊.§.si qs a principe.ff.ne qđ in loco publi. ⁊ ita zsului.tene menti predicta. ¶ Limito tñ.d.l.si ita qo.§.in cui.vt non vendicet sibi locum q̃n apparere potest ꝙ de volũtate testõris emanauerit illa adoptio ista fuit singularis doctrina Bart.in loco extraneo vz in.l.si cognatio.ff.de re.dub.⁊ ita limitabis precedentẽ qõnẽ.

111 ¶ †Querit hic scribentes vz Jo.an.⁊ alij post eũ qđ erit in emphiteosi.⁊ eodem modo qđ erit in feudo.nam hic dicit ꝙ afferens se ⁊ bona sua transfert se ⁊ bona etiã in monasteriũ.vt in.d.auc.ingressi.⁊.d.auc.si q̃ mulier. xix.q.vlti.c.si q̃ mulier.pone ꝙ ingrediens habeat ẽphiteosim vel feudũ vtrũ transeat in monasteriũ.⁊ qdem distinguũt.aut emphiteosis data erat ab ecclesia psone priuate.⁊ tunc non transit in ecclesiã.seu in monasteriũ per auct.de non aliena.§.i.alũ.§.emphiteosim.vbi habet ꝙ nõ transit in fiscũ nec in ciuitatẽ nec in monasteriũ.seu in ecclesiam emphiteosis ecclesiastica nisi de volũtate cõcedentis.vt ibi habet ⁊ de hac qõne tangit in.l.peto.§.i.

ff.de leg.ij.vbi ⁊ Bar.⁊ alij in.d.auct.ingressi.Spec.in ti.de loca.§.nunc vo aliqua.ver.xxv.⁊.lv.⁊.ciij.Bar.in .l.si finita.§.si qua vo.ff.de dã.infe.Bal.in.d.auc.nisi rogati.C.ad treb.⁊ ibi allegat Inno.hic ⁊ Bar.in.d.l.si finita.§.si q̃ nõ vt discordes.⁊ dicit videri ꝙ.d.auctẽ.de nõ alie.§.i.seu.§.emphiteosis sit localis ⁊ loquat de ecclesia zstantinopolitana. Bal.ibi dicit nõ eẽ verũ qꝛ iura loq̃ntia in fauorẽ ecclesie gñalr debet intelligi pro oib⁹ ecclesijs.ego vidi arduã dubitationẽ i.l.si ille.§.erat localis.⁊ qdam egregius doc.d.Cato papiẽ.in zringẽtia facti ad instantiã illustrissimi Francisci ducis mediolani zsuluerat ꝙ sic.⁊ qdam alius docto.inferior eo subscripserat se illi zsilio sequendo illud ⁊ cũ ab illo.d. doce fuisset ⁊ consiliũ ⁊ casus transmissus ad me vt aut subscriberem aut cõsulerẽ.ego recusaui.qꝛ male cõsultũ fuerat ꝙ ille.§.erat localis.imo generalr debebat intelligi ex quo in fauorẽ ecclesie emanauit.⁊ adducebã bal. in.d.auc.nisi rogati.⁊ q̃dam alia ⁊ habebam iustã cãm recusandi zsulere ⁊ habuit effectũ illa recusatio.qꝛ dux ille voluit ꝙ daret molestia cuidam z quẽ emanauerat illa cõsilia.tene menti.qꝛ posset de facto zringere.si aũt esset emphiteosis concessa a priuato.tunc est maius dubium si transeat in monasteriũ per ingressum pfitẽtis ⁊ tunc distinguũt qualiter fuerit concepta forma cõcessionis.qꝛ aut fuit dictũ pro se ⁊ heredibus suis ⁊ isto casu vi ꝙ transeat in monasteriũ.qꝛ monasteriũ intelligit eẽ heres.vt hic est casus sing.⁊ melior de iure vt superius dictũ fuit l3 Bar.in.d.auc.nisi rogati.⁊ in.d.auc.ingressi.⁊ in.d.l.si ita qo.§.in cui.de le.ij.dixerit zriũ.⁊ mouet qꝛ nõ est iure cautũ ꝙ monasteriũ nõ habeat loco heredis.⁊ ad tex.istũ conat respondere ꝙ hic fuerit allegatũ aduocatoꝝ.istud vt superius demonstraui est falsum ⁊ erroneum vt superius dixi.salua pace tanti doct.⁊ etiã Saly.in.d.auc.si q̃ mulier.aut fuit emphiteosis zcessa p se ⁊ filijs.⁊ tũc transibit in monasteriũ.qꝛ hẽ loco filij vt hic est casus.temperant tñ scribẽ.hic hoc dictũ nisi in cõcessione fuisset dictũ ꝙ non transiret in ecclesiaz.qꝛ tunc seruandũ erit pactũ.ar.l.i.ff.de pac.c.i.eo.ti.l.i.§.si cõuenerit.ff.deposi.contractus.n.ex conuentione legem accipiunt ui ergo.⁊ faciat qꝛ talis presumit esse emphiteosis qualis apparet ex tenore zcessionis vt pbat in.l.i.C. de iure ẽp.⁊ facit.l.ad pbõnẽ.C.de re.ali.nõ aliena.⁊.l. sancimus.C.de fideiuss.in vlti.placiti tenor.⁊ vltra alios scribẽ.alle.casum sing.⁊ peregrinum in.l.si ita qo.C.de

112 pac.inter emp.⁊ vẽdi.† vbi põt alienari fundus cum pa

a cto ᵃ apposito a venditore ꝙ ibi non faciat sepulchrum aut capellam aut ecclesiam.⁊ per consequens de hoc videtur ibi casus ⁊ si quispiam dixerit mihi istud est cõtra auc.cassa ⁊ irrita.C.de sac.san.ecc.⁊ z.c.cum laycis.de rebus ec.non alie.c.ecclesiam sancte marie.de constitut. cum simi.tamen responderi potest ꝙ illa iura pcedant in statutis constitutionibus ⁊ similibus.qꝛ illa fuerit cum derogatione libertatis ecclesiastice.ideo non tenent.sed in pacto priuatoꝝ est secus qꝛ põt appone.⁊ venditor talem conditionẽ.qꝛ tunc non vi facere in derogationez libertatis ecclesie.ita pbat in.l.si ita qo.§.ea lege.⁊ qđ voluit ibi glo.ff.de ver.ob.⁊ idem voluit Nico.de mat. quem refert ⁊ sequit Bal.in.d.l.si ita qo.qđ est singulariter notandũ ad limitationẽ.d.auc.cassa.⁊ adduco tex. in.l.i.ff.a qbus ap.non l3.ziuncto.c.venientes.de iureiur. que iura ad propositũ sic induco nam in.d.c.venientes. dicit non valere statutũ vt non liceat appellare.⁊ rõ est qꝛ fit in derogationem iuris superioris ad quem appellandum est.sed in.d.l.i.dr valere pactũ vt non liceat appellare a sententia.⁊ ratio est.qꝛ non derogatur tunc iuri superioris.ecce nunc in indiuiduo per statutũ derogatur superiori.sed per pactum minime.⁊ faciat ꝙ scripsit Bal.in.l.si qs curiales.C.de epis.⁊ cle.⁊ ẽt faciat.qꝛ de iure cõi est phibitũ ꝙ alienatio fiat in potentiorẽ vel in personam priuilegiatam.vt est gl.optima.in.c.potuit.

a ¶ Cũ pacto. Vide ad mãm huius zclon is bar.in.l.stich⁹ la.§.de manu.testa.⁊ in.l.q abñti.§.i.in ṽ.est ergo mod⁹ de acqr.pos.⁊ vide Bal.i.l. ea lege.in fi.ṽ. ego do aliam cautellã.C.de zdi.ob caus.⁊ ibi doc.

loca.sed ecclesia est huiusmodi.ergo tene menti istu si au tem iste professus instituit ecclesiam tunc ista videt alie natio voluntaria.et per consequens non transibit in ec clesiam per id qd habetur in.d.l.si ita quis.§.ea lege et quod plene ibi tangit Bar.et qd voluit Bald.in.§.si ea lege.C.de condi.ob cau.secus si professus non instituat monasteriū.sed per ingressum transferatur in monaste rium.qd tamen non placet.d.Anto.hic.qr etiam censet alienatio voluntaria.et per ɔsequens est ꝓhibita.sed tu pondera.qr posito ꝙ sit voluntaria nihilominus videt facta ex dispositiōe legis et ex approbatione legis.ergo videtur ꝙ transferatur.et adduco simile quod dixit bar. in auc.idēq̄ C.de bo.q̄ lib.vel posset dici ꝙ debeamus attendere si emphiteosis equiparetur feudo.qr tunc eo casu quo feudum transeat in ecclesiam per ingressum re ligionis eodem modo transibit et emphiteosis.ꝙ autem equiparetur voluit Bal.in.l.voluntas C.de fideic.vo luit Bar.in.l.qui rome.§.duo fratres.ff.de verbo.obli. et in.l.i.C.de impo.lucrati.descrip.lib.x.in.l.cum hu.§.si vni ex pluribus.ff.de transac.Bal.in.l.q se patris.C.vn libe.ego dixi ad plenum in rub.als in.c.i.§.de feu.vbi vi dere poteris et consului superioribus annis.si autem lo quimur in feu.Jo.an.hic distinguit.aut est feudum re quirens sed virum personale ꝙ potest fieri per substitu tum.i.ad similitudinem.et.l.quisquis.C.de epis.et cle.et tunc transibit in monasterium et eodem modo si habeat onus reale.puta qr deberet solui pecunia pro illo feudo annuatim vel aliquid aliud eodem modo transibit in ec clesiam.secus si esset seruitium qd per ecclesiam prestari non posset.qr tunc esset secus.c.qui clericus in titu.si de

113 feu.defun.fuerit controuersia. ¶ †Querunt etiā quid si ingressus monasterium erat vsufructuarius vtrū perdat vsumfructū per ingressum monasterij et quidē Bart.in d.auc.ingressi tenuit ꝙ nō et oppōit de.§.finit.inst.d vsu fru.vbi morte vsufructuary finit vsusfructus.sed per in gressum religionis ꝓfessus dr̄ mortuus et equiparet mor tuo.l.deo nobis C.de epi.et cle.c.cum scimus.de regul. cum si.ergo.refert Pe.de bel.dixisse qd ius vsufructus remanet penes vsufructuarium.sed cōmoditas remanet penes monasterium.et per consequens non finit vsufru ctus.et si opponat de capso cum ad monasterium de sta. regu.vbi dicit ꝙ nihil debet remanere penes professum ergo sequit ꝙ ius vsufructus non dēbet remanere penes monachū.qr ipse respondet ponens similitudinem de pa tre habente vsumfructū a filio per id qd habetur in.l.cū filio.ff.de leg.i.sed Bar.in.d.auc.ingressi.dicit cōtrariū et refert se dixisse ꝯ dictū Pe.in.d.§.cum filio.sed idem Bar.in auc.idemq̄.C.de bonis q̄ libe.dat quandā egre giam distinctionem hoc modo.vel aut pater ingreditur religionem causa faciendi penitentiam iuxta ea que ha bent in auc.sed nouo iure.C.de adult.et isto casu nō per dit vsumfructū quem habet in bonis delatis filio aut in greditur religionem causa profitendi religionem et pro fitetur.et tūc si facto suo perdit vsumfructū ei imputetur si aūt facto legis.et tūc perdit dimidiam vsusfructus et re tinet aliam dimidiam.ita Barto.ibi dixit.ex quo sequit vnū ad quod doctores nō animaduerterūt ꝙ professus quo ad vsumfructū non habetur in totum pro mortuo. Bal.tamen in.d.auc.sed nouo iure.de adult.tetigit hūc

114 passum.et tñ de iure nulla fecit mentionem. ¶ †Quesi uit etiam Bar.in dicta auc.ingressi.seu in dicta auc.si q̄ mulier si filius ingrediat religionē nos relicta integra le gitima matri vtrū teneat filius ad legitimā seu monaste riū.et refert glo.Azo.tenere ꝙ non quē ibi sequit et idē voluit in.l.si quis a liberis.§.item rescripserūt.ff.de libe. agnoscē.sed omisso multiloqo nec Azo nec ipse nec alij dixerūt verū.qr confundit doctrina eorū per tex.in.c.cū scimus.de regula.vbi est casus ꝙ licet pater transeat in monasteriū profitendi adeo habet pro mortuo ꝙ legi tima potest peti a filio.et eidem debet licet alij dixerint

a ¶ Seruo. vide ad h.d.aic. de imo.p⁹ bar. i.l.i.d stip.ser. inno.i.e.cū olī de paiule.

monasterium teneri ad alimenta loco legitime.et mera confundit dictū eorū per istū text.quem ad hoc reputa du sing.Bal.in dicto aucten.si q̄ mulier damnando con trariam doctrinam.et adduco gl.q̄ in indiuiduo hoc vo luit in.c.transmisse.q filij sint legiti.et ibi domi.Abba.et do.Cardi.et condēnan.d.Abb.se ipm et negligentiam suam ꝙ illam glo.ad hoc non allega.in locis in qbus iste passus tangit.et ibi eam seqt domi.Card.q ad hoc alle gat Bal.in.d.auc.ingressi.sed re vera debuit allegare bal.

115 in.d.auct.si q̄ mulier.et ista menti perpetuo.† Querit etiā Inno.di hic bona ingressi debent monasterio an mona steriū succedat ingresso iure.hereditario enim iure acq sita dicta et bellissime dicit ꝙ iure hereditario.dicit tamē ꝙ acqrunt monasterio bona ipsius ingressi ipso iure et ip so facto sine corporali apprehensione et allegat.l.si ad optauero.ff.de precar.temperat tamen hanc suā doctri nam vendicare sibi locū in bonis ipsius ingredientis q̄ intuitu ingressus transferunt in monasteriū.secus quo ad alia bona non delata tempore ingressus ad monasteriū et respectū ingressus.qr tūc licet transferant q̄ ad dominiū non tamen quo ad possessionem.et per conseqns erit da re casum in quo licet possessio non transferat sine corpo rali apprehensione.l.i.§.scaeuola.ff.si qs testa.lib.l.si.C.de sacro san.eccle.vbi bona translata in ecclesiam transferū tur quo ad dominiū non aūt quo ad possessionem.ideo necessaria est corporalis apprehensio faciat.l.commissa. ff.de publica.et qd voluit ibi Barto.vbi habet ꝙ licet res transeat in cōmissum et applicet fisco.tamen intelligit q̄ ad dominiū non autem quo ad possessionem.qr in ea re quirit corporalis apprehensio.et ideo prescribi sibi qn quennio.vt est casus valde egregius ibi et adducit glo. que ad hoc reputat sing.in.l.duobus.§.idem respondit. ff.pro socio.dixit tamen Bal.in dicta auctent.ingressi.ꝙ non habet locū in possessione q̄ dicit ciuilissima.et alle gat text.in.c.ex litteris.de consuet.quem ad hoc reputat esse valde sing.Ego alias dixi et consulendo et legendo et comentando maxime in q̄stione antoniana q̄s ego po sui in rubrica de ci possessio.et propterea ꝙ ille text.non probat cōem opinio.docentiū ꝙ possessio acqrat sine ap prehensione corporali.quinimo probat ibi contrariū di cit enim ibi ꝙ erat consuetudo in loco ꝙ dando modi cū terre in manus emptoris ad venditorem videt transla ta possessio q̄ scbotatio appellat.ecce modo ꝙ ibi est ali qualis corporalis apprehēsio et aliqlis corporalis trās latio q̄ fit a vendente ementi vel a donante donatario.si mile habet in nobili ciuitate mesanen.vbi venditor trās fert corporalem possessionem in emptorem rei vendite non existentis in presentia partiū dando sibi q̄dam fu stem puta pennam vel aliud qd simile qd nūc dicit transla tam esse possessionem illius rei vendite et sic concurrit ali qualis apprehensio.qnimo plus dico ꝙ Bal.defecit in suo salutari.qr tūc dr̄ esse ciuilis possessio si corporali ap prehensione transfert possessio facto et ex dispositione le gis.licet aliter non apprehendat nec etiam apprehēdat aliqd signū translate possessionis ista est glos.sing.q̄s ad hoc propositū nemo vnq̄ allegauit.in.l.raptores.C.de epis.et cleri.q̄ dicit qd possessio de q̄ ibi est ciuilis et plus dixit ibi Bar.qd ibi est casus vnicus et sing.in iure ꝙ pos sessio transfert sine corporali apprehensione.vide q̄ dixi in dicta qōne antoniana vbi alleg.centū dicta sparsa in omni censura q̄ a nemine vnq̄ accumulata fuerunt tene

116 menti. ¶ Item dixit hic Inno.† ꝙ si monachus vult ea q̄ translata sunt tpe ingressus ad monasteriū hz aliq̄ alia bona vtrū acqrant monasterio et decidit qd acqrunt etiā si sint in specie.et per conseqns sint bona q̄renda.et etiaz dicit ꝙ si monachus vult adire hereditatem.sed monaste riū vult repudiare et refutare illaz hereditatē qs pferat an monachus an monasteriū et decidit ꝙ preferat mona

117 steriū.Jo.an.hic dicit hanc.q.pendere ex hoc.vz † vtrū

a mōachus equiper filiofa.an vo equiper seruo a et qd hz eū fuit duplex

duplex opi. vna q equipereretur filiofami. alia fuit opi. q
equiperet seruo. primo casu prefertur monasterium. scdo
casu pfertur monachus et mouetur ex eo qd habetur in
.l. cum proponas. C. de heredi. institutuen. vbi si hereditas
est delata seruo et seruus recusat adire hereditatem vt il
la non queratur dño et potius vult pati se excoriari et
omni tormento subijci qd nihilominus nō acquirit dño
ita erit in pposito et allegat. d. abba. hic post alios bar.
in .l. i. ff. de vulg. et pupi. vbi equiperat monachum fil. fa
mi. vt in aut. idem que. C. de bon. que liberi. et in. d. l. cum
pponas nihilominus idē bar. in .l. i. ff. de stipu. seruor. et
in .l. si seruus et in .l. q seruus eo. ti. equiperat monachū
seruo ego non curo recitare glo. et alios docto. tangētes
hanc difficultatē qr in comento huius. c. supius allegaui
omnia et quedam alia ideo nolo repetere dicta sz vnum
dico ad q miseri moderni scriben. hic non animaduerte
runt q an equiperet seruo an filio debet attendi vtilitas
monasterij vt qr si vtilius est monasterio q equiparet fi
lio fami. tūc equiperabit filio fami. si vtilius est monaste
rio q equiperet seruo tunc seruo equiperabitur ista fuit
elegans doctrina bar. in .l. i. C. qui admi. ita oportet dice
re in hac difficultate doctorum tene menti pperuo et ad
hoc faciat. c. statuimus. xviij. questio. i. quinimo plus est
ponderandum q inquantu3 Inno. et sequaces dicunt q
refutatio monasterij preualebit recusationi monaci ad
lentis adire hereditatem sibi delatam videtur mihi de iu
re cōtrariū dicendū licet enim feder. de senis cōsilio. viij.
voluerit q prelatus pōt repudiare legatū factū ecclesie
et ad hoc allegauit dictum Inn. in. c. admonet de renū.
Innocē. re vera loquitur in alio casu etiam lz Bal. in. d.
aut. si q̄ mulier tenuerit eandē doctrinā dicendo q si ab
bas vult dimittere bona q̄ ingressus mōasteriū habebat
tempore ingressus venientibus ab intestato q pōt. nihil
ominus cōfunditur hec doctrina per tex. in .l. magis pu
to. §. fundum. ff. de reb. eo. vbi est casus in pupillo et tuto
re et iam ecclesia equiperatur pupillo. et prelatus equi
peratur tutori et est glo. sing. in. c. inquirendū. de pecul.
cler. et hoc tenet ibi bal. et etiā illū. §. si fundū ad hoc alle
gauit petr. de ancha. in. c. tua de his que fi. a prelat. sin.
cōsens. capi. ego alias examinaui istū passū et tenui illud
cōsilium feder. nihilominus cōfundit per. d. §. si fundum
posset attēdi ad opulētiā mōasterij. ¶ Itē dicit hic Io.
128 an. q p ista p3 † q hreditas delata monacho siue sit suor
ascendētiū siue sit extraneor q nihilomin⁹ acqrit monaste
rio et placet hoc dictū. d. ant. et etiā. d. abba. q allegauit
xviij. q. vltima. c. penul. vbi per ingressu3 religionis pur
gatur viciū ingratitudinis et ēt allegat. d. abba. qd habe
tur in. §. illud in aut. de monac. et sic voluit q siue sic here
ditas cōiūctor siue extraneor in spetie acquirat mōaste
rio. et inquantū dicunt q p ingressum religionis purgat
vitium ingratitudinis addo vnū q prestanti dignū est
memoria qd etiā p ingressum religionis purgat vitium
129 illegitimitatis et de spurio quia fit legitimus † et refert
lo. ro. in .l. necessa. ff. de acquir. heredi. q cū ipse recederet
perusio in itinere refert se vidisse quēdā hominē nigrū
qui fm vocem erat catellanus et cū ille loqueret de legi
bus lo. cū interrogauit si profitebatur leges et respōdēs
cōfessus est sic et q interrogat et eū de omni titulo legu3
et ipse interrogauit eū de fortiori titulo v3 de vb. obliga.
incepit referre corā illū. l. memoriter videns sic ne perde
ret tempus interrogauit eū et dixit q reuelata sibi fuerūt
ab illo cenā noua et inter alia erat ista q p ingressu3 re
ligionis quis efficitur legitimus et dicebat fuisse dictum
Guil. de cu. i. l. i. C. de sac. san. eccle. et postea dicebat p
bari subtiliter p illud q habetur in auct. qui. mo. natur.
130 effi. le. alias vbi habetur † q p oblationē curie principis
a illegitimus efficitur legitimus ᵃ ergo multo fortius il
legitimus efficietur legitimus q oblatus est seruitio dei
si ipse dicit verū de illo homine scit deus. ¶ Sz vnū pon
dera vt habetur in .l. si quis in suo. C. de inoffi. testa. cōiū

cta .l. fi. §. sed cū antiquitas. C. de curat. furio. vbi videt
casus q furiosus pōt exheredari pp viciū igratitudinis
q merito est intelligendū d igratitudine cōmissa ante fu
rorem qr d ea que est cōmissa tempore furoris nulla hr
cōsideratio qr furiosus equiperatur mortuo. l. furiosi q
testa. fac. pos. l. diuus. ff. d off. psi. qr afflictio nō est danda
afflicto vt ibi allegat glo. c. cū percussio. i. q. vij. si ergo in
gratitudo nō purgat pp mortem vt est furor qui equipe
ratur morti ergo eodē modo videt q nō purgatur per
ingressum ad religionem qr ingrediens habet pro mor
tuo vt. d. l. deo nobis et. d. c. cū scimus ergo. nisi dicamus
q sit speciale fauore religionis ¶ Itē cōmemorat hic.
d. abba. cōsilium feder. d senis q in ordine secundum cū
131 est vigesimum alias est xxv. re vera in ordine est xx. † vbi
consuluit hereditas fuit delata monacho et anteq̄3 mo
nach⁹ adiret illā hereditatē effectus ē epūs et tēpore epi
scopat⁹ adiuit hereditate3 cui acquiratur hereditas an
monasterio et per cōsequens attendatur ad tēpus dela
tionis hereditatis an acquiratur episcopatui et per cōse
quens attēdatur tempus aditionis et cōcludit per supra
dicta q attendi debeat tempus dlationis hereditatis et
non tempus aditionis ita hic residet. d. abba. re vera fe
der. de senis disputauit istū passum in. d. cōsi. xx. et cōme
132 morat † q fuerat quidam frater predicator assumptus i
capellanū cuiusdā fraternitatis laycor et fuit ascriptu3
sibi certum legatum postea fuit assumptus in officium pe
nitentiarie deinde fuit promotus i episcopum et tempo
re episcopatus agnouit legatum seu adiuit hereditatem
disputat ibi multa dubia verū acquirat ordini predica
tor an officio penitentiarie an episcopatui an acquirat
sibi vt capellano. et arguit ad partes et in vero requirit
altiorem indaginem ideo remitto ad plene consulta ibi
per eundem fede. Et indistinctum superius dictu3 est q ipso
facto et ipso iure transfertur dominium et possessio bono
ru3 que ingrediens habebat tempore ingressus et cū co
transeat in monasteriū sine corporali apprehēsione ego
vidi dubitari de facto pluribus vicib⁹ clarū est q posses
sio non continuatur de patre in filium sed bene continu
atur dominium. l. in suis. ff. d liber. et posth. l. cū heredes
ff. de acquiren. posse. licet aliter dixerint glo. ibidem que
133 ad hoc reprobate sunt cōmuniter. † vtrū statutū possit di
sponere q bona testatoris trāseant sine corporali appre
hēsiōe in hrdē et pinuet possessio testōris cū hrde et ē il
lud statutū mutine et ēt mediolani. et vtrobiq3 ego cōsu
lui et rndi q sic et adduxi bal. in rubrica de caus. posse. et
pp. et in rub. de psue. et vtrobiq3 scrip. vide ibi iter alia
adducebā tex. in. d. l. raptores. C. de epi. et cleri. vbi trāsit
possessio sine corporali apprehēsione ex dispositione le
gis ergo eodē modo poterit fieri ex dispositione statuti
qr est lex in pplo. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. prima
disti. c. ius ciuile. ¶ Item remanet questio valde dubi
134 tabilis † aliquis accipit emphiteosim ab ecclesia pro se
et heredibus suis vtrū trāseat ad heredes extraneos an
ad filios et nepotes et pnepotes et est idubitāter questio
admodum difficilis. et pmo adducam in mediū remissio
nes vbi tangit hec qō. glo. in .l. etiam. ff. so. ma. et in .l. ex
facto. §. si. ff. ad treb. et i. l. iubemus. C. de sa. sa. ec. et i auc.
si qs ruinas. C. d epi. et cle. plene p cy. i. l. liberti liberteq3
. C. d op. li. et i. d. auc. si qs ruinas. Ia. d bel. in auc. de non
alie. §. alienatiōis. et. §. ēphiteosi3. et i auc. d alie. et ēphi. §.
licētiā. et p Io. an. h et ēt p. d. Ant. Io. de imo. d. Abb. et
alios et p Bar. i. l. q oi. ff. d v. ob. et i. l. gallus. §. et⁹. ff. de
li. et post. et i. d. §. ēphiteosi3 i auc. d n alie. et i. d. auc. si qs
ruinas et i. d. auc. ppetua. C. d sac. san. ec. spe. i ti. d loca. §.
nūc vo aliq. v. vij. et. c. ij. bar. i. l. fi. C. d iu. ēp. falij. i. l. ij. in
xx. q. C. d iu. ēp. d. pe. d ac. i. c. potuit. de loca. et plene ibi p
Io. d imo. et p Io. cal. i ci. d loca. psi. xxviij. et i psi. xxv. io.
d imo. i. d. l. q ne pau. d ca. psi. cxxxv. et. xxxviij. plene per
lu. ro. i. d. l. ēt. so. ma. Io. d san. x. q. ij. c. ppetua. Bal. i. d.
auc. si quas ruinas. et in. d. l. liberti. C. d op. lib. et in auc.

a ¶ Tertius. nō
mi. credo q tal
fit habil ad ho
nores ecclesia
sticos vt tenet
Inn. in c. p ve
nerabilē. q filij
fint le. et bal. in
marga. inf. le
gitimat⁹ q dif
fuse h examit.

defuncto.C.ad tertulia.⁊ in.l.ij.C.de suis ⁊ legi.⁊ in.l.
i.ff.si nger vectiga.⁊ in.l.in personam.C.de fideicom.⁊
in quodam suo celebri consilio relatum p Jo.de fant.in
d.c.pperue.bar.in.l.si tibi.§.pactus.ff.de pac.ang.in.l.
i.ff.si nger vectiga.⁊ in.d.§.licentiam.in auc.de alienan.
⁊ emphiteo.Bal.in.l.fi.C.de iure emphi.⁊ est dubita
tatio circa intellectum.d.§.emphiteosim.⁊.d.§.licentiaz
vtrū.§.emphiteosim.corrigat per.d.§.licentiā ⁊ quāter i
telligat illud verbū perpetuo oppositū in.d.§.licentiā ⁊
magistraliter loquēs.d.Anto.hic dicit ꝙ aut ista cōces
sio rei ecclesiastice fit cā necessitatis.qr ecclesia est grava
ta debitis vel fit ex causa iusta.quia res illa est sterilis
⁊ non affert vtilitatem ecclesie.⁊ tunc res ecclesie pote
rit concedi in emphiteosim perpetuo etiam pro heredi
bus extraneis mouetur per.c.ad aures de reb.eccle.non
alie.vbi pbatur ꝙ res ecclesie sterilis pōt dari in emphi
teosim.⁊ adduco sing.tex.in.l.quicunqȝ.C.de oi agro d
ser.li.xi.vbi est casus fiscus habebat rem sterilem ⁊ illaz
concessit in emphiteosim ad certuz tempus sed cōductor
sua idustria ⁊ suis laboribus ⁊ expēsis fecit illam rem
fertilez decidit ibi tex.ꝙ lz illa concessio fuerit tempora
lis qr facta ad tempus ꝙ nihilominus propter fertilita
tem effecta est perpetua ⁊ ibi Bar.multum singulariter
inducit illum tex.ad.q.nostraz ecclesia concessit rem steri
lem ad temp⁹ ⁊ laborib⁹ ⁊ expensis accipientis est effe
cta fertilis ꝙ talis cōcessio effecta est ppetua.Lu.tñ ro.in
d.l.ēt cōmemorans illud dictū Bar.reprobat illud di
cens ꝙ.d.l.quicūqȝ.nō loquit de re sterili ecclesie.sed ē
casus sing.sm eū in.d.c.ad aures.vbi si rem sterilis eccle
sie locat alicui.⁊ ille facit illā fertilem suis laboribus ꝙ
ipso cōductore mortuo ecclesia tenet locare rem illā hēdi
suo.dicit tñ.d.Anto.ꝙ cōsuetudo pōt esse in cōtrium.vz ꝙ
res ecclesie dant in emphiteosim ppetuo ēt pro heredibus
extraneis.sed indubitanter illa cōsuetudo nō vz tenet.qr
est grauis ecclesie.c.i.de cōsuet.ergo ⁊ adduco.c.nulli.§.
i.de re.eccle.nō alie.vbi ponit dictio negatiua † q̄ tollit
omnia totaliter vt dixit glo.in.c.i.de reg.iur.in.vi.⁊ in
cle.dispendiosam.de iudi.⁊ tex.in.l.gallus.in pnc.⁊ ibi
Bar.ff.de li.⁊ posth.⁊ p cōsequens nec p cōsuetudinē licebit ta
lem cōcessionē facere.sed Lu.ro.in.d.l.ēt.sol.ma.dicit ꝙ
res ecclesie nullo mō pōt cōcedi in emphiteosim vt trāse
at ad extraneos hēdes ⁊ mouet p tex.in auc.de nō alie.
§.alienatiōes.⁊.§.si vero.⁊ de hoc dicit esse casuz forma
lem in.c.nulli.§.i.de re.eccle.nō alie.p quē tex.hodie est
correctus ille.§.licentiā.in auc.de alie.⁊ emph.nā tex.d.
c.nulli.§.i.nō inducit emphiteosiz ppetuā ⁊ sic reuiuiscit
p illū tex.⁊.§.si vō ēt q erat correctus per.d.§.licentiā.⁊
si dicat ꝙ ille tex.loquit qñ alienat res ecclesie sine solē
nitate hoc nō est verū sm eū.poneret enim casum nō du
bium qd non est dicendū.l.ꝙ labeo.ff.ad carbo.c.cū in
iure peritus.de elec.cum si.⁊ ista est prima sua argumē
tatio.Scdo mouet speciale est vt vna ecclesia concedat
alteri in emphiteosim perpetuā.vt in.§.illud.in auc.vt d
ec.nō fiat rerū ecclesi.cōmutatio.quinimo ego allego tex.
ibi expssum in d.tñ nō ad puatā psonā.ergo in cōtriuz dic
esse ius cōe.l.ius singulare.l.ꝙ vero.ff.de leg.ij.mouet
allegando tex.p locū a spāli in.d.c.ad aures.vbi res ste
rilis effecta fertilis cura ⁊ laboribus coloni pōt cōcedi
in perpetuā emphiteosim.ergo sequit secus esse si res nō
esset sterilis ⁊ facta fertalis diligentia coloni.⁊ p cōsequens in
cōtrium est ius cōe.d.l.ius singulare.⁊.d.l.ꝙ vero.quar
to mouet ex tex.c.ij.de re.eccle.nō alie.li.vi.vbi di ꝙ res
ecclesie pōt concedi in emphiteosim in forma ⁊ casibus
a iure expressis sed forma nō est tradita a iure canonico.
ergo recurremus ad ius ciuile.ar.c.i.de op.no.nun.⁊.c.
in adiutoriū.x.dis.⁊ per cōsequens non recurremus ad.d.§.li
centiam.qr est correctus sed recurremus ad.d.§.emphi
teosim.⁊ ita residet Lu.ro.i.d.l.ēt.⁊ dicit istā fore noua
⁊ nō eē tacta p aliquē.pro certo verecūdū fuit sibi aliorū
tacere noia ⁊ eoꝝ sibi appropriare ingenia vt dixit bal.

a ¶ Ecclesie.
adde bart i ter
minis in.l.iu-
bemus.la.ij.in
i.col.in fi.quo
verum ecclesia
C.d sa san.ec.
⁊ p cano.late
in.c.relatuz.de
testa.

in.l.pdibus.C.de impu.⁊ alijs subst.equparat furi q alie
nam laudē sibi attribuit.l.hereditatū.ff.ad.l.fal.ita etiā
dixit Bal.in pbe.feu.⁊ Joā.an.in pbe.vi.nam illū tex.
d.c.nulli.§.i.allegauit.d.meus Jo.de imo.in.d.c.potuit
de loco.⁊ etiam hic ⁊ etiaz conscicalus meus Abb.hic
quis aūt eoꝝ fuerit primus inuentor an Joā.de imo.an
d.Abb.ego nō apio vterqȝ tñ p iouem fuit gloriosus in
hac censura.⁊ p cōsequens nō fuit inuētio Lo.ro.vt ipse asserit
q ēt allegauit illam rōnē ꝙ.d.c.nulli.§.i.loqueret de idu
bitabili.nihilominus nō demōstrat Lu.ro.clare ⁊ apte
verū ille.§.licentiā.corrigat.d.§.emphiteosim.⁊ iō mori
na sua sunt satis a longe ⁊ eodē mō nec Jo.de imo.nec
d.me⁹ clare apuit si.d.§.licentiā.corrigat.d.§.emphiteo
sim.⁊ iō stat difficultas maxima si tex.d.c.nulli.§.i.corri
gat.d.§.licentiā.⁊ iō circa hanc difficultatē erunt exami
nanda duo vtrū.§.licentiaz.sit correctus p.d.c.nulli.§.i.
¶ Scdo erit examinādū de intellectu.d.§.licentiā.⁊.d.
§.emphiteosiz.⁊ isto mane ego examinabo si.d.§.licētiā
ē correctus.⁊ iudicio meo nō vr correctus ⁊ pmo cōside
ro gl.in.d.c.nulli.§.i.q dicit ꝙ platus nō pōt vēdere nec
donare nec cōtrū emphiteoticū facere.⁊ p cōsequens illa gl.ap
to ore sentit.d.c.nulli.§.i.pcedere eo casu quo platus si
ne solēnitate canonica ⁊ sine iusta cā vendit vel cōcedit
in emphiteosim perpetuā.qr regulā habemus ꝙ ex iusta
cā ⁊ interueniēte solēnitate canonica platus pōt vēdere
aut cōcedere bona ecclesie [a] vt est casus.xij.q.ij.c.sine ex
ceptione in ver.vt meliora pspiciat totius cleri interue
niēte tractatu atqȝ cōsensu ⁊ in.c.i.de re.ec.nō ali.li.vi.⁊
in.c.tua.de his q fi.a pla.sine cōsen.capi.in vi.vt meliora
pspiciat ⁊c.⁊ gl.magna in.c.ij.de in integ.re.⁊ in.c.i.de
re.ec.nō alie.li.vi.⁊ in.d.c.ij.lz due gl.solitarie in iore te
neant cōtriū i.d.c.sine exceptiōe.⁊ in summa.xij.q.ij.tñ cōi
ter tenet cōtriā.vt p.d.Anto.in.c.i.de constit.⁊ in.c.cum
apostolica.de his q̄ fiunt a pla.sine consensu capitu.⁊ in
c.secundo.de in integrū resti.vide que dixi in dicto.c.i.⁊
in dicto.c.secundo.⁊ per Hostiē.⁊ alios in dicto.c.tua.
ergo sequitur sm intellectū glo.qd dictū.c.nulli.§.pmū
loquit quando prelatus sine iusta causa concedit in em
phiteosim.⁊ pro rōne inconuincibili platus ex iusta cā.
⁊ cum solēnitate canonica pōt rem ecclesie alienare.er
go sequit ꝙ multo fortius poterit ex iusta causa ⁊ cum
solēnitate canonica alienare vtile dominiuz retento sibi
directo dominio.⁊ per consequēs si de quo minus vr in
esse ⁊ inest.ergo ⁊ fortius de quo magis nuc.multo ma
gis.C.de sacro san.eccle.c.cum in cunctis.de elec.cuz si.
ergo.eoqȝ magis qr vbicūqȝ concedit res in emphiteo
sim concedit ad meliorandū.vt in.l.i.C.de iure emphi.
⁊ ad hoc pondero tex.d.c.nulli.§.i.in ver.penam timen
tes quas leonina constō cōminatur vbi papa cōminat
penas legales ⁊ gl.ibi allegat.l.iubemus.C.de sac.san.
eccl.sed in.§.fi.in eadem.l.iubemus.permittit alienatio
ex causa.ergo sequit ꝙ.d.c.nulli.§.i.pmittit emphiteo
sim ppetuam qñ ex cā iusta fit talis concessio.qr lex inter
pretans habet locum in omnibus casibus in quibus ha
bet locum lex interpretata.vt habet in auctē.de fil.nāte
dota.instru.nati.§.si.⁊ in.l.nihil.ff.de coniung.cū emāc.
libe.⁊ est ista consideratio noua ad illum tex.⁊ ad hanc
materiam ⁊ cōtra doctrinam Jo.de imo.⁊ domi.Abba.⁊
Ludo.roma.⁊ istud recte pōt dici nouū ⁊ non illud qd
Ludo.ro.substulerat ab alijs.⁊ adduco qd scripsit Ar
chidiaco.in capitulo scdo de re.eccle.non alienan.libro
sexto.vbi tex.simpliciter permittit emphiteosim.sed ipse
opponit in contrarium de capitu.perpetua duodecima
questione scda.⁊ respondet ad illud contrariuz quod lo
quatur quando fieret in casu a iure nō cōcesso vel fieret
pter formam iuris quo casu ēt aliꝰ contractus est phi
bitus ⁊ ēt dicit ibi Jo.an.ꝙ ille tex.pcedit in possessio
nibus pciosis ⁊ fructuosis.sed possessiōes minus vtiles
hñt pōt concedi in emphiteosim ppetuā.⁊ alle.§.si quas
ruinas eadē causa ⁊.q.alr regula est phibitus cōtractus
emphiteoticus

emphiteoticus q̃ est alienatio. allegat. d. capitulū nulli §. primo & per consequens ponderabis diligenter q̃ in uentio. d. c. nulli. §. i. ad h̃ propositum nō fuit Jo. de imo aut Abba. aut Lo. quinimmo Jo. an illum. §. intellxit ꝫ cos. sed in. d. §. licentiam in auctē. de aliena. & emphiteo. cōceditur emphiteosis ecclesiastica ꝑpetuo ex causa iusta q̃ ad vtilitatem ecclesie vt probat ibi tex. iuncta glo. sua i ver. nihil ad lesionē ergo sequitur necessario ꝙ. d. c. nulli. §. i. non corrigit illū. §. licentiam & per hec apparet responsio optima a. d. d. §. i. & ad. d. c. ij. de reb. eccle. non alien. li. vi. nec obstat. d. c. ad aures q̃ ille tex. ponit specialitatem quando res erat sterilis & facta est fertilis cura & expensis coloni que res antea erat inarabilis q̃ tūc lꝫ ad tempus fuisset concesse conductori nihilominus conceditur heredibus conductoris perpetuo & ꝑ ꝯsequens specialitas est in hoc quod res talis sterilis effecta fertilis conceditur in emphiteosim perpetuam & hoc ꝓpter laborem illius coloni & expensas & diligētiam suam q̃ non debet deplorare diligentiam suaꝫ & laborem & expēsas ꝯdidisse i agris colendis vt dixit tex. aureis literis scribend. in. l. ij C. de alluuio. in ver. deplora. diligentiam dedisse agris colendis & etiam emanauit. d. c. ad aures ad euitandam sitim prelatorum sunt. n. insatiabiles & ibi an ge. allegat illuꝫ tex. cōtra insatiabiles prelatos qui post facta edificia in ruinis a colonis & similibus allegant se esse deceptos sunt enim insaciabiles[a] nec etiam obstat. d. §. illud. q̃ est correct⁹ per. d. §. licentiam in eo ꝙ dicit ꝙ emphiteosis ecclesie non potest concedi in perpetuum & per consequens d. §. licentiā nō est correctus per. d. cap. nulli. §. pri. cū ex iusta cā & debita solemnitate conceditur res ecclesie in emphiteosim perpetuam & ex istis eligitur ꝯclusio elegans ꝙ. d. §. licentiam non est correctus. tenementi q̃ dici posset recte fortasse ista esse vera & nō tacta per aliquem & per ista sit expeditum primum quesituꝫ vꝫ ꝙ cap. nulli. §. pri. non correxit. d. §. licentiaꝫ quicquid dixerint scriben. & de materia etiam vide domi. petr. de an cha. in consilio. cxxviij. & bal. in. l. si quis presbyter. C. de epis. & cle. vbi refert guilelm. d cun. dicere ꝙ si emphiteota ecclesie cōmittit delictum ꝙ comoditas que percipitur ex tali emphiteosi potest auferri a fisco ꝑ ecclesiaꝫ si ecclesia velit & dicit esse tex. celebrem in. d. §. emphiteosim & allegat bar. in. d. l. si finita. §. si. de vectigalibus. ¶ Modo capio secundum & antequam illud expediaꝫ adduco in medium que seriose & studiose admodum dicit hic cōsiculus meus abba. & subdit se admirari vehementer de predecessoribus qui maximi in vtraque censura fuerunt interpetres ꝙ errauerint super intellectu illorum autenticorꝫ videlicet aut. de non aliena. §. emphiteosim & auc. de alienan. & emphitheos. §. licentiam cum dispositio maxima illius. §. emphiteosis nullo modo debeat obseruari q̃ lex ciuilis specifice disponēs super rebus ecclesie presertim prohibendo vel certam solemnitatem dando etiam in fauorem ecclesie non teneat cū lex ciuilis non habeat potestatem disponendi super eis. c. ecclesia sancte marie d cōstitutio. Notat Joan. an. i cap. cōstitutus de religio. domi. & Joan. cal. in cap. pri. de oper. no. nūc. & dicit esse bonam glo. & Jnno. in cap. pri. de re. eccle. non alienan. licet lex principis generaliter loquēdo debeat obseruari quo ad ecclesias vbi canon. non cōtradicunt vt. d. ca. i. secus tamē quando specifice disponit de ecclesia seu de bonis ecclesie vt facit. d. §. emphiteosim & d. §. licentiam vnde erit inquit habuit imperator potestatem impediēdi alienationem rerum ecclesiasticarum vel postmodum dandi licentiaꝫ simpliciter alienandi & sic apponendi falcē in messem alienam capi. nouit de iudi. & dicit hoc expresse sentire Bar. in comento. l. cunctos populos. C. d sum. tri. & fide catho. in ver. hoc premisso & maxime hoc casu. d. §. emphiteosim & d. §. licentiam non debeant isto casu obseruari cū habeamus specialem prouisionē de iure canonico & respectu alienationis & respectu solemnitatis adhibende vt eleganter dixit Jnno. & gl. in. dic. cap. pri. de rebus ecclesie non alienan. libro sexto. in iure enī canonico ꝓhibetur alienatio vtilis dominij & directi vt probatur in cap. nulli de rebus eccle. non aliena. alienatio non permittit specialiter ex quatuor causis de quib⁹ per glos. duodecima. q. secunda in summa vt i causa necessitatis pietatis & icomoditatis vel minoris vtilitatis seruata solemnitate de quo duodecima questio. secunda c. sine exceptione & clement. prima de Rebu. eccles. non alienand. & capitul. primo & secundo eod. titul. lib. sexto cū simili. si ergo ecclesia vult alienare vtile vel directum dominiū respiciet an subsit aliqua de cāis premissis & respectu alienationis vtilis dominij informabit mōuꝫ animi sui ex his q̄ hēr. x. q. ii. c. perpetua cū seq. & plene per specul. in ti. de loca. §. nūc vero aliqua. vii. & sic cōmunẽꝫ conceditur in perpetuum & ad tempus pro vt sibi videbit & allegat ad hoc ꝙ voluit Archidiaconus & Joannes and. in. d. cap. secundo de reb. eccle. non alienand. & dicit esse text. comunē his que notat Jnnocen. in capit. ad aures d reb. eccle. non alienand. si autem concessio fieret simpliciter putatiuo & heredibus suis intelligit d omnibus heredibus etiam extraneis q̃ hoc importat natura illoruꝫ verborum. l. in annalibus. C. d lega. l. in cōuentionibus. ff. de regul. iur. & h̃ res tam transmissibilis est etiā in extraneos etiam in perpetuum ex quo pretenditur cā legitima ex quo etiam directum dominium alienari pōt non enim apparet causa restringendi & hoc est veruꝫ secundum. d. abba. nisi cōsuetudo se aliter haberet que attendenda & sub intelligenda est in cōtractibus. l. quod si nolit. §. qui assidua. ff. de edili. edic. & ꝑ Bart. in. l. nemo est qui nesciat. ff. de duob. rei. & per Jnno. in rubri. supra de cōsuetud. & per ista dicit domi. abba. habeo istum articulum bellissime declaratum melius quam per aliquē & ita residet tantus doct. tam & si ego homuntio omni ex parte inferior atqꝫ impar sim tam excellenti doctori nec possem soluere corrigia calciamentorum vt plusquā ꝓpheta inclitus martyr Joānes baptista dixit d christo vt habetur mathe. tertio. cap. nihilominus dicam quid sentiam. 126 † Et re vera dominus abba. non recte loquitur vt imperator non possit facere legem in fauorem ecclesie & allegat. c. ecclesia sancte marie de cōstitut. & similia in ra q̃ re vera non loquuntur in legibus imperialibus disponentibus in fauorem ecclesiarum videmus eniꝫ seruari contrarium q̃ totus titulus. C. de sacro sanc. eccle. est introductus ab imperatore in fauoreꝫ ecclesie & seruat & prodest ecclesie ergo non recte loquitur. & cuꝫ dicit ꝙ apponit falcem in messeꝫ alienam ad quod adduci posset quod scribitur in primo eneydos nō illi imperiuꝫ pelagi. & etiam ibi dicitur illa se iactet in aura. & alibi dixit diuisum imperium & c. auten. quomodo opor. episcop. in princip. cap. solite de maior. & obedient. cap. quoniā. x. distinct. distincte eniꝫ sūt potestates vt ibi. Sed omnia ista tolluntur ex quadam singulari doctrina Hostie. q̃ ingens orbis terre & magnificat & sequitur in capitulo fina. de solutio. vbi dixit quod lex imperialis disponens in fauorem ecclesie videtur approbata a papa. Et ꝑ consequens valet lex imperialis edita in fauorem ecclesie. & sic in hoc defecit illustre ingeniuꝫ domini Abbatis cum postea dicit de dicto. §. emphitheosim. de dicto. §. licentiam. Ego pondero quia tex. ibi dicit dummodo non tendat ad lesionem ecclesie. ergo sequitur quod sentit quod debeat cedere in fauorem ecclesie. & per consequens censetur approbata a papa. cum vero postea dicit quod ius canonicum specialiter induxit solemnitatem circa talem alienationem seu concessionem. ergo seruabitur solemnitas canonica fateor quod seruabitur solemnitas canonica vt tam seruatur in alienandis rebus eccle. d. c. sine exceptione. xij. questione secunda. & dicto. c. tua de his que fiunt a prelat. & dicto capitulo secundo de rebus ecclesie non alienand. libro sexto. quo autem ad aliud quod ipse

[a] ¶ Insaciabilis. Adde oco doct. vltra do. Abb. in c. fi. de pscri. glo. in. c. bone. el. ij. de postu. plato. & archi. in. c. generalis. lxiij. di. vbi de hac mā multa habes.

dicit qd talis empbiteosis trāsibit ad heredes extraneos q appellatione heredis venit etiam heres extraneus in materia contractus p certo dicendum est ad supos dicta et aliter interpretādi et intelligēdi sunt illi.§.empbiteosis et ille §.licētiā.et ēt respōdebo ad illud q̄ voluit bar.quē ipse allegat i.l.cunctos populos et p cōsequens iudicio meo nō debuit domi.abba.ita paruipēdere pdecessores suos viros q re vera fuerunt nobis maiores pōdere numero et mēsura vt pulchre dixit Bal.i.l.pcibus.C.de impub. nā et maiores nostri immitādi sūt vt maxim⁹ scripsit valerius i principio ibi maiores nostri ⁊ maxime hodiernis temporib⁹ qb⁹ res in deterius data est vt in prologo egregie declamationū scripsit declamator ⁊ ideo recte dixit poeta vos vilis Populus nati in felicibus annis Et ideo dici posset q̄ hoc tantū scimus qd nescimus vt inclitus doctor scripsit hieronymus in plo.bi. ¶ Modo apperiēda est via ferro.⁊ investigādū est d intellectu d.§.empbiteosis ⁊.d.§.licētiā nā i.d.§.empbiteosis querit an res ecclesie possint dari in empbiteosim.decidit ibi q̄ sic de eo q̄ quis accipit pro se ⁊ filijs vsqz ad nepotes vt decidit ibi tex.si nepotes habeat ⁊ sic determinat quod empbiteosis ecclesie trāsit ad filios ⁊ nepotes accipiētes empbiteosim ⁊ dicit ibi Angelus scias.q̄ licet d iur isto empbiteosis nō possit cōcedi nisi in scdm heredē tamē hodie potest fieri in ppetuū ⁊ ad h allegat dictū.§.licētiam ⁊ idē Angelus in dicto.§.licētiā dicit p illū.§.corrigi q̄ hr ibi in principi.⁊ etiā corrigi.§.empbiteosis vt empbiteosis ecclesie possit cōcedi ppetuo ibi autē dr licētiā damus nō solū ad tempus empbiteosim facere sed ⁊ ppetuo ex quibus vbis clare apparet q̄ cū dictus.§.empbiteosim disponat q̄ cōcedi possit accipienti p se filio ⁊ nepote q̄ illa cōcessio sic concepta dr esse facta ad tempus Et non est perpetua.⁊ adduco accomodate allegano dictū Barto.in aūt.quibuscunqz modis.C.de sacro sanct. ecclesi.vbi d.xit † q̄ si prelatus cōcedit feudū vel empbiteosis cōsāguineo suo vsqz ad tertiā generationē q̄ talis cōcessio nō dr esse ppetua ⁊ ideo valet hz cū secus mgr si diceret ppetuo ⁊ p consequens satis imprudēter locutus est Angelus in dicto.§.licētiā dūz dixit q̄ res ecclesie pōt cōcedi in empbiteosim ppetuo ⁊ exponit illud verbū ppetuo idest vsqz ad tertiā generationē.q pace sua salua dixerim ipse loquit cōtra doctrinā bar.⁊ cōtra glo.in dicta aut. qbuscunqz modis.stat modo difficultas q̄ cū ille.§.ēpbiteosim loquat de filio ⁊ nepote ⁊.§.licētiā disponat q̄ ppetuo cōcedi possit ⁊ p cōsequens ampliat dictū.§.ēpbiteosim de tēporali ad ppetuū an intelligat ampliare ad pronepotes ⁊ reliquos descēdētes ⁊ p cōsequēs videat ampliare nūerū ⁊ nō trāseat perpetuo ad extraneos sed in descēdētes pmi accipiētis empbiteosis anvero videat ampliare nō solū quo ad nūm.sed etiam quo ad q̄litatē nūeri vt intelligat q̄ possit concedi extraneis heredibus ppetuo ⁊ sup hoc est difficultas nō mediocris sed maxima ⁊ turbati fuerūt spiritus ⁊ antiquorū ⁊ modernorū quidā ex doctoribus ⁊ glosatoribus relati superius tenuerūt q̄ ampliat dūtaxat quo ad nūm ⁊ nō quo ad q̄litatē quidā tenuerunt q̄ ampliat tā q̄ ad nūm q̄z etiā quo ad q̄litatē vnū p pma opi.adduci posset.l.cum accutissimi .C.de fideicom.in ver.plenissimā eius damus ampliationē vt nō solū comprehēdat nepotes.sed etiam pnepotes Et posteriores descendētes Et sic ampliat nūm Et non ampliat qualitatē.p secūda vero opinione faciat q̄ notāt docētes in.c.relatū de testa.vbi hr q̄ in testō ad pias causas fit restrictio testiū quo ad nūz sed nō quo ad qualitatē q requirit q̄ illi duo testes sint idonei ⁊ legitimi vt ibi notat.ego aūt inficiari nō possum q̄.d.§.licētiā corrigat.d.§.empbiteosim q illa duo verba apposita in illis iurib⁹ vz.d.§.empbiteosim in v.ad filios ⁊ nepotes ⁊ illud verbū ad tēpus appositum in.d.§.licentiā ⁊ illud v.bū perpetuo ibidē appositū sunt aduersa ⁊ adinuicē cōtraria q si act⁹ est ppetu⁹ ergo nō est temporalis seu ad tempus.l.i.§.q sperfectum.ff.si ager vecti.⁊ aūt.ppetua .C.d sac.sanc.eccle.x.q.ij.c.ppetua iuxta illud q̄ dixit sapiens nihil ppetuū sub sole.⁊ apud beatū scriptū est boetiū in.iij.o q ppetua mundū ratione gubernas ⁊ i cle.sepe.in prin.in ver.ppetua de ver.sig.⁊ per cōsequens vbi lex clara est seruāda est in casu quo expresse loquit.l.ille aut ille.§.cū in verbis.l.nō aliter.§.i.ff.d le.iij.iuxta illud terentianū ibi ita aperte locut⁹ es vt nullo circuitōe vsus ⁊ per cōsequens stat cōclusio vera.d.§.empbiteosim corrigi per.d.§.licentiā ⁊ ēt principium illius.§.corrigi.dū dicit ad tempus per eundē.§.licentiā.sed vnū pōdero q̄ cū tex.d.§.licētiā vtat illo verbo licētie q̄ nedum importat arbitriū boni viri vt in.c.cū ad monasteriū i ver.licētiā .J.de statu.regulari.⁊ in aūt.licētiā.C.de episc.⁊ cleri. ⁊ Bar.in.l.alio.ff.de alimē.⁊ ciba.lega.ergo sequit qd debet intelligi vt q̄z minus fieri possit corrigat ar.l.si fui vestri.C.de noxali.c.causamqz d rescript.glo.in.l.fi.§.in computatione.C.de iur delibe.glo.in aūt.ex testō.C.de collat.volens q̄ per sensum subauditū debemus excludere legūz correctionē que ad hoc reputat singularis vt ibi dicit lodouic.roman.⁊ ideo dixit glos.singula.licet a vulgo sit allegata in cap.cupiētes.l.q̄ si per viginti de elect.lib.vi.que voluit † q̄ p sensuz subauditū ⁊ impro·

¶ Legū correctionē adde l.sancim⁹.C.d testa.⁊.l.pcipimus de app.⁊ ibi doct.⁊ no. bar.in.l.in vulneratus ad.l. aquilias.

priū nō debemus inducere leguz correctionē.⁊ ēt adduco q agit de fauore ecclesie vt res sua non trāseat ad heredes extraneos ppetuo ⁊ summa est ratio que facit pro religione.l.sunt psone.ff.de religio.⁊ sumpt.funer.preterea illud verbū ppetuo est equiuocū expōit enim multifarie ⁊ multis modis vt p gl.magistrā meliorē de iur f.l.i.ff.pro soc.glo.in.c.clericus d cohabita.muli.⁊ cler. gl.in.c.reprimunt.i.q.i.gl.i.l.nā ⁊ imperator.ff.de leg. ⁊ vide que dixi post bal.in.c.ex literis de cōstit.⁊ q̄ voluit Jo.cal.in cōsilio suo i ti.de ver.significat.c.fi.aut penul. licet ergo apponat verbum ppetuo in.d.§.licētiā tamen debet restringi vt minus corrigat quam fieri pōt ⁊ per cōsequens dz intelligi q̄ corrigat quo ad numerū ⁊ nō quo ad qualitatē ⁊ etiā vt minus quā fieri pōt ledat ecclesiam ⁊ indubio fauēdū est ecclesie vt in.c.fi.d testa .c.iurisprudētiā.xiiij.q.ij.c.religiosas.xij.q.ij.l.id q̄ pauperis .C.de epis.⁊ cleri.⁊ eoqz magis q nō agit d preiudicio alterius quo casu cessant dicta iura nō enim dbemus fauere ecclesie cū preiudicio aliorū vt in.c.ex tenore de for. compete.vbi dicitur ita sumus viduis ⁊ pauperibus in iustitia debitores q̄ alijs iiustitiā facere nō dēmus ⁊ cū occurrisset hec questio in cōtingentiā facti p ista motiua ego ita cōsului vt non sit ampliata qualitas numerus ⁊ etiaz audiui quod solemnis doctor.d.meus Jo.d imol. ita cōsuluit ⁊ audiui etiam qd erat tunc archidiaconus bononi.Et ita fuit consultum per venerandum collegium bono.⁊ ista pars est equior ergo i iudicādo ⁊ consulendo est sequenda.ca.fi.de transac.l.placuit.C.de iudi. .l.proxime.ff.d his.que in testa.delent.⁊ q minus ledit ecclesiam ergo eodem modo sequendo consulendo ⁊ iudicando ergo non curaui recitare d verbo ad verbuz ea que scripsit antiqua ⁊ moderna iuris prudentia in locis ⁊ remissionibus supi⁹ plenissime allegatis a me. ¶ Sed mihi videtur qd ista sit pura veritas quicquid alij dixerint ⁊ fortasse diuina fauente gratia in euūz efficientur illustriora. ¶ Restat modo respondere ad ea que tanto studio dixit.d.⁊ conscientius meus abba.hic ⁊ respondeo cū dixit † q̄ si fiat titio cōcessio ⁊ heredibus suis intelligitur etiam de extraneis per.d.l.in āualibus ⁊ per.d. l.in conuentionibus ⁊ p certo licet ipse non allegat hec fuit doctrina.d.Anto.hic q istud nō procedit in rebus ecclesiasticis vt voluit glo.in.d.l.etiam in prin.⁊ in.d.l. ex facto.§.fi.ff.ad trebellia.⁊ probat per tex.apertuz in. d.§.empbiteosim sumus eni in re que nō transit ad heredes extraneos vt ibi ⁊ potius debet fieri interpretatio cōtra eum qui stat pro contractu.l.veteribus.ff.de pac.l.quod astringende.ff.de ver.obligat.nec obstat cū dicit qd est res transmissibilis

res transmissibilis in extraneos qr rñdeo qd istud proce dit in emphiteosint privatā seu priuan dominia et nō in emphiteosim ecclesie cū tendat ad lesionem ecclesie qd ē contra expressum text. d.§.licentiā. vnde si esset perpetua respectu extraneorum heredū ageret de graui lesione eccle sie quod eē nō dz et iz vbum perpetuo ibi apponeret restri gitur ad vnū et illaz restrictionē indubitanter recipit ab illo verbo lesionē. ¶ Nec ob. dum allegat Bar. in.d.l. cunctos populos. qr si recte ponderet dcm Bar. ibi po 140 tius determinat ↄ̄ doctrinā do. Abbas. dum dicit † q statutum generale disponens si est honestū cōprehendit cle ricos quod est ↄ̄.d.c.ecclesia sancte marie de ↄsti. qr gñā lia verba statuti non adaptant ad ipossibilia ipsi statuē ti vt in.c.quod clericis de fo.cōpe. et in.c.tua de decim. et dixi ad plenū in.d.c.ecclesia.so.ma. et in repe. rub. de re. ecc.non alie. ¶ Nec ēi facit ad ppositū qr nos loquimur eo casu quo lex ciuilis loqtur in fauorē ecclesie ergo non debemus capere viam in lesionē ecclesie. ¶ Nec ob. cuz loquitur de ↄsuetudine disponēte vt emphiteosis ecclesie transeat in heredes extraneos. Et ēt ita tenuit do. anto. hic. qr rñdeo vt superius dixi quod talis ↄsuetudo ē gra uis ecclesie ergo nō tz vt in.c.i. de ↄsue.ō. et cum dicit mul tum egregie q si simpliciter ↄcedit emphiteosis ecclesie quod recipit declarationē et interpretationē ab illa con suetudine et presumit esse concessa secūduz illā ↄsuetudi nem et allegat.d.l.sciendum.§.q assidua et Bart.in.d.l. nemo et Inn.in rub. de ↄsue. et istud voluit ēt hic. d. ant. qr ego fateor quod si ↄsuetudo esset valida intelligeret quod illa ↄcessio facta fuisset sm ↄsuetudinē illā et vt cō sueuit fieri et pro hoc adduco quedā que erunt omni stu pore digna et ante oia Bal. adduco in addi.spe.in ti. de 141 loca.in rub. alias rub. de contra.emp. vbi dixit † quod si ecclesia cōsueuit cōcedere emphiteosim in tertiam gene rationē et reperiat scriptū in instrō simpliciter fuisse con cessam illam emphite. quod recipit interpretationez ab illa ↄsuetudine vt videatur facta vsqz in tertiā generatio nem et recordor audisse. d. meū Jo. de imo. dicere quod illis diebus ita cōsuluerat excellentissimus doctor dom. matthe. filiciani doctor perusinus et voluit hoc specu. in ti. de loca. et adduco qd illud presumit esse factū qd est ↄsuetum fieri. l.si prius.§.recte placuit.ff. de aqua plu. ar cen. l.excepto.C.loca.l.gñaliter.C. de fideius. Et addu co singulare dcm And. de yser. in.c.i.in ti.s qui.cau. feu. 142 amit. vbi voluit † q si quis accipiat feudū pro se simplr et non exprimat et p filys quod nihilominus psumit ac cepisse etiam pro filys et nō est sm eū qr ita est ↄsuetū cō cedi feudū tene menti perpetuo qr est dictū de lana et la cte et adduco singu. doctrinā Inno. in.c.consuluit ō offi. 143 deleg. † q vbicūqz nuntius de mādato iudicis citat ali quē vt cōpareat corā eo et loqtur simpliciter qr nō expri mit horam qua teneat comparere corā iudice quod intel ligitur quod citatio illa facta fuerit pro illa hora qua iu dex cōsueuit sedere pro tribunali et egregie dixit bar. in 144 .l.vñi prediorū.C. de agri. et censi.li.xi. † quod si fundus ↄsueuit locari cum certis pactis et certis solutionibus et locatur simpliciter nec fit mentio de illis pactis ↄsuetis qd nihilominus locatio illa intelligit fieri cū illis pactis ↄsuetis tene menti qr in cōtingentia facti conferet tibi lu crū. et adduco quod bellissime voluit bal. in ti. de pac. cō. 145 §.si qua cōtrouersia in vsi.feu. vbi voluit † q si iperator concedat alicui alamano feuduz situū in tuscia quod in telligit sibi concessum feudū sm ↄsuetudinez tuscie et nō secūdum ↄsuetudinē alamanie. et eodē mō si iperator in italia cōcedat alicui feudū seu castrū positum in alema nia intelligit cōcessum secūdum ↄsuetudinē alamanie et adduco quod voluit bar. in.l.vt iur. iurā.§.si liberi.ff. de op. liber. vbi egregie dixit quod in dubio quis videt ac cipere emphiteosim sm consuetudinē que est in illo loco 146 et faciat elegās dictū bal. in.l.i.C. pro so. vbi dixit q † si ↄsuetudo est inter socios quod capitale remaneat saluū et aliqui contrahunt societatem nec exprimunt in cōtra ctu societatis quod capitale remaneat saluū qd nihilo minus videt actum inter eos vt remaneat saluū capita le sicut consueuit fieri inter socios et adduco quod volu it Jo. de imo. cōsi. xxij. et in.c. potuit loca. vbi sequtur illaz doctrinā Barto. in.d.l.i. vt iureiur.§.si liberi et adduco quod voluit bal. in comento rub.C. de fid. instr. vbi dixit 147 † qd notarius in dubio videt rogatus a contrahentibus a vt apponat in instrō clās ↄsuetudinarias et dicit eē tex. valde celebrē in. l.generaliter.C. de fideius. et idem Bal. in repe. rub.C. de his que in frau. credi. vbi dedit eandez doctrinam et tñ eam singulariter restringit vt videat ro gatus apponere clās consuetudinarias vt in.d.l. gene raliter qñ contract⁹ est in fieri et nō qñ contractus est in facto esse quod est singulariter notandū ad limitationez d.l.generaliter et.d.l.exceptio.C.loca. et.d.l. prius.§.re cte placuit. et adduco qd voluit bart. in.l.i.ff. de his que in fraus. credi. vbi tenuit quod notarius videt rogat⁹ ap ponere clās ↄsuetudinarias et ideo pulchre dixit bal. in .l.quicūqz.C. de serui. fugi. qd illud quod est ↄsuetudina rium nō est arbitrariū et quod idē voluit in.l.i.C. de fru. et lit. expen. et adduco etiam quod eleganter dixit idem 148 bal. in l.liberti liberteqz.C. de oper. liber. † quod si ē cō suetudo in loco quod ducens operarios ad seruitiuz ei⁹ quod faciat ipsis operarijs expensas. et etiam est consue tudo quod operarij conducti apportēt ferramenta sua et masseritias sue artis et ↄducitur simpliciter et nulla fa cta expressione ō expēsis et ferramētis quod in dubio vi deantur ↄducti cū illa ↄsuetudine et vt ↄductiōes cōsue uerunt fieri in illo ↄ̄cū quod est hñnotan. pro ambasia toribus cōstitutis ad pacem ineundā quod vident ↄsti tuti vt apponant illas clās que ↄsueuerunt apponi in si milibus casib⁹ vide que ibi dixi late in addi. meis. et ad duco quod pulchre voluit do. abb. in.c.ij. de testi. cogen. vbi dixit quod actus presumit factus in dubio ea hora qua consueuit fieri. et adduco quod voluit idē do. abb. i c.cum dilectus alias in.c.cum ad hoc de cle. non residē. 149 vbi dixit † clericus tempore sanitatis nō interueniebat diuinis officijs vt habet in.c.i. de cle. non resi. in vers. mō est effectus infirmus et petit distributiōes quottidianas asserens quod si eēt in bona cōstitutus valitudine inter esset diuinis officijs dicitur quod non audiet qr presu mitur quod faceret vt facere cōsueuerat tpe valitudinis sed illo tpe non interueniebat ergo sequitur quod mini me. et adduco quod voluit bar. in.l.nemo est qui nesciat 150 .ff. de duo. reis. † doctor cōsueuit cuz ↄducebat ad legen dum legere per substitutū quod si cōducat ad legenduz simpliciter quod videt cōductus cuz illa ↄsuetudine sua vt legat per substitutū et quod ipse voluit in.l. inter arti fices.ff. de solu. et istud dūtaxat allegauit do. meus abb. hic pro illa sua doctrina. et aliud nō dixit. ego aūt ista q adduxi superi⁹ adduxi ex officina mea spiritui sancto sit gloria tene mēti qr ista videt excedere vires modernorū 151 ingenioz. ¶ † Tāgit hic. d. ant. si fratres predicatores sint capaces bonoz imobiliū et redditu um ānuoz et sili um et decidit quod sic sm regulaz coz. nam regula coz fuit assumpta a regula beati augustini sed ex cōstitutio nibus eorum est secus. sunt enim mendicantes vide per eum hic qui allegat consilia federici ō senis et pro certo 152 in hoc est relator. ¶ † Tangit ēt de fratribus minorib⁹ ordinis beati francisci et allegat bar. in tracta. minor. et spec. in tit. de sta. monac. pro certo iste passus requireret 153 altiorē indaginē iō nunc nō examino mō † sed miror lon ge de dño ant. q non fecerit mentionē de fratribus san cte marie seruorū si sint capaces et si sint mēdicantes. ego adduco Pe. de ancha. in cōsi. xxxij. vbi pulchre ō eis lo quitur vide omnino ibi per eum et de predicatoribus vi de bal. in auc. si qua mulier .C. de sa. sanc. ecc. et in.l. cum 154 questiu. C. de lega. † et de fratrib⁹ sancti augustini vide Lo. ro. consi. cccxxij. † et etiam mirū est qd non fuerit lo

¶ Consuetu dinarias. adde Bal. in.l.si.C. de fideius. et Bal. l.i.s vlr. col. so. matr. et in.l. ō ole in si.ff. qui satis. cog. vbi ō ista mā late.

quintus de fratribus carmelitanis si sint mendicantes et
si sint capaces ego allego celebrem ꝯsilium do. Dñic. de
sancto geminia. positum inter ꝯsilia Jo. de imo. et est in
ordine centesimũ sexagesimũ sextũ vbi allegat celebrem
glo. de istis carmelitanis in. c. i. §. ceterũ de relig. do. lib.
sexto vbi carmelitani sunt mendicantes et glos. in cle. vt
ꝓfessores de regulari. in vñ. quoslibet et in illo ꝯsilio do.
Dñic. apponũtur multe subscriptiões doctoꝝ q̃ subscri
pserunt se illi suo cõsilio et oẽm querit hic. d. anto. si sint
capaces annui redditus de sy. vide bal. in. l. hac edictali
§. si illud. C. de secun. nup. vbi refert doctores dicere qḋ
annui redditus censent inter imobilia quãdo sunt ꝑpe-
tui vel ad longũ tp̃s alias secus vnde talia iura dicũtur
possideri q̃ sunt perpetua vel ad longũ tp̃s dicit ibi. d.
bal. primũ probari in. c. querellã de elec. sed ſm ꝓbari i
. l. si. ff. quor. bonor. et allegat Cyn. in. l. si certis annis ꝺ
pact. C. et dicit hanc parte tenere sede. de se. in suis ꝯsi. et
adduco qḋ voluit idẽ bal. in. l. iubemus. C. de sac. san. ec
cle. et in. l. stipendia. C. de execu. re. iudi. et in. l. sciendum
. ff. qui satis. cog. et in. c. ad audiẽtiã de rescrip. et in. c. cum
M. ferrarien. de cõsti. et in. c. i. de feud. cogn. et in. c. i. de
feu. guard. do. pe. de ancha. in. c. ad audientiã ꝺ rescrip.
Lodo. roma. in. l. si cõstante. ff. so. ma. sing. in auc. de non
aliena. §. hoc igit. bal. in auc. ingressi et in. l. ꝑuilegia. C.
de sac. san. ecc. Jo. de imo. in. l. si alieno. ff. de leg. i. et in. l.
stichum. §. stipulatio. ff. de verb. oblig. et plene ibi p Lo.
roma. ego aũt dixi ibi ad plenũ vide ẽt per. de ancha. in
c. ij. de testa. vbi ẽt per Jo. de imo. et vide per eundẽ Jo.
de imo. in. l. i. ff. de testa. et in. l. si ita quis. §. in cui. ff. de le.
ij. ego dixi ad plenũ in. c. in ciuitate de vsur. vide ibi om-
nino et ẽt dixi in repe. rub. de reb. ecc. nõ alie. et vide Lo.
ro. in ꝯsi. cclxv. de eo qui eximit ordinẽ minoꝝ et petebat
156 portionẽ hereditatis paterne et vide bal. in. l. eã quã. C.
de fideicõ. in. ij. lec. † vbi dicit qꝫ si frater minor instituit
heres est perinde ac si instituat hõ mortuus et vide per
eundẽ in. l. cum acutissimi. C. de fideicõ. et vide eundem
bal. in. l. cũ qḋ. C. de leg. ad fi. vbi dicit posse relinqui fra-
trib⁹ minoribus vt vendant et preciũ accipiãt vt viuant
ad hoc allegat glo. sing. in. c. de relig. domi. li. vi. et vide
ea que dixi in repe. rub. de reb. ecc. nõ alie. ¶ Et faciat
157 qḋ voluit bal. in. l. monumenta. C. de legat. † testator in-
quit legauit suũ patrimoniũ fratribus ꝺ monte albo vl̃
pizocheris de perusio et reprobati sunt et dãnati a sede
apostolica tãq̃ ficti et simulati religiosi querit quid fiet
de illo patrimonio decidit qḋ applicabit sedi apostoli-
ce in meliorẽ vsum ꝯuertendũ et allegat qḋ no. in. c. i. de
relig. li. vi. si aũt sint translati in aliũ ordinẽ tũc patrimo
niũ illud sequet eos qꝛ fortuna caput sequitur et alleg at no.
in. d. c. i. i nouella de istis aũt iesuatis et heremitis de de
notis hospitalarijs et de istis militibus gaudentibus vl̃
de que ad plenũ dixi in. c. nullus de fo. cõpe. et maxie de
illis iesuatis loquutus fui plenius quã vnq̃ alius dixe-
158 rit vide ibi oĩno. ¶ † Querit hic bal. an testator possit ꝺ
rogare huic. c. et videt qḋ nõ qꝛ. c. istud rescindit in hoc
testm̃ eius. Itẽ qꝛ nemo põt facere ne leges habeant lo-
cum in suo testõ. l. nemo põt. ff. de leg. i. Itẽ per ingressũ
monasterij liberat a fideicõ relicto in defectũ liberorum
Itẽ si filius naturalis facit deficere fideicõmissum ergo
multo fortius ingressus monasterij. l. locũ in princ. ff. de
vsufru. postmodũ arguit in ꝯtrarium et monet qꝛ põt quis
rei sue legẽ iponere ne queraẽ ecclesie allegat qḋ no. i. l.
si ita quis. §. ea lege. ff. de ṽbo. oblig. ¶ Itẽ vẽ qḋ possit
ecclesiã grauare sup bonis suis restituendis si ad ecclesi
am perueniant allegat in arg. l. lucius. §. tres heredes. ff.
ad treb. itẽ ista voluntas testõris nõ est turpis presertim
inter liberos. l. lucius. ff. de heredi. insti. itẽ non semp attẽ
ditur dispositio legis sed potius dispositio testatoris nã
põt cãm intestati preferre cãe testati quod est ꝯ ordina-
tionẽ iuris. ff. de heredi. insti. l. si quis ita heres instituat
si legitimus. Itẽ pro hoc allegat qḋ habet in. §. disponat

a ¶ Testari possit vide ad hoc bar. in au ctẽ. si qua mu lier in pen. co. in fi. in ver. su mus expediti C. ꝺ sa. san. ec cle. alleg. i tex. et ibi bal. et in motes scribẽ tes.

in auc. de nup. itẽ non videt cum bona ꝯscia voluntatẽ
testatoris ꝑterire vt habet i legenda sancti siluestri. Itẽ
quedã sunt in quibus ecclesia nõ succedit vt in feudis mi
litis datis seculari nam redeũt ad dñium feudi si vassall⁹
efficiatur miles dei ſꝫ illud est ex defectu cause finalis qꝛ
seruitia militaris exhibere non põt. itẽ reꝝ naturã eccle
siarum sequi dꝫ nec põt eaꝫ distruere et ita residet h bal.
ego longe miror quod nõ allegauerit tex. meliorẽ de iu
ris corpore in. l. si ita quis. C. de pac. inter em. et ven. vbi
est casus formalis inducẽdo illũ tex. ita vt superius ego
induxi et faciat quod ibi voluit Nico. de matta. et bald.
post eum vt iam supius ego retuli et adduco text. in. l. si
quis curialis alias in. l. si quis ꝑsbyter. C. de epis. et cle.
159 vbi bal. colligit ar. † quod lꝫ per statutũ non possit au-
ferri clerico ius sua cõe nihilominus põt auferri sibi ꝑ
tertio data sibi a statuto et priuilegiũ ꝓueniens ex ipso
statuto et ad hoc adduco sing. doctrinã Ja. but. in auct.
160 cassa et irrita. C. de sa. san. eccl. † vbi dicit statuto cauetur
quod tale ius redditur forensi contra ciuẽ quod reddat
ciui ꝯ forensem in municipio ipsius forẽsis quod isto ca
su poterit denegare priuilegiũ statuti ipsi clerico si in fo
ro clerici non redditur illud ius layco. et refert istaꝫ do
ctrinã et sequitur do. abb. in repet. ecclesia sancte marie de
cõsti. ita dicamus in casu nostro nec ꝓpter hoc istud sta
tutum est ꝯ libertatẽ ecclesie quod dcm̃ est bñ notandũ
et etiã illud refert et sequitur do. pe. de ancha. in repet. c. ca
nonum statuta de cõsti. et voluit ẽt idẽ bal. in. l. fi. §. si vo
post q̃. C. de iur. delibe. et dixi ego ad plenũ in. c. verũ de
161 fo. cõpe. et in repe. rub. de reb. ecc. nõ alie. ¶ † Querit ẽt
a bal. vtrũ monialis aliquo mõ testari possit ᵃ et videt qḋ
sic vt in. d. auc. si qua mulier. C. de sa. san. ecc. sed in cõtra
rium videt qꝛ illa que est repetente alterius nõ põt testa
ri nec codicillari nec de voluntate patris ergo nec de vo
luntate abbatis qꝛ maior est potestas abbatis quaꝫ po
testas patris. xij. q. i. c. non dicatis. qdam dicunt qḋ non
est testm̃ sed q̃dam assignatio vel diuisio bonoꝝ vnde fi-
lius preteritus non dicit nullũ sed sufficit qꝫ habeat legi
timã quoq̃ relicti titulo sicut dicimus in patrono. l. fine
. ff. de iur. et per talem diuisionẽ non rumperet testm̃ solẽ
niter factũ. l. si filius qui in potestate. ff. de liber. et posth.
dicit cẽ veꝝ si in primo testõ cẽnt istituti liberi secus si cõ
nei qꝛ hoc casu rũperet primũ testm̃ et seruatur posteri-
or voluntas iure testamenti. C. de testa. l. hac ꝯsultissima
. §. si quis aũt. C. de testa. glo. cõiter dicunt qḋ põt testari
lꝫ in eo quod relinquit monasterio nõ requirit solemni
tas testiũ qꝛ monasteriuꝫ reputat de liberis ſm bal. hic
iste passus non est hic tangẽdus sed in. d. auc. si qua mu-
lier et de ista voluntate in genere vide tex. egregiũ in. l. lꝫ
. C. de pac. et per ang. in repe. l. camq̃. C. de fideicõ. et per
ista pro aliquali scholastico documento sit expedita re-
petitio huius compendiosi. c. si quid bene diximus altissi
mus celi deus fuit reuelator. si aũt aliquid insulse et mi-
nus dignũ dixerim imputandum est peccatis nostris qꝛ
omnis homo mendax.

Jicet causamq̃. Certe
c. istõ ẽ
famosum quottidianũ et ẽt cõpendiosum et
ideo summopere erit inuigilandũ circa ipsi⁹
declarationẽ do. Car. hic legit. hoc. c. per versiculos alij
a nõ totũ legunt et in simul summant. Et. h. intendit †. In in
terdicto vti possidetis ille obtinet qui ꝓbat iustiorẽ titu
lum. h. d. ſm bal. do. anto. do. pe. de ancha. et cõiter doc.
oẽs ita illud summant. sed do. abb. hic dicit qḋ istud cõmu
ne summarium doctoꝝ est nimis generale et per ꝯña ipse
aliter summat. hoc mõ vꝫ. si actor et reus in interdicto vti
possidetis probant possessionẽ ille obtinet qui antiquio
rem possessionẽ probat titulo iustificato vel meliorẽ pro
bationẽ respectu possessionis adduxerit. h. d. secundum
eum. ¶ Tu põdera qꝛ in isto interdicto vti possidetis ꝑ
fert ille qui ꝓbat titulũ et possessionẽ. l. si de vi. ff. de iudi.
et hoc

⁊ hoc voluit ibi Alber. de rosat. ⁊ per eundē in. l. si quis libertatē. ff. de peti. heredi. ⁊ per bar. in. l. si duo. ff. uti pos side. ⁊ in. l. si de eo. §. si seruū ⁊. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acqr. pos. ⁊ per eundē in. d. l. si de vi ⁊ per Cy. in. l. i. C. vti pos. ⁊ per bal. in. l. incerti. C. de interdic. ⁊ in. l. ordinarij. C. de rei ven. ⁊ in. l. siue possidetis. §. si duobus. ff. de publi. ⁊ in. l. i. C. vti possid. ⁊ in. l. momentanee. C. q le gi. perso. ⁊ i. c. ij. de rescrip. ⁊ in. l. qui accusare. C. de edē. saly. in. d. l. ordinarij ⁊ in. d. l. i. C. vti pos. Ioā. de imo. in c. i. de resti. spo. sed ista decretalis ponit aliū casum vz qꝛ reus ⁊ actor probant possessionē qꝛ ambo ꝓbant se pos sidere sed dubitaṫ quis preferaṫ in hoc interdicto vti pos sidetis. ⁊ decidiṫ hic quod preferṫ ille qui ꝓbat antiquio rem possessionē iustificatā cum canonico titulo qꝛ eo ipso quod ꝓbata est antiquior possessio videṫ reprobata pos sessio recentior qꝛ presumitur viciosa qꝛ aut vi aut clā oc cupata est ⁊ per ꝯñs sūmarium do. abb. melius congruit huic. c. quā cōe sūmarium aliorū. ¶ Et diuidiṫ in quinqꝫ partes qꝛ in prima poniṫ decisio ꝓcessus narratio scđo poniṫ fauentinoꝝ exceptio ⁊ propositio ꝯ personas ⁊ dcā testiū ꝯdictio ⁊ canonici ecclesie rauēnatis rñsio ⁊ pape interlocutio. tertio poniṫ exceptio corruptionis ⁊ falsita tis testiū ⁊ cōmissio receptionis testiū tam ad probandū quā ad reprobandū. Quarto poniṫ īpugnatio testium ꝓ ductoꝝ ex parte fauentinorum quoꝝ aliqui fuerūt singu lares aliqui sibi adinuicē ꝯdicentes. Quinto ⁊ vltio po nitur decisio. ¶ Casus in hoc capitulo sic figuratur. In ter ecclesiam rauēnatē ex vna parte ⁊ cōe fauentie ex alte ra parte qō vertebaṫ super iurisditione honore ⁊ distri ctu ī villa sancti petri ⁊ castro arioli. que dicta ecclesia di cebat se possidere ⁊ de iure ad se spectare ⁊ ꝯ cōe fauen tie dicebat se possidere ⁊ ð iure ad se spectare hic inde qꝛ visum est vtriqꝫ parti esse nimis onerosum facere venire testes corā presentiā pape mandauit papa epō placenti no vt infra tres menses reciperet testes quos vtraqꝫ parṫ tam sup negocio pncipali quā in personas testiū duceret ꝓducendos statuēdo partibus terminū ī quo cū attesta tionibus acceptis apud sedē apostolicā indecise recepti fuerunt. ita ꝙ testes ꝓbatorij hinc ⁊ inde sed ad reproba tionē personaꝝ testiū nihil fuit in dicto termino allega tum ⁊ sic remisse fuerūt iste attestationes a papa ⁊ ꝑceṫ sua publicatus. videntes autē fauentini ꝙ nonnulli testes erant producti ꝯ se petierunt terminū ad reprobandum personas ipsorū testiū quē terminū papa interloquendo denegauit ꝓpter lapsum termini. demū fauentini obiece runt quod testes corrupti falsa dixerint papa lꝫ crederet in sua ꝯscia quod fauentini hoc dicerent maliciose nihilo minus huiusmodi exceptionē admisit ad ꝓbandum no lens deuiare a tramite iudicioꝝ cuꝫ ista exceptio sic talis nature qō qñcūqꝫ etiā post sniam possit opponi fuerunt itaqꝫ testes fauentinoꝝ recepti in numero copioso tñ qꝛ quidā eoꝝ erant singulares qdam eoꝝ erāt sibi ipsis con trarij quidā erant male fame ⁊ leuis opinionis qbꝰ nul la vel modica est fides adhibenda hoꝝ testimonia ꝓ nul lis habuit sed qꝛ erant ex ea septem testes qui videbāṫ eē cōtestes ⁊ bone fame ⁊ non leuis opinio. papa ꝯsidera uit quod alia via isti non poterant patrocinari fauētinis primo qꝛ non ꝓbant ea ad que ꝓbanda fauētini se astri xerunt nam fauentini obiecerūt quod corrupti falsum di xerunt lꝫ viderenṫ probasse alterū vz corruptionē nō tñ ꝓ barunt ꝯclusum. i. falsitatē ⁊ ideo non ꝓbarunt ea ad q̄ sunt inducti ad ꝓbandum. adduciṫ ēt alia rō ꝓpter pre rogatiuā ꝓbationis ecclesie qꝛ ei lux veritatis assisteret cū consonet priuilegijs indultis ecclesie. ⁊ iustificati sūt per titulū nam titulus hꝫ in se prerogatiuā iustificationis sed certe ⁊ ꝓpter aliud qꝛ ecclesia ꝓbauit de antiquiori pos sessione sexaginta annoꝝ fauentini aūt ꝓbarunt de quin quaginta vnde possessio ecclesie nō hꝫ obicem possessiōis contrarie sed possessio fauentinoꝝ sic qꝛ est necesse dicere quod fauentini possiderūt ita vt claꝫ ab aduersario ⁊ ab

ecclesia neꝫ recentior possessio sine amotōne prioris pos sessionis presumitur clādestina sed cum amotione ꝓsume retur violenta hoc tñ non est in lrā vnde papa ꝓpter pre rogatiuā ꝓbatiōis ⁊ alias rōnes superius assignatas di cit qō non dꝫ pnunciari hoc mō vti pos. ita possideatis. i. vti ecclesia possidet talē iurisditionē honore ⁊ districtū ita possideat ⁊ ecōtrario vti fauentini possiderūt ita po sideant. sed dꝫ in oibus precise pro ecclesia iudicari. Igiṫ cōe fauentie ecclesie rauēnati tanquaꝫ iuste possidēti a d nō molestandam ipsam ecclesiā in possessione iurisditio nis honoris ⁊ districtus quo ad iudiciū possessoriū pro prium silentiū iposuit ⁊ iste sit casus ad lrām in hoc ca pitulo ¶ Et pondera vnū quod hic obmittiṫ mediū sil logissmū quod est ꝙ possessio recentior erat clandestina aut violenta ⁊ per ꝯñs ꝓbatur hec doctrina bar. in. l. i. ff. si cert. pet. vbi textus omittit ꝓpriū mediū cōcludendi de quo late fuit dcm̄ in. c. precedenti vide ibi oino sed istum tex. ad hoc ꝓpositum ius non ponderauimus ibi nihilo minus posset rñderi ad istū tex. ꝙ loquitur quādo mediū nō exprimiṫ a iure cōsulto qꝛ satis videṫ expressuꝫ ex his que ex text. colligunṫ ⁊ per ꝯñs nō ꝓbatur hec doctrina bar. ¶ Uenio nūc ad nobilia ⁊ colligemus ea ex omni pene verbo apposito hic qꝛ videṫ appositū cū ministerio aliquid operandi vt per glo. in. c. solite de maio. ⁊ obed. ⁊ per glo. in. l. i. ff. ꝙ me. ca. ⁊ iō incipiā ab isto verbo lꝫ qꝛ dicit hic do. car. ꝙ hec dictio licet[a] poniṫ hic implē catiue vz pro verbo quāuis ⁊ allegat gl. in. l. non dubium. C. de legi. ⁊ referṫ iste tex. secūdum eū ad. c. cū cām de te sti. ⁊ ad. c. cum cām de iura. calum. ego addo qō verbuꝫ lꝫ ponitur iplicatiue. c. lꝫ de suscep. ⁊. c. lꝫ de fo. cōpe. c. lꝫ vndiqꝫ de offi. deleg. c. lꝫ in corrigendis de offi. ordi. c. lꝫ de euitanda de elec. c. lꝫ in beato petro de accus. c. lꝫ hely. de symo. l. licet. C. de poe. l. licet. ff. de iudi. l. licet. ff. de pro curato. ¶ Itē dicit hic quod questio vertebaṫ inter ec clesiam rauēnatē ⁊ cōe fauentinoꝝ super iurisditōe ho nore ⁊ districtu ego pondero illud verbū sup[b] ꝙ nunꝗ̄ me est ponderatū a scribē. hic probat enim ꝙ qō erat su per iurisditione ⁊ per ꝯñs super hec que tendunt ad se curitatē iurisdictionis ⁊ sic ad accessoria ⁊ ad pendētia ⁊ ad hoc allego glo. valde sing. in. l. i. C. cōmu. delegat. que exponit illud v̄bum super his ⁊ que fiunt ad securi tatem eoꝝ ⁊ ideo dicit ibi bal. illam glo. cū tex. suo faceṫ ad. q. statuto caueṫ ꝙ cum est questio super iurꝫ cōgua rentigiū fiat iudiciū sūmarium ꝙ eodē modo fiet iudici um sūmarium cum agiṫ super ypothecis instrī congua rentigij qꝛ fit ad securitatem eius ⁊ de illa glo. ⁊ doctri na bal. fecit festum do. pet. de ancha. in repeti. c. canonum statuta de cōsti. ⁊ ego dedi nouū intellectū per illam glo. ⁊ doctrinā bal. ad. c. ecclesia sancte marie de cōsti. inqꝫtū iste tex. vtitur illis verbis super ecclesijs ⁊ rebus ecclesia rum ⁊ ēt dedi nouum intellectū ad. c. ad nostrā el. ij. de iu reiur. inqꝫtum ibi diciṫ super possessionibus ⁊ ex hac do ctrina oritur precipuū lumen ad iura multa que vtuntur huiuscemodi verbis. c. super literis de rescrip. c. sup spo liatione de ordi. cog. c. super eo. de offi. delegat. ⁊ ad alia similia iura que referre esset laboriosum quinimo plꝰ di co ꝙ cum tex. iste premittat illud verbū super in pncipio orationis ꝙ referṫ non soluꝫ ad iurisditionē sed ēt ad ho norem ⁊ ad districtū qꝛ dcā in principio apposita referṫ ad oia sequentia. l. talis scriptura. ff. de lega. i. in. l. i. C. ð liber. preter. l. i. C. de diuers. rescrip. l. cōsilio. §. quesitū. ff. de curato. furio. c. inqsitioni ⁊. c. secūdo requiris de app. glo. elegans in auc. de hered. ⁊ fal. §. huic nobis tene mē ti. ¶ Dicit hic bal. super hoc v̄bo iurisditione ꝙ venit iurisditio voluntaria. l. i. ff. de offi. procon. ⁊ etiam venit iurisditio cōtentiosa. l. ij. co. ti. porro inqt istud verbuꝫ iu risditio est terminus cōplexiuus omniū suarū specierū ⁊ allegat. c. primū de no. for. fidel. in vsi. feu. ⁊ cōprehen dit merum ⁊ mixtum imperiū. l. imperium. ff. de iurisdi. om. iudi. ¶ Itē cōprehenditur iurisditio bassa media ⁊

a ¶ Licet vide aliqd p bar. de ista dictione in l. stipulatō ista §. in aliena de v̄bo. oblig. ⁊ ibi doc. sequētes.

b ¶ Super de quo vide domi. alex. ꝯ imo. i. l. ⁊ rescripti. §. si pacto. ff. de pact. ⁊ in. l. ad diem de v̄bor. oblig.

supremo iurisditio bassa iurisditio est secundum eũ a decem vsq̃ ad centũ media a centum vsq̃ ad trecenta suprema est a centum vsq̃ ad infinitam sniam ⁊ dicit esse glos. singu. in. l. inter conuenientes. ff. ad municip. sed hoc non ↄgruit q2 sacerdotes nec ecclesie habent merũ imperiũ de quo vide qđ habeť in. c. ꝙ sedes de offi. ordi. ¶ Ego aũt pondero ꝙ hec doctrina bal. nõ videť procedere q2 sunt species realiter distincte iurisditio merũ ⁊ mixtum imperiũ vt habeť in. d. l. imperiũ ⁊ no. in. l. i. ff. de iurisd. om. iudi. ⁊ ideo videť mihi de iure dicendũ ꝙ aut conferatur iurisditio plenissima seu plenaria ⁊ hoc casu cõprehẽdũtur oẽs alie species ⁊ ad hoc allego. l. locũ. §. queri solet in vsi. plenissima. ff. de vsufru. ⁊ allego text. ⁊ gl. magistram in. l. cũ plenissima. ff. de offi. proconsul. vbi si conceditur plenissime iurisditio veniunt oẽs species ergo sequitur secus esse si simpliciter conferatur iurisditio ⁊ adduco quod voluit glo. in ver. plenaria ⁊ cle. i. de fo. compe. ⁊ glo. in cle. i. in ver. plenarie de probat. ⁊ glo. in cle. i. de re iudi. versi. plenarie ⁊ glo. de qua cõiter doct. in. c. conquestus de fo. cõpe. vbi si concediť plena iurisditio venit iurisditio temporalis ⁊ spiritualis ⁊ allego glo. xi. dist. c. ij. que dicit ꝙ iurisditio pape est plena sed iurisditio tẽporũ est semiplena ⁊ adduco qđ habeť in. l. cum oecurissimi. C. de fideicõ. in versi. plenissimũ damus euentũ. ⁊ qđ habeť in. l. in arogato. ff. de adopt. ⁊ quod voluit gl. ibi bal. ⁊ alij ⁊ adduco simile quod voluit bal. in. l. fi. C. đ tẽpori. appel. in prin. alias in. §. i. vbi loquť de probatione plena pleniori ⁊ plenissima ⁊ per pñs videtur quod hec doctrina bal. non procedat miror tñ ꝙ non allegauerit glo. in. l. i. ff. de iuris. om. iudi. que gl. sentit illud quod voluit bal. hic. sed forsasse illa glo. confundiť per iura nunc
5 adducta a me tene menti. ¶ †Not. ibi honore q2 bal. hic colligit q2 ad hoc vt quis onereť cõpetit iudiciũ possessorium lʒ regulariter cõpetat iudicis officiũ. l. si duo patroni. ff. de iur. iur. l. si non fortẽ. §. liberte. ff. de condi. indebi. l. hono2e. ff. de obseq. ⁊ dicit hic bal. multũ egregie ꝙ honor prestandus est virtuti. l. ⁊ si virtutuʒ. C. de his q ad stat. confug. ⁊ dicit ꝙ hic est casus sing. ꝙ pro honore cõpetit possessorium. ¶ Sed ego pondero ꝙ istud poniť hic superflue q2 iurisditio non est sine honore vt habetur in. l. omnẽ honorẽ. C. qñ prouo. non est necess. c. vt debitꝰ honore de app. ergo sequť ꝙ eo ipso ꝙ questio erat super iurisditione erat super honore. faciat illud ꝙ sacro scribitur euange. non põt esse propheta sine honore ⁊ per pñs de nihilo seruit iste tex. inquantum loquť de honore q2 posset dici ꝙ petis intus habeo vt scribitur in. iij. trage. ⁊ in. l. i. C. de execut. re. iudi. ⁊ istud ↄtrium ↄ istum tex. nõ est formatũ per aliquẽ nec antiquũ nec modernũ quez ego viderim difficile non mentior erit tollere istud ↄtrium nihilominus ego credo ꝙ ista stant simul ꝙ aliquis non habeat iurisditionẽ in aliquo loco ⁊ nihilominus est honorandus in illo loco ⁊ pono exemplũ in eo qui est exemptus a iurisditione ⁊ adduco celebrẽ tex. in. l. fi. C. de bo.
6 lib. ⁊ bal. ibi vbi ex illo tex. colligit † ꝙ lʒ aliquis remittat iuspatronatus nihilominus non videť sibi remittere ius honoris. ⁊ reuerentie. ⁊ refert ibi illustrem doctorez oldra. loden. dicentẽ fuisse interrogatũ ab archiepo rauẽnate ꝙ lʒ archiepũs eximat aliquẽ a sua iurisditione ⁊ faciat illum exemptũ ꝙ nihilominus non videť eximere eũ a iure honoris ⁊ reue. impendendo ⁊ iđ dicit ꝙ si epũs eximat capitulũ a iurisditione sua quod non videtur eximẽ a iure reuerentie ⁊ ideo si capitulũ solebat ire obuiã epo ingredienti ecclesiã ꝙ non obstante illa exceptione teneť ei ire obuiam ⁊ honorare eũdẽ ⁊ hãc partẽ voluit ang. in. l. sʒ si hac. §. i. ff. de in ius voc. vbi dicit qđ lʒ epũs eximat aliquẽ a sua iurisditione non tñ ꝓpter hoc eximit eum a suo iure reuerentiali ⁊ allegat. d. l. fi. C. đ bo. liber. ⁊ hãc etiam doctrinaʒ ipse ange. sequť in. d. l. fi. ⁊ per pñs ista stant simul ꝙ qs non habeat iurisditionẽ super aliquem
7 ⁊ tñ habeat ius reuerentie † vidi ego dubitari de facto ferrarie cum ibi legerẽ ⁊ quidam scholares obuiantes rectori per viam non exhibebãt sibi honorẽ reuerentialẽ ⁊ conquestus fuit rector de eis ⁊ nihilominus fuit indultum a principe qđ eos mulctaret ⁊ ideo dominica ditas suo sacro euangelio detestabať perfidos iudeos ⁊ vos đ honoratis me ⁊ audiui istis nonis qđ simile faciunt multi scholares ferrarie q2 non exhibent reuerẽ. rectori. ego miror qđ ipse non impetrat iudicis officiuʒ vel agat possessorio ꝑ ea que h̃ scripta sunt tene tu menti q2 pro certo ad istum tex. est noua inuentio ⁊ doctrina sing. non dicta per aliquẽ ⁊ lʒ alias repetieri. ⁊ istud tñ ista opinio. mihi tũc non occurrit nec miruʒ vt scripsit Hyero. in prolog. biblie. scribimꝰ. ¶ Not. ibi per districtũ dicit hic gof. ꝙ
8 est vulgare lombardoꝝ ⁊ tuscoꝝ ⁊ etiam in sicilia † ⁊ ꝑ pñs non est a iure reprobatum opponere vulgaria verba locorum facit. c. vestro de loca. c. presenti. §. loca. đ preben. in. vi. ⁊ dicit hic do. car. eẽ casum in cle. nero. §. fane de elec. ⁊ dicitur districtus a distringendo non solum respectu territorij ⁊ sic terre sed etiam respectu maris. l. pupillus. §. territoriũ. ff. de vbo. signi. vnde cum alicui conceditur districtus non solũ intelligiť respectu terre sed etiã respectu maris ⁊ allegat hic bal. glo. in. §. rursus insti. đ acti. ⁊ quod habeť in. l. i. C. vbi de pol. ag. op. ⁊ nihil aliud super hoc bal. hic dicit. Ego dico ꝙ de hoc est glos. egregia in. c. lʒ de fer. ⁊ ego ibi hoc tetigi ⁊ in rubri. đ de
9 fo. cõpe. vbi tenui † ꝙ appellatione fori veniat locus terre ⁊ locus maris ⁊ allego glo. ad hoc celebrem in. c. vbi periculum. §. porro đ elec. li. vi. ⁊ hoc ibi voluit do. Pe. de ancha. ⁊ do. domini. ibidẽ ⁊ idem voluit idem bal. in d. c. lʒ de fer. ⁊ in. l. fi. C. de testa. ⁊ idem voluit ang. in. l.
10 insule. ff. de iudi. vbi refert in facto † ꝙ quidam pirate intulerãt damna in territorio pisano ⁊ deinde retrahebãt se ad quandã insulam prope mare pisanum pisani armarũt certas galeas ⁊ acceperũt illos piratas i illa insula ⁊ ducti fuerunt ad ciuitatẽ pisanam fuit dubitatũ si pirate illi poterãt capi in illa insula q2 illa insula erat adherẽs territorio pisano ⁊ fuit per sententiam obtentum ꝙ potuerunt capi ⁊ decapitari. dicit ibi ang. esse casum singu. in. l. i. C. de classi. li. xi. vide que dixi in. c. ex litis. đ eod. Et
11 subdit hic bal. † ꝙ ambitus muroꝝ non cõprehendit ceteros qui non sunt de districtu ⁊ ponit exemplũ in ecclesiis hospitalibus monasterijs ⁊ similibus. Sed ego admiror vehementer de tanto doctore q2 videtur dicere cõtra casum in. c. fi. de offi. deleg. li. vi. ⁊ qđ voluit ibi Jo. and.
12 vbi colligit † ꝙ appellatiõe districtualiũ non solũ veniũt layci sʒ etiã veniũt clerici sʒ qũo h̃ fieri põt q2 layci sũt districti a clericis vt in. c. duo sunt genera. xij. q. i. responderi potest ꝙ aliquo casu distringi possunt a domino loci vt glo. est multum sing. in. c. princeps seculi. xxiij. q. v. lʒ enĩʒ regulariter clerici distringi nõ possint a laycis tñ aliquo casu distringi possint ⁊ per consequens verificanť illa verba
13 districtuales nostri. ⁊ consului ego sepenumero † statuto cauetur ꝙ illud ius reddatur districtualibus nris quod redditur alijs q2 illo casu cõprehẽdunť clerici ⁊ facit de illo tex. d. c. fi. ⁊ de dicto Jo. an. ibi lodo. ro. fecitum in suis sing. ¶ No. in villa sancti petri ⁊ in castro ario-
14 li q2 hic dicit do. pet. de ancha. collige † ꝙ ville ⁊ castra non habent territoriũ nec possunt distringere nec habẽt iurisditionem ⁊ allegat ea que habenť in. c. rodulphus. đ de rescrip. ⁊ hoc dicit procedere de iure cõmuni sed đ consuetudine ⁊ priuilegio est secus q2 possunt habeť territorium ⁊ etiam iurisditio. ⁊ dicit esse casum in. l. ij. C. đ fund. limito. lib. xi. in ver. castroꝝ territoria. ⁊ remittit se ad notata per bar. in. l. i. ff. đ dam. infec. vbi bar. querit que sunt illa que habent iurisdi. ⁊ distinguit ꝙ est quedaʒ larga vniuersitas ⁊ ista est prouincia ⁊ ista habet presidem prouincie ⁊ habet merum ⁊ mixtum imperiũ ⁊ iurisditio. l. illicitas. §. qui vniuersitas. ff. de offic. presi. ⁊ est quedam vniuersitas non ita larga. ⁊ ista est ciuitas que non habet mixtum imperium sed merum ⁊ iurisdi. vt in auctẽ.

ciuit. de defen. ciui. §. interim nisi esset priuilegiata vt est ciuitas romana vt est tex. in. l. i. §. cum in vrbē. ff. de offic. prefec. vrb. regulariter ergo ciuitas non habet iurisditio nem. l. qui ex vico. ff. ad municipa. ꝛ re vera Bar. defecit debuit enim allegare. l. si onus. §. i. ff. de excus. tut. vbi tex. loquit de maxima media. ꝛ minima vniuersitate ego ad duco in mediū quoddā simile elegantissime accomodatū ad hoc qd voluit Jo. an. in. c. maioribus de preben. vbi dicit ꝙ sunt quedā maxima beneficia vt sunt epatus ꝛ hoc 15 merito † sunt enim epi sanctissimi xpi legati fratres pape ꝛ colomne ecclesie nūcupati vt in cle. i. de peni. ꝛ faciat. lxxx. d. c. q epatū desiderat bonū op⁹ desiderat faciat ēt illud quod dixit psalmi. fundamenta eius in montibus sanctis c. fundamēta de elect. lib. vi. sunt enim illustres. l. ad sim[i]litudinem. l. q̄squis. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ dixit gl. multū sing. in. l. i. ff. de offi. prefec. pto. ꝙ epi exuperant ꝓconsuli dicit tū ꝙ non in femine certe[dis]. ꝛ faciat qd voluit bal. i. l. nullus. C. de decur. li. x. ꝛ faciat glo. sing. in. c. ij. de prebē. 16 li. vi. vbi in mā penali ꝛ exorbitanti † appellatiōe dignitatis nō venit epatus qꝛ epatus ē dignitas dignitatū ꝛ culmē dignitatis. c. venerabilis de prebē. ꝛ faciat cle. in plerisq; de elec. vbi ꝓbatur ꝙ epus dicitur habere serenitatem. Dicit ēt Jo. an. ꝙ sunt quedā beneficia media vt sunt abbatie vide de istis abbatibus que ego ad plenum scripsi in cle. abbates de rescript. ꝛ faciat auc. habita C. ne fi. pro pat. in vsi. habita deliberatione abbatū duciūq; vbi ex ordine abbates preferunt ducibus. Dicit ēt ꝙ sūt quedā beneficia minima vt sunt prebende. ꝛ indubitater non potuit allegare melius ad ꝓpositum q̄z hanc stupendā doctrinā. ꝛ faciat qd voluit do. Pe. de ancha. i. c. nimis de iureiur. ꝛ in. c. dilecti de iudi. vbi de istis castris ꝛ similibus allegat Bart. in. l. i. ff. de dā. infec. ꝛ adduco qd voluit do. abb. in. c. cōquestus de for. cōpet. vbi allat bar. in. d. l. i. de dam. infec. ꝛ adduco qd voluit idē bart. in. l. i. in prin. ff. de orig. iur. ꝛ qd voluit bal. in. l. i. §. cum vrbē. ff. de offi. prefec. vrb. ꝛ bar. in. d. l. i. §. cū vrbem ꝛ in suo consi. cliij. ꝛ adduco bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ꝛ iur. in. v. col. ꝛ adduco eundē bar. ꝯsi. clxxxiiij. incip. queritur qñ iurisditio acquiritur castro ꝛ adduco bal. in. c. i. de pac. ꝛ in. l. i. §. initio. ff. de offi. prefec. vrb. ꝛ faciat glo. in. l. ex ea. ff. de postul. ꝛ ista sunt bn̄ notanda ꝛ infinitis vicibus cōsului ſm hāc doctrinā tene menti sed ego pondero sing. glo. ſm oēs in. l. i. C. de prescrip. long. temp. ꝛ qd voluit ibi bal. ꝛ oēs scriben. dicunt enim per illā glo. 17 † ꝙ omnis ciuitas appellatur prouincia quo casu sequitur ꝙ cum castra adhereant ciuitati non habent iurisditionem sed hodie nō ꝓcedit qꝛ quelz ciuitas dicit esse ꝓuincia cum ergo castra adhereant ꝓuincie seqtur ꝙ habent iurisditionē qꝛ subyciūt presidi ꝛ per ꝯñs sequitur vnū ꝙ vsq; ad ista secula errarunt antiqua ꝛ moderna iurisprudentia qꝛ castra habent iurisditionē cum hodie subyciant prouincie ꝛ presidi ipsius prouincie tene bene menti qꝛ hoc non fuit aiaduersum ab antiqs nec moder18 nis. ¶ Itē colligit hic bal. ex isto tex. † ꝙ ecclesie possūt habere castra villas ꝛ iurisditiones ēt i proprietate maxime ex priuilegijs ꝛ donationib⁹ principū tex. dicit eē h 19 celebrē ꝛ allegat qd habet in. c. cōstantinus. xcvi. di. † vbi iperator multas terras donauit ecclesie dicit tñ ꝙ nō pp hoc iperator donauit claues portaꝝ tenetur enim eas ceseruare iperio sicut ille qui tenet claues portaꝝ tenet enim eas reseruare successori alias pōt dici ꝓditor allegat. l. fi. C. de acqr. pos. ꝛ qd habet in. l. cum pater. §. plurib⁹. ff. 20 de lega. ij. † Item non potest dici ſm eū ꝙ possit exuisce a rare viscera iperij qꝛ illo casu diceret esse homicida sue dignitatis vt. ff. de vsucap. pro empt. l. cū fundum. §. si tua tor. † Item nec concederet vnā baroniam que posset subuertere maiestatem imperij ꝛ mouetur qꝛ ēt par iuris ꝛ dicit idē eē in papa ꝛ multo fortius esse idem in regibus vt in. c. intellecto ꝺ iur. iur. ꝛ allegat se hūc passum examinasse in. l. consti. ff. oꝝ. ꝛ ita residet hic bald. ego pondero quod in isto tex. ipse dicit ecclesiam esse capacē iurisditionis recte loqtur ꝛ probatur in. c. romana. §. oꝫ de appel. lib. vi. ꝛ in. c. inter dilectos. ꝺ de fid. instru. ꝛ quod scripsit bar. in. l. i. §. si quis in appellatione. ff. de appe. ꝛ adduco quod habet in. c. ij de suscep. de for. cōpet. ꝛ quod voluit glo. ibi magistra ꝛ in hoc nulla est discrepantia inter do21 ctores † sed difficultas stat si donatio facta de terris ecclesie pape siluestro per iperatorem tenuit ꝛ superiorib⁹ annis fuit quidam poeta quē aliqui mordent vt hereticum ꝛ heretice prauitate inodatū in suo. n. opere dixit falsum esse ꝙ donatio facta fuerit pape siluestro per cōstantinū ꝛ conatus est ostendere ꝙ verba apposita in. d. c. constantinus non cōgruūt stilo ꝙ vigebat tunc ipis ꝛ per ꝯñs ē suspecta de falso aliena a stilo cōi ꝛ visitato ꝛ per ꝯñs est suspecta de falso ꝛ pro certo est subtilis indoctio. sed ego allego vnū simile quod alias audiui quidaz mercator falsificauerat quedam postam libri in vna carta in incita ciuitate venetiarum ꝛ iz ille contra quē falsificata erat illa posta nō poset probare illam falsitatē. quidam subtilis inuestigator ꝯsiderauit cartam vbi erat descripta illa posta ꝛ vidit ꝙ signum quod apponūt magistri cartaꝝ in suis cartis nō vigebat illo tempore ꝛ per ꝯñs fuit detecta falsitas ita vi deretur dicēdū in proposito ꝙ posset probari falsitas habita consideratione ad stilum. d. c. cōstantinus. qui nō vigebat illis temporibus ego cum anno preterito fuissem conductus ad legendum iura ciuilia ꝛ incepi a rubrica. ff. de verbo. ob. vbi oēs pene scriben. ibi tangūt si illa donatio constantini voluerit ꝛ demonstraui viuis rōnibus vrgentibus ꝛ demonstrauimus ꝙ talis donatio non tenuit. ꝛ audiui a quodam magno sacerdote cum quo disputationem habui de veritate illius donationis qui respōdit mihi hoc mō vos legēt estis decepti nihilominus ex quo deus tollerat talē donationē multo ergo forti⁹ nos illam tollerare debemus qꝛ vt dicitur in passione dnica. si in viridi ligno hoc faciunt quid fiet in arido ꝛ retuli ibi in cōmento illius rubrice oēs qui scripserunt ab initio seculi vsq; ad illos dies poteris ibi videre. ꝛ iudicio meo hodie ista dubitatio seu disputatio non hz locum qꝛ antequā iperatori decernatur iperium ipse iurat seruare talē donationē factam ecclesie per ꝯstantinum ꝛ maxime in fauorem ecclesie qꝛ sūma est ratio que facit pro religiōe 22 . l. sunt he persone. ff. de religio. ꝛ sump. funer. ¶ † Item colligit hic do. anto. in primo suo notabili tria esse iura separata que haberi possunt super loco vniuersali seculari vt in castro villa vel ciuitate vz honor districtus ꝛ iurisditio ꝛ ꝙ vnum nō cōprehendit aliud ꝛ idem colligit ꝺ do. meus Jo. de imo. ꝛ ēt domi. abb. qui hic colligit ꝙ i loco temporali possunt ecclesie cōpetere ea iura separata vz iurisditio honor ꝛ districtus. ꝛ dicit ꝙ iurisditio potest capi largo modo vt. l. i. ij. ꝛ. iij. ff. de iurisdi. om. iudi. ꝛ per glo. in cle. i. de fo. cōpet. ꝛ dicit ꝙ honor ideo ē qꝛ illi de loco vocabant ecclesiam dominam. Itez vt dominam honorabant eam. honorando nūcios ecclesie ꝛ hāc iurisditionez ne dū quo ad incolas habitantes in illo loco. sed eciā quo ad omnes ibi delinquētes. qualiter aūt ecclesia exerceat iurisditionem temporalem remittit ad ea que habent in. c. fi. ne cle. vel monach. ꝛ aliud non dicit. ¶ Ego aūt pondero ꝙ istud notabile dictū hic per do. anto. ꝛ ꝯñr per eius sequaces destruit illam doctrinam bal. dum dixit ꝙ illud verbū iurisditio cōprehendit omnem speciē iurisditionis ꝛ mixtū ꝛ merum iperium ꝛ iurisditionē qsi sunt separata ergo vnū non est reliquum nec vnū refert ad omnē speciē iurisditionis ad quod enim tex. dixisset super iurisditione honore ꝛ districtu nisi dicamus ꝙ ista tria accumulauit ad eundem finem libellus fectus si separata fuissent qꝛ tunc expressio vnius nō esset expressio alterius ꝛ ista tene menti perpetuo. ¶ Itē 24 colligit secundo do. anto. hic † ꝙ in petitione iuris debiti includitur debitū de iure spali qñ debitū saltem in suo genere debet ponit exemplū pro honorē districtū ꝛ iu

¶ Imperii. de ptāte imperiōis vide habunde p bald. in. l. rescripta. C. de p[re]ci. ipat. offer. ꝛ vide p do. alex. ꝺ imol. in ꝯsil. xciij. in iij. parte.

risditionem qꝛ videtur de iure debitũ sed do.abb.hic refert ꝙ illa verba pcto de iure iportant nulũ ⁊ ius spāle priuilegiatiuũ ⁊ dicit hoc idõ esse qꝛ illõ dicitur ad ius spectare ꝙ cõpetit de iure cõi ⁊ etiam ꝙ cõpetit de iure speciali allegat glo.sing.in.c.i.vt lit.pen.⁊ allegat quod voluit Inno.⁊ do.anto.in.c.cũ ad sedem de resti.spol.⁊ allegat ẽt quod voluit do.anto.in repe.c.quintauallis ð iureiur.⁊ faciat.c.cũ venissent de eo qui mit.in pos.⁊ refert do.anto.ibidem ita respondisse in quadam facti cõ-

25 tingentia.† princeps.n.cõmisserat cãm cognoscendaz ⁊ decidendam de iure ⁊ illa questio aliter decidebaẽ de iure cõmuni ⁊ aliter de cõsuetudine ⁊ aliter ex priuilegio quo iure debeat decidi do.abb.dicit ꝙ decidat secundũ ꝯsuetudinem vł ſm statutum qꝛ appellatione iuris vẽit ius speciale priuilegiatiuũ ⁊ allegat glo.sing.in.d.c.i.vt lit.pen.ego addo ꝙ do.abb.tetigit hanc qõnem in rub. .ẽ.de consue.⁊ refert se ad dictam doctrinã do.anto.dectam per eum in.d.c.quintauallis ⁊ allegat alia iura vt ibi per eum ⁊ refert ꝙ anteꝗ̃ vidisset decisionẽ do.ant. in.d.c.quintauallis tenuit hanc partez per ista iura ego allego guid.de suza.in qõnibus statutoꝝ vbi tangit istã q.⁊ decidit ꝙ iudex dꝫ eligere ius cõe vt in aue.presides .C.de episco.audi.allegat simile quod habeẽ in.§.quoti-

26 ens insti.de iur.nat.gen.⁊ ciui.† vbi appellatione iuris venit ius publicum romanorum ⁊ allegat.l.rem nouaz .C.de iud.Jo.an.in addi.spe.in ti.de arbi.§.excipiẽ vers. sed põe ⁊ refert decisionem guido.de suza.⁊ distinguit ꝙ aut loquimur quo ad acta decisoria ⁊ tunc erit seruãdũ ius cõe ego allego glo.peregrinã ⁊ sing.in.d.cle.que dicit ꝙ appellatiõe iuris venit ius cõe ⁊ etiaz venit ius municipale ⁊ synodale ⁊ per ꝯñs si sumꝰ quo ad decisoria procedat opini.guido.si aũt sumus quo ad ordinatoria erit secus ⁊ posset adduci simile quod voluit do.anto.in d.c.cum ad sedem ⁊ in.c.quintauallis vbi facit similẽ distinctionez aut loquimur quo ad acta decisoria aut quo ad acta ordinatoria iudicij vide q̃ de h̃ dixi in repe.l.sciẽdum.ff.de vbo.ob.vbi Lodo.ro.retulit illam distinctionem do.anto.⁊ adduco quod not.in.l.ꝯstitutionis.C.de

27 bo.qꝫ libe.⁊ ibi dixit bal.† ꝙ appellatiõe iuris cõmunis venit consuetudo seu ius ꝯsuetudinariũ ⁊ adduco quod

28 voluit idem bal.in.l.vnica.C.de confes.vbi dicit † statuto cauetur ꝙ si quis extraxerit frumentũ de ciuitate ⁊ districtu suo puniaẽ pena manus ⁊ accusatus est quispiaz ꝙ extraxerit frumentum in libello accusatorio libellans dixit ꝙ debebat puniri ſm ius cõmune ⁊ clarũ est ꝙ de iure cõmuni non puniẽ sed ſm dispositionez statuti ꝙ nihilominus militabit libellus qꝛ statutum ⁊ ius cõe idez sunt.l.omnes populi.ff.de iusti.⁊ iur.c.ius ciuile.i.di.nã ille libellus subsistẽaẽ cum ius municipale dicaẽ ius ipsius populi ⁊ quod voluit bar.in.l.reruz.ff.re.amo.⁊ pulchre dixit bal.in.l.ꝯstitutionis.C.de bo.qꝫ libe.ꝙ si aliqẽ stipulatus est restitui dotem eo casu quo de iure cõmuni venit restituenda ꝙ nihilominus intelligiẽ secundũ opi. marti.que de cõsuetudine conseruaẽ vt.l.post dotẽ.ff.so. ma.⁊ adduco qδ voluit ang.in sua celebri questione incipiente duo adinuicem litigantes vbi decidit ꝙ appellatione iuris principaliter venit ius ciuile romanoꝝ allegat.§.quotiẽs.insti.de iur.natu.gen.⁊ ciui.⁊ adduco qδ voluit Lodo.ro.in repe.rub.ff.de arbi.vbi allegat hanc distinctionẽ ang.⁊ Jo.and.⁊ allegat bal.in.l.vnica.C.ð confes.⁊ alia iura ad propositũ facientia ⁊ deuenit ad hanc ꝯclusionẽ aut cã facilius deciditur per statutũ ⁊ tũc videẽ ꝙ debeat seruari statutũ aut facilius deciditur per ius cõmune ⁊ tũc videtur ꝙ debeat seruari ius cõmune Sed ego dico ꝙ tex.celebris in.c.cum ana ecclesie de electio.i ver.ð iure vel de consuetudine num ille tex.põt allegari pro vna parte ⁊ ẽt potest allegari ꝯ.⁊ ẽt ego adde eo celebrẽ tex.in.c.i.de transac.⁊ glo.ibi singu.quam ad hoc nemo allegat ꝙ appellatione iuris venit ius cõmune nõ municipale ⁊ allo gl.i.c.si.de pac.vbi appellatio

ne legis venit lex plebiscita ⁊ adduco bal.in.c.cuz venis-

29 sent de eo qui mit.in pos.vbi dicit vnum mirabile vꝫ† ꝙ si princeps exprimat hoc verbũ ius ꝙ intelligitur de iure imperiali ⁊ sic de iure ipsius supp̄remi principis ⁊ si rex cõmittat cãm decidendam secũdum ius ꝙ intelligeẽ de iure regio ⁊ hoc ego tetigi ad plenũ in extrauagan.volentes federici tertij quã superioribus annis duximus repetendam ⁊ sic videẽ ꝙ per istam doctrinã infertur ꝙ si cõmissio fiat a regentibus vrbẽ ꝙ intelligiẽ vt decidat secundum statuta illius vrbis qδ est mirabile.Itez bal.in

30 .l.ille institutio.ff.de heredi.insti.mouet qõnem † facta est cõmissio alicui vt decidat secũdum ius ꝙ intelligiẽ ð iure cõmuni ⁊ in.l.sed ⁊ si quis.§.quesitũ.ff.si quis caut. dat eandem doctrinã ⁊ semp allegat.d.§.quotiens insti. de iur.nat.gen.⁊ ciui.⁊ adduco eundez bal.in.l.quicum .C.de serui.fugi.dicit ꝙ si cã aliter decidatur secũduz ius cõmune ⁊ aliter decidatur ſm ius municipale ꝙ videẽ ꝙ veniat decisio ſm ius municipale ⁊ hoc voluit Dy.in quodam suo celebri consilio incipiente quidam quod refert bar.ang.Jo.de imo.⁊ alij in.l.heredes mei.§.cũ ita .ff.ad trebel.⁊ quod voluit idem bar.in.l.vt iurisiurandi.§.si liberi.ff.de oper.liber.petr.de ancha.consi.ccexiij. Jo.de imo.in.c.potuit de loca.i con̄si.xxij.Et adduco.d.abb.in.c.in presentia.ẽ.eo.vbi dixit ꝙ si aliquid cõmittiẽ

a de iure intelligiẽ etiam secũdum ius municipaleᵃ vnde bal.in.l.precibꝰ.C.de impube.⁊ alijs substi.in.xviij.col. loquens in testatõre dicit ꝙ testator vult illud qδ vult ius cõmune qꝛ presumiẽ velle ⁊ cogitare illõ quod vult statutum legis allegat.l.si duo.ff.de acqr.hered.ego pondero tñ ꝙ si cõmittiẽ cã decidenda ſm ius ꝙ nunꝗ̃ intelliẽ ſm ꝯsuetudinem si est dare ius cõmune decidens ⁊ pondero.d.c.cum venissent de eo qui mit.in pos.vbi fuit cõmissa cã decidenda ſm ius cõmune ⁊ bons terre consuetudine omnes allegant illum text.ꝙ si cõmittitur cã ſm ius venit consuetudo sed iudicio meo oẽs mentiunẽ quia istud est falsissimum qꝛ ideo ibi venit consuetudo qe fuit expressum ⁊ sic contra Jo.and.⁊ sequaces.Item ꝯ eum ⁊ sequaces allego tex.in.c.cum dilectus de cle.nõ resid. ⁊ ibi glo.que ad hoc cõiter ignoratur probat eniz ꝙ vbi cõmittitur cã vt decidatur ſm ius ⁊ consuetudo dispõit idem qδ ius cõmune ꝙ nõ põt decidi ſm cõsuetudinez ⁊ adduco.c.venerabilem de elec.in ver.de iure ⁊ de cõsuetudine.⁊ qδ habeẽ in ti.de pac.cõstan.in versi.ſm mores ⁊ leges facit ad hoc.c.cũ venissent de insti.⁊.c.ꝯ morem viij.distia.⁊.c.cum dilectus de consuet.c.sopite de censi. c.cum esses de testa.i vers.aliena cõstitutione sanctorum patrũ ⁊ a generali eccle.cõsuetudine.⁊ faciat.c.cum ciz de re iudi.ex quibus iuribus appareet ꝙ ista sunt lõge diuersa inter se ius cõmune ⁊ consuetudo ⁊ per ꝯñs vnuz nõ est reliquũ ⁊ idõ si cõmittiẽ cã vt decidaẽ ſꝫ ius nõ intelligatur ſm ꝯsuetudinem qꝛ non põt cadere nisi ius spãle qꝛ regulariter ecclesia non hꝫ villas nec castra nisi ex largitione fidelium.posset dari hec cõcordia aut fit commissio ab Imperatore ⁊ tũc intelligiẽ ſm ius cõe.l.rem nõ nouã.C.de iudi.⁊.d.§.quotiens insti.ð iur.nat.gen. ⁊ ciui.aut fit a rege ⁊ tũc intelligiẽ ſm ius regiuz aut fit ab antianis ⁊ tunc intelligitur ſm ius sue ciuitatis per id ꝙ egregie voluit bar.in extrauagan.ad reprimendã in versic.non obstantibus.aut a parte seu a partibus fit ista cõmissio ⁊ tunc videẽ ꝙ habeaẽ respectus ad statutũ sui municipij vt voluit dy.in.d.cõsilio incipiẽte quidam ⁊ bar.in.d.l.heredes mei.§.cum ita.ff.ad treb.Ego tetigi istum passum in cõmento rubrice.ẽ.ð consue.vbi omnino poteris videre ⁊ ẽt in teneris meis annis istum passum examinaui.ẽ.in ꝓhe.cle.poterit ibi videri quale ingenium ⁊ qualem memorandi prestantiaz altissimus celi deus nobis prestiterit tũc temporis et per ista sit expeditus iste dubitabilis passus.¶ Itẽ inceꝫuz hic dicitur ꝙ detrahatur fidei testium qꝛ sunt singulares ð quo hic plene per omnes ⁊ domi.Ant.hic et in.c.cum ecclesia sutrina

ᵃ¶ Municipale addõ bar. exp.in.l.nomĩnis.§.vbum viij.col.ff.de ð bo.sig.⁊ vide hoc.in.c.i.ĩ.ẽ.vt lit.pen.vbi est optima glo.

trina de caus. pos. ⁊ proprie. vbi allegat. c. nihil de ꝟbo. si gnifi. iste passus re vera est quotidianus. ⁊ ego pmo adduco loca vbi iste passus tangit ⁊ declarat per doctores glo. in. c. dudum de couerſ. ꝯing. ⁊ in. d. c. ecclesie sutrine

30 voluit † ꝙ si testes sunt singulares in dicto sed in substá tia sunt ꝯcordes tūc ꝓbant hꝫ per archi. in. c. ij. de arbit. li. vi. ⁊ ibi per Jo. an. in nouella plene per Jo. de imo. in l. inter pares. ff. de re iudica. Bar. ⁊ Jo. de imo. in. l. i. ff. quemadmo. testa. aperia. ⁊ in. l. i. §. stipulanti. ff. de ꝟbor. obligatio. Bal. in. l. testium. C. de testi. vbi egregie loquitur ⁊ in cōmento. l. de quibus. ff. de legib. ⁊ ibi dixit ꝙ in dubio si fieri pōt dꝫ capi sensus vt non sint singulares ⁊ quod voluit idem Bal. in rub. de controuerſ. inuesti. vbi

31 dixit † ꝙ ꝑ testes singulares non defert iuramentuꝫ in supplemētū plene ꝓbationis ⁊ rōnem ibi esse dicit quia vnus detrahit de fide alterius ⁊ per ꝯsꝫ ꝓducens nō dꝫ habere aliquē contestem ⁊ quod voluit Bald. in. l. i. C. qui ꝑ su. tutel. vbi dixit ꝙ heretica prauitas probat per testes singulares ⁊ quod voluit idem Bal. in. l. ij. C. res inter alios acta. alios quib. re. iu. non noce. vbi etiā dixit

33 † ꝙ si vnus testis deponit actuꝫ fuisse gestum de nocte ⁊ alius testis deponit de mane vel de die sunt singulares ⁊ non ꝓbant ⁊ faciat quod voluit glos. magistra in. l. hoc carmen. ff. de testib. referens illos falsos testes ⁊ singulares ꝓductos ꝯ susannaꝫ fuisse conuictos de falsitate a ꝓpheta danyele faciat ēt qꝺ voluit ibi bart. ⁊ adduco bal. in. l. cuꝫ antiqtas. C. de testa. ⁊ in. l. ij. C. de dona. añ nup. ⁊ in repet. l. data opa. C. qui accus. non pos. ⁊ bar. in. d. l. i. §. si quis neget quemadmo. testa. aper. do. Anto. in. c. licꝫ ex quadaꝫ de testi. ⁊ in. c. veniens eo. ti. bal. in. l. actor. C. de ꝓba. vbi dicit ꝙ per testes singulares ꝓbatur heresis ⁊ qꝺ voluit Ja. bu. in. d. l. testiū glo. ⁊ archi. iij. q. viij. c. nihilomin⁹. c. testes ⁊ Cy. in. l. ij. C. de do dona. añ. nup. ⁊ faciat qꝺ voluit dominic. in. d. c. nihilominus ⁊ in. d. c. testes. iij. q. viij. facit quod voluit Jo. de imo. do. an. do. abb. hic ⁊ qꝺ voluit Lodo. ro. suo ꝯsilio. xxviij. bal. in. l. i. C. si vnus ex plur. appel. ⁊ in. l. vnica. C. de senten. que ꝓ eo qꝺ interest ꝓfer. ⁊ in. l. ij. per eundem bal. C. de secun. tabul. ⁊ per Jo. de imo. in. d. l. i. §. inter pares de re iudi. ⁊ per do. pet. de ancha. cōsilio. ccxvij. bal. in. c. i. §. de cōsue. ⁊ in. c. cum cāni. Leo. ⁊ per Jo. an. ⁊ alios in. c. cuꝫ oꝫ de accus. Bal. in. l. q̄ sniam. C. de peni. ⁊ in. c. i. de no. feu. ⁊ per Pau. de eliaza. in sua celebri qōe incipiente ꝯ publicū instꝫ nec fuit allegata illa sua disputatio ꝑ aliquē in dictis locis nisi per Jo. de imo. in. d. l. inter pares ⁊ in istis locis poteris ad saturitatē videre circa istam singularitatem testiū qꝛ non ꝓbant vt hic est text. egregius dixit ēt do. anto. qꝺ est singulari nota dignū in. c. nihil de ꝟbo. sig. se vidisse dubitari de facto

14 † fuerunt ꝓducti duo testes ad ꝓbandum ꝙ testōr instituit sibi heredē titiuꝫ ⁊ vnus testis deposuit ꝙ testōr dixit titius esto mihi heres ⁊ alius testis dixit titiuꝫ heredē instituo ꝙ isti testes sunt singulares ⁊ non ꝓbant qꝛ ad hoc vt testes non dicātur esse singulares oportet ꝙ non solū concordent in substātia sed ēt ꝯcordent in cortice ꝟboꝝ ⁊ dicit ꝙ cum in contingentia facti accidisset ista questio ipse obtinuit testes illos non ꝓbare institutionē heredis ⁊ mouet ad sic dicendum per. d. c. nihil ⁊ eandeꝫ doctrinā sequitur ꝯsiculus meus Abb. in. d. c. nihil ego alias vidi dubitatum fuisse de hac qōne ⁊ fuisse consultū testes istos non ꝓbare qꝛ debe rent esse ꝯcordes ēt in cortice ꝟboꝝ ⁊ ita vidi consultum per quosdam ⁊ ēt cū accidisset ista qō in facto quidaꝫ se quuti fuerunt hāc ptem consulēdo ⁊ ad hoc allegabant singularē doctrinā Bal. in. c. bone memorie magontino

35 de elec. vbi dixit † quidam agebat ꝯ debitorē ad duos solidos ⁊ ꝓbauit per vnicum testē ꝙ debitor promisserat sibi vigintiquattuor denarios ⁊ ꝓduxit alium testē q̄ deposuit de duob⁹ solidis ꝙ isti testes sunt singulares ⁊ nō ꝓbant ita ego vidi ꝯsultum per quosdam nō mediocris auctoritatis doctores. Ego aūt consului ꝯrium ⁊ faciat quod do. Abb. ꝯsi. xliij. vbi pulchre loqtur ⁊ bar. in. l. i.

36 C. de testa. vbi dixit † ꝙ qñ vnus testis ꝓbat de numera tione alius ꝺ confessione non sunt singulares de quo per eundem bal. in. l. pecunie de solu. C. ⁊ per. glo. in. l. ꝓprietatis dñium. C. de ꝓba. ⁊ per bal. in notis feud. ⁊ faciat quod voluit Bal. in. d. c. bone memorie magontino sm quā doctrinam fuit consultum vt iam dixi superius ⁊ sm quā doctrinam fuit obtentum in decisione. ¶ Ego vidi sepe naliter non fuit obtentum in decisione. ⁊ consului ꝯ Bal. ⁊ contra do. numero dubitari de facto ⁊ consului ꝯ Bal. ⁊ contra do. anto. ⁊ ꝙ non bene fuerat obtentuꝫ in. d. c. nihil ⁊ lꝫ do. abb. fuerit sequutus ꝯsilium do. anto. in. d. c. nihil. ego autem consului ꝯrium primo per tex. in. d. c. nihil nam euāgeliste in dictis Jesu xpi fuerunt concordes in substātia ⁊ non in cortice verboꝝ ⁊ tamen ꝓbant vt decidit text. d. c. nihil. secundo adducebā glo. superius allegatas sed dicunt sufficere ꝙ sint concordes in substantia lꝫ non sint concordes in cortice verboꝝ vt glo. d. c. dudum ⁊. d. c. cū ecclesia ergo. Item adducebam contra eundē do. ant. ꝙ ipse voluit in. d. c. cam ecclesie sutrina vbi tenet ꝯrium eius quod ipse tenuit in. d. c. nihil ⁊ ita fuit obtentum superioribus mensibus apud ciuitateꝫ fauentie. Adduco insup quod idem Bal. voluit in l. cum antiquitas. C. de testa.

37 † vbi querit aliqui testes probant vnam parteꝫ testamēti aliqui probant aliam ptem vtrum debeant reduci ad concordiam adeo ꝙ ꝓbetur insimul totum testū ⁊ dicit ꝙ non qꝛ tales testes sunt singulares ⁊ dicit etiam dictū suum nouū ⁊ dicit esse cogitandū ⁊ dicit Bal. ꝙ de hoc videtur sibi casus in. d. l. cuꝫ antiquitas qꝛ nisi probet sollemnitas testiū ex cā necessitatis qꝛ nihil probatur ⁊ sic si testes ꝓbent totum tenorē testamenti perfecte nihil ꝓbant. ⁊ si aliqui testes ꝓbant plus aliqui probant min⁹ illi qui minus deponunt totum nesciunt ⁊ sic nō videntur testes legitimi qꝛ non videntur interuenisse toti testamento ex quo totū nesciunt. ⁊ adduco quod singulariter voluit Bal. in. c. i. de controuers. inuesti. in vsi. feu. vbi dicit cele

38 brem doctrinā vꝫ † ꝙ si duo testes essent singulares non cōferentes se in vnam rei finem ille qui eos producit nullum testem dicit hꝫe ꝓpter ipsam veritatē testimonij nulla fides adhibet allegat. c. i. ꝺ ⁊ isto modo nō poterit ꝺferri iuramentum in defectū semiplene ꝓbationis. si autē testes non essent adeo singulares ꝙ nō discordarent in vnum rei finē sed in eundem fineꝫ per diuersa media seu per diuersas coniecturas sibi adinuicem patrocinantes puta vnus deponeret de veritate alius de confessiōe tunc qꝛ vnus adminiculatur alteri ꝺfertur iuramentum ⁊ allegat. c. cum dilectus. ꝺ succes. ab intesta. ⁊ ideo subdit idem Bal. in. d. rubr. ꝺ cōtrouer. inuesti. ꝙ est duplex singularitas quedam obstrictiua. ⁊ contradictoria. ⁊ ista infringit testimoniū. quedā est adminiculatiua. ⁊ ponit exemplū vt vnus testis ꝺ veritate ⁊ alius de forma. ⁊ ista coadiuuat testimoniū vt in. l. ij. ff. ꝺ testi. l. qro. §. i. ff. ꝺ edil. edic. ⁊ allegat. l. qui sniam. C. ꝺ peni. ēsi. ad eundem finē conferentes quē tex. idem Bal. allegauit i. l. testiuꝫ. C. de testi. ⁊ in. l. i. C. de testa. ⁊ in. c. cum cāni. Leo. in quibus locis per illum tex. temperauit singularitatem testium ⁊ voluit oldr. in. l. ij. ff. ꝺ excusatio. tuto. ⁊ in. l. spadonem. §. qui iura. multa. ff. ꝺ excus. tuto. ⁊ est insuper ponderandū ꝙ cum alias repetijssem. c. istud dixi ꝙ hic erat casus singularis ad hoc vꝫ ꝙ testes singulares non ꝓbāt iurisdictionem ⁊ cum postea vidissem bal. hic ita tenentē per istuꝫ tex. vehementer gauisus sum ꝙ anteq̄ eundē supremū doctorē vidissem incideram in eandē doctrinam cū eo nā para fauentinorū ꝓbauit ꝙ exercuerant iurisdictionē in villa. s. petri ⁊ tū tex. dicit ꝙ non probant honorē districtum nec iurisditionē. Bald. hic dicit esse casum singula

a 39 rem † ꝙ testes singulares nō ꝓbant iurisditionē [a] poterat allegare stupendū dictum Bart. in. l. i. §. si hoc interdicto. ff. ꝺ itine. act. ꝗ priua. vbi dicit esse casum ꝯ Ryc. malumb. qui fuerat discipulus Ja. ꝺ are. qui dedit hanc doctrinam. ꝙ si duo fratres conuincant inter se videantur

a ¶ Jurisdictionem. quāqꝫ statuto disponente testi vnico magne dignitatis credit vt tꝫ Inno. singulariter in. c. nu per ꝺ testi. quē vide in alijs de casib⁹ vide per do. alex. ꝺ imola in ꝯsilio. ccxviij.

contraxisse societatẽ dicit Bar. esse falsum q2 solu3 videt contracta in eo in quo cõcurrunt. ⁊ nil aliud dicit poterat pro certo allegare casum in.c. auditis ⁊ in.c. cum oli de prescrip. vbi prescriptio non acqritur nisi in eo in quo est exercita. ¶ Item poterat adducere Archi.in.c.i. de

40 iure patro.li.vi. vbi habet † quida3 asserit se habere ius patronatus in certa ecclesia ⁊ conatur probare illud ius patronatus q2 pbat q presentauit rectorem ad dictam ecclesiam per multa tempora q non videtur acquisiuisse omnia ⁊ iura patronatus non solum est patronus in eo casu in quo ius patronatus exercuit. sed ego dico q iste confunduntur q2 vbicunq3 quis dicit prescripsisse ius decimandi videtur prescripsisse cã3 ⁊ iura pter que soluuntur decime. c. cum in tua de deci. q2 vna ⁊ eadem res non de diuerso iure censeri. c. cum dilectus de capel. monach. et

41 ibi Inno. querit † aliquis exercuit partem iurisditionis q videtur in totum acqsisse iurisditionẽ ⁊ eum sequitur bal. in cõmento. l. ij. C. de ser. ⁊ aqua. ⁊ pbatur in.c. i. de religio. domi. ⁊ voluit Inn. in.c. qualiter ⁊ qñ el. ij. de accus. ⁊ faciat iste tex. sed mihi videretur de iure dicendum q iste tex. esset aliter ponderandus nam ibi fuit pbatum ab vna parte pars iurisditionis sed ab alia parte erat probata integra iurisditio. ergo ⁊ ad ɔtraria possum respondere hoc modo v3 q Io. and. in.c. q alicui d regu. in. li. vi. tenet contra archidi. in. d.c.i. de iur. patro. ego autem dicerem circa istum passum hoc mõ q aut iurisditio est penes ipsum epm in sua diocesi. ⁊ tunc non videtur exclusus ab aliqua parte sue iurisditionis nisi probetur q2 si est in iurisditione tunus ergo est in iurisditione partis nisi alius diceretur parte iurisditionis q2 ẽẽt in

42 possessione illius partis. ¶ † Item colligit hic bal. aliud est dicere quem esse infame3 ⁊ aliud est dicere q sit male fame vt est casus hic sing. secũdum eum nã esse infamem est diminuens totã famam hominis quo ad prestanda3 fidem allegat. l. i. C. de sum. tri. ⁊ fi. ca. ⁊ peioris conditionis est ille qui est infamis q̃3 ille qui est male fame poterat allegare bal. quod voluit guil. doctor parme. que3 refert Cy. bart. bald. ⁊ alij in. l. transigere. C. de transac. vbi dicit q ille dicitur mortuus qui est talis conditionis q ei non creditur facit. c. testimonium de testi. ⁊ quod habetur in. l. iij. §. lege iulia. ff. de testi. ⁊ in. l. cassius. ff. de senato. ¶ Item dicitur hic qđ erant leuis opiniõis exponit bal. i. bestialis opinionis. ¶ Itẽ dicitur in text. q modica ⁊ nulla fides erit eis adhibenda dicit tñ bal. q in hoc statur iudicantis arbitrio allegat. l. iij. in pnci. ff. de testi. vbi dicitur tu magis scire potes quanta fides sit testibus adhibenda ⁊ multum sigulariter bar. in. l. luci9 ff. de his qui not. infa. dixit per illam. l. iij. in versi. tu ma

43 gis † q li3 testis assignat bonam cam sui dicti q nihilominus si iudici videtur quod non dicat verũ q poterit denegare sibi fidem per dictum verbũ tu magis scire. consulo tamen iudici pter timorẽ sindicatus q apud acta faciat exprimi cãm quare sibi non credat ⁊ adduco bal. in. l. cũ magistratus. C. qñ puo. non est necess. vbi eandem doctrinam sequutus est ⁊ addoco hosti. in.c. cum contingat de offi. deleg. Inno. in.c. cũ cãm de re iudica. ⁊ voluit do. abb. ibi vbi ẽt ego dixi ad plenũ. ¶ Ego põdero q in hoc bal. male loqtur. s. q stetur iudicis arbitrio qñ dicatur modica vel nulla fides adhibẽda q2 in hoc nõ stabitur iudicantis arbitrio ex eo q2 text. quem ipse ad hoc non ɔsiderauit. xvi. di. c. conciliũ vbi dicit q vnũ concilium fecit multos canones ⁊ aliud codẽ mõ plures canones ⁊ nihilominus videt q erat nulla vel modica fides ergo non statur iudicis arbitrio ⁊ in hac re vera bal. nõ

44 recte loquutus est. ¶ † Itẽ dicit hic in text. a sexaginta annis ⁊ citra dicit hic hostiẽ. q vbi apponit copulatiua inter ista verba ⁊ similia iportat mediũ tpa ⁊ etiam continuationẽ temporis vnde si ego volo pbare q possedi per sexaginta ãnos debeo articulare q possedi per sexaginta ãnos ⁊ citra. q2 ista copulatiua istud importat secundũ Io. an. ⁊ alij. Si aũt nõ apponeret copulatiua s3 diceretur a sexaginta annis citra verificarent illa verba in sexaginta annis q per vnũ annũ possedit. fecit de hoc memoriã bar. in. l. celsus. ff. de vsucap. facit. c. continebat ⁊ c. attestationes ⁊ c. fi. de desponsa. impube. codẽ mõ si diceret possedit sexaginta annis non verificaret numer9 nisi diceret possedit per. lx. an. q2 illa dictio per hoc ipotat. l. vrbana pdia. §. pnoctare. ff. de v̈bor. sig. ⁊ codẽ mõ dicit si diceret iam sũt. x. anni qbus possedi illa. s. dictio iam hoc ipottat. ⁊ idẽ dixit bart. i. l. i. §. q aũt. ff. de aqua coti. ⁊ estiua. ⁊ in. d. l. celsus. ff. de vsucap. ⁊ faciat tex. in l. ɔsti. ff. fo2. in v̈si. omnẽ iam sanctionẽ pegimus. ⁊ ibi dic

a 45 bal. † q illa dictio iam* denotat totũ tempus pfectum ⁊ temporis cõtinuationem ⁊ facit qđ habet in. l. penult. ff. de sui. ⁊ legit. hered. insti. ⁊ in.c. mandatũ de rescript. Pet. de anch. in.c. auditis de prescrip. lo. ro. ɔsi. xxxviij. vbi allegat hosti. hic ⁊ allegat bart. in. d. l. celsus vbi dicit q ille non dz loqui gñaliter dicens possedi ãnis. x. q2 fieret interpretatio verbi ɔ ipsum pferente3. l. veteribus. ff. de pac. l. qcquid astringende. ff. de v̈bo. oblig. c. ɔ eum de reg. iur. li. vi. ¶ Dicit ẽt hic Io. and. q idem est si dicat a sexaginta annis ⁊ vltra sed bar. t3 ɔtrium in. d. l. celsus. ff. de vsucap. ⁊ mouet q2 illa dictio ⁊ vltra potest capi ad paruum ipꝰ ⁊ ẽt ad magnum tempus ergo fiet interpretatio ɔ pferentem. d.c. contra eum ⁊ . d. l. veterib9

46 ⁊ . d. l. quicqd astringende. ¶ † Item probat iste tex. q vbicunq3 testes sunt contrarij ab vtraq3 parte statur testibus deponentibus verisimiliora. facit illud q scribit in passione dominica ⁊ non erant conuenientia eorum testimonia na3 ad illud adaptat lex quod est verisimile. l. nõ est verisimile. ff. q met. cã. c. i. de testi. in v̈si. verisimiliora c. ex litis de testi. in versi. verisimiliora. l. ob carmen. §. i. ff. de testi. ⁊ ideo dicebat tex. in.c. preterea de testi. q stadũ est testibus quibus adaptat res verisimilior ⁊ multũ sin

47 gulariter dixit Inno. in.c. auditis de prescrip. † q si duo testes deponãt de eo quod est ɔforme iuri speciali ⁊ alij duo testes deponunt de eo quod est cõforme iuri cõmuni data omni paritate testium preferunt testes illi quib9 competit ius cõmune ⁊ non quibus competit ius speciale ⁊ in hoc reputatur illud dictum Inn. singulare valde hic secundum omnes ⁊ reputat illud dictũ singulare. d.

48 meus Io. de imo. ¶ † Dicit etiam hic Bal. † q statur testibus deponentibus pro puilegio vt hic est text. singularis sed videt q dicat contra dictum ⁊ rõnem Inno. d quo supra proxime sed recte loquitur considerando tex. nostrum nã cõmune fauentie fundabat se q possederãt tãto tempore sed q2 ecclesia pbauerat per plures testes ideo obtinuit. Et incũtum iste tex. dicit q fauentini possiderant triginta annis dico q illa possessio fuit iniusta clandestina ⁊ violenta ⁊ pbat iste tex. in v̈si. occupasse quod denotat q per vim occupauerat. facit. l. si duo. ff. vti poss. Et dicit hic bal. hic esse casum sing. per glo. quod habet

49 in. l. si duo. ff. vti pos. † q duo non possunt eadẽ rõne possidere ẽt diuersis modis ⁊ vnus ciuiliter ⁊ alius nãliter . l. possideri. §. ecõtrario. ff. d acqr. pos. ⁊ ideo duo nõ possunt eandem rem vno mõ possidere diuersis tamẽ modis

50 possunt. ¶ Dicit ẽt hic bal. † quod interdictũ vti possidetis requirit titulum. ego dico q si loqmur quo ad interdictũ vti possidetis quod requiritur titulus sed si nõ loqmur quo ad interdictũ vti possidetis ille tunc obtinet q probat titulũ ⁊ possessionẽ. l. si quid libertatẽ. ff. de peti. here. per alber. de rosa. i. l. si de vi. ff. de indi. ⁊ alios quos superius allegaui. ¶ Itẽ dicit hic scilentiũ perpetuum

51 fuisse impositum ⁊ sic probat iste tex. † q scilentiũ pprie actori imponitur sing. est glo. in.c. cum olim de cau. pos. ⁊ proprie. sm do. car. ibi qui dicit quod regulariter scilentium imponitur actori non aũt imponit reo. sed dicit nihilominus glo. q sac. cano. permixtim vtunt isto v̈bo vt scilentium nõ solu3 pprie iponat actori sed ẽt reo iponitur qđ est bene notandum. Dixit tñ Bal. in. l. ij. C. vt lite penden.

a ¶ Iam de q̃ dictione vide Bar. in. l. i. §. hec aũt in. i. co lũ. de oper. no. nun. tibi doc.

pen. ⁊ in.l.si preses.C.de sen. ⁊ interlo.om.iudi. ꝙ snia
perpetui silentij est snia diffinitiua adeo ꝙ passus illam
sniam non potest amplius ꝯrium dicere ⁊ benefacit qꝺ
voluit Bar.in consil.xxxv. ⁊ in consil.xxv. ¶ Item hic
vᵣ in tex.ita possideatis vti possedistis vt in.d.l.si duo.ff.
vti possi. ⁊ enucleauit hoc Bart.in.d.l.si duo nec est ad
miratione dignum.qꝛ ipse enucleauit omnis dicta anti
52 quoꝝ ⁊ ideo dicit †ꝙ in interdicto vti possidetis ille ob
tineret qui ꝓbat p meliores testes.d.l.ob carmen.§.i.ff.
de testi. ⁊ hoc dicit Hosti.in.c.in nostra de testi. ꝙ vale
ant plus duo boni viri testes ꝙ̄ decem millia ribaldi ali
53 as centū ribaldi. Deinde dicit Bar.ponc†ꝙ testes sint
pares numero ⁊ mensura dicit ꝙ illi preferunt ⁊ dictis
eoꝝ stabiᵗ q probant possessionem antiqorem ex eo.qꝛ
possessio recentior presumiᵗ clandestina ⁊ allegat hunc
tex. Si aūt essent pares stareᵗ illis testibus q deponerēt
verisimiliora. Deinde dicit pone ꝙ ꝓbant parem titulū
⁊ parem possessionē ⁊ oia quis prefereᵗ ⁊ in hoc est du
bitandum nam quidem dnt ꝙ ꝓnunciabitur vt hic vᵣ
vt possideatis vti possidetis sed ſm Bar.est periculosuꝫ
qꝛ partes venient ad arma ⁊ per iudicem erit succurrē
duꝫ.l.eqssimum.ff.de vsufru.l.i.§.quies.ff.de offi.prefec
vrb. ⁊ qꝺ hᵣ in.c.pisanis de resti.spo. ⁊ qꝺ hᵣ in.l.vnica
54 in prin.C.de cadu.tol. ⁊ ibi dixit Bal.†ꝙ quidā sapiēs
tamen.dicebat ꝙ partialitas in ciuitate est quoddā bo
stium ad introducendum inimicos ⁊ dicit Bar. nō ob
stare illud qꝺ vᵣ in tit.vti possidetis ita possideatis ⁊ di
cit illud habere locuꝫ qn̄ diuersis modis possidebant.s.
nam vnus naturaliter alius ciuiliter.in casu aūt nostro
non est sic ⁊ ita intelligitur iste tex.postea dicit ꝙ aliq di
cunt dari alium modū qꝺ fiat sequestratio per id qꝺ hᵣ
in.l.inter esse.ff.de acquir.pos.alij dicunt ꝙ res dirrimiᵗ
sorte vt p glo.in.l.i.C.vti possi.postea dicit ꝙ cum non
vᵣ casus expressus in iure ꝙ vᵣ recurrendum ad iudici
um sortiū postea dicit ꝙ adiudicabiᵗ ꝓ dimidia ⁊ cessa
bunt tot diuinatōes ⁊ tot subterfugia ⁊ ista est sing.do
ctrina ad istum tex.vñ apud Bal. in.l.si arboribus.§.si
55 agrū.ff.de vsuf.dᵣ†qdam ꝓbat p testes ꝙ arauit fundū
qdā ꝓbat qꝺ collegit fructꝰ qs dēat hꝛe sniam qs āt pos
sessionem obtinebit ille obtinebit q probat per testes ꝙ
arauit fundum qꝛ presumiᵗ antiquior ergo vnde Bal.
in.l.fine.§.si duobus.ff.de publi.dicit duo ꝓbant se habe
re titulum ab eodem qs obtinebit in possessionem ille q
ꝓbat de antiqori possessione.l.quotiens.C.de rei vend.
sed quid si hēat titulum a diuersis qs obtinebit dicit ip
se ille q est nunc in possessione ⁊ dicit esse casum singu. in
d.l.fine in.§.si duobus.ego tetigi in rubri.de cā pos. ⁊ p
pe.in antoniana vtꝝ illa.l.quotiēs hēat locū in clericis
⁊ tandem tenui ꝙ non ⁊ quo ad testes dixit Bal.mira
56 biliter in auc.sed cum testator.C.ad.l.falci.†ꝓducuntur
duo vel tres in testes ⁊ duo alij q sunt notarij ꝓ alia par
te ⁊ ꝯrij qbus standum est dic ꝙ notarijs allegat gl.sin
gu.in auc.de here. ⁊ fal.§.si vo absint q̄ dicit minus no
tarijs credēdum est.q.d.ꝙ multo plus. Inn.in.c.in pre
57 sentia.de renun.dicit †duo testes dnt ꝙ p metū ego feci
alij duo testes dnt ꝯrium stabiᵗ testibus q deponunt de
metu ⁊ facit festā Ang.in.l.si qs a se funduꝫ.C.ad.l.iul.
de vi pub. ⁊ Bal.in trac.scisma.in rub.C.si qs aliq.test.
ꝓhibu. ⁊ in.l.obseruare.§.ꝓficisci.ff.de offi.ꝓconſ.Lud.
ro.in rubri.ff.de arbi. Ang.tꝫ ꝯrium in.l.non est verisile
ff.ꝙ met.cā.qꝛ metus nō est verisimilis sed stamus veri
similioribus ergo. ¶ Et ad ꝑdicta facit qꝺ dixit Iac. bu.
⁊ disputauit quē refert Bal.in.l.ꝑsbiteri.C.de epiſ. ⁊ cle
58 ri. ⁊ Ro.i rubri.ff.de arb.†duo testes reddunt cām dicti
sui non interrogati preferunᵗ primis ⁊ plus dicit domi.
Abb.in.c.auditis de prescrip.ꝙ ꝓbatio i specie prefer
59 tur ꝓbationi in genere ⁊ ibi dicit Inno.†ꝙ si duo testes
dicūt ꝙ ego possedi duos boues vt meos alij duo ex ad
uersa parte dicunt ꝙ ego possedi vt conductos ⁊ quod
ipsi fuerunt presentes cōductori preferuntur primi ⁊ vo

luit Bal.in.c.cum sit partium iura obscura de reg.iu.
lib.vi. Dicit hic Io.an.in isto tex.dum vᵣ rñdentis cōᵗ
fauentinorum quod non molestes homines in illa villa
⁊ in illo castro dicit ipse hoc non fuit petitum in libello
quomodo ergo potuit velle ꝓnunciare super eo qꝺ non
fuit petitum quia sententia debet esse conformis libello
l.si.C.d fideicō.lib.c.licet hely.de simo.ergo erit hic mi
60 rabilis casus dicit ipse†ꝙ sicut non debet turbari domi
nus nec etiam subditus eius de domino fuit mentio fa
cta in libello ergo ⁊ de subditis videᵗ facta mentio qꝛ
dominoruꝫ interest locupletes habere subditos suos in
auc.vt nulli iudicum in.§.cogitatio.hodie vero secus est
quia domini tēporales excoriant subditos suos ⁊ hoc di
cit hic do. Abb.ꝙ istud dictum est nimis largum qꝛ se
queretur ex hoc quod si factum esset furtum subditis do
mino competeret actio furti quod non est dicendum al
legat notata in .c.dilectus de appellatio. ⁊ aliqui mo
derni nihil dicunt de hoc. ¶ Dicit hic Bald. non ap
paret in libello quod fuerit hoc petitum quod commu
ne fauentie non turbaret subditos ecclesie rauennatis.in
sententia exprimitur hoc est nota dignum. quia si non
molestetur dominus nec etiam debent molestari homi
nes.quid dicendum. Ego dicebam quod ē glo. singl.in
c.dudum de decimi. ⁊ ibi domi. Abb. dicit deperditus
est processus sed solum apparet sententia qualis presu
mitur fuisse libellus.dicit ibi glo.ꝙ talis presumitur vt
sit conformis.ergo pro illa glo.est hic casus. ⁊ sic defe
61 cit illustre ingenium doctoruꝫ. ¶ †Queritur hic papa
facit suam cōmissionem ⁊ cōmittit illud quod non fuit
supplicatum dubitatur.qꝛ cōmisit omnes causas vtruꝫ
cōmiserit causam appellationis qꝛ in supplicatione de
causa appellationis non apparet posset induci iste tex.
quia non apparet ꝙ fuerit petituꝫ ꝙ illi cessarent a mo
lestatione. ⁊ in sententia ⁊ sic in decisione apparet ergo
idem vᵣ ꝙ quamuis non fuerit supplicatum nihilomi
nus in signatura diciᵗ oēs causas ⁊ est mirabile quo ad
illud quod dixit do. Abb. Bar.in.l.i.§.si.ff.de iniur.di
62 cit†sit iniuria vassallo vtrum cōpetat actio domino aut
vassallo si in contumeliaꝫ domini facta fuerit iniuris di
cit ꝙ tunc cōpetit dño actio iniuriaꝝ poterat allegare
63 c.sciant de elec.in.vi.vbi est casus sing.†ꝙ si quis iniecit
manus violentas in fratrem clerici in odium ipsius cle
rici est excōicatus ac si iniecisset in clericum si vero non
sit iniuria vassallo respectu domini nō cōpetit iniuriaꝝ
actio domino.sed solum competit accusatio ⁊ ita intelli
gitur quod dicitur in.c.dilectis.de appella.vt dixit do.
64 Abb. ¶ Itē Bal.in ru.de cau.pos. ⁊ ꝓprie. dicit ꝙ do
minus hꝫ quasi possessionem super subditos allegat. c.
i.de no.for.fideli.in vsib.feud. ⁊ dixit Io.cald.singula
re verbuꝫ quod subditus non potest se submittere iuris
ditioni alterius dñi nec pati ꝙ prescribaᵗ qꝛ dominus
hꝫ possessionem sup se ita Bal.in.c.i.de resti. spo.ꝙ dñi
non pñt facere subditos seu vassallos alterius dñi addu
cit glo.sing.in.l. inuitus.ff.de fideicō.lib. Cy.in.l.i.C.de
noua. Bal.in.l.i.in.xxxi.q.ff.de re.diui. ⁊ in.c.i.d cap.q
cur.vend. ⁊ in.c.i.§.i.quo tēpore mil. ⁊ in.c.ij.de lege co
ro. ⁊ in.l.impiatis.de probibi.feud.alie. ⁊ Hostiē.in.c.
onditis.de ꝑscrip. Inno.singu.in.c.si.de ma. ⁊ obedien.
non pōt dñs facere conuentionē de subditis eis inuitis
ergo. ¶ Glo.i.inquantum dicit qꝺ iudex ex officio suo
debet prefigere terminū ad testes ꝓducendos ego dico
esse veruꝫ si petatur alias non arctaᵗ.c.oblate de appel.
glo.sing.in.c.si.de repu.c.venerabilis de iudi.vbi.d. An
65 to.dicit†statuto cauetur qꝺ iudex teneaᵗ expedire cām
infra mēseꝫ non incidit in penā si non petaᵗ q̄uis nō ex
pediuerit allegat gl.in.c.si.de rescri. ⁊ est sing.imitatio
ad.l.sancimus.C.de iudi.iudex ex officio suo debet cōdē
nare ꝯtumacē in expensis est verū si petatur ⁊ constituaᵗ
tur in mora per vnam interpellationem ⁊ adduco bal.
in.l.i.de mag.conueni. Bar.in.l.consentaneum.C.quō

66 ⁊ qñ iud.† Iudex ex officio suo pōt incipe a cap. ⁊ nō fe
cit dñt qd non punief in sindicatu qr non fuit petitū ⁊ al
lego gl.in.l.si qs missuz.ff.de dā.ifec.l.si arbiter.ff.de ar.
bi.do.de ro.decis.cccxci.d.car.in.c.cū sit generale de fo.
67 cōpe.⁊ facit tex.in.l.uā qcqd.ff.ō iud. ¶ †Dicit h.d.ab
ba.assignatus est terminus ad pducendos testes elapso
termino an possint alij pduci dicit ipse est quidā termin⁹
exclusiuus vt renūciatio pductōis testiū. Itē est alius ter
minus exclusiuus publicatio testiū ⁊ sic publicatis atte-
stationibus non pñt pduci testes aut.q semel.C.de pbat.
c.fraternitatis de testi.cle.ij.co.ti.nihilominus post lapsū
termini poterunt pduci instra ⁊ hoc vsqz ad pclusuz in
cā post non.c.cū dilectus.de fide instru.facit gl.in cle.se-
pe.de ver.sig.in ver.non obstante quā oino vide. ego di
co q si datus est terminus ad pducēdū testes elapso ter
mino non pñt pduci instra qr appellatione testiū veniūt
instra.c.pñenit.de testi.cogen.l.i.de fide instru.in ver.cō
68 tineri. Subdit.d. Abb.post.d. Ant.†testes Listuz termi
nū sunt iurati vtrū elapso termino poterūt examinari di
sputat latius p.d.Ant. ⁊ dat pclusio qd si iurauerit Jter
minū post terminū pñt examiari qr illa receptio post ter
minū icelsr J.terminū ita dñt.d.ō ro.deci.lxx.bar.⁊ ang.
in.l.antistius.ff.de acqui.here.Bal.in.l.si qñ.C.de testi.
Jac.bu.in auc.si dicat co.ti.aut est datus terminus ad p
bandū ⁊ pcludendū q infra terminū dñt iurare ⁊ depo
nere.d.Ant.hic Bar.in.l.dāni.§.sabini.ff.de dā.infec.d.
de rota.deci.lxx.Bal.in.l.si qñ ⁊ Spec.in tit.de testi.§.
69 qualr ver.sed pone ⁊ eodē mō †si est datus terminus ad
pducēdū ⁊ examinandū testes vt hic est casus qr fuit da
tus terminus ad pbandū. ⁊ dicit hic.d.Ant.q si est da
tus terminus ad pbādū ⁊ pbatū bñduz p oē genus p
bationis bñt effectū ista vba pclusiōis cause qsi dicat qd
nō poterūt pduci testes ꝯ hoc ⁊ sic post pclusuz in cā cū
a post lapsuz termini nō poterūt pduci testes ᵃ ⁊ hoc restri
git quo ad allegationē facti nō quo ad allegatōez iuris
qr poteris postea de iure allegare si volueris facit tex. in
c.cū dilectus.de fide instru.vbi est casus melior de iure
70 †q vbi pclusuz est in cā non pñt aduocati postea esse in
71 illa cā nec pñt postea allegare.† Itē dñt pōe qd assigna-
tus ē terminus ad ostendendū de iure vtrū sufficiat i termi
no deponere testes iuratos dicatis q nō ⁊ sic ps dz cē so
licita vt testes examinenf qr alias iputabif negligentie
ipsius partis non aūt iudicis allegat Jac. de are.in.l.il
le aūt de here.insti.facit.l.matrē.de pba.voluit Bar.in
l.dāni ifecti.§.sabini.ff.de dā.infec.⁊ in.l.antistius ⁊ ibi
Ang.ff.de acq.here.⁊ ego dico qd erit cautela pcstādi
gl.in.c.i.i...c.plerūqz.de rescrip.⁊ in.c.trāsmissa de pscri.
in.l.de pupillo.§.si qs ipso pretori de op.no.nūci. ⁊ ibi
Bar.glo.in.c.vt debitus.c.si iustus de appella.⁊ in.c.si.
de elec.⁊ in.c.cupiētes.§.q si p.xx.de elec.in.vi.⁊ ibi di
cit singlr gl.q cautela est q plures pcstet ⁊ ita domi.
72 ibi refert Inno.obtinuisse in facto.† Itez dñt qd si dat⁹
est terminus ptibus ad pbādū euidēter de iure suo dñt
qd opus est q testes iurauerint ⁊ fuerit examinati vt in
73 casu pcedēti. Glo.i ver.post sniaz qrit†vtrū exceptio fal
sitatis possit oppōi post sniaz ⁊ dicit q sic ⁊ añ ⁊ postea
dat distinctionē aut fuit mota qd in prima instātiā ⁊ nō
pōt opponi nisi fuerit appellatū qr tunc pōt.l.p hāc.C.
de tēpo.appella.l.si.C.de fide instru.aut non fuit appo
sita tūc vsqz ad.xx.annos opponi pōt.c.cū venerabilis
de excep.l.qrelaz.C.de fal.doc.assumunt aliū modum ⁊
dñt aut nunqz fuit mota qd falsitatis in pma instantia ⁊
tunc poterit retractari illa snia p exceptōem vel per ap-
pellationē.l.i.C.si ex fal.instru.⁊ hoc dicit ille tex. a con
trario sensu ⁊ dñt plus q poterit pbari ꝯriuz.s.q illi
testes non fuerūt falsi per viā indirectā ⁊ non directā.c.
fraternitatis.c.cuz venisset de testi.cle.ij.de testi.glo. ibi
74 dicit† qd hodie in cā appellationis non pōt deduci arti
culus de directo ꝯriuo nisi interuenisset corruptio el do
lo vel fraude fuissent corrupti qr tunc secus ⁊ hoc ēt vo

luit Inno.hic ⁊ idē erit in cā matrimoniali.c.sicut de te
sti.⁊ dicit.d.Abb.hic qd licet ille tex.d.c.sicut loquaf in
matrimonio nihilominus rō decidēdi habet locū in oi
alio loco ⁊ casu aut fuit dicta qd falsitatis ⁊ sic p viā in
directā argu.l.optimā.C.de ꝯhen.⁊ cōmit.stipu.⁊ vide
glo.in.d.l.i.C.si ex fal.instru.q dat eandē doctrinā cum
ista.⁊ ibi Bald. Et inquantuz do.Abb.dicit q dic.c.si-
cut hz locū in oi casu salua pace qr tex.ibi loqtur p vbū
in hoc casu .ergo est specialis. scdo inquantū gl.dicit qd
si testes dixerunt falsa ⁊ pbatur corruptio verū dēat p-
bari ⁊ sit necesse falsitatez pbare dicit qd non.l.falsam
.C.si ex fal.instru.cū illa.l.loqtur in instris falsis allegat
75 etiam.c.cū.i.⁊.a.de re iudi.dicunt hic scriben.†qd iudex
pōt moueri ex psumptionibus ⁊ alijs coniecturis adeo
quod indigebit vinculo iuramēti ⁊ valebit snia lata hoc
modo ⁊ nihil allegant ego allego in argu.c.cuncta ri-
mari oportet.xxx.q.v.casum in.c.q ad sedem ad si.de re
sti.spolia.Bald.in.c.i.de cōtrouer.inuesti. ⁊ in rubri.C.
de ma.vind.postea dicunt qd si sniabit ex falsis dictis ip
sorum testium stabitur snie allegat Spec.in.ti.de pba.
§.si.ver.sed pone qñ dicif visis attestationibus. Itē dñt
q stabitur sententie que dicit ex quo capite tulit ⁊ alle-
gant glo.sin.in.l.si pror.§.marcellus.ff.de iudi.⁊ ibi scri
ben.ad hoc propositum. Sed mihi vf qd male dicant qr
76 in.d.l.falsam dicitur si pbaueris †vbicunqz ponif pdi-
tio illa dz pbari per duos testes casus est sing.in.l.luti-
us.ff.de condi.⁊ demon.⁊ ibi Bar.per quē etiam alle-
gat Bald.in.l.si prefes.C.de sen.⁊ interlocu.om.iudi.
77 Sed pone q snia est lata ex falsis ⁊ veris instris ⁊ sunt
tot testes veri qui sunt sufficientes ad pbandum illā cau
sam tunc valet snia voluit Bald.in.d.l.falsam nisi esset
causa fiscalis.l.in fraudem.§.quotiens.ff.de iure fisc.sed
ego dico q inhabilitas inhabiliuz viciat habilitatē ha
bilium.c.sacrosancta.c.messana.de elec.ergo non est ve
ra illa doctrina Bal.nisi dicamus qd illa iura loquunf
78 in spiritualibus ergo secus in prophanis. ¶ †Itē po-
namus qd si esset decretum in parte iniuz ⁊ in pte iniu-
stum vtrum valeat illud decretum dicit q non Bal.i.l.
certi cōditio.§.qñ.ff.si cer.pet.⁊ refert Bar.ita cōsuluis
se ⁊ re vera hoc dixit Bar.in.l.si non sortem.§.quotiēs
ff.de pdi.inde.⁊ facit qd dixit Bal.in.l.seye egresse.⁊ in
.l.tutor.ff.ō tu.⁊ cura.dat.ab his.fallit hoc in snia.c.in
presentia per Inno.de renun.facit quod not. Bald.in
l.iuste possidet.ff.de acquiren.here.facit quod habetur
in.l.cuz vero.§.subuentum.ff.de fideicom.lib. vnde In-
79 no.in.d.c.in pñtia dicit.†q vbicunqz in sententia expri-
mitur causa falsa cum ista dictione maxime tunc subsistē
tabitur snia ex causa vero quia illa dictio maxime est im
plicatiua ergo. Dño Abb.hic post glos. ⁊ doct.querit
b 80 †vtrū snia lata per falsos testes possit retractari ᵇ ⁊ deci
dit cōposito.dicere quod sic vsqz ad centum annos In-
nocenti.⁊.d.Anto.vsqz ad.xx.annos.l.querelam.C.de
fal.c.cū venerabilis de excep. ¶ Dicit.d.Abb. aut pec
catū est remissibile ⁊ tunc si snia transiuit in rē iudicatā
non potest amplius retractari nisi vsqz ad.xx.annos p
nota.in.c.cum ad consultatiōem de re iudi.aut peccatū
erat irremissibile ⁊ pcedat opi.cōposi.per not.in.c.la-
tor.⁊ in.c.cosanguinei ⁊ in.c.tenor de re iudic.maxime
illud qñqz claruerit ⁊ iam sunt puniēda.xxiiij.q.iij.ec-
ce.⁊ ego dico p illū tex.q semper pōt opponi.qr vbicū-
qz ius est clarum illi stamus .sed ille text.in dicto.c.ec
ce est clarus dicens qd etiam vndecūqz claruerit puniē
da sunt ergo ⁊ si dicaf debet limitari vsqz ad.xx.annos
l.querelam.C.de fal.ego.dico q in materia peccati ius
ciuile deciditur sm canones or.c.lz de iureiurā.lib.vi.c.
cum ptingat eo.ti.c.quāuis de pac.li.vi.c.ij.ō pscri.li.vi.
cum simi.glo.in ver.leuis opinionis dicit quod consistit
quod isti erant leuis opinionis per alios testes repro-
batorios ⁊ hoc optime probat iste textus inquantum
datus fuit mensis yconomo ecclesie ad reprobandum
illos

ᵃ ¶ Testes. ⁊ facit p ista cōclusiōe qd vo-luit.d alex.de imo.l.i.admonendi.vi.col. de iureiurā. ⁊ hoc.in.c.pastoralis.de excep. vbi iter oēs vide.d.abb.

ᵇ ¶ Retractari.adde bal. in marg.ver.snia in.iij.co.⁊ vide d.Alex.dimo.i l.diuus.ff.ō re iud.p multas pulchras limitatiōes ponit.

illos testes deinde dicit gl. qd apparet p examinationē q̄ ds cognoscere quanta fides sit adhibenda istis testib⁹ facit qd no. d. Car. in. c. tuā de ordi. cogni. vbi ꝯsuluit de 81 facto iudex ecclesiasticus inhibuit iudici seculari ne mādaret executiōi instrm vsurariū virū credat illi asser tiōi dicit q si est scriptura apud acta allegat sing. dictū Inno. in. c. qm ꝯ Leo. ⁊ Inn. in. causam q̄ de re iud. bal. in. l. Lucius. ff. de his q not. infa. vnde signanter dixit In 82 no. in. d. c. qm ꝯ qd ↑ vbi testis deponit temere nō stat di cto notarij. s. qd temere deposuerit sed examinatoris vel modo notarius scribat apud acta de mādato examina toris qd testis temere deposuit qz ad ipsum iudicez spe ctat examinare ipsum testē non ad notariū per ea q̄ hn̄ 83 tur in. d. c. qm ꝯ Leo. ¶ ↑ Sed pone datus est terminus mensis ad pducendū testes vt hic an erit ꝯtinuus an vti lis Inno. in. c. vltra tertiā de test. tz q erit ꝯtinuus. Ho sti. tz hic ꝯtrium ⁊ reducit ad absurdū qz si daret termi nus in septimana oliue sunt quindecim dies feriati ⁊ sic iste non haberet octo dies ego dico q tps datum a. l. est continuū glo. est sing. in rub. ff. de diuer. ⁊ tempo. pscri. sed si est datus ab hoie vel a. l. ptoria est vtile insti. de p pe. ⁊ tempo. actio. in prin. cuz ergo hic sit datū a lege er go erit ꝯtinuuz ꝯ Hosti. ⁊ hoc tz. d. Car. hic ergo ⁊ im putet sibi ille q petit terminū in illo tpe quo nō poterat 84 experiri. Itē Bar. in. l. diuus. de re iudi. ff. q̄rit ↑ pone q pō retractationē snie qz lata p falsos testes cōparet vi ator ⁊ dicit se velle probare p testes veros ⁊ iustificare q snia q est lata per falsos testes quid iuris dicit q po terit iustificare p bonos testes per text. sing. in. l. titian⁹ aliās titianus. ff. q cū eo. d. Card. attribuit hanc doctri nā Jo. an. in. c. cū venerabilis. de except. ⁊ cū seqnt. sed vī qd male loquantur nā glo. sing. in. l. his ad quem. ff. de acqui. here. dicit qd in iusta cā pōt damnari ⁊ repro bari non aūt iustificari cū ergo ista snia sit falsa pōt im pugnari non aūt iustificari quā glo. p sing. allegat ꝯtra Bar. Bal. in. l. i. C. de ꝯdi. indebi. ad. l. titianus pōt rn̄ deri q loquat in cā incognita ⁊ non in cā falsa. ⁊ vide Do. de anch. in. c. cū dilectus de emp. ⁊ vendi. vbi dicit q hz locū hoc in causa appellationis. ¶ Glo. in versi. astrinxit dicit qz iste se astrinxit ad pbandū duo. nō suf ficit pbare vnū q̄uis vnū p se sufficiat iuxta. c. significa uit de appella. ⁊ in. c. qui iam dudū de preben. Hosti. se quitur istam glo. ex quo astrinxit se ad pbanduz ista duo s. qd essent corrupti ⁊ essent falsarij ⁊ ideo succubuit iste sindicus ⁊ dicit hic. d. Abb. q Jo. an. refert Hosti. hoc dixisse. sed in textualibus alr dixit vz q iste se obligauit ad probanduz ista duo cōnexa. s. qualificatiue ⁊ appet ex tex. q iste sindicus apposuit q testes corrupti falsuz dixerūt facit tex. in. l. fulcinius. §. si. ff. ex qb. cau. i pos. ea. ⁊ in. c. vbi periculū. §. ceterū. de elec. in. vi. in ver. volūtas 85 ⁊ qd libertas gl. in. c. sigāficasti. xxxiij. q. v. dicit ↑ q vbi cunqz q probat aliquē elegisse voluntarie ⁊ nō libe re nō pbat qz illa qualitas dz pbari qz vbicūqz act⁹ est qualificatus ⁊ actus ipse pbatur ⁊ nō qualitas non dr̄ 86 actus pbatus si non probat qualitas vñ. c. licet canon. de elec. in. vi. ↑ aliqs est electus ad ecclesiam parochialē ⁊ nō erat sacerdos dr̄ ibi qd si ꝯ annū non pmouetur dz puniri. vt ibi glo. not. in. c. statutum de elec. in. vi. querit vtrum illud habeat locū in ecclesia parochiali collegia ta ⁊ dicit q non ergo vide Bar. in. d. l. fulcinius. §. qui hic status. sed vide pulchriorē text. in. l. i. §. si. ff. q vi aut clā. si ego dico q passus sum vi a te ⁊ a tuis non sufficit pbare me impeditū a tuis ⁊ sic vnum sed in ꝯtrū vt ē de. 87 causam. de elec. ⁊. c. ꝯstitutus de testi. ↑ vbi sufficit pbare me impeditū a tuis q̄uis non articulem de facto tuo. sed in. d. l. dr̄ ꝯtrū sed dat ꝯcordia aut est ipedimētū momē taneū ⁊ ꝯcedat. d. l. i. §. si. aut ipedimentū successiuuz ⁊ ꝯcedūt ꝯtria ex quo est factū successiuū ꝑsumit scire ergo dixit. d. meus in. c. i. de offi. deleg. pbatur in. c. qz ꝑstanti hus. i. q. iiij. vbi est casus de hoc ⁊ est tex. in. l. bibl⁹ ma ritus. ff. de pac. dota. ⁊ in. d. l. diuus de re iudi. l. circa de pba. Bal. in. l. i. C. de ꝯdi. inde. dicit q hic in isto tex. il le erat astrictus ab hoie ⁊ a lege iō fuit necesse probare vtrūqz alias iste tex. nō pcederet ⁊ sufficeret pbare vnū p. d. c. significauit de app. ⁊. c. q iam dudū. de prebend. ¶ Glo. in ꝟ. astrinxit se ad duo pbāda dicit q si iudex ferat sniam iniustā qz astrinxit se ad pbādū ista duo ops q iputet ei si nō pbant nisi esset publicus fauor qz iudex ex officio ꝯdēnabit nā nō dz iuri publico pacto priuato rū derogari. c. si diligenti de for. cōpe. l. ius publicū. ff. d pac. cū si. ¶ Superuenit. d. Anto. ⁊ dicit q Inno. in. c. cū olim de cens. dixit qd licet non possit limari ex eo q i probauit sed iudex eqtate suadente. pōt hoc vñ dicit. d. Ant. q aut iste astrinxit se expresse ⁊ pcedat ista gl. aut tacite ⁊ tūc secus per illud sing. dictū Inn. q allat. l. pla ne. ⁊. l. si. ff. de pe. her. vñ si qs locupletat cū aliena iactu ra pōt iudex ex officio suo opponere. ¶ Superuenit ba culus. d. Ant. s. d. Abb. ⁊ dicit q illud assumptū. d. ant. nō est vex inquantū facit dr̄iam si facta sit expsse aut ta cite qz idē sunt. l. cū qd. ff. si cer. pe. l. non recte. C. de fide ius. Itē sequeret ex dicto suo q illuderent iura q̄ volunt 88 ↑ q si qs arctat se pbare duo ⁊ non pbat nisi vnū succū bat vñ illa iura non hn̄t locū. itē esset dare aūm corrū pendi testes ego dico primo q inquantū glo. dicit q iu dex pōt ferre sniam iniustam facit glo. in. c. cupientes in. c. si forte in. c. vt archa. de elect. in. vi. ⁊ in. c. ex pte. de re scrip. ⁊ ibi do. Ant. ⁊ Bal. in. l. i. C. de condi. inde. vbi al legat istam gl. ⁊ in. d. c. ex parte ⁊ allego glo. in. c. cū di lecti. de elec. ⁊ ibi per do. Secundo inquantū. d. Anto. allegat Inno. ego dico q facit gl. in. c. frustra ⁊ in. c. ex eo de reg. iur. in. vi. ⁊ facit tex. in. c. ex eo subiectus. xcv. dist. singulare dictū Inno. in. c. mandatū. de rescrip. vbi dr̄ q non dr̄ scriptū p ea q venit ꝯ scriptum allegat pro singulari Bal. ⁊ Saly. in. l. cū ppones. C. de pac. tex. in auc. dos data. C. de do. ante nup. ⁊ in. l. si nō. ff. de iureiu. do. Ant. in. c. cū dilectus de ꝯsuetu. Lu. ro. in. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dā. isec. allegat istā doctrinā ⁊ inquātū 89 do. Anto. dicit ↑ q vbi resultat euidēs iniqtas iudex pōt ex officio supplere quo ad istā euidētē iniquitatē ⁊ ꝯ ius ptio snia est ipso iure nulla ⁊ dicit esse ibi casuz. facit qd no. Bal. in. l. i. C. si de momenta. posse. tex. sing. in. c. iter ceteros de re iudi. ⁊ tex. quē ang. reputat sing. in. l. si po 90 ff. de inoffi. testa. ↑ vbi lz in dubio debeamus seq sniam q̄ fauet testō. c. si. de re iudi. illud tn̄ fallit nisi esset euidēter iniusta. hoc in. c. interposita de appella. Bar. ꝯs. cxlij. ⁊ posuit in. l. i. in pn. ff. de oper. no. nū. d. An. in. c. sua de pe 91 ni. ↑ vbi si snia est euidēter iniqua nunq̄ trāsit in rē iudi a catā.ᵃ d. Abb. in. c. nouit de iudi. q vbi snia ꝯtinet euidē ter iniqtatem pōt ppetuo denūciari in foro ecclesie. Ho sti. i. c. ij. de arb. vbi dicit q si snia arbitri ꝯtinet euidēter iniqtatē nō hz locū. §. stari in. l. diē pferre. ff. de arbi. vbi snia arbitri iuste vel iniuste standū est facit festū. d. abb. in. c. qntaualis de iureiu. Bal. i. l. i. C. qn pro. nō est ne ces. in. l. si prior. §. marcellus. ff. de iud. d. Abb. cōsil. d. gl. 92 ⁊ ibi do. in. c. indēnitatib⁹. §. sane d elec. in. vi. ↑ vbi agit de bono publico ⁊ reus non pōt opponere iudex ex offi cio opponere pōt. ¶ Et inquantū. d. Abb. dicit q expres sum ⁊ tacitū idē sunt ego dico q vbi aliqd pōt fieri expres se nō sufficit facere tacite. l. ij. C. de iura. calu. ē fin. doctri na Bar. i. l. diē pferre. §. stari. ff. de arbi. licet arbiter pos sit ferre sniaz ⁊ debeat iustā ferre in auc. iusiurandū qd p̄ stat ab his. nihilominus si dictum est q ferat ꝯ ius ⁊ 93 ferat iniustā est ipso iure nulla. ¶ ↑ Querit hic abb. q dā accusauit titiū de pcussione cū sanguine solū pbat p cussionē vtrū ꝯbeat succūbere ⁊ dicit qd sic allegat bar. in. l. denūciasse. §. q cā. ff. ad. l. iul. de adul. Ja. de are. ⁊ Cy. in. l. ij. C. de pba. qz nō pbauit illud qd denūciauit ⁊ hoc pcedit siue iudex ingrat siue pcedat p viam accu sationis siue inquisitionis. ego circa hoc dico quod Ja cob. de are. in dicta. l. ij. refert se fuisse examinatum ⁊ in

ᵃ ¶ Judicatā. Adde q aeqz in foro ꝯscien tie facit ius vt tz no. Flori. l. i. cū putarē i pn. ff. famil. herci. Bar. cepo. cau te. xxij. ⁊ iste lā fran. i. c. qm ꝯ x. col. de pba. vbi dō canoniste moder nitores sequun tur.

terrogatum de hoc in priuato suo examine ita refert & dicit ibi Bal. se fuisse consultu de facto & consuluit qd ille debet absolui allegat. l. eit pretor. §. nocere. ff. ne quis eu qui in ius voc. vi exima. Et voluit Bal. in. d. l. ij. & in. c. cum contingat de rescrip. scribentes in. c. cóquestus de fo. compe. & in. c. qr pp de elec. Jo. an. in addi. Specu. s ru bri. de accusa. postea dicit Bal. qd otrium probaf & faci at qr omnes libellantes in conclusione libelli dicunt pe to condénari fm ius cóe & statuta per id qd voluit bar. in. l. rep. ff. rez amota. ¶ Glo. in ver. titulu arguit glo. i

94 † interdicto vti possidetis non requirit titulus. l. si duo i prin. ff. vti possi. insti. de interdic. in. §. retinéde ergo l3 re quiraf dicit glo. quod vbi probaf vis ingetatiua sufficit probare turbationé seu turbanté me in possessione & non requiriì titulus. sed vbicunq3 nos sumus de imponendo onere parti vt hic tunc d3 probari titulum qr po posset di cere qd iste est seusus ignorárie. c. pueuit de censib. Ego dicebam qd ecclesia r auénata fundauerat se sup titulo. qr de iure speciali spectabat ad eá illud castrú & libella uit se habere titulú ideo fuit necesse pbare illú. ¶ Glo.

95 pe. dicit † q vbicunq3 quis probat se possidere & aduer sarius probat ét possidere statur antiquiori possessioni vide glo. sed qd si probant eqn alé & nullus pbat titulú statur ei qui plures testes produxit. c. in vestra de testi. si aút sunt pares in oibus statur nobilioribus & melioib9 sed si sunt ét nobilitate pares dicit gl. scóm aliquos qd inconfuse iudex pnunciabit. sed ei non placet qr par tes venirent ad arma qd non est dicendu3. l. eqssimum. ff. de vsufruc. l. si quis ingenuam. §. que in ciuilibus. ff. de cap. & postlimi. reuer. arg. l. vnice in prin. C. de cadu. tol. Alij dicebant quod iudex supersedeat & ponat res penes ter tium & hoc fiet ad hoc vt partes veniant ad concordiam eligendo arbitros fm Jo. an. ¶ Tertia opi. est qd ste tur sorti sed est gl. ctria in. l. i. C. vti possi. quod vbi est du biu factu nunq3 recurritur ad sortem qr factu3 est incer tum ergo. de iudicio sortis hf in. l. fi. C. cómu. de leg. & ibi Bal. qd deus est dux illius iudicij & allegat Senecá in vij. epistola sed iudicio meo est. xv. hf in. l. hmói. §. fin. de leg. i. l. sed qui ambo. ff. de iudi. l. i. C. de his q se defe. & in probe. cle. & glo. sing. in. l. nensennius. ff. de neg. ge. & hf in. c. fi. de sortileg. & ibi dixi anno elapso ih omnes dicunt q non dicit verum ista glo. qr ista sníia non est có formis libello qr hoc nó fuit petitú fallit in principe fm domi. Anto. in. c. licet hely. de simo. glo. in. l. qui eos & ibi Bal. C. de fur. vbi idem in rege bal. post Cyn. in. l. i. C. vt que des. aduo. & glo. in. d. auc. de heredi. & falci. in

96 rubri. que dicit † q princeps mouef autu dei & habet ce leste arbitrium. d. l. qui eos & oés pene sunt sibi arbitra rie Bal. ibi & in dicta. l. i. de his que des. aduo. vincé. vo oabat aliam praticam v3 qd adiudicabatur possessio p dimidio & p idiuiso v3 dimidia vni & dimidia alteri se quif cum bar. & attribuit sibi in. d. l. si duo. ff. vti possi. & mouef ex. l. fi. ff. vti possi. si fuit relictus vsufructus duob9 quilibet habebit dimidium pro indiuiso. ¶ Item bal. allegat. l. si pluribus. ff. de lega. i. si relicta est domus ad iudicabitur pro dimidio sed videtur male loqui quia su mus in casu in quo factum est incertum sed iura p eum

97 allegata hñt factum certú ergo. vide glo. ibi. ¶ † Dicit hic bal. q ius ciuile pcedit per punctú iuris sed ius ca nonicum pcedit per punctum equitatis. Item dicit bal. quod in. l. illa prima. C. de senten. & interlo. om. iudi. lo quif in simplici pcuratore vnde si inceptum est iudiciú in personam procuratoris non valet actus in personas dñi. l. quacunq3 gerimus. de actio. & ob. ff. vnde contra ctus & quasi ctus equiperanf glo. in. c. fi. de pact. glo. in cle. auditor. de rescrip. in auc. sacramenta puberú. C. si aduer. vendi. nimirú si debet ferri sñia in personaz pro curatoris qui in iudicio quasi ctrxit hanc partem t3 do. Abb. hic est aút quidam procurator non simplex s3 ha bens generalé administrationem & isto casu potest cele brare ctum in personam dñi vnde tutor & sindicus pos sunt chere in personam pupilli & dñi respectu procura toris. l. cum qui. §. q si actor. ff. de constit. pecu. ego dico q aut loquimur in causa sómaria & tunc solemnitas. l. i. C. de sen. & interlo. om. iudi. non habet locum hoc vo luit barto. in extrauagan. ad reprimendam. & de hoc fe cit festu3 Lud. ro. in suis singularibus. sed cause ecclesie agitentur sómarie cle. dispendiosa3 de iudi. vnde cu3 su mus in iudicio sómario in casu nostro non h3 locum so lemnitas. d. l. i. C. de sen. & interlo. om. iudi. secúdo dico

98 q. c. querelam de elec. pbat † q sñia ferri d3 in personaz procuratoris deinde ego do istam distinctionem quam collegi ex dictis. d. Abb. in. d. c. qrelam aut nos loqmur in defensore tunc aut ille p quo defensor agit scit illum defendere eum & currere mandato tunc scientia & pacié tia vr conferre mandatú per glo. in. l. qui patif. ff. man.

99 & dixit Inno. in. c. in genesi de elect. † q in his que sunt vtilia & honorabilia tacens hébitur pro csentiente. In no. in. c. ex parte decani. de rescrip. & in. c. in nostra de p cu. & in. c. qui in iure de offi. deleg. archi. in. c. qui ad agé dum de procu. in. vi. tetigit melius quá alius in. d. c. ex p te decani. aut defendebat me ignorante & tunc erit ide3 q in pcuratore vt. l. quacüq3 d. acr o. & ob. aut loquur in pcuratore simplici & tunc aut dominus cóparuit in iudicio tunc in personam dñi fertur sñia. aut non cópa ruit ab initio tunc de iure ciuili fertur ipsa scientia in p sonam procuratoris & etiá de iure canonico & in hoc ca su qr non reperitur discrepantia in hoc. c. i. de offi. ordi nario. c. i. de operis no. nunci. iste aút lex. loquitur in p curatore non simplici ex quo ad interdictu3 vti posside

100 tis Spec. de peti. & posse. §. fi. ver. † & no. diligenter dicit erat dubium de possessione ego probaui possessionem ex parte mea tu ex parte tua sitr pbas possessioné eque liter dicit ibi Specu. pratica & cautela est vt potentior ingrediatur possessionem & prestef alteri vt non ingre diatur tunc cum alius suspicabitur posse repelli perdet possessioné. ¶ Nec ob. l. si quis intantá. C. vnde vi. quo niá non h3 locum illa lex qñ est dubium de possessione. Et qñ est dubium qs possideat. Dicit hic Inno. quod si alia pars esset potens daref materia rixe & iudex d3 amputare rixas vnde dicit q ista cautela é odiosa bal. in. l. ordinarij. C. de rei ven. in. l. nullus. C. de sú. tri. dicit duo litigant super possessione nec aliqs vult dare libel lum ne perdatur possessio bal. ibi referén And. de piso

101 dauté cautelam vt impleref officium iudicis. ¶ † Item dicit bal. pone vnus probat q arauit alius pbat qd se minauit ille qui pbat de aratura preualet qr probat de antiquiori & licet regulariter arare fiat ad finé seminan di & res déat denominari a fine qr omne agens agit pp finé. l. tanq3. C. de fideius. l. si pater. l. cum apud. C. de he re. insti. th dicit hic non hre locú in iterdicto vti posside

102 ris. ¶ † Querit bal. erat qd possessióis in interdicto vti possidetis & nullus volebat agere ne amitteret possessio né iudex mádat vtriq3 vt cestenf litem fm auc. q semel. C. quo & qñ iudex. & qñ actor incipit litem cótestari & reus p verbis dedit ensem & interfecit actoré dicit bal. qd transmittef interdictum & dabif possessorio occiso ex quo facto aduersarij factú é ne possideat allfat. l. si ad ducta. C. de fur. poterat allegare casum in. l. q3uis. ff. de

103 bo. auc. iudi. possi. † vbi iudex mandauit nuncio vt mit teret me in possessioné & aduersarius nó patif df ibi qd perinde hf ac si essem possessor poterat ét allegare bal. c. cringit de do. & ctu. vbi ipeditus ingredi possessione3 facto aduersarij df possessor verus. vnde dixi in antoni na nostra i ru. de cá pos. & pprie. q Cardi. non bene di xit vñ dixit q in isto casu iste non est verus possessor qr imo est verus possessor. d. c. contingit. facit glo. in. l. si. §. item neran. ff. ne quid in loco pub. q3 bal. hic allegat p fin. gl. illa dicit q h iterdictú cedit pt & cedédo qs libera tur qd é valde notádú & méti tenendú fm Bar. ibi.

¶ Per tuas.

Ex tuas. Dicitur in text. ciuis di-co quod dr per baptismum et non immerito quia per baptismū hō renascit'. nam si per carnalitatē quis efficit' ciuis fortius per spiritualitatē. Bar. in. l. i. alias si C. de icol. et in. l. i. ff. ad municip. vbi dicit qd idē in monachatu quia si qs assumit ordinē bene fit ciuis eodē modo p assumptionē ordinis. c. nullus et ibi gl. et domi. de tempo. ord. in. vi. ¶ Item dr hic per septēnium in concubinatū verum cōcubinatus sit permissus a iure ciuili Hosti. dicit in. c. lator. qui fil. sint legit. qd non idē Jo. an. in. c. sine culpa de reg. iur. in. vi. et do. Ant. in. c. cum sit generale de for. cōpe. et mouetur ex auc. de lenonibus et ex auc. vt non luxurient contra na. et ex auc. vt semel mulier. quia lex est amatrix castitatis. §. illud in auc. q. mo. na. effi. legi. vnde. d. abb. in. c. testimonium. J. de testi. dicit qd laycus cōcubinarius repellendus est a testimonio ferendo et dicit Bal. mirabiliter in. c. i. vt lit. non contest. quod vxor impune pōt recedere a marito quia ipse tenet concubinam et in auc. licet. C. de natura. liber. quod est peccatum mortale secundum leges tenere concubinas Bar. in. l. in cōcubinatu. ff. de concubi. licet quod lex ciuilis approbauit hoc nomen concubinarum et remansit in dispositione iuris naturalis remansit solū nomen concubinarum et per consequens lex ciuilis non approbauit cōcubinatū ita dixit sing. et vide ibi tex. quia dicit Bal. quod solū nomen concubinarum lex ciuilis approbauit qd est dicētī tenendū. ¶ Reuerendus. d. Card. in. c. raynaldus de testa. tenet qd est approbatū a iure ciuili et nihil allegat qd tenendū ego dico qd si lex ciuilis approbauit nomen ergo et approbauit effectū hois vnde glo. in. c. admonere xxxiij. q. ij. dicit si re priuetis nec nomen habere mereris ergo tū vr posse dici aut de iure ffoz. et tunc aut aliqs tenet seruā concubinam et hoc est approbatum a lege et nō est peccatū. l. i. ff. de concubi. aut assumpsit in concubinā honestam mulierē et tunc secus. l. concubinatū. ff. de concu bi. aut de iure aucenticorum et tūc quia lex amat castitatē vt. s. et est probatū et videatis dimodo tex. sing. in. l. fi. ff. de concubi. qd rector prouincie nō posset accipere vxorem in prouincia tñ pōt tenere cōcubinā et vide tex. in. l. cū quidam. ff. de iuris. om. iudi. qd cōcubina nō gaudet priuilegio vxoris pet. de ancha. consi. lxxxviij. et in. c. ea que de regu. iur. in. vi. vbi nota. dixit qd iudex secularis nō habet potestatem in cōcubinā clerici si est secreta alias si est notoria habet iurisditionem et dicit se ita vidisse in facto mag. Carolo de maletestis hoc cōsulente et vide Innoc. in. c. ij. de foro cōpet. quod concubina clerici nō gaudet priuilegio clerici. Itē dicit in tex. et ex ea nō suscepit filium et c. probat qd licet aliqua per multum tpis steterit qd filios non suscepit si illa postea parturit presumit' filius susceptus ab ipso viro facit. l. si vicinis. C. de nup. nisi maritus esset absens et ipsa suscepisset filiū quia nō presumit' ex marito suscepisse probat' in l. filiū diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel ali. iur. et ego idē dicerem si maritus esset infirmus et nō posset cū ea cohibire ar. d. l. filiū facit in ar. l. quesitū de re iudi. ff. text. in. c. qm alios. c. si eps. xviij. dist. in ver. excepta graui infirmitate et idē est in concubina vt hic est tex. Et plus probat iste tex. quod posito quod cōcubina recedat a cōcubinario postea redeat et pareat filiū presumit' ex cōcubinario et hoc fauore filiationis et allegat hic Bal. tex. in. l. si miles. §. defuncto. ff. de adulter. et. d. Abb. etiam allegat istum tex. ad hoc mirabile vbi dr mulier erat maritata cōmisit adulteriū et reperit' grauida seu pregnans verū presumat' ex marito an ex adulterio dicit ibi text. quod presumit' susceptus ex marito et pro singulari allegat hic Bal. et in l. si vicinis. C. de nup. et idē Bal. i. l. filium. ff. de his q sūt sui vel alie. iur. allegat etiam tex. illū pro valde sing. et Ange. in. l. septimo mense. ff. de sta. ho. facit qd no. Bal. in. l. eā quā. C. de fideicō. et dicit. d. Abb. hic esse mirabile qd illud qd disponit lex in vxore habeat locū in cōcubina vt hic video et in hoc reputat ipse istum tex. mirabilem et sing.

Sed non vr bene dicere quia non est eiusdē fauoris status cōcubinarii et matrimonialis. vt. s. dixi et facit. l. si vxor §. diuus. ff. de adult. et dicit Jo. an. in rub. de immu. in ad di. Spec. qd licet mulier que est male vite possit carcerari non habet locum in maritata male vite per illū tex. ad hoc stupendū et licet in. d. §. defuncto sit fauor filiationis est verū sed hoc tñ prouenit ex fauore matrimoniali quia illa erat maritata licet fuerit adulterata. Itē iste tex. non probat qd dicit. d. Abb. quia hic concurrebāt plures presumptiones. s. recognitio publice facta in filiū item denatio in filium. Itē tractatus cōis ob istis assertus in filium ergo et plus dicit Cy. in. l. si vicinis. C. de nup. et refert Bal. et Ang. et alij ibi qd cū quidā esset natus ex regina et successisset in regno illa dum esset in extremis dixit illi regi quod non erat conceptus ex rege iam defuncto et ille renunciauit regno maxima humilitas quia presumptio erat pro ipso cum natus esset in domo et c. vidi ego dubitari quidā dicebat vni quando ei obuiabat bene veniat parens vel cōsanguineus meus ille mortuus fuit sine herede dubitatum fuit vtrū ille esset in quasi possessione per illā solā nominationem cōsului quod sic. ¶ Itē probat iste tex. qd attendit' natiuitas quia cōceptio est nobis incerta ita dicit hic bal. ¶ Itē inducit Bal. istū tex. quod si testis dicit audiuit publice hoc dici probata est publica fama de hoc tex. hr in. l. vxorem. ff. de manu. vindi. sed Bar. in. l. de minore in. §. tormēta. ff. de qstio. et in. l. labeo. §. idē tubero. ff. de supel lec. lega. tenet contrarium quod non probatur publica fama quia possibile est ipsum audiuisse ab vno publice et voluit contrarium Bal. in. l. i. ff. si cer. pe. et in. l. hoc testiū. ff. de testi. et Saly. in. l. ea quidē. C. de accusa. Inno. et alij in. c. cum oporte de accusa. probatur in. l. ij. C. ad macedo. et ibi Saly. dicit quendā solennē doctorem tenuisse contra Bar. et scripsisse idem tenet Bal. in. c. litteras de presump. quid ergo tenendū potest dici quia equiuocum dictum testis interpretatur contra producentem. l. veteribus. ff. de pac. c. in presentia. et eod. regula contra eum cum si. ergo sequitur quod si debet interpretari contra producentem quia hoc nomen publice est equiuocum ergo est probata publica vox et fama ergo et sic cōtra Bar. et ita allegaui alias ferrarie quia publice idem est quod opublice et allegabam Dy. quem refert Saly. in cōmento. l. ea quidem. C. de accus. allego rubri. de pena iud. q male iud. et. l. seruū quoque. §. publice ff. de procurato. et hoc tenet Ludo. in. l. de pupillo in. §. qui opus. ff. de oper. no. nuncia. ¶ Item dicitur hic quod statur assertioni parentum probatur quod licet filiatio non possit directe probari. l. lucius. ff. de condi. et demon. nihilominus probat' a signis quia si aliquis est tractatus et gubernatus vt filius presumit' verus filius Bal. in. d. l. filium diffinimus. ff. de his q sunt sui vel alie. iuris. et refert hic Bal. socratem dicentem quod filius est illius cui assimilatur nihilominus glo. in. l. quod si voluit. §. mancipium ff. de edil. edic. dicit sepe solet filius similis esse patri facit qd no. Ang. in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. quod natus ex fugitiuo presumitur fugitiuus natus ex partiali presumitur partialis illius patris sui. dixit tñ bar. qd per famam non pōt probari quod quis sit gelphus aut gebellinus hoc dixit in tractatu de gelphis et gebel. opus est qd natus sit ex gelpho aut ex gebellino. ¶ Item probat iste text. quod ex fructibus eorum cognoscetis eos allegatur tex. in. l. quidam cum filio. ff. de ver. obli. et dicit hic bal. illū tex. esse sin. Itē dr hic quod ista mulier appellauit istū filiū et tractauit et hūit vt filiū eodē mō concubinarius postea in iudicio asseruit contrariū cū iur. tñ hic dicit tex. quod iniquū esset licet actus iudicet' fortius et prestatior ex calore iudicij tex. sin. i. l. cū ostēdimus. §. fi. ff. de fideiu. tu. l. cū pro quo. ff. de in ius vo. l. manumissi. ff. de manu. vindic. l. si qs vxori. §. si seruos. ff. de fur. et facit qd hr in. l. sine apud acta. C. de transa. secundum vnam lecturā quā ego dedi in. c. i. de iudi. et Pet. de ancha. in. c. quoniam de vsur. in. vi. facit qd dicit bald. in auct. generali. C. de episco. et cleric. quod nihilominus hic est

a ¶ Reuerendus. Adde. d. car. i cle. i. §. hi. de relig. et vene. sanc. et i cle. si. §. i. de penit. et remis. et vid. doctorē meū i. iij sen. d. iiij. d. vi. tra vbi de bapt smo hēs quicquid humano ingenio excogitari potest.

a ¶ Clerici. vide ad hoc Lupon. in sing. suis versi. cōcubinas. et. d. alex. de imo. in l. cū quidā. ff. de iuris. om. iudi.

casus in contrarium quia actus extraiudicialis hic preferretur iudiciario et vetito iura. naz ista mulier extra iudiciu dixerat qd erat filius suus et ipsum nominauerat vt filiu postea in iudicio dixit contrariu et iurauit si stat pro dicto et inducit ad. q. Bar. in. l. eos. ff. de falsi. et bal. hic inducit. Erat quida mercator penes quem mercatores habebat plura deposita et des deponentes dixerut vnus ab eo petamus deposita nostra ipse mercator fecerat vnus alterius et nō habebat pecunias qd fecit misit cursores Venetias et ianuam adeo q ipse habuit pecunias multas sed ipsi videntes hoc voluerunt vnum fuit postea q iste mercator occidit seruum cum stillo Dy. et fuerut recepti testes et dixerunt q nihil sciebat postea dictu

17 recepti et iurati dixerunt contrarium q imo ipse occiderat indicio cit Bal. q sunt falsarii et habuit de facto ipse Bar. et sta tur. §. dicto refert hic Bal. et. d. Abb. et Bal. allegat istum tex. ibi est casus tangit in. c. cu in tua. in. c. cu cau de testi. c. dilectus de religio. domi. bal. in. l. nullu. C. de testi. §. cu aut. de controuer. inuesti. c. i. §. si cu dno quid sit de testi. Ang. psilio icipiente posito qd pstater. Saly. in auc. si dicat. C. de testi. l. si qs decurio. C. de fal. l. q falsa. ff. de testi. l. generaliter. C. de nō nu. pecu. Bal. in. c. litas de presump. et ibi. d. Abb. et. d. Ant. et in. d. c. cuz in tua. et in. c. gratia Pe. de anch. et doc. in cle. ij. de testi. sed sermones nostri efficiunt veriores si ad indiuidua descendamus vñ vr q Bar. nō recte loquat qz extra iudiciu testes coiter studet coplacere ptibus sed postea in iudicio aliter dicut ppter iuramentu vñ dicit tex. in. §. i. c. i. §. si cu dno alias si enim dno qd sit inuestitura q testes deponetes in mā feudi extra iudiciu dixerunt verū et dicit ibi q testes i iudicio copellunt iurare et dicere verū ecce ibi lex in terminis dicit ibi Bal. hic est casus sin. Bar. in. l. eos ff de fal. dicimus ne qd ignorabat vere illu tex. ipse bar.

18 est dex q mortuus ē in scdo et qnquagesimo etatis anno. itē in. c. i. §. cum aut de controuer. inuesti. est silio casus et idē dicit ibi Bal. immemor alterius tex. in. d. c. i. in §. si enim dno in. c. dilectus de religio. do. dicit ibi Ant. de but. esse ibi casuz contra Bar. in. d. l. eos et dicit ang. in. d. ps. q nunq placuit sibi illa doctrina Bar. sed est hic casus p Bar. qd dicco tn. o. Ang. o. Bal. o. Ant. ¶ Ego dico q Bar. male psiderauit istu tex. naz maiores psumptiones laborabant p veritate assertionis extraiudicialis q p veritate assertionis iudicialis nā pmo erat psumptio furtis q eēt natus ex ea qz in domo natus erat. scdo erat assertus ab eis in filiū. tertio qz coiter nominabat filius eoz et tractabāt vt filiuz. et c. p. d. l. qdā cu filio. ff. de ver. ob. et plures psumptiões operant plenā pbationē gl. in l. ij. §. eiusdē de testi. l. instra C. de fide instru. c. tertio loco et. c. cu cam. Ext de testi. c. i. de appella. l. ij. ff. de excusa. tutor. c. ad falsarioz de cri. fal. c. accedens. c. i. vt lit. nō pte. et de hoc est casus in. c. litteras. psump. et ibi Bal. et. d. Abb. tant hāc distinctionē q dicto illius magis stabit vbi laborat vehementiores et clariores psumptiões quius ancha. tenuerit opi. Bar. in cle. ij. de testi. et in. c. cu cam de testi.

19 ¶ Probat et iste tex. fm Pe. de anch. q ad hoc vt filius natus ex pcubina dicat filius pcubinarij opus ē q pcubinarius habitet cu pcubina et habeat accessum firmū ad eā et vt filij legitiment p psecutu matrimonij opus est q pcubina retenta fuerit in domo pcubini. facit text. in. c. pcubinā. iiij. dist. faci gl. in. c. nisi cu pride de renun. tenuit Oldr. psulendo fm Anch. ibi Bal. in. l. in pcubinatu. ff. de pcubi. et Dy. psulen. vt refert Bar. ibi et refert Jo. an. in ti. q fil. sint legi. in prin. in addi. Spec. et Anchā. in. c. innotuit de elec. et ibi. d. Abb. et Bar. in. d. l. in pcubinatu. ¶ Unde ad hoc vt isti nati ex concubinatu possint legitimari per subsquētā matrimonij opus ē q pcubinarius non habuerit furtiuū accessum ad eam sed

20 q eā in domo tenuerit. ¶ Inquantum heri ad saturitatē dixi qd existens in cocubinatu dr luxuriose viuere[a] allego Bal. in terminis in. c. lator de re iudi. ¶ Itē of

a ¶ Viuere. Ut qd dr qd cocubinatus nō ē phibitus d iure ciuili sed permissus pdamnonnus tn regsint quas pōit bal. in. l. i. ff. de pcubi p quo vide Bar. in. l. i. cōcubinatu in. i. q. co. tit. nobis aut clericis cōcubinā tenere nō lz vt tz bar. in. l. et si contra C. de nup. canonistie in c. vrā de cohab. cle. et mulie. et sic caue tibi canonista ne pp pcubinā bñficio tuo orbaris viuas.

21 In tex. eius [illegible] reprobata [illegible] fuerat natus ex [illegible] pcubinarij vt pz in nigro et illa sophia erat nata ex [illegible] coitu tex. in. c. ppterea. et. ij. de [illegible] tionē de eo. q cogno. consangui. vxo. sue. et tex. et ibi gl. in. l. liberi. C. de nup. gl. in. l. non facile. ff. de gradi. in. l. i. ff. de cocubi. et in arbore consanguinitatis [illegible] pdicta tene mentē qz sunt sed [illegible] de cōsanguinea qd facit ad statutū faciens mentionē

22 ex coitu dānato. ¶ Dicit hic bald. multū notabile hoc locū i nālitate nō in ciuilitate qz vbū cauet q accidēs aliquē de tali cassata puniat tali pena debit locū bastardis illi cassate qz vbū calata ē vbū ciuile Bal. in l. tutelas. ff. de cap. di. l. pnuciatio. ff. de ver. sig. gl. in cle. de baptis. Bal. in. l. filiū de his q su. sui. vbi dicit q ba-

23 star. non pōt portare arma dicte cassate glo. in. d. cle. i. de baptis. facit gl. rub. ff. ad sille. et ibi Bald. ita dicit q vbicunq ageret de affectiōe vt si pater occideret spuriū vel econuerso tunc coprehendit in statuto qd puniret occidisse filiuz vel filius patrē facit qd Bal. no. in. c. nā leo si de feud. defunc. sue. controuer. l. ius ciuile. ff. de iusti. et iur. et ibi dicit quandā mortale fuisse cobustam qz occiderat filiū suū et erat bastardus facit qd dicit Inn. bal.

24 et alij in. c. nōnulli de rescrip. facit. l. ij. ff. de liber. cau. l. i. §. si. et q ibi Bart. de iniur. ff. facit. l. ij. ff de liber. cau. ¶ Itē of ibi sophia neptis memorari. C. est hic casus q filia sororis appellat neptis doctores hoc angūt hic et dicunt q aut loquimur fm verā dispositiões aut fm vulgarē vsum loquēdi. primo casu nepos dr natus ex filio. scdo casu ex fratre allegat. c. ij. de arbi. Jo. an. in. c. fundamenta de elec. li. vi. et c. accedens de accu. ego dico q Bal. in. l. lege. xij. tabu. C. de legi. here. opponit et in. l. iusta. C. q accu. nō pos. et in. l. si instituta. §. de inofficioso. ff. de inoffi. test. et in. l. ij. C. de succes. edic. hr in. l. nihil. ff. de in rez verso. l. auunculo. ff. de rei ven. Bar. in. d. §. de inofficioso et ibi Ang. et in. d. l. lege duodecim tabulaz. et in. d. l. ij. et ibi ēt p Saly. et in d. l. lege duodecim tabulaz. Bal. in. l. deiuli. ff. sol. mat. Jo. an. in. d. c. fundamenta hr in. d. c. ij. de arbi. c. dilectus de preben. c. de extirpandis de fil. psbyte. c. ex pte de of fi. deleg. c. felicis. §. ceteruz de penit. in. vi. et tex. hic. Sed est tex. in. c. i. §. similr qb. mo. feud. amitta. qd solū venit filius fratris appellatōe nepotis ego dixi ad saturitatē in l. cu acutissimi. C. d fideicō. in repe. Bal. i. d. l. lege duodecim tabulaz dicit q fm coem vsum loquēdi et vulgarē appellatōe nepotis venit filius fratris et in. l. ij. C. de succes. edic. idē dicit et allegat. l. illā. C. de colla. et allegat

25 Cy. in addi. in. d. l. si instituta. §. de inofficioso si aliqs accipit emphiteosim p se et nepotibus non includunt filii fratrū et allegat Dy. ita cōsuluisse bal. in. l. dotali. ff. so. matrimonio. idem tenet et ibi Inno. allegat q imo veniunt filii ex fratre. c. ij. de arb. c. i. de scismati. in. vi. postea dicit qd fm vulgarem vsum loquēdi venit filius ex fratre alias secus Bal. in. d. l. si vxor. C. q accusa. non possunt q non venit filius ex fratre sed filius ex filio. tn dicit qd ibi illa accusabat p iniuria suoz. item erat pprietas vocabuli. l. nihil de in rē vers. ff. vbi filius fratris venit c. i. §. similiter qui mo. feud. amitta. vbi appellatione nepotis venit filius ex fratre et dicit ibi Iaco. de beluis. q ibi est text. quem communiter aduocati bono. allegant qd etiam venit filius ex filio et filius ex fratre Bartol.

26 in dicto. §. inofficioso dicit qd appellatione nepotis venit filius ex filio sed quod per quandam extrauagantes est secus. voluit enim allegare. d. §. similiter. Ioā. and. in d. c. fundamenta tenet distinctionez Bal. qd appellatione nepotis veniet filius ex fratre allegatur tex. in. c. tua de cōsang. et affi. et in. c. ij. de arbi. c. dilecto. de preben. c. accedens de accusatio. c. i. d scisma. in. vi. c. felicis. §. ceterum de peni. in. vi. facit. c. ad extirpandas de filiis presbyter.

fbyter.c.ex parte de offi.delega.vbi Jo.an.allegat.d.§.
fir.cum ergo statuta debeāt intelligi fm vulgarē vsum
loquēdi gl.in.c.nōnulli de rescrip.c.cupiētes.de elec.in
vi.tex.in.c.p̄senti.§.loca.de p̄ben.in.vi.Bal.in.c.i.§.pa
ctões.de pac.iur.fir.ergo.ꝛ Saly.in.d.l.i.C.de suc.edi.
hoc tz.¶ Et ad limitatõez huius tex.vide ang.i.l.vxo
17 rē.§.vxorē.ff.d̄ ma.test.†ꝙ lz mulier extraindiciū faciat
filiū suū esse filiū talis pōt in iudicio dicere ꝯriū ꝛ dicit
eē casuz sing.ꝛ ibi Inno.in.c.trāsmisse q fil.sint leg. Vr̄
ꝙ reqrif aliqualis solēnitas ad ꝓbandū filiatiōem.sed
q̄rit ista solēnitas dñi dicatis fm Bal.in.l.vnica.C.de
18 ꝯfes.†ꝙ patres qñ nascunf filij si scribūt hodie natus est
mihi filius.ꝛ illa est vera ꝓbatio alſat gl.singu.insti.de
igenui.ꝛ manu.§.si.an aūt sit dare quasi possessionē filia
tōis vel p̄nitatis Ang.in.l.nō epistolis.C.de.pba.dicit
sibi esse gl.sing.ꝙ sic.sed ego aliso.gl.in.c.afferte de pre
sump.vbi est gl.in terminis ꝛ doctri.Inno.refert Lu.in
l.neq̄.C.de pba.¶ Itē est hic casus ꝙ ꝯfessio est ꝓba
tio.nā hic dr̄ illud qđ quis sua ꝓpria voce dilucide ꝓtesta
tus est ꝓprio testimonio infirmauit ergo est ꝓbatio fa
cit.l.generalr̄.C.de nō nu.pec.facit.c.i.de ꝯfes.in.vi.vbi
negatiua ꝓbari non pōt nisi p ꝯfessiones ptis ergo ꝛ in
hoc nemo aīaduertit.¶ Glo.ista dicit ꝙ staf primo di
cto nō scđo.qꝛ primū dictū hz plures p̄sumptiōes ꝛ cōi
ter oēs tenent hoc ꝛ daf excusatio quare se in scđo cum
iuramēto negauit qꝛ illud pz in decretali ꝛ in nigro qꝛ
minatus fuerat mortē isti iuueni si non acciperet illā in
vxorē.iō illud scđo dixit.¶ Itē dicit hic gl.ꝙ hic erat
fauor filiatōis sed qꝛ ista ꝓles non erat lītis iō non erat
fauor.Itē dicit Hosti.ꝙ iō staf p̄mo dicto.non scđo qꝛ
agit̄.de matrimonio ꝯbēdo.Jo.an.dicit ꝙ imo erat faz
ꝯtrā ꝛ ꝓbat p istū tex.in fi.in ver.hēc ꝛ exponit.i.tenere
vt pz in antiqua cōpillatōe ergo.Dicit hic.d.Abb.ꝙ
iō staf p̄mo dicto ꝛ nō scđo.qꝛ vehemētiores p̄sumptio
nes sunt ꝓ p̄mo.sed pone ꝙ vehemētiores p̄sumptiōes
sunt ꝓ scđo qd iurif p istā gl.inferf ꝙ stabif scđo dicit ip
se tu dic verū nā si ꝯfessio solēniter emanat staf p̄mo di
cto mouef per.l.generalr̄.C.de non.nu.pecu.ꝛ hic nam
sequeref absurdū ꝙ esset in ptāte alterius qđ ius q̄situz
alteri tolleref qđ esse nō dz.l.ius nostrū.ff.de reg.iur.cū
si.Ego dico ꝙ data varietate stabif dicto hñti vehemen
tiores p̄sumptiōes ꝛ allego tex.in.c.lfas d̄ p̄sump.ꝛ hic
vbi oēs hoc colligūt.vñ si scđz dictū habebit vehemētio
res p̄sumptiones illi stabif ꝛ nō primo facit qđ Jac de
are.C.y.ꝛ alij in.l.ꝓprietatis.C.de ꝓba.si suat pares ꝛ
ꝓbatione testes p̄ualent illi q coadiuuaf fama.l.iij.§.
diuus.ff.de testi.ꝛ glo.in.d.l.ꝓprietatis.in ver.fama cō
sentiens ꝛ pp hoc dicit ibi Jac.de ra.ꝙ aduocati articu
lanf iap fama facit ꝙ hr̄ in.l.i.ff.q.ꝛ aduer.quos.ꝛ.l.di
uus.ff.de in integ.resti.mi.Et inquantū oēs damnarūt
Bar.in.l.eos.ff.de fal.q tz ꝙ staf p̄mo dicto testis q̄uis
extra iudiciū dixerit.Ego dico ꝙ aut testis fuit interro
gatus extra iudiciū ꝛ dixit vnū ꝛ redactū fuit in scriptu
ra in presentia testis d̄ponētis tunc staf p̄mo dicto p gl.
19 sing.in.l.rara.C.de om.agr.deser.li.xi.†vbi īterlocuto
ria pōt reuocari fallit nisi esset redacta in scriptis ꝛ sin.
20 dixit nicola.de a capo.ibi ꝙ†vbicunq̄ ꝯfessio ptis extra
iudiciū est redacta in scriptis p̄iudicat ad limitatōez.l.
error.ff.de iur.ꝛ fac.igno.c.si.de ꝯfes.l.cū ꝯfidim⁹.§.fi.ff.
de fideius.tut.ibi est casus sing.de illo q passiue est descri
21 bi in actis Bal.in.c.i.si de inuesti.lis oria.¶ †Quesiuit B
bal.pf hēbat filiū quē tenebat vt filiū vex ꝛ nō erat fecit
testm̄ ꝛ eū vtem heredē instituit deinde alio tpe fecit ali
ud testm̄ ꝛ illud qđ primo fecit destruit qꝛ dicit ipsū in
tegrū vt filiū nō vex filiū qd inris verū illud p̄miū testm̄
ꝓbet dicit ipse qđ erat de facto tpe suo.ꝛ voluit decidere
m arguit hincinde.ꝛ inter alia dicit qđ sufficit ipsum in
stituisse lz in modico gl.sing.in.l.iij.§.verū.ff.de minori.
vbi df qđ sufficit istituisse in quinq̄ sempialibus.Ego di
co qđ si pater nutriuit illū tanq̄ verū filiū ꝛ istituit here
dē vtez ille dr̄ esse in quasi possessione filiatōis.l.qdā cō
sueuerūt.ff.de ver.ob.l.i.§.iulianus.ff.de liber.agno.ꝛ
hic.ꝛ Inn.in.c.trāsmisse q fil.sint legi.quo pōt ipm pri
uare possessiōe sua qꝛ p̄mo dominus filiū instituit vt filiū.
ꝛ nutriuit vt filiū ergo est filius.

q

Quoniā cōtra falsaz.

Dicit hic.d.Car.qđ hoc.c.est vtile ꝛ prati
cū ꝛ ponit modū scribendi acta iudiciaria
melius q̄ aliqua decretalis mundi.d.Abb.dicit qđ est
famosum hoc.c.¶ Ego dico qđ est famosissimū ꝛ vtilis
simū qꝛ ponit ꝛ praticā canonicā ꝛ ciuilē.ꝛ egeret ꝑitā
tissimo viro eā declarāte.Sed anteq̄ capiemus summa
riā videamus nō nulla super subscriptōe huius famosis
simi.c.dr̄ in subscriptōe idē in cōcilio generali.ꝛ in tex.
1 dr̄ statuimus.hic est casus qđ†vbi ꝯstitutio edif noie pa
pe in cōcilio illa cōstitutio dr̄ papalis ꝛ nō cōciliaris lz
in ꝯtrium facit.c.ofius de elec.in versi.statuit sancta sino
dus.c.i.de pac.daf hec cōclusio.aut ꝯstitutio hz originē
ab ipsis de concilio ꝛ dr̄ tunc constitutio edita a noie cō
cilij ꝓbaf istis iuribus simul iunctis.d.c.ofius.c.licet de
de euitanda.de elec.c.aduersus de imu.ecclesia.c.sacro.
de sen.excō.c.qualiter.de accusa.c.cum speciali.c.repre
hensibilis.c.vt debitus.c.cum cessante.de appella.c.ca
nonicatibus.i.q.vij.c.mulier de peni.cle.grauē.de sent.
excō.c.ad apostolice de re iudi.in.vi.d.Abb.ꝛ ibi text.
in.c.i.de sponsali.ꝛ in.c.i.de pac.cuz si.c.ex gestis de cle
2 ri.non resi.ꝛ ibi Hosti.¶ †Item ꝯstitutio cōciliaris est
maioris efficacie quā decretalis epistola archi.in.c.i.de
ꝯsti.in.vi.ꝙ maiores efficatie est cōstitutio conciliaris
adeo ꝙ per clausulam generalē derogatoriā non tollif
ꝯstitutio conciliaris lz tollatur decretalis epistola qꝛ iu
dicium pluriū dr̄ firmius refert cum Bal.ꝛ sequif in.l.
humanum.C.de legi.ꝛ non mirum qꝛ spiritus sanctus
3 loquitur in cōcilio generali.c.sile.l.distin.¶ †Item lz
epūs possit dispensare ꝯ decretalē epistolam non tñ ꝯ cō
stitutionem generalem ꝛ conciliarem glo.in.c.cum dile
ctus.de elec.c.dilectus.de preben.Etiam legatus de la
tere nō pōt hoc ita scribif per omnes in.c.at si clerici.§.
de adulterijs de iudi.Uenio ad summarium.c.nostri ꝛ
a 4 hoc intendit.†Judex ᵃdebet adhibere notariū vel duos
idoneos viros ad scribenda acta iudiciaria alias si ali
qd difficultatis occurrerit punif per superiorem ꝛ ei non
creditur sup ꝓcessu nisi cōstiterit per legitima documen
ta.h.d.¶ Diuiditur in tres partes in p̄ima ponitur
causa ꝯstitutionis secundo ipsa constitutio.tertio appo
nitur pena.Dicif in tex.ꝯ falsam assertionez dicetis qđ
ista assertio non ē ꝓbatio vt hr̄ in extraua.ad reprimen.
§.v.asserit.c.iij.de eo q mit.in pos.c.ꝯtigit de fide instru.
c.ad nostrā.c.ex rescripto de iureiur.c.si.de appel.c.dile
cto de sen.excō.c.cum psone de priuileg.c.ti lris de testi.
c.in litteris eo.ti.c.ex litteris de excess.plato.c.cum ber
toldus de re iudi.c.ad audientiam de homi.¶ Itez dr̄
hic iniqui iudicis.dicit hic.d.Car.ꝙ in hac ꝯstitutione
apponif cā vz quare emanat constitutio.ꝛ ponitur fina
lis cā.c.vt debitus de appel.c.qꝛ pp de elect.sic ergo in
cōstitutione cōdenda a ꝓponitur cā ego dico ꝙ non re
cte attingit hanc decretalē.nā hic tex.dicit ꝙ emanauit
pp falsaz assertionē iniqui iudicis ergo si erit dare equū
iudicem non erit opus ista constitutione quia creditur
bono viro.l.si a bonefidei de rei vendi.glo.in.c.lugdo
nen.ix.q.iij.c.expedit.xij.q.i.l.ticio fundus.ff.de condi
tio.ꝛ demonstra.tex.in.c.ij.de noui ope.nuncia.c.in no
stra de ꝓcura.¶ Unde mihi videtur ꝙ hic apponatur
cā ipulsiua q̄ ipulit conciliū ad sic statuendū.ꝛ sic nō fuit
cā finalis qꝛ vbi esset dare equū iudicē non haberet lo
cū hec ꝯstitutio.ꝛ adduco simile qđ habetur in.l.i.ff.de
postu.in ver.calfurnia ip̄robissima mulier dedit locum
edicto.vbi illa mulier fuit causa ꝙ mulier neq̄ bona ne
q̄ mala postulare posset.¶ Dicitur hic iniqui iudicis.

a ¶ Judex.ad de ad mām huius text.Bal.i marg.ver.iudex.vñ.viij.ꝛ vñ.lxvij.ꝛ ro.decisio.xcij.in dex in no.ꝛ vi de.d.Abb.i.c.cum a nobis d̄ testi.

dicit hic Jo.an. † q proprie iniquitas attribuit iudici et fal-
5 sitas testi. qr proprie iudex dz seruare equitatem. l. q si ephebi
ff. de eo q cer. loco. c. i. iiij. q. iiij. vnde tex. xxvi. q. vij. c. fal.
legam dicit q potius iudicia dz reddere rone misericor-
die q crudelitatis qr tollerandum est misericorditer. c. al.
xi. q. iij. dicit tn gl. in. d. c. allegat illud procedere qn est spes
correctionis q peccator emedare se est iura al°. c. nemo
lxxxvi. di. c. nemo. xi. q. iij. alas secus. xxiiij. q. iij. c. non solo
6 ¶ Jtem dr in tex. inocens litigator. dicit hic dctus † q procedit
est inocentie adeo q inocens credit di vbo. c. inocens. xxij.
q. iiij. ego dico q adeo inocentia ista e grata imperatori et
iudicibus q pot qs purgare peccata sua proprio iuramen-
to probat in. c. quotiens. de purg. cano. facit gl. in. c. in deci-
ma. xvij. q. i. specu. de accu. §. quaestr. ver. sed pone Bar.
notabilr in. l. diui fres. ff. de pe. tex. in. l. i. §. si qs vltro. ff.
7 de qo. vbi est casus sin. † q pp inocentiam iudex lata est snia
dz supsedere. et expectare mandatum supioris probat et in
nocentia p testes minus idoneos. l. consensu. C. de rep. c. si. et
testi. cogen. gl. in. c. in nra. s. eo. et in. c. omnium. ij. q. v. et i. d.
c. in decima bar. in. l. iiij §. hoc autem iudicium. ff. de da. infe.
vbi dicit q iudex pot recipe testes ad purgandam inocentiam.
¶ Jtem dr hic negatiua probari no pot allegat iste tex. q
vera negatiua directe probari no pot dicit tn tex. hic qnqz
vnde dnt hec scriben. q iste tex. ponit formalr in. l. actor
.C. de pba. vi. q. vi. c. actor. et in. c. bone el scdo. de elec. c.
cu ecclesia. de ca pos. et pprie. c. sup his de renunciatione.
Ad est dictum hoc gl. in. d. l. actor et in. d. c. bone exponit
p rex nam negatiua probari non pot. i. p consuetudine qr co
suetudo est altera na. vel dicas. i. p verez dispositioez lex.
qr non entium nulle sunt pres nulle sunt spes. et nulla sunt
gna. vnde illud apprehendit qd apprehendit p sensum
8 Aristo. in. ij. de aia † nihil est in intellectu qn prius fuerit
in sensu vn p sensuz coprehendit genus vnde cu non en-
tiu nulla sint gna ergo nullus erit sensus. et sic non pote-
rit apprehedi p intellectum. na dnt phi pp admirari cepe-
runt hoies phari dicit gl. i. d. l. actor. q est dictum vera ne
gatiua. i. negatiua vaga. q. d. generalis non restricta ad
locu non restricta ad tps. dicit hic Hosti. q negatiua ve
ra dr pura simplex et indeterminata. dicit Jo. an. q ne
gatiua vera et intelligit determinata. q directe cadit in
sensuz testis. et directe probat exemplu ego dico q tu no ha
bes pillos in capite. iste negatiua cadit in sensuz meum
ergo pt probari sz hec opi. coiter reprobat qr affirmatiua
probat p obiectum representatum sensui. sed negatiua nulluz
hz obiectum qr non entis nullum est obiectum. et ad illud exe
plu dico qd no est negatiua vera. qr est restricta ad ca-
put qd videri pot. na negatiua coarctata loco et pe pba-
ri pot indirecte glo. est sing. in. c. clerici. lxxxi. dist. scdm
ocs in. d. c. bone de elec. et dicit hic. d. Abb. q illa no dr
vera negatiua q hz inclusam affirmatiua vt si dico q no
renunciaui beneficium nisi p metum hr in. l. i. C. de exactor.
tribu. li. x. l. si. C. de reb. credi. et de iur. iur. gl. magistral.
l. ij. C. de erro. aduo. l. pomponius. §. rei p duellionis. ff. d
acq. here. Bar. in consilio incipie. micerini vestri et in consi.
incip. Martinus de vgubio probat in. c. si. de calumni. c.
si. de eo q mit. in pos. c. ex tue. c. si. c. ex gestis de cleri. non
re. c. si romanoz. xvij. dist. nam pot probari q ego no suz
bannitus qr no sum descriptus in libro bannitoz Bal. i. l.
hij q ad ciuilia. C. de appellat. gl. in. c. cu ecclesia sutrina
de ca pos. et pprie. et ibi dr q ille q nitit probare negatiua
vaga punit de falso probat in. c. sup hoc de renun. tex. i. l.
hine de iniusto test. et ibi Ang. Bar. et Bal. in. d. l. hij q
ad ciuilia Bal. in. l. ex testamento. C. de testa. manumis.
tex. in. l. cu de lege. ff. de probatio. tex. in. c. si. de crimi. fal.
9 ¶ † Jtem scriben. limitant q vera negatiua probari no pt
directe nisi p confessione ptis casus e fin. in. c. i. de conf. l. vi.
et reddit hic ronem. d. Abb. qr confessio no est probatio sed
releuame probationis. sed salua pace probatio e. tex. e in ter
minis in. c. q ad sede de rest. spo. tex. in. l. gnalter. C. de no
nu. pecu. dixi in. c. p tuas. s. eo. ti. vbi tex. et pbo p tex. in

a ¶ Bonotus. Et facit p ista conclusioe qd vo luit bal. i. l. mi litibus. C. d te sta. milit. et in auc. sed cuz te stator. C. ad. l. falci. quem vi de omnino.

c. i. de conf. in. vi. na exceptio sit a regula probatio adducere . . .
ri no pot nisi p confessione ptis q e probatio seu relevatio in re dubia . . .
in. c. inter dos de re iudi. qd dostq probari nullus modus in re negatiua
cata ouit presumptio iuris et de iure nec recte probari pot Jnno. fin. in rubr. C.
10 tiua q no sit lata recte nec ecclesie. que refert Hosti. hic allegat. c. iudicantes
c. qr plerisqz de immunita. ecclesie. ¶ Jte asteritur iste tex. † q iudicando
de probatio. ergo. ¶ Jte veritate Hosti. hic allegat. c. rebus. c. quoniam. xi. q. iij.
proprie est ingrere Jo. an. l. ex consensu. C. de testi. conuen. lz aliqs dcuz
xxv. q. v. Jo. an. hic in. c. i. de testi. cogen. ve in. l. lege Julia. ff.
singulare dicit Hosti. in. c. i. de testi. cogen. qr tunc secus ad in
probari no possit nisi p ceteros psonas occultaret qr occultare ve-
de testi. falsum nisi veritas admittunt non capacem §. q. iij. factr. c.
11 renda veritate est peccatum mortale dist. d. c. qsqs. xi. q. iij. verum. ff. de
ritate est peccatum mortale. dist. d. c. qsqs. xi. q. iij. verum. ff. de
consuetudo. c. veritatem. viii. dist. l. illicitas. §. veritas. ff. de
offi. presid. Jtem dr hic q iniquitas snia hent pnalem equitatem
da est equitas adeo † qd snia bent euidente equitatem
lz ptis sua pila est ipso iure nulla casus est singu. sm canos
nistas in. c. inter ceteros de re iud. sed sm legem est casus
sing. sm Ang in. l. si pos. ff. de inoff. test. d. L. ar. in. d. c. cu
bertoldus. Subdit hic tex. et singlr in ordinario et extraordi
nario. dicit Hosti. mirabilr et singlr in. c. ij. de arbi. quem
refert. d. Abb. in repe. c. quoniam aliis d iureiu. qd si snia ar
bitri est euidenter iniqua non hz locum. l. diem proferre. §.
stari. ff. de arbi. vbi dz stari snie arbitri iuste vel iniuste er
go de ordinario et extraordinario habebimus in gl. §.
¶ Jtem dr hic publica psonam dicit hic do. Cardi. qua-
re ponit hanc dictione. aut nam dicit aut publicam pso
nam si hri potest et c. ergo qr clausula vel dictio non dz
poni in lege nisi cum ministerio aliqd operandi glos. in
verbo tanqz in. c. solite de maiori. et obedien. in. l. i. in gl.
q met. ca. ff. illud est verum nisi apponeretur causa oma
tus adduco Bal. in rubrica. C. de iben. emptio. in ix. q.
12 ¶ Et no. hic † q notarius dr persona publica. et iura ap
pellant seruum publicum. l. ij. ff. rem pupi. sal. for. alibi ta-
bularius. l. hac consultissima. C. qui test. fa. pos. alibi ferti
niarius. c. ad audientia de prescrip. alibi tabellio. c. cum
p. tabellio. T. de fide instru. ¶ Vnde probat iste tex. q per
prius dz assumi publicus notarius q duo viri idonei. sz
13 pone † statuto cauet q iudex delegatus debeat accipere
notarium vel duos bonos viros ad scribendaz acta vtrz
possit incipere a bonis viris iste tex. probat q non. ego di
co contrarium. et nunc in mentem venit et adduco Barto. in
14 l. iiij. §. pretor ait. ff. de dam. infec. † iure coi cauet q cita-
tio dz incipere a persona vel a domo. dicit q dz incipere
a persona. sed pone q statutum hoc dicat dicit qd stabit
in optimo iudice incipere a quo velit vt statutum aliqd
operet. facit festom. d. Abb. in rub. de regula. l. ex parte
in prin. de verb. signi. c. cumqz de dolo et contu. Jmo. in
co si. lxxxv. lz Franc. de rampo. tenuerit contrarium in. l. si. §.
in coputatione. C. de iure delibe. ergo qr statutum debet
operari aliqd vltra ius coe. l. non solum de rei vendi. et
ibi Ang. et in auc. de exhiben. reis. §. i. et ibi Ang. q hoc
consuluit. l. iiij. §. si rem vbi gl. de leg. i. alias. ij. Abb. co
15 sil. xix. ¶ † Jtem est hic casus q persona publica equa-
a let facto duorum viroz bonorum [a] Bal. in auc. sed cu testa
tor. C. ad. l. fal. duo tabelliones fuit producti per me in
ca mea p ca aduersarij duo testes idonei quibus stabit
testibus. dicit q dicto tabellionum licet non deponent
de officio tabellionatus allegat glo. sing. in auc. de here
di. et falci. in. §. si vo absentes recte facit iste tex. p scribe.
16 in. c. cuz esses de testa. vbi dicit tex. † q testium factum in ter
ris ecclesie inter duos testes et presbyterum parochiale
et c. quid si non possunt habere presbyterum parochiale
debet vocare duos bonos viros in testes allegant spec.
dantem hanc doctrina. soleo ego dicere consulendo q hic
est casus sing. p illa doctrina. Dicit hic Pe. de anch. q
iste tex. loqtur in singulari numero ibi falsam assertores
et c. nam dicit hic tex. iniq iudicio et c. qd si essent plures
dicit Jnnoce. Hostien. et alij q creditur eis quia in ore

duorum

onorum ⁊c.c.cū esses ō testa.c.in omni ō testi.cū si. ⁊ hoc tenent cōiter omnes. Ego dicebam qḋ debet attendi ad solēnitatem huius decretalis vz qḋ iudex adhibeat publicā personā. ⁊ in defectum duos idoneos viros vbicunqȝ sumus extra formā huius cōstitutionis actus non tenet. sed ē ipso iure nullus.c. prudentiā de offi.deleg.cū si.vbi attēditur forma. Itez dicūt hic doctor. ꝙ notarius habet vim duarū personarū qꝛ ē publica psona ⁊ plus stat dicto publice psone ꝗ͂ priuate.c.cū parati de appellat. Itez ē iuratus notarius ið magis creditur habēti publicū officiū dicto.c.cū parati.ita dixit host.ergo sequitur qḋ isti duo boni viri debēt iurare exercere iuste officiuz eorū p istā rationez ❡ Itē dicit hic bal.qḋ iste tex.ē singula. ⁊ alibi in iure nō reperitur qḋ duo viri assumātur in locū tabellionis.sed ego dico qḋ ē alius tex.si recte pōderetur in.c.vt officiuz ō heretl.in.vi.vbi in locū notarij assumūtur discrete psone. ❡ Itē dicunt scribent.quod iste tex.ē assumptus ex duobus legibus.l. domitius labeo.ff.de testa.vbi notarius assumitur in testem in testō. ⁊ ex.l.hac cōsultissima.C.qui testa.fac.poss.vbi notari⁹ pōt esse testis in testamēto.§. ❡ Item dicit hic Bal.qḋ partes possunt recusare vt suspectū hunc notariū. ⁊ēt illos duos viros gl.ē sing.sm ipsum in auc.de trient. ⁊ semis.§.qꝛ sepe. ❡ Item dicitur hic vt fideliter cōscribat ergo hic ē casus qḋ ambo isti viri debēt cōscribere ista acta. dicit hostien.qḋ vnus scribet ⁊ alter se subscribet scripture illius. ⁊ p̄ scribentis sequūt alij sicut notarius pōt facere scribere instrm p aliū ⁊ pōt se subscribere p id qḋ habetur in auc.de tabellio.§.si. ❡ Itē dicit hic.d.abbas qḋ dispositio huius cōstitutionis nō habet locū in causis breuibus ⁊ leuibus p auc.nisi breuiores.C.ō sent. ex peric.recitand.vbi cāe breues recitantur sn̄ia non redacta in scriptis facit.l.leuia.ff.de accusa.c.si.de re iud. in.vi.facit.l. senatus.§.marcellus de le.primo vbi ē casus sing.sm ang.ibi.† statuto cauetur qḋ nemo forensis

17

possit acquirere domū in ciuitate poterit acquirere domūculā bal.in.l.si prediū.C.de edilic.edic.facit.c.qm a hus.c.si epus in ver.excepta graui ifirmitate.xviij.disti. .l.quesitū.ff.ō re iudi.l.si oleū.ff.ō uol.l.scio.ff.ō i integr. resti.allegat bar.in.d.l.leuia ⁊ voluit.d.an.hic.aut loqmur quo ad acta ordinaria ⁊ ē vez secus quo ad decisoria bar.in.l.iubemus.C.sac.sā.ecc.pe.ō dcb. ⁊.d.an.hic pe.ō auc.in.c.cū a nobis.ē.de testi.inno.in.c.i.ō iud.bal. in auc.nisi breuiores .C.de senten.ex pic.recitā.in addi. spec.in ti.de appella.in.xiij.q. ⁊ lo.ro.in.l.sciendū.ff.de ver.oblig.sequr illaz distinctionē. ❡ Sed ange.in.d. auc.nisi.dicit qḋ doctrina bar.ē periculosa ⁊ illaqueat animas. ⁊ ego dico ꝙ ē cōtra istū tex.ꝙ nō solū hz locū in iniquo iudice sed ēt in iusto qꝛ iste tex.dicit ne veritas occultetur saluatur dictū barto.si ipse est pbate ⁊ sancte vite qꝛ nō psumitur esse falsitatez in eo.per.c.ij.ō op. no.nū.hosti.in.c.finē de dol. ⁊ ptuma.d.ant.in.c.postremo de appellat. ❡ Itē dr̄ hic iudex adhibeat alr̄atur qḋ notarius dz eligi a iudice.ergo per se nō poterit conscribere ⁊ dicit hic innoc.qḋ quicquid scribit notarius dz scribere de commissione iudicis ⁊ ipse a ñ habet nisi operas. ⁊ dicit hic inno.qḋ si testis temere deponat notarius non pōt scribere qḋ temere deponit sȝ dz expectare qḋ iudex cōmittat qḋ scriberet testē temere deponētē ⁊ istud dictū est sing.facit festum bald.in.l.nullum.C.ō test.si vero iudex cōmittat examinationē testiū ipsi notario poterit examinare. ⁊ ratio est qꝛ iudex pōt comittere de lite vnus articulum sue cause.gl.in cle.i.de offi.deleg.

18

bal.in.l.si a iudice.C.de appella. ❡ †Sed si dubitatur vtꝝ iste notarius possit esse rogatus qualiter iudex hoc ei comisit ⁊ bar.in.l.vxori.§.fi.ff.de fals. ⁊ in.l.ex sn̄ia.ff. de testa.tutella.tenet qḋ sic ⁊ est nota dignū bal. in.l.in dices.C.de fide instru.dicit tutius esse seruare cōtrariū si causa esset ardua qꝛ ipse nō posset scribere cōmissionē Jo.de imo.hic refert bal. ⁊ transit cū bar. ⁊ bal.in.l.ad egredias.ff.de iurelur. Abbi videtur qḋ dz attendi qualitas persone notarij ex quo agit ō vno articulo si ē legalis psone. ⁊ bone fi.pōt hoc facere qꝛ legalitas excludit quem a mala fide.i.si a bone fidei de reiuendi.C.secus si esset causa ardua ⁊ plus dico qḋ si causa esset ardua nō haberet locū dispositio huius tex. ita singulariter limitat Bal.in.d.l.nullū.C.de testi.sȝ posset dici qḋ nō solū corā iudice ⁊ notario deberent testes examinari sed ēt adhiberentur honesti viri corā quibus examinarent. ⁊ ego vidi seruari hoc in pratica. ⁊ est singulare verbum ❡ Item dicitur in tex.vniuersa iudicij ⁊c.ergo omnia acta iudicii scribenda sunt.sed querunt hic scriben.nulla sit mentio de sn̄ia ergo nō ē de actis.contrariuz tenet hic Jo.an.ꝙ imo appellatiōe actoꝝ veniat sn̄ia. ⁊ i additi.spec.de senten.prolat.in rubrica ⁊ in.c.in presentia de renunc. ⁊ ios.cal.in.c.dilectus de caus. possess. ⁊ proprie. ⁊.d.an. ⁊.alii hic. ⁊ mouent ꝙ ideo ista cōstitutio nō fecit mentionē de sn̄ia qꝛ per alia iura erat expressuz ꝙ deberet sn̄ia scribi.l.ij.C.de sent.ex peric.recitan. ⁊ p c.si.ō re indi.in.vi.ideo nō erat necesse hic facere mentionem. ❡ Dicit ēt hic.d.abb.ꝙ satis erat hic expressuz vbi dicitur interlocutiones ⁊ inno.allegat tex. ⁊ ibi bar. in.l.in fraudē.§.neque.ff.de iur.fisc.nā hic nō cōnumerātur omnia acta iudiciaria qꝛ iuramētū calū.ē ō actis. ⁊ tn̄ hic nō cōnumeratur.ergo nō cōnumerātur oia acta sed dicatis ꝙ iuramētū calū.nō est cōcutiue ō actis sed pōt omitti iuramētū calūnie.l.ij.de iur.calū.ergo. Item iuramētū testis est ō actis ⁊ hic nō ponitur qꝛ nō creditur testi nisi iuret.l. iurisiurādi.C.de testi.l.theopompus.ff. de dot.pleg. .ergo nō ē necesse omnia acta transcribere sed hoc nō videtur veruz qꝛ tūc bene cōnumeraretur iuramētū testis.non dicitur hic productiones testiuz ⁊ testis non producitur nisi prius iuret ergo. Dicit d.Abb.hic ponitur interlocutiones esse ō actis.ergo fortius diffinitiua. ⁊ allegat.c.i.ō re indi.in.vi.voluit ēt bal.ꝙ appellatione actorū veniat sn̄ia hoc voluit l.i.ij.C.vt lit.pēd.

19

⁊ ibi cy. ⁊ omnes. ⁊ dicit ibi bal.† ꝙ appellatione actorū venit decretum contentiose iurisdictionis ⁊ in hoc resident omnes. Sed ego allego text.in cōtrariū in.c.si.ō feri.vbi dicitur nec processus valeat nec sn̄ia ꝗ appellatione vniusȝ nō venit aliud facit.l.a procōsulibus.l.qm̄ .ā.eos.C.ō appella.vbi sn̄ia ē officiū iudicis facit.c.intimasti ō appella. ⁊ in clemē.appellāti ō appellat. ⁊ ibi gl. ⁊.d.an.in.d.c.si.ō sentē. vbi hoc colligit nihilomin⁹ bal.in.l.i.C.si aduers.re indi.tenet cōtrariū ꝙ appellatione actorū veniat sn̄ia ego allego tex.in terminis in.c. pia ō excep.in.vi. ⁊ ibi domi. ⁊ in.d.c.i.ō re ind.in.vi. ⁊ adduco tex.io.an. ⁊ dominic.in.c.vt si ō re ind.in.vi. pbatur in.l.sancimus.§.insup. ⁊.§.cū aūt.C.ō donat. ad istū tex.dicunt omnes qḋ ēt ponit sn̄ia qñ dicit ⁊c.quia sn̄ia pōt hic includi.stat difficultas respondere ad .d.c.si. ō feriis.vbi ē casus in terminis qꝛ ibi fuit ad maiorē declarationē. ⁊ asperitatē in odiū laborātiū die feriato ⁊ iudicātiū ang in.l.actor.ff.ō re iudi.tenet partem cōmu-

20

nē ⁊ dicit hic bal.i ver.citationes † ꝙ citatio siue valida siue inualida q̄ nō operatur effectū scribenda est allegat archid.in.c.nō ita.ij.q.vi.vbi dicit ꝙ licet p citationē peruenitur ad iuramētū.l.si quis postea.ff.de iudi.c.ppositis de for.compe.nihilominus si citatio fuerit inualida nō peruenitur ad iuramētū quod dictum allegat ange.in.d.l.si quis postea. ⁊ voluit hoc archi.i.c.quius de offi.deleg.in.vi. ⁊ dicit hic bal.ꝙ citatio inualida nullū hz effectū.l.incestū ō adulter.ff.vē litis contestatio nulla nō interrumpit pscriptionē glo.in.l.si pater.C.ne de sta. defunctor.hec verba citationes exceptiones ⁊c.declarabo sup glo. ❡ Dicit hic.d.abb.singulariter † ꝙ vbicūqȝ

21

ɔstitutio prohibet aliquid nō principaliter propter se sȝ ad euitādū aliquid malū inde secuturū ⁊ aliquis negligit seruare. ⁊ malū nō sequitur nō peccat mortaliter nisi p cōtemptū hoc faceret. ⁊ hoc modo inducitur ꝙ lȝ iudex

nõ adhibuerit hoc qđ vult ista cõstitutio ꝛ nõ accidit ex suo huius difficultatis vt3 ne veritas occultet ꝛ falsitas veritati pjudicet si hoc non accidit. ꝛ iudex si seruet hāc ꝯstitutionẽ nõ peccat nisi p ꝯtẽptũ adduco bal. in aucte. decernimus. C. đ arbitr. ꝛ in auc. sacramẽta puberũ. C. si aduers. vendi. ꝛ in. l. si quis p eo. ff. đ fideius. vbicunq3 partes cõtemnũt statuentes illud fecisse peccãt mortaliter. facit glo. in cap. ij. đ maior. ꝛ obedien. ꝛ glo. fing. in c. quis aũt. x. dist. ꝛ glo. in. c. de libellis. xx. dist. glo. in sacerdotes. ij. q. vij. glo. sing. in. c. veniens đ transact. † cõ-

12 temnens sacrã maiestatẽ peccat mortaliter Jo. an. in. c. sacros ꝙ met. caus. dicit ꝙ qui participat cũ excõicato p ꝯtemptũ efficit excõicatus iuxta. c. cõstituiũt đ sentẽ. excõmu. ꝛ punit ẽt corporaliter ita singulariter dixit bal. in. l. nullus. C. de malefi. ꝛ mate. vide io. cal. in repeti. c. ab excõicato de rescrip. tex. fin. s3 iac. de are. bal. ꝛ alios in. l. falcinius. §. fi. ff. ex quib. caus. in po. car. l3 missus in possessionẽ ob cõtumaciã rei nõ lucratur fructus fallit nisi ille reus esset cõtumax cõtẽnẽdo ergo. ¶ Glo. secũda dicit qđ iudiciũ extraordinariũ ẽ qđ fit corã delegato ꝗ delegatus d3 seruare modũ huius cõstitutionis † vtrũ

13 aũt iudiciũ extraordinariũ sit inquisitio vide que dixi in c. cũ oportet ad fin. de accusa. bal. hic dicit de iure ciuili inquisitio ẽ remediũ extraordinariũ qꝛ procedit sine accusatore. c. qũr. el. ij. de accu. c. accedens co. ti. limitat nisi inquisitio eẽt pmissa a statuto qꝛ tũc ẽ ordinariũ remediũ ẽt de iur ciuili aut đ iure canonico qꝛ ẽ ordinariũ voluit bar. in. l. si maritus. §. i. ff. de adulter. hãc glo. sequit glo. in. c. nullus. iij. q. iiij. ꝛ in. c. multi. ij. q. i. ꝛ in. c. presbiter. ij. q. v. in. c. cũ specialiter de appellat. ꝛ ang. in. d. l. si maritus dicit qđ in tuscia pmittit inquisitio sed ego dico in sicilia ꝛ in. l. ea quidẽ. C de accusatio. itẽ dicit qđ inqsitio ẽ remediũ extraordinariũ nisi pmittatur a statuto bald. in. l. i. §. cũ vrbẽ. ff. đ offi. psec. vrbis vbi refert and. de pis. qđ si iqsitio ẽ pmissa ꝛ iussa a statuto tũc dr remediũ ordinariũ verius dicit bar. in. d. l. si maritus p hãc rõne3 illa dr iurisdictio ordiaria q̃ ꝯfert a lege ꝗ ẽ remediũ ordinariũ bal. in. l. ea qdẽ. C. đ accusa. ꝛ in. c. i. de offi. ordi. ꝛ i. c. sup ifis đ rescrip. Jtẽ dixit qđ hoc idẽ t3 lappus in. d. c. dilecti qđ sit extraordinariũ pbat tex. hic ꝯiuncta glo. voluit gl. in. l. quo falsa vel varia đ testi. ꝛ tex. in. c. forus đ ver. signi. vbi dr iqsitio aliud iudiciũ vocabat vt i. c. nullus el. i. iij. q. iiij. vbi dr qđ iudiciũ ꝯsistit ex q̃tuor psonis inqsitio

14 vo ex tribus ꝗ. ¶ Jtẽ dicit hic vincen. † ꝙ iudiciũ corã arbitro ẽ extraordinariũ ꝛ secunt oẽs qꝛ arbitria reducta sũt ad instar iudicioꝝ. l. rẽ nõ nouã. C. đ iudi. l. i. C. đ arb. no. in. c. quintauallis đ iur. iur. s3 qꝛ ẽ arbiter hominis ꝛ arbiter iuris de quo hic loquit q̃ronã arbiter iuris ẽ q assumit ex necessitate iuris nõ a necessitate hominis. puta

15 † statuto cauet qđ ꝯsanguinei litigãtes teneant eligere arbitrũ vt ẽ p totã italiã hr in. c. ab arbitris đ offi. deleg. in. vi. ꝛ in. c. suspectiõis de offi. deleg. c. cũ spãli de appel. bar. in. l. i. ff. a quib. appel. nõ lic. in. l. fi. C. de iudi. ꝛ in ꝓma cõsti. C. bal. in. l. i. C. de peri. ꝛ como. rei ven. l. idẽ. §. stari. ff. đ arbi. l. qd ꝗ. §. ex cõpromisso. ff. de his q no. ifa. ꝛ iste talis arbiter equpat delegato. d. c. ab arbitris. qꝛ ibi ponit in ti. de offi. dele. ergo erit extraordinariũ ꝛ põt a tali appellare ps qꝛ ꝯ volũtatẽ suã elegit iđ appellare põt ab isto laudo lato ab eo. si vo loqmur de arbitro hominis. i. electo de volũtate ptiũ idez ẽ qꝛ ẽ iudiciũ extraordinariũ ꝛ sic h3 locũ dispõ huius tex. ¶ Dicit hic ꝙ ptes volũtarie pñt facere ꝙ iudex nõ obseruet istuz ordinẽ vt3 adhibere notariũ vl' duos bonos viros ꝛc. ꝛ hoc. hic alsant glo. in. c. cũ ab vno de re iudi. in. vi. ꝛ hoc ẽ verum in his q̃ sũt arbitraria allegat Jnn. in. c. quirauallis de iur. iur. itẽ gl. sing. in. l. quotiẽs. C. de priuileg. scho. li. xij. quã sequitur bal. hic ꝛ dixit ꝙ ptes pñt facere ꝛ ꝯsentire ꝙ snia nõ ferat in scriptis ꝛ sic limitat tex. i. c. fi. de re iudi. li. vi. d. l. ij. C. de sen. ex peri. reci. ꝛ p ea q̃ notãt in. c. de cãis de offi. deleg. ꝛ in auc. offerat. C. đ lit. ꝯte. ¶ Et inq̃tũ dixit. d.

¶ Addo ad de. d. Alex. de imo. in. l. i. §. fi. ff. de offi. psec. ur. Jo. de por. in. l. sciendũ đ vb. oblig. larrã. hic in. v. citati ones vbi vide totã materiam.

16 abb. ꝙ si difficultas de q̃ hic in tex. nõ cõmitit [illegible] huic ꝯstitutiõi nõ peccat mortalr allegat qđ hr in. c. vel. nã. l. xx vi. di. ꝛ ibi archi. allegat beatũ thomã de aquino. in iudicio meo nõ bene alt at qꝛ ibi dicit ꝓ honi de scriben. † ꙗ si quis nõ põt obseruare ieiuniũ ex aliqua rõnabili cã ꝛ nõ ꝑcẽiũ nõ peccat mortalr. ꝛ sic nõ facit ad istũ tex. qꝛ hic

17 tex. accumulat duos. t. negligẽtiã. ꝛ difficultatẽ. ¶ Gl. in ver. duos viros. dicit hic bal. no. mirabile † ꝙ duo boni viri faciunt scripturã publicã regulr. C. qui pot. i pignor. habent. aliat tex. sing. i. l. scriptura. ff. de fide instru. ꝛ verbu ad istũ tex. r fidealla ꝙ calore iudicij illi duo viri faciunt scripturã publicã ꝗ. ¶ Et no. idẽ ista gl. hic verũ requiritur ꝙ teste a subscribãt se in scriptura hoc. hic pluribus bis loquit nã gl. in auc. de heredi. ꝛ fal. i §. huic nobilis ꝙ sic. ꝛ aliat tex. in. l. i. dõationibus. C. de don. ꝛ hoc tenet cõiter oẽs hic. l3 ego dico ꝯtrariũ p tex. i. d. ꝗ. in doctoribus in ver. sufficit qđ ipoliat totũ illud qđ ẽ ad substantiã rei ista ẽ gl. sing. in. c. statutũ in pnu. de rescrip. in versi. canonicis. li. vi. d. abb. p singulari aliat ista in. c. i. de postula.

18 ꝓla. ꝗ sufficit ꝙ notarius se subscribat ꝗ. ¶ Gl. in ꝯ. not. † ꝙ citatio ppetuat iurisdictionẽ alr̃ iure. c. gratum. de offi. deleg. ꝛ ego addo qđ iurisdictio ẽt ppetuat nõ solum p citationẽ s3 ẽt p electionẽ notarij ꝛ loci ita voluit host. in. c. l3 vndique de offi. deleg. ꝛ oẽs in. c. si a subdelegato e. ti. li. vi. ꝛ dicit bal. qđ iurisdictio ppetuat qñ citatio est valida alias secꝰ. c. si ita. ij. q. vi. fuit doctrina archi. ibi quẽ aliat ang. in. l. si qs postea de iudi. ff. ꝛ oẽs in. d. c. l3 vnde q3. Sed nõ obstãte nullitate snie ppetuat iurisdictio p electionẽ notarij ꝛ loci itẽ pueit iurisdictio p citationẽ si i ciuitate ẽ ptos ꝛ capitaneus ꝛ ẽ locus puẽtiõi p citationẽ puenit iurisdictio ꝛ hoc si citatio ẽ valida. l. si qs postea. ꝛ ibi ang. ff. de iudi. c. ppoſuisti de fo. cõpe. ¶ Dic hic. d. abb. ego melius aliud de citatiõe quãdo fecerit gl. vt3 ꝙ iudiciũ incipit a citatiõe insti. de pe. temer. litigãt. §. fi. s3 boc dixit hic Bal. ꝛ tu dicas ꝙ icipit a data ptis ꝯ. l. in causę. §. cũ cognita. ff. đ minor. in ver. parte psente ꝛ

19 nõ citata dixi in ꝯmẽto. c. i. đ iud. ¶ † Jtez citatio ẽ tãte vis ꝙ lata snia ꝯ absentem nõ preiudicat ei si nõ fuit citatus. c. causam. c. oẽs. iij. q. viij. limita nisi papa ꝯ aliquẽ tyrãnũ ferret sniam qꝛ posset nõ citato eo. hosti. ꝛ alij in c. cũ olim đ re iudi. ¶ Jtẽ limita nisi appareat euidẽter ei nullaz cõpetere defensionẽ casus singularis in. c. bone

20 memorie maguntino de elect. text. in. c. quanto đ transla. ꝓlat. ¶ Jtẽ dicit abb. hic † ꙗ si ferat snia p absente eo si citato a oĩ3 allegat glo. sing. in. l. eaq3. C. quõ ꝛ qñ iud. ꝛ re vera ista que dixit. d. abb. dixit bal. hic ꝛ qñ dixit. d. abb. se velle melius dicere q̃ glo. nostra imo ꝛ turpius

21 dixit ergo. Et inquãtũ gl. dicit † verũ credat nuncio. Jo.

a. glosator dicit credi nuncio ꝓ parte citata non ꝯdicẽte innoc. gofred. ꝛ alij tenẽt ꙗ credetur nuncio. sed hostien. tenet ꝯtrariũ ꝛ remittit ad. c. cõparati de appellat. archi. tãgit in. c. venerabilibꝰ. §. idez ẽ de senten. excõmuni. in. vi. tãgit bar. in extrauagã. ad reprimẽd. in ver. nunciũ bal. in. l. magis puto. §. ne passim. ff. đ reb. eoꝝ oẽs in. l. ex cõsensu. §. fi. ff. de appellat. hosti. dicit esse arbitrariũ vtrũ velit credere nuncio. ꝛ si dicatis ꙗ nuncius est persone vilis. ꝛ vili non creditur dicatis ꙗ officiali creditur l3 vilis. l. ij. de offi. ciuil. iud. C. ꝛ hic. sed iste deputatus est ad hoc ꝗ. ¶ Ego dico ꝙ tex. in auc. de iudici. §. hec autẽ. dicit ꙗ nuncij debẽt esse fideles ꝛ idonei ergo sequtur ꝙ eis creditur. ꝛ l3 viles admittant dico ꝙ malefactũ ẽ ꝛ tũc eis nõ creditur ad hoc vt hẽat locũ. d. §. hoc aũt. Glo in. ꝯ. dilationes dicit ꙗ scribit dilatio vt sciat q̃ñtũ durauit dilatio. l. nõ nũq3. ff. đ iud. Jtẽ vt sciat si fuit pemptoria an nõ allegat. c. i. de dilat. s3 nõ recte loquit qꝛ. d. c. i. loquit in dilatione citatoria. sed nos loquimur in dilatione de liberatoria sed dilatio deliberatoria nũq3 intelligit pemptoria nisi exprimat. d. c. i. l3 nos loquimur in citatoria ꝛ ista semp dicit pemptoria sicut dicimus in dilatione data ad pbãdũ q̃ semp ẽ pemptoria. l. fi. ff. de fer. c. l3 eiꝰ. ꝗ. eo. ꝛ ibi gl.

eo. et ibi glo. magis not. in. c. pastoralis de excep. ¶ In eo. qui gl. dicit quod nõ oz dari dilatio peremptoria. d. c. i. de nõ quid gl. dicit quod nõ oz dari dilatio peremptoria. d. c. i. de contra gl. dicit quod in contrariũ ẽ. c. pastoralis de excep. l. v. peremptorie. lat. dic quod in contrariũ ẽ. c. pastoralis de excep. l. v. peremptorie. et in cle. i. de except. ergo. et dixit. d. abba. sed ego dico quod bene loquitur ista glo. qr oz intelligi scdm tex. quẽ allegat bar. in. l. nõ solũ. §. liberationis. ff. de liber. lega. sed. c. i. de dilatio. loquitur in peremptoria nimis breui ergo sequitur quod nõ di peremptoriis. et ibi ẽ casus sing. quod lz dilationes sint arbitrarie. l. i. de dila. nihilominus appellatur a iudice quando nimis breuẽ dila. arbitratus ẽ et facit glo. sing. in. c. sup his de accusa. vbi dicit verũ a pena legis appelletur §. ¶ † Item dicit hic glo. data prima contumacia põt iudex condẽnare in expensis non facta ab eo citatione. doc. nõ curant de hoc dicto sed ego dico quare nõ oz citari qr contumacia sua est notoria pro id quod hr in. c. bone memorie magontino de electi. l. ij. §. quod si ex frumẽtaria et ibi bal. de administr. re. ad ciuita. ptin. c. quo de postula. pla. hr in. c. cũ olim de re iu. et adduco cy. in. l. sancimus. C. de iudi. vbi notabiliter querit de hoc et allegat istã rõez quã nũc dedi et ibi sequitur iac. bu. et bal. et reperietis hoc quod iudex oz condẽnare in expẽsis si hoc sit petitũ alias nõ glo. sing. in. c. si. de rescrip. et ibi pro ea voluit. d. an. in. c. venerabilis de consueu. sed forte ego dicerez qd glo. ista nõ hn loquatur pro id qd dixi bar. in. l. ij. Siquis in ius voca. nõ ier. d. an. in. c. i. de iudi. dicit aliquis ẽ contumax iudex vult eũ mulctare requiritur quod citetur et hoc in terminis dixit bar. n. d. an. bal. aũt. i. c. pro vt de dol. et contu. et i. c. cũ dilecti de eo. ti. lz hãc gl. et inn. i. c. auditis de pcu. qd dicẽdũ bar. i. l. ij. §. si ad diẽ. ff. de re mil. dicẽ quod sũt quedã extrinseca que nõ sũt accessoria ad actũ iudicii. quedã sũt que sunt intrinseca ad actũ iudicii. pmo casu ẽ mulcta et i hoc semper requiritur citatio si iudex vult mulctare. et sic dõnare qr hoc ẽ extrinsecũ ab actu quẽ gerit. si vero ẽ aliqd intrinsecũ et accessoriũ ad actũ vt sunt expẽse tũc requiritur citatio videatis que dixi i. c. i. de iud. et c. ¶ Et idẽtitũ gl. dicẽ quod iudici oz constare de contũacia. d. abb. allegat bar. i. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. et l. mulini iuri. ff. de cõdic. et demõ. quod si iudici nõ constat de contũacia nõ põt ferri snia i absentẽ bar. allegat in ar. l. sed si de sua. ff. de acquirẽ. here. et i. l. is apud quẽ. C. de edend. et in. l. quitũ. ff. de re iudi. et in. l. platã. C. de senten. et interlo. o. iudi. et in. l. properãdũ. §. si quidẽ. C. de iud. et in. l. hec autẽ. ff. ex quibu. caus. in pos. eat. et dico esse casuz sing. ibi vbi dr quod constare liquere proti. et adduco bal. et ibi tex. in. l. gñalr. §. i. in. v. postq̃ ẽ protori intimata. C. de reb. cred. gl. ẽ in. c. sepe de appellatio. et ibi bal. d. an. in. c. ex tenore de fo. cõp. sz bal. i. l. falsus. C. de fur. refert Jo. an. in disputatiõe sua tenuisse contrariũ qr si iudici videtur quod ille fuit citatus et dolose non fit relatio põt ferre sniam. illa doctrina ẽt non hz locũ in pncipe vt dixit. d. an. in. d. c. ex tenore quod pnceps põt ferre sniaz. sz ego dico quod illi tex. verius loquuntur et eos sequi debemus nisi dicamus quod põt condẽnare postq̃ constat de contumacia lz nõ fuerit fcã relatio iuxta no. in. l. iudex postq̃. ff. de re iudi. ¶ Dicit hic. d. abb. quod si nũcius referat notario satis factũ est legi. et sic iudex põt ferre sniaz sufficit. n. quod appareat fuisse contumaciã apud acta. dicit eẽ elegãtissimũ dcm bar. in. d. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. sz mihi vr quod nõ bene loqr. nã in. d. l. gñalr. §. si. C. de reb. credi. dicitur postq̃ aũt hec intimata fuerũt ptori. ergo non sufficit quod referat notario. sz oz referre iudici. et ẽ tex. in. d. l. hec aũt ex quib. caus. in pos. eat. ff. posset quis dicere quod iõ bar. dixit hoc qr ipse tenuit quod instrumenta possint produci notario lz nõ pducantur iudici ita tz i. l. eos. §. sup his. C. de appellatio et sic nõ mirũ ergo. sz bal. in auc. q supplicatio. C. de pcib. imper. offer. et ang. in. l. pcipimus. §. huic et in. l. si qñ. C. de appel. dãnant illã doctrinã bar. et est verius hoc qr probatio est fiẽda iudici. l. si. de liber. agnos. l. i. ff. de condi. ob tur. caus. ¶ Glo. in v. recusatio sz hoc redigi in scriptis ar. c. ij. requiris. et c. cũ spãli de appel. dicit hic hosti. glo. dicit verũ in re expssa qr ẽ casus i. l. apertissimi. C. de iud. vñ dicit et gl. in. d. l. apertissimi ponit praticã recusandi.

hic gl. quod recusatio iudicis suspecti nõ annullat processuz ipso iure sed iõ oz recusans appellare alr iudex ille pcedet allegat. c. cũ spãli de appel. c. si suspitiõis de offi. deleg. et in glo. magna fuit doctrina Inno. in. d. c. cũ spãli de appel. et dicit ibi quod nõ ẽ dare legẽ in contrariũ et ad. l. i. C. si quacũ predi. potesta. dicit qd ibi ẽ casus spãlis ergo. hosti. in. d. c. cũ spãli dicit quod processus ẽ ipso iure nullus bar. in. l. qr poterat. ff. ad trebel. dñs Inno. dixit se nõ legisse casum quod processus sit ipso iure nullus et ego legi et allegat. l. i. C. si quac. predi. potesta. sz Inno. illã. l. allegat quod ẽ spãle in casu illo o bone bar. nunq̃ talia te dixisse putaui gñ quod sit ipso iure nullus tenuit gl. ordinaria in. c. quotiens. iij. q. vi. qd iur. bal. hic in. d. l. i. C. si quac. predi. potesta. dicit quod in. d. l. i. non solũ iudex erat suspectus sz ẽt erat terribilis gñ et ẽ sing. verbũ. ¶ Mihi vr quod illa lex nõ põt allegari pro contraria. nã ibi dr quod recusato illo iudice iurisdictio ẽ deuoluta ad superiorẽ ergo ẽ priuatus hõ. ergo nõ põt se amplius impedire. sed remanet iudex ergo. et pro doctrina inno. ẽ tex. in. c. super qõnũ. §. si. de offi. deleg. c. cũ speciali de appellat. glo. iuncto tex. in cle. ij. vt lit. pen. c. si a iudice de offi. deleg. li. vi. lapus sequitur hosti. et arguit. appellatio et recusatio paribus passibus ambulãt rubrica de appella. et recusa. sz processus post appella. ẽ ipso iure nullus. c. cũ contingat de offi. dele. ergo et post recusationẽ ang. in. l. cũ apertissimi. C. de iudi. et in. l. qr poterat. ff. ad trebelli. sequitur Inn. Imo. in. l. qdã cõsulebat. ff. de re iudi. notabiliter dicit aut de iure ciuili ẽ ipso iure nullus processus. aut de iure canonico et ẽ secus et dicit eẽ verã opinio. et nouissimã. Sed ego dixi in. d. c. suspitionis de offi. dele. et dixi quod inno. habuit a mattheo de mata. bononiensi ergo nõ ẽ noua opi. o. abb. in. o. c. suspitionis dicit quidã moderniores dixerũt aut de iure ciuili et c. lo. psi. certũ. dixit qd fuit opi. mathe. de mathes. in. c. insinuante de offi. dele. ego tetigi in. d. c. suspitionis et omnia dixi et qdã alia. D. abb. hoc disputauit in qõne qui incipit duo clerici clericali caractere insigniti dixit in scriptis repetieram heri. c. cũ ecclesia sutria de caus. pos. et ppric. vbi dicitur publicatio attestationibus gl. sing. in. l. platã. C. de senten. et interloc. o. iudic. si iudex tulit sniaz nõ publicatis attestationibus ẽ ipso iure nulla sz hic nõ fit mẽtio de publicatiõe testiũ gñ nõ ẽ de actis. et sic contra gl. illa doctores. hic nihil dicunt in hoc tex. hucusq. Jaco. bu. in. d. l. platã dicit quod glo. ibi male loqr quod imo oz qr publicatio testiũ ẽ contra ius partis vr contra ius iur. bal. ibi sequitur hoc. saly. ibi dicit quod sequeretur vnũ absurdũ nã si lata ẽ snia pro me et pars appellauit nõ potero iustificare ipsaz appellationẽ. qr nõ ẽ publicatus processus gñ. vel pt saluari hz cũ p. c. si. §. pen. de here. l. vi. o. car. B tãgit in. c. cũ. i. et. a. de re iudi. et idẽ dicẽ eẽ casuz ibi et dicẽ se vidisse de fcõ et ita praticatur scdm ipsum. et allegat tex. istum in terminis sed hic dicit ẽt ergo. Ego vero dico † quod publicatio testiũ ẽ de occurrentibus et allego casuz sing. in. c. cũ ecclesia sutrina de caus. poss. et ppriecta. ego ad. d. c. cũ. i. et a. dico illũ text. habere multiplicẽ intellectũ scdm inno. ibi ergo nõ põt allegari ibi ad hoc bal. in. l. nequicq̃. referens doctũ in. §. vbi decretũ. ff. de offi. pcõsul. ad gl. c. si. de heret. in. vi. dico qd ibi ptes hoc petierũt. et tũc ẽ ipso iure nullus processus. si vero ptes nõ petiit tũc nõ ẽ de ordie substantiario et snia tz et allego duas gl. vz gl. in. c. vxor felicis. xvij. q. fin. † vbi dicit qd inducie deliberatorie si petantur a pte sunt de substãtia iudicii et processus ẽ ipso iure nullus ergo. alias secus glo. in cle. sepe de ver. signifi. habuit ab illo. c. vxor felicis. et sic ẽ vna et ea. gl. qr io. an. habuit a Jo. teutõico. ¶ Gl. i ver. exceptiones. exceptio oz redigi i scriptis. nẽ hic superflue ponitur qr recusatio ẽ exceptio dicit glo. quod pprie nõ ẽ exceptio sed improprie. d. ab. dicit ẽ vtile ad statutũ loquẽs de exceptiõe si ẽ penale nã nõ hz locũ in recusatiõe alias secus. Et idẽ tũ dicit quod exceptio ẽ redigẽda in scriptis doc. dicũt esse spãle. in casu aũt. hãc aũt querellã. C. de nõ numer. pecu. Bar. in. l. i. ff. de except. tz contra istã glo. et allegat. l. scire opz. §. os. ff. de excusat. tuto. et ad aũt. hanc aũt querelam. re.

¶ Exceptio. et oz semper opponi ante lit. cõtestã. c. inter monasteriũ et ibi doc. in. v. iudiciũ de re iu. pro quo vid. lu. põ. in singularibus in. v. exceptio. v. iq. et vide lãfrã. hic in. v. recusatio que oia necessaria exaggerat.

a ¶ Iudicem. intellige tu cū iuramēto calū. vt tenēt docto. in.c.ij.de iura. cal.i.vi. & egregie bal.in.l. a peritissimi.i.ij. & tercio quero .C.ð iudi.

spōdet q̄ ē spāle in exceptione nō numerate pecu. Sed glo.in.c.prudētia.§.sexta de offi.deleg.dicit q̄ excusatio nō pōt pbari p testes & iste tex.nō pbat.q̄ debēt redigi in scriptis ergo ad bar.q alleg.o.§.opz dicit ibi tex. opz vnā ex recusationib⁹ attestari corā tribunali indicia libelli autē nare pōt sicut vīderūt imperatores. Dicit ibi bal.q̄ exceptio pōt pponi in voce & in scriptis. & dicit ibi eē casū; sin.ꝯ tex.i.§.sexta. & ibi dicit eē cāum ꝯ glo.in.c. qm̄ ꝯ de pbat.saly.in.d.auc.qrelā.C.de nō nu.pec.dicit ꝯtrā.mihi vr̄ verius q̄z petitio daī in scriptis ad hoc vt reus sciat an velit cedere vel ꝯtendere ita erit i exceptione sicut actio daī in scriptis. vt reus possit deliberare ita ēt daī exceptio in scriptis vt actor possit deliberare.sz nō respondet ad.d. Aut.hanc autem.querelā. Ego dico qd exceptio regulatur vt actio tex.est in.l.i.§.labeo.ff.de flu. sed actio regulaī i scriptis ḡ.itē actor oz hēre petitionem in scriptis.c.i.de li.obla.sz ei⁹ ē verus actor in exceptiōe casus ē sing.sz nos in.l.i.ff.ð excep.vbi dr̄ q̄ reus vr̄ & ē actor. & dixi in.c.i.de plus peti.nā vbi ꝯiungūtur duo v̄ba in actu q̄ simpliciter posita inducūt psumptiōem simul iūcta denotāt veritatē bal.in.i.ꝯstit.ff.aliquis ē in statutus ciuis & dicit habet & sic certe efficiī verus ciuis in oibus allat.l.i.§.qd aūt.ff.q̄ qsqz iur.in ver.nullo habet &c.ergo ista gl.dicit purā & verā veritatē & ad.l.scit opz.§.opz.ff.de excu.tut. respōdeo iz difficillimū sit vt dicit libellus importat actionē vnde ex quo famus in his que tendūt ad fauorē pupillo tutoris excusationes sunt inducte in fauorē pupilli ad hoc vt nec alter tutor ei ḡ in scriptis sūt pducēde itē illa v̄ba nō adaptāī actori sz reo cū fiat mētio ð libello stat q̄ exceptio in scriptis pponēda sit & pōt adduci glo.sing.in.l.si ꝯtēdat.ff. de fideiuss.

36 † habebis exceptionē ꝯ actorē agentē illa non egit & timeo ne testes mihi depeant possum adire iudicē vt pcipiat qd ille agat vel qd summā testes meos vt mihi depereāt & ē casus in.d.l.si pr̄ facit qd voluit bar. in.d.l.si ꝯtēdat ergo &c.gl.in.d.c.prudētiā.§.sexta & saly. dicūt verū & Cy.bal. & alij male locunī ergo. ¶ Sup gl.in v̄. petitiones nō ē difficultas oz.n.petitio redigi in scriptis c.dudū de elec.aūt.offeraī.C.de lit.ꝯtest.c.i.de lit.ꝯtest. cū si. & Bart.in.d.auc.offeraī dicit qd litis ꝯtest.fit vt sit qsi duo volūt pugnare simliter. ¶ Gl.in ver.interrogationes supsluc loquiī qz responsio supplet interrogationē dicit qd duobus modis capitur interogatio primo mō.i. positio & illa ē cōfessio vel negatio q̄ fit ad testes sz alia ē q̄ fit ad libellū & illa pprie ē responsio & teneī re⁹ respōdere positiōibus.c.ij.de cōfess.in.vi.qz qñ actor ponit cōfiteī ꝯtenta in positione ergo isti oz rñderi . ita si fuit pstitū iuramētū ð cal.respōdeat p verbū credo vel nō credo si p iuramentū veritatē dicēda respōdeat p verbū scio vn̄ de glo.in.c.i.de cōfess.in.vi.dicit qd posita in positiōib⁹ ponēs videī cōfiteri vnde aduersarius aut oz denegare aut ꝯfiteri simile Jo. an.in.c.i.de iureiur an.in.vi.cōtēta in rescripto impetrans videī cōfiteri bal.in.l.alia .C.de his quib.vt indig.bar.in.l.post legatū.ff.eo.ti.tex. in.l. cū pciū C.de liber.caus.& in.l.ij .C.de insti. & substi. sub cōdi.fac.& ibi bal.glo.in.d.l.cū pciū sing.d.ordi.& in.c. examinata de iudic.referens ray.de forl.ita allegasse facit q̄ notat Inno.in.c.cū olim de censi.in.c.cū venerabilis de exceptio.pñtans instr̄a in iudicio videī cōfiteri cōtēta instr̄o bal.in.l. scripture.C.de fid.instr.interrogatō non pprie sumpta fit a iudice & nō ꝯficeī.l.i.ff.de interrogat.actio.vnde quia teneī respōdere.l.de etate.§.q tacuit eo.ti.& vide oio glo.sing.in.c.iudicate.xxx.q.v.& ð ista glo.faciūt festū scribē.in.l.pximē.ff.de his que in testa.delē.nā dicit hic gl.qd si aduocatus actoris iterrogabat pōt reus respondere in iudicio & non videī respondere

37 ¶ Gl.in ver.ꝯfessiōes dicit q̄ † oz taciturnitas scribi.d. .l.ð etate.§.q tacuit Jo.an. dicit q̄ ē iz scribi negatiua sicut taciturnitaī.mihi videī q̄ gl.nō decēter loquiī. & ñ ē rectū dicere q̄ ille q tacet negat sed oz dici q̄ illud qd

deterius est tacenti habeatur pro confitente alias secus c.ij.de cōfess.in.vi. Itē dicit hic tex .pductione instrōꝝ circa istā glo.q̄ dicit q̄ pductiōes instrōꝝ debeant scribi dicit bal.in.c.postoralis de caus.poss.qd post cōclusum in cā nō possūt pduci cōsialis.vide Inno. & doc.ibi Itē

38 a Io.and.in.c.cū dilectus ð ordi.cogni.dicit † q̄ post cōclusū i cā nō pōt opponi exceptio suspectiōis ꝯ iudicē⁹. Itē glo.in.l.ꝗuis ia.i.C.de adulter.q̄ ē sing.in hoc articulo ē si.bar.i.l.is q reus.ff.ð pub.iud.q̄ pōt opponi ꝯ accusatorē gl.sing.in.l.si res.§.quolibet tempore.ff.ð euic.sing. ſm bal.i.l.ij.de vsu.rei iud.bar.in.l.mater.§.an ea.ff.de excepe.rei iudi.bal.in.l.admonēdi.ff.ð iureiurā.vbi oēs cōcludūt in cā.d.cer.in cle.de except.vbi limitat.c. pia ð excepe.in.vi.& in.c.auditis de pscr.& in locis ꝓallegatis de ista mā qa ꝓdolore magno gutturis nō possuz nūc colligere & inducere dcā

39 & d.abb.hic dicit † q̄ vbi iudex post ꝯclusuz in cā admitteret pductionis instrm valeret pductio qz videī reuocare ꝯclusionē cāe allegat Jo. ð deo sz ipse distinguit.aut iudex facit ex cā & verū ē qd dictū est aut sine cā legitima & facit partib⁹ pñtibus & tacentib⁹ & nō ꝯdicētibus ei & pcedit.aut partibus absentibus & tūc secus p id q̄ not.in.c.cū cessante de appellat.& bar. in.l.qd iussit.ff.de re indi.qz interlocutoria pōt a iudice reuocari vt ibi. ¶ Ego dico q̄ vbi iudex faceret hoc equitate suadente tūc pōt facere.casus ē in .c.cū ioan.de fid. instru.vbi.d.ant.& in.c.i.de lit.cōtest.& in.c.i.de iudi.vbi dicit ð facto se obtinuisse facit in arg.l.vndecūq.ff.de interroga.actio.vide glo.in.l.rura.C.ð om.ag.dsert.li.xi. ¶ Itē dicit in tex.renunciationes & cōclusionē pbat.q̄ dicit tūc cōcludi i cā qñ partes renūciāt iuri pbādi.c.pastoralis de excep.c.cū dilectus ð fid.instru.sz virū h̄ pcedat in cā ciuili & criminali qz tex.hic loquiī indistincte & videī tex.q̄ sic secūdū eoꝝ expositionē in.d.l.ꝗuis in dubitati.C.de adulter.ibi crimine apto & exponiī.i. cōcluso in cā qz tūc crimina sunt apta qñ ē ꝯclusuz in cā & allegaī ille tex.q̄ post cōclusuz in cā pōt quis cōparere p pcuratorē qz crimē aptū ē & sic naī intellectus ad istum tex.in.d.l.ꝗuis.mihi videī nulla expositio nā quis non pōt renūciare in cā criminali sue defensioni glo.est sing. secūdū oēs in.l.pactū inter heredes.ff.de pac.ḡ iste tex. nō hz locū in cā criminali & sic dici pōt ad eū casum ad quem nō adaptāī verba legis si adaptaī eius dispositio sed illa verba denunciatiōes nō adaptanī cāe criminali p glo.in.d.l.pactū & l.liber homo.ff.de ver.oblig.ḡ iste tex.nō habebit locū in cā criminali.itē i cā criminali sem p pōt pduci inocētia.l. diui fratres.ff.de peni.& ibi hoc dicit bar.quē vide & sic iste tex.solū hz locū in cā ciuili p bal in.l.i.§.si.ff.de questio. ¶ Itē dicit tex. interlocutio

40 nes.dicit gl.† q̄ interlocutoria ñ requiriī scripturā doc. hic dicūt secus in diffinitiua.ego dico q̄ snīa excōicationis ē interlocutoria nā interlocutoria reuocari pōt p iudicē q illā tulit.c.sacro ð sentē.excō.ergo idē in snīa excōmunicationis p.c.cū cessante de appellat.& tñ snīa excōicationis ē redigēda in scriptis.c.i.ð sen.exco.in.vi.ergo in hoc nō hz locū hec gl. Itez in cā matrimoniali p.c. si hereticus de testi.itē nō hz locū in decreto qz ferri nō pōt sine scriptis ſm bal.in addi.suis in.l.iuste possidet.ff.de agr.poss.singfre ſm inno.ibi & rō ē qz snīa decreti ē interlocutoria gl.ē sing.in.l.pñt §.cū aūt.C.ð his q ad eccle. cōfug.sing.secūdū Ang.in.d.l.quod iussit.ff.de re iudi. itē si eēt snīa precepti q̄ ferī añ litē cōtest. ð q̄ in gl.l.si.§. necessitatē.C.ð bon.q̄ liber.q̄ nō requiriī scriptura ante litē cōtestatā secūdū oo.in.c.si.de re iud.i sexto vbi refert

41 † ꝯsuetudo si .d.ð rot. ¶ In glo.in ver.& loca & tēpora gl.ē sing. in.c.si pōt disponere circa substātialia actus q̄ vbi iudex fuit negligens ad eligēdū notariū vel binos viros & pcol putamus de cōsuetu.in vi.in glo.penulti.qd vbi iudex fuit negligens ad eligēdū notariū vel binos viros & pcolpatiī dānū &c.oīē hosti.quō patiī dānū qz testes mortui sunt & nō possunt pbare qd iudex teneī.c.finē litibus ð dol. & cōtu.dicit hic.d.abb.qd vbi sit dānū alicui ex lata

culpa vel

culpa vel dolo tenet ad interesse in foro cōsciētie. Et in cōtentioso secus si ex levi vel levissima culpa qr tūc nō tenet in foro cōsciētie gl. ē sing. Inno. in. c. sicut dignū de homi. facit qd hr in. l. lege aquilia. ff. ad. l. aquil. vbi ex levi et levissima culpa tenet qui i foro cōtētio so tetigi ego in. c. i. de cōstitut. et vide. d. c. sicut dignū. d. abb. allegat gl. sing. in. c. finitas. xij. q. ij. Itē pbat iste tex. qd iudex te net resarcire dānū qd intulit parti dico ego idē i advocato gl. ē sing. in. c. i. de cōfes. in. vi. idē i notario i. l. si. ff. si men. fal. mo. dixerit. in. l. fi. C. de magistra. cōveni. idē pe. de ācb. in. c. i. de cōstitut. in. vi. dicit † qd ius cōpetens ad vindi 42 ctā nō hz locū in foro cōsciētie* gl. in. d. c. finitas. xij. q. ij. et eā allēat bal. in. l. id qd pauperib*. C. de epis. et cleri. dixi in rub. ff. de acquir. heredi. habet in ioannina nostra vbi late dixi. Itē illa gl. est male cōsiderata qr loquit qñ res ē subtracta sacerdoti secus ergo i re subtracta layco nā sacerdos dz remittere penā dixi in. d. c. sicut dignū de homic. et in. d. ioannina nostra et vide in rub. de acquir. heredi. ff. vide ēt. l. siquis. C. de epis. et cleri. Itē iudex tene tur resarcire parti dānū. d. c. finē. sed pone qd iudex non est solvēdo an luet in personā bal. in rub. C. de pen. iudi. q male iudi. dicit qd stabit in carcere et nō punietur in psona Itē dicit iudex de facto suspēdit aliquē dz eo. mō suspēdi p timulū. ff. qd quisqz iur. sz quid in ꝯsultore vidi dubitari de facto dixi qd ex quo agebat de gravi casu. i. de piculo et morte alicuius qd tūc potest ꝯs nō dz stare cōsilio vni us sz dz adire plures et allegavit. d. abb. in. c. ij. de cōstit.

43 † Itē dicit ibi Bal. qd quis habebat defensionē et iudex nō vult eū admittere et suspendit eū vtrū debeat ipse iu dex suspēdi dicit qd sic allēat casum i. l. lex iulia. §. fi. ff. ad. l. iul. repet. et dixit in Rubr. de fideiu. Dicit ēt Bal. ibi iudex torquet aliquem iniuste vtrū haberet ipse torqri dicit qd nō. ¶ Glo. fi. in versi. presumitur ꝯ tex. in. l. ij. C. de offi. civil. iudi. respōdet gl. vide eā. Io. an. dicit aut p bat cōtrariū et ꝓcedat gl. si aūt nō pbatur cōtrariū erit secus et ꝓcedit qr dicit Inno. qd psumit p snia iudicis

44 stat mō difficultas † vtrū psumat pro snia iudicis aut fuit appellatū aut nō sz pendet tempus aut fuit appellatū et appellatō fuit deserta vnde vbi a snia fuit appellatū per appellationē cessat psumptio ꝓcessus et nō psumit p ꝓ cessu nā appellatio suspendit ꝓnūciatū. c. pastoralis. §. preterea. de offic. deleg. l. i. ad turpi. ff. c. venientes de iure iuran. cū si. ergo sequitur qd nō psumitur pro illo ꝓcessu sz appellatio suspendit vnde iustificabit sniaz ille qui sta bit p snia vel p acta facta corā iudice a quo vel p sēde corā iudice ad quē per id qd habet in. l. p hac. C. de tem por. app. c. qui ad sedē de resti. spoliat. c. cū ioannes de fid. instru. ita cōcludūt oēs. sed ego dico qd ratio corū nō ē bona nā per appellationē a snia excōicationis non suspēdit ipsa snia. c. pastoralis de appella. c. is cui de sen. excōmu. in. vi. et ibi gl. Inn. hic et oēs et tñ si psumit p ꝓ cessu snie excōicationis vt in gl. hic et Inn. vnde pōt pba ri ꝯriū ergo nō bene dixerūt oēs q scripserūt vsqz ad ista secula. vz Io. cal. hic. d. an. et. d. abb. et lo. in. l. sciēdū. ff. de ver. oblig. q dederūt hāc distinctionē et plus dico esse casus nō ē maioris potētie qȝ sit sua cā ar. c. cū cessante de appellat. l. gnāliter. C. de epis. et cleri. cū si. sz appellatio suspendit ꝓnūciatū ergo appellatio suspēdit psumptio nē snie qȝ si tollit eā et sic pēdebat qr si prima snia ꝯfirma bitur semper ille ꝓcessus habetur ac si nō fuisset appel latū et hāc rationē ꝯsideravit nemo. vnde ista psumptio stabit in pendenti qr si infirmabit snia habetur p inde ac si nunqȝ fuerit psumptio p ipso ꝓcessu. ¶ Capio nunc sm mēbrū qr aut nō fuit appellatū qr pēdet tps datū ad appellādū dicūt. aut loquimur quo ad iustitiā snie et tūc p sumit p ea. l. tps datū ad appellandū et adducunt. c. cū in ter vos de re iud. c. in pñtia de renūc. c. in nra de ꝓcur. c. bone memorie de elec. c. pisanis de resti. spo. cum si. salua pace qr tps datū ad appellādū opat idē qd appel. l. post rec. de trāsac. l. allegāti. §. si go post. ff. de ꝯdi. indebit. l. cū

ff. de accus. c. nō solū de app. in. vi. sed sm oēs appellatio tollit illā psumptionē qȝ et tps datū ad appellādū qȝ male loqt. aut loquimur quo ad rectitudinē et solēnitatē ꝓcessus et dicit. d. abb. se credere qd nō psumit p rectitudie ꝓces sus nisi ꝓbet qd solēnitas intervenerit et allēat Inn. in. c.

45 sup his de accusa. vbi dicit † qp vbicunqz opponit alicui qd nō es clericus dz ꝓbare clericatū p lras ordiū. ij. q. v. qȝ vbicunqz in aliquo actu reqrit scriptura non psumit nisi appareat de illa scriptura itē allēat Inn. q idē dicit in c. cū innotuit de eo q fur. ordi. suscep. cū ergo hic debeat in tervenire notarius q publice scribat qȝ nō psumit p actu neque p ꝓcesso nisi appareat scriptura ita sing. dixit hic d. abb. illa duo stupēda dicta sz. d. abb. nō hz fundamētū

46 † qr vbicūqz accidēs advenit extrinseco nūqȝ psumit nisi ꝓbet gl. sing. in. c. si forte de elec. li. vi. qd qs sit clericus dz ꝓbari qr advenit ab extrinseco qr nemo nascit clericus nec ēt doc. c. vadū de pscrip. gl. ē ēt apud leges in. l. si do §. q p rei qlitate. ff. q satis. cogan. sz accidēs in casu nro in ē ab extrinseco ergo opus est qd ꝓbet qr scriptura dz ap parere et ista ē rō formalis et nō illa quem allēat. d. abb. ¶ Capio tertiū mēbrū fuit appellatū nulliter aut appel latio fuit deserta et hr ac si si fuisset appellatū. l. si psēs. C. qd o et qñ iud. ergo. et dividit in duo mēbra aut loquimur vtrū psumat p iustitia snie. aut p solemnitate snie et ꝓces sus. pmo casu dicūt qd psumit p snia. c. cū inter vos de re iudi. c. in pñtia de renūc. dicūt tñ qp citra appellationem poterit ꝓbari snia iniusta et pmo mō pōt ꝓbari qp ptinet iuris errorē expssē vz si ꝓnunciavit iudex pupillū testari posse nā ꝯtinet errorē expssuz. l. ij. C. qñ ꝓuo. nō ē necess. c. i. c. cū inter vos de re iudi. cū si. l. si expressuz. ff. de appe. Limito ego nisi lex talis multiplicē hēret itellectū qr tūc snia tenet. casus ē sing. in. l. cū ꝓlati. ff. de re iudi. vñ dicit d. l. ij. C. qñ ꝓuo. nō ē neces. in ver. ꝯ tā manifestū et c. ergo illa lex dz eē clara et nō dubia. et adduco Inno. in. c. per tuas de si. qd nō ē peccatū in spiritūsanctū ferre sniam ꝯ casum legis q hz multiplicē intellectū refert bal. in. l. ab eo. C. quo et qñ iud. itē limito qd cōtinet errorē iuris per subauditionē. d. ant. de butr. in. c. i. de re iud. c. cū cōtigat. c. ab excōicato de rescrip. c. translata de ꝯsti. ꝓbat in. d. l. ij. C. qñ ꝓuo. nō ē neces. itē lita nisi eēt extravagās et esset notoria qr si ꝓcessus ꝯtineret errorē illius extravagātis eēt ipso iure nullus ita dixit bar. in. d. l. cū ꝓlatis. ff. de re iudi. vt ē extravagās ad reprimend. et extravagās ex cu rialibus Io. xxij. ꝓbat sing. in. c. pastoralis de fid. instr. itē limitat. d. abb. qñ snia cōtineret duplicē cāz. s. errorē iuris expssum et eēt ꝯ ius litigatoris tūc vna cā substen taret pro alia et dicit ita dixisse Inn. in. c. i pñtia de renū. nā in dubio accipit vt actus substeniet. l. si. de testa. milit. c. abbate de ver. signi. l. quotiēs. ff. de regul. iur. cū si. ego di co hoc eē verū in snia. nō aūt in decreto bar. in. l. si cut. ff. de tut. et cura. dat. ab his. bar. in termīs in. l. si nō sortē

47 §. si cētū. ff. de ꝯdi. indebit. † vbi dicit qp lz vna cā substen tet p alia nō hz locū in decreto qd ē rigorosius qȝ snia sz

48 ego dico qd nō ē vera illa doctrina † qr vbicūqz est cā no cēs et cā q ꝓdest accipit cā nocens. l. si quis in gravi. §. si. ꝯiūcta. l. se. ff. ad silla. et addo Ia. but. in. l. ij. §. ignominie cāe de his qui no. infa. q dicit qd semp accipit vt act* sub

49 sistet. itē limitāt † qp vbi ē lata snia et reus patit illā sniaz labi et ē iniusta qr tunc psumit p ea iuxta illud qd dixit bal. in. l. filiū quē habentē. C. fami. hercis. vbi dicit qd lz ꝯ psumptionē iuris et de iure nō admittat ꝓbatio in ꝯriū qd poterit admitti si ptes patiant. doc. allēant Inn. in. c. cū dilecte de rescrip. c. in pñtia de renūc. sed nō vī verū qr ps nō pōt renūciare iuri publico. c. si diligēti de fo. cōpe. hoc est ius publicū vt snia valeat et sit recte lata ergo ma le dicūt iudicio meo. Itē dicit. d. abb. si hēre locū qñ ē cō fessio ptis p id qd voluit doc. in auc. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. et in corpore vñ illa sumit. gl. in. c. i. de cō

50 fes. in. vi. ergo. itē dicit † qp si iudex dicit qp p. a. et. b. est ꝓ batū et fert sic sniam et in actis appareat qp per. a. et. b.

a ¶ Cōsciētie. imo credo qp nō sit ꝑmissio iur cōi vt tz. d. Alex de imo. l. i. i. §. vlqz. ff. de iniu. et flo. in. l. sciētiā. §. qui cū alt. ad. l. aquil.

nõ fuit pbatũ tenet sñia quasi dicat qñ error facti qr tũc
psumit p sñia ita dixit Inno.hosti. ꝛ alij hic qr põt esse
qḋ iudex mouit se ad sñiaʒ ferendã ex alijs psumptioni-
bus ꝛ suasionibus ergo. Sed ego dico ꝙ nõ ẽ verũ qñ
apparet apud acta vt singulariter dixit Inno.in.c.cũʒ
que re de iud.hoc voluit in terminis Inn.in.c.cũ bertol.
dus de re iud.ꝛ sic stabimus huic dicto qr vltimõ Ioã.
an.in.c.i.de priuileg.in.vi.sed quid opus ẽ anbagib⁹ qr
Inn.in.d.c.cũ bertoldus dicit qḋ verũ dicit quicquid di
xerit in.c.qm̃ ꝯ ð pbat.ergo.d.anto.ꝛ.d.abb.hic ꝛ ibi
cõcordãt aut iudex expresse se refert ad acta pferẽdo in
sñia cõdemnnam⁹ talẽ qr fuit pbatũ vt apparet ex actis
ꝛ tũc pcedit opi.Inn.in.d.c.cũ bertoldus sʒ si nõ refert
se ad acta tũc pcedit qḋ hic dicit ꝛ hoc voluit bal.in.l.

51 ex diuerso.§.si.ff.sol.mat.ꝛ ibi Inn.nã dicit ibi bal.† ꝙ
error expssus denotat vitiũ forme error tacitus denotat
vitiũ materie sed quo ad istã distinctionẽ aut refert se ad
acta ꝛc.dico qḋ ẽ gl.in.l.i.C.de erro.calcul.ꝛ ibi bar.ꝛ

52 in.l.i.ff.q̃ senten.sin.appella.rescind.ꝛ ibi dicit † ꝙ fuit
pbatũ me debitorẽ in qnquaginta i vna sũma itẽ i.xxx.
in alia summa sunt octuaginta iudex cõdennauit me in
centũ ẽ error facti dicit ibi tex.s.in.d.l.i.§.i.qḋ ẽ ipso iur̃
nulla vñ Ja.de are.ꝛ Cy.dãnãt gl.in.d.l.i.s.p.d.l.i.§.i.ff.
q̃ sent.sin.appella.rescin.qr ille error q exprimit in actis
videt expressus in sñia.ergo sñia est ipso iur̃ nulla ꝛ hoc
tenent domi.de rot.decl.cxxxiij.ꝛ pau.de liʒa.ꝛ in cle.
pastoralis de re iudi.bal.in.d.l.i.C.de erroi.calcul.dicẽ
ꝙ sunt qdã acta ad q̃ sñia ð necessitate se refert vt petit.
vt.l.si.de fideicõ.liber.c.lʒ bely.de simo.cũ si.isto casũ pa
ria sont esse errorẽ expressum in actis ꝛ sñia ergo erit ip
so iur̃ nulla.sont quedã acta ad q̃ ð necessitate sñia se ñ
refert ꝛ pcedit opi.ꝛ distinctio glo.ꝛ.d.Anto.ego dico
ꝙ opin.Ja.de are.ꝛ ẽt cy.ẽ indubitata veritas ꝛ moue
or hoc mõ naʒ sñia refertur ad acta.l.ait pretor.§.i.l.in
summa.ff.de re iudi.ꝛ si in sñia nõ dicatur.l.iij.C.de sen.
qui sin.cert.quãti.ergo paria sunt siue error exprimatur
in sñia siue non sed exprimitur in actis ergo erit nulla.
Secũdo dicebã ꝙ ẽ casus formalis in.d.l.i.§.i.ff.q̃ sen.
sine app.rescin.ꝛ doc.nõ ponderarũt ṽba illius tex.vbi
dicit putauit iudex qḋ ille due sñie facerẽt cẽtũ ꝛ nõ exps
sit in sñia ecce qḋ putatio iudicis erronea lʒ nõ exprimat
in sñia reddit sententiam ipso iure nullam qr apparet in
actis ð errore. Tertio sñia dʒ eẽ cõformis libello.l.vt fun
dus.ff.cõmu.diui.cũ si.sed libellos ẽ de actis vt hic ergo
sñia refert ad acta lʒ si exprimat ergo erit ipso iur̃ nulla.

53 Quarto † sñia declarat ex actis gl.in.l.si quis ad exhib.
ff.de excep.rei iud.ꝛ in.c.si ꝯfirmat de elec.i.vi.hꝫ in.l.ꝟ
.n.ff.de suspec.tut.ergo error qui ẽ apud acta videt expri
mi in sñia ꝛ sic erit ipso iure nulla vñ error qui ẽ in actis
psumit eẽ in sñia. Quinto taciũ ꝛ expressoʒ eq̃peratur.l.
cũ quid.ff.si cer.pet.si expssus error viciat ergo ꝛ tacitus
Sexto notoria reddũt sñiam ipso iur̃ nullã.c.iter ceteras
ð re iu.c.lʒ bely.ð simo.vñ notoria iniusticia ꝯ iura litiga
toris reddit sñiam nullã sʒ acta transeũt in notoriũ gl.in
c.significauerũt de testi.hꝫ in.c.cũ olĩʒ de ver.signi. Inn.
in.c.ex insinuatiõe de appel.ergo. Septimo ẽ tex.in.l.ait
pror.§.i.ff.de re indi.ergo. ¶ Remanet aliud mẽbrũ nõ
fuit appellatũ sñia transiuit in rẽ iudicatã nũquid psuma
tur p solẽnitate pcessus itẽ opiniones prima fuit opinio
Ioã.gl. qḋ nõ ꝛ hoc sequit hic hec gl. qr dʒ apparere de
illa solẽnitate p istũ tex. Secũda fuit opinio Inno.hic in
additionibus ad glo.suã qḋ si fuit lata sñia corã pte non
appellãte psumit p ea ita vr̃ sentire in.c.cũ in iure de offi.
deleg.ꝛ in.c.bone ð elec.sed hec opinio febricitat si erat
talis actus cause quẽ partes nõ poterãt ratificare p auc.
offerat.C.de lit.ptest.c.de causis ð offi.deleg. Tertia fuit
opinio hosti.aut ẽ lata sñia de recẽti ꝛ nõ psumit aut de
antiquo ꝛ secus tũc qr presumit p antiqtate.c.dilectus ð
offi.ordi.l.si falsus.C.de peti.here.c.lʒ ex suscepto.de fo.
cõpe.in ti.de pac.ꝯstãti.in prin.in ver.sicut ab antiquo.l.

¶ Materie. vide ad huius ꝯclusionis mãʒ io.de imo.in.l. ex diuerso.§. si.ff.solu.mat. bar.in.l. scire in ver.põo de excu.tuto.qui aliquo modo sibi inuicẽ ad uersant.

q in aliena.§.si nõ aduenit.ff.de acq.here.c.duo simul de
offi.ordi.Cy.ꝛ bal.in.l.emãcipatio.C.de fi.instr.ꝛ dicit
ꝙ dr̃ de antiquo qñ sũt elapsi duo anni quib⁹ ẽ lata sñia ð
recẽti dr̃.ꝯ.illud ipo.c.cũ sit romana ð appel.mihi vr̃ ꝙ sit
stãdũ arbitrio iudicis qr nõ ẽ casus.l.ð hoc ar.l.i.ð iur.
delib.c.ð caũs de offi.dele. Quarta opi.fuit cõpostellãi.q
dicit qḋ vbi nõ appellauit ps nõ põt postea dicere ꝙ nõ
ẽ sñia recte nec solẽniter lata ita dixit i.c.bone ð elec.d.i.
refert eũ Io.cal.hic q rephẽdit eũ qr ps nõ põt supplere
solẽnitatis defectũ ergo. Quinta fuit Inn.opi.in.c.cũ i
iur̃ de offi.deleg.ꝛ in.d.c.bone.ꝙ si sñia trãsiuit i rẽ iudi
catã post lapsuʒ decẽ dierũ tũc semp psumit p solẽnitate
eius ex quo ps nõ appellauit.aut alr̃ fuit lata ipsa sñia ꝛ
tũc secus ꝛ pbat in.c.cũ inter vos de re iudi.quẽ tex.idu
cit.J. ¶ Mõ dat sexta opi.oĩoꝝ ð rota.dci.cccccclxxxi.
aut sñia fuit lata ꝯ pñtes vel ꝯ absñtes vere ꝯtumacẽ ꝛ tũc
qr ꝯtumaciã supplet dei pñtia.c.ij.ð arbitr.in.vi.c.veritã
tia ð dol.ꝛ cõtu.tũc psumit p ea alr̃ secus. Sʒ.d.an.dicẽ

54 † ꝙ pñtia partiũ nec absñtia facit psumi pcessum validũ
nisi trãsiuit i rẽ iudicatã ꝛ sic dãnat do.ð rot.sequẽdo qu
tã opi.ꝛ alleg.d.c.cum inter vos de re iudi.in versi.veri
tate gestoꝝ sermõib⁹ puralẽte rite ꝛc.ille tex.ẽ extractus ð
.l.illicitas.§.veritas.ff.de offi.presi.vbi eadẽ ṽba ponun
tur vñ cũ tex.in.d.c.cũ inter vos.dicat ꝙ stamus veritati
ꝛ nõ ṽbis vnde eo ipso ꝙ sñia trãsiuit i rẽ iudicatã gesta
psumont p oĩa vera.ꝛ põderat verbũ recte ꝛ importat

a solẽnitatẽ⁹ ṽbũ recte iportat iustitiã.l.recta.ff.si cer.peta.
ꝛ ibi bar.dat hãc oñium pbat in.l.nã ꝟ colore de inoffi.
testa.l.nõ putauit.§.nõ q̃ulo.ff.de bon.pos.ꝯ tab.ꝛ in.l.
i.§.recte.ff.de edilic.edic.ꝛ ibi ang.vñ ista pclo ꝙ eo ipso
ꝙ sñia trãsiuit in rẽ iudicatã psumit p ea p istã doctrinã

55 † Nũc stat difficoltas verũ idẽ sit in sñia excõicatiõis gl.
Inn.ꝛ alij dicũt ꝙ ñ psumit sʒ ego allo tex.ꝟ i ð.p legitia
documẽta nã ꝟ põit iterlocutoria q̃ dʒ ꝯsistẽ p legitia do
cumẽta sʒ sñia excõicatõis ẽ iterlocutoria ꝟ.ꝙ át sit iterlo
cutoria pbo p.c.sacro ð sen.excõmu.nã illa dr̃ iterlocuto
ria q̃ põt reuocari p iudicẽ q eã tulit.c.cũ cessante ð app.
sʒ iudex q tulit sñiam excõicationis põt eã reuocare.d.c.
sacro ꝟ. sʒ qd in sñia arbitri ꝛ arbitratoris oẽs allegant cõ
siliũ dy.xiij.ꝛ incipit tholomeus.facit qḋ no.dy.in.c.lat
ti.ð reg.iur.li.vi.oẽs in.c.qntauallis ð iur.iur.bar.in.l.si
societatẽ §.arbitroꝝ.ff.p soc.ꝙ psumit p ea.licet.d.ant.
nisi cẽmus in casu qñ petit reduci ad arbitriũ boni viri
qr tũc nõ psumit nisi pbet.l.nõ qcqd.ff.de arbitr.sʒ mihi
vr̃ dicẽdũ aut loqmur in arbitrũ iurio vt in.c.suspectiõis
ð offi.dele.ꝛ i.c.ab arbitris eo.ꝯ.i.vi.c.cũ spãli ð app.cũ
si.ꝛ tũc illud hẽbit dubiũ ꝛ pcedat doctrina doctoꝝ.sed
si loqmur i arbitro dominis secus qr semp psumit qr stã
dũ ẽ sñie arbitri.l.oiẽ pferre.§.stari.ff.de arbi.hosti.in.c.

56 quintauallis ð iur.iur. ¶ † Quærit Inn.verũ stet asser
tiõi iudicis dicit ꝙ nõ qr dʒ ꝯstare p legitia documenta
vt hic ꝛ idẽ dixit io.c.cũ in iure ð offi.deleg.bar.i.l.i.C.ð
rela.ꝛ hoc ẽt dixit in.l.si.qñ app.sit.ff.ꝛ in.l.acta.ff.ð re
iudi.ꝛ in aoc.si qs in aliquo documẽto.C.ð eden.aut iu
dex narrat in sñia ꝙ interuenerũt oẽs solẽnitates pte pñ
te ꝛ nõ reclamãte ꝛ stat assertioni sue aut pte absñte ꝛ se
cus ꝛ mouet ex illa.l.i.C.de rela.doc.referũt solũ euʒ ibi
ꝛ ibi vr̃ ꝙ iudex dʒ referre supiori si dubitat ꝛ dʒ dare p
cessuʒ instructũ ꝛ copiã ptib⁹ vt postea nõ possint dicere
ptes ꝙ iudex male fecerit relationẽ ergo.mouet ẽt bar.p
illã.l.si.ff.qñ app.sit. ¶ Superuenit Io.an.i addi.spec.
in ti.de sen.plat.in.§.vt aũt ver.pone peremptorie refe
rẽdo ꝛ sequẽdo guid.ð suza.in.l.pperãdũ in pa.C.ð iu
di.ꝙ nõ stet assertiõi iudicis p.c.cũ a nobis de testi.ꝛ p
istũ tex.hic in ṽ.p legitima documenta. ¶ Itẽ pbat hic
dũ dicit ꝙ nõ stat relatiõi iudicis nisi in defectu notariꝝ
adhibeãt duo viri ad qd assomerent ꝟ si staret dicto iudi
cis adducit in ar.c.nobilissimus.lxxxvij.di.vbi stat dicõ
cardinalis p excellentiã cardinalatus ita dixit Inno.sin
gulariter in.c.cũ dilectus ð accus.facit tex.sing.in.l.i.de
offi.prefec.

offi.pfec.pto.ff.vbi i cardi.psumit explorata fidei q facit
qd bt in.c.qd sup bis d si.instr.cu si.adducit in 9riu tex.
in.l.vnica.C.de supindi.li.x.vbi no stat dco pfecti ptoris
e ibi bar.dicit canoistas tenere 9riu th danat opi. eoz p
illu tex.ite Ro.singlr in.l.sciedu.ff.de ver.ob.voluit hoc.
stat difficultas veru stet.d.card.adduco bal. in.l.iurisiu-
ridi.C.de testi.vbi tagit ista mat e dicit q credit car. in
sibi comissis sz e ei comissu vt in scriptis ferat snias e c.vt
hic q no credit ei.e rndeo ad.l.i.de offi.pfec.ptor.qz ille
tex.regrit q ille qui assumit ad car.sit explorate fidei sz
no sequit pp h qd credat assertioi sue q opz qd ait pbet
dcm sui.s.p documeta legitima. ¶ Ite no ob.dcm glo.
in.d.c.nobilissimus. qz dicit q credit car.asserenti se lega
tu lz no osidat lras sue legationis illud e qz si pueniit car.
exire curia nisi cu honore legatois.ite litat doctris Inn.
vt credat iudicis assertioi in leuib sz e gl.h i terminis e
allat.i.leuia.ff.de accus.facit i ar.auc. nisi breuiores.C.d
sen.ex pic.recit.c.si.d re iud.in.vi. Dicit hic bal.multum

57, singulr q lz credat iudici in his q sut leuis piudicij ni
hilominus dz fieri aliqua scriptura ad ppetua rei memo
ria e allat gl.in cle.sepe de ver.sig.qd vbi ca e summaria si
e necessaria petitio nihilominus requirit aliq scriptura
facit qd ht in.l. vt fundus.ff.comu.diui. ¶ Et inqstu di
ximus supius qd bar.in.l.i.C.d rela.e in.l.si. qn app.sit
inqstu dixit q si ps e psis vl interuenisse e sic 9 Inno.d.
abb.nihil dicit.ego allo lo.in.d.l.sciedu.ff.d ver.obl.qui
dicit q illa ps vl dissentire e allat.l.sicut §.mihi vr.ff.qb.
mo.pig.vel hypo.solui.poterat allare Inn.in.c.in gene
si d elec.qd in his q sut honorabilia taces vr psentire als
sec gl.i.l.q patit.ff.man.sz mihi vr q male loqt qz vbicu
qz taciturnitas aduenit cu aliq positiuo psuppoit psensu
casus sing.in.l.si filius.ff.ad mace.filius 9pit e scribit pri
q 9pit pr si 9dicit certe vr psentire e sic dicitur dei ibi q si
scribit campsori e accipit lras vr psentire facit q voluit
bal.i.l.macedoniai i si.C.ad mace. e facit qd ht in.l.gal
lus.ff.d pig.ac. ¶ Ite dicit lo. q si ps tacet sup sco e sup
veritate vl semp psentire th postea poterit appellare sed
hoc e falsuz na appellatio psuppoit grauame iputet q ip
si ptt.na danu quod quis sua culpa sentit sibi iputet re
gu.damnum.de reg.iur.in.vi.q qd dicimus ad bar.qui i
quattuor locis danauit doctrina Inn.in.l.i.C.de rela.i.l.
si.C.qn app.sit in.l.acta.ff.de re iud.e in auc.si qs in aliq
.C.de eden.q mea culpa nolo dicere q male loquat bar.
qz e supmus doctor.sz ego dico ad detes eius ipse no in
tellexit qz.d.l.i.de relat. loqt in meritis cae e in iustitia
snie sz nos e Inn.loqmur ad solenitate pcessus na p snia
psumit sed no p pcessu nisi pbet vt dcm.ite qad psume da
solenitate pcessus vez pcessus sit validus si attedit pstitia
pris sz transitus in re iudicata vt voluit singulr ista gl. e e
58 casus in.c.cu iter vos d re iudi.q bar.sonniauit. ¶ Nuc
qrit qd si notarius narrat in instro snie qlr oia ista d qb
a in tex.interuenerut veru credat sibi. dicit Inn.q no qz il
le notarius si potuit scribere illa qz no potuerut interue-
nire gl.fin.in.l.i.C.d si.instr. e iur.ha.fisca.li.x. e ibi doc.
hosti.tz 9 Inn. e dicit q si notarius narrat psonas loca
acta e gesta e postea dicit istis oibus ego interfui crede
tur sibi. Inn.in.c.cu in iure pitus de offi.deleg.dicit qd si
alias notarius narrat ista interuenisse e interueit aucto
ritas iudicis tuc credet pp auctoritate iudicis e hoc vo
luit bar.in.d.auc.si qs in aliq.hi do.instrm istud fit a no
tario actor e scribit psonas loca tpa e alia e dicit oib
his interueisse credit notario si e notarius originarius
cae e facit in simili q no.ide bar.i.l.si qs ex argetarij.§.
ptor ait d.pbibeni.ff.d ede. e i.d.auc.si qs i aliq docume
to vbi d.e qd credit notario origiario ego dubito p tex.i
.l.i.§.si i duob.ff.d secu.tab.vbi dr q si no appet origia
59 le testi n credit exeplo Ite.l.si donatio.C.d dos.dicit te
stator narrat q mihi legauit vt apparet ex quada episto
la q no inuenit si debet illa donatio sz debet fideicomissuz
tm q e c.nihilominus oes secunt Inn. ¶ Extra gl.di hic

60 in si.q no stat assertioi iudicis e c. qrit Inn. pone q si
appareat acta neqz scripta verum poterit pbari p testes
e sic veru appellatioe legitioz documetoz veniat testes
e dicit q sic.c.pueit de testi.cogen.l.i.C.de si.instr.fac.l.
notione.§.istoz.ff.de ve.sig.di.n.ibi q appellatoe istoz
veniat testes Supuenit gof.e dixit 9riu q publica docu
meta sut publice scriptur vn h p litis documeta itelligit.i.
p scriptura.hoc.sequutur Inn.Bar.in.l.eu.C.de testi.du
bitat e in.l.ne in arbitris.C.d testi.seqt gof.lz no referat
gl.in.l.quot.§.si.ff.de testi.q dicit q acta psit pbari p te-
stes. e in.d.l.eu e in.c.qm.C.de here.facit q no.bal.i.l.
scire opz.§.opz.ff.de excu.tut. e in.l gesta.C.d re iud. e et
Pau.de ca.in 9si.xx. e dic ita tenuisse Inn.hic e Jo.an.
Ang.in.l. testiu.C.d test.h tz dumo pbet p testes q acta
sut depdita e q viderut celebrari scriptura de illis actis
e dicit h Inn. e hosti.q acta poterut pbari p pfessiones
ptis.casus e sing.in.c.si Leo. e ibi dici qd dicedu.gl.in.l.
si ptor.§.marcellus.ff.de iudi.q e sing.sm ang.dicit q ex
quo capite iudex tulerit sniaz creditur e stabit assertioi
illius.ego dico q facultas pbadi no e angustada.l.qm
.C.de here.cu q edictu de testib sit pmissoriu q si no repe
tur phibitu qd acta possint pbari p testes q poterunt p
bari q e c.ite e gl.sing.in.c.i.de censi.in.vi.vbi ponuntur
ode actus in qbus no psit interuenire testes sz iste no po-
nitur ergo.sz ego dubito de ista doctrina qz tex.hic dicit
p litis documeta.dico qd no pot restringi ad scriptura qz
de necessitate opus e qd p testes pbet.na ad hoc copellit
iudex eligere notariu ad acta pscribeda e in defectum
duos viros e c.hoc no facit dic hic tex.no stabit assertioi
notarij nec assertioi iudicis nisi p litis documeta pstiterit
no refert se ad scriptura q refert se ad testes e hoc e singlr
qd nemo vidit. ¶ Inno.hic opponit 9 tex.vbi dicit non
credit assertioi iudicis.d.c.ij.de arbi. e c.cu dilectus de
elec.c.cu dilectus de accus. e rndet qd no loquunt in iudi
ce sz in iudicib e sic in plurali sz hic loqt i iudice qz i ore
duoz vel triu e c.c.cu esses de testa.cu si.q stabit dco iudi
cis e scriptoris no cora se sz cora alio iudice e qz n possz
fugi offo testis e offo scriptoris q litat q n credit eis si h
vgeret i vituperiu laude vel honore eoz p.c.si. de testi.in
vi. e c.cu a nobis eo.ti. e oes sequunt. e subdit Inn. q iu
dex poterit comittere examinatione testiu i vno articulo
vt notarius examinet testes vel illi duo viri e i hoc repu
tat istud singlr qtuis tex.hic dicat q dsit fieri hec coram
iudice qz tuc notarius poterit scribere ea d qb fuit ei co
missuz lz no faciat cora iudice.d.abb.allat bar.i.l.eos.§.
61 q sup his.C.de app. vbi dicit q pductio istoz pot co
mitti notario e ide bar.i.l.si finita i.§.iulianus.ff.de da.
infec. e dicit.d.abb.q ista doctris Inn.hz duplice intellm
qz si comittunt ea q spectat ad iudice vt ferre sniaz vel pu
blicare attestatioes no pot qz faceret eu d notario iudice
vn pot. si do comittit ei nudu ministeriu facti e pt comit
tere e no aliud q e ego dico q inqstu.d.abb.allat bart.i
d.l.eos.§.sup his.C.de app.bar.ibi vr tenere 9 Inno.qz
bar.tz qd pductio istoz pot fieri notario lz iudex non
comiserit e sic.d.abb.no itellexit doctrina bar.q.sz vr qd
Inn.melius loquat qz pductio istoz e pbatio.c.cu 9ti
gat de si.instr.sz pbatio dz fieri iudici gl.e sing.in.l.iube
mus.C de liber.caus.facit gl.in.l. inst.C. de iur.fis.lib.x.
tex.i.c.statutu.§.pferedo d rescrip.li.vi.c. ceteru d rescri.
tex.i.l.i.C.de 9di.ob tur.caus.l.si qs.l.eos.C.de testi.cuz
si.c.pleriqz.ij.q.vij. ¶ Ite ang.in.d.l.eos.§.sup his.C.d
app. e in.l.in offerendis eo.ti.expsse danat illa doctrinaz
bar.ite bal.in auc.q supplicatio.C.d pci.iper.offe. e per
illa roez iteqz bal.videre danau opi.bar.ite 9 bar.e tex.
in.d.c.cu 9tigat de si.inst.bar.mouebat per.d.auc.q sup
plicatio vbi dr qd supplicatio pot fieri supiori vel suo as
sessori sz supplicatio no e pbatio q Bar. male loqt e.d.
abb.prius e pessime voluit referre eu e nescit qd garrulet
¶ Et inqstu Inn.dixit qd iudex pot comittere nudu mi
nisteriu facti vt examiatio testiu seqt cu hosti. sed dicit q

a ¶ Credatur.
sibi.vid ad ma
teria docto.in
.c.ad audienti
am de pscrip.
e.l.in donatio
nib.C.d do.
e specu.in ti.
de proba.c.iij.
.d.hoc quoqz
e vide bal.in
rubr.C.de si.
instru. vbi de
hoc late.

alius notari⁹ erit rogat⁹ nō aūt ipse ⁊ ē dictū valdē sing. ⁊ sequit bal.in.l.iudices.C.de fid.instru. ⁊ in.l.ad egregias.ff.de iureiurā. ⁊ in.l.iurisiurandi.C.de testi. ⁊ ocs secūt hosti.ego dico ꝙ illud dictū Inn.pcedit in cā ciui li nō in cā criminali ita dixit bal.cy. ⁊ alij in auc.apud el loquētissimū.C.de fid.instr. ⁊ anchs.in.c.cōsulēte ō offi. deleg. ⁊ ex hoc infero vnū qd ē mirabile ꝙ vbi cā ciuilis eēt ardua nō posset fieri ista cōmissio q equipaf cāe criminali vt p bal.notabiliter in.l.parētes.C.ō testi. ⁊ in.c. cū cāz infra eo.anch.pñ.xxij.alias secūdo ⁊ hostiensis in c.venerabili ō testi.dicit † ꝙ nō pōt fieri cōmissio examinatiōis testiū in cā canonicationis alicuius sancti. Io. an. ⁊ alij poltroni tenēt ɔ̃riū qñ ego legā ibi videbim⁹ sȝ nōne cōfundit hoc p.c.i.de testi.cogend. vbi in cā matrimoniali cōmittif receptio testiū ille ē casus expressus pp periculū fornicatiōis ǵ ⁊ ɔ̃ has doctrinas allo bal. i.l.a iudice.C.ō iudi.ꝙ delegat⁹ ad vniuersitatē causaȝ pōt delegare vnā cāz Itē vnū ministeriū nudū facti ⁊ allegat gl.sing.in cle.i.ō offi. dele.q̃ ē magistra ⁊ adduco casuz in.c.sup qōniōuz i pn.ō offi.dleg.c.fi.ō dol. ⁊ ɔ̃tu. ⁊ ibi p doc.bar.in.l.ij.C.ō iuris.o.iud. ⁊ in.l.ij.C.ō neg.

63 gest. ⁊ Inn.in.c.ex parte a ō testi.vñ dicūt † ꝙ iudex pōt delegare vnū articulū maxime qñ sapit nudū ministerū ⁊ allego bar.in.l. hec snia ō testa.tut. ⁊ i.l.vxori.ff.ō fal. bal.in.l.iurisiurādi.C.de testi. ℂ Et in qñtuz dicit hosti. ꝙ notarius cui fit cōmissio nō pōt eē rogatus ō hoc ego dico ꝙ voluit bal.in.d.l.iudices.C.de fi.instru. ⁊ in.d.l. ad egregias.ff.ō iur.iur.referēs hosti.hic sȝ Bar.in.d.l. vxori ⁊ in.d.l.hec snia tȝ ɔ̃riū qñimo notarius ille poterit eē rogat⁹ ō cōmissiōe sibi fcā bal.in.d.l. iudices refert bar. ⁊ dicit ꝙ tutius ē ꝙ alius scribat vel dicit aut est cā ardua ⁊ pcedat ꝙ dicit hosti.al's secus. ℂ Itē hosti.dicit ꝙ lȝ iste tex.dicat duo ydonei viri nihilomin⁹ debēt eē bone fame ⁊ honeste vite nec sufficit idoneitas ⁊ hoc q infamib⁹ hec officia nō pant c.infamib⁹ de reg.iur.li.vi. ℂ Itē hic dr̃ vt fidelr cōscribāt penes infamē nō ē ɔ̃sumptio fidelitatis ǵ bñ credef honesto viro adeo ꝙ dicit gl. singu.in.l.i.§.i.ff.de rinis ꝙ honesto viro remittif cautio ang.in.l.i.C.ō eo p quē fac.er.dicit ꝙ bonus vir reputaf fidelis glo.in.l.i.§.fi.ff.si quis ius.c.ij.de ope.no.nūc.bal.i c.sanctoꝝ ō pscrip.cū si.vñ vbi nō sūt bōi mores nō ɔ̃sumif fidelitas.c.forus de ver.sig.ǵ.facit tex.in.c.i. de cler. p saltū pmo.hosti.in.c.ferte snie de vol. ⁊ ɔ̃tu.dicit ēt ō bal.ꝙ requirif ꝙ isti duo viri ñ debeāt eē suspecti ptib⁹ glo.sing.in auc.de trien. ⁊ semis.§.ꝙ seqf ⁊ fm illam doctrinā Inn.ꝙ possit fieri cōmissio receptiōis testiū sequit ꝙ nō ē actus iudiciarius ǵ poterit fieri die feriato ad am

64 pliasonē.l.dies festos.C.de fer. ⁊.c.i.eo.ti.ǵ. ℂ † Itē q̃rit hic hosti.vtrū isti duo boni viri debeāt iurare ꝙ fideliter cōscribēt acta dicit ꝙ nō q si ē iuf cautū nec ē officiū publicū dicit abb.antiquus ꝙ cautius ē ꝙ iurēt dicit.d. abb.siculus qd debēt iurare q assumunf in locū testiū ar.l.domitius.ff.de testa.sȝ testes tenenf iurare ǵ ⁊c. ego dico ꝙ subrogatū sapit nāȝ eius in cuius locuz subrogaf .l.certi cōdictio in pñ.ff.si cer.peta.c.i.vt lit.pend.c.precipimus.lxxxiij.di.sed isti duo viri assumūf i locū notarij qui tenef iurar.ergo ⁊ isti iurabūt. ℂ Et in qñtū iste tex. dicit duo idonei viri vr excludere feminas per.l. scripturas.C.q potio.in pignor.habean.in ver.triū viroꝝ q testificatio triū viroꝝ eqpaf publico instro ⁊ excludit feminas q animal variabile.c.forus de ver.sig. ⁊ ibi gl. circa fi.tex.in.l.i.ff.de legi.dicit ꝙ lex ē comune preceptū viroꝝ ⁊ ibi bar.no.dicit ꝙ nō ē mulierū ⁊ dic̄ ꝙ mulieres nō pñt introducere cōsuetudinē tetigi singlr in rep.cle.i. de elec. ⁊ dānaui bar.allegādo gl.sing.in.l.fi.C.ad.l.iul. repetun.ǵ ⁊c.facit in ar.c.dilecta ō maior. ⁊ obed. Bal. hic tȝ ꝙ isti duo boni viri tenēf iuraf vt dixi supius ⁊ monef a simili q notarius ⁊ miles armularius ⁊ alij in pa. officij.iurāt exercere officiū suū fideliter ⁊ allat gl.sing.in .l.milites.ff.ex qui.cau.maior.vbi ē pulcherrima gl. allaf

loquif quo ad priuatos sing.gl.in.l.eos.C.de offi.mag. mili.ergo sȝ ego dico ꝙ istud simile nō militat q vbi ē dare instātiaz cessat ar.a simili a gl.ē sing.in.c.sicut vrget ij.q.i.facit gl.in.c.cōstitutionē de reg.iur.in.vi. ⁊ in.c.in penis eo.ti.deinde bal.allat in ɔ̃riū gl.in.l.i.in pñc.ff.de ven.inspic.dicit ꝙ isti duo boni viri succedūt i locū notarij seu tabelliōis ǵ tenenf iurare.s; ego dico ꝙ nō seqf q isti sūt duo ⁊ illa pluralitas vitat iuramētū ⁊ ɔ̃ illud ꝙ .s.dixi. ℂ Dicit ēt Bal.ꝙ isti duo ydonei viri sūt scribe nō aūt notarij ⁊ inducit ad statutū ꝙ si statuto cauef ꝙ si notarius ⁊c.puniaf pena manus nō hēbit locū in istis duob⁹ bōis viris ergo.nā ille dr̃ notarius qui a principe

65 creaf Inn.in.c.cū te.de re iudi. ⁊ in.c.p.tabellioꝝ.de fid. instr. ℂ Itē dicit hic bal.vnū admirabile † statuto caue tur ꝙ iudex dēat inqrere ꝙ tūc inquisitio ē qd extraordinariū vt.s.dixi iudex incipit inqrere de incendio notario ɔ̃ aliquē deinde supior cōmitit alicui istā inquisitionē q absoluit illū ab incendio iste ɔ̃ quē inqrebaf vult agere ɔ̃ illū primū inquisitorē vtrū possit ⁊ vr ꝙ nō q rōne officij fecit vñ Cy.in.l.sancimus.C.de iudi.dicit p inquirēs excusaf si crimē nō ē pbatū ita bal.i.l.obseruare.§.pficisci.ff.de offi.pcōsul. ⁊ in.l.ij.C.si ex noxa.caus.agat.l.qui accusare.C.ō edē.l.nō ignorat.C.ō fru. ⁊ lit.expens. ⁊ i.l. athlete.§.calūniator.ff.ō his q no.ifam. ⁊ ibi ang. ⁊ bal. in.d.l.sancimus.C.de iudi.dicit al's in.c.i. de dol. ⁊ ɔ̃tu. ⁊ dixi ego in.c.accedēs de accus. ⁊ dico ꝙ Inn.in.c.cuz

66 clamor de testi.dicit † ꝙ lȝ post publicatū pcessuz nō possint pduci testes cle.ij.de testi.cū si.nihilominus iudex ingrens poterit q nō ɔ̃sumif calūniari sȝ ɔ̃ hanc machinā ē casus in.l. seueriter.C.de trāsac.tut. ⁊ ibi bal.vbi iudex male ingrēs facit litē suā ǵ dānat opi.oiuz. bal. dicit hic

67 vnū verbū aureis lfis scribendū ꝙ ē qdā calūnia ɔ̃sumpta ⁊ quedā vera a prima excusaf ingrens tex.sing.in.l.si miles .§.mulier.ff.de adulter.a manifesta ⁊ aperta nō excusaf i grēs sȝ pōt agi ɔ̃ eū daf nūc pcipuus intellȝ ad.d.l.seueriter tenc mēti q insiniti doctores indicabūt fm illā.l.seueriter q nemo illā allat hic nisi bal. ⁊ hoc est singlr verbū

68 ⁊ mirabilissimū. ℂ † Qrerit hic Inno.vtrū isti duo viri debeāt ambo scribere ista acta q plures arbitri dēt oēs pnūciare aut nullus.l.nō cogenf.§.si plures.ff.de arbit. dicit hosti.ꝙ sufficit si vnus scribat ⁊ alter se subscribat ar.l.duo ex tribus.ff.de re iudi. ⁊.c.ab vno eo.ti.in.vi.dicit ēt Inn.ꝙ isti duo viri poterūt eligere aliū q scribat ⁊ ipsi se subscribēt vt pōt notari⁹ q p aliuz ɔ̃t scribere subscribēdo se vt in auc.de tebel.§.fi.host.dānat hoc per.c. pe. ⁊ fi.de fi.instr.q est electa industria persone.c.fin.de offi.delegat.l. per hanc.C.de errogat.mili.anno.lib.xij. ⁊ in.l. nulli.C.de epis. ⁊ cleri.gl.sing.in cle.i.de vi. ⁊ honest.cler. singularis fm.d.car.in.cle.i.de iureiuran.in.v. p manus nfas ⁊ doc.cōiter sequitur hosti. Dicit hic.d. abb.ꝙ dictū Inn. pbaf in.c.inter dilectos ō fid.instr. ⁊ dicit ꝙ iō illud instruz redditū ē falsū q vnus scripserat ⁊ alius subscripserat ⁊ dicebaf ꝙ vnus scripserat ⁊ subscripserat iō fuit falsū ǵ a ɔ̃rio poterat hoc fieri. Sȝ circa hoc ego q̃ro qñ ostēdāt ꝙ erat electa idustria pprie psōe q industria hr̃ in sciētia ⁊ in virtute data lectura alicui doctori nō pōt alteri delegare ɔ̃simili vñ mihi vr ꝙ non sit electa idustria persone quia in scribendo nulla est industria nisi diceretur ꝙ ipsi deberent scribere. ℂ Dicit

69 enim hic Inn. † testis vacillat qd dȝ facere iudex dicit ꝙ iudex dȝ dicere notario vt scribat ꝙ vacillat q dȝ iudicare fm allata ⁊ pbata q si scriberet ꝙ falsum dixerunt ⁊ ferreref snia ⁊ appellaref iudex supior q ignorat vacillationē posset infirmare sniaȝ videns ꝙ ille testis testificatus ē p illo.nā dicit supior ꝙ nō iudicabit ille iudex fm allata ⁊ pbata ⁊ sic seqnf illud piculū ⁊ dicit Io.and. ꝙ ēt in foro ɔ̃scientie ille iudex tenebif ad dāna istius ɔ̃ quē est lata sententia.quia passus est dānum pp negligētiā ⁊ bestialitatē illius iudicis.hoc dictū ponit Inno. ⁊ oēs in.c.cāz q̃ ō re iudi. ⁊ oēs in.c.i pstitia de renunc.d. abb.

a ℂ A simili. adde lu.o.pō. in.l.ug.§.hec autē de dam.i.61 fec. ⁊.n.alex.ō imo.in.l.iura. de legi.

abb.in.c.cū bertoldus de re iudi. & in.c.afferte de psūpt. bar.in.l.iustine.ff.de his q not. infa.in h.verbis vbi nullā facit mētionē de Inno.dicit qd vult praticare.l.iij.i pn. ff.de testi.in v.tu magis scire potes &c.vbi dicit q cautel la ē pp metū sindicatus qd iudex appōat apud acta q̄re nō credit eis qz vacillāt vel qz falsuz dicāt & voluit bal.i .l.magistratus.C.qn̄ puo.nō est necess. & oēs colligūt ex dicto Inn.q iudex pōt moueri ad iudicādū ex his q̄ nō sūt scripta in actis ex suggestiōib⁹ 9fessionib⁹ &c.vt dixi. mus i pteritis lectiōib⁹ dicit hic.d.car.se vidisse in facto & n̄ ē bn̄ dcm̄ qd iudex dēat moueri ad iudicādu ex act. c.pastoralis.§.qz vo d offi. deleg.ang. & alij in.l. a diuo pio.ff.de re iudi.als de ritu nup.pe.de anc.in.c.§.de reg.

70 iur.in.vi.tetigi melius q̄z aliqs in.d.§.qz vo † pbatū est homicidiū 9 te iudex in veritate scit qd nō fecisti qd faci et vid ibi & ibi dicit Io.cal. q dicit q iudex exonerat se sz ego dico qd.d.car.n̄ intelligit nō sz iudex videt istū va cillārē & iudicat mouet ex actis 9.d.car.n̄ bene allat nec mouet bona rōe ¶ De ista vacillatione hr̄ d emendat. iusti.C.in prin.vbi bal.colligit ar.qd testes nimis obscu re dponētes dicūt vacillare q ē mirabile v̄bū sic qd hr̄ iiij.dist.§.erit aūt lex. & §.criminis.v.di.vbi positio vnius obscura ē captiosa hr̄ in.l.q falsa.ff. de testi.in.c.cū eccle sia sutrina d caus poss. & pprie.c.sup his de peni.l. nullū .C.de testi.cūs in.l. psbiteri.C.d epis. & cleri. & ibi bal. q testes vacillātes dēt torqueri & hoc supplet ad Inn. & oēs p illū tex. & d vacillatiōe hr̄ in.c.lras d rescrip. & dixi in.d.c.cū ecclesia sutrina & bal.in.l. nullū.C.d test. & dicūt testes vacillare si deponūt vnū & eūdez pmeditatū smōez tex.i.d.l.nullū d emēda.iust.C.i pn. & ibi bal. Itē variatio ē pmissa sz gof.i.c.cū eccl'ia p tex.in.l.nō nūq̄z .ff.d col.bono. & ego dico q ē pmissa variatio ad dilucī dādā v̄itatē nō apud iudiciū ptiū vt hr̄ in.iij.de aia pp di uersa fantasmata gnant i nobis diuersi itellus sz bal.i.l.

71 i.C.de his q aū apt.tab. ¶ Itē dicit Inn.sing.† q nota rius d cōmissiōe dz scribere q testis vacillat⁹ seqt sali.in .l.q falsato d testi.C.bal.in.l.psby.C.d epis. & cle. & i.d.l. nullū.C.d testi.ego dixi pridie i lectura mea in.d.c.cū ec clesia sutria q ibi ē casus i.v.corā auditorib⁹ vacillarūt q̄ sz nūqd dr̄ vacillat testis q temere depōit bal.in.d.l.p sbyteri.dicit q sic sz nō ē talis vacillatio,q posset torq̄ri ita intelligit tex.i.l.d minore.§.tormēta.ff.d q̄stio. ¶ Itez dicit Inn.q iudex dz mādat notario q ipse scribat q te stis vacillat ipso teste pñte & audiēte qz sua iterest & sic lo qt casū quo testis vēit puaiēdus. & dicit q oimō notari⁹ dz scribere q vacillat eo obsīte & dicit hosti. q dz scribe re istā vacillatiōez anq̄z pcedat ad vlteriora & dic̄ Ina. q nō dz iudex iudicare hāc vacillatiōez pti pp rixas ar. l.eq̄ssimū.ff.d vsu. & .l.si qs igenuū q̄ in ciuilibus.ff.d cap. & postlimi.reuers.cā h.d.car.hic dic̄ q vidit dubitari d facto qdā notarius nō rogatus igessit se ad scribēdū acta vtrū habis ei fides dicit q si ptes sciētes & iudice sciēte nō 9dixerūt dat fides ipsi notario sz saiua reuerentia qz hec 9stitutio hic dat formā q iudex eligat notariū non eligit ergo & nō ob.illud ptes sciētes &c.q 9stitutiōi p hibitiue ptes nō pñt renūtiare vt bal.sing.i auc.iubem⁹ .C.de iudi. & i.l.n.§. & siqdē.C.d iur. dlib. & in.l.vnica in prin.C.de caduc.tol. & refert Ja.de are. q vbi 9stitutio apponit formā semp cogūtur ptes suare & ēt iudex dixi l.c.cū dilecta.d rescrip.ad plenū ergo. ¶ Itē dic̄.d.car.

72 † statuto cauet q nullus notari.sine lia cōis possit scribe re acta corā iudice nō supposito iurisditiōi cōis qdā no tari⁹ n̄ hñs liaz scripsit acta corā vicario epi vtz valeat vidit dubitari d scō q n̄ valēt acta data validitate statu ti.sz data inaliditate valēt ego dico q aut ille notarius ē subdit⁹ cōitatis & ciuitas pt pꝫhibē suū subditū cāus ē sin gulis i.l.n.ff.d dec.ab ord.faciē. & pōt adduci qd hr̄ i .l. si qs curialis.C.d epis. & cler.p quē tex.dicit bal.post alios q bn̄ficiū pueniēs ex statuto pōt statuēs denegare n̄ subdito 9.d.car.in n̄.h circa hāc notā nescit qd garulet qd illa acta n̄ teneāt n̄ scribūt ab illo pꝫhibito sz ego dico

q statutū illud nō tz qz 9dere statutū ē iurisditiōis gl.in .l.i.de iur.o.iud.ff.tex.in.c.a nobis de sent.excō.c.ij.de cō sti.in.vi.bar.i.l.oēs populi.ff.d iust. & iur. Inn.in.c.cū ac cessisset & in.c.cā oēs de 9sti.sz laicus nō hz iurisditiōez i vicariū epi q̄ nō pōt facere statutū. & si dicat spālr hoc est verū ego dico q ēt gnālr nō pōt casus ē sing.in.c.eos d i mu.ecc.in.vi. & ibi plus dic̄ Io.an.q epūs pt cogere iudi cē laycū ad declarādū statutū suū ne noceat clericis ergo.

73 ¶ † Queriū h Inn.si registrata ē 9missio iudicis apd ac ta & 9stitutio pcuratoris vtrū sufficiat expmere substātiā & effcm̄ an oia v̄ba apd acta & vtz 9pellat ondere & ede re origialis dicit q sufficit pōere in breuitate pncipiū & finē & q nō tenet āplius edere.Sz dicit hosti.q ex breui tate causant lites & obscuritates sō cautela est vt oia v̄ba exprimant mihi vr̄ tex.in.l.fideiussores §.p aurelio.ff.d fideius.in v.ispiciēdus & in.l.si qs stipulet stichū.ff.d v̄b. obliga.c.preterea de dila.c.sicut de extraordi.c.coram i.v.tenorē & vi v̄boz iuētes. & quodlibet v̄bū appositū instrō apponit cū ministerio bal.in rub.C.d 9hen. emp. in.ix.col.allat.l.si qs ita stipulat⁹.ff.d vsuf. & dicit bal.in l.lecta ē.ff.si cer.pet.a.q totū instrz dz registrari facit qd hr̄ p bar.i.l. q rome i.§.duo fre i.vi.q.ff.d v.ob.facit q hr̄ i.l.sciuisse.ff.d legi. & i.c.9tingit de fi.instr. & gl.in.l.i. ff.q met.caus.q sillaba nō ē supflua & incōsiū dicit Inn. q nō cogit aplius edere origiale 9dicit sibi.qz si non dz registrari nisi effect⁹ puilegij ex isto q̄ seqt q si qs debe bit vti illo istro dz edi ad hoc vt possit exiēdi 9. Et 9 eius adducit ipemet Inn.sing.in.c.cū i iure de offi.deleg.vbi dicit qd pductio puilegij fcā apud acta n̄ ē primilegiū sz tēor puilegij ē ips puilegiū q̄ dēbat edi ipsum priuilegiū facit qd no. Inn.in.c. innotuit de eo q fur.ord.suscept.d. abb.9cordat aut fuit registratū p notarium aduenientē auctē iudicis & aplius nō ē edēdū.aut ē fcā registratio so lū a notario & tūc secus & ita pcedāt opiniones. Sz rū pit sibi caput qz pductio istri non pōt p notariū fieri nisi iudicis auctē vt dixi heri qz ē pbatio pductio istri vt ad plenū ondi & dz fieri iudici & nō notario ergo non potest

74 fieri notario ista pductio instri. ¶ Dic̄ ēt hic Inn. † q filius ē 9cistata iudex delegat⁹ non tenet cōpellere edere instri delegatiōis nec pcuratiōis istrm̄.do:.hic dilatāt sinibrias & allant distictiōez bar.i.l.iz.C.de pcu.q dic̄ q dant quinq exceptiōes.prima ē tu nō potes eē pcur.aūc n̄ loqmur in suo q nō pōt eē in iudicio p se nec p alio qz d iure ciuili nihil ē.l.qd attinet.ff.de reg. iur. ista exceptio semp pōt opponi idē i excōicatio aut oppont talis excep tio 9 talē q pōt eē pcurator p se & non p alio vt ē miles. l.filiusfamilias.§.miles.ff.d pcu. & si ps patis illū eē pcu ratorē & lis ptestat nō pōt postea oppōi gl.in.d.§.miles adde q idē i aliq̄ accusato vt p gl.sing.in.l. reus crīs.C. d pcu.scda exceptio tu n̄ potes eē pcurator i hac cā vt i cā criali vbi qs n̄ pōt eē pcurator.c.veniēs & ibi dixi d accu. nihilominus si cōparet & lis ptestat nō pōt postea oppo ni gl.ē sing.i.c.i.de iudi.li.vi.Tertia tu nō cauisti d rato. ista semp oppōi pōt.l.pōponius.§.rati.ff.d pcu. & ibi no tat.q̄rta exceptio.Quita tu nūq̄z fuisti 9stitut⁹ pcurator pōt oppōi post litē ptestatā qz p eā reddit nullū iudiciū & dic̄.d.abb.hic q lz actus gesti nō valeāt nihilominus gerēdi valēt allat gl.in cle.sepe d v.sig. & gl.in.c.i.i v.ab

75 sentia d elec.li.vi. q dicit † aliqs cōparuit i iudicio vt pcu rator meus & ptestat lis & ego nō oppono nec po.dic̄ ibi gl.qd iudex pōt facere docere de mādato ne iudiciū corā eo sit delusoriū q̄ illa gl.nō dz allari qz loqt in iudice & n̄ in pte. & p illa gl.ē casus sing.in.c.cū cāzq d iudi. ¶ Et iq̄ztū dicit.d.abb.q q̄ ad actus gerēdos pōt opponi per gl.i.d.cle.sepe.nō bn̄ loqt qz ita dēbat dicere aut exceptio hz cāz successiuā & sp oppōi pt.l.i.ff.d fer. & ibi ang. & Ja. bu.i.l.si adulterā.C.d adul.archi.iij.q.vij.i sūma.iij.q.ix. c.lothari⁹ Ja.bu.in.l.elegāter i.§.si qspiā.ff.d 9di.indeb. ant.de bu.in.c.dilectus de rescrip.anch.in cle.cāz de ele. Bar. & ang.in.l.vrānius.ff.de fideius. & in.d.§.si qs post Pe.de anch.in repotatis.l.nulli.C.de iudi.d.ant.in.c.

a ¶ Vacillat vide de hoc lō fra.i.ver. istro rū & bal. & oēs doc.i.l. psbite ri in.i.col.C.d episco. & cle. & vide nouissi mos scrib.hec oia referētes.

ptiõsb⁹ ex libris ⁊c. vt ẽ i hoīe. nã multa mẽbra simul iũ
cta tẽdũt ad eũdẽ finẽ ⁊ reddũt pfectũ cõpositũ. itẽ ex di-
uersis cordis tẽdit ad vnã melodiã gl. i. l. ij. §. i. ff. ð excus.
tut. c. cũ dilect⁹ ð succes. ab itest. ⁊ dicit eẽ casũ sing. i. l. q
finiã. C. ð pe. i. v. ad eũdẽ finẽ itẽ allẽt gl. i. l. iij. §. eiusdẽ. ff.
de testi. lo. ɔsi. xxv. Pe. de anc. ɔsi. cclxv. Inn. ɔsi. cxxxvi.
bar. ɔsi. xxxxi. ⁊ clxi. ⁊ cxxvi. abb. ɔsi. xli. ¶ Itẽ dicit qð sta
tur libris antiqs ad probãdũ fines. si dicat. qr tex. loqt i plu
rali nũqd hẽat locũ in singli bal. i rub. C. ð pba. refert di
stinctionẽ Nic. de mat. vbi dicit qdã libri sũt q reputant
libri autẽtici ⁊ qdã in qb⁹ describunt redditus ⁊ pĩetuã ⁊
tũc aut isti libri reseruãt p publicos custodes ⁊ i loco secu
ro ⁊ tũc aut illi libri exercẽtur circa hoīes illi⁹ territorij
aut circa hoīes alterius territorij. Primo casu faciũt fidẽ
als nõ. l. argẽtarius. ff. ð eden. ⁊ allẽt tex. istũ. sunt aliq li
bri q obseruãt p libris vt libri legũ ɔsuetudines feudoꝝ
⁊ alij autẽtici ⁊ isti vbiqz obseruãt itẽ sũt aliq libri colle
ctaꝝ vt dicẽdo iste liber fuit virgilij iste fuit aristotelis ⁊
ipsis dat fides faciat qð voluit bal. i. l. ɔueticulã. C. ð epis.
⁊ cleri. ⁊ i auc. q̃s actiões. C. de sac. san. ecc. ⁊ Inn. i. c. qd
p nouale i antiqo ⁊ i. c. veniẽs de ver. sig. in. vi. ⁊ in. c. cũ
cam de iure. calũ. facit. l. census ð pbat. ¶ Item dicit hic
p libros antiquos ⁊ c. gl. hic loqt de hac mã ⁊ allẽt tex.
i. c. ad audiẽtiã de pscrip. vbi pbat hec mã facit. l. census
ff. de pbat. gl. i. c. si papa ð puileg. li. vi. ⁊ i. c. cũ oliz de cẽ
sib. ⁊ qð hr in. l. finalibus. ff. fin. regun. gl. i. l. cũ aliqs. C. ð
iur. delib. ⁊ qð hr i. l. optimã. C. ð ɔben. ⁊ cõmitte. stipul.
archi. xvi. q. iij. c. iter memoratos ⁊. xvi. q. i. c. si plures. ⁊
p oẽs hic. ¶ Dicit hic Io. an. post hosti. qð illud ẽ veꝝ
vbicũqz illi libri custodirẽt in publica ⁊ fideli custodia
vñ nõ sufficit qð sacerdos scribat i libro pochie sue illos
ɔfines sz opus ẽ qð scribat in libro publico. ⁊ fideli. dicit
4 hic. d. abb. † qͥ si repirẽt liber talis in camera cardinalis
scripta manu ipsius qð tũc stabit illi scripture ita dicunt
doc. i. c. ad audiẽtiã ð pscrip. sz dicit ipse. d. abb. si aliqs ẽ
i possessiõe illius ville ex q̃ agit ð pindicio ipsius nõ stabit
dcõ ipsi⁹ cardinalis nec epi. hosti. hic ⁊ Io. an. dicũt qð si
custodit illa scriptura in loco publico stabit illi scripture
als secus. Ego dico qð dz attẽdi q̃litas cardinalis ⁊ epi.
qr si ẽ sancte vite staret scripture sue. qr nõ ẽ psumptio qð
mẽtiat glo. xij. q. i. c. expedit. l. titio fundus. ff. de ɔdi. ⁊ ð
mon. c. lugdunẽsis. ix. q. iij. pbat i. c. i nr̃a ð pcur. vbi nõ ẽ
psumtio qð bonus vir mẽtiat. c. ij. ð no. op. nũ. c. i. ð cle. p
sal. pmo. facit qð no. bal. i. c. sanctoꝝ ð pscript. qð hõs si
des cũi ex dcõ hoĩ viri ang. i. l. i. ff. ð eo p quẽ fac. ẽ pbat
p tex. mirabilẽ i. l. si a hõc fidei. ff. o rei ven. ⁊ ibi ang. gl.
sing. i. c. nobilissimus. xcvij. di. qð stat. d. card. dicẽtis se cẽ
legatũ host. in. c. finẽ liti. ð do. ⁊ ɔtu. d. an. in. c. postrẽo ð
app. Itẽ stat epo vt testi in cã sue ecclie. c. insup. c. tua ð
testi. ⁊ in cã sue ecclie stat. c. ex pte ð vbo. signi. facit qð hz
in. c. cũ vẽissent de iud. q̃. d. abb. nõ recte rñdit. sz qd i scri
ptura regis dicit nico. de mat. in. l. exceptio ecõuerso. C ð
5 pbat. † qͥ stat scripture regis ⁊ qr ita ẽ rex in regno sicut
ipator i vniuerso refert bal. d. l. exceptio. ⁊ notat p doc.
in. c. ad nr̃az ð. eo. ⁊ plus dico qͥ fortasse doctrina host. i⁊
Io. an. i q̃tũ dicũt qͥ vbi isti libri custodiũt sub publica
⁊ fideli custodia voluit nic. ð mat. in. d. l. excep. C. ð pba.
⁊ bal. refert vt dixi. ð. Ego dico qͥ ñ recte loquunt p istũ
tex. nã hic dr qͥ litatiões diocesuz pbãt p libros antiq̃s
qr ɔcurrit pluralitas libroꝝ ⁊ antiqtas. g̃ nõ ẽ necesse qͥ
interueniat custodia si sũt plures q̃ pbãt ⁊ adduco text. i
ti. ð pac. ɔstãtie circa pn. i v. sicut ab ãtiq̃ vbi ẽ casus sing.
sz bal. ibi qͥ in molẽdinis i ɔmoditatib⁹ aquaꝝ ⁊ in pa
scuis bestiaꝝ stat ãtiqtati facit. c. dilectus. e. si duo simul ð
offi. ordi. ⁊. c. iz ð fo. ɔpe. c. ad audiẽtiã ð pscript. vñ dicit
Ia. bu. aiber. bal. ⁊ alij i. l. cũ aliqs. C. ð iur. deliber. vbi ẽ
gl. insiñ dcñ ẽ actũ bononie dic ibi gl. qͥ nõ pbat cẽ scr
ptũ bononie dicũt ibi scribẽ. qͥ hoĩes illius loci sunt ⁊ pt
sumit illius diocesis sz quo ad extraneos ẽ secus limitã.
nisi cẽnt q̃plura insrã qr tũc pbãt p. l. i. §. si. ff. ð flu. voꝝ

6 lũt ẽt in. l. optimã. C. de ɔbẽ. ⁊ comit. stip. † ¶ Itẽ dr ħ
stipulatiões ⁊c. pbat qͥ diocesis sũt diuise ⁊ limitate di
cit hic gofred⁹ † qͥ sepe dioceses diuidũt p castra p siluas
p villas p flumina p valles ⁊ similia. dicit hic tex. p libros
ãtiquos vel alio mõ dicit hic bal. nõbi liter alio mõ. i. p
recognitionẽ. sz ego dico qͥ nõ põt pindicare diocesis p
cognoscẽdo dicamus qͥ vbicũqz ẽ dubiũ tũc stat ⁊ si nõ
cẽt dubia limitatio diocesis tũc secus. c. audiũ ð elec. c. cũ
dilec. ð ordi. cognit. cx. in. l. vnica. C. de ɔfess. pan. ð cast.
7 ɔsilio. i. tex. in. c. i. ð dol. ⁊ ɔtu. ¶ Itẽ dicũt ħ doc. † qͥ li
mitationes diocesis nõ pbãtur p famã nisi ɔcurrẽtibus
alijs admiculis sz salua pace q̃dã ẽ fama ãtiqua q̃dã re
cẽs p antiq̃ pbat diocesis gl. i. l. at q nũ. §. q me absẽte. ff.
ð nego. gest. ⁊ adduco ang. i lectura paduana vbi ð illa
gl. exclamat ⁊ in. l. titius qb. mo. pignus vel ypothec.
sol. bal. in. l. qdã in suo de ɔdic. insti. ecclesie romana ẽt
pbat se cẽ dñaz terraꝝ bal. in. l. cõuẽticulã. C. de epis. ⁊
cleric. allẽt Inn. in. c. cũ cãz de iure. calũ. ⁊ refert bart.
dixisse qͥ fines pbãt p famã ãtiq̃ bald. in. l. quo. ⁊ in. l.
cũ sup. C. de rei vẽdi. ⁊ qͥ iste tex. loq̃tur ð fama ãtiq̃ pbat
nã tex. ipe eq̃pat libros ãtiq̃s testes ⁊ famã sz p libros ãti
quos pbant fines itẽ p testes g̃ ẽt p famã ⁊ sic loqt in fa
ma ãtiq̃ ex quo eq̃pãt ista tria nã fama pbat dñiuz vt gl.
i. d. l. at q nũ. §. q me absẽte. aut loq̃mur i fama recẽti ⁊ tũc
ñ pbat gl. ẽ i. l. ɔprietatẽ dñiuz. C. ð pba. vbi dic pbat p
famã recẽtẽ ⁊ ibi Ia. ð are. ⁊ bal. referũt. cautela ẽ qͥ ad
uocati articulẽt p famã ⁊ testes facit tex. i. l. iij. §. diuus. ff.
ð testi. pbat. ð fama recẽti hi i. c. veniẽs. I. de testi. ⁊ i. c. i. I.
ð app. bar. i tractatu suo ð gelphis ⁊ gebel. dic mirabilit
8 † qͥ p famã nõ pbat qͥ qs sit gelphus aut gebellin⁹ bar.
ɔsi. cxi. nõ pbat p famã adulteriũ bar. ɔs. xli. qͥ officialis
nõ põt põere ad tormẽta p famã. ⁊ dicit qͥ dz interuẽire
aspectio officialis ⁊ mala fama pe. de anc. i. c. si. ð app. vi
9 di dubitari † qdã ludunt inuicẽ sine pecunijs ad taxillos
⁊ vnus vicit duo milia ducatoꝝ ⁊ ille facit lras cãbij. il
le pp illas lras fecit illũ victũ poni i carcerib⁹ ille icarce
ratus dicebat qͥ fuerat abaratus ⁊ pbabat p famã ego
allẽaui sali. i terminis. l. ea qdẽ. C. de accus. q dicit qͥ suffi
10 cit famã in talib⁹. ¶ † Et no. qͥ lz i spũalib⁹ dẽat oñdi ti
tulus. c. ordinarij ð offi. ord. i. vi. c. bñficiũ q ð reg. iur. eo. li.
faitit nisi possedi. s. p spaciũ decẽ ãnoꝝ. Inn. singlr i. c. il
lud ð psump. ⁊ sũt duo soli tex. in. l. si fili⁹. C. ð peti. here.
⁊ i. l. q i aireã. §. qͥ si nõ abierit. ff. de acq. here. d. car. in. c.
reqsiui ð testa. ⁊. d. Io. de imo. in. c. officij ð testa. bal. in. l.
cogi. C. ð peti. here. arch. in cle. i. ð puileg. vbi dat hãc do
11 ctrinã. ¶ † Itẽ q̃rit hic. d. car. verũ hẽat locũ iste tex. si li
bri sint in carta mẽbrana an in carta bũbacina ⁊ dicit qͥ
nõ ẽ curãdũ. l. libroꝝ. ff. de le. iij. si tñ loq̃rẽt i libris nõ hz
locũ i cartas. l. libroꝝ. l. carte. ff. de le. iij. And. barbatia.

1 **Causaz matrimonij.** † Re

pbatur matrõe p q̃s virginitas pbata fuit. h. d. sz

oẽs ⁊ ẽ cõis diuisio ɔsulatio ⁊ rñsio. Dr i sub

scriptiõe epi ⁊ cuidã archi. ⁊ merito qr cã mrimonialis
ɔnumerat iter ardua ⁊ iõ cognitio spectat ad epum. c. i.
ð ɔsan. ⁊ affi. facit c. cã mrimonij ð offi. deleg. ⁊ ad arch.
c. iras ð resti. spo. ⁊ ibi mirabilr dicit hosti. qͥ erat ex pri
uilegio papali iz ibi dicat ex ɔsuetudine. ⁊ si dicat qͥ con
suetudo tribuit iurisditiões. c. cũ ɔtigat ð fo. ɔpe. ⁊ i. l. vi
ros. C. ð diuer. offi. li. xij. dic ipe nõ hre locũ i arduis sz ẽ
falsũ vt ẽ gl. sing. i. c. ad apostolice ð re iudi. i. vi. vbi ɔsue
tudo dat iurisditiõez regi bohẽie eligẽdi ipatorẽ. ¶ Itẽ
2 dr hic puellã senẽsez dic ħ bal. † qͥ puelle senẽses libẽter
appetũt viros ⁊ dimittũt eos si nõ reddũt debitũ. ⁊ dicit
3 qͥ ẽ malũ. ¶ Itẽ dic ħ. d. abb. † qͥ vbi dñr i dubiũ ingres
sus mõasterij libellus ɔcipit noĩe igressi ñ noĩe mõa. sec⁹
si cẽt qð bonoꝝ ⁊ allẽt. c. i pñtia. ð e. vbi ẽ casus ego dico
qͥ vbi dubitat ð igressu ẽ casus in. c. veniens de conuersi.
coniug. ⁊ habetur in auc. causa que fit cum monachos
4 . C. de epis. ⁊ cle. vñ bal. in. l. i. C. ð col. dete. dic. † qua pas

a ℂ Testamen
ti. Adde spec.
in tit. de instr.
edi. §. cōpēdio
se versi. item q
ꝺ late exequit
de aliis ꝺ pctis
canonicis ꝛ le
galibus tam ꝛ
tam turpissimi
execrandi. ꝛ de
testabilis vicii.
qꝺ est phibitū
abhominabile
ꝛ valde nepha
riū scdm leges
dei ꝛ nature.
vt legit leuiti
ci. xix. c. vbi sa
cri theologi tre
menda expo
nūt. ꝛ pp quod
a deo gloriosa
quiqꝫ ciuitates
ꝛ due pp vici
nitatem fuere
igni ꝯsumpte.
vt hꝛ alle. loco
gene. xix. c. vbi
terribile tex. in
auc. ne qs lux.
ꝯ na. C. vbi im
perator fatet.
ꝙ tale nephā
dū crimē in au
cit pestilentias
ꝛ tēpestates. ꝛ
vide. c. clerico
rū de vi. ꝛ ho.
qꝺ originalit
hꝛ apud beatū
paulū ad thes.
c. ii. q appellat
sodomitas filii
os diffidentie
qui ꝺ eoꝝ salu
te nō sperantur
vbi subiungit
apostolus. no
lite fratres mei
effici pticipes
eoꝝ. ꝛ vide. c.
clerici de exce.
pla. ꝛ ibi pe. de
anch. ꝛ de pe
ni. distin. i. c. q
puero. ꝛ. xxxii.
q. vii. c. offere
bat qui textus
egregie pbat
ꝙ ēt apud gen
tiles tale dia
bolicū vicium
fuit detestabile
Quid ampli⁹
remissionibus
leg. lib⁹ ꝛ the
ologicis opus
est vide philo.
in politicis ple
risqꝫ in locis q
naturaliter cō
tra immūdissi
mos sodomitas
disputat. ꝛ ip
sos execratur.
ꝛ anathemati
zat. O ptime er
go in ipsos go
moreos vrba
nissimus poe
ta dixit. Non
cap. aut aries.
sed scarabeus
eris.

su ē cāsus i terminis i. c. dudū ꝺ puersi. ꝯiugato. ꝛ ibi Jo.
si repit mulier vel vir stare insimul ꝛ ptes vult punire ꝛ
ipsi asserūt iurādo ꝙ sūt marit⁹ ꝛ vxor. ꝙ tūc stat iuramē
to eoꝝ gl. ē i. l. pe. C. ꝺ fideius. i vbo ꝺ confessus dicit bal.
ē vñ illa gl. datn paritate psonaꝝ vt si sūt equales nobili
tate ꝛ diuitijs ꝛ c. soleo allare glo. in. c. alius. xxx. q. v. ego
5 ꝯsului tpe pauli pape scdi. ℂ † Jtē colligit scriben. ex
isto tex. hic eē casū in quo denegat restitutio vxoris ma
rito vt nō corrūpat virginitas alij casus habent i. c. i. vt
lit. nō ꝯtest. c. lras de resti. spo. ℂ Jtē allant istū text. ꝙ
iudex dꝫ assignare ptib⁹ locū securū pbat hic in ꝺ. secure
facit tex. in. l. papinianus. §. si qs mortē ꝺ inoffi. testa. ff. l.
i. C. de ptor. stipu. ꝛ ibi ang. ꝛ in. l. vltimar ꝺ sepul. viola.
tex. ꝛ ibi bal. in. l. i. ff. ad. l. iuli. maiesta. tex. in. c. ij. ꝺ treu.
ꝛ pac. c. accepim⁹ ꝺ fi. instr. c. lras de resti. spo. tex. melior
in. c. ex pte de app. c. ij. de rescrip. c. lras ꝺ psump. gl. sing.
in. l. i. C. si adaer. vēdi. vbi ille dr securusq nulla molestia
inquietari pōt. ℂ Dicit ibi bal. no. p capitulis ꝛ instru
mētis pacis vt q possit ire ꝛ redire sine aliq̄ molestia re
putat p fiatori bal. i. l. i. C. si aduer. solu. tex. i. c. accedens
vt lit. nō ꝯte. i. c. sup eo ꝺ appel. cle. pastoralis. §. pisana ꝺ
6 re iudi. ℂ † Jtē ad hoc vt dicat locus securus nō sufficit
ab inimicis sꝫ ēt ab itēperie aeris oēs ita dicūt i. c. ex pte
de app. bal. hic allat. l. de etate. ff. ad treb. gl. ē i. c. ad sup
plicationē de renūc. ꝺ q̄ fecit festū Jo. de imo. i. d. l. ꝺ eta
te sꝫ aliā adduco i. c. si vo de iur. iur. ꝛ facit gl. i. c. si. ꝺ cle
ri. nō residē. vbi clericus excusat si nō residet pp intempe
7 riē aeris ꝛ dicit saly. i. l. i. cū matrib⁹. C. q po. tut. † ꝙ si mr
nō venit ad ciuitatē p petēdo vt tutor det filio pp intēpe
riē ꝛ sic pp morbū anteq̄ trāseat ad secūdas nuptias ex
cusari pōt bar. i. l. i. ff. si tab. testa. nul. extab. bal. ꝛ alij i. l.
si. C. ꝺ testi. gl. i. c. ex trāsmissa de pscri. nō currit pscriptio
pp aerē morbosū bar. i. l. natr. ff. de vsuc. ꝛ tex. i. c. pp ste
rilitatem ꝛ ibi. d. abb. de loca. ego tetigi ibi i add. meis.
ℂ Jtem dr hic de nor. iudicialis sola ꝛ c. pbat iste tex. ꝙ
morari in isto monasterio nō erit ppetuū ꝛ inq̄stū text.
8 iste dicit recepturi pbatiōes interiꝫ ꝛ c. pbat † ꝙ vbicun
q̄ res subijcit oculis ꝛ ꝯspectui lꝫ sit negatiua pbari pt
q ē coarctata loco ꝛ tpe itē spro bari pt pbatio. c. ex tue
. c. ex gestis. c. si. de cle. nō residē. l. fin. C. de reb. credi. l. ex
testō. C. ꝺ testa. manu. c. i. de eo. q mit. in pos. vñ ista virgi
nitas subicit visui vñ seqt ꝙ si ē pbata p matronas ꝛ mu
lieres honestas pōt pbari ꝯriū p alas ꝛ i hoc iste text. est
sing. ꝛ limitant oia illa iura auc. at q semel. C. ꝺ pba. cle.
ij. de testi. c. itim auit. c. dico. c. ꝺ testib⁹ eo. ti. q publicatis
attestatiōibus nō pñt induci testes de directo ꝯriū ꝛ dicit
ang. ibi ꝙ hāc. q. hūit de scō. ℂ Jtē dic hic bal. ꝙ iste
9 tex. pbat. † ꝙ accidētia magnā pte iferūt ad cognoscēdū
ꝙ qd ē philo. i. ij. met aꝫ. quē allat bal. in. l. nō audis. C
ꝺ pba. vñ purpura ōndit regē. l. stigmata. C. ꝺ fabricēs.
li. xi. ℂ Jtē clauis ōndit militē. l. si qs ignorat. ff. loc. cu
culla ōndit monachū. c. si iudex laycus de sen. excōm.
virginitas q̄ pbat p signa. ꝛ stolla ōndit sacerdotē. d. c.
si iudex facit tex. i. l. itē apud labeonē. §. si qs virginē. ff. ꝺ
iniuriis opponit ꝺ. l. discretia. C. de test. als. l. directis. C.
10 de test. manu. vbi dr ꝙ corona nō facit regē † q̄ habitus
nō fac mōachū. rñdet qꝺ illud ē verū qñ pcessit auctori
tas. qs psupponit rex p coronationē qñ fuit elect⁹ rex vñ
bitus ōndit mōachū sꝫ nō facit. Jtē dr hic mulieres pus
das ꝛ c. stat pito in arte sua sꝫ pōt pbari ꝯriū q nō ē da
re pitū q sit dare pitiorē. l. diui fres. ff. de iur. patr. c. fra
ternitatis de frigi. ꝛ malefi. c. pposuisti. ꝺ. e. l. hac edicta
li §. hoc illud. C. ꝺ secū. nup. dic tñ ꝙ si ibi nō reperit nisi
vnus stat dicto ipsius sing̃lis ē casus in. l. i. §. si. ff. de ver.
obli. vbi dr stari dicto vnius iterpretis alius tex. i auc. de
ppona. nomē. iper. §. i. ꝛ plus dico ꝙ. d. abb. i. c. pposui
11 sti. ꝺ. eo. dixit † ꝙ si nō repit nisi vnus si scm ē arduū dꝫ hri
recursus ex ꝛ vocari alius pitus i arte ꝛ mouet p id ꝙ
hꝛ in. l. si hominē. ff. man. dixi i. d. c. pposuisti. ꝺ. e. ꝛ alibi
ꝯl ang. i. d. l. hac edictali. §. hic illꝺ. C. ꝺ secū. nup. ℂ Jtē

12 hic est casus sing. nā bar. i. l. ꝯsti. ff. ꝺ op. dic † ꝙ nunq̄ stat
dicto piti i arte nisi iudex mittat ad vidēdū si ille ē mori
turus ex vulnere ꝛ scribat i actis quasi ex man. iudicis
missus fuit ille pitus allat tex. i. l. i. semel. C. de re mili. lib.
xij. Ego dico ꝙ hic ē casus oib⁹ icognitus. i. e ꝺ. deputare
curetis ꝛ plus dico ꝙ i q̄stū dicit bal. ꝙ stat dicto vnius
ē tex. in. c. ois etas. xx. q. i. Jtē pbat iste tex. ꝙ nō sufficit
eē pitū sꝫ virtuosū ēt ꝛ prudentē bar. i. l. magros. C. de p
fes. ꝛ medi. li. x. l. ꝫ doctor sit graduādus ꝛ si male vite ē i
pbādus pbibet i. d. l. i. ff. de vētr. inspi. c. fnitatis ꝺ frigi.
ꝛ malefi. ꝛ plus dico ꝙ erit articulādū ꝙ ille vult pbat
ꝯriū p mulieres honestas ꝛ prouidas ꝛ allo ange. post
bar. i. l. i. §. si dubitet. ff. quēadmo. test. apia. ꝙ vbi lex req
rit actū pbari dꝫ articulari pp testes honestos ꝛ dic hic
Jo. an. ꝙ i q̄stū iste tex. dicit curetis ꝛ hoc referat ad iu
dices ꝙ nihilomin⁹ ps pōt ꝺ petere. Jtē ē hic casus sing.
ꝙ iudex pōt ipartire offm lꝫ nō petat a pte ꝛ ꝺ in fauorē
ad litatiōēꝫ eoꝝ q̄ dixit bar. i. l. iij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de
dam. ifec. itē pbat iste tex. ꝙ virginitas ē puilegiata ꝛ di
13 cit hic bal. † ꝙ testificādo potius stabit dicto virginis q̄
corrupte vidue vel maritate vñ pone ꝙ due virgines di
cūt vnū ꝛ diuersū alie corrupte dicūt aliud stat virgini
bus litera nisi deponerēt ꝛ testificarent de pena q stat
corruptis vt euitet pena gl. sing. in. c. clerici. lxxxi. di. sub
14 dit hic bal. † ꝙ ēt in incessu virgo ē pferēda viduis ꝛ ma
15 ritatis. Jtē subdit † ꝙ viuere virginalr ē viuere gloriose
ꝛ viuer in matrimōio ē viuere i castitate facit. c. nuptie.
xxxij. q. i. iuxta illud qꝺ sola virginitas animas deo pñ
tat i auc. de leno. §. i. viuere cū ꝯcubina ē viuere luxurio
se. l. i ꝯcubinatu. ff. ꝺ ꝯcubi. bal. i. c. pfeginnei de re iudi.
dixit i. c. ad nr̃aꝫ. ꝺ. eo. ꝛ viuere in stupro ē viuere luxurio
se ꝛ carnalr. l. si qs viduaꝫ. ff. de qō. viuere ꝯ nāꝫ ē viuere
magis q̄ pessime insti. de publi. iudi. i pn. i. l. §. remouet.
ff de postu. l. si qs feminā ꝺ adul. viuere i icestu ē verecun
de dānabile ꝛ luxuriose. l. si qs adulteriū cū icest. ff. ad. l.
16 iul. ꝺ adul. ꝛ dicit hic bal. † ꝙ posito ꝙ sodomita punia
a tur pēa cētū solidoꝝ vt ē florētie tñ ñ pōt facē testim⁹. d. §.
remouet nā dr ꝯmitti pessimū. xxxij. q. vij. c. flagitia. c. cle
rici ꝺ excel. plā. ꝛ allat bal. i. l. cū lege. ff. ꝺ testa. itē bald.
allat Jan. hic ꝙ magis stat dicto mulieris hōeste ꝛ no
bilis q̄ ihōeste ꝛ ignobilis allat cāꝫ sing. in. l. pnūcia
tio. §. si. ff. ꝺ ꝺ. signi. iuxta illud qꝺ dr in. c. nos q psumim⁹
17 xl. di. † Querit hic bal. qd erit faciēdū ꝺ dote inter ī si vir
hꝫ dotē ꝛ ipsa sit i monasterio dic ꝙ suspēdet dos q mri
moniū ē suspēsū ꝛ dos ē accessoriū allat. c. p nr̃as de do
na. iter vir. ꝛ vxor. l. fundū ritianū ꝛ. l. fundū. ff. ꝺ excep.
ego allo gl. iūcto tex. i. c. si ansā ꝺ iud. i. vi. i. ꝺ. ꝯpēdētib⁹
ꝛ pbat i cle. dispēdiosā. de iudi. ꝛ rō ē q dos dat p sub
stētādo onera mrimonij. sꝫ hic nō ē mrimoniū substētādū
. l. p onerib⁹. C. ꝺ iur. dot. ꝛ si vultis itelligere. c. p vras sꝫ
bar. ꝛ dicit bart. fm illud. c. deponet dos ad aliqꝺ hone
stū lucrū vt ē casus in. d. c. p vras gl. i. arguit ꝯ tex. ꝙ imo
ista ñ dēat pōi i mōasterio sꝫ debat restitui viro ꝛ c. c. trā
missa. c. cū qōe. cū si. de resti. spo. rñdet gl. qꝺ ñ q erat vir
go ꝛ ñ fuit restituta ne corrūperet. postea dic gl. ꝙ iō nō
fuit restituta q erat pfessa religionē sꝫ si solū fuissꝫ virgo
debebit restitui. Jo. an. dānat ꝺ vltimū p. c. transmissa. de
resti. spo. gl. i ꝺ. si ꝯstat ꝛ c. d. ant. trāsit simplr cū io. an. d.
car. remittit ad dicēda p eū i. c. dudū de conuers. ꝯiuga.
sꝫ ibi nihil dicit. d. abba. dic ꝙ mulier erit restituenda vi
ro citra copulam carnalem ꝛ sic quo ad alia iura nō q̄
ad copulam ꝛ dꝫ dari securitas vt non violet virginitas
eius ego dico ꝙ i. c. ex pte de resti. spo. ē casus p ista glo.
18 nā ibi fuit ꝯctū mrimoniū cū puella nō existēte in etate
habili deinde cū eēt in etate habili recessit a marito virū
dēat ei restitui dicit ibi si nō fuit ꝯctū aliqꝺ vīculū ergo
a ꝯrio si ē ꝯctū vinculū ē restituēda sꝫ hic ē ꝯctū mrimo
niū ꝛ traducta ergo ꝛ c. ꝛ vídeo ad. c. ex trāsmissa paris
fūt eē cognita vel psumit eē cognitā q i arte psūptiōe hꝫ
p liquida pbatiōe gl. i. l. si tutor. C. de picu. tuto. voluit
glo. in

gl.i.l.ij.C.de peti.here.l.in testō.C.de testa.militi. sed p
sumptio erat q̄ȯ iste cognouisset eā p id q̄ȯ voluit Inn.
in.c.i.de frigi.ꝛ male.qꝛ hō integer p̄sumit q̄ȯ possit cohi
re.ꝛ nō obstat iste tex.qꝛ hic erat ꝓbata virginitas lō ñ
p̄sumit q̄ȯ fuerit cognita ergo. Jo.and.nō locutus fuit
vsquequaque bene bal.tñ sequit eū ꝛ nō allat eū. Itē vi
hic ꝓbatiōes ꝯ se ꝯtingāt allegat q̄ȯ illa ꝓbatio ē rapiē
da q̄ facit ad cām vt hr̄ in.l.si qs libertate de peti.hedi.
l.ad ꝓbationē.C.de ꝓbat.casus in.c.ꝯtingat de offi.de
lega.inquātū glo.in ver.priuilegiū dicit q̄ȯ solū virgini
tas replet paradisuꝫ ꝛ aias deo p̄stat. Sed ꝯdicūt doc.
qꝛ homines vxorati p̄nt saluare se ipsos.c.firmiter.§.si.
de sum.tri.c.nisi cū fidē de renūt. Itē genes.xviij.c.di
xit deus abrae esto p̄fectus.nihilominus hēbat vxorē ꝛ
19 filios ꝛ in.c.nisi cū pridē.vr̄ † q̄ vita ꝯtēplatiua rēdit so
lū ad ea q̄ dei sūt.actiua nō ē ad deū ꝛ mōdana facit q̄ȯ
hr̄ in.c.diuersis fallatijs de cle.ꝯiugat.nihilominus i.d.
c.nisi cū pridē.vr̄ q̄ vita actiua ē vtilior lꝫ alia sit perfe
ctior ad istā gl.dicūt sola virginitas.i.sine adminiculo
aliaꝝ virtutū nā si hꝫ virginitatē p̄sumit q̄ hēat alias vir
tutes vl̄ sufficit solū q̄ sit virgo ego dico q̄ tex.in.c.nul
li.xviij.q.ij.dicit ibi tex.tota p̄ās i mōasterio spectat ad
abbatē dicit ibi gl.q̄ illud vbū tota nō ē pōsitū vt exclu
dat epm qꝛ nō excludit imo epus hꝫ ēt p̄ātē.ita in ꝓposi
to ꝛ plus dico dādo aliam r̄ñsionē q̄ intelligit sola vir
ginitas p p̄rogatiuā qꝛ ē donū altissimi qꝛ est difficile vi
20 uere in carne p̄ter carnē. † Querūt hic doc.qꝛ tex.hic
logt in muliere virgine verū hēat locū in hoīe virgine di
cunt q̄ sic.ꝛ ego dico q̄ nullū dubiū hꝫ q̄ imo ipsi nō in
telligūt.nā iste tex.dicit q̄ istud priuilegiū dat virginita
ti vñ qcūqꝫ sit virgo hꝫ hoc priuilegium dicit hic bal.q̄
lꝫ iste tex.deneget q̄ ista virgo redeat ad maritū ne cor
rūpat ei virginitas ꝛ dic bal.h hꝫ ēt locū i viro virgie q̄
non dꝫ restitui vxori si timet ne virginitas corrūpatur vt
hī p gl.sing.in.l.i.C.de rap.virgi.vbi logt de viro rapiē
te mulierem virginem. Idem in muliere rapiente viruꝫ
21 q̄ raro euenit dicit ibi glo. † Quierunt hic scribentes
vtrum monasteriū debeat subministrare expensas huic
puelle ꝛ dicūt q̄ sic qꝛ erat in quasi possessione ꝓfessiōis.
c.ex parte de accusa.si postea declarabit q̄ est corrupta
22 dꝫ redire ad maritū. † Sꝫ vtruꝫ debeat redire cū bonis q̄
portauerat ad monasteriū dicit q̄ sic lꝫ ea q̄ dedit nos ita
dicit hic Inno.ꝛ gof.hic.d.abb.dicit afferā bar.in auc.
23 ingressi.C.de sac.sanc.ec.ibi gl.querit de hoc. † vbi qs in
gredit religionē vtrū hōa trāseāt tacite in mōasteriū an
exp̄sse dicit q̄ si exprimunt bona tūc aut dicit transeo in
monasteriū ꝛ nihil dic̄ d hōis egrediūt hōa si p̄sōa egre
dit qꝛ hōa sūt accessoria ad p̄sonā si nō exprimit tūc aut
exprimit ita vt tacite isūt aut alr̄ vt tacite isūt exēplum si
dicat igredior cū hōis meis illa dictio cū intelligit sicut
tacite insūt ꝛ tūc qꝛ sūt accessoria nihil addūt.l.iij.ff.d le.
i.l.non recte.C.de fideiuſ.si nō exprimit dedico p̄sonam
meā huic mōasterio ꝛ bona mea tunc qꝛ tacite inherent
efficiunt p̄ncipalr̄ cū hōa remanēt i mōasterio per id q̄
hr̄ in.l.i.ꝛ.§.ff.de pecu.legat.qꝛ p̄ncipalr̄ dedicauit mo
nasterio idē voluit gl.in.§.illud in auc.de monac. Dicit
bar.aut iste credebat ingressuꝫ tenere ꝛ re vā non tenuit
qꝛ nō fecit cū solēnitate ꝛ exijt dicit q̄ bona sequent cuꝫ
mouet p.l.nec apud.l.si pr̄.C.de here.insti.credebā q̄ ta
lis erat consanguineus meus ꝛ ei legaui multa bona
postea repit q̄ nō erat nec ē ꝯsanguineus legata non de
bent recte facit.l.eā quā.C.de fid.icom. Itē mouet p.l.
24 non omnis.ff.si cer.petat. † q̄ si quis donat causa mortis
ꝛ nō morit legatū nō tꝫ nec dōatio ita in ꝓposito qꝛ iste
credebat mori eo intrante monasteriū ꝯ aut iste sciebat
ingressuꝫ tenere ꝛ tūc imputet ei si soluit p.l.cū qs.C.de
iur.ꝛ fac.ignora.l.si.de solu.refert hoc Pet.de anch.in
c.q̄ a te de cleri.cōiug.ꝛ ibi ē gl.similis sequit eū.d.abb.
hic. Ego dico q̄ .l.nec apud ꝛ.d.l.si pr̄.C.de heredi.
insti.nō faciūt immo illud legatū nō vꝫ qꝛ ñ ē satisfactū

testōri ꝛ sic ꝯ volūtatē suā.sꝫ in casu nr̄o ista donatio bo
noꝝ facta eē̄ p̄ncipalr̄ monasterio lꝫ nō videat tenere tñ
ꝓdest anime sue qꝛ elemosina extinguit peccatū.c.p cūc
tibus.xiij.q.ij.bal.in.l.i.C.de sa.san.ec.q̄ lꝫ bar.ibi dixe
25 rit † q̄ si qs existēs in peccato mortali notorio legat ec
clesie eccl'ia nō dꝫ acceptare q̄ imo dꝫ acceptare qꝛ lꝫ nō
p̄sit aie illius tñ ꝓdest eccl'ie ꝛ pauperib' ꝛ dicit Pe.d
perusio.quē refert.d.Car.discipulus eius in.d.c.q̄ a te d
cle.ꝯiugat.q̄ idistincte bona sequunt egrediētē.c.i.super
eo.c.statuimus de regu.facit.c.bñficiū de regu.iur.in.vi.
dicit.d.car.illa iura nō ꝓbāt nisi forte esset paup vel nisi
donasset oia bona ergo.ꝛ per ista sit expeditum.c.istud
gloria sit in altissimo deo. Andreas Barbatia.

Cum bone memorie.

1 † Et hoc itēdit acta iudiciaria gesta corā p̄i
mis iudicib' faciāt fidē corā iudicib' subro
gatis.vel sic f̄m.d.abb.acta ēt litis ordinatoria gesta co
rā primis iudicib' faciūt fidē corā iudicibus subrogatis
dicit hic.d.car.q̄ hosti.dicit q̄ ista cā fuit tpe celestini ꝛ
mortuo eo cāꝫ cōmisit Inn.ꝛ mortuo Inno.successit ho
norius tertius deinde nūc ē gregorius nonus q̄ eā cōmi
sit ꝛ sic de iur.canonico instantia non perijt triēnio lꝫ du
rat ꝑpetuo.ꝯcordātie sūt in.c.venerabilis de iud.facit.c.
q̄ olim d ver.sig.l.ꝓperādū in pn.ꝛ ibi bar.C.de iudi.no.
hic in ver.dicant cū acta originalia ꝛ c.no.q̄ vbū dicant
lꝫ inppleat a glo.ꝛ ꝓbet gl.in.l.i.in pn.ff.si qs ad.paup.
fec.dica.gl.in.l.ij.ff.de fer.l.magis.§.illud.ff.de reb.eo.
c.nō est de ꝯsue.li.vi.cle.i.de i integ.resti.c.sup eo d app.
2 Colligūt doctor.ex isto tex. † q̄ acta originaria litis p̄nt
remanere penes priores iudices lꝫ iurisditio eoꝝ expira
uerit dicit hic.d.abb.q̄ ex hoc seruat ꝯsuetudo multoꝝ
locoꝝ i qb' illa acta remanēt apō priores iudices.ꝛ si di
cat vtrū sit necesse q̄ ex iuris dispositiōe remaneāt acta
ista apud istos iudices doc.hic cōiter dicunt q̄ȯ non dēt
remanere apud notariū p.c.qm̄.ꝯ.eo.vbi ē casus de hoc
q̄re vi dicēdū q̄ȯ iste tex.denotat f̄m qꝛ est tex.in ꝯriū in
c.qm̄ ꝯ.eo.ꝛ in.c.i.ꝯ.eo.cle.i.ad fi.de iur.iur.qꝛ qñ ex
pirat offm̄ ptāis aut rectoris aut iudicis acta remanēt
apud camerā ꝛ arbitriū dictis iurib' ꝯ.ꝛc. Itē dicūt q̄
lꝫ acta remaneāt penes eū penes quē nō dēt remanere q̄ȯ
nihilominus nō detrahit fidei actoris nā hic papa man
dat inqri vt si reperiāt adducunt in mediū ꝛ d h dicet in
gl.i. Sꝫ ego dubito d vno nā hic logt tex. d actis ori
3 ginarijs remanētib' penes priores iudices. † lꝫ pone q̄
acta remiserūt penes priuatos homines hoc nullibi vr̄
tactū ꝛ mihi vi q̄ d̄trahat fidei actoris ꝛ hic ē tex.i ter
minis intelligēdo tex.vt lꝫ a ꝯrio. Itē vr̄ hic q̄ oi dili
4 gētia ꝛc.ꝓbat † q̄ illud verbū inueniri hꝫ dēotare inuesti
gationē ꝛ idagationē hr̄ i.l.barsatorē.C.d fideicō.l.iij.
§.neratius.ff.de acq.posse.l.ij.§.hoc aūt.ff.de seruis.fugi.
c.dudū de elec.c.i.d lit.ꝯte.ꝛ.romanos.§.ꝯhētes d fo.cōp.
li.vi. Itē vr̄ hic aliogn cū in dubiū si reuocet ꝛc.doc.
5 hic allegāt hūc tex.ad h. † q̄ lꝫ ptes nō possint renūciare
litis ꝯtestatiōi ꝓductiōi libelli ꝛc.c.de causis de offi.de
leg.c.i.de lit.ꝯte.l.i.C.eo.nihilominus p̄nt vbicūqꝫ acta
sūt depdita qꝛ tūc p̄nt stare ꝯfessioni priū.ꝛ ego cōsului
infinitis vicib' p istū tex.adducit.c.sup eo.d eo q cogno.
ꝯsang.vxor.suc.ꝛ in hoc.d.abb.dicit hūc tex.fore singu.
ego dico vnū hic apte q̄ fuerūt recepti testes ꝯ fuit lis cō
testata qꝛ lite nō ꝯtestata ñ recipiūt testes nisi in certis ca
sibus.c.qm̄ frequēter vt lit.nō ꝯte.ergo seqt q̄ lis fuit cō
test.ꝛ sic nō ē verū dicere q̄ stet assertiōi priū. † Que
6 rit vtrū litigātes iuiti possint reduci ad ꝯcordiā q̄ sic pa
pa hoc pōt.c.cū inter.ꝛ.seniorē de elec.ꝛ ibi vr̄ q̄ instāns
sime p̄ces p̄ncipū inducūt iostū metū glo.sing.in.l.i.C.si
rect.ꝓuin.bar.in.l.furti.§.q̄ iussu.ff.de his q no.infa.dic
q̄ iudex non pōt reducere ptes ad ꝯcordiā ꝛ in ꝯsilio in
cipiēte pisani ciuitatē nisi iducerēt gētē ciuitatis lo.cōsi.
cxxiij.ꝛ ꝯsi.cccxxviij.dicit bal.in.l.i.§.gen.ff.de offi.ꝓfec.

vrb. et in rub. de treug. et pac. quod ass scom iudex dz querere vt ponat ptes ad concordiã sz post scom dz punire et vide Jo. An. i n. de psump. i addi. spec. qd iudex salua pscientia põt reducere ad concordiã si videt vnã ptiũ potẽtiorẽ. † et no. qd quilibet iudex dz reducere ptes ad concordiã nihilominus minor restituit ptra illã concordiã. nũqd hz locũ i ecclia quod sic gl. in. l. si ex caus. §. nũc videndũ. ff. de minor. et vide tex. sing. i. l. si volũtate. C. de rescindẽ. vẽdi. vbi attendit vices pcto/nis. simile dixit Inn. in. c. sup litis de rescrip. quẽ allegat bal. i. l. psumptiõe. C. si ptra ius vel vtili. publi. nã dicit Inn. quod lz rescriptũ hẽat plura vba tñ attẽdit pcto facit tex. in. c. i. de mut. pe. et ibi doc. c. qrelã de si. i d. pcordia vel snia. nã si pse iudex ptes ad pcordiã reducere nõ requirit snia tex. ẽ i. l. i. eqsimũ. ff. de vsufru. et ibi gl. allegat. c. placuit. xc. di. et i gl. quod lz ptes litigauerit diu corã iudice layco põt iudex ecclesiasticus ptes reducere ad pcordiã sz nõ vr vera qr ẽ tex. in ptrariũ iudicio meo i. c. si. de ma. et obe. vbi iudex ecclesiasticus nõ põt psonã ecclesiasticã reducere ad pcordiã mlto minus psonã laycã fac. l. i. §. post opis. ff. de op. no. nũ. l. qdã existimauerũt. ff. si cer. pete. l. qs igẽuã. §. q in ciuilib^9. ff. de cap. et postli. reuer. ¶ † Queritur sup. i. gl. vtrũ testes vnius prouincie faciãt fidẽ i alia pruincia. dicatis quod sic. si iudex iudicij mittat capitula i auc. de testi. §. qm in. l. si qñ. C. de test. arch. in. c. pstitiũ eo. ti. i. vi. et ibi doc. et iudex hãc practicaz hẽbit quod ille q vult pducere testes i alia pruicia faciet pres quod stabit iudicãtis arbitrio vtrũ illi testes debeãt venire ad pruicia iudicij allegat azo i sũma de teste. et allegat. d. §. qm i auc. de test. et Jo. de imo. i. l. sigs ex signatorib^9. ff. quẽad. testa. ap. dicit quod tpe suo fuit ista qõ forliuij et ita psuluit. et ego allego gl. sing. i. c. cupiẽtes. §. si. de elec. i. vi. et ibi dñic. hi i. c. pstitut^9. J. de test. vtrũ vo p se possit facere hãc cõmissionez arch. i. d. c. pstitut^9 quod nõ. c. statuti. §. i nullo de rescrip. i. vi. i d. ad. d. accesserit expssus ptiũ psensus vbi delegat^9 nõ põt facere aliqd vltra locũ delegatiõis sine psensu ptiũ dicit Pe. de anch. p solutõe cogitabis illũ tex. p sing. allegat eng. in. l. si. ff. de iur. o. iud. d. abb. i. d. c. pstitut^9 dicit quod ille erat archiepus cantuariẽ. et qñuis eẽt delegatus fecit tñqz ordinarius sz h ẽ falsuz qr ille tex. vtit vbo auctẽ nra et sic erat delegat^9 et dicit ibi Inno. eẽ spãle et ẽt. d. abb. sz ego dico salua pace aõ hñ dicũt et allo gl. sing. i. d. §. in nullo vbi dr quod delegatus põt cõmittere vnũ articulũ et nõ totã cãm. † vtrũ aũt pbatiões facte i vno iudicio faciãt fidẽ i alio^9 bar. i. l. is apud quẽ. C. de edẽ. aut sũt in fcõ et pbãt. l. gesta. C. de re iudi. qr p vt ẽ facti. ff. de cap. idẽ si fuisset apposita pdictio. legata fuerũt mihi cẽtũ si obtinuero sniaz i curia romana pbat vbiqz aut loqmur quo ad totũ facti et tũc sũt qdã acta ordinatoria iudicij. quedam inuestigatiua quedaz decisoria litis. ordiatoria iudicij faciũt fidẽ solũ i illa istãtia. l. cũ lite mortua. ff. iudi. sol. in alia instãtia nõ faciũt fidẽ nisi quo ad malã fidẽ qr nõ pcũt. l. ij. C. de fruc. et lit. expens. et ibi dixit bar. vñ sigs ẽ pstitut^9 i mala fide ille q ẽ pulctus p litis ptestatiõez p libelli oblatiõe et p alia ordiatoria iudicij vbiqz ẽ pulctus qr mala fides si recedit ab aia ar. l. iiij. ff. de fur. c. cito turpẽ. i. q. i. et lepra seqr leprosaz quocũqz vadat. bar. i. l. cũctos pplos. C. de sum. tri. et fi. ca. et i. l. q vlti. ff. de pen. et allegat gl. sing. i. l. ex ea. ff. de postu. vbi excõicatio isequr excõicatũ quocũqz vadat et obligatio seqr obligatũ gl. i. l. fr a fre. ff. de cõdi. ideb. l. qs q. ciuis. ff. de pecu. l. ij. ff. p soc. bar. i. l. nemo põt. ff. de le. i. Quedã sũt acta inestigatiua et hmõi sũt testes et tũc aut nõ sũt publicati et si faciũt fidẽ. l. gesta. C. de re iudi. aut sũt publicati et tũc aut loqmur vtrũ dẽt eis fides et daf fideliter easdẽ psonas. l. si. C. de testi. l. cũ ãtea. C. de arb. l. ppãdũ. §. si. C. de iudi. aut loqmur vtrũ possint corã alijs examiari dic quod poterit peti vt iterũ examinẽt. d. l. cũ ãtea et. d. l. si. Itẽ allegat. l. sz si possessori. §. si. cũ. l. se. ff. de iure iur. et hz locũ h sm dispõez. l. spadonẽ. §. q absoluit^9. ff. de excu. tut. itẽ allegat Inn. i. c. veniẽs. c. pstitut^9 de testi. aut loqmur quo ad acta decisoria et faciũt fidẽ. l. vnica. C. de cõfes. Dic ẽt hic bal. † quod vbi acta nõ loquunt et nos ẽt si loqmur adduco bal. i. c. venerabilẽ de elec. vbi istiz non citat nec nos et i. c. rodulph^9. de rescrip. l. cũ ancillis. C. de icest. nup. vbi scriptura si loqr nec nos. hec sũt vtilia ad intellectũ l. si fun. §. si dic ptor. ff. de acq. here. † Querit h Inn. ipetrani rescriptũ vt dẽt mihi pcessus cãe. oppõit quod alt^9 icepit sa cognoscere vtrũ valeãt ille lre quod si. c. ceterũ de rescrip.

Expliciũt aurea lectura omnibus iuris vtriusqz studiosis maxie necessaria: iuriscõsulti eminentissimi Andr. barb. Siculi. sup titulis de libelli oblatiõe: de mutuis petitionib^9: de litis ptestatiõe. vt lite nõ ptestata: de iuramẽto calũnie. et de pbatiõib^9: ab ipsius originali sumpta: vna cũ additiõib^9 postea p ipm factis: et locis suis isertis. Nec nõ cõplurib^9 alijs nouis aũlib^9: theologicis: et legalibus appostillis: put materijs pgruebat: in margie appositis Impressa Venetijs p baptistã de tortis. Anno recõciliate natiuitatis. M. cccccix. die. xx. Januarij.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z &
Omnes sunt quaterni preter. n. qui est ternus.

a ¶ In alio. vide ad hoc. d. abb. et oẽs doctos. i. c. at si clerici de iudi. et vide bal. i marg. ver. pbatio. et facit qd voluit bar. i. l. cura. §. deficientiũ. i. §. no. ff. de mu. et g bono. et quod voluit ro. de ci. cccxiiij. si post in nouis.